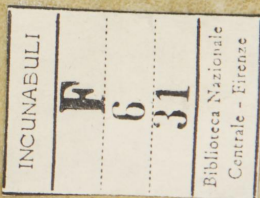

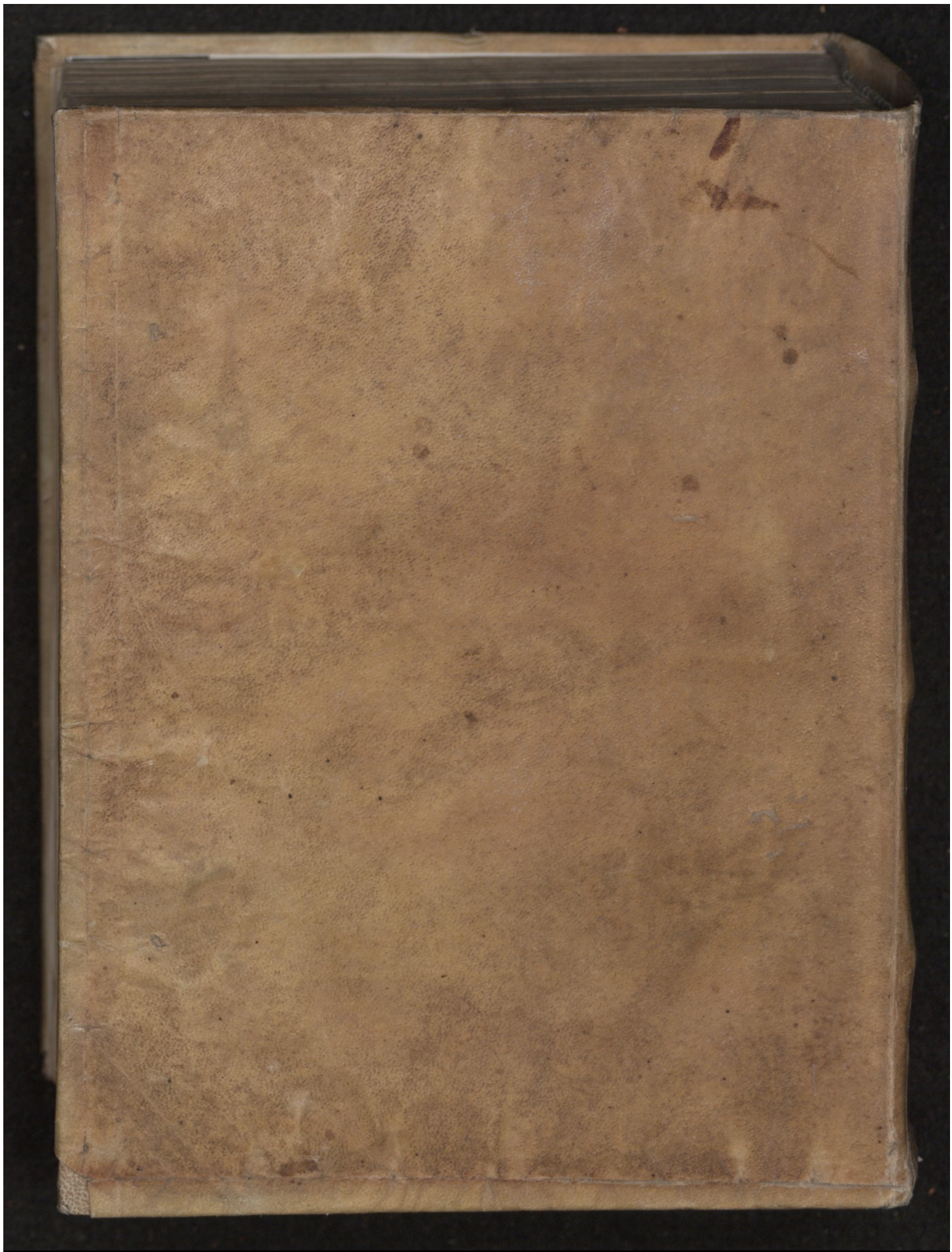

NICOLAI de AVSMO
Supplementum
Summae Pisanellae.

Venetis
1488.

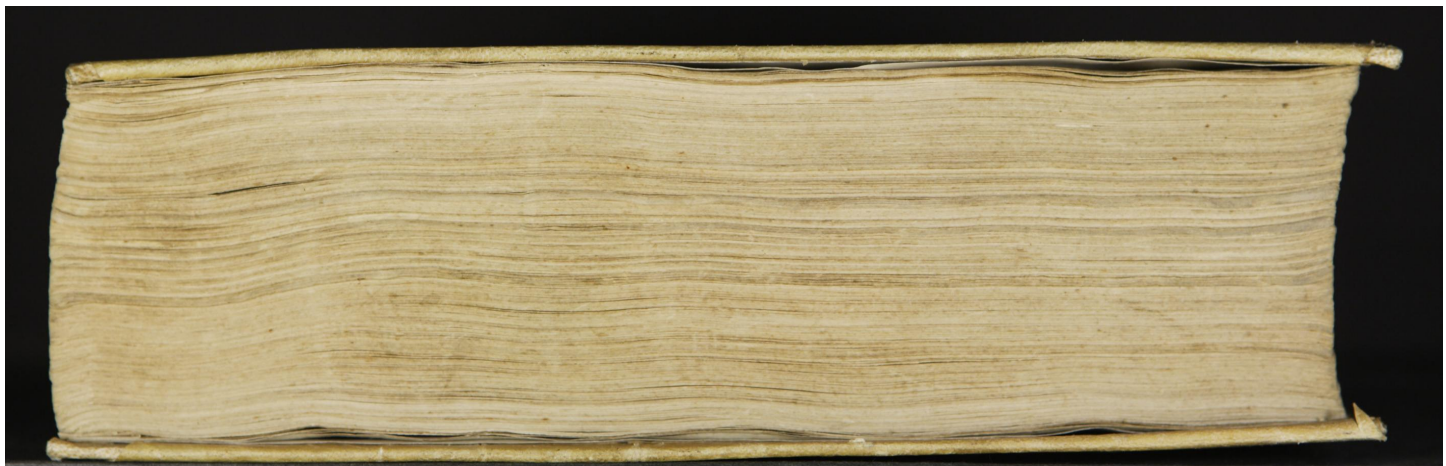
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. F.6.31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. F.6.31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. F.6.31

INCUNABULI

F

6

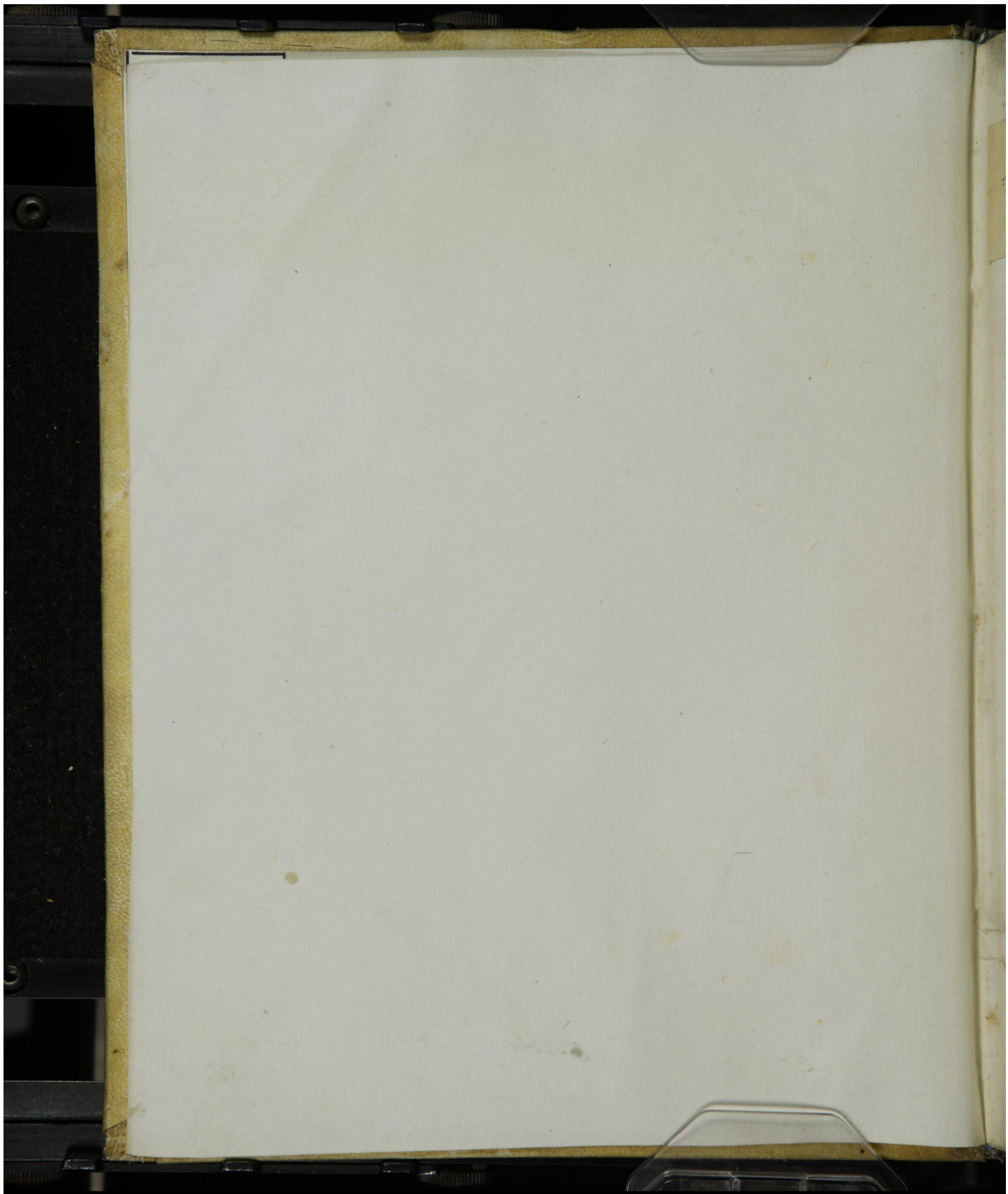
31

Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

F. 6. 31

F. 6. 31

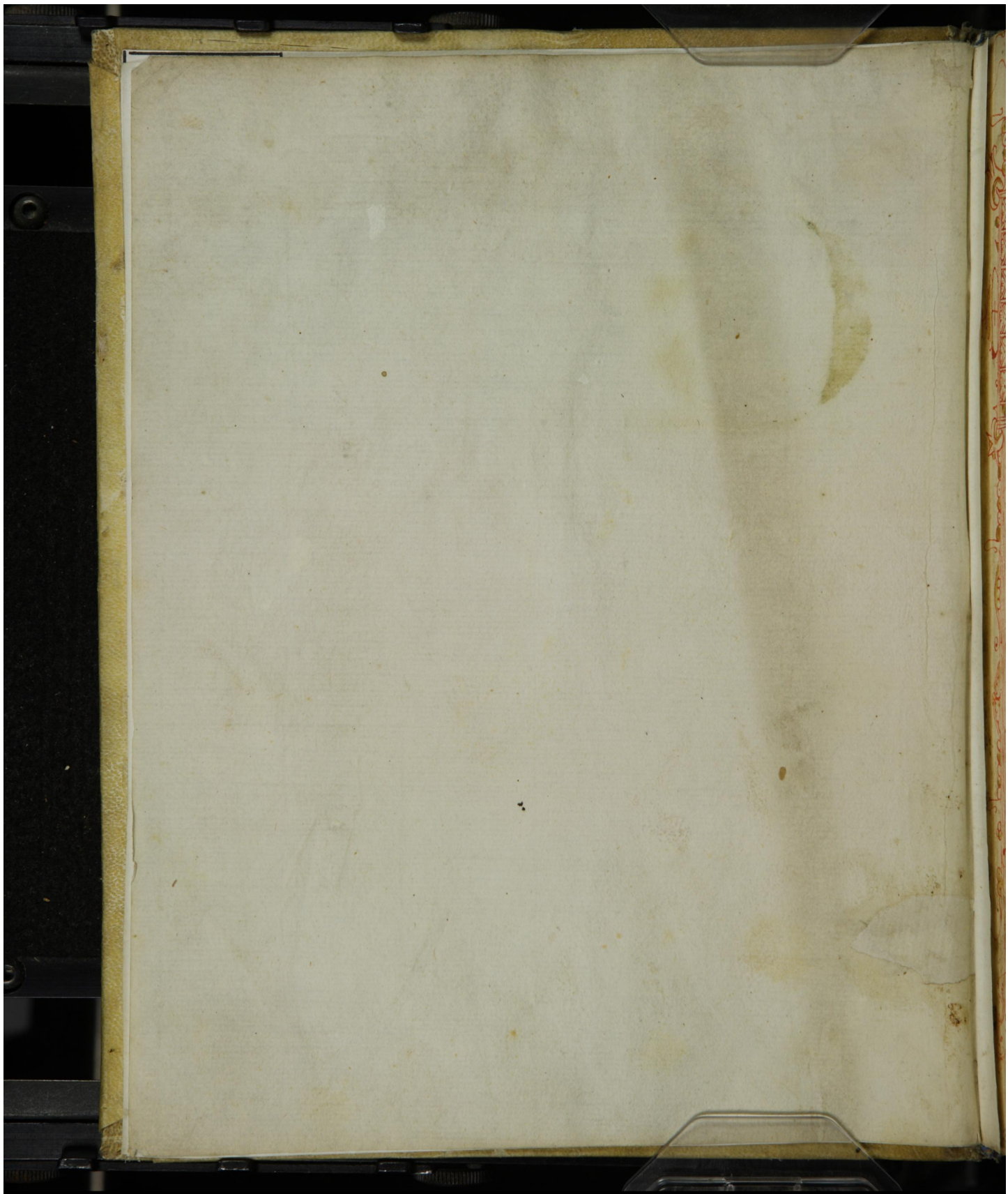
20. — Supplementum Pisanella In nomine dni nostri ih'u xpi Ame Incipit liber qui dicitur supplemetu. Ven., Franciscus de Hailbrunn, 1477. in 4. vél [Hain* 2156].

40 ---

20
Edition extrêmement rare. — Notre exemplaire est bien conservé; le texte impr. en car. goth. à deux colonnes. Malheureusement manque le dernier feuillet qui contient les *Canones poenitenciales*, à la fin desquels se trouverait la conscription, du reste et exen plaire est tout conforme à la description qui en donne Hain 2156.

650358

In nomine dñi nostri Ihs xpi. Amē.
Incipit liber qui dicitur supplementū.

Doniaz summa

q̄ magistrutia seu pisanella vulgarit̄
nūcupat̄. pp̄t̄ ei⁹ cōpēdiosisitatē apud
cōfessores cōiūs toleuit. Et q̄a pp̄t̄ ei⁹
abachicas q̄tatiōes nimīū ī suis quot̄
rep̄it̄ corrupta. ac pp̄t̄ ei⁹ b̄uitatē ī ple
ritiq̄ suis decisioib⁹ valde dubia. de
claratiōe 7 sup̄plētiōe idigēs: idcirco
ad cōem simpliciū cōfessōz vtilitatem
q̄tū mibi dñs dederit t̄tēui dictam
sumā emēdatā ad cōem q̄tationē re
ducē. ac ei⁹ b̄uitati q̄ b̄ui⁹ valuerō qd̄
visū fuerit expedire. addēdo sup̄plere
vtq̄ additio cōḡscat̄: ī ei⁹ p̄ncipio A
In fine vō B l̄ra ex rubro ponet̄. v̄icte
sūme alphabetici ordinē sequēdo. 7
paḡaphos ī marginib⁹ p̄q̄tas notan
do p̄ p̄ncipiū cap̄li. l̄j ī p̄fata sūma cō
putet̄ p̄ncipiū p̄. s̄. p̄. Et pp̄t̄ p̄dicta
h̄op⁹ sup̄plēmētū appellari pōt. B

Abbas ī suo mona
sterio cōferre
pōt̄ suis subditis p̄mā ton
surā 7 duos ordines mino
res. dñmō sit sacerdos. 7 man⁹ īposita
sit ei⁹ fm̄ morē p̄ficiēdoz. eē de eta. 7
q̄lī. cū cōtingat. et. 69. vii. qm̄ videm⁹

A. Ordines minores sūt hostiari⁹.
psalmistar⁹. 7 lector⁹. exorcistatus.
acolit⁹. zi. vii. cleros. Et psalmista
tus 7 lector⁹ idē sūt ut pōt colligi ex
textu 7 glo. dñi. c. cū cōtingat. Abbas
aut̄ cōferre pōt lectoratū. ocō. c. cū con
tingat. 7. c. qm̄ cōsequēti. 7 hostiaria
tū q̄ p̄cedit. 7 sic istos duos. cū ad or
dines nō sit p̄cedēdū p̄ saltū. ut eē de
cle. p̄ sal. p. c. vno. B. Docet̄iā potest
elect⁹ ī abbate si ep̄s differat eū b̄ndi
cere. eē de sup̄ple. ne. p̄la. statum⁹. A
Ibi or̄. Si ep̄s r̄tio cū hūilitate ac tēno
tiōe sicut cūenit regit⁹. abbates b̄n
dicē forte renuerit. eis dē abbatib⁹ li
ceat p̄pos monachos b̄ndicē. 7 alia q̄
ad officiū h̄mōi p̄tinēt exercē. donec
ipsi ep̄i v̄ritiā suā recogitēt 7 abba
tes b̄ndicē non recusent. B. Alienis
aut̄ cōferre nō pōt. eē de p̄ui. abbates.

1° c. A. Ibi or̄. Nec abbatib⁹ licitūz
sit alijs q̄ mōasterioz suoz quēvis 7
q̄ ad illa cōsolauerit 7 ī q̄s eccl̄asticā
7 q̄i ep̄alē iurisdictionē obtinēt p̄mā
clericālē cōferre tōnsurā. nisi eis id cō
petat ex pleno p̄fate sedis idulto. B

Abbas 7 q̄libet cōuentual⁹ p̄lat⁹ re
quirē debet monachos fugitiuos. A
Adde. 7 eiēctos. ut ī. c. ne vagandi. ī.
alkaro. B. Et ad claustrū reducē salua
ordis disciplīa. eē d̄ reglā. ne vagādi.

A. Al̄icipit. ne religiosi. vide. ī. apo
stasia 5. s̄. 2. B.

Utrūq̄q̄ possit licentiare subdi
tos suos ad aliā religiōē. R̄. fm̄ Mo
naldū. p̄d̄t qd̄ licētiare ad egl̄ē reli
giōē de cōsensu cap̄li. aliē nō. ad mi
norē vō nō pōt. ar. 19. q. 3. statum⁹.
iz. q. 2. sine exceptiōe. De artiozi vō
religiōe dicit̄. ī. religio 5. s̄. p̄. A. Ex
ibi dicit̄ pōt colligi q̄ ad artiozē pōt li
cētiare. nisi cederet ī ḡuē iacturā seu

a z

infamia cōgregatiōis vndertrāsīt. B
Ad epatū qz si subdit⁹ eligat. plat⁹ li
cētiare pōt etiā nō regisito dūctū. ex d
elec. si religiosus. i. n. li. 6. A. Intelli
ge si iā fuerit facta electio. nō aut elec
tiōi future. ut i. cle. si. ex. de elec. vbi or
Cū cōcessa religioso a supiore suo licen
tia ut electiōi uel pūisidi si quā d ipso
digerit fieri suū dare possit assensum
ābitiōis vitio viā parer nulli⁹ eā exi
stere posse volum⁹ firmitatis. B

Abbas vn⁹ nō pōt p̄sidē i diuersis
monasterijs. ex de religi. do. c. vld. i. fi.
A. Ibi etiā or. qz i diuersis mona
sterijs locū monachi h̄re p̄sumat. B
Vide hoc. i. religio p. s. x. A. Ex ibi
dictis p. q. religiosus nō pōt p̄esse plu
ribz monasterijs seu eccl̄is curā atqz
h̄ntibz sine auctoritate sedis aplice. ni
si vnū monasteriū seu eccl̄ia de p̄deat
ex alio. uel ad iūicē sint annexe. B

Abbas i collatiōe alicui⁹ pōrat nō
pōt aliq d nouū on⁹ iponē. Hoc exp̄sse
dinebat i qdā decretū. ex uagati Ale
xandri q̄rti. q. l. hodie reuocata sit per
p̄xemiū Gregorianū libri sexti. B tñ
ē etiā d iure cōi. ex ut bñficia eccl̄iasti
ca. c. ut n̄m. 7 de supple. ne. pla. ga re
gulares. i. de. A. In hac cle. hoc clare
dicitur. B

Utz abbas possit dare licentiā mo
nacho aliq retinē. B. q. monach⁹ tene
at aliqd tanq̄ p̄p̄iū nullo mō abbas
pōt. ex de sta. mo. cū ad monasteriū. i.
fi. s. q. teneat q̄tū ad vsū ita tñ q. p̄pe
tas sit monasterij ccedē pōt. ut ponit
xv. s. glōfator Ray.

Si ep̄s voluerit monachū iſtituē i
platū i eccl̄ia ſeculari 7 abbas nolit obe
diendū ē abbati. 16. q. i. cū p̄ utilitate
et. 58. diſ. c. p̄ et z. S. si utilitas eccl̄ie
exigat. cogit d abbas p̄ suū supiorem.

ut i. c. cū p̄ utilitate. A. In 15. c. d hoc
vltio nil or. s. ex iuribz ibi p̄ glo. i. cō
trariū allat. v. z. q. 7. cū pastod. 7. 16
q. 1. q. vere. forte pōt sumi tō hui⁹ vlti
mi dicti. B

Utz abbas possit phibē monachis
ne cōfiteant ep̄o ul ei⁹ p̄nario. B. s. m
xv. 120 pōt. cū ep̄s sit ordinarius oīz
subditoz. nisi forte eēnt exēpti. ul cō
trariū sit i eoz cōstitutiōibz cōfirmat a
papa uel in eoz p̄uilegijs. A. Addit
glo. Ray. q. nihilomin⁹ monachus te
net abbati suo uel alci de mandato ei⁹
cōfiteri si h̄ ei p̄cipiat p̄qz cōfessus fuit
ep̄o ul ei⁹ p̄nario. S. i. h̄ ut nō ē in sū.
con. li. 3. ti. 33. q. 17. tradicūt theologi
cōit. ga cōfessionē semel bona fide fac
tā ei q. potuit absoluere nūq. tenet hō
reſtare nisi velit. imo etiā dic Tho. in
qdā qōne de q̄libet. q. nō pōt aliquis
auctoritate cur⁹ cūqz hois cōpelli ad cō
fēdū p̄ctm qd alci cōfessus ē q. absolue
potuit. ga cōfessio p̄ctōz ē qdā sacra
le oīno i pio ſubiacez nō hūano. B

Abbatissa statū post
cōfirmatiōe pōt cōferte eccl̄ias 7 bñ
ficia 7 iſtituē clericos in eccl̄ijs ad suū
monasteriū p̄tinētibz sicut faciūt ali
cōfirmati. ex de elec. noſti. 7 de his que
fiūt a pla. ea noſcit. Con. Ber. 7 doſti
A. Iura allata nō bñ h̄ p̄bat. s. bñ hoc
nōt glo. i. c. dilecta. ex de ma. 7 obe. et
h̄ i lū. con. li. 3. ti. 23. q. 1. B

Utz possit excoicare. B. Nec excoi
care pōt nec ab excoicatiōe absolue. ex
de ma. 7 obe. dilecta. 7 ex d sen. exco.
de monialibz. S. 7 addit 15. vicens.
Credo q. possit p̄cipe p̄ bytedi suis q.
excoicēt uel absoluat moniales delin
quētes. illi tenet obedire. si tñ h̄ h̄nt
p̄ byti ex cōcessiōe gnālī uel speciali

diocesani ul' pape. ul' d' auct' 7 appbata
dsuetudie. A. Id or i su. co. oca. q. i. B

Utz abbatissa possit aqua bndicere. co
fessioes audire. sacrales pnias ipone.
R? Breuit nullu actu sacrale exercere
pot. ex te pe. 7 re. noua. A. Ibi etiā or
q nō pnt moniales ppas bndicere. nec
pdicare publice. s d bndictione aque
nil or nisi forte sumat ex ei' rōne. Et
i pdictis con. Albicus. B

Utz possit suspēde ul' intēdicere. R? fm
do. Ab officio suspēde nō pot. qā h qī
clauū ē 7 sub noie censure eccliafice
otinet. Silt nec intēdicere possit. possit tñ
fm Inno. si eēt dsuetudo. a beneficio
dō suspēde pot. ex d' ma. 7 obe. dilecta
A. Lic sic dixerit do. tñ glo. i oco. c.
dilecta oic q pot suspēde ab officio 7
bñficio monachas suas 7 cōcos sue iu
risdictiōi subiectos fm q h sat inuit.
Doc etiā tenet glo. Ray. 7 qdā alij. ut
in su. con. li. 3. ti. 23. q. i. Inno. etiā in
oco. c. dilecta. oic q abbatissa pot su
spēde cōcos suos ab officio 7 bñficio. 7
h ē ea rōe. qā ex dsuetudie iurisdicōz
ordīariā hz. i. de arbi. dilecti. Al. n. ē d
ius cōe. C. d arbi. l. vld. hille. Et h or
ver? q ex dsuetudine possit abbatissa
suspēde ab officio 7 bñficio p iura p
allata. Et lbdit Inno. ubi s. q ex dsue
tudie iduci nō pot ut intēdictū de iure
ponē possit sicut nec excoīcatōz. forte
h id oic Inno. qā res ē magni pōder. B

Utz possit pdicare. R? Nec pot pdi
care nec publice docē. ut or. i. feia. s. p.
A. Ibi ad h allant iura. p q etiā facit
ex te pe. 7 re. noua. B. Pot tñ suas
sbditas exhortari 7 iformare. Itē non
pot ordinē recipe nec sup spūalibz iu
dicare 7 qdā h mōi q femis phibent.
ut. i. feia p to. De electiōe abbatisse h
i. electio p. s. fi. Et qñ 7 qlit. p hōma

gio pot egredi clausurā mōialiu. vide
i. monial. s. 3. A. Dic altat. s. 3. opu
tādo pncipiū capli p vno. s. s non sic
ponit i q tatiōe quā h signo. cū separi
soleat altari pncipiū capli ab ei'. B

Absolutio p De
absolutiōe ab excoīcatōe sci
endū ē q ab oī excoīcatōe siue maiozi
siue miozi lata a iure pot excoīcat' ab
solui a suo epo nisi cōditor canōis sibi
resuauerit. ut ex de sen. exco. nup. s. i
2. Pot etiā ppi' sacerdos absolue a
miozi. ut i oco. c. nup. nō āt a maiozi.
ut or. i. cōfessor p. s. p. A. Intellige ni
si ppi' sacerdos pnt ecclie collegiate.
ut abbas. archiep' byr. 7 h. tales enī
pnt excoīcare. 7 silt iferiores qbz h p
bet dsuetudo. ut i su. con. li. 3. ti. 33. q.
50. Et sicut pnt a maiozi excoīcatōe
excoīcare. ita 7 ab illa absolue. ut i. s.
se. B. A snia dō iudicū n pot qs absol
ui nisi ab excoīcatore ul' ab ei' supiore
si ad illū fuerit appellatū. ul' si excoīca
tor negligēt ul' maliciose differat abso
lutōz. 7 i alijs casibz i qbz archiep' pot
iudicare d subditū suffraganeoz suoz
qs habes. i. archiep' s. 3.

Absoluere pot q ligare seu excoīcare
pot. zi. ois. iferioz. fallit h i. 7. casibz.
p i delegato pape q iobediētē sue snie
excoīcare pot. h p' anū absolue n pot.
ex d' offi. dele. qenti. A. Intellige p'
anū. s. a diffinitua snia. ut p. i. bi per
glo. B. 2. qñ iudex eēt excoīcat' ma
iozi excoīcatione. qā tūc nec excoīcare
nec absolue pot. 24. q. i. audiuimus.
Sec' si eēt excoīcat' miozi excoīcatōe
ex d' sen. exco. duobz. 7 d' cle. exco. mi.
si celebrat. 3. fallit qñ pēpm excoīcat'
icēdiat'. q p' q fuerit pblicat' nō ab
soluit nisi a papa. ex de sen. exco. tua.

Abfolutio excoīcatōz ī certīs cafib⁹
ad folū papā pīner. ¶ Prim⁹ ē de eo q
ōberat cūcū. 17. q. 4. fi q s fuadēte. Dic
tū casus h3 multas exceptiōes. q s vi
de. 1. abfolutio 2. p totū. 2. est de eo q
īcedit ul' fāgit ecclesiā ul' locū religio
fū aut cimiteriū. q añō denuncier pōt
absolui a solo epō. postea vō nō nisi a
papa. ēf de sen. exco. 3. q. 1. Et idē ē de
q cūq; alio īcediario si forte excoīcet ⁊
publicet. ēf de sen. exco. tua. Et vide
hūc casū. 1. excoīcatio 4. 3. qñ papa ali
quē noiātī excoīcat quē fol⁹ papa ab.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. F.6.31

here. multoz. i. fi. 2° ē de religiosis q
 absq; spālī lnia ppzj sacerdot solēni-
 garent mūmonia aut mīstratēt sacra
 eucharistie ul' extreme vñctiōis. Suf-
 ficit tñ lnia prochialetia si nōdū ē sa-
 cerdos. A. Con. glo. in cle. religioſi.
 sup o. pſ byti. de pui. S3 h3 oz intelli-
 gīmō sit i. 2°. āno sue etatis 7 faciat
 se pmoueri ifra ānū a cōmissiōe cure
 sibi facte ad sacerdotiū. al' ipo iure pri-
 uat^o ē bñficio. ut i. c. licet. de elec. li. 6°.
 nisi ecclia prochialis foret collegiata.
 Tūc. n. nō puat ipo iure. s3 si admōit^o
 se nō faciat ifra pdictū tēp^o ordinari
 oz puati. eē de elec. cū i. cūc. §. i. ferio-
 ra. 7 i. c. statutu. eo. ti. li. 6°. nisi q; epi
 7 supiores pñt occasiōe studiū scie cūc
 ueniēd cū aliqb; oīpē sare q; nō tene-
 ant. pmoueri ad sacerdotiū nisi p^o se-
 ptēniū. oīmō ifra ānū pmoueāt ad
 subdiaconatū 7 p^o septēniū ifra ānū
 ad diaconatū 7 pſ bytātū. al' sūt ipo iu-
 re puati. Porro dicto septēnio duran-
 te epi 7 supiores debēt sollicitē puidē
 ut p bonos 7 sufficientes vicarios ab
 eis i h^o mōi eccl'is deputādos alaz cu-
 ra diligēt exerceat 7 desuiat laudabi-
 lit i oīnis. qb; d' eccl'iaz ipaz puētib;
 nccia og rue mīstrēt. eo. ti. cū ex eo. li.
 6°. B. Silit etiā lnia illi^o vicarij q ge-
 rit ordiariā curā ecclie. A. Con. glo.
 ubi s3 q oīc q; vider sufficē lnia vicarij
 gerēt curā p modū oīc de cre. cū ex eo
 B. Itē sufficit lnia dioceſani. ut nōt
 Jo. an. eē de pui. religioſi. i. cle. A. In
 directoria lib^o 3°. ti. z. §. 229. oī q; ad
 pdicta nō sufficiūt lnia epi. Glo. vō in
 oīa cle. religioſi. sup obo pſ byti dicit
 puto p^o factū a penis excusati illū q
 h3 fecit. nā dioceſan^o ē prochiān^o. d' do-
 na. aplice. 7 eps pſ byt. 95. oīf. oli. 7 de
 pccu. de. c. 2. 7 facit qd scripsi de p. 7

re. oīs. sup obo ppo. 7 tūc eo forit^o qñ
 vacat prochialetia. s3 qñ nō vacat cō-
 sulas abstineri 7 ex lnia epi ul' archiepi
 h3 nō fieri. l3 ab ill' recipi possint. ut scri-
 psi de officio archieps. c. 3°. h3 ibi. Tale
 cōsiliū vider tenēdū nisi cōsuetudo sit
 i. 3° rñ. qa optia legū iterps ē cōsuetu-
 do. ff. de legi. si de iterpratiōe. 7 cōsue-
 tudo nō mala. p lege hñda ē. oīf. i. cō-
 suetudo. 7. ff. de legi. s3 ea. 7 requit lnia
 spālī. h3 ē q; de psonis cōferēte 7 recipiē-
 te 7 de sacris fiat specificatio ut bñ sa-
 tisfaciat lre de cred. fm glo. sup verbo
 spālī. Crederē tñ q; exq; d' sacro sit spe-
 cificatio l3 nō expmar nomē prochialetia
 cū oīa lnia religioſo. ul' nomē religio-
 si cū oīa lnia prochiāno euitet pēa. ut
 ibidē subdit glo. B. Itē sūt excoicati
 sūt religioſi q; excoicatos a canōe ab-
 soluūt i casib; nō cōcessis. aut absolue-
 rēt a sentētijs p statuta puicilia siue
 synodalia pmulgat. A. Glo. i. oīa
 cle. religioſi. sup obo sentētijs oīc. Su-
 to q; oēm snām icludit excoicationis.
 iul pſiōis ul' infidēti cui^o nccia fuerit
 absolutio. Itē sup obo a canōe oīc q; h3
 excoicatio nō obrinēt si religioſus ab-
 soluēt a snā iudic. Idē etiā nōt in di-
 rectoria li^o 3°. ti. z. §. 232. etiā si snā iu-
 dicialiter eēt lata a papa. Itē eo. ti. §.
 234. nōt q; si religioſus absolutus a pec-
 cato. ppt qd icurrit q; excoicationem
 ul' alia de pdicto sentētijs. oīmō nō ab-
 soluat ab excoicatione ipsa uel snā nō
 icurrit hāc penā. B. aut absoluerēt a
 culpa 7 pena. ut i. oīc. c. religioſi. 3° est
 de iſecutorib; epoz. ut de p. si qs. 4°
 ē de cūcis 7 religioſis iducētib; ad vo-
 uēdū. iurādū ul' pmittēdū deligēdo
 apud eos sepultura. ul' ut iā electā vl-
 teri^o nō imutēt. ut d' p. cupiētes. De
 h3 vide. i. sepulcra 2°. §. p. A. Ibi ille

casus lati⁹ ponit. B. 5° d'his q cogit
celebrari i loco infdicto ul' ad audien
du vocat excoicatos ul' infdictos. uel
phibet eis ne moniti exeant. 7 d'illis q
moniti noiatu no exeit. ut de sen. ex
co. q. uis. A. Ibi or. Ne igit' excessus
sic gues excederit i punitate trahant
ab alijs i exeplo psumptos p'atos q i
loco infdicto suppositi queq; de ceto ce
lebrare officia q modolibet cogit. aut q
mo p'dicto vj p capanaz pulsatio; ul'
voco p'conia ut ibi ad officia eade au
dienda alijs excoicatos p'sertu uel in
dicti snia inodatos euocare. seu q ex
coicati publice aut infdicti de eccl'is
du i iplis missaz solenia a celebrantib
moniti ut exeant phibet. nec no 7 excoi
catos publice ul' iudictos q i iplis ec
clesijs noiatu a celebrantib ut exeant
moniti remane p'spserit excoicam⁹.
B. Itē d' ill' q feru equa arma 7 ad ipu
gnadu xpianos necia deferunt ul' tras
mittunt seu galeas aut naues vedut ul'
i piratid sarraceno; nauib gubernat
ione exercet. ul' ipedut osiliu ul' auxi
liu i dispendiu tre sce. ex de iudeis. ita
qru da. 7. c. ad libertandū. 7 ē casus pa
pal p' euagare. ut habes. i. sarracen⁹.
§. 2. A. Ibi de h' lat⁹ or. Multe alie
sūt excoicationes papales q's h ob bre
uitate omitto cu de his lat⁹ dixeri in
qda interrogatorio qd copilauit. 7 etiā i
qdriga. B. Etia. i. vsus clauu p.
Defuncto ul' amoto epo q excoicaue
rat 7 vacante sede. caplm siue ille ad
que epalis iurisdicchio tuc ptinet pot
absoluē a snia siue iuris siue iudic si
cut eps poterat. ut i 6. de ma. 7 obe. c.
p. Eodez mo etiā successor absoluere
pot a snia quā pdecessor tulit. ar. xi. q.
3. si eps. A. 2. et ibi h' plene pbat. B.
Si archieps absoluat excoicatos ab

epo i casu no cesso. A. Qd ē regula
rit nisi i casibz exceptis. de qbo. i. archi
eps. B. no valet absolutio. qa ē a no
suo iudice. ex de offi. or. pastoral. §. si
p appellatio; cā deferat ad eū possit ab
soluē. ita tñ q no nisi vocat p'tibz co
gnito de appellatio; ex d' appel. roma
na. li. 6. 7 de sen. exco. c. venerabilibz
A. Con. Albic⁹. 7 ē cois snia. ut i sū.
con. li. 3. ti. 33. q. 14. B.
Eps exns i aliena diocesi absoluere
nō pot i his q regunt cāe cognitio; qa
nec sedē p tribunali pot. 9. q. 2. ep'm.
Sec⁹ si nō regunt cāe cognitio; qa h
ptinet ad voluntariā iurisdictionē. Id
dico i legato de latē pape ex terminos
sue legatiois. ar. ff. de offi. pco. 7 le. 1. 2
7 ex de offi. le. excoicad. A. In oca. l.
2. sic or. Qes pcofules statū p' q vrbē
egressi fuerit hēant iurisdictionē. s n
otētiolam s voluntariā. ut ecce manu
mitti apud eos pnt tā liberi q serui 7
adprios fieri. Con. p'dicti Albicus.
Et p'dicta faciūt q l; ut nōt glo. i oco
c. excoicad. legat⁹ a latē p' q egressus
ē vrbē qusq; i vrbē reuertat possit ab
soluē oēs a snia i iudicis manuū. h tñ
nō possit facē nisi erga hoies sue lega
tiois 7 in terra sue legationis quando
requirit cause cognitionē. 7 videtur
sentite glosa eo. c. excoimunicatis. ou;
dictos legatos assimilat pconsulibz. 7
facit ex de offi. le. c. nouit. 7 ibi nōt In
no. B. Epi aut expulsi pnt exercē iu
risdictio; i alia diocesi. A. ISetita tñ
lnia ab epo dioceis. 7 si nō obtēta. 7
ita q subditi nō expulsores ul' eo; fau
tores seu osiliarij ultra dūas oietas a
sue dioceis nō trahāt. ut i cle. q.
uis. de q. i. B. Et sic pnt absoluē. ut i
cle. de fo. ope. q. uis. A. Aduertendū
etiā q qlibet eps pot etiā otentiosam

iurisdictionē i aliena dioceſi exercē de
 oſenſu dioceſani. ut in ſū. con. li. 3. ti.
 33. q. 53. Et idē ē etiā in alijs p̄latis. ut
 nōr. Inno. i. dco. c. nouit. d. offi. dele. B.
 ¶ Eps abſoluē pōt a ſn̄a lata p̄ ſuū ar
 chidiaconū. plebanū. uſq; aliū ſub eo iu
 riſdictō; h̄ntē. ſ. nō d; ſine oſcīa illi. 7
 cōgrua ſatiſfactiōe. eſ. d. offi. o. cū ab
 eccl̄iaz. 7. c. ad rep̄mēdā. ſi tñ abſolue
 rit valet. ar. xi. q. i. de p̄ſona. Et ē rō.
 q̄a eps ē iudex ordinar̄ tñ laicoz q̄ de
 ricoz ſui ep̄ar. ar. i. Auten. d. de ſen. ci.
 i. p̄n. A. In h̄s cōit̄ oueniūt doc. ut nōr
 i ſū. con. li. 3. ti. 33. q. 94. Sed ut ibi p̄
 glo. Ray. oīc. Licet h̄ m̄gr parificet ſim
 plicē ſacerdotē cūz plebano. tñ aliud
 credo de p̄ſbyro p̄ochiali q̄ nō h̄; oīe
 rioſam iurisdictionē. 7 q̄ nō cōſueuit
 excoīcare niſi p̄ oānis q̄z iſtā actō
 res. 7 credo q̄ eps uſq; ille q̄ ſup̄ h̄ gerit
 vices ei. i. p̄o iur̄ſcripto ſatiſfactiōe fac
 ta an ſi fieri pōt uſq; p̄miſſa cū fieri pōt
 pōt talē excoīcatū abſoluē. B. Et idē
 ē d. ſn̄a iur̄dicti. ut. i. iur̄dicti. 5. §. p̄.
 ¶ Qui de vno ep̄atu domiciliū tranſ
 fert ad aliū pōt p̄ ſecūdū ep̄m abſolui
 ab excoīcatiōe iur̄ quā iur̄rerat i dio
 ceſi poris. ſicut etiā a p̄ctō ibi cōmiſſo.
 ut ponit x̄b. A. Con. Albricus. B.
 ¶ Qñ eps cōmittit alicui abſolutō; d
 oī excoīcatiōe. nō p̄t h̄ pōt abſoluere
 illū excoīcatū ab eo cui. 7 abſolutō; nō
 cōmiſſet i ſp̄ali. forte q̄a excoīcatus
 erat p̄t oānū illatū ep̄o uel aliqd h̄;
 modi. eſ. de re. iur̄. i. generali. li. 6.
 ¶ Si papa mādāt alicui q̄ aliquē excoī
 cat. nūqd p̄ ea pōt enī abſoluē? Diſtin
 gue. Si cōmittit ei cāe cognitō; pōt ab
 ſoluē. ar. zi. oīſ. iſer̄ioz. Si vō papa iā
 diffiniērat negociū 7 mādēt excoīcati
 nō pōt abſoluē. q̄a nō ei iur̄dictio ſ
 purū mīſterii delegat. eſ. de offi. dele.

q̄m. A. 2. q. d. e. c. fi. 7 l. 5 ē ſn̄a Doſti.
 7 Goff. ut i ſū. con. li. 3. ti. 33. q. 98. B.
 ¶ Papa ſi ſalutat aliquē excoīcatū. uel
 p̄cipiat ei ſiue ſciēt ſiue iſtā n̄ p̄t h̄
 ille ē abſolut. ut i cle. ſi ſūm. d. ſe. exco
 ¶ Si p̄ papā ſueit cōfirmata aliq̄ excoī
 catiōis ſn̄a quā iſer̄ioz tulit. nūqd iſe
 rior pōt abſoluē? Diſtingue. q̄a ſi cōfir
 mata ē ex certa ſcīa null. iſer̄ioz pōt ſi
 ne pape mādato niſi eēt certū q̄ p̄ fal
 ſi ſuggeſtiō; fuiſſet cōfirmatio iſer̄rata.
 eſ. d. offi. vti. uſq; iur̄. c. 2. Si vō ſimple
 cōfirmat 7 ſine cāe cognitōe. tñ iſer̄
 oī pōt. eſ. d. iſt. ex frequētibz. A. Nec
 fuit ſn̄a Doſti. 7 glo. Ray. S. Goff. oī
 xit. Verū ē q̄ ille q̄ tulit ſn̄iaz poſſit ab
 illa abſoluē. p̄ oīem. c. ex frequētibz. ut
 i ſū. con. li. 3. ti. 33. q. 100. ſ. p̄mū iur̄
 viderut. B.
 ¶ Si de facto abſoluo aliquē ab excoī
 catiōe de q̄ nō poſſū. 7 poſtea aduertā
 de eo ſi poſſū; enī certificare de errore
 meo 7 cōſulē q̄ iſer̄ret abſolutō; 7 iſe
 r̄i de eo me h̄re ad illū q̄ nō abſoluīſ
 ſe. x̄b. A. Ut i ſū. cō. li. 3. ti. 33. q. 91. B.
 ¶ Abſolutio ex cā falſa nō valet ſm
 Inno. 7 Doſti. q̄a iudex ſic nō itendit
 abſoluē. utputa ſi abſoluend. oīcat ſe
 ſatiſfecīſſe uſq; iur̄iā ſibi remiſſam fuiſ
 ſe. uſq; aliqd tale qd nō ſit verū. Al' ab
 ſolutio ſiue ſit iuſta ſiue iuſta tenet q̄
 ad eccl̄iā militat. ar. eſ. de re. iur̄. oīſ
 res. Itē q̄a iura p̄mptioza ſūt ad abſol
 uēdū q̄ ad cōdēndū. ſo. oīſ. pōderet
 A. Melius facit. c. cū ſint. d. re. iur̄. li.
 6. Et p̄dictis con. Albricus. B.
 ¶ Abſolui d; excoīcat. q̄ offert ſe ad
 iuſticiā nō obſtāt ſi aduerſari. 7 appel
 let ne abſoluat. eſ. de appel. q̄ ſi oīe. ſ. 7
 iſtū caſū habes. i. plen. iur̄dicti. 5. §.
 3. A. Ibi dī q̄ an abſolutō; d; ſuffici
 entē cautionē p̄ſtate de parēdo iur̄.

Et p̄dcā itelligēda sūt nisi aduersari⁹
dicat eū excoīcatū p̄ m̄ifesta offensa
q̄ casu t̄min⁹ octo diez ei dat ad pbā-
dū. 7 si pbauerit non relaxat s̄nia nisi
p̄us sufficiēs p̄stet emēda ul̄ optens
cautio de parēdo iuri si offensa dubia
pponat. ut i. c. solet. de sen. exco. li. 6.
B. Q. si excoīcat⁹ īp̄trat sibi absolu-
tionē sciente aduersario 7 nō d̄dicēte
nec aliqd petere ipe aduersari⁹ nō p̄t
p̄ea coqueri. ga tenuisse v̄r. e. de sen.
7 re. iu. q̄uis. A. Con. Albicus. B.

Etia iuit⁹ q̄s p̄t ab excoīcatōe ab-
solui sicut 7 iuitus excoīcari. imo etiā
manente otumacia p̄t aliq̄s discrete
excoīcationē iuste latā remittē. si vi-
derit salutē illi expedire. Tho. 4. sen.
dis. 18. Idē Albic⁹. A. Idē d̄r in sū.
con. li. 3. ti. 33. q. ii. 7 in. q. 13. B.

Cū de excoīcatōe dubitat. nūqd oꝝ
absolutio peti? Distigue. ga si q̄s sup
h̄z d̄sciaꝝ scrupulosa nimis. deponat
eā ad osiliū boni viri. quā si nolit uel
nō possit deponē. ul̄ h̄eat de h̄. pbabilē
opionē. faciat se absolui ad cautelam.
ar. e. de sen. exco. inq̄sitiōi. A. Con.
Albicus. B.

Si excoīcat⁹ dic cām excoīcatōis su-
isse dubiā ul̄ nullā siue falsā 7 petat ab-
solui ad cautelā. absoluet cū iuratoria
cautio. nisi excoīcatōr ul̄ is. p̄ q̄ excoī-
catio lata ē iſtra octo diez pbauerit d̄cā
e. de sen. exco. solet. li. 6. A. Ibi nil d̄r
de iuratoria s̄ de competēti cautioe. q̄
requit pignora ul̄ fideiussores ul̄ iura-
metū q̄n alia nō p̄nt p̄stari. sicut 7 ido-
nea cautioe. oīc glo. i. c. Odoard⁹. e. de
solu. Itē i ocō. c. solz. n̄ d̄r q̄ excoīcat⁹
pponat cām dubiā s̄ nullā siue iustā
7 q̄nq̄ i pbatiōibz remanet dubia. Et
q̄d ibi ad finē d̄r si offensa dubia. ppo-
nat. itelligit n̄ p̄ppōnē p̄d. s̄ i examie
iudic p̄ defectū pbatiōis. ut ibi p̄ glo.
7 de h̄ d̄ictū ē i additiōe s̄. §. 14. B.

Excoīcatōr coḡscēs errozē sue excoī-
catōis oꝝ reuocāe siue absoluē n̄ obstā
te appellatiōe aduersarij. s̄ si de errore
dubitat p̄t absoluē recepta cautioe q̄
iuri pareat. A. Immo oꝝ absoluē rece-
pta sufficiēti cautioe. ut i. c. sacro. d̄ q̄
i. B. S̄z caueat iudex ne errozē fingat
i p̄iudiciū alii⁹ p̄d. e. de sen. exco. sacro.

Ligat⁹ p̄libz sentētijs ul̄ vna ex di-
uersis causis si vult vere absolui oꝝ ex
p̄mē oēm s̄niām 7 cām. 7 sic vna abso-
lutio sufficit ad p̄les excoīcatōes tol-
lēdas. alit nō tenēt absolutio. ga p̄ s̄b-
reptōz obtēta eēt. e. de sen. exco. officij.

Utr n̄ sacerdos absoluē possit excoī-
catū. R. duplex ē absolutio. Vna pri-
nēs ad for̄ d̄rētiōis. 7 ista p̄t d̄mitti
etiā n̄ sacerdoti. ga pot⁹ ē iurisd̄ictiōis
q̄ ord̄is. Aliā ē p̄tinef ad for̄ p̄niale. 7
h̄ cū p̄tineat ad ord̄inē sacerdotale n̄
p̄t d̄mitti nisi sacerdoti. sicut nec ab-
solu⁹ a p̄ctō. l̄s x̄. A. Con. Albic⁹. B.

In articlō mort⁹ p̄t absolui excoīca-
tus a simplici sacerdote. ar. de pe. dis. i.
qm̄ penitet. e. de sen. exco. nō dubiū. 7
de sepul. p̄ochiano. S̄z si nō fuerit ab-
solu⁹ si t̄n apparuerit i eo siḡ d̄rētiōis
p̄t absolui p̄ mortē ab illo. s. q̄ euz
sanū p̄fat absoluere. e. de sen. exco. a
nob. z. 7 valet tal̄ absolutio fm̄ x̄. ut
sepeliat i loco sacro. ul̄ ut sepul⁹ n̄ ex-
humeret s̄ ut oret 7 celebret p̄ eo. Et vi-
de i. absolutio 5. §. vlt. A. Articul⁹
mort⁹ itelligit nō solū d̄ piculo mort⁹
p̄p̄ iſfirmitatē s̄ etiā si sit in piculo q̄-
cūq̄ vicino mort⁹. puta si timeat hostē
ul̄ p̄donē. ul̄ crudelitātē hoīs potētis
aut odiū sp̄ale alie⁹. ul̄ si nauigatur⁹ sit
p̄ loca piclōsa ul̄ loca iſidiosa t̄a situr⁹
fm̄ Inno. 7 Do. 7 i sū. con. li. 3. ti. 33. q.
36. addēs Do. q̄ idē ē si sit obfessus ul̄
obfideat in loco vbi frequē machine
iaciūt 7 baliste. Caueat t̄n absoluef q̄
n̄ nimis laxet habenas i h̄ cāu. alioḡn

sub h^o p^{re}textu possent fere oēs absolui.
Et i articulo mort^{is} etiā simplex sacer-
dos pōt absolue ab oī p^{re}cto 7 excoīca-
tione. ocō. c. prochiano. de sepul. nisi
spālit aliud sit statuti. ut i excoīcatio
nib^{us} p^{re}cessus curie. d^{icitur} q^{uod} i ocō iⁿtroga-
torio. Itē q^{uod} nō pōt epī copia h^{ab}eri nō se
simplex sacerdos de casib^{us} refuat etiā
i Bartido iⁿromittē fm Inno. 7 i ocā
q. 36. ad fi. Itē h^{oc} cāu 7 iⁿ iⁿuget absol-
ues excoīcato q^{uod} iⁿpedimento cessate se
illi rep^{er}nter a q^{uod} fueāt absolued^{us} māda-
tū ei^{us} h^{ab}ilit^{ur} sup^{er} h^{oc} receptur^{us}. est d^{icitur} sē. ex-
co. ea noscūt 7 nō i ocā. q. 36. i p^{ri}mo. B

Absolutio 2°.

As. p^{er}cutiētiū c^{on}dicos. Inijciētes
man^{us} violētas i c^{on}dicū uel religiosū de-
bēt absolui p^{er} papā t^{er}m. i. 7. q. 4. si quis
suadere. p^{oss}nt etiā absolui p^{er} legatos q^{uod}
latere pape missi sūt. est d^{icitur} sē. exco. ad
eminētiā. 7 de offi. le. q^{uod} trāslatōz. etiā
si sūt est t^{er}mios sue legatōis oūmō sint
i via. 7 etiā si tales excoīcati aliūde ve-
niāt. est d^{icitur} offi. le. excoīcat. A. Ibi hoc
nōt glo. 7 iⁿellige h^{oc} fm ea q^{uod} ocā sūt s^{ed} i
additiōe. absolutio p^{er}. §. 5. B. Legati
d^{icitur} q^{uod} nō mittūt de latē est t^{er}mios nemi-
nē talē p^{oss}nt absolue. s^{ed} oū sint iⁿtra t^{er}m-
nos p^{oss}nt absolue t^{er}m exēutes d^{icitur} puicia
sibi omīssa nō aliūde accedentes. Alij
d^{icitur} q^{uod} legati locales q^{uod} ex p^{ri}uilegio ecclesie
sue h^{ab}nt legatōez. ut archieps cātuar.
7 s^{ed} s^{ed} h^{oc} nō p^{oss}nt. ut in ocō. c. excoīcat.
Et si vis scire q^{uod} sūt legati de latere. vi-
de. i. legatus. §. p^{ri}mo.

Sūt casus fm do. i q^{uod} iⁿciēs man^{us}
in c^{on}dicose tra sedē aplicā absolui pōt.
p^{ri}mo i articulo mort^{is}. i. 7. q. 4. si quis
suadere. T^{er}m iⁿugetū ē ei q^{uod} si euaserit
sedi aplicē se p^{oss}nt. ul^{ter} ei q^{uod} possit eū ab-
solue mādatū ei^{us} sup^{er} h^{oc} receptur^{us}. est d^{icitur}
sē. exco. a nob^{is}. 2°. A. Meli^{us} facit eo. ti.
c. q^{uod} d^{icitur} h^{is}. B. Et idē i casib^{us} seq^untib^{us}

remoto. s. iⁿpedimēto. p^{oss}nt q^{uod} i puero ut
est d^{icitur} sē. exco. de ceto. i. fi. 7. c. ea noscūt
in fi. A. In h^{is}. c. nil d^{icitur} de puero. s^{ed} d^{icitur}
eo. ti. c. q^{uod} quis. 7. c. fi. 7. ut ibi p^{oss}nt iⁿellige
d^{icitur} puero iⁿpubē. i. mīore. i. 4. anozū. B.
Et si cessate iⁿpedimēto nō se p^{oss}nt iⁿci-
oit i eādē s^{ed} iⁿciē. est d^{icitur} sē. exco. eos. li^o 6°.
Et vide. i. absolui. 4°. §. p^{ri}mo. 2° cas^{us} ē q^{uod}
q^{uod} h^{is} iⁿimicitias capitales uel alias iu-
stas excusatiōes. p^{oss}nt q^{uod} nō pōt se sedi
aplice p^{oss}ntare. est d^{icitur} sē. exco. de ceto. A.
In h^{is}. c. nō d^{icitur} de iusta excusatiōe seu iⁿpe-
dimēto iⁿ g^{er}ne. s^{ed} d^{icitur} eo. ti. c. q^{uod} d^{icitur} h^{is}. 7
de h^{is} iⁿellige q^{uod} seq^uit^{ur}. B. De ista ex-
cusatione stabitur arbitrio boni viri.
ff. de d^{ob}o. obli. c^{on}tinu^{us}. §. cū ita. 7 est d^{icitur}
voto. q^{uod} sup^{er} h^{is}. A. Hoc. c. paz^{is} facit.
s^{ed} meli^{us} facit de offi. dele. c. de causis. 7
idē nōt de h^{is} arbitrio boni viri. i. sū. cō.
li^o 3°. ti. 33. q. 36. B. 3° iⁿ hostiario q^{uod} p^{oss}-
t^{er}tu officij c^{on}dicū non g^{er}uit lesit. est d^{icitur}
sē. exco. si d^{icitur} 4° i officiali q^{uod} accendo
turbā nō p^{oss}nt ex p^{ro}posito. s^{ed} non sine
aliq^uli culpa c^{on}dicū p^{oss}nt. ut in ocō. c. si
d^{icitur} 5° si sit mulier. nec o^{mn}st^{er}gui d^{icitur} v^{er}z
sit deb^{er}an forē. 6° si sit senex aut vali-
tudiari^{us}. 7° si sit mēbr^{us} destituit^{us}. ita. s
q^{uod} ad sedē aplicā accedē nō possit. Tres
casus p^{ro}xie o^{mn} h^{ab}nt. est d^{icitur} sē. exco. mu-
lieres. 7. c. ea noscūt. 7. c. q^{uod} quis. 8° de iⁿfir-
mo. s. q^{uod} p^{ro}petuū h^{is} iⁿfirmatā iⁿpedi-
mētū. uel etiā t^{er}pale si timer^{et} q^{uod} accel^{er}et
mors. est d^{icitur} sē. exco. q^{uod} d^{icitur} h^{is}. A. Iⁿ d^{icitur}
etiā videt^{ur} h^{is} iⁿfirmatā non sit p^{ro}petua
sicut d^{icitur} d^{icitur} alijs iⁿpedimētis t^{er}pale. eo.
ti. c. q^{uod} quis. 7 iⁿ v^{er} q^{uod} quātitas 7 q^{uod} l^{it}as
iⁿfirmatā relinquēda sit arbitrio bo-
ni viri. cū sit iⁿdeterminata. est d^{icitur} offi.
dele. de causis. 7 p^{ro}xime dictū ē. B. 9°
i paupere quē oportet mendicare. ut
i o^{mn}cto. c. q^{uod} d^{icitur} h^{is}. A. Ibi ista pau-
ptas nō ē determinata ad mēdicatē.
7 iⁿ videt^{ur} q^{uod} arbitrio boni viri relin-
quēda sit ut p^{ro}xie patuit. x^o si regulat^{ur}

oberat regularē. eſt de ſen. exco. mona
 chi. 7. c. cū illorū. 7 etiā ſi percūſiſſet
 ſecularē. eſt de ſen. exco. religioſo. l. 6.
 A. Intellige de ſeculari dico. ut p; in
 ocō. c. religioſo. B. 7 de h; habes. i. 5.
 7. xi. i his q nō ſūt ſui iur. ſicut filij
 faſtias 7 fui. eſt de ſen. exco. mulieres.
 A. Con. Albrie. Et v; cois ſnā doc.
 l; alij dixerūt q; h; caſ; ſit ſolū itelligē
 dus d; fuiſ. ut p; i ſū. cō. l. 3. ti. 33. q. 36
 S; pma v; oior. qā cū lex nō diſtinguat
 nec nos diſtinguē debem; ut. l. 3. ff. d
 offi. pſi. 7 qā benigni; leges itēptāde
 ſūt. ff. d. le. l. benigni;. B. i. 2. i his q ſe
 nobiles 7 magne potētie 7 ſic delicati
 q; laborē eūdi nō ſuſtinerēt. Dic tñ eēt
 pūſ roman; pōtifex cōſulēd;. ut nōt i
 ocō. c. mulieres. A. Ibi h; clare h; B.
 i. 3. i pubere. eſt de ſen. exco. c. p. Et h;
 etiā ſi p; pu b; tē poſtulat ſe abſolui.
 ut i. c. ſi. i. 4. de cōd q coit viuit. 7 ſub
 vno tecto dormiūt. 7 i eadē domo ve
 ſcūt. eſt de vi. 7 ho. cle. qm. q d coit ex
 ponit qñ ſit viuit i aliq eodē collegio
 A. Con. Albrie. 7 ad h; bñ facit ocm
 c. qm. B. i. 5. i mōialib;. eſt de ſen. exco.
 de monialib;. A. Iſtas abſoluit eps.
 ut ibi p;. B. i. 6. i hoſpitalarijs ſcī Joh
 hieroſolimitani. eſt de ſen. exco. canōi
 ca. A. Nos abſoluit pōr ſu; ſi ē ſacer
 dos niſi exceſſus officiā fuerit 7 enor
 mis. ut ibi. B. i. 7. i his q cōd nō eno
 mē ſ; modicā 7 leuē iuriā itrogarūt.
 eſt de ſen. exco. puenit. q qdē de cetera n
 otinet diſpēſationē ut qdā dixerūt. ſ;
 pōr; otinet ius cōe. qd hodie ſatis in
 nuīt. eſt de ſen. exco. religioſo. l. 6. A
 Con. Albrie. 7 ē cois ſnā. ut pōt col
 ligi ex notā i ſū. con. ocā. q. 36. B.
 Nūc qdā ad declaratō; circa pdcōſ
 caſus dicem;. Circa p; mū g; caſū. s. de
 piculo morē nō q; itelligit nō ſolū p; p
 iſimitatē. ſ; etiā ſi ſit i q; cūq; periculo

mortis vicino. puta ſi timeat hoſtē uel
 pdonē. u; crudelitātē potēd. aut odiū
 ſpāle alic;. uel ſi nauigatur; ſit. u; p lo
 ca iſidioſa trāſitur;. ff. d. dona. cā mor.
 l. 3. et. 4. Idem ponit Doſti. 7 addit q;
 idē ē ſi ſit obſeſſus u; obſideat ubi ia
 ciūt machine uel baliſte. A. De hoc
 dictū ē ſ. abſolutio p. ad finē. B.
 Circa tñ 7 q; rē caſū. s. de oſtario
 7 officiali nō. q; ſi tal; nō caſu fortuito
 ſ; ex deliberatiōe pcuſiſſet clicū gūit.
 a papa o; abſolui. eſt de ſen. exco. ſi vō.
 Quid ſi clic; armat; venit ad bellū
 u; facit iſultū. 7 iſ; q; uē venit ipſū ca
 pit; B; fm Inno. Si h; facit ſciēt. excoi
 cat; ē ſ; ad papā nō mittit; ſi tñ ſ; ad
 deſenſiō; nō excoicat;. oū tñ deſante
 cā deſenſiōis ipſū libē abire p; mittat.
 ut Doſti. oīc. A. Con. Albrie. Et oī
 idē i ſū. con. l. 3. ti. 33. q. 36. 7 allegant
 Inno. i. c. ſi vō. p. eſt de ſen. exco. S; cer
 te Inno ibi nō v; illud ad q d allegāt
 dicē. ſ; ſolū q; qñ q; uſus ē moderata
 tutela nō iſcidit i excoicatō; al; ſic. B.
 Si etiā official; talē capiat auctoritate
 p; pā qā ali; nō potat cōpeſci ab iuriā
 alij;. nō ē excoicat; imo meret;. 23. q. 3
 fortitudo. cū ſe. Et h; dico ſi p; lat; ſu; n
 fuit ibi q; h; faciat; 7 ipe eū p; lato q; citi;
 pōt reſtituat. alioqn d. ut eſt de ſe. exco
 ut fame. §. laici. A. Con. Albrie. B.
 De muliere dubitat; ſi mutilauerit
 u; occiderit clicū an ſit mittēda ad cu
 riā; B; fm xō. In p; tate epi ē mittere
 uel nō. qā nō diſtinguit circa eas inter
 atrocē 7 non atrocē iuriā. Et ſubdit.
 Credo tñ q; expediat h; mōi mulierē
 mitti ad curiā ſi ē fortis 7 ſ; atrocitas
 mag; ē. 7 nō ſit alij; p; iudiciū de ei; miſ
 ſiōe. Mulier vō incendiaria ſacti loci
 u; falſificāſ l; tās pape ut ibidē xō. oīc
 mittēda ē ad curiā. qā nō iueniūt iura
 parē mulierib; i hac pte. 7 forte ē cā.

ga n̄ mittūt h̄ mōi cūmā nisi pex-
cogitatā malitiā. s̄ man° iūctio mul-
toties fit ex subito ipectu. A. Con. Al-
brie. 7 idē ponit i sū. con. dca. q. 36. B
De reglari bō nō. q. si excess⁹ fuiss; ois-
fici⁹ 7 enozmis. ut si ad mutilatōz mē-
bri ul' effusiōz sanguis sit pcessū. pab-
solūtōe ad sedē aplicā sit mittēdi. ex d
sen. exco. cū illoz. vid. i. absolū. 3. §. p
De filiofamilias 7 suo itelligēdū ē
q. nō debēt mitti qñ h̄ eēt in puidiciū
p̄ris ul' oñi nisi fuisset tā enozmis ex-
cessus q. p̄p̄ vitādū scādalu; ad sedē
aplicā eēnt mittēdi. ex d sen. exco. re-
latū. A. Ibi d̄ q. fui sūt mittēdi nisi
h̄ fecerūt i fraudē oñoz ut subtrahant
se ab obsequio eoz. aut ipi oñi p̄p̄ h̄
sine culpa graue oānū iēturūt. tūc in
voto; casu nō mittūt. cū nimis sint a
sedē aplicā remoti. s̄ i recōp̄latiōz la-
bod quē i itinē sustinerēt alia eis satis-
factio iūgat. Pro q̄ui dō 7 enozmi sp̄
mittūt. B. Et itelligendū ē de fuis q
s. sūt fuiss; oidiōis. nō d̄ famul' fuien-
tib⁹. s; 7 de filijsfamilias itelligit In-
no. si sūt impuberes. alii sint adulti l;
sint in partia p̄tate mittēdi sūt ad cu-
riā. ga i h̄ sui iuris sūt ga p̄nt ire q̄ vo-
lūt. A. De h̄ oidiū ē s. §. p. d. xi. B
De i p̄uberib⁹ oicēdū ē q. si nō sūt
doli capaces nō iciderūt i excoicātōz.
Si āt sūt doli capaces tūc icidūt si aīo
iūriadi aut vindicādi pcutiūt. Sed 7
p̄q̄ veniūt ad p̄bratē. ut i. 15. ul' 16.
anno. si adhuc tales sūt q. sine piculo
ad sedē aplicā ire nō p̄nt. p̄p̄ i becilli-
tatē corpōz uel defectū discretiōis. ab
epō p̄nt absolui recepto iuramento q
i p̄dimēto sublatō se p̄ntabūt. ut nō ē
ex d sen. exco. c. fi. A. Con. Albrie.
7 fuit oidiū glo. Ray. ut in sū. con. li. 3.
ti. 3. q. 36. d. 14. Doli autē capax d̄. 7.

ānoz aut sup̄. ut nōt glo. in. c. p. ex d
delic⁹ p̄ueroz. Iuramētū āt p̄ueri. p̄p̄
defectū discretiōis nō ē p̄cile nccūz. s̄
arbitrio ep̄i ul' alī⁹ absolūed cōmittit
vz expediat iuramētū p̄stare uel nō
ut notat i sū. con. eo. ti. q. 104. B
De iūria dō enozmi. s. q. oicāt de-
terminatū fuit p̄ quandā decre. Inno.
q̄tti. exuagātē. q̄ icipit. Perlecd. s; ga
illa decre. vacat p̄phemiū sexti p̄t̄ oī
ci fm q. h̄t. i. enozmia. §. 2. A. Dic-
lati⁹ q̄ ibi. q. enozmis seu q̄uis iūria
d̄ si ad mutilatōz mēbri ul' effusiōē
sanguis sit pcessū aut epō aut abbati
fueit iūria itrogata. ex d sen. exco. cū
illoz. ubi oīc glo. q. nō itelligit de q̄li
bet pua sanguis effusiōe. s̄ q. h̄ putat
cōmittēdū arbitrio iudic. De etiam
enozmis ex alijs varijs circūstātijs. d̄
q. b̄ in Insti. de iū. §. attor. ubi oicāt.
Attor iūria estimat ul' ex facto. velu-
ti si qs ab aliq̄ vulnerat⁹ fuerit uel fu-
stib⁹ cesus. uel ex loco. veluti si cui in
theatro ul' i foro ul' i p̄torio iūria fac-
ta sit. uel ex p̄sona veluti si magistrat⁹
iniuriā passus fuerit. uel si senatori
ab humili p̄sona iūria facta sit. aut
parenti uel patrono que fiat a liberis
uel libertis. Et scdm glo. Ray. 7 i sū.
con. li. 3. ti. 3. q. 36. i p̄dict attēdit etiā
circūstantia tepoz. Et idē d̄. i. enoz-
mia. forte alic⁹ nōbīl' solēnitatē. In oī-
rectoria etiā li. 3. ti. 4. §. xi. d̄ q. si iū-
ria scā i foro d̄ enozmis. mltō fort⁹ si
fiat i ecclia ul' cimiterio ul' dormitorio
ex d sen. exco. cū p̄cā. Deniq; i nō ex-
p̄ssis stabit iudic arbitrio. ex d offi.
tele. de causis. B. In oīb⁹ p̄dictis ca-
sib⁹ oīc Ber. q. o; absolui req̄sito p̄s
episcopo. Q. si non p̄t haberi p̄t ab-
soui a p̄po sacerdote. ex d sen. exco.
nup. in fi. A. De h̄ etiā s̄. absolutio p̄

ad finē. Hoc etiā intelligēdū ē prēq̃ i
regularibz. de q̃b dicit statim. B

Absolutio 3°. s.
regulariū. Regularis si p̃cussit
regularē ei⁹ dē claustrī. ab abbate uel
aliē dicto p̃lato p̃prio p̃t absolui. A
Aliq̃ dixerit q̃ solū ab abbate. s. ē veri⁹
q̃ etiā h̃ p̃t fieri ab alijs p̃lati diuersis
noībz noīat. e. de sen. exco. cū illoz.
ibi. volētes eoz p̃lati. 22. Et nōt in sū.
con. li^o 3°. ti. 33. q. 43. Idē etiā notat i di
rectoria lib^o 3°. ti. 4. §. 39. Et fm glo.
Ray. 7 i sū. con. eo. ti. q. 48. int̃ dictos
p̃latos cōputādi sūt p̃ores cōuētuales
fratz p̃dicatoz 7 guardiani fratz mi
noz 7 oēs p̃ores cōuētuales cui⁹ cūq̃
ordis sūt q̃ nō hnt sup se maiorē i eo
dem cōuētu. Sec⁹ de p̃oribz triū ul⁹ q̃
tuoz regulariū q̃ p̃ volūtate sui supior
p̃ficiūt 7 āmouēt. In oca etiā. q. 48.
dī q̃ ad h̃ q̃ dicti p̃lati religiosoz p̃t
sint ab hac excoīcatōe absolue debēt
eē sacerdotes 7 facit e. de sen. exco. ca
nōica. ubi dī q̃ frēs scī Joh. hierosoli
mitāi p̃nt absolui a suo p̃ore sacerdo
te. B. Si vō alī⁹ claustrī tūc p̃ abbate
p̃pziū 7 ei⁹ q̃ passus ē iuriā absolue.
e. de sen. exco. cū illoz. p̃ modū q̃ h̃ po
nit i h̃ eodē. §. Si aut̃ p̃cussit clīcū se
cularē absolue p̃ ep̃m. e. de sen. exco.
religioso. li^o 6°. A. s. eo casu q̃ ep̃s p̃t
sit absolue secularē clīcū si aliū clericū
p̃cussisset. ut ibi. B. Et h̃ intelligenda
sūt nisi excessus eoz sūt difficil⁹ 7 enor
mis. ut si ad mutilatōz mēbri ul⁹ ad ef
fusionē sanguis dico ex vulnē sit p̃ces
sū. ul⁹ si i ep̃m ul⁹ i abbate sit man⁹ i nec
ta. A. Sanguis effusio nō requir̃ ex
vulnē s̃ q̃litcūq̃ fiat fm arbitriū iudi
cis. ut s̃ absolutio 2°. ad finē. B. Eodē
q̃z mō p̃t absolui regularē q̃ an̄ igres.

sū religiōis tale aliqd̃ omisisset. ut i. e.
cū illoz. Q̃ si regularē n̄ h̃z p̃latū q̃ sit
sacerdos. aut si sit defūct⁹ ul⁹ excoīcat⁹
ad diocesānū ē recurrendū. ut nōt do
sti. e. de sen. exco. monachi. Qd̃ itelli
gēdū ē fm x̃o. tā de exēpt̃ q̃ de nō ex
emp̃t siue sint monasteria vitozū uel
muliez. A. Idē nōt i directoria li^o 3°.
ti. 4. §. 43. 7 in sū. con. oca. q. 48. B
Qn̄ duo abbates debēt absolue sit sic.
Abbas p̃cutiēd̃ recipiet a p̃cutiēte iu
ramētū. 7 abbas p̃cussī ṽbetabit. que
ṽbeta erūt loco satisfactiōis. qa mo
nach⁹ nō h̃z vnde satisfaciāt. 7 demū
abbas p̃pziū absoluet. Cōgruēt⁹ tñ si
et si vn⁹ alī⁹ cōmittat totū. e. de offi. oz.
c. si. h̃ dosti. p̃orzo p̃dicta oīa d̃ regu
lari p̃cutiēte nō sūt extēdēda ad falsa
rios fratz oīi pape. aut alios casus uel
fīas de q̃b papa absolutionē refuat
h̃. n. religiosiis nullo iure ccedit. s̃ nec
abbates siue hui⁹ mōi p̃lati p̃nt subdi
tos absolue si ligati eēnt p̃ aliquā sen
tētiā latā ab hoīe siue i gnālī siue ex
p̃sso noīe. h̃ x̃o. A. Con. Albricus. Et
aduertendū q̃ p̃lat⁹ religiosus. sacer
dos p̃t absolue subditos suos etiā si
se p̃cussit extra claustra seu e. de septa
dom⁹ ul⁹ vbi cūq̃. h̃ dosti. alī⁹ dixerit
ut nōt i directoria li^o 3°. ti. 4. q. 42. qa
i oco. c. cū illoz. §. nos tñ. nō sit aliq̃
distīctio. Et p̃nt dicti p̃lati absolue
subditos q̃ etiā an̄ igressū religiōis ta
lē excoīcatōe icurrerit nisi excessus
fuerit enormis. oco. §. nos tñ. B
Religiosus vn⁹ diocesis si p̃cutiat
clīcū uel religiosū alterū diocesis tūc
i absolutione requir̃ diocesānū p̃cussī
sicut nūc de duobz abbati bz dictū est
Hoc tñ hodie non videt̃ requir̃ s̃ a p̃po
ep̃o p̃nt absolui. e. de sen. exco. religio
so. li^o 6°. A. Con. Albricus. B

Qui dicit se excoicatu ppter violētā man⁹ iūctiō; fm Ray. nō o; recipi ad religiō; si tñ recept⁹ fuit pōt p^{ea} ab solui iux modū h̄ dictū. §. p. Cō. Do. 7 Inno. l. qdā dicat q; recipi pōt. ut ad- dit x̄. A. Id nō ē iū. con. li. 3. ti. 33. q. 44. 7 i directoria li. 3. ti. 4. §. 46. ubi dī q; tal' nō o; recipi. si tñ recipiat te- ner receptio l; male fecit q; recepit. B. Ceterz an tpe pbatōis absolui possit. Dicēdū fm Do. q; sic. s̄ oditio ibi itel- ligit ipso iure si i eadē religiōe pseue- rauit. q; si nō pseuerauit reducēd⁹ ē i eadē snīam ab eo q; eū absoluit. A. Con. Inno. 7 Archi. 7 nō ē i directoria eo. ti. 4. §. 48. ubi etiā subdit q; p̄lat⁹ eū absolues o; ei iungē q; si egrediat religiō; se ei q; potat absolue rep̄ntet. qd̄ si nō fecerit q; cito o; mode potit re- icidit ipso iure i eadē snīam. de sen. ex- co. eos. li. 6. 7 i. §. se. subfert. qd̄ si h̄ etiā ei nō fuerit iūctū 7 ista tēp' pba- tiōis egrediat. ipso facto reicidit i ean- dem excoicatiō; ga tacite subitelligi o; q; h̄ sit sibi iūctū. ar. ocī. c. eos. B.

Absolutio iij.
Quod ad satisfaciendū. Vbi sciendū q; absoluti a snīa canōis ul' hoīs cū ne- queūt recurrē ad illū a q; fuerāt absol- uēdi ppter piculū mort' ul' aliud i pedi- mētū si cessante picdō ul' ipe dimētō se nō pntāt illi a q; debzāt absolui rece- pturi mandatū ei⁹ 7 satisfacturi ut o; reicidūt i eadē snīaz. A. Nec pntatio o; fieri q; citi⁹ cōmode pōt. ut i. c. eos. de q. i. B. Et eodē mō reicidūt abso- luti a sede aplica ul' ei⁹ legat q; b; iun- git ut ordiario ul' altī se pntēt p pnia 7 q; iuriat satisfaciāt. 7 h̄ faciāt q; citi⁹ o; mode poterit. ex de sen. exco. eos. li. 6.
 Propri violētā manuū iūctiō; i cle-

ricū satisfactio pecuniaria fieri solet. q; qdē applicabit monasterio si man⁹ iūc- ta fuerit i monachū ul' clīcū ul' ouerfū ar. iz. q. i. nō dicat. 7 ex de sta. mo. cū ad monasteriū. p. enso. Si ar i clīcū se- cularē. satisfactio ipsi clīco applicabit. nisi i otuēliā ecclīe fuerit pullat⁹. 12ā 7 tūc ecclīa agere pōt iuriat. Insti. de iuu. §. q; si usufruct⁹. h̄ Goff. 7 Hosti. A. Dict⁹. §. incipit Si cōi fuo. i. q. §. ē v̄sus. q; si usufruct⁹. Et p̄dict con. Al- bicus. Et l; p̄dict casu satisfactio fiat ecclīe. nihilomin⁹ 7 clīco. ga v̄q; pōt agē iuriat 7 lesus i cui⁹ otuēliā facta ē lesio. sicut 7 p̄iuria filij agit 7 p̄ 7 fili. in Insti. de iurijs. §. patit. B.

Excoicatu ppter dānū si satisfacē pōt nō o; absolui nisi satisfaciāt 7 peccāt q; talē absoluit. s̄ tñ absolut⁹ est ab ex- coicatiōe fm x̄. Si aut emedā p̄stare nō pōt o; absolui recepta idonea cau- tiōe q; satisfaciāt si ad piguiozē fortu- nā puenerit. ex de v̄bo. sigl. ex pte p. 7 de solu. Odoard⁹. Et h̄ cautio erit pi- gnoraticia ul' fideiussoria. ga dī h̄ ido- nea cautio quā si p̄stare non pōt saltē p̄stet iuratoriā. A. De h̄ dictū ē s̄ ab- solutio p. §. 17. B. Absolutio. n. nō ē denegāda. 26. q. 6. si p̄sbyr. A. Con. p̄dict Albic⁹. B. Tal' q; ad petitionē aduersarij tenet cedē bonis. ut dīc x̄ 7 vide. i. cautio. A. Nec cessio possz ob- tinē d̄ rigore iuri civil' s̄ i foro dīcie nō sp. s̄ tūc qn̄ creditor eēt i arta necitate nā qn̄ ē i digēs debitor. 7 creditor ita sufficiēs q; fm deū tenet ei s̄ buēire de- bitō n̄ tenet statī restituē fm Sco. De q; lati⁹ i mā testōnū deo dāte dīcet. B.

Absolutio v.
Quod ad modū. 12ō pōt q; absol- ui sub cōditiōe. puta si satisfecerit. ga

talit' absolut' nō eēt simp̄t absolutus
fm̄ x̄. ex̄ d̄ re. iur. act. li. 6. A. Con
Albicus. B

in primis
In absolutiōe a maiori excoicatiōe
q. obfuāda sūt. Primū ut excoicatus
iuret p̄s stare mādā eccl̄ie. ex̄ d̄ sen.
exco. ex̄ tenore. s̄ h̄ iuramētū nō est d̄
subā absolutiōis. ex̄ d̄ sen. exco. cū de-
sideres. vñ 7 si omittat qd̄ fieri nō oꝝ
nō p̄t h̄ min⁹ tenet absolutio. Sorzo
de puerjan iurare debeant iudicio ep̄i
relingē. A. Idē d̄ i sū. con. li. 3. ti. 33
q. 104. S3 h̄ videt' itelligēdū de pube-
ribz. al' sec⁹. 22. q. 5. pueri. vbi d̄. Pu-
eri añ. 14. ānos nō cogāt iurare. h̄ alig
dixerit qd̄ h̄ d̄ iuramento testis. S3
certe tex. loq̄r idistincte. vñ nec nos oi-
stiquē debem⁹. de decimis. ad audien-
tiā. B. Mulieres aut idubitat iurare
debēt. Secūdū ut si excoicat' sit p̄ no-
toria i aliquē offensa nō absoluit nisi
p̄s sufficiens emēda p̄stet. Pro occul-
ta vō offensa aut otumacia sufficit iu-
ratoria cautio vbi nulle exp̄se petūt
s̄ vbi exp̄se petūt ul' satisfactio oāni
tenēdū ē qd̄ dictū ē s̄ absolutio 4. s̄.
2. et 3. Tertiū ē ut absoluat' p̄n q̄ tu-
lit sn̄am ul' ei⁹ sup̄iore aut aliū cui cō-
miserit cū psalmo 7 orōne 7 vberibz.
7 p̄ea subiūgat. absoluo te a tali ex-
coicatione. ex̄ d̄ sen. exco. a nobis. 2.
Quartū ut p̄ modū excoicator faciat
illi mādā iusta 7 rōnabilia. al' possit
appellari. ex̄ d̄ pacē. c. fi. 7 de appel. ut
debitus. A. Dictū. c. fi. p̄az facit. B
De h̄ vide. i. i. se. s̄. Et sciēdū qd̄ i p̄dic-
tis nō itelligit' absolūēs p̄cipare illi-
cite cū excoicato. s̄ pot' licite 7 i his
q̄ ad salutē aīe p̄tinet. 7 sic nullā sn̄az
icurrit. ex̄ d̄ sen. exco. cū volūtate. In
excoicatiōe vō mīori exp̄met excoica-
tus p̄po sacerdoti cāz. 7 sic se faciat ab

solui spālīt ab hac. Et itelligit' p̄p̄i⁹
sacerdos p̄ochian⁹ ul' diocesan⁹ ul' ille
q̄ d̄ lñia eoz ē elect⁹. Nec requit iura-
toria cautio. ut ex̄ d̄ sen. exco. nup. cir-
ca finē. A. De absolutiōe a maiori ex-
coicatiōe lati⁹ d̄ i sū. con. li. 3. ti. 33. q.
103. Et d̄ hac 7 etiā d̄ absolutiōe a p̄cto
late posui in q̄d̄riga l'ali. li. 2. ti. 5. s̄.
9. 7 x. 7 etiā i interrogatorio. 7. i. vñ
clauū 2. iō h̄ trāseo. B. Que aut mā-
data fieri debeant absoluto q̄ iuravit.
Dicēdū qd̄ si erat excoicat' a canōe iū-
gēdū ē ei p̄ncipalit' qd̄ illū canonem
nūq̄ veniat. ut icēdiario qd̄ nō icēdat.
7 p̄cussori clici qd̄ n̄ p̄curat. 7 filia. 23. q.
vld. pessimā. A. Meli⁹ ex̄ d̄ sen. exco.
ex̄ tenore. B. Aliqñ etiā requit cau-
tio qd̄ de ceto talia nō faciāt. ex̄ d̄ sen.
exco. gūē. A. Ibi h̄ scribit' i statuta-
rios s̄ libertatē eccl̄ie. B. Sūt etiam
qn̄ h̄ns i p̄dimentū absoluti⁹ ab eo qd̄
al' nō posset. iūgēdū ē ut qd̄ cito potit
se p̄ntet. Vide s̄ absolutio 4. s̄. p̄. Sed
si apparuerit sn̄a iusta nullū manda-
tū fiet absoluto. extra de sen. exco. sa-
cro. A. Con. Albicus. B

Defūct⁹ h̄ mō absoluet'. Si ē sepult⁹
i cimiterio nō exhūabit. si alibi exhū-
mabit. 7 corp⁹ uel sepulchz vberabit
ut sit circa viuos. ut nōt ex̄ d̄ sen. exco.
a nobz. A. s̄. i glo. Et itellige h̄ qñ i
defūcto apparuerit siḡ otitōis 7 p̄nie.
ut i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 121. B. Et ad
qd̄ valet talis absolutio. vide s̄ absolu-
tio p̄. s̄. fi.

Absolutio vi. a
p̄cto. fōra absolutiōis i sacro
p̄nie fm̄ Al. 7 Tho. in. 3. pte. q. 84. est.
Ego absoluo te. A. Ex̄p̄sis ill' a q̄b̄ sit
absolu' al' sup̄ nihilo absolu' fūdatef.
B. S3 p̄mittit' oō Mifear' tui x̄. ne

forte effect? sacri i peditat ex pre peni-
tētis. Itē postea oueniet appōit i noie
p̄ris zc ut exp̄mar q̄ sacerdos nō p̄pa
auctoritate absoluit s̄ q̄i mīster. 7 hoc
relingit arbitrio sacerdot. Nec etiā re-
grit ipositio man⁹. q̄a h̄ sacm̄ non oz
dinat ad cōsequēdā aliquā excellētiā
gr̄e s̄ ad remissionē pctōz. Magi autē
operēt crud signatio. q̄a p̄ signū crud
xpi remittit pctā. 7 tñ nō ē de nccāta
re sacri. De mā absolutōis pctōz h̄nt
p̄a. i. cōfessōz 7 cōfessio p̄ totū. A. De
hac fōra absolutōis latī? vīdētū ē ubi
s̄. absolutio 5. §. p̄. ad finē. B

Alcepti latio ē q̄
oā imagiaria solutio. ut i In-
f̄ti. q̄b̄ mo. tol. obli. §. p̄. 7 h̄z fieri hoc
mō. Inrogat debitor creditōz. acce-
ptū ne habes? Et tñd̄ ille. Acceptū
habeo. 7 sic debitor liberat. ff. eo. l. i. et
l. an iutit. §. acceptū. A. Ibi d̄r q̄ acce-
ptū latōe nō tollit nisi obligatio d̄boz
fōra aut pōit in dco. §. p̄ sic. Qd̄ ego
tibi p̄misi habes ne acceptū? Et tñ-
det creditōz. Habeo acceptū qd̄ tuli. B

Alceptio p̄so /
naz. Pctm̄ acceptōis p̄so-
naz cōmittit fm̄ Tho. scda scde. q. 63.
qñcūq; aliqd̄ ofert alicui non habito
respectu ad cām. s. vtrū sit dign⁹. Vñ
foler q̄ri. vtz peccet eps oādo bñficiū
bono si p̄mittat meliorē. B. scdm̄
Tho. i qdā q̄libet. Cōtingit aliq̄e eē
meliorē simp̄t q̄ tñ nō ē melior q̄tu
ad h̄ q̄ p̄ficiat i eccl̄ia. Eps aut nō te-
net oare meliori simp̄t s̄ meliori q̄tū
ad h̄. vñ si p̄ferat vñū altī p̄pt cām q̄
ptinet ad honozē dei 7 ad utilitatē ec-
clesie iste melior ē. Si aut cā p̄ferēdi
ad h̄ nō ptineat erit acceptio p̄sonaz

q̄ tāto ē quior q̄nto i rebz d̄nis cōmit-
tit. Idē Tho. scda scde. q. 63. A. Idē
nōt i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 236. B

Utz peccet eps oādo bñficiū cōsan-
guineo. B. fm̄ Tho. i q̄libz. Si cōsan-
guine⁹ sit eq̄ idone⁹ pōt eps eū p̄ferre
nisi forte ex h̄ scādālū oziat. ul̄ aliq̄ ex
ide malū exēplū accipiāt. ut qñ p̄ba-
bilit̄ timeret q̄ aliñ plati ex h̄ exēplo
īducāt ad oādū bñficia suis cōsanguī-
neis etiā min⁹ dignis. al̄i h̄ casu licet
satisfacē nālī amorī q̄ d̄ni caritati nō
ē. Si vō cōsanguine⁹ sit min⁹ idoneus
non vō eū p̄ferre p̄posito meliori ou-
plici rōne. p̄ q̄a ifidelit̄ agit dispensa-
tor q̄ negociuz d̄ni gerēs nō meliorat
cū possit. 2. q̄a h̄ videt ad acceptiōnē
p̄sonaz ptinē. Cōditio. n. cōsanguini-
tad nō ē cōditio ptinēs ad curā eccl̄ie.
q̄ nō obtinet iure sanguis s̄ d̄no mu-
nere. Est aut cōditio faciēs ad negociū
dispensatiōis p̄monialiū bonozū. vñ
si eps ex his p̄uideat suo cōsanguineo
min⁹ idoneo nō ē acceptio p̄sonatū.
Con. idē Tho. scda scde. q. 63. A. Idē
etiā nōt i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 237. B

Accidia qd̄ ē? B. fm̄
Tho. scda scde
q. 35. Accidia fm̄ Damas. est
qdā tristitia agguās aīuz hoīs ut ni-
hil ei agē libeat. Et iō accidia ipoztat
qdā tediū op̄adi. Iōmōi aut tristitia
qñq; ē mala fm̄ se. qñq; vō fm̄ ef-
fectū. Scdm̄ se qd̄ si ē d̄ eo qd̄ ē vere
bonū h̄ sit appatens malū. sicut tristi-
cia q̄ ē de sp̄nali bono. Si vō ē d̄ malo
pōt eē mala fm̄ effectū. s. si sic hoīem
agguet ut eū totalit̄ a bono ope retrā-
bat. 7 sic ē pctm̄ nō tñ sp̄ mortale. Iōā
si ichoatio pcti sit i sola sensualitate 7
nō pueniat vsq; ad cōsensū cōnis. tñc
p̄pt ip̄fectionē actus ē pctm̄ veniale.

Qñ vō pt̄git ad tōnē q̄ s̄sentit i hōz
rozē 7 detestationē boni dñi carne 7
sp̄m p̄ualere ē pctm̄ mortale. A. Hoc
itellige qñ hēc tristitia ē circa ea q̄ sūt
p̄cepti seu necessitatis salutis. ut i sū.
con. li. 3. ti. 34. q. 22. B

Accomodatio

Vide. i. cōmodatum.

Accusare

Utrū hō
accusare. R. s̄cōm Thō. scda
scde. q. 68. Si crimē sit tale q̄ v̄gat in
detrimentū rei publice teneat hō ad ac
cusationē dūmō possit sufficiētē p̄ba
re. puta cū pctm̄ alicui v̄git i multi
tudis corruptelā corpalē siue sp̄ualē.
Si aut nō sit tale qd̄ i multitudinē re
v̄det. uel etiā si sufficiētē p̄bationē;
hō nō possit nō teneat ad accusandū:
ga null⁹ teneat ad id qd̄ debito mō p̄fi
cere nō pōt. A. Nec obstat p̄dictis si
reueler secretū. ga h̄ sit p̄p̄i cōe bonū
qd̄ sp̄ p̄ferēdū ē puato. 7 iō s̄ bonum
cōe nullū secretū licet recipe. nec tñ ē
oīo secretū qd̄ p̄ sufficiētes testes pōt
p̄bati. s̄m Thō. ubi s̄. 7 i sū. con. li. 2.
ti. 5. q. 190. B. Quō autē fieri debeat
accusatio. Sciēdū p̄ q̄ debet fieri i scri
ptis. z. q. vlt. q. crimē. Sed h̄ sp̄ nō est
necūz puta i leui crimie. ff. de accusa.
l. leuia. Siliē etiā i notorijs ga i hui⁹
mōi nec accusator requirit. ex de accusa.
euidētia. Sed i nō notorijs etiā si ma
nifesta sint. xi. q. 3. eoꝝ. A. I notorijs
v̄t qd̄ p̄ p̄ s̄ntiam uel p̄ cōfessionē factā
i iure. aut p̄ euidētia rei q̄ r̄giuerfatōe
aliq̄ celari non possit. ex de coha. cle. 7
mu. c. si. Manifesta autē dici p̄nt q̄ alit̄
liquēt. B. Itē debet accusatio fieri cū
i scriptiōe. i. q. accusator debet se ad pe
nā talis oīs obligare. ut. z. q. vlt. q. q̄s.

et. q. 3. calūniator. 7. c. q. nō p̄bauerit.
Excipiūt qdā casus. ut i leui crimine
Itē i crimie apostasie. Itē cū marit⁹ ac
cusat vxorē de adulterio 7 i filiis. Sed
sciēdū q̄ si accusator nō i scribat. ex
nā tñ accusatiōis h̄ mōi pena calūnie
venit. C. de accusa. l. vlt. Itē accusatio
debet exp̄mi viua voce 7 p̄nte accusa
to. z. q. vlt. p̄ scripta. A. Con. p̄dictē
Albuc. 7 idē nōt i sū. con. lib. 2. ti.
5. q. 189. B

E Si accusator accepit pecuniā ob ac
cusandū uel nō accusandū. crimē con
cussiōis cōmisit. 7 teneat ad restitutio
nē. sicut habet. i. concussio.

E Accusatio reddit vitiosa triplici.
ut h̄. z. q. 3. per totū. 7 Thō. tradidit
scda scde. q. 68. dicens. Accusator aut
calūniat. s. falsa crimia i pōnēdo. aut
p̄uaricat. s. adhibēdo fraudē i accusa
tiōe 7 adiūuādo aduersam p̄tē crimia
vera fraudulētē abscondēdo de q̄b⁹ ac
cusauit colludēs cū reo p̄pas p̄batio
nes dissimulādo 7 falsas exculationes
admittēdo. aut accusator i giuerfat. s.
totalit̄ ab accusatiōe desistēdo. 7 h̄ cu;
sit iordiate. Cōtingit. n. aliqñ desistē
ordinate duplt. Vno si in ipso accusa
tiōis p̄cessu coguerit falsū eē illud q̄
accusabat. Alio si p̄nceps ad quē p̄ti
net cura boni cōis accusatiōē abole
uerit. A. Idē nōt i sū. con. li. 2. ti. 5.
q. 121. B. Accusatio s̄ m̄rimoniū. vi
de. i. m̄rimoniū 7. 7 m̄rimoniū 8.

Accusatus

Utrū
accusatus possit accusanti iū
riā remittē. R. s̄m Thō. scda scde. q.
68. I falso accusans sp̄alit̄ facit iūria;
accusato. 7 iō si ipe accusatus inocens
fuerit pōt iūria suā remittē. maxie si
ille nō calūniōse accusauit s̄ ex animi

leuitate. Si vō accusator ab accusatōe
desistat ppter aliquā collusionē cū ad-
uersario. tūc facit iuriā rei publice. 7
hō nō pōt ei accusatō remittere. s. hō ad pñ
cipē pñet q rei publice curā gerit. A
Idē nōt i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 192. S;
nec pñceptōz sine iusta cā remittere.
Idā inieſt rei publice ne crimina rema-
neāt ipunita. ff. ad. l. acq. l. l. ita vulne-
rat. 7 eſt de ſen. exco. ut fame. 7 q. fa-
cilitas venie incenſuū tribuit delin-
quēdi. 23. q. 4. eſt iuſta. B

Utrū accuſat⁹ peccet mortalit⁹ negā-
do vītātē i iudicio. R. fm Tho. ubi ſ.
A. Immo. q. 69. arti. p. B. Accuſat⁹
tenet iudici vītātē exponē quā ab eo
fm formā iuris exigit. 7 iō ſi cōfiteri
noluerit uel ſi mēdacit⁹ negauit. mor-
talit⁹ peccat. Si vō iudex exqrat quod
nō pōt fm ordinē iuris. nō tenet ei ac-
cuſat⁹ rñdē s. pōt p appellatōem uel
aliſ licite ſubſtugē. mēdaciū tñ dicere
nō licet. A. Idē i sū. con. li. 2. ti. 5.
q. 193. assignando fm Tho. pñdictis rō-
nē q. q. cūq. facit dēbitū iuſticiē mor-
talit⁹ peccat. B

Non licet accuſato calūnioſe ſe de-
fendē. fm Tho. ubi ſ. A. s. dca. q. 69
B. Idā i cā criminali iuramentū de ca-
lūnia pñtādū ē. eſt de iura. calū. c. inhe-
rentes. 7 qdē accuſato licet ſe defendē
vītātē occultādō quā cōfiteri nō tenet
7 hō p aliquē cōueniētē modū. puta q.
nō tñdeat. Doc. n. nō eſt calūnioſe ſe
defendē s. prudēt euadē. Idō aut licet
ei falſū dicē nec etiā vītātē illā tacere
quā cōfiteri tenet. nec etiā aliquā frau-
dem uel doliū adhibē. q. fraus 7 doliſ
vīm mēdaciū hñt. 7 hō ē calūnioſe ſe
defendē. A. Idē i sū. con. li. 2. ti. 5. q.
194. ubi etiā dī q. tūc iudex requirit ve-
ritatē fm ordinē iuris cū pcedit infa-

mia ſup aliq crimine. uel apparuerunt
aliq indicia. uel etiā cū pceſſit pbatio
ſemiplena. B

An liceat accuſato appellare? R. fm
Tho. ſcda ſcde. q. 69. Qñ appellatio ſit
ex cōfidētia iuſte cāe. q. videlz accuſa-
tus iuſte a iudice gūat. licet appellare
Sec⁹ ſi q. appellet cā aſſerēde more ne
dēū ſnia pferat. Idē. 2. q. 6. q. cūq.

An liceat accuſato 7 ad mortē cōde-
nato ſe defendē uel fugē? R. fm Tho.
ubi ſ. Si dānat⁹ fuerit iuſte. non licet
ei ſe defendē. s. pōt⁹ cōpetit iudici reſi-
ſtentē ipugnare. Si vō iuſte. tale iu-
diciū ſiſtē ē violētiē latronū. 7 iō i tali
caſu licet reſiſtē pñcipibus malis. niſi
forte ppter ſcandalū vitandū. cū ex hoc
aliq gñis turbatio timereſt. Accuſato
aut cuiuſq. fugē licet. q. 7 ſi nō liceat
reſiſtē. nō tñ tenet facē id vnde mors
ſequat⁹. s. manē i loco vnde ducat⁹ ad
mortē. A. Sic etiā ſi aliq ſit dānat⁹
q. fame moriat⁹. non peccat ſi ſibi cibū
occulte miſtratū ſumat. q. non ſumē
eēt ſeipſū occidē. fm Tho. ibidē. ut in
ſū. con. li. 2. ti. 5. q. 196. B

Utrū ſciendū ē q. de qbo criminib⁹
abſolut⁹ ē accuſat⁹ nō dī accuſatio re-
plicari. eſt de accu. d. his. 23. q. 4. ſi illic
De mā aut accuſatōis tangit. i. inqſi-
tio. §. p. De accuſatōe etiā d. mīmo-
niū. i. matrimoniū 7. et matrimoniū
8. p. totū.

Ad iuratio. **U**trū
liceat
adiurare. R. ſcda fm Tho. ſcda
ſcde. q. 90. Si aliq p iuocationē oīni
noīs uel p iuocationē cuiuſcūq. rei fa-
cre alicui hōi nō ſibi ſubdito adiuran-
do intēdat ncātātē agēdi aliqd iponē
ſicut iponit ſibi ipſi iurādo. talis adiu-
ratio illicita ē. q. uſurpat i aliū prātē

quā nō h̄. sicut p̄nceps sacerdotū p̄-
 sup̄sit oīm n̄m Jhm xp̄m adiurare.
 Math. 26. Tñ p̄pter aliquā nccitatē
 sup̄iores tali gnē adiurandis p̄nt ife-
 riores astrigē. Si dō q̄s intēdat solū
 mō p̄reueretiā oīm noīs uel alic⁹ rei
 sacre aliqd ab alio obrinē absq̄ ip̄osi-
 tiōe nccitatis. talis adiuratio licita est
 respectu q̄tūlibet. Demōes aut̄ possu-
 mus adiurādo p̄ v̄ritatē oīm noīs tāq̄
 iūmicos expellē ne nob̄ noceāt sp̄ualit̄
 uel corporalit̄ fm̄ ptatē nob̄ datā a xp̄o
 Luc. 11. Ecce dedi vob̄ ptatē calcandi
 sup̄ serpētes 7 nihil vob̄ nocebit. Idō
 tñ licitū est eos adiurare ad aliqd ab
 eis addiscēdū ul̄ etiā ab eis obrinēdū
 q̄a h̄ ptinet ad aliquā societate cū eis
 h̄ndā. nisi forte ex sp̄ali instinctu uel
 reuelatōe oīna aliq̄ scī ad aliq̄s effect⁹
 demonū ope vtiū. sicut legit̄ de beato
 Jacobo q̄ p̄ demōes fecit Hermogenē
 ad se adduci. Adiuratio dō ad irrōna-
 bilē creaturā p̄t̄ intelligi dupl̄t. Vno
 mō ut adiuratio referat̄ ad ip̄am crea-
 turā irrōnabilē fm̄ se. 7 sic vanū esset
 ipsam adiurare. Alio ut referat̄ ad eū
 a q̄ ip̄a creatura agit̄ 7 mouet̄. 7 sic ou-
 pliat̄ adiurat̄ creatā irrōnabilis. Vno
 qdē mō p̄ modū depectōis. qd̄ ptinet
 ad eos q̄ oīna iuocatione miracula fa-
 ciūt. Alio p̄ modū opulsiōis aduers⁹
 diabolū q̄ i nocumētū n̄m vtiū irrō-
 nabilib⁹ creaturis. 7 talis ē mod⁹ ad-
 iurādī i exorcistis p̄ q̄s demonū pt̄as
 excludit̄. His igit̄ modis licet. Sed sic
 adiurare q̄ p̄ h̄ demonū ip̄lozet̄ auxi-
 liū. nō licet. A. Idē i sū. con. l. 3. n. 34.
 q. 246. cū duob⁹ se. B.

Adoptio uel arroga-
 tio. Adop-
 tio ē extraneę p̄sone in filiū
 uel nepotē ul̄ dēcep̄s a sūptio legitīa

s. q̄a p̄ adoptionē q̄ filius nō ē p̄ filio
 habetur. A. Nec diffinitio fuit Ray.
 Tho. 2e. 7 Al. ut i sū. con. l. 4. ti. 8. q.
 2. B. Cui⁹ due sūt sp̄es. Vna or̄ arro-
 gatio. 7 ē qñ ille q̄ n̄ h̄ patrē seu etiā q̄
 emācipat⁹ ē trāsīt cū reb⁹ suis i ptatē
 arrogatis. 7 h̄ h̄ fieri auctoritate p̄n-
 cipis. Alia dō sp̄es cōi noīe. s. adoptio
 nūcupat̄ qñ adoptat⁹ q̄ ē i ptatē pris.
 nec trāsīt i ptatē adoptatis. 7 h̄ fit ipe-
 rio magistrat⁹. ff. eo. l. 2. et. l. si p̄r. A.
 In his. l. l. nihil or̄ q̄ adoptat⁹ nō trāse
 at in ptatē. s. or̄. C. eo. l. 1. p̄t. 7 reseruat̄
 ei tñmō successio ab itestato i heredi-
 tate adoptatis. ut ibi. Operat̄ etiā hec
 adoptio ipe dīmentū m̄rimoni. ex̄ de
 cogn. le. c. vno. 7 null⁹ al⁹ deus videt̄
 effect⁹. nisi forte q̄s det̄ i adoptionem
 auo ul̄ pauo mat̄no seu pat̄no qñ fili⁹
 ē emācipat⁹. ocā. l. p̄t. 7 nā tñc trāsīt i
 plenā ptatē adoptad̄ ut ibi. B. Q. si
 q̄s i domo p̄ se uel etiā corā aliqb⁹ ali-
 quē recepit i filiū ul̄ filiā. nulla ē ado-
 ptio. C. de p̄ba. l. nō nudis.

Adoptare p̄t̄ p̄familias q̄ sui iurē
 ē 7 q̄ generate p̄t̄. qm̄ q̄ nō p̄t̄ gene-
 rare si h̄ ē p̄pt̄ aliq̄ dīp̄dimentū nāle
 nō p̄t̄it adoptare. Sec⁹ si ēēt p̄pt̄ ipe
 oimētū accitale. ut spado siue gladio
 castratus. ff. eo. l. 2. A. In hac. l. or̄ de
 ipe dīmentū accitāli tñm. s. q̄ spado p̄t̄
 adoptare. s. de nāli or̄. ff. eo. l. adoptio
 B. Itē nō p̄t̄ adoptare minor annis
 40. nisi iusta cā intueniēte. ff. eo. l. si
 p̄r. §. vld. A. Quia magi liberozū p̄-
 creatiōi studē oz. nisi forte morib⁹ aut
 valitudo i cā sit. aut iusta cā arrogan-
 oi. aut si diūct̄ a sibi p̄sonā velit ado-
 ptare. i. arrogare. ut ex p̄cedentib⁹ p̄r.
 Itē nō d̄z q̄s p̄les p̄sonas arrogare nisi
 ex iusta cā. s. nec liberrū alienū. ocō. §.
 vld. i q̄ nō or̄ nisi de arrogatiōe. Ideo

videat q̄ minor. 40. ānis possit adopta
re. 7 si nō arrogare. ut in sū. con. li. 4.
ti. 8. q. 5. B. Itē mulier adoptare nō
pōt nisi ex rescripto p̄ncipis in solatiū
liberorū amissorū i bello. C. eo. l. mulie
rē. A. Idē ponit i sū. con. ocā. q. 5. si
ocā. l. mulierē. 7 i iuribz ibi allegatis
nil or i bello. B. Adoptati āt q̄libet
pōt tā mascul⁹ q̄ femia dūmō sit itan
tū minor p̄re adoptate q̄ fili⁹ ei⁹ nālī
eē possit. ff. eo. l. adoptio. Adoptatur
autē p̄sens 7 volūtarius t̄m. ff. eo. neq̄
ablens. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 6. B.

Effect⁹ adoptiōis ē q̄ adoptat⁹ per
oīa ut fili⁹ adoptat⁹ habeat. A. Sal
uo qd̄ s̄ dictū ē de simplici adoptato.
B. Ita ut etiā ab itestato succedat. C.
eo. l. p̄t. Itē q̄ si sit arrogat⁹ tunc filij
ei⁹ 7 nepotes si q̄s h̄z trāsēūt in p̄tātē
arrogātis. sec⁹ si sit solū adoptat⁹. ut i
p̄. s̄. dictū ē. A. facit. ff. eo. l. si p̄. B.
Itē q̄ arrogator tenet relinq̄re arro
gato q̄ttā p̄tē bonorū oīū q̄ h̄z. 7 si
ue i testō siue velit eū emācipare. S;
adoptator nihil tenetur relinq̄re ado
ptato nisi velit. C. eo. l. i. et. z. A. Lex
p̄ma nihil facit. s̄. z. et. l. p̄t. B. Idē
Tho. in 4. dif. 42. Quō autē adoptio
īpediat m̄rimoniū vide īpedimētū 7.

Adulatio Vtrū sit
peccatū.
R̄. fm̄ Tho. scda scde. q. iis.
Si aliq̄s volēs ad delectationē alij lo
qui excedat modū i delectādo peccat
Et si qd̄ h̄ faciat sola intētiōe delec
tandi. vocat⁹ placid⁹ fm̄ p̄m. Si autē
h̄ faciat intētiōe alicui⁹ lucrī cōsequen
di. vocat⁹ blāditor uel adulator. Cōit
tū nomē adulatōis solet attribui oībz
q̄ sup̄ debitū modū cōtutis volūt alios
vobis uel factis delectare. 7 sic ē pctm̄.
p̄tinet autē ad adulationē laudate ali

quē i q̄bz nō ē laudādus. q̄a forte sūt
mala uel nō recta siue nō certa bona.
Aut etiā si timeri possit q̄ ad inanem
gloriā laudatus puocer. Si q̄s dō lau
dare velit p̄p̄t bonū. puta ut aliquem
cōsolef ne i tribulatiōibz deficiat. ut ut
in bono p̄ficiat alijs debitis circūstan
tijs seruatis. p̄tinebit hoc ad cōtutē. A.
Idē i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 258. B.

Utrū adulatio sit pctm̄ mortale. R̄.
fm̄ Tho. ubi s̄. Adulatio pōt eē pctm̄
mortale triplici. p̄ mō tōne mae. si
cut cū laudat aliq̄s pctm̄ alic⁹. h̄. n. cō
trariat⁹ dilectiōi dei 7 cui⁹ iusticiā hō
loq̄. 7 dilectiōi p̄ximi quem i pctō
fouet. vnde est peccatum mortale. 2.
modo ratione intētiōis. puta cū ali
q̄s adulat⁹ alicui ad h̄ ut fraudulenter ei
noceat corporalit̄ uel spūalit̄. 7 hoc est
etiā mortale. 3. mō p̄ occasionē. sicut
cū laus adulatoris sit alij occasiō pec
cādi etiā p̄ter adulatoris intētiōē. 7
tūc cōsiderandū ē utz occasiō sit data
uel accepta uel q̄lis ruina seq̄t ex h̄. s.
venialis uel mortalis. 7 fm̄ h̄ iudican
dū ē. Si autē aliq̄s ex sola auditate de
lectādū uel ad euitādū aliq̄d malum
uel cōsequendū aliquid nccitatis alicui
adulat⁹ fuerit. nō ē cō caritatē nec mor
tale s̄ veniale. A. Idē i sū. con. eo. ti.
q. 261. B.

Utrū peccet adulator seu ali⁹ volen
do placē hoībz. R̄. fm̄ Tho. ubi s̄. Vel
le placē p̄p̄t caritatē nutriendā ut eis
spūalit̄ q̄a p̄ficere possit. laudabile est
i. Cor. x. Per oīa oībz placeo. S; p̄p̄t
inanē gloriā uel p̄p̄t lucrū uel etiā in
malis ē pctm̄. fm̄ illud ps. Deus oīssī
pauit ossa eorū q̄ hoībz placēt. Et ad
Gal. p̄. Si adhuc hoībz placerem xpi
seru⁹ nō essem. A. Idē i sū. con. eo. ti.
q. 260. B.

b

Utrum dare adulatozibus sit peccatum mortale. R. fm Tho. scda scde. q. 168 etia fm x. Non nisi alit appetit nimirum vane glorie sibi causet. sicut Herodes delectabatur qm laudes sibi dabant non hominum sibi dei. uel nisi intendat et cupiat illam adulationem. de q. dicit ps. Laudatur peccator in desiderijs anime sue. Et i. Vsa. Popule meus q. btm te dicunt x. Decenim adulatio crimen est. et tales largitores coicant eis in crimine. A. Idem i. su. con. li. 2. ti. 5. q. 22. B.

Adulterium

Adulterium est alieni thori violatio. 32. q. 5. non mechaberis. Quid faciet mulier q. de adultio suscepit filium uel suppositum sibi alienum partum. ita q. non est filius suscepit expensas ab eo q. putat esse patrem. et ea q. illi q. essent alii heredes eius non succedunt. R. fm Ray. Mulier in prima reuelat sacerdoti puto uel episcopo seu vtriusque. tunc predicti ingrant diligenter et caute de additionibus spurij uel suppositi. et si inueniunt q. sit homo spiritualis et timens deum. tunc coram muliere si uiderit expedire recepto prius sacramento ab ipsa q. non calumnie precedat etiam ab illo q. secretum teneat. poterit reuelare sibi et consule q. ingrediat religionem uel transferat se ad longinquam ita q. nihil percipiat de bonis putatiui patris. Et addit hic M. q. illa mulier potest reuelare marito si non timet piculum. sicut sunt aliqui viri q. sustinent scientes adulterium uxoris. aliqui forte q. consentiunt q. non possunt propositum habere filios et huiusmodi. in tali casu tute mulier potest reuelare marito. et si acceptet. absoluta est mulier. A. Nisi respectu eorum q. nihilominus remaneret in damno sicut possent esse filij veri respectu portionis legitime. uel etiam quicunque alij q. ad totam hereditatem quam talis

filius esset ex adultio seu incestu. quia penitus excludit a successione. C. de incestis nup. Autem. ex complexu. et de naliibus. Autem. liceat. ita ut etiam alimenta eis negentur ex substantia patris. oca. Autem. ex complexu. et ex q. si. sint le. p. venetabile. ad si. Sed de equitate canonica alimenta cedunt. ex de eo q. dux. i. ma. cum habet. et ibi glo. B. Si vero illi spurio uel supposito non potest reuelari sine piculo. uel etiam si per reuelationem non uult acquiescere filio. tunc iungatur mulieri q. de rebo si quis huius uel in futuro habere possit satisfaciatur viro iuxta posse dolens de peccato et etiam de eo q. non potest plene satisfaci. Et talis satisfactio fiat per alium secretum et caute non reuelando ipsi viro personam uxoris. et ita erit in bono statu. ar. 22. q. 5. si uider. et ex de peni. officij. Idem Hosti. Et tenet mulier satisfaci viro etiam de consensu per ab isto filio. De hereditate autem tenet hereditas viri ab intestato uel hereditas scriptis. uel q. bonis uisum credit q. reliquit. et si si nescit de pauperibus. Item dicit Inno. q. si mulier non habet q. d. restituat. et huius probationes per quas dicitur successores releuaret a damno quod habent de eas adducere nisi que malum esset putetur tunc non oportet facere. quia minus malum est damnum reus quam piculum animarum et corporum. Si vero non habet probationes. sileat. 2. q. 7. plerique. R. Ray. Idem Hosti. et Inno. A. Idem i. su. con. li. 2. ti. 5. q. 23. B.

Sed nunquid dicitur filius tenet credere mulieri? R. fm x. Non tenet credere mulieri soli. quia posset esse mulieris fallacia. et si sana conscientia non credit. excusatur etiam de preceptis que de percipiendis. Si vero honestas fidei et alie circumstantie faciunt eide de si probabile opinionem siue conscientiam et uult tutiore uiam eligere. nihil ulterius percipiat. de preceptis autem et conscriptis que diu

bonā fidē habuit Ray. bat cōsiliū ut
restituatur uel cōponat. Sed tñ talis ut
dīc nō ē cogēdus. qā possessor erat bo-
ne fidei. C. de rei. vēdi. certū. Hosti. q. 3.
7 l. 7. x. dīcūt q. nō tenet d. cōsūptis
q. diu fuit bone fidei. A. Idē ī sū. con.
dca. q. 23. ubi dīc fm Hosti. q. mulier
tenet restituere ista cōsūpta p filiū pu-
tatiū. B.

Sed nūqd mulier possit filios d ad-
ulterio susceptos sibi heredes īstituere.
R. Certe sic. qā qlibet pōt sibi he-
redē īstituē cū nō pphibet. reser-
uata sp legitīa pte libetis suis. De quo
vide. i. legitīa. p totū. A. Intelligē
nisi cōsuetudo regiōis repugnet scdm
Albriciū. 7 ī sū. con. l. 2. ti. 5. q. 26.
Pat aut nō pōt h. filios īstituē. ut s.
§. p. in additione. i. B.

Vir hñs legitimos filios si viuente
uxore aliā ducat scientē īpeditmentū.
A. Si. n. iustā hēret īgrāntie cām le-
gitima foret ples. ex q. si. sint le. c. p. t.
B. 7 ex ea filios hēat. nūqd tales filij
adulterini possint succedere p. i. an dō
teneāt restituē filijs p. mī mōnī.
R. fm xv. Restituē tenet totā heredi-
tatē filijs p. mī mōnī cū fructibus
mala fide cōsūpt. q. tūcūq. oporteat eos
male egere uel medicare. A. De h. s.
absolutio 4. ad fi. B. Nisi bona fide
cōpleta sit legitīma pscriptio. maxie si
etiā p. cōpleta legitīma pscriptiōnem
retinet bonā fidē. tūc. n. nō tenent. A.
Idē ī sū. con. eo. ti. q. 23. B. De accu-
satiōe adulterij 7 quō adultera possit
dimitti. habes. i. mōnīū 8. p. to-
tū. Quō etiā adulteriū īpedit mōnīū
habes. i. īpeditmētū 8. §. 2. Et
ut liceat uxore adulterā occidē ibi-
dem. §. vld.

Aduocatus esse
pōt imo expōsse pphibet. p. qdē
si sit hereticus uel excoīca t. uel paganus
4. q. i. c. p. 7 ex de heret. excoīcam. p.
7 de pe. oīf. i. nemo uel ī foro. Vbi etiā
habes q. peccat iudex 7 puniri debet q.
sciēt admittit tales. Itē si sit monachus
uel religiosus. Tales. n. peccant aduo-
cādo nisi p. monasterio de mādato p-
lati. i. s. q. i. monachi. extra d. postu. ex-
pte. Itē pphibet si sit clericus ī sacris or-
dinibz cōstitutus. uel etiā ī minoribz oī-
tñ sit bñficiat. Calibz. n. pphibita ē ad-
uocatio corā iudice sc̄lari nisi ī ppa cā
uel p ecclia sua. uel p cōiūctis aut mise-
rabilibz psonis. ex de postu. c. lici. 7. c.
cū sacerdot. S. an corā iudice ecclia-
stico possint. satis videtur q. sic. ar. in
ocō. c. clerici. Exceptis epīs 7 etiam sa-
cerdotibz q. b. viderē simpliciter ī iudic-
tū nisi ut dictū ē ī cā. ppa. uel ecclesie.
uel p cōiūctis aut miserabilibz psonis
i. 4. q. 5. deniq. 88. oīf. platū. 7 expref-
sius ī illa dectē. cū sacerdotis. Et itelli-
ge oī mō ī p. dīctis casibz oīnū officiū
nō īpedit. ar. oīf. 91. clericus. Et nō. q.
q. cūq. ē bñficiat. ī aliq. ecclia 7 pstat p
eīneis patrociniū aduocatiōis uel p. cu-
ratiōis dēā. debet illo bñficio expolia-
ri. ut ī p. dē. c. cū sacerdot. A. Doc. c.
loq. de clerico. Sed fm Inno. ibi. Idē
ē etiā si sit laicus ī ecclia bñficiat. ut be-
neficio illo puer. ut ī sū. con. l. 2. ti. 5.
q. 157. B. Itē nō debet q. esse iudex
uel assessor ī cā illa ī q. vult eē aduoca-
tus. qā duo officia ī eadē cā pphibetur
exercē. 4. q. 4. c. p. et 2. Sūt 7 alie pso-
ne ab aduocatiōe p canones pphibite.
ut furdus. A. s. q. penitus nil audit. ff. d.
postu. l. 2. B. mutus. cecus. A. utroq.
oculo priuatus. ocā. l. i. B. furiosus
b z

ipubes vsq; ad .18. annū. senatu mot?
A. De remoto a senatu nulla videtur
fieri mentio nec ī allegatiōe. i. posita.
nec ī ocā. l. i. ubi p̄dicta originalit̄ po-
nūt. nec ī sū. con. ī ocā. q. 157. ubi ea-
dem notant. **B.** seru. feia. 7 vir pas-
sus muliebria. s. 3 nām. **A.** Nisi vio-
lent̄ fuisset passus. ocā. l. i. **B.** Itē oā-
nat̄ capitali crimīe uel calūnia publi-
ci iudicij. Itē q̄ operas suas locauit ut
pugnaret in arena cū bestia. s. oia ī. q.
7. §. tria.

Utr̄ cleric⁹ bñficiat⁹ in diuersis ec-
clesijs possit p̄stare patrociniū vni cō-
tra aliā. **R.** fm Ber. 120 videt̄ q̄ possit
Si tñ eēt̄ p̄lat⁹ ī vna ecclia. tñe ratione
p̄latiōis pōt. Et idē dicit Inno. **A.** s. i
c. fi. eē de postu. ubi p̄dicta dicit Ber.
S; Inno. ī 13 discrepat a Ber. q̄a tenet
q̄ cleric⁹ etiā nō p̄lat⁹ possit aduocare
saliā. q̄a ecclia nō cōputat̄ int̄ exne-
os. sup vbo dicēs. Sec⁹ si p̄ alia ecclia
ubi sile bñficiū hñit. **B.** Addēs q̄ si
necio officio fūgat̄ pōt ad silitudinē
tutoris. ff. de postu. l. puto. 7. l. vlt. **A.**
120 dicit ad silitudinē. sed dicit ut tutor
uel p̄lat⁹ ecclie exēplando officiū ne-
cessariū. Et idē videt̄ facē ī eo qd̄ seqt̄
B. Itē 7 p̄ p̄ori ecclia pōt agere con-
tra secūda. ar. eē de iure iur. tuā. 7. c.
intellecto. **A.** P̄dicta etiā notant̄ ī
in sū. con. l. i. 2. ti. 3. q. 169. **B.**

Utr̄ iudex teneat̄ dare aduocatū.
R. Teneat̄ qñq; ut eis q̄ habere nō pñt
pp̄t paup̄tatē. ul̄ pp̄t potētiā aduerse
ptis. ff. d̄ offi. p̄con. l. nec q̄c̄q; §. fi. Et
qd̄ si iudex h̄ alicui aduocato p̄cipi-
at. 7 ille sine cā teneget pōt p̄ iudicem
p̄petuo remoueri ab officio aduocatio-
nis. C. eo. puidendū. **A.** Que ē in. c.
de postulādo. **B.** Debet igit̄ obedire
si tñ c̄petēs salariū cōstituat̄. de q̄ vide

ī. §. 6. et 7. **A.** Idē ī sū. con. l. i. 2. ti.
3. q. 170. S; q̄ ad salariū addit̄ fm Do-
sti. q̄ si īdigēs aduocato sit paup̄. ad-
uocat⁹ gratis aduocet. 7 a deo expectet
remunerationē. **B.**

Aduocat⁹ q̄ scient̄ defendit causam
iustā absq; dubio gñit peccat. ut dicit
Tho. scda scde. q. 71. q̄a illicitū est coo-
perari alicui ad malū faciendū. siue cō-
sulēdo. siue adiuuando. siue q̄līcūq;
cōsentiēdo. Ro. p̄. Digni sūt morte nō
solū q̄ faciūt zc. Teneat̄ etiā ad restitu-
tionē ei⁹ oāni qd̄ s̄ iusticiā per⁹ auxi-
liū alia p̄s icurrit. Si aut̄ igrat̄ iustā
cām defendat. excusat̄ scdm modū q̄
igrantia excusare pōt. Si vō ī p̄ncipio
credit cām iustā eē. 7 ī p̄cessu appareat
nō iusta. non d̄ eā p̄dere. ut. s. alterā
ptē iuuat̄ uel secreta sue cāe alī parti
reuelet. Debet etiā cām deserē uel eū
cui⁹ cām agit ad cedendū inducē. siue
ad cōponēdū sine aduersarij damno.
Dec oia Tho. **A.** Idē ī sū. con. eo. ti. q.
171. **B.** Porro ī cā q̄diu dubia est. bñ
pōt aduocat⁹ patrocinari. scdm x̄b.

Quis ē debīt⁹ modus aduocandi?
R. fm Ray. ut nō p̄ducatur falsa instra
neq; falsos testes seu corruptos. neq;
mentiat̄. neq; inducat falsas leges aut
q̄scūq; p̄batiōes. neq; q̄rat ī ḡuamē al-
teri⁹ ptis dilatiōes nō nccias. Itē q̄ si
delit̄ q̄tū iusticia p̄mittit cām foueat
nihil de cōtingētib; omittēdo. 3. q. 7. §.
si qs aut̄. 7 ar. eē de testi. ītimauit. C.
de iudi. l. p̄perādū. Sallo. pculdubio.
4. q. 4. c. p̄. et 2. Itē nō p̄cacit̄ uel vo-
ciferādo. q̄a pp̄t h̄ ī p̄cedit̄ p̄cessus. 3. q.
4. ī loco. 3. q. 7. si qs adeo. **A.** §. est. et
ibi d̄r. Si qs adeo p̄cax fuerit ut non
rōne h̄ p̄buis putet eē certādū op̄ionis
sue detrimētū patiet̄. **B.** Itē dicit Tho.
scda scde. q. 71. q̄ aduocato defendēti

cām iustā licitū ē prudentē occultare
ea q̄b̄ impediri posset p̄cessus eius. 1120
aut licet ei vti aliqua falsitate.

¶ Vtq̄ aduocat⁹ possit petere salariū.
R̄. fm Ray. p̄ōt moderatum. siue ab
initio faciens pactū siue postea finita
cā. Et attēdi d̄ moderatū salariū fm
quātitatē cāe laborē aduocationis. 7
ōsuetudinē regiōis 7 sciam 7 honesta
tē aduocātis. 3. q. 7. §. apud urbem. 7
ar. iz. q. z. vulgane. 7. c. cōfessio. extra
de p̄ben. de mltā. d̄. circa sublimes 2c
oīf. si. miramur. Con. Tho. scda scde
q. 71. §. caueat aduocat⁹ ne petat sala
riū cū gūi dāno litigatorū. 3. q. 7. §. ar
tent. Itē q̄ cā icepta 7 nō finita faciat
pactū cū litigatore quē in p̄p̄iā rece
pit fide m. q̄a posset eē occasio magni
mali. 3. q. 7. §. p̄trea nō licet. 1121 q̄n
videret cām i p̄culo cogeret cliētulū
inire pactū 7 dare salariū ad libitum.
Itē nūq̄ licet aduocato pacisci d̄ certa
p̄elitis. puta de decia uel cētesima. C
de postu. si q̄s aduocatorū. Q̄ si nullū
pactū certū fuit d̄ salario p̄ōt aduocat⁹
īploare auxiliū iudicis p̄ op̄etēti sala
rio. ff. de vari. 7 eōz. cog. l. i. §. in one
rarijs. A. Aduertendū q̄ aduocato
circa salariū nō licet excedē cōstitutā
sūmā. s. centū aureos scdm leges. ff. d̄
va. 7 eōz. cog. l. i. §. si cui. S; fm Gre
goriū decimū. libras. 20. ut in sū. con.
l. i. z. ti. 5. q. 173. ubi etiā sup̄dicta oīa
de salario fm Ray. 7 ei⁹ glo. 7 Hosti.
ponūf. S; illa cōstitutio Gregoriū ho
die videri sublata p̄ p̄hemū sexti. ubi
tollūf oēs p̄ores cōstitutōes postea nō
cōfirmate. B

¶ Vtq̄ aduocat⁹ teneat⁹ gratis p̄stare
patrocinii i cā pauperū. R̄. fm Tho.
scda scde. q. 71. Dic idē ē dicendū qd
de alijs opib; mīe d̄. 1122 n. sufficit

oīb; indigētib; opem mīe īpendere. 7
iō sicut Aug⁹ dīc p̄ d̄ doctrina xp̄iana
Cū oībus p̄desse nō possis his potissi
me cōsulendū ē q̄ p̄ locoꝝ uel tēpoꝝ ul
q̄rūlibet rez opportunitatib; cōstīdī⁹
tibi q̄si qdā sorte iūgunt. Dic aut p̄ lo
coꝝ opportunitatib; q̄a nō tenet hō p̄
mūdū q̄tere indigētes q̄b; subueniat
s; sufficit q̄ eis q̄ sibi occurrūt mīe op⁹
īpendat. Addit aut 7 tēpoꝝ. q̄a nō te
net hō future necitati alteri⁹. puidē. s;
sufficit si in p̄nti necitate ei subueniat
Subdit aut. uel q̄rūlibet rez. q̄a hō si
bi cōiūctis q̄cūq; necitate maxie debet
curā īpendē. Quib; tñ occurrentib; re
stat vtz aliq̄s tantā necitatē patiat⁹ q̄
nō i p̄mptu appareat quō possit ali⁹ ei
subueniri. Et i tali casu tenet ei opus
mīe īpendē. Si āt appareat quō ei ali⁹
subueniri possit. uel p̄ se. ul p̄ aliā p̄so
nā magis cōiūctā. uel maiorē faculta
tem hntē. nō tenet ex necitate indigē
ti subuenire. ita q̄ nō faciendo peccet.
q̄uis si subuenierit in tali necitate lau
dabilī faciat. Vñ aduocat⁹ non tenet
sp̄ cāe pauperū patrocinii p̄stare. s; so
lū occurrētib; cōditionib; p̄dictis. A
Idē i sū. con. l. i. z. ti. 5. q. 174. Et itel
lige p̄dicta cū hoc. q̄ l; possit paupi p̄
aliū subueniri. tñ si ei nō subuenitur.
null⁹ subuenire potens excusaret. 86
oīf. pascē. 10 nullaten⁹ d̄ aduocat⁹ q̄
p̄ōt p̄mittere iusticiā pauperū depire
fm Ray. q̄ dīc q̄ aduocat⁹ p̄ miserabi
lib; p̄sonis q̄ p̄pter defectū aduocati
quē nō p̄nt cōducē amittūt cās. 7 gra
uant iuste. tenet aduocare 7 d̄ sua sci
entia eīyam dare. xi. q. 3. pauper. Con.
11. 7 Hosti. ut i d̄cā. q. 174. B

¶ In q̄b; casib; 7 de q̄b; aduocat⁹ te
neat⁹ ad restitutionē. R̄. fm Ray. p̄
q̄a oīuz q̄ illi d̄ q̄s aduocabat. p̄p̄t i p̄i⁹

patrocinium iuste amiserunt seu damni-
ficati fuerunt. Unde si per cauillatorem sua ab-
stulit aduersario bona cum uel etiam si
ipsum suauiter percedo dilationem suam
uel aliamdo falsum et oscitatem uel facien-
do cauillosam positionem uel instruendo
falsum testem aut instruendo clientulum
de negando ueritatem si libet. tenet aduer-
sario ad infessum. Item tenet illis quibus pre-
stitit auxilium si propter suam infidelitatem uel ne-
gligentiam uel imprudentiam amiserunt. Et
si quando iactabat se scienciam non erat. ut di-
cit xv. A. Idem in summa. con. eo. ti. q. 175.
Ubi etiam dicitur secundum Ray. quod si libet tenetur si
extorsit salarii unde non debuit extor-
gere. uel si ultra quam debuit habere extorsit. B.

Infinitas secundum Ray. est primi-
tas personarum ex carnali copula
perueniens omni carnes pentela. De his plene
dicitur. i. in ipse dimeta mrimonem ipse
dimentum. 14.

Alchimia. De au-
geto alchimico utrum possit ue-
di uel emi uide. i. emptio. §. 5.

Alea. De omni ludo aleae
uide. i. ludus aleae per
totum.

Alienatio rei ecclesie
imobilis
non valet nisi in certis casibus et
debita forma seruata. pro quod propter debi-
tum uirgines. x. q. 2. §. huius. A. Quoniam ali-
unde solui non potest ut ibi. B. Item propter
redemptionem captiuorum. Item propter paupe-
res pascendos tempore famis. 12. q. 2. aurum.
7. c. gloria. Item propter ecclesiam edificandam
aut propter cimiterium ampliandum. Item ut
ematur aliquid magis utile. Decipitur habere
etiam. 12. q. 2. sine exceptioe.

Forma alienandi variatur secundum varia-

tem ecclesiarum. s. episcopaliu. monasteriorum et
prochialiū. Colliguntur tamen omnes forme in
deco. c. hoc ius. 7. c. si quis episcopus. 7. 12. q. 2.
placuit. A. Adde 7. c. alienationes. 7
c. abbatibus. 7. c. sine exceptioe. B. 3.
7 xv. specificat dicens sic. Episcopus res ad
mensam suam pertinentes uel res cathedralis
ecclesie non potest alienare sine consensu ca-
pituli. 7 si res sit modica et necessitas ma-
gna non est necessarius consensus capituli. 12. q. 2.
terrulas. Nec abbas res monasterii si-
ne consensu episcopi et conventus sui. nec presbyter
prochialis sine consensu episcopi sui secundum quod di-
citur. c. superius allata. Hoc de rebus immobili-
bus. Secundo de mobilibus in quibus alienatio
habet solennitas non requiritur. A. Idem in summa.
con. li. p. ti. 14. q. 17. B. Ita tamen quod nullus
prelatus religiosus potest vendere redditum seu
concedere alicui ad uitam uel ad certum tempus
nisi necessitas uel utilitas loci exposcat et
de consensu conventus. uel si conventus non habeat
de consensu prelati sui. ut in de. monaste-
riorum. de re. ecclesie. non alie. A. Ibi tamen de-
clarando subdit. Vnde premissa ad loca-
tiones uel etiam reddituum aut fructuum
uenditiones ad tempus modicum faciendas
declarantur non extrahi. B.

Alienationes rerum ecclesiarum facte a sci-
ismaticis uel iuratis non valent. ex de sci-
sma. c. p. 12. q. 2. alienationes. 7 tenent
restituere loca et res et fructus perceptos et qui
percipi potuissent. A. s. a iusto possessore
re. ut i. c. quis. i. alkato. B. Sic et gli-
bet raptor. ex de testi. spo. grauis. Et qui
initiat talibus alienationibus excoicatur est.
ut i. excoicatio p. §. 2. in fi.

Si possessio data fuit ecclesie ea condi-
tione ne alienetur. an aliquo casu alienari
possit. uide. i. conditio. §. 3. Alienare quod
omnium suum non potest. i. ludus aleae. §. 5.

Altare non debet esse li-
gnum uel terrenum

sed lapideā. de ose. dis. i. altaria. Idē
Tho. i. 4. dis. i. q. si ad celebrādū mis-
sam nō habet altare ofsecratū. saltem
hēat puula tabula lapidea ofsecrata q̄
v̄t altare viaticū. i. q̄ dcedit ep̄s. 7 eoꝝ
supioribz i itinere celebrare. 7 celebra-
ti facē vbiq̄q. e. d. pui. qm. li. 6. Idē
dcedit p̄dicatoꝝ 7 minoribz. sine tū
p̄iudicio p̄ochialis eccl̄ie. e. d. pui. i.
his. De ofsecratioe altaris habet. i. ofe-
cratio. 3.

Cl̄icū ē p̄byteris instrūē altaria i
eccl̄ia nō ofsecrata. s̄i ofsecrata nō licet
nisi de licētia ep̄i. ar. dis. 68. q̄uis. 7 de
cōse. dis. i. null. p̄ byt. Eodē mō sine
ofsensu ep̄i nō sūt altaria destruenda.
ar. de ose. dis. i. c. eccl̄ie. 7. c. placuit. A
Idē i sū. con. li. 3. ti. 24. q. 148. In p̄-
dictis iuribz nō videt p̄bati q̄ p̄ byt
possit erigē altaria i eccl̄ia nō ofsecrata
nisi a d̄no sensu illi. c. null. p̄ byter.
Et tenet glo. i. oco. c. q̄uis. B. Qui al-
tari feruit de altari viuē debet. i. z. q. i.
ex his.

Ambitio qd ē? B. p̄m Tho.
scda scde. q. i. i. Ambitio ē in-
ordinat. appetit. honoris. Qui qdem
pōt eē iordinat. t̄plicat. p̄ mō p̄ h̄ q̄
aligs appetat testimoniū de excellētia
quā non h̄. qd ē appetere honozē sup̄
suā p̄portionē. 2. mō p̄ h̄ q̄ honozē si-
bi cupit nō referēdo i deū. 3. mō per h̄
q̄ appetit. et i honozē ipso q̄scit non
referens honozem ad vtilitatē alioꝝ.
Prop̄ qd ambitio sp̄ ē pctm. A. Idē
i sū. con. li. 3. ti. 24. q. 266. B.

Angaria 7 pangaria
hēc duo sūt
qdā feruitutes i p̄se p̄ extor-
sionē supioris. Et ē angaria feruit. p̄
sonaz. Perangaria vō feruit. p̄sonaz

7 rez. videlz quā facit q̄s p̄po sūptu.
ut oīc Ray. A. Albic. oīc q̄ angaria
ē feruit. p̄sonaz 7 rez. cū q̄s facit p̄po
sūptu fm Ray. Goff. 7 Hosti. Itē glo.
i. c. nō min. de imu. ec. oīc q̄ angarie
oīcū p̄sonalia obsega p̄p̄is sūptibz
p̄stita. Perangarie ubi p̄sona feruit
sūptibz alienis. Sed de hoc nō ē mul-
tū curandū. B.

Appellatio. ^{lice.}
Ar p̄ appellationē iudiciū decli-
nare. vide s̄ accusat. 9. §. 4. Post appel-
lationē sn̄a excoicatiois lata non va-
let. Et si appellās non p̄seq̄t. nō p̄p̄ h̄
sn̄a cōualefcit. Tū excoicat. noiat i si
infra tēp. statutū appellationē nō p̄se-
quat ut debet. lapso tpe debet tēnūcia-
ti. e. d. sen. exco. licet. li. 6. A. Ibi v̄t
excoicat. noiatim ut sp̄alit. 7 exp̄sse q̄
p̄ appellationē legitimā excoicatiois
sn̄am asserit i se latā. si appellationem
eādē infra tēp. ad ipsam p̄sequēdam
ab hoīe uel a iure statutū nō fuerit ut
debuit p̄secut. lapso eodē tpe excoica-
tus publice nūciari debet. B.

Apostasia p̄ i ge-
ne-
rali qd ē? B. fm Ray. Goff.
7 Hosti. Est temerarius a statu fidei
obie uel religiōis recessus. Et v̄t q̄i po-
statio. i. t̄rogda statio. A. Idē i sū.
con. li. 3. ti. 7. q. i. B. Triplex ē apo-
stasia. s. p̄fidie. q̄ videlz recedit q̄s a fi-
de ut Julianus apostata. De hac habet
2. q. 7. nō pōt. Itē inobie. q̄. s. t̄asgre-
dit sp̄otanea volūtatē p̄ceptū. ut Adā
7 Eua. Gen. 3. Sili. 7 q̄ sacris canonibz
obedire otemnit. De hac. 3. q. 4.
alieni. e. d. ma. 7 obe. si q̄s. Itē irre-
gularitatis. Et h̄ ē duplex. Una q̄ q̄s
recedit a statu clericat. Altera q̄ quis
b 4.

recedit a statu assumpte religionis. 47.
oif. p̄tūlibet. i. 6. q. i. legi. A. Idem i
sū. con. eo. eo. ti. q. z. B

Apostasia 2° s. a fi
de. Sciēdū q. cū apostata a fi
de sit heretic⁹ 7 infidelis. ipso iure ex
coīcat⁹ ē. eē de de hered. ad abolendā.
Itē res taliū cōfiscant⁹ 7 ipsi amittunt
factionē testamēti. nec etiā pacta pe
nitētia in statu p̄stinū redeūt. C. eo. l
z. et. 3. A. Melius h. pbat eo. ti. ga
ros. q. ē cōstitutio frederici. Et hodie
fit ista cōfiscatio ipso iure. eē cū hered.
cū scdm. li. 6. B. Et debent recipi si
cut heretici. de q. b. i. heretic⁹ p. s. i. q.
q. incipit. Qualit heretici zc. Itē sūt ista
mes 7 repellūt a dignitatibus 7 alijs
multis. eē de iure iud. q. relā. 6. q. i. ista
mes. de cōse. dif. 3. celebratē. A. Al
incipit. Die dñica. Et idē dī i sū. con.
eo. ti. q. 3. et. q. 4. scdm Ray. B

Quid de his q. l. inter? sūt fideles
tñ p̄p̄timorē faciūt exteri? aliquem
actū infidelitatis. puta reuerētiā idol.
B. scdm Ray. Tales h. nō sūt aposta
te nec heretici. mortalit peccāt quan
tuscūq. fuerit metus. quia scdm Aug.
Sanct⁹ ē mori fame q. vsci idolatrico
3z. q. 4. sicut scti. Cō. Tho. scda scde
q. z. 4. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 5. B

Utr liceat xp̄iano i aliq. casu sumē
habitū infidelū. B. scdm x. p̄sset
h. fieri ex rōnabili cā. sicut 7 br̄s Se
bastian⁹ sub clamide militari xp̄i mi
litiā gerebat absconditā. h. itelligendū
ē scdm eūdē x. nisi eēt institutū ali
qd dēterminatū signū ad cognoscēdū
p̄fessores alicui⁹ idolatrie. tūc enī non
liceret. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 6. B

Apostasia 3° s. i. obe

olentie. Apostasia iobedientie qñ q. s
obedire contēnit p̄cepto dei siue ca
nonū siue plator. 7 talis infamis effi
ciē. 7 repellit a testimonio 7 o. excōi
cari. 3. q. 4. si q. s a suo. xi. q. 3. si aut no
bis. 7 si p̄stiterit in contumacia debet
crescere 7 pena. eē ut lite nō cond. qm
frequēter. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 3.
scdm Ray. B. Si autē redierit si non
fuerit excōicatus recipit ad p̄niam. si
fuerit excōicatus recipit cū satisfactiōe
quā excōicatus tenet facē iuriā passis.
ut dī s. absolutio 4. s. 3. A. Idem i
sū. con. eo. ti. q. 4. B

Apostasia iij^o s.
s. ab ordie dicat. Tal aposta
ta fit multipl. p. s. oimittēdo tōsurā
coronā uel hitū clīcalē. 20. q. 3. c. p. z.
7 3. 7 eē eo. c. p. 7 3. Itē accipiēdo vxo
rē. eē d. de. diu. ex pte. Itē ouertendo
se ad negocia sc̄laria. eē de vi. 7 ho. de.
ex lris. 7 de sen. exco. in audiētia. 7. c.
ppendim⁹. 7 talis si ē i sacris interi ab
accusatiōe 7 testīonio tāq. infamis re
pellit. z. q. 7. alieni. 3. q. 4. beat⁹. Item
iteri ad dignitatē ul ordīnē p̄moueri
nō pōt. i. 6. q. i. legi. 50. oif. c. vld. Item
si admōit⁹ se nō cor̄p̄t ē deponēd⁹.
zi. q. 4. sine. 7. c. p̄cipim⁹. Itē interi ca
ret p̄uilegio clīcali ita q. vberas eū nō
īcidit in canonē. Hoc tñ itelligas si p̄
trinā admonitiōnē ep̄i nō se cor̄p̄t.
rit. uel seditiōib⁹ uel emor̄mitatib⁹ se
īmisceat. eē eo. c. p. 7 d. sen. exco. cū nō
ab hoīe. A. De trinā monitiōe nō dī
his cap̄lis. s. de sen. exco. in audientia.
Et p̄dicta etiā notant in sū. con. eo. ti.
q. z. et. q. 4. B

Qui p̄mā tñ tonsurā accepit. utr
possit eā desere. B. Licet p̄atq. iura vi
beat. phibitū. hodie desere pōt tam de

consuetudine q̄ de iure. eē de cōba. cle. 7
mu. c. vld. A. Ibi d̄b nil or̄. s̄ vult al
legare. c. vnū. de cle. diu. li. 6. Et p̄dic
tis con. Albi. 9. S; de b̄ olī fuerūt opī
nīdes. ut i sū. cō. li. 7. q. 7. Dimit
tēdo tñ rōsurā o; eū eccl̄asticū relin
q̄re b̄nficiū. eē de co. cle. 7 mu. c. Iohes.
uel c̄icalē deferre rōsurā ut ibi. B

Chic? i miorib; p̄dit p̄uilegiū c̄icale
si transiuit ad actū p̄sūs ordini d̄riū
puta fac? ē bigam? ul' miles. aut exer
cuit seua puta recepit mīsteriū occidē
di. mutilādī. aut aduocādī in cāis cri
mīalib; di. 84. q. 9. s. A. Inno. i. c. p̄.
eē de apo. di. c. q. 13. chic? fecerit se militē
dū mō nō exerceat seua p̄t viuē c̄ica
li? p̄uilegiū c̄icalib; gaudē cū h̄ act?
nō sit penit? d̄i ordini. sicut nec ducē
ōginē. 32. di. s. i. Et ex dicto In
no. p; q; nō sufficit accipe officiū seua
exercēdi nisi illud executiōi mander̄.
Idec etiā seua exercere p se puat p̄uile
gio c̄icali nisi h̄ fiat ex officio puta iu
dīd ul' executor d̄ uel s̄is f̄m glo. Ray.
ut i sū. con. ocā. q. 7. ad fi. Et rō p̄t eē
ga l; chic? delinq̄t seua exercēdo. tñ ex
b̄ regularit nō subijcit curie s̄clari. eē
de cle. diu. c. vno. li. 6. B. Itē p̄dit si
nullo mō vult viuē c̄icalit. qd p̄ tria
p̄t patē. p̄ mō si sic d̄bit. sic cōuenit 7
duenit sicut laic? vadit in exercitiū. tal
liat 7 sustinet alia onera laicalia. 2. si
stio admōit? nolit ad c̄icatū redire. 3.
si ouēt? corā eccl̄astico iudice excipit
de foro seculari. uel alit i iure c̄fiter? q;
nō vult c̄icalit viuē. Si vō c̄traxit cū
vnica 7 ōginē. nō oīo p̄dit p̄uilegiū.
Vide. i. chic? 2. s. 7. se. A. Ad p̄e
dicta facit qd notat Inno. in ocō. c. p̄.
eē eo. Qd 7 ponit in sū con. ocā. q. 7.
7. q. 8. ponit oīa p̄dicta. B

Cū c̄lico q; ex̄ns i facti d̄ facto ouxit
vxoīē. si ad c̄icatū redeat p̄t ep̄s dis
p̄sare. eē q; cle. ul' vo. c. p̄ et 2. A. Ista

dispensatio ē ut vtaf ordie pus rite fu
scepto 7 etiā ascedat ad supiores. ut p;
i dictis capitulis. Et nō fit nisi cū b̄n cōtri
to. ocō. c. p̄. Cū eo vō d̄ cui? p̄nā dubi
tat ep̄s n̄ p̄t disp̄sare nisi ut vtaf mī
norib; ordib;. nō at maiorib;. nisi trā
siet ad religiō. ocō. c. 2. 7 ibi glo. B

Apostasia v. s. a
religione 7 h̄. Apostasia fit p
temerariā h̄it? oīmissionē cū assūptōe
s̄clari vite. Ido tñ o; iudicari apostata
siue fugitiu? etiā si diu aut ad lōginq̄
vaget. nisi p̄ q; sic viuit q; si u; redeat
di se deposuisse oñdit. ff. d̄ re mi. deser
tozē. s. eman. 2. Tñ p̄ solā temerariā
oīmissionē h̄it? excoīcat? ē. eē ne cle. ul'
mo. ut piculosa. li. 6. Q; si redierit re
cipiet i monasteriū f̄m q; i regula cōti
ner̄. Hoc dico si monasteriū regularit
viuat. alit in districti? monasteriū cū
vsu fructu rez q; obtulerat p̄ori mo
nastio. q; res p̄ea ad p̄mū monasteriū
redibūt. 27. q. i. si q; monachaz. 7. c. si
qs rapuerit. i. 6. q. 6. de lapsis. i. 8. q. i. c.
p̄. Alij dicūt q; res simp̄t erūt secūdi
mōasteriū. A. p̄simā ten; Ray. 7 Ido.
i sū. con. li. 6. p̄. ti. 7. q. 4. ubi etiā p̄dcā
ponit d̄ receptōe redeat. 7 p̄ma op̄io
s̄at v̄t p̄bati i ocō c. de lapsis. B. Q; si
nullū monastii vult eū recipe dic ut. i
religio p̄. s. 9. A. s. q; i. c. p̄. qd c̄sulē
dū. Et v̄t s̄ f̄m ei? cōputationē. B

Cui? si bona q; monach? apostata acq
siuit? B? Si abbas noluit eū recipe ul'
neglexit eū reuocāe 7 sic decessit. dene
gabūt monastio bonoz repetitio. ex q;
malitiose denegauit alimēta. eē de in
fan. 7 lan. c. p̄. 87. di. c. vld. Et p̄tine
būt bona illa ad secūdū monasteriū si
igrediat. alit ad ep̄m. Et h̄ intelligēdū
si ouēt? tot? deliq̄t i b̄. Alit delictū p̄so
ne n̄ o; redidare ad d̄nū eccl̄ie. i. 6. q.
6. si ep̄s. Si vō n̄ tenuit eū recipe. tūc

q. qd. acq. siuit. suo monastio acq. siuit.
ficut fu. d. no. 18. q. 2. abbates. ff. d. acq.
re. do. etia. 7. eundem casu vid. i. religio p.
§. 8. A. s. q. i. capit. qd. d. his. Et idem po.
nit i. su. con. li. p. ti. 7. q. 15. et. 16. B.

Monach. fugitiu. si n. vult redire ul.
bitu. reassumē. d. capi. 7. s. b. qui custo.
dia carcerari. ex. de apo. a. nob. A. Idē
i. su. co. eo. ti. q. 17. fm. Goff. 7. do. B.

Qua benedcā

Ut sit sac. B. fm. Tho. i. 4. o. d. i.
z. 120. s. e. sac. rale. q. i. qdā. d. i. p. d. ad sac.
120. n. ordiat. o. rce. ad remediū. p. stan.
o. u. f. ad remouēdū. phibēs. Vn. dat. s.
demonū. neqtias. 7. venialia. 7. d. o. e. qd.
i. p. d. ite. pōt. etia. effectū. sac. rōn. Et ut
dicit. p. e. 7. Al. Remissio. venialiu. q. sit
p. alphonē. aq. bndictē. nō. sit. p. modū.
sac. r. s. p. modū. meriti. vñ. ut. dicitū. ē. n.
ē. sac. r. A. Idē. i. su. co. li. 3. ti. 24. q. 2. B.

Quid. cū. aq. bndicta. appōit. nō. bñ.
dicte. i. B. fm. Tho. i. 4. o. d. i. z. Totū. ē.
bndictū. vñ. n. q. acq. sita. est. aq. ex. bñ.
dictōe. puenit. ad. aquā. addita. Idem.
o. i. p. e. sicut. 7. d. i. g. i. t. d. oleo. d. se. c. r. a. t. o.
oleū. §. 3. A. Idē. i. su. con. eo. ti. q. 3.
Intellige. si. aq. bndicta. sit. maior. qua.
titatis. ga. duob. d. curretib. pualet. qd.
maius. ē. ff. de. sta. ho. l. q. r. i. t. Sec. si. ē. e. t.
quātita. d. mior. vñ. e. q. l. sicut. 7. d. sac. r. o. eu.
charistie. vñ. o. u. appōit. vinū. nō. d. se. c. r. a. t. o.
tū. d. se. c. r. a. t. o. i. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. a. z. ad. fi. B.

Arb. i. Cū. ab. vno. de. p. lib. i.
alijs. pñtib. 7. mādātib. scripta.
snia. recitat. p. d. e. ē. ac. si. ab. oib. ē. e. t. r. e. c. i.
tata. O. z. at. ut. q. recitat. nō. vñ. t. vñ. s. i. n.
gula. d. nūeri. s. p. l. a. l. d. i. c. e. n. d. o. Idos. tales.
arbitri. ul. iudices. pñciam. z. c. n. i. s. i. i.
arbitris. sup. electio. ē. q. d. fieri. ab. vno.
vice. o. i. u. z. ex. de. sen. 7. te. i. u. cū. ab. vno.
li. 6. De. h. i. electio. z. §. 5.

Archidiacon.

Quo. ē. ei. officiu. B. fm. Ray. Cir.
ca. officia. archidiaconi. p. p. o. s. i. t. i. ul. d. e. c. a. i.
fere. q. t. si. ecclie. tot. si. d. s. u. e. t. u. d. i. e. s. ex. de.
d. s. u. e. cū. o. l. i. i. s. i. 7. de. ex. c. e. s. s. p. l. a. ad. h. s. i.
tñ. vis. scire. qd. iura. d. i. c. i. t. d. t. a. l. i. b. o. v. i. d.
z. i. d. i. s. c. l. e. r. o. s. et. z. s. d. i. s. p. l. e. c. t. i. 7. ex. de.
offi. archi. p. r. o. A. p. r. e. c. i. p. u. e. c. p. 7. z.
Et. idē. pōit. i. su. con. li. 3. ti. 27. q. 8. B.

Archiepiscop.

A q. b. 7. vbi. d. d. se. c. r. a. t. i. archieps.
vide. i. d. e. c. r. a. t. i. o. p. §. p. l. t. 7. v. l. d.

Archieps. pōt. d. p. e. l. l. e. s. b. d. i. t. u. s. u. i. s. u. f. f. r. a.
gane. i. ad. s. u. s. c. i. p. i. e. d. a. s. cō. m. i. s. s. i. o. e. s. ei. i. n.
cā. i. s. n. i. s. i. u. b. i. s. i. t. d. s. u. e. t. u. d. o. ex. d. f. o. d. p. e.
romana. li. 6. 7. ex. de. offi. o. z. p. a. s. t. o. r. a. l. i.
S. u. p. q. c. d. i. c. i. d. o. q. cū. archiepo. s. u. b. s. i. t.
eps. ga. p. i. g. u. i. i. u. s. h. z. i. e. u. i. q. i. s. u. b. d. i. t. u.
pōt. archieps. e. p. z. cō. g. e. ut. d. p. e. l. l. a. t. s. u. b. d. i.
tū. ad. s. u. s. c. i. p. i. e. d. o. Et. si. e. p. s. i. c. e. r. t. u. i. p. s. s. i.
b. i. a. s. s. i. g. t. u. s. h. f. a. c. e. n. e. g. l. e. x. e. i. t. n. e. q. a. l. i. q. d.
i. u. s. t. u. p. r. e. d. e. i. t. t. e. m. u. pōt. cō. g. e. v. i. z. q. z. a. r.
ex. de. of. o. z. q. n. t. o. i. s. i. 7. c. i. r. r. e. f. r. a. g. a. b. i. l. i.
§. ex. c. e. s. s. i. Cō. Ber. etia. si. ab. epō. a. p. p. e. l.
latū. f. u. e. i. t. A. Idem. d. i. c. Ber. i. d. o. c. c. p. a.
s. t. o. r. a. l. i. Et. idē. pōit. i. su. co. li. 3. ti. 27. q. 4.
S. z. p. d. c. a. f. a. c. i. t. ga. cū. qd. p. h. i. b. e. t. a. l. i. c. u. i.
vna. via. ad. id. a. l. i. a. n. a. d. m. i. t. t. i. d. o. z. ut. i. c.
cū. qd. d. r. e. i. u. li. 6. n. e. c. a. l. l. a. t. a. i. u. r. a. m. l.
tū. f. a. c. i. u. t. n. a. l. o. q. u. i. t. i. c. o. r. r. e. c. t. o. d. e. d. i. c. t. o. z.
7. n. i. c. o. m. i. s. s. i. o. e. c. a. z. Idē. i. n. e. x. c. e. p. t. i. s. t. a. m.
regle. v. i. d. e. l. z. q. archieps. n. u. l. l. a. h. z. p. t. a. t. e.
i. s. u. b. d. i. t. u. s. u. f. f. r. a. g. a. n. e. i. s. u. i. n. i. s. i. i. e. x. p. s. s. i. s.
d. o. c. c. p. a. s. t. o. r. a. l. i. Idē. h. c. a. u. d. s. u. l. e. r. e. archi.
epō. q. n. cō. g. e. t. s. i. s. b. d. i. t. o. q. o. b. e. d. i. e. t. e. t. B.
S. z. h. s. c. i. e. d. u. q. i. u. r. e. n. o. u. o. archieps. c. a. s.
q. p. a. p. p. e. l. l. a. t. o. z. vñ. a. l. i. o. i. u. r. e. m. e. t. r. o. p. o. l. i. c. o.
d. e. f. e. r. u. i. t. a. d. i. p. s. u. n. pōt. a. u. d. i. t. e. s. e. u. cō. m. i. t.
t. e. r. e. a. l. i. b. i. q. i. s. u. a. c. i. u. i. t. a. t. e. vñ. d. i. o. c. e. s. i. a. u. t.
e. i. s. i. n. q. b. o. a. p. p. e. l. l. a. t. u. e. x. i. s. t. i. t. u. e. l. c. a. e. i. p. e.
d. i. s. t. i. t. a. t. n. i. s. i. a. l. i. u. d. s. i. b. i. d. p. e. t. a. t. d. d. s. u. e. t. u.
o. i. n. e. ex. de. offi. o. z. ut. l. i. r. i. g. a. t. e. s. li. 6.

Archiep̃s n̄ h̄ iurisdic̃tō; i s̄ditos
suffraganeis sui nisi in quibsdā casibz q
nōnt̄ eē de of. or. pastoral. A. s. i glo.
B. p̄ qdē cū deuiat in d̄nis officiis a
osuetudinē metropolitāe eccl̃ie. iz. ois.
de his. Itē qñ subdit̄ epi delinqt i oio
cesi archiep̃i. s. q. 3. placuit. In h̄. n. ca
su efficit̄ aliq; de iurisdic̃tōe alii⁹ cu
iuslibz. Itē si h̄ p̄diū i diocesi sua. eē d̄
fo. ope. c. vlt. Et iste etiā casus p̄tinet
ad quēcūq; aliū. Itē si cā deferit̄ ad eū
p̄ appellatō; eē d̄ of. le. c. p̄. 7 de of. or.
Itē cū absolut⁹ ab archiep̃o n̄ vult pa
tere epo. eē d̄ of. or. ad rep̄mēdā. A. s.
satisfaciēdo epo sup̄ excoīcatōe q̄ ab
epo fuerat excoīcat⁹ nec d̄ excoīcatōis
ostat̄ iusticiā. s̄ ab archiep̃o fueāt ab
solut⁹. q̄ ep̃s eū absolue n̄lebat. Itē si
epo satisfacē otēnit. archiep̃s eū i ex
coīcatō; reducit ut ibi. B. Itē si crimi
nal̄ cā sit int̄ ep̃m 7 d̄icū suū d̄; deduci
ad synodū i q̄ p̄est archiep̃s. s. q. z. c.
p̄. Itē si d̄ic⁹ h̄; ciuile cām d̄ ep̃m suū.
xi. q. i. si d̄ic⁹. Itē qñ ep̃s negligēt̄ i eo
qd̄ facē d̄. A. s. ad curā eccl̃ie 7 aīaz.
B. xi. q. 3. cū sim⁹. eē d̄ s̄. exco. p̄tuas
7 d̄ appel. q̄ fronte. Itē qñ defūcto epo
eccl̃ia idoneos d̄icos n̄ h̄. iz. q. z. nō li
ceat. A. Tūc. n. archiep̃s h̄ curā tertū
eccl̃ie ut ibi. B. Itē cū euidēs ē sn̄iam
ep̃i eē iustā. eē de ap. sollicitudinē. A
Idec qñ a subdito fuerit ad archiep̃m
q̄relatū h̄ n̄ appellatū. tūc. n. tōe euidē
tie p̄t̄ archiep̃s declarare subditū iū
ste ab epo excoīcatū ut ibi. 7 potit̄ illū
absoluē ul̄ remittē absolue dū ab epo.
q̄ si neglexit̄ ipe absolutō; i p̄dat. eē
de sen. exco. p̄tuas. B. Itē cū visitat
p̄uinciā. eē de p̄scrip. cū ex offici. 7 d̄
censi. sopite. 7. c. nup̄. p̄ solā vacatō;
ep̃al̄ sedis nō archiep̃s s̄ cap̃m supplet
vices ep̃i. eē de supplen. ne. p̄la. si ep̃s.
7. c. eccl̃ie. li. 6. Sitr̄ si ep̃s sit excoīcat⁹
eē de supplen. ne. p̄zela. romana. li. 6.

Aur capt⁹ a paganis. ut i oco. c. si ep̃s.
A. De his casibz lati⁹ or̄ i sū. con. li. 3.
ti. 27. q. 4. Sed q̄a mltū nō occurrūt i
foro p̄nie. p̄lix⁹ dicere nō curauī. B.

Sz nūqd̄ p̄t̄ archiep̃s eccl̃ie cathē
drali vacatū dare visitatōrē seu admi
nistratōrē? s̄. nō. nisi forte cap̃m i
tp̄alibz 7 sp̄ualibz negligēt̄ ul̄ male ad
ministrat̄. tūc. n. vocato cap̃o 7 cāe sup
h̄ cognitōe p̄missa visitatōrē seu admi
nistratōrē p̄t̄ deputare. q̄ q̄uis h̄eat
legitimā administratō; i tp̄alibz 7 sp̄ua
libz. tñ illa b̄nficia q̄ ad solā collatiōe;
ep̃i p̄tinet̄ offerre non p̄t̄. si ab alio q̄
romano p̄tifice fuerit deputat⁹. eē de
supplen. ne. p̄la. eccl̃ie. li. 6.

Archiep̃s p̄t̄ suā p̄uiciā visitāe. h̄
sint ei⁹ suffraganeis negligētes. 7 itate
visitatō; 7 p̄curatōes recipe n̄ obstāte
osuetudinē s̄ria. Et oū visitat p̄t̄ ofes
sides audire suffraganeoz. absolue 7
p̄nias iūgē. eē d̄ cen. p̄petuo. li. 6. S̄;
vtr̄ possit aliqd̄ recipe vid̄. i. visita. s̄
z. 7. 3. 7 ibi p̄la d̄ ei⁹ visitatōe. s̄. p̄ 7 4.

Archiep̃s p̄t̄ ociliū celebrāe requiro
p̄mate. ois. qz. si q̄s ep̃s vacās. i si. 7. 9.
q. 3. 7. c. z. 7. 3. A. p̄soti⁹ or̄. c. i. 7. z. B.

Archiep̃s trāsies p̄ quīs loca sue p̄uī
cie p̄t̄ facē an̄ se cruce portari. b̄ndicē
p̄p̄o. i p̄t̄ificalibus celebrare 7 h̄. A
In. c. i. alt̄ato nil aliud pl⁹ otinet̄ nisi
q̄ oīna officia puatī uel publice ibidē
p̄t̄ audire. 7 q̄ ea p̄t̄ facē in sua p̄ntia
celebrati sine p̄t̄ificalibus in locis etiā
exēp̄d. B. Sitr̄ 7 ep̃s etiā i loci exēp̄d
sue dioceſis. ut i cle. archiep̃o. de p̄uī.
A. Idec tñ debēt sū p̄indī 7 molestia
ul̄ ḡuedie exēptoz fieri. ut ibi. B.

Arra siue subarra. Arte di
cūt̄. anul⁹ p̄c̄nie siue
alie res date sp̄ose. q̄z datio sub
arratio vocatur p̄cipue qñ sit p̄ anulī
imissionē q̄ vulgo desposā. or̄. Et si q̄
dē fiant h̄ int̄ sp̄sū 7 sp̄sām. nō dico

Thū spōsalia s̄ p̄sumit p̄ m̄rimonio
 nisi p̄bet d̄tū uel esset d̄tia d̄suetudo
 uel repugnaret etas. ut nō ē d̄ spon.
 īpu. tue. Si d̄o fiāt a p̄ntib⁹ tūc sola
 spōsalia d̄trahūt. ut ibi d̄r. A. In glo.
 ubi h̄ ponūt. Et nō d̄c glo. Thū s̄ p̄
 sumūt spōsalia. Et idē d̄r ī sū. con. li.
 4. ti. p. q. z. ubi h̄ sūt notāt. B. Et h̄
 itellige p̄ modū q̄ spōsalia a parētib⁹
 d̄trahi p̄nt. vide. i. ī p̄dimētū i. s̄. fi.
¶ Arte spōsaliē nō secuto m̄rimōio
 debēt restitui h̄ mō. Si m̄rimoniū nō
 fuit secutū absq; alī⁹ culpa. ut p̄p̄t su
 pueniētē mortē uel religiōis īgressū 7
 h̄ restitui debēt arte simpl̄t. Si d̄o nō
 fuerit secutū. p̄p̄t culpā d̄atis p̄dit a r.
 ras. Si p̄p̄t culpā recipiētis. restituet
 eas ī duplū. C. de spon. l. arras. 7. l. fi.
 A. Hoc ē vez si accipiēs ē maior. z. s̄.
 ānis. uel si veniā etad īperauit. 7 eā in
 cōpetēti iudicio p̄bauerit. al nō tenet
 nisi ī simplū. ut ī d̄cā. l. fi. Et d̄cū ou
 plū cū sit p̄ea nō debēt ī foro p̄nē nisi
 fuerit ad h̄ scā d̄dēna⁹ ut p̄t colligi ex
 nōd p̄ glo. iz. q. z. frat̄nitas. B. Et d̄ h̄
 vide. i. spōsalia. s̄. iz. q̄ īcipit. In q̄b⁹.

¶ **Rogatio.** Vide s̄
 De arte notoria vide. i.
¶ **Rs.** De arte notoria vide. i.
 fortilegiū z. s̄. p. De ar
 tificib⁹ faciētib⁹ 7 v̄dētib⁹ gla.
 dios. balistas venena. taxillos. aleas.
 ferra. 7 h̄. vid. i. negociatio. s̄. 5. 7 se.

¶ **Assassin⁹.** Assassinī
 fuerunt 7
 forte adhuc s̄ qdā īfideles q̄
 ex q̄busdā fallis opionib⁹ d̄ facili mit
 rebāt ad occidēdū quēlibet xp̄ianū. n̄
 curātes si ob h̄ occidēdi eēnt īpī. Con
 tra q̄z p̄stē statuit Inno. 4. q̄ q̄cūq;
 p̄nceps uel plat⁹ uel alia p̄sona aliquē
 xp̄ianū p̄ assassinos īfici fecerit uel
 mādauerit etiā si mozs nō fuit subse
 cuta. 7 q̄ assassinos receptauerit uel oc

cultauerit nō solū excoīcatiōis 7 depo
 sitōis īcurit s̄nias īpō facto. s̄ sint etiā
 cū oīb⁹ suis bonis xp̄ianis expositi et
 p̄petuo d̄ffidati. ita q̄ ex q̄ de p̄dictis
 uel aliq̄ p̄dictoz p̄babili b⁹ d̄stiterit co
 cumēd. nlla alia excoīcatiōis depōnis
 seu d̄ffidatiōis s̄nia req̄rat. s̄ b̄nficia
 talū p̄ illos ad q̄s p̄tinet collatio libē
 d̄ferant. ex de homi. p̄ humani. li. 6.

¶ **Astutia** fm Tho. scda
 scda. q. 55. d̄r
 cū qs ad cōdū aliquē finē bo
 nū uel malū v̄rit nō ved v̄is. s̄ simula
 tis 7 apparētib⁹. In d̄. n. o. etiā ad finē
 bonū falsis v̄is 7 simulatis puenite s̄
 ved. Vñ astutia etiā si ordiē ad bonū
 ē p̄ctm. z. ad Cor. 4. q̄. Abdicam⁹ occulta
 de decord nō ambulātes in astutia neq;
 adulterātes d̄bū dei. Aliqñ d̄o p̄pter
 s̄militudinē accipit ī bonū. p̄. p̄. ut d̄r
 puulis astutia. s̄ p̄p̄e accipit ī malo si
 cut 7 p̄hs d̄c s̄ ethicor. A. Idē ī sū.
 con. li. 3. ti. 34. q. z. z. Aduertēdū tñ
 q̄ sine mēdacio 7 lesione iusticie alte
 ri⁹ licet v̄rit v̄lī s̄istat. exēplo m̄ltor
 scōz patz 7 ip̄s xp̄i. ut d̄c Jero. 22
 q. z. v̄lī. B. De dolo aut 7 fraude q̄
 s̄ p̄pin q̄ astutie vide. i. dolo. 7. i. fraud

¶ **Avaritia** v̄tz sit pec
 catū. R. fm Tho. scda scda. q.
 ii. 8. Sic. nā bonū h̄is circa extiora o;
 q̄ d̄sistat ī qdā mēsurā. s. ut q̄rat h̄re
 extiores diuitias. put sūt nccia ad vitā
 ei⁹ scdm suā cōditionē. Et idē ī excessu
 ei⁹ mēsure cōsistit p̄ctm. d̄. s. aliquis
 sup̄ debitū modū vult eas acq̄rē uel re
 tinē qd p̄tinet ad rōnē auaritie q̄ d̄f.
 finit eē imoderat⁹ amor h̄ndi. A. Idē
 ī sū. con. li. 3. ti. 3. q. i. B

¶ Sed utrū sit mortale. R. fm Tho.
 ubi s̄. Auaritia p̄t capi dupl̄t. Vno⁹
 q̄ aliq̄s recipiat uel retineat īiuste res
 alienas. qd p̄tinet ad rapinā uel furtū.

7 sic ex suo gñe ē pctm mortale. Cōti-
git tñ in h̄ casu q̄ ē veniale p̄p̄t ip̄fec-
tionē act⁹. sicut de furto dī. i. furtū. §
4. Alio p̄o accipi avaritia fm̄ q̄ ip̄o-
tat iordiatū amorē diuitiaz. q̄ si i tan-
tū crescit q̄ p̄ferat caritati. ut. i. p̄pter
amorē diuitiaz aliq̄ nō vereat facē d̄
amorē dei 7 p̄ximi. erit pctm mortale
Si aut iordiatio amorē i h̄ cōsistat ut. s
hō q̄uis sup̄flue diuitias amet nō p̄fe-
rat eaz amorē amorē oīno. s. q̄ p̄p̄t oī-
uitias nō velit aliqd facē d̄ deū 7 p̄xi-
mū. sic ē pctm veniale. A. Idē i sū. cō.
eo. ti. q. z. p̄ diuersa v̄ba. s. avaritia aut
oppōit iusticie 7 ē pctm mortale. ut i p̄
mēbro. aut oppōit libalitati 7 ē morta-
le ut veniale ut i z̄ mēbro. s. d̄ h̄ plen⁹
dī i q̄duga. B. Auar⁹ seu cupid⁹ ordi-
nari nō debet. vide. i. ordinad⁹. §. xi.

Baptismus p̄
q̄ ad suba 7 formā. Quid ē
baptism⁹? R. Est ablutō scā
p̄scripta forma v̄boz ut ponit m̄gr 4.
iniaz. dī. 3. uel q̄ eodē mō fm̄ Aug.
Baptism⁹ ē tictio i aq̄ v̄bo vite sc̄ifica-
ta. De cui⁹ suba sūt tria. s. mā elemēti
forma v̄bi. 7 intētio m̄strī cōpulans
formā māe. Vñ Aug⁹. Accedit verbū
ad elemētū 7 fit sacrm̄ i. q. i. detrahē.
A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 24. q. 9. B.
Baptismi forma h̄ ē. Ego te bap-
tizo i noīe p̄ris 7 filij 7 spūs sc̄i. extra de
bap. c. p̄. A. In sū. con. eo. ti. q. io. ad-
dit. amē. Dī tñ ibi q̄ nō ē de suba. B.
S; qd si mutet h̄ forā? R. fm̄ Tho.
i 4. dī. 3. Nulli licet mutare q̄tū ad id
qd ē de eēntia fore. Et si mutet nihil
agif. 7 p̄ter h̄ culpa incurrit. Si v̄o ali-
qd qd p̄tinet ad formā ex sola detmi-
natione eccl̄ie mutet. nihilomin⁹ ē sa-
crāmētū. s. culpa incurrit. Vez ab apl̄is

q̄ baptizabāt i noīe xp̄i. nō fuit muta-
ta forā q̄tū ad itellectū. q̄a i xp̄i noīe
tota trinitas intelligit. s. solū q̄tū ad
vocē. Nec h̄ ip̄sū potuissent nisi ex fa-
miliari cōsilio spūs sc̄i. R. d̄ at mutatio
nis fuit ut nomē xp̄i amabile redder̄.
Idoc etiā nūc eccl̄ia posset si sp̄ale p̄ce-
ptū a spū scō h̄eret. nō at. p̄p̄a auctori-
tate. Vñ mō sic dicēdo n̄ eēt baptism⁹
q̄uis qdā d̄tū dicat. A. In. c. a. qdā
de ose. dī. 3. dī q̄ baptizat⁹ i noīe xp̄i
nō ē rebaptizand⁹. q̄a tenet baptism⁹
l; non debuerit fieri scdm̄ glo. ibi. B.
Quid si dicat. In noīe trinitatē? Nō ē
baptism⁹. q̄a nō exp̄mūt p̄sone s. solū
nūc⁹ p̄sonaz. Sūt nō ē baptism⁹ si di-
cat. In noīe genitorū 7 geniti 7 p̄cedē
ab utroq̄. q̄a genitor nō sūt p̄sona m̄
p̄ris sicut ypothasim subsistētē s. p̄ mo-
dū act⁹. 7 iō nō ē eadē significatio nec
eēt baptizat⁹. 7 eadē rō d̄ alijs ē. Quis
aut nō sit eadē vox i greco 7 latino. tñ
ē eadē significatio. Vñ i q̄libet lingua
illa p̄tinet ad formā q̄ p̄ncipalīus sūt
īstituta ad significandū p̄sonas illas.
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. xi. et. iz. B.
Quid si v̄ba p̄ferant corrupte? R.
fm̄ Tho. ubi s. Aut facit aliq̄s ex idu-
stria. 7 sic nō videt intēdē qd eccl̄ia
intēdit. vñ non ē baptism⁹. Aut facit
ex īgratia uel defectu līgue. 7 tunc si
tanta ē corruptio q̄ oīo auferat sensū
nō ē baptism⁹. Si v̄o sensus remāet ē
baptism⁹ ut dicēdo patria 7 filia. sicut
h̄r de ose. dī. 4. retuler̄. Et h̄ p̄cipue
accidit q̄ sensus nō mutat qñ fit corru-
ptio i fine. s. mutatio ex pte p̄ncipij va-
riat s̄ḡtionē. 7 iō nō ē baptismus. A.
Idoc itellige ut p̄mū. Si at occurrēt i
aliq̄ līgua q̄ corrup⁹ ex pte p̄ncipij nō
mutaret fm̄ eadē s̄ḡtionē saltē fm̄ ac-
comodatō; vñ n̄ vitiat baptismū fm̄

De. 7 in sū. con. dca. q. xi. B

Quid si aliqd subtrahatur? R^o fm Tho. in 4° dī. 3. Si illud qd subtrahit sit de essentia forme nō ē baptismus. 7 q sic baptizat gūit peccat. ut si subtrahat iuocatio tūū psonatū uel exp̄ssio actus uel exp̄ssio p̄sone baptizate. Sed exp̄ssio p̄sone baptizatis nō ē de forma q̄tū ad nccitatē sacri s̄ institutione eccl̄ie. Et iō si omittat. ego. erit baptismus. s̄ peccat baptizans. A. Adde fm De. 7 Al. 7 in sū. con. dca. q. xi. li^o 3. ti 24. q̄ erga subalia ē distinguēdū. q̄a si subtrahitio seu diminutio sit ex volū tate. vitiat baptismū. Si ex nccitate. pie credit q̄ sumus sacerdos suppleat ut si puer moreret. aq̄ sacerdos vba forme pficeret. vñ talis si moriat in ci miterio sepeliendus ē. Si vō supvixerit. credo q̄ rōne dubij sub conditiōe rebaptizandus est. B

Quid si addit aliqd? R^o fm Tho. ubi s̄. Duo hic obseruāda sūt. Primū ex pte addētis. q̄a si aliqd addēt. iten dens illud eē de forma q̄si volēs nouū ritū adducē. cōstat q̄ nō intēdit pfer te formā q̄ vti eccl̄ia 7 ita nec facē qd facit eccl̄ia. q̄re nō eēt baptismus. Sec^o aut eēt q̄ ex aliq̄ cā adderet ut ex deuotioē qdā. Secundū ē ex pte ei⁹ qd addit. q̄a si ē corruptiuū forme. nō ē baptismus. sicut si dicat. In noīe p̄ris marie 7 filij m̄oris corzū p̄r fides quā forma pfiter. Si vō qd addit non est corruptiuū forme. sicut si addit. 7 b̄tē Marie pbabili⁹ videt q̄ eēt baptismus. A. Con. De. 7 Al. ut in sū. con. dca. q. xi. B

Quid si fiat interruptio? R^o fm Tho. i 4° sen. dī. 3. Si sit tanta interruptio q̄ incipiat intētiōē baptizatis nō est baptismus. sicut si dicat. In noīe p̄ris. 7

in sponat longa fabula. 7 postea dicat 7 filij. Si aut fuerit pua interruptio. ut puta vbi nō corzū p̄nē forma. ut si dicat. In noīe p̄ris oīpotentis. aut interruptio silērij aut tussis 7 h⁹ qd intētiōē nō discōtinuet. ē baptismus. A. Idē i sū. con. dca. q. xi. Vbi etiā addit scdm Tho. q̄ si sacerdos uel baptizans dicat Ego intendo te baptizare. non est baptismus. B

Quid si fiat transpositio? R^o scdm Tho. ubi s̄. Si ē talis trāsp̄sitiō q̄ mutet intellectū. non sit baptismus. ut si dicat. In noīe p̄ris oīpotentis. 7 filij. Secus si nō mutat intellectū. ut si dicatur In noīe p̄ris 7 filij 7 spūs sc̄i baptizo te. Alij dicunt q̄ q̄licūq̄ mutet ordo vboz nō videt intellectū mutari 7 erit baptismus. A. De dīc. Si mutatio fiat ex simplicitate. nō nocet. si ex malitia sic. ut i sū. con. dca. q. xi. Tut⁹ videt s̄ casu rebaptizare sub additiōe rōne dubij. sicut i sū. dīctū est. B. De forma vboz q̄n plures sūt baptizāt uel q̄n plures baptizāt vide. i. baptismus 3. §. 9.

Baptismus 2°

q̄ ad materiā. Vt aq̄ p̄mixta possit esse cōueniēs mā baptismi. R^o scdm Tho. i 4° dī. 3. P̄mixtiō p̄t esse duplex. Vna q̄ tollit spēm. s. q̄n p̄ alterationē trāsit i aliā spēm. sicut per putrefactionē aliquā uel digestiōē trāsit i vinū. aut etiā p̄ additionē tāta alci⁹ liquori. q̄ soluat spēs aque. sicut si p̄ aque multo vino admisceat. Alia p̄mixtiō ē q̄ nō tollit spēm aque. sicut q̄n altat aq̄ fm aliq̄ accēs 7 manet spēs ut i aq̄ calefacta. uel q̄n aque addit aliqd qd illi nō cōmiscet. sicut si aliq̄ solida ponat i aq̄. uel si sit cōmiscibile. sicut aliqd humidū ē tā p̄ue quātitatē q̄ i

aquā penit? ouertit. In aq̄ ḡ p̄ mō p-
mixta nō pōt fieri baptism⁹. q̄a iā nō
ē aq̄. p̄mixta aut̄ z̄ mō pōt fieri. Vñ i
aq̄ maris pōt fieri. sūt i lexiuio. 7 i ags
sulfureis. 7 i alijs q̄ ex t̄ra p̄ quā tran-
seūt uō mutant̄ in aliā sp̄em. A. Idē
i sū. con. lib. 3. ti. 24. q. 13. ubi addit̄ q̄
cognosci pōt qñ mutata sūt sp̄s aque
uel non ex raritate 7 densitate. uel qñ
humor aliq̄ nō calefieret calore ul̄ nō
ostingeret frigore sicut aqua. ut p̄ in
uino. oleo. lacte. 7 h̄. Vñ si aq̄ paludū
eēt itantū ingrossata q̄ recederet a vera
raritate aque. nō eēt baptism⁹. sicut si
eēt lutū. Silt nō pōt fieri i brodio pin-
guiū 7 h̄. q̄ infrigidata cōgelant̄. Illec
i ags q̄s faciūt alchimiste ad mutāda
metalla. D̄r etiā ibi q̄ meli⁹ eēt si facer-
dos faceret fieri aquā calidā. q̄a puuli
ita qñq̄ penetrant̄ frigore aq̄ q̄ d̄hūt
mortales infirmitates 7 moriūt̄. B
¶ Ut baptism⁹ aque possit i aliquo
suppleri. R̄. fm̄. Se. Scdm̄ eōdem legē
nō pōt i puul̄ suppleri cū nō possint ha-
bere vsū liberi arbitrij. S; si p̄ p̄po oc-
ciderent̄. pie credit̄ q̄ saluaret̄ sine ba-
ptismo. In adult̄ aut̄ pōt p̄ baptismū
flam̄is seu otritōis. 7 p̄ baptismū san-
guinis. i. martyrij. Et h̄ intellige qñ ē
articul⁹ nccitatis. nō otrēpt̄ religiois
Idē Tho. i. 4. ois. 4. A. Idē i sū. con.
eo. ti. q. 20. B

¶ Prohibitū ē ut nō fiat baptismus
nisi cū crismate nouo. s. illi⁹ anni. pre-
terq̄ i nccitate mortis. Et puniē sacer-
dos si otrafecerit. de ois. ois. 4. si q̄s de
alio. Idē intelligēdū ē d̄ confirmatione
7 tātō magi quāto cōfirmatio minorū
ē nccitatis q̄ baptismus. ar. ex̄. de sen.
exco. qm̄. lib. 6.

Baptismus 3.

quo ad ministrum. Debitus minister
baptismi fm̄ oēs theologos est sacer-
dos. Sed i nccitate q̄libet pōt bapti-
care. uir siue mulier. ordinat⁹ 7 nō ordi-
nat⁹. fidelis 7 infidel̄. oīmō hēant intē-
tionē baptizandi 7 seruet formā ecclie.
Vñ si nō credat sacm̄ baptismi neq̄
aliqd̄ spūale ibi fieri. oīmō in genere
intēdat facē q̄d facit ecclia baptism⁹ ē
Sed tñ simplex cleric⁹ nō debet bapti-
care p̄nte p̄s bytō. neq̄ laic⁹ p̄nte cleri-
co. neq̄ mulier p̄nte viro. Probant̄ h̄
oia de ois. ois. 4. mulier. 7. c. roman⁹.
7. 30. q. 3. sup̄ q̄bo. Idē Tho. in. 3. pte. q.
67. A. Adde p̄dictis ut meli⁹ p̄bent̄
de ois. con. ois. 4. c. i nccitate. 7. c. a q̄-
dā iudeo. 7. c. siue heretic⁹. P̄dicta
etiā notā i sū. con. li. 3. ti. 24. q. 26.
Vbi etiā d̄r fm̄ Tho. q̄ p̄s byt̄ bapti-
care pōt p̄nte episcopo. quia de officio
suo est. B

¶ An baptism⁹ tradi possit a malis mi-
nistis? R̄. fm̄. Se. Sic. q̄a bonitas mi-
nistri nō ē de nccitate s; de congruētia
Vñ oīc Aug⁹ q̄ pebriofū. homicidam
7 p̄ quēcūq̄ malū dat baptism⁹. 7 ba-
ptizatis tot⁹ effect⁹ baptismi cōfertur.
Idē Al. 7 Tho. in. 4. ois. 5.

¶ Sed qd̄ si sacerdos nolit baptizare
nisi dato sibi p̄cio aliquo? R̄. fm̄. Se.
7 Tho. i. 4. ois. 5. A. tali licet emē aquā
p̄ baptismō etiā si aq̄ cōsecrata ē. s. nō
licet p̄ baptismō dare pecuniā nec pro
se. q̄a i tali casu sufficit baptismus fla-
minis. nec p̄ alio. q̄a non sūt faciēda
mala ut veniāt bona. Ro. 3. Tñ i casu
nccitatis ille q̄ gerit curam pueri lici-
te pōt baptizare. ul̄ a q̄cūq̄ alio facere
baptizari. ut ponit Tho. scda scde. q.
100. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 24. Vbi
etiā s̄bdit̄. Al. oīc q̄ i tali cāu h̄ redimē
vexationē sui iur̄ 7 p̄ se si baptizand⁹

est. 7 p parunlo quem velit baptizari
Sed Tho. dicit qd pmi videtur melius. hec
ibi. Hoc ita apparet. In 2a b casu non ige-
rit aliq vexatio sed sacri denegatio ni-
si symoniace. B

¶ Utz malus minister peccat mortaliter
baptizando. R. fm Tho. 7 se. ubi s.
Aut baptizat cu solennitate 7 ut mini-
ster ecclesie. 7 tunc peccat mortaliter si
peccatu recolit nec penitet. Aut bapti-
zat i articulo necessitatis sicut vetula
baptizat. 7 tunc non peccat.

¶ Utz q scienter suscipit baptismum a
malo ministro peccat mortaliter. R. fm
Tho. 7 se. ubi s. Si malus minister sit
prius ab ecclesia suscipiens scienter a tali
peccat. nisi i articulo necessitatis. i q reci-
pere possit a quocunq heretico. Sed sine
necitate. nec ab heretico. nec ab excoi-
cato. nec suspeso recipi dicitur. Si autem non e-
st prius. nec peccat suscipiens ab eo. nisi
forte p accidens si ipso foueat ei foue-
re eum in peccato. A. Idem in su. con. eo. ti.
q. 23. B

¶ Utz melior sit baptismus q confert a
bono. R. fm Tho. i 4. d. 5. Eqlis est
ab utroq qd ad subales effectus. si tunc
cu effectu principali pot aliquid plius confer-
ri ex merito baptizantis. si hic effectus
accidens est. Idem se. A. Idem in su. con.
eo. ti. q. 27. B

¶ Utz angelus possit baptizare. R. fm
Tho. ubi s. Angelo bono ex officio q-
dam non competit baptizare nec ecclesiam
consecrare. Idem tunc ex speciali mandato dei.
Et qd nunq usurparet sibi alienum offi-
cium. id si sciat bonus angelus esse non esse qd
rebaptizandum neq ecclesia reconsecranda.
ut de ecclesia sci Michaelis factum est. Ma-
lo autem angelo. i. diabolo potestas baptiza-
re competere non potest. neq ex officio neq
ex speciali mandato. non enim potest esse minister

salutis s punitiois. Un sp presumendum
est qd non facit intentione baptizandi s de-
cipiendi. un nullo modo potest. A. Idem in su.
con. q. 28. et. 29. B

¶ Utz i baptizante regnat intentio. R.
secundum Tho. in 4. d. 6. Sic. Sed si qn
proferet verba non ad sit actualis intentio.
omnino pus intendit. 7 2ia intentio non
intuenerit sufficit ad baptismum. Et ex
his patet qd furiosus 7 ebrius qn oio usu
rationis caret baptizare non possunt. qd non
possunt habere intentionem. A. Idem in su. con.
q. 35. li. 3. ti. 24. B

¶ Utz plures possunt unum baptizare. R.
fm Tho. i 4. d. 3. 7 i. 3. pte. q. 67. Sunt
omnino qlibet intendat totum facere. Sicut 7
unus plures si omnino intendat baptiza-
re oes. Idem tunc dicitur fieri sine magis ne-
cessitate. A. al facientes peccarent secundum
se. ut in su. con. eo. ti. q. 25. B. Et q-
dam qn plures baptizat si dicant nos
baptizamus. non est baptismus. si qlibet dicit
dicere. ego te baptizo. Qn autem unus ba-
ptizat plures dicens. ego vos baptizo
baptizati sunt. Et dicitur vide. i. baptismus
4. s. 3. A. Videtur etiam Tho. sentire qd
etiam si unus baptizans dicat. nos bapti-
zamus. nihil facit. S. se. dicit. Suto ve-
rius qd baptizat si dicat. vos baptizamus
qd modus exprimit actum non est de sub-
stantia forme. 7 id cu dicit. baptizo vos. seruatur
sufficiens forma ecclesie. Iste autem Durandus
dicit. qd dicentes. nos baptizamus. non ba-
ptizat nisi fm loquendi usu intendat
plale numerum p singulari ponere. 7 tunc
ille solus baptizat qd pus verba complet met-
gendo seu aqua infundendo. Suto qd tuti-
or sit eligenda. ex de homi. petitio. B

Baptismus iiii.
qd ad suscipiendum. Utz oes tene-
ant ad baptismum. R. fm tho. i 4. d. 6

Quilibet tenet etiam scilicet in uero ppter
tres rationes. p qd ppter acqrendū carac
terē q̄ anumeret i ppo dei. 7 q̄ si depu
tet ad p̄cipiēda sacra oīna. 2° ut p ba
ptismi p̄ceptionē passiōi xpi etiā cor
poralit̄ oīformet. 3° ppter bonū obīe. q̄a
p̄ceptū de baptismo oībo datū est.

¶ Utz i vtero ex n̄s puer possit bapti
zari. R^o fm Tho. i. 4. ois. 6. Non pot.
q̄a talis deo not⁹ ē nō ecclīe. nec subij
ci pot opatiōi mīstroꝝ ecclīe. Vñ dicit
Aug⁹. q̄ sicut q̄ nō vixerit nō pot mor
ti. ita q̄ nat⁹ nō fuerit nō pot renasci.
Nō debet aut mat scindi ut puer pos
sit nasci 7 baptizari. quia fm aplm nō
sūt faciēda mala ut veniāt bona. De
beret aut scindi si iā defuncta eēt. ut. ff.
de ioffi. testō. l. postum⁹. Qñ aut appa
ret aliqd mēbz 7 nō ē plene nat⁹. ex
pectāda ē talis egressio nisi mortis pe
riculū imineat seu timeat. Nā in tali
periculo egressa pte pncipali. s. capite
baptizari oꝝ. Sec⁹ de alijs p̄tib. ut de
manu 7 de pede. quīs nō noceat si ille
pres aspgatur aq̄ baptismali. q̄a oīna
mīa nō ē artāda. Et si postea nascatur
plenarie nō ē rebaptizandus fm q̄sdā.
Sed nihil piculi accidit si ad cautelā
baptizet sub hac forma. Si non es ba
ptizatus ego te baptizo x̄. A. Idē in
fū. con. eo. ti. q. 32. B

¶ Quid fiet qñ nascat mōstz. R^o fm
Tho. i. q̄libet. Aut certū ē eē duas aīas
rōnales. aut uō. Certū aut ē si sūt duo
capita 7 duo colla 7 duo p̄ctoꝝa. quia
erūt p̄ osequēs duo corda. 7 sic sūt ba
ptizadi ut duo. Et q̄ quis plūmatur q̄
plures possint simul baptizari dicēdo
ego vos baptizo. tut⁹ tñ ē eos bapti
zari singillatī. Si vō dubiū ē vtz sint
due aīe. tūc p̄ baptizad⁹ ē vn⁹. postea
pōt alī baptizari dubie sic. Si non es

baptizatus ego te baptizo. A. Idē i fū.
con. eo. ti. q. 33. Vbi etiā dīr q̄ tūc ē du
biū si sūt duo capita dīstīcta uel quid
simile. B

¶ Utz i eo q̄ ē baptizad⁹ requat intē
tio 7 volūtas. R^o fm Jse. Suscipiētū
baptismū tres sūt oīe. Quidā enim
nūq̄ hūerūt vñ rōnis. ut puulī 7 ppe
tuo furiosi. 7 i his nō requīr volūtas.
Quidā vō aliqñ hūerūt. l. tūc nō ha
beāt. 7 in his in nccitate sufficit aīce
dens volūtas. Itaq̄ amētes 7 dormiē
tes si aī furia uel dormitiōē habeāt
dīā volūtātē non recipiūt sacrm. Si
aut hūerūt ppositū. 7 p̄ sig aliq̄ ino
ruit. tūc i articulo nccitatis debent ba
ptizari etiā si furiosus tūc dīcēt. Si
tñ nccitas tūc nō sit. oꝝ expectari luci
dū inuallū uel vigilia dormiē. Qui
oā vō hnt vñ ratiōis tūc cū baptizāt
7 in his requīr cōtritio 7 deuotio ad p
cipiēdū rē sacri. 7 intentio 7 volūtas
ad p̄cipiēdū sacrm. Nec tñ requīr vo
lūtas absoluta recipiēdi qd ecclīa con
fert. s. qñq̄ sufficit volūtas coacta. Et
si sit coactio sufficiens 7 ex toto ab ex
ut cū aliq̄s reclamās imergit violentē.
tal⁹ nec sacrm suscipit nec rē sacri. Si
aut sit coactio iducēs. sicut minis uel
flagell. ita q̄ poti⁹ ipe eligat baptismū
suscipe q̄ talia pati. suscipit sacrm sed
nō rē sacri. Idem Tho. i. 4. ois. 4. 7. 6.
Sist⁹ 7 Al. S. 7 h. p̄bāf. 45. ois. d iudeis
7 ex d̄ bap. 7 ei⁹ effectū maiores. circa
fi. A. Idē i fū. con. li. 3. ti. 27. q. 36. B

¶ Utz i eo q̄ oꝝ baptizari requat fides
R^o fm Jse. In puul⁹ 7 i nālīe stulē 7 h⁹
q̄ p se n̄ pnt credē nō requīr fides. p̄pā
sufficit aliena. In alijs vō requīr fi
des. p̄pā. nō qdē ad susceptiōē sacri. q̄a
etiā sine ea recipit̄ caracter. s. q̄tū ad
susceptionē rē sacri. i. ḡre. Idē Tho. i.

4.º. ois. 6. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 37. B

Baptism⁹ iterati nō d; i. q. i. quod qdā. Pena aut iterātis fm leges ē decapitatio. C. ne scī baptismū. l. z. A. Ibi nō d; decapitatio s; ultimū suppli. ciū. qd iportat mortē qlicūq; iterat. B. Scdm canones vō tales nō pnt pmoueri siue sciēt rebaptizati sint siue igrant. 7 p⁹ q; sciuerit ratū habuerūt. ois. 30. c. firmandū. Al vō q ignozāter rebaptizati fuerūt ut ifantes uel coacti absolute pnt pmoueri fm qsdam d iure. Scdm alios qd tuti⁹ ē de dispensatōe. de cse. ois. 4. eos. A. Al icipit hos. Sed melius facit. c. q bis. ea. ois. ubi d; Qui bis igrant baptizati sunt nō indigēt p eo penitē nisi q fm canones ordinari nō pnt. nisi aliq magna necessitas cogat. B. Itē clerici iterantes baptismū deponēdi sūt. ar. i. ocō. c. eof. 7. c. q bis. Laici vō excoicandi 7 pena plectēdi guiozi. ut ibi. A. Ibi nil d; de excoicatiōe. s; de gūib; penitentijs. B. Si dubitet an aliqs baptizatus fuerit. baptizaret his vōbis pmissis. Si es baptizatus nō te baptizo. si nō es baptizatus ego te baptizo In noīe p̄ris x̄c. de bap. c. z. A. Eodē mō faciendū ē qn dubitat p̄babiliter de collatiōe alioz sacramētoz. puta an sit aliqs cōfirmatus uel ordinatus 7 h⁹ mōi. ut i sū. con. eo. ti. q. 38. B

Cū iude⁹ uel pagan⁹ petit baptismū an statim baptizandus sit? R. Si piculū ē i mora. ut qā baptizandus timeret ne alij infideles si h; senferūt inficiānt. uel en alij i pēdiāt q̄citi⁹ ē baptizandus. de cse. ois. 4. ne qd absit. Sed si periculū nō iminet. tūc p octo menses uel alio imino arbitrato debet differri. 7 inter catecumīos teneri. de cse. ois. 4. iudei

7. c. se. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 41. B. De hac dilatione itez habes. i. baptismus 5.º. q. z.

Quid si qs nō baptizatus. pmoueat in sacerdotē 7 ep̄m. 7 post modū celebrat 7 multos ordinat? R. fm Tho. in 4.º. ois. z. q. i. nō baptizatus nullū ordinē recipere pōt. nec officē. nec absolue. nec etiā ordinare. Tn pie credi pōt q q̄tū ad ultimos effect⁹ sacroꝝ sūm⁹ sacerdos suppleret defectū. 7 q nō pmittēt h ita latē qd i piculū ecclesie iminere possit. A. Albi⁹ aut dīc q putat talē officē. nō i p̄tate sua s; i p̄tate ecclie. Descēdit. n. tūc a v̄tute spūs scī vegetatis ecclesie p̄tās i illū ne ecclia decipiat 7 illū excusat igrantia iuincibil. ut i sū. con. li. 3.º. ti. zz. q. 8. Iamū videt verū. Iñā cū de h̄errore cōstiterit talis ordinatus debet reordinari. ut i. c. p. ex de p̄s byro nō bap. B. De fictis accedentib; ad baptismū habes. i. baptismus 7.º. q. z.

Baptismus v.º

q ad tpa. Utz aliqd tēp⁹ determinatū sit ad baptismū. R. fm Tho. i 4.º. ois. 6. q i baptismo duo cōsiderāt s. suba sacri. 7 q̄tū ad h nō ē aliqd tēpus determinatū imo q̄libet die 7 hora baptism⁹ celebrari pōt. Aliud ē solēnitās. 7 q̄tū ad h etiā h; duplex tēpus. i. sabbatū pasce 7 sabbatū pentecostes.

A. Rō h⁹ ē. qā baptism⁹ h; efficaciam ex duob; s. ex v̄tute spūs scī 7 ex passioe x̄pi. cui⁹ mortis aliqs cōfigurat per baptismū q̄i cōsepult⁹ x̄po i morte.

Ro. 6. ut i sū. con. li. 3.º. ti. z. q. 29. B

Utz baptism⁹ debeat p aliqd tēp⁹ differri. R. fm Tho. in 4.º. ois. 4. Magis est laudabile q puer q̄ citius pōt fieri baptizetur. p quia interim puer mori

posset 7 dānaret. 2° qā demones non
hnt tantā prātē in baptizatis sicut in
nō baptizato. neq; q̄tū ad nocumēta
spūalia neq; q̄tū ad nocumēta corpa-
lia. 3° qā ī pueritiā facili⁹ hō induci⁹ 7
assuecit ī his q̄ sūt xpiane religiōis 7
forti⁹ inl̄xeret. Adultis autē sicut dicit
Tho. in 3. pre. q. 68. nō statī cū cōuer-
tunt⁹ ē sacri⁹ m̄s oferedū. p̄ qdē ne ī ta-
libz ecclīa decipiat. 2° ut aū baptismū
de fide plen⁹ instruā. 3° pp̄ reuerē-
tiā sacri. oū in solēnitatibz p̄cipuis. s.
pasce 7 p̄tecostes hōies ad baptismū
admittūt. Si tñ plene cēt in structi
aut si mox piculū iminēt. statī essent
baptizadi. A. Idē in sū. con. eo. ti. q.
40. B. De differētibz aut baptismū
vīq; ad mortē. vide. ī. ordinād⁹. §. 20.

Baptism⁹ vi^o

q̄ ad ritū. Vtrū imersio sit de
necitate baptismi. R^o fm̄ Tho. ī. 3. pre.
q. 66. Qñ cōsuetudo ecclīe patit⁹. ul⁹ qñ
necitas icūbit. pp̄ defectū aque. ul⁹ p̄-
pter piculū pueri de cui⁹ morte time⁹
uel etiā qā sacerdos nō posset sustēta-
re baptizādū pōt sine imersiōe bap-
tism⁹ celebrari. Et etiā sufficit si tñ ca-
put aspgat. Sed imergēdi cōsuetudo
laudabilior ē. Si tñ laudabil⁹ ē q̄ ter
imersat qd̄ sūt fidei trinitatē 7 tridū
sepulture xpī. Nec tñ significatio non
ē de suba sacri. tñ quī peccat⁹ q̄ con-
tra cōsuetudinē ecclīe semel tñ imer-
get⁹. Idē p̄. 7 Al. A. Idē ī sū. con.
q. 14. et. 15. B.

Quid si de duobz sacerdotibz alter
sit manch⁹ 7 alē mut⁹. vno. p̄ferente 7
alio imergēte? R^o fm̄ Tho. ī. 4. ois. 6.
Idē ē baptism⁹. Idē hosti. A. qā ip̄a
ōba forme oñdūt q̄ ab eodē debeat fie-
ri imersio 7 p̄nūciatio ōboz. ut in sū.

con. eo. ti. q. 38. B.

Quid significāt sacralia q̄ sūt ī ba-
ptismo? R^o scdm̄ p̄. ī. 4° sen. Quatu-
or sacralia sūt aū baptismū q̄ signifi-
cant h̄ mō. Exsufflatio 7 īflatio signi-
ficāt spūs mali expulsionē 7 boni in-
troductionē. Salis imissio. grām 7 sa-
pientiā. 7 a p̄ctōz putredie p̄seruatio-
nē. Saline cōtactus ad aures 7 nates.
sensuū spūaliū apitionē. Vnctio olei
ī pectore 7 in scapulas legi dei amorē
7 deuotā subiectiōz. Tria q̄ 3 alia sūt
p⁹ baptismū. s. crismatio ī ōrice q̄ sūt
xpī grām in mēte. īpositio cerei q̄ sūt
fidei 7 mortū caritatē. vestis candida
q̄ sūt inocētie restitutionē. A. Idē ī
ī sū. con. eo. ti. q. 44. ubi etiā dī. Nota
q̄ l̄ pānū q̄ ligant frōtes cōfirma-
toz seu veste q̄ ponit ī capite bapti-
zati iterato sumē ad idē officiū. d̄ conse-
ois. 4. si qs voluerit. ī. tex. 7 glo. B.

Vtrū ī baptismo uel cōfirmatiōe pos-
sit leuare uel tenē q̄ nō ē baptizāt⁹ uel
cōfirmat⁹. R^o Idē pōt. de cōse. ois. 4. in
baptismate. nisi ī necitate. qā tūc etiā
baptizate pōt 7 de sacro fonte leuare.
Et de h̄ casu habes diffuse in īpedi-
menta m̄monij. ī. īpedimentū 6. §. fi.
p̄lt. Religiosis nō licet de baptismo le-
uare. Vide de h̄. ī. īpedimentū 6. §. fi.
De cathacismo patrinis 7 eoz respon-
sis. habes. ī. cathacismus.

Baptism⁹ vii^o

q̄ ad eius effectū. Quis sit ef-
fectus baptismi? R^o fm̄ Tho. ī. 4. ois.
4. p̄atuuli qdē ī baptismo mūdātur
ab originali 7 vānt eis ōrutes ī habitu
s non in usu. Adultis autē fit remissio
omniū peccatoz. nō solū originalis s
etiam aliozū 7 toti⁹ pene. Idēq; regit⁹
alia p̄nā. Con. p̄. 7 m̄gr sn̄iarum. A

Idē in sū. con. eo. ti. q. 10. Vbi etiā dī
q. requir' attritio. q. tollit indisponē. s.
ppositū peccādi. 7 q. malū ei displicet
fm' p'se. 7 Tho. Alexander aut' de ales
sup' 2° snia. 2. ois. 37. q. 10. q. icipit. Oc-
tauo q. uir. 7. q. xi. q. icipit. Querit' po-
stea. dīc q. cū adult' venit ad bap-
tismū. de nccitate o3 dolē 7 penitē de oi-
bus mortalibz q. tū recordat'. 7 etiā de
venialibz i gnē. 7 forte de maioribz ve-
nialibz p'cularit'. dolendo q. cōmisit
seu q. sit i culpa alicui' p'cti etiam ve-
nialis. Qd si nō fecerit gratiā nō reci-
pit baptismalem. B

Utr' fictio ipe diat effectū baptismi
R^o fm' p'se. q. fictus ē in h' q. simulat se
velle conferre uel suscipe baptismū. 7
nō intēdit. effectū ei' i pedit. Sed qui
simulat se dispositū iteri' cū nō sit. uel
ga nō credit. uel ga cū pposito peccan-
di accedit aut otēnit sacrm nō reueret'.
ut i sū. con. segt'. Nō suscipit rē sacri.
i. gratiā. s. caracterē suscipit. Et ut dīc
Aug'. Cōualecē icipit qn fictio vera-
ci o'sellioe recesserit. Et baptism' qdē
pctā an cōmissa delet q. ad culpā 7 pe-
nā. s. cōmissa p' baptismū delet quo
ad culpā. 7 h' p'ccnis. ga mag' telenf
ōrute pnīe. Con. Al. 7 Tho. i 4° ois. 4.
A. Idem i sū. con. lib^o 3° ti. 24. q. 17.
et. 18. B

Utr' effect' baptismi eq̄lis sit i oibz
R^o fm' p'se. Q. tū ad caracterē ipressiō;
7 p'ctōz 7 penarū remissionē eq̄lis ef-
fect' ē. S; q. tū ad dep'ssionē fomitis 7
infusionē grē ē ieq̄lis. ga ieq̄lis pōt eē
ois pō volūtatis. In puul' tū ga eq̄lis ē
ois pō. 7 effectus eq̄lis erit. Con. Al. 7
Tho. i 4° ois. 4. A. Idē i sū. con. eo. ti.
q. 21. ubi etiā dīc q. ex priuilegio spāli
pōt plus dare vni q. alteri. A. Bapti-
smus nō tollit irregularitatē bigamiē

i. bigamia. §. 6° s. bñ tollit illā homi-
cidij. i. homicidiū 4° §. p. in fine.

Bellum p. coif. Ad
lū sit iustū tria requirunt scdm
Tho. scda sede. q. 40. p'ximū. s. aucto-
ritas pncipis. ga puata p'sona in iudi-
cio ius suū pōt p'seq. Et itellige pnci-
pis. siue eccl'astici. ut qn pugnaf. pec-
clesia. siue pncipis seculari. 23. q. 1. qd
culpat'. 7. q. z. c. p. Et fm' Vl. sufficit
auctoritas inferior dignitatū ad defen-
sionē sibi subditoz. qn qs al' p iudicē
se iuuare nō pōt. Secūdu qd requir' in
bello iusto ex iusta cā ut. s. illi s. quof
bellū mouet' ex aliq' culpa h' meruerit.
Vñ Aug' i li^o qōnū. Iusta bella debēt
diffiniri q. vlciscūt iūrias si gens uel
ciuitas plectenda ē. q. uel iudicare ne-
glexerit qd a suis iprobe factū est. uel
reddē qd p iniuriā ablatū est. 23. q. z.
ois. Tertiū requir' intentio recta. s. q.
intendit. uel ut bonū pmoueat. uel ut
malū vitet' Vñ nō licet fieri ex odio 7
h'. s. p'p' iusticiā 7 caritatē. ut i p'dic-
to. c. qd culpat'. 7. c. militare. Sūt alia
duo q. ponūtur a qbusdā requi i iusto
bello. videlz. Vt nō sit p'sona cui bella
re nō licet. ut cleric'. 23. q. 8. clerici. S;
h' ē p'p' spālē phibitionē. ut dīc. i. bel-
lū 2° §. p. Itē ut fiat p'rez repetitione
uel patrie defensione 7 h'. 23. q. z. c. p.
Sed h' reducūt ad iustā cām. A. Idē
p'p' i sū. con. lib^o 2° ti. 3. q. 43. ubi
etiā dīc fm' glo. Ray. q. pnceps q. nul-
lū h' supiorē siue rex siue ipatoz. auc-
toritate p'p' si iusta cā subit pōt mo-
uere bellū tā s. subditos q. s. exneos.
pōt 7 subditis suis dare auctoritatē
mouēdi bellū s. eosdē 7 eosdē mō. Sed
certe null' ē p'ter papā. q. nō h'eat su-
periozem saltē ipsū papā. 96. ois. ouo

sūt. Jō ad ipm si pōt fieri p iusticia de-
bet recurrē. qā ab ipo etiā īparoz pōt
iudicari. ocō. c. duo. B

¶ Utz sine pncipis auctoritate p ali-
qđ p ticularē bellū liceat iuriā repellē
B. De iure nāli pōt qlibet vi vi repel-
lere. oñ tñ īcōtinēti 7 cū moderamēte ī-
culparē tutele. i. q. tutela illa moderata
7 sine culpa sit. nec sit ad sumendā vi-
dictā s ad p pulsandā iuriā. ex de ho-
micidio. significasti 2. circa finē. Dico
p pulsandā siue a se siue a socio. 23. q. 3.
nō inferēda. 7. c. vld. A. pzo socio īn-
tellige quēcūq; iuriā patientē. ut ex
dictis caplis pōt colligi. B. 7 si qdem
vis seu iuriā sit in psonā tunc pōt vis
repelli anq; sit illata. Inā licitū ē occi-
dere īfidiāntē. 7 eū q vult occidē. si ali-
f nō pōt qs man? ei? euadē. ff. ad. l. acq.
l. 4. 7. 7. A. Si aut aliqs post vim illa-
tā psonē reputiat. nō vī repulsio iu-
rie. s vdicta q phibita est oib. ocō. c.
significasti. Jō teneat nisi videat iuriā-
tē patiū tēnuo pcutē. ut nōt glo. ī ocō
c. significasti. Vbi etiā dicit q modera-
mē intelligit si illud tñ fiat quo omīso
violētia repellī nō posset. 7 q si qs mo-
dū excedat nō teneat si nō fecit ex. ppo-
sito. ff. ad. l. acq. si ex plag. §. taberna-
ri? Ray. dicit h verū q ad sniam excoi-
catis. qñ iuriā fieret ī psonā ecclia-
sticā. Sed qñ ad aliā satisfactionē de
excessu uel q ad pñiam uel irregulari-
tatē si ppter repulsionē mors secuta
ē. tuti? credo q teneat. ut ī sū. con. lib?
2. ti. 5. q. 52. Sed dicit? §. tabernari?
nō loqut de cōcatis s de satisfactiōe
illati dāni. ad quā dīc non teneri rep-
cutiēdo excedentē nō ex. pposito ppter
pcedentē culpā īuasorū. ut ibi. B. Si
aut vis īferat ī rebo tñc 7 illatā 7 īferē
oā licet repellē. s p illatā oñ tñ īcōti-

nēti. i. q. cito sit illata vis puf q; diuer-
tar ad aliū actū. ex de testi. spo. oli cām
7 in palfato. c. significasti. A. ubi dīc
glo. q. itelligit īcōtinēti fieri etiā col-
lectis amicis. qđ puto itelligēdū si ista
collectio fiat anq; diuertat ad act? im-
ptinētes. ar. l. pētēs. C. d. pactis. Al? pos-
set diu durare 7 eē mā publice secte. l3
aliud videat? dīci ī sū. con. eo. ti. q. 53.
B. Generalit? aut sciendū ē q ad talia
nemo teneat. imo pfecti? eēt remittere
iuxta illud Math. 5. si qs te pculserit
in vnā maxillā zc.

¶ Utz p bellū uel violētiā liceat ppa
auctoritate rē iā ablatā uel īuasā recu-
pare. B. fm Inno. 7 Hosti. Si hoc fiat
īcōtinēti. certe licet. p ut ī pmo. §.
dictū ē. Si dō ex īfuallo. nō licet. im-
mo debet adiri iudex raptoris 7 ei? au-
ctoritate recupari. Inā si aliqs p pzia
auctoritate violēf recuparet etiā rem
suā. cadit a iure suo 7 perdit eam. A
facit ad h. ff. q. met? cā. l. extat. B. ni
si forte. non posset p iudicē eā cseq uel
recupare. ut nōt. i. dīf. ius gentiū.

¶ Quid si absq; auctoritate supioris
aliqs dānificatus accepit d rebo dāni-
ficantis. nūqd pōt retinere? Dicendū.
Si accepit absq; vitio. ut puta qā īuēit
uel aliis sibi dedit 7 h? nō peccauit. 7
pōt licite retinē usq; ad valorē dāni. ff
de odi. īde. l. si nō fortē. §. si centū. Inā
si forte res q puenit ad eū fuisset illi a
raptore cōmodata. C. de cōmodato. l. p.
textu. uel etiā de posita. C. de positi. l. si
qs. Inā ī his cāibz non pōt retinē. Idē
īdubitat? vera sūt ī foro iudiciali. Sed
fm qsdā etiā l; talis peccet 7 penitētiā
agē teneat. tñ ī foro pñiali nō tenetur
ad restitutionē. In h con. xv. 7 vi. Et
ad h facit qđ dīc Tho. de illo q furtiue
accepit rē suā apud aliū īiuste detētā.
c

ut hñ. i. depositū. §. vld. A. Dic pñm
ē i accipiēdo. non aut in retinēdo. al
nō possēt 7 retinere 7 penitē. i. q. 6. si
res. Retinē aut nō licēt qñ sine alteri
iusto damno uel pximi malo exēplo
agē nō possēt. ad Ro. i. q. 1. bi. Si ppter
cibū x. et. z. Cor. 6. i. Demi dātes ul
lā offēnsionē. ut pōt ostare ex dictis. i.
depositū. §. si. Possēt etiā in accipiēdo
nō peccare. ut qñ nō possēt iusticiā in
uenire fm Inno. 7 i sū. con. lib. 2. ti.
3. q. 45. 7. §. pximo. B

Utz i bello liceat vti i iudicijs. R. fm
Tho. scōa scdē. q. 4. In bello iusto licet
vti i iudicijs occultādo ab hostibz ea per
q volum⁹ eos ipugnare. qā ppositum
nostz non tenemur eis apire. 23. q. 2.
dñs. S. non licet eos sic decipe q dicat
eis falsū uel nō seruet eis pmissū. 23. q.
i. noli. A. Idē i sū. con. li. 2. ti. 5. q.
47. B

Qui hz iustū bellū suū facit qquid
capit ab hoste. uel eius auxiliatoribus
siue subditis siue alijs quousqz sit sibi
plene satisfactū de oī dāno 7 labore 7
opistā sui qz suor. uel donec ipse ho
stis offerat se ad ius 7 velit satisfacere.
oī. i. ius. gētū. 23. q. 7. si d rebo ultra.
Dic aut nō oī aliqd accipe nisi forte ef
set tal hostis q ppter heresim ul aliud
h. bona sua eēt p dictū publicata.
A. uel nisi bellū esset i dictū a pncipe
q supiorē nō hz. Tūc. n. nō tñ hostis.
sed etiā auxiliatorz iuste iuuantiū pōt
qs res 7 psonas cape. Et capti serui fi
unt fm Inno. ut in sū. con. eo. ti. q. 45
B. Subditi vō iuste bellantiū si i ta
li bello nō pñtent dñs auxiliū ul fauo
rē nō sūt expoliādi uel i aliq puniēdi.
pñtā. n. suos tñ debēt tenē auctores.
ex de his que fiūt a ma. c. qñiuit. i. q. 4.
c. p. Qd vez ē etiā si dñs pñctoꝝ in

ipō iusto bello vtrā rebz ipoz ab eis
ablati. Sūt nō sūt spoliādi clerici 7 re
ligiosi uel ouerli. pegrini. mercatores.
rustici eūtes 7 redētes 7 i agricultura
exñtes. 7 aīalia qbz arant 7 semina
portāt. ex de treuga. inouamus. 24. q.
3. si qs romipetas. Porro tota pda que
obuenit de bello iusto. oñi est. 7 ipe te
nēt diuidē subdiā fm pportionē 7 qñ
tatē psonaz. ut oī. i. ius militare. 7 nō
tur. 23. q. 5. dicat. A. s. in glo. 7 idē
nōt glo. i oco. c. ius militare. Et cū oī
bus pñctis Con. Albricus. B

Quid cū subditus mouet bellū mā
dante sibi dño uel seqtur eū. nunquid
tenet restituē si q ab hostibz accepit
R. Si bellū sit iustū. nō tenet nisi iux
dictū oñi sui. Si vero sit iustū 7 ipe
scit. tenet qā plus debuit timere deū q
hoīem. Si vō dubitat vtz sit iustū uel
nō. itez nō tenet. 23. q. i. qd culpat. i. fi.
Excusat. n. ppter obiam dñi sui l dñs
peccauerit si forte male pcepit. A. Cō.
Albricus. Sed h pōt itelligi vez qsqz
dubitāt. vñ alia lra hz. iterim nō tenet
iñā cū sciuerit bellū eē iustū statū inci
pit eē male fidei. 7 tenet restituere qd
hz. ar. c. si. extra de pñcip. Si vō qd ac
cepit oñptū ē bona fide tenet in qñtū
ex illo sit factus locupletior. C. de rei
vendi. l. certū. B

Sed qritur an sicut subditi mouen
tes bellum excusant in dubio ut nunc
dictū ē. vtz sūt excusant amici. cogna
ti. supediarij 7 h. R. iñd. qā nō excu
sat eos obia. neqz i dubio debēt se omī
tē discimi ut iuuet aliqñ i pñdiciū
ali. i. q. 5. deniqz. A. Hoc fuit dictū
glo. Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 46. Et
addit. iñec ē sile de aduocato que excu
sat bona fides qñdiu credit iustam esse
cām quā fouet l i vitate sit iusta. qā

ibi ē iudex supior q cām examiat 7 de
allegatis iudicat. In bello vō viribus
corpalibz negociū vincit. 7 nō prōnē
diu iudicat. Con. VI. ut ibi. B

Quid si subditus hz guerrā dōnm
uel eo? R^o fm xv. Cū vasallus comit
hz aliqd dōmitē. reqrēda est p aucto
ritas regl. Si aut comes hz aliqd cōtra
regē 7 rex hūiliter requisitus p ptes cu
rie nollet illi ius exhibē. credo q si ius
suū defendat armis cū moderamē nō
peccat. Impugnare vō regē ppa auctori
tate nō licet. sed denūciare hz pape qui
poterit excoicare. 7 crescēte otumacia
dare auctoritatē mouēdi dēū arma.
uel oqrar corā ipatore si rex illi sublit
7 illius auctoritate si optebit mouebit
bellū. Qñ aut rex hz cām dō impatore
uel ipator corā regē qui nō subest illi.
nō erit ali? corā quo qrimonia ponat
nisi papa. ut nūc dictū ē. Tñ passus i
iuriā peccaret mouēdo bellū si alter of
ferret satisfactionē. Cū aut comes hz
aliqd cōtra subditū. nō ppter h debet
sibi ius dicē. si uel auctoritate iudicis
supioris gladiū sumat. uel ad diocefa
nū vasalli recurrat. cui si vasallus obz
vire recusauerit excoicabit rōne pcti.
ex de iudi. nouit. Et si p annū sic psti
terit. diocefanus ipm 7 res ei? capien
das exponet. ar. xi. q. 3. tutius. 7. c. qf.
quis. 7 ex de hered. excoicam? p. §. si
vō dñs. A. Hoc vltimū dictum fuit
Dofm. ut i fū. con. li. 2. ti. 5. q. 48. ubi
etiā oia pdicta ponūt. Et nō solū sub
ditos sed 7 reges pōt eps indicare. 7 p
dñse eius auctoritate poterit dēos bel
lū moneri. quia ei sub sunt. ex de ma. 7
obz. oēs. 7 ibi glo. B

De dānis 7 vastatiōibz q fiūt i bell
qs 7 cui tencat? R^o fm xv. q. qui hz iu
stū bellū nō tener de illis dānis q ipse

uel sui bona fide pugnādo itulerunt.
aut a qbz comode abstine nō potuerūt
Si aut crassandi aīo maliciose itulisset
cū al? posset sibi dñlē tenebit. 7 opēsa
bunt illa dāna cū dānis. ppter q bellū
motū ē facta diligēti oputatiōe hīc iñ
Suis vō hoīb? iste q iuste bellat nō te
ner d dānis q passi sūt ab aduersarijs
qa tales subditi se 7 sua tenent exponē
p dñō. Et dico q dñs nō tener nisi for
te ipe fuerit i culpa negligēter defēdē
do eos. Talis etiā iuste bellās tener oī
bus illis qz vocauit de dānis si q rece
perūt. nisi venerūt illi ex debito uel cā
hūanitatē ul? dñguitatē. 23. q. 3. nō
iferēda 7 alijs caplis ibi. Qui vō hz iu
stū bellū tener p aduersarijs de oībus
dānis illad. Tener etiā suis ppijs hoī
bus de dānis que receperūt ab aduer
sario q iuste repugnabat. si ipse ppij
hoīes iuuerūt ipm bona fide. aut si in
ducti fuerūt ex eius dñlio timore uel
coactione. 7 de se nō erāt facturi. Sec?
si mala fide iuuerūt illū. In q cāu nul
lā hnt actionē dēū. 12ā i re turpi nul
la ottrahit obligatio. Insti. mādati. §.
illud. 7. ff. mādati. si remunerādi. §.
rei turpis. 7. l. si mandauero. §. q eidē.
A. In his iuribz p q exequētes iniu
stū mandatū hz coacti uel al? ducti nul
lā hnt actionē. cū bonus hō plus time
at pctm q mortē. ff. q metus cā. l. isti
quidē. Sed istis i ductis debet satisfā
ctio fm modū pdictū solū i foro peni
tēiali fm glo. Ray. 7 VI. ut i fū. con.
eo. ti. q. 58. ubi ponūt etiā oia pdcā. B
Quqd dñi qui bellauerūt pnt opo
nere ad iuicē sup dānis q eoz subditi
passi fuerunt? R^o fm xv. Si opō fiat de
dñsensu dānficatorz. standū ē illi. A
Si cōsensus ē liber 7 debitores erāt pa
rati satisfacere fm eoz posse al? nō. fm

c z

glo. Ray. ut iñ. con. li. 2. ti. 5. q. 25.
 Suto aut q. sufficiat liber consensu cre-
 ditorum quo ad tollendū restitutionē. cū
 i re ppa glibet sit moderator 7 arbit. l.
 i re madata. C. madata. B. Al. ille qui
 i iuste mouit bellū non pōt p suā opo-
 sitionē p iudicare hoīb. suis qn ipe tene-
 at eis de ppo satisfacc. nisi ipi in culpa
 fuerit pariter cū eo. ut i pcedeti. §. di-
 ctū ē. Qui aut habuit iustū bellū. non
 debet opone cū aduersario i p iudiciū
 hoīb. suoz. sed debet pcurare q. eis ab
 aduersario oāna reddant. al. si opone-
 ita q. aduersari nō satisfaccēt subditis
 ipe teneat eis. Hoc intellige de oānis
 incendioz rapinaz 7 h. 12a de expēsis
 satis osueuerūt oñi auctoritate sua cō-
 ponere uel p trāsire. A. Hoc bñ pce-
 dit ex iusta cā qñ. s. ē ad utilitatē sub-
 ditor. al. osuetudo nō foret rōnabilis
 ga eēt cōtra pceptū diuinū q. phibetur
 tolli uel retineri seu cōcupisci alienū.
 B. Qd etiā d. pus dicitis oānis cecidi
 pōt si oñi ex pbabili cā uiderit ea esse
 remittēda potius q. carē pacis cōmodo
 7 icurrē belloz picula. Et cū i hoc casu
 pnceps utilit. gerat negociū subditor.
 ipe subditi tenent ratū hēre. Si aut ab
 initio dicit ne fiat opo nisi restitutis
 sibi oānis. nō pōt oñs ipa oāna geta-
 re. A. 12a gerēs negociū al. eo iuito
 nō pōt aliqd petē nūi. p bñ gestis ante
 phibitionē. C. d. negl. ges. l. fi. B. Sed
 bñ pōt dīstī a bellādo. ga sicut apud
 deū est auctoritas mouendi bellū ita 7
 dīstīdī. Con. VI. 7 Docti. A. Idē in
 sū. con. eo. ti. q. 59. B.

Utz liceat facē noua castra. B. fm
 Inno. A. i. c. pisanis. de q. i. B. 12o
 licet h. facē cū iuria uel emulatiōe alte-
 rius. ul. etiā i castellare uerā q. nō pbāt
 habitata. C. d. edifi. pua. l. 3. A. 12ac. l.

allat Inno. l. 3. alig hic habeāt de edifi.
 publi. sed male. 7 ad pdicta meli. facit
 ff. de opib. pub. l. 3. 7. l. 1. z. C. de fūdis
 limitosis. li. xi. q. 5. Inno. ibidē allegat.
 B. 7 ad h. pōt agē eps ut testuant. ul.
 i pstinā formā reducāt. ar. ex d. iudeis.
 osuluit. A. Hoc vez qñ epi interest.
 ut in casu. c. pisanis. de q. logr. Inno. al.
 nō. sicut d. q. libet alio. Ideo segtur. B.
 Et nō solū eps s. glibet q. hēret ibi red-
 ditus. 12a iuste p. vitāda oiminatione
 sui patrimonij q. agat. ar. ex de resti-
 spo. pisanis. Idē Docti. A. 12a pdicta
 etiā notāt iñ. con. li. 2. ti. 5. q. 60. B.
Utz liceat bellare in festis. B. fm
 Tho. scda scde. q. 40. Obsuātia festo-
 rū non ipedit ea q. ordinant ad hoīb.
 salutē etiā corpale. vñ oñs arguit iu-
 deos dices. Joh. 4. Mihi idignamī ga
 totū hoīem saluū feci i sabbato. Inde
 ē etiā q. medici pnt licite medicare in
 die festo. Multo aut magi oseruāda ē
 salus rei publice q. vñ hoīs. Hoc aut
 fit p bellū. 7 iō licitū ē bellare i diebus
 festis si necitas h. exposcit. 12a ppter
 festū i necitate cessare. eēt deū tēptare
 S. necitate cessante nō licet. ga tūc de-
 bēt hoīs vacare spūalib. Con. Ray.
 A. Idē iñ. con. li. 2. ti. 5. q. 7. B. De
 faciētib. 7 rēdentib. arma. vide. i. ne-
 gociatio. §. fi. A. imo pot. §. q. icipit
 Quid de artificib. B.

Bellum z. q. ad cli-
 cos. Cle-
 ricis bellare nō licet. 23. q. 8.
 p totū. Et hoc ē fm Tho. scda scde. q.
 40. ouplici rōne. 12a ē general. ga
 exercitia belloz i getudies hnt 7 mul-
 tum ipediunt a cōtemplatiōe oīnoz. 7
 laude dei. 7 ozōne p popul. q. ad officiū
 prinēt clīcoz. Scda ē spūalis. ga clerici
 ordināt ad altari mīsteriū. in quo sub

sacro representat passio xpi. i. Cor. xi.
 Quociensq; manducabit panē hūc 7
 calicē bibitis mortē ōni ānunciabitis
 donec veniat. Et iō nō oportet eis occi-
 dere uel effūdē sanguinē s; magis ē pa-
 tatos ad effusionē proprij sanguinis p
 xpo ut imitē ope qd gerūt misterio.
 A. Idē i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 5. S; nec
 pnt arma portare absq; iusta cā. puta
 si trāsēat p loca piculosa ad terrorē la-
 tronū. l; nō debēt pcutere. ar. 23. q. 3.
 maximian⁹. 7 nō ē de vi. 7 ho. cleri-
 clerici p. A. In glo. Et subdit. q; al por-
 tate nō debēt. 7 si 3. admoniti nō desti-
 terit. p dūt pūlegiū illi⁹ canonis. 17. q.
 4. si q; suadēte. 7 ex sen. exco. i. audi-
 entia. 7. c. citig. 2. B. 12. si forte vi vi
 repellēdo. ut s. bellū p. s. 2. 7. i. hoici-
 diū p. s. 6. 7. 7. 8. A. i. s. 8. nil d; d; or
 s; pot⁹ i. s. q. icipit. Utz liceat d; d. B.
 Quid si cleric⁹ iuit cū hñtib; iustū
 bellū. 7 cōsecutus ē aliquid. nūqd tene-
 restituē? R. fm x. Si datū fuit ei ab
 eis q; licuit rape. pōt illud tenere. Si
 aut ipse rapuit tene ad restitutionem
 pānificato qd ē si sit. aliq; n paupibus
 12. a sicut dñs ei⁹ nō potuit ei dare au-
 ctoritātē bellā di. ita neq; rapiēdi. s; of-
 fet tñ retinē de consensu ōni q iuste pu-
 gnauit si dñs ei⁹ dñm guetia outat.
 ga pinde ē q; dñs tē illā ei dedit. A.
 Idē i sū. con. eo. ti. q. 50. B.
 Utz qui bellis inter sūt possint fieri
 dñci. R. fm Ray. Si q; inter sit bello li-
 cito. nec interficit nec mutilat nec cām
 mortē pstat si alit sit idone⁹. pōt pmo-
 ueri. nec idiget dispensatiōe. Si vero in
 bello illicito 7 ibi hoēs sūt occisi. etiā
 si nō pillū. ei imputabit ppter culpā p-
 cedentē. 7 ita pmo ueri nō poterit. 15.
 q. i. c. vlt. ar. ex de de. p. cū. pñtiū. 7 de
 homi. c. tenebat. A. Cō. Goff. 7 Hosti.

ut i sū. cō. li. 2. ti. 2. q. 5. 7 fm Hosti.
 ad secūdū mēbz meli⁹ facit. c. si q; p⁹
 acceptū. 5. i. dñs. Et addit Ray. Credo
 tñ q; cū talib; possit eps dispensare. ōm-
 mō nec mors nec mēbz mutilatio fue-
 rit subsecuta. ar. ex de de. pu. i. ou. c. p. 7
 2. Glo. dñc. fuerit subsecuta pillos. l;
 fuerit subsecuta p alios. ut ibi. B.
 Licitū ē pñtis ecclasticis ob defen-
 sionē rez ecclie uel fidei iuocare 3. vio-
 lentos brachiū scilicet 7 hortari tñs nō
 qd ut occidāt vulnerēt uel mutilent
 h. n. eēt oī recte ad hoicidiū puocare.
 s; ut eccliam fidē uel patriā liberent. 7
 terrā ab infidelib; occupatā reducant
 ad xpm. 7 sup h; etiā facit remissiones
 magnas. l; hic idē aliq; occidāt non ē
 h; plat o iputandū. imo peccaret nisi 3
 tales se opponēt. 23. q. 5. de occidendis
 ex 3 homi. postulasti. 7. c. tua nos. 23.
 q. 3. maximian⁹. 7. q. 8. igit. 7. c. scire.
 7. c. oī. 7. c. hortatu. 7. c. ut pñt. Tho.
 etiā scda scde. q. 40. dñc q; ad dñcos bñ
 ptinet dispensē 7 iducē aliū ad bellan-
 dū iusta bella. 7 l; nō debēt exercere
 bella manu ppa. tñ possunt itere se ut
 iuste pugnātib; spiritualit subueniāt
 suis hortatiōib; 7 absolutiōib; 7 alijs
 spūalib; subuētiōib;. A. Idē i sū. con.
 lib. 2. ti. p. q. 49. B. Si psona ecclia-
 stica violent occupat domū alicuius 7
 nō vult exire sine violētia. vide. i. ex-
 coicatio 2. s. 4. Et d ista mā etiā vide
 multa. i. irregularitas p 7 2. q; p totū.

Bellum 3. inq; ecclesias
 inuoluit. Quid de illis q; i bel-
 lo iusto icendūt ecclias. an teneāt ad
 emendationē? R. fm x. Si nō sūt in-
 castellate 7 incēdunt ex pposito. icen-
 dentes tenēt ad emendā. Si vero sunt
 icastellate aut nō ex pposito icēdunt.

c 3

sed cāu. s. oñ iuste illi bellātes pstant
opā rei licite icēdēdo machias hostiū
7 h^o. nō tenent. Idē Vl. A. Idē i sū.
con. li. 2. ti. 3. q. 63. ubi etiā declarat
illud h^o. qdē oñ incendunt castrū uel
villā quam al^o expugnare comode nō
possunt. B

Quid d^o reb^o q^o capiūt de eccl^ois. aut
que sūt de bonis eccl^oaz seu cl^oicoz exi
stentiū i terra illi^o? D^o quē bellū agitur?
R^o fm x^o. Raptōres ho^oz tenent ad re
stitutionē nisi auctoritate plati eccl^oia
stici b^o fieret. Idē Vl. A. Idē i sū con.
eo. ti. q. 61. B. Vel nisi eēnt victualia
7 h^o. ut i se. §. A. Idē tñ de bonis ec
clesie ul^o cl^oicoz. ut pōt colligi ex dictis i
dcā. q. 61. 7 etiā i. §. se. B

Quid si irruētib^o hostib^o cōfugiant
ad eccl^oiam 7 capiūt ibi? R^o fm x^o. Si
tales cōfugiētes icastellauerūt eccl^oiam
aut ide ipugnauerūt iustos hostes. nō
debēt gaudē imunitate eccl^oie quā ipsi
violauerūt inde pugnādo. Sūt si repo
nāt ibi victualia de q^o sustētant i ipu
gnatiōe hostiū. q^o si rapiāt a iuste bel
lātib^o nō peccāt. 7 nō tenēt ad restitu
tionē. Idē Vl. A. Idē i sū. con. eo. ti.
q. 62. B. Ad b^o facit. i. emunitas cōfu
gentiū. §. fi.

Benedictio. Bñ
onē simplicē pnt dare sacer
dotes etiā pñte epo. q^o d^ol. ecce. S^o nō
solēnē ut pmittēdo. sit nomē oñi x^o.
uel hūiliate vos ad bñdictionē x^o. 26
q. 6. ministrare. A. Hoc fuit dictum
Ray. 7 ei^o glo. ut i sū. con. li. 3. ti. 27.
q. 10. ubi etiā d^o q^o sacerdos nō debet
vicē. hūiliate vos x^o. nisi calicē teneat
aut cor palia aut patenā aut crucē aut
tale qd fm glo. D^o etiā ibi q^o cū p^o byt
celebrat pñte epo debet sibi inuere an

ipse velit bñdicere. Q^o si velit nō bñdi
cat p^o byter. Si aut nolit. p^o byter bñ
dicat p^o dicta simplici bñdictione. Nec
erit etiā in pñtia ep^o licētia alia ex p^ossa
ep^o nccia. q^o b^o solo q^o pmittit eū missā
celebrare itelligit p^o d^ois oia pmittere
q^o ad missam spectāt. ar. ex de offi. dele.
pterea. Et bñdictio pñnet ad missam
d^o d^ole. d^ol. i. missas. Et ad p^o dicta facit. c
cū ad celebrandum. ea. d^ol. ubi dicitur
q^o ubi ep^o non fuerit p^o p^o bñdictio
nē accipiat a sacerdote. Et sic p^o 3 q^o ubi
fuerit p^o d^o 3 requi ut dictū ē. B. vide
de hoc. i. sacerdos. §. 3. De aq^o bñdicta
vide s. aq^o bñdicta. An bñdicēde sint
secūde nuptie vide. i. nuptie. §. 2.

Beneficium p^o
coiter. Infra qd tēpus cōferri
debet vacās bñficiū? R^o Ecclesiastica
ministeria seu bñficia eccl^oie seu officia
q^olibet nō debēt vacare ultra sex mēses
Alioqn si collatio pñtebat ad ep^om de
uoluit ad caplm. 7 eo. 7 si fuerit negli
gēs p alios sex mēses deuoluit ad me
tropolitanum. 7 postea ad papā. ex de
cess. pben. nulla. Et itelligas solū. p
illa vice. ex de supp. ne. pla. sicut nobis.
Et si quis p^o dicto^o elapso tpe conferat
nihil valet. ex de supp. ne. pla. c. fi. Et i
cipit currē tēpus p^o dictū nō a tpe vaca
tionis. s^o a tpe scie seu noticie. ex de cō
cess. pben. q^o diuersitatē. Et de dictis
sex mētib^o subtrahit tēpus suspēsiōis
7 pegrinatiōis. 7 requit q^o p suā culpā
ul^o negligētiā distulerit. Sec^o si p ipotē
tiā iur^o uel facti etiā ex culpa cōtingētē
nisi fuisset negligēs i petēdo absolutio
nē. ut nō i dco. c. q^o diuersitatē. Et si
talitā eēnt officia seu admīstratiōes q^oz
collatio pñneret ad regulares 7 ipi ne
gligerēt. oio cesani supplete debent. nō

obstare si ipsi regulares fuerint excepti,
ut i cle. ga regulares. d. supp. ne. pla. 1. 302
ro si fuisset ecclesia cathedralis uel etiam re-
gularis. habuerit electores solum tres men-
ses. i. q. si iusto impedimento cessante. ele-
ctio non fuerit celebrata. eligendi potestas
ad proximum superius priorem deuoluitur. et de elec-
tione per defectum. Et intellige cum alijs additio-
bus nunc s. dictis. A. 1. Sed etiam fere oia
non sunt etiam in s. con. li. p. ti. p. q. 92. Et
cum oibz predictis con. Albius. B

Qui habet beneficium cum cura si recipiat se-
cundum iterum cum cura. ipso iure vacat primum.
et de prebenda. d. multa. 7 de elec. dudum
etiam rethomagi. unde ex tunc cum talis non sit
platus in prima non potest subditos illa ab-
soluere. nec aliquid tale facere. Et si tunc mo-
cant etiam prebende canonicorum 7 eorum digni-
tates. 12a l. non habent curam aiaz. tunc re-
cipiendo secundam vacat prima. ut in oc-
c. cum multa. 7 de ocell. prebenda. lras. A
De dignitatibus seu personarum clarum est.
oc. c. de multa. De simplici vero preben-
da est dubium. Et videtur idem per oc. c. lras
ubi dicitur glo. q. episcopus potest dispensare circa
beneficia simplicia. si non in eadem ecclesia ha-
beat plura. Sed quod si episcopus non possit. sunt
optiones secundum omnem Antioch. d. bu. ibi. Ca-
cre. 7 quod alij dixerunt istam vacationem
solum obtinere in beneficiis curatim 7 dignita-
tibus. quibus videtur obstare omni. c. lras. Unde
Goff. p. h. c. oic idem est tenendum de prebe-
dis quod de dignitatibus. cum secunda preben-
da recipitur ut titulum non ut simplex bene-
ficiu uel stipendium. ut in s. con. li. 3. ti. 13
q. 9. Dns Antioch. i. oc. c. lras. videtur h
sentire verum in casu oc. c. lras. videlicet
quod prebende offeruntur in eadem ecclesia 7 alia est
annexa alicui dignitati seu officio. quod
omnino prohibet sine dispensatione pape. ut in
c. p. et de cons. li. 6. Unde dicitur. Quero an
vacet prima prebenda per receptionem secunde

in eadem ecclesia. R. q. prima prebenda bene va-
cat per receptionem proposituram. cui etiam est
annexa prebenda secundum Inno. ga q. non potest
esse triplex in una ecclesia. ut de cons. c. p.
li. 6. In. c. de multa. de prebenda. dicitur
secundum Hosti. Goff. 7 Jo. an. 7 Vin. q. ac-
ceptando secundam prebendam in titulum va-
cat prima. quod confirmat Jo. an. et verum quod
prebende videntur in eadem ecclesia. Sed si in di-
uersis. de quod in oc. c. lras. ubi videtur casus
7 cum h. transit. 7 ita hoc videtur tenendum. Item
prima dignitas tunc vacat per acceptionem
secunde. quod secunda accipit in eadem ecclesia.
Ita videtur colligi ex textu oc. c. de multa.
7 per omnem An. ibi dicitur. 12o q. sicut
pluralitas curationum est inhibita. ita 7
pluralitas personarum 7 dignitatum sine
cura in eadem ecclesia. B. Et tunc intelligitur
quod recepisse secundam 7 vacare primam. quod
habuit eius pacificam possessionem. uel per
eum stetit quo minus haberet. et de prebenda.
licet. li. 6. Q. si forte per papam fructus istius
secundi essent ad tempus cessi alteri. non
vacat primum quod diu ille alter percipit istos
et de prebenda. si tibi a nob. li. 6. Et de hac
etiam maius vide. i. §. 4. Et eodem modo va-
cat siue perdit primum beneficium si quis violenter
occupat secundum. uel se scienter intrudat
in eo. et de prebenda. eum q. li. 6. Et tales vio-
lenti seu iniqui occupatores ipso facto si-
nus aliquid habebant in beneficio quod occupa-
uerunt. perdit illud 7 vacat. ut in oc. c. eum
q. 1. 302o ille q. habet offerre omnia beneficia
vacantia debet ea offerre ista sex menses.
aliter potestas offerendi deuoluitur ad alium. ut in p.
§. dictum est. Incurrunt etiam alia pena nisi
offerat ista dictum tempus videtur; quod ipse te-
neret assignare in utilitate ipsius ecclesie vacan-
tis de suis personis. non de illis ecclesie sue
tantum quantum a tempore ipsius vacationis preceptum
fuit a quocumque detinere ipsam. A. Docet h
in oc. c. de multa. et de prebenda. B. Et si

ppriū nō h̄z punier alia pena ad arbitriū iudicis. iō. q. 6. illud. i. q. 6. si res uel repetent ab eo q pcepit. qā ipe tāq̄ inuasor oēs fruct⁹ restitue teneat. C. de rei v̄edi. certū. A. Cū p̄dictis con. Al b̄zic⁹. Et v̄r q̄ ille q pcepit fruct⁹ p̄ncipalius teneat. cū sit p̄ncipalis malefactor. nō d̄ferēs v̄o i subsidii. ar. l. fi. ff. de eo p̄ quē fac. erit. B

Quinq; casus sūt i q̄b; q̄s p̄t absq; disp̄satione duas ul' plures eccl̄ias seu p̄bēdas h̄re. Prim⁹ ē q̄n eccl̄ie sūt ita tenues q̄ neutra suffic̄t ad sust̄tationē. iō. q. 3. v̄nio. ex de reli. do. qā monasteriū. 2⁹ si vna pendet ex altera. ex de eta. 7 q̄li. eā te. 3⁹ ē p̄p̄t̄ caritatē cl̄icorū. zi. q. i. cl̄ic⁹. i. fi. 4⁹ ē si eccl̄ia ē anexa dignitatī ul' p̄bēde. i. q̄ casu cū ipe teneat i maiori eccl̄ia p̄sonalit̄ deseruire. teneat i ip̄a p̄ochiali h̄re idoneū 7 p̄petuum vicariū. q̄ congruēte h̄eat d̄ p̄uētib; ip̄i⁹ eccl̄ie portionē. ex de p̄ben. extirpāde. 5⁹ ē si h̄z vna intitulatā. 7 aliā cōmēdatā. zi. q. i. q̄ plures. Sed tal' cōmēda de eccl̄ia p̄ochiali nō p̄t fieri nisi ei q̄ attigerit. 2⁹. annū. 7 q̄ sit sacerdos. Et tal' etiā non p̄t cōmitti nisi vna 7 p̄euidenti necessitate uel utilitate. 7 nō durat nisi p̄ sex m̄ses. ex de elec. nemo. li. 6. A. p̄dicti q̄nq; casus ponūt etiam i sū. con. li. 3. ti. i. q. 4. Vbi etiā d̄r fm Ray. q̄ gnālīt cōmēdatio nullaten⁹ d̄z fieri nisi sub sit iusta cā. ut qā nō iuentur platus idone⁹ uel aliqd̄ sile. al' ep̄i possent fraudes multas cōmittē. Colligīt etiā ex p̄dictis q̄ ex p̄fatos q̄nq; casus q̄s non p̄t h̄re p̄la b̄nficia sine disp̄satione. S; q̄s disp̄sabit! Dic q̄ i b̄nficiis curat⁹ 7 dignitatū siue p̄sonatūū uel q̄ i eadē eccl̄ia h̄eant⁹ due p̄bēde. seu adm̄stratio aliq̄ uel officiū 7 p̄bē. da. sol⁹ papa disp̄sat. ut p̄ ex d̄cis s̄. §

p̄. In reliq; v̄o b̄nficiis simplicib; ut nōt i sū. con. eo. ti. q. 7. Jo. dixit q̄ ep̄s p̄t disp̄sare i eodē ep̄atu. s̄ nō i diuersis. 7 h̄ p̄p̄t iust' impossibilitatē. qā tenēt vtriq; obedire. 7 ab vtroq; ordines recipere. q̄ d̄e nō posset si d̄na mādarent. S; h̄ac p̄plexitatē sol⁹ papa tollē posset. q̄ dispensando v̄r ei cōcedē q̄ eligat cui voluerit obedire. uel a quo ordines suscipere. Goff. autē dicit. Veti⁹ puto q̄ siue in eodem ep̄iscopatu siue in diuersis nullus disp̄sare possit nisi papa 7 sic curia tenet. Glo. v̄o Ray. ait. Cre do q̄ ep̄i p̄nt disp̄sare nō de iure scripto. s̄ de consuetudine sola quā papa scit 7 nō reprobat. 7 iō p̄sumit approbare eā. Vñ credo hodie derogatū eē p̄ d̄nā cōsuetudinē illi. c. scōz. 70. ois. ubi phibet q̄ q̄s sit canōic⁹ p̄bēdari⁹ nisi vni⁹ eccl̄ie i q̄ d̄scrip̄t⁹ ē. i. intulāt⁹. l. ex disp̄satione ep̄i vnus diuersis p̄esse possit eccl̄iis. Con. v̄l. 7 Ber. 7 glo. Barro. b̄zic⁹. i. d̄cō. c. scōz. 9. q̄ ep̄s i talib; possit disp̄sare. addēs. ul' q̄ p̄t etiā disp̄sare q̄ q̄s h̄eat b̄nficiū simplex. i. sine cura 7 personatu cū alio q̄d̄ habet curā aīaz. I. d̄stī. v̄o i. c. l̄ras. d̄c q̄ si ep̄i nō possint disp̄sare i p̄tate h̄⁹ p̄bēdaz q̄ ad titulū. d̄ci tñ p̄t q̄ possint disp̄sare ob p̄rogatiuā meritoz q̄ teneat p̄imā uel secundā tanq̄ b̄nficiū 7 ponat vicariū q̄ b̄n deseruiat 7 ad op̄tentē portionē habeat de p̄bēda. ex d̄ p̄bē. exposuisti. 7 de cle. nō re. cū ad h̄. maxime q̄n i eccl̄ia ē tal' cōsuetudo. ul' statutū ex cā factū. ex d̄ d̄stī. cum oēs. Et sic sentit I. d̄stī. q̄ nec de iure nec d̄cōsuetudine ep̄s p̄t disp̄sare sine cā. Et b̄n. qā irrōnabilis consuetudo nō excusat h̄ ḡuat. ex d̄ d̄stī. c. fi. Et ut d̄c glo. Ray. 7 v̄l. dispensatio etiā p̄ papā facta si fiat sine iusta cā nō excusat q̄ ad

deū. s. tñ q̄ ad eccl̄as militatē. 7 addit
 Vl. s. totū dispensans i eadē oñatiōe i-
 uoluit cū eo cū q̄ dispēsat. Aduertēdū
 etiā q̄ l. 3. ep̄s ul' ali' sup̄ior oferat ul' cō-
 firmet bñficiū alicui n̄ p̄ s̄ intelligit di-
 spēlare nisi exp̄sse dispēset fm̄ glo. i. di-
 cto. c. lras. de cōcess. pben. Et idē dicit
 Hosti. ut nōt ibi oñs An. de Bu. Ad s̄
 bñ facit cle. si sūmus. de sen. exco. Qd̄
 puto verū qñ ex ignozātia iur̄ uel fa-
 cti. uel ex alia cā pcludit libera volun-
 tas sup̄ioris. al' cōcessio s̄ intelligit facta
 cū oibz his sine qbz nō posset fortiri ef-
 fectū. ff. di iuris. oi. iudi. l. 2. 7 ex d̄ offi-
 dele. preterea. B

Quicūq; recipit dignitatē uel pfo-
 natū seu officiū ul' bñficiū cui aiaz cu-
 ra sit annexa si an̄ obtinebat sile cū sit
 puatus pmo postq; possessionē habuit
 de secūdo. uel p̄ eu stetit q̄ min' hēret
 tenet absq; mora dimittē i man' ordi-
 narij i cui ep̄atu s̄ fuerit. aliogn oēs ta-
 les etiā secūdo ip̄o iure sūt priuati. 7
 nō solū ad sacros ordies. s̄ etiā ad qd̄-
 cūq; aliud bñficiū sūt inhabiles. Et
 oia talia vacatā bñficia sedi aplice re-
 seruāt. Et si ali' disponat de eis nō va-
 let. s̄ Johes papa. 22. i. exuagati q̄ i ci-
 pit. Excecrabil. A. Con. Albic. 7 ad-
 oit. q̄ i oca exuagati cū suis declaratio-
 nibz plenissime h̄t d̄ bñficijs q̄ nō pnt
 sūt teneri sine dispensatione. B

Qn̄ nō pdest dispensatio sup̄ plāli-
 tate bñficioz; s̄. nō pdest qñ impe-
 trās substituit aliq; d̄ quātūcūq; mo-
 oicū bñficiū. Qñ etiā cōcedit ut quis
 duo bñficia curā aiaz hñtia possit s̄
 h̄re intelligit de duobz p̄mis bñficijs p̄
 cōcessionē. A. Que. s. habuerit impe-
 trās. ut i. c. nō pōt. de q̄. i. B. Itē si mā-
 dat puideri alicui d̄ bñficio n̄ ob stare
 q̄ h̄eat aliud. p hoc nō ē dispensatū ut

h̄eat abo s̄l. ex de pben. nō pōt. lib. 6.
 Itē si papa motu p̄pō alicui aliq; d̄ bñ-
 ficiū obtinēti oferat aliud nō h̄ita mē-
 tione de prioz; nō p̄p̄t s̄ iualida ē grā.
 oimō exp̄mat i lra q̄ motu p̄prio cō-
 cedit. Sec' si ad petitionē alteri' grām
 facit. extra de pben. si motu. li. 7.

Bñficiū nō vacās nulli p̄mitti pōt
 nec in gnāli. ut p̄mittēdo cū potuerit
 puidere. ul' cū facultas se obtulerit aut
 sub quibz forma oboz. al' p̄missiōes p̄-
 dicte nec valēt nec obligāt. ex de cōcess.
 pben. de testādo. lib. 6.

Quibus clericis debeat p̄ordinatozē
 tā de necessarijs q̄ d̄ bñficio puideri?
 R. Romana eccl̄a nō cōsuevit cogē or-
 dinatozē ad puidendū nō cōstitutū i sa-
 cris. ex de pben. ep̄s. 7. c. cū scdm. A
 Con. Albic. B. Et nō hic q̄ si aliq; s̄
 ep̄s cōmittit ex neo ep̄o. ut vice ei' i sua
 diocesi teneat ordinatiōes. 7 ipe p̄mo-
 uit ad sacros ordies aliq; nō h̄itē ti-
 tulū. ipse q̄ ordinauit tenet ei nccia. p̄-
 uidē. donec p̄eu uel aliū de bñficio sit
 p̄uissū. Sec' si ei cōmisit ordinare certās
 p̄sonas inf̄ q̄s fuit aliq; sine titulo. i. 2a
 i b̄ casu ep̄s q̄ cōmisit tenet talitē ordia-
 to. A. s. ad nccia m̄strāda. donec per
 ip̄m bñficiat' fuerit. ut i. c. si ep̄s. d̄ q̄
 i. B. S̄lt 7 ipe tenet talitē ordiato qñ
 cōmittit alicui ut possit a quo uoluerit
 ep̄o sacros ordies p̄moueri. Dec oia de
 pben. si ep̄s li. 6. A. Mca nccioz; pui-
 sio tūc d̄ fieri qñ ordiat' sine titulo d̄
 sua uel p̄na hereditate nō pōt sustēta-
 ri. d̄ pben. ep̄s. 7. c. tuis. B

Utz ordiat' ad titulū p̄rimonij sui
 possit illud vendē uel donare. R. fm̄
 Ber. ex de pben. c. tuis. l. 3. Viceti' dixit
 q̄ nō. tñ fm̄ Tācre. verius credo q̄
 sic. i. 2a 7 bñficio eccl̄astico renūciare
 pōt. A. Con. Albic. 7 idē in sū. con.

li. 3. ti. l. 3. q. 14. B

Caplm sede vacante nō pōt offerre ea bñficia q̄ ad collationē epi p̄tinēt. s̄ pōt admittē p̄ntatos a patronis 7 eos istituē i bñficijs i q̄b fuerūt p̄ntati. l. 3. ad ep̄m si viuet p̄tinuisset. ex de isti. 7 si caplm. li. 6. §. 1. S̄ etia caplm ep̄o de fūcto uel a bñficioz collatiōe suspēso offerre p̄bēdas q̄ ad ep̄m 7 caplm cōit p̄tinēt. etia si ep̄s intesse habeat i collatione tali tanq̄ plat. Et idē pōt ep̄s si caplm sit suspēso. uel singlari oēs sint excoicati. A. s. maiori excoicatiōe. ut i. c. si ad ep̄m. d. q. i. B. S̄ si p̄tinēt ad ep̄m cū cōsilio capli uel assensu. defūcto ep̄o ul' suspēso nō pōt caplm se itromittere nisi ep̄s suspensus fuerit i mora de p̄tēda relaxatiōe suspēsiōis. Vbi autē d' sp̄ali cōsuetudie. A. ul' statuto. ocō c. si ad ep̄m. B. bñficioz collatio ad aliquē cū cōsilio epi p̄tiet. sublato ep̄o de medio cū cōsilio neq̄at p̄tē nō ē collatio differēda. S̄ etia si ep̄s egerit i remod. ita q̄ nō possit ei p̄ntia i breui haberi. ex ne. se. va. si ad ep̄m. li. 6.

Bñficia 7 oēs dignitates ul' p̄sonat vacātia i curia romana non p̄nt offerri nisi p̄ papā. S̄ i 7 curialiū seu accedētiū ul' redeūtiū d' curia si decedāt i loc vicinis curie ad duas dietas legales. A. Diete legales sūt. 20. miliaria p̄ die. ff. si qs cau. l. i. 7 nō glo. i. c. p̄nti de q̄. ista Subiūgēs. 7 si modicū etia supeēt nō icluderet sub loco. ff. d' verborz sigl. l. 3. Ibi. n. oī q̄ si sint. 21. miliaria faciunt duas dietas. Et p̄fata itelligēda sūt nī si sup̄dca moraret i loco pp̄ij domicilij seu domi pp̄rie. tūc. n. collatio n̄ seruat pape nisi eēt curial' q̄ h̄eret domiciliū seu domū sue originis i loco curie tñ ibi occasiōe curie morabat. tunc. n. reseruaf. S̄ etia si curiales moriā i

loco vñ recedit curia. uel i itinē oñ curiā seq̄tēne q̄tūcūq̄ loc ubi decedūt ab ip̄a curia sit remot. 2. ocō. c. p̄nti. B. Oia h̄ ad papā tñ p̄tinēt nisi q̄ p̄ mē sem p̄nt ea offerre illi ad qs p̄tinēt p̄ se ip̄os tñ. uel ip̄is agētibz i remod per suos vicarios gnāles q̄b illud cōmissū sit i eoz diocētibz exntes uel nisi eēt ecclie prochiales 7 vacassent vacāte sede ap̄lica. aut etia si vacauerit añ. 7 papa p̄ul q̄ offerret defūct' eēt. §. 2. obāt h̄ oia ex de p̄ben. licet. 7. c. statutū. 7. c. p̄nti. 7. c. si ap̄lica. li. 6.

Si p̄ ep̄m offerat bñficiū alicui abfenti h̄ nō fiat suū donec consentiat tñ ep̄s nō poterit offerre itez alteri donec ille recuset nec valēt collatio. Secus si ep̄s notificata ip̄a collatiōe assignet ali quē terminū cōpetentē cōsentiedū. 7 ille nō cōsenserit ista t̄minū. pōt etia cōsentire q̄ncūq̄. oñmodo p̄ul q̄ bñficiū i p̄m alteri offerat. A. Et p̄ istū cōsentū nō poterit bñficiū alteri offerri. ut i c. i. allato. B. ex d' p̄ben. si tibi abfenti. libro 6.

Si paup̄ clic' cui mādāt p̄uideri de bñficio iux' eius merita q̄ nullū h̄ebat postea assecut' ē. nō tenet ei āpl' ep̄s p̄uidē. ex de p̄ben. si paup̄. li. 6. Bñficiati tenēt ad horas canonicas. 7 q̄lit. vide. i. hore. De bñficijs patz nō habē ois a filijs vide. i. illegitimus. §. 4. De resignatiōe bñficij. 7 q̄liter fiat. vide. i. renunciatio. p̄ totū. De p̄mutatiōe bñficioz vide. i. p̄mutatio. Ad mām bñficioz s̄ad p̄tinet. i. ecclia. 2. 7. i. p̄bēda.

Bñficiū 2. quo fruct' bñficioz. fruct' t̄pe vacatiōis debēt i utilitatē ecclie expendi uel futuris successoribz fidelit' reseruati al' in cathedra libz eccl'is 7 i regularibz

7 collegiatis. si fiat 3 p capitula ouer?
7 collegia ul' singlares psonas ipi dfa.
ciētes sunt suscepli ab officio 7 bñficio
A. qñq; donec plene restituerit qd
de bonis pceperit a platis mortuis di-
missis uel vacatiōis tpe obueneritibus
ut i. c. i. allato. **B.** 11 dō obstatib; pui-
legijs uel cōsuetudibus. ex de elec. qd
sepe. li. 6. **A.** Ubi sūt dō. 11 dō obstatib;
bus statutis iuramēto dfirmatiōe se-
dis aplice aut alia qñq; firmitate val-
latis. **B.** Itē sūt phibitio sit gnāliter
de oib; eccl'is ne bona eaz occupent a
platis qb; subfūt. seu ad qz custodiā
ptinēt. **A.** Aut ab alijs qbuscūq; pso-
nis eccl'asticis ad quoz collationē or-
dinationē p'sentationē seu custodiam
ptinēt dignitates. psonatus. p'iorat.
uel eccl'ie vacātes. ut i. c. i. allato. **B.**
11 dō de spāli p'ilegio uel cōsuetudine
p'scripta uel alia rōnabili cā. Aliē epi 7
supiores sūt suscepli ab igitu eccl'ie. 7
alijs ab officijs 7 bñficijs donec satisfe-
cerit. ex de or. pñti. li. 6. **A.** Ibi etiā
dō. Ubi ex p'ilegio uel cōsuetudie seu
alia de cā rōnabili sibi alijs p'dictoz
asserit bona opetē sup'dcā. Doc de illis
bonis solū d; itelligi q solutis debitis
si qua sint. 7 his q fuerit necia p serui-
torib; 7 ministris ac incūbentib; one-
rib; ad nouos redditus supportan-
dis cōgrue reseruatis ex ipis reperta
fuerint supesse. **B.**
C. Indulgiēte de p'cipiendis fructib;
bñficioz in absentia concessē personis
nō eccl'asticis uel dignitatib; sūt casse
7 irritē. extra de rescrip. c. fi. li. 6. **A.**
Istud. c. ut p'itūeti logē de ccessiōib;
factis an illa decē. ex de dō ostendit
q cū nō sint faciende. **B.**
C. Fruct⁹ iā pcepti planū ē q alienari
pnt. vide. i. alienatio. §. p. 8; 7 fruct⁹

q debēt recipi pnt locari etiā si sint de-
cime 7 alia. ex d' loca. v. rā. 8; 11 locatio
nō extendit ultra tēp⁹ vite locātis. qd
dñe? i bñficio. usufructuario opat. iō.
q. 6. illud. **A.** Dec fuit opinio Goff. ut
i sū. con. li. 6. p. ti. z. q. z. 8; Inno. oīc q
si locatio sit noie eccl'ie 7 utilit. succes-
sor tenet. ex de solu. c. p. 7. iō. q. z. 11 ius
7. iz. q. z. qñq; suffragio. Sec⁹ si iuti-
liter. Si aut suo noie locauit nō iten-
dēs obligare eccl'iam. nō tenet succes-
sor. s; nec heres eius. s. manutenē loca-
tione q terminata ē i vita locātis. Et iō
subdit Inno. Sic neq; heres usufru-
ctuarij nisi iqtū ad eū puenit. ff. locati
si qs domū. §. hic subiūgi. Et 11 vez ē
i ministro uel plato eccl'ie. s. q succes-
sor tenet h're ratū qd factū ē a p'deces-
sore. 8; i canonico p'reb'dario sec⁹ di-
cim⁹. qd ille nūq; pōt locare p'rebendā
suā ultra tēpus vite sue. 11 d' illa possit
agē 7 oueniri sicut legitim⁹ admīstra-
tor. Dic etiā ibi Inno. s. in. c. qrelā. ex
ne p'ela. vi. suas. q tractus initus cū
p'elato eccl'ie. nō seruad solēnitatibus
ipso iure nō ualet. seruad dō solēnita-
tibus ualet. 11 si tract⁹ eccl'ie sit utilit
possit petē restitutionē i itegz. 11 dō str.
etiā oīc q inqtū pecūia oīa ē i utilita-
tē eccl'ie. ratū d; h're successor. uel red-
dere pecuniā. ar. ex de solu. c. p. ut i sū.
con. oca. q. z. 11 dō dictum pōt itelligi
etiā si locatio nō fiet noie eccl'ie. uel si
fiat a p'reb'dario. al' locatio d; oīo ra-
ta ē. ut ex p'dcāis d' stare pōt. **B.** De
11 vide. i. locatio. §. fi.
C. Canōici 7 alij bñficiati dñi q oīnis.
officijs nō int'fūt. nō pnt p'cipe qñdia-
nas distributōes. nec valz cōsuetudo. A
s. d'ia. ut i. c. allato. B. al' nō faciūt eas
suas. 7 tenēt ad restitutōz. nisi excuset
eos i firmitas ul' iusta 7 rōnabil' corpal

necessitas aut evidens ecclesie utilitas
ex de c. c. n. re. c. p. li. 6. A. Ibi etiam
subiungit. i. distributio ibi etiam defuncto-
rum annuuntiarum largiendis idem decerni-
mus observandum. B. Ad materiam istam
possunt pertinere ea que dicuntur. i. c. c. p. s. fi
7 c. c. 4. p. totum.

Beneficiū 3. q. n. i.
tenet. Qui non rite de leg. b. n. fi
cū aut dignitate ut ait Ray. cū non in-
tret postū ē fur 7 latro. nec h. viā sa-
lutis nisi resignando. uel si ē dispensabi-
le. petat dispensationē ab eo q. pōt. 7 in
utroq. cāu agat p. n. i. am de omisso. Sile
s. b. n. fi. c. p. s. p. A. Idē i. s. u. con. li.
3. ti. 26. q. 20. B.

Quā aliquis male possidet b. n. fi. cū uel
dignitatē. utz subditi teneant obedire
ei. uel debitorē tēdere. Dicendū q. h.
i. foro c. c. i. si q. s. c. i. a. t. q. possessor ecclesie
uel dignitatē nō sit ver. p. lat. certe nō
tenet ei obedire nec solue q. d. dignitati
uel ecclesie v. nec soluēdo libat. ar. ex d.
iur. iur. etate. 7 de sen. exco. i. q. s. i. d. i. A.
Hoc ver. nisi q. s. eēt p. n. i. am iur. ordie
latā nec appellatiōe suspensam cōdenat.
tūc. n. v. obedire fm d. o. s. i. ut i. s. u. con.
li. 3. ti. 13. q. 20. Et pōt eē rō. q. a. solutio
uel q. d. sile nō cōtinet i. se p. t. m. Et cum
dictis i. hoc. s. con. Albic. B.

Quā male possidēs absoluit igno-
rantes. Dicendū q. nō. ex q. nō ē p. lat.
ex de p. o. i. s. 7 de p. o. i. s. 6. placuit. Tū
i. casu isto illi nō p. r. ē. nō ga. iste absol-
uere possit. s. p. fide quā hnt i. facto. ex
de p. s. by p. o. nō bap. applicā. 7 p. p. i. i. u. s. t. a.
cām ignorātie. S. t. n. sanguis eoz reg.
ter ab his q. gerebāt se ut p. latos. 7 ip-
sos q. t. i. i. se fuit p. d. i. d. e. r. i. t. ar. ex de offi.
o. i. i. r. e. f. r. a. g. a. b. i. l. i. De h. i. c. c. s. e. s. s. i. o. 3. s. fi.

A. Con. Albic. S. ut h. i. s. u. con. li.
p. ti. p. q. v. l. d. o. s. i. t. i. sup. c. o. u. d. u. z. d.
elec. v. r. sentire d. o. i. c. e. s. Tal. d. o. s. i. l. i. o. te-
nē d. o. f. i. t. e. r. i. 7 nō d. n. c. i. t. a. t. e. q. s. tal. p. l. by-
ter v. e. absoluit ex q. curā tenet q. d. i. u. p.
babilis ē ignorātia. 7 ab ecclia tollerā.
S. s. c. i. e. t. e. r. nō v. z. ad talē ire. Et sic i. t. e. l. l. i.
git de cre. o. i. s. Ad hoc facit. q. a. c. o. i. s. i. g. n. o.
rātia 7 tollerātia tribuit iurisdictionē
nō habēti etiā i. h. a. b. i. l. i. ff. de offi. p. r. o. l. l.
barbari. S. hoc i. h. u. a. n. i. s. i. q. b. p. c. e. d. i. t.
f. m. h. u. a. n. a. o. p. i. o. n. e. Sec. i. r. e. b. o. d. i. c. i. e. an
q. b. p. c. e. d. i. t. f. m. d. i. u. i. n. a. v. i. t. a. t. e. V. n. non
ver. sacerdos nullaten. pōt absolue 7
ei d. e. s. s. u. s. cū sciuerit tenet r. e. c. o. f. i. t. e. r. i. ut
7 tenet Inno. sup. idē. c. l. z. r. e. f. e. r. a. t. etia. z.
aliā opionē 7 ut p. i. s. u. c. o. i. d. e. a. q. v. l. d.
Hoc idē s. e. n. s. i. t. d. o. s. i. t. i. i. s. u. m. a. d. i. c. i. t. q.
a. t. a. l. i. d. e. c. i. p. i. u. t. a. i. e. cū n. p. o. s. s. i. t. l. i. g. a. t. e. n. e. c.
solue cū iudex nō sit. 7 h. a. i. a. i. u. s. t. a. cām
h. e. a. n. t. i. g. n. o. r. a. t. i. e. t. n. a. c. s. i. a. m. i. s. s. e. e. a. n. t. t. e.
g. r. e. t. s. a. n. g. u. i. s. e. a. z. a. b. i. p. s. i. s. B.

Bigamia. Multis cō-
trahit bigamia. p. r. i. m. q. i. n. e.
alios p. p. e. o. r. ē. cū q. s. s. u. c. c. e. s. s. i. u. e. 7 d. i. u. e. r.
s. i. s. t. e. m. p. o. r. i. b. 7 d. u. a. s. h. a. b. u. i. t. v. x. o. r. e. s. 7
v. t. r. a. q. c. o. g. n. o. u. i. t. z. i. q. i. a. p. i. a. t. z. q. n.
d. i. u. e. r. s. i. s. t. p. i. b. h. y. p. l. e. s. v. n. a. d. i. u. r. e. 7 a. l.
t. e. r. a. d. e. f. a. c. t. o. 7 v. t. r. a. q. c. o. g. n. o. s. c. i. t. e. x. e. o.
n. u. p. d. i. c. n. r. e. p. u. t. a. t. b. i. g. a. m. nō p. p. t. e. r.
s. a. c. r. i. d. e. f. e. c. t. u. s. s. p. p. t. i. t. e. r. i. o. i. s. a. f. f. e. c. t. u. c. u. z.
o. p. e. c. o. s. e. c. u. t. o. ut i. b. i. o. r. 3. q. n. h. y. p. l. u. t. e. s.
e. o. d. e. t. p. e. v. n. a. d. e. i. u. r. e. 7 a. l. t. e. r. a. d. e. f. a. c. t. o.
u. l. ā. b. a. s. d. f. e. c. t. o. 7 c. o. g. s. c. i. t. v. t. r. a. q. ut d. e. o. c.
n. u. p. u. l. c. o. r. r. u. p. t. a. d. f. a. c. t. o. z. i. q. i. q. u. o. e. x.
d. o. i. u. o. z. g. a. u. d. e. m. e. x. e. o. a. n. o. b. i. s. A.
I. s. t. u. d. c. a. n. o. b. m. e. l. i. f. a. c. i. t. B. 4. q. n. d.
h. i. t. cū v. i. d. u. a. a. b. a. l. i. o. m. a. r. i. t. o. c. o. g. n. i. t. a.
z. z. d. i. s. s. e. r. i. a. t. i. 7 z. z. d. i. s. m. a. r. i. t. u. d. e. c. u. s.
a. u. t. s. i. r. e. l. i. c. t. a. f. u. i. s. s. e. t. v. g. o. z. d. i. s. c. f. i. s. 5.
q. n. d. h. i. t. cū c. o. r. r. u. p. t. a. a. q. u. e. q. a. l. i. o. s. i. u. e.

contrahat sciēt siue ignorat et eā agnit
oīf. 34. curādū. 7. c. pēpim. qñ vx
orē ppiā cognoscit scient uel ignorat
post q cognita ē ab alio. oīf. 34. si cui?
7. c. se. 79 qñ aliqñ i ordie sacro cōstitu
tus. uel p factā pfeffionē i religiōe. d
facto dhit cū corrupta. ex eo. a nob. 27
q. i. qñ qñ. A. Idē etiā casus notatur i
sū. con. li. 3. ti. 3. q. io. B

Qui virginē deflorauit. 7 postea in
uxorē eā duxit. nūq pōt pmoueri?
R. Sic. quia nō diuisit carnē suam in
duas nec illa in duos. extra eo. debitū
zō. oīf. acutius. 7. ar. extra qui si. sint
le. tanta. A. Alij contra. asserentes q
o3 q mulier sit o3o tpe q contrahit mī
moniu ad h q dñtes nō icurrāt irre
gularitatē. 32. oīf. nemo. 7 expōsū vī.
30. q. 5. q. 6. virgo casta. 7 desposata in
ōginitate zē. Et hanc opionem tenet
Hosti. ut i sū. con. li. 3. ti. 3. q. 5. S; ut
ibi p3 pmam tenet Ray. Tho. 7 se. 7
Goff. 7 Vl. 7 sic vī coior 7 tenēda. Et
ad dñia dicit q o3e o3o. i. nō ab alio
cognita. Dic etiā Vl. q cū oīa pcedē
tia legitimēt psequens mīmoniu. o3o
c. tāta. psumit o3o h casu qñ i o3ginita
te eēt desposata. Prima tñsio efficacior
ē. Secūda. n. aliqñ nō tenet. Nā si deflo
ratio fuisset facta ab uxozato. psequēs
mīmoniu cū deflorata nō fit aliq legi
timatio. o3o. c. tanta. B

Quid si credit dñe cū o3gīe. 7 iuenit
corruptā? R. Nō pōt pmoueri. cū sit
marit⁹ corrupte. 32. q. 5. ille. i. 3. q. i. c.
fi. A. Meli⁹ facit. 32. oīf. q i aliq. Nec
fm Ray. excusat etroz nec violentia.
Lex. n. pmoitiōis factū requit nō volū
tatē. o3o. c. fi. 7. c. ille aut. Idē Tho.
se. 7 Hosti. ut i sū. cō. li. 3. ti. 3. q. 6. B

Quid si qs habuit vnā uxorem nec
coguit. 7 postea ducit aliā o3gīnē. 7 co

gnoscit. 7 eo3 pmā cogit 7 nō secun
dā? R. Nō repellit a pmoitione. ex eo.
debitū. A. Idē dicas p eandē rōnem
si aliq ducat i uxore mulierē ab alio
desposatā 7 traductā n tñ cognitā fm
Ray. Tho. se. 7 Hosti. 34. oīf. c. vld.
7 i sū. con. eo. ti. q. 7. S; iste casus est
clar⁹ 7 formal. o3i. c. debitū. B

Quid si marit⁹ accusat uxore d ad
ulterio. 7 pēdēte accusatiōe vir ad p
ceptū ecclie reddit debitū uxori? R.
fm Ray. Tho. 7 Hosti. Irregulari siue
bigam⁹ cēser. nā irregularitas sepe cō
trahit solo facto. A. Idē i sū. con. eo. ti.
q. 9. Et addit Hosti. q nō peccat i hoc
casu debitū nō reddēs cū vult pmoue
ri. q uxore repellit p exceptionē o3rā
ex adulterio. S; Ray. ait q tenet red
dere cū nō debeat eā spoliare possessio
ne sui corpis usq ad finiam. xi. q. i. q.
res. 8. q. 4. nōne. pēpue cū h sibi pē
pit ab ecclia. Dictum Hosti. pōt teneri
qñ marit⁹ offert se statī pbatuz omī
sū adultiu. ut i sū octo dies uel circa.
ar. c. solet. de sen. exco. li. 6. Quidā tñ
ut i o3a. q. 9. p3 dicit q i h cāu cogno
scēs uxore adulterā nō fit irregularis
cū nō aget s pot⁹ patiat. s. q a pellit
a iudice. S; pmo dictū pbabili⁹ 7 tenē
dū videtur. B

Quid te eo q hūit vnā uxore an ba
tismū. 7 aliā p baptismū. uel utrāq;
an baptismū? R. Irregulari ē. oīf. 34. si
qs viduā. A. Pot⁹ ē. c. is q viduā. B
Et. 26. oīf. p totū. Silt 7 q an baptis
mū dimisit uxore p p fornicationē po
stea accepit eā. Nā p baptismū nō tol
lit h irregularitas. ut clāe p3 p Tho. i 4.
oīf. 27. l3. irregularitas hoicidij tollat.
ut i hoicidij. 4. §. p i fi. A. Id respēu
pmi o3i. i sū. con. eo. ti. q. xi. S; 7 secū
dū dictū colligit ex eadē rōne. B

Quare bigam⁹ nō pōt p^omoueri? R^o.
Tres sūt cāe. p^oima p^op^ot defectū sacri. i
vnitad i p^oi. cū nō sit vn⁹ vn⁹. ex q^o di
uisit carnē suā i ouas. zō. ois. acutius.
eē eo. debitū. Et h^o ē p^oma 7 real^o cā. de q^o
hic. i. nūc dicem⁹. Secūda cā ē p^op^ot di
gnitatē ordinū. zō. ois. vna. 7. c. vld.
Tertia ē p^op^ot signū i^otinērie. ois. 8z. p^o
posuisti. v. 8z. 7 fortasse. T^on 7 Ambro.
Quo erit hortator viduitatē q^o ipa diu
gia frequentauit. A. Hoc h^o in ocō. c.
vna. B. Ad itellektū aut p^ome cāe nō
q^o i m^orimonio attēdit ouplex sacm. p^o
pter duplicē diūctionē q^o ē i ipso. p^oma
est diūctio a^oioz. Secūda corpoz. p^oma
sigt diūctionē aīe ad tēū. secūda sigt
diūctionē xpi 7 ecclie q^o fuit q^osi m^ori
moniu iūtiatū q^odē i patriarchis 7 pro
phed. ratū i tpe grē. s. i. natiuitate xpi.
o sumatū i cruce. uel ratū i cruce. 7 cō
sumabit i glia. Itē secūda diūctio sigt
etiā vnionē oīnitatē 7 hūanitad factā i
vtero vginis. zō. ois. acuti⁹. d. ois. ois.
z. i xpo p^or. extra eo. debitū. Cū g^o tam
diūctio xpi 7 ecclie q^o vnio diuinitad
7 hūanitad nō sit nisi vnica. merito si
gnificat i diūctioē p^omi m^orimoni. 8z
cū qs transit ad secūda recedit ab vni
tate. 7 sic nō pōt significare dictā vni
cā diūctionē. Et hac tōnē tāgit Aug⁹
i ocō. c. acuti⁹. i. fi. A. Idē i sū. con. li^o
3. ti. 8. q. z. B

Utz liceat dispensare cū bigamis?
Quis diuersimode rñdeat. mihi v^or te
nēdū q^od tener Tho. i. 4. ois. z. 7. ois.
sic. Bigamie nō ē adiūcta irregularitas
diute nāli. s. diute positio. nec itēz ē
dēēntialibz ordinis q^o aliqs nō sit bi
gamus. p^oz ex h^o q^o si aliqs bigamus ad
ordies accedat caractere recipit. Et iō
papa pōt dispēfare i tali irregularitate
Q^od at obijci posset p^o decre. eē eo. nup.

soluit Tho. ois. q^o pillā dectē. oñdit^o
q^o eadē ē difficultas dispēlandi in illis
q^o de facto cū pluribz cōtraxerūt. sicut
si de iure cōtraxissent non q^o subtrahat^o
ptas dispēlandi. Q^od etiā obijci^o q^o cōtra
doctrinā apli dispēfare nō licet. soluit
oicēs. q^o h^o v^or ē q^otū ad ea q^o sūt di iure
nāli. 7 q^otū ad ea q^o sūt d^o nccitate sacra.
mētoz 7 fidei. 7 i alijs q^o sūt de i^ostituti
one aploz. cū ecclia hēat nūc eandē po
testatē statuēdi 7 dēstituēdi quā tunc
hēbat. pōt p^o eū q^o p^omatū in ecclia tenet
dispensari. s. Tho. 8z. quis possit. o^or q^o
nō licet q^o nūq^o facēt. nisi forte aliqua
cā maxia subeēt. A. De h^o opiones re
ferūt in sū. con. eo. ti. q. iz. 8z. cū Tho.
cō. p^ose. 7 Al. 7 h^o v^or tuti⁹. ar. c. hē. z. 4. q.
i. B. 8z. dēpo tene^o q^o nullo mō pōt. ut
ponit Jo. an. p. c. i. eo. ti. li. 6. A. Silt
d^o hoc recitant opiones i ocā. q. iz. 8z.
hoc v^or veri⁹. 7 exp^ose haberi i. c. a nob^o
eē eo. 7 ocō. c. vnico. i. 6. B

Bigami iure cōi nudati sūt oī pui.
legio cūcali 7 additi foro scclari nō ob
state osuetudie. 7 eis sub pena excoi
catis ihibitu ē deferre tōsurā ul^o ha.
bitū cūcalē. eē eo. cū al^o catis. li. 6.
A. Glo. ibi oīc hoc itelligēdū de his q^o
facti sūt bigami siue de siue iter^opratie
i mionibz. Sec⁹ si i maioribz ordinibz. B

Blaffemia fm Am
brofius
ē. ul^o cū deo attribuit^o q^od ei nō
ouenit. uel cū ab eo remouet^o q^od ei cō
uenit. Idē tñ duo. s. affirmatio 7 nega
tio nō diuersificat spēm blaffemie. A
Idē i sū. con. li. 3. ti. 3. q. z. 7. 8z. Tho.
scda scde q. i. arti. p. addit tertiū mo
dū. videl^o cū attribuit^o creature quod
appropatur deo. B. Et scdm gen⁹ suū
ē p^octm mortale. q^o repugnat caritati
diuine. Sed posset attingē q^o blaffemia

absq; deliberatiōe 7 ex surreptiōe pce
dēt. 7. s. dupl'r. p. mō q. aliq; nō aduer
tit hoc qd dīceē blasfemiā. ut cū aliq;
subito ex aliq; passiōe i. vba otumelio
sa pūper quoz significatiōe nō cōfi
deraret. tunc ē pctm veniale. A. Hoc
puto verz. nisi si ei frequēter accideret
ex lata culpa ei? nō curādo adhībē re
mediū. Lata. n. culpa eqpar dolo. ff. de
positi. l. qd nerua. 7. i. c. ut aiaz. d. c. sti.
li. 6. B. 2. mō qn aduertit si ēē blas
femiā cōsiderās si gta vboz. 7. tūc non
excusat a pctō mortali. sicut nec ille q
ex cubito motu ire aliqūe occidit. A
Idem i. sū. con. eo. ti. q. 20. Et puto a
mortali nō excusari blasfemiū si nō re
cto aīo moueat. l. 3. i. gret sua vba iporta
re blasfemiā. Nam ut dī. i. Cor. i. 4. Si
qs ignorat ignorabit. 7. stult? i. culpa
sapies erit i. pena. 38. dī. q. ea. B. Nec
Tho. scda scde. q. i. 3. De blasfemia in
deū uel in scōs q ppe dicit maledictio
vide. i. maledictio. §. 2. 7. 3.

Quabellā. Vide. i. p.
vagiū. 7. vide. i. tallia. quia
peodē accipiūt ut qñ.

Quālix. nō debet fieri de vi
tro. ligno. ere. uel
auricalco. nec de cristallo. aut
lapide. sed tm de auro argēto aut sta
gno. de ose. dī. i. vasa. 7. c. ut calix. De
cōsecratiōe calicis. 7. an possit vendi vi
de. i. cōsecratio. §.

Quāluiniari. qd sit. puaricari. 7. tergiuerfa
ri. vide s. accusatio. §. 4.

Quānonica por
tio ē illud qd ecclia ppa debet
recipe qñ qs eligat alibi sepulturā. De

q vide. i. sepultura. 3. p totum.

Quānonicus. Vi.
pbanda. 7. s. beneficiū. 7. ista
symonia. 2. 7. 3.

Quānonizatio. Nō licet aliqūe venerari pro
scō. nisi fuerit canonizat? auctoritate
romane ecclie. ex de reli. 7. vene. san. c.
p. In qua qdē canigatiōe. p. ingrit de
vita eius q canonizadus ē. si fuit i. la
boribz iustis 7. multis. si moribz cast?
7. actibz strenu? Oportet. n. pñti testi
ficatiōe pdicari. 7. bone fame pconijs
nō taceri. si. dī. mitamur. i. 2. q. 2. q.
tuor. Et ē maxie qrendū de simplici
tate 7. hūilitate. ex de pñp. ex studijs
Itē qñ solet an sustinuerit psecutiōes
7. q. i. oīs qui gemebat. 7. c. abi. Et an
illas sustinuerit cū caritate. i. q. i. vi
de qñtū. Ingrendū ē etiā de miraculis
factis i. vita 7. post mortem. Homo de
martyribz nō sit tāta examiatio. s. qñ
tur tm de miracul. 7. cā ppter quā pas
si sūt. ar. de ose. dī. 4. cathecuminū
7. c. baptisimi vicē. His rite pactis pōt
ad canonigatiōe pcedi. A. Idē i. sū.
con. li. p. ti. i. 4. q. 25. ubi subiūgit.
Ordinē 7. modū q cōsuevit curia roma
na pcedē i. canōigatiōe scōz pfecte po
nit dōsti. 7. Goff. sup. c. audiui. 5.
de reli. 7. vene. sanc. B.

Quāliceat porrigē orōnem ad ali
quē nō canonizatū. R. fm Inno. Nō
negam? qñ nō liceat porrigē pces alicui
defūcto quē qs credit bonū virū. quia
oīs fidē orād attēdit. s. facē p eo offi
ciū ul' pces solēnes nō licet. ut in p. §.
dictū ē. A. Con. Albuc. 7. dōsti. ut i
sū. con. eo. ti. q. 22. in fi. B.

Caracter fm Dyo. ē
coionis fidei 7 scē ordinatōis
datū a Jerarcha. Vt fm modernos the
ologos. Character ē distinctio a caractē
etno impōso aīe rōnali fm imaginē. cō
figurās trinitatē creatā trinitati creā
ti 7 recreātī distinguens a nō figuratīs
scdm statū fidei. Et qdē caracter nō
iprimī p oīa sacra etiā noue legi. s. so
lū p illa p q mācipat qd ad aliqd sacra
mentū spūale exercēdū. sicut ē baptis
mus. cōfirmatio 7 ordo. s. Tho. i. 4. q.
4. A. Con. Albie. B. De caractere
etiā ordinis habes plā. I. ordo 3. p totū

Carcer seu icarceratio
Vt liceat ali
quē icarcerare uel detinē. R.
fm Tho. scda scde. q. 65. In bonis cor
poris tria p ordinē cōsiderat. pmo qdē
integritas corpāl substantie. cui detrimē
tū affert p occisionē uel mutilationem
2. delectatio uel qes sensus cui opponi
tur ōberatio. uel aliud qd libet sensuz
dolore afficiēs. 3. mor. 7 usus mēbroz
q ipedit p ligationē uel icarcerationē
Et iō icarcerare aliquē uel qlitercūq;
detinē ē illicitū. nisi fiat scdm ordinē
iusticie. aut ad penā. aut ad cautelā ali
cui mali uitandi. 7 s. licet tm iudici.
Verūtū detinē hoīem ad horā ab aliq
ope illicito statī ppetrādo. cui libet li
cet. sicut cū qd detinet aliquē ne se pci
piter. uel ne aliū feriat. S. simplr aliū
iccludē uel ligare ad eū ptnet solū qui
h. vltiter dīspōnē de actibz 7 vita altī
s. Tho. i. 2. q. 7. puata psona hēc faciens
scdm leges morte punī. C. de priua.
carce. l. vnica.

Caritas Vt caritas
semel habita
possit amitti. R. fm Tho. scda

scde. q. 24. Caritatē possum 7 triplici
cōsiderare. p mō ex pte spiritū scī mouē
tis aīam ad diligēdū deū. 7 ex hac pte
caritas īpeccabilitatē h. q. a īpossibile ē
hēc duo sī ēē vera. s. q. spūit. sanct.
velit mouē aliquē ad actū caritatis. 7
q. ipe caritatē amittat peccādo. Nam
donum pfeueratīe cōputat īnī bñficiā
dei qbz certissime liberant qcūq; libe
rāt. ut dīc Aug. i. lib. de pdestinatiōe
scōz. 2. mō pōt cōsiderari caritas fm
ppriā rōnē. Et sic caritas nō pōt amit
ti. nisi id qd ptnet ad caritatē rōnem
amittat. vñ caritas nullo mō pōt pec
care. sicut calor nō pōt frigidāe. sic nec
iusticia nō pōt bonū facē. ut Aug. dī
cit i. li. d. sermōe dñi īn mōte. 3. pōt cō
siderari caritas ex pte subī. qd ē vñibi
le scdm arbitrij libertatē. 7 isto mō ca
ritas vie amitti pōt. nō aut caritas pa
trie. q. a ibi de. p eēntiā videt q est īpa
eēntia bonitatē.

Que sunt ex caritate diligēda? R.
fm Tho. scda scde. q. 25. Quatuor sūt
ut ait Aug. i. li. d. doctrīa xpīana. Vñ
qd sup nos ē. s. de. secūdu qd nos su
m. triū qd iux nos ē. s. pxi. i. hō ul
angel. qrtū qd īfra nos ē. s. corpus p
pziū. A. Idē i. sū. con. lib. 3. ti. 34. q.
216. pōt addi. Sīr 7 corp. pxi. cui
exhibē debem. opa corpalia caritatis.
Math. 25. sed s. pōt iccludi i eo qd sup
vidū ē. nos debē diligē pxiū iuxta
nos. B. Et sūt itelligēda s. ordine. p
7 p oibz de. deīde debem. diligē nos
īpos. deīde pxiū. vltimo corp. nīm
Et tūc subdit sic idē Tho. scda scde. q.
26. Idē ē tñ d. necitate caritatē q. hō p
pziū corp. exponat p salute pxi. ni
sī i cāu q tenet ei. puidē saluti. s. q. ali
qs spōte se offerat ptnet ad pfectionē
caritatē. A. Idē i. sū. con. eo. ti. q. 217.

Et hoc ultimum debet intelligi quo ad
ad salutem corporeā. q̄a quis nō obli-
gat exponere regularit̄ propriū corp⁹
p corp⁹ pximi sui. sed p salute anime
sic. cū aīa pximi icōpabil̄ sit p̄ciosior
corp⁹ nro. 2. 4. q. 3. si habes. vñ 7 sup̄ i
ordine caritat̄ pximū p̄ponē corp⁹ i
nro. 7 Tho. scda scde. q. 33. dicit mortalit̄
peccare qui q̄cūq; timore etiā corp⁹ palis
moris ommitteret pximū corrigere. qñ
ex hoc visilit̄ puideret eius salutē. B
Et hic ordo caritatis sub p̄cepto ē. ut
Tho. tradit scda scde. q. 44. A. Silt
etiā ē sub p̄cepto ut diligam⁹ meliores
uel magi diūctos plus alijs. ut ibidem
dicit Tho. 7 i sū. con. eo ti. q. 218. B

Utz magis debeam⁹ diligē melio-
res q̄ nobis diūctiores. R. fm Tho. scda scde. q. 26. Meliori qdē q̄a ē deo
pp̄ior mat⁹ bonū ex caritate debem⁹
velle. s. maiore ḡdū b̄titudis. quia ad
caritatē p̄tinet ut velit iusticiā dei ser-
uari. scdm quā meliores p̄fecti⁹ beati-
tudinē p̄cipiāt. s. tñ hō rōnabil̄ ma-
gis itense diligit diūctos. 7 b̄ tripl̄t. p̄
qdē itēsiori affectu diligit ad illud bo-
num ad qd diligit eos. q̄ meliores ad
mai⁹ bonū. 2. q̄a int̄ diūctos aliq sūt
nob̄ pp̄iq scdm nālē originē. a q̄ disce-
dere nō pnt. s. bonitas scdm quā aliq
appropinquāt deo pōt accedē 7 recedē.
augeri 7 minui. 7 iō possū ex caritate
velle q̄ ille qui ē mihi diūctus sit me-
lior alio. 7 sic ad maioris b̄titudinis ḡ-
dū puenire possit. 3. q̄a plurib⁹ modis
siue cāis diūctos diligim⁹. Itā ad alios
non habem⁹ nisi amicitia caritatē. s. ad
diūctos nob̄ habem⁹ alias amicitias.
scdm modū diūctiōis ip̄oz ad nos. ut
q̄a aliq̄s ē sanguine⁹ ul' oīx ul' oculis
uel ppter qdēq; aliud licitū. 7 ita ex
caritate plurimis modis diligim⁹ ma-

gis nob̄ diūctos. A. Idē in sū. con.
eo. ti. q. 218. Et conclusio ē q̄ meliores
debem⁹ plus diligē. q̄a hoc iusticia di-
uina requirit. Math. 12. ibi. Que est m̄
mea x̄. Sed possum⁹ optate q̄ pp̄ing
sint meliores. B

Utz diligē iimicos sit d̄ necessitate ca-
ritatis. R. fm Tho. scda scde. q. 25. Di-
lectio iimicorū tripl̄t pōt cōsiderari. p̄
mō ut diligant̄ inq̄tū iimici. 7 h̄ ē di-
ligē malū alteri⁹. 2. mō q̄tū ad nām.
7 sic i vli. 7 sic dilectio iimicorū ē de ne-
cessitate caritatē. ut. s. aliq̄s diligēs deū
7 pximū ab illa generalitate iimicos n̄
excludat. 3. mō pōt cōsiderari i spāli. ut
s. aliq̄s i spāli moueat̄ motu dilectiōis
ad iimicū. 7 illud nō est de necessitate ca-
ritatis uel salutē absolute. q̄a nec moue-
ri motu dilectiōis i spāli ad q̄libet ho-
mines singulariter ē de necessitate carita-
tis nisi scdm p̄pationē aī. ut. s. hō ha-
beat animū p̄patum ad hoc q̄ i singu-
lari inimicū diligeret si nccitas occur-
reret. Sed q̄ absq; nccitatis articulo di-
ligat p̄tinet ad caritatis perfectionē
A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 213. B

Utz sit de necessitate caritatis q̄ hō
inimico signa uel effectus exhibeat di-
lectionis. R. fm Tho. scda scde. q. 25. Sicut hō in cōi tenet diligere 7 non in
spāli nisi scdm p̄pationem aī. ut nunc
dictū est. ita signa 7 effect⁹ dilectiōis
que in cōi cōsueuerūt pximo. exhiberi
tenet etiā inimicis exhibē. puta cū ali-
quis orat pro oīb⁹ fidelib⁹. uel p toto
p̄p̄o. uel cū aliq̄s b̄nficiū i pedit toti
cōitati. tūc etiā hoc iimicis exhibere ē
d̄ necessitate p̄cepti. 7 cōtrafacere p̄tinet
ad liuorē vindictē. Specialia vero b̄n-
ficia ul' dilectiōis signa q̄ quis exhibet
p̄ticulariter aliq̄b⁹ q̄ exhibeat inimicū
nō ē de nccitate. nisi scdm p̄pationem

ai. ut. s. i. u. uet. i articulo necitat scdm
illud. p. 2. 5. Si esurierit inimic⁹ tuus
ciba illū. Sed h facē pter necitatis
articulū ptinet ad pfectionē caritat p
quā aliq⁹ cauet nō solū vinci a malo.
s. vult vicere i bono malū. q. a. s. nō so-
lū cauet ne ppter iuriā illatā ptabat
ad odiū s. etiā intendit inimicū ad suū
amorē ptabē. A. Con. his. p. se. ut in
sū. con. eo. ti. q. 214. B

¶ Utz iimicis veniā petētib⁹ tenea-
mur remittē. R. fm p. se. 3. sniaz. Ex
iuria uel dāno dato alicui solē in eo
cui fit tria oriti. s. tancor i affectu. sig-
rācoris i effectu. 7 actio iuris i iuriā
tē. Primū teneb hō remittē imo nūq⁹
i corde hēre. A. Math. 18. ibi. Sic 7 p
meus. B. Secūdū teneb hō remit-
tere veniā veracit⁹ petēti. i. p. o. emen-
dare scdm facultatē suā. de q pōt itel-
ligi qd or Lud. 17. Si reuersus fuerit
ad te dicēs. penitet me. oimitte illi. im-
mo etiā si nō petat. ut i primo. s. ocm
est. A. Istud imo. nō vī dictū p. se. ut
pōt colligi ex habitis i sū. con. eo. ti. q.
215. s. potius ei⁹ dicto aduersat⁹. Et cū
h dicto con. Albic⁹. ut nō debeat expe-
ctari petitiō. 7 istud videt⁹ verius. Nā
si nō oztācor teneri i corde. silt nec ab
eē ondi i ope. q. a. nō solū a malo s. etiā
ab oī spē mali abstinentū ē. i. Thesal.
c. fi. B. Sed tertiū nō teneb remittere
nisi ille satisfaciāt p posse. ut. c. si quis
dtristatus. 90. ois. 7. nō. in. c. ad aplice.
de re. iu. li. 6. 7 i remissioib⁹ ocoz iu-
riū. 7 eē d male. inotuit. cū dcoz dātis
ibi positis. A. Idoc satis claz ē. q. a. le-
gitime pōt peti estimatio iuriē etiam
ultra iteresse rez. eē de imu. ec. qm. li.
6. nisi ex hoc oziret pōderās scādālū
respectu salutis aīe uel corpis. q. a. in o-
dine caritatis h preferenda sūt. ut pōt

ostare ex dictis s. s. p. B

¶ Utz opa bona eē caritatē facta ali-
qd valeāt. R. fm Ray. Quis nō vale-
ant oirecte ad vitā eternā. tñ valēt ad
alia qnq. p. ad tollerabili⁹ iudiciū fu-
turū pferendū. de pe. ois. 3. si q. a. ut. A.
Ricardus sup 4. sniaz. ois. 13. dicit. q.
bonū 7 pnia acta i mortali sicut nō va-
let ad obtinendū regnū. ita nec ad re-
missionē penaz. q. a. ppter illud nō mi-
nuet⁹ pena p pccis poib⁹ debita. s. bñ
minozē penā sustinebit i inferno. quia
interi dū facit illud bonū cauet a ma-
lo. q. 2. occasiōe si faceret ampli⁹ puni-
ret⁹. Et ita dicit itelligendū dictū asse-
rentiū miorē penā sustinendā p p bo-
nū sine caritate factū. Sed h hoc videt⁹
qd legit⁹ i vita patz q cuidā scō patri
reuelatū ē de quodā q ppter luxuria
exclusus ē a paradiso q ppter abūdātes
ehyas quas faciebat liberat⁹ ē ab icen-
dio ignis. B. 2. ad tpalē pspitatē. de
pe. ois. 3. cauendū. 22. q. 2. si q. libet. 3.
ad h q. q. citius illustret⁹ ad pniām. de
pe. ois. 5. falsas. i. fi. 4. ad assuefactionē
bonozū opm. sicut faciebat olī beatus
Iohes. d. ois. 4. nō regnābāt. 5. q. a.
diabol⁹ nō h i eo tantā ptatē quantā
hēret si bona opa nō facēt. sicut Gregi
refert i dialogo. li. 3. c. 7. de iudeo q si-
gnat⁹ erat signo ctud q demones non
potuerūt ei nocē. A. Aduertendū tñ
q remuneratio q fit p talib⁹ opib⁹ fm
Ric. i loco pallato. nō ē ex debito iusti-
cie. s. solū ex dei clemētia. forte iō quia
q ex otumacia dēu meret⁹ sui pditio-
nē quō pōt extrinsec⁹ aliquid mereri.
B. Utz hō possit deo satisfacē p opera
extra caritatem facta habes. i. satisfac-
tio. s. xi. Et plura de caritate habes in
se. s.

¶ Utz opa extra caritatē exntiū vnq⁹

valeant. & fm Ray. Opa viua q̄ facta fuerūt ī caritate mortificātur p̄ sequēs mortale pctm̄. 7 si vera seq̄t̄ p̄n̄a reui uiscūt. Illa dō que nūq̄ viua fuerunt. puta q̄ in pctō mortali facta sūt. uiuē nō p̄nt. q̄a mortua nata fuerūt. vsus. Illa reui uiscūt q̄ mōtificata fuerūt. Vī uē nō p̄nt q̄ mortua nata fuerūt. Con. Tho. i. 4. dī. 23. A. P̄dictum dīxit Ray. in ti. de pe. 7 re. §. Itē circa idem q̄ritur. Tho. etiā in 3. pte. q. 89. arti. 5. 7 6. B. De cōfessione facta ex caritate uide. i. cōfessio p̄. §. 3. Vtq̄ occasione religionis sint p̄mittēda opa caritatis ī parētes. uide. i. religio p̄. §. 3.

Casus episcopi /
pales. Illos casus a q̄b nō pōt absol uere sacerdotes p̄ochialis. uide. i. cōfessio p̄. §. 3.

Cathecismus
7 exorcismus. Vtq̄ cathecismus
uenient debeat p̄cedē baptismū. & fm
p̄. in 4. sic. Nā in baptizādo re
q̄t̄ oza que sūt de nccitate fidei. q̄ sūt
tria. s. fidei susceptio. 7 eiusdē p̄fessio.
7 īpius obseruatio. Et p̄pter h̄ tria ca
thecismus inuentus ē. q̄a in eo fit īstru
ctio ad fidei susceptionē. fit etiā r̄nsio
ad fidei p̄fessionē. 7 p̄missio ad fidei
obseruationē. Et q̄a adultus p̄ se cre
dere 7 p̄mittere pōt regnāt h̄ ab eo per
seipm̄. In paruulo dō regunt p̄ vica
riū. s. p̄ patrinū qui ī p̄sona puuli cō
det Credo. Et sicut dicit Tho. duplex
pōt eē sensus. Vn̄ credo. i. ego puulus
q̄n ad p̄fectā etatē ueniā credam. uel
credo. i. ego patrin̄ op̄erā dabo q̄ iste
credat. A. Iste sensus ē maḡ ueniēs
Nā tenētes ad baptismū fidei uisores
sūt suscepti. de cōf. dī. 4. vos aī oīa.

B. Nec ē īconueniēs q̄ patrin̄ p̄ par
uulo p̄mittat. q̄a d̄ illis ad q̄ oēs tenēt
vnus aliū obligate pōt. Sec⁹ aūt ī his
ad que oēs nō tenent. Et si uicis q̄ pa
trinus sic obligat ad īstruendū puulū
de fide. R̄ndet Tho. q̄ nō ē ibi magnū
piculū q̄tū ad modernū tēp⁹. q̄a 7 pa
rentes pueri sūt xpiani 7 iter xpianos
nutriūt. Sec⁹ aūt erat ī p̄mitiua ecclia
q̄a tūc diligētior cura habēda erat. Et
sūt nūc eēt si p̄tes pueri eēt suspecti
de infidelitate. uel si puer iter īfideles
oueratus eēt. A. Idē etiā eēt si par
tes eēt suspecti ī morib⁹. Nā suscipiē
tes de baptismo sūt fidei uisores nō so
lū fidei sed etiā mor. vñ ī ocō. c. vos.
eis dī. Iō sp̄ eos admonete ut castita
tē custodiant. iusticiā diligāt. caritatē
teneant. Aī oīa symbolū 7 orōnē oīi
cā etiā vos īpi tenete 7 illis quosexe
pistis oīdite. Dicta etiā in h̄. §. nōnē
in sū. con. li. 3. ti. 24. q. 42. B.

Sz ad qd̄ p̄dest exorcismus? & fm
p̄. 7 Tho. i. 4. dī. 6. Habet effectū in
corpe 7 in aīa. q̄a minuit p̄tatē demo
nis. ne possit t̄m ī hōie sicut p̄us. ne ba
ptismū 7 alia bona īpediat. Sz p̄dicta
p̄tās tōlit ī baptismo tollit. sicut p̄sha
tāo p̄us flagellat⁹ ē p̄lo non egresso de
egypto. 7 postea tōlit ī mari rubro. qd̄
ē figura baptismi. submersus ē. A. Idē
ī sū. con. eo. ti. q. 43. ubi etiā dī q̄ circa
hūc effectū cathecismi p̄tes fuerūt opi
niones. Sz qd̄ dīctū ē meli⁹ uidet. B.
Quid significēt sacralia alia q̄ sūt aī
baptismū ī cathecismo. uide s. baptis
m⁹ 6. §. 3. Per cathecismū īpediē m̄i
moniū p̄hēdū. i. īpedimētū 6. §. 2.

Cautio
Nō ē cautio
q̄n simplr pōit
ītelligit nuda p̄missio. Sz per
cautiō idoneā siue sufficiētē ītelligit

fidei iussoria uel pignoratitia. ut nō ē ē d
pigno. cū ostet. A. In glo. B. De hac
uide s. absolutio q. 3. si. A. De hētiā
dī s. absolutio p. 3. 17. in additiōe. B

Cecitas men-

tis. Vt p. cecitas mēd sit pētī.
R. fm Tho. sēda sēde. q. 15. Greg. 31.
moral. ponit cecitatē mētīs inter vitia
que cānt a luxuria. Ad cui⁹ vitij itelle
ctū ē sciendū q. pncipiū itellectualis
visionis ē aliq d itelligibile pncipiū p
qd hō itelligit alia. cui qd ē itelligibili
pncipio mēs hōis pōt itēdere. Et q. ei
nō itendat pōt duplī otigē. Qnq. qd ē
ex hoc q. hō volūtātē spōtaneē se auer
tentē a cōsideratione talis pncipij. fm
illud ps. Noluit itelligē ut bñ ageret.
Alio mō p occupationē circa alia. que
magis dīstrahūt q. ab īspēctiōe hō pnci
piij auertit. fm illud ps. Supcecidit
ignis. s. ocupie. 7 nō viderūt solē. Et
utroq. mō cecitas mētīs ē pētī. Sed
qn est ex nālī defectu. ut ī amentibus
nō ē pētī. A. Idē ī sū. con. lib. 3. ti.
30. q. 209. B

Censura eccle

sia stica. Nō ē cēsūre tria opre
hēdunt. s. īndictū. excoicatio. 7 suspē
sio. extra de dō. sig. q. renti. Et de sin
gulis hōz vide. ī. in vocabul. pprijs. ut
ī. excoicatio. 7. ī. īndictū. 7. ī. suspē
sio.

Cessatio a diui

nis. Cessat qnq. ī aliq ecclia a
diuinis. ppter iuriā uel offensam ali
cui de ecclia uel ecclie factā. Et tūc po
sito q. etiā aliq. de canonicis q. statue
rūt cessatiōē a dīnis ibi celebraret nō
īcurrēt irregularitatē. q. nō ē īterdi
ctū ordinatiū. ut pīc Inno. ex dīappel.

oilectis filio decano. Et nō o. cessari a
diuinis p capitulū collegiū uel aliqē
uentū alicui⁹ ecclie. nisi vocat oibus
put sūt vocandi ad electionem. 7 nisi
deliberatiōe hita diligētī. 7 p. h. regli
to uel clīco uel laico cuiuscūq. dignitatē
aut cōditiōis uel stat⁹. p. cui⁹ iuriā uel
offensam vī cessatio faciēda. q. iuriā
offensam emēdet. 7 si noluerit emēda
te nō poterit cessari. Q. si pcedat pdcō
mō 7 cesset. ex tūc tā p. eo. q. cessant
q. eius q. quē cessat. ī. vñ mēsem p se
uel p. curatore cōtinuat dieb. ad sedē
aplicam tenent se pntare. A. Immo
iter arripe. ut ī textu. ī. al. f. ubi etiā
p. q. debet ita cōtinuare. ut q. cito cōmo
de poterūt se aplico cōspectui repntent
B. cū actis 7 munimētis negocij. nisi
p cōcordiā ista dictū tēp. cessaret ipsa
cessatio. Et sic p. t. b. veniētib. uel vna
7 nō altera veniēt. ps culpabilis pu
niat. Et nihilomin⁹ si ps q. cessauit nō
veniret nec mittēt. nō seruabit cessatiō
nec valebit. ex. de offi. o. 2. q. uis. lib. 6.
A. Ibi dī. Sate īsup a dīnis cessante
supra scripta tā in cessando q. ī venien
do seu ī mittēdo ad sedē aplicā nō ser
uante. nō seruet ipa cessatio. sed ea nō
obstāt. ut pus ī ipa celebrēt. Et con.
pdictis Albizicus. B

Qui volūt cessare a diuinis debent
causam idoneā cōscribē in instrumēto
publico uel patētib. lēis cū autēticis
sigillis. A. s. pprijs qn hoc collegium
facit. uel cū vno sigillo vnius alterius
autentici. ut ī textu. ī. allegato. B. Et
assignare illi q. quē cessare itendūt. Q.
si hoc ptermiserit uel cā nō fuisset iue
ta canonica. restituēt oīa q. tēpore ces
satiōis pcepunt de ecclia illa ubi cessa
tū ē. 7 q. p illo tpe debēt eis de ecclia nō
pcipiet. 7 ei q. quē cessauerūt. de dānis

7 iurijis satisfaciunt. Si. vō cā fuerit iu-
dicata canonica. tūc illi q occasione de-
derūt cōdēnādi sūt ad oē itereffe cano-
nicū. Et ad certā quātitatē taxādā ipsi
ecclesie in q cessatū est. ouertēdā ī cultū
diuinū. ex d offi. o2 si canonici. lib° 6°.
A. Vbi p3 q2 oca quātitas taxat supio-
ris arbitrio. B

Qui ad agguationē cessatiōis ima-
gines crucis. bte virginis. 7 alioz scōz
irreuerēter tractāt. pferunt vzticis.
ul' spinis supponūt. ul' aliqd huiusmōi
faciūt. reprobat. 7 grauit sūt puniēdi
ex de offi. o2. si canōici. li° 6°. Qualiter
gnālē cessatiōē a oīnis religiosi tenēf
seruare. vide. ī. iterdictū p. §. xi. qui
incipit. Qn sentētia.

Cimiteriū habet eandē
imunitatē quā ecclesia quo ad
oīa capitula. q vide. ī. emunitas ecclesie
7 emunitas cōfugientiū. Et hoc pter q
i ouobz casibz. s. q nullus mortu° o2 ī
ecclesia sepeliri. ut. ī. emunitas ecclesie. §.
2°. 7 q laici in choro esse nō debent. Is
Ray. 7 Hosti. A. Idem ī sū. con. li° p
ti. 14. q. 6. B

Cimiteriū pollutū esse cēset qn ec-
clesia ē polluta effusiōe sanguis uel se-
minis. Dico si sit otiguū ipsi ecclesie. Et
anq; reconciliatū sit nō d3 in eo aliq
sepeliri. Sec° si cimiteriū ipm esset re-
motū ab ecclesia. S3 eo pollutio cimite-
rio nō ē polluta ecclesia. ne min° dignū
trahē videat ad se maius dignū. ex de
ose. ec. si ecclesia. li° 6°. Et nō ē cimiteriū
vnū s3 plura qn paries ē in medio l3 sit
ibi porta. A. s. q itur de vno ad aliud
ut ī pallegato. c. B. Vn vno violato
nō ē violatū altez. ut ī dco. c. Circa cō-
secratiōē cimiterij vide. ī. cōsecratiō
4. §. p. et 2°.

Claues put hic sumit ē
potestas ligādi
atq; soluēdi. q ecclesiasticus iu-
dex dignos o2 recipere. 7 idignos exclu-
dere a regno ut p3 4°. snia 2. 7 p glo. Je-
ro. sup Math. 16°. A. Ray. vō dic q cla-
ues h dicūt scia discernēdi inf pcrīm 7
pctm. 7 ptās ligādi atq; soluēdi. ois.
20. §. p. Pe. vō ut ī sū. cō. li° 3°. ti. 34. q.
171. ois q clauis ē qdā ptās spūal. sup-
nālī a deo data 7 infusa. nō inata nec
acq̄sita. De oēs tēdūt ad idē. sed vna
magi declarat aliā. Diffinitio. n. Ray.
ōndit q ptati o2 anecti snia. Ista vero
Pe. idicat a quo ē hec ptās. B

Quot sūt clauis? fm Tho. ī 4°
ois. 18. Quia p clauē ut nūc oīctū ē. iu-
dex o2 dignos recipere. 7 idignos exclu-
dere. indiget iudicio discretiōis q ido-
neitate iudicet 7 indiget ipso actu rece-
ptionis. 7 ad utrūq; eoz ptās qdā seu
auctoritas requir. Et scd3 h due clauis
distinguit. Vna qz p̄tinet ad iudiciū
eius q absoluēd° ē. Alia ad ipaz abso-
lutiōē. Et he due clauis nō distinguit
in essentia auctoritatis. qa utrūq; sibi
ex officio op̄tinet. sed ex op̄atiōe actus
quoz vn° aliū sup̄ōit. Itā clauis que
oī ptās ligādi 7 soluēdi īmediate apit
sed q oī scia discernēdi. oīdit cui api-
endū sit pillā. De his clauibz h. ois.
20. §. p. A. S3 ut p3 ī sū. con. li° 3°. ti.
34. q. 172. Ray. dic. Credo veri° esse q
nō ē nisi vna clauis q ē ptās siue iuril-
dictio. Dicūt tñ p̄tialiter clauis ppter
plures ei° effect°. q sūt ligare 7 soluere
claudē 7 apire. adi star clauis māl. Et
q alicubi īueniūt scia oīctā ptati nō ē
io q scia sit clauis. sed qa nccia ē ptātē
hnti. sicut lucerna ī tenebris ābulāti.
ne al' se qd ait dñs Math. 15. Si ce-
cus cecū ducit zc. Con. Pe. dicens. In d

sole potētia liq̄faciēdi 7 idurādi vna
ē i radice 7 due i effectibz. Sic vna tñ
ē clavis i radice. s̄ due i effectibz. B.
¶ Hāz claviū seu huius clavis vsus ē
ad apiendū 7 claudendū fm̄ se. sicut
7 clavis materialis. s̄ differenter quia
clavis mālis p̄t p̄ncipalit̄ est ad clau-
dendū. 7 ex cōti ē ad apiendū. Clavis
vō spūal̄ ecōtra. p̄ ē ad apiendū 7 scda-
tio ad claudendū. A. Et fm̄ eundem
se. ista clausio fit tripl̄t. Vno° quo ad
culpā nō absolūdo ab ea. Alio modo
q̄ ad penā sensus ligādo tpali penā. 3°
mō quo ad penā dāni p̄nāam excō-
catis ut i sū. con. eo. ti. q. 173. Idē etiā
pōt itelligi de alijs cēsuris. ex de vbo.
figl. q̄renti. 7 s̄. cēsurā. Et ut p̄ in sū.
con. eo. ti. q. 172. dic̄ idē se. q̄ p̄tās li-
gandi atq̄ solūdi itegrat̄ ex duobz. s̄
ex p̄tate ordinis. 7 ex p̄tate iurisdic-
tionis. Iurisdic̄tio. n. dat materiā. p̄ma
ḡ p̄tās clavis ē eēntialiter. secūda ac-
cidētaliter. B.
¶ Soli sacerdotes hñt claves. q̄ fm̄
Tho. i. 4. ois. 18. 7. 19. solis sacerdotibz
data ē h̄ p̄tās a dño. ubi ait. Quoz re-
miseritis p̄tā. Jōh. 20. Nec obstat
q̄ soli Petro dictū ē. Tibi dabo claves
regni celoz. Math. 16. q̄ illud fecit do-
min⁹ ad demōstrandū ecclesie vnitatē
ut oēs a Petro 7 successoribz suis acci-
perēt sue p̄tatis originē. 24. q. 1. q̄cūq̄
7. c. loq̄tur. Et h̄ oēs sacerdotes habe-
ant p̄tātē claviū q̄tū ad ordinē. nō tñ
hñt vsū p̄tatis. q̄ deficit eis iurisdic-
tio q̄ mīstrat mām. vñ q̄ nō h̄ iurisdic-
tionē super subditos pōt dici q̄ q̄tū
ad hoc nō h̄ vsū claviū. Sed tñ sacer-
dos malus q̄uis sit grā puatus nullo
mō puatur vsū claviū i quo ip̄e nō est
agēs p̄ncipale s̄ instrumentale. s̄ Tho.
sūt se. 7 Ray. A. Doc̄ itelligitur de

sacerdote ab ecclia nō abscoiso qui h̄ sit
mal⁹ tñ vñt claviū instrumentāliter. i.
loco dei. ut i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 174. 7
175. ubi etiā oīa p̄dcā notant̄. De hoc
i. s̄. se. B.

¶ Vñ scismatici. heretici. excōicati.
suspensi. degradati habeāt vsū claviū.
R. fm̄ Tho. i. 4. ois. 19. Habet q̄dem
vsū i se quantū ad eēntiā. s̄ talis vsus
īpedit̄ ex defectu materie. q̄ talibz ec-
clesia subtrahit subditos ut simp̄t ut
ad tēpus. vñ quantū ad hoc puati sūt
vsū claviū. A. Con. se. ut in sū. con.
eo. ti. q. 176. B.

¶ Quid operetur vsus claviū? R. fm̄
Tho. 7 se. ubi s̄. Opas̄ instrumentālit̄.
disponēdo ad grām 7 iustificationē. n̄
aut̄ p̄ncipalit̄ 7 imēdiate ip̄am grām
7 iustificationē efficiēdo. q̄ s̄ ē sol⁹
dei. Sed sicut ad mūdationē originā i
baptismo valet ablutio. ita ad emūda-
tionē actual̄ valet absolutio. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 177. ubi addit̄ fm̄
Tho. q̄ si an̄ absolutionē sacerdos ali-
qs nō fuisset p̄fecte disposit⁹ ad grām
suscipiendā. i. ip̄a cōfessioē 7 absolutioē
faciāli grām cōsequēti si obicē nō ponēt
Idē se. 7 addit̄. q̄ sufficienti contrito
dat̄ ibi augmentū grē. B.

¶ Qualiter p̄ claves sacerdotes dicāt
soluē uel ligatē? R. scdm̄ Ray. Tribo
mōis. p̄ ligat 7 soluūt. i. oñdūt aliquē
ligatū uel solutū a deo. Vñ oīs Lud.
17. Leprosos p̄ se p̄us mūdavit. deide
ad sacerdotes misit q̄ iudicio ostēde-
rēt mūdati. A. Immo videt̄ q̄ nō so-
lū oñdant absolutū. sed etiā absoluāt
instrālit̄ tñ. ut s̄. s̄. p̄xio. 12ā h̄ vera
cōtritio refuscitat p̄cōrē. remanet tñ
adhuc ligat⁹. donec si pōt sacerdoti se
p̄ntet. 7 ab eo fuerit absolut⁹. 12ā cōtri-
tio ab hac obligatiōe nō pōt libare. de

pe. ois. i. nō pōt. 7 d. pe. 7 re. c. ois. Nū
7 ois. Laqaz ab eo resuscitatu ddit ois
cipul absoluēdū. Joh. xi. B. z. soluit
qn a pctō sacratit absoluūt 7 ligāt ad
pniam pagēdā. A. In sū. con. eo. ti. q.
178. ubi h pōnūt. or q. z. mod. ligādi
ē cū satisfactiōe pnie iponūt penitēti
bus. soluēdi vō cū aliqd oimittūt. uel
peā purgatos ad sacroz coionem ad
mittūt. B. Nū Leo papa. Xpūs hāc
pōsūt ecclie tradidit prātē. ut ois tēti
bus pnie satisfactiōe oarēt zc. de pe.
ois. i. mltiplex. 3. ligāt vel soluit p ex
cōicationē. Et ad istos oēs mōs pōt cō
uēire illud. Qd cūq. solueris sup tēā zc
q. locū h. cū sacerdos iuste iudicat li
gādo ul' soluēdo. A. Oia pdcā pleni
hnt in sū. cō. oca. q. 178. B. De q. mā
q. tū ad excōicationē vide. s. absolutō
7. i. excōicatio p totū. De absolute
pctōz 7 pnia vide. s. absolutio 6. 7. i.
ofessioz. 7 ofessio p totū. 7. i. pnia p to
tū. 7. i. p. c. m. p. to. Et p dīcā expōnē li
gādi 7 soluēdi. hēs. i. sacerdos. s. p.

Clericus p coiter
Ad B.
q. q. sit vere clīc. nō sufficit q.
sit līat. nisi hēat aliquē ordinē clerica
lē ul' saltē p mā tōsura ab eo q. dāe pōt
A. Per p mā. n. tōsura q. s. s. tūit. de
ric. ex de eta. 7 q. l. cū otigat. B. Tū
q. diu h. solū p mā tōsura uel mīores
ordines pōt si voluerit deserere clerica
tū. ut. s. apostasia 4. s. z. et 3.

Clericus ornatur 7 ē duplici orna
mēto. i. interiori 7 exteriori. Interi^o or
namētū cōsistit i otutibz q. b. debēt esse
ornati clerici 7 pēpue sacerdotes atq.
plati. ne al' male sedētes i cathedra. ca
thedre iuriā faciāt. 40. ois. multi.
Exteri^o ornamētū cōsistit i q. tuoz. p. in
icessu. ut nō currēdo s. moderato 7 eq.
li gressu icēdāt. ut sic maturitatē 7 eq.

lītatē idicēt mēd. 4. ois. s. vld. Nec in
solo icessu. s. etiā q. oculos ligat 7 oia
mēbra debēt clerici sub freno castitad
7 modestie coertē. 6. q. i. ex merito. 32.
q. 5. nec solo. 2. i. hitu. ut nō deferant
vestes icifas 7 ligulatas. A. s. stapa
tas. Ligula. n. fm Catholicō ē pua lin
gua 7 p silitudinē pōt icifura accipi ve
stis q. i. modū ligue solet fieri. Et inde
ligulat. i. sic icifus. Nū 7 i sū. con. h. 3.
ti. 7. q. i. ubi h. oia pōnūt q. fuerūt ori
ginalit oca Ray. or. Nō deferāt vestes
icifas. i. ligulatas ad modū ioculatorz.
B. neq. vari coloris. nec rubeas. neq.
virides. neq. nimis lōgas neq. breues.
Itē neq. de serico. sed de lana nō nimis
pēiosa uel vili. 41. ois. s. p. Et pēpue i
hitu debēt se cōformare q. tū pnt ill' inē
q. s. viuūt seruata sp. honestate. ar. ois.
4. s. erit. 7 ois. 30. si q. s. viroz. A. Nec
oia i oca. q. i. i sū. con. ubi etiā addit q.
i hitu pōt cōphēdi etiā tonsura. q. co
mā 7 barbā debent deponē. ex de vi. 7
hone. cle. cleric. p. B. Et nō q. ex cā
timor. pēgrinatiōis. ul' alia fili licitū ē
clerico habitū trāsfōrmare. 21. q. 4. epi
ex de vi. 7 ho. cle. cleric. 2. A. In h. c.
clerici. or d. cā timor. In dco dco. c. epi
or de cā pēgrinatiōis. q. n. s. longo tpe
ābulatēr. ut ibi or. De fili cā i oca cā
pitul. nō or. Nec etiā puro q. cā pēgr
inatiōis etiā lōgissime si cā tū modū ista
nō ad sit debeat ita hitū trāsfōrmare q.
clīc. nō appareat. Hoc. n. stricissime p.
hibet. ut i. c. otigat. 2. ex de sen. exco.
S. forte p. p. dīcā lōgā pēgrinationē
licet vestes ferre breuiores. Et i pālla
to. c. clerici plura alia de fili mā pōnūt
B. Quicūq. aut clīc. virgata ul' pita
uti vestē publice sine cā si bñficiatus
ē. suspēsus ē a fructu pceptione p sex
mēses. Si nō ē bñficiat. 7 ē i sacris citra
sacerdotiū. per idē tēp. est inabilis ad
dz

bñficiū obtinendū. Si h̄ dignitatem
uel bñficiū cū cura uel ē sacerdos aut
religiosus ē suspēsus p annū a bñficio
7 p idē tēp̄ ē inhabilis ad obtinendū
q̄d cūq; bñficiū eccl̄asticū. ut i cle. qm̄
de vi. 7 ho. cle. 3.º cōstitit clericorū orna-
mentū exteri⁹ i cibo. de q̄ vide. i. gula
p totū. 4.º i potu de q̄. i. ebrietas. §. 3.º 7
i. sobrietas. §. p. 7. 2.º

Clericus h̄ deferre rasurā in modū
corone sup̄. 7 tōsurā capilloz ab infra.
Cui⁹ rōnē affigūt Tho. i. 4.º sen. ois. 24.
qa corona ē signū regni 7 pfectiōis cū
sit circularis. Illi autē q̄ oīnis mīsterijs
applicāt adipiscūt regīā dignitatem. 7
pfecti i orate eē debēt. Cōpetit etiā eis
subtractio capilloz ex pte supiori. ne
mēs eoz tpalibz occupatiōibz a orēpla-
tōe oīnoz retardet. 7 ex inferiori p tōsu-
rā. ne eoz sensus tpalibz obuoluant.
Cōuersi etiā tōdent ppter tenūciationē
tpaliū. s̄ nō radūt. qa nō occupāt oīui-
nis mīsterijs in qbz oporteat eos oīna
mēte orēplari. A. Idem in sū. con. li.º
3.º ti. 7. q. 3. B

In diuiniō clicorū sūt p̄cipue sex ob-
seruanda q̄ hñt ois. 44. diuiniā. Ut vi-
delz vita absentii nō mordeat. Ut p̄-
tes nō irrideāt. Ut iania sclarū nō re-
citantur. Ut oba sacre lectiōis legāt 7
audiant. Ut cib⁹ nō nisi ad sustentatio-
nē sumat. Et ut i p̄ncipio 7 i fine lau-
des deo referāt. s̄ ibi. 7. c. p. reuerētia.
A. In allegat iuribz nil or̄ de istis lau-
dibz. s̄ eadē ois. c. ut nō liceat. ubi or̄.
Iñdō clicos uel laicos religiosos añ
factā horā diei tertiā inire diuiniā. nec
aliqn clicos nisi hymno ocō edē panē
7 p cibos grās auctori deo referre. B

Cleric⁹ o; i bñficio residēt i eo sua
officia iplēt. Et illi q̄ nō iplēt s̄ volup-
tatibz vacāt fm̄ Vl̄. nihil hñt iur̄ i rebo
eccl̄asticū. 7 si recipiūt. tenēt restitue.

Reddit⁹. n. eccl̄iaz sunt stipēdia serui-
tutū. Vl̄. 7 iura idixerūt cleric⁹ psona-
lem residentia. q̄ tñ in multis casibus
pmittūt absentia otinue uel ad tēpus
Tñ qcqd sit. de foro otētiōso videtur
sufficē ad salutē si ipe sua cura 7 ip̄sis
puidet q̄ eccl̄ia decenter officiet 7 p̄ps
sufficienter regat. 7 ipe honeste vite 7
moz bonū exemplū subdiā ostēdat. 7
iterdū p se ad locū accedat. 7 de p̄dict
certificet. 7 qñq; p se officiū exoluat.
A. Iñdō sic dic̄ Vl̄. s̄ ait. Et p se oīuinū
officiū diligēt exoluat. 7 mīsterijs scdm̄
possibilitatē bñficiū puideat sufficiēt.
ut i sū. con. lib.º p. tit. 7. q. 29. Et ex h̄
videt colligi q̄ clericus exñs i mortali
teneat ad restitutionē pceptoz ex bñ-
ficio illo tpe. qa nō potuit bñficio debi-
te deservire. nec oīuinū officiū diligēt
seu oueniet exoluē. p̄ferti si sit notor⁹
cū glibet pctōz notor⁹ sit ipo inre su-
spēsus. ut p̄t colligi ex nōd i sū. con. li.º
3.º ti. 29. q. 3. 7. 5. Et idē videtur posse
dici de illo q̄ ex i deuotiōe 7 lata negli-
gētia nimis celerit uel al̄ dissolute seu
irreuerent̄ oīc officiū qa sic nō diligēt
exoluit. 7 qa facit s̄ pceptū eccl̄ie in. c.
dolētes. de cele. mis. B. Tuti⁹ tñ ē si p
se otinue faciat. Reliq̄ vide. i. residen-
tia. A. Ibi lat⁹ or̄ de hac residentia. Et
ex ibi dic̄ p̄t patē q̄ nō solū ē tuti⁹ p
se residē. s̄ etiā ē necessariū i bñficio cu-
rato. 7 qñq; etiā i alijs. B. De trāsitu
clicorū de eccl̄ia ad eccl̄iaz vide. i. trāsit⁹.

Clericus 2.º s. q. dī
ci a q.
busdā actibz sclaribz sunt re-
moti. Iñdō. n. debēt itendē negotiatiōi
de rebz vēdendis 7 emēdis 7 h̄. ex ne-
cle. uel mo. c. p. et. 78. ois. fornicari. De
h̄. i. negociatio. §. 2.º et. §. añp̄t. Item
nec q̄stioibz i iudicio seculari etiam si
bñficiū nō hñt. oāmō sint i factis. siue

etiā sint i mioribz 7 hēant bñficiū. 7 bñ
nisi pro se 7 miserabilibz psonis. eñ de
postu. c. p. A. Ibi etiā dñ. peccātia sua
B. 7 86. dñ. peruenit. uel nisi suā uel
suoz iuriā psequatur. 4. q. 6. oibz. A
Ibi nō dñ nisi de iuriā ppria. Sed etiā
p dñctis pōt agē i qñqz honesta cā si
necessitas imineat. ut i. c. cū sacerdot.
eñ de postu. B. Itē nō pñt suscipere
gubernationes alienaz terū seu procu
rationes alienoz negocioz. Bñ autē
pñt suscipe tutelas a legibz ipositas. s.
7 curam orphanoz 7 viduaz que ide
fense sunt. A. Aut eaz personaz que
maxie ecclesiastico idigent adminiculo.
ut i. c. i. allegato. B. Et etiā de licētia
epōz gubernacula ecclesiasticaz rez.
ut i. dñ. c. puenit. Et vide. i. tutela. §.
z. 7. An dñ clericus possit exercē ali
qđ artificii uel culturā possessionū 7
hñ. vide. i. negociatio. §. pñt. Et an pos
sit exercē officii tabellionat⁹. vide. i.
tabellio. §. z.

Clerici nō debēt mīstrare i taberna
nec in ea comedē uel bibē nisi cā neci
tatis i pegrinatōe. 44. dñ. nō oportet
p. 7. c. nulli. 7. c. clerici.

Clerici q relicto clericali hitu por
tat arma. si tertio moniti nō deponūt.
pdūt puilegiū cñcale. eñ de sen. exco. i.
audiētia. Sñt etiā si nō sint moniti 7
imiscēt se tyrāpnidi 7 enozmitati. eñ
de sen. exco. cū nō ab hoīe. pñt tñ arma
portare modo quo dñ. s. bellū z. §. p.

Clerici goliardi aut buffones. A.
i. ioculatores. ut pñt i. tex. i. allegato. 7 glo.
ibi dñ q pñt ē vulgare gallicū. scdm
vulgare tuscoz. B. si bñ pñt exercu
etint carēt puilegio clericali. A. s. oī.
ut i. texto pñt. B. Et eodē modo si
miori tpe 7 admoniti nō destiterit. eñ
de vi. 7 hone. de. dñ. li. 6. A. Ibi

pñt requirē trina monitio. B.

Clerici q carnificiū macellarioz. seu
tabernarioz officii publice faciūt. A.
psonalit. ut i. c. i. allegato. B. si 3. mo
niti. A. nō statim. ut ibi. B. nō desi
stāt seu resumāt. 7 si sūt diugati pdūt
puilegiū clericale. A. oīo. ut ibi. B.
Iñ diugati dñ q icēdūt ut laici pdūt i
psonis. A. Sed si nō icēdant ut laici
pdūt in rebz tñ. ut ibi. B. qñdiu hoc
agunt. A. In textu de. diocesaniis ad
lram sic dñ. Si moniti ab his nō desti
terit aut ipsa ut pmissū ē exercēdo re
sūperit qñqz diugati oīo. Iñ diu
gati dñ in rebz. 7 si oīo icēdāt ut laici i
psonis puilegiū cñcale qñdiu pmissis
istiterint eo ipo amittāt. B. De vita
7 hone. de. clerici. li. 6. diocesaniis. in
de. eo. ti. A. In pñdicto. c. dñ. nihil d
bñ pñt s. solū qđ dñctū ē i pñdicto. §. B.

Clericus diugat⁹ si dñxit cñ vnica
7 vigne 7 deferat tonsurā 7 vestes cli
cales retinet puilegiū clericale i duobz
s. q pcutiēs eū ē excoīcat⁹. 7 q nō pōt
distigī nec odēnari a iudice scñari. nec
ciuilis nec criminalis. In ceterz dñ non
retinet. Itē si nō defert tōsurā 7 hitū i
nullo retinet. eñ de de. diu. clerici. li.
6. Qñ clericus pñt iudex eē uel iudi
care. i. iudex z. §. p. 7 6. Et p qñ act⁹
clericus i mioribz pdūt puilegiū cñcale
vide s. apostasia 4. 7. pñt. 7. vld. Et q
negocia clericis sūt infēdicta. i. negoci
acio. i. tribz vltimis. §.

Clericus 3.º s. qñtū
ad co
habitationē muliez. 7 hone
statē. Clerici nāq nō debent habitare
cū mulieribz. dñ. 32. hospitoliū. 7 dñ.
81. legit. Iñ cohabitatio ē aliqñ adulte
rii occasio. i. 8. q. z. diffinim⁹. Excipiūt
mī. soroz. amita. mātera. A. Amita

d 3

est foror p̄ris. matertera v̄o m̄ris sc̄dm
 Catho. B. Et generalit̄ p̄ lineā trāf-
 uetale oēs cōsanguine q̄ sūt infra secū.
 oñ ḡdū. ar. ois. 8i. cū oibus. S; p̄ lineā
 ascēdētū 7 descēdētū vsq; ad quartū
 gradū. ar. ex. de cōsan 7 affi. nō debet. 7
 ois. 32. iterdixit. 7 ois. 8i. cū oib; . 7. c.
 volum⁹. Et est rō. q̄a i istis sedus nāle
 nihil p̄mittit seui cōm̄is suspicari. ex
 de coha. de. 7 mu. a nobis. ex de p̄supd.
 cū i iuuetute. A. In allegat iurib; nō
 clare mōstrat de isto q̄rto ḡdu ad hoc
 p̄positū. s; tñ idē dīc Ray. ut i sū. con.
 li. 3. ti. 30. q. xi. Idē etiā dīc glo. in. c. p̄
 ex. de coha. de. 7 mu. assignās aliā rō-
 nem videl; q̄a v̄r q̄ in ista lineā recta
 āplius possit extēdi p̄missio q̄ i colla-
 terali. Et bñ. q̄a i lineā recta quāto gra-
 uis ē distātiō tāto ē antiq̄or p̄sona 7
 m̄ioris suspitiōis. 7 p̄ oīs maioris p̄-
 missiōis. 32. ois. iterdixit. B. Et hoc
 intellige nisi hērent secū pedisseq̄s uel
 aliq̄s mulieres suspectas. A. Ad h̄
 facit. 8i. ois. legi. B. Porro etiā cum
 pus dīctis cleric⁹ nō o; hēre imoderatā
 familiaritatē. ne cōtēptibilē hēat. 33. ois.
 q̄rūdā. Possūt etiā vltra p̄dictos ḡd⁹
 h̄itare. si eēnt antiq̄ 7 nō suspecte. ois.
 8i. femias. 7 i p̄dco. c. iterdixit. i. fi. A.
 P̄nt etiā h̄itare aliq̄ affines 7 domesti-
 ce. 8i. ois. cum oib; ubi ex cōcilio Car-
 thagin. ois. Cū oib; n. cleric⁹ extranee
 femie nō cohabitēt. s; sole m̄res auie 7
 matertere amite forozes 7 filie frat̄.
 aut foroz 7 quecūq; ex familia come-
 stica ex nccitate etiā anteq̄ ordinatē
 iā cū eis habitabāt. uel si filij eoz iam
 ordinatis parentib; vxozes acceperunt.
 aut seruis nō h̄ntib; in domo quas ou-
 cant aliūde oucē necessitas fuit. h̄ ibi.
 Item p̄t cohabitare vxoz i p̄ius clerici
 añ ordinationē habita q̄ caste regēda

est. 8i. ois. volumus. Qd̄ intelligit̄ qñ
 vxoz ē iā vetula 7 nō suspecta. ut i oca
 q. xi. 7 i sū. con. nōtur. Item sciendū q̄
 cū n̄sa suspecta debet cohabitari etiā
 stricteissime cōsanguinitatē. ex de coha.
 de. 7 mu. c. p̄. ubi ois. Inhibendū q̄q;
 est ut nullus sacerdos femias de q̄bus
 suspitio p̄t esse retineat. sed neq; illas
 q̄s canones cōcedūt matrē amitā 7 so-
 rozē. q̄a instigāte diabolo etiā in illis
 scelus p̄peratū repitur. 7 etiā i p̄dis-
 segs earūdē. Sed si quā de his necessi-
 tatē habēt p̄s byteri habeāt i vico aut
 in villa domū lōge a sua ouersatiōe. 7
 ibi eis que sūt nccia admistrēt. Prohi-
 bēdū quoq; ē ut nulla femia ad altare
 p̄sumat accedē. aut p̄s bytero m̄strare
 aut ista cācellos stare uel sedere. h̄ ibi.
 Sed ut h̄r in sū. con. oca. q. xi. vident̄
 aliq̄ intelligē hūc textū. qñ cōsanguine
 h̄nt secū pedissequas exneas. S; certe
 decre. p̄derat suspitiōnē nō solū pedis-
 seq̄. sed etiā ip̄az cōsanguineaz. ibi.
 quia instigāte diabolo ē. Vñ etiā si
 nō habeāt secū exneas. debet cōsangu-
 neaz suspectaz cohabitatio vitari. ut
 sup h̄. c. sentit glo. oicēs. Qd̄ ois h̄ itel-
 lige de suspectis cleric⁹ iuuenib; 7 mu-
 lierib; suspectis. q̄a si suspecte sūt non
 debēt secū manere. 34. ois. quorūdā.
 Cōtraria loquūt̄ de illis mulierib; de
 q̄b; nulla ē suspitio mali. Itē fm Goff.
 7 Hosti. ep̄s 7 religiosus indistincte nō
 p̄nt cū aliq̄ etiā cōsanguinea h̄itare. ar.
 oca. c. q̄rūdā. 7 i Auten. de sanctissimis
 ep̄is. §. ep̄m. coll. 9. 7 de monachis. §.
 cogitandū. coll. i. Ray. v̄o dīc. Licet h̄
 tutū 7 honestū esset tñ nō obstant eis
 illa iura. q̄a. c. quorūdā. loq̄t̄ qñ imo-
 deratā familiaritatē ep̄s hēbat cū filia
 cui⁹ occasiōe vilis ac cōtēptibilis a sub-
 oitis hēbat. c. vero sane. loq̄t̄ de vxore

epi que oio oꝝ itrare religionē. Is i oca
q. xi. i. sū. con. 7 simū verū vñ. 12a de
religiosis exp̃sse hñ. 18. q. 2. diffinim⁹.
De epis vñ i oco. §. ep̃m. Et sicut non
dedignat̃ leges sacros canones imitari
ita 7 sacroꝝ statuta canonū p̃ncipum
cōstitutionib⁹ adiuvant̃. extra de noui
opis. nū. c. p. B

Utz clicus i continēs 7 fornicarius
sit suspēsus 7 debeat in officijs euitari.
Rē? Quilibet p̃ mortali pctō ē suspē-
sus quo ad se. tñ talis nō ē suspēsus q̃
ad alios. nec debet i officijs euitari. nisi
si pctm̃ ē notoriū. ut q̃a dānatus est de
illo. aut sponte cōfessus ē i iure. A. uel
etiā nō spōte. q̃a hec cōfessio nō fit in
c. q̃ sitū. i. alfato. ubi etiā glo. dicit. q̃ b
casu cōnatio debet fieri p̃ snām diffi-
nitivā. B. uel euidentia facti que non
pōt aliq̃ tergiversatiōe celari. ut puta
quia mulierē multū suspēctā tenet pu-
blice. aut q̃a apparēt inde argumenta
gēdiētia sup̃ terrā. ex d. coha. cle. 7 mu.
q̃ sitū. A. Ibi nō oꝝ de signis h⁹ modi
euidētie. s. hec ponit Ray. ut i sū. con.
lib⁹ 3. ti. 30. q. 12. B. Et de hoc habes
i. fornicatio. §. 2. Et ibi de pena clici q̃
duxit uxore. §. 3. Utz aut̃ a fornicario
liceat accipe sacra. hñ. i. ordinatus p̃. §.
3. A. Sup̃ his 7 sūb⁹ hodie ē facta ma-
gna inouatio per cōcilii Cōstantiensē.
7 postea Basiliensē. anq̃ reuocaret̃. in q̃
Basili. cōcilio facta fuit qdā cōstitutio
approbat̃e oñō Eugenio papa 4. quā
ego extraxi d. lib⁹ oñi cardinali Iuliani
tituli sancte Sabine. q̃ vulgarit̃ oꝝ sc̃i
angeli. qui p̃fuit oco cōcilio. 7 mibi hāc
cōstitutionē ostēdit i camera 7 studio
suo florētē. die. 2. decembz. 1440.
cui⁹ tenor seq̃r 7 est talis. Ad vitandū
scandalū ac multa picula subueniēdū
q̃q̃ cōsciētijs timorad. statuit. q̃ nemo

deinceps a cōione alicui⁹ in sacroꝝ ad-
mīstratiōe. aut alijs q̃buscūq̃ oñis ul⁹
extra. p̃textu cuiuscūq̃ snie aut cēsure
ecclesiastice seu suspēsiōis aut phibitōis
ab hoīe uel a iure generalit̃. pmulgate
teneat̃ abstinē. uel aliquē vitare. aut
iterdictū ecclesiasticū obseruare. nisi
sentētia phibitio suspensio uel cēsure
huiusmodi fuerit uel cōtra psonā colle-
giū uel vniuersitatē eccliam aut locū
certum aut certam. a indice publicata
uel denunciata spāliter 7 exp̃sse. aut si
aliquē ita notorie excoicatiōis sniam
cōstitit̃ incidisse q̃ nulla possit tergi-
uersatiōe celari. aut aliquo iuris suffra-
gio excusari. nō a cōione illi⁹ abstineri
vult iuxta canōicas sanctiōes. 7 stopē
hoc tñ h⁹ modi excoicatos suspēctos i-
terdictos seu phibitos nō intendit in
aliquo releuare. nec eis quomodolibet
suffragari. B

Clericus iūq̃. q̃
ad bona tpalia. Utz clerici pos-
sint hñe p̃pziū. Rē? Sic. 12. q. 1. ep̃i. Et
si qua capitula iueniant̃ z̃na. intelligi
debēt scdm̃ statū p̃mitiue ecclie. qñ ni-
hil p̃pziū possidebāt. uel de religiosis
q̃ renūciauerūt p̃pzijs. Et tñ sicut ait
Tho. scda sede. q. 185. Clerici nō sic de-
bent p̃pziū possidere ut dū curāt p̃pa
defectū faciāt in his q̃ p̃mēt ad cultū
diuinū. A. Al nō pnt dicē sicut cū ef-
fectu debēt ps mea dñs. Doc. n. dicere
non pōt q̃ ex dominū aliqd hz. 12. q. 1.
clericus. Et ut dicit Tho. in loco pallato
ille cū deo alias partes hz cui⁹ studiū
diminuit circa ea que dei sūt dū itēdit
his q̃ mūdi sūt. Et p̃dictū etiā nōtur
in sū. con. li. 2. ti. 4. q. xi. B.

Utz clerici possint facē testm̃ ul⁹ co-
nationem int̃ viuos. Rē? Si habent de

p̄rimonialibz uel q̄ sibi aduenerūt ali-
 unde. puta ex successiōe uel donatione
 facta p̄sone nō ituitu eccl̄ie. uel de illis
 que ip̄i sibi p̄ scripturā uel h̄mōi ar-
 tificiū licitū q̄sierunt. indubitan̄ p̄nt
 de his facē testm̄ uel etiā donare. iz. q.
 3. c. p̄. 7. z. e. de testa. ad h̄. 7. c. ga nos.
 Et h̄ etiā h̄nt locū si cleric⁹ sit in p̄tate
 p̄ris uel aui cōstitut⁹. C. de ep̄is. 7. cle.
 Auten. p̄s byteros. l. i. alijs p̄sonis sec⁹
 sit. ut. i. p̄culiū. De rebz aut̄ eccl̄iasticis
 mobilibz 7 imobilibz nō pōt clericus
 testari. s̄ pōt de mobilibz 7 fructibz p̄-
 ceptis in egritudine constitut⁹ dñ tñ sit
 cōpos mētis oferre paup̄ibz. 7 religio-
 sis locis. 7 his q̄ sibi honeste seruiertūt.
 ut ocō. c. ad h̄. 7. e. de testa. relatum z.
 A. Hoc etiā pōt clericus uelq̄ donare
 de rebz mobilibz fructibz 7 silibz ex iu-
 sta cā oī san⁹ ē. oīmō t̄pate. e. de dona-
 ceterz. 7. c. ad aplice. Et nō ē sū. cō. eo.
 ti. q. iz. etiā cōsanguineis q̄ sibi hone-
 ste fuiertūt. ocō. c. relatu z. d̄ testa. B.
 De cōsuetudie tñ clerici alicubi testat̄
 de fructibz 7 rebz mobilibz eccl̄ie acq-
 sitis. tñ de iure d̄. ē. ut in p̄dictis caplis
 7 iuribz. A. Et ut nō ē in sū. con. ocā
 q. iz. fm̄ Vl. d̄ hui⁹ mōi rebz testari nō
 eēt illicitū. nisi ga in fauorē eccl̄iaz p̄-
 hibitū ē. vñ etiā ga rō suadet oppositū
 credo ubi hec cōsuetudo ē. q̄ de rebz
 eccl̄iasticis mobilibz possint clerici facē
 testm̄. h̄ ille. Hoc intellige verū nisi de
 sacris uasis. Sup̄ his. n. nullā non solū
 donationē s̄ nec alienationē p̄nt facē
 clerici. iz. q. z. c. z. Nisi forte h̄erent
 sup̄flua uasa. Nec ex alijs mobilibus
 posset debitis satisfieri. io. q. z. h̄ ius.
 Et forte idē posset dici in alijs ad diui-
 nū cultū deputatis. ar. c. fi. e. de testa.
 Immo idē etiā de alijs rebz. nisi forte
 cōsuetudo fozet q̄ clericus testaret̄ de

mobilibz que recepit ut stipēdia p̄so-
 nalia. de alijs dō nō pōt testari. ut nōt
 oīs An. in. c. relatu z. de testa. 7 oīs
 Dominicus de scō Geminiano. in. c.
 p̄nti. de offi. or. li. 6. B.
 ¶ Quis succedit clerico ab intestato?
 R. In bonis acq̄sid p̄ eccl̄iam succedit
 eccl̄ia. sed in alijs succedūt cōsanguinei
 scdm̄ ordinē iur. q̄bz deficiētibz succe-
 dit eccl̄ia. iz. q. 5. c. fi. A. p̄sotius vñ
 c. p̄lt. q̄ d̄ icipit. q̄cūq̄. B. e. de succe.
 ab inte. p̄. 7. z. c. cū dilect⁹ 7 i fi. Et de h̄
 casu habes diffase. i. successio. §. z. A.
 Noie aut̄ eccl̄ie. nō ep̄s uel successor cl̄i-
 ci moriētis ubi ē collegiū clericor̄. sed
 cōis cōgregatio intelligit̄ que rez illaz
 debet canonicā distributionē 7 curam
 h̄re. Vbi aut̄ in loco defuncti tñ vnus
 ē ordinari⁹ is ea bona h̄ebit. ocō. c. rela-
 tu z. e. de testa. B.
 ¶ Quid si nescit̄ utrū res fuerūt eccl̄ie
 uel p̄sone? R. p̄sumit̄ oīa eē eccl̄ie.
 Si tñ cōstat eū habuisse res q̄ nō erant
 eccl̄ie. sed p̄sone 7 dubitat̄ de q̄bz. p̄su-
 mitur p̄ eo qui ē i possessiōe rei de q̄ est
 q̄stio. vñ si post mortē eccl̄ia iuenit in
 possessiōe. hereditibz icūbit p̄batio. S.
 si heredes sūt i possessiōe. p̄babit eccl̄ia
 ar. iz. q. 4. c. p̄. 7. q. 5. c. p̄. in fi. Et si
 possessio ē oīo cōfusa uel p̄bat̄. vide. i.
 successio. §. z. A. Ibi d̄ q̄ eqlis oīz
 fieri distributio inter eccl̄iā 7 cōsan-
 guineos seu heredes. nisi forte quis ex
 seruo factus sit d̄icus. tñc. n. fiet quod
 d̄ e. de succe. ab inte. c. z. ubi h̄ idē oīe
 glo. 7 ut nōt in sū. con. li. z. ti. 5. q. 13.
 Ray. etiā con. p̄dictis de onere. p̄ badi
 7 q̄ d̄ seruo facto clerico itelligat̄ oīm
 c. z. ubi d̄ q̄ peculiū decedēt d̄ diuidi
 i. 4. p̄tes. q̄z vna ep̄o. alia eccl̄ie. tertia
 paup̄ibz. q̄ta parētibz assignerut. 7 si
 nō parētes sint. ep̄s eā recipiat. 7 i vñ

ecclesie diligenter distribuat. B

¶ Utz clerici siue plati q bona ecclesiarz
osumunt i usus illicitos sint raptores.
R^o fm Ray. Clerici q consanguineis
aut potētibz diuitibz meretricibz hi-
strionibz. 7 filiis bona ecclesiastica pau-
peribz debita tribuūt raptores sūt. q
qcquid hnt paupū ē. i^o. q. i. c. fi. i. l. a
paupibz debent. Vñ tales clerici tenet
ad restitutionē oīuz paupibz. uel i uti-
litate ecclesie. i. z. q. z. g. l. a. 7. c. 7 si illi.
Et peccāt mortalit^r nō solū q paupibz
subtrahunt. s. etiā qm turpibz psonis
tribuūt. 86. ois. q. venatoribz. 7. c. do-
nare. Et qd dicitū ē d osanguineis. itel-
ligendū ē fm x^o. qñ dat eis nō ut pau-
peribz s. vltra statū conditiōis eoz. A
Idē i sū. con. li. 2. ti. 5. q. i. 4. Vbi quo-
ad diuites 7 potētes oī qñ eis dat non
ppter aliquā cām licitā 7 honestā. sed
ppter fauorē 7 pompā seculi. B. Silē
ponit p Tho. scda scde. q. i. 85. de epis.
Dicit. n. q si disticta sint bona q debet
i vsum ecclesie ab his que sūt paupibz 7
mistris erogāda. 7 aliqd eps sibi reti-
nuerit d his que paupibz erogāda sūt
uel i usū mistrorū uel i cultū diuinū ex-
pēdenda. nō ē dubiū q mortaliter pec-
cat 7 ad restitutionē tenet. De his aut
q sūt spāliter suo vsui deputata peccāt
si imoderata sibi retineāt. 7 alijs non
subueniāt sicut regit debitū caritatis
Si vero pdicta bona nō sint disticta.
eoz distributio eius fidei omittit. Et
si qdē in modico deficiat aut suphabū-
det. pōt hoc fieri absq; bone fidei detri-
mēto. q nō pōt hō in talibz pñctalit
accipe illud qd fieri oī. Si vō sit multū
excessus. nō pot latē. vñ vī bone fidei
repugnare. Et id nō ē absq; pctō mor-
tali. Et idē iudiciū ē de bonis alioz cle-
ricorū. ut ponit idē Tho. in qdā qlibet

A. Idē in sū. con. li. 2. ti. 5. q. i. 6. ubi
quoq; subdit. Idē etiā q platus tenet
d bonis amissis ecclesie dolo 7 culpa lata
7 leui fm Ber. 7 Hosti. ex d offi. archi.
c. ea. que. B

¶ Clericus siue platus tenet de bonis
ecclesie sue amissis sua negligētia. dolo.
uel culpa. siue lata. siue leui. Notat ex
de offi. archi. ea que. Idē Hosti.

¶ Aliqd clericus qui hz sufficiēs pñ-
moniū pōt viuē d bonis ecclesie! R^o fm
Vl. Si deseruit ecclesie. pōt viuē d bonis
ecclesie eius. s. si nō deseruiat uel i malos
usus expendat. mortalit^r peccat. Con.
Hosti. Silē. i. decime. i. §. pñt. A. Idē
i sū. con. eo. ti. q. i. 7. ubi addit. Q aut
oīc Jero. q bonis pentū sustentari pñt
si qdē paupū accipiūt. sacrilegiū incur-
rūt. i. 6. q. i. c. vlt. Intelligendū ē ut oi-
cit Vl. cū extrema nccitas paupū h reg-
rit. tūc. n. 7 sua tenent erogare. Hosti.
oīc q hz 7 filies auctoritates itelligunt
q de supfluo debet largas elyas facere
h ibi. Et sic nō est expectāda extrema
nccitas. s. d bonis clericorū 7 ecclesie. pau-
pibz large subueniendū ē. qd magi cō-
sonat pdicto. c. vlt. Al nō eēt oīa inf
clericos 7 laicos. 7 inf bona ecclesie 7
bona cesorū. cū in extrema nccitate oēs
d oībz bonis iuxta eoz facultatē tene-
ant pximo subuenire. 86. ois. pascē. B

¶ An q male recipiūt a psonis ecclesie
sticis teneant ad restitutionē! R^o fm
Ray. Ifornicarie 7 h^o mōi turpes pso-
ne tenent restituē ipi ecclesie. nisi forte
eis fuerit datū cā elye i sūma nccitate
qa tūc fuit debitū. 86. ois. pascē. Idem
Hosti. Diuites vō 7 potētes q recepiūt
p fraudes. minas. ipoztunitates 7 h^o.
tenent. Et clic^o q dedit redimēdo ve-
xationē suā excusat. ex d symo. oilect^o
p. Si vō nō sūt data ppter pdicta. s.

d 5

ppter aliā ncciam ul' honestā cām. ut
 rōne hospitalitat aut ehye. nō tenet ar.
 xi. q. 3. qm multos. 42. ois. qescamus.
 A. Ponit exēplū Ray. ut pzi sū con.
 li. 2. ti. 5. q. i8. qn pdicti diuites 7 po
 tētes casu fortuito ppter aliquā cām ne
 cessariā uel honestā uenerūt 7 ipediti
 nō pnt redire ad ppa. nec ibi iuenitur
 aliqd ad emendū. ul' nō hnt vñ emāt
 7 pcurāt tpate cā ehye. B. Idē dicē
 dū. si etāt bñ meriti 7 honesti viti p
 ferti. qā iā ipenderēt ecclie seruitū defē
 dendo. uel patrocinū i cā pftādo. aut
 ehyas oferedo 7 h9. qā talib9 ecclia te
 net rependē. iz. q. 2. qnq. suffragio.
 7. c. eccliafci. A. M. tñ ut pzi oca. q
 i8. oic q etiā illi q acceperunt ex illegiti
 ma cā restituē nō tenet. nisi ipe cleric9
 ppter h9mōi donationē fact9 sit nō sol
 uendo. sicut etiā in vsura. 7 h9 excepto
 eo q extorsit per fraudē uel minas aut
 violentiā uel h9mōi. hic etiā tenet si
 cleric9 sit soluēdo. Si autē clicus nō sit
 soluēdo. tenet ad restitutionē oēs que
 illicite accepit. h9 ibi. Primū dictū vñ
 vñ. q siue clicus sit soluēdo uel nō illi
 cite suscipiens teneat ad restitutionē.
 qā illicita donatio rei ecclie de iure nō
 tenet. eñ de dona. c. 2. B. S. si debeat
 fieri restitutio cui fiet? R. Qñ nō tur
 pit dedit. s. tōre ul' h9mōi. restituēt
 eidē qui dedit. Al' auctoritate supiori
 ouertēt in vtilitatē ecclie uel paupib9
 erogabit. ar. i7. q. 4. si qsi attrio. Satis
 con. Tho. scda scde. q. 62. A. De h9
 oca. q. i8. clari9 dñ fm Ray. sic. Credo
 q auctoritate iudic9 penitētiā debeat
 fieri ecclie cui sic iuuiose ablatū ē. ita
 q illi eidē q dedit nisi cū turpit dedit.
 tūc. n. nō sibi sed successori suo poterit
 fieri. uel supiori. ut dicit Hosti. Vel in
 vtilitatē ecclie ouertat. uel etiā eiusdē

loci paupibus si hoc expedire videbit
 eroget. ar. oca. c. si qsi attrio. Idē vlti
 mū. s. q. de paupib9 dicit glo. Ray. q
 mel9 ē. s. cū idigēt paupes uel sad ha
 būdet ecclia. aliogn mel9 ē q i vtilita
 tē ecclie paupis ouertat. Idē M. Sup
 eo vñ q dñ Ray. de auctoritate iudic9
 pñialis glo. ei9 oic. si tñ sup talib9 vñ
 ponēdi habeāt pñatē. B. De fructib9
 bñficiōz habent plura s. bñficiū 2. p
 totū. Clericus nō o; recipe eccliam de
 manu laici. ut. i. ecclia p. s. pñt. Cleri
 cus an debeat iurare coram laico. vide
 22. q. vlt. null9. Et habes ibi q nō p
 sumat iurare i manib9 laici. A. s. ad
 petitionē cui9 cūq; laici. nisi fuerit per
 iudicē eccliafciū reqsit 2. ut ibi. B

Quadiutor. Quō
 eps assumē possit coadiutorē.
 vide. i. vitiat9 corpe. s. 2. i. fine. 7. s. fi.

Cognatio. Triplex
 gnatio. Quedā carnal' q dñ cō
 sanguinitas. Quedam spūalis que dñ
 cōpatnitas. ul' cognatio spūal' q ex cō
 paternitate pcedit. Quedā legal' q dñ
 adoptio. Iste cognationes multiplici
 tēdiūt mñimoniū. Et iō de eis reqre
 i. impedimentū. 5. 6. et 7. et s. adoptio.

Comēda eccle
 sie. Talis comēda nō pōt fieri
 nisi p modū q dñ s. bñficiū p. s. 3. i. fi.

Committere
 vices suas. reqre. i. delegat. 7. i.
 vicari9. 7. i. ofessor p. s. pñt. 7 an pñt.

Commodatū
 Commodare est alicuius rei ad
 aliquē certū vñ gtuata cessio. Ita si

merces iteruenit nō ē comodatū s lo-
catio ul' al' d' tract' i' noiat' fm Dosti.
7 Goff. A. Idē i' sū. con. l. i. z. ti. 6. q.
18. Et ē locatio qn iteruenit merces pe-
cunie. Doc. n. cāu si trāsser' d'niuz ē vē-
ditio. Si dō nō trāsser' ē locatio. ut in
Insti. de emp. 7 ven. p. totū. Et de loca-
tione 7 con. i' pncipio. Si dō nō iterue-
niat merces pecunie. ē tract' i' noiat'.
q fit qd' dupl't. videlz. Do ut des. Do ut
facias. Ifacio ut des. Ifacio ut facias. ff.
de p'scriptis verb. l. nālis. B

Comodate pōt 7 ei comodari q pōt
7 trahē. vñ nō solū plat' pōt com-
odare 7 ei comodari. s etiā yconomus.
qa is trahē pōt. x. q. z. l. ius porrectū
p'ozo si pupill' comodet nō ē obliga-
tus. s alius ei obligat. ff. de acti. emp. 7
ven. l. Julian'. S. anpl't. A. Idē i' sū.
con. eo. ti. q. zo. fm Dosti. Et addit. Te-
ner' tñ pupill' i' q' tñ locupletior facit' ē
Sic 7 si p'sone nō eccl'ie comodatū fue-
rit. tener' eccl'ia in q' tñ i' utilitatē ei' d' sū
ē. B. p'ossūm' etiā commodare nō solū
nrā s etiā aliena q possidem'. ff. cōmo.
l. commodare. 7. l. ita. A. Ibi d'r. Ita ut
si fur uel p'do comodauerit hēat com-
odati actionē. Aduertendū tñ q' de bo-
ne fidei possessore nō ē dubitatio. Ma-
le fidei dō possessor' comodare nō licet
imo comodādo furtū mittit. qa ē con-
tractio fraudulēta rei aliene i' uito d'no
ff. de furd. l. i. Silt' 7 rē alienā retinēdo
rapinā cōmittit. i. q. 5. si qd. Sed d'r
posse comodare quo ad h' ut possit d' cō-
modatatiū agē comodati. dca. l. ita. nisi
forte occurrat d'ns rei cū legitimis pba-
tionibz. Idā tūc ei oīo libera faciēda
ē restitutio. C. de furd. l. in ciuile. B
Idō tñ licet nob' comodare ea q nob' sūt
comodata tñ ad vsū nr'm. ut. i. §. 4.

In comodato d' restitui res ipa. d' s. i

ius aut nāle. Nec pōt restitutō prextu
alicui' debiti retineri. C. como. l. si. Et
nō deteriorata. ut. i. de positi. S. anpl't.

Quid si comodauit tibi rē ad certū usū
7 tu vter' ad aliū. puta comodauit tibi
equū usq; ad certū locū. 7 tu pcedis vl-
teri'. ul' comodauit eū ut oucēs ad villā
7 tu duxisti eū ad bellū. ul' rē quā tibi
comodauit comodasti alii. ff. In oībz p-
dictis furtū mittit. nisi qn comodata-
ri' credebatur d'nm pmissuz 7 erat iusta
cā credēdi. ff. de furd. l. q. re. A. In hac
l. nō d'r nisi d' z. s. qn excusat a furto. s
p'mū. s. qn tener' rōe mutati usus pbat
ff. comodati. l. si ut certo. S. qnimo. 7. ff.
de furd. l. q. iumēta. Et i' dubio psumit
d'ns nō pmissuz 7 iuit'. ff. de furd. l. q.
vas. S. vetate. B. Itaq; si i' d'ict' casibz
res pnt ul' deteriorata est ille q comodatū
recepit. indubitat' tener' ad restitutōz
A. Idē i' sū. con. eo. ti. q. i9. B

Si nūqd alit' comodatari' tener' si res
pnt ul' deteriorat'. ff. Distiguendū ē. qa
si quis accepit comodatū grā sui tñ. ut
frequēt' solet fieri. ipe tener' de dolo 7
culpa siue lata siue leui siue leuissima.
ē eo. c. vnico. qa i' talibz talē diligētia
qlē i' rebo suis debet adhibē. Nec h' etiā
sufficit si res diligēt' custodiri potuit
ff. de ac. 7 ob. l. i. S. is qq; cui. De casu
dō fortuito q nō accidit culpa sua. nō
tener' ad restitutionē nisi iteruenerit
pactū uel mora. s. restituēdi. ut in dco
c. ex. Q si comodatū fuisset factum grā
oāris tñ. oībz grā. Comodauit vxori ut
ad me ornatioz oucēs. tūc comodatari'
nō tener' nisi de dolo tñ. ut. ff. eo. si ut
certo. A. in. S. interdū. ubi dicit' de
dolo tñ. Sed Dosti. oīc q tener' h' casu
etiā de lata culpa. ut i' sū con. eo. ti. q.
zi. ubi h' oīa notāt. p q facit. qa lata cul-
pa eqpetat' dolo. ff. de positi. l. q. nerua.

Et ibi etia p q lata culpa d r q n miorē
curā adhibet alienis q suis. B. Si dō
comodatū fuit grā vtriusq. tūc tenet
solū de dolo 7 lata culpa. ff. eo. in reb.
p. rñso. ad fi. A. Immo h casu tenet
etiā de culpa leui. ut nōt glo. in ocā. l. i.
rebus. B. Idē dicit Hosti. ut p i di-
cta. q. zi.

Comodans tenet comodatario si ei
sciēter comodauit vasa vitiosa ppter
quā cām vinū 7 oleū effusū ē. ff. eo. l.
i. reb. Itē si a n tēpus reuocauit como-
datū. ff. eo. i. comodato. A. Tenet etiā
de ipēsis factis i rebz comodatū fm mo-
dū q h i ocā. l. i. rebz. S. pnt. ubi dicit
Possunt iuste cāe iteruenire. de qbz cū
eo q comodasset agi debēt. veluti d ipē-
sis i valitudine serui factis. q ppe fugā
requendi reducēdiq. ei cā facte essent
I nā cibarioz impēse nāli tōne ad eum
pertinēt. qui vtendum accepisset. Sed
7 id qd de ipēsis valitudinis aut fuge-
dixim. ad maiores ipēsis ptinē o.
Modica. n. i pendia veri. E ut sicuti ci-
barioz ad eūde ptineant. Itē q sciens
vasa vitiosa comodauit. si infusū vinū
vel oleū corruptū effusū ve est. B.

O Impaterni
tas. Regre. i. impedimentū o.

Ommunica
re. i. corpus xpi sumere. Qui
libet fidelis postq ad annos discreti-
onis puenit coicare tenet saltē i pa-
scate. nisi d cōsilio pprii sacerdot 7 ppe
aliquā rōnabilē cām ad tēp abstineat
eē de p. 7 re. c. ois. A. Rōnabilē cā est
ad faciendā debitā pationē quā ne-
gligenter omisit. iux illud. i. Cor. xi.
I srobet aut se ipm hō. 7 sic d pane illo
edat. I dō. n. ouenit. ut q muld seu ma

gnis pctis fuerit tuolut. stat etia p
cōfessionē accedat. h si tēp patit debet
pluries cōfiteri. 7 orōnibz 7 ieiunijs 7
elemosynis se mūdū 7 odoriferz reddē
p quāto tpe suo sacerdoti q eius nouit
cōscie secreta vīfū fuerit expedire. d p.
ois. i. nō sufficit. 7. c. in accusatiōe. I dō
ē aut iusta cā differēdi. qa dicat quis
se nō posse indulgē. uel nō vult alienū
restituē seu aliud ad qd obligat facē.
I dic. n. nisi peniteat excoicad. ē. d cōse.
ois. z. si qs intrat. B. Sed q tū erat is
coicans o. hē vide. i. S. pnt.

Quicunq cū cōscia pcti mortalis ad
cōiōnē accedit. peccat mortalit. i. Cor.
xi. Qui māducat idigne. iudiciū sibi
manducat. Et h ipm ponit Tho. in 4.
ois. 9. 7 addit sic. Q aliquis sit a pctō
oio imunis nō pōt pro certitudine sciri
i. Cor. 4. I Nihil mihi cōscius sū. h i hoc
iustificat nō sū. I sōt tñ de h hri aliq
diectura pcpue per. 4. sig. sicut dicit
Ber. p cū qs vba dei deuote audit. ut
Joh. 8. Qui ex deo ē vba dei audit. z.
cū quis pmpit ad bñ agēdū se iuenit.
qa pbatio oiliētōis exhibitio ē opis.
ut dicit btis Greg. 3. cū qs a pctis ab-
stinēdi i futuz ppositū h. 4. cū de pre-
ritis dolet. qa i his vā pnia fm Greg.
cōsistit. vñ si aliqs p h mōi signa facta
viligēti cōscussioe sue cōscie. q quis forte
nō sufficiēti ad cōiōnē deuote accedat
aliq pctō mortali i ipso remanēte qd
ei cognitionem pterfugiat nō peccat
imo magis ex vi sacri pcti remissionem
cōsequitur. A. Con. predictis I se. ut i
sū. con. lib. 3. ti. 24. q. 69. I bi etiam
dicit fm Vl. q tale pctm de quo pxiē
dictū est i cōtitione generali dimissū ē
h nō ita plene sicut ea que in specie cō-
fessus est. I bi etia dicitur fm I se. q cō-
sciētia pcti mortalis pōt eē multiplex.

Quia aut illa conscia surgit ex certitu-
dine sufficere. ut qd scit se fornicatu-
um uel filii. Aut pbabili. ut qd mozo se dele-
ctat. 7 timet affuisse consensu mortale
Aut ex leui. ut ho scrupulosus qd timet
de leui delectatiōe ne fuerit pctm mor-
tale. In pō cau ad coionē accedens pec-
cat mortalit. Silt in z. Inā in pō tem-
nit. In z. oisrmini se expoit. In z. nō
hoc itellige vez si oīam scrupulosaz
deponat seu illi nō cōsentiat. ex de sen.
exco. ingitioi. Aliter nō debet accedē
ga qd fit 3 oīam edificat ad gehē-
nam. ex d symo. p tuas. z. Et subdit
pe. Si aut nō hz quis oīam pcti mor-
talis. aut hē ga pparauit 7 discussit. p-
paratiōe sufficere diligētissime oīam
suam examinādo. 7 p pios cōsulendo
aut pbabili oīam suā. s. pbabili ex-
aminādo 7 cōfitendo. aut negligēt. In
pō casu nō peccat sed remissionē pctōz
etiā si q latet accipit 7 meret. In z. nō
peccat. s. tñ remissionē nō accipit nec
meret. In z. o peccat mortalit 7 teme-
ret. 7 maxie si negligētia sit mag. h ille
Et debet itelligi fm pdcā. s. q meritū
coionis 7 effect. nō pdat ppter quāli-
bet leuē negligentia. B

37
Nō sufficit volēti coicare qd sit solū
cōtrit. imo si hz copā sacerdoti qui eū
possit absolue. peccat sine cōfessione cōi-
cādo. Si o nō hz copā. tūc si iminet
necitas cōicādi uel celebrādi. ut qd ti-
met scādālū ppli. uel iā icipit mīsteriū
facti. uel aliqz iūm. amittit loqlā. 7 ē
i pposito cōfite di qd citi pōt. nō peccat
coicādo. h pe. 7 Al. Silt Tho. i. cōf-
essio z. s. 7 Ray. i. mīssa. s. 8. A. Idē
i sū. con. eo. ti. q. 70. 7 icipit mīsteriū
facti iūtra canonē anteq sacerdos cōfi-
ciat. ut p i oco. s. 8. fm Ray. Et sic ut
videt post offertoriū. B

Quis ex nri i pctō nō liceat coicare
ut dictū ē s. s. 7. vidēdo tñ corp. xpi
nō peccat. Attñ si iterdū ppter humili-
tatē abstineat a vidēdo laudād. ē fm
Tho. i. 4. ois. 9. Con. Al. dicēs. qd pctōz
nō o; vidē multo aspectu. s. eo viso p-
cutē pct. qd si nō sit dign. ei. aspectu.
Heretici o scdm eundē Tho. arcendi
sūt oīo a visioe. A. Idē etiā ē de oīo
i fidelibz. ut p i sū. con. eo. ti. q. 71. ubi
etiā supdicta nōnt. B. Silt nō peccat
qs tāgendo cū timore 7 reuerētia cor-
pus xpi. ut quia erigit hostiā d terra 7
h mōi. Aliter peccat. ut oīc Inno. A
Idē i sū. con. eo. ti. q. 72. ubi. oī fm pe-
qd pctōz his casibz excusat. ppter neci-
tatē. Et idē Inno. i. c. qd i te. ex de pe.
7 re. 7 addit. qd idē ē si sacerdos pctōz
alicui i necitate cōstituto eucharistiā
tribuit. Dec videt itelligēda qn pctōz
ē vere cōtrit cū pposito cōfite di. Alē
qd sibi possit i putari. 7 iō nō vī excusa-
ti. ut pōt colligi ex dictis s. s. z. B

Utz nocturna pollutio i pediat cōi-
onē seu celebrationē. Be. fm Tho. i. 4.
ois. 9. q. 4. arti. z. Ad hoc ut ho digne
ad sacm eucharistie accedat. tria req-
runt. pmo. n. requiritur mūditiā cōfite
que nō nisi p peccatū tollit. z. requit
elevatione mentis ad deū p actualē deu-
otionē. 7 h iterdū sine pctō amittitur
ut p mēd hebetudinē ul occupationē
aut euagationē. 3. mūditiā corporalis
Unde 7 celebrantes uel etiā tractātes
aliq d sacramētū ppter reuerentiam
lauāt manus. Itaq pmo 7 pncipaliter
pctm i pedit. z. i deuotio seu hebetudo
mend. 3. corporalis imūditia. Et h tria
qnq; occurrūt i aliq nocturna pollutiōe
qnq; duo ex ipis. qnq; vñ tñ. Et fm
h ho magl ul min i pedit. Et iō disti-
guēdū ē d pollutiōe qd pōt multiplici

ottingē. Et pmo quidē ottingit ex sola
dispone nāe 7 nō ex pcedēti cogitatōe
7 tūc nō ē signū alicui⁹ pcti s̄ pōt hebe
tudine mētis inducē. si s̄l cū imagina
tione ottingit. Immūditia vō corpālē
h̄z 7 ideo si nccitas ul' deuotio expolcat
nō īpedit. p̄cipue qñ sine imaginatiōe
accidit. tñ si ppter reuerentiā qs absti
neat. laudādus ē. qñ talis dispo nō est
p̄petua. 2° vō pōt ottingē ex pcedenti
cogitatōe. Et h̄ dicendū ē q cogitatio
hui⁹ mōi turpiū. qñq pōt eē sine pctō.
sicut cū ē cogitatio tm̄. uel cū qs dispu
tādo d talibz o; q loquēs cogitet. Ali
qñ ē cū peccato veniali. s. qñ cogitatio
p̄tingit ad affectiōē. 7 ī sola delectati
one finit sine vllō deliberatiuo osensu
Qñq autē ē mortale. s. qñ osensus adiū
git. Et q cogitatio ī tali de p̄p̄quo est
delectatio. 7 delectatiōi osensus. id in
dubiū verti pōt. vtz sequēs pollutio
ex pctō acciderit. uel nō. 7 an veniali
uel mortali. Qñ ḡ sic dubitat de prece
denti osensu. oio abstinendū ē. Si autē
nō dubitat sed exp̄sse iueniat qs osen
sum nō p̄cessisse 7 nccitas vigeat. aut
si aliq̄ potior cā pōt accedē aut etiā ce
lebrare. Qz si cā aut nccitas nō sit. 7 tñ
celebrat. nō peccat mortali s̄ veniali
Melius tñ ē abstinē. ppter reuerentiā
facri. 3° pōt ottingē ex cibo ul' potu pre
cedēti. 7 tūc idē ē iudiciū sicut ex illa
pollutiōe que ex turpi cogitatōe p̄ces
sit. nisi ī tantū q nō ita de facili ottingit
peccare mortali ī susceptiōe cibi sicut
ī cogitatōe tm̄. 4° pōt ottingē ex illu
sione. Et qdē si illusiōis cā in nob p̄ces
sit. idē ē iudiciū qd de cogitatōe pre
cedente. Si autē in nob cā nō p̄cessit imo
potius s̄ia cā 7 frequēter accidit. 7 p̄
cipue in diebz in qbz qs cōicare debet.
signū ē q diabolus hōi fructū eucharī

stie auferte conat. vñ in tali casu cōsul
tū fuit cuiā monacho ut ī collatiōibz
parz legir q cōicaret. Et sic diabol⁹ vi
dens se nō posse cōseg ītentū ab illusiōe
cessauit. Generalit̄ tñ. qā cā ex q otin
git nō pōt ita p̄cipi de facili. tuti⁹ ē sp̄
abstinē nisi nccitas īcūbat. s. o; absti
nere usq; ad. 24. horas. qā ī tali spatio
nā que p corpālē īmūditia 7 mēē he
betudine fuerat deordinata. reordiat.
A. Idē ī sū. con. li. 3. ti. 24. q. 73. ubi
etiā or̄ fm̄ Tho. q pollutus nisi pollu
tio h̄eat ortū ex pctō mortali debēt ce
lebrare. palio q ē ī pctō mortali ne ille
celebrando peccaret mortaliter. B
Corp⁹ xpi a ieiunis tm̄ debet p̄cipi
7. q. i. nihil de ose. dis. z. ligdo. Qd in
reuerentiā tāti sacri īstitutū ē. nisi p̄p̄
nccitatē īminētis morē. ne ottingat sine
viatico ex hac vita trāsire. Et tñ sciē
dū q duplex ē ieiuniū. s. nāe 7 ecclie.
Ieiuniū nāe ē qd īpōtat p̄uationem
cuiuscūq; passūpti p modū cibi ul' pot⁹
7 tale ieiuniū requir̄ ad hoc sacm̄ reci
piendū. Nec refert vtz aliqd nutriat
vel nō. aut p se aut cū alijs. aut cibi aut
etiā medicie ī p̄tūctiq; pua quātitate
dūmodo sumat p modū cibi uel potus
nō licet h̄ sacm̄ accipe. Reliqe tñ cibi
remanētis ī ore si casualiter trāsgluti
ant nō īpediūt sūptionē h̄mōi sacri.
qā nō trahitiūt p modū cibi 7 pot⁹. s. p
modū salive. qd vitari nō pōt. Aliud ē
ieiuniū ecclie qd īstituit̄ ad carnis ma
cerationem. 7 tale ieiuniū non soluit̄
per p̄dicta. quia non multū nutriunt.
sed magis ad alterandū sumunt. A
Idē ī sū. con. eo. ti. q. 64. ubi etiā or̄
fm̄ Tho. q s̄it nō īpediūt cōionē si ca
sualit̄ sumant̄ reliqe aq̄ uel vini gbus
os abluūt. dūmodo nō trahiciāt ī mag
quātitate. B. 7 Sorzo ecclia diē nālem

incipit a media nocte. 7 iō si post mediā
noctem aliq̃s sup̃sit aliqd p̃ modū cibi
uel pot⁹. nō pōt ea die h̃s sac̃m sumere
Pōt dō si añ mediā noctē. Nec refert
vtr̃ post cibū uel potū dormierit aut
etiā digest⁹ sit q̃tū ad rōnem p̃cepti
Refert aut̃ q̃tū ad p̃urbationē mēd.
quā patiuntur hoīes p̃pter īsomnia-
tē uel idigestionē. ex q̃b si mēs multū
p̃turber̃ hō reddidit inept⁹ ad sūptionē
huius sac̃i. h̃s Tho. in. 3. pte. q. 80. A
Idē i sū. con. q. 65. B. Dubiū occur-
rēs sup̃ sūptionē a ieiunis. vide. i. eucha-
ristia. 3. §. 6. in fi.

¶ Vtr̃ post factā cōionē liceat statim
comedere. R. s. fm̃ Tho. sc̃da sc̃de in. 3.
pte. q. 80. In sūceptionē hui⁹ sac̃i reg-
it magna deuotio q̃ qdē magi īpedi-
t p̃pter p̃cedētia q̃ p̃pter sequētia. 7 iō
magis ē īstitutū q̃ hoīes ieiunēt ante
sūptionē q̃ p̃. Debet tñ esse aliq̃ mora
iter sūptionē eius 7 reliq̃s cibos. vñ 7
in missa oratio gr̃az actiōis post cōio-
nem or. 7 q̃ coicāt suas puatas orōnes
dicāt. A. Contra h̃ vñ de cōse. ois. z.
trib. ubi Clemēs oīc q̃ mane coica-
uerit usq̃ ad sextā ieiunet. q̃ vñ tertiā
ul̃ q̃rta hora. ieiunet usq̃ ad vesp̃ā. sic
secreta sc̃ificatione eterna custodiēda
sūt sac̃ra. Sed ut nōr̃ in sū. con. li. 3. ti.
24. q. 66. p̃e. oīc q̃ h̃s decretū loq̃tur
sc̃dm antiq̃ tpa qñ raro celebrabatur.
missē. Sc̃dm g̃ hāc rōnem p̃e. etiā ho
die obrinet ī raro celebrātib. ul̃ ī nō
sepe coicantib. Idūto g̃ q̃ q̃tū pōt co-
mode fieri etiā hodie h̃s decretū debeat
seruari. Cōtrariū vñ nō p̃cedit nisi ex
indeuotōe. iō nulla potest cōsuetudie
inuari. ex de cōse. c. fi. B

¶ Duo sūt mōi mādūcā di corp⁹ xpi
fm̃ Aug. Vñ sac̃ralit̃. 7 sic boni 7 mali
edūt. Ali⁹ sp̃nailit̃. 7 sic soli boni mādū-

cāt q̃ īonitate xpi 7 eccl̃ie quā h̃s sac̃m
significat manet. h̃s m̃z̃ 4. sen. dīf. 9.
A. Joē i sū. con. eo. ti. q. 67. Et illi ol
cunē manē ī vnitate eccl̃ie 7 xpi qui ei
cordiali fide 7 ope adixerūt. 24. q. 3. de
illis. 7 de cōse. ois. z. credē. In q̃ etiā. c.
p̃z̃ q̃ duplex ē mod⁹ mādūcā di sp̃nailit̃
Vñ deuota fide tñ. vñde ibi or. Qui
credit mādūcat. Alius ē fide 7 debita
sacramēti p̃ceptione. B

¶ Interdict⁹ suspēsus. excoīcat⁹ etiā
īiuste. coīcare n̄ oī. q̃a ī talib⁹ ē defect⁹
rei sig̃te. s. vnitas corp̃is mystici fm̃
p̃e. A. Idēst eccl̃ie. q̃ m̃ ystice or̃ cor-
pus xpi ad Ro. iz. ibi. Sicut. n. ī vno
corpe zc. et. 24. q. i. Vbi sana fides. 7
h⁹ corp̃is vnitas. h̃ ē q̃ fideles debent
in uicē vniri fide 7 caritate ī h̃s sac̃ro si-
gnat. Vñ 7 vocat̃ mysteriū vnitat. ex
de sū. tri. 7 fi. ca. c. p̃. §. vna dō. Et p̃di-
ctis ī h̃s. §. con. xl. Et q̃ ad excoīcatos
claz̃ ē. Idē etiā mīoz excoīcatio sepat a
p̃ceptionē sac̃roz. ex de sen. exco. c. p̃st.
Et reglarit̃ excoīcatio etiā īiusta timē
da 7 obseruanda ē. xi. q. 3. c. p̃. 7 ex de
sen. exco. p̃tuas. Quo ad īterdictos oī
cēdū q̃ etiā eis de negat̃. nisi ī articulo
mōr̃. ex de spon. nō est nob. oīūcto. c.
qd̃ ī te. d. p̃. 7. re. Quo aut̃ ad suspēsos
dicendū q̃ tñ eis coīcatio negat̃. qñ a
p̃ceptionē sac̃roz fuerit suspēsi. Sec⁹ si
ab alijs. ut pōt colligi ex nōd̃ i sū. con.
li. 3. ti. 3. q. 8i. ad fi. ubi p̃z̃ fm̃ hosti.
q̃ suspēsiō nō egredit̃ terminos snie da-
te. 7 i. suspēsus p̃ totū. S; h̃s oīctū p̃e.
fuit multū breue. qd̃ ponitur ī sū con.
li. 3. ti. 24. q. 77. in fi. B

¶ Vtr̃ act⁹ coitus m̃rimonial̃ īpediat
a cōione. R. s. fm̃ Tho. in. 3. pte. q. 80.
Coit⁹ cōugal̃ si sit sine pctō. puta cā p̃r
generāde ul̃ cā reddēdi debitū nō alit̃
impedit nisi sicut oīctū ē de pollutiōe

nocturna q̄ accidit sine pctō. s. ppter
imūditā corpālē 7 mēd oīstrationē.
In tali ḡ casu ut dicit bñs Greg⁹ sunt
suo iudicio reliquēdi. A. Doc hñ i. c.
vir. i. al. laro. B. Sed q̄ voluptate do-
mināte coniūgi mīscet phibēri debet ab
hoc sacro. 33. q. 4. vir cū ppa. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 75. Et addit fm Al.
sup 4. sen. dis. 32. q. exīgēs iūritate
ductus. l. moneri debeat ne accedat.
si tñ oīb modis ex deuotiōe se ingerat
nō est phibēdus. Glo. etiā in. c. oīs hō
de ose. dis. 2. oīc q̄ illud q̄ ibi dicit d
abstinēdo ab vxore an coīonē. cōsiliū ē
nō pceptū. p dīctū. c. vir. Sed certe
vī q̄ coīonē ipe diat oīs coitus matri-
monial etiā in reddēdo. ut exp̄sse hñ.
33. q. 4. scia. Vbi Jero⁹ dīc. Scia. frēs
carissimī q̄ qūq; vxori debitū reddīt.
vacare nō pot oratiōi neq; de carnibus
agni comedē debet. Qd vō or i oco. c
vir. pōt itelligi qñ oīo cōstaret q̄ i oco
coitu qs penit? imūnis foret ab oī vo-
luptate 7 mētis hebetudie. cui? sñiū
psumit. ut i oco. c. scia. 7. i. c. vir. ubi
or. Licita ipa admixtio coniūgis sine vo-
luptate carnis fieri non pōt. ergo non
solū exactio. sed etiā redditio mīmo-
nialis debiti coīonē ipe diat regularit
videt nisi forte nccitas imineat. ul qs
nimis frequēter reddē cogere. ne sp
uel nimis diu careat nccia coīone. Vñ
7 cōsiliū Elibertanū dīc. Oīs hō an sa-
ctam coīonē a ppaia v; abstinē vxore
tribus aut q̄tuor aut. 5. aut. 6. aut. 7.
dieb. de ose. dis. 2. oīs hō. Et ut p; in
sū. con. oca. q. 75. Al. i scripto. dis. 13.
dīc. Bñ puto q̄ sic sit faciēdū. si tñ alī
coniūgi iueniat debitū reddē coactus. 7
non expetē 7 l; frequēter facē. eo q̄ alī
etiā illo tpe non vult abstinē. ego cō-
care ccederē illi q̄ reddit iūritus. 7 alī

nō q̄ extorquet debitū qñ nō ē extor-
quēdus. q̄ cōstat q̄ etiā illo tpe reddē
tenerē si p̄babilit timet de incōtinentia
alter⁹. l. ibi. Sedm ḡ p̄dicta itelligen-
da vident sup l; dīcta docto. B. Et
fm Al. etiā p̄ factā coīonē nō licet eo
die debitū exigē nec etiā exactū red-
dere. nisi cū difficultate. sed tñ cōtrariū
nō puto esse mortale. A. Idē i sū. con.
l. 3. ti. 24. q. 76. Et ego credo q̄ aīa
hoc agētis male se hēret 7 oīa gratia
arida remanēt ob tantā irreuerentiā.
cū ppter deuotiōē 7 reuerentiā tanti
sacri nō solū ab imūditia tali. s. etiā a
māli cibo q̄tū comode fieri pōt ab-
stinēri deberet. de ose. dis. 2. trib. B.
¶ Utz imūditia pure corpālīs ipe diat
coīonē. B. fm Tho. i 4. dis. 9. Cū iste
cibo nō sit corpis s. mētis. magi in eius
sūptiōe cōsiderāda ē mūditia mētis q̄
corpis. Et iō dīstinguendū ē de imūdi-
tia corpālī. q̄ si sit p̄petua siue diutna
tūc nullo mō ppter l; aliq; abstinere
debet. ne ppter imūditia corpis p̄dā
fructū mēd. sicut accidit i leprosis 7 pa-
tiētib; fluxū sanguis ul semis. Si aut
sit t̄pal 7 facile purgabil. tūc si aliq; sit
i mēte bñ dīspōsit⁹. sumē nō phibē.
q̄uis pōt ad tēp⁹ laudabiliter absti-
nere ppter reuerentiā tāti sacri. dis. 5. ad
eius. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 77. B.
De sacerdote aut leproso utz possit ce-
lebrare vide. i. leprosus. §. fi.
¶ Utz debeat hō corp⁹ xpi frequēt su-
mē. B. fm Tho. i 4. dis. 12. Ea que in
hoc sacro gerunt hñt silitudinē cū his
que accidunt i corpālī nutrīmēto. q̄
n. sit quasi cōtinua depeditio nāalis
hūorū p actionē nālis calorū 7 exercitiū
laborū. iō o; frequēt corpālē cibū assu-
mē ad restauratiō; cōtinue depeditiōis
ne p̄ditio cōtinua mortē inducat. Silt

aut ex occupia inata et occupatioe circa
extiora sit de peditio feruor et deuotiois
secundum quod homo in deum colligit. unde quod plu-
ries de pedita restaurent ne homo totaliter
alienetur a deo. Sed tamen semel in anno summe
necesse est. ut. s. s. p. A. Oli autem statutum
erat quod ter in anno videlicet in natali domini
pasce. et per thecosten homines coicarent. de
ose. ois. z. et si non frequenter. in deo facien-
tes autem in fideles non habebant. ea. ois. c
scilicet. In primitiua autem ecclesia quod die
coicabatur. quia vigeabat deuotio maior. ut
nos in su. con. li. 3. ti. 24. q. ii. 9. B
¶ Sed utrum quilibet die sit coicandum. Be-
f. m. Tho. i. 4. ois. iz. In recipiente sacrum
ista duo regunt. s. desiderium coniunctionis
ad deum quod facit amor. et 2. regit reue-
rentia sacri quod ad donum timoris pertinet.
Primum incitat ad frequentiam sacri huius
quod cotidiana. s. secundum retrahit. Itaque si ali-
quis ex pimeraliter cognoscit ex quod cotidiana
supertioe feruore amoris augeri et reueren-
tia non minui. talis debet quod cotidie coicare
Si autem sentiat reuerentiam minui et fer-
uore non multum augeri. debet interdum
abstinere. ut cum maiori reuerentia et deuo-
tione postmodum accederet. unde quod tunc ad h
vnu quod reliquod est iudicio suo. A
Hec fuit sententia Augustini. ut per de ose. ois. z.
quod cotidie. ibi. Dixerit quod spiritus sanctus. Sed put
coiter accidit quod cotidiana supertio non est lau-
dabilis uel vitupabilis. Unde in de o. c. quod ti-
die. i. principio. dicit Augustinus. Quotidie eu-
charistie coionem accipe nec laudo nec
vitupo. Oportet tamen omnibus diebus coicandum
hortor. Et putat notat in de o. c. q. ii. 9. al. in
libro de missa. i. si. ois. quod medium tenere est
bonum. s. aliquando celebrare et aliquando omit-
tere. nisi officium exigat ut in omni die cele-
bret. De his autem quod mulieres omni die coi-
cant. videtur mihi quod accit reprehendendi sunt
quia nimio visu faciunt vilescere sacrum. et
potius ex leuitate mulierum putat esse desi-

derium quod deuotioe tamen. In scripto autem ois.
iz. dicit. Prepantes se ad coionem per
abstiam a coitu. Et videtur siue in castri-
tate viuentes non debet prohiberi a coione
frequenter. precipue de mense in mensem secundum
solennitates maiores. quia iniuste arcentur
quod digni sunt. et ipse agit quod subtrahitur
eis cibis salutaris. qui datus augere eis
gratum quam acceperunt. B

¶ Utrum liceat coicare pluries in die. Be-
f. m. Tho. i. 4. ois. iz. in deo licet nisi semel
ut saltem quod tunc ad vnam diem representetur
vnitas omne passionis. et ut quod tunc ad ali-
quod reuerentia exhibeat sacro. Sacerdos
autem quod non solum per se sed et per alios celebrat
cum sit persona publica necessitate cogente
potest pluries in die celebrare. ut. i. missa.
s. x. A. ut dicit in su. con. eo. ti. q. izo. B

¶ A quo quis debet recipere coionis sacrum
Be- f. m. Tho. i. 4. ois. iz. Si quis de re religio-
sus absque licentia proprii sacerdotis spali
alicui daret incurrit excoicationem. de quod
s. absolutio p. s. 3. circa medium. Quod si
sacerdos proprius malus sit. an possit ab
eo recipi habes s. clericus 3. s. z. et. i.
ordinatus p. s. 3.

¶ Utrum sacerdos possit dare corpus christi
ei quem scit esse in peccato mortali. Be- f. m.
Tho. i. 4. ois. 9. Si peccatum est occultum.
puta per confessionem uel aliter secrete scitum. et
ille in occulto petit de ei negare et monere
eum ne in publico petat. Si autem in publico
petat. de ei daret. de ose. ois. z. non phi-
beat. Si de peccatum est manifestum. tunc siue
in occulto siue in manifesto petat. debet
ei negare. Quod si dicat se confessum et absolu-
tum. an credere ei debeat vide. i. confessio
3. s. x. q. incipit. Utrum sacerdos prochia-
lis etc. A. Supradicta in hoc. s. hunc
etiam in su. con. li. 3. ti. 24. q. 78. B

¶ Utrum aliquo casu possit dari hostia
non consecrata loco consecrate. Be- f. m.

Tho. in 4.º dis. 9. In nullo casu. tñ qñ i
sacramēto veritatis nulla debet esse fi-
ctio. tñ qñ cū manducās adoret quod
manducat. ut dicit Aug. daret sacerdos
ei mām idolatrādi. vñ 7 de cre. dicit in
casu dñi. qñ falsa sūt abijcienda reme-
dia qñ veris sūt piculis gñiora. ex de ce-
le. mis. de homine.

¶ Utz corp⁹ xpi debeat dari suspecti
de crimie. R. fm. Tho. ubi s. Triplex
ē suspitio. Quedā violēta qñ p facto re-
putat. ut si iudicat suspect⁹ cū suspecta
i eodē lecto 7 h. 7. ppf hāc cām sicut
pppter pētī mortale negāda ē cōio. ita
videlz qñ si tal suspitio pcedit ex publi-
ca fama. nō debet cōio dari neq; pētī
publice neq; secrete. S; si tal suspitio sit
soli sacerdoti. deb; dari si petat i publi-
co. nō aut i occulto sicut an dictū ē. qñ
crimē occultū sit uel publicū s. s. i. q.
sup an pxiimū. s. Quedā vō suspitio ē
pbabil. ut si iueniat sol⁹ cū sola tpe 7
loco suspecto colloquētes 7 frequēter.
ppf hāc g nō d; denegari. qñ pena nō
i ligat ubi culpa ignorat. Quedā est le-
uis. ut si appareat aliq sig. n tñ oio cer-
ta 7 ppf hac etiā negāi nō d;. A. Idē
etiā fm. se. ut i sū. con. eo. ti. q. 80. B.

¶ Utz corp⁹ xpi debeat dari ad sumē-
dū ad aliq d expimētū siue ppf aliquā
purgationē ifamie 7 huiusmōi. R. fm
Tho. i. 3. pre. q. 80. Idē qñ tales purga-
tiōes ihibite sūt. ex de pur. ca. ex tuaz.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 81. B.

¶ Utz corp⁹ xpi debeat dari histriōib;
R. Idē qñ nec dñe maiestati nec eccle-
siastice disciplīe optet. de ose. dis. 2. p
oilectiōe. Et itelligit de histriōib; qui
artē illā exercēt illicite. vide. i. histrio
A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 24. q. 82. B.

¶ Utz corp⁹ xpi debeat dari amētib;
R. fm Tho. i 4.º dis. 9. Distiguēdū ē.
Quidā. n. oicūf large amētes qñ debi-

lē hnt mētē 7 tñ sūt aliq mō docibiles
eoz qñ pntinēt ad fidē 7 deuotionē sacri.
7 talibus non d; corpus xpi denegari.
Quidā vō sūt oio carētes iudicio tōis
7 isti si fuerint tales a natiuitate nō d;
eis dari. qñ nō pnt ad deuotionē iduci
qñ requir ad s sacrm. Si vō iciderūt in
amentia p fidē 7 deuotionē sacri. A
ut qñ p pus erant bñ dispositi 7 sacrm
petierāt fm. se. ut i sū. con. eo. ti. q. 83
ubi s oia ponūt. B. tñc o; eis dari nisi
timeat piculū de vomitu. ul de expui-
tiōe. uel aliq h mōi. 2. q. 6. his q. A
In oca. q. 83. or etiā fm Tho. qñ demo-
niac nō ē denegāda cōio. nisi forte cer-
tū sit qñ aliq crimine a diabolo torq-
ant puto addendū. uel nisi timeat de
piculo. ut p tractum est. B.

¶ Utz sit dandū puei. R. fm Tho.
ubi s. Snet carētib; usu tōis qui nō
pnt discernē inter cibū corpālē 7 cibū
spūalē nō d; corp⁹ xpi dari. qñ ad ipm
exigit actual deuotio quā tales pueri
hēre nō pnt. S; puei icipiētib; hēre dis-
cretō; etiā an etatē pfectā puta cū sint
x. uel. xi. āno; pōt dari si i eis signa di-
cretiōis 7 deuotōis appareāt. A. Cō.
se. ut i sū. con. eo. ti. q. 84. B.

¶ Utz corp⁹ xpi debeat dari his qui p
crimib; sūt suspēdēdi uel decapitādi.
R. Si sūt cōfessi 7 penitēt. nō debet eis
denegari. i. q. 2. c. fi. Multa alia hnt d
sacra eucharistie. i. eucharistia p. 2. 3.
7 4. Itē spūaliter circa sacerdotē 7 mis-
sam. i. eucharistia. 3. 7 a. missa.

¶ **Conclusio** Crimē
cōculsi
onis ē cū qs i officio cōstituit⁹
extorquet aliqd a subdit p metū. aut
cū non vult facere qd tenet. nisi data
pecunia. aut cū aliqs official ultra cōsti-
tuta sibi stipēdia pecuniā extorq. uel
cū qs accusat seu ab accusatiōe desistit

propter pecuniā. A. Hoc fuit dictum
glo. Ray. cui con. Vl. ut p. i. fū. con. li.
z. ti. 5. q. 139. ad fi. ubi idē dī de militi
bus seu stipendiarijs qd hō dicit dō offici
alib. iux illud Jo. bap. Luc. 3. nemi
nē dēciat. dēti estote faciedis vris.
Predicta etiā pbatur i. l. i. et. z. ff. de
cōcussioib. B. Et talis ad restitutionē
tenet ei qui dedit si nō turpit dedit. Al
ei i cui? iuriā data fuit. i. q. i. i. ubem?
A. Istud. c. ē. l. i. ubem? C. ad. l. i. i. ubi
repetēdaz ubi nihil de hac restitutioe
dī. sed bñ vez ē q. dātī faciēda ē resti
tutio qñ nō turpit dedit. p. c. nō sane
i. q. 5. fm Ray. ut i. fū. con. li. z. ti. 5.
q. 140. Et subdit Ray. q. si turpit dedit
nō illi sed paupib. uel illi i cui? iuriā
data ē. iux arbitriū ecclie restituēda ē
pecunia. ut i. pallegato. c. nō sane. Glo.
dō Ray. oīc q. illud qd hō dī de restitu
tioe faciēda ē vez in foro cāp. In foro
aut pñali forte magj ē dñliū q. necessi
tas. Scdm Vl. dō debet de hō fieri sicut
de alio turpi lucro. cui? restitutio qñ
turpitudine ē ex pte dātis 7 accipiētis.
regularit ē de dñlio. nisi i casib. a iure
expñlis. ut i symonia 7 sibi. p. dōt etiā
reddi ei q turpit dedit. nisi aliud deter
minaret ius i specie. sicut in symonia
de q expñsū ē q pecunia symoniaca resti
tuēda ē ecclie i cui? i gminia ē accepta
Et hō possūt colligi ex notad i fū. con.
li. z. ti. 5. q. 19. B

Quēdēnatus.

Utrq cōdēnatus possit fugere
uel se dēfēdere. vide. s. accusat. §. 5.

Quēditio. De diti
qñq. apponūt i mēmonio vi
de. i. mātmonii. s. p. to. De ditiōib.
que qñq. apponūt i qbusdā ditiōib.

vide ibidē. §. 5. Itē de ditiōib. q. ap
ponūt in spōsalib. i. spōsalia. §. fi. 7. i.
impedimentū i. §. 5.

Si aliq. possessio fuit data ecclie. ibi
aliq. appositā ditiōe siue mō. ut si ali
qd fieret. Si nō fiat nō. ppter hoc pōt
reuocari datio. nisi sic facta fuerit. f. q.
cessāte ditiōe ul' mō reuocari possit.
ex de con. appo. vez. A. Hoc itelligit
de ditiōe ippe sūpra. videlz. p. modo.
Cōditio. n. ppe suspendit dationem. s.
mod? nō. Et ditiō fit p. si. mod? dō p
ut. sicut nōt glo. i. dō. c. vetū. ubi etiā
dīc. q. ditiōne nō i. pleta nec valet do
natio. B

Si possessio data fuit ecclie ea diti
one ne alienet. nūqd poterit alienari?
R. scdm Ray. Distinguendū ē. Itā si
ecclia cui datū seu relictū ē hēat alias
possessioes. nō pōt alienari i aliq. casu.
Et sic itelligit Auten. de alie. 7 emphi.
§. s. dñssimas. Si dō ecclia nō hēat alias
possessioes q. alienet tūc istas alienāe
pōt i cāib. a iure pmissis d q. vide. s.
alienatō. Itā phibitō scā a donatore. p
nō adiecta ē hñda tāq. turpis Cō. Goif
Inno. 7 Hosti. A. Idē i fū. cō. li. 4. ti.
4. q. fi. B. Cū nō stat pēu ad que pti
net q min? ditiō i. plet. hñ dñac si i
pleta fuisset. ex de re. iud. cū stat. li. 6.

Confessio p. cōit
quid
sit: R. fm Tho. i. 4. dñ. 17. Cō
ueniētissime diffinit ab Aug. sic. Con
fessio ē p. quā morbo latēs sp. vñe ape
rit. A. Cō. p. se. ut i fū. cō. li. 3. ti. 34. q.
30. Ad cui? itelledū dīc. Itō q. dñssio
triplt fit. aut i foro aīe iteri? corā deo.
aut in foro pñe extī? corā dei vicario.
aut in foro dētiōso corā iudice. In pzi
ma pētm latēs nō apitur. q. deo aptū
erat. In vltima non apitur sp. venie.

In media vō apit spe vñe pctm latēs.
Vñ cōfessio sacralis que ē ps pñie cōue-
nientē describit p mām q ē pctm. 7 per
actū q ē apire. 7 p finē q ē spes venie.
Pōt addi q iō dī spe venie qā si alia d
cā apiat pctm. nō est cōfessio. Nā si api-
atur cā cōsiliū ē cōsultatio. Si vō ex lasci-
uā uel leuitate ē dissolutio. Si vō ad
aliquē malū finē est malignatio. Et ex
his sād pz q pctm q d oīcī nō spe ve-
nie seu ad ipetrādūz veniā nō pōt oīcī
oīcīū i cōfessione. nec tenet illud sacer-
dos secretū tenē. ut pz p Ray. sub ti. d
pe. 7 re. §. Pone q aliqz. 7 p glo. eius
eo. ti. §. de pena sacerdotis. sup verbo
pctm. Et qā nō oīs q spe venie aperit
pctm cōfessio veniā. ut si nō cōfiteat sa-
cerdoti idoneo. eē de pe. 7 re. c. oīs. 7
d pe. oīs. §. q vult. uel alī debite cōfiteat
de pe. oīs. §. falsas. 7. c. frēs. Ideo Ray.
sub ti. de pe. 7 re. §. sup dicto. diffinit
ut legitur. B Vel fm Ray. Cōfessio ē
legitīa corā sacerdote pcti declaratio.
A. Et subdit Ray. i oīcō. §. z. q cōf-
essio dī qī simulex toto ul vndiqz falsio
Nā ille confitetur q totū fatet. Glo. sup
vbo vndiqz. i. de oībz pctis q occurrūt
memorie. 7 de circūstātijs eorūde ag-
guantibz i aliud gen⁹ pcti. ut si percul-
sio uel furtū in ecclīa factū fuit. quia
h locus trahit ad sacrilegiū. B
Quot sūt cōditōes qz dī hōe cōfessio?
R. fm Tho. i 4. oīs. 17. Sexdecī sūt q
i his vñbz cōtinēt. Sit simplex. humil.
cōfessio pura. fidelis. Atqz frequēs. nu-
da. oīcreta. libēs. verecūda. Integra.
secreta. lachrymabil. accelerata. fōrtis.
7 accusās. 7 sit parē pata. Quoz expō-
nalis est. Sit simplex. s. ut nō recitet i
cōfessioe nisi qd ad quātitatē pcti pti-
net. Humil. s. ut misere se 7 iūtmū cōfi-
teat. Pura. s. ut rcā sit cōfiteā itētio. fi-

delis. i. vera 7 sine falsitate. A. In sū.
con. eo. ti. q. 66. q d d sacerdote. dī. fi-
delis. i. ut tā ipe cōfiteat q sacerdos sit i
fide catholica. 7 scōz doctrinā ecclīe fi-
at nō hēricoz. Itē q fiat sub spe venie
al nō valeret. sicut pñia Caim. q dixit
Maior ē iūqtas mea qz ut veniaz mere-
ar. De p hētur fm Aug. de pe. oīs. §. q
vult. de z. d pe. oīs. i. quē penitet. me-
lius ea. oīs. c. nemo. B. Atqz frequēs.
istud ē de bñ esse cōfessiois. s. q hō fre-
quēter cōfiteat. A. In oīcā. q. 66. oīs. q
h duobz mōis pōt itelligi. Vno mō ut
si frequē cadit i pctm mortale frequē
resurgat p pñiam. de pe. oīs. §. septies.
Alio modo ut eadē pctā frequēter cō-
fiteat. Aug. Quāto pluribz cōfitebitur
qs sub spe venie turpitudinē criminis.
tāto facili⁹ cōfiteat grāz remissiois. d pe.
oīs. i. quē penitet. Nō tñ ad h tenetur
qs nisi i aliqbz casibz. Est etiā d cōfessio
ista frequētatio respectu venialiu. ad
quoz cōfessionē scāris nō tenet nisi se-
mel i āno. nisi fuerit i pctō mortali. ut
nōt Bonauētura i 4. oīs. 17. B. Nū-
da. ut nō iuoluat obscuritatez vboz.
Discreta. s. ut maiora cū maiori pōdē
cōfiteat. A. In oīcā. q. 66. oīs. s. ut oīs-
cretū qrat sacerdote sciētē ligatē 7 sol-
uere. de pe. oīs. i. quē penitet. Itē quia
oīz distīcte 7 sepati singla pctā cōfiteri.
B. Libēs. i. spontanea nō coacta. Vere-
cūda. ut. i. erubescat 7 se nō iactet d pec-
cat. ppter aliquā seculi vanitatē. Integ.
ut. s. nō subtrahat aliqd d his q mani-
festāda sūt. Secreta. s. q tū ad cōditio-
nē fori i q d occultū cōfiteat. Lachry-
mabil. q ad dolorē d pctō cōmisso. Ace-
lerata. ut. s. nō differat de die i die s sta-
tim uel q citius pōt cōfiteat. fōrtis. ut
s. nil ppter decādiā oimittat. Et accu-
sans se ipm 7 nō aliū. Et sit parē pata

s. sacerdoti. A. De his additiōibz latius
et clari⁹ dixi in q̄drtiga. ubi etiā hē. iō.
reducūt ad. xi. iō hic omitto. B

¶ Utz confessio facta sine contritiōe. et sine
caritate valeat. ut puta q̄a nō dolet de
oībz pctis. uel nō vult abstinē ab oībz
R^o fm Tho. ubi s. Confessio fm q̄ est
act⁹ virtutis nō valet sine caritate q̄ est
p̄ncipiū merēdi. s. scdm q̄ confessio ē ps
facti ordinat cōfiteatē ad sacerdotē qui
h̄z clauē ecclie. et p̄ confessionē cōgscit cō-
fctam cōfiteatē. Scdm h̄ etiā pōt eē i eo
q̄ nō ē contrit⁹. q̄a pōt pctā sua sacerdoti
nota facē. et clauibus ecclie se subijcē. et
quis tūc nō p̄cipiat absolutōis fructū
tū recedēte fictiōe p̄cipe incipiet. sicut
et i alijs sacris. vñ nō tenet iterare con-
fessioz ad quā fict⁹ accedit. s. tenet p̄-
modū fictiōne suā cōfiteri. Cō. p̄se. Et
ad istā op̄ionē nō solū p̄dcā rō facere
videt. s. et p̄. oīf. i. mēsurā. s. nō ita.
ubi oī q̄ nō ē nccē ut que sacerdoti sēl
confessi fuerim⁹ d nouo cōfiteamur. Sed
Ray. et Hosti. tenet q̄ talis tenet cōfes-
sionē iterare. q̄a pōt cōfessio q̄ nō fuit
facta i caritate nō valuit. Sed p̄mū vñ
verit⁹. eē de p̄. et re. q̄ qdā. A. Istud
c. nō bñ h̄ pbat. Sz p̄ concordātia pōt
dici q̄ intm valet confessio nec oī illā ite-
rari sp̄aliter. in q̄tū daret effect⁹ i p̄ius
exp̄fctōis vocal q̄ ē ps facti. al nō. Iñā
i tēligētia dictoz ex cā ē assumēda oi-
cendi. eē d oībz. sigl. itelligētia. Vñ oi-
cendū ē fm glo. Ray. put etiā nōtur
i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 66. q̄ i h̄i scāi-
bus si ille q̄ ē indebite cōfessus cōfiteat
eidē sacerdoti cui p̄us et adhuc habeat
i memoria pctā sua q̄ audiuit nō tenet
iterare cōfessionē. Si aut cōfiteat nouo
q̄ alias nō audiuit eū. aut etiā p̄ si obli-
tus ē debet itez cōfiteri totū. B

¶ Utz liceat i cōfessioē dicē aliena pctā

R^o fm Tho. i. 4. oīf. iō. Iñā i cōfessioē
oīz famā alteri⁹ custodire q̄tū pōt. sed
suā cōfctam magi purgare debet. Et iō
si cōfctātia que ducit i cognitionem
psone sit d nccitate cōfessiois. ut q̄a tra-
hit i aliā sp̄em pcti mortalis. tūc oī cō-
fiteri. sp̄ tñ si pōt occultādo psonā. Si
aut nō sit de nccitate cōfessiois oīz oi-
mittē. ne pctm̄ alius pdat uel petita
lñā cōfiteat alteri. aut supiozi q̄ psonā
ignozet. A. Con. p̄se. et addit q̄ etiā
qn̄ cōfctātia ē nccia et nō pōt exp̄mi
sine piculo alit⁹ omittēda ē. et sufficit
pctm̄ dicē sine h̄ mōi cōfctātia. ut i
sū. con. eo. ti. q. 67. B. Si tñ exp̄mat
eā bona itēione nō ut pdat. s. ut p̄nā-
rius oret. p eo ut secreto emēdet. non
peccat sed meret. zz. q. 7. h̄ videt. A
Con. glo. Ray. ut i sū. con. eo. ti. q. 87.
quero etiam. B

¶ Utz liceat cōfessionē diuidē. R^o fm
Tho. in 4. oīf. i7. Iñā licet. s. itēglti⁹ oīz
qs oīa vñi sacerdoti cōfiteri. d p̄. oīf.
5. c. p̄. circa fi. et oīf. 3. sūt plures. Iñā
sicut i medicina corpali oīz q̄ medicus
nō solū vñi morbū s̄ quē medicinā
oīare debet cōgscat. s. etiā vlt totā hēbe-
tudinē ipsius ifirmi. eo q̄ vñi morbo
ex adiūctiōe alteri⁹ agguat. et medicā
q̄ vñi morbo op̄etē alteri nocumētū
p̄staret. Silt ē i pctis. q̄a vñi agguat
ex adiūctiōe alterius. et illud q̄ d vñi
pctō eēt cōueniēs medicina alteri icē-
tiū p̄staret. cū qn̄q̄ aliq̄s s̄iis pctis
ifect⁹ sit. Et iō de nccitate cōfessionis
ē q̄ h̄ oīa pctā cōfiteat q̄ i memoria
h̄z. aliq̄n nō ē cōfessio sed cōfessionis
fictiō. et si qd nō habuit i memoria et
postea recordat. sufficit q̄ h̄ pctm̄ cōfi-
tēs postea dicat exp̄cite et alia i gnā-
li dicēdo q̄ cū alia multa cōfiteret hoc
oblitus fuit. A. Et h̄ etiā si cōfiteat

e

alteri confessori. ut i sū. con. eo. ti. q. 72.
scdm eundē Tho. Con. 1. De. B

¶ Ut liceat confiteri p alia psonā uel p scripturā. R. fm Tho. ubi s. Quis ad confessionē put ē act⁹ orutis sufficēt q̄littercūq; fieret. fm tñ q̄ ē ps facti habet determinatā materiā. Et sicut i baptisimo assumit illud elementū cui⁹ ē maxime usus i abluēdo. ita in confessione ille actus assumit q̄ maxie cōsueuim⁹ manifestare. s. p ppiū obū. Alij. n. modi i ducti sūt i supplementū. In eo autē q̄ ē mutus uel alteri⁹ lingue sufficit q̄ per scriptū. aut nutū. aut iterprē confiteat⁹. q̄ nō exigūt ab hoīe plus q̄ possit. Sed nō sufficēt si ipse dicē posset. In absentia autē ppij sacerdotis. nō o3 q̄ p scriptū fiat confessio. s. pōt etiā laico fieri. q̄ plus ptinet ad necessitatē confessionis act⁹ q̄ ille cui fit confessio. A. Ad p̄dicta facit. c. quē penitet. d. pe. ois. i. B

¶ Quid si sacerdos interroget confitentē et ille r̄ndeat. R. fm xv. Sufficit q̄tū a d ea de quib⁹ interrogat. nisi sit talis q̄ potius dimitteret confiteri q̄ ore proprio confiteret p̄ctm. Hoc. n. de superbia ē. de pe. ois. §. c. p̄dus si. De interrogationib⁹ etiā habes. i. confessio 2. §. p̄l. 7 vld. A. p̄dicta etiā hntur i sū. con. eo. ti. q. 77. B

¶ Ut liceat confiteri p̄ctā q̄ qs nō cōmisit. R. fm Tho. i 4. ois. 21. Nō licet talis enī si nō eēt p̄ctōr. mētiēdo peccator efficit. 22. q. 2. cū hūilitatis.

¶ Ut cum qs dubitat de aliquo p̄ctō an sit mortale teneat illud confiteri. R. fm Tho. in 4. ois. 21. Teneat. al piculo se omittit si negligit confiteri. 7 mortali ter peccat. sicut qui aliqd omittit uel omittit i q̄ dubitat eē p̄ctm mortale. taliter tñ dubitās nō debet i confessione

asserē illud eē mortale. s. factū nartet. 7 iudicio relinqt sacerdos. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 79. ubi etiā subdit. Q. aut Greg⁹ oīc q̄ bonaz mētū ē ibi culpa agscere ubi culpa nō ē. ois. 5. ad ei⁹ itelligit fm Tho. nō eē de suba act⁹. s. ut credat se omisisse qd nō cōmisit. q̄ s ē errare. s. itelligit de cōditione actus q̄ sp ē i formidine ne aliqs de fect⁹ sit ex pte sui. ut supbia 7 vana glia aut h⁹ fm illud Job. 9. Verebar oīa opa mea Nec etiā p̄dicta itelligēda sūt d̄ dubio scrupuloso qd repellendū ē ad sui pastoris cōsiliū. ex de sen. exco. i. q̄ sitioi. B

¶ Quid de confessione gnālī i q̄ qdā confitē se commississe oīa p̄ctā 7 h⁹. R. fm Ray. Dicas q̄ talit⁹ confitēs loq̄t i psona ecclie. uel q̄ fm Aug. i vno p̄ctō pnt multa p̄ctā notari. uel itelligit d̄ generib⁹ singloz 7 nō de singul⁹ genēz. q̄ si dicēt. peccavi cogitatione. locutione. 7 ope. 7 omisioe. i. dō tñ hoc sufficēt ad confessionē p mortali b⁹ ad q̄ requit⁹ confessio spālīs. Con. docti. A. Idē i sū. con. lib⁹ 3. ti. 34. q. 80. B

¶ Ut p confessionē generalē deleantur p̄ctā venialia. R. fm Tho. i 4. ois. 21. Duplex ē confessio gnāl. Quedā sacrālis. qn. s. aliqs i secreto confitē sacerdoti. qdā qz meminit. 7 alia venialia in gnālī. 7 tñc illa gnālīs confessio ex quatuor h⁹ q̄ valet ad remissionem p̄ctōz venialiū i toto uel i pte. s. ex contritione confitēris 7 hūiliate confessionis. 7 ex orōne sacerdotis in q̄tū est qdā psona publica. 7 ex vi clauū. Alia ē confessio gnālīs nō sacrālis. que fit publice corā mult⁹ 7 cū multis. 7 h⁹ efficacīa ad omisioē venialiū ex trib⁹ p̄mis. 7 nō ex vi clauū. A. Et ppter hoc nō subiūgit i p̄ma 7 i d̄pletoio absolutio. nec satisfactiois iudicio. s. solū orō. Misereat.

ut i sū. con. eo. ti. q. i. 56. ubi hec omnia ponit. Et ubi etia dicit q. hec dimissio fit q. ad culpā 7 penā. B. Con. se.

Utz p. gnālē cōfessionē delectant mortalia oblita. B. fm. se. Deus nō requirit ab hoīe nisi qd pōt. vñ cū pctā oblita spāliter cōfiteri nō sit i ptate hoīs. s. gnāliter tñ. h. mōi gnālīs cōfessio cū contritione generali delet pctā oblita. Idē Ray. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. i. 57. Et itelligit de cōfessione gnālī sacralī q. fit sacerdoti sine q. si fieri pōt pctā mortalia nō dimittit. d. pe. ois. 6. agite. B.

Utz requirit cōfessio de pctis an baptismū. B. fm. se. Triplex ē cōfessio peccatorū. p. nā mētalis que fit deo. 7 hec requirit a baptizandis adultis. Secūda vocalis que fit hoī ut dei vicario. 7 hec d. pctis an baptismū nō requirit nec antea nec post. A. nisi a fide accedētibz fm. eū. se. ut i sū. con. eo. ti. q. i. 45. B. Tertia q. fit hoī tāq. sapiēti cōsiliario. p. pter cōsiliū aīe. 7 hec requirit ex congruo nō ex debito. A. Idē i oca. q. i. 45. B.

Pudor cōfiteī multos retrahit a pnia q. quē fm. Ray. est triplex remediū. p. nū ē tō nāl. Si. n. nō erubuit peccare qd i honestū 7 nociuū fuit. nō debet erubescē qd honestū ē cōfite. ri 7 utile. Secūdu ē tō oīne ituitiōis cui nihil celare potes. Oīa. n. nuda 7 apta sūt oculis. ut hētur ad Heb. 4. Tertiū ē opatio future cōfusiōis. Idē aū. 3. Reuelabo pudēda tua 7 oīdam genitibz nuditate tuā 7 regnis ignominia tuā. Et Idere. 20. Cōfundent vēmētē ga nō itellegerūt obp. b. nū semperiternū qd nūq. delebitur.

Sacerdos qui nō vult dare lñām suo prochiato q. cōfiteat alteri nisi pro pecunia symoniā cōmittit. sicut 7 Ray. refert. A. Doc pot. vñ fuisse dictum

glo. Ray. ut i sū. con. li. p. q. 36. B.

Cōfessio 2. q. lit teneamur ad eā. Utz sit d. necessitate salutis. B. fm. Tho. i. 4. ois. i. 7 Cōfessio de nccitate salutis ē i eo q. in pctm actuale mortale cecidit. Et pprie loquēdo nō ē de iure nālī. s. oīno 7 no ue legi. Idē i lege veteri nō tenebātur hoīes ad cōfessionē pctōz specialē 7 distictā. s. ad gnālem 7 idistictā. ad quā tenebāt p. determinationē sacrificioz. Con. se. ois. i. 5. A. Idē i sū. con. lib. 3. ti. 34. q. 31. et. 32. Idē etia Ray. in ti. d. pe. 7 re. s. sup. dicta. ubi dicit 7 pbat contritionē cōfessionē 7 satisfactionē fore de pcepto legi oīne. Itē Ricar. in 4. ois. i. 7. asserit cōfessionē fore de nccitate iuris diuini. adeo ut ad ipam dicat teneri etiā i fideles. tñ eis n. p. cipit ecclīa q. ppter eoz culpam eis iutilis foret. Glo. d. d. pe. ois. 5. i. sūma vñ sentire q. cōfessio i spālī nō sit de iure oīno. etiā nouo. s. 3. verius ē qd p. dicti theologi dicūt sicut pōt cōstare ex his q. lati. p. sui i quadriga. li. 2. ti. 6. s. 2. B.

Utz papa possit cū aliq. dispēlare ne cōfiteret. B. fm. Tho. ubi s. idē pōset eo q. ipe sacroz nccitatē nō pōt tollere sicut nec noua sacra i. stituē. Sūt. n. ex i. stitutōe oīna. l. 3. dispēlare pōset d. tpe ut. s. differret ultra annū. A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 34. Et de ista dispēfatione circa tēpus itelligendū ē in q. tum respicit terminū cōstitutōis ecclīastice ut. s. p. b. quis nō i. curreret penā. c. ois. ex. de pe. 7 re. Idē aūt in q. tū respicit terminū legi oīne. p. quā quis videtur ad cōfessionē obligari statī hita como ditate p. casū mortal' culpe. ut pōt cōstare ex posid i q. driga. li. 2. ti. 7. s. 2. B.

Ois fidelis saltē semel i anno teneat

ex pcepto. postq̄ ad ānos discretionis
venerit cōfiteri oīa pcrā sua. 7 coicare
eī de pe. oīs. 7 adde qd̄ dī s. coicare. S
p. A. Anni discretiōis q̄ ad cōfessionē
iudicār. cū ē doli capax. ut nōt glo. in
ocō. c. oīs. sup̄ vbo discretiōis. Doli
aūt capax dī puer uel puella. 7. ānoꝝ
7 sup̄. ut nōt glo. in. c. p. eī de delictis
pueroꝝ. Et sic puer uel puella. 7. āno
rū obligat̄ ad cōfessionē. ut etiā nōtur
ī directoria. li. p. ti. is. §. 65. B

Utz teneamur cōfiteri pcrā q̄ mani
festa sūt. R. fm̄ Tho. 7. p. de. i. 4. oīs. i. 7
Non sufficit aliqd̄ eē notū iudici. nisi
sit ei notū in forma iudicij. Et iō q̄uis
pcrā manifesta nota sint sacerdoti. ga
tū nō ī forma iudicij. o; ea cōfiteri. A
Idem ī sū. con. eo. ti. q. 68. B

Utz hō statī teneat cōfiteri. R. fm̄
Tho. ubi s. Ad ppositū cōfiteri teneat
qs qn̄ 7 ad cōfessionē teneat. s. qn̄ pcrā
memorie occurrūt. Sed ad cōfessionē
actualiter faciendā teneat si debeat eu
charistiā p̄cipe ad quā null⁹ p̄ pcrā
mōtale nisi cōfessus debet accedere copia
sacerdotis oblata 7 necitate nō vrgēte
A. Idē fm̄ p. de. si qs debeat sacz ordi
nē recipe uel hōmōi. ut ī sū. con. lib. 3.
ti. i. 4. q. 69. B. Sūt etiā teneat si picu
lū mortū iminet. aliē n̄ teneat hō ex pce
pto. ad statī cōfite dū q̄uis piculosum
sit differre. Ex pcepto aūt ecclie teneat
saltē semel ī āno. ut s. §. 3. A. p. de. aūt
ut p; ī ocā. q. 69. oīc q; q; etiā teneatur
statī cōfiteri rōne cōfite. ut si dīctat si
bi cōficia q; statī teneat. Itē rōne dubij
ut si nō sperat copiā cōfessōz sibi āpli⁹
illo anno occurrē. uel si h; casū de quo
solus papa pōt absoluē 7 h; mō copiā
pniari pape. Dic etiā Tho. ī qdā. q. d̄
quolibet. q; laudabile ē q; pcrā pcrā
suā q; citius pōt cōfiteat. p̄ter accis aūt

posset dilatio eē meritoria. dūmō non
differat vltra annū videly si ad h̄ disfe
rat ut prudētiōi cōfiteat. uel deuotius
pp̄ facz tēp⁹. Glo. de pe. oīs. 5. ī sūma
oīc q; si pcrā ē publicū tenemur statī
cōfiteri sub obligatiōe pcrā mortāl. In
no. vero ī ocō. c. oīs. vī teneat īdistīcte
etiā ī pcrā nō publicā. q; statim tenea
mur cōfiteri hita rōnabili comoditate
Et subdit. Alij oīcūt s. S; p̄mū tuti⁹
vī. Idē qd̄ Inno. vī sentire Archi. i. c
ille rex. d. pe. oīs. 3. Bonauentura etiam
late hūc passū t̄agit ī 4. oīs. i. 7. 7 clu
siue sentit q; religiosi teneat statī cōfi
teri. Et idē q; sentit de cōfessōz q; buscūq;
s; sub dubio. De laicis vō asserit q; te
neatur sicut qn̄ adest talis oportunitas
q; nūq; rōnabili maior expectat. nec q;
ad tēp⁹ nec q; ad sacerdotē. S; q; tēp⁹
q; dagesimalē vī eis magis oportunū
videt q; tēpus illud rōnabili possint
expectare. Sed h; d; intelligi qn̄ p̄pus
oportunitatē nō h̄nt. Al illud etiā tē
pus magi oportunū ē q; p̄mū possint
debite cōfiteri p̄pter more piculū. Vñ
ī p̄e Bonauentura 7 oēs cōsiliūt q; post
lapsū mortāl culpe q; citius pōt q̄libet
cōfiteat. q; cōsiliū vanū foret nisi eēt
d̄ meliōz. Vñ Vñdor; ī li. 2. de sūmo
bono. oīc. Cito corrigitur culpa q; cito
cognoscit. tardius aūt sanat vuln⁹ qd̄
iā putrescēt hō mēbris lōgo p̄ tēpore
curatiōib; adhibet. p̄terea 7 ī p̄e Bo
nauentura inuit q; religiosi ex vi sacri
nō teneat plus q; laici. nisi rōne occur
rentis oportunitat. Ergo cū laici oc
currerit oportunitas eodē mō teneat.
Sic igit; vñ religiosi citius occur
rat cōfite dī oportunitas q; sedaribus
clericis. 7 ī p̄is clericis citi⁹ q; laici. tñ oēs
etiā laici cum eis congrua oportunitas
occurrerit videntur teneri ad statim

confitendum. sicut 7 7 latius ostēdit
in qdriga. li. 2. ti. 7. §. 2. B
Utz teneamur cōfiteri circūstātiās
peccatorū. R. fm Tho. i. 4. dīf. 16. 120
sūt de nccitate cōfite. nisi ille circū-
stātie q ad aliud gen^o pcti mortāl trahunt.
ga venialia nō sūt de nccitate cō-
fessiois. s. solū mortalia. Tñ 7 alias cir-
cūstātiās cōfiteri pfectiois ē. sicut 7
venialia pctā. A. Bonauētura i. 4. dīf.
17. dīc q circūstātiāz pcti. qdā sūt al-
leuiātes. qdā i aliud gen^o trahētes. q-
oā illud i aliq mō agguātes. Circūstā-
tiās i aliud gen^o trahētes cōfiteri ē ne-
cessariū. ga gen^o pcti cōfiteri o. Circū-
stātiās vō alleuiātes cōfiteri nō ē bo-
nū. nisi ppter hoc ut satisfaciāt aliene
īgnitiōi. uel ut pvideat eius scādalo 7
pturbatiōi. ut puta si timeat cōfessore
ex hoc accipere occasiōē ad malū. uel si
i tantū diminuit. ut sit i genē venial.
sicut comedē carnes i qdragesima ppter
īfirmitatē ita tñ q alit nō sit gulositas
aliq. Et rō h^o ē. ga i cōfessione nō o. se
pctōz excusare s. accusare. De circūstā-
tiās aut q agguāt s. gen^o pcti nō variāt
ē int doctores opinio diuersa. Quidā
enī dicūt q penitēs tenet cōfiteri s. pre-
ceptū affirmatiuū ē 7 obligat nō ad sp
sed p loco 7 tpe. s. qñ eas cōgscit siue p
se siue p īgnitiōē alienā. Vñ sapiēs 7
ītelligēs tenet cōfiteri absq. īgnitiōē.
S. plex vō tenet si ab eo īgrat. Alij di-
cūt q n. tenet ad cōfessionē hāz circū-
stātiātū tentiōē nccitad. s. d. bono 7 eq
7 quāto magj sapiētes 7 pfecti sūt. tā-
to magj debeat eas distīcti 7 explicare.
Sed non tenet ad h. nisi forte ex ppria
cōscia obligētur. Hāc opionē credo p-
babiliorē. Vñ dicēdū q cōfessio circū-
stantiāz i aliud gen^o trahētū spectat
ad cōfessionē q ad nccitātē. Confessio

aggrauatiū q ad cōgruitatē. Confessio
vō alleuiantiū potius facit i cōgruita-
tē. Et h. intelligit exceptis casibz pdicti
Oēs igit rōnes pbātes circūstātiās ēē
cōfite. sūt cōgruitatis q ad agguā-
tes. h. ille. Solū g de nccitate cōfessiois
sūt circūstātie trahētes i aliā spēm seu
gen^o pcti. 7 h. cōiter tenet doctores. ut
7 notat i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 81. h. alij di-
cant etiā alias fore nccias. qz dictū ut
pōt colligi ex nōtis i ocā. q. 81. pōt sal-
uari q ad illas que h. nō trahāt i aliam
spēm. tñ sūt tales q sine eis sacerdos n.
pōt discernē qd sit actus. uel rōne iu-
risdictiōis. puta si iūria sit illata i cle-
ricū. uel simile psonā. ga ē casus papal
fm q. litatē iūrie uel psonē. e. de sen.
exco. cū illoz. Itē q. tū sit o. nū datum
ga qñq. epi retinet sibi restitutiōes i-
certoq. usq. ad certā quātitatē. ut ut sci-
at cui debet fieri satisfactio 7 q. lit. 7 idē
i sūbo. Itē cōfessio o. eas circūstātiās cō-
fiteri si nouit. uel si a cōfessore interro-
get ad cui⁹ officiū videt pncipalit⁹ pri-
nere de p. dict circūstātiās iterrogare. ut
sciat q. liter suo sit fundat⁹ officio. Cir-
cūstātie g p. tinētes de nccitate 7 pnci-
palit⁹ ad cōfessionē etiā si d. his nō iter-
roget. sūt que trahūt ad aliā spēm pcti
seu ad aliud p. ticulare mortale pctm q
pnt ēē circa octo videlz. Conditio rei.
modus peccādi. loc⁹. tēpus. numerus.
q. litas. i. ductio. 7 accidēs. sicut de his
latius dī i qdriga. li. 2. ti. 7. §. 2. B
Utz hō teneat cōfiteri venialia pec-
cata. R. fm Tho. ubi s. Cōfessio ad h.
ē nccia ut penitēs satisfactiōē accipi-
at fm modū delicti. Pctō aut veniali
nō debet pena taxata. ga pena illa esset
pporcionata pene pcti mortalis a quo
pctm veniale i iūnitū distat. Vñ p so-
lā cōtentionem iteriorē pctm veniale

e;

remitti potest. Sed an saltem semel in
āno teneatur cōfiteri qui nō habet nisi
venialia. Dicunt quidā q̄ in hoc casu
pp̄ pceptū eccl̄ie tenet venialia cōfiteri.
Alij autē dicūt q̄ sufficit q̄ p̄ntet se sa-
cerdoti. 7 q̄ se immunē a pctō mortali
ōndat. ut ad cōiōnē admitti possit. p̄ze
ceptū. n. ē ad obligandū illos q̄ habēt
aliq̄ q̄ cōfiteri debeāt. Vñ si alicui per
grām collatū ēē sicut b̄tē v̄gini ē colla-
tū. ut a pctō veniali immunis ēē. nō te-
neret ad illud pceptū. A. Hoc v̄sistit
nō p̄t otigē. q̄a nō ē iuēta nec iueniet
nisi vna v̄go Maria. Et. i. Job. p. dicūt
Si vixerim? q̄a pctm̄ nō hēm? ipi nos
seducim? Vñ 7 p̄mū veri? v̄. cū etiā
nesciā q̄no aliq̄s audeat immunē a mor-
tali se existimare īfra ānū. uel qualiter
b̄ valeat oñdere. cū p̄s. i. 8. dicat. Deli-
cta q̄s itelligit x̄. Et iō fatū? valde fo-
ret q̄ sic dicēti 7 aliū nō cōfiteri mīstra-
ret eucharistiā. Vñ 7 Bonauētura i. 4.
oīf. i. 7. oīc. q̄ cōgruū ē maxie vitis p̄fe-
ctis cōfiteri pctā venialia regulariter.
Tñ nō ē necessariū nisi ī duobz casibz.
videlz p̄pter dubiū 7 p̄pter statutū.
P̄pter dubiū videlz cū q̄s pbabilit̄
dubitat de pctō v̄tz sit mortale ul' ve-
niale. Et iō si nō penitet sicut d̄ morta-
li. discrimini se cōmittit. Iō v̄z cōfiteri
sicut iacet in cōscia. 7 iudicio sacerdot̄
reliq̄r v̄tz sit mortale uel veniale. Con.
Tho. ut s̄. cōfessio p̄. §. 8. Seq̄ i Bonauē-
tura. p̄zopt eccl̄asticū statutū q̄s
tenet. q̄a oīs fidel̄ tenet semel ī āno cō-
fiteri. s̄ b̄ nō ē rōne venial̄. b̄ p̄pter p̄-
ceptū. Cō. Inno. i. c. oīs. ex de pe. 7 re.
Et ex b̄ p̄ q̄ religiosi tenent venialia
cōfiteri semel seu bis ī mēse uel ebdo-
moda. ul' frequētī? siue rari? fm̄ suaz
cōstitutionū formā. q̄ itelligendū v̄
de venialibz nōbilibz q̄ ad cōfessionem

specialē. Reliq̄ v̄o v̄iz uel nūq̄ posset
q̄s spāliter cōfiteri. cū q̄si oī momento
cōmittat. vñ v̄t sufficē illa cōfiteri gnā-
liter. B. Q̄ autē de veniali tenemur cō-
tritionē h̄re. aliū non remittit. vide. i.
pctm̄ 3. §. 3. et 7. et cōfessio 3. §. p̄.
V̄tz ī aliq̄ casu teneat q̄s cōfessionē
iterare. b̄. fm̄ p̄se. Iterate tenemur ī
4. casibz. Prim⁹ si sacerdos nō potuit
absoluē. A. Quia nō h̄bat iurisdic-
tionē siue delegatā siue ordinariā. ex d̄
pe. 7 re. oīs. B. 2. si nesciuit discernē
3. si cōfessio nō fuit itēg. ut q̄a sciēt ta-
cuit aliq̄d mortale. 4. si cōtēpsit ul' ne-
glexit satisfaccē. 7 oblit? ē satisfaccionē
iunctā. Mā si sciet 7 implere vellet. nō
oīeā iterare. A. Con. Ray. 7 Dofsi.
Ipsi tñ ponūt p̄ q̄to cāu. cū q̄s cōfiter̄
cū īdebita dispōne. S̄z glo. Ray. simpli-
citer con. cū p̄se. ut ī sū. con. li. 3. ti. 34
q. 70. Et q̄ ad secundū casū sciendū q̄
ex eo qdā īferūt q̄ p̄pter ignorātiā sa-
cerdot̄ p̄dat auctoritas absoluēdi. S̄z
hoc nō v̄t v̄tz. q̄a p̄tas clauī cōfistit
ī iurisdictione 7 nō in scia. fm̄ Ray. in
ti. de pe. 7 re. §. itē q̄rit qd̄ remittit sa-
cerdos. 7 s̄. clauis. §. p̄. S̄z dictū eoz
p̄t itelligi. q̄n q̄s cum possit sacerdoti
idoneo scia 7 cōscia cōfiteri. tñ eligit ī-
sufficiētē. q̄a v̄t de p̄pa nō curate sa-
lute. 7 sic ex sua mala dispōne confes-
sio v̄t deo nō gr̄a 7 īualida. de pe. oīs.
6. q̄ vult cōfiteri. S̄z ī q̄cūq̄ cāu cōfessio
scā fuerit ab ignorāte sacerdote nō suf-
ficiētī. p̄fertī de muld̄ seu gūibz pctis.
optimū est cōfiliū illā iterare. cū q̄s co-
moditatem h̄uerit sacerdot̄ periti scia
7 cōscia cū ignorātiā sacerdot̄ ī cōfessioe
sit multū piculosa. ut colligit ex dictis
p̄ Aug. ī d̄cō. c. q̄ vult. 7 p̄ Ray. ī dicto
§. itē q̄rit. Quo ad tertiū casū dicēdū
q̄ idē ē etiā si q̄s omiserit pctm̄ d̄ quo

dubitavit utz fuerit mortale. ut s. §.
 pxio. uel ei⁹ neciam circūstātia. ut s.
 §. 5. Et nō solū si h⁹ fiat sciēt s⁹ etiā si
 fiat ex ignorātia seu obliuioe pcedēte
 a ppria notabili culpa. ut colligit^r ex
 notis per glo. Ray. sub tri. de pe. 7 re.
 §. 3. Itē circa pncipes. Ad hoc etiā facit
 q^a lata culpa egpar dolo. ut i. c. ut aia-
 rū. d. osti. li. 6. Et iō si q^a ex sua culpa
 ignorat q^a d⁹ cōfiteri seu eoz oblit⁹ ē. d⁹
 de h⁹ mōi negligētia ex corde dolē 7 fir-
 mit^r pponere emēdari. ut legitie valeat
 cōfiteri. ut nō ē i. sū. con. li. 3. ti. 34. q. 19.
 Qñ aut^r q^s sciēt^r omit tit aliqd de pri-
 nētib⁹ nccio ad cōfessionē. nō solū anul-
 lat cōfessionē. s⁹ etiā nouū cōmittit pctm
 mortale. ut s. cōfessio p. §. 8. Quo ad
 q^artū casū ē sciendū q^a ex cōtēptu seu ex
 negligētia omit tēs facē iunctā sibi pe-
 nitētia mortalit^r peccat. fm Scotū i 4.
 dist. 15. quia facit d⁹ pceptū vicarij dei. i.
 cōfessoris. 7 etiā ecclie. ut i. c. ois d⁹ pe.
 7 re. B. Sūt etiā fm quodā itērate
 tener^r is q^a cōfessus ē nō cōrrit^r ex nō in
 pposito nō deserēdi pctm. ut dictū ē s⁹
 cōfessio p. §. 3. A. Et ibi d⁹ h⁹ plen⁹ i
 additiōe. Et sic hic ē 5⁹ casus. Et sext⁹
 adijci^r i directoria li. p. ti. 15. §. 47. s.
 cū cōfessor i aliq^a nō h⁹ iurisdictionem.
 Oportet. n. tūc q^a pillo penitēs recur-
 rat ad hūc ptatē. 7 ei illud itēz cōfite-
 atur. ar. ex. d⁹ pe. 7 re. significauit. Et
 sic tres casus sunt ex pte confessoris. 7
 tres ex pte cōfiteris. B. Hic tñ sciendū
 fm Tho. i 4. dist. 17. q^a quāto q^s pluri-
 bus sacerdotib⁹ cōfiter^r. tanto plus de
 pena ei remittit^r. tñ ex erubeſcētia cōfes-
 siois q^a i penā satisfactoriā cōputat^r. tñ
 ex vi clauū. vñ toties possēt q^s cōfite-
 teri q^a ab oī pena liberatē.
 Sed utz recidiuās. teneat^r cōfiteri
 priora pctā. B⁹ fm Tho. i 4. dist. 22.

Directe qdē recidiuās. pctā dimissa
 nullo mō tenet^r nec in gnālī nec i spālī
 cuiq^a cōfiteri. s⁹ indirecte. sicut illud
 sine q^a sciri nō pōt^r debet^r satisfactionis
 mod⁹ tenet^r recidiuās notificare pctā
 dimissa q^antū sufficit ad h⁹ ut sciat^r q^a sa-
 tisfactio ei cōgrue possit iūgi. ut si ipe
 frequēter lapsū carnis passus ē ex aliq^a
 occasiōe. illa occasio p^a satisfactiōe p-
 cidat^r. 7 sūt de alijs pctis. 7 ad h⁹ vñ suf-
 ficē confessio dimissioz pctōz i gnālī.
 Tñ qñq^a ad alia spālīa d⁹ descēdē scdm
 q^a cōfiter^r videit^r opportuniū. 120. n. pōt^r
 i his aliq^a certa mēsurā pfigi. A. Inno.
 i. c. ois. de pe. 7 re. sentit^r q^a recidiuās
 teneat^r cōfessionē iterare tōne i gratitu-
 dinis. p^a q^a vñ facē illud qd^r d^r Math. 18
 de seruo nequā. 7 de pe. dist. 4. q^a dñi.
 Itē glo. Ray. i ti. d⁹ pe. 7 re. §. Itē nūqd
 sel^r dimissa pctā. oīc q^a recidiuās nō te-
 net^r oīc spālīter 7 distictē ea q^a an cō-
 fessus ē. s⁹ sufficit cōfiteri i gnālī d^r illis
 expmēdo i gritudinē suā 7 dicēdo. De
 multis 7 magnis pctis mortalib⁹ me li-
 berauit oīs p^a pñia; 7 ego nihilomin⁹
 i gr⁹ ex nō offēdi eū. Et si forte nesciat
 expmē aut nō expmat nomē i gritudi-
 nis nō nocet oī mō talia dicat oīa ex
 q^b sacerdos i gritudinē possit itelli-
 gere. Et idē nō ē i sū. con. li. 3. ti. 34. q.
 71. Hoc dictū glo. vñ itelligēdū qñ ista
 circūstātia i gritudis venit ad ptiēdū
 pcti spēm. 122. alie circūstātie reglarit^r
 nō sūt de necessitate cōfessiois. ut s. §. 5.
 Qñ vñ i gritudo i ducat ptiēdū spē;
 pcti. nō ē Tho. i. 3. pte. q. 88. arti. 4. oī-
 cēs. Qd^r seq^r oīa pctā nō ē spāle pctm.
 Sed p qd^r q^a pctm mortale aliq^s effi-
 cit deo i gr⁹. g^a i gritudo nō ē spāle pctm
 B⁹ dicendū q^a i gritudo peccat qñq^a
 ē spāle pctm qñq^a aut nō s⁹ ē circūsta-
 tiā gnālī cōsequens oē pctm mortale

qđ dñs mittit. p̄scm̄. n. recipit spe-
cie ex itenti de peccatis. ut p̄hs inqt 5.
ethicoz. Ille q mechat ut furet magi ē
fur q̄ mechat. Si igit aliqs pctōi i ore
ptū dei suscepti bñficij aliqđ pctm̄ cō-
mittit. illud pctm̄ trahit ad sp̄z i ḡritu-
ois. 7 h̄ i ḡritudo peccad̄ ē sp̄ale pctm̄
Ut aut Aug. dicit i li. dñā 7 ḡra. i. dñs
oē pctm̄ ē ex p̄ceptu. 7 tñ i oī pctō de
p̄ceptis i suis p̄ceptis. Vñ manifestum
ē q i ḡritudo peccad̄ qñq; ē sp̄ale pctm̄
s nō sp̄. h̄ ille. h̄z q̄ reciduas n̄ tenet
recidui. nisi i q̄tū op̄ sit ad oñdēdū sa-
tisfactōis debitū modū fm̄ Tho. 7 ad
demōstrādū i ḡritudis modū. fm̄ In-
no. 7 glo. Ray. 7 h̄ qñ i ḡritudo ē sp̄ale
pctm̄. B. De p̄cepto i medicos q̄ idu-
cat infirmos ad cōfessionē. vid. i. medi-
cus. §. p̄. 7 extra d̄ pe. cum infirmitas.

Confessio 3. cui
cōfiteadū. Et qđē reglarit gli-
bet oī sacerdoti cōfiteri. i. dñā sol̄ sacerdo-
tibz cedit oīs p̄tātē ligandi 7 soluēdi
cū dixit Joh. 20. Quoz remiserit pec-
cata remittūt eis x̄. de pe. oīs. i. obum-
dei. Et h̄ intelligendū ē de mortalibz. Sz
venialia nō oī aliqs sacerdoti cōfiteat̄
qa ip̄a cōfessio laico facta sac̄rale qđdā
ē q̄uis nō sit sac̄m̄ p̄fectū. ex ip̄a cari-
tate p̄cedit. 7 p̄ talia notū ē veniale vi-
mitti. sicut 7 p̄ tūfionē pctōi 7 aquā
bñdictā 7 h̄mōi. ut. i. peccatū §. si.
h̄ Tho. in 4. oīs. 17.

¶ Utz necē sit cōfiteri p̄po sacerdoti
h̄ fm̄ Tho. i 4. oīs. 17. Cū sacerdos n̄
absoluat nisi ligādō ad aliqd faciendū
ille sol̄ pōt absoluē q pōt p̄ ip̄iū ad ali-
qd faciendū ligare. iō oī q̄ h̄ cōfiteat̄
p̄po sacerdoti. Alien. n. en̄ absolvere
nō pōt uel ligare. ex de pe. oīs. 7 de pe.
oīs. 6. c. placuit. p̄opus aut sacerdos

intelligit q̄ ad h̄ oīs ille q̄ curā aie illi
ordinaria h̄z sicut papa. legat. ēps. sa-
cerdos p̄ochial. A. Idē i sū. con. li. 3.
ti. 34. q. 38. B. Sz nec p̄ochial pōt ab-
soluē ab oīs. qa excipiunt casus ēpa-
les. de q̄b h̄. i. c̄fessor p̄. §. p̄.

¶ Utz p̄p̄t sacerdos possit ubiq; suū
subditū audire 7 absoluē. h̄ fm̄ Tho.
sti. Ubiz pōt siue itra t̄ritoriū sue pro-
chie siue ex. p̄dñā. n. ē d̄ iurisdicōe vo-
luntaria. ff. de offi. p̄con. l. 2. Vñ 7 d̄ lo-
co nihil exp̄mit. ex de pe. oīs. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 35. i. fi. B.

¶ Utz audiētia cōfessionū cōmitti pos-
sit alteri. h̄ fm̄ Tho. i 4. oīs. 17. Si ali-
qs idcirco nō possit audire cōfessionē
alteri. qa nō h̄z iurisdicōnē i ip̄os q̄
audiendi sūt. pōt ei cōmitti p̄ quēcūq;
h̄ntē iurisdicōnē i ip̄os qui audiēdi
sūt. ut p̄ p̄p̄z sacerdotē siue p̄epm̄. si-
ue p̄ papā. Si aliqs aut nō pōt audire.
qa nō h̄z executionē ordis nō pōt sibi
cōcedi ut cōfessioes audiat. nisi p̄ei q̄
h̄ i p̄edimētū remouē pōt. A. Impedi-
ti in executionē ordinū sūt. iurisdicō. su-
sp̄si. uel de ḡdati. 7 excoīcati. de q̄b ex
de clerico excoīcato iurisdicō uel dep̄si-
to m̄strāte. i. rubro 7 nigro p̄ totū. Et
forti heretici 7 scismatici. Vñ 7 i sū.
con. eo. ti. q. 44. d̄r. i. dñqđ i articulo
necitatis tenet q̄s cōfiteri sacerdoti he-
retico scismatico uel filii. si nō pōt iue-
nire catholicū h̄ fm̄ Ray. Credo q̄
nō. Immo saluo meliori iudicio d̄sule-
rē q̄ nullo mō confiteret̄ ei. s̄ uoleat de
p̄ctis 7 qa tantū distulit cōfessionē. 7
cōfiteat̄ in corde suo 7 sufficit ei. Tales
n. ponerēt eū d̄ facili aliq̄ errōe uel de-
sp̄atiōe. sicut pharisei Judā dicētes cū
cōfiter̄ eis pctm̄. Quid ad nos tu vide-
ris. Math. 27. 7 d̄ pe. oīs. 6. c. p̄. ubi h̄
sac̄ exp̄sse dicūt i tex. 7 glo. Idē credo

de excoicatio excoicatioe maiori. Nam
etiā illi i articulo necitatis nō ē cōfite-
nō. Con. Hosti. 7 Tho. Itē eo. li. ti. 24
q. 7. nōtur. q. ab hereticis. scismaticis ul
excoicad. nullū sacm d3 recipi. nisi ba-
ptismus i necitate morā. catholico de-
ficiēte. B. Et nō h3 q. si etiā p ppiū sa-
cerdotē cōmittit. nō ppter h3 q. cōmit-
tat tali q. alias hēat iurisdictionē sup
pplm. Sufficit. n. q. hēat iurisdictionē
ipe q. sacerdoti cōmittit. Itē nō fm Tho
q. q. n. alicui sacerdoti cōmittit p supio-
rē q. possit audire alienos prochianos.
nō fit p iudiciū ppo sacerdoti. eo q. iu-
risdictōis ptas nō ē cōmissa alicui i fauo-
rē suū. s. i. utilitatē pleb. 7 ad honorem
dei. Et iō si supiorib3 plac. videat expe-
dire ad salutē pleb. 7 ad honore dei. q.
alijs cōmittat. i. nullo fit p iudiciū iferi
orib3 placis. nec tenet subdit. itē p.
tere lntas a ppo sacerdotē. l3 Ber. i. qdā
glo. dicat sic. A. s. i. c. ois. d. pe. 7 re. B.
q. glo. postea per Clementē qrtū tanq.
oio falsa dānata fuit i qdā privilegio i.
oultro p dicatorib3 7 miorib3. q. d. icipit
Quidā temē. 7 fuit determinatū i eo q.
illi q. b3 a supiorib3 cōmittit pnt audire
etiā prochialib3 sacerdotib3 d dicitib3
7 iuris. Et hētiā tenet Jo. an. ex d. pe.
si eps. li. 6. A. Satis con. p dicitis p. se.
ut i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 46. B. Et cō-
fessus sacerdoti hñi cōmissione a supio-
ri. ut dictū ē nō tenet cōfiteri ppo sa-
cerdoti illa pctā q. iā confessus ē. cū di-
missa sint. S3 ppter statutū ecclie de cōf-
sione faciēda ppo sacerdoti sēl i anno
v3 eo mō se hē. sicut ille q. h3 solū veni-
alia 7 illa cōfiteri. ut qdā dicūt. ul p-
fiteri se a pctō mortali imūne. ut i ex-
uagati Joh. 22. q. icipit. Was electiōis
A. Ibi dī. q. cōfessi religiosi seu sacerdo-
tib3 q. b3 fuerit scā a supioze cōmissio nō
magi tenent itē eadē pctā cōfiteri q. si

alias illi cōfessi fuissent ppo sacerdoti
Et i h3 appbata fuit snia Jo. an. h3 affir-
mantis. 7 repbata opio xv. 7 alioz s-
tiū tenentiū. ut nō ē i directoria li. p.
ti. 15. §. 77. Quia tñ ppus sacerdos te-
net de eo reddē rōnem 7 ei sacra mini-
strare. tenet alii cōfessus saltē sēl i āno
ōndere se ppo sacerdoti 7 declarare se
cōfessū. ut p3 ex nōtis fm p. se. i sū. con.
ocā. q. 46. Et puto q. sufficiat notifica-
re cuiusq. ppo siue prochiali. siue epo
siue alteri. ga i. c. ois. ex. de pe. nō fit oi-
stictio de istis ppijs sacerdotib3. B.
Utz i ali q. casu possit qs cōfiteri alii
q. ppo sacerdoti. h3 fm Tho. i. 4. d. 17
Si subdit. scit sacerdotē ppiū hēticū
eē. aut sollicitatē ad malū. aut fragilē.
ga ad pctm q. d. qs ei cōfiteri ē. pñ. uel
si pbabili ēstimarē reuelator cōfessiois
uel si pctm de q. qs cōfiteri d3 illū sit
cōmissū. i. his casib3 7 siliib3 i q. b3 pbabi-
liter timet penitēs ex cōfessioe faciēda
piculū sibi uel sacerdoti iminē. debet
recurrē ad supiozē ul ad ipm sacerdo-
tē. 7 petē lntam alii cōfiteri. quā si hē
nō possit. idē ē iudiciū q. d. de illo q. nō
h3 copā sacerdoti. Un magi d3 eligē lai-
co cōfiteri. Nec i h3 trāsgredit mādatū
ecclie. ga pcepta iuri nō se extēdūt ul-
tra caritatē. nec etiā fit i iuria sacerdo-
ti. ga privilegiū metē amittē q. cōcessa
sibi abutit ptate. A. ex d. regi. licet. B.
Con. Al. Inno. 7 w. Et coiter addunt
q. si nllō mō pōt hēre aliū sacerdotē. 7
nccitas imineat cōfiteat pctm i genere
sine eo d quo possit malū puenire. A.
Idē i sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 39. i pncipio
B. Hosti. q. q. magis explicat. 7 ponit
octo casus i q. b3 pōt qs audire cōfessioz
aliū prochialis. p q. n. ppius sacerdos
oio ē i discetus. de pe. d. 6. placuit.
Idā qui vult cōfiteri debet qtere sacer-
dotē q. sciat solue 7 ligare. de pe. d. 6.

qui vult. Sz hoc debet fieri cū lñia. ex d
pe. oio. quā licentiā si pprius sacerdos n
vult dare. pōt ipe ad aliū ire. ex d regi.
licet. ul' vadat ad supiorē ut enī opellat
uel ipe lñiam det. ex de iure patronat?
nullus. A. Tuti⁹ ē h' fieri si pōt. tñ nō
videt nccūz. cū rōne i grantie sacerdo
tis videat i po iure ccessa lñia cōfite di
alteri. ut i. c. placuit. d. pe. d. f. 6. Et ibi
hoc sentit glo. 7 multo magi si pprius
sacerdos eēt manifeste vitiosus. cū ma
licia sit piculosior 7 guior ignorantia
ppter qd duri⁹ punit. Lud. 12. ibi. M.
le aut seru⁹ q cognouit voluntatē dñi
sui x. Et illa sūt guiora q a deo guius
puniūt. ut dñc Hiero⁹. 24. q. 1. nō affe
ramus. Sz si pprius sacerdos eēt hētic⁹
scismaticus. uel excoīcat⁹. claz ē q ab
istis nō o3 peti lñia. cū etiā locutio cū
talibz phibeat. xi. q. 3. cum excoīcato.
Idē etiā videt si eēt infidē⁹ seu suspe
sus. qa nemo pōt plus iuris trāsserre i
aliū q sibi opetē dignoscat. ut i. c. ne
mo. ex d re. iur. li. 6. Sz si cā pprius quā
qs vult alieno cōfiteri nō pcedit ex de
fectu pprii sacerdot. s aliter. puta qa
aliqud cōmissū ē dñi uel suos. 7 vñlt
timet scandalū si ei fiat cōfessio o3 peti
lñia. ut ex. de pe. 7 re. c. ois. ibi. Si quis
autē alieno sacerdoti voluerit iusta de
causa cōfiteri pctā. lñiam pus postulet
7 obtineat a pprio sacerdote. Et debet
sacerdos credē petēti 7 allegati saltē i
genē iustā cām. qa nō ē vñsile q cū fal
lacijs vadat ad pñiam. ut dicit glo. in
oc. c. placuit. de pe. d. f. 6. Et si licētia
absq; rōnabili cā denegat. videt q sine
alia lñia possit ire ad aliū. qa nō debet
cedi i discretiōi 7 pteruie plati. Et pui
legiū meret amittē x. ex de regi. licet
ubi si h' cedit cā meliorāde vite. quā
to forti⁹ cā recupande salutē. qd magi
ē nccūz. Vnder Lud. 15. Gaudiū ē in

celo sup vno peccatore pñiam agente.
magis q sup. 99. iustis q nō indigent
pñia. Idē etiā putatē. s. q. debet peti
lñia mō pdcō. qñ cā eēt ex defectu p.
pprii sacerdotis pprius pctm nō manifestū
qa ex eo non o3 qs a iurisdicōe plati
sui discedē. 8. q. 4. nōne. B. 2. qñ pro
chian⁹ trāssulit domiciliū suū. nā tūc
ille ad quē trāssit iā nō ē alien⁹ h' pprius. ex
de prochijs. c. fi. 3. qñ qs ē vagabūd⁹
ff. de iudicijs. l. heres absens. 4. qñ qs
qrit domiciliū q se trāsserat. l. 2. a 7 is si
ne domicilio ē. ff. ad municipales. l. la
beo. i. pñ. 7. l. ei. 5. celsus. 5. qñ quis
deligt i aliena prochia. ex de rap. c. p. 6.
q 3. placuit. Si tñ pctm occultū ē. 7 nō
sit excoīcat⁹ a plato illi⁹ loci. pōt etiam
de h' cōfiteri pprio sacerdoti. Si aut sit
excoīcat⁹ a plato illi⁹ loci propi illud
pctm. sicut cōsuevit fieri i furē 7 h' qz
igrat actores. mittēd⁹ ē tal' ad excoīca
tozē absoluedus ab eo. A. Con. Goff.
Ray. 7 Tho. i eo. qd s' oīctū ē q qs for
tiat forz rōne delicti. ut i sū. con. li. 3. ti
34. q. 39. Sz glo. Ray. ut ibi p3 hūc casū
nō recipit subiūges qa qd oīct ius q
rōne delicti fortia⁹ qs forz. itelligendū
q ad pñetia ad forz cōtentioni. quia
pōt illic cōueniri 7 iudicari 7 puniti de
crimie ibi. cōmissio. h' ille. i. 20. sit g' trāf.
latio fori in pñialibz rōne cōmissionis
delicti. al' opoztēt q qs diuideret cōfēf
sionē cōfite do diueria delicta diuersis
sacerdotibz. fm q in oīs deligt pro
chijs dñd qd dñ de pe. d. f. 5. c. cōsideret
ibi. caut⁹ sit pētēs x. Sz h' etiā facit
qa oīa magi ē int forz scilicet 7 spūale.
qa spūale nō pōt ita facili⁹ trāsserri. ex
de fo. d. pe. si diligēti. 7. c. significasti.
ubi p3 q l' seculari possit se pro sua vo
lūtatē alieno subijcē iudici scilicet. oc. c. si
diligēti. nec etiā eccl'astico nō suo sine

lnia sui epi. ocō.c. significasti. Itē est
magna oīa int̄ for̄ iudiciale etiā i spi-
ritualibz. 7 for̄ pñiale. ga for̄ pñiale ē
minus trāsseribile. ut nōt glo. in. c. ne
p dilatiōe. ex de pe. 7 re. Et iō cū nō re-
periat aliq iure cautum q rōne delicti
qs foriat for̄ pñiale. nō vī q h possit
fieri. 7 q stādū sit regule gnālī de pro-
prio sacerdote. ut i. c. oīs. de pe. Et iu-
ra i contrariū allata loquūt i iudicialibz
ut satis p̄ ituetibz. Hoc etiā approbat
gnālīs cōsuetudo. ga videm⁹ q peni-
tēs cōfiteri vni sacerdoti vniuersa pctā
q cōmisit p totū mundū. 7 nūq̄ remit-
tit ad sacerdotes locoꝝ i qbz deliquit
pro absolutiōe. Et optia legū int̄pres
ē cōsuetudo. ff. d legibz. l. si de int̄pre-
tatiōe. B. 6. rōne studij. ut qñ effici
de platoꝝ suoz licetiā accedūt ad stu-
dia. Itā tūc efficiūt d foro 7 ecclīa illi⁹
ad quē accedūt oī ibi manēt. ar. ff. de
iudi. l. si lōgi⁹. §. p. A. Inno. i. c. oīs
de pe. oīc q scolares 7 alij icole ānales
7 mercenarij debēt cōfiteri sacerdoti
prochie quā icolūt p annū. 7 ab eo po-
terūt absolui. ar. iō. q. i. q̄ sti. ubi dicit
q debēt ibi soluē decimas psonales. ga
ibi recipiūt ecclīastica sacra p āni circu-
lū. Alij tñ dicit q idē ē etiā si ad min⁹
tēp⁹ cōducāt domos. ar. ex de decimis
ad aplice. 7 maxime si prorogaret sine
fraude cōductio ul habitatio ultra na-
tūritatē uel pasca. ga tūc ex pcepto vi-
ste de cre. oīs. sp debēt cōfiteri 7 cōicare
hille. Vidētur p̄dicta posse cōcordari
ut secūda opio itelligat qñ quis h nō
stetēt i aliena prochia p ānū. tñ delibe-
rauit ibidē stare. Itā eo ipso q qs deli-
berat i aliq loco habere domiciliū. ibi
foriat for̄. ut i. c. si. ex de prochijs. Et
habitatio ānualis vī qddā domiciliū
q ad sacroꝝ pceptionē. ocō.c. questi.
Vel qñ habitare deliberauit paz min⁹

q̄ p ānū. Itā id qd modicū ē rō appre-
hendit qñ nihil. ut nōt Tho. scda scde
q. 66. arti. 6. Vel qñ sic se hz cōsuetudo
Itā cōsuetudo i talibz ofert iurisdicō-
nē. ut nōt i sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 57. circa
finē. Vel qñ scolares accedūt d lnia p-
latoꝝ suoz ad studiū. Tunc. n. videt
eis data lnia recipiendi sacra ibidē. ut
i. §. proximo. Et qd dicitū ē i scolari.
idē ē i q̄cūq alio. ut 7 oīc Inno. Qui
etiā subdit. In oībz tñ pmissis tuti⁹ est
q 7 viatores 7 alij sp a propo sacerdo-
te lniām accipiat spālē. B. 7. tpe neci-
tatis. ut ga ifirmat ad mortē. ul debet
intrare iustū bellū seu māe. 7 deest pro-
prio sacerdos ita q etiā laico licet tunc
cōfiteri. d pe. oīs. i. quē penitet. d ofe.
oīs. 4. sanctū. 8. si ponat spem i ratiba-
bitiōe. ppzñ sacerdotis. h. Hosti. Sed
iste casus d cōiter nō tenet. ga ratiba-
bitio i talibus nō hz locū. ex de re. iud.
actus. lib. 6. A. Dicitū Hosti. pōt in-
telligi qñ ista ratihabitio nō refertur
ad futurū. si platus cōfiteris cōtentabit
sed sup pñti ga cōtētat. ut pōt extima-
ri ex aliqbz cōiecturis. ex qbz elicitur
ipsius plati tacitus cōsensu. ut. i. §. 7.
Vtq vnus. Et scdm hoc videt itelligē
oī qd dicit glo. Ray. ut nōtur i sū. con.
li. 3. ti. 34. q. 45. videlz q sub hac spe-
rati nullus pōt absolute alienum pro-
chianū. 7 si de facit absoluat eū etiam
nomie plati sui. nō debet se gerere pro
absoluto ante ratihabitōne propzñ sa-
cerdotis. nec ante intrare ecclīa. nec
igerē se cōioni fideliū si erat excoicat⁹
maiori excoicatiōe. aut etiā recipe eu-
charistiā si mortale erat pctm d q ofes-
sus ē alieno sacerdoti. B. Addūt vlti⁹
Hosti. 7 Ray. q in oī casu in quo sacer-
dos pōt audire prochianū alienū cōsu-
lūt q ei iniūgat ut se sacerdoti propo
repntet. ar. ex d sen. exco. de ceto. 7. c.

ea noscitur. 7. c. q. de his. i. fi. A. Hosti.
simplicitate dicitur iungat. s. Ray. consulit. vñ
etiam 7. glo. eius sup. d. bo. d. sulo. ait. Ex q.
mgt. oic. cōsulo. ē argumentū q. nō te-
net. q. ad cōsilia null⁹ teneri nisi obli-
get se ad illa. Sōt. dicit q. q. ad simplici
repñtationē oīo expedit saltē se i. āno
ppter statutū ecclie. q. dō ad iterandū
cōfessionē uel ad accipiendū pñiam non
vñ nccē. ex q. se fuit legitime absolutus.
ut s. s. 3. nisi forte ipi sacerdotes nullā
hērent curā d. suis pñchali bō vñ cō-
fiteantur uel nō. q. tūc illa pñtatio fru-
stra fieret. Itē nisi i. casu excoīcatiōis.
tūc. n. absoluto d. iniungi ut q. citius
possit se pñter ei a q. fuerat absoluendus
ipi? mandatū hūilit. receptur⁹. d. c. c.
ea noscitur. cū religis. Et h. argumēto idē
vñ dicendū de oīo casib⁹ spālī refer-
uatis pape seu ep̄is. maxie circa imple-
mentū uel dispensationē votoz. ut iū-
gat. cōfiterib⁹ ut q. citi⁹ poterūt se rep-
sentent eisdem ad accipiendā ncciam
absolutionē uel dispensationē ne in h. a
negligētia teneant. B. Itē dicit q. nō
debēt cōfiteri cuiusq. sacerdoti s. pñt⁹
ei q. al. iurisdictionē h. A. Hoc nō vñ
necessariū. ut pōt colligi ex oīis s. s. 3.
nisi forte q. ad sacerdotes ad cōfessionē
audiēdas nō habilitatos. sicut pōt pa-
tere ex positis i. sū. con. eo. ti. q. 40. ubi
oī fm Ray. q. i. casib⁹ i. q. bō pōt cōfiteri
alteri q. pñt⁹ sacerdoti. nō pñt audire
cōfessiones illi sacerdotes q. bō nō ē oīa
ta ptās ab ep̄o. excepto articulo nccitad
Et duplex ē rō. Vna q. isti nō sūt mōi
oādi iurisdictionē ei q. al. nō h. i. p. p. p.
hos casus. oīc. glo. nō dat iurisdictionē il-
li q. al. nō h. Alia rō ē. q. h. ipi penitē-
tes sint absoluti q. possint cōfiteri alij
q. pñt⁹ sacerdoti. nō tñ isti sūt abso-
luti q. possint audire. Itē pñt⁹ sacer-
dos nō potuit dare talib⁹ iurisdictionē

seu prātē talē. s. ep̄us sol⁹ pōt illis qui
sūt i. suo ep̄atu. nō tñ alijs q. sūt i. alijs
ep̄atib⁹. ar. i. d. q. i. puenit. 7. s. ecce in
b. 7. s. h. idē. Glo. sup. d. bo. nō tñ alijs
oīc. Ego credo sine pñdicio q. pōt cō-
mittē etiā illis q. sūt i. alijs ep̄atib⁹ ea q.
pñtēt ad iurisdictionē volūtariā. sed
illos nō pōt cōpellē ad suscipiendū cō-
missionē eius cū eis nihil pñcipe possit.
S. certe Ray. nō loqr. de cōmissione sed
d. habilitatiōe ad audiētiā cōfessionū
quā nō vñ posse cōferre ep̄s nō suo cō-
co. sicut 7. ipm ordinare nō potest. 7. i.
oī. si quis. cum supradictis. s. q. sacer-
dotes non possunt audire cōfessionē
nisi prius fuerit ab ep̄scopo instituti
siue licētiati. Con. Goff. ut i. oīa. q. 40
oīcēs gnālīt nō licē religiosis. nisi ab
ep̄o de cōsensu sui plati fuerit instituti.
Con. etiā cū hoc glo. Ray. Sed Hosti.
oīc. q. si q. s. hēat lñiam iudic. sui. q. spā-
liter tñ possit cōfiteri imo etiā si licētiā
hēret i. genē q. possit cōfiteri cuiusq. vo-
luerit. uel simplici q. alteri possit cōfi-
teri. i. his duob⁹ casib⁹ si subdit⁹ recur-
rerit ad discretiōē siue religiosū siue
aliū. uel ex cā ad nō ita pitū oī tñ pitū
7. honestū secure cōfiter. 7. al. secure au-
diat. ar. ex eo. ne p. dilatiōe. Iura autē q.
p. se iducūt Ray. 7. Goff. itelligit Ho-
sti. q. n. h. mōi sacerdotes 7. religiosi vo-
lūt audire sine lñia iudic. peccatorū. ul.
sine lñia abbatis. nulla alia nccitate i-
stare. Sec⁹ tñ i. casib⁹ q. ad ep̄m pñtēt
h. ibi. Dictū Hosti. ut mihi vñ n. dicitur
p. dictis. q. a ip̄e loqr. de sacerdotib⁹
ad cōfessionē habilitat. Ray. vero. 7.
Goff. de nō habilitatis q. habilitati nō
pñt nisi a pñprio ep̄o de consensu sui
plati q. n. habilitandus ē religiosus. Et
ex p. dictis pōt ostare q. sacerdoti non
habilitato nō pōt cōmitti audiētiā cō-
fessionū. nisi p. eū q. pōt eū habilitāe. B.

¶ An pegrini et romipete possint officii alieno sacerdote? **R.** **f**m xv. Si acceperint perā et baculū a ppijs sacerdotibus siue alijs de eorū lnia iter accipiant. psumendū ē datā eis ēē licentiā officendi. **A.** Ad h addit ipe xv. de eis q omiserūt i via. uel q p obliuionē omiserūt cōfiteri. aut etiā scient. oū tñ de illis pponāt cōfiteri ppo sacerdoti postq redierint. S; forte h possit itelligi de casib; reseruatis. Inā de alijs cū sel legitime fuerit cōfessus et absolutus nō o; q itez cōfiteat. ut p; s. abbas. ad fi. i additioe **U**n et Inno. i. c. ois. ex de pe. et re. dicit his casib; simpliciter datā ēē lniā. et n addit hāc limitationē quā ponit glo. Ray. segt i glo. Ray. et etiā nōtur i sū. con. eo. ti. q. 39. Intelligo etiā talib; datā lniā ēē recipiēdi eucharistiā i pasca. Idē dicit Inno. i. ocō. c. ois. Et de reliqs sacris puto q sit itelligendū d nec cessarijs. cū rōne nccitatis itelligant h pmissa et nō alit. **B.** Si aut sine lniā ppij sacerdos pegrināt. nō pnt absolui ab alio nisi i nccitate. Et idē ē de alijs negociatorib; et viatorib;. **Con.** Inno. et Hosti. **A.** Immo h fuerūt ppe oca nō xv. s; Inno. Et addit. **T**utū ē sp i talib; lnijs a ppo sacerdote spālē hre. ut dicit i ocō. c. ois. et p; etiā i oca. q. 39. **B.** **¶** Utz pegrinās q h; crimē cuius absolūtionē retinuerat sibi eps. i pegrinati one possit absolui a simplici sacerdote. **R.** **f**m xv. pōt absolui maxie si instet tep; gnālis coionis ut i pasca. S; debet ei iūgi q cū huerit copiā sui epi itez cōfiteat ei. et ab eo recipiat pniām d illo h xv. **A.** Idē i sū. con. oca. q. 39. post pncipiū. **B.** Veri? v; q si tāta fuerit nccitas q iste potuit absolui ab alio. n o; q itez cōfiteat uel absoluat. S; tñ si ē aliqd satisfaciēdū q satisfaciāt. et etiā

si ob dictā cām fuisset excoicatus et ab ipo sacerdote fuisset absolutus. si postea nō repntat se epo reicidit i eadē lniā; ut s. absolutio q. s. p. Si vero nō fuit nccitas. nec absolutio valuit. De q necessitate dictū ē s. s. 5. d. 7. **A.** Ibi dicit de nccitate piculi mortis. Et sic v; sentire q istas tēp; coionis nō sit iusta cā qre q; possit absolui ab alieno sacerdote. et spālē de casib; epālīb;. Et hñ q; hñ v; repiti iure cautū maxie cū coio possit differri ad tēp; ex cā. ex de pe. et re. ois. Et iteri pōt redire ad ppiū sacerdotē. uel ab eo p nūciū seu litterā licentiā postulare. qd si nō facit cū possit v; potius malitia q nccitas. uel si aliq iusto impedimēto. pcedēt ei? pegrinatio p anū efficit fori illi? loci? ibi pōt recipere sacra. ut s. s. 4. d. 6. **B.** **¶** Utz vn? sacerdos p;ochial? possit auoite et absolue aliū sacerdotē. **R.** **f**m xv. Inō pōt sine lniā supiorū gnālī uel spālī lniā expssa uel tacita. Inā et si eps scit coiter sic fieri et tolerat. eo ipo psumendū ē tacite approbare et lniām dare Idē Hosti. **A.** Idē i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 42. ubi addit **f**m Hosti. q hñ nō multū expedit fieri. Idem eadē rōne v; in alijs q cōfiteri nō suis sacerdotib; suis sciētib; et nō cōtradictōib; cū possent. ar. 83. d. error. et ex de vbo. sigl. itelligētia. Inā tñ cōsuetudie pōt iduci. ut q; pter volūtātē ppij sacerdoti possit confessorē eligē. extra de pe. et re. si eps. li. 6. **B.** **¶** Utz liceat officii laico. **R.** **f**m i. se. Inō licet nisi i nccitatē articulo ut si i extremis agēs nō hēret sacerdotē. et tūc **f**m qsdā tenet laico cōfiteri. S; pbabili? et veri? ē q nō tenet d nccitate. S; de tali iudicandū ē sicut de illo q nō h; copiā cōfessoris. **A.** Et rō pōt ēē. quia solis

sacerdotibus concessa est potestas ligandi atque
soluendi. de pre. dist. i. ob id dei. B. Et laici
cofiteri non sit de precepto. est tamen de consi-
lio. Con. xv. A. Idem in sum. con. eo. ti. q.
43. ubi per. non dicitur quod non liceat cofiteri
laico. sed quod non est sufficiens nisi in necessitate.
ul' nisi respectu peccatorum venialium. quod pu-
to intelligendum nisi in illis casibus in quibus ve-
nialia sunt de necessitate confessionis. de quibus s. co-
fessio 2. §. 6. in additione. B. Et ita
intellige octava Thoma. s. p. 7. 5.

Quoniam licet in necessitate cofiteri sacerdo-
ti heretico. schismatico. uel excoicato ul'
fili. Beatus frater Ray. in nullo modo. de pre. dist.
6. c. p. 8. debeat de peccatis. et quod tamen distu-
lit confessionem sufficit. Con. docti. 7
Thoma. A. De Platini §. 3. in additione. B.
Utrum sacerdos prochiatus debeat credere
subdito dicenti se confessum alii ut sic ei det
eucharistiam. Beatus frater Thoma. in quodam quodlibet.
In foro iudiciali creditur homini se. et non pro
se. In foro autem penali creditur homini pro se et
se. Si ergo sit impedimentum eucharistie tunc quod
ad forum iudiciale pertinet. puta excoica-
tio. non tenet sacerdos credere subdito
quod excoicatus nouit. nisi ei de absoluti-
one cofiter. Si autem sit impedimentum quod ad
forum penale pertineat. s. peccatum. tenet credere.
et iniuste agit si eucharistiam denegat.
Con. per. 7 docti. A. Glo. do Ray. ut
per in sum. con. li. 3. ti. 34. q. 48. dicitur quod non
tenet ei credere etiam quod confessus sit superiori
et absolutus. nisi cofiterit ei de his per licet
superioris uel alio modo legitimo. Et sub-
dit autor summe. Sed hoc ne tria sint per-
missis. intelligas de peccatis manifestis. uel
quoniam sunt subditi probabiliter suspecti.
Idcirco de occultis nihil potest scire sacerdos
nisi per ipsum. Satis uero posse dici quod non te-
neat ei credere etiam de occultis. Licet. n.
peccata occulta sint solum fori penitentialis.
tamen non cofiteri pertinet ad forum iudiciale.

cum non cofiteretur debeat ab ecclesia arceri et
ecclesiastica priuari sepultura. est de pre.
7 re. c. ois. Sisset tamen credere fidedigne et
timorate persone. quod uisum habet meo persone
non metiter. ar. xi. q. 3. q. oipotentem. B.
Utrum fratribus predicatoribus et monachis
liceat confessiones audire. Beatus. Olim lice-
bat eis ex privilegiis. et specialiter ex co-
stitutione benedicti. xi. q. incipit. Inter
cunctas. quod hodie omnia vacant. sed ad hoc quod pos-
sint audire. ois quod magister uel principalis predi-
catorum uel eorum vicarius. et generalis uel prin-
cipales ministri uel custodes monachorum. per quod
accedat ad penitentia ordinarioz per se uel
per alios fratres. et petat ut fratres qui electi fue-
runt in eorum ciuitatibus et diocesis confessiones
audire valeant. et penitentias imponere. et
penitentes absolue. Post hoc dictum plati
ordinum eligant personas idoneas et peni-
tent uel penitentem faciant oide platis ecclia-
rum ut de ipsorum inia et gratia possint audire
tamen penitentem non propter hoc poterunt audire
in alio episcopatu. A. Intellige nisi personas
diocesis ubi fuerit constituti. quia cum sit
voluntarie iurisdiccionis potest ubi exerce-
ri. ut s. §. 2. B. Et debet ipsi electi in
numero esse per totam uersitas cleri uel ipsi
exigunt. Et si plati iniam coefferint tunc
predicte persone officium dictum exequent. Sed
si dicti plati ecclesiarum queque de penitentia non
admisserint loco eius ponat alter. Si de
absolute dare iniam recusauerit. coe-
dit eis licentia auctoritate apostolica. tamen in
hoc non habent plus quam sacerdotes prochia-
les. A. s. habeant de iure com. ut in textu
in altato. B. nisi ecclesiarum. plati amplius
dare uellent sibi. h. de sepul. oudu.
A. i. §. statuim. Et intelligunt de dio-
cesibus in quibus sunt loca fratrum. uel de propiis
quoniam ibi non sunt loca. Unde in deo. §. or. Sta-
tuim. auctoritate apostolica. ut in singulis ci-
uitatibus et diocesis in quibus loca fratrum

ipoz consistere dignoscunt. 7 i ciuitatibz
7 dioecelibus locis ipis vicinis i qbz loca
h'moi non habet. mgt. p'ores zc. Silt
etiā ut ibi p' q' frēs p'dicti nō pnt de-
putari ad audiendū cōfessiones p' pro-
uincias. s' p' dictas t'm dioecelēs. Item
ibi d'r q' ista pntatio o'z fieri p'lati lo-
coz. 7 fm xv. 7 i d'rectoria. li. p. ti. 17.
§. 61. Dic noie p'latoz debem' itelligē
epos 7 eo'z loca tenētes de iure uel cō-
suetudie. sicut sūt illi q' diuie uel de cō-
suetudie sede vacāte eccl'as regūt. Et
strictē accipit nomē p'lati. 7 sic e' d' of-
fi. ordi. si eps. 7 de tēpo. o'z. cū nullus.
li. 6. Large accipit. e' de offi. o'z. cū ab
eccl'az. Sed qd si p'lati p'ma oblatione
facta tndeāt puic'alibz p'oribz uel mi-
nist'is seu missis ab eis. nō eligat neq;
pnteris aliq's nob. q'a nō admittemus
eos. nūqd poterūt electi p' eos sine aliq'
alia pntatiōe auctoritate pape cōfessio-
nes audire? R. In d'rectoria eo. ti. §.
72. d'r q' sic. q'a in his q' certa sūt non ē
loc' d'ictur. ar. i. cle. q'uis. d' appel. illec
refert an p'us ul' posteri' b' denegēt. B

Sed nūqd eps sine p'dicta solēnita-
te pōt d'cōs religiosos ad cōfessiones acce-
ptare? R. Certe pōt d'mittēdo eis iurif-
dictionē suā. ut s. §. 4. A. Idē i d're-
ctoria eo. ti. §. 73. B. Immo etiā hnt
ex p'uilégio Clement' q'ti q' si p'lati b'
cedat cōfessio ip'a outat etiā p' mor-
tē p'latoz. donec eccl'is puicū fuerit de
pastore.

Cui debet cōfiteri curiales? R. fm
Hosti. Papa pōt sibi eligē quēcūq; vlt
Cardinal' absens cā legat'ois eodē mō
pōt sibi eligē. ar. e' de pe. ne p' dilatiōe
Si autē ē i curia cōfiteri o'z pape ul' p'nā-
rio. Est t'n tut' q' a papa l'nāz habeat
A. ut sibi eligē possit cōfessōrē cū talis
pape subit' immediate. Et b' dico except

epis q' oēs sūt i b' p'ilegiati. cōc. c. ne
p' dilatiōe. 7 i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 57
B. Capellani d'o 7 ceti curiales q' sunt
d' familia pape cōfiteāt penitentiario 7
nō alijs. Si sūt cū cardinalibz possūt d'
l'nā o'ni sui q' curā eo'z h'z d' cōsuetudie
curie etiā ali' cōfiteri. ar. 6. q. 3. placuit
7 e' de pe. o'is. A. Idē i o'cā. q. 57. ubi
etiā immediate subiūgit. Sed 7 p'nario
pape pnt oēs sine aliq' l'nā cōfiteri. B

Cui debet cōfiteri p'lati? R. fm Ho-
sti. Patriarche. archiepi. epi. oēs etiā
inferiores p'lati excepti pnt sibi eligē cō-
fessōrē puicū. e' de pe. ne p' dilatiōe.
A. Etiā si isti p'lati venerit siue sint in
curia romana. l'z qdā cōtratiū dixerint
fm Hosti. ut i sū. con. o'cā. q. 57. Et ut
h'r eo. ti. q. 61. Ray. v' b' limitare dicēs
Sōt eps 7 exceptus eligē sibi cōfessōrē.
Idc autē itelligo nisi sit excoicāt' maio-
ri excoicatiōe. ar. e' de cle. exco. mī. c. si
celebrat. Sed glo. eius exponēs o'c. s.
ille q' eligūt cōfessōrē q'a tūc nō possēt
absoluē sic ligat'. Si. n. e' ligat' mō-
ri excoicatiōe t'm possēt eū absoluē. ar.
o'c. c. si celebrat. Itē fm glo. Ray. 7 in
o'cā. q. 57. si aliq' eccl'ia exēpta ē. nō p-
pter b' singuli d' collegio pnt sibi eligē
cōfessōres. ex q' hnt abbate uel pōrē uel
decanū cui subit'. s' h'moi abbati uel
p'iori uel decano cōfiteri debet. uel ali' q'
de mādato ei'. Si autē h'moi decan' ul'
p'positus de cōsuetudine nō h' curam
aiāz illaz. nec ordinari' nec ipsa vni-
uersitas. nec alius nisi solus papa. nec
tūc singuli possēt sibi eligē cōfessōrē.
q'a illud. c. ne p' dilatiōe. nō loq't nisi d'
p'lati t'm. vnde i hoc casu recurrendū
est ad papam qui pvideat talibus d' cō-
fessōrē. B. S'z t'n sic electus non habet
potestatem absoluēdi ab excoimunica-
tione maio'ri uel a casibz grauioribus

lz qdā dñiū dixerit. ar. ex de pe. si ep̄s.
 li. 6. A. Ibi dñr q. cōfessor elect⁹ ex li-
 centia pprii ep̄i nō pōt absoluē a casib⁹
 ep̄o spālī referuatis. Iō nō pbat illud
 ad qd allegatur. sed q. cōfessor elect⁹ a
 pdictis dñcētia pape nō possit se itro-
 mittere d referuatis pape. de alijs autē
 sic. sicut 7 sentit Hosti. dicēs q. ubi ex-
 empt⁹ eligat. hz p̄tatem electus p̄narij
 pape. Si vō ali⁹ eligat hz p̄tatem iudicij
 illi⁹ cui subest is qui eligat. ut tñ sp̄ pu-
 blica 7 gūia excipias. ut i sū. con. ocā
 q. 61. p̄ 20 istis publicis 7 gūib⁹ itelli-
 go casus ep̄ales. p. ocā. c. si ep̄s. Item
 ut p̄ in eadē. q. 61. glo. Ray. dic q. bñ-
 ficia p̄ncipū late interpretanda sūt. ff. de
 cōsti. p̄n. l. si. p̄ dñr dñc q. illud. c. ne p̄-
 dilatio. n. loqr tñ d̄ absolutōe maiord
 excoicatiois. dñ tñ absolutiōe h⁹ mōi
 sibi nō referuauerit papa. uel nisi lñia
 lata sit ab hoīe. qā tñ ab ip̄o excoicato-
 re p̄ceda ē absolutiō. Et cū h⁹ vī dcoz
 dare satis dictū Hosti. sup̄ positū ut 7
 ibi subdit. B. Alij īferiores p̄lati nō
 p̄nt eligē sibi. nisi de lñia pape uel ep̄i
 uel pprii sacerdotis. Vñ 7 abbas 7 q.
 cūq. p̄lati nō ep̄s. nec exēptus. cōfite-
 ri d̄ ep̄o. monachi abbati. uel fm re-
 gule statuta possūt etiā cōfiteri ep̄o si
 ei sub sūt. Decan⁹ p̄posit⁹. thesaurari⁹
 7 qlibet canonic⁹ 7 sacerdotes p̄ochia-
 les. 7 familia ep̄i cōfiteri debēt ep̄o uel
 alteri de eius lñia. A. Idē i sū. con. li.
 3. ti. 34. q. 57. ubi dñr etiā de p̄ochiali
 q. cōfiteri d̄ ep̄o ul⁹ ali⁹ cui forte subest
 Itē de familia ep̄i nihil ibi dicit. s. i. q.
 60. dñr fm Hosti. q. familia ep̄i uel ar-
 chiep̄i si sit de aliena diocesi. idē de illa
 vñ qd d̄ familia alterius p̄ncipis laici.
 Si vō sit i diocesi ppria tñc ei cōfiteri
 d̄ ul⁹ cui ipse mādauēit. s. etiā pōt p̄po
 sacerdoti de cui⁹ p̄ochia ē cōfiteri. B

Cui debēt cōfiteri reges 7 ali⁹ seculares
 dñi? R. fm Hosti. Si rex hz domiciliū
 p̄ncipale i aliq. ciuitate. illi ep̄o cōfiteri
 d̄ uel sacerdoti nisi sup̄ hoc hēret pui-
 legiū. Idē dicendū ē d̄ duce. marchioe
 7 oīb⁹ hñtib⁹ latas iurisdicōes i di-
 uersis ep̄atib⁹. Sed si hñt domicilia in
 diuersis locis. 7 nō apparet qd sit p̄nci-
 palius. p̄nt cōfiteri ei in cuius p̄ochia
 morat⁹. uel qd tuti⁹ ē de licētia ep̄i eli-
 gāt sibi cōfessorē. Aut si loca sūt i diuer-
 sis ep̄atib⁹ de lñia vtriusq. ep̄i. A. ut
 p̄ in sū. con. eo. ti. q. 57. Hosti. aliter
 videtur loqui dicēs sic. Imperator 7 im-
 peratrix d̄ antiquissima cōsuetudinē cōfite-
 tur capellanis suis q. habent curā aīaz
 de cōsuetudine nō rep̄bata p papā. ar.
 ex de fo. cōpe. cū contingat. p̄dapa tñ si
 vellet. talē posset cōsuetudinē rep̄bare
 Tutor ē via q. tales p se 7 familia sua
 īpetrēt lñiam cōfessorē eligendi nisi
 alio p̄uilegio sint muniti. Rex si hz do-
 miciliū ppriū 7 p̄ncipale i aliq. ciuita-
 te. illi ep̄o cōfiteri d̄. nisi forte sec⁹ ob-
 tineat de cōsuetudine antiq. q. alicui ec-
 clesie h⁹ p̄uilegiū daret. uel nisi sup̄ hoc
 hēret aliq. d̄ p̄uilegiū speciale. Et qd di-
 ctū ē de rege idē intelligendū ē 7 de oī-
 bus hñtib⁹ latas iurisdicōes. 7 i di-
 uersis ep̄atibus. siue sit dux. siue mar-
 chio siue comes. Idē dico d̄ p̄cē siue ba-
 rone si tātus ē q. sub se habeat ciuitatē
 uel ciuitates. Si tñ castra hēat. cōfite-
 ri debet illi sacerdoti ista cui⁹ p̄ochiā
 ppriā 7 p̄ncipale domiciliū hz. uel de
 ip̄ius lñia ali⁹. ex eo. oīs. Si tñ baro ha-
 beat domiciliū i diuersis castris. nec ap-
 parer qd sit p̄ncipali⁹ fm Hosti. 7 i sū.
 cō. eo. ti. q. 58. vñ q. possit cōfiteri cui-
 libet qd diu ista p̄ochiā suam morat⁹.
 uel qd tuti⁹ ē de lñia sui ep̄i eligat sibi
 vnū cōfessorē. Q. si castra 7 domicilia

sint i oris epatibz. ab utroq. epo lnia
i petter. uel a metropolitano. Sz si sut
i diuersis puicis recutat ad pmatem
uel ad papa. Ibi ibi. Vider tñ q lnia pri-
matis lue archiepi nō sufficiat. cū nō
hēat hāc iurisdictionē erga subditos
suffraganeoz. nisi oū uisitat puiciam
eē de censibz. c. ppetuo. li. 6. l. 3. debeat
scire qs sit cōfessor epi. 7 etiā ipm pos-
sit opellē ut sibi cōfiteat si suspectū ha-
beat cōfessorē. qa ab ipo de aīa eius tō
exiger. ut eē d offi. or. pastoralis. 7. c.
irrefragabili fm Hosti. 7 i sū. con. eo.
ti. q. 64. Distigue tñ inter crimīa pu-
blica 7 occulta. ut idē Hosti. dic sup. c.
ne pro uilatiōe. Ibi ibi. Deco distictio vī
obtinere. ad processum iudicalem in
quo agitur de manifestis tñ. nō quo
ad pntalē i q pncipaliter agit d occultū
ut i. c. si. eē de symonia. B

Quid d his q p pte anni manēt in
vna prochia. 7 p pte āni manēt i alia
B fm Hosti. Si se trāsserūt aīo rema-
nēdi. sūt prochiani illi. Si aut nō in-
tendūt relinqre domiciliū ātiquū. de-
bent antiq pseytero antiq domicilij
cōfiteri. Et idē dicendū ē de familiari-
b q cū eis morat. A. Idē i sū. cō. li. 3.
ti. 34. q. 59. Et hec vidēt itelligēda qñ
apparet q d domiciliū sit pncipali. Al
idē foret h dicendū q d ptime dictū ē
de baronibz ppter eandē rōnem. ul ni
si p ānū moratētur i aliq prochia. Tūc
enī oīo efficiūt de foro illius prochie.
Iz nō itenderēt trāsserre p mū domici-
liū. ut s. 4. v. 6. i additiōe. B

Nulla cōsuetudie pōt itroduci q ali
qs preter sui supioris lniām sibi possit
eligē cōfessorē q eū possit soluere ul li-
gare. eē de pe. si eps. li. 6.

Nāqd eps pōt eligē diuersos cōfesso-
res 7 sepi variare. B fm Hosti. Idē

cōsulo q hoc faciat qd diu pōt hēre copiā
illi q quē eligit. Si tñ habeat diuersos
cōfessores qbz velit oīa pctā itegre cōfi-
teri cōmendādus ē. Sec^o si i fraudem
h facēt. A. Idē. n. eēt detestandū. ut
i sū. con. eo. ti. q. 62. ubi idē ponit. Vbi
etiā d fm eundē. q pōt alij i subsidij
cōfiteri. ut tñ si mortale sit cōfiteat illi
quē eligit. q cito illi copiā hēbit. Se-
cus aut ē de venialibz. B. Et nō q eo
ipo q eps cōfiteat alicui videt ipm eli-
gere. quia plus ē factis 7 itentione mēd
eligē q vbi. ar. ff. de legibz. de qbz. eē
de ma. 7 obz. legebat. i. q. 6. c. p. ad fi.
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 63. B

Quid d cōfessione facta sacerdoti q
nō d iure tenet bñficiū. B fm Hosti.
Cū talis sacerdos nec solue nec ligare
possit decipiūt aīe. eē d prochij. null^o
Et l aīe habeāt iusta cām ignorātie.
tñ ac si amisse eēt regret sanguis eaz
ab his qui eas pdere voluerūt. Inno.
addit. q si qs ignorās a tali pntā acci-
pit 7 postea sciat. d ite ad sacerdotem
vez 7 ei cōfiteri. 7 ab eo absolui. eē de
pe. oīs. i pncipio. 7 eē d p by. nō bap.
veniēs. Idē s. bñficiū. 3. §. fi. A. Ibi d
h latius dictū ē i additiōe. Et q d oc m
ē ponit Inno. in. c. dudū. 2. eē de elec. 7
postea subdit. Vel pōt dici q iste itru-
sus vere absoluit q diu tolerat a supio-
re. 8. q. 4. nōne. Glo. vō i ocō. c. sentit
q talis sacerdos nō possit absolue uel
ligare. l. excusent aīe iusta ignorātia.
7 h vī veri. ut tactū ē in. §. fi. pallato
Et forte etiā tal sacerdos tenet defectū
suū māifestare ad satisfactiōē aīa abuf-
ceptis ut accipiat verā absolutionē. 7
ut reddat ius alienū q d male usurpa-
uit. p q facit q d dictum ē s. absolutio
p. §. iz. nisi iminēt piculū. qa tūc for-
te nō teneret reuelare sed al. put posset

fatissacere. eñ de pe. 7 re. officij. Et ea-
de rōne idē vñ in oī bñ sine auctoritate
absoluētibz de scō lñ nō affuerit tantū
pctm. 7 qñq nullū cū nō sciēnt hēge-
rint. tñ tenent notificare nō vere abso-
luto qñcitius comode poterūt. ut i cle.
cupiētes. circa pñcipiū. de penis. 7 i oi-
cto. §. iz. B. De casibz cōfessionū qui
ptinet ad epm habes. i. cōfessor p. §. p

Confessionis
celatio. Vñz sacerdos i omni
casu teneatur celare cōfessionē. R. fm
Tho. 7 pē. i q. ois. zi. Sic. Iñā i sacris
illud qd geritur exteri⁹ ē signum eius
quod geritur iterius. vñde sicut deus
pctm tegit iterius sic cōfessor debet re-
gere exteri⁹. Et iō tāq violator sacri
peccat qui reuelat. Per celationē etiā
hoīes magi ad cōfessionē attrahūt 7
simplici⁹ cōfitent. Vñ etiā si aliqd pi-
culū futuz iminēt. 7 hoc sciet solum
p cōfessionē. ut de heretico q corzūpe-
ret fidē. uel d mñimonio illicito qd ali
qui velūt facē. uel aliq magno dāno tē
porali nō ppter h reuelare oī. s. potius
eos qui cōfitent monē ut obuiēt 7 de-
sistāt. 7 plato dicere q vigilet sup gre-
gē 7 h mōi sine vlla reuelatiōe. de pe.
ois. 6. sacerdos. 7 eñ de pe. ois. A. Idē
in sū. con. li. 3. ti. 34. q. 91. Et h itelli-
genda sūt qñ qs cōfiteret vere. Sec⁹ si
fide ut ope malū aliqd. uel ut a cōfes-
sore i petret auxiliū uel cōsiliū sup aliq
pctō. Hoc. n. nō pōt dici fore auditū i
cōfessione cū hoc nō sit cōfessio s cōfessi-
onis testificatio. Iō nō vñ q sacerdos
obliger secretū tenē. ut 7 Ray. sentit i
ti. d pe. 7 re. §. pone q aliqs. 7 ei⁹ glo.
eo. ti. d pe. 7 re. §. pone q aliqs. 7 eius
glo. eo. ti. §. d pena sacerdotis. sup obo
pctm. Inno. etiā in dco. c. ois. ait q si

cōfites dicat se ab aliq pctō abstine nō
posse 7 dolet. q 7 h ptinet ad sigillū cō-
fessōis. 7 nō debet aliqtenus reuelari.
eñ eo. q quidā. subiūges. Illos aut nō
credim⁹ ut mīstro cōfiteri q nō ut pe-
niteāt. sed ut cōsiliū uel auxiliū ab aliq
accipiāt dicūt sibi pctm suū. licet dicāt
h oīco tibi i cōfessione uel i pñia. cum
ñ sit vez q dicāt i pñia uel dei mīstro
cū aie cōsiliū nō regat. Et tales bñ sūt
cogēdi sup pmissis ferre testimoniū. B

Que sit pena reuelat cōfessionē? R.
De iure antiq debet deponi. 7 oībz die-
bus vite sue i gminofus pegrinari. de
pe. ois. 6. sacerdos. Sed fm decre. eñ d
pe. ois. debet deponi. 7 ad agendā per-
petuā pñiam i artū monasteriū detru-
di. A. Glo. in dco. c. ois. oīc. Hodie
h iponit. q i inuat q pena. c. sacerdos.
sit sublatā. Sed ut pz in sū. con. eo. ti. q
99. Hosti. sup eo. c. ois. oīc. Intelligas
pñia Gregozij. s. pegrinationē q diu
ē i pñia tpali. puta usq ad septēniū ul
decēniū. uel plus uel minus fm q est
pñia limitata. 30. q. i. si qs sacerdos. q
elapso ē in monasterio detrudend⁹. ut
ibi ppetuā agat pñiam. ut vñ in. c. ois.
Et sic vñ ius supplet p aliud. Itē oīc
Hosti. ibidē. q hac penā ordinatiā pa-
tiet sacerdos si cōuiciat i iudicio. Si aut
sacerdos neget pditionē nec ille pbare
pōt. nec sacerdos etiā pbare pōt q aliū
de puenerit ad ipm. nec cōuincē possit
ipm prochiānū de crimie. tñ arbitra-
rie puniet. 7. q. z. si tñ. 7. c. placuit. Vi-
der itelligē Hosti. d crimie de q sacer-
dos accusauit uel ifamauit prochiānū
Vñ 7 subiūgit. Caueat g sibi sacerdos
ne prochiāno uel alteri detrahāt. sicut
nec vult q sibi ab alcō detrahāt. 6. q. i
deteriores. 7. c. sequēti. B

Quid si iudex instat uel iquirat an

aliquid sciat de hoc p[er] confessionē siue alio
mō: R[ati]o s[ecundum] x[ristum] d[icitur]. Si sacerdos nō p[otes]t alio
mō iniquū iudicē declinare. t[ame]n dē pos-
set nihil idē scire. q[uia] subitelligit ut hō.
uel nihil scio p[er] confessionē. q[uia] subitelli-
git nihil scio. s. tibi reuelandū. sicut d[icitur]
Mat. 13. De die autē illo 7 hora nemo
scit. neq[ue] angeli in celo. neq[ue] filius. Et
subitelligit q[uod] filius nihil scit. s. reuelā
dū nob[is]. A. Idē i[tem] sū. con. eo. ti. q. 92.
Et ut p[er] eo. ti. q. 91. Tho. 7. p[er] se. dicunt
q[uod] si etiā platus p[re]cipiat alicui dicē cri-
men alicuius q[uod] solū scit p[er] confessionē.
non tenetur ei obedire. nec exco[m]municatio
i[tem] eū p[ro]pter h[ab]ita tenetur. nec i[n] testē ad-
duc[er]e tenet aliquid dicē de hoc. 7 p[otes]t iu-
rare q[uod] nihil de hoc sciat. q[uia] non scit ut
hō sed ut de[us]. Con. his d[icitur] d[icitur]. Et i[n] di-
cta. q. 92. d[icitur]. Credo q[uod] h[ab]et modū q[uod] q[uod] n[on]
s. exp[er]isse q[uod] t[er]ret de scia p[er] confessionē con-
ueniēda eēt. 7 q[ui]ens tāq[ue] tyrānus ad
idolatriā p[er]t[ine]t mortale i[n]ducēs obiur-
gāndus. 7 ei eēt i[n] facie resistendū. B.
¶ Ut p[otes]t liceat sacerdoti reuelare p[er]t[ine]t
q[uod] aliter p[ro]pter confessionem scit. R[ati]o s[ecundum] Tho. 7. p[er] se. i. 4. d[icitur]. Si alio mō scit.
reuelare p[otes]t. s. nō o[mn]i d[icitur] d[icitur] q[uod] audiuit i[n]
confessione. 7 nihilomin[us] p[ro]pter scandalū
debet abstinē q[uod] t[ame]n p[otes]t. 7 de h[oc] non loq[ue]r
nisi necessitas imineat. A. Idē i[tem] sū. con.
eo. ti. q. 93. B.

¶ Quid si abbas scit p[er] confessionē pec-
catū alicui[us] p[ro]p[ri]is sibi subditi. cui[us] p[er]t[ine]t
p[ro]curatus occasio ē: R[ati]o s[ecundum] Tho. ois. zi.
Dicendū q[uod] absq[ue] lesiōe cōscie p[otes]t p[re]lat[us]
impunitū reliquē p[er]t[ine]t q[uod] scit ut de[us]
nec ullū teneat adhibē remediū nisi eo
mō q[uod] ad ip[su]m deferat. Vn[de] t[ame]n i[n] foro peni-
tētiā debet remediū adhibē monēdo
ip[su]m ut resignet. uel p[otes]t ex aliq[ua] alia oc-
casione absolue ip[su]m ita t[ame]n q[uod] ois suspici-
cio de confessione vitet[ur]. A. Idē i[n] sū.

con. eo. ti. q. 94. ubi etiā idē faciendū
i[n] sūb[dit]is dicit[ur]. B.

¶ Ut p[otes]t sigillū confessionis se extēdit ad
alia que nō sunt de confessione. R[ati]o s[ecundum] Tho. ubi s[ic]. Sigillū confessionis directe
nō se extēdit nisi ad illa q[ue] cadūt sub sa-
cramentali confessione. s. i[n] directe etiā il-
lud q[uod] nō cadit sub sacrali confessione
ad sigillū confessionis pertinet. sicut sunt
illa p[er] que p[otes]t p[er]t[ine]t depl[ur]ēdi. nihilo
minus etiā alia que i[n]terdū i[n] confessione
dicūt[ur] nō p[ro]p[ri]etia ad confessionē. sū-
mo studio sūt celāda. t[ame]n p[ro]pter scādā
lū. t[ame]n p[ro]pter p[ro]nitatē que ex cōsuetudine
p[otes]t accidē. A. Idē i[tem] sū. cō. eo. ti.
q. 95. B.

¶ Quid cū aliq[ui]s dicit alicui secretū
sub sigillo confessionis: R[ati]o s[ecundum] Tho. i. 4.
ois. zi. Idē nō de facili debet recipere ali-
quid h[oc] mō. Si autē recipiat tenet ex p[ro]p[ri]e
missiōe h[oc] mō celare ac si i[n] confessione ha-
beret. Con. d[icitur] d[icitur]. A. Idē i[tem] sū. con. eo.
ti. q. 96. ubi d[icitur] q[uod] p[ro]mitrēs sic tenet q[uod]
uis sub sigillo confessionis nō habeat. Et
sic ex his p[er] q[uod] nō obligat ex confessione
s. solū ex p[ro]missiōe. 7 i[n] cogēte necessitate
b[on]e poterit reuelare. ut. i. §. 8. Sine ne-
cessitate autē reuelās nō i[n]currit penam
reuelātis confessionē cū h[oc] nō habuerit
i[n] confessione. Sed b[on]e p[otes]t peccare mor-
taliter rōne fracte fidei 7 mēdaci p[ro]mi-
ciosi s[ecundum] nōra p[er] Tho. scda sede. q. iio.
atti. 4. B.

¶ Ut p[otes]t nō sacerdotes q[ui] i[n]terdū sūt i[n]t[er]
p[re]s[ent]es cōfite[re]t[ur] teneat celare confessionē.
R[ati]o s[ecundum] Tho. ubi s[ic]. Sic. Quis. n. p[ro]p[ri]e
sigillū confessionis nō habeat. t[ame]n parti-
cipat i[n] hoc cāu aliquid de actu sigilli cō-
fessionis. Con. Inno. 7 etiā d[icitur] d[icitur]. A.
Idē i[n] sū. con. eo. ti. q. 97. ubi etiā ad-
dit s[ecundum] Tho. d[icitur]. q[uod] si p[er]t[ine]t talis p[er]dat
h[oc] non h[ab]eat locum pena o[mn]i. c. ois. quia

nec sacerdos ē. tñ talis arbitrarie puni-
et. eñ de offi. dele. de causis. i. fi. Et idē
ē qñ ut sacerdos etiā laicus audiret cō-
fessionē i necessitate. qā tenet celare si-
cut 7 sacerdos fm Inno. i. ocō. c. oīs. B

Quid si aliq i cōfessione reuelat sa-
cerdoti debita credita uel deposita. 7
postea fiat publica inquisitio de pzedi-
ctis! R. fm x. Q. si quis hoc mō reue-
let sacerdoti id qd habuit p furtū. uel
aliter cū pctō. sacerdos tenet celare. Si
autē absolute dixerit ea q d. uel q sibi
debent etiā sub sigillo cōfessionis nō d.
recipe. Q. si recepit 7 fiat iqsitio p epm
uel aliū q h. sup h. ptatem. tenet veri-
tatē dicē. qā q sic recepit d hoc casu nō
cogitauit uel si cogitasset 7 promississet
seu etiā iurasset nō reuelare. illicitū ēē
pmisū uel iuramentū. nec obseruandū
i puidiciū iuris alieni. Secus si iuste
7 p tyrānidē iqueret. qā tūc subterfu-
gere d. tacēdo uel sophistice respondē-
do. A. Con. his Tho. 7 Hosti. ut i sū.
con. li. 3. ti. 34. q. 98. B

Utrq confessio possit reuelari de lñia
cōfiteatis. R. fm Tho. 7 de. i. 4. d. 21.
Dicē pōt nihilomin⁹ scandalū d. vita-
te. 7 inq. tū pōt nō uti tali lñia ubi scā-
dalū timer. Ille q. cui sic reuelatur d
lñia confitentis tenet illud celare. nisi
forte pctōr velit q ille absolute 7 libē
sciat. s. h. pctm qd dictū ē. A. Idē in
sū. cō. eo. ti. q. 100. ubi etiā rō assignat.
qā cōfessio celari d. ppter duo. s. ppter
facim. qā qsi de eēntia sacri ē cōfessio.
nē celare. 7 ppter scandalū. pmū tollit
plicetia cōfidentis. s. secundū nihilo-
minus manet. B

Confessio p. Quos
bus pōt absolvere simplex sacer-
dos. 7 q sūt casus epales! R. De h. fue.

tūt multe 7 varie opiniones diuersoz
doctoz. A. que aliqten⁹ referūt in sū.
con. li. 3. ti. 34. q. 50. 7 etiā p Albriciū.
q etiā cōcordat cū oibz q ponūt in hoc
s. B. nec fuerūt determinate usq ad tē-
pora Bñdicti. xi. qui declarauit q qua-
tuor sūt casus epales de iure. p. s. pec-
catū clerici ppter qd iurtrisset irregu-
laritatē. A. Glo. Ray. i. s. Itē nūqd
prochialis. sup obo ppter illā. d. pe. 7 te.
7 i sū. con. ocā. q. 50. oīc h. ē verū q
ad dispensationē nō qd ad absolutionē.
Sed certe ista declaratio que forte fuit
post illā glo. nō uidet log de dispensi-
one. s. de absolutionē. Al multi aliq cāus
essent epales. ut dispensatio votozū. 7
alioz multoz. B. 2. de incendiarijs. A.
s. dolosis. 7 de mādātibz hoc fieri. siue
i h. vātibz cōsiliū uel auxiliū. Itā etiā
debet excoīcari nec absolui nisi pū dā
no cui itulerit resarcito fm facultates
suas. 7 iurent se ulter⁹ ignē nō apposi-
turos. 7 debet hierosolymis aut i hispa-
nia pannū itegz i tē seruitio pmanē.
Si qs aut archieps uel eps hoc relaxa-
uerit dānū restituat. 7 pannū ab offi-
cio epali abstineat. 23. q. 8. pessimā. B.
3. ubi esset indicēda solēnis pñia. de q
d. i. pñia 3. A. Ista pñia idicēda est
p aliq delicto qui qd totā cōmouit ci-
uitatē siue locū. 26. q. 6. c. fi. Et iō iste
casus ē epalis qā dari d. pñiam solem-
nē 7 publicā ad satisfaciendū scādalo-
p. ximi d. c. fi. Ideo simplex sacerdos
etiā si ei ab epō cōmittēt deberet qtu-
bono mō fieri posset vitare itromittē
se sup h. qā cōiter circa talia nō potest
simplex sacerdos neciam 7 cōueniētē
idicere pñiam. Et int alia pctā p qbus
idicēda ē pñia solēnis 7 publica est
blasfemia dei uel scōz publice ppetra-
ta. extra de male. c. statum⁹. Ad cuius

intellectu dñs Anto. de bu. qñes aliqñs
formās oīc. An īferior epō absoluat a
pctō isto. Dic q nō. qā ē de casibz epō
referuatis. ut hic ibi p epīm de qbus. ī
d pe. 7 re. si epō lī. 6. quod ē vepz fm
hosti. de publico. d occulto oīs pī byē
absoluē pōt fm eū. Su? vero eps pos-
set cōmittē nō epō. ut ī dco. c. si epō. Ad
hoc. 26. q. 6. c. si. 2. qto. Qñ qñ oīcāf
publice blasphemare? Dic qñ h facit si-
ue ī platea siue ī camera multis audiē-
tibus 7 epō referētibz. Ad hoc s. c. p. xio
7 de excess. pla. inē dilectos. 7. c. qñ sit
grauē. 7. ff. de vbo. obli. palā. Dum tñ
id cōstat. uel si negauerit cōuincat de
actu si cōstiterit. Decus ē si nō cōuincat
h dixerit corā pluribz. puta qā illi sūt
tales a qbz cōuinci nō pōt. puta furio-
si uel pupilli fm hosti. uel scdm eū oī
publica qñ ē vulgatissimū 7 ex h pctō
multos scādaliat. 26. q. 6. c. si. ut qā
frequentē hoc cōmittit. uel qā notoriū
iuris uel facti. de coha. cle. 7 mu. vīa.
Itē 3. Quid d clerico? Dic q nō hz lo-
cū h pena. qā nō debet publice penitē
sā ad arbitriū punir. d biga. c. p. 7 3.
Itē 4. Quid si h dixerit ex calore ira-
cūdie uel ebrietate? Dic q nō hz locū
h pena. p vbu pīpserit ī h. c. positum
Licet. n. forte peccet nō in tantū. Item
5. An si hic blasphem? vult penitē in ex-
tremis de ei ecclāstica sepultura? Di-
cit Vicētius. Si p epīm lata ē deū snīa
nō sepeliē. al' sic. Itē 6. Quis habebit
hāc pecuniariā penā. de q ī h. c. statui-
mus vī? Aliq dīcūt q secularis iudex
a cōcor laico. p id q d segretur inter alia
cōitatū statuta ē. Alij e contra. q iu-
dex ecclāsticus ab vtroqz cū sit crimē
ecclāsticū. Dic Goff. q iudex laic? ha-
bebit penā laici. 7 ecclāsticus penā cli-
ci. Et ad h de hered. excoīcam 7 d iu-
dis. ita qñdā. Item 7. An īdistincte

repellat oīs dispēratio ī his penis? Dic
hosti. q sic. nisi ex magna cā dispēsa-
ret. ut si sit honorabilis psona quā nō
debet publice penitē 7 vult illā redimē
magnis elemosynis. Ad h d sen. exco.
mulieres. Et subdit. Itē oppono q im-
ponat alia pena ī Auten. ut nō luxuriē-
tur s nām. coll. 6. Solutio punir pena
illa 7 ista qā punir illo supplicio. 7 fm
canones excoīcat. 7 clericus deponit. 22
q. i. si qñs p capillū. h ille. B. 4. d ex-
coīcatis. de qbz etiā aliq ptinent ad pa-
pā. ut. ī. dispēratio. §. 6. 7 s. absolutio
p. §. 3. A. Hoc ē reglare. Qñqz aut ab-
soluit a maiori excoīcatione etiā infe-
riores epō. ut s. absolutio 2. p totum
7 s. absolutio p. ī pncipio. ī additiōe.
B. Itē declarauit q qñqz sūt casus de
cōsuetudine approbati. s. primus. s. ho-
miciidij volūtarij. A. Idē vī ī mutila-
tione mēbroz. 12ā. p h pctō vī ab illo
pnā dāda q eandē debeat icendiario
oate. 7 q nec mutilās nec mutilationē
fieri mandās nec cōsenties debeat ab-
solui. nisi satisfactōe pmissa. 23. q. 2. si
qñs mēbroz. B. 2. falsarij. 3. violato-
ris ecclāstice libtatis. A. s. q iūste
personas uel res ecclāsticas gūat. ut si
quis secularis iurisdictionē ecclāsticā
īpeditet. uel si usurpatet sibi iurisdic-
tionē sup psonas uel res ecclāsticas
qd ius phibet. ex de fo. ope. si diligēti
B. 4. violatoris ecclāstice īmunitad
A. Hoc ē q in ecclā seu ī loco sacro ul
ī spacio pūlegiato ī circuitu ecclē pxi-
mū ī psona seu ī rebo offendit. 17. q. 4.
si qñs īuentus. uel aliter ei īmunitatē
ledit. Et ita oē sacrilegiū vī casus epa-
lis. B. 5. forulegi. i. dīnator. ut. 26
q. 6. c. p. h ī qdā decre. que īcipit. Inē
cūctas. ī qua decre. multa alia cōstituit
de religiosis circa pōdicatiōes 7 cōfessio-
nes 7 sepulturas. hosti hēc pōcā decre.

f

fuit reuocata i Wienē. scilio. 7 multa
noua circa h̄s statuta sūt. ut i de. oudū.
de sepul. De p̄dictis v̄o casibz nihil in-
nouatū ē. Nā in p̄dicta decre. B̄ndicti
xi. de his casibus non fuit facta consti-
tutio. Sed ut dicit ibi. est solū declara-
tio. Vñ dicendū v̄ q̄ illi idē casus sūt
hodie. nisi diceret q̄ ipe falsū declara-
uit. qd nō esset bñ dictū. aut noua con-
stitutio seu cōsuetudo fieret. Sūt tñ ni-
hilomin⁹ ep̄i i suis ep̄atibz casus put
eis magis expedire videbūt reseruare.
sicut 7 pnt cōstitutioēs facē. 7 multo
magis possēt cōcilii synodale uel pu-
ciale a cuius sentētijs religiosi nō pnt
absoluē. ut s̄. absolutio p̄. §. 3. circa fi.
A. De h̄i directoria li. p̄. ti. 1. §. 76.
sic d̄r. Nūqd ep̄i poterūt d̄ diei diē no-
uos casus p̄ cōstitutōes suas reseruare
B̄. non v̄. q̄ possent tōlūt fructū gr̄e
scē fr̄ibz p̄dicatoribz 7 mionibz abtoz-
bē 7 ipoz p̄uilegiū detrahē. qd n̄ licz
zi. d̄. inferior. ex de p̄ui. dilecti. 7. c.
quāto. xv. d̄c q̄ sic. dū tñ nō apparet
q̄ maliciose hoc faciāt. Tu distiguas.
Aut ep̄i faciūt statuta synodalia i qbz
sibi seruāt absolutionē. 7 i h̄ casu cura-
ti absoluē non possūt. Sed p̄dicti fr̄es
bñ absoluūt. q̄ statuta cōcessionis d̄ria
reuocātur. ex de sepul. oudū. §. vld. li.
6. Aut faciūt statuta excoicatione lata
7 tūc fr̄es nō pnt absolvere. ex de p̄ui.
religiosi. i p̄n. lib. 6. 7 sic loq̄r xv. hec
ibi. Qd̄ d̄r d̄c de excoicatione. idē etiā
itelligit de alijs sentētijs statutorz sy-
nodaliū 7 puicialiū. ut i d̄ca de religi-
osi. Itē qd̄ d̄r de curatis idē p̄ eandem
rōnem itelligit 7 de alijs nō p̄uilegiad
Itē i. §. p̄cedenti videlz. 75. i directoria
d̄r q̄ nec cōsuetudo q̄ ep̄alis aliq̄s
casus reseruāt d̄ctis fr̄ibz p̄iudicat. cū
cōsuetudines eoz cōcessiōibz contrarie p̄-

nitus reuocent. oca de. oudū. §. nos
eteni. B. Et nō q̄ hic nō fit mērio de
cōmutatione votoz aut dispēlatiōe in-
certoz. q̄ h̄ nō sūt de cōfessiōe uel ab-
solutione. Sed vicemus. i. votū 5. 7. i
restitutio 6. A. Ex p̄dictis patē p̄t
q̄ nō pnt oēs casus ep̄ales bñ p̄ricula-
riter sciti. vñ bonū v̄ q̄ accipiētes ab
ep̄is auctoritatē audiēdi cōfessiōes fa-
ciant sibi ab eis declarari q̄s casus sibi
reseruāt. 7 q̄ i alijs generalē auctorita-
tē cōcedāt absoluedi. Et q̄a differt ab-
solutio a dispēlatiōe. si volūt sup̄ aliq̄
voto uel alijs posse dispēlare de his fa-
ciāt fieri sp̄alem mentionē. ul q̄ auto-
ritate ep̄i pnt dispēlare sup̄ oibz ad fo-
rū p̄nē ptinentibz. B.

Quid ḡ agendū cū q̄s h̄z aliq̄ p̄ctā a
q̄b̄ ille cui cōfiteri nō p̄t absolue. B̄.
fm Tho. in qdā qlibet. Sacerdos non
absoluit aliquē nisi q̄ diuinitus credidit
absolut⁹. A. uel etiā de q̄ dubitatur.
Nec dubitationis facile p̄t h̄ri certi-
tudo si p̄niam petat. de p̄. d̄. 7. si q̄s
positus. B. S3 postq̄ a deo ē absolut⁹
tenet ad h̄ ecclie cōfiteri. Et q̄a dispēla-
tio absolutiōis nō ē tota cōmissa m̄iori
tenet totū cōfiteri ei. 7 ipe v̄z absolue
ab his a q̄b̄ p̄t. Deide tenet remittē
eū ad sup̄iorē de residuo absoluedū.
ar. 3. q. 2. latorē. 7 ex de p̄. significauit
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 73. B. Cete-
rū si inferior de facto eū absoluit ponit
idē Tho. q̄ nō credit eū absolūtū. Tñ
accusat p̄ignorantiā iuris. nō aut sa-
cerdos cui hoc ius igr̄ate nō licet. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 74. S3 certe pos-
set eē q̄ q̄nq̄ minus excusaret cōfitem
q̄ cōfessor. cū cōfessor nō teneat scire
oēs casus imo i cōi. nec multū subtilia
ut nō i sū. con. li. 3. ti. 5. q. 2. et vñ.
q̄sq̄ magis obliget p̄prie salutē q̄ aliene

de pe. dis. 3. q. vult. B

Quid si dñs sit excoicatus 7 non possit absolui a suo cōfessore. nūqd absoluet eū ab alijs pctis? R. fm Tho. in 4. dis. 18. Sacerdos nullū excoicatum absolueret a culpa nisi absolut⁹ sit prius ab excoimunicatiōe. quia excoicatus nō ē princeps sacroꝝ ecclie. A. S. certe h̄ intelligendū v̄ qñ dñs nō foret patus sollicite 7 debite petē absolūtiōē ab excoicatiōe. ul' ali' nō bene disposit⁹. Al' etiā excoicat⁹ bñ disposit⁹ pōt absolui a pctis. In 2a capax ē sacramētū pñie. qd nllā negat etiā excoicatio 7 hērico. ex d' hēric. sup eo. li. 6. Est etiā capax absolūtiōis. ppter qd pōt absolui ab vna excoicatiōe 7 remanē in alia. ex d' sen. exco. cū pzo cā. 7 nōt glo. i. c. officij. eo. ri. ubi dīc. qd excoicatus a plurib⁹ poterit ab vno qd singulatiū absolui. 7 vltia absolūtiō confitmat oēs. Dic tñ qd vnus nō d̄ absolue nisi absoluedus caueat qd se faciat absolui ab alijs. Et nō d̄ tēnūciati absolūt⁹ ante qd sit ab omnibus absolutus. Et i. ocō. c. cū p causa dīc qd excoicat⁹ ex plurib⁹ cāis pōt absolui ab vna. 7 remanet ligat⁹ p alia. Idē etiā nōt Ray. li. 3. sue sūme i tractatu d' excoicatiōe. S. sed nūqd. vbi etiā sentit qd si etiā excoicat⁹ n̄ expmat oēs cās excoicatiōis tñ tenet absolūtiō p expressis. Et idē sentit glo. i. c. ex pte. ex d' offi. oz. Sed i ocō. c. cū p cā. dīc qd si absolueti nō expmāt oēs cās. nō valet absolūtiō tāq̄ surrepticia. Sōt dīci qd si cās taceātur malitiose. nō valet absolūtiō. Secus si bona fide. sicut 7 i cōfessiōe pctōꝝ. p. 3. s. cōfessio p. 4. Est g excoicatus capax pñie 7 absolūtiōis. 7 iō si ē bñ disposit⁹ pōt a pctō absolui. Vñ i glo. Ray i ocō. s. 6. nūqd. sup obo. ad illā. for-

mans hāc qōnē tñdet. Dicunt qdā qd nō. qā manēti in excoicatiōe nō sūt i pendēda sacra ecclie. Vñ? credo qd si n̄ stetit p eū qñ absoluat neq̄ ē i moza petende absolūtiōis. neq̄ timet qd negligētiō fiat ad petendā absolūtiōē sup hui⁹ mōi excoicatiōe. ppter absolūtiōē i petratā sup alijs pctis poterit eū cōfessor suus absolue d' alijs pctis. sicut qñ eps retinet sibi absolūtiōē d' aliqb⁹ criminib⁹ sacerdos pzo chialis pōt cōfessōē absolue d' alijs 7 postea epūs absoluat d' illo qd sibi retinuit. 7 oue pticulares faciūt vnā itegritā. 7 vna est ppatoria ad reliquā. Et iō i h̄ casu pōt coicare cōfessor talis excoicato. sicut coicat i receptiōe iuramētū an absolūtiōē. Regularius tñ fietet si absoluet ab hui⁹ mōi excoicatiōe. 7 postea de ceteris pctis. cū excoicatio sit fortius vīculū. Et h̄ seruāt qdā cōfessores. Sed benignior ē pus oca sūa. secunda tñ tenēda ē si timeat qd ppter h̄ mōi absolūtiōē fietet negligētiō ad petendū absolūtiōē excoicatiōis. Credo etiā qd cōfessor nō teneat absolue d' peccat an absolūtiōem excoicationis. h̄ ille. Hoc vltimum puto vez. nisi excoicati notabiliter intereēt ipm absolui a pctis an absolūtiōē excoicatiōis. In 2a cū pos sit absolui ut postensū ē. nō debet cōfessor ipm notabiliter oānificare cū ab ei⁹ oāno possit legitie abstinē. In 2a Math 7. dicitur. Oīa qcūq̄ vultis ut faciant vob⁹ hōies 7 vos facite illis. B. S. qñ absolue possit si nō pōt recurrē ad eū a quo fuerit absoluedus. vide s. absolūtiō 4. s. p.

Quid vnus sacerdos possit audire 7 alius absolue? R. fm xv. In 2o. qā sacramētū pñie diuidi nō pōt. sicut nec alia sacra ecclie. 23. dis. qd rūdā. A. Idē

ī sū. con. lib. 3. ti. 34. q. 78. B

¶ Utz sacerdos possit absoluē illā cū
q̄ peccauit. R. fm x. 120 o3 ga tollit
erubescētia q̄ est maxia ps satisfactio-
nis. vñ o3 eā remittē ad aliū sacerdotē
Sic notauit Dugo. 30. q. i. sup. c. ois. A
s. circa ps bytez grecū 7 vxozē ppriā
7 hī ī glo. oī. c. ois. 7 ī sū. con. eo. ti.
q. 66. B. Et idē de oī pctō in q̄ sacer-
dos fuit cōsenties uel coopatoz. Si tñ
ī his casibz absoluat. valebit absolutō
Con. Tho. ī 4. ois. 19. A. Idē in oī. q.
66. ubi etiā addit fm eundē x. 120 e
oī. q. eps nō pōt dispētare ī symonia
cū eo cōmissa. q̄a dispēatio ē dignitatē.
absolutio nccitatis. Et iō nō tā facile
qs amittit ptātem absoluēdi sicut oī.
ī pēfandi. B. Archieps qñ uisitat pōt
audire cōfessiones subditoz suffraga-
neoz. 7 absoluē. 7 pñas iponē. ex de
censu. ppetuo. lib. 6.

¶ Si eps cōmittit alicui vices suas cir-
ca cōfessiones audiēdas. nūqd talis pōt
circa casus maiores 7 epales? R. 120
pōt. nisi expse ei cōmittat. ex de re. iud.
ī gnālī. 7 d. p. si eps. li. 6. Is q̄q̄ cui cō-
missū ē nō pōt cōmittē alteri. ex d. offi.
dele. qm aplica. in fi. A. Idē ī sū. con.
eo. ti. q. 51. B. Et itelligas q̄ nō pōt d
iure cōi. Secus qñ expmit q̄ possit. ar.
ex d. offi. dele. is cui. li. 6. 7 p ea q̄ nōt
ibi Jo. an. A. S; qd si oīcat eps. cōmit-
to uob auctoritatē meā ī foro pñali.
ut possitis absoluē ī oībz casibz in q̄bz
possumus? R. fm glo. Ray. 7 ī sū. con.
eo. ti. q. 52. Licet q̄ oīa dicat nihil ex-
cipiat. 19. ois. si romanoz. nō tñ ē tutū
ppter h̄mōi cōmissionē gnālē vsurpa-
re ea q̄ a iure epō sūt reseruata spālīter
nīficertū sit q̄ h̄mōi eps p h̄mōi vet-
ba generalia itenderit cōmittē spālīa.
Et tñ q̄ ī synodo sua epūs reseruare cō-

sueuit. satis credo q̄ per h̄mōi gnālīa
ōba. cōmissa eē debeat itelligi. Absolu-
tiōes tñ excoicationū q̄ sūt a sacerdo-
tibus p furtis 7 oānis q̄z ignorantur
actozes cū nō solū ptineat ad forz pñā-
le. s; q̄ ad qd spectet ad forz orentiosū.
nō sūt itelligēde delegati p huiusmodi
gnālīa ōba. 7 multo forti? nec absolu-
tiones eoz qui ī forma iudicij excoīca-
ti sūt p contumacia aut pre iudicata.
aut p offensa. q̄tūcūq̄ etiā gnālīt eps
cōmittat vices suas q̄ ad forz pñāle ali-
cui. nō ppter h̄ ille sine spālī mandato
o3 mutare vota aut relaxare iuramēta
d q̄bz certū est q̄ possint. uel d q̄bz est
dubiu an possint licite obseruari. l3 de
trāsgressione voti iā facta 7 de pūritio
possint pñiam iūgē. h̄ glo. Et subdiē
ī oī. q. 52. In huiusmōi ḡ cōfessōz ī ou-
bio nō pcedat. s; a suo epō certificet in
spālī ī q̄bz casibz vlt sibi cōmittē suā
auctoritatē. 7 ī q̄bz nō. Satis vñ posse
oīci q̄ cōfessio sic gnālīter accipiēda sit
sicut sonat. 120 ōba generalia gnālīter
sūt accipiēda. i. q. i. sūt nō nulli. 7 ex d
deci. ad audientia. pferim ī fauorē sa-
lutis aīaz q̄ nihil ē fauorabili? 24. q.
3. si habes. 7 ex de p. 7 re. ne p dilatioē
nisi forte fuisset aliqd tale qd nō fuisset
delegans vñsist in spē cōfessur. ex de re.
iud. ī generali. li. 6. Que aut sint ista
cū sint ideterminata satis vidēt relinq
iudicio discreti iudicis 7 cōfessoris. ex
de offi. dele. de causis. Et ad hoc etiam
faciūt q̄ oīa sūt s. in pncipio. ī vltima
additione. q̄ icipit. Ex pdictis. B

¶ Sed utz officialis epi habeat aucto-
ritatē ī penitētijs casu epālī. R. fm
hosti. 120 h̄z nisi expse pateat q̄ hoc
voluerit eps. 7 si h̄z nō ē sacerdos o3
alteri delegare. extra d. p. u. p. titio. A
Idē ī sū. con. eo. ti. q. 55. Et ī. q. 56 oī

fm hosti. q. cū ep̄s ad remotā regione
se trāfert. 7 aliū ep̄m vicariū generalē
relingit talis vicari⁹ pōt oīa sicut ille q
ip̄m iñstituit posset si p̄ns eēt. B

In articulo mortis oīb⁹ sacerdotib⁹
7 d oībus pctis 7 sentētijs cōcedit ab-
solutio. ar. de pe. dis. i. quē penitet. 7
eē de sen. exco. nō dubiū. A. Intellige
nisi i executiōe ordīs fuerit i pediti. ut
s. cōfessio 3. §. 3. et 4. ad fi. i. additiōe.
De articulo aut mortē. 7 q̄lū tūc sit agē
vñ dictū ē s. absolutio p̄. ad fi. i. additi-
one. B. Quis sit cōfessor curialiū uel
platoz uel regum. vide s. cōfessio 3. §.
i. q. incipit. Cui debet. 7 in duob⁹. §.
sequentib⁹.

Confessor 2.

Quid debeat agē? Quid agē
oī cōfessori si credat q cōfessus nō faciat
pnām aut aliud qd p̄mittit? R. fm
x̄o. nō debet ppter hoc exigere pmissi-
onē siue votū uel iuramentū. s̄ sufficit
si dicat se h̄re ppositū faciendi. 7 sic oī
absoluē simp̄t 7 sine additiōe. facta tñ
p̄testatiōe si suspectus h̄etur. q. si non
restituēt qd abstulit. aut nō faciat id
qd iniūgit fructu cōfessionis carebit.
A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 136. B.
Excipiūt excoicati q iurāt. ut s̄ abso-
lutio 5. §. 2. A. Et nō solū iurāt. sed
etiā anq̄ absoluant p̄s satisfacc debēt
qñ sūt excoicati p notoria seu manife-
sta offensa. ut i. c. solet. de sen. exco. li.
6. 7 ē singl̄riter exp̄ssū i multis excoi-
cationū casib⁹ sicut illos discutiēt pōt
patē. Silt etiā i alijs casib⁹ a iure exp̄s-
sis. ut oī i ocā. q. 136. l. 3. ibi spāl̄iter nō
ponant. vñ 2. post p̄dictū ē i incendia-
tio q i iuste p̄ximū dānificauit icendē
do seu incēdi faciēdo uel h̄ faciētibus
cōsiliū seu auxiliū i hīs dādo. n̄ā 7 hī

nō vident debē absolui. nisi p̄s satisf-
fecerit. 23. q. 8. pessimā ibi. n̄ā absol-
uat nisi p̄s dāno cui itulerit fm facul-
tatē suā resarcito 7 iuret se vlt̄er ignē
nō appositurū x̄. 3. vñ s̄ mutilantē p̄xi-
mū seu mutilari facientē seu i h̄ oīen-
tientē. n̄ā 7 tales eq̄pant p̄dictis icen-
diarijs. Et ita videt q absolui nō debe-
ant nisi p̄s satisfecerit. 23. q. 8. si quis
mēbroz. 4. ē s̄ manifestos raptōres
7 eccl̄ie violatores. qui nec absolui de-
bēt. nec etiā ad pnām recipi i vita ul
i morte. nisi p̄s iuxta eoz facultatem
satisfecerit. uel de satisfaciēdo idoneā
cautionē dederit. eē d̄ rap. sup̄ eo. ubi
oī. Statuimus ut qcūq; ex his q violē-
ter surrexerit in rapinā seu eccl̄iaz vio-
lationē manifeste fuerit deprehensus
nisi p̄s ablata restituat si poterit. uel
emēdandi plenā 7 firmā securitatem
fecerit. pnē bñficiū ei penit⁹ denegē.
Et i. Qui aut i sanitate obstinata mē-
te nō penituerit uel emēdauerit 7 in
morte securitatē p̄stare nequerit solē-
nitas pnē paz p̄desse videt sicut cre-
dimus. S; de pctō cōtrito viaticū non
neger ita tū ut nullus cl̄icōz sepulture
illius intersit. nec ei⁹ el̄yam p̄sumat ac-
cipe. Q. si q cl̄icōz uel p̄s byteroz oīta
h̄ i vita ul i morte penitētiā dare aut
sepulture it̄eressē uel eoz el̄yas accipe
attēptauerit. seu h̄ mōi rapie p̄cipēs
iuenti fuerit. ordinis sui dānū irrecu-
pabil̄ patiant. 7 eccl̄astico bñficio ca-
reāt. h̄ ille. Est aut aduertēdū fm h̄ do-
cti. i sū. con. li. 3. ti. 10. q. 6. q. p̄dca itel-
ligūt qñ raptōz seu violator eccl̄ie fuit
monitus de restituēdo. 7 post admoni-
tionē oīu i otumacia pseuerauerit. alt̄
ocā pena nō obtinet. ut i. c. fi. d̄ sepul.
7 d̄ rap. c. i l̄ris. 5. ē s̄ manifestos usu-
rarios. q nec absolui nec ad cōfessionē

admitti debet. nisi prius satisfecerit uel
satisfaciendo idoneam cautionem prestite-
rint. ex de usuris. c. q. q. li. 6. ubi inter
alia dicitur. Nullus manifestorum usurariorum
testamentis interfit. aut eos ad confessionem
admittat seu ipso absoluat. nisi de usu-
ris satisfecerit uel de satisfaciendo per suorum
viribus facultati prestiterit ut permittit
idoneam cautionem. Testamenta quoque mani-
festorum usurariorum aliter facta non valent. sed
sunt irrita ipso iure. 6. v. de sacrilegum
s. qui aliquid abstulit de loco sacro seu qui
iniuriatus est personis ecclesiasticis. qui non potest
absoluedus si admonitus prius non satis-
fecerit. i. 7. q. 4. si quis inuentus. ubi dicitur
Si quis domum dei violauerit. et aliqua si-
ne iniuria illius cui commissa esse dignoscitur
inde abstulerit. uel ecclesiasticis personis
iniuriam fecerit. donec iocundum admoni-
tus legitime satisfaciatur. sciat se coram
esse peritum. Si vero post secundam et tertiam
conuentionem coram episcopo satisfactio detracta-
uerit. sacrilegij periculo ab omnibus obnoxius
teneatur ita ut secundum apostolum nemini fidelium
miscatur. B

Confessor teneatur ad memoriam re-
ducere confitenti peccata que audiuit uel sciuit
eum commisisse. R. secundum Ray. Si scit uel proba-
bilibiter opinione de ei ad memoriam re-
ducere. quia timere potest ne confitens super hoc
crassam habeat ignorantiam. uel qui non ad-
hibeat debitam diligentiam. A. s. ad reco-
lenda sua peccata. ut in super. con. li. 3. tit. 34.
q. 83. ubi si non est. B. q. d. non excusat.

Si sacerdos habeat aliquos prophanos
furcos. cecos. mutos. uel furiosos. uel
demoniacos. et filios. quos scit esse in peccato
mortali quod faciet. R. secundum Ray. Debet
facere posse suum ut inducat eos ad penitentiam
secundum quod est possibile. Quod si non potest perficere
orari et faciat orari ut deus illustret cor-
da eorum. de confessione. dist. 4. solet queri. A

Idem in super. con. eo. tit. q. 88. ubi etiam dicitur
quod si sacerdos faciat tunc posse suum. tamen est
casus in quo non excusat. videlicet si ex ne-
gligentia sua precessit homini casus. Ibi.
Est etiam sciendum quod furiosis seu amantibus
in mortali exantibus nullum potest dari re-
medium nisi reuertantur ad mentem. quia ipsi
et dormientes eggant. et intelligunt pseue-
rare in eadem voluntate et statu quod erant in me-
diante ante dormitionem uel amentiam. quosque
dormientes existunt seu amantes. ex de
baptismo. c. maiores. ad fi. Idem non testatur pro
eis nisi oratio. B

Tria secundum Al. debent esse in confessione. s. sci-
entia discernendi in se peccatum. inquisitio de eis
causa. et discreta penitentia seu satisfactio
in iudicio. A. Idem in super. con. li. 3. tit. 5. q.
2. ubi etiam dicitur secundum eundem Al. quod sacer-
dos non tenetur scire discernere nisi in coram. s.
que sint capitalia. et que mortalia coram. et que
venialia ex genere. Et sciens hec suffici-
ens reputatur per tempus habere necessitate ad
confessiones audiendas. Sed bene puto quod si
nesciens peccat mortaliter audiendo. et eum
instituit peccat adhuc plus quam ipse. et per-
mittens institutum ministrare mortaliter peccat
si sua interest tales prohibere. Idem addit quod
periculosum est etiam audire confessiones non
habenti competentem noticiam casuum pauperum. et
episcoporum. ut in de. religiosi. de peruegnijs. Et
idem super his ignorantia confessionis regulariter
est excusabilis. ut si confessio per se. per. ad
fi. Si tamen et nescienti competens opportuna
cuiuslibet christiano. videlicet articulos fidei
et sacra ecclesie. precepta decalogi. et opera ca-
ritatis. et modum debite confitendi et penitentie
dei. In 2a Mathi. 15. dicitur. Si cecus ceco du-
catum praestet ambo in foueam cadunt. Ad hoc
etiam fortiter obligatur quod tulit se officio. ta-
lis. n. tenetur de omni exacta diligentia. ar. ff.
depositi. l. i. §. sepe. ubi dicitur quod qui obtulit
se deposito tenetur de leuissima culpa. l. 3.

54
aliter non teneretur nisi de dolo et lata culpa
cum recipiat ad utilitatem alterius tamen. Qui
autem non igerit se, sed requirit exercere ex ca-
ritate, satis videtur quod non tenetur nisi in quantum
scit vel potest comode scire, quia impossibile
nulla est obligatio, ff. de re. iud. l. impossibile.
Et quia hoc agit ad meram utilitatem
alterius, sicut et depositum. Et si ibi non
invenitur vita et scientia idonea, quod velit et pos-
sit hoc officium exercere. Quo casu etiam minus
idoneus et in peccatis non instructus si facit ex ca-
ritate, potest se igerere. Item quod non est licitum
necitas licitum facit, et de re. iud. quod non est
Vnde in necessitate etiam laico potest fieri confessio.
de pe. dif. 6. q. vult. Et hoc confessor hoc
casu non tenetur nisi in quantum scit et potest vel
scire potest. Paria enim sunt scire vel scire de-
bere, ut in c. si. et de iniurijs. Si autem hoc
mori ipse etiam in casu necitatis audien-
do de peccatis peccantem quibus involutum
pudeat facit si ei consulit quod illis itez con-
fiteatur peccato, vel ab eo consilium postulet cum
eius copia habere poterit, ne forte ipse super
his in aliquo erraverit. Item si magister peccat
peccata et confessor et aliquis per certo cognoscit
se non oportere peccatum, nullatenus se intro-
mittit oportet etiam requiritur, aliter facit contra dictam
scripturam. Si cecus cecus est. Item de iura
de pe. et re. ois. et de pe. dif. 6. q. vult. Si
vero dubitat de sua oportet peccata per scientiam
seu experientiam, vel etiam dubitat si alius
peccator reparet quod hoc possit et velit excusare
obiam plati. 23. q. i. quod culpam, vel potest cre-
dere penitenti si dicat se non posse habere
peccatum. cum non sit simile cum mendacibus ad
penam accedere. Item confessor requirit con-
scientiam multo magis quam scientiam. Vnde in deo. c. qui
vult, de pe. ois. 6. dicitur. Augustinus. Sacerdos
itaque cui omnes peccata offeruntur, ante quem sta-
ruit omnes laqueos in nullo eorum sit iudicandus
qui alio iudicare promittitur est. Et ideo exi-
stes in mortali audiendo confessiones mor-

taliter peccat. Item secundum Thomas et Albertum in su-
per. con. li. 3. tit. 22. q. 22. ex his in peccato mor-
tali quicunque in aliquo actu exhibet se ut mi-
nistri ecclesie mortali peccat. Et toties
mortaliter quicunque hoc mortali actum facit. Et ideo
etiam si non possit habere confessor scientiam et scientiam
idoneam debemus periculum conficiam, quia me-
lior est insipientia cum timore quam apparatus sa-
piencia. Ecd. 19. Et quia quod sibi nequa est,
cui alij bonum erit. Ecd. 14. Item imperfectum
scire supplere potest perfectio caritatis, et de
renu. c. nisi. §. per defectum, sicut per in bono
Nicolao et alijs multis. Sed imperfectum
inocentie non supplet scientiam. Sed hoc casu quanto
est maior ratio est periculosior, sicut et bonum
gladius in manu furiosum, ut per in demone
quod sic nuncupatus est a scientia. Vnde in c. Cor. 8.
Scientia inflat, caritas edificat. Super quod glo.
magistri sententiarum secundum Augustinum. dicitur. Adde scientiam
caritatem et utilis erit. Scientia cum caritate
utilis est, per se inflat in superbia, ut demones
quod greco nomine a scientia sic sunt nominati in quibus
scientia est sine caritate. Item quia ut prime
patuit deficientes scientia potest in casu necitatis
sine peccato confessiones audire. Sed non de-
ficientes scientia cuius peccato videtur anecti quod ei pec-
candi occasione prebet quoniam potest sibi aliter
puidere. Sed an possit fieri confessio exi-
ti in mortali videtur quod non, quia talis sacerdos ut
5. per peccat, et eius peccato anectitur quod ei in
actu peccati consentit, ad Ro. 6. In sententia fa-
cit, quia nemo suum vitare placet. Item pec-
cator est, nisi prius ordinatur. 8. q. 4. nonne
De hoc sic dicit in super. con. li. 3. tit. 22. q. 24.
Thomas ait. Licet subditus teneat recipe sa-
cramenta a ministro ecclesie etiam exi-
ti in mortali quicunque ab ecclesia toleratur qui adhuc
ei obligatur, tamen excepto necitatis casu non
foret tutum hoc mortali inducere ad executionem
alicuius actus spectantis ad suum ordinem du-
tate scientia quod peccat minister sit in mortali
quam scientiam potest deponere, quia in ista potest

ex vna gra emedari. Ibi. Dec qd pot
clari? solui p id qd i fili dic Tho. scda
scda. q. 77. arti. 4. videlz qd no licet idu
cere aliquem ad mutuadu sub vsura. tñ
occurrere rōnabili nccitate licet recipe
sub vsura a ppatō ad mutuadu. Itaqz
ex pdictis pot colligi qd oñ qs cogit a
suo plato. pot ab eo recipe eccliaistica
sacra. lz sit i mortali si ab ecclia tolerat
Si no cogit a plato 7 aliū posset habē
sacerdotē. nō debet ei quē putat eē in
mortali cōfiteri. uel ab eo aliq d sacm
recipe. nec ipm inducē ad exequendū
aliquē actū sui ordinis. Si vō aliū sa
cerdotē hñe nō possit. pot vrgēte rōna
bili cā cōfiteri sacerdoti ad ppatō etiā
in mortali exñti. 7 ab eo alia recipe sa
cramēta. s nullatenus ozi ipm ad hñ nō
dispositū inducere. B.

Q An interrogatiōes sint faciēde i con
fessione? R. fm Ray. q. sic. dñmō dis
crete fiāt. d qbo habes plene de pe. dis.
s. c. p. 7 dis. s. c. g. vult. i pncipio. 7 vl
tra mediu. ex d pe. 7 te. ois. s. sacerdos
aūt. Et debet eē interrogatiōes pncipa
liter d septe vitijs capitalibz que sunt
supbia. auaritia. gula. luxuria. inuidia
ira. 7 accidia. A. p dēcā plen? oicūf
i sū. con. li. 3. ti. 24. q. 3. Et nō solū int
rogationes faciēde sūt de his vitijs. s
etiā de articulis fidei. 7 d sacris ecclie. 7
de pcept decalogi. 7 de opibz caritatis
7 d pitia cōfiteādi. 7 d mult alijs d qbo
latius dixi in interrogatorio. B. Et de
circūstarijs eoz q sūt. Quis. qd. ubi. p
qs. qtiens. cur. quō. qñ. A. De istis
circūstarijs clariū d i pfata. q. 83. 83
7 latius dictū ē sup cōfessio 2. s. 5. in
additione. B.

Utz liceat sacerdoti ingre a cōfite
specificationē pfone cū q peccauit. R.
fm Ray. Sicut cōfites nō ozi specificare

nisi ut dñs. cōfessio p. s. 4. ita nec sacer
dos ozi interrogare nisi ut ibi dñs. A
Idē i sū. con. eo. ti. q. 87. B. Qñ cō
fessor religiosus teneatur facē cōfidenti
cōsciam d decimis. hñ. i. decime p. s. 8.
A. Sed qd si cōfessor occurrat aliqd d
q dubitat qd agē debeat? R. q. hñ dubi
tatio. aut pcedit ex varietate opionū
doctoꝝ. aut ex sua ipitia. In p casu dic
glo. Ray. in. ti. de mīmonio. s. 6. nū
qd peccat vxores. sup vbo abstinedū
qd casu nō ē pncipitāda snia nec tene
gāda absolutio. sed via tutior ē cōsulē
da. 7 terroꝝ incutiēdus ex piculo. Qd
vñ vez cū penitēs ex aliq pbabili rōe
adheret alie? doctoꝝ notabilis opioni
volēs eā tenē. In hoc casu ppter vari
etatē prudētiū doctoꝝ cōfessor cōsulē
do sibi viā tutiorē. 7 qd sibi veni? vñ
fm deñ. si acqescē nolit illud sup cōsciē
tiā suā relinqt. Qñ vō aliq nō habet
i se aliquā bonā rōnē qre magi debeat
opioni vni? q alteri? adheret. cōueniē
ter remanet in dubio. ppter qd si dubiū
sit sup aliq vtz sit pctm uel nō. oio est
nccium q ab illo abstineat. 7 d illo de
bite peiteat eligēdo pte tutiorē. ne alit
discrimī se disponat. ut s. cōfessio p. s.
8. Si vō dubiū nō sit pncipalit super
petō. s vtz qs teneat ad aliqd faciēdū
uel dandū seu penā subeundā ozi beni
gnior snia eligi. videlz ut i hñ dubio qs
ad nihil obliget. In dū in dubio reglarit
p reo oāda ē snia. nisi in cā mīmonij
dotis. seu libtatis. uel testamēti. qñ p
istis data fuerit snia. ut i. c. si. ex. de re.
iur. 7 i. c. cū sit. 7. c. odia. d re. iu. libro
6. 7. ff. d legibz. l. benigni. nisi forte ef
set aliqd faciēdū qd posset facili? ex
pediri. ut si dubitat vtz qs sit excoica
tus 7 possit cōmode facē se absolui ad
cautelā. tñc. n. ē cōsulēdū p tutiori pte

q. h. faciat. Et sic pōt itelligi qd dicit glo
Ray. 7 pōit in sū. con. li. 3. ti. 3. q. 64
videlz q. si iudex eccliaſtic⁹ dicat. Scias
te eſſe excoīcatū uel h⁹mōi ōba. q. si te
excoīcatōe p ōba talia agat i foro iudi
cij nō reputabit excoīcat⁹. niſi al oſtri
terit de itentiōe excoīcād. ut q. sp soli.
tus ē ſic dicē qn excoīcat. uel alio mō.
In foro aut pñali eligēda ē i dubio tu
tior via. ut. s. tal reputet excoīcat⁹. 7
ipetret abſolutionē. Et idē oſulit Do
ſti. i. his 7 ſiliib⁹ qn dubitat d excoīca
tiōe. Itē qd dicitū ē fallit qn vehemēs
ſeu pbabil⁹ dictura eēt i dñū q. a iſpici
mus i obſcuris qd ē oſilius ul qd ple
tūq fieri oſueuit. ut i. c. iſpici⁹. d. re.
iu. li. 6. ut ſi cōſtet aliquē fuiſſe excoī
catū 7 dubitet vtz fuerit abſolut⁹. tūc
n. l. xbi⁹ p excoīcato. donec d abſoluti
one oſtet legitime. ut i ſū. con. li. 3. ti. 34.
q. 48. Itē ſi ſit publica fama de delicto
uel excoīcatiōe. ut ex d ſen. exco. cū de
ſideres. §. 2. ubi dī. Q. ſi ē publica fa
ma aliquē ōbtaſſe dñū. q. nec eps nec
ali⁹ coīcare ſibi o. niſi ad arbitriū epi
de h ſe purgauerit uel ad cautelā abſo
lut⁹ fuerit. Si aut pcedit dubitatio ex
ipitiā oſſorū. tūc qrat cōſiliū piti. ex
d pe. 7 re. ois. Q. ſi nō hōre pōt remittat
oſitentiē ad oſſorē ſcīa 7 oſcīa prudē
tiorē. ſicut medic⁹ ipit⁹ o. ad pitiorē
egrotū remittē. ar. d pe. ois. 6. q. vult.
Q. ſi nec h pōt fieri. exigit a cōſitēte q
ſit pat⁹ facē oē ad qd obligat⁹ 7 q tē o
ligent illud noſcē a pñi iux poſſe. 7 cō
ſulat cōſitēti qd ruti⁹ ē. 7 i dubio abſo
lutionē ſibi nō retineat. ut oīctū ē. ſed
ipm i qñtū auctoritas ſua ſe extēdit ab
ſoluat. de pe. ois. 7. ſi q. poſit⁹. ubi dat
abſolutio penitēti i extremis. l. 3. d. eius
ſalute penit⁹ dubitet. ut ibi. 7 ea. q. c.
null⁹. 2. vtz abſolutio poſſit fieri per
lām. R. fm glo. Ray. i ſū. con. li. 3. ti.

34. q. 77. q. nō. S. pñs oſitēs a pñti fa
cerdote pōt abſolui. ſfacit de pe. ois. i.
quē penitet. Ex q. p. q. eodē mō n pōt
fieri p nūciū. Itē nō pōt vn⁹ audire 7
alī abſoluē. ut ſ. oſſor p. §. 3. Abſolu
tio ōo ab excoīcatōe pōt fieri etiā i ab
ſentia. q. ignozās 7 iuit⁹ ab ea pōt ab
ſolui. ut i ſū. con. li. 3. ti. 3. q. ii. 7 ſ. ab
ſolutio p. §. i. 3. an ſacerdos debeat p
abſoluē q. penitentiā iponē. R. ut nōt
i directoria. li. p. ti. i. §. iz. 4. q. n. q. a
cū i pñie ipſitiōe appareat tria ps pñ
cipal⁹ mae. i. ſatiſſactio qren⁹ ē ex pte
pctōis. ſine q ſaltē i affectu n ē pfectū
h⁹mōi ſacm. nec pōt debita forma ap
poni p miſt⁹ donec ipa mā debita p i
tegre ſit pacta q i trib⁹ oſiſtit. s. cordis
cōtritiōe. ois cōſeſſiōe. 7 opis ſatiſſa
ctione. ar. ex eo. q. qdā. Tō hūc ordinē
o. cōſeſſor ſeruare i pñie ſacm. p o. 3. au
dire cōſeſſionē. 2. iponē pñiam. 3. ab
ſoluē ſacrali. ut i cle. v. dū. §. ſtatui
m⁹. d. ſepul. ubi h nōt x. 7 Jo. an. l. 5
ibi. Vt q. niſi ipſitiō pñie pcedat
abſolutionē ipa abſolutio ē nulla. S.
forte poſſet excuſari ſi ſtatī p abſoluti
onē an q. diuertat ad ex neos act⁹ ipo
nat pñia. i. 2. qd ſit i cōtinēti vī iſſe.
C. de pactis. l. 1. petens. Tutius tñ eſt q
pcedat. ut ex p dñtis p. B

Onfirmitio
elector. A q oſfirmāda ſit ele
ctio. R. fm Doſti. A pñio ſupiore. vñ
eps cōfirmat ſibi ſubiectos. ex d electi
cū mōaſteriū. niſi aliq. ſit exēpt⁹. ex
de cōſue. cū venerabil⁹. Itē archieps cō
firmat epm. ex de elec. cū oilectus. i. ſi.
64. ois. illud. Archiepm ōo oſfirmat
pmas ul pñarcha niſi ipe archieps ex
ēpt⁹ ſit. ex de elec. bōe. 7. c. nihil. pñiar
chas ul exēpt⁹ oſfirmat papa. ex de elec.
ſcriptū. ul etiā legat⁹ de latē. ex de elec.

si abbate. li. 6. A. ubi dicitur q. legat. d. latere potest confirmare electiones archiepiscoporum et exceptorum. et abbatum exceptorum in episcopum electum. et de talis iniam ostendi. Et ab alio electo talis iniam dari non potest nisi a papa. B. Sicut etiam papa confirmat imperatorem. et de elec. venerabile. A. Idem in suis. con. lib. 3. ti. 26. q. 21. B.

Qualiter fieri debeat confirmatio? R. secundum Hostium. Dicitur per fieri examinatio personarum tam eligentium quam electorum. etiam si nihil opponatur. A. Facit et de elec. cum nobis. B. Consultat etiam superiorum. ut ipsum electum ad partem trahat. et de his qui impediunt ipsum per diligentem exgrat. et si impedimentum inueniatur secreto ad denunciandum inducat. et de elec. vultum 2. i. si. et de symo. p. tuas i. si. A. Non tamen ipsum publicetur ut infamet. secundum eundem Hostium. ut in suis. con. eo. ti. q. 22. B. Alio modo secundum aliam et probatam procedat. A. Si in occulto sit impedimentum et ille istat per confirmationem manifestum caueat quantum potest ne faciat discipulum. ut dicitur in oca. q. 22. B. Non etiam qui in cetera qui obijciunt electo seu postulato seu alii promouendo ad dignitatem opponatur de eundem defectu scilicet uel persone. et per o. d. h. examinatio fieri. Et si inueniatur falsum opponentes excluduntur ab omnibus alijs qui opposuerunt. et etiam puniuntur ac si in probatione omnium defecissent. et de elec. si forte. li. 6. **S**i confirmatio fiat non vocato petitorum uel alio qui se vellet opponere non dissuaso negocio irrita est. Et debet fieri talis vocatio notatim quando est coelector. ut appareat oppositorum. aliter in ecclesia in qua electio facta est. ut si voluit se opponere appareat in petitori termino preterito assignato. Et si habent locum siue electio sit in concordia siue in discordia. et de elec. q. m. li. 6. **U**t qui opposit electo aliquid crimine teneat se in scriptis vide. i. in scriptis. §. 2. Vide de his qui per impedire confirmationem. i. de elec.

in multis locis. et in ordinando. per totum.

Confirmatio

sacramenti. Sacramentum confirmationis ut sit de necessitate salutis. R. secundum Petrum. Duplex est necessitas salutis. Quedam pertinet ad eam. Et quod ad bene esse. Et quod deus modo confirmatio est necessaria. non per. Item sine ea potest homo saluari. Est autem necessaria propter spirituale pugnam ad quam adiuvat homo per confirmationem. h. simpliciter non sit sacramentum necessitatis. si nihilominus deceptus est de omnia bilis est. Con. Tho. 7. Al. i. q. 4. ois. 7. A. Idem in suis. con. li. 3. ti. 24. q. 45. B.

Que sunt de suba confirmationis? R. secundum Petrum. quoniam. Duo quod ex parte ipsius sacramenti. s. materia sacramenti. et forma obiecti. Duo ex parte ministeris. dignitas pontificalis. et intentio. Unum ex parte suscipientis. s. quod crismetur in fide. Item quia confirmatio confert audacia spiritualis eundem sit in fronte. Con. Tho. 7. Al. ubi s. A. Idem in suis. con. eo. ti. q. 46. ubi etiam dicitur quod crisma est oleum cum balsamo ab episcopo sanctificatum. B.

Quis est minister confirmationis? R. Solum episcopus. d. ois. 5. man. 7. c. nouissime. 7. c. ut ieiuni. A. Idem in oca. q. 46. **S**i nunquam papa possit committere alteri R. secundum Tho. 7. Petrum. Licet de his sint opinionum. probabiliter dicitur quod possit committere sacerdoti si non inferiori. q. 95. ois. puenit. A. Idem in suis. con. eo. ti. q. 47. Con. etiam Albricus. B.

Que sit forma confirmationis? R. secundum Tho. 7. Petrum. 7. Al. forma est h. Consigno te signo crucis. et confirmo te crismate salutis. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. A. Idem in suis. con. eo. ti. q. 48. ubi etiam dicitur secundum Al. quod omnia illa que sunt obiecta sunt de mutatione forme baptismi. eodem modo intelligenda sunt de forma confirmationis. B.

Ut in sacro confirmationis confertur gratia R. secundum Tho. 7. Petrum. Gratia confert non solum

coiter sicut i q̄libet sacro cōferrē gratia emūdās a pctō. A. uel a reliquis pcti ut in sū. con. eo. ti. q. 49. B. sed etiā spūalis gratia p quā qs deputat ad of ficiū sanctitatis. 7 idone⁹ efficit ad xpm cōfitendū. vnde 7 de grato facit magis grū. A. Idē i oca. q. 49. B.

Quibus debeat sacm cōfirmatiōis cōferrī? R. fm Tho. 7 se. Oib⁹ xpia nis. Nam 7 pueris cōuenient cōferrur quia minus habent fictionis. 7 viū 7 mulieribus quib⁹ cois est pugna spūa lis. Item mutis. quia licet nō verbo. signo tñ possūt cōfiteri. Item morietib⁹ quibus l⁹ subtrahat pugna. tñ p gunt ad premiū militantiū. 7 iō due nienter accipiūt xpiane militie signū. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 50. B.

Utz cōfirmatio possit iterari. R. fm Aug⁹. 7 oēs theologos. Non pōt. eo q impmat effectū idelibilē. de ose. ois. 5. oictū. 7. c. de hoie. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 51. ubi etiā idē oicit d sacram to baptismi 7 ordinis. 7 q alia q̄tuor sacramēta possūt iterari. B.

Utz cōfirmatio cōferrī debeat ieiunis 7 a ieiunis. R. fm Al. Sic. ppter reuerentiā sacramēti. de conse. ois. 5. ut epi. 7. c. ut ieiuni. Tñ i nccitate me lius eēt cōfirmari post pzandū q̄ si epō discedente 7 hui⁹ mōi qs nō possit cōfirmari. A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 52. B.

Utz alius debeat tenē aliquē ad cō firmationem. R. fm Tho. in. 3. pte. q. 72. p̄p̄ hoc aliquis ad cōfirmationē accedit. q̄ se habere robur stadi non p̄sumit. Iōq̄ ab alio debet teneri. Nec differt utz vir uel mulier teneat. Sed nō cōfirmatus q̄tū ē de rōne sacramē ti nō debet tenē. sed si cōtrarium fiat. peccat. Sed nō ppter hoc ē irritum sa cramentū. de ose. ois. 4. c. in baptismo

A. Con. Al. ut in sū. con. eo. ti. q. 53. B. Et vide. i. impedimentū 6. §. p̄t.

Utz vxor possit i cōfirmatiōe tenē maritū uel eo? R. Non. quia cōtrahit cognatio spiritual. 7 ē impedimentum mirimoni 7 cōiugalis actus. Itē nō o3 qs tenere p̄p̄iū filiū ul frēm. aut foro rē. quia sufficit iter tales vinculū car nale. A. Idem in sū. con. oca. q. 53. B. Quō aut cōfirmatio ipediat mirimo nium. vide. i. impedimentum 6. De cris mate. s. qd ē materia confirmationis h̄r s. baptismus 2. §. 3. 7. i. oleū sc̄m.

Onsanguini tas vide de hoc. i. impeden tum 5. p totum.

Onscientia.

Utz conscia erronea obliget ad faciendū aliqd uel oimittendū. R. fm se. Credens se teneri ad aliquid 7 nō faciens icurrit cōtemptū. Et faci ens illud qd putat pctm peccat. Vnde glo. super illud Ro. 14. Omne qd nō ē ex fide pctm est. oicit sic. Omne qd fit sc̄cōsciam edificat ad gehennā. Item Luc. x. Si oculus tu⁹ nequā fuerit. to tū corpus tuū tenebrosū erit. Manēte ḡ cōscia erronea hō pplex⁹ ē. nō tñ sim plt. q̄a pōt 7 debet deponē cōsciam ta lē p se uel p alteri⁹ cōsiliū. Con. Tho. p̄ma sc̄de. q. 19. arti. 5. 7 6. A. Idē in sū. con. li. 3. ti. 32. q. fi. B.

Onssecratio p̄.

s. epoz 7 s. De forma cōsecratio nis epoz diffuse 7 copiose tractatur. 7 hnt epi i ordinatijs suis. 7 de ipa. 23. ois. qui eps. 7. ois. 7. ordinationes. 7 ex d sacra. vnc. cū venisset. Et o3 fieri i die dñica tñ. de cō. c. ordinationes. Nec ē neciū cōtinuare ieiuniū a sabbato. i

q̄ i p̄cedēti sabbato icipiēs ieiunare n̄
comedat q̄usq̄ i onica fuerit ordinat⁹
¶ 2a 7 i p̄a onica a n̄ p̄adiū itelligit iei-
iun⁹ eē. A. Nec fuerūt oca Ray. ut in
sū. con. li. 3. ti. 22. q. 33. et. 31. 7 in hac
etiā addit q̄ o3 fieri hora tertia. B.

Cōsecratio epoz ultra tres mēses p̄
cōfirmationē differri nō o3 nisi ex cā.
75. ois. §. p̄. A. In h. §. nō o3 p̄ cōfir-
mationē. s. p̄ electionē. 7 ita tenet Ray
ut p3 i sū. con. oca. q. 31. S3 poti⁹ vī q̄
cōputatio fiat a tpe cōfirmatiōis. ¶ 2a
pus cōsecrari nō pōt. Iō illud tēp⁹ nō o3
cōputari sicut nec tēp⁹ suspēsiōis i col-
latiōe bñficiōz. ut i. c. ga diuersitatē.
et de concess. p̄bē. Vñ ut p3 i oca. q. 31.
glo. Ray. dicit q̄ tpe cōfirmationis fit
ista cōputatio. sicut nōuit Hugl. ea. ois.
qm̄. Et nisi fecerit ista dictū tēp⁹ se cō-
secrari cōione puat⁹ expectabit ad h̄ p̄
duos mēses. ista q̄s si nō purgauerit
morā cedit metropolitāi iudicio. nec
ibi nec alibi postea cōsecrabit. Et h̄ ni
si fuerit i p̄dimēto legitimo i p̄dit⁹. oco
c. qm̄. 7 ois. 45. qm̄. ¶ Dōt aut itelligi oī
ctū Ray. qn̄ elect⁹ fuisset negligēs ad
petendā cōfirmationē. ¶ 2a 7 tēp⁹ su-
spēsiōis i collatione bñficiōz cōputat⁹
negligenti p̄tē solutionē. ut nōt glo. i
oco. c. ga diuersitatē. 7 s. bñficiū pmo
in p̄ncipio. B.

CA q̄ cōsecrēt singlī plati⁹ B. ¶ Papa
cōsecrat ab epō Hostiēsi. q̄ i h̄ vicē me-
ropolitāi obtinet. uel etiā a q̄ vlt. ois.
23. i noīe onī. A. Ibi nō sic dī. s. ita.
Quia sedes ap̄lica cūcē i orbe t̄raz p̄-
fert eccl̄is. atq̄ iō sup se metropolita-
nū h̄re nō pōt. Cardiales epī. metropo-
litāi p̄culdubio vice sūgū. q̄ videl; ele-
ctū ātistitē ad ap̄lici culmīs apicē pue-
hāt. Et ita a dīcē a epīs cardialibz o3 pa-
pa cōsecrati sū Ray. 7 i sū. con. eo. ti. q.
29. nisi forte ex cōsuetudīe uel ex ipsi⁹

electi dispositiōe aliō p̄cedēt. cū papa
statī p̄ electionē h̄eat oīum plenitudi-
nē p̄ad. oco. c. i noīe onī. Et ita pōt i-
telligi qd̄ o3 de epō Hostiēsi. 7 fuit oī-
ctū Goff. ut i oca. q. 29. B. ¶ Sumates
o3 7 metropolitāi cōsecrati debēt a tribz
epīs eoz suffraganeis. oībz alijs suffra-
ganeis p̄sonalit adueniētibz. nisi eēnt
nccitate i p̄diti. 7 tūc cōsentiat p̄ l̄ras
64. ois. ga. 7. 66. ois. archieps. 7. c. por-
ro. 7 ois. 51. q̄ i aliq̄. in fi. 7 et de tēpo
o3. si archieps. Et h̄ ita sit de meto iure
hodie tñ de cōsuetudīe q̄si null⁹ archi-
eps. p̄iarcha uel p̄mas cōsecrat nisi a
papa uel ab alio d̄mādato ei⁹. ar. 24. q.
1. p̄denda. A. Doc fuit dictū Ray. ut
p3 i sū. con. eo. ti. q. 28. S3 ei⁹ glo. oīc q̄
nō credit q̄ h̄mōi cōsuetudo sit gnāl
B. Q̄ si ab alio forsitā cōsecraret p̄az
p̄desset. ga a n̄q̄ possent se archiepos
uel p̄iarchas noiare. 7 plura alia facē
oportēt q̄ palliū a papa h̄erēt. nisi for-
te h̄re possent a p̄iarcha. De q̄ mā vi-
de. i. palliū. 7. i. p̄iarcha. §. 2. A. In
his loc p3 q̄ istud palliū nō pōt cōferri
nisi a papa uel ab vno de q̄tuor p̄ncipa-
libz p̄iarchis. videl; Cōstātinopolita-
no. Alexādrino. Antiocono. 7 Hieroso-
lymitano. B. Epī o3 si sūt exēpti sūt
debent a papa uel ab alio d̄ei⁹ mādato
cōsecrari. A. Con. Al. B. Si nō sūt exē-
pti debēt cōsecrari ab oībz alijs suffra-
ganeis. 7 auctoritate metropolitāi. uel
si nō oēs p̄nt oueniē saltē a tribz epīs
iussu archiepi uel ab archiepo cū duo-
bus epīs cōsecrēt alijs p̄ l̄ras cōsentie-
tibz. ois. 64. p̄ totū. A. Doc fuit dictū
Ray. ut i sū. con. eo. ti. q. 27. B. Et nō
h̄q̄ ternari⁹ numer⁹ epoz ē d̄suba cōse-
cratiōis. vñ si a paucioribz cōsecrēt ni-
hil agēt. ut nōt Hugl. i p̄dcō. c. p̄o22o.
A. Doc etiā tenet glo. i. c. epī ex d̄tē. o3.
7 etiā glo. Ray. ut in oca. q. 27. q̄ etiā

dicitur notasse Hugl. i. ocō. c. pozzo. Q. si
 nō eēt mō nisi vn⁹ ep̄s ul' duo. n̄ posset
 cōsecrari ep̄s donec aliud cōstitueretur
 a papa. uel mortuo papa gn̄alis eccl̄ia
 posset mutare hāc formā. l. ab apl̄is i-
 stitutā. 7 statuē q. vn⁹ ep̄s sol⁹ ul' duo
 cōsecraret ep̄m. uel si null⁹ eēt ep̄s q. s.
 p̄s byteri cōsecraret eū. Si aut̄ nec ep̄s
 nec p̄s byter eēt. tūc oīc oīnū ipl̄ozan-
 oū iudiciū eē qd fieri debeat. B. Et
 vnus dīctorū triū ē p̄ncipalit̄ cōsecrās
 q. o. totā cōsecrationē pficiat. alit̄ ni-
 hil agit. A. si vn⁹ p̄rē vnā facit. 7 ali⁹
 p̄rē aliā. uel si vn⁹ ep̄s manū iponat. 7
 simplex p̄s byter uel etiā ali⁹ ep̄s b̄n-
 dictionem iūdat. ocā. q. 27. B. Alij
 duo sūt q̄si coadiutores. tñ oēs p̄nūci-
 are debēt q̄a oēs cōsecrat. hec Hugl. Et
 con. Goff. A. Immo. h̄ v̄r pot⁹ fuisse
 dictū Hosti. Hugl. aut̄ 7 glo. Ray. di-
 cūt q. cū tres ep̄i cōsecrent ep̄m p̄t cō-
 cedi q. glibet illoz cōsecrēt. s̄ nō solus
 i. cū alio sacrat. Et q. sūt ibi tres actio-
 nes s̄ vna sola passio i cōsecrato. sicut i
 tribz hoībz ferētibz lapidē tres sūt acti-
 ones i ferētibz. s̄ vna passio i lapide. ut
 i ocā. q. 27. Cōueniētius v̄r dictū Ho-
 sti. q̄a saltē iniūctio manū 7 capitis
 cōsecrādi cū facto crismate nō p̄t fieri
 nisi p vnū alijs assistentibz. ut ex d̄sa-
 cra vnc. c. vno. i p̄ncipio. B. Sūt aut̄
 fil' ab eodē plures ep̄i cōsecrari. ex de
 cōse. ec. uel al. cū sis. A. Ibi d̄r nouerū
 q. plura i eadē eccl̄ia altaria. 7 plures
 epos fil' poterū cōsecrare. B.
 Ubi singuli plati sūt cōsecrādi: R.
 Papa i sua eccl̄ia si fieri p̄t. al' i q̄cūq.
 etiā ex v̄bz. oīf. 23. i noīe oīnū. Patriar-
 cha v̄o p̄mas 7 metropolitan⁹ debent
 cōsecrari i p̄p̄rijs eccl̄ijs. nisi necitas
 aliud iudicat. A. uel cōsuetudo appro-
 bara etiā in cōsecratiōe pape fm glo

Ray. ut i sū. cō. eo. ti. q. 32. B. 24. q. i
 pudēda. ex d̄r tēpo. o. si archieps. Ep̄s
 aut̄ o. cōsecrari vbi elegerit metropoli-
 tanus. dis. 51. c. vld. i fi. A. Ibi aliud
 obseruandū sit d̄ cōsuetudine approba-
 ta fm glo. Ray. ut i ocā. q. 32. vbi etiā
 d̄r fm Ray. q. si ep̄s fuerit cōsecrat⁹ in
 alia eccl̄ia q̄ metropolitani l̄n̄ia. o. se
 p̄ntare metropolitano suo. i. tres mē-
 ses a tpe cōsecratiōis. dis. 63. cū lōge. B.

Cōsecratio 2.

s. eccl̄ie. uel recōciliatio ei⁹. Eccl̄e
 fia a solo ep̄o p̄t cōsecrari. de cōse. dis.
 i. nemo. Iteq. ep̄s p̄t h̄ alteri delegare
 nisi ep̄o. sicut neq. reconciliatiōe. ex
 eo. aqua. Et p̄t cōsecrari tā i diebz oīn-
 cis q̄ puatis. ex eo. tua. Iteq. o. cōsecrari
 sine missa. de cōse. dis. i. c. 2. et. c. de fa-
 brica. i. fi. A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 24.
 q. 48. scdm̄ Hosti. sub dēdo. Et dixit
 Batian⁹. s. q. missa eēt de suba cōsecra-
 tiōis. Hugl. v̄o dixit otra. Iteq. fm ip̄m
 si ep̄s cōsecrēt. 7 p̄s byter dicat missam
 eccl̄ia cōsecrata erit. h̄ ibi. Suto q̄ attē-
 tenda sit cōsuetudo q̄ est h̄ optia legum
 i terpres. ff. de legibz. si d̄ i terpratiōe.
 B. Et si ep̄s nō petiuit dotē eccl̄ie cō-
 petentē qn̄ p̄mariū lapidē posuit o. in
 cōsecratione supplere. q̄a ad h̄ tenetur
 fabricator 7 eius heres. ex eo. cū sicut.
 i. q. 2. placuit. Si eccl̄ia i alieno solo sit
 cōstructa uel cōsecrata vide. i. eccl̄ia p̄
 s. p̄. B.

Presumit eccl̄ia cōsecrata quādo
 de h̄ aliq̄ scriptura apparet uel i instru-
 mēto dotatiōis. uel i libro eccl̄ie uel
 i colūna uel in tabula marmorea 7 h̄.
 uel etiā si appareat vnus testis de visu
 uel de auditu. de cōse. dis. i. solēnita-
 tes dedicationū. A. Ibi non dicitur
 aliud nisi q̄ solēnitates dedicationū

fiat p singlos ānos. 7 q si certa scripta
uel testes nō appareāt de cōsecratiōe ec-
clesie cōsecrēt. Et idē ea. dis. c. ecclesie. Et
tñ p dicta dixit Ray. allegās etiā ad l^o
24. q. 2. sane pfer. ibi. In sacris dicti-
tīs scripserūt. Et fm glo. eius dictitie
sūt colūne ecclesie. ut i sū. cō. eo. ti. q. 150
S3 glo. i. dco. c. sane. dic q dictitie tabu-
le dicūt a dico did. dic etiā q ibi ē ar.
q si i lapide uel colūna iueniat scripta
fides ē ei adhibēda. B. Et itelligas ta-
les pbatōnes semiplenas sufficē. ubi
nō ēēt d hoc cōtētio p quā tollerēt ista
pbatio. ut qā fieret idē alteri p iudiciū
ex eo. pposuisti. 7 ex d adulē. significa-
sti. A. Ista capla papz vidēt facē ad
l^o. dictū tñ i se vidēt vez. qā cū de alte-
rius agit p iudicio reglarit requit ple-
na pbatio. ut i. c. cū sint. ex de re. u. l^o
6. Et que dicūt in hoc. §. fuerūt dicta
Ray. 7 Inno. ut i dca. q. 150. B

Tres casus sūt i q b ecclesia cōsecrata
d; recōsecrari. Prim^o si ecclesia cōbusta
fuerit. ita q pietes sint cōbusti uel di-
rupti seu notabiliter destructi. uel i to-
to uel i maiori pte. de cōse. dis. i. ecclesijs
Sec^o si solū tectū exustū fuerit. ex eo.
lignēis. 2° si qcuq; mō tota ecclesia uel
maior ps destructa uel dirupta ē. Si vō
pietes successiue fuerūt repati eadē ec-
clesia itelligit. Et iō sufficit si tñ recō-
ciliat cū aq exorcizata 7 cū solēnitare
misse. A. Idoc casu fm Hosti. 7 in sū.
con. dca. q. 150. nō ē ius ex pssū de recō-
ciliatiōe. tuti^o tñ 7 deuoti^o ē q fiat. B
Secus si tota fuit p destructa. etiā si ex
eis dē lapidib; reedificata fuerit. cōse-
crāda. n. ē. de conse. dis. i. de fabrica. 3°
casus ē qñ dubitat an fuerit cōsecrata
nec apparet aliq pbatio de his que dca
sūt s. §. pximo. A. Idē i sū con. dca
q. 150. l^o 3. u. 24. 7 nōt glo. i. c. pposui

sti. ex de cōse. ecclesie. B

Sūt aliq casus i q b ecclesia nō d; recō-
secrari sed recōciliari. Prim^o ē propter
homicidiū uel etiā enormē sanguis ef-
fusionē ibi cōmissā. ex d cōse. ec. ppo-
suisti. Secus de leui. ut si casu sanguis
de narib; emittit^o 7 si qs vngue aliquā-
tulū excozier^o 7 sanguinem emittat. 2°
ppter adulteriū uel semis effusionem
ex de adul. significasti. 3° si excoicatus
i ecclesia fuerit sepulc^o. de cōse. dis. i. ec-
clesia. ex eo. cōsului. A. Idē etiā est
si i ea fuerit sepultus pagan^o uel infidel-
tūc. n. nō solū corpa extumulāda sunt
7 abijciēda. s. 7 pietes radēdi. 7 ei^o ti-
gna dco. c. ecclesia. 7. c. se. Et sūt d; fie-
ri qñ fuerit ibi sepultus excoicat^o fm
Hosti. 7 i dca. q. 150. B. 4° si ecclesia
ab epo publice excoicato cōsecrata fue-
rit. A. uletia bñdicta. ut i dca. q. 150
ubi etiā idē d^o cimiterio uel alio q.
cūq; sacro a tali excoicato cōsecrato ul^o
bñdicto. B. Idē fm Hosti. si corpus
mortui excoicati polluit ecclesiā. mto
fortius ubi i pā cōsecratio pficit^o p os 7
man^o excoicati. A. Sec^o tñ ē in sacris
q itulsecus opant^o fm eūdē Hosti. ut i
dicta. q. 150. ad si. ubi etiā l^o oia nōt
pter id qd dictū ē de leui effusiōe san-
guinis. S3 ad l^o facit qd nōt glo. ex de
sen. exco. c. cum illoz. §. nos tñ. super
verbo. effusionem. B

Quid si de lapide cadēte d ecclesia
aligs occidat. aut si aliqs furiosus ibi
se occidat. Be^o Idē ē i his casib; recōcili-
anda. ex q nō ē sanguis p cōtentionē
effusus. nec fuit mala volūtas ad vio-
lentiā. s. fortuit^o casus. Hosti. 7 Dugo.
A. Idē i sū. con. lib^o 3. ti. 23. q. 151. B

Quid si i ecclesia aliqs vulneret leta-
lit^o 7 postea i domo sua moriat^o Be^o fm
dū. 7 Dugl. recōciliari d; Idē ibi dicit

mortu⁹ ubi mortis cam accepit. Si vo
ecclia extra ecclesia vulnerat⁹ sit. 7 in
ecclia postea moriat⁹. nō erit ecclia vio-
lata ut recōciliāda. A. Idem i sū con.
eo. ti. q. i. 32. B

Quid si i ecclia martyr occidit⁹? R^o
fm x^o. Dicūt qdā q ppter h^o ecclia nō ē
recōciliāda. qā h^o mōi sanguis effusio
eccliam nō polluit. s. potius cōsecrat. A
Idē i sū. con. eo. ti. q. i. 33. B

Qñ p seminis effusione recōciliāda
ē ecclia? R^o fm x^o. pto adulterio qdē
7 fornicatione. de cō. dis. i. ecclias. e⁹
eo. c. fi. pto p pollutionē aut noctur-
nā i somnis nō o⁹. Si aut vir vxorē ibi
cōscat credo q idiget recōciliatione.
Et ita tenet Jo. 7 itez Jo. an. A. Con-
trariū v⁹ aut tenē glo. fm Hugl. i dco
c. ecclias. S3 p mū v⁹ veri⁹. ar. c. vir.
33. q. 4. Vñ i sū. con. eo. ti. q. i. 34. d⁹
q Hugl. v⁹ loq d recōsecratioe. B. Si
milit recōciliāda ē p vitio sodomitico.
ibi cōmissio. Ceterz nō v⁹ recōciliāda.
A. s. de nccitate. s. de cōsilio. ut i dicta
q. i. 34. B. qñ h^o mōi sūt occulta. Sad
con. Hosti. q. tū est i sūma. uel snia. A
qa l3 Hosti. i diuersis locis diuersimo-
de locut⁹ sit. tandē h^o tenuit q p occultū
nō sit nccē eccliam recōciliari. ut pzin
dicta. q. i. 34. B

Sed qā pōt eccliam recōciliare? R^o
fm Ray. Epūs p p⁹ p se uel per aliū
epm. Et pōt vnus aquā bñdicere. 7
alius recōciliare. pter simplices vō sa-
cerdotes nō pōt. etiā si sit cōsuetudo.
e⁹ eo. c. aqua. A. Idē i sū. con. eo. ti.
q. i. 35. B. Sed fm Inno. ex cōmissioe
pape sacerdotes simplices possūt ecclie
sua recōciliare! qua tñ pñs p epm bñ-
dicta. A. Inno. sic dic i dco. c. aqua.
Vidim⁹ aut q papa plurib⁹ epis idul-
sit q per simplices sacerdotes possent

recōciliare ecclias. aqua tñ pñs p epm
benedicta. B

Quid si quis celebrat i ecclia semis
uel sanguis effusione polluta? R^o etiā si
scient i ea celebrat. nō ppter h^o ē irregu-
laris. e⁹ d sen. exco. is q. l^o 6. Tñ talis
grauiter peccat. ut ibidē d⁹. A. D⁹. n.
ibi q ē p temeritate h^o mōi puniendus
B. vide h^o dīffuse. i. iterdictū 4. §. p⁹lt.
A. Ibi d⁹ d pena celebrātis i loco. phī-
bito. B

Quid fiet si ecclesia nō cōsecrata fue-
rit semis uel sanguis effusione polluta?
R^o. Debet aq exorcizata p sacerdotes
lauari ne dīne laudis ozgana suspēdāt⁹
7 q citius cōsecrari. e⁹ eo. si ecclia. A
Ibi nō d⁹ q oca ablutio debeat fieri p
sacerdotes. nisi i glo. q h^o ibi nōt. Idem
etiā tenet glo. Ray. ut i sū. con. eo. ti. q.
i. 36. dicēs q aqua h^o cōfici pōt p simpli-
ces sacerdotes. 7 talis ecclia p eos laua-
ri sine mādato epī spālī. ar. i dco. c. si
ecclia. ga dicit q debeat pñus lauari
qd nō fieret si oporteret mandatū epī
expectari. Alij tñ dicūt ut ibi p3 q au-
thoritas epī ē nccia i hoc casu. ga sicut
nccia ē auctoritas epī ad hoc q ecclia
edificet⁹ 7 q ibi celebrent dīna a pñci-
pio. de cō. dis. i. nemo i tra. dicūt q ne-
cessaria ē auctoritas epī q ad recōcilia-
tionē eius post q talit⁹ ē polluta. h^o ibi.
Hoc videt⁹ tuti⁹. B. Nec ē ppter h^o ecclia
intdicta nec q ibi celebrat irregulari ē.
etiā si cōsecrata fuisset. ut in p⁹ximo. §.
dictū ē. A. l3 Hosti. dixerit cōtrarium
ut pzin dca. q. i. 36. B

Ecclia pcpue cōsecrata ul⁹ oratoia mo-
nasteria 7 h^o. nō debēt reuerti ad sclarē
habitationē 7 pphanos vsus. 19. q. 3. q
sel. 7. c. qm. i. 7. q. vld. q sti. e⁹ d reli. do.
ad h^o. A. In h^o. c. d⁹ de hospitali. quod
nullaten⁹ o3 mūdānis vsib⁹ deputari

cum sit locus religiosus. Decetia oia
notat i su. co. ti. q. 160. fm Ray. B

Quoniam consecratio 3.
s. altaris. Alia e consecratio eccle
sie. Alia altaris. Et id vna sine alia pot
fieri. ex eo. c. p. Alia sine reliquijs co
secrati no debet. de ose. ois. i. placuit. 7
c. no oz. Et pot eps i eade ecclia plura
simul altaria consecrare. ex eo. cu sis.

Quoniam altare qn sit reconsecrandu? R. fm
Hosti. Reconsecrandu e si mota rupta
seu enormiter destructa sit tabula eius
superior q. dicit mensa pcpue i angulis
siue cornibz in qbus pcpue solet fieri
altaris consecratio. A. Ista enormis de
structio oz ee talis q inducat deformi
tatem arbitrio epi iudicanda fm Ho
sti. 7 Inno. ut i su. co. li. 3. ti. 24. q. 150
B. Itē si motus fuerit aliqz de lapidi
bus pncipalibz stipitis mesam cotin
gentibz. Ita in illa diuisione pcpue i
telligit ee altaris consecratio. ex eo. ad h
7. c. qd i dubijs. qd qda itelligunt qn
sup qtuor colunas e altare. 7 vna mo
ta sit. A. Idoc fuit dictu glo. Ray. ut i
oca. q. 150. B. Secus e d alijs lapidibz
stipitis siue pietis q no attingut mesaz
ga. ppter illoz motionē no e altare re
consecrandu. A. Idē est etiā si lapides
rangerēt mesaz. dūmodo nō eent de
pncipalibz. ut. i oca. q. 150. B. Silt n
ē reconsecrandu si tota mēsa cū sibi ad
herētibus transferat sicut nec consecrat
altare portatile. Itē reconsecrandu ē si
sigillū lapidis quo sigillant relique fra
ctu sit ul' diminutū. ex eo. c. p. 7 c. qd i
dubijs. 7 de ose. ois. i. si motū. A. Idē
etiā ē si dictū sigillū fuerit motū. ocō
c. qd i dubijs. 7 in oca. q. 150. B. Si
aut altare intantū augmēt q amittit
tat potē formā reconsecrandū ē. ga for

ma ē ee rei. ar. io. q. 2. hoc ius. Con.
Inno. 7 Ber. A. Glo. h dicit ex eo. c. p.
Secus si additio uel diminutio nō tol
lit formā. fm glo. Ray. 7 i oca. q. 150.
ubi oia que oca sūt i h. c. notātur. B

Quoniam altaria i n qbus de gdati 7 h mod
celebrauerūt nō debēt ppter h consecrati
nec reconciliari ex de sacra. iter. a nob.
A. Ibi nihil or d reconciliatōe. s. solū d
reconsecratōe. Idē tñ pot itelligi d re
conciliatōe cū nō sit iure cautū q h casu
reconciliatio fieri debeat. ar. c. is qui. de
sen. exco. li. 6. B. De altari vide qdā
alia supra altare.

Quoniam consecratio iiii.
s. cimiterij. Alia e consecratio eccle
sie. Alia cimiterij. Si g cimiteriū fuit
set pollutū effusioe sanguis uel semis.
vide s. cimiteriū. §. si. Ceterū si i cimi
terio corpora fidelium defūctoꝝ sepulta
sūt ab excoicatis scismaticis uel i fide
libus 7 h modō. nō ppter h debēt exhu
mari. ex de sacra. iter. a nob.

Quoniam cimiteria nō consecrata i qbo corpa
paganorū uel hēticorū seu excoicatoꝝ
sepulta sūt nō debēt consecrari. de cose.
ois. i. eccliam. s. corpora sepulta ibi de
bēt ide pus eici. A. Et pietes 7 tigna
radi. 7 tūc si apta fuerit poterūt cose
crati. ecō. c. ecclesiā. B. Si aut consecra
ta fuerant pus eodē mō corpora fēda
in eijciēda sūt si discerni pnt aliē nō. ex
d sepul. facti. 7 ipa cimiteria reconcilia
da sūt. sicut de ecclia ocm ē s. consecratio
2. §. 4. circa finē. A. Idē i su. co. li. 3.
ti. 24. q. 159. fm Hosti. Et addit. Cor
pora scōrū nemo psumat transsette si
ne licentia pncipis uel episcopi. d ose.
ois. i. de loco. ubi dicit glo. q. p pnci
pe hic itelligit papa. Et hoc verū est si
cōpora tradita sūt ppetue sepulture al

sine auctoritate alie? pnt transferri. fm
glo. ibi. Dic etiā docti. q. idē vñ d' offi
bus alioz fidelium. ff. d' reli. 7 sump. fu.
l. offa. B

Consecratio vñ

s. vestiu pallaz 7 vasoz. Ve
stes sacerdotu 7 mistroz. palle altaris
7 vasa sacra. 7 oia filia nō debēt duerti
ad vsū laicoz. s. si q sūt vetustate con
supta oburi debent. 7 cineres in ecclia
reponi. i9. q. 3. q. semel. 7 c. qm. de ose.
ois. i. altaris. A. Tbi dñ. Altaris palla
cathedra. cādelabz. 7 velū. si fuerint
vetustate consupta incendio dent qm nō
licet ea que i sacratio fuerūt male tra
ctari. s. incendio tradātur vniuersa. Ci
neres qz eoz ibaptisterio iſerantur.
ubi nullus trāsitu habeat. aut i pietē.
aut i fossis pauimētoz iactē. ne itro
euntiu pedibz coingnent. Itē ut pz in
sū con. li. 3. ti. 24. q. 160. fm Ray. idē
etiā ē d' pelui in q diacon 9 ad cui? offi
ciū spectat cum ministris hūilibz abluir
corporalia itra scūarium. Idē etiā dñc
de velamibz. Et fm glo. eius palla dñ
vestis q altare coopit. Itē dñ corporale
ubi corp? dñiciū iuoluitur. Velū autē
cortinā possum? noīare pānū q sub al
tare depēdet. ul' qd i q dragesima extē.
ois. an altare. uel ea q depēdent ad pie
tes ecclie. Dic etiā q ex h pz q corpora
lia nō sūt abluēda p laicos aut mlieres
etiā moniales d' iure. l3 d' cōsuetudine
fiat dñū. Itē in c. ligna. d' ose. ois. i. dñ
Ligna ecclie dedicata nō debēt ad aliā
opus iūgi nisi ad aliā ecclēsiā. uel igni
obutēda sūt. uel ad pfectū monasteri
ozi fratribz. In laicoz opa nō debent
admitti. ubi oīc glo. q oīa ligna pnt
poni in locis honestis. s. in capitulo ul'
dormitorio. uel filii. s. nō in cogna uel

vineis pastinadis 7 h? mōi. Et idē dñ
in oīa. q. 160. B. Si vñ nō sūt consupta
sed reparent remanēte suā. nō oīte
rato ascrati. etiā si ptes plures reficiā
tur. Secus si forma tota sūt soluat. Al.
7 Ber. A. Hoc nōt glo. ex de conse. ec.
uel al. c. qd i dubijs. Illec dñc Al. ul' oīa
glo. si tota forma sūt soluat. S; Al. dicit
si forma soluat siue mutet. Et ē at. ad
h qd dñ de repatione ecclie. ut i sū. con
eo ti. q. 172. B

Utz vasa sacra possint vēdi. R? ppe
necitatē possūt vendi in eadem forma
alteri ecclie. sed cōfracta possūt vendi
cui libet. d' conse. ois. i. ligna. A. Meli?
facit. io. q. 2. h ius. ubi n dñ cōfracta s
oflata. Et forte q ad h idē iportat. B

Consecratio vir gine num. De hac infra virginum consecratio.

Conservator.

Quis possit esse conservator?
R? Epī 7 eoz supiores. aut abbates.
seu illi qui in cathedralibz uel collegia
tis eccl'is obtinēt dignitates uel plo
natus. Alij nō pnt eē. Illec aliqs pōt eē
cōservator sui cōservatorū. nec aliquis
pōt hñe cōservatorē eū qui ē sub sua iu
risdictiōe dominio uel districtu ecclia
stico ul' tpali. exceptū regibz ul' reginīs
ex d' offi. dele. hac cōstitutiōe. li. 6.

Conservatores nō pnt pcedere cō
tra aliqs extra ciuitates ul' dioceses in
qbus fuerint deputati. nec pnt aliqs
citare vltra vnā dietā a fine illoz dio
cesis. extra de offi. dele. hac cōstitutiōe.
li. 6. A. In. §. p. ubi etiā dñ q isti cō
servatores nō debēt etiā pcedere nisi i
ciuitatibz seu locis insignibz. ubi possit
peritoz copia haberi. B.

Conseruatores nō pnt cōmittē vices
suas exceptis citatiōibz 7 iniaz denū-
ciationibz nisi aliud eis p lras cōmitte-
ret. 7 tūc cōmittē possent infra loca i q-
bus fuerūt deputati. 7 psonis pdictis
i p. §. ex de offi. dele. hac cōstitutione
li. 6. A. §. 2. B

Conseruatores nō pnt se itromittē
d alijs qz de manifestis iurijs 7 violē-
tijs. ex de offi. dele. statum. li. 6. Q. si
d alijs siue qz idaginē iudicialē requirūt
se itromiserit. sūt suspensi p vnu annū
ab officio. 7 ps qz hoc fieri pcurat iur-
rit sniam excoicatis. a qua nō pōt ab-
solui nisi pti guate satisfaciāt de expen-
sis. ut i pdcā decre. hac cōstitutione. l. 2. c.
pcessus valet. qz excedit fines mādati
ex d rescript. cū dilecta. Sciendum tñ
fm Inno. A. In dicta. c. statumus.
B. qz pncipalit nō habeāt iudicialē
idaginē. i notorijs tñ hnt ga oia illa si-
ne qbz eoꝝ iurisdicō nō possēt expli-
cat i intelligunt eis eē cōmissa. ff. d iud.
om. iu. l. 2. Vñ cōseruator pōt citare. 7
crumaces punire. ex de offi. dele. d cau-
sis. ff. si qs ius di. l. i. Itē si maleficiū ē
notoriū alijs 7 nō iudici. oꝝ qz sup hoc
pbatōnes qrat 7 cogat testes. 2. q. i. i
pmis. ex de testibz. c. 2. A. Melius fa-
cit ex de testibz. cog. c. p. 7 p totū. Et
ut nōt Inno. ubi s. dicūt qdā qz testes
qz iducūt sup notorio. debēt dicē factū
eē notoriū. 7 si qrat quō scit. pōt tñdē
ga ego p̄sens fui. 7 vidi qñ publice in
platea multis p̄sentibz fecit illud. Im-
mo plus videt qz si etiā dicat. Ego nō
vidi qñ fecit maleficiū. s. vidi qñ du-
ctus fuit corā iudice. 7 it̄rogatus de
maleficio nō negauit. uel cōfessus fuit. s.
qz sic publice fecerit. Quidā dicūt idē
etiā si corā multis cōfiter. Itē si dic sic
Ego nō vidi qñ fecit maleficiū. s. vidi

eū fugientē uel latitantē ppter hoc. 7
null o mō se excusantē. nec suberat cā-
qre se nō excusaret. uel quia de hoc cū
aliquo trāsegit. ff. ex qb 7 ca. infra. irro.
l. athletas. §. si. 7. l. se. Et sic ē multa ta-
lia iuenire. Alij tamen cōtradiciūt h̄ ille
Istoz dictū pōt itelligi i his qz nō sunt
notoria p sniam uel cōfessionē in iure
uel p euidentiā facti. ut i. c. si. ex d co-
ha. de. 7 mu. B. Itē ga etiā i notorijs
aliquis ordo ncūus ē. ex d iure iud. ad
nostrā. Itē si reus cōfiter factū. s. dicat
qz vltus fuit iure suo. i h̄ casu admittit
pbatōes. Alij. n. nō pōt explē iurisdic-
tionē sibi cōmissā. Sūt oꝝ qz pcedat ad
igitionē qñ factū qdē ē notoriū. s. ne
scit qs fecerit. Itē ad repellendā iuriā
pōt iuocare brachiū sectare. sicut 7 ali-
iudices. ex de offi. oꝝ. c. p. 7. c. qm̄ i ple-
tisqz. in fi. A. Et ad h̄ ptas secl̄aris te-
ner. Al cōseruator pōt illū excoicare. cū
h̄ sit accessoriū ad officiū cōseruatoris.
23. q. 5. admistratores. fm Ber. 7 i sū.
con. li. 2. tit. 5. q. i. 47. ubi h̄ oia notat.
B. Itē si reus qz fuerat cōdenatus 7 ex-
coicatus opareat infra annū. 7 dicat se
velle satisfacē. cogit cōseruator d quā-
titate vāni 7 h̄ mōi. h̄ Inno. A. Et si
nollet actor qz de h̄ cōgsceret. cōseruator
reū absoluer. ut i dca. q. i. 57. Et cū p̄di-
ctis i h̄ §. satis vñ cōcordare Albic. B.

Officiū cōseruatoris expirat morte
cedentis quo ad negocia non cepta.
ut extra d offi. dele. hac cōstitutione lib.
6. Intellige nisi aliud exprimeretur i
suis lris.

Si reus negat maleficiū 7 actor velit
p̄bare eē notoriū. cōseruator cognoscē
habet. aliter inutile esset officiū eius.
quia qlibet posset negare. l. 2. am. 7 qui-
libet iudex potest cognoscē an sua sit
iurisdicō. ff. de iudi. si qs ex aliena.

Sit si te? ofiteret maleficiū. s. oīc non
 eē notoriū. qā per? ofessionē factū est
 notoriū. ut ex? de coha. cle. 7 mu. vīa.
 A. Meli? eo. ti. c. fi. 7 idē i sū. con. eo. ti.
 q. 134. B. De notorio. vide. i. notoriū
 Postq; ofertuor aliquē iuriatorē
 citauit 7 eū ob contumaciā excoicauit. si
 oftat postea eū iuriatū fuisse s. nō ma
 nifestū eē. nūqd vere erit excoicatus?
 R? fm Inno. l. 25. qā iurisdictionē nō
 hz nisi de manifestis. ut dicitū ē s. §. 4.
 A. Albius dīc q. hcasu erit de excoi
 catus. fm Inno. i. c. tua. ex? de coha. cle.
 7 mu. l. 3 qdā oītra. Puto distiguendū
 q. si snia sit lata sup negocio pncipali.
 nō tenet. cū nō sit notoriū. nec ad ofer
 uatoris iurisdictionē pertineat. Et ita
 pōt itelligi qd of i isto. §. 7 i sū. cō. l.
 z. ti. s. q. 136. Si dō sit lata ppter cōtu
 maciā nō oparēdi. snia tenet. qā ad eū
 pīnet cognoscē an sua sit iuridictio.
 ut s. §. pximo. Et ita itelligat. dictum
 Albius. B

Constitutio.

De hac materia vide. i. lex.

Consuetudo

ē ius qdā moribz iustitū.

Vñ 7 of consuetudo qd in cōi usu est.
 dīf. i. consuetudo.

Consuetudo iducit p binū actū. z. s.
 q. z. ita nos. A. Ad tñ efficax. cū de
 beat eē rōnabil? 7 pscripta. ut i. c. fi. ex?
 de consue. nisi forte act? illi eēnt pma
 nentes tpe legitimo ad pscriptionē. de
 q. i. B. Et tūc cū ppls icipit aliqd ob
 seruare ea mēte ut de cetero sit ofuetu
 do. al' nō. ar. ff. dītinē actūq; pzi. l. vld
 Et vbiq; ius deficit ofuetudo vim
 hz legis. dīf. i. ofuetudo. Intellige oī
 mō nō sit iniq uel a iure repbata. A

8. oīf. mala. cū se. 7 de c. fi. B. Sit 7
 ofuetudo iterptat legē. ex? cū vild?

A. Meli? ff. dī legi. si dīterptatiōe. B

An ofuetudo pīdicet iuri? R? Cō
 tra legē diuinā uel nālē nulla pualet
 ofuetudo. ex? eo. c. vld. z. q. 7. flagi
 tia. Sed s ius positiuū pualet. oīmō
 sit rōnabil? 7 pscripta. ut ex? i pālato. c

Sz q dīcet rōnabilis? R? fm Inno
 Rōnabilis of oīs ofuetudo q nō rep
 bat s sustinet a iure. ut etiā nō ex? de
 ofue. c. vld. A. Dofsi. aut dīc vtz cō
 suetudo sit rōnabilis uel nō relin q iu
 dici. cū nec certa regula possit tradi. ar.
 ex? de offi. dele. de causis. ut i sū. con. l.
 z. ti. s. q. 206. Decfat dīcordat cū pce
 dēti. qā oē it rōnabile phibet ius. ff. de
 legi. qd nō rōne. 7 oīf. i. c. ofuetudo
 Sed qā istud nō pōt spāliter i oībz de
 termiari. reliquit iudicio recti iudid
 de c. c. de causis. B

Sed quanto tpe pscriptit seu firmat
 ofuetudo? R? ut Dofsi. ait. Scdm ca
 nonistas regit tēpus. 40. ānoz. ex? de
 elec. cum ana. 7 ex? de cens. olim. A
 Melius facit ex? dī pscript. audid. Et oīc
 Dofsi. q oēs canoniste dīcūt expectan
 dū tēpus. 40. ānoz. ut i sū. con. eo. ti.
 q. 207. Sed hō; itelligi cū agit de pre
 scriptiōe alicui? rei seu iuris ecclīastici
 ut pz i iuribz ad hoc allatis. 7 h segtur
 B. Et h hnt locū i ecclīasticis. Scdm
 leges tñ ē ofitas. Adā fm aliqs suffici
 unt. iō. āni iter pntes. 7. zo. inf absen
 tes. Sz fm alios expectandū ē tēp? tā
 tū q i cōtratiū memoria non existat.
 Primū veri? vider. ut nō. C. q sit lon.
 ofue. in rubro. A. Puto q velit allare
 C. dī pscript. lon. tēpo. iō. ul. zo. an. Et
 eo. ti. l. fi. habetur clare q longū tēp?
 quo inducit pscriptio. dīcūt. iō. ānoz
 inter pntes. 7. zo. inf absentes. B

Consuetudini rōnabili alicuius loci
derogare p̄ statutū nouū pape nisi illū
exp̄m̄. ut. ex. de consti. licet. lib. 6.

Que autē ē oīa inter cōsuetudinē 7
p̄scriptiōne? R. fm̄ Hosti. Sex possūt
oīe assignari. Prima q̄a p̄scriptiō locū
h̄z i rebo mobilibo 7 imobilibo corpali
bus 7 icorpalib. ex. de p̄scrip. audid. 7
c. se. Cōsuetudo vō i icorpalib. t̄m. ut
i fuitutib. iurisdic. t̄idib. electiōib. 7
hui. Secūda q̄a p̄scriptiō acquirit singu
lari 7 puato. s. cōsuetudo nō acquiritur
magis isti q̄ illi. Tertia q̄a i p̄scriptiōe
exigit̄ titulū 7 bona fides. ex. de p̄scrip.
si diligēti. s. i cōsuetudine nō requiritur
titulus s. solū tēpus. ff. de vsu. l. cū d
i rem. A. Melius. ff. de legi. de q̄bo. 7
oī. i. cōsuetudo. B. Quarta q̄a p̄scri
ptiō 7 p̄uilegiū nō occurrūt. ex. de fide
instru. int. dilectos. s. ceter. 7 ex. de p̄
scrip. veniēs. S. cōsuetudo 7 p̄uilegiū
bñ concurrūt. ex. eo. cū dilect. 7 ex. de
vbo. si gl. abbate. Quinta q̄a p̄scriptiō
pprie ē exclusio actiōis siue petitiōis.
s. cōsuetudo ē actiōis siue iudicac̄tiōis
ex. de elec. cōstitut. 7. c. i. genesi. i. fi. A
p̄d̄t tñ fm̄ eundē Hosti. Cōsuetudo
etiā negatiuā respicē vbiq̄q̄ probari
p̄t. s. q̄ tale qd fieri nō debeat. ar. ex. d
elec. cū ecclia vultetana. ad fi. 7 in sū.
con. lib. 2. ti. 5. q. 208. ubi hi casus
oēs nōnt. B. Sexta q̄a cōsuetudo er
ronea nihil iuuat. Sec. i p̄scriptiōne.
q̄a titulus putatiu. 7 si ver. nō sit oī
tñ. p̄babilis error excuset oat cām p̄
scribendi. ff. p̄empto. qd vulgo. 7. ff.
p̄ suo. l. vld.

Cōtēntio vtrū sit
peccatū
mortale. R. fm̄ Tho. scda sede
q. 38. Si accipiat cōtēntio fm̄ p̄por
tat i pugnationē veritatis 7 iordinatū
modū. sic ē pctm̄ mortale. 7 hoc modo

diffinit Amb. cōtēntiōē dicens q̄ ē i
pugnatio v̄itatis cū cōfidētia clamoris
Si aut cōtēntio dicat̄ i pugnatio falsita
tis cū debito mō accimōie. sic cōtēntio
ē laudabilis. Si aut cū iordinato mō.
sic p̄tēē veniale pctm̄. nisi forte tāta
iordinatio fiat i contēdendo q̄ generet
ex h̄ scandalū. Vñ ap̄lus cū dixisset. z.
Thimod. z. i. Noli cōtēdē v̄bis. subdit.
Ad nihil. n. vtile est nisi ad subuersiō
nē audientiū. A. Idē i sū. con. li. 2. ti
34. q. 26. ubi etiā oī fm̄ eundē Tho.
q̄ cōtēdē ē s. aliq̄ue tendere. Et sicut
discordia s̄rietatē quandā iportat i vo
lūtate ita cōtēntio quandā s̄rietatem
iportat locutionū. 7 q̄ debitus modus
contēdendi attendit̄ si ouenit p̄sonis
7 negotio. B

Contractus

fm̄ v. vltro citroq̄ obligatō
ex volūtate p̄tū surgēs. ut emptiō. vē
ditio. locatio. cōductiō. mutuū. 7 s̄ilia
Quasi cōtract. ē obligatio q̄ quis obli
gat̄ alicui ex aliq̄ officio ul' facto licito
7 honesto. h̄ nō iteruenerit exp̄ssa vo
luntas vtriusq̄. ut tutela uel cura aut
negociōz alienoz gestio 7 h̄ mōi. i. i. 2a
q̄. uis pupill. h̄ns tutorē. aut p̄bes si
ue furiosus h̄ns curatorē. uel ille cui
iḡrand gerit quis negociū non exp̄sse
cōtraxerit nihilominus tutor curator
7 negociōz gestor obligat̄ q̄si cōtraxis
sent. Idē v̄l. A. Idē in sū. con. lib. 20
z. ti. 5. q. 91. ad fi. Sed de his lati. h̄ i
Insti. de obli. p̄to. cū multis se. ti. 7 in
ti. de obli. q̄ ex q̄si cōtrac. nas. p̄to. B
De cōtractib. sub cōditiōe 7 h̄ mōdi
vide. i. m̄imōniū s. s. 5.

Contritio qd sit?
R. fm̄
i. se. i. 4. oī. i. 7. Cōtritio a ma
gistris sic diffinit. Contritio est dolor

voluntarie assumptus p pētis cū pposito
confitēdi 7 satisfaciēdi. Nā sicut i mālī-
bus aliqd cōteri dī qñ tōlīt i mīmas
ptes redigīt. ita cor hōis cōteri dī qñ
affectus pētī fm oēm sui pētē i eo tota-
liter cōfrigit 7 pfecte a peccato resilit.
Et qā tal resilitio dolor qdē ē. iō attri-
tio p dolore tāq pppriū gen? diffinit.
Addit aut voluntarie assumpt? tanq? dif-
ferētia ponēs i gnē morali. Et addit p
pētis. tanq? mā specificās loco vltime
orīe. Nec ē g diffinitio cōpetens cōtri-
tioni inq? tū ē act? vrtutis. Sed ut ē ps
sacri pnie sic o? q addat aliqd p respe-
ctū ad alias ptes. 7 iō addit. cū pposito
confitēdi 7 satisfaciēdi. Con. Tho. ibidē
A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 17. B
Que orīa ē inf attritionē 7 attritionē
R? fm Tho. i 4. dī. 17. Sicut i cōpalib
attrita eē oīcū q aliq mō sūt cōminu-
ta l? nō pfecte. Cōtrita vō qñ oēs ptes
sūt 7 pfecte trite sūt. sic i spūalib attri-
tio significat quādā displicentiā d pe-
catis. s nō pfectā. Cōtritio aut pfectā
displicentiā. A. Idē i sū. con. eo. ti. q.
18. Et ista pfectā displicentiā iportat sū-
mū dolorē 7 ex toto corde. Vñ 7 Ray.
in ti. de pe. §. 18. seqtur qlis o? eē. ait q
cōtritio dī qñ sūt 7 ex toto tritio. quā
torū cor ad lram qñ terit 7 scidit p ni-
mīa angustia 7 dolore. ita 7 idignatōe
q ocepit dī pā pētā. Vñ oīs pppham
Joel. 2. Scidite corda vā 7 nō vesti-
menta vā. Itē ps. 50. Sacrificiū deo
spūs contritū. cor cōtritū 7 hūiliatū
deus nō despiciēs. Itē. Sūge igit 7 pecu-
te cor tuū si necē fuerit. spinis clavis 7
lancea 7 alijs qb ipē xpūs fuit. pte pū-
ctus i cruce. s ille. Tāto. n. qs dolē o?
quāto est gūedo pētī. Grauedo etiam
vni? pētī mortāl tū. ē sūma 7 īfinita.
cū sit sūmā 7 īfinitū deū. ar. i Insti.

de iurijs. §. atrox. 7 ex de sen. exco. cū
illoz. §. nos tū. Vñ 7 vñ solū exclu-
dit a sūmo 7 īfinito bono 7 mittit ad
īfinitū malum. de pe. dī. 5. ftes. Et sic
etiā ppter vñ solū pētī mortale de-
bēt qs sūme 7 īfinitē dolē. ppter qd si
fūdēt lachrymas ad eq̄litate aque ma-
ris odigne dolē nō posset. Debet g qs
recoḡscē q non posset etiā p vno pētō
quātū debēt dolē. 7 si nō pōt qd debet
spēret i mīa dei faciēdo qd pōt. i. ex to-
to corde dolēdo. Et tāto magi quāto
plura 7 gūiora cōmisit pētā. Joel. 2.
Cōuertimini ad me in toto corde vō
7 de pe. dī. i. quem penitet. B

Utr requat cōtritio de qlibet pētō
mortali. R? fm pē. i 4. dī. 17. Quia
oī pētō mortali ē actualis auersio vo-
lūtatis a deo ad pētī. Et sūa sūis cu-
rant. Oportet q i oī remissioe peccati
mortāl sit actualis auersio a pētō ad deū
q qdē cōtritio appellat. De pētīs tū ob-
litis sufficit cōtritio general cū conatu
ad recordandū 7 dolendū. Nec solū d
pētō oblito o? qs i genē dolē. s etiā de
obliuioe eiusdē q ex negligētia otingit
A. Nec vltimū dictū d dolore obliuio-
nis fuit Tho. g con. pdictis sūt cū Ray.
ut i sū. con. eo. ti. q. 19. B

Utr spālis contritio de qlibet pētō
requat. R? fm Tho. i 4. dī. 17. q. q. tū
ad pncipiū cōtritiōis. s. cū qs de pētīs
suis cogitet 7 dolet. 7 si nō dolore con-
tritiōis saltē dolore attritiōis. sic o? q
sit spālis de singul pētīs q qs i memo-
ria h. S? q. tū ad terminū q. s. ē dolor
iā grā i formatus sufficit q sit vna cois
cōtritio d oib. Tūc. n. mor? agit i vir-
tute oīz dispositionū pcedentiū. A
Idē i sū. con. eo. ti. q. 20. 7 ut ibi p? cit-
ca h clarius loq? pē. sic vicēs. De? nō
requit ab hōie ipossibile sed possibile.

A ut g pōt hri dicitio spāl siue añ siue
p^o 7 tūc requit. Aut nō. 7 tūc dico q^o suf
ficiat general. Nā i momēto pōt hō con
uerti. 7 i momēto nō pōt hō dēri d^o sin
gulis. S; postea si tēp^o h; d^o his cōteri
o; . Gnāl tū dicitio d^o q^o oīc Aug^o. in li^o
de pñia. Penitēte o; sūt dōlē de oī cri
mine. hē dōlō ad grām imediata. Nā
dōlē d^o vno pctō sine alio nō sufficit ad
salutē. Et ex his p; q^o sufficit dicitio ge
neralis 7 ē nccia. qā p^oiculari nō suffi
cit. S; postea si facultas adest. deuenire
nccē ē ad spālem. sicut o; venire ad spe
cialē eoz recogitationē. 7 cōfessionē. d^o
p^o. dōl. 5. cōsideret. B

Quot 7 q^o sūt cāe iductiōe dicitiois
B^o fm Ray. Ser. pñia ipa pctō; reco
gitatio. Vsa; 8. Recogitabo tibi oēs an
nos meos i amaritudiē aīe mee. Scda
pudor. q^o ad cogitationē seq^o. p^o. iz^o.
Purredo i ossib; eius q^o cōfusiōe res di
gnas gēit. Tertia pctō; utilitas. Diere.
z^o. Q^o vilis facta es nimis iterans vias
tuas. Quarta timor extremi iudicii 7
tormenti. i. p^oer. 4°. Impius 7 pctō;
ubi apparebūt. Ro. 6°. Stipendia pcti
mors. Quia dolo; s. de amissiōe pñie
celestis. Apod. 3°. Tene q^o habes ut ne
mo accipiat coronā tuā. Silt dolo; de
offensa dei. Dic dolo; d^o esse acer. quia
offendim^o deū creatorē. acrior qā pñe;
nīm celestē. acerrim^o qā 7 nīm redē
ptō; q^o nos ppzio sanguīe libauit. Se
xta spes q^o ē triplex. s. venie q^o pctā di
mittūtur. grē q^o bona opamur 7 glīe q^o
remunerabimur. Apod. 3°. Ego sto ad
hostiū 7 pulso. si qs audierit vocē meā
7 apuerit mihi ianuā itroibo ad illum
7 cenabo cū illo. 7 ille mecū. A. Idē i
sū. con. eo. ti. q. zi. vbi hec aliquātulū
latius ponūt. B

Post h^o q^orit. Utz dolo; dicitiois de

beat eē itellektual uel sensibīl. B^o fm
p^ose. i. 4°. dōl. i. 7. sicut dōl Criso^o. Vñū
q^o d^o p^o q^oscūq^o cās nascit^o p^o eadē dōl sol
uit. ex d^o re. i. uel. c. p. Cū g p^octm p^o actū
volūtatis sufficiēt possit nasci. suffici
ciēt etiā p^o solū actū volūtatis. s. p^o dōl
plicentiā 7 dolo; q^o tū ē ex pte nostra
pōt tolli. Et cū h^o mōi dolo; hēre sp^o sit
i p^oatē hoīs. nō aūt hēre dolo; sensibi
lē. ideo deus nō requit dolo; sensibi
lē de dicitiois nccitate. hē de ei^o pfecti
one. Con. dōl. A. Con. etiā Tho. ut
i sū. con. eo. ti. q. zz. Debet etiā hō ad
dolo; sensibīlē 7 lachrimationē conari
ut p; p Aug^o. de p^o. dōl. i. quē peniter.
Et si nō pōt. d^o h^o ipo debet dōlē 7 velle
poti^o mortem 7 oīa mala subisse q^o vni
pctō cōsensisse. 7 dōlponē poti^o mortē
q^olibet mala in futu; tolerare q^o pctō
āplus cōsentire. 3z. q. z. ita ne. B

Utz dicitio possit eē nimia. B^o fm
Tho. i. 4°. dōl. i. 7. Dicendū q^o dicitio ex
pte dolo; q^o i rōne ē. s. displicētia pcti
i q^o tū ē offensa dei. nō pōt eē nimia. si
cut nec amor caritadē dei q^o itēso displi
cētia pcti itendit^o. S; q^o tū ad dolo;em
sensibīlē pōt eē nimia. sicut etiā extio;
corpis afflictio. ut ieiuniū 7 h^o mōi. In
his. n. oīb; o; accipi p mēsurā debita
cōseruatio subiecti. p^orope q^o d^o Ro.
iz^o. Rōnabile obsequi vīm. A. Idem
i sū. con. eo. ti. q. z3. B

Utz i dicitioe regnat maior dolo;
de vno pctō q^o d^o alio. B^o fm p^ose. ubi s
De pctis in cōi i q^o tū sūt offensa dei o;
eē maior dolo; de maiori pctō habitua
liter qdē nō actualit. Sic etiā in spāli
o; esse maior dolo; d^o maiori pctō eo q^o
h; maiorē rōnē dolo;is. Dolo; q^oq^o sen
sibīl. s. penalitatis oueniens est. ut sit
maior non tū nccim qā maiori offense
maior pena debet. Con. Tho. ibidē. A

Idē iſū. con. eo. ti. q. 24. ubi etiā or
q ad dolorē ſenſibilē. l3 ſit ueniens q
ſit maior. tñ nō eſt necius. qā etiā ſine
eo pōt eē vera cōtritiō. B

¶ Utz poſt remiſſionē pcti debeat de
eo eē cōtritiō. l3. fm Tho. in 4. diſ. 17.
Dolor cōtritiōis rñdet culpe ex parte
auerſiōis. ex q ipa culpa quandā iſini
tarē h3. Et iō vera cōtritiō o3 ſaltē i ha
bitu ſp manē. A. Con. p. ut. i. ſū. cō.
eo. ti. q. 23. Et ad h3 p. diſ. i. nō ita
ubi or. Lingua cordis nō carnis apud
vex iudicē pctā iugit cōſitē. debem3. B

¶ Utz cōtritiō debeat pot3 velle eē in
iſerno q peccare. l3. fm Tho. i qlibet
Cōtritus tenet ex caritate plus diligē
deū q ſe ipm. p. peccare aut ē facē d3 deū
penā aut ſuſtinē eſt d3 ſe ipm. Tō o3 q
cōtritiō quālibet penā pēligat culpe. h
tñ deſcendē i ſpālī ad hāc penā uel ad
illā nō tenet. imo ſtulte faceret ſi q3 ſe
ipm uſaliū ſollicitaret ſup h3 mōi pti
cularib3 penis. Con. Inno. A. Con. 7
Al. ut i ſū. con. eo. ti. q. 26. ubi etiā
or fm Anſel. i li3 de ſilitudinib3. q3 q3
o3 magi eligē eē i iſerno ſine culpa q3 i
paradiſo cum culpa. B

¶ Utz pcti remiſſio ſit cōtritiōis effe
ctus. l3. fm Tho. i 4. diſ. 17. Cōtritiō
pōt duplici3 cōſiderari. Vel in q3tū ē ps
ſacti. Vel i q3tū ē act3 otuē. Et utroq3
modo ē cā remiſſiōis pcti. h diuerſimo
de. qā in q3tū ē ps ſacti coopat ad remiſ
ſionē pcti iſtrumētali3. ſicut 7 alia ſa
cramēta. In q3tū aut ē act3 otuē ſic eſt
q3 cā mālīs remiſſiōis pcti ſicut 7 ma
terie diſpo. Et addit Doſti. q3 l3 i cōtri
tione dimittat pctm qñ ſit cū ppoſito
cōſitēdi 7 ſatiſſaciēdi. ſi tñ poſtea tpe
debito nō ſeq3 cōfeſſio 7 ſatiſſactio pec
catū qdā dimiſſū nō redit h mortalit
peccat q omittit. Et ſic itelligē de pe.

diſ. i. magna. A. Idē i ſū. con. eo. ti. q.
27. Con. etiā pōdictis Ray. i ti. de pe.
§. 19. q incipit. qliter. Refert tñ ibi ali
q3 dicē q ſicut tribo modis deū offen
dimus. corde. ore. 7 ope. ita tribo mo
dis ē nccio ſatiſſaciēdi. al nō dimittit
pctm. ar. de pe. diſ. 3. pfecta. Auctorita
tes aut illo3 q dicūt pctm dimitti ſola
cordis cōtritiōe aſſerūt itelligēdas eē
cū articulo necitatē excludit oris cōfeſſio
nē 7 ſatiſſactionē. Alij vō dicūt cōtriti
onalit fieri remiſſionē p cordis cōtritiō
nē. ar. d3 pe. diſ. 3. ſane in ſū. Dic tñ Ray
q pma opō videt3 q p cōtritiōnē re
mittat pctm ē celebrior cui3 dōtas iqt
p3 p exemplū Laçari quē p ſuſcitauit
ons q3 a diſcipul3 ſoluēt. Joh. xi. Item
p. io. leproſos. q i via anq3 veniūt ad ſa
cerdotes mūdāt ſūt Lud. 17. et p. 31.
Dixi cōſitebor aduerſū me iuſticiam
meā dñō 7 tu remiſiſti impietate pcti
mei. dixi. i. ſituit i aīo ppoſui. l3 ille.
p. ſuto aut q 7 due alie opōnes pōdicte
ſaluari poſſint. al2a l3 cōtritiō ponat vō
cōtritiū in ſtatu ſalut. tñ ppter illā nō
v3 fieri ſimplex remiſſio cū cōtritiō ad
huc remaneat iux poſſe ad cōfeſſionem
obligat3. Vñ quſq3 fuerit p ſacerdotē
i cōfeſſiōe abſolut3 nō v3 plene dimiſ
ſus. ut p3 i Laçaro q l3 fuerit reſuſcita
tus a dñō. ad h3 tñ erat ligat3 quſq3 fuit
p diſcipulos abſolut3. Joh. xi. Tō ple
na remiſſio nō v3 dari an cōfeſſionē ni
ſi i poſſibilitas illā penit3 exclu dat. Vñ
i li3 de padifo 7 de pe. diſ. i. nō pōt. dic
Amb3. l3 dō pōt a pctō iuſtificati q3q3 ni
ſi fuerit pctm an cōfeſſus. B

¶ Utz cōtritiō poſſit deſe totū reatū
pene. l3. fm p. ubi ē. cōtritiōis iten
ſio pōt attēdi duplt. V3 ex pte caritad
q cāt diſplicitiā pcti. ul ex pte dolor
q i ſenſitiua excitat. 7 utroq3 mō pōt

tantū itēdi cōtutio q. tō pena remittēt
nihilomin⁹ tñ cōfessio 7 pñie iniuncte
expletio requirē ppī pceptū 7 etiā ppī
icertitudine. ga. s. nō ē q. s. cert⁹ q. sua
cōtutio fuerit sufficiens ad totū reatum
tollēdū. Idē Tho. ubi s. A. Idē i sū.
con. eo. si. q. 28. B

Contumacia.

Triplex ē cōtumacia. Nā alia
ē i nō veniēdo ad iudiciū. Et h̄ triplex
p̄ mō qñ pēptorie citat⁹ venire cōtēnit
2° mō qñ maliciose se occultat. 3° qñ
ipedit ne citatio ad eū puenire possit.
De qbo ex. ut lite nō cōtes. qñ frequēt
Secūda cōtumacia ē qñ citat⁹ ad iudi-
ciū venit qdē. s. nō vult iuri parē. uel
añ finitā cāe examinationē cōtumaci-
ter recedit. xi. q. 3. certū. Tertia qñ of-
fensa eius ē manifesta 7 iussus a iudice
nō vult emēdare. ex. de vbo. sigl. ex pte
in fi.

Idē qd aliq cāu lite nō cōtestata pos-
sint cōtumacē testes recipi 7 ad sen-
tentiā diffinitivā pcedi. B. Sic ex ali-
qua spālī cā. puta si qō moueat sup̄
alicui⁹ electioe. 7 h̄ ne ppī longā mo-
rā ecclīa patiat i spūalib⁹ 7 tpalib⁹ lesi-
onē. Itē si moueat qō sup̄ copula mari-
tali. ne viro uel mulieri fornicationis
ocasio pbeat. maxie cū ppīqtat gdu s
opponit oīna lege phibit. ex. ut lite nō
cōtes. qñ frequēter.

Contumelia

7 cōuitiū. Dic p̄ qñ qd sit cō-
tumelia. B. fm Tho. scda scde. q. 72.
q. cōtumelia ipostat dehonozationem
alicui⁹ p vba siue p facta. aut qcqd vī
significadi h̄. Differt aut a cōuitio in
h̄. ga p vba cōtumeliosa repñtat pprie
defect⁹ culpe. S3 p cōuitiū repñtatur

gnāliter qcq; defectus siue culpe siue
pene. vñ si aliq dicat alteri iuriose eū
eē cecū. cōuitiū qdē dicit s. nō cōtume-
liā. Si aut dicat q. sit fur. nō solū cōui-
tiū s. etiā cōtumeliā ifert. Sepe tñ vñū
pro altero ponit. A. Idē i sū. con. lib⁹
3. ti. 34. q. 28. B

Utrq cōtumelia siue cōuitiū sit pec-
catū mortale. B. fm Tho. scda scde. q.
72. p̄p̄e 7 p se vtrūq; hōz pctm mor-
tale ē nō min⁹ q; furtū uel rapina. Nō
n. hō min⁹ amat suū honozē q; tē posses-
sam. Si tñ aliq cōuitiū uel cōtumeliā
dixerit nō aīo dehonozat dī s. ppī cor-
rectionē uel aliqd h̄ mōi. nō dīc cōui-
tiū uel cōtumeliā p se s. p accūs. vñ h̄
pōt eē qñq; veniale pctm qñq; sine pec-
cato. A. ga fm Tho. ibidē. sicut licitū
ē aliqūē verberare iul i rebo dānificāē
cā discipulī. sic etiā pōt aliq; alteri quē
corrigē v3 verbū aliqd cōuitiosū dicē
7 h̄ mō oīs discipulos vocauit stultos.
Lud. vld. Et ap̄lus Galathas i sensatos
Gal. 3. Tñ sicut dicit Aug⁹ in li⁹ de ser-
mone dñi i mōte. Raro 7 ex magna ne-
cessitate obiurgatiōes sūt adhibēde. i
qbo nō ut nob̄ sūt oīs seruia i stem⁹
B. In q tñ ē nccia discretio ut hō mō-
derate talib⁹ vbi vtar. ga possit ita gūe
eē cōuitiū q. p cautelā platū auferret
honozē eius s. quē pferit. 7 tūc posset
hō peccare mortalit̄ etiā si nō itēdēt
dehonozationē alteri⁹. sicut etiā si qs i-
caute aliū ex ludo pcutiēs gūit ledat.

An liceat cā correctiōis cōuitiū dicē
B. fm Tho. scda scde. q. 72. Sicut lici-
tū ē aliqūē verberare uel i rebo dānifi-
care cā discipline. ita etiā pōt aliq; alī
quē corrigē v3 aliqd verbū cōuitiosū
dicē. Et h̄ mō oīs discipulos vocauit
stultos. Lud. vld. Et ap̄ls galathas i-
sensatos. Gal. 3. Tñ ut dicit Aug⁹. ex

magna necitate obiurgationes sunt adhibende. i. q. b. nō ut nobis s. ut dñō seruiaf istem. A. Idē i. sū. con. eo. ti. q. 239. 7 h. satis possūt cōphendi ex ois s. s. p. ximo pcedenti. B

Utrū hō debeat cōtumelias sibi illatas sustinē. R. fm Tho. ubi s. Sicut i alijs iurijs sic i verbis cōtumeliosis tenemur hēre aīu ppatū ad tolerantia si expediēs fuerit. Qñq. tñ q. ut cōtumeliā repellam. ppter duo. p. qdē. ppter bonū ei. q. cōtumeliā infert ut ei. audacia repmā. 7 d. cetero talia nō attēpter. A. Iux illud pō. 2. 6. R. nō de stulto iux stulticiā suā ne sibi sapiēs videat. Et h. qñ dñs pō. pdesse. al. secus. vñ 7 ibi. dē i. mediate pmittere. nō tñ deas stulto iuxta stulticiā suā ne efficiaris ei sifis. B. 2. ppter bonū multoz q. pfect. p. cōtumelias nob. illatas i. pedit. A. Vñ Greg. sup. Ezech. om. 9. oīc. dñi quoz vita i. exēplo imitatiois ē posita debēt si possūt detrahētū ōba cōpescē ne eoz p. dicationē audiāt q. audire poterāt 7 i. prauis moribz remanētes bñ viuere cōtēnant. h. etiam nōntur i. sū. con. eo. ti. q. 240. B

O chorea. Vtrū chorea 7 hui. mōi ludi sint liciti. R. fm Al. i. q. oīf. i. 6. dñi mōi ludi fm se nō sūt mali quia bñ fieri pnt. S. 3. triplici d. cā possūt fieri mali. p. si fiāt ad puocandū libidinē 7 h. mōi. 2. si nō cōueniāt p. sone ut cñd siue religiosis aut alijs h. mōi. 3. si fiāt nō cōgruo tpe. tristitie uel penitentie. Si ōo fiāt ex cā alicui. honeste leticie 7 a psonis secularibz 7 cōgruo tpe ac alijs debitis circū stācijs nō ē illicitū. vide. i. ludus 7 iocus. A. Al. plura 7 clarius loqtur ut statim patebit. B

Utrū ducētes illicitas choreas peccēt

mortalit. R. fm x. Credo q. sic siue i festis siue i p. festis si h. faciāt cā i. citādī ad libidinē se uel alios. aut si choreas ducāt d. cōsuetudine. Vñ Hiero. i. qdā omel. nō credo viro si dicit se illesum euasisse a spectacul. taliū. cū Dauid ex eo q. vidit Bersabee lauante se ad libidinē puocat. sit. Si aut alijs uel aliq. nō corrupta itentioe aliq. n. imisceat se hui. mōi choreis. tene qd. i. pcedēti. s. oīf. A. Dict. x. clari. loq. n. 2. a. asserit chorizantē corrupta itentione peccare mortalit. 7 sūt chorizantē de cōsuetudine. l. 2. etiā nō faciat corrupta itentioe subiūgēs. Si aut alijs uel aliq. raro 7 sine aliq. corrupta itentioe se imisceat h. mōi choreis. nō audeo dicē q. sit peccatū mortale. S. nec audeo eū uel eam excusare uel asscurare a p. cō mortali cū i. gerat se piculo puocādī alios ad libidinē 7 ipso facto videat approbare choreas. 7 exēplo sui auctoritatē alijs siliā faciēdi p. stare. ut i. sū. con. li. 3. ti. 34. q. 28. Jo glo. Ray. sic loq. Quia multis cōcurrentibz pnt choree aliq. excusari i. d. illas p. cise nō dñat. sed q. ut plurimū 7 q. si p. occurrūt opposita 7 multoz p. cōz occasiōes p. pterea p. d. cōs excusare nō audet. Vñ ut sciat qñ possūt excusari 7 qñ nō. sciendū est fm Al. ubi s. 7 i. sū. con. eo. ti. q. 280. q. qñq. cōcurrētibz ad choreā pōt excusari. Primū q. sit debito tpe. s. gaudij. sicut i. nuptijs uel tpe victorie uel liberationis hois uel p. rie. u. i. aduētū amici d. terra lōgiqua. Secundū q. sit cū honestis psonis de q. b. nō oriāt p. p. prio mali. nō cū leccatoribz uel cū leccatrici bus. Tertiū q. fiat a psonis seclāribz. ga monialibz 7 monachis 7 cñcis q. i. alijs debēt occupari oēm choreā putat eē illicitā. Quartū ē q. honesto modo

fiat nō gesticulatiōibz nimis ihonestā
ul' iordinatā. Quidū ē q. cātus excitās
ī talibz 7 musica nō sit dīlicitis. s. de
mozibz uel de deo. Pcedis pnt 7 alia
addi uidelz rectitudo itentiois. Vñ 7
idē Al. dīc ubi s. q. pcpua cā q. chorea
sit illicita est mala itentio ut qñ sit ad
ostēdendā ul' puocādā libidinē. sicut
fere mō iqt oēs exercēt. Secūdū q. nō
fiat tpe tristitie seu penitētie. fm eūdē
sicut dī. Eccl. 22. Musica ī luctu ipor-
tuna ē narratio. Et h mō dīc itēdictā
penitēti ne sit ī ludis. q. dñ penitet tē-
pus ē flendi. Tertiū q. nō fiat tpe de-
uotiois deputato. ut pzab aduētū usq.
ad ephiphaniā ī q. etiā solēnitās nu-
ptiaz phibet. 34. q. 4. nō o3. Quartū
dueniētia loci. Nā nullo mō licet talia
agē in locis siue oratorijs q. solūmodo
deputant ad oīna. Math. 21. Domus
mea dom⁹ orōnis vocabit. Et dīf. 42.
oratoriū. ubi dī. Oratoriū h sit qd dī
ut ibi nec qcq. ali d gerat aut credat q.
qd oīnis laudibz dueniat. Ad idē dīf.
ea. in oratorio. Et sic reqsita ad excusa-
tionē choree sūt nouē. pnt aut reduci
ad sex. uidelz rectitudo itentiois. rōna-
bilis cā ut ppt nuptias 7 h mōi. Item
dueniētia tps 7 loci. Itē dueniētia p-
sone 7 mōi. Et his occurrētibz pnt cho-
ree excusari. al nō. Vñ 7 Lud. 6. dicit.
Ve vob qui ridetis nūc. Sz certe pdcā
oīa ut plurimū ī choreis occurrūt ī dī-
riū. ita q. etiā multa mortalia pctā in
eis cōmittūt. uidelz sinistra itentio. Nā
7 ut ipe alias dīc. fere oēs mō exercēt
tripudiā ad oīdendū seu puocādū
libidinē. Itē 2. defectus cause. q. sepe
fiūt sine aliq rōnabili cā. s. ppt libidi-
nē ul' vanitatē uel leuitatē. Itē 3. icō-
dueniētia tps. q. ut plurimū fiūt ī tpe
pnie 7 tpe deuotiori ul' solēniori. sicut

ē a. 70. usq. ad octauā pasce. ī q. phibet
etiā solēnitās nuptiaz. 33. q. 4. nō o3.
uel alijs siliibz tps. Itē 4. iconueniē-
tia loci. Sepe. n. fiūt ī loci ad diuinum
cultū deputat. Itē 5. iconueniētia p-
sone. q. nō nūq. intmīscēt religiosi
uel moniales seu clīci. 7 ftequēt⁹ fiūt
cū psonis ihonestis leuibz uel suspēd
7 cū mulieribz ornatu meretricio ppa-
tis ad capiēdas aīas. pō. 7. Itē 6. icon-
ueniētia mōi. q. ut plurimū fiūt gesti-
bus lasciuis 7 dissolut. Itē cū sono seu
cātu ihonestoz 7 ad luxuriā seu ad ali-
ud pctm pntentiū. Ve g istis tripudi-
antibz uel delectabilibz aspicientibz seu
astantibz. 86. dīf. vidēt. uel q. ltercūq.
osentientibz. ad Ro. p. abi. Digni sunt
morte x. Itē nō resistētibz cū possint.
83. dīf. error. 2. q. 7. negligē. B

O Directio p^{nitio}
quā plat⁹ hz facere. 83. n. cor-
rigere delicta subditoz nō ex odio. s.
ex caritate. 86. dīf. odio. Q. si negligit
guiter peccat. 7 guiter puniēdus est.
Talis. n. canis ipudicus dīcēd⁹ ē pot⁹
q. eps. 83. dīf. nemo. 7. c. error. 7. c. ni-
hil. Nec circa h d3 ē remissus. q. dñ
vni parcit ī digno ad contagiū puocat
vniuersos. īfacilitas. n. venie īcentiū
tribuit deliquēdi. 23. q. 4. ē iusta. 7. c.
se. Itē nō d3 ēē crudelis uel seuer⁹. 45.
dīf. licz. 7. pō. 30. Qui nimis emungit
elicit sanguinē. Et siue plectendo siue
iūscendo h solū bñ agī ut vita hoīum
corrigat. 23. q. 5. pdest. Iusticia. n. uel
mīa multū destruit si vna sine alia te-
neat. 45. dīf. dīciplina. Melius est aut
d nimia mīa q. de nimia seueritate red-
dere rōnem. 50. dīf. ponderet. ī fi. 26.
q. vld. alligāt. Nā 7 leuit castigat⁹ re-
uerentiā exhibet castigati. Asperitatē

aut nimie increpatio nec correctiōem
recipit nec salutē. 45. dñs. cū beatus.

Quid si platus i corrigēdo excedit
modū? **R.** Si ex caritate correxit n̄ exi
git a subditis veniā postulare. 86. dñs.
qn̄. Si aut ex odio. tenet tñc iuriarū.
ff. ad. l. acq. l. quēadmodū. §. municipa
les. A. Alcipit. §. magistrat. B. fa
cilius tñ parci i b̄ casu plac. q̄ alijs ga
i cura rei familiaris vix pōt vitari pec
catū. 25. dñs. q̄lis. A. hoc ē vix qn̄ pec
catū pcedit ex nimia occupatiōe cure.
Secus si ex malignitate. tñc. n. prelari
gū? delinquūt. 7 outius sūt puniēdi
qui alioz trāsgressiōibz debuerūt ob
uiare. xi. q. 3. p̄cipue. B

Utz alijs debeat cessare a correctiōe
timēdo ne ille fiat detior. **R.** fm̄ Tho. scda
scda scda. q. 33. Correctio ptinens ad
platos nō ē dimittēda ppter turbatio
nē eius q̄ corrigi. tū q̄ 7 si spōte p̄pa
emēdari nō velit corrigēd⁹ ē p̄ penas
ut peccare desistat. tū etiā q̄ 7 si i corri
gibz sit puidet bono cōi dñi seruāt oz
co iusticie. 7 vni? exēplo alijs deterrēt
Sec⁹ aut ē d̄ correctiōe strāna. ut. ii. cor
rectio z? §. p. 7 5. A. Idē in sū. con.
li. 3. ti. 9. q. 8. B

Utz pctōr possit aliū corrigē. **R.** fm̄
Tho. ubi s̄. Correctio ptinet ad aliqū
iqtū i eo viger rectū tōnis iudicium.
Pctm̄ aut nō tollit qn̄ remaneat i pec
cātē aliqd de recto iudicio. Et fm̄ hoc
pōt sibi cōpetē delicta subditoz corri
gere 7 arguē. S; tñ pctm̄ pcedēs i p̄di
mentū affert ppter tria. p. q̄ ex pctō
suo idignus reddit ut aliqū corrigat
p̄cipue si mat⁹ pctm̄ omisit. 2. ex scan
dalo qd̄ segē in si pctm̄ corrigēd sit ma
nifestū. q̄ v̄ q̄ nō corrigat ex caritate
s̄ magi sui ostetatiōe. 3. ppter supbiā
corrigētis q̄ sua pctā pui pēdēs. se ipm̄

proxio p̄fert. Itaq; si pctōr cū hūilita
te corrigat nō peccat. l; p̄ b̄ uel in ofcia
fr̄is uel saltē i sua cōdenabilē se oñdat
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 7. Ubi etiam
d̄ q̄ sic itelligendū ē illud Ro. 2. In
q̄ aliū iudicas te ipm̄ cōdenas. eadē. n.
agis q̄ iudicas. Et itelligo b̄ cū hūili
tate. i. cū v̄a recognitiōe 7 contritiōe su
ozū pctōz. al̄ non potest eē humilitas
ubi ē oīne volūtatis rebellio. Numeri
15. ibi. Aīa q̄ p̄ supbiā zc. Itē q̄ p̄fisi
stēs i pctō oīo remanet indignus offi
cio iudicādi. Uñ Greg⁹ omel. 20. Du
tū q̄pē ē ut q̄ nescit tenē moderamina
vite sue iudex vite fiat aliene. B

Qualit̄ pcedendū ē i correctiōe cū
multitudo ē i scelere? **R.** fm̄ Tho. scda
scda. q. 108. Qñ tota multitudo peccat
d̄ ea v̄ sumi v̄dicta. Vel q̄tū ad totū
sicut egiptij submersi sūt i mari rubro
psequētes filios Isrl. 7 sicut sodomite
v̄t pierūt. Uñ q̄tū ad magnā multitu
dinis ptē. sicut p; Exo. 32. i pena eoz
q̄ adorauerūt vitulū. Qñ v̄o sp̄at mul
toz correctio. v̄ seueritas v̄dē exer
ceti i paucos aliqs pncipaliores q̄bus
ceteri terreant. Sicut oīs numeri. 25.
mādaunt suspendi pncipes ppli. p̄ pctō
multitudis. Si aut nō tota multitudo
peccauit. s̄ p̄ pte. tñc si pnt mali secerni
a bonis v̄ i eos v̄dicta exerceri si sine
alioz scādalo pōt fieri. aliqn̄ p̄cendum
ē multitudini. 7 detrahēdū seueritati
Et eodē mō tolerandū ēēt pctm̄ pnci
pis si sine scādalo multitudis puniri
n̄ posset. nisi forte ēēt pctm̄ tale quod
magi nocēt multitudini ul̄ sp̄ualit̄ uel
tpalit̄ q̄ scandalū qd̄ timer. A. Ad b̄
50. dñs. ut ostitueret. Et cō. p̄dcis vl.
7 Ray. ut in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 8. ubi
etiā addit fm̄ Ray. q̄ si pctm̄ qd̄ faci
unt auctoritate defendūt quasi nō sit

Directio^o. s. fra-
rectio fratna. fm Tho. scda scde.

¶ Item pceptū de coꝛrectioꝛe pꝛima se
extēdat ad oēs. R^o f^m Tho. scda scde
q. 33. Duplex ē coꝛrectio. Una q̄ ē ad
caritatis 7 ē p simplice admonitionē.
7 s̄ p̄tinet ad quēlibet caritatē bñtem
sive sit subd^o sive p̄latu. Est etiam
alia coꝛrectio q̄ ē ad iusticie. q̄ nō so
lū sit p admonitionē s̄ etiā iterdū sit

p punitionē ut alij timētes a pctō desī
stāt. 7 h̄ p̄tiet ad solos p̄latos. A. Idē
ī sū. con. eo. ti. q. 5. ubi etiā p̄ q. p̄ma
q̄ p̄pe dī correctio fraterna tendit ad
emendationē fr̄is deliquētis. Secūda
dō q̄ p̄pe dī correctio iusticie rēdit ad
bonū cōe. q̄ d̄ n̄ solū p̄curat p̄ admoni
tionē fr̄is. s̄ etiā iterdū p̄ punitiō. B.
¶ Utz subditi teneāt corrigē p̄latos.
R. fm̄ Tho. ubi. s. Subditi nō tenent
nec debēt corrigē p̄latos correctōe illa
que ē iusticie p̄ cohercionē pene. Tenē
tur autē correctiōe illa q̄ ē caritatē si i eis
aliquid ē corrigibile. ita tñ q̄ nō cū p̄ter
uia. sed cū māsuetudie 7 reuerētia. A.
Quia. i. ad Thimōē. 5. dī. Seniozē ne
ī crepaueris. s̄ obsecra ut p̄rem. nisi im
mineret piculū fidei. Tūc. n. etiā pu
blice eēnt p̄lati a subditi redarguēdi.
fm̄ Tho. ibidē. 7 ī sū. cō. li. 3. ti. 9. q. 6.
Vñ 7 Paulus q̄ erat subdit⁹ p̄ter p̄p̄
īminēs piculū scādali circa fidē p̄ter
publice redarguit. 7 p̄ter h̄nilitē 7
patientē correctionē recepit. ad Gal. 2.
ubi etiā glo. Aug. dīc q̄ p̄ter maiori
bus dedit exemplū q̄ si ali q̄ delitaret
nō dēdignatē ab inferiorib⁹ cōzipi. Et
nō solū ob piculū fidei. s̄ etiā p̄p̄ ior
dinatos mores qñ eēnt publici 7 scan
dalosi deberēt dūte 7 publice p̄lati re
p̄hēdi. 2. q. 7. Paulus dīcīt. B.
¶ Quo ordie p̄cedendū sūt ī correcti
one fratna. R. fm̄ Tho. scda scde. q. 3.
Peccata publica fm̄ ap̄lm̄. i. ad Thi
mod. 5. sūt publice arguēda. In pctis
dō occultū locū h̄ q̄ dīcīt ī euangelio
dñs. Si peccauerit ī te frat tu⁹ &c. A.
Math. 18. B. Adā si te offendit publi
ce corā alijs iā nō solū ī te peccat s̄ etiā
in alios q̄s turbat. A. Vñ autē q̄ pctā
debeat dīci publica nō solū si oib⁹ sed
etiā si mūlti nota sint. put ī pallegato

loco dīc Tho. de Joseph. q̄ ut h̄r Gen.
37. accusauit fr̄es suos apud p̄rem de
crimie pessimo. Dicit Tho. q̄ quis nō
scribat⁹ oī tñ credi q̄ Joseph prius fr̄es
suos monuerit q̄ accusauerit. ul⁹ quia
pctm̄ erat publicū saltē iter fr̄es. Vñ
pluralit loquēdo dīcīt. Accusauit fr̄es
suos. Et sic Tho. sentit posse pctm̄ dīci
publicū q̄ ad denūciationē siue admo
nitionē faciendā. etiā si notū sit tñ ali
q̄b⁹. Itē q̄ ad dīciam necē ē p̄cedē mo
nitionē ī accusatiōe sicut 7 ī denūcia
tione. B. Vñ q̄ ī occultis pctis pōt
p̄petrari p̄ximoꝝ offensa. iō dīstīguē
dū ē. q̄ si h̄mōi occulta pctā sūt ī no
cumentū p̄ximoꝝ uel corpale ul⁹ spūa
le. puta si aliq̄s occulte tractet quōci
uitates tradat hostib⁹. uel si h̄tīc⁹ pri
uati hoīes a fide auertat oī q̄s statī ad
denūciationē p̄cedē. nisi forte aliq̄s fir
miter extimaret q̄ p̄admonitionē se
cretā statī posset h̄mōi mala īp̄dire.
Si dō sūt talia pctā q̄ sunt solū ī malū
peccātis 7 ei⁹ ī quē peccat. uel q̄a ledi
tur ab eo uel saltē ex sola noticia. tunc
oī si pōt sic emēdare fr̄em ut fama ei⁹
dīseruet. 7 sic de necitate p̄cepti ē q̄ se
creta admonitio publicā denūciatio
nē p̄cedat. A. Nisi forte ex manifesta
denūciatiōe uel correctiōe alicui⁹ deli
cti secreti dīstī publica utilitas resul
taret. sicut Act. 5. p̄ter pctm̄ occultū
Ananie 7 Safire cōiugi manifestauit
īpos publice sine alia admonitiōe re
darguēdo dī fraude p̄cī reꝝ vendita
rū. q̄a sciebat ex oīa correctione utili
tatē publicā resultare. Vñ 7 ibidē dī
q̄ oī Anania 7 Safira a p̄etro redar
guiti statī mortui sūt. ex q̄ magn⁹ ti
mor fact⁹ ē ī oī ecclīa 7 ī oib⁹ q̄ audie
rant. Et iō Aug⁹ ut 7 refert Tho. ibidē
arti. 7. dīc q̄ ex gestis scōꝝ possumus

agſcē q̄liter p̄cepta dñe ſcripture ſint
itelligeda. Itē nō ē necē ſecretā admo-
nitionē p̄cedē denūciationē gnālem. q̄
qñq; ex aliq̄ cā ſit. ſicut Math. 26. de
Juda dñs dixit. Vñ? vñm me traditu-
rus ē. B. Et h̄ ſecreta admonitio o; ul
ſel uel pluries fieri q̄diu ſpes de corre-
ctione ex ea pbabilit̄ h̄et. Cū aut̄ iam
pbabilit̄ cogſcē poſſum? q̄ ſecreta ad-
monitio nō valet p̄cedendū ē ulterius
q̄tūcūq; pctm̄ ſit occultū ad teſtū in-
ductione. niſi forte pbabilit̄ extimare
tur q̄ h̄ ad emendationē fr̄is nō p̄ficēt
qa tūc a correptione ceſſandū eēt. An̄ tñ
q̄ teſtes iducāſ fm̄ Augl. p̄us oñdi o;
plato. ut ē ſingularis p̄ſona. A. Idc eſt
vex qñ h̄ regit̄ a plato ad quē ptinet
cū oī ſollicitudie ſcire facta ſubditoz.
Nā nō pōt eē paſtor excuſatio ſi lup?
oues comedit 7 paſtor nescit. ut in .c.
q̄uis. ex de re. iur. Itē qñ h̄ ē ſalubrius
etiā ſi nō regit̄. Al̄ nō decet p̄us denū-
ciare plato cū nō ſit ſcđm ordinē euan-
gelij. ut p; Math. 18. Vñ 7 Tho. ibidē
arti. 8. dic q̄ p̄cedendū ē ad teſtū idu-
ctionē niſi pbabilit̄ extimaret ex h̄ p-
ximū deteriorari. qa hoc caſu poſſet q̄s
correctionē penitus omittē uel ſecrete
denūciare ei q̄ ad emendationē p̄ximi
ſit magl idone? videl; ſuo plato oſſeſſo
ri uel ſili. Et ſcđm hāc diſtinctionē oīc
debē itelligi dictū. Augl. i regula vbi
oīc q̄ pctm̄ p̄us o; denūciati plato q̄
teſtib; nō ut iudici. ſ; ut puate p̄ſone
q̄ plus poteſt p̄deſſe q̄ alē. Et ad h̄ bñ
facit dictū Augl. 22. q. 5. h̄ vñ. 7 fm̄
Tho. i oco arti. 8. teſtes ad h̄ciū tribo
rōnib; ſc̄ia fm̄ Hiero. ut peccāti oſtē
daſ q̄ dignū correptione egerit. Secūda
iuxta Augl. i regula. ut poſſit delictum
p̄bati q̄ ſe nō emendantē. Tertia ſcđm
Criſo. ad pbandū admonitiones fore

ſcās. ſ; ſōt addi 7 etiā ad h̄ ut teſtes pec-
cantē ſil moneāt. Idē euangelij dñc. q̄
ſi nō audierit eos x̄. B. Et ſi ſic non
corrigit i publico ē dñcend? Q. ſi pla-
tus p̄cipet aliqd ſ; hūc ordinē. nō eſſet
ei obediendū. qa obedire o; deo magl
q̄ hoib;. Idē qñ plat? p̄cipit ut ſibi di-
cat qd q̄s ſciuerit corrigendū. itelligē.
oū ē ſaluo ordine correptionis ſtraſne ſi-
ue p̄ceptum fiat ad oēs coiter ſiue ad
vñ ſpālī. Et nō ſolū nō ē obediendū
ſ; etiā p̄cipiēdo peccaret. qa ipe nō eſt
iudex occultoz ſ; deus ſolus. Idc dñc
niſi i q̄tū palij idicia pctā manifeſtā
tur. puta p̄famā. p̄ſuptiones 7 h̄ mōi
tūc. n. pōt plāt? p̄cipe ſicut 7 iudex ali-
us iuramentū exigē. A. ſup v̄itate di-
ceda fm̄ Tho. ibidē arti. 7. B. Itē nō
q̄ p̄dictā ſolēnitatē 7 ordinē nō o; ſer-
uari niſi i q̄uilib; pctis. qa leuia nō deo
gāt fame. Vñ 7 religioſi i caplis ſe p-
clamāt p̄miſſo ordine nō ſeruato. A. ſ.
i delictis leuib; etiā ſectet de q̄b; plati
i caplis ſuis publice redarguit ſubdi-
tos. qa talia ſūt q̄ nō derogāt fame. qa
tales denūciationes poti? debēt dici re-
memoratio oblitaz culpaz q̄ accuſati
ones ſeu denūciationes. fm̄ Tho. in oco
arti. 7. Et ex p̄dcis pōt colligi q̄ denū-
ciationes gnāles fieri pōt ſine ſecreta
admonitione. Idē etiā ē i denūciationib;
pticularib; reſpectū certe p̄ſone. qñ pec-
cata ſūt leuia 7 nō diſſamatoria. 7 ſūt
ſi ſūt gūia 7 publica. Et idē qñ ſūt oc-
cultā 7 picloſa corpālī uel ſpūalī. q̄b;
p̄ ſecretā admonitionē puideri nō pōt
uel ſi ex correptione ſeq̄ret̄ oī ſit publi-
ca 7 reputabilis vtilitas. In his ḡ oīb;
ad denūciationē nō requirit̄ ſecreta ad-
monitio. In alijs v̄o caſib; qñ pctm̄ eſt
gūe 7 diſſamatoriū o; oīo ſecreta p̄ce-
dere admonitio. q̄ in ſolū 7 ſolū ſel 7

plures oꝝ fidei q̄sq; p̄babil' s̄ixs emēda
tōis p̄ secretā admōitiōē possit h̄ri.
Si v̄o dēā nō sufficiat admōitio addi
debent testes bōi 7 idonei q̄tū como
de p̄nt h̄ri q̄ s̄it cū p̄ admonitore d̄mō
strēt culpabili suū erroꝛē 7 p̄ctm̄. 7 de
emēdatiōē admoneāt. Et si n̄ vlt emē
tare denūciēt p̄lad eccl̄ie corā q̄b; te
stificabūt denūciatoꝛē debitas fecisse
admōitiōes 7 monitū noluisse emēda
re. Et p̄dcā sūt diligēt notāda ut a ma
nifestatione defectuū p̄ximi sciat q̄sq;
refrenare liguā. 7 si manifestare necēē
nouerit manifestādi ordinē ut n̄ t̄cur
rat mortale p̄ctm̄ 7 obliget p̄xio ad re
stitutionē fame 7 totū in fesse. **Idā fm̄**
Tho. scdā scdē. q. 62. att. 2. si q̄s d̄oꝛ
vinē p̄dictū manifestet p̄ctm̄ alit̄ etiā
vex. offendit iusticiā 7 caritatē p̄ximi
7 tenet ad restitutionē q̄tum fieri p̄t
sine mēdacio. 7 si nō p̄t famā restitue
oꝝ diffamato recōpensationē facere in
pecunia uel alio mō. **B**

Si sciā de aliq̄ aliq̄ ipedimēta ul' cri
mina q̄ etiā ille q̄ omisit ignorat. an de
beā p̄cedē ad correptionē fratnā 7 dicē
ei. vbi grā. Scio aliq̄ p̄cussisse aliū 7
in mortuū fuisse quē p̄cussor nescit. 7
video p̄cussorē i officio sacerdotali ce
lebzare. Itē si scio aliq̄ mīstrare 7 nō
fuisse ordiatū rite ul' n̄ fuisse baptizatū
7 h̄mōi. Itē si scio aliq̄ excoicatum
igrantē ordiatū. Itē si scio aliq̄ h̄re i
vxoꝛē quā d̄ iure h̄re nō p̄t. aut ecclē
siā palienā symoniā ul' tenē rē alienā
Rē fm̄ x̄. si tales laborāt crassa 7 supi
na igratia q̄ nō excusat eos teneoꝛ eis
dicē si comode possū 7 maxie si credo
eos corrigibiles eē. s̄ si laborāt igratia
probabili. credo nihilomin' q̄ teneoꝛ
eis dicē v̄itatē n̄ q̄a ipi peccēt s̄ prop̄
piculū ul' d̄anū alienū 7 iuriā sacroꝛ

Idā nō ordiat 7 celebrās decipit audiē
tes. 7 q̄ tenet rē p̄ximi eū d̄anificat. h̄
7 filia dico si tal' p̄sona sit p̄suasibil'. Se
c̄ si nō sit. s̄ timēt de scādalo. Tūc. n.
sufficit si dicā plato nō denūciādo uel
accusando s̄ simplr notificādo si forte
remediū oueniēs possit adhiberi. **A.**
Idē i sū. con. li. 3. ti. 9. q. 10. B. De eo q̄
h̄z vxoꝛē quā d̄ iure h̄re nō p̄t. habes
adhuc. i. ipedimētū p̄. §. 8. 7 9.

S 3 qd si p̄dcā uel aliq̄ p̄dictoꝛ p̄
bare possū. nūqd teneoꝛ? Rē fm̄ eundē
x̄. **Idō.** nisi forte sit piculū alioꝛ. puta
si alijs sacra mīstrat 7 eos decipit. tūc
enī probare teneoꝛ. **A.** **Idē i sū. con.**
eo. ti. q. xi. ubi etiā p̄ q̄ l̄z nō assit picu
lū alioꝛ. tenemur probare eo cāu. q̄ te
nemur ad fraternā correptionē. videlz
cū v̄isist' possū p̄ficē ut ex p̄dcis p̄
B. Itē correptionē fratnā sit dimittēda
prop̄ scādalu. vide. i. scādalu. §. 9.

O **Uzpora scōꝛ**
Vide. i. reliquie.

O **Uzporale** uel cor
poralia
non sūt abluēda. p̄ laicos aut
m̄fieres etiā sc̄imoniales cū poti' hec
abluē p̄tin; ad officiū dyaconi cū h̄ui
libo mīstris. d̄ ose. ois. i. nemo. De ei'
osecratiōē vide s̄. osecratio 5. **A.** Et
i oco. c. nemo. idem d̄ d̄ lauādis alijs
pānis ad oīnū cultū deputad. 7 q̄ oꝛ
h̄ri peluis noua nulli ali' vsui deputa
ta nisi ad lauandū pānos ad cultū do
minici altari deputatos 7 p̄tinētes. 7 q̄
debēt d̄ici pāni lauati intra sacratū.
Syndō v̄o q̄ fm̄ glo. ibi ē secūda v̄sū
sacerdotal' oꝛ foris lauati. Dic tū glo.
ibi hodie huic d̄rogatū ē osuetudie ge
nerali. Ego aut puto q̄ hec osuetudo
in q̄tū otineat diuinū irreuerentiam.

nec teroget nec excuset. ex d. sue. c. fi.
Item corporale nō debet fieri de serico
nec d. pāno itincto. s. d. pāno lineo pu
ro ab epō cōsecrato. sicut corp⁹ dñi in
syndone mūda linea sepultū fuit. d. cō
se. dñi. i. c. sulto. Item corporalia 7 ad dñū
cultū deputata debēt nitida teneri. ex
d. custo. euka. reliq. ubi dñ. Precipi
mus q̄q; ut oratoria. vasa mīsterij. cor
poralia. 7 vestimēta p̄dca. s. mīstroꝝ
7 palle altaris. ut ibi mūda 7 nitida cō
seruēt. Item n. vñ absurdū in sacris
sordes negligē q̄ dedecēt i. pphanis. B

Quæpe vitiat⁹
an possit ordinari ul' mīstrare
vide. i. vitiat⁹ corpe.

Quæpus christi
Vide s. coicare. 7. i. eucharis
tia. 7 satis etiam. i. missa.

Crimen. Criminis
appellatio
aliqñ cōplectit oē pctm. aliqñ
illd solū qd ad cōnationē sufficit. dñi.
z. s. qd aut. A. Poti⁹ ē. s. criminis.
7. s. al' aut. Sz p̄prie appellatiōe crimi
nis itelligit mortale. Vñ omel. zi. Gre
gori⁹ oīc. Doc int pctm distat 7 crimē
qa oē crimē pctm ē. nō oē pctm crimē
Et. i. In q̄ videlz criminū 7 pctōꝝ disti
ctiōne p̄landū ē. qa nō nulla pctā ani
mā polluūt. crimīa extinguit. B

Crimīa qdā sūt enozmia int q̄ tria
s. heresis homicidiū volūtariū. 7 sy
monia i ordie 7 bñficio etiā p̄ pñiam
i p̄diūt p̄mouēdū 7 deñciūt iā p̄mo
tū siue sint occulta siue manifesta. i. q.
i. ventū ē. ex d. hered. q̄cūq; 7. c. statu
tū. li. 6. ex d. tēpo. oī. q̄sitū. 7 de symo.
tāta. Et d. his vide. i. enozmia. 7. i. dñi.
p̄latio. s. 6. et 7. A. Et qd hic dñ de

homicidio volūtario. idē etiā ē de nō
volūtario qñ casū p̄cessit culpa. ex de
homi. c. tenebat. Secus si culpa nō p̄
cessit. eo. ti. ex l. ris. c. p. 7. z. B. Alia vō
enozmia occulta p̄ pñiam nō i p̄diūt
p̄mouēdū nec deñciūt iā p̄motū. ut
i p̄dcō. c. q̄sitū. A. Suadendū. n. ē. p̄
pter talia ne qs faciat se ordiari etiā p̄
pñiam. Sz tñ ex q̄ sūt occulta nō sūt p̄
nit⁹ p̄hibēdi. ex d. tēpo. oīdi. ex tenore
B. Sūt 7 alia crimīa mediocria i q̄bo
distigue. qa aut sūt manifesta aut oc
cultā. Si manifesta etiā repellūt p̄mo
uēdū 7 deñciūt iā p̄motū. A. Doc ē
vex an pñiam. nō p̄. sicut i. c. fratni
tad. 34. dñi. pat. 7 ex d. coha. cle. 7 mu
lie. dñi. ubi dñi publici cōcubinatiū nō
deñciūt nisi moniti fuerit cōtumaces. 7
in illo. c. fratnitad. fuit p̄motus q pu
blice hūerat cōcubinam nisi aliqd dñi
dñi seq̄ret ifamia iudul facti. B. n. nō
tollit p̄ pñiam qñ eēt publicā. puta p̄
iuriū. falsū testimoniū. adulteriū. 7 si
milīa. dñi. c. q̄sitū. Et h̄ p̄nt oīci medi
ocria resp̄cū illoꝝ q̄ deñciūt etiā si sint
occlta. 7 resp̄cū illoꝝ q̄ p̄ pñiam non
deñciūt etiā si fuerit publica. B. Et
itellige qñ sūt manifesta p̄ pñiam uel
cōfessionē i iure uel euidentia facti. ut
i. c. q̄sitū. Q. si sūt manifesta solū p̄ fa
mā. idicū purgatio q̄ p̄stita absoluet.
7 si i ea defecerit deponet. ex d. adul.
significasti. 7 ex d. purga. ca. ex tuaz. Si
vō h̄ mōi crimīa sūt occulta. p̄nt tales
p̄ penitētiā remanē i suscep̄. 7 p̄mo
ueri ad supiores ordines. ex d. tēpo.
oīdi. ex tenore. 7. c. q̄sitū. A. Doc ple
nius nō. i. sū. con. li. 3. ti. 29. q. 3. B
An si aliq̄ sol⁹ scit crimē alti⁹ teneat
reuelāe plato. B. nō teneat etiā si iura
uit denūciare nisi possit p̄bare. nō eēt
p̄ditor criminis. z. q. i. si p̄ccauit. 7. q. 7

pleriq. 7.6. q. 2. si tñ. nisi vellet reue-
lare secreto cū plat⁹ secreta habeat cor-
rige criminosos. ar. 22. q. 5. h. vñ. D.
q. q. idicare talibz q. magi pñt pcesse q.
obesse. siue eñ corrigēdo siue p eo oia.
do. Ma ad talē denunciationem q. libet
tenet. ut i. ocō. c. h. vñ. Et vide s. cor-
rectio z. s. 5. 7. i. se. 7. i. familia. s. 3. A
Ibi nō ē nisi vnus. s. B

Cōtra crimina pcedit qñq. p accusa-
tionē de qua vide s. accusare. 7. accusa-
tus. qñq. p denunciationem uel iqsitio-
nē. d. q. b. habes. i. iqsitio. s. p. Qñq.
vō nō agit oīre de s. crimē s. p. modum
exceptionis. d. q. habes. i. iqsitio. s. p.
et z. De correctioe 7. pena criminu ha-
bes s. correctio. 7. i. pena p. Ad mām
crimis pōt ptinē. i. p. tñ. 7. i. vitium.

Risima. s. baptism⁹
z. s. si. 7. i.
fra oleum sanctum.

Cruce signat⁹
De idulgentia cruce signatoz
vide. i. indulgentia. s. anpl. 7. se. De
voto cruce signatoz vide. i. votum. s.
z. 6. et 7.

Opidus nō ē ordi-
nand⁹. vi-
de. i. ordinandus. s. xi.

Oriales. Curiales
qñq. phi.
bēt ordinati. vide. i. ordinan-
dus. s. i. 9.

Oriofitas fm
Tho.
scda scde. q. 167. ē vitii cir-
ca inordinatū appetitū cognitionis. A.
Pōt etiā dici curiositas supuacū stu-
diū ad aliqd pagendū. Vñ 7. idē Tho.
scda scde. q. 169. arti. z. oīc q. artifices
ornamentoꝝ peccāt iueniendo super.

flua 7. curiosa. B

Querit⁹ g. vñ vitii curiositatē possit
eē i. cognitionē itellectiua. R. fm Tho.
ubi s. Veritatis cognitio de se bona est
s. pōt eē mala rōne alicui⁹ oñtis sex mo-
dis. s. in qñtū aliq. de cognitionē vitad
supbit. fm illud. i. Cor. 8. Scia inflat
Vel in qñtū hō cognitionē vitatis vitatur
ad peccandū. Vñ in qñtū p studiū min⁹
vtile retrahit a studio qd ei ex necita-
te icūbit. Vel i. qñtū hō studet oīscē a q.
nō licet. sicut q. futura a demōibz pqui-
rūt Vel i. qñtū appetit cogēcē vitatē cir-
ca creaturā n. referēdo ad debitū finē
s. ad cognitionē dei. Vel in qñtū aliq.
studet ad cognoscendū veritatē supra
facultatē pprii īgenij. Eccl. i. 2. Altrioza
te ne q. s. 7. fortioza te ne scrutatus
fueris. Et i. pluribz opibz ei⁹ ne fueris
curiosus. Et i. istē mōis vitii curiositatē
i. pte itellectiua ē. A. Idē i. sū. con. li.
3. ti. 34. q. 276. B

Uñ curiositas possit eē circa sensiti-
uā cognitionē. R. fm Tho. scda scde
q. 167. q. studiū circa sensibilia cogno-
scēda duplt pōt eē vitiosū. Vno modo
i. qñtū cognitio sensitiua nō ordinat⁹ ad
aliqd vtile s. pōt⁹ auertit. A. s. ab vti-
li cōsideratiōe sicut Aug. 7. i. x. c. o. fess. o. fi.
tes culpā suā q. libetē vidit canē cur-
rentē p⁹ lepore. qa ut ibidē dīc. Dec va-
na a bonis cogitatōibz īpediūt ut i. sū.
con. eo. ti. q. 277. B. Alio mō in qñtū
cognitio sensitiua ordiat⁹ ad aliqd no-
xiū. sicut īspectio mliet⁹ ordiat⁹ ad ocu-
piscēdū. 7. iqsitio eoz q. ab alijs fiunt
ordiat⁹ ad dītrahēdū. Et sic ē curiositatē
vitii. Si q. aut cognitionē sensibiliū
itēdit ordiare ad necitatē sustēratiōis
ul⁹ ad studiū itelligēde vitad. sic ē vtu-
osa studiositas. A. Idē in oīc. q. 277
ubi etiam additur. Ex q. p. q. īspectio

ſpectaculoꝝ vitioſa redditur inq̃tum
p̃ ſit hōpnus ad vitia ul' laſciue uel
ex uelitatē p̃ea q̃ ibi rep̃tant. Vnde
C riſo⁹ dīc q̃ adulteras ⁊ iuerēdas
cōſtituūt mētes tales iſpectiōes. B

Omnificat⁹
an poſſit accipe ſibi de rebo
ōmnificātis. h̃r ſ. bellū p̃. §. 4. ⁊ infra
depoſitum. §. vld.

Obitū coniuga/
le. Vtz alter coniūgū ſtati cōto
m̃rimonio teneat ad redditiōē debi-
ti. R^o fm Tho. i. 4. dīf. 32. Nō tenetur
ſtati. ſi dat tēpus duoz mēſiū pp̃t̃ria
p̃ ut poſſit deliberare de trāſitu ad reli-
gionē. 2. ut pp̃ent q̃ ſunt necia ad nu-
ptiaz ſolēnitatē. 3. ne vilē habeat ma-
ritus datā quam nō ſuſpirauit oīlatā.
Con. Al. Doſti. vō dīc q̃ magi putat
debē ſtatuī tēp⁹ arbitrio iudic iſta qd̃
trāſeat uel cōiūgi adbereat. Siſe. i. vō
tū. §. 4. ⁊ 5. Idē Ber. A. s. in. c. ex pu-
blico. ex d̃ ouer. cōiū. Et Doſti. ⁊ Ber.
loquūt⁹ d̃ volente iſtare religionē cui
lic⁹ videat⁹ ſtatuī termin⁹ duoz mēſiū
i d̃cō. c. ex publico. dīcūt tñ illud tēp⁹
poti⁹ eē arbitariū. Supeo vō q̃ nō af-
ſerit ſe velle iſtare religionē nullū tē-
pus v̄r ſtatutū. Vñ fm ſe. i. ſū. con. li.
2. ti. 2. q. 34. talis tenet ſi petat ſtati
reddē debitū. cū nō h̃eat exceptionē
legitimā ad repellendū. ſi ibi. Puto q̃
legitima ſit exceptio ut tantū tēp⁹ cō-
cedat⁹ q̃tū ſit necium ad p̃pationem ⁊
ad obſeruatiōē cōſuetaz ⁊ honeſtaz
ſolēnitatū ⁊ ceremoniaz. ga. i. ad Cor.
i. 4. dī. Oīa honeſte ⁊ fm ordinē fiant
i vob. Et fm h̃ pōt iſtelligi dīctū Tho.
⁊ Al. ⁊ id qd̃ ſeq̃r. B. Al. 2am ⁊ fm xv.
mortalit⁹ peccat q̃ an b̃ndictiōē nu-

ptialē vxozē cognoscit in locis ubi eſt
cōſuetū b̃ndictiōē adhiberi. h̃ dicit
glo. Ray. in ti. d̃ m̃rimonio. §. Itē nō
q̃ m̃rimoniū. ubi dīc hoc eē vez qñ ſi
eret ſine diſſeſatiōē ⁊ iuſta cā. Et idē
dīc ſi obmittant alie cōſuete ſolēnita-
tes. cū Hugl. nōuerit. 27. q. 2. cū iſciat
q̃ ſi q̃s cogſcat ſpōſam anq̃ eā tradu-
cat p̃nia vnius anni ē ei iſciēda. fm q̃s
dā canones p̃niales q̃ nō h̃nt i corpore
canonum.

An rōne iſfirmitad ul' iſpotētie excu-
ſet coniūgū a redditiōē debiti. R^o fm Tho.
ubi ſ. Vxoz nō h̃z p̃tatem in corpore viri
niſi ſalua ſub ſua p̃ſone. vnde ſi vltra
exigit nō ē petitiō debiti ſi iniuſta exa-
ctiō. ⁊ p̃pter h̃ nō tenet. A. Con. ſe.
⁊ Al. ut i ſū. con. eo. ti. 2. q. 35. B

Vtz peccet q̃ ſe facit iſpotentē ad red-
dendū debitū. R^o fm Tho. i. 4. dīf. 32.
ſi factus eſt iſpotens p̃pter redditiōē
p̃cedentē. mulier nō h̃z ius vltim⁹ pe-
tendi. Si aut⁹ fact⁹ ē iſpotens ex alia cā
tūc aut illa cā fuit licita. ut ieiunū mo-
deratū ⁊ h̃mōi. ⁊ tūc nō peccat. aut il-
licita ⁊ tūc peccat. ⁊ p̃ctm̃ vxoris ſi in
fornicationē labit aliq̃ mō iputat⁹ ſibi
Et iō q̃tū pōt oꝝ date op̃a ut vxoz cō-
tineat. Idē Al. A. Idē i ſū. con. eo. ti.
q. 36. B

Vtz cōiugalī act⁹ ſit p̃ctm̃. R^o fm
Ray. Si cōiūgunt cā ſuſcipiēde plis n̄
h̃z culpā ſed potius meritū. de quo. i.
m̃rimoniū. p̃. §. 7. i. Cor. 7. Si nupſe-
rit virgo nō peccat. Gen. 8. Creſcite ⁊
multiplicamini &c. Si vero cōiūgūt
cā reddēdū debitū. adhuc nō ē p̃ctm̃. i.
Cor. 7. Vxoz vir debitū reddat. A. In
his g̃ duobz cāibz nō ē p̃ctm̃. qd̃ vez ē
ſi rectitudo iſtendiſ poſtea aliq̃ten⁹
nō mutet. h̃ ē q̃ i executiōē iſpius act⁹
nulla voluptatē delectatiōē teneat. S;

ut dicit Greg⁹. 33. q. 4. vir cū ppria. val
de difficile ē ut stās in igne nesciat ar
dere. pōt autē ctingē ex singlari dono
dei 7 nō aliū. Vñ 7 ibidem dicit Greg⁹.
Ipa licita admixcio cōiugij sine carnis
voluptate fieri nō pōt. iō a sacri loci i
gressu est abstinendū. B. Si vō cā re
mediū. ut ga otinē nō pnt. sic ē peccatū
veniale. Aug⁹. Incōtinētie malū est q
vir cognoscit vxorē etiā vltra necitātē
pcreādi filios. s. 7 ibi ē nuptiaz bonū
7 illud malū sit veniale ppter bonum
nuptiale. A. Aliq dixerūt B casu nul
lū ēē pctm. ut nōt glo. i. c. qcqd. 32. q.
2. 7 glo. Ray. in ti. d. mrimonio. §. sed
nūqd hēria. sup obo veniale. S. ut di
cit glo. Ray. ibidē. B expōsē ē dicitū
Aug⁹. 25. dis. §. criminis. ubi int alia
pcta venialia dicit. Quoties excepto fi
lioz desiderio vxorē suā cognouerit.
Et ibi sentit glo. dū oīc sup obo deside
rio. Supple 7 cā reddēdi debitū quasi
dicat. exceptis his duobz casibz in vsu
mrimonij sp peccat saltē venialitē 7 ita
ē oītas. ut nōt i sū. con. li. 4. ti. 2. q. 37
B. Et ē intelligendū B fm Tho. qn qs
ita ppter voluptatē diugi misceat q si
stat ista limites mrimonij. videlz q cū
alia hoc nō facēt. Inā tūc ē veniale. Se
cus si excedit fines mrimonij ita etiā
q si nō ēēt sua vxor facēt idē. tunc est
mortale. Inā adulter ē in suā vxorem.
amator ardētior. Ināhil. n. fedius ē q
vxorē amare q si adulterā. 32. q. 4. ori
go. A. Idē etiā dicit glo. Ray. in oco
§. sed nūqd. sup obo fedius. Et hoc ē
idubitable. qā sola itentio ad mōtale
ē mortale. Math. 5. Qui viderit mulie
rē zc. Ex q bñ inuestigāti apparebit q
facili⁹ ē religioso int reglarū viuētes
oīmodā castitatē seruare. q diugibz i
vsu mrimonij a mortali se custodite.

ga religiosus abest ab icētiuo luxurie.
7 dīpm hz multa 7 otinua remedia.
Cōiuges vō sūt secus libidinis ignē. 7
ad eā icētiua multa habēt. 7 ignis ac
census solet ardē q dēūq lignū appona
tur. 7 sic mēs cupidine accēsa nō solet
respicē qritatē psonē. 7 vtz liceat uel
nō adeo ut n sit tuta mī cū filio 7 siles
ut i. c. p. ex d coha. cle. 7 mu. Vñ 7 Eccl
19. oī. Vñ 7 mulieres apostatare faci
ūt etiā sapiētes. Et iō valde discretū 7
timoratū oīc ēē diugē. ut cū accēsus est
cupidine nō trāsgrediat ēminos mri
monij saltē itentioē. B. Q. si qs vxorē
ppter sanitatē corpālē cogiceret. n
excusat a pctō. qā qrit sanitatē p id qd
ad hoc nō ordinat. sicut q p sacm ba
ptismi tm corpālē sanitatē qrit. ut po
nit Tho. i. 4. dis. 32. i solutioē cuiusdā
argumēti. A. Idē i sū. con. eo. ti. 2. q.
37. et. 38. Addit etiā Ray. i oco. §. sed
nūqd. q usus mrimonij cā saturatē li
bidinis ē pctm mortale. Et ut oīc ibi
glo. eius. idē notauit Dugl. 32. q. 2. §.
his ita. Et hoc dicitū Dugl. refert glo.
Jo. i. c. qcqd. sup obo adulterio. ea. cā. 7
q. Et oīc Dugl. esse oīam int coitū cā
incōtinētie. 7 cā libidinis iplēde. qā i
p casu puenit hoc agēs a voluptate. 7
poti⁹ vlt sic peccare q fornicari. In 2°
cāu puenit voluptatē. 7 prouocat eam
manibz ul cogitatioē. ul vtēdo calidis
7 icētiuis ut plēries possit cū vxore coi
re. Alij tñ dicūt i hoc cāu ēē tm vēiale
ut oīc glo. in oco. c. qcqd. propf illud
apli. i. Cor. 7. ppter fornicationem
vnusqz suā vxorē hēat. 7 vnaqz suū
viz. S. pmi dicitū vī rōnabil⁹ qā coi
t⁹ int diuges solū ē i duobz cāibz licite
pmisus. videlz ppter filioz pcreationē.
7 debiti redditiōē cū debita hēestate
7 tps 7 loci 7 mōi. In 3° aut ē a mōtali

excusat⁹. videlz cū sit cā virāde forni-
catis oco. c. q. q. d. Restat q̄ in alijs
casibz stet sub phibitiōe fornicatiōis.
q̄ hz culpā mortālē. cū sit s̄ sextū p̄ce-
ptū decalogi. Exo. 20. 12. qn̄ regula ē
phibitiua. oē itelligit phibitū qd̄ nō
ē spālīt ocessū. ut i cle. exiui. d̄ verbo.
figl. Hoc etiā satis v̄r probati Tob. 6.
ubi āgel⁹ Raphael dixit ad Thobiam
filiū Tobie. Audi me. 7. oñdā tibi qui
sūt qbz pualē pōt demoniū. In eos qui
diugū ita suscipiūt. ut deum a se 7. sua
mēte excludāt. 7. sue libidini ita vacēt
sicut equ⁹ 7. mul⁹ i qbz nō ē itellectus
hz sup̄ eos prātem demoniū. h̄ ibi.
Eq⁹ 7. mul⁹ nō vtunt̄ coitu aliq̄ mō i.
nālī. ul̄ alias mōstruoso. s̄ ad ipm̄ nul-
lo sine rōnabili cū careant rōne s̄ libi-
dine dilabunt̄. Et sic q̄ ad hūc finē uel
susci piūt m̄rimoniū uel eo vtūt̄ oant̄
i prātem diaboli. etiā si nullā aliā i ho-
nestatē uel actualit̄ uel itentionaliter
exerceāt. Et ita icludūt in h̄ mortale.
12. ppter veniale nemo oaf̄ i prātem
diaboli. maxie usq̄ ad mortē sicut oaf̄
isti. ut i oco. c. 6. Tob. 12. Null⁹ est. n. ita
iustus q̄ careat veniali. Job. 5. Si dix-
imus q̄ pctm̄ nō hēm⁹ ipi nos sedu-
cimus. P̄dicet aut̄ v̄r obstare dictū
Augl. in glo. super p̄nci. c. 7. i. ad Cor.
ubi ait. Cōiugalīs ocutit⁹ generandi
grā nō hz culpā. Cōcupie oō satiande
s̄ tñ cū oinge hz culpā p̄t̄ thori fidē
veniale. S̄ ad h̄ oicendū q̄ ibi faciāde
ō itelligi. i. iplēde. qn̄ ab ea puenitur
ad exordinariā fornicationē vitandā.
qa m̄rimoniū p̄ filioz p̄creationē oaf̄
etiā i remediū ifirmitatē ad illicitos cō-
cubitus euitādos. 32. q. 2. q. q. d. 12. nō
aut̄ ad iplēmentū voluptatē. Vñ. 32. q.
4. c. liberoz. oic̄ Hiero⁹. Liberoz ut oi-
ximus i m̄rimoniū opa concessa sunt

voluptates aut̄ q̄ d̄ meretriciū capiunt̄
āplexibz i vxore oānate sūt. Constat
aut̄ q̄ amplex⁹ i meretricibz sūt cā im-
plēde voluptatis. 7. h̄ oānat̄ cū vxore
Glo. tñ ibi oic̄. In vxore oānate sūt. i.
puniēde ppter veniale. S̄ h̄ glo. extō
quet lram̄ qd̄ fieri regularit̄ nō o3. ff.
d̄ le. 3. 1. nō alit̄. nec fūdat̄ sup̄ aliq̄ au-
stozitate. Item nō obstat illud apli qd̄
allegat̄ a glo. i oco. c. q. q. d. videlz. P̄o-
pter fornicationē zc̄. ut s̄. qa fm̄ glo.
ibi. vxor o3 accipi a nolēte castitatem
seruare. ppter fornicationē nō saturan-
oā sed vitandam. B

¶ Vtz vir teneat reddē debitū vxori
nō pctēti. R^o fm̄ Tho. ubi s̄. Dicendū
q̄ vir nō solū tenet̄ red dē qn̄ vxor ex-
p̄sse pctit. s̄ etiam qn̄ p̄ signa s̄ apparet
12. tñ idē iudiciū ē d̄ pctitiōe viri. qa
mulieres magl solēt verecūdari d̄ pcti-
tiōe debiti q̄ viri. Idē p̄e. 7. Al. A
Idē i sū. con. lib. 4. ti. 2. q. 40. B

¶ Vtz vir debeat vxore auertē ne pe-
tat. R^o fm̄ Tho. i 4. ois. 22. Dicendū
q̄ nō o3 h̄ facē nisi ppter aliquā rōna-
bilē cām. 7. tñ etiā nō o3 cū magna i-
stātia auerti ppter picula que possent
iminere. A. Con. Al. ut i sū. con. eo. ti.
q. 41. B

¶ Vtz peccēt diuges exigēdo uel red-
dendo debitū i solēnitatibz 7. ieiunijs.
R^o fm̄ Ray. Exactus o3 reddere nisi
caute 7. sine piculo posset differre. Exi-
gere tñ nō o3 i p̄dictis t̄pibz. i. Cor. 7.
12. nolite fraudare iuicē nisi forte ex cō-
sensu ad tēp⁹ ut vacetis orōni. 12. ppter
oies p̄cessionis 7. ieiunij ouenire non
debet̄. qa etiā a licitis abstinentum ē
ut facilius ipeccari possit quod postu-
latur. 32. q. 4. xp̄iano. Idem oicitur d̄
t̄pibz festiuis. 3. q. 4. quotienscūq̄.
A. Idē etiā d̄ t̄pe aduētus. Vñ Amb^o

i sermoe de aduētu. 7. 33. q. 4. frēs. oīc
fratres nō solū debet ab oī imūdicia
abstinē. sed etiā ab vxoribz pprijs stu
diosissime cōtineatis. Null⁹ oīo vxori
sue iungatur. Idē vī dī libz tpibz vi
delz ad deuotionē seu ad penitētiā de
putatis. i qbz piter phibet solemnitas
nuptiaz. sicut i aduētu. videlz a septu
agesima usq; ad octauā pasce. 7. p tres
dies añ ascēsiōe usq; ad octauā pend.
33. q. 4. nō o3. 7. ex dī ferijs. capellanus.
Et aliq dicit his tpibz vsū mīmonij
nō eē phibitū. Idē itelligi nisi put in
silibz tpibz pferri cū de tpe aduent⁹ 7
pcessiōis qd ē añ ascēsiōe sit pricula
riter expfū. ocō. c. frēs. 7. c. xpiano. B
Itaq; qui reddit illis tpibz non peccat
s q exigūt aliq infirmitate puta ocupia
ouctus sine cōtēptu tpis seu eccliaſti
ce exhortationis. venialit tñ peccat.
Con. Tho. A. s. vltimū dictū vī fuis
se non Ray. sed pē. cū quo concordat
Tho. 7. glo. Ray. ut in sū. con. eo. ti. q.
42. ubi etiā idē dī fm Dugl. addentē
q q cā satiāde libidis petit debitū sp
peccat mortalit. sed plus in istis diebz
de qbz pxiē dictū ē. Et ut ex pdictis
pōt patē scdm oēs his tpibz nō excusa
tur vsus mīmonij a mortali qñ fiēt i
cōtēptu tpis seu eccliaſtice ordiatiōis
Cōtemnē aut vī qd si pōt sine magna
difficultate abstinē 7 excigit seu libent
reddat. Idā nihil aliud vī eē cōtēptus
q; nō curate agere qd o3. Vñ Math. 6.
dī. Aut vnū sustinebit 7 altez cōtēnet
Sup q Augl. ut 7 ibi refert Tho. Idū
lius fere dīcā pōt odisse deū. Contēnit
aut. i. n. timer eū. oū qsi dīei⁹ bonitate
secut⁹ ē. Itē ad Ro. 2. An diuitias bo
nitat ei⁹ 7 patiētie 7 lōganimitat cōtē
nis! Sup q glo. mēgr sniaz. Idic aut cō
tēnit q n sic vti⁹ ad pñiam. Et Vñido?

i li. 2. de sūmo bono. Voluntatē qppe
pprij dñi nolle scire. qd ē aliud q; vel
le deū supbiēdo contēnere! Et multo
plus ē nolle facē cū sit facē finis sciēdi
7 i faciēdo cōsistat oīs salutis effectus
Math. 7. Idē qd vī excusati sū his tē
poribz exigat seu libent reddat cā. plis.
Vñ Amb⁹ sup pñā ad Cor. 7. 33. q. 4.
si cā. oīc. Si cā pteādoz filioz ouciē
vxor nō multū tēp⁹ cōcessū vī ad ipm
vsū. qā 7 dies festi 7 dies pcessiōis. 7
ipā rō cōceptus 7 pt⁹ iuxta legē cessare
vsū carnīs his debē tēporibz demon
stratur. B

¶ Vñ licet debitū reddē i loco sacro.
R. fm Tho. 7. pē. ubi s. Licet debitū
sit reddēdū oī tpe. nō tñ sile ē de loco
qā locus pollui pōt ita ut idigeat recō
ciliatione. nō aut tēpus. Itē qā debitū
reddendū ē salua sp debita honestate
q i talibz excigit. Vñ etiā nō o3 q statū i
publico reddat debitū. A. Idē in sū.
con. eo. ti. z. q. 43. ubi etiā dī fm Al.
q si alius loc⁹ hñ pōt. nō tene⁹ reddē
i loco sacro. Si nō pōt ali⁹ loc⁹ haberi
tūc reddat cū dolore cordis. 7 etiam si
exigat cū planctu non credo q peccet
mortalit. Con. glo. Ray. 7 addit. q si
alius loc⁹ haberi pōt peccat mortalit q
i loco sacro debitū reddit. Dictū etiā
Tho. 7. pē. veri⁹ ē. qā fat vī ridiculū 7
absonū q i loco dīno cultui deputato
liceat aliq casu tale qd agē. Quis. n. s.
auderet i camera uel auditorio magni
regis? Quāto min⁹ debēt audē i pala
tio 7 auditorio regis celestis? Orato
riū. n. s. debet esse qd dicitur ut ibi nil
aliud gerat nisi qd diuinis laudibz cō
ueniat. 42. dīf. oratoriū. Et id ppter
reuerentiā talis loci nullū negociū se
culare qstūcūq; paruū 7 honestū i eo
geri debet. Vñde 7 Math. xi. dī q dñs

nō sinebat ut q̄sq̄ trāfferet vas p̄ tē-
plū. Si ḡ talia honesta i se fieri i tēplo
nō debet. quāto min⁹ illa ihonesta 7
q̄ sūme derogāt dīne reuerētie. 7 iho-
nestāt imo violāt locū. q̄a i ecclīa pol-
luta sanguīe uel semine dīne laudis oꝝ
gana sui p̄dunt. ex dīse. eccle. uel al.
c. fi. 7 dīsen. exco. is q. li. 6. p̄pterea ut
dī i. c. decet. de i mu. eccle. eo. li. q̄cūq̄
dīnū officiū p̄nt turbare uel oclos dī-
uīne maiestatis offendē ab his loc de-
bet eē p̄sus eēnea. ne ubi pctōz ē ve-
nia postulāda. ibi peccādī det occasio
uel dephēdant pctā omitteri. Quātum
etiā sit absōnū uel cogitare in tali loco
licē debitū coniugale reddere. p̄ q̄q̄ ex
eo q̄ q̄ alibi loco oꝝruo reddiderit d̄
ab ingressu ecclīe abstīnē. 33. q. 4. vir. B
¶ Utz liceat debitū reddē uel exigere
tpe p̄gnatiōis. R. fm̄ i se. Si pōt esse
sine piculo aborsus reddi d̄ 7 etiā pōt
sine mortali pctō exigi. quia vsus m̄i-
monij nō t̄m ē i officiū s̄ etiā in reme-
diū. Si vero eēt piculū nec debet exigi
nec reddi. q̄a i m̄i monio p̄ncipaliōz
ē istitutio i officiū q̄ i remediū. Con.
xv. A. Idē i sū. con. li. 4. ti. z. q. 44.
Et ita q̄n nō iminet piculū. nō exigē
tali tpe ē cōsilij. Et ita intelligat. c. si cā
33. q. 4. 7 q̄ dībi dīc glo. S; t̄n omissio
h̄ cōsilij nō v̄ sine pctō veniali. cū vx-
ore iā gūida debitū peti nō possit nisi
rōne icontinētie. q̄ saltē icludit pctm̄
veniale. dīf. 25. §. alias aut. p̄fertī cū
illo tpe etiā cā plus ihibeat vsus m̄i-
monij. ocō. c. si cā. 7 32. q. 4. origo. B
S; utz liceat p̄ p̄u an p̄nificatiōē.
vide. i. purificatio post partū. A. Ibi
nō videt̄ plene de h̄ dīcī. s̄ ibi erit hoc
tangendum. B

¶ Utz liceat debitū reddē uel exigere
tēpore mēstruoz. R. fm̄ Tho. i 4. dīf.

32. flux⁹ mēstruoz pōt eē i nāl q̄n est
iordinat⁹ 7 q̄si cōtinu⁹. 7 in tali cāu n̄
ē phibitū petē. aliq̄n oporteret q̄ vir
q̄si p̄petuo abstineret. S; q̄n ē nāl p̄-
hibitū ē mulieri petere. Si aut̄ vir pe-
tat dīstīguendū ē. q̄a si petit sciēt d̄
eū auertē p̄cib⁹ 7 monitis nō t̄n ita ef-
ficat̄ q̄ ex h̄ possit ei eē occasio iciden-
di i alias dānabiles corruptelas. Si v̄o
ignorant̄ petat. tūc mulier pōt aliquā
occasione p̄tendere uel i firmitatē alle-
gate ne vir debitū petat. Si t̄n nō desī-
stat d̄ mulier debitū reddere petenti.
Passionē aut̄ suā nō sp̄ eēt utū viro i di-
care. ne ex h̄ abhominatiōē accipiat.
nisi forte vxor d̄ viti p̄udētia p̄sumat
A. Ad itelligētiā p̄dictoz sciēdū fm̄
Mico. d̄ L yra super. is. Leuid. q̄ men-
struū ē q̄dā sanguis flux⁹ quē mulie-
res a tpe q̄ sūt idonee ad generādum
usq̄ ad tēpus sterilitatē solēt quolibet
mēse pati. nisi i firmitas h̄ i p̄diter. Et
de phibitione talis t̄pis h̄ Leuid. 20.
ubi dīr. Qui coierit cū muliere i fluxu
mēstruo. 7 reuelauerit turpitudinem
ei⁹. i p̄aq̄ apueit fontē sanguis sui i n̄-
ficient̄ abo d̄ medio p̄li sui. Et h̄ loq̄
Aug⁹. 5. dīf. ad eius. De h̄ q̄q̄ dīr i sū.
con. eo. ti. q. 46. fm̄ i se. sic. Circa hāc
mām diuersi diuersa dicūt. Quidā. n.
dicūt q̄ exigere ē i volūtate coniug. sed
reddē de necessitate iuri. P̄mū itendit
Moyses. phibē tpe mēstruoz. Leuid.
20. s̄ n̄ secūdū. Alij dicūt q̄ aut petēti
iminet piculū p̄sūptū. p̄babilī d̄ forni-
catōe aut n̄. Si sic. d̄ reddi. Si n̄. reddi
nō d̄. q̄a p̄ceptū morale ē 7 nō cerimo-
niale seu figurale. Alij dicūt q̄ aut pas-
sio ē nāl. s̄. deimīato tpe d̄tīgēs. 7 tūc n̄
licet exigē uel reddē. Et q̄cūq̄ sciēt exi-
git uel reddidit volūtate peccat mōtalit̄
q̄a tūc accipi p̄nt 7 accipi cōsueuerūt fer⁹

oānati lepsi. hui' mōi. Aut passio est
inālis. 7 tūc saltē licet reddē. qā tūc nō
pnt fer' accipi. S; i his opionib; pma
secutior ē 7 coior. Se. Glo. do Ray. in
ti. d mrimonio. S. s nūqd peccat vxo-
res. sup obo abstinendū. oic. De tpe
mēstruoz nōt Hugl. 5. ois. ad er'. q. tā
mulier q; vir q exigit debitū sciēt tpe
mēstruoz peccat mortalit'. qā pceptū
d nō coeūdo tēpore illo morale ē sicut
oicūt etiā hodie multi theologi. 7 vī
expse hī ex glo. Jerō. sup Eccl. 18.
7 ex glo. sup Leuit. 15. 18. et 20. Dicit
etiā Hugl. q q reddit exact' debitū h
tpe nō peccat. pōt tñ negare sine pctō
nisi viderit exigēti fornicatiōis piculū
iminē. Dicit etiā q mulier tenet reue-
lare mēstruū viro suo si exigit ab ea
debitū. 7 etiā si nō exigit. ne forte ad
exactionē ipsi mulieris reddat ei nil
sciens d mēstruo. Hoc puto itelligēdū
qñ nō timet de scādalo fm Tho. ubi s.
Segt i glo. Alij oicūt q exigit in mē-
struo debitū etiā sciēt nō ē pctm mō-
tale int. coniuges. s; tñ veniale. p;ia tñ
opio videt vior 7 magis consonat aucto-
ritatib; scōz. In talib; etiā i foro pñā-
li nō ē pcpitāda snia. nec deneganda
absolutio si nolit coniug' tpe mēstruo
tū abstinē. s; via tutior ē cōsulēda. 7 ter-
ror iūctiēdus ex piclo. glo. Saluo me-
liori iudicio int oēs pdictas opiones
illa vī verior q oic q qñ h passio ē nāl'
tā petitio q; redditio phibet'. qā ut s.
p; pceptū sup hac phibitiōe morale ē
iā oīs moralitas indicat vsū mrimo-
niū illo tpe cessare debē qñ filij pnt 7
solēt morbofi uel lepsi gnāri. Et cū sit
morale obrinet etiā hodie sicut 7 cetera
moralia fm oēs theologos. Ideo peti-
tio 7 redditio phibita vī Leuit. 20.
ubi d; q ambo coeuntū tpe mēstrui

inificiāt. Itē si phibet petitio. cōsequēt
ad reddendū alter nō obligat. 7 cū nō
obliget. reddēdo vī cōsentire pctō pe-
tentis. 7 sic in eadē se culpa ligare. ad
Ro. p. De eo aut. q d glo. tāgit qd agē-
oū cōfessori sup casu sic dubio. latius oī-
ctū ē s. cōfessor 2. s. 5. i additiōe. B
¶ Utz vir cōgscēs vxorē suam alit' q;
mō nālī peccet mōtalit'. R. fm Tho. i
4. ois. 31. expōne līe. Vīsus coniug' cōtra
nām ē duplex. uel qñ debitū vas pter
mittit. uel debitū mod' a nā statut' q;
tū ad sitū. Et i p qdē sp ē pctm morta-
le. qā ples seq nō pōt. 7 sic tōlīe nature
itēntio frustrat'. S; i 2. nō sp est pctm
mortale ut qdā oicūt. s; qñq; pōt eē si-
gnū mortal' occupie. i q quāto magis a
nālī dispōne recedit' tāto ē gūius. Qñ-
q; etiā pōt sine pctō eē ut cū ois pō cor-
poris aliū modū non patit'. 7 eodē mō
excusat' fm xv. ppter egritudinē ul' p-
pter piculū suffocādī fetū i vtero aut
aliā cām cōnābile. A. Et oic idē xv.
i loco de q. i. q his casib; vir nō peccat
mortalit'. l; tuti' eēt q; hēret eā ut foro-
rē i h' mōi casib; q; sic eā cōgsceret. Et
ad pdicti casus maiorē itelligentiā sci-
endū q; Al. i 4. ois. 31. 7 i sū. con. eo. ti.
q. 47. ait. Vī dicendū q; nihil eoz que
facit marit' cū vxore seruato vase debi-
to scdm se ē pctm mortale. s; pōt eē si-
gnū mortalis occupicētie. qñ .s. nō suf-
ficite eis mod' que nā dētermiat. Vt aut
h meli' itelligat' q; s. sit mod' nālī. 7
qs plus ul' min' ab illo mō nālī deuier
iā q; debet' mod' que nā docet ē. ut
mulier iaceat i dorso. vir aut in ventre
icubat ei. Et sic facili' cōcipiūt mulie-
res. nisi paccis īpediat'. Mīoz aut de-
uiatio ab illo ē lateral' occubit'. 7 maior
sedētis. 7 adhuc maior stātū. 7 hoz
maxim' q; ē retro more iumentorum.

Et iō qdā hūc modū vltimū dixerunt
eē pctm mortale qd mibi n̄ placet. Ex
p̄dicō tria notāda sūt. Primū ē q agēs
cū vxore ex vas nāle. Idubitant sp̄ pec
cat mortalit̄ fm oēs 7 ē gūissimū mor
tale. Vñ. 22. q. 7. adulteri. dicit Aug.
Vñ. q ē 3 nām exēcrabilis fit ī mete
trice. s̄ exēcrabilis ī vxore. Ibi etiā dicit
q vñs 3 nām gūior ē ictu materno
Secundū ē q nihil eoz q facit marit
cū vxore seruato vase debito scdm se ē
pctm mortale. Et ex h̄ oco occasione
capiūt lasciui ī honesta plurima q̄ si li
ceret pagēdi. tñ ut p̄ ex p̄dictis nō af
firmat h̄ Tho. sed dicit ī isto cāu. nō sp̄
ē pctm mortale ut qdā dicūt. q̄ si dicat
hoc nō audeo dicere ego. p̄d̄ tñ h̄ di
ctū ī certo casu saluari de q statū. ī. Ter
tiū ē q mod⁹ īnālis l̄ vase pprio. p̄t
eē signū mortalis occupie. Sic ḡ qñq; ē
signū mortāl. qñq; venialis. Signū ve
nialis ē qñ subest aliq cā excusans sed
nō sufficiens. ut qā forte sine piculo nō
p̄t aliter agē cū vxore. 7 h̄ ipm agit
p̄pter īcontinentiā seu vitandā exordi
nariā fornicationē. q casu nō deest sal
tē veniale. 25. ois. §. al̄ aut. 7 tāto gūi⁹
quāto plus discedit a mō nāli. l̄ excu
set a mortali p̄pter subsistentē cām.
Signū aut mortāl vñ qñ nulla tōnabi
li subsistēte cā. solū cā voluptat agit.
Et tāto ē mai⁹ signū 7 pctm quāto est
minus nālis. Et h̄ vñ sentire glo. Ray
ī ti. de m̄rimonio. §. s̄ nūqd̄ hec tria.
sup̄ obo fedius. ubi ait. Nūqd̄ peccat
mortalit̄ vir si coḡscat vxorē nō osue
to mō. oum tñ h̄ faciat ī vase nāli. Rē.
Credo sine piudicio. q si h̄ faciat cā so
lius voluptat āpius sic q̄rēde peccat
mortaliter. Si vñ subsisteret iusta cā
sic egēdi 7 scient̄ extra semē nō effun
dit nō peccaret mortalit̄. l̄ tūti⁹ esset ī

his casib⁹ ut dictū ē eā tenē ut forozē.
subdēs. 1120 ē 3. 22. q. 7. adulteri. qā
qd̄ ibi vñ itelligit̄ d̄ alijs 3 nām coḡscē
tibus vxores aut exordinarie polluen
tib⁹ aut cā libidinis saturade. 7 sine cā
hoc facientibus. B

Utrū vir teneat reddē debitū vxori
quā accusat d̄ adultio lite p̄dēte. Rē.
fm Ray. Aut ē notoriū illā eē adulte
rā. aut nō. In p̄ casu nec reddē nec exi
gere o3. aliter mortalit̄ peccat. nisi for
te ipsa velit abstīnē a pctō adulteri. 7
pniam agere. tūc. n. ip̄e p̄t ea sibi recō
ciliare. 22. q. i. c. p̄. Et ex seq̄ntib⁹ cāis.
ex de diuoz. significasti. 7 ex de adul. si
vir. A. De isto peccato dicit̄. ī. §. 13. B
In 2º casu. s. cū nō ē notoriū o3 p̄tēti
reddē. Sed fm Tho. ī 4º ois. 35. vir q̄
cito sibi cōstat d̄ fornicatiōe vxor. nō
teneat debitū reddē. al̄ nō solū icurrēt
irregularitatē bigamie. s̄ etiā genera
ret sibi piudiciū accusandi. Et h̄ snia
vetior vñ. A. p̄d̄ 7 pmū dictū itelli
gi qñ vir cōpelleret a iudice adulterio
nōdū p̄bato. qā o3 obedire ex q̄ p̄t si
ne detrimento salutis agē. 21. q. 3. c. p̄.
Nisi forte velit adulteriū ī continenti
seu ītra paucos dies p̄bare. ar. c. solet.
de sen. exco. li. 6º. B. Verūt̄n in h̄ casu
vxorē oimittē sine iudicio ecclie non
p̄t. imo etiā si debitū reddat. opulsi
auctoritate ecclie l̄ irregularitatē icur
rat nō sibi generat piudiciū accusandi
Et de hac mā habes. ī. m̄rimoniū 8º.
§. 9º.

Vir p̄pter fornicationē vxoris non
solū nō teneat ei debitū reddē. s̄ etiam
p̄t eā oimittē. nisi ī septē casib⁹ quos
habes. ī. m̄rimoniū 8º. §. xº.

Sed nūqd̄ peccat vir mortalit̄ exi
gendo debitū ab vxore pmanēte ī ad
ulterio. Rē. fm q̄ nōt̄ Idugl. 22. q. i. si

qs vxorē. Si alter coniū sciēt exigit
 debitū a reliq pmanēte ī adulterio siue
 occulto siue manifesto peccat mortalit
 qa facit dōstitutionē ecclesie. A. Et
 de adul. si vir. Et predicta notat glo.
 Ray. ī ti. de mīmonio. §. Itē pone q
 vir. sup vbo si vir. Et addit. Etia pec
 cat reddēdo si celebratū ē diuortii iu
 dicio ecclie. aut si publice morat ī ad
 ulterio. Si neutz istoz sit. nō peccat
 reddēdo. qa ad h tenet. Si aut ppter icō
 tinentiā 7 fragilitatē carnis exigit de
 bitū peccat mortalit. qa facit dōstitu
 tionē ecclie. min⁹ tñ peccat cū adulteriū
 occultū ē. Alij dicūt q īpotētia otinē
 di a copula carnali excusat exigentē in
 h casu. qz sīnia ē benignior. l. forte nō
 verior glo. Et idē nō ī sū. con. l. 4. q. 1.
 z. q. 49. Aliq tñ nō īpabilit vidēt as
 ferē. q si abstinentia a reddēdo seu exi
 gēdo debitū nō corrigit adulterz. s po
 ti⁹ ad teriora puocat ul alit iutilit scā
 dala opat. q licite possit 7 reddi 7 exi
 gi. quia ordiatio ecclie facta est nō ad
 introducendū. s ad remouendum scan
 dala. 7 cessante cā cessat effectus. ex. de
 appel. cū cessante. Et intelligētia dcoz
 ex cāis ē assumēda dicēdi. ex. de vbo.
 sigl. intelligentia. Itē pōt peti debitū 7
 reddi si adulter seu adultera egerit peni
 tentiā. dco. c. si vir. d adul. Et i. c. si qs
 vxorē. 32. q. 1. d q vir abstineat a mī
 monio adultē. donec impleat satisfactio
 criminis. iō qa p⁹ satisfactio nē pñe nō
 meret vocari adultera. Et glo. sup vbo
 expleat dīc. ul saltē īchoet. Itā si volu
 erit eā sibi recōciliare etiā īsta tēp⁹ pe
 nitētie ab ea pōt exigē debitū. ex. d fur
 tis. ex lris. ex d eo q cognō. ofan. uxore
 sue. c. veniēs. Et ī dco. c. si vir d q vir
 nō d sepe recipere peccatricē. 32. l. c. quē
 admōdū. ex de iure iurā. d q vir pōt

oimittē uxori peccati nō solū septies.
 s etiā usq septuagies septies fm euan
 gelicā vitate Math. 18. Glo. ī dco. c. si
 vir. sup vbo sepe. dīc. Marit 7 sp pōt ei
 parcē si vult 7 eā recipere p⁹ pñiam fm
 euāgelicā veritatē. s ecclia nō intēdat
 pea. ex q aliquē ei peccit. ne videat
 ei dare peccādi lniaz. Et ad terrore dī
 etiā h i glo. 32. certe i. c. si vir. nō dicit
 de incessione ecclie. s d receptiōe viri
 Vñ satis vī posse dici q sp vir pōt reci
 pe eā p⁹ verā pñiam. 7 eo casu possit
 etiā pea ecclia intēdē. In sū nō vī
 nec auctoritas nec rō. 120. n. ppter hoc
 dat lnia peccandi. cū psupponat vera
 penitētia. Si. n. in h videt dāt lnia
 ad peccandū nec marito eā recipere lice
 ret. qa patron⁹ ēēt turpitudis. 32. q. 1.
 si crudel. Qñ aut sepe peccauit nō ita
 facili ē recipiēda. s vigilatē. ne forte
 nō sit vere penitēs. Et ita pōt intelligi
 dco. c. si vir. Rō aut ē. qa sepe peccans
 seu recidiuās psumit verā pñiam non
 hē. d pe. dī. 3. itrisoz. Itē glo. ī dco. c.
 si vir. sup vbo reus. dīc q nisi maritus
 denūciat adulterā ad pñiam mortalit
 peccat. z. q. 1. si peccauerit. 7 dīcō. c.
 quēadmonū. glo. s forte idē si vxor nō
 denūciat adulterz si pōt. qa vxor nō ad
 iparia iudicat. dco. c. si qs vxorē. B
 Quqd diuix. ppter adulteriū a se omīs
 sū statim pdit ius exigēdi debitū s h
 fm Ray. vī q sic. saltē q ad iudiciū aīe
 qa peccādo ī legē mīmon ij reddit se
 idignū. 7 iō nō d; petē nisi purgata cul
 pa. reddē tñ tenet exat⁹. A. Idē in
 sū. con. eo. ti. z. q. 50. ubi etiā dī. q l3
 adult īpo inre amittat ius petēdi debi
 tū. si tñ petit 7 adulteriū sit occultum
 d; sibi reddi. qa fm glo. Ray. vterq
 coniū duplex ius h3 ī reliq. s. ius exi
 gendi. 7 ius qd sibi exigēti debitum

h

reddat. Primū amittit fornicādo. sed
nō secundū. Sic 7 plat⁹ ius nō hz im-
pandi aliqd illicitū uel d q dubitat an
sit illicitū. subdit⁹ tñ d ei obedire i ou-
bio illicito. 7 h ius hz plat⁹ i eo. l. non
habeat ius ipandi. s peccat ipando i h
casu. z. q. i. qd culpa. glo. Hoc puto
verz nisi cā phibēs exactionē cernēt
vtrāq. pte. tñc. n. etiā si sit occultū red-
di nō d. ut i. c. i. q. sit iōi. ex de sen. exco.
Itē 7 qñ qs cogit iudicialit. al secus. s.
ga nō tenet reddē etiā si impedimentū
sit secretū. Et sic pōt itelligi qd dictū
ē s. s. 9. ad si. i. additiōe. B. Sic 7 te-
net q cognouit cōsanguineā vxoris. s
nūq. exigē pōt. ex de eo qui cog. ofan.
vxor. tramisse. A. Ibi or q q cognuit
suā puignā ex vxore p̄moria. 7 ducta
alia legitīa vxore cū p̄uigna publice
ad peccādū redijt. nō pōt debitū p̄tē
7 exact⁹ d. cū qñ cordis dolore reddē.
7 si p̄moria. secūda debet sic sine spe
diugij p̄petuo manere. B.

Qui contraxit cū aliq clādestine 7 po-
stea cū alia publice nūqd exact⁹ a pri-
ma tenet ad redditiōē debiti. Be. fm
x. Credo q nō tenet si ē i loco ubi cō-
suetū ē q an carnalē copulā adhibeat
bñdictio nuptial. A. Idē puto etiā si
nō sit cōsuetū. 7 reddi nō possit sine scā-
dalo. cū ab oī specie mali abstinendū
sit. i. ad Thesal. vlt. B. 7 sibi iputet il-
la q clādestine dixit 7 igessit se piculo.
Credo tñ q si secūda relicta trāseat ad
alias ptes cū p̄ma i quibz sine scādalo
possit adhiberi solēnitates debite. uel
si d solēnitatibz nō ē cōsuetudo possit
ei cohabitare. Et si sic fecerit licitū est
A. De h latius or i sū. con. li. 4. ti. z.
q. 63. ubi p. fm aliq q iste non tenet
recedē a secūda l. ei nō debeat debitū
reddē ut vadat cū p̄ma 7 sibi iputet q

clādestine dixit. qd puto itelligēdū qñ
a secūda nō pōt recedē sine scādalo si-
ue spe mali. ex d vita 7 hone. cle. cum
ab oī. 7 p̄tactū ē. Al bñ tenet recedē 7
posset hoc agē p̄pa auctoritate. ut i di-
cta. q. 63. fm glo. Ray. Et addit. Non
ē qd solet dici q vir nō d. omittere
vxorē sine iudicio ecclesie. Doc. n. itel-
ligendū ē qñ iter eos ē i impedimentum
aliud q sit ligatio m̄imoniij p̄cedētis
uel q sit votū solēne. p̄p̄t qd i pedime-
tū nō pōt cōmisceri cū ea sine pctō mor-
tali. In q tñ casu sicut nōuit Dugl. 35.
q. 6. multoz. 7 si p̄cepto eccleie nō tene-
tur obedire qñ ad reddēdū debitum
tñ i cohabitatiōe 7 nccioz exhibitiōe
tenet ei obedire. 7 sine ordie iud nō d.
h denegare uxori cui d facto se copula-
uit. Sec⁹ ubi qs dixit m̄imoniū cum
duabz de p̄nti successiue. ga cū eo ipso
q dixit cū p̄ma. teneat ei cohabitare 7
nccia exhibē. qñ ad hoc. nō potuit se
obligare secūde. vñ tenet redire ad p̄-
mā. iudicio tñ eccleie si h possit fieri. Si
aut nō possit ga forte v̄itas p̄bati non
pōt. credo sine piudicio q auctoritate
p̄pa hoc pōt facē. t̄mo tenet p̄sertim si
p̄ma nō fuit i culpa. ul si i grauerit ius
qd ē circa clādestina m̄imonia scdm
Dugl. Qui etiam dixit q cū aliq dixit
clādestine cum p̄ma. 7 postea manife-
ste cū secūda. p d obedire scie q ec-
clesie excoicāti. Si tñ pōt vtrāq. exhi-
bere. credo q secūda exhibē tenet q
ea q pōt facē sine pctō tenet ei facē ad
p̄ceptū eccleie. nec ea d. ei sine ordine
iudiciario d. negare. Et eodē mō credo
q si aliq p̄p̄fessionē legitīe factā in
monasterio exeat d facto 7 dhat m̄i-
moniū d facto i facie eccleie. si postea re-
uertat ad cor. pōt reuerti ad religione
auctoritate. p̄pa. 7 pot⁹ tenetur sequi

officiam d'p'fessioe facta ab eo i religioe
q' obz dire plato uel ecclie p'cipiēti ma
nere cū vxore. Idē credo i opposito ca
su. s. cū q's p' m'rimoniū legitie tractū
7 cōsumatū inuita vxore trāsīt ad mo
nasteriū 7 ibi facit p'fessionē. q'a i h' ca
su nō obstatē phibitioe plati aut excō
municatioe ecclie. auctoritate p'pa pōt
reuetri ad vxorē. 7 ad h' tenet. nisi ab
vxore cōtinētiā p'fite pōssit l'niām re
manēdi i religioe ipe'trare. aut nisi i'pa
fuerit fornicata q' p'textu fornicatiois
pōssit eā repellē. i q' casu poterit ibi ma
nere ea inuita. h' oia glo. B. De hac
mā vide plura. i. m'rimoniū 7 p' totū.
De debito reddēdo lepro. vide. i. lep
sus. §. p. et z.

Decanus. De offi.
cio decani
vide s. archidiaconus.

Decime p' coit. De.
cima est
ps oiu' bonoz iuste acq'sitoz
deo debita. ex eo. tua nob. A. Hui' p'd
q'ta ē sicut vba sonāt. s. decia fm Ray.
7 Hosti. ut i sū. con. li. p. ti. i. §. q. i. B.
Decimaz q'dā sūt p'sonales. 7 q'dā
sūt p'diales. p'sonales sūt q' debēt ex
negociatioe. uel artificio. seu scia. mili
tia aut venatioe 7 h' p'deciales vō sūt
q' proueniūt ex ipis p'diis. ut ex eo. ad
aplice. 7 c. pastoralis. 7 ex de prochijs
c. vld. §. de qbusdā dubiū v' utz sint
p'diales uel p'sonales. ut d'agnis 7 alijs
feti' b' aīaliū q' i pascuis sūt. Et pōt dici
q' sint mixte cū p'tiz a p'diis veniāt vñ
viuūt aīalia. ar. ex eo. c. cōmissum. 7 sic
sūt p'diales. p'ti vō pueniāt a p'sonis. i.
a custodia p'sonaz. 7 sic vidēt p'sona
les. A. Idē fuerunt dca Hosti. h' q' ad
ultimū mēbz diuersi diuersa dixerint
ut i sū. con. eo. ti. q. z. B.

Utz d' decimis deduci possint expē
se. R. p'deciales decime dari debēt i di
stincte nō deductis expēsis. nec etiā ill
q' sūt p'fructu ibi colligēdis. ex eo. cum
hoies. A. Vñ nec semē deducendū ē
fm Goff. 7 Hosti. ut i sū. con. li. p. ti.
i. §. q. z. B. De p'sonalibz vō distin
guendū ē. q'a si surgūt ex rebo iā decia
tis deducūt expēse. aliē nō. ex eo. pasto
ralis. De lucro aut aduocatiois fm x.
nō debēt expēse deduci. A. sicut q' lo
cat opas suas nō deducit expēsas. ut in
ocā. q. z. ubi h' oia notant. B.

Quā debēt decie dari? R. p'deciales
debēt dari statim q'n fructu p'cipiunt 7
aī q' sepe'tur i de census ul' tributū uel
h'mōi. Et si p' facta fuerit tal' se'patio
nihilomin' decima integ' oāda ē. A.
q'a sicut rustic' tenet decimare q'd sibi
remanet. ita dñs h' q'd de aceto i decima
to accepit. ut i dca. q. z. B. Ex eo.
tua nob. 7 c. cū nō sūt p'deciales aut
pnt dari i fine āni. ar. ex d' pig. ex l'ris.
A. In isto. c. nihil d' de h'. §. i dca. q.
z. nō. fm Ray. q' p'sonales pnt dari i
fine āni. ut sic maior vtilitas pueniat
ecclie. q' si p' minutias soluerēt. ar. dci
c. ex l'ris. Idē dicit Hosti. 7 addit. Verū
si aī annū velit q's soluē non video q'
pōssit refutari. q'a hoc iure nō ē exp'ssū
Con. Inno. ut ibi. Vñ posse dici q' scā
lucro statim q's soluē teneat. Nam scdm
Tho. scda scde. q. 87. arti. p. q'd sine tē
poris determinatioe debet nisi statim
soluat obligat ad p'ctm. p'osset etiā so
lutio retardari inq'tū d'ernat vtilita
tē ecclie. ut dicit dci doctores. B.

Utz optia debeāt dari pro decimis
R. Agnos pullos vitulos 7 h'mōi nō
tenet q's dare optimos nec detiores si
mediocres uel sicut trāsēūt sub virga
pastoris. A. De h' sic d' Leuid. vld.

h z

Oīu; decimaz bouis 7 ouis 7 capre q̄
sub pastorē dga trāseunt. q̄qd decimū
venerit s̄ificabit dño. B. Indignū ē
n. oare deo q̄d dedignat hō. oīf. 49. c.
vlt. i. 6. q. 6. oēs decime. A. Idē i sū.
con. li. p. ti. is. q. 23. fm Inno. Dostī.
7 Goff. B

Utz debeāt solui i vinea uel p̄dio.
an debeāt deportari ad eccliam. R. fm
Dostī. p̄dōt dici q̄ i b̄ debet seruari cō-
suetudo. ex sepul. certificari. A.
Idē i sū. con. eo. ti. q. 24. ubi etiā dī. q.
exp̄se p̄ colligēdis fructib; n̄ deducūt
fm Dostī. s̄ si sup̄ p̄dictis nō appareat
cōsuetudo puto q̄ decime debeāt porta-
ri ad eccliam. ga q̄n ē sp̄alis 7 cert⁹ cre-
ditor regularit⁹ oza debitoze regri ut ei
debitū p̄soluat. fm Tho. scda scde. q. 33.
arti. 2. ad fi. B

Utz oare decimas sit p̄ceptū. R. fm
Tho. scda scde. q. 87. Decime i veteri
lege debebāt ad sustentationē mīstroz
dei. Malach. 3. Inferte oēm decimatio-
nē i horreū meū ut sit cibo i domo mea
Vñ p̄ceptū de solutiōe decimaz p̄tī q̄
dem erat morale inductū rōne nat̄ali.
p̄tī aut iudiciale ex oīna iñstitutiōe ro-
bur hñs. Rō aut n̄alis oīdat ut his q̄
oīno cultui ministrant ipse p̄p̄s necēa
mīstraret. i. Cor. 9. Quis militat suis
stipēdijs onq̄. Determinatio aut certe
p̄us iñtroducā ē ex iñstitutiōe oīna. ga
trib; leuitica oīnis mīsterijs mācipa-
ta possēsiōes nō hēbat. 7 sic erat iudi-
ciale p̄tinens ad eq̄litate iñf hoies fm
cōditiōes illi⁹ p̄p̄i cōseruandā. s̄ 7 oue-
niebat cū cerimōialib; q̄tū ad aliquā
significationē. A. Sicut 7 oīa antiq̄ le-
gis facta fm illud. i. ad Cor. x. Oīa in
figura cōtgebāt illis. Qui. n. decimā
oat q̄ ē p̄dictiōis signū eo q̄ denarius
ē numer⁹ p̄fect⁹ q̄ si p̄m⁹ limes nume-

roz ultra quē numeri nō p̄cedūt. s̄ re-
uertunt ab vno nouē p̄tib; reseruatīs
p̄testat q̄ si in q̄dā siḡ ad se p̄tinē ipse-
ctiōne. p̄fectionē vō q̄ erat futura per
xpm eē expectandā a deo fm Tho. i. di-
cta. q. 87. arti. p̄. ubi ponūt etiā oīa q̄
i b̄. s̄. cōtinēt. B. Est aut oīa iñf certi-
monialia 7 iudicialia p̄cepta. ga certi-
monialia illicitū ē obseruare tpe legis
noue. Judicialia vō 7 si nō obligāt tpe
grē. tñ possūt obseruari sine pctō 7 ad
eoz obseruantia alig obligant si statu-
ant auctoritate eoz q̄z ē leges condē.
sicut si nūc aliq̄s p̄nceps statuēt ut q̄
futat⁹ fuerit ouē reddat q̄tuor oues.
ut legūt Exo. 22. eius subditi tenerēt
obseruare. ita etiā determinatio decie
p̄tī ē iñstituta auctōitate ecclie tpe noue
legi. ut. s. nō min⁹ p̄p̄s noue legi mīst̄i
nouī testī exhibeat. q̄ p̄p̄s veteri legi
mīst̄i veteri testī. cū tñ p̄p̄s noue legi
ad maiora obliget. fm illud Math. 5.
Nisi habūdauēit iusticiā v̄ra zc. 7 etiā
ministri noui testamēti maiorē sūt di-
gnitatis q̄ mīstri veteri. ut pbat ap̄ls
i. Cor. 3. Sic ḡ ad solutionē decimarū
hoies tenent p̄tī q̄dē ex iure n̄ali. p̄tī
ex iñstitutiōe ecclie. q̄ tñ p̄satis oppor-
tunitatib; tēpōz 7 p̄sonaz possēt aliā
p̄tē determinare. A. Dec Tho. i. dicto
arti. p̄. ubi etiā oīc q̄ p̄ceptū d̄ solutio-
ne decimaz in q̄tū ē morale oat a dño
Math. x. Ibi. Dign⁹ ē. n. oparius cibo
suo zc. Et ab ap̄lo. i. Cor. 9. B

De solutiōe decimis cōfessores reli-
giosi tenēt facē cōsciā cōfētībz. Q̄ si
sciētē obmiserūt suspēsi sūt ab officio
p̄dicatiōis donec faciāt si cōmode p̄nt
7 si iterū p̄dicāt sūt excoīcati. A. Hoc
ē vez si ab eccliaz rectorib; uel eoz lo-
ca tenētib; fuerit regliti oīcti cōfesso-
res ad hāc cōsciā faciēdam. al non

subiiciunt huic pene. ut colligitur ex tex.
cle. cupientes. i. allato. 7 nōr i directo.
ria. li. 3. ti. 2. §. 266. 7 ti. 6. §. 30. B.
Illi autem religiosi qui dicunt aliqua
ut a solutione decimarū retrahant au-
dientes excoīcati sunt ipso facto. A.
Siue hī dicāt i p̄dicatōibz siue alibi ut
retrahāt a solutiōe decimarū ecclesijs
debitaz. ut i oīa. cle. cupientes. B.
Itē p̄ceptū gūissimū fit p̄dicatōibz q
i p̄ma oīa q̄dragēsimē. 7 q̄rta. 7 vl-
tima. 7 i festis ascēsiōis oīi. p̄theco-
stes. natiuitatē s̄ci Joh. baptiste. assū-
ptionis. 7 natiuitatē b̄tē Marie. audiē-
tes i formēt si fuerit req̄siti q̄ decimas
soluāt. S; p̄dcā nō extēdūt ad religio-
sos q̄ decimas p̄cipiūt. A. Ipi. n. n̄ icur-
rūt dictas penas. q̄a soli nō p̄cipiētes
solēt i p̄dicatōis deliquē. fm glo. i. tex. d̄
q̄ statī sup verbo p̄cipientū. B. Dec
oīa in cle. cupientes. de penis.

¶ Utz i decimis excuset cōsuetudo de
nō soluēdo. & fm Ray. 7 Hosti. Deci-
me p̄sonales nō oīno iure sicut p̄dia-
les. s; p̄cepto hoīs debētur. i. 2a 7 Leuid
vlt. t̄m d̄ p̄dialibz fit mētio. Cōsuetu-
do aut ius hōīanuz tollit. uel i toto si ē
gnālis. uel i p̄te si ē p̄ricularis. oīf. i. z.
cōsuetudo. vñ vñ q̄ cōsuetudo 3ia a
culpa liberet nō soluētes illas. i. 2a ne-
cessario ille decime soluēde sūt q̄ debēt
ex lege oīna ul loci cōsuetudie approba-
ta. s. p̄diales. ex eo. i. aliq̄bz. A. In h
c. nō fit aliq̄ mētio de p̄sonalibz ul p̄di-
alibz. s; solū q̄ ille decime sūt nēcio sol-
uēde q̄ debēt ex lege oīna uel loci con-
suetudine approbata. Cū p̄dcīs tñ q̄
cōsuetudo excuset i p̄sōalibz. cū Ray. 7
Hosti. con. Goff. 7 glo. Ray. ut in sū.
con. li. p̄. ti. 15. q. 41. B. Sani⁹ cōsiliū
eēt soluē etia p̄sonales ul sibi remitti
facē. A. Doc fuit dictū Ray. q̄ ut p̄

i oīa. q. 41. p⁹ p̄dcā subiūxit. Doc tñ
diffinire nō audeo. s. q̄ cōsuetudo ex-
cuset nō soluētes decimas p̄sonales.
Sanū cōsiliū eēt ut soluerēt uel saltem
auctoritate epi 7 ecclīaz q̄bz eēt p̄sol-
uēde erogaret q̄libet uel sū uel p̄ q̄ridi-
anas elyas in vltus paup̄z. 7 q̄ idē fa-
ceret d̄ decimis q̄s retinuit p̄teritū tpi-
bus. uel p̄teritū salte a p̄dcīs p̄sonis te-
mitti iuitu dei 7 elye. Glo. et⁹ ait. Bñ
oīc cōsiliū. q̄a nō ē nēciūz hī fieri. cū cō-
suetudo reuera i hac p̄te excuset. hībi
Videri dicēdū q̄ p̄ceptū deciaz hodie
itantiū ē de iure oīno cui cōsuetudo nō
derogat in q̄tū ē morale. videlz in q̄tū
ocernit necessariā subuētiōe mīstrā-
tiū oīnis. 7 iō nulla cōsuetudie vñ ex-
cusat q̄n q̄s iur facultates suas siue ex
p̄dīs siue ex lucro p̄sone teneat subue-
nire idigētīs mīstrantiū sibi sp̄alia.
q̄a ad hī obligat ex lege oīna. Math. x.
7. i. ad Cor. 9. 17 p̄z ex habidē. §. 6. in
additione B

¶ Quid d̄ illis q̄ ex antiq̄ cōsuetudine
nullā decimā soluūt? & fm Tho. scda
scde. q. 87. Dicendū q̄ hī ecclīa possit
req̄re decimas. tñ laudabiliter non requit
eas in locis ubi sine scādalo requi non
possent p̄p̄t cōsuetudinē ul aliā cām.
nec tñ illi q̄ nō soluūt i locis illis sūt in
statu oīanatiōis. nisi forte p̄pter obsti-
nationē hñtes volūtate nō soluēdi. A
Dec itelligēda sūt d̄ decimis iure oīno
debit. nā i alijs plene excusat cōsuetu-
do. ut §. 3. p̄xio. B. Vñ p̄t dici fm x.
q̄ q̄n nulla decia soluūt vñ q̄ oīni p̄dio
tū breui manu soluerit ecclīe decimas
7 eis deiceps ecclīa redonauerit. A.
Doc idē ē cū snia Tho. §. posita. i. 2a 7
Tho. inuit illos interī absolui ex taci-
ta remissiōe. S; ut p̄z i sū. con. eo. ti. q.
42. iste x. addit q̄ si ita obrentū est a

b 3

rpe cui⁹ n̄ extat memoria excusat^r q̄ nil
uel mun⁹ soluit q̄ decia sit. Nec p̄nt au
ctozitate p̄pa q̄ sustinuerūt h̄mōi cō
suetudinē ul' successores eoz aliqd pl⁹
solito exigē. aut d' rebz de q̄b nō cōsue
uerūt decime solui d' nouo aliqd exigē
nec oīi p̄diorz vltra solitū tenēt aliqd
soluē. nisi eccl'ia ad inopiā redigar. ul'
nisi auctoritate cōi pape h̄ fiat ex cer
ta scia reuocāris p̄dictā cōsuetudinem
Vex ē tñ q̄ sola cōsuetudo non liberat
debitore decimaz i p̄dcis casibz. s̄ cōpo
sitio uel remissio facta ab eccl'ia exp̄sse
uel tacite siue p̄sūpte ex hoc q̄ p̄ tantū
tēpus pacifice sustinuit. q̄ aut nil pro
decima soluēt. aut minus q̄ decia. glo.
Ego puto q̄ i decimis q̄ nō sūt de iure
dīno cōsuetudo excuset. etiā nō tā lōga
dūmō tōnabilis 7 p̄scripta. ex d' cōsue.
c. fi. In his dō q̄ sūt d' iure dīno nulla
cōsuetudo exculat. ut s̄. s̄. p̄x. nisi put
oīc Tho. Et fm̄ h̄ etiā pōt itelligi dcm̄
Inno. qd̄ nunc seq̄r. B. p̄. 2020 Inno.
ex eo. i. aliquibus. oīc q̄ i eo q̄ nō soluūt
decime uel min⁹ plene nulla cōsuetudo
valet. i. 6. q. 7. g. cūq̄. S; tñ fm̄ Hosti.
sup. c. statum⁹. ex de transac. cōpositio
int̄ psonā eccl'asticā 7 laicū super aliq̄
pt̄seu q̄ta decime facta de cōsensu sup̄ i
ozis plati valet. A. Con. glo. Ray. ut
i sū. con. lib^o p̄. ti. i. 5. q. 42. S; Inno.
i. c. venerabil. de con. vti. uel iuti. 7 in
sū. con. eo. ti. q. 43. oīc q̄ nec cōpositio
nec pactū pōt valē i remissioe deciaz.
qd̄ pōt itelligi qñ h̄ fieret sup̄ decimis
oīo debet 7 sine tōnabili cā. ut s̄. alie
natio. uel qñ fieret volūtate nō libera
sicut requir̄ ad remissionē faciendā. ut
nō i sū. con. li^o 2° ti. 5. q. 25. al. cōpositio
7 pactū sup̄ decimis bñ valet d' cōsen
su supioris. ut clare oī in dco. c. statui
mus. de trasac. B

Que sit remuneratio fidelit soluen
tiū decias! R^o fm̄ Ray. Quadruplex
ē. p̄ia ē abūdantia fructuū. Secunda
sanitas corpis. De his ouabz Aug⁹. Si
decimā dederit nō solū abūdantia fru
ctuū. s̄ etiā sanitatē corpis cōsequis. i. 6.
q. i. decie. Tertia ē remissio peccatoz.
Quarta celeste regnū. De his ouabus
Aug⁹ ibidē. Qui p̄miū cōpare aut pec
catoz idulgentiam desiderat. p̄mereri
reddat decimā. 7 de nouē ptibz eīyam
studeat dare paupibz. Ecōtra q̄ n̄ dat
punit^r p̄posita. Malach. 3°. Quia mi
hi nō reddidistis decias 7 p̄mitias. id
circo fame 7 penuria maledi estis. Itē
Aug⁹ ubi s̄. Cū decimas dādo 7 itena
7 celestia possis p̄mereri. p̄auaritia ou
plici b̄ndictione fraudas. A. i. fraudā
do tibi subtrahis. ut i sū. con. eo. ti. q.
45. B. Dec ē oīi iustissima cōsuetudo
ut si tu illi decimā nō dederit tu ad deci
mā reuocaris. Dabis ipio militi qd̄ n̄
vis dare sacerdoti. Itē Aug⁹ ubi s̄. Il 2°
de 7 p̄miū postulat s̄ honozē 7 q̄ digna
tur totū dare. decimā a nob̄ dignat re
cipe. nec sibi sed nob̄ p̄culdubio. p̄fu
turā. Dec oīa i p̄dcō. c. decie. Il 2^a 7 anti
q̄ p̄res copijs oībz abūdabāt q̄a decias
deo dabāt. Mō aut̄ h̄ tollit filc⁹ q̄ non
accepit x̄ps. i. 6. q. 7. c. maiores.

Decime 2°. A gbus
decie da
ri debeant! R^o Decie dari de
bēt ab oībz laicis. i. 6. q. 7. decias. ex eo. a
nob̄. Itē clerici tenēt dare decias nō de
eccl'is sed d' suis rebz. ex eo. c. 2° et. c. a
nobis. de cōse. oīf. 5. q̄dragesima. A.
Doc nōt glo. i. dco. c. 2° 7 ibi i textu p̄
q̄ etiā clci debēt soluē decias p̄sonales
his a qbz recipiūt sacra. Clerici uiuen
tes i cōi sicut 7 religiosi nō tenēt soluē
decimā d' laboribz seu nutrimētis suis

pprijs. i. q. i. decimas. B. Itē religioſi
tā exēpti q̄ nō exēpti d' terris 7 poſſeſ
ſiōibz acq̄ſitis 7 acq̄rēdis tenēt itēgre
ſoluē decimas illis q̄bz eedē poſſeſſiōes 7
terre fuerant decimales. ex eo. ſtatu.
S. cetēz. l. i. 6. Itē etiā lepiſi tenent ad
decimas. Si tñ ſint cōiter viuētes non
tenēt de hōis 7 nutrimentis aīaliū. ubi
etiā itelligunt fer. ex de eccle. edi. c. 2.
A. Ibi nūc d' de feribz. ſ. ſolū de hōis 7
nutrimentis aīaliū int q̄ iſte itēptatur
fer. Et cū eo. con. Albi. B. Et oīa
pōcā itelligas d' iure cōi. Sec⁹ aut ſi q
aliud hēret ex pūlegio. A. Dec etiā
notār i ſū. con. lib. p. ti. i. 5. q. 12. B.
¶ Utz iudei teneāt dare decimas. B.
¶ Perſonales nō tenēt dare decimas cū nō
recipiāt eccliaſtica ſacrā nec audiāt di
uina imo nec ſint de corpe ecclie. ff. de
ceſi. forma. S. ſi ſō q̄s. A. Idem i ſū.
con. eo. ti. q. 15. B. Sec⁹ d' pōdialibus
ex eo. de terris. Et d' hoc caſu habes. i.
iudeus p. S. p̄t.
¶ Utz clīci teneāt dare decimā ul' pe
cuniā pape regrenti. B. fm Tho. ſcda
ſcde. q. 87. Dicēdū q̄ i veteri lege da
bāt p̄mitie ſacerdotibz. decie aut leui
tis. 7 q̄ ſacerdotibz leui te ſubditi erāt
ōis mādauit leuid ut ipi loco p̄mitia
rū ſoluerēt pōtifiſi ſūmo ſacerdoti de
cimā decime. Vñ nūc eadē rōne tenēt
clīci ſūmo pōtifiſi oīe decimā ſi exigat
Malis aut rō dīcat ut illi q̄ hz curā de
cōi ſtatu pūdeat unde poſſit exeq ea
que p̄tinet ad cōem ſalutē. A. Idē in
ſū. con. eo. ti. q. 16. B.
¶ Cū q̄s vedit acruū aī deciationē
q̄s tenet ad decimā. B. Utz q̄ tenet.
Venditor qdē p̄t dōlū quē dmiſit. 7
etiā q̄ hz p̄ciū qd ſuccedit loco rei ven
dite. ar. iz. q. 2. monem. ff. d' p̄ti. hē.
ſi 7 rē 7 p̄ciū. Emptor ſō tenet. q̄a res

trāſiuit ad eū cū onē deciaz. ex eo. pa
ſtozalis. iz. q. 2. c. Auguſtīo. Et ita ec
cleſia poterit petē a quo maluerit. ſi tñ
obtinuerit ab vno. libat⁹ ē alter. Abſit
n. q̄ ecclia ſuū recipiat cū augmēto. Iſ
Ray. 7 Tho. ubi ſ. Addit aut Ray. q̄
ſi ēptoz fuit bōe fidei q̄ 7 poſtea ſoluit
decimā. vēditor tenet ei. A. Idē i ſū.
con. eo. ti. q. 17. ubi etiā additur fm
Ray. q̄ ſi ēptoz fuit male fidei. vēditor
nō tenet ei niſi expreſſe dictū fuerit 7
cautū. ſ. tñ vterq̄ d' agē p̄niam d' dolo
7 q̄ ſi d' furto. q̄a tractauerūt decimā
iūto oīo. In foro aut p̄niali tut⁹ ē ſi
emptoz p̄ſoluit decimā q̄ vēditor ſibi
reſtituat. niſi forte i caſu. ſ. ſi ēptoz nō
iuenit decept⁹ i re. q̄a bñ valet adhuc
p̄ciū. S. glo. ei⁹ dīc. Vñ q̄busdā p̄babi
liter q̄ 7 ſi res ad h̄s valet p̄cium ſoluta
decia. tñ i foro p̄niali vēditor tenetur
ēptoz reſtituē id qd ſoluit ecclie dum
tñ i tractu abſuerit fraus 7 dolo. nec
decept⁹ fuerit vltra dimidiū iuſti p̄ci
glo. Doc. vez i foro iudiciali. In p̄niali
ſō tenet q̄s reſtituē etiā p̄t deceptio
nē minore dūmō nō valde puā. ut. i.
emptoz. S. 2. B.
¶ Quid ſi aliq̄s violēter uel furtiue
rapuit acruū de area ruſtici aī ſoluti
onē decimaz. nūqd tenebit ruſticus.
B. Cū decie ſtatī collectis fructibz de
beāt dari. i. q. i. decie. ex eo. cū hoies.
S. ſi nō ſoluāt ſtatī cū d̄petēt ſolui p̄nt
ruſtic⁹ ē in mora. q̄te piculū ſpectat ad
ipm. 7 ſic tenet. S. tñ ſi ſoluerit dabit
ei ecclia actiones ſuas d' raptorē. Si ſō
nō erat ad h̄s i mora. 7 violent⁹ ſibi abla
tū ē nō tenet. ſ. ager ecclia d' ipm rpto
rē. ff. loca. l. ſi i lege. S. itē vtilit. Et ſi ſit
ſi aliq̄ mō ſacerdos fuiſſet in culpa uel
cā more. q̄a nō tenebit ruſtic⁹. A. Idē
in ſū. con. eo. ti. q. 18. fm Ray. q̄ etiā
h 4

addit. Et hoc teneas p regula q sp p-
sterior moza nocet ei p quem fit. ff. de
picu. 7 cōmo. rei ven. l. illud. Et iō si
ecclia fuerit i vltia moza. rusticus nō re-
net solue decimā d sublatō. s. tū d resi-
duo. nisi i casu. s. si ppter moza ecclesie
sine cuius lnia nō audebat rusticus tāgē
fructus. nec ipso fuerat fructus qd alio-
fuisse i locū securū. tūc qd d alportat
cedit i piculū ecclie ad minus usq; ad
dplementū decie. uel si plū uel tantum
alportatū ē qd tū valet decia. Ecclia. n.
nō d ppter lucz cū dāno alioz. iz. q. z.
fratritatē. Immo fm glo. ei si d d ue-
tudine uel dstitutiōe aliq non licebat
rustico tollē 7 reponē fructus suos nisi
de lnia ecclie. si ecclia fuit i moza dādi
lniam. ecclia tenebit rusticū ad resti-
tutionē totius dāni. s. ibi. S. certe vī q
plat 7 q fuit i moza seu alē 7 nō ecclia
teneat. nisi forte tota ecclia fuisset i cul-
pa. qā delictū psonē i dānū nō d redū
dare ecclie. ex d re. iur. delictū. l. 6. B
Quid si aliq lōgo tpe recepit uel re-
tinuit decias 7 nūc veniēs ad satisfacti-
onē postulat sibi remitti qā aliē cpozte
ret eū medicare. B. fm Ray. Si sacer-
dos videat istū dritū 7 pces suas vti-
litate. d ei tāq; paupē remittē vñ vi-
uat. cū h idē ei postea dare deberet. iō.
q. i. qm. A. Et addit Ray. q h pōt fa-
cere eps sine d sensu capituli. cū sic de-
cime ad eccliam reuertāt. ex d his q fi.
a pla. sine cōsen. ca. cū aplica. Et con.
Inno. 7 Goff. ut in sū. con. eo. ti. q. 39.
S. Goff. addit. Imponet etiā ei ut in
totā satisfaciāt si ad fortunā deuenerit
pignoriē. ut ex d solu. Odoard. ff. de
cessi. bo. l. 3. B. x. vero addit q etiā si
dies sit pōt ei gtis dmittē uel i totū
uē i pte. ex q vult i postez abstine 7 ec-
clesiā restituere iuri suo. A. Et h pōt

eps i h casu. s. dāe uel remittē fructus p-
ceptos ppter utilitatē ecclie prochie fm
eūdem x. ut i ocā. q. 39. Et ego h puto
verū q ad excusationē remittēt n q ad
libationē ei cui sit remissio. cū sit pōtēs
restituē 7 nō sit patus put d ad hoc q
remissio valeat. ut s. bellū p. s. x. i ad-
ditiōe. i. Si dō sit pat nō pōt ei fieri re-
missio i dānū ecclie. cū ut s. p. etiā pau-
per i qn sit ei remissio d i iūgi q si vene-
rit ad facultatē restituat. nisi forte fie-
ret libal remissio sup decimis n solutis
ppter dssuetudinē. ut s. decie p. s. 8. 7
9. qā ut ibi p. n solū remissio s etiā taci-
tūritas pzelati excusat omnes debite
paratos. B

Decime 3° Cui 7 q. bus dāri
debeat decima personalis. B.
fm Hosti. Iure cōi danda ē ecclie pro-
chiali siue baptismali ubi qs audit vi-
uina 7 recipit sacra. iō. q. i. qsti. s. p.
p. dēdial dō dāda ē ecclie ista cui p-
chia p dū sitū ē. ex d p. roch. c. vld. 7 ex
eo. qm. iō. q. i. si qs laicus. i. q. i. s. p.
Et h nisi aliud obtineat d dssuetudine
ex. eo. c. p. et z. et. c. dmissiū. 7. c. ad apo-
stolice. uel nisi pscripte sint. fm Hosti.
Ray. 7 Tho. A. Idē i sū. con. eo. ti. q.
3. Et qd d d dssuetudine intelligendū ē
q ad p diales. Nam psonales sp dāf illi
ecclie ubi eccliafrica pceptū sacra. ut i
ocō. c. ad aplicē. ex eo. B. De mixtis
dō decimis d qbo dicitū ē s. decie p. s.
z. dicendū fm Hosti. q si appateat cō-
suetudo seruāda ē. si nō appatet tūc si
aialia pascunt drituō i p dīs. p pē pro-
chie eius q dīs ē 7 curā eoz gerit idu-
bitant illi prochie soluende sūt. Si dō
pascāt i p dīs prochie aliene vī q di-
uidi debeāt inf eccliam ubi pascūt 7 p-
pria. at. ff. de le. 3. q saltū. extra d testa.

relatū. *S. vld. Ray.* dō dīc q si aliquis pascat pecora i vna pzochia. 7 h3 ouile i alia q d lacte fetu 7 lana o3 dati decia ecclie ubi sūt pascua. ar. e3 eo. omisū. Cō. Tho. scda scde. q. 87. *S3 fm Alanū* si otinue iacet i vna pzochia. 7 otinue pascunt i alia. decime diuidi debent. 7 idē si p medietatē ani pascūt i vna pzochia 7 p medietatē i alia. *h3 Ber. e3 eo.* ad aplice. Cōsuetudo tñ i talib3 est tenēda. *A. Idē dī i sū. con. eo. ti. q. 3.* *S3* si otuetudo non appareat satis vt eq opio *Docti.* diungendo eā cū dicto *Ber. 7 Alani.* cū iste decie ptim sint p. diales 7 ptim psonales. ut s. decime p. *S. p. B*

S3 cui soluēt decimas psonales reges 7 pncipes? *R3 fm Inno.* Epō soluēt i cui3 diocesi hñt pncipale domicilium. 7 si i ouab3 diocesi3 hñt diuidēt inter illas. *A. Idē in sū. con. lib. p. ti. i. q. 4. B*

Cui debet decia venatiōis. piscationis 7 h3 mōi? *R3 fm Inno.* Tales decie psonales sūt. ga ope hoīs veniūt. Vñ oade sūt ecclie ubi papiunt eccliaistica sacra. *A. Idē i sū. con. oca. q. 4. 7 sub. iūgi3 fm eundē.* Et h3 itelligo vera ubi libe3 qs piscat nullo p. cio dato nec pte piscationis. ga si ide oaret p. ciū uel ps tūc bñ vidēt q d illo p. cio uel pte dante eēt decie ecclie baptismali. ga non ex misterio hoīs s3 ex aq 7 terra pueniunt. *Idē dico d venatiōe 7 h3 mōi.* Itē vt q si aliqs capiat pisces i mari 7 portet in stagnū 7 ibi viuāt aliqt dieb3 q decimā debeat i de h3 ecclia i cui3 pzochia ē stagnū. *Idē vt d be3t3s reclusis Alij* dicūt q sunt decie psonales. 7 q oade sūt ecclie ubi papiunt eccliaistica sacra. *h3 ibi.* Vñ posse dici ut ex p. dictis pōt colligi q si oca aīalia reclusa viuāt

pncipaliter ex terra uel aq sine labore hoī3 p. tneāt ad p. diales. Si dō viuūt etiā cū labore hoī3 p. tneāt ad mixtas 7 dīpis fiat qd s. dictū ē d mixt. *B*

Quid si arborē excisam i silua quis portet ad locū ubi multū pl3 valet? *Di. cendū fm Inno.* q soluet decimā ecclie sic ubi ē silua deductis expēsis q3 fecit i trāsserēdo. *A. Idē i sū. con. i oca. q. 4.* ubi etiā ponit qd dī i. *S. se. B*

Quid si pascua p. aīalib3 anuati vē dant? *R3 fm Inno.* Decia p. ci3 soluēt ecclie ubi sūt pascua. Et si oīs fūdi p. tiatur g3tis pasci bestias i fūdo cū herba quā euellit bestia trāseat cū onere suo. s. decie. oīs bestie tenebunt dare etiā decimā valorū herbe. ff. d. v3struc. si v3struc. tuari. *A. Ita lex nō videt h3 i illo ti. vñ puto q velit allegare. l. si v3struc. t. z. S. p. B*

Quid si qs tenet decias i seu dum. nūqd p. p. h3 recipiet decias noualiū? *R3 fm Ray.* *Idē.* s3 debet ecclie pzochia ali. ga h3 mōi ocessiōes 7 puilegia attā da sūt nō āplianda. e3 eo. tua. nisi forte sint religiosi. 7 ex puilegio decimas p. ciāt. ga p. ciēt etiā noualiū. e3 eo. ex pte. *3. A. Idē i sū. con. lib. p. ti. i. q. 5.* ubi etiā ponit qd dī in. *S. se. fm eundē Ray. Docti. 7 Inno. B*

Q si ipi religiosi nō ex puilegio decimas alicui3 ecclie p. ciēbāt s3 ex p. ci. p. tiōe. tūc decie noualiū nō eis s3 ecclie soluende sūt. e3 eo. cū otingat.

Cū cedit a papa aliqb3 ut noualiū decias recipe valeat p. portione q vete res eos ottingūt. nō itelligit de illis noualiū decimis q3 tpe h3 mōi ipetratiōis ali3 possidebāt. nec etiā h3 locū nisi solū i locū i qb3 ipi ipetratores veteres hēbāt. 7 p. ea tñ p. tiōe. *Q* si ipetratores tēpore ipetratiōis possidebant

h3

decimas veteres in totum vel ultra medi-
etatem non extendit indulgentiam ultra medie-
tatem novallium nisi fuerit cisterciensis vel
cartusiensis. Item si per hominem concessiones ec-
clesie prochiales adeo gaudent quod non
possent commode sustentari iura episcopo-
palia solvere prout ordinarios quod si
possint. Item quis forte a religiosis ex-
ceptis et alijs fiat infundationes decimarum. A
s. a laico retinetur et recognoscendo laicos
ab ip[s]is religiosis se in feudum tenere.
ut in c. statuto. de quo. i. B. non licet pro-
taliter infundationem sic de facto prescriptam habere
modi decimas de manibus laicorum recipere
absque diocesano assensu. et ille tamen de-
cime possunt taliter de manibus laicorum a re-
ligiosis acquiri quod ante lateranensem concilium in
feudum perpetuo fuerunt concessae. et dioecesa-
ni faciunt iusticiam prochialis ecclesiis de
decimis quod religiosi habent nisi agatur de re-
bus exceptis. Hec omnia praedicta habent. ex
eo. statuto. lib. 6.

Utrum decime illarum rerum de quibus antiquitus
non consueverunt dari debeant illis quod eas
habent in feudum. vel eas recuperaverunt. aut
ecclesie? R. secundum Ray. Utrum quod milites qui
alias decimas percipiunt possint illas petere.
eo quod eis terra illa ab antiquo fuit decimalis.
et una eademque res non debeat duplici iu-
re cedere. ex eo. cum in tua. Vel forte verum est
in monasterio vel ecclesia. A. Ray. non
dicit. vel forte. sic dicit. Id verum est in mona-
sterio vel ecclesia. si in laico forte secus. ut
in su. con. eo. ti. q. 7. Veritas est enim quod. c.
cum in tua. loquitur tamen de monasterijs et eccle-
sijs. B. Secus in laico. quia non debet eas re-
cipere. sicut nec decimas novallium. ar. ff.
de alien. emp. in lege. Unde consulendum est
quod solvantur prochialis ecclesie. Idem Hosti.
A. Idem in su. con. de ca. q. 7. B.

Qui diu decimas non solvit et nunc vult
solvere. non debet solvere illis quod ex sola prescri-

ptione habent decimas perceperunt si eccle-
sie prochialis secundum xv. A. Idem in de ca. q. 7.
ubi addit secundum Ray. Item si non plerisque
episcopos male facit quod omnes decimas novallium
sue dioecesis et alias quoscunque possunt a militi-
bus recuperare sibi usurpant. quod non licet
de iure. nisi cum illa novallia vel alia non
sunt infra terminos alicuius prochie. vel nisi
alia cum rationabilem ostendant. ex eo. cum
in tua. 7. c. qm. Idem Hosti. dices. Sic est
veritas quod nec de novallibus nec de recuperad-
a laicis debet episcopus retinere nisi sua canonica
habere quatenus percipiebat de antiquis et de his
percipiat. et si nil percipiebat episcopus de antiquis
ad minus sua quarta fraudari non debet. ex
eo. qm. Item etiam habet non glo. B.

Quid si sit consuetudo quod una prochia
A. i. una ecclesia vel alia prochia. ut in
su. con. eo. ti. q. 8. B. percipiat decimam
de blado. et alia de vino. et terra quod red-
debat grannum muter et reddat vinum et eo.
quod ecclesia percipiet decimam? R. secundum Hosti.
Illa quod percipiebat de blado percipiet de vi-
no et eo. quia licet muter qualitates terre non tamen
substantia. ex eo. de missu. §. sicut. A. Idem in
de ca. q. 8. B.

Utrum decime prescribi possint. R. A laico
non. ex de prescrip. cam. et de h. i. prescriptio
§. 2. Si autem ecclesia si prochia habeant prescribi
possunt. ex de prescrip. de quarta. Religiosi quod si
non habent prochia ipsas prescribere non possunt
quia nec possidere. id. q. i. placuit. Hoc pu-
to verum de personarum quod dant ratione sacro-
rum quod religiosi ministrare non habent nisi obtine-
ant prochia. Prechiales autem licite possunt
habere et possidere. id. q. i. c. si. Si si habent
tunc ratione prochia ipsas quoscunque prescribunt
ex eo. cum contingat. 7. c. cum in tua. Et non habet
episcopus velle se prescripsisse decimas in alieno
episcopo. quod allegat et perbet titulum. quia
ius commune est de eo. nisi tanti temporis alleget pre-
scriptio cuius memoriam non extat. ex

de p̄scrip. ep̄m. lib. 6. A. Ibi etiā d̄r
q. ei q. rē p̄scribit ecclesiasticā si sibi nō
ē s̄cū ius cōe uel cōtra ipsū p̄sūptio nō
habet. sufficit bona fides. al. cū bona fi
de regit etiā titul. ut p̄dictū ē. B.

Si cōsuetudo p̄cipiendi decimā fuit
p̄scripta ī vno p̄dio alicui⁹ p̄rochie. nō
extendit p̄pter hoc ad aliud p̄diū qd
de nouo colit. ex eo. cū contigat. ff. de
pactis. si vn⁹. §. ante omnia.

Quid d̄ ch̄cis q. h̄ntes sufficiēs p̄ri
moniū uel aliq̄s reddit⁹ recipiūt deci
mas? R. fm Ray. Si deservit eccle. .
7 p̄cipiūt decias n̄ ut eas ī malos vsus
s̄ ī p̄ios cōuertāt nō peccāt. aliter facti
legiū cōmittunt. i. q. i. qm̄. i. q. z. pa
stor. A. Idē ī sū. con. li. p̄. ti. 15. q. 9.
ubi etiā addit fm Hosti. q. si d̄c̄ non
facit seruitiū eccle. ut o. uel notorius
fornicator sit. laic⁹ nō tenet ei dare de
cimā. s̄ p̄p̄io sup̄iori. 7 q. ille o. ī vtili
tatē illius eccle. decimā cōuertē. sub
dens q. id qd d̄c̄ dect̄. tua nob. ex eo.
s. q. nō obstat negtia d̄c̄coz intelligit
de occultis. B. Sile s̄. d̄c̄ 4. §. p̄t̄.

Quid si ep̄i uel religiosi d̄ cōsuetu
dine uel de p̄uilegio p̄cipiūt oēs deci
mas alicui⁹ p̄rochie. vtz s̄ nō obstat
debeat p̄s̄ byteto cōpetēs portio affig
ri. R. Sic. ex de p̄ben. extirpade. §. cū
igit. ex de decis. statuto. lib. 6. 7 s̄. in
7. §. oīctū ē. A. Idē in sū. con. eo. ti.
q. xi. fm Hosti. B.

Decime iūq. d̄ q. b. decie
debeant dari. R. fm Ray. De
oibz fructibz terraz. arbor. hortoz.
nutrimētis aīaliū. lacte. lana. feno. li
gnis. piscationibz. venatiōibz. affictis
p̄s̄iōibz. molēdinis etiā ad ventum.
balneis. fullonijs. lapidicinis. metal
latijs. Item de negocijs 7 artificijs. 7

ceteris bonis. Etiā d̄ tpe. de cōse. oīf.
5. q. dragesima. i. q. i. decime tributa.
et. q. 7. quicūq. recognouerit. 7. c. oēs
decime. ex eo. cōmissū. 7. c. nūcios. 7. c.
nō ē in p̄tate. 7 gnāliter de oī lucto li
cito. ut Hosti. dicit 7 Tho. A. Idē in
sū. con. li. p̄. ti. 15. q. 19. B.

Quid si in eadē terra eodē āno di
uersa semina seminātur? R. De oibz
decia o. dari. ex eo. ex pte canonicor.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 20. B.

Sz nūqd de rebz donatis uel legat
ul⁹ successiue acq̄sitis. A. i. iure succes
siōis. ut ī sū. con. eo. ti. q. 21. B. debe
ant dari decie? R. fm xv. Alan⁹ dixit
q. nō. q. ex his t̄m q. nāliter ul⁹ de opi
bus suis quis acq̄sierit tenetur soluē.
p̄babilius tamen videt̄ morasse Dugl.
i. q. i. decime. s. q. legatarius 7 dona
tarius tenetur dare decimam de re do
nata 7 legata. licet decimata fuerit a do
natoze uel legatoze. fili⁹ t̄n si succedat
patri cū oīa patris quodāmō p̄tineāt
ad ip̄m non tenet ea decimare si decia
ta sunt a p̄re. s̄ heres ex̄neus b̄n tenet
A. Idem in sū. con. oca. q. 21. Tamen
ut ibi p. Inno. recitando d̄ctas op̄io
nes nō videt̄ multū vnā alteri p̄ferre
iō puratē ī hoc stādū fore cōsuetudini
que est optima legū iterpres. ff. d̄ legi.
si de interpretatione. B.

Sed vtz de illicite acq̄sitis teneat
qs dare decimā? R. fm Hosti. p̄redi
ales decime indistincte solui debent a
possidente p̄dia siue possessore iusto
siue iniusto. nec solū a catholico s̄ etiā
a iudeo heretico. 7 scismatico. uel pa
gano. ex eo. de terris. Et s̄ quia datur
rōne p̄dioz etiā si t̄ra seminata fuisset
semine furtiuo ul⁹ h̄mōi. Con. Ray.
7 Tho. De p̄sonalibz d̄o distiguit vtz
qs teneat ad restitutionē. ut in furto.

rapina. symonia. usura. ludo. iusta ex-
actioe. 7 iusta snia. iusto bello. 7 h^o.
moi. ga tunc nō debet dari decima nec
recipi. Si dō nō teneat quis ad restitu-
tionē. ut i meterticio. hī stionatu 7 si-
milibz. tūc si ex pctō notorio qstus p-
uenit. ecclia nō dē recipere ne videatur
pctm approbare. A. Licet ecclia nō dē
recipere. tūc ipe tenet dare. ut in sū. con.
li. p. ii. q. zz. fm Inno. 7 Hosti. Et
addit Hosti. Cōsulo q metertix 7 hi-
strio i de faciāt elyam ex q ecclia nō re-
cipit. ut sic deus citius eos extrahat a
pctō. Et fm Ray. 7 Inno. si tales ad pe-
nitentiā conuertant. pōt ecclia etiā decimas
pēritas recipere. ga fm Gregi. nō debet
despicī i eo qd fuit. s. pctōz. ga iā icipit
eē qd nō fuit. ois. 7 o. ferrū. Con. Tho.
B. Sec^o si occultū eēt qvis plat^o hoc
sciret. ar. 32. q. 5. xpiana. 6. q. 1. si oīa
Idē Tho. scda scde. q. 87. A. Idem in
sū. con. oca. q. zz. B

Decime v^o q ad lai-
cos. Vtz
laici aliq casu absq pctō pos-
sint i feudū decimas hīre. B^o fm Ray.
A tpe lateranēsis cōcilij celebrati sub
Alexandro papa nullo mō pnt decime
laicis offerri. nec valet talis collatio seu
ifeudatio. eē eo. phibem^o. Immo etiā
deponēdi sūt trasgressores. eē eo. qvis
Q si ius pēpiēdi fruct^o tpalet deciaz
fuit laico ccessū in feudū an vidē cō-
lū 7 laic^o bñ viuāt 7 defendat eccliam
sicut bonus vasallus. pōt excusari alit
i pculū aie tenet. Hosti. dō oīc q a tē-
pore multū antiozi. A. s. a tpe Ur-
bani pape. ut i tex. i. alfato. B. nō po-
tuerunt decie laico ccedi. sicut nec mō
pnt ab alio q a papa. ut i cstitutione
feudoz epm uel abbatem. Et addit q
Ray. forte nō viderat illā cstitutionē

A. Idē i sū. cō. li. p. ti. is. q. zz. ubi etiā
p^o q Ray. post pdicta videt finaliter
tenē q nullo tēpore potuerūt decime
dari in feudū laico sine pūlegio sedis
aplice ob cām rōnabile ccesso. Goff. 7
Hosti. dicūt q hodie nō pnt ccedi de-
cime etiā quo ad fruct^o ab alio q a pa-
pa ex iusta cā nisi ad tēp^o. nō i pxtuū
ita. s. q nō trāseāt ad heredes. Ibi etiā
dic Ray. q etiā qn papa ccedit decimas
laico itelligit q ad pceptionē fructuū
nō quo ad ppetatē. ga illud ē q dāam
ius spūale qd ouenit deputatis dōnis
obsequijs 7 nō laicis. Dns Carstas de
hispania sup hō dicit. Ante debem^o po-
nere casus indubitabiles. Primus qn
ccessio habuit originē an cōciliū late-
ranēse. c. phibemus. eē d decimis. qd
fuit editū 7 pmulgatum āno dñi. M.
clxxxix. fm cronica martiniana ut etiā
refert Jo. an. 2° casus qn p^o dictū con-
ciliū fuit facta ccessio p papā seu eius
auctoritate. Dis. n. duobz casibz si de
eis cstat. nemini i dubiū vnt qn laic^o
7 ei^o successores possint tenē tale feudū
deciaz sine pctō. 3° casus ē dubitabilis
qn nō cstat d auctoritate pape nec de
origīe ccessiōis i titulū feudi videlz an
ciliū lateranēse uel p^o. tūc ē dubiū an
laic^o possit tenē tale feudū sine pctō. Et
Hosti. apte tenet q nō. ut i sū. con. eo.
ti. de decimis. §. 7 vtz pscibi. 6. qd si
laic^o. 7 i. c. qvis. d decimis. p ples rōel
qsi bi ponit. Et Jo. an. repetit i. c. cū
aplica. de his q sūt a plac^o. Idē tenue-
rūt Archi. 7 Jo. mo. in. c. 2°. §. illos. de
decimis. li. 6°. 7 p eadē rōies 7 mo-
tūa. Jo. an. tenet cstrari si in iū in cō-
rtatiū memoria nō existat. 7 de hoc sit
cōis opio q fūdatat sup tali antigatē
Et h^o p tex. c. i. d pscip. li. 6°. 7 c. lupet
qbuidā. eē d vbo. sigl. Hoc tenet cūs

Jo. an. i oibz ocis loci. 7 maxie i ocō. c. i
cū aplica. p̄sossessio. n. tā diuini tēpori
fudata sup tali cōi opione bz i stat cō-
cessiōis aplice. ut i ocis iuribz. 7 p̄nci-
palis auctoritat. l. h. iure. §. aq̄ ouct̄
ff. de aq̄ coti. 7 esti. 7 daqua plu. arce.
l. i. §. fi. 7. l. z. §. idē labeo. 7. l. fi. eo. ti.
cū sibi. h. ille. Aduertendū q̄ tūc or̄
rei nō extare memoriā q̄ nemo supē
q̄ sciuerit factā fuisse. uel q̄ audierit ab
eo q̄ sciuit. ut i ocō. §. idē labeo. 120tā
on etiā q̄ p̄dcā iura de possessiōe tā lō-
ga vidēt loq̄ d̄ rebz p̄scriptibilibz. De-
cime dō a sclaribz p̄scribi nō p̄nt. ut s.
decie. §. xi. vñ nulla cōsuetudie itro-
ducti p̄t q̄ laicū op̄tat recip̄e q̄ dātut
rōne dīnoz obseq̄oz cū sit dīus oīnū
ut exp̄sse h̄r i. c. hac cōsuetudinē. io. q.
i. 7. 16. q. i. c. fi. Itē etiā q̄n in feudatio
fit auctoritate pape requir̄ q̄ fiat ex iu-
sta cā ut dicūt p̄fati doctores. videlz q̄
i feudati faciāt uel fecerit cōdecetē re-
cōp̄sationē ecclie spūalē uel t̄palē. ut
s. dixit Ray. cū nec ip̄i clīci possint vti
rebz ecclīastici iuris sine debita recōp̄-
satiōe nec etiā papa. Vñ scūs Greg⁹ l3
eēt papa loquēdo d̄ se 7 alijs omē. 13.
dic. p̄desem⁹ cui⁹ dīnatiōis sit. sine la-
bore hic capie mercedē labori. Ecce ex
oblatiōe fidelīū viuim⁹. h̄ qd̄ p̄aibus
fidelīū laboram⁹? Illa i nēm stipēdiū
sumim⁹ q̄ p̄ redimēdis p̄ctis suis fide-
les obtulerunt. nec tñ d̄ p̄ctā eadē uel
orōnis studio uel p̄dicatiōis ut dignū
ē iudam⁹. Itē cōcessio pape sp̄ intelligit̄
ea cōditiōe ut p̄ h̄ ecclie nō p̄uent̄ suis
necessarijs. ut i. c. statuto. §. ubi autē
ex d̄ decimis. l. 6. Ex p̄dcis ḡ p̄t col-
ligi q̄ si p̄ in feudatiōe decimaz ecclie
defraudat̄ suis necessarijs. nō valet. Si
nō puāt tūc si n̄ fiat ex iusta cā 7 decē-
ti recōp̄satiōe. silt nō valet. Si adest

iusta cā 7 pape auctoritas. valet. Si de-
est auctoritas pape. tunc si cōstat fuisse
factū aū ociliū lateranēse. valet. al' nō.
Itē fm̄ Inno. 7 i ocā. q. 23. i sū. con. l. 1.
p̄. ti. 15. sicut nō licet decimas cōcedere in
feudū. ita nec i emphiteosim. nec i lo-
cacionē ad lōgū tēp⁹. 120llū. n. 3. Etum
sup eis inire oꝛ ecclia p̄ quē fiat ul' feu-
dū uel alienatio q̄ sit p̄ ocōs attractus.
ex d̄ re. ecclie. non alie. nulli. Ad firmā
aut 7 ad certū tēp⁹ cōcedi p̄nt. ex d̄ loca.
7 cōduc. c. 2. B

Utz laic⁹ tenēs ab ecclia decimā in
feudū possit ip̄m feudū in aliū laicum
trāsferre. R. fm̄ Ber. Si ab antiq̄ 7 li-
cite teneat satis videt̄ q̄ de cōsensu ep̄i
possit fm̄ similitudinē alioz feudoz.
nec or̄ ep̄s i feudū illas tūc dare. ex d̄
feu. c. 2. Si dō laic⁹ nō i feudū s̄ de fa-
cto teneret decimas nec i laicos nec i cle-
ricos trāsferre p̄t. etiā de cōsensu ep̄i.
ex d̄ his q̄ sūt a p̄latis. cū aplica. A.
Dec nōt glo. i. c. phibem⁹. ex d̄ decimis
ut p̄ i sū. con. eo. ti. q. 26. Cū p̄dictis
con. glo. Ray. 7 Dofri. i ocō. c. phibe-
mus. l3 dicat alioz op̄iōnē tenentiū q̄
nō possit t̄le feudū trāsferri tutiorē eē
Dec vident̄ sic posse cōcordari videlz q̄
si occurrat cōditiōes dicte s̄. p̄xie p̄fati
de iusta cā 7 debita recōp̄satiōe valet
al' nō. ut p̄t cōstare ex ibi dictis. B

Utz laicus quālibet decimā sibi in
feudū cōcessam possit oīmīssio iure feu-
di liberā de cōsensu ep̄i i locū religiosū
simp̄l̄ trāsferre. R. Doc vñ cōcedē de-
ce. ex d̄ his q̄ sūt a p̄latis. cū aplica.
sup quā Inno. dicit sic. 120ndū hic q̄
reuocatio intelligit̄ fieri ad eccliam nō
solū si ad illā reuocet̄ ad quā dīure spe-
ctat. s̄ etiā si ad quācūq̄ aliā. 7 ita fm̄
quosdā p̄t ep̄s decimas que tenētur
ab vna ecclia cōferre alii. q̄ modicum

oñū sit ecclie a q̄ tenebāt. 7 magnū ē
luc̄ illi cui oferunt. Sz meli⁹ placet q̄
ocā dec̄e. loq̄ d̄ decimis q̄ tenēt ī feu
dū ab ep̄is. Nec mīz q̄ d̄ oīc q̄ admo
nēd⁹ ē feudatari⁹ q̄ restituat ecclie pro
chiali. q̄a h̄ itelligendū ē si ep̄s a q̄ te
nēt ī feudū cōsenserit. sicut ibi d̄r. nec
sine ei⁹ cōsensu auferat ab eo feudū suū.
Itē nō ē mirandū si oīc poti⁹ q̄ restitu
atur ecclie prochiali q̄ alteri. q̄a res de
facili redit ad nām suā. Credit enī q̄
qñ ep̄s illā decimā dederit ī feudū. su
it accepta ab ecclia prochiali. paliqua
utilitate ep̄at⁹. A. Qd̄ licet. Jō poti⁹
d̄ ad eādē redire. imo si ep̄s nollet cō
sentire sup̄ior deberet enī aliqñ cogere.
eē d̄ iure patto. null⁹. fm̄ eūdē Inno.
ut ī sū. con. eo. ti. q. 30. ubi etiā ponūt
q̄ ī s. h̄. habēt. B. Adā si ab alia ecclia
q̄ prochiali tenebat. A. Istud v̄bū
prochiali nō ē Inno. nec bñ sonat. q̄a
idē ē etiā si tenebat ab ecclia prochiali
s̄ d̄r ab alia ecclia subaudi. s. q̄ ep̄a
li. ut pōt colligi ex oīs Inno. in d̄cō. c.
cū ap̄lica. B. nō sufficēt cōsensu ep̄i.
ut illa p̄dēt feudū suū. nisi maḡ causa
subeēt. ar. eē d̄r. ecclie. nō alie. c. p̄. A
Idem ī d̄icta. q. 30. B

C An rustici soluēdo decimas militib⁹
q̄ possident eas excusent a solutiōe 7 a
p̄ctō? R̄ fm̄ Ray. Si rustici sciunt ul
credūt milites auctoritate ecclie licite
petē uel recipe. excusant. p̄sertī cū ec
clesia nec a rustid petat nec militibus
p̄dicat. Si v̄o sciūt q̄ illicite decimas re
cipiūt. n̄ liberāt. si tñ p̄ metu soluerēt
excusant ī p̄te. 32. q. 5. ita ne. eē q̄ d̄ me
tus cā. factis. x̄. v̄o oīc absolute q̄ ru
stici libant 7 nō peccāt soluēdo. A.
Doc nō oīc absolute x̄. s̄ ubi ecclia nō
petit a rustid. s̄ p̄mittit tolli a militib⁹
ut ī sū. con. eo. ti. q. 33. B. Nisi placēt

eis h̄ mō ecclia defraudare. A. D̄r
aut eis placere qñ p̄nt tradicē 7 non
curāt. q̄a error cui nō resistit approbat⁹
q̄. oīf. error. B

C Vt ecclia possit ab aliq̄ iniusto pos
sessore redimē decimas absq̄ symonia.
R̄ fm̄ Ray. Jōt oīc q̄ redimē possit
dū tñ fiat auctoritate ep̄i. q̄ multū ex
cusat in talib⁹. eē de p̄ben. nisi. 7 eē de
re. p̄mu. q̄ sitū. Idē Goff. 7 Hosti. Sed
7 x̄. addit q̄ si prochial ecclia velit re
dimere h̄ mō decimas. nō ē nccia aucto
ritas ep̄i. tñ q̄a cuilibet licitū ē redimē
ius suū. tñ q̄a nō dat tēporale p̄ spūali
s̄ tñ t̄pale. p̄ t̄pali. s. p̄ fructib⁹ decimaz
nā ius spūale p̄cipiēdi decimas remanet
sp̄ penes ecclia. 7 eādē rōne miles l⁹
peccet tñ nō cōmittit symoniā. A. Idē
in sū. con. lib⁹ p̄. ti. is. q. 34. B. Lic̄
Hosti. Jūū dicat. A. s. q̄ laic⁹ cōmittit
symoniā q̄ nō vlt decimā male detēā
dimittē nisi det sibi pecunia. ut nōt in
sū. con. li⁹ p̄. ti. i. q. 58. quod pōt itelli
gi q̄ ad symoniā mētalē. s. si itēdit v̄
dere aliquod spūale fm̄ eūdē x̄. Qui
etiā oīc q̄ si alia ecclia q̄ prochial. i. ad
quā p̄tinet decie velit h̄ mō decimas
redimē. nccia ē auctoritas ep̄i. Et cre
do q̄ sufficiat auctoritas ep̄i sine cōsen
su caplī qñ redimūt decie laicū ī feudū
p̄petuo cōesse. sicut sufficit ī ḡuita cō
cessiōe. ut eē de his q̄ fiūt a plac̄. cum
ap̄lica. Et h̄ cāu tut⁹ eēt q̄ oīa ponerēt
ī manu ep̄i. 7 postea ep̄s aliqd̄ dari fa
ceret laico ab illa ecclia. ar. eē de p̄be.
nisi. i. fi. 7 de re. p̄mu. ad q̄stiones. ut in
sū. con. d̄cā. q. 34. B

C Vtrum ecclia possit ab aliquo iniu
sto possessore decimas in pign⁹ recipe
R̄ fm̄ Ray. Ecclesia decimas que si
bi debentur potest utiq̄ in pign⁹ reci
pere. nec tenet fruct⁹ cōputare in sortē.

Et eodē mō dicēdū si q̄ possēssōes de
fructibz deciaz fuerit ēpte ab illo pos
sessore. s. q̄ illas pōt recipere i pign⁹. 7 nō
teneat fruct⁹ dputare i sortē. 11. 2a res q̄
cūq; ēpta d pēcūia ecclie i pī ecclie acq
rit. 7 h̄ dico si ecclia nō d facili pōt eas
aliter recuperare. eē d his q̄ si. a. plac. cū
aplica. 12. 2o deciaz q̄ alii ecclie debēt
nō d ecclia i pign⁹ nec alia laici reci
pere. eē eo. interdicim⁹. A. Idē in sū.
con. li. p. ti. 15. q. 35. B

Defunctus. De
fragiis p defunctis vide. i. pur
gatoriū. 7. i. suffragiū. Itē d defunctis
vide. i. mortu⁹. 7. i. sepultura.

Degradatio. Du
plex ē degradatio. Quedam
n. ē obal. s. depositio ab ordibz seu g
dibz eccliaflicis eoz q̄ sūt i sacris ordibz
Et h̄ faciēda ē a ppo epō assitēte sibi
canonico numero epō. A. s. ad mi
nus. 12. in degradatiōe epi. In pbyteri
vō. 6. In diaconi. 3. 7 dsequēt i subdi
aconi totidē. 7 pp epō eoz. 15. q. 7. fe
lix. 7. c. se. 7. i. c. degradatio. i. allato. B.
Si vō deponēdus nō eēt i sacri sufficit
snia p pny epi sine alioz pntia. Quedā
vō degradatio ē actua siue solēnis q̄ d
sic fieri. Cūcū degradādus idur⁹ sacris
vestibz hñs i manibz vas ul aliud in
strumentū seu ornamentū ad ordinē
suū spectās ac si debēt in officio suo so
lēniē mīstrare ad epi pntiā adducat. 7
tūc calix liber seu quis alia res q̄ in or
dinatiōe ab epō fuerat ei tradita singu
lariter auferat i cipiēdo ab eo qd ei ol
timo datū fuerat. 7 sic gradati pcedē
do usq; ad pma vestē q̄ tradit i collati
one tōsute 7 p ratiū uel tōder. 12. 2o
rit aut vti epō verbis aliqbz ad tōrez

oppositū illis q̄ i collatiōe ordinū plata
sūt h̄ mō uel sūt. Auferimus tibi vestē
sacerdotalē 7 te ordie sacerdotali pua
mus. 7 sic de alijs. 7 vltio dicēdo. Au
toritate dei oī potētis pñs 7 filij 7 spi
rit⁹ scī ac nra tibi auferim⁹ habitū cle
ricalē. 7 deponim⁹. 7 de gdam⁹. 7 spoli
amus. 7 exuim⁹ te oī ordie 7 bñficio
7 pñlegio cūicali. Hoc oīa eē de penis.
de gdatio. lib. 6.

Sacerdos uel ali⁹ cūcū i sacris cū
p heresi fuerit seculari curie reliquēd⁹
seu de gdat⁹. A. 13. scilicet curie non
reliquēdus s̄ ppetuo deponend⁹. ut i
tex. i. allato. B. poterit fieri p solum
suū epm duocatis abbatibz 7 alijs pla
tis 7 religiosis 7 lrad sue diocesis. sicut
expedire videbit. eē. d hēd. qm. li. 6.

Qualit cūcū degradat⁹ ppter heresiz
uel h̄ mōi tradi d pnti scilicet. B. Si
degradatio pntē ptate celebrāda ē. quo
fco dicit ei ut i suū forū recipiat de g
datū. 7 sic itelligit tradi. s̄ p eo debet
ecclia intcedē. A. efficacit. ut i tex. i.
allato. B. q̄ nō moriat. eē d verbo.
figl. nouimus.

Nō oīs degradat⁹ tradēd⁹ ē ptati se
culari. s̄ solū i tribz casibz. 1o. dūm⁹ i cri
mie hēsis. eē d hēd. ad abolēda. s̄. p. et
2o nisi in cōtinēti ad pñiam redire vo
luerit. eē d hēd. excoicam⁹. s̄. dñati.
A. Ibi tñ d q̄ sūt ppetuo carceri mā
cipādi si redire noluerit postq̄ fuerit
dephēsi. B. 2o casus ē i falsario lraz
dñi pape. eē d cri. fal. ad falsarioz. 3o ca
sus cū qs deponit p p calūniā quā itū
lit suo epō. xi. q. 1. li. qs sacerdotū. A
Idē cāus nō i sū. cō. li. p. ti. 5. q. 10. fm
hosti. S3 i ocō. c. si qs ponit pla alia.
Dr. n. ibi. Si qs sacerdotū uel reli qz
clericoz suo episcopo fuerit iobediēs.
aut ei iūdiās parauerit. aut otumeliā

aut calūniā uel diuitia itulerit. 7 diuiti
poterit. mox deposit⁹ curie tradat⁹. 7 re
cipiat qd inique gessit. B

De gēdar⁹ fm xv. si fuit i sacris bñ oi
cere tenet⁹ horas canonicas. qā nō libe
rat⁹ s obligat⁹ remanet ad ea q sūt one
ris. Ad tñ dicat dñs vobiscum 7 filia
dñba q ad dignitatē ordīs ptinēt. A.
Idē in sū. con. li. p. ti. 7. q. i. 8. ad fi. ubi
etiā dī fm eundē xv. q etiā idē ē i de
gēdato bñficiatō q diu tenet bñficiū. l. 3
nō fuerit i sacris. 7 q de gēdar⁹ ul' suspē
sus nō oꝝ officiare eccliam. B. De gē
datū eps nō pōt restituē. i. eps. §. 6.

Delectatio. Vtrū
sensus i delectationē pcti mortāl
sit peccat⁹ mortale. R. fm Tho. scda
scde. q. 74. A. Ibi nil vī dī dīci. sed
aliqud tūgū scda scde. q. i. 4. arti. 4. 7
pñs scde. q. 83. B. Dicendū q sic. si
cut 7 theologi cōiter dicūt. Ad 7 Au
gustin⁹ dīc. i. 2. dī trinitate. q. p pē pctā
cogitatiois etiā sine volūtate pficiēdi
s cū volūtate oblectādi tot⁹ hō dāna
bitur. Q. n. a ligis dñciat i talē de
lectationē nil aliud ē q q dñciat q af
fect⁹ su⁹ sit inclinat⁹ i fornicationē. Mul
lus. n. delectat⁹ nisi i eo q dē conforme
appetitui eius. Et notādū h q ut dicit
idē Tho. Delectatio morosa nō dī fm
diuinitatē tps. s ex eo q rō deliberās
circa eā imorat⁹. nec eā repellit. tenens
7 volēs libētē ea q statū ut attīgūt aī
mū respui debuerūt. ut dīc Aug⁹. i. 2.
dī trini. A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 34. q.
271. ubi allegat⁹ Tho. dīcē i pma pte
scde. q. 84. arti. 8. Et ut ibi p. ex pdi
ctis con. Vl. 7 p. se. i aliq clar⁹ loquē
do dīc q n solū ē pctm mortale qñ rō
ex pse cōsentit. s etiā qñ nō ex pse dū
negligit repmē mor⁹ pcti 7 manet tal⁹

oplacencia p⁹ sufficiētē de libationē 7
ad aduersionē piculi. B. De tactib⁹ 7
osculis 7 h⁹ mōi. vide. i. luxuria. §. si.

Delegare est vices
suas alteri
omittē. Querit⁹ g an eps possit
delegare 7 cui. R. fm Ray. 7 xv. Disti
guendū ē q qdā sūt q ptinēt ad ordi
nē epālē. sicut dñsecratio ul' recōciliatio
eccliaz. ordinatio clīcoꝝ 7 filia. 7 ista
pōt eps delegāe tñ epis. ex dī offi. ordi.
q sedē. 7 dī dñe. eccle. aq. Qui etiā me
tropolitan⁹ p dñfirmatōz añ pallij rece
ptionē pōt epis cōmittē cōsecrationē
suffraganei sui. ex dī elec. suffraganeis
Sūt alia qdā q ptinēt ad iurisdīctioēz
sicut ē audiētia cāp 7 absolutio pctō
rū 7 h⁹ mōi. Et ista idubitatē pōt alti
delegare. ut i dñc. c. aq. ita tñ q crimi
nales cās clīcoꝝ cū agūt ad depositioēz
nō pōt delegare nisi i casu. s. i. incipet
ab eē p pē ecclie sue nccitatē uel aliam
magnā cām. 7 tūc cōmittēt nō dī finiti
onē cāe. s cognitiōnē tñ. ar. ff. dī offi.
ei⁹ cui mā. ē iur. l. i. C. dī pda. iudi. l.
2. nisi cōmittēt dī finitiōnē tot⁹ cāe
alteri epō. q d pōt facē fm qsdā cū non
sit ei ihibitū. Sūt 7 alie cāe q l. nō sūt
criminales. tñ ppter eaz excellentiā nō
oꝝ eas delegare. nisi i cā nccia 7 multū
iusta i pedit⁹. ut ē cā mēimonij 7 siles
ex dī dñan. 7 affi. ex lris. i fi. A. Et tūc
etiā nō oꝝ cōmitti ydiod ul' leuib⁹. s lrad
7 gūib⁹ psonis. ut pōt colligi ex dñc. c.
ex lris. fm eundē Ray. ut i sū. con. lib.
3. ti. 32. q. 5. ubi notantur etiā omnia
que in hoc. §. ponuntur B. Adon oꝝ
etiā delegāe potestātē dispēfandi cū i
reglarib⁹. nec absoluēdi eos q manus
volētās iiecerūt i clericos i casib⁹ sibi
a iure cōcessis. ut dī pueris 7 mulierib⁹
7 filiib⁹. 7 l. h⁹ delegare nō debeat. pōt

tñ cū nō sit ei phibitū. A. ōū tñ omittat discretū 7 honestis fm glo Ray. ut ī cā. q. 5. B. Immo de pcuratoribus clericos cecidit ex de offi. ordi. eis. A. ubi patet q. hoc cōcedit nō solū episcopis. sed etiam omnibz quibus ex officio in certis casibus competit dicta ab solutio. B. Alias vero causas minores etiā spirituales. ut de decimis. de iure patronat. 7 filles potest delegare nō tñ laicis s. clericis tñ. ex d. iudi. de cernimus. 7. c. qto. p. Secunariis vero cās pōt. imo forte idistictē d. delegare nec d. ipe ī talibz occupari. ar. xi. q. i. te quidem.

Sed utz delegat. possit alteri cām subdelegare. R. d. pōt. nisi ī tribz casibz. p. sum. ē si lis ē corā eo destituta. 7 sic itelligit ex d. sen. 7 te iudi. cū Ber. toldus. ar. C. de pcura. l. neq. tutores 2. q. ē qñ vniuersitas cāz alicui. ville ul. castri uel ecclie ē alicui delegata. tunc n. pōt. vnā cām delegare. ff. de iudi. cū ptoz. 3. q. si ē delegat. a papa uel a pnci. pe. tñ. n. pōt. totā cām idistictē ul. pte ei. alteri delegare. ex d. offi. dele. q. uis 7. c. sup. qōnuz. 7. c. pastor. Ille tñ cui papa comittit īq. sitionē uel p. uisionem ecclie d. p. latis seu alijs mīstris. quia ī hui. mōi casibz idustria 7 fides p. sone cui comittit eligi vī. nō pōt. s. alteri delegare. Itē nec ille pōt. delegare cui papa comittit p. dicare crucē. excoicare. ul. absolue aliq. s. disp. sate cū itreglaribz uel inuīgē p. nias. q. a non comittit sibi iurisdic. s. certū mīsteriū. Salua sp. auctoritate legator. sedis aplice. ex de offi. dele. q. m. aplice. A. Idem in sū. con. li. 3. ti. 3. q. 6. B. Et saluo si haberet sp. ale mandatū subdelegādi. ut nōt. Jo. an. ex de offi. dele. is cui li. 6. A. 7 ī cō. c. is cui. exp. sse colligit. ubi

d. q. is cui cōmittit a sede aplice ut p. uideat certe p. sone de bñficio ī certa ecclia diocesi uel p. uicia. pōt. s. alti subdelegare. Sec. si ei comittat ut p. uideat ecclie de p. sone. tñ. n. nō pōt. subdelegare nisi subdelegādi habeat sp. ciale mandatū. B.

Sz nūq. d. p. s. pōt. delegare his q. sūt de alieno epatu. R. fm. x. Delegare pōt. ea q. p. nēt ad iurisdic. tionē uolūtariā. s. nō pōt. eos opellē ad suscipiendū eius omīssionē cū eis nil p. cipe possit. A. Idē ī sū. con. li. 3. ti. 3. q. 40. B. Sz nō pōt. eis delegare ea q. p. nēt ad iurisdic. tionē p. tērosā. q. nō h. y. lo. cū nisi ī alieno epatu. A. Ad h. ex de offi. ut aiaz. s. p. li. 6. B. De iudice delegato 7 ei. officialibz. 7 an possit aliqd. recipere. h. ex. i. iudex p. s. 4. et 5.

Denunciatio.

Duplex ē denunciatio. Vna q. fit p. lato nō tāq. iudici s. tāq. singlari p. sone fm. exigētā correctiois statne. De hac vide s. correctio 2. A. Et ibi p. q. ista fit etiā p. lato tanq. iudici. nō ad puniendū. s. ad emendandū denūciatū. B. Alia ē denunciatio q. fit p. lato tanq. iudici ut iqrat 7 puniat. Et d. hac vid. ī iqrato p. totū. 7 s. crimē. s. si.

Depositū. Quomō positū reddi d. R. Reddi d. ipsa res deposita ad p. titionē 7 uoluntatē deponētis. qd. tñ fallit ī. 4. casibz. p. sum. cū q. s. gladiū deposuit deinde furiosus factus īp. m. repetit. 2. q. 2. ne quis. 2. q. si deponens fuerit deportatus. Nā oīa bona sua publicat. ff. eo. bōa fides. 3. q. n. fur deposuit. 7 cū dñō ī p. titionē occurrit. ut ī p. d. cā. l. bōa fides 7. 1. 2. q. 2. cū deuotissimam. 4. q. n. fur

deposuit apud illū cui subripuit ul' apud
p̄petariū. ut pbat p̄eadē iura. A. s. i.
ocā. l. bona fides ad fi. 7 idē nōr in sū.
con. lib. 2. ti. 6. q. 23. B

Depositori licet p̄ voluntate sua depo-
sitū reuocare. ex eo. bona fides. Et ut
Inno. ibi nōt. etiā s̄ pactū appositum.
qa pōt penitē. ff. eo. l. i. A. Ibi s̄ clare
h̄et in. §. p̄lt. B

Cōtra depositū nō ē loc⁹ op̄satiōi
s. i. totū. ul' deductiōi. s. p̄ pte. h̄ op̄sa-
tio admittat i alij s̄ cā est liqda ita q̄
facile exitū h̄re credat. ex eo. bona fi-
des. A. Et ibi p̄3 p̄ glo. q̄ etiā in alijs
nō sit op̄satio sp̄ei ad pecuniā. nisi qn̄
sp̄es ut equ⁹ uel qd s̄ile dari nō posset a
debitore 7 deueniret ad extimationē. B

Utr̄ depositari⁹ teneat satisfacē de-
ponēti si res apud eū peat. R. Tenet si
comisit doli ul' latā culpā. ut puta si de-
ponis apud me seruū viciū 7 ego mīa
ouct⁹ soluo eū. ff. eo. si boīem. Itē qn̄
depositari⁹ res suas h̄3 saluas 7 depōsi-
tas amisit p̄sumit contra ipm. qa suas
clausit in archa 7 depōsitā non clau-
sit. Sed 7 tenetur. etiam de leuissima
culpa si sit i mora uel si obrulerit se de-
posito. ul' si receperit aliqd. p̄ custodia
A. Hoc casu cū tract⁹ d̄cernat omo-
ditatē vtriusq̄. nō v̄r q̄ teneat nisi de
leui t̄m. 7 sentit glo. in ocō. c. bona fi-
des. sup̄ obo. de culpa. 7 expresse dicit
Goff. ut i sū. con. eo. ti. q. 24. B. Aut
si gr̄a depositarij fiat depositum. d̄cāu
etiā fortuito tenetur. si pactū culpa ul'
mora p̄cesserit. Hoc oīa ex eo. bona fi-
des. A. S̄ad cā etiā oīa notant i ocā
q. 24. fm. Hosti. B

Ecclēsia nō tenet de deposito nisi qn̄
depositū fuerit factū p̄lato 7 d̄uētui ul'
caplo p̄ntib⁹ 7 recipiētib⁹. aut nisi i q̄
tū locupletio eēt. ex eo. c. p̄. A. Hoc fuit

ecm̄ Hosti. ut p̄3 i sū. cō. ocā. q. 24. B

Utr̄ depositario liceat vti re depōsi-
ta. R. Depositari⁹ vtēdo omitterit fur-
tū. ff. d̄ d̄i. fur. q. furtū. Et s̄ itellige
qn̄ ē exp̄sse phibitū ne vtaf. alit non
omittit. si tñ putauit dñm pmissur.
A. etiā si min⁹ pbabilis h̄ putauit fm̄
Hosti. ut i sū. con. l. 2. ti. 6. q. 23. p. l.
q. re. i. allatā. q̄ ad h̄bñ facit. Si tñ nō
h̄uerit cām putādi p̄sumit d̄eū. ff. de
fur. l. qui vas. §. vetare. ubi d̄r. Vetare
aut dñm accipim⁹ eū q nō oſentit. B.
ut. ff. d̄ furtū. l. q. re. Itē itellige nisi de-
ponat qd d̄tinet numero pōdē ul' mē-
sura 7 nō obſigne. Dic. n. exceditur
fines depositi 7 trāſſert oñiur. sic vti
pōt. Si vō obſignat uel claudit eo ipso
v̄r phibuisse ne depositari⁹ vtaf. nisi
d̄nū diceret exp̄sse. ut. ff. eo. l. licet. §.
rei. 7. l. oie. §. q̄ pecuniā. 7. l. qnt⁹. A.
Hoc fuerit ocā Hosti. cū q̄ d̄coz. Goff.
7 Monal. ut i ocā. q. 23. B

Quid si res defior reddat? R. reddi-
ta nō v̄r. ff. eo. l. i. §. si res. A. Hoc in-
tellige qn̄ defioratio facta ē culpa de-
positarij. 7 nō al. ut s̄. §. 3. B

Heres depositarij tenetur d̄ p̄cio rei
deposite ignorāter ab eo vendite. imo
etiā si nō sit heres nihilominus ab eo
id qd d̄secut⁹ ē extorq̄tur. ff. eo. l. i. §.
vlt. 7. l. i. et. 3. A. Addita. l. 4. ubi d̄r
de nō herede. qui putabat se heredem
cum vendidit. B

Utr̄ peccet qui rem suā apud alium
deposita ul' etiā iniuste d̄erentā furtim
accipit. R. fm̄ Tho. scdā scdā. q. 66. Il-
le q furti accipit rē suā apud aliū depo-
sita ḡuat depositariū. qa ille tenet ad
restituendū ul' ad oñdendū se īnoxiiū
Vñ manifestū ē q̄ peccat 7 q̄ tenet ad
releuandū ḡuamen depositarij. A.
Hoc puto v̄r nisi ipse depositari⁹ sciēt

accepisset i depositum re aliena. uel si
dno pbati re sua denegasset restituere
sicut dicitur ut s. i. principio. Dis. n. casibus
depositarius furtu committit et tenet ad
restitutionem. C. d. fur. l. ancille. Jo hoc
casu idem iudicandum de depositario quod de
ipso fure. B. Qui de furtu accipit rem
sua apud alium in te detenta. peccat q.
de. no. q. a. quod tenet. nec tenet
ad restitutionem aliquid. A. nisi eest o. de
natus. Nam potest propter hoc adnari ad
amissionem rei sue. ut s. bellu. p. s. z. B.
si peccat de co. iusticia omni ipse sibi vult
pat sue rei iudiciu iuris ordie ptermis
so. et i. tenet teo satisfacere. A. s. i. foro
iudiciali ut dictu est. B. Et dare opam
ut scandalu p. i. o. si inde ortu est sedes.

Derisio. Vtriusque derisio sit
speciale peccatum
Be. fm Tho. scda scde. q. 75.
Dicendum quod sicut aliquis dicitur iudicari
de peccato dicitur iudicari honore. et detrahendo
omniuius famam. et susurrando tollere amici
tia. ita irridendo iudicatur quod ille qui irridet
erubescat. Et quia hic finis distinetur ab
alijs. id est etiam peccatum derisiois distinguitur
a ceteris peccatis. A. Idem in su. con. li. 3. ti. 34.
q. 242. B.

Vtriusque derisio sit peccatum mortale. Be. fm
Tho. ubi s. q. cum aliquis malum alicuius perso
ne uel defectum in risu uel ludu ponit. de
risio est. et si quidem hoc fiat in quantum malum est
puum fm se. sic derisio est veniale. Sed quoniam
accipit quasi puum ratione persone. sic aliquem
irridere est enim oio puerile et tamen vile extir
mare ut deius malo non sit curandum. si
sit quasi pludo hndu. A. sicut solet hri
defectus puerorum et stultorum secundum eundem
Tho. B. Et sic derisio est peccatum mortale
et guntur q. contumelia. quia contumeliosus vult
accipere malum alius seriose. Irrius autem
sive illusor in ludu. et ita vult esse maior co

tempus et detrahentio. Et fm Be. guntur
peccatum. et tanto guntur quanto maior reue
rentia debet persone quam illudat. Vnde guntur
mum est irridere deum et ea que dei sunt. 2. de guntur
irrisio pentu. 3. derisio iustorum per quam
homines etiam a bono agendo impediuntur. A. Idem
in su. con. eo. ti. q. 243. B.

Desperatio. Vtriusque
sit peccatum. Be. fm Tho. scda scde. q.
20. Circa deum vera extimatio intellet
dicitur quod ex ipso puenit hominum salus et ve
nia peccatoribus. fm illud Eszech. 18.
Nolo mortem peccatoris sed ut conuertatur et vi
uat. falsa autem opinio est quod peccatori penitenti
veniam denegat. uel quod peccatores ad se non
conuertat per gratiam iustificationem. Et idem sicut
mortis spei qui conformit se habet ad extimatio
nem veram. laudabile est. ita oppositum mortis
s. despatiois qui se conformat extimati
oni false de deo est vitiosus et peccatum. Et de
hac materia habet. i. p. scriptio. circa medium.
De despatioe in quantum est vnum de impedimen
tis penitentiae. vide. i. penitentia 4. s. p. A. Idem
quod in hoc. c. notum in su. con. li. 3. ti. 34.
q. 211. B.

Detractio. Detra
ctores
fm Ray. sunt qui vitam et bonos
mores aliorum corrumpe uel minuere nituntur.
Detractio fm Tho. scda scde. q. 73.
differt a contumelia dupliciter. primo quod est contumelia
ad modum proponendi verba. quia s. contumeli
osus manifeste aliquem loquitur. detractor
occulte. 2. quod est ad finem intentum siue quod
tamen ad nocumentum illatum. quia s. contumeli
osus derogat honori. detractor fame.
Et dicuntur verba detractiois occulta non
simpliciter sed per operationem ad eum de quo dicuntur
quia eo absente uel ignorante dicuntur
etiam si coram multis alijs dicantur.
A. Contumeliosus autem in facie detrahentem

logit etiam si solus sit pñs. fm eundē Tho.
ut i sū. con. li. 2.º ti. 5. q. 197. B

Quot mōis detractor famā alicui⁹
diminuit? R.º fm Tho. ubi s. Detra-
ctor h̄ agit dupliciter. qñq; qdē directe
qñq; vō idirecte. Directe qdrupliciter.
p mō qñ falsū alteri iponit. 2.º qñ pec-
catū suis verb̄ adauget. 3.º qñ occultu;
reuelat pctm̄ verb̄ cōi b̄. cantilenis. si-
gnis. seu etiā i scripti. q appellat libelli
famosi. De qb⁹ vide. i. libell⁹ famosus
A. Siue etiā verb̄ artificiosis fm Ray.
ut i oca. q. 197. B. 4.º qñ id qdē bonū
dic mala itētiōe factū. Indirecte vero
dupliciter. s. uel negādo bonū alterius.
uel malitiose reticēdo. A. Idē i sū. cō.
li. 2.º ti. 5. q. 198. B

Utr̄ detractio sit pctm̄ mortale. R.º
fm Tho. scda scde. q. 73. Dicēdū q ga-
inēt res tpales fama v̄ p̄ciosior. 7 p̄ci⁹
defectū hō ipedit a multis bñ agēdis.
iō detractio p se loquēdo ē pctm̄ mor-
tale. A. Con. Ray. Et d̄ detractio p
se 7 pcti mortale fm eodē qñ detrahēs
intēdit ad denigrandā famā eius cui
detrahit. ut i sū. con. eo. ti. q. 199. ubi
etiā hñt oīa q̄ i h̄. §. ponūt. B. Cōtin-
git tñ qñq; q aligs pferat verba per que
fama altius diminuit. 7 nō ē detractio
formalit̄ loquēdo. ut si pferat ppt ali-
qd bonū uel nccūz cū debet circūstan-
tijs. 7 sic nō ē pctm̄. ut p̄ i denūciatiōe
uel accusatiōe. Si aut pferat ex aī leui-
tate uel ppt aliqd nō nccūz. nō ē pec-
catū mortale. nisi forte verbū qd dicit̄
sit adeo ḡue q nō biliter eius famā le-
uat. 7 p̄cipue i his q p̄tinet ad honesta-
tē vite. qā h̄ ex ipō gnē d̄boz h̄z tōnez
pcti mortalis. 7 tenet aligs ad restitu-
tiōē fame sicut 7 alteri⁹ rei. A. p̄zo.
pterea d̄ p̄d. 24.º Cū detractorib⁹ ne
omiscaris. qm̄ repente surget p̄ditio

eor⁹ 7 ruinā vtriusq; qs nouit! Sup q
glo. Hoc spāliter vitio. s. detractiois
piclitar totū pene gen⁹ hūanū. Vnde
Aug⁹ i mēsa sua. Quisq; amat dictis
absentū carpe vitā. Hanc mēsam indi-
gnā nouerit eē sibi. B

Sz q̄liter detractor restituet famā?
R.º fm Tho. scda scde. q. 62. Dicēdū
q aligs p̄t alicui famā auferre tripli-
citer. p mō vez dicendo 7 iuste. puta
cū aligs crimē alicui⁹ p̄dit seruato de-
bito ordie. 7 tūc nō tenet ad restituti-
onē fame. 2.º mō falsū dicēdo 7 iuste
puta cū aligs iponit crimē alteri qd n̄
fecit. i audietia multoz. 7 tūc tenetur
famā restituē d̄fictō falsū dixisse 7 i-
iuste. 3.º mō vez dicēdo s̄ iuste. puta
cū aligs p̄dit crimē altius d̄ordinem
debitū. 7 tūc tenet ad restitutionē q̄-
tū p̄t sine mēdacio tñ. ut potē q dicat
se male dixisse. uel q iuste eū diffama-
uit. uel si n̄ p̄t famā restituē d̄ ei alif
recōp̄sare. sicut 7 i alijs iniurijs. p̄zo.
bāt h̄. 5. q. i. qdā. 7. i. q. 6. si res. A.
Con. Vl. p̄se. 7 Ray. ut i sū. con. li. 2.º
ti. 5. q. 201. ubi etiā addit fm Ray. q
restitutio fiet h̄ mō. videlz ubi publi-
ce dixit d̄bū ul̄ cātilenā p se uel p aliū
ul̄ etiā ubi p̄icit libellū famosū nec n̄
7 i alijs locis ubi itelligeret illū d̄ quē
h̄ acta sūt ifamatū occasiōe sui dicti ul̄
facti uel signi. publice 7 simp̄r recog-
scat errozē suū 7 culpā. 7 p̄zo posse te
moueat uel saltē alleuiet sic ifamiā. at.
eē d̄ purga. ca. inf̄ sollicitudines. §. p̄ci-
pias. Idē hosti. Dic tñ q h̄ publica re-
cognitio faciēda ē. nisi ex tali recogni-
tione publica ille ifamat⁹ āpli⁹ ifama-
ret. Et fm glo. Ray. intelligēda sunt
h̄. s. si audeat h̄ facē. Secus si nō audeat
propt̄ potētiā uel crudelitātē aduersa-
rii. Addit Ray. Tenet etiā secū d̄ponē

de iniuria 7 hūiliter veniā postulare. Idē Dost. Et fm glo. Ray. oportet ve niā postulare i ppta psona si audet. al saltē p interpositā psonam. B

Utz peccet aliqs audiēdo detracto rē. R. fm Tho. scda scde. q. 73. Si ali qs detractores audiat absq; resistētia vtr detractori cōsentire. vñ fit princeps pcti ei. Et si qdē iducat eū ad detrahē dū uel saltē placeat ei detractio ppter odiū eius cui detrahitur. nō min⁹ peccat q; detrahēs. 7 qñq; magi. Si vō ei pctm nō placet s ex timore uel negligētia ul etiā verecūdia qdā omittit repellē de trahentē 7 oñdere q ei detractio displiceat. tūc peccat qdē s multo minus q; detrahēs. 7 plerūq; venialit. Qñq; etiā s ipm pōt mortale eē. ut qā ex of ficio incūbit ei detrahentē corrigē. ul etiā ppter aliq d piculū ide cōsequens. uel ppter radicem q timor hūanus qñq; pōt eē pctm mortale. De q vide. i. ti. mor. §. p. Detractio i quo differt a su rratōe. vide. i. susurratio. A. Idē qd i h. §. hētur i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 202. B

Diaconus. An li ceat diacono corp⁹ dñi deferre ad firmū 7 eū coicare. R. fm xv. 120. ni si i extrema necessitate absentib⁹ ep̄is 7 p̄s byteris. ut ois. 93. diaconi. Nam i necessitate etiā pñte p̄s bytero pōt diaconus iussus eucharistiā populo dispēsa re. ut ois. 93. diaconi ita se. A. Porius ē. c. pñte. Nccitas autē ē qñ p̄s byter ē fessus uel al ipotēs s facē fm eundem xv. ut in sū. con. li. 3. ti. 27. q. xi. B. Et sicut ibidē nōuit idugl. etiā absente p̄s bytero si tāta sit nccitas q iussus p̄s byteri expectari nō possit. nō ē expectadus. Q si p̄s byter diacono etiā in

nccitate phibeat 7 exp̄ssa cā. ut qā for te usurarius. uel al ipenitēs ē qui petīt cōiōnē. obediēdū ē ei. alit nō. A. Idē in oca. q. xi. ubi etiā dī q laic⁹ in nulla nccitate nec se ipm nec aliū coicare o3 B. 12ā 7 Tho. i. 4. ois. 13. ois q diaconus l3 possit sanguinē i calice dispēsa re sicut adhuc i qbusdā eccl̄is diaconus dispēsat mīstris sanguinē. nō o3 tamē corpus xp̄i dispēsa re. qā nō h3 manus cōsecratas ad tangendū. 7 s itellige ni si de mādato p̄s byteri ul ep̄i uel p̄s bytero lōge posito i cāu nccitatis. ut ois. 93. pñte. Quō diacon⁹ hēat. puidē d lo tione corp⁹ 7 h⁹ mōi. vide s. corpale.

Dignitas. Digni tas ec clesiastica fm Inno. 7 Dost. ē qdā peminētia i gdu. Et qñ p eodē sumit dignitas 7 psonat⁹. ut archidia conat⁹. 7 p̄miceriat⁹. 7 decanatus 7 h⁹ mōi. A. Dost. etiā dicit q ista di gnitas aliqñ vocatur custodia. 7 aliqñ mīsteriū. Et Inno. ois q sp̄ p eodem sūit psonat⁹ 7 dignitas. ut i sū. con. li. 3. ti. 13. q. 17. B. Et itelligit esse digni tas uel psonat⁹ fm institutionē uel con suetudinē eccl̄e. 12ā posset eē q aliqs in aliqua eccl̄ia exercēt officiū archidi aconi cōgscēdo de cāis cōicōz 7 d alijs nō tñ ē reputādus ob hoc eē in digni tate nisi vocet noīe qd dignitatē sonat. Q si vocet aliq noīe dignitatē ul psona i dignitate cōstituta reputet. l3 nullum mīsteriū dignitatis facēt. reputādus ē i dignitate. dūmō ppetuo eā obtine at. ex d sta. mo. c. 2. §. si. A. Doc fuit dictū Inno. q itelligit ista q ad dispō nē. c. de multa. ex de pben. ut p3 in oca q. 17. De mā aut. c. de multa. ē tactū s. bñficiū p. §. p. 7 tāgī h i. §. se. B. Nemo pōt hēre sū ples ecclesiasticas

dignitates. nec etiā plura bñficia curā
aiāz hñtia. vide hñs. bñficiū p. s. z.

Dignitas sine cura ab eo q iam. zo.
annos opleuit ex dispensatione epi pōt
haberi. ex dēta. 7 qli. pmittim. lib. 6.

Discere debet quilibz
etiā prelatus
qñq; nō solū a maiori s etiā a
minimo. oū tñ erudito. Wñ ois. 38. 12. 1.
lus eps ppter opprobriū senectutis ul
nobilitatē generis a puulis eruditiss
minimis si qd forte ē utilitat ac salud
igrere negligat. Qui. n. rebellis viuit.
7 discē atq; agere bona recusat magis
diaboli mēbz q xpī eē oñdit. 7 poti
ifidelis q; fidelis esse mōstrat. Wñde 7
Aug^o ait. Ego senex a iuvene 7 eps tot
ānoz a collega nondū āniculo patus
sum doceri. z. 4. q. 3. si habes. Ad mām
docēdi facit. i. mgt p. 7 mgt z. 7. i. scia
7. i. studium.

Disciplina cor/
rectiois siue punitiois quam
plati qñq; iponunt nō ozeē vsq; ad ef
fusionē sanguinis. ar. ex de rap. i archi
epatu. 7 fm xō. itelligi debet de effusio
ne enozimi. A. Idē i sū. con. li. p. ti. 4.
q. 6. B. De correctioe platoz vide s.
correctio p.

Discordia vtrū sit
peccatū
mōtale. B^o fm Tho. scda scde
q. 37. Qñ aliqs scienter 7 ex itentione
discordat a bono dīno 7 a bono pximi
i quo o; osentire. Bē pctm mortale ex
suo gnē ppter sñietatē suā ad caritatē
lz pmi motus h^o discordie sint peccata
venialia ppter ipfectionē actus. S; cū
itentio aliqz est ad aliqd bonū quod
ptinet ad honozē dei uel ad utilitatem
pximi tñ vn^o existimat hoc esse bonū.

ali^o afit h; sñsam opionē. nō ē peccatū
A. ga talis discordia ē pacñs. 7 quia
concordia q ē caritatis effectus ē vnio
voluntatū nō opionū fm eūdē Tho.
ut i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 22. 6. ubi etiā
notat que 7 h. B. nisi h^o mōi discor
dia uel sit cū errore circa ea q sūt de ne
cessitate salutis. uel si ptinacia īdebitē
adhibeat. Ex q etiā pz q discordia qñ
q; ē ex pctō vni^o tñ. qñq; ē cū peccato
vtriūsq; puta cū vterq; dissentit a bo
no alterius 7 diligit bonū ppxiū. 7 vi
de. i. litigium.

Dispensatio
fm Ray. ē iuris relaxatio. vñ
vocat vuln^o. ga vulnerat ius cōe. z. 3. q.
4. ipa pietas. circa fi. Hosti. q; dīc sic.
Dispensatio ē rigoris iuris p enī ad quē
spectat misericors 7 canonicē scā tela
xatio. ut colligit. i. q. 7. s. nisi rigor. 7
c. se. A. Idē in sū. con. lib. 3. ti. 29. q.
i. ad fi. B.

Sed nūqd dispensatio ē ius? B^o fm
Ray. Dispensatio fm q ē i dispensante ē
ptas siue actus ptatis a iure cōcessus.
S; scdm q ē i eo cū q dispensatū ē. sic ē
ius puatū. i. licētia uel pmissio quedā
alicui facta s rigorē iuris. s nō est ius
cōe. ar. 32. q. 2. interfectores. 7. c. i. ado
lescētia. Con. Hosti. A. Idē i sū. con.
eo. ti. q. 2. B.

Utq; dispensatio sit necia i occultis.
B^o fm xō. In occultis i gbo pōt dispen
sari dispensatio necia ē. nō ppter depōz
vitandā. ga occulta pctā vindictā nō
hñt. s ga de eo sup quo dispensatū ē ac
cusari qs non pōt. ar. ex de fi. p. by. ex
tua. Alioqn etiā post pactā pñiam pos
set accusari. ar. 33. q. 2. admonē. i. 7. q.
5. p. byter. A. Idem in sū. con. i oca
q. 2. in fi. B.

Dispensatiō aliq̄ ē debita. aliqua
phibita. aliq̄ pmissa. Debita ē cū mul-
torū scādālū timef. ois. 50. ut ostituer̄.
Cauē tñ ne decipiaris ī scādalo. vide.
ī. scādālū. Itē debita ē dispensatiō rōe
tpis. uel psonē. uel pietatis. uel necessi-
tatis. siue utilitatis eccl̄ie. uel euēt⁹ rei
Et d̄ singulis horū ponit̄. i. q. 7. §. nisi
rigor. 7. c. 7. §. se. vsq; ad. §. eccl̄ie. **A**
Dec̄ 7 sequentia ī isto. §. fuerunt dicta
Ray. ut p; ī sū. con. li. 3. ti. 29. q. 10.
Et glo. Ray. exēplificat euentū rei de
laicis p̄motis ī epos de facto. ut oca
q. 7. c. exigūt. S; ut pōt ōstare ex allad
iurib; oīa p̄dcā reducūt ad tria. vide-
licet ad cām necessitatis siue utilitatis. i.
q. 7. 7 si illa. seu pietatis. ut cū p̄p̄ pie-
tatē dispensat̄ cū corpe vitiat̄is uel il-
l̄atis ut remaneāt ī suis ordinib; ad
q̄s debite fuerūt assumpti. i. q. 7. bi q.
Et p̄dcā cānt̄ q̄nq; ex p̄sona ul̄ tpe seu
loco siue acc̄ntib; alijs ut ex ois iuri-
bus pōt ōstare. **B**. Et breuī vbiq; q;
subest iusta cā. dispensatiō debita ē. ois.
50. oñō scō. v. deide. 7 v. ecce. 7. c. cō-
siderandū. Et l; ex cāis p̄dcis dispensa-
tiō debita sit 7 peccet p̄lat⁹ nō dispen-
sando. ut est ar. 2. q. 5. quāto. īn fi. tñ
subditi n̄ hñt ius petēdi nisi forte sup-
plicādo. Dispensatiō vō phibita ē vbi-
cūq; nō pōt fieri sine manifesta decolo-
ratione eccl̄ie. Itē vbiq; q; non ē iusta
cā dispensandi. i. q. 7. tali. 7. c. 7 si illa.
ex de elec. īnotuit. §. multa. 7. §. si. Di-
spensatiō vō pmissa ē aliqñ ī cāu. ut ois.
50. si q̄s p̄s byter. 7 multis casib; qbus
iura p̄mittūt dispensatiōē. **A**. In oco
c. si q̄s p̄s byter. oī. Si q̄s p̄s byter aut
diacon⁹ iuet⁹ fuerit aliqd d̄ mīsterijs
eccl̄ie venūdasse. q̄a sacrilegiū cōmisit.
placuit eū ī ordinatiōe eccl̄astica nō
hñi. ī iudicio tñ ep̄i oimittēdus ē si ī

suo debeat recipi gradu. **B**

Quid si ep̄s idistincte dispensat? **R**
fm Ray. si de h̄ fuerit accusat⁹ punien-
dus ē pena depōnis. ois. 51. c. p. īn fi. 7
c. q. ī aliq̄ ī fi. S; docti. oīc q; hoc forte
locū h; si cōmonitus ī corrigibilis sit 7
p̄pter h̄ suspēsus. 7 sniam suspēnsionis
oīēns etiā ī sua otumacia p̄seuerat.
ar. ex d̄ p̄ben. §. ue. §. nolentes. Vel p̄-
ocā. c. p̄nt̄ itelligi qñ ep̄us dispensat ī eo
q̄d de iure nō pōt. **A**. Idē ī sū. con. eo.
ti. q. xi. Et snia docti. benignior vī 7
tenēda. ff. d̄ legi. l. benigni⁹. **B**. Dispen-
satiō ī multis casib; ep̄is phibita ē. p̄
q̄d ē ī homicidio. ois. 50 mītoz. Et in-
tellige siue iusto siue īiusto 7 quocūq;
fiat. ut si q̄s vidictā sanguis dictat uel
scribit aut chirurgiā exercet aut vindcē
sāguis auctōitatē exhibet 7 ī oib⁹ filiis
si īde mors fuerit s̄secuta uel etiā mu-
tilatio mēbz. q̄ nōnt. Inno. 7 docti.
ex de cle. pu. īn ou. c. p̄. Cū nullo. n. ta-
liū pōt ep̄s dispensare īn officio. Sec⁹ q;
clericus possit eē ī bñficio. ex d̄ cle. pu.
ī ou. c. 2. Aut etiā secus si mors ul̄ mu-
tilatio nō īnvenit. ut ī p̄allato. c. p̄.
De ista mā vide p̄sa. ī. irreglaritas p̄.
2. ī symōia ordinis siue bñficij sciēter
p̄ symōiā acq̄siti. vide. ī. symonia. 7. ī
5. ultimis. §. 3. ī illo q̄ cū esset suspen-
sus īndict⁹ uel excoīcatus oīnabilif
igessit se oīnis. ex d̄ sen. 7 re iu. cū eter-
ni. 7 ex de sen. exco. cū medicinalis. lib⁹
6. q. 1. clico q̄ excoīcatus ī cōcilio acce-
dit ad iudiciū p̄ncipis oīēpto iudice
eccl̄astico. 21. q. 5. si q̄s ep̄s. 5. ī biga-
mo. ex de bigamis. c. nup. 7. c. fi. vide
5. bigamia. §. 8. 6. ī clico nō ordinato
mīstrante. de q̄ vide. ī. ordinat⁹ 3. **A**
vbi p; q̄ ep̄s nō pōt dispensare q̄ talis
ascēdat ad supiores ordies. s̄ bñ q̄ tra-
tur ordie iā suscepto. **B**. 7. ī clerico p

saltū p̄moto. vide. i. ordinat⁹ z⁹. A.
 ubi p̄ q̄ b̄ itelligit̄ q̄ ad illuz q̄ scient
 sic ē p̄motus 7 i ordie sic suscepto sine
 disp̄nsatiōe m̄strauit. Tūc. n. nō pōt
 disp̄nsari q̄ vlti⁹ ascēdat nisi p̄ papā.
 s̄i or dīne suscepto ad h̄ pōt disp̄nsari p̄
 ep̄m. B. 8⁹ i illo q̄ ordinē furtiue su-
 scēpit. vide. i. ordiat⁹ p̄. §. 4. A. Ibi
 nil aliud d̄r nisi quō dicat̄ furtiue or-
 dinat⁹. De disp̄nsatiōe aut̄ oīc f̄m Ray.
 ut i sū. con. li. 3. ti. 22. q. 4. quia aut
 fuit p̄hibitus ab ep̄o seu ab alio p̄lato
 sub in t̄m̄iatiōe anathēd. aut nō. In p̄
 cāu poterit odigna satisfactiōe p̄missa
 cū eo ut i susceptis m̄stret ordinibus
 ep̄s disp̄nsare. Et si intraverit religiōe
 etiā i suscipiēdis postq̄ aliquāto t̄p̄e i
 ea fuerit laudabiliter ouertat⁹. In z⁹
 cāu p̄terit cū tali etiā i seculo remanē
 te p̄ odignā satisfactiōe tā i suscep-
 t̄ q̄ i suscipiēdis ordinib⁹ disp̄nsare. ex
 deo q̄ fur. ordi. susce. c. p̄. Hosti. autē
 sup̄ eo. c. ait. Quicqd̄ dicat̄ h̄ cū furti-
 ue ordinato etiā si nō sit excoīcat⁹ nisi
 aliquā religiōe īgrediat̄ etiā romana
 eccl̄ia de facili nō disp̄nsat. Cōcedit t̄n
 Hosti. in. c. z. eo. ti. q̄ ep̄s disp̄nsat i h̄
 cāu i m̄iorib⁹ ordinib⁹ t̄m̄. ut īnuitur
 a d̄zio sensu. oīc. c. p̄mi. B. 9⁹ cū quis
 fuerit ordinat⁹ extra t̄p̄a uel ab alieno
 ep̄o 7 an disp̄nsatiōe m̄strauerit f̄m
 q̄sdā. ar. ex de facta. nō ite. c. p̄. oīf. 52.
 sollicitudo. S3 veri⁹ ē q̄ diocesan⁹ cū
 tali poterit disp̄nsare. ut. 9. q. 2. lugdu-
 nen. ex d̄ t̄p̄o. ordi. d̄sultatiōi. A. In
 hoc. c. d̄r q̄ ep̄s pōt disp̄nsare cū ordia-
 tis extra t̄p̄a p̄ eis p̄nā īposita op̄etēti
 i susceptis ordinib⁹. Sec⁹ ē ḡ i ordib⁹
 suscipiēdis. ut 7 nō. i. ordo z⁹. §. que
 pena. B. nisi forte fuisset sibi īterdcā
 executio 7 postea ministrasset ut oīc
 ē. x⁹ si q̄ excoīcatus ordies suscepit.

ex. de sen. exco. cū illoz. p̄ r̄nso. Et eo-
 dē mō si suscepit ordies excoīstata
 a religiōe. ex d̄ apost. c. fi. A. Ibi d̄r de
 religioso recipiēte i apostasia ordinem
 factū. Secus ḡ v̄ d̄ ordinib⁹ m̄iorib⁹.
 nisi i apostasia dimississet habitū. tunc
 n. eēt excoīcat⁹. ex ne cle. ul. mo. ut pi-
 culosa. li. 6. B. In p̄dcis ḡ casibus
 ad papā p̄tinet disp̄nsatio nec disp̄nsat
 facilliter. ut ē i homicidio volūtario. i
 symonia 7 bigamia. Et vide etiā. §.
 se. s. de casib⁹ papalib⁹.

Sūt alij cāus disp̄nsatiōis ad papā
 prin̄cētes i q̄b⁹ raro imo nūq̄ disp̄nsat
 p̄rim⁹ q̄n q̄s sciēter se baptizati p̄mi-
 serit bis. de ose. oīf. 4. eos. 7. c. q̄ bis. 7
 idē si ignorant. 7 p̄ea cū sciuerit ratū
 h̄uerit. A. Si v̄o non h̄uerit ratū pōt
 p̄moueri. i. q. 4. placuit. sc̄dm aliquos
 de iure. sc̄dm alios d̄ disp̄nsatiōe quod
 tuti⁹ ē. de ose. oīf. 4. q̄ bis. f̄m Ray. 7 i
 sū. con. li. 3. ti. 24. q. 7. 7 i deo. c. q̄ bis
 ubi p̄ q̄ rebaptizat̄ etiā si nullā culpā
 otaxerit erga rebaptigatiōe. t̄n non
 pōt ordinari nisi magna nēcitas cogat
 B. Silt qui bis sciēter recepit eundē
 ordinē. i. q. 7. saluberrimū. Idem etiā
 itelligas d̄ recōfirmato. ar. 68. oīf. c. p̄
 7 de ose. oīf. 5. c. oīdū. A. Idē in sū.
 con. oīc. q. 7. B. z⁹ ē cū q̄s ad subuer-
 tēdū fidē se fecerit ab h̄erid ordinari. i.
 q. 7. oueniētib⁹. 3⁹ ē si q̄s ordinet̄ ita q̄
 symōia int̄uēiat tā ex p̄te ordiat̄ q̄ ex
 p̄te ordiatōi. 9. q. i. ab excoīcat̄. i. q. i.
 si q̄s ep̄s. A. Hodie v̄o nō pōt disp̄nsa-
 ri nisi p̄ papam q̄litercūq̄ ordinatio
 fuerit facta symoniace. ut i exuaganti.
 Martini q̄nti q̄ īcipit. Dānabile. 7 in
 alia Eugeni q̄nti q̄ īcipit. Cū detesta-
 bile. B. De his casib⁹ sūt v̄sus. Siue
 bis ordo det̄ siue baptismus repetatur
 Siue ut vertat̄ fidei stat⁹ ordo petat̄.

Vel siue p̄stet vtrūq; symon opet. Ut
disp̄set spes irrita p̄orsus habet.

Sper p̄dictos casus q; sūt irregu-
laritatu iudiciū sūt adhuc alij casus i
q; b; diocefani disp̄sare n̄ p̄nt. ut q; vni
e ecclie duo p̄r p̄sint. z. i. q. z. c. p̄t. nec
q; vn⁹ h̄eat plura b̄nficia cū cura. ex de
p̄ben. de multa. nisi i casib; q; habes
s. b̄nficiū p̄. §. 3. Itē nō p̄nt disp̄sare
cū illegitime natis nisi ad m̄iores ordi-
nes 7 b̄nficiū sine cura. ex de fi. p̄sby.
is q. lib. 6. A. ubi etiā p̄z q; sūt ep̄s
nō p̄nt disp̄sare cū talib; erga b̄nficia
dignitatis seu p̄sonat⁹. B. Itē nō ois-
p̄lat cū eo q; ē susp̄sus in ocilio p̄pter
iustā b̄nficioz collationē. ex de p̄ben.
ḡue. i. fi. Itē nec i alijs casib; sp̄alit̄ sū-
mo p̄tifici reseruat. de q; vide. i. pa-
pa. §. 4. 7 se. B. Poti⁹ videt⁹. §. 3. etiā
fm̄ eius d̄putationem. B.

Utr⁹ ep̄s possit disp̄sare cū eis q; pa-
ciūt defectū in etate. R. fm̄ Jo. an. Q.
aligs possit p̄moueri ad ep̄atū si non
d̄pleuerit. 30. annū. solus papa disp̄sa-
re p̄t. ex de elec. cū nob̄ olī. §. fi. Sed
q̄tū ad alias dignitates si tñ sint sine
cura p̄nt ep̄i disp̄sare cū eis q; d̄pleue-
rūt. 30. annū. ex de eta. 7 q̄li. p̄mittim⁹
li. 6. vide. i. vicari⁹. §. 4. A. Ibi nil
de h̄ dici videt⁹. B. Q̄tū d̄o ad p̄ochi-
ales ecclias nō p̄nt. ut idē Jo. dixit. ex
de elec. l. 3. canō. li. 6. A. De h̄ lati⁹ oi-
dū ē s. absolutio p̄. §. 2. d̄. z. 2. ē. in ad-
ditione. Silt etiā ep̄s nō p̄t disp̄sare
circa etatē ordinū. ut nōt glo. i. de. ge-
neralē. de eta. 7 q̄li. B.

Utr⁹ ep̄s possit disp̄sare cū eis qui
patiūt defectū i ordine. A. Hoc est q;
rōne ordis eis deficiēt nō p̄nt eligi ad
aliq; d̄ficiū seu dignitatē ecclasticā.
sicut est regularit̄ q; abbas d̄zē facer-
dos. ex de eta. 7 q̄li. c. p̄. B. R. fm̄ Jo.

an. li. 6. In ep̄atib; sol⁹ papa disp̄sat
ex d̄ offi. lega. q; trāslationē. 7 d̄ excess.
p̄la. sicut vnire. S; q; ad alia p̄t ep̄s.
ex de eta. 7 q̄li. p̄terea. A. Ibi d̄r. Licz
ad regimē p̄ochial̄ ecclie nō debeat ali-
qs nisi subdiacon⁹ sit ad min⁹ admitti
disp̄satiue tñ i minorib; ordib; d̄sti-
tuti d̄sueuerūt assumi. dū tñ tales sint
q; i breui tpe possint i p̄sbyteros ordi-
nari. B. 7. c. tuā. A. Ibi d̄r q; p̄pter
instantē nccitatē p̄t i abbate assumi
etiā i m̄iorib; ordib; d̄stitui. B. De
disp̄satiōe ep̄oz vide. i. ep̄s. §. 5. De
disp̄satiōe i legib; 7 d̄stitutiōib; vi-
de. i. lex. De dispensatione in votis. vi-
de. i. votū 5. De dispensatiōe icettoz
vide. i. restitutio 6.

Disuinatio quid sit
7 q̄t ei⁹
species. 7 plura de hac matia
vide. i. sortilegiū p̄.

Disortium. Si-
cut
ponit Ray. diuortiu multipli-
citer h̄ fieri. Nā aut diuidit m̄imo-
niū i totū. ita q; ul⁹ vterq; diuigū d̄here
p̄t. ut i maleficiatis. uel saltē alter. ut
i frigidis. Aut diuinit i p̄te. s. q; ad mu-
tuā seruitutē diuigalis debiti seu coha-
bitatiōis. ita tñ q; neuter eoz d̄trahē
p̄t. sicut i his q; sepant p̄pter adulteriū
d̄missū ul⁹ cā religiōis p̄ carnalē copu-
lā. Nā si añ copulā carnalē alter diuigū
fieret religiosus. alter d̄here possēt. vi-
de. i. impedimentū p̄. §. 2. A. Idē i sū.
con. li. 4. ti. i. 9. i p̄ncipio. B.

Quā vir petit diuortiu allegās frigi-
ditatē suā quō p̄cedet? R. fm̄ Hosti.
Vir h̄ p̄ponēs d̄zē maior̄ āmis. id. qā
i hoc casu reputat̄ plena pubertas. Et
si qdē mulier h̄ ipm̄ d̄fiteri dabit a iu-
dice tēpus arbitrariū. ut vni⁹ mensis

aut triū aut anni p qd simul mozent 7
postea iurabit vir se nō posse cognoscē
mulierē nec moueri ad appetitū coit.
A. Adā si aliquē mōueret 7 nō posset
pfcē nē ēēt nālī frigid⁹. s p maleficiū
ipotēs. ut ī sū. con. li. 4. ti. 16. q. 16. vbi
hōia notāt q h hñt. B. Mulier dō iu
rabit q nūq aliq mō pcepit ipm ad h
moueri. 7 vterq; q diligētā adhibuit
ad h. 7 vterq; hēbit septē ppīquos seu
vicinos bone fame q iurabūt se credē
q illi iurauerūt vtz. 7 sic diuortii ce
lebrabit. 7 mulier nubet ī dō. s viro
mādabit ne aliquā ducat. Et si duxe
rit 7 cognouerit. re⁹ piuri hēbit. 7 p⁹
mīmonii repandū erit. ita tñ q vxor
pōt eū repellē ppī cōmissū adulteriū.
ar. 32. q. 1. de bñdicto. 7. q. 6. nihil ini
quit⁹. Idoc oico nisi vxor qñ fuit cōfessa
frigiditatē fuisset cōficia fraudis qā si h
fuisset nō posset nūc eū repellē. ar. ff. ad
l. iulīā de adul. si vxor. §. iudex. 7. §.
fi. Q. si mulier negat frigiditatē viri 7
asserit se ab eo cognitā puto standum
ēbo mlieris. qā nō vī q asserēt nisi ve
rū ēēt. eo q piudiciū sibi facēt. s. de ha
bēdo ipotentē viz. Itē cū rea sit 7 si ni
hil pbauerit. absolueda ē. ut. 6. q. 1. vlt.
actoz. Alioqn multi icurrerēt piuriū
ut possent sepati ab vxore. A. Idoc ve
rū nisi forte marit⁹ dūcat mulierē per
aspectū corpis. ut dī ī sū. con. ī dicta
q. 16. B. Si aut mulier diuortii pe
tat ppī frigiditatē viri 7 vir hoc fatef
fiet ut s. ī pxiō. §. 7 celebrabit diuor
tiū. S3 si vir postea cū alia dixerit. abo
diuges rei piuri habebūt 7 pnia iun
cta ad pōa cōnubia reuertē. ut ēf de
fri. 7 male. laudabilē. in fi. Q. si vir ne
gat se frigidū 7 asserit se cognuisse vxorē
standū ē ēbo viri. qā caput ē mlier
ēf d despon. īpu. cōtinebat. 7. 33. q. 1. si

qs accepit. Nisi forte mlier p aspectū
corpis pbet se virginē. ēf d pba. ppo
fuiti. Que pbatio debet caute fieri p
duas ul p plures matronas honestas 7
de hoc pitas. ēf d fri. 7 male. c. fi. ff. de
ven. āspi. l. i. qā h res occulta ē. 7 quia
man⁹ 7 ocul⁹ obstetricū qñq; ī hoc fal
lit. 27. q. i. nec aliq. S3 si mulier nō alle
garet frigiditatē viri. s poti⁹ dicēt eū
lectū seu castatū fuisse siue descīm mē
bri patientē añq; eā cognoscēt. 7 sic di
uortii petēt. vir dō hoc negaret. certe
nō o3 stare dco viri eo q pbatī posset
p aspectū. A. Idredcā etiā notāt ī di
cta. q. 16. in sū. con. li. 4. ti. 16. B
Quid si p viz ul mlierē petat diuor
tiū ppter artitudinē mulieris? Mo
cabūt matrone fide vigne atq; pite 7
iurabūt q diligētē iqrēt 7 referēt an
sit arta. 7 an possit fieri mī. 7 si dixerit
q nō sit arta. nō pcedet ad diuortii. si
aut dixerit q sit arta 7 q nō possit fieri
mī. ī continet pōt diuortii fieri. 7 da
bit viro lnia d hēdi cū alia. s mulieri
cōtinētia idicet. ut ēf de fri. 7 male. fra
ternitat. p rñso. Si tñ p⁹ diuortii mu
lier iueniat q possit h⁹ mōi seras refera
re repabit pmi mīmonii. qd verum
fuit etiā si vir accepit aliā. ar. ī pdcō. c.
fratnitad. A. Ibi videt casus expslius
qñ pōz vir erat filis illi q apuit. Si aut
a pōz viro ppter oisparitatē nō pōat
cognosci sine gūi piculo nō ē ei reddē
da. l. p cōsuetudinē secūdi reddita sit
apta p. ut nōt glo. ī dco. c. fratnitatis.
sup ēbo fili. Con. Goff. ut ī sū. con. li.
4. ti. 16. q. 5. l. ibi referat diuerse alie
optiones dicentiū mulierē debē testi
tui p. q pnt itelligi qñ pms erat uel
dubitāt vtz sit filis z. Sec⁹ si cōstet q
ppī oisparitatē plone a p non poterat
cogsci ut dcm ē. Et de hac mā dī lati⁹

impedimentum. 15. B

Quid si petat diuortium propter malefici-
cium. ut quia vir potest cognoscere alias et non
uxorem? **R.** Debet per ositeri ne forte hoc
contingat propter aliquod peccatum eorum. 33. q. 1. si per
fortarias. et sub recepto sacro iungatur
eis ut si cohabitent et bona fide opam-
entur ad debitum carnale. et sic per triennium
si habitabunt. **A.** nisi forte iam habita-
uerunt. tunc non videtur necessarium dari trien-
nium. si aliquis aliter terminus arbitrarius ad
ositerendum. et alia debita remedia adhi-
benda. de co. c. si per fortarias. et ex de fci. et
male. c. si. **B.** Quo pacto iteque accedet
ad episcopum iurantes quod sicut promiserant fece-
runt. et non potuerunt coniungi. et tunc adiun-
cto sacro propter quod. ut dictum est. §. 2. ce-
lebrabit diuortium. et dabit utrique litem
contrahendi. ex de fci. et male. c. vlt. et in di-
cto. c. si per fortarias.

Sz quod iterum intelligenda est predicta cohabi-
tatio triennium? **R.** Sufficit quod per maiorem
partem anni cohabitent. et quod bona fide opam-
entur. ar. ff. de acqui. coti. et fci. l. i. §. duo
et §. q. d. aut. **Q.** si infirmitate uel alio ca-
su impediat ut tempus restituendum. ff. de iuri.
actu. q. 2. l. i. §. 2. et se. **A.** Hoc fuit
dictum in doctis. ut per se in con. lib. 4. tit. 16
q. 17. Tamen in c. si. ex de fci. et male. dicitur quod
debet cohabitare per totum triennium.
Vbi etiam dicitur glo. quod si per triennium debet
cohabitare quoniam propter frigiditatem petiti di-
uortium. **Sz** si est uerum si frigiditas per pro-
bati non possit. ut expresse dicitur eo. ti. c.
laudabilem. **B.**

Quid si alter coniugum non vult cohabi-
tare? **R.** Dicitur excoicandum per quem sta-
bit et cautionem idoneam exigendam ut co-
habitent. ar. ex ut lite non otel. qm. §.
vlt. uel distringat per curiam secularem. ex
de iudi. cum non ab hoie. Idem fiat si coha-
bitent non arceant. **A.** Idem in con.

eo. ti. q. 18. fm docti. et glo. Ray. **B.**

Quid si ecclesia decepta paliquis falsas
probationes uel huiusmodi celebrat diuortium
et postea vir factus est sacerdos. unde con-
pertum est quod ecclesia fuit decepta. nunquid iste
sacerdos restituere uxori eius repetenti?
R. fm Ray. Si non potest induci ad continen-
tiam. fiat ut dicitur in mrimoniis de §. 14. qui
incipit. quod si per latam. **A.** s. q. restituere.
quia etiam monachus restituere sibi. et tene-
bit iste debitum reddere uxori petenti. si non
exigere. quia quantum in se est sollemnizauit votum
ut non in seculo. con. lib. 4. tit. 19. q. 4. **B.**
At si posito predicto causa mulier quod non re-
petat uir. nunquid uir poterit uxorem repe-
tere? **R.** fm xv. in do. quia uir per sacri ordi-
nis susceptionem per iudicauit sibi. **A.**
Idem in seculo. con. eo. ti. q. 5. **B.**

Pone quod mulier credens diuortium iu-
ste celebratum ingressa est monasterium. an
operata uitate de iusto diuortio potest
uiru repetere iam in sacro ordinatum uel factum
monachum? **R.** fm xv. in do. quia falsa causa
non impedit votum monachatum. ar. ex de vo-
to. magne. et de uer. iur. ex pte. **A.**
Idem in seculo. con. eo. ti. q. 6. **B.**

Pone quod duo fratres duxerunt duas so-
rores seu consanguineas. et inter alterum et
uxorem fert diuortium inia propter consangui-
nitatem. quantum uir alter debeat propter hoc
separari ab uxore sua. **R.** fm Ray. in do.
quia res inter alios acta alijs non per iudicat.
ex de fide instru. inter dilectos. **Sz** quantum ad
carnis copulam distinguo. quia si alter diu-
gium fecit esse impedimentum inter se et uxorem
non exigat debitum neque reddat. Si uero
credat ex causa probabili. reddat si non exi-
gat. Si autem credat ex aliquo causa temeraria
reddat. et si potest dimittat erroneam consue-
tudinam. et sic exigat. ex de sen. exco. in q. sitioi.
A. Con. predicti Tho. et se. ut in seculo. con.
lib. 4. tit. 21. q. 2. **B.**

Utrū vir 7 vxor i cā diuortij iudicā
oi sint pī. R^o fm Tho. 7 se. Ad paria
iudicā. ga sicut licet viro dimitte vx
orē ob cām fornicatiōis. ita licet vxori
viz dimitte. 32. q. i. si qs vxorē.

Post latā sniam diuortij 7 sepa
to. ppter adulteriū vxoris si vir for
nicet nūqd mulier potit viz repetē.
R^o fm Ray. Iudex ex officio suo v3 vi
rū cogē redire ad vxorē suam. ar. ex de
iur iuri. tua nos. 7 ex de diuoz. ex lris.
Idē Tho. Et vide hūc casū. i. matrimo
niū 8° §. i. q. i. q. i. p. pone q. lata. De
mā diuortij multa hri pnt ex ipedimē
tis mrimoni vide. i. ipedimentū. Di
uortio facto apud quē fili? nutriti de
beat vide. i. fili? §. 3.

Doctor uel docere. vi
de. i. magister
7 supra discere.

Dolus. Quid ē dolus
aut lata culpa
7 h? R^o fm Hosti. Dol? est
ifidiosa machinatio. ut si cōmodatari?
furripi fecit rē cōmodatā. ff. de dolo. l.
i. Lata culpa ē nō itelligē qd oēs itelli
gūt uel sciūt. ut si cōmodatari? dimisit
rē cōmodatā i platea 7 fuerit ablata 7
ipe dicat q. nō credebatur q. acciperet. Le
uis culpa ē desidia siue negligētia. ut
Insti. q. mo. re. trahit ob. §. p. ut si cō
modatari? reposuit rē cōmodatā i came
ra sua 7 recessit relicto ostio apto. Le
uissima culpa ē q. aliq. mō pōt. puideri
ff. ad. l. acq. l. si putator. 7. 50. ois. h. q.
arborē. ut si cōmodatari? rē qd ē in ar
cha reposuit s. nō firmauit. A. s. cum
clauē. ut i loco d. q. stat. B. Qd si fe
cisset fur nō furripuisset. Cas? fortuit?
ē q. nullaten? pōt. puideri. sicut icēdiū
ruina. naufragiū. rapia. ut. C. cōmo.
l. i. A. Idē i sū. con. li. 2. ti. 6. q. 22. B.

Dol? i aliq. sctū dupliciter intuenit
Nā q. nq. dat cām tractui. puta dolo
te induci ut vēderes qd alias nō eras
vēditur? 7 tūc nō tenet tractus? ff. de
dolo. l. elegāter. iz. q. 2. q. 1. q. 1. si.
Qnq. dol? icidit i sctū. ut q. eras vē
diturus. s. p. doli te induxi ut mōzi p.
cio vēderes. 7 tūc tenet qd ē tractus
s. satisfaciendum ē de dolo. ut. ff. de ac.
emp. 7 ven. l. Julian? Et nō h. q. p. tō
bone fidei nō tenet dolo mediatoris
s. ipe mediator. ut i p. d. cā. l. eleganter
7. ff. de p. fenetis. l. 2. et. 3. nisi i subsidii
qn. s. mediator deficiet u. nō posset. ut
i d. cā. l. eleganter. A. Meli? facit. l. si. ff.
de eo p. quē fac. erit. ubi d. q. qn. dolo
sus nō ē soluēdo. n. ē equū q. qs luctet
ex dolo alieno cū dāno alteri? Et oia
p. d. cā. notat etiā i sū. con. li. 2. ti. 8. q.
8. fm Gff. 7 Hosti. ubi etiam ponit qd
statū seqt. B. Itē nō fm xv. q. i. mona
chatu 7 mrimonio etiā si dolus ter cāz
cōtractui nihilomin? tenet. Qui doli
allegat doli probare v3. ut habes. i. lo
catio. §. 6. in fi.

Domicilium.

Qn dicat q. s. trāsferre domici
liū ita q. fact? sit de iurisdicōe alii?
R^o fm Hosti. Puto q. fm ius canoni
cū q. cito ad aliā prochiā trāsit 7 hospi
tiū constituit explicando sarcinulas suas
7 se i i. p. recipit aīo remanēdi. statū sit
prochian? illius. ex d. prochij. c. vld.
7 ex d. decimis. ad aplice. A. Idē i sū.
con. li. 2. ti. 10. q. 13. B.

Dominica dies.

Diē dñicū stat infūmas 7
p. cipuas festiuitates orineti. Exo. 20.
Memento ut diē sabbati sanctifices.
Dñicam. n. colē debem? ppter honozē

7 gaudiū resurrectōis dñice. d. dñe. dñf. 3. c. sabbato. Nulla opatio i illa scā die agat nisi tñ hymnis 7 psalmis 7 cāticis spūalibz dies illa trāsgat. d. dñe. dñf. 3. ieiunia. Itē tāta ē excellētia h⁹ diei q̄ i nllō alio die pōt ep̄s cōsecrari. dñf. 75. q̄ die dñico. ubi etiā subdit. q̄ qcqd i signe a deo ē cōstitutū i terris i h⁹ diei dignitate gestū ē. In hac mūd⁹ sūpsit exordiu. In hac presurrectiōis 7 mors iteritū 7 vita accepit pncipiū. A. Nec fuerit dicta Ray. ut p3 in sū. con. li. p. ti. iz. q. 3. B.

Utrū observatio diei dñice succedat loco diei sabbati. R. fm Tho. scda scde q. iz. Non succedit ex vi pcepti s̄ ex constitutione ecclesie 7 ex cōstitutione populi xpiani. Ideo non est ita attap- hibitio opandi i die dñico sicut fuit i die sabbati s̄ qdam opa cedunt que die sabbati phibebat. sicut decoctio ciboz 7 alia h⁹ mōi. de dñe. dñf. 3. puenit i fi. Et i qbusdā opibz phibit facili⁹ dī sp̄lat i noua q̄ i veteri lege. Quī etiā fm dñf. i sabbatis maxie opati debemus ne videamur iudaicare. A. Idē i sū. con. li. p. ti. iz. q. 6. Utrū q̄ dñica nec aliq̄ festū hodie sit ex pcepto dñi. 7 sic vacat tertiū pceptū decalogi. Memēto zc. Sz pot⁹ dicendū ē q̄ non vacat. i. Nā l3 est q̄ ad sp̄alez diē sabbati ceremoniale. ē tñ morale q̄tum ad l3 q̄ aligs dies ebdomade deputer ad diuini nū cultū fm dñico. d. Lira sup. 20. ca. Exo. 7 alios theologos. Utrū 7 dueniē valde fuit. ut sicut añ xpī aduentū cū vacabat grā deputat⁹ fuerat ad festan. dñi dies vacatiōis qñ de⁹ cessauit opari. ita 7 post aduentū xpī 7 i tpe q̄ dñs opat⁹ ē salutē nrāz deputaret dies magnifice opatiōis. Et l3 scripta nō declarauit exp̄sse q̄ sit dies tñ satis decla-

rauit tacite 7 sufficiēter demōstrando magalia opa q̄ fecit dñica die. In illa. n. ichoauit mūdū. Gen. p. Xps resurrexit a mortuis. de dñe. dñf. 3. sabbato. In eo spūs sc̄tus dat⁹ ē aplis. 7 breuit⁹ qcqd i signe ē cōstitutū a deo. i h⁹ diei dignitate ē gestū. 75. dñf. c. q̄ die dñico. Itaq; ecclia n̄ statuit hūc diē ut ex se. s̄ pot⁹ ex auctoritate dñe scrip̄re. ita q̄ duenient a deo dñi statut⁹. Idē etiā ecclesia i. c. licet. ex dñi ferijs. dñc q̄ etiā scriptura noui testī p̄cipit diē septimum. Claret at. q̄ l3 nō pōt itelligi de sabbato. de dñe. dñf. 3. puenit. ḡ itelligit dñico. dñc. c. q̄ die dñico. Et ita dies dñicus q̄ hodie subrogat⁹ ē loco sabbati p̄cipit ex lege dñi. Qui autē dicere vidēt q̄ nō sit ex lege dñi pnt itelligi q̄ ad exp̄ssam declarationē. q̄ nō p̄cipit exp̄sse s̄ tacite 7 sufficient. ut postē sū ē. Et si dñica dñi lege p̄cipit. mltō magi festiuitates maiores dñica quas enumerat glo. i. dñc. c. licet dñi ferijs. videlicet natiuitatē dñi. ephiphaniā. pasca resurrectiōis. ascēsiōis dñi. 7 pethe costen. Idē addi 7 dies venerē scā videlicet dies pp̄ passiōis. q̄ mltō pl⁹ pfuit p nob mozi q̄ nasci. 7 mai⁹ opus nō repit de⁹ fecisse q̄ illa die fecit tātā i semetip̄o p nob recipiēdo passionē. Et q̄ etiā sup ope illi⁹ diei fūdar salus totū mūdi sine q̄ cēs alie festiuitates frustratorie foret. Itē q̄ dñi dñi ē nō ē hodie ita attā obfuātiā dñice sicut olī sabbati dñi itelligi verū q̄ ad ceremonialia. sicut erat nō ābulare vltra vnum miliare i sabbato. Act. p. ul⁹ qd sūte. q̄ i se cōtinebāt pot⁹ figurā fūtoz q̄ aliud Quo dō ad moralia videlicet ut intēda ē dñis obsequijs 7 ad dei honore 7 nrāz salutē p̄tinētibz artius nūc obligamur q̄ olī ex veti testō. cū nouū testamētū

maiorē requat iusticiā. Math. 5. ibi.
Nisi abundauerit iusticia v̄ra x̄p̄. Vñ
Aug⁹ i qdā sermōe dīc. Sup h̄ oia pte
statur ut oēs dies dñicos ad eccliam
veniad ut diligēt⁹ scriptas q̄ ibi legūt
audiad. 7 i po die scō pausationē habe-
atis. Si. n. ifelices iudei i tāta deuotiōe
celebrāt sabbatū ut i eo nulla opa t̄re-
na exerceāt. quāto magi xp̄iani in die
dñico soli deo vacare uel deprecari p̄ aīe
salute debēt 7 ad ecclesiā puenire. B
De mā dñice 7 aliaz feriaz. i. festozum
vide. i. ferie.

Dominus tē/
poral aliqz. De q̄stis 7 tallijs
q̄s dñi t̄pales a subdiē exigūt vide. i.
tallia.

An i aliqbz casibz possit dñs a subdiē
exigē vltra cōsuetū ul cōe statutū? R.
fm Ray. 7 Hosti. p̄d̄t. Et p̄ qdē p̄ te-
fensiōe t̄re sue. Ad h̄. n. tenet oēs nō so-
lū d̄ rebz s̄ etiā laborare corpalit ut sic
seipos saluent. 23. q. 3. fortitudo. ex̄ de
īmu. eccle. puenit. Itē si vult dñs ire i
exercitū indictū ab ecclia ul p̄ncipe d̄
hēricos uel paganos nec sufficit ad ex-
p̄sas. p̄t a subdiē petē moderatū au-
xiliū. Itē si i bello ex pte sua iusto fuit
capt⁹ ab hostibz nec sufficit se redimē
abiqz q̄ui dāno. Itē si vult ire ad p̄nci-
pē p̄ obtinēdo p̄uilegio p̄dictiōis spe-
cial p̄ se 7 subdiē. 7 nō p̄t cōmode ex-
p̄sas ad h̄ nccias facē. 7 si aliq̄ alia s̄it
cā emergat. puta qñ maritat filiā. Nā
acqrit sibi affines 7 amicos. aut qñ fa-
cit filiū militē aut accipit qd erat feu-
dū suū uel nouū feudū acqrit. A. Dec
exēpla fuerūt glo. Ray. addētis q̄ cū
talia videāt respicē cōmodū subditoz
nō credo q̄ dñādi sint q̄ talia recipi-
unt ubi cōstitutū ul cōsuetū ē. oñ tñ nō
recipiāt ultra q̄ cōstitutū ul cōsuetū ē

Et si aliq̄d cōsuetū ē 7 ad arbitriū exi-
gi cōsuevit cū moderamēte exigat. Con.
etiā tā cū Ray. q̄ cū. glo. i. p̄dcis cāis.
Vñ. Con. etiā Tho. in genē. 7 Hosti.
addēs qd statū seq̄ d̄ refectionē viar 7
p̄tū 7 depaupatiōe ex iusta cā. s̄ b̄dēs
Sec⁹ si egeret dñs ex cā iusta. ut in sū.
con. li. 2. ti. 5. q. 35. B. ul ad refectionē
p̄tū 7 viar. uel qñ sine culpa depau-
pat⁹ ē vel obligat⁹. oñ tñ sp̄ moderate
7 nō ad gūamē exigat. io. q. 3. vñio. cir-
ca mediū. ex̄ d̄ censū. cū ap̄us. S. ph̄-
bemus. 22. q. 5. d̄ forma fidelitad. Q.
si qd plati ipendāt legato ul alijs mar-
onibz. deinde pl⁹ p̄p̄t h̄ a subdiē magis
extorquant q̄ ipendāt. tenet extorta re-
stitue 7 tātundē paupibz erogare. Su-
p̄ior etiā cui fuit d̄ b̄ q̄rela deposita si
i h̄ negligēs fuerit canonice subiaceat
vltiōi. ex̄ d̄ īmu. eccle. ga pleriqz. Qñ
vop dñs sine iusta cā extorquet a subdi-
tis. tenet ad restitutionē fm Ray. vñ
si velit ludē uel ultra vires suas ad va-
nitatē expēdē. ul si i bello quod ex pte
sua iustu erat cogat se redimē. tunc si
qd p̄tū uel ei⁹ officiales a subdiē exa-
ctum est 7 ad dominos ipos puenit te-
netur restituere illis a quibus exactū
est. si sciunt. al in pias cās. uel i utilita-
tē cōdem. Si aut ad eos nō p̄uēit nihil.
omin⁹ debēt officiales suos ad restitu-
tionē cōpellē 7 eos punire. Con. Tho. i
ep̄la qdā ad ducissam Lot̄igie 7 Bar-
banē. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 36. B
Quid si subditi h̄nt vsuariū i aliq̄
nemore 7 dñs aufert eis. nūqd tenetur
ad restitutionē. aut si ali⁹ ab stulit eis
aliqd. nūqd sufficit si satisfaciāt dño
illozum? R. fm x̄o. Tales subditi si ita
sūt serui q̄ nihil h̄ant p̄p̄uz. s̄ peculiū
si qd h̄nt ē in p̄tate dñi. ut reuocet qñ
voluerit. 7 ipm vsuariū h̄nt p̄ pecu-
lio dñs p̄t reuocare. Itē etiā de dānis

eis illad ab alio sufficit satisfieri dno.
Si aut tales subditi sunt qd nihilominus
hnt res suas pppas. tunc nec dñs pōt eis
auferte vsuariū. nec de dñis eis illad
pōt dno satisfieri. A. etiā si eēnt tales
subditi qd eoz dñs possēt d consuetudie
quātū 7 qñ vult d bonis eoz cape. qā
i talibz testigēda ē hñmōi ab usio 7 ex
torzio potius qd laxāda fm eūdē xō. ut
i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 42. B. De talliis
7 gabell. 7 pedagis qñ dñi siue coī
tates qñq; exigūt vide. i. pedagii. 7. i.
tallia

Donatio p inter
viuos
qd sit: R. fm Hosti. Est lici
te rei nullo iure cogēte mera liberalitate
facta collatio. A. Idē i sū. con. li. p.
ti. i. 5. q. 72. B.

Quis potest donare: R. fm Hosti.
Donare pōt pffamilias 7 dñs rei. i. dñs
gseru? nō filiū familias. ff. eo. l. filius
Itē nō minor. 25. anis. C. si maior fac.
ra. ha. l. vlt. Et multo min? pupill? q
alienare nihil pōt sine tutoris auctorita
te. ff. d. acq. re. do. l. pupill. Itē nec mo
nach? uel ouerfus. 54. dñ. abbati. De
clid an possint donare hñ. i. s. pñt. Itē
nō pōt donare q nō ē opus mēd. ut fu
riosus. nec pdig? ff. de cura. su. l. Julia
nus. S; nec is cui alienatio p legē iñdi
cta ē. ut qā cōmisit crimē lese maiestad
C. ad. l. iul. ma. l. vlt. uel hētic? ē. C.
de hered. l. manicheos. A. Ibi solū dñ
de qbusdā hēticid. S; eo. ti. l. gaçaros.
dñ dñbz. i. dñ tñ sit executio hui? snie
nisi fuerit peccāsticos iudices hēticid
iudicialit. pñciati. ut i. c. cū scdm. de
hēticid. li. 6. B. Itē nec odēnat? d pu
blico crimie. l. 3. an sniam donare possēt
ff. eo. l. p? tractū. 7. l. donatōes. S.
vlt. A. Idē i sū. con. li. p. ti. i. 5. q. 73.
pōt etiā filiū familias aliqn donāe. ut

i oca. l. fili. ff. de dona. ubi dñ. i. filiū
milias donare nō pōt nec si liberā pe
culij admīstrationē habeat. nisi iusta
rōne motus donet. uel nisi expsse ei sit
ocessū donare. uel nisi ex psona h colligat.
ut si ē fili? senatoris uel alicui? alius
dignitat. Tūc. n. nisi filio spālir donā
di facultas adimat? ocessisse vñ dñ ei li
berā dat peculij admīstrationē. pōt
etiā donare de castreſi uel qñ castreſi
peculio iñt viuos 7 mortd cā. cū de eo
etiā testi factionē hēat. Et exepd his
castibz filiūssa. nō pōt donare. Et si cui
pmiſſū ē donare nisi spālir etiā mortd
cā fuerit donare pmīſſū nō pōt mortis
cā donare. hñbi. B.

Cui possit donari: R. fm Hosti. Cui
libet nisi p legem phibeat. siue sit pñs
siue sit absens. not? ul? ignot? Itē pa
trif. 7 filioſa. dico ex neo. i. dñ filioſa.
suo qd iū ē i pñte. pñs nō valet facta
donatio. s; qualescit pemācpationē.
C. eo. l. sine. A. Hoc vez ē nisi fuerit
reuocata. ut i oca. l. sine. B. vide. i. s.
an pñt. Itē nec iñt viuz 7 vxorē valet. vi
de. i. s. 6. 7. 7 8. Item nec miles pōt
donare meretrici. C. d dona. iñt viuz 7
vxorē. l. si acillā. A. Idē i sū. con. li. p.
ti. i. 5. q. 73. B. Immo. etiā qlibet pro
hibet donare meretrici. 86. dñ. q ve
natoribz. Si tñ donauit repetere non
posſū. ut ibi nō. A. qā i pari cā turpi
tudinis potior ē oditio possidēd. ff. de
odii. ob tur. cau. l. si ob turpē. S. porro
fallit i milite q pōt reuocare donatio
nē quā fecit focarie. Et si tal phibitio
donādi ē erga milites tñenos. forti? er
ga dñcos fm Hosti. ut i oca. q. 73. B.
De oādo siue donādo adulatoribz vi
de s. adulatō. S. fi. De oādo histriōibz
vide. i. histrio. A. Aduertēdū etiā q
nō pōt donāi iudicibz siue rēdñbz qbz
certū salariū cōstitutū ē. Al? puni? oās

7 recipiēs. ut. l. fi. C. ad. l. iul. repe. nisi
esclerū ul' poculentū mera liberalitate
oblatū. qd pauc dieb' sumi possit. ex
descrip. c. statutū. §. i. sup. l. i. 6. B

Donatio mult' de cāis reuocari pōt
pāpue modis illis q' libet' sit seru'
vide. i. libertus. §. 2.

Utz donatio scā sub cōditōe sit idē
qd facta sub mō. R. i. dō. i. dā illa q' sit
sub cōditōe. puta si tale qd fiat uel sit
nō tenet nisi ex tēte cōditōe. s' illa q' sit
sub mō puto ut tale qd fiat stat' tenet
s' n' extāte illo pōt reuocari. C. d. dona.
sub mō. l. i. et. z. A In his legib' dī
solū de donatiōe sub mō. §. eo. ti. l. fi.
dī de donatiōe sub cōditōe. B Et idē
dicendū ē d' cōditōib' 7 h' mōi cōtra
dīb'. Et vide d' h' i. mīmonū 5. et 6.

An iuges sibi iuicē donare possint
R. q' nō. Nec valet donatio. qn pot'
phibita ē tā iure canonico q' ciuili. ex
eo. donatio. 7. ff. eo. l. i. nisi i certis casu
bus q's hēs i se. §. i. d' aūt. phibitiōis
sūt. 4. cāe. Prima ē ne p' amorē alter
iugū nō obtēpando donatiōib' faci
liter spoliaret. ff. eo. l. i. A Doc autē
receptū ē ne mutuo amore iuicē se spo
liaret donatiōib' nō obtēpātes s' p'fu
sa erga se facultate agētes. B Secūda
ne melior i paupratē icidēt 7 defior di
tior fieret. ff. eo. l. 3. Tertia ne forte cō
iuges itēti ad acqrendū sibi p donatio
nes nō eēt studiosi libos habēdi uel
educandi. ff. eo. l. 2. Quarta ne amoz
honest' 7 tebiti exhibitio q' debēt esse
int' iuges p'cio cōliari viderēt. ff. eo.
l. 3. Et sic int' eos donatio nō valet etiā
si fiat p' iust' p'p'ia p'sonā. ff. eo. l. si spō
sus. §. gnālī. A Idē. §. nō v' h'ri in
hac. l. s' h' dīctū pbat' bñ ea. l. i. pncipio
B Nec valet int' eos remissio alic' de
biti aut assignatō cui' cūq' debitor. ga.

hōia donatiōes sūt. A Dec pbant' in
ocā. l. si spōsus. ubi etiā h' in pncipio
q' donatio int' spōsam 7 spōsū valet. 7
nō etiā in sū. con. l. i. p. ti. i. q. 76. B

Sūt tñ casus q' donatio int' cōiu
ges valet. Et p' qd ē si is q' donauit p'
mansit i eadē volūtate usq' ad mortē.
i. dā h' mōi. donatio morte donator' dua
lescit. ex eo. donatio. Itē valet donatio si
ali' n' sit idē paupior. l. 3. al' fiat dītor. ut
si marit' hēs ab ali' q' iustit' n' adeat ut
vxozi substitute locū faciat. Itē eodēz
mō valet si alter nō fiat dītor. l. 3. alter
fiat idē paupior. ut si vir donauit vxo
ri ad emendū vnguēta 7 h' mōi. ut in
ocō. c. donatio. 7. ff. eo. cū h' stat'. A
Mel' v' facē eo. ti. l. si spōsus. §. p'lt.
7. §. si. 7. l. se. B S' 7 donatio int' spō
sū 7 spōsaz valet. ut i ocā. l. cū hic stat'.

Quib' mōis donatio facta int' vix
7 vxorem reuocat'. R. p'imo quidē
reuocatur expresse per pñiam. ff. eo.
cū hic stat'. §. p. A Et ibi p' q' d' attē
di sup'ma siue vltīa volūtas qn phies
mutat itētiōē. B Itē reuocat' si res
donata p donatorē alienet'. C. eo. l. si
marit'. A Ibi s' nō pbat'. s' in ocā. l. cū
h' stat'. §. si marit'. Vbi p' q' nō solum
alienādo v' tacite reuocare donatiōēz
s' etiā pignori obligādo nisi exp'sse ali
ud oñdāt. B Itē si pmozat' illeg do
nationē accepit. ex eo. donatio. Itē si
diuortiu fiat. ut i ocā. l. cū hic stat'. §.
diuortiu. A Et ibi p' q' s' v'z ē qn
diuortiu fit ex displicētia. Sec' si fiet
cū bona grā. ut si fiet cā religiois. Itē
sec' si p' diuortiu mīmonū restaurat'
ut ibi. B Itē cū socer nūciū diuortij
mittit nutui cui donauerat. ut i ea. l.
cū h' stat'. §. si socer. A Oīa q' habēt
i s'. §. fuerūt ocā Goff. ut p' i sū. con.
l. i. p. ti. i. q. 77. Et p'dcā non solum

obtinēt inē virtū 7 vxore bētiā inē so-
cerū 7 genez seu nutū. 7 inē ofoceros
q copulatos i mīmōio i ptate habent
ocā. l. cū hic stat. §. o. rō. B

¶ Si 7 fili q ē i ei pte sibi donare
nō pnt eo q p 7 fili q si vna sūt psona
C. de ipu. 7 alijs substi. l. vld. fallit tñ
i dote 7 donatiōe p p nuptias. quā p
filio 7 filie donare pōt. Itē fallit cū fi-
lios fami. eūti i castra p donat mobilia
Itē valet si p remittat filio ofustructū
quē hz i rebz illi aduēticijs. Itē valet
si fiat ob alimēta. l. h. docti. A. Idem i
fū. con. eo. ti. q. 78. ubi etiā dī fm eū-
dē q qd dī dē donatiōibz inē virtū 7
vxore phibitis. idē pene intelligas de
donationibz inē ptes 7 filios. B

¶ Utz sacerdotes prochiales 7 alijs cle-
rici siue plati possint donare. R. q. Q. tū
ē de pmonialibus siue de suis ppijs
aut q paliquā hereditatē uel alio mō
iuitu psonē acq. sicut. donare possunt.
ex d. suc. ab itel. c. p. 57. d. fructibz bñ.
ficioz suoz donare pnt quedā modica
fm eo statū. s. tñ tenēt 7 debēt donāe
paupibz psonis 7 honestis. qā qdāmō
bona clīcoz sūt paupz. At psonis i ho-
nestis donare non licet. ut s. 3. §. dictū
ē. Et ad istā materiā facit s. clīc. 4. §.
5. A. Et fm ea q ibi 7 h. dīcūt vidēt
intelligēda q notat i fū. con. li. p. ti. is.
q. 79. l. ibi vidēt ocā latiora poni fm
docti. Ibi etiā dī fm Goff. q i dona-
tione rei modice nō regit dēfensus uel
dīliū clīcoz. Et ad hoc facit ex eo. cete-
rū. Itē q eps ad dīstruēdū monasteriū
pōt oferre qnqgesimā bonoz sue eccle-
sie. Ad edificatiōē vō alij eccle solū
cētesimā. iz. q. z. bone rei. Nec regit
nou. dēfens. cū semel a iure cōcessū sit
Et si plures donatiōes fecit q excedāt
qnqgesimā uel cētesimā l. diuersa cit

ca h. ocā sint a diuersis. meli⁹ vidēt ut
excedēs reuocet. 7 nō oēs fm eundem
Goff. Itē ocā qnqgesima uel cētesima
nō o. vari qnēt i gūe oānū ecclesie.
ex eo. ad aplice. Itē etiā 7 i re. donati-
one o. attendi tōnabil. ofuetudo loci.
ex eo. ceter. B

¶ Utz plati ecclīaz donare possint. R. q.
Dicendū q pnt qdā modica. iz. q. z.
terrulas. ofiderata tñ rei donare quāti-
tate 7 loci ofuetudie. ex d. dona. ceter.
De hac mā vide s. clīcus 4. §. z. et 5.
Q. tū ecclījs donari possit vide. i. ecclīa
p. §. 6.

Donatio 2. s. cā
tis. Donatio cā morē ē cū q
magi vult se hēre q. eū cui donat. magis
q. eū cui donat q. hēde suū. ut. ff. d. do-
na. cā mor. l. i. 7 Insti. d. dona. §. z.

In q differt donatio cā morē a lega-
to. R. q. Donatio cā morē ad istat lega-
toz redacta ē. ut idē iuris sit i vtroq.
ut insti. d. dona. §. z. Differt tñ i q bus.
oā. p. qā legatū sp. tradit ab hēde. sed
donatio cā morē qnq. ab hēde qnq. a
testatore. Itē si q. accusat testm ut fal-
sū amittit legatū. s. non donationē cā
morē. Alii si ex aliq cā rescidat testm
7 donatio cā morē. ff. eo. l. si alijs. 7. l.
si debitor. A. Idē i fū. con. li. p. ti. is.
q. 50. fm. glo. Ray. q. etiam dīc q. alie
sūt o. que solēt notari. C. de dona. cā
mor. i sūma 7 i littera. B

¶ Reuocat donatio cā morē si donā-
tē peniteat. uel si liberat⁹ ē de piculo i
quo erat uel si deficiat cōditio sub qua
donatio facta fuit. ff. si cer. petat. l. nō
oīs. Itē si donatari⁹ p. decedat q. do-
nator. ff. eo. si filio. 7. l. se. 7. fi. A. Idē
i fū. con. eo. ti. q. 75. fm docti. q. etiā
addit q. idē ē 7 si non adipleat cā sub

q̄ donatio facta ē. 7 q̄ p̄dcā dā sūt nisi
sic datū fuerit ut statī transeat oñiū
nec reuocari possit. q̄a tal' donatio int'
vīuos scā cēset. Et ex q̄ scā ē nec addi-
tiōez nec modū nec p̄nāz sine cā admit-
tit. Ex cā tñ reuocari p̄t. ut p̄p̄ sup.
uenientē filioz natiuitatem. 17. q. vld.
quecūq. B

Donatio 3° s. p̄p̄
as. Donatio p̄p̄ nuptias ē
q̄d sp̄sus sp̄se donat qñ ab ea dotem
accipit. ex de dona. int' viz. 7 vx. c. nup.
A. Et ibi p̄z q̄ idē ē etiā si sp̄sus do-
nat qñ nō accipit dotē. q̄a siue accipiat
dotē siue nō. illud q̄d donat sic vocat.
Vñ 7 i ocō. c. nup. i. fi. or. Illud te no-
lum⁹ igrare q̄ vxoz or̄ date dotē viro
vir aut vxoz donatiōez facē. p̄p̄ nupti-
as. B. Idē mōi aut donatiōis p̄p̄m ē
q̄ si paciscat marit⁹ d̄ dote uel p̄e dotē
lucrāda vxore p̄morta. talē p̄tē d̄z lu-
crari m̄lier de donatiōe p̄p̄ter nuptias
p̄mortuo viro. ex de dona. int' viz. 7 ux.
orē. dōatio. §. sane. 7. C. de pac. duen.
l. ex morte. A. Vbi etiā p̄z q̄ etiā si vi-
uerse sint quātitates maioris ul' m̄ior
dotis 7 donatiōis p̄p̄ nuptias. q̄a etiā
tūc eq̄litas de nccitate requir' i quota 7
nō i quātitate. 7 q̄ si pactio d̄ia facta
fuerit. nō valet. Et subdit. Cadē custo-
diti cēsemus siue p̄r p̄ filio siue mater
siue ipse ducturus vxorem sui iuris
cōstitut⁹ siue q̄libet ali⁹ p̄ eo añ nupti-
as donatiōez nupture dederit. Sili q̄q̄
mō pat' p̄ filia siue m̄r siue ip̄a p̄ se sui
iuris cōstituta siue q̄libet ali⁹ p̄ ea vxorē
ducturo dotē dederit seu p̄miserit.
qm̄ 7 alio p̄ ea offerēte dotē ip̄a eā per
se v̄r offerre. Qd̄ adeo vez ē ut 7 ip̄a
ab alio p̄ se oblatā dotē i lucz suū repo-
scat. nisi forte is q̄ eā obtulit statī. i. tē

porē obligatiōis seu p̄missiōis stipula-
tus ul' pact⁹ sit ut sibi dos p̄dcā reddat
h̄ ibi. Hodie aut d̄z eq̄litas eē nō solū
i quota s̄ etiā i quātitate. ut i Auten.
de eq̄li. do. §. p̄. coll. 7. Itē i ocō. c. do-
natio. or̄. Sane soluto m̄rimonio sicut
dos ad mulierē. ita donatio p̄p̄ nupti-
as redit ad viz. nisi d̄ cōsuetudinē secus
obriat. B. Donatio p̄p̄ter nuptias
alienari nō p̄t. ut. i. dos. §. 3°.

Dos ē q̄ dat' viro a mulie-
re p̄ onere q̄d de m̄ri-
monio sustinet. Vñ tā diu du-
rat q̄ diu 7 m̄rimoniū. s̄ eo soluto sol-
uit. q̄a sine eo eē nō p̄t. ff. d̄ iure dotiū
l. 3. Et ē dos q̄ si p̄p̄m p̄rimoniū mulie-
ris. ff. de mino. l. deniq. §. 8. vtz. in fi.
S̄ q̄ diu stat m̄rimoniū oñiū dotaliū
ē penes viz. vñ 7 d̄ volūtate viri non
p̄t idē etiā eflyaz facē. ut. i. eflya. z. §. 3.
Quot sūt sp̄es dotē? R. Due. Nam
alia p̄fecticia. alia aduēcticia. P̄fecti-
cia dos ē q̄ a p̄re p̄ filia. ul' ab auo p̄ ne-
pte. uel ab alio noīe eozū seu de bonis
eoz dat'. ff. d̄ iure do. p̄fecticia. Aduēti-
cia dō ē quā ip̄a m̄lier dat. p̄ se uel ali⁹
a p̄re uel auo. siue sit frater siue sit ali⁹
quis. Itē dos alia extimata. alia iextia-
ta. Si extimata dat'. tam lucz q̄ dānū
ptinet ad maritū sicut ad rei emptorē
A. Extimatio. n. i. ducit ēptionē. ut in. l.
plerūq. de q̄. i. B. Si dō iextimata.
dānū 7 lucz ptinet ad mulierē. ff. de
iure. do. plerūq. Fructus tñ ptinet ad
maritū p̄p̄ onera m̄rimōi. Vñ fetus
dotaliū pecoz ad maritū ptinet. q̄a in
fructibz oputanē. sic tñ ut suppleat de-
mortua capita ex iā natis fetibz. ut in
ocā. l. plerūq. A. Idē i sū. con. libro
4. tit. 25. q. 2. B

Pactū p̄r factū a filia dum nuptui
traderet⁹ dote cōtenta nullū ad bona

p̄ma regressū h̄eret. īpbat lex ciuīlis.
Si tñ iuramēto nō vi nec dolo p̄stito
firmatū fuerit. seruari d̄z. ex de pac. c.
quis. li. 6.

Dos 7 donatio p̄p̄ nuptias aliena-
ti nō p̄t etiā cōsentiente vxore. ff. d. fū.
co. l. lex iulia. A. Ibi nil aliud dicit̄
nisi q̄ alienatio phibita marito phibe-
tur 7 sp̄so. S; hoc bñ v̄l. c. cū d̄tigat.
ī. alīato. B. Nec valet alienatio nisi
vxor iurauerit nō s̄uenire. ex de iure
iurando. c. cum contingat. 7 d̄ iure iu-
rando. c. licet. li. 6. A. Hoc est verū
qñ sine vi uel dolo sp̄te p̄stitū fuerit
iuramētū. ut in dictis. c. B.

In q̄b casib; maritus lucrāf dote:
R̄: Lucrat ex pacto. ut si paciscat̄ de to-
ta dote uel eius pte post vxoris mortē
lucrāda. ut. C. d̄ pac. d̄uen. l. ex morte
ī p̄ncipio. 7 ī Autē. ibi posita. Itē lucra-
tur ex lege. ut si p̄p̄ adulteriū mulier
fiat diuortii mulier dote amittit. ex d̄
dona. int̄ viz 7 vxorem. p̄terūq;. A.
Vbi etiā p̄z q̄ idē ē qñ p̄p̄ fornicati-
onē ip̄a p̄ se sine alio iudicio recesserit.
Et q̄ his casib; amissio h̄z locū nisi po-
stea recōciliata fucit viro. In cōd etiā
c. p̄terūq;. p̄z q̄ idē q̄ d̄ dote. ē etiā ī do-
talicio. q̄ d̄ fm glo. ibi ē illud q̄ d̄ mlier
lucraret ex pacto de donatione p̄p̄
nuptias. uel q̄ p̄o dotalicio itelligūt
paternalis. B. Itē mortua vxore ite-
stata 7 deficiētib; libet 7 p̄p̄s vir
succedit vxori 7 lucrāf dorem 7 eo. ut
C. vñ vir 7 vxor. l. i. In alijs aut casib;
dos ad mlierē. 7 donatio p̄p̄ter nupti-
as redit ad virū. nisi sec̄ obtineat d̄ cō
suetudine approbata. ex de dona. int̄
vi. 7 vxor. c. d̄oatio. §. sane. A. Dec oīa
nōnt ī lū. cō. li. 4. ti. 23. q. 5. fm Ray.
7 glo. eius q̄ etiā exp̄mit fm ius ciuile
multas alias cās ex q̄b marit̄ p̄t ipu-

ne repudiare vxorē 7 dote luerati. ut ī
Auten. ut liceat ma. 7 auie. §. ga vero
coll. 8. Et subdit. Nota tñ q̄ q̄cqd oi-
cat lex ista vir nō p̄t dimitte vxorem
nisi p̄p̄ fornicationē. B.

Done q̄ p̄p̄ adulteriū vxoris facta
separiōe thori mulier dote amittit. nūc
aut p̄bata cōsanguinitate sepant̄ oīo.
nūqd poterit mulier dote repetē: R̄:
Nō. Nā l̄z mō appareat q̄ nō fuerit ma-
trimoniū. mulier nihilomin⁹ punien-
da ē p̄p̄ int̄tionē cū ope subsecuto.
ex de biga. nup. 7. c. vld. 7 etiā ut p̄ hoc
ceterū deliquēdū mā auferat̄ 7 ne exco-
gitet falsa p̄batio s̄ m̄rimōiū. h̄z d̄osti.
Lau. Goff. Ber. 7 Jo. A. Idē ī sū. con.
eo. ti. q. 6. l̄z ut ibi p̄z Tancre. dixerit
contrarium. B.

Cui restituenda sit dos: R̄: Si dos
fuerit a p̄re p̄fecta. tūc si ī m̄rimonio fi-
lia p̄moriaf. ōz dos reddi p̄ri. C. solu.
ma. l. dos a p̄re. A. Hoc v̄z ē qñ fi-
lia erat tpe mort̄ sub pt̄ate p̄ris. Sec̄
si erat emācipata. ut nōt ibi glo. B. ni
si si mulier reliquit liberos. ga tūc l̄z de
iure debet̄ p̄ri. tñ d̄ cōsuetudie rema-
net penes libos. ut nōt ī d̄cā. l. dos. A.
s. ī glo. Quidā etiā itelligūt h̄ ē de iu-
re. ar. l. p̄ dote. ff. so. ma. Alij d̄dicūt.
S; p̄ma op̄io p̄ualet. ut nōt ī sū. con.
eo. ti. q. 7. ubi etiā nōnt oīa q̄ ī h̄z. h̄nt
B. Si v̄o vir p̄moriaf. tūc tal̄ dos p̄ri
7 filie reddēda ē. A. V̄z ē qñ filia ē
ī pt̄ate p̄ris. alit̄ v̄r d̄cā solū filie. ut
v̄r colligi ex. l. z. ī. allata. 7 ex glo. ī oi-
cta. l. dos. nisi p̄ fuerit tpe d̄atiois sti-
pulat̄ eā sibi reddi. ut d̄r. ī. Qñ v̄o fi-
lia ē sub pt̄ate p̄ris. tūc fit q̄ d̄ d̄cā est
s̄. 7 q̄ d̄ seq̄r. B. Ita tñ q̄ nec p̄ alit̄ q̄
ex voluntate filie eā petē p̄t. ff. solu.
ma. l. z. A. Vbi etiā p̄z q̄ s̄it nec filia
p̄t petē sine p̄re. Et d̄r filia p̄ri cōf̄t̄re

qñ scit 7 nō dicit. uel qñ effecta fue-
rit temēs. B. Q. si pñ nō uiuat uxori
reddēda ē. ut ibi. Si uo dos fuerit a q
cūq; alio pfecta. tunc si pmozat vxoz
ad hēdes ei? ptinebit dos. Si pmozat
vit. dos ad vxozē redibit. Intellige h
nisi ille q dedit fuerit stipulat? dotem
sibi reddi. C. de rei vxoz. ac. l. vnica. 7
ff. solu. ma. l. qñes. §. p. A. Hoc verū
est qñ stipulatio facta ē tpe q dos data
uel pmissa fuit. Secus si postea. cū ius
iā qñtū sit mulieri. ocā. l. post dotem
ff. so. ma. B.

Qñ restituēda sit dos? R. Si dos cō
sistit i rebo. s. mobili. restituēda est
statī soluto mrimonio. Si uo immobili
bus o; restitui ista añt. C. de rei vxoz.
ac. l. vnica. §. cū aut. A. Idē i sū. con.
eo. ti. q. 8. scdm Ray.

An sp marit? i casu restituēde dos
opellat reddē i totū. R. Marit? i resti-
tuēda dote nō odēnat nisi in qñtū facē
pōt. s. habita rōne ne egeat si nō dolo
dñat? ē. C. d rei vxoz. ac. l. vnica. A. §.
cū aut. cūcta. l. i odēnatiōe. ff. de re.
iud. B. Et o; cautionē expmē q si ad
meliorē fortunā puenit soluet resi-
duū. Hoc etiā pūlegiū trāsīt ad filios
eiusdē mrimoni. ut. ff. solu. ma. l. ma-
ritū. A. Meli? facit. ff. eo. ti. l. etiā. In
l. n. maritū. nil aliud dñ nisi q h pūile-
giū nō trāsīt ad hēdē. B. S; hoc hēdi-
cōneo nō ē pstandū. q tale bñficiū
psonale ē 7 cū psona extinguit. A. Hoc
dñ. ff. solu. ma. l. q. q seqt īmediate p?
dictā. l. maritū. Et oīa q hñt i hoc. §.
notat etiā i sū. con. eo. ti. q. 9. fm Ray.
Aduertēdū etiā q si marit? pacisceret
q posset ueniri vltia q facē possit est
d bonos mores 7 nō valer pactum. ff.
solu. ma. l. alia. §. p. B.

Utrq; marit? uel ei? hēdes i restituē-

da dote possint detrahē expensas. R.
Expēsas nccias. ut puta q domū refe-
cit 7 hñmōi. retinē pōt. ut. C. de ipen.
i re. dota. fac. l. i. Expēsas uo volunta-
rias uel voluptuosas pdit etiā si volū-
tate mulier facte sūt. ff. solu. ma. l. in
volūtarijs. A. Ista. l. ē poti? ff. d ipē.
i re. dota. fac. Et q dñ i hñ. §. fuit dictū
Ray. ut p; i sū. con. i ocā. q. 9. B.

Quid si marit? tenet d dote 7 hñ alia
debita? R. Mulier p dote hñ obligata
oīa bona vici in tantū q pferat oībo cre-
ditorib; nō hñtib; expssam ypotecā.
Et hoc nisi ali? pōt sit i sili iure. ut q
petit dotē pcedentē. ut. C. q po. i pig.
ha. l. si. vide. l. restitutio 2. §. 5. S; in
donatiōe ppi nuptias nō pferat mlier
creditorib; nisi posteriorib; A. Hoc
idē colligit i ocā. l. si. i si. Et idē q i hñ
§. dñ. nōt i sū. con. li. 4. ti. 25. q. xi. B.

Etiā ostāte mrimonio mulier pōt
recupare dotē. ut qñ vit dñgit ad iopā
C. d iure do. l. vbi. A. Ibi etiā dicit q
non o; mulier hoc casu dotē alienare s;
oseruare p sustentatiōe sui 7 mariti 7
filioz. B.

Pzo delict o viti nō o; vxoz dotem
amittē. ex d pig. ex lris. etiā si cōmisit
crimē lese maiestatis. C. ad. l. iul. ma.
quisquis.

Possessiōe pignozata genero p dote
fruct? n debent oputari i sortē si gener
sustinet onera mrimoni. ex de vsur. sa-
lubrit. vide hoc. i. vsura p. §. iō. q i-
cipit. Pone quidam gener.

Qui hñ cognoscē d mrimōio hñ cog-
scē 7 d dote tāq; de accessorio. ex de do-
na. iñt viz 7 vxoz. c. p. 2. et 3. ff. de iud.
do. l. 2. 7. 3. A. In his. ll. nil dñ hoc dñ.
s; ad hñ facit. l. 2. ff. d iud. om. iudi. B.

Ubria. Utrum dubia
sunt in meliore

partem interpretanda. R.º scdm Tho. scda scde. q. 60. Dicendū q. sic. ut dicit glo. sup illud Ro. 14.º Qui nō manducat. manducantē nō iudicet. Nā ex hº q. aliq. hº malā opinionē d. aliq. absq. sufficienti cā iuriat ei 7 cōtēnit ipm. Nullus aut. d. aliu cōtēnere uel nocu- mentū qd cūq. iſerre absq. cā cogēte. Et iō ubi nō apparēt de malicia alicuiº māifesta idicia debemus eū bonū hñe iterprādo id qd dubiū ē ī meliorē ptē Et meliº ē q. aliq. frequēter fallat ha- bēs bonā opionē d. aliq. malo hoīe q. q. ratiº fallat hñs malā opinionē de aliq. bono. q. ex hº fit iuriā alicui. nō autē ex p. ex de re. iu. estote. A. Idē in sū. con. li. 3.º. ti. 34. q. 235. B. In dubijs via tutior est eligenda. ex de homi. ad audientiam.

Duellum ē singu- laris pu- gna p. pbatōne vitatis. ita vi- tel. ut q. vicerit pbatse itelligat. 7 si nō vicerit defecisse i. pbatōe putet. Et d. duellū q. si duoz bellū. D. etia mona- chia. i. singulari pug. A. Idē etia ī sū. con. lib. 2.º. ti. 3. q. 1. fm Ray. Hosti. 7 Goff. Et addit Ray. D. etia vulgo īn- qbusdā ptibz iudiciū eo q. ibi iudiciū dei expectatur. B.

Duellum facere nō ē licitū. z. q. 5. monomachia. Nā est d. pceptū illud. Nō tēptabis dñm deū tuū. Deut. 5.º. 7 Math. 4.º. Cōtra qd nullo mō faciendū ē. 7. z. q. 2. q. 2. q. 2. Itē ex p. pbat. lege scdā. C. d. gladiatozibz. l. vnica. li. xi.º. Con. i. hº Goff. 7 Hosti. 7 Tho. scda scde q. 25. A. imo. 9.º. arti. 8.º. Et hº fuit pñ- cipale dictū Ray. ut p. i. sū. con. li. 2.º. ti. 3. q. 2. Et addit Ray. Nec obstat q. crimē lese maiestatis crimē pduelliōis appellat. q. illud nō iō d. q. in illo cri-

mine sit admittendū duellū. put qdā male itellexerūt. s. q. pduelles dicunt hostes. vult g. dicē crimē pduelliōis. i. crimē hostile. ff. d. vbo. sig. l. q. nos. B.

Utrū ī duello cōsuetudo general' ali- quē excuset. R.º fm Ray. 7 Hosti. Nul- la cōsuetudo ul' veriº corruptela pōt ali- quē excusare. q. diuīnitas tps nō mi- nuit pctm s. auget. ex d. symo. nō satis 7. c. cū ī ecclie. Peccat g. oēs mortaliter s. differēt. Grauit. n. peccat q. suscipit etiā p. p. quēcūq. metū. Attenuat aut. pctm eiº multū p. p. piculū rez ul' pso- ne. 32. q. 5. ita ne. ex qd merº cā. sacris. Ille aut. q. spōte suscipit 7 q. offert 7 iu- dex q. defert ul' auctoritatē pstat. Item ille q. ex officio dat cōsiliū auxiliū ul' fa- uorē. Itē sacerdotes q. dāt bñdictionē sicut alicubi ē cōsuetudo oēs dico lōge peccāt gñi. Et si contigerit ibi homi- cidii oēs fierēt irregulares. i. 7. q. 4. oēs Si g. clīco offerat duellū. nullo mō su- scipiat. nec p. se nec per aliū loco sui. q. de iure d. deponi. ex eo. c. p. et 2.º. A. Idē tñ ep̄s cū illo dispēsare dñm ex duello mors uel mutilatio secuta non fuerit. ocō. c. p. B. S. d. eū ep̄s defe- dere uel ecclia de cuiº iurisdictione est ex d. fo. d. p. c. p. et xi. q. 1. c. p. et 2.º. A. Con. etia p. d. Goff. ut ī sū. con. eo. ti. q. 3. B.

Nūqd sūt irregulares clīci q. affe- rūt religas ad iurandū pugnaturis īn duello. R.º fm Ray. videt sentire q. sic. q. vī coadiuuare ad hº q. duellū fiat. sicut illi q. dāt bñdictionē. Mihi tñ videt dicēdū q. si tales clerici solū afferūt religas ad iurandū. ita q. eis nō afferentibz nihilominº fieret duellum nō sunt coopatores nec vidēt esse irre- gulares. aliter sic. A. Veritas ē q. non pōt negari qn aliq. mō sūt coopatores

Et cū bellū sit iniustū merito īcurrūt
irregularitatē. ut pōt colligi s. bellum
z. s. z. vñ 7 idē x. dīc q nō ē securū
dicē sūū. ut p3 i sū. cō. l. i. z. r. j. q. 4. B
Quid de epis. abbatibus. 7 caplis. 7
clīcis. qui a sc̄ari dñō cogūt aut subire
duellū aut res eccl̄asticas pdē. Itē qd
de epis 7 platis hñtibz iurisdīctiōes tē
porales. 7 ī eoz curijs īducūt 7 iudicā
tur ouella s. x. fm xv. In oibz hñmōi
cas ibz si plati seu clerici offerūt seu sus
cipiūt ouella aut p se aut etiā p alios d
eoz mandato. aut p ea iudicāt. aut ali
quā auctoritatē spālem p̄stāt. peccāt
mortaliter. Et si seq̄t mors sūt irregu
lares. Si aut talia fiāt p yconomos ul
p̄positos sc̄ates administratores pla
toz sine spāli mandato. p̄lati qdem
peccant mortaliter talia tolerādo. nō
tñ credo q īcurrāt irregularitatē. ex q
sup b̄ spālem auctoritatē nō p̄stant. l3
p̄cipiant baliuis suis q iusticiā faciāt
ī tali ul tali cā. qā ī tali gnāli mādato
nō ītelligit aliqd mādari d ouello. 7 ī
hñmōi casibz si rex velit psonā eccl̄a
sticā opellere ad ouellū aut auferre ei
bona sua. debēt epi se iuicē virilit adiu
uare. Cleric⁹ aut d3 pot⁹ oīa mala tole
rare q̄ tali malo cōsentire. Et oīa p̄dcā
ītellige eodē mō de iudicio ferri candē
tis 7 aque buliētis ī qbz oibz tēptatur
de⁹ p̄pter qd phibita sūt ex p̄sle. z. q.
5. mēnam. 7 c. consuluisti. 7 ex d pur.
vul. c. vlt. A Idē ī sū. con. eo. ti. q. 5
Et addit ab eodē xv. Credo etiā q in
publicis p̄dicatōibz pōt ītimari sc̄ari
bus. rusticis. 7 plebibz. dū tñ mature
7 modeste 7 q̄si p modū opassiōis oīca
tur eis q̄si hoc faciūt nō sūt ī statu sal
uandoz. 7 p̄serti ī his locis ubi sup b̄
credūt iuris ignozātia laborare. que ī
epis 7 abbatibz 7 ceteris eccl̄asticis p

sonis nō ē tolerabilis. q̄qd sit de sc̄a
ribus. B

Ena pugnantiū ī ouello fm Ray.
ē depositio si etāt clīci. Et si mors inde
uel mutilatio subsequuta fuerit. nō pōt
eps cū talibz disp̄sare ī officio. s. ī bñ
ficio. sic. Hosti. dō oīc q nō pōt. Et pos
set dici q nō pōt disp̄sare ī assequēdo
nouū bñficiū. s. in retinēdo habitū ad
sustentationē. A. S3 certe i. c. z. ex de
cle. pug. in du. d3 q pōt cū talibus sup
hñdo bñficio disp̄sari. Et ita dicit
Ray. Nec contradicit Hosti. dīc. n. q. cū
talibz ad bñficiū hñs curā aiāz nō dis
pensabit inferior papa. ut p3 i sū. con.
eo. ti. q. 6. ubi etiā d3 q bñficiū sup q
fuerit disp̄nsatū tales hñe poterūt ut
titulū fm Goff. Scdm alios dō habe
būt tñ ut stipendiū sicut laic⁹ 7 extra
eccl̄iam. z. oī. si q dō. Et hoc vñ veri⁹
qā bñficiū dā p̄pter officiū. i. c. q. i. ge
neraliter. vñ cū non possint vti officio
nō vñ q possint ī titulū hñe bñficiū. B
Q si nec mors nec mutilatio fūit sub
secuta etiā si sacerdos uel clīc⁹ ī ouello
oblato ul spōte suscepto amississet p̄te
digiti sed nō tantā qñ sine scādalo pos
set celebrare q̄tūcūq fuerit quīs excē
sus pōt eps cū tali p̄ pactā pñiam dis
pensare. ex eo. c. p. et z. A. Idē verū
fm eūdē Ray. si aliter nccitas ul vtili
tas hoc expōscat. ut ī oīa. q. 6. B. De
pugnantibz ī toz neamētis vide. ī. toz.
neamentum.

Brietas vtrum sit
peccatum
mortale. s. fm Tico. secūda
scde. q. 150. Immoderatus vsus vini
potest cōtingere tripliciter. pmo mō
ita q vtēs nesciat potū eē imoderatū 7
iebrizare potētē. Et sic ebrietas pōt esse
sine pctō. 7 sic de illo credit. z. mōdo

qñ aliqs piciat potū eē imoderatum
nō tñ extimet posse iebriare. Et sic pōt
eē cū pctō veniali. A. Nisi h̄ cāu ebri
etas sit frequens seu assidua. tūc. n. est
mortale fm Aug. 25. dis. §. al' aut. d.
ebrietas etiā. Et ut nōr ī sū. con. li. 3.
ti. 4. q. 2. assiduitas ut oīc Aug. facit
ebrietatē eē pctm mortale nō ppē. solā
iterationē actū. qā mltiplicatio actū
venialiū nō auget ī infinitū. s. qā non
pōt esse q. hō assidue iebriet qñ scīs 7
volēs ebrietatē icurrat oī multotiēs
expit fortitudinē vini 7 suā abilitatē
ad ebrietatē. Vel melior rō ē fm Alex.
de ales. sup. 2. sen. dis. 39. q. 6. q. cū hō
h̄ sufficiēter tēp⁹ delibatois teneat tēp⁹
mere mot⁹ veniales ne pcedat regnū
pcti siue oīniū. Idō g. p. diuinitate uel
assiduitate opūtar pctm mortale. s. per
manifestū dat ītelligi occultū. s. ipse
cōtēptus rōnis. Idem sentit etiā pde.
ut p. 5. delectatio. ad si. in additione.
B. 3. mō qñ q. s. bñ aduertit potū eē i
moderatū 7 iebriatē. 7 tñ magis vult
ebrietatē icurrē q. a potu abstinē. Et
talīs ppe oī ebri⁹ 7 sicebrietas ē pctm
mortale.

Quid cū alicui dat īmoderat⁹ pot⁹
uel cibo cā medicine ad puocandū vo
mitū? R. fm Tho. scda scde. q. 150. In
h̄ casu nō ē pctm. qā h̄ tal' cibo uel pot⁹
sano eēt supflū nō tñ īfirmo. s. ppter
hāccām nō oī potus vari usq. ad ebrie
tatē. qā tūc nō excusaret a pctō.

Que pena clīci q ebrietati deseruit
R. fm Ray. Pena ē q. si ē eps ul' p̄f by
ter uel diaconus 7 āmonit⁹ nō desistat
deponat. Si vō ē subdiacon⁹ uel infra
aut etiā laicus. cōione puer uel vberet
35. dis. eps. 7. c. an oīa. 15. q. 1. sane. de
vita 7 hone. de. clerici. 7. c. a crapula.
ī fi. A. Con. Hosti. ut in sū. con. li. 3.

ti. 4. q. 4. B. Et nō q. fm Hosti. idē
ē hodie de subdiacono qd d' diacono.
vide. ī ludus alee. §. 4.

Ebrietas vtz excuset hōiem a pctō
qd committit. R. fm Ray. Si q. s. i ebrie
tatē icidit sine culpa sua 7 sit oīo alie
natus mēte certe excusat. 15. q. 1. sane.
Secus si culpa sua iebriatus. aut nō oīo
alienatus fuerit. A. Hoc cāu cū quis
ebrietatē uel aliā demētiā icurrit cul
pa sua. dicūt aliq. q. excusat a tanto 7
nō a toto. Alij aut dicūt q. excusat a to
to. si nullū h̄ iudiciū rōnis. Et ut nōr
ī sū. con. li. 3. ti. 3. q. 17. hoc ē p̄babilius
7 verū. Et osentit cū hoc Ray. Vt pos
se dici q. q. s. bñ excusat penit⁹ ab eo qd
fecit ī oīoda amētia. s. nō a cā amentie
p. q. oīz puniri. Et vtrūq. vī p̄bati ī oī
cto. c. sane. 15. q. 1. 7 ibi glo. Cū p. deli
cto etiā ī oīoda amētia facto ad caute
lā p̄nā iungēda ē. s. leuior ad mentē
reuerfo. 15. q. 1. si quis insaniens. 7 no
tatur in sū. con. in oīa. q. 17. B.

Sz nūqd ebri⁹ pōt contrahē mīmo
niū. R. fm x̄o. Si ita ebri⁹ ē q. oīo ca
reat vsu rōnis. nō pōt. qā tēst ei osen
sus rōnis sine q. nō pōt eē mīmoniū.
Sec⁹ si vsu rōnis h̄z. A. Idē ī sū. con.
li. 4. ti. 2. q. 27. B. Q. ebrietas īpedit
ordinādos vide. ī ordinādos. §. 3.

Ecclēsiap coiter. Ec
clesia si sū
data fuit ī alieno solo qd fiet?
R. fm Ray. 7 Hosti. Si oīs soli laic⁹
erat 7 h̄ scilicet 7 n̄ dīxit sibi īputabi⁹
7 ecclēia liba remāebit. ar. 54. dis. si fer
uus. Si vero ignorauit. ecclēia quippe
remanebit constituta 7 libera neces
ficietur laico censualis. sed ille tñ q. cō
stituit teneat oīm seruare īdemne. ul'
etiā eps si ponendo p̄mariū lapidē ul'
postea ī cōsecratōe ecclēie fuit negligēs

A .s. in examinatioe dotis uel mafi .
ut i su. con. lib. p. ti. i. q. i. ubi etia
hntur oia q in b. s. ponit. B. de ose.
dis. i. nemo. i. q. vld. opimus. dis. 70.
scd. Si do solu erat alterius ecclie uel
collegij ecclesiastici o ei restitui h mo
q ecclia cōstructa fiet sibi subdita quo
ad ius patronat. iz. q. z. aplicos. i. 7.
q. 4. questi.

¶ Ecclesia nemo edificare pot nisi au
ctoritate diocesani q o pone p mariu
lapide. cruce fige. 7 cimiteriu desigre
7 etia pete dote sufficiente assignari. sine
q consecrari no o. d. ose. dis. i. nemo. 7. c.
placuit. Et hodie qdem sufficit q assi
gnetur p dote vn māsus. i. vnū pdiū
sufficiens p vno pari boum tōli f libez.
ex d. c. si. c. p. A. Et ibi glo. nō q mā
sus o quātitas terre q sufficit ouob
bob ad laborandū i āno. B. Talis tñ
ecclia donec i hac paupate fuerit non
tenebit ad hospitalitatē seruandā nec
epo aliqd psoluendū nisi iqtū pot. A
Hosti. cui hēc fuerūt oca oīc q nō te
netur talis ecclia ad iura epalia psoluē
da. nisi forte aliqd noie cathedralici .
ga n pot. ut i su. con. li. 3. ti. z. q. 48.
B. donec pueiat ad piguiozē fortunā
at. ex de osue. cū dilect. A. Meli? vī
facē ocm. c. pmū. in fi. d. censi. ibi. Et si
aliqd ampli habuerit ide seniozib de
bitū seruitiū ipendat. B

¶ Exempti n pnt cōstruē oratoria siue
ecclias uel capellas in locis nō exēptis
sine diocesanoz lnia. vide. i. exempt.
s. 6. De oratozibz aut puatis vide. i.
oratoriū. Ecclie quō nō debet reuerti
ad secularē habitationē hī s. cōsecra
tio ecclie. s. fi.

¶ Quis tenet ecclesiā cū idiget repa
re? B. fm Hosti. Si fabrica h3 portio
nem deputatā. d. illa repari o. 10. q. 3.

vnio. Et si nō sufficit tūc rector 7 ali
i ea bñficiati cōferre debet. ex eo. c. p. 7
c. d. his. i. q. i. si monachus. In q casu
standū ē dīspōni epī 7 maioris ptis ca
pituli. ex d. his q fiūt a ma. pte ca. c. fi.
In q busdā etiā regionibz laici h faci
ciūt expēsis suis. Et ubi cōsuetudo est
tenēt. cū i ea picipiant sacra ecclīastica
7 audiāt oīna. i. q. 7. q. cūq. 7. c. 7 h
dixim. 7. c. filijs. Et cōpellēdi sūt talē
cōsuetudinē seruāe. ex d. symo. ad apli
cā. Si talis cōsuetudo nō repit. quarta
puēruū q quondā a scīs patribz fabri
ce deputata ē ad h teneat. ita ut q eā p
piūt soluāt nō obstāte vlla pscriptiōe
seu cōsuetudine. s post repationē redi
bit quarta ad illos q eā pcipe cōsueue
rūt. Sic itelligit. iz. q. z. de redditibz.
7 usq ad c. statuimus. A. Idē in su.
con. li. 3. ti. z. q. i. c. i. B

¶ Etū ecclīis donari pot. B. Donari
pot in īfinitū absq alia īsinuatiōe. i
Auten. de non alie. aut p mu. re. ecclie.
s. si minus colf. z. In ceteris psonis
nō licet donare uel recipere ultra qnqua
gita solidos nisi pcedat īsinuatiō 7 ni
si i certis casibus. C. d. dona. l. si qs pro
redēptione. A. ubi p3 q ista īsinuatiō
nō ē nccia i his q donant p redēptiōe
captiuoz. Item qn mgti militū donāt
militibz. Itē qn donat p refectiōe do
mus his quoz icendio uel ruina dom
corrupte sūt. Itē in donatiōe p p nup
tias vsq ad quātitatē dotis. ut. C. d
dona. Auten. eo de cursu. 7 nōt glo. i. l.
fancim. C. d. dona. Que donatio pot a
viro fieri etiā post cōtractū mīmōniū
ut. l. cū multe. C. de dona. Si tñ non vī
nccia īsinuatiō etiā i his q dāt p q cūq
pia cā. Inā oīc oīs. Vende oia q habes
7 da paupibus. Math. i. 9. B

Relictū ecclie uel ad alias pias cās

91
i testō etiā min⁹ solēni volūtate facto
tenet. eſt d testā. cū eēs. 7. c. relatiū. 112ā
i tali legato sufficiunt duo aut tres te-
stes. ut ibi dī. A. S. in dco. c. cū eēs.
vī etiā regri pntia pſ byteri. Ad cuius
iſtelligentiā querit ibi dñs An. de bu.
Quot testes requirant de iure ciuili i te-
stamento. Et Rhet q. septē. s. i. codicillis
5. nisi q. i testō iusticoz sufficiāt. 5. C.
de testa. l. fi. Et subdit. Quero etiā an
testm corā duobz tm testibz nō assiste-
te pſ bytero pꝛochiali valeat. R. Di-
cūt doc. q. illud testm valet q̄tū ad le-
gatiū i pias cās. s. i. alijs nō pñs cās nō
valet nisi assist pſ byter cū duobz testi-
bus. Et sic i stud. c. o. iſtelligi fm. c. se.
Et iſtud cōiter vī placē doc. q. a pꝛe-
sentiā pſ byteri tollit pſuprio falsitad
Et oīc Specu. q. si intēnt tres alijs te-
stes sine pſ bytero nō valēt testm. Idē
dic. Et si adest ali⁹ pſ byter 7 nō suus.
qa a solēnitate legali nō o. recedi nisi
in q̄tū ē expſsū i iure canonico. 7 quia
iſte tex. requirit pſ byterū suū. q. dēpto
pſ bytero suo remanent i dīspōne iurē
ciuilis. Et iſta ē cōis opīo. S. i. mihi vī
q. h⁹ mōi testm valeat i pntia duoz te-
stū siue ad pias cās siue ad q̄cūq. attē-
ta dīspōne h⁹. c. q. d. nō loq̄t dīspōsiue
corrigēdo ius ciuile. s. declarādo irrō-
nabilitatē iuris ciuilis. 112ā pſupponē-
do volūtate defūcti i pſentia duoz te-
stū. pctm eēt 7 dīus nāle q. illud te-
stamentū nō executiōi dāret. Et qa ca-
nones cōsulūt aīe. q. qa pctm eēt nō ex-
equi volūtate defūcti. de iure ciuili 7
canōico exeq. o. 3. Itē si oīa alia iura de-
ficerēt tūc p viā denūciatiōis euāgeli-
ce debēt exeq. 112ā obstat qd h⁹ dicitur
corā pſ byro suo. qa h⁹ nō dicit mīſte-
rio iurē. s. qa de facto sic accidit. Itē per
rōnem de re. probat q. sufficiūt duo

testes. qa i ore duoz uel triū zc. Non
obstat etiā qd dicit legiste q. illa cōsue-
tudo ē rōnabil. s. q. 5. uel. 7. testes re-
quirit i testō ut sic fraudibz obuier. qa
h⁹ ē vez qn eēt dubiū d volūtate defū-
cti. s. qn eēt certū. ut i casu hui⁹. c. tūc
dico q. duo testes sufficiunt. h⁹ ille. Et
pbatō duoz testū idoneoz vī volū-
tatē defūcti oīo reddē certā. ut in dco
c. cū eēs. 7 i. c. se. 113 etia ex pdcis q. q.
litercūq. cōstet p certo d volūtate testa-
toris oīo o. seruati in foro dīcie si legi-
tima ē. qa nō pōt dūeniri sine pctō. S. i.
i foro iudiciali requirūt duo idonei te-
stes. iō. i. 3. q. 2. c. vltima. dī. Vltia vo-
lūtas defūcti modis oībz cōseruet. B
Quidqd emptū fuerit d pecunia ec-
clesie. ei⁹ erit. i. 2. q. 3. c. p. 7. q. 5. fixū.
Qd adeo vez ē q. si cleric⁹ hēat pecu-
niā de pꝛēda siue ecclia sua 7 ide emat
pdiū l. illā pecuniā potuisset dare alijs
iuitu pietatis. nō tñ dare pōt pdiū.
qa statī acq̄sitū fuit ecclie. siue emptū
fuit noīe ecclie siue noīe alieno. eſt de
pecu. cle. c. p. 7. c. ingrendū. Et ppter
h⁹ nō pōt h⁹ mōi dīcus illud alienare.
Eodē mō si qs de pecūia ecclie quā ha-
buerit furto u. rapina seu deposito pos-
sessionem sibi emitt. qa ecclie fit ut oi-
ctū ē. A. Nec fuerūt glo. Ray. ut p. in
sū. con. l. i. p. ti. i. 4. q. 17. B
Ecclia palienis debet nō pōt obliga-
ri nec eius possessiones. Et si qs obliga-
uerit ē suspēsus ab admīstratiōe tꝛa-
liū 7 spūaliū. eſt d solu. c. 2. 7 poterit tñ
h⁹ snia pēpm relaxari. qa papa h⁹ sibi
nō retinuit. eſt d sen. exco. nup. S. i. nō
o. 3. h⁹ facē nisi indēnitati ecclie cōsulat.
ar. eſt de vbo. sigl. cū olim. A. Melius
facit eo. ti. ex pte. p. Et idē qd i h⁹. s.
nō ē i sū. con. i. dca. q. 17. ad fi. Et addit
q. h⁹ pena suspēsiōis nō cōphēditēpos.
k

cū de ip̄is nō fiat sp̄alis mētio. extra de
sen. exco. q̄a piculosum. li. 6. B

Quicūq; de nouo ī eccl̄ijs. monaste-
rijs seu ī alijs pijs loci vsurpātes rega-
lia. i. collectā q̄ sit rōne regi uel ip̄atorū
seu tributū regi debitū fm̄ Jo. an. silt
vsurpātes custodiā seu guardiā titu-
lū aduocatiōis uel defēsiōis q̄ p̄pe sūt
noīa patronatus ip̄oz locoꝝ vacantiū
bona occupāt. 7 c̄lici aut mōachi ip̄oz
locoꝝ. A. Ac etiā certe p̄sone eozūde
locoꝝ. ut i. c. gn̄ali. 8. q̄. i. B. q̄ h̄ fieri
p̄curat ip̄o facto incidūt ī excoicatiōez
Clerici aut q̄ nō opponunt se talib; ni-
hil debēt p̄cipe de p̄uētib; ip̄oz locoꝝ
A. p̄tpe q̄ p̄missa sine d̄dictiōe debi-
ta fieri p̄miserūt. ut ī tex. de q̄ statim.
B. ex de elec. generali. li. 6.

Cleric⁹ q̄ ex collatiōe laici recipit ec-
clesiā uel tenet si monit⁹ nō renūciaue-
rit. A. i. resignauerit. ut i. c. relatiū. de
q̄. i. B. ab officio uel b̄nficio suspēdē-
dus ē. Et si otumax p̄seueret deponē-
dus ē. laicus vō excoicand⁹. ex de iure
pa. p̄terea. 7. c. relatiū. A. diūcto. c.
si aut. xi. q. 3. 7 ex d̄ iudi. cū nō ab hoīe
B. Ecclesiāꝝ vacantiū bona nō debēt
ab alijs occupati. s̄. b̄nificiū 2. s̄. p̄.
Qualit̄ res eccl̄ie alienari possint vide
s̄. alienatio. De eccl̄ia 7 ei⁹ cimiterio. i.
emunitas. De puat̄ oratorijs habes. i.
oratoriū. 7. i. emunitas eccl̄ie. s̄. 6. De
eccl̄ia violata aut d̄secrāda vide s̄. ces-
satio. 7 s̄. d̄secratio 2.

Eccl̄ia 2. s̄. parro-
chialis.
Collatiōes d̄ eccl̄ijs prochia-
li-
bus his q̄ non attigerūt. 25. annū ip̄o
facto nō valēt. Et tenet q̄ assumit̄ fieri
sacerdos īfra annū a tpe d̄missiōis. alit̄
puat⁹ ē ea. Itē tenet p̄sonalit̄ residere.
In h̄ tñ eps ex cā d̄sp̄sare p̄t ad tēp⁹

ex de elec. l. canō. li. 6. Et nō h̄ q̄ l. tan-
tū de āno trāsierit q̄ tal⁹ nō possit ad sa-
cerdotiū p̄moueri. nō tñ vacat ecclesia
ip̄a nec p̄t d̄ferri alit̄ nisi p̄ elapsū
annū. q̄ qdē ann⁹ īcipit tñc post q̄ pos-
sessione illi⁹ pacificā h̄uit ut p̄ eū stetit
q̄ minus h̄eret nec currit si iusto īpedi-
mēto detēt⁹ ordinari nō potuit. Alio-
qn̄ si sic puat⁹ sit. eccl̄ia ip̄a ei restitui
nō p̄t. A. s̄. p̄ea vice. ut i. c. d̄missa.
de q̄. i. B. Itē nō q̄ si recepit eā nō in-
tendēs eē sacerdos s̄ ut p̄ annū h̄eret
fruct⁹ tenet ad restitutiōez. Silt 7 ille
q̄ otulit ei quē nō credebat p̄mouēdū
ad sacerdotiū tenet ecclesiā ip̄am ser-
uate idēnē. Dec oīa ex de elec. d̄missa
li. 6.

Epi p̄nt d̄sp̄sare q̄ q̄ obtinēt pro-
chiales eccl̄ias ī iustēdo studio nō tene-
ant p̄moueri īfra annū nisi ad subdia-
conatū. ad quē si nō fuerit p̄mori p̄ua-
ti sūt. ut i. p̄xio. s̄. de sacerdotio dictū
ē. Ad sacerdotiū vō nō tenebunt v̄sq;
ad septēniū. 7 interī p̄uideat eccl̄ie p̄-
vicariū. 7 elapso septēnio. i. annū de-
bēt fieri sacerdotes. Alioquin īcurrūt
dictā penā. ex de elec. cū ex eo. li. 6.

Si ad eccl̄iam prochiale p̄nter q̄ nō
ē ī sacris oī tñ alit̄ sit idoneus 7 possit
īfra statutū tēp⁹ ordinari admittēd⁹
ē. ex de insti. si is. li. 6. Et tñ fm̄ Jo.
an. talis nō p̄ntat nō possit ī tali eccl̄ia
īstitui. ex de eta. 7 q̄li. p̄terea. nisi d̄sp̄-
satiue. ut ibi.

Electio p̄ coīter qd
sit. s̄. Ele-
ctio put h̄ sumit̄ ē alicui⁹ p̄so-
ne ad dignitatē vocatio. ut colligit̄ ex
eo. cū ī cūctis. s̄. q̄a p̄p̄t. A. Hoc fuit
ocm̄ Goff. 7 addit. Quis v̄bū eligere
ad multa se habeat. Inā d̄r q̄s eligi ī
canōicū. ex eo. cū eccl̄ia vultetana. D̄r

etiā eligi arbit. ex eo. i. cāis. In his 7 si-
milibz or fieri electio laxato vocabulo
sicut 7 poma dicunt eligi de canistro.
Hosti. vō dīc q tūc h̄ descriptio con-
ueniat nōiatiōi 7 postulatiōi sic describe
Electio ē alicuius p̄sone idonee ad di-
gnitatē uel fraternā societate seruata
forma canōica facta vocatio. Colligū-
tur h̄ ex eo. cū i cūctis. 7. c. cū ecclia vul-
terana. 7. c. ga. pp̄. 7. ex d̄ arbi. cū olim
ut i sū. con. li. 3. ti. 26. q. 1. Vides posse
addi q nō ē solū vocatio ad dignitatē
uel fraternitatē s̄ ad mīsteriū alicui⁹ offi-
cij. sicut cū eligūt arbitri ad eligendū
dcō. c. i. cāis. ex eo. ul' ad regimē hospi-
tal. dcō. c. cū olī. d̄ arbi. 7 idē i sūb. B.

Ad quē ptinet electio de iure cōi-
B. Spe dat ad collegiū etiā si duo so-
lū ul' tres fuerit. ex eo. c. p. 7. ex d̄ sue.
cū dilect. 63. dī. Adrian⁹. A. c. Adri-
anus parū ad h̄ facit. s̄ facit ad h̄ q qn-
q; laici admittūt ad electiōē 7 p̄cipue
p̄ncipes p̄ pace tenēda 7 ut defendāt
ab opp̄ressiōibz s̄m Goff. ut in sū. con.
eo. ti. q. 2. ubi etiā ponūt q h̄nt in isto
§. s̄m Monal. 7 Goff. B. S; si clerici
nō sint i ecclia ut collegiū s̄ ut singula-
res p̄sone. tūc sup̄ior p̄uidebit p̄ se ul'
ad p̄ntationē patrōi si q̄s sit. ex d̄ iur.
pa. pastoral. Et electio qdē nō solū ad
collegiū ptinet. s̄ p̄letūq; de cōsuetudi-
ne uel p̄uilegio alieni vocāt. ex eo. cu-
mana. Vñ 7 q ē i q̄si possessiōe eligēdi
eligē p̄t etiā si postea possessiōe amit-
tat. ex d̄ iure pa. cōsultatiōibz. 7. c. cum
pp̄. 7. ex eo. q̄relā. Itē eligē p̄t platus
7 q̄libet clicus i quē cōpromissū fuerit.
ut h̄t. i. electio 2. p̄ totū.

Quis nō p̄t eligē? B. Nō p̄t eligē
excoīcat⁹ maior excoīcatiōe. ut nōtur
ex de appel. cōstitut. p̄. A. in glo. que
ibi dīc q excoīcati uel suspēsi nec eligē

nec eligi p̄nt. B. Sec⁹ si minori. ex
de cle. exco. mi. c. vlt. Itē nec suspēsus
ex de cōsue. cū dilect⁹. Itē nec int̄dictus
ex eo. cū int̄. Item nec ille q scient cele-
brauit i loco int̄dicto. ex d̄ sen. exco. is
q. li. 6. Itē nec illi qbz int̄dictū ē eligē
absq; sup̄ioris l̄nā. ex eo. c. vlt. Item
nec illi q i ea vacatione elegerūt scient
idignū. ex eo. cū i cūctis. 7. c. inotuit
i si. Nā tales sūt i p̄o iure ea vice eligen-
di p̄tate p̄uati. Et idē dicendū si pecca-
uerūt i postulādo. ex eo. scriptū. Et h̄
vex ē qn facta nōiatiōe seq̄t electio ul'
postulatio. Sec⁹ si nō seq̄t. ga tūc non
eēnt pp̄ h̄ p̄uati. ex eo. p̄petue. li. 6.
A. Ibi or̄. Perpetue sanctiōis oraculo
declaram⁹. q scient i electiōibz noian-
tes idignū pp̄ suffragiū i scrutinio p̄-
stitū nisi adeo i eo p̄stiterint q ex vōd
eoz cōis electio subseq̄t neq; eligēdi
p̄tate p̄uant. l. p̄ eo q indignū noian-
do sciēt d̄ cōscias suas agūt a deo 7 apo-
stolica sede puniri mereāt. B. Itē eli-
gere nō p̄nt q peccauerūt in electiōis
forma. ga debēt p̄uati iure eligēdi. ex
eo. ga. pp̄. A. De talibz ibi or̄. Eligē
di ea vice p̄tate p̄uent. B. Itē nec illi
q neglexerunt vsq; ad lapsū t̄pis. vide
i. §. p̄xio. A. p̄redcā etiā cas⁹ nōnt i
sū. con. li. 3. ti. 26. q. 3. s̄m Goff. 7 Mo-
nal. 7 Hosti. Et addit Hosti. Itē q p
laicalē abusū elegerūt. ex eo. q̄q̄s. ibi
or̄. Quisq; electiōi de se facte p̄sclad
p̄tatis abusū cōsentire p̄sūperit d̄ ca-
nonicā libratē. 7 electiōis cōmodo ca-
reat. 7 ieligibilis fiat. nec absq; dispēsa-
tione ad aliquā eligi valeat dignitatē
Qui vō electionē h̄mōi quā i p̄o iure
irritā eē censem⁹ p̄sūperint celebrare
ab officijs 7 b̄nficijs penit⁹ suspēdant
p̄t̄iēniū. eligēdi tūc p̄tate p̄uati. B.
Itē nō p̄nt eligē pupilli. nec etiā i lod

kz

regularibus q non sunt pfecti tacite uel expresse. s neq ouersi. ex de elec. ex eo. li. 6. Itē i cathedralibus collegiatis sclaribus uel regularibus eccl'is vocē nō hnt qui nō sūt subdiaconi nec i eligēdo nec in alijs factis capli. etiā si ab alijs lib ē cōcedat. ut i cle. ut hi q. de eta. 7 qli. **A** Ibi etiā addit. In obstatibus qbuslibz consuetudinibus uel statutis. Sz tñ cle. ut hi. nō loqr nisi q ad cōcios q declinarēt ordinari ut pōt colligi ex tex. 7 glo. dī. de cle. Vñ l. laici etiā ouersi d iure cōi nō admittāt ad electionē sū cū cōi. ut i. c. ex eo. d. elec. li. 6. tñ fm glo. i. eo. c. ex eo. ex consuetudine pscripta laici ouersi debent admitti s nō sctares. ut i. c. massana. ex de elec. Laici vō pfecti admittūt etiā de iure cōi. qā in dco. c. ex eo. nō excludunt nisi laici ouersi. non aut laici pfecti scdm glo. i. dco. c. ex eo. 7 i dca cle. ut hi qui. **B**

Intra qd tēp d fieri electio? R. In ecclia cathedrali uel regulari hnt electores tēpus triū mensū ista qd si iusto impedimēto cessante nō elegerūt. ad pxiū superiōrē deuoluit. ut ex eo. ne p defectu. Deinde debēt electores pnta re electionē electo. 7 petē cōsensū eius 7 ista octo dies postq cōmode possunt Alioqn negligētes excludūt a psecutiōe pcessus 7 sūt suspēsi p tres ānos ab oibz bñficijs īpius ecclie. ex eo. cupiētes. s. cetez. li. 6. Elect' vō tenet cōsentire ista mēsem a pntatiōe. aliter puatus ē iure electiōis. nisi forte ea sit electi cōditio q nō possit cōsentire absq licētia supioris. Quo casu tenet elect' uel electores petē licētiā cū ea celeritate quā supioris abntia uel pntia patit. Et si non hēat. ex tñc ad electionē aliā pcedāt. Quilibet etiā elect' post cōsensū ista tres mēses tenet petē cōfir-

mationē. alit irrita ē electio. ex d. elec. q. sit. li. 6. nisi petenda sit cōfirmatio a papa qā tñc elect' tenet ista mēsem p cōsensū. uel si nō fuerit ei electio pnta ista mēsem a noticia iter arripe cōscuria. 7 sic petē cōfirmatiōē ac negociū pseq. ut i dco. c. cupiētes. In alijs vero eccl'is d. puideri ista. 6. mēses. aliter eodē pdcō mō ad pxiū superiōrē deuoluit. extra d. pben. de mltā. 7 d. cōf. pbe. nllā. Et hētiā hō s. bñficiū p. s. p.

In q loco d fieri electio? R. dōt fieri i ecclia uel i caplo uel sili loco honesto 7 maxie iuxta consuetudinē. ex eo. i causis. Sz tñ pcpue electiōes epōz solēt i eccl'is fieri. ex eo. q. sicut. Sed ex cā etiam extra ciuitatē possent fieri z. dī. i noie oñi. **A**. Docti. aut sim plicit' dīc q i b seruāda ē consuetudo. ni si ex aliq cā alibi fieret. Q si consuetudo nō apparet. tñc nō ē vis ubi fiat. dūm sit loc' dīcoz 7 honestus. ut i sū. con. li. 3. ti. 26. q. 6. Electio aut epī si fieri pōt d fieri i ecclia cathedrali. ut exp'se tē ex eo. q. sicut. 7 dixit Goff. ut in dca. q. 6. **B**. Et nō d fieri an sepulchurā pdecessoris. ex eo. bone mēorie. Sz tñ si fieret valēt. **A**. Doc sentit glo. in dco. c. bone. sup verbo tractatū. Et Docti. etiam ibidē. ut in sū. con. eo. ti. q. 7. **B**

Oēs electores q i ciuitate sūt debēt ad electionē vocari vbo uel scripto ul p'sueto signo cāpane. Itē q sūt in horā ciuitat. ar. ff. de pcura. li. 1. **A**. cōiuncta. l. 5. **B**. Itē debēt vocari oēs q sūt i puācia p'fās uel p nūciū. ex eo. corā. Doc dico fm consuetudinē obseruandū. **A**. Inno. dīc q vocādi sūt nō solū pntes i caplo s etiā ex si sciūt eē circa caplm qā si aliter fieret eēt malicia q oīo i electiōibz ē vitāda. Cōsulo etiā q vocēt

etiā si sint i ciuitate. ar. ff. de pcura. l. 5
nisi forte antiq̄ cōsuetudo excuset uel
certā formā det. Hosti. etiā putat con
suetudinē eē seruandā i uocatiōe ab
sentiū nisi mora uertat i piculū. ut in
sū. con. ocā. q. 7. B. Et si uocati ad
opetentē terminū eis a uocatiōe assi
gnatū nō ueniāt n̄ oꝝ eos ulterius expe
ctari. ex eo. cū inf. 7. c. cū nob. A. Hoc
fuit dictū Goff. addētis. qā dū uē esset
vsq; ad finē termini expectare. s. ad fi
nē triū mensiū. cū mora i electiōib; sit
dānosa. ex eo. cū inf. vniuersas. Hosti.
dō uic q; i h̄ casu si due ptes sūt pntes
7 cā coartationis assignet. putat hanc
snām uerā. qā tūc oꝝ absens saltē vni
de collegio omittere uices suas. ex eo. qā
ppr. Si dō due ptes abntes sint ul nō
assignet cā putat uerā snām Jo. q. di
xit expectandos eē vsq; circa finē triū
mensiū. Dicit etiā Hosti. q; scrutato
res debēt ire ad iſtmos q; sūt i ciuitate
7 iqrē uota eoz sicut alioꝝ pntiū. Nā
7 plens ē q; i h̄ ord. ff. de pcur. l. 5. Nec
erit necē ipos i collatiōe uel i alijs que
sequūt regre. s. sufficit cōsensus i scruti
niō haberi. Nōt etiā isti vni d collegio
uices suas omittere. qā sūt ipediti. S; p
dictū. s. q; ad eos vadāt v̄ expeditius
Con. Inno. ut i sū. con. ocā. q. 7. B.
An elector absens possit ostituē p
curatorē? R. Si iusto ipedimēto tene
tur. pōt vni uel plurib; cōmittē uices
suas. dū tñ cuilib; i solidū. 7 erit meli
or additio occupātis. Q; si ambo oꝝ
tāt 7 petāt admitti. nō admittēt ābo
s is quē caplm̄ uel maior ps elegerit.
Et si nō oꝝ cordēt. admitter ille q; i cō
missiōe p̄ noiatuē ē. At si nullus sit in
solidū nō ualet. Qñ aut pcurator vñ
noiat p se. 7 aliū noie ei q; omissit. ni
hil agit. nisi d certa psona hūerit spāle

mādatū. qā tūc aliū noie suo pōt no
minare. Dozo si null? de collegio uult
eē pcurator nō pōt absens nolēte capi
tulo ex neū deputare. Nō pōt etiā per
lras expmē uotū suū. Nec oia extra de
elec. si qs iusto. li. 6. A. Dict etiam
pcurator nullatenus pōt iſtitui cessan
te ipedimēto uel loci oꝝuitate. ex de
elec. c. quia ppr. §. illud. ubi d̄r Illud
aut pēnit i iudicim? ne qs i electionis
negocio pcuratorē ostituāt. nisi sit ab
sens i eo loco in q; debeat aduocari. iu
stoq; ipedimēto detētus uenire nō pōt
sit. sup quo si opus fuerit fidem faciat
iuramēto. B

Si qs electoꝝ oꝝept? nec uocat? ad
electiōē fuit. ad petitionē ei? cassanda
ē electiō. potest tñ si uult eā ratā h̄re.
ex eo. q; sicut.

Utr electoꝝ possit renunciare uoci
sue. R. Sic. Nā qlibet pōt renunciare
iuri qd sibi oꝝpetit. Vñ 7 qd postea fit
p alios ipe nō poterit i pugnare. Si tñ
talis accedat electiōe nōdū scā admit
tēdus ē in oib; q; circa ipam testāt fa
ciēda. ex eo. ecclia v̄ra. p̄ triso. A. Ibi
nō uidet clare h̄ oici q; talis debeat re
admitti. Tñ cū p̄cis con. Albi. S;
q; qs possit renunciare iuri suo h̄ claz ē
C. d̄ pac. l. si qs in cōscribendo. B

Quot sūt forme electiōis? R. Tres
Nā aut fit p scrutiniū. aut p oꝝpromis
sū. aut p cōem iſpirationē. Et q; d̄ p̄di
ctas formas eligē attēptauerit. ea vice
oꝝ eligendi p̄tate puati. ex eo. qā ppr.
A. Ibi d̄r. Statuim? ut cū electiō fue
rit celebrāda pntib; oib; q; debēt 7 vo
lūt 7 pnt cōmode inesse assumāt tres
de collegio fide digni q; secreto 7 singul
lati uota cūctoꝝ diligenti inqrāt 7 in
scriptē redacta mox publicēt i cōi nul
lo. p̄l? appellatiōis obstaculo infecto

k 3

ut is collatiōe habita eligat i quē oēs
uel maior 7 sanior ps capli cōsentit. Vt
saltē eligēdi ptās aliqbz viris idoneis
cōmittat q vice oīuz ecclie viduate p-
uideat de pastore. Alii electio facta nō
valeat nisi forte cōiter esset ab oībz q si
p īspirationē dei absq; vitio celebrata.
Qui dō p pccās formas eligē attēpta
uerit eligendi ea vice ptate pueni. Et
ita electiōes q; clādestinas repbam?
statuētes ut q; cito electio fuerit cele-
brata solenniter publicet. B

Quā pcedit p formā scrutiniū debet
eligi tres scrutatores q in secreto exq-
rāt vota singuloz. Et ipi qdē p debet
se ipos de suis votis examinare. deinde
alioz vota secreto 7 singillatī ad hoc q
qlibet liberi dicat qd sibi vī. Vñ si ex-
aminatio publice fieret. nō seruaretur
forma nec valeret electio. etiā si oēs cō-
sentiret. ex eo. i. genesi.

Per quē vota scribēt? R. p tabellio-
nē. ul qd meli? ē vn? de scrutatoribus
vidētibz alijs cōscribet 7 postea publi-
cabit. Et si qs electoz veller dīcē scri-
pture nihilomin? ei standū ē. ar. ex de
testi. co. pterea. §. si. A. Hoc fuit vi-
ctū hosti. q etiā oīc q oīa vota pote-
rūt scribi p tabellione etiā in sacris p-
epm cōstitutū. l. 3. Inno. dixerit p tabelli-
onē laicū. ut i sū. cō. li. 3. ti. 26. q. 7. B

Quid si electores pauci sūt? R. fm
Inno. Si sunt tm tres. duo ex eis scu-
tabunt tertiū. 7 sic pcedēt ad electiōez
Si dō sūt duo tm vn? scrutabit aliū
Q si vnus tm 7 ille sol? vocat testibz
expmet votū suū. 7 eliger 7 publica-
bit. A. Con. Albricus. B

In electiōibz vota icerta 7 additio-
nata nō valēt. 7 debēt hūi p nō adiecti
puta cōsentio i quē talis cōsentit. uel si
Perz hūe nō potero cōsentio i Johem.

7 sūtia. ex eo. i. electiōibz li. 6. A. Ibi
dī. In electiōibz 7 postulationibz ac
scrutinijs ex qbz ius orit eligēdi vota
additionalia alinatiua 7 icerta penitus
reprobam. statuētes ut hūmōi votis
p nō adiectis habitis ex puris cōsensi-
bus celebret electio vocē illoz q non
pure cōsenserūt ea vice i alios residē. B

Publicato scrutinio electores neq-
unt variare voces. s. faciēda ē collatio
7 electio celebrāda. Ille tm q nō cōsen-
sit pōt cōsentire i eū q aliter eligēdus ē
Alii nō pōt ad aliū accedi. ex eo. audid
§. p. 7. c. ecclia vīa. §. ps dō. A. cū
cto. c. publicato. eo. ti. B. Q si p vim
facti scrutiniū nullus possit eligi. pote-
rūt pcedē ad secūdū 7 tertiū scrutiniū
donec aliqs eligi possit. A. Cū pcedi
in l. §. con. Albricus. B

Collatio pccā q d; p publicatiōez
scrutiniū fieri triplex est. s. numeri ad
numerū. gēli ad gēlū. meriti ad meritū
ut ex eo. i. genesi. Si tm vna ps eligētū
fuerit duplo maior. nō pōt ei opponi
extenuatio gēli uel meriti. ex eo. si qn.
li. 6. A. ubi etiā subdit. Si qd aut
opponē voluerit q votū illi? cui oppo-
nit nullū reddēt ipō iure. id eis nō in-
telligim? inēdictū. B. Q si oēs i vnū
cōueniāt nihilomin? faciēda ē collatō
non de numero s. de electozibz. vtz. s.
aliqs sit cōtēptus ul aliqs affuerit cui?
vox nō sit cōputāda 7 hūmōi. Et si hac
collatiōe facta nullū occurrit dubium
ad electionē pcedat. aliogn discutiat
plene. ex eo. cū terra. Alij dicūt q ubi
oēs i vnā psonā cōcurrūt. valet electō
7 si collatio sit omīssa. A. Hoc vī sad
pbat i ex eo. qd ppter. ibi. nisi forte cō.
Iñā i electiōe nō fit collatio nisi nume-
ri. gēli. 7 meriti. cō. c. i. genesi. q non
pōt locū habere i electione vniformi

deordi. De alijs aut faciēda vñ discuf-
fio añ scrutiniū uel i cōfirmatiōe. dco
c. ga. ppf. 7 eo. ti. c. audid. B

In numero eligētū nō vñ oputari
electus. ga nullus pōt eligē seipm. ex
eo. cumana. A. Hoc. c. pax ad h facit
h meli⁹ ex de Insti. cū ad nrām. 7 d iu-
re pa. p nfas. B. h aliquñ h locū hēat
qn pcedit p viā opzomissi. ut. i. electō
z. s. 4.

Ifacta collatione eligi debet is i quē
maior ps 7 sanior capli consenserit. 7
maior ps dicit mōri. Cū talis sit eligē
ous si placet vob ipm coiter eligamus
Et si consenserit tūc is q pōtē vocē h3 in
caplo surgēs dicit. Ego p me 7 p toto
caplo eligo talē zc. Et oēs acceptabūt
Q si mīor ps uel nō oēs consenserit. oi-
cet. Ego p me 7 pillis q meū consenti-
unt eligo talē zc. Dec ex decre. ga. ppf
extra eo. A. Con. Albi⁹. B

In oi electiōe siue postulatiōe si oi-
cat. Ego eligo postulādo siue postulā-
dū aut i postulandū. uel postulo eligē
do siue eligendū aut i eligendū. nihil
agit. Sift nec sub hac forma. Eligo 7
postulo put meli⁹ pōt de iure valē nisi
qn pbabiliter dubitaret vtz qd sit eligē
ous uel postulād⁹. q cāu sic postulat⁹
uel elect⁹ teneat vñā tñ determinatā viā
acceptare. A. tpe cōsensus. Et redeū
oi ad aliā postq vñā elegerit sibi lice-
tia ē penit⁹ iterdicta. ut i. c. de q statiz
B. ex de postu. c. ppetuo. li. 1. 6.

Electio sp oz fieri p vba numeri sin-
gulari. siue fiat pscrutiniū. siue fiat p
opmissū. aliē n valz. ex eo. sicut li. 1. 6.

Collige q sūt d suba forme electiōis
pscrutiniū. p qdē q electores dgregē
tur. Itē q scrutatores assumāt. A. s.
de collegio eligentiū. ex eo. ga. ppter
7 oīc dōsti. i sū. con. li. 3. ti. 26. q. 7.

ad si. ubi etiā nō. q 7 h ponūt. B. Itē
q i secreto vota exqrāt. Itē q vota scri-
bant. Itē q scripta i cōi publicent. Itē
q fiat collatio. Item q sequat electio
de illo i quē maior ps 7 sanior capituli
consenserit. Dec oīa ex eo. ga. ppf. A. Ibi
etiā oī q vota i scriptis redacta debēt i
cōi publicari moy. i. nullo actu sūo
intueniēte. ut nōt in oīa. q. 7. Dī etiā
i dco. c. ga. ppf. ut q cito electio fuerit
celebrata. solēnit publicet. i. dgregatis
electoribz surgat vn 7 annūciat ppo
duocato ut mozis ē ad electionē factā
Si tñ ista publicatio omittit nō ē ppf
h electio cassanda fm Inno. Alij tñ oi
cūt alit fm dōsti. ut i oīa. q. 7. Dictū
Inno. veri⁹ vñ. ut pōt colligi ex pco. c.
ga. ppf. Immo si piculū imineret talis
publicatio nō ē faciēda. ar. 23. oīf. i no-
mine dñi. ibi. Q si puoz atq iniquoz
zc. Itē Inno. i. c. ga. ppf. ex eo. oīc q
pcurator i institutus ad eligendū oz ha-
bere spāle mandatū ad iurandū i aīa;
dñi q credat q tpe electiōis erat bona
fide. s. sine fraude infra fines q depu-
ti sūt ad vocatiōes electionū. 7 q iu-
sto tpe dimēto teneat qre electiōi intēē
nō pōt mō. 7 credit ul dubitat q eodē
tpe dimēto tenebit tpe q electio facien-
da erit. Et h dī hic. Et oz expmē i pedi-
mētū 7 fines. i. dō. n. i suo iuramēto oz
exponē vba iuris. Et subdit. Illud autē
placet q nō possit qd constitutē pcurato-
rē ad eligendū nisi 7 det ei ptatez iurā-
di in aīam suā. ga nō venit instruct⁹.
Et in seqret absurditas. ga ul oportet
caplm dgregatū expectare qusq; nūci-
us itet 7 reditet ab eo. uel itez aliū ter-
minū affigere electiōi. q absurditas in
sili casu tollit. 63. oīf. cū lōge. ar. ad h.
c. oīf. optatū. Itē vñ q post pstitū iu-
ramētū si ali⁹ cui vox eius piudicat;

k 4

veller pbare q̄ oñs tpe electiōis erat ī
eo loco vñ vocari n̄ debebat. uel q̄ nō
detinebat iusto īpe dimēto q̄ nō sit au
diēdus. ar. ff. d. dolo. q̄ si differēte. nisi
forte aliud dicas ī spūalibz ubi reuoca
tur qcqd sit p obreptionē etiā p̄ sniāz
eē de rescrip. dilect. fili abb. 7. c. cō
stitut. 7. c. ad audientia. Q̄ si nō exi
gāt iuramētū p̄dictū a pcuratore tūc
de ceto nō pñt neq; de loco neq; de īpe
dimēto excipe. ga hāc exceptionē vñ
remississe capm qñ sibi iuramentū re
misit. Et si dicat q̄ capitulū deceptū
fuerit īgratia facti q̄ etiā pitissimos
fallit. ff. de iur. 7 fac. igno. l. z. puta ga
credebat aduersario h̄asserēt. dicer ei
q̄ supina fuit ei īgratia. ga ius ī talibz
puidet q̄ possint exigē iuramētū. B
Qñ ptas eligēdi deuoluit ad alium
B. In cathedralibz eccl̄is si infra tēp̄
triū mensū nō eligāt deuoluit ad pxi
mū supiorē. Q̄ si infra alios tres mēses
nō elegerit. deuoluit ad aliū supiorē 7
sic vsq; ad papā. Si vñ eligūt scient īdi
gnū. 7 sic sint puati iure eligendi uel
puent p sniam ga nō seruāt debitā for
mā. ad papam deuoluit. In inferioribz
aut eccl̄is sp̄ ad pxi mū supiorē deuol
uit. eē eo. q̄. li. 6. De hac mā vide s.
§. 3. 7 s. bñficiū p. §. p.

Castanda ē electio illi q̄ requisitus
anq̄ eēt elect. 7 cōsensit electiōi de se fa
ciēde. ga psumit ābitiosus. eē eo. cum
p̄ petita. 7. c. officij.

Qñ maior ps capli deligt electio de
uoluit ad pauciores. ut nō. eē d̄ postu.
c. z. Itē deuoluit etiā ad vnū p̄pt oīū
alioz delictū. 65. ois. si forte. eē eo. bo
ne. A. In his. c. nō bñ h̄ pbat. s̄ ī dco
c. z. de postu. h̄ nōt glo. 7 vñ h̄ intelligē
qñ electores peccauerūt ī eligēdo indi
gnū. Sec. si ex d̄ceptu ali q̄z ex h̄ntibz

vocē. ga tūc nō deuoluit ptas eligēdi
ad d̄ēptos. ga nō tñ ī hoc peccauerūt
eligētes. iō sufficit q̄ hoc cāu cassēt ele
ctio. Sōt vici q̄ h̄ vez ē anq̄ eligētes
sint puati p iudicē iure eligēdi. nā p̄pt
pctm forme nō sūt īpo iure puati sed
puadi. eē eo. ga p̄pter. 7 ibi hoc sentit
Inno. sup d̄bo puent. dices q̄ scā pua
tione p iudicē p̄pter pctm forme. tunc
ptas deuoluit ad nō culposos nec pua
tos. Idē ī sū. con. li. 3. ti. z. 6. q. 7. dicit.
Itē nō q̄ si aliq̄ peccat ī eligēdo s̄ for
mā. ī nō deliquētes etiā si sit mior ps
cadit ius eligēdi etiā si vnus solus sit.
7 hoc uel p sniam supiorē fm q̄ dā uel
fm alios īpo iure. Alij tñ dicūt alit. s̄
p̄ma opio ē magi approbāda. h̄ ibi. Ali
qui etiā dicebāt q̄ si maior ps deliquit
tūc ptas nō deuoluebat ad pauciores
q̄z dictū nō pbat nec ē rōnabile. ut p̄
p̄ Inno. in dco. c. ga p̄pter. Vñ ut di
ctū ē bñ deuoluit ptas etiā ad paucio
res īpo iure. s̄ p iudicē pus lata pua
tiōis snia. 7 sic p̄t intelligi assertio dicē
tū q̄ hoc vñ fieri p sniam supioris. B
Q̄ si oēs delinquāt deuoluit ad supio
rē siue ad papā. ut dictū ē s̄. §. qui est
hic ante pxi mū.

Electiōes clādestine repban. eē
eo. ga p̄pt. 7 dicūt clādestine q̄ ī came
ris pocculta ouētacula sūt. 79. ois. c.
z. et. c. si trāsūt. Sūt 7 ille q̄s int se ele
ctores secretas tenēt. cū celebrate de
beāt solēnit publicari. ut in dco. c. ga
p̄pt. A. Idē ī sū. con. dca. q. 7. ad fi. B

Quis p̄t eligi? B. Eligēd. ē dco. i.
or 7 sanctior. cui opatiōe ceti grex vi
cant. 8. q. i. l. 3. 7 qui sit de m̄rimonio
legitio nat. 7 etat legitie. eē eo. cū in
cūctis. Inā eps vñ eligi. 30. annoz d̄ple
toz. Inferiores vñ p̄lati 7 alij q̄ curam
debet h̄re aīaz requit q̄ attigerit ānū.

25. A. ut i ocō. c. cū i cūctis. B. Alii eligētes sūt illa vice eligēdi p̄tate p̄uati. s. s. z. q. i. c. p̄t. q. n. p̄t. s. Subdiaconus q̄q. p̄t. in ep̄m eligi. e. x. de eta. 7 q̄li. a. mul. d. Itē q̄ ad vna dignitatē reputat dignus si p̄ea eligat ad aliā d̄ reputari dign⁹. A. s. ad equalē ul' mi norē. ut p̄t. colligi ex. c. d. q. stat. B. 74. d. i. gesta. s. fallit q̄nq. i. Nam l. q̄nq. q̄s toleret i officio miori nō tñ p̄t. h̄ i maiori tolerari d̄ i dign⁹. i. z. d. i. nos cōsuetudinē. Abbas q̄q. exēpt⁹ bñ p̄t. eligi siue i ep̄m siue i abbate ei⁹ dē regule 7 h̄tus. s. nō p̄t. trāfire sine lnia pape uel legati de latē si sit i puicia. e. x. eo. si abbate. li. 6. Religiosus q̄q. l. nō exp̄sse p̄fessus qn etiā nouit eligi p̄t. ad ep̄atū. e. x. eo. null⁹. li. 6. A. Siue eligat i s̄larib⁹ siue i reglarib⁹ eccl̄is. ad platurā tñ siue uel alteri⁹ religiōis nō nisi exp̄sse p̄fessus. ut ibi. null⁹ aut religiosus p̄t. eligi i abbate uel platū alteri⁹ religiōis uel h̄t⁹. Q. si sec⁹ actū fuerit eo ip̄o ē irritū 7 iane. ut in cle. i. e. x. eo. B. De d̄cis ali⁹ diocesis vtz possint eligi vide. i. postulatio. s. 3. Quis nō p̄t. eligi? Excoicatus maiori excoicatioe. e. x. d. appel. c. s. t. u. d. p̄. Itē nec excoicatus miori q̄ si sciēt electus fuerit cassanda ē ei⁹ electio. e. x. de cle. exco. mi. si celebrat. A. Et ibi glo. d̄c. q. si etiā i ḡtānt eligat excoicatus miori nō valet electio. q̄ i ḡtātia eligentiū nō facit i p̄m abile. 7 si sciēt talem eligeret p̄uaret iure eligēdi. e. x. d. elec. cū i cūctis. B. Item nec suspensus nec in d̄ict⁹ nec q̄ in d̄ictū nō seruauit. e. x. d. postu. c. p̄. 7. c. cū dilect⁹. A. Hoc. c. cū dilect⁹. nō ē i tñ. de postu. s. de cōsuetudinē. B. Itē nō o. eligi p̄fona cui ali qd obfistit d̄ i p̄dimētis circa ordinādos. d. q̄b. h̄. i. ordinād⁹ p̄ totū. Item nec is q̄ p̄t. vitii p̄fone sel' repbatus fuit. talis. n. nec ibi nec alibi eligi p̄t.

e. x. eo. sup̄ eo. Sec⁹ aut si cassata fuerit electio p̄t. vitio sū. p̄cessū. q̄ tñc non i p̄d̄it p̄motio ei⁹ etiā i eadē eccl̄ia. ut i ocō. c. sup̄ eo. 7. c. inotuit. A. Etiam p̄ma vice. ut i ocō. c. inotuit. Vbi d̄o duo electi fuerit 7 vtriusq̄ vitiosa est electio. neuter ē eligend⁹ p̄ma vice. e. x. eo. cōsiderauim⁹. 7 h̄ ut discordia vitet Si aut alit istoz cōit eligat deficit rō. 7 iō cōfirmat. e. x. eo. cū int. R. seniore. ut i sū. con. li. 3. ti. 26. q. 5. ubi etiā p̄d̄i casus nōnt. B. Itē non p̄t. eligi ep̄s s. q̄ iā alligat⁹ ē ali⁹ eccl̄ie. s. p̄t. postulari. s. a. papa. e. x. d. postu. c. fi. Itē i platurā religiosoz n̄ p̄t. eligi nisi exp̄sse p̄fessus ali⁹ nō val⁹ electio. e. x. eo. nullus li. 6. Nec etiā aliq̄s q̄ sit alit⁹ religiōis uel h̄t⁹. ut i cle. cū rōm. e. x. eo. Itē nullus religiosus p̄t. eligi si trāsiuit de ordine mendicantiū ad nō mendicātes. ut h̄. i. religio. s. 5. s. fi.

Elect⁹ p̄t. cōsensū cōiūgiē sp̄ualit eccl̄ie viduate. ut e. x. eo. cū int. canōicos e. x. d. trā. int. corpalia. s. p̄. et z. Itē electio gignit cōfirmatiōez. e. x. eo. nihil. cōfirmatio dat admistratiōez. e. x. eo. trāmissā. De cōfirmatiōe vide s. cōfirmatio electoz.

Si elect⁹ an cōfirmatiōē admistrare remouēd⁹ ē. e. x. eo. q̄li. n̄ i sūmo p̄fice q̄ i eligēdo cōfirmat. d̄is. 23. i nōie d̄ni. ul' nisi sic admistrati parcat. e. x. eo. nōsti. ul' nisi p̄tineat ad papā. A. s. cōfirmatio. ut i. c. d. q̄. i. B. 7 sit valde remota sede ap̄lica. A. videlz ultra Vtaliā cōstitut⁹. ut i eo. c. nihil. B. Qui tales si sint i cōcordia electi admistrare p̄nt etiā an. ita tñ q̄ nihil penit⁹ alienēt nec p̄t. eis cōmitti admistratio sub nomine yconomat⁹ ul' pcuratiōis 7 hui⁹ mōi. nec i toto nec pte. nec i sp̄ituali bus nec i tp̄alib⁹. Q. si suscepit p̄uati sūt oī iure electiōis i p̄t. e. x. eo. auaritie li. 6. A. Ibi d̄. Cū itaq̄ n̄ sit malitijs

k 5

idulgēdū sancim⁹ ut null⁹ d'ceto admī-
stratiōez dignitatē ad quā elect⁹ ē p⁹ q̄
celebzata d'ipso electio cōstituet sub yco-
nomat⁹ ul' pcuratiōis noīe aut alio d'no
uo q̄sito colore i spūalib⁹ ul' tpalib⁹ p se
ul' p aliū p pte uel i totū gerē uel recipe
aut illi se imiscē psumat cōs illos q̄ sec⁹
fecerit iure si qd eis p electiōez q̄sitū fu-
erit decernētes eo ipso pūatos. Et idē qd
i h. s. nō. in sū. con. li. 3. ti. 26. q. 12. B

An religioso acqrat⁹ ius electiōis ex or-
dinē suū? R. Nulli religioso p'dicatoz.
mior. hēmitaz. 7 q̄rilib⁹ medicātiū ex
electiōe postulariōe pūsiōe seu vocati-
one ad platurā ex suū ordinē i discōdia
scā ius aliq' d'acqrit. nec ipse cōsentite pōt
etiā hita lnia. ex eo. q̄rūdā. li. 6. 7 d' in-
telligi discōdia q̄ eēt siue de iure siue de
facto. ut in cle. eo. ti. qd circa. A. Ibi nō
clare h' pbat. s. ad h' facit. q̄a cū in cō. c.
q̄rūdā dicat d' discōdia d' i d'istictē itel-
ligi. ex d' d'cis. ad audiētiā. B. 8. 7 alijs
religiosis nō acqrit ius in electiōib⁹. nec
cōsentite pnt si fuerint electi a miori pte
nūero. ut i cō. c. q̄rūdā. Et nō q̄ si reli-
giosus electi d' se facit ad platiōez ali-
quā ex suū mōasteriū ul' ecclīaz nō petita
lnia 7 obtēta cōsenserit. cōsens⁹ nō valz. 7
electio ipa virib⁹ vacuat. Itē nō q̄ plati
religiosoz irreqsūt cōuētib⁹ pnt h' mōi
lniaz dare. ex eo. c. si religiosus. li. 6. Nō
aut valēt licētia q̄ cōcedit p furā electiōe
quā fieri cōtingēt. ut i cle. cū cōcessa. ex eo.
Nec alijs religios⁹ pōt p'fici i aliq' ecclīa
que clero careat 7 p'pso xpiano. ut i cle.
pletisq. extra eo.

Quid si tunc electiones fiant? R. fm
dost. si fil' 7 i cōuēti sūt puta q̄a i scru-
tinio diuisa sūt vota. tūc illa valz q̄ me-
liozib⁹ 7 maiorib⁹ meritis adiunat. ex eo.
c. lig. i fi. 7. c. dudū. Si cō electiōes fiāt
ex i'uallo 7 pma fuit rite facta. illa valz
imo etiā si pma annullāda sit scda nū-
lomin⁹ cassari d'z. ex eo. bone mēorie cre.

nisi grā fiat. sicut qdā itelligunt. ex eo.
bone mēorie magi. Sicut etiā cassanda ē
scda etiā si pma nulla fuerit p'p' cām
nōdū patentē. ex eo. cōsiderat. 7. c. au-
uid. Q. si pma ex cā notozia nulla fuit
ualebit scda rite scā. ex d' supplē. ne-
gli. pla. c. fi. 7 ex eo. venerabilē. 7. s. fi.
A. Idē i sū. cō. li. 3. ti. 26. q. 8. ubi etiā
subdit. Nō etiā q̄ sola noīatio nō pstat
i p'dimētū sequēti electiōi. ut p'p' ex eo.
q̄ sicut. q̄a p simplicē noīationē nullū
ius acqrit noīato. Sec⁹ tñ fm Ber. ibi.
vō i glo. d' noīatiōe i scrutinio p' pub-
licatiōez. q̄a tūc nec variare pnt. extra
eo. publicato. B

Sūt casus in q'b⁹ electozes itez pnt
eligē ut puta si elect⁹ nō vult cōsentite
ul' p' cōsensū renūciat iuri suo ul' morit⁹
ul' p'p' occultū ei⁹ vitiū irritat. Et his
casib⁹ hnt electozes itez tēp'a dissen-
su ul' renūciatiōe ul' morte seu irritati-
one. ac si vocatio noua eēt cōmō nihil
egerit fraudulēt. ex eo. si elect⁹. li. 6.
Duas electiōes in vna ecclīa de se fa-
ctas nemo pōt p'feg. s. vnā tm eligat.
extra eo. ut qs. li. 6.

Quicūq' gūat cōlicos ul' alias psonas
ecclīasticas ad q's spectat electio. A. In
aliquib⁹ ecclīis mōasterijs aut alijs p'p'is
loci. B. p' eo q̄ rogati seu al' i ducti eū
p q̄ rogabāt siue i ducebāt eligē nolue-
rit ul' cōsanguīneos eoz. aut ipas ecclīas
seu loca b'nficijs seu alijs bonis spoli-
ādo seu al' iuste psequēdo. excōicati
sūt ipso facto. extra eo. sciāt cūcti. li. 6.

Quid si qs aliquē ex odio elegit?
R. Tener ei ad oē dānū qd idē ei acci-
dit. dis. 74. honozat. 7. C. si p'p' iūmi-
citas creatio facta sit. l. vnica. li. x.

Circa electiōes monialiū nō. q̄ nul-
la d' ad electiōē admitti nisi. iz. anū
pegerit 7 p'fessā fuerit tacite uel exp'sse
nec in abbatiā uel priozissā. ubi
per priozissā gubernantur eligi pōt

nisi post .30. annum. 7 nisi fuerit exp̄s
se p̄fessa. Item nota q̄ cū p̄scrutiniū
p̄cedit illa electio q̄ a duobz p̄tibz fue-
rit celebrata n̄ obstat appellatiōe par-
tis alteri. p̄missa diligētī examinatiōe
si alit̄ inuēta fuerit canonica cōfirmer.
7 b̄ndicēda b̄ndicā. A. B̄ndicēda ē
cōfirmata ī abbatissaz. ut ī. c. idēnitati
bus. d̄ q̄. i. B. Si aut̄ nulla electio eēt
a duobz p̄tibz celebrata. tūc nō obsta-
re q̄ sit publicatū scrutiniū aut etiā ad
electionē p̄cessū p̄nt alie mōiales aīq̄
ad act̄ ex̄neos diuertāt ad illā accedē
q̄ a maiori numero ē electa. Et si p̄
pueniat ad duas p̄tes cōfirmer ut p̄us
ocm̄ ē. s̄ nihilomin⁹ s̄ eā sic cōfirmatā
postq̄ fuerit ī administratiōe poterunt
alie opponē ī modū denūciatiōis ul̄ ac-
cusatiōis ut a dignitate remoueat. Q̄
si ad illā q̄ a maiori p̄te electa ē alie no-
lūt accedē uel nō tot q̄t accedāt ad du-
as p̄tes. tūc sup̄ obieci q̄ facit ps̄ alia
7 sup̄ alijs q̄ sūt inq̄reda plane 7 sine
strepitu iudiciū sup̄iorē inq̄rat aīq̄
cōfirmer. s̄ ip̄a interi ī tp̄ali bz 7 sp̄uali
bus admittet. ita tñ q̄ de re bz mona-
sterij nihil alienet nec mōialē recipiat
Si q̄ d̄o a minori p̄te electa uel noiata
fuerit nō valet nec p̄t ad eā p̄dcō mō
accedi. Itē nō q̄ nūq̄ in electiōibz mo-
nialiū d̄z fieri collatio gēli ad gēlū uel
meriti ad meritū. s̄ solū nūeri ad nūerz
Si d̄o p̄cedit p̄ formā p̄promissi si mi-
nor ps̄ se opponit electe nihilomin⁹ cō-
firmer 7 b̄ndicā cōdictiōe p̄tis nō ob-
stat. si aut̄ maior ps̄ se opponit. differt
cōfirmatio donec d̄ obieci 7 alijs fueit
iq̄sūtū. s̄ iterī administrabit ut p̄mittit
nisi ps̄ opponētū fuerit duplo maior
qa tūc n̄ administrabit. s̄ expectabit liē
euentū. Itē nō q̄ si ī h̄mōi electiōibz
d̄tigerit ad curiā appellari debēt cāe ex-
p̄mi fm̄ modū cōstitutiōis. c. ut circa.
ex̄ eo. l̄. 6. A. Ibi d̄r. p̄rouidem⁹ si qñ

aliqui electiōibz postulatiōibz p̄uisiōibz
se opponūt p̄ponēdo aliq̄ s̄ electiōis po-
stulatiōis seu p̄uisiōis formā aut p̄so-
nas eligētū ul̄ electi siue illi⁹ cui p̄ui-
sio erat faciēda ul̄ scā 7 p̄p̄i s̄ d̄tigerit
appellari appellātes ī iūro publico seu
l̄ris sup̄ appellatiōe cōfecti oīa 7 singula
exp̄māt q̄ ī formā irēdūt obijcē ul̄ p̄so-
nas corā p̄sonis autenticis aut p̄sona q̄
sup̄ h̄ testimoniū phibeāt vitari. cor-
porali p̄st̄ito iuramēto q̄ credūt ea q̄
sic exp̄mūt eē v̄a 7 se posse p̄bare. Alio-
qn̄ tā opponētes q̄ tpe appellatiōis uel
p̄modū ad l̄x̄etēs eisdē obijcēdi aliq̄
q̄ nō fuerūt ī h̄mōi l̄ris ul̄ ī iūris exp̄i
sa p̄tātē sibi nouerūt indicā. nisi p̄ea
for̄san aliqd̄ emer̄erit ul̄ sup̄ antiq̄s su-
puenit p̄bādi facultas aut aliq̄ ī oppo-
nētū noticiā d̄ nouo puenerit q̄ appel-
lātes appellatiōis tpe d̄iūit īgrare po-
tuerūt 7 īgrauerūt. sup̄ h̄mōi aut̄ īg-
ratiā 7 sup̄ p̄uēte facultate p̄bādi fidē
p̄p̄uz p̄st̄ādū corpalit̄ faciāt iuramē-
tū. s̄ adh̄ciēdo iuramēto eodē q̄ ad ea
p̄bāda credūt se sufficiētes p̄batiōes
h̄re. s̄ ibi. n̄ d̄iūctio siue appeller ad cu-
riā siue ad aliū. B. S̄z n̄ debēt ipe ire
qn̄ poti⁹ p̄curatores cōstituē. Itē nō q̄
hi q̄ euocāt ad dirigēdas mōiales ī ele-
ctiōibz nisi abstineat ab his p̄ q̄ int̄ eas
oziri possz circa h̄ d̄iscordia uel nutriti
excoicati sūt. 7 oīa p̄dcā h̄nt locū etiā
apud m̄lieres q̄ viuūt q̄si canōisse. A.
i. q̄ viuūt ut ī s̄c̄aribz eccl̄ijs canōici se-
culares. ocō. c. idēnitati bz. B. Excep-
to de p̄fessioe. qa tales nō p̄fiter. s̄ oīa
ex̄ eo. indēnitati bz. l̄. 6. De cōfirma-
tione electiōis habes s̄. cōfirmatio ele-
ctoꝝ. p̄ totū. De electiōe pape vide. i.
papa. §. p̄. De hac mā vide. i. postula-
tio. 7 facit s̄. acceptio.

Electio ^{s̄. p̄ p̄missū} ^{Eligēdi pote}
stas p̄t alicui uel aliqui d̄mitti

ex eo. cū i verū. b. opetēti? omittit i nu-
mero ipari. ex eo. i. cāis. 7. c. cū dilect?
7. c. cū i iure. Et vni omitti pot etiā nō
plato. ex d. renūc. p. trālatiōe. p. rīso
Nec regit q. bi q. b. omittit sint d. col
legio. ex eo. cām q. S. tū i hac omissi-
one. si vnus dissentiat nō seruat forma
nec valet. ex eo. q. p. p. A. Et ibi b.
nōt glo. B. 7. c. cū dilect? Nec. n. co-
git q. s. renūciare iuri suo iuit. ex q. me-
tus cā. abbas. 7. c. ad audiētā. Tre nō
q. re itē tal ptās reuocari pōt. ex eo. i.
cāis. A. Et ibi p. q. n. d. res itē q. n. cō
pmiffarij ad electōz iceperūt pcedē. B.

¶ Illi q. s. ptās eligēdi omittit pnt de
p. sona cuiuscūq. loci. puidē. ar. 63. dis.
lect. 7. c. reathina. Tutū tū 7. meli? ē q.
d. ipa ecclia eligāt. ex eo. q. sicut. 7. 23.
dis. i. noie dñi. A. c. q. sicut. modicū
videt facere. b. bñ. c. i. noie dñi. B.

¶ Nō valet omisso sub hac forma ut
q. s. q. s. vōd i secreto illū eligat i quem
plures cōsenserūt. A. Partitū opatione
mīoz. l. cōsentiētes maiorē ptē capli
nō attigāt. ut i. c. de q. statū. B. ex eo.
sicut. li. 6. b. bñ valz. si ei omittit ut illū
eligat i quē maior ps capli cōsenserūt.
ex eo. cū expediat. li. 6.

¶ An opmissarij pnt eligē vnū d. ipis
B. Si b. h. ex forma opmissi pnt. alit
nō. ex de sortilegijs. c. vld. 7. ex eo. cu-
mana. A. c. cumana paz facit ad hoc
b. bñ b. nōt glo. i. dco. c. vld. 7. ex eo. cū
in iure. B.

¶ Siue omissū sit vni siue pluribz ele-
ctio d. fieri p. o. ba nūeri singulari. alit
nō valz. extra eo. sicut. li. 6. 7. d. te iudi.
cum ab vno. li. 6.

¶ Cōpmissarij si nō eligit i fra tēp?
electiōis a iure statutū ad supiorē po-
testas reuoluit. Si vō eligat idignū si-
ue sciēt siue i grant. eligēdi ptās reuer-
tit ad electores nisi sciēt electionē fa-
ctā ratā hēret. Et eodē mō reuertit ad

eos si eligat idoneū. 7. ille nō cōsentit
¶ Pozzo opmissarij qn eligat sciēt i di-
gnū nō puniūt opmittētes nisi rataz
hūerint. b. ipe suspēsus ē triēnio a bñfi-
cijs q. obtinet i illa ecclia quā sic eligē-
do offēdit. 7. b. nō h. locū nisi opmissa-
rius sit eps. ex eo. si cōpmissarij. li.
6. A. Ibi etiā p. q. d. cā suspēso sūt nō
obtinēt nisi cū peccat i electiōibz epoz
7. supior. ipoz. 7. subdit. Et idē i illius
bñficijs ē cēsendū q. alicuius electiōez
postulationē aut p. uisionē ipugnās i
pbatidē deficit eius q. d. obicit i p. sonā
s. q. triēnio sit suspēsus a bñficijs que
h. i ecclia offēsa. B.

¶ Elemosyna p

cōit. Scdm Tho. scda scde. q.
32. q. dā etye sūt corpales. s. septē opa-
mie. videlz esuriētē pascē. potare siti-
entē. vestire nudū. recolligē hospitē.
visitare ifirmū. redimē captiuū. 7. se-
pelire mortuū. vñ vñsus. Visito poto ci-
bo redimo tēgo colligo cōdo. Sunt 7
alie. 7. spirituales. s. docē i grantē. con-
sulere dubitātī. corrigē peccantē. 7. cō-
solari tristē. remittē offēdētī. suppor-
tare onerosos. p. oibz orare. vñ vñ. Cō-
sule castiga remitte solare fer ora. In q.
vñ cū d. cōsule. itellige cōsule 7. docē
A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 8. q. 2. B. Et
qdem etye spūales absolute loquēdo
meliores sūt q. corpales. p. qdē q. ill d.
qd exhibet nobili? ē. s. donū spūale qd
peminet corpali. 2. tōne ei? cui subue-
nit. q. spūs nobilior ē corpe. 3. q. tū ad
ipos act? q. b. subueit q. spūales actus
sūt nobiliores corpali bz. Idē tū atigē
q. corpali etya pferat spūali i ali q. pticu-
lari casu. puta si q. s. fame deficiēt poti?
eēt pascēdus q. docēdus. A. Idē i sū.
con. eo. ti. q. 3. B.

¶ Vtz dāe etya. sit i pcepto. B. 3. Tho.
scda scde. q. 32. dicēdū q. sic. omittēs. n

h facē eternalit puni. ut p; Math. 25.
Esuriui. n. 7 nō dedistis mihi māduca
re zc. Et hoc i telligendū ē fm q recta
rō requirit fm quā cōsiderat aliquid ex
pte dātis. s. ut id qd i elemosynis ero
gandū ē nō sit neciū ei s supflū nō
solū respēcū sui i pūis s etiā respēctū ali
orū qz cura sibi incūbit. qā pus o; q
vnusq; sibi ipi 7 suis pūideat. 7 d re
siduo paupib; subueniat. Ex pte qz
recipiētis requit q nccitatē hēat. alio
qn nō eēt rō qre elya ei daret. s cū nō
possit ab ali q vno oib; nccitatē hōitib;
subueniri nō oīs nccitas obligat ad p
ceptū. s solū cū is q nccitatē patit sub
stētari nō pōt. tūc locū h; qd Ambro.
dīc. p̄salce fame morientē. si nō pauet
occidi si. sic g dare elyam de supfluo ē
i pcepto. 7 sūt dare elya; ei q ē i extre
ma nccitate. alit dare elyam ē i cōsilio.
sicut 7 de qlibet meliori bono dant cōsi
lia. 7 dico q supflua de nccitate pcepti
sūt erogāda. qā i istius sint qd ad p
prietatē. tñ etiā alioz sūt q ad vsū. s.
illoz q ex eis sustētari pnt. Vñ Basili?
Si fateri ea tibi dñit? puenisse an iu
stus ē de? ineq̄lī nob; res distribues.
cur tu abūdas ille vō mēdicat? nisi ut
tu bone dispēsatōis merita cōsequeris.
ille vō patie brauijs decozet. ē famelici
panis quē tu tenes i archa. nudi tuni
ca quā i clauī cōseruas. oīscalcia ti cal
ceus q penes te marcescit. idigēd ar
gētū qd possides humatū. q circa tor
iuriatis qd dare valeres. 7 h idē dicit
Amb. 47. oī. sicut hi. 7 qd p̄dictū est
q nō sit dātī nccūz iudicandū ē fm q
pbabili; extimari pōt. Nec o; q cōside
rent oēs casus q pnt cōgē i futurū. s
o; iudicari supflū 7 nccūz fm ea que
pbabili; 7 vīsūt occurrūt. A. Idē in
sū. cō. li. 3. ti. 8. q. 4. ubi etiā addit fm

eundē Tho. q tūc itelligēd? ē casus ex
treme nccitatis qñ apparēt pbabiliter
signa extreme nccitad fūtē nisi ei sub
uēiat. ut cū aliqs videt aliqs i potētes
uel pigros ad subueniendū 7 paupe;
idigētē cibo 7 potu 7 alijs vite neces
sarijs nec sibi posse satisfacē. nō. n. ex
pectāda ē vltima nccitas. qā tūc forte
nō posset iuuari nā fame ul sit i cōsūpta
h ibi. Itē vñ q nccitas elye nō sit solū
respēctū extreme nccitatis idigēt sed
etiā alteri. 12ā 7 i alijs nccitatib; vel
let qs sibi rōnabili; subueniri. sic g 7
ipe inq̄tū pōt o; alijs subuēire. Math.
7. ibi. Oīa qcūq; vultis ut faciāt vob;
hoīes zc. Et. i. Job. 3. Qui hūerit sub
stantiā mūdi hui? 7 viderit frēm suū
nccitatē hēre. 7 clauserit viscera sua ab
eo quō caritas dei manet in illo! Vñ 7
Ricard. sup 4. fñiaz oī. is. oīc. Cū pce
ptū de elya sit affirmatiū q;uis obli
get ad sp. nō tñ p sp. s p loco 7 tpe. cō
siderāda ē. n. facultas hōtis 7 miseria
idigēt. Si. n. hō hēat aliqd qd nō sit
nccūz sustētationi sue natē nec illozū
qbo tenet pūidē sicut vxor 7 filij serui
7 acille 7 sit cā nccitad seu notabil? idi
gētē ex pte illi? cui dandū ē q imine
ant pbabilia sig extreme nccitad. tunc
hōis tenet ex pcepto subuenire idigēti
Si vō nō h; aliqd supflū nō tñ sustē
tatiōi natē s etiā decetie sui stat? tenet
d illo elyam facē idigētib; etiā si non
iueniāt q eēt cōstituti i nccitate p̄dcā
Et si plures occurrant idigētes quibo
oib; subuēiri nō possit. tenet ceterd pa
trib; magi idigētib; subuenire. B
Vñ elya de beat vari d nccio. s. fm
Tho. scda scde. q. 32. 12ccūz dī ouplē
Vno? sine q aliqs n pōt eē. d tali nccio
elya vari nō o; puta si aliqs i articulo
nccitatis cōstitut? solū hēret vñ posset

sustentari ipse et filii et alii ad eum pertinent
tes. de hoc. n. etiam dare eest sibi vitam
subtrahere. si forte talis casus imineret
ut subtrahendo sibi daret alicui magne
personae per quam ecclesia vel res publica su-
stentarentur certe per talis personae liberatione
seipsum et suos laudabiliter periculo mortis
exponeret. cum bonum commune sit proprio preferen-
dum. Alio modo dicitur aliquid necesse sine quo non
possit convenire vita transigi secundum statum vel
conditionem proprie personae vel aliam quam
sibi cura incumbit. dicitur huiusmodi dare etiam
esse bonum. et non cadit sub precepto sed sub con-
silio. A. Idem in secundum. con. l. 3. tit. 8. q. 5.
Et si intelligenda sunt secundum ea que dicta sunt
super. primo. in additione. B.

Quibus potius etiam danda sit? secundum
Thomas. secunda secundae. q. 92. sicut Augustinus dicit in
prologo de doctrina christiana. Illis qui nobis
magis sunt coniuncti magis providere debemus
quam eis qui quandoque forte nobis adveniunt. Est
tamen circa hoc discretio ad adhibenda secundum
ordinem coniunctionis scilicet ad utilitatem. Item
multo sanctiori magis indigentia pacien-
ti et magis utili ad commune bonum eest magis
etiam danda quam personae propinquiori. maxime
si non sit multum coniuncta cuius cura spiritualis
nobis imineat. et si necessitate magna non
patiat. A. Idem in secundum. con. eo. tit. q. 6.
ubi etiam patet quod ceteris paribus magis coniuncti
est citius subveniendum. B. Et vide super.
advocatus. q. ult.

Utrum etiam proponendus sit per infidelis
ex neofideli. secundum Ray. In exhibitio-
ne nutrimenti preferendum est per. l. in dilecti-
one proponendus sit ex neofide. ar. 30. dist. c. p.
preceptum. n. dñi est ex. 20. dona dona
premi tuum et mercedem tuam. Nullum. n. benefi-
cium est tantum sicut penitus inopes in reco-
pensandis beneficiis sunt omnibus aliis preferen-
di. nisi necessitas ex alia parte preponderet vel
aliqua alia additio puta communis utilitas eccle-

sie vel rei publice. Unde in extrema neces-
sitate magis eest filii deserendi quam parentes.
Con. Thomas. secunda secundae. q. 91. A. Con. etiam
Goff. et Hosti. et per. ut in secundum. eo. tit.
q. 7. ubi etiam patet quod si fuit speciale dictum
Thomas. cui concordat per. videlicet quod filii ma-
gis deserendi sunt quam parentes. B.

Elemosyna pauperibus danda est qui suis
manibus laborare non possunt. 82. dist. q. 1. per.
Item et secundum leges quod laborare possunt et se imi-
scet et per. redigunt in servitutem imperatoris.
C. de medicis. val. l. unica. l. xi. A. Ibi
aliud dicitur sic. Cuius quis in publicum questum facer-
ta medicitas vocaverit imperatoris explo-
retur in singulis et integritas corporum et robur
anorum atque libertas et absque ulla debili-
tate. Dicitur glo. ibi. s. qui sic se gerunt quasi
non habeant artem cum habeant. et quasi sint debi-
les cum sint fortes. quia nolunt laborare sed
medicando sine labore vivere. sequitur. mise-
randis necessitas inferatur. ut eorum quod quis
tenet additio servilis perditio studiosius
et diligenter omnino consequatur. eorum vero quod nata-
lium sola libertas persequitur colonatum perpetuo
sulciatur. Glo. dicitur in. Autem. de questu. q.
si vero coll. 6. ubi dicitur quod servi omnium liberi
operi publico mancipantur. Sed huiusmodi. corrigunt
secundum quod dicitur. vel ibi in his qui in sacra virbe
reperiuntur quasi cum eis mittitur sit agendum. Unde
hinc loquitur de his qui faciunt se videri egros
apponentes herbas vel aliud per quod contume-
scar. ibi non sic delinquant sed solum fingunt
paupertatem seu debilitatem. glo. veritas est
quod dicitur ibi dicitur in virbe imperiali. Item glo.
super rubrica dicit quod medicantes validi mi-
seris et vere debilibus panem auferunt. et de
talibus cum dicitur allegat glo. super Mattheum.
dicentem. Iustus feceris si iniuste pe-
tentem correxeris quam si ei dederis. B.
Cum autem aliquis indiget et ponitur distribu-
tor etiam potest et sibi accipere sicut aliis
administrat. Thomas. secunda secundae. q. 92.

Utrū elya hoīb malis oāda sit. **R.**
fm Tho. i. 4. oīf. 15. Dicēdū fm Aug.
q sic diligēdi sūt hoīes ut eoz nō dili-
gant errores. 7 qā exhibitio bñficij di-
lectiōi corā det iō pctōi ad sustētati-
onē natē o; elya dari si i digeat. cū pē-
piat nō betiā bñfacē iūmīcis. s. ad fouē-
dū eoz maliciā nō debem⁹ aliqd dare
eis. Vñ si cōstaret q eo qd aliqs dat in
pctm abuterent nō deberet eis dari ni-
si nccitas extrema expōset. **A.** Idē i
sū. con. li. 3. ti. 8. q. 8. **B.**

Utrū elya sit oanda abundānt. **R.**
fm Tho. scda scde. q. 32. Dicendum q
abundantia elye ouplē pōt cōsiderari.
p qdē ex pte oātis. s. cū qs dat qd est
multū fm pportione ppe facultat. 7
sic laudabile ē abundānt dare. **Thob.**
4. Si multū tibi fuerit abundānt tri-
bue. Vñ 7 oīs Luc. 21. laudauit vi-
duā q ex eo qd deerat illi totū victum
quē habuit misit. obseruatīs tñ his q
ocā sūt de elya faciēda de necessarijs s.
s. 3. 2. pōt cōsiderāi ex pte ei⁹ cui dat. 7
sic ē abundās ouplē. Vno mō q sup-
pleat sufficient ei⁹ idigentia. 7 sic lau-
dabile ē abundānt tribuē. Alio mō ut
abūdet ad supfluitatē 7 h nō ē lauda-
bile. s. ē meli⁹ plurib⁹ indigētib⁹ nccia
elargiri. In h etiā cōsiderādū ē q qdā
egentes delicatiorib⁹ cibis 7 vestibus
idigēt q; aliq. ut Tho. subdit ibidē. **A.**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 9. **B.**

Quid si qs furat ab vsuratio 7 hui⁹
mōi ut elyaz ide faciat? **R.** fm Ray.
Dico furtū cōmitti. Idē. n. faciēda sūt
mala ut veniant quecunq; bona. i. 4. q.
5. forte.

Utrū d illicite acquisitis elya possit
fieri. **R.** fm Tho. scda scde. q. 32. Ali-
qd pōt eē illicite acqsitū triplici⁹. pmo
mō qñ id qd illicite acqrit debet ei a q

acqsitū ē. 7 h siue nō trāsserat oīu;
ut in rapia 7 furto. siue etiā trāsserat
ut i vsura. 7 de talib⁹ cū qs teneat ad
restitutionē nō pōt elya fieri. 2. mō ē
aliqd illicite acqsitū qd ille qui acqsi-
uit nō pōt retinē. nec tñ debet ei a quo
acqsiuit. q. a. s. s. iusticiā ē datū 7 contra
iusticiā fuit acceptū ut in symōia. ubi
vīq; d legē dei agit. 7 iō d; h i pias cās
erogari. Et eadē rō i filib⁹ i q b⁹ datio
7 acqsitio ē d legē. 3. mō ē aliqd illici-
te acqsitū nō qdē qā ipa acqsitio sit il-
licita s. qā illud ex q acqsitū ē illicitū
7 i his qdē trāssert oīu; nec opetit re-
petitio. sicut p; de eo qd mulier acqui-
siuit p mēticiū. 7 h ppe vocat turpe
lucru. tal. n. mulier turpit agit 7 d le-
gē. s. i eo q accipit iuste nō agit nec d
legē. vñ qd accipit retineri pōt. 7 etiā;
de eo elya fieri. s. nō oblatio publica ad
altare. **A.** Iux illud Deut. 23. nō of-
feras mercedē pstituli zc. **B.** Et hāc
distinctionē pbat Aug. i. 4. q. 5. nō sa-
ne. i. si. **A.** Idē qd i h. s. nō i sū. con.
li. 2. ti. 8. q. 21. Et ad pdictōz itelligē-
tiā sciēdū q qñ turpitudine ē ex pte oā-
tis 7 accipiet reglarē i foro pñali nō
cogit quis erogare uel restituē nisi ad
h fuerit iudicialit cōdemnat⁹ uel sibi a
cōfessore fuerit iunctū p satisfatione
pcti uel nisi a iure sit pñclit⁹ ex pñsū
ut i symōia ex q reglarē restitutio ē fa-
ciēda ecclie i cui⁹ iuriā acceptū ē. Et h
pnt colligi ex nōtis p glo. Ray. i. ti. de
rpto. s. nūqd d fornicarijs. sup obo
restituere. 7. s. circa pedagia. sup obo
tenet. Et qñ erogatio nccia faciēda est
vocat potius restitutio seu satisfactio
etiā qñ in paupes faciēda sit. ex d vsu-
ris. cū tu. Sed qñ erogatio nō ē nccia
vocat pprie elya. Iuxta illud **Thob.** 4.
Ex tua suba fac elyam. 7 qñ restitutio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. F.6.31

elyas moderatas pro se 7 pro viro suo
utiliter gerendo cōe negocium nō peccat
quīs credat q̄ viro displicet si sciret. 7
sufficit i b̄ casu q̄ nō veniat p̄phibiti
onē mariti 7 q̄ enī nō scandalizet. B. S.
an vxor exis i m̄rimonio z̄ possit p̄
uidere filijs quos habuit ex p̄. vide. i.
vxor. §. 2.

¶ Nūqd filius familias pōt elyam fa
cere? R̄ fm Ray. si h̄z peculiu castreſe
uel q̄si pōt. nā q̄tū ad illud p̄familiaſ
cenſet. ff. ad macedo. l. i. De peculio dō
profectio 7 aduenticio poteſt ſi credit
p̄rem pmiſſurū. alit̄ nō. quia p̄fecticiū
7 q̄q̄d ex eo acq̄rit̄ p̄ris ē. aduēcticiū
dō ē p̄ris q̄ ad vſuſfructū. ut Inſti. p̄ q̄ſ
p̄ſo. no. ac. §. p̄. Si tñ eēt i ſcolis d̄ lnia
p̄ris uel i pegrinatiōe poſſet de p̄fectio
cio 7 aduenticio elyam dare. ar. ff. de
iudi. ſi longi. 7. ff. ad macedo. Item ſi
filiuſſa. §. q̄d d̄r. Quid aut̄ ſit peculiu
caſtreſe 7 h̄mōi vide. i. peculiu. A

De his peculijſ 7 d̄ his etiā q̄ ſūt i hoc
§. h̄r i ſū. con. l. i. z̄. ti. 8. q. 31. B
¶ Utz ſeru⁹ uel acilla poſſit facē elyaz
de rebz oñi. R̄ fm Tho. in 4. ois. i. s.
Serui ancille 7 famuli q̄uis ſint libere
ditiōis nō p̄nt elyas dare de rebz do
minoz ſine eoz oſenſu niſi panē 7 h̄p̄
mōi q̄ nō iſerūt ſenſibile nocumētū
Si etiā ipe famul⁹ ſit diſpenſatoz rez.
nō tñ ponit̄ diſpenſatoz q̄ſi p̄tatem ali
quā i rem oñi h̄ns. ſ q̄ſi tractas eā ad
utilitatē oñi. De p̄cio aut̄ ſui ſeruitij
oſtat q̄ pōt elyam dare. A Idē i ſū.
con. eo. ti. q. 32. B

¶ **E**mphteosis
qd ē. R̄ fm Hosti. Emphiteosis grece.
latine melioratio d̄r. Ab iitio. n. p̄ h̄nc
ſctū viles q̄dā terre cedebar̄ q̄s reci
piens meliorabat 7 melioratiōes ſue

erāt. q̄d poſtea pmiſſū ē de fertilibz 7
ſtuctuoſis. 7 oſſit i rebz ſoli tñ. A
Hoc fuit dictū Hosti. ut p̄ i ſū. con. l. i.
z̄. ti. 8. q. 39. in p̄ncipio. B. Qd̄ 7 iux̄
vulgare q̄tū d̄r datio ad liuellū.

¶ Emphiteosis nō alit̄ ſh̄it̄ niſi ſcri
ptura inueniēte. C. eo. l. i. Itē p̄ oſen
ſū oñi 7 emphiteote i b̄. s. ut ſtatī oñs
aliqd pro te accipiat. s. q̄d inf̄ eos due
nerit. Itē ut de cetero ſingul̄ annis cō
uentū canonē ſoluat. ut Inſti. locati.
§. adeo. A. Idē i ſū. con. dca. q. 39. ubi
etiā ponit̄ fm Hosti. q̄d i. §. ſe. h̄r. B

¶ Contrahit̄ aliqñ ad temp⁹. i. uſq̄ ad
io. ul. 20. ānos i q̄ etiā ſuccedit̄ heres
vſq̄ ad ip̄m tēp⁹. aliqñ ſh̄it̄ i p̄petuū
7 tñc nō aufert̄ emphiteote uel etiam
heredibz eius q̄diu ſoluerēt canonē.

¶ Poſſeſſio eccl̄ie n̄ pōt de nouo vari i
emphiteoſim p̄petuo. eſ de re. eccl̄e.
alie. nulli. A. Ibi prohibet̄ gnāl̄it̄ oīs
alienatio rei imobilis eccl̄ie. Ibi etiam
nōt̄ oñs An. de bu. q̄ locatio d̄r aliena
tio qñ ē ad decē ānos vſ ultra. B. Si
tñ poſſeſſio ip̄a p̄us erat emphiteotica
7 puenit libe ad eccl̄iam. bñ poterit da
ri i emphiteoſim alit̄ etiā p̄petuo. A
Hoc nō probauit. B

¶ Quid ſit nā hui⁹ ſct⁹? R̄ fm Hosti.
De nā hui⁹ ſct⁹ ē ut ſi d̄bentes aliqd
pacti ſūt id obſeruet̄. 7 ſi nihil paciſcat̄
oꝝ p̄ſio ſolui niſi res ex toto perierit.
Quidā etiā itelligūt ſi ſeptē ptes pie
runt. Alij itelligūt ſi tñ medietas p
terit. q̄d equius ē. ar. ff. d̄ vſuſfruc. etiā
p̄ris. A. Ibi etiā d̄r q̄ i dubio p̄d appel
latiōe itelligit̄ oimidia. Ideo cū iura
dicāt q̄ ex p̄ris de p̄ditione nō liberaſ
emphiteota itelligit̄ de oimidia tñ.
ut vſq̄ ad iſtam p̄tem in nullo libereſ
ſ ultra medietatē de p̄ditio nō liberet̄
i totū ſ pro rata. ar. l. q̄ de tota. ff. d̄ rei

vēdi. 7 fm h̄ pōt teneri p̄ma op̄io. B
 Itē de nā h̄ d̄ctus ē ut liceat emphite
 otā repellere si p̄ triēniū ī s̄clari b̄. uel
 p̄ biēniū ī eccl̄asticis nō soluerit p̄sio
 nē. io. q. 2. l. 5. ius. d. q. rem. nec tenetur
 dñs censū regrē. quia dies statuta p̄o
 dñō īmpellat. C. eo. l. 2. §. si aut̄ nihil
 Repellet aut̄ fm q̄sdā p̄pa auctoritate
 fm̄ alios q̄d veri⁹ ē per iudicē. Idem
 Inno. 7 hoc nisi celerit̄ satisfaciāt fm̄ q̄
 oī ex de loca. 7 oduc. pp̄. ī fi. 7 dico ce
 lerit̄. i. anq̄ patiat̄ se trahi ad iudiciū.
 alij tñ aliter exponūt illā celerit̄ satisfi
 ctionē. A. Glo. i. c. fi. ex de loca. oīc q̄
 h̄ celeritas ad modicū tps̄ refert̄ p̄ biē
 niū resp̄cū ip̄i biēniū. sicut h̄ adiectio
 pl̄ ad modicā quantitātē refert̄ resp̄c
 ctu quantitatis noīate. ff. d. obo. sigl. h̄
 adiectio. Et illud modicū cōsiderabit̄
 iudicis arbitrio ex q̄ determinatū non ē
 ī iure s̄. de offi. dele. de cāis. Dñs vero
 An. de bu. ibidē oīc q̄ nō solues cano
 nē ista biēniū puatus ē ip̄o iure fm̄ cō
 munē sentētiā doc. 7 q̄ regularit̄ exe
 cutiōe scā a iure nō admittit̄ purgatio
 s̄ h̄ ex grā 7 spāl̄it̄ admittit̄ dñm fiat
 celerit̄. subdens q̄ oī celerit̄ satisfieri
 qñ in cōtinēti purgat̄ morā sine aliq̄ iu
 dicio 7 spōtaneē. si ḡ expectat iudiciū
 nō vī celerit̄ satisficē. h̄ ille. Videt̄ ḡ
 q̄ post vocationē ad iudiciū nō possit
 purgati oīa morā. an̄ dō sic dñm ista
 modicū tēpus arbitratū. B. Itē pōt
 emphiteota ius suū alt̄i vēdere tñ p̄
 requisito dñō 7 p̄posito p̄cio q̄tū reuera
 iuenire pōt. dñs. n. si opare velit cui li
 bet emptori p̄ponēd⁹ ē. s̄ si lñām dat
 vēdi pōt qñ etiā si taceat lapsa a tenū
 ciatione duobz mēsi b̄ vēdi pōt etiā
 sine cōsensu dñi dñ tñ n̄ p̄sonis phibid
 ut sūt p̄sone potētiores. uel alie q̄ non
 sūt soluendo. ar. ff. q̄ sat. da. co. l. 2. 7

illū qdē cui sic vēdit̄ tenet̄ dñs suscipe
 emphiteota dō si sec⁹ fecerit ius suū
 amittit. De his omnibz nō ex d̄lcca. 7
 oduc. potuit. A. Idē qd̄ habet̄ ī h̄. §.
 h̄et etiā ī sū. con. l. 2. ti. 8. q. 40. B
 Utz emphiteota possit ius suū do
 nare sine cōsensu dñi. h̄ fm̄ Hosti. p̄o
 test etiā dñō īreglito. C. de fūdis. l. i.
 l. 1. xi. Insti. locati. §. adeo. forte sūt
 etiā pōt pignori dare. Idē Inno. 7 Ber.
 A. Hoc tāgit glo. ex de loca. c. fi. 7 idē
 qd̄ in h̄. §. h̄ in sū. con. eo. ti. q. 41. B
 Quid si emphiteota soluit censū p̄
 sentibz ānis l̄ an̄ cessauerit a solutione
 p. io. ānos ul̄ plures. nūqd̄ pōt expelli
 h̄. Non. s̄ tutus ē. C. de iure emphi. l.
 p̄t. A. Ita. l. p̄az facit. Idē tñ nō ē ī
 sū. con. eo. ti. q. 42. fm̄ Hosti. p. l. p̄t.
 C. de apoc. l. 1. x. Idē etiā nōt glo. in. c.
 fi. d̄ loca. Addit tñ q̄ h̄ vez ē ī puato 7
 ī eccl̄ia nō collegiata qñ ei⁹ rector rece
 pit canonē. nō aut̄ ī collegiata qñ pla
 tus recepit censū sine cōsensu capl̄i. nisi
 postea capl̄m cōsensisset. Et ibi nōt dñs
 Anto. d̄ bu. q̄ ex hoc pōt argui q̄ q̄uī
 delictū plati nō noceat eccl̄ie. tñ deli
 ctū collegi bñ nocet. ut est glo. nō. de
 ordi. cogl. c. 2. et de dolo. 7 atu. c. p̄t.
 7 ī regula. delictū. Itē etiā delictū vni⁹
 rectoris p̄iudicat eccl̄ie q̄ h̄ solūmō
 vñū rectorē. Sec⁹ aut̄ ī eccl̄ia collegia
 ta. Refert̄ etiā ibi Bar. i. l. 2. C. de iure
 emphi. limitare p̄dictā dicēdo. q̄ si
 dñs emphiteosis recepit p̄ tpe p̄tento
 p̄sionē tūc p̄ h̄ac receptiōez sibi nō p̄
 iudicat. q̄a pōt ipe vtrūq̄ pet̄. s̄ p̄sio
 nem 7 expulsione. ḡ p̄ receptiōez vni⁹
 nō videtur renunciare alteri. Si vero
 recepit p̄sionē p̄o futuro sine prote
 statioe tūc sibi p̄iudicat. Dñs Anto. 7
 glo. ibi sūt 7 p̄fati doc. videt̄ ibi senti
 te q̄ etiā receptio p̄teritarū p̄sionū

p̄iudicat nisi fiat cū p̄testatiōe. fm do
 minū Anto. p̄d̄t̄ d̄cordari q̄ si p̄sio re
 cipiat p̄ tēpore q̄ nōdū emphiteota ce
 ciderat a iure suo nō p̄iudicet cum illi
 debeat sibi 7 ius subsequēs expulsiōis
 ut oīc Bar. Q̄ si recipiat p̄o tpe q̄ em
 phiteota iā ceciderat a iure suo p̄iudi
 cat sine p̄testatiōe. cū iā nō p̄sio p̄ re
 s̄ oīs fructus 7 res rei debeat. C. de rei
 vendi. certū. iō tūc i recipiēdo sibi p̄
 iudicat nisi p̄testet fm oīm Anto. de
 bu. 2.º etiā d̄cō d̄trahat oīs Anto. di
 cens q̄ recipiēs censū p̄tpe fut̄o siue
 p̄testet siue nō sp̄ sibi p̄iudicat nec p̄
 testatio ip̄m i aliq̄ iuuat. nā illa p̄testa
 tio ē d̄ia facto. q̄ nō ē possibile q̄ p̄
 sionē recipiat p̄o anno fut̄o 7 q̄ possit
 eū expellē. ar. c. cū. M. de consti. p̄d̄t̄
 dici q̄ s̄ vez ē recipiēdo noīe p̄sionis
 s̄ si p̄testet q̄ nō recipit p̄o p̄sioē sed
 p̄tpe sui debiti nō p̄iudicet. cū s̄ factū
 nō d̄ziet p̄testatiōi. 7 ita itelligit̄ dictū
 Bar. Itē glo. i d̄cō. c. fi. eē d̄ loca. sentit̄
 q̄ oīs possit emphiteotā nō soluētē
 expellē iud̄ auctoritate etiā sine aucto
 ritate iudic. Dñs Anto. refert Bar. di
 cere in. l. z. C. de iure emphi. q̄ oīs h̄z
 ptatem turbādi s̄ nō expellēdi emphi
 teotā nō soluētē canonē infra biēniū
 q̄a emphiteota h̄z possessionē nālē sed
 oīs ciuilē. s̄ p̄ uia iudicij bñ possit. 7
 illud credo vez nisi ex detentiōe pos
 sessiōis nālīs d̄ziet̄ repulsiō oīi a sua
 ciuili quā tenet aio. nā tūc oīs p̄t se
 defēdē 7 i d̄tineti emphiteotā expellē
 a sua nālī. ar. l. clā possidē. §. q̄ ad nun
 oinas. ff. d̄ acq. pos. 7. eē de pba. l. z. cām
 Itē glo. i d̄cō. c. fi. oīc q̄ p̄p̄i sterilita
 tē rei emphiteotice nō minuit̄ p̄sio l̄z
 minuat̄ p̄p̄i sterilitatē rei locate. ut eē
 de loca. c. p̄t. Et ut nōr oīs Anto. i di
 cto. c. fi. idē dicūt Specu. 7 Jaco. d̄ are.

7 Cy. 7 Bar. subiūgens rōnē. q̄a i loca
 tiōe p̄ciū q̄ d̄ anuati exoluit̄ dat̄ respe
 ctu fructuū q̄ p̄cipiūt. 7 q̄dāmō v̄r in
 ea tacita emptio fructuū ē si decipitur
 ultra dimidiā iusti p̄cij p̄t petere re
 missionē nō aut̄ ē sic i d̄tractu emphi
 teotico. q̄a ibi nihil dat̄ p̄ respectū ad
 fructū s̄ i recognitiōe oīij. Sec⁹ si cēsus
 eēt magn⁹ ratione fructuū. q̄a tūc bñ
 debēt fieri restitutio fructū.

Emp̄tio 7 vē ditio. Scdm̄ Hosti. cum pu

te sit vēditio etiā sine script̄ d̄ re q̄ de
 gustationē nō exigit oē piculū spectat
 ad emptorē excepto casu publicatiōis
 7 nisi pactū mora uel culpa seu callidi
 tas intuenetir. Idē de emolumēto. A
 Idē i sū. con. li. 2.º ti. 8. q. 7. B

Quid si dolus dat cām d̄ctui? R.
 nō tenebit vēditio. ut s̄. dolus. §. 2.º

Ut liceat aliqd̄ vēdē pl⁹ q̄ valeat
 uel emē miori p̄cio. R. fm̄ Tho. scda
 scde. q. 77. Dicendū q̄ cari⁹ vēdē aut
 vilius emē tē q̄ valeat ē iustū 7 illici
 tū. nisi res q̄ vendit̄ cedat i detrimen
 tū vēditoris q̄ multū te illa idiget. nā
 i tali casu iustū p̄ciū ē ut nō solū respi
 ciat̄ ad rem q̄ vendit̄. s̄ etiā ad oānū
 q̄ d̄ vēditōi iurrit ex vēditōe. 7 sic li
 cite p̄t vendē plus q̄ valeat scdm̄ se.
 q̄uis nō vēdat plus q̄ valeat ip̄i ven
 ditori. Q̄ si emptor iuuat ex re quam
 emit. s̄ vēditōr nō d̄anificat̄ carēdo re
 illa nō d̄z eā sup̄ vēdē. q̄a utilitas q̄ al
 teri accrescit nō ē ex vendēte. s̄ ex d̄di
 tiōe emēd. s̄ null⁹ aut̄ d̄z vendē alit̄ q̄
 nō ē suū. Q̄ aut̄ lex hūana hāc iēq̄lita
 tē totalit̄ n̄ phibz. Dicendū q̄ lex hūa
 na multa p̄mittit̄ ip̄unita. Vñ i s̄ cāu
 p̄uit solā q̄n ē magn⁹ excess⁹. puta si ali
 qs sit decept⁹ ultra dimidiā iusti p̄cij

tūc. n. cogit ad restitutionē. A. i. uel
q. restituitur res ul' reddat p̄ciū uel q.
emptor suppleat qd' deest iusto p̄cio. C.
de rescin. vendi. l. z. B. Lex aut' oīna
nihil īpunitū relīgt. vñ fm oīnam le-
gē illicitū reputat si in emptiōe 7 ven-
ditiōe nō sit obseruata eq̄litas iusticie
7 teneat iste q. pl' h'z recōpensare ei q. dā-
nificatus est si sit notabile dānū. qd' iō
dico. q. iustū p̄ciū rez qnq. nō ē pū-
ctaliter determinatū. s. mag' i qdā est i-
matiōe cōsistit ita q. modica additio ul'
diminutio nō vñ tollē eq̄litate iusticie
De hac etiā mā nō ē. iō. q. z. h'us. ubi
or. A. nō ī tex. s. i glo. B. q. si i ven-
ditiōe plus offerat q. res valeat. eccl'ia
nō d'z pl' recipere s. tū iustū p̄ciū. l. lex
dicat q. d' h'etres pnt se iuicē decipere. A.
ff. d' mino. l. in cāe scda. §. plit. B. Nā
eccl'ia ī suis tractatib' nō d'z doli facere
ex de dona. p. tuas. A. Idē qd' in l. §.
nō ē in sū. con. eo. ti. q. g. B.

Utz negociādo liceat cari' aliquid
vendē q. emptū sit. R. fm Tho. scda
scde. q. 77. Nihil phibet lucz ordiari
ad aliquē finē nccūz uel honestū. 7 sic
negocia licita reddēt. sicut cū aliqs lu-
crū moderatū qd' negociādo qrit ordi-
nat ad dom' sue sustētatōe uel etiā
ad subueniendū īdigētib' aut etiā cū
aliqs negociatiōi itēdit. ppter publicā
utilitatē. ne. s. res nccie ad virā patrie
desint. 7 lucz expetit nō qsi finē s. qsi
stipēdiū sui labori. 7 sic pōt qs cari' vē-
dere q. emit. A. p'zop' p'dcā vitū vi-
tat' itentiōis ut negociatio nō dicat' il-
licita ex intētiōe. nō tñ ex his pōt res
pluris vēdi. ut pōt colligi ex ocis eius-
dē Tho. 7 ex his q. nō ē ī sū. con. l. z.
ti. 8. q. is. Nā nō licet tē cari' vendē q.
fuerit empta. nisi fuerit mutātū p̄ciūz
rōne forme t̄pis uel loci fm doc. 7 nōt

oīs p̄se. de anchorano. i. c. p. de vsuriis
li. 6. 7 ī mutatiōes forme vñ etiam
posse cōphēdi si qs emerit merces ī ma-
gna quātitate 7 minutū vēdat. solent
enī res ī mag' quātitate cōter meliori
foro vēdi. B. Silt' etiā si i p̄e ī aliquo
meliorauit tē aut etiā q. p̄ciū rei mu-
tatū ē fm diuersitatē loci uel t̄pis. uel
p̄p' piculū cui se exposuit t̄tāstēdo
de loco ad locū. uel eā ferri faciēdo oñ
tū moderate. ut Ray. addit. A. Idē
fm Tho. h' i sū. con. ocā. q. is. B. Et
de hac mā h' i. vsura. §. 9.

Utz vēditio reddat iusta p̄p' dese-
ctū rei vēdite uel etiā p̄p' latentē eius
bonitatē. R. fm Tho. scda scde. q. 77.
Circa rē q. vēdit' triplex defect' cōside-
rari pōt. p̄rim' qdē fm sp̄z rei ut puta
si vendit' auricalcū p̄ auro aut vinum
mixtū aq. p̄ puro. 2. defect' ē fm quā-
titatē pōderis uel mēsure. ut si qs vtat'
scient' deficienti pōdere uel mēsurā. 3.
defect' ē ex pte q̄litas puta si aīal in-
firmū vēdat q̄si sanū. ī his trib' casib'z
si quis venditor scient' offenderit frau-
dē cōmittit 7 illicita ē vēditio 7 ad re-
stitutionē teneat. Si vō eo igrāte aliqs
p̄dictoz defectū ī re vēdita fuerit. vē-
ditor qdē nō p̄ccauit tñ cū ad ei' no-
ticiā puenerit teneat dānū recōpensare
emptori. Et ex his p'z q. illicitū ē vēdē
aurz uel argentū alchimiū p̄ vero. q. a
nō est adeo purz sicut vēr. ne h'z oīo
eas dē. p̄petates sicut p̄petatē letificā-
di. aut q. valz cōcertas īfirmitates 7 h'z
mōi. Si aut' p alchimiā fieret verū aurz
nō ēēt illicitū vēdē p̄ vero. q. nihil p̄-
hibet artē vti aligbus nālib' causis ad
pducēdos nāles 7 veros effect'. sicut
Aug' dīc' ī li. de tri. de his q. arte demo-
nū fiūt. Et qd' dīctū ē de vēditore itel
ligendū est etiā ex pte emptorū. ut qn

Vendi

vēditor credēt rē suā min⁹ p̄ciosaz esse
q̄ sit. ut puta vēdit auz p̄ miori p̄cio
ga credit eē auricālcū aut aīal sanū qd
putat īfirmū. nā ēptoz si h̄ coḡscit iū
ste emit 7 ad restitutionē tenet. A
Idē quod ī hoc. §. h̄ ī sū. con. li. 2. ti.
8. q. xi. B

¶ Itē venditor teneat oīcē vitiū rei
tradite. R. fm Tho. ubi ē. Vēditor q
rē vitiōsaz vēdendā exponit ex h̄ ipso
oat ēptoz dāni ul̄ piculi occasionē. dā
ni qdē si p̄p̄ h̄ mōi vitiū res sit mior
p̄cī 7 īpe d̄ p̄cio nil minuit. piculi aut
si p̄p̄ h̄ mōi vitiū vltus rei reddat īpe
oīcē uel noxī. puta si qs vēdat alicui
equū claudicantē p̄ ueloci. uel domū
ruinosā p̄ firma. ul̄ cibū corruptū aut
venenosū pro bono. Vn̄ si h̄ mōi vitiā
sint occulta 7 vēditor nō detegat ē do
losa 7 illicita vēditio 7 vēditor tenet
ad dāni recōpensationē. Si dō vitiū sit
manifestū puta cū equ⁹ sit monocul⁹
uel vltus rei. 7 si nō op̄tat vni pōt op̄
tere alī. 7 vēditor p̄p̄ h̄ mōi vitiū
subtrahat dē p̄cio q̄tū oī. nō tenet ad
manifestandū vitiū rei. ga forte p̄pter
h̄ mōi vitiū ēptoz vellet plus subtra
here q̄ ēēt subtrahēdū. vñ vēditor pōt
licite vitiū rei reticere. A. Idē in sū.
con. eo. ti. q. i. B

¶ Quid si aliqs portās merces ad lo
cū vñ scit multos se seq̄ cū sibi. qd si
oīcēt nō possēt merces suas adeo cate
vēdē. R. fm Tho. scda scde. q. 77. Vē
ditor q vēdit rē fm p̄ciū qd iuenit nō
vī d̄ iusticiā facē si qd futuz ē nō oīc.
si tñ oīcēt uel dē p̄cio subtrahēt habū
dationis ēēt vltus. q̄uis ad h̄ nō vide
at teneri ex iusticie debito. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. i. B

¶ Quid de mercatoribz q int se ueni
unt ut certo p̄cio vēdāt. R. fm Dost.

¶ Pactum illicitū ē. 7 sūt si qs ī ciuitate
īpetraret ut sibi soli vēdē licēt. q. si qs
hui⁹ mōi officiū exerceat oī fm leges
suis bonis expoliari 7 exilio perpetuo
dānari 7 sūt cōcedētes puniri. A. i.
officiales q p̄dā monopolia cōcedūt
ul̄ nō puniūt. ut ī l. d̄ q̄ statī. B. C. de
monopo. l. vna. A. Ibi oī Jube m⁹ ne
qs cuiuscūq; vestris aut piscis aut p̄cti
nū uel cuiuslibet alī ad viciū uel ad
quēcūq; vltū p̄tinētis sp̄i ul̄ cuiuslibz
maīe p̄ sua auctoritate uel sacro iā eli
cito aut ī postez eliciēdo rescripto. aut
pragmatica sanctiōe. i. cāli seu statuta
tia ordinatiōe. pragma. tis. n. ē cā. īde
pragmaticus. i. cātiu ul̄ causidic⁹ fm
Catholicō. Seq̄. uel sacra nre pietatis
ānotatiōe monopolū audeat exercere
Idē ve qs illicitū h̄tis cōtētiōibz diuertet
aut paciscat ut sp̄s oīsoz corpū nego
ciatiōis nō mior q̄ int se statuerit ve
nūdēt. Edificiōz q̄q; artifices aliorūq;
diuertoz op̄ez p̄fessozes 7 balneatores
penit⁹ arceat pacta int se op̄onē. ut ne
qs qd alī omissū sit op⁹ īplet ut iū
ctā alī sollicitudinē alī īncipiat data
lnia vnicuiq; ab alio īchoatū 7 dereli
ctū op⁹ p̄altuz sine ali q̄ timore disp̄
oij implē. si qs aut monopolū ausus
fuerit exercē bonis p̄p̄is spoliāt⁹. p̄pe
tuitate dānet exiliū. B

¶ Quid de ill⁹ q vēdē nec emē nouerūt
nisi cū mēdacijs p̄iurijs 7 iuramētis.
R. fm Ray. Quoties cā decipiēdi p̄i
rāt uel mētiū p̄ccāt mortalit. 7 tenet
ad restitutionē. A. s. in q̄tū decipit
p̄ximū. ut oīc glo. Ray. nō distinguit
vī decepti ī modico ul̄ mag. ut in sū.
con. eo. ti. q. i. B. Si aut qs īgranter
oīc falsū credēs oīcē vez ul̄ etiā si oīc
scient nō intēdēs nocē p̄cio s̄ se īdēne
seruare nec p̄p̄ hoc rē amplius debito

supuēdat. tale mēdaciū pōt dici venia-
le. si tñ iurat ul' piurat peccat mortali-
vide. i. piuriū. A. Idē in sū. con. ocā
q. i8. ubi addit q' dci tales debēt pter
restitutionē iduci ad latgas elyas faci-
endas p' aiabz illoz de q'z rebo l' igrāt
forte aliq' habuerūt. Ibi etiā dicit fm
Docti. q. l' Ray. dixerit mēdaciū ex q'
alē nō dānificat vēiale. tñ ex q' assidue
7 de cōsuetudine q's mētī vī mortale.
sicut 7 ebrietas si sit assidua mortale ē
z5. ois. §. alias. Idē etiā de mēdacio cō-
suetudinario vī sentire Tho. scda scde
q. iio. arti. 4. Itē ut p3 i ocā. q. i8. glo.
Ray. oīc q' mercator de suis mercibus
pōt accipe moderatū luctū q' ad arbi-
triū boni viri limitādū ē. qa nō ē det-
minatū q'tū i singul' solidis aut libris
aut marchis accipe liceat d' lucto. Con.
Tho. Docti. aut oīc q' ad h' q' mercato-
res sine oī fraude officia sua exerceant
bona fide. cōsulerē talibz q' de lña epi
sui scirēt q'tū pnt luctari i mēfura bla-
di 7 vini 7 silibz. uel q'tū pnt ultra q'
emēt p' libra vēdē i recōpēsātōe labo-
ris 7 expēsaz. 7 si sic vēderēt sine mē-
dacio ipos crederē eē i tuto. Ibi aut q' l'
nō faciūt si ne piculo vix euadūt. B
Quicqd aliqs emerit nōie suo etiā
de pecunia aliena emptori acqrit. non
ei cui' fuit pecunia. C. de rei vēdi. si ex
ea. nisi i q'busdā casibz. Idā q'cqd emīt
de pecunia ecclie ipi' ē. ut d' s. ecclia p'
§. 7. Eodē mō si tutor ul' curator d' pe-
cunia mīoris emerit sibi ipi' p'diū. naz
mīor vendicare poterit illud. ff. qñ ex
facto tu. l. 1. z. Idē de milite si d' pecunia
sua ali' emerit p'diū. C. d' rei ven. si ut
p'ponis. Idē i marito 7 vxore. qa si alē
eoz aliqd emerit de pecunia quā ei alē
donauit. potit ille cui' fuit pecunia il-
lud vtilit' vēdicare. ff. de dona. int' viz

7 vxor. l. vxor marito. A. Et ibi p3 q'
h' vī vez qñ vxor uel vir q' accepit do-
nū efficit nō soluēdo. Et idē casus q'
hnt i isto. §. notant i sū. con. li. p. ti.
i4. q. i7. B

Utrq' lib' hō ul' p'pus fili' vēdi possit
R' fm Docti. l. 20. nisi solū q' p' vēdē
pōt filiū necitate famis vrgēte. ita tñ q'
si restituat eptori p'ciū siue a filio siue
ab alio q'cūq' 7 qñcūq' ipe fili' i inge-
nuitatē pueniat. in nullo aut alio casu
licet p'ri filiū vēdē. Matti etiā nō vrgē-
te necitate famis nō licet vēdē filiū.
A. Idē i sū. con. li. z. ti. 8. q. i7. Et p'
ocā p'bat in l. i. et. z. C. d' pa. q. si. di. ex
his q' ibi hnt i tex. 7 glo. Itē lib' hō effi-
cit seru' si patiat se vēdi ad p'ciū p'ci
pādū. Insti. d' iure p'so. §. serui. B. Ad
mām eptiōis 7 vēditōis pnt ptinere
multa q' hēs. i. negociatio. De his que
emūt ad certū t'minū. 7 de his q' emūt
vinū bladuz ut carius vēdāt. 7 plura
h' mōi vide. i. v'fura 3.

Emunitas ec-
clesie. Emunitas ē p'ilegiuz
eccliaſtice libertad uel p'sonaz uel rez
ad eā prinētiū. Et d' emunitas q' si ex
munia. i. officia. a q'bo sūt imunes. ut. i.
patebit. A. Idoc fuit ocm Ray. ut in
sū. con. li. p. ti. i4. q. i. B

Quā emunitatē h' ecclia cōsecrata
R' fm Ray. l. 3. p' ut null' iñ p' vim ab-
strahat nisi i casibz q's vide. i. emūitas
cōfugiētū. §. p. Itē ea q' i ecclia posita
sūt nec p'vim nec p' furtū auferēda sūt
aliē sacrilegiū cōmittit. i7. q. 4. q's q's. A
Al' icipit li q's iuēt. B. Itē q' nullus
mortu' i ecclia sepeliat nisi epi abbatē
aut digni p' byti aut etiā fideles laici.
i3. q. 2. null'. Et itelligūt qdā de illis
laic' q' miracula faciūt. Alij itelligūt de

fideli i dignitate oſtituto ſicut comite
 7 rege. A .I Doc fuit oſm Idoſti. q etiā
 addit q ſic de facto ſeruat. ut i ſū. con.
 eo. ti. q. z. Glo. aut i oco. c. null. itelli
 git tex. illū gnālī ſicut ſonat. videlz q
 oīs xpian⁹ poſſit ſepeliri i ecclia niſi ex
 pſſe i pctō mortali moriat. ul ei ſpālī
 ſepulcra teneget 7 ita hodie ſeruat. 6 d
 iure aliud vī. Vñ 7 ſepeliēdis corpo
 ribz videm⁹ cimiretia ſepatiz ab ecclia
 oſtituta. B .Itē emunitatē hz ecclia
 q i choro nō debēt morari laici cū chō
 ex. d vita 7 hone. cle. c. p. de oſe. oīf. z.
 ſacerdotū. Itē q i ſclāre habitaculū de
 ceio nō ouetret. de oſe. oīf. i. ligna. 7 i
 5. c. ſe. ex de reli. do. ad hec. A .In his
 etiā. c. p3 q ſiſt nec vaſa eccliaſtica nec
 cortine nec veſtimenta nec ceſa orna
 mēta debēt pollui oīi iurys nuptiaz uel
 alijs ſclātibz vſibz. Dicit tñ glo. Ray.
 ut p3 i oca. q. z. q ſi legat⁹ aplice ſedis
 uel eps uel archieps recipet ab epō ul
 caplo alicui⁹ ecclie uel mōaſterio. bñ
 poſſet ornari domus eccliaſtica i q reci
 peret cortinis 7 ornāmēd ecclie. B .Itē
 q nō poſſit vēdi ppr aliquā nccitatem
 i Autē. d alie. 7 emphi. §. 7 qm. coll. 9.
 Itē q i ea placita ſclāria nō ſūt faciēda
 7 maxie de cā ſanguīs. ex eo. c. p. 7. c.
 cū ecclia. nec ſiāt ibi parlamēta nec ne
 gociatiōes 7 pcpue nūdinaz nec ſtre
 pit⁹ iudicioz ſclāriū nec pceſſus iudi
 cū ſclāriū. 7 ſnīe i oīctis lod. plate ipo
 iure nō valēt. ex eo. decet domū. li. 6.
 A .Ibi oī pceſſus iudicū ſclāriū ac ſpe
 cialit plate ſnīe i eiſdē lod oī careant
 robore firmitat. B .Itē q ibi nō ſiāt
 ludi theatrales cū laruis 7 ſilībz ihone
 ſtis. ex de vita 7 hone. cle. cū decozem.
 Sec⁹ qo de honeſtis 7 deuot repñtati
 onibz. ut repñtate pſepe oñi. Iderodē
 magos. 7 ceſa h⁹ mōi q magi i ducūt ad

deuotionē q ad vanitatem. Et q talia
 poſſint fieri. ē ar. de oſe. oīf. z. ſemel. 7
 oīf. 4. q. 1. circa ſi. Iſā 7 q dlibz feſtū ē
 ſignū pteritaz rez. 75. oīf. q d oīe. A
 Idem q d notat i ſ. §. habet i ſū. con.
 oīctā. q. z. B

Vtz ecclie nō oſecrate hēant pdcās
 emunitates. R⁹ fm Ray. Dñt. ex eo.
 ecclie. I Doc aut itelligendū ſi auctozita
 te epōz ſuoz ſūt edificate. ar. ex d reli.
 do. ad ſ. Et ubi eps poſuit pñū lapidē
 7 edificate ſūt ut oſecrent. Con. Inno.
 7 Idoſti. A .Idē i ſū. con. eo. ti. q. 7. B

Vtz cimiretia hēant emunitatem.
 R⁹ fm Ray. 7 Idoſti. Dñt eandē quā
 ecclia. ut oīctū ē s. cimiteriū. §. p. A
 niſi in duobz cāibz. ut ibi i ſū. con. eo.
 ti. q. 6. B

Vtz ecclia iñdicta pñilegiū emuni
 tatis retineat. R⁹ fm Idoſti. 7 Goff.
 Dicendū q ſic. hēnī reuerētia deo de
 bet q nō deligt nec etiā ecclia ſua. iōq
 nō pñit pñilegiū q culpā nō ommittit.
 A .Idē i ſū. con. eo. ti. q. 8. B

Vtz puata oratoria domoz hēant
 pñilegia emunitatis. R⁹ fm Idoſti. 7
 Goff. q nō. Hodie nāq qd ē oratoriū
 cras poſit eē camera. A .Idē i ſū. con.
 li. p. ti. i. q. 9. B

Que ē emūitas pſonaz ecclie! R⁹
 fm Ray. Ido debēt fatigari angarijs 7
 pāgaris. i. ſeruitutibz pſonaz 7 rez
 C. d epis 7 cle. oīs. 7. l. pſ bytos. iz. q.
 z. eccliaz. In neceſſitate tñ ut ſi ciuitas
 eēt obſeſſa nō oī pati ecclia ſuos ruſti
 cos ali q defendi pñilegio a cuſtodia 7
 h⁹ mōi. imo oī eos opellē. ex eo. pñit.
 A .Idē i ſū. con. eo. ti. q. 10. B

Quā emunitatē hz ecclia circa res
 tpales! R⁹ p qd q ecclis donari pōt
 i iſinitū. ut oīctū ē s. ecclia p. §. 4. Itē
 q reliqū ecclis etiā min⁹ ſolēnit valz

ut s. ecclesia p. s. 5. Itē q. i. ecclesia trāffer
tur vñi; rei solo pacto. cū alijs psonis
sit necia traditio. C. d. sacrosanc. eccle.
ut inē diuinū. A. Ibi etiā p. q. idē ē
7 circa hospitalia 7 circa ocella i redē
ptionē captiuoz. B. Itē q. q. d. em
ptū fuerit d. pecunia eccleie ad eā o. re
uertit. ut s. ecclesia p. s. 7. Itē q. nō valz
alienatio rei ecclesiastice nisi i casibz q. s.
habes s. alienatio. s. p. A. Idē etiam
casus nō ē i sū. con. eo. ti. q. 17. B.

C T. pales vñi q. subditis indicūt ne
plad siue psonis ecclesiasticis q. q. ven
dāt uel emāt ab eis uel ipis bladū mo
lāt coquāt panē aut alia h. mōi obse
ga exhibē psumāt eo ipso sūt excoīcati
ex eo. eos. li. o. s.

C Que ē emūitas p. d. i. o. z. ecclesiasticoz
R. fm Ray. Idē debēt gūari sordidis
muneribz. ut calcis coquēde. arene fo
diende. cloace purgāde 7 silibz q. vilia
sūt. i. s. q. i. s. nouaz. A. Alīcipit. no
uellaz. B. ad honesta dō mūera sicut
sūt tributa ordinaria tenent etia p. dia
eccleiaz. z. q. vld. tributū. Ifallit tñ in
domibz. atrijs. 7 hord iux eccleiaz possid
7 etiā i māso i q. ecclesia dotata ē. A. Alij
dicūt i q. ecclesia sita ē. ut i sū. con. eo. ti.
q. 18. ubi etiā nō ē oia q. hñt in l. s. s.
S. potius vñ itelligendū de māso dōd
vt vñ posse colligi ex de censu. c. p. ubi
etiā glo. vñ q. māsus ē quātitas tte q.
sufficit duobz bobz i vno āno ad labo
randū. In o. cō etiā. c. p. vñ q. sūt nihil
o. solui d. decimis 7 oblatiōibz. B. de
q. b. nullū o. dari tributū. de alijs sic
nisi exp. sse fuerit remissū ab eo q. potu
it. Idā res ad eccleiam trāsiuit cū onere
suo. z. q. vld. fm canonicā. ex d. censu.
fancitū. i. s. q. i. si q. laic. Si dō sunt ex
ordinaria 7 de nouo supindicta nō te
nent. i. s. q. i. placet. A. Idā q. t. enus

antigt. tenebāt ad supindicta. q. a tran
seūt cū onere suo fm glo. Ray. 7 i o. cā
q. 18. i sū. con. B. Silt nec ad ea q. subi
to tūgūt nisi respiciāt ad pias cās. ut
ga pnceps mouet exercitū d. sarrace
nos uel hēricos. uel ga peti ad o. stru
ctionē pontiū ul' aliā silēm cām. In ta
libus. n. si necitas exposcat debent vñi
scāres nō auctoritate. p. p. accipe. s. hu
militer ab epō 7 clericis postulare. 7
illi vñā necitate poterūt o. ferre. ex eo.
nō min. 7 ex de censu. cū apls. S. hodie
nihil o. ferre debēt i auxiliū pncipiū ni
si o. sulto papa. ex eo. aduersus.

C Utz laici possint hospitium exigere
ab ecclesia. R. fm Hosti. Hospitiū exi
gere violent 7 tāq. ex debito nō pñt.
ex eo. c. p. 42. vñ. q. f. cam. caritativū
tñ denegandū nō ē. Dic tñ Inno. q. si
qs in recognitiōe bñficiōz suoz teler
uasset sibi hospitium i aliq. ecclesia illud
debet. i. s. q. vld. Eleutheri. S. nō lig
tali irrūpe violent domos eccleie rōne
alicui iuris sibi debiti. aliē sacrilegiū
omittit. i. z. q. z. nulli. Et eadē rōne nō
pōt tollē iñ necia hospitii violēt igre
diēdo. A. Quia etiā fm eūdē Inno. ex
eo. c. p. i p. d. cō casu nulla dom. nec ali
qua res o. hāc feruitutē. uel etiā ad l. s.
sunt obligate. s. ecclesia ē obligata ad l. s.
7 psonalis actio nō realis o. p. tit. o. tra
eccleiaz. Secus tñ de epō uel abbate uel
alio hñte iurisdic. i. d. z. i ecclesia aliq. qui
posset aliū inique itrātē violent expel
lere 7 domū irrūpe. Et idē d. possessore
alicui eccleie q. si plat. Sec. de abbate
respectu domoz capelle sibi subiecte
ga capellā nō possidet licz i ea ius sub
iectionis hēat. ar. ff. ad. l. acq. quēad
modū. s. p. et z. Et oia etiā q. sūt in l. s.
s. hñt etiā i sū. con. li. p. ti. i. q. 19. B.

C Quid si possessio aliq. siue domus

tenebat albergū facē alicui 7 ipa p^{re}ea
puenit ad ecclia; R^o fm Hosti. Ecclia
tenebit aut rei seruitiū exhibē aut ip-
sam possessionē vendere. Idē Inno. A
Idē i sū. con. eo. ti. q. zo. B

Que pena violentiū ecclie emunita-
te; R^o fm Goff. Qui aliq^{ui} mō ecclias
violāt seu psonas uel ab ipis recipiūt
violentē seu vsurpāt bona ipaz. sacile
giū committūt 7 excoicandi sūt. 17 q. 4.
null^o. 7. c. si qs deiceps. In cert^o etiā ca-
sib^{us} excoicati sūt ipo iure. ut icēdiari^o
7 effraCTOR ecclie. xi. q. 3. canōica. 17. q.
4. oēs ecclie. ex^{co} de sen. exco. o. q. sti. Vio-
lator q^{ui} eccliafice emunitatē nō solū
pena spūali ut oīdū ē puniūt. s^{ed} etiā pe-
na pecuniaria q^{ui}q^{ue} maiori q^{ui}q^{ue} mīori
17. q. 4. q. 1. c. si qs otumax. Dec ar-
bitrio iudicis reliquēda ē. 7 o^{mn} d^{omi}ni p-
sone uel loco cui facta ē iūria uel cui^{us}
emunitas ē violata. ex^{co} de sen. exco. pro-
chianos. 7. c. se. ex^{co} de symonia. de Bañt
17. q. 4. si qs i attio. A. Idoc fuit oīdū
Ray. dicētis q^{ui} l^{ex} pena pecuniaria sacri
legij diuersimode i diuersis. c. ponat^{ur}.
credo tñ q^{ui} hodie pena illa arbitrio iu-
dicis relinq^{ui}t. Hosti. tñ expmīt p^{er}icla-
res penas fm diuersa iura. ut i sū. con.
eo. ti. q. zi. B. De pena eoz q^{ui} d^{omi}no
submittūt sibi guardiā vacatiū ecclia-
rū. vide s. ecclia p. s. p^{er}it. Q^{ui} eccliafice
psone nō tenēt ad tallias. etiā rōne sua-
rū possessionū. i. tallia. s. fi. A. Nisi
forte tales possessiones p^{ri}us fuissent
h^{ab} mōi tallijs subiecte. q^{ui} trāseūt cum
onere suo. s. s. q. 9. B

Emunitas cō-
fugiētū ad eccliam. Null^o ad
ecclia; cōfugiēs iñ p^{ri}o vi extrahi o^{mn} p^{er}ter
q^{ui} i casib^{us}. puta si ille q^{ui} cōfugit ad eā sit
public^{us} latro. s. q^{ui} stratas publicas iñ
vijs 7 aggreffiōib^{us} obfider. Sūt 7 si sit

nocturn^{us} agroz p^{ro}plator. s. q^{ui} de nocte
agros depopulat. i. vastat uel oburit.
tales ipune p^{ri}nt extrahi. 17. q. 4. sicut
ex eo. iñ alia. A. Et de talib^{us} v^{er}o itelli-
gendū q^{ui} p^{re}cepit dñs Exo. zi. Si quis
de industria occiderit p^{ri}ximū suū 7 per
insidias. ab altari mō euellas eū ut mo-
riat^{ur} fm Ray. cui^{us} fuerūt oīa oīa que i
isto p^{ri}ncipio hñt. ut i sū. con. li. p. ti.
14. q. 2. Itē glo. i. o. c. c. sicut. 17. q. 4.
oīc q^{ui} l^{ex} leges plures alias psonas exci-
pian^{tes} ab hac emunitate vt homicidas
adulteros 7 raptos oīginum. tñ fm ius
canonicū excipiūt solū p^{ri}ncipi videl^{icet} pu-
blic^{us} latro 7 nocturn^{us} populator agro-
rū. vñ 7 i hac p^{ar}te legi derogatū ē. 7 stā
oīdū ē decretali. ut nō i o. c. q. 2. ad fi.
idē etiā dicendū ē de sequētib^{us}. B. Itē
si qs iñ ipa cōmisit maleficiū sperās se
ab ecclia defendi. q^{ui} sp^{er} p^{re}sumit nisi cō-
trarium p^{ro}betur. nō debet per eccliam
defendi. extra eo. imunitatem. A. Ibi
etiā idē d^{omi}ni d^{omi}ni deliquēte i cimiterio. sed
de o. c. p^{ri}ncipi d^{omi}ni nihil oī. s^{ed} fuit oīdū
glo. Ray. ut p^{ri}o i o. c. q. 2. B. Itē si cō-
fugiēs sit seru^{us} q^{ui} si p^{re}stita a d^{omi}no cautio-
ne de ipunitate nō velit d^{omi}ni ecclia exire.
iñt^{us} opellit^{ur} 7 reddit^{ur} oīo. 17. q. 4. A
Id^{em} cōstituim^{us} ex eo. iñt^{us}. B

Quid si cōmisit maleficiū iñ vna ec-
clesia nūq^{ui}d defendit cōfugiēdo ad aliā?
R^o fm x^{risto}. Id^{em}. q^{ui} cū vna sit ecclia i to-
to orbe. iñ illud Cantid. p. Vna ē co-
lūba mea. l^{ex} sint mltē p^{ar}ticulares eccle-
sie. q^{ui} iūria facit vni facit 7 oībus. l^{ex} for-
te de cōsuetudie apud aliq^{ui}s alit^{er} obser-
uet^{ur}. A. forte putātes q^{ui} sicut minor
vt i p^{ri}uilegio suo s^{ed} aliū mīorē. ita vna
ecclia s^{ed} aliā fm eundē x^{risto}. ut iñ sū. con.
eo. ti. q. 3. B.

Quō o^{mn} defendi malefactor q^{ui} ad ec-
clesiā cōfugit? R^o q^{ui} tūc q^{ui} g^{ra}ue delictū
cōmisit p^{re}ter ea q^{ui} i duob^{us} p^{ri}ximis. s.

ocā sūt. debēt ei rectores ecclīaz salua-
te vitā 7 mēbra. 7 poterūt eū petēti cō-
cedē recepta sup illi? ipunitate idonea
cautiōe. s. uel iuratoria tñ. 17. q. 4. id
cōstituim⁹. ul' etiā fideiussozia 7 penali
si timeat q' ille q' petit n̄ bñ obfuet iu-
ramētū. ar. ex d' testi. spo. ex trāmissa
7. c. lras. §. fi. A. Dis etiā iurib⁹ p3 q'
si nō posset sufficiēs cautio. puideri nō
solū nō d3 petēti restitui s ab eo poti⁹
amoueri. B. Sup eo aut q' tūque fecit
aliē legitime puniēd⁹ ē. ex eo. int alia.
§. si liber. A. Et ibi d3 q' tal' cōfugiēs
vānari nō d3 ad mortē uel ad penam.
Vñ 7 glo. ibi sup vbo puniēdus. oīc q'
oīc⁹ cōfugiēs puniēdus ē pecunialiter
cōtaxat uel alia satisfactiōe pter penā
corpālē. B. Porro tal' q' diu ē i ecclīa
nō solū n̄ extrahēd⁹ ē s etiā nec mole-
stand⁹ nec vestis nec victualia denegā-
da. C. d' his q' ad ecclē. cōfu. l. pñti. §. p.
Q' si qs p̄fecerit. sciat se maiestatis cri-
mine itretitū. 7 sic vltio supplitio pu-
niendū. A. De hī ocā. l. pñti. sic d3.
Decernim⁹ nllōs penit⁹ cuiuscūq' cōdi-
tiōis d' sacrosancē ecclījs orthodoxe fi-
dei expelli aut tradi cōfugas. nec p his
venerabiles epōs aut religiosos yco-
nomos exigi q' a cōfugis debeant eos q'
s emoliti aut facē aut nuda saltē cogi-
tatiōe atq' tractatu ausi fuerit tēptare
capitali 7 vltia supplicij aīaduersione
plectendos. Et de crimie maiestad d3
eo. ti. l. z. B. Hāc aut libtatē h3 cōfu-
giens ad eccliam 7 ex eā īfra. 30. passus
17. q. 4. q'sqs. 7. c. diffiniuit. A. Et si
ē ecclīa maior. i. matix. etiā īfra. 40.
passus. 17. q. 4. sicut. 7 nō. i. sū. con. l.
p. ti. 14. q. z. fm Hosti. cui⁹ etiā fuisse
videt oīa q' i b. §. hñc ut ibi. B. ut ad
reglita nate exeat debitis loci ita tñ q'
nō accedāt ad alias domos. ut i ocō. c.
diffiniuit. A. s. ad domos exīneas. ut

i ipō. c. diffiniuit. ibi absq' domoz ex-
nearū receptaculo x̄. B. Hoc vō pui-
legiū de. 30. passib⁹ nō hñt capelle que
sūt īfra ambitū muroz i castris. ut vi-
cto. c. q'sqs. A. Ibi d3. Capelle q' sūt
īfra ambitū muroz castelloz non po-
nūt i hac. 30. passuū obseruatiōe. tñ in
sū. con. ocā. q. z. idē d3 de exñtib⁹. i.
ambitū muroz ville uel ciuitatis. sed
forte pōt itelligi de pua ciuitate. B.
Quid si iude⁹ pagan⁹ uel excoīcat⁹
cōfugit ad eccliam. nūqd defendet? R.
fm xv. De iudeo 7 pagano satis credo
q' sic. Con. Inno. 7 Bar. p. l. i. c. d' his
q' ad ecclē. cōfu. De excoīcato aut qdaz
dubitāt cū sit ex ecclīa numero 7 me-
rito. Et subdit ipē xv. Credo q' idē de-
beat eē iudiciū de vtriq' puto tñ in h
cōsuetudinē approbatā eē tenendā. A.
Idē i sū. con. l. p. ti. 14. q. 5. ubi etiā
addit fm Hosti. q' si iudeus q' obligat⁹
xpiano cōfugerit ad eccliam nō recipit
quicq' debita reddiderit vniuersa. B.
An defendat cōfugiēs ad palatiū epī?
R. Eodē mō defendit sicut cōfugiens
ad eccliam. 17. q. 4. id cōstituim⁹. q' d' itel-
ligūt qdā qñ palatiū ē cōiunctū ecclīe
tñ p dcm. c. nō distiguit s absolute lo-
qutur de domo epī. A. Et ita absolute
vñ itelligendū. sicut etiā tenere videt
Ray. ut i sū. con. eo. ti. q. xi. 7 firmitat
glo. i ocō. c. id cōstituimus. B.
Quid si qs cōfugiēdo ad eccliam ob-
uiauerit sacerdoti portātī corp⁹ xpī 7
ei adhereat. nūqd defendet? R. scdm
Hosti. Sic quis nō sit exp̄sū i iure. tñ
qlibz catholic⁹ s fouē d3. 12ā 7 mulier
q' tetigit fimbriā vestimenti xpī salua
facta ē. Math. 9. 6. fm leges statua p-
fecti saluat hoīes; si ad eā cōfugerit.
Quis puidēbit de exp̄sis ei q' ad ec-
clēsiā cōfugerit? R. Ecclīa puidēbit. C.
de his q' ad ecclē. cōfu. l. pñti. i. si. sicut

7 rector carceris pvidebit captivis. C.
de epis. audi. iudices. hoc nō ē. 17. q. 4.
diffiniuit. A. s. i. glo. 7 idē i sū. con.
eo. ti. q. iz. sed i oca. l. pnti nō bñ hoc
pbatut. B

E An iminere psecutiōe hostili hoīes
cū familijs 7 rebz possint se i ecclia reci
pere? R. Ecclie cū oībz suis ornamētis
debēt teneri mūde. nec debēt ibi cōui
uia fieri ul' hoīes iacē aut supelledilia
sua mittere nisi pp' hostiles incurfus
aut icēdia repētina seu alias nocitates
urgētes. sic tñ q' nocitate cessante inde
res i loca p'stina repositē. eē de custo.
eucha. relige. ois. 42. c. p't. 7 vlt. A
Idē i sū. con. eo. ti. q. 13. B

E An i ecclia possint fieri ppugnada 7
in pugnari d' hostes? R. fm Ray. nō
d' ecclia i castellari uel muniri ita q' iñ
fiat guerra ul' recipiāt q' guerrā faciūt
7 p'cipue p'dones. alif pp' metū paga
noz hēticōz p'irataz siue p'donū pōt
muniri. 7 pnt ibi h're recutū nō solu
clerici s' etiā laici 7 defēdē eccliaz 7 q' i
ea sūt. ar. eē de custo. eucha. relige. i. q.
q. 6. si res. 7. c. hi qui. ita tñ q' cessante
necitate incastellatio cesset. A. Con.
VI. Inno. 7 Hosti. dicit tñ Hosti. q' cū
incūbit necitas ista i castellatio d' fieri
auctoritate epī. ut i sū. con. eo. ti. q. i. q.
B. Et facit ad h' s. bellū 3. §. fi. A. p're
dictū etiā ē addendū q' si qs i ecclia fa
cit tumultū seu ipetū d' fm leges occi
oi. C. de his q' ad ecclie. ofu. l. 3. ubi d'r.
Denūciam' vob oībz ut i sacrosanctis
eccl'is 7 i alijs qdē venerabilibz locis
i qbz cū pace 7 qete op'it celebrari ab
stinead ab oī seditiōe. nemo oclamati
onibz vtaf nemo moueat tumultū aut
ipetū omitterat ul' ouēticula collcā mul
titudie i qlibet pte ciuitatis uel vici ul'
cuiuscūq' loci colligē aut celebrare co
nec. nā si qs aliqd d' leges a qbusdam

sibimet extimet ppetrari liceat ei adi
re iudicē 7 legitimū postulare p'sidiū.
Sciāt sane oēs q' si qs d' h' edicti noz
mā aut agē aliqd aut seditionē mouē
tēptauēit vltiō suplicio subiacebit. B

E **Enormia** que sūt?
R. Enor
mia fm canones dicūt duplt.
p' mō illa q' ad nozmā pnie plene redu
ci nō pnt qn sp remaneat aliqd d' p'a.
nā 7 ipediūt ordīs executionē 7 bñfi
cij retetionē. A. s. etiā p' pniām. ut i
iuribz. i. allad. B. Talia sūt tria. s. ho
micidiū. 50. ois. mitor. i. q. 7. si qs oēs
de ofe. ois. i. c. p. Itē hēsis i q' p' vuln'
sanatū remāet cicatrix. i. q. i. vltū. Itē
symonia i ordine. eē de accu. i. q. i. d' ois.
7 ibi p' q' idē ē de symonia i bñficio. i.
si qs adept' eēt ordinē uel bñficiū per
symoniā ut ibi. A. De his etiā vide
s. crimē. §. 2. B. 2. mō dicunt enor
mia q' disp'ationē nō recipiūt. ut sy
monia in bñficio. i. q. i. erga. 7. q. vld.
p. s' etiā mō dicūt enormia oīa illa de
licta q' iducūt ifamiā ciuile. i. ex qbus
qs remanet ifamis etiā p' pniā. ut in
iuribz d' qbz statī. 3. q. 7. §. porro. et. 2.
q. 3. §. hic colligit. A. Idē qd i h' §.
nōtur i sū. con. li. 3. ti. 31. q. 7. B

E Enormis iniuria in clericū d'r qñ ad
mutilationē mēbz seu effusionē san
guinis. s. p' vulnus illatū pcessū fuerit
aut si i epm uel i abbatē ppriū manus
violenta iecta sit. eē de sen. exco. cū il
lozū. aut etiā d'r enormis ex arbitrio
boni vici 7 circūstātijs locoz tēpoz 7
psonaz. ut Insti. de iur. §. attor. A
De his lat' dictū ē s. absolutio 2. §.
fi. i additione. B

E **Discopus** utz
epoz sit pfectior q' stat' reli
giosoz. R. fm Tho. scda scde. q. i. 84.
14

In oī gñe sp agens ē pstantius patiēte
in genere aut pfectiōis epi fm Diony-
siū se hnt ut pfectiores. religiosi. dō ut
pfecti. qz vñū ptnet ad actiōē. alte-
terz ad passiōē. Vñ 7 manifestū est q
status pfectiōis potius ē i epis q i re-
ligiosis. si tñ stat? epoz pfectiōe aga-
tur nihil ē miserius aut piculosi. ut. i.
negociatio. §. 3. in fi.

Utrū liceat epatū appetē. R. fm Tho.
scda scde. q. 183. sicut dīc Aug. 19. de
cui. dei. Locus supior 7 si āministret
ut decet tñ īdecet appetit. A. Dabēt
etiā. 8. q. 1. q. epatū. B. Cōtingit enīz
īpm appetē ppter altitudinē gñd ad quē
seqr reuerētia honoz 7 sufficiētia tpa-
liū. 7 h mō appetē illicitū ē 7 ptnz ad
cupiditatē 7 ad ābitiōē. s appetē. pxi-
mis pdesse p se laudabile ē. tñ pūptu-
osū vī eē q aliqs pēē apperat ad h q s b
ditis pūit. pōt tñ sine pūptiōē qlibet
appetē talia opa facē si eū dtingēt ī tali
officio eē. h Tho. Qualia aut debēt eē
opa epoz 7 q qs appetē dīz fatus oñdit
Greg. ī pastorali multa d his tractās
s ī qdā gnāli dīc ibi sic. Sit rectoz co-
gitatiōe mūd. actiōe pūpu. dīscrer. ī
lūletio. utilis ī dōbo. singul p passiōē
socius. p cūctis dīeplatiōe suspensū.
intnoz curā extioz occupatiōe nō mi-
nuēs. extioz pūdētia intnoz sollici-
tudinē nō relinqēs.

Utrū epalis dignitas libēt a ditiōe
seruili uel ascripticia. R. Ab vtraq li-
berat etiā dignitas sacerdotāl. dīf. 54.
si seru? sciēte. A. Ibi nihil vī dīfacer-
dotali s dīepiscopali tñ sic. epalis. n.
ordo liberat a fortuna seruili uel ascri-
pticia s n a curiali seu officiali. Et glo.
sup dōbo epali dīc etiā sacerdotāl. s. ea.
dīf. ex antīgs. 7 dīctū. c. si seruus. ut ibi
p3 ē lex leonina. B. Et fm canōes etiā
a curiali. dīf. 54. ex antīgs. A. Ibi nō

vī dīcī nisi dīseruili. S3 glo. ī dōc. c. si
seru. sup dōbo curiali dīc. Scdm iura
canōica h nō tenet. ga cū ordo liberet
a seruili fortuna. multo fortī a curiali
B. Et qstū ad h nō tenet. c. illud. si ser-
u? sciēte. verūtī nec seru? nec ascripti-
ci? nec etiā curialis ordinari tñ nisi fm
dīstīctiōē quā hēs. i. seru? 2. p totū.
A. videlz ga nō debēt ordinari nisi p?
fuerit a seruili ascripticia ul curiali cō-
ditiōe absoluti 7 ab alijs irreglaritati-
bus sint īmunes. ut nōtur ī sū. con. li.
3. ti. 16. q. 2. A

In epm 7 p byterz qstū ad appella-
tiōē qūq; nō fuit oīa. ga isti 7 illi dī-
cebant p byteri 7 epi. sp tñ fuit oīa
realis. vñ 7 in pmitiua ecclīa soli apī
cōfirmabāt. Acl. 8. A. i. p man? īpo-
sitiōē spm scm dabāt. ut ibi. q impō
designat p cōfirmatiōē seu crīsmatiōē
7 iō soli epi sūt q vice aploz cōfirmant
ut eē de sacra vnc. c. vno. §. p fctōis. B.
Erāt 7 olī qdā plati q dicebāt corēpi
dīqbo ptra seundū ē. ga amoti sūt. 68.
dīf. §. hī dō. 7. c. se.

Eps dispēsare pōt ī oī crimine nisi
expēsē sibi phibeat a iure. dīf. 82. pre-
s byt. 7 de pñā. dīf. 6. c. p. in fi. ex de
sen. exco. nup. circa fi. ad idē. ff. q. ex-
cau. ma. l. nec nō. §. qd eis. 7 h cōioz
doctoꝝ snīa fm Ber. 7 nō. 50. dīf. si qs
p byt. 7 vide s. dispēsatio. §. 6. p totū
A. Idc itelligendū nisi sup aliq crimi-
ne epis denegēt absolutio. nam tunc
dīsequēt multo magī itelligit denega-
ta dispēsatio. eē dī sen. exco. cū illoz ul
nisi ī iure sit simplr pena expēsā 7 nihil
de dispēsatiōe dīctū. tūc. n. nō ē s ius
dispēsandū s iuri patēdū 7 pena expēs-
sa itrogāda. eē dī offi. dele. dīcāis. B

Eps nō pōt restituere depositū siue
de gdatū sed tñ papa. dīf. 50. c. p. et 2.
Idā nec pēs puicīe pōt illū restituere

quē dānauit. ff. de q̄sti. l. i. in fi.

Ep̄i 7 supiores nullā sniāz suspēsi-
onis uel infdicti incurrūt ip̄o iure nisi
de eis exp̄sse dicat. ex de sen. exco. quis
piculosū. li. 6.

Ep̄s i tota sua diocesi iurisdic̄tiōez
h̄z ordinatiā. vñ p̄t p se 7 p aliū i q̄li-
bet loco nō exēpto. p tribunali sedere.
cās audire. 7 psonas eccl̄asticas cum
optuerit cape. carceri deputare 7 cetera
officia. A. q̄ ad ip̄ius spectāt officiū.
ut i. c. de q̄ stati. B. lib̄e exercē. ex de
offi. or. cū ep̄s. li. 6. S. quō possit i dio-
cesi aliena h̄ facē. vide s. absolutio p̄.
§. 6.

Ep̄s q in aliq̄ loco h̄z iurisdic̄tiōē
tpalē q̄lit exequet. B. fm Ray. Debet
constituē iudicē sc̄latez q̄ cās audiat p̄ci-
pue sanguis. cui p̄t 7 oꝝ p̄cipe q̄ vni-
cuiq̄ faciat iusticiā. Q̄ si iudex intro-
gat eū i sp̄ali qd agendū de tali q̄. s. p̄
nā sanguis meret p̄t t̄ndere cōsule iu-
ris pitos. 7 caueat ne p̄t suā r̄nsionez
directā uel indirectā iudex itelligat q̄
debeat eū sanguīe punire. De h̄ cau h̄r
i. homicidiū 2. §. p̄. 7 homicidiū 4. §. 3.
A. Idem i sū. con. li. 2. ti. p̄. q̄. 53. ubi
etiā d̄r fm glo. Ray. q̄ h̄ casu p̄t ep̄s
r̄ndere 7 ei p̄cipe q̄ puniat reū fm q̄
ius dictauerit dūmō nō exp̄mat q̄ pu-
niat eū ad sanguīez uel ad mortē. sicut
nōt Hugo dis. 3. oīs aut̄ lex. Et addit
Ray. q̄ talis plat⁹ nō oꝝ etiā p̄ntialit̄
intesse cāe sanguis nec executioni snie
sanguis. nā cito possēt icidē i cām de-
positiōis. ex de excess. pla. ex l̄ris t̄ bi d̄r
de ep̄o q̄ infuit suspēsiōi cuiusdā fud
7 iudici q̄rēti ab eo cōsiliū r̄nderat. ma-
lū ē si sic euadat. 7 mandat papa q̄ ce-
dat ep̄atui aut amoueat. Et dicit glo.
Ray. q̄ ob h̄ nō oꝝ intesse executioni
snie i talibz q̄ v̄r intesse tanq̄ p̄stās
auctoritatē. alit̄ aut̄ ubi alijs puatus

ex sola curiositate intesi talibz nō iur-
rit irreglaritatē. Subdit etiā Ray. q̄ si
nō apparet casus de facto 7 interrogatur
ep̄s uel ali⁹ clicus q̄ pena eēt iñligēda
p̄ furto 7 hoicidio 7 cōsiliibz. possēt dicē
talis ul tal fm leges. B. S. bñ p̄t de-
legare alicui etiā sp̄ali sup aliq̄ malefi-
cio ut hoicidio 7 h̄mōi i iurisdic̄tiōe
sua cōmisso. ut i q̄lita v̄itate iusticiā exe-
quat. nec p̄t secutā penā fieret irregu-
laris. ex ne de. uel mo. ep̄s. li. 6. A
Et ididē d̄r de q̄cūq̄ alio plato seu de
rico tpalē iurisdic̄tiōez obtinēte. B

Ep̄i debēt h̄re iconomos. s. q̄ p̄sint
rebo eccl̄ie. 7 vicedn̄os. s. q̄ p̄sint rebo
ep̄i. 7 tales nō debēt eē laici h̄ p̄bati de
rici eiusdē eccl̄ie. 89. dis. volum⁹. 7. c.
ga i q̄ buldā. 7. c. indicatū. A Idē i sū.
con. li. 3. ti. 13. q̄. 18. fm Ray. q̄ etiā ad-
dit. Itē nō oꝝ disp̄latiōez rebo eccl̄ie cō-
mittē. p̄p̄is uel fauore h̄iano 7 ihone-
ste sibi diunctis. q̄ si fecerit peccāt 7
debēt excoicac̄tiōi ānue subiacere. 89.
dis. decēt. Quidā tñ itel. igūt h̄ de mal
p̄p̄is. nā si boni sūt vident̄ etiā alijs
p̄ferēdi. q̄ d̄r v̄z ē q̄ ad sustētationē na-
tē. h̄ ibi. Idē etiā v̄r q̄ ad adm̄stratio-
nē q̄ sūt boni. cū h̄ cau cesset rō. phi-
bitiōis. nisi forte oziret scandalū ex su-
spitiōe. B. Et q̄ ep̄i p̄nt q̄nq̄ a sub-
ditis moderatū auxiliū exigē. vide s.
d̄ns. §. 2. A. Meli⁹ h̄r i. c. cū apl̄us.
§. phibemus. ex de censu. B

Ut ep̄s possit iudicare imēdiatē d̄
subditis platōz q̄ sub eo sūt nisi gdati
ad eū defetat. B. fm Hosti. Licz sup
h̄a diuersis d̄r̄sa nōta sint. oico cōsue-
tudinē cuiuslibet eccl̄ie obseruandā q̄
iurisdic̄tiōē tribuit. Idē Goff. A. Idē
in sū. con. li. 3. ti. 27. q̄. 5. B

Ep̄i singuli i suis diocesiibz etiā sine
cōsilio metropolitāi p̄nt p̄lma ut Ray.
ponit. puta c̄lectate v̄gies sūt 7 eccl̄ias

ordinare clericos. erigē altaria in ecclia
 consecrata. nā ī nō consecrata sacerdos h̄
 pōt. ut s̄. altare. §. si. Itē crisma oficē.
 baptizatos cōfirmare. reconciliare solē-
 niter penitētes. lras formatas seu omē
 oaticias clericis dare. h̄ oia. 68. of. quīs
 de ofe. of. i. null? p̄s by. 8i. of. exne?
 Itē pnt inf̄ subditos iudicare. ut. s̄. §.
 p̄xio. Itē anathematizare cū solēnita-
 te d̄ q̄ h̄. xi. q. 3. debēt. A. s. ga debēt
 assistere. iz. sacerdotes cū cādelis accē-
 sis. ut ibi of. B. Itē diuidē vnā ecclē-
 siā ī ouas. 7 ouas vnite. vnā subicere
 alteri. 7 nouas ecclias erigē. 7 h̄ quidē
 ex cā pnt facē. nō alit. 7 nihilominus
 reglito ofensu illoz q̄z intest 7 q̄ for-
 san ex hoc ledi pnt etiā q̄nq; eoz ofen-
 su nō obtēto. A. Ray. oic reglito cō-
 sensu illoz q̄z intest etiā si forte non
 obtēto. ut ī sū. con. eo. ti. q. 7. ubi etiā
 ponūt oia q̄ ī isto. §. h̄nt. B. ex de ex-
 cel. pla. sicut. ex de ecclē. edifi. ad audi-
 entiā. io. q. 2. c. vlt. iz. q. 2. placuit.
 Itē pnt epalem synodū celebrare. 38.
 of. q̄n. Itē reuertētes ab heresi reconcili-
 liare. ex d̄ h̄etici. ad abolendā. A. In-
 tellige h̄ fm glo. Ray. 7 ī ocā. q. 7. q̄
 ad dephēfos in h̄si. q̄a occultos h̄eti-
 cos credit absolui posse p̄ simplices sa-
 cerdotes nisi eps loci retinuerit sibi ta-
 liū absolutionē. h̄ ille. S; certe hodie
 iste cāus ē papalētiā q̄ ad occultos. ut
 p̄ i annali. p̄cessu curie. B. Itē canonē
 late snie q̄ ad suā diocesim dē. 30. q.
 4. nullus. Multa q̄q; alia q̄ difficile eēt
 numerare. cū eps p̄ordinatoz sit ī cun-
 ctis. 25. of. p̄lectis.

¶ Utz eps p̄ncipalit̄ debeat itēdē cu-
 re pastoralē ul' multiplicatiōi t̄paliuz.
 B. fm Tho. ī q̄libet. Sollicitudo p̄lati
 p̄pria 7 p̄cipua d̄z eē circa gregi custo-
 diā orādo. p̄dicādo. sacra disp̄sādo. 7
 sua iuxta qd̄ res exigit erogādo. mul-

tiplicatio aut̄ t̄paliū pōt exerceri oppo-
 tunitate se offerēte sine sp̄ualiū nobili
 dāno. 7 sic piū ē multiplicare ea ad ec-
 clesie vtilitatē. Q; si oportūitas nō se
 offerat nullaten? licet ei seipm̄ distra-
 ctioi igerē 7 sclaribz occupare cū ipe-
 vimēto nobili. Idē etiā Tho. scda scde
 q. 183. A. Idē in sū. con. li. 3. ti. 34. q.
 289. B. Ad mām istā pōt p̄tinere. i.
 sollicitudo.

¶ Utz liceat ep̄o p̄p̄t aliquā p̄secutio-
 nē deferē gregē. B. fm Tho. scda scde
 q. 185. Vbi subditoz salus exigit p̄so-
 ne pastozis p̄ntiā nō d̄z pastoz suū gre-
 gē deferere nec p̄p̄t aliqd̄ icomodū tē-
 porale nec p̄p̄t aliqd̄ p̄sonale piculum
 iminēs. cū bon? pastoz aiā suā teneat
 ponē p̄ ouibz suis. Si vō subditoz sa-
 luti posset sufficent̄ ī abntia pastozis
 p̄ aliū p̄uideri. tūc licitū ē pastori p̄p̄t
 aliqd̄ ecclē cōmodū uel p̄p̄t p̄sone pi-
 culū corpalit̄ gregē suū deferē. 7 h̄ ip-
 sū colligit. 7. q. i. sciscitat. A. Idē in
 sū. con. eo. ti. q. 288. B. p̄posset etiam
 deferē plebē p̄p̄t ip̄i malitiā. ut. i. re-
 nūciatio p̄. §. 2. d̄. Quarta ē. De cāibz
 ofessionū q̄ p̄tineāt ad ep̄m 7 q̄ ad sa-
 cerdotes vide s̄. confessor p̄. §. p̄. Quō
 ep̄s tenet dare paupibz s̄. cleric? 4. §. 5.
 Qñ ep̄s ē senex uel infirm? qd̄ agen-
 oū vide. i. vitiat? corpe. §. si.

E Quitas quid sit vi-
 de. i. ius. §. p̄.

Eucharistia p̄
 coiter 7 de ei? forma. Et q̄nt
 p̄. Utz eucharistia sit sac̄m. B. fm
 p̄e. i. 4. of. 8. ē sac̄m 7 mō cōi cū alijs
 sac̄is. s. scificādo seu cādo scitatē. 7
 mō sp̄ali. s. orinendo toti? sanctitatis
 auctozē. 7 p̄p̄t h̄ excellentissimū ē oīuz
 alioz sac̄toz. Idē Tho. A. Idē in sū.

con. li. 3. ti. 24. q. 54. B

¶ Utz sacm̄ eucharistie sit vnū. R. fm̄ p̄se. 7 Tho. ubi s̄. Vñ qdē ē vnitate pfectiōis. q̄a ad ei⁹ integritatē plā requit. sicut 7 dom⁹ pfecta dī vna. non aut ē vnū vnitate idiuūibilitatē ul' cōtinuitatē. vñ qñ plārit dī. p̄serficiāt in nob̄ q̄s dñe tua sacra qd̄ cōtinēt 7 hui⁹ mōi. intelligit illa plāritas solū mālū. A. Idē i sū. con. dca. q. 54. B

¶ Que ē forma sacri eucharistie? R. fm̄ Tho. 7 scōs ubi s̄. h̄ ē forma cōsecratiōis panis. Hoc ē. n. corp⁹ meū. cōiunctio aut enī. nō ē dī suba forme. tñ ap̄poni dī fm̄ vsū ecclie q̄ vsus a b̄tō p̄seruo iūitū sūpsit. Q. aut p̄mittit. accipite 7 mādicate ex h̄ oēs. p̄inet ad vsū sacri. 7 nō ē dī suba forme. forma aut cōsecratiōis sanguis h̄ ē. Dic ē. n. calix sanguis mei noui 7 eterni testi myste rii fidei q̄ p vob̄ 7 p multis effuder in remissiōe p̄cōr. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 55. ubi etiā addit 7 sentit p̄se. q̄ tñ illud sit dī suba forme. h̄ ē calix sanguis mei. Et idē dīc Albert⁹ i li. 8 mis sa. Vl. aut dīc. forma v̄boz h̄ ē 7 n̄ pl⁹ h̄ ē corpus meū. 7 h̄ ē sanguis me⁹. de ose. vii. 2. q̄a corp⁹. Sz ut p̄ in dca. q. 55. Tho. dīc q̄ q̄a cōditiōes adiecte ad subm̄ ul' p̄dicatū sūt de integritate locutiōis alicuius. Idē alij p̄babil' dīcūt q̄ totū qd̄ seq̄r ē de forma. cū totū h̄ qd̄ addit nō sit locutio p̄se. h̄ sit dēterminatio p̄dicati. h̄ ibi. Alij v̄o sentire vident q̄ totū sit dī suba usq̄ ad. vñ 7 me mores. cū totū videat cōnexū. ut h̄r in dīrectoria li. 8. sub ti. de sacro eucharistie. p̄uto q̄ ps tutor sit eligēda. eē dī homi. ad audientiā. videt ut non fiat adoratio sanguis nisi factis v̄bis usq̄ ad. vñ 7 memores. Si v̄o aliq̄s cōt tñ h̄ ē calix sanguis mei. vel h̄ ē sanguis me⁹. 7 alijs omīssis p̄cesserit ad vltio.

ra h̄eat pro consecrato. B

¶ Quid si mutent iste forme? R. fm̄ Albertū in li. 8 de missa. Idē debet mutari. aliū nō cōficere etiā si eūdē sensū h̄re videant. Sūt nō dī aliqd̄ dīminui ga si dicat. hoc ē meū. remanet idē iūitū natū qd̄ meū sit. Et si dicat. hoc ē corp⁹. nō s̄gt p̄p̄tū corp⁹ xpi. Et si aliqd̄ addat qd̄ significatiōē nō mutet nec errozē inducat. nihilomin⁹ sit cōsecratio. ut si dicat. hoc ē corp⁹ meū dī lectū uel sc̄m. tñ q̄ h̄ facit valde icrepā dī eēt. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 56. B

¶ Qualit sit xps i h̄ sacro? R. fm̄ Tho. 7 p̄se. i. 4. dīc. io. Xps idē q̄ de v̄gie natus 7 p nob̄ passus ē i h̄ sacro cōtinēt. 7 sicut ē ibi vete xps ita ē etiā ibi sub sua quātitate. h̄ nō v̄tī ea occupando locū sicut etiā nō v̄tī claritate sua illu minādo aerē. Itē p̄t eē sit i plūbo locū i q̄tū plā idiuūduā. i. plēs panes trās sub stātiāt i ipm̄. Itē i q̄libz pte hostie ē to t⁹ xps etiā i mīma. s. q̄diu manet spēs panis aut vini. A. Vñ plēs hoīes dīcūt p̄tīb⁹ vni⁹ hostie cōicari p̄t. ut in sū. con. eo. ti. q. 83. ubi etiā h̄nt oīa q̄ i h̄ s. dīcūt. B

¶ Et idē dīcēdū q̄diu manet i stomacho sub dīcē spēs. Et eo dē mō qñ hostia cōsecrata diu seruaret dūmō spēs panis nō mutet. aliū s̄. A. Glo. tñ i. c. nō iste. de ose. vii. 2. dīc q̄ spēs panis 7 vini bñ vadūt in corpus. Et subdit. Sz nūqd̄ ē ibi sacm̄? Et tñ det nō. q̄a tā diu ē ibi sacm̄ q̄diu ē ibi corp⁹ xpi. h̄ q̄diu h̄ sit. i. vsq̄ ad quē locū p̄cedat p̄ gulā nescio. h̄ n̄ sit sacm̄ oū ē i corpe. si tñ q̄s vomit illud. cū veneratiōē ē seruandū q̄a sacm̄ fuit. B

¶ Itē l̄ ex v̄tute sacri sub spē p̄is sit tñ corpus. 7 tñ sanguis sub spē vini. tñ p̄p̄t nālē cōmitantiā sub v̄traq̄ spē ē tot⁹ xps. s. fm̄ corp⁹ 7 aīaz 7 dīnitatē q̄a h̄ tria sepata nō sūt.

Utrū xps i sacro eucharistie aliquā videatur oculo corporali. R. fm̄ Jo. 7 Tho. ubi s. In sp̄e qdē ppa nō vī ibi. s. tñ qñq illa sp̄s pais circūfūdiē qbus dā accidentibz carnis uel pueri q non sūt p̄prie accētia corpis xpi. vñ q̄uis ibi exp̄ssiori siḡ videat nō tñ videt in p̄p̄ria. A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 24 q. 86. B

Quid agendū sit qñ corpus xpi sic apparet in alia sp̄e? R. fm̄ Tho. ubi s. cū ufus h̄mōi sacri sit p mādūcatio nē iō qñ apparet i sp̄e pueri uel carnis cruētate uel fili nō h̄z rōem cibi nec al sumi d̄z ab eo cui sic apparet. Q si oibz apparet d̄z cū reliquijs poni. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 87. ubi subdit. Idem dīc Albic⁹ i scripto. Et si sic apparet sacerdoti i altari i missa. dicunt qdā q d̄z itēz celebrare 7 corpus xpi sumere qā scdm̄ canones q d̄secrat etiā sumē d̄z. de d̄se. ois. z. relatū. Et si z̄ h̄ acciderit 3 celebrare d̄z 7 sumē. Quidam aut̄ dicunt q i tali casu sufficit spūalis mādūcatio. nec p̄p̄i h̄ efficit trāsgres for d̄stitutionis ecclie. quia ad ea q̄tequenti⁹ accidūt leges aptant. B

Utrū d̄tute d̄boz possit sacerdos quātracūq; māj d̄secrare. R. fm̄ Tho. i 4. ois. xi. Q̄titas pua uel maḡ nihil ad h̄ facit. s. tñ ip̄a forma p̄noie dem̄ratiuo vtēs oñdit q mā cōsecrāda d̄z eē corā sacerdote. vñde sacerdos ext̄s i domo sua nō posset d̄secrare panē q ē i altari aut etiā i foro. neq; totū vinū qd ē i celario. s. quātracūq; sit quātitas panis ul̄ vini q p̄ponit corā sacerdote posset ab ip̄o d̄secrari. A. Dūmō quātitas sit sumibil̄ ab hoībz. ut i sū. con. eo. ti. q. 108. fm̄ eundē Tho. Vñ 7 Alex. de ales sup 4. i mā eucharistie. q. q̄ icipit. cñt̄ q̄tē vtrū vtrū data verb̄ d̄c. R. si ne piudicio q nō ē data vtrū verb̄ ouer

tendi efa cuiuscunq; quātitatis s. solū. mō alicui⁹ quātitad. s. quā rōnabilit̄ ouertēt intētio ordiata. dico itentio nē ordinatā q d̄formis ē aliq mō itentioni ecclie. ecclia aut̄ nullo mō itēdēt d̄secrare totū panē q ē i foro s. solū qui possit sumi a fidelibz. Dic. n. Hugl. Ex q̄ qdlibz sacm̄ qd s̄ istitutionē celebrat̄ irritū deputat. Vñ mihi vī h̄ tñ nō assero q i h̄ sacro requir̄ itentio d̄ficiēdi ut sumat̄ i vsū. nec sufficit itentio d̄secrādi simpl̄ s. requir̄ itentio cōsecrandi ut sumat̄ i vsū. qd vī ex forma tradita a d̄no dicēte. Accipite 7 mādūcate zc. vñ sicut itentio d̄ni dand̄ formā cōficiēdi fuit ut sumeret. ita ē itentio ecclie 7 d̄z eē vniuscuiusq; sacerdotis. Quia igit̄ si aliq itendēt d̄secrare totū panē q ē i foro. nullo mō d̄formaret itentionē suā itentiōi ecclie. dico q nō cōsecraret. 7. i. s. s. h̄ opponit. s. d̄nat̄ q aliq itenderet d̄secrare solū ut posset corp⁹ xpi aliq loco collocatū honorare 7 venerari 7 nō ut sumeret in vsū. nūqd nō cōsecraret? R. sine p̄iudicio q sic. qā intendēs circa venerationē corpis xpi spūaliter sumit. h̄ non sacralit̄. s. ille. B. Quī etiā si sacerdos itēderet cōsecrare nō ad sumēdū s. ad vtendū i veneficijs uel ad d̄tensionem nihilomin⁹ d̄secratū eēt. A. Idūc d̄cō s̄ziat̄ Alex. d̄ales. ut p̄cie patuit. s̄lt̄ 7 p̄e. d̄ic. q sacerdos pot̄ d̄secrare quātā cūq; māj d̄mō itēdat d̄secrare ad vsū 7 alimentū fidelīū. s. oimittēdo hāc itentionē n̄ pot̄. qā d̄est itentio faciēdi qd facit ecclia. ut i sū. con. d̄cā. q. 108. Id̄ Al. vñ i suo d̄p̄edio rheologie d̄ic. Sciēdū q n̄ solū requir̄ itentio d̄secrād s. etiā itentio illud sacm̄ i situēd. vñ si sacerdos aliq statet in foro 7 sup oēs p̄as p̄ferret d̄boz formā etiā cū itentione d̄secrādi n̄ fiet ibi trāsubstātiatio

7 hñ eēt ppr defectū ōrū d' ōboz. cu;
vna vice sacerdos posset cōsecrare tot
hostias q' toti mūdo sufficerēt si esset
necitas ecclie. s. ppr defectū itētiōis il
lius q' h' sacm' i'stituit. q' nō intēdit q'
cū tali ludibzio 7 stulticia fieret cōsecra
tio. s. p' utilitate 7 necitate ecclie gnāl'
uel p'ticularis. B

Utz si aliq' hostie ex obliuioe rema
nent i' altari aut si aliq' ps vini. 7 sacer
dos officit nūqd sūt cōsecrate? R' fm
Al. i. l' de missa. 120. qd de eis nō itēdi
tur. Et scdm Augi. sine itētiōe i' sacro
nihil agit. A. Idēdē vera sūt etiā si
gutta uel plures gutte vini adhereant
pedi calicis. ut i' sū. con. eo. ti. q. 109. B

Quid de accntibz q' vidēt i' h' sacro
R' fm Tho. 7 pē. i. 4. dīf. 12. Dicēdū
q' cū suba panis 7 vini p' cōsecrationē
nō remaneāt accntia q' ibi apparēt siue
vident. ōtute oīna subistūt sine subo
sic. n. i' mediati' ducūt i' corpus xpi qd
sub eis orinet. retinēt etiā modū agen
di 7 patiēdi quē pus habebāt. vñ fra
ctio 7 diuisio fit tm i' spēbz 7 nō i' cor
pore xpi. A. Idē i' sū. con. eo. ti. q. 101.
ubi etiā dī q' hec ē cois snia theologo
rū. ad h' etiā eē de sū. tri. 7 fi. ca. c. p. 5.
vna ōo. ibi. trāsubstātiationis pane i' cor
pus 7 vino i' sanguīz ptate oīna. B

Eucharistia 2.

q' ad ei' mām. Que sit mā hui'
sacri? R' fm Tho. i. 4. dīf. xi. Mā ope
rens ē panis tritice' 7 vinū vitis cuius
p'cipua cā ē i'stitutio oīna. sed 7 qd h'
duo p'cipue i' cibū 7 potū veniūt due
niētius p' h' cibū 7 potū spūalē mādu
camus. A. Con. pē. ut i' sū. con. li. 3.
ti. 24. q. 88. B

Utz possit offici de pane facto d' spel
ta ul' farre. R' fm pē. De coī snia doc.
nō pōt cōfici nisi de pane triticeo. tum

qa i' pē oīs opauit se gno tritici. Job.
12. tū qa 7 i' pē credit celebrasse i' pane
triticeo 7 sic i'stituisse. tū qa vsus ecclie
traditus ab aplis q' pntes fuerūt h' vt
i' solo gno triticeo celebrēt. 13 qdā 3m
sentiāt de spelta 7 farre dicētes q' spēs
frumētī ē. A. Idē i' sū. con. eo. ti. q.
89. 7 addit. Albzic' aut i' scripto dicit
sic. Absq' dubio frumentū genus ē 7
nō spēs gni. 7 h' sub se triticū 7 speltā
vñ spelta frumentū ē 7 de ipa confici
pōt corp' oīni sicut de tritico. 7 h' nulli
dubiū ē cōsiderāti granū cū gno 7 pa
nē cū pane. sunt g' triticum 7 spelta nō
vni' spēs vni' gener' p'ximi qd ē fru
mentū. 7 sūt vicine valde spēs. 7 iō pa
rū distāt i' spicaz formatiōe. s. q' si nihil
distāt i' forma gnoz 7 colore 7 sapore
panis. B

Quid si gna alteri' gener' admixta
sint tritico? R' fm pē. Al. 7 Tho. Si
tāta ē p'mixtio q' trahat ad aliā spēm.
ut qn appositū ē p'dominās. uel etiā
ad spēm mediā. ut qn ē eqlis virtus i'
vtrorq' miscibiliū. tūc nō pōt offici. qa
mutata ē spēs panis triticei. Sec' si nō
ē tāta additio qn manet spēs qa tunc
offici pōt. A. Idē i' sū. con. eo. ti. q. 90.
7 addit. Qñ aut mutata sit spēs ul' nō
p'fici pōt ex accntibz. ut ex colore 7 p'
cipue ex sapore. Accntia. n. magnā p'tē
cōferunt ad cognoscendū quod qd ē.
fm phm i' l' de aīa. B

Quid si panis fieret d' aq' rosacea 7
h' mōi? R' fm pē. Dicūt qdā q' possz
offici qa aq' i' pane nō remanet. Alij di
cūt q' n. qa p'tes p'ncipales panis q' est
mā hui' sacri sūt aq' nālis 7 farina. hāc
opionē eē p'babiliore dīc Tho. i. 4. dīf.
xi. A. Idē i' sū. con. eo. ti. q. 102. B

Quid cū hostia cōsecrāda tā diu stetit
q' incipit corrūpi? R' fm Tho. i. 4. dīf. xi.
od. q' si sit tanta corruptiō q' spēs pāis

nō remaneat. tūc nō pōt ex ea confici.
Si autē spēs manēte sit aliq̄ dispō ad cor-
ruptionē. pōt offci. q̄uis ḡuiter peccet
offciēs ex tali scient. ppter irreuerentiā
sacri. 7 q̄ spēs remaneat pōt cogsci ex
h̄. ga cōtinuitas nō ē soluta nec alia acci-
dētia oīo ablata. Idē Al. A. Idē i sū.
con. eo. ti. q. 91. B

Utrū cōfici possit i fermentato. R^o fm
Tho. ubi s̄. Sic. s̄ cōfici nō oīz nisi i agi-
mo. 7 q̄ s̄ facēt ḡuiter peccaret agēs cōtra
statutū 7 cōsuetudine eccle. A. Con.
p̄e. 7. Al. ut i sū. con. eo. ti. q. 94. ubi
etiā ponit totū qd i h̄. s̄. h̄r. B. Ad-
dit autē Tho. i tertia pte. q. 74. q̄ cum
cōsuetudo offciēdi i agimo rōnabilior
sit. grec^o tñ peccaret cōficiēdo i agimo
q̄si puerēs eccle sue ritū.

De q̄ vino possit offci. R^o fm Tho.
7 p̄e. i 4. ois. xi. Dicēdū q̄ tñ d̄ vino
vitis. ga i eo 7 xp̄us cōfecit. 7 h̄ soluz
p̄pe vinū ē 7 cōius etiā i potū sumit.
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 95. B

Utrū cōfici possit de aceto 7 h̄mōi.
R^o fm Tho. ubi s̄. Si vinū ē factū oīo
acetū nō pōt offci. ga differtū vinuz 7
acetū sicut viuū 7 mortuū fm phm 8°
methaph. s̄ si vinuz sit q̄si i via accescē
di. idē ē iudiciū qd d̄ pane q̄ ē i via ad
corruptionē. s̄. q̄ pōt offci. peccat tñ cō-
ficiēs ppter irreuerentiā sacri. Con. Al.
7 addit q̄ si vinū ē putridū adeo q̄ vi-
ni nām pdidit nō pōt cōfici. Si autem
nō sit corruptū s̄ i via ad corruptiōē
offci qdē pōt. s̄ ppter reuerentiā sacri nō
ē assumendū. A. Si h̄r de facili aliud
pōt fm eundē Al. ut i sū. con. eo. ti. q.
96. B. Et idē ē dicendū de vino mul-
tū pōtico seu acri. A. De h̄ sic d̄ idē
Al. Si autē i vino cū sapore vinoso ē sa-
por aromatic^o uel pōtic^o uel stiptic^o ul
sapor acer ex minus pfecta digestione
vini pōt fieri cōfectio. ga remanet spēs

vini. ut i oīa. q. 96. ubi etiā subdit. Et
nō fm Tho. 7 p̄e. q̄ si hostia cōsecrata
tā diu seruaret q̄ corrūperet spēs panis
nō ēet ibi ampli^o corpus xp̄i. ita s̄ s̄t d̄
sanguīe si tā diu fuaret q̄ spēs ille d̄te
tenet in acetū. Secus autē ēet qñ adhuc
ēet i via ad corruptionē. B

Utrū offci possit de agresto. R^o fm
Al. 7 Tho. i 4. ois. xi. Idē. ga adhuc n̄
h̄z spēs vini. s̄ tñ ē i via gnātiōis. A.
Cō. p̄e. ut i sū. con. li. 3. ti. 24. q. 97. B

Utrū confici possit de musto. R^o fm
Tho. 7 p̄e. ubi s̄. Sic. ga cōpletā h̄z spēs
vini. nō tñ ē faciēdū de multū recentī
ppter i puritatē. A. Idē v̄z nisi nccī-
tas imineat. ut i sū. con. eo. ti. q. 98. B

Utrū aq̄ debeat apponi vino 7 quāta
R^o fm Tho. 7 p̄e. in 4. ois. xi. Aqua
apponi nō tāq̄ de nccitate sacri. ga 7
sine ea officeret. s̄ tāq̄ de bñ eē. s̄ ppter
significatiōē vniōis ppli ad xp̄m. Aq̄
enī multe ppli multi. Apoc. 17. Grauit
tñ peccaret q̄ scient omittēt aque ap-
positiōē. ga agēt d̄ i institutionē eccle.
7 ga dñs appoluisse credit. Debet autē
apponi adeo paz ut in vinū totalit cō-
uertat^o al nō officeret. A. Et iō d̄ aui-
no seu aq̄tico n̄ pōt offci. ga nō ē vinū
s̄ aq̄ aliquātulū vinata. ut i sū. con. eo.
ti. q. 99. B. Et nō oīz apponi aq̄ rosacea
uel alia artificialis. Si tñ apponeret ni-
hilomin^o officeret. Idē ip̄a in vinū cō-
uerteret^o sicut aq̄ nālis. A. Idē in sū.
con. eo. ti. q. 101. B

Quid si apponeret aq̄ qñ ad h̄ vinū
ēet i dolio. R^o fm Tho. ubi s̄. Idē suf-
ficēt. ga h̄ nō significaret aliqd. s̄ oīz ut
imineat oblatiōe apponāt ad sacrm. A.
Idē i sū. con. eo. ti. q. 103. B

Utrū i terris ubi nō ē vinū possit cō-
fici cū aq̄ rubea i q̄ lot^o ē pānus vino
rubeo itidē. R^o fm Tho. i 4. ois. xi. nō
ga illud ē magi aq̄ rubea q̄ vinū. vñ h̄

oñat. de cōse. dīf. z. cū oē. Quid g̃ fiet
in illis terris ubi vinū nō pōt h̃ri? R.º
Nō ē aliq̃ terra ad quā nō possit tātū
portari d̃ vino q̃tū sufficēt ad celebrā
oñ. Vel fm̃ Al. dicendū ṽr q̃ de h̃ osu
lēdus eēt papa. cū p̃p̃t itollerabile oñ
nū aīaz q̃ d̃ icurrēt ex sac̃ri defectu oīf
p̃elandū videret̃ ut corp⁹ x̃pi absq̃ vi
no conficeret̃. q̃a corpus nō ē sine san
guine. ut dictū ē s̃. eucharistia p̃. §. 5.
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 105. B

¶ Vtq̃ i i eucharistia possit aliq̃s liq̃r
pmisceri sp̃e b̃i vini. R.º fm̃ p̃se. i. 4. oīf.
iz. Si addit̃ res ali⁹ naē 7 maior vir
tutis trāsmutat̃ sp̃em vini i se. 7 si eā
ōtūd trāsmutat̃ vtrūq̃ i nām tertiā. 7
sic vtrūq̃ mō desinit ibi eē sp̃s vini. 7
cōseques sanguis x̃pi. Si ṽo sit mīor
ōtūtis trāsmutat̃ i nām sp̃i vini. Ve
rūtū sub p̃tīb⁹ illis ad q̃s liq̃r additus
p̃nerat cū nō sint ibi acc̃ntia sine sub
iecto desinit esse sanguis x̃pi. Q̃ si liq̃r
addit⁹ sit eiūsdē naē 7 maior tūc ad
oēs diuīsiōes sp̃i p̃uenit 7 eius cōtinui
tatē totalit̃ soluit. 7 sic incipit eē ali⁹ li
quor. 7 sanguis x̃pi ibi eē desinit. Et
idē si eālis sit. Si ṽo sit mīor tūc nō p̃
uenit ad oēs diuīsiōes sp̃i. Sub p̃tīb⁹
g̃ illis ad q̃s vinū additū p̃uenit desi
nit eē sanguis. cū iā acc̃ntia nō sint si
ne subo. 7 continuitas sp̃i q̃ erat sine
subo soluta sit. Sub p̃tīb⁹ ṽo illis ad
q̃s nō p̃uenit manet x̃pi sanguis. Sād
con. Tho. ibidē. A. Idē i sū. con. eo. ti.
q. 113. Et addit̃ fm̃ eū. p̃se. p̃uto tñ q̃ si
nō ē nimis nobilit̃ excellēs q̃ d̃ addit⁹
p̃p̃t dubiū toto liquore ip̃o rāq̃ sac̃to
ṽtendū ē. Et q̃ i p̃ casu videlz qñ appo
nit̃ liq̃r alteri sp̃i maiortas conside
rāda ē nō tñ q̃ntitate s̃ etiā ṽtute. B

Eucharistia

3. q̃ ad ministrz. s. sacerdotē 7 ei⁹ mis
sam. Et q̃nt̃ p̃ vtr̃ sacerdos cōsecrans
sp̃ debeat sumere. R.º fm̃ Tho. i. 4. oīf.
iz. Dicendū q̃ sic. ut de cōse. dīf. z. rela
tū. Totiēs aut̃ sumat̃ q̃tiēs celebrat. q̃a
ip̃m sac̃m i sūptiōe cōplemētū sue si
gnificatiōis accipit. Et itelligit̃ nisi ipe
oīat̃ p̃ violētīā. infirmitatē. mortē. aut
aliqd̃ h̃ mōi. Q̃ si p̃les missas celebrat
solū i vltia p̃cipiet p̃fusionem 7 nō in
p̃cedētī. q̃a tūc nō eēt ieiun⁹. nec aliāz
missaz possit celebrare. eē d̃ cele. mis. ex
p̃te. Q̃ si sacerdos p̃ cōsecrationē i fir
met̃ 7 nō habeat̃ alia hostia nihilomi
nus o; alius sacerdos hostiā diuidē 7
vnā p̃tē ipe sumē 7 aliā i firmo dare.
A. Idē i sū. con. li. 3. ti. z. q. 122. ubi
etiā p̃z q̃ idē ē 7 si ali⁹ q̃cūq̃ i firmet̃ ad
mortē. 7 nō rep̃iet̃ nisi vna hostia cō
secrata i missa. B. Vtq̃ aut̃ 7 qñ liceat
plures missas i die celebrare. habet̃. i.
missa. §. x.

¶ Quis possit cōficē sac̃m eucharistie
R.º fm̃ Tho. i. 4. oīf. iz. solus sacerdos
pōt. Quī etiā si fūit̃ h̃etic⁹. scismatic⁹
excoīcat⁹. aut̃ de g̃dar⁹. si celebrat̃ cōfi
cit̃ q̃uis ad suā p̃ditiōē. Laic⁹ ṽo q̃tū
cūq̃ scūs celebrando nihil agēt. Con.
Hosti. Al. 7 p̃se. A. 7 ceteri theologi
coīter. ut i sū. con. eo. ti. q. 123. B

¶ Vtq̃ p̃les sacerdotes possint sūlt̃ eā.
oē hostiā cōsecrare. R.º Al. tenet̃ q̃ nō.
S; p̃babil⁹ ṽr q̃ sic fm̃ Tho. i. 4. oīf.
iz. ubi dicit̃ q̃ fm̃ moze q̃rundē eccle
siāz sacerdotes qñ ordinat̃ cōcelebrāt
ep̃o ad rep̃tandū q̃ qñ oñs h̃ sac̃m
i s̃tituit. 7 p̃tatez cōsecrādi discipul⁹ de
vit. sil̃ cū eis cenauit. sic ep̃s sil̃ cū ordi
nat̃ p̃s byteri celebrat. Et tunc oēs de
bet̃ it̃entionē referre ad illud instās i q̃
ep̃s oīa p̃fert. 7 sic ē vna tñ cōsecratio
A. Con. Inno. ut i sū. con. eo. ti. q. 127.

S; ut ibi p; Al. oic q; sine p̄iudicio me-
liorē snie dicendū v; q; ples sacerdotē
sū n̄ pnt nec debēt sū vnā ofice hostia;
ga p certo fm Aug. i iuria fit sacro. Ad
huc aut vanū ē plib; facē q; d meli⁹ ab
vno pōt fieri. vanū aut nihil ē i opib;
natē. 7 mltō min⁹ i opib; grē. Et q; ali
qñ ples sacerdotē assistunt pape h̄ fit
pp̄ obsequi nō pp̄ cōsecrationē. Et si
obijciat q; illi assistētes faciūt signa 7 vi-
cūt vba. Dicendū q; iudicio meo fieri
nō o; nec etiā fit. ga i iuria fieret sacro
Et si obijciat d sacerdotib; de nouo o;
oinatis q; illi assistūt 7 celebrāt ep̄o.
Dicendū q; illi vba nō p̄nūciāt. s; assi-
stūt pp̄ reuerentiā sacri 7 pp̄ doctri-
nā. 7 iō sig faciūt ad imitationē ep̄i ut
discāt signare. h̄ ibi. p̄do h̄ etiā facit. ga
illa cena facta cū discipul⁹ sed rep̄ntat i
coione quā accipiūt ordiati absq; alia
cōsecrationē. cū discipuli tūc nō cōse-
uerūt. s; solū coione accepint. B
Quis mīster possit sacm̄ eucharistie
dispensare? R; fm Tho. i 4. d. 13. Sol⁹
sacerdos ē dispensator pp̄us. vñ laic⁹ nō
o; etiā i nccitate aliqñ coicare. ga hoc
nō ē sacm̄ nccitatē. Diacon⁹ aut quō
possit nō. s. diacon⁹. A Idē i sū. con.
eo. ti. q. 136. B. Religiosus dispensans
corpus xpi icurrit excoicationē. d qua
vide s. coicare. S. i 5. q. incipit. a q.
Utz vno sacerdote deficiente i missa
debeat paliū suppleri. R; fm Tho. in
tina pte. q. 83. Si sacerdos morte aut i-
firmitate q̄ui occupet añ cōsecrationē
corpis xpi. nō o; q; per alium supple-
atur. Si vero cōsecrato corpore ante
cōsecrationē sanguinis uel etiam cōse-
crato vtroq; o; missē celebras paliū;
expleti. 7. q. i. nihil. A. In sū. con. eo.
ti. q. 59. v; q; sequēs sacerdos o; i cho-
are ubi p̄m⁹ dimisit scdm̄ p̄e. 7 Tho.
si sciāt. Si aut nescit o; a capite incipe.

Et sic inuit q; h̄ añ cōsecrationē nō sit
nccē missam suppleri. tñ pōt. Et ad p-
dictoz maiorē declarationē i sū. con.
eo. ti. q. 60. sic d; r. In dō fm Al. in li⁹ de
missa. circa fi. q; si sacerdos añ canonē
i missa deficiat aliq; cāu tūc p certo ali⁹
sacerdos o; reicipe 7 totū rite pagē. ga
ea q; añ canonē i missa fuit nō sūt de sa-
cramēti cōsecrationē s; pot⁹ de ppli istructi-
one. Si aut i canōe deficiat facē iā aliq-
b; signis sup hostias oblatas. añ tñ trā
substātiatiōē v; mihi q; ali⁹ sacerdos
nō ab iicio debeat missam reicipe s; po-
tius ubi ille dimisit o; supplē q; d omis-
sū ē. 7 h̄ pp̄ duas cās. q; vna ē ex pte
sacri. alia ex pte ppli. Ex pte sacri quia
q̄uis ex illis signis suba panis 7 vini
nō trāsubstātiēt. tñ ex ipa mā ex verb⁹
7 signis recipit scitātē ex q; efficit magi
idonea q; i corp⁹ xpi trāsubstātiēt. 7 h̄
nō ē repetendū sup illā hostiā ne i iu-
ria fiat vtuti verbor⁹ q; t āq; nihil hñt
qñ itez vba eadē sup hostiā iterantur
tāq; pōra vba a pōri sacerdote o; nūl-
lā vtutē habuissent. Cā aut ex pte ppli
ē. ga ppl⁹ ex h̄ minus vba 7 sig canōis
appciaret si vidēt ea tā facile repeti qñ
p̄us o; viderēt annullata. Licet. n. sig
illa nō trāsubstātiēt tñ passionē xpi i
mysterio rep̄ntant. 7 passio xpi nūq;
irrita o; reputari. Si aut sacerdos i ipa
platiōe vbor⁹ q; sūt forma sacri defici-
at vbi iā in pte p̄nūciatis. saluo iudi-
cio snie maior⁹ cōsulerē q; illa hostia p
reliquis i altari cōseruaret 7 missa alia
celebraret. S; Inno. i. c. p̄ byter. e; de
sacra. ite. dicit q; i h̄ casu alius sacerdos
o; reicipe ibi. Qui p̄die q; pateret zc. Di-
cit. n. ibi Inno. q; si qs intra cōficien-
tū sacramētū eucharistie dum est in
vbi illis. s. hoc ē corp⁹ meū. deficiat.
alius incipiat a capite. s. ibi. Qui p̄die
zc. Et idem dicimus in baptismo.

Idem idem putarem si dubitaret utrum
prius sacerdos depleuerit verba consecratio-
nis. ut etiam tunc reincipiat ibi. Qui pri-
us dicit. quia non intelligit iteratum quod ambi-
git esse factum. ex de prebend. non bapti-
apostolicam. B

Quid si sacerdos post consecrationem
corporis sicut consecrationem sanguinis recipi-
at vinum aut aquam non esse in calice? R. secundum
Thomam in tertia parte. q. 83. Debet statim appo-
nere et consecrare. Si vero post omnia consecra-
tionis verba recipiat quod aqua desit de nihilo-
min⁹ procedit. quia appositio aquae non est de
necessitate sacri. Nullo autem modo de aqua vi-
no iam consecrato misceri. Si vero prius ipsam
consecrationem recipiat quod vinum non fuit ap-
positum. si quando recipiat hoc ante suspensionem
corporis de deposita aqua si ibi fuerit ponere
vinum cum aqua et resumere a verbis consecratio-
nis sanguinis. Si vero hoc recipiat prius susceptionem
corporis deponere aliam hostiam iterum sicut cum
sanguine consecrandam. et in fine sumere hosti-
am iterum consecratam et sanguinem. non obsta-
t etiam si prius supersit aqua quae erat in calice
quia preceptum de perfectione sacri maioris est
poteris quod preceptum quod hoc faciem a ieiunis
sumat. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 62. ad finem. B

Quid si sacerdos non recolit se dixit
se ea quae in consecratione eucharistie dicunt
R. secundum Thomam in tertia parte. q. 83. Nondum de hoc
turbari. Nondum. n. qui multa dicit recolit
omnibus quod dicit. Si tamen sacerdoti constat proba-
bilitate se aliquid omisisse si quando non sunt de neces-
sitate sacri non de resumendo in mutando sacri-
ficii ordine sed de ulterius procedendo. Si vero
certificet se omisisse aliquid eorum quod sunt de
necessitate sacri. s. forma consecrationis de re-
sumi ipsa forma et certa per ordinem reitera-
ti. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 61. Sicut etiam
si quis ex lapsum lingue vel ipitiam omittet
vel mutaret vel non bene proferret aliquam syl-

labam a parte prius nihil est iterandum. ar. de
se. di. 4. retulerit. B

Quid si propter frigus vel ex negligentia
hostia dilabatur in calicem? R. secundum Thomam ubi
est. q. solū minima pars hostie mittatur in cali-
cem hoc respicit corpus christi mysticum. et ideo
homo propter remissionem non facit imperfectionem
sacri ut propter hoc sit necesse aliquid iterari. A
et siue dilabatur ante fractionem siue post. quia
sicut nec ommissio fractionis facit imperfectionem
sacri. ut in sum. con. eo. ti. q. 62. secundum
eundem Thomam. B

Quid si sacerdos infra missam aduer-
tit hostiam triticam non esse vel corruptam?
R. secundum Thomam in prima secundae. Dicendum quod si ante consecratio-
nem aduertit remota illa hostia aliam
ponat et a canone reicipiat. Si vero post
consecrationem idem faciat ponendo aliam ho-
stiam et eam sumendo. sed et nihilomin⁹ pro ea
primam hostiam illam sumat aut aliam sume-
re tradat aut reuerentem reseruet. Si vero
aduerterit postquam superserit. in isto casu
variatur doc. A. Nondum idem in prima secundae. et glo. Ray.
sentiunt quod hoc casu sacerdos non celebret
iterum quia ieiunium non est. ut in sum. con. eo. ti. q.
93. B. Thomam in tertia parte tenet quod ponere
aliam hostiam et consecrare et sumere. quia
preceptum de perfectione sacri maioris est poterit
quod preceptum quod a ieiunis sumat. ut et in sum. S.
6. dictum est.

Quid si musca vel aranea in calicem ce-
ciderit aut venenum imixtum fuerit? R.
secundum Thomam in tertia parte. q. 83. Si sacerdos hoc
ante consecrationem deprehenderit de calice ab-
lui et aliud vinum ponere. Si vero aliquid horum
post consecrationem acciderit de aqua aut caute
capi et diligenter lauare et oburi et ablutio
in sacrum mitti. A. sicut cum cineribus
fuerit eundem Thomam. ut in sum. con. eo. ti. q. 107.
ubi etiam ponitur omnia quae in sum. S. hnt. B. Quod
si venenum ibi esse deprehenderit nullo modo
debet sumere nec alius dare ne vite calix

i mortē vtrac. s. o3 diligēt i vasculo cō-
seruari. 7 ne sacm remaneat ipsectū
o3 vinū apponi. 7 sacerdos tenuo resu-
mere cōsecrationē sanguis 7 sacm pfi-
cere. Nihil. n. abhōiabile assumi o3 oc-
casionē h9 sacri. ar. de ose. ois. z. si per
negligētiā. A. Et ibi s. nōt glo. B

Quid significēt diuisiones hostie q̄s
sacerdos facit: R. fm Tho. i. 4. ois. iz.
triplicē hnt significatiōez. 1. Nā p qdēz
significāt diuisionē q̄ fuit i corpe xpi
p eius passionē. 2. o3 distributiōez redē-
ptiōis p diuersa mēbra ecclie. 3. s. s. q̄
i corpe xpi mystico. s. i ecclia qdā ps
adhuc ē i h mūdo 7 ei9 tribulationib9
7 s. s. q̄ ps comesta. Illi aut q̄ iā sunt i
celo in corpe 7 aia ut xps 7 btā vgo si-
gnificāt p pte missa; i calice. q̄a iebri-
ant ab vbertate dom9 dei. S. illi q̄ sūt
i celo sola aia 7 expectāt glia; q̄ ad cor-
pus. s. s. q̄ sūt i purgatorio s. s. q̄ pte
p̄tē illā q̄ ois scdm p̄mitiūā ecclia; ser-
uabat vsq; ad finē misse. A. Et l3 ho-
die n̄ seruet remanet tñ eadē significa-
tio p̄tū. ut i sū. con. eo. ti. q. iiz. Et ad
p̄dca facit. c. triforme. de ose. ois. z. B

Quid agendū si stilla sanguis ceci-
derit ex: R. Si p negligētiā aliqd d̄sā
guine ceciderit. si qdē sup tabulā lin-
gua lābat 7 tabula radat. S. si nō fue-
rit tabula loc9 ille radat 7 oburet 7 ci-
nis iux altare odat 7 sacerdos. 40. die-
bus peniteat. Si vō ceciderit sup lapi-
dē altaris. sorbeat sacerdos stillā 7 tri-
bus diebus peniteat. Si vō sup lintheū
altaris 7 ad aliud lintheū stilla puene-
rit. 4. diebus peniteat. Si puenerit vsq;
ad trū. 9. diebus peniteat. Si vsq; ad q̄r-
tū. 20. diebus peniteat. 7 abluat tribus
vicib9 lintheamīā q̄ stilla tetigerit ca-
lice supposito. 7 aq̄ ablutiōis iux altare
odaf. d. ose. ois. z. si p negligētiā. s. s. q̄

set etiā sumi a sacerdote nisi p̄p abhō-
minationē omitteret ut ponit Tho. i
tertia pte. Et ut idē oic i 4. ois. iz. cau-
tū ē ut ps illa lithēi seu palle p9 ablu-
tiōē abscidat 7 oburat 7 cinis i altari
odaf. A. Idē dicit etiā i tertia pte. B
Quid si qs eucharistiā vomerit: R.
Si sit laic9 7 p̄p ebrietatē uel voraci-
tatē vomerit. 40. diebus peniteat. Clici
vō uel mōachi p̄s byti seu diaconi. 70.
diebus peniteat. eps vō. 90. Si vō causa
infirmitatē euomerit. 7. diebus peniteat
de ose. ois. z. si qs ebrietatē. Et o3 vo-
mitus cremari 7 cineres iux altare re-
cōdi. ut s. i. p̄cio. s. oicū ē. De missa 7
eius celebratiōe hēs plura. i. missa. De
eucharistia q̄ ad sumētes h̄t s. cōicare
Et vtz a malo mīstro liceat accipe eu-
charistiā 7 sacramēta. vide. i. ordinat9
p. s. 3.

Eucharistia

iii. q̄. tū ad ei9 effectū. Quis
sit p̄ncipalis effectus eucharistie: R.
fm Tho. in 4. ois. iz. p̄p̄us effect9 ē
cōuersiōis hōis i xpm. ut dicat cū ap̄lo
Viuo ego iā nō ego viuūt vō i me xps.
Gal. 2. Et ad hūc sequūt duo effectus
s. augmētū v̄tutū. 7 restauratiō tepdi-
toz p p̄ctā venialia uel alios p̄cedētes
defect9. A. Quali idē dicit9. De. 7 Al.
sed sub oīs obis. ut in sū. con. li. 3. ti.
24. q. iiz. B

Utz p̄ctā venialia possint ipe dīte esse
ctū sacri eucharistie. R. fm Tho. i. 4.
ois. iz. Ad h̄ ut sacm hoc plene effectū
suū h̄eat o3 q̄ assit actuali deuotio. 7 q̄a
mōtali p̄ctō. p̄t effect9 h9 sacri ipe dīti
ita q̄ aliqs augmētū gr̄e nō cōseqū. nec
tñ reatū mortāl p̄cti icurret s. forte re-
atū venial. q̄a ipatus accedit. Non tñ

oē veniale pctm īpedit effectū h^o sacri
s solū illud qd tollit actualē deuotiō;
que ī h^o sacro requir. A. Idē ī sū. con.
eo. ti. q. ii. B.

Utz ppter h^o sacm delect^r venialia.
R^o fm Cho. ubi s. Sic. Idē tñ o3 q sp
oia venialia delect^r s fm mēsurā deuo
tiōis. Possēt tñ eē feruor tāt^o q oia ve
nialia delect^r. Idē p^o. A. Idē in sū.
con. eo. ti. q. ii. B.

Utz ppter h^o sacm delect^r mortalia.
R^o fm Cho. i. q. ois. iz. Idē delet mor
talia nisi oblita. vñ qd oī. Sit ablutō
scele^r. oupl^r pōt ītelligi. s. q uel oici^r
crimia abluē inq^r tū ea īpedit. ul^r d his
q nō sūt ī hoīs oīcia uel memoria. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. ii. B.

Factio q fit aliqn a
oīs ul^r a pla
tis vide s. oīs. s. p. 7. i. tallia
p totū. Itē. i. pedagium.

Excoicator. Di
de excoicatioe. p dicem^o aliq
de eo q pōt excoicare siue de ipō excoi
catoze. Vñ sciendū q excoicatioe; a iu
te pōt facē qcuq; pōt ius oīe. ut papa
ī oī ecclia; 7 singuli epī ī dioceſib^o suis
iō. q. z. viſis. ī fi. 24. q. 3. corripia^r. Itē
excoicare pnt eoz officiales. sūt 7 oēs
plati īferiores q collegiis pſūt. ut abba
tes etiā nō bndicti. oū tñ fuerit oſir
mati. 7 ſiles. eē d ſymo. ſicut tuis. eē d
offi. ordi. cū ab ecclia^r. A. Idē vtz q
ad iſtos īferiores platos collegiis pſi
dētes niſi ſia oſuetudo uel diſſuetu
do repugnet. ut in sū. con. li. 3. ti. 33. q.
50. ubi h^o nōnē fm Ray. 7 Goff. B
Itē v^o q Archidiacon^o poſſit excoicāe
l3 nō ſit pſ by^r. ar. ois. 23. plectis. eē de
offi. archi. c. p. eē de appel. rephēſibilis
Sol^o tñ eps pōt excoicare cū illa ſolēni

tate q h^o xi. q. 3. debēt. A. s. qa debēt
ei aſſiſtē ſeu circūſtare. iz. ſacerdotes
cū cādelis accēſis. ut ibi. B. Alij aut
plati ī collegiatis ecclⁱis q iuriſdictiō;
hnt ſup ſubditos ſine pdcā ſolēnitare
excoicare pnt. Sacerdotes vō prochia
les excoicare nō pnt niſi ubi eēt oſue
tudo q etiā tribuit iuriſdictiōe. 9. q.
3. oqueſtus. Con. Goff. Tho. 7 Al. A
Idē fuerūt dicta Ray. pncipali^r. ut p3
ī oca. q. 50. Vbi etiā addit fm Doſti.
q ſacerdos ex q curā h3 in notorijs h3
ptate; excoicādi pmiſſa amonitiōe. 7
ī oīb^o his q ſine libelli oblatiōe expedi
ri pnt. eē de clādeſti. deſpon. cū īhibi
tio. Et ſic ītellige capla q d hac mā lo
quū^r. 7 h^o niſi forte oſuetudo ſia uel
ſupiorū īhibitiō. s. epī īpediat. In oc
cultis vō uel q regnūt iudicialē īdagi
nē n pnt excoicare niſi ſia oſuetudo
uel ſpālis delegatio ſiue oceſſio eis pl^o
īdulgēat. Idē 7 caplm de oſuetudine
uel īdulgētia excoicat 7 īndicit. eē de
reſcrip. ex pte decani. 7 de oſue. cū īn
vos. Et ſic dicit ītelligendā ſnāz Ray.
Itē etiā n ſacerdos pōt excoicare 7 ab
ſoluere q ad ſoz oſtentioſū. s. in pñali
ſolus ſacerdos. S3 ad ptātē excoicādi
requir iuriſdictiō eccliaſtica ordinaria
uel delegata fm p^o. 7 ī sū. con. eo. ti. q.
51. ubi etiā nō. fm Bar. bñ. q h^o ptās
poſſet omitteri etiā laico p papā; ſed nō
p episcopū. B

Utz excoicatio lata ab alieno epō
poſſit rata haberi a ppo. R^o fm Bar.
7 Ber. Idē. qa a pncipio nulla fuit. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 52. B

Utz plar^o poſſit excoicare eē tñto
riū ſuū. R^o fm Doſti. Eps eē ſuā dio
ceſim 7 h3 mōi plati eē tñtoziū ſuū nō
pnt^r ea q ſūt iuriſdictiōis oſtētiōe. A
niſi de cōſenſu illi^o ī cui^o tñtozio ē. fm

eundē hosti. p. c. ep̄s. 9. q. 3. ut ī sū. con.
eo. ti. q. 53. B. Vñ q̄a q̄s n̄ ē excoīcād⁹
sine cāe cognitiōe. xi. q. 3. nemo. id tal
nō pōt excoīcare nec sedē p̄ tribunali.
nec aliqd disponē. 9. q. 2. ep̄m. 7. c. se.
Et itellige nisi inq̄tū dictū ē s. absolu
tio p̄. §. 6. A. In dca. q. 53. dī. Quidā
dō asserūt q̄ ex sūā dioceſim ex̄ns ep̄s
pōt excoīcare. sicut Paulus excoīcauit
Corinthiā abntē 7 irreglitū. ex de appel.
cū sit romana. ī fi. qd pōt dcedi ī noto
rijs. q̄a nec illa requit cāe examinatio
nē. 9. q. 3. §. fi. 7 dco. c. cū sit. Ibi etiā
dī q̄ ep̄s ex̄ns ex pōt denūciare excoī
catū. q̄a p̄ h̄ ampli⁹ nō ligat. Itē q̄ si le
gat⁹ excoīcauit aliquē dū erat ī puīcia
nō pōt eū absolue p̄ q̄ exiuit puīcia;
dimisso officio. Sec⁹ si exiuit reuersur⁹
q̄a tūc potest fm q̄ p̄dictū est de alijs
ordinarijs. B

Prelat⁹ q̄ ī aliq̄ loco h̄ t̄m t̄palē iu
risdictionē nō p̄p̄t h̄ pōt excoīcare.
ar. ex. de offi. oz. dilect⁹. A. Idē in sū.
con. li. 3. ti. 33. q. 54. fm hosti. B

Excoīcare nō pōt excoīcat⁹ q̄cūq̄.
Vñ nec hētic⁹. nec scismatic⁹. nec apo
stata a fide. 24. q. 1. audiuim⁹. 7. §. si
aūt. ī fi. Itē nec itrusus. nec suspēsus a
iurisdictionē. iz. q. 2. alienationes. 7. c.
p̄carie. ex de ocel. p̄bē. q̄a. Itē nec ille
q̄ violauit inēdictū. ex de excels. pla. c.
fi. A. Ibi nō bñ vñ h̄ p̄bati. tñ idem
dīc̄ Albri⁹ 7 hosti. circa inēdictū ho
minis. ut ī sū. con. li. 3. ti. 33. q. 73. B

Excoīcatio p̄
coīter. qd sit? Excoīcatio
ē a q̄libz licita coīone 7 legitio actu se
patio. xi. q. 3. §. euident. A. Hoc fuit
dictū Ray. ut p̄ ī sū. con. li. 3. ti. 33. q.
32. Et in ingt Adā dī excoīcat⁹ ab esu
ligni vite. dicēte dño Gen. 3. Videte

ne forte sumat d ligno vite. dco. §. eu
dent. Con. hosti. 7 Goff. 83. ī directo
ria li. 3. ti. 2. ī p̄ncipio. dī q̄ h̄ diffini
tio nō d̄phēdit mīozem excoīcationē.
Vñ ibi sic dī. Excoīcatio ē a p̄ticipati
one sacroz exclusio. uel a coīone fide
liū sepatio. dco. §. euident. 7 extra de
excep. a nob. 83. h̄e diffinitioēs vidēt
p̄tictares. Vñ sat vñ q̄ p̄ gnāli diffini
tiōe possit dici q̄ excoīcatio ē a coīone
seu d̄ortio fidelīū sepatio. xi. q. 3. oīs.
83. q̄nq; p̄ticularit 7 q̄nq; vñ fm suas
spēs de q̄b statī. Et ad hunc sensū pōt
reduci p̄ma diffinitio Ray. itelligēdo
eā dīstīctiue 7 n̄ copulatiue. B. Cui⁹
p̄ncipalit due sūt spēs. vna que sepat a
sacris 7 ab īgressu ecclīe 7 a coīone fide
liū. 7 h̄ dī maior excoīcatio ul' anathē.
Alia q̄ sepat a sacris t̄m. A. videt⁹
p̄ceptioē p̄ncipalit. nō a collatiōe. Sec
cat tñ talit excoīcat⁹ cōferēdo ecclīasti
ca sacra. h̄ ab eo collata vñ nō carent
effectū. ex d̄cle. exco. mi. si celebrat. B
Et h̄ dī mīoz. Et de vtraq; h̄r. 3. q. 4.
Engeltrudā. 7 ex eo. si quē. A. Scdm
Ray. 7 ī sū. con. eo. ti. q. 33. spēs excoī
catioīs q̄si īfinite sūt. Quot. n. sūt spēs
coīonis. tot sūt uel eē p̄nt spēs excoīca
tioīs. 83. de p̄dict duabz frequēt tra
ctat ecclīa. 7 ī dubio cū noīat excoīca
tio itelligit d̄ maiori. dco. c. si quē. Itē
excoīcationū alia ē iud. s. quā q̄s īcur
rit īpo iure delicto omissio. ut si q̄s īnci
at man⁹ violētās ī clericū. 17. q. 4. si q̄s
suadēte. alia ē iudic. s. q̄ īrogat a iudi
ce p̄tate; h̄ntē p̄ p̄cessū iudiciariū. ex
eo. nup. Et q̄s possit excoīcare maiori
excoīcatioē dcm ē s. c. p̄rio. Mīozī aūt
excoīcatioē excoīcare p̄nt n̄ solū ep̄s
7 alij p̄lati ecclīaz īferiores fm Ray. 7
ī sū. con. eo. ti. q. 55. B

In quibz casibz incidit q̄s maiorem

excoicationē ipso facto: &c. In multis
 12a excoicatio a q̄ solus papa absoluit
 iuritur i. 13. casibz q̄s oēs hēs s. absolu-
 tio p. §. 3. Sūt 7 alij cāus plurimi. Pri-
 mus cū qs incidit i heresim iā oānatā
 24. q. i. c. p. et 2. Aut nouā hēsīm cōfin-
 git. ex de heres. ad abolēdā. 7. c. excoi-
 camus. Aut ē credēs receptator ul' fau-
 tor hēticor. ex de heres. sicut ait. A
 hic casus 7 sequēs 7 etiā q̄rtus hodie
 vidēt papales. ut p. i. p̄cessu annali cu-
 rie. B. 2. cū qs asserēdo dicit roma-
 nā eccliam nō ēē caput oīū eccliarū.
 nec ei tāq̄ capiti obediēdū. dis. i. q. nul-
 li fas. 3. qn̄ rectores ciuitatū faciūt ex-
 actiōes idēbitas i clericos 7 ecclias 7 am-
 moniti nō desistūt. ex de imu. eccle. nō
 minus. A. Et ibi p. 3. etiā ē filiis sn̄ia
 3 fautores eorū nec debent absolui do-
 nec satisfecerit op̄tent. B. 4. ē cum
 qs nō elect⁹ a duobz p̄tibz cardinaliū
 gerit se p̄papa. ex de elec. licet. A. Et
 ut ibi p. eadē ē sn̄ia 3 eos q̄ p̄papa ip-
 sū recipiūt. sūt p̄dictū ē iste casus ho-
 die ē papal. B. 5. cū qs m̄gr ul' scolast
 tractat cū aliq̄ ciue Bonon. d. oductio-
 ne hospitij irreḡis i glinis nisi tēp⁹
 oductiōis fuerit elapsū. ex de loca. ex
 rescripto. A. Ibi p. 3. iste casus est 3
 m̄gros 7 scolares q̄ i ciuitate Bononie
 sūt sup oducēdis domibz alioz videlz
 scolariū fm̄ glo. Idē possēt forte itelli-
 gi etiā de m̄gris q̄ sup hospitij i lesio-
 nē uel p̄iudiciū habitantiū audēt tra-
 ctare nisi p̄us cōfiterit tēpus cōductiō-
 nis elapsū. uel i glini i h̄ fauorē suū p-
 stiterit 7 consensū. B. 6. cū mona-
 chi. canonici regulares. archidiaconi.
 decani. p̄positi. plebani. cantores. 7 alij
 clerici p̄sonatū hōtes. aut etiam q̄cūq̄
 p̄s byteri audiant leges uel phisicam.
 A. nisi religiosi iſtra ouoꝝ mēsiū spa-

ciū ad claustrū redierit. 7 alij c̄ici iſtra
 dictū spaciū a p̄fatis destiterit. ut i. c.
 de q̄b̄ statū. B. ex ne cle. uel mo. non
 magnope. 7. c. sup specula. Sec⁹ si hōt
 prochiale eccliam tm̄ 7 nō sūt p̄s byte-
 ri. ex ne cle. uel mo. statutū. li. 6. A
 Et ibi nōt glo. 7 oīs p̄se. de anchora. q.
 qn̄ prochiales sūt p̄s byri incurrūt ci-
 ctā sn̄ia nō rōne eccliarū s̄ ordinis per-
 dictū. c. sup specula. B. 7. cū qs p̄tici-
 pat excoicato i crimīe p̄p̄ q̄ excoica-
 tus ē oādo ei auxiliū cōsiliū uel fauorē
 ex eo. si ocubine. A. q̄a eodē r̄iculo li-
 gat cū excoicato. dco. c. si cōcubine. 7
 eo. ti. c. nup. §. i. secūda. Vñ nō v̄t iſte
 casus p̄ticulari regula gnālīs. B. 8.
 3 oēs q̄ fecerit statuta 3 lib̄tatē ecclie
 7 scriptores eorū. sūt 7 p̄tates 7 cōsules
 7 rectores 7 cōsiliarios locoꝝ ubi talia
 statuta seu etiā cōsuetudines edite sūt
 uel seruare. 7 q̄ seruare fecerit. 7 illos
 q̄ fm̄ ea iudicauerit uel i publicā for-
 mā redegerint iudicata. ex eo. q̄uez. 7
 c. nouerit. 9. 3 illos q̄ inuitū ordiatio-
 nibz uel alienatiōibz a scismaticis factis
 ex d̄ scisma. c. p̄. A. Ibi d̄ q̄ res eccle-
 sie a scismaticis alienate debēt ad ecclias
 sine vllo onē reuerti. 7 si qs 3 ite p̄sū-
 pserit excoicationē incurrit. B. Dc̄i ca-
 sus oēs ex iuribz magi antiqs collecti
 sūt. A. Sūt i ocis iuribz 7 alij casus.
 Vñ tecim⁹ ē i. c. qm̄. de offi. ordi. ubi
 phibet q̄ i eadē ciuitate sint p̄les epi.
 S; si p̄p̄ diuersitatē hitantiū p̄p̄ius
 eps nō p̄t oibz deservire. p̄t 7 d; quo
 ad h̄ aliū ep̄m sibi vicariū cōstituē for-
 te grecū q̄ valeat ibi gred hitantibz mi-
 nistrare q̄ vicari⁹ p̄oia d; ēē obediens
 7 subiect⁹ p̄ncipali ep̄o. Et subditur.
 Vñ si qs alit se igesserit. excoicatiōis se
 nouerit muctone p̄cussū. Dic glo. Et
 ita ē canō late sn̄ie. xi. 9. ē i. c. clerid. ex

m

ne cle. uel mo. ubi or. **I**ubem⁹ etiā sub
iniminatione anathatis ne qs sacerdo-
tū officiū hēat vicecomitū aut ppositi
sc̄aris. Si qs autē hōc venite p̄sūpse-
rit. 7 monit⁹ emēdare noluerit. excoi-
cationi subiaceat. **D**ic glo. Sic v̄r canō
late sn̄ie. i. 2⁹ casus ē i. c. excoicationi. ex
de rap. ubi or. Excoicationi subdant^r
q̄ romipetas uel alios xp̄ianos p nego-
ciatiōe uel alijs honestis cāis i nauigio
vectos aut cape aut rebo suis spoliare
p̄sumūt. Illi etiā q̄ xp̄ianos naufragiū
patiētes q̄bo fm regulā fidei cōsilio eē
tenēt dānata cupiditate spoliāt rebus
suis nisi ablata reddiderit excoicationi
se nouerit subiaccē. **D**ic glo. Et sic q̄ s̄ h̄
faciūt sūt ipo iure excoicati. Et hoc ve-
rū ē q̄ ad hūc vltimū casū. q̄ v̄o ad p̄i-
mū ē canō ferēde sn̄ie. ut ex ipo tex. p̄z
Et nōt ibi dñs Anto. de bu. cū Jo. an.
vbi etiam dicit sc̄dm Jo. an. q̄ p̄trate
ter in anno excoicant^r ex ore pape. **B**
Codē mō sūt alijs cāus excoicationū
q̄ h̄nt in li^o 6°. de q̄bo duo sūt p̄tinētes
ad papā. ut dictū ē s̄. absolutio p̄. §.
3. **P**rim⁹ d̄ q̄cūq; q̄ loq̄t secrete uel mit-
tit scripturā uel nūciū alicui cardinali
q̄n sūt reclusi occasione electiōis pape
ex. de elec. ubi piculū. Et d̄ dñs. recto-
ribz. 7 officialibz q̄ iminēte dicta electi-
one nō seruatēt dictā cōstitutionē. A
uel nō facerēt obfuari. dcō. c. ubi. **B**
2⁹ d̄ his q̄ grauāt alios q̄a enī p̄ q̄ roga-
bant noluerūt eligē. vide s̄. electio p̄.
§. 33. q̄ incipit. Quicūq; 3⁹ ē q̄cūq; vsur-
pātes custodiā vacantiū eccl̄iaz. seu i
alijs p̄ijs locis occupant bona ipoz. 7
clerici 7 alie p̄sone eozū dē locoq; q̄ hoc
fieri pcurāt. ex. de elec. generali. **I**dunc
etiā casū h̄ēs s̄. eccl̄ia p̄. §. p̄lt. 4⁹ est de
electozibz ad regimē v̄bz romane. 7 de
electis 7 fautoribz q̄ fecerit cōstitutō

nē sup̄ h̄ factā. ex. de elec. fundamēta.
A Certe absolutio istī⁹ casus v̄r refer-
uari pape p̄terq̄ i mortis articulo. Et
nō solū cōtra p̄fatos s̄ etiā cōbēdiētes
dictis officialibz electis illegit̄ie seu af-
sumptis. ut in dicto. c. fundamēta. §.
q̄ si secus. 7. §. contemptores. Et hoc
cōmuniter semp accidit q̄n ad obiam
ap̄lice sedis Roma nō ē. **B**. 5⁹ de his
q̄ vocāt ad dirigēdas mōiales i electi-
onibz. nisi abstineāt ab his p̄ q̄ posset i
eis discōrdia oziri uel nutrir̄. ex. de elec.
idēnitatibz. 6⁹ de his q̄ pcurāt q̄ d̄ser-
uatores vari itromittūt se de his q̄ nō
licēt. vide s̄. d̄seruator. §. 4. 7⁹ de his
q̄ absoluteōe ab aliq̄ excoicatione uel
reuocatione eius aut etiā suspēsiōis 7
inēdicti extorquet p̄ vim uel p̄ metu
Iñā nec valet absolutio. 7 icurrit noua
excoicatio. ex. de his q̄ vi. absolutiōis.
8⁹ de eo q̄ fingit fraudulēt casū p̄ quē
aliq̄ iudex vadat uel mittat ad aliquā
mulierē p̄ testimonio. ex. de iudi. muli-
eres. **A**. Ibi nō v̄r norati h̄ casus nisi
q̄n fictio fit ad h̄ ut iudex p̄sonalit̄ ac-
cedat. **B**. 9⁹ de his q̄ p̄latos uel eozū
caplā seu alias p̄sonas eccl̄iasticas cō-
pellūt ad submittendū laicis. uel alie-
nandū bona imobilia seu iura eccl̄iaz
7 sūt laici q̄ vsurpāt sibi illicite h̄mōi
nisi moniti destiterūt. ex. de re. eccl̄e. h̄
cōsultissimo. **A**. Ibi dat̄ ista sn̄ia cōtra
illos q̄ coegerūt p̄latos uel caplā eccl̄ia-
rū aut alias p̄sonas eccl̄iasticas submit-
tere eis eccl̄ias ip̄is cōmissas uel bona i-
mobilia seu iura ip̄az recognoscendo
ab ip̄is ea tanq̄ a sup̄ioribz se tenē seu
ab ip̄is eadē aduocādo. put̄ i q̄busdā
pubus dicit̄ aduocare. uel ip̄os patro-
nos uel aduocatos eccl̄iaz seu bonozū
ip̄az p̄petuo aut ad tēp⁹ nō modicum
statuēdo. Iñā cuiuscūq; sint cōditōis

aut stat? q ad h? coegetit excoicatione
icurrut. nisi h? fieret cu consensu capli 7
aplice sedis lnia spali. 7 tuc occasione
illoz laici ultra id qd ex na det un ip-
soz uel adhibita i illis lege pmittit ali
qd no usurpet. Qui do secus egerit ni
si amoniti ab hui? moi de stiret resti-
tuendo ea q talit usurpatat eoipo snia;
excoicationis icurrut. 7 ex tuc ad sup
ponendu terrā ipoz si opus fuerit ec-
clesiastico in dicto libe pcedat. h? ibi.
B. x? qcuq; ab ecclesijs ul psonis eccle-
siasticis p se uel p aliu noie suo uel alie
no p psonis uel rebz qz no ca negocia-
tionis deferunt uel deferri faciunt seu tras
mittunt. exigit aliq? pedagogu seu gui-
dagiu. ex de censi. qua q. li. 6. Et de h?
cau h? i. diffusus pedagogu. §. si. xi? e
de his q impeditur officiū delegati uel
cuiuscunq; iudici ecclesiastici. ex de imu.
eccle. qm. que casu diffusus hēs. i. iu-
dex. §. 5. iz? de onis q inhibet sub-
ditis ne psonis ecclesiasticis vendant 7
h? moi. vide. i. emunitas. §. 9. iz? de re
ligioso q temē vbicunq; hitu; sue religi-
onis oimittit ul accedit ad studia nisi
a suo plato cu consilio maioris pris ouē-
tus sibi lnia sit cessa. 14? de doctozibz
seu mgtis q sciēter illos religiosos qui
dimiserūt hitu docēt leges uel phisicā
prediti duo casus hnt? ex ne cle. uel
mo. ut piculosa. A. Ibi or. Districti
us ihibem? ne de ceto aliq; qcuq; reli-
gionē tacite ul expse pssus. i. scol? ul
alibi temē hitu sue religionis oimittat
nec accedat ad quis studia lraz nisi a
suo plato cu consilio sui ouētus ul maio-
ris pris eiufde sibi eūdi ad studiū lice-
tia pmit? sit cessa. Si qs aut 7. i. Do-
ctozes qz seu magistri q religiosos ha-
bitu suo dimisso leges aut phisicā au-
diētes scient docē aut i scolis suis pssu

pferint retinē. nisi eoipo sint snia ino-
dati. Sup q Jo. an. i. nouella dīc. Non
puto q de mēte ostitutiōis sit q mōa-
chus i cella sua oimittēs habitū ul oī
balneū itret occulte uel iacēs sine hitu
liget hac ostitutiōe. Al? pauci iuenirēt
no ligati. Sz qn exhibet se o pfectibus
hoiuz sine hitu uel i hitu laicali ul cūci
sclatis sine iusta cā. tuc liget. Et ad h?
facit pncipiū decre. qd vult ipoz vaga-
tioni puidē. B. 15? qcuq; hēricos uel
credētes. ul receptozes. uel defensores
uel fautores eoz scient tradēt ecclesiasti-
ce sepulture. ex de heret. qcuq. li. 6.
A. Et ibi etiā p? q loc? ubi tales sepul-
ti fuerit. o? ppetuo sepulta carē. B. 8.
q absoluendo vide. i. hēricus 2. §. 2.
16? qcuq; rector sclatis uel qcuq; offici-
alis ei? cogsceret de crimine hēsis aut
captos liberaret uel diocesanoz ul in-
qfitorz officiū ipeditet. ex de heret. c.
inqfitionis. A. Ibi p? q iste casus ē d
rectozes qscūq; tpales q cogscūt uel iu-
dicāt de crimine hēsis uel captos p he-
res relaxāt sine lnia ul mādato epi ul
inqfitoris. aut recusant iplere execu-
tionē eis p h? moi crimie a diocesano
ul i qfitoribz iniunctā. put ad eoz spe-
ctat officiū. uel alit officiū epi uel i qfi-
toz sniam uel pcessū directe uel idire-
cte ipeditre pssu pferint. Et si i excoica-
tiōe pmanerūt pannū aio ptnaci. ve-
lut hērici sūt odēnandi. B. 17? est de
his q per assassinos quēq; xpianū int-
fici pcurauerit. vide s. assassin. 18? de
clericis q māsifestis usurarijs domos lo-
cāt uel alio titulo cedūt. ex de usuris
c. usuraz. vide. i. usura 4. §. 4. 19? de
his q cedūt repsalias d psonas eccle-
siasticas spalit siue gnalit. ex diu iud
7 si. A. Ut ibi p? q iste casus ē otta o-
dētes repsalias otta clicos uel eorum

m 2

bona. uel generalit' ocellas extendētes
ad eos. quā ocellationē uel extēfionē nī
si reuocauerit ifra mēfēz a tpe ocellōis
uel extēfōis finglaris psona excoīca-
tionē. 7 vniuerfitas infdictū icurrūt
ut ibi. B. 20° si dñs uel rector tpalis
nō fecerit obferuari ea q̄ ftatuūt oīra
ifecutores cardinaliū feu alicui' de fa-
milia eoz uel pape. ex d'pe. felid. **A**
Hoc vez ē si nō fecerit oīct' rector uel
tpalis uel fpūalis uel officialis ei' ob-
feruari pdcā ifra mēfēz postq̄ delictū
ad eoz noticiā puenerit. Et ciuitas q̄-
libet pter vrbē si nō facit pdcā ut oī-
ctū ē ifra mēfēz cū facultas ei affuerit
puat eoīpo pōtificali dignitate. ut s. 7
nihilomin' remanet iterdicta. ut ibi.
21° q̄cūq; oīct lñiam occidēdi capiēdi
feu aliter in bonis uel personis fuis ul'
fuoꝝ grauādi eos q̄ oīra reges barōes
nobiles uel q̄cūq; alios tulerūt excoī-
catiōis fufpēfōis uel itdicti fñas. fiue
illos q̄z occafide fūt. plate. uel eos qui
eas obferuāt. aut eos q̄ talit' excoīcatō
coīcare nolūt. nifi lñiam ipam te iteg
reuocēt 7 fi qua fint ablata reftituant
fiue p illis fatiffaciāt. **A**. In. c. q̄cūq;
de q. i. oī nifi lñiam ipam te itegra re-
uocauerit. uel fi ad bonoz captionem
occafide ipius lñie fūt pcellū bona ipa
fuerit ifra oīto diez fpaciū reftituta.
aut fatiffactio p ipis ipēfa. **B**. Silt 7
q̄ oīct lñia vfi fuerit. uel etiā fine lñia
fuo motu h fecerit. excoīcationē icur-
rūt. i q̄ si fmanferit p duos mēfes nō
nifi p papā abfoluent. ex de fen. exco.
q̄cūq; 22° q̄n q̄s ab excoīcatiōe abfo-
lutus fuerit i mortis articko ul' alio ipe
oimēto. fi cefante articko uel ipe dimē-
to nō repñtet fe q̄ citi' cōmode poterit
ei a q̄ abfolui debbat reīcidit in eādeꝝ
fñiam. ex eo. eos. 23° q̄n aliq abfoluūt

a fede aplica uel a legatis 7 iniūgit' eis
q̄ fe pñtet ordinarijs uel alijs fufce-
pturi pñiam. 7 paffis iuriā feu eis q̄b
obligati fūt fatiffaciāt. filt si h nō faci-
ant q̄ pñmū cōmode poterūt reīcidūt
ī eandē fñiam. ut oīct. c. eos.

Ite fūt alijs cafus excoīcationū i de.
d q̄b q̄nq; fūt papales. ut oīctū ē s. ab
folutio p. s. 3°. Alij fūt ifti. pñm' ē de
illis qui in cimiterijs fepeliunt corpo-
ra tpe infdicti in cafibz nō concessis a
iure. ul' excoīcatos publice aut noīatis
infdictos. aut vfurarios manifestos
fciēt fepeliunt. **A** q̄ excoīcatiōe non
debēt abfolui nifi ad arbitriū diocefa-
ni fatiffecerint eis q̄b p pñmiffa fuerit
iuriā itrogata. ut de fepul. eos. **A**. Et
ibi addit. Nullo eis p pñmiffa exēptio-
nis uel quis alio pñlegio q̄cūq; forma
oīboꝝ ocellō aliq̄lit' fuffragate. **B**. 2°
de religiofis q̄ decimas eccl'js debitas
fibi appropāt uel vfurpāt fiue q̄ nō p-
mittūt folui eccl'js decimas de aīalibz
familiariū 7 paftoꝝ fuoz ul' alioꝝ imi-
fcentiū ipa aīalia gregibz eoz. uel d' aīa
libz q̄ i fraudē eccl'iaz emūt 7 emptā
tradūt vēditozibz uel alijs ab ipis re-
nēda. feu q̄ nō pmittūt uel phibēt fol-
ui decimas eccl'js de terris q̄s tradunt
alijs excolēdas. nifi req̄fiti. **A**. p eos
q̄z inieft. ut i de. religiofi. de q. i. **B**
deftiterit. i. mēfem. aut si d' hīs q̄ vfur-
pauerūt p pñmiffa. **A**. uel retinē pñū
pferit. ut i oīct de. **B**. n̄ fatiffecerit oīa
nificatis eccl'js ifra duos mēfes fūt fu-
fpefi ab admīftratiōibz 7 bñficijs fuis
Q̄ si nō hñt admīftratiōes 7 bñficia.
ipo facto excoīcationē icurrūt. ut ex d'
deci. religiofi. 3° ē de monachis uel ca-
nonicis reglaribz q̄ nō hñt admīftrati-
onē 7 trāfiterūt fe ad curias pñcipū fi-
ne lñia pīatoꝝ fuoz ut oīanuz aliquod

iferāt suis p̄latis aut monasterio. ut d
 sta. mo. ne i agro. A. §. ga. vo. ubi dī
 p̄hibem⁹ ne mōachi aut reglāres ca
 nonici admīstratōe; aliquā nō hñtes
 ad curias p̄ncipū absq; licētia spālī p̄
 latoz suoz se cōferre p̄sumāt. Q. si ut
 suis p̄lat aut monasterijs oñū aliqđ
 iferāt ad dictas curias se cōferre p̄sum
 p̄ferit excoicatiois snia; eos icurte vo
 lumus ipō facto. Et districte ibidē in
 iūgic p̄latis ut ipos a curiaz accessu 7
 qbuslibet vagatōib; 7 discursu diligē
 ter opescāt. B. 4.º de mōachis q infra
 septa mōasterij sine licētia arma tenēt
 ut i dōc. c. ne i agro. A. In. §. p̄fate.
 ubi p̄ dīctū. §. ga. vo. imēdiate sub iū
 gic. p̄efate q; sine mōachos. i. septa
 mōasterij sine lñia abbatū suoz arma
 tenētes decernim⁹ subiacē. Et ut pōit
 i dīrectoria. li. 3.º. ti. 2. §. 254. dīc. x. q.
 B. itelligit de cōtinue tenētib; q si oñ
 itret septa arma portāt secū. nō tñ aīo
 nocēdi ul̄ secū itus retinēdi nō iputat
 ga tenere ē ex p̄posito cū effectu. ex de
 cle. non res. relatū. Et hētiā itelligit
 tñ de suo monasterio nō d alio. cū nō
 posset hñe lñia; sui abbatis ex t̄ritoriū
 suū. ex de cōst. ut aīaz. li. 1.º. Et noīe ar
 moz nō solū scuta. gladios. 7 galeas i
 telligimus. hētiā fustos 7 lapides. ff.
 de vbo. sigl. armoz. siue sint defensiōis
 siue iuasiōis. ar. ex de homi. c. sicut di
 gnū. §. illi etiā. B. 5.º de his q ipedi
 rent visitatores monialiū uel canoni
 caz. A. §. sc̄lariū. ut i cle. d. q. i. B. nisi
 moniti destiterit. ut de sta. mo. attēdē
 tes. A. q. ut ibi p̄ excoicationē icur
 tūt nō obstantib; qbuscūq; p̄uilegijs
 statutis uel cōsuetudinib; Et itelligit
 de monialib; qbuscūq; ut dī t̄ dīrecto
 ria eo. ti. §. 255. B. 6.º ē de qbusdam
 m̄fieriib; q begbine vulgarit nūcupāt

sūt 7 religiosi q eas i illo statu fouent.
 A. ul̄ ad talē statū adducūt. ut i cle. d.
 q statū. B. ut i cle. de reli. do. cū de q.
 buldā. vide. i. religio. p̄. §. si. 7.º d his
 qui sciēt d̄hūt m̄rimonia i ḡdib; cō
 sanguinitatis uel affinitatis p̄hibitis
 uel cū monialib; uel d̄hētes q sūt reli
 giosi siue moniales aut clerici in factis
 ut de d̄san. 7 affi. eos. A. Ibi etiā p̄ci
 p̄ eccliaz p̄latis. ut p̄fatos t̄a diu nū
 ciēt excoicatos seu a suis faciāt subdi
 nūciari. donec suū hūilit̄ recogscētes
 errozē separent ab iūicē. 7 absolūtōis
 obtinē bñficiū mereāt. B. 8.º de i q si
 tozib; hēticoz q p̄textu officij i q̄sitio
 nis qbus suis mōis illicid pecuniā extor
 quēt uel sciēt bona eccliaz ob delictū
 clīcoz fisco ecclie applicatē. A. Et iā
 7 iō forti? si fisco sc̄lari. ut i cle. de q. i.
 B. nec p̄nt absolui nisi i mōz articlō
 donec illis qbo extorserūt plene satisfē
 cerit de pecunia. A. sic extorta. ut in
 cle. de q. i. B. nullis p̄uilegijs p̄actis
 aut remissōib; sup b̄ valitur. ut d̄ hē
 red. nolētes. A. Et ibi dī de cōmissarijs
 i q̄sitoz seu epōz uel caplōz sede vacā
 te q p̄dā agerēt. B. 9.º p̄tates. capita
 nei. rcōres. d̄fules. iudices. 7 d̄filiarij. 7
 alij officiales q statuta faciūt scribūt ul̄
 dīctāt per q q̄s d̄pellat solūē vsuras ul̄
 solutas nō repetē. A. uel q̄ solute nō
 restituant plene. ut i cle. d. q. i. B. 7 qui
 fm ea iudicat. A. uel alit̄ q̄litcūq; sciē
 ter iudicare p̄sūperit q̄ vsure soluant
 uel nō plene restituant. ut i d̄cā cle. B.
 7 q hñt sup b̄ ptate; nisi statuta ipsa
 deleuerit. A. ista tres mēses. ut i ea.
 cle. B. uel si ea p̄sūperit obseruare.
 A. uel cōsuetudies eoz effectū hñtes
 ut i tex. de q statū. B. ut de vsuris. ex
 ḡui. x.º de religiosis mēdicantib; q do
 mos ad habitandum uel loca de nouo

recipēt. uel recepta mutarēt seu aliena
rēt. ut de penis cupiētes. A. Et ibi p3
q. idē est etiā si oca loca seu domos di-
mitterēt se ad alia trāsserēdo. Et h3 ni
si pdicta fiāt de sedis aplice lnia spali
plene 7 expresse faciēte de phibitione
h3 mōi mentionē. Ser h3 tñ nō phibet
illis q vitā hēmiticā uel solitariā duxe-
rit eligendā de lnia maioz suoz. quin
cellas. māfiones. seu hitacula i hēmis
possint acqrē ac mutare. eē d' excess. pla.
cū ex eo. li. 6. 7 nō ē i directoria li. 3.
ti. 2. §. 26. Et i dicto. c. cū ex eo. exp
mir' vita hēmitica seu solitaria ubi nō
sit hoīuz hitatio de ppiquo. B. xi. de
religiosis q dicūt aliq d'ba ut retrahāt
audiētes a solutiōe decimaz. ut i dicto
c. cupiētes. A. §. illos etiā. siue dicta
d'ba dicāt i pdicatiōe uel alibi. ut ibi.
B. i. 2. de religiosis q ofitētib3 sibi nō
faciūt d'ciam de decimis soluēdis qui
sūt suspēsi ab officio pdicatiōis donec
si cōmode pnt faciāt eis d'ciam. Et si
iteriy pdicāt excoīcati sūt. ut in dicto
c. cupiētes. A. i. §. 7 ga. ubi p3 q hoc
locū h3 qñ dicti religiofi sciēt omise-
rint facē d'ciam. 7 si fuerūt reqsiti. 7 nō
al. ut ex ipo tex. colligie. ubi d' q reli-
giosi teneant certis tpi3 i formate po-
pulū de solutiōe deciaz si ab eccliaz re-
ctorib3 uel vicariis aut loca tenentib3
eorū dē fuerit reqsiti. Et imediate sub
eodē cōtextu seqr q ad d'fessiōes. Nec
nō 7 his qz d'fessiōes zc. Hoc etiā nō ē
i directoria li. 3. ti. 2. §. 26. 7 ti. 6.
§. 30. B. i. 3. de religiosis qbuscūq; qui
nō seruatēt in d'ictū qd seruat matricē
ecclia. Et istū casū plen' vide. i. in d'ic-
tum p. §. xi. q icipit. Qñ snia zc. i. 4.
de fratrib3 mōzib3 qui tēpore in d'ic-
ta recipent ad oīna frēs uel sorozes d' ter-
tio ordine q cōtinētes vocāt. eē de sen.

exco. cū ex eo. A. Etiā si sup h3 uel
isti frēs mōzoz uel tertij ordinis puile-
gij qbuscūq; muniti fuerint. Nec ab
ista excoīnunicatiōe possūt absolui ab
alio q; a papa. uel satisfactiōe pmissa a
locoz epīs q auctoritate aplice in hac
pte ipo iure fūgūt. ut ibi. B. Ali' ca-
sus Bndci pape. xi. i. exuagati q icipit.
Quia ut nulli. h. i. papa. §. si. de oppo-
nētib3 lris electi i papā. A. Itē i. 3. est
i cle. vna d' sequet. pos. 7 fruc. ubi dicāt
Ad d'pescēdas litigantiū malitias diffi-
nimus ut vna d' possessorē diffinitua
snia sup bñficio apud sedē duntaxat
aplicam i petitiōe uel possessorio pro-
mulgata bñficiū ipm etiā si dignitas
uel psonatus existat 7 curā hēat aīatū
a possessore h3 mōi dñ tñ tñenio pacifi-
ce antea possēssu ab eo nō fuerit. p loci
ordinariū apud aliquā psonā idoneā
seqstret q plenā d' ipo 7 debita curam
gerēs. id qd fructib3 illi debitis eiuf-
dē supportadis onerib3 supē d'igerit
illi restituat q finalē i cā victoriā obti-
nebit. Sigis aut seqstrationē h3 mōi i-
pedire uel fruct' seqstratos quoq; mō
psupserit occupare. excoīcatiōis snia;
icurrat ipo facto. a q nisi pus i pedimē-
to amoto 7 occupatis pēu fructib3 re-
stitutis nullaten' absoluat. Itē qdam
ali' casus excoīcatiōis vñ i. c. religionū
d' reli. do. li. 6. d' q dā ordies medicā-
tiū repbatos q nō vidēt hodie repiri. id
d' illo dicē nō curo. Alij sūt i qbusdā ex-
uagati3. d' qbus. i. vñ clauū p. §. si. B.
Ubi d' sub pena excoīcatiōis nō h3
vim late snie d'ominatiōis. ut. C. d'omi-
natiōes eplās. A. Ibi d'. Cōminatio-
nes epistolas pragmata subscriptiōes
auctoritatē rei iudicate nō hēre. B. Et
nō ē ex de sagittariis. artē. A. s. in glo.
B. Et hūc casū etiā hēs. i. sagittarius

§. 2. A. Ut p[er] i[ur]i s[an]c[t]i. con. li. 2. ti. 4. q. 2.
Quidā dicūt q[ue] h[ab]mōi uel s[an]c[t]i uerba
h[ab]nt vim late s[an]c[t]ie. S[ed] coior 7 oior opi-
nio ē q[ue] h[ab]eat t[ame]n vim cōminatiōis. Do-
sti. 607. Hugl. dicūt q[ue] q[ui] fit phibitio
a lege. i. a canone h[ab]et o[mn]ia vim cōmi-
natiōis. 30. dis. p[er] totū. Q[ui] autē a iudice
tūc ē canō late s[an]c[t]ie. o[mn]i t[ame]n iudex h[ab]et o[mn]ia
p[er]ferēs h[ab]et t[ame]n dat. Con. glo. Ray. Et ad-
dit Hosti. S[ed] iudex q[ue] iudici i[ur]i credendū
sit q[ue]n d[icit] q[ue] sic uel sic i[nt]enderit. s[ed] a[ut]ē
h[ab]et declarauerit puto excusatū illū q[ue] sen-
tentia nō fuauit. cū p[ro]babiliter credere
potuerit q[ue] cōminatio t[ame]n esset. B

¶ Sentētijs p[er] statuta ordinarijs. A
q[ue]ntūq[ue] ut i. c. de q[ue] i. B. Nō ligant[ur]
ignorātes. nisi i[ur]i g[ra]tia fuerit crassa aut
supina. extra d[icit] osti. ut aiaz. li. 6. 7 in
fra lex. §. 5.

¶ Utz sola cōsuetudo absq[ue] s[an]c[t]iā uel cō-
stitutiōe reddat aliquē excoīcatū. R. 2.
Non. q[ue] iste nō est modus ferēde s[an]c[t]ie
excoīcatiōis. A. Hosti. autē d[icit] q[ue] cōsue-
tudo approbata reddit aliq[ui]s ipso iure
excoīcatos q[ue] alias nō eēnt. Ray. nil sup[er]
h[ab]et determinat. s[ed] glo. eius ait. Re vera
sine cōstitutiōe tacita uel exp[re]ssa nō p[ot]t
cōsuetudo aliquē facē excoīcatū. s[ed] itel-
ligendū ē ex q[ue] papa 7 plati eccl[esi]e tales
reputāt excoīcatos. cōstitutiōez sup[er] h[ab]et
editā eē. Et ita lata ē cōstitutio uel s[an]c[t]iā
vera uel p[re]sūpta. ut in s[an]c[t]i. con. li. 2. ti.
5. q. 10. B

¶ Quib[us] ex cāis s[an]c[t]iā excoīcatiōis sit
ferenda a iudice. R. 2. Tres cāe p[oss]ūt esse
p[ri]ma ē cōtumacia. ut q[ui] aliq[ui]s fuerit
vocatus siue āmonit[us] p[er] iudicē tribus
edictis uel vno poib[us] 7 ipe sit cōtumax
siue iobediēs. Secūda q[ui] q[ui]s p[er] aliq[ui]d cer-
to o[mn]iā uel offensa p[er] q[ui] nō uult s[an]c[t]ifica-
cere excoīcat[us]. Et p[ro]bat p[re]dicta duo. ex
ut lite nō contes. q[ui]m frequent. xi. q. 3.

certe. ex de o[mn]i. sigl. ex pte. Sup[er] istis casi-
bus d[icit] Tho. i. 4. s[an]c[t]iāz. ois. i. 8. N[on] nullus
o[mn]i excoīcari nisi p[er] p[re]dicto mortali. Et q[ue]
i[ur]i dānificādo aliq[ui]e etiā corpali[ter] siue i[ur]
rebus corpali[ter] aliq[ui]s mortali[ter] peccat.
iō. p[er] o[mn]iā t[em]p[or]ali eccl[esi]a excoīcare p[ot]t.
S[ed] q[ue] excoīcatio ē g[ra]uissima penaz nō
o[mn]i infligi etiā p[er] p[re]dicto mortali nisi quis
cōtumax fuerit. uel nō ueniēdo ad iu-
diciū. uel i[ur]i sine i[ur]iā recedendo. uel
determinatiōi iudicis nō parēdo. tūc. n.
postq[ue] monit[us] fuerit excoīcari o[mn]i. A
i. p[ot]t. Et p[re]dicta satis p[ro]bat i[ur]i iurib[us] p[re]alle-
gatis. B. Tertia cā siue mod[us] excoīca-
tionis ē q[ue]n p[er]sona i[ur]i g[ra]t[us] h[ab]et excoīcat[us] i[ur]
nerali. ut q[ue]nq[ue] furtū fecit nisi restitu-
at. uel q[ue] scit nisi reuellet. ex eo. a nobis.
Cui autē debeat reuelare h[ab]et. i. reuela-
tio. §. p. A. Veritas ē q[ue] p[er] o[mn]i p[re]dicto mōta-
li a q[ue]s nolit cōnigi p[er] excoīcari etiā
maiori excoīcatiōe. xi. q. 3. nemo ep[iscop]o
7 p[re]cipue p[er] cōtumacia o[mn]i legitimam
obiam. xi. q. 3. si autē nob[is]. nō distincto
ut p[er] modica uel magna cā fiat o[mn]iā.
vocat[i]o. seu āmonit[i]o. q[ue] sp[irit]u ē ibi cōtu-
macia. q[ue] ē crimē maximū 7 gen[us] ido-
latrie. p[er] Regl. i. 5. 7 i[ur]i s[an]c[t]i. con. li. 3. ti. 33.
q. 54. ubi etiā ponit[ur] quō etiā mior ex-
coīcatio p[ot]t a iudice i[ur]ogari p[er] cōtu-
macia. 7 s[an]c[t]i etiā loco pene ad tēpus i[ur]
fligēde tā i[ur]i foro iudiciali q[ue] p[ri]uati. B
p[er] p[re]dicto p[re]dicto o[mn]i alit[er] nemo p[ot]t excoīcari.
24. q. 3. si habes.

¶ Quō debeat fieri excoīcatiōis s[an]c[t]iā.
R. 2. Debet p[re]mitti triplex monitio uel
vna p[er] trib[us]. alit[er] ē i[ur]i iusta. 7 iudex ē su-
sp[er]sus p[er] mēsem ab i[ur]gressu eccl[esi]e. ex eo.
facto. Et o[mn]i h[ab]et tēp[or]e q[ue]n iētiā i[ur]
ualla nisi facti n[on]citas aliud suaserit.
Et o[mn]i ferri i[ur]i scriptis cōtinētib[us] causam
excoīcatiōis. alit[er] excoīcans ē susp[er]sus
nō solū ab i[ur]gressu eccl[esi]e s[ed] etiā a o[mn]i[n]is.

m 4

p mēsem. q̄ si qdē exeq̄t. irregularis effi-
ci. nec nisi p papā potit cū eo disp̄sari
eē eo. cū medicinalis. S; he pene non
rangūt epos cū nō fiat sp̄alis mērio de
eis sicut o; ut dī s. epos. §. 7. De hētiā
casu hēs. i. inēdictū p. §. 6. A. Ad p-
dictorū clariorē itellēctū sciēdū q̄ iste
ē mod⁹ 7 forma pcedēdi ad excoicatio-
nē. p nāq; o; pcedē rōnabilis 7 mani-
festa causa. eē eo. sacro. ubi de plato dī
Caueat diligenter ne ad excoicationē;
cuiuscūq; absq; manifesta 7 rationa-
bili cā pcedat. 2. o; p̄mitti monitio.
Vñ i dco. c. sacro. dī. Prohibe m⁹ ne
quis i aliquā excoicationis sn̄am nisi
opetenti āmonitiōe pmissa 7 p̄ntibus
p̄sonis idoneis p q̄s si necē fuerit pos-
sit pbari monitio p̄mulgare p̄sumat.
Q; si p̄sūperit etiā si iusta fuerit excoi-
cationis sn̄a i gressū ecclie sibi p mēsem
nouerit itēdictū. alia nihilomin⁹ pena
multādus si visū fuerit expedire. Et
itelligit hic de monitiōe trina fm glo.
S; i sū. con. li. 3. ti. 3. q. 3. nōt q; op-
tens monitio dī ad arbitriū iudicis.
siue trina siue vna pro tribus. maxie in
notorijs. 2. q. 3. dī illicita. Et h⁹ mōi
monitiōes siue tres siue vna pro tribus
debēt fieri cū opetētib; itualis aliqz
diez. nisi facti necitas aliud suaserit.
eē eo. ostitutiōe; li. 6. 3. sn̄a excoica-
tiōis o; ferri i scriptis. 7 scripte copia
dari infra mēsem regretri. eē eo. cū me-
dicinalis. li. 6. ubi dī. Quisq; excoi-
cat. excoicationē i scriptis pferat. 7 cā;
excoicationis exp̄sse d̄scribat pp̄ quā;
excoicatio p̄ferat. Exēplū vō huius
scripte teneat excoicator tradere infra
mēse si fuerit requisitus. sup q̄ requisitiōe
fieri volum⁹ publicā instrū uel lras
testimōiales ofici sigillo autērico cōsi-
gnatas. Et si dca forma oseruata nō fu-

erit tñ sn̄a tenet. s excoicatus de facili
absoluit. 7 excoicans ad intēse odena-
tur. 7 ad alias penas. dco. c. sacro. 7. c.
cū medicinalis. ubi dī. Si qs aut iudi-
cū hui⁹ ostitutiōis temerarius extite-
rit violator. p mēsem vñ ab i gressu
ecclie 7 oinis se nouerit suspēsu. supi-
o; vō ad quē recurrit sn̄a; ipam sine
difficultate relaxās. latozē excoicato
ad exp̄sas 7 ad oē itēse odenet. 7 alit
puniat āaduersione odigna. ut pena
docēte oiscat iudices q̄ que sit excoica-
tionū sn̄as sine maturitate debita ful-
minare. Et hēadē i suspēsiōis 7 i intēdi-
cti sentētijs volum⁹ obseruari. Caue-
ant autē dī. Itē 4. q̄ ad formā regretri cō-
gruitas vōboz. Vñ put nōt in sū. con.
li. 3. ti. 3. q. 68. sic consuevit ferri sen-
tentia excoicationis. Propt̄ talē cām te
uel talē excoico uel excoicamus i scrip̄
h⁹ mōi g vōbis uel eqpollentib; vti o;
excoicans. 7 satis colligit i dco. c. cum
medicinalis. At. etiā ad h. z. q. 6. §.
diffinitiuā. ubi dī. Diffinitiuā quoq;
sn̄a q̄ absolutionē uel odenationē nō
otinet p nulla hī. Vñ 7 Ray. dīc. i. dco
approbo oserudinē q̄rūdā simpliciu;
sacerdotū oicentiū. denūciām⁹ talem
excoicatū. 7 nūq; excoicauerūt eū pus
nec illa vōba sūt apta ad excoicationē;
Et glo. Ray. dīc q; re vera h⁹ mōi vōba
nō sūt apta ad excoicandū. Et l; talis
euitādus sit ab illis q̄b; fit denūciatio
qa nō ē ipoz iudicare vtz sit excoica-
tus nec ne. tñ si dī agat i forma iudi-
cij nō reputabit excoicat⁹ pp̄ h⁹ mōi
vōba. nisi al p̄bet excoicat⁹. B

Cū iudex oic excoico illum uel sūia
verba itelligit de excoicatione maiori
eē eo. si quem.

Si eps excoicat oēs q furtū fecerūt
nūqd subditi eius talia omitteres eē

suā dioceſim ſūt excoīcati! R.º. 120. ut
eſt d. cōſti. ut aīaz li.º. 6.º.

¶ Vtq; alieni q; offendūt i dioceſi illiº
q; i gnāli excoīcavit i cōdāt i et? excoīca
tionē. R.º. Sic. nā eiº ſubditi ſiūt rōne
loci ubi offendūt. A. 120. tenet glo. i
c. a nob. p. ex eo. B. niſi i gtauert. ut
dictū ē h.º. 5.º. 7.º.

¶ Quid ſi metropolitanº exñs i dioce
ſi ſui ſuffraganei veniat d. ſnīaz ab eo
latā! R.º. fm doſti. Sic ſnīa ul' canō nō
ligat pferentē. ſic nec pferētis ſupiorē
puta metropolitanū ppiū. eſt de ma. 7
obz. cum iſerioz. 7 eſt eo. a nobis. Con.
Tho. i 4.º. diſ. i 8. A. 120. Dugl. oīxerit i
cāu metropolitanū ligari nō ſnīa hoīs
ſ iuris. ut i ſū. con. li.º. 3.º. ti. 33. q. 59. ubi
etiā inuit fm doſti. q; aliº eps uel ar
chieps cui nō ſubest eps q; pmulgaui
ſnīam bñ ligaret. S. 7 dictū Dugl. vñ
poſſe ſaluari qñ ppius metropolitanus
piciparet cū ſubdito ſuffraganei i cri
mine dānato. tūc. n. videt ligari ſnīa
iuris. eſt eo. ſi d. cubine. B.

¶ Quid ſi iudex dicat. excoīco vnum
de iſtis duobus! R.º. fm xº. Credo ſine p
iudicio q; ille ē excoīcat? de q; iudex in
tellexit. Si tñ nō pōt ſciri. neū vitādº
ē. Silt nec excoīcat ſi vaga fuerit eius
intērio. A. 120. magi ſe referēs ad vnū
q; ad aliū. cū nō intēderit utrūq; liga
te. ideo neū ē ligatº. ut i ſū. con. eo.
ti. q. 70. B.

¶ Quid ſi dicat. excoīco te ſi appellas
uel ppataueri appellare! R.º. fm doſti.
Videt q; nō teneat ſnīa cū q; libz oppreſ
ſus appellare poſſit. vñ talis ſnīa vñ in
tolerabilē errozē dñtē. eſt eo. p tuas.
S. nos igit. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q.
79. Et addit. Goff. tñ dicat dñū. 120.
dictū Goff. vñ poſſe itelligi qñ appella
tio eēt ihibita ul' reſpectu appellatiōis
friuoīe. eſt d' appel. ut debet. B.

¶ Quid ſi dicat p̄latº. habeo te p ex
coīcato 7 hº mōi. nūqd vere erit excoī
catº! R.º. fm xº. Si p talia vba agat i ſo
ro iudiciū nō reputabit excoīcatº. niſi
aliº dñtiterit de itentioe excoīcand. ut
qa ſp ſolitº ē ita dicē 7 hº mōi. In foro
aut pñali eligēda ē tutioz via. s. ut pu
ter ſe excoīcatū. 7 abſolutionē petat.
Idē doſti. A. Et oīc doſti. 120. facio
vim utq; iudex dicat excoīco te. ul' ſci
as te excoīcatū. uel te excoīcatū cogno
ſcas. uel hēas ſeu geras te p excoīcato
uel reputes te excoīcatū. uel alia qñq;
vis dñmō volūtātē 7 dñſū iudicē de
pñti expmāt. ſicut 7 alias ſiſle dñ extra
de ſpon. ſi int vñ. 7 de ſpon. duo. c. p.
Et volūtas iudicē ſpūal' oīo ſeruāda ē
p lege. xi. q. 3. audi. Et fm glo. Ray. q.
qd dictū ē de vñbis dñſi mode placet
ſnīa excoīcatiōis pfer. idē itelligēdū
ē ſi ſub eiſdē vñbis q; ab excoīcatione
abſoluat. Con. doſti. ut in ſū. con. libº
3º ti. 33. q. 69. B.

¶ Quid ſi dicat excoīco te. 7 abſoluo
te! R.º. fm xº. Si voluit iudex ſi excoī
cate 7 abſoluē. nō potuit. 7 nihil egit.
Si aut voluit excoīcare 7 poſtea abſol
uere utrūq; valuit. A. Idē i ſū. con.
eo. ti. q. 71. Et ex his p; q; excoīcatio
regularit tenet etiā nullo ordine ſeruā
to. ut 7 clariº nōt eo. ti. q. 73. Et eodez
mō tenet abſolutio qñtūq; ſimpliciter
7 iſolēnit data. 7 iſi ali q; caſu aliud
pticularit expmāt. qa generi p ſpēz de
rogat. ut i. c. generi. d. re. iuri. li.º. 6.º. B.

¶ Quid de duobus q; mādātū ē ut ali
quē excoīcent. 7 uterq; eoz eodē mo
mēto dñc excoīco te ſi ille n excoīcavit
te! R.º. fm Dugl. Vterq; illoz iudicium
excoīcat. qa itentio eoz ē q; ille excoī
cet. A. Idē i ſū. con. eo. ti. q. 72. B.

¶ Quid ſi ſi q; ſnīam gnālez pmulga
uit morit ul' amouet. nūqd q; poſtea

m 5

otrafacit ē excoīcat⁹! R⁹ fm Hosti. Idō
nisi diffiniēdo statuerit. ff. d. offi. p. fec.
vz. l. i. §. si. uel nisi a successore exp. p. se
ostimer. ex de loca. c. p. 7. ff. d. offi. le.
c. p. A. In h. c. p. nihil d. h. h. s. poti⁹
eo. ti. c. si. ubi h. q. d. institutio legati ou
rat etiā post eius officiū. Et idē q. d. i. h.
§. nōt glo. ex eo. a nob. p. 7. i. sū. con. eo.
ti. q. 60. B

Quid d. illis q. excoīcati ordines re
cipiūt! R⁹ Si sciētes se excoīcatos rece
perūt a susceptis ordinib⁹ sūt i. ppetuū
deponēdi. A. Idē vez si sūt clerici se
culares. Si dō iā sūt effecti religiosi sūt
suspe. si ab executiōe suscepti ordinis 7
officij. ut i. c. cū illoz. d. q. i. B. Si dō
nō recolētes factū p. q. in excoīcationē
iciderūt ul. factū qdē sciētes h. i. i. igna
ri nesciebāt se excoīcatos. tūc cū talib⁹
si sūt sciares. archiepi uel epi dispēfare
nō pūt absq. mandato sedis aplice. Si
dō sūt reglates. abbates ipoz p. i. i. d. a
pniam 7 pactā poterūt cū eis dispēfare
re nisi g. ue fuerit 7 nōbile factū ul. qui
fecerit adultus fuerit uel discretus. ut
violēt d. obliuioz 7 i. g. rantiā p. suma
tur. d. obāt h. oia ex eo. cū illoz.

Clericus excoīcatus quō teneat vi
cere horas canōicas. vide. i. h. ore. §. 8.
qui incipit. Utz cleric⁹. Quid dō fiet
de fructib⁹ ecclie cl. excoīcati! R⁹ fm
Ber. Debēt assignari alicui q. celebrat
p. eo tunc ipse ē excoīcat⁹. ex de appel.
puenit. Q. si iuste fuisset excoīcat⁹ re
cupabit fructus sibi sublatos. z. q. 5.
sup. cā. Idē Ray. 7 Goff. Si dō iuste. nō
pōt. C. d. re. mili. cū allad. l. i. z. Ad hoc
facit ex de sen. exco. facto. A. d. ossent
tū sibi in h. casu etiā fruct⁹ restitui de
g. ra. C. d. re. mili. l. stipēdia. fm Hosti.
q. etiā addit. Qd tū de facili fieri nō d;
ne otēnat rigor eccliaſtice discipline.

ut i. sū. con. l. i. 3. ti. 3. q. 83. Itē tūc excoī
catus nō p. cipit fruct⁹ bñficiū qñ est in
mora absolutiōis petēde. aliter sic fm
Ray. ar. c. q. a d. sitatē. ex de ocel. p. bē.
ut i. sū. con. eo. ti. q. 81. ubi etiā nōt q.
illud q. d. d. i. tū ē d. excoīcato circa hāc
receptionē fructū. itelligendū ē etiā
i. suspēso a bñficio. ex de elec. cū i. cū cū.
§. clerici sane. Et fm Inno. in. c. pasto
ralis. ex de appella. idē ē de suspēso ab
officio tū. S. Hosti. Itelligit qñ ex
gūi cā suspēsus ē. ex d. pur. ca. int. solli
citudines. Sec⁹ si ex leui cā puta p. pē
scandalū populi uel ifamiā solam. nec
oīu sterit otumax. Idē Goff. ut in vi
cta. q. 81. B

Utz snia excoīcatiōis lata sub o. di
tiōe liget añ q. extet o. ditiō. R⁹ fm Ho
sti. Idō ligat. ex de appel. p. terea. z. 7. ex
eo. a nob. p. 7. Vñ 7 si pēdente o. ditione
appeller tenet appellatio. A. 7 i. pedit
effectū snie o. ditione etiā postmodum
adueniēte. ut i. d. c. c. p. terea. fm eūde
Hosti. 7 i. sū. con. eo. ti. q. 75. B. S. si
pure snia fert nō releuat p. appellatōez
ex d. appel. pastoralis. Trāsfert tū cāe
cognitionē in supiorē. ex de sen. exco.
p. rurs. A. Idē i. d. cā. q. 75. B

Sz qd si pēdēte o. ditiōe desinat eē ei⁹
subdit⁹! R⁹ Tenet snia nisi appeller. ex
de foro d. p. c. p. t. ex d. offi. tele. gratū
7. c. relati. Idem Inno. A. Idē in sū.
con. eo. ti. q. 77. B

Quid si dicat iudex. excoīco te si ha
bes res furtiuas. nūqd p. appellatiōē
suspe. der! R⁹ fm Hosti. Idō suspe. der
si h. res illas. si tū occultū ē ecclia non
iudicat de occultis s. apud deū ligat⁹ ē
A. Idē i. sū. con. eo. ti. q. 78. B

Quid si dicat. excoīco te q. fecisti
furtū 7 tū falsū ē! R⁹ fm x. Inno. 7
Hosti. Tuti⁹ ē vice q. excoīcatō teneat

ut. xi. q. 3. c. p. 7. c. si eps. q. a nō ē erroz
itolerabilis ex pssus 7 cā l3 sit falsa nō
ē impossibilis. Vñ cōsulēdū ē q. absoluta
tur ad cautelā q. ad for. iudiciale. s. q.
ad tēn nō ē ligat⁹ nisi forte ex cōceptu
A. Contēnē aut dī q. n. excoicationem
nō seruaret a nōq. de claret iusta ul' nul
la. 7 ex eo cōceptu etiā snia nulla fieret
aliq. 7 tenēt. ut nōt glo. i. c. p. tuas. sup
vbo cōtenere. ex de sen. exco. Aliq. tñ dī
cūt q. b. cāu excoicatio ex cā falsa lata
nō liget. ut i. sū. con. eo. ti. q. 74. p. q. bñ
facit. q. iura pmprioza sūt ad absoluē
dū q. ad obligandū. ut in. c. cū sint. de
re. iud. li. 6. S. absolutio ex falsa cā fa
cta nō valet nisi aliud cōstiterit d. mēte
absoluentis. ut in. c. officij. ex de sen.
exco. 7 nōt in dca. q. 74. g. multo for
tius nec excoicatio. q. d. pōt concedi nisi
aliud expsse cōstaret d. mēte excoicand
Et i. b. cāu pōt itelligi pma opio. 7 etiā
q. nō cōstat manifeste de falsitate cāe
7 nullitate snie. tūc. n. l3 foret nulla. tñ
seruari d. ut pōstēnsū ē. B

Quid si iudex picipiat alicui debito
ri q. soluat ista certū tminū aliq. n. sit
excoicat⁹. vñz creditor possit terminū
progare. R. fm Inno. 7 Hosti. Non
pōt progare q. tū ad snia excoicationis
nisi iudex cōsentiat. progatiōi. 7 tūc si
adueniēte z. termino nō soluerit iterū
ē excoicatus. q. tminus vñ progatus
cū accessorijs. ar. ff. d. pca. b. 7 si manēte
Si tñ psona in p. reputat sibi ut satisfi
ctū cessat tota excoicatio. A. Idem in
sū. con. li. 3. ti. 33. q. 76. B

Excoicat⁹ q. cōtēnt sniam seruare 7
igerit se cōiomi fidelij etiā si snia erat
foris ita iusta sit iusta. s. q. p. p. cōtem
ptū pōt iuste excoicari. xi. q. 3. §. cū g.
7. §. huic. Et talis etiā tard⁹ absoluet
xi. q. 3. qui iubēte. Vñ talibz cōsulēdū

ē q. 7 si sciāt iustā snia. i. p. a. diligenti
obseruet. A. Glo. i. c. p. tuas. sup vbo
cōtenere. dīc q. p. p. cōceptū snia que al
erat iusta uel nulla teneret. Et iō fm
Ray. 7 i. sū. con. eo. ti. q. 73. ad fi. talis
excoicat⁹ d. hñilit sniam obseruare. 7
se excoicatozi pntare offerēs canonicā
satisfactionem si in aliq. offendit. 7 sic
istat petat absolutionē. Si ita fecerit
erit ei ad meritū. al' si cōtēnt peccaret
mortalit. extra eo. p. tuas. Con. Tho. 7
Hosti. Itē potest pponere qrimoniam
cōtra excoicatozē corā supioze. ex eo.
sacro. ut ibi. B

In qbz casibz snia excoicationis nul
la ē i. p. iure. R. In q. n. q. 3. s. 2. m. est si
ille qui tulit eā nō hēbat de b. ptatem
ut q. nō erat ei⁹ iudex. x. q. 3. snia. A.
Meli⁹ ex de p. 7 re. ois. B. uel excoi
catus uel h. mōi. A. Istud h. mōi de
clata. p. id q. d. h. s. excoicatoz. ad fi. 7
i. sū. cō. li. 3. ti. 33. q. 73. ubi dī fm Ray.
q. idē q. d. de excoicatis ē etiā de itusis
7 suspēsis 7 a iurisdicōe alienis. quia
tales excoicare nō pnt. ar. iz. q. 2. alie
nationes. 7. c. p. catie. 7 de ocel. pben.
ga. Si tñ crimē eoz occultū esset tole
randa ēēt illoz snia l3 nulla q. diu cri
men ēēt occultū 7 illi tolerent ab eccle
sia. ar. 8. q. 4. nonne. 7. 3. q. 7. §. tria.
ubi dī. q. si seru⁹ dū putat lib. ex dele
gatiōe sniam dixerit 7 postea in serui
tute dephēsus sit snia ab eo dca. valet.
Itē ad b. ex d. iure pa. cōsultatiōibz. ubi
dī q. pntatio facta ab eo q. habebat p
patrono valet. Intellige si possidebat
ius patronatus. 7 nō aliter. ut d. cō. c.
cōsultatiōibz. Sequit i. sū. con. Cū p. di
ctis con. Hosti. p. 7 Tho. Addit aut
Tho. q. suspēsus a iurisdicōe nō pōt
excoimunicare. Suspēsus aut ab ordi
ne tñ non potest ea que sunt ordinis

si pōt ea q̄ sūt iurisdicōis. 7 eo: si sit
 suspēsus a iurisdicōe 7 n̄ ab ordie. si
 ab utroq; neutz pōt. B. 2° qn̄ ē lata
 p^o appellationē legitimā. 3° qn̄ cōtinet
 itolerabilē errozē. hi duo casus hñtur
 ex eo. p tuas. In gbo casibz ille q̄ eos p
 ponit etiam si nō petat absolutiōē d^o
 audiri. ut i ocō. c. p tuas. S; si ad cau
 telā petat absolutiōēz n̄ d^o tenegari q̄
 uis aduersari^o ei^o uel excoīcator se o p
 ponat. nisi dicēt eū excoīcatū p mani
 festa offensa q̄a tūc obit sic dicēti imi
 nus octo diez. 7 si pbauerit nō absol
 uet nisi p̄stet emendā uel det cautidēz
 d^o parēdo iuri si offensa pponat cubia
 Si tñ pendēte pbatidē pma. s. illi^o qui
 sic fuerat excoīcat^o. d^o euitari i ill^o oibz
 q̄ ut actor in iudicijs attēptauerit. Ex
 iudiciū vō i officijs. electiōibz. postula
 tionibz. 7 alijs legitimis actibz d^o ad
 mitti. ex eo. solet. li^o 6°. Q; si appellat o
 nē sup h̄ nō fuerit p̄secut^o ut debuit i
 fra tēp^o statutū a iure uel a iudice 7 ip
 se fuerit excoīcat^o noiati^o 7 exp̄sse. di
 cto lapso tpe d^o benūciari. 7 tā a iudici
 alibz q̄ ex iudicialibz actibz remoueri
 donec de ip̄ius sn̄ie docuerit nullitate.
 ex eo. licet. li^o 6°. A. De tpe appellatō
 nis h̄ ex de appel. cū sit. ubi d^o q̄ si añ
 sn̄iam uel p^o fuerit appellatū. h^o mōi
 appellatibz ann^o indulget. aut ex neciā
 7 euidēti cā biennū. nisi forte iudex
 a q̄ appellatū fuerit fm locoz dist^o ātia;
 7 psonaz 7 negocij q̄ litatē p̄cū tēp^o
 fuerit moderat^o. i fra qd̄ si is q̄ appella
 uerit cām appellatiōis nō fuerit p̄secu
 tus tenebit sn̄ia. si p^o sn̄iam appellaue
 rit 7 a cā sua cecidisse v̄ nec apli^o sup
 eodē negocio audiet appellās. h̄c ibi.
 Hoc fallit i sn̄ia excoīcatiōis q̄ p lap
 sū ocl t̄pis nō ratificat. 7 pōt ei^o nulli
 tas allegari. ocō. c. licet. B. 4° casus ē
 qn̄ aliq; excoīcator maiori excoīcatōe

illos q̄ excoīcato p̄ciparet n̄ i cūm̄e
 s̄ i locutiōē 7 i alijs casibz q̄bz incurrit
 minor excoīcatio. Iñā talis sn̄ia nō va
 let nisi p̄missa trina monitiōe uel vna
 p̄tribz. 7 nisi exp̄mantur noiati^o ip̄i
 amonēdi. ex eo. statutū. 7. c. cōstitutō
 nē. li^o 6°. A. s̄ etiā casu s̄it non valet
 sn̄ia excoīcatiōis uel int̄dicti. ocō. c.
 statutū. Et i oic̄is tribz monitiōibus
 siue vna p̄tribz debēt adeē aliq̄z diez
 cōpetētia in iualla. nisi facti necitas ali
 ud suaserit. ocō. c. cōstitutionē. B. 5°
 ē qn̄ plari int̄dicet̄ suis subdiē ne ex
 ponerēt suis supioribz aut aplice sedis
 legatis uel iquisitoribz. A. a sede aplice
 deputat uel alijs q̄buscūq; psonis p̄ q̄s
 ad p̄dictoz noticiā valeat puenire. ut
 i ocō. c. q̄a. d̄ q̄. i. B. statū eccl̄iaz sua
 rū siue monasterioz 7 d̄ h̄ fertēt sn̄ia;
 excoīcatiōis. ex de offi. ordi. q̄a pleriq;
 li^o 6°. A. ubi p̄z q̄ h̄ casu talis sn̄ia nō
 valet s̄it nec int̄dicti uel suspēisionis.
 Idē etiā casus notant i sū. con. li^o 3°. ti.
 33. q. 73. fm Hosti. Et addit ali^o videl;
 si q̄s excoīcet a delegato s̄ intentionēz
 delegatis. ex de p̄ben. c. fi. B.
O utz excoīcatus obliget sibi aliquē
 s̄ h̄edo. B. Hosti. oic̄ q̄ nō. A. Dicit
 eni Hosti. q̄ excoīcat^o s̄ h̄edo pōt odi
 tionē suā facē detiorē nō meliorē. 7 iō
 obligat alteri 7 nō obligat sibi aliū. ut
 i sū. con. li^o 3°. ti. 33. q. 84. B. S; veri^o
 v̄ qd̄ Inno. oic̄ videl; q̄ oēs s̄ct^o initi
 cū excoīcato nō solū ignorāt s̄ etiā sci
 enter 7 etiā durātē excoīcatiōē tenent
 7 ex eis q̄dem agit cōtra excoīcatū. ipse
 autē durante excoīcatione agere non
 pōt. Poterit tñ p^o absolutiōē etiā de
 s̄ctu iūto dū erat excoīcat^o. xi. q. 3. qm̄
 multos. i si. ex eo. si vō. Con. xv. A. Id
 i sū. con. ocā. q. 84. Et ut nōt eo. ti. q.
 133. glo. Ray. oic̄ q̄ i h̄ distiguendū est
 q̄ si talis est cōtractus q̄ ex illo transit

alterut i pte; alius tenet tractus.
ut cu qs dat se i interrogatōe; alic⁹ excōi
cati fm illud. Arrogo q su⁹ ē s hz me⁹
eē necesse. uel qn qs vedit se in seruuz
uel sbit mrimoniū cū psona excōica
ta. Et i his casibz pnt talit⁹ shētes sibi
iūicē coicare tpe excōicatiōis. sicut cū
aligs excōicat⁹ recipit i mōasterio ad
pssellōez aut recipit ab excōicat⁹ credo
q possint sibi iūicē coicare fm q excōi
cat⁹ reglaribz solet ab alijs statibz cōi
cati. In alijs tractibz distiguendū.
qa si shēs nō obligat se ad coicanduz
cū excōicato tpe excōicatiōis. l. peccet
mortalit⁹ shendo. tñ tenet dñs. ut si
qs vedit 7 veditō tradat aliqd excōi
cato pco statū tradito. Si aut obliget
se ad coicandū cū excōicato tpe excōi
catiōis uel i casu nō ccesso nō tenet cō
tractus. ut si qs iuret excōicato q ven
det ei aliqd aut locabit aut fuier ei aut
faciet aliqd ei. qa illicitū ē qd ei pmit
tit⁹ tpe excōicatiōis. Q. si iurasset q p⁹
absolutiōē aliqs opas ei faciet obliga
ret. l. peccaret sic iurādo. B
¶ Utz excōicat⁹ possit itrare eccliam.
R^o fm Ray. Excōicati excōicatione
maiori siue occultū siue manifestū non
debēt itrare eccliaz qdū sūt excōicati.
Et itelligit⁹ fm xx. ad ozandū siue ouz
agūt ibi oīna officia. Sec⁹ si solū itrāt
ad trāseundū p eā. A. dñ tñ tūc nō ce
lebrant ibi oīna ut dicit idem xx. B.
aut si ad audiendū pdicationē q audi
ta statū exeāt. eē eo. tñ so. A. Idē i sū.
cō. li. 3. ti. 33. q. 166. ubi etiā addit⁹ fm
Ray. Et idē itelligas de itredictō 7 su
spēso ab īgressu ecclie. ar. 33. q. 4. vir
cū ppa. et. 21. dñ. cleros. i sū. Dic tñ glo.
Ray. Sec⁹ eēt si eēt suspēsus ab officio
tñ uel intdict⁹ a sacris ecclie qa tunc
posset ozare in ecclia 7 audire ibi oīna

Dic etiā glo. q ex h p⁹ q excōicatus l.
occulte peccat si itrat eccliaz uel aliozū
coioni se īgerit. l. qdam dicāt dñū. 7
male ut credo excusantes talē p h q. vi
cūt q nō tenet se reddē notabilē d ex
coicatiōe occulta. qd faceret si vitaret
coionē alioz. qa cū alius nō debeat eū
pdere vitādo eū i publico. multo for
tius nec tpe tenet se prodē. ut dicunt.
S; nō ē sile. qa nō ē i pte alius eum
corrigē talit⁹ eū vitādo. s i pte ipius
ē se corrigē 7 absolutiōē i peccare. hec
ibi. Nec tñ glo. nō militat nisi i obstia
to. s; refra l. q peccauerit i vno nō tñ
debet peccare i alio. s. pdēdo delictū
suū i malū exēplū 7 scandalū pxi
mi qd pām ē. d. p. dñ. s. cōsideret. vñ nō
puto q debeat se pdē. tñ qdū ē i mo
ra petēde absolutiōis peccat coicando
cū alijs cū pcedat ex ppa culpa. sicut
7 i sū dicit Ber. i meditatiōibz d petō
re q peccat si docet 7 si nō docet. B
¶ Utz excōicatus possit recipi ad religi
onē vide s. absolutio 3. s. fi.
¶ Vniuersitas uel collegiū excōicari
nō pōt. qa possit itretire īnoxios. eē eo.
romana. in fi. li. 6.
¶ Utz excōicat⁹ possit amplius excōi
cati. R^o fm Ray. pōt siue p eadē cā
siue pro diuersa siue ab eodē iudice si
ue a diuersis. 3. q. 4. Engeltrudā. xi. q.
3. excellētissim⁹. iz. q. 2. de viro. A
Con. 7 aliq doc. cōiter. ut i sū. con. li.
3. ti. 33. q. 80. B
¶ Quis ē effect⁹ maior excōicatiōis?
R^o fm Dost. p qdē ut null⁹ cū eo pti
cipet neq; loquēdo. neq; ozādo. salutā
do. coicando. comedēdo. uel bibendo
xi. q. 3. sicut. 7 in tribz. c. se. Item q nō
possit eligere uel eligi. ut notatur eē de
appel. cōstitut. A. p. Et ibi glo. dñc
idem etiā in suspēso. Et notatur in sū.

con. li. 3. ti. 33. q. 81. ubi etiā dicitur de alijs
subsequētibz excoicationū effectibus
B. Itē q. nullū bñficiū eccliaſticū acq
rere poſſit. ex. de cle. exco. mi. postula
ſtis. ex. de eta. 7 q. li. cū bone. in fi. A
Silt nō valet illud licite retinere. niſi
fuerit cū eo miſicordit diſpenſatū. cuz
illud nō fuerit canonice oſecut⁹. ut in
ocō. c. postulaſtis. Et fm glo. ibi ex q
nō dī a q. debeat diſpenſari vī reliqta po
teſtas diſpenſandi epis. ar. ex. de ſen. ex
co. nup. Et fm dñm Anto. de bu. ibidē
hāc glo. tenet Goff. 7 Inno. ex dī tēpo.
ordi. dilect⁹. xv. dō in ſpecu. de delega
to. §. nūc epōz. dicit i excoicato p pē
dēptū ſedis aplice. Doſti. oīc q. ſi eſt
talis excoicatio a q. abſoluē poſſit ep̄s
tūc ep̄s poterit diſpenſare. Si nō ē talis
ſolus papa poterit diſpenſare. ar. ex. de
offi. ordi. c. paſtoralis. 7 de ſen. exco. a
nōbz. Itaq. fm Doſti. ille poſit diſpen
ſare q. pōt ab excoicationē abſoluē. 7 nō
alius. Et p. h. bñ vī facē. ex. de ſen. exco.
cū illoz. ibi. Diſpenſandi facultatem ſe
nouerit nō hīre. q. bñ ē etiā abſolutio ta
liū in dīctā. B. Itē ut q. diu excoica
tus ē de bñficijs ſuis nihil p̄cipiat. ex.
de appel. paſtoral. in fi. Doc dico q. diu
ē i mora abſolutiōis p̄tēde. aliū nō. ex.
de ccel. pben. ga. dīſitatē. A. Doc fuit
dictū Ray. ut i ſū. con. dca. q. 81. ubi
etiā p. q. idē ē i ſuſpenſo a bñficio. ex. de
elec. cū i cunctis. §. clerici ſane. Et fm
Inno. in ocō. c. paſtoral. idē ē i ſuſpenſo
ab officio tñ. Sz Doſti. h. itelligit q. n̄
ex q. uicā ſuſpenſus ē. ex. de pur. ca. inter
ſollicitudines. Sec⁹ ſi ex leui cā. puta
ppter ſcādaliū populi uel iſamiā ſolaz
nec diu ſtetit otumax. Con. Goff. B
Itē nō pōt oſtitui pcurator. ex. de pba.
p. ceſſionē. nec etiā pōt oſtituē. A. ni
ſi ad ſe defendēdū. ut i. c. itelleximus.

ex. d. iudi. B. Quāto ſi q. coitas ali
quē pcuratorē iſtituit 7 ipe excoicat⁹
in iſtituētēs fuit uel rector uel pnci
palis 7 exp̄ſus. A. s. in lris. pcurato
rijs. ut i. c. de q. i. B. uel eius auctori
tate factus eēt pcurator. uſ ſi ipa cōi
tas ſciēdo ipm talē vna cū eo pcurato
rē feciſſet. nō valēt. ut ex. de pcura. c. fi.
Si tñ excoicat⁹ ſit re⁹ bñ pōt i iudicio
ſe defendē 7 ad h. pcuratorē oſtituē. ex.
de iudi. itellexim⁹. A. Ubi nōt glo.
q. ſi nō pōt pcuratorē hīre uel fidelem
repire pōt reſpōdere etiā p ſeipſū. B
Sec⁹ ſi ſit actor uel recouemat. ex. de p
ba. poſt ceſſionē. A. Meli⁹ facit ex. de
except. cū int. B. Itē oſtitutiōes 7 ſe
tērie q. ferūt ab excoicato uel de ipſius
mādato ſūt i iure ipo iure 7 nllō vnq.
tpe valebūt. ex. d. imu. ecclie. aduerſus
A. Doc fuit dictū Ray. ut p. i ſū. con.
dca. q. 81. Et addit glo. Ray. q. ſi dete
git excoicatio aliū p. ſniam reuocatur
ſniam. ex. de re iudi. ad pbādū. 7 q. huic
iuri derogat p. ottraria oſuerudiez q. tñ
ad pncipes 7 magiſtrat⁹ 7 baliuos eo
rū excoicatos q. faciūt obſeruati ſnias
latas ab ipſis tpe excoicatōis. q. d. tñ fie
ri nō d. h. glo. B. Et breuē excoicato
maiori ē oīs legitim⁹ aq. in dīct⁹. ut
dictū ē s. §. p. Itē excoicatio nō ſuſpē
dit p. appellationē ſequentē. ex. de appel.
paſtoralis. Itē q. cūq. ē excoicatus ē ab
officio 7 bñficio ſuſpēſ⁹. ut i ocō. c. pa
ſtoral. §. ſi. vñ n̄ pōt bñficiū oſferre. ex.
de ccel. pla. tāta. tñ q. diu tolerat valet
qd ſit ab eo. ut ſi pvideret alicui ecclie
uel ſi oſfirmaret alicui electionē. ar. 8.
q. 4. nōne. 6. q. 4. c. p. 7 3. niſi eēt noto
riū. A. uel aliū pbari poſſet q. eēt pub
lice excoicat⁹ fm Doſti. cui⁹ h. fuerūt
dicta. ut p. in ſū. con. dicta. q. 81. B
Itē excoicat⁹ ſicut 7 quilibet ſuſpēſus

si sciens se igerat diuinis sit irregularis
ex de cle. exco. aplice. nec cu eo dispen-
sa- ri pot nisi p papa. ex de sen. 7 re iudi.
cu eterni. 7 ex eo. cu medicinalis. lib.
6. Excoicat? qd si ipetret aliqd rescri-
ptu sup alio articlo qd appella tidis uel
excoicatiōis nō valet. ex de rescrip. ip-
so iure. li. 6.

¶ Nūqd excoicato licet baptizare? Be.
fm xv. outā. Si excoicat? parat? solē.
nif baptizat. irregularis efficit. Secus si
aliis i necessitate hoc facit. sicut 7 de malo
milito dictū ē s. baptismus 3. §. 3.

¶ Iudices scilares appellēdi sūt ab eccle-
siasticis iudicibz repellē excoicatos ab
agēdo patrocinādo 7 testificādo i cu-
rijs suis. extra eo. decernim? li. 6.

¶ Qn rector aligs fuit excoicat? p eo
qd fecit in suo regimie si postea amor?
sit nihilomin? excoicat? ē. qn etiā suc-
cessor ei? idā uterq; o; eccleie satisfacē
p his q statuit uel i qbo succedit. ex de
imu. eccle. aduersus. A. Ibi dī de ex-
coicatiōe q irrogat rōe exactionū seu-
onez ecclīis seu clīcis indebite iniūcta
rū. Et qd d successorē dictū ē itelligit
nisi satisfecerit ista mēse; ut ocō. c. ad
uersus. qd pot itelligi de eo qd versuz
ē i ppiā uel coitatis utilitatē. aliis nō
ē rō qd debet teneri. Intelligit enī d
successore i dignitate. ut p; ex tex. ibi.
cū succedat i onere q sstituit i hono-
re. 7 ex ibi nō. p Inno. q etiā ibi uidelz
in ocō. c. aduersus. Dic q h hnt locum
tm qn qs succedit i regimie illi? q est
excoicat? ex pdictis cāis uel ppi libta-
tē eccleie. Sec? ē si ex cā alia uel ipe ptiā
uel etiā consiliū nō eēt excoicatū uel
inēdictū. qā tūc successor nō eēt excoi-
catus. h ille. De excoicatiōe ppi liber-
tatē eccleie. s. rōne statutoz seu edicto-
rū uel consuetudinū itroductaz q ocāz

libertatē eccleie. 7 quō dicta excoicatio
trāsīt ad successores officij nisi pdicta
fecerit aboleri hī ex eo. c. grauē. 7. c. no
uerit. B. Priuilegia qndā ne possint
excoicari restringūt. ut. i. itēdm p. §. 9.

Excoicatio 2.

¶ s. de pcutiētibz clīcos. Tales
enī excoicati sūt nec nisi a papa absol-
ui pnt. i. 7. q. 4. si qs suadēte. Et de hac
mā vide s. absolutio 2. p totū.

¶ Sūt casus i qbz pcutiēs clericū non
est excoicat? p qn igrabat q eēt dīc?
puta qā comā nutriebat. ex eo. si vero
2. i clīcis q nō ferūt hitu; cācale; nec
cōsurā nec aliqd de clericatu ostendūt
si 3. amoniti nō se correxerūt. ex eo. cō-
tingit 2. A. Et sufficit q amonitio si
at nō solū ab epō. s. etiā a qcuq; ppiō
plato. ex eo. i audiētia. ubi dī gnālī d
platis ppijs. 7 nō in oirectoria li. 3.
ti. 2. §. 54. B. 3. i clīco q cōptō hitu
fert arma. 7 3. amonitus nō se correxe-
rit. ex eo. i audiētia. Et etiā si nō sit mo-
nit? s. imisceat se tyrānidi. ex eo. cū nō
ab hoīe. A. Et ibi h nōt glo. 7 Inno.
ex eo. c. nō dubiū. ubi idē oīc de clīco
seditionē 7 iustā guerrā faciēte. extra
eo. ppendim? B. 4. i clīco exerce-
nte negocia scilaria. 7 itez si amonit? fue-
rit ut dictū ē. ex de vita 7 hone. de. c.
fi. Idē i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 34. Et i cō-
c. si. sic dī. Mandam? qtenus si tales 3.
a te moniti ab hui? mōi nō resipuerint
sed ptermittis oīnis officijs negociati
onibz institerūt secularibz cū facto ipo-
pūlegiū abijciant clericale. tu quoq;
minus oī his se iplicāt de suis faculta-
tibus statutis 7 consuetudinibz patrie
subiaceant non defendas eosdē. Et sic
hoc casu videtur perdi priuilegium in
rebus tm. Iso hoc etiam facit cle. i.

de vita et bene. de. B. 5.º i clerico diu.
gato si nō defert hitū. ut s. c.icus 2.º §
fi. A. Idē etiā si nō ferret tōsurā. ut i
c. vno de cle. diu. li. 6.º B. 6.º i c. d. bu
fonibz et iā macellarijs. de qbz hēs s.
clericus 2.º §. 4.º et 5.º i illis q nō ex ira s.
i ocose se pcutiūt. ex eo. c. p. 8.º i m. g. rō
q tñ h facit leuit 7 cā discipline. ex eo.
cū volūtate. §. fi. 9.º in eo q i cōtinenti
vi m vi repellit tpare. ex eo. si vō p. §.
2.º x.º cū qs iuenit clericū turpi agentē
cū vxore mīre sorore uel filia ppa. ut i
ocō. c. si vō. §. nec ille. xi.º si fiat a plato
uel de mādato eius cā correctiōis. ut i
ocō. c. cū volūtate. 7. c. ex tenore. Et si
nō fiat cā correctiōis. tā oherās q pci
piens icurrat excoicationē. ex eo. vni
uersitatis. Q si cā subest. pōt clicū cape
7 carcerare etiā p laicū. ex eo. si clicos.
li. 6.º A. 13.º nūdiū appareāt i corrigibi
les. ut ibi. B. 83.º p. cussio nō o3 fieri p
laicū alioqn itez ābo icurreret excoi
cationē. ut i ocō. c. vniuersitat. nisi cle
ricus aliqs esset adeo i corrigibil q aliq
capi 7 corrigi nō posset. ex eo. ut fame.
iz.º i turbāte oīna officia. quē p. b. yf
uel alius ad quē spectat pōt ei cē d. ec
clesia. ex eo. veniēs. 7. c. cū voluntate
§. si q vō. Silt cū qs rōne officij quod
i ecclia obtinet pcutit clicū aut etiā cū
senior cā deuotionis h faciat. aut vñs
aut parēs siue ppinqu⁹ q familiā corri
git. Idē oīa i h. iz. vñs dicta itellige cū
sint i mīoribz ordinibz. ut i. c. cū volū
tate. §. fi. A. Ibi sic dī. Si q vō rōne
officij qd in ecclia obtinet aut etiā cle
rici alij fm mores celo deuotiōis pue
ros aut adolescētes i mīoribz ordibz
cōstitutos turbātes oīnuz officij. 7 hi
q obrētū platiōis uel magisterij subdi
tos 7 scolares correctiōis cā leuit forte
pcusserit. excoicationis snām nō iur.

tūt. Qd 7 de his dicendū ē q aliqs de
familia sua uel ppiqs i ferioz gduū. i.
ordinū minoz fm glo. ibi. Seq. Silt
mō ut cohibeat ab i solētijs suis 7 sciē
tia bonisq moribz i formēt duxerūt
corrigēdos. h ibi. Et ut nōt i directo
ria li. 3.º ti. 2.º §. 70. q ad plātū 7 m. g. rō
nō distiguit vtz correcti sint i mīori
bus uel i sacris. 83.º qd si pncipal m. g. r
phibeat subm. g. rō uel alij cui cōmittit
aliqs pueros docēdos ne pcutiat eos.
7 talit phibit⁹ eos pcutiat. nūqd inci
dit i canonē? R. fm glo. Ray. 7 in sū.
con. li. 3.º ti. 3.º q. 35. Credo q nō. q nō
pōt m. g. r p phibitionē h mōi auferte
ei bñficiū iuris p qd cedit docētibus
corrigē qs docēt. B. 13.º si cleric⁹ depōsi
tus sit uel dēgatus. ex de iudi. cū nō
ab hoīe. 7 ex de pe. dēgatio. i si. li. 6.º
A. Si tñ clicus sit depōsitus uel dēga
t⁹ 7 nō sit traditus curie scāt. nō
obtinēt h casus. Idē talis pūilegiū reti
net i memoriā officij pteriti. ut nōtur
i sū. con. ocā. q. 35. B. 14.º qn clic⁹ trās
fert se ad actū p. s. u. ut puta erat
in mīoribz 7 fact⁹ ē miles uel bigamus
7 h mōi. 84.º ois. q. 35. A. Idē i ocā
q. 35. ubi etiā addit alijs casus videlz
d illis q p phibitionē diocefani publi
ce facta recipiūt admīstratiōez scātū
psonaz. ex ne cle. uel. mo. c. 2.º ibi. Aug⁹
papa Luceñ. epō dīc. Sacerdotibz 7
clericis tuis denūcies publice ne mīstri
laicoz fiāt. nec i rebz eoz pcuratores
existāt. qd si p modū facē p. s. p. s. r. 7
ocasiōe ipi admīstratiōis p. p. p. cu
niat iā cām dēphēdāt i fraudē. indi
gnū ē eis ab ecclia subueniri p qs con
stat i ecclia gnāri scandalū. B
Sed quid si quis non ob sui tui
tionem sed ob tuitionem patris. ma
tris. vxoris. familie. filij. uel etiam

e^{ne}oz clericum ledat! R^o fm Inno.
Talis nō incidit i canonē. ar. ff. qd me.
cā. isti qdē. §. si. In 7 socij iuria ppul
sanda ē. z. q. 3. fortitudo. 7. c. nō iferē
da. Quidā tñ dicūt qd hē vez de defē
siōe illaz solūmō psonaz p q̄s itelligi
tur nob iuria fieri. ut isti. d iurij. §.
parit. A. idem qd i b. §. recitat i sū.
con. ocā. q. 35. Et p̄mū dicit Inno. vi
delic; qd idē sit i repulsiōe iurie cuius
cūq; videt veri? ut 7 nō i dīrectoria
li^o 3. ti. z. §. 90. B

S3 qd si psona ecclesiastica domū oc
cupat alicui? 7 nō vult excire sine violē
tia! R^o fm Inno. Eijciēs nō incidit i ca
nonē. ut colligit ex de resti. spo. olī cau
sam. 7 ex de homi. significasti. A. Hoc
vez ē si fiat i otinēti. 7 cū moderamē
iculpate tutele. ut colligit ex tex. 7 glo.
ocī. c. olim. 7 ibi etiā p Inno. ad fi. B

Quid de nō defēdētibz clericis cū
possint! R^o fauē vident. qd cū possint
manifesto facinori desinūt obuiare. ex
eo. quāte. Intelligas tñ qd solū illi excō
municati sūt ad qz officiū ptinet defē
dere. ar. i. q. 5. admīstratores. z. q. 4.
forte. 7. c. ē i iusta. A. Dñs Anto. de
bu. i ocō. c. quāte. l. aliud ibi glo. vide
at sentire dic qd cōis ē opio qd icidat in
canonē patiēs o^{ber}ari clericū. 7 dolo se
nō phibēs. siue habeat o^{ber}antē i prā
tē siue nō. Et idē nō fm Hosti. in sū.
con. li^o 3. ti. 33. q. 34. S3 qd d ouerfis. B

Quid si clīc^o volēs alicui satisfacere
spōte subijcit se o^{ber}atibz! R^o fm Ray.
Ipe clīc^o d3 excoicari. 7 o^{ber}as ē excōi
catus. Tal enī i iectio 7 si nō sit violē
ta ē tñ i iuriosafaltē ordini clīcali i cui^o
fauorē canō ille pmulgat? ē. ex eo. cō.
tingit p. In b3 ocozdāt qñ oēs. A. Hāc
excoicationē icurrit etiā clīc^o. uel sūis
psona itato aīo pcutiēs seipm. qd facit

i iuriā ordīni clericali siue religiōi. Itē
ga sicut nō licet offendē aliū ita nec se
ipm. z. q. 5. si dō licet. ubi hoc tenet
Archi. 7 notat in dīrectoria li^o 3. ti. z.
§. 120. B

S3 qd si m̄gr uel plat^o ex ita pcutit
R^o fm xv. Nō incidit i canonē. ex qd cā
correctiōis b3 facit. 7 si d correctiōe nō
cogitet actū. si tñ h3 hūc finē i habitu
sufficit. nec distiguo utz sit i sacris uel
nō sacris. ex eo. cū volūtate. qd i cāu cor
rectiōis qd fit a m̄gro uel plato idistin
cte loqr. Qd si pncipalis m̄gr phibeat
m̄gro iferiori ne pcutiat. si pcutiat nō
ut qd icidat. qd nō pōt pncipalis m̄gr
auferre bñficiū iuris p qd ocedit cor
rigē posse quos qd docet.

S3 qd si officiat^o i ecclīa platus. ma
gister. dñs dom^o. uel d sanguinei exce
dāt modū i corrigēdo! R^o fm Hosti.
Nisi ex pposito 7 itato aīo multū exce
dāt. nō credo qd icidāt i canonē qd solū
mō doli plegit. qd colligit. i. 7. q. 4. si
qs suadere. 7 ex eo. c. p. Violētia enī
nō omitter sine dolo. 7 hoc etiā innuit
pncipiū ex eo. cū volūtate. Con. Ber.
7 xv. A. Idē in sū. con. ocā. q. 35. B

Quid d illo qd a clīco ludēte gūit tñ
pcussus cū aīo vindicādi grauit repcu
tit! R^o fm xv. Ex qd aīo vidicte 7 non
iocosa leuitate repcutit icidit i canonē
A. l. sine deliberatiōe repcutiat b3 nō
factur? si plene deliberasset. nisi tanta
eēt surreptio qd se nec vidicare nec iū
riati itenderet. tunc. n. nō incidēt fm
eū. xv. ut i sū. con. li^o 3. ti. 33. q. 200. B
Sed 7 si iocose pcussus a clīco gūit rep
cutit b3 tñ cū iocosa leuitate 7 sine dolo
nō incidit. A. l. grauit repcutiat 7 cū
ita. qd videt ea oditio ludentiū qd gūi
ter pcussus pcussorē suū gūiter repcu
tere pōt ne iferior videatur i illo ludo

aut min⁹ strenuus fm eūdē x^o. ut i sū.
con. eo. ti. q. 201. B. Sicut etiā nec sa-
cerdos q puez cūcū ipōrtune ludēte
secū itatus pcutit nō iniuriā di aīo uel
libidine vindicte. A. sed p pī solen-
tiā pueri repellēdā. ut i sū. con. eo. ti.
q. 202. B.

Quid si aliq⁹ nō mittit manus i cle-
ricū s spuit aut aliqd effudit sup eum.
aut claudit ei hostiū. ul⁹ ponit custodes
ad capiendū eū si de domo exeat. uel ei
eg⁹ tanti capit habenas eg⁹. uel tūpit ci-
gulū selle. uel minis⁹ terroribus ar-
stat eū. uel facit ire q si captū ad iudicē
R^o fm Ray. 7 alios coiter. Oēs tales
sunt excoicati. nec refert an iūciat q⁹
man⁹ i eū. aut in tē sibi talit⁹ coherēte
aut tē de manu eius rapiat. aut vestes
q⁹ idutus ē scindat. Secus tū si solo
metu cogit ut se redimat. ul⁹ ut sibi ali-
qd det. Nā talis nec i psonā nec i res si
bi coherētes mittit manū. A. Idē in
sū. con. li. 3. ti. 33. q. 203. 7 i directoria.
li. 3. ti. 2. §. ii. 4. cū se. B.

Quid si aliq⁹ arrestat clericū aspor-
tantē res q⁹ ei fuerat furat⁹. 7 p violē-
tiā auferat ei? R^o fm x^o. Nō credo q i-
cidat i canone si res illas ei aufert dū ē
i asportādo anq⁹ asportās se recipiat ad
locū determinatū. Secus si ex intuallo
ga nō licet ius sibi dicere. A. Idē i sū.
con. eo. ti. q. 205. B.

Quid si q⁹ iueniēs clericū turpiter agē-
tē cū vxore. mīre. sorore. ul⁹ filia. eū mu-
tilat uel occidit? R^o fm x^o. Et si possit
dici q tali parciat q ad excoicationē. eo
q de te. ex eo. si vō. nō distiguit inter
atrocē iuriā 7 nō atrocē. nihilomin⁹
nō licebit ei occidē. ex de pe. c. 2. A.
Hosti. etiā sup h^o ocō. c. si vō. dic q fm
canones nō licet eum pimerē si aliud
fieri pōt. ut in sū. con. eo. ti. q. 35. ubi

etiā patet q idē x^o. aliū occludit q s. po-
sitū sit. Dic. n. q. cū pfata de te. si vero
nō videat excusare nisi eos q simplicit⁹
manus iūciūt violētās i tales. 7 disti-
guat i hostiario q cūcos vulnerat 7 eos
q sine vulnerib⁹ eos ledūt. v⁹ tuti⁹ di-
cendū q eos talit⁹ mutilātes ul⁹ occidē-
tes icidūt i canone. Dic etiā q illud
q d i ocō. c. si vō. ponit de clīco turpiter
agēte. putat nō eē restitgendū solum
ad coitū. s etiā ad āplex⁹ 7 deosculatō-
nes. 7 qn aliq⁹ ppat se ad opus carnis
Si tū nō i loco suspecto s i publico ta-
lia facit. sicut aliqū fit i ludo. aliud eēt
ga vberās icidēt i canone. Cū aut con-
stat p signa q clīcus iā expleuit factū
credo q si talia sūt sig⁹ 7 tā ppiqua ne-
gocio q distet turpitudine coit⁹ ibidē
cōpletā nō ē excoicat⁹ statiz vberās talē
si sūt de pfatis psonis. Si aut nō sūt
pbabilia sig⁹. nec i cōtinēti p⁹ factū ver-
berat s post q iā clīcus ad alia diuertit
7 a loco discessit. icidit i canone. B.

Sz vtz marit⁹ sic iueniēs clīcū possit
eū tenere iuitū? R^o fm x^o. Pōt tenere
vtrūq⁹. s. clīcū 7 vxorē sine excoicatio-
ne donec aduocet testes. ff. de adul. ca-
pite. ex de sen. ex. c. si vō alicui⁹. §. si.
Idē Ber. A. In illa. l. capite. d⁹ q i sta-
detētio nō v⁹ fieri vltra. 20. horas oti-
n uas. Et idē q d i h^o. §. nōt in sū. con.
li. 3. ti. 33. q. 25. ubi etiā d⁹ fm Inno.
in ocō. c. si vō q noīe mīris itelligunt⁹
oēs ascēdētes. 7 noīe filie oēs descēdē-
tes. In collateralib⁹ vō uel affinib⁹ dic
q nō audet extendē. Alij aut dicūt q
simp⁹ psonas noīatas s pūlegiū non
excedit. Et hoc dicit Hosti. ibidē tuti⁹
eē. Dicit etiā ibi fm Ber. 7 Hosti. i eo.
c. si vō. q noīe vxoris itelligit⁹ hic etiā
spōsa de pnti. 7 q fm Hosti. itelligit⁹
de matre filia uel sorore tam legitima

q̄ etiā nāli sed nō de adoptiua. B

Quid d' illo q̄ ordinat cū vxore sua ut clīc⁹ vocet ad turpitudinē 7 sic verberat eū? R⁹ fm x̄o. Credo q̄ tā vir q̄ vxor incidit i canonē cū puocauerint.

A Idē in sū. con. vicia. q. 35. B

Quid de mliere q̄ pcutit sacerdotē petentē eā de turpitudine? R⁹ fm x̄o. Si solū verb⁹ eā ipetat. incidit i canone; Si autē tāgit iuitā. 7 illa se defendēs cū moderamēte iulpatē tutele eū pcutiat nō credo q̄ icidat. Securi⁹ tū ē q̄ faciat se absolui ad cautelā. A Idem in ocā. q. 35. B

Quid si qs irat⁹ vadit contra clericū eleuato pugno ense uel hasta q̄si pcutitur? R⁹ fm Ray. Idē incidit. q̄a manū nō iiecit. Idē Hosti. 7 Goff. A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 207. B

Quid de illo q̄ psequit⁹ clericū fugientē 7 clīcus sine pculsiōe cadit 7 ledit? R⁹ fm x̄o. Idē credo q̄ incidit. Secus si ipe fugiēs 7 q̄si coactus p̄cipiter se in aquā uel i aliud piculū se iegerit ut euadat. q̄a tūc psequēs incidit i canonē. A Idē in sū. con. eo. ti. q. 206. S3 si bene penset vtriusq; casus nō vī rō diuersitatis cū i vtroq; lesio causet a psequente. 7 iō vī i vtroq; locū hīc excoicatio ar. l. nō p̄nt. 7 l. de qb. ff. de legi. B

Quid si qs accipiens clericū p capillos 7 h⁹ mōi dicat. nisi eēs clīcus pcuterē te? R⁹ fm x̄o. Si aio iuriandi irat⁹ h̄ facit credo q̄ icidat. alit nō. A Idē in sū. con. eo. ti. q. 210. B

Quid si qs furto accipit coriāgia 7 a clerico q̄ cictus erat uel vestē q̄ erat i outus? R⁹ fm Hosti. Idē vī excoicat⁹ q̄a mima ul nulla ē violētia p̄sone. eo q̄ nō sentiat. A Idē i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 209. Et in virectoria li. 3. ti. 2. §. u4. cū se. B

Quid si verberet⁹ ouerfus? R⁹ fm Hosti. Si tales sūt ouerfi q̄ se 7 sua traidērūt deo 7 totalit⁹ trāslati facti sunt ecclīastici. siue ecclīa sit regularis siue sc̄laris. 7 tales debēt gaudē ecclīastica libtate. i7. q. 4. q. 9. §. 5. Sec⁹ si esset ouerfus remanēs i domo sua p̄pā tāq; laic⁹ eē d' p̄uilegijs. ut p̄uilegia. §. p. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 34. Idē etiam tenet glo. i. c. nō dubiū. eē eo. B

Quid si vberet⁹ nouiti⁹? R⁹ Verberat⁹ excoicat⁹ ē. eē eo. religioso. li. 6. §.

Quid si qs credēs vberare clīcū verbat laicū? R⁹ fm Ray. Idē ē excoicat⁹ Idē dico. p̄pā lēam canōis que exigit actū cū dicit. si qs iiecerit manus violētas i clericū. A. Con. Hosti. 7 addit s. q̄ diu oīcām h̄ lēam debet se pexcoicato gerere quīq; ciat veritatē. ut i sū. con. eo. ti. q. cxxi. B

Quid de eo q̄ vberat clericū credēs eū laicū? R⁹ fm Hosti. Si talis errauit i p̄sona. ut q̄a volēs pcutē Titū laicū pcutit Seyū clīcū. cū vtrūq; cognoscit. tutor ē snia q̄ incidit. Idē i clīcū man⁹ violētas iiecit. A. Tācē. 7 glo. Ray. tenēt dñū. q̄z dictū pōt itelligi q̄n pcutiēs nō fuit i crasso h̄ iusto errore. ut satis pōt colligi ex dicto eoz. ut in sū. con. eo. ti. q. 212. sicut i fili p̄. 7 i se. casu. B. Si autē errauit i q̄litate. q̄a de isto q̄ ē cleric⁹ putabat q̄ eēt laic⁹. Idē videbat eū i hitu laicali 7 nō gerente; se p clericō. nō incidit. eē eo. si dō. 2. Secus autē si vidit eū in habitu clericali 7 p clericō reputabat. q̄a tūc iniecit i canonē. A. nisi h̄ casu putaret ludotalē habitū esse assūptū 7 haberet credendi p̄babilem cām fm glo. Ray. q̄ etiam dicit q̄ si dubitat vtrū sit cleric⁹ uel laicus incidit i canonem. cum in dubio teneatur vitare periculum.

pcipim⁹. quod pbat manifeste ex eo.
cū p cā ubi h notat Hosti. Et adde qd
dictū est. §. se. ubi or de icendiarijs. q
post q fuerit denunciati nō pnt absolui
nisi p papā. Et sic idē intelligit de s. o.
dis. Et subdit. Alii aut q alit offēdūt
ecclesias uel bona eaz diripiūt nō sunt
ipso iure excoicati s excoicādi. l. facti
legi iudicet. Con. glo. i. h. de c. c. canōi
ca. 7. c. oēs. B. De casibz istis 7 hac
materia vide s. absolutō p. §. 3. 7. i. in
cendiarius.

Excoicatio v^o

de statutibz s libertatē eccle
sie. Nā oēs tales sūt excoicati cū viner
tis fautoribz. ut s. excoimunicatio p.
§. 2. v. 8.

Utz hēmite 7 reclusi intelligāt hic
notē eccle. R^o fm xv. Nō. nisi subiece
rint se alicui religioni approbate. Con.
Inno. 7 Hosti. A. Con. etiā Albericus.
Suto hē intelligēdū de hēmitē seu reclusi
s q ab ecclesia nullā hnt approbatiōez
tacitā uel expssā. cū regularit sit ihi
bitū nouā religionē seu nouū ordinez
adiuenire. uel habitū noue religionis
assumē sine lnia sedis aplice. ut i. c. reli
gionū. d. reli. do. li. 6. Al heremite bñ
gaudēt pūlegio clericali. i. o. q. i. q. 6e
7 ibi glo. Silt mulier inclusa. xi. q. i. de
psona. Et nōt oīs Anto. de bu. in. c.
null⁹. ex de foro ope. ubi etiā oīc q ge
neralit oēs pfone q regularit viuūt sūt
ecclesiastice pfone. l. nō faciāt pfessionē
7 gaudēt pūlegio clericali. ut nōt glo. 7
tex. in. c. indēnitatibz. ad fi. de elec. li.
6. 7 nōtur. iz. q. vld. c. fi. 7 de maio. 7
obe. c. oilecta. i. glo. pft. qd facit dicit
ipe p istis iesuatis 7 maribz 7 mulieri
bus. 7 dicit etiā ibi q hnt pfate pfone
pdictū pūlegiū qdiu sic viuūt. etiam

si nō intendāt ppetuo sic viuē. B.
An pdicta pena sit extēdenda ad il
los q attēptāt aliqd s pūclares s iue
tudines aliqz ecclesiaz. ut qa volūt cog
scere de oibz sctibz iuramēti inpositi
one vallatis. R^o fm xv. Non. Con. In
no. 7 Hosti. A. Idē i sū. con. li. 3. ti.
33. q. 34. v. itē statutarij. ubi declarat q
h pena solū obtinet circa pūlegia ocel
sa eccleie vniuersali siue a deo siue a pa
pa siue a pncipibz. non aut qñ sic sit s
spālia pūlegia pticulariū ecclesiaz. d. q
etiā i. §. se. dicitur. B.

Que sūt illa s q faciēdo fit s liber
tatē eccleie. R^o fm xv. Plura. ut q de
cime 7 oblatiōes ad clericos spectēt. i. o.
q. i. reuertimini. Itē q ecclesia sit libera
7 sola res ecclesiasticas admittet. 96.
vil. si ipator. Itē q de spūalibz ius oede
re 7 iudicare pōt. A. Et ista sūt oēs
sa a deo. ut p3 i iuribz allegatis. 7 mltā
alia pūlegia q cōtinet i nouo 7 veteri
testō. ut or i oca. q. 34. B. Q. pcuties
clericū sit excoicatus. 17. q. 4. si qs suadē
te. Q. i legat ad pias cās sufficiāt duo
testes. ex de testa. relatū p. A. Et h cō
cessa sūt a papa. ut p3 i iuribz allegatis
B. Silt 7 si fiat s generalia pūlegia
eccleie ab ipatoribz data q in iure ciuili
cōtinent. nō aut si spāliter alicui eccle
sie uel ecclesijs data sint. Con. Inno. 7
Hosti. A. Idē i sū. con. oca. q. 34. ubi
etiā addit fm Hosti. q ostitutio q ir
rogat hāc excoicationē videly. c. noue
rit. ex de sen. exco. mō ligat oēs statim
7 nō post duos mēses. qa iā oudū flu
xerūt illi duo mēses de qbz fit mērio i
ocō. c. nouerit. ifra qs talia statuta de
bēt deleti de capitularijs. Addit autez
q alij ponūt duos mēses post publica
tionē. i. postq i singul loci h ostitutio
fuerit publicata. S3 cū Hosti. ocozdat

Inno. ut in dco. c. nouerit. videlicet ut
statu liget. Et dicunt oēs qd hō constitutio
frequē publicanda ē ne quis possit
ignorātiā allegare. Itē dicūt qd qd iūrat
statutū hōmōi nō sūcidit i excoicationē
q nō ē nisi p magnis criminibz infligē
da 7 i otumacē. xi. q. 3. nemo epōz. Et
subdit i dca. q. 34. Et hō benignius est.
Intellige nisi iūratia crassa fuerit 7 su-
pina. et dōst. ut aīaz li. 6. Seqr. Itē
addit dōst. q. statutarij 7 scriptores
statutorz statu ligant. nec excusationē
hōe pnt i toto lq qnq; excusent a tanto
stātes aut osules 7 rectores pnt hōe
qnq; excusationē qstū ad obseruatōē
seu teletionē statutorz pdictoz q iūra
te pnt. Ex qdō certificati sūt 7 obedi
re negligūt. constitutio eos ligat. quod
ad arbitriū boni viri referēdū ē. qn. s.
scire potuerūt uel nō uel iūpedire ne ser
uent. Cōsiliarij aut ita demū ligant si
osentiat i delicto fm Inno. 7 dōst. B

Excoicationē.

de ptiipatione cū excoicato.
Vbi sciendū qd ē qdā ptiipatio illici-
ta q qdē pōt dtingere qd duplicif. p. s.
qn qs ptiipat cū excoicato i eodē cri-
mine ppt qd excoicat ē. s. oādo osi-
liū auxiliū uel fauorem. 7 talis icurrit
eandē sniam. et eo. si ocubine. 7. c. nu-
per. Et itellige osiliū sine q nō erat fa-
cturus. et de homi. sicut dignū. §. qui
vō. A. p. daz facit. Vñ vñ itelligendū
d osilio etiā si alit fuisse factur. qā ni-
hilomin⁹ ptiipat i crimie. ut nōt i oi
rectoria li. 3. ti. z. §. iz s. tenet Inno. et
eo. nup. cū q etiā vñ rāfire dñs Anto.
de bu. B. z. qn qs ptiipat qdē in
crimie mortali. s. nō i illo ppt qd ex-
coicat ē. 7 talis mortalit peccat. s. nō i
currit eandē sniam s icurrit minozem

excoicationē. A. Con. Inno. i dco. c.
nup. B. 3. qn ptiipat ei i oīnis. s. re-
cipiēdo eū ad dīna officia seu ecclesiasti-
ca sacra uel ad ecclesiasticā sepultura;
7 talis qdē hō nō sit irreglāris. ut et eo.
is q. li. 6. peccat tñ mortalit. 7 ē valde
ppiqu⁹ irreglāritati. Itā ē ei inēdictus
ingressus ecclie donec de rāsgressione
hōmōi ad arbitriū ei⁹ cui⁹ sniam otē-
psit satisfecerit opetent. et de puile. c.
epōz. li. 6. A. Et ibi sentit Archi. ut 7
ponit Jo. an. i nouella. q. dictū. c. vñ so-
lū hōe locū i celebrātibz excoicatis ab-
hoie 7 nō a iure. ppt oība ibi posita ad
arbitriū ei⁹. B. Et si p qd ē sic iūdict⁹
igerit se oīnis i suo officio sicut p⁹ irre-
gulat efficit. Itē si decedat sic iūdict⁹
nō oī i cimiterio sepeliri. et eo. is cui.
li. 6. §. 3. h caue qā si sepelit hēticiū. dic-
ut. i. heretic⁹. z. §. 2. Itē si sepeliat ex-
coicatū publice. dic ut s. excoicatio p.
§. 3. in pncipio. A. Idis. n. locis p3 q i
istis casibz maior excoicatio ipo facto
irrogat. Sūt 7 si qs clicus scient 7 spō-
te recipiat ad dīna excoicatū iudiciali-
ter a papa. et eo. significauit. 7 p3 s. ab-
solutio p. §. 2. i additiōe. B. Q. si tal
ptiipatio i oīnis sit p metū. ut qā ty-
rānus cogit metu mortis sacerdotē si-
bi celebrare. beatus ēēt sacerdos fm
dōst. si se ad martyriū pparat. Met⁹
enī 7 si culpā attenuet simplt nō excu-
sat. z. q. 5. ita ne. tñ fm xō. 7 dūg. bñ
excusat metus q cadēt i ostantē virū.
A. In sū. con. li. 3. ti. 33. q. 173. referē
dictū dōst. s. eo. ti. q. 163. oī q secūda
opio vñ hūanior 7 vior cū casus neci-
tatis excuset i talibz 7 etiā casus utili-
tatis. qd min⁹ ē. h ibi. Primū tñ dcm
pōt itelligi qn qs ex metu pat⁹ ēēt con-
sentire etiā pctō. tūc enī nō ēēt excusa-
bilis. dco. c. ita ne. B. 4. qn ptiipat

nō ī crimīe sī ī loquēdo uel secū orādo
uel comedēdo 7 hō mōi. ut dictū est s.
excoicatio p. circa finē. i. s. Quis effe-
ctus ē. De talī picipāte dīc Tho. in
4. dīf. i. 8. q. qdā dīcūt q peccat morta-
lī. Et subdit. S; h vī valde gūe q hō
p vno vbo leuī q excoicato loqī mor-
talī peccet. 7 ipsī excoicantes multis
laqūz dānatōis īncērēt. qd ī eos retor-
qret. Tō pbabilī vī q nō peccet mor-
talī coicando nīsi ī crimīe uel ī dōnis
ut dictū ē. uel ī cōtēptu ecclīastice dīsci-
pline. qd ītelligit de re. videlz d phibi-
tione supioris. ex de cle. exco. mī. si ce-
lebrat. Tō si aliq pīnaci excoicatis
picipat excoicari pōt maiori excoica-
tione qā mortalī peccat. Idē Al. 7 se.
A. Et ut p3 in sū. con. li. 3. tit. 33. q. i. 65.
p dīcīs con. etiā dōsti. dīc. n. q. q sim-
plicit coicat excoicato d phibitionem
canonis vīalī peccat. nīsi h facit ī cō-
tēptū canonis. S; si h facit pīnaci d
phibitionē iudicī generalī uel spālī
sibi factā. cū p h casu excoicandū sit. p3
q mortalī peccat. ar. ex eo. in nouella
Inno. statum. li. 6. ubi dīr in fi. Aliī
aūt ī picipātes excoicatio plata nō te-
neat zc. Immo etiā nūc nouo iure ne-
cessaria ē amonitio nōiatim expōsa ut
ī nouella Gregi. decimi. ex eo. cōstituti-
onē. li. 6. Satis etiā con. Goff. p dictū
c. si celebrat. in fi. qd 7 dōsti. adducit.
Et ad. c. sacris. ex de his q vī. Tancre.
dīcīt q loqī de picipāte ī crimīe. Et
Tho. 7 se. tīdēt q loqī de picipāte
ī dōnis. 7 q dīcī pōt q sicut neq; mor-
tale pcrīm ita nec veniale d; hō dmittē
metu mortē eo mō debiti q debēt veni-
alia vitari. Con. etiā directoria lib. 3.
ti. 33. §. i. 48. ubi īt alia dīr q picipās
cū excoicato nō peccat mortalī nīsi ī
tribz casibz. p si picipat excoicato ī

crimīe. ex eo. nup. §. ī secūda. 7. c. si cō-
cubine. 2. si picipat postq; monitū fue-
rit. ex eo. statum. li. 6. 7 q metus cā-
sacris. 3. si picipat ī sacris. xi. q. 3. rogo
fm Dugl. Et adde qrtū si ex studio ul
cōtēptu picipet reputās excoicationē
trufam fm dōsti. ex eo. q ī dubijs. 7
Jo. 7 Archi. xi. q. 3. rogo. B

Sz nūqd delegat pōt excoicare ma-
iori illos q ī locutōe 7 hō mōi picipāt
excoicatis ab eo. s; dōt. 7 sic excoica-
ti debēt petere absolutionē ab eo uel a
delegāte. ut puta papa. ex de offi. dele.
pterea. 7. c. significasti. 7. c. prudētia.
ī fi. Intelligendū tñ q īpī picipātes nō
pnt excoicari nīsi cum illa solēnitāte q
dīr s. excoicatio p. §. 27. q īcipit. In q-
bus casibz snā. d. qrt. cāus. Et ē scien-
dū q excoicatio nō trāsīt ī tertiā plo-
nā. ut p3 h sequēti. §. circa mediū.

Sūt 7 alij casus ī qbz q licite picipi-
pat excoicato. p qdē qn aliq loqī ei ī
his q pīnēt ad absolutionē 7 salutē
aīe l; alia vba scident īt pōat ut magī
pfiat. Et p hūc etiā modū p dicatorē
q apud excoicatos ī p dicatoribz 7 cōfē-
sionibz q si gerūt cās eoꝝ q ab īpīs expo-
liati fuerāt possūt eīpas licite accipere
ab īpīs excoicatis. p serti si alit ī locis
illis nō valēt sustētationē hīe. ex eo. cū
volūtate. Et d hō mōi p dicatoribz vi-
de. ī. restitutio 5. §. si. 7 h. ī. §. p lē. Itē
Greg. xi. q. 3. qm multos. subtrahit a
mīori excoicationē ples coīcates. videlz
vxoꝝ. filios. seruos. ancillas seu māci-
pia. rusticos. 7 seruiētes. ac oēs alios.
s. et familiares 7 subiectos q nō adeo
curiales sūt ut eoꝝ cōsilio scelera ppe-
trēt. 7 eos q īgrāter excoicatis coīcant
siue illos q excoicatis coīcant. Quicū-
q; aūt orator. i. cā orōnis vadēs aut pe-
grinus. aut viator ī terrā excoicatorū

deveniunt ubi non possint emere vel non habent unde emanant dat iniam ab excoicatis accipiendi.

¶ Et non quod circa predictas personas distinguendum est in illos qui ante erant obnoxii siue obligati excoicatis. ut vxor. filii. serui. et isti tenent eis sicut prius tenebantur. Qui vero non erant eis obnoxii. nec etiam nunc sunt. sed prius cum eis coicare putantur quoniam necesse fuerit. ex eo. in alia. **A.** Idem in super. con. lib. 3. tit. 33. q. 25. Con. etiam Inno. in deo. c. in alia. **B.** De ista materia non versus. Utile. lex. humile. res ingrata. necesse. Dec anathema quod faciunt ne possint obedere. Utile. i. propter utilitatem excoicati vel etiam participantis. ut statim dicitur. Lex i. matrimonii excusat. Humile. i. serui et filii excusant. Res ingrata. i. quoniam nesciunt eum excoicatum. Necesse. i. propter necessitatem coicatus excusat. de quibus plures et varias questionum vide h. i.

¶ Utilitas ergo excusat a participatione excoicatos. et hoc potest duplex esse. In prima potest esse utilitas excoicati. ut quoniam quis loquitur ei de his que pertinent ad salutem. ut dictum est in primo. **S.** unde et ad predicationem admitti potest. ex eo. rursus. pro responsio. Item potest esse utilitas ex parte participantis. ut cum petit ab excoicato quod ei debet. ut in. c. si vero. ex eo. Unde et si nolit solvere potest in iudicio conveniri. aliter ex delicto suo commodum reportaret. ex de iudi. intellexim. Possent etiam loqui licite de salute anime sue. prope si est necessitas et non possit habere recursum ad alium qui consulat ei. h. fm xv. **A.** Idem in super. con. lib. 3. tit. 32. q. 127. ubi etiam dicitur fm eundem xv. quod necessitate imminere possit petere ab excoicato consilium etiam super temporalibus. pro quanta autem necessitate vel utilitate liceat habere arbitrio boni viri limitandum dicitur et hoc de consilio. Secus autem de consensu. quia etiam in casu necessitatis non licet excoicato

consulere. ut non est in super. con. lib. 3. tit. 34. q. 64. vel aliud facere ab eo recipe propter baptismum morte imminente et catholico deficiente. ut non est eo. lib. 1. tit. 24. q. 8. **B.**

¶ Vxor excusat a participatione cum viro. quoniam de matrimonio constat. xi. q. 3. quoniam multos. Sed nunguid eo excusat vir participando vxori? Dicitur quod siue vir siue mulier excoicatio subdat. propter matrimonium illicitate contractum non licet participare. sed si alii eorum excoicatus sit propter aliud delictum. tunc uterque excusat quod ad redditionem debiti. **A.** et etiam quod ad petitionem non solum debiti matrimonialis. sed etiam alterius. cum etiam ab excoicato debitum peti possit. ex de iudi. intellexim. **B.** Sed in alijs vir non excusatur. eo quod cogit vxorem ut faciat se absolvere. ar. 7. q. 1. sicut. h. hosti. Goff. et Ray. **A.** Idem in super. con. eo. tit. q. 129. et in directoria. lib. 3. tit. 2. **S.** 137. **B.**

¶ Sed quid si vir vocet excoicatum ad mensam. nunguid et vxor poterit ad ipsam mensam comedere? h. fm xv. Credo quod non tamen poterit comedere ad aliam mensam in eadem domo ita remota quod merito posset dici quod non comedant simul. **A.** Idem in super. con. eo. tit. q. 130. **B.**

¶ Ut filii excusentur a participatione patris. h. fm xv. filii qui sunt in propria potestate vel etiam emancipati qui sunt commensales patri et ab eo habent necessitatem excusantur. alij vero non. **A.** Idem in super. con. eo. tit. q. 131. **B.**

¶ Item ut si dominus excusantur serui. ancille. rustici. servietales. et alij subiecti qui non adeo curiales sunt ut eorum consilio scelera perpetrentur. In tales persone ante iniam astricte erant ad familiare obsequium. et sic etiam nunc tenentur. et coicatis prius. ex eo. in alia. Quod intelligitur fm xv. quoniam ipsi ante excoicationem domini obligauerunt se servire et servitium intraverunt. Si autem post excoicationem intraverunt. distincte. quia si

igrauerūt 7 postea sciūt. nō tenēt dis-
cedē cū dāno suo. Si vō sciuerūt a pñ
cipio. tenēt discedē. nisi nocitas eos cō
pulisset q̄ fierēt de eius familia. Et qd
oīc de rusticis itelligē q̄ colūt terrā do
minoz suoz. Et fm eundē x̄o. extēdit
etia ad illos q̄ dicūt medietarij. 7 qui
ppter culturā recipiūt certā portione;
fructuū. Itā 7 pñt coicare q̄tū oz ppi
culturā 7 h̄mōi rōnez. Idē itelligēdū
ē fm Hosti. de nutricibz 7 filiibz. q̄ si a
dño recederēt nō h̄rēt vñ viuerent.
ar. ex eo. si vere. ubi excusant q̄ cū ex
coicatis naud oueniūt de trāstretādo
sarracenos. A. Idē i sū. con. li. 3. ti.
3. q. 131. 7. q. 132. B

¶ S3 nūqd pñs 7 dñi excusant si pti
cipāt cū filiis suis excoicatis? R̄ fm
Ray. 7 x̄o. dicūt qdā q̄ sic. Sed tutius
ē dicē q̄ nō excusant. q̄ tenebāt cor-
rigere suos mīores ne iciderent i cām
anathatis. ar. 27. q. 1. de filia. Id Goff.
7 Hosti. Tñ fm Tho. i. 4. oīf. i. 8. ad mi-
nus debēt eis coicare in his i q̄b obligati
sūt. q̄ sicut iferiores obligant ad
obsequiū supioz. ita 7 supiores ad pui-
oētiā iferioz. A. pñt etiā pētes coi-
care filijs excoicatis qñ ab eis alimēta
sumerēt. ut nōt i sū. con. dcā. q. 131. B
Et eodē mō vñ dicēdū de seruis excoi-
catis q̄ dño subsūt. A. Idē in sū. con.
dcā. q. 132. B. Seruis 7 mercenarijs
nō pñt coicare fm Hosti. nisi sine ma-
gno icōmodo eos vitare nō pñt. Et id
d̄ socijs hñtibz aliqd cōe. Con. Ber. A
Idē i sū. con. eo. ti. q. 138. B

¶ Nūqd armiger ul' seruiēs militi pōt
coicare cū illis excoicatis cū q̄b dñs
suū coicat? R̄ fm x̄o. Id pōt. 13 excu-
set coicādo dño suo excoicato. ut ocm̄
ē s. 3. 7 8. A. Et idē ē i filiibz fm eū-
dē x̄o. ut i sū. con. eo. ti. q. 141. B

¶ S3 nūqd vasalli pñt coicare dñis
suis excoicatis? R̄ fm x̄o. De h̄mōi va-
sallis nōuit Hugl. q̄ absoluti sūt ab ob-
sego fidelitatis q̄dū dñs illoz ē excoi-
catus. 7 debēt ab eo abstineē. ut. i. 5. q. 6.
nos scōz. Tenēt tñ ei reddē tributa 7
pēsides. nec peccāt sic coicādo ei l3 sol
uāt i p̄pria persona. q̄a necessitas ē ut
qdā dicunt. Vide l3. i. 5. 27. q. 1. cipit.
Quid si teneoz. A. Idē i sū. con. eo.
ti. q. 136. ubi etiā subdit fm eundē x̄o.
S3 q̄a tota die videmus fieri s̄iū. pōt
dici q̄ illud. c. nos scōz. loq̄ i eo casu
cū agguat s̄nia s̄ nobilē excoicatu. 7
p̄cipit i penā ei⁹ vasallis suis q̄ nō obe-
diat ei. 7 tñc tenēt eū vitare. sicut oīc
Hugl. s̄ ei⁹ s̄nia securioz ē. s̄ ille. Et se-
q̄ in dcā. q. 136. Ambigue d̄ l3 loquūt
Inno. 7 Hosti. ex d̄ dolo. 7 otu. i. c. ve-
ritatis. q̄a qdā dicūt q̄ absoluti sūt ab
executioe fidelitatis durāte excoicati-
one dñoz. Alij autē dicūt q̄ nō. nisi sen-
tētia agguet. s̄ ibi. p̄uto posse dici q̄
p̄ma pcedat qñ vasalli pñt a coione do-
minoz excoicatoz cōmode abstineē. p
c. nos sanctoz. al. pcedat secūda. cum i
l3 cāu nocitas 7 etiā vtilitas excuset. xi
q. 3. qm̄ multos. 7 s. 5. 4. B

¶ An possit vēdi aliqd seruiēti excoi-
cato. uel ab eo emi? R̄ fm x̄o. Si emat
ul' vēdat noīe excoicati nō ē s̄tendū;
cū eo. sicut nec cū excoicato. Secus si
noīe suo aliqd tale faciat ouz tñ nō in-
fraudē. A. Idem i sū. con. li. 3. ti. 33.
q. 142. B

¶ p̄sito q̄ aliqs videt aliqūe afferē-
tē victualia de mercato publice excoi-
cato. nūqd tenebit illū vitare? R̄ fm
x̄o. p̄sop̄ l3 solū q̄ video eos afferētē
talia nō teneoz illos vitare. nisi aliū in-
notescat mihi q̄ ibi ea emerūt. De rebo
autē empti ibi glibet pōt comedē 7 vti si

nō fuit i culpa emēdi. A .maxie. ut i
fū. con. eo. ti. q. 193. ubi h̄ ponūt. 7 sic
nō teneat de necitate vsus dēat rez
etiā si fuit i culpa. B

Quid si p̄s byt locauit opas suas ali
cui oñō 7 oñs excoīcat⁹ ē? B. fm̄ Ho
sti. Si tpe locatōis excoīcat⁹ erat n̄ va
luit locatio. Si vō postea fuit excoīca
tus. caueat ne ei seruiat i oñis. ex eo.
significauit. A .etiā si ep̄s sit. q̄a i h̄
ei nō ē obediendū fm̄ eūdē Hosti. ut i
fū. con. eo. ti. q. 142. B

Utr̄ excoīcat⁹ p̄ccat si i gerat se cōi
oni alioz? B. fm̄ Ray. Sic. 6. q. 3. si tñ
ex te cle. exco. mi. illud. circa finē. Et
qdē excoīcat⁹ etiā alios excoīcatos vi
tare o3. Idē Hosti. A .Idē i fū. con. eo.
ti. q. 167. B

Utr̄ si excoīcat⁹ itret ecclia3 alij exi
te teneant. B. fm̄ Ray. si manifestū ē
eū ēē excoīcatū. alij exire tenēt uel p
curare q̄ ille exeat. xi. q. 3. sicut apli.
24. q. i. c. ois q. Si vō ē occultū. tunc q
sciūt exhibūt secrete7 caute ita q̄ nō se
quat manifestatio si p̄nt. alit nō exi
būt. 6. q. 2. si tñ. A .Clari⁹ ad h̄ ex
eo. cū nō ab hoīe. B .Occulte nāq̄ ex
coīcat⁹ occulte o3 moneri ut exeat. A
S3 si nō vult exire tūc fiet qd̄ dīctū est
fm̄ Goff. 7 in fū. con. eo. ti. q. 171. B.
Con. Goff. Si aut̄ excoīcat⁹ ē in ecclia
nō cā orādi h̄ palio negocio. nō video
q̄re i eadem ecclia orare nō possim. ut
Inno. ait. A .Inc. nup. ex eo. Alij tñ
s. 7 his v̄r magi osentire Hosti. ibidē
ut 7 nō in dē. q. 171. B

Quid si qñ excoīcat⁹ itrat ecclia3
iacerdos iā i cepit missa3? B. fm̄ Ray.
Si ē occultū nō o3 oimittē officiū. 7. q.
i. nihil. Si vō ē manifestū moneat eu3
publice ut exeat. 7 si qdē nō vult exi
re 7 sacerdos nōdū inchoauit canone3
o3 oimittē. ar. 24. q. i. ois q. A .p̄uto

q̄ hic canō accipiat ab offertorio ultra
ut pōt colligi ex dīctis s. eucharistia 3;
§. 4. i additōe. B .Si vō p̄s q̄ ille
itrat ecclia3 uel p̄s q̄ sacerdos eum
vidēt iā canone ichoauit. o3 sacerdos
pcedē i officio sū cū eo q̄ affistit ei. A
i. ad missam seruit. ut p3 i fū. con. li. 3;
ti. 33. q. 172. ubi h̄ ponūt. B .ita tñ q̄
finito canone 7 sūpto sacro anq̄ dicat
p̄coio moneat illū ut exeat. d. o3. dīf.
2. relatū. Con. Hosti. 7 Goff. Q. si nō
vult exire. pōt eū sacerdos ei h̄c etiā si
clericus sit. A .oūmō tantū p̄tatem
h̄at q̄ sine effusioe sanguis h̄ facē pos
sit. ar. ex eo. veniēs. alit pōt recurrē ab
brachiū scilare q̄uis videat tbi effusio
nē sanguis i minē. ar. ex d. homi. postu
lasti. fm̄ Hosti. 7 i dē. q. 172. B .Et
si n̄ pōt ei h̄c. i sacristia rediēs dicat p̄
coionē 7 orōnes q̄ restabāt.

Utr̄ alij possint eē in iudicio corā3
iudicib3 excoīcat⁹. B. fm̄ x̄b. Si sūt de
iurisdīctōe illoz7 vocati ab eis stant
iuri v̄r eē casus necitatis. Sūt 7 si corā
eis oueniūt iuratores suos. 12ā 7 i h̄
nō solū ē necitas s̄ 7 tali coīcat i his q̄
p̄tinēt ad salutē aīe. s. reddē vniciq̄
ius suum. alit apiret via libtatis rap
torib3. A .Si aut̄ i alijs casib3 q̄s coī
cet h̄ mōi iudicib3 7 redozib3 excoī
catis. puta comedēdo uel sibi. nō ex
cusat. q̄a nō sunt d̄ p̄sonis excepte. fm̄
x̄b. 7 i fū. con. eo. ti. q. 137. B

Utr̄ clerici possint coīcare e p̄o suo
excoīcato. B. fm̄ Hosti. 12on. 93. dīf.
irat⁹. ex d. excel. pla. c. si. nisi forte eēnt
eius fuitio deputati. q̄a tunc eodē mō
p̄nt sicut alij seruiētes. Idē x̄b. A .Idē
i fū. con. eo. ti. q. 139. A

S3 qd̄ de mōachis cū abbas ē excoī
catus? B. fm̄ x̄b. Credo q̄ p̄nt coīcare
ei. q̄a qñ de familia sūt. A .Idē in fū.
con. eo. ti. q. 140. B

Quid si ille q dicitur verba ait iā opo
fuit cū eo. ul' etiā vadit. p absolutione
uel si nōdū ē tenūciat? **R**° fm Ray.
In oīb; pdictis casib; eū vitare tenet
glibet cū nōdū sit absolutus. ex eo. cum
desideres. 7. c. a nob; 2°. A. cū dō. c.
cū nō ab hoīe. eo. ti. B. Eunt tñ ad
curiam p absolutionē vēdi pōt 7 recipi
potest. 7 coicari i his q ad viā p̄tinet.
Quid si excoīcat? iam iuravit stare
mādato epī 7 eps coīcat ei. nūqd p h
eps itelligit eū absolue? **R**° fm Ray.
Nō. imo icidit i mīore; eps 7 ali; coī
cantes. ex eo. cū desideres. Nā etiā si
papa salutat aliquē excoīcatū uel p̄ci
pat ei nō itelligit eū absolue. ut s. ab
solutio p. §. xi. q. i. c. i. p. papa 2°. Et i
telligendū q eps icidit coīcando etiā
si ille fuerat excoīcatus ab ipso epō cui
nec ipse coīcare pōt nec alijs dare licen
tiā coīcandi ei. qñ icidat i excoīcatiōe;
mīore; ex eo. nup. xi. q. 3. excoīcatis
A. Con. Hosti. 7 glo. Ray. ut i sū. con.
eo. ti. q. i. c. i. B.
Quid si eps coīcat in crimē cū illo
quem p̄p̄ illud crimē excoīcauit? **R**°
fm Ray. Eandē snīam icurrit. 7 ligat
nō sua snīa s iur. ar. ex eo. nup. 7 a su
pioze optebit q absoluat. Con. Hosti.
7 Inno. A. l. 3. Ber. 7 Goff. dixerit q h
cāu icurrit eps solū mīore. alit ligatē
sua snīa. qd nō pōt fieri. cū nemo pos
sit sua snīa ligari. ar. ff. de arbi. l. p̄t. 7
de iudi. l. Julianus. S; Ray. Inno. Ho
sti. Jo. mo. 7 Archi. dicūt q eps icurrit
maiorē. 7 q ligat nō sua snīa s iuris. l. 3
ocasiōe sue snīe. 7 q sic itelligit. xi. q.
3. sicut apli. cū trib; c. sequētib; 7 ex
eo. si ocubie. Dic etiā Hosti. q utrūq;
icurrit. s. maiorē 7 mīore. S; si qs ex
coīcasset aliquē cū oīb; q dedissent ei
auxiliū ad aliqd faciendū. 7 ipse excoī
cator fuerit d illis auxiliatorib; n ligat

ga nō pōt dici q talis sit ligat a iure s
a se tm. qd eē non pōt. ga nemo pōt se
absolue uel odēnare. s iū p̄ior tm. zi.
vis. i ferior. ex de ma. 7 obe. cū i ferior.
fm Inno. ex eo. cū i dubijs. 7 Jo. mo.
7 Archi. ex eo. statuim; l. 3. ti. 2. §. iz 7.
Hosti. ut i directoria l. 3. ti. 2. §. iz 7.
ubi h oīa nōnt. Et eo. ti. §. iz 8. or q
pōt sciri excoīcatozē p̄cipiā cū excoī
cato in crimē. ut si eps excoīcauit suū
ofanguīeū ul' amicū p rapia facta mi
hi quē forte odio h; 7 latent fauet rap
tozē 7 p̄cipiat cū eo. uel ipm recepat.
uel cognuit mulierē quā excoīcauerat
p̄p̄ fornicationē. ex eo. si ocubine. fm
Hosti. B.

Utrū sit orandū p excoīcatis. **R**° fm
Tho. in 4. vis. i. 8. s; 2o excoīcato orati
pōt quis nō int orōnes q p mēbris ec
clesie fiūt. 7 tñ fructū n p̄cipiūt qd iū
in excoīcatiōe manēt. s orat ut tē eis
s p̄p̄nie ut ab excoīcatiōe soluat. A
Idē i sū. cō. l. 3. ti. 33. q. i. 9. ubi clari
hponit. Et or q p excoīcato orati pōt
i puato s nō publice int orōnes q fiūt
p mēbris ecclie. Ibi or etiā q suffragia
ecclie q p tota ecclia fiūt excoīcato nō
psunt. Et Hosti. dicit q p excoīcato
nō ē orandū spālīt. Intellige publice.
Nā p hereticis in gnē orat in pasceue
ecclia. h; c. ibi. B.

Quid si iudex mandat sacerdoti q
tenūciat aliquē excoīcatū. nūqd visis
lris tenet eū vitare? **R**° fm xv. Si ille
q mādat est iudex ordinatus sacerdos
o; eū p̄sumē excoīcatū. Idē dico de iu
dice delegato nisi p̄babilit dubiter de
eius auctoritate. A. Idē i sū. con. eo.
ti. q. i. 7 q. ubi etiā subdit q idē xv. non
credit h; mōi mandatū seu lras māda
ti sufficē ad pbandū eē excoīcatū si p
modū deducat res i iudiciū 7 ille neg;
se eē excoīcatū nisi alio d excoīcatiōe

ostenderit. h̄ puto itelligēdū qñ ageret
iudicē excoicantē seu mādantē de-
nunciari corā supioze corā q̄ d̄ iudex
iusticiā cāe 7 iudiciū ondē. eē de sen-
exco. sacro. Al. i dubio stādū ē lris iu-
oicis. eē de pba. p̄ cessione. Segr. Si
aut iudex mādāt sacerdoti q̄ aliquem
excoicet. nō tenet eū vitare publice ul
puari donec eū excoicauerit. B

¶ Utz. 3a. iur. cū excoicato teneat d̄
iure. R. fm Ray. Si shens n̄ obliget
se ad coicandū cū excoicato l̄ peccet
nūc coicando i 3a. tñ tenet 3a. ut
si qs vēdat 7 tradat rē excoicato 7 sta-
tim p̄ciū recipiat. Si vō obliget se ad
coicandū cū excoicato i cāu nō ccesso
n̄ tenet 3a. ut si p̄mittat ul etiā iuret
q̄ vēdet ei aliqd aut locabit. Et vide
s. excoicatio p. circa fi. §. Ut r̄u excoi-
catus obliget. A. Et ibi lat̄ i addi-
tione. B

¶ Quid si teneor iuramēto alicui sol-
uere i certo termino 7 ille iteri excoicat
R. fm Ray. Nō debeo soluē. i. s. q. 6.
nos scōz. s̄ debeo deponē i ede sacra. 7
sic vtilit ager̄ eius negociū ut p̄ h̄ citi
veniat ad satisfactiōē. S̄ tñ v̄ius v̄r
q̄ d̄ Inno. dīc sic. Si qs cū iuramēto p̄-
misit aliqd dare excoicato. cōsulim⁹ ei
q̄ det. Nā 7 seruies tenet̄ seruire ei ut
p̄misit. xi. q. 3. qm̄ multos. A. S̄ cer-
te ibi solū v̄r dīci de obligatiōe p̄cedē-
te ex q̄dā domestica seu familiari con-
uersatione seu nccitate. Vñ ut p̄ i sū.
con. eo. ti. q. 34. Hosti. tenet p̄mā cum
Ray. 7 addit q̄ depositio i ede sacra v̄z
fieri. nisi forte supioz otumacia excoi-
cati exigēte absoluerit me i obseruati-
one iuramēti q̄ diu fuerit sic ligat⁹. q̄ d̄
facē p̄t ecclia. ut p̄ i. s. q. 6. iuratos. 7
eē de iure iur. venientes. 7 de p̄. c. fi.
S̄ glo. Ray. ait. p̄d̄t dīci q̄ nō tenet
soluere ul deponē q̄ diu ē i excoicatiōe

qas h̄itelligit̄ tacite i iuramēto ul ob-
ligatiōe si tal̄ p̄māserit cui liceat coica-
re. ar. 22. q. 2. ne qs. Et subdit. Credo
ver⁹ q̄ si ex auaritia nō ex celo iusticie
differt soluē peccat q̄ ad tēū. l̄ nō pu-
niat̄ q̄ ad eccliam. sicut h̄ebrei q̄ ex cu-
piditate bona egyptioz exportauerūt
Qui aut̄ p̄p̄t obiam h̄ fecerūt. metue-
rūt. Segr. i. Ray. Vel si vis tenē p̄mā
opione. s. q̄ solutio debeat fieri excoi-
cato. cōsulo q̄ veniat debitor cū testib⁹
ad donū excoicati. 7 dīcat. Sitis mihi
testes q̄ ego pono h̄ peccūiā quā debeo
sibi uel numero eā vxori sue uel filio
suo uel baiulo accipiēti noie i pius. 7
i po p̄nte 7 nō dīdicēte. 7 sic liberabit̄.
Et h̄ casu fm glo. l̄ q̄tū ad vitatē idē
sit qñ soluit̄ alteri noie suo ac si sibi sol-
ueret̄. nō ē q̄tū ad spēm facti 7 opioez
hoiuz. 7 extioze supficiē sicut excoica-
t⁹ opellit̄ r̄ndē p̄curatoz. eē d̄ iudi-
itellaxim⁹. S̄ p̄d̄ctum cōsiliū repbat
Hosti. dupliē rōne. p̄mā ē q̄a fit trāuf-
candib⁹ p̄cipatiōez phibētib⁹. Sicut
enī non debeo ei soluē sic nec aliq̄ noie
suo. Itē tal̄ solutio nō liberat me nisi
ratū h̄eret. 7 ex sua fieret volūate. eē
de iure iur. ea te. Et. n. p̄curatori nisi
ad hoc spālīt datus sit nō recte soluit̄.
Itē addit Ray. Vel dīc q̄ si ipe factus
ē h̄etic⁹ uel al̄ hostis 7 p̄secutor ecclie.
paup̄ū. pupilloz. viduaz uel aliaz mi-
serabiliū p̄sonaz 7 p̄p̄t h̄ ē excoicat⁹
tūc nullo mō ē ei soluendū. s̄ ē facien-
dū iur̄ secūdā opionez. videlz d̄ depōsi-
tione. nisi i casu. s. si pagani uel hostes
rei publice venier̄ i forti brachio ad
patriā deuastandā. 7 ipe excoicat⁹ se
opponēt ex aduerso pugnās p̄ patriā.
tūc. n. eēt soluendū ei. 7 vasalli 7 cura-
ti sui deberēt eū seq. ar. xi. q. 3. Julian⁹
ubi dī. q̄ cū Julian⁹ p̄ciperet xp̄ianos
aciē. p̄ducere p̄ defensione rei publice

obediēbāt ei. Hosti. dicitur h̄ v̄ez eē si eēt
dñs tre. ul̄ si nō eēt ali⁹ q̄ possēt patriā
defendere. ali⁹ nō esset ei obediēdum
nec soluendū. B

Quid si qs recipiat mutuū ab excoi-
cato. nūqd tenebit reddē i timino ou-
rante adhuc excoicationē. uel si adducit
aliquid ab eo. p̄cio reddēdo tpe excoi-
cationis 7 h̄mōi. R̄. fm̄ Hosti. Qui s̄-
bit cū excoicato obligat ei q̄ ad nālem
obligationē ex q̄ si solutū sit nō pōt re-
peti. h̄ nō q̄ ad ciuile obligationē ex q̄
actō nascit̄ 7 pōt peti. 7 iō n̄ oī ei reddē
nisi p̄ absolutiōez. A. Id̄ frat̄ Bzucar
oī sua sūmula. ut i sū. con. eo. ti. q. 135.
7 hoc tēp̄ det ex dictis s̄. s̄. p̄cio. B

An possit aliquid recipi ab excoicatis.
R̄. fm̄ x̄. Oratores. pegrini viatores
7 siles i nccitate cōstituti recipi pōt. 7
d̄ h̄ orator q̄ locū aliquē cā orōnis vi-
sitat. Id̄ Inno. 7 Hosti. Hoc ip̄m tactū
ē s̄. s̄. 3. A. Id̄ pōt fieri de azimo iude
orū. ut i nccitate emat̄ 7 comedat̄ fm̄
eundē x̄. ut i sū. con. eo. ti. q. 135. B

Utr̄ excoicat⁹ possit aliquid dari. R̄.
fm̄ x̄. Pōt cā hūanitatē 7 i sustenta-
tionē. s̄. qñ idigēt. Nec expectāda est
vltia nccitas. Et etiā si excoicat⁹ petit
hospitiū n̄ tenet̄ aliqs expectare donec
ab alijs oībo sit repulsus. Et h̄ itelligo
solū q̄ ad nccia vite. ut alimēta. vestes
7 hospitiū. Sec⁹ si petat alia vtēilia.
ut securi. fossorū 7 h̄mōi. xi. q. 3. qm̄
multos. A. Id̄ etiā itelligendū est de
ceñis sine q̄bo viuē nō pōt ut possint ex-
coicato dari. Vñ 7 intatū possit idigē
dictis securi 7 fossorio 7 silib⁹ q̄ pos-
sent ei dari. qd̄ arbitrio boni viri limi-
tandū ē fm̄ eundē x̄. Tho. etiā dicit
q̄ i casu i q̄ h̄ ex p̄cepto caritatē tenet̄.
cōto nō phibet̄. ut i sū. con. li. 3. ti. 33.
q. 134. B

Quid de illo q̄ amico suo excoicato

veniēte comedē ad domū suā dimittit
ei domū 7 clauēs. uel pmittit eū come-
dere separāt. nūqd itelligit̄ p̄cipare ex-
coicato. R̄. fm̄ x̄. Si h̄ facit i fraudē
ut sic eū nō offendat h̄ fauorē ei⁹ acqui-
rat icurrit mīorē excoicationē. Si aut̄
facit forte quia timet ne ille vim iferat
nō icurrit. Si v̄o facit q̄a putat eū i di-
gere hospirio uel alimētis pōt eū causa
hūanitatē recipere facta de h̄ p̄testatiōe
A. Et h̄ ne uel recepit̄ credat fieri p̄p̄
aliud. 7 ali⁹ q̄ h̄ viderit scādaliētur
fm̄ eundē x̄. ut i sū. cō. eo. ti. q. 135. B

Si nūqd ab vxore uel familia excoi-
cati possumus aliquid recipere. R̄. fm̄ x̄.
De bonis p̄p̄is vxoris uel familiaris
si noīe suo dederit recipere possum⁹. nō
aut̄ d̄ bonis cōib⁹ aut d̄ his q̄ dant̄ no-
mine mariti. aut dñi 7 suo sil. nisi forte
a marito ccessū esset vxori q̄ suo p̄po
noīe possit dare. A. Ita tñ q̄ h̄mōi
ccessiōes nō fiāt i fraudē canonis. ut
qñ excoicatus sciēs q̄ nihil recipet̄ ex
pte eius dat lñiam seruiētī suo ul̄ vxō
tñ dādi mihi aliquid d̄ suo. Et si dubitat̄
vtr̄ noīe suo ul̄ mariti seu dñi uel vtri
usq̄ si sine lñia aut cā lñia det. tenēdū
ē certū 7 dimittendū icertū. ne recipi-
ens cōmittat se oīscrimini fm̄ eū x̄. ut
i sū. cō. eo. ti. q. 130. P̄soss̄ etiā eē tāta
nccitas ut etiā ab ip̄o excoicato possit
recipi et̄ya. cū aliūde nō pōt subueniri
ut i sū. con. eo. ti. q. 146. B. Id̄ tñ oī
multū iformare 7 ifruere talē vxorē
aut familiā q̄ tent. 7 h̄ p̄p̄ notā cupi-
ditatis euadendā.

Quid si hospitatus sū i aliq̄ domo ad
mēsa 7 supueniat 7 igerat se excoicat⁹
nūqd teneor surgē. R̄. fm̄ x̄. Si ē pu-
blice excoicat⁹. surgē teneor nō obf̄a-
te q̄cūq̄ scādalo. Si v̄o ē occultū 7 nō
possum sine eius nota. nō teneor surgere
A. Immo. h̄ cāu teneor n̄ surgē. fm̄ eū.

126
xv. ut i sū con. eo. ti. q. 176. B.

Sz an supueniēte publice excoicato ego teneat exire dōmo? **R**e^m xv. **I**ndō A. Dū tñ possū hēre locū sepatum ita q nō oporteat me coicare i aliq cum eo. 7 ex h nō timeā scādalu i sūmoz. **R**m eū. xv. in oca. q. 176. B. Immo etiā l sci am aliqūē publice excoicatū receptuz eē i aliq domo possū ibi hospitari si tate capacitatis sit q possū ei coionē vitare A. 7 scandalū sūt. ut dictū ē. 7 p in ea. q. 176. B. **I**ndā licet mihi cū excoicato i eadē camera comedere b nō i eadē mēsa. sūt nec i eodē lecto iacere. A. Sed nec i eadē camera nisi necitate vrgēte. ut p p Inno. l. c. nup. ex eo. cū? b fuit ocm origiale. ubi sic oīc. **I**ndō q n dicoz coicare excoicato l ego i ipe sūm? i aliq domo ego p meis negocijs 7 ipe p suis Sz si ego 7 excoicat? sūt habēm? onā camera cōez. bñ l mihi cū excoicato eē i eadē camera 7 iacē 7 comedē. bñ i eadē mēsa ul i eodē lecto. ga bñ pōt eē sine volūtaria coione. Ibi etiā oīc q si excoicat? sit ex ecclīaz 7 audiat missā. statī sacerdos oī cessare nisi i cepiss? canonē misse. 7 oēs aliq debēt recedē p rē scolarem fuientē missē. B. Q. si veniā iuitat? ad aliq d festū ul diuiniū. 7 inueniā ibi aliqūē excoicatū publice teneō recedē. nec debzo ibi epulari l3 sedeat ad aliā mēsa? ga oēs talit veniētes ad festū ul diuiniū sūt iuicē coicare dicēdi sūt. A. Idē i sū. con. l. 3. ti. 33. q. 177. B.

Ind qd possū recipere lras excoicati ul ei mittere siue etiā nūcios ul encēia? **R**e^m xv. Sic nōuit Hugl. nullū eoz lig. nisi i cāu i q licet ei loq. Cū tñ scribit nō ē salutad? b loco salutatiois solz oīc. Spm cōfiliū sanioī. vñ 7 q obo salutat ab excoicato nō oī eū salutare. b pōt vicē. De? emē det vos. 7 h? mōi. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 143. 7 i directoria l. 3. ti. 2. §. 146. B.

Qui aut mun? ab eo sciēt recipit l3 nō liceat. tñ n tenet reddē. b i ducēd? ē q in pios v? ouertat. ul etiā q bñ facēt si ad tubozē i ducēdū excoicato remittēt A etiā si ignorat recepisset. ut i sū. con. eo. ti. q. 148. B.

Quid si aliqs assurgat ul reuerētiā exhibeat excoicato aut ei salutāti se idliet aut moueat labia qsi resalutās eū. tñ nīhil dicat? **R**e^m xv. **I**ndō iurit excoicatiōez. pene. n. n sūt extēdēde b restringēde. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 145. b i dircō. ria oco. §. 146. dō q hō loq? n solū obo b etiā nutu 7 signis. p q facit. 26. q. 6. q recedūt. ad fi. 7 sic p dca n vidēt licē. B.

Utrq familiaritas aut pudor excuset picipates excoicato. **R**e^m xv. Dicendū q si ē familiaritas q expmīt i illo. c. qm mltos. q d etiā pōt b s. §. 3. excusat picipatē. al nō. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 166. B.

Utrq i grātia excuset. **R**e^m xv. Qñ ē p babil i grātia facti. excusat. ex d de. exco. mi. aplice. 7 ex eo. significauit. b i grātia iur nō excusat nisi illos q b licet ius i grāte. ut pueros nōdū doli capaces. A 7 etiā oēs q nec p se nec p pitos potuerūt scire. p serti miores. 25. anis. 7 mlie res. ff. d iur. 7 fac. i g. l. regla. nisi i grātia fuerit crassa 7 supia. ex d d sti. ut aiaz l. 6. B. **I**nd aut q i grāte factū ut ga n cōstat ei q iste fecit tale qd. puta clicū o berauit. ga nec ipe vidit. nec ē fama ita publica q oīo debeat credi. vide d b. i. §. 44. q. 1. c. p. Sz qd si ē publica. **I**nd 7 si ab aduersario audiat ul leui fama. n oī sibi de b formare d sciaz. 22. q. 5. b vñ. 7 ex eo. cū desideres. et. 2. q. i. c. p. 7. xi. q. 3. n solū. Ius aut d i grāte. ut puta si nesciebat q ille quē vidit clicū o berauissē eēt excoicat? q i grātia ut ocm ē n excusat Quō aut 7 qñ ignorātia excuset a pctō lras. i. i grātia. §. 2. A. Con. p dicitis

Goff. 7 Hosti. utin sum. con. lib. 3. ti. 33. q. 154. S. videndum est qd dicat scire aliquem esse excoicatum. R. fm Ray. 7 Hosti. 7 i. su. con. eo. ti. q. 180. Dr qd si scite cu videt illu obetate clericu in casu no ocesso ul' filii. uel erat pns 7 au. diuit ferri sniam. uel ipaz publice de. nunciari. uel ipemet excoicat? uel pla. tus excoicati maxie si sit eps dixit et. uel ab alio cui merito credendum e h au. diuit. uel e publica fama ipz ee excoica. tu. Sec? si audiuit ab aduersario uel a leui fama. Id etia fm Ray. q no e p. babilis igratia si igref qd scit a vicinis aut cu e i prochia in q aligs est eo tpe publice denunciat? excoicat? aut si di. cat se igrasse sniam ppz ij epi. uel quod publice factu e i puicia. iz. q. z. qui 7 huanis. is. ois. qd dicitis. Adeo tn qs posset ee remotus a suo epo uel a loco publicatiōis snie. 7 ta recēs posset esse publicatio q. pbabil' posset ee igratia. Id aut e probabil' scdm leges si igref qd publice pmulgatu e 7 factu. ex q lapsi sut ouo mēses. i. Auten. ut facte noue ostitutiōes. circa pncipiū. Et ad oit glo. Credo etia q iudex q iudicat ex pūptiōibz qnq; iudicaret aliquam crassaz igrantia ee 7 p ois illū ee excō municatu ubi de 9 q de h videt vitate; iudicaret pbabilē igrantia 7 illū non ee excoicatu. B

Quid si scia aliquē hitu ee excoica. tu s actu no aduerto 7 coico ei? R. fm x. Si h faciā subito 7 no aduerto. cre. do q no pecco nec excoicationē icido. A. Id e i su. con. eo. ti. q. 181. B

Quo vitandi sunt illi de qz excōi. catiōe dubitatio e? A. no facti. ga de eo proxie dictu e. s. iuris propi varie. tatem opionū. ut i su. con. li. 3. ti. 33. q. 194. B. R. fm Tho. in q libet. Dubi. tatio de excoicatione aliqz aut pcedit

sniam iudiciū. aut seqt. Si pcedit pu. ta q nodū e declaratu p iudiciū o sensu no sūt vitadi qusq; certo iudicio tmi. ner. S. si p? o corde iudiciū de finati onē ad h abiguū sit. magi standū e sen. tētie iudiciū. 7 illi vitadi sūt. A. si sic fuerit iudicatu. duplici rōne. p ga iudi. ces solliciti oiscutiētes negociū pleni pnt pcepe vitatē etiā si sint muni periti q alij q pfuctorie o siderāt 7 exordia. rie. z? ga h eet i magnū nocumentum vtilitatis cois stat? hoiz; si snie no sta. ref. s q libet pro suo libitu veller snie calūniā igrere. ga sic litigia eēt inimi. nabilia. 7 iō i tali casu magi e standum snie iudiciū. nisi sit p appellationē sus. pēsa. fm. Tho. ut i oca. q. 194. B

Quid si audiui ab aliq dicēte de se ipo q sit excoicat? nūqd teneor eū vi. tare? Dicēdū fm x. Si audiui ab eo i o fessioe n teneor eū vitare. ga nescio si cut hō s sicut deus. 7 ne o fessio reddat odiosa. Id Hosti. l. 3. Dugl. 3. nū dixerit A. Cui? oictū pōt itelligi q de beo vi. tare qtu possū sine scādalo ei? ne dem ei occasione peccadi 7 igrēdi se i iud. phibitionē alioz coioni. id de beo d h eū i secreto monē. ar. 6. q. z. si tū. 7 ex de d offi. 02. si sacerdos. 7 etiam qn scio alit q p o fessionē 7 i o fessione. B Si aut qs ex o fessionē se excoicatu oic fm oēs eū vitare teneor solū i occulto nisi eet excoicat? publice. A. Id i su. con. eo. ti. q. 188. B

Quid si audiui ab epo ul' alio ei? p. lato seu ei? prochiai sacerdote q tal' sit excoicat? R. fm x. Si aliqs p dicit o. dicat mihi denūciādo sniam. 7 talis e casus de q solet fieri excoicatio. A. i. ptineat ad iurisdictionē excoicanē. ut p i loco d q. i. B. de beo ei credere 7 eum vitare. Secus si dicat mihi co. lo. utione. quia no teneor credē nec euz

vitare. **A.** Hoc vez si dicat se excoīcat
se prochiānū alienū auctoritate supi-
oris. tūc enī nō teneor ei credē si pba-
bilit̄ dubitē te mādato. p̄fert̄ si h̄ di-
cat i cōi locutione. Tātē etiā possent iū
micitiē eē inf̄ ep̄m uel sacerdotē 7 pro-
chiānū suū quē dicit se excoīcasse ille
ep̄s uel sacerdos q̄ nō teneret credere
uel vitare illum. nisi alio mō q̄ p̄ obn̄
illi? cōstaret mihi de illa excoīcatione
fm̄ eū. x̄. 7 i sū. con. eo. ti. q. i. 85. Itaq̄
etiā i cōi locutiōe v̄ credendū platis
de subdiis suis 7 circa prinētia ad eoz
iurisdictionē nisi i casibz p̄dictis. **B.**
Quid si plat̄ uel sacerdos prochiā-
dicat mihi q̄ vidit prochiānū suū ali-
qd facientē prop̄ qd̄ icidit i excoīca-
tionē. nō autē ē publicū. nūqd̄ teneor
eū vitare? **R.** fm̄ x̄. Siue credā siue
nō. nō teneor eū vitare nec in publico
nec i occulto q̄tū ad vitandū piculū
mioris excoīcatiōis. 7 multo minus si
dicat mihi ali? tñ si credā n̄ debeo me
igētē cōiōni illi? si possū sine scādalo.
7 h̄ ne dem illi māz peccādi dū mihi se
coīcat. **A.** Istud pōt hodie pcedē qñ
nō ē nec vitare nisi publice excoīcatū
ut p̄ s. c̄ic. 3. ad finē. i additiōe. S; olī
erat nec vitare etiā occultū h̄ i occulto.
ut ex̄ eo. cū non ab hoīe. etiā si sciat
excoīcat̄ p̄ delatiōez platī uel fide di-
gne p̄sone. ut s. s. 39. i additiōe. **B.**
S3 qd̄ si ē publica fama uel audio a
fide dignis aliquē eē publice excoīca-
tū? **R.** fm̄ Ray. Si publica fama est q̄
ip̄e sit excoīcat̄ publice. uel q̄a noto-
rie fecit aliqd̄ prop̄ qd̄ icidit i maio-
rē excoīcationē. teneor eū vitare. Silt̄
si audio a fide dignis q̄ eū audierunt
denūciari. uel q̄ viderūt eū notorie fe-
cisse aliqd̄ ex̄ qd̄ icidit i excoīcationē te-
neor iqtē vitare 7 iteri eū vitare 7 i pu-
blico 7 i occulto donec certificāt fueri

A. Ad h̄ facit ex̄ eo. cū desideres. **S.**
secūde. 7 de re. iur. i. p̄icim. li. 8. **B.**
Quid si parisi? audiui aliquē publi-
cati quē postea iuenio Bononie ubi de
h̄ nihil scit? **R.** fm̄ x̄. Dicit qd̄ q̄ te-
neor eū vitare ubiq̄. Sōt tñ benigni
vici q̄ si possū facile pbare excoīcatio-
nē. ut q̄a habeo testes uel instra. tene-
or vitare. alit̄ nō nisi i illa diocesi. **A.**
s. ubi ē publicatio scā. fm̄ eūdē x̄. ut
i loco d̄ q̄ statī. **B.** ar. ex̄ q̄ ma. ac. pol.
cū i tua. **A.** I d̄ i sū. cō. li. 3. ti. 3. q. 192. **B.**
Quid si audiui aliquē excoīcati uel
vidi icidē i excoīcationē. p̄ ea nō vidi
nisi p̄ anū. nūqd̄ teneor eū vitare? **R.**
fm̄ x̄. Si hō ē tal̄ q̄ credat timorofus 7
q̄ tūc seruabat excoīcationē 7 mō non
seruat possū credē eū absolutū. ar. ex̄ d̄
offi. or. ex̄ p̄te. Si vō nō ē tal̄ debeo eū
vitare. si occultū ē occulte. si māifestū
publice. **A.** donec cōstiterit uel pbabi-
lit̄ p̄sumat̄ d̄ ei? absolutiōe. ut i sū. cō.
eo. ti. q. 191. **B.**
Quid si sacerdos videat aliquē qñ
missa or̄ audire eā stādo ex̄ 7 nolentē
itrare. nūqd̄ o; p̄sumē eū excoīcatū 7
sic eū vitare. **R.** fm̄ x̄. I d̄ ē cā suū fici-
ens q̄re debeat talē reputare excoīcatū
uel iudicātū. Si tñ ē pp̄ sacerdos q̄ te-
net̄ cogitē vultū p̄coris sui o; iḡtere
ab eo. 7 ei ut meli? pōt cōsulē.
Utz p̄dicatores possint passim excoī-
cat̄ p̄cipare. **R.** fm̄ x̄. Elemosynas
qd̄ possūt accipere tpe 7 occasiōe p̄dica-
tiōis uel cōfessiōis. ut h̄ s. s. 3. dictū est
etiā si aliūde possint sibi puidē fm̄ q̄s-
oā. q̄a ut ibi d̄c̄ hosti. illa cōstitutō ex̄
eo. cū volūtate. spālī p̄p̄ p̄dicantes
facta fuit. I d̄a tpe necitat̄ etiā sine cā
p̄dicatiōis uel cōfessiōis p̄nt recipere. xi. q.
3. qm̄ multos. S; p̄t cāz necitat̄ 7 p̄ter
nūc ocās cās p̄dicatiōis 7 cōfessiōis
n̄ debēt recipere ab excoīcat̄ 7 sūibz. **A.**

s. ab oppressoribus pauperum et dissidentibus
ut i. c. statim allatis. B. dis. 90. oblatio-
nes. 7. c. eoz. 17. q. 4. miroz. Cō. Ber.
A. Idē i. sū. con. li. 3. ti. 33. q. 157. B.
Tut. tñ vñ fm Inno. A. i. c. cū volū-
tate. ex eo. B. s. q. occasiōe p̄dicatiōis
si aliunde sibi p̄uidē p̄nt nō possint ab
excoicatis recipere. A. Qd vñ itelligē-
dū nisi refutatio ip̄diter fructū p̄dica-
tiōis. cū p̄ fructu eius possint etiā vba
nō p̄tinetia inponi. ut apud excoica-
tos magis p̄ficiat p̄dicatio. ocō. c. cū vo-
luntate. Et sic p̄nt deordinari. videlz ut
exy nō recipiāt ab excoicad. nisi i ne-
cessitate sustētiatiōis uel p̄fecti p̄dica-
tiōis. B. Ad eandē q̄q. mēsam nō de-
bēt comedē fm vtroq̄. A. Vex ē si al-
p̄nt sibi p̄uidē fm glo. Ray. ut in ocā
q. 157. B. Q. 7 si p̄dicatores n̄ p̄ficiāt
q̄dū tñ sperāt p̄babilit̄ de p̄ficiēdo re-
cipe p̄nt. ut. ff. de negl. ges. s. an vltro.
A. 7 al nō. fm glo. Ray. 7 Hosti. ut i
sū. con. eo. ti. q. 158. Et casus q̄ p̄redi-
ctos nō licet ab excoicato elyā recipere
Et ut nō i sū. con. eo. ti. q. 146. Inno.
i ocō. c. cū volūtatē. sentit q̄ legatū pos-
sit recipi ab excoicato. nisi sit factū ad
h̄ ut ozet p̄aia eius. vicēs q̄ l3 mortua-
ria q̄ p̄aia dant nō sint recipiēda ab
excoicato cū p̄ eodē ozandū nō sit. tñ
si nō p̄aia sicut alii p̄uato excoicatus
aliquid leget ecclie. illud recipere p̄t q̄
nec testari p̄hibet excoicat. Con. p̄e.
d. Sāp̄sona. S3 Hosti. sentit dñi. h̄ ibi
dictū Hosti. p̄t itelligi qñ l3 legatū
nō eēt factū p̄ mortuario. tñ ē factum
ut al ozet p̄aia excoicati. qd nō licet.
nisi fuisset mortu⁹ cū signis p̄niē 7 ab-
solu⁹ etiā p̄ mortē. ut i. c. a nob z. de
sen. exco. Al aut bñ possit recipi lega-
tū ab excoicato. q̄a p̄ mortē excoicati
cessat cā tal p̄hibere cōiōis 7 recepti-
onis. s. ei⁹ correctio. ex eo. cū medicinal

li. 6. S3 p̄ quantā necessitate licet recipere
elyam ab excoicato! Glo. Ray. ut p̄d
ocā. q. 146. vic. Nō credo eē testigē-
dū ad extremā necessitatē s̄ sufficit ad ex-
cusationē q̄ idigeat. 7 nō possit cōmo-
de 7 de facili h̄re nccia aliunde. In vite-
ctoria aut li. 3. ti. 2. §. 145. vñ q̄ aliq̄ ē
sustinēda icōmoditas ut eccliaistica ser-
uet iusticia. i9. dis. i. memoriā. Et vñ
nccitas sit magis vñ iudicandū arbitrio
superioris. ex d. offi. dele. d. causis. Quia
tñ i trāseuntibz res dilationē nō capit
q̄sq̄ suo iudicio reliq̄. xi. q. 3. qd p̄de-
cessor. Itē an licebit mihi hospitari in
domo excoicati ip̄o absente. aut sumē
ide nccia aut vinū ad celebrandū mis-
sam! R. fm glo. Ray. 7 i sū. con. eo. ti.
q. 151. q̄ nō licet nisi recipiāt 7 recipiā
ab vxore uel dis̄p̄satore eius fm q̄ di-
ctū ē s. §. 33. Itē nūqd licebit mihi ho-
spitari uel nccia recipere i domo excoica-
ti quā iuēio sine custodia! R. fm glo.
Ray. 7 i sū. con. eo. ti. q. 152. Si ex cō-
fidētia amicitie h̄ facio. nō licet. quia
sic qdāmō oratio cū eo 7 obligo me
ad aridota 7 ei coico. al si credo ei dis-
plicē cū sciuerit furtū uel aliud p̄cātū
omitto. s̄ excoicationē m̄ozē nō icur-
ro. Itē qd d illo q̄ solit⁹ ē fr̄ibz dare cer-
tā sūmā singul⁹ septimanis 7 cū sciret
q̄ i breui excoicater rogauit vnum de
amicis q̄ videt sūmā daret fr̄ibz p̄dictis
vsq̄ dū reuocaret m̄ datū p̄mittens
se ei sup h̄ satisfacturū. nūqd fr̄es sciē-
tes h̄ deberēt recipere illā sūmā ab illo!
R. fm glo. Ray. 7 in sū. con. eo. ti. q.
149. Si fr̄es h̄ nō p̄curauerūt. nec pec-
cabūt recipiēdo ab illo amico vāte no-
mine suo. nec ille peccabit q̄ ita sibi p̄-
uidit i futurū p̄p̄o motu 7 pia itentioe
sciēs q̄ fr̄es nihil recipēt ab eo t̄p̄e ex-
coicatiōis Si aut p̄curantibz fr̄ibz eēt
h̄ factū. illicitū eēt h̄ ille amic⁹ p̄p̄rio

noie daret. 7 frēs i b cāu facerēt frau-
de canōi q phibet coicari cū excoicad
fuit enī fraus canonī ul' legi cū salua su-
p'ficie l're padinuentione aliquā dolo
malo s' mentē ei' veniūt. ff. de legi. l. 3.
lege. 12. et iā fm dōsti. 7 i sū. con. eo.
ti. q. 154. q. 13 i viciis casib' puta i via-
toze 7 pegrino 7 sili' coicari possit ex-
coicad. sūt tñ etiā i illis q'tū bono mō
fieri possit euitādi. ut p' ex mēte dōz
iuriū. s. xi. q. 3. qm multos. 7 ex eo. int
alia. 7. c. cū volūtate. 7 spālī i. c. si ve-
te. i. fi. Itē ut p' i dīrectoria l. 3. ti. z. s.
145. i cā hēs pōt testis excoicari? reci-
pi. ex d' heredi. i. fidei. l. 6. Item iudex
excoicari? regri pōt ut iuuet i q'sitozes
s' hēticos. nec i q'tēs i currūt excoica-
tionē. ex d' heredi. p'sidētes. l. 6. B
Ultio nōndū q cui coicamus viuo
coicare debem? 7 mortuo. ex d' sepul.
ex pte z. nisi p' mortē appareat q're ei i
vita coicandū nō erat. puta si p' mor-
tē cūcat de hēsi. z. q. z. sane z. et p' cā-
sū d' toz neamēto. de q vide. i. toz ne-
amentū. s. 3. Itē nōndū e' cui nō cōi-
cam? viuo. nec mortuo coicare debe-
mus. ex d' sepul. sacris. Hoc sūt nisi ap-
pareat q're ei i vita coicandū fuissz. ex
eo. a nob z. 7 ex d' sepul. p'ochiano.

Excoicatio vñ
de mīori excoicationē. Nec excoi-
catio ē q sepat a sacris p'cipiēdis. A
ex d' cle. exco. mi. si celebrat. B. q' qdē
q ad dēū otingit q cito p'ctm mortale
omittit. xi. q. 3. audi. 12. talis eucharis-
tia 7 ceta sacra recipit i sui cānatiōez
ex d' coha. cle. 7 mu. c. fi. s. 3. q ad eccle-
siā i fligit mīor excoicatio ipo iure. 7
phibet sacra. p' qdē 7 pncipalit cū cōi-
cat q's excoicato. ut tractatū ē i p'rio. c.
5. excoicatio 6. z. cū q's sacrilegiū cō-

mittit. i. 7. q. 4. miroz. A. Meli' vī facē
ea. q. c. si q's iuer? ibi. Donec i uentu
admonit' z. Aliqñ tñ sacrilegiū icur-
rit i maiorē. ut si iuriā itroget i psonā
ecclesiasticā. ex eo. nō dubiū. ul' si icen-
dat uel frāgat eccliam. ex eo. d' q'sti. uel
silia agat d' q's. excoicatio 4. B. 3. cū
q's ē notori' fornicator. ex d' coha. cle.
7 mu. c. vīa. 4. cū q's ē symōiac'. ex d'
simo. tāta. A. Hodie iste casus ē ex-
coicatio maior 7 papal'. ut p' p' euagā-
tes Martini gnti. vñā q icipit. Multe
7 aliā q icipit. Dānabile. 7 Eugeni' q'r
ti. q icipit. Cū detestabile. B. 5. cum
q's recipit ecclia; de manu laici. i. 6. q. 7
si q's deiceps. ar. ad idē. ex d' elec. q's
A. Et tā laic' dās q' clic' recipiēs nisi
emēdauerit o'z maiori excoicationē feri-
t. ex d' iure pa. p'terea. B. 6. fm q'dā
qñ q's i bello iusto seu xpianos ex-
ercet attē balistarioz seu sagittarioz
ex d' sagitta. artē. A. Ibi male vī pba-
ri cū ibi nil aliud dicat nisi q' viciā at-
tē sub anathate phibem' nisi forte itel-
ligat rōne notozietad. qā tal' ars cōit
notorie exercet. 7 oīs notori' p'ctōz in-
currūt mīorē excoicationē. ut. i. 6. 9.
B. 7. i oīs fidētibz. 7 paupū oppresso-
ribz. manifestis raptoribz. publicis vī-
rarijs. meretricibz. q large vicūt excoi-
cati in q'tū oblatiōes eoz ad altare nō
recipiūt. A. Adde. 7 ga etiā denegāt
eis ecclesiastica sacra. sicut alijs p'ctōzibz
de q statī. B. 8. i ill' qbz negat ecclia-
stica sepulcra. A. de qbz. i. sepulcra 4.
i p'n. B. ut q morit' i toz neamēto. qā
nō sepeli' i cimiterio etiā si penituerit
vide. i. toz neamētū. s. 3. Et idē possz oi-
ci d' eo q n' cōfiter' sē i ano. ex d' pe. oīs
9. i qlibz notorio p'ctōze. oīs. 88. neq;
7 oīs. 95. illud. i. 3. q. i. p'obētibz. A. 7
ibi glo. B. d' oīs. oīs. z. p' dilectione.

Omnes causas predictas ponit Ray. 7
Inno. 7 sicut concordat quod in predictis casibus
absolui potest quilibet a proprio sacerdote. A
De predictis tangit in summa. con. eo. ti. q. 89. ubi etiam dicitur secundum glo. Ray. quod ad quoniam
tunc casum quod illi iuri derogat in multis pri-
bus per consuetudinem. Reges enim 7
principes in aliquibus ecclesiis dant decanatus
7 alios personarum 7 prebendas. 7 illi quibus
dant non institunt per episcopum. h. glo. 83. h. co-
suetudo non est seruanda nec excusat. cum
sit mala. 8. dicitur. mala autem consuetudo.
Imo potest quatuor. 1. Nam cum sit ecclesiastica
libertas introducit maiorem excoicationem
7 obseruantes uel obseruari facientes
est de sen. exco. nouerit. B. 1. Nec obstat
etiam si ipse sacerdos sit excoicatus minori
excoicatione. ex eo. duobus. 1. 2. dicitur autem potest
quod absolui ab alieno. ex eo. nup. Et vi-
coppositum secundum Hosti. i. oem quod potest illum
a peccato absolue. Idem Tho. i. 4. dicitur. 18. A
Idem in summa. con. eo. ti. q. 91. B. 1. Infligi
etiam potest minor excoicatio ab episcopo 7 etiam
a quocumque iudice ecclesiastico inferiori. ex de
offi. ordi. cum ab ecclesia. A. secundum Ray.
7 oes. ut in summa. con. li. 3. ti. 33. q. 55. B.
Et si siue per contumacia. ut. 5. q. 2. pnti
7. xi. q. 3. audi. siue etiam per alios culpas
A. 1. facit. 17. q. 4. minor. B. 1. Itē siue
simplex. A. 1. ad tempus determinatum. si-
cut in c. i. actio. de quod statim. B. 1. ut de pe-
dis. i. i. actio. siue ad tempus. A. 1. s. deter-
minatum. ut in c. d. quod sequitur. B. 86. dicitur. tātā.
Quis est effectus minor excoicationis?
R. 1. principalis effectus est quod talis remouetur a
perceptione sacrorum. 7 si se immisceat mor-
tali peccato. non tamen incurrit irregularita-
tem etiam si celebrat. Peccat etiam offerendo
sacra. si ab eo collata non caret virtute effe-
ctu. nec prohibetur eligere. nec ea quod ratione iu-
risdictionis sibi operatur exercere. Si tamen talis
scient electus fuerit. erit eius electio irri-

tanda. ex de cle. exco. mi. si celebrat. A
Ut notat in summa. con. eo. ti. q. 81. Glo.
Ray. dicitur colligi ex predictis quod excoica-
tus minori potest excoicare 7 absolue.
Itē quod si ignorans fuerit electus. valet
electio si probabile fuerit ignorantia. Si autem
cassata 7 offerat tali beneficiū. indiget dis-
pensatione ad hoc quod possit illud retinere. Et
idem dicitur se credere de in dicto ab ingressu
ecclesie uel officio dīno. De irregulari tamen
quod recipit beneficiū dū est irregularis putat
quod impetrata dispensatione super irregularita-
tem non indigeat dispensatione alia. 1. Nec est sicut
de excoicato uel suspensio infra iura uel
hōis. 1. Nam irregularitas non est nisi quiddam
impedimentum ex defectu sacri uel cano-
nica institutione pueniens. h. ibi. 83. certe
eadem uel ratio in irregulari quod in in dicto
uel suspensio. quia sicut est inhabilis ad executio-
nem officii suscepti tpe irregularitatis sine
dispensatione. ex eo. cum illo. Et ista ratio
uol potestari in de c. c. si celebrat. ibi. pro
eo quod ad suspensionem eorum eligi debet. Et
quia propter officium datur beneficiū. ex de pben.
cum secundum. Itē glo. i. de c. c. si celebrat dicitur
quod si excoicatus minori eligatur etiam ignorans
non valet electio. quia ignorantia eligentium non
facit ipsum habile. Et si scient talē elige-
rent prout iure eligendi. ex de cle. cum
in dictis. B.
Ut excoicatus minori possit intrare ec-
clesiam. h. secundum Ray. 1. 2. dicitur uel intrando pec-
care. quia non est remor nisi a sacris. unde
7 forsitan potest intrare ad horas 7 dicitur cum
alijs dū tamen non ad missam. aut si ad mis-
sam non ad osculum pacis quod est quasi loco coi-
onis a quo sine dubio separatur. ex de cle.
exco. mi. si celebrat. A. 1. Nos passus
doc. lati examinat. Unde quod ad ingressum
ecclesie. ut per in summa. con. li. 3. ti. 33. q. 169.
Ray. 7 Hosti. dicitur quod talis excoicatus
tutus facit si non intrat antequam sit absolutus

Si tñ intrauerit cā orādi. p̄ferti ut dīc Ray. ecclia; nō dīfetratā. nō v̄r peccare qā nō ē remor? nisi a facris. imo forte pōt itrare ad horas dñi tñ nō ad missā; S; p̄mū securi? ē. Et satis v̄r dīcordare Goff. vīd q; pōt audire dīna f̄ter mīl sam. s; securi? facit si ex deuotiōe abstineat. ar. 5. dīf. ad ei? . Glo. v̄o Ray. vī cit. Credo sine p̄iudiciō q; 7 mīsse poterit infesse dñi tñ ibi nō coīcet. qā mīoz excoīcatio nō sepat nisi a p̄ticipatione sac̄oz q; ī sola p̄ceptiōe dīfistit. eē dīe. exco. mī. si celebrat. Dugl. tñ nō uīt . xi. q. 3. si inimicus. q; ab introitu ecclīe sepat. quod nō credo. Sād tñ credo q; h̄mōi excoīcat? pacē nō d; recipe cuz alijs p̄ agn? dei. qā osculū illud succedit loco eucharistīe. h̄ ibi. S; h̄ nescio q; iure p̄bet. Quo v̄o ad secundū si tal? excoīcat? possit cū alijs vīcē officiū in choro. 7 an aliq; debeāt ip̄m admittēre ut p; ī sū. con. eo. ti. q. 170. I dōsti. vīstī quēdo vīc q; sic qñ ē excoīcat? qā casua līe uel ex negligētia coīcauit excoīcato Sec? si ex dīceptu. qā p̄p̄t p̄ctm̄ mortale etiā si occultū ē suspēsus ē q; q; ad se 7 si notori? ē dīcept? puta qā h̄ fecit p? inhibitionē sibi publice factā p̄ iudicē 7 h̄ nō pōt aliq; t̄giuersatiōe celari. 7 vitare d; 7 vitari. eē dī coha. cle. 7 mu. c. vīa. 7. c. fi. Itē Goff. addēs vīc. Lau. do tñ ut p̄us faciat se absolui q; suū officiū in choro cū alijs p̄se q̄t. Glo. vero Ray. vīc q; l; sit notoria h̄mōi excoīcatio. qā tñ nō ē suspēsus q; ad alios. nullus tenet ei? officiū vitare. qā nō ē p̄uatus seu suspēsus ab executiōe sui ordinis. s; tñ a p̄ticipatione sac̄oz q; ī sola p̄ceptiōe dīfistit. eē dīe. exco. mī. c. fi. h̄ ibi. p̄sōt vīc q; p̄mū dīctū p̄ce. vīt nō rōne mīoris excoīcatiōis notorie. s; rōne delicti. p̄ctm̄ enī; mortale

notoriū inducit suspēsiōnē q; ad se 7 q; ad alios. ut nōr in sū. con. li. 3. ti. 29. q. 3. Quo tñ ad vitatiōē; hodie aliqua īnouata sūt. ut p; s. c. līc? 3. ad fi. ī additiōe. B. Excoīcatiōis absolutio vīte s. absolutio 5.

Excusatio. Que exculpa siue a pena hñt. ī. pena p. 5. 3.

Exemptus. Qui se exēptos 7 allegāt p̄uilegia regitū ab ordīarijs oñdē tenet. A. s. torū p̄uilegiū qd asserūt se a sede aplīca h̄re ip̄is ordīarijs. aut ī loco dīgruo 7 securo aliqb; alijs p̄uilegijs vīris oī suspitiōe carētib; ad h̄ p̄ dōcōs ordinarios deputatis. ī. terminū dīpetentē; p̄ facti q̄litate ip̄oz ordinariōz uel delegatoz suozū arbitrio moderandū iusto īp̄edimēto cessante. ut ī. c. cū p̄fone de q̄. ī. B. 7 etiā tradē trāscripta articuloz dī q; b; fuerit ottrouersa. Q; si ad exēptionē allegāt solā p̄scriptiōnē debēt de h̄ facē fidē. Si v̄o allegāt vtrūq; tñc si p̄uilegiū ad plenū nō sufficiat h̄ tñ cām p̄beat p̄scribēdi. tenet p̄scriptiōnē p̄bare. A. vīdel; 40. ānoz. 7 allegatū p̄uilegiū exhibē p̄ modū p̄dēm ut ī eo. c. B. Et p̄batiōe p̄dēte non turbet. A. cū rōne p̄uilegiū sint ī possessiōe exēptiōis nō violēta. nō clādestina. n̄ cessa p̄catio. dī q; fidē corā eis dē fecerūt. ut ibi. B. Q; si nō allegāt 7 exhibēt tale p̄uilegiū qd cā; p̄scribēdi p̄beat. A. saltē ut ibi. B. diocesani vīat iure suo. eē dī p̄uile. cū p̄fōe. li. 6. **Exēpta ecclīa. 7 mōachi. ul' canōici. ul' ouerli. 7 p̄petuo oblati ītelligūt exēpti** A. siue sint dīci siue n̄. ut ī. c. dī q; statū. B. Nō aut p̄sby; q; p̄rochiāoz curā h̄;

q̄ ad ea q̄ ad ip̄az cutā ptinent. nec ip̄i
prochiāi. e. d. p̄uile. p̄ceptioe. li. 6.º

Si eximā canonici alicui ecclie nō
pp̄t h̄ sūt exēpti c̄fici. s̄ bñ eo. A. s. q̄
exēptis c̄fici itelligit exēpti tā cano-
ci q̄ alij clerici. ocō. c. p̄ceptionē. B.
s̄ ip̄a ecclia nō ē pp̄t h̄ exēpta. A. in
neutro cāu. siue p̄uilegiū c̄cedat cano-
nicis siue clericis. ut i. tex. de q̄ statī. B.
e. de p̄uile. p̄ceptionē. li. 6.º

Per monasteriū seu p̄ h̄ mōi locū
exēptū itelligi d̄z tā de ipo q̄ de cimate
tio 7 domibz monasterij. 7 theatris.
hortis 7 ateis q̄ sūt iux̄ eccliam. ar. iz.
q. i. necia. 7. c. nulla. i. 7. q. 4. diffiniuit
A. Idē i. sū. con. li. 2.º. ti. 5. q. 166. cir-
ca finē. B.

Exēpti q̄ tūcūq̄ gaudeāt lib̄tate nī
hilomin⁹ p̄nt oueniri corā ordinariis
rōne delicti siue d̄ctus. aut rei de qua
p̄ eos agit. nisi delictū sit c̄missū i loco
exēpto. uel c̄tract⁹ ibi sit inir⁹. uel ibi
sit ip̄a res litigiosa. Itē nō p̄nt oueniri
ubi domiciliū h̄nt si alibi deliquāt uel
d̄hūt uel res ip̄a existat. nec etiā p̄nt
diocesani illoz. ubi domiciliū h̄nt re-
mittere exēptos si oueniāt ad locum
ubi deliquērūt uel d̄xerūt uel res c̄sistit
e. de p̄uile. volētes. li. 6.º. saluis q̄ dicūt
in se. §. Et h̄ etiā sciendū q̄ qdā sunt
p̄uilegiati ita q̄ nec rōne delicti uel cō-
tractus uel rei p̄nt oueniri. ut p̄dica-
tores. mīores 7 cistercienses.

Exēpti nō p̄nt c̄struē oratoria uel
capellas i locis n̄ exēptis sine lñā oio-
cesanoz nec i sic c̄strictis. nec tpe int̄-
dicti i casibz n̄ exp̄ssis. A. s. i iure. ut
i. c. auctoritate. de q̄. i. B. celebrare uel
facē celebrari. alit̄ p̄ordinarios op̄scāt
Et si pp̄t h̄ c̄seruatores eoz ferrēt sen-
tētiās d̄ordinarios n̄ valēt. e. de p̄uile.
auctoritate. li. 6.º In locis etiā exēptis

n̄ p̄nt exēpti p̄dca facē nisi de lñā uel
p̄uilegio. A. sedis ap̄lice sp̄ali. sicut
p̄ i. tex. q̄ seḡ. B. ut i. ocō. c. auctoritate
Exēpti nō debēt assumē lites suoz
hoīuz. A. libetoz ut i. ocō. c. auctori-
tate. B. etiā censualiū. e. de p̄uile.
auctoritate. lib. 6.º

Legat⁹ d̄ latē fm Ber. bñ p̄nt c̄ḡscē
d̄ cāis d̄ exēptos. q̄a p̄ p̄uilegiū eximū
tur a p̄tate epoz 7 h̄ mōi. s̄ non pape
uel legatoz eius. Secus tñ de alijs le-
gatis. I. Notant̄ h̄ de offi. lega. q̄ trāslati-
onē. A. i. glo. Et eo. ti. c. p̄. dic̄ glo. q̄
legatus de latē q̄ ad h̄ itelligit siue sit
cardinalis siue ali⁹ d̄ latē omī pape mis-
sus. I. d̄o aut̄ si sit legat⁹ rōne loci seu di-
gnitad. ut atchyp̄s cātuariensis. de q̄
d̄ i. ocō. c. p̄ 7 siles. ut 7 nō ē in sū. con.
li. 2.º. ti. 5. q. 166. ad fi. B.

Monasteria monialiū etiā si sūt ex-
empta debēt singul⁹ anis p̄ordinarios
visitari. ut i. de. attēdētes. d̄ sta. mo.

Exorcismus.

vide s̄. cath. exorcismus.

Expositus. Si pat̄
eo sciēte uel ratū h̄ntē filiū uel
patron⁹ lib̄tū uel d̄ns seruū ifantez
uel aliqūē p̄dictoz lāquidū cuiuscūq̄
etatis exposuerit uel si alicui eozū ali-
mēta ip̄ie negari c̄tigerit. fili⁹ h̄ ip̄so
a patria p̄tate lib̄atus ē. 7 lib̄rtus sit
igenu⁹. 7 seru⁹ lib̄er. Isti q̄q̄ q̄ hos su-
scipiūt nō p̄nt pp̄t h̄ i eoz p̄sonis ius
aliq̄d vēdicare. e. de eo. c. vnico. A. s.
de ifantibz 7 lan. expo. B. Quid aut̄
sit patronus. lib̄rtus. uel igenuus. ha-
bes. i. lib̄rtus. §. p̄.

Extrēmum

Arto. De ea d̄. i. vñ d̄o extrēma

Alsūm. Quere. i.
De falsarijs vō litterarū pa-
paliū. vide sup̄ excoicatio 3.

Ama. Quis principa-
liter sit curandū
de bona vita nihilomin⁹ q̄tu3
qs pōt curare d3 de bona fama. 7 ne p-
ximi deo scādali genē. Dec hñt multū
plene. xi. q. 3. inf̄ verba. A. 7 clatius
iz. q. i. nolo. B. 7. i. scādali. S. si. fa-
ma quō restituēda sit ab eo q̄ aliquem
ifamauit. hñt s. tetractio. S. p̄t.

Amilīa. Quō pater
familias d3
regē 7 corrigē familiā suā. B.
fm x. Sicut ipe tenet filijs 7 familie i
educatōe corpalī. sic 7 disciplina mo3
Vñ hñt fuās. 7 fidelitatē nālē desēt 7
ē detior infidelib3. q̄ hñt sint s3 lege grē
tñ fuāt illud iñfictu legi nāe. Vñ. i. ad
Timoth. 5. Si qs suoz maxie domesti-
corū curā n̄ h3 fidē negauit. 7 ē infideli-
detior. dif. 47. S. nec ē. 7. c. q̄tūlibet.
A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 3. q. i. ubi etiā
addit q̄ ex eo q̄ dīc ap̄s. maxie dome-
sticorū p3 q̄ p̄fāllias n̄ solū tenet curā
regiminis hñe circa domesticos. i. circa
filios ut exponit Aug. s. etiā circa oēs
suos. p̄ qs itelligunt serui q̄ de familia
sūt. 7 q̄ hec cura correctiois nō solum
d3 ē obz. s. etiā exēpli boni 7 verborū
qa hñt spēs elye. ut dīc Aug. Vñ sicut
ad elyam corpalē tenet qs tpe nccitad
ita 7 ad hñc. Si vō nec sic corrigūt. d3
eos abijcere a se si pbabiliē credit p̄ h
eos corrigi 7 sine hñt malicia p̄tinacit p̄
seuerare. ne sit patron⁹ criminis. sicut p3
i vxoze fornicaria. Q̄ si pbabiliē credit
p̄ h̄ eos licētius peccare. p̄ suā aut curā
7 p̄ suū timorē videt eos a multis 7 si
nō ab oib3 malis se t̄pare ei nō iputat

pueritas filioz. Vñ 7 i vco. S. nccē ē
dīc Jero. Just⁹ n̄ polluit ex vitio filio
rū. q̄ d̄ tūc fiet. si n̄ erit q̄ sibi iputet. B.
Quid si dñs facit suos iurare q̄ dī-
cēt ei si quē viderit sciuerit uel audi-
uerit furtiuisse aliqd d̄ rebo suis. B.
fm x. Credo sine piudicio distiguē.
vñ. qa si iste dñs pbabiliē hñt truculē-
tus 7 fer⁹. nō tenet fuare qa illicitū fu-
it q̄ d̄ iurātū ē. Si aut credit 7 hñt man-
fuetus 7 nō nisi tōnabiliē pcessit. di-
stigue. qa si res tales sūt q̄ p̄tineāt ad
custodiā illi⁹ q̄ iurauit. fuari d3. puta
si qs viderit furē asportāre res q̄ ei⁹ cu-
stodie cōmedate sūt pōt p̄seq res furti-
uas. al̄ tenet dñū restituē. Si aut n̄ te-
net ad custodiā illaz rez. tūc si pōt p-
bare tenet reuelare. Si vero n̄ pōt pba-
re n̄ d3 reuelare nisi talib3 p̄ois q̄ p̄nt
pdesse 7 n̄ obez. Et si alio mō iurauit. n̄
fuit licitū iuramētū nec obligatoriū. A.
Idē i sū. con. li. 3. ti. 9. q. 3. i. Vbi etiā dī-
fm Aug. q̄ si aliqs d̄ te sub3 synodali-
bus sciat sol⁹ crimē alic⁹ n̄ tenet tēnū-
ciare epo l3 iurauerit dicē crimīa q̄ sci-
ret. nisi poss3 pbare. al̄ d3 tacē ne sit p̄di-
tor criminis. z. q. i. si peccauerit. nisi h̄ fa-
ciat secreto. tñ eps ul̄ ali⁹ cui reuelat d3
secrete corrigē hñt mōi criminosos. ar.
zz. q. 5. B. vñ. B. Sile etiā hñt s. cor-
rectio z. S. 7 se. 7 s. crimē. S. 3. Q̄ i
ordinādo regit q̄ bñ p̄sit familie sue
hñs. i. ordinād⁹. S. iz.

Emina. nō pōt reci-
pe caracte-
rē alic⁹ ordinis clericali⁹ p̄diēte
seu. nec etiā actū alicui⁹ ordīs exercē
z3. dif. factatas. A. Doc fuit dcm Ray.
ut p3 in sū. con. li. 3. ti. 23. q. i. dīc ut ibi
p3 q̄ hoc nō p̄nt facere q̄tūcūq̄ sint scē
7 religiose. B. nec p̄dicare seu publi-
ce docē. dif. 23. mulier. 33. q. 5. mulierē

A. Sūt tñ in caplis suis 7 claustris so-
rores suas exhortari ad bonū 7 docere
s nō i ecclesia aut i publico aut i synodo
fm glo. Ray. 7 i dicta. q. i. B. Item
nō pōt iudicare sup cāis spūalibz. A
nisi put ponit s. abbatissa. §. p. 7. 3. cir-
ca excoicationē 7 suspēione. B. Sup
tpalibz dō ubi ē cōsuetudo pōt. extra d
arbi. dilecti.

Femine q̄tūcūq; deo sacrate vasa 7
pallas sacras aut vestes q̄b dñō mini-
strat cōgeregē nō debēt. uel incensū cir-
ca altare deferre. dis. 23. sacratas. 7 de
ose. dis. i. vestimēta. Femina quō. 7 qñ
possit eē testis vide. i. testis p. §. 3. femi-
ne nō pñt ad iudiciū trahi psonaliter
i vlla cā q̄ iure nō expmīr. s. nec religi-
ose etiā si cōsentiant. vide. i. iudiciū. §.
5. 7 6. A. i. q̄ scipit. mlieres ad iudiciū
7 se. B. 7. i. testis p. §. 3. De clausura
mōialū 7 q̄ n̄ litigēt nisi p pcuratores
vide. i. monial. De mulē q̄ n̄ pñt femi-
ne etiā abbatisse vide s. abbatissa. De
ornatu qq; sc̄ariū mlierz hēs. i. ornat?

Ferie dicūt q̄si foerie eo
q̄ pñt vacatiōez
ab his q̄ i foro. s. iudiciali agi
cōsueuerūt. Vñ dicūt ferie q̄si festiue. A
Idē i sū cō. li. p. ti. iz. q. i. fm Ray. B.
Feriaz qdā sūt repānee. qdā repēti-
ne. qdā solēnes. Temporaneē sūt q̄ oāt
p fructibz colligēdis. 7 sūt duoz men-
siū grā messū 7 videmiāz. A. quoz
mensiū vnus ē p messibz. 7 ali⁹ p vin-
temijs. ut i sū. con. eo. ti. q. z. ubi etia;
nōt q̄ i oī terra oādē sūt ferie p messī-
bus etiā si nō crescit ibi annona. quia
oēs cōiter gñō idigēt 7 hñt necesse si-
bi paliq̄ tpe puidē. S; p videmijs nō
oabñt nisi ubi sūt vinee uel saltē ubi ē
coīs vsus vini. B. Et fm oīas regi-
ones citius aut tardius idiciūt 7 pconi-

cant. ff. eo. p̄sides. 7 de offi. pcon. si
i aliquē. In his nō pōt fieri p̄cessus iu-
dicialis nisi de assensu pñi. ex eo. cō
stus. i. si. Repetine dō ferie sūt q̄s ipa-
tor idicit ppi victoriā quā fecit. ul⁹ ga
vxoze duxit. ul⁹ ei filius nat⁹ ē. 7 hui⁹
mōi. Et dicunt repetine q̄a repēte seu
subito idiciūt. Et null⁹ pter pncipē eas
idicere pōt. C. de fē. l. a nullo. A. Idē
i sū. con. dcā. q. z. B.

Ferie dō solēnes seu festiue sūt qdā
p̄cipue solennitates. s. Natal⁹ dñi. sc̄i
Stephāi. sc̄i Johis euāgeliste. sc̄oz In-
nocētū. sc̄i Siluestri. circūcisīōis. epi-
phaniāz. 7 septē dies dñice passiōis. 7
resurrectōis cū septē sequētibz. rogati-
ones etiā tribz diebz. ascēsiō dñi. pen-
thecostes cū duobz q̄ sequūt. festiuita-
tes oēs v̄ginis gl̄iose. B. s. q̄ erāt tpe
c. cōstus. ex eo. ubi h̄ ponūt p Gregi.
nonum. B. natiuitas Johis baptiste
iz. aploz. sc̄i Laurēti. dedicatiōis br̄i
Michaelis. oīum sc̄oz. sc̄i Martini. ac
diebz dñicis. 7 ille festiuitates q̄s sin-
guli epi i suis diocesibz cū p̄pō 7 clero
duxerit solēnit celebrādas. A. q̄ vici-
nis tñ circūmorātibz idicēde sūt non
gnālir oībz. ut i. c. pñciādū. de q̄. i. ni-
si forte illis q̄ ibidē p illo tpe moratē
q̄a forēsēs 7 q̄cūq; bonas loci ubi se re-
piñt cōsuetudines seruare debēt. dis. 8.
q̄ 3. 7 dis. iz. illa aut. Et h̄ intelligit d̄
sc̄is auctoritate ecclie romane canoni-
catis. quia eps nō pōt p se aliquē sc̄m
canonicare. ex de reli. 7 vene. sanc. c. p.
qd̄ 7 nōt i sū. con. dicta. q. z. B. de
ose. dis. 3. pñciādū. 7 ex eo. cōquest⁹
Ire statuit Eusebi⁹ q̄ festū iuentiōis
sc̄e crucis q̄nto nonas mai⁹ solēniter
celebrēt. de ose. dis. 3. crucis. A. Idem
etiā seruandū ē d̄ festo exaltatiōis fm
glo. Ray. 7 i oca. q. z. qd̄ pōt pcedere

ubi s'obtiēt de cōsuetudine. al' nō vī iure
caueri. **B.** Irē festū de corp' xpi. ut ī
cle. si dñm. d' reli. 7 vene. sanc. Et nō h
q' int' p'dcōs dies sūt qdā q' de facto nō
festant q'tū ad cessatiōē ab opib' s' vi
dēt abrogari p' dñia; cōsuetudinē q' ī eis
h' locū. cū nō ita sint d' p'cepto dei sicut
ē dñica 7 maiores illa. Isti aut' dies sūt
tres dies rogationū. Quidā etiā nō ser
uāt oēs septē dies passiōis. 7 etiā p' totā
octauā pasce. **A.** Dic p' q' septē dies do
minice passiōis p'cipiūt in. c. d' q'stus. ex
eo. nō solū ad vacatiōē fori iudicial' ut
quidā voluerūt dicē. s' etiā ad cessatio
nē ab opib' l' cōsuetudo sit ī dñiū. p' sater
etiā h' q' dies dñica 7 maiores illa sūt de
p'cepto dei. d' q' lati' d' c'm ē s. dñica dies
s. p' i' additiōē. Irē q' cōsuetudo nō excu
sat q'tū ad festa iud' dñi. 7 bñ. q' nulla
cōsuetudo ul' etiā hñana cōstitutō pōt va
lere dñi' dñiū. 8. dñi. dñitate. 7. c. si cōsue
tudinē. et. 2. q. i. sūt qdā. Quo vō ad
festa iud' positiui excusat. s' dñ' latius dñ
st'guī. Aut cōsuetudo ē rōnabil' itrodu
cta forte ob aliquā rōnabilē necessitatē ta
cētib' p'lad ecclesie. 7 excusat. Idā rōna
bilis cōsuetudo vī leg' h'z. dñi. i. c. cōsuetu
do. Si vō cōsuetudo nō sit rōnabilis q'a
nō ē itroducta ex aliq' rōnabili cā. s' po
tius ex auaritia ul' deuotiōis tepiditate
put cōiter solet dñgē. p' se nō excusat.
imo poti' g'uat. ex dñsue. c. si. 7 dñi. 8. c.
mala. Et iō p'lati iux' posse debēt conari
talē cōsuetudinē abolē. 7 si nō pōt ad p'ei'
euitādū laudabil' taceāt. 4. dñi. deniq;
7 p'lati tacētib' nō celebrātes oca festa
excusant' dñm nō sūt p'rinacis p'positi
ip'a nō celebrādi etiā si a p'lati p'cipēr. si
cut ī fili dñi Tho. erga solutiōē decima
tū. scda scde. q. 87. arti. p'. Et forte q' ad
festa gnāl' p'cepta requir' auctoritas pa
pe. h' ē q' sciat 7 toleret dñā cōsuetudinē.
Et nō vī sufficere tacitūtas epi. cū nō

hēat p'atēz d' legē supioris. 7 p' dñs nō
possit tollē festa ab ecclesia gnāl' itrodu
cta. nisi forte p'p' tacitūtatē epi. subdi
ti aut' iusta i'gratia excusēt. Quo vō ad
festa p'icularia loci tacitūtatē sufficē pu
to epi. p'p'rii. p' dñictis etiā festis p'ceptū
adde dñicationē cuiuscūq; oratorij. ut
ī dñō. c. p'ncipiādū. dñe. dñi. 3. Qd pu
to itelligendū q'tū ad loca ipi' oratorij.
B. Sūt etiā alia festa p' cōsuetudinē itro
ducta toti' ecclesie. sicut scī Nicolai. 7 for
te alia. **A.** Et iō sūt obseruāda cū cōsue
tudo sit tacita lex 7 p'lege hēat si rōnabi
lis sit 7 saluti p'ficiat. dñi. i. c. cōsuetudo
Et eadē rō ē de cōsuetudinib' p'icularib'
respcū p'iculariū locor. ar. dñi. c. p'ncipi
andū. 7. ff. dñi vēdi. l. q' de tota. Vñ 7
festū scī Bartholomei fm diuersas cōsue
tudinē dñis dieb' celebrat. ex de obser.
ieiū. dñi. B. De die dñico spāl'it. 7 qd
etiā agendū ī festis. hēs s. dñica dies. 7
i. s. 8. 7 se. De festo dñceptionis bñe Ma
rie vginis dicendū fm Tho. i. 3. pte. q.
27. q' l' romana ecclesia ipm nō celebrat.
tolerat tñ cōsuetudinē aliq' ecclesiaz il
lud festū celebrantiū. Vñ celebritas nō
ē totalit' tēp'ada. S' nec p'p' h' q' festū
dñceptionis celebrat dat' itelligi q' ī sua cō
ceptiōē fuerit scā. s' q'a q' tpe fuit scīfica
ta i'grat. celebrat festū scīficatiōis ei' po
ti' q' dñceptionis ī die cōceptiōis ipius.
**De faciēdo festū trinitat' cōsuetudo te
nēda ē. ex eo. qm. A.** Ibi etiā dñ' q' ali
cubi celebrat ista octauas p'etecostes. 7
alibi ī dñica añ aduētū. **B.** Hodie tñ ex
mādato Johis pape. 22. sit p' vlez ecclesiaz
Ite nō q' festa aploz. euāgelistaz. 7
4. doctoꝝ p'ncipaliū. **A.** videlz Jeroni
mi. Ambrosij. Augustini. 7 Gregorij. ut
ī. c. gñosus. de q. i. **B.** debēt sub dupli
ci officio p' vniuersas ecclesias solēnit' cele
brari. ex de teli. 7 vene. san. gñosus. lib.
6. **A.** Aliq' itelligūt q' ad officiū tñ.

s. congruenti? vñ intelligendū q̄ ad oīa. **Mā.**
 de aplis claz ē q̄ sūt p̄cepta. ut s. s. z.
Id ē dñz intelligi de festis euangelistaz 7
 pfatoz doctoꝝ q̄ equipant ibidē aplis
 de q̄b i tex. dñ. c. fit sermo siml cū aplis
 sub vno cōtextu 7 cōstructu vboꝝ. Nec
 ē vñsile q̄ solū p̄ duplici officio fuisset fa
 cta tā lōga decretal. p̄cipue cū h̄ postpo
 nat tā i rubricis breuiarij q̄ i decret seu
 decretalibz. Itē q̄ i dñ. c. gliosus. iudi
 cat ecclia eos inf̄ oēs scōs singlari debē
 honorari. Itē q̄ i dñ. c. solēniter q̄ po
 nit i dñ. c. gliosus. sigt̄ celebrationē oī
 modā 7 vacationē ab opibz. ut i. c. crud
 de ofe. dñ. 3. ibi. solēniter celebrari māda
 mus. Et oēs itelligūt i h̄ significari oī
 modā celebrationē. Et q̄ dñ. c. gli
 osus addit de officio duplici. fit ad aug
 mentū 7 nō ad diminutionē solēnitatē.
 Et ita cū sup̄ h̄ pluries otulisset cū pue
 ctis doctoꝝ obferuerūt dñā festa euā
 gelistaz 7 doctoꝝ obfuaāda fore q̄ ad oī
 modā celebratiōē sicut 7 aploꝝ. S; for
 te alicubi cōsuetudo excusaret fm̄ disti
 ctiōē positā s. s. z. 7 nō. i. additiōe. **B**
Qñ debem⁹ festū icipe? **R.** Qñ ad
 feriatiōē a vespa i vespam. ex eo. oēs.
A. 7 de ofe. dñ. 3. p̄nunciandū. Et fuit
 originale dictū scripte. ut p̄ Levit. 23.
B. Et itellige vespaz. i. sero. **A.** i. ab
 vltia pte diei p̄cedēd seu vigiliē. videlz
 imēdiatē p̄. 24. horā vsq; ad vltiaz pte
 diei festi. q̄ dñ. 7 p̄t patē p̄d q̄ dñ. Gen.
 p̄. ubi dñ. factū est vespē 7 mane dies
 vn⁹. Et fm̄ **Mico.** d. **Lita.** ibi scripta lo
 quit de die nālī q̄ ē. 24. horaz. Artificia
 lis vñ ē q̄ diu sol ē sup̄ frā. cui⁹ p̄mā pte
 videlz mane p̄oīr p̄ tota die. 7 p̄mā pte
 nocti quā vocat vespē p̄ tota nocte. Et
 dicit i dñ. **Mico.** In vespē oplet dies artifi
 cialis. Igit fm̄ scripturā 7 scām ecclēsiā
 festū icipit imēdiatē p̄ occasū solis diei
 p̄cedētis vsq; ad occasū solis diei festi.

B. Tñ festoz iūtiū 7 finis iux eoꝝ q̄lita
 tē 7 diuersaz regionū cōsuetudies serua
 ri dñ. 7 sicut magnitudo ipoz exigit. p̄
 incipe 7 tardī t̄minari. ex eo. qm̄. **A**
Hoc dictū aliq̄ male p̄cedūt i p̄m allegā
 tes oīnutiue dicētes q̄ p̄ cōsuetudinem
 p̄t minui festū. cū tñ clare ofter q̄ loq̄
 nō diminutiue s; augmētatiue dicendo
 p̄us icipe 7 tardī t̄minari. 7 nō oīc tar
 dius icipe 7 p̄us t̄minari. Itaq; cōsuetu
 do nō p̄t minui festū. nisi eēt de ill q̄b
 cōsuetudo derogare p̄t scdm̄ modū di
 ctū s. s. z. 7 nō. i. additiōe. **P**ōt aut
 cōsuetudo festū augē p̄ter q̄ i dñica cui⁹
 solēnitas nō dñ. icipe añ occasū solis diei
 sabbati ne videamur iudicare. ut i. c.
 p̄nunciandū. de ofe. dñ. 3. Et ex p̄dictis
 clare p̄t colligi q̄ nulla cōsuetudo p̄t
 excusare laborātes i sabbato p̄ occasū
 solis. Et idē ē de laborātibz i diebz p̄ce
 denti bz festa maiora q̄ dñica. cū ut s. p̄
 i h̄ fiat dñ. ius oīnu. **B**

A q̄b abstinendū sit i festis? **R.** Ut
 hoīes meli⁹ possint vacare oīnis debent
 abstinē ab oī ope seruli. i. nō solū a pec
 catis s; etiā a mechanic 7 agricultura 7
 h̄mōi. ut nec mercatū fiat. nec placitū
 nec aliqs ad penā iudicē uel ad mortē
 nec iuramēta fiāt nisi p̄ pace. **H**oc tñ. s.
 abstinē a iuramētis 7 si honestū sit nō ē
 neciū. **A.** Satis vñ posse dici q̄ q̄ ad
 iudicialia iuramēta de q̄b vñ loq. c. i. ex
 eo. sit p̄ceptū. i. alijs vñ cōsiliū. ut magis
 abstineat i festis q̄ i alijs diebz. **H**est q̄
 maior nccitas vigeat. In eodē. c. dñ. etiā
 q̄ i festo iurat nō solū p̄ pace s; etiā p̄ alia
 nccitate. ut oīc ibi glo. puta p̄ fide. p̄ o
 bia. 7 p̄ fama. **B.** Et q̄ a p̄dictis absti
 nendū sit h̄ dñ. dñ. 3. rogatiōes. 7 ex
 eo. oēs. i. s. q. 4. c. p̄. et 3. Et nō q̄ his
 diebz p̄cessus iudiciari⁹ nō tenet etiā si
 fiat de cōsensu p̄tiū nisi nccitas vigeat
 ul⁹ pietas suadeat. puta si eēt cā debili⁹

psonaz. ex eo. 53° f. A. Et ibi glo. dat
 exemplū nccitatē dicēs. Si ēēt res tpe pitu
 ra ut ubi res celeritatē desiderat. B. Et
 multo min⁹ d⁹ q⁹ his dieb⁹ facē aliqd
 qd⁹ de se ē pctm. q^a mag⁹ peccat i festo q⁹
 i alijs dieb⁹. A. Vñ 7 fm i^o d^o l^o Lira
 Exo. 20. Qui cōmittit adulteriū ul⁹ ali
 ud pctm mortale in festo facit 3° duo p
 cepta. 7 3° illud qd⁹ vetat qd⁹ agit. 7 cō
 tra pceptū d⁹ scificatiōe festi. Vñ cū cir
 cūstātia pcti q⁹ trahit i aliā spē; sit d⁹ ne
 cessitate cōfessiois. nccē ē 7 hāc circūstā
 tiā t⁹ pis cōfiteri. d⁹ q⁹ lat⁹ dicitū ē s. cōfes
 sio 2°. §. 5. i additōe. Pctm aut⁹ vñale n
 rumpit festū fm Tho. scda scde. q. 122
 arti. 4. i^o i^o hilomin⁹ 7 a pctō veniali de
 bem⁹ diligēt⁹ cauē oī tpe p⁹serti i festo.
 alit⁹ oīspōimur oīscrimini. Eccl. 19. Qui
 spnit modica paulatī decideret. Aduertē
 oū q⁹ q⁹ in maiorib⁹ solēnitatib⁹ nullo
 mō licet piscari. In oīncis vō dieb⁹ ul⁹ i
 feriorib⁹ etiā nō licet nisi cā vrgēte 7 cū
 lnia. 7 tūc fiat portio paup⁹ib⁹. ex⁹ de fe
 rijs. c. licet. Et sic colligit⁹ q⁹ vbiq⁹ iu
 sta cā cogit opari in festo si pōt fieri d⁹ a
 plac⁹ peti lnia. q^a i pī hnt iudicare si ē iu
 sta cā. ex⁹ d⁹ offi. dele. de cāis. Et de lucto
 paup⁹ib⁹ portio d⁹ fieri. Et qd⁹ ocm ē in
 piscatiōe idē eadē rōne pōt dici i aucu
 patiōe. maxie q^a ibi hoēs mag⁹ occupā
 tur curredo ul⁹ aliud faciēdo. 7 fit mag⁹
 i publico q⁹ piscatio. Itē q^a oē op⁹ fuile
 phibet i festo. Leuit. 23. 7 s. §. 6. Et sic
 ē reglā phibitiua. Vñ oē illud itelligit⁹
 phibitū qd⁹ nō ē spālī ccessū. ut oī i cle.
 exiui. d⁹ vbo. sigl. Itē venatio forti⁹ ihi
 bet q⁹ etiā oī tpe vñ phibita. 86. oīf. q⁹ ve
 natorib⁹. 7. c. q⁹ venatori. 7. c. vident. 7
 c. Esau. 7. c. qd⁹ pdest. 7. c. an putat. Ad
 cui⁹ itelligētiā glo. i oco. c. q⁹ vñatorib⁹
 sup⁹ vbo venatorib⁹ oīc. i^o d^o q⁹ venatō
 oppressiua. 7 h⁹ illicita. s. oīf. 6. c. vld. §.
 his ita. ubi oī. Cepit i^o d^o b⁹ zoth eē robu

st⁹ venator corā dño. i. hoīuz opp⁹ssor 7
 extrictor. De h⁹ oī Gen. x. Segt. Quedā
 arenaria. qdā saltuosa. Arenaria ē cū q⁹
 pugnat i arena cū bestia dentata 7 ad h⁹
 locat opas suas. Et hāc q⁹ exercet peccat
 mortalit⁹. 7 q⁹ eā aspiciat. 7 q⁹ eā exercet ē
 ifamis nisi grā viriū expiēda⁹. ff. d⁹ po
 stu. l. i. §. utē senatus. De hac loq⁹ h⁹. c. 7
 duo sequētia. 7. 3. q. 7. §. tria. Saltuosa ē
 q⁹ fit i siluis 7 saltib⁹. 7 h⁹ licita ē. tñ ē illi
 cita ex tpe. ut i qdragesima 7 i dieb⁹ ieu
 niōz. i. eo. an putat. Itē ex psona. q^a cle
 rico nō ē licita etiā si paup⁹ sit fm qsdā.
 34. oīf. q⁹ rūdā. q^a pōt alit⁹ vñctū q⁹ rē. nā
 tal⁹ faciat cistas. 7 calatos 7 retia. d⁹ cōse.
 oīf. 5. nūq⁹. Laico licita ē ob nccitatē p
 pellib⁹ 7 carnib⁹ nō ob voluptatē. 7 h⁹ de
 ea q⁹ cū clamore fit. Ponē aut⁹ laq⁹ uel
 rete sine strepitu 7 clamōe 7 canib⁹ licet
 etiā clerici. cū etiā mōacho liceat texē li
 nūl⁹ p capiēdis piscib⁹. d⁹ cōse. oīf. 5. nūq⁹.
 De saltuosa. loq⁹. i. eo. Esau. 7 duo se
 quētia. c. h⁹ glo. Qd⁹ glo. oīc nulli licē ve
 nati in dieb⁹ ieiunioz subaudiendū. §.
 mltō min⁹ festoz i q⁹ b⁹ forti⁹ cūcūit ab
 opib⁹ feruilib⁹ abstinēti. cū mercata 7
 siñia n⁹ phibeāt i ieiunijs q⁹ tñ ihibēt i fe
 stis. ut s. §. 6. Itē n⁹ vñ licitū sonare ul⁹
 cātate i festo nisi hōeste 7 cū rōabili cā
 al⁹ etiā oī tpe vñ phibitū. Vñ i. c. donāe
 86. oīf. oīc glo. Quid d⁹ citharist⁹ 7 alijs
 q⁹ suis vtūt i^o stris. nūqd⁹ ē licitū audire
 ul⁹ tāgē⁹ ea uel talib⁹ psonis aliqd⁹ dare
 Et qd⁹ ad voluptatē ul⁹ luxuriā nō. q^a
 deū morib⁹ stimulat q⁹ vocib⁹ p⁹fm dele
 ctat. 92. oīf. i. scā. S⁹ ad laudē dei bñ.
 ul⁹ ob aliā iustā cām puta recreatiōis.
 q^a debilis ē uel infirmus. B
 Quid agēdū aut qd⁹ liceat i festo i^o d^o
 Deb⁹ q⁹ itendē mag⁹ oīnis ut hymnis
 psalmis 7 cātis spūalib⁹. de cōse. oīf. 3.
 ieiunia. A. i his ophendit⁹ 7 oīo. q^a oīo
 oī tpe salutē nre ē nccia. Lud. i^o d^o Opret

spozare 7 nūq; deficē. iō ē d pcepto pci
 pue in festo. Vñ i sū. con. li. 3. ti. 37. q.
 ii. q. nō ē fm theologos q oīo ē d nccita.
 te pcepti sicut 7 qd cūq; aliud ad salutē
 nccūz. 7 oīcūt dīneri sub pcepto de sci
 ficatiōe sabbati. Vñ 7 pcpit q in festo
 missa itē g saltē vsq; ad bñdiciōez facer
 dotū iclusiue audiat de ose. vii. i. oēs fi
 deles. 7. c. missas. B. Itē pdicatiōibz.
 dīutibz. 7 reglaribz disciplinis. ex d vi.
 7 hone. cle. cū decore. ex de sta. mo. cuz
 ad mōasteriū. § 3. Licet etiā docē talia
 vbo ul scripto i festo. i. 2. a. 7 i sabbato cir
 cūcisio fiebat 7 sacrificia. A. Idē i sū. cō.
 li. p. ti. iz. q. 7. fm Ray. Et sic int ceta d
 bē m⁹ attēdē pdicatiōi. 7 b fm idigētiā
 oī tpe itelligo eē de pcepto pferri i festo
 qa ut pxiē patuit oē illud ē d pcepto qd
 ē nccium ad salutē aīe. 7 p qd pdicatio
 vbi dei ē ita nccia ad salutē aīe sicut cor
 poralē cibo ad salutē corporis. i. 2. a. cibo aīe ē
 vbi dei. Deut. 8. 7 Math. 4. p. 2. opt qd
 piculū pditiōis iminet n solū nō audie
 ti s etiā ex negligētiā vbi dei auditū in
 mēoria n retinēti. ut p p Gregi. omel.
 8. ubi dicit. Verba dei q aure pcpit mē.
 te retinete. Cibo. n. mēd ē fm dei. 7 q si
 cibo accept⁹ stōacho lāguēte reijcit qn
 audit⁹ fmō i uētre memorie nō tenet. s
 q qd alimēta n retinet hui⁹ pfecto vita
 despar. Et ne g morā piculū formidare
 si cibū scē exhortatiōis n accipit. si vba
 vite. i. alimēta iusticie i memoria nō te
 neris. s ibi. Sic g audiētiā vbi dei ē fa
 luti nccia 7 cōter de pcepto. Vñ 7 i ocō
 c. oēs. de ose. vii. i. d q oēs fideles qui
 oueniūt. i. debēt ouemte i sacri solēnita
 tibz ad ecclia; audiāt scriptas aploz 7
 euāgelū. p. 2. q b scriptis vī itelligēda
 pcpue ipa pdicatio p quā exponūt po
 pulo ipe scripte. Vñ 7 statū i. c. sacerdo
 te. qd imēdiate segt p⁹ ocū. c. oēs. dī.
 Sacerdote vbi i ecclia faciēte q egressus

de oratorio fuerit. excoīcet. Ex b vī inu
 ere q b sit mortale. cū excoīcatio n irro
 getur nisi p culpa mortali. xi. q. 3. nemo
 epoz. Itē de ose. vii. i. q. oīe. dī. Qui die
 solēni omisso ecclie ouētu ad spectacula
 vadit excoīcet. Claret aut. qa omittit cō
 uēt⁹ ecclie qn ad missa; 7 ad pdicatiōez
 ad qd oēs debēt ouēire n veniūt. B. s ut
 pōit Tho. scda scde. q. izz. n phibet qd
 facē opa q ptnēt ad puidētiā nccioz
 tā sibi q pxiimis. sicut fuādo psonā uel
 res. seu qd cūq; aliud oānū vitādo. A
 i. 2. tñ qd dīstāt i cessatiōe lucri. al lice
 ret mercari. qd vez nō ē. ex eo. c. p. i. 2. ec
 cū omisso vīnoz q b pncipalit itēdē
 oī ē. ut statū postēlūz ē. B. Math. iz.
 Quis ex vob hō q hūerit vnā ouē 7 ce
 cidit i sabbato i foueā. nōne tenebit 7
 leuabit eā? Immo etiā licet p nccitate
 bellare. Vñ 7 machabzi i sabbato pug
 nātes excusant. 23. q. 8. si nulla. A. Me
 li⁹ ex te. i. uel. qd n ē. de q hī p. Mach.
 2. De q etiā vide s. bellū p. s. fi. B. Itē
 fm xō. si iacētibz segetibz i agro. aut fe
 nis i prato imineat tēpestas pnt ide te
 moueri. A. Si dubitet 7 timeat q oē
 res corūpāt ul multū deīozēt. fm eū.
 xō. ut i sū. con. li. p. ti. iz. q. 9. B. Itē nō
 credūt peccare mortalit carnifices 7 pī
 cerne q ppāt victualia ut sequēti die vē
 dāt si pus n poterāt cōmode ppare aut
 ppata seruare. A. Idē i ocā. q. 9. fm eū.
 xō. Et pōt dici q b vez ē si cibaria sunt
 nccia p die festo. aut p die sequēti in q
 nō poterāt cōgno tpe ppari. al nō licet
 cū sit op⁹ seruile. Leuit. 23. B
 S qd d his q opellūt a oīs ut opēt
 i festis! B. fm xō. Si iusto metu iducti
 b faciūt vidēt p p nccitate excusari. al
 nō tenent obedire nisi i licitū 7 honestis
 A. Idē in sū. con. ocā. q. 9. B
 Quid de his q debētes oīs vcturā
 bladoz afferunt i diebz festiuis! B. fm

xv. **N**ō excusāre nisi alia nccitās eos ad h
opellat. **V**ectores tñ mercū 7 alimētoz
aut psonaz ad loca remota cū alit n pos
sint sine quī icōmodo credo excusari. 7
sūt de viatoribz 7 cursoribz. **A**. Idē in
ocā. q. 9. **B**

Utz ī festū liceat scribē. **R**. fm xv. **N**ō
licet scribē ī aliq grādi. ut de q̄terno ī q̄
ternū. s. s. scolariū lectiones suas nōze 7
fmones. 7 ī lectiōibz libzoz corrigē. **N**ō
aut licet circa p̄dā locare opas suas 7 p
p̄cio facē. **A**. uel etiā cōducē ad h opas
alienas fm xv. ut ī ocā. q. 9. **B**. s. tñ spi
ritualia 7 sine p̄cio.

Quid d̄ barbetijs 7 minoribz 7 fer
ratoribz eqz? **R**. fm xv. Si ī festis h fa
ciūt p̄ncipalit̄ p̄p̄ nccitatē eoz qbz fui
unt. credo q̄ pnt excusari. **S**ec⁹ si p̄pter
cupiditatē lucri. **S**z ī illi q̄ de talibz reg
rūt eos excusant̄ si alit n poterāt sibi cō
mode puidē. aliq n excusāre. **A**. Idē in
sū. con. ocā. q. 9. **S**z q̄ ad barbitōfozes n
video q̄ cā occurrē rōnabil 7 excusabil
possit cōit̄ q̄re neqat p̄ festū differri. **B**

Sz qd de molēdinis? **R**. fm xv. In mo
lēdinis ad vētū ul ad aquā q̄ absq̄ mag
opa hoīs exercēt. credo seruandā cōsue
tūdiez regiōis nō phibitā a p̄lat. Molē
dina vō cū iumētis debēt gescē. **N**ā 7 iu
mēta vacare iussā sūt sabbato. **E**xo. 20.
A. Certe id v̄r de q̄cūq̄ molēdino. **N**ā
l̄ aliq n regrūt magnū laborē hoīs reg
rūt tñ iuge mīsteriū 7 occupatiōez. 7 sic
vinū cultū 7 deuotiōez īpediūt. 7 cū re
gula sit phibitua 7 h nō reziat̄ pmissū
cōstat ex sup̄dictis nō licet. nisi tōna
bilis artet nccitās. **B**

Quid d̄ eūtibz ad mercata q̄ sūt ī festū
R. fm xv. Si aliq h faciat nō cōsuetudi
narie s. p̄ sua nccitate. nō credo q̄ peccet
mortalit̄. **S**ec⁹ si cōsuetudinarie seu lucrā
di cupiditate. 7 maxie subtrahēdo se a
dīnis. aut etiā si h mōi mercata phibita

sint a p̄lat illi⁹ loci siue forsan excoīcata
A. q̄ cāu etiā si aliq de aliena diocesi ve
nirēt īciderēt ī excoīcatōez rōne delicti
fm eū xv. ut ī sū. con. li. 1. p. 1. iz. q. 12. **B**
Mercata tñ q̄ ex q̄dā nccitate sūt de vi
ctualibz 7 necessarijs ad diē aliquē nō
credo illicita eē. oñ tñ p̄p̄ h nō subtra
hāt se a dīno officio. **A**. Idē ī ocā. q. 12.
Et h p̄t̄ itelligi vtz p̄ q̄tidiaīs nccitati
bz occurrētibz qbz n p̄t̄ alit̄ puideri. ut
sūt tabne ul hospitā p̄ viatoribz 7 p̄ pe
grinis nccō ambulātibz. ul etiā īcol alt
necessaria nō hntibz. q̄a n hnt. nec alijs
tpibz pnt sibi puidē. 7 sp̄ q̄n h agūt. nō
p̄p̄ cupiditatē s. p̄p̄ nccitatē egētū fi
ant. 7 de lucro paupibz portio det̄. eē
de ferijs. c. licet. 7. s. s. xi. **B**

Quid d̄ illis q̄ ī diebz festiuis p̄l̄ya
tñ arāt agros paupū ul faciūt opa eoz
R. fm xv. **N**ō credo q̄ dñid diebz aut
maioribz solēnitatibz liceat. **A**. Glo. i. c.
licet. eē eo. dicit q̄ maiores solēnitates
sūt natiuitas dñi. epiphāia. resurrectio
dñi. 7 ascēsiō. 7 p̄tecostes. **S**z glo. Ray.
ut p̄ ī sū. con. eo. ti. q. xi. vocat solēnita
tes maiores festa xpi. 7 brē v̄ginis. 7 p̄
cipue diē dñice passiōis. 7 aploz p̄ Petri
7 Pauli. **S**z h glo. q̄tū ad festa b̄tissime
v̄ginis 7 Petri 7 Pauli. p̄t̄ itelligi n q̄
sint de iure dīno. s. q̄ ī eis minus liceat
opari. **B**. De mīoribz aut festū sicut. i. 7
an octauas pasce 7 cōsiliibz. credo q̄ lice
at seq̄ cōsuetudiez regiōis. **A**d h aut q̄ li
cite fiunt. o3 q̄ p̄p̄ ista n subtrahāt se a
dīnis. 7 q̄ talia n faciāt p̄p̄ affectiōez
carnalē aut spe remuneratiōis. s. p̄p̄ tēn
7 q̄ paup̄tas illi⁹ h̄ exigē videat̄. **A**. Idē
ī sū. con. ocā. q. xi. ubi addit̄ fm eū. xv.
q̄ o3 etiā q̄ ista cōsuetudo scient̄ toleret̄
ab ep̄o. 7 si dubitet̄ vtz ep̄s talia sciat 7
sustineat. recurrē o3 sacerdos loci ad epi
scopū. ut sup̄ h̄ certificeat̄ ab eo. q̄ d̄ puto
itelligēdū q̄n dubitat̄ vtz cōsuetudo sit

legitime p̄scripta. Al̄ osuetudo circa h̄m̄
mōi festa s̄ad p̄ se excusat. ut p̄ 3. §. 2.
v. 7 nō. B

Quā liceat opari circa edificatiōez eccle
siaz 7 h̄m̄ mōi? A. videlz locoꝝ sacroꝝ 7
ad op̄ mīstroꝝ pauꝑū ecc̄lie. ut i sū. cō.
ocā. q. xi. B. R̄. fm̄ xv. Credo q̄ liceat
p̄cipue ad op̄ mīstroꝝ pauꝑū q̄ nō h̄nt
reddit⁹ sibi sufficiētes. ita tñ q̄ h̄m̄ modi
labor n̄ sit vsq; ad vltimā fatigatiōez ul̄
ne. p̄p̄t̄ h̄ oimittat missa 7 h̄m̄ oīna.
A. q̄a nō oꝝ oimitti missa q̄ ē obligatōis
7 id ad q̄d q̄s tenet. p̄p̄t̄ id ad q̄d n̄ tenet
fm̄ eūde. xv. 7 i ocā. q. xi. Vbi etiā oīc q̄
h̄ cāu istud opari pōt fieri etiā i p̄cipuis
festiuitatibz si nō sit phibitū ul̄ osuetu
dini loci stratiū. B

Quā p̄ celebratiōez oīnoꝝ i festi audi
ta missa liceat opari. R̄. fm̄ xv. Nō licet
nō tñ. p̄p̄t̄ q̄d libz modicū op̄ peccatur
mortalit̄. ut si i vinea ul̄ agro purg; q̄s
aliq̄d modicū q̄d testabat p̄curia. aut
repet fracturā i sepe. 7 h̄m̄ mōi. A. Q̄tu;
tñ labor aut opis possit q̄s sine pctō fa
cere i festo n̄ ē determinatū s̄ ad arbitriū;
boni viri recurrēdū ē fm̄ eū. xv. ut i sū.
con. eo. ti. q. i. 3. Silt etiā oīc recurrēdu;
ad arbitriū boni viri. p̄ quāta nccitate li
ceat opari in festis. ut p̄ 3. eo. ti. q. 9. Qui
etiā oīc q̄ qñ occurrit tōnabil nccitas.
recurrēdū ē p̄ oīsp̄satiōe ad ep̄m si cō
mode pōt adiri. Al̄ putat q̄ sufficiat oīs
p̄satio. p̄p̄ri sacerdot̄ discreti tñ. 7 q̄ tā
ta possit eē nccitas 7 tā notoria q̄ aucto
ritate. p̄pa possit q̄s talia facē. Et h̄ nōt̄
i sū. con. eo. ti. q. 8. B. De his q̄ i festis
faciūt festa 7 h̄m̄ mōi vana vide. i. nego
ciatio. §. 8. Et de choreis s̄. chorea. §. 2.
De die dñica s̄. dñica.

Feudū ē cessio rei imo
bilis facta. p̄ hōma
gio. ex de symo. c. ex diligēti. A
hec fuit diffinitio Goff. cui in effectū

concordat diffinitio Hosti. ut p̄ 3. i sū. con.
li. p̄. ti. i. 3. q. 36. ubi etiā p̄ q̄ p̄p̄rietas
remanet apud ccedētē. 7 vsutuū trā
sitiū feudatariū seu i accipiētē. 7 i h̄des
māsculos 7 femīas si de eis noiati dīctū
fuerit ad h̄ ut i p̄e seu h̄des ei⁹ oīno fui
ant ad dēminatū fuitiū siue ad idēmi
natū. B. Et aliud q̄d ē p̄nū. s. q̄d a
p̄e ul̄ a q̄cūq; de sup̄ioribz ē acq̄sitū. Ali
ud m̄nū. s. q̄d p̄ femīnā ē acq̄litū. Itē;
feudoꝝ aliud ē additiōale. s. q̄d daf ad
certū fuitiū seu additiōe. A. Et si ne
gauerit vasall⁹ additiōez feudi i p̄m amit
tere oꝝ. ut i sū. con. eo. ti. q. 59. ubi h̄ oīa
fm̄ Hosti. nōnt̄. B. Aliud ē nō additiō
nale. Itē q̄d dā ē p̄petuū. s. q̄d trāsit ad
h̄des. q̄d dā n̄. Et sciēdū etiā q̄ sūt q̄dā
īcorpalia q̄ qñq; daf loco feudi ut guar
dia 7 castaldia. A. Et ista nō h̄nt. p̄p̄a
nām feudi fm̄ Hosti. ut i ocā. q. 59. B

Res imobilē ecc̄lie d̄ nouo nō pōt va
ri in feudū. i. dā 7 plati h̄ iurāt. S; res q̄
erāt p̄us feudales p̄nt itēz īfeudari. pu
ta si vasall⁹ p̄op̄t aliquā cām pdat feu
dū ul̄ moriat⁹ poterit plat⁹ ccedere filio
eius ul̄ alteri. ex de feudis. ex pte.

Quō acq̄rit feudū? R̄. fm̄ Hosti. q̄
oruplicit̄. p̄ mō p̄ iuestiturā. puta cū a i
q̄s tradit alicui possēsiōez rei imobilis
corpaliē. ul̄ cū hasta. uel cū baculo. aut
aliq̄ tali a dño q̄ oīc se p̄p̄t̄ h̄ iuestiturē. 2.
acq̄rit. p̄ id q̄d loco iuestiturē h̄t̄ ut cū
oīs oīc alicui. Vade i possēsiōez illi⁹ fū
oi 7 teneas. p̄ feudo. 3. acq̄rit p̄scriptiōe
ut si. 30. ānis tenuit feudū 7 oīno fuit
h̄ iuestit⁹ nō fuerit. 4. acq̄rit p̄ successi
ōe nō q̄d ex testō s̄ p̄p̄t̄ ab itestato.
i. Dec. n. val; aliq̄ ordiatō testūcti i feudo
fcā. nā aut h̄m̄ mōi successiōis talē ē q̄ ascē
dētes n̄ succedāt i feudo. puta p̄ filio.
Descēdētes vō sic. 7 p̄ q̄d fili⁹ p̄r 7 nō
filia. Itē nepos ex filio 7 nō neptis. 7 sic
usq; i infinitū. p̄ ea vō succedūt collaterales

Szisti de osuerudie ipñ nō succedūt. s
sol 7 fili. quo deficiēte reuertit feudum
ad ipatorē. 7 ofert cui vult. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 60. B

S3 nūqd filia succedit in feudū? R^o
fm dōsti. 120. nisi de pacto ul' qlyb; cō-
ditiōe feudi. ul' nisi filia p^o mortē p^{is}
redemerit feudū a dño. aut dñs iuestie
rit eā dñ bñficio p^{is} p^{pt} p^{is} amorē. ut
i cōstitutiōe f^{re}derici. quēadmodū feu-
dū ad filiā p^{met}. c. p. A. Id in sū. con.
eo. ti. q. 61. Vbi etiā idē qd d^r de filia o^r
de oⁱ ple ex femineo sexu descēdēte. 7 q
si feudū sit femineū. tūc fm qdā succe-
dit filia p^{ri} 7 matri i feudo. B

S3 p quē pōt fieri inuestitura feudi?
R^o fm dōsti. fieri pōt tam a femia q; a
masco etiā mīore. 23. ānis si feudū sit
vet^o. Si vō sit nouū nō pōt a mīore fieri
nisi sit pubes 7 iurauerit nō dñenire. In
uestiri aut pōt qlybet etiā seru^o. nisi dñs
igrauerit eū seruū. Idē etiā qd iuestire
7 iuestiri tā p se q; p aliū ut p pcuratorē
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 62. B

An feudatari^o hēat p^{stare} iuramētū
7 qle? R^o fm dōsti. In oī feudo statī fa-
cta inuestitura requit iuramētū fidelitatē
nisi ex pacto remissum sit. A. Idē i sū.
con. eo. ti. q. 69. B. Et h; fieri his vbi
7 sūb. Ego tal iuro ad sacra dei euāge-
lia q; ab hic i antea ero fidel^{is} tali sicut d;
eē vassall^o dño. nec id qd mibi sub noīe
fidelitatē omisit pādā ali; ad ei^o tētimē-
tū me sciēte. Et h; sufficit. Et nō q; vassal-
lus obligat dño fm q; ouētū ē 7 fm q;
feudi nā 7 cā regiōis ipi^o ul' vicinaz cō-
suetudo requit. q; deficiētib; pōt vti
iure scripto. A. Id i sū. cō. li. p. ti. 15. q.
57. B. Cōit aut obligat vassall^o dño i p^{li}
b; p ne sit ei in aliq; oānū de corpe suo
s vitabit 7 i p^{di}et. 7 ne id qd dñs facē
itēdit 7 facile pōt fieri reddat ei difficile
ul' impossibile. s. latenti pcurando. 3° ne

reuelet secretū suū alicui maxie q; possit
obzē. silt nec illa p q min^o tut^o fieret. 4°
ne sit dñi iusticiā ul' hōestatē. s. i p^{di}et
do. de honestatē filiā ul' vxorē. maculā
do ei^o famā oco fco ul' dñsu. A. Et iā ta-
cito. ut dissimulat audiēdo vba ifamie
dñm. Ifacto vō ut p libellū famosū. ut
i sū. con. eo. ti. q. 63. ubi hōia nōnē. B
3° ne aliq; oānū i t^{palib} ei faciat ul' vti-
litatē i p^{di}et. 6° ut fidelit^{is} ei pbeat dñi-
liū q; ad vbi 7 auxiliū. s. de reb; 7 p^{so}a
sua. Idē bāt h; i li^o feudoz. d forma fide-
litatē. c. p. 7. 22. q. 5. de forma. e^o d iur.
iur. ego. Itē l; vassall^o n debet eē p alijs
dñm suū. e^o d postu. c. fi. tñ p se 7 suis
hōib; pōt perē 7 defēdē ius suū. ar. e^o d
iure iur. petitiō. A. Id i sū. con. oca. q.
63. Vbi etiā addit q; idē dōsti. pōt aliā
formam iuramēti fidelitatē videlz. Ego
Tit^o iuro sup scā dei euāgelia q; ab hac
hora i ātea vq; ad ultimū diē vite mee
ero fidel^{is} tibi Gayo dño meo dñe hōie;
excepto i patore ul' rege. Vassall^o. n. dñe
hōie; d; dñm iuuare etiā dñe 7 filiū i
cā iusta. nisi dñm oī m ātigoz. Vñ 7
i sacro illū excipe d;. Et nōndū q; i p^{di}-
ctis oib; dñs d; fidel^{is} suo vicem reddē.
ut. i. 5. 7. d^r. A. hoc clare h^r i. c. de for-
ma. 22. q. 5. B

Quibo ex cāis amittit^{is} feudū? R^o fm
dōsti. p qdē amittit^{is} si vassall^o fuerit cl^o
cus ul' religiosus. q; nec tales succedūt i
feudo. 23. q. 8. §. p. 2° amittit^{is} si hēs va-
salli steterit p ānū 7 diē q; n petierit a
dño inuestiturā feudi. silt 7 si ipe vassall^o
p^o mortē dñi nō petierit ab hēdib; dñi
ut i li^o feudoz. i q; b; cāis feudū amittit^{is}
c. p. Et h; vez. nisi ipe vassall^o fuerit mī-
nor ānis. 14. q; tal n cogit fidelitatē fa-
cere. Itē nisi sit miles. q; h; p tñio ānū
7 mēse; 7 Itē nisi iusta cā i p^{di}erit. ut in
li^o feudoz. de phibita feudi alie. p lotha-
riū. qm in dñm. Et itelligit iusta cā. ut

p mortē uel capitales inimicitias ul' alia;
 iustā absentia. 3. amittit cū vassall' tribus
 vicibus corā pib' 7 h' mōi regit' fidelita
 tē iurare noluerit. Quis dñs par' sit fa
 cere iustitiam. 4. si vassall' ifeudauerit
 feudū alia lege q' ea quā ipse h'z. ul' i talē
 vassallū q' feudū suare n̄ pōt. 5. si vassall'
 iffecit suū ppū germanū ul' germāi fili
 uz ul' aliqd omisit q' piciū nōie dñeat
 ad h' ut totā hēditatē hēat. De piciis
 hēs. i. piciida. 6. si vassall' omittit dñz
 suū i p'lio nō mortuū nec ad mortē vul
 neratū. Silt pp' alias mltas i g'itudies
 q' enumerat i li' feudoz. q' b' mōis feu
 dū amittit. c. p. et z. 7. si vassall' scient
 negauerit feudū ul' pte aut additōez ei'.
 Sec' si i g'rant. Q' si vassall' n̄ vult ondē
 de pte feudi psumet q' totū teneat i feu
 dū. 8. si vassall' feudū alienauerit. 7. si q'
 dē p pte alienauerit illā pte amittit. 7. li
 bere ad dñm reuertet nulla pscriptioe
 obstāte. Nec pderit vassallo si p' facta;
 alienationē recuperauerit feudū ipm nisi
 i g'rant alienasset. 9. si vassall' dñm accu
 sauerit. aut si testimōiu; dñm i cā non
 tm criminali s' etiā ciuili tulerit. l. qdam
 dixerit q' i ciuili pōt. x. si vassall' vocat'
 a dño q' secū vadat i expeditōe publica
 puta vocatus ab ipatore ut secū veniat
 Romā p fuscipiēda corōna 7 h' mōi. nō
 venerit. nec aliū p se dño suo acceptum
 miserit. ul' ei stipēdia militie nō dederit
 A. l. oia nōne etiā i lū. con. li. p. ti. 15.
 q. 64. B. Et qdē qñ pp' fidelitatē non
 fuata amittit feudū nō itelligit ipo iur'
 s' p sniam Si vō alienatū fuerit ipo iure
 pdiē. ut Inno. dic Dec oia hosti. pbat i
 sū. ti. d' feudis. A. hosti. q' ad h' uē casū
 v' simplt oicē q' amissio feudi sit p sen
 tētiā. s' Inno. dic q' i cāu alienatiōis sit
 ipo iure. ut nō i lū. con. eo. ti. q. 65. B
 Qñ dñs amittit ius qd in feudo h'z;
 B' fm hosti. Sicut vassall' amittit feu

dū pp' culpā. ita dñs pperatē feudi. ut
 i li' feudoz. si de feudo controuersia fuit
 c. dñs amittēte. Dñs. n. vassallo d'z vicē
 repēdē. ut i li' feudoz. d' forma fidelita
 tis. c. p. i. fi. 7. si nō repēderit. merito cē
 sebit malefic'. A. al' malefid'. 7. tēdit ad
 idē. s' clari'. B. ut ille q' d' vassallū dēp
 hēsus fuerit pfid'. z. z. q. 5. d' forma. q. 5.
 ois. esto subiect'. ex de iure iud. puenit.
 Et tal' etiā puat iure qd h'z i vassallum. 7
 feudū trāsīt ad supiorē. Nō itelligas tñ
 ipo iure s' p sniaz. A. Idem i sū. con. oia
 q. 65. B

Quid si dñs moriēs ples filios reliqt
 nūqd vassall' iurabit fidelitatē oib' B'
 fm hosti. Nō puto. qm vassall' n̄ cogit
 p vno feudo ples h're dñes maxie i co
 mitatib'. ducatib'. marchionatib'. q' ho
 die diuidi nō pnt. A. Id i sū. con. eo. ti.
 q. 67. Vbi etiam addit fm hosti. q' nec
 pōt dñs sine volūtate vassalli feudū alie
 nare. Id etiā i gnāli alienatiōe vassalli n̄
 otinē nisi h' nōiati dñm sit. Et subdit.
 Aliq' tñ volūt oicē q' eqli ul' miori dño
 deedi pnt. B. S' si vassall' moriēs ples
 filios reliqt. oēs debēt iurare fidelitatē
 si feudū idiuifū hnt. S' si ex diuifōe to
 tū feudū ad vnū puenit. ille sol' iura
 bit. A. Id i sū. con. li. p. ti. 15. q. 66. B

Utz vassall' possit feudū refutare B'
 fm hosti. Id etiā sine volūtate dñi. 7
 p' h' n̄ tenebit fuisse dño. xerū tñ nō d'z
 eū offēdē. A. Id i sū. con. eo. ti. q. 68. B
 Quidā dicūt q' n̄ pōt ipz refutare iūto
 dño. ut. C. dacti. 7 obli. l. sicut iūto. p'ri
 mū v' veri' si tpe 7 loco debito repudi
 et. alit' otta. A. Dicit hosti. formalit'
 hē i. c. vno. de vassallo q' otta d'itutōez
 lotharij feudū alienauerit. B

Utz fili' repudiās hēditatē p'is pos
 sit retinē feudū B' fm hosti. Nō. s' aut
 totū d'z retinē. aut totū repudiare. nisi
 forte eum dñs tanq' de nouo beneficio

inestiat agnati ostentibus. A. tunc. n. bñ
retinet feudū sine aliq onere hēditario.
ut i tex. i. allato. ubi etiā idē dñr d agnati
repudiati hēditatē. qd etiā nōt i sū.
cō. eo. ti. q. 59. Et dicit agnati q p viri-
lē sexū dēscēdūt. Cognati vō q p femi-
neū fm Iugl. B. Agnati vō bñ pñt ali-
qd feudū retinē repudiata hēditate. ut
i cōstitutiōe frederici. an agnat⁹ ul fili⁹
de fñcti repudiās hēditatē possit feudū
retinere. c. si dixerit.

Utr feudū possit p vasallū legari ec-
clesie. R. fm Iosti. Si feudū fuit de ca-
mera dñi ad tēpus datū. nō pōt legari
nec etiā hēs succedit. sñr etiā ecclie non
pōt legari si de nā feudi ē q vasall⁹ serui
at i ppa psona. A. Et i tali nō succedit
clīc⁹ etiā si fili⁹ sit fm Iosti. 7 i sū. con.
eo. ti. q. 71. B. Si vō sit patnū 7 ppetuū
tūc pōt pāa legari. A. si cōsuevit p aliū
seruiri. de cā. q. 71. B. nisi cōsuetudo re-
pugnet. A. Idē cā. q. 71. B.

Utr ecclia possit recipi i pign⁹ feudū
qd laic⁹ ab ea tenet. ita q nō pputent fru-
ct⁹ in sortē. R. fm Inno. Dicit qdā q
pōt. dūmō durate pignore nō recipiat
seruitiū feudi. qd tūc solū vez ē qñ ipsi
fruct⁹ nō multū excedūt valorē seruitij
aliogn eēt d mādātū dei. eē de feudis. c.
p. Vt oīc fm eūdē. q hē decretal⁹ 7 siles lo-
quūt qñ feudū illicite a laico detinet⁹ 7
recupari nō pōt. A. Con. Goff. l. 3 aliq
aliē dixerit. ut i sū. con. eo. ti. q. 38. B.

Fides. Utr oēs teneant
hēre fidē explicitā
R. fm Tho. scda scde. q. 2. Di-
cēdū q maiores ad q ptiēt alios etudi-
tē tenēt hēre pleniorē noticiā d credēdis
q̄ inferiorēs. nihilomin⁹ tñ oēs tenent fī
de hēre explicitā d mystēris xpi p̄cipue
q̄tū ad ea q cōt i ecclia solēniat⁹ 7 pu-
blice pponūt. sicut de icarnatiōe. passi-
one. 7 h⁹ mōi. s. alias subtile consideratō.

nes tenēt aliq magi ul min⁹ explicitē cre-
dere fm q opetit statui 7 officio vniū-
cuiusq.

Utr teneat oēs explicitē credē trinita-
tē. R. fm Tho. ubi s. Dicēdū q qa my-
steriū xpi explicitē credi nō pōt sine fi-
de trinitatē. ut qa fili⁹ dei carnē assūpsit
7 d spū scō dcept⁹ fuit. iō p⁹ tps grē tene-
tur qlibet ad explicitē credendū myste-
riū trinitatis.

Utr cōfessio fidei sit neciā ad salutē. R.
fm Tho. scda scde. q. 3. Cū cōfiteri fidei
ptieat ad pceptū affirmatiuū. iō nō sp
nec i qlibz loco ē d necitate salutē. sñ ali-
q loco 7 tpe. qñ. s. aliq̄s introgat⁹ de fi-
de si tacēt credēt ul n hēre fidē ul q fides
nō eēt vera. ul aliq ppeit⁹ taciturnitatē
auerterēt a fide. Utr cū ifidelibz sit dis-
putādū de fide. hēs. i. infidel. §. 3.

Filius. Quadruplex ē
stat⁹ filioz. Alij
enī sūt nāles 7 legitimi. ut q de
vxoibz pteat⁹. 7 de his hēs. i. legitim⁹.
Alij nāles tm. ut filij ocubine q de solu-
to 7 soluta q vxor eē possit nascūt. Alij
sūt legitimi tm. ut adoptiui. Alij spurij
q de adultio ul incestu ul al⁹ p leges dāna-
to coitu nascūt. A. ul al⁹ vulgo dcepti q
p̄rem demōstrare nō pñt. ff. d sta. ho. l.
vulgo. Et pdcā etiā nōt glo. i. c. tāta. eē
q si. sint le. Sonūt q̄q i sū. con. li. 4. ti.
34. q. i. B. Utr filij familias possit facē
elyam vide s elya 2. §. 4. Et utr aliq
mō de rebz patris accipe ul expendere.
habes. i. peculium.

Apuđ quē fili⁹ debeat nutriti scō di-
uoztio. R. fm Iosti. Si filius mīoz sit
triēnio. reglarit vez ē q oī eē penes ma-
trē. si maior penes p̄re. s. iudex examia-
re oī apud quē cōmodi⁹ moriet. nec post
triēniū alēd⁹ ē apud m̄rem etiā expēsis
p̄ris. A. D. dīcē. ut tñ p⁹ triēniū apud
m̄rem alēdus sit expēsis p̄ris. ut p i sū.

con. l. i. z. ti. i. q. si. ubi h. n. n. B. C. fo.
ma. l. i. A. Immo poti⁹. diuozio facto
apud quē libi mo. ul' educari debz. l. i. 7
ibidē i. Auten. si p. or. Si p. cam diuoz
tū p. stiteit. apud m. rez ad secūdas nupti
as nō veniētē libi nutriat p. ris expēsis.
Si vō e. s. apud p. rez m. ris locupletē expē
sis. si p. min⁹ idone⁹ sit. tūc. n. apud ma
trē locupletez nutriat quē ad modū filij
locupletes cogūt m. rez egētē alē. Qd at
de alēda m. rez egētē 7 filijs idigētibus edi
cū ē. h. q. q. i. oibz ascēdētibus 7 descēdētibus
p. sonis vtriūsq. nate p. cipum⁹ obser
uari. B. Si tūc alē diuogū eēt i. fidel⁹ 7 puer
i. m. iori etate. d. vari fideli. n. obstāte q. i
oigeat m. ris obsego. ut ponit Tho. in 4.
oif. 39.

Utrū malitia p. tē noceat filio 7 eo. R.
fm Ray. J. Nō nocet q. ad tē. l. i. noceat in
terdū q. ad penā t. palē. oif. 56. nūq. 7. c.
nasci. 6. q. i. si quis. Et de hac mā h. s. i.
pena p. 5. 7. Itē malitia pentū iducit p.
sūptionē s. filiū. oif. 56. si gēs angloz. 7
ecōtra malitia filij iducit s. patrē.

An filij nāles aliq. mō succedāt p. ri?
R. Si p. h. filios alios legitimos ul' nepo
tes. tūc licet ei dare ul' reliq. re nālibz eo
rūq. m. ri v. nā v. n. c. i. a. 7 non v. l. tra. ul' soli
ocubine semi v. n. c. i. a. 7 nō v. l. tra. C. de nā
libz libe. l. m. re. Si aut nō h. alios filios
legitīe descēdētes s. h. eat ascēdētes. tūc
legitīa p. te relicta ascēdētibus reliquū in
ter nāles distribue pōt. Q. si nec ascēdē
tes nec descēdētes h. eat tūc licet ei i. stitu
ere nāles i. solidū hēdes. C. d. nāli. libe.
Auten. licet. Ab i. testato vō quō nāles
succedāt. vide. i. successio. §. p. l. t. Debēt
q. q. nāles p. alci arbitrio boni viri etiā si
legitimi extant 7 succedāt. aut si diuge
viua alij sint hēdes 7 ipi p. stant i. d. patri
si opus sit. ut i. o. c. a. Auten. licet.

Quid de spurij? R. Spurij. s. q. ex
o. anato coitu sūt fm leges. A. videlz

cū m. liere quā q. s. nō p. s. s. t. h. re i. vxozē
tōne osanguinitatē. affinitatē. religionis
ul' alit⁹ m. i. monij. seu cū q. s. h. z. p. les. uel
etiā duas ocubias sūt. ut i. o. c. a. Auten.
licet. B. o. i. p. z. s. b. n. f. i. c. i. o. excludūt. ut.
C. de nāli. libe. Autē. licet. S. tūc i. n. f. e. s. t.
epi facē q. v. i. q. pentū talibz libis n. c. i. a.
subm. i. s. t. r. e. t. f. m. q. s. u. p. p. e. t. ā. t. facultates. e. f.
de eo q. duxit i. ma. quā pol. cū h. ē. r. e. t. Et
i. h. m. i. t. i. agit ius canonicū q. ciuile. De
filijs ex adulterio vide s. adulteriū. Itē
d. h. m. o. i. vide. i. illegitim⁹. De filijs autē
nutriēdis 7 alijs expōsitū vide s. expōsi
tus. filij excludūt ab hēditate p. ri in
tribz casibz. ut. i. hēditas. §. z. Cui⁹ pen
tis o. d. i. t. i. o. n. ē. s. liberā uel seruile sequit⁹
filius. vide. i. seruus p. 5. §.

Lagella i. g. b. o. s. i. s. t. ā. t.
7 quō sint sa
tisfactoria h. s. i. s. s. i. s. t. i. o. §.
7. Itē d. his h. s. i. s. i. pena p. 5. §.

Fornicatio v. e. ē
genus
cuiuslibz illiciti coit⁹. 7 tūc spali
ter intelligit⁹ i. v. i. u. s. o. l. u. t. a. z. Stupz vō est
p. p. e. i. l. l. i. c. i. t. a. v. g. i. n. i. u. d. e. f. l. o. r. a. t. i. o. Adulteriū
ē thori alieni. i. vxoris violatio. de q. etiā
h. s. s. adulteriū. 7. i. i. p. e. d. i. m. e. n. t. u. §. 3.
A. p. s. o. n. i. v. r. §. z. B. 7 sequētibus. In
cestus ē osanguineaz ul' affiniū abusus
aut etiā scimoniaiū. Rapt⁹ ē cū puella
violenti 7 s. e. i. u. l. pentū volūtate edu
cit. ut corrupta i. vxorē h. eat. 36. q. i. §.
cū g. A. Et ibi de p. d. i. c. t. i. s. s. p. e. b. z. v. r. B.
ul' etiā ut habeat i. o. c. u. b. i. n. ā. e. f. d. r. a. p. t. o.
cū cā. vide de h. i. r. a. p. t. o. z. A. p. r. e. d. i.
c. t. a. p. o. s. u. i. t. R. a. y. i. t. i. d. r. a. p. t. o. §. n. o. 7. g. l. o.
ei⁹ ibi. q. etiā sup. o. b. o. i. vxorē. o. i. c. q. r. a.
p. t. u. s. q. q. o. m. i. t. t. i. t. si q. s. r. a. p. i. a. t. ut etiā s. e. l.
a. b. u. t. a. t. muliere tenitēte. ut. 36. q. i. §. ex
hac. Et o. r. tenitēte. q. a. si ipa o. s. e. n. t. i. ē. t. e.
nō eēt rapt⁹. s. stupz ul' simplex fornicatio.
Si vō s. volūtate pentū cape⁹ ut eēt

vxor: uel concubina, esset captus. l. 3. rapta
 consensisset. B. Preter hos omnes est
 peccatū cōtra naturā. A. Et de isto tan-
 git Tho. scda scde. q. 154. arti. xi. B. Et
 de grauitate cuiuslibet dictōrū habes. i.
 luxuria. §. p. Addunt quidā sacrilegiū
 de quo sūt. i. luxuria. §. p. A. De isto
 sacrilegio Tho. loquit scda scde. q. 154.
 arti. x. ubi dicit q. manifestū est q. etiā
 luxuria scdm q. violat aliquid ad diuinū
 cultū p̄tinēs. p̄tinet ad speciē sacrilegiū.
 Ex quo dicto colligit q. hoc sacrilegiū
 cōmittit respectu loci et p̄sone. ad quod
 etiā facit. i. 7. q. 4. si quis inuentus. 7. qd
 nōt glo. de pe. ois. 5. consideret. B.

Simplex fornicatio i clerico publice
 tenēte concubinā inducit depositiōem
 oico si amonitus nolit se corrigere. Inā
 talis p̄mo quidē monitus debet suspēdi
 a bñficijs. 7. si se non correxerit debet p̄
 petuo ab eis remoueri. siue sit in factis.
 extra de coha. cle. 7. mu. sicut. siue non
 in factis. ut ibidē in. c. si autē clerici. A.
 Et ibi uidet̄ inui q. ad p̄dicta requirat̄
 trina admonitio. B. Q. si tale crimen
 sit notoriū. suspēsus est ip̄o iure. ut di-
 ctū est s. clericus. 3. §. 2. Si uero sit pu-
 blicū ex fama t̄m ita q. merito talis ha-
 beat̄ suspitio q. scandalū generet etiam
 si non appareat accusator. erit purgatio
 indicēda. i. qua si defecerit aut se purga-
 re noluerit. canonice puniet̄. ex d. coha.
 cle. 7. mu. tua. Et talis interū nō debet in
 officijs euitari. Vtrū aut sit audienda
 missa uel officiū clerici fornicatoris te-
 nendū est quod dicit̄ s. clericus 3. §. 2.
 A. Et ibi latius de hoc i additione. B.
 Et. i. ordinatus p. §. 3.

Que pena clerici in sacro ordine qui
 aliquā ducit in vxorē? R. Debet p̄uari
 ordine et beneficio ecclīastico. 7. mulier
 si erat libera debet redigi in seruitutem

ecclīe. ois. 32. eos qui. si ancilla debet vē
 di. ois. 81. quidā clerici. 7. filij inde nati
 redigunt̄ in seruitutē ecclīe. i. 5. q. vld. c.
 multe. Itē talis clericus est excoicatus
 ip̄o facto. ut s. excoicatio p. §. 4. v. 7.
 Et nō q. qñ clericus i factis sepat̄ ab ea
 quā ducit in vxorē. debet eam abiurare
 s. q. de cetero non accedet ad eā. nec co-
 medet nec bibet cū illa. nec in eadē do-
 mo manebit. nec in alio loco nisi tā pu-
 blico q. mala suspitio esse nō possit. nec
 loquet̄ cū ea nisi coram idoneis testibz
 7. certa nccitate. A. 7. in ecclīa uel in
 alio publico loco. ut in sū. con. lib. 3. ti.
 30. q. 13. ubi hēc notant̄ fm Ray. B. 35.
 q. 6. ab isto die. extra qui cle. uel vo. ex
 lraz. tamen si clericus habet̄ suspēctus
 q. forsitā iuramentū nō seruaret. non
 debet exigi. sed p̄ snām in dīcti uel su-
 spēctōis uel alioz h̄mōi ē cōpescend⁹
 extra de coha. cle. 7. mu. clericos. A. Id
 i dicta. q. 13. in sū. con. fm Ray. 7. Dosti.
 q. etiā addit q. nō ē aliquid iniūgēdū ali-
 cui p̄ iuramentū de cuius transgressiōe
 verisimiliter timeat̄. Ibi etiā dicit̄ fm Ray. q.
 si ducta esset ancilla 7. filij sui paruuli.
 nō venderet̄ sed retruderetur i mona-
 sterio. ne p̄pter eius absentiā filij eius
 peant. ois. 34. fraternitatis. subiungēs.
 Vel intellige illud. c. q. nō contraxit cū
 ea m̄rimonialiter. B. De m̄a fornica-
 tionis plurima habes. i. luxuria.

Fraus 7 dol⁹
 alicui patrocinari non debent.
 30. q. i. dictū. extra de rescrip. ex tenore.
 fraus fit legi quādo quod alicui phibe-
 tur vna via. vult sibi licere p̄ aliam viā
 extra de p̄uile. q̄to. 7. de conces. p̄ben.
 constitutus. A. uel cum quis saluis
 verbis legis sententiā eius circūuenit.
 ff. de legi. l. cōtra legem. 7. dicto. c. q̄to
 06

Rigiditas quo i-
pediat
matrimoniu. vide. T. i. p. d. i. m. e. n.
tum i. s. q. u. a. s. i. p. e. r. t. o. t. u. m. i.

Artum est corra-
ctio rei
aliene mobilis 7 copalis frau-

pdit ius qđ hēbat ī re. 7. si nō hēbat ius
 aliqđ odēnabit ad restitutionē rei. 7. ī
 super ad extimatiōē illius ex eo qđ vo-
 luit ius sibi facere. ut ī tex. de qđ statim.
 B. Insi. de vi bo. raptō. §. ga tñ. 7. §.
 se. Inuito dño. qā si credit dñm pmissū
 tū 7. subest iusta cā credēdi nō tenetur.
 Sec⁹ si nō subest. ff. eo. si is qui rem. A
 In dubio. n. psumit dñs iuit⁹. ff. eo. l.
 qui vas. §. vetate. B. Et dñs inui-
 tus etiā si videat rē auferri q̄uis nō cō-
 tradicit. ff. eo. l. pld. A. Ibi vī colligi
 qđ vix ē qñ tōne timoris uel etiā ve-
 recūdie nō contradixit. al nō p̄dicēdo cū
 potuerit vī cōsentire. ar. c. etroz. 83. ois.
 7. c. cōsentire. B. Si autē putauit facere
 inuito dño 7. tñ dñs vult. furtū qđ facit
 q̄tū ad ītentione. sed non tenet ad re-
 stitutionē. nec dñs pōt petere obstante
 sibi sua volūtate. ff. eo. inī oēs. §. plr.
 A. Hoc fallit ī l. si quis seruo. C. d furtū
 ut p̄suadens seruo ut tollat rē a dño.
 seruus tollit eā dño etiā p̄mittente cui
 prius denūciauit tenetur furtū 7. serui
 corrupti. B. Lucrificiēdi grā. qā si qs
 aliena ancillā rapuerit nō cā lucrī sibi
 dinis. nō cōmittit furtū. ff. eo. verū. A
 z. al t̄cipit certū. B. Ipius rei vltus pos-
 sessiōis. ve. qā nō solū cōmittit furtū qui
 rei omīz vult sibi lucrati. s. etiā q vult
 ī re ipā lucrati vsū 7. possessionē. ois. 50.
 q sacru. ff. eo. q iumenta.

Quot sunt species furti? **R.** Due. Nam ali-
ud est manifestum. scilicet illud in quo furtum perphen-
ditur postquam venit ad locum destinatum. Aliud
est occultum. scilicet ab eo cuius res est siue ab
alio. ff. eo. l. 3. **B.** Aliud non manifestum
cum quo furtum non perpheneditur. ff. eo. l. 2. et. 3. Item
non quod velat remanent in nocte generali. quod si
spemini. quod tibi facit legem in quo furtum non fa-
cit. **A.** seu etiam non facit. si de loco sacro
siue etiam de ecclesia. ut i. c. qd. g. de q. i. **B.**

Peculatus qd ē furtū de re publica. 23. q. 4. qd g. Abigeatus qn qs dispgit grege; 7 ide furat. A. ff. de abigeis. l. i. §. p. B. Plagiū qd or furtū hoīs. s. qn sciēt qs libez hoiez vedit uel emit. ff. de plag. l. i. 7. 4. Et eodē mō si alienū seruū sollici tauerit uel asportauerit. A. i. ad aliam regionē furtiue duxerit. C. de plag. l. i. 7 nō i sū. con. lib. 2. ti. 6. q. 2. B.

Que pena furti? R. Pena furti vari at fm q varie de ipo agit. Nā si agat cri minalit. i. ad penā criminis nō ē ppt h fur suspēdēd aut demēbād s alē puni end videlz ut fustigē ul exulet ul alio mō put iudici videbit. 7 h i simplici fu re. s. q occulte 7 sine armis delinqt. C. eo. Auten. si nouo iure. A. S; hodie in muld loc etiā simplex fur suspēdit d cō suetudie. fm glo. Ray. Et dic Vl. q hāc cōsuetudie; facit rōnabilē nccitas pacis cōis 7 frequēs icōnigibilitas expta h malitie hoīuz. ut i sū. con. eo. ti. q. 3. B. Si aut pl⁹ q fur. ut qa cū armis ul etiā sine armis violent aggreddt i domibz ul i tinē uel i mari. tūc acti⁹ pcedet s eu; ff. de pe. l. capitaliū. §. crassatores. 7. §. famosus. Itē si qs palā subripit 7 est fa mosus. Oēs enī tales furd suspēdūt. A. dco. §. famosus. ubi etiā or q debēt su spēdi i loco delicti. B. Q si nō ē famos⁹ puni ea pena de q or. i. taptor p. §. p. Quidā etiā talium fm leges qnq; licite absq; iudice occidūt. ut. i. hoicidiū. p. §. z. ex d hoī. si pfodiēs. si vō agat ciui lit. pena furti manifesti ē qdruplū. nō manifesti ē duplū. A. ut i Insti. d obli. q ex delict. nas. §. pena. Et ibidē. §. fi. p; q istud duplū seu qdruplū exigit ultra re sublatā. Et h pena pōt peti etiā p an nū. ut i Insti. de ppe. 7 tpali. ac. §. furti Et si egit aliqs criminalit. poterit iterum agē ciuilit 7 eo. C. qn ciui. acti. p. iu. cri.

l. vnica. 7. ff. eo. l. fi. Et hoc itellige in foro cōtēioso. si i foro cōscie qn qs sine li te vult restituē sufficit restituē simplū. cū oī dāno fm Tho. 7 Al. A. Idē i sū. con. dca. q. 3. qa nisi fuerit facta cōdēna tio in foro pñiali nō debet pena. ut nōt glo. in. c. fraternitas. iz. q. z. B. Et qdem plura hēs. i. circa restitutionē restitutō protū. Itē specialit de pena. i. restitutio 3. §. fi.

Utz in re pua omittere furtū sicut in magna. R. Sic. qa i furto nō qd ablatū ē sed mēs furand attēdit. i. q. 4. c. vld. Et h itelligendū ē qn volūtas ē talis q etiā maiora subtrahēt. uel qn ex ablati one pue rei oīs itelligit guari. A. p op positā voluntatē. i. quia ei nō placet. ut cstat ex his q sequūt. B. Nā sicut dicit Tho. scda scde. q. 66. Si aliquis furtiue res mīmas accipiat p qs hō nō reputet sibi nocumentū inferri. 7 ille qui acci pit possit psumē nō eē s volūtatē oīi. excusat. alit furtū ē sp peccatū mortale qa ē s dilectionē pximi cui ifert nocu mentū. vñ 7 i talibz mīmis si habeat qf aiuz furād 7 iferēdi nocumentū pxiō ē pctm mortale. ut Tho. ibid dicit. A. vñ 7 furtū omitteri pōt in vna gallina. ut in Insti. d rez diui. §. galliaz. Vbi etiā dicit glo. q omitteri i vno ouo. S; 7 si putet qs etiā cū volūtatē oīi recipe ista mini ma. 7 postea cstat sibi de dria volūtatē restituat qd accepit. 7 penit⁹ excusat. al nō. ut i. c. pctm. d re. iur. li. 6. B.

Quicūq; vti re apud eū deposita ul re ei cōmodata ad aliū vti ul vti pignore furtū omitterit. ut dcm ē s. depositū. §. 6. 7 s. cōmodatū. §. 4. 7 i. pign⁹. §. 7.

Quid si mlier fecit furtū siue an ma trimōiū siue p⁹ 7 vir picipauit. aut vir fecit 7 vxor picipauit. nūquid licebit vxori de rebus cōibus satisfacere? R.

fm. x. ubi de consuetudine regionis vir
 7 vxor coicant sibi credita 7 debita ex co
 tractu ul' maleficio. si res furtiua adhuc
 existit in eoz potestate vxor potest illaz
 restituere etiam contradicente marito.
 A. Idem etiam esset si inter eos non fo
 ret talis comunio. Nam quicunq; habet
 rem furtiua debet illam dno restituere.
 C. eo. in ciuilem. B. Si autem consumpta
 est potest vxor si expresse vir non otta
 dicat negocia mariti gerendo 7 se libera
 do extinctione restituere de comunibz
 bonis. phibente aut marito non credo
 q; debeat facere huiusmodi restitutionez
 cu non habeat administrationem reruz
 sed maritus. Si tamen restitueret de bo
 nis coibus bona fide. non credo q; esset
 ei iniungenda pena quasi p mortali. A
 aut q; peccaret mortaliter si hoc fiat late
 ter 7 sine alioz scadalo. cum hic non sit
 fraudulenta tractatio nec aio lucradi
 scdm eundem. ut in su. con. lib. 2. ti.
 6. q. iz. B
Contra quem dat actio furti? B. fm
 hosti. Contra fure etiam si ipubes sit o
 modo sit doli capax. ff. eo. l. ipuberem.
 Pater etiam agit contra filiu suu si peculiu
 castrise habeat. al non esset iudiciu inf
 eos. ff. eo. l. ne cu filio. Eodem mo aget fi
 lius si pater ei aliquid subripiat de pecu
 lio castrise. A. Ifacit. ff. eo. si qs vxori.
 S. sed 7 si filius. B. Item vir contra vxo
 rem uel ecounterio non agit furti mrimo
 nio ostante. sed datur actio in factu. sed
 qui ei opz tulerit furti teneat. ff. eo. si qs
 vxori. 7. C. rez amotaz. l. z. Item dat
 actio furti contra eum qui dedit opz uel
 consiliu ei qui furtu fecit. ff. eo. si is qui
 S. situ. A. Hoc veru si furtu secutum
 sit. ut in su. con. eo. ti. q. iz. B. Et tam
 ipse q; etiam qui receperat ad restitutio
 ne teneat. ut. i. restitutio. S. z. dicit. A

Et ibi patet. quia qd dictu est de filio
 obtinet etiam quando ex eo verisimiliter
 secutu e. B. Utz peccet q re sua apud
 aliu deposita uel etiam iniuste detenta fur
 tim accipit. regre s. depositum. S. xl.
Quid si quis furat ppter necessitate
 famis uel frigoris? B. Si est extrema ne
 cessitas non peccat. sed utit iure suo. de
 conse. dis. 5. discipulos. unde pot occul
 te subtrahere. ut dicit Tho. scda sede. q.
 66. non tm p se. sed etiam p alio. Nam in
 tali casu omnia sunt comunia. dis. 47. si
 cut hi. Q. si non sit extrema necessitas pec
 cat quidem. sed ppter necessitatem atte
 nuatur peccatu. Et in tali casu intelli
 gitur penitentia que iponitur extra de fur.
 si quis p necessitatem. A. Idem in su.
 con. eo. ti. q. 8. fm Ray. 7 Tho. Aduerte
 dum tamen q; furas in extrema neces
 sitate non peccet. si tamen deueniat postea
 ad facultatem. puto q; obligetur ad re
 stitutionem. sicut 7 qui cessit bonis. C.
 de his qui possunt ce. bonis. l. i. ita tamen
 q; non teneatur nisi inquantu facere pot
 ff. de cessi. bo. l. 3. Et in hoc uel simili cau
 intelligit facere posse deducto ne egeat
 ff. de re iudi. in condemnatione. Aliqui
 tamen dicunt q; furanti etiam in extrema
 necessitate si rem non restituat debet ipo
 ni q; peniteat p tres ebdomadas. dicto
 c. si quis per necessitate. S; illud. c. non
 intelligit i extrema necessitate fm Tho.
 scda sede. q. 66. arti. 7. 7 fm Ray. in ti.
 de furtis. S. Item quid si aliquis furat
 7 fm Inno. 7 glo. in dicto. c. si quis. 7 s
 patuit. Sed inqtuz dicit ibi glo. q; intelli
 gitur in necessitate non magna. debet in
 telligi respectu necessitatis extreme. sed
 bene al magna. quia ut ibi patet fur non
 cogitur restituere. sed uel penitentiam
 agere ul' restituere. unde or ibi. Si reddi
 derit non cogatur ieiunare. qd non decet

pncitate pua. al null cogēt medicare
S; 7 iste si deueniat ad facultate; tene
pcile restituē. sicut 7 de furate in exte
ma nccitate ocm ē. Et silt si fuerit fura
tus exnti i tāta nccitate sicut 7 ipe. ga i
pati cā potioz o; eē oditio possidētis. ff.
de odi. ob tur. cam. l. si ob turpē. §. por
ro. 7 maxie dñi. Al furas i nccitate etiā
nō extrema s magna nō cogit pcise re
stituē. ocō. c. si qs. Et qa nō ē termina
tū qhē itelligat illa nccitas magna. reli
quit arbitrio boni iudic. eē de offi. dele.
de cā. B. De restitutiōe faciēda vide. i.
restitutio per totū.

Quid si qs furex xpianos detētos a
paganis ut eos liberet? R^o fm Ray. 7
Hosti. Si ē tps guerre i nullo tene. z3.
q. z. dñs. 7. q. 8. ut pdē. Si vō ē tēpus
treuge tene i pi pagano restituere non
hoiez p pē piculū aie s extimatiōez. Silt
7 tene de alijs ablati. ut. z3. q. i. noli.
A. Docetiā casu oīc Ray. Credo ipm
furantē nullo mō peccasse q; tū ad hoiez
quē furat? ē si rectā habuit itentionem
imo poti⁹ meruisse. dūmō al⁹ satisfaciāt.
ut in sū. con. eo. ti. q. 9. Ego vō puto q
etiā ad nullā satisfacionē teneat qñ pa
ganus xpianū iuste detinebat. qd ē re
gulare. ut i rubrica. C. ne xpianū māci
piū hētic⁹ ul⁹ pagan⁹ ul⁹ iudeus hēat uel
possideat. 7 i l. vna ibi posita. 7. 54. ois.
mācipia. B. Si tñ pagani opulerant
eū ad circūcisionē. uel idolatriā. uel ali
qd mortale pctm. tūc ille penit⁹ lib fa
ctus ē. 7 sic furas eū nō peccat s meret.
ar. ois. 54. nulla. A. Id i ocā. q. 9. B
Idūqd xpiano q detinet a sarraceno li
ceat furari ei? R^o fm Hosti. Si iste xpia
nus dū eēt treuga frāgeret eā. 7 sic erat
i culpa 7 fuit cap⁹. nec ei iminet piculū
nccitatis. nō licet furari. s tene ad resti
tutionē. Idā tal iuste detinebat. A. S;
nō p seruo. ut p; ex ocis s. §. pximo. B

Si aut iuste detinebat. ut qa tpe belli
cap⁹ ē ul imineat nccitas. nō tene ad
restitutionē. A. cū talē teneat sarrace
nus pascere. ut i sū. con. eo. ti. q. xi. B
Vt; liceat furari ab usurario ut elya de
tur. habes s. elya p. §. 9.

Gloria vana.

Ut appetitus inanis glie sit
mortale pctm. R^o fm Tho.
scda scde. q. 132. pōt eē mortale duplt.
p mō rōne matie. puta cū aliqs gloriā
de aliq falso. qd dñat oīne reuerētie. A
sicut Ezech. 28. S pncipē tyri dñ. Eleua
tū ē cor tuū. 7 dixisti. de⁹ ego sū. B. uel
cū qs bonū tpale de q glia pferat deo. A
Hoc aut fit cū circa illud plus attēdit q
erga deū ul oīna. qa illud oī qs pferre
circa qd plus laborat. ut oī p Gregi. 47.
ois. oēs. B. seu cū qs pferat testimoniu
hoiuz testimonio dei. A. videlz cū qs ve
recūdat dñi. seu seg qd de⁹ p sacram
scripturā docet p pē dñā opionē hoiuz
otra qs oī Lud. 9. Qui me erubuerit 7
fmōes meos. hūc fili⁹ hoīs erubescet cū
venerit i maiestate sua. 7 pīs 7 scōruz
angeloz. B. 2° mō ex pte ipius glia d
q itentionē suā refert ad glia tāq ad
ultimū finē ad quē ordinat etiā dñtis
opa 7 p q n ptermittit etiā q sūt dñi.
Dis g mōis ē mortale. aliū nō. A. Ob
scutu ē h. Ad cui⁹ itelligētiā sciēdū. q
sub gnāli diffinitōe pōt oīci q vana glo
ria ē iutil⁹ delectatio. Vanū. n. idē ē qd
iutile. p Regi. 12. ibi. Nolite decliare p⁹
vana zc. Et glia sepe capit i scriptura
p delectari. Jere. 9. ibi. Idō glia sapiens
zc. Et ad Gal. vlt. Mihi aut absit glia
nisi in cruce zc. Et ista iutil⁹ delectatio
aliq n ē simplex. 7 aliq n nō simplex. Si
plex ē qñ venit sine appetitu honoz. Et
h casu aut talis delectatio ē sup eo qd ē
mortale. aut nō. pmo cāu absq dubio ē

pctm mortale. qd ofensus nō solū ī actū
 mortal' s' etiā ī solā delectatiōe ē morta
 le. ut nōt Tho. scda scde. q. 154. arti. 4.
 2° cāu nō deest pctm. 12a qdlibz vanū
 appetē vitiosū ē. ps. 4. Ut qd diligitis
 vanitatez. 7 nōt Tho. scda scde. q. 152.
 arti. p. 120 puto tñ q sit mortale. nisi in
 terueiat magna libido siue mēd relaxa
 tio. 12a ut nōt Bonavent' sup 4° sniaz
 ois. 10 pctm vēiale p magnā libidinē fit
 mortale. 120 simplex ē qn venit cū appe
 titu honor' seu reuerētie. 7 h' cāu si pce
 dit ex qdā mēd subreptiōe ul' maxia p
 nitate ocupie est vēiale. qd ut oīc Beda
 sup eplā Jac. et. 25. ois. s. etimis. q ex
 hūana īfirmirate omittūt vēialia sunt.
 Et ex subreptiōe seu maxia pnitare ocu
 piscētie qisit. pcedit vana glia. cū ē sup
 re pua. tūc. n. verisit delibato ofens' rō
 nis n̄ adest delectatiōi rei pue. 120 tñ
 erga rē puā delibato ofensus adeē cū ma
 licia. 7 tūc nō erit subreptiō mēd. seu p
 nitas ocupie. s' malicia mēd. 120 refert
 q sit sup re pua. qd de' cor respicit. non
 manū. 14. q. 3. si qd. Et facit qd dcm ē
 s. furtū. s. 3. pcedit etiā vana glia ex
 mag' ocupie pnitare sup re mag'. ut qn
 sup illa defert hōi nō qsit' honor'. Diffi
 cile. n. ē tūc si rō nō ofentiat aliqtenus
 nō delectari. 120 sup illud. i. ad Thessal.
 2. 120 qsi hōibz placētes s' deo. oīc glo.
 Aug. Et si cuiusq; facile ē laudē n̄ cape
 dū negat' difficile tñ ē ea n̄ delectari dū
 offert. Si vō vana glia cū appetitu hono
 ris. pprii seu reuerētie nō veniat ex oīa
 subreptiōe seu pnitare. s' ex delibato cō
 sensu. vō mortale. 12a h' cāu ē appetit' p
 prie excellētie. q appetit' ē spēs supbie.
 ut p3 2° sniaz. ois. 42. c. ex supbia. vbi
 oī q supbia ē amor. ppe excellētie. 7 iō
 istud aliqñ vocat' īanis glia ppr' īutilez
 delectatiōez quā oīet. 120 omel. 24. di
 cit Greg'. 120 demo qipe vestimēta pcpua

nisi ob īanē gloziā qrit. v3 ut honorabi
 lior cetis eē videat. Aliquādo vō ppter
 amorem proprie excellētie vocatur elat
 tio seu superbia. 21. q. 4. omnis. ibi. Om
 ne quippe qd non ppr' nccitatē suā zc.
 Supbia vō cū venerit ex delibato ofesu
 pctm ē mortale. ut nōt Tho. scda scde. q.
 102. arti. 5. Sic g' vana glia hoc cāu q ex
 supbia ē. pctm ē mortale. 7 etiā g'ue. qd
 vō pcedē a radice infidelitatē. 120 Aug.
 5. de ciui. dei. c. 14. oīc. Tā ē h' vitii īni
 micū pie fidei si maior ī corde sit cupidit
 tas glie q; dei timor ul' amor. ut oīs vi
 ceret Joh. 5. Quō potest credē gliaz ab
 iūicē expectātes 7 gliaz q a solo deo ē n̄
 qretes. Maior vō esse cupiditas glie q;
 dei timor ul' amor qn huic glie qs ex de
 libato ofensu adhēt. qd oīs h' phibet
 Jere. 9. ibi. 120 g' h' sapiēs zc. 7 Math.
 5. ibi. Attēdite ne iusticiā vram. zc. Et
 iō s' faciēdo vō illi glie p dilectionē ad
 herere. 7 a vīna recedē caritate. Greg'
 omel. 23. Qui adhuc p illicita desideria
 defluit. deū pfecto n̄ diligit. qd ei ī sua
 voluntate dicit. Et eadē rōe p hūc ofen
 sū vō abiect' dei timor. Eccl. 2. Qui ti
 mēt dñm īqrēt q bñ placita sunt illi. Et
 tāto erit gūi' h' pctm qto fuerit sup re
 vitiosa. ps. 51. Quid gliaz ī malicia. fm
 120 d. lita. qsi dicat. pessima ē ista glia
 qd ppe ē illoz q peccāt ex certa malicia
 7 habitu. Signū. n. hū' gnāti ē delecta
 tio ī ope. ut oī 2° Ethicoz. ppter qd vō
 pō. 2. Letār cū male fecerint zc. Et ad
 pdcā facit qd ponit Alex. de ales sup 2°
 sniaz. vbi dīc. Inanis glia aliqñ ē mor
 tale. aliqñ veniale. 12a īanis glia qñq; p
 cedit ex subreptiōe. qñq; ex delibatione
 Et itez aliqñ ē circa res q īducūt maxi
 mā pzonitatē. 7 aliqñ n̄ circa h' mōi res
 Venialis ergo dicitur cum ē ppr' subre
 tionē. ul' ppr' maximā ocupie pzonita
 tē. Innuīt g' doctor iste. q ex expresso

cāus vana gl'ia sit mortale. ga cū aliqd
d' vno negat. cōsequēt d' alio cōcedit. 25.
oīf. q'p. Et clari' colligit ex p'dcīs. Et fm
h' pōt intelligi qd dicit Tho. scda scde. q.
132. arti. 3. v3 q' si amor hūane gl'ie q'uis
sit ianis nō repugnat caritati. neq' q' ad
id d' q' ē gl'ia. neq' q' tū ad itētiōē; gl'iaz
q' rēd. nō ē pctm mortale s' veniale. Et il
lud qd dicit Tho. scda scde. q. 109. arti.
2. v3 q' si mlier ornat se ex q'dā leuitate
ul' etiā vāitate p'p' iactātiaz quādā. nō
sp' est pctm mortale. s' aliqn veniale.

Grad' consan
guinitat quō debeat opurari.
7 quō impediat mīmoniu. require. i.
ipeditum 5. De affinitate. i. ipedi
mentū. i4.

Gerra quō 7 qn sit li
cita ul' illicita.

De hac mā hēs s. bellū p' totū.

Gula utz sit pctm morta
le. & fm Tho. scda
scde. q. 148. Dicendū. q' si dele

ctatōi gula iheret hō tāq' fini. p'p' quē
vū cōtēnit. pat' d' dei p'cepta agē ut dele
ctatiōes h'mōi asseqr. sic ē pctm morta
le. Si vō i gula sit iordiatō fm ea q' sūt
ad finē. vtpote ga nimis ocupiscit dele
ctatiōes ciboz. s' nō p'p' h' facēt aliqd d'
legē dei. sic ē veniale. A. Hoc oēm mi
nus daz ē. s' clari' pōner i. s. se. sup spē
bus ei7. S3; h' sciendū ē fm Tho. scda se.
cūde. q. 148. arti. 4. 7 i sū. con. li. 3. ti. 4.
q. 7. q' gula ē iordinata comedēdi ocu
piscētia. Vt put pōit i sūma de vitijs. gu
la ē iordinatus amor fm gustum. Et sic
etiam icludit ebrietatē. B

Quot sūt spēs gule! & fm Tho. vbi
s. Greg' 2. li. moral. pōit. 5. spēs q' nōnē
h' oīf. p'p'oe. laute. nimis. ardēt. studi
ose. A. h' oēm Gregi. pōitū ē d' oīf. vif.
5. qnq' mōis. B. p'p'oe. i. ga q' puenit

hozaz bebitā. Laute. qn qrit cibos p'cio
sos. i. nimis. qn excedit i qritate. Ardēt
ut ga n' fua modū debitu. s' trāsgredit
ex desiderio edēdi. Studiose. ga qrit ci
bos nimis accurate p'patos. A. De his
spēs 7 qle pctm i eis cōsistat. lati' oī in
sū. con. eo. ti. q. 8. Vñ q' ad p'mā spēs sciē
oū ē ut ibi nōr. q' si hoza pueniat ex aliq
nccitate i'firmitat. ul' itinet. ul' alicuius
h'mōi. nullū ē pctm. 7 etiā qn volup
tas ē i cā adhuc nō ē pctm mortale. nisi
ille cibi appetit' sit adeo imoderat' q' hō
ipm seqrer' si eēt d' pceptū oīnū. ul' si in
ducēt ad soluedū ieiuniū sub pcepto ab
eccl'ia i'stitutū. uel si p'p' h' facēt aliquā
fraudē pcepto. sicut faciūt illi q' mane i
cipiētes p'rahūt mēsa; usq' ad vespam
tpe ieiunij. Glo. etiā. 25. vif. s. al' autē
sup o. Quoties qs alijs ieiunatio 22.
vī asserē. q' tpe pcepti ieiunij ex ocupia
aī hoza comedē sit mortale. Quo ad se
cūdā spēm sciēdū. ut 7 oī i oīa. q. 8. q'
lauta pcuratio si fiat ex nccitate i'firi
rat. ul' p'stine cōsuetudinis n' ē pctm. cu3
h' etiā cōcedat fieri i mōasterio. al' pctm
ē. p'p' excessū cupiditatis s' nō ē peccatū
mortale nisi nimis sit effrenata cupidi
tas q' subuertat rōnis iudiciū. ul' nisi qs
vescat tpe ieiunij cib' illicit' sine nccitate
7 dispēlatiōe. sicut q' comedēt carnes in
q' dragesima. Quo ad etiā spēs viceduz.
ut 7 nōr ibid. q' nimietas cibi 7 pot' acci
pit fm p'portioē; sumēd' cibū. ga qd vni
eēt paz h' alti esset multū. ut oīc p'hs in
ethic. Vñ t'pantia n' h3 mediū rei s' p'por
tiōis. Et sicut p'dc'm ē q' ebrietat q' pce
dit ex electiōe tali q' qs delectatōē; pot'
p'ponit bono vīno 7 bono rōnis. ē pctm
mortale. ita dico idē de excessu tāto i ci
bo q' ipe filis ē ebrietati. Et ab aplo vo
cat cōmessatio. cū oīc Ro. 14. i. nō i cōmes
satiōib' 7 ebrietatib'. Quo ad q'ttā spēs
ibidē dicitur q' at doz nō s'gt quālibet

auiditate et delectatione in cibo quod nullum
est peccatum si est ex sola natura. vel est veniale peccatum
si tali delectationi ratio per quam oportet habere signi-
ficat igneam auiditatem. quod quod proponit omnibus
habet delectationem. ut Esau quod propter unam escam
vendidit primogenitam. unde per a benedictione
reprobatur. Deuter. 32. Item hoc est mortale
peccatum. Quo ad quantum speciat ubi sunt. quod stu-
diositas quod est peccatum mortale. est studiositas
diuini epulosis. quod epulabatur quotidie splendore.
quod. s. aius totum tripliciter circa appa-
tum ciborum. quod a studiū ēvehementes applicatio
ad aliquid. ut dicit Tullius in rhetorica. Potest
tamen quod est peccatum veniale vel etiam nullum pec-
catum. s. cum habet requirit infirmitas. vel consuetu-
do. vel honestas aliter. Potest. n. rex in appatu
ciborum excellere rusticum sicut in alijs sine
peccato. B

Quid si quis sumat potum vel cibum nocivum
Beatus Si quidem hoc faciat ut sibi nocumētum in-
ferat seu mortem. non peccat in gula. sed aliter quicquid
peccat in odio sui. propter corpus Si vero ex
nimio appetitu. in gula peccat. et magis si
sciat nocivum quod si ingeret. A. Et secundum Inno.
et in libro. con. li. 2. tit. p. q. 39. si quis non credit
mortifera cibum seu potum. hoc credit infirmi-
tatem ex illo roborari. non peccat mortali-
ter vel ad minimum non ita quicquid. Potest. n. huius
fieri. operatio maior afflictionis quam est affli-
ctio secundum ad minimum quod est afflictio febris.
Quod si causa non peccaret mortaliter. potest intelli-
gi quod nocumētum foret potum. Aliter cum non parum
offendit caritatem quod tenet diligere corpus
suum. ut deo seruiat. ut ibidem dicitur secundum eum.
Inno. non videtur a mortali posse excusari. Iohannes
per illa verba. non peccat mortaliter. subiungit
Inno. vel ad minimum non ita quicquid sicut superior
videtur sumit rem mortiferam. Sequitur in octava. q.
39. De furozibus autem et multum dicens unde
quod peccat si datur aliquid nocivum infirmo ex
certa scia. vel probabiliter ingratia. In sanita-
te autem dicimus. quod non tenet aliquis vivere
medicinaliter. quia omnia sunt sana sanis. Sed et tunc

si scient accipere sine causa aliquid nocivum unde
mors ei eveniret. vel infirmitas quod subtra-
heret eum a fuitio dei. dicimus quod peccat. cum
Inno. con. docti. Et intelligit quod hoc casu quod
peccaret vel venialiter vel mortaliter secundum no-
cumētum quantitatem. ut postensum est. B
Ultio non quod de cibis dicit Augustinus. Dilige-
ter ingerat attendendum est. quod loco et tempore et pro-
porione duciat. ne temere flagitia reprehendamus
fieri. non potest ut sine aliquo vitio cupidus vel
voracitatem preciosissimo cibo sapiens utatur. si
sapiens autem terribilissima gule flamma in vilis-
simum oleum ardeat. et famem quodque maluerit
more domini pisce vesci quam lenticula more
Esau autem ordeo more iumentorum. dicit. q.
quodque. Que requirunt sunt in divinis doctorum
vide. s. clericus per. s. 4. De gula etiam vide. in
sobrietas. et s. ebrietas.

Habitus An liceat clericus
habitum trans-
formare. vide. s. clericus per. s. 2.
Et an liceat religiosus. vide. s.
apostasia. 4. s. p. A. In toto illo. c. non videtur
religiosis aliquid dici. B. et apostasia 5.
s. p. 7. fi. A. Nec ibi iste causam agi videtur. B

Ebetudo sen-
sus. Hoc vitium secundum Gregorium. 31. mo-
ratorum ex gula. Et secundum Thomas. secunda secunda. q.
15. habet de peccatis inquantum est voluntaria. ut per
eo quod est ita affectus circa corpus alia quod de spiri-
tibus subtiliter discutit fastidit vel negligit.

Creditas videtur
appellatur. id est. vncie. et habet ista no-
mina. Sextas. id est. sexta pars hereditatis. s. due
vncie. Quadratas. id est. quarta pars. s. tres vncie
Trias. id est. tertia pars. s. quatuor vncie. Quicquid
id est. quingule vncie. Semis. id est. dimidietas heredi-
tatis. s. sex vncie. Septis. id est. septem vncie.
Bes. id est. octo vncie. Dodras. id est. novem vncie
Dextras. id est. decem vncie. Deus. id est. undecim
vncie. Appellatio vero assis vel pedes. id est.

uencie continetur. Dec in Insti. de heredi.
Insti. §. hēditas. A. Ibi p̄dca vocabula
ponit. 7 dī q̄ tota hēditas vocat assis
sē de pōdere nil dicit. B

C Bona defūctorū ad hēdes deuoluūt.
etiā illoz q̄ dānati fuerint. C. de bo. oā.
Auten. bona. A. Et ibi p̄z. q̄ h̄ vez ē q̄
ad ascēdētes 7 descēdētes. Ex latē vero
vsq̄ ad t̄tū gēdū. Et subdit. Vxorēs vō
eoz dōtē 7 donatiōez aū nuptias recipi
ant. Si vō sint sine dote accipiāt p̄tē le
gibz diffinitaz. siue filios habeāt. siue nō
dic glo. i. q̄tū ex moze lucraret. Seq̄t. si
neminē p̄dīctoz hēant q̄ deliquit. eoz
bona fisco sociāt. B. I. tribz t̄n cāibz filij
etiā excludūt ab hēditate p̄ris. p̄ q̄dē si
p̄r fuit hētic⁹. q̄ bona hētic⁹ sūt ipso
iure confiscata. ex d̄ hētic⁹. cū fm. li. 6. 2.
si cōmiserit crimē lese maiestati. 6. q. i. si q̄
3. si erat patron⁹. ul' hēbat aliqd ius siue
feudū i ecclia qd debet t̄ā sūt ad filios
7 ipe interfecit ul' mutilauit rectozē ul' de
ritū illi⁹ ecclie. p̄dit oē ius 7 oēz dignita
tē quā i ea hēbat. 7 nihil puenit ad fili
os. ex d̄ p̄. i. q̄busdā. A. Ibi dīc Inno.
In sacri cōcilij appbatiōe statuim⁹. q̄te
nus si patroni. ul' aduocati. aut feudata
rij. seu vicedni. 7 alij bñficiati alicui⁹ ec
clesie. p̄ se ul' palios occidē ul' mutilare
rectozē ul' cōcū aliū ipi⁹ ecclie ausu teme
ratio p̄sperit. patroni ius patronat⁹.
aduocati aduocatiā. feudatarij feudū.
vicedni vicednatū. 7 bñficiati bñficiūz
p̄r amittāt. dīc glo. 7 deuoluāt ad ec
clesiā cui scā ē i iuria. Seq̄t. Et ne min⁹
vidē q̄ excessus mēoria proget. n̄ solū
d̄ p̄missis nihil pueniat ad hēdes. s̄ etiā
usq̄ ad q̄tā gnatiōez posteritad taliū in
clīcoz collegiū nullaten⁹ admittāt. nec
i cōmibz reglaribz alic⁹ platiōis asseq̄nt
honorē nisi cū eis fuerit cōp̄sati. Glo.
ait. Cū n̄ detm̄iet a q̄ possit disp̄sari. dīc
Job. q̄ ep̄s p̄t disp̄sare ex q̄ papa sp̄ali

ter sibi nō retinuit absolōnē. ar. d̄ sen.
exco. nup. Et subdit. Idēstū eēt. q̄ nul
lus ep̄s sine līnia pape disp̄set cū talibz
ad timorē alioz. B. Sūt q̄q̄ filij p̄ p̄ez
exhēdari cert⁹ ex cāis q̄ h̄nt i Auten. ut
cū. de ap. cogno. §. cās. 7 nō. ex d̄ iureiu
ran. q̄ntauit. A. Ibi glo. nōns cās ex
p̄sas i altato. §. cās. coll. 8. dīc. Si filij
man⁹ p̄tibz iculerit. si gūē i iuriā eis se
cerit. si eos crimīalit accusauerit d̄cā q̄
nō sit aduersus p̄ncipē. ul' rē publicā. si
cū malefici ouerfat. si malefici efficiat. si
vire pentū fuerit i fidiat. si vxori ul' ocu
bine ei⁹ se imiscuerit. si ex delatiōe filij
gūia disp̄dia p̄tes sustinuerit. si p̄ p̄lo
na ul' debito ei⁹ i q̄tū potuit fideiubē no
luit. ut ex h̄ p̄tes liberet ab iclusiōe. 7 si
lij regitū a p̄tibz fideiubē nolūt. ut p̄z
i ocō. §. cās. seq̄t i glo. Et h̄ ad filios ma
sculos t̄m p̄iet. s. de ista fideiussiōe. ut i
eo. §. cās. Seq̄t. Si phibuit eos facē te
stamētū. si vō volūtate p̄tūz. imo etiā
p̄ter volūtate. ut i eo. §. seq̄t. inf arena
rios aut mimos p̄seuerauerit. cū p̄r nō
fuerit illi⁹ p̄fessiois. si filia luxuriōsā vi
tā egerit cū p̄tes vellēt eā. p̄ posse dota
re. 7 n̄ neglexerit eam maritare vsq̄ ad
25. annū. An. n. h̄ac etatē si fornicata fu
erit ul' sine cōsensu pentū se maritauerit
uel etiā p̄ ocām etatē si suo se diūxerit
etiā p̄ m̄imōiūz sine volūtate p̄tū. v̄
iusta cā exhēdatiōis. ut i ocō. §. cās. Et
ibi glo. Seq̄t. Si p̄tibz furiosis debita
curā n̄ ip̄derit. Et h̄ obtinet n̄ solū i filijs
s̄ etiā i q̄buscūq̄ alijs q̄ p̄nt ab itestato
succedē. ul' etiā q̄ i testō sūt hēdes istitu
ti. q̄ p̄dca n̄ solū p̄nt exhēdari. s̄ etiā a
q̄cūq̄ ex neo i scriptē admōeri ut eos p̄
curate festinēt. Si aut p̄ h̄ attestatōez
neglexerit. 7 ex̄ne⁹ i sua domo furiosūz
susceptū sūptibz suis ul' p̄p̄ijs usq̄ i fi
nē vite sue p̄curauerit. ei⁹ ōz h̄re succes
siōez euacuata institutiōe ipoꝝ q̄ curā

*causae quae
filij possunt
excludari*

neglexerūt . ita tñ ut cetera testi capitula
i sua maneant firmitate. dco. §. cas. Vbi
etiā glo. oic. Quid si n̄ faciat testm̄. nec
aligs eñe⁹ eū pcurauerit. R. L. ibi uel
agnati sūt hēdes. s̄ pōt eis auferri hēdi
tas. ut. ff. d. his q̄b⁹ ut indi. l. 3. Vñ oic q̄
i h̄cāu sicut 7 i sequēti eis deneger hēdi
tas ex suo delicto. i h̄g vñ iclinati glo. 7
h̄v vñ p̄t eādē rōnē cū cāu sequēti
de q̄ stati. Seq̄t i glo. dci. c. gntauall. Si
pente d̄ carce educē neglexerit. Glo. In
tellige. i. d̄ captiuitate. siue fuerit i carce
siue n̄. ut i dco. §. cas. vñ. Vbi etiā
d̄ q̄ si p̄ liboz negligētiā i captiuitate
decesserit illos ad succēsiōez ei⁹ nō pati
mur venire q̄ n̄ festinauerit ei⁹ redēpti
onē citi⁹ pcurare. s̄ oib⁹ libis i h̄ negli
gētib⁹ res vniuersas ab eodē derelictas
ecclie ciuitat ex q̄ oic applicā. iuētario
s. sub publica attestatiōe celebrādo. ne
qd ex ei⁹ facultatib⁹ peat ita ut q̄qd ex
ide ad eccliaz pueniret captiuoz redem
ptiōib⁹ p̄ficiat. s̄ ibi. Id etiā vñ i fili
b⁹ cāis. vñ q̄ qñ fuerit subuētiō i reliq̄ ma
gnis nccitatib⁹ denegata subtrahat ne
gligētib⁹. 7 succēsiō in pias distribuat
cās p̄t eādē rōnē. ff. d̄ legi. l. n̄ possūt
Ad h̄ etiā facit. ff. de his q̄b⁹ ut indi. l. 3.
vbi d̄ q̄ i dign⁹ iudicat⁹ ē succēsiōe mu
lieris a q̄ fuerat istitut⁹ q̄ negligētiā
7 culpā suā id egit ut m̄lier moreret. Di
cit glo. nō adhibēdo medicū. B. S. tñ
nō licet pētibus libos. ul' libis pētes ab
hereditate sua repellē mōachos factos
quis oū laici fuerāt i cām iḡtitudinis
iciderit. i. q. vñ. c. fi. Id hēs. i. religio
p̄. §. i. q̄ i caput. Vñ religiosi x̄.
Vñ q̄ ad q̄tū gdu durat succēsiō i hē
pitate. R. L. d̄ i minas i q̄tto gdu. sicut
q̄ ad i p̄dimētū m̄rimoniū. s̄ durat vsq̄
ad decimū. 35. q. 5. ad sedē. A. Ibi q̄ ad
succēsiōes n̄ vñ fieri aliq̄ gdu d̄ i minas
s. vsq̄ ad quē numez d̄ i minas. s̄ potius

idefmiate. Et sic i i finitū q̄sq̄ mēoria
h̄ri d̄ cognatiōe possit. ut 7 sūt 7 diffusi⁹
ponit i Insti. de gdi. cog. p̄ totū. Vñ 7 i
sū. con. li. 2. ti. 5. q. ii. 9. d̄ q̄ admittit
cognati i i finitū. ex q̄ gdu attinētie pba
tur. Qd g alig oic d̄ de decimo. pōt in
telligi ex eo q̄ vix ē q̄ memoria vltra ex
tēdat. Et ut p̄ i dco. c. ad sedē. multū
variāt d̄ putatio resp̄cū succēsiōis 7 m̄ri
moniū. Iñā i m̄rimonio frēs sūt i p̄mo. 7
filij eoz i 2. In succēsiōe vō frēs sūt in
2. 7 fili j eoz ad iuicē i 4. 7 sic de reliq̄.
ut ibi. B. Et q̄ 7 quō succēdat. vide. i.
succēsiō. De hēdū substitutiōe. vide. i.
testamentū 2. §. 2.

Uñ hēdes teneat ad debita defūdi
R. L. hēdes qdē fm̄ leges nō tenēt d̄ ma
leficio testator. nisi iḡtū ad eū puenit
ul' nisi cū testatoze fuerit lis d̄ iustata. tñ
fm̄ canones 7 fm̄ d̄ iustam hēs q̄lib⁹ te
nēt ad oīa debita siue fuerit ex d̄ iustatu.
siue ex maleficio. uel q̄si. 7 siue res pue
nerit ad hēdē. siue n̄. siue lis fuerit d̄ i
stata. siue non. i. q. 6. si ep̄m. 7 et de
pigno. ex p̄ntiū. 7 d̄ solut. c. p̄. 7 d̄ vsu
tua nos. 7 de rap. i l̄ris. 7 de sepul. c. vld.
7 de sen. exco. a nob. 2. Doc intellige si
hereditas sufficiat. ut. i. i. §. p̄rio dicit
Con. i h̄ oēs canōiste. A. Idē i sū. con.
eo. ti. q. 91. B.

Quid si hēditas n̄ sit sufficiēs ad oīa
debita. R. L. fm̄ Ray. Credo q̄ i iudicio
aīe etiā si n̄ fecit iuētariū nō tenēt nisi
q̄tū sufficit. Distiguo tñ i n̄ legata 7 de
bita. ga debita tenēt sine dimiutiōe sol
uere. De legat vō si tot sūt q̄ n̄ remane
at ei legitima. pōt detrahē suā legitimā. 7
itez q̄tā fm̄ q̄dā si fuerit istitut⁹ hēs.
Id d̄ osti. 7 M. A. Id i sū. con. eo. ti. q.
92. ubi etiā d̄ q̄ iuētariū ē scripta quā
oī hēs inchoate fm̄ leges i fira. 30. dies a
morte testator. ul' postq̄ scit se hēdē in
stitutū. 7 de scribē ibi oēs res defūcti

sub testibz. 7 o3 illā pñcē ifra. 60. dies
ul' ifra añū si remote sūt res. 7 tūc nō te-
net' creditoribz ultra id qd iuentū fuit
de hēditate. Al' si nō fecerit iuentū te.
nebit i solidū. C. de iure deli. l. sancim?
B. Et de legitima hēs. i. legitima.

Quis ordo tenēd' i soluedo credito-
ribz aut legatarijs? **R**fm Ray. Si credi-
tores 7 legatarij sil' veniāt. p ē satisfaciē
oū creditoribz. S; si veniāt separāt. libat
heres soluēdo p illū ordinē q venerūt.
oū tñ nihil faciat dolo. Et creditores p
modū veniētes n debēt igetare hēdē ni
si remāserit ei d hēditate. s; hñt ius suū
saluū d legatarios. S; si heres scit ul' cre-
dit siue dubitat q hēditas n extēdit ul-
tra debita. siue fuerit ex dñtū. siue ex ma-
leficio. uel qñ. nihil o3 dare legatarijs
donec satisfecerit. Et idē mod' tenēd' ē
i satisfaciēdo pus creditoribz potioibz 7 i
iure potioibz. d q hēs. i. restitutio z. **S**.
4. 5. et 6. **A**. Et si heres hñc ordinē mu-
tauerit. p. s. soluēdo legatarijs ul' secū
datijs creditoribz pus q potioibz. n ab-
soluit hēs i foro dñcie nisi b faciat igetā-
ter reputās. s. hēditatē ad oīa soluēda
sufficē. uel nesciēs hñc eē potiozē credi-
tozē fm **VL**. 7 **Dost**. ut i sū. con. l. i. z. ti.
3. q. 94. vbi etiā dñc glo. Ray. q sicut p-
ores leu potiores creditōes ab alijs pue-
ti nō debēt igetare hēdē; ita nec illos q
ab eo emerunt res qz pñcia i legata ul' fi-
dei cōmissa ul' alios creditores pcesserūt
ut i. l. sām. i. allata. **I**dem ut i hac. l. p3
creditoribz potioibz fuat ius d legata-
rios. 7 etiā d alios creditores iferiores
q pus ab hēde accepūt. **B**. Et nō q he-
res pōt deducē añ oīa expēsas funeris. 7
etiā alias nccās qz fecit cā hēditatē. ut i
testō. iuentario. 7 hñmōi. Et breuit qñ de-
bita totā hēditatē hauriūt. heres o3 eē i
munis a lucro. sicut 7 a gūamine. C. de
iur' deli. l. sancim? **S**. 7 si pñatā. cū sequē

ribz. Itē nō q3 obligatio testatoris trā-
seat ad hēdē. n tñ piculū piutij 7 hñmōi
q nō pñt excedē singlarē pñonā. Idem
Dost. 7 **VL**. **A**. 7 d i sū. con. dñc. q. 94.
vbi etiā i hoc ponit' exemplū de fractōe
voti. q nō trāsīt i heredē. **B**

Quid si pñes sint hēdes. quō tenent'
ad debita ul' legata? **R**fm Ray. Reglarit' tenent'
qlibet heres p hēditaria pte. C. d acti.
hēdi. l. 3. **A**. **S**ort' ē. l. z. q īcipit p he-
reditarijs. **B**. Excipiūt qñq3 cāus. p si
aliquid sit i obligatiōe faciēdi ul' nō faciē-
di. tūc. n. qlibz tenent' i solidū. ff. d obo.
ob. i executōibz. **S**. z. ut si testator pñi-
sit se aliquid op'facturū. ul' pñmīsit p se 7 p
hēdē nō fieri q min' p fūdū suū ite lice-
ceat. h qlibz hēdū i solidū obligat. z. ca-
sus ē si tes q3 restitui i solidū possidē-
tur ab vno. C. de hēdi. acti. l. z. 7. ff. cō-
mo. l. si mibi. **S**. heres. 7 i alimēd legatū.
qñ p voluntate testat' i ul' iudici. uel ab
vno i solidū. ul' a plibz p pñibz designat
perūt. ff. de alim. lega. l. 3. 4. si testator
ab vno hēdū legauit creditori hēdita-
rio opēsandi aīo. tūc ille heres on' susti-
nebit usq3 ad quātitatē legatī. **A**. v3 ut
heres soluat sibi itegrū legatū. ul' si cre-
ditō noluerit legatū. heres soluat sibi d
portioē suā tāā qñtitatē ad quāā ascen-
dit legatū. ut i. l. q statī seqt. **B**. ff. d leg.
z. l. cū ab vno. 5. 9. i expēsa funeri vxoris
q n tñ astrigit hēdes p hēditarijs pot-
tioibz. s; etiā v3 p portioē q puenit ad
eū d cote vxorē. **A**. ut puta si ad eū pue-
nerūt cētū. 7 i hēditate ducēta sūt. ipe
vir tenet' p tñcia 7 hēdes p ouabz pñibz.
ut i. l. veluti. d q. i. **B**. ff. d reli. 7 sūpti.
fune. l. aliqñtēs. 7. l. veluti. **A**. pñedcī
etiā casus notat' in sū. con. l. i. z. ti. 3. q.
95. fm Ray. 7 **Dost**. **B**

Quid si hēs ē pupill'. nūqd pōt tiffer-
ri debitoz solutio pñextu pupillari et ad
B. 7 **Dost**. ut. C. d acti. hēdi. l. i b pñextu.

Pone q. hēs ul' executores nolūt sol-
uere q. testator ī pios v' legauit. nec sat
facē creditoribz ut dixit. qd fiet! R. Per
epm loci pmissa monitiōe ad h' cogēdi
sūt. ex d' testa. tua nob. 7. c. Johānes. etiā
si a testatore id. d'igerit int'dici. Idā 7 si
defūct' phibuerit ne eps se itromittat.
talīs phibitio nō valet. ut ī ocō. c. tua.
Heredes q's testator tenet instituere vi-
ce. ī. testamentū 2°.

Heremita ^{tica vita}
seu solitaria sit pfectior q. dgre
gatiōis religio. R. fm Tho. scda scde. q.
188. Vita social nccia ē ad exercitiū pfe-
ctiōis. q. mutuo se i'struūt obo 7 exem-
plo 7 correctiōe. q. ad pfectiōez pducūt
Solitudo autē opetit iā pfect q. alioz re-
gimie nō idigēt. Sicut g. illud qd iā pfe-
ctū ē pmet ei qd ad pfectiōez exercet.
ita vita solitaria si debite assumat pmi-
net vite sociali. Si tñ absq. exercitio pce-
dēt tal' vita assumat ē piculosissima. ni
si suppleat p oīnā grām.

Utz religiosi medicātes possint vitā
hēmiticā eligē! R. pnt d' lnia suoz mai-
ozū 7 cellas siue hīacula ī hēmo siue lo-
cis vbi nō sit hoīū; hīatio de ppi q. pnt
acq'rere 7 etiā mutare. ex de excels. pla.
cū ex eo. lib. 6°.

Hereticus p ^{cōit.}
cus ē q. d' fide falsa; opōnē iue-
nit ul' iuentā seqt'. 24. q. 1. h' ē fides. 2.
q. 3. hētic'. imo etiā q. circa fidē dubi' ē
ex eo. c. p. Et itelligēdū ē eē dubiū eū q.
dēmitate ī dubietate p'sistit. Sec' d' illo
q. tēptat de fide cū dolore cordis. Itē hē-
tic' ē ille q. male sentit d' ecclie sacris. A
s. alit' sentiēdo de baptismo. pctōz ofes-
siōe. eucharistia. mīimōio. 7 d' reliqs sa-
cramēt. q. p'dicet 7 obseruet sacrosca-
romana ecclia. ut ī. c. de q. statū. B. ex

eo. ad abolendā. 3° q. male sentit circa oī-
tatē scriptē sacre. 24. q. 3. hēsis. 4° q. ad
uersus romanā eccliam agit. 7 ei' digni-
tatē a dño traditā auferre conat'. ois. 22
oēs. A. Ibi dicit. Qui romane ecclie
p'uilegiū ab ipso oīūz sūmo eccliaz capi-
te traditū auferre conat'. pculdubio ī hē-
sim labit. B. Qñq. dō s' n' ita ppe d' hē-
tic' q'libet excoīcat'. 4. q. 1. Q. aut. Silt
7 symōiac'. i. q. i. q'sqs. A. Idē etiā cas'
notat' ī sū. con. li. p. ti. 5. q. i. Aduertē-
tū q. q. ille d' hētic' q. ī dubijs p'tine-
tiū ad salutē nō vult acquiescē declaratōi
dñi pape. 24. q. 1. h' ē fides. Silt hētic'
ē q. p'tinacit' affirmat exercē vsuras n' eē
pctm. ut ī de. ex' gūi. d' vsur. Itē nōndū
q. h' q's ex i'grātia hēat opōnē hēticā n'
ē hētic' si refert se ad itelledū ecclie. ul'
subiicit se ei' correctiōi. ex d' sū. tri. 7 fi.
ca. oānam'. ad fi. Itē nō ē hētic' q. snie
sui erroris n' p'tinacit' adhēt. s' qrit cauta
sollicitudine vitatē. patus corrigi cū in-
uenerit. 24. q. 3. dixit ap's. B.

Quid ppe facit hēticū! R. fm Pe.
Ad tōnē hēticū duo occurrūt. Vnū ē in-
tōne. s. hēsis i'tiū. A. s. error erga cre-
dēda. ut p. i. sū. con. eo. ti. q. 2. vbi ponū-
tur q. ī isto. s. hētic'. B. Altez ī volūtate
qd ē hēsis o'plementū. ut q. p'tinacit' a
fide teniat. Et tal' ppe d' hētic'. Con.
Tho. ī 4°. addēs. q. si q's errēt ī his ad q.
explicite credēdū nō tenet. nō ē hētic'.
ut si q's putat Jacob fuisse p'rez Abrahā
7 h' mōi 7 cū d'gscit h' eē d' vitatē fidei 7
scriptē. credit ei. siliū 7 circa ea d' q' b' mō
doctores sūt opōnes. donec peccāz de-
tēminatū sit. ut idē Tho. pōit ī pma pte
q. 32. An excuset' scolaris q. tenet opō-
nē sui doctōri. habes. ī. opinio.

Utrum heretici sint vitādi. R. p. Pos-
sum 7 tebeo eos monere 7 inducere ut
ad veram fidem redeant. In alijs non
licet eis d'municare. quia exco'municati

sunt. 43. vif. In mandatis. A. Clarius
vñ facere. eñ de hēti. excoīcam? cōiūcto
e. cū volūtare. dñ sen. exco. B. Vñ aut
cū eis ul' cū alijs ifidelibz fit publice vñ
putandū. hēs. i. ifidelis. §. 3.

Officiū ingitōis hēticōz pcurat p
mortē sūmi potificis etiā q ad negocia
nō cepta. ul' que nōdū emerferūt. eñ eo.
ne aliq. li. 6. A. Et ibi p. 3. q. 3. intelligit
qn cōmissio facta ē a papa. B. S. nō pnt
pcedē dēpos 7 supiores. nisi in lris sit
expñsū. Si tñ aliqd de eis itellexerit de
bet pape nūciare. eñ eo. li. 6. i. q. 3. itozes.
A. Et ibi p. 3. q. 3. ad istā denūciationē te
nent. B. Itē nō pnt nec debēt se itro
mittere de vñatiōibz seu sortilegijs. A
Al. n. o. 3. tales reliqte suis iudicibz puni
endos. ut i. c. accusat. d. q. i. B. nec de
qōnibz vsuraz. etiā d illos qbz restitu
tionē vsuraz i pñia p hēsi inuixerūt. 7
illi se 7 sua ad h obligauerūt. eñ eo. accu
sat. §. sane. 7. §. se. li. 6. A. Districte
tñ tenent i q. 3. itozes pcedē dētinacit af
firmātes exercē vsurā nō eē pctm. ul' d
diffamatos ul' suspectos d h mōi tāq d
hēticos uel diffamatos seu iūspēctos de
heresi. ut i. de. ex. gui. de vsuris. B.

Stātes scāres. A. q. b. scāq. officijs
fugant. ut i. c. excoīcam. d. q. i. B. debēt
moneri. 7 etiā si nccē ē opelli peccāstī
cā cēsutā. A. s. p. metropolitānū 7 ce
teros opūciales epos. ut ibi. B. oēs hē
reticos ab ecclia denotatos d suis puin
cijs extmāre. 7 cū d nouo qs eligūt i pñā
tē ppetuā seu tpālē. d h iurare. Et si p pñ
sua negligētiā aliqs tal dñs fuerit excoī
cat. 7 nō satisfecerit. i. annū. o. 3. itimari
pape ut ipe oēs vasallos eiūs a fidelitate
ipius denūciat absolutos. 7 trā suā ca
tholid expōat occupandā. 7 illū si expe
dite videbit a sua dignitate deponat. eñ
eo. excoīcam. §. moneant.

Archiepi 7 epi q circa extripados hē

reticos fuerit negligētes. debēt deponi
aliq substitui q b velint 7 possint. eñ eo.
excoīcam. §. si. A. Ibi dñ. Adhīcim? in
sup ut qlibet eps uel archieps. p se aut
archidiaconū suū. ul' alias hōestas ido
neasq psonas bis aut saltē sēi āno pro
pziā prochiā i q fama fuerit hēticos ha
bitare circueat. 7 ibi tres uel ples boni
testimōij viros. ul' etiā si expedite vide
bit totam viciniā iurare opellat. q si qs
ibidez hēticos sciuerit. uel aliqs occulta
conuenticula celebrantes seu a cōi con
uersatiōe fidelīū vita 7 moribz dissiden
tes. eos epō studeāt idicare. ipe aut eps
ad pñtiā suā duocet accusatos. q nisi se
ab obiecto reatu purgauerit. ul' si p pur
gatiōez exhibitiā i pñtiā fuerit relapsi
pfidiā. canōice puniāt. Si q vō ex eis iu
ramēti religionē obstinatioē vñabili
respuētes iurare forte noluerit. ex h ipō
tāq hēti ci reputēt. Volum? igit 7 mā
dam? 7 i vtute obie districte pcpim?
ut ad hēc efficacit exequēda. epi p dioce
ses suas diligēt i uigilēt si canonicā vo
luerit effugē vltionē. Si qs. n. eps sup
expurgādo de sua diocesi hēti ce puitat
fermēto negligēs fuerit ul' remiss. cū id
certū idicijs appuerit. ab epali officio de
pōat. 7 i locū ipi? alī substituat idone?
q velit 7 possit hēti cā cōfūdē puitatē. B.

S. q. l. i. q. rēdi sūt hēti ci? B. Si papa
dat certā formā illa tenēda ē. Al pnt q.
ti p accusatiōez. i. q. 3. itōez 7 denūciatiōez
Itē tenent diocefani p se ul' p alios saltē
sēi āno q tē hēticos vbi fama ē eos ha
bitare. 7 illos qs credūt aliqd d h scire
debēt opellē iurare. ut idicent si qs hnt
suspectos p pñ occulta cōuētacula ul' alia
fig. eñ eo. excoīcam. §. adhīcim? Suspe
ct? si vocat? d fiter. 7 spā d cōzēdōe. pōt
ei iūgi pñia salutari. si aut negat. 7 tñ sit
ifamat. idicet ei purgatio. quā si n pñti
terit excoīcabit. 7 usq ad satisfactiōez

condignā ab omnibz euitabitur. Et si
p annū sic steterit. ex tūc velut heretic⁹
odēner. ut i ocō. c. excoīcam⁹. §. q. aut.
Quali pena heretic⁹ puni⁹? R. Qua-
drupli. s. excoīcatione. depositione. rez
ablatiōe 7 militari psecutiōe. Excoīca-
tiōe. q. oīs heretic⁹ siue occult⁹ siue ma-
nifestus. ē ipō iure excoīcat⁹. 24. q. i. c.
p. 7. 2. e. eo. ad abolendā. A. Clar⁹ e. ex-
eo. excoīcam⁹. p. et. 2. B. 2. de positi-
one. q. a indistincte siue clīc⁹. siue laicus.
etiā papa. ul' ipator. ul' qlibet ali⁹ o; de-
pōi ab oī dignitate. 40. oī. si papa. 24.
q. i. q. 3. pacē. A. Ibi dī. Qui 3. pacem
eccleīe sūt. si dignitatē ut cōgū militie
hēant nudent eis. Si aut pūati sūt. si q-
dē nobiles sūt. suaz subaz pscriptiōez
patiant. Si aut iēbiles. nō solū corpore
obteret s. etiā exilio ppetuo castiget. B.
ab oī officio 7 bñficio expoliati. Et si
clīcus sit o; de gdati. 7 demū qlibet tal'
o; relinq arbitrio sc̄lari pr̄atis aīduer-
siōe debita puniēd⁹. s. crematiōe. A.
De ista crematiōe nō vī i fūte hīi de cō-
suetudinē. B. nisi otinuo p' de phēsiō-
nē erroris ad fidē velint reuerti. 7 erro-
rē suū abiurare 7 satisfactiōem exhibi-
bere. A. Istud otinuo de cōsuetudine
ab aliqbz obseruat de pma sessiōe iudici
a pma die q̄ examinat hui⁹ cā. ita etiā q-
b̄ faciat spōte. 7 nō pp̄ metū pbatōnū
7 cruciatū fm glo. Ray. 7 i fū. con. li.
p. ti. 15. q. 4. vbi b̄ notat fm Ray. B.
Et sic redeūtes debēt ppetuo carceri de-
trudi. e. eo. excoīcam⁹. 2. A. §. si qui.
vbi dī q. si p' q̄ fuerit de phēsi redire vo-
luerit ad agēdā pniāz odignā. i ppetuo
carcē detrudat. Et sic b̄ nil dī illa otī-
nua 7 spōtanea reuersiōe. s. dī eo. ti. c. ad
abolendā. vbi etiā dī de puatiōe ab of-
ficio 7 bñficio. B. Et nō q. etiā sūt reli-
quēdi iudicio sc̄lari q. de phēsi fuerit iēi
dissē i abiuratā heresiz. ut. i. hētic⁹ 2. §.

5. 7 duobz sequētibz. 7 h. §. an pēnt. 3.
puni⁹ rez ablatiōe. q. bona eoz oīa ipō
iure sūt cōfiscata. s. tñ executō ipō cōfiscā-
tiōis uel bonoz occupatiō nō o; fieri p
pncipes sc̄lares anq. p iudicē ecclīasticū
snā sup eodē crimie fuerit pmulgata.
e. eo. cū fm. li. 6. A. Et si tales erat cō-
ci eoz bona cōfiscat eccleīe cui defuiebāt
Et id si erat laici eccleīe i tpali iurisdic-
tiōe subiecti. Alioz vō laicorū bona pnci-
pibz. e. eo. excoīcam⁹. 7 dī. 8. q. iure
fm Ray. 7 i fū. con. dca. q. 4. B. 4. pu-
ni⁹ militari psecutiōe. q. si alit nō pōt fi-
eri. manu armata sūt ab eis bona oīa au-
ferēda. De pena credētū hētico. 7 fau-
toz hēs. i. §. 12. q. i. c. p. Quā penā zc.
Quid si hētic⁹ hēat filios catholicos
nūqd illi saltē hēbūt bona pr̄is. ul' pr̄e?
R. Nō. ut habes hic. §. pcedēti. 7 s. he-
reditas. §. 2. A. Hoc pbat e. eo. o. gē-
tis. Qd. c. corrigi. l. manichēos. C. eo.
q. permittebat cōanguineos catholicos
succedere heredit. qd vetat i ocō. c. ver-
gētis. Qd videt i intelligēdū. qn p' pu-
blice p̄dicauit otta fidē catholicā. ul' pu-
blice p̄fessus ē uel defendit errorē. uel
corā plato suo cōfessus ē. uel cōuictus.
aut snalit cōdēnatus. e. de vbo. sigl. fū.
per qbusdā. fm Ray. 7 i fū. con. lib. p.
ti. 15. q. 7. B.
Qualit aut cleric⁹ pp̄ heresiz de gda-
tus dicat tradi pr̄ati sc̄lari. hēs s. de gra-
uatiō. §. 3. Et an oīs de gdati sūt tradē-
dus. habes ibidē. §. 4.
Quid de vasallis hēticorū? R. Abso-
luti sūt a debito fidelitatis. homagin. 7
totius obsequij qcuq. lapsis manifeste
in heresim aliq. pacto qcuq. firmitate
tenebāt astricti. e. eo. c. vld. Idē de va-
sallis dñorū q sūt negligētes otta hēti-
cos. ut s. §. 5. dīcū ē.
Quā penā iurrūt credētes. receprato-
res. defensores. 7 fautores hēticorū? R.

Quilibet talis ē excoīcatus. 7 si nō fa-
tiscerit īfra ānū extūc īpō iure ē īfa-
mis. nec ad publica officia seu cōsilia
nec ad eligēdos alios ad h^o. nec ad te-
stīmū d^o admitti. nec pōt cōdē testa-
mētū. nec ad alic^o hēditat succēssionē
accedē. Null^o quoq; eis sup q^o cūq; ne-
gociis. s. ipse alijs cogit rōdē. Si iudex
est. ei^o finia nō valet. Si aduocat^o. non
admittit ei^o patrocinū. Si tabellio. nō
valet ei^o īstrā. 7 sic īn sūb^o. Si vō sit
cleric^o ab oī officio 7 bñficio d^o deponi
Et illi q tales postq fuerit ab ecclesia
denotati euitare cōtēpserūt. debēt excoī-
cati. Probāt^o h^o oīa ex eo. excoīcam^o p.
§. credētes. Itē oēs clericī q talib^o ex-
hiberēt ecclesiastica sacra. vel traderēt
ecclesiastice sepulture. aut ex pas seu ob-
latiōes eoz recipiēt. debēt puari suo
officio. ad quod nūq; restituerūt sine
īdulto sedis aplice spālī. Similit^o 7 re-
gulares quoz etiā puilegia ī illis locis
A. ī diocesi ut ī. §. sane. B. nō ser-
uent eis. ut ī ocō. c. excoīcam^o. §. sane
clericī. Et nō q ipsi credētes heretici
sūt oīcēdi. ex eo. excoīcam^o. z^o. A. ibi
d^o. Credētes eoz errorib^o hereticos si
militer iudicam^o. B.

Si hērici ouertant. nūqd restitue-
tis v^o eoz filiis bōa^o! R^o. nō. s. īpō iure
oīa cōfiscata sūt. ex eo. vergētis. 7. c. cū
fm. l^o 6°. A. nisi eis ad cor reuertētib^o
7 abnegātib^o hēricoz cōfortiū misere-
ri alijs voluerit. ocō. c. v^ogētis. Et pu-
to q ista mīa possit hēi ab eo ad quem
bona p cōfiscationē deuoluūtur. de q
§. 7. ad finē. īn additione. B

Qualit^o hērici ad fidē redeūtes re-
cipi debēt! R^o. Debent ad arbitriū sui
epi abiurare errorem. 7 q firmis tene-
būt fidē catholicā. i. q. 7. qtiens. 7 de
ole. vīl. z. ego Berigari^o. ex eo. ad abo-

lendā A. Et d^o ista abiuratio 7 pro-
missio fieri p scripturā. 7 publice v^o p-
uate fm q crimē fuerit publicū vel p-
uatū fm Ray. 7 ī sū. cō. l^o p. ti. 5. q. 14
B. Q. si p^o abiurationē v^o p^o q ad ar-
bitriū epi se purgauerit. ut dicit^o est §
§. 7. de phēsi fuerit ī abiuratā hēsim
recidisse. iudicio scari sūt sine vlla pe-
nitus audiētia relinquēdi. ut īn. c. ad
abolēdā. A. Hoc verū cū p^o h^o. ab-
iurationē seu purgationē de phēdūc
ī heresi p facti euidētiā. aut p cōfessio-
nē. ppam vel p testes. ī q nō parci^o eis
nec q ad vitā nec q ad bona. Si autem
absq; h^o de phēsi occulte recidiuāt
7 occulte penitētes reuertāt ad ecclīaz
parci^o eis q ad utrūq; fm glo. Ray. 7 ī
ocā. q. 14. ubi etiā d^o fm Vl. occultos
hēricos absolui posse p simplicē sacer-
dotes. nisi epus loci retinuerit sibi ta-
liū absolones. S. h^o clarū ē p pcessū an-
nalē curie q nūc pape refuat cal^o iste
In ocā etiā. q. 14. nōt^o fm Inno. q hē-
retici etiā ī extremis agētes nō recōci-
liantur sine solēnitate pmissa si adest
facultas. Si aut^o ad eā necitatem vene-
rūt q cōfiteri nō valeāt. pcesserūt tñ
signa pñie. tūc etiā sine pmissa solē-
nitate recōciliabūt. Lex. n. q aliud sta-
tuēt. īhūana eēt. Con. Hosti. i. c. a no-
bis. z^o. ex de sen. exco. ubi etiā pdicta
tāgit Inno. Aduertēdū q q etiā cū
reuertētib^o non parci^o q ad bona 7 vi-
tam nō sunt petita pñie 7 eucharistie
sacra denegāda. ex eo. sup eo. l^o 6°. B
Vt cū redeūtib^o ab hēsi dispēsari
possit! R^o. Jure quidē cōi tales ex q re-
cōciliati sūt ad laicā cōiōnē recipiunt^o
i. q. 7. c. p. Adhibet etiā qñq; circa eol
quadrupelex dispēsatio. s. semiplena.
ut solū recipiāt ī ordinib^o an h^o oīa su-
scepti. i. q. 1. si q hērice. A. Ibi d^o h^o

p

p magno bñficio habeāt si adēpta oī
spe p motiōis in quo inueniūt ordine
p maneāt. B .plena ut possint sacer
dotes fieri .i. q. 7. oueniētibz. plenior
ut possint eē epi. i. z. oīf. nos osuetudi
nem. plenissima ut etiam ad supiores
dignitates pmoueri possint. z. q. 4.
ipsa pietas. A .Idē in sū. con. li. p.
5. q. 15. scdm Hosti. Ray. 7 Goff. B
Wt2 plat⁹ heretic⁹ hēat ptatem spūa
lem. vide. i. scisma. §. 3.

Heretic⁹ Z^o. s. pli
brum
sexu. Plura hereticos ha
bent in 6° de qbz qdam in pcedēti. c.
iā dicta sūt scdm q regrebat mā. Illa
dō q restant nūc erunt dicenda.

Quicūq; hereticos. credentes. rece
ptatores. defensores vel fautores eoz
sciēter psumpserūt ecclesiastice tradere se
pulture excoīcati sūt. 7 nō debēt absol
ui nisi pprijs manibz publice extumu
lent 7 piciāt corpa dānatoz. Et loc⁹
ille ppetuo cateat sepultura. ex eo. q.
cūq; li. 6°.

Hereticū cū oībz fautoribz mō dict.
A .s. credētibz. receptatoribz. defeso
ribz. 7 fautoribz eoz. ut in dco. c. qui
cūq; B .7 ipsoz filij usq; ad secundā
generationē ad nullū ecclesiasticū bñfi
ciū seu officiū publicū admittāt. Alit
irritū est. ex eo. q. cūq; Et itellige p li
neā paternā. nā p maternā nō puni
unt nisi usq; ad pīmū gradum. ex eo. c
statutū. A .Ibi etiā or. Idoc sane de
filijs 7 nepotibz hēricoz. credētū. et
alioz h⁹. q tales eē vel etiā tales decel
fisse pbāt intelligēdū eē videt nō aut
illoz q s emēdatos eē ostiterit 7 rein
corporatos ecclie vnitati. 7 p culpa h⁹
ad mādātū ecclie pnāz recepisse quā
ipsi iā pfecerūt vñ hūilif. psecutiōi ei⁹

insistāt ul parati fuerūt ad recipiēdū
eandē. B .Itē oēs viri ecclesiastici qui
ad pces taliū receperūt dignitates vl
bñficia ecclesiastica puati sūt. 7 si recepe
rūt sciēt nō debēt i posterū admitti
ad talia vel filia. Itē filij taliū psonaz
nō sūt in ptate paterna s sūt sui iur.
ut in dco. c. q. cūq;.

Quid si qdā oī in egritudine decū
berēt petierūt hēricos osolaturus ut
ab eis secūdū cōsuetudinē eoz osola
tionē recipent. A .p man⁹ ipositionē
ut in. c. filij. d. q. i. B .7 sic decesserūt
s mō filij ul hēdes volūt pbare q ipi
defuncti nō sane mētis effecti suscep
tūt. vel p⁹ p dītā loqlam. nūqd audiri
debēt. h⁹. Si tales dum viuebāt erāt
diffamati vl suspecti de hēsi. vel si cō
stiterit q ipi sane mētē exntes peti
uerūt. hēdes n debēt admitti. aliqñ
admitti pnt ad pbandū nō p vxores
filios familiares aut aliqs de suis. s p
testes fidedignos 7 fidei zelatores. ex
eo. filij. li. 6°.

Illi q post abiurationē erroris vel
p⁹ q se pprij antistitū examiatōe pur
gauerūt. de phēsi fuerūt in abiuratā he
resim recidisse qūis sine vlla penitus
audiētia reliquēdi sint iudicio sc̄ati.
tñ si pnē signa i eis appareāt manife
sta 7 petiuerūt humilif sacramēta pe
nitētie 7 eucharistie nō sunt denegan
da. ex eo. sup eo. li. 6°.

In inqsiōe criminis hēsis etiā excoī
cati 7 picipes atq; socij criminis ad te
stionū admittūt. p̄serti i defectū ali
arū pbationū s hēricos. credētes fau
tores. 7 defensores eoz. si ex nūero te
stū aut psonaz tā deponētū q s q s
deponit q̄litate 7 alijs circūstātis nō
falsa dicē psumant. ex eo. i fidei. li. 6°.
Sint illi admittūt q sup facto heresis

intrauerunt dicē veritatē tā de se q̄ de
alijs. 7 eā celādo piurauerunt 7 p^oea
velint corrigē dictū suū 3° se 7 alios
si manifestis indicij apparuerit tales
nō leuitate. aut odio seu pectūa s̄ celo
fidei velle reuelāe accusat^o. e^x eo. li. 6°.

Presidētes regimini alicui⁹ loci. l^z
sint excoīcati. v^l de facto 7 nō de iure
iurisdictionē hēant. ad requisitiōē o^z
dinario^z v^l delegato^z ipso^z aut inq^usi
to^z. A. nō valētū sū more dispēdio
u^l negocij piculo recursū hēe ad supe
riores q̄ legitime in locis ipsis possint
iusticiā exeq^u ut in c. p̄sidētes. de q̄. i.
B. p̄nt 7 debēt 3° hēricos. credentes.
fautores 7 receptatores. 7 defensores
eoz suū officiū exercē. et illi q̄ requirūt
eos nō incurtūt aliquā sniam. tñ oīdē
p̄sidētib⁹. p̄pt 13 i alijs nullū ius ē con
cessū u^l p̄missū. e^x eo. p̄sidētes. li. 6°.

Suspect⁹ de hēsi 7 ob 13 citat⁹. 7 ga
nō cōparet excoīcat⁹ ē. si excoīcatiōez
p̄ anū sustinet ex tūc ē velut hēretic⁹
cōdēnandus. e^x eo. cū otumacia. li. 6°.

Accusat⁹ de hēsi u^l suspēctus vebē
mētī suspitiōē q̄ hēsim i iudicio abiu
rauit 7 p^oea omitter in ipam cēset re
laps⁹ l^z antea ipm hēsis crimē nō fue
rit plene p̄batum. S^z si leuis suspitio
fuit nō o^z iudicari relapsus s̄ alit⁹ gra
uiter puniri. e^x eo. accusatus. li. 6°.

Qui i vna hēsis specie. siue in vno
articulo u^l sacro errauit 7 p^oea abiu
rauit simp̄t hēsim. si p^oea errat i alio
relaps⁹ ē iudicād⁹. e^x eo. accusat⁹. li. 6°.

Ille de cui⁹ lapsu i hēsim aⁿ abiura
tiōē cōstiterat u^l nūc cōstat. si p^oea hē
ticos receperit. deducat. u^l associet. eis
donec munera siue mittat. uel fauore^z
ip̄dat q̄ excusari non possit. A. seu
etiā visitet. de cō. c. accusat⁹. B. iudi
cati o^z relapsus. e^x eo. accusat⁹. li. 6°.

Quid si qs p̄receptatiōē hētico^z.
A. v^l etiā p̄ defensiōē seu fauore. de cō
c. accusat⁹. B. 7 nō q̄a eēt hētic⁹ sub
obligatiōē bono^z i^qsitorib⁹ se abstrū
xerit ad recipiēdā p̄niam. 7 ea iūcta
7 nō pacta decesserit. B^o. Cogi debent
hēdes i bonis ad cōplēdū. A. Verū ē
si sit p̄nīa in bonis t̄palib⁹ iniūcta p̄fi
ciēs ad salutē. ut ibi. B. Sec⁹ si talis
solū se obligauit ad p̄niam quā i^qsiti
tores vellēt iniūgē. 7 ea nōdū iniūcta
decesserit. e^x eo. accusat⁹. S. si vō. li. 6°.

Nūqd p⁹ mortē hētici poterūt oc
cupari bona ei⁹ si de hēsi nō fuit i ei⁹
vita declarati⁹! B^o. poterūt si p⁹ea de
claret. e^x eo. accusat⁹. li. 6°.

Sacerdotes q̄ i^lstruūt hēticos de ce
lāda vitate 7 h⁹. debēt pena debita ca
stigari. Religiosi etiā hētici sūt 3^uius
puniēdi alijs. e^x eo. accusat⁹. li. 6°. A
S. si vbi o^r. Sacerdotes 7 alij clerici
q̄ negociū i^qsitiōis i^lstruēdo citatos
hēticos uel eoz credētes d celāda vī
tate u^l oīcēda falsitate seu eos īdebite
liberādo inuēti fuerit ip̄dire. cū non
sit dubiū ipos ea facē in fauore hētice
p̄uitad. p̄ i^qsitores a talib⁹ cōpesci. p̄nt
7 pena debita castigari. tā p̄ captione^z
p̄sonaz q̄ al⁹ put culpa exegerit delin
quēdē. Religiosi etiā sūt imuratiōis
pena. i. carceratiōis. e^x eo. c. p̄t. Seg⁹.
uel al⁹ grauius puniēdi q̄ seculares si
iuenti fuerit i hēsi u^l filiib⁹ deliq̄sse. B.

Statutū loci p̄ qd impediret nego
ciū i^qsitiōis hētico^z non valet. A
siue ip̄diat dīrecte siue īdīrecte. ut in
c. statutū. de q̄. i. B. 7 oīn. A. u^l alij
q̄cūq̄ rectores. ut ibi. B. tenē^r illud
exhibē. A. diocesano loci u^l ei⁹ vica
rio. seu i^qsitorib⁹. 7 13 sine more dispē
dio. ut ibi. B. 7 corrigē. A. i. oīo re
uocare si necē fuerit. uel saltē eatenus

p z

moderari q̄ p̄ illud inq̄sitiōis p̄cessus
nō imp̄diat uel aliq̄ten⁹ retardet. ut
in. c. q̄d seq̄r. B. ex eo. statutū. li. 6.º

Ingsitores ī certis p̄uicijs p̄nt p̄ce
dere sū uel sepati p̄ut negocij utilitas
suadebit. ex eo. ut officiū. li. 6.º. A. Et
ibi p̄ q̄ s̄ obtinet q̄ ī aliquib⁹ locis
sūt plures deputati simul. B

In examinatione testiu⁹ s̄ hereticos
A. i. sup̄ crimē h̄ēis ipsiq̄z otingen
tib⁹. ut in. s̄. verū. de q̄. i. B. debent
iteresse due religiose p̄sone. A. 7 dis
cretē ut ibi. B. 7 si fieri p̄t p̄ publicā
p̄sonā d̄scribi testiu⁹ dicta. ex eo. ut of
ficiū. s̄. verū. li. 6.º. A. Et ibi p̄ q̄ si
p̄sona publica comode nō p̄t haberi
ista d̄scriptio ōz fieri p̄ ouos viros ido
neos. B. Et q̄dē religiosi q̄ fuerit no
tarij. A. ī seculo. ut ibi. B. 7 aliq̄b⁹
iniūctū est. A. a sede ap̄lica tabellio
natus officiū. etiā tpe religiois rōne
negocij inq̄sitiōis s̄ h̄ēicos ut ibi. B
tenent ad cōscribēdū. ut ī d̄cō. c. ut of
ficiū. A. si fuerit p̄ ōcōs inq̄sitores
req̄siti ut ibi. ubi etiā p̄ q̄ ī s̄ negocio
etiā clerici p̄nt exercē tabellionat⁹ of
ficiū. h̄ ipsi ul̄ etiā p̄fati religiosi sint ī
factis. B

Ingsitores si opus fuerit p̄nt inuo
care auxiliū brachi⁹ seculari⁹ 7 d̄dicto
res p̄ censurā eccl̄asticā cōpellē. non
obstatib⁹ p̄uilegijs cōcessis q̄buscūq̄
p̄sonis ul̄ religiosi ul̄ oniuersitatib⁹
A. cuiuscūq̄ conditiōis dignitatē ul̄
grad⁹ religiois ul̄ ord̄is sp̄aliter ul̄ ge
neralit̄ sub quacūq̄ forma ōboz con
cessis ul̄ ī postez concedēdis. 7 p̄nt sic
cōpellere etiā appellacione p̄posita. ut
ibi. B. nec etiā cōstitutioe de ouab⁹
dictis. A. s̄. ex de rescriptis. nōnulli.
ubi cauet ne quis p̄ l̄ras ap̄licas possit
trahi ad iudiciū ultra ouas dietas. ex

suā diocesim. B. ex eo. ut officiū. li. 6.º

Oēs rectores locoꝝ req̄siti a dioce
sanis uel eoz vicarijs seu ab inq̄sito
rib⁹ tenent iurare seruare 7 seruati fa
cere cōstitutioes s̄ hereticos. fautores
7 defensores eoz. 7 eoz filios 7 nepo
tes. A. a sede ap̄lica p̄mulgatas ac
etiā approbatas. d̄cō. c. ut officiū. B
Et q̄ iurare noluerit 7 seruare. habet
ut infamis 7 h̄ēicoꝝ fautor 7 de fide
suspect⁹. nec ōz h̄ri p̄ ōno nec ad ali
quod officiū publicū vltari⁹ assumi 7
ea q̄ interi⁹ ut rector fecerit nullā h̄nt
firmitatē. ex eo. ut officiū. li. 6.º. ī fi.

Debet oēs rectores ī hoc negocio
parere diocefanis 7 inq̄sitorib⁹. nec
aliq̄ modo debet cognoscē de s̄ crimē
nec captos liberare 7 h̄. A. i. diocesa
noꝝ uel inq̄sitorū iudiciū sniam seu p̄
cessū directe ul̄ indirecte īp̄dire. ut ī
c. quod seq̄r. B. Alii sūt excoicari. et
si sustinuerit p̄annū. A. aīo p̄inaci
ut ibi. B. cōdenari debet tāq̄ h̄ēici.
ex eo. ut inq̄sitiōis. li. 6.º. A. vbi etiā
idē statuit ōtra oēs q̄ scienti⁹ p̄dictis
dederit cōsiliū auxiliū ul̄ fauorē. B

Cōcessū est inq̄sitorib⁹ cōmittē cita
tiōes 7 denūciatiōes sniaz. Itē aucto
ritas aduocadi p̄itos. A. put expe
dierit ut eis assistāt. 7 ī ferēdis h̄ sen
tētijs p̄beāt cōsiliū opportunū. ac q̄ eis
sup̄ his hūilit̄ pareāt in v̄tute obediē
tie iniūgēdi ut in. c. cōmissi. de q̄. i. B
7 derū 7 p̄p̄m loci put viderit expedi
re negocio fidei. Itē p̄cedendi d̄illos
q̄ in p̄uitia eoz cōmiserūt ip̄m crimē
h̄ēis etiā si ad aliā se trāstulerit. Itē
faciēdi sibi assignari a quocūq̄ libros
ī quib⁹ eēnt aliqui p̄cessus s̄ h̄ēicos
A. vel alia scripta in q̄b⁹ inq̄sitiones
facte 7 p̄cessus p̄ q̄scūq̄ auctoritate
sedis ap̄lice ul̄ legatoꝝ ei⁹ haberi ōtra

hēricos continēt ut ibi. B. 7 circa
hēricos incarceratos vna cū plac qbo
subfūt penā eoz mitigādī ul' mutādī
Itē puandī ul' puatos nūciandī digni
tatibz ul' alijs beneficijs eccl'asticis. 7
officijs publicis 7 honoribz oēs hēti-
cos 7 fautores. A. 7 credētes. rece-
ptatores et defensores eoz. ipsoz qz
filios 7 nepotes ut ibi. B. Sūt autē
diocefani reqrendi. A. ul' eis absen-
tibz eoz vicarij ut ibi. B. 7 de eoz cō-
silio faciendū nisi ipsi sciēt talibz cō-
tulissent. A. s. oca bñficia p'fat hē-
ticis seu oplicibz. tūc. n. ipi diocefani
vel eoz vicarij nō sūt reqrendi. s. po-
tius a suo iudice puniēdi. ut in textu
qui sequit. B. ex eo. ut omissi. li. 6.

Contra xpianos qui efficiūt iudei
vel tedeūt ad iudaismū etiā si infan-
tes vel metu morē eēnt baptizati. pce-
dendū est sicut s hēricos. Sūt etiā s
eoz fautores. A. tāqz s fautores re-
ceptatores hēticoz 7 eoz defensores.
si p'fati fuerūt de hoc cōfessi aut p xpia-
nos vel iudeos iudici. ut in. c. de quo
stat. B. ex eo. cōtra. li. 6.

Propter heresim maritoz nō cōfis-
cant dotes vxozū nisi cū eis sciēt cō-
traxissent. A. i. ga tūc sciebāt illos
essē hēricos ut in. c. qd sequit. B. ex
eo. decreuit. li. 6.

Quā negociū hēsis cōmittit alicui
vel aliqbz generalit in cerē locis non
adimit ep̄is auctoritas eoz ordinaria
vel etiā delegata si eā hēant. Et vqz
etiā de eodē facto ingtere pnt coit v'
diuisim. Et si diuisim pcedāt tenent
coicate sibi inuicē pcessus. 7 p vtroqz
sūt snia pferat nisi alt' alteri deferat. Q
si in snia nō cōcordāt ad sedē aplicam
mittāt. A. vterqz negociū sufficient
instruāt. ut in. c. qd sequit. B. ex eo.

phoc. li. 6. A. Ibi etiā dī q si ordi-
na seu delegata ep̄i p'rate pcedāt. illū
in pcedēdo modū obseruet quē ing-
sitores pnt 7 debēt p iura coia uel spe-
ciales cōcessionēs seu ordinatiōes se-
dis aplicē obseruare. B. Q. etiā vn'
sine alio non possit ad sniam pcedere
vide ex p'fius. i. hēric. 3. s. p. Et itel.
lige q p'dictā coicationē pcessuū o'z si
eri qn nihil aliud restat agēdū nisi q
snia pmulget. Q. si alt' nō posset cōmo-
de pcedē nisi visis actis alteri. tūc se-
mel tm coicatio tribuat. ut i exuagati
Benedicti. xi. q incipit. Ex eo.

Dereticū appellatio ihibita ē. ex eo.
ut ing'itidis. li. 6. A. Et sūt pcla-
matio. qbo nō obstantibz rectores seu
officiales tpales cōdenatos hēricos et
sibi relictos statī debēt recipere 7 indi-
late aīaduersione debita punire. 7 idē
etiā est de credentibz 7 eoz receptato-
ribz fautoribz 7 defensoribz. ut ibi. B.

In negocio hēsis pōt pcedi simplr
7 de plano. A. absqz aduocatoz 7 iu-
dicioz strepitu 7 figura. ut in. c. statu-
ta. de q. i. B. 7 si piculū esset nō no-
mīatis accusatoribz ul' testibz publice
nisi corā aliqbz puidis p'cipiēdo de te-
nēdo secretū 7 h'. A. s. corā diocefa-
no. ul' eo absente ipsoz vicario qn ing'it-
tores pcedūt. Qn vō pcedit ep̄s corā
ing'itoribz. si h'ri possit cōmode copia
eoz tūc. ac nihilominus siue ep̄s siue
ing'itores pcesserūt aliqbz alijs psonis
puidis 7 honestis iurisqz petiē. q's ad h'
vocari 7 eis totū pcessū sup q delibe-
rādū ē seriose manifestari ac integra-
liter explicari. 7 de ipsoz cōsilio ad sen-
tētiā uel ad cōdenationē pcedi o'. Et
ep̄s uel ing'itores pnt indicē secretū
p'fat qbo fit reuelatio. 7 i eos si archa-
na cōsiliū seu pcessū sibi sub secreto ab

eisdē patefacta p̄ter eoz̄ licentiā alijs
patefecerit excoicatiois sniam quam
ex secreti violatiōe ip̄o facto incurrat
si eis expedire videbit̄ p̄mulgare. sic
tñ q̄ inq̄sitores ep̄m vel ep̄s inq̄sito-
res nō excoicent hac de causa. s̄ ipsi ex
districto p̄cepto iuris ad secretū h̄ re-
nentur. Et i his ex p̄cepto tam ep̄i q̄
inq̄sitores debēt putā 7 puidā inten-
tione h̄re ne ad accusatoz̄ ul̄ ad testiū
noia sup̄p̄menda ubi ē securitas peri-
culū esse dicāt. nec i eoz̄idē discrimē
securitate asserāt ubi periculū imine-
ret sup̄ quo eoz̄idē cōscie onerant̄. ut
ibi. B. S̄ cessante piculo publicent̄.
ut sit i alijs iudicijs. ex eo. statuta. h̄. 6.

Hereticus. Dec que
contra hereticos sūt in clemen-
tinis. p̄ quidē q̄ tam ep̄us q̄ inq̄sitor
vnus sine alio pōt citare 7 cape 7 tute
custodie mācipare. A. ponēdo etiā
in cōpedibz̄ uel manicis ferreis si ei vi-
sum fuerit. nec non inq̄tere s̄ illos de
quibz̄ p̄ h̄ negotio fm̄ deū 7 iusticiā
viderit expedire. ut in cle. multoz̄. de
qua. i. B. S̄ deputare ouro carceri
7 qui magis ad p̄nā q̄ ad custodiā vi-
deatur. uel tormētū exponē ul̄ ad sen-
tētiā p̄cedere nō pōt ep̄s sine inq̄si-
toze. nec inq̄sitor sine ep̄o aut ei sup̄ h̄
delegato. aut ep̄ali sede vacāte delega-
to capituli si sui ad inuicē copiam pos-
sint h̄re infra. 8. dies postq̄ se regre-
rint. A. 7 si sec̄ p̄sūptū fuerit. nullū
est 7 irritū ip̄o iure. ut ibi. B. p̄sūt
tñ quilibet p̄dictoz̄ cōmittere alteri
vices suas uel p̄ lras significare suū cō-
siliū vel assensū. ex eo. multoz̄.

Quilibet carcer uel mur̄ h̄ereticoz̄
debet esse cōis ep̄o 7 inq̄sitori. 7 debet
h̄re duos custodes. vnū quem uolet

ep̄us 7 ei p̄uidebit. altez̄. quem uolet
inquisitor 7 ei p̄uidebit. 7 uterq̄ eoz̄
pōt h̄re sub se vnū fidelē ministrū et
illū loci erūt due clauēs. A. diuerse.
7 p̄ quolibet cōclauī carceris. ut in oīa
cle. multoz̄. B. quatū vn̄ custodū
vnā 7 aliū aliā tenebit. 7 poterit offi-
ciū mīstrandi carceris cōmittere suo
ministro. 7 tenent̄ p̄dicti custodes
anteq̄ exequant̄ officiū corā eis a q̄b̄
assignant̄ iurare tactis sanctis euāge-
lijz̄ q̄ in custodia oēm diligentiā quā
poterūt adhibebūt. 7 q̄ alicui in carce-
ratoz̄ nihil loquet̄ vn̄ nisi alio audiē-
te. 7 q̄ ipsis carceris fidelit̄ offerēt p̄-
uisione quā ipsi recipiūt ex ordiatioe
cōi. 7 q̄ a parentibz̄ uel alijs personis
confertur eisdem nisi ep̄i uel inq̄sito-
ris uel suoz̄ cōmissarioz̄ ordiatio re-
friget̄. Et eodē mō iurabūt p̄dicti
custodū mīstri 7 corā eisdē. ut in cle.
multoz̄. ex eo. A. Ibi etiā subdit̄.
Et q̄a sepe cōtingit ep̄os p̄pos h̄re car-
ceres sibi 7 dicē inq̄sitoribz̄ non cōes-
districte p̄cipim̄ ut custodes ad car-
ceratoz̄ p̄ dicto crimine custodiā per
ep̄os uel sede vacāte p̄ capitulū depu-
tadi. 7 eoz̄ mīstri corā dictis inq̄sito-
ribz̄ uel substitutis ab eis p̄stent sile iu-
ramētū. B. Notarij inq̄sitiōis co-
ram ep̄o cū inq̄sitore uel substitutis
ab eis iurabūt suū officiū fidelit̄ exer-
cere. Et idē fiet de alijs p̄sonis necessa-
rijs ad dictū officium. ut in dicta cle.
multoz̄. ex eo.

Ep̄i 7 inq̄sitores uel substituti ab
eis maliciose aut fraudulent̄ nō impo-
nāt alicui crimē h̄sis. nec q̄ aliq̄ ip̄os
in executiōe officij sui īpediūt ip̄onāt
aliq̄d falsū. Q̄ si ep̄i cā odij gratie uel
amoris. uel lucri. uel comodi tp̄alis
omiserūt p̄cedere. A. cōtra iusticiā 7

consciā suā ubi fuerit. pcedēdū sup
h^o pūitate. ut in oca cle. multoz. B
vel aliqūē vexate ipōnēdo ipam hēte
sim. ul^q impediānt suū officiū. si epī
sūt uel supza p triēniū incurrūt suspi
sionē ab officio. si inferiores sūt. sunt
excoīcati. a q snīa non nisi p papā ab
solui poterūt. A. pterq; in mord ar
ticulo. 7 tūc satisfactione pmissa nullo
ī hac pre pūilegio suffragāte. ut ī tex.
q seqt. B. In cle. multoz. ex eo.

Ingitor non pōt esse nisi attigerit
40. annū. Et tā ipse q; omīssarij depu
tati non pnt pecuniā extorqre. nec sci
enter ecclīaz bona ob delictū clericor
fisco ecclīe applicare. alit sūt excoīcati.
Quē casū vide plene. s. excoīcatio p.
§. 4. A. Et ibi de hōictū est in addi
tione. B. 7 in cle. volentes. ex eo.
Nullus aut ingitor pōt pcedē cōtra
officialē aliqūē vel nūciū romane cu
rie. ut in exuagati Johis. 22. q incipit
Cum frater.

Hermofrodit^o

Quqd talis ordinari pōt? B^o
Si magj vergit in sexū virilē q; femi
nēū pōt recipe caracterē. si ecōuerso n
pōt. 4. q. 3. testes. d. Itē hermofrodi
tus. 83. tñ ī utroq; casu nō debet ordi
nari ppter deformitatē 7 monstruosi
tatē. ar. 36. dis. illustratoz. 7. 49. dis. c.
vlt. Si dō eqūl inualescit in eo sexus
virilis 7 femine^o. caracterē recipe nō
pōt fm xv. A. Idē in sū. con. li. 3. ti.
23. q. 2. B

Hironia. p. h. scribi
tur. Vide
tamen in littera. J.

Histrion. Vtrū officium
histrionū sit
licitū? B^o fm Tho. scda scde

q. 148. Tale officiū qa ordinat ad so
latiū hoībz exhibēdū. nō est illicitum
fm se. dūmodo nō vrant aliqbz vbis
ul^q faciūt illicitū. 7 nō adhibeat ludū ne
gocijs 7 tpibz indebiā. Vnde 7 illi q
moderate eis subueniūt nō peccāt. s.
iuste faciūt mercedē mīsterij eoz eis
retribuēdo. Si q dō supflue sua in ta
libz osumūt uel largiūtur illis q illici
tis ludis vtūtur. peccāt qī eos in pec
catis fouētes. A. Con. Vl. 7 addit. q.
si aliqs etiā malis histrionibz parce
dat ad oseruandā famā suam ne a ta
libz vitupetur. nō credo talē peccare
mortalit. ut ī sū. con. li. 2. ti. 5. q. 22.
B. De histrionibz hēs. s. cleric^o 4.
§. 5. 7. s. coicare. §. 20. q incipit. Vtrū
corpus xpī debeat dari histrionibz.

Homicidiū p

coiter quid est? B^o Est hoīs
occisio ab hoīe facta. Et cōmittit^r non
solum facto s; etiā dōbo. Et dōbo triplr.
s. pcepto. cōsilio. 7 defensione. i. defen
dendo homicidiū suis vbis ab illis q
volebāt ipm retrahē uel impedire. ut
30. dis. si qs viduā. d. pe. dis. i. pericu
lose. Ifacto dō cōmittit^r qtuor modis.
iusticia. nccitate. casu. 7 volūtate. A
Glo. Ray. oīc. Defensioē. ut cū aduo
catus defendit reū in cā criminali. vbi
accusatoz si nō pbauerit tenet ad pe
nam talionis. ut in sū. con. li. 2. ti. p.
q. 2. Et eo. ti. q. 21. dī fm Ray. Defen
sione. i. dissuasiōe. ut si qs dissuaden
do retrahit a bono pposito hoīem vo
lentē aliū a morte liberare. Et glo. ei^o
oīc hoc intelligēdū qn corrupta intē
tione fit. Itā si mater filiū volentē li
berare aliqūē a periculo mortis retra
hat uel dissuadeat qa timer^r ne ille ibi
interficiat^r. ul^q paz uel nihil peccat. Et

p 4

fm Ray. 7 i oca. q. z. est etiā hoicidiū
spūale q qd spūalr 7 qdā iur fictiōe oc
cidit. qd sit. 5. modis. Obediendo. i.
Job. 3. Qui odit frēm suū hoicida est.
Itē detrahēdo. de pe. ois. i. hoicidior.
Itē male cōsulēdo seu suadēdo. ea. ois.
c. noli putare. Itē nocēdo. ea. ois. ho
micidiū. vbi dī q ois iniqu⁹ mor⁹ ad
nocēdū frī. p hoicidio opurat. Itē vi
ctū subtrahēdo. 86. ois. singulis. 7. c.
passe. B

Utz occidē aīalia sit pām. R^o fm
Tho. scda scde. q. 64. Nō. ga null⁹ pec
cat vtēdo re sua ad hā qd ē ordiata
Generalit^r āt plāte 7 aīalia pp homi
nē sūt ordiata. A Idē i sū. cō. li. 2.
ti. p. q. 3. B

Utz liceat iudici occidē malefacto
rē. R^o fm Tho. scda scde. q. 64. Sicut
p salute toti⁹ corpis pscidit laudabit^r
putridū mēbrū. sic malefacto^r 7 cor
ruptiū⁹ alio^r occidit ut bonū cōe con
fuer. Si tñ h occisio fieret a iudice uel
mistro liuore viditē ut delectatione
fūdendi hūanū sanguinē. h ille iuste
occidat. nihilomin⁹ iudex mortaliter
peccat. sūt 7 mīster. Et eodē mō si fa
ceret h iur ordie nō seruato. 23. q. 4.
§. plit. 7. q. 5. miles. 7. c. cum mīster. 7
c. lex eterna. 7. c. officia. 7. c. cū hō. 7. c.
q malos. A Idē i sū. cō. eo. ti. q. 4. B

Utz liceat puate psonē malefcōrē
occidere. R^o fm Tho. scda scde. q. 64.
Nō licet. h illi tñ cui coītaē cura cōmis
sa est. sicut pncipi hnti publicā aucto
ritatē. nō aut pūato. 7 multo ampli⁹
neq. clico. Nā clericū cōmittit mīsteriū
noue legis i q nō determinat pena occi
sionis ul mutilatiōis corpālis. 7 iō ut
sint idonei mistri debēt a talibz absti
nere. A .Doc intellige nisi fieret ad
repellēdā vi cū moderamie iculpatē

tutele. ut i cle. si furiosus. de hoīd. B
De muliere i adulterio dephēsa vtrū
possit occidi. vide. i. impedimētū 8. §
vlt. 7 de adulcō vide. i. lex. §. 9. v. 4.
Utz aliq nccitate liceat occidē ho
minē. R^o fm Tho. scda scde. q. 64.
Illicitū qd ē q hō intēdat directe oc
cidē hoīem ut seipm defendat. nisi ei
q h publicā auctoritatē. A 7 etiā p
uato si nō excedat limites defensiōis
legitie. oca cle. si furiosus. Iō seqt. B
Pōt tñ vim vi repellē cū moderamie
inculpatē tutele. Et si pter intētiōnē
defendēd ille occidat nō peccat.

Utz liceat occidē furē. R^o fm Tho. nocturn⁹ si non poterat discerni q ad fu
randū 7 nō ad occidēdū venisset. nec
alt poterat dephēdi. potuit occidi. alt
nō. ex eo. si pfodiēs. ff. de sicca. l. furē
A Ibi dī. Ifurē nocturnū si qs occi
derit ita temū ipune foret si parē ei
sine suo piculo nō potuit. B Ifurem
dō diurnū non licet occidē nisi se telo
defendat. ga tūc pl⁹ ē q fur. ut i oco. c
si pfodiēs. Latronē etiā iūdiātē itine
ribz fm leges cuilibet licet occidē. sūt
7 nocfnū pūato^r agrozū. C. qñ licet
vni. se sine iu. vi. l. i. 7. z. De qbz duo
bus vide. i. latro.

Utz liceat clericū occidē suū inuaso
rem. R^o Clerici qdē pnt sicut 7 laici
vim vi repellē. defendēdo se 7 sua. ar.
ex de homicid. significasti. Et hūc casū
vide s. bellū. p. §. 2. 7 ex d sen. exco.
oilecto. li. 6. A Ibi h clare hī. vbi
etiā dī q pōt 7 o3 glibet ppulsare iū
riā etiā a vicino 7 pūo. B .Q si cle
ric⁹ ita inuadat q alt mortē vitatē nō
poteit nisi occidat vl mutilet iūasore
h faciēdo nō ē irregularē. i cle. si furio
sus. ex eo. Et eodē mō nō est irregu
larē si occidat furiosus aut infans aut

corruēs. ut ibidē dicitur.

Utz grauius peccet q occidit iustū q q occidit pctōrē. R^o fm Tho. scda scde. q. 164. Sic. qd duplici rōne. p^o q nocet ei quē pl^o d^o diligē. 7 ita magis agit d caritatē. 2° q iuriā ifert ei q ē min^o dign^o. 7 ita magis agit d iusticiā 3° q p^ouat coitatē maiori bono. 4° q spnit deū. Lud. x. Qui vos spnit. me spnit. A. Idē i sū. cō. li. 2. ti. p. q. 18. B

Utz hoīcidū sp sit mortale. R^o fm Ray. Hoīcidū volūtariū mortale ē 7 enorme. dīf. 50. si qs voluntarie. A. Ibi dī. Si qs volūtarie hoīcidū fecerit. ad ianuā catholice ecclie sp iaceat. Dic glo. i. hoīs statud. Seq^r. Et coīo. nē i exitu vite sue recipiat. Dicit glo. Supple si morit aī finitū tps pnie. q p^o tps pnie licite coīcat. ut. 36. q. 6. si qs de corpe. Seq^r. Si aut nō volūtate s casu aliq hoīcidū fecerit. p^o canō. 7 ānis agē pniām iussit. 2° canō. 5. mā dauit. B. nisi fiat iur^o pmissiōe. ut in iudice 7 i eo q se defendit 7 sua. uel in bello iusto. 23. q. 1. qd culpar. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 20. B

Utz qlibet teneat libetare p^oimū ab iusta morte cū pōt. R^o Dicēdū q ex debito caritatē qlibz tenet repellē a p^oio iuriā si pōt. Vñ Amb^o. Qui nō repellit iuriā a p^oio si pōt. tā ē i vitio q ille q facit. 23. q. 3. nō inferēda. 7. c. se. 7. c. oñdit. 7. q. 5. reos. Dec est snia Ray. x. 7 Tho. scda scde. q. 60. In h tñ sicut pōt x. oñsitas ē notanda. q ille q hz publicā ptatē tenet defendē etiā cū armis si o^o. A. 7 se etiā morti exponē fm eūdē x. ut i sū. con. eo. ti. q. 32. vbi h notant. B. dū tñ spet q possit. Personē dō puate siquidē solo vbo possint hoīem libare. aut etiā faeto s sine piculo psonaz suaz tenet ita

tñ q cū moderamie inculpare tutele. ut Tho. addit. S. nō credo q i h casu teneat qs exponē se corpalī piculo. ut ait x. 7 glo. 83. dīf. i pñ. A. Glo. ibi dīc q teneat dare pecuniā ne ali^o iuste occidat. l3 qdā dixerit h verū esse de plad. Itē dīc q medic^o o^o poti^o g^oris curare etiā suis sūptibz q pmittat infirmū mori. nō solū paupem s etiā dī uitē. Dic etiā q pōt 7 inuitū curare 7 p^oea a potēte ul ei^o hēdibz cure debite adhibite salariū petē. etiā si infirmus moriatur. B

Utz teneat qs dare pecuniā ne ali^o occidat. R^o Glo. 83. dīf. in pñ^o pōit de h ouas opiones. vna ē q qlibz tenet. alia ē q solū plati. Et subdit. A. qd seq^r nō v^o ibi pñi i glo. tñ v^o puto B. Mihi v^o dīstinguedū. q si dīstat illū iuste occidi. qlibet tenet pecūialit^o subuenire q^o tū sua possibilitas pōt. salua nccitate sua. Q si nescit an iniuste occidat. aut si nccitas isti^o nō pōt. nō tenet. Utz medic^o teneat poti^o gratis curare aliqū q pmittē mori. vide. i. medic^o. 5. 3. Et vtz medici ul chirurgi possint pmoueri. Itē vtz liceat dīd h exercē hēs. i. medic^o. 5. an p^olt. 7 vld

Utz mutilāe aliq^o mēbz sit licitū R^o fm Tho. scda scde. q. 65. Precidē mēbzū sanū n pōt eē licitū nisi put oz dīnat ad vtilitatē coītat. s. p punitiōe alic^o culpe. s h n l3 alicui p^oione puate etiā volēte eo cui^o ē mēbzū. q p h sit iuriā coītat. s h l3 tñ publice ptati. cui cōmissa ē cura cōis. Si dō mēbzū pp^o putredinē sit corruptiū corpiis tñc licitū ē p^ocidere. de volūtate tñ ei^o cui^o ē. aut illi^o ad quē p^oinet curare de salute illi^o. Pono n l3 aliq mō mēbz p^ocidē ad vitādū piculū aīe siue pctm q salutē spūali sp^o pōt alit^o subueniri.

cū petm̄ subiaceat ipsi volūtati. Vñ 7
Criso⁹ sup illd Math. 19. Sūt eunuchi
q sei pos castrauerūt pp̄ regnū celoꝝ
oīc sic. Ad mēbroꝝ abscisiōe s̄ malaz
cogitationū itēptiōe. Maledicto. n.
ē obnoxio q mēbz abscidit. 7 p^{ea} sub
oit. Ad occupia māfuetioꝝ ita fit s̄ mo
lestioꝝ. Aliūde. n. h; fontes. Spma. n. i
no bē. p̄cipue a pposito icōtinēti 7 vi
ta negligēti. nec ita abscisio mēbz cō
pmit tēptatiōes ut cogitatiōis frenū.

Homicidiū z.

Qd̄ mittit cōsilio uel mādato.
Hocida qdē cōsilio itelligit fm̄ x̄. de
cōsilio exhortatiōis ul̄ approbatiōis q
homicidiū fieri debeat. nō aut̄ de rñsiōe
sue cōgnitiōis siue opionis. Vñ si q̄rēti
an liceat xp̄iano occidē paganū ul̄ iu
dici malefcoꝝ. tñdeat q sic. nō tñ rñ
dens nō peccat s̄ nec fit irregularē. nisi
talīs pbabit̄ videat q ille iudex siue
bellatoꝝ scdm̄ ei⁹ cōsiliū velit agē. 7 sic
p^{ea} fecit. A. p̄dicta obtinēt q̄tū ad
irregularitatē. h; etiā tñdēs errasser in
cōsulēdo fm̄ eū d̄ x̄. ut i sū. cō. li. z. ti.
p. q. 6. B. d̄ h; etiā casu h; s̄. eps. 5. 9.

Quid si nō cōsuluit homicidiū s̄ cōsuluit
aliqud vñ secutū ē? R^o fm̄ Inno. Si vñ
simult possit estīari q̄ tñde seq̄ret̄ moꝝ.
irregularē ē. ut si suāsit iactū machine
ul̄ baliste. uel q̄ ear̄ ad capiēdū castrū
qd̄ nō poterat d̄ facili capi sine morte
hoiūz. 7 sic moꝝ secuta ē. Si vñ nō po
tuit estīari nec erat vñsiōe q̄ moꝝ seq̄
ret̄. tñc qdē si cōsuluit rē licitā n̄ ē irre
gularē etiā si moꝝ tñde fuit subsecuta
Si vñ illicitā irregularē ē. ar. ex eo. cti
nebat. 7. c. is q mādāt. li. 6. A. Idē i
sū. cō. ocā. q. 6. Et addit fm̄ eū d̄ In
no. sp̄ tñ fit irregularē si dicit i mortē
alicui⁹ cōsiliū dederit. ex ne cle. ul̄ mo.
fñām. Et cō. Hosti. 7 addit. Idē si de

volūtate sua turbata p̄cessit. puta pen
tes d̄ici d̄berati oueniūt 7 dicit q̄ vo
lūt h̄ vñdicare nec cl̄ic⁹ exp̄sse d̄dicat.
ar. ex d̄ symo. math. 2. s̄ si exp̄sse h̄ phi
beat secus ē. ar. ex de symo. sicut tuis.
7 exp̄ssū i. c. petr⁹. ex d̄ hōi. oīmō ex
cōde h̄ faciat. aliqñ i cōspū dei cadit
cū tacite cōfētiat homicidiū. B. 7 idē di
cēdū ē si mādauit. Cō. Hosti. Et eodē
mō distigūe si iste qdē cui cōsulū ē n̄
occidit s̄ ipe occidit. A. h; aliq̄ dixē
runt h̄ casu nō ēē irregularitatē. ut nō.
in sū. con. eo. ti. q. 7. B.

Quid si aliq̄ cōsuluit homicidiū fieri
7 anq̄ seq̄ret̄ effectū reuocauit? R^o fm̄
Inno. Si exp̄sse 7 sine vlla fñctiōe phi
buit. īmunis ē ab homicidio. ar. ex d̄ sy
mo. sicut tuis. 7. i. q. 4. q̄a p̄sulat. ita tñ
q̄ si nō firmū credit q̄ reuocatio locū
h̄eat tenet̄ idicare illi q̄ sibi caueat. A
Idē i sū. con. ocā. q. 6. Vbi etiā d̄ fm̄
eū d̄ q̄ ista indicatio d̄ fieri caute ne
pdat̄ q̄ q̄. 7 q̄ si anq̄ reuocet cōsiliū. p
cedat etiā postq̄ cōsulēs iā penituerat
irregularē efficit. B.

Quid si q̄s mādauit homicidiū fieri
noīe suo 7 an effectū reuocauit? R^o fm̄
Inno. Id qd̄ d̄ cōsulēte nūc dicitū ē nisi
q̄ h̄ sufficit reuocatio tñ. s. q̄ etiā si n̄
idicet illi q̄ sibi caueat. nō fit irregularē
q̄a ex ei⁹ dicto nil agit. A. Dic clari⁹
Rō d̄ fñctiō ē. q̄a ille cui cōsulit agit p
se. 7 iō plus requirit̄ ad remouēdū effe
ctū cōsiliū q̄ cōtēnit̄ ipm̄ opantē s̄ mā
datari⁹ agit p̄ mādātē. iō sufficit q̄ ei
cōstet d̄ d̄ria volūtate mādātē. nō solū
exp̄sse s̄ etiā tacite. ut si pacē iniret cū
occidēdo ul̄ penelā uel aliā amicitia
d̄hēt sciēte eo cui mādātū erat d̄ occi
dendo fm̄ eū d̄ Inno. 7 i ocā. q. 6. B.

Quid si mādauit q̄s aliquē d̄berari
ihibēs exp̄sse ne occidēt ul̄ mutilaret̄
7 ille nihilomin⁹ mutilet ul̄ occidat?

Re: Mādatoz irregularē efficit. qā mā-
dādo ī culpa fuit. 7 qā hēuenire posse
debut cogitare. ex eo. is. q. li. 6.

Quid si aliqis suadeat alicui q expo-
nat se periculo p pīa ul iure suo: hē-
fm Inno. 11. Qd est irregularē etiā si iste
cui cōsultū ē moriā. 23. q. 3. p mēbris.
7. c. se. 7. q. 8. igit. 7. c. se. 83 si sciret eū
vīsimilit morituz. irregularē fieret. 3d
Dostri. A. qā ordiata caritas ē q qsq;
pl⁹ diligat corp⁹ suū q⁹ alteri⁹ fm eū d
Inno. 7 i sū. cō. li. 2. ti. p. q. 8. 7 q silt
etiā pl⁹ diligat corp⁹ pīi q⁹ bona for-
tūe. 86. oī. p. scē. 3d hē qd dcm ē si sci-
ret eū. itelligēdū ē qn suasio eēt scā
p iure suo q ad bona fortūe. ul etiā p
defensioē aliqz pīcāriū. sec⁹ si p defē-
sioē pīe. seu rei publice. maxie fidei
7 ecclie. nā hē casu l⁹ etiā iminerēt peti-
cula 7 seq⁹ref mors nō irrogat irregla-
ritas. cū hē casu etiā ad platos ecclie p-
tineat facē suasioes. ut s. bellū. 2. §.
fi. Vñ 7 si q⁹ suadet alicui q idubitat
se morti exponat p honore xpi. ul p fi-
de ul p statu ecclie. nō sit irreglā etiā
si mors seq⁹r. qā xps p nob mortu⁹ ē 7
scī martyres p ecclia fm Inno. 7 i sū.
con. eo. ti. q. 9. Et hic sequit. B

Quid si suadet q idubitat exponat
se morti p xpo ul ecclia: hē fm Inno.
11. Qd sit irreglā etiā si sequat mors. qā
xps mortē subiit p nob. 3dē Dostri.

Quid d illo q volēti fugē inimico s
ppī timorē mort cōsultuit q remanēt
7 q pcuraret pacē. 7 remāsit 7 occisus
ē: hē fm xō. Si ille q cōsultuit habuit
pīabile cām credēdi q illi nō iminēt
piculū. puta qā īmici illi⁹ adeo erant
cōsanguinei ul amici q mēto potuit p-
sumē q eos possz cohibē nō ē irreglā
alit sic. A. Et idē si etiā potuit habē
dictā pīptionē tñ fuit negligēs ī in-
teruentioē. qā hē casu ex culpa sua seq⁹r

homicidiū 7 iō sit irreglā. ex de homi-
tua nos. Et colligit ex dicti ī sū. cō. eo.
ti. q. xi. vbi hē notant. B

Quid si aliqis cōsultuit q ifirm⁹ ote-
ret ut citi⁹ moriē: hē fm xō. Si ex ta-
li trāsuertioē citi⁹ moriē. irreglā ē q
cōsultuit 7 q fecit. nec pōt pēpm dispē-
sari l⁹ a pctō absolui possit. A. 3dē in
sū. con. eo. ti. q. io. vbi etiā addit. q si
ex hac cā nō citi⁹ moriē. nō icurrit ir-
regularitas. s. sufficit penitē de pctō 7
mala itentioē. 11. Nec est pīsumēdū q si
h⁹ trāsuertioēs fiāt fm sortilegiū ve-
tulaz. sicut qn faciūt apponi secuti ad
caput moriēdū. ul aliqd h⁹ fīuolū fieri
ut citi⁹ moriā: otutē talē hēant hē for-
tilegia. agi tñ o3 pīa de pctō. B

Quid de illo q dissuadet homicidiū s
nihilomin⁹ associat homicidā ut eū si o3
defendat: hē fm Dostri. homicidā ē. nec
pōt pīmoueri. 7 sic itellige q defēsiōē
cōmittit homicidiū. ex d. cle. pu. ī ou.
hēric⁹. A. 3dē ī sū. con. eo. ti. q. 4. B

Homicidiū 3.

d casuali homicidio. s. qd pter
itētiōē fit. Vbi distigūedū ē sic. Aut
n. is q fecit casuale homicidiū dabat opā
rei illicite. aut licite. Et si qdē licite pu-
ta repabat domū ul icidebat arborē p
pīā 7 h⁹ 7 adhibuit oēz diligētiā quā
potuit. 7 tñ casu cōtingit homicidiū. talis
nullā dīpā neq; penā icurrit. l⁹ forte ca-
sus oēs fortuitos nō pūdeit. ex e. iohes
7. c. qdā ut asseris. s. si diligētiā nō ad-
hibuit teneat. silt etiā teneat īdīstīctē si
dabat opā rei illicite. 3dē si dīc⁹ exer-
citatioē ul vēatioē iaculū mittat 7 sic
aliū pīmat irreglā efficit. qā tīa opa
debēt ab eo eē penit⁹ aliā. 50. vi. dīco
A. 3dē ī sū. cō. li. 2. ti. p. q. 19. fm Ray.
Dostri. 7 Goff. B. Silt 7 si aliqis lu-
co pīcit lapidē q aliquē. 7 ille volens

declinare ipigit i aliu lapide 7 motu e
ille pector irregulari effect e. ga lud
nox? erat mitte lapide. 7 ita e i fili
A. Hoc fuit dictu Inno. 7 Dosti. ut
p3 in oca. q. 19. B.

Quid si aliq3 h3 ceruū uel leonē q
aliquē occidit? R. fm Inno. Non v
irregulari dū mō maliciā uel culpā in
morte n hūerit. ar. 50. ois. bi g arbozē.
7. c. sepe. A. Idē i sū. con. li. 2. ti. p. q
28. ubi etiā p3 q aliq h3 intelligit de la
ta culpa. aliq dō etiā d leui. Et si ē ali
qd qd possit iputari tenēti oca aialia.
7 h3 v3 pbabili? 7 tuti? nā i oied. c. bi
q. 7 sepe. or simplt de culpa 7 non re
stringit ad latā. B

Quid de custodiētib3 i firmos q ad
eoz petitiōez vocauerūt minutoz ut
miueret eis sanguinē ul' dederit eis vi
nū ul' nō bñ custodiērt eos. ita q ipsi
mōtui sūt? R. fm xx. i oib3 talib3 ubi
bona fide fiāt nō o3 aliq3 d facili scru
pulosam h3e o3ciāz nisi sit euidēs cul
pa aut negligentia dissoluta 7 si h3eat
deponē o3. A. ad o3iliū boni viti fm
eūdē xx. B. Si aut lata culpa fuit ul
negligētia dissoluta. 7 certū sit q inde
mors puenit. irregularitas o3tracta ē.
A. Id etiā eēt si pbabilr dubitat fm
iudiciū medicoz fm eūdē xx. 7 in sū.
con. eo. ti. q. 41. B

Quid de pentib3 i q3 lect puuli si
lñ iueniūt mōtui? R. fm Ray. si mors
inuenit q3i eoz culpa pcedēte atq3 ne
gligētia. q3is ē pnia iūgēda. ex de pe.
7 re. q3itū. Si at leuis culpa pcessit. nō
tā q3is pnia ē iponēda. ex de his q fi.
occi. d ifantib3. A. ibi or d pnia triū
āno3. q3 vñ o3 pagi i pane 7 aq. Et
fm glo. Ray. 7 i sū. cō. eo. ti. q. 57. qñ
pentes filios spōte opprimūt. maior ē
eis pnia iūgēda q3 palio hoicidīo. Si

aut casu 7 q3i culpa pcedēte. pnia. 5.
ul. 7. āno3 ē iponēda. Si at leuis cul
pa pcessit. pnia triū āno3 indicēda ē.
Addit Dosti. q3 i h3 casu si culpa sit oc
culta 7 pnia o3 eē occulta. si o3 māife
sta 7 pnia o3 eē māifesta. Et q3 maior
pnia ē iūgēda si i lecto suffocēt q3 si i
cunis. 7 maior sacerdoti greco q3 latio
ocō. c. q3itū. de pe. 7 re. B. Si at nul
la pcessit negligētia ul' culpa. de iure n
sūt puniendi. ar. ex d homi. ex lris. tñ
ad cautelā p3i ābiguitatē duplicitatē
ē eis aliq pnia iūgēda. ar. 23. q. 5. ex
coicatoz. 7. 34. q. 2. i lectū. Cō. Dosti.
7 addit q3 admonēdi sūt pētes ne pu
eros teneros secū i vno lecto collocēt
ne forte opprimāt. 2. q. 5. o3sulisti.

Homicidiū iūg.

De pena 7 irregularitate hoicida
rū fm Ray. sic teneas. Si hoicidīū cō
mittit o3bo. s. pcepto o3ilio ul' defēso
ne. pena ē irregularitas. q3 etiā p3 pactā
pnia3 ipedit pmouēdū 7 deñcit pmo
tū. ois. 50. si q3 viduā. Et itellige defē
siōe qñ hoicidā defendit dissuadēdo
eis q volebāt defendē occisū. si tñ cor
rupta itētiōe h3 fecit. nā si mī filiū vo
lētē liberare aliquē a morte retrahit.
ga timet ne filiū occidat. pazz uel nihil
peccat. nec etiā ali? o3anguine? ul' ami
cus tali intētiōe dissuadēs aliquā irre
gularitatē incurrit.

De pēa o3o hoicidij scō omissi o3isti
gue. nā q3tuor modis pōt o3mitti. 7 p
qdē si ē omissi p iusticia 7 recto pces
su 7 itētiōe nō o3mittit culpa s potius
faciēs meret. nihilomin? tñ irregulari
tas o3trahit. q3 sūt ipedit pmouēdū
7 deñcit pmo3tū. 50. ois. aliquātos. A
nisi fuisset h3 factū an baptisimū. nā
p baptisimū tollit ista irregularitas.

fm Ray. 7 coiter etiā alios doctores.
 l3 Batian⁹ dixerit non tolli nisi illā q
 est seq̃la p̃cti. ut in sū. con. eo. ti. q. zi.
 B. Quicūq; g̃ ī tali casu fuerit iudex
 aut aduocat⁹. siue p̃actore. siue p̃reo
 s. cū actor obliget ad talionē. q̃a agē
 do. p̃reo agit cōtra actorē. A. S3 snia
 Batiani q̃ excepit aduocatū rei teneri
 posset vbi de cōsuetudie accusator non
 teneret ad penā talionis uel sanguis
 fm glo. Ray. 7 ī ocā. q. zi. B. Itē af
 fessor. officialis. testis. notarius sniam
 scribēs uel p̃ferēs. sūt 7 q̃ scribit atte
 stationes. uel legit eas dū publicant.
 A. seu in examine cāe. ut ī ocā. q. zi.
 B. Itē q̃ scripserit uel dictauerit lras
 p̃tali vidicta sanguis oēs irregulares
 efficiūt. ois. 50. si qs. 7 ois. 51. aliqūa
 tos. ex ne cle. ul mo. sniam. A. Dec di
 cta fuerūt Ray. cui cō. Goff. 7 Dosti.
 ut in ocā. q. zi. B. Et itelligē p̃ illū
 modū q̃ dī. i. irregularitas p̃. s. p. 2°
 si homicidiū factū sit nccitate. tūc si ne
 cessitas euitabilis erat. ad maiores oz
 vīnes nō ascēdet. imo nec in susceptis
 tollerāt. nisi ex magna disp̃satiōe. A
 Alij aut ut Goff. dicūt q̃ dī iure cōi p̃
 pactam p̃niam pōt exequi officiū oz
 vīnis iam suscepti. p̃ q̃ vī facere. 50.
 ois. de his clerid. 2. ubi dī q̃ p̃ pactā
 p̃niam officio 7 cōiōni reddat. Sed h̃
 pōt itelligi p̃ disp̃sationē. q̃ etiā non
 debet fieri. line magna cā. Al. de tali dī
 50. ois. de clerid. p̃. q̃ multū sibi cōsu
 lit si ab officio recesserit. Jō p̃mū tenet
 Ray. Ber. 7 Dosti. ut in ocā. q. zi. B
 Si aut fuit nccitas. p̃sus inuitabilis.
 nō incurrit irregularitatē. ut dictū ē s.
 homicidiū p̃. s. 6°. 7°. 7 8°. A. s. q̃ inci
 pit. vtz aliq. cū duob; sequētib; qui
 vident alē quotati. B. 3° si sit hoici
 diū casuale. distigūe ut. s. homicidiū 3°

§. p. 4° si homicidiū sit volūrate spōra
 nea factū siue ī ope siue etiā ī vbo. ut
 in p̃n^o h^o. §. dictū ē. talis nō solū non
 debet p̃moueri. s. 7 ī p̃petuū d; depō
 ni. ex eo. sicut vīgnū. 7 ī ocō. c. si quis
 viduā. etiā si paganū interficiat siue
 sarracenū. 50. ois. clicū. 7. c. de his cle
 ricis. 7 ex eo. c. p̃t. Et cū tali nūq; dīf
 pensat in ordie vel officio. 50. ois. mī
 roz. Et etiā si sit occultū mīstrare ī oz
 vine suo nō pōt. ex de tēpo. oī. c. vlt.
 Sorerit aut cū tali disp̃satiōe ī bñficio.
 ex dī. de. pu. in ou. c. 2°. Si qs tñ aliqd
 p̃dictoz añ baptisimū cōmississet. non
 impediret p̃ baptisimū. ois. 50. si qs
 p̃ remissionē. 7 ois. 51. aliquātos. Cō.
 Inno. Goff. 7 x̃b. Irregularitas vō bi
 gamie nō tollit p̃ baptisimū. ut s. biga
 mia. §. 6°. 7 s. baptisim⁹ 4°. 7 7°.

¶ An plat⁹ ul clic⁹ q̃ de malefactorib;
 suis q̃relā depōit apud iudicē secula
 rē. 7 emendā petit sibi fieri 7 p̃uideri
 ne talia p̃sumant. incurrat irregularita
 tē si iudex mortē īferat iusticia exigē
 te? R. nō. si p̃testat⁹ ē exp̃sē q̃ ad pe
 nā sanguis nō itēdit. ex eo. plat. li^o 6°.

¶ Quid si plat⁹ hōis iurisdictionē tē
 poralē inūgat officiali suo ut sup tali
 uel tali maleficio vītātē īgrēs iusticie
 debitū exeq̃t. 7 baiul⁹ sup h̃ad penā
 sanguis p̃cedat. nūqd plat⁹ irregula
 ritatē incurrit? R. non. ex ne cle. uel
 mo. c. eps. li^o 6°. Eundē casum vide s.
 epus. §. x^o.

¶ Vtz oēs q̃ itersūt vidictē sanguis
 fiāt irregulares. R. fm x̃b. il 20. dū mō
 nec auxiliū nec cōsiliū nec auctoritatē
 p̃stiterūt. Idē Inno. A. Doc tñ clicis
 ē exp̃sē phibitū. ex ne cle. ul mo. sen
 tētiā. S3 7 aliq̃ ex curiositate itersūt
 h⁹ vidictē vel vbi aliquis itersit in
 ouello. multū grauit peccāt fm eūdē

xv. 7 in sū. con. lib. 2. ti. p. q. zz. B
Quid si qs pcutit mulierē pregnā-
 tem v' dat ei venenū ut faciat abortū?
 R. fm Ray. Si cōcept⁹ iā erat forma-
 tus 7 mulier ppter p'cussione[m] abortū
 fecit. homicidiū fuit. alif non ē homicidiū
 q̄tū ad irregularitatē. s. est homicidiū
 q̄tū ad p'nam. sicut 7 q dat uel acci-
 pit venenū ne fiat conceptio. A. vel
 etiā ne fiat generatio. ex eo. si aliquis.
 Idē etiā notat in sū. con. eo. ti. q. 29.
 B. Q. si dubitat⁹ vtz abortus fuit ex
 illa p'cussione vel vtz fuerit iā forma-
 tus. dicendū q si p'babili dubitat v'
 credit. debet a misterio 7 p'motiōe ab-
 stinere ne p'culo se cōmittat. Si autē te-
 merariā hz op'ionē. deponat eā si pōt.
 7 sic poterit mīstrare 7 p'moueri. alif
 nō. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 30. B
Quid si plures i pugna fuerūt vbi
 aliq interfecti sūt. nec pōt sciri a quibz
 nūqd oēs sūt hoicide ul' irregulares?
 R. Si bellū fuit iniustum tūc q̄tū ad
 p'ctm homicide sunt q p'cusserūt 7 qui
 cū volūtate occidēdi venerūt l3 nō p-
 cusserūt. Silt 7 illi q venerūt ut si opoz-
 teret p'starēt occisozibz auxiliū. Item
 non sūt imunes a culpa q cū possent
 nō liberauerūt. 23. q. vld. si q̄tuoz. 2.
 q. 3. non inferēda. 7. c. vld. ex eo. sicut
 dignū. Si dō bellū sit iustū. nō peccāt
 nisi sit ibi corrupta intētio. vel p'sona
 cui bellare nō licet ut cl'ic⁹. 7 So 220 q̄tū
 ad irregularitatē oēs repellendi sūt q
 sūt ex pte iuriantū. Silt 7 qui erant
 ex pte iniuriā accipientū si isti erant
 cl'ici 7 sic illicite mouerūt arma. dis.
 si. si qs post acceptū. ex de de. p'cul. p-
 sentū. 7. c. cōtinētia. A. Glo. Ray. vi-
 cit. ut 7 notat i sū. con. eo. ti. q. 31. Hoc
 intelligo qn cl'ici erāt i culpa. ut quia
 volūtatiē 7 sine nccitate mouerūt ar-

ma. Si. n. defenderēt se ul' socios nccio
 l3 aliquis esset interfectus a defenden-
 tibus ex altera pte. reliqui q nō interfe-
 cissent nec infēctozes iuuissent non
 eēnt irregulares. l3 volūtatiē inficien-
 di habuissent. qā lex p'motionis factū
 requirit. nō volūtatiē. 15. q. i. si qs nō ira-
 tus. 120 obstat dis. si. si qs post. qā in-
 telligit in milite q sepe interfuit bello
 ul' officiali. Ibi dr. Si qs p' acceptum
 baptismū militauerit 7 clamide susce-
 perit ac cingulū ad necandum fideles
 etiā si grauiā nō admiserit si ad clerū
 admissus fuerit. diaconij non accipiat
 dignitatē. Ecce g casus in q aliq̄lis in-
 currit irregularitas l3 qs nō peccauit.
 nec etiā factū secutū fuerit sed solū ex
 acceptiōe officij cū frequētatiōe. Se-
 quit in glo. 120 obstat ex de de. p'cu. p-
 sentū. vbi sacerdos q in qdā cōflictu
 vbi aliq interfecti sūt fuit ex pte vio-
 lentiā repellētū 7 p'iecit lapidem 7 l3
 neminē p'cussit. tū suspēsus ē a cele-
 bziatiōe missaz p' biēniū. qā ad tēpus
 fuit suspēsus p'p' abiguū duplicitatē.
 Et con. cū his Inno. vt in sū. con. oca
 q. 31. Videt etiā q in h' casu cl'icus non
 suspēdetur ad aliqd tēp⁹ si intraret re-
 ligionē. ut in. c. cōtinētia. ex de de. p'cu.
 B. Q. si qs siue laicus siue cl'ic⁹ in bel-
 lo iusto p'cussit quendā s. nō letaliter
 neq; aīo occidēdi. nec etiā h' aīo venit
 nec alios p'uocauit. tūc nec de occisiōe
 tenet nec ordinē recipere p'hibet. l3 aliq
 occiderūt. ex eo. significasti. §. q si dis-
 cerni. A. Et ibi p3 q hoc verū est qn
 ictus pnt discerni. al' irregularitatem
 oīo incurrit q qliscūq; p'cussit. ut ibi.
 B. Con. Inno. Hosti. 7 Goff. Et ad-
 dit Inno. q si animo occidēdi fecit.
 tūc quantumcūq; leuiter percuteret
 tenetur. quia auxilium mortis p'ebet.

Ide Ber. A. Ide i su. con. oca. q. 31. B
Utz q nō liberat a morte cū possit
 sit irregulari. ut puta aliq. iudex qui
 reū nō liberat. aut oīnes q non pascit
 fame morientē 7 sequit mors. B. fm
 xv. Licet tales grauissime peccēt. non
 tñ sunt irregulares. quia lex p motio-
 nis factū requirit. i. q. i. si qs nō irat.
 A. Ide in su. con. li. 2. ti. p. q. 33. B
Quid si clericus non occidit tñ vul-
 nerauit. B. Si venit ad trūcationem
 mēbz. irregulari est sicut 7 de homici-
 dio. ita q. solus papa dispēfare secum
 pōt. ex ne de. uel mo. cleric. 7 ex eo. is
 q. lib. 6. De hac etiam irregularitate
 plura habes. i. irregularitas p totū.

Homicidiū v.
 de homicidio vel mutilatiōe
 sui ipsi. Et quidē occidere seipsū pec-
 catū mortale ē. ut pbat Tho. scda scde
 q. 64. q. d. r. p. quidē q. a est s. natu-
 rale inclinationē q. vnaqueq. res nitit
 seipsam cōseruare q. tū pōt. 2. q. a est s.
 caritatē q. tenet q. s. se diligē. 3. quia ē
 iniurie cōtra d. q. a q. libet hō ps cōtra d.
 est. 4. q. a talis in deū peccat sicut qui
 alienū seruū interficit peccat in dñm.
 Ideo B. nullo modo licet. ut puta ut
 miseras pñtis vite qs euadat. I. d. a. fi-
 nis oīz. terribiliū est mors fm pñm.
 Itē p. p. vindictā alicui. peccati nō q. a
 malefactorē occidē non licet nisi solū
 publice prāti. s. etiā quia adimit sibi
 neciūz penitētiē tēpus. 7 ad B. facit. s.
 homicidiū p. s. fi. A. immo se occi-
 dentibz. denegat penitus eccliafrica se-
 pultura. 7 o. 23. q. 5. placuit. B
Utz liceat mulieri seipsam interfi-
 cere ne ab alio corūpar. B. fm Tho.
 scda scde. q. 64. I. d. o. q. a nō d. in se cō-
 mittere crimē maximū ut vitet min⁹

crimē alienū. I. d. o. enī est crimē mulie-
 ris si ei violētia inferat. Et itēz. for-
 nicatio ul' adulteriū est minus pctm
 q. homicidiū p. p. sue sui ipsi. q. d. etiā
 est periculosissimū. q. a non restat tēp⁹
 ut p. p. niam expiet. A. Ide i su. con.
 eo. ti. q. 15. B

Utz liceat alicui occidē se ob timo-
 rem ne cōsentiat in pctm. B. fm Tho.
 vbi. s. q. nō sūt faciēda mala ut veni-
 ant bona uel ut vitent mala p. s. certim
 minora 7 min⁹ certa. Incertum ē autē
 ut aliq. i futuro cōsentiat i pctm. po-
 tens ē enī de hōiem q. cūq. tēptatiōe
 supueniente eripere a pctō. Tñ ut dīc
 Aug⁹ p. d. ciuitate dei. Excusant Sam-
 son 7 quidam alij ex familiari cōsilio
 spūs sancti. A. Ide in su. con. eo. ti.
 q. 16. et. 17. B

Quid de his q seipsos mutilāt. B.
 I. d. o. licet. nisi sicut dictū est s. homici-
 diū p. s. fi. Et si quidē talis mutilatiō
 fiat ex impatiētia alicui. infirmitatis
 aut etiā si credebatur se obsequiū p. sta-
 re deo. ut puta ut caste viuerēt. nullo
 min⁹ repellūtur a p. motiōe 7 tēp. ciūē
 p. moti. ex de corpo. vitia. significauit.
 quia tales homicide sui iudicant. ois.
 55. si qs abscederit. 7 ois. 33. matitum
 Secus ē si mēbz. ideo abscedit a se ul'
 ab alio. q. a est corruptiū corpis ut di-
 ctum est. s. in. s. p. allegato. A. Tñ 7
 B. casu adest l. non pctm sed irregula-
 ritas si ex abscondē i. ducat deformitas
 seu ipotētia ad executionē ordinis. ut
 i su. con. eo. ti. q. 42. vbi B. notantur.
 p. s. o. etiam eps dispensare cū eo qui se
 abscondit putādo se obsequiū p. prestare
 deo ut vtaf ordie prius suscepto absq.
 altaris mīsterio. i. ut nō ministret ad
 altare. sed i alijs. ut i dicto. c. significa-
 uit. de corpo. vitia. 7 ibi glo. B

Hore canoíce

Utz clerici teneant ad horas
canonicas! R^o fm xv. Idcirco a laicis
dati sunt reddit⁹ clerici ut ipsi i officio
vices laicorum suppleant. Et i^o beneficiati
tenent ad horas non solum ex statuto ec-
clesie. s. etiam ex obligatiōe iusticie. Et
quia ordinē sacrum null⁹ o³ ferre nisi
beneficiato uel ei q ad suū p^rmonitiū. lo-
co ecclesiasticorum redditū voluerit or-
dinari. ut e³ d^r pben. cū scdm. 7. c. e³ps.
i^o q libet h^ois ordinē sacrum tenere ad
horas canonicas. q^a ecclia ordinādo
ipsū i^redit eū ad h^o misterii obligare.
A. Idē in sū. con. li^o p. ti. 7° q. 18. B.
Utz cl^o non dicēdo horas peccet
mortalit^r. R^o fm xv. Qui ex aliq⁹ necita-
te fm formā ecclie non dicit. puta p^rp^r
defectū visus ul infirmitatē ul paup-
tatem. ut q^a libro caret. recōpensat tñ
equalens p psalmos 7 orōnē dñicam
non peccat mortalit^r. Idē q^a diuerse ec-
clesie diuersū hñt modū officij. p^r q⁹
nō ē pceptū circa determinatū modū.
A. s. spālem ad quē oēs teneant. ut i
dcā. q. 18. S. bene unusq⁹q⁹ tenet ad
modū sibi determinatū. nisi ex legitima
cā uel p^ruilegio excuset. ut i cle. si. d. ce-
le. mis. B. Sift non peccat mortalit^r q
ōba qdē dicit s. ad illa non attēdit. q^a
cū de dicēdo horas pceptū sit de iure
positiuo. nō refert nisi ad ea q sub iu-
dicio hūano cadē pñt. 7 ista sūt q ex-
ercēt p actus exteriores. nō aut inte-
riores. A. Certe etiā de iure dīno de-
bem⁹ deuote 7 attēte orare 7 psallere
ps. 2. Exultate ei cum tremore. 7 ps.
46. Psallite sapient^r. Ita etiā ius posi-
tiuū se extēdit ad interiora in foro pe-
nitētiāli. ut in. c. cōsulu. e³ de vsur.
Vñ ut p^r in. c. dolētes. e³ de cele. mis.

hoc pceptū extēdit etiā ad interiora.
Ibi enī oib⁹ clericis phibēdo extrinsecas
vagatiōes 7 p^ricipiēdo attētiōē dicif.
Dec igit^r 7 sūta sub pena suspēsiōis i-
hibem⁹ districte p^ripientes in dūte
obediētiē ut diurnū officium parit et
nocturnū q^rtū eis de⁹ dederit studio-
se celebret parit 7 deuote. B. Sed 7
si dicēs officiū aliq⁹ ōba p^rtermittat nō
o³ q⁹ ppter h^o a capite resumat distur-
bando officiū. imo etiā si dicēdo in
chozo cū alijs ex aliq⁹ necitate intermi-
serit psalmū uel lectiōnē ul aliqd h⁹.
7 nō alit^r possit omissum suppleere nisi
subtrahēdo vocē ab adiutorio chozi.
meli⁹ est p^rtransire q⁹ officiū chozi di-
minuere. At si is q tenet ad horas ex
industria 7 negligentia sola omittat.
mortalit^r peccat. e³ de cele. mis. dolētes
Sec⁹ aut si ex obliuione ul alia necitate
A. tñ fm xv. 7 in dcā. q. 18. nō sūt tot
peccata q^r sūt h^ore omisse. q^a totū of-
ficiū dīnū vñ⁹ oiei ē vñ⁹ totū integ-
tum ex suis p^rib⁹. 7 ideo pcepto vno
p^ricipitur. 7 t^rasgressor nō t^rasgredit^r
nisi vñ⁹ pceptū. 7 h^o tātō āpli⁹ quāto
plures p^res ei⁹ omittit. et subdit. Bñ
tñ cōcedo q p^rib⁹ vicib⁹ omissio vñ⁹
officij plura facit p^rctā mortalia q^a to-
tū h^o integrale p^rcipit q^rtidie adimpleri.
B. Dicē aut missam q^rtidie nō ē pce-
ptū. nec etiā q^rtidie audire q^a nec ē sp
possibile. A. oñ aut i^rpedimētū rōna-
bile nō adest. sat ē icōueniēs missam
nō audire ubi q^rtidie celest^r rex de celo
ueniēdo assistit ut nos supno 7 etno
7 āgeloz alimēto reficiat. 7 salutifera
petita ccedat ac p^rctā dimittat. Vñ nō
solū debem⁹ cauē ne ex negligētia mis-
sa aliq⁹ die omittam⁹ s. 7 sup h^o ipso ut
nob⁹ ccedat posse fieri instant^r orare.
iux illd dñice de p^rcatōis. panē n^rm zē

Itē i. c. qm. de pūilegi. lib. 6. dī q non
debet epos 7 su piores absq̄ causa rō-
nabili vllā diē trāfite in qua nō cele-
brēt seu missam audiāt. ut designetur
ga maior nccitas o; adesse ad excusa-
tionē taliū q̄ alioz. B. De materia
missē vide. i. missa.

Quid si cūc sit pbenat in ouabz
ecclesijs. A. Intellige ex legitia cā 7 dis-
pensatiōe. ut i sū. con. eo. ti. q. 19. vbi
hec notant. ga al h nō posset fieri. ut
s. bñficiū p. s. z. i additiōe. B. cui?
officiū dicit. s. fm Tho. in quolibet
sufficit qdē q semel officiū dicat fm
cōsuetudinē aliquaz ecclesiaz in quibz
h; pbedā. Et vī q debeat dicē officiū
illi ecclesie i qua h; maiorē gradū quā
forte in alia pinguiorē obtineat pben-
dam. A. puta si i vna sit decan⁹ 7 in
alia simplex canonic⁹. Q si i vtraq; fu-
erit simplex canonicus o; dicē officiū
digniorē ecclesie quā i miori ecclesia opu-
lentiore hēat pbenā. ga tpaia nulli⁹
momenti sūt spūalibz cōparata fm eūdē
Tho. 7 in oca. q. 19. B. Si vō vtraq;
ecclesia parē dignitatē 7 ipse sit absens
pōt eligē qd voluerit. Si pns fūerit o;
se cōformare cū illis cū qbz ouersat. A
Joē in dicta. q. 19. B

Utrū liceat clīco matutinas dicē de
sero. s. fm Tho. i q̄libet. Dicē cōfide-
rāda itētiō ei⁹ q puenit tēp⁹. Si. n. h
facit ut geti somno 7 voluptati vacet
nō ē absq; pctō. Si vō facit pp̄ nccī-
tatē honestaz occupationū licite pōt
dicē de sero matutinas 7 in alijs horis
tēpus puenire. sicut hētiā qnq; i solē-
nibz ecclesijs fieri solet. A. ga meli⁹ ē
deo vtrūq; reddē. s. 7 debitas laudes
7 alia honesta officia q; p vnū aliud i-
pediat. fm eūdē Tho. 7 in sū. con. eo.
ti. q. 20. B. quī etiā ppter h cōsultur

p̄sbyro q de mae dicat oēs horas usq;
ad vespas iclusiue. eē de cele. mis. c. p
S; hore in ecclesia tpe suo dici debēt. ut
in ocō. c. p. A. Clari⁹ in cle. i. d cele.
mis. vbi dī. In cathedralibz regularibz
7 collegiad ecclesijs horis debid deuote
psallat. in alijs ouenient 7 debite cele-
brēt diurnū 7 nocturnū officiū. si dei
7 aplice sedis idignationē euitare vo-
luerit. Et h ipm intelligēdum vī nisi
rōnabil nccitas seu cā aliud suadeat.
vī 7 h eodē. s. p̄actū est. B

S; que ē hora dicēdi matutinas. s. o;
diuersaz ecclesiaz diuersa cōsuetudo ser-
uatur. tñ si ppe dicim⁹. Matutinū est
q̄ta seu vltia vigilia noctē o; post tres
pres noctē vsq; ad aurorā. Vnde scdm
p̄apā Aug. 7 Vlidorū ethymol. 4.
Matutinū ē int̄ abscessū tenebraz et
aurorē aduentū. Et sic etiā sonāt vba
tūc cātata. ut ē illud. Mox p̄cessit diēs
aūt appropinquat. et itez q̄ i fine ma-
tutinaz. Luc aurora rutilās cōruscet
S; qdā s. ga 7 David surgebat ut cō-
fiteret media nocte. eē de cele. mis. c.
p. in fine. Primū aut̄ veti⁹ vī. ut i eo.
c. in pn. A. In ocō. c. p. clari⁹ videt
dici de media nocte q; d alia hora. s. u.
tñ in h cōsuetudinē rōnabilē seruādā
7 qd magi pficiat diuinis obsequijs.
ar. 12. vī. illa. B

Utrū cleric⁹ existēs in scolis teneat
dicē officiū mortuoz. s. fm Tho. in
quolibz. Officiū mortuoz in ecclesia
qnq; dicit ordinarie sicut ptinēs ad of-
ficia ecclesie sicut fit in die aīaz. 7 sūt in
qualibet ecclesia ē de h aliq̄ special cōsue-
tudo. ut q dicat semel i septimana. vel
sic. 7 ad tale officiū teneat cleric⁹ bñfi-
ciatus i ecclesia etiā i scolis exns. Si vō
dicat officiū pp̄t aliquā cām emergē-
tem nō teneat ad h dīcē i scol exns. A

Idē in sū. con. eo. ti. q. zi. B

Sed qd cū monach⁹ preficit^r ecclie parrochiali. qd officiu sequet^r: R^o fm hosti. Seruabit cōsuetudinē ecclie ad quam transit. ar. iz. dis. illa. 7. 41. dis. qsq. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. zz. B.

Quid si qs p̄termis̄sa vna hora dicat sequētem: R^o fm xv. Credo q̄ sufficit q̄ caute suppleat illud t̄cum qd omis̄su est. 7 agat p̄niam de negligētia. Penitētia q̄q̄ de omis̄sis horis arbitraria est sicut 7 alie. ut. i. p̄nā z. §. z^o. A. Inno. in. c. p̄. ex. de cele. mis. oīc q̄ satis ē dueniēs q̄ sacerdos q̄ imponit p̄niam de p̄tō omis̄siois officij inuigat p̄niam i q̄ omittēs deliq̄t. s. i. dicēdo eadē officia omis̄sa. S; si h̄ nō credēt ei p̄ficē. mutabit i aliā p̄niam Idē etiā sentit M. ut p; i sū. con. li. p̄. ti. 7. q. i8. B

Utz dñcus excoīcat^r teneat^r dicere horas: R^o Si ē excoīcatus miori. non ē dubiū q̄ o; 7 o; dicere p̄ modū quē hēs. s. excoīcatio. 7. §. 8°. Si vō excoīcatus ē maiori. dicendū fm hosti. q̄ tenet quidē dicē s̄ nō in ecclia ul̄ cum alio. aut q̄ i in officio suo s̄ solus 7 q̄ si p̄ modū orōnis. A. i. ut nō dicat. do min⁹ vobiscū. ut in sū. con. li. 3°. ti. 33. q. i74. vbi h̄ notant^r. B. xi. q. 3. si qs eps dānat^r. 7. c. se. 12ā cū obligat^r sit ad hāc seruitutē. ex. de cele. mis. c. p̄. p̄ excoīcationē nō liberat^r ab ipsa. iō. q. i. legi. Idē Goff. 7 Ray. A. Itē scdm glo. Ray. 7 in sū. con. lib. p̄. ti. 7. q. i8 tenet^r ad horas canōicas etiā degradata si fuit in sacris ordinib; q̄a tenet^r ad ea q̄ sūt oneris 7 nō honori. Idē de degradata bñficiato q̄diu tenet bñficiū. Degradatus etiā ul̄ suspēsus non o; officiare eccliam. 7 cū sol⁹ dicit horas aut cū alijs non officiādo eccliam

nō o; dicē dñs vobiscū. uel sūa o;ba q̄ ad dignitatē ordinis ei⁹ prinēt. Itē fm Inno. ex. c. p̄. de cele. mis. infirmi excusant^r a dicēdo officiu. 7 forte etiā ab audiēdo si talis ē infirmitas in q̄ o; recte ul̄ occasionalit sibi obesset ul̄ obesse timeret^r si celebrationi dñoz intēsset. Ibi etiā v̄ sentit^r q̄ q̄ omisit officiu ex infirmitate nō teneat^r ad aliqd. sed q̄ omisit ex culpa tenet^r ad satisfaciēdū p̄ p̄tō omis̄siois. i. ad redicēdū omis̄su vel aliud p̄ eo ut p̄actū ē. B

Clerici 7 religiosi cōmorātes cū cardinalib; aut cū epis. A. i. cū q̄busdā pōtificib; grām 7 cōionē sedis aplice habētib; ut in de. dignū. de q̄. i. B p̄nt se coaptāe illis i dñis officijs. nec ad alia tenēt^r. ut i de. dignū. d. ce. mis.

Hospitalitas.

Cleric⁹ siue ordinādus debet eē hospitalis ppter multa que hēs. i. ordinādus. §. 7°.

Humilitas.

Utz hō de beat se oib⁹ p humilitatē subijcē: R^o fm Tho. scda scde. q. iōi. Dicendū q̄ in hōie duo p̄nt cōsiderari. s. id qd est dei. s. qcqd ptinet ad perfectionē 7 id qd est hoīs. s. qcqd ptinet ad defectū Humilitas aut ppe respicit reuerētia q̄ hō deo subijcit. 7 iō quilibet hō fm id quod suū ē o; se cuilibet p̄tō subijcē quātū ad id qd est dei in illo. S; absq; p̄iudicio hūilitatē pōt dona que qs accepit p̄ferre donis q̄ alteri apparet collata. A. Ita tñ q̄ ex his se nō maiori meriti existit^r s̄ obligatiōis. iux̄ illud Gregl. omel. 40. Cū augent^r dona. rōnes etiā crescūt donoꝝ zc. Item ut in his nō gloriatur. alias in spēm inciōit superbie qua diabolo cōparatur.

Unde Grego⁹. 23. moral. c. 16. In hac arrogātie q̄ta spē crebro hūanis aīus labitur. ut id qd h̄ h̄re se singularit̄ gloriē. in q̄ tñ diabolice silitudini vī cin⁹ appropinqt. B. Sift etiā h̄ non regit hūilitas ut aliqs id qd suū ē in seipso subiiciat ei qd ē h̄is in altero aliqn oportet q̄ q̄libet reputaret se maiore p̄tore q̄libz alio. p̄t tñ aliqs reputare aliqd boni ī p̄rio qd ipse nō habz. vel aliqd mali ēē in se qd in alio nō est. 7 sic absq̄ falsitate p̄t se credē 7 p̄nūciare oībz viliozem fm defectus occultos q̄s ī se recognoscit 7 dona dei q̄ in alijs latēt. A. Con. Vl. ut in sū. con. li^o 3. ti. 33. q. 274. Et iō p̄t quodcūq̄ p̄t qd in p̄rio videm⁹ non de bem⁹ nos ipos illi in n̄ra existiatione p̄ferre p̄t bonū qd p̄t in illo latē. et qa forte ī nobis ē mai⁹ v̄l sile p̄t v̄l saltē oīo esse p̄t. Vñ Beda in omelia sabbati t̄ie dñice ī q̄dragesima. Euenit sepe ut q̄ homicidā publice peccātem iudicāt. p̄t⁹ odioz malū q̄ ipsi in secreto depulsant nō sentiāt. Qui fornicatozē accusant pestē supbie qua de sua castitate extollunt ignorant. Qui ebriosū odēnt vit⁹ iudicē q̄ excedūt ipse non videāt. Quid ḡ nobis in h̄. modi periculis remediū? Quid restat saluē. nisi ut cū peccātē aspiciam⁹ aliū mox inclinem⁹ deoz sū. i. q̄ deiecti ex n̄re oditōe fragilitatē sim⁹ si nos oīna pietas nō sustēter hūilt īspiciam⁹. B.

Iactantia qd sit? fm Tho. scda scde. q. 122. Iactantia p̄prie iporat q̄ h̄o v̄bis se extollat dicēdo de se aliqd qd sup̄a se est. Hoc aut contigit oupt. Qñ genī aliqs loq̄t de se nō qd ē sup̄a id qd ē ī se s̄ sup̄ id qd de eo homines opināt.

Qñq̄ dō loq̄t de se sup̄ id qd ē ī se fm rei v̄itatē. Et in isto secūdo mō magi p̄prie iactātia cōsistit. q̄uis vtroq̄ mō dici possit.

Utrū iactātia sit mortale p̄t fm Tho. ubi ē. Iactātia p̄t oupt cōsiderari. p̄ mō scdm se. A. i. inq̄tū ē qd dā mēdaciū. B. 7 tūc ē mortale p̄t qñ aliqs iactant p̄fert qd est s̄ gloriā dei. Ezech. 23. A. imo potius 28. vbi qd sequit̄ d̄r p̄ncipē tiri. B. Eleuatū ē cor tuū 7 dixisti. deus ego sū. Vel etiā s̄ caritatē p̄ximi sicut cū qs se iactādo p̄p̄it ī d̄tēlias alioz. ut Luc. 18. Nō sū sicut ceteri homines raptōres. iniusti. adulteri. velut etiā hic publican⁹. S̄ si nō sit s̄ gloriā dei vel caritatē p̄ximi ē p̄t veniale. 2. mō p̄t cōsiderati iactātia fm suā cām Et si qdē p̄cedit ex supbia vel inani gloria tali que sit p̄t mortale. 7 ipa erit mortale. al̄ erit veniale. Si dō sit p̄t appetitū lucri v̄l p̄tinere ad p̄ximi deceptionē uel dānū. 7 sic magis ē p̄t mortale. S̄ nec h̄ semp. qa p̄t ēē tale lucrū ex q̄ ali⁹ nō dānificatur. Q̄ hyronia q̄ ē d̄tia iactātie qñq̄ est qdā iactātia. vide. i. hyronia. §. 2.

Ieiumiū Triplex ē ieiunium. Prīmū corpis a cibo māli. Secūdū afflictiois a gaudio tpali. Tercū volūtad a p̄tō mortali. A. De his duobz vltimis d̄r de p̄se. di. 5. ieiunū. B. Est sciēdū q̄ p̄mū ieiunū dñs instituit ī paradiso s̄ p̄ea sanctificauit. 40. diebz 7 noctibz in deserto. Math. 4. 7 Luce. 4. A. De institutiōe nō. Gen. 2. B.

Utrū ieiunū sit sp̄ laudabile ul̄ nō. B. scdm Tho. in 4. oī. 15. In tribz casibz nō ē laudabile neq̄ etiā licitum

¶ Nā p̄ quidē p̄ ieiuniū subtrahē quod
ē neciūz vite non licet. sicut nec seip̄m
interficere. s̄ h̄ ē valde modicū. q̄ nā
modicis oīetā ē. Itē nō licet subtrahē
quod ē neciūz scdm ea q̄ incūbunt fa-
ciēda ex officio v̄ ex societate eoz ad
q̄s q̄s cōiūit. Doc enī esset de rapina
hostiā offerre. Itē nō oīz esse tāta ab-
stinētia q̄ hō ab opibz utilioribz ipe
oīat. Nā 7 l̄ ad ea nō teneat. indiscrē-
tū tñ erit tale ieiuniū 7 nō licitū. Sed
abstinētia siue ieiuniū laudabile ē qñ
p̄ ipsū caro diminiuit a suo robore ita
q̄ facili⁹ sp̄m subdat. nec ppter h̄ acce-
lerat mors. q̄ ex abundantia plures
moriūt q̄ ex defectu. A. Idē in sū.
con. li. p̄. ti. iz. q. 14. B.

¶ Utz ieiuniū cadat sub p̄cepto. R.
fm̄ Tho. scda scde. q. 147. Dicedū q̄ ie-
iuniū q̄rtū ad necitātē coercionis p̄tī
uel satisfactiōis ī p̄nā ul̄ ad eleuatio-
nem mētis ad sp̄alia. sic in cōi cadit
sub p̄cepto legi nāe. S̄z deimīatio t̄p̄is
7 modi ieiunandi cadit sub p̄cepto
iur̄ positiui. q̄ ab ecclia sic ē statutū.
nec tñ q̄libet trāsgrediēs peccat mor-
talit̄. s̄ tñ qui trāsgredit̄ ex cōtēptu.
vel sic q̄ impediāt finis quē intēdit le-
gislatoz. S̄z qui ex cā rōnabili frangit
ieiuniū. nō peccat mortalit̄ nec ē trā-
sgressor p̄cepti. A. Idē in sū. con. eo.
ti. q. 15. B.

¶ In quibz diebz teneat q̄s ieiunare?
R. Q̄rtū ex p̄cepto teneat quidē p̄mo
totā q̄dragesimā. d̄ oīe. oīf. 3. nō licet.
7. c. nō oīz. 7. c. placuit. Idē d̄ q̄ruoz tē-
poribz oīf. 76. statuim⁹. Itē in vigilia
natiuitat̄ oīi. ex eo. c. p̄. Itē ī vigilia
p̄t̄hecostes. ut nō. oīf. 76. nccio. A.
in glo. 7 ē. S. B. Et ī vigilia assūpti-
onis b̄t̄e v̄ginis. ex eo. c. p̄. Itē in oībz
vigilijs ap̄loz p̄ter q̄ Philippi 7 Jaco.

bi q̄a venit t̄pe pascali. 7 Johānis euā-
geliste. q̄a venit infra octauas natiui-
tat̄. ex eo. c̄siliū. De festo etiā b̄t̄i bar-
tholomei c̄suetudo seruāda est. nō de
ieiunādo. q̄a h̄ ē iā firma 7 vniuersal̄.
s̄ de die celebrādi festū. ut ī ocō. c. c̄siliū.
Itē ex vniuersali ecclie c̄suetudie
p̄ceptū est de vigilia b̄t̄i Johānis bap-
tiste. 7 oīz scōz. 7 ut Inno. ponit sc̄i
Laurētij. Q̄ si aliqua dictaz solēnita-
tum venerit in secūda feria. vigilia ie-
iunabit̄ in sabbato. ut in. c. c̄siliū. Si
milit̄ de ieiunijs q̄ ep̄i ī suis ep̄atibz ī-
dicūt. de oīe. oīf. 5. ieiunia. 7 oīf. 3. c. p̄.
A. Scdm Inno. sup̄ Rubi. de obser-
ieiū. Trāslatio ieiunij p̄t̄ etia ex alia
cā fieri q̄ cū festū occurrat scda feria.
Dicit. n. ibi. Nota q̄ h̄ ieiunia n̄ debz
ant cōmutari vel redimi sine cā tñ cū
cā p̄nt cōmutari. sicut oīz q̄ ī q̄busdā
locis s̄tracie vbi sūt ecclie sc̄i Quirini
nō ieiunāt ī vigilia oīz scōz s̄ tertia
p̄cedēte die. B. Sūt 7 alia ieiunia nō
de p̄cepto s̄ de cōsilio sicut de aduētū.
ut in ocō. c. c̄siliū. A. Inno. vbi s̄.
videt̄ oīcē q̄ ieiuniū aduēt⁹ sit etiā d̄
p̄cepto vbi ē cōsuetudo. B. Itē ī
q̄rta 7 sexta feia 7 sabbato. de oīe. oīf.
3. ieiunia. 7. c. sabbato. A. In ocō. c.
ieiunia. oīz q̄ nō ieiunās q̄rta feria v̄t
cū Juda tradē xpm̄ 7 nō ieiunās sex-
ta feia v̄t cū crucifixoribz crucifigere.
Et sic h̄ ieiunia nō vident̄ de cōsilio s̄
de p̄cepto. Qd̄ p̄t̄ cōcedi vbi ē con-
suetudo. ar. iz. oīf. illa aut̄. Nā ut s̄ p̄
ī obligatiōe ieiunioz etiā cōsuetudo
opat̄. Cōsuetudo v̄o sc̄ia n̄ excusat n̄
ieiunātes ī vigilijs ap̄loz 7 in alijs so-
lēnibz ieiunijs. In alijs v̄o sic. nisi pla-
tus aliud iūgat fm̄ Doct̄i. 7 ī sū. con.
eo. ti. q. 16. ad fi. B. Itē rogationes.
de cōse. oīf. 3. rogationes.

¶ Utz h̄

¶ Ut liceat ieiunare i dñica. R. fm Tho. scda scde. q. i47. Dicēdū q. die dñica ieiunare nō ouenit. q. dies ē le ticie. Vñ si qs tñc ieiunaret qñ faciens ptra cōsuetudinē pñi xpiani non eēt a pctō imunis. l. ieiuniū de se sit lauda bile oī tpe. A. Qd dñ hic itellige qñ cū scādalo alioz ieiunaret. ul' ad quā dam ceremoniale obseruatiā quā illa die faciebāt pagani ieiunātes. Vñ de 7 pñt hoc idē statutū fuit etiā de feria quita. de ose. ois. 3. ieiuniū. Sec⁹ si ieiunaret tōne simpliciter abstinentie. uel aliq religioſo respēcū. ul' p se uel p ppo sitionē supior. sicut fit in qnta feria i qua ieiunam⁹ ex debito i ieiunijs sta tutis. de ose. ois. 3. nō licet. 7. c. nō oz. Vñ et. 76. ois. c. vñā. ois. Jero. Vñ nā oī tpe ieiunare possem⁹. Qd i adri bus aploz diebz pñt excoſtes 7 die do minico aplm Paulū 7 cū eo credētes fecisse legim⁹. B

¶ Que hora sit opetēs comedēdi. R. fm Tho. ubi s. Cōueniēs ē hora nona A. pñt h facit de ose. ois. i. solēt. B Nec illā oz stricte cōsiderare s sufficit grossa estīatio. s. q. sit circa horā illā. Nec multū nocet si ex aliq cā aliq tu lū hora illa pueniat. uel si forte ppter infirmitatē uel etatē uel aliqd h. tali hora comedē cedēt alicui i magnū g. uamē. l. nā eēt cū eo i ieiunio ois pēsan oū. uel ut aliq tūlū pueniret horā. A Idē i sū. con. li. p. ti. iz. q. 32. B

¶ A quibz cibis ieiunātes debēt absti nere. R. fm Tho. scda scde. q. i47. In ieiunio qdragesimali infēdicunt vni uersaliter oua 7 oīa lacticia. In alijs aut ieiunijs diuersē cōsuetudines sūt qd qdqs seruare debet fm mores eozū int qd ouersat. 76. ois. vñā. Eius at carniū generalit in oī ieiunio phibit⁹

est. q. generalit magis delectabilis 7 ad hūozē luxurie magis coopat. Vñ 7 i sexta feria nccō ē abstinentiū a car nibz 7 etiā i sabbato fm q tñdā cōsue tudinē. ex eo. cōsiliū. Con. Hosti. A Con etiā Inno. ut i sū. con. eo. ti. q. 32. Et reglarit i oī ieiunio nisi cōsuetudo excuset vñdū ē cib qdragesimalibz. de ose. ois. 3. rogatiōes. De cibis vñ q. dragesimalibz Grego. 4. ois. deniq. ita dīc. Sat est ut q his diebz a carne aīaliū abstinem⁹. ab oībz qd q. q semē tinā trahūt carnis originē ieiunem⁹. a lacte uidely caseo 7 ouis. Ceterz pi sciū esus ita xpiano relinqt ut h ei in firmitat solatiū nō luxurie pariat in cendiū. Deniq. q a carne abstinet. ne qd sūptuosa mariaz beluaz cui uia pparēt. Vñ qd ita bibē pmitti mus q ebrietatē oīo fugiam⁹. aliqñ restat ut omnia q corpibz libent siliū faciamus. B

¶ Ut p potū soluat ieiuniū. R. fm Tho. scda scde. q. i47. Ieiunātes nō p hibēt pluries bibē. q. pot⁹ sumit ma gis ad alterationē corpis 7 digestiōez ciboz qd ad nutritionē. l. aliq mō nu triat. pñt tñ imoderate bibētes pecca re 7 meritū ieiunij pdē. sicut etiā si i moderate i vna comestione cibū assu māt. Con. Inno. siue pot⁹ assu māt aī cibū siue p. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 31. B

¶ Quid de cōfectiōibz. R. fm Tho. ubi s. Per cōfectiones seu electuaria nō soluit ieiuniū sicut nec palias me dicinas. nisi qs in fraudē ea sumēt in magna quātitate p modū cibi. Con. Inno. A. Tho. tagit h i oca. q. i47. arti. 6. 7 nil dīc de cōfectiōibz s tñ de electuarijs. 7 oī assumūt solū cā me dicine. Et hoc idem posset intelligi de

q

cōfectionibz 7 alijs q̄ nō ī fraudē assu-
merent p̄ medicina. al̄ nō. Vñ Al. oīe
q̄ elus sp̄z 7 electuārioz soluit ieu-
niū nisi fiat cā nccitad. ut p̄ in ocā. q.
31. Inno. etiā sup̄ Rica d̄ obser. ieu. oī-
cit. Electuārijs at̄ delicad nō credim⁹
q̄ alif liceat vti nisi sicut alio cibo deli-
cato. Medicinā aut̄ p̄ remouēda infir-
mitate ul̄ fugiēda accipe licet sine pec-
cato ī die ieiunij. s̄ p̄ cōseruāda sanita-
te vbi nō ē signū infirmitad nō credo.
Ecce q̄ nō ē differētia int̄ electuāia
cōfectiones 7 alia. nisi in q̄tū assumant̄
p̄ vera nccitate infirmitad. imo quāto
ē cibo delicatior siue p̄ciosior tāto mi-
nus licit⁹ tpe ieiunij. oī. 4. deniq̄. ut
p̄ etiā in ocā. q. 31. Al. oīe q̄ pot⁹ ante
prādiū soluit ieiuniū s̄ p̄ nō. nisi fiat
imoderate p̄ter nccitatē. S̄ ut p̄t col-
ligi ex Inno. vbi s̄. circa istā potatiōez
q̄tū ad h̄ ut liceat añ uel p̄ prādiū at-
tedēda ē cōsuetudo. B

Quid de curforibz q̄z vsus ē oīs
necessari⁹? R̄ fm̄ Tho. scda scde. q. 147. Q̄diu
aliq̄ sūt ī statu augmenti nō tenēt. s.
vsq̄ ad finē tertij septennij. i. 21. anni
Cōueniēs aut̄ ē ut etiā ī h̄ tpe se ad ie-
iunādū exerceāt pl⁹ uel min⁹ fm̄ mo-
dū sue etat⁹ 7 possibilitat⁹. A. Q̄nq̄ tñ
magna tribulatiōe iminēt ī signū pe-
nitētie artioris etiā pueris ieiunia īdi-
cunt. sicut 7 d̄ iumēd legit̄ Ione 3. Ido-
mines 7 iumēta nō gustent qcq̄. neq̄
aquā bibant fm̄ eūdē Tho. abidē. B
Iouicij q̄q̄ 7 iuniōes religiosi fm̄ x̄b
sup̄ soluēdo ieiunio iux̄ discretionem
platoz se gerē debēt. A. Inno. at̄ vbi
s̄. oīe. q̄ ad ieiunādū tenent oēs sane
mend. 7 doli capaces potētes ieiunare
cū ipsi peccare possint 7 pctā desl̄. eē
de delic. pu. c. p̄. Disp̄satiue tñ cū ipu-
beribz 7 etiā maiori etate potit disp̄-

sari ut ab indicē ieiunij absoluant̄. Et
h̄ vñ tuti⁹. l̄ sup̄ h̄ passū diuersi diuer-
sa sentiāt. B

Quid de peregrinātibz. aut mult⁹
laborātibz? R̄ fm̄ Tho. vbi s̄. Si pere-
grinatio 7 labor comode differri pos-
sit aut diuiniū absq̄ detrimēto. n̄ sūt
pp̄ h̄ ecclie ieiunia p̄termittenda. Si
aut̄ imineat nccitas frati peregrinādū 7
magnas dietas faciēdi ul̄ etiā multū
laborādū. 7 simul cū h̄ nō possint ieu-
nia obseruari. non obligat̄ h̄ ad ieu-
nandū. Vider̄ tñ ī talibz recurdū ēē
ad sup̄iorū disp̄sationē. nisi forte vbi
nō est cōsuetū. q̄ plati dissilantes an-
nuere vidēt̄. A. Idē ī sū. con. eo. ti.
q. 18. vbi etiā addit̄ fm̄ eūdē Tho. q̄
q̄ nolūt cōducē oparios nisi frāgāt ie-
iuniū nō sūt imunes a pctō. nisi forte
sit cā nccia q̄ festinationē opis expos-
cat. Itē q̄ ex p̄te opant̄ int̄tio maiori
lucri nō necessitat̄ a pctō nō excusat̄ si
ieiuniū frangit. Ibidē etiā d̄ fm̄ glo.
Ray. q̄ pp̄ ieiuniū seruādū q̄s nō co-
git medicare cū nō cōsueuerit al̄ men-
dicare. B

Quid de curforibz q̄z vsus ē oīs
necessari⁹? R̄ fm̄ x̄b. Si nō p̄nt s̄l cur-
rere 7 ieiunare excusant̄. Sec⁹ q̄n mo-
rant̄ uel modicū vadūt. A. nisi forte
iminēt eis grādis viatio quā nō p̄nt
pficere. soluant ieiuniū paucis diebz
añ. fm̄ eū. x̄b. ut ī sū. cō. eo. ti. q. 20. B

Quid de seruitoribz nobiliū? R̄
fm̄ x̄b. Si tales ex cā pueniāt horā co-
medēdi. nō credo q̄ peccēt. s̄l si p̄li-
bāt modicū. dico an̄ horā ut q̄i p̄pter
ot̄inationē t̄pis totū possit postea re-
putā q̄i vna mēsa. Sicut etiā nec pec-
cāt q̄ p̄gustāt cibos dñoz ad cautelā
veneni imo 7 h̄ casu licet etiā p̄gusta-
re carnes dñoz. Nec itēz peccant qui

qñq; surgūt de mēsa ut portent vinū.
encenia. 7 h^o. Con. Inno. A. 7 addit.
Idē credim⁹ de medicis p̄gustantib⁹
medicinas. Et i his casib⁹ credim⁹ q^o
mōachis licet p̄gustāe carnes. Et cō.
Hosti. ut i sū. con. eo. ti. q. 21. B. Et
idē dicit x^o. de seruitorib⁹ 7 lectorib⁹
mēse in religioſos oī tñ cū licētia. A
Idē i sū. con. eo. ti. q. 22. B.

Quid d paupib⁹ 7 medicatib⁹? R^o fm
Tho. scda scde. q. 147. Si pnt hē
tātū sū qd sufficit ad vnā comestitiōē;
nō excusant a ieiuniō. si nō pnt. excu
sant. Silt 7 qñ p̄p̄cedētē inediā ie
iuniū nūc fere nō pnt. A. Idē i sū.
con. eo. ti. q. 26. B.

Quid d mulierib⁹ p̄gnatib⁹ seu lac
tātib⁹? R^o Si nccitas debilitat corpis
ipēdiat eas. nō tenent ad ieiuniū. imo
si credis p̄babilt d piculo eaz ul abor
su. nō solū pnt b etiā tenēt solūē ieiū
niū sicut x^o. ponit. B. Et idē si time
atur de piculo pueri lactend fm eūdē
x^o. ut i sū. con. eo. ti. q. 24. B.

Utz vxores p̄p̄hibitionē viroz
debeāt oimittē ieiunia. R^o fm Inno.
Lic; oimittē debeāt vota. A. i. ieiū
nia seu abstinētiās votiūas. 3. q. 5. ma
nifestū. B. nō tñ ieiunia. A. s. indi
cta ab ecclia. ut i sū. con. eo. ti. q. 27.
vbi h notāt. B. nisi forte q p̄p̄ scan
dalū vitādū sacerdos dispēlare possēt
30. di. ut ostitueret. eē d cle. ex. mi. la
tores. Con. Hosti.

Quid de infirmis 7 debilib⁹? R^o fm
x^o. excusant. h p quāta debilitate arbi
trio boni viri stādū ē. Idē i senib⁹. A
Hoc fuit dictū Inno. ut in sū. con. eo.
ti. q. 25. B.

Utz sup solutiōē ieiunij sit petēda
dispēlatio. R^o fm x^o. Si oſtat de cā p
pter quā soluēdū ē ieiuniū nō ē neces

sariū ut petat^r dispēlatio p̄ferti ut dicit
Tho. osuetudie iterueniēte. Si at ou
biū sit vtz sit cā necessāia. A. siue ou
biū sit sibi siue alijs fm eū. x^o. ut i sū.
con. eo. ti. q. 28. B. tñ petenda ē dis
pensatio ab epō loci si comode pōt ha
beri. aliē a p̄po sacerdote. A. Hosti.
oīc q i ista dispēlatiōē nō sufficit licē
tia simplicis sacerdotē etiā ex iusta cā.
nisi sūma nccitas imineat q ad ep̄m si
ne piculo hri nō possit recursus. Et ē
cā sufficiēs ad dispēlandū ut oīc. infir
mitas. nāe debilitas. ciborum caristia
seu penuria. paup̄tas. pegratio. labor
7 p̄tractio nimia mēse. ut p̄ i seruien
tib⁹ mēsis nobiliū 7 h^ocemōi. ut i oca
q. 28. B.

Utz ieiunia possint redimi. R^o fm
Inno. Ieiunia ecclie non pnt redimi
nisi cā ul nccitas subſit. h ieiunia volū
taria pnt etiā sine vlla cā redimi. A
s. q subſit i ieiunāte oīmō al sit vtile
fm eūdē. ut in sū. con. eo. ti. q. 29. vbi
etiā p̄ q etiā h casu ista redēptio faci
enda ē auctoritate supior. B. 7 in
mitti. A. De ista itermissiōē nō dicit
Inno. ut p̄ i oca. q. 29. qd ut puto ip̄e
loq^r de volūtarijs respctū origis. seu
necessarijs respctū executiōis forte rō
ne voti. Idē dicit q ad hanc redēptionē
nccia ē auctoritas supior. S; bñ credo
q si ieiuniū adeo eēt voluntariū q ad
illud nullo mō qd obligaret q possēt
inmitti. B. Ieiunia at q i p̄nta ipo
nūt redimi pnt auctoritate supioris.
A. oū tamē ex iusta cā 7 discrete fm
Ray. 7 in sū. con. li. 3. ti. 34. q. 13. B
eē de voto. c. si. A. potius i. c. p. ut p̄
intuēti. 7 etiā in oca. q. 29. B. 7 oīl.
82. p̄lbyr. i. si. Si de ieiunio fuit votū
quō possit redimi uel mutari. vide. i.
votū 5. p. rotum.

Utz ieiunium factum in mortali pfit.
 B^o fm Al. Quid ad vitam eternam non potest.
 sed tamen valet precipue quantum ad tria. scilicet obe-
 dientiam mandati ad quod quis tenetur siue ob-
 ligante ecclesia siue confessoris penam iniun-
 gere. Item quia quantum ad castitatem ieiunium
 optime disposuit. 3° quia magis confine diuine
 gratie facit. A. Idem in 1° cor. 10. 24. B.
 Ad quod valet bona opera esse caritate; scilicet
 habens scilicet caritas. S. fi. A. potest. S. pfit. B.
Utz ieiunans teneat orem in ethas quod
 sibi restat. A. id est quod per abstinentiam refer-
 uat. iuxta illud Gregorius. Docet quod tibi per ieiunium
 subtrahis alteri largire. B. B^o
 fm Al. 1° 2°. Sacerdos qui videtur dicere quod
 sic intelligit de consilio vel in diuitibus qui
 viderit fratrem suum necessitate habere. A. quia
 tunc si claudunt viscera ab eo in caritate in
 caritate non ieiunant. i. Job. 3. fm eundem
 Al. 7° in 1° cor. 11. 3. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Ignorantia

Utz sit peccatum. B^o fm Tho. p.
 ma scde. q. 76. Ignorantia eorum quod se

netur scire. s. sine quibus non potest debitu
 actu exercere peccatum est propter negligetiam.
 Omnes autem tenentur scire contra ea que sunt fi-
 dei et vniuersalia iurispercepta. Singuli
 autem ea que ad eorum statum vel officium spectant
 Si ignorantia. s. quod quis nesciat ea que scire non
 potest cum non sit ex voluntate nostra non est pec-
 catum. Sicut non est etiam peccatum ignorantia
 eorum quod quis habet posset scire. non tamen tenetur si-
 cut theozemata geometrie. A. id est regu-
 las. a theozemata. q. d. est videtur fm Catho.
 B. aut quidam contingit particulaia. A. Idem
 in 1° cor. 11. 3. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Ignorantia facti non iure excusat. ex-
 cepte. iure ignorantia. li. 6. Qui dicitur
 tentione tene ut in sequenti. S.

Utz ignorantia excuset a peccato. B^o
 fm xv. Duplex est ignorantia. quidam est iure
 ut si nescit furtum esse peccatum. Quidam est fa-
 cti. ut si nescit hanc rem quam accepit esse
 alienam sed putat suam. Ignorantia autem iure
 aut oio est inuincibilis et inuoluntaria. ut quia
 s. aliquis sine culpa sua scire non potest. sicut
 in infantibus vel amebibus a natiuitate et
 tunc excusat a toto. Et eodem modo si aliquis
 de aliquo casu dubitans consuluit pitos a
 quibus tamen habuit aliter quam veritas se habere excu-
 sat propter tale ignorantiam. nam si se fecit quod
 potuit. Si vero in hac inuincibilis ignorantia
 incidit culpa sua. tunc autem si fuit pro
 opus licitum. ut si per vigilias vel abstine-
 tia deuenit ad amebia. et tunc excusat a
 toto. etiam si feruor excessus peccatum veni-
 ale fuerit. Aut fuit propter illicitum et tunc

dicat qdā q excusat a tanto l3 nō a to
 to. ar. dis. 50. sepe. i. 5. q. i. §. si h. Qui
 dam autē dicūt q pētī sequēs excusat
 a toto si nullū h3 vsū rōnis. Et h3 pba
 bili9 7 veri9. i. 5. q. i. aliq9. 7. c. sequēti.
 A. Scdm canōes oī b3 talib3 si libatī
 fuerit ē pnia ipōnēda. h3 leuior q si sa
 ni tale qd omisissent. i. 5. q. i. si qs infa
 miēs. Et h3 sit ad cautelā. ut i. sū. cō. eo.
 ti. q. i. 7. vbi etiā dī fm glo. Ray. q ha
 bētib3 vsū rōnis q ad ea sine q b3 nō ē
 salus. nulla ignorātia ē inuicibilī sum
 pliciter 7 oīo. qā si nō iueniter hoīem a
 quo doceret. vñctio doceret eū nisi sta
 ret p ipm. B. Si vō ignorātia iuris
 sit vicibilis 7 volūtaria. tūc si fuit affe
 ctata i nullo excusat. tmo ē spāle pec
 catū. Si vō nō fuit affectata h3 solū qā
 neglexit addiscē. excusat a tāto h3 nō a
 toto. Dec de ignorātia iur. A. Idē i
 ocā. q. i. 7. Tñ sciēdū q h3 intelligēdū ē
 fm modū negligētie. ut tāto mīor sit
 excusatio quāto maior fuit i addiscē
 do negligētia in tñ ut lata negligētia
 equipet dolo ut. ff. de pos. i. q. nerua. 7
 de cōsti. ut aīaz. li. 6. B. Si vō sit ig
 nōtia facti h3c pōt eē duplex. Nam ul
 ignorātia ē cā gēdi ita q si sciret illā
 circūstātiā q trahit i pētī nō facēt 7
 se fecisse dolet. 7 h3 excusat a toto. si tñ
 debita diligētia pmissa fuit. q si pmissa
 nō fuit. excusat solum a tanto. A. 7
 qñq3 a nullo. v3 si ignorātia fuit cras
 sa 7 supina. ocō. c. ut aīaz. B. Vñ ig
 nōtia ē comitās actū. s. q etiam si sci
 ret circūstātiā pētī nihilomin9 facēt.
 7 h3 nō excusat. Con. p dīcīd pē. 7 Tho
 in scpto. 7 in pma scde. q. 76. A. Idē
 in sū. con. eo. ti. ocā. q. i. 7. B. Vñ p
 ignorātiā excuset q3 a statuē ordina
 rior h3s. i. lex. §. 5. 7 5. excoicatio p.
 §. 6. Et vñ excuset scolari q tener sui

doctorū opionē vide. i. opinio.

Ignorātia crassa 7 supina dī p me
 taphorā hoīs crassi 7 supini q non vi
 det etiā ea q corā eo sūt. A. vel qā tal
 est larg9 7 distētus. 7 sic h3 mōi igno
 rātia magna 7 lata. B. sicut q publi
 ca 7 manifesta dicit se ignorare cui nō
 facile credit. i. 5. dis. q d dicitis.

Illegitimi? Ille
 me nati multiplē sūt. Nā ali9
 dī maner. ille ppe q natus ē d scorto
 Ali9 spuri9 uel natus q de adulā. A
 In sū. con. lib. 3. ti. i. 9. q. i. dī fm glo.
 Ray. q spuri9 dī nat9 ex ocubina pro
 spurcitia incōtinētie. Nōt9 vō nat9 de
 adulā. Videf enī fili9 eē de mīrimōio
 cū nō sit. sicut 7 noras febzes dicim9 q
 vere qrtaner h3 modi vidēt 7 nō sūt.
 Sed vītas ē q ex adulācio nat9 dī etiā
 spuri9. ut in. c. tāta. ex q si sint le. B
 Ali9 nālis q de soluto 7 soluta. 7 tales
 oēs phibēt ordinari. qā p antiquā le
 gem māceres phibiti sūt intrare tem
 plū dei. A. vsq3 i decimā generatiōz
 Similt 7 spuri9. in. c. p venerabilē. de
 q. i. 7 in ocā. q. i. B. Deut. 23. ex de
 elec. inotuit. 7 ex q si sint le. p. venera
 bilē. i. si. Cā aut phibitōis triplex est
 s. dignitas dīcalis. q h3 mōi vilib3 cō
 ferri nō d3. ex de excel. pla. inf. dīlcōs.
 Itē detestatio pñi crimīs. ex d hētid.
 vergend. Itē q tales filij solēt esse imi
 tatores pñi scelei. 6. q. i. si qs cū mili
 tib3. 7 dī. 50. si gens. In secularib3 tñ
 dignitatib3 tales nō sp phibent. ff. de
 decu. l. spuri9. 7 l. generalit. §. spuriol
 A. Et in h3. §. p3 q si iste illegitimus
 hēat opetitorē legitie natū ei pferet in
 officio dignitat. Et sup dīcā oīa habēt
 in sū. con. dicta. q. i. fm Ray. Idosti. 7
 Goff. B

Quid si illegitimi p ignorantiā pro-
moti fuerit? **R** fm Dost. i l casu fm
oēs pbabilis i grantia excusat. ar. C. d
testa. l. i. 7. ff. de offi. pro. l. 3. Ipe vō si
veritatē nouit i ospectu dei cecidit q-
tūcūq; occultū sit. ex de tēpo. o. c. fi.
Si nihil scit excusat? **E**. A. Idē in sū.
con. eo. ti. q. i. **B**

Sz nūqd fili? o; credē verbis mris
cui? fili? sit? **R** fm Dost. i. p dā facie
credendū ē matri. ex de pba. p tuas. 7
de psump. afferte. 7. c. lras. §. p. verū-
tū nō cogit credē. ar. C. de testa. l. nec
p fessio. A. cū ipe fuerit cōter habit?
p legitio. ut p; in sū. con. ocā. q. i. **B**
Si tñ h; cōsciam ipetret dispēlationē
q in l casu sād facile obtinē debet.

Quid d fili; sacerdotū q; suscepit
de legitia vxore añ sacri ordine? **R**
fm Ray. Tales d iure cōi. pmouei pnt
ad oēs ordies 7 dignitates. nisi in illa
ecclia i q patres eoz imediate fuerūt
plati ul canonici vbi nō pnt canōica-
ri ul pmoueri. A. Verū ē ad easdē di-
gnitates 7 pendas q; ptes eoz tenu-
erūt. Ad alias aut etiā i eadē ecclia po-
terūt 7 canonicari 7 pmoueri. sicut vi-
dit expsse Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 6
etiā viuētib; eoz patrib; 7 i eadē ec-
clesia i suo officio manētib; ex de fil.
p s. ad h. 7 p; in iurib; q sequūt. **B**
ex eo. ad h. 7. c. ad extirpādas. 7. c. ad
abolēdā. Et de talib; pōt itelligi. 56.
dis. §. 6 h. Idē Dost. Ber. 7 Goff. Et
addit Goff. Idō q cū p; habuerit pso-
natū ul vicariā ppetuā in aliq ecclia fi-
lius imediate ipm ul ipam hē nō pōt.
ex eo. qm. 7. c. ad extirpādas. Itē si p;
habuerit psonatū fili? nō pōt hēre vica-
riā. nec eo. ex eo. Michael. 7. c. cōsti-
tut. A. Istud eo; intelligit q si pat;
habuit vicariā ppetuā fili? imediate

psonatū hēre nō pōt. ut i ocō. c. constitut.
Et est rō. qā ppetuū vicariū curā hab;
ecclie cui? vicariū existit. ex de offi. vi-
ca. ex pre. fm eūdē Goff. ut i ocā. q. 6
B. Q si fili? dispēlatiue succedat pri.
frat ist? bñ poterit postea succedē pa-
tri ut ponit Dost. qā in l nō succedit
pri imediate. Sz sec? si pus habuisset
ipam eccliam solū d factō. A. s. pm?
frater. qā tūc secū d? nō poterit succedē
ut p; in sū. con. eo. ti. q. 9. **B** Porro
ad nepotes h; phibitio nō extendit ut
Ray. ponit. Idē Goff. 7 Dost. A. Id
in sū. con. eo. ti. q. 8. **B**

Pone q aliq; hñs vxorē ea viuēte
sit sacerdos 7 p; ea ex ea generat filiū.
nūqd ē legitim? **R** fm Dost. Si vir
fact? ē sacerdos ignorāte ul iuita vxo-
re. fili? nō indiget dispēlatione. 27.
dis. si vir. ex de iur. ciu. qdā. 7. c. pla-
cuit. Sz si vxor cōsensit q; vir ordietur
vel sciēs nō d dicit. tūc fili? illegitim?
est 7 dispēlatiōe idiget. ex eo. lras. 77.
dis. eps. 32. dis. seriat. in fi. ar. 54. dis.
si seru. 23. q. 2. agathosa. Inno. Goff
7 Ber. videntē sentire q; idistictē talis
dispēlatiōe idiget. A. Dic h clarius.
Idā ut p; i sū. con. eo. ti. q. xi. Ray. vi-
xit simplt q; talis fili? ē legitim? ma-
xime si vxore d dicitē ul ignorāte vir
fuerit ordinat. Goff. vō d. s. q; sit il-
legitim? Et Inno. 7 Ber. sentiūt cum
Goff. Glo. vō Ray. oic q; iste ē legiti-
m? q ad successiōe hēditatē nō q ad or-
dies 7 eccliaistica bñficia. Dost. vero
hos doctores ocōdādo distiguit ut s.
7 ei? distictio satis etiā cōsonat iurib;
allegat. in qbo clare cōstat q nec p reli-
giōe nec p ordinationē pōt vir sepa-
ti ab vxore inuita vel ignorāte. **B**

Quid si nato aliq; d illegitimo coi-
tu p; ea p; cōtraxit cū mre? **R** Si tpe

cōceptus pater poterat eā hēre i vxorē
7 p^{ea} ducit. legitimatus ē fili⁹. 7 ad
oēs actus legitimus admittere. A. 7
etiā ad hēditatē fm Ray. ut i sū. con.
eo. ti. q. io. B. etiā si p⁹ natiuitatē fi-
lij māt nupserit alteri q⁹ mortuo dicit
cū isto. vel eo p⁹ duxit aliā q⁹ mortua
duxit istā. Secus autē si tpe cōcept⁹ nō
poterat eē mīmoniu infipos. qā tūc
l⁹ sublato ipedimēto ducēt illā. nō le-
gitimatus fili⁹. ex q⁹ si. sint le. tāta. i Au-
ten. gbo mo. na. effi. le. coll. 6. circa p⁹ n-
cipiū. A. Idē in sū. con. dcā. q. io. fm
Ray. Goff. 7 Dost. 7 addit Ray. Qd
dixi in p⁹ casu legitimatū talē q⁹ ad oēs
act⁹ legitimus. v⁹ q⁹ fallat i epatu ad
quē nō potēt talis pmoueri absq⁹ dis-
pensatiōe pape vt p⁹ fm vnā l⁹ram. ex
de elec. inotuit. circa p⁹ncipiū. Idē re-
citāt Goff. 7 Dost. s. magi approbant
q⁹ talis dispensatiōe nō indigeat etiā in
h⁹ casu. 7 h⁹ i fauorē plis. ex q⁹ si. sint le.
ex tenore. 7 q⁹ ma. ac. pnt. vidēt i fi. B.

Quis pōt dispensare cū illegitimo?
R⁹. Eps pōt dispensare q⁹tu ad ordies
mīores 7 bñficiū sine cura. alt⁹ nō. nec
ad dignitates aut psonatus nisi papa.
ex eo. is q. li. 6. A. Ibi etiā p⁹ q⁹ etiā si
p⁹ papā fuerit cū tali dispensatū ut possit
bñficiū curatū obtinē. intelligit solū
de vno. B. Q. si a papa dispensatiōe
obtinuit 7 p⁹ea ipetruit q⁹ duo aut
plura bñficia cū cura possit hēre. tacuit
autē p⁹dictū defectū. nō valet h⁹ secūda
grā. ex eo. si is cū q. li. 6.

Que dispensatiō ē circa illegitimos?
R⁹. fm Ray. Si tales intrāt monaste-
riū de iure cōi pnt pmoueri ad oēs or-
dines. 56. dis. 5. p. ex eo. c. p. Religio-
nis enī ingressus tollit irregularitatē
sicut 7 in g⁹itudinē. 19. q. vlt. n⁹ liceat
Ad p⁹lationē tñ nō pnt pmoueri absq⁹

dispensatiōe. vt in dcō. c. p. A. s. pape
fm quosdā. cū hodie illegitime nati
absq⁹ dispensatiōe sedis ap⁹ice. nec ad
dignitatē nec ad psonat⁹. aut alia bñ-
ficia curā hōtia debeat admittere. ex eo.
nimis. Alij dicūt q⁹ cū talib⁹ religiōe;
ingressis pnt epi dispensare q⁹ possint
pmoueri i abbates. nō autē i epos. Et
ad. c. nimis. dicūt q⁹ itelligit de rema-
nētib⁹ in seculo. ut i sū. con. li. 3. ti. 19.
q. z. S. certe i dcō. c. nimis. nec i. c. p.
eo. ti. fit h⁹ distictio. Vñ nec nos disti-
guere debem⁹. ff. de offi. p⁹li. l. 3. 7 ex de
eci. ad audiētā. Vñ p⁹mū veri⁹ v⁹. B.
Si vō remanēt in seculo. nec ad ordi-
nē nec ad p⁹laturā pnt absq⁹ dispensati-
ōe pmoueri. ut ibi d⁹. Sed circa eos
qñq⁹ adhibet dispensatiō magna v⁹ ut
ordinēt 7 istituāt in eccl⁹is. alijs a p⁹-
na dico si sūt filij p⁹byteri. Alij vō i q-
buscūq⁹ eccl⁹is. ar. ex eo. pntiū. Maior
vt etiā i p⁹na. aliq⁹ tñ medio. ut ex eo.
ex t⁹āmissa. Maxia ut in p⁹na. nullo
tñ medio. ex eo. ex tua. A. Idē in sū.
con. dcā. q. z. B.

Quid si cū illegitimo dispēser⁹ quo
ad ordies 7 bñficiū eccl⁹asticū? R⁹. Si
ab epō facta sit dispensatiō. nō extēdit
nisi ad ea q⁹ pōt. s. ut i 7. §. oictū ē. Si
vō a papa. possit pmoueri ad parrochi-
alē eccl⁹iam nō ad psonatū v⁹ rectoriā
ad quā p⁹lectionē p⁹cedi cōsuevit. ex
de p⁹ben. c. vlt. A. Idē i sū. cō. eo. ti.
q. 14. fm Ray. Goff. 7 Dost. B.

Utrū legitimat⁹ q⁹ ad actus eccl⁹asti-
cos sit p⁹ h⁹ legitimat⁹ ad actus secula-
res. R⁹. De h⁹ sūt multe op⁹iones. Pro-
babilior tñ v⁹ op⁹io Inno. vident⁹ q⁹ q⁹
legitimatus fuit ab aliq⁹ p⁹ncipe seculari
vel ciuitate. intelligit legitimatus q⁹ ad
oēs act⁹ seculares i terris q⁹ legitimati
subsint. qñ etiā in alijs terris quo ad

secularia. nisi sint talia q̄ eēnt ī alteri⁹
p̄iudiciū. Nā nec in alijs terris succe-
det ab intestato. q̄a sic auferrent bona
heredib⁹ defuncti. S; talis nō intelli-
gitur legitimat⁹ ad ordines. q̄a h̄ nō est
de iurisdictione iudicis laici. Si v̄o le-
gitimat⁹ fuit ab ep̄o in q̄tū potuit. s.
quo ad minores ordines 7 bñficia sine
cura. etiā in alia diocesi poterit. pmo-
ueri ad p̄dicta. q̄a h̄ est de iurisdictione
ecclesiastica 7 in nullius p̄iudiciū. et
multo magis si papa. Sed talis nō ē le-
gitimat⁹ quo ad act⁹ seculares. nisi in
terris q̄ t̄p̄aliter pape subūt. Sad cō.
Ber. ex qui si. sint le. p. venerabilē. A
In sū. con. eo. ti. q. 15. diuersa sup his
dicta ponūt. Et oñs Anto. de Bu. sup
ocō. c. p. venerabilē. lati⁹ 7 clari⁹ p̄di-
cta tāq̄ sic. q̄ qdā ē legitimatio ple-
nissima p̄ quā delect fundamētū vitij
a quo surgit differentia legitimatiōis 7
illegitimatiōis. 7 hanc sol⁹ papa facē
pōt. q̄a solus dispōnē pōt sup m̄rimo-
nio. Quedā est legitimatio plenior q̄
integrat ad iura p̄meue nāe nō dispō-
nēdo in vitij. 7 hanc pōt 7 papa 7 im-
perator fm̄ illa q̄ ad eos spectāt. Que-
dam est plena. ut dispensatio cū eo in
aliquo effectu legitimationis non ex to-
to integrando. adhuc illā p̄nt utriq̄.
Adde. 7 etiā inferiores. ut pōt colligi ex
p̄dict. Sequit. Dis visis si querat an
papa possit legitimare in terris impe-
rij. dico sic. Aut papa vult dispōnē in
m̄rimoniū 7 prole futurā. 7 nō dubi-
to q̄ pōt etiā in terris imperij. q̄a suū
p̄ncipalit̄ est dispōnē de m̄rimōio. Et
sic intelligo q̄ dicūt Jo. an. 7 Docti. Jō
omnes filij q̄ pducunt hodie d̄ m̄atti-
monio ultra quartū gradū etiā in ter-
ris imperij sunt legitimi. 7 oēs etiā q̄
nati sūt ex pupilla 7 tutore. 7 ex contra-

hentib⁹ sine cōsensu p̄ris. 7 ex rectore
p̄uincie cū subiecta. Aut papa vult le-
gitimate dispōnēdo in radice m̄rimo-
nij q̄ ad prole iam p̄ditā. 7 tūc dico q̄
in oib⁹ casib⁹ in quib⁹ legitimate pōt
dispōnēdo in radicem m̄rimonij q̄ in
oib⁹ illis casib⁹ pōt legitimate ī terris
imperij. si tñ legitimat incipiēdo a ra-
dice m̄rimonij. 7 in oib⁹ casib⁹ in q̄b⁹
nō pōt ul nō vult dispōnēdo incipiēdo
a radice m̄rimonij. in oib⁹ illis legiti-
mat quo ad terras suas 7 nō imperij.
Videam⁹ q̄ qñ pōt incipiēdo a radice
m̄rimonij. Jō si vult dispōnere legiti-
mādo natū de r̄pto cōsensu m̄rimo-
niali int̄ pentes 7 non video q̄ possit.
Nā non posset facē q̄ esset m̄rimoniū
absq̄ cōsensu cū sit nāl̄iter de eēntia il-
lius. 7 possit fingē cōsensū st̄ate dubio
ex de spon. is qui. Et si dicat⁹ Princeps
fingit cōsensū ubi nō ē. ut. l. i. C. de rei
vxo. acti. dico q̄ illud ī posituius 7 nō
in sacramentalib⁹. Nā talia sacramēta-
lia hōnt formā facti nālem 7 exigūt ve-
ram eēntiā cōsensus. in quib⁹ non vi-
deo q̄ papa aliqd possit. Vbi enī. p̄ for-
ma veritas exigit fictio nō opat. Cō. Jo.
an. Aut vult legitimare p̄ductos ex ma-
trimōio q̄ ad formā suā eēntiatiō. iua-
lide tñ ppter resistētiā iur. 7 si resistē-
tia eēt iur̄ civilis q̄a ad ip̄m n̄ spectat
de m̄rimonio. dico q̄ posset legitimare
q̄a h̄ fictio posset trahi retro cū nō ha-
beret aliqd p̄ncipiū resistens qd̄ vali-
dū esset. q̄ nimo ex q̄ solū ius civile re-
sisteret. filij ab ip̄o p̄ncipio eēnt legi-
timi. Aut m̄rimoniū validū q̄ ad for-
mā rudē extrinsecā hēbat īp̄dimētū
canonicū uel dīnū. Non facio int̄ ista
oriam h̄. Et adhuc nō credo q̄ posset
legitimare dispōnēdo in radice m̄ri-
monij. q̄a ex quo matrimoniū habuit

resistētiā in dīcūlis est īpōssibile q̄ fi-
 ctio opetur resurgendo mīmonii ut
 retro. q̄a deficit ī extemo a quo. s̄. eo.
 tanta. ff. de sena. l. paul. al. l. senatōes
 Vñ credo q̄ h̄ legitimatio nō valeret
 ut trahēs radicē a mīmonio. s̄ bñ po-
 test valē ut legitimationis collatura de
 nouo. Qñ vō disponit in radicē mī-
 monij. aut ples ē prodita ex mīmonio
 quo an ius canonicū resistat mīmo-
 nio ul legitimatiōi p̄olis pōt eē dubi-
 tatio p̄abilis. Et vico q̄ h̄ casu pōt le-
 gitimare dīponēdo in mīmonii. et
 declarādo legitimatē p̄p̄ dubiū ma-
 trimonij q̄ d̄ est ei subiectū. 7 ad euitā
 oam pplexitatē stāte dubio. 7 q̄a ex q̄
 non h̄ clarā resistētiā iud pōt retro
 trahi fictio ad p̄ncipiū legitimationis. 7
 q̄a p̄pter dubiū p̄abile casus ē suppo-
 situs pape ut de gūiozibz. ut p̄ in hac
 decte. p̄ venerabilē. v̄. rōnibz igit̄ x̄.
 Et sic p̄cedente dubio 7 q̄ diu latet īpe-
 dimētū videm⁹ q̄ papa ex colore mī-
 monij auctoritate ecclie p̄olē legitiat
 de clam. d̄sp̄o. cū inhibitiō. 7 s̄. eo. p̄-
 uenit. 7 v̄bilibz. Vñ hoc casu legitiat
 etiā in terris imperij. q̄a dīponit ī ra-
 dicē mīmonij. ad h̄ s̄. eo. tanta. Nam
 nulli dubiū q̄ legitimatio q̄ fit ex illo ca-
 su ex solo mīmonio etiā dempra qua-
 cūq̄ solēnitāte dotaliū īstrōz̄ quam
 requit lex abilitat 7 p̄olē legitiat etiā
 in terris imperij. Et sic d̄ facto cōsului
 Mutine. Qñq̄ papa intēdit legitiare
 solū cōferēdo iura legitimatē nō dī-
 ponēdo in radicē mīmonij. ul q̄a nō
 vult. uel q̄a nō pōt. q̄d p̄ ex p̄dictis. 7
 tūc claz ē q̄ ī terris ecclie pōt legitia-
 re. ut h̄. v̄. rōnibz igit̄ x̄. q̄a in istis ex-
 ercet iura imperij. Aut vult legitiare in
 terris imperij. 7 tūc aut vult legitiare
 sibi suppositū ul supponēdū rōne de-

ricatus. q̄ eo q̄ se legitimat. p̄p̄ clerica-
 tum v̄ clericus saltē mēte. iux̄ nō. de
 trāsac. ex l̄ris. Et vico q̄ pōt. 7 eo legi-
 timato secuto dīcatu legitim⁹ ē q̄ ad
 tpalia 7 spūalia 7 quo ad oīa. ut p̄ ex
 vna allegatōe h̄. Nec obuiat q̄ ex h̄ p̄-
 iudicet nō supposito. nec dicat q̄ sit le-
 gitim⁹ 7 illegitim⁹ q̄i monstrū. Aut
 vult legitiare non suppositū nec suppo-
 nendū de p̄ximo. Et tūc aut vult legi-
 timare cū cōsensu illi⁹ q̄ supiorē nō re-
 cognoscit. 7 sic ē ī quasi possēssiōe lib̄-
 tatis. Et talis pōt legitiat ut h̄. v̄. rō-
 nibz. Aut in terris illi⁹ q̄ supiorē reco-
 gnoscit. ut ī p̄torē. 7 casus v̄ h̄. v̄. rō-
 nibz. q̄ nō possit. q̄a h̄c q̄ sunt sup̄mi
 imperij ut legitimate. nō pōt fieri si-
 ne cōsensu supiorij. ut vult h̄ decte. q̄
 nō est alibi in h̄. Et h̄ q̄ papa nō legi-
 timet in terris imperij q̄ ad bona tpalia
 tenēt Bar. 7 Cy. Sed si vis tenē q̄ h̄c
 p̄as sit progabilis ī habentē s̄lēm po-
 testatē. sicut dicim⁹ ī his q̄ sūt meri ī-
 perij. ut dixi de fo. cōpe. c. si diligenti.
 credo q̄ nō posset facē papa istā legiti-
 mationē circa subiectū imperio. nisi vbi
 cōsentiret oēs q̄b̄ p̄iudicat. q̄a talis
 iurisdīctiō n̄ pōt. progari ad p̄iudiciū
 eoz̄. Et h̄ tenet Jo an. dicēs q̄ papa h̄
 in terris ecclie pōt lib̄e. i. sine alie⁹ dī-
 ctioe. In terris vō subiectis imperio nō
 pōt q̄n̄ ot radicē possit is cui fit p̄iudi-
 ciū nō in spē s̄ in re. i. q̄ iā possidet h̄-
 reditatē. Secus si solū speret. Vñ fm
 hosti. solo p̄re req̄rēte oū viuit pōt fi-
 eri legitimatio. ed̄ aut mortuo cōsenti-
 entibz illis q̄b̄ iā delata ē h̄ditas. al
 non. 7 q̄ ad feudalīa cōsentiēte oīo
 feudi. nō obstatē ot radicē h̄bitiū
 spem t̄m. S̄z tñ ī eoz̄ p̄iudiciū fieri nō
 ōz sine cā. Jo in dubio si fiat alio non
 exp̄ssō n̄ attēdit ad p̄iudiciū agnatoz̄

spem haberiū nisi cōsentiāt uel papa aliud expmat. Circa imperatorē uero subdit. q̄ aut intendit legitimare dīf. ponēdo sup mīmonio 7 incipiēdo a radice. Et dico q̄ nō pōt. q̄ hoc ē solū pape. Et sic leges q̄ dicūt q̄ ex mīmonio subsecuto legitimant filij. nisi fuissent approbate p canones non credo q̄ valerēt. Et p hoc p̄ q̄ nō pōt facere plenissimā legitimatiōē q̄ uitiū tele at originale. Aut uult legitimare collatiue cōferēdo iura legitimatitatis. 7 q̄ ad spūalia credo q̄ nō possit. Jō puto q̄ legitimatus ab impatore non possit ordinari nec bñficiari. nisi alit dīspen setur. Et hoc tenent Jo. an. 7 Archidi. Aut uult legitimare q̄ ad tpalia 7 honores 7 hereditates. Et dico q̄ pōt in terris imperij sicut 7 olim poterat. In terris aut ecclie an possit. dic. Aut legitimat legē generalē cōdenda. Et dico q̄ dñs legis se extendit ad existentes in terris ecclie. nō ex dñte legis solū sed ex generali approbatiōe ecclie. dīf. io. si in adiutorij. quā facit canō. ex q̄ lex nō repugnat canoni quā papa approbare cēsetur. eo q̄ nō improbat. ut dixi de iudi. nouit. Jōn puto tñ q̄ tales essent legitiatī quo ad spūalia ppē nām materie que nec directe nec indi recte supposita ē prāti laici. Aut uult legitimare p̄scriptū. 7 credo q̄ non possit in terris ecclie. nisi eo modo q̄ s̄ dictū est papā posse in terris imperij. Jbidē etiā tagit q̄ impator pōt legitia re ut s̄ dictum ē etiā ante coronatiōē. fm Jaco. de arena. 7 Jo. an. Jte dīc q̄ habēs prātē legitimādī ab impio. pōt ubi pōt impator fm uerba p̄uilegij. 7 ubi nō pōt. min⁹ pōt habēs prātem ab eo. Et silt dico de habentib⁹ prātem a papa. Jn habēte prātem ab impatore

tenet Bar. in l. p̄fes. ff. de offi. p̄si. q̄ n̄ possit legitimare in terris ecclie. quia aliud a p̄cōsule non pōt extra puincia sibi tēctetā iurisdictionē etiā uolūtariam exercere. Juto etiā inqt q̄ hñs prātem a papa uel a p̄ncipe non possit legitimare ad p̄iudiciū alteri⁹. etiam respectu sp̄ei. q̄ tales cōcessiones itel ligunt sine aliōz p̄iudicio. de p̄uileg. pa storalis. cū filiib⁹. hec ille. q̄ etiā ibidez multa alia p̄sequitur de hac m̄a. B Quib⁹ autē modis illegitim⁹ legitiet hēs. i. legitimus. §. 2. Et utz malitia parentē debeat nocē illegitio siue cui cūq̄ filio hēs s̄. fili⁹. §. 3. Ad materiā illegitimoz pōt p̄tinere s̄. filius. 7. i. legitimus.

Illicite acqui sitū. Quot modis dī illicite acquitū 7 q̄n restitui debeat ul i ekyam dati possit habēs s̄. elemosyna p̄. §. si. 7. i. restitutio p̄. §. antep̄t.

Immunitas. De im unitate seu emunitate ecclie aut confugientiū ad eccliam. unde s̄ emunitas p̄. et 2.

Impedimētū p̄ cōiter. Circa impedimēta matrimonij p̄ agem⁹ de impedimēto i genere. 2. de impedimēto erroz p̄sone. 3. de impedimēto ditiōis. 4. de impedimēto voti. 5. de impedimēto cognationis carnalis. s̄. sanguitad. 6. de impedimēto cognatiōis spūalis. s̄. cōp̄nitad. 7. de cognatiōe legali. s̄. adoptiōis. 8. de impedimēto crimis. 9. de dispari cultu. 10. de uolētia siue metu. 11. de impedimēto ordīs. 12. de impedimēto ligatiōis ad aliā uxore. 13. de

publice honestad iusticia. i. 4. de affini-
tate. i. 5. de impotentia coeundi. i. 6. de
mrimonio tracto tra interdctum
ecclie. i. 7. d. impedimeto feriaz. De p-
dictis ipedimētis sūt ofus in qbo ex-
plicantur fm predictum ordinem sic.
Etroz. cōditio. votū. cognatio. crimē
Cult⁹ disparitas. vis. ordo. ligamē. ho-
nestas. Si sis affinis. si forte coire neq-
bis. Dec sociāda vetāt cōnubia. iūcta
retractāt. Ecclesie vetitū. nec nō tēp⁹
feriarū. Impediūt fieri. pmittūt facta
teneri.

Que impediūt mrimoniū iā tra-
ctum? R. i. z. sūt que impediūt non so-
lum mrimoniū tractandū. s. etiā vi-
rimūt tractum. q. 7. cōtinent in trib⁹
pmis versib⁹ positis in p. c. i. 0. S. Et in-
telligas q. virimūt tractū si pcesserit
mrimoniū. Si aut supueniāt p⁹ mri-
moniū rite factū ut affinitas ul' crimē
7 h⁹ mōi. nō virimūt. A. etiā si non
sit subsecuta copula carnalis. ut in sū.
con. li. 4. ti. 3. q. i. B. p. ter vñū. vo-
tum. s. religionis cū effectu. qñ qs cō-
tracto qdē mrimonio s. an carnalē co-
pulā religionē ingredit. e. de cōuer.
diuga. v. 2. 7. c. ex pte. 2. A. Ibi dicit
clare q. tracto mrimonio legitime p-
ōba de pñti. in nullo pōt casu dissolui
etiā si vn⁹ tractū efficiat heretic⁹
ut viuente reliquo alter ad secūda vo-
ta trāsmigret. nisi vn⁹ religionem in-
grediat. A. 7 d. spōsa. cōmissum. Ex-
pectari tñ o. 3. vsq. ad p. fessionē. ut po-
nit Tho. in 4. d. i. 27. A. i. quousq. re-
ligioni etiā in genere sit saltē tacite ob-
ligatus. ut si nolit vitā absolute muta-
re. infra quod tēpus bñficiū ingrediē-
tis nō est alteri cōferēdū sine ei⁹ assen-
su. ut in c. bñficiū. de regula. li. 6. B.
Nam an nō virimūt etiā fm p. se. Sile

hes. i. votū 4. §. 5. in fi. Aduertendū
q. p. susceptionē sacri ordinis virimūt
ut quidā dicē voluerūt. s. dñū decla-
ratū est hodie in quadā exuagati Jo.
22. q. incipit. Antiquē.

Que sūt illa q. impediūt mrimoniū
tractandū s. tñ nō virimūt tractū?
R. p. qdem sūt duo p. dicta in p. §. s.
phibitio ecclie. 7 tēp⁹ feriaz. de quib⁹
or. i. impedimētū. i. 6. 7 impedimētū
i. 7. Itē sūt quedā crimīa de quib⁹ hē. i.
impedimētū. 7 §. p. Itē ipediūt mri-
moniū tractandū spōsalia q. sunt pus-
cū alia contracta. de q. i. spōsalia. §. 8.
Itē impedit cathecism⁹ qui pcedit ba-
ptismū. ut hē. i. impedimētū. 6. §. 2.
Itē impedit votū simplex. de q. i. ipe-
dimētū. 4. §. p. et 2.

Utrū aliqua cōsuetudo ipediat mri-
moniū tractandū ul' virimat tractū.
R. fm Hosti. Si cōsuetudo ē approba-
ta p. papā ne mrimoniū tractat. 7 ut
tractū sepe certe impedit 7 virimit.
dico in q. bulcūq. casib⁹ s. possit facere
canonica cōstitutio. e. de cognat. spi. c.
p. 7. c. sup eo. e. de ofan. 7 affi. qd. dile-
ctio. i. 2. approbatio pape h. vim cōsti-
tutiōis. S. si cōsuetudo non sit p. ipm
approbata nec reprobat. tūc ad euitā
vñ scādālū qd. forte sequerēt faciēdo
cōtra eā impedit cōtractandū s. non vi-
rimūt cōtractum. Idē Ber. 7 Inno. A.
Idē in sū. con. eo. ti. q. 2. B.

Quid agēdū qñ doctores discōdāt
circa impedimētū mrimonij? R. fm
Hosti. Vbiq. doctores p. glosas su-
as dicūt solui mrimoniū. si non indu-
cant ius exp. sum dñū dicēti ad hēre-
as. e. de testi. l. ex quadā. i. fi. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 3. B.

Quid si ecclia p. cipiat alicui diugū
cohabitare cū altero. 7 ille cui p. cipit
q. 6

sciat esse impedimentū! B^o fm Hugl. In
h casu q^u ad reddēdū debitū non te-
net obedire. tñ in cohabitatiōe 7 nccioz
exhibitiōe obedire debet 7 nō negare
ei cui de facto se copulauit. A. Nam
obedire o^z in q^u pōt sine pctō. ut i. c.
inquisitioni. ex de sen. exco. B

Quō an m^urimoniū sit ingredū an
sit aliqd impedimentū! B^o. Debēt bā-
na publice in ecclⁱis p^o p^obyteros ppo-
ni. ut infra cōpetētē terminū q^u scit im-
pedimentū pponat. 7 si apparuerit. p-
babilis cōiectura ē copulā futurā int-
dicat ex p^ose donec ostet qd fieri debe-
at. alit^{er} si contraherēt sine bānif aut p^o p-
hibitiōes 7 extiterit impedimentū. ut
puta grad^u p^ohibiti. tūc filij oīcent il-
legitimi. 7 nō excusabunt ppter i^ugrā-
tiam parentū. Sacerdos q^u q^u qui tales
cōiūctiōes inhībē cōtempserit. ul^{ter} regu-
laris q^u interessē psumpserit. p^otrienū
ab officio suspendat. Qui dō falsū ipe-
dimentū maliciose obiecerit. canōicā
nō effugiet ultionē. ex de clā. despon.
cū i^uhibitio. In aliqb^o dō locis nō fiūt
hec bāna s^{ed} solū contrahūt spōsalia solē-
niter 7 publice multū an m^urimoniū.
7 interī pōt manifestari an sit impedi-
mentū. De m^urimōio qd sit sine bānif
7 clādestine aliqd hēs. i. legitim^u. §.
p. 7 s. debitum. §. si.

Quid si aliq^us audiuit ppetuū ipe-
dimentū eē int^{er} se 7 vxorē. nūqd tenet
ingrere! B^o fm xv. Si audiuit a fide-
dignis 7 nō suspectis. cū nō debeat eē
negligēs sue salutis. tenet ingre^{re} vītate
alit^{er} eēt affectata i^ugrātia q^u nō excusat.
7 si cōcipiat p^obabilē optionē de dicto
alit^{er} nō d^o exigē debitū l^o reddē tene-
atur. A. Idē in sū. con. li. 4°. ti. zi q.
z. B. Secus si ita inuenerit vītatem
q^u eē impedimentū h^oret p^o cōstātī. tūc

enī nec exigē nec reddē o^z. A. facit
ex de sen. exco. inquisitioni. B. Porro
qui tale impedimentū audit a viro fi-
dedigno etiā iurato. aut cōpatre suo.
aut a p^opo sacerdote. aut publica fama
nō ita tenet credē q^u peccet mortalit^{er} si
nō credat s^{ed} venialit^{er}. sicut etiā peccāe
pōt q^u nimis de facili credit. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 4. B

Nūqd peccat sacerdos ul^{ter} ali^us q^u cūq^u
sciēs impedimentū i^ustinuādo h^o alit^{er} con-
iugū vel ambob^{us} seu alit^{er} alteri! B^o fm
xv. Si p^obati nō pōt. dicēdo agit indis-
crete. nisi credēs q^u audiēs parat^{us} sit i
hac pte p^otritoz cōsilio obedire. Si dō
possit p^obāe 7 sciat h^o sacerdos p^orochi-
alis uel alit^{er} cōiugū. tenet solēniter ad
diuortū agere nisi de cōi^u cōsensu velit
7 possint cohabitare tāq^u germani. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 5. et. 6. B. Istū
etiā casum hēs s. cōrectio z^o. §. 6°.

Impedimentū
z^o de errore p^osone. Sciendū p^o
q^u nō oīs error i^uedit m^urimoniū s^{ed} so-
lū error p^osone 7 cōditiōis. Cui^u tōnē
assignat Tho. in 4°. dis. 30. oīcēs q^u o^z
q^u error q^u m^urimoniū i^uedit sit alicui^u
eoz q^u sūt de eēntia m^urimoniū. Ipsum
aut m^urimoniū duo includit. s. p^oerso-
nas q^u cōiungunt. 7 mutuā p^oatē i^uicē
in qua m^urimoniū cōsistit. Primū tol-
lit p^oerrozē p^osone. Secūdū p^oerrozem
cōditiōis. q^u seru^u nō pōt p^oatē sui cor-
poris libe^{re} alteri tradē sine cōsensu dñi
sui. h^o Tho. Itaq^u si sit error p^osone nul-
lus est cōsensu. Itā q^u errat nō cōsentit
ff. de iurisdic. om. iudi. si p^oerrozem. 7
errand volūtas nulla ē. C. d^o iur^u 7 fac.
igno. l. cū p^o testamētū. 7. l. nō idcirco
Et sic nullū ē cōiugū. ut puta si Johā-
nes dicat se eē Petrū. Sz error fortune

7 qualitas nō excludit consensū. ut si
mulier nubat paupī quē credit diui-
tē. vel si qs dicit cū corrupta siue iho-
nesta quā credit vginē tenet mīmo-
niū. 29. q. i. his ita. A. Glo. Ray. i. ti.
de errore psonē sup vbo vgo. dicit qd
Dugl. nōt. 27. q. 2. raptor. q. si qs de-
spolauerit de futuro corruptā quā cre-
didit eē vginē. cōperta p modū vīta-
te an carnalē copulā. nō ē cōpellēd⁹ cō-
sumāe mīmoniu cū ea. q. p l⁹ i peditet
ei⁹ p motio ad ordies ecclīasticos. B
Quid si qs dicat se eē filiū regis cū
nō sit? Dicedū fm Tho. in 4. dī. 30.
q. error nobilitat in q̄tū h⁹ mōi n eua-
cuat mīmoniu sicut nec error q̄litas.
S3 si error nobilitat ul⁹ dignitatē redū-
cat in errore psonē tūc i pedit mīmo-
niū. Vñ si cōsensus mulierē fecit in istā
psonā dīrecte. error d nobilitate ipsi⁹
nō i pedit mīmoniu. Si āt dīrecte
intēdit cōsentire i filiū regis q̄cūq; sit
ille. tūc si ali⁹ p̄sente ei q̄tū fili⁹ regis.
est error psonē i pedit mīmoniu. Et
eodē mō v⁹ dicēdū si qs dicat se pmo-
genitū 7 nō est. A. Ad intelligētā p
dictoz fm Ray. 7 in sū. con. li. 4. ti.
3. q. 4. sciendū q. ad l⁹ q. aliqs uel aliq
dicat errare in psona. o3 q. p vīu audi-
tū vel famā hēat aliquā noticiā illi⁹ p
sone absente quā credit istā pntem. q. a
in ignotū penit⁹ nec affectū nec cōsen-
sū dirigē possum⁹. Vñ si nullā noticiā
hēat mulier de psona absente nō errat
in ea s3 decipit i pntē. Verbi grā. Si ali-
quis anglicus rusticus veniat ad ali-
quā mulierē nobilē dicēs se eē filium
regis anglie. 7 contrahit illa cū eo cre-
dens eū filiū regis non i pedit mīmo-
niū. q. a nō fuit error psonē s3 poti⁹ q̄li-
tatis. Doc exēplū nō v⁹ placē l⁹osti.
q. a cū vbiq; habeat noticiā regī anglie

saltez p famā. v⁹ q. hic sit error psonē
nec in pntem psonā s3 in psonā filij re-
gis anglie cōsentire v⁹. Vñ ingt. Intelli-
ge l⁹ q. nō expmit aliquā certā locu-
tionē p quā habeat noticiā p̄ris 7 filij
p cōs. puta. dicit se eē filiū regī ul⁹ co-
mitis in genere. nō dicit cui⁹. ul⁹ si spe-
cificat nulla habet noticiā filij neq; pa-
tris. Itē fm glo. Ray. 7 i sū. con. eo. ti.
q. 6. si aliq; scit aliquē multos hēre fili-
os quoz tñ null⁹ ē not⁹ ei. 7 vn⁹ eozū
mentit⁹ se eē p̄mogenitū 7 ista consen-
tit in eū. p p̄tē spem succēssōis bonozū
p̄mox. nō est error psonē s3 fortune si
ue relatiōis. s. p̄mogeniture. 7 iō non
i pedit mīmoniu. B

Impedimētū

3. de errore cōditiōis. Ad p q. si
libera mulier dicit cū seruo ul⁹ liber cū
ācilla sciēt. tenet mīmoniu. 29. q. 2. si
qs lib. 7. c. si qs ancillā. 7 duobz se. Si
vō i grant nullū ē mīmoniu. 29. q. 2.
si qs ingenu⁹. 7. c. si feia. l⁹ nisi p⁹ q; sci-
uit ei⁹ cōditionē cōsenserit in eū ul⁹ i eā
vbo ul⁹ fecit ut p carnalē copulā. ut i vi-
ctis. c. si qs ingenu⁹. 7. c. si feia. 7 ex de
diugl. ser. 7. c. p̄posuit. 7. c. ad n̄az. A
hoc vez ē q. nō lib. p certo sciuit fuitutē
uel si ex his q. audiuit hūit. p̄babilē de
ea opionē. tūc. n. si exīgat ab ea debitū
n̄ pōt p⁹ ea eā reliquē. Si āt hūit leue;
aut temerariā cui credi nō o3. n̄ p̄iudi-
cat ei. ar. ex d̄ sen. exco. inq̄sitiōi. cum
etiā titubās. p̄igrāte h̄ndus sit. C. de
cōdi. inde. l. vld. ut 7 nōt glo. Ray. in
ti. de i p̄dimēto cōditiōis. B

Quid si ille q. dicit cū ācilla quā pu-
tabat libā sit fū⁹. nūqd erit mīmoniu
B⁹ fm Ray. l⁹ error seruū cōditiōis i p-
diat 7 dirimat ut oēm ē. nō tñ dirimit
si sit erro pat⁹ cōditiōis ul⁹ melior q. sua

¶ Nā si seru⁹ ignorās cōtrahat cū ancilla
quā credit liberam nō decipit. nec h̄
qd ei obijciat. ar. 32. q. 2. p. totū. 7 ex
de diuor. significasti. 7 multo minus
decipit si cōtrahat cū liba quā crede-
bat ancillā. Con. Se. Al. Goff. Tho. 7
Inno. Si tñ mulier iḡraſet ſeruitutē
viri nō eēt m̄rimoniū. ut in p. §. oc̄m
eſt. A. Idē i ſū. cō. li. 4. ti. 4. q. i. B

¶ Si nūqd erroꝝ cōditiōis libtine ul
aſcripticie ul originarie iꝑedit m̄rimo-
niū ſicut 7 cōditiōis ſeruilis? R. fm
x̄b. ¶ Nō. ſicut notauit Dugl. 29. q. 2. i
p̄n. q̄a oēs tales ſūt libi. l. ad qualdā
opas pl⁹ ceteri teneāt. Idē Hoſti. A
Idē in ſū. con. eo. ti. q. 2. B

¶ Quid ſi q̄s iḡranē cōtraxit cū acil-
la quā dñs viro ignorāte p⁹ea manu-
miſit. nūqd eo iꝑo eſt m̄rimoniū? R. fm
Hoſti. ¶ Nō. q̄a talis cohabitāt qdē
mulieri ſi h̄ ex p̄mo cōſenſu facit. q̄ cū
fuit errone⁹ nō fuit effectiu⁹ m̄rimo-
niū. Con. Tan. Goff. Inno. 7 Ber. B
Alī dicūt q̄ ipſa māumiſſa ſtatī ē ma-
trimoniū. q̄a ſublatū eſt iꝑedimētū.
Quoꝝ ſnīam glo. Ray. credit veriorē
ut in ſū. con. eo. ti. q. 3. ¶ Sōt dici q̄ ſi cō-
ſtet liberā pſonā penitiſſe h̄o matri-
monij anq̄ altera fuit manuſſa nec
ex p̄ſſe nec p̄ cōiecturas appet de reuo-
catione dicte p̄nē. p̄cedat p̄ma op̄io.
q̄a an māumiſſionē cōſenſus nō fuit
valid⁹. 7 p⁹ māumiſſionē null⁹ affuit
cōſenſus. Si vō de oca p̄nā nō cōſtat
p̄cedat ſecūda op̄io. ¶ Nā ſel cōſenſit i
mulierē ut in liberā. 7 ex q̄ nō oſtat de
reuocatione. in cōſenſu itelligit p̄ſeue-
rare. ut in. c. maiores. ad ſi. ex de bap.
Et l. a p̄ncipio n̄ fuerit liba. ſufficit q̄
nūc ſit liba. ¶ Nā ceſſante cā iꝑedimēti
ceſſat 7 iꝑedimētū. ex de apel. cum
ceſſante. B

¶ Quid ſi liber cōtraxit cū ancilla iḡ-
rāter 7 illa durāte iḡrātia cōtraxit cū
alio nō ignorāte cōditionē ei⁹? R. fm
x̄b. tenet m̄rimoniū cū z. cū nullū fu-
erit p̄mū. A. Idē i ſū. cō. eo. ti. q. 4. B

¶ Quid ſi liba iḡranē cōtraxit cū ſer-
uo 7 p⁹ea ſcita ſeruitute nihilominus
vult eē cū eo. 7 ille vult diſcedere? R.
fm x̄b. Debet cōpelli ad cōſentiēdum.
Si tñ pendēte cōpuliōe cōtrahēt cum
alia uel illa cū alio. teneret m̄rimoniū.
ut Hoſti. addit. A. Idē i ſū. con. eo.
ti. q. 5. Et ad p̄dicta facit. c. i. ex de eo
q̄ dux. in ma. quā pol. p. adul. B

¶ Quid ſi q̄s cōtrahit iḡranē cū acil-
la ſi poſtq̄ ſciuit exegit ab ea debitum
nūqd p⁹ea potēit ab ea ſeparī? R. fm
x̄b. Si ex his q̄ p̄us audiuit habuit p̄-
babilē op̄ionē de ſeruitute ei⁹ 7 n̄hi-
lomin⁹ exegit debitū. nō pōt eā relin-
quere. ut in p. §. dictū eſt. Si habuit
op̄ionē leuē 7 temerariā. tūc non ob-
ſtāte q̄ exegit debitū. poterit cū vitā-
tem certū ſciuerit ſepationē petē. ar.
ex de ſen. exco. inq̄ſitiōi. ¶ Nā dubitās
p̄ iḡrante habēdus ē. C. de cōdi. inde.
l. vld. A. Idē i ſū. con. eo. ti. q. 6. B

¶ Quid de illo q̄ mouit ſ̄ vxorē q̄ſti-
onem cōditiōis. 7 illa lite pēdēte pe-
tit debitū? R. fm Tho. in expōne lre
quarti ſnīaz. diſ. 36. Si nō ē certus de
ſeruitute vxoris. debet reddē debitū
ad mādatū ecclie ſine ſuo p̄iudicio. 7
in h̄ caſu cognoscit eā ex p̄mo cōſenſu
nō ex nouo. Si aut cōſtat ei d̄ ſeruitu-
te vxoris. uel p̄babiliter p̄ſumit. non oꝝ
ei reddē debitum etiā ſi ecclia p̄cipiat
q̄a ul ſibi p̄iudiciū facēt ſi eā affcū vx-
orio cognoscēt ul fornicaret 7 mortalit̄
peccaret. A Salua reuētētia niſi eui-
dent 7 manifeſte oſtet. p̄p̄t p̄babilē p̄-
ſūptionē iꝑedimēti nō oꝝ denegare

debitū. ex d. sen. exco. inquisitioni. ibi.
Vez cū conscia pulsat aīum ex credu-
litate pbabili 7 discreta quibus non eui
dēti 7 manifesta. debitū quidē reddē
pōt. s. postulare nō oī. ne in alterutro.
vel otra legē cōiugij uel otra iudiciū
conscie cōmittat offensam. Et p. p. dca
pōt cōcordari diuersitas opionū q. re-
ferunt in sū. con. eo. ti. q. 7. B. De
mīmonio fuoz vide. i. seru. 3. p. totū.

Impedimētū

4. de impedimento voti. Vt
votū de cōtinētia impediat mīmonū
B. Duplex est votū. Quoddā ē solē.
ne qd. s. sit p. susceptionē sacri ordīs.
aut p. p. fessionē exp. sam uel tacitā fa-
ctam alicui de religionibz approbat. 7
tale votū ipedit mīmonū oīrahēdū
7 oīritū oīrahēdū. Aliud ē votū non
solēne s. simplex. 7 h. si fiat d. nō oīra-
hendo uel de castitate. 7 h. mōi impe-
dit mīmonū oīrahēdū. 7 quāto ma-
nifesti. ē emissū tāto maior debet pe-
na t. r. s. gressori. nō t. n. oīritū mīmo-
niū iā cōtractū. ex eo. q. votum. li. 6.
Et de h. vide i. sequenti. §.

Quomō debeat intelligi q. votum
simplex ipediat mīmonū s. hēndū?
B. fm Ray. In t. m. ipedit q. si ille q. fe-
cit tale votū p. ea p. stiterit iuramentū
alicui q. eā ducet. oī votū implere 7
agere p. niam de iuramēto illicito. ex q.
cle. uel vo. rursus. Idē Hosti. Q. si p. i
mo iurauit 7 p. ea vouit. in h. casu fm
Hosti. 7 Goff. p. ualet iuramētū. p. oī
t. n. intrare religionē. ut ex de spon. cō-
missum. Q. si p. tale votū cōtrahat p.
ōba de p. nti. nō poterit cognoscē vxo-
rem sine pctō mortali. q. adhuc pōt i-
trare religionē. Postq. vō cognouit iā
factū est ei illicitū nō reddē debitum.

Vnde l. petē nō debeat reddē teneri si.
ue p. taf. exp. sse siue i. t. p. t. i. u. e. q. d. oī.
co. q. a. l. i. t. e. s. s. e. n. i. m. i. s. o. n. e. r. o. s. u. v. x. o. i. s. i.
o. p. o. r. t. e. r. e. t. s. e. m. p. e. x. p. s. s. e. p. e. t. e. s. i. T. h. o. i. n.
4. o. i. s. 38. A. Con. h. i. s. p. e. v. t. i. s. u. con.
li. p. ti. 8. q. zi. B.

Quid t. n. d. d. cū p. s. o. n. a. q. u. e. f. e. c. i. t.
votū simplex q. r. i. t. a. n. p. o. s. s. i. t. m. i. m. o. n. i. u.
cōtrahē? B. fm Hosti. Debet t. n. d. e. r. i.
q. nō. Et si v. l. t. r. a. q. r. i. t. o. i. c. e. s. q. d. s. i. c. o. n. t. r. a. x. e. r. o. n. u. q. d. t. e. n. e. b. i. t. m. i. m. o. n. i. u. nō
oī t. n. d. e. r. e. a. l. i. t. p. e. c. c. a. t. q. a. v. a. t. o. c. c. a. s. i. o. e. z.
m. o. r. t. a. l. i. t. p. e. c. c. a. d. i. A. a. u. t. m. e. n. t. i. t. V. n. i.
t. a. l. i. b. a. g. g. r. a. u. a. d. i. ē. p. e. c. c. a. t. u. q. d. c. o. m. i. t.
t. u. t. i. n. o. t. r. a. h. e. d. o. 7 c. a. u. e. d. u. m. n. e. d. e. t. u. r.
o. c. c. a. s. i. o. o. t. r. a. h. e. d. i. f. m. e. u. Hosti. 7 i. s. u.
con. eo. ti. q. zz. B. De votis multa
alia h. s. i. votū p. totum.

Impedimētū

5. de cognatiōe carnali. Dic p.
mo sciendū q. triplex ē cognatiō. s. cā
nalis que oī cōsanguitas. spūalis que
oī cōparitas. 7 legalis q. oī adoptio.

Quid ē cōsanguitas? B. fm Ray.
Est vīculū p. s. o. n. a. z. a. b. e. o. d. e. m. s. t. i. p. i. t. e.
d. e. s. c. e. n. d. e. t. i. u. c. a. r. n. a. l. i. p. p. a. g. i. n. e. o. t. r. a. c. t. u.
Et dico s. t. i. p. i. t. ē. i. l. l. ā. p. s. o. n. a. m. a. q. u. a. a. l. i. q.
d. u. x. e. r. u. t. o. r. i. g. i. n. ē. V. n. i. 7 c. o. n. s. a. n. g. u. i. n. e. i.
o. i. c. u. n. t. q. u. a. s. i. d. e. v. n. o. s. a. n. g. u. i. n. e. p. r. e. d. e. n. t. e. s. A. Con. 7 a. l. i. j. d. o. c. t. o. r. e. s. u. t. i. n. s. u.
con. li. 4. ti. 6. q. i. B.

Cōsanguitas aūt h. tres lineas. i.
p. c. e. d. i. t. t. r. i. p. l. i. c. i. o. r. d. i. e. P. r. i. m. a. n. a. m. q. l. i.
n. e. a. d. i. c. i. t. a. s. c. e. d. e. n. t. i. u. u. t. p. a. t. e. r. a. u. u. s. 7
h. m. o. i. S. e. c. u. n. d. a. d. e. s. c. e. d. e. n. t. i. u. u. t. f. i. l. i. u. s.
n. e. p. o. s. T. e. r. t. i. a. c. o. l. l. a. t. e. r. a. l. i. u. u. t. f. r. a. t. r. e. s. 7
f. r. a. t. r. u. f. i. l. i. j. q. u. i. 7 p. a. t. r. u. e. l. e. s. o. i. c. u. r. I. d. e. c.
e. a. d. ē. i. n. t. e. l. l. i. g. e. i. n. f. e. m. i. n. i. s. u. t. i. n. m. a. t. t. e.
7 a. u. i. a. i. f. i. l. i. a. 7 n. e. p. t. e. 7 d. u. a. b. s. o. r. o. r. i. b. z.
7 f. i. l. i. a. b. z. e. a. r. u. A. I. d. ē. i. n. s. u. con. eo.
ti. q. 3. fm Ray. 7 a. l. i. o. s. d. o. c. t. o. r. e. s. B.

Quod computantur gradus sanguinitatis! R. In linea ascendenti uel descendenti quilibet persona addita alicui facit gradum. Unde pater et filius sunt in primo gradu. nepos in 2º. pronepos in 3º. Sed in linea collateralium aliter computantur secundum leges et aliter secundum canones. Item secundum leges in computando debemus reuerti ad stirpem. scilicet ad commonem personam. et ita duo fratres sunt in 2º gradu. et filij duorum fratrum sunt in 4º gradu. Item computantur omnes persone. scilicet ascendendo usque ad stirpem. et inde descendendo. Sed secundum canones in linea collateralium non oportet reuerti ad stirpem. quoniam potest per se duo fratres sunt in primo gradu. horum filij in 2º. et ita ulterius. et de consanguinitate et affinitate tua nos. et de testamento licet ex quadam. A. melius 35. q. 5. ad sedem. B.

Usque ad quem gradum prohibetur et non tenet matrimonium! R. secundum Jo. an. In ascendentes et descendentes puto perpetuam prohibitionem. A. Alij dicunt solum usque ad quartum gradum etiam in linea recta sicut et in transuersali. Alij autem tenent primam dicentes quod si Adā uiuere non posset contrahere cum aliquā muliere. Et hanc uidentur sequi. De. et Hosti. ut in summa. con. eo. ti. q. 5. B. Sed in collaterales est usque ad quartum gradum computando secundum canones. et de consanguinitate et affinitate. non oportet. quoniam si aliquae persone attinent sibi ex una parte in primo 2º uel 3º gradu et ex alia parte in 5º bene poterunt contrahere. quia in consanguinitate semper est standum remotiori persone. et de consanguinitate et affinitate. c. vlt. A. Item si esset consuetudo quod fieret a gradu stirpiti proximiori. tunc enim illa ratio seruanda sunt et quod ad impedendum et dirimendum matrimonium. ut in. c. qd dilectio. de consanguinitate et affinitate. B. Et non secundum Hosti. q. l. consanguinitas quantum ad matrimonium contrahendum terminetur in 4º gradu nec etiam committatur incestus in ul-

teriori gradu. tamen quantum ad successionem hereditatis durat usque ad decimum gradum. ut h. de s. hereditas. §. 3º. A. Et ibi de hoc dictum est in additione. B.

Impedimentum

6º de cognatione spirituali quod coiter est opacitas. Vbi sciendum quod cognatio spiritualis puenit ex his quod quis confert sacramentum baptismi seu confirmationis uel suscipit siue tenet illum cui tale sacramentum confertur.

Inter quas personas prohibetur cognatio spiritualis! R. Inter baptizatum et eum qui suscipit. Item inter baptizatum et filios suscipientis. Hoc dico siue sint legitimi siue illegitimi. Secus si essent adoptiu. quia tales filij suscipiendi legitime copulantur baptizato siue suscepto. ut Inno. ponit. A. super Beata de cognatione spirituali. B. Item contrahitur inter baptizatum et uxorem suscipiendi si ante susceptionem cognita fuit ab eo. Item inter suscipiendum et pentes baptizati. Et haec cognatio impedit et dirimit matrimonium per contractum. Et quod dixi de suscipiente intellige de baptizate. et idem de sacramento confirmationis. et ex eo. nedum. liº 6º. In alijs sacramentis nulla cognatio spiritualis causatur. et ex eo. quod uis. liº 6º. Per catholicismum uero contrahitur spiritualis cognatio. quod tamen impedit de hereditate non dirimit contractum. et ex eo. per catholicismum. liº 6º.

Quid si plures sint suscipientes! R. Prohibetur ne fiat. de consensu. dist. 4. non plures et sicut in confirmatione. A. ut in eo. c. non plures. B. Si tamen fiat. cum omnibus prohibetur cognatio spiritualis. A. impedies et dirimes. ut in. c. qd sequitur. B. et ex eo. quod uis. liº 6º. Sed tamen isti suscipientes bene possunt contrahere inter se. quia non prohibentur. ut Inno. ponit. A. Con. Hosti. ut in summa. con. liº 4º. ti. 7. q. 3. B.

Quid si quis baptizat seu tenet ad

baptismū p̄p̄m filiū? R. fm̄ Tho. in
4.º dis. 42. Si vir vel mulier h̄ fecit in
articulo necessitatē seu periculi. nō impe
dit exigē seu reddere debitū. ex eo. si
vir. Si v̄o fecit p̄ fraude. i. p̄dicit exigē
h̄ tenet reddē. Q. si v̄q; fuit i. fraude.
neuter p̄t exigere h̄ vterq; tenet exa
ctus reddere. ut Hosti. p̄dit. A. Glo.
Ray. eo. ti. §. vlt. sup. d. tracto. dicit.
q. etiā q. fecit i. fraude nō p̄dit exactio
nē. q. nō repit iure phibitū. p̄ q. v̄ fa
cere dictū. c. si vir. ex eo. Sed p̄m̄ di
ctū cū Tho. tenē vident̄ se. Hosti. 7
Goff. ut in sū. con. eo. ti. q. 2. B. Et
addit q. meli⁹ eēt q. vterq; cōtineret.
Eodē etiā modo si vir teneat aliquē
filiū vxor̄ sue v̄ vxor̄ filiū mariti sui.
si ex ignorantia excusat. si ex malicia.
sua fraus non oī patrocinati. nec p̄
pter h̄ p̄t debitū subtrahē. h̄ non p̄t
exigē. Con. se. 7 Ber.

¶ Vtq; spūalis cognatio p̄cedat ad ne
potes 7 vteriores. R. nō. q. nō h̄ g.
ous. filia ḡpe mea spūalis h̄ nō pos
sit trahē cū filio meo. p̄t tñ trahē
cum filio filij mei. ar. 30. q. i. c. p̄. A
Hoc dixit Inno. sup. l̄ica ex de cogna.
spi. q. d. 7 nōt in sū. con. dca. q. 3. B

¶ Vtq; aliq; possit successiue h̄re i. vx
ores duas cōmatres. R. p̄at; ex dict
in. §. 2. q. si p̄ma tua vxor̄ tenuit filiū
alteri⁹ anteq; cōmiseret ei. poterit habē
illā alterā. Si v̄o tenuit p̄q; fuit a te
cognita nō poterit secū dā h̄re. eo q. cō
pater ei⁹ factus es. Si autē alia mulier
tenuit filiū vxor̄ tue quē de alio viro
habuit. illa mulier ē cōmater vxor̄ tue
h̄ tua nō. siue illa tenuerit anq; int̄ vol
esset carnalis copula. siue p̄. iō poterit
illā h̄re. Et s̄t si filius tu⁹ quē de alia
genuisti ab aliq; suscipiat. tūc suscipi
ens ē cōpat̄ tu⁹. nō autē vxor̄ tue. Vñ

si casus tue mori eueniret. suscipiens
posset h̄re cū illa q. fuerat tua vxor̄.
ut Inno. dicit. 30. q. 4. Qui spūalē. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. io. B

¶ Vtq; si aliq; cognouit aliquā forni
carie. 7 p̄ ea sit cōpat̄ alteri⁹. puta
leuat aliquē de sacro fonte. nūqd etiā
illa mulier fornicaria sit cōmater? R.
fm̄ Tho. in 4.º dis. 42. Dicēdū q. sicut
cōp̄nitas trāsit in vxorē q. a viro fu
erat pus carnalit̄ cognita eo q. iā esse
cti sūt vna caro. ut. 30. q. 4. si q. sex cō
iugio. pari rōne v̄ trāsit ad aliā mu
lierē carnalit̄ cognitā q. uis nō sit vxō
Idē sentit glo. sup. dca. c. si q. s. dicens
q. p̄ fornicariū coitū acqrit̄ cōp̄nitas
q. vna caro efficiūt. 32. q. 4. in eo. Ma
7 affinitas acqrit̄ p̄ fornicariū coitum
35. q. 3. de incestis. 7. c. nō eā. ex d. eo q.
cogno. con. discretionē. Tenet̄ igit̄ p̄
vero q. cōp̄nitas dicit̄. ut p̄bat̄ p̄ p̄e
dicta iura. l̄ q. busdā mirabile videat̄.
Iō tenēdū q. sic. cui dicto Jo. an. con. i.
6. A. Vere mirabile ē dictū h̄. ut ex
peccato abhōiabili oriat̄ pentela spūa
lis sicut ex glacie calor. Et si hec foret
meretrix publica esset mater spūalis
siue cōmat̄ q. si oīuz de ciuitate. 7 mul
ta valde forent m̄rimonia illegit̄ia. p̄
pter multas q. iugiter sūt fornicatio
nes. cū tñ ut cōstat edictū de m̄rimo
nio sit phibitōiū ut q. libet admittat̄
qui spūaliter nō phibet̄. Nec in h̄ casu
apparet aliquā phibitionē a iure fieri
Nec obstat q. carnalis copula sit cau
sa trāsmittēdi cōp̄nitatē de viro ad
vxorē 7 e. s. q. illa nō ē cā solū. sed 7
sac̄m m̄rimoniū. Vñ nō repit̄ aliqd
ius dictās h̄ac trāsmiſsionē fieri nisi
i. ip̄o m̄rimōio. 7 ita etiā affirmat glo.
Ray. ut p̄ in sū. con. li. 4.º ti. 7. q. xi.
S̄t 7 alij v̄t; in dca. c. si q. sex iugio.

Puto tñ q. ppr rei grauitatē 7 docto-
rū varietatē sup h non sit pcpitanda
fina. s. pot' dñs papa cōsulendus.

Utz liceat ottrahē mrimoniū cū so-
rore filie mee spūalis. R. Q. cū filia
mea spūali nō liceat ut dictū ē s. s. z.
aliē eēnt sepandi. 30. q. i. de eo. 33. q. 2.
si qs cū matre. a iugio tñ foror nō o3
abstinē s. cōcedit. 30. q. 3. illud etiā. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 13. fm Ray. B

Utz ille q baptizauit aliquā posito
q sit laicus uel in minoribz ordinibz
possit ottrahē cū illa. R. Non. qā filia
sua spūalis ē. 7 si ottrahēt oirimēdum
eēt. ex eo. nedū. li. 6. Silt nec ille quē
ps byter baptizauit pōt oucē filiā car-
nalē ipsi' ps byteri. ex eo. c. vld. nec fi-
lius ps byteri pōt illā oucē quā ps byt
ille baptizauit. Et idē de crismate seu
cōfirmate dicēdū p pdicta iura. Sec'
de sacro pñe aut alijs sacris. ut. s. s.
z. dictum est.

Utz filij duoz cōpatrū possint ma-
trimoniā copulari. R. Sic. siue sint
geniti an opñitātē siue pñea. excepta
solū illa psona p quā opñitas ē pñea
q nūq. pōt copulari alicui filioz sui
patris spūalis. 30. q. i. sup quibz. 7. c. pi-
taciū. 7. c. non o3. 7 ex eo. c. p. A. nisi
cōsuetudo ecclie q scādālū generet aliē
se hñt. ut ex de cog. spūa. c. p. Et h ca-
su seruāda ē forma cōsuetudis tā i con-
trahēdo q i oirimēdo. 7 nō solū ecclie
pprie s. etiā metropolitane ul' aliaz cir-
cūpositaz. eo. ti. c. sup eo. vbi etiā p3 q
semp ē honestū 7 cōueniens ab h' moi
cōiugijs abstinē. non aut ē nccius nisi
rōne cōsuetudis ut dictum est. B

Utz pat possit ottrahē cū illa quā fi-
lius ei' leuauit. R. pōt. ut nōt 30. q. 3
illud. A. in glo. q etiā oīc qd sequit.
Rō aut est. qā ut pactū ē edictum de

mrimonio est phibitoiū. ut q spālī
nō phibet admittat. ut nōt Ray. i. ti.
de impedimēto cōditionis. s. i. B. Sed
filius nō pōt ottrahē cū illa quā pat le-
uauit ut ibidē dī. 7 in. s. p. ximo pce-
denti habes.

Quid si alijs vult eē patrīnus. A
Mel' puto dicet. nō vult eē iō fin-
git. B. 7 simulat se tangē puez s. nō
tangit 7 rñdet oīa soluta. R. fm xō.
Nō efficit patrīn' nisi tāgat ipm tenē
do seu leuādo de sacro fonte. Et sile oī
cēdū ē de cōfirmatiōe. A. Idē i sū. cō.
eo. ti. q. zi. B. Si vō teneat 7 nō tñ-
deat. credo q nihilomin' efficit opat.
si intēdit agē ut ver' patrīn'. A. i. il-
lud qd agit patrīn' etiā si nō intēdat
eē opat. ut p3 i sū. con. eo. ti. q. 22. vbi
h clari' ponit. B. Nā tñsio nō ē de
suba opñitatis.

Utz alijs possit fieri opat alteri' p
pcuratorē. R. Si loqmur solū q̄tum
ad effectū nō erit dubiū. qā ad talē ef-
fectū pmittēdū ul' tenēdū etiā p pcur-
atorē qs rñdere pōt. S3 si loqmur q̄-
tū ad verā opñitātē 7 cōgnationē spi-
ritualē. nō pōt ottrahi p pcuratorē. ut
ponit Archi. p. l. p' mortē. ff. d' adop.
A. Ibi dī. Neq. adoptate neq. atroga-
re qs absens. neq. paliū h' moi solēni-
tate agē pōt. B. Et qd vī s. ex de p-
cura. c. fi. li. 6. A. Ibe dī q mrimo-
niū pōt ottrahi p pcuratorē hñt ad h
spāle mādatū. B. soluit fm eū p id
qd nōt ex de ose. ecc. aq. A. Ibi dī q
eps n pōt cōmittē recōciliationē ecclie
simplici sacerdoti. 7 sic qd coleret p-
sone non pōt paliū adimpleri. Ad qd
etiā facit. c. fi. ex de offi. dele. Expsio
aut cōsensus p quē sñt mrimoiū bñ
pōt fieri paliū. de cō. c. fi. d' p. B. 7 d
Jo. an. in qdā qōne disputata.

Certe ille. q. nō ē baptizatus possit ali-
quē suscipere in baptismo. ul. q. nō ē cō-
firmatus possit tenē in cōfirmatione. R.
fm Tho. 7. 2e. 120. q. talis nō ē mēb-
ecclesie cui psona gerit tenēs ad sacra.
de offe di. di. q. i. baptizmate. Et si te
facto siue ī nocitate leuat uel tenet seu
etiā baptizat nō trahit aliquā spūa-
lem cōgnationē. Et h addit Al. q. si alē
diuigū ē baptizatus. tñ pēi nō trāsit cō-
gnatio ad nō baptizātū. Idē cōfirmā-
tione. A. Glo. i. cōc. c. i. baptizmate.
idē oīc q. ad suscipiētes. s. sec⁹ oīc eē i
baptizate. Glo. etiā Ray. oīc q. h⁹ mō i
cōgnatio spūalis dñi fit etiā inf. iudeos.
qñ vn⁹ tenet ul. suscipit filiū alterū in
baptismo ul. cōfirmatiōe. ut i. sū. cō. eo.
ti. q. 5. Al. simplt con. cū possit in l. s.
Dubii est. iō puto q. tutor 3. p est eli-
gēda. B. Q. si baptizatus teneat filiū
n. baptizātū seu infidelis. bñ dñit. opt-
nitate vide s. cōfirmatio sacri i. s. pft.

Impedimētū
7º de cognatiōe legali q̄ fit per

162

Dici tñ pōt q. cū iura canōica indisti-
cte loquant de adoptiōe nō distiguē-
do int̄ simplt̄ adoptatū. s. q. nō trāsīt
in pt̄atem. 7. arrogatū q. trāsīt. innuīt
q. q̄tū ad h̄ idē ius sit i vtroq. casu. s.
q. nō possit nisi adoptio pus dissoluā
p̄emācipationē q. emācipatio q̄tū ad
aliqd h̄ locū etiā i adoptato. h̄ n̄ trās-
eat i pt̄atem. C. de adop. l. p̄t. §. si at.
A. v̄z q. ad successiōē ab itestato que
dat̄ adoptiuo tali nō emācipato s. nō
dat̄ emācipato. ut ibi. 7. sic i pedit ma-
trimoniū cū adoptato siue trāseat in
pt̄atē siue nō. Hoc tenet Hosti. 7. x̄. i.
spe. 3. Inno. tenet q. nō impediāt qñ
adoptat̄ nō trāsīt i pt̄atē. ut nōt̄ dñs
An. de Bu. ex eo. c. vno. 7. idē dñc Dugl
ut i sū. cō. eo. ti. q. io. vbi nō p̄fert aliq̄
istaz op̄ionū. Silt̄ nec p̄ dñm An. ubi
s. iō non v̄t p̄cipit āda sn̄ia. B

Quid si adoptiu⁹ durate adoptio-
ne p̄bat cū filia legitīa adoptand. nū
qd soluet̄ m̄rimōiuz? R̄ fm̄ x̄. Qui-
dam dixerūt q. nō. s. vet̄ tenēdū qd
Dugl nōuit. s. q. soluat̄. ex eo. c. vno.
A. Ibidē dñc. Qd̄iu durat adoptio int̄
tales nuptie cōsistē nō p̄nt. s. p̄mā te-
net Spe. In secūda aut̄. s. q. magi m̄ri-
moniū soluat̄ cōt̄ magi vidēt̄ inclina-
ti doctores. ut ibidē notat̄ dñs An. de
Bu. q. etiā dñc q. p̄mptū est dare reme-
diū. s. dissoluēdi adoptionē. q. dissolu-
ta poterit cōstare m̄rimoniū. B

Sz nūqd oue p̄sone q. ab eodē sunt
adoptate p̄nt int̄ se contrahē? R̄ fm̄ x̄
p̄nt. cū nūq. repiat̄ p̄hibituz. sicut 7
duo sp̄iales filij alie⁹ p̄nt p̄nt 7 sp̄ia-
les cū adoptiuis. Con. Dugl 7 Ber. A
Idē i sū. con. eo. ti. q. xi. B

Utz int̄ p̄rem adoptatē 7 p̄ez ado-
ptati siue matrē aliq̄ cognatio p̄bat.
R̄ fm̄ Tho. 7 Spe. nulla. A. Idē in

sū. con. eo. ti. q. i. 3. B. De mā adoptio-
nis 7 arrogatiōis h̄es plā s. adoptio.

Impedimētū
8. de impedimēto criminis. Sciē-
dum p̄ q. qdā crimia i p̄ediūt m̄rimo-
niū contrahēdū s. nō vitimūt̄ contrahēdū.
7 sūt septē. Prīmū ē incest⁹. 32. q. 7. si
qs viduā. 7. c. q. dormierit. 7. c. ocubu-
isti. Secūdū ē d̄ illo q. interfecit p̄paz vx-
orē. 33. q. 2. admonē. 7. c. infēctores.
Tertū qñ qs rapuit sp̄sā alteri⁹. 27.
q. 2. statutū. Quartū qñ qs insidian-
do m̄rimōio p̄puz filiū de sacro fonte
leuauit ut posset puare vxorē debito
cōiugali. 30. q. i. de eo. Quitū qñ quis
interfecit sacerdotē. ex de pe. 7. re. q. p̄e-
f̄ byterū. Sextū ē solēnit̄ penitens. 33.
q. 2. de his. 7. c. āt̄ qui. Septimū est si
qs moniale in vxorem sciēt accipiat
27. q. i. h̄i qui. Oēs p̄dictos casus po-
nūt Ray. Tho. Spe. 7 Hosti. p̄et̄ ulti-
mū quē sol⁹ Hosti. addit. Lic̄ at̄ h̄ 7
forte multa alia i p̄ediāt̄ p̄hēdū. si tñ
timet̄ de icōrmētia d̄ eis eps cōcedē li-
cētīā nubēdi. ar. 33. q. 2. āt̄ q. 7. c. i. ado-
lescētia. 7. ex de eo q. cog. con. vxor. sue.
c. ex l̄ris. Et fm̄ q. addit̄ x̄. A. s. ad
p̄x̄ie dictū qd fuit Ray. ut i sū. cō. li.
3. ti. 9. q. i. vbi h̄ notat̄. B. sufficit li-
cētīa p̄p̄n̄ sacerdot̄. imo de cōsuetudi-
ne nō seruat̄ iste rigor p̄tēdi licētīā
Que sūt crimia q. vitimāt̄ m̄rimo-
niū iā contrahēdū? R̄ solū duo. Prīmū ē
Si q. mulier machinata fuit i mortē ali-
cui⁹ vxorē 7 ip̄am cū effectu occiderit
aīo habendi vitū illi⁹ i suū. 7 silt̄ si qs
machinat⁹ fuerit 7 cū effectu occiderit
vitū alicui⁹ ut habeat ei⁹ vxorē. tales
si contraxerit p̄petuo sūt sepandi. 31. q. i.
si qs viuēte. Vlti⁹ qs interficit suā ut ou-
cat illā cū q. mechat̄ h̄ Tho. i 4. d̄ ois. 31.

Idē itelligit si qua occidit p̄p̄riū vitū
vt oucat illū cū q̄ mechat. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. z. fm Ray. 7 glo. ei⁹.
B. Qui casus fm q̄sdā itelligit solū
si oī eēt p̄mū cūgiū eo q̄ ambo uiue
rēt fuerat cōmissū adulteriū. A. Hoc
dixit glo. Ray. 7 Goff. ut p̄ i. ocā. q. z.
B. S̄z verior v̄r op̄io Inno. 7 Hosti.
dicētū q̄ sola machinatio mortē cū esse
ctu sufficit ad dirimēdū m̄rimoniū l̄
nō inuenerit adulterina pollutio. eē
de ouer. inf̄i. laudabilē. A. Ibi. n. nlla
fit mētio de adulterina pollutiōe. B.
Hoc est p̄mū crimen dirimēs m̄rimo
niū. Secūdū ē adulteriū. 7 h̄ q̄n adul
terātes sibi p̄stāt fidē p̄mittendo seu
iurādo q̄ trahēt siue de facto s̄bāt.
Et itelligēdū si viuēte altero coniuge
fuisset in illos adulterina cōmixtio. si
ue fuerit an̄ dictā p̄missionē uel s̄ctū
siue p̄. Q. si adulterina pollutio p̄us
uel p̄ nō interuenerit nō īpedit m̄ri
moniū. eē de eo q̄ cōg. c. ulē. A. Ibi
d̄. fide data p̄misit. S̄z tñ sub noīe fi
dei itelligit etiā nuda p̄missio. Et h̄
modi p̄missio ē q̄i q̄dam desponsatio d̄
futuro. fm glo. Ray. 7 i. sū. con. dicta
q. z. B.

Quid si q̄s occidit maritū adultere
nō eo aīo vt vxorē ei⁹ h̄eat. s̄ in bello.
vel casu. ul' odio. B. fm Inno. Idō di
rimit m̄rimoniū p̄ea cōtractū. nisi ad
h̄ inficēt ut eā oucēt. eē de ouer. inf̄i.
laudabilē. circa fi. A. Idē i. sū. cō. ocā
q. z. B.

Quid si q̄s p̄cepit mādauit ul' cōsu
lerit inficē 7 inficē? est. B. fm x̄b. 7
Hugl. Idē ē ac si infecisset. S̄z si n̄ mā
dauit aut cōsuluit. s̄ p̄ q̄ fuit inficē?
ratū habuit. Dicēdū q̄ l̄ in malefi
cijs ratiōitio retro trahat 7 mandato
equiper. tñ p̄p̄ l̄ nō dirimē m̄rimo.

niū sequēs. Idē Lau. 7 Ber. A. Idē
in sū. con. ocā. q. z. B.

Quid si q̄s vxore viuēte de fco con
trahit cū adulta. B. Distiguēdū est.
qa aut ista sciuit eū h̄re aliā vxorē. aut
nesciuit. Dico vsq; ad mortē p̄me. Si
ḡ q̄n eā duxit ip̄a sciuit q̄ h̄bat alia. z.
nō p̄t cū illo i. m̄rimōio eē. Si dō p̄us
nesciuit 7 nūc mortua iā p̄ma vxore
d̄ nouo scit. in p̄tate īgrandē ē m̄rimo
niū ratificare uel diuortiū petē. eē de
eo q̄ dux. i. m̄ri. quā pol. c. p̄. 7. c. ve
niens. ita tñ q̄ si p̄ q̄ sciuit carnali co
pule cōsenserit nō poterit diuortiū pe
tere. ar. eē de diu. ser. c. p̄posuit. 7. c. fi.
Q. si ab initio qdē fuit īgrans. s̄ p̄ma
viuēte scā ē cōscia. nō d̄ pati q̄ cōgno
scat a viro. al' i. p̄petuū m̄rimōiū impe
diret. ar. eē de p̄sc̄p. c. fi. i. fi. 7. c. p̄lt. in
fi. 34. q. z. si vgo. eē de secū. nup. d̄ns.
Hoc itelligēdū ē si p̄mū m̄rimōiū ve
rū fuit. al' n̄ p̄stat īpeditū scdo. eē
d̄ spon. venies. 7 d̄ m̄ri. s̄c. d̄ int. ecc.
ex l̄ris. i. fi. A. Idē i. sū. cō. e. ti. q. z. B.

S̄z qd si mortua iā p̄ma vir nō cōg
cat cānat istā secūdā adulterā q̄ secū
d̄xerat īgrans. s̄ ipe oucat tertiā. B.
fm Hosti. Debet manē cū tertiā q̄uis
p̄ea etiā cognoscat secūdā. eē de eo q̄
dux. in ma. quā pol. c. venies. Idā p̄ri
ma viuēte cōsensus habet cū secūdā
null⁹ fuit. 7 sic nō īpedit cōsensū tertiē
Quī etiā si p̄ mortē p̄me carnalit cōg
uerit secūdā q̄ fuit īgnorās istū habu
isse vxorē 7 nūc etiā īgrans ē 7 ipe vit
cōtrahat cū tertiā. adhuc cū tertiā re
manebit. eē de elec. bone memorie. z.
eē de diu. ser. p̄posuit. c. fi. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 4. 7. 5. B.

Quid si q̄s vxore viuēte d̄xit 7 cō
cubuit cū duabz uel pluribz inficijz.
B. fm Hosti. Loc⁹ est gratificationi.

ga quācūq; certificata de morte poris
p^{mo} coguit p^{mo} mortē legitime illā te-
nebit. ex de eo q dux. i. ma. quā pol. ve-
niens. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 6. B

Sz q^{li} intelligit infcia! R^o fm Do-
sti. Qn h3 iustā cām i^{gr}adi. ut ga vir
de remod veniēs asserbat se nō habē
vxorē. ex de spon. cū aplica. Jō aut in-
scia nō dmittit adulteriū. ga nō dmit-
tit sine dolo. ff. ad. l. iul. d. adul. l. p^{lt}.
34. q. 2. i. lectū. A. Idē i sū. con. eo. ti.
q. 7. vbi etiā addit fm eundē q^{li} filij
etiā legitima viuēte suscepti legitimi
censent. si tñ secūdū m^umonij i facie
ecclesie sit tractū. Sec^o si clam. B

Utz liceat vxorē adulterā occidē.
R^o fm p^{se}. 7 Tho. i. 4° d^{is}. 37. Doc pōt
cōtingē dupl^r. Vno mō ga p iudiciū
iudic. pcurat occidi. 7 h licet facē amo-
re iusticie nō liuore vindicte. Non tñ
licet h fieri i iudicio eccl^{ia}stico sⁱ ciui-
li. Sedo mō ga ex iudiciū occidit eam
vel facit occidi. 7 h nūq; licet fm legē
diuinā. l3 aliq casu pmittat fm legē ci-
uile. ut qn iuenit vxorē i actu adulte-
rij. tūc enī lex p^{pp} i^{ci}tamētū nō punit
A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 9. B. Et itelli-
ge h d^{ic}tū Tho. q lex nō punit. s. q n
punit morte sicut alia homicidia. sⁱ tñ
punit sad accit. ut. ff. de adul. l. si adul-
teriū. §. si marit^o. A. al incipit. §. im-
peratores. 7 ibi d^r. q si occisor erat hu-
milis seu vilis psona. dānat ad op^o p-
petuū. si aut honestior. i i^{su}lā relegat
B. Utz aut viro liceat occidē adulte-
rū. vide. i. lex. §. 9. In foro o^{sc}ie tales
nihilomin^o puniendi sūt. Utz magis
peccet q occidit vxorē q^q occidit ma-
trē. l3 s. i. vxor. §. p^{lt}.

Impedimētū
9° de d^{is} pari cultu. s. qn fidelis

cōtrahit cū ifideli ut iudeo cū pagano
A. uel hērico fm Ray. 7 i sū. con. li^o
4° ti. io. q. i. vbi h notat. 7 d^r i. c. caue
qd segt. sⁱ de h. i. §. p^{lt}. B. Nam tūc
nullū ē m^umonij. z 8. q. i. §. ex his. 7
c. caue. Vñ Exo. 34. 7 Deut. 7° p^{ph}ibu-
it d^{ns} dices. Ad accipies vxorē filijs
tuis de filia b^o alienigenaz. ne tradu-
cāt eos p^o deos suos. Sz tñ spōsalia bñ
pnt o^{tr}ahi cū hac cōditiōe. si ifidelis
duertat. z 8. q. i. nō o^z. Dec etiā Tho. 7
p^{se}. i. 4° d^{is}. 39. A. sūcū Ray. ut i o^{ca}
q. i. B

Sz nūqd in ifideles pōt eē m^umo-
nū! R^o fm Tho. i. 4° d^{is}. 39. Int in fi-
deles pōt eē m^umonij in q^{tu} ē ordia
tū ad prolē fm p^{se}ctionē nāe. nō antē
in q^{tu} ē ordiatū ad ipam fm p^{se}ctiōz
grē. 7 iō m^umonij qd ē. sⁱ nō p^{se}ctū
Vñ ifidelis o^{gn}oscēs vxorē nō peccat
si p^{pp} bonū plis aut illi^o fidei q^q tenet
vxori debitū reddat. Jō. 36. d^{is}. de de

Utz dūx ouersus ad fidē possit re-
manē cū vxore ifideli nolēte ouerti.
R^o fm Tho. vbi sⁱ. ifidelē cōuersus pōt
cū ifideli remanē sub sp^e cōuersiōis si
eā in ifidelitate obstiatā nō videt. 7
bñ facit cōmanēdo. Et de h est o^{sc}iliū
Apli. i. ad Cor. 7. Non tñ tenet sⁱ pōt
dimitte eā etiā si ipa velit ei co^hitare
sine o^{sc}elia creator si ouerti nō vult.
A. Cō. Ray. ut i sū. con. eo. ti. q. 2. B

Quid si iudei ul^o pagani o^{tr}axerūt
cū o^{sc}anguineis fm tit^o suos. nūqd p^o
ouersionē poterūt remanē! R^o scdm
Tho. in 4° d^{is}. 36. Si o^{tr}axerūt i g^{di} b^o
dīna lege p^{ph}ibitis Leui. 18° tūc siue
vterq; siue al^o ad fidē ouertat. nō pnt
i tali m^uimōio cōmanere. Si aut o^{pe}-
runt i g^{di} b^o p^{ph}ibitis p statutū eccl^{ie}.
pnt cōmanē si v^{tr}q; cōuertat. ul^o si vno
ouerfo sit sp^e sⁱ ouersione alteri^o. A

Idē in sū. con. eo. ti. q. 4. Et facit eē de
diuor. gaudem⁹. B

Quid si infidelis q conuertit hēat
ples vxores? R^o fm Tho. vbi s. Non
fuit vez mīmoniu nisi cū pma. qā ef
set s legē nāe. Vñ si talis cū oībo vxor
tribz ouertat pōt cū pma cohabitare.
7 alias o; abijcē tāq; penit⁹ eēneas. et
si pma ouerti nollet. nō pōt s est mī
moniu cū aliq istaz. s pōt cū aliq ista
rū d nouo orrahē fm modū q i sequē
ti o. s. or. A. Cō. Ray. docti. 7 Ber
ut in sū. con. eo. ti. q. 5. B

Quid si infidelis repudiata pma vxor
te aliam duxerit 7 conuertat? R^o fm
Tho. i. 4. ois. 39. Dicendū q repudiū
vxoris ē s legē nāe. Vñ infideli nō li
cet repudiare. 7 iō si ouertat p^o q ipse
vna repudiata alterā duxit. idē ē iudi
ciū sicut de illo q plures fil vxores ha
bebat. qā tener pma quā repudiataue
rat accipe si conuerti voluerit 7 aliam
abijcē ut ocm ē i. p. x. o. s. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 5. B

Quid si ipsa conuerti noluerit? R^o
fm Tho. vbi s. Si ipa infidelis vult co
habitare viro fideli sine cōtūelia crea
tor 7 sine h^o q ad fidelitatē iducat. po
test qdē vir fidelis ab ea oiscedē. s ois
cedēs nō pōt aliā accipe. Si at h vxor
infidelis nolit ei cohabitare. ul nō sine
cōtūelia creator. aut si ad infidelitatē p
trahē nitat. i his tribz casibz vir fide
lis oiscedēs pōt alteri p mīmoniu co
pulari. A. Idē etiā si velle eū trahē
ad qdēq; mortale pctm. eē de diuor.
gaudem⁹. s. qā aut. vbi p^o ea subdit.
Q si ouertū ad fidē illa ouersa seqt.
anq; pōt cas pdcās legitimā ille ou
cat vxorē. eā recipere cōpelli. nec pote
rit oimisse obijcē fornicationē p eo q
nupsit alteri nisi fuerit al fornicata. B

S nūqd licet viro ad fidē cōuerso
vxore exnte i infidelitate emittē votū
cōtinētie? R^o fm Tho. i. 4. ois. 39. Si
p^o ouersionē viri sit aliq. pphabil spes
de cōuersiōe vxor. nō o; vir votū oti
nētie emittē. nec ad aliud mīmoniu
trāsire. qā vxor difficiliter cōuerteret
sciēs se sic puatā eē. Si aut nō sit spes
de cōuersiōe pōt ad sacros ordines ul
ad religionē accedē pus reqsita vxorē
q cōuertat. 7 tūc si p^o q vir sacros or
dines suscepit vxor ouertat. nō ē sibi
vir su⁹ reddēd⁹. s o; sibi iputare q in
penā tarde cōuersionis sue puat viro
suo. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 10. B

Si alt cōiugū cōuertat. proles quē
o; seq? R^o fm Tho. i. 4. ois. 39. Si ples
puenerit ad etatē pfectā libē poterit
seq pentē quē voluerit. Si at ē i mīo
ri etate. tūc o; vari fideli. nō obstatē
q idigeat matris obsego ad educatiōē
Idē idē habet s. fili. s. z. A. Idē i
sū. cō. eo. ti. q. 12. B

Quid si uterq; cōiugū tpe scti mī
monij erat fidelis. nūc alē labit in infi
delitatē? R^o fm Ray. Alt nō pōt s hē
Nec oistiguo utz iteruenerit carnal
copula ul nō. nā in utroq; casu fidelis
tūc tenet cōtinē. A. Idē i sū. con. eo.
ti. q. 13. 7 facit eē de diuor. quāto. B

Quid si catholic⁹ cōtrahit cū hētica
baptizata. nūqd tenet mīmoniu? R^o
fm Tho. i. 4. ois. 39. Verū ē mīmoniu
quis peccet s hendo si sciat hēticā. n
tn. pōt h mīmoniu dirime. 7 e s. si
aligs cathecumin⁹ s nōdū baptizat⁹
cū aliq baptizata cōtrahēt. nō eēt vez
mīmoniu. Idē s. Al. 7 Ray. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 14. 7 16. B

Utz infidelis vni ritus possit s hē
cū infidelibz alteri rit⁹. R^o fm Tho.
vbi s. pōt. nisi per aliq d ius positiuū

eorū phibeatur. qā tūc cultus dispāti-
tas īpedit mīmonīū. A. Cō. pē. ut
ī sū. cō. eo. ti. q. 15. B. De mā īfidelīū
multa hēs. ī. īfidelis. cū alijs ad que
remittit.

Impedimētū

Ix. de violentia siue metu. Vbi
p̄ sciendū q̄ violentia siue metus ex sui
nā etiā sine cōstitutōe ecclē mīmo-
niū excludit. qā excludit cōsensū. A
sine quo mīmonīū eē nō pōt. ut ī sū.
con. li. 4. ti. xi. q. i. vbi l̄s notant f̄m
Ray. B. Et qdē quid sit vis hēs. ī.
vis. §. p̄. Et qd sit met⁹. ī. metus. §. p̄.
Vt coactio īpediat mīmonīū. B.
duplex ē coactio. Quedā absoluta q̄
fit p̄ vim. 7 ista nō h̄z cōsensū aī ī quē
nō cadit coactio. Sz pōt eē coactio ad
copulā carnis uel aliud extrinsecū ad
qd̄ trahit p̄sona iuita. 7 talis coactio
qn̄ nō cōsentit ī mīmonīū nō efficit
illud. Quedā āt coactio ē cōditionata
7 ista fit p̄ metū qn̄. s. q̄s cōsentit ti-
more alicui⁹ mali. Sup̄ quo sic distin-
guir. Duplex ē met⁹. Quidā cadit ī
cōstantē vitū. 7 iste excludit mīmo-
niū. eē eo. platū. 7. c. ad audientīā. eē
de spon. veniēs. 2. Quidā vō metus
est īsufficiēs. s. q̄ nō cadit ī cōstantē
vitū. 7 iste nō excludit mīmonīū. ff.
eo. neq; timore. A. Idē ī sū. con. eo.
ti. q. 3. B. Quis autē est met⁹ q̄ cadit
ī cōstantē vitū hēs. ī. met⁹. §. 2. A
Positū ibi adde 7 vīculationē que d̄r
met⁹ cōstantē. ff. eo. l. neq; timore. Ad-
uertendū etiā q̄ talis met⁹ d̄r cadē ī
vnū q̄ nō d̄r cadē ī aliū 7 minor met⁹
magis excusat feminā q̄ vitū. 7 sic iu-
dex f̄m diuersitatē p̄sonaz uel locoz
iudicabit q̄lis sit met⁹ uel violentia. 7
sic vtz mīmonīū sit aliqd̄ uel nullū

ut nō ī ocā. q. 3. vbi etiā d̄r f̄m Do-
sti. q̄ si filia timore morē patris ī ali-
quē cōsentiat q̄ ver⁹ ē q̄ nō sit mī-
monīū. qā nō ē liber cōsensūs. l̄z qdā
Sriū dicant. B

Quid si q̄s ī captiuitate contrahat
mīmonīū? B. f̄m Dosti. Si captus ē
ab hostibz seru⁹ factus ē. vñ nō alt po-
test contrahē nisi sicut seru⁹. de q̄ s. im-
pedimentū 3. Si vō capt⁹ ē ut cogatur
ad tale mīmonīū cōtrahendū nō vale-
bit. ar. eē de p̄cura. accedēs. Si vō ex
alia cā detineat. bñ pōt contrahē. A. Idē
ī sū. cō. eo. ti. q. 4. Et d̄ hostibz ītellige
ut s. bellū p̄. §. 5. ī additiōe. B

Quid si mulier p̄ cōsensū coactū
morā trahat ī domo mariti? B. f̄m
xv. Si mulier q̄ allegat metū steterit
p̄ annū 7 dimidiū cū marito. aut etiā
miori tpe dū tñ tantū sit q̄ iuxta arbi-
triū boni viri p̄standū sit p̄ cōsensū.
nō o; postea audiri. eē de spon. ad id.
Con. Dosti. 7 Ber. 7 cōponit ab eis o-
sus. Effuge cū potes ne cōsensisse pu-
teris. ar. ad h̄ eē de sp̄o. cōsultatiōi. A
Idē ī sū. con. eo. ti. q. 5. vbi etiā ponit
quod d̄r ī. §. p̄rio sequēti. B

Sz qd si p̄ cōsensū coactū carnalit̄
cōgnoscat? B. f̄m p̄se. Si hūit oportu-
nitatē reclamādi. p̄sumit tacite cōsen-
tire ī mīmonīū. Q̄ si coacta fuit p̄ vi
absolutā siue metū sufficiētē n̄ ē mī-
monīū. s. si nō fuit sufficiēs. tūc ī iudi-
cio qdē exteriōri p̄sumit p̄ mīmonio.
si tñ vere nō cōsentit nō ē mīmonīū

Quid si ad cōsensū coactū apponit̄
iuramētū? B. f̄m p̄se. Tale iuramētū
ī foro qdē iudiciali dicit nō fuisse ob-
ligatoriū. tñ ī foro conscie cōsulendū
est q̄ īpleat iuramētū. uel saltē p̄supi-
orē impetret absolutionem. Cō. xv. 7
Dugl. A. Idē ī sū. con. eo. ti. q. 6. B

Utrq̄ cōsensus coactus saltē ex pre
cogenē faciat m̄rimoniū. R. fm̄ Tho.
in 4. ois. 27. Dicēdū q̄ nō. ga m̄rimo
niū claudicare nō pōt. Si tñ p̄modū
cōsentiret coact⁹. eēt m̄rimoniū oūmō
cogēs adhuc i suo cōsensu manēt. Sec⁹
si mutauit voluntatem. A. Con. glo.
Ray. 7. p̄e. 7. addit p̄e. q̄ si pus cōsen
tiens postmodū vult dissēntire cū alē
velit. cōpeller p̄ecctiam. p̄esumit enī
manē i eodē cōsensu. nec ei licz variare
cōsensū. ut i sū. cō. eo. ti. q. 7. 7. ad h̄ fa
cit. c. i. ex d̄ eo q̄ ouc. i. ma. quā pol. B
Utrq̄ p̄ possit cogē filios ad d̄ h̄ dū
R. fm̄ p̄e. 120. pōt. neq; generatē neq;
in spālī cū aliq̄. q̄a in m̄rimoniō requir
cōsensus maxie liber rōne p̄xtue ob
ligatiōis q̄ ibi d̄ h̄. ex d̄ spō. requirit.
120. tñ p̄p̄ h̄ p̄entes temē iurāt m̄ri
monia filior. q̄a ex nā ipsi cōtractus
intelligit ista cōditio. s. si liberi cōsen
serint. 7. ipsi p̄entes obligāt ad iducē
dū eos. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 8. 7. 9. B

Impedimētū
xi. de i p̄dimēto ordīs. Vbi sci
endū q̄ clerici i m̄ioribz ordinibz nisi
sint religiosi qui cōtinētā p̄fite nē licē
te p̄nt d̄trahē. ois. 32. si q̄ vō. 7. c. seria
tim. ex d̄ cle. oiu. c. p̄. 2. et 3. Si vō sūt
in sacris. d̄ h̄ nō p̄nt. 7. si d̄traxerit se
pabit m̄rimoniū. ois. 32. si q̄s eoꝝ. et
c. leutores. 7. c. erubescāt. 7. c. placuit.
ex d̄ cle. uel vo. c. p̄. et 2.

Utrq̄ ordo possit supuenire m̄rimo
nio. R. fm̄ p̄e. Cōiugat⁹ si ordinet cō
sentiēte vxore. suscipit ordine; 7. exe
cutionē. 7. sic ip̄a cū eo si ē i sacri intelli
git cōtinētā. p̄fiteri. A. facit. c. seriati
32. ois. B. Si vō nesciēte aut n̄ cōsenti
ēte vxore. recipit q̄ dē caractere ordīs
s̄ nō executionē. A. Idē v̄ez i ecclīa

occidēali. secus i oriēali. ut i sū. con.
li. 4. o. ti. 12. q. 2. B. In nullo aut casu
ordo sacer si sit p̄ m̄rimoniū dirimit
illud. s̄ dirimit solū postea d̄tractum
vr i eūagati Johis. 22. q̄ incipit. An
tique. A. Aduertēdū q̄ faciens se or
dinari i sacri inscia ul' d̄dicente vxore.
peccat mortali fm̄ Al. 7. i sū. con. li. 4. p̄
ti. 8. q. 59. Vbi etiā p̄ fm̄ Ray. q̄ talis
nō pōt exigē debitū s̄ reddē teneat etiā
si sit factus eps uel papa fm̄ glo. ei. 7. 7
Dugl. nisi vxor possit iduci ad d̄tinen
tiā. 7. q̄ restituit⁹ vxori nō portabit co
ronā aut habitū mōachalē cū scādalo
vxorū si forte fact⁹ fuit monachus de
facto. Con. p̄e. 7. addit q̄ tōsura 7. ha
bitū d̄icalē teneat deferre si sine scāda
lo vxorū esse pōt. al' nō. Tho. etiā oic q̄
vxor nō teneat ei debitū reddē. Inno.
addit q̄ si talis p̄ mōtē vxorū d̄trahit
nō tenet m̄rimoniū. Itē Ray. q̄ si or
dinatiōi mariti vxor cōsensit. ul' oūm
sciret nō cōtradixit sit ei duplex p̄lu
diciū. Vnū q̄ oportebit eā d̄ cetero cō
tinere. Aliud q̄a etiā mortuo viro nō
poteit cū alio d̄here. 7. si d̄ixerit nō te
nebit. 7. h̄ fm̄ quosdā p̄p̄ votū q̄ d̄ v̄
solēnicasse ex p̄sona viri. Cui rōi con.
Al. 13. al' d̄ixerit q̄ p̄p̄ d̄stitutionem
ecclīe q̄ in h̄ casu dirimit m̄rimoniū.
S; certe ista direptio nō fit nisi rōe or
dinis ul' religiōis. ut i. c. vno. de voto.
li. 6. Addit etiā Ray. q̄ h̄ alig d̄ixe
rit q̄ ista vxō p̄moti ad ordies sacros
teneat ingredi religionē. ego tñ teneo
cū Jo. Lau. 7. Tan. q̄ n̄ teneat. s̄ sufficit
si in seculo caste viuat. q̄ d̄ etiam d̄ p̄
mittē. Tho. etiā oic q̄ nō teneat religi
onē itrate si sibi nō timeat de p̄icko ca
stitat. Idē oic Al. Idē d̄ost. 13. fallit h̄
fm̄ Ray. in vxore ei⁹ q̄ p̄mouēdus ē i
ep̄m. q̄a nō d̄ vit eligi nisi vxor itret

c

religionē. ex de ouer. cōiuga. diugat?
7. c. sane. Con. Inno. Clericus aut ori-
entalis ut cōius 7 pbabili? or sine cō-
sensu vxorū pmoueri nō dicitur. ut hī i di-
cta. q. 59. Itē eo. ti. q. 60. or q. 5. fulen-
tus ē papa ut p p̄sceptionē sacri or-
dinis tūpāt m̄rimoniū aī carnalē co-
pulā sicut p̄ingressū religiōis. s. hī vī
hodie declaratū q nō p p̄fatam decte.
Antique. B

Impedimētū

iz. de impedimento ligatiōis vī
qñ q̄s alteri cōiugi ē alligatus. Si qdē
alligatus ē vxori ea viuere aliā accipe
nō pōt. al adulteriū cōmittit. ex de spō.
du. licet. A. Et ibi p̄ q hī verū ē etiā
si p̄mū m̄rimoniū solū cōtractū sit per
vba d̄ p̄nti. 7 secūdū etiā p copulā cā-
nalē. B. S. nec antiq̄ tpe potuit. nisi
vīna reuelatione 7 instinctu ut fuit in
p̄t̄archis. ex de diuor. c. gaudem⁹. §.
p̄. p̄d̄t tñ alē diugū aī carnalē copulā
altero inuito ad religionē transire. ut
dictū ē s. impedimētū p̄. §. 2. 7 tūc al-
ter diugū remanebit liber. p̄d̄t quoq;
vī vxorē dimitte p̄p̄ fornicationem
s. q̄tū ad cōhibitionē 7 debitū diuga-
le. s. aliā ducē nō pōt. 32. q. 7. c. p̄. 2.
7 3. p̄d̄t mortē vō alteri⁹ diugis alē
nubere pōt cui vult. 7 infra tēp⁹ luct⁹
mulier sine pena infamie. ex d̄ secūdū
nup. sup̄ illa. Q. si alē alligat⁹ est alteri
tñ p spōsalia. vide. i. spōsalia. §. 8.

Quid si vxor credat virū mortuū
7 d̄bit cū alio? R. fm Ray. Si credit
ex pbabili cā. excusat p̄p̄ ignorantia
facti. 7 fili⁹ si quos suscepit iudicabit
legitimi. Si tñ p⁹ de morte p̄mi dubi-
tat. or quidē reddē debitū s nō exigē.
ex de scōis nup. dñs. S. si p̄cessu t̄pis
credit eū pbabilē viuē nō pōt debitū

exigere nec d̄ reddē piculo adulteri⁹
se exponēdo. A. Immo qñ dubitat
oīo d̄ reddē. ocō. c. dñs. etiā si dubiū
sit pbabile. ex de sen. exco. inq̄sitioni.
B. Si vō p̄m⁹ reuertat uel alit sibi de
er⁹ vita cōstituit. statim d̄ recedē a scōo
7 redire ad p̄mū. qd si nō fecerit adul-
tera iudicabit. 34. q. 2. cū p bellicā. et
c. cū in captiuitate. 7. c. si vgo. p̄sim⁹
quoq; eā recipere tenet. ut in ocō. c. p̄.
nisi forte illa postq̄ sciuit de vita p̄mi
pmisit se agnosci a secūdo. 7 sic adulte-
ra fuit. A. Idē i sū. con. li. 4. ti. 3. q.
3. 7. 4. B.

Quid si cōtraxit cū aliq̄ putās virū
suū viuē q reuera mortu⁹ ē. nūqd est
m̄rimoniū? R. fm x̄b. Credo sine p̄i-
uicio m̄rimoniū ēē in hī casu. A. non
disticto vīz cōtrahētes credant hī sibi
licere nec ne. fm eūdē. ut i sū. con. eo.
ti. q. 7. B. Quod itelligēdū ē nisi cō-
stet q diu⁹ credēs impedimētū ēē n̄ in-
tēdebat cōtrahē. Itā si nō ē intētio nō
est m̄rimoniū. ex de spō. tua.

Quid si vir iuit in exercitū s̄ s̄arra-
cenos uel in regionē lōgīquā 7 nescit
vīz sit viu⁹ ul mortu⁹. qd faciet vxor
R. fm Ray. cōtrahē nō pōt donec certi-
tudinē recipiat d̄ morte viri. ex d̄ spō.
i p̄ntia. aut verisist de morte p̄sumat.
ex ut lite nō d̄tes. qm̄ ftequēt. A. s. p
receptionē certi nūcij. ocō. c. in p̄ntia.
7 in sū. con. eo. ti. q. 8. uel p iuramētū
eius sub quo militauit. ul etiā sociorū
ei⁹ q mortē ei⁹ bñ nouerūt fm Ray. i
sū. con. eo. ti. q. 9. vel p vnū testem fa-
ma publica acclamāte fm d̄ugl. 7 glo.
Ray. vel fm d̄ugl. p solā famā publi-
cam si ex alijs p̄sumptionib⁹ vī vīsi-
maritū ēē mortuū. vel si diu multum
stetit. ul si senex 7 egrot⁹ recessit 7 h⁹.
ut i sū. con. eo. ti. q. 10. vbi etiā or fm

Docti. q. de facto trahēs an certifica-
tionē mortū post vitū. si tñ fama publi-
ca habeat q. mortuū sit reddē pōt debi-
tum. dñ tñ eā ofcia non remordeat. s.
nō exigē. ¶ 2a tale mīmoniu nō diri-
mū l; 5 in dīctū ecclīe sit tractū. ¶ Ita
cit ē de scdis nup. c. dñs. B

Impedimētū

ij. de publice honestatē iusticia
quid sit? R. fm Tho. i. 4. ois. 41. Est
ppingtas ex spōsalib; pueniēs robur
trahēs ab ecclīe institutiōe ppter ho-
nestatē ei. A. Idē in sū. con. li. 4. ti.
i. 4. q. i. B

¶ Quid si spōsalia in se dixerūt nul-
lus de ofanguitate spōsi pōt spōsam il-
lam hēre i vxorē. nec aliq. de ofanguini-
tate spōse pōt spōsū illū hēre i vitū. ē
de despo. i. pube. c. otinebat. §. vld. ē de
spon. i. iuuenis. 7. c. ad audiētiā. Et ou-
tat h. phibitio v. q. ad qrtū gradū ip-
sorū ofanguineorū. ē de spon. c. spon-
sam. 7. d. despo. i. pube. c. otinebat. i. fi.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. z. B

¶ Quid si spōsalia de iure n̄ tenuerūt?
R. Si spōsalia fuerūt puta 7 certa etiā
si fuerūt nllā rōe ofanguinatē affinitatē
frigiditatē religiōis. aut alia q. cūq. rōe
onit publice honestatē iusticia ad diri-
mēda sequētia spōsalia ul' mīmonia.
nisi fuissent nulla rōne ofensus. ut pu-
ta ga ambo ul' vn' erat ifans. ē de spō.
ex spōsalib;. 7. c. se. li. 6. A. Istud. c.
sequēs ē. c. si infantes. d. despo. i. pube.
vbi etiā pz q. infans oī mīor septēnio
cui' desposatio nō iducit h. impedimē-
tū. ut dictū ē. nisi traditio secuta fu-
erit etiā tpe infantie. tūc enī bñ videt'
h. impedimētū iducē etiā ad dirimēdū
ut in. c. iuuenis. ē de spon. B

¶ Quid si qs p spōsalia cū aliq. dixerūt

postmodū cū alia ipsi pme ofangui-
nea idē fecit? R. Debet dhere mīmo-
niū cū pma. ¶ 2a spōsalia sequētia non
impediūt pcedētia. ē de spon. ex spō-
salib;. li. 6.

¶ Quid si sponsalia cū aliq. sint facta
sub additiōe 7 pōdēte additiōe vit cum
alia illi' ofanguinea trahit p oība de
pñti? R. Cū secūda remanē v. q. ex
spōsalib; additiōalib; sicut ex n̄ hñtib;
ofensū 7 icetd n̄ onit publice honesta-
tis iusticia. ē de spō. ex spōsalib;. li. 6.

¶ Quid si duo infantes ul' vn' maior
septēnio alter mīor spōsalia dixerūt ip-
si ul' pntes. p eis? R. Si facti maiores
septēnio p cohibitionē mutuā seu ali-
ter oībo uel facto eorū ligdo apparet q.
in eadē volūtate pdurāt. spōsalia con-
ualescūt. al' nō. ¶ 2a ab initio nulla fu-
erūt ex defectu ofensus. 7 iō nō idu-
cūt publice honestatē iusticiā. ē de
spon. i. pube. si infantes. li. 6.

¶ Quid si pubez 7 ipubez. ul' duo im-
puberes dñt mīmoniu? R. Si non
erāt pñmi pubertati i q. malicia nō
suppleat etatē. non fit mīmoniu. A
etiā p aduētū pubertatē. nisi p carnis
copulā subsecutā uel aliquē modum
aliū trahētes eisdē cū eiusdē pscue-
rātia volūtate ad pubertatē tpa puenit
se cōstituerit euident. ut in dco. c. si in-
fantes. B. Sed tñ si erant maiores
septēnio fuerūt spōsalia. 7 ex eis ē idu-
cta publice honestatē iusticia. ē de de-
spon. i. pu. si infantes. li. 6.

¶ An ex sponsalib; q. pntes p filiis
puberib; uel ipuberib; cōtrahūt filij
obligent? R. Si expsse uel tacite ofen-
serūt. ut si pntes fuerūt nec dixerūt
obligant. 7 i eis onit publice honesta-
tis iusticia. Idē dicēdū si absentes fu-
erūt. 7 postq. sciuerunt ratificauerūt

racite ul' ex p'sse. al' ex spōsalibz factis a
pentibz filiū nō obligant. nec orit' publi
ce honestat' iusticia. ex d' despon. i. pu.
si infantes. li. 6. De spōsalibz hēs plu
ra. i. sponsalia.

Impedimētū

Iq. De affinitate qd sit dictū ē
s. affinitas. Et contrahit' affinitas etiā p
fornicatiā copulā. 35. q. 3. nec eā. ex de
eo q cognō. d. san. vxo. sue. discretionē
7. c. tue.

Qui sunt affines 7 in q gradu? R.
Quis hacten' multa fuissent gnā 7 g.
ous affinitat'. hodie solū ē tale gen' q
oēs d. sanguinei vxorū mee sūt mibi af
fines. 7 i eodē gradu in q sūt d. sangui
nei vxorū. Sūt oēs d. sanguinei mei sūt
affines vxorū mee. 7 i eodē gradu in q
sūt ipsi d. sanguinei mei. A. vbi grā.
Soro vxorū mee ē ipsi vxori i pmo g.
ou affinitat'. filia sororū in 2° gdu con
sanguinitat' vxori 7 mibi i secūdo af
finitat'. Idēq; utrūq; in cetē agēdū ē
successoribz. 35. q. 5. porro. B. Et qd
dixi de vxore idē itelligas de qcuq;
alia muliere carnaliter cognita. ut i p
s. dictū est. S; cōsanguinei mei nullo
modo sūt affines d. sanguineis vxoris
mee. nec iter eos mrimoniū. phibet.
ex de d. sang. 7 affi. q. sup his.

Quid si morit' psona mediāte q cō
trahit' affinitas. ut puta morit' marit'
uel vxor siue ocubina ul' concubitor?
R. Nihilomin' remanet affinitas q
erat ad cōsanguineos ei'. nec pōt esse
mrimoniū iter eos. 35. q. 10. fraterni
tas. A. Idē i sū. con. li. 4. ti. 15. q. 3. B.

Quid si aliq polluit aliquā exor
dinarie. i. ex nālia? R. Quis talis pol
lutio criminosa sit 7 dānabil'. nō tñ ex

hoc cōtrahit' affinitas. Vñ nō impediūt
cōsanguinei viri accipe illā in vxorē.
nec cōsanguinee mulier accipe illū in
virū. 35. q. 3. exordiarā. A. nisi cum
hac pollutiōe cōcurrāt spōsalia. tñ. n.
impediūt mrimoniū. ppter iusticiā pu
blice honestat' de q dictū ē in. c. pcedē
ti. ut ex de eo q cognō. con. c. fraterni
tati. B. Et idē dicēdū si vir intrauit
claustrū pudorū. s. non puenit ad cōsu
mationē opis. qā talis pollutio nō fa
cit sanguis cōmixtionē neq; carnis vni
tatē. S; si vir puenit ad emissionē se
minis etiā si mulier nō emittat. dicē
dū vñ fm hosti. q affinitas dicit'. Suf
ficit enī q p hūc modū facta sit admi
xtio. de qua Tho. 7 Al. dicūt q regit'.
A. Dicti Tho. 7 Al. etiā Inno. vidē
tur dicē q ad affinitatē dēndā reg
rat cōmixtio seminū. 7 nō sufficiat q
alter tñ emittat. Sed glo. Ray. sentit
cū hosti. ut i sū. con. eo. ti. q. 5. B.

Quone q mortua vxore vir vult acci
pere i vxorē illā q quōdam fuit vxor
alie' de cōsanguitate pme vxorū. nūqd
pōt? R. Dicendū q l; nullā feminā
d. cōsanguitate pme vxorū possit accipe
qā ē ibi affinitas. tñ feminā vxorē olī
alie' d. ipsa cōsanguitate bñ pōt accipe
Et idē dicēdum si ponat' filis casus ex
pte vxorū. i. 2a mortuo viro l; nō possit
accipe aliquē virū de cōsanguitate p
mi viri. tñ virū olim maritū alicui' fe
mine de ipā cōsanguitate bñ pōt acci
pere. i. 2a i tali casu nō ppe ē affinitas
nisi in secūdo gnē affinitat' qd olī im
ponebat' ipe dire. hodie nō. ex eo. non
debet. Ad cui' intelligētiā sciendū. q
qñcūq; affinis meus dicit' mrimoniū
cū illa psona quā accepit or' qdē mibi
affinis s. in secūdo gnē. 7 si hēc psona
cōtrahat postea aliud mrimoniū illa

persona quā accepit dī mihi affinis in
tertio gnē. A. De istis generibz affi-
nitas dicitur etiā glo. dicti. c. nō dī. ex de
cōsang. 7 affi. B

Quid si cognoscit qd cōsanguineā
alic⁹ in quito gradu uel supra? R⁹ fm
Ray. 7 Goff. dī dī affinitas nec i-
pedit mīmoniu. 7 si erat cōsanguinea
vxoꝝ sue i dco gradu. nō pedit vir ius
exigēdi debitū suū.

Impedimētū

Is dī impotētia coeūdi. qd sit?
R⁹ fm Ray. Est vitii aīe ul corpis ul
vtriūsq; quo qd ipe dī alteri carnalit
cōmisceri. A. Quasi idem dīc Hosti.
s. qd ē defect⁹ nālis seu accidental quo
qd x. ut i sū. con. l. 4. ti. i. c. q. i. B

Quot sūt spēs impotentie? R⁹ fm
Ray. Sūt pncipalit due. 1. dī vna ē nā-
lis. ut ipotētia pueri uel frigiditas se-
nis. seu etiā frigiditas cōplexiōis. aut
artatio mulier. Alia nō nālis s accidē-
talis. ut castratio filii 7 maleficium. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. z. B

Utr nālis ipotētia ipe diat mīmo-
niū. R⁹. Illa q est i puero ul puella ipe-
dit ad tēp. ga qd iu inest nō pōt dī hē
30. q. z. c. p. ex eo. q sedē. De hac vide
i. mīmoniu z. s. p. s. illa nālis im-
potētia q ē in frigido. si est ppetua ipe-
dit mīmoniu dī hēdū 7 dīrimt dī hē
33. q. i. c. p. et z. ex eo. laudabilē. Illa tñ
q est in sene non ipe diat. C. de nup. l.
sanxim⁹. 27. q. i. nuptiaz bonū. i. pñ.
Nam senes 7 si nāli calore destituant
ope tñ medicor poterit aliqñ subue-
niri eis. A. Idē dīc glo. i dco. c. nu-
ptiaz. subiūgēs q nemo ē adeo senex
qn calere possit nā uel artificio. qd nō
est i frigido ul puero. Et ex dco istius
glo. p. q si senex nullo mō possit calē

idē iudicandū ēēt dī illo qd de frigido
s. q nō pōt dī hē. Et sad facit dcm. c.
qd sedem. B

Quid si vir non ē oīo frigid⁹. s. uel
mēbzū nō erigit⁹ seu diuersimode ine-
ptū ē ita q nō pōt vxoꝝi cōmisceri. ul
statū spgit semē extra. 7 h⁹ mōi. R⁹ fm
Hosti. Si pōt iuuari medicinis planū
est. al expectādū erit trienniū. 7 p ea
forsan separi poterit. sicut pōt nālit fri-
gidus. Tūc tñ ēēt consulēdus papa.
A. Ego puto q nō sit necē consulere
papā. ga siue ex frigiditate siue ex cā
quacūq; cōstet psonā ipotētē ad red-
tendū debitū reputat⁹ iēpta ad dī hē
dū mīmoniu. ut i. c. qd sedem. ex de
frigi. 7 malefi. 7 ut p. eo. ti. c. laudabi-
lem. expectatio triēniū fiēda ē. nisi per
pus possit de ipe dimēto cōstare. B

Quid si mulier dīc vitii ipotētē p-
pter defectum mēbzū? R⁹ fm Hosti.
Virū ēē inspiciēdū phonestos hoīes.
sicut de muliere arta dī. i. s. xi. Si vō
alleget excessū mēbzū. dīc ibi Hosti. q
papa cōsulēd⁹ ēēt. A. Videt⁹ h casu dī
cēdū idē qd de arta q pōt dī hē cū vno
7 nō cū alio. ut i. s. done q ē arta. B

Sed qd si qd nō pōt copulari cū v-
gine s cū corrupta? R⁹ fm Tho. in 4.
dī. 34. pōt sūt medicinalit cū aliq in-
strumēto claustra pudorū frangi. Nec
esset h dī nām ga nō fieret ad delectati-
onem. s ad medicinā

Quid si qd mouet ad pulchrā 7 nō
ad turpē? R⁹ fm Tho. vbi s. 10. modi
abhoiatio mulier nō ē cā nālis s acci-
dental. 7 iō idē iudiciū ē qd de malefi-
cio. de q. i. s. an p. 7 sequētibz.

Quid si vir sciat se frigidū 7 iēptū.
7 tñ sciēt dī hē cū aliq? R⁹ fm Ray.
Si mulier vult cohabitare nō pōt vir ab
ea recedē. ar. ex de eo q dux. i. ma. quā

pol. c. p. 7 ex eo. consultatiōi. Et q̄s tāq̄
uxores h̄re h̄o p̄nt. h̄eant ut sorores.
ut in. c. consultatiōi. in fi. Et idē dicēdū
si mulier sciens se artā d̄xit cū aliq̄. q̄a
si vir cohabitare velit nō poterit illa dis-
cedere. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 25.
Et h̄ intelligēda sunt fm̄ ea q̄ statū di-
cētur in. §. se. B.

Quid si vir sciēter attraxit cū artā?
R̄. fm̄ Inno. Teneat cū ea stare ut frat̄
7 soror. Si tñ attrahat cū alia tenet ma-
trimoniū q̄uis nihilomin⁹ p̄mā ut so-
rorē tenere 7 alere teneat. Et eodem
modo si q̄ mulier sciēter d̄bat cū frigi-
do uel impotēte o; ei cohabitare ut soror.
Et similiter dicendū si frigid⁹ 7 arta sci-
enter d̄xerit. A. Con. Ray. ut p; i sū.
con. eo. ti. q. 26. Sed Hosti. ait q̄ nul-
lū ius dicitur ut aliq̄s cōpellat talē reti-
nere. sed q̄ si cōsentiat sū cōmorari h̄
facē p̄nt q̄diu eis placebit. Idem dicit
glo. in. c. laudabile. ex eo. 7 ibi eā seq̄
dñs An. de Bu. Et si sic cōmanētes am-
bo uel alī inhoneſte viuāt volētes sic
luxuriā suā palliare. eps o; occurrere
fm̄ Hosti. ut p; in deā. q. 26. ubi etia;
fm̄ Ray. d̄r q̄ posset vn⁹ petē sepatio-
nem si alī eoz viuēt incōtinent uel alī
inhoneste. uel si vn⁹ male tractat aliū
7 nollet se corrigē. B.

Utr̄ artatio mulier sit semp̄ impedi-
mētū attrahi m̄rimoniū. R̄. fm̄ Ray.
Si absq; piculo pōt subueniri bñficio
medicine uel p̄ futurū vsum viri pro-
portionati. A. De usu h̄mōi viri te-
nendū ē ut. i. dicit. B. nō impedit d̄hē
m̄rimoniū. ex d̄ fti. 7 male. ex l̄ris. Si
vō nō pōt aliq̄ modo sine graui dāno
7 piculo subueniri. certe sepabit 7 po-
terit se copulare alteri cui forsitā apta
foret ul' cui⁹ respectu subueniri possit.
Q̄ si p̄ vsū secūdi facta sit idonea p̄mo

reddet p̄mo. etiā si p̄m⁹ cū alia d̄xerit
quā in h̄ casu dimittē o; 7 ad p̄mā re-
dire. nisi ip̄a p̄ma ad religionē trāseat
7 sic solēni voto se astrixerit ad otinē-
tiā. tūc enī remanebit cū secūda cū q̄
attraxerat post factū diuortii. Itē nō
teneat redire ad p̄mā si ip̄a al' fuerit for-
nicata ita q̄ pillā fornicationem velit
eā dimittē q̄ ad thozū. Si vō ista sim-
plex votū de otinētia fecit 7 p̄ ea n̄hi
lomin⁹ nupsit publice secūdo. nō pōt
repelli a p̄mo p̄textu fornicationis q̄i
fornicata fuerit cū illo secūdo q̄diu d̄
p̄mo m̄rimonio dubiū erat. s̄ amodo
nō o; cū illo secūdo remanē. Hec oīa
ex eo. frat̄nitas. A. Ista intelligenda
sūt fm̄ ea q̄ dicent. i. §. Quid fiet. B.

Quō cōstabit q̄ illa q̄ fuit sepatā a
p̄mo p̄p̄t artitudinē sit facta idē nea
ei p̄ vsū cū secūdo? R̄. fm̄ xv. p̄ iura-
mentū matronaz a q̄b; inspicier ip̄a.
uel forsitā vterq;. A. Idē in sū. con.
eo. ti. q. 4. B.

Quid fiet si reddita p̄mo cognosci
nō possit? R̄. fm̄ Hosti. Remanebit p̄
triēniū cū ipso q̄i p̄sumat maleficiat⁹
7 si interi eā cognoscē pōt. cū illo erit.
al' lapso termino restituet secūdo sine
spe q̄ itez reddat p̄mo. A. Idē dicit
glo. sup̄ dictū. c. frat̄nitas. l; glo. Ray.
dixerit q̄ ista restitutio faciēda est se-
cūdo 7 tertio 7 vsq; ad infinitū. Et fm̄
Goff. cōsiderandū est an cognoscibilis fu-
erit p̄mo sicut secūdo. puta q̄a hoīes
erāt eiisdē stature 7 oditiōis 7 sic re-
stituet. S; si nō fuerit cognoscibilis p̄p̄t
disparitatē oditiōis nō restituet. Et
ad h̄ v̄ sonare l̄ra dicti. c. frat̄nitas
ut 7 nōt in sū. con. eo. ti. q. 5. Vñ si
a p̄mo nullo mō poterat cognosci sine
corpali piculo. nō fuit iter eoz m̄rimo-
niū fm̄ glo. Ray. Vin. Jo. Tan. 7 Dugl.

at. a drio sensu in dicto. c. fraternitad.
ex vbo ibi posito. absq; corpali piculo
7 ar. in. c. ex lris. eo. ti. fm vna exposi-
tionē. Id in hcasu si p sequētē vsū se-
cūdi viri reddat idonea pmo. nō. ppf
h restituet ei s remanebit cū secūdo.
vt in sū. con. eo. ti. q. 6. B

Sed nūqd pōt otrahi mrimōiū cū
illa q̄ est acta si p incisionem pōt fieri
apta? R. fm x. Dicit Dugl. q̄ nō cre-
dit nisi facta incisiōe. Q̄ si an incisiō-
nē oucat eā. tūc si facta incisiōe adhuc
ouret pmo? osensus. sufficit ad mrimo-
niū. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 7. 8
l3 Dugl. dixerit q̄ sit opo nouo osensu.
ut i bi p3. Et ista faciūt d id qd habet
s. impedimētū 3. §. 3. 7 phis q̄ ibidē
dicūt in additiōe. B. Si vō nō ouret
uel nō d nouo osentiat i eā aut nō car-
nalis cognoscat eā. pōt ab ea recedē 7
aliā supducē. Q̄ si nolit pati incisionē
nō est cogēda maxie cū timeat piculū
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. io. B

Pone q̄ ē acta vni 7 apta alteri. nū
qd pōt dñe? R. fm x. Contrahē pōt
cum illo cui pōt sine piculo cōmisceri
cū alio nō tenet mrimōiū. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 9. Idē etiā si mlier eēt
inepta ad reddēdū debitū ppf latitu-
dinē fm Dostri. 7 i sū. cō. eo. ti. q. xi. B
Circa ipotētā coeūdi qñ ē ppf ipe-
dimētū accidētale puta p castrationē
qñ an tales dñere possint? R. Indu-
bitant tales qd oīo inepti sunt ad red-
dendū debitū dñe nō pnt. 7 si dñerūt
diuidēdi sūt. qm nullū ē mrimōiū. ex
eo. q̄ sedē.

De ipotētā coeūdi q̄ ē p maleficiū
R. fm Dostri. 7 Tho. i 4. ois. 34. sic te-
nēdum q̄ si maleficiū supueniat mri-
mōio an carnalē copulā. tūc si malefi-
ciū est ppetuū impedit 7 vitium mri-

mōiū. ita q̄ celebrato diuortio vir ali-
am poterit ducē. Silt 7 mulier poteit
cū alio dñe. 33. q. i. si p forziarias. ita tñ
q̄ si mulier ipa pcurauit maleficiū nō
pōt petē diuortiu. qd sua culpa ad h de-
uenit. 50. ois. si euāgelica. 7 nōt in dco
c. si p forziarias. A. s. in glo. B. Si
vō maleficiū ē tpale. nō ipedit nec vi-
tium mrimōiū. Et a pncipio qdem
maleficiū qd libet psumit tpale. h p q̄
diuges p triēniū sil cohabitauerūt oates
opetā carnali copule si adhuc ouret i-
pedimētū. psumit maleficiū esse ppe-
tuū. ut ex eo. laudabilē. 7. c. vlt. A
Idē dicūt etiā alij doc. ut p3 in sū. con.
eo. ti. q. ij. 7. iq. B. S3 qñ itelligēda
sit cohabitatio triēnij hē s. diuortiu. §. 6.

Quid si post triēniū diuortio cele-
brato redeat potentia se cognoscēdi?
R. Variē de h sūt opiones. Tenendū
tñ est fm q̄ vī sentire Tho. in 4. ois.
34. v3 q̄ si maleficiū fuerit vniuersale
respēctū cuiuslibet psonē. tūc si alteri
nupserit oñdit maleficiū nō fuisse p-
petuū. vñ d3 redire ad pmo. Si at ma-
leficiū fuit pculare respēctū spālis p-
sonē. tūc cū vtriq; def licētia otrahen-
di cū alio nō pōt ad pstinū mrimōiū
redire. cū pmo mrimōiū nullū sit. 7
secūdū sit verū. A. S3 certe nō video
quō aliq̄ mō possit sciri q̄ ipedimētū
fuerit vniuersale respēctū cuiuslibet p-
sonē. qd cū q̄libz hēt expiri p triēniū
ut in. c. fi. ex eo. qd ē ipossibile. Vñ ut
p3 in sū. con. eo. ti. q. i5. Al. dñc simplt
q̄ etiā si pās cognoscēdi redeat nō re-
stituit. 33. q. i. si p forziarias. i fi. ut ibi
p3. Doc itelligēdū qñ deuentū ē ad se-
cūdū mrimōiū. Ibi etiā dñ q̄ si forte
sanari nō potuerit se parī valebūt. S3
p q̄ alias nuptias expectierit i carne il-
lis viuentibz q bō iūcte fuerit. pōtibz

quos reliquant etiam si possibilitas concubendi eis reddita fuerit reconciliari nequibunt. B

¶ Vt maleficiū p aliud maleficiū sit tollendū. R^m fm Tho. vbi s. Si maleficiū n pōt remouēi nisi p aliud illicitū ut p demonis auxiliū uel h^m mōi. etiā si sciret sic posse reuocari. nihilomin⁹ impedimētū ppetuū iudicat. ga teme diū nō est licitū. Idē p^r Al. 7 Hosti. Et addit Hosti. q licq aliq remedia videant vana tolerari. pōt tñ tetunder² vana vanis. non aut oīc de illiciti. A Sed certe oīa vana remedia nō nālia sūt illicita 7 pntiosa. 26. q. 2. illd. B Qualit^r aut 7 qñ sit faciendū diuortii ppter impotētiā coeūdi. vide s. diuortii. qī per totum.

Impedimētū
16. de mrimonio tracto s in terdictū ecclie. Circa quod sciendū q illi inf quos mrimoniū infdicat nō debent s^here. si tñ s^herēt nō sūt sepan di nisi ad tēp⁹ ut agāt pñiam ga man datū ecclie cōtēplerūt. ex d mrimonio tracto. s infdi. ecclie. p totū.

¶ Infdicta etiā sūt mrimonia clādestina. 7 debēt pmitteri bāna. ut dictū ē s. impedimētū p. s. 7 Item de talibz mrimonijs hēs. i. legitimus. s. p. 7 s. debitū. s. fi. 7. i. mrimoniū. s. s. fi.

Impedimētū
17. de impedimēto feriaz. Vbi sciendū q tpe feriaz fm Ray. pnt cōtrahi spōsalia 7 etiā mrimoniū. qd sit solo cōsensu. sed traductio vxor⁷ oīs nuptiaz celebritas phibet. ex de mrimo. tracto. s inf. ec. p totū. 33. q. 4. nō oportet. 7 tribz. c. sequētibz. A Hosti. tñ in sua sūma vt 7 nōt in sū. con.

li^o 4. ti. 27. q. i. dicit se putare. q etiā phibeat cōsensu. ga his diebz nō inf. ponit ecclia auctoritatē suā. S; in. c. copellan⁹. ex de fed. 13 nō affirmat l; opinionones q rūdam recitet. s forte pōt dici q simplicia spōsalia etiā de pñti nō p. hībent ut oīc Ray. cū q con. glo. i. ocō c. capellan⁹. nisi forte fierēt cu magnif solēnitatibz diuinoz uel sūū. a quibz his tēporibz o; cessare. q spāliter deputata sūt ad pñiam 7 dei honozē. 33. q. 4 nō oportet. Et s cāu pōt itelligi dictū Hosti. B. Cui⁹ phibitōis tōnē assignat Tho. in 4. dī. 32 dicens sic. Qñ noue spōse traducūt aīus diuigū magi ex ipa nouitate ad curā carnaliū occupat. 7 iō in nuptijs cōsueuerūt signa multa leticie dissolute oñdi. 7 ppter hoc illis tpi bz in q bz hōies pcpue debent se ad spūalia eleuare. phibitū ē nuptias celebrari. Hoc aut ē ab aduētū usq; ad epiphaniā ppter cōionem q fm āti quos canōes fieri in natiuitate cōiter solet. A. de cōse. dī. 2. 7 si nō frequētius. 7. c. seculares. B. 7 a septuagesima usq; ad octauā pasce ppter cōionē pascale. 7 a tribz diebz an ascēsiōnem usq; ad octauā pentecostes ppter pparatiōnē ad cōionē illo tpe sumēdam. Et de pmiss duobz tpi bz habet. 33. q. 4 nō oportet. 7 tribz. c. se. De vltio ex de fed. capellan⁹. vbi etiā dī. dīcat. q s. tñ faciēs mentalit^r peccat. A. Idē in sū. ocā. q. i. B. S; tñ ut Tho. subdit. in illis diebz nūq; ē phibitū debitum exigere. ga nō ē tāta dist^r actio aīo; i redditiōe uel in petitiōe debiti sicut i celebratiōe nuptiaz. A. pōt dici q etiā si nō sit phibitū ex pcepto. est tñ de cōsilio diligēt amplectēdo. cū predicta tpa ad pñiam 7 deuotiōnē deputent. ut p; p Amb⁹. i sermōe d'aduētū

vbi de his loquēs dīc. Non solū ab oī
immūdia s̄ etiam ab vxoribz p̄p̄iis
studiosissime cōtineat. qđ 7 p̄nit. 33.
q. 4. fr̄es. B. Bene tñ phibet exactio
debiti in diebz solēnibz 7 ieiunijs. ut
dīc. s̄. debitū coniugale. §. 7.

Sed nūqd in p̄dictis diebz includit̄
octaua ephie? R̄. Nō. qā nō inuenit̄
phibitū. Iñ 2a 7 si canō s̄ voluisset cer-
te exp̄ssisset sicut exp̄ssit de octauis pa-
sce. 33. q. 4. nō oī. z. Sed nec Tho. nec
m̄gt̄ s̄niar̄ de ipsis octauis aliquā fa-
ciūt mentionē. s̄ alig min⁹ bñ dixerit
dīc. A. Dīctū istoz pōt saluari ī lo-
cis in qbz ē de cōsuetudinē. Iñ 2a in cōtra-
hēdo m̄rimonio seruāda ē cōsuetudo
honestā. eē de cōsangi. 7 affi. q. dilectio
B. Sūt nō includit̄ infra p̄dictū tem-
pus illa dñica q̄ est p̄ penth. qā ipsuz
festū nō h̄z oīē octauū. Vñ ī ipsa p̄nt
nuptie celebrari. eē d̄ fedi. c. capellan⁹.
in fi. A. Hoc fuit dīctū glo. Ray. ut
p̄ in sū. con. eo. ti. q. z. Sed in dco. c.
capellanus. s̄ nō clare p̄bat. Vñ ī do-
sti. ibidē dīc dīc. s. q. nuptie nō p̄nt
fieri in illa dñica p̄ penth. s. qñ agit̄
festū trinitatē. s̄ in crastino sic. B.

Im̄pubes dicitur
coīr̄ pu-
er infra .i. q. annū cōpletum.
Puella īfra. iz. eē de despon. impu. ex
lris. Dis enī annis trāscatis dīcūt āni
discretionis. eē de regu. cū te. A. Po-
tius īcipit. cū sūm⁹. 7. c. cū virū. Et āni
discretionis dīcūt a septēnio supra. q̄
ad cōfessionē. ut p̄ p̄ glo. in. c. oīs. eē d̄
peni. 7 re. cū dīc. glo. in. c. p̄. de delic.
pu. B. 7. c. significatū. 7 ex tūc dīcūt
puberes. Pōt etiā dīcī pubes q̄ uel q̄
ex habito corpis pubertatem oñdit 7
generare seu cōcipere pōt. eē de despo. im-
pube. puberes. An īpubes possit dīcī

m̄rimoniū. vide. ī. m̄rimoniū z. §. p̄.
Et an spōsalia. vide. ī. spōsalia. §. 4.

Incantatio.

Regre. ī. sortilegiū z. §. 5. 7 6.

Incendiari⁹

dīc̄ fm Ray. 7 xv. q. incendi⁹
auctoritate p̄p̄ia ciuitatē uel villam
māsonē uel segetē 7 sūa aliena malo
studio. ut p̄odio uel vindicta. z. q.
vld. pessimā. iz. q. z. cū deuotissimā.
Secus si facēt iussu ei⁹ q̄ h̄z p̄tātē indi-
cēdi bellū qđ est iustū. Itē incendiari⁹
est q̄ incēdi facit p̄dicta. aut cōsiliū ul̄
auxiliū īpendit. A. Sec⁹ eē si qs dō-
mū p̄p̄am uel segetē incēderet. qā lig⁹
peccaret re sua abutēdo. non tñ tenet̄
pena incēdiarij. nisi dolo malo s̄ facēt
s. ut p̄ incēdiū rei sue aliena incēde-
rent fm glo. Ray. 7 xl. ut in sū. con.
li. z. ti. 5. q. 9. B. Et dīc̄ malo studio
qā si qs casu uel negligētia s̄ faciat. n̄
iudicat̄ ut incēdiari⁹. A. Hoc v̄z q̄
tum ad penā. s̄ q̄ ad infesse dānificati
bñ tenet̄ ex negligētia. ut in. c. fi. eē de
iniurijs. Tenet̄ etiā q̄ ad penā si tā la-
ta culpa fuit ut luxurie aut dolo sit p̄-
xima. ut in. l. p̄t. ff. de incen. B. Con-
hosti. 7 Goff.

Que pena incēdiarij? R̄. Scdm le-
ges ē ut īpe igne cremet̄ aut capite pu-
niat̄. ff. de incen. tui. 7 nau. l. q̄ edes. 7
l. p̄t. 7 vld. ff. de penis. l. capitaliū. §.
incendiarij. ff. ad. l. cor. de sicca. l. si qs
dolo. A. Cremant̄ p̄pe q̄ incēdia fece-
rūt intra oppidū. ut ī dco. §. incēdiarij.
Qui dō casaz aut villā leui⁹ puniūt̄.
ut ibi. Et ita ītelligit̄ qđ h̄r in ocā. l. q̄
edes. vbi dīc̄. Qui edes acetiū de fru-
menti iuxta domū positū cōbussit.
vinct⁹ d̄beratus igni necari iubetur.

c 5

Et q̄ appellatiōe ediū oēs spēs edificij
continent. S; in dignitate positi capite
puniūt. ut in oca. l. s. ubi or̄. Qui o-
ta opa in ciuitate icendiū fecerit si hu-
miliori loco sint bestijs subijci solēt.
si in aliq̄ gradu exñtes id fecerit. capi-
te puniūt. aut certe ī insulā deportat̄.
B. Scdm̄ canōes vō est pena multi-
plex. 1. Nā incēdiari⁹ ecclīaz uel locoꝝ
religiosoz uel cimiterij ut ī pacij p̄uile-
giati ī circuitu ecclīe. ē excoīcatus ī po-
iure. q̄ etiā p̄ q̄ fuerit denūciat⁹ non
pōt absolui nisi a papa. ut dictū est s.
absolutio p̄. §. 3. 7 s. excoīmunicatio 4.
Que aut̄ sunt loca p̄uilegiata habes s.
emanitas cōfugiētū. §. 3. Incēdiarij
vō alioꝝ locoꝝ cū mādātibz cōsulēti-
bus 7 fauētibz sūt excoīcandi. 2. q. 8
si q̄s mēbroꝝ. 7. c. pessimā. 7 isti etiā
pōt q̄ fuerit denūciati nō nisi a papa
p̄t absolui. ut or̄ s. absolutio p̄. §. 3.
Tales etiā incēdiarij in q̄busdā locis
ipso facto habēt p̄ excoīcatē ex cōuetu-
dine l; reuera absq̄ cōstitutiōe aut snia
nō inferat excoīcatio. A. De hoc dic
ut s. excoīcatio p̄. §. 6. ī additiōe. B

Incertoꝝ re-
stitutio siue disp̄satio. vide. ī
restitutio 6. p̄ totū.

Incestus quid sit 7
q̄ graue.
habes s. fornicatio. §. p̄. 7. i.
luxuria. §. p̄.

Indulgentia.
Quis possit cōcedē indulgētiās. Be⁹ fm
T̄. in 4. ois. zo. sol⁹ papa. q̄ ip̄e so-
lus plenariā hz p̄tatem prout vult po-
test indulgētiās facē. causa tñ exñte le-
gitima. Archieps q̄q; licz nō sit iudex
ordinari⁹ oīu; d̄ sua prouicia. ut s. ar-

chieps. §. 3. pōt tñ nō solū in sua dio-
cesi s; etiā ī tota sua prouicia indulgē-
tiās cōcedē oīmō nō excedat statutū
gnālis cōcilij. ex̄ de pe. 7 re. n̄ro. Itē h̄
pōt epi in sua diocesi. nec p̄ peccatum
tollit eis talis p̄tās. q̄ est p̄tās iurisdic-
tionis. A. nisi esset p̄t̄m ex q̄ liga-
ret aliq̄ cēsurā ecclīastica q̄ tūc n̄ pōt
absolue nec ligare. ut s. absolutio p̄. §.
p̄. 6. 2. B. Sacerdotes vō p̄t̄ochia-
les aut decani nō pōt nisi sibi ex cōcessi-
one ab epis facta. A. Sūt nec etiam
alii p̄lati inferiores epis. ut abbates 7
h̄mōi. ut ex̄ d̄ excess. pla. accedentibz.
q̄ eis disp̄satio cōis thesauri cōmissa
nō est. tñ pōt cōcedē p̄ticipationē bo-
noz cōgregatiōis sibi cōmisse. 1. Nā h̄ p̄t-
cipatio fit p̄ mutuā caritatē. s; indulgē-
tia requirit auctoritatē. fm̄ p̄e. ut in
sū. con. li. 3. ti. 34. q. 184. qui etiā dic.
q̄ cōfirmat⁹ etiā anteq̄ sit sacerdos pōt
indulgētiās facē. 7 etiā legati non sa-
cerdotes. ut ex̄ de pe. 7 re. q̄ autē. q̄ h̄
p̄tās magi cōpetit ex iurisdicōe q̄ ex
ordie. Hosti. vō dic̄ q̄ elect⁹ cōfirmat⁹
aū ep̄alem cōsecrationē tuti⁹ facēt si a
talibz abstinent. maxie si n̄ sit sacerdos
ut p̄ in ea. q. B. Est aut̄ p̄ cōcilij limi-
tata quantitas p̄ hūc modū. Qñ cōdi-
cat ecclīa nō o; nec pōt indulgētiā ex-
tēdi ultra ānū siue ab vno siue a plu-
ribz epis cōdicet. In āniuersario vero
dedicationis. aut etiā ex̄ q̄cūq; alia cā
nō pōt dari indulgētiā nisi. 40. dieꝝ. ex̄
de pe. 7 re. cū ex eo. in fi. 7 s; siue cōce-
dat ab vno ep̄o siue a multis. q̄ nūq̄
excedit p̄dictā taxationē. ex̄ d̄ peni. i.
indulgētiē. li. 6. A. Ibi or̄. Indulgen-
tiē q̄ ab vno uel pluribz epis ī ecclīaz
dedicationibz uel alijs q̄buscūq; casibz
cōcedunt vires non obtinēt si statutū
excesserit cōcilij gnālis. B

Sed nūq̄ idulgentie valēt alijs q̄ s̄b
 oīd eoz q̄ eas faciūt. **R.** Valēt illi q̄b
 pprii epi cesserūt ut p̄sint. **E.** d̄ p̄. q̄
 aut. **A.** Et nō solū epi s̄ etiam pprii
 sacerdotes inferiores s̄ p̄nt cedere s̄m
 q̄ s̄dā. q̄a tūc nō ipsi dāt eis idulgentiā
 s̄ concedūt ut remissiōes ab ep̄is facite
 eis p̄sint. ut sic ī absolutiōe penitēd
 p̄ ouersos modos p̄uideāt liberādi a
 peccad̄ 7 a penis q̄ d̄ officij sacerdoti
 lis. Et cū s̄ con. **D.** s̄ti. 7 x̄. ourā. oīcēs
 q̄ cū d̄fites h̄ multa p̄cā mortalia p̄
 q̄b forte tota vita hoīs q̄tū ad septe
 nē p̄niam non sufficēt. tūc sacerdotes s̄
 exponat penitēti 7 addat. **U.** n̄ inūgo
 tibi q̄ q̄diu viues dicas toties in oīe
 p̄r n̄r. uel s̄ile. q̄a p̄nīe arbitrarie sunt.
 Debet etiā dicē. **C.**cedo tibi q̄. p̄sint
 tibi oēs remissiōes a q̄cūq̄ fient. al̄ ei
 nō p̄desent. **O.** c̄. c̄. q̄ aut. ut ī s̄. con.
 eo. ti. q̄. 189. **B.** Q̄n at̄ ex̄ne ep̄s dat
 in idulgentiā ī vno loco. idulgentia ei⁹
 valet t̄m subdit̄ suis. ut **D.** s̄ti. dic. **A.**
 7 alijs q̄b cesserūt. ut statū patuit. **B.**
U. t̄p̄ idulgentie faciēde sint p̄ sub
 sidio tpali. **R.** s̄m **Th.** 7 **Se.** ī 4. d̄. 1.
 20. **P.** 20 tpali b̄ nō sūt sp̄nalia oāda.
 iō idulgentie dāde sūt p̄ncipalit̄ p̄ vti
 litate sp̄nali 7 nō p̄ subsidio tpali. **A.**
I. d̄ ī s̄. con. eo. ti. q̄. 185. **B.**
A. n̄ idulgentie ī foro d̄no aliqd vale
 ant 7 quātū. **R.** s̄m **Se.** vbi s̄. In eccle
 sia ē thesaur⁹ meritoz t̄a ip̄i ecc̄ie q̄
 x̄pi cui⁹ thesauri p̄lat̄ h̄ clauēs. 7 dis
 p̄sare p̄t. 7 sic idulgentia valet. Qua
 tuoz t̄n requir̄ ad h̄ ut valeāt. Duo ex
 p̄te dand̄. s̄. auctoritas 7 cā rōnabilis
 Alia duo ex p̄te suscipiend̄. s̄. q̄ sit in
 statu merendi. 7 ut faciat illud p̄ q̄ in
 idulgentia dāt. **Con.** **Th.** 7 **Al.** **A.** **I.** d̄
 ī s̄. con. eo. ti. q̄. 180. vbi etiam d̄r q̄
 cā rōnabil̄ est utilitas ecc̄ie. quia the

sauri ecc̄ie. p̄nī n̄ccitatib⁹ disp̄sandi
 sūt. **B.** . valet igit̄ idulgentie quātū
 sonāt v̄. 40. oīes idulgentie valēt tan
 tū quātū. 40. oīes p̄nīe s̄m taxationē
 factā siue a iure siue a sacerdote siue a
 iusticia oīna. Dies enī isti siue āni nō
 sūt anni celi nec purgatoz h̄ mūdi. 7
 sicut in mūdo. 40. oīes p̄nīe plus va
 lent vni p̄ficiēti cū maiori feruore q̄
 valeāt alteri. ita. 40. oīes idulgentie
 plus valēt illi q̄ cū maiori caritate seu
 rei oīe quātitate accedit. **Satis con.**
Th. 7 **Ray.** Et addit **Th.** q̄ q̄ vicini
 or est ecc̄ie. 7 etiā sacerdotes 7 clerici
 ita cōsequūt̄ idulgentiā sicut remoti.
A. **I.** d̄ ī s̄. con. eo. ti. q̄. 181. **B.**
Q.uid cū p̄nīa alicui⁹ ē. 7. ānoz. 7
 ip̄e successiue dat. 7. nūmos ecc̄ie ali
 cui q̄ h̄ idulgentiā vni⁹ anni. nūq̄
 liberat⁹ ē. **R.** s̄m **D.** s̄ti. **I.** d̄ ē dubiū
 q̄ liberat⁹ est q̄ ad ecc̄iam militātem
 ex̄te p̄. 7 te. cū ex eo. s̄. adhuc p̄lat⁹.
 t̄n si indiscrere facit h̄ mōi idulgentias
 seonerat. Et cōsulim⁹ q̄ ille q̄ acquirit
 h̄ mōi idulgentias nō vtat̄ eis in hac
 vita s̄ reseruet ī purgatorio vbi ḡuissi
 ma erit pena. **A.** **I.** d̄ ī s̄. con. eo. ti.
 q̄. 182. **B.**
A. n̄ q̄s toties h̄eat idulgentias q̄ti
 ens intrat ecc̄iam vbi posita ē. **R.** s̄m
Th. in 4. d̄. 1. 20. Aliq̄n idulgentia
 determinata est ad tēp̄. puta q̄cūq̄ va
 dit ad talē ecc̄iam vsq̄ ad tale tēpus
 h̄eat tātū de idulgentia. 7 tūc itelligit̄
 semel t̄m. Aliq̄n idulgentia ē p̄h̄nis
 sicut in ecc̄ia beati Petri ī Roma. 40.
 diez. 7 tūc q̄tiēs q̄s vadit toties idul
 gentiā cōsequit̄. **A.** **I.** d̄ ī s̄. con. li. 3.
 ti. 34. q̄. 183. **B.**
Q.uib⁹ p̄sūt idulgentie. **R.** s̄m **Se.**
I. d̄ valēt ex̄ntib⁹ in p̄cā mortali. q̄a
 manēte offensa reat⁹ pene tolli nō p̄t

Valēt autē religiosi sicut secularibus.
Qui etiā si sit indulgētia de oādo. pos-
sunt dare si nō hēant administratiōem
uel licētiā dandi a suis plac. Intelatus
etiā h sibi ipsi p 7 pncipaliter indulgen-
tiā dare nō possit. pōt tñ vti indulgen-
tia alijs data 7 sub eadē forma. Con.
Tho. obi s. A. Idē in sū. con. eo. ti.
q. 186. B

Utrū indulgētia valeat illi q libent
faceret illud p quo dat s non pōt. Be^o fm
Tho. in 4. ois. 20. Non. qā indul-
gētia tñ dat sub hac forma. s. ut faci-
at uel cet s uel illud. Idē Al. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 187. B

Utrū vn^o possit alii indulgētiā mereri.
Be^o fm Tho. in 4. ois. 45. il 23 pōt. nisi
pcedat ex intentiōe dandi. Vñ possit si
indulgētia fieret s modo dicēdo. q ille
q facit uel p quo fit hēat talē indulgē-
tiā. Con. Al. A. Idem i sum. con.
eo. ti. q. 188. B. Et si te dicēdū est de
his q sunt in purgatorio. qā si fiat sub
hac forma. Quicūq; fecerit s uel illud
ipse uel ali^o p quo facit in purgatorio
detent^o hēat talē indulgētiā. valebit
illi. al non. Nec ppter hoc sequit^r q pla-
tus possit p suo arbitrio aīas a purga-
torio liberare. qā ad s q indulgētie
valeāt requit^r cā dueniēs indulgētiās
faciēdi. Cō. se. 7 Inno. A. Sicut Ray.
7 glo. et. S; Hosti. oīc simpit q ex vi
indulgētie nō valēt h^o mōi defunctis
remissiōes. cū non sint d foro ecclie. s
bona opa quibz q s meret^r indulgētiā
ut elemosyne uel pegrinatiōes valēt
eis sicut 7 alia suffragia ecclesiastice
emunitat. ut in sū. con. eo. ti. q. 191. S;
certe nō videt^r rō quare ad defunctos
possit trāsserri meritū bonoz opetū. 7
nō meritū xpī uel militanē ecclie. Vñ
si papa h^o mōi facit indulgētiās. non

deberem^o os ponē in celū. de plenitu-
dine ptād ei^o remē dubitādo fm glo.
Ray. 7 in oca. q. 191. B

Quid de illo qui osequit^r generalē
indulgētiā positā p papam: Be^o fm
Hosti. Stati euolat si in tali statu dece-
dat. A. Con. glo. Ray. ut in sū. con.
eo. ti. q. 182. B

Utrū cruce signatus q morit^r anteq̃
iter arripiat hēat indulgētiā. Be^o fm
Tho. in quolibet. s forma cōsiderāda ē.
Nam si ccedat accipientibz crucē. sta-
tim h; etiā si decedat anteq̃ iter arripi-
at. Secus si ccedat trāseuntibz. A. Cō.
glo. Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 192. B
Precepit in vtrū obediētie sub pena
excoicationis. A. Tex. oīc. sub iter-
minatiōe maledictionis etne. ut i cle.
religiosi. de puile. de qua. ii. B. reli-
giosis ne pdicent indulgētiās indiscre-
tas. ut in cle. religiosi. de puile. De q-
stuarijs q portāt indulgētiās aut p di-
cant. hētut. ii. questuarij.

Infamis. Duobz
modis
Est aliqis infamis. s. d facto 7
de iure. Infamis de facto est cui^o apud
bonos 7 graues grauata ē opio super
crimē aliquo. Infamis de iure ē quē
ius ponit eē infamē. ut q cōuid^o ē de
furto. ut q pugnat in batena. p lucto. 7
plura h^o mōi. A. Idē fuit dictū glo.
Ray. ut p; in sū. con. li. 3. ti. 27. q. i.
B. Oīs aut infamistā de iure q; d fa-
cto d; repellit a p motiōe. siue sit digni-
tas siue ordo. qā pōte dignitat infam-
ibz patere nō debēt. oīc. 51. q. i. aliq.
eē de iure iur. infamibz. li. 6. A. Idē
fuit dictum Ray. ut p; in oca. q. i. B
Itē infamis nō pōt eē iudex uel pcura-
tor. eē d iudic. cū reputati. A. Satū
vī facere. s pl^o facit de m. c. infamibz.

B. Itē repellit ab accusando. ff. d. accusa. l. q. accusare. Itē a testificādo. nisi in calib. ex de testi. c. testimoniū. A nisi eēt i interu testitū. ut. i. testis §. 5. B. Itē a postulādo. ff. de postu. l. i. d. qua postulatio hēs. i. postu. latio. §. si. Dec autē de infamib. sic sup. ficialit dicta sufficiat. Alia plura potes vidē. 3. q. 7. §. porro. i. tex. 7 glo. Qualiter 7 qn infamā sit idicēda purgatio. vide. i. purgatio. §. 2.

In fidelis. Utz li. ceat fidelib. coicare cū infidelibus. R. fm Tho. scda scde. q. 10. Qui in fide firmi sūt ita q. ex eorū coicatioe cū infidelib. sperat magi illorū ouertio q. horū subuersio. nō sūt phibēdi coicare cū infidelib. Simples autē 7 ifirmi phibēdi sūt ne sine magna nccitate cū eis ouersent.

Que infidelitas sit graui⁹ peccatū? R. fm Tho. ubi s. Heretici qdem qui pñtent legē euāgelij 7 eā corūpūt g. uius peccat q. iudei q. fidē nūq. suscepit. 7 iudei q. suscepit figurā ei⁹ in veteri lege quā male interpretantes corūpūt graui⁹ peccat q. gent. les qui nullo modo fidē euāgelij suscepit. Possent tñ fm qd alii cōparari.

Utz cū infidelib. sit disputandū. R. fm Tho. ubi s. In disputatione fidei s. hereticos duo sunt considerāda. Unū ex pte disputand. q. si disputat tāq. de fide dubi⁹. 7 experiri volēs veritatē. tūc peccat pcul dubio tāq. infidelis. Si autē disputat ad cōfutandū errores uel ad exercitiū. laudabile est. Aliud ē cōsiderandū ex pte audientū utz ipsi sint instructi 7 firmi in fide. tūc eni nullū est periculū disputare. Aut si audientes sint simplices 7 i fide

titubātes. Circa tales distinguendū ē. quia si sūt sollicitati ab infidelib. nitētib. in eis fidē corūpe. tūc necesse est publice disputare oīmodo inueniāt aliqui ad h. idonei. J. Ser. h. enī simplices in fide firmabūt 7 tollet infidelib. decipiēdi facultas. Si vō non sunt sollicitati tūc periculōsū est publice disputare de fide corā simplicib. quorū fides etiā ex h. ipso ē firmior. q. nūq. diuersū audierūt. 7 iō non expedit eis ut audiāt vba infidelū disputatiū d. fidē. Phibēt quoq. omnes laici disputare d. fide publice uel occulte. ex d. hereticis. quicūq. l. i. d. A. Et ibi d. Qui vō cōtrafecit. excoicatiois laq. in node. B. Utz liceat infideles trahere ad fidē paliqua data munera. vide. i. mun. §. 2. 7. i. iude. §. 3. §. p. circa fi. Infidelū mīmonū de h. qre s. ipe dimētū q. de dispari cultu p totū. Itē de infidelib. hereticis vide s. hereticus. De iudeis. i. iudeus. De sarracenis. i. sarraceni.

In gratitudo. Utz sit pām mortale. R. fm Tho. scda scde. q. 107. Ingrat⁹ d. aliquis dupl. Uno mō p solā omissionē. puta q. nō recognoscit ul. retribuit vices p bñficio accepto. 7 h. nō sp. ē pām mortale. Nā si ingrat⁹ ptermittat illd ad qd nō tenet. A. s. ex obligatiōe nccitat. s. ex debito gritudis qd ē ut hō aliqd liberalit. tribuat etiā ad qd nō tenet. fm eūdē Tho. ibidē B. nō peccat mōtalit. s. venialit. q. puenit ex negligētia quadā seu idispositiōe. A. s. hōis ad vītutē ut p. ibidē. B. J. Sōt tñ esse mōtale ppter iteriōrē cōtēptū. aut si subtrahat illd qd ex nccitate debet bñficio siue simplt. siue i aliq. nccitat. gdu.

A .ut si omitteret facere qd pmissit p-
pter acceptu bñficiu. aut si bñficieti
nō subueniret cū posset in notabili ne-
cessitate. B .Alio modo dicitur ingratu
nō solū quia p̄termittit s̄ 7 contrarium
agit. Et h̄ etiā fm cōditionē ei⁹ quod
agit qñq; ē p̄t̄m mortale qñq; v̄iale
Utz ingratu bñficia sūt subtrahē-
da. R̄ fm Tho. vbi s̄. Circa ingratu
duo sūt cōsiderāda. p̄ qdem q ipse sit
dign⁹ pati. 7 sic certū est q meret bñ-
ficij subtractionē. 2⁹ cōsiderādū ē. qd
oporteat bñficiū facē. p̄ nāq; nō debet
esse facilis ad ingratitudinē iudiciādā
Nam forte nō occurrit beneficiato fa-
cultas aut debita oportunitas retribu-
endi. 2⁹ 03 tendē ad h̄ q de ingratu g-
tū faciat. qd si nō pōt p̄ bñficio facere
forte faciet secundo. Si vō ex bñficijs
mūltiplicat īgritudinē augeat 7 peior
fiat. d; a bñficioz cessare exhibitūde.

In iura Quedam ē
oam nō. ut s̄. enozmia. §. 2.
A. Mel⁹ s̄. absolutio 2⁹. §. si. in addi-
tione. B

Utz aggrauet iniuria ex h̄ q omi-
tatur in psonā plurib; cōiūctā. R̄ fm
Tho. scda scde. q. 63. Ceteri parib; qñ-
to aliq; iniuria i plures redūdat. tanto
est graui⁹ p̄t̄m. Et inde ē q grauius
p̄t̄m ē si aliq; pcutiat p̄ncipem q; p-
uatā psonā. qā redūdat in iuriā totū
multitudis. Cū aut infert iniuria i p-
sonā cōiūctam alteri qñcūq; tūc in-
iuria illa ptinet ad duas psonas. 7 ex
h̄ ipso aggrauat p̄t̄m. Quō 7 qñ lice-
at iniuriam p̄sone uel terū repellē. vi-
de s̄. bellū. p̄. §. 2. De mā iniuriar; vl
de. i. patiētia.

In iusticia. Vtrū faci-

ens iusticiā sp̄ peccet mortaliter. R̄
fm Tho. scda scde. q. 70. Cū iusticia
cōsistat in nocumento alteri⁹. manife-
stū est q; dicitur caritati. 7 sic ex suo ge-
nere ē p̄t̄m mortale. Ille tñ q in par-
tis facit iusticiā deficit a p̄fectiōe ei⁹
qd ē iustū facē inq̄tū pōt reputari nō
esse oīo s̄ volūtate ei⁹ qui h̄ patit. pu-
ta si auferat aliq; alicui vnū pomū ul
aliqd tale. de q; p̄babile ē q ille non le-
oatur nec ei displiceat. De iusticia iu-
dicis eccl̄astici vide. i. index 2⁹. §. si.
A. Immo. §. p̄. B. Itē multa circa
iniusticiā iudiciū vide. i. index p̄. §. 3.
7 se.

In obediētia
Vtz sit p̄t̄m mortale. R̄ fm
Tho. scda scde. q. 105. Sic. Nā inobe-
diētia dicitur caritati dei q; exigit ut ei⁹
p̄ceptū obediatur. In p̄ceptū aut oīnis cō-
tinet q; etiā supiorib; obediatur. Vnde
Ro. 13. Qui resistit p̄tati. dei ordiatiōi
resistit. Itē dicitur dilectiōi p̄ximi i q;
tū supiori p̄xio subtrahit obediētiā
quā ei 03. Si at plat⁹ aliq; tot p̄cepta
igerat q; s̄bdit⁹ ea iplē nō possit excu-
sari. De obediētia h̄. i. obediētia. p. to.

In inquisitione. Scie-
re q; trib; modis p̄ceditur cōtra
aliquē de crimine. v3 p̄ accusationē. de-
nūciationē. 7 inquisitionem. Et qdem
quō debeat fieri accusatio habet s̄. ac-
cusare. 7 s̄. accusat⁹. Ad denūciationē
vō debet p̄cedē caritatiua amonitio.
ex de accu. sup̄ his. 7. c. q̄liter 7 qñ. 2.
Et ad inquisitionem p̄cedere clamoro-
sa insinuatō. ut in deo. c. q̄lit. Addit⁹
quart⁹ modus. s̄. cū crimē obijcit per
modū exceptionis. de quo agit. i. in-
scriptio. §. p̄. et 2.

Quā 7 a q̄ sit pcedēdū ad inq̄sitionē
 Rē. Cū sub. l. i. alijs uel etiā p̄lat⁹ of-
 fendit si p̄clamozein 7 famā ad aures
 sup̄iorū puenit. nō qdē oztā a mali-
 uolis 7 maledicis s̄ a puidis 7 honestis
 7 nō semel t̄m s̄ sepe oꝝ d̄itatē diligen-
 tius p̄scrutari ut puniat si oportet. nō
 tāq̄ idem sit accusator 7 iudex s̄ q̄i de
 nūciāte fama. eꝛ de accu. q̄lir 7 q̄n z.
 7 eꝛ de symo. l. j. hēli. **A**. In dco. c. q̄-
 liter. nō d̄r de oztu ifamie s̄ d̄ denūci-
 atioē q̄ faciēda est a puidis 7 honestis.
 Sufficit enī fm Ray. q̄ apud bonos 7
 graues q̄s sit d̄iffamar⁹. nō d̄istincto a
 q̄bo oztū habuit ifamia. q̄a ifamia ab
 incerto auctore p̄cedit. de cōse. ois. q̄.
 sanctū. Con. Ber. 7 Hosti. in dco. c. q̄-
 lit. 7 i sū. con. l. i. 3. ti. 3. q. 5. Et addit
 q̄ tūc purgatio ē indicēda saltē ppter
 scādālū. ar. eꝛ de pur. ca. accedēs. Ad-
 dit Hosti. Si nō oīo ostarer q̄ a mali-
 uolis oztā ifamia eēt nec scādālū īmi-
 neret nec multū sp̄sa eēt in fama. non
 eēt d̄nccitate purgatio indicēda. eꝛ de
 pur. ca. cū i iuuēture. Itē ut p̄z ibidē.
 M. oic q̄ ad inq̄sitionē p̄cedit ex q̄tu-
 or causis. s. ex clamorosa insinuatōe.
 ut dictū est. Itē ppter scādālū timorem
 qd̄ pōt turbare ecclesiam. siue sit vn⁹
 adeo potēs q̄ ipe scādālīq̄r pōt eccle-
 sie scādālū suscitare. siue sint plures.
 Ad remotionē aut talis scādālī īdicat
 purgatio. 7 illa seq̄r inq̄sitionē.
 Itē pōt fieri inq̄sitiō s̄ eū q̄ suspect⁹ ē
 suo p̄lato uel p̄ncipi terre uel alijs bo-
 nis uicis. q̄a ex s̄ indicat purgatio. Itē
 fit inq̄sitiō ppter piculū etiā sine ifamia.
 sicut fit in hēli 7 i alijs crimib⁹ q̄ ser-
 pūt i occulto. Ibi d̄ etiā p̄z fm Hosti.
 q̄liter eꝛs ex officio suo uisitet q̄libet
 ano quālibet eccliam etiā si nulla p̄ce-
 dat ifamia. 7 tūc inq̄rē oꝝ ex officio pu-

ro tam d̄ cleric⁹ q̄ de laic⁹. Dicit etiā q̄
 archiep̄s b̄z uisitat si de cōsuetudinē s̄ ha-
 beat. postea eꝛs de iure cōi. postremo
 archiep̄s eodē iure. 7 legat⁹ ab aplica
 sede missus. Et s̄ b̄ n̄ currit p̄scriptio
 eꝛ d̄ p̄scrip. cū nō liceat. q̄a nisi uisita-
 retur aīa piclitate. p̄uilegia t̄n b̄n pos-
 sūt eximē. Dec oīa in dco. q. 5. **B**

Qualit̄ pcedēdū sit i inq̄sitiōe que
 fit d̄ singularē p̄sonā. Rē. s̄ imo qdē
 sciendū q̄ oꝝ fieri in loco ubi cōuersat
 p̄sona d̄ qua ē inq̄rendū. z. q. i. par⁹.
 eꝛ d̄ elec. postq̄. 7 eꝛ d̄ p̄scrip. q̄sdam.
 Citabit aut ipe d̄ quē inq̄rēdū ē. 7 sic
 oꝝ esse p̄is. nisi p̄ orumaciā se absentia
 uerit. 7 oꝝ fieri coram ecclie seniorib⁹.
A. De istis seniorib⁹ nō d̄r i. c. allad.
 s̄ b̄n oic Goff. Et pōt ītelligi de legitis
 officialib⁹ iudicib⁹ inq̄rendū. **B**. Itē ex-
 ponenda sūt ei illa capla de q̄bo fuerit
 inq̄rendū ut facultatē h̄eat defenden-
 di se. Et nō solū dicta testii sūt ei oi-
 cēda s̄ etiā noīa eoz. ut qd̄ 7 a q̄ sit oi-
 ctū appareat. 7 ne sup̄pressiōe nominū
 ter audacia ifamādi. **A**. Dicit tamē
 Hosti. q̄ cauti iudices cōsueuerūt tra-
 dere depositiōes sine noīb⁹ 7 noīa sine
 depositiōib⁹ ppter testii euitāda piclā.
 ut in sū. con. l. i. 3. ti. 3. q. 6. **B**. Item
 admittēde sūt exceptiōes 7 replicati-
 ones legitie. Dec oīa eꝛ de accu. q̄lir 7
 q̄n. z. et. 7 q. z. si p̄mates. Et talis q̄-
 tem pōt opponē d̄ inq̄sitorē de suspe-
 cto. uel q̄ sit criminosus. 7 d̄ denūciati-
 onē. **A**. i. denūciatē. ut in dco. q. 6.
B. uel l̄ras ad inq̄rēdū īpetratas. 7 d̄
 testes 7 oīa eoz. eꝛ de accu. cū oportet.
 at. 7. c. cū dilect⁹. z. 12a nō debēt ad-
 mitti testes nisi legitimi. eꝛ d̄ sen. 7 te
 iudi. cū 7 A. Itē inq̄sitor debet fa-
 cere iurare 7 testificari etiā illos qui
 denūciauerunt. eꝛ de symo. l. i. hēli.

Secus ē in via accusatiōis. q̄a accusa-
tor nō pōt eē testis. eē de accu. cum p̄s.
Itē sciēdū q̄ i nullo crimīe pōt p̄cedi
ad ingrēdū ex denūciatiōe nisi p̄cesse-
rit frat̄na coniectio. ut in dco. c. l. d. q̄
vide s. correctio frat̄na. §. 5.

**Qualit̄ p̄cedēdū sit i ingritiōe gnā-
li.** puta cū mittit̄ alicui ingritiō eccl̄ie
tā in capite q̄ i mēbris. R. Debet p̄ce-
di de plano 7 sine strepitu iudicij. cū
nō deceat seruos dei talibz īplicari. eē d
accu. olim. nō ita q̄ ordo iudiciarius
oīo p̄termittat̄. s̄ p̄ modū q̄ h̄etur. i.
iudiciū. §. p̄. Itē i tali ingritiōe reci-
piūt testes q̄les i eccl̄ia inueniūt̄. q̄a q̄
domi sūt p̄ domesticos p̄bati o. eē de
testi. veniēs. z.

**In quo differt ingritiō quā facit iu-
dex ex officio ad clamorē fame. 7 ea ad
quā p̄cedit alio p̄curate siue p̄monē-
te. R.** In muld. Nā cū p̄cedit ex offi-
cio tūc is s̄ quē ingrit̄ cogēd⁹ ē iurāe
q̄ r̄ndeāt v̄itatē ad interrogata. 7 h̄ dico
siue ingrat̄ s̄ determinatā p̄sonā siue s̄
ouentū. Si v̄o p̄cedit alio p̄curate. n̄
est aduersari⁹ cogēdus iurare. ne p̄p̄
h̄pmotor ingritiōis possit instrui. s̄ ip-
se teneat p̄bātē suā intentionē. alit̄ pu-
niet̄ suspēsiōe uel h̄mōi. A. i. suspen-
det̄ ab officio 7 b̄nficio. ut i. c. cū dile-
ctus. de q̄. i. B. donec se purgaueit q̄
nō aīo calūniādī crimīa p̄posuit. eē de
calū. c. cū dilect⁹. Itē cū ingritor ex of-
ficio procedit publicat̄ attestatiōibz
pōt denuo ab alijs testibz ingrē. ut. z.
q. 5. h. 3. 7. c. mēnam. Cū v̄o alio procu-
rātē sit tūc publicat̄ attestatiōibz non
recipiēt̄ alijs testes. q̄a timet̄ de subor-
natiōe. A. Idē i sū. con. i. dca. q. 6. B.

**Que forma iuramētī testii i cā in-
greditiōis. R.** Si ē s̄ p̄sonā 7 crimē de-
terminatū. iurat testis q̄ super crimine

dicet plenā v̄itatē. eē de symo. l. 3. hēli.
Si v̄o ē ingritiō sup̄ statu eccl̄ie. iurat
de his dicē qd̄ scit ul̄ credit i eccl̄ia re-
formāda. uel q̄ r̄ndeāt ad interrogata.
eē de accu. cū dilect⁹. Et nō q̄ in talibz
iuramēt̄ nō v̄z nec solet iurari de oc-
culto. Nā secretoz sol⁹ deus iudex 7 co-
gnitor ē. dis. 32. et ubi scāt. et. z. q. 5. cō-
suluit̄. 7 solū deū h̄nt vltorē. C. d. iu-
te iur. l. i. iusiurādī. A. Hic vocāt̄ oc-
cultā siue secreta s̄m x̄o. 7 in dca. q. 6.
nō solū secretū c̄fessiois s̄ 7 oē crimē
de q̄ q̄s nō ē īfamat⁹. Et addit q̄ si ali-
qs īfamat⁹ sit de aliq̄ crimīe puta de
fornicatiōe 7 sup̄ h̄ crimīe fiat ingritiō.
v̄z testis etiā dicē secretas cū cūstātī-
as q̄s nouit h̄ iurauerit tenē secretum
Itē q̄ q̄n sit ingritiō gnālis. tūc si d̄ oc-
cultē de q̄bz nō p̄cessit īfama aliqd̄ di-
xerit testes nō valebit dictū eoz. nec
ille s̄ quē deposuerit p̄p̄ h̄ erit puni-
end⁹. ut eē de accu. ingritiōis. B.

**Qñ sit ingritiō i aliq̄ mōasterio. q̄s
p̄uidebit d̄ exp̄sis ingritori ul̄ mona-
chis q̄ p̄sequūt̄ s̄ abbatē. R.** p̄o oī-
bus v̄z p̄uidet̄ d̄ tebz mōasterij 7 nō
t̄m denūciatibz seu accusantibz. s̄ etiā
q̄s iudices ad p̄secutionē negocij ido-
neos d̄xerit assumēdos. eē de accu. ex p̄-
te. 7. c. olī. A. In his. c. nihil dici v̄t d̄
exp̄sis ingritori s̄ alioz p̄dictoz t̄m. B.

**An outate ingritiōe mōachi debe-
ant obedire abbati. R.** Debet i licitē
7 honestis v̄mō nō īp̄diat̄ p̄secutio
negocij. eē de accu. ex p̄te. 7. c. olim.
**Nō pōt p̄lat⁹ t̄rior̄ suis s̄bdit̄ in-
dicē ne reuelēt̄ statū suū uel eccl̄ie sue
aut p̄sonaz his q̄ missi sūt ad ingrēdū
cōingēdū 7 reformādū. nec tenet̄ s̄ne
excoicatiōis. suspēsiōis. uel in d̄icti s̄
h̄mōi late. nec etiā iurāmēta ul̄ p̄mis-
siōes 7 obligatiōes alie facte ad celādū**

Insuper ab inquisitoribus talis temeritas
ad aduersione digna precipit castigari.
ex de offi. ordi. q. a. pleriq. li. 6.

Postq. coram eo q. aliquem sup. cert.
crimib. inquisitor fuerat deputat. eadē
crimīa ille confessus fuit. nō pōt ipugna
re confessionē q. min. puniat. nec iō pōt
punitiōē euadē oīes q. sup. eisdē cri
minib. antea nō fuerat diffamat. uel
q. p. eūdē inquisitor capla sup. q. b. vo
lebat ingretere sibi tradita nō fuerunt.
ex de accusa. postq. li. 6.

Si is cui contra te commissā fuit inqsi
tio sup. cert. crimib. pcesserit ad veri
tatē ingrendā omīssa inqsi tione infā
mie te pnte nec reclamāte aut q. q. su
per h. excipiente nō poterit ipugnare p
cessum ei. ob h. q. a. nō fuit de infamia
pmitus inqsi. ex de accus. si is. li. 6.

Quis est effect. inqsi tōis. B. Si
ingrētra p. latū siue hntem admini
strationē 7. ouici. pena ei. ē remotio
exēplo villici diffamati cui dictū est.
iam nō poterit apli. villicare. Luc. 16.
ex de accusa. q. li. 7. q. n. 2. Si dō nō h.
admi. tationē pena est arbitria fm
merita p. sone 7. q. lita. ē excessus. ex de
accu. inqsi tione. i. si. p. m. r. si. B. si fal
lit in crimib. enormib. q. ordi. execu
tionē aut retentionem bñficij etiam p.
pactā pñiam i. p. diūt. ut ē in symoni
aco in ordi. 7. bñficio. ex de accus. inqsi
tionis. In his enī sic ē sicut in accula
tionib. in iudicio pcedēdū. ut in c. dō
c. inqsi tōis. A. Effect. aut inqsi tō
nis est q. a. iducit degradationē. Denū
ciatio dō ad pñiam. ut pōt colligi i. di
cto. c. q. li. 7. q. n. 7. nōr. in sū. con. li. 3.
31. q. 4. fm Ray. B. Que aut dicātur
crimīa enormia. vide s. enormia. 7. s.
crimen. De inqsi tōib. hēncor. hēs s.
hereticus p. s. 4. 7. heretic. 2. s. 16.

q. incipit. Inqsi tores i. certi. puicijs. cū
sequētib. 7. heretic. 3. p. totū.

Inscriptio. ^{accu.}
sat aliquē d. se inscribē. i. ad
penā talionis si nō pbauerit obligare
ut s. accusatio. s. 2.

Utz inscriptio sit semp. necessaria.
B. Qn. crimē nō opponit. oīrecte per
modū accusatiōis ul. denūciatiōis. A.
Qn. opponeret p. modū denūciatiōis
etiā tūc nō ē necessaria inscriptio s. ca
ritatiua monitio. ex de accus. q. li. 7. q. n.
2. B. sed p. modū exceptiōis. ut cum
obiicit accusatori uel testi ad h. ut ab
accusatiōē ul. testificatiōē repellat. ul.
electo ut a p. motiōē excludat. nō ē ne
cessaria incriptio. S. si obijciat iā cō
firmato puta i. c. s. c. ratiōē. obijciēs d.
se obligare ad penā exordinarā ad ar
bitriū iudic. circa vinculū incriptio
nis. Inā elect. crimie sic pbato perdit
q. d. p. electionē 7. c. s. ratiōē ei fue
rat acquitū. s. pus habita non amittit.
ex de accus. sup. his. 7. c. q. li. 7. q. n. 2. i. si.

Institutio. ^{Capi}
tulu
fede vacāte pōt admittē 7. in
stituere i. bñficijs pñtatos a pattonis
si sint idonei. l. al. talis admissio 7. i. sti
tutio ad epm pñtāt. tñ sede vacāte n
pōt offerre bñficia q. ad collationē epi
pñtāt. ex de insti. c. p. li. 6. Institutē
heredes quō teneat testator vide. i. te
stamentū 2. s. p. p. totū.

Indictū p.
coiter. Indictū aliud ē gnā
le aliud p. ticulare. Generale oī q. n. ge
neralit. i. iudicij regnū aut puicia siue
etiā ciuitas aut castrū. A. aut villa.
ut in. c. cum in partibus. de quo. i. B.

Et intelligēdū est gnāle in h̄ casu etiā
si interdicat terra alicui⁹ q̄ nullā h̄ i-
tegrā s̄ t̄m p̄ pte. Particulare vō qñ d̄
multū eccl̄is vna ul̄ pauce indicit̄. ex̄
de v̄. sig. cū in p̄tib. A. Idem in sū.
con. li. 3. ti. 33. q. 222. et se. B.

Quid ē dicē indicit̄ talē locū? R̄.
fm̄ Inno. Nihil aliud ē dicē q̄ indi-
cere ibi hoīes h̄itātes a cerē sacramēt
ibi accipiēdis. 7 a sepultura. 7 q̄ cleici
ibi publice celebrāe 7 sacra offerre p̄-
hibent. A. Sic ḡ indicit̄ ē qdā ec-
clesiastica cēsurā q̄ q̄s phibet a p̄ci-
patōe quorū dā sacroꝝ 7 dīnoꝝ 7 se-
pultura. Et ad h̄ facit qd̄ h̄r i sū. con.
eo. ti. q. 220. Qñq; aut̄ ponit̄ 7 p̄ alijs
p̄ticularib; phibitōib; ut cū alicui i-
terdicat ingressus eccl̄ie. ex̄ de sen. ex-
co. is cui. li. 6. B. locus enī p̄ se nō ē
in culpa nec ē sacroꝝ p̄ceptibilis.

Interdictū fm̄ Inno. Hosti. 7 Ber.
nō pōt poni sine rōnabili cā. sicut nec
cessatio a dīnis. ut dictū ē s̄. cessatio. §
p̄. et 2. ex̄ eo. cū medicinalis. li. 6. 7
ex̄ d̄ his q̄ si. a ma. p. ca. q̄ siuit. Quam
tece. Inno. 7 Hosti. intelligūt q̄ sn̄ia
indicit̄ nō ē ferēda p̄p̄ culpā alicui⁹
p̄ticulari p̄sone s̄ p̄p̄ culpā vniuersi-
tatis. nisi cū sit dñs loci. ex̄ de spō. non ē
nō b̄. 7 ex̄ de offi. dele. sane. Vñ pōt fieri
p̄p̄ delictū dñi. siue capli. siue alicui⁹
coitad. A. Idē in sū. con. li. 3. ti. 33. q.
227. B. S; hic nō. q̄ null⁹ loc⁹ pōt i-
terdici auctoritate ordiaria ul̄ delega-
ta p̄ pecuniario debito vel p̄ cuiusvis
pecunie quātitate. al̄ nō tenet nisi fie-
ret de aplice sedis sp̄ali 7 exp̄ssa licētia
Hoc Bonifaci⁹ octau⁹ in qdā ex̄uagā-
ti q̄ incipit. Pro inde attēdetes.

Utr̄ indicit̄ possit iponi non p̄ce-
dente admōitiōe. R̄. fm̄ Inno. Si ipo-
nat̄ p̄ culpa q̄i pena siue penitētia. tūc

p̄bata culpa ul̄ notoria ex̄nte imponi
pōt sine vlla admōitiōe etiā penitēti
7 correcto. sicut iuenit̄ de sn̄ia suspēsi-
onis q̄ fert̄ contra delinquētē 7 nō otu-
macē siue monitū. 5. q. 4. in loco. A.
Sed fm̄ Hosti. h̄ intelligit̄ de pena quā
q̄s ipso facto incurrit a canone statu-
tam. nā tūc nō oꝝ p̄cedē monitionem
Sec⁹ autē si ab hoīe iponat̄ p̄ pena. q̄a
tūc admōitio oꝝ p̄cedere. ex̄ de coha.
cle. 7 mul. c. sicut. ut 7 nō in sū. con.
eo. ti. q. 231. B. Sed qñ p̄ otūcia in-
fertur nō oꝝ infertur nisi contra incorrigi-
bilē otumacē 7 tūc oꝝ admōitio p̄ce-
dere. ex̄ de appella. rephensibilis.

Que differētia ē int̄ indicitū 7 ex-
coicationem aut suspēsiōem? R̄. fm̄
Ray. Prope loquēdo excoicat̄ p̄sona.
xi. q. 3. certū. ex̄ de v̄. sig. ex pte. Et q̄-
dem si ē maior sepat̄ nō solum a sacra-
mētis s̄ etiā a coīone fidelit̄. ut s̄. ex-
coicatio p̄. §. 2. s̄ vniuersitas non ex-
coicat̄. ut dictū ē s̄. excoicatio p̄. §.
32. q̄ incipit. vniuersitas. A. Illū. §.
quotauit p̄ 29. B. Suspendit̄ q̄q; p̄so-
na 7 qñq; qdē a bñficio. qñq; ab offi-
cio. qñq; ab vtroq; 2. q. 5. p̄lbyter. ex̄
de pur. ca. int̄ sollicitudines. Interdicat̄
vō qñq; ipse loc⁹. ut regnū. ciuitas. ca-
strū uel eccl̄ia. ex̄ de v̄. sig. cū in p̄tib;. Sicut
aliqñ indicit̄ vniuersitas. ut cle-
rus uel p̄p̄lus. ex̄ eo. si sn̄ia. li. 6. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 229. B. Et nihil
est aliud q̄ sepatio a cerē sacramēt. 7
oīb; dñis officijs. 7 eccl̄astica sepul-
tura. ut ex̄ de spon. non est nobis. ex̄ d̄
pe. 7 re. q̄ in te. Et de hac mā plene ha-
bet̄. i. indicitū 4. §. p̄. 2. et 3. 7 aliqd
dictū est s̄. §. 2.

In q̄ oueniūt excoicatio indicitū 7
suspēsiō. R̄. fm̄ Hosti. in plurib;. Pri-
mo quidē quia sicut excoimunicatio

debet fieri i scriptis continetibus cam. 7 cu
ius scripture exemplū tenet iudex ex
coicato tradē ita mēlem si fuerit reg
situs. de q̄ regitōe o; fieri publicū i
strumētū uel autēticē lre. Iudex aut
hō mōi cōstitutōis violator p mēlem
vnu ab ingressu ecclie 7 a dñis suspē
sus ē. 7 supior ad quem recurrit o; ip
sam sniam relaxare 7 excoicatore; ad
intesse cōdenare. Idē p oia ē i sentētijs
suspēsiōis 7 inēdicti. Et d hēs s. ex
coicatio p. §. 8. A. q. incipit. quō o;
B. ex eo. cū medicinalis. li. 6. 2. q. ga
snia excoicatiōis inēdicti 7 suspēsiōis
nō releuat p sequētē appellationē. sed
bñ p pcedētē. ex de appella. ad h qm. 7
c. pastoralis. 7 ex eo. is cui. li. 6. 3. q. ga
ligati aliq̄ snia de p̄dicti. nec eligē nec
eligi pnt. ex de appella. cōstitut. p. 7 ex
de olue. cū dilect. 7 ex de excep. aplice
7 ex de elec. cū int. 4. q. null. dīctorū
o; celebrare dīna. ex de ele. exco. m. c.
2. 7 c. postulasti. §. si. 5. q. tales snias
o; monitio pcedē. qd̄ intellige ut s. §.
4. A. cū additiōe sua. B. 7 ar. ex de
sen. exco. si candici. li. 6. A. p̄soti ē
sub lrica de offi. ordi. eo. li. 6. B. 6. q. ga
qlibet eoz iurat anq̄ absoluat nō am
pli. 7 trauenite. Et i oib; pōt fieri rela
xatio ad cautelā. ex eo. venābili. nisi
eēt inēdictū gnāliter pmulgatū. in q̄
nō h; locū relaxatio ad cautelā. ex eo.
p̄nti. li. 6. 7. q. talis snia ē etiā a su
periorib; obseruanda. ex de offi. ordi.
cū ab eccliaz. 8. q. null. eoz durante
snia pōt testificari. ex de excep. aplice.
7 ex de testi. veniēs. i. fi. 9. q. ga supior n
o; ipas snias reuocare uel pnunciare
nullas eēt nisi vocat p̄tib; ex de appel.
romana. §. pl̄t. li. 6. A. salua snia cō
suetudine qd̄ relaxationē si habet.
ut in. c. romana. de sen. exco. li. 6. B.

x. q. ga illi q p p̄uilegiū sūt recepti in p
prios 7 spales romane ecclie filios. licz
pp̄t hñ sūt exēpti. tñ sicut nec excoi
cari sic nec inēdicti nec suspēdi pnt ab
alio q̄a romano pontifice uel legato a
latere. ex d v. sigl. veniēs. li. 6. xi. q. ga
oēs p̄dicte snie noie cēsūre eccliaſtice
cōtinēt. ex de v. sigl. querētī. A. Cō.
Inno. ut in sū. con. eo. ti. q. zji. vbi p
dicta notant. B.

Quis pōt inēdicē? R. fm Inno. 7
Hosti. Quilibet p̄latus habēs iurisdī
ctionē ordiariā. Quilib; etiā hñs iu
risdīctionē delegatā pōt inēdicē ecclie
siā terrā uel psonā cōiacē sue iurisdī
ctionis. etiā si cōiay sit ep̄s. ex de offi.
dele. sane q. diocesan. tñ n o; suspēdē
seu inēdicē cōicos seu eoz ecclias ppe
tuo ul ad longū tēp. nisi de cōsentu ca
pituli. ex de excess. pla. c. p. A. Ibi nō
o; de isto tpe longo ul in ppetuū. sed
hāc limitationem ponūt oī Inno. 7
Hosti. Alia ut ait idē Hosti. mirū esset
q ep̄s sine iudicio capli nō posset sus
pedere ul ecclias inēdicē. cū nō tñ de
legatus sol. s etiā subdelegat. p se va
leat excoicare. ut ex de offi. dele. ex lit
ter. ut 7 nō. in sū. con. eo. ti. q. zz8. B
Et h maxime qñ p̄cedit ex officio suo
ga tūc cū maiori deliberatiōe p̄ceden
dū est. S; regularit 7 de iure 7 de con
suetudie snia pastor sol. nūmēda ē et
tremēda. xi. q. z. c. p. is. q. z. visis. ex
de offi. ordi. cū ab eccliaz. Itē inēdicē
pōt elect. cōfirmat. licz nōdū cōsecrat.
ga h est iurisdīctiōis. ex de elec. trans
missam. Itē sede vacāre inēdicere pōt
caplm. ex de maio. 7 obe. his q. 7. c. cū
olim. 7 ex de hereti. ad abolēdā. p tr̄
so. Abbatissa dō inēdicere non pōt. ut
dictū est s. abbatissa. §. 3. A. p̄redi
cta etiā notāt in oīa. q. zz8. B.

Quis pōt interdici? **R**. Sicut pōt col-
ligi ex .s. pcedēti qlibet subditus uel
etiā terra ul' ecclia pōt interdici a suo p-
lato. alit snia a nō suo iudice lata nō te-
net. ex d' offi. dele. sane. z. 7 ex d' iudi.
at si clerici. Exēpti vō a placd non pnt
ab eis interdici. Si tñ ille q ē exemptus
ex vna pte hñt aliqd bñficiū rōne cu-
ius nō ēēt exēptus. in h' sui diocessani
sentētijs subiacer. ex de puile. cū capel-
la. Prohibet etiā q in odiū exēptozū
uel in fraudē puilegiōz nō indicant
uel excoicent videntes illis uel ab eis
emētes aut eis coicantes. al' d' faciētes
puniendi sūt. ex de puile. quanto. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 229. B. Sunt
tñ casus in q b' exēpti subsūt diocesa-
nis i q b' pnt eos interdici siue punire 7
odēnare. q's hēs s. exēpt. .s. .s. Itē nō
pnt interdici nisi a papa illi q sūt spāles
ecclie filij. ut s. .s. .s. oīctū ē in fi.

Qui puilegia q aliq nō pnt excoicari
uel terre eoz interdici cessa singlaribz
psonis eccliastricis uel secularibz nō ex-
tēdūt ad snias epoz. qā ipsi pnt tales
excoicare 7 interdici. A. Tex. c. i. alle-
gati nō dīc epoz. s. gnālīe ordiatioz.
B. nisi fuerit cessa regibz. reginis. ul'
eoz filijs. ul' religiosis nō rōne psona-
rū s rōne ordinū ul' loco. ex de puile.
ne aliqui. l. i. c.

Qub q forma vboz o; poni interdi-
ctum? **R**. s. forma h' est. uel siles. Nos
ppr talē cām eccliam siue terrā talem
supponim⁹ interdici. ex de v. sig. cū in
ptibz. 7 ex de offi. dele. sane. z. Addūt
etiā coīter iudices dicētes. eccliastrico
supponim⁹ interdici. ut Inno. dīc. 7 h'
ad oīfferētiā interdici legal. de q trāsi-
mus ad pns. Pōt etiā snia interdici
ad voluntatē iudic determinari. puta
ut indicat missam cū cātu ul' vespas.

uel sepulturā 7 h' 2 modi. Pōt etiā in-
dex ab interdici excipe 7 subijcē quos
vult 7 qñ vult. puta qñ dñs terre ibi
fuerit pns 7 h' mōi. ex de spon. nō est
nobis. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 232
fm Inno. 7 Hosti. Et addūt q si pso-
na ēēt interdici uel suspēsa p culpa sua
nō posset de licētia alicuius celebrare
nec suspēdi interdici uel suspēsis. S; si
suspēsa ul' interdici esset ob culpā alte-
rius qd aliqñ sit. oīci pōt sicut de in-
dicto loci. q. talis snia suspēdi pōt. B.

Qñ snia interdici obliget? **R**. Suffi-
cit sniam interdici publice pmulgati.
nec p'ea necē est eā singuloz autibz i-
culcare. Sufficit etiā cū qs scit vicinof
suos maxīe metropolitanā eccliam re-
cepisse sniam 7 seruare. ex de postu. p-
la. c. p. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 261.
fm Hosti. B. Insuper oēs religiosi tā
exēpti qñ exēpti q viderit ul' scuerit
matricē loci eccliam. A. i. maiorē seu
baptismalē. ut p; p glo. i. de. ex frequē-
tibz. de qua. i. vbi idē dīc d' cathedrali.
B. seruare qd cūq; interdici positiū au-
ctoritate sedis aplice ul' ordiatioz de-
bent 7 ipsi seruare. aliogn nō seruare
incurrūt excoicationē ipso facto. Idē
etiā in interdici 7 cessatioibz a oīnis in-
dictis p statuta puicialiū oīlio. uel
epoz auctoritate. Idē in gnālībz cessa-
tioibz a oīnis ciuitatū. terraz. 7 alio-
rū loco. quas aliqñ ex cōsuetudine. ca-
pitula. collegia ul' cōuent⁹ secularium
aut regulariū eccliaz sibi vēdicāt hoc
nō obstatibz qbuscūq; appellatioibz
antea etiā ad sedē aplice uel ad alium
intiecd. 7 alijs obiectionibz qbuscūq;
ut in cle. ex frequētibz. de sen. exco.

Q Si snia interdici pferat i clerū. non
tñ ppr h' intelligit pplus interdici. nec
eo. Vñ vno ipsoz interdici ali⁹ licite

admittit ad oīa. ex eo. si snia. li. 6.
Cū vō alicui tē p̄lus ē intēdict⁹. sin-
glares ei⁹ p̄sone itelligūt intēdicte ut i
dco. c. si snia. §. si. In gnali q̄q; intēdcō
alic⁹ terre dīci l; teneat illud obserua-
re. tñ eoz p̄sone n̄ sūt intēdicte fm̄ x̄o.
7 Inno. 7 iō alibi exītes i nullo tenēt
ut. i. intēdictū. 2. §. si. A. Idē i sū. cō.
eo. ti. q. 264. Et addit fm̄ eū. Inno. 7
Monal. q̄ si familia alic⁹ intēdicere. 7
clerici eēt de ei⁹ familia. q̄ 7 ipsi intē-
dicti eēt. nisi spālī excipient. B

Utz snia intēdicti suspēdi possit ita
q̄ liceat celebrare oīa. & fm̄ Hosti.
7 Inno. Qñ locus uel ecclia intēdict⁹.
talis snia suspēdi pōt. 7 tūc licet ibi ce-
lebraz. ex de puile. ut puilegia. Qñ vō
est intēdicta p̄sone seu suspēda. si factū
ē p̄ culpa suspēdi ul' intēdicti. nō posset
d licētia alicui⁹ celebrare neq; intēdictū
uel suspēdio suspēdi. Si vō factū ē p̄
pter culpā alteri. qd aliqñ fit. ut. i. 7.
q. 4. mroz. 7. c. felix. A. Doc. c. felix.
nō vñ ibi hñ. B. tūc oīci pōt sicut de
intēdicto loci q̄ talis snia suspēdi pōt p̄
ep̄m sicut 7 tolli.

Quid si ista tēp⁹ suspēisionis ul' intē-
dicti appeller? & fm̄ Hosti. Appellari
pōt a suspēda snia sicut a additōali. ex
de appel. p̄terea. 7. c. dilect. 6. vñ dīci
mus. 7 idē i snia suspēisionis. Sec⁹ autē
in snia excoīcatōis cuius effect⁹ nūq̄
pōt relaxari ad tēp⁹ nisi oīo tollat. ex
de sen. exco. cum desideres. in pñ. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 23. B

Intēdictū 2.
s. spālī q̄ d ponit i aliquam
terrā. Vbi sciendū q̄ cū d. intēdicim⁹
terrā talis regl ul' oīi. fm̄ Inno. 7 Ho-
sti. itelligit oīs terra q̄ i iurisdicōi sue
subest tpe late snie. 7 līt q̄ in crimine

sibi fauet. Con. Ber. Si vō p⁹ sniam
terrā emit. nō ē intēdicta. nisi snie latō
exp̄sserit siue intēderit tā de ea quam
h; q̄ de ea quā habitur⁹ ēēt. Si vō vñ
dit suā remanet illi terre onus intēdi-
cti donec relaxet. ut ponit Hermān⁹ i
tractatu de intēdicto. ar. ex de postu. p̄-
la. ad hēc. A. Idē in sū. con. eo. ti. q.
223. 7 se. B

Quid si dñs t̄p̄alis supponat terrā
suā 7 proget i se iurisdicōnē alicui⁹
ep̄i. an possit terra ei⁹ ab illo itērdicta?
& fm̄ Hosti. Si ordinari⁹ osenserit i
proagationē. tūc planū ē q̄ pōt. ex d̄ fo.
cōpe. significasti. Sed si non osenserit
adhuc puto q̄ possit. 7 clerici tale itē-
dictū seruare tenent. ex d̄ iure iuri. ex
rescripto. 7 de offi. dele. §. 7. 3. Licet
enī laicus p̄ spālē ouētiōnē non possit
supponē alijs ecclias uel p̄sonas ecclia-
sticas ite sue. tñ cū vniuersitate tacite
trāseūt. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 230. B

Si ciuitas castrū aut villa sūt itē-
dicta illoz suburbiā 7 otinentia edifi-
cia itelligūt i tērdicta. ex eo. si ciuitas.
li. 6. Al vō noīe ciuitatē itelligit qd
muroz ābitu otinet. ut ibi dicit.
In qd hoīes de terra itērdicta pos-
sint audire alibi oīa? & Si ē itērdi-
cta ppter delictū oīi uel rector. tūc ci-
ues q̄ culpabiles nō existūt pnt ex ip-
sam licite itēresse oīis. nisi 7 ipsi fue-
rint itērdicti ppter oīm puniēdū in
eis. q̄ tūc etiā alibi n̄ pnt itēresse oī-
uinis. sicut 7 nō pnt si ppter culpā il-
loz positū fuit itērdictū. ex eo. si ciui-
tas. li. 6. Et idē itelligendū si alijs
de ipsis hoīb; alio trāssert domiciliū.
Et eodē mō itellige de delict alicui⁹
terre itērdicte. q̄ si culpabiles n̄ exi-
stūt nec fuerūt ipsi itērdicti. possunt
alibi celebrare oīa.

Indictū 3.

s. i. aliquā eccliam. Vbi p̄ sciē
oñ q̄ si ecclia in dicit. nec i capella ei⁹
celebrari nec i cimiterio poterit aliqs
sepeliri si i p̄a capella ul' cimiteriū sint
ecclie cōsecr. al' sec⁹. ex eo. si ciuitas. li. 6.

Quid si aliqs scient celebrat i ecclie
sia aut quocūq; loco in dicit? R. N.
si sit p̄ilegiatus in h̄ uel nisi in casib⁹
a iure cōcessis celebrat. irregularitatē
incurrit. a qua nō poterit nisi p̄ papā
absolui. nec pōt eligi nec eligē. ex eo.
is qui. li. 6.

Indictum

4. s. quid phibet uel concedit
tpe in dicit. Et p̄ quidē nulla oīna of
ficia p̄mittit. ex te p̄. 7 re. q̄ in te. 7
ex te sp̄o. non ē nob. S. h̄ in 6. eo. ti.
c. alma. tēpar multū h̄ modo. q̄ singu
lis dieb⁹ i ecclis 7 i monasterijs mis
se celebrant. 7 alia oīna officia submis
sa voce ianuis clausis. excoicad 7 in
dicit exclusis. cāpanis etiā nō pulsatis
ita tñ q̄ nullos alios etiā si aliūde ve
niāt debēt admittē. nisi illi sint sup h̄
p̄ilegiati. ex te p̄uif. li. 6. ita q̄ tā ca
nonici q̄ clerici eccliaz i q̄b⁹ distribu
tiōes q̄tidiane tribuūt illis q̄ in sūt
horis. si nō venerit amittant eas sicut
amitterēt si non eēt in dicitū. ita q̄ so
lū i festiuitatib⁹. s. natalis. resurrexi
onis. penth 7 assūptiōis b̄e Marie. A
Idē ē hodie etiā de festo corpis xp̄i et
ei⁹ octaua. sicut ē statutū p̄ Martinū
quītū 7 Eugeniū q̄rtū. ut p̄ p̄uagā
tem q̄ incipit. Excellētissimi. B. cam
pane pullent 7 ianuis aptis alta voce
oīna celebrēt. excoicad exclusis. in dicit
is admissis. ita tñ q̄ illi. p̄p̄ quos p̄
latū ē in dicitū altari nō appropiuet.

nō obfātib⁹ q̄buscūq; p̄ilegiis q̄ re
uocant. q̄a sufficere oīb⁹ q̄ celebrēt
ut dictū est. Nec oīa in p̄dco. c. alma.
Itē nō q̄ tpe general' in dicit pōt offici
culma i die cene. ex eo. q̄m. li. 6.

Utz tpe in dicit mistrai possint ec
clesiastica sacra. R. Nō. ex sen. exco.
rñso. Et h̄ multas recipit exceptiones
Nā p̄ qdē excipit baptism⁹ cathedra
mus 7 cōfirmatio nō solū puuloz. ut i
dco. c. rñso. s. etiā adultoz. ex eo. q̄m
li. 6. Itē excipit p̄nā nō solū morien
tiū s. etiā uiuoz 7 sanoz. oñ tñ nō fue
rūt excoicati q̄ nō p̄nt admitti nisi in
morte. 7 excepti illis p̄p̄ quoz culpā
ul' solū lata ē snia in dicit. ul' q̄ p̄bue
rūt cōsiliū auxiliū ul' fauorē si n̄ pus sa
tisfecerūt ul' d̄ satisfaciēdo dederūt ido
neā cautionē. aut si h̄ n̄ p̄nt nisi iura
uerit q̄ cū poterit satisfaciēt 7 ad satis
factionē faciēdā pillos q̄ tenēt oabūt
cōsiliū 7 auxiliū 7 p̄posse laborabūt.
Nec p̄p̄ aliq̄ d̄ p̄dicoz oī fieri relaxa
tio in dicit. ut ex eo. alma. li. 6. Item
excipit eucharistia q̄ ad decedētes. ex
d p̄. 7 re. q̄ i te. negat extrema unctionio
ut i dco. c. q̄ i te. A. Meli⁹ facit. c. rñso
ex sen. exco. 7 idē nō. i sū. cō. li. 3. ti.
33. q. 335. B. Ad ordies at nō p̄tēt
laic⁹ loci in dicit p̄moueri. Sec⁹ at de
his q̄ erāt clīci nec sūt in dicit. A. nā
tales ad alios ordies poterit p̄moueri.
fm cū. Inno. 7 i dca. q. 335. B. M̄i
mōia dō fm Inno. sicut p̄nt apud in dicit
ctos. q̄a apud in dicit d̄ h̄. 26. ois.
deinde. n̄ tñ oī fieri b̄ndictio nupriaz
fm Hosti. A. Id i sū. cō. e. ti. q. 137. B.
Utz tpe gnālis iterdicti cōcedat ec
clesiastica sepultuā. R. fm Inno. Qñ
i in dicit cōis aliq̄ ita ul' aliq̄ vniuer
sitas denegat laic⁹ ecclastica sepultā.
etiā si p̄niam acceperint. ex te p̄. q̄ i te.

quia interdicti sūt etiā si p̄ctōres non sunt. 24. q. 3. si hēs. 17. q. 3. mītoz. Sed illi q̄ int̄dictos excoīcant etiā si ab ipsa excoīcatōe absoluāt remanēt tñ adhuc int̄dicti donec soluat̄ int̄dictū. Si tñ in moriētibz apparuerit signa penitentie 7 p̄ea fuerit solutū int̄dictū. tñc taliū corpa erūt apud eccliam trās ferēda. ar. ex de sen. exco. cū illoz. A Meli⁹ eo. ti. c. 2. B. Et si apud eccliam stāte adhuc interdictō sepulsi fuerit. n̄ erūt p̄ea exhumādi. cū ad eū statum venerit res a quo incipe potuit. Et p̄ h̄mōi int̄dictis. s. q̄ penituerūt licet mortuaria recipere. ac p̄ eis ozandū est. xi. q. 3. q̄cūq. S; si nō penituerit. nec p̄ eis ozandū ē nec mortuaria recipiē da sūt. 20. dis. c. fi. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 250. B. Clerici vō qui ī tali generalitate nō sūt int̄dicti nō negat̄ ecclīastica sepultura. sine pulsatiōe tñ campanaz 7 cessante omni solēnitate ut in ocō. c. qd̄ in te. S; q̄ ibi or̄ cū silentio. nō v̄r hodie intelligēdū de silē tio funeralis officij. q̄ cū cōcedat̄ qd̄ maius est. s. dicere hozas 7 missas submisit. ut in p̄. s. dictū ē. 7 d̄ officio funerali cōcedi videtur.

¶ Utz qñ ecclia ē singularit̄ int̄dicta illi d̄ p̄p̄o possint alibi eligē sepulturā B. fm̄ Inno. Si ē int̄dicta ī penā p̄p̄i etiā si multi ex eis nō deliquit. s; forte vniuersitas uel maior ps. uel forte q̄a deliquit oīs 7 ī l̄s puniūt. tñc parochiani nō pnt ī alia ecclia etiā nō int̄dicta eligē sepulturā. nisi forte ex p̄uilegio. ex de p̄uile. ut p̄uilegia. Si vō ē int̄dicta p̄p̄i delictū clericoz tñ. uel p̄p̄i l̄s q̄ violata fuerit. tñc parochiani pnt ī alia ecclia nō int̄dicta eligē sepulturā 7 audire oīa. A. Con. Hosti. ut in sū. con. eo. ti. q. 250. in p̄n. B.

¶ Utz oēs interdicti vitādi sūt. B. fm̄ Inno. Hosti. 7 Ber. In oīnis officiis vitādi sūt oēs illi q̄ p̄p̄o noīe uel alia certa circūlocutione p̄ snām designant̄ q̄ 7 dicūt noīatim int̄dicti. in Insti. de exhere. li. 5. noīatim. Itē vitandi sūt tāq; noīatim int̄dicti oēs il li de q̄b; constat q̄ int̄dicti sūt. ut si ciuitas uel castrū int̄dictū. Si vō int̄dicat̄ fautores siue p̄cipātes ī crimie. non dicunt̄ noīatim int̄dicti s; tñ in gnē. Vñ tales nō tenet̄ qs euitare q̄usq; p̄ iudicē specificent̄ 7 iudicent̄. nisi forte eoz p̄cipatio esset multū notoria. ita q̄ inficiatiōi nō eēt loc⁹. ex de coha. cle. 7 mu. tua nos. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 236. B.

¶ Qñ concedit̄ alicui p̄sone singulari ut tpe int̄dicti possit celebrare 7 audire oīa ī voce submissa. tñc ei⁹ familiares ad audiēdū cū illa 7 celebrādū sibi admittūt. S; nō sic de familiarib; alicui⁹ collegij. q̄a nisi p̄uilegiati fuerint admitti nō debēt. Tali q̄q; cōcessi one nō pōt gaudere ille cui⁹ culpa dolo vel fraude fuit snā lata. seu q̄ ad p̄petrādū ipm̄ delictū p̄buit cōsiliū auxiliū uel fauorē. ex de p̄uile. l. 3. li. 6.

¶ Ep̄i qui sūt in via pnt secū ferre altare portatile 7 facē sibi celebrari ubi cūq; fuerit. nō obstatē int̄dicto. ex de p̄uile. qm̄. li. 6. Ep̄i q̄q; nō incurrit̄ ip̄o facto snāz int̄dicti. ut s. eps. s. 5. A. q̄ incipit. ep̄i 7 supiores. B.

¶ An ī locis exēp̄t celebrari possit tēpore int̄dicti gnālis. B. Inno. nisi sicut in alijs. ex eo. alma. in fi. 7 de p̄uile. auctoritate l. 5. li. 6.

¶ Sed nūqd̄ ex sola cōsuetudinē pōt ali qs venire ī int̄dictū? B. Inno. ex de cōsue. cū inter. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 243. fm̄ Inno. 7 Hosti. B.

¶ *U*trū tpe interdicti liceat secularibz
ex eccliam audire ul' auscultare officiu
qd fit in ecclia. R. fm Hosti. Excofca
tis 7 interdicti nō licet audire. neq; cleri
cis licet ita alte celebrare q; de fori pos
sint audiri. nec ē eis pax portāda. aut
fenestra uel ostiū apiedū ad vidēdū
corpi xpi. uel ad offerēdū p euāgelium
Dec colligunt ex de pe. q; i te. Con. sacd
Ray. 7 x. Et idē dic x. q; nō phibēt
seculares audire horas q; ex eccliam si
ue p viā dicunt. A. Con. cu; x. Mo
nal. ut p; i sū. con. eo. ti. q. 260. B

¶ *Q*uid tpe interdicti possit sacerdos
bndicere perā 7 baculū pegrinorū? R.
fm x. Cū nō repiat ee phibitū vī ee
cōcessū. A. Id i sū. cō. eo. ti. q. 247. B

¶ *Q*uid si ppi fauorē 7 ad instātiā
aliquoz politū ē interdictū 7 illi nō ser
uāt s allegant q; hēant puilegia 7 h.
R. Neq; alij seruare tenēt. ne d alioz
fletu ipsi videre videāt. ex de puil. pe
nitis. A. Neq; est si puilegiati excesse
rint terminos suoz puilegioz in obser
uātia interdicti. ut p; in eo. c. penitis
Dec etiā notāt in sū. con. eo. ti. q. 249
vbi etiā addit fm Hosti. q; si alig po
nūt uel poni pcurāt interdictū ut p; ea
ipsi soli celebrēt. 7 ad ipsos p; pus con
currat a qbz oblatiōes accipiāt 7 alie
ecclie defraudēt. istis celebrāe nō licet
occasione sui puilegij. B

¶ *Q*uō clerici in officio violēt inter
dictū? R. fm Inno. Clericus violat inter
dictū vñ officiu uel ordinē exequit in
missa nō solū celebrādo ut sacerdos s
etiā calicē offerēdo ut subdiacon^o. uel
orceos siue apullas ut acolitus. 7 h.
Similt 7 celebrādo pncipalit. A. i.
quasi i officio suo. ut in. c. si qs eps. de
quo. i. B. vespas 7 matutias 7 h. mōi
xi. q. 3. si qs eps. i. si. A. Immo i medio

7 est. c. si qs eps. 2. S; 7 i p de h aliqd
or. Et h est vep siue qs vīat officio or
dinū maiorū siue minorū fm Inno. et
in sū. con. eo. ti. q. 251. B. nec credi
mus irregularitatē vl' suspensioē incur
tere q; officio inest etiam si cāter cum
alijs nō tñ celebrat nec aliud i officio
suo agit cū h nūq; inueniā. licz peccet
Et intelligēdū nūq; h faciat ex cōtem
ptu. fm Hosti. ex de excof. pla. tāta. A
Dicit etiā Hosti. q; tunc talis q; inest
officio ab irregularitate excusat qñ ig
rant audit vīna officia ex quadā sim
plici deuotiōe. Sec^o si ex cōtemptu. pu
ta q; facit celebrare vīna 7 auctorita
tem pstat. q; tūc irregularitatē incur
rit. ut in eo. c. tāta. 7 ex de de. exco. mi.
illud. S. si. Con. x. ou. ut in eadez. q.
251. B. Legē aut psalmos ul' euāge
lia dicē q; libet pōt in terra interdicta si
cut 7 pdicare. ex de sen. exco. respofo.
A. Idē in oca. q. 251. B

¶ *Q*uid si cleric^o dicat eplam sine ap
paratu? R. fm Inno. Si cōsuetudo ē
q; aliqs sine distinctiōe ordinis dicat
eplam uel portet cereū uel faciat q; qd
aliud ptnēt ad aliquē ordinē. nō erit
irregulari q; id facit. Vbi dō cōsuetudo
nō est. fit irregulari. xi. q. 3. si qs epus.
2. S; si faciat ea q; nō sūt alicui ordini
vel officio deputata. ut si i matutinis
legat lectionē uel cāter respofozū. nō
fit irregulari. Con. Hosti. 7 x. ou. A
Idē in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 257. B

¶ *Q*uid de simplici clero q; h tñ pri
mā tonsurā? R. fm Hosti. Si i officio
suo cāter. puto q; irregularitatē incur
rat. 23. dis. psalmista. Id x. ou. i spe.
A. p; refati doc. nō vident log de cleri
co pme tōsure tñ. ad cuius officiu nil
spale videt ptnē. cū pma tōsura non
sit ordo s qdā dispositio ad ordies fm

theologos coit. ut i sū. cō. eo. ti. q. 238
vbi etiā p3 q dicitur doc. dicitur de simpli
ci clerico. nec addit q h3 pma rōsuram
tū. s. videt loq de clerico ordinu mio
rū. d. q loq allegatū. c. psalmista. B

Quid de bñdictiōe mēse ul' aque?
R. fm Inno. In bñdictiōe mēse non
attrahit irregularitas. cū nulli ordini
deputata sit. ar. 44. ois. c. fi. S3 i bñdi
ctiōe aque secus videt. qā ānexa ē or
dini. de cse. ois. 3. aqua. Idē xv. ou. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 235. B Intel
ligēdi aut est q ita fuit tpe pñdictoz
Inno. 7 xv. qñ nō licebat in eccl'is ce
lebrare etiam secrete. nisi ex pñlegio
Hodie qā licet celebrare secrete. quod
maius est. e3 eo. alma. li. 6. 7 secrete
aquā bñdicē licet. qd min⁹ est.

Quid si q3 tpe interdicti aliquē ex
coicat ul' absoluit? R. fm Inno. 7 Do
sti. Idē est irregularis qā nō opetit ex
ordie s. ex iurisdicitiōe. z. q. i. nemo. 7
e3 de elec. trāsmisam. S3 absolutiōis
solēnia exhibē. sicut ē dicē cum stola
psal. 7 orōnē. uel i eccliam iroducere
excoicatū. est ordiis 7 officij. ar. e3 eo.
nup. i fi. xi. q. 3. debet. 7. c. se. Vñ i3 fa
cies irregularē. Idē xv. ou. A Idē
in sū. con. eo. ti. q. 236. B

Utp tpe interdicti possit fieri irodu
ctio mulier i eccliam p3 partū. R. fm
Hermānū. Idē licet. A Idē i sū. cō.
eo. ti. q. 231. vbi etiā dī fm Dosti. q
sūt nō licet bñdictio nuptialis. B

Quid si laicus violat interdictū? R.
fm Inno. non incurrit irregularitatē
uel suspensionē. cū nec ordinē nec offi
ciū hēat. grauit tñ peccat 7 puniendus
ē. Idē Dosti. A Idē i sū. con. eo. ti.
q. 234. B Si vō tpe interdicti exerce
at aliq3 officia q nō sūt alicui ordinis.
puta doceat scolares. exerceat tabellio

natū. aut aduocationē 7 h3 mōi. n. pec
cat. ut 7 ponit xv. ou. A Idē i sū. cō.
eo. ti. q. 234. Ibi tñ solū vī dicit de ir
regularitate quā q3 hac occasiōe non
incurrit. Et con. Dosti. l3 Inno. vñus
sit sensisse sūū. ut p3 in ocā. q. 234.
cui⁹ dictū pōt intelligi i clerico q exer
ceret scolas ul' aliqd h3 mōi qd eēt an
nexū ordini ex cōsuetudie ul' ex cōstitu
tione. Al' clatū ut pōt cōstare etiā ex vi
ctis ip3 Inno. ibidē posid. qā ex tali
bus q nō cōpetūt nec ordini nec offi
cio eccl'astico nō irogat irregularitas
s. nec pñm. cū nō repiant phibita. B
Quid d' illo cui interdict⁹ ē aliq3 spālī
actus. puta ingressus eccl'ie. Idē casū
vide. i. s. pñ. in fi. A In hētiā dicen
dū q cui interdict⁹ aliq3 act⁹ ul' spālē of
ficiū pōt alia exerce fm Monal. 7 i sū.
con. eo. ti. q. 231. B

S3 nūqd laici interdicti pñt orare in
eccl'ia? R. fm xv. p3 opōt gnāle interdi
ctū nō intelligo hēē phibitū. Sec⁹ si
expse sit eis interdict⁹ ingressus eccl'ie.
Idē Monal. A Idē i sū. con. eo. ti.
q. 260. vbi etiā dī q pōt orari orōne
puata etiā i eccl'ia interdicta. nisi ab ex
coicato maiori uel interdicto ab ingres
su eccl'ie. B

Quid si sacerdos phabit credit q
aliq interdicti sunt in eccl'ia? R. fm xv.
Debet monē in gnālī q exeāt. al' non
tener vitare eos maxie publice donec
cōstet de snia. A Hodie circa h3 ma
gna facta ē innotatio. ut p3 s. clericus
3. ad fi. in additiōe. B

Quid si sacerdos recipiat sciēter ho
minē interdictū. nūqd alij tenebūt exi
te? R. fm xv. Credo q nō. neq3 peccāt
audiēdo vīna. s. sol⁹ sacerdos. Id Mo
nal. A Quo ad pñm verū ē. nisi cō
sentiat in h3 sacerdoti. aut eis placeat

factū ei⁹ fm eosdē. ut ī sū. cō. eo. ti. q.
255. B. Et vide in sequenti. §. p^orio.

Que pena clerici n̄ sernād intdictū
B^o fm hosti. Ille q sciēt celebrat ī lo
co intdicto vnde cūq sit irregularē 7
suspectus. ex de cle. exco. mi. postulasit.
§. vlt. 7 ex de elec. cū int. 7 ex eo. is q.
li^o 6°. Et iō nō pōt bñficia oferre. ex d^o
ocef. pben. ga diuersitatē. 7 ex de ex
cef. pla. tāta. Con. Inno. 7 Ber. Itē n̄
pōt tal eligi nec eligē. ex de ofue. cū vi
lect⁹. §. ga nob. 7 ī ocō. c. is q. nec etiā
postulari. ex de postu. pla. c. p. Itē q n̄
seruat intdictū remouēd⁹ ē a bñficio
ex de cle. exco. mi. postulasit. §. vlt.
A. Idē ī sū. con. eo. ti. q. 267. vbi etiā
addit fm Inno. 7 hosti. q violās int
dictū 7 alios ad violādū iducēs suspe
sus est. 7 si est prelat⁹ omnis eius in
stitutio destitutio collatio prebēdaz
beneficioz ac dignitatum 7 sententię
in quoscūq p̄olate sunt irritę 7 ina
nes. Idō ḡ pōt pmissa facē. Et ut aiūt
idē forte dicēdū ī alijs spūalibz. s. q si
cut eis oferri n̄ pōt. sic nec facta ab eis
collatio valet. ut ī ocō. c. postulasit.
7 ex de eta. 7 q li. ordi. cū bone. B. Et
nota h̄ q si alijs sciēter celebrat ī aliq
ecclia q non ppe dicēda sit intdicta s̄
violata siue polluta. nō incurrit irregu
laritatē. ut ī ocō. c. is q. tñ tal grauitē
peccat ut ibidē d^r. Et d^r ecclia viola
ta siue polluta semie ul sanguie. vide
s̄. ofectatio 2°. §. 4°. cū sequētibz. Silt
etiā si qs in aliq ecclia nō supposita in
terdicto celebrat pñtibz psonis intdi
ctis. l̄ ḡ uiter peccet celebrando eis. tñ
nō sit irregular. ga h̄ nō h̄r in iure. ut
ibidē. S; tñ ois sciēti celebrās siue in
loco intdicto siue psonis intdicta iu
te uel a q cūq iudice uel recipiēs pub
lice intdictos ad oīa officia seu sacra

siue ad sepulturā ē intdict⁹ ab ingressu
ecclie. ex de pūile. epoz. li^o 6°. Et si in
ea se ingerat ī suo officio sit irregular
ex eo. is cui. li^o 6°. Et d^r h̄ cāu h̄es. ī. sū
sp̄sus. §. 3°. A. Ibi d^r de intdicto ab
ingressu ecclie. B

Quid si clerici exñtes noiātīm int
dicti celebrēt oīa? B^o fm Inno. Ire
gulares sūt. xi. q. 3. si qs ep̄s ī comici
lio. 7 sūt deponēdi perpetuo. nisi q si
multi sūt tñc pncipales sūt deponēdi.
cū alijs dō sup irregularitate poterit di
sp̄sari s̄ nō nisi p papā. A. Idē ī sū.
cō. eo. ti. q. 267. Et facit ex de cle. exco
mi. c. latores. Ibi etiā d^r q mltitudo
intelligit cū excedit numerū. 40. B

Intdictū v^o.
de relaxatiōe intdicti. Vbi sciē
dū q p^o q sūa intdicti p alijs inferio
res platos rōnabilē lata ē. maiores n̄
debēt eā relaxare absq cōgrua satisfā
ctione 7 ofcia illi⁹ q tulit eā. ex de offi.
ordi. cū ab eccliaz. Si dō nō rōnabilē
lata sit. d; q tulit eā sine difficultate re
laxāe. ex d^r offi. ord. gūe. seu supior ad
quē recurrūt. ex eo. cū medicinal. li^o 6°.

Archiep̄s nō pōt relaxare intdictū
uel excoicationē siue suspensionē latas
ab officialibz archidiaconoz seu alijs
iurisdictionē hñtibz subdiis suffraga
neoz īp̄is q tulerūt ommissis. nisi eēt d^r
ria ofuetudo. ex eo. romana li^o 6°. A
Ibi d^r q archiep̄s ul ei⁹ officiales nisi
pdicto mō ocās snias nō relaxēt. Vñ
d^r q si relaxauerūt l; male egerūt tñ te
net relaxatio. ut p; in sū. con. li^o 3°. ti.
33. q. 269. vbi d^r fm Inno. q si ep̄s de
facto relaxet snias ab inferioribz latas
male qdem facit s̄ tenet relaxatio. nisi
forte aliq ofuetudo obstarēt. B

Cū qs interdicto uel excoicatione

afflictus offert se ad iusticiā eorū pro
q̄b̄ sn̄am accepit. iudex eū ne sic dece
dat absolue p̄t. etiā si aduersa ps ap
peller ne absoluat. Debet tñ an̄ abso
lutionē recipi ab illo sufficiens cautio.
q̄ in p̄ntia romani pontificis ad quem
appellat si voluerit appellator uel corā
iudice cui cām delegauerit iuri pate
bit. Et idē de his q̄ dicūt se iniuste ex
coīcatos ul̄ in dictos. A. etiā si hi q̄
h̄mōi p̄tulerūt sn̄am ad sedē ap̄lica
appellatē. ut in .c. d̄ q̄ statī. B. ex̄ de
appel. qua fronte.

Ut p̄ sn̄a in dicti relaxari possit nu
do v̄bo. B. fm̄ Dostri. Licet in sn̄a ex
coīcationis expressa sit solēnis forma
quā h̄s s̄. absolutio s̄. §. 2. secus tñ
in sn̄a in dicti et suspensionis q̄ nudo
v̄bo p̄ferūt uel totalit̄ relaxant. cū iu
ramēto tñ. ut s̄. in dictum p̄. §. 5. A
q̄ incipit. In quo oueniūt. B. 7 ar. ē
ex̄ eo. alma. li. 6.

Quid si aliquis tpe general̄ in dicti
vult satisfacē 7 sic absolui? B. fm̄ Jo.
an. Si is p̄p̄t cui⁹ culpā latū ē interdi
ctū satisfacē vult. tollet̄ interdictū. Si
v̄o culpabil̄ fuit tāq̄ cōsiliari⁹ ul̄ auxi
liari⁹. l. accipiat cautio 7 iniūgat p̄ntia
nō relaxabit̄ in dictū. ex̄ eo. alma. li.
6. Q. si nō p̄p̄t ei⁹ culpā latū ē. ipe q̄
dem punit̄ s̄ ei⁹ satisfactio nō requir̄.
ex̄ eo. si sn̄a. §. p̄. A. li. 6. B. 7 in
ocō. c. alma.

In testatus. Re
ḡ. i. successio ab intestato.

In timiditas.

Reḡ. i. timor. §. fi.

In uenta. Quid ē
de iuend? B. fm̄ Tho. scda scde.

q. 66. Distinguedū ē circa res iuēras
Quedā enī sūt q̄ nūq̄ fuerūt i bonis
alicui⁹ sicut lapilli 7 gēme q̄ inueniūt̄
in littoze maris. 7 talia occupāti oce
dunt. Et eadē rō ē de thesauris antiq̄
tpe sub terra occultat q̄ nō est aliq̄s
possessor. nisi q̄ fm̄ leges ciuiles tenet̄
medietate dare dño agri. Intellige si
inuenit i alieno nō data opa. s̄ si data
opa inuenit. nihil tenet̄ dare dño. A
Immo totū tenet̄ dare. ut in .l. unica.
C. de thesauri. li. 1. x. 7 nōt glo. i. Insti.
de re. diui. §. thesauros. sup̄ v̄bo opa.
Et h̄est verū etiā si cū voluntate dñi
regeret. q̄ etiā cū voluntate dñi non
posset q̄rere i alieno thesaurū suo no
mie. ut in ocā. l. unica. vbi etiam p̄ q̄
thesaur⁹ dñi coadunatio rerū mob̄ liū
abscondita q̄ ignorat̄ possessores seu
dñi. p̄p̄t verustate t̄pis. Ibi etiam p̄ q̄
nec in suo solo p̄t q̄s querē thesaurū
arte magica oīnatioib⁹ ul̄ alijs illicitis
modis. al̄ thesaur⁹ eēt fisci. ut nōt glo.
in ocō. §. thesauros. B. an̄ Insti. de
re. diui. §. item ea. A. Ibi de h̄ nihil
dī. s̄ puto q̄ velit al̄are. §. imediate
sequētē. s. itē lapilli. vbi dī. Itē lapil
li 7 gēme 7 cetera q̄ in littoze maris iue
niūt iure nālī statī inuētorū fiūt. S̄ ad
mām thesauri meli⁹ facit eo. ti. §. the
sauros. vbi dī. Thesauros q̄s q̄s i suo
loco iuenerit. diuus Adrian⁹ nālē eq
tatē secut⁹ ei⁹ ocessit q̄ inuenerit. Idēq̄
statuit. Si q̄s i sacro aut religioso loco
fortuito casu inuenerit. At si q̄s i alie
no nō data ad h̄ opa s̄ fortuito cāu in
uenerit. oimidiū iuentori 7 oimidiū
dño soli cōcessit. Si q̄s in cesari loco i
uenerit. oimidiū iuentoris 7 oimidiū
cesari eēt cōstituit. Cui cōueniēs ē. ut si
q̄s in publico loco ul̄ in fiscali ul̄ ciui
tatis inuenerit. oimidium ipsius esse.

dimidiū fisci uel ciuitat. B. Quedā
do res inuēte fuerūt d. p. p. in alicu
ius bonis. 7 tūc si q. eas accipiat non
aīo detinēdi s. restituēdi d. nō nō o. mit
tit furtū. al. furtum o. mittit. i. q. 5. si
q. d. 7. c. multi sine.

Quid si res ab aliq. inuēta sit q. fuit
a p. p. domo habita p. derelicta. B.?
Res q. h. p. derelicta. occupāti o. cedat
siue sit mobilis 7 abijciat. siue sit imo
bilis. ut si ex ea de h. fundo hac mente
ut p. derelicto habeā. ff. p. derelic. l. 1. s.
si in mari iactauero res meas cā alleui
andi nauē nō h. eo p. derelict. ga. n. hac
intētiōe abijcio. Vñ si lib. inuolutū
iactauit. nō h. eo p. derelicto. Secus p. su
mit si iactauit aprū. i. Insti. de re. uiui.
§. vld. A. Ibi o. de rebo iactat. s. nō
de ista p. sumptiōe. s. de ea o. in sū. con.
l. 2. ti. 6. q. 16. fm. Hosti. 7. M. B.

Sz q. l. i. restituet res iuēta. B. fm
Ray. 7. Hosti. Studebit iuenire illū q.
eā amisit. 7 si o. faciet publice dici per
p. conē uel in eccl. i. s. p. locū ubi expedi
et. 7 illū si iuenierit 7 p. circumstācias
certificet q. illi? fuerit. illi restituetur
al. erogat paup. i. b. uel ipe p. tenē si ē
indiges. 7 h. fm. q. d. a. au. d. ozitate p.
nitētiarij sui. A. Hoc fuit dictū Ray.
q. etiā d. c. q. tūc o. zet. p. illo cui? res fu
it. ut in sū. con. eo. ti. q. 17. B. seu dio
cesani si forte sibi retinuerit disp. sati
onē taliū. A. Hoc fuit dictū glo.
Ray. cui con. M. ut i. o. cā. q. 17. B.

Inuidia. Vtq. inui
sticia de alieno bono. B. fm
Tho. scda scde. q. 36. De alieno bono
p. eē tristitia oupt. Vno mō q. n. ali
qs tristat d. bono alicui? inq. tū ex hoc
iminet sibi piculū alicui? nocumēti.
sicut cū hō tristat de exaltatiōe iūmici

timēs ne ledat eū. 7 talis tristitia nō ē
inuidia s. mag. timod. effectus. ut p. h.
o. c. Alio mō inq. tū bonū alteri? existi
mat o. minutiū p. p. glorie seu excel
lētie. 7 h. modo de bono alteri? tristat
inuidia 7 iō p. cipue de illis bonis inui
dent hoīes i. q. b. ē gloria 7 i. q. b. amāt
honorari 7 i. opione ē. ut phus o. c. 2.
ethicoz. A. Sōt etiā eē inuidia l. tri
sticia non p. cedēt ex h. respectu s. al. ex
defectu caritat. Mā 7 diabol? nō time
bat p. hoīem o. minutionē glorie sue
quā nullaten? poterat h. re. t. n. i. uidet
hoī. Sap. 2. Inuidia diaboli ē. Vñ 7
gnāl. p. t. dici q. inuidia ē tristitia bo
ni frat. i. ex defectu caritat. p. cedens.
Sōt etiā q. ad p. mū modū adesse pec
catū. ut si qs occasiōe timod. declaret
ad aliqd. d. caritatē dei uel p. ximi. B.
Utq. inuidia sit p. t. m. B. fm Tho.
ubi s. Inuidia p. p. ē tristitia d. bonis
alicui? inq. tū al. excedit ipm. 7 istud
sp. est p. rauū. ut phus etiā d. c. 2. ethi
coz. ga. dolet de eo de q. ē gaudēdū. s.
de bono p. ximi. Q. si doleat qs d. bono
p. ximi nō ga. h. s. ga. sibi deest nō erit
inuidia s. gelus. d. q. h. s. i. gelus.

Utq. inuidia sit p. t. m. mortale. B.
fm Tho. ubi s. Inuidia ex suo gnē est
p. t. m. mortale ga. d. caritatē q. gau
det de bono p. ximi. Si t. n. sit i. p. f. cā rō
inuidie. s. in motu sensualitat. sic ē ve
niale peccatū.

Inocentius. Vtq.
catū. 7 q. le. 7 q. n. h. s. i. i. i. mu
latio. 7. i. y. p. c. r. i. s. in l. r. V.

Ra. Vtq. sit p. t. m. morta
le. B. fm Tho. scda
scde. q. 158. Mot? ire p. t. esse
inordinat? oupt. A. Mā ut habet i
sū. de vicij. Ita ē itōnabil. turbatio

mend uel inordinat⁹ appetit⁹ vidēte.
B. Nō mō ex pte appetibilis. ut pu-
ta cū qs appetit iustā vidēte. 7 sic ex
gnē suo ira est mortale pāt. qā dīat^r
caritati 7 iusticie. Pōt tñ ctingē q ali
qs appetit⁹ vidēte sit veniale ppter im-
pfectionē act⁹. q qdē impfectio uel ē
ex pte appetend. puta cū mor⁹ ire pue-
nit iudiciū rōnis. uel ē ex pte appetibi-
lis. puta cū aliqs appetit i aliq modico
se vīdicare. ita q si actualit^r iherat nō ē
mortale. puta si pāz trahit aliqū pu-
erū p capillos uel aliqd h⁹ modi. Alio
modo pōt eē motus ire inordinat⁹ q tū
ad modū irascēdi. ut puta si nimis ar-
dent irascat interi⁹ uel nimis manife-
stet exterius signa ire. 7 sic scdm se ex
suo gnē nō h⁹ rōnē pāt mortalis. A
qa appetit⁹ nō est inordinat⁹ ex pte mae
cū nō appetat vīdictā iustā. ut p⁹ per
eūdē Tho. **B.** Pōt tñ ctingē q sit mor-
tale. ut si ex vehemētia ire qs excidat
a dilectiōe pxiimi ul⁹ dei. A. Quatuor
modis pōt qs h⁹ casu a dei uel a pxiimi
caritate decidē. p bñ ex ira multū tur-
bare^r d⁹ dei. qā ira dīat^r caritati q in-
cludit i se patiētiā 7 benignitatē. i. ad
Cor. 13. 2. cū qs ex ira agē aliqd re-
putabil scādali. 12a Math. 18. d^r. Ve
illi p quē scādaliū venit. 3. si ex ira deci-
deret i odiū. Qui enī odit frēm suū ho-
micida ē. i. Jobis 3. 4. si ira longo tpe
teneat. fm Aug. in omel. de igne pur-
gatorij. 7 dīf. 25. §. al⁹ aut. Et vī lon-
gū tēp⁹ si pseruat p diē nālē. iux⁹ ill⁹
ad Eph. 4. Sol nō occidat sup iracū-
diā vram. 7 vider⁹ sentire Alex. d⁹ ales
sup 2. sniaz. dīf. 39. q. 6. **B.** Et d⁹ hac
mā vide. i. patiētiā. 7. i. vīdictiō.

Irrregularitas

p. de irregularitate homicidaz.

Oēs q habuerūt officiū i vīdicta san-
guinis sūt irregulares ut dictū ē s. ho-
micidiū 4. §. p. 7 etiā fm xv. si nō fu-
erit secut⁹ effect⁹. tñ in b casu fm eum
eps pōt dispēlare. A. 7 cū illo sūt q nō
ex officio h⁹ odio uel rancore opam de-
vit 7 fecit qd potuit ut occideret ali-
quē. s. tñ nō occidit nec mutilauit. S³
tñ talis idiget dispēlatiōe fm eū d⁹ xv.
ut in sū. con. 11. 2. ti. p. q. 23. **B.** Nō
aut pōt si effect⁹ secut⁹ ē. De his aut q
inter sūt vīdicta sanguis hēs s. hoici-
diū 4. §. 4. A. q incipit Utz oēs x.
B. Quid de illo q fuit in pugna vbi
aliq infecti sūt. vide s. homicidiū 4.
§. 6. A. q incipit. Quid si plures.

Quid d illis q iudignari celo fidei
7 ppter indulgētiā q dabat attulerūt li-
gna ad cremādū hēricos. nūqd sūt ir-
regulares? R⁹ fm xv. Si mā illa est co-
opata ad mortē irreglāres sūt. nec dis-
pēlabit cū eis nisi p papā. Si aut nō ē
coopata. qā iā forte mortui erāt ul⁹ a n.
q mā illa incēderet mortui sūt. nō ef-
ficiūt irregulares. A Aut si idigent
dispēlatiōe sufficit epi dispēlatiō. fm
eū. xv. 7 in sū. con. eo. ti. q. 24. **B.** Q
si dubitat. meli⁹ ē tenē certū q absq
dispēlatiōe pape nō mīstrēt nec pmo-
ueant. ex d⁹ tempo. ordi. ad aures. A
Idē in dca. q. 24. **B.**

Quid de illis clericis q cū alijs tra-
hūt ad māganellas vñ aliqs pbabil⁹
credid⁹ infectus? R⁹ fm xv. Meli⁹ est
tenē certū. ut in pcedēti. §. dictū est.
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 25. **B.**

Quid de pbrō qui misit puerū ad
aquādū equū monēs ut caueret a flu-
mine 7 tñ submersus ē? R⁹ fm d⁹osti
Hūc pbrm culpabilē iudico. sicut 7
diaconū q nō remouit falcē q cinctus
erat cū sciret ludi cōsuetudinē. ex de

homicid. etinebat. 7 sacerdotē q nō re-
mouit cultellū a corrigia cum q ōbera-
bat famulū. ex de homicid. ad audiētiā.
7. 50. dis. clerico iaciēte. A. Intellige
qn de piculo pueri missi poterat rōna-
bilis dubitari. ut qa erat ifans. ut pz i
sū. con. eo. ti. q. 26. B. Quid si qs p-
curit mulierē pgnantē vel oat ei vene-
nū ut faciat aborsū. vide s. homicidiū
4. §. 5. A. q incipit. qd si qs pcurit.
B. An liceat clericū deponē corā iudi-
ce seculari qrelā de suis raptoribz hēs
s. homicidiū 4. §. 2. A. Et adde ibi
posid q si intētio deponēd qrelā erat
ut ad mortē rei dānarēt. irreglarē effi-
citur qbuscūqz ōbis fuit intētio vela-
ta bz peccātiā nō phibeat. nisi ei oster
p confessionē ul' pbatōnē fm Hosti. 7 i
sū. con. eo. ti. q. 46. B.

¶ An liceat clerico furē cape 7 iudici
tradē. R. fm xv. Si al' pōt res suas re-
cupare nō ojeū cape nec iudici tradē
ar. ex de homicid. suscepin'. Si aut alif
res suas recuperare nō pōt. credo q non
efficiat irreglarē oū tñ n sit ei' corrupta
intētio. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 47.
B. Sed h intelligē o q fiat cū presta-
tiōe. ut s. homicidiū 4. §. 2. 7 q nō ha-
buerit cām suspicādi q h ōtingē pote-
rat. Al' s. ut hic i sequētibz duobz. §.
dr. A. Doc qd dr i fine istū. §. est no-
tabilis limitatio ad id qd dr s. homici-
diū 4. §. 2. B.

¶ Quid si cleric' scribat q aligs capi-
atur 7 ex illa captiōe seqē mors uel de-
trūcatio ei' ipo tñ ignorāte 7 factū 7
cām? R. fm Hosti. Videt irreglarē qa
debut suspicari hoc posse euenire. A.
Idē i sū. con. oca. q. 67. B.

¶ Quid si clamet aligs latrones! R.
fm Inno. Siue sic clamet siue aliquid
aliud agat p qd potuerit intelligē q ex

clamore ul' actu suo poterat seq hoici-
diū. irreglarē ē. nisi facēt ppt timorē
corpis sui. Nā si timēt q aligs vellet
eū occidē bñ posset clamare p auxilio.
qa nō intēdit i alicui' mortē s i suā li-
betationē. Idē Hosti. Et addit. Secus
si clamaret p solis rebz. A. Idē i sū.
con. eo. ti. q. 48. B.

¶ Quid de illo clero q cū latro ducēt
captus dixit. claudite ei os ne clamet.
nūqd ē irreglarē si mors inde sequat
R. fm xv. Credo q sic. qa iuuit ducē-
tes dādo eis cōsiliū. A. Qñ al' forte
fuisset liberat' rōe suspectiōis loci. ut
in sū. con. eo. ti. q. 55. B. Et eodē mō
si qreūbz malefactorē idicauit eū. nisi
forte ignorauit 7 igrare rōnabilē po-
tuit nesciēs q ad mortē qreter. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 56. B. Qualif eps
pōt iuocare bzachiū sectare hēs s. bel-
lū 2. §. 4. Et qlif exequat' si bz iuris-
dictionē tpālē vide s. eps. §. 7. A. q
incipit. Epsus q in aliq. B.

¶ Quid si cleric' commodat balistā. 7
inde aligs occidit? R. Si ocessit i bel-
lo iusto nō ē dubiū q irreglarē ē. qa
dabat opam rei illicite. ex de homicid. c.
fi. 7 eodē mō si bellū sit iustū. qa ars
sagittādi phibita ē. ex de sagittā. artē.
Sed i bello iusto ensem ul' lācēā mini-
strare nō ē phibitū. tñ oīs talis fm xv.
iudicādus est irreglarē qa cām ppin-
quā pstat hoicid. A. Con. Hosti.
ut in sū. con. eo. ti. q. 51. B.

¶ Quid si clerici fauorē pstat suis p-
tibz cōfortādo q securi' pugnet. aut i-
cutiēdo terrorem aduersariis? R. fm
Inno. Si bellū ē iniustū 7 mors inde
fuit subsecuta efficiūt irregulares. ut
in. §. pxiō dictū ē. A. nisi irēt ad bel-
lū iniustū cā pacificādi uel al' ex iusta
cā. oūmō dol' absit 7 lata negligētia.

fm eundē Inno. 7 Hosti. ut in sū. con.
eo. ti. q. 52. B. Sec⁹ si iustū. Qualit̃
respōdere debeat clericus cū interrogat⁹ d
iudicio sanguis. hēs s. hoicidiū 2. §.
p. 7 s. epus. §. 8. A. q. incipit. Cps q
in aliquo. B

Utz irregularitas hoicidij tollat⁹ per
baptismū. B. Sic. S. nō illa bigamie
ut s. hoicidiū 4. §. p. in fi. De mā irre
gularitatē hoicidij plura habent s. ho.
micidiū p. 7 sequentib⁹. c. p. totū. De
irregularitate bigamie s. bigamia. p. to
tū. De mult. irregularitatib⁹ i q. sol⁹
papa dispēsat. hēs s. dispensatio. §. 6.
A. q. incipit. Dispensatio i mult. B. 7 se.

Irrregularitas

2. de illo q. ex hīs irregularit̃ mini
strat. Vbi sciēdū fm xv. q. irregularit̃ ce
lebrās nō p. h. aliā irregularitatē con
trahit. alioqn toties nouā irregularita
tem s. bēt q. t̃ies celebraret. nec etiā ta
lis imo nec aliq. ē iudicād⁹ irregularit̃
nisi in q. tū inuenit iure exp̃sum. ex d
sen. exco. is q. li. 6. A. Et i h. casu ṽ
exp̃sum. nā ois irregularit̃ est suspēsus.
ut statim seq̃. 7 nōt in sū. con. li. 3. ti.
29. q. 3. circa fi. Et ois suspēsus vtens
ordine a q. est suspēsus incurrit irregu
laritatē etiā papalē. ex d sen. exco. cum
medicinalis. li. 6. Nā videt⁹ q. h. iā fue
rit irregularit̃ tñ possit nouū vinculū ir
regularitatis incurrit ita q. absolut⁹ ab
vno remanet ligat⁹ i alio. sicut 7 d ex
coicatio h̃r. 7 nōt ex d sen. exco. c. cū p
causa. 7. c. officij. Al seq̃r̃ q. si irregu
larit̃ omittēt hoicidiū nō incurrit nou
am irregularitatē. S. id qd h̃r 50. ois.
si qs viduā. B. S. tñ ois irregulari
tas siue cōgat ex p̃cto siue nō. i. pedit
ordis executionē. q. nō exeq. o. quis
anteq. dispēsetur.

Utz celebrās i p̃cto mortali fiat ir
regulad. B. fm Inno. 7 Hosti. Licet
ois q. est in p̃cto mortali dicat esse su
spēsus q. ad se. s. q. nō o. celebrare. nō
tñ si celebrat incurrit p. h. irregulari
tatē. nec post p̃niam idiget dispēlati
one nisi sit notoriū. ex d tēpo. o. q. si
tum. A. Nā notori⁹ p̃cto etiā post
p̃niam nō h. ordis executionē nisi dis
pense p̃p̃m in casib⁹ pape sp̃alit̃ nō
reteruad oimodo an dispēlationē nō
celebrauerit oīna. alit̃ nō possēt dispē
sari nisi p. papā fm Hosti. 7 nōt in sū.
con. o. cā. q. 3. ad fi. B. Eteodē mō
dicēdū de q. cūq. g. celebrat solū p. sim
plicē prohibitionē. A. facit o. c. c. q. si
tū. 7 q. d. nōt in o. cā. q. 3. B

Utz cleric⁹ i minorib⁹ ex hīs si excoi
catus legat eplām sine solēnitate fiat
irregularit̃. B. fm xv. Credo q. nō. tum
q. sine solēnitate h. facit. tū etiā q. a
laicis q. n. legūt eplē de cōsuetudinē. tū
q. etiā i illis. c. xi. q. 3. si quis eps p. 7
2. nō fit mētio nisi de epo p̃s b̃zo 7 oi
acono. Immo etiā si sacerdos ul⁹ dia
conus talit̃ sine solēnitate legat eplām.
nō credo i p̃m. p. h. incurrit irregu
laritatē. cū pene nō sint extēdende sed
restrigēde. A. Idē in sū. con. li. 3. ti.
29. q. 7. B

Utz cleric⁹ q. in excoicatiōe cū solē
nitate ministrat fiat irregularis. B. fm
xv. Si ē in minorib⁹. credo q. nō. cum
duo capla. xi. q. 3. si qs eps. i. et. z. non
loquāt de eis h. d epō p̃s b̃zo 7 diacono
de q. b. si ministrent i suis officijs. nō est
dubiū q. irregulares efficiūt. ex d cle.
exco. mi. latores. Et idem itelligo de
subdiacono. cū hodie i mult. patificet
diacono. ex d eta. 7 q. li. a multis. A
id est p̃puter inf. ordies sacros. ut ibi
Quo vō ad ordies mīores dic idē xv.

q. 7 si clericus h. casu incurrat irregularita-
tem putat q. eps possit dispensare cu h.
no iueniat ei phibitu. Sed Hosti. sen-
tit q. talis oio incurrat irregularitate p.
c. cu medicinalis. ex de sen. exco. li. 6.
ut in su. con. eo. ti. q. 8. 7 sic sentit q. n.
possit dispensari nisi p. papa. Sic eni lo-
qr dictu. c. cu medicinalis. Recipies at
ordies etia miores in maiori excoica-
tione incurrit irregularitate indispesa-
bile nisi p. papa. ut in. c. cum illoz. de
sen. exco. ubi no distinguit int ordies
maiores 7 miores. fm x. b. ou. 7 not in
oca. q. 8. Recipies aut ordies i mino-
ri excoicatione no incurrit irregularita-
te fm glo. Ray. cu n. sit expsu. addes
q. talis siue sit irregularis siue no. pot p.
epm dispensari. cu no sit ei inhibitu. ut
in su. con. eo. ti. q. 9. B. Utz excoi-
catus baptizado fiat irreglar hetur s.
excoicatio p. circa fi.

Ironia. Utz ironia
s. cu qs mto
fm Tho. scda sede. q. ii. Minora de se
dicē pot atngi duplt. Vno mo salua-
tate oī. s. aliqs maiora q. sūt i eo re-
ticet 7 qda miora pfert. 7 h. n. ptinet
ad ironia nec est pām fm genus suū.
Alio mo dic qs miora declinādo a vi-
tate. puta cu asserit de se aliqd vile qd
in se no recognoscit. aut cu negat ali-
qd magnū qd tñ pcipit in se ipo eē. 7
sic ptinet ad ironia 7 est sp pām. Mul-
la enī cā mēiendū est. zz. q. z. cu hu-
milat cā mentit. si non eras pām.
mēiēdo efficiet.

Ironia fm phm qnq. iactātia ē qd
Tho. ubi s. sic expōit dicēs q. duplex
est excellētia. Vna in tpalibz. Alia in
spūalibz. Cōtingit aut qnq. q. aliq p.
exteriora signa 7 p. vba ptendūt qdē

defectū in exterioribz rebz. puta p. ali-
quā vestē abiectā s. p. h. ipm intēdūt
ostētare aliquā excellētiā spūalē. Vñ
simul incurrit vitū ironie 7 iactātie
de q. dictū est s. iactātia.

Istrio vide s. histrio.
in lra. h. coiter
Iudeus p. Judei
dicunt q. legē Moysaycā ad lit-
terā tenent. sic dicti a noīe pncipalis
tribus. s. iude q. etia pus hebrei dice-
at ab hebrei cui familia cultū dei
tenuit ceteri idolatria sedatis. h. Ray.
7 Hosti. A. Idē i su. con. li. p. ti. 4.
q. i. B.

Quō xpiani se debent hēre circa iu-
deos. h. fm Ray. Idē debēt cū eis co-
medere aut eos ad cōiuiū recipe. nec
cū eis cohabitare. A. Idē dicūt Ray.
Lau. Jo. Inno. 7 Goff. etia de sarrace-
nis. q. a illi hodie iudeicāt. Vñ eadē
est cā phibitiōis. Cūtes tñ ad pdicā-
dū sarracenis. cibis eoz vti pnt fm tē-
pora licid. oūmodo nō d. his q. fuerūt
idolis imolata. In extrema tñ necita-
te vti pnt idolotico. oūmodo nō i ve-
nerationē idoli. ut in su. con. eo. ti. q.
5. B. Itē infirmi xpiani nō debēt in
suis infirmitatibz vocare iudeos. nec
ab eis recipe medicas. nec se cū eis in
eisdē balneis balneare. z. 8. q. i. null.
7. c. oēs. Itē nō debēt pmitti int xpia-
nos hēre officia publica. ne occasionez
hēant seuiendi. oīf. 54. nulla. i. 7. q. 4.
cōstituit. Q. si iude talia officia rece-
perit o. ei negari xpiano coio. donec
q. qd accepit rōe officij fm puidētiā
diocelani ouertat in vsus pauperū. A.
s. xpiano. ut in. c. cu sit. ex eo. B. 7
iple officiū dimittat. A. s. cu pudo-
re qd irreuerēter assūpsit. Et idē etia

obtriet i paganis. dco. c. cu sit. Dicit tñ
 hosti. q. l. iudei publici officijs poni
 nō possit. pōt tñ dñs reddi? suos iu-
 deo vendē. deputato custode xpiano
 honesto 7 nō suspecto a q iudei reddi-
 tus accipiāt. ita q p xpiani 7 clerici
 a iudeis nō grauent. eē eo. ex spali. et
 nōt in dca. q. 5. B. Et intelligit fm
 Tho. q ad dignitates de nouo acquisi-
 tas. Sec? d dominio pexistēti. q illd
 qñq tolerat ecclia ppter scandalū vitā-
 diū. l. ordiaria auctoritate tollē possit
 sicut tollit in seruis. A. s. xpianis ul q
 volūt fieri xpiani a qbo tollit ius fui-
 turis respectu iudeoz. ut i. c. fi. eē eo.
 Et qcqd hic dicat. tex. fallegati gnā-
 lit phibēt officia publica iudeis 7 pa-
 ganis. cū nimis sit absurdū ut blasfe-
 mus xpi in xpianos vim ptād exerce-
 at. dco. c. cu sit. Nec tolerantia ecclie
 excusat qd de se illicitum ē. 4. dñf. de-
 niq. 7 ibi glo. sup vbo venia. B. Itē
 null? pōt iudeoz congregatiōi seu ali-
 cui iudeo ul pagano aliqd reliquē in
 testamēto. 7 si fecerit etiā p? mortem
 iudicabit anathema. eē de hereticis. si
 qs epus. 24. q. 2. sane. 2. A. hosti.
 dñc q vniuersitati iudeoz legari non
 potest. C. eo. l. i. b. singulis forte sic fm
 Ago. Sed cllico nō licet etiā si iudeus
 frat ei? sit. tñ eos pascē licet. Iut in dca
 q. 5. B. Et vñ intelligēdū fm xñ. ni-
 si legaret ad succurrēdū nccitati. A
 Idē xñ. dñc ut pz in pfata. q. 5. Credo
 q siue sit cleric? siue laic? si daret ul le-
 garet aliqd talibz 7 maxie osanguine-
 is nō ad vitandū s ad succurrēdū ex-
 treme uel multū arte nccitati. nō eēt
 puniēd?. Dicit tñ hosti. vñ pbabili?
 p dñtū. c. si qs epus. B. Itē non d iu-
 deis pmitteri nouas erigē synagogas. s
 antiquas reficē. dñ tñ nō āphiozes ul

pciosiores solito. Ritus aut 7 solēnita-
 tes suas sūt pmittēdi seruare. eē eo. iu-
 dei. 7. c. c. s. l. i. Itē in diebz lamenta-
 tionis 7 dñice passiōis nō debēt i pub-
 licū pdire. eē eo. i. nō nullis. A. Ifor-
 te idē esset si ecclia limitaret. p aliq cōi
 infortunio xpianitat fm glo. Ray. 7 i
 dca. q. 5. B. Quē etiā in die parasce-
 ue non debent hñe ostia uel fenestras
 aptas. eē eo. q. sup his. Item cogendi
 sūt talē habitū ctinue deferre q mani-
 feste ab alijs distiguanr. eē eo. in non
 nullis. Itē cogēdi sūt ad decimas. ut s
 decime 2. S. 2. Item cogēdi sūt xpia-
 nos testes recipe d se. s iude? non pōt
 ferre testionin d xpianū. eē d testi. iu-
 dei. A. Ibi dñ pñū. secūdū nōt i glo.
 B. Iudeis pmittit agere 7 cōuenire
 apud iudices nros s nō apd seniores
 eoz. Arbitrū etiā pñt eligē iudeū cui?
 snām ordinari? exeqr. C. eo. ti. iudei
 romano. Itē in sabbad suis nō debent
 trahi ad iudicia. nec ipsi alios trahē. s
 nec i alijs festiuitatibz suis debēt tur-
 bari. A. nisi in loc suis fecerit signū
 xpi ul aliud i cōtemptū xpiane legi. ut
 C. eo. l. iudeos. B. nec sepulchra eoz
 obtēru forte pecunie effodi. ut. C. eo.
 ti. die sabbato. eē eo. sicut iudei. S. p. 7
 2. A. Idē etiā q 7 si iudeoz ul sacra-
 cenoz filij ul aliq ad fidē cōuertāt de-
 bent hñe portionē sue hereditatis. eē
 eo. iudei. 2. 7 in dca. q. 5. B. De iu-
 deoz seruis iudeis ul xpianis hñtur. i
 iude? 2. p totū. Silr 7 de nutritibz in-
 fantiū iudeoz.

Que sit pena picipantiū cū iudeis
 scasus nūc dictos? R? fm Ray. Si
 sint clerici 7 admoniti satisfacē 7 emē
 dare nolūt debēt puari officio 7 bñfi-
 cio. Si laici sūt ut puta pñcipes q no-
 lūt exequi pdicta. siue aliq q aliquod

impedimētū afferūt. A .siue qūq;
alii s̄ facietes. ut in iurijs allegat. B
7 admoniti nō satisfecerūt debent ex-
coīcari. 28. q. i. null⁹. Si dō sūt iudei
tam diu sūt xpiani ab illoz coīone et
comercio sepandi s̄ pena excoīcandi
donec illi emēdauerūt 7 satisfecerūt ut
oportet. ex eo. 7 si iudeos. i. fi. 7 ex d̄ de
cimis. de terris. 7 ex d̄ vsur. cū tu. A
Mel⁹ eo. ti. p⁹ miserabilē. Qñq; etiā
puniūt pena sanguis 7 mortis. ut si im-
pugnatēt fidem xpī. C. de iudeis. l. fi.
vbi or. Cernat iudeus bona sua p̄scri-
pta mox pene sanguis destinād⁹ q̄ fi-
dem alteri expugetur puerfa doctri-
na. Itē si impedierit volētē uerti. C. e.
l. iudeis. vbi or. Iudeis 7 maiorib⁹ eo-
rū 7 p̄iarchis volum⁹ intīari. q̄ si qf
p⁹ hac legē aliquē q̄ eoz feralē effuge-
rit sectā 7 ad dei cultū respexerit saxis
uel alio furorē gnē qd nūc fieri cogno-
uim⁹ ausus fuerit attēptare mox flā-
mis dedēdus est 7 cū oib⁹ suis p̄icipi-
bus d̄cremandus. B
Quid fiet de iudeis uel alijs xp̄m
blassemātib⁹? R⁹ fm Hosti. Oīs talis
fm leges decapitat⁹ etiā xpianus. Vñ
p̄ncipes sc̄lares iudeos xp̄m blassemā-
tes gūit punire debēt siue pena pecūi-
aria siue etiā guiozi. ex eo. c. i. nō nul-
lis. i. fi. A .Idem in sū. con. eo. ti. q. 6.
S; i. c. i. nō nullis. aliud q̄ ad h̄ nō or
nisi q̄ odigna aīaduertiōe debēt cōpe-
sci. S; d̄ pena pecūiaria or in. c. statui-
mus. ex de maledi. vbi etiam nōt dñs
An. d̄ bu. q̄ sūt etiā p̄ncipes debēt eos
punire pena vltimi supplicij. i. mortis
B .De xpianis blassemātib⁹ vide. i.
maledictio. An liceat xpianis coīcare
cū iudeis uel alijs īfidelib⁹ h̄ s̄. īfidel.
§. p. 7 h̄ s̄. §. z. Cōtra aut xpianos q̄
sūt iudei p̄cedēdū ē sicut s̄ hereticos

ut s̄. h̄eticus z. §. 22. q̄ incipit cōtra
xpianos.

Utr liceat oīs terraz exactionem
facē ī iudeos. R⁹ fm Tho. i. qdā lra ad
ouicissam Lothoringie. Quis sicut iu-
ra dicūt iudei merito sue culpe serui-
tuti sint addicti 7 sic eoz res oī pos-
sint accipere tāq̄ suas ita tñ ut n̄ subtra-
hant nccia vite. q̄ tñ oportet nos abu-
lare honeste etiā ad eos q̄ for sunt ne
nomē dñi blasfemer h̄ obferu adū est
ut exactionib⁹ q̄s facē n̄ osueuerūt. A
id est nō soluē uel osueuerūt facē. s. p̄
decessores dñoz. ut p̄ p̄eūdē. in sū.
con. e. ti. q. 9. B .nullaten⁹ p̄grauē
sed ad osuetas cogi pnt.

Quid si iudei nihil hnt nisi vsuras
cui restituer ea q̄ male accepta fuerūt
ab eis? R⁹ fm Tho. i. p̄dca lra. Cū ea q̄
iudei p̄ vsurā extorsert nō possint lici-
te retinē. dñs ē ut si vos illa ab eis re-
ceperid. nec vos licite retinē potestis.
nisi forsan eēt talia q̄ a vobis uel an-
cessorib⁹ vris haften⁹ extorsissent. Si
q̄ dō hnt q̄ extorsert ab alijs debent
restitui illis q̄b⁹ iudei tenebant resti-
tuere si iueniūt. alioqn ī p̄ios vsus fm
cōsiliū diocesani 7 alioz p̄boz. uel in
cōm vtilitatē terre si nccē ē. nec esset
illicitū si vos de nouo exigeret talia a
iudeis. Fuata tñ osuetudie p̄decessoz
vfoz hac intētiōe ut ī p̄ios expēdant
vsus. A .Idē ī sū. con. eo. ti. q. 10. Et
ista osuetudo attēdēda ē in exactione.
nō aut in vsuraz restitutione ad quā
p̄cise oīo per p̄ncipes opelli debēt q̄-
cūq; osuetudie nō obstare. ex d̄ vsur
p⁹ miserabilē. 7 i. cle. ex gūi. eo. ti. B
Utr iude⁹ q̄ nihil habz p̄ter vsuras
possit puniri pecuniariē. R⁹ fm Tho.
vbi s̄. Dicendū q̄ expedit oēs pecūia-
riē pūiri. ne ex sua iniquitate comodū

reporat et maiori pena quam quicquam alius non
usurari in simili casu quanto pecunia que eis
auferet minus ad eos pertinet. Sed etiam
superaddi et alia pena ne ad penam sufficere
videatur quod pecunia alijs debita desinunt
possidere. Secunda tamen pene notie ab eis ab
lata retineri non potest de ea fieri sicut
in precedenti. §. dictum est. A. Idem in simi-
con. eo. ti. q. xi. Et addit secundum eundem.
Si vero dicatur quod ex his principes terrarum dā-
nificatur. Hic dānum sibi imputet ut pote ex
eorum negligentia puenies. Melius enim esset
ut iudeos laborare ad proprium victum lu-
crandum compelleret quam ut ociose viuere de
solis usufructu dicerent sic eorum omni de suis
redditibus fraudetur. Ita enim per suam cul-
pam princeps defraudaret redditibus suis
si permitteret subditos suos ex suo latro-
cinio vel furto lucrari. teneant enim resti-
tuere quicquid ab eis exigeret. B.

Utrum liceat recipere donum vel precium la-
boris et huiusmodi a iudeis usurariis.
Respondeo secundum xv. Si iudeus habet aliquid aliud quam
usuras. potest accipi ab eo. A. Verum est
nisi ipsi usurarii sint non soluendo vel ex
his reddant impotentes ad restituendum ut
in usuris §. utrum dona. de quibus in se. §. B.
Si vero nihil habet propter usuras. tunc aut re-
cipiens certat de dāno suo vitando et sic
accipiendo non peccat sicut qui a fure vel a
raptore dānificatur est. ut puta precedia
et huiusmodi. non peccaret si recuperaret ab
eo dānum suum licet ipse fuit vel raptor. nihil
haberet nisi quod esset quietum ex furto vel rapi-
na. omni tamen non recipiet pro dāno suo in specie
ipsas res alienas. Addit Thomas in epistola ad
duccissam dicens quod si iudeus ultro offerat
pecuniam vel encennium. expedit recipere ut
pecunia sic recepta reddatur his quibus de
iure debetur seu alijs. ut dictum est §. §. 8.
A. Idem in simi. con. li. p. ti. q. iz. B.
Utrum dona et elemosyna data ab usurario

possint recipi. vide. in usuris p. §. iz
qui incipit. Utrum dona.

Quid si iudei occupant totam aliquam
parrochia emendo quam christianis solebant
possidere. nunquid potest ecclesia hac occasione
petere aliquid ab eis? Respondeo potest et sol-
uere tenent decimas parochiales et omnes censuras
siue prestazionies siue oblationes reales
quas christiani de domibus et possessionibus sol-
uere tenebant. ex de usufructu. quanto. de secundo
de decimis seu oblationibus personalibus
ut dictum est §. decime 2. §. 2.

Agimus iudeorum in necessitate potest emere et
comedi secundum xv. A. Idem in simi. con. li. 3.
ti. 3. q. iz. Sine necessitate autem prohibetur
sub pena depositionis quantum ad clericos.
et excommunicationis quantum ad laicos. 28. q. i.
nullus. B. Quod iudeus appellatur restitu-
ere usuras. id est usura p. §. finali.

Iudeus 2. Quod
uos et seruantes iudeis. Quid ergo
de seruo iudei si vult fieri christianus? Respondeo secundum
Ray. Si seruus est dominaculus. scilicet illi acil-
la natus et velut fieri christianus statim eripitur
in libertatem nullo pretio dato. C. de epi-
et de l. deo nobis. §. is ita. A. Ibi dicitur
Iubemus ut nullus iudeus vel paganus vel
hereticus christianos seruos habeat. quod si iue-
ti in tali reatu fuerint sancimus seruos
omnibus modis liberos esse. Ibi etiam dicitur quod
serui iudeorum paganorum vel hereticorum qui
voluerint ad catholicam fidem venire to-
ueantur et defendantur per rectores spirituales et
temporales. et per quem fuerit ecclesie catholice as-
sociati omnibus modis liberi remaneant.
nec redigantur iterum in seruitutem etiam si eorum
omni pro ea ad fidem catholicam conuertantur.
Et subdit. Contemptores huius legis non solum
pecuniaria multa sed etiam capite suppli-
cio puniuntur. B. et ar. di. 54. statuta-
tem. Idem si seruus fuit emptus qui erat

xpiānus. dñs. 54. mācipia. ul' esse vole
bat q̄a tales nō licet iudeo emē uel in
suos tenē. Idē si seru⁹ empt⁹ erat pa
gan⁹ 7 fuit ēptus cā fūiēdi 7 tūc vult
fieri xpiān⁹. ut ī ocō. c. frānitātē. Itē
idē si emit eū cā mercimonij. puta ut
vōdēt eū alteri 7 nō exposuit eū vena
lem infra tres mēses. q̄a p̄sumit q̄ ad
seruiēdū emerit. Si vō exposuit eū ve
nalē infra tres mēses 7 nō stetit p̄ eū q̄
min⁹ vendiderit. 7 ipe vult fieri xpiā
nus infra illud spaciū ul' etiā p̄. libera
bit dato p̄cio. iz. solidoz. ab aliq̄ xpi
ano. ut in. c. frānitātē. 7 ex eo. c. p̄. et
z. et vld. A. In ocō. c. vld. sic dñs. Iul
li iudeo baptigatū ul' baptigare volē
tem emē liceat ul' in suo fuitio retinē.
Q̄ si quē nōdū ouertū ad fidē cā mer
cimonij emerit et postmodū fact⁹ sit
uel fieri desideret xpiān⁹. oatis p̄ eo
iz. solidis ab illi⁹ p̄tin⁹ fuitio subtra
hat. Si autē infra tres mēses ipm vena
lē nō exposuit uel ad sibi fūiēdū emit
eū dē nec ipe vendē nec audeat ali⁹ cō
parare s̄ nullo dato p̄cio pducāt ad p̄
mia libertatē. B. 7 erūt illi. iz. solidi
vsualis monete illi⁹ loci. ex d maledi.
statuim⁹. A. Alij dicūt cū q̄b sentit
Goff. q̄ h solidus capīt p̄ aureo. ut in
Insti. de p̄. te. liti. §. si. vbi nōt glo. q̄
in legib⁹ capīt solid⁹ p̄ aureo. 7 q̄. 70.
aurei faciūt libzā auri. Alij dicūt cum
q̄b sentit Ray. q̄ capīt p̄ solido vsua
lis monete. ff. de lega. 3. l. nūmis. vbi
dñs q̄ ī legato nūmoz ī dubio itelligit
mīoz moneta. p̄cedā etiā notā ī sū.
con. li. p̄. ti. 4. q̄. 16. ad fi. Et p̄ dicto
Ray. facit. c. cū sint. 7. c. odia. d re. iur
li. 6. B. Et h itellige nisi dñs eū vo
lentē circūcidēt ul' alteri⁹ scēte signa
culū impmēt. A. s. cū dicēt se velle
xpiānū fieri. ocā. q̄. 16. vbi etiā notā
h. Et addit fm Ray. q̄ idē dicēdū ē p

oīa de suis sacracenoz. Cō. Lau. 7 Jo.
Idē enī ut dicūt piculū ē ī vtrūq̄. Et
q̄ dñs ad Eph. 6. et. i. 1. Pe. 2. fuit obe
dite dñs vris carnalib⁹. dicūt itelligi
debere fm statū p̄mitiue ecclie. S. 3. Mo
sti. dñs q̄ h dñs itelligi de his q̄ seruiūt
in gleba 7 nō comi. ex de censu. oīs. Me.
lius facit ex eo. c. z. In ocā. q̄. 16. dicit
fm Ray. q̄ serui hēticoz impune p̄nt
oīos relinq̄re 7 ad eccliam ofugē. C.
de hereti. l. manichēos. B. Tūc enī
pp̄r iniuriā corpis sine p̄cio liberabit
oīs. 54. nulla. Idē Goff.

¶ S. nūqd iste redēpt⁹ erit seru⁹ redi
mend⁹? fm Ray. 120. s̄ erit liber. A.
s. soluto p̄cio. Per pus at remanet ser
uus qñ redēpt⁹ ē ad fūiendū. ex eo. c.
p̄. Et ad h facit. §. oīs. i. allegat⁹. B.
7 restituet ei p̄ciū. ar. Insti. de noxali.
acti. §. oīs. Et si nō h p̄ciū q̄rat mē
dicādo ul' seruiat ei tātū q̄ fuitiū d̄p
ser cū p̄cio 7 p̄ ea eat q̄ vult. ar. 36. q̄. 6
de raptorib⁹. A. Tēp⁹ seruiēdi p̄nt in
telligi d̄gnquēnio ad istat ei⁹ q̄ redē
ptus ē ab hostib⁹. ut. l. si. C. de possli.
7 redēp. ab hosti. vel erit ad arbitriū
boni viri fm Ray. 7 ī sū. con. eo. ti. q̄.
17. B. Et h itellige nisi cā pietatē em
ptus fuerit. tūc enī nō tenet aliqd red
dere ul' seruire. q̄a q̄d pietate dat ph
bet ius ne repetat. 7 sic dēdisse p̄sumit
nisi t̄riū fuerit p̄stātus. ff. de reli. et
sūp. fu. l. ar. si qs. §. s̄ intdū. A. Ibi
dñs q̄ qs. p̄stati d̄ de intētiōe sua. ne
videat cā pietatē gratuite egisse sūp⁹
funerē. Et ibi glo. dñs. 120. q̄ attestatio
pbat volūtatis n̄re sniam. Et p̄dest h
notare ī mīrmōio cū qs p̄stāt⁹ est
se non dēspōsate cā mīrmōij s̄ alia de
cā. B. Con. Goff. 7 hosti. A. Idē
in ocā. q̄. 17. B.

¶ Quid si null⁹ emptor apparer? fm
fm Ber. 121. l. oīm⁹ erit liber 7 ofuati

grat p̄ciū. aut opas p̄stet. ut i p̄cedēti
§. dictū ē. ff. de māumil. l. 4. A. Ibi
or q̄ seru⁹ redēpt⁹ suis nūmis cōseq̄
liberatrē. Et dicunt nūmi sui si sūt ex
aduēicio lucro siue ex donatiōe ami-
ci siue ex ei⁹ peculio q̄d etiā ad vēdito-
rem p̄tinet. Et p̄dicta notat glo. in. c.
p̄. ex eo. B

Quid si plēs sint q̄ velint emē? R.
fm Goff. Eps loci eligat magi idoneū
ff. d. accusa. l. si plures. uel si sūt pares
ḡtificet eps cui velit. ar. ex d. iure pa-
tro. cū aut. Idē Hosti. A. Idē in sū.
con. eo. ti. q. 18. B

Utz aliq̄ mō licitum sit xp̄ianis q̄
seruiāt iudeis. R. fm Hosti. Cū phi-
bitū sit q̄ nullū mancipiū xp̄ianū ser-
uiat iudeis. multo min⁹ xp̄iani liberi
eis seruire debēt. Idē enī debēt eē assi-
oue itra domū iudei neq̄ tāq̄ famula
aut obsterrix. Al si ipsi xp̄iani ab eis
oiscedē nolūt debent excoicari. ex eo.
iudei. 7. c. ad h. 7. c. 7 si iudeos. Si aut
iudei nolūt eos dimittere phibēt iu-
deis omeritiū cū eis. ut i dco. c. 7 si iu-
deos. in fi. Sz ex domū p̄nt eis fuitia fi-
eri. vñ p̄nt habē xp̄ianos colonos. ex
eo. multoz. A. Con. Ray. ut i sū. cō.
eo. ti. q. 21. vbi etiā or. Cadē teneas d
sarracenis. B

Utz xp̄ian⁹ possit emē ul h̄re seruū
iudeū. R. fm Ray. 7 Goff. Sic ex eo.
c. 7 si iudeos. 23. q. 8. dispar. Idē tñ d3
cū eo morari ita q̄ h̄at eū tāq̄ famili-
arē. 28. q. 1. c. sepe. 7. c. null⁹. Et si vo-
lueit fieri xp̄ian⁹ n̄ pōt eū oīs phibē
19. q. 2. due sūt. Idē Hosti. A. Idem
in sū. con. eo. ti. q. 19. B

Sz nūqd iude⁹ q̄ est fuus xp̄iani si
baptizet fiat liber? R. fm Ray. Idem.
S remanet seru⁹. q̄ fuit⁹ itroducta ē
d iure dīno. 35. ois. sexto die. 7 per ius
gentiū. ois. i. ius gētiū. 7 iure canōico

confirmata. iz. q. 2. ecclesiariū. Con.
Goff. 7 Hosti. Addit Ray. q̄ vbi d bo-
na cōsuetudinē nō solēt xp̄iani eē serui
cōsulerē q̄ i remissionē p̄dōz oīs ma-
numittēt eū. uel saltē de pecūia medi-
cata ul seruitio ad tēp⁹ p̄stato fm arbi-
triū boni viri redimēt se. iz. q. 2. cum
redēptoz. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. 20. B

Iudeus 3. uerfi-
one iudeoz. Vbi sciēdū q̄ iu-
dei 7 ceteri ifideles nō debent ad fidē
cōpelli asperitatib⁹ s̄ poti⁹ debēt iduci
auctoritatib⁹ cōnib⁹ 7 dulcib⁹ v̄bis.
Idē coacta fuitia nō placent deo. 45.
ois. q̄ sincera. 7. c. de iudeis. Si tñ coa-
cti cōditiōalit̄ puta p̄ minas ul terū su-
arū oblationē uel p̄ v̄bēta 7 h̄mōi ba-
ptismū suscepēt 7 p̄ ea recesserūt a fi-
de cōpelliendi sūt redire ne nomē dñi
blasfemer. 7 fides cōtēptibilis h̄eat. ut
i p̄dcō. c. d iudeis. Si vō fuerit absolu-
te coacti. ut si p̄ violētiā i aquā mersi
sūt nō recipiūt baptismū. ex d baptis-
maiores. Con. Tho. scda scde. q. 10. et
etiā Hosti. Addit Ray. q̄ tales infide-
les p̄nt trahi m̄uerib⁹ 7 p̄missis. Et in-
telligēdū fm x̄b. nō q̄ liceat aliqd da-
re p̄ fide suscipiēda. s̄ si aliq̄ ifidelis
timēt paupertatē si baptizaret possēt il-
lud obstaculū ab eo tolli q̄ sciret ei⁹ p̄-
positū. De hac mā plen⁹. i. mun⁹. §.
2. P̄nt etiā fm Ray. induci p̄ ḡuiozē
exactionē p̄fionū faciēdā i p̄n⁹ loca-
tiōis. 23. q. 4. d3 hō. 7. q. 8. iā vō. A
Idē in sū. con. li. p̄. ti. 4. q. 3. B

Utz pueri iudeoz 7 ifideliū iuid pa-
rētib⁹ sint baptizādi. R. fm Tho. se-
cūda scde. q. 10. Idē licet. s̄ qñ ad ānos
discretiōis puenerit p̄nt fidē suscipe-
etiā pentib⁹ inuid. A. Idē in sū. con.
eo. li. ti. 4. q. 4. B. Con. xv. dicens
q̄ nec licet nutricib⁹ occulte baptizāe

puulos iudeoz. Si tñ i articlo mortis
puuloz h̄ facerēt nō credo q̄ peccarēt
Quid fiet d̄ possēssioibz 7 bonis iu
deoz. 7 alioz infidelū ad fidē ouerfoz
R̄. fm Ray. nō debēt ab eis excludi
ex eo. iudei. z. nisi sint vsuraria uel de
vsura empta. q̄a vēdēda 7 restituēda
sūt illis a q̄b sūt accepta uel hereditibz
eoz. Q̄ si nō iueniūt poterūt sic ouer
sis tāq̄ paupibz p̄ ep̄m assignari.

Que pena iudeoz q̄ tēptāt subuer
tere baptizatos? R̄. Debēt publicū fla
gellis deputari. z. d. q. i. sepe. ita tñ q̄ h̄
pena nō trāseat i vīdētā sanguis. q̄a
talis pena reliquēda est brachio sc̄ari
A. nā p̄p̄ subuersionē p̄fatā uel si
milē fm leges itrogat̄ pena mort. ut
p̄ s. iudeo p̄. s. z. in additōe. i. flagel
latio aut itrogat̄ etiā p̄ sola ouersatio
ne. ocō. c. sepe. vbi d̄. Sepe maloz cō
sortia etiā bonos corūpūt. 7. i. Qui
cūq̄ ḡ amodo ex his q̄ baptizati sunt
infidelū consortia non vitauerint. 7 hi
xp̄ianis donent. 7 illi publicū cedibus
deputent. B

Iudicare p̄t itel
ligi ou.
plicat. Vno modo qñ aliq̄ vi
dens opa pximi de q̄b dubiū est quo
aio fiūt iudicat i priorē p̄tē. 7 de h̄ d̄
s. dubia. Alio mō d̄ iudicare iudex
qñ sniam pfert. 7 de h̄ dicit statū in. c.
iudex p̄. s. 3. 7 se.

Iudex p̄ cōmunis
Quantā
sciam o3 habē iudex? R̄. fm
Ber. ex de rescript. sc̄ificatus. Debet
esse p̄ritus nec querere ab alijs qd enī
loq̄ oporteat. in Auten. de iudi. in p̄n.
coll. 6. ex de consangl. 7 affini. ex lris.
in fi. Et tñ etiā si illrat̄ sit 7 h̄eat osue
tudinē 7 petitiā iudicādi p̄t ei causa

cōmitti. C. d. iudi. certi iur. S. iudex
maxie eccl̄asticus eē nō p̄t nisi sit p̄ri
tus saltē mediocri iur̄ sc̄ia. nōt̄ ois. zo
c. p̄. A. Idē i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 138.
S. certe v̄ q̄ q̄s possit eē iudex etiā si
ne sc̄ia iur̄. dūmō h̄eat exp̄ientiā cāz
ex osuetudinē. nā ocā. l. certi iur̄. n̄ di
stīguīt int̄ iurisdictionē ordiariam et
delegatā. 7 v̄ exp̄sse h̄ri i Auten. d. iur̄
di. in p̄n. coll. 6. ibi. neq̄ causaz habē
tū exp̄imētū z. vbi etiā p̄ q̄ admi
nist̄ates impatori 7 h̄ites dignitatē
singuli p̄nt eē iudices ordiari etiā si
nec sc̄iam iur̄ nec exp̄ientiā h̄eant cāz
s̄ debēt h̄re p̄tas as. effozes. ut ibi.

Utr̄ q̄s possit sup̄ se cōstituē ex̄neū
iudicē. R̄. Laic̄ p̄t cōstituē suū iudi
cē oēm q̄ a iurisdictionē p̄st. n̄ aliū. C.
d. iur̄. om. iur. l. i. 7. l. p̄uatoz. Clerici
v̄o nō p̄nt i nō suū iudicē cōsentire. ni
si sit p̄sona eccl̄astica. 7 de cōsensu sui
ep̄i. ex d. fo. 3. p̄. significasti. nā 7 secu
lar̄ iudex nullā in eo p̄t h̄re iurisdic
tionē nec i criminalibz nec i ciuilibz.
C. d. epi. 7 de. Autē. statuiū. A. Ibi
d̄. Statuiū. at ut null̄ eccl̄asticā p̄
sonā i criminali cā uel ciuili trahē ad iu
diciū sc̄are p̄sumat s̄ cōstitutōes ipe
riales 7 canonicas sancioēs. Qd si fece
rit actor a iure suo cadat iudicatūq̄ n̄
teneat 7 iudex ex tūc sit iudicādi p̄tā
te p̄uat. Sācim̄ aut ut si q̄ clericū uel
p̄sonis eccl̄asticū iusticiā denegare p̄
sup̄erit tertio requisiti suā iurisdic
tionē amittat. B. 7 ex d. fo. 3. p̄. secula
res. li. 6. Nec clericus p̄t huic p̄uile
gio renūciare. ut. i. renūciatio. s. 3.
Et h̄ ip̄m vide h̄. s. p̄t. 7. i. snia. s. 6.
Utr̄ iudex possit aliquē iudicare si
ne actore uel accusatore. R̄. fm Tho.
sc̄da sc̄de. q. 65. Cum iusticia non sit
ad seipsū s̄ ad alterū. oportet q̄ iudex

vn^o est actor 7 al^o reus. Vñ i crimib^o
nō pōt aliquē cōdenare nisi hēat accu-
satorē. eē de accu. si legitim^o. Nihilō-
min^o tñ interdū infamia h^o locū accu-
satorē. eē de accu. euidentia. 7 tñc ē pce-
dendū ad inquisitionē. ut s. inquisitio. §.
2° et 3°.

¶ Vt iudex possit aliqd accipe a p-
tibo. B^o fm Ray. Ordinarij iudices nō
debent petē aut recipe a ptrib^o etiā ex-
pensas. cū ppter iusticiā tenēdā hēant
suas puiisides. s. ne oī sup^o qrit^o pdo
crasset. ois. 86. nō sād. 23. q. i. militare
in fi. Nec credo q etiā spōte oblata de-
beat recipe. ppter suspicionē vitādam.
Ab alijs vō encenia spōte oblata ac eti-
am moderata recipe pōt. ois. i8. de eu-
logijs. ff. de offi. pco. solēt. A. Ibi dī
Non in totū encenijs abstīnē debet
pco. sūl s modū adijcē. ut neq mō se i
totū abstineat nec auare modū ence-
nioz excedat. Nā valde inhūanū ē a
nemie recipe s passim vilissimū. 7 per
oīa auarissimū. Nec etiā notāt in sū.
con. li. 2° ti. 3. q. i42. B. Iudex etiā
delegatus nihil recipe pōt a ptrib^o nisi
forte esculētū ul poculentū ex mera li-
beralitate oblatū qd pauc^o dieb^o cōsu-
mi possit. uel nisi moderatas expēsas.
cū ipm ppter cām sibi cōmissam cōrigeit
eē suū domiciliū pficisci. ita q in ipsīs
expēsis nō excedat modū. nec exigat
plus ab vna pte q ab alia. 7 q ppter ex-
pēsas habendas nisi cā regrat occasio
nē pficiscēdi nō assumat 7 si litigātes
fuerit notabil^o paupes etiā p expēsis
nihil exigat. eē d relcrip. statutū. §. i.
sup. li. 6. Assessorē nō accipiat nisi eo
indigeat. aliogn de suo pprio tenet p-
uidere ei. S3 si indigeat assumat neutri
pū suspectū. 7 ei de operēti salario mo-
derato ab eo faciat a partib^o puideri.

Notarios in cā sibi cōmissa ab imode-
rato salario restrener. nec cū eis nec cū
assessore lucrū picipet. 7 si s h recipe-
ret ad restitutionē tenet 7 non pdest
remissio. A. s. eo2 qb faciēda ē resti-
tutio qn teneat ad integrā restitutio-
nē. ut in. c. 8 q statū. B. ut in ocō. c.
statutū. Silt d; restrenare nūcios 7 of-
ficiales qscūq.

¶ Quid si iudex iuste iudicauit? B^o
fm Ray. Si scient male iudicauit. pu-
ta timore. cupiditate. odio. amore. uel
alia qcūq causa. tenet leso p cise ad oē
intesse. nisi possit iducē illū. p q tulit
sniam ad plenariā restitutionē. C. de
pena iudi. l. vld. xi. q. 3. qtuor. Et fm
leges multas alias penas d; sustinere.
Debet etiā pter restitutionē iponi ei
pnā tāq p grauissimo crimie. xi. q. 3
quicūq. A. Hoc enī grau^o ē rapina
simplici. ga auctōitate oīa abutēdo
pter iuriā pximi deū inhonorat. fm
Ml. 7 in sū. con. eo. ti. q. i37. B. etiam
si sit iudex ecclīastic^o. Adhuc al^o multi-
pliciter punit. ut. i. iudex 2° §. 2°. Si vō
p ignoratiā iuste iudicauit. tenet fm
leges leso in qtu bonū 7 equū videbit^o
religiōi iudicāt. ff. d. va. 7 exor. cogni.
l. vld. In iudicio tñ aīe tenet. ut i p ca-
su si i culpa fuit. s. ga sciuit ul scire de-
buit se i sufficiētē 7 iudicare talē cām
psumpsit. Et idē si erat sufficiēs s ne-
glexit studē 7 vidē qd debuit. Mit^o
tñ agēdū cū isto ē q cū illo q scient fe-
cit. Et addit h Ml. q si iste ignorās fu-
it delegat^o 7 ncātate obedientie male
iudicauit s tñ bona fide 7 de cōsilio pe-
rito2 nō tenet. A. Teneat aut ad resti-
tutionē si i petēdo cōsiliū fuisset negli-
gens aut culpabil^o fm eūdē Ml. 7 glo.
Ray. in ocā. q. i37. vbi etiā h^o qd sta-
tū sequit^o. B. Et idem dicit Ray.

si talis iudex tulit iniquā sniam rece-
ptus passessorē talē q cōt sufficiēs pu-
tabat. A. Ray. ut pz ubi s. nō videt
loq de delegato tm s gnāliter de omni
iudice. B

Quid si iudex accepit pecuniā ut
male iudicaret? R. fm Ray. nō solū
punit ut s. in pcedēti. s. dictū ē. q sci-
ent male iudicauit. s. etiā pecuniā sic
receptā tenet restituē. non ei q dedit.
cū turpit dederit. s. ei i cui iuriā rece-
pit. i. q. i. iubem. 7 ar. i. 7. q. 4. si qs in
atrio. ff. d. calū. l. gnāliter. s. illud. A
Idē i sū. con. eo. ti. q. i. 39. Et s verū in
foro iudiciali. Sec. i pñali i q nō suc-
cedit obligatio nisi ad solū interesse. 7
nō ad penā nisi pcesserit iudicial snia
al pēa nō debet i foro pñie. ut oīc glo.
iz. q. z. fratnitas. Nec etiā sentit glo.
Ray. ut pz i sū. con. eo. ti. q. i. 40. Et ut
ibi pz fm M. s. casu dicēdū est de hac
pecunia idē qd d alio turpi lucro. B

Quid si accepit pecuniā ut iudica-
ret ul etiā ut nō male s bñ iudicaret?
R. fm Ray. Tenet restituē ei q dedit
A. nisi dedisset ut aīuz iudic sub spe
recti incliaret. 7 ita idirecte 7 tacite i-
tēdebat ipm corzūpe fm eūdē. ut i oi-
cta. q. i. 40. B. ga cū ex officio suo tene-
ret grad iudicare 7 bñ. turpit accepit
7 crimē ocussōis omisit. Et idē dico.
si ex aliq cā opoztebat eū nō iudicare.
7 nihilomin⁹ ut nō iudicaret accepit
aliquid. i. q. i. iubem. 7. c. lege iulia. 7. c.
venale ius. A. Alcipit uel. 7 segt i-
mediate p. c. lege iulia. B. ex d symo.
nemo. Et Aug. xi. q. 3. nō licet iudici
vendē iustū iudiciū. 7 si liceat aduoca-
to vendē iustū patrociniū 7 iur. consul-
to iustū cōsiliū. A. Doctr ea. q. c. nō
licet. Et pēdictis con. M. ut pz in oīa
q. i. 39. 7. q. se. B

Quid si iudex tenet 7 nullo modo
vult iudicare. 7 ppf s amittit aliquis
ius suū? R. fm Ray. Tenet restituere
totā līd estiationē ei q ppf s lēsus.
z. q. z. dñs. 7. q. 5. administratores. in
Auten. ut diffi. indi. s. pñt. A. Con.
M. ut in sū. con. eo. ti. q. i. 4. i. B

Utz iudex possit penā reo totalit
relaxare. R. fm Tho. scda scde. q. i. 67
Duplici rōne ipedit iudex ne reū a pe-
na absoluē possit. p qd ex pte accusa-
tor ad cui⁹ ius qñq; pñet ut re⁹ pu-
niat. puta ppf aliquā iuriā in ipm cō-
missam. 7 h⁹ mōi relaxatio nō ē in ar-
bitrio iudic. ga tenetur vniciq; ius
suū reddē. z. mō ipedit ex pte rei pu-
blice ad cui⁹ bonū pñet q. malefacto-
res puniāt. S; tñ qñtū ad h. differētia
est int inferiores iudices 7 supmū. s.
pñcipē cui ē plenarie ptās publica cō-
missa. Iudex enī inferioz nō hz ptātem
absoluēdi reū a pena s leges a supiore
sibi positas s pñceps q hz plenā ptātē
in re publica potest reū licite absoluē
si s rei publice viderit expedire 7 pas-
sus iuriā noluerit remittē. Dabet tñ
locū mīa iudic. put in se. s. oī. in fi.

Utz iudex possit penā diminuē. R.
fm Hosti. Reo cuius si i iure certa pe-
na iueniat illa iponi v. al arbitrio suo
omittit. C. d. vi pub. ul. pua. l. seruos.
i. fi. 7 ex d trāsac. vld. tñ in hūaniorē
ptē v. sp. decliare 7 sic mitigare maxie
cū cā subest. puta ga nō ex pposito s
casu culpa cōmissa fuit. ul ga iuriā esse
ctū nō habuit. uel ppf etatē puerilem
aut etiā senilē 7 h⁹ mōi. de qbo. i. pena
p. s. 3. et q. A. Bñ facit ad h. dictū
c. fi. d. trāsac. B. Et itelligēdū ē fm
Tho. ubi s. q. mīa iudic. h. locū solum
in his que ei⁹ arbitrio relinquūt. cir-
ca q vide. i. pena p. s. anpl. A. Ad h

vident intendere q̄ habet i sū. con. eo. ti. q. 146. vbi etiā dī. In exordinaris aut tūc dicit pena diminui ul' augeri. cū iudex nō seruat id qd in talibz seruari cōsuevit. B

Utrū iudex possit penā augere. R. Augēda ē pena aliqn ad terrore alioz q̄ p̄oni sūt ad culpā. q̄a mult' crassantibz opus ē exēplo. ff. d. pe. l. aut facta §. vld. A. Idē in oca. q. 146. B

Utrū liceat iudici iudicare p̄ p̄bata dī vitāe quā ipse nouit. R. fm Tho scda scde. q. 47. Iudex i iudicādo magis dī seq̄ legitia documēta p̄ iūstrumēta 7 testes 7 alia h̄mōi q̄ id qd ipse nouit tāq̄ puata p̄sona. Ex hac tñ puata cognitioe pōt iuuari. ut districti' districtiari p̄batiōes iudicatas. ut possit eaz defectū iūestigare. Q. si eas nō pōt de iure repellē. dī eas i iudicādo seq̄. Dicit etiā Tho. scda scde. q. 64. q. si aliquis quē scit iudex innocentē falsis testibz dūciat ut occidat si iudex nō pōt inuenire occasione liberādi innoxii dī eū ad supiorē mittere iudicandū. Si aut neq̄ h̄ pōt. nō peccat fm allata ferens sniam. q̄a nō ipse occidit eū s̄ illi q̄ eū asserūt nocentē. Con. p̄. 7 Ray. A. Vl. aut dicit q̄ exq̄ iudex scit negocij vitatē cū suis circūstantijs. ip̄sibile iudicat qn aliquā viā iudici iueniat q̄ li beret innoxii. nisi sit ex ip̄udētia uel negligētia iudicis. Et posito q̄ nullam viā iueniat p̄ quā eum liberare possit. nec actorē nec testes possit emolite q̄ desistat a cā dī p̄testari se nō h̄re cōscientiā cōdēnādi eū. q̄a scit eū innocentē. 7 h̄ cert' indicijs ostendat p̄babile ita q̄ coitas nō scandaliget 7 sic absoluat eū a suo iudicio p̄tatem relinquēs eis ut deferāt crimē ad supiorē si voluerint siue agat de rebo siue de p̄sona.

Glo. aut Ray. dīc q̄ nō v̄r tutū q̄ talis ad supiorē mittat. nec credit h̄ facien dū esse h̄ pōt' deberet oīa mala tolerare q̄ innocentē scientē ad mortē uel ad mutilationē cōdēnare uel etiā exponē cōdēnādū. Et dīc etiā q̄ iudicē in h̄ca su cōdēnantē nō auderet a p̄t dī mortali excusare. Itē dīc. Credo etiā q̄ iudex inferior q̄ scit vitatē nō dī cōdēnare innocentē etiā si p̄cipiat ei a supiore iudice. Idē nōt i Nico. dī lita Exod. 23. Nec ē dī ex de offi. dele. pastoralis. vbi dī q̄ ordiari' dī exeq̄ suā latā a delegato ad mādātū ei'. q̄uis idē ordiari' sciat illā eē iniustā nisi possit obtinere ab eodē legato ut ab h̄onere absoluat. q̄a loqr̄ ibi de ciuilibz causis et eccl'asticis. vbi null' cōdēnat ad mortē 7 iō nō ē ibi tantū piculū sicut in casu p̄posito. p̄to h̄ optie facit. c. ingrediti. ex de sen. exco. Ad dictū etiā. c. pasto. talis pōt dici q̄ loqr̄ n̄ i cognitioe seu cōdēnatioe s̄ in cause executione 7 cir ca ea q̄ nō sūt tāti p̄iudicij. Et p̄dicta notat in sū. con. eo. ti. q. 149. B

Utrū iudex laicus possit iudicare de clerico. R. i Nō pōt. s̄ si eū vocat dī p̄uari officio iudicādi. xi. q. i. iolita. A. Meli' videt facē Auten. statum'. de qua. i. B. nec snia valebit. ex dī iudi. at si clerici. 7. c. cū non ab hoīe. S̄ etiā q̄ eū vocari fecit dī amittē cām. Intel lige p̄ sniam. 7 dī excoicari. ut i dīcto c. iolita. Idē etiam p̄. C. dī epi. 7 cle. Auten. statum'. Et fm Hosti. ex sola vocatioe exq̄ cleric' tract' erit. aduer sari' patiet p̄dictā penā. xi. q. 3. placu it. ex de excels. pla. graue. Iudex vō nō patietur p̄dictam penam. nisi iudica uerit ul' forte solū citra litis cōtestationem loc' est p̄nie. A. Certe videt q̄ in his casibz ip̄o iure pena irrogetur.

ut in ecclia Auten. statum? 7 p. 3. §. p.
in additione. B. De mā h^o qstionis
hēs h. §. 2. 7. i. snia. §. 6.

Utz mīster peccet exequēdo snias
iudiciū dinnocentē. R^o fm Tho. scda
scde. q. 64. in si. Si snia otinet intole-
rabīlē errorem. mīster nō o; obedire.
Al excusatē carnifices q martyres oc-
ciderūt. Si aut nō otineat manifestā
iūsticiā nō peccat pceptū exequēdo.
ga ipse nō h; discutē sniam supioris.
nec ipe occidit s iudex cui misterium
adhibet. Et itelligit Ray. q si ipe mi-
nister sciat q odēnat^o inocēs est. non
o; exeg mādātū iudici. sec^o si dubitat.
tūc em excusat obediēdo. xi. q. 3. qd g
23. q. i. qd culpā. A. Con. cū Ray.
Wl. ut in sū. con. eo. ti. q. 130. 7 faciūt
ad ea q dicta sūt s. §. xi. i. additiōe. B

Iudex 2° de ecclia.
stico. Et hic aduertēdū q p-
sona eccliaistica pōt iudex eē 7 cās vē-
tilate 7 iudicare int subditos in qbus
iurisdictionē h; pferit dicos. xi. q. i. c
p. 7. c. expientie. ex de fo. ope. p totū.
Et nisi eccliaistic^o nō pōt exercē iurif-
dictionē nec h; eā i clericum. ut s. iu-
dex p. §. 2. Nec clericus pōt huic iuri
renūciare. Et quid si d factō renūciat
h. i. renūciatio 3. §. 3. et 4. De hac q-
stioe clare hēs s. iudex p. §. p. l.

Iudex eccliaistic^o. A. ordinari^o siue
delegatus. ut in. c. cū eterni. de q. i. B
q otta iūsticiā in guamē alteri^o pris i
iudicio gēq; facit p grām uel p sortes.
puta p pecuniā. suspēsus ē p annū ab
executiōe officij. 7 o; odēnati ad esti-
mationē litis pri quā lesit. 7 si suspen-
sione durāte ingesserit se oīnis sit irre-
gulat^o 7 nō nisi p papā poteit liberari
ex de sen. 7 re iudi. cū eterni. li. 6. Et

adde hic qd h. i. symonia. p. §. 25° q
incipit. qd si carut.

Nūqd ptinet cognitio ad iudicem
eccliaisticū si iudex laic^o tenet malefa-
cto; q dic se dīcū 7 petit remitti ad
curiā eccliaisticā. ul ipsa curia petit eū
7 ipe iudex de negat. R^o. Ad iudicē ec-
clesiasticū ptinet cognoscē. quia de re
agit spūali siue eccliaistica. s. o; vocari
iudex. seculari ul ali^o cui^o inieft. ex de
sen. exco. si iudex. li. 6.

S3 quō pcedit in dicta qstioe. R^o.
Si notoriū ē q ille sit cleric^o q tali pri-
uilegio gaudē debeat. statū absq; alia
cognitiōe o; reddi. Q. si fama publica
de hē ul ipse p dico coiter hēbat. ul se
pus nō gerebat p laico. 7 de phēsus fu-
it cū tonsura 7 hitu clericali. o; etiam
reddi in otinēt. Non dico sine cause
cognitiōe s an cause cognitionē d cle-
ricatu. ita tñ q pbādī necessitate non
ipse s aduersari^o astrigat. Si o; an de-
phensionē p laico publice se gerebat
7 p tali coiter hēbat. etiā si tpe de phē-
sionis i clericali erat habitu. nō est re-
stituēdus q usq; fidē fecerit d clericatu.
s tñ inter i s eū pcessus iudicialis qui-
escet. ex de sen. exco. si iudex. li. 6.

Quicūq; ipedit qn corā iudicib; ec-
clesiasticis delegat^o ul ordiat^o iis i causis
q ad eos ptinet illi q oquerūt pnt iu-
sticiam obtinē. ul qctūq; opellit impe-
tratores lraz uel alios recurrentes ad
forū eccliaisticū i causis q d iure ul an-
tiq; o suetudie ad ipm ptinent ad desi-
stēdū ul ad litigādū de eis i foro secu-
lari Guādo iudices eccliaisticos uel im-
petrantes ul litigātes siue litigare volē-
tes corā eis. ul grauādo ppinqs ipoz.
seu capiēdo res eccliasticas taliū ul q-
cūq; alio modo. Item qui ad predicta
oarent auxiliū consiliū uel fauorem.

oēs tales ipso facto sūt excoīcati. eē de
īmu. ec. c. qm. l. 6. A. Et ibi addit
q a dicta excoīcatōe nullaten⁹ absol-
uant. nisi tā iudici cui⁹ cognitio fuit
impedita uel iurisdīctio usurpata. q
pti q prurbata fuerit ī psecutione sui
iurē de iuria dānis expēsis 7 intēse p-
us integre satisfecerit. B

Utz iudex ecclīastic⁹ possit iudica-
re de subdiū laicoz pncipū 7 de ipsis
pncipibz. R. Ois xpian⁹ tōne pti ef-
ficat⁹ d foro ecclīe. Jere. p. Ecce cōstitui
te sup gētes 7 regna zc. eē de iudi. no-
uit. Ideo si iudex laic⁹ negligit facē iu-
sticiā de subdiū pōt iudex ecclīasticus
cōpellere illū ad tenēdū iusticiā uel
supplere defectū ei⁹ cognoscēdo de cā.
7 sic d illius subdiū iudicare. eē de fo.
cōpe. ex trāsmīssa. 7. c. licet. 7. c. ex te-
nore. 23. q. 5. admīstratores. De papa
dō quō possit in pncipes seculares hē
ī. papa. §. 4. ppe. fi. A. Iste. §. incipit
q sūt casus. p predicta etiā norat⁹ ī sū.
con. l. p. ti. 5. q. 13. B. Qn iudex ec-
clesiastic⁹ puta eps hz etiā iurisdīctio
nē tpālē quō exeqt⁹ hē s. eps. §. 7. A
q incipit eps q ī aliq. 7 ē. §. 9. B. 7 s
homicidiū z. §. p.

Utz iudex ecclīastic⁹ possit iudica-
re de infidelibz. R. fm Ray. Directe
nō iudicat de his q fori sūt. s. aliquas
religiōis regulas eis iponēdo. s. ī dire-
cte iudicat subtrahendo xpianos ab
eoz cōione. ut p3 de iudeis s. iude⁹ p.
§. 4. Itē iudicat de his si loquūt⁹ cōtra
xpm ut ibidē. §. 5. Itē si attēptāt sub-
uertē fideles. s. iude⁹ 3. §. fi. A. Bre-
uiter iudicat in oībz ad defensionē fi-
dei ptnētibz ac etiā ad delictoz corze
ctiōnē q ad infideles seu tpali iurisdī-
ctiōi subiectos. ar. C. d iudeis. l. iudei
Romano. B

Iudiciū. Quid est
pcedi simplici sine strepitu 7
figura iudicij. R. Tūc non o3 q nccō
exigat libell⁹ uel līd cōtestatio. pōt est
etiā iudex pcedē tpe ferioz ob nccita-
tes hoīz indultaz. Amputet dilatio-
nes qm pōt. exceptiōes appellationes
7 dilatiōes frustratozias repellēdo p-
tiū aduocatoz 7 pcuratozū iurgia re-
pellat. refrenet multitudinē testiū. s.
pbatōes nccias 7 defensiōes legitimas
recipiat. S; nō debet ppe hē excludi ci-
tatiōes. iuramētū de calūnia ul mali-
cia uel de vitate dicēda. Est etiā ī i-
pō līd exordio petitio faciēda p pte agēd
siue etiā rei si voluerit. 7 hē ī scriptū ul
vbi mox redigēda ī acti. pōt etiā iu-
dex diē certū 7 terminū assignē. A. s.
fil. vtriq; pti. ut ī cle. sepe. d. q. i. B. ad
vādū ppositiōes 7 articulos 7 ad exhi-
bēdū oīa acta 7 munimenta qbz ptes
vtrū volūt ī cā. nisi aliud de ptiū volū-
tate pcedat. eo sp saluo q qncūq; fiet
remissio p testibz pducendis possint
etiā instrumēta pducī. A. assignati-
one dicti termini nō obstante. ut ibi.
B. Itē iudex ex officio siue ad alteri⁹
ptis iusticiā pōt interrogare quālibet
ptē vbiq; egas suadebit. Itē potest
iniam ferre ī scriptū citat ptribz licz nō
pemptorie stādō 7 sedēdo 7 si ei vide-
bit cōclusiōe nō facta. A. pput ex peti-
tiōe 7 pbat⁹ alijs actitat⁹ ī cā fuit fa-
ciēdū. ut ibi. B. Et si etiā in pmissis
casibz solēnis ordo iudicij ī toto ul in
pte nō dīcētibz ptribz obseruet⁹ vale-
bit. Nec oīa in cle. sepe. de v. sigl.
Procedi pōt simplici 7 d plano ī cau-
sis sup electiōibz postulatiōibz ul pui-
sionibz 7 sup personatibz canonicati-
bus ul pēndis 7 beneficijs qbuscūq;

7 sup becimis m̃imonijis 7 vsut 7 ea
tāgeribz. ut in de. dispēdiosis. ex eo.

Quatuor modis puerit humanū
iudiciū. s. timore. cupiditate. odio. 7
amore. Vñ dñs. Quatuor ista timor
odiū dilectio cēsus. Sepe solēt hoīum
rectos puerit sensus. xi. q. 3. qtuor.

Mulieres ad iudiciū nō pnt euoca
ri uel trahi cā testionij uel alia q̃cūq;
cā q̃ in iure nō expm̃it. A. s. inuite.
ut in. c. mulieres. de q̃. i. B. Sed cū
necessariū fuerit testionij eaz. fiat ut
dñ. i. testis p. s. 3. Al est irritū qcquid
fit. ex eo. mulieres. li. 6.

Mulieres religiose p̃ferti q̃ debent
sub clausura morari nō vocēt ad iudi
ciū p̃sonalit ex q̃cūq; cā etiā si velint.
A. Al totū qd̃ fit dñ est irritū. ex eo.
mulieres. li. 6. B.

Nō licet accusato i iudicio negare
vitatē. ut s. accusat. s. 2. De iudicio
ferri cādend 7 aq̃ bulliend hēs s. ouel
lū. s. p̃lt. Vtz iudiciū vitandū sit p̃p̃
scādali. vide. i. scādali. s. an p̃lt.

Iurare ^{fm Tho. secū}
da scde. q. 79. Iurate ē deū in
testē inuocare. 7 est act⁹ latrē. Vnde
Jero⁹ sup Math. Qui iurat aut vene
ratur aut diligit eū p̃ quem iurat. A
Scdm Ray. vō 7 in sū. con. li. p. ti. 9
q. i. Juramētū est affirmatio de aliq̃ sa
cre rei attestariōe firmata. B.

Vtz liceat iurare per creaturas. R.
fm Tho. vbi s. Juramētū p̃ncipalit re
fert ad ip̃m deū cui⁹ testionij inuocat.
Scdario aut̃ assumū aliq̃ creature nō
fm se s̃ inq̃tū in eis oīna veritas ma
nifestat. sicut iuram⁹ p̃ euangeliū. i. p̃
deū cui⁹ vitas in euangeliō manifestat
7 p̃ sanctos q̃ hāc vitatē crediderūt 7
obseruauerūt. Ali⁹ ē q̃q; modus iurā.

di p̃ execrationē q̃n inducit creatura
aliq̃ i qua oīnū iudiciū exerceat. sicut
solet qs iurare p̃ caput suū aut p̃ filiū
7 h⁹ mōi. Q̃ aut̃ dñs. phibuit iurare p̃
creaturas. ut p̃ Math. 5. intelligit. p̃
hibitū ita q̃ eis exhibeat reuerētia di
uina. sicut iudei p̃ āgelos 7 creaturas
iurabāt. ut ait Jero⁹. Et eo mō punit
cleric⁹ iurās p̃ creaturas. zz. q. 2. cle
ricū. 7. c. si qs p̃ capillū. A. Con. glo.
Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 6. B.

Quid d̃ his q̃ iurant p̃ mēbra dei?
R. Si ē cleric⁹ oꝝ deponi. Si laic⁹ ana
thematizari. zz. q. i. si qs p̃ capillum
Sed itelligēdū videt q̃n cū itreueren
tia 7 q̃i blasfemia iurant. Vñ subdit
ibi. Vel alio mō blasfemia d̃ deū vñ
fuerit zc. Sec⁹ vñ si cū reuerētia. ut si
p̃ sanctū caput dei iuraret 7 h⁹ mōi. A
Glo. Ray. dic h̃ itelligēdū ē q̃n h̃
ex cōsuetudinē. Al si qs aliq̃n iurat p̃ ca
put aut p̃ oculos dei aut p̃ alia mēbra
ei⁹ q̃ in ceteri hoībz nō censent turpia
uel ihonestā. nō credo q̃ peccet morta
lit. Ribaldos aut̃ illos q̃ passim 7 assi
due iurāt p̃ mēbra oīnū n̄ audeo a pec
cato mortali excusare. 7 credo blasse
miā ēē q̃n qs iurat p̃ mēbra oīnū que i
alijs hoībz reputant ihonestā. ut i sū.
con. eo. ti. q. 7. Tales enī fm̃ leges pu
niūt vltimo supplicio sū cū sodomie.
in Auten. ut nō lux. s. nām. coll. 6. B.

Quid si qs ex ip̃eru iurauit id qd̃
deliberate nō iurasset? R. fm̃ x̃. Ser
uare teneat si licitum est. A. Sufficit
enī ad h̃ q̃ sit obligat⁹ q̃ itēderit deū
inducē in testē illi⁹ rei quam dixerat.
fm̃ eūdē. ut i sū. con. eo. ti. q. 10. B.

Vtz vxor p̃ q̃ cōfessā ē sacerdoti de
adultio possit iurāe marito q̃ n̄ h̃z cul
pam. R. fm̃ x̃. s. soti⁹ oꝝ q̃libet mala
tolerare q̃ h̃ iurāe. q̃a certa ēē n̄ p̃t q̃

h^o mōi culpa sit ei dimissa. est d pur. ca
c. accepim⁹. Idē Ber. 7. Docti. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 12. B

Quid si qs iuravit aliquid facere
qd est veniale p^{er} m^o. iō dmittit illud?
R^o fm x^o. Aug⁹. notavit q talis mor-
talit^{er} peccat. 12a impia ē pmissio q sce-
lere adimplet. 22. q. 4. i. malis. Et s b^o.
dit x^o. Ego credo q nō peccat nisi ve-
nialit^{er}. A. Hoc pōt eē v^{er} q n^{on} ex iusta
ignorantia nesciebat illicitū eē qd iu-
rabat. Al^o sec⁹. q a cū iuramēto h^{ic} casu
deficiat iudiciū eq^u patur p^{er} iurio. 22. q.
2. a. aduertēdū. B

Qui sūt illi q nō admittūt ad iurā
dū? R^o fm Tho. scda scde. q. 89. 12a
admittūt siue nō cogūt pueri aⁿ aⁿos
pubertat. 22. q. 5. pueri. vbi etiā d^{icit}.
q si iuraverit p^{er} ut audiuit statū d^{icit}.
dixit. irrita sūt iuramēta. Itē nec al^o p^{er}.
iuri. 22. q. 5. paruuli. Itē nō debēt ac-
cedē ad iurādū nisi ieiuni p^{er} reuerē-
tiā. 22. q. 5. honestū. A. Ibi p^{er} q h^{ic} ē
de suasioe 7 nō de pcepto. B. Itē iole-
nib^{us} dieb^{us} nō ē iurādū p^{er} b^o tpalib^{us}
nisi i magna nccitate. est de fct. c. p. A
de h^{ic} dcm ē s. feie. §. 6. cū additioe. B

Ut p^{er} sacerdotib^{us} liceat iurare. R^o
fm Tho. vbi s. 12a licet eis nisi p ma-
gna nccitate 7 utilitate. 2. q. 5. si quis
p^{er} byter. Et ponit Ray. 7. casus i q b^o
pnt 7 debent iurare. p^{er} m^o ne p defectu
p^{er} bationū aliq^u ledat uel tē iurā amit-
tat. tūc enī d^{icit} iurare 7 testificari p mo-
dū q p^{er} nit. i. testis. §. 10. A. i. fm
distinctionē ibi positā. B. Itē p fide
Itē p obediētiā. Itē p pace. Itē p indē-
nitate ecclie. q casus pōt reduci ad p^{ri}-
mū. Itē cū absoluit ab excoicatioe. Itē
cū infamat⁹ d^{icit} se purgare. Probant h^{ic}
oīa est de elec. significasti. vlt^{er} mediū
28. oīf. de syracusane. est de offi. o^z. ad

repmendū. 2. q. 5. p^{er} b^o. p^{er}. et 2°. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 10. B. Pōt ho
die addi. 8. et 9. casus. q a si sacerdos li-
tiger siue i cā spūali siue alia d^{icit} iurare
de calūnia. similt^{er} 7 de vitate dicenda.
est de iura. ca. si d calūnia. l^o 6. A. Mi-
det^{ur} q in his casib^{us} ul^o sūb^{us} d^{icit} iurari ta-
ctis facto sanct^o euāgelij. nisi ab epō
q iurat p^{er} p^{er} sūctū t^{er} m^o h^{ic} nō tace^{re}. ut in. c. si.
est de iura. ca. In alijs vō leuiozib^{us} sa-
cerdotes nō t^{er} gūt euāgelij. sed intro-
gant p sanctā d^{icit} ecratiōe. dco. c. si qs
p^{er} byter. Et idē v^{er} i alijs clerid ut in-
terrogent p sanctā ordinationē. q a nec
ipsi sine magna nccitate debēt t^{er} gere
euāgelij. 22. q. 5. null⁹. B

Ut si qs simp^{li} iuret aliq^u cōditio
intelligat. R^o fm Docti. Multe cōditio-
nes etiā si tacent intelligūt. 12a q n^{on} iu-
ro q faciā aliq^u. intelligit^{ur} si deo placu-
erit. q n^{on} etiā si pape placuerit. q a semp
est auctoitas v^{er} excepta. 2. q. 1. c. vld.
v^{er} su. ipsi nāq^{ue}. Itē si res i eodē statu p^{er}-
māserit. Vn^o si qs gladiū deposuit ap^{ud}
me 7 fact^{us} furiosus repetit nō teneoz
reddē etiā si iurauit. 22. q. 2. ne quis.
Itē intelligit^{ur} si mihi fidē fuauerit. 12a
seruati enī fidē nō ē fides fuāda. Vn^o
si nō facit mihi qd p^{er} m^o iisti. nō teneoz.
est de iure iur^{is}. puenit. 2°. 7. c. sicut. Itē
si iuro tibi pecuniā reddē ad certū tē-
pus spe future nūeratiōis. intelligit^{ur} si
pecuniā mihi pus nūerauerit siue mu-
tuauerit. C. de nō nu. pecu. indubitati.
Itē si iuro tibi solvē ad certū tēp^{us}. in-
telligit^{ur} nisi iudex d^{icit} iū p^{er} cipiat. 12a m^o
ius supior sp^{irit} videt^{ur} exceptū. est de iure
iur^{is}. veniētes. §. p. ad si. Sūt nisi p te
fueri absolut⁹. est de iure iur^{is}. c. p. 7. c.
sicut. Itē si iuro tibi dare dotē. subau-
ditur si nuptie secute fuerint. ut. ff. de
iure do. stipulationē. Item si iuro tibi

rāq̄ regi ul' p̄o te deposito nō obligor
 Idē videt' si tu tāq; eps iuras mihi re-
 sti uē pecuniā quā mutuauī. Idē de-
 posit' nō teneber'. Qd̄ verū credo si i
 utilitatē ecclie pecuniā dā est. i. q. 6.
 ali'. Itē si iuro stare mādā tuis. p. of-
 fensa tibi ul' tuis facta. itelligit' nisi p-
 cipias imoderatū. i. iustū. ipossibile. ul'
 h'mōi. ex de iure iuri. veniēs. 7. c. qn
 tauallis. Con. Ray. addēs. q. oēs tales
 ne de mā piurādī debēt p̄tē auctori-
 tatē ab ecclia. ut colligit' ex eis dē decre-
 talibus. Et con. Tho. scda scde. q. 58.
 Itē intelligit' si facultas siue possibili-
 tas se obtulerit. alit' nō iputabit'. ex de
 iure iuri. qrelā. 7. c. breui. Vñ excusat
 boiem necitas siue ipossibilitas. Vez q
 iurat pecuniā reddere ad certū termi-
 nū 7 nō pōt. s. l. Ray. q. an diem ve-
 niēs corā iudice cedat bonis. ex d' solu-
 odoard'. Itē si iuras mihi reddē vinū
 uel bladū. subaudi' eiusdē bonitatis.
 ff. si cer. pe. l. cū qd. Itē si iuro tibi o-
 re filiā meā i uxore. intelligit' q. bona
 fide laborabo ut eā hēas. nec ad aliud
 obligor. cū alienū factū p̄cise p̄mittē
 nō possim. ex d' spon. ex lris. Itē si iuro
 alicui fidelitatē ul' q. nō ero dēu. itel-
 ligit' ne pcurē ul' oſentiā q. vitā ul' mē-
 briū ul' res suos pdat. 7 si me offēdat
 ul' oīū dōs mihi. potero me tueri. ex d'
 iure iuri. p̄titio. 7. c. ego. Et de h' iura-
 mento lxs s. feudū. §. 6. A. Idē in
 sū. con. eo. ti. q. i8. B.

Quid si qs iurauit tenē obstagia i
 certo loco. ne h' ibi qd comēdat uel
 vñ soluat! R. fm Hosti. Si tpe obli-
 gatiōis iā erat nō soluēdo. tenet obsta-
 gia seruare. ga vñ ad h' se obligasse. 7
 qrat victū manib' suis ul' mēdicando
 S; si tpe obligationis erat soluendo 7
 nūc deuenit ad paupertatē tūc distiguo

ga si ē talis q possit mēdicare sine ve-
 recūdia. vico idē qd pus. at. 93. oīf. oī
 aconi. S; si ē nobilis 7 in dignitate. ta-
 li subueniēdū ē iuri bñficio. ex de iure
 iuri. qrelā. 7. c. breui. A. Idē in oca
 q. i8. B.

Quid si debitor iurauit creditori se
 soluturū i certo termio 7 ipe dit' non
 pōt! R. fm Hosti. Si qñ iurabat cre-
 debat se nō posse soluē. ul' nō hēbat. p-
 babilē cām credēdi. tūc i utroq; calu-
 piurat. ga i p̄tē erat vītas. i. z' deat
 iudiciū. Si eo ab initio p̄babilē crede-
 bat se posse soluē nō piurabat. 7 si p-
 ea fecit posse suū nō ē piur'. S; 7 mltro
 magi excusa' si misit pecuniā tpe debi-
 to h' casu p̄dita fuit. ex de iure iuri. qre-
 lam. 23. q. 8. si nulla. d. oſe. oīf. i. sicut.
 Q. si p̄ea lapso termio posset 7 nō sol-
 ueret piur' eēt. ex de dolo 7 oīu. cū oī-
 lecti. Con. Tho. scda scde. q. 29. A. B
 vñ fuisse pncipale dictū Ray. ut p̄ in
 oca. q. i8. B.

Quid si iuro aliqd gnālī nūqd ad
 specialia teneor! R. fm Hosti. Cū ge-
 neralitas obscuritatē patiat nō vide-
 or cogitasse de his sup quib' spālī iu-
 ratur' nō fuissem. 7 sic iter tandū est
 iuramētū fm intētiōē iurand qñ si-
 ne dolo qs iurat. Sec' aut qñ ipe cū do-
 lo est 7 ille cui iurat ē sine dolo. Igit' si
 emergat casus iopinat' d q si cogitas-
 sem nullo modo iurasset. nō teneor.
 Sed con. Ray. 7 x. 7 etiā Tho. ut h' i
 iuramētū p. §. 5. A. Idē in oca. q. i8. B.

Quid d' ouob' hñtib' mēsurā coita-
 tis ul' staterā quā cōsueuerūt portare
 ad vēdētes 7 mercedē recipe. si iura-
 uerūt sibi iuicē de ceto nō portare! R.
 fm x. Et iā si ex h' multū oāmificati
 sint. puta ga p̄uīū ē de alia mēsurā. n̄
 pnt auctoitate p̄pā vēire d' iuramētū

nisi forte ex h^o ad extremā necessitatē de-
 uenirent. nec ullo mō possent hōe vñ
 viuerēt. Spūs tñ absq; tanta necessitate
 posset h^o mōi iuramētū in meli^o cōmu-
 tate. cū nullū sit vtile 7 aliq; dōānosū
A Idē in sū. con. eo. ti. q. 19. **B** Sed
 si vn^o p^odictōz p^oiurat nūqd alter p^odi-
 ctōz poterit venire s^o iuramentū? Di-
 cendū q^o si intendebat iurare sub cōdi-
 tione. s. si alter nō portaret. tūc altero
 portatē nō tenebit. Si autē absolute iu-
 rauerit tenebit. Q^o si nescit quō iuraue-
 rit uel intēderit. tūc si emolumētum
 mēsure sit cōe ambobz. vno p^oiurante
 reliqu^o nihilomin^o tenebit. cū nullū ex
 hoc ei fiat p^oiudiciū. Si autē emolumē-
 tum ē solū ei^o q^o portat. tūc benigni^o i-
 terptandū est. s. q^o nō seruati fidē nō
 p^omisit cū suo dōāno 7 lucro alterius.
 Nā gnālit f^om dōsti. 7 Ber. si duo si-
 bi ad inuicē aliqd iurauerit. vno non
 seruāte nec ali^o tenebit. ex eo. sicut. 3° in
 fi. nisi q^o iuratiū est eēt in honore dei.
 ut si iurauim^o q^o diceremus p^osalteriū
 vnū p^o inuicē ut ut certā elemosynam
 dārem^o. **A** Idē in sū. con. eo. ti. q. 36
 7 37. **B** Et de h^o vltio hēs h. i. §. an-
 p^oit. i. fi. 7 videriā. i. iuramētū z. §. z.
Q Nūqd pagan^o q^o iurat p^o falsos deos
 uel creaturas nō concessas teneat? R^o
 f^om Ray. Dico q^o cū iurauit p^octm cō-
 misit iurādo. s. si modo nō seruat fi-
 dem p^omissam addit p^octm p^octō. zz. q.
 i. mouet te. Con. Inno. dōsti. 7 Tho.
 scda scde. q. 98. 7 addit q^o licitū ē reci-
 pere iuramētū ei^o q^o parat^o est p^o falsos
 deos iurare. nō tñ licet eū inducē ad h^o
 q^o p^o falsos deos iuret. Con. Pe. 7 Inno
A Idē in sū. con. eo. ti. q. 28. 7 se. **B**
Quid de eo q^o cōpulsus ē p^o metum
 iurare se aliquid daturū 7 h^o mōi? R^o
 f^om Ray. Talis q^o tūc fuerit merus

nihilomin^o obligat^o oūmō sit de re li-
 cita. Sec^o de illicita. ex eo. si dō. ex q^o
 me. cā. ad audiētiā. tñ q^o iurauit po-
 terit ab epō petē ut cogat illū absolue-
 eū a iuramēto. ex eo. ex admistratiōis
 Si h^o p^opetrare nō pōt soluat 7 p^oea re-
 petat. q^o l^o iurauerit soluē. nō tñ iura-
 uit nō repetē. ex eo. debitozes. 7 dō. c.
 ad audiētiā. Q^o si etiā iurauit nō repe-
 tere tūc denūciat ecclie f^om formā euā-
 gelicā. ut ecclia cōpellat illū ad restitu-
 tionē. Si dō iurauit q^o nō denūciaret.
 tale iuramētū est illicitū 7 iō non ser-
 uandū. ex eo. quēadmodū. Con. Tho.
 scda scde. q. 89. 7 Pe. 7 Inno. 7 Ber.
A Idē in sū. con. eo. ti. q. 30. vbi etiā
 addit f^om dōsti. q^o cū q^o iurauit non
 denūciare ecclie tñ denūciare pōt. oū-
 modo h^o faciat p^oncipalit intētiōe salutis
 fratne. **B** Silem casū hēs. i. usura
 6°. §. 7°. Quid si dñs facit familiā suā
 iurare q^o reuelabūt ei si quem sciūt ul^o
 audiūt subripuisse de bonis suis. vide
 s. familia. §. fi.

Quid si qs audit aliquē iurare ill^o
 q^o audies scit falsū esse? R^o f^om Ray.
 Sufficit audiēti^o tenebit ut idicer illis
 q^o magi pōt p^oficē q^o obesse p^oiuro siue
 eū corripiedo siue p^oeo orādo. zz. q.
 5. h^o videtur.

Quid si cleric^o iurauit se seruatur^o
 statuta i ecclia sua edita. 7 p^oea fit nō-
 uū statutū? R^o f^om Tho. scda scde. q.
 98. Nō tenebit ex iuramēto fuare futu-
 ra nisi intēderit se obligare ad oīa p^orita
 7 futura. tenebit tñ ea seruare ex vi ipsa
 statutoz. Q^o si tal^o cleric^o p^omisit p^o pus
 p^ostitū iuramētū fuare illud statutū
 q^o p^oea factū ē itez nō est obligat^o ex
 iuramēto. ex eo. cleric^o. Et idē intelli-
 gēdū ē de eo q^o fit nou^o ciuis alicui^o ci-
 uitati. 7 iurat fuare statuta. Cō. Ray.

Quid si aliqui omnes temporales. vel clerici. aut plati iurant seruare statuta. et consuetudines alicuius loci vel ecclesie. et inter illa sunt aliqui illicita. et impossibilia. ut libere tunc ecclesie obuiat. R. Si iurantes hoc sciunt. non debuerunt sic generaliter iurare. nec sunt aliquatenus hominibus iuramenta seruanda. sed solum alia. Sicut etiam si nesciunt. non sunt seruanda. quia non tenentur ad illa. ex de iure iur. et tunc. l. 1. c. 1.

Utque ille cui iurando aliquid promittitur possit relaxare iuramentum. R. secundum Thomas. secunda secunda. q. 89. Non potest promittere aliquid alteri sub iuramento dupliciter. Uno modo quando pertinet ad utilitatem ipsius. puta si sub iuramento promittat se seruicium ei vel pecuniam daturum. et a tali promissione potest absolute ille cui promissio facta est. intelligi quod ei soluisse promissum quando fecit de eo secundum eius voluntatem. Alio modo promittit quod alteri quod pertinet ad honorem dei vel utilitatem aliorum. puta si aliquis cum iuramento promittit alicui se intraturum religionem vel aliquid opus pietatis facturum. et ille tunc cui promittit non potest absolute promittentem. quia promissio non est facta ei principaliter sed deo. nisi forte sit inposita conditio. scilicet si illi videbitur cui promittit. vel aliquid aliud tale. Con. Hostiensis. et Ray. A. Idem in super. con. eo. tit. q. 35. B.

Quid si venditor aliquis iurauit non venire ad venditionem. et tunc dicit se deceptum ultra dimidium iusti pretii. nunquid oportet audiri? R. secundum Bernardum. Si maior est. non creditur quod audietur. Secus si minor. quia per tale iuramentum non excluditur nisi beneficium etatis. non autem quod renunciet iuri communi. Unde potest agere ad supplementum pretii vel ad rescindendam venditionem. secundum illud ex de empt. et ven. cum causa. A. et ibi habet notam glossa. non etiam in super. con. eo. tit. q. 41. B. Quid de puella que iurauit non habere regressum ad

bona paterna. si quod esset dote contenta. habet. B. dos. §. 3. Vel si vxor iurauit non conuenire alienationi dotis. ibidem. §. 4. Multa circa hanc materiam habet h. statuti. c. iuramentum. p. et 2. et. i. pium.

Drametum pro coit. Que causa institutio iuramenti? R. secundum Ray. Duplex est causa. Una propter infirmitatem non credentium. ut puta cum alicui suadet aliquid bonum et non credit obsequio simplici. introductum est quod possumus iurare. et. q. i. non est contra. et c. si potest. Alia causa fuit promissa. s. propter euitandam idolatriam. propter quod excessum fuit iudeis iurare per deum. ne iurando per creaturas in idolatriam incidere. et. q. i. considera. Est ergo iuramentum licitum et meritozium quando per ipsum primo subuenit. Unde in ps. Domine quod habitabit in tabernaculo tuo. et sequitur. Qui iurat per nomen suum non decipit. A. Idem in super. con. l. 1. p. tit. q. q. 2. B. Non tamen est assuescendum ad iuramentum propter periculum peccati. propter quod non nisi ob necessitatem vel utilitatem est iurandum. et. q. i. ita ergo. Et sic intelligendum est quando cum iuramentum inuenit prohibitu. A. s. quod si intelligitur prohibitu nisi rationabilis necessitas urgeat. ex de iure iur. et si christus. et notat in dco. d. lra super 20. c. Exod. B. Quot sunt species iuramenti? R. secundum Ray. Due. Prima aliud est assertorium. ut cum iurat de presenti aut de preterito. puta sic est vel non est. Aliud est promissorium. s. de futuro. ut cum aliquis iurat aliquid se facturum vel facturum. Idem Thomas. in 3. sententiarum. dist. 39. et secunda secunda. q. 79. Et addit quod si aliqui sunt simpliciter. ut cum dicit. Testis est mihi deus. vel coram deo loquitur. ut per deum quod idem est secundum Augustinum. Aliqui vero per executionem. ut cum quis obligat se ad aliquam penam. ut si habet non fecero habet accidat mihi

ul' filijs meis 7 h'moi. 7 tūc fm Aug.
illa p q sic iurat obligat deo ut h' illis
eueniat si sec' ē q' dicit. A. Idē in sū.
con. eo. ti. q. z. Et additur fm Ray. q'
alie diuisiones iuramēti p'tinēt ad forū
otentiosū. B

Que est forma iuramenti? R' fm
Ray. In veteri lege iurabāt sic. Viuit
deus. 7 viuit aīa mea. Hoc faciat mibi
deus. 7 h' addat. zz. q. i. 7 iurabūt. et
p' Regl. i. q. z. In p'mitina v'o ec-
clesia iurabāt sic. Testis ē mibi deus.
Ro. p. Itē testis ē mibi cōsciētia mea.
Ro. 9. Vel corā deo loq'r 7 h'moi. zz.
q. i. si p'ctm. Hodie v'o iuratur sic. Per
deū. ul' si me de' adiuuet. ul' p' istas san-
ctas reliq's. ul' p' ista scā euāgelia. 7 si
milia. 35. q. 6. de parētela. Et ut dicit
Inno. n' l'la ul' modica differētia ē. siue
qs iuret ut dicitū ē. siue si solū h' dicat
Promitto h' fide mea. Mai' t'n p'ctm
est fallē iuramētū factū p' creatura ul' p'
supiores creaturas q' p' inferiores. Itē
iuramētū ē q'n asserit se dicē v'itatem
in piculo aīe sue. ex de frigi. 7 malefi.
fratnitat. Semp t'n q'n ps p'ti iuramē-
tū defert iurādū est fm q' placet ābo-
bus. ff. de iure iur. l. 3. §. vld. 7. l. 4. 7
5. In iuramētū v'o q' a iure p'cipiūt. ut
est iuramētū testis ul' iuramētū calū-
nie ē iurādū sup scā dei euāgelia. A.
Idē in oīb' alijs iuramētū q' a iure uel
iudice uel a p'tib' ex nccitate deferūt.
fm eūdē Inno. 7 Hosti. ut in sū. con.
eo. ti. q. 8. Et adde qd h' s. iurare. §.
7. in vltia additōe. B. ex de iura. ca.
c. vld. xi. q. i. testionū. Idē q'q' si p'mi-
serit qs aliqd iurare ut dicit Hosti. A.
s. nulla forma disticta fm eūdē. ut in
dcā. q. 8. B

Que exigūt ut recte fiat iuramētū
R' fm Ray. Tria. s. v'itas iudiciū 7 iu-

sticia. Jere. 4. Jurabunt viuit dñs in
veritate 7 iudicio 7 iusticia. zz. q. i. 7
iurabūt. Veritas enī sp' d' adesse ut. s.
sciat qs firmit' q' verū ē qd iurat. A.
Debet enī adesse v'itas rei. s. q' sit ve-
rū qd iurat. 7 cōscie. s. ut putet eē verū.
ut nōt glo. in. c. aīaduertēdū. zz. q. i.
B. Aliē si t'm credit non d' iurare de
scia s' de credulitate. Itē d' eē iudiciū
id est discreta deliberatio. ut. s. nō iu-
ret etiā verū nisi p'p't nccitatē ul' vtili-
tatē. zz. q. i. ita ergo. Itē iusticia. s. ut
illud qd iurat licitū sit 7 honestū. ut i
ocō. c. ita ergo. Idē Tho. scda scde. q.
89. A. Glo. Ray. exponit. iusticiā. s.
q' nō sit p'ctm mortale ul' veniale p'nci-
palit' uel paccns. ut i sū. con. eo. ti. q.
9. Et si aliqd p'dictorū triū defuerit ne
quaq' iuramētū erit s' p'urū. ocō. c.
aīaduertēdū. Et fm Tho. 7 i ocā. q. 9.
nota p' 7 p'ncipalit'. p'urū ē q'n deest
v'itas. q'a iuramētū p'ncipalit' ordinat'
ad cōfirmationē dicti hūani cui cōfir-
mationi fallitas opponit'. Scdario autē
q'n deest iusticia. 3. q'n deest iudiciū. B

Quid q'n in iuramēto nō est eadē
intētio iurād' 7 recipiēd' R' fm Tho.
scda scde. q. 89. Si h' puenit ex dolo iu-
rand' oportet iuramētū fuari fm sanū
intellectū ei' cui iuramētū p'stat. Si
v'o iurās doli nō adhibeat obligat' so-
lū fm suā intētionē. Sile s. iurare. §.
iz. q. incipit. Quid si iuro. A. Vider'
aut iurās doli adhibē q'n legitīe intē-
rogāti studiose nō clare respōdet. zz.
q. 5. quacūq'. B

Ut iuramētū p'missoriū sit sp' ob-
ligatoriū. R' fm Tho. vbi s. Quicūq'
iurat se aliqd facturū obligat' ad illud
faciēdū nisi vergat in peiorē exitū. ut
cū iurat aliqs aliqd qd est fm se malū
ut puta se patratuz adulteriū i q' casu

peccat iurando 7 peccat iuramentū ser-
uādo. Sicut vergit ī deteri⁹. qā ē maio-
ris boni īpeditiū. puta cū aliq^s iurat
se nō intratur religionē uel q^d nō fiat
cleric⁹ 7 h⁹ mōi. Et in h⁹ peccat qdē iu-
rādo qā ponit obicē spūi scō. s. multo
mel⁹ facit nō īplendo. Idā q^d mala sūt
uel maior⁹ boni īpeditiua sub iuramē-
to cadē nō pnt. Sed 7 alio mō vergit
in deteri⁹ p⁹ aliqd qd de nouo emer-
git qd fuit īpmeditātū. sicut cū he-
rodes iurauit puellē saltātū se daturū
qd petisset. Hoc. n. iuramētū poterat
esse a pncipio licitū ītellecta debita cō-
ditiōe. s. si petēt qd dare licēt. s. imple-
tio iuramēti fuit illicita. zz. q. 4. et d⁹
officiū. A. Con. glo. Ray. ut ī sū. cō.
eo. ti. q. 13. Et addit. Credo sine p⁹iudi-
cio q^d iuramētū vergit ī p⁹iorē exitū
sex modis. p⁹ cū iurat aliqd qd ē mor-
tale in se. 2° cū iurat qd est v⁹iale ī se.
3° cū iurat aliqd īdifferēs qd ex circū-
stantiis efficit mortale uel veniale. 4°
cū iuramētū excludit op⁹ pietatē ex ca-
ritate faciendū. ut cū iurat aliq^s q^d ni-
hil dabit isti ex caritate. 5° cum exclu-
dit op⁹ de gnē bonoz. ut cū qs iurat
q^d nō erit ep^s. monach⁹. ul⁹ canonic⁹. ul⁹
nō celebrabit usq³ ad mēsem. ul⁹ q^d nō
ieiunabit p⁹ deo uel peccatis suis in pa-
ne 7 aqua nisi p⁹ciat ei uel q^d nō dicet
psalteriū ul⁹ septē psalmos. 6° cū exclu-
dit op⁹ īdifferēs pia ītētiōe p⁹ deo aut
p⁹ximo faciendū. ut si qs iurat q^d nō lo-
quet⁹ Martino ul⁹ nō intrabit domū ei⁹
uel nō coquet ad furnū ei⁹ uel q^d non
vender ei tē. p⁹ miori p⁹cio q^d tātō. ul⁹ q^d
nō comedet ad eandē mensām cū eo.
Ideo credo q^d p⁹ h⁹ mōi iuramēta q^d
nō d⁹ decliare a talib⁹ si ea facere velit
pia ītētiōe 7 p⁹ tē 7 salutē aīe sue
7 p⁹ tollēdū scādālū p⁹ximi d⁹ quem

sic iurauit. In p⁹mis autē trib⁹ modis
credo q^d possit q^dlibet sic iurās auctori-
tate p⁹trauenire. s. īponēda ē ei
pnā d⁹ temerario iuramēto. In reliq³
trib⁹ quib⁹ h⁹ mōi iuramēta nō sint ob-
ligatoria nec īponēda sit pnā p⁹trans-
gressiōe eoz tāq³ p⁹ mortali. non expe-
dit tñ p⁹ auct⁹itate d⁹uenire nisi p⁹-
pter vrgētē nccitatē. tñ p⁹ p⁹pter reuerē-
tiā sacramēti. tñ p⁹ p⁹pter scādālū simplē
cū. Vñ petenda ē absolutio a sup⁹iore
q^d h⁹ mōi iuramenta d⁹ facile relaxare
uel poti⁹ ostēdē sic iurātes non fuisse
obligatos 7 īponere pnām d⁹ temera-
rio iuramēto. Et cū his con. theologi
ut p⁹ in dca. q. 13. B

Que maior obligatio. voti ul⁹ iura-
mēti? R⁹ fm Tho. scda scde. q. 89. Vñ
tñ ex sui rōne ē mag⁹ obligatoriū. Idā
obligatio voti causatur ex fidelitate
quā deo debem⁹ cui⁹ trāsgressiō īfide-
litate 7 p⁹ cōns irreuerētia d⁹tinet. Ob-
ligatio aut iuramēti causat⁹ ex reuerē-
tia quā debem⁹ ei ex q^d tenemur q^d ve-
rificem⁹ id qd p⁹ nomē eius p⁹mittim⁹
cui⁹ trāsgressiō d⁹tinet irreuerētiā tñ
A. Idē ī sū. cō. eo. ti. q. 14. Et alia etiā
ē rō fm Tho. vbi s. qā pl⁹ obligat sim-
plex p⁹missio deo facta q^d hōi cū iura-
mento. B

An viri possint irritare iuramenta
vxo⁹ū? R⁹ fm xv. d⁹on. nisi sint talia
q^d vxo⁹ nō pōt īplere sine scādalo 7 p⁹-
iudicio viri. Et sic itelligēdū videtur
qd dicit Tho. in. s. se. i. fi. A. Idē in
sū. con. li. p⁹ ti. 8. q. 36. B

Ut iuramētū possit dispēdari. R⁹
fm Tho. scda scde. q. 89. In iuramētū
p⁹missiōis dispēdari pōt sicut ī vot⁹.
Vbi notādū q^d illud qd cadit sub iu-
ramēto p⁹missiōis aliqñ ē māifeste
pctm uel maior⁹ boni īpeditiū. 7 tale

iuramentū dispensatiōe nō indiget. Ali-
qn̄ ē dubiū ut sit licitū ul' illicitū p-
ficiū uel nociū aut simplr aut ī aliq
casu. 7 in h̄ pōt glibet eps dispensare.
Cū ōo pmittit aliqd sub iuramento
qd ē manifeste licitū 7 utile. ī tali iu-
ramēto nō v̄r h̄re locū dispensatio uel
omutatio. nisi aliqd melius occurrat
faciendū ad cōm utilitatē qd maxie
videt p̄tine ad p̄tātē pape q h̄ curam
v̄lis ecclie. sūt etiā 7 iuramēti absolu-
ta relaxatio. A. Hoc est v̄r ex iusta
cā. ut si iuramētū esset p̄tinentia ad
obediētiā sup̄ior ul' ob aliā iustā cāz.
Al' sec⁹. cū obsecratio iuramēti ut p̄
M̄eri 30. sit de iure dīno 3 qd nemo
aliqd pōt. 25. q. i. c. sūt qdā. B. Nā
ad v̄nūquēq; p̄tinet irritare iuramen-
tū qd a subdit factū est circa ea q sub-
dunt ei⁹ p̄tātē. sicut p̄r pōt irritare iu-
ramētū puelle 7 v̄r v̄p̄ozs. ut d̄r M̄rie
ti. 30. A. Ray. d̄c ut nō ē in sū. cō. l.
p̄. ti. 9. q. 26. q. idē iudicādū ē d̄ abso-
lutōe a iuramēto 7 a voto. Et glo. ei⁹
d̄c q nō solū papa s̄ etiā eps pōt iu-
ramētū dispensare sicut 7 ī vod. pōt eti-
am licite iuramenta mutare in meli⁹.
nec est h̄ venite d̄ iuramētū. ex eo. p-
uenit. 2. cū etiā n̄ magis obliget votū
q iuramētū exceptē tñ iuramētū circa
grauiora q reseruant pape. ut puta si
ocerneret aliquā notabilē vniuersita-
tē. ex de elec. venerabilē. Et ī h̄ cāu oi-
cit itelligēdū dictū eoz q dicūt dispē-
sationē seu omutationē iuramēti reser-
uatā pape. Et sād v̄r con. Inno. dicēs
q eps in iuramētū dispensat si sūt dolo-
meru uel vi extorta. 7 etiā qnq; ex cā
in iuramētū licite p̄stid. Et con. Hosti.
ut in d̄cā. q. 26. B. Vtq; debitor p-
pter v̄m iuramēti teneat reddē debi-
tū excoicatio. vide s̄. excoicatio 6. §.

27. q. incipit. Quid si teneor. De iura-
mēto fidelitatis h̄es s̄. feudū. §. 6. 7 s̄.
iurare. §. 9. i. si. Itē de iuramēto fide-
litatis si non p̄stet pape a plato. vide. ī
pegrin⁹ 2. §. si. i. si. De iuramēto eoz
q absoluūt ab excoicatiōe h̄es s̄. abso-
lutio 5. §. 2. et 3. De mā iuramēti ha-
bes multa s̄. iurare. 7. i. p̄iuriū. Itē de
iuramēto vniuersitatis h̄es h̄ statū.

Iuramētū 2.

De iuramēto vniuersitatis siue
alicuius societatis. Aduertendū est q
qn̄ vniuersitas alicui⁹ ciuitas ul' colle-
giū iuramēto se obligauit 7 iurātes iā
mortui sūt. successores faciētes d̄ non
sūt. p̄p̄ h̄ p̄iuri. Nā obligatio iuramē-
ti p̄sonalis ē 7 nō trāsīt ad successores
Tenent tñ ex qdā fidelitate adimplē
qd iuratū fuit. ar. ex eo. v̄itad. h̄ Ray.
7 Tho. scda scde. q. 98. A. Idē in sū.
con. l. p̄. ti. 9. q. 33. B.

Quid si hoies alicui⁹ vniuersitatis
seu societatis iurāt aliqd se facturos ul'
nō facturos. nūqd p̄nt sibi remittē?
R. fm x̄o. Hoc pōt eē q̄tuor modis. p̄
qdē si iuramētū sit de his q p̄tinet ad
cultū dei seu ad religionē ul' ad pieta-
tem. 7 tūc nō p̄nt remittere. ut si duo
iurēt q ibūt vltra mare militāe p̄ teo
ul' q intrabūt religionē. aut q dicent
duo ul' tria psalteria p̄ inuicē. aut si q
artifices iurēt q d̄ lucro suo certā por-
tionē dabūt fabrice alicui⁹ ecclie uel ī
alios p̄ios vsus. Vbi tñ aliq iurant q
ibūt vltra mare simul. p̄nt qdem sibi
remittē ne vadāt simul. s̄ nō possunt
remittē qn vadāt. ga q̄i duo iuramēta
sūt. s. q vadāt 7 q simul vadāt. 2. si
iuramētū sit de tpali b̄o 7 sit tale quod
absq; iuramēto tenet facē qd iurant.
7 tūc etiā nō p̄nt sibi remittē. ga p̄p̄

salutē aīaz videt sic iuratū. ut si carni-
fices iurēt q̄ nō vēdāt carnes īfectas
p̄ sanis. aut q̄ non sophisticabūt mer-
ces suas 7 h̄ mōi. 3. pōt cōtīgē q̄ iura-
mētū sit q̄dem sup̄ te tpali. sed tali q̄
absq̄ iuramēto nō tenebāt facē q̄d iu-
rant. Et tūc si obfuātia iuramēti spe-
ctat tū ad comodū ul̄ incomodū iu-
rantū pnt sibi remittē. ut si qs iuret
q̄ faciet alteri libzū uel domū 7 ille q̄
reddet ei mercedē. Sūt qñ duo socj
iurāt d̄ coicando sibi inuicē oīa lucra
Si autē spectat ad comodū alioz magi
q̄ iurātū nō pnt sibi remittē. ut si ar-
tifices aliq̄ iurēt q̄ ī mercibz. zo. soli-
doz nō accipiet de lucro ultra vnū so-
lidū uel q̄ nō vēdēt opa nisi de mā sic
parata. uel q̄ nō trahent perias panni
ultra tantū 7 h̄ mōi. 4. si observatio
iuramēti sit alijs oānosa. Itā tale iura-
mētū nō ē obligatorū. ut si iurēt su-
tores q̄ certo tpe nō laborabūt. 7 h̄ ut
pp̄ raritatē cari vendāt. uel carnifi-
ces nō incidēt siue parabūt carnes ul-
tra certū numerū. uel aliq̄ opifices q̄
nō opabūt p̄ minori p̄cio q̄ tali 7 h̄
modi. Que qdē iuramenta q̄uis non
sint obligatoria. nō expedit tñ q̄ p̄a
auctoritate sibi remittantur sed q̄ au-
toritate ep̄i reuocētur uel potius de-
nūciēt nō tenuisse. A. Et pñā ē īpo-
nēda d̄ temerario iuramēto fm̄ eūdē
ut in sū. con. eo. ti. q. 36. B. Vel dic q̄
sufficit auctoritas p̄pa qñ iuramētū
fuit de eo q̄d est manifeste p̄t̄m̄ aut
maior boni īpeditiū. ut dictū ē s̄. iu-
ramētū p̄. §. 6. A. Hoc ē vez qñ ma-
nifeste oībz cōstat q̄ illicitū fuerit iura-
mētū. al̄ saltē p̄pter alioz scādālū vi-
tandū tenēdū ē pus dictū. B.
Qñ multitudo iurat aliqd facē uel
nō facē. nūqd aliqbz p̄uenientibz pnt

aliq̄ p̄uenite! R. fm̄ xv. Si absolute et
in oēm euentū iuratū est glibet sua-
re tenerē. Si vō sub cōditiōe ul̄ ob deter-
minatā cām. puta si aliq̄ fuaerent 7 h̄
modi. nō tenerē qs nisi exñte cōditiōe
ar. 32. q. 8. nō solū. ē de vdi. appo. ve-
tū. ē de iure iur. puenit. Vnde si oēs
aliq̄ uel plures nō seruēt. in h̄ casu ab-
soluti vident aliq̄. Si vō pauci sūt qui
nō seruaret. recurrēdū ē ad intētiōē
iurantū. v3 q̄ si intēdebāt q̄ q̄cūq̄ n̄
seruātē ip̄i nō tenerēt. aut solū si mul-
ti eēt illi q̄ nō seruaret. Et si de intē-
tiōe nescit tuti⁹ ē seruare. A. Glo.
Ray. ut p3 in sū. con. eo. ti. q. 40. dicit
q̄ qñ medietas uel maior ps multitu-
dinis adhuc seruāt iuramētū si h̄ ver-
git in oānū seruatiū 7 ī lucrū nō fua-
tū benigne itēptandū ē sicut dictū
est s̄. iurare. §. 12. ī casu d̄ mēsur. B.

Iurisdicctio.

De iurisdicctiōe ep̄i spirituali
ubi 7 qñ possit exerceri. vide s̄. eps. §.
8. 7 s̄. absolutio p̄. §. 6. De tēporali
s̄. ep̄us. §. 9.

¶ Iurisdicctio qdā ē volūtaria. s. qñ
nemo se opponit. 7 hec pōt exerceri oī
tpe 7 loco. ut. ff. d̄ adop. l. emācipari.
Quedā cōtētiōsa. s. qñ litigat. 7 h̄ non
pōt expediti a iudice pcedēte. A. i.
nō p̄ tribunali sedēte. ut in. §. spaciū
de q. i. B. nec diebz feriā nec de no-
cte. 3. q. 3. spaciū. v. a iudice pcedente.
ē de offi. delega. c. cōsuluit.

Ius. Quid ē ius. Quid ti-
gor. Quid eqtas. Et
qd dispensatio! R. fm̄ Ray. et
Dost. Jus est ars boni 7 equi cui⁹ me-
rito qs nos facit dotes appellat. A. h̄
ē de textu. qd seq̄ ē expositio. B. i.
sacroz p̄ceptoz mīstros. ff. de iusti. et

iure. l. i. Rigor vō est excessus siue au-
steritas iudali quies ad terrore scripto
q qdē nō ē fuād? nisi vbi timet exem-
plū mali. A .i. ne pām deducat ad
alios p exēplū. ut in. c. sed 7 illud. d. q.
statī. B .oif. 45. s. 7 illud. Qñq; tñ ri-
gor idē ē q subtilitas iurē 7 fuād? est
ex d testi. ipo. in lris. Eqtas vō ē me-
diū int rigore 7 dispensationē. C. de iu-
di. placuit. Et diffinit sic. Eqtas ē iu-
sticia oulcore mie tparā. Vel eqtas est
mod? rōnabil regēs mīam 7 rigorem
Dāc iudex sp o; p oculis habē. ff. d eo
qd cer. loco. l. q si ephesi. i. fi. 7. 45. oif.
disciplina. 7. c. g emēdat. 7. 50. oif. pō-
deret. i. fi. 7. c. oñō scō. Nā meli? est de
mīa q; de seueritate reddē rōnē. 26. q.
7. alligant. Doc itelligo fm Ray. nisi
ex cā iusta feruet rigore uel faciat dis-
pensationē. Quid aut sit dispensatio et
plura de ipa hēs s. dispensatio. p torū
A . Idē i sū. con. li. 4. ti. 29. q. i. B
Ius publicū or vno mō quodlibet
ius in scriptū redactū. qd or publicū.
gā a public psonis itroductū est. ut a
pncipalib; uel cōsilijs. sūt 7 cōstitutio
municipal; uel epalis. Itē alio mō dicit
ius publicū qd publice utilitati expe-
dit. ut puta ne qs sua re male utat. et
h? mōi. Itē alio mō 7 spālir or ius pu-
blicū illud qd cōstitit i sacri 7 sacerdo-
tib; ff. de iusti. 7 iure. l. i. Qd etiā spe-
cialir oīnū or. ex de iure iud. nimis di-
uino. A . Al incipit nimis de iure. Et
h? etiā notant in sū. con. li. 3. ti. 26. q.
24. fm Docti. Ibi etiam plura alia de
isto iure publico dicūt. B
Ut ea q; extra ius sūt valeant. R.
Regula dicit. Que s ius sūt debēt p in-
fectis hōi. ex de re. iud. q contra. li. 6.
Quā regulā qdā voluerit dicē hōe lo-
cū solūmodo quādo ius ita phibet q

addit. 7 si s fiat nō valeat. S; h expo-
sicio reprobat expsse. C. de legi. nō ou-
biū. Ideo idubitanē tenēdū est q qñ-
cūq; lex prohibet si nihil aliud addit.
tūc ea q; extra sūt ipo iure nō valēt. ut
sūt veditiōes donatiōes electiōes te-
stamēta. 7 oīa h? mōi. nisi sint talia q;
eor; effect? reuocari nō possint. ut ho-
micidiū 7 h? mōi. Si vō lex addit ali-
quid pl? tūc cōsiderādū ē q; addē pōt
triplet. Et p qdē cōtingit si addat vba
expsse ānullatiā. ut dicēdo. si s factū
fuerit sit irritū 7 inane. Et tūc est pla-
nū. ff. de tutel. l. muto. §. sub cōditio-
ne. 2. cōtingit si addit verba expmētia
modū p quē illud factū annullat. ut
dicēdo. q; s fecerit remoueat excepti-
one tali ul tali. ut macedoniani 7 vel-
leyani. de dolo. 7 sili b; Et tūc qd con-
tra legē factū est pma facie valet. s re-
mouet exceptiōe opposita. 3. cōtingit
addi aliq; vba cōfirmatiā. ut dicēdo
sic. Si s factū fuerit valebit qdē cō. 7
tūc valet. ff. d fideiussio. l. grece. §. a tu-
tore. 7 de interdic. 7 tele. l. delegator.
§. ad rēp. 7 qñ appel. sit. l. i. §. biduū
Et h? est snia Dy. 7 Cy. Ad mām iuris
prinete pōt. i. lex.

Iustificatio.

Que exigūt ad iustificatiōe;
impj; R. fm Ray. Quatuor q; sūt sū-
tpe. s. motus libeti arbitrij. contritio
ai. infusio gratie. et remissio culpe. A
Con. Tho 7 Pe. ut in sū. con. li. 3. ti.
34. q. 29. B

Raracter. Rari-
tas. Ra-
thecism? 7 sūta qre i lra. C
Atro Quis dicatur
latro public?
ul nocturn? pplator agroz
c 3

R^o: Latro public^o o^r q^u infidiat^u 7 ag-
gredit^u in public^o strad. 1° nocturn^o 7 vo
p^olatoz agro^z q^u de nocte agros vastat
7 incēdit. Idos fm leges impune occi-
dere licet. ut s. homicidiū p. s. 6° nec
gaudet emunitate si ofugiūt ad eccle-
siam. ut s. emunitas cōfugiētiū. s. p.
Et ad istā latronis mām pōt ptine. i.
p^oedo. 7. i. raptor.

Legare. si testator le-
gavit rē alienā. R^o fm Docti.
Si testator ignorauit ipam eē alienā.
heres nō tenet p^ostare eā. nisi forte ia
cui relinqbat esset p^osona diūcta puta
vxo^r uel alia p^osona cui erat tātū dē re
licit^u de suo. q^u tūc tenet legatū. C.
de lega. cū alienā. uel nisi ipa res esset
heredis. q^u tunc tenet eā p^ostare. ff. de
lega. 2° vñ ex familia. s. si rē tuā. Si
vō testator scit rē esse alienā tūc tenet
hēs emē 7 tradē. 7 si ille cui⁹ ē nō vult
vendē ul^o nō nisi nimis g^oui p^ocio. tenet
hēs p^ostare iustā est^oriationē. nisi forte
eēt talis res cui⁹ o^omercū nō habet ut
res sacre 7 h^o. Vñ nō obstat e^o de testa.
filius. q^u res ille erat res eccle^o in q^ubo
legatū nō tenuit. Con. Inno. A. s. i
ocō. c. fili⁹. Ibi etiā h^o nōt glo. 7 addit
q^u legatario incūbit p^obare sciam testa-
toris. p^oredcā etiā nōnt in sū. con. li^o
2°. ti. 5. q. iio. B. Legatū ad pias cās
valet cū minori solēnitare. vide. i. lex
s. 9° ofu. xi^o. Quō hēdes debet solūē
legata aut etiā debita defūcti. h^o s. he-
reditas. s. 5°. A. q^u incipit. Vt^u hēte-
des. B. 7 sequētib^o.

Legatus. Quot sūt
genera le-
gatorū? R^o fm Ber. e^o eo. c.
excoicari. Tria sunt. 1^a q^u dā sūt lega-
ti de latere pape. ut sūt cardiales pnci-

palit^u 7 etiā alij sicut ibi Ber. subdit. q^u
mittūtur de curia. Secundi sunt non
de latere. s. qui mittūt a papa nō exi-
stētes in curia. Verius tñ tenendū q^ud
pbat Jo. an. in 6° s. q^u solū cardiales
dicūt de latere. A. Con. glo. Ray. ut
in sū. con. li^o 3°. ti. 33. q. 89. B. Oēs alij
vñdecūq^u missi nō dicūt de latē. Sūt
7 tertij q^u p^otextu eccle^oaz suaz hnt lega-
tionē. An vō tales possint absolūē p-
cussores clericor^u hēs s. absolutio 2°. i
p^on^o. A. 7 etiā in ocō. c. excoicari. s. q^u
nō pnt absolūē. B.

Legat^u de latē pōt cōfirmare electio-
nes epō^z. A. ac etiā archie^opō^z. ut i
c. si abbat^u. de q^u. i. B. 7 exemptorū
Alij legati nō sine spālī mādato. e^o de
elec. si abbat^u. li^o 6°. Pōt etiā legatus
de latē cōgnosce d^o causis p^o exēptos. ut
s. exēptus. s. p^olt.

Quid si legat^u aliquem excoicauit
vñ erat in puincia sibi decteta. nūqd
p^o q^u egressus ē pōt eū absolūē? R^o fm
Inno. Si reuocat^u ē nō poterit. Si vō
exiuit reuersur^u post q^u reuersus fūit
poterit. 7 etiā an regressū si ē legat^u de
latē. A. Immo si nō sit de latē pōt ab-
solūē in foro p^onāli sibi subditos etiā
e^o puiciā. cū sit volūtarie iurisdictio-
nis. ut s. cōfessio 3°. s. 2°. Judicialit^u autē
absolūē e^o puincia nō pōt etiā legat^u
de latē. ut s. absolutio p. s. 5°. B.

Q legat^u q^untūq^u plenā legationē
hēat. siue etiā hēat p^otextu eccle^o sue. n^o
h^o ex h^o p^oratē oferedi beneficia. nisi ei
spālī sit cōfessū. uel nisi sit cardinalis.
h^o e^o eo. officij. li^o 6°. Q^u si eccle^o h^o pa-
tronū laicū. nō pōt oferti p^o legatū. ni-
si ei quē patron^u p^ontaret. Eodē mō si
habet pronū clericū cui p^onat^u ope-
tit rōne sui p^orimonij. e^o eo. cū dilect^u
A. s. in ti. d^o iure patro. B. Secus si

clericus sit p[ro]p[ri]o r[ati]o[n]e eccl[esi]e. uel etiā si sit collegiū. q[uia] tūc eo irrequ[is]ito potest legat[us] cōferre. q[uia] p[ot] q[uo]d mai[or] ē. s. ip[s]as eccl[esi]as cōferre non requ[is]ito ep[iscop]o. A[ut] facit e[ss]e d[omi]n[u]m offi. le. dilect[us]. 7 ibi l[ib]r[us] notat glo. B

Quod reseruatiōes q[ui]cūq[ue] b[en]eficio- r[um] facte a q[ui]cūq[ue] legato auctoritate le- gatiōis. A[ut] ab executorib[us] deputa- tis p[er] ip[s]um. ut in c. p[ro]nti. de q[ui] i. B. 7 oīa decreta siue denūciationes 7 p[ro]ces- sus carēt virib[us] finita legatiōe. A[ut] oīu[m] modo ad collationē eorū dē b[en]eficioz iā vacātiū mīme sit p[ro]cessū. ut ibi. B. Qui etiā si outate legatiōe legat[us] i ali qua eccl[esi]a. A[ut] s. cathedrāl[is] u[el] collegi- ata. ut ibi. B. fecit aliquā reseruatiō- nē. nō p[ot] illa p[re]dēte facē aliā i illa ec- cles[esi]a. Sicut etiā postq[ue] reseruauit vnu b[en]eficiū p[ro]p[ri]us ad collatiōē cuiuscūq[ue] ip[s]a reseruatiōe p[re]dēte nō poterit ali- ud reseruare quod ad eū dē p[ro]tinet. l[ib]r[us] e[ss]e eo. p[re]senti. l[ib]r[us] 6.

Null[us] legat[us] p[ot] facē aliquā reseruatiō- nē de eccl[esi]is 7 dignitatib[us] eaz ubi illi q[ui] p[re]ficiūt habēt p[er] electionē assumi nec se itromittē q[uo]n eligē 7 postulare valeāt. e[ss]e eo. deliberatiōe. l[ib]r[us] 6.

Null[us] legat[us] p[ot] cedere alicui in ge- nerali u[el] in sp[eci]ali ut recepta resignati- one illoz q[ui] h[ab]ēt b[en]eficia possint illa al- teri cōferre. alit[er] nō valet. e[ss]e eo. delibe- ratione. l[ib]r[us] 6.

Cōstitutio[n]es facte a legat[us] i sua p[ro]- uincia outāt p[er] ea p[ro]p[ri]e. Sec[us] si cas delegēt. q[uia] egressus illis de p[ro]uincia non outat iurisdic[ti]o delegatoz nisi a[n] le- gatoz discessu citatio p[ro]cesserit. e[ss]e eo. nemini.

Legat[us] nō p[ot] p[ro]cessū delegatoz ipe- dire aut ei[us] finē irritare. s[ed] p[ot] eā cōfir- mare 7 exeq[ui]. e[ss]e eo. offi. dele. studiū iusti.

Quot modis finit[ur] legatio? R[es]p[onsu]m fm Jo. an. Quatuor modis. p[ri]m[us] mō si dat[us] fuit legat[us] ad tēp[us] finito t[em]p[or]e finita est legatio. e[ss]e eo. offi. dele. de causis. 2[us] q[uo]n reuocat[ur] ē. ff. de iudi. l. iudiciū. 3[us] q[uo]n egressus ē legationē a[n] nō redeundi. Sec[us] si a[n] redeundi. e[ss]e eo. nouit. 4[us] p[er] mortē ipsi[us] legati nō t[ame]n morte cōstitu- entis. e[ss]e eo. legatos. l[ib]r[us] 6.

Legitimus filius quis est? R[es]p[onsu]m fm Ray. Legitimus fili[us] est q[ui] de legitimo m[at]rimonio nat[us] est uel de eo q[ui] legitimū reputabatur e[ss]e eo. cū int[er] Johem. 7 l[ib]r[us] siue ābo in fa- cie eccl[esi]e iūcti sūt bona fide credētes se legitime copulatos. uel si alter t[ame]n cre- debat. l[ib]r[us] Nam 7 sic legitim[us] est filius et vtriq[ue] parēti succedet. e[ss]e eo. ex tenore Sec[us] si clādestine contraxerūt. q[uia] v[er]o fu- isse ignozātia affectata. Aut etiā si am- bo ipe dimētū sciētes publice cōtraxerūt. e[ss]e eo. de clā. despo. cū in prohibitio. Idem Tho. 7 p[er] se.

Quō p[ot]nt legitimari q[ui] legitimi nō sūt? R[es]p[onsu]m Multiplicit[er]. Et p[ri]m[us] q[uo]dē mo- dus est p[er] sequēs m[at]rimoniu[m] q[uo]n solut[us] de soluta filios h[ab]et. s. nāles si cōtrahit cū ea legitimant[ur]. Sec[us] de spuris. s. ex adulterio natis. e[ss]e eo. d[omi]n[u]m q[ui]st[us]. 7. c. t[em]p[or]a. 2[us] est p[er] sp[eci]alē indulgētiā pape. e[ss]e eo. p[er] venerabilē. Di duo modi i cāndib[us] repiūt. Sūt 7 alij fm leges. p[ri]m[us] est si p[er] filiū nālem offerat curie impatori. fiatq[ue] curialis. ut i Auten. q[ui]b[us] mo. na. effi. le. §. si qs igit[ur]. coll. 7. Idē si eū of- ferat curie ciuitat[is] de q[ui] uel cui[us] vico ē oriund[us]. ut Insti. de nup[us]. §. vld. A Mel[us] in Auten. g. mo. na. effi. le. §. si qs igit[ur]. 2[us]. B. 2[us] modus ē si p[er] dece- dens in testamēto nālem filiū nomi- net legitimū h[er]edē. 7 ipse p[er] ea offerat

pncipi testamētū. fiet legitim⁹. 3° mo-
 dus ē si nullo filio legitio existēte ipe
 naturalis fili⁹ sei p m offert curie. ut oi
 dū ē in Auten. q. mo. na. effi. le. §. p.
 7. §. si qsigit. 4° mod⁹ ē si p i instru-
 mēto p publicā manū ofecto uel ali⁹
 scripto cū subscriptiōe triū testiu; eū
 nominet filiū nec adiecerit nālem. ut
 in Auten. ut li. ma. 7 anie. §. ad hec.
 coll. 8. A. Ibi or. Si qd filiū aut filiā
 habēs d libera muliere cū qua nuptie
 o sstē pnt publico istrumēto dicat si-
 ne p pzia o scripto manu 7 habēti sub-
 scriptiōe; triū testiu fide dignoz siue
 in testamēto siue i gestis mūimētozū
 hūc aut hūc filiū suū eē uel filiā 7 nō
 adiecit nālem. h^o mōi filiū uel filiā le-
 gitimos esse 7 nullā aliā pbatōe ab
 eis queri. s. oī frui eos iure filioz legi-
 timoz. Ex h enī 7 cū eoz matre mō-
 strāt legitimū habuisse mūimōiū. Ibi
 etiā or q sic nominādo vnū idem ius
 extēdit ad oēs alios filios ex eadē mu-
 liere natos. B. Spuriū vō nō pnt le-
 gitimari qātū est p leges. s. impator ul
 ali⁹ auctoritate ei⁹ aliqñ de gra legiti-
 mat. 7 similis papa. A. Pcedā etiā
 notār in sū. con. li. 4. ti. 24. q. 2. fm
 Ray. Tho. 7 Al. B
 Quid pdest filios eē legitios ? R.
 Succedūt in oībz bonis parētū. ut in
 Auten. q. b. mo. na. effi. le. §. 7 qm. 7
 C. de suis 7 legit. here. p totum. ex eo.
 cōquest⁹. 7. c. tāta. Et h intellige nisi
 excludār ab hēditate i casibz qd hēs s
 hereditas. §. 2. Vtz legitimat⁹ q ad
 act⁹ eccliastricos itelligat legitimatus
 q ad sc̄lares hēs s. illegitim⁹. §. fi. A
 7 ibi plen⁹ i additiōe. B. Ad mām
 istā ptinere pōt s. fili⁹. 7 s. illegitim⁹.

Legitima portio

triplex est. Vna est que est debita iu-
 re nature. 7 or debitu bonozū subsi-
 diū. 7 h debet filiis tm qui sine cā ex-
 heredari nō pnt. 7 huic portioni nul-
 lū grauamē pōt imponi. C. d inoffi. te-
 sta. l. oī modo. 7 duabz. l. se. Et h ē tal^{lrg}
 Si sūt qtuor filij ul infra debēt hēre ter-
 tiā prem. Si sūt quicq; uel ultra debēt
 hēre medietatē ei⁹ qd eis deferebat ab
 intestato. C. d inoffi. testa. Auten. no-
 uissima. Et itelligi o; detractis debid
 si qua eēnt. A. Ifacit. l. venisse. ff. d. o.
 sigl. B. Itē ē alia portio. s. quarta fal-
 cidie q debet iure institutiōis. ut cū ali-
 qs est institut⁹ heres 7 illa hēditas ē
 exhausta p legata. tūc institut⁹ pōt de-
 trahē sibi vsq; ad qrtā ptē hereditatē
 detrachēdo d singul⁹ legat. nisi ad pias
 cās. A. Hoc hēt i Auten. similis. C. ad
 l. falcidiā. Cessat etiā falcidia qn testa-
 tor sciēs quātitatē p̄imoniij sui ex p̄-
 se illā phibuit. uel si heres nō fecit in-
 uētariū tpe 7 modis a iure statut. ut
 in Auten. s. cū testator. C. eo. ul si he-
 res infra legitimū tēp⁹ volūtati non
 paruērit testator. ex de testa. Raynal-
 dus. ad fi. Et ibi glo. dic q tēp⁹ legiti-
 mū est tēp⁹ anni oputandū a iussu iu-
 dicis infra qd temp⁹ si nō paruērit dic
 q etiā pdit oīa. excepto qd sibi debet
 ex fideicōmisso. Itē cessat falcidia qn
 aliq sūt ita relicta ut nō alienent s re-
 maneāt apud successores ei⁹ cui relin-
 quūtur. in Auten. s. 7 in ea. C. eo. B
 ex de testa. Raynald⁹. ad fi. 7. C. ad l.
 falcid. p totū. Itē ē tertia q or trebelli-
 anica. ut cū aliqs institut⁹ hēs rogat
 ut alij restituat hēditatē. Itā talis isti-
 tutus pōt retinē quartā prem de tota
 hēditate. ut Insti. de fideicō. here. §.
 sed qa. 7. C. ad trebel. p totū. Nec de-
 trahitur de vniuersitate hereditatē. et

in hac opuntia legata 7 donatiões. ff. ad l. falci. in quarta. A. Dec lex non vñ ibi haberi. 7 puto q. velit allegare l. in quātitate. q. est eo. ti. Sed melius vñ facē In sti. de fideicō. hēre. §. §. ga. cū se. vbi p. q. cōmoda 7 onera hēdi. tatis diuidit int̄ heredē 7 fideicōmīf. sariū siue sit vn⁹ heres siue plures p. suis partiōibz. B. Notat h. ex d. testa. Raynuti. Et si plures heredes insti. tuti fuerit diuidēt int̄ se dictas parti. ones. Dec q. dicta sūt de iure sunt. Ce. tez circa h. diuersaz terraz varia est cōsuetudo q. si rōnabil sit 7 prescripta seruari d. ut s. cōsuetudo. §. 3. q. 4. et 5. A. hic posset cōsuetudo irrōnabilis discerni qñ esset cōtra reliqta ad pias cās. ut notat i. sū. con. li. 2. ti. 5. q. 9. Et cōsequēf idē foret qñcūq. eēt con. tra debitū pietatē seu caritatē. B.

Leprosus Quid de cōiugio leprosoz? B. Lepza supueniens soluit spōsalia. A. s. de futuro. ut in. c. lras. de q. i. 7 ibi glo. q. etiā dīc q. idē est de qualibet enozmi deformitate. B. s. nō soluit mīmonū. ex eo. lras. Vñ si tractū fuit tener cōiux ad redditiōē debiti. ex eo. c. p. et 2. Leprosus etiā tractū pōt si tūenit volentem. ex eo. c. 2.

¶ Vñ cōiux teneat cōhabitare coniugi leproso. B. fm Tho. in 4. dīf. 32. Licet teneat reddere debitū nō tñ tenetur ei cōhabitare. Non enī ita cito inficiē ex coitu sicut ex frequēti cōhabitatiōe. Et fm se. h. opio celebrior ē quam 7 docti. declarat sic. Sufficit leproso q. vxor ita ppe sit q. ppe loci distantia nō fraudet debito. nec o. q. in eodē lecto aut in eadē domo morient. filij q. q. leprosoz cū sano manē debēt

ne inficiant. A. Idē in sū. con. li. 4. ti. 2. q. 66. cū duabz se. B. Vñ lepro si teneant oate decimas. hēs s. decime 2. §. p. Et vñ de sepultura. A. s. alii cui⁹ leprosi intrandū domū leprosozū. ut in loco allegato. B. teneat ad canonica portionē. vide s. sepultura 3. §. xi. q. incipit. Quid de leprosis.

¶ Vñ sacerdos leprosus debeat celebrare. B. fm xv. p. opulo qdem ppe scādālū celebrare non o. Sed puati si nō sūt nimis deformis. A. aut debilis fm eūdē. ut in sū. con. li. 2. ti. p. q. 43. B. nō est phibēdus. sed tñ cessabit a mīsterio q. ad sanos. A. sed leprosis cātare 7 mīstrare poterit oīna. ut i. dī. q. 43. B.

Lex 7 cōstitutio. Quid est lex? B. Lex est cōstitutio ppli in qua maiores natu sūt cū plebibz aliqd sanxerūt. dīf. 2. lex. Et de hētiā vide i. fine sequent. §. Quis pōt facē legē? B. fm Tho. p. ma scde. q. 90. Lex pncipalit̄ respicit ad bonū cōe. Ordinare autē aliqd ad bonū cōe. est uel toti⁹ multitudis. uel alicui⁹ gerendū vicē toti⁹ multitudis. Et ideo condē legē uel ptinet ad totā multitudinē uel ad psonā publicā q. toti⁹ multitudis curā h. Est tñ p. mulgatio necēia ad h. ut lex habeat suā virtutē. Unde dīf. 4. A. in. §. leges. B. vñ q. leges i. stituūt cū p. mulgant. Et sic pōt colligi talis diffinitio. Lex ē quēdam rōnis ordinatio ad bonū cōe ab eo q. curam cōitad habz. p. mulgata. A. Con. docti. ut in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 203. B.

¶ Sed q. sūt illi q. ita curā cōitad hnt q. possint legē facē? B. fm docti. Generalē cōstitutionē papa pōt facere in

omnibz spūalibz 7 eccl'asticis. ex eo. c. fi. Itē legatus in puincia sibi cōmissa. ex de offi. le. c. fi. ex de loca. 7 oduc. ex rescritto. Itē synodus puincialis. i. o. ois. q. dī. Itē synod' epalis. i. d. ois. c. p. 7. c. fi. Itē eps i sua diocesi pōt cōstitutionē facē. ex de maio. 7 obe. si quis. ex de loca. 7 oduc. vīa nobis. Itē capitulū pōt sibi cōstitutionē facē. ex eo. cū accessissent. Silt 7 vniuersitas dīcorū 7 magistrorū. ex eo. ex lris. Itē i tpali bus gnālem legē pōt facē impator. C. de legi. l. z. et. l. si. dō tñ in spūalibus seu eccl'asticis. Item pfectus ptozior 7 oēs quibz impator h' mādāt. Itē ppls roman'. Itē senatus roman'. Oēs isti legē gnālem facē pnt. Itē oīs ciuitas siue ppls pōt sibi legē facere. Dec oia in Insti. de iure nāli. §. p. et. z. Idem credo de quolibet collegio approbato. ex eo. q. in eccl'iaz. 7. c. ex lris. A. Idē in oca. q. 203. Et additur fm Inno. i. c. vīa nobis. ex de loca. 7 oduc. vbi oī cit q. h' eps cū caplo suo possit statuta facere sup iurisdicōe sua. sup alijs tñ nō pōt nisi hi quoz intēst cōsentiat ul ad min' sint pntes. de ose. ois. 3. c. p. 7 ex de his q. si. a pla. sine con. ca. c. plt. 7 finali. B

¶ Sed infra qd tēpus incipit attare? R' fm Hosti. Cōstitutio gnālis incipit attare p' duos mēses a tpe publicationis. ut in Auten. ut fac. no. cōsti. in rubro 7 nigro. A. coll. 5. B. Idē Ber. 7 Jo. an. dicēs sic. Cū istud sit iure civili exp'ssum 7 iuri canōico cōtrariū nō sit cautū illud seruabim'. qm etiā roboratū videtur. ex ne cle. uel mo. c. vld. 7 de sen. exco. nouēit. Et addit oī cens. nisi i ipa cōstitutioe aliud caueat. Et p h' soluntur si q. inueniūtur cōtra. Inferioz aut cōstitutio fm eundem

Hosti. ut puta capitulorū 7 vniuersitatū in cōtinēti ligat facta pmulgatioe. nisi forte absentes 7 ignozātes. quibz neq. tēpus dabo neq. limitabo. s. iudicis arbitrio relinq. ar. ex q. ma. ac. pnt. c. fi. A. Idē i oca. q. 203. B

¶ Itē ignozātes excusentur ab obseruatiā legū 7 cōstitutionū. R'. Cōf loquēdo nō excusantur. nisi sicut p'di ctū est s. ignozātia. §. 3. tñ a sentētijs platis p statuta ordinarioz excusant ignozātes. qā nō ligātur illis. nisi eoz ignozantia fuerit crassa aut supina. ex eo. ut aiaz. l. i. o. Et q. sit crassa seu supina hētur s. ignozātia. §. fi.

¶ Itē cōstitutio respiciat pterita. R'. Futura tñ respicit. nō pterita. ex eo. cognoscētes. nisi in ea nomiati de pterid caueatur. ex eo. c. fi.

¶ Itē posterior cōstitutio tollat prio rem. R'. Tollit etiā si de pozi nullā faciat mētiōē. ex de cogna. spi. c. p. licz secus sit in rescipit. ex d. rescip. ceterz 7. c. ex pte. Itē sec' de cōsuetudie. A. s. qā ei nō derogat p nouā cōstitutioē pape nisi de ea fiat mētiō. ut in loco al legato. B. s. cōsuetudo. §. o.

¶ Itē leges hūane obilgent in foro conscie. R' fm Tho. pma scde. q. 96. Leges hūane si iuste sint hnt vim obligatiōis in foro conscie a lege eterna. a qua deriuant. fm illud. puer. 8. Per me reges regnāt 7 legū cōditores iusta decernūt. Dicūt autē leges iuste. p qdē ex fine. s. qn ordināt ad bonū cōmune. Itē secūdo ex auctoritate. s. qn lex lata nō excedit pātem ferēd. Itē tertio ex forma qn. s. fm eq̄litate proportionis imponūt subdid onera ad bonū cōe. 7 fm h' leges h' mōi onera ipo nētes iuste sūt 7 obligāt in foro conscie. ois. 9. quicūq. Leges vero iniuste nō

obligat. de quibus vide in sequenti. §. A. Idē in sū. con. eo. ii. q. 204. B. **Q**ue sūt leges iniuste? §. fm Tho. ubi s. Iniuste sūt. pmo quidē p contrarietate ad bonū hūanū. 7 h triplē. s. contrarijs modis nūc dicit de legibz iustis. 1. 2. vno mō sūt iniuste ex fine. sicut cū aliqz pīdēs leges ipōnit onerosas subdit nō pīnētes ad utilitatē cōm s magis ad pīuā cupiditatē uel gloriā. 2. mō ex auctoritate. s. cū aliquis legē fert ultra cōmissam sibi potestatem. 3. mō ex forma. puta cū ineq. liter onera multitudinis dispēsanē etiā si ordinēt ad bonū cōe. 7 tales magis sūt violētie q. leges. Vñ nō obligāt in foro cōcie. nisi forte ppter vitandū scandalū. Itē iniuste sūt p contrarietate ad bonū diuinū. sicut leges tyrannoz iducentes ad idolatriā uel ad qdlibet aliud qd est cōtra legē diuinā. 7 tales leges nullo mō licet obseruare.

Sz nūqd inter leges impiales que nūc vigent sint aliq casus illiciti 7 fm aīam nō seruādi? §. Sunt. ut dīr dīf. 10. lege. Et pmo quidē in mīmonijs. Nam fm leges fili? vni? germani copulari pōt p mīmoniu cū filia alteri? germani. ut Insti. de nup. §. inf eos. C. de nup. l. nemini. 7 fm deū tales debent penit? separi. ex de sangl. 7 affi. nō debet. 7. 3. q. 3. pgeniē. 2. q. fm leges puella rapta nō pōt contrahē mīmoniu cū suo raptoze. C. de rap. vir. l. unica. Et idē erat olim fm ātīquos canones. s. hodie pōt. ex de rap. c. fi. et vide. ā. raptorz 2. §. 2. 3. q. fm leges licitū est hōi soluto tenere mulierē solutā in cōcubinā. ut in Auten. quibz mo. na. effi. sui. §. si qs aut. Sz fm deū etiā fornicatio simplex mortale pōt mī est 7 excludit a regno dei. ut dīc Apl's

i. Cor. 6. 4. q. fm leges licitū ē viro occidē adulterū vxorē dephensum in adulterio si est psona vilis 7 cui nō debetur reuerētia. ff. d. adul. l. marito. p. tñso. 7. l. si adulteriū. 7. C. de adul. l. Graccus. 7 sūt licet patri q. h. filiā in ptate occidē adulterū filie in domo filie. 7 ecōuerso licet patri occidē adulterā filij 7 generi. 7 occidē filiā. ff. de adul. l. pater. 7. l. nec in ea. 7. l. q. ait. Sūt 7 latronē siue pīlatoze agroꝝ. ut s. homicidiū p. §. 6. Sz fm deū nihil eoꝝ licet 7 phibet cū pīcipit Exod. 20. 12. occides. 5. q. fm leges dānatur qui cōprehēsam i adulterio tenet vxorem. C. de adul. l. crimē. 7. l. castitati. Sz fm deū iura canonica pōt tenē si ne vlla pena oī mō ipsa velit ab adulterio recedere. 31. q. i. §. subaudiē. A. Al' incipit. hic subaudiēdū. B. 6. q. fm leges i mult' casibz licitū ē vxorē repudiare 7 mīmoniu tite cōtractū dissoluē 7 maxie in casu q. notat dīf. 10. lege. 7. 27. q. 2. sūt qui dicunt. A. In his capitulis dīr de dissolutiōe mīmonij etiā cōsumati cā religiōis qd phibetur licz leges pmiserint. B. Sz hoc lex oīna phibet. ut in eisdē. c. dīf. 7. q. fm leges mulier q. mortuo marito nubit infra temp? luctus. s. vni? anni infamis fit 7 incurrit multas penas. C. de scdis nup. l. i. et. z. Sz scdm deū ut apl's dicit. nubat libē cui vult. ex de scdis nup. c. fi. Et ut nōt Inno. remittit ei omnes ille pene q. sūt tñ ad ipsi? penā. Sec? si inde pueniat ali quid ad alios. A. Dñs An. d. Bu. clarius hoc ponit i ocō. c. fi. de scdis nup. dīcēs q. quedā sūt pene q. fundantur sup odio secūdatū nuptiaz uel festinatione trāsitus. 7 tales pene sūt correcte. ut h. ga contrahere mīmoniu nō

est odiosū neq; prohibitū sed ab aplo
pmissum. Quedā sūt pene q̄ fundant
sup fauore primi m̄rimoni. 7 iste ad
huc hodie durat. ut si mater cōsequit̄
aliqud ab intestato ul ex testamēto ali
cui 7 filioz poris m̄rimoni habz solū
usufructū sup eo oī uiuit. remanēte
pprietate apud filios eiusdē m̄rimo
ni si extāt. q̄b nō extātibz oseq̄ ple
nū ius. ut. l. femine. §. si. C. de secūdis
nup. Itē q̄ vit siue mulier nō possit ī
vita uel p̄ mortē donare nouerce uel
vitrico pl̄ q̄ donauerit unicuiq; fili
ozū poris m̄rimoni. ut. l. hac edictali
C. eo. Et idē in mulā similibz q̄ ponit
oīs An. ubi s̄. B. 8. q̄a fm leges fi
lius spuri⁹ nō est alēdus. sed fm deū
7 canones cōtra. ut s̄. fili⁹. §. 7. A. q̄
īcipit. Quid de spurijs. B. 9. q̄a fm
leges heres si nō fecerit inuentariū te
netur ad oīa debita defuncti. Sec⁹ fm
deū. ut s̄. hēditas. §. 5. x. q̄a cū in cer
tis casibz fm leges heres teneat de ma
leficio defuncti. secus ē fm deū. ut s̄.
hereditas. §. 4. A. q̄a ut ibi p̄teneat
ad oīa debita defuncti etiā ex malefi
cio inq̄tū hereditas sufficit. B. xi.
q̄a fm leges id quod relinq̄t ī ultima
volūtate non valet nisi hēat. 7. uel. 4.
testes. C. de testa. l. si vn⁹. 7. l. si. 6. fm
deū in relictis ad pias causas sufficiūt
tres aut etiā duo testes. eē de testa. cū
esses. 7. c. relatū. A. De h̄ plenius s̄.
ecclesia p̄. §. 5. in additiōe. B. 12. q̄a
fm leges si p̄mitto aliquid nudo pacto
A. i. simplici p̄missione sine alia iurē
solēnitare. B. nō teneor. q̄a non oriē
inde actio. ut. ff. d. pac. l. iurē gentium.
Cōtra. est fm deū 7 canōes. q̄a morta
liter peccat recedēs a pacto. eē de pac.
c. p̄. cū similibz q̄ ibi notant. Et vide
ī p̄missio. Et idē si p̄mitto vn̄i reci

piēti p̄ alio. q̄a fm deū teneor. fm le
ges nō. A. 11. si p̄missio facta fuerit
p̄sone existēti sub p̄tate alteri⁹. ut ser
uo seu filiofa. uel pcuratori seu nego
cioz gestori. Per hos enī bñ acquiritur
patri 7 oīo. ut ī Insti. p̄ quas p̄sō. nō.
acquir̄ obli. p̄to. 7. ff. 7. C. de p̄cura. 7
de negl. gestis. B. 13. q̄a inter emen
tes 7 vedētes cōcedūt leges. A. Me
lius uiceret p̄mittūt. 11. Nullū enī doli⁹
leges cōcedūt. ff. de dolo. p̄torum. B.
deceptionem zc. Vide s̄. emptio. §. 3.
14. q̄a fm leges nō licet emere seu vē
dere iura 7 actiones que quis h̄ cōtra
aliū p̄ miori p̄cio q̄ sit p̄ncipale debi
tū. alit̄ non valet emptio. nec peti pōt
nisi usq; ad id quod solutum est. nec
etiā p̄nt talia iura p̄ parte vendi 7 p̄o
parte donari. C. mādati. l. p̄ diuersas.
7. l. ab anastasio. Sed fm aīam nihil
phibet me emere iura cōtra aliquem
p̄ miori p̄cio q̄ sint ipsa iura. oū tñ
nō faciā hoc ī fraudem vsure s̄. p̄pter
interfē meū aut laborem qui solitan
erit in rehabēdo. seu q̄a dubito ne de
bitor fugiat aut ad paupertatē veniat.
Vide hoc. i. vsura 3. §. p̄lt. A. Et ibi
patet. 7 etiā ī vici. ll. p̄ diuersas. 7 ab
anastasio. q̄ hoc fuit statutū ad remo
uēdas lites 7 p̄ cōi bono. Ideo nō est
causa q̄re in dīcīa non obligent. 7 sibi
imputet q̄ se intromittit h̄ mōi peri
culis 7 litigijs. B. 15. q̄a fm leges ī
lōgissimo tpe etiā possessor male fidei
p̄scribit. Sec⁹ fm deū 7 iura canonica
eē de re. iur. possessor male fidei. l. 1. 6.
De h̄ vid. i. p̄scriptio. §. 5. 16. q̄a fm
leges maleficia cogitationis regularit̄
nō puniūt. ff. de p̄nis. l. cogitatiois. s̄
tñ omnis cogitatio mala uel a deo uel
p̄pniam puniēda est. 33. q. 2. omnis.
17. quia fm leges licz magi 7 benefici

puniant. tñ qui hñ faciūt cōtra imbz
ventos 7 gradines pñiant. C. de ma
le. l. eoꝝ. sed fm deñ talia etiā sic facē
guissimū pñm ē. ut clare pbat Tho.
scda scde. q. 94. A. Et bñ. qā nō sūt
faciēda mala ut veniāt bona. ad Ro.
3. B. 18. qā fm leges licitū est in cau
sa sanguis cōtūpere accusatōrē. ff. de
pñari. l. si. A. Ibi dñ. In oīb; causis
pter q; in sanguine qui delatōrē cōtū
pit. p victo habet. 7 sic nō innuit q; hñ
liceat. s; quia tali pena nō pñitur. B
Sed scdm deñ nō licet. ut ponit Tho.
scda scde. q. 96. Idē itaq; sunt que no
tate potui que qñtū ad casus anime nō
sūt scdm deñ tenēda lic; sint concessa
p leges. Alias vero iur; subtilitates et
diuersitates iuris cādicī 7 ciuīlis iu
ristis relinquā. Porro de illis legib; q
permittūt vsuras nihil dico. quia oēs
abrogate sūt etiā p leges. ut. i. vsura
p. §. 2. q. 8. incipit. Quid de legib;.
¶ Ut p i legib; possit dispēfari. B. fm
Tho. scda scde. q. 97. Rectores multi
tudis dispēfari pnt in legib; hñanis
in aliquib; casib; . A. s. in qb; dispen
satio a iure pñmittit. Al' secus. cū nemo
possit venīre cōtra legē supioris. i. q.
dis. nulli fas est. B. ita tamē q; dis
pensatio nō cedat in nocumētū boni
coīs. sed potius ad illud pficiat. Qui
autē sunt casus iur; canonici dispensa
biles solū per papā. habes s. dispensa
tio. §. 7. 8. et 9. A. s. in. §. q. incipit
Dispensatio. cū sequētib; . B
¶ Ut in constitutionib; itelligant
cōcessa quecūq; nō sūt prohibita. B.
scdm Dost. Si constitutio promulga
ta est affirmatiue. omnia que cōtinet
7 ex eis sequētia vident' concessa. nisi
reperiant' phibita. puta cōcessum ē cō
trahere mñimoniū. ergo cuilibet 7 sp.

nisi reperiat' phibitū. Si vero pmul
gata sint negatiue. omnia ex eis sequē
tia intelligūt' prohibita nisi repñatur
cōcessa. sicut phibetur ne qs occidat.
ergo semp 7 omnib; phibet' nisi qñ i
uenit' concessum.

¶ Leges impiales imitāt' canōes. Vñ
dicūt sic. Nō dedignant' sacre leges ca
nones sacros imitari. specialit' in mñi
monijs 7 vsu. in Auren. ut dñi apud
pprios epōs. coll. 6. et. 2. q. 6. §. h. col
ligit. ex d' noui opē. nūc. intellexim'.

¶ In legis fraudē nihil agendū. ff. de
legi. cōtra legē. qā cū quid phibet' vna
via intelligit' phiberi 7 alia. ex d' re. iu
ris. cū quid. li. 6.

¶ Quid de condētib; leges iniquas?
B. Si leges inique sūt cōtra libetta
tem ecclesie tñ condētes 7 seruātes
sunt excoīcati ipso facto. ut habes ex
tenē s. excoīcatio p. §. 2. 8. Si dō
sūt simpliciter cōtra aliqua dei 7 ec
clesie mādata. ut puta q; liceat facē sy
monias uel alienare feudū pñpue ec
clesiasticū 7 huiusmōi. ipso iure non
valent. dis. 8. que cōtra. 2. q. 7. fla
gicia. ex de consti. que in ecclesiā. Et
facientes 7 seruantes peccant mortā
liter. ex de symo. cū in ecclesie. 7. c. nō
satis. Et si qui dānificati sūt occasio
ne talis legis. conditores 7 eoꝝ here
des tenent' ad restitutionē. Illi etiā q
induxerūt cōditōrē ad talē legē faciē
dam tenent' in solidum. 7 similiter oēs
seruantes tenent' ad restitutionē oīū
eoꝝ que taliū legum occasione lucta
ti sunt vel alios damnicauerunt. Et
eodē modo immo multo mag' peccāt
7 tenentur qui leges cōdūt dīrecte cō
tra deñ. sicut d' idolatria. ut h. s. §. 8.
est vidū. A. Idē etiā notāt' iñ. con.
li. 2. ti. 2. q. 205. fm Ray. 7 Dostie.

Et ultra predictum casum etiam in alijs irrogatur excoicatio contra talium legum conditores. puta si oderent legem super usuris faciendis uel non restituendis. ut in cle. ex graui. de usuris. uel super symonia committenda. cum in symonia hodie sit excoicatio papalis. ut per extrauagantem Eugenij quarti. cum detestabile. et idem in multis alijs casibus que possunt colligi sub solutione per. §. 2. et excoicatio per. §. per. cum sequentibus. B. Ad maiorem legis potestatem pertinet. §. ius. Leges audire non licet quibusdam clericis. §. excoicatio per. §. 2. v. 6. et ibidem. §. 3. v. 14. Quod papa possit tollere leges habes. i. papa. §. anteponit.

Libellarius contra tractus. Contra istum qui in quibusdam locis daturatio ad libellum est idem quod contractus emphiteoticus. et idem de hoc vide sub emphiteosis.

Libellus famosus dicitur quando aliquis scribit cedulam continentem iniuriam siue infamiam alterius. et precipit eam in loco ubi inueniatur et sic alius infamatur. Que pena committitur libello famosi? R. Quadruplex est pena secundum quod quatuor modis potest agi de eo. Et primo quidem si agatur criminaliter etiam secundum leges est pena capitis tam contra illum qui fecit quam contra illum qui inuenit. nisi corruperit uel nulli reuelauerit. C. eo. l. unica. §. q. i. si quis famosus. A. Ibi transumpta est per uicem legi vnice. ubi dicitur. Si quis libellum famosum siue domi siue in publico uel in quocunque loco ignatus reperit. aut corrumperit priusquam alter inueniat. aut nulli committatur inuentum. Si vero non statim easdem cartulas uel ruperit uel igni commiserit

sed vim earum manifestauerit sciatur se quasi actoris huius delicti capitali sententia subiungendum. Huiusmodi autem libellus alterius optione non ledat. B. Et quilibet de populo accusare potest tales. quoniam etiam accusatori constituitur precium pro modo substantie accusate persone. uel si erat seruus pro ducit in libertatem. ff. de iniuriis. l. lex. §. si. 7. C. eo. l. unica. 2. si agatur civiliter s. actione iniuriarum que non publici iudicii sed priuati continet querelam. C. de iniuriis. Et sic punietur secundum iuramentum actoris et taxationem iudicis. ut in Insti. de iniuriis. §. pena. 3. si agatur secundum canones et sic quod famosum libellum committit flagellatur et excoicatur. §. q. i. quoniam in alterius. 7. c. hi qui. Et potest deponi. cum sit graue crimen et damnatione dignissimum. 2. 5. dicitur. §. nunc autem. 4. in foro penitentiali. quia tam isti quam alij detractores tenentur ad restitutionem fame per modum qui dicitur est detractio. §. 4. et. 5. A. Idem in sum. con. l. 2. ti. 5. q. 200. B.

Libertus est ille qui factus est liber per manumissionem. Manumissorum autem patronus dicitur et si per libertum patrono tenetur ad quodam obsequium. Ingenuus autem vocatur qui liber natus est et sic nulli tenetur obsequium. Est autem casus qui libertus eripitur in ingenuitatem. s. si a domino fuerit expositus. ut dicitur §. expositus. Utque libertus possit reuocari in seruitutem. R. Libertus in seruitutem reuocatur propter ingratitudinem. s. cum manum iniecit in patronum. aut atrocem iniuriam seu graue damnum tertium uel vite periculum inferre presumpsit. Et eiusdem causis potest quilibet donator donationem reuocare. ex d. dona. c. si. A. Et ibi notandum glo. quod habetur in isto. §. 1. 2. tatur etiam in sum. con. l. 3. ti. 17. q. 14. B.

Que differētia ē in libertos ecclie
7 puator? R^o fm Docti. Multiplex.
Prima qa liberti ecclie reuocāt in ser-
uitutē p^o operas nō p^ostitas. iz. q. z.
diaconi. Sec^o in liberto puati. C. de li-
be. cā. solo. Inno. tñ intelligit h^o ob-
sequijs imposid. nō de alijs. A. quia
ad nō imposita nō tenē. ut dicit ipse
Inno. in. c. de famulis. ex^o de ser. nō or-
di. vbi etiā dicit q^o p^omissionem obse-
quiū impositi nō redigūt libert^o in ser-
uitutē. nisi eēt nimis necessariū obse-
quiū puta qa negaret alimēta. Tñ. n.
ingit reuocabit in seruitutē. B. Secda
qa filij libertoz ecclie etiā nati p^o ma-
numissionē sūt obnoxij ecclie. iz. q. z.
de libert^o. 7. c. liberti. 2°. Sec^o i alijs. C.
eo. l. i. et. z. A. s. i. ti. de libert^o 7 eoz
liberis. B. Tertia. qa liberti ecclie te-
nent fuisse ecclie etiā si nulla opa sint
imposita eis. iz. q. z. diaconi. i. fi. 7. c. li-
berti 2°. Sec^o i alijs. C. eo. l. i. et. z. A.
Ibi nō bñ h^o apparet. s. bñ dicit Inno. in
ocō. c. de famulis. diūctis q^o notantur
fm Ray. i. sū. con. l. i. 3°. ti. i. 7. q. i. 4. B.
Quarta ē. qa liberti ecclie si iniuriē
ecclie uel accusent illā u^o testificent^o s^o
illā reuocāt in fuitutē etiā si ordiati
fuerūt. dis. 54. q. ex famulis. 7 in p^odcō
c. diaconi. ex^o de ser. nō ordi. de famul.
Quita. qa liberti ecclie manumissi ad
h^o ut ordinē non pnt de acquitū q^ocuq;
mō ad alios trāsmitte fm q^osdā. quin
pot^o oia ad eccliam p^onebūt. Sed ve-
rius puto q^o h^o sit verū solū qñ i māu-
missionē fuit oia. Al etiā testamentū
pnt cōdere de his q^o acquirit. ar. ex^o de
ser. nō ordi. eo libert^o. iz. q. 3. c. p. et. 2°.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. i. fm Tan.
Ray. Vl. 7 Docti. P^oedcā etiā notāt
in ocā. q. i. 4. B. Multa circa mām li-
bertoz hēs. i. māumissio. 7. i. seruus.

Littere. De falsarijs
de s. absolutio p. §. 3. d. 4. Itē
s. excoicatio 3. Quilibet o^o portare de
curia litteras d^o dignitate quā dicit se
h^ore. ut. i. pegrin^o. §. fi.

Litigiu^o put h^o sumit^o
ē cū vn^o ver-
bis alteri^o cōtradicit. in qua
cōtradictiōe fm Tho. scda scde. q. i. 46
duo pnt attēdi. Qñq; enī cōtingit cō-
tradictio p^o hoc q^o cōtradictēs recusat
p^one dicendū s^o sentire ex defectu amo-
ris aios vniētis. 7 h^o p^oinet ad discor-
diā caritati s^oriā. Qñq; vō cōtingit p^o-
pter h^o q^o cōtradictēs nō veret^o cōtristate
dicētem. 7 sic fit litigium q^o d^o amicitie
uel affabilitati opponit. ad quā p^oinet
delectabilit^o alijs cōuiuere. Vñ phus di-
cit^o 3° ethicor^o. q^o illi q^o ad oia cōtrarianē
causa cōtristadi neq; q^oscūq; curantes.
discoli 7 litigiosi vocant^o. 7 vide s. dis-
cordia.

Utz litigiosus pl^o peccet q^o adula-
tor. R^o fm Tho. vbi s. cū v^o amicitie
p^oncipali^o tendat ad delectandū q^o
ad cōtristādū. iō litigiosus q^o suphabū
dat in cōtristādo graui^o peccat q^o adu-
lator q^o suphabūdat i delectādo. Per
accūs tñ posset ecōuerso eē. puta si in
aliquo p^oticulari adulator mag^o inten-
deret p^o deceptionē nocē. u^o h^o mōi.

Sz q^ore litigiosus phibet ordinari?
R^o fm Docti. Triplex ē cā. Prima. qa
tales nō sūt apti ad humilē doctrinā
que requiritur ab eis. Vñ dis. 46. §. p.
dicitur. Nihil ē impudēt^o arrogātia
rusticor^o qui garrulitatē auctoritate
putāt. 7 parati ad lites i subiectos tu-
mide itonāt. Secūda cā ē. qa litigiosi
u^o adulatorib^o aios p^oncipū sibi cōcili-
ant u^o fratrib^o suis detrahēdo ifamie

notā ingerūt. ul' in fratres discordiā
seminādo seditiōes nūq̄ cessant facē.
dis. 46. §. 2. Tertia cā ē. qā cū ipi de-
beāt discordātes ad cōcordiā trahere
et etiā oblatiōes dissidētūz phibeant
recipe. nō debēt litigādo alios ad dis-
cordiā puocare. dis. 90. in pñ. 7 p to-
tam dis.

Locatio uel cō

ductio. Locator dicitur q rei sue
vsi alteri p p̄cio cedit. Ut cū loco ti-
bi domū meā ego sū locator. tu vō cō-
ductor. Et etiā qnq; qd dī locare ope-
ras suas. qñ offert se ad faciēdū aliqd
p p̄cio. uel etiā qñ accipit rē ut i ea ali-
quid faciat. qd dicitur in nōmiatus con-
tractus. A. nisi inueniat p̄ciū pecu-
nie. tūc enī esset mera locatio. ut i In-
sti. de loca. 7 cduc. in pñ. B.

Quo tpe d; solui merces locatori?
R^o fm Goff. Seruati d; quod in eos
actū est. Si vō nō apparet qd actū sit.
seruādus ē mos regionis. q si etiā nō
apparet uel ē varius. seruandū qd mi-
nimū est. s. ut soluat in fine āni. ex de
re. iur. in obscuri li^o 6. Idem Ago.

In qbz casib; pōt dñs expellē inq-
linū seu cducōrē? R^o In qtuor. p̄zi-
mus si dom^o locata necessaria facta sit
sue habitatiōi. puta si dom^o quā habi-
tabat casu destructa ē. aut si p̄ea ou-
xit vxorē. uel alia sibi nccitas supue-
nit. Intelligēdū fm Dost. qñ tpe lo-
cationis illa nccitas nō iminebat. Se-
cūdus casus ē si dom^o h; nccitatem re-
paratiōis. Et intelligo de nccitate or-
ta p^o locationē. Et i his duob; casib;
remittēda est p̄sio p rata t̄pis. Terti^o
si cducōr puer se in domo verset. ut
si tener porcos i solario. uel nō est i ea
fm pactū cducōis. ul' si deteriozem

faciat. ul' malas femīas ibi teneat. aut
etiā puerfos hoīes. ar. i Auten. d leno.
§. sancim^o. cōducto. §. si qs aut. eo. ti.
vbi etiā p; q nisi domin^o expellat de
domo sua h^o mōi turpē psonas 7 leno-
nes graui punit. B. In q casu aliq
dixerūt nō eē remittēdū p̄tē p̄siois
p rata t̄pis. Sed dñū verū est q dñs
tenet remittē. pōt aut agere dñglinū
p dāno dato. ut ex eo. ppter. A. Et
ibi h notat glo. addēs q locator aget
actione legis aquilie 7 ex locato. B.
Quart^o cū inqlin^o p biennū nō soluit
p̄sionē. qā pōt expelli etiā si ad quin-
quennū uel vltra cduxit. A. nisi cele-
riter satisf. ce. ut. ocō. c. ppi. Et de ista
expulsiōe lati^o s. emphiteosis. §. 4. i
additiōe. B. Nos qtuor casus hēs in
ocō. c. ppter. A. Dec etiā notat i sū.
con. li^o 2. ti. 8. q. 35. vbi etiā additur
fm Dost. q cducōr intelligit iprobe
versari si opa rustica suo tpe nō exer-
cet. uel si ppi inimicitias ex ei^o culpa
pcedēs dñū detur. B.

Utr cducōr teneat locatōr de vā
no qd in re locata ctingerit. R^o fm Do-
sti. Teneat si ctingerit culpa sua ul' illoz
quoz opera vtit. Et in h cōtractu ve-
nit etiā culpa leuis. cū grā vtriusq; ce-
lebrez. Quis qdam dñū dixerit. ut in
Insti. qbz mo. re ctingat obligatio. §.
vlt. A. Qui tñ accipit mercedē p cur-
stodia tenet etiā d leuissima culpa fm
Dost. 7 in sū. con. eo. ti. q. 36. 7 sentit
glo. in l. qui mercedem. ff. de loca. Et
intellige qñ obtulit se custodie. ar. l. i.
§. sepe. ff. de positi. Al' secus. ut s. de po-
siti. §. 3. in additione. B. Unde si
auriga dum ceteros currū suos trāire
contendit currum euerit. 7 seruū
quē cduxerat quassauit uel occidit.
tenetur. Debit enim se temperare

7 diligēt⁹ se h^{re}. ff. e. Itē q^uit^r. Sed si fecit q^d q^ucūq; diligēs fecisset fec⁹ erit ut. ff. eo. si merces. §. q^u colūnam. De dāno dō dato uel alio cui obuiare nō potuit nō tene^r. ff. eo. §. de dāno. A Et ibi p³ q^u tene^r de dāno dato ab eo quē posuit i custodia. B. Similiter etiā nec de casu fortuito.

¶ Utz ille q^u locat opas suas faciēdas in aliqua re teneat de damno illi⁹ rei. R^o fm dōsti. sicut 7 in supiori q^ustioē Si dānū otigit culpa illi⁹ tene^r. aliter nō. Vñ si colūnā trāsserendā accepit uel dolia 7 h^o mōi 7 fracta sūt sua culpa uel illoz quoz opera uti^r. tenetur etiā de culpa leui. Sec⁹ si diligēt⁹ adhibuit. ff. eo. si merces. §. q^u colūnam. Et l³ de dāno ab alio dato non teneat ut. ff. eo. §. de damno. tene^r tñ d^o custodia. ff. eo. q^u mercedē. l² dā 7 q^u mercedē p^o sola custodia accipit tene^r etiā de leuissima culpa. e⁹ d^o tēpo. bona fides. §. de casu fortuito nō tene^r nisi ex pacto ut ibi. A. vbi etiā idem d^o si p^ocessit culpa vel mora. B. Itē si futor puerū quē oduxerat forma calcei tā vehemēter p^oculsit ut ei ocul⁹ effodere^r tene^r. q^u leui⁹ tñ castigatio ei p^omissa est. ff. eo. Itē q^uit^r. 7 e⁹ de hoīci. ad audiētiā. Itē q^u recipit palliū meū 7 p^o ea p^oerrore dedit alii tene^r. q^u nō tolerat erro^r in facto p^opo. ff. eo. Itē q^uit^r. §. ut si palliū. Itē si vestimēta poliēda accepit 7 mures toserūt. d^o culpa tene^r. ff. eo. Itē q^uit^r. §. si fullo. Itē si aliqd^o sartiendū ul⁹ poliēdū ul⁹ gēmā sculpendā uel includēdā accepit tenetur. excepto si res vitio suo frangat^r. nam tūc non tene^r nisi p^o speciale pactū. Et eodē mō si vitulos pascendos accepit ff. eo. si q^u fundū. §. si q^u vitulos. 7. l. itē q^uit^r. §. si gēmā. 23. q. 4. §. tres p^oso

nas. Itē si nauta me inuito ponat res meas i alia nauī q^u vbi posuerim 7 p^otrij^r tene^r. ff. eo. itē q^uit^r. A. in. §. p^o. Et ibi p³ q^u si trāstulit nō iuito d^oio §. bona fide 7 sine culpa nō tene^r. ul⁹ etiā si mala fide trāstulit §. in eadē nauigatione vtraq; nauis p^oit. ff. ad. l. ro. de iac. l. si. §. p^o. Posita etiā in l³. §. notat in sū. con. l^o 2° ti. 8. q. 36. B

¶ Pone q^u locatoz operis ut pastoz res p^oit 7 d^ois d^oic q^u p^oit culpa seu dolo illi⁹ 7 pastoz negat. cui incūbit p^obatio: R^o fm dōsti. Pastoz. nā cū ipse rōne officij debeat custodia h^{re}. si d^oic amissam ouē p^obet abfuisse culpā siue doli. sicut argētari⁹ p^obare d^oz amississe rōnes cū ruina ul⁹ incendio. ff. de eden. si q^u ex argētarijs. §. vld. Idē i custo de carceri. ff. d^o custo. 7 exhi. te. l. vld. cū al⁹ q^u doli allegat doli p^obare debeat. ff. d^o p^ob. q^uit^r. §. q^u doli. A. Idē i oī d^ota. q. 36. B

¶ In q^uo casib⁹ remittit^r census siue pensio rei locate: R^o Si cōductoz expellit^r sit remissio p^o rata t^opis. ut s. in 3°. §. dictū ē. Ali⁹ etiā cōductoz corpis alicui⁹ ut puta agri excusat a solutiōe p^opt vim maiore cui resisti nō potuit. Itē p^opt id q^u d^o p^oter cōsuetudinē euenit A. puta tēpestas ul⁹ alia aeris intēperies i deuastatiōe fructuū. ut in. l. de q^u statī. B. ut. ff. eo. l. ex cōducto. §. 2°. et 3°. Itē specialit^r p^opt sterilitatē afficiētē cōductozes magno icomodo. nisi sterilitas valeat cōpelari cū vbertate p^ocedēt 7 sequēt anni. 7 fiet l³ remissio p^o rata sterilitat. e⁹ eo. p^opt. A. Et fm Goff. i sū. cō. l^o 2° ti. 8. q. 37. sterilitas 7 vbertas itelligūt^r fm vulgi opionē. l³ qdā dixerūt sterilitatē q^u semē nō p^ocipit. Silt^r p^opt vbertatē si cāu fortuito cūgat augmētāda ē p^osio. nō aut si l³

fiat diligētia possessor. Et. i. subiūgit.
Itē hec q̄ dicta sūt de p̄sione minue.
da ul' augēda intellige fm̄ Goff. in eo
colono q̄ nūmis colit. Nā partiarius
q̄ iure societas 7 luctū 7 dānū cū do
mino fundi p̄t. ut. ff. eo. l. si merces.
B. S. si aliq̄s locat opas suas tm̄. uel
accipit rē ut aliqd i ea faciat. A. uel
etiā locat rē 7 op̄rā. ut in dca. q. 37.
vbi h̄ notat fm̄ Inno. 7 Hosti. B. to
tam mercedē recipit etiā si casu fortu
ito impedit f̄ fuerit. nisi moza ut culpa
possit i putari. ff. 8 varijs 7 eor. cog.
l. i. §. p̄t. 7. ff. de statu libe. l. cū heres.
§. p̄t. A. Poti⁹ v̄. §. an p̄t. B.

Quid si oductor fūdi aliqd expen
dit in re oducta? R. fm̄ Hosti. Si ex
pedit necessario uel utilit̄ auxit. edifi
cavit. ul' instituit. ager 3 locatozem ut
expēsas recipiat. ff. eo. l. oñs. Al' sec⁹.

Utr̄ oductor agri uel dom⁹ ul' alte
rius rei possit rē ipam alci locare. R.
Potest. C. eo. l. nemo. 7 tūc res poste
riori oductor obligate sūt p̄ncipali do
mino vsq; ad illā q̄titatez quā ille se
cūndus oductor teneat p̄zi. ff. eo. l. si i
lege. §. si colon⁹. A. Ibi d̄r q̄ fructus
rei locate sūt in cā pignori ac si p̄zi cō
ductor eos p̄cepisset. 7 q̄ alie res poste
rioris oductor nō obligat dño. Sed
glo. d̄c ibi. s. in totū. s. p̄te sic. ul' nō
obligat qñ nō sūt inuecte. B.

Null⁹ plat⁹ religiosus p̄t cedere
ad vitā nec ad certū tēp⁹ redditus ul'
ptem eoz. A. aut iura aut possessio
nes monasterioz uel aliaz adm̄stra
tionū sibi cōmissaz. ut i cle. de q̄. i. B.
alicui etiā p̄ quacūq; pecunia nisi neci
tas uel utilitas ouent⁹ siue loci expos
cat. 7 accedēte cōsensu ouent⁹. aut si cō
uentū nō h̄z accedēte cōsensu supiorū.
7 q̄ otrafecerit incurrit sn̄iam suspēsi

onis. nec recipiēti acq̄rit aliquod ius.
Tñ h̄ nō extēdit ad locatiōes uel red
ditū aut fructū venditiōes ad mo
dicū tēp⁹. ut de rebz ecclē. nō alie. mo
nasterioz. in cle. vide. i. symonia 4. §.
3. Bona oductor sūt obligata locato
ri. ut. i. pignus. §. 2.

Ludus 7 ioc⁹.

Utr̄ i ludis 7 iocis possit eē v̄t⁹.
R. fm̄ Tho. scda scde. q. 168. Sicut hō
idiget corpali refocillatiōe. q̄ nō p̄t
continue laborare. ita etiā ex p̄te aīe i di
get gete 7 solatio qd̄ sit p̄ ludicta 7 io
cosa. Circa q̄ tria vidēt p̄cipue eē cauē
da. p̄mū 7 p̄ncipale est q̄ p̄dicta tele
ctatio nō q̄rat i aliqb opibz seu v̄bis
turpibz 7 nociuis. Secūdū ne rotaliē
guitas aīe resoluat. Tertiū ut lud⁹ sit
oueniēs fm̄ cōgruitate p̄sone r̄pis 7 lo
ci 7 fm̄ alias circūst̄atias debite ordi
netur. Et hec v̄tus fm̄ p̄m vocatur
eutrapelia.

Quō i ludis sit vitiū? R. fm̄ Tho.
vbi s. Vitiū ē in ludo. p̄ quidē fm̄ ex
cessum. qñ quis ad ludū assumit tur
pia v̄ba ul' facta. uel etiā ea q̄ vergūt i
p̄ximi nocumētū q̄ de se sūt p̄ctā mor
talia. 7 sic excessus ludi ē p̄ctm̄ morta
le. Et p̄t eē excessus i ludo qñ nō est
cū debid circūst̄atij. puta q̄ nō op̄
tit loco seu tēp̄zi negotio aut p̄sone.
Et hoc qdē qñq; p̄t eē p̄ctm̄ mortale
p̄pter vehēmētia affectus ad ludum.
ita q̄ qs cōtra p̄ceptū dei uel ecclē ta
libz v̄ti nō recuset. Qñq; aut veniale
s. cū aliq̄s nō tantū afficiat ad ludum
q̄ p̄pter h̄ vel it aliqd cōtra deū cōmit
tere. A. nec etiā actualit̄ cōmittat. q̄
nō sufficit bona volūtas cui 3ciat op⁹
86. d̄c. nō satis. B. 2. p̄t eē in ludo
vitiū. p̄pter eius defectū. Nam contra

humanā rōnē est ut aliq̃s se onerosū
alijs exhibeat. puta oī nihil delecta-
bile exhibet 7 delectatiōes aliorū īpe-
dit. Vñ Seneca dīc. Sic te geras sapiē-
ter ut null⁹ exhorreat tāq̃ asperū. nec
dēnat q̃i vilē. S3 q̃a lud⁹ nō ppter se
q̃rit s3 ppter opationē. iō defectus ludi
min⁹ ē vitiosus q̃ excessus. Vñ phus
dīc 9. ethicoz. q̃ parū de delectatiōe
sufficit ad vitā q̃i p condimēto. sicut
parū de sale sufficit ī cibo.

Utz liceat cā ludi vti habitu reli-
giosoz. & 120 licet. s3 puniti o3 gūit
q̃ h̃ facit. ut in Auten. de sanc. epīs. §.
fi. A. 120⁹ videt. §. p̃. vbi or. Om-
nibz gnālī ī sc̃ari vita dūersantibz 7
maxie theatralis exercentibz viris ac
mulieribz īterdicim⁹ vti scemathe. i.
h̃itu mōchi aut mōastrie aut affistrie
aut cuiuscūq̃ p̃sone h⁹. Sc̃itibz vni-
uersis p̃sumētibz in tali scemathe aut
imitari aut illudē in q̃cūq̃ ecclīastica
disciplīa. q̃a 7 corpalia supplicia sustie-
būt 7 exilio cōtradē p̃uidētibz h⁹ mōi
locoz epīs 7 q̃ s̃ eis sūt clerici. S3 etiā
q̃buslibet militaribz iudicibz 7 q̃ sub
eis sūt officijs 7 locoz defensoribz. B
7 ar. C. de epi. audi. l. mīme. A. 120
or. Mīme 7 q̃ ludibz corpis sui q̃stū
faciūt publice habitu eaz vginū que
dedicate sūt deo nō vrant. B

Utz in cātu sc̃ari. cithari. ludo sca-
chozū 7 h⁹ mōi sit p̃m. & fm Al. Si
h̃ sūt a p̃sonis sc̃aribz tpe 7 loco cō-
petēti licet. sicut et gnālī de ludis or-
dī est in p̃. §. Si vō sūt a clerici. non
videt opetē nec licē maxie si clericus
ludat cum laico. z. q. 7. laicos. z3. dīf.
his igit. Multo etiā min⁹ cōpetūt reli-
giosis. A. Regrīt etiā q̃ ad sc̃ares ho-
nestus mod⁹ ut s̃. in p̃n. 7 decens cā.
Vñ. 86. dīf. in. c. donare. dīc glo. q̃ nō

est vādū aliqd citharistis 7 s̃ibz nisi
q̃n sonarēt ad laudē dei uel ob aliā iu-
stam cām puta recreatiōis. ut q̃a aliq̃
est debilis ul infirmus. 7 q̃ ex has cās
sūt nō licet talia sonare ul audire. Dec
in glo. Et idē ppter eādē rōnē p̃t in-
telligi 7 in cātu. B

Utz īspectio spectaculoz sit p̃m.
& fm Tho. scda scde. q. 167. Inspe-
ctio spectaculoz vitiosa reddit īq̃tū
p̃p̃ h̃ hō sit p̃nus ad vitia lasciuie uel
crudelitāt p̃ea q̃ s̃ibi rēp̃sentant. A
Et īq̃tū p̃ hoc retrahit ab vtilibus 7
bonis. ut s̃. curiositas. quo casu q̃nq̃
etiā excoicatio īminet. Vñ de ose. dīf.
i. in. c. q̃ die. or. Qui die solēni p̃ter-
misso ecclīe cōuentu ad spectacula va-
dit excoicet. B. Et ad h̃ facit s̃. curio-
sitas. §. 3. et s̃. chorea. §. 2.

Utz liceat vti ludis ī ecclīa. vide s̃.
emunitas ecclīe. §. 2. in fi. De cho-
reis vide s̃. chorea.

Ludus alec.

et oīs lud⁹ q̃ īnitit fortune. 7
oīs talis ē phibit⁹ fm leges. non tñ si
qs certet hasta siue pila iaciēdo currē-
do luctādo uel pugnādo. q̃a h̃ sūt cā-
ōrud corpis. ff. eo. l. z. A. Et ibi 7 in
l. se. p3 q̃ oīs lud⁹ etiā si nō īnitat vi-
ribz fortie est phibit⁹. nisi īnitat ali-
cui exercitio vtuoso 7 vtili. B. 120
eo aut q̃ d̃ ponit ī diuino vescēdi cā p-
mittūt leges ludē familie. ff. eo. l. fi. A
Ibi or. Qd in diuino vescēdi cā po-
nit in eā rē familiā ludē p̃mittit. Et i-
telligit de ludo licito 7 honesto cū de-
bitis circūstātijs d̃ q̃b in. c. p̃cedēti. i.
p̃n. Ista etiā q̃ hic habet notat in sū.
con. li. 2. ti. 8. q. 23. fm glo. Ray. et
Hosti. B

Utrum ludus alec sit peccatū. &

fm Ray. Quicūq; ludunt alea siue ta-
xill' vel q sūt pncipes seu ispeatores lu-
di sp peccāt. ff. eo. p totū. 7. C. eo. in cō-
stitutiōe greca. 7 maxie si sūt clerici.
in Auten. d. sanc. epi. §. iudicim'. A
Ibi etiā dī q clerici nō debent accedē
ad aliq dīspēcatuloz causa vidēdi. B
7 eī de vi. 7 ho. cle. clerici. Et est pnci-
palit' 7 p se pēt m auaritie siue rapine.
Est etiā cā mltōz pētōz 7 mēdacioz
piuriorū. blasfemiātū. deceptionū. et
h'mōi. A. De h' lati' i oca. q. 23. vbi
dī fm Ray. q magnū sūt h' pēt m patz
inf alia ex nouē q in talibz attēdunt.
Prīmū ē desiderū lucrādi. Ecce cupi-
ditas q radix ē oīz maloz. ut dī. i. ad
Thimoē. vlt. Secūdū ē volūtas spo-
liādi pximū. Ecce rapina. Terciū est
vsura maxia. s. xii. p. xi. nō solū i āno
uel i mēse s in eadē die. eī de excef. p.
inf dilectos. Quartū ē multiplicia mē-
dacia 7 vba ociosa 7 vana. Quintū est
blasfemia. Ecce hēsis. Sextū ē corru-
ptio multiplex pxioz q ad ludū īspi-
ciēdū de osuetudie pua dueniūt. Se-
ptimū ē scādālū bonoz. Octauū ē cō-
temp' phibitōis sancte matris ecclie.
Glo. dīc argumentū q fm mgm hu-
iusmodi ludi sūt phibiti. n tū vīssua-
si. q dī secuti dīcē. Nonū ē amissio tē-
poris. i. bonoz q i illo tpe tenēt facē.
Con. Hosti. 7 addit septē pētā alia q
sūt furtū. qa lusozes sepe inopia cogē-
te oīscūt furari. Itē violētia. Aliqñes
enī ad h' ut aliqs ludat violēt' detier.
ff. de aleato. solēt. Ecce seruit' iusta.
Itē crimē falsi q dīmittit in falsis ta-
xillis faciēdis 7 ex certa scia comodā-
ois siue locādis. Itē hoīcidū. qa de lu-
do veniūt ad vba 7 ex his ad vbera.
tandē ad hoīcidia. Ecce iniuria. Ecce
hoīcidia. qbo iudex ex officio suo oc-

currē dī. ut. ff. dī vsu fruct. eq. simū. Itē
fraus 7 receptio. qa q meli' scit decipe
melius credit ludē. Itē adulatorio. Vñ
oīcūt hoīes. Pulcher 7 bon' lusoz est
oīs me'. Itē turpis 7 ihonestā vita. B
Vñ lud' aleē sit peccatū mortale.
R' fm x. Et iā si hō nō oucit i osuetu-
dinē mortalit' peccat. Intellige qñ ex
auaritia ludit. A. qd sp occurrit cū
qñat' lucrū p modū illicitū qd nil ali-
ud ē q auaritia. ut colligit ex notat p
Tho. scda scde. q. iij. arti. 4. Grauitas
etiā h' pētī dīphēdit aliqñen' ex dīc
in pxio. §. pcedēti. cum additiōe. B
qa 7 auaritia de se ē pēt m mortale. ut
s. auaritia. §. 2.

Que pena clericoz ludētū ad ale-
as? R' De h' legit. 33. oīf. c. p. vbi dīcūt
sic. Eps aut pl byr aut diaconus aleē
aut ebrietati defertūes. aut desinat aut
certe dāner. Subdiacon' autē aut le-
ctor aut cantor aut desinat aut coione
puet. A. Idē i laico qd i mīozibz cle-
ticis. ut p3 i ocō. c. p. B. Et nō q ex
ocō canōe colligit q si nō oucit i osue-
tudinē nō sustinebit pēdīcā penā. Vñ
oīc defertūes. Sūt 7 si ouxit i osuetu-
dinē 7 vult desinē. Vñ oīc. aut desinat
Deb3 tñ i vtroq; cāu pñaz agē d pētō
Et fm Hosti. idē hodie i subdiacono
qd i diacono. eī d ser. n oz. miramur.
A. Idē i oca. q. 23. Et addit fm Ray.
q ex eo qd i ocō. c. p. dī. dāner 7 coio-
ne puet. colligit. q tale sit pēt m mor-
tale 7 graue. B

Vñ q i ludo aleē vicit illi q nō po-
terat alienare teneat ad restitutionē.
R' fm Tho. scda scde. q. 23. Q. aliq lu-
cret ab eis q tē suā alienare nō pnt. il-
licitū 7 s ius oīnū ē. Vñ q talibz vicit
ad restitutiōz tenet. 7 h addit Ray. q
tales sūt furiosi. pdigi. mīozes. 23. an.

7 maxime pupilli. Itē mēte capti. fur.
di. muti. cecī. 7 q morbo ppetuo labo-
rant. qā tales supesse rebo suis nō pnt
Idem de seruis. de religiosis. 8 filiis. fā.
q nō hnt peculiū castrense uel qī. Idē
de vxore q nō hz res pafetnales. 7 etiā
de admistratore terū eccliaz q paupe
rū sūt. Qui g talibz vicit restitue te-
ner. nō dico illi q amisit. s. tutori. cu-
ratori. oño. mōasterio. pñi marito. si-
ue ecclie. A. nisi forte cleric⁹ rector
ecclie eēt correat⁹ 7 credēt in debitos
vsus expēsur⁹ fm glo. Ray. 7 i sū. con.
eo. ti. q. 25. vbi p; q cū Ray. con. do-
sti. circa oca in h. s. B.

Utz q cūq; traxit aliqū ad ludū te-
neat restitue qd vicit. R. fm Tho.
vbi s. Restitue tener. A. s. ei quē at-
traxit. Vñ nec te eo pōt facē elemosy-
nā fm eū. Tho. ut i sū. cō. eo. ti. q. 24.
B. Et nota q ista attractio large itel-
ligēda ē. s. quocūq; vbi s ul factis i du-
xit eū. cū ille al nō erat lusur⁹. Itē siue
iduxit a pncipio siue i medio ludi cū
ille vellet desistē. ut Azo dicit.

Utz q fraudulē ludit teneat re-
stitue. R. fm Tho. vbi s. Tener. A.
s. ei a q vicit. ut etiā pxiē ocm ē. 7 col-
ligit ex posid in oca. q. 24. B. Et in-
rellige siue omisit fraudē añ. puta qā
fingeat se qī insciū d ludo 7 qī hoīez
q possit decipi cū tñ decipe intēdēt. si-
ue omisit fraudē i ipso ludo. ut sōmit-
tēdo taxillos falsos siue etiam veros
male 7 fraudulose iactādo seu mēda-
cū dicēdo q obtinisset seu male pe-
cuniā numerādo. 7 oīa h⁹ mōi.

Utz q vicit phibēte iure ciuili. A.
qd phibet oēm ludū fortūe. 7 etiā nō
innitēt exercitio alicui⁹ opis otruosi.
ut tactū ē s. in pñ. 7 oat repetitiōnē
ei q ppi ludū phibitū aliqd soluit et

heredibz ei⁹ usq; ad. 50. ānos. ut. l. ff.
C. eo. B. teneat ad restitutionē. R.
fm Tho. vbi s. Jus qdē ciuile nō obli-
gat oēs s. eos solos q sūt h⁹ mōi legibz
subiecti. 7 itez p oīssuetudinē abzoga-
ri pnt. id apud eos q sūt h⁹ mōi legibz
astrikti tenēt integrit ad restitutionē
nisi forte oīa osuetudo pualeat. aut
qs vicerit ei q traxit eū ad ludū i quo
casu nō tener restitue. qā ille q amisit
nō ē dign⁹ recipe nec pōt licite retinē
tali iure positiuo durate. s. tener illud
oate i elemosynas. h. Tho. 7 Sozzo ocm
ius positiuū h. C. eo. l. aleatū. 7. ff.
eo. l. vld. i fi. Et idē osulerē etiā dicto
iure positiuo durate. s. q ille q attra-
ctus fuit nō tener restitue. nec tñ lici-
te pōt tenē ppi ipam turpitudinē tal
lucri. ut in se. s. dī.

Utz ille q vicit qñ volūtari⁹ cū vo-
lūtario lusit teneat ad restitutionem.
R. Quidā dicūt q nō. s. paupibz est
erogāda talis pecunia. at. i. 4. q. 5. non
sane. Et h. ē opio psla. Alij dicūt q te-
ner. ff. eo. l. vld. i fi. 7. C. eo. in ostitu-
tione greca. Et h. est opio Ber. ut nōr
eē de vi. 7 ho. cle. clerici officia. 7 etiā
Ray. qñtū ē in pposito casu. s. i eo q lu-
sit volūtariē. 7 peadē iura. Sed ut mi-
hi vī vtraq; opio stat. 7 scda qdē opi-
nio. s. q teneat reddē locum h; vbi le-
gibz viuī impialibz p quas 7 ipa opi-
nio pbat. Vbi vō nō sic viuī uel vbi
leges ille abzogate eēnt. vī valē pma
opio. s. q debeat paupibz erogari. Inā
cū lud⁹ sit qdā expoliatio nō pōt qs p
ipm licite aliqd acqre 7 sic nō pōt tenē.
s. nec illi o; reddē. qā ille nō ē dignus
rehēre q qñtū i se fuit pxiimū expoliare
cōabar. De factoribz taxillozū scacozz
aleaz 7 h⁹ mōi. vid. i. negotiatio. s. 7.
A. q incipit. Quid d factoribz. Et ad

p̄dicta p̄nt reduci q̄ nōnt ī oīa. q. 24.
 in sū. con. l. 1. z. ti. 8. vbi dī fm Inno.
 i. c. q. a pleriq. eēt ī mu. ec. q. attract?
 nō teneat restitue. intellige illi a q̄ vi-
 cit. ut p̄z. S. 3. q. aliū attraxit teneat. q. a
 dolose fecit. Et similit̄ q̄ lusit modicū
 cā recreatiōis nō teneat restitue. intel-
 lige si lud? erat honest? 7 licit?. al? Lu-
 ce 6. dī. We vob q̄ rided nūc. Wn ī ea-
 dem. q. 24. dī fm Ray. Si dicat qs q̄
 bona intētiōe uel cā recreatiōis ludat
 ad aleas. faciat h̄ sine denarijs aut acci-
 piat vnū de ludis approbat. Et glosa
 Ray. sup obo recreatiōis oīc argumē-
 tū q̄ lud? alee nō ē gnālī p̄hibet. q. a
 p̄t ludi bono fine. 7 iō taxilli 7 alee 7
 seachetia p̄nt fieri bono fine. S. 3. d̄ hoc
 vicer sup oco. S. qd de factorib. Ex p̄
 dictis ḡ p̄z quō qs teneat restituere q̄
 vicit ī ludo. S. qd si aliqn vicit 7 ali-
 qn p̄didit. an fiet op̄fatio. p̄t oīstī-
 gui vtz fiat lud? cū eadē p̄sona uel di-
 uersa. Si cū eadē. Aut lud? ē mutat?
 ut q. a p̄m? fuit licit? 7 scdus illicit?. et
 nō fit op̄fatio. q. a solutū vni uel etiā
 eidē ex oīsa cā non liberat a debito ex
 alia cā ut cū altero. C. qn ciui. ac. p̄iu.
 cti. l. vna. Aut lud? nō est mutat?. ut
 q. a vterq. erat illicit?. s. in q̄ vicit 7 p̄-
 didit. 7 vtr q̄ debeat fieri op̄fatio. 12a
 7 si sit dare casū in q̄ qs n̄ teneat resti-
 tuere illi a q̄ vicit rōne p̄d cause tur-
 pitudis p̄t tñ restitue eidē. 7 restitu-
 endo liberat. ut nōt ī sū. con. l. 1. z. ti.
 8. q. 25. ad finē. Et iō p̄dēdo cū eodē
 videt ei restituisse p̄ occurrētī q̄ritate
 Si lud? fiat cū diuersa p̄sona non fiat
 op̄fatio. q. a p̄ interitū rei morosus de-
 bito: nō liberat. l. i. de furtiua. S. p. ff.
 d̄ cō. fur. maxie qn ip̄emet dedit cām
 interitui. ff. de obo. obli. l. i. ex legati-
 cā. vbi ille teneat qui occidit homine:

quem debebat. B

Luxuria. Cū luxu-
 ria multi-
 plex sit. ut dictū est s. fornicati-
 tio. S. p. q̄ est gūi? p̄tām! B. fm Tho.
 scda scde. q. 154. Grauiissimū int oīa
 p̄tā luxuriē ē vitiiū cōtra nām. sicut 7
 Aug. dīc in l. 1. d̄ adulterinis coniugijs.
 Et h̄ iō. q. a trāsgredit̄ illud qd fm na-
 turā p̄termiatū est tāq̄ p̄ncipiū circa
 vsū venereū. Post h̄ ē incest? q̄ est d̄
 nālem reuerentiā quā debem? p̄sonis
 coniūctis. Alie aut sp̄es sūt d̄ rectā rōnē
 tñ ex suppositiōe nālī p̄ncipioz. Ma-
 gis aut repugnat rōi q̄ aliqs venereis
 vtaf. nō solū d̄ illud qd cōuenit proli
 generāde. s. etiā cū iūria p̄ximi. 7 iō
 fornicatio simplex mima ē int sp̄es lu-
 xurie. Adulteriū vō graui? ē q̄ stuprū.
 q. a maior iūria sit ī abusiōe mulieris
 alteri? p̄tati subiecte q̄tū ad vsū gnā-
 tionis q̄ subiecte ad solā custodiam.
 Vtrūq. aut agguat p̄ violentiā. 7 ideo
 raptus vginis ē gūio: q̄ simplex stu-
 pū. 7 raptus vxorē q̄ adulteriū. Et d̄
 tali raptu qdā h̄es. i. raptor z. De stu-
 pro vō 7 adulterio s. fornicatio. S. p.
 7 s. adulteriū. Dec etiā oīa agguant
 fm rōnē sacrilegij. qn. s. p̄sona deo sa-
 crata rapit. A. Et h̄ sacrilegij gūi?
 ē incestu cū sit d̄ oīnā reuerentiā. B
 Itē int p̄tā d̄ nām gūissimū est pecca-
 tū bestialitad. s. vbi nō seruaf debita
 sp̄es. Post h̄ at ē vitiiū sodomiticū vbi
 nō seruaf debet? sex?. Et de h̄ aliqd. i.
 sodomia. p̄s? h̄ aut p̄tām molliciei. ex
 eo q̄ n̄ fuaat debet? mod? concubedi.
 Magi aut si nō sit debitū vas q̄ si non
 sit debet? modus. Min? aut int p̄tā d̄
 nām ē p̄tām molliciei qd cōsistit ī sola
 emissiōe semis sine concubitu ad alterū
 Et d̄ ista mā sad h̄r. z. q. 7. adulteriū.

An g deffozat o gine soluta teneat
ea uoce uel maritare? R. In foro iudi-
ciali ut teneri ad alteru pdcor. ex de
adul. c. p. S. fm glo. h fuit pena atiq.
hodie vo sic punir. q aut uocat ea aut
obteratus 7 a sacris exclusus retrudat
ad pnam i mda teio d q n possit egre-
di. ex de adul. c. 2. **A** Ibi pz q h pe-
na pxe oca obtinet qn seductor non
vult stupratu uoce. q cau etiam ut q
teneat ea dotare. ut eo. ti. c. p. Si aute
pat no vult ea ei dare ul ipa non vult
consentire teneat ea dotare. ut in oc. c. p.
qd n corrigir b i diuerso casu loqr. ut
ex his pz 7 ex tex. 7 glo. vtriusq. c. Et
fm glo. Ray. 7 i su. con. li. 2. ti. 3. q. 6.
glosatores pdcu intelligut de raptore
q seducit. i. seorsu uocit a domo pris 7
extrahit o gine p violentia. Sed certe
etia si no inueniat violentia teneat se-
ductor ad satisfactione oani. ut in. c.
fi. ex de iniuri. **B**. In foro aut pnali
sic agedu e fm xv. Si deffozauit ipam
voluntaria no teneat. qa ille no seduxit
ea. Si aut iuita uel seducta inuigedu
est ei q satisfaciatur ul oponat cu ea. **A**
s. opositioe q pcedat a libera ei? volu-
tate. Absolut? no e tut? in oia. ar.
li. i. §. q onerade. in fi. ff. quaz re. ac. n
dat. **B**. Silem casu hcs. i. mrimoniū
4. §. 2.

Utz consensu i delectatione. s. cogita-
tiois carnal absq; l q consentiat in actu
sit mortale. R. Sic. ut hcs. s. delectatio
Utz i tactibz 7 osculis et h? moi sit
pam mortale. R. fm Tho. scda scde.
q. 134. Osculu amplex? ul tactus fm
suarone no nominat pam mortale.
qa pnt absq; libidie fieri uel ppr? osue-
tudinē patrie uel ppr? aliqua nccitate
uel ronabile cam. Sed si fiat cu libidi-
nosa delectatione sut mortalia. i. Nam 7

sol? consensus i delectatione mortale.
mortale. ut i pcedeti. §. or. multo ma-
gis pgressus ad actu e mortale. Addi-
pot fm xl. q. etia aspe? libidinosus
mortale e. Math. 5. Qui viderit mu-
lierem &c.

Magister p.
siue doctor p coif. Que-
libet ecclia cathedralis
debet tenere mgros libe-
raliu artiu ad min? gramatice q cleri-
cos 7 alios paupes grad instruāt. Et
debet magistro assignati puertus vni?
pbde. Et eode mo debent facie alie ec-
clesie quaz sufficiunt facultates. In me-
tropolitana ecclia v? vltari? e? mgt in
theologia. 7 eode mo recipe puent?
no tn. ppr? fiat canonic? **A**. Sed ta-
diu reddit? ipos pcpiat qdiu pstite-
rit in docendo. Q si forte de duobz ec-
clesia metropol grauer. theologo iux
modu pdcu ipa pvideat. gramatice
vo in alia ecclia sue ciuitati siue dioce-
sis q suffice valeat faciat pvideri. ut i
c. ga nonnullis. ex eo. **B**. 37. dis. de q-
bulda. ex eo. p totu. **A**. Idesertu in c.
p. 7 i oc. c. ga nonnullis. i. Nota etia q
a platis 7 capitulis ad theologie stu-
diu debet aliq habiles destiari q alios
postmodu valeat erudire. qb si ppr?
puent? ecclie no sufficiunt. pdicti. s. p-
lati 7 capla necessaria mstrabut. Do-
cetes vo in theologica facultate ou in
scolis studuerit 7 studetes i ipsa inte-
gre p annos quq; recipiat de licentia
sedis aplice puent? pbenda 7 bnfici-
oru suoz. no obstate aliq osuetudine
contraria uel statuto. Idco oia ex eo. sup
specula. ut in su. con. li. p. ti. 3. q. i. **B**
Et de hac etiā mā vide. i. sciencia. §. p
7 sequenti.

¶ Ut aliquis possit recipi in canonicū cū pacto q. doceat 7 scolae teneat. R. fm Hosti. Dicunt doctores q. nō. al. esset symoniaci. s. vacati p. bene pot. h. bonus anecti. ex d. p. ben. significati. Con. Ber. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 4. B. In curia romana debet eē doctores 7 studiū vtriusq. iur. vide. i. studiū. §. si.

¶ Ut magister possit scolariū collatam imponē ul. exigē. R. fm Hosti. Si m. g. rō anectū ē sufficiēs bñficiū uel sufficiēs salariū publicū n. licet ei exigere. al. symoniā committet. q. vendet obsequiū spūale q. d. ex officio suo tenet facē. ex de symo. nemo. i. q. 3. v. dētes 7. c. nō solū. s. tñ sponte oblata recipe pot. Si vō nō sit anectū tale bñficiū uel salariū aut si nō sufficiat ei. pot. accipere collectā p. laboribz suis. ar. iz. q. 2. q. cūq. 7. c. ecclesiasticis. 7. c. caritatē Et videt Hosti. inuere q. non solū ab e. f. neis s. etiā a clericis ecclēie possit exigere. nō tñ v. exigē a paup. cū ipe potius debeat paup. subuenire. S. 7 tal. exactio fm xv. nō v. eē coactoria ut q. nisi soluat expellat eos de scolis aut accipiat res eoz. s. pot. inopiā suam eis exponēdo. Et h. oīa fm Hosti. intelligēda sūt si magister ē sufficiēs. Q. si i. sufficiēs ē 7 officiū docēdi assumit nō est ei ex debito puidendū s. sibi culpā i. putat. ff. ad. l. acq. l. idē iur. Si vō sufficiēs est 7 nō h. p. uisionē ut dixi etiā si diues ē pot. a diuitibz licite accipere. q. nō tenet eis grad. seruire. Sad. con. Inno. Ray. 7 Ber. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 2. B.

¶ Quid de m. g. rō q. festū alicui⁹ sancti q. d. de se colēdū ē nō vult cedere ad celebrandū nisi data sibi pecunia? R. fm Ray. Symoniā committit. quia

vēdit spūale ad q. d. tenet. ut i. principio pcedent. §. dictū ē. Et p. eadē iura et eodē mō si festū nō ē celebrandū 7 ipe vult illud festare nec vult legē nisi data pecunia. A. Idē si diē nō colendū ut alicui⁹ minorū sancti cedit colēdū pro pecunia. ut in sū. con. eo. ti. q. 3. Et subdit. Si aut. p. data pecunia cederet m. g. r. scolariū aliq. die pro festo cessare a lectiōibz siue vacationē aliquā p. p. recreationē sicut consuevit fieri ab auditoribz turpe lucrū eēt s. n. eēt symonia. h. ibi. S. nō videt rō diuersitatis in h. casu a supradictis. B.

¶ Doctores seu itia. s. i. nimis corrigēdo culpe i. putat. q. leuis tñ castigatio ei pmissa ē. ff. locati. l. itē q. r. ex d. h. o. mici. ad audiētiā. 23. q. 5. c. p. Quid tenendū ab auditoribz diuersoz magistroz q. habēt s. rias opiones. habet. i. opio. Utz ad? doctrine sit p. t. m. tte. v. s. p. p. f. scādalu. vide. i. scādalu. §. 7. et 8.

¶ Magister 2°. s. q. tū ad licētiā docēdi. Quid g. si aliqd. exigat uel p. mittat p. licētiā docēdi? R. fm Hosti. Exactū v. restitui 7 p. missū remitti. ex eo. p. h. i. b. e. a. A. Al. i. cipit. p. h. i. b. e. m. B. Symonia tñ non committit s. committit exigēs crimē occisionis 7 v. g. inuitatiō 7 officijs 7 bñficijs expoliari. ex eo. c. p. 7. c. quāto. A. Con. Ray. 7 Goff. ut i. sū. con. li. p. ti. 3. q. 5. B.

¶ Quid si ille q. h. p. t. r. tē docēdi licētiā docēdi ul. legēdi vult legere in p. p. a. p. s. o. n. a. nūq. d. pot. alteri licētiā denegare? R. fm Hosti. Nō pot. eū impedire uel ei denegare etiā si ipse sit valde idoneus. ar. ex de offi. archi. c. vld. Docenī esset in p. iudiciū auditorū. cū

sepe q's h'eat grāz dīscēdi ab vno 7 nō
ab altero. A. Idē in sū. con. eo. ti. q.
6. Et sād Bōr in. c. quāto. ex eo. B.

Quid si aliq's obrēta licētia legēdi
velit aliū substituē. nūqd a substitu-
to pōt recipere expēsas quas fecit ī cōui-
uijs 7 h'mōi? R. fm xō. Si cōsuetudo
loci est q' possit aliū substituē. tūc ab
illo pōt recipere expēsas factas q'i loco ī-
fesse oū tñ ille doceat noīe ei'. Si autē
totum ius trāsserat in substitutū. nō
debet aliqd recipere etiā p' interessē. nec
pōt etiā in p'mo casu pacisci cū substi-
tuto de certa portioe emolumēti reci-
piēda. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 7. et
8. B. Et multo min' pōt in casu 2?

Utz liceat alicui p' seipso petē licē-
tiam docēdi ī theologia. R. fm Tho.
in quolibet. Dicēdū q' sic. Nullā enīz
petit excellentiā p'tatis q'd q'de turpe
esset. s' petit solā opportunitatē coīcā-
di id q'd habet. Coīcare autē sciam quā
q's habet laudabile ē 7 ad caritatē p'ti-
nens fm illud Sa p. 7. Quā sine ficti-
one didici 7 sine iuidia coīco. 7. i. p. 4.
4. Unusq'sq' sicut accepit grām ī alte-
rū illā admistrātes. pōt tñ turpi-
tudinē cōtinere rōne p'sūptionis si ille
q' non ē idone' petēt docēdi officium.
A. Idē in sū. con. li. 3. ti. 5. q. 5. B.

Maiortas fm Ray. p'ncipalit'
in q'tuor cōsistit. Sumū q'dē
in p'rogatiua ordīs. ut p'sbyter maior
est diacono. oīf. 93. legim'. in fi. ex eo.
statuim'. Secūdū ē in p'rogatiua cōse-
crationis. ut epus maior est p'sbytero
oīf. 95. olim. 7. c. ep's ī eccl'ia. Tertiūz
est in p'rogatiua admistratiōis. ut ar-
chidiacon' maior ē archip'sbytero. et
ei subest atq; obedire oīf. 25. plect'
Quartū est ī p'rogatiua antiq'tatē fm

q' maior est uel q' prius fuit ordinat'
uel p'us religionē ingressus uel etiam
ille q' p'cedit alios in etate. oīf. 75. or-
dinatiōes. ex eo. c. p. ex de elec. vndūz
p'. Et addit etiā fm Hosti. quintū. s.
scdm p'rogatiuā ei' q' ordiāuit. q'a or-
dinat' a sup'ioze iter alios eiusdē ordi-
nis mag' est honorādus. ex eo. p. tuaf.
Ad maioritātē obediētia seq'. de qua
h'etur. ī. obediētia. p. totū.

Maior pars. Ge-
nera-
liter q'd sit a maiori pte capi-
tuli seu collegij vites obrinet. 65. oīf.
c. p. 2. et 3. nisi ex alia pte pponderet
auctoritas. ex de elec. vndū. ex d' testi.
ī p'sentia. p'uealet tñ q'nq' minor ps
s. q'n aliqd ab eis rōnabile fuerit obie-
ctū uel ostēsiū. ex eo. c. p. Nec oportet
vocari absentes nisi in electiōibz. ut s.
electio p. 6. Sūt ī cessatiōe a dōnis.
ut s. cessatio a dōnis. §. p. A. Con.
Albricus. B.

Maledictio. Vtrū
male-
dictio sit p'ctm mortale. R.
fm Tho. scda scde. q. 76. Maledictio
de qua nūc loq'mur est p' quā p'nūciat'
malū s' aliq'ue ul' im'pcando ul' optā-
do. q'd q'a scdm se repugnat caritati. ē
p'ctm mortale. i. Cor. 6. Neq; male-
dici neq; rapaces regnum dei posside-
būt. 7 tato graui' quāto p'sonam cui
maledicim' mag' amare 7 reuereri te-
nemur. Vñ Leuit. 20. Qui maledixe-
rit patri suo aut matri morte moriat'.
Cōtingit tñ ēē veniale uel p'p' parui-
tatē mali q'd q's alteri iprecat'. ul' etiā
p'pter affectū ei' q' p'fert. dum ex leui
motu uel ex ludo aut subreptioe aliq'
talīa vba p'ofert. q'a p'ctā verboz ma-
xime ex affectu pensant'.

Que differētia ē inf maledictionē
7 blasfemiā. R. Scdm qūdā vulga-
re ut in tuscā idē sūt. 7 hētā pbat p
decre. ex eo. statum. Sed tñ ppe lo-
quēdo aliud ē blasfemia qñ. s. verbis
A. uel intētiōe. cū etiā sola intētiōe
pctm cōmittat. Vsa. p. B. attribuit
deo qd ei nō ouenit. uel eo. ut oictū ē
s. blasfemia. A. Tercio cū attribuit
creature qd appropiatur creatori fm
Tho. scda scde. q. 13. arti. p. B. Aliud
maledictio. s. qñ aliqz ipcat uel optat
alicui malū siue homini siue deo.

Que pena pferend maledictionē
dei. R. Si qs dētū ul' aliqū sanctū
maxie beatā ōginē talia p̄sūperit. o3
septē dieb3 ōnīcis p̄ forib3 ecclie ī ma-
nifesto eē oū missa oiciē. ita q. ultimo
die nec palliū nec calciamenta s. corri-
giā circa collū habeat. 7 q. septem p̄ce-
dentib3 ferijs sextis ieiunet in pane 7
aqua. nec ingrediat eccliam. 7 in q̄lib3
oictoz oictū tres reficiat paupes. 7 si
nō pōt tres saltē ouos ul' unū. 7 si non
pōt h. illud ī penā aliā cōmutet. 7 si p̄-
dicta renuerit deb3 ei ī iudiciū īgressus
ecclie. 7 in obitu o3 catē eccliaistica se-
pultura. Insuper tales debēt cōdēnari pe-
na pecūiaria. ex eo. statum. Et h. oia
fm Goff. p̄tribūali sūt. Ceterz ī iudi-
cio aīe discretus sacerdos molliet hūc
rigorē. A. Immo 7 ī foro p̄niali etiā
hic rigor seruad3 ē p̄terq. in cōdēnati-
one pene pecūiaria qñ blasfemia pub-
lica ē. fm modū tñ positū s. cōfessioz p̄.
in additione magna. B.

Ut liceat maledicē creature irrō-
nali. R. Creature irrōnali otigit ma-
ledicē qnq3 modis. p̄ mō fm q. ordiat
ad hoiem p̄ modū subuētiōis. s. q. p
eas subuenit hūane nccitati. Et h. mō
teus homini dixit. Maledicta terra in

opetuo. A. Gen. 3. B. ut. s. p̄ eius
sterilitatē hō puniret. Et ita etiā itel-
ligit qd habet Deut. 28. Benedicta
horrea tua. maledictū horreū tuū. Sic
7 David maledixit mōtes gelboe fm
expositionē Gregi. 2. fm q. ordinar
ad hoiem p̄ modū significatiōis. sicut
oñs maledixit ficulnee ī significatio-
nē iudee. Math. 21. 3. fm q. ordiat
ad hoiem p̄ modū cōtinēd. s. loci ul' tē-
poris. Et sic Job maledixit diei nati-
uitat sue. Job 3. Et h. p̄t culpā origi-
nalē quā nascēdo otaxit 7 p̄t pena-
litate inde sequētes. 7 p̄t h. etiā po-
test intelligi David maledixisse mon-
tib3 gelboe 2. Regi. 2. p̄t cedē p̄t q.
in eis cōtigerat. P̄dicti trib3 modis
nō opetit nec licet homini maledicere
irrōnali creature. nisi forte speciali dei
reuelatiōe. A. Vel nisi ī his nō intē-
deret odiū creature s. detestationē ma-
li culpe ul' pene. iux illud Job 5. Vidi
stultum firma radice. 7 maledixi pul-
chritudini ei3 statū. B. 4. otigit ma-
ledicē irrōnabili3 reb3 in q̄tū sūt cre-
ature dei. 7 h. est peccatū blasfemie. 5.
pōt otigē maledicē eis fm se cōside-
ratis. 7 h. ē cōfessio 7 vanū 7 p̄ oñs illi-
citū. hxc sūpta sūt de Tho. scda scde.
q. 76.

Malefactor. Si ma-
lefactor. Si ma-
pōt fugere uel se defendē. vi-
de s. accusat. s. p̄t.

Maleficiū. dicit ou-
pliciter. Uno mō qd libet sortilegium
de q. agit. C. de male. 7 math. p. to. de
quo etiā multa habet. ī. sortilegiuz. p
totū. 7 de tali maleficio in q̄tū ipedit
m̄rimoniū hētur ex de fti. 7 male. 7 s.
impedimētū ī 3. in q̄tuor ultimis. s.

Alio mō dī maleficiū qd cūq; crimen
ut furtū. rapina. homicidiū. 7 huiusmōi
Dicat etiā qī maleficiū qñ ē nocumē.
tū pter ppositū. ut cū iudex p iperitiā
male iudicat ul cū de domo alicui ali
qd est eiectū qd nocuit trāseūti b; ut
in Insti. d. obli. q ex qñ delict. in pñ: 7
protum. Utrum maleficium quod ē
fortilegium possit tolli paliud malefi
ciū. vide s. i. p. d. i. m. t. i. s. §. si.

Manumissio

Est ratio libertat. Nā q; diu
gs in seruitute ē manui 7 pñti suppo
situs ē. manumissus dō liberat⁹ est. in
Insti. d. liberti. in pñ. Et māumissi oi
cūtur liberti. de qbo hētur s. libert⁹.

Quis pōt māumittē? R. Māumit
tere pōt dñs q ē maior. 20. annis. nisi
al nō hēat admīstrationē. ut furiosus
7 p̄dignus. Minor dō. 20. manumittē
int viuos nō pōt nisi ex cā. 7 tūc si est
maior. i7. ānis. C. q māumit. nō pñt.
l. si mīor. A. cōiūcto. §. si. in Insti.
ex qbo cau. māu. licet. B. S3 in vltia
volūtate pōt. ex q pōt testari. s. p. i4.
annū. C. q māumit. nō pñt. Auten. s
de iure. A. al incipit. s. hodie. 7 idē
dī in dō. §. si. in Insti. B. Itē ep̄s
pōt māumittē seruos ecclie bene me
ritos. iz. q. z. si q̄s. pōt etiā alios nō
bñ meritos dū tñ det ecclie p vno ou
os eiusdē meriti 7 peculi. iz. q. z. ep̄s
q mācipiū. Et fm x̄o. itelligi d; q det
de suis bonis p̄p̄iis. nō de rebo ecclie
Itē pōt māumittē cā miseratiōis. iz.
q. z. cū redēptor. q d itelligi pōt de be
ne meritis. Itē abbas non pōt māumit
tere seruū mōasterij nisi d cōsensu ep̄i
7 monachorū. ois. 34. abbat. nisi sit
p̄ria cōsuetudo. ex de his q fi. a pla. ea
nosci. Item seruus cois pluriū māu.

mitti pōt ab vno. s. o3 māumissor ali.
os seruare indēnes. A. Hoc ē q añ
māumissionē o3 p̄ciū iustū dare. ul si
recusat recipi o3 deponē p publicas p
sonas cū sigillo apud edē factā. ut in
l. de q stat. B. C. de cōi ser. ma. l. i.
Et nō q nō valet māumissio i fraudē
creditorū facta. C. q ad liber. p̄uo. non
pō. A. Meli⁹. C. q māumit. nō pñt.
B. l. i. in Insti. ex cau. q. ma. li. §. p.
A. Idē in sū. con. li. 3. ti. i7. q. io. fm
Ray. M. 7 Hosti. B.

Qualiter fieri debeat māumissio?
R. multā modis. Aliqñ in ecclia sub
aspectu ep̄i 7 plebis. 7 debet de h fieri
scriptura ad cautelā futuri. C. d. his q
in ecclie. ma. l. i. ex de ser. nō ordi. c. p.
Itē fit qñq; corā iudice. 7 dī māumif
sio vindictē. nā vīdicta appellabatur
virga p̄tozia cū qua t̄gebant a p̄ore
illi q māumittebant. A. De h in In
sti. de liberti. §. multis. 7 ibi glo. B
Et si qdē māumissio fiat ad h ut ma
numissus ordinet⁹ o3 poti⁹ fieri coram
iudice eccliastrico q; corā seculari. ar.
ex de ser. nō ordi. c. p. Itē pōt māumif
sio fieri in secreto. ut dicat dñs. esto li
ber. uel int amicos. uel p epistolā. uel
p testamētū uel quālibet vltimā vo
lūtatem. Itē pōt fieri diebo feriā. Itē
tā de die q; de nocte. 7 a p̄cedēte p vi
am. A. l. a iudice 7 nō p tribūali se
dente. ut in textu de q statim. B. in
Insti. d. liberti. §. multā aut. In sup ser
ui fiūt liberti p alios modos q; p māu
missionē. q̄s vid. i. seru⁹ p. §. si. p̄tin
ceps q; q; sola volūtate māumittē pōt.
C. de cōi ser. ma. cū apud.

Matrimoniu

p cōiter. qd sit m̄rimoniu;
R. Matrimoniu est viri 7 mulieris

v z

diuictio indiuiduā vite consuetudinem
retinēs. 27. q. 2. c. p. et de p̄sup. illud
7 in Insti. de nup. §. 2. A. In h. §.
nihil de h. videt̄ dici s̄ in alijs allegat̄
B. qd Ray. exponēs dic. Viri 7 mu-
lieri nō viroz 7 mulier. nec viri 7 mu-
lier. qā nec vn⁹ vir plures vxores nec
vna plures viros h̄re pōt. Cōiūctio. s.
aioz 7 m̄rimonialis. Indiuiduā vite
consuetudinē retinēs. Bē q̄ neut̄ absq̄
consensu alteri⁹ pōt cōtinētā p̄fiteri uel
orōni vacare. ut h. i. §. vld. in fi. nec se
alteri copulare s̄ sibi inuicē mutuā fi-
dem seruare. 7 debiti redditionē 7 mu-
tuā inuicē i necessarijs ut pnt subue-
tionē p̄tere debēt. Et q̄ or̄ indiuidu-
am 2c. intelligit̄ fm x̄o. de m̄rimonio
cōsumato p copulā carnalē. qā an pos-
set separi in casu. ut or̄ s̄. impedimētū
p̄. §. 2. Itē intelligit̄ de m̄rimonio fide-
liū. qā 7 m̄imoniū infidelīū posset se-
pari. ut s̄. impedimētū 9. p totū. A
Idē i sū. con. l. 3. ti. 2. q. 1. vbi ponit̄
7 alie diffinitōes m̄imoniij q̄ pnt re-
duci ad p̄dicta. B

Unde or̄ m̄imoniū! R. fm Ray.
Dicit̄ quasi mat̄ muniū. i. officiū. qā
dat mulierib⁹ eē matres 7 iō magi de-
nomiat̄ a m̄re q̄ a patre. qm̄ i eo plus
apparet m̄ris officiū q̄ p̄ris. Idē Tho.
p̄. 7 Hosti. A. Idē i oca. q. i. in sū.
con. ti. 2. B

Utr̄ m̄imoniū sit sacramētuz. R.
fm Tho. in 4. ois. 26. Sac̄m̄ iportat
remediū 3 peccatū p sensibilia signa.
7 cū h̄ iueniat̄ in m̄rimonio. int̄ sac̄ra
oput̄. A. Et istud remediū est ou-
plex. s. curatiuū 7 p̄suatiuū. P̄simū
dat̄ in alijs sacramētis. Secūdu i sac̄ro
m̄imoniij fm p̄. 7 in sū. con. l. 3. ti.
2. q. 2. Magi autē videt̄ dici sac̄m̄ ex
eo q̄ ē sac̄re rei signuz. i. diuictiois xpi

7 ecclie. ad Eph. 5. Et ut p̄ i dicta. q.
2. p̄. addit q̄ diuictio exterior est sa-
cramētū t̄m. cōiūctio vō interior aioz
sac̄m̄ 7 res. effect⁹ gr̄e q̄ ibi ofert̄ res
7 nō sac̄m̄. 7 ē res p̄mo signa. Res vō
signa secūdario ē diuictio xpi 7 ecclie.
B. Et forma qdē hui⁹ sacramēti sūt
vba. A. siue alia signa. ut i dicta. q. 2.
B. quib⁹ consensu m̄rimonialis exp̄-
mit̄. 7 sicut p̄nā nō h̄z aliā mām nisi
ip̄os act⁹ sensui subiectos q̄ sunt loco
mālis elemēti. sic sac̄m̄ m̄imoniij h̄z
p̄mā ip̄os act⁹. qā p̄ficiat̄ p̄ actū ei⁹ q̄
sacramēto ip̄o vtit̄. Vñ ap̄s Eph. 5.
dicit̄. Sac̄m̄ h̄ magnū 2c.

Qñ m̄imoniū fuit institutū! R.
fm Tho. in 4. ois. 26. M̄imoniū fm
q̄ ordinat̄ ad p̄creationem plis q̄ erat
necessaria etiā p̄ctō nō existēte istitu-
tū fuit an̄ p̄ctm̄ Ade i h̄ q̄ hōi mulie-
rem in adiutoriu de costa formauit 7
dixit eis. crescite 7 multiplicamini 2c.
Gen. 2. A. cōiūctio. c. p. B. Adam
vō cū dixit. h̄ nūc os ex ossib⁹ meis 2c.
vba illa ptulit a deo inspirat⁹ ut intel-
ligēt m̄imoniij institutionē a deo fa-
ctam. s̄ fm q̄ m̄imōiū p̄bet remediū
3 vuln⁹ p̄cti. sic institutum fuit post
p̄ctm̄ tpe legis n̄e. Secūm autē ideter-
minationē p̄sonaz institutionē habuit
in lege Moyfi. Et fm q̄ rep̄ntat cōiū-
ctionē xpi 7 ecclie institutionē habuit
i noua lege. 7 fm h̄ ē sac̄m̄ noue legi
h̄ Tho. 7 de p̄mar 7 scda institutionē. 2c.
q. 2. §. his ita. 7 ex d̄ diuoz. gaudem⁹.

Que sūt cāe institutionis m̄imōij!
R. fm Ray. Due sūt p̄ncipales. s. su-
sceptio sobolis educāde ad cultū dei.
Gen. p̄. crescite 7 multiplicamini 2c.
7 vitatio fornicationis. i. Cor. 7. pp̄
fornicationē vnusq̄sq̄ h̄eat suā vxorē
7 vnaqueq̄ suū virū. 7 ista cā solū p̄

*Nota quod
m̄rimoniu
ut ordinat⁹
ad p̄creationē
nom̄ prolis. in
p̄ctm̄ fuit
peccatū. s̄
ut aut. res p̄
sentat cōiūcti-
onē. s̄c̄l̄. et
xpi. institutū
in noua lege*

peccatū extitit. Secundarie vō multa
sūt. ut qnq; pacis reformatio. pulchri-
tudo vxorū. diuitie. 7 h^o mōi.

¶ Nūqd tenet mīmoniu nō factum
cā prolis s. ppter secundarias cās nūc di-
ctas. puta ppter pulchritudinē diuitias
7 h^o mōi. R^o fm Ray. Sic. Sufficit. n.
q; contrahē intēdūt 7 sentiūt p vba de
pnti. 32. q. 2. solet qri. Deut. 21. Si vi-
deris mulierē pulchrā ī medio capti-
uorū 7 amaueris eā voluerisq; ī vxorē
rem hīre. introduces eā ī domū tuā &c.
Con. Tho. 7 Pe.

¶ Quot sūt bona mīmonij? R^o fm
Ray. Sūt pncipalit tria. s. fides. ples 7
sacramētū. 27. q. 2. oē. In fide attēdit
ne cū alio uel cū alia cōmīscat. In ple
ut amāter suscipiat 7 religiose educet
siue informet. In sacro ut mīmoniu
nō sepetur. A. Nec fact colligūt ī di-
cto. c. oē. B. Licet enī fiat intēdū sepa-
tio corpālis ut ex cōi cōsensu cā orōnis
uel religiōis uel etiā ppter fornicatiōez
tū mīmoniu inter fideles postq; rite
contractū 7 cōsumatū ē inseparabile ē usq;
ad mortē. 7 p dicta tria bona adeo sūt
substantialia coniugio q; cōditio 7 aliqd
istoz appōsitū vitiat contractū mīmonij
ex de cōdi. appo. c. si. De qua mā plene
habet. ī. mīmoniu 5. q. p.

¶ Utz intētio nō seruādi fidē vitiet
mīmoniu. R^o fm x. Si aliqd contrahit
mīmoniu nō habēs ppositū seruādi
fidē s. adulterandi. nihilomin⁹ tenet
mīmoniu. A. Con. Pe. ut ī sū. con.
li. 4. ti. 2. q. 54. B. Dū tū h nō de-
ducāt in pactū. si autē deducatur in
pactū ut q; liceat adulterari ul q; psti-
tue vxorē. nō contrahit mīmoniu. ex
de cōdi. ap. c. si. De illis vō q non hnt
intentionē contrahendi hī. ī. mīmoniu
4. per totū.

¶ Utz intētio nūq; exigēdi debitum
vitiet mīmoniu. R^o fm x. Credo q;
dicitur mīmoniu. sicut fuit inf beatā
vginē 7 Ioseph. 7 credo etiā si inten-
dat nō solū nō petē s. etiā negare q; te-
neat mīmoniu; vō mō h nō deducāt
in pactū qā tūc nō tenēt. A. Cū p di-
cto con. Pe. sed discordat a secūdo vi-
dens q; de bono fidei mīmonialis ouo
actus sūt. Vn⁹ essential. s. nō negare
coniugij vsū sui corpis. 7 intētio opposi-
ta huic mīmoniu excludit. Ali accē-
sorius. s. nō exhibē alteri corp⁹ suū. 7
intētio huic opposita mīmoniu nō ex-
cludit. ut ī dca. q. 54. 7 sequētibz. B.

¶ Utz intētio nō habēdi plem exclu-
dat mīmoniu. R^o fm Pe. Ifirma intē-
tio prolē euitādū excludit mīmoniu;
vico maxie si deducāt in pactū. s. tū ī-
tentio nō educādū prolē nō excludit.
A. Con. Dugl. 7 glo. Ray. ut in sum.
con. eo. ti. q. 56. B. Sūt nec exclu-
dit mīmoniu desperatio. plis. qā ad-
huc pōt eē mīmoniu ī remediū. A.
Idē in sū. con. ī dca. q. 56. B.

¶ Utz intētio ducēdi aliā vxorē ex-
cludat mīmoniu. R^o fm Pe. si inten-
dit ducē aliā dimissa ista nō ē mīmo-
niu. qā 7 fm x. talis vī contrahē ad tē-
pus. 32. q. 2. solet qri. A. Et ibi patz
q; ppter hīsto casu mīmoniu nō valet.
Nec obstat q; iudei contrahūt cū pposi-
to diuertēdi qñ voluerit p libellū re-
pudiij. qā h nō deducūt ī pactū q; quis
ex vi cōstitutiois uel cōsuetudis ul etiā
sola volūate mutata postea diuertāt
sicut 7 de eo qui mutata volūate in-
trat religiōē fm Pe. 7 in sū. con. eo.
ti. q. 57. B. Si vō ista retēta nihilo-
min⁹ cū ipa erit mīmoniu. A. Idem
in dca. q. 57. B.

¶ Utz inter beatā vīrginē 7 Ioseph

fuerit pfectū mīmoniu. R. fm p. se. i. 4. ois. 30. Duplex ē pfectio mīmonij. vna q̄tū ad esse. q̄ qdē sit p cōsensum vbi de p̄nti exp̄ssū. 7 tali pfectiōe matrimoniu illud pfectū fuit. Alia pfectio q̄tū ad opationē. 7 sic nō fuit pfectū. q̄a act⁹ p̄p̄i⁹ mīmonij est carnalis copula. in quā ut ibidē dicit Tho. vgo nō cōsensit explicite s̄ implicite a deo certificata. A. i. si fuisset certificata. ut p̄ ex sequētib⁹. B. Et sic v̄ginitatē suā deo cōmisisse i libro sn̄iaz or. **Q**ue oīa est int̄ mīmoniu legitimum 7 ratū? R. fm Ray. Mīmoniu legitimum 7 nō ratū est qd̄ legali t̄m̄ istitutiōe uel puincie morib⁹ int̄ fideles d̄bitur. qd̄ ideo d̄r nō ratū q̄a sine fide fit. Vñ Aug⁹. nō est ratū cōiugiu qd̄ sine deo ē. Ratū v̄o 7 nō legitimum est qd̄ int̄ fideles 7 legitimas psonas. s̄ sine legitima solēnitatē d̄bitur. Dec d̄isti. cōiugiu pbat. 28. q. i. §. Itē illud. 7 ex de diuor. quāto. 7. c. gaudem⁹. **Q**uis est effect⁹ mīmonij? R. fm Ray. Effectus ē q̄ ex q̄ semel ē coniugiu int̄ aliq̄s fideles. nūq̄ desinit esse. etiā si alter efficiat̄ hēticus. 32. q. 7. c. p̄. et 2. ex de diuor. c. quāto. Nec maritus p̄t dimitte vxorem siue efficiat̄ ceca siue leprosa ul̄ aliqd̄ tale. nec vxor vitū. 32. q. 3. hōrēdus. 7. c. si vxorez. nisi t̄m̄ cā fornicatiōis. 7 tūc si dimittat maneat sine cōiuge uel reconciliet vxori. 32. q. i. dixit d̄s. Itē alius effectus ē. q̄a mulier p̄tātē sui corpis non h̄ sed vir. 7 vir p̄tātē sui corpis non h̄ sed mulier. 7 iō p̄ copulā carnalez nec religionē p̄t al̄ eligere iuito al̄o nec cōtinētia p̄fiteri. 32. q. 3. c. p̄. 2. 3. et 4. Est 7 al̄ effect⁹. q̄a vir cōpellēdus ē reddere debitū vxori; nūq̄ cognouerit eā 7 eo. nō obstante supue-

niēte affinitate. ex de eo q̄ cog. cō. vx. sue. discretione. 7. c. tue. Ille t̄m̄ cōiug q̄ de ipa affinitate ē innocēs monēd⁹ est q̄ cōtineat. qd̄ si nolit tūc nocēs te netur ei debitū petitiū reddē s̄ exigere nūq̄ p̄t. A. ut p̄ in allegi iurib⁹. et v̄ reddi cū timore. uci. c. tue. B. Itē vñ cōiugū sine cōsensu alteri⁹ nō p̄t orare. intellige orōne puata 7 tā lōga q̄ eēt i peditiua debiti cōiugalīs. Sec⁹ de orōne solēni ut misse tpe a canōib⁹ diffinito. de cōse. ois. 2. ois hō. et. 3. q. 2. quos deus. A. 7 de cōse. ois. i. oēs fideles. 7. c. missas. B

Patrimoniū 2.

qs possit cōtrahere. Et p̄ qd̄ v̄t puer possit cōtrahē. R. fm Ray. Etas apta in puero est annoz. i. 4. 7 in puella. i. 2. ex de despo. impu. i. p̄uberel. 7. c. cōtinebat. 7 si añ cōtrahūt non ē mīmoniu. ut hēs s̄. i. p̄dimētū i. §. p̄t. A. nisi eēt p̄ximi pubertati. et ita q̄ malicia suppleret etatez. ex de despon. i. p̄u. de illis. Con. Tho. 7 p̄. ut in sū. con. li. 4. ti. 2. q. i. 9. B

Ut furiosus possit d̄here. R. fm Ray. furiosus uel insan⁹ dicēdo v̄ba mīmoniu efficiētia nō p̄t h̄ cōtrahit. quia aīo cōsentire non p̄t. 32. q. 7. neq̄ furiosus. Intelligēdū q̄diu ē in furore. nā si h̄eat lucida int̄ualla cōtrahē p̄t. ar. 3. q. 9. indicas. 7. q. i. q̄uis triste. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 2. 6. fm Ray. B

Ut ebri⁹ possit cōtrahē. R. fm xv. Si ita ebri⁹ sit q̄ nescit quid agat non p̄t. sicut 7 d̄ furioso dictū est. nisi qd̄ fecit in ebrietate ratū habuit postea. Q̄ si ebrietas nō sit tanta q̄ vsū rōnis auferat cōtrahē p̄t. sicut 7 dictū ē s̄. ebrietas. §. 5. A. Idem in sū. con. eo.

ti. q. 27. 7 se. B

Quidam absentes possint p. pcuta-
toze dtrahē mrimōiū. R. pnt sicut
Ysaac cū Rebecca. 32. q. 2. §. cū dicie.
Sed nō ē idoneus pcutator nisi sup h
hēat speciale mādātū. nec pōt aliū h
sttuere nisi sit ei specialit' cōmissū. 7 si
fuerit reuocat' anteq' dtraxerit licz tā
ille q' illa cū qua dtraxit h' ignoret
tū nō tenet mrimoniū p'ea dtractuz.
et de pcut. pcutator. li. 6.

Multi sūt q nō pnt dtrahē p' tpe
dimēta q sūt inf eos. Vide. i. ipe dimē
tū p cum oib. c. se. An leprosus possit
dtrahē. vide s. leprosus. §. p. A. Ad-
uertēdū etiā q edictū de mrimōio cō-
trahēdo d' phibitorū. i. q. ois q nō p
hibet d' hē pōt. et de spon. cū apud. ut
nōt i sū. con. eo. ti. q. 26. fm Ray. B

Sed nūqd absentes pnt cōtrahē p
solas lras. R. fm Ray. Si ille uel illa
cui mittit nulli expmit cōsensū suū
credo sine puidicio q qsticūq' cōsenti
at nō est mrimōiū. s. tūc demū erit qn
notificauerit siue significando h' illi q
misit lras siue alij dicēdo. A. Hoc vi-
det' pot' fuisse dictū glo. Ray. ut patz
in sū. con. eo. ti. q. 31. Rō aut ē ut 7 ibi
colligit'. q. ad mrimoniū cōsensu nō
sufficit nisi fuerit ad extra expssus. ffa-
cit et de spon. cū apud. B. Utz qui
cū vna dtraxit spōsalia possit d' hē ma-
rimoniū cū alia. vide. i. spōsalia. §. 8.

Patrimoniū 3.

quod dtrahit. Et q' tū p' vtrū
p' cōsensū dtrahat mrimoniū. R. fm
Ray. Exq' vir cōsentit p' o'ba de pnti i
mulierē 7 illa in virū dicēdo. accipio
te in meā. 7 accipio te in meū. uel cō-
sentio in te tāq' in vxore. seu alia eq.
pollētia o'ba. statū est mrimoniū. etiā

si cōsensu nō expmatur o'bis uel si-
gnis in his q nō pnt dicē ut mul'. uel
nō audire ut surd'. Sine cōsensu vero
quēcūq' alia dicant' uel fiant etiā si int-
ueniat carnalis copula nō ē mrimōiū
ex de spō. ouo. tuas. 7. c. oudū. 7 et de
spon. si inter. 7. c. cū apud. 7 vid' se. §.

S3 vtz ipa o'ba sūt necia. R. fm
De. sicut oic mgt' sniaz. Ad solū cōsen-
sus iterioz facit mrimoniū. s. regitur
expssio o'boz. q. a sacm res sensibilis
est 7 in eo regit' signū exteri' expssū.
Expssio aut' h' cōueniēt' fit p' o'ba de
pnti. A. Ideo in valētib' log' necia
sūt o'ba. et de spon. c. tue fraternitatis
fm Ray. 7 ut nōt in sū. con. eo. ti. q. 3.
B. Sed 7 pōt fieri p' aliū modū ut p'
lras absentiu. ut dictū ē s. mrimōiū.
2. §. p'lt. uel p'uidētia signa pntium
nō valētiū log. ut i pcedēti. §. dcm ē.

Quid si qs dicat. volo te de cetero
h're in vxorem. uel volo q tu sis mea
vxor seu te eē vxorē meā. nūqd d' h'it
mrimoniū. R. fm x. In talib' recur-
rendū est ad intētiōē d' h'entiu 7 fm
eā iudicādū. Q. si de intētiōē cōstare
nō possit vere nec p' sūptiue. dicēdū q
qn h' verbū volo coniūgit' infinitiuo
verbi subst' ātiui ut eē. ul' o'bi nō signi-
ficand' actū s. relationem ut h're seu te
nere. A. Quia in his videt' qdam re-
latio matriti ad vxorē 7 eo. q. nō pōt
de iure aliq' teneri p' vxore nisi ipe te-
near' pro marito 7 eo. B. Tunc p' h'
o'bu volo pot' o'z expmi volūtas cō-
comitās q pcedēs. vñ p' p'dicta o'ba p'
sumēdū ē mrimoniū eē d'ctum. et de
spon. ex pre. p'sertim qn p'cessit intro-
gatio. ut vis me h're. 7 adhuc expssū
est si addit oicēs. de cetero volo. Sec'
aut' eēt si h' o'bu volo iungeret' cū infi-
nitiuo significāte aliquē actū. A. s.

simpliciter absque relatione ut in exemplis quibus subiunguntur. B. Tunc enim videtur exprime voluntatem precedere potius quam concomitantem ut cum dicitur volo bibere volo comedere. et ita si dicatur volo te accipe. A. Nam aliquis potest etiam de iure velle aliquam accipere et illa non est eius. et sic hic est simplex actus sine relatione. B. uel in te offendere tamquam in mea non erit matrimonium. A. Idem in secundum. con. eo. ti. q. 4. et se. B.

Quid si dicat vir. pmitto quod si pueri debeo tibi sicut uxori et illa filia responderet. B. secundum Hostium. Nisi aliud prestant per matrimonium iudicabo. ar. ex de spon. ex lris. et ex de iure iud. quemadmodum. per textum in primo. A. Idem in secundum. con. eo. ti. q. 6. B.

Quid si dicat vir. pmitto quod non omittere te per meliorem vel peiorem. B. secundum Hostium. idem quod in superiori principio. §. dictum est. Nam in talibus dubiis est per matrimonium iudicandum. ex de sen. et re iudi. c. si. ex de testi. licet ex quadam. A. Idem in secundum. con. eo. ti. q. 7. Et addit. Idem si dicat quod vis uel placet tibi talis. et ipsa respondet. volo uel placet. B. Tunc secundum ostendam intentioni eorum est standum. A. Hoc verum est si illud contingat sine aliorum iudicio vel scilicet dolo. aliter in foro consue sciendum est eorum significationi eorum seu iure interpretationis. ut in c. ex lris. per ex de spon. B.

Quid de illis qui per datam fidem de contrahendo dicunt. bibamus nomine matrimonium uel osculemur nos iuice. nunquam debet matrimonium. B. secundum Ray. Credo quod non. nisi si agendo voluerit recedere a sponsalibus de futuro et contrahere de presenti. Nam qui dicunt nomine matrimonium intelligendum est contrahendi potius quam contrahi cum ante actum non sit de matrimonio sed de sponsalibus. A. Nisi de contra intentione ostendat saltim per certa indicia secundum eundem. ut in secundum. con. eo. ti. q. 8. B.

Quid si nihil actum sit de sponsalibus sed simpliciter utrumque dicit dicta verba et sequitur osculum de consensu. B. secundum Ray. Credo quod si contrahentes per se intendebant contrahere contrahuntur. Ad iudicandum autem de intentione recurritur ad circumstantias eorum precedentium et subsequentium et huiusmodi indicia. Quod si nulla appareant non credo quod sit matrimonium iudicandum. et preterea si utrumque uel aliter negat se intentionem habuisse contrahendi. aut si alter ad secunda vota transierit. Con. Hostium. A. Idem in secundum. con. eo. ti. q. 9. B.

Quis sit consensus ille qui requiritur in matrimonio. B. secundum Ray. intelligitur de consensu matrimonialis societatis propter quem sequitur quod eos oportet cohabitare. non autem intelligitur principaliter de consensu cohabitationis. quia tunc inter fratrem et sororem esset matrimonium. nec etiam de consensu carnalis copulæ. quia tunc inter Mariam et Ioseph non fuisset matrimonium. de quo dictum est. §. matrimonium per. §. an potest. Unde Thomas. in 4. dist. 28. dicit quod iste consensus non est in carnalis copulæ explicite simpliciter. quia in coniugali societate implicatur mutua potestas coniugis non tamen retinetur etiam copulæ. A. Con. per. ut in secundum. con. eo. ti. q. 12. Et quod dicitur de coniugione retinetur intelligitur quod ad necessarium subuentionem et non quod ad alia bona. cum nullo iure caueatur. B.

Utrum consensus ad tempus faciat matrimonium. B. secundum per. Cum inseparabilitas sit essentialis matrimonio ut in diffinitione eius ponitur. id ad matrimonium requiritur consensus ad inseparabilitatem. et si sit ad tempus non facit matrimonium. per. q. 2. solet queri. ex de con. appo. c. vlt. A. Idem in secundum. con. eo. ti. q. 13. B.

Pone quod quidam in presentia plurium sororum dicat eis. pmitto vobis quod una ex vobis ducatur in uxorem. et omnes respondet. placet.

postea cognoscit vnā. nūqd ē mīmo-
niū? R. fm Hosti. Sic. quia ipso facto
consentit. ar. ex d. appella. dilecti. 7. c. ut
nōstrū. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. i8.
Aduertēdū aut fm p. 7 i sū. con. eo.
ti. q. io. q. in his q sunt alieni iud suffi-
cit ad mīmoniu etiā tacit? cōsensus
tūc exp̄ssus v̄bis eoz in quoz sūt po-
testate. ut p. i filio seu filiafa. 32. q. 2.
honorat. Con. Tho. 7 Inno. 7 h̄clare
h̄ in. c. si infantes. ex d. despon. impu.
li. 6. Glo. etiā Ray. dic. Quid si vir
dicat. accipio te in meā vxore 7 muli-
er nihil v̄det. nūqd est mīmoniu? 7
R̄ndet q v̄ba in mīmonio nō sunt de
substātia mīmonij sicut i baptismo
7 eucharistia. v̄ba tñ aut nut? aut alia
indicia sūt necessaria ad h̄ ut cōstet ec-
clesie de mīmoniali cōsensu. vñ si puel-
la loq. verēcūdat? 7 tñ patir se subarra-
ti p annuli imissionē. uel patir se dota-
ri. ipsa taciturnitate 7 patiētia consen-
sus ei? exp̄mit? q̄uis lingua taceat fm
Dugl. Et Tho. etiā dic sufficē in h̄cāu
q nō dīcat. Si aut nulla alia sint in-
dicia de cōsensu ei? dic glo. eius. Non
credo q p̄sumēdū sit p mīmonio p̄p̄
illa tñ. Hosti. q̄q̄ dic q solū cōsensum
regit ecclia q ad eēntiā mīmonij. ver-
ba aut regit ad h̄ ut cōsensus p̄betur.
q si deficiat sufficē debet signa etiā in
loquēte. Dicit etiā q si scribāt volūta-
tē suā sine v̄bis videt etiā sufficē. B
Quid si omittat? cōsue solēnitates
7 fiat mīmoniu clādestīne siue occul-
te? R. fm Ray. In h̄cāu non p̄sumit
diuigiū s adulteriū siue fornicatio. 30.
q. 5. aliter. Non tñ intelligas qn possit
eē verū mīmoniu. s canon loqr fm il-
lud qd ecclia p̄sumit. A. Vel qa etiā
nō or legitimū q ad honestatē fm eū-
dem Ray. 7 in sū. con. eo. ti. q. 38. B

Addit p. se. dicens q cōsensus clādesti-
nus duplex eē p̄t. Vñ q q̄uis fiat si-
ne solēnitāte eccliaistica 7 publica. fit
tñ in p̄sentia testiu. 7 talis cōsensus fa-
cit mīmoniu 7 verū 7 p̄sūptū. Ali?
q fit sine p̄ntia testiu. 7 talis q̄uis fa-
ciat mīmoniu verū. nō tñ facit p̄sū-
ptū. Vñ cōsulendū est talibz. A. Hoc
fuit dictū Ray. i sū. con. ocā. q. 38. B
q de nouo 7 publice cōtrahāt 7 faciāt
p̄ntiam qa scādaliqauerūt eccliam. 7 p̄
dicti certe exposuerūt se nō paruo pe-
riculo. nā posset alter alterūz oimittē
qn vellet 7 de facto cū alio uel alia cō-
trahē 7 sic in adulterio manē. qa non
posset p̄bati p̄mū mīmoniu. Idem
Hosti.

Matrimoniū iūq.

si fiat cōtra intētionē. Et quic
p̄mo. si q d̄būt v̄bo s̄ dissentiūt aīo. nū-
qd sit mīmoniu? R. fm x̄b. Si v̄q
uel alter aīo dissentiāt nō ē mīmoniu
Si tñ de v̄bo cōstiterit. ecclia cōpelleret
eos simul eē. cū de intētiōe cōstare nō
possit. vnde nec crederet eis si dicāt se
nō intēdisse. qa 7 qlibet sic posset dicē
7 separent. Si tñ signis euidentibz ap-
pareat de simulatiōe ecclia nō iudica-
bit mīmoniu eē. uel alijs v̄bis stabit
q̄li vere dicta sint. Idem Tho. 7 p. 7
4. dis. 28. A. Nec parti fuerūt dicta
Ray. 7 ptim p̄allegatoz doctoꝝ 7 etiā
Al. ut in sū. con. li. 4. ti. 2. q. 14. B

Quid si ille q cōtrahit sp̄salia uel
etiā cōtrahit v̄bo de p̄nti. 7 nō h̄z intē-
tionē cōtrahēdi s̄ extorquēdi carnalē
copulā. deinde cognoscit eam. nūqd ē
mīmoniu? R. p̄sumi p mīmonio
debet. ut nōtur ex de sp̄s. tua. 7 ita iu-
dicaret in foro iudiciali s̄ in foro p̄ntē
si ille non p̄posuit eam ducē nec vnq̄

consensit in ea non de ex illo facto matrimonio
 iudicari. quoniam ex altera parte dolus
 affuit et defuit omnis consensus sine quo neque
 unt cetera sedus efficere coniugale. ut in di
 cto. c. tua. Idem Thomas. 2° de. 7° Al. Et ad
 vult quod illa ex parte cui non est dolus excusat
 a peccato. sed deceptor si veram vult facere
 penam necesse habet illam sine fide ducere
 quoniam in eo est. A. nisi interea contraxerit
 cum alia. quia tenet matrimonium cum secunda si
 casu secundum deum coiter. id quidam dixerunt.
 ut in secundum. con. eo. ti. q. 15. B. vel dare
 ei vitam sibi conuenientem aut aliter sibi satisfacere.
 Addit tamen Thomas. quod ad hoc tenet si
 vir sit equalis conditionis cum illa. A. et mul
 to plus si inferioris secundum eandem. ut in secundum.
 con. eo. ti. q. 14. B. Nam si sit multo
 melior conditionis vel aliud signum eui
 dens fraudis apparuerit potest probabitur per
 sumi quod sponsa non fuerit decepta sed se de
 cepit. et tunc non tenet ad predictam
 ut quidam dicunt. A. Hoc tenet Al. et ad
 vult. Item si non sit melior fortuna non ob
 stat quoniam teneat eam ducere et in eam consenti
 re. ut in deca. q. 14. B. Silem casum
 habes s. luxuria. §. 2°.

Quid si talis prestet coram pluribus
 quod quid facit non facit animo contrahendi. et
 postea verbo contraxit et cognouit car
 nali. nunquid iudicabitur matrimonium? R.
 secundum X. Sic. quia recurrendum est ad eodem in
 telligentiam verborum. et quia iterum pratio faci
 enda est contra eum quod dolum adhibuit. et quia
 quis prestationem prebet. potuit tamen per ea
 voluntatem mutare. A. Con. Hosti.
 ut in secundum. con. eo. ti. q. 17. Et hoc intelligi
 oportet quod si quis dolose fecit prestationem.
 quia tunc fiet ut in predicto. §. dictum est. Se
 cus si fecit ob iustam causam forte ad eu
 tandum scandalum. nec fuit secuta carnalis
 copula. quia tunc non est matrimonium per defi
 cientem consensum. nec iste ad aliquid tenet

cum non fuerit in dolo. ut patet in deca. q. 17.
 Vlt. dicitur quod si quis contrahendo matrimonium
 vel sponsalia animo decipiendi tamen utitur ver
 bis consuetis dicendo. accipio vel accipiam
 te in uxorem. et sequitur postea carnalis
 copula animo fornicandi. hoc modo prescriptum
 matrimonium non admittit probationem in con
 trarium. ex de spon. is cui. Quoniam autem talis
 contrahens non utitur forma consueti verborum.
 sed dicit mutato suo nomine. Iohes ubi? Petrus
 desponsat te. sicut contrigit in casu. c. tua
 nos. ex de sponsa. tunc si hoc modo prescriptum
 matrimonium propter carnalem copulam suble
 cutam admitti potest probationem in contrarium ad
 bandum fraudis. id difficile sit eam probare.
 quia probata pronuntiabitur nullum fuisse matri
 monium et poterit ad secunda vota transi
 re. Nec negatur in illo. c. tua nos. quod
 fraude hoc modo stare non possit. sed dicitur
 tamen. Qualiter tibi constiterit non videmus.
 et non qualiter constare potuerit. Idem ille. Item
 tamen fraudulenter tenet sicut per eum dictum est
 in §. predicto. B.

Matrimonium v.
 s. sub conditione. Queritur ergo
 utrum matrimonium factum sub conditione te
 neatur? R. Distinguedum est de conditioni
 nibus. Nam quodam sunt conditiones generales. quod
 se debet intelligi. ut quas ponit beatus
 Iacobus. A. c. 4. B. ut si deus volue
 rit. et si vixerim. et hec nullum contractum
 suspendunt. Quedam vero sunt conditiones de
 his que in matrimonio sunt omnino necessarie
 et aliter impediret matrimonium. ut si es christi
 ana. aut non es affinis. consanguinea. et
 hoc modo. Et iste etiam conditiones intelligi
 debet apposite. nec vitiant contractum.
 Tertia est aliquid conditio de futuro ne
 cessaria. sicut solem oriri cras. Vnde si di
 cas. Contraho tecum si sol orietur cras. co
 tractum est matrimonium. ut posuit Thomas. in

4. ois. 29. ga talia futura iam sūt pre-
sentia in causis suis. Quarta ē condi-
tio cōtingēs 7 honesta que potest ap-
poni 7 nō apponi. ut si pater meus vo-
luerit. aut si dederis mihi cētū. hec si
apponatur suspendit mīmoniu vsq;
in euētiū cōditionis. A. etiā si fuerit cō-
tractū p vba de p̄senti cū additiōe ali-
cui⁹ dicitaz conditionū. ut in .c. super
eo. ex de cōdi. appo. B. nisi interim
consensus de p̄senti uel carnalis copu-
la fuerit subsecuta. eo q̄ tales vident̄
recessisse a cōditione. ex de cōdi. appo. de
illis. 7. c. sup eo. 7. c. p̄tuas. Quia est
cōditio inhonesta s̄ tñ non est contra
substantiā mīmonij. ut si furtum fe-
ceris ul̄ si hominē interfeceris. hec si ap-
ponatur debet haberi p nō adiecta. et
tenet sponsalia. siue etiā mīmoniu.
ex de cōdi. appo. c. vld. 7 fm q̄ notat̄
ibidē. A. .s. in tex. vbi h̄ date dicit̄.
B. Idē intelligi debet d cōditione im-
possibili. s. q̄ habet p nō adiecta. ut si
digito celū tetigeris. Sexta est cōditio
inhonesta 7 contra substantiā 7 contra
bona mīmonij. ut si dicat. Contraho
tecū si generationē prolis euites. ga h̄
est cōtra bonū prolis. uel donec inue-
niā aliā digniorē. ga hoc ē cōtra sub-
stantiā inseparabilitat. uel si p̄questu
te adulterādū tradis 7 hoc ē cōtra bo-
nū fidei. 7 tales cōditiones si apponā
nihil agit. A. .s. ga annullant mīmo-
niu. ut i iuribz de quibz statī B. 22.
q. 4. inter cetera. 22. q. 2. aliquādo. 7
c. solet queri. ex de cōdi. appo. c. vld. Si
tñ postea talis cōditio remittat̄ 7 seq̄
carnalis copula iudicabit̄ p mīmonio
Et si tñ vn⁹ coniugū ponit talē cōditio-
nem 7 alter cōtradicit uel tacet iudica-
bitur p mīmonio. ut in dco. c. aliqui.
Predicta assumpta sūt de Ray. Tho.

Inno. 7 Hosti. A. Idē in sū. con. li.
4. ti. 4. q. 13. 7 addit̄ fm glo. Ray. q̄
si mīmoniu cōtrahit̄ sub cōditione que
de necessitate eueniet. ut si dicat. Con-
traho tecū si sol erit in cancro i estate.
credo q̄ nō est mīmoniu in instanti
anteq̄ extet cōditio. Et si in medio tē-
pore cōtrahēt cū alia teneret mīmo-
niu. sicut notauit Jo. p. c. fraternitat.
ex de frigi. 7 male. Con. Ber. p̄e. etia;
dicit q̄ q̄cūq; cōsensus exprimat̄ p vba
de p̄nti 7 sub cōditione futura q̄ tunc
idem iudiciū ē qd̄ de cōsensu p verba
de futuro. Con. Inno. 7 Hosti. Qñ ḡ
cōditio futura est necessaria. ut con-
trahā tecū si sol orietur cras. cōditio
p̄ impleta haberet̄ 7 cōtrahitur spon-
salia 7 nō mīmoniu. ut ibi. B. De
cōditionibz sp̄saliū vide. i. sponsalia
§. fi.

¶ Quid si quis significauit patri ab-
senti q̄ cōtraxit tale mīmoniu sub cō-
ditione si ipsi patri placuerit. 7 anteq̄
pater cōsentiāt peniter. sed pater cōsen-
tit. nūqd̄ erit mīmoniu? R. fm xv.
Dicendū q̄ nō. ga nō videt̄ q̄ debeat
dici cōsensus nisi dūter quouiq; pater
cōsentiāt. Tñ anteq̄ trāseat ad secūda
vota debet cōpelli siue induci ut illam
recipiat exq̄ semel in eā cōsenserit sub
cōditione que extitit. ar. ex d̄ despō. im-
pube. de illis. Idem Hosti. 7 Ber. A.
Idē in sū. con. eo. ti. q. 18. B.

¶ Quid si qs cōtrahat sp̄salia sub hac
cōditione si p̄miserit coitu; R. fm xv.
Si cōditio illa intelligit̄ d̄ coitu fornicā-
tio p nō adiecta debz h̄ri cū sit turpis
ex de cōdi. appo. c. fi. 7 sic erit p mīmo-
nio iudicādū. A. .s. ga in p̄mo coitu
iudicat̄ mīmoniu p̄suptū. Post⁹ enī
videt̄ h̄ortatio. i. q̄ p̄mittat eū tē secū
habere. aut modus aut causa. q̄ veri

nois conditio fm eū. x. ut in sū. con.
eo. ti. q. 19. B. Et multo forti⁹ si in-
telligat de coitu legitimo ⁊ maritali.
⁊ eodē mō si dixerit. Cōtrahā tecum
si vnq; ottraxero si pmiseris. A. s.
tecū coire. ut idē sit in hoc casu qd in
pcedēti l; sit adiectū si vnq; dixerō. B.

Quid si dicā accipiā te uel accipio
si inueniā te virginē. postea sequatur
coitus nec inuenit virgo? R. fm In-
no. Ber. ⁊ Docti. Judicādū est p mī-
monio sicut in pcedenti. S. Et addit
Docti. q. l; sic oporteat iudicari i foro
iudicij ppter hoc q. nō pnt hī alie p-
batiōes. tñ in iudicio aīe non est mī-
moniu. ex de condi. appo. de illis. 7. c.
super eo. 7. c. p. tuas. 12ā ⁊ bene est q.
mulier que in fraudē mentita fuit de-
cepta pmaneat ⁊ viro subueniat qui
forte intēdit bigamiā vitare. A. Et
sic additio fuit honesta licz actus inho-
nestus fm eūdē Docti. 7 i sū. con. eo.
ti. q. 20. Et sic si pbati possit p confes-
sionē ppiā uel alq. non fuerit virgo.
etiam in foro iudiciali non tenet ma-
trimoniū. B.

Que differētia est int ottrahē mī-
moniu sub additione ⁊ ottrahē sub mo-
do? R. fm x. Generalit sciendū q. cō-
tract⁹ q. nō fit absolute ⁊ libere pōt eē
aliqn sub additiōe. ut dono uel vendo
tibi hoc si hoc feceris uel si hoc fuerit.
Itē pōt eē sub modo. ut si dicat. dono
uel vendo ut facias hoc uel illud. alio-
quin reuocet quod donauit ul vēdidi.
Itē pōt eē cū appositione causē. ut si
dicat. ga hoc ⁊ hoc est siue fuit. Et cō-
ditio qdem fit p si. modus p ut. causa
p quia. vel? Scito q. ut mod⁹ ē. si cō-
ditio. quia causa. Et si qdem contractus
fiet sub additiōe nō tenet nisi existēte
cōditione. sicut ⁊ de mīmonio dictū

est s. i. p. s. v. 4. Si vō fiat sub modo
statū tenet. s. si nō seruatur modus pote-
rit reuocari. Credo g. q. l; mīmoniu
siue spōsalia possint cōtrahi sub cōdi-
tione non tñ sub modo. ita q. illo mo-
do nō seruato dissoluatur mīmoniu si-
cut fit in alijs cōtractib; q. mīmoniu
rite factū nō dissoluit. A. nec etiam
spōsalia. ut in sū. con. eo. ti. q. 22. vbi
hec notant. Et dī fm eūdē x. q. ex-
quo semel cōtracta sūt mīmonia uel
spōsalia itaq. teneant ipso iure. nō pnt
reuocari seu dissolui p modū non exi-
stentē siue pactū. B. Matrimoniū
vō factū ex causa tenet siue cā sit vera
siue falsa. ut cōtraho tecū q. diues es.
uel q. fecisti sic. nisi qñ falsa causa cō-
tineret in se aliqd impedinētū. ut cō-
traho tecū q. libera es. ⁊ non eēt. A.
scdm distinctionē positam s. impedi-
mentū 2. et 3. B.

Quid si dicat. Accipiā te in vxore;
uel dabo tibi centū. A. si pmiserit uel
ut pmittas me coire tecū. ista enī sunt
de casu isto. ut p in sū. con. eo. ti. q. 23.
B. ⁊ sequatur carnal copula. nūqd pze-
sumet pro mīmonio? R. fm x. 12ō
credo. 12ā cū ille q. sic dixit hēat opti-
onē q. liberare se possit vtrūlibet faci-
endo. nō credo psumptionē inductā
esse a iure q. intelligat recedē ab opti-
one ppter carnalē copulā. A. Idem
in dicta. q. 23. B.

Quid si dicat. pmitto q. nūq; defi-
ciam tibi i vita mea. ⁊ secuta ē carnal
copula? A. s. sub pmissione nō defi-
ciendi. ut p i sū. con. eo. ti. q. 24. vbi
hec notant. B. R. fm x. 12ō debet
psumi p mīmonio cū spōsalia aut mī-
moniu nō soleāt cōtrahi p pmisiones
negatiuas. A. s. h. mōi ut iiles. ut in
dicta. q. 24. B. nisi forte cōstaret q.

per hoc intendebant contrahere spon-
salia.

Quid si dicat. ouca te p^o annū. A
s. ut pmitas uel si pmitas me tecum
coire. ut in sū. con. eo. ti. q. 25. ubi hec
ponitur fm eū. x. B. 7 secuta ē car-
nalis copula. B. fm x. Credo presu-
mendū p mīmōiū qā ppter carneles
copulā subsecutā uidet renūciasse vi-
lioni tps. A. certe h casu nō uidet
renūciasse cū exp̄sserit clare mīmōiū
differēdū l3 sibi cōsentiat p prius i co-
pulā. vñ 7 ut patz in dicta. q. 25. dicit
idem x. q. in h mōi casibz qui nō sūt
oīo exp̄ssī in iure nō est p̄cipitāda sen-
tētia. 7 si post h mōi datus cōditio-
les trāseant ad alia vota solēniter. for-
te tuti⁹ est dissimulare aut papā cōsu-
lere qm mīmōiū cū secūda solēniter
cōtractū vitimere. B.

Quid si qs dhat cū aliqua sub con-
ditiōe. deinde an euentus dhit cū alia
pure. B. Debet remanē cū secūda etiā
si sit cōsanguinea pme. ut s. impedimē-
tum i3. §. 5. A. Et etiā h cōditio
apposita cum pma postmodū eueniat
fm glo. Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 26
7 Con. Hosti. 7 Ber. ut ibi. B.

Patrimōiū vi.
quo ad debitū cōiugale. Scien-
dum ē q cōtracto mīmōiū mulier
nō habz ptatē sui corpis s vir. nec vir
sui s vxor. ut dictū est s. mīmōiū p.
§. fi. Sed an statim teneat debitū reddē
habet s. debitū cōiugale. §. p.

Utz dhtis spōsali bz an secutas solē-
nitates carnalis cōmixtiō sit peccatū.
B. fm Tho. in 4. dī. 28. Si spōsa cre-
dens spōsū velle cōsummate mīmōiū
admittit eū excusat a pctō. nisi aliqua
fraudis signa appareant expresse sicut

multū distand cōditionis. uel qm ad
nobilitatē uel qm ad fortunam. A
Quo ad cōditiōez fortune Al. sentit s.
ut s. mīmōiū 4. §. p. in additione.
B. uel aliud signū euident apparet.
Et eodē mō intelligit q excusat vir si
p hoc intēdebat mīmōiū cōsummate.
S. fm x. in illis locis ubi ē consuetū
q pzi⁹ adhibeat nuptialis bndictio si
absqz dispersatiōe ecclesie 7 sine iusta
causa hoc faciat mortaliter peccat. A
Idē etiā est in omīssiōe aliaz honesta-
tū 7 cōsuetaz solēnitatū fm eūdem.
ut s. debitū cōiugale circa pncipiū. in
additione. B. tñ secūde nuptie nō
solent benedici. ut i. nuptie. §. 2. De
materia debiti cōiugalis multa habet
s. debitū cōiugale.

Patrimōiū vi.
quādo accusatur mīmōiū p-
pter aliqd impedimentū qd in eo est
uel fuit. Et pmo quidē querit. Qui p-
hibentur uel qui pnt mīmōiū ac-
cusare. B. Prohibent generalit⁹ om-
nes extranei qdiu sūt aliqui consan-
guinei. Et est istud speciale q consan-
guinei admittantur ad accusationem
sicut pater. mater. soror. frater. patru⁹
auūculus. amita. matertera. 7 tota p-
genies. 35. q. 6. c. p. et 2. A. Ista spe-
cialitas nō videtur respectu accusati-
onis sed testificationis. ut in. c. videt.
de quo. i. B. cuius ratio est qā vnus-
quisqz suam genealogiā scire laborat.
extra qui māt. accu. possūt. videtur.
Consanguineis autem deficientibus
admittuntur antiquiores 7 veracio-
res vicini quibus ea propinquitās no-
ta est. ut in dicto. c. pmo. 35. q. 6. A
Idem in sum. con. li. 4. ti. 20. q. i. ubi
etiā additur q in multis locis hoc

hodie nō seruatur qñ extranei admittuntur ad accusationē etiam existētibz consanguineis q hoc pñt. B. Itē tā maritus q vxor pōt mrimoniū accusare. nec vlla defendūtur longinqtate annorū. eē de consangu. 7 affi. nō debet. A. Licet olim tā ipsi coniuges q extranei prohiberent ab accusatione tps diuturnitate. s. si steterit simul sine questione per. 20. uel. 18. annos. ut notatur i dicta. q. i. B.

¶ Sone q aliq tpe cōtracti mrimoniū tacuit 7 nūc vult accusare. nūquid potest? B. Si qñ bāna uel denūciationes facte fuerūt ipse erat eē dioecesi uel alit denūciatio nō potuit ad eū puenire. puta si nimia infirmitate laborans nō erat sane mentis uel ita puer q nō poterat cōprehēdere talia uel alia causa legitima impeditus erat. eius accusatio debet audiri. aliqñ cuz rōnabilit̃ presumat q denūciationē publice factam ipse existens in dioecesi non ignorauerit. tāq̃ suspectus est repellendus. nisi iurauerit q postea didicerit q obijcit. 7 ad hoc ex malicia nō pcedit. ga tūc etiā si didicisset ab illis qui tpe denūciationis tacuerūt admitti debz. ga l3 illi non eēnt admittendi quia fuerūt in culpa iste non debet repelli cū nō sit culpabilis. eē qui ma. accu. pos. cum in tua.

¶ Qualit̃ fieri debeat accusatio mrimoniū? B. fm Ray. In p̃dicto casu i. prope dī accusatio. ga nō fit i scriptio in qua accusator obligat se ad talionē s. dicit denūciatio q fit p̃p̃t p̃ctm in q iūcti male pmanēt 7 pōt fieri etiā sine scripto. A. cum tñ redigat in scripto in actis iudicialibus. ut in cle. sepe. de ver. sigl. coniūcta cle. dispēdiosam. de iudi. B. Sed meli⁹ est q fiat i scripto

ar. eē de testi. spō. lras. eē q ma. accu. pos. a nobis. Diuinus mōi denūciationis forma talis est. Ego talis denūcio vobis dñe epe q mrimoniū Petri 7 Marie stare nō pōt. ga sunt in tali gradu consanguinei. designādo psonas. uel si ē alia causa ut affinitas 7 h⁹ modi. 7 vaf libellus etiā p̃t aduerse ut sciat quid impetit. A. 7 qd actoz p̃bare velit. in q libello cōtinent grad⁹ consanguitad 7 p̃sone p̃p̃rijs nōibz designate. fm eūdem Ray. ut i sū. con. li. 4. ti. zi. q. i. B. quo facto pcedit in lite more solito. A. s. q. facim de ṽitate dicēda a p̃bzo suscipiat. 7 examinat⁹ 7 p̃batio p̃ordinē fiant. ut in deā. q. i. B. Et nota q in h̃ casu pōt cōtra contumacē lite nō cōtestata pcedi ad testiu⁹ receptionē 7 diffinituā sniaz. eē ut lite nō cōtes. qm frequēt. A. Doc veni est cōtumacit̃ absente. Sec⁹ si nō sit cōtumax. ut p̃ in eodē. c. qm. B. Sec⁹ aut̃ esset si fieret accusatio de adulterio ad thori separationē. eē ut li. nō cōtes. c. p. 7. c. qm frequēter. A. Idē qd in h̃ s. notat in sū. con. li. 4. ti. zo. q. 4. 7 ti. zi. q. i. B.

¶ Qui pñt eē testes i cā mrimōiali? B. fm Ray. Oēs q admittūt ad accusationē admittūt ad testificationē. de qbz dcm ē s. s. p. et 2. Et licet p̃t mrimoniū sint idonei testes in h̃ casu vbi agit de federe mrimōi. s. vtz sit ibi affinitas ul⁹ consanguitas ul⁹ sile ipe dimētū. ut eē q ma. accu. pos. ṽ nobis. tñ si de ipso scitu agat. i. vtz mrimōiū sit int̃ eos scitu. tāq̃ suspecti sunt repellēdi. nisi ille uel illa uel fili⁹ ul⁹ filia cui⁹ coniūcta dicit eēt supior i diuitijs nobilitate potētia 7 honore. ga patētes vidēt filioz 7 filiaz incremētuz 7 honorem diligere. extra de testi. super eo. Item

in h̄ casu p̄dicto p̄t eē idē accusator 7
testis. ar. 35. q. 6. eps i synodo. 7. c. de
parētela. ex de testi. cogē. p̄terea. Idē
Tho. in 4. o. dī. 41. Idē in sū. con. li. 4.
ti. 20. q. 3. Et addit fm glo. Ray. q. in
allegat iuribz nō pbat q. etiā in causa
m̄rimoniū q. s. possit eē accusator 7 te-
stis. s. i illis or. d. forma iuramēti quā
debēt p̄stare ep̄o testes synodales. i. as-
sūpti de coitate ad denūciādū delicta
p̄stet tñ dcm Ray. 7 Tho. verificari
i casu. c. sup̄ eo. 2. ex de testi. s. qñ ma-
trimōio nō cōtracto mat. altutū dīc
esse d̄ sanguinitatē int̄ diūgendos. quia
statutū videt̄ in dubio 7 impeditur
m̄rimoniū d̄hendū. B. De impedi-
mentis multa habes s. impedimentū
p̄. cū se. c.

Patrimōiū viū

q. i. cōtracto m̄rimōio accusat cō-
iūx de adulterio 7 petiit diuorciū. Que-
ritur ḡ p̄mo. Qui admittit ad talē ac-
cusationē? R. fm Ray. Licet tā fm le-
ges q. fm canōes q. libet bone fame ad-
mittat ad accusationē adulterij cum
agit ad penā legalē ul̄ canonicā. tñ cū
agit ad thori sepationē nullus admit-
titur nisi marit⁹ 7 vxor.

Qualit̄ h̄mōi accusatio fieri debe-
at? R. Marit⁹ volens vxorē accusare
de adulterio ad penā legalē d̄z iſcribē
7 ad penā taliōis se obligare. Nec p̄t
agere p̄curatorē s. p̄ se p̄m p̄ntē agē
oportet. Sed si corā eccl̄astico iudice
vult agē ad thori sepationē tenet scri-
bere 7 dare libellū accusatiōis. s. non
debet se ad penā taliōis obligare. qm̄
siue p̄barer qd̄ obijcēt siue non. h̄ret
qd̄ veller. q. a separet ab vxore. Et p̄t
marit⁹ agere. 7 illa tñdere p̄curato-
rem. A. si necessitas id p̄tulauerit

ut in. c. tue. de q. i. B. Q. 7 si de crimi-
ne fiat accusatio. nō tñ est criminalis s.
quasi mixta. Probant oīa p̄dicta ex-
p̄resse ex de p̄cura. tue.

Ut marit⁹ possit vxorē omittere
p̄pter adulteriū. R. Accusare p̄t 7 di-
mittere. Math. 19. Qui oimiserit vxo-
rem excepta cā fornicatiōis x̄. Et eo-
dem mō vxor vitū. q. in tali casu nō
ad imparia iudicant. 32. q. 7. si qs vx-
orem. 7. q. 5. p̄cepit. 7. c. xp̄iana. Idē
tñ intelligēdū ē q. possit nubē alteri.
32. q. 7. oēs causatiōes. Sed nec eā di-
mittē p̄t in septē casibz. ut h̄. i. §. io.
Et ista cā extēdit ad fornicatiōis sus-
pitionē. s. qñ suspitio ē multū violē-
ta 7 certa. ubi ḡra. Si p̄batū ē q. fuerit
solus cū sola nud⁹ cū nuda in eodē le-
cto aut simul in mulā secreet locis 7 i
latebris ad h̄ cōmodis 7 horis electis
libere vxor omittere. 32. q. i. dixit deo
ex de p̄sup. l̄ris. Itē extēdit ad vitium
sodomiticū ut p̄ illud possit vxor di-
mittere vitū 7 eo. 32. q. 7. oēs causati-
ones. 7. c. adulteri. A. Est aut vitū
sodomiticū cū mascul⁹ in masculū ul̄
femīa in femīnā turpitudinē opatur.
fm glo. Ray. ut in sū. con. li. 4. ti. 32.
q. 2. B. Idē intelligēdū ē de spūali
fornicatiōe. ut si marit⁹ vel vxor inci-
dat in heresim vel iudaismū siue gen-
tilitatē 7 trahit diūgē ad infidelitatē.
A. Ergo videt̄ q. si nō trahat p̄t h̄
p̄ctm̄ nō debeat sepatio fieri. 7 p̄ h̄ v̄
facere. c. q̄siuit. ex de diuor. B. In q̄
casu ab illo poterit separi. licet aliq. nu-
bere nō licebit. 28. q. i. idolatria. ex d̄
diuor. q̄siuit. 7. c. de illa. ex d̄ ouer. cō-
iuga. c. vlt. Immo nec omittere p̄t si
se corrigē velit. ut i. c. de illa. A. Idē
qd̄ in h̄. §. notat in sū. con. i. oca. q. 2.
fm Ray. p̄. 7 Tho. B.

¶ Vt si vir polluat aliquam ex claustra pudoris vxor possit eū omittere. R. Licet ex tali coitu affinitas nō seq̃t tñ vir eque uel magi violat fidē mīmonij 7 magi peccat 7 id vī q̃ omitteri possit. nā cōstat in h̃ casu q̃ fornicationē cōmilit. ar. 32. q. 4. meretrices. A Idem in sū. con. eo. ti. q. 4. B

¶ Quid si aliquis tale qd̃ egeit cū propria vxore? R. fm̃ Dugi. 7 Lau. Vxor pōt eū omittere. S; videt̃ intelligendū si ipsa nō fuit in culpa sed violentata uel somno decepta 7 h̃mōi. A. Glo. in. c. oēs causationes. 32. q. 7. sentit q̃ ppter h̃mōi exordinarā pollutionē cū vxore vir nō possit omitteri. pōt omitteri. Si vult vir p̃seuerare i tali peccato extra piculū salutis qd̃ iminet vxori p̃p̃t qd̃ pōt 7 d; sibi p̃uidere. ut ex de diuor. gaudem⁹. possit omitteri. Al̃ secus. cū in h̃ casu non diuiserit carnē suā in plures. id̃ non pōt ex h̃ omitteri sicut nec in casu. §. se. B

¶ Quid si alter coniugū seipm̃ polluit? R. fm̃ xv. q̃ nō credit q̃ possit omitteri. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 4. B

¶ Nūqd̃ p̃p̃t solā volūtate seu intentionē adulterādi possit alī coniugū alterū omittere? R. fm̃ xv. id̃. q̃a verbū fornicatiōis cū effectu accipiendū est. ar. de pe. dis. i. h̃ aut̃ ṽba. A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 5. B

¶ Vt vir teneat vxorē adulterā omittere. R. fm̃ p̃se. Si fornicatio est occulta nec pōt p̃bari nō d; omittere. Si vō est manifesta distinguendū est. q̃a si nō est secuta nec sperat̃ correctio. non licet retinē ne videat̃ peccato cōsentire Si vō sperat̃ correctio licet vxorē retinere. q̃a 7 speratio ad correctionē indulget̃. A. Con. Tho. ut in sū. con. eo. ti. q. 6. B

¶ Vt vir mulierē adulterāte possit p̃p̃a auctoritate omittere. R. fm̃ Tho. in 4. dis. 35. Qñ viro cōstat de fornicatione vxorē pōt auctoritate sua eam omittere q̃tū ad thoriū. s. debitū ei negādo. Id̃a si cōmiseret ei nō solū incurteret irregularitatem; s; etiā gnāret sibi impedimētū accusandi. ut dictū est s; debitū coniugale. §. iz. q̃ incipit. vtruz vir teneat. Sed si ei debitū reddat cōpulsus auctoritate eccl̃ie licet irregularitatem incurrat nō tñ sibi generat p̃iudiciū accusandi. Si vō loq̃mur q̃ ad cohabitationē nō licet viro vxorē omittere sine iudicio eccl̃ie 7 si omitterit d; cogi ad recipiendū nisi vir in cōtinēti fornicationē p̃bare possit. 7 fm̃ Hosti. si p̃bat̃ infra octo dies nō restituetur. q̃b; elapsis si nō p̃bauerit plena restitutio fiet. 7 sic pōt intelligi. 32. q. 2. eccl̃iastica. A. al̃ incipit historia. B Dicit etiā Hosti. q̃ si adulteriū sit notoriū ita q̃ iustificationi non sit locus tūc pōt adulterā sua auctoritate omittere. ex de diuor. significasti. 7 multo forni⁹ debitū denegate. Idē Inno. Sed addit xv. q̃ 7 si notoria sit fornicatio mulierē q̃diu ip̃a tñ nō recedit a viro nec publice morat̃ cū adultero nō pōt eā omittere seu expellere auctoritate p̃p̃ia. qd̃ si fecerit coget̃ eā recipere. s; si ip̃a publice morat̃ cū adultero nō tenet̃ eā marit⁹ recipere siue eā expulerit siue nō. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 7. 7. q. 2. B. Sicut etiā nō tenet̃ eā recipere si p̃p̃ illā expulsiū adulteret̃ notorie etiā si cū adulto nō morat̃. A. p̃ro h̃ sad ṽ facit̃ ex de diuor. significasti. B. Et in h̃ etiā casu pōt ea iura mōasterij intrare. nisi etiā ip̃e fuerit fornicat⁹.

¶ In quibus casibus non possit adultera a viro accusari uel omitteri

Be^o fm Ray. in septē. Prim^o si vir con
uicit de fornicatione. 32. q. 6. p. totum.
ex de diuor. significasti. 2° si ipse psti
tuit eā. ex de eo q cog. cō. vxor. sue. dis
cretionē. A. alii p. discretionē. B
3° est cū ipa credebat virū defunctū 7
nupsit ali. q. marit^o rediēs tenet eā
recipe. ut dictū ē s. impedimētū iz. 5.
3. A. q. incipit. Quid si vxor. B. 4°
si cognita fuit latens ab aliq. quē cre
debat eē virū suū. ar. 34. q. 2. in lectū.
5° si fuit vi oppressa. 32. q. 5. p. posito.
Quod intellige de vi absoluta. alit non
excusaret. 32. q. 7. oēs causationes. 6°
qñ recōciliavit eā sibi p^o adulteriū ul
eā publice adulteratē retinet i cōsoz
tio maritali. 32. q. i. c. 2. et 3. A. In
his. c. par. videt^{ur} pbari. s. bñ in l. de
qua statū. B. C. de adulte. l. crimie
adulteri. 7° est si aliq. infidel. cōiugē
repudiavit 7 illa nubat alteri. postea
vir ouertat ad fidē silt 7 mlier. tenet
eā recipe. ex de diuor. gaudem^o. 5. vlt
De h. s. impedimētū 9. 5. Con. Tho.
7 se. i. 4. ois. 35. A. Con. etiā Goff.
7 Hosti. ut i sū. cō. li. 4. ti. iz. q. 8. B

Quis sit effect^{us} accusatiōis de adul
terio? Be^o fm Ray. Effect^{us} ē q. si mari
tus pbat ul illa ofiteat^{ur} nec excipiat^{ur} s
eū de aliq. 7. casuū q habet in pcedēti
s. absoluit a cohabitatiōe 7 fuitute q
ei tenebat 7 pōt ingredi religionez ea
iuita. 27. q. 2. agathosa. Sed tñ crinē
tenet qdiu illa vixerit. Idem Tho. et
Pe. i. 4. ois. 36. A. Idē in sū. con. eo.
ti. q. 9. B

Quid si vir ppa auctoritate dimi
sit adulterā 7 itrauit monasteriū. nū
qd pōt ab ea reuocari? Be^o fm xv. Vi
detur Hugl. notasse q. si vxor publice
morata sit cū adultero vir etiā an sen
tentiā pōt intrare mōasteriū ea iuita. s

illa eo iuito nō pōt. Sec^o si nō publice
moret. q. tūc nō pōt an sniam. 7 si in
gressus fuerit poterit reuocari. A. s.
q. suq. pbat adulteriū. 27. q. 2. agatho
sa. Et facit qd dictū ē s. debitū diuga
le. ad si. in additiōe. Et si pbat in ori
nēti nulla fiet reuocatō. ut pōt colligi
ex dictis s. 8. B

Quid si mulier adultera ingressa ē
monasteriū. nūqd vir poterit eā reuo
care? Be^o fm xv. Eā reuocare pōt. 112. 2.
innocēs pōt ingredi. Adult^{us} vō ul adul
tera nō pōt sine licētia alteri. A. ni
si sit lata snia diuorij. tūc enī idez iu
diciū est de viro 7 muliere. s. q. vterq.
altero iuito pōt intrare religionez. q.
p sniam eccleie vq. ex toto renūciauit
iuri suo fm Hugl. in sū. con. li. 4. ti.
22. q. 14. B. Si tñ ē ingressa viro sci
ente 7 nō s. dicēte sād pōt videri data
licētia 7 vir tenet crinē. A. facit. 27
q. 2. Agathosa. B

Quid si p^o latam diuorij sniam 7
postq. vir factus ē sacerdos uel religi
onē intrauit ostet eccliam fuisse dece
ptam. ut puta p falsos testes. nūqd re
stituet^{ur}? Be^o fm Ray. Enī si p. fessionē
fecisset nihilomin^{us} restituere^t 7 tene
retur reddē debitū nō tñ exigē posset
Sed in dictis nūc casib^{us} si mulier non
repetit interī virū nō pōt vir repetere
vxorē. q. piudicauit sibi p sacri ordi
nis susceptionē uel religionis ingressū.
A. Idē in sū. con. li. 4. ti. 19. q. 4. Et
forte si mulier petisset diuorij non
posset reuocare. q. videtur renūciassē
suo iuri per talē petitionē fm Hugl.
ut patz ex dictis in p. ximo pcedēti. 5.
Nisi forte ducta fuisset ex oficiētia pu
tans affuisse impedimētū qd nō erat
q. errans nō videtur consentire. ff. d
iurisdic. om. iudi. l. si p. errozē. B

Pone q̄ lata ē sn̄a diuortij ppter adulteriū vxorē p̄ea vir adulteratur. nūqd mulier poterit eū repetere? **R** fm Ray. Idē pōt de rigore iur. Iudex tñ ex officio suo pōt illū cōpellē. ar. ex de iure iur. tua nos. ex de diuor. ex literis. Vñ 7. i. Cod. 17. dī de his q̄ m̄i monio iūcti sūt. Precipio nō ego sed dñs vxorē a viro suo non discedē. Q si discesserit manē inuptam. aut viro suo recōciliari. 7 vir vxorē suā nō oimittat. Vñ 7 fm x̄b. vxor de canonica eḡtate pōt virū repetere. q̄a exceptio ne rei iudicate elidit replicatio d̄ adulterio. Idem Tho. Al. 7 p̄e. A. Con. etiā Hosti. ut in sū. con. li. 3. ti. 22. q. 12. Et q̄ h̄ repetitio possit fieri d̄ eḡtate candica sūt v̄r. p̄bati in. c. significasti. 7. c. ex litter. ex de diuor. B

Utrū vir 7 vxor equalit̄ peccēt ppter adulteriū. **R** fm p̄e. Licet in cā adulterij vir 7 vxor ad eqliā iudicent̄. ut s̄ dictū est. q̄a vtriq̄ licitū ē alterum oimittē. nō tñ h̄ est ex eqli cā siue p̄cō. nā vno modo mulier pl̄ peccat. quia peccat d̄ bonū prolis. s̄ alio mō eqli peccat. s. d̄ bonū fidei. Et h̄ ē sufficiēs cā oimissionis. Ideo iuste licet vtriq̄ oimittē aliū. 3. mō cetēd̄ paribz plus peccat vir ppter p̄domināz tōnis. Idē Tho. in 4. dī. 35. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. xi. B

Pone q̄ vir ppter fornicationē vxoris sepat̄ ē p̄ sn̄am. mō vult eā recōciliare sibi 7 illa nō vult. nūqd ē cogēda? **R** fm Ray. Vir q̄ nō peccauit potest petē cōpellī eā etiā inuitā nō obstāte sn̄a. q̄a qd̄ fauore meo introducū est i oānū meū retorq̄ri nō debet. C. d̄ legi. qd̄ fauore. ar. 32. q. i. nō erit. Idē Tho. p̄e. 7 Goff. A. Dec̄ itelligēda sunt nisi vir p̄ sn̄am fuisset forni-

catus. uel nisi mulier mutasset statu. s. ingrediēdo religionē fm p̄e. 7 Tho. ut in sū. con. eo. ti. q. 13. Et facit qd̄ dīctū ē s. i. s. qd̄ si mlier. i. additōe. B

Pone q̄ vir adulterat⁹ ē occulte. s. vxor manifeste. nūqd pōt vir illaz accusare 7 sine p̄cō oimittere? **R** scdm Ray. Credo q̄ nō. q̄a nō deficit vxori ius excipiēdi s̄ p̄badi. ar. 32. q. 6. per totū. Idē Tho. Al. Goff. 7 Hosti. Si tñ vir egisset p̄niam 7 vxor monita nollet agē s̄ in adulterio perseuerare sine p̄cō posset eā p̄ sn̄am oimittē. 32. q. i. c. p. 2. 3. et 4. Idē Goff. 7 Hosti. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 15. B

Sed utrū vxor adultera p̄ p̄niam possit repellē virū ab accusatione. **R** fm Ray. Credo q̄ nō pōt. q̄a p̄nā nō tollit ius accusandi in foro iudiciali. 22. dī. p̄mū. 33. q. 2. admonē. 6. q. i. q. crimē. v. vidēdū. A. i. i. p̄ncipio. B. Idē Tho. Al. Goff. 7 Hosti. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 16. B

Quid si alter coniūgū fornicet carnaliter 7 alt̄ spūaliter. nūqd fiet cōpensatio? **R** fm Hosti. Dicas q̄ si accusat⁹ qd̄ de spūali fornicatiōe. ut de heresi. 7 excipiat de carnali. s. adulterio. nihilomin⁹ p̄cedet. nisi cōuerti voluerit. q̄a si cōuerti velit cōpensatio h̄z locū. Si dō fiet accusatio de carnali 7 exceptio de spūali. exceptio admitteret 7 sup̄ ipsam exceptionē p̄mptius procederet. Dec̄ dixi ppter periculū heresis siue infidelitat̄. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 17. B

Utrū ppter aliud crimē posset vxor oimitti. **R** scdm Tho. in 4. dī. 29. Propter alia peccata oimitti non pōt. nec quo ad vinculū nec quo ad actū. nisi forte ad tēp⁹ velit se subtrahere a cōsorzio vxoris p̄ castigationem eius

subtrahendo ei solatiū presentie sue.
 12a 7 qñ vxor pstat magnā occasio-
 nē ruine viro suo. tūc vir subtrahē se
 pōt ab ei⁹ cōuersatiōe. Idē Al. addēs
 qñ nō o3 cohabitare furī aut vsurario.
 si nō vult resipiscē sed cessante scāda-
 lo reconciliari o3. 28. q. i. vxor. A. Et
 ad oīctā subtractionē facit illud Ma-
 thei. 18. Si dextera tua scādālicauerit
 te. abscede eā zc. Vbi dic glo. q in ma-
 nu 7 in oculo pnt fratres. vxores. 7 p-
 ping. 7 filij intelligi fm eū. Tho. Pre-
 dict etia deo3. Pe. q dīc q qñ oīū p-
 pōt suū est scādālū pōt dimitti q ad
 cohabitationē tpālē qusq; corrigat. 7
 cessante scādalo debet fieri reconcilia-
 tio. ut in sū. con. eo. ti. q. 18. B. De
 mā adulteriū qdā hēs s. adulterium.
 Itē impedimētū 8. §. 2. 7 se.

Patrimōiū ix.

qñ aliquis petitur in virū uel
 aliqua in vxorē. Querit⁹ q quō in hac
 cā pcedēdū sit. R. fm Ray. Si muli-
 er petat aliquē tāq; virū uel eo⁹ vidē
 dū est utz velit agē petitorio iudicio
 ul' possessōio. i. an mulier dicat aliquē
 esse suū maritū qā cōtraxit cū ea 7 pe-
 tit eū sibi adiudicari in maritū. qd est
 agē petitorio qī agat de ppetate. an eū
 petat sibi restitui tāq; ab eo fuerit iū-
 ste dimissa. 7 hoc ē agē possessōio. qm
 petit possessionem viri sui. Igit⁹ si agat
 petitorio dicēs aliquē esse virū suū. et
 ille negat excipiēdo q illa nō possit eē
 vxor ppter tale uel tale impedimētū. pus
 tractabit exceptio mariti. qā ea pbata
 qstio pncipalis pmiit. erit enī vir ab-
 soluedus. ex de ordi. cog. c. i. A. Idē
 in sū. con. li. 4. ti. 30. q. i. B.

Quid si agat possessōio? R. scdm
 Ray. Qñ petit sibi maritū restitui l3

marit⁹ obijciat de sanguinitate ul' alio
 impedimēto. pus debz fieri restitutio
 mulieri q; cognoscat de exceptiōe ma-
 riti. ex d. diuoz. p. 220. ex d. resti. spo. ex
 oquestiōe. 7. c. lras. A. Etia si ipe-
 dimētū sanguinitatē uel h⁹ esset noto-
 riū. ut i. ocō. c. p. 220. B. Idoc tñ fallit
 in quibusdā casibz i qbz restitutio nō
 o3 fieri. Primus ē si obijciat mulieri
 fornicatio publica 7 māifesta. de qua
 pbato q sit notoria ita q nō possit ali-
 qua tergiversatiōe celari. nō restituet⁹
 nisi ipsa pbaret virū adulteriū cōmi-
 sisse. qā tūc restitui o3 etia si fuerit for-
 nicata publice. ex d. diuoz. significasti.
 Et d. isto casu vide s. mrimoniū 8. §.
 8. et 9. 2. casus est si obijciat consan-
 guinitas. maxie q oīna lege phibita
 sit 7 pbationes offerat in cōtinēti pa-
 rate in q casu o3 recipi iuramentū ad
 cautelā. ne. s. h⁹ obiectio maliciose fi-
 at. 7 tūc fiet qdē restitutio qstū ad co-
 habitationē non tñ qstū ad carnis co-
 pulā. ut in ocō. c. lras. 3. casus ē si obij-
 ciat exceptio rei iudicate. A. s. super
 diuortio. ut in. c. cām. de q. i. B. 12o
 enī ē restitutio faciēda. nisi p de illa
 exceptiōe cognoscat. ar. ex de offi. de-
 lega. cām. 4. est qñ. s. vir petit sibi re-
 stitui vxorē 7 ipsa timet de seuitia vi-
 ri. Debet qdē restitui sufficiēti cauti-
 one recepta q ei malū nō iferat. ex de
 resti. spo. ex transmissa. De qua cauti-
 one hēs h. i. §. fi. Et si ita capitali odio
 eā psequit⁹ q merito de ipso diffidat.
 nec possit ei sufficiēti securitate pui-
 ri. nō solū nō o3 restitui s ab eo poti⁹ re-
 mouei. ut i. ocō. c. lras. Cō. Tho. 7 Pe.
 Addit vltim⁹ Ray. In oībz alijs casibz
 credo q mulieri viz peteti sit resti-
 tutio faciēda 7 eo⁹ dūmō. pbet se i pos-
 sessiōe fuisse 7 a viro spoliata sine iud

ordine. qd h duo pbare hz. ex de offi.
dele. consultatibz. 7 ex q si. sint le. cau
sam. z. A. Idē in sū. con. ocā. q. i. B

Quid si mulier ppa auctoritate re
cessit a viro 7 modo ipsa petit restitu
tionē. nūqd debet restitui? R. fm xō.
Scdm quosdā non o3 restitui. S; fm
Win. debet. Quod credo verū ēē. quia
eo ipso q; rediēs nō admittit ē expul
sa ut 7 cadat a possessione. ff. de acqui.
pos. l. clam possidē. i. si. ff. de vi 7 vi ar.
l. i. §. siue aut. Idē Ber. notat ex de vi
uor. significasti. Idē Dugl. nisi ipa fu
erit fornicata publice uel cū adultero
publice morata. ar. etiā p hac opione
ex d iure iur. tua nos. A. Idē in sū.
con. eo. ti. q. i. B

Quid si is q petit tāq; diuix negat
mīmoniu? R. fm Ray. Ille qui ppo
nit habet pbare. aliqn succūbit. ex de
cā pos. 7 ppe. cū ecclesia. 7 ex de iure
iurando. c. si.

Pone q; p latā ex errore diuortij
sniam vir fact? ē sacerdos uel religio
sus nūqd o3 restitui vxori petēti? Na
bes hūc casū s. mīmoniu 8. §. i. q. q
incipit. Quid si post latā sniam. Q; si
vxor ingressa ē monasteriū al non in
gressura nisi q; credebatur diuortij iu
ste celebratuz. nūqd cōpta vitate pōt
virū suū repetē? R. fm xō. Idē. qd fal
sa cā nō i pedit votū monachar. sicut
etiā de viro dictuz est s. in pdcō. §. q.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. i. B

Quid si religios? ul religiosa petit
tāq; cōiux 7 cōfitef mīmoniu 7 co
pulā carnalē? R. fm xō. In h casu stā
oū erit cōfessionē ut puta mulier. 7 re
stituēda erit viro petēti. Nulli enī ex
h sit p iudiciū nisi ipsis. nec ē credēdū
eos immemores salutē sue. i. q. 7. San
ctim. Aliud tñ ēēt dicēdū i rebo quas

dedisset monasterio. Idē Ber. 7 Inno.
in glo. ex de rap. cū cām. A. Hosti.
tñ oīc q; si cōstat psonā oīo tendē ad
sepationē mīmonij spūalis. s. religi
onis uel carnalis contra qd cōfitef nō
stabit cōfessionē suē. ut ex de eo q cog.
con. vxorē sue. sup eo. Sed si cōstat q;
nullo mō vellet mīmoniu separi tūc
stabit cōfessionē ei? ut in dcō. c. cū cām.
qd cuilibet credit? extra se 7 nō pro se. 7
q; in dubio tenēdū ē id qd in pmo lo
co dictū est. s. q; stet eius cōfessionē. ut
in sū. con. eo. ti. q. i. S; certe nō videt
q; debeat stari cōfessionē s mīmoniu;
etiā carnale. ut in dcō. c. sup eo. 7 mul
to min? s spūale cū sit fauorabili? ut
in. c. ex publico. ex de cōuet. diu. nisi
cōstaret psonā an ingressū religionis
fuisse traductā. qd tūc crederet sibi cō
fitefī copulā intuenisse. 7 iste ē casus
dicti. c. cū cām. fm glo. ibi. Nec mīrū.
qd h casu etiā si mulier negaret crede
retur viro asserenti copulā intuenisse
ex d respon. impu. d. tenebat. B

Qualit? seu ad qd coniux spoliat?
est restituēd? R. fm Ray. Restitui
debet ad oīa illa de q; pbauerit se spo
liatū. ut gaudeat pacifica possessione 7
plena securitate. 3. q. i. re integranda.
Sed si mulier dicat se hēre suspectū vi
rum ne forte eā ledat 7 cām verisimem
ostēdat. ad iudicē spectat facē sibi ca
ueri sufficēti cautione q; tractabit eā
bñ sicut vir debet vxorē 7 q; nō ledat
eā in psona uel rebo 7 h. 7 hāc cauti
onē pstatit p iuramētū. 2. q. i. de bñ
dicto. A. Ibi nihil habet de iuramē
to. Sed glosa ibi oīc q; si mulier nihil
allegat d suspitione viri sufficit nuda
pmissio. Si aut dicat eū suspectū o3 q;
idonea cautio ei pstat. i. fideiussores.
uel pignora uel etiā iuramētū si forte

illud magis timeat vir. Si vero tanta sit se-
uitia viri ut nulla cautio videat suffi-
cere tunc non est ei reddenda sed alicui ho-
neste matrone committenda. et de testi-
spo. ex transmissa. 7. c. lras. in fi. B. S.
si mulier non confidit iuramento o3 p-
stare cautionem pignoratitiam uel fide-
iussoria sed certa pena. at. et ut lite non
des. qm frequenter. et. 23. q. 5. pdest.
7. q. 4. si vindicta. De heretia h3 s. h. s.
2. circa finem.

Medicus uel ci-
rurgicus. Preceptum est medi-
cis ut cum eos ad infirmos vocari o3ige-
rit ipsos ante omnia moneant et inducant q3 vo-
cent medicos alia. ut postquam fuerit in-
firmo de spirituali salute pmissum ad corpa-
lis medicine remedium salubrius procedat.
Si quis autem medicorum h3 modi constitutus
transgressor extiterit. t3 diu ab ingressu
ecclesie arceat. s. p3niam fm glo. donec
de transgressione h3 modi satisfecerit ope-
rent. Et fm Hosti. ex q3 dicit p3cipim3.
transgressor mortaliter peccat. et de pe. 7
re. cu infirmitas. It3 i eode. c. sub pe-
na excoicationis phibet medicis ne pro
corpali salute aliquid suadeant q3 in pe-
riculum anime ouertat. Id3 in su. con. li. 3.
ti. 34. q. 69. ad finem. Vbi etiam additur
fm Hosti. q3 statutum est. c. cu infirmi-
tas. p3scribi non pot. nec aliquid consuetudine
tollit. cu p salute anime introduci sit. B.
Quo se o3 h3e medic3 i medicinis
o3ferendis? B3 fm Inno. Diligent at-
tende o3 ne illas medicinas o3ferat de q3o
fm arte ei non o3stat. Na si dubitatio o3
h3 q3 noceat uel si h3e o3. o3ferendo pec-
cat. A. etiam si vehementer credat me-
dicinam p3futuram. si t3 cu h3 aliquid dubi-
tationis h3 uel h3e debeat ne noceat fm
eu. Inno. 7 in su. con. li. 2. ti. p. q. 35.

B. Quia i tutiore prem tenendu3 e. ex
de homicid. petitorio. Securi3 e3 eni relin-
quere hominem i manu creatoris sui q3 me-
dicine de q3 dubitat. It3 etiam peccat si
debitas medicinas omittat. Id3 Hosti.

Quid si p3pter defectum uel corruptio-
nem aut sophisticationem reru i medicina
posita infirmus incurrit periculum? B3
fm Inno. Si medic3 diligenti3 qua3 de-
buit adhibuit in rebo eligendis. incul-
pabilis erit. Id3 Hosti. A. Id3 in su.
con. eo. ti. q. 36. B.

Utr3 medic3 teneat pot3 grad3 cura-
re q3 p3mitt3 mori. B3 fm Ray. Medi-
cus tenet curam 7 consiliu3 impende paupi-
languido. Mortem eni languetibus pbat
inflig3 q3 hac cu possit exclud3 non ex-
cludit. 83. dis. i. p3n. Vbi o3c glo. q3 me-
dicus pot3 o3 grad3 curare q3 p3mittere
mori non solu pauperem sed etiam diuitem.
A. Id3 i su. con. eo. ti. q. 32. ad fi. fm
glo. 83. dis. in p3n. Vbi etiam o3c q3 deb3
medic3 curare non solu grad3 sed etiam suis
imp3sis etiam diuit3 q3 nollit aliquid da-
re p3us q3 p3mitt3 eu3 mori. 7 si conualue-
rit repetet exp3sas. q3 utilit3 gessit ne-
gociu3 ei3. Et si etiam moriat3 eger. pot3 re-
petere. q3 sufficit si utilit3 cepit ger3 l3
eu3tus non sit secut3. ff. de nego. ge. sed
an ultro. Nec pot3 ei obijci q3 cu pietas
fecerit s3ptus nisi p3p3 qu3 e3t infirmo.
ut. C. eo. alimeta. Et q3 medicus pot3 7
o3 p3dicta fac3 7 repet3 etiam si infirm3
phibuerit. sicut iuitu3 possum3 extra-
here de domo ruitura. 7 b3nficiu3 co3fer-
re iuito. 23. q. 4. ipa pietas. Immo p3su-
mit q3 infirm3 talia dic3do fuerit furi-
osus. ff. de codi. insti. quida. B.

Utr3 peccet infirmus non obediens
medico. B3 fm Inno. Videtur q3 non
quia medicus nec prelatus est. nec ho-
mo cuius mandatis obedire teneat.

tamē bonū est q̄ ei credat tāq̄ perito
in arte. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 38.
B. Nā 7 si infirm⁹ scient sumat cibū
uel potū nociuū peccat. A. Idē si h̄
faciat ex affectata seu iprobabili igno
rantia fm̄ eū. Inno. ut i sū. con. eo. ti.
q. 39. B. q̄a tenet corp⁹ suū fm̄ deū
diligē. p̄dēt tñ vici q̄ si nō credēt mor
tiferū q̄uis credēt inde infirmitatem
augeri. nō peccat mortalit̄ uel saltem
nō ita grauit̄. A. i. mortalit̄ uel veni
aliter pl⁹ uel min⁹ fm̄ quantitātē no
cumētī i qua ostēdit̄ mod⁹ offēsiōis
caritatē. Quā illud qd̄ agit̄ est p̄m̄
mortale fm̄ omnes theologos. ut nōt
Tho. scda scde. q. 59. arti. 4. B. Pec
cant etiā seruiētes scienter talia mini
strātes. A. uel etiā iprobabili igno
rātia. ut in ocā. q. 39. B. In sanitate
tñ qñ q̄s nō tenet viuere medicinalit̄
si sciēt accipet aliqd̄ nociuū vñ mors
uel infirmitas veniret peccaret grauit̄.
A. Et fm̄ quantitātē nocumētī. ut vi
ctū est. B. Con. Hosti.

Quid de illo q̄ secat uel fleubotho
mat aliq̄e q̄ inde morit̄? R. fm̄ x̄b.
Si perit⁹ erat 7 adhibuit debitā dili
gentiā nō tenet in aliq̄. q̄a pot⁹ casu
q̄ ei⁹ culpa mors euenisse p̄sumit̄. ar.
23. q. 5. de occidēdis. A. Idē in sū.
con. eo. ti. q. 40. B.

Quid si incidēt⁹ nō h̄z cōsuetā dis
positionē neruoz uel venaz. A. ul
si subitus 7 insolit⁹ timor uel tremor
irruit sup̄ eū. ut in sū. con. eo. ti. q. 37.
vbi h̄ notant̄. B. 7 incisus a medico
morit̄? R. fm̄ Inno. Si incisor in hoc
nō errauit p̄pt̄ suā inexpectiā. nō pec
cat nec fit irregularē. Tñ qñ in aliq̄ ou
bitat. pot⁹ debet oimittē q̄ incidere.
Idem Hosti.

Utrū physici uel chirurgici possint

ad ordines pmoueri. R. fm̄ Ray. Si
periti erāt i arte 7 nihil de cōgentib⁹
omiserūt 7 habēt de h̄ p̄babilē cōscie
tiam. poterūt pmoueri. aliū non. ex de
eta. 7 q̄li. ad aures. ff. de va. 7 exord.
cog. 7 si medic⁹. A. af̄ incipit medi
cus. B. Idē Inno. Hosti. 7 Goff. Est
tñ cōsiliū Hosti. 7 Goff. q̄ pmouēdi a
practica medicine abstineāt 7 potissi
me chirurgia q̄ aduersionē ul̄ incisionē
requirit. cū in nullo vacillare debeat cō
scietia pmouēdi. 33. dis. laici. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 35. B.

Utrū liceat clericis opari i medicina.
A. i. in physica. ut p̄ i ocā. q. 35. vbi
h̄ notant̄. B. R. fm̄ Ray. Si sūt in
factis ordinib⁹ uel etiā i minorib⁹ vñ
tñ sint sufficient bñficiati nō licet. ni
si grad⁹ p̄ miserabilib⁹ psonis uel suis
sanguineis. Nec tūc vbi posset eē pe
riculū qd̄ etiā i claustralib⁹ vistrict⁹
ē obseruādū. ex ne de. ul̄ mo. multa.

Utrū liceat clericis opari in chirurgia.
R. fm̄ Ray. Officiū chirurgie qd̄ indu
cit aduersionē ul̄ incisionē ē clericis om
nib⁹ int̄dictū. ex ne de. uel mo. sn̄ iaz.
7 de homic. tua nos. A. In his. c. nō
vñ dicit nisi de existētib⁹ i sacd. S3 idē
pōt̄ itelligi etiā de exntib⁹ i minorib⁹
qñ sūt sufficient bñficiati. ar. c. i. ex de
postu. ut etiā pōt̄ colligi ex possid̄ i ocā
q. 35. fm̄ Ray. B. De clericis 7 religio
sis audiētib⁹ medicinā. h̄es s̄. excoica
tio p̄. s. z. v. 7. 7 ibid. s. 3. v. i. 4. De
seruitorib⁹ quoq̄ infirmoz s̄. homici
diū 3. s. 3.

Endaciū ē falsa si
gnifica
tio vocis cū intēione fallēdi
zz. q. 2. s. ille ergo. Et noīe vocis tāq̄
p̄ncipali itelligi o3 omne signū. ut scri
pture siue etiā nutus. ut h̄. i. s. 6.

In quo differt mēdacium a falso? R. falsū dicit quicquid aliud quā quod verū est loqr̃. Et h̃ p̃t̃r̃ ouplūcit̃ cōtingē. Vno mō qñ credit dicē verū. 7 si h̃z de hoc p̃babilē cām. nō peccat uel saltē non mortali. q̃a reā linguā non facit nisi rea mens. zz. q. z. hoies. Alio mō qñ credit dicē falsū 7 s̃ mētē loqr̃. 7 h̃ ē mēdacium. ut i p̃cedēti. s̃. vidēti ē. 12a 7 mētiri oī qī s̃ mētē ire. qñ etiā vidēdo vitatē s̃ s̃ mētē suā. s. qñ credit dicē falsitatē 7 sic decipe. erit mendaciū. q̃a q̃tū i eo ē falsū s̃igt̃. Idē ē sña Ray. A. .Doc fact̃ h̃r̃ i oco. c. hoies. B. Quot sūt gña mēdaciōz? R. Aug⁹ ponit octo genera q̃ plane habēt. zz. q. z. p̃mū. Breuior aut̃ 7 planior ut videt Ray est distinctio. q̃ mēdaciōz aliud est p̃nitiosū. aliud iocosū. 7 aliud officiosū. 7 h̃ h̃nt̃. zz. q. z. ne qs. **U**tz mēdacium sit p̃t̃m. R. Omne qdē mēdacium p̃t̃m est. zz. q. z. mihi aut̃. 7. c. p̃mū. in fi. s̃. vtz sit mortale. Dicēdū fm̃ Tho. scda scde. q. iio. Mēdacium p̃t̃r̃ s̃riari caritati tripl̃t̃. p̃ mō fm̃ se. s. ex ipsa falsa significatiōe. Vbi cōsiderādū ē circa qd sit ip̃a falsa significatio. 12a si sit circa res oīnas. s̃riat caritati oīne cui⁹ vitatē aliqs tali mēdacio occul̃t at ul̃ corūpit 7 iō est mortale 7 grauissimū. Silt si sit s̃ aliquid cui⁹ cognitio p̃t̃neat ad hoīs bonum. puta ad p̃fectionē sciē 7 informatiōē morū s̃riat caritati. p̃ximī. 7 ē mortale. Q. si sit circa aliqd de quo nō refert vtz sic ul̃ sic cognoscat̃. tūc ex tali mēdacio non oāniticat̃ p̃ximī. sicut si qs fallat̃ in aliqb̃ p̃t̃icularib̃ ad se nō p̃tinētib̃. 7 tūc nō ē p̃t̃m mortale. 2o mō p̃t̃r̃ s̃riari caritati rōne finis int̃t̃. puta si oī in iniuriā dei. qd̃ semp̃ est mortale p̃t̃m. aut̃ i nocumētū p̃ximī

q̃tū ad p̃sonā. diuitias. uel famā. 7 h̃ itē ē mortale. Q. si finis ip̃e nō esset s̃rius caritati nō ē p̃t̃m mortale. sicut apparet in mēdacio iocoso 7 officioso. 3o mō mēdacium p̃t̃r̃ s̃riari caritati per accūs rōne scādali uel cuiuscūq; oāni cōsequend. 7 sic erit etiā p̃t̃m mortale. s̃. qd̃ qdā dicūt q̃ p̃fectis ṽtris oē mēdacium ē p̃t̃m mortale irrōnabilē oī. Nulla enī circūstātia agguat̃ i infirmitū nisi q̃ trāsfert̃ i aliā sp̃em. nō aut̃ circūstātie p̃sone.

Accusat⁹ negās vitatē in iudicio qñq; peccat mortalt̃. ut ē. accusat⁹. s̃. 2o. Silt 7 testis falsū dicēs. ut. i. testis 3o. s̃. fi. A. Dic elat⁹ q̃ testificās falsū peccat mortalt̃ nisi debita deliberatiōe 7 sollicitudine adhibita putaret se certū eē de eo qd̃ falsū ē fm̃ Tho. ut i sū. cō. li. p̃. ti. i. q. 4. ad fi. Vbi etiā oī fm̃ Vl. q. oē mēdacium p̃ter iocosū qd̃ i iudicio oī d̃ his q̃ ad iudiciū p̃tinēt ē p̃nitiosū 7 mortale. q̃a s̃buerit vitatē iudicii qd̃ cedit i p̃niciē vniuersitatē. B.

Utz mai⁹ p̃t̃m sit mētiri oībo q̃ factō. R. fm̃ Tho. i q̃libz. Cū eadē itenrio fallēdi sit i vtroq; vtz; eq̃lit̃ peccat Verbu. n. 7 factū assumūt̃ ut instm̃ fallēdi. vñ nō refert q̃tū ad p̃t̃m vtz aliqs oībo scripto uel nutu ul̃ q̃cūq; factō mētiat̃. sicut nec refert q̃tū ad homicidiū vtz qs gladio ul̃ securi inficiat̃. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 5. B.

Utz sit licitū mētiri p̃p̃t̃ liberatiōne hoīs a q̃cūq; piculo. R. fm̃ Tho. se cūda scde. q. iio. 12d. s̃ licet occultare vitatē prudent̃ sub aliq̃ dissimulatiōe. ut Aug⁹ oīc̃ i li. s̃ mēdacium. Et sic etiā Abrahā fecit. ut h̃r̃ in se. s̃. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 6. 7 facit. zz. q. z. ne qs 7 ex de vsu. sup̃ eo. Vbi oī q̃ scriptura sacra p̃hibz p̃alteri⁹ vita mētiri. B.

Quid de Abrahā et alijs sanctis veteris testamenti qui videntur mentiti fuisse? R. fm Tho. ubi s. Sicut Aug. dicit. in sacra scriptura inducuntur aliquae gesta qui exempla perfecte virtutis de quibus non est extendendum eos fuisse mentitos. Si quia tamen in eorum dictis appareat quod mendacia videantur. intelligendum est ea figurative et prophetice fuisse dicta. Abrahā tamen ut Aug. dicit in q. Gen. dicens Sarrā eē suā sororē. veritatē voluit celare et non mendaciū dicere. Soro enim dicit quia filia patris. Gen. 20. Vere soror mea est filia patris mei et non mater mee. q. s. ex parte patris ei attinebat. Jacob vero mystice dixit se eē Esau primogenitum Isaac. quia videlicet primogenita illi de iure ei debebant. Usus autem est hoc modo loquendi per spiritum prophetie ad designandum mysticum. quia videlicet minor ipse. s. gentiliū substitutus erat in locum primogeniti. s. in locum iudeorum. Quidam vero comedant in scriptura non propter perfectam virtutem sed propter quandam virtutis indolentiam. et hoc modo Iudith laudatur non quia mentita est Holopherni. sed propter affectum quem habuit ad salutem populi per quem piculis se exposuit. Quis etiam dici possit quod verba eius veritatē habent secundum mysticum intellectum. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 7. B.

Utrum mendacium obstetricum fuerit dignum aliquo remuneratione. R. fm Tho. scda scde. q. 110. Mendacium obstetricum potest dupliciter considerari. Uno modo quantum ad affectum benivolentiae in iudeos et reuerentiam omnium timorem et sic debet eis remuneratio eterna. Unde Iero. exponit quod deus edificauit illis domos spirituales. Alio modo potest considerari quantum ad exteriora actum mendacii qui quidem non potuerit etiam remunerationem mereri sed forte aliquam remunerationem temporalem cuius merito

non repugnat deformitas illius mendacii sicut repugnabat merito remunerationis eterne. Et sic intelligenda sunt verba Greg. cum dicit quod benignitas earum merces quae eis potuit et eterna vita tribui promissa culpa mendacii in eternam remunerationem declinata. unde non intelligitur quod illo mendacio mereretur amittere remunerationem eternam quam iam expectarent affectu meruerant. Con. se. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 8. B. De his qui promittunt aliquid et non faciunt vide. i. promissio. Et etiam si iurauerit. vide s. iurare. s. 9. et iuramentum p. s. 6. Item quoniam mensura de se. vide s. iactantia. s. p. et 2. et s. Itonia. s. p. et 2.

Mercator. Mercatores siue nummularii et campsores et huiusmodi multum diuersis modis utuntur siue in emendo siue in recipiendo pecuniam in quibus tractibus facile contingit esse usuram. unde videtur. i. usura proprie usura 3. et usura 6. et videtur. i. societas per torum.

Meretrix. Precium meretricis dicitur illicite acquisitum. Et quid debeat vel possit inde facere. vide s. elemosyna p. s. si. Item quod non licet donare meretrici videtur s. donatio p. s. 3.

Meritum. Utrum vnus actus possit esse meritorius et demeritorius siue bonus et malus. R. fm Tho. scda scde. q. 20. Si accipiat vnus actus putari in genere moris. impossibile est quod sit bonus et malus bonitate et malicia moralis. Si tamen sit vnus vnitate naturae et non vnitate moris potest esse bonus et malus. Ambulatio enim continua est vnus actus secundum naturam. Quod tamen contingit quod sint plures secundum genus moris si mutetur ambulandum

volūtas. A .i. act⁹ pōt eē p pte meri
torius 7 p pte vitiosus fm diuersita-
tem intētionis. ut pat^r in sū. con. li^o 3°.
ti. 34. q. 196. vbi h^o notat. B .q est pn
cipiū moraliū actū. Idē p^r De qui-
busdā opib⁹ meritoz qd 7 quātū p
ea fiat deo satisfactio. hēs. i. satisfactio

Metus. Quid sit met⁹?
R^o. Met⁹ est in-
stand ul⁹ futuri piculī cā iusta
mentis trepidatio. ff. eo. l. i.

Sed nūq^d ē met⁹ q cadit in cōstātē
virū? R^o. Quadruplex ē. p^o v^o metus
mord. 2° cruciat⁹ corpis. 3° eo. cū di-
lecti. 4° mer⁹ stupri. et q^o seruitud. ff.
eo. nec timorē. A .Et ibi addit q idē
est de metu vinculoz s^o sec⁹ de metu i-
famie seu vexatiōis q. s. nō cōphēda^r
sub aliq^o p^rdictoz. B .7. l. isti qdē. §.
p. et 2°. A .Ibi dicit q si dederit ne
stuprū patiat⁹ vir uel mulier. h^o edictū
locū h^o. cū viris bonis iste met⁹ magi
q^o mord⁹ esse debeat. B .Con. Tho. 7
Al. addendo q nō differt vtz p^rdicta
q^otuor sūt siue in p^rsona nostra siue li-
beroz. A .Ioc habet in ocā. l. isti. in
fi. B .siue vxorū. De p^rdict⁹ q^otuor sūt
d^rsus. Excusari met⁹ hos posse puta. q^o
nescis. Stupri siue stat⁹ d^rberis atq⁹ ne-
cis. A .Idē in sū. con. li^o 4°. ti. xi. q. 3.
B .Quō vis uel met⁹ impediāt m^ri-
moniū hēs s^o. i. p^redimētū. x^o. S^o vtrū
met⁹ excuset a p^ricipatione excoicati
hēs s^o. excoicatio 6°. §. p. De mā etiaz
metus hēs. i. vis.

Militia Vtz sit p^rctm.
R^o fm Al. Mi-
litia fm se nō est illicita. s^o ab-
usus. Qui l⁹ multipl^r possit fieri tñ in
trib⁹ p^rcipue cōstit. p^o videl⁹ in ocussi-
one innocētū. 2° in exactiōe imode-
rati salarii. 3° i exercitio imoderato ul⁹

indebito. puta si fiat ad ostentationē
virū cū nocumēto aliquoz. sicut sūt
torneamenta siue pugna singulari inf
socios hastaz lāceaz 7 h^o. Sūt tñ qdā
exercitia eis licita. ut q nulli sūt noci-
ua. sicut cursitatiōes equoz 7 versati-
ones. ars pcuriēdi 7 defendēdi. 7 p^rici-
endi tela. 7 h^o mōi. vñ 7 David prece-
pit ut docerēt filios isrl⁹ arcū. i. artē sa-
gittadi. 2° Regl. p. A .Ibi h^o non vi-
det⁹ haberi sat. Tñ puto q exercitiū q
discit⁹ ars bellādi sit licitū secularibus
oñ tñ fiat recta intētiōe 7 sine piculo.
eē de tornea. c. p. 7 ad hic posita facit
c. noli. 7. c. quid culpat. 7. c. militare.
23. q. 1. B

Miserabilis p/
sona. Miserales p^rsona fm
hosti. sūt. Cecus. paup. pupillus. vi-
dua. 7 huiusmodi.

Missa An q^otidie debeat
celebrari missa?
R^o scdm Tho. in 4° d^r. 13. Di-
cendum q fm Inno. quinq⁹ de causis
o⁹ q^otidie celebrari. p^rma q^o oportet sp
medicinā paratā eē cōtra q^otidiana pec-
cata. scda ut lignū vite sit sp in medio
paradisi. tertia ut nobis sp x^rps vniat⁹
sacramētali⁹. 7 nos ei spūalit. quarta
ut apud nos sit iugi mēoria p^rissionis
q^onta ut vero agno loco typici q^otidie
vtamur. quē iudei ad vesp^rā cōuertē
di esuriēt. fm illud ps. A .s. 58. B
Cōuertant⁹ ad vesp^rā 7 famem pati-
entur x^o. A .Idē i sū. con. li^o 3°. ti. 24
q. 128. B

Vtz missa debeat soluz dici in die.
R^o fm Tho. vbi s^o. Coiter loquēdo d^r
missa dici i die 7 nō in nocte. q^o h^o sa-
cramētū ad tēp⁹ grē p^rinet qd p^r die
significat. fm illud apli. Ro. 13. 120x

x

precessit dies autē appropinquauit. Dies autē iudicat nō solū ab ortu solis s̄ ex q̄ incipiūt oriri solis signa manifesta p̄ aliquā aet̄ illu strationē. In duabz autē noctibz missa decāta p̄t̄ p̄uilegiū illarū noctiū. s̄. in nocte natiuitatis q̄n̄ x̄ps natus ē. 7 in nocte resurrectionis i p̄mitiua eccl̄ia. ut p̄ ex orōne. Deus q̄ hāc sacratissimā noctē. q̄uis s̄ non sp̄ oporteat obseruari. Et addit hic x̄. Credo q̄ q̄ scient celebrat añ oīe cum sit cōsuetudinē gnālem eccl̄ie. mortalit̄ peccat. nisi sup̄ s̄ p̄m disp̄set in casu si aliq̄ infirmaret ad mortē 7 non possit aliū haberi eucharistia. A Idē in sū. con. eo. ti. q. 129. Glo. etiam in. c. si. ex de p̄uile. li. 6. oīc q̄ epi itinerātes p̄nt celebrare añ cōsuetā hora diei uel facere celebrari ex necessitate itineris. B

Qua hora debeat missa celebrari? R. fm̄ Tho. vbi s̄. Solēnis missē celebratio tribz horis instituta ē fieri. s̄. in tertiā diebz festiuis. de ose. ois. i. noctē In sexta diebz p̄festis. In nona diebz ieiuniorz. de ose. ois. i. solēt. Idā i missa crucifixus ē linguis iudeoz. hora sexta manibz militū. hora nona expirauit Sz q̄n̄ sūt ordies p̄t̄ missa cātari fm̄ canones etiā p̄ nonā. A. Ifacit de cōse. ois. i. s̄. in ieiunijs. B. Vel etiā dicendū q̄ ut diligentior fiat p̄paratio missa differet quantū differri p̄t̄ ante p̄andū. 7 iō q̄n̄ nō ē dies ieiunij celebrat̄ in tertiā 7 sextā i qua hora cōit̄ comedit̄. Sed in diebz ieiunij i nona. Priuate autē missē dici possūt a mane vsq̄ ad tertiā uel etiā vsq̄ ad nonā in diebz ieiuniorz. de ose. ois. i. necesse. A Idē in sū. con. oca. q. 129. Et qd̄ h̄ or̄ a usu. ut etiā. videt̄ meli⁹. cū iuribz p̄.

allegat̄ nihil videat̄ dici de hora sexta Puto etiā in talibz seruādā fore cōsuetudinē nō inhibītā uel q̄ nō sit s̄ honestatē seu oīnā reuerentiā. ar. ois. 4. erit. 7 ois. 12. ille autē. B

Quid de illis q̄ nōdū dicē matutinis celebrāt? R. fm̄ xv. mortalit̄ peccant. cū s̄ sit s̄ gnālem 7 approbatā cōsuetudinē. Idē Hosti. Qui autē celebrat añq̄ dicat p̄mā nō peccat mortali ter. nisi sit s̄ p̄ceptū uel statutū. A siue cōsuetudinē loci fm̄ eūdē xv. ut i sū. con. eo. ti. q. 130. vbi 7 addit̄. Qui autē p̄ negligētiā p̄termissa p̄ma dicit tertiā credo q̄ sufficit q̄ caute supple. at quod dimissū est. 7 agat penitentiā de negligētiā. B

Ubi debeat missa celebrari. R. fm̄ Ray. In eccl̄ia cōsecrata si fieri p̄t̄. uel saltē in altari cōsecrato. uel si nō sit altare cōsecratū habeat̄ saltē altare puulū de q̄ dictū est s̄. altare. s̄. p̄. Et p̄t̄ etiā celebrari sub diuio. A. i. sub aere fm̄ glo. in. c. cōcedim⁹. de ose. ois. i. B vel in tētoz. usq̄ etiā in loco exercit⁹ honesti. oū tñ habeat̄ altare. ut dictū est 7 cetera necessaria. de ose. ois. i. c. p̄ circa fi. 7. c. cōcedim⁹. 7. c. missaz. Idon tñ intelligēdū q̄ liceat celebrari i mari uel flumibz. ne nutāte nauī fiat sanguinis effusio uel sacramēti cōmotio Introit⁹ tñ missē p̄t̄ ibi dici. Idē fm̄ xv. Et etiā attēdendū ē q̄ p̄dcā fiant de p̄missiōe epi. ut in. c. missaz. 7 sine p̄iudicio parrochialis sacerdotis. ut notatū ē s̄. altare. s̄. p̄. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 131. B

Utrū uno solo p̄sente uel sine lumie possit missa celebrari. R. scdm̄ Hosti. Quis fm̄ illud qd̄ habet̄ de ose. ois. i. hic q̄q̄. duo debeāt eē p̄sentes q̄ sacerdoti tñ deant. tñ vn⁹ sufficit. ar. ex. de

obo. sigl. quesit. p. nro. Mulier aut
psbytero in missa ministrare non potest.
Imo nec pallas nec vestes contingit. ut s
femina. §. 2. Sine lumine obo non licet
celebrare. ex de cele. mis. c. vlt. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 133. 7 se. B

Utrū sit melior missa boni sacerdotis
q̄ mali. R. s. cōm Tho. in 4. ois. 13. De
missa possum loqui duplt. Aut q̄tu;
ad id qd est eēntiale in ea. s. corp⁹ xpi
7 sic a q̄cūq; dicat equalit^r bona ē. uel
q̄tū ad id qd est ānexū sacro 7 q̄si se-
cūdatiū. 7 sic missa boni sacerdotis me-
lior est. q̄a nō solū h3 efficacīa ex ope-
rato s etia ex deuotōe celebrāti 7 iō ce-
terū parib⁹ meli⁹ ē audire missam bo-
ni sacerdotis. Idē p. 7 etia Al. addēs.
q̄ iō dicat ceterū parib⁹. q̄a obedientia
posset cogē audire missā mali 7 sic eēt
meli⁹. q̄a obedientia melior ē q̄ victia.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 134. B. Q̄
si malus sit p̄p̄r⁹ sacerdos. an debeat
ei⁹ missa audiri hēs s. clericus 3. §. 2.
A. Et ibi lat⁹ in additiōe. B. Et
an ab eo sacra recipiēda sint hēs. i. or-
dinatus p. §. 3.

Quid si sacerdos celebrās infra ca-
nonē recolit se cōmisisse aliqd mortu-
le? R. s. fm Ray. Credo tutorē eē viā
ut peniteat 7 coeat q̄ ita tarde peni-
tet 7 pponat cōfiteri q̄ cito habuerit
opportunitatē 7 sic conficiat 7 sumat.
Idē Tho. p. 7 Al. A. Idē in sū. con.
li^o 3. ti. 30. q. 10. Idē putat etia si ante
canonē qn nō posset sacerdos cōfiteri
absq; mā scādali seu suspitiōis ppter
eādē rōnē. videlz q̄a in p̄nā d3 cauēri
scādaloq̄a p̄tī reuelatio. ex de pe. 7 re.
c. officij. B

Utrū liceat oīo sacerdoti a celebra-
tione abstinē. R. s. fm Tho. in 4. ois. 13.
Lic qdā dixerit q̄ qui dimittūt cele-

brationē nō peccāt nisi p̄p̄m hēant ul
ex obedientia teneār. tñ q̄a ut Greg.
dic. cū crescūt dona etiā tōnes crescūt
donoz. iō cum sacerdoti sit data p̄tās
nobilissima re⁹ negligērie erit. nisi illa
vta^r ad honorē dei 7 ad salutē suā; 7
alioz viuo⁹ 7 mortuo⁹. fm illud. i.
p̄et. 4. vnusq; sicut accepit grām i
alterutrū illā admīstrantes zc. Idē
forte ex familiari instinctu spūs sci di-
mitteret. Vñ 7 sacerdotib⁹ p̄ceptū est
Doc facite i meā cōmemorationē. Idē
Tho. in 3. pte. q. 82. 7 addit q̄ celebra-
re tener salte in p̄cipuis festiuitatib⁹
7 maxie etiā in illis dieb⁹ in q̄b⁹ fide-
les cōicāre cōsueuerūt. A. Idē in sū.
con. li^o 3. ti. 24. q. 123. B

Utrū liceat vni plures missas cele-
brare in die. R. s. fm Ray. Idē licet. Idē
7 valde felix est q̄ vnā digne celebrat.
ex de cele. mis. te referēte. 7. c. cōsului-
sti. 7 de ose. ois. i. sufficit. Excipiūtur
isti casus. Vñ i die natiuitat⁹ oīi in q̄
pōt cātare tres. Ali⁹ si necesse fuit vnā
missam dicē de die 7 aliā p defunctis
nec distiguo siue defunct⁹ sit p̄sens si-
ue nō. A. q̄a in ocō. c. sufficit. vbi h
dicat nō distiguit. B. nisi sit s̄ osue-
tudinē loci approbatā uel cōstitutioz
Terti⁹ est p̄p̄t nccitatē pegrinoz cōme-
antiū 7 infirmoz. 7 forte p̄p̄t nccita-
tem nuptiaz. A. Vbi tpus laboretur
ut in sū. con. eo. ti. q. 126. vbi h notat
B. Et p̄p̄t aliqd p̄dictoz nō celebret
vltra duas. nec in p̄ma sumat pfusio-
nem. ut s. eucharistia 3. §. i. Con. Do-
sti. 7 addit casū. s. qn p̄p̄t raritatē cle-
ricoz uel paup̄tatē eccliaz due ecclie
cōmedant vni. A. Idē in ocā. q. 126.
7 in ocō. c. sufficit. subdit. Qui oō pro
pecunijs aut adulationib⁹ sc̄latiū vnā
die p̄sumāt plures facere missas non

estimo euadē dānationē. B

¶ Utz debeat celebrari pro puulis de
funct. R^o fm Tho. in 4. di. 13. p^{ro} p
uulis baptizatis missarū solēnia cele
brant nō q̄a eis p̄sint ad remissionem
alicui⁹ culpe. uel ad augmētū glorie s̄
p̄p̄t alias rōnes. tū p̄p̄t solaciū uiuoz
tū ad ondēdū puulos ad unitatē cor
poris mystici prinē. oū idē mod^o exe
quiaz seruāt in ipsis 7 ī alijs. tū ad cō
mēdandū redēptōis mysteriū qd̄ in
h̄ sacro cōmēorat p qd̄ pauli sine p̄po
merito salutē eternā consequūt. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 127. B

¶ Quid si omittat aliqd̄ de his q̄ ad
ritū celebratiōis prinēt? R^o fm Tho.
7 Al. 7 oēs theologos. Quilibet omit
tēs aliqd̄ tale puta tēp⁹ debiti. altare
vestes 7 h̄mōi. nihilomī cōsecrat si
est ordinat⁹ 7 assit itētio 7 debita mā
7 forma. s̄ grauissime peccat si sciēter
h̄ faciat. A . Idem in sū. con. eo. ti.
q. 135. B

¶ Utz hymn⁹ angelic⁹. s. gloria ī ex
cellis deo. uel credo. debeat decantari
qñ missa de btā v̄gine 7 de spū scō uel
de cruce celebrat in p̄festis dieb⁹. R^o
fm Ray. 120 debet. l. p̄p̄a p̄fatio decā
tetur. ex de cele. mis. c. liliū. S; huic iu
ri in muld locis p̄p̄t sc̄iā cōsuetudine;
derogātū ē maxie in sabbato. q̄a qdā
modo dies solēnis est deputat⁹ beate
v̄gini. A . Hoc vltimū dictū fuit glo.
Ray. Docti. q̄q̄ dic. In talib⁹ deuotaz
cōsuetudinē non reprobam⁹. ut in sū.
con. eo. ti. q. 126. ad fi. B

¶ Utz q̄libet teneat audire missam.
R^o fm Docti. Die dñico q̄libet tenet
ex p̄cepto audire missam 7 totā ita q̄
accipiat bñdictionē sacerdot. ut d̄ cō
se. di. i. missas. 7. c. se. 7. c. oēs fideles.
nisi excusent magna nccitate. ut nōc

in dco. c. missas. A . In glo. q̄ ibi logē
tā de p̄cepto q̄ d̄ cōsuetudie. B . Qui
aut die solēni p̄termisso ecclie cōuētu
ad spectacula vadit o; excoicari. d̄ cō
se. di. i. q. die. Et nota q̄ dieb⁹ dñicis
7 festiuis it̄rogādū ē si p̄ochianus
alteri⁹ ibi sit q̄ cōtēptō p̄po sacerdotē
audire ibi velit. 7 si inuent⁹ fuerit sta
tim ab ecclia eiciat. ex de p̄och. c. z.
A . Et ibi nō glo. q̄ h̄ nō obtinet qñ
nō sit ex cōtēptu s̄ ex iusta cā. Et idē
qd̄ ī h̄. s. nōc ī sū. con. eo. ti. q. 130. B
¶ Utz p̄p̄t missam peculiatem ut de
aliq̄ sancto uel aliā debeat q̄s oimittē
qñ audiat missam p̄p̄am illi⁹ diei. A
missa peculiat idē ē q̄ missa special⁹ de
aliq̄ scō fm Ray. 7 in sū. con. eo. ti. q.
126. 7 iō palia missa p̄t itelligi d̄ tri
nitate uel p̄ defunct uel sibi. ut in. c.
z. ex de cele. mis. B . R^o fm x̄b. Si di
es h; p̄p̄am missaz quā 7 q̄s al⁹ audire
tenet non o; oimitti p̄p̄t aliā. ex de ce
le. mis. c. z. S; q̄ qdā laicoz oī die vo
lūt missam de trinitate 7 d̄ scō Micha
ele 7 h̄mōi. nō debent h̄ facē nisi suis
dieb⁹. ut in p̄allegato. c. A . s. z. Et
ibi p; q̄ tā p̄ uiuis q̄ p̄ mortuis utili
or missa q̄ possit dici ē missa de die 7 q̄
etiā in dieb⁹ p̄festis p̄p̄t missas p̄culi
ares seu votiuas uel etiā mortuoz nō
o; derogati misse de die. vñ 7 de laicis
p̄fatas missas regitētib⁹ ibi dī. Si vo
luerit ut sibi misse cātent de eodē die
missas audiat p̄ salute uiuoz 7 etiam
mortuoz. Bene tñ puto q̄ dicte misse
votiue 7 p̄ defunct possint dici in di
ebus p̄festis si non derogat ex h̄ mis
se de die. ut in dco. c. z. Existimo aut
aliq̄s circa p̄dicta ex cōsuetudie excu
sati qñ vrgēt cōnabili nccitate 7 nō
al⁹. ut in. c. h̄. ex de cōsue. B . De oblati
onib⁹ q̄ ad missam fiūt h̄s. i. oblatio.

Et ibi etiā. §. si. si oſſoꝝ poſſit recipe
pecuniā p miſſis quas in pñā inuixit
Multa alia circa mām miſſe pñt colli-
gi ſ. euchariftia 3. p totū. 7 facit etiā. ſ.
ſuffragiū. A. Aduertēdū etiā q ſa-
cerdos cū dicit miſſam oꝝ ſtare capite
diſcoopto. ut in. c. null⁹ ep⁹. de oſe.
diſ. i. vbi dī. 1. Null⁹ ep⁹ aut pſbꝝ ſeu
diacon⁹ ad celebrāda miſſarū ſolēnia
pſumat cū baculo itate aut velato ca-
pite altari dei aſſiſtē. qm 7 apl⁹. phi-
bet viros velato capite in ecclia ozare.
Et ſi temē pſuſerit coſone puer. Itē
q ad euāgelii oꝝ ſtari deuote 7 nō ſe-
tendo. ut in. c. aplica. ea. diſ. vbi dicit
Aplica auctoritate mādam⁹. dum ſcā
euāgelia in ecclia legū. ut ſacerdotes
7 ceteri oēs nō ſedētes ſ. venerabili
curi 7 in oſpectu euāgelij ſtātes do-
minica vba intēte audiant 7 fideliter
adorēt. i. venerent fm glo. B

Mollicies duplici
dī. Vno
modo eſt ſpēs luxurie 7 pñt
ſ. naturā. d. q. ſ. luxuria. §. p. i. ſi. Alio
mō. put ē ſtū vitio pñacie 7 otuti
pſeueratie. de q b trib⁹ qd ſint. Tho.
ſcda ſcde. q. i. 8. manifeſtat ſic. Sic ſi
durus oīc in li⁹ ethimologiaz. pſetti-
nax dī q eſt iprudēt tenēs qī ad oīa
tenax. Et h etiā dicit pñax eo q i. p.
poſito ſuo ad victoriā pſeuerat. Et ta-
les phus. 7. ethicoz vocat fortis ſnīe
7 pprie ſnīe. q. a. s. durat in ppa ſnīa
plus q oportet. Mollis autē min⁹ q
oportet q a bono de facili recedit 7 nō
pſeuerat propē aliq difficilia 7 propē
trifticias aliquas cauſatas ex defectu
delectatiōis. ut dīc phus. Perſeuerās
aut tenet ſe in ppa ſnīa fm q. oꝝ. Vnde
pꝝ q pſeuerās laudat ſicut i medio ex-
iſtes. pñax aut vitupat fm exceſſū.

mollis aut fm defectū. B

Monachus Vtrū
mōa-
chus poſſit fieri canonic⁹ ſecu-
laris. R⁹ fm Doſti. Licz qdā vixerint
q ſic. dicēdū tñ cū Jo. q. nō. q. nō eſt
arandū cū boue 7 aſino. Nec hoīes vi-
uerſe pſſiōis debent ſic eſſe ſil. eſt de
elec. cū cām q int pſbꝝ. A. Idez in
ſū. con. li. p. ti. 7. q. 44. B

Vtrū poſſit fieri canonic⁹ regulari.
R⁹ ſcđm Tho. ſcda ſcde. q. i. 89. Vtraq;
religio. s. monachoz 7 canonicoz re-
gulariū ordinat ad opa vite oꝝēplati-
ue int q pꝑue ſūt ea q agunt i oīnis
miſterijs ad q ordiat directe ordo ca-
nonicoz regulariū q b p ſe cōpetit q
ſint clerici religioſi. S; religioni mōa-
chozū non p ſe cōpetit q ſint clerici. ut
habet. i. c. q. i. alia cā. Et iō quis ordo
monachoz ſit actioꝝ obſeruatiē. tñ ſi
monachi eēnt laici liceret eis tranſire
ad ordinē canonicoz regulariū. non
aut eo⁹. ut. i. q. 3. mādam⁹. S; ſi mōa-
chi ſint clerici ſacē miſterijs obſequē-
tes habēt id qd ē canōicoz regulariū
7 cū maiori attitudīe 7 iōlicituz erit
trāſire de ordine canōicoz regulariuz
ad ordinē mōachoz petita tñ licentia
ſupior 7 nō eo⁹. i. q. 3. ſtatuim⁹.

Vtrū liceat monacho hēre locū in vi-
uerſis mōaſterijs. R⁹. Nullo mō licet
eſt de religi. do. c. ſi.

Vtrū mōacho poſſit omittere regimē
ecclie ſeculari. R⁹ fm Doſti. Dic cum
Dugl. Ber. 7 Goff. A. licz alij aliſ di-
xerit. ut pꝝ in ſū. con. li. 3. ti. 28. q. 2.
vbi ſ. notat. B. q. mōach⁹ poteſt ab
epo pſici in ecclia ſeculari cū cōſenſu
abbat. 58. diſ. c. p. et 2. i. c. q. i. ſic vi-
ue. 7. c. ſe. Et itelligas ocm de eccleſijs
q ad monachos pleno iure nō pñēt.

in q^{bo} sine auctoritate epi nō pnt monacho curā cōmittē nec mōachū pntare iūto epo. Et sic itellige. i. q. i. per totū. ex de capel. mo. c. p. S. voluntate epi h̄ fieri pōt. Q. si eps velit 7 abbas nō. h̄es s. abbas. S. p̄t. In eccl̄is autē q̄ ad mōchos p̄tinet mero iure sufficit sola auctoritas abbas 7 ouent. i. q. z. vilis. uel etiā soli abbas si ad ipm p̄tinet eccl̄ie p̄uio.

S vtz monach⁹ ut dictū ē eccl̄ie p̄fectus possit eē sine socio mōacho. Hosti. tenet q̄ sic. Inno. q. nō. Vterq; h̄z motiū ē. de sta. mo. q. dei timorē. iō dicēdū v̄t sicut in ocō. c. or̄ d. ca. dīco regulari q. d; h̄re sociū si cōmode pōt fieri. 7 h̄ meli⁹ 7 tuti⁹ ē. Si vō cōmode nō pōt. tene qd̄ Hosti. oīc. A. Idē cōcludit An. de bu. in dīcto. c. q. dei timorē. vbi plene tractat de hac mā. B.

Vtz h̄ mōi monach⁹ q̄ fact⁹ est rector alicui⁹ eccl̄ie sc̄laris teneat ad statuta sui ord̄is. R. fm̄ Hosti. Si tal⁹ eccl̄ia pleno iure p̄tinet ad monachos p̄fat⁹ monach⁹ in ea remanet subiect⁹ abbatī 7 fuabit oīa sicut p̄us p̄ter tria s. ieiuniū. silētiū 7 vigiliā. q̄ cōmode seruati nō pnt in eccl̄ia seculari. ar. 43. oīf. sit rector. 7. i. q. i. nemo pōt. Si vō eccl̄ia nō p̄tinet ad monachos s̄ ad epos. tūc mōach⁹ īstituit⁹ a trib⁹ substatiali⁹ nō absoluit simplt. nā 7 cōtinētiā fuare teneat. Ab obediētiā abbas absoluit qd̄z impio epi subiicit q̄ de cetero erit abbas su⁹. T̄patia oīf. p̄fabit rōe cōmisse admīstratiōis. Et si h̄z sociū monachū nō excusat ab etu carnū. ex de sta. mo. q. dei timorē. nisi sit infirm⁹. de oīf. s. carnē. ul̄ nisi impante epo q̄ abbas suus ē. Si aut sociū nō h̄z pōt se his cū q̄b⁹ viuit cōmate. 41. oīf. q̄s. ex de sta. mo. reco-

lēs. S. p̄. In oī tñ casu habitū deferre oī. nec pōt temerarie dimitte. aliter eēt excoicat⁹. ut s. excoicatio p̄. S. 3. v. i. 3. Q. si fiat eps ad qd̄ teneat vide. i. religio p̄. S. i. q. incipit. Vtz religio sus fact⁹ eps. 7. S. se. A. Idē qd̄ in l̄ S. notat i lū. con. eo. ti. q. 3. Dñs etiā An. de bu. i. dīcto. c. q. dei timorē. oīc q̄ monach⁹ fact⁹ curat⁹ absoluit ab officio mōachali. q̄a v̄z se cōformare officio dīcorū seculariū. 41. oīf. q̄s. B.

Vtz ex cōtractu mōachi obligetur abbas uel monasteriū. R. fm̄ Inno. Si monacho cōmissa ē admīstratio abbas 7 ouētus tātū obligat⁹ quātū admīstratio se extēdit. Si vō nō h̄z admīstrationē obligat⁹ mōachus s̄ nō teneat solue q̄a nō habz vnde. ex de solu. Odoard⁹. A. Con. Hosti. ut in lū. con. eo. ti. q. 26. B.

S qd̄ de obligatiōib⁹ siue pmissiōib⁹ ab aliq̄ factis monacho ul̄ abbati nūqd̄ acq̄tūl monasterio. R. fm̄ Inno. 7 Hosti. Ex cōtractib⁹ inid cū monacho uel abbate obligat⁹ q̄s mōasterio. q̄a pōt mōach⁹ mōasterio actionē acq̄re. nō tñ pōt obligare mōasteriū. ar. in Insti. de auc. tu. i. p̄n. Vñ quis abbas siue mōasteriū possit agē nō tñ teneat tñdē nisi deo qd̄ ad ipm p̄tinet Et l̄ oīs cōtract⁹ phibit⁹ sit mōasterio nisi ipante abbate. ut. i. q. i. nō dicad 7. i. q. i. sūt nōnulli. 7. c. de p̄ntiū. h̄ intelligit inq̄tū mōasteriū obligare S; obligatio alteri⁹ ad mōasteriū pōt p̄ mōachū acq̄ri. Silt⁹ 7 possessio etiam p̄ mōachū fugitiuū. ff. de acq. pos. l. i. A. Idē in lū. con. eo. ti. q. 28. B.

Quid de reb⁹ ablat⁹ monacho. R. fm̄ Inno. 7 Hosti. Si res erat mōasteriū uel etiā alteri⁹ 7 monasteriū ad restitutiōē tenebat tūc ager mōasteriū

Si dō nō erāt ei? nec de eis tenebatur
mōasteriū. tūc ager ille q̄ dñs est rez
ita tñ q̄ si tales res erāt deposite apud
mōachū 7 abbas videt eas subtrahi 7
facile eēt abbati eas liberare satis cre-
dit Inno. q̄ abbas teneat depositi i fo-
lidū ppi colū. S; si nō vidit nec phi-
bere potuit nō teneat etia; si monach⁹
eas abstulisset. q̄a nō ē obligat⁹ ex ei⁹
maleficio. ut in se. §. dñ. A. Idē i sū.
con. eo. ti. q. 29. ubi etiā addit. Idōsti.
tñ de pōri casu oīc q̄ abbas vidēdo
res auferri 7 nō phibēdo peccet. nō tñ
credit q̄ ppi s; ipe uel mōasteriū obli-
get ex q̄ fuerūt tñ penes psonā mōa-
chi 7 nō penes mōasteriū cōmodate.
eē dēpo. c. i. B.

Quid de maleficio cōmisso p mona-
chū ul' abbatē? R. fm Inno. 7 Idōsti.
Idō teneat mōasteriū. q̄a delictū psonē
nō o; redūdate i oānū ecclie. eē de re.
iur. delictū. li. 6. nisi quātū ad mōa-
steriū puenisset 7 in ei⁹ utilitatē ver-
sū fuisset. ar. io. q. 2. s. ius. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 27. B. De ingressu
mōasterij hēs. i. religio 2. et 3. Itē. i.
nouiti. 7. i. votū 4. Itē de mōachis
q̄tū ad obediētiā. i. obediētia 4. Itē
q̄tū ad religionē. i. religio. p totū. De
monacho apostata s. apostasia 5.

Monialis. In mōa-
sterijs
monaliū nō medicatiū non
debēt recipi nisi q̄ pnt de puētib⁹ mo-
nasterij absq; penuria sustentari. Aliū
nulla eēt receptio. eē dē sta. regu. peri-
culoso. li. 6.

Oēs moniales debēt manere sub p-
petua mōasterij clausura. nisi p tali 7
tanto morbo q̄ non possent cum alijs
absq; gūi piculo siue scādalo morari.
eē dē sta. regu. piculoso. li. 6.

Quā abbatissa ul' pōrissa o; alicui tē-
porali oñō occaside alic⁹ feudi facē ho-
magiū uel p̄stare fidelitātē iuramētū
nisi posset facē apud ipm q̄ pcurato-
rē p̄stet pōt exire cu; honesta 7 decēti
societate 7 p̄stato iuramēto euestigio
o; reuerti ita q̄ in fraudē residētie ni-
hil fiat. ut in p̄dicto. c. piculoso. dē sta.
regu. li. 6.

Dñi tpales nō debēt abbatissas pō-
rissas 7 alias moniales habētes officia
mōasterioz p̄mittē litigare corā eis.
ne oporteat illas euagare p̄ statuēdis
pcuratorib⁹. A. In tex. allato nō sic
dicit. s; q̄ ipi dñi p̄mittāt eas p̄cura-
torē in suis curijs litigare 7 nō cogant
eas q̄ p se litigēt. ne p̄stituēdis p̄cu-
ratorib⁹ ul' alijs h⁹ modi eas oporteat
euagari. cū sit iuri dñi q̄ mulieres p̄-
serti religiose p seip̄as litigare cogāt.
B. Et si ipi dñi s̄ fecerit p suos ordi-
narios opellāt. A. s. cēfuta eccliaſti-
ca. ut in tex. q̄ seq̄. B. ut in dco. c.
piculoso.

In iugir ep̄is 7 alijs plat q̄ negocia
7 cās mōialū. A. s. quas mōiales ip-
se hnt agē corā ipsis ul' in curijs eoz.
ut in dco. c. piculoso. B. faciāt corā
ipsis fieri 7 tractari p̄pcuratorē eatū
siue sint homagiū ul' fidelitātē iuramē-
ta ul' q̄qd aliud. ut i dco. c. piculoso.

Idelati tenēt ex p̄cepto i oib⁹ mo-
nasterijs mōialū etiā exēptis puidē
de clausura exp̄sis mōasterij v̄ de ele-
mosynis fidelij. Idē p̄cipit abbatib⁹
7 alijs inferiorib⁹ plat q̄ ad mōasteia
sibi subiecta. ut i dco. c. piculoso. Itē
eaz mōasteria etiā exēpta visitari de-
bēt s. exēptus. §. fi. Itē nulli inhōne-
ste nec etiā honeste p̄sone v; patē ac-
cessus ul' ingressus ad mōiales nisi ex
tōnabili 7 māifesta cā. 7 d illi⁹ ad quē

ptinet licētia spali. ut in dco. c. A. s.
pculoso. B. De electioe q fieri h; p
mōiales habes s. electio p. s. vld. Ad
mām monialiū pōt ptinē quid possit
sup eas abbatiſſa vidē s. abbatiſſa. Itēz
qd phibeatur moniali b; 7 ceteri femi
nis s. femina.

Mortuus. De his q
sepulturā mortui. uel funeri
uel moriēti iniuriant. vide. i. sepultu
ra p. s. fi.

Utrū liceat spoliare mortuos. B.
Nō licet. imo tales fm leges gūissime
puniūtur. ff. d. sepul. vi. l. 3. s. aduer
sus eos. Itā 7 phus q^o ethicorū spolia
tores mortuorū latronib; ānumerat.
Si mortuū suscitaretur q sacra essent
ab eo iterāda. vide. i. sacm. s. 7. De
mā mortuorū habes. i. resuscitat. 7. i.
suffragiū.

Mulier. Q mulieres
siue femine
multa nō pnt facē nec etiā d
cas fieri hēs s. femia. Et d mōialib; s.
mōialis. 7 d muliez ornatu. i. ornat.

Multitudo. Quid fiet cuz peccat multi
tudo vide s. correctio p. s. fi.

Munus. Triplex ē ge
nus munerū.
Vñ Gregi. super illud Isa. 33.
Qui excutit manū suas ab oī munere
dic. Q aut ē mun^o a manu. aut ab ob
sequio. aut a lingua. Mun^o a manu ē
pecūia. Et noīe pecūie itelligitur oīs
res tpāl siue mobil siue imobil. i. q. 3.
p totū. Mun^o ab obsego ē seruit^o ide
bite impēsa. Mun^o a lingua ē fauor. i.
q. i. sūr nōnulli. De z^o pleni^o hētur. i.
symonia p. s. i. q. i. qui incipit. Utrum

mun^o ab obsequio.

Utrū liceat p mūera ad fidē trahē i
fideles. B. fm Ray. Infideles ad fidē
trahi pnt pmissiōib; 7 mūerib; ar. 23
q. 4. o. 3. h. 7. q. 7. q. aut. dis. 45. q. fin
cera. 7 etiā p grauiorē exactionē pēsi
onū in pncipio locatiōis. Itā postea
nō licet. 23. q. 5. iā dō. S; addit h. xv.
q. nō iō dāda sunt munera. s. ppē fi
dem recipiēda ex pacto. s. si vellent ba
ptizati nisi timeret paupratē inē xpī
anos possint eis dari uel pmitteri. Item
posset xpian^o infideli dare nō ppē fidē
recipiēda s. ppropē beniuolētiā captā
dam ut sic facili^o eū conuertē posset. 7
h^o mōi. Ad h^o facit s. iude^o 3. s. p.

Utrū aut liceat p mūera attrahē ad
religionē vide s. religio z. s. z. A
Et utrū iudici liceat recipere mūera a p
tibo vide s. iudex p. s. 4. B

Mutlare. Utrū lice
at aliqū
mutlare hēs s. hoīcidii p. s.
fi. Silt an liceat mutlare seipsū s. ho
micidiū s. s. fi. Et d mutlā siue a se
siue ab alio vide. i. vitiat^o corpe. s. z.

Mutuū. dī qd de meo
fit tuū. A.
7 obligat ad reddendū tan
tūde i genē suo. 7 cōstitit i his q dant
ad numez pōd^o ul mēsurā. ut. l. 2. ff.
si cer. p. B. Et d dari mutuū nihil
inde spando vltra sortē alit eēt vsuta
vñ vid multa circa h. i. vsuta p totū.

Maufragus. Quicqd ex naufragio ac
cipitur. siue de ipsa nauī.
siue de mari siue de litore
restituēdū est. ff. eo. l. si qs ex nauigio
Aliē nulla cōsuetudie statuto ul pce
pro excusatur qs. qd furtū cōmittitur.

ff. de acq. re. do. l. q. rōne i fi. C. de furd
l. meū. Quā etiā fm leges si petat ifra
annū odēnabit ad restituendū qdru
plū s p^o annū in simplū. ut in pdcā. l.
meū. 7. ff. eo. l. i. Scdm etiā candēs si
is q accepit res naufragoz etiā eēt eps
uel platus aut cleric^o d^o deponi. ex de
accu. cū dilecti. p. Laic^o d^o nisi satisfi
ceit d^o excoicari. imo excoicat^o ē. ex d^o
rap. excoicati d^o. A. Et ibi p^o q^o h^o ex
coicatio d^o hēdit etiā clericos. cū tex. in
oistitū loq^r. B. Hoc intelligas nisi
sint talia nauigia que piratica tyrāni
dem exerceāt. uel sint tūmica noi xpia
no uel pncipi. C. de furd. i. Auten. na
uigia. A. Et ibi p^o q^o p^o dātes naufra
gos seu vltupātes depdita ex naufra
gio debent oīz bonoz publicatione
multari. Et oīa etiā pdcā notār i sū.
con. l^o z^o ti. 5. q. 27. B

Quid si oīi terraz opōnāt cū nau
tis aliq ab eis recepto p eo q securant
eos q si naufragant nūl accipiēt uel
accipi pmittēt ab eis. B^o fm x^o. Cū
al^o deberēt h^o grad facē nō licet aliquid
ista de cā recipe ab eis. A. Et acceptū
d^o restitui. cū naute pēfidez h^o mōi nō
d^ostituerit simplr 7 absolute spōtanei
s ne deteriora sustinerēt fm eū. x^o. et
in sū. con. eo. ti. q. 28. vbi etiā p^o q^o id
qd sequit nō v^o dicit x^o. B. Nisi si
cut i qbusdā loci d^ostituit q qcuq^o acci
pit aliqd de ipō mari debeat ide certā
moderatā portione hēre. Iuiusmōi. n.
statutum sit in fauore naufragoz ad
h^o q hoīes magi studeāt pquire res ip
sas 7 pmiēt de labore suo. A. Tale
statutū seu cōsuetudo v^o oīo nil valē.
cū penit^o tollat p Auten. nauigia. C.
de furd. 7. c. excoicati d^o. ex d^o rap. Vñ
7. 5. i. p^o n^o bñ oī q i h^o cāu nulla cōsuetu
dine statuto ul pcepto q^o excusat. B

Negligētia ^{virtu} sit pec
catū mortale. B^o fm Tho. se
cūda sede. q. 54. Duplt pōt eē morta
le. p^o mō ex pte ei^o qd p^omittit p negli
gētiā. Qd qdē si sit de nccitate salutis
siue sit act^o siue circūstāria erit p^otm
mortale. Alio mō ex pte cāe. Si. n. vo
lūtas itantū sit remissa circa ea q sunt
dei ut totalit^o a caritate dei deficiat. tal^o
negligētia est p^otm mortale. Et h^o p^oci
pue d^oigit qñ negligētia seq^r ex cōtē
ptu. aliogñ si negligētia d^oigat i p^oter
missiōe alicui^o act^o ul circūstātie que
nō sit de nccitate salutis nec h^o fiat ex cō
tēptu s alio defectu seruoi q i peditur
in d^o p^opt aliqd veniale. tūc negligē
tia nō ē mortale p^otm s veniale. A
Idē in sū. con. l^o 3° ti. 3. q. 230. B. De
negligētia iudicū laici 7 quō suppleat
p iudicē eccl^oasticū hēs s. iudex 2° §.
6°. De negligētia cōferēdi bñficia ec
clesiastica hēs s. beneficiuz p. §. p. Et
ibidē etiā de negligētia eligēdi uel p
uidēdi i eccl^oia cathedrāli ul regulari.

Negociatio.
Que sūt negocia illicita. 7 q
nō! B^o fm Ray. Illicita de sui nā sunt
illalq sine p^oto fieri nō pnt. ut vsura.
symonia. furta. 7 adulteria 7 h^o mōi. Et
sūt h^o oībz phibita. i. q. 4. nec h^o q^o.
i. q. i. repiunt. i. si. ex de iure iuran. 7 si
xp^ous. d. Quedā. n. phibēt qā p se ma
la sūt. Quedā vō nō sūt illicita ex sui
nā. ut tutela cura 7 oē exercitiū artiu;
mechāicaz. ut textorie futorie 7 siliu;
q nccia sūt vsui hūano.

Utq negocia q d^o se sūt licita possint
eē illicita. B^o fm Ray. pnt fieri illicita
multipl^o. p^o mō qdē ex cā. ut qñ fie
rēt ppter auariciā. s. ppter improba;

x 5

cupiditate diuitiarum et non ad necessitatem
 sed ad alium finem malum. A. Quid sit nisi
 fiat ad subuersionem alicuius rationabilis ne
 cessitatis sue uel proximi et non principaliter
 propter lucrum. ut possit colligi ex dictis per
 Thoma. secunda secunda. q. 77. artic. 4. et per omnes
 per de anchorano in c. p. de usus. l. 6.
 et per ea que habent in secundum. con. l. 2. tit. 8. q. 1.
 secundum glo. Ray. B. Et secundum hoc prohibita
 sunt omnes. 47. de off. oes. 7. c. sicut hi. 2.
 ex tempore. ut si fiat diebus festiuis in quibus ab
 hominibus omniibus cessandum est. ut s. ferie. §.
 7. et 8. A. s. q. incipit. quibus. 7. se. B.
 Item ex tempore sicut possunt dici iudicia inho-
 nestas que fieret de nocte aut non clara die
 ex de offi. de tele. de suluit. ff. de ori. iur. l. 1.
 2. §. 7. q. a magistratibus. ex persona. q. a cle-
 ricis et religiosis talia prohibita sunt. 2.
 Thimod. 2. nemo militas deo implicat
 se negocijs secularibus. Iero. de off. 88. Ne-
 gociatores clericum et ex inope diuites et
 ex ignobili gloriosum qui quandam pestem
 fuge. et ne de. uel mo. p. totum. De hac
 materia habes adhuc. §. amplius. 7. per. Laicis
 vero illa sunt concessa. de off. 86. puenit.
 7. Aug. 88. de off. fornicari hominibus
 semper non licet. i. nunc. Negociari ali-
 quoniam licet aliquoniam non. Ante enim quod aliquis sit
 ecclesiasticus licet ei negociari. factum iam ec-
 clesiastico non licet. 4. ex loco. q. a loco
 inhonesto et suspecto non oportet quod negociari
 seu conuersari. ff. de arbit. l. si cum dieb. §.
 si arbit. 81. de off. in omibus. 27. q. 1. si quis sa-
 cro. Item quoniam sunt inhonestas ex loco propter
 loci excellenciam. puta quoniam in ecclesia hominibus
 fieret. quod non est locus negociationis s. ordi-
 nis uel in ipse deus eiecit inde uedentes et emen-
 tes. Math. 21. et Joh. 20. et. 16. q. 8. et
 15. de iurim. A. Adde quod quanto negocia-
 tio redditur illicita ex modo. ut si fiat cum
 mendacijs decepti omnibus et filiis. ut in su-
 con. de iura. q. 1. ubi habet notant secundum Ray.

et Hosti. et Al. B.

Negocia quedam sunt que sine peccato vix fi-
 eri possunt. de pe. de off. 5. negocium. Et gratia ex
 eplo ponuntur quoniam s. Cura rei familiaris.
 militia. mercatio. procuratio. et admini-
 stratio. de pe. de off. 5. qualitas. 7. c. falsas.
 de off. 25. qualis. de off. 88. consequens. habet Ray.
 Sed Hosti. addit de. Adde sextum quod qui
 piculosus est omnibus. s. aduocatio. Sed et sep-
 timum non dimittas. s. epatus officium quod
 nihil miserum et piculosum si pfundione
 agatur. 40. de off. an oia. A. Ista duo vlti-
 ma possunt sub procuratio et administratio-
 ne comprehendi. ut in su. con. eo. tit. q. 18. ubi
 etiam addit secundum Ray. quod penalis caute et
 diligenter oportet vitare iterum talibus ut recto
 sine laboraret et exerceat officia sua. B.

Vnde negociatores possunt licite lu-
 cra recipere. habet secundum Ray. Cum laborent pro
 omnibus et qui conueniunt negocium in mercibus gerant.
 possunt moderatum lucrum accipere. Sed de i-
 moderato. ex de emp. et ven. c. p. A.
 Moderamen autem habet in omni lucrum secundum glo.
 Ray. et in deca. q. 18. ad arbitrium boni
 viri limitandum est. quod non est determinatum
 quantum in singulis solidis aut libris aut mar-
 chis accipere liceat de lucro. Hosti. autem
 ut ibi per dicitur quod ad hoc ut mercatores sine
 omni fraude officia sua exerceant bona fi-
 de consuleret talibus quod licentia episcopi sui sci-
 rent quantum possint lucrari in mensura bla-
 di et vini et filii. uel quantum pro libra
 possent ultra quam emerunt vendere in recop-
 satione laborum et expensarum. et sic vede-
 ret sine mendacio. ipso credere esse in tu-
 to quod ad peccatum negociationis. at. ex de
 emp. et ven. c. p. Ibi autem quod non faciunt.
 sine piculo vix euadunt B.

Quid de artificibus qui faciunt uel ven-
 dunt gladios sagittas balistas aut ve-
 nena et filia. habet secundum Ray. Si propter hoc fa-
 ciunt uel vendunt ut homines habeant talia ad

abusū. aut etiā si sciēt vēdūt illis seu
donāt q̄s extimāt talibz abusuſoſ mō
talit̄ peccāt. Et oīa p̄tā q̄ ide sequūt
eis iputant̄. xi. q. 3. p̄cipue. 27. q. 2. si
tu abstīes. 5. q. 1. votū. Si aut̄ tales ne
gociatores dicāt se bonā intētiōē ha
buisse. q̄a credebāt q̄ emerēt p̄p̄t lici
tū vsū. uel si nihil sup̄ h̄ cogitabāt seu
ignorabāt q̄ eēt illicitū; talia facē uel
vendē. i. oībz dīcō casibz dīstīguo. q̄a
si ille res p̄nt eē vtilēs ut arma i bello
iusto. aurīstīgiū ad ornamēta eccl̄asti
ca. q̄dā etiā venēa ad aliq̄d medicīa
le uel s̄ alia nociua. q̄ talia vēdūt nō
peccāt nisi forte phabīl̄t dīctat̄ sibi
cōscīa q̄ emptor tē q̄rit ad malū. Tunc
enī nō oīz vēdē. 23. q. 5. de occidēdis.
7. 5. q. 5. nō oīs. A. uel nisi exercitio
alicui⁹ art̄ indr̄nt̄. i. q̄ p̄t eē licita 7 il
licita plures male vterēt. q̄a tūc talis
ars efficit̄ illicita 7 extirpāda. p̄n Cri
sostrim⁹ sup̄ Math. 7 ponit Tho. sc̄da
sc̄de. q. 109. arti. 2. dīcit. Cas solas oīz
artes vocare q̄ nutrimentoz 7 eoꝝ q̄
cōtinēt vitā nr̄am sūt tributiue 7 con
structiue. Si t̄n opibz alicui⁹ art̄is ut
p̄fēs male vterēt q̄uis de se nō sūt illi
cite sūt t̄n p̄ officiū p̄ncipis d̄ ciuitate
extirpāde f̄m documēta Platonis. Is
ille. Qd̄ p̄t̄ intelligi vtz nisi tal̄ ars eēt
circa tē oīo necessariā. puta tabnā ho
spitiū 7 h̄mōi. q̄a tūc nō phibet̄ p̄
pter nccitatē s̄ alit̄ puidēdū foret s̄ i
cōuenient̄ accidētia. 83. dīf. cōsentire.
B. Si vō ille res ad nullū vsū sūt vti
les nisi ad peccādū. A. sicut sūt q̄daz
venēa mortifera 7 ad nullū bonū vsū
vtilia. ut futute sup̄flue ac sup̄truoſe ca
mīsiāz q̄s p̄cipue faciūt hispāni dātes
p̄ factura vni⁹ camīsiē pl⁹ in triplū ul
q̄druplū q̄ valeat tota camīsia 7 filia.
f̄m eūdē Ray. i. ti. de negl. scl̄aribz. §.

§ qd. vbi p̄dicta ponit. B. t̄nc idubi
tant̄ peccāt faciēdo. tenēdo. vēdendo
seu donādo alijs. 21. q. 1. c. p̄. ff. d̄ 3. h̄.
emp. q̄ sepe. §. veneni mali. q̄a flagi
tioſe rei nec emptio nec mandatū nec
societas valē p̄t. 7 oīa mala sequētia
isti iputabūt. q̄a q̄ occasiōē dāni dat
dānū dedisse videt̄. ex de iud. 7 dam.
da. si culpa. Con. Tho. 7 Doſti.

¶ Quid de his q̄ faciūt uel vēdūt or
namēta muliez aut ſoculares pictos.
aut vestes cū imoderata sup̄truoſitate
cōſutas? f̄m Tho. sc̄da sc̄de. q. 109.
Quia mulieres licite p̄nt se ornare. ul
ut cōseruēt decētīā stat⁹ sui. ul etiā ali
qd supaddē ut placeant viris p̄p̄ijs.
cōns ē q̄ artifices taliū ornamētoꝝ nō
peccāt i vsu talis art̄. nisi forte inueni
ēdo aliq̄ curiosā 7 sup̄flua. vñ Crīso.
oīc sup̄ Math. q̄ ab arte calceatioꝝ et
textoz multa abcidē oīz. Etenī ad lu
xuriā deduxerūt nccitatē ei⁹ cōmūp
tes artē male arti cōmiscētes. A. Sād
p̄p̄ Tho. i loco allegato q̄ artifices in
t̄m peccāt i q̄tū 7 vtētes f̄m dīstīcti
onē positā i. §. p̄cedenti. Quō vō pec
cēt vtētes deo dāte dīcet̄. i. ornāt⁹. B.
¶ Quid d̄ factoribz taxilloꝝ. schacoꝝ
aleaz 7 h̄mōi? f̄m xv. Quia lud⁹
taxilloꝝ ut frequēt⁹ p̄t̄m mortale ē.
ut oīm ē s̄. lud⁹ alee. §. 3. nō ē licitū
viuē d̄ artificio taxilloꝝ. S3 d̄ faciēti
bus schacoſ 7 tabellaz q̄b frequēt⁹ lu
dit̄ ad subleuationē tedij ul labori nō
videt̄ illicitū. ut s̄. lud⁹ 7 ioc⁹. §. p̄. 2.
et q. A. Vtz ē si sic eēt q̄ cū his sine
p̄tō ludet̄ qd̄ hodie sic eē nō videt̄
al̄ idē dīcēdū eēt d̄ his qd̄ d̄ taxillis p̄
pter eādē rōnē. ar. ex d̄ v. sigl. itelligē
tia. ut 7 p̄t colligi ex dīct̄ s̄. §. qd̄ de
artificibz. in additiōe. B.

¶ Quid de faciētibz ſerta d̄ floribz in
x 6

diebus festiuis: R.º. Ad credo eē excusa-
biles. qā p̄ piculū qđ d̄ facili pōt ori-
gere ex abusu h̄mōi q̄ sūt incitāmēta
vanitad̄ 7 lasciuie violat̄ obseruantia
viei sacre ī opando. A. Duculq; v̄r fu-
isse dictū x̄b. ut in sū. con. eo. ti. q. 20.
ad fi. Ad aut̄ qđ seq̄r. s̄ 7 illud v̄r eē
puto sane itellectū. B. l̄j posset eē la-
bor tā modic⁹ 7 sine p̄cio nec ad lasci-
uā itētīdē; s̄ moderatā recreatiōez q̄
nō eēt p̄ctm̄ aut nō mortale. sn̄ia ē x̄b.
¶ V̄r aliq̄ negociatio sit cleric⁹ licita
R.º fm Ray. Si clic⁹ idigeat p̄r aliq̄
honesto artificio sibi neciā acq̄rē. ouz
tñ p̄p̄t h̄ nō desit a oīnis officiis. ois.
91. p̄ totū. de cle. ois. 5. nūq̄. eē ne cle.
uel mo. c. p̄. Itē pōt recipe possēssīōes
excolēdas ad quatrā ul̄ qntā prem et
h̄mōi seu oducē ipas ad sustētatiōez
suā 7 suoz. ar. ois. 86. puenit. ī verbo
auaritie cā. A. Et ibi h̄ sentit glo. B
Et ois. 91. cleric⁹. Sad con. Hosti. p̄d̄t
etiā locare aīalia ut oues 7 boues. A
V̄r eē si h̄eat eos de suis decimis ul̄ de
succēssīōe pentū ul̄ aliū de sibi oatos 7
si etiā h̄eat multa pascua 7 emat p̄co-
ra ut pascāt ibi ad neciā sustētatio-
nē suā 7 suoz 7 ī alimētū pauperū. Si
aut̄ emat p̄coza ut tradat ad cremētū
ul̄ ut aliqd̄ agat ī fraudē negociatiōis
illicitū ē fm glo. Ray. ut ī sū. con. eo.
ti. q. 3. B. ad certū fructū oīmō per
d̄ctū q̄ al̄ sit licit⁹ ut 7 x̄b. dic. addēs q̄
etiā pōt emē rē ut eā melioratā carius
v̄dat ut puta pullū equū nutriēdo.
vel si tabulā emat ut faciat ymaginē.
Nā ī talibz nō ē negociatio s̄ artificio
ut nōr. i. q. 4. canonū. A. In glo. B
de cle. ois. 5. nūq̄. eē ne cle. ul̄ mo. c. p̄
A. p̄d̄cā etiā notāt ī sū. con. li.º 2.
ti. 7. q. 41. 7 ti. 8. q. 2. ad fi. 7. q. se. B
¶ Que pena clicoz q̄ al̄ negocijs sc̄la-

ribo se imiscēt: R.º. Debēt excoīcari. eē
ne cle. ul̄ mona. sub intermīatiōe. A
Istud. c. nō v̄r ibi h̄rī. v̄r tñ ē q̄ p̄o
oi p̄ctō mortali a q̄s nō vult corrigi
pōt excoīcari. xi. q. 3. nemo ep̄oz. Al. c.
incipit. sc̄dm̄ instituta. 7 ē ibi. B. et
si non se correxerit debent deponi. ois.
91. cleric⁹. eē ne cle. ul̄ mo. s̄ nec. Ita tñ
q̄ religiosi oīstricti q̄ alij puniāt. ut
ī ocō. c. s̄ nec. In foro aut̄ p̄niali ois
iūgi uel saltē ofuli ut ea q̄ d̄ formā p̄-
oictā lucrati sūt studeāt paupibz eto
gate. i. q. 5. q. h̄ctis. A. Nā ad h̄ nō
tenet p̄cise fm glo. Ray. ut ī sū. cō. eo.
ti. q. 5. vbi etiā notāt q̄ ī l̄. s̄. h̄nt. B
Circa negocia clicoz plura h̄nt s̄. clic⁹
2.º. A. Et ibi latī de his penis oī. B
Itē ad mām negociatiōis p̄tinet plu-
ra q̄ habēt s̄. emptio. 7. i. v̄lura.º.

Neophitus quis
dicat
R.º fm Ray. Neophit⁹ oī no-
uell⁹ ī fide. a neos qđ ē nouū 7 phitos
qđ ē fides. 48. ois. qm̄. Itē neophiti
dicūt nouelli ī religiōe. ois. 48. sicut.
Idē Hosti. A. Idē ī sū. con. li.º 3. ti.
i. q. i. B
¶ Quare neophiti phibēt ordinari:
R.º fm Ray. Causa ē duplex. Vna cā
ē ne icidāt ī supbiā putantes q̄ fides
xp̄iana siue religio multū eis idigeat
48. ois. s̄. p̄. 7. c. qm̄. Alia cā ē qā non
sūt expti stat̄ ecclie ul̄ religiōis nec sci-
unt modos p̄sonaz. Item non ieiuna-
uerūt nec fleuerūt nec pbauerūt nec
pbati sūt. ut ī dicto. s̄. p̄. 7. c. quoniā.
Vnde tales nec ad minores ordies p̄-
moueri debēt. immo nec consutari. ar.
i. q. 3. monasterijs. Sad con. Goff. 7
Hosti. A. Idem in sū. con. eo. ti. q.
2. et. 3. B. De neophitis in religione
vide. i. nouit⁹.

Notoriū qd sit i. R^o
scdm Ray.
Notoriū aliud iur. aliud fa-
cti. Notoriū iurē de q qscanōice ē cō-
demnat^o uli iure cōfess^o ul legitie dui-
ctus. i. q. 5. p. b. 7. q. vld. si qs p. b. 7.
7. c. sciscitatio. 2. q. 6. si qs appellat.
A. Alci p. 7. q. appellat. B. S. sūt 7
quoz. ex d. coha. de. 7 mu. v. 7. c. q. si
tū. Notoriū vō facti ē cū p. l. i. ē testif
7 dissimulatio nō ē loc^o. Si. dis. in sa-
cerdotib. i. si. ex de coha. de. 7 muli.
tua. ff. d. ri. nap. l. palā. i. p. n. Et si itel
ligi siue sit crimē notū oib. q sūt i il-
lo loco. s. villa uel prochia. A. Etia;
si i loco nō sūt nisi decē. qa decē hoies
p. l. m. faciūt. i. o. q. 3. vnio. fm glo. Ray.
ut i sū. con. l. 3. ti. 30. q. 15. vbi etia; h
oia notat q 7 h pōtūt. Et nōt glo. in
ocō. c. vnio. s. q. decē faciūt plebz. Et
glo. Ray. vbi s. oīc q si etia; prochia
hēat mille prochianos 7 soluz decē ex
illis gues 7 honeste p. l. one scādali gē
d focaria sacerdot pōt oīc q p. l. s. cā-
dali gē. cū decē hoies p. l. m. faciant. ut
dictū ē. Hoc glo. Ex q p. q. illi sup q ē
tale scādali ē purgatio idicēda. ex de
coh. de. 7 mu. tua nos. B. siue maiori
pti. A. l. facit. 2. q. i. d. māifesta. B. Et
tale notoriū itez s. diuidit. qa aliud ē
notoriū facti act^o durand. ut cū qs te-
net adulterā publice i domo siue etia;
ocubinā. Aliud ē notoriū facti trāse-
und. ut cū aliqs publice hoiez interfecit
S; 7 ē tertiu; notoriū facti p. l. p. ut
si aliqs publice habit^o ē. p. filio ul affi-
ne 7 h^o mōi. In notorio igit iurē exigit
q nō; p. batio d negantē. ex de sen. 7 re
iudi. sicut. In notorio vō facti nō req
tū oīdo iurē q al etia; reglarit obserua
ous ē. ex de iure iud. ad n. am. 2. Cui
oētia nāq; patrati sceles nō idiget cla

more accusatorū. ex d. accu. euidētia.

Nouitius. Vtz ipu
bes. s. an
i. q. annū. A. s. q. ad masculū
q vō ad feminā pubertas oī i. iz. 20.
q. 2. puella. 7 s. ipubes. B. possit itra
re religionē ut sit ibi nouiti^o. R^o. Tal
qdē pōt offerri a pentib. si ipe cōsentit
20. q. 1. puelle. Et nihilomī q cito p-
uenerit ad pfectā etatē. s. ad. 14. ānu;
pōt egredi. 20. q. 3. p. n. s. ex de regu. cū
sim^o. A. Et ibi h notat glo. B. Q. si
talis ipubes p. p. volūrate intrat. pōt
extrahi a p. re ul tutore. 20. q. 2. puella
A. Et ibi addit. At si ānū 7 diē oīssi-
mulādo cōsensit siue tutōes siue pen-
tes neq; ipe neq; ipa mutāe potēt oīc
glo. v. q. q. pueneit ad ltimā etatē. B.
Vtz nouitio igrediētī religiōez suf-
ficiat q attigeit. i. q. ānū. R^o. Nō suffi-
cit. s. oportz q p. fecerit. ut exp. s. hētur
ex de regu. ad n. am. in tex. 7 glo. 7. c.
significatū. Alii pōt repeti ut i p. cēdē-
ti. s. dictū ē. A. Ad p. dicta vī fac. c.
is qui. de re. iud. l. 1. o.
S; vtz sufficiat si malicia suppleat
etatē. R^o. fm Ray. Sufficit. ex de regu.
postulasti. S; h nullo mō ē vez. sicut
exp. s. nōt. 20. q. 1. i. sū. q. Et idē pōt
Jo. an. d. regu. eos. i. de. Qd aut Ray.
oīcit q sufficiebat si malicia suppleret
etatē. vez oīcit suo tpe. s. q. n. fecit sū-
mā 7 currebat p. opilatio decretaliū
s. hodie d ipa decretali postulasti. ver
ba illa subtrahā sūt. A. Idē oīc glo.
in ocō. c. postulasti. B.
Qd ē tēp^o p. batiois i nouitio i. R^o.
Sicut ex p. dictis patz ē. i. 5. ann^o. I. 2. ā
cum non possit igredi nisi cōpleto. i. 4.
anno ut in 2. s. dictū ē. sequit q tūc
incipiat annus p. bationis. Et hoc etiā
ipsum exp. s. tradit Jo. h. an. extra

de regu. bñficiu. li. 6. 7. c. is g. eo. li.
Sed 7 hñ rñabile ē. ga tēp. pbatōis
dat. ad pbadū austeritatē religiōis. ut
ēx d. regu. ad aplicā. In q̄s p̄cipua ē
custodia castitad quā cōiter loquēdo
non est apt. antea p̄bare. 7 ideo si in-
fra dictū temp. gestat. fuit habit. q
nec scissura nec colore distiguit ab ha-
bitu p̄fessōz nō. p̄p̄t hñducit tacitā p-
fessionē. Sec. si talis habit. p. dictam
etate gestat. fuerit ga p̄fessionē indu-
cit. ut i. cle. eos. de regu. A. Sat. pro p
oicd vñ facit. c. i. pñ. ēx d. regu. li. 6. B.
Que pena si q̄s añ legitimū tēp. p-
batōis nouit. recipiat ad p̄fessionē?
R. In ordib. medicatū illi q recipit
icurrēt triplicē penā. p̄ma ē ga pec-
catēt mortalit. eo q agūt s̄ id qd p̄ce-
ptū ē in v̄tute obie. 7 sub pena excoica-
tiōis. scda pena ē ga oēs qui recipiūt
sūt suspēsi a receptiōe cuiuscūq. ad p-
fessōē. tertia ē q. a suis fratrib. debēt
puniri pena q̄ solet iñfigi pro culpis ḡ
uibo. hñt hñ ex d. regu. nō solū. li. 6. 7
c. cōstitutōē. Ille q̄q. q sic recept. fuit
hñ seculat. esse nō possit nō tñ ē alligat.
i p̄i ordini p illā p̄fessionē. A. In dco
c. nō solū. sic or. In v̄tute obie sub pe-
na excoicatiōis distict. iñhibem. ne
añ añū pbatōis elapsū q ē maxie in
subsidiū fragilitat. hñane reglarit. in-
stitur. quēq. ad p̄fessionē vñ ordis
seu ad renūciatiōē seculo faciēdā re-
cipe. nec cōstitutū iñfra hñmōi añū ali-
q̄ten. i p̄edite q̄ min. iñfra i p̄m ad aliā
religiōē quā maluerit transeat. Vel
nisi maior tñ. i q. añis exñs p̄fessus fu-
erit tacite ul. exp̄sse aut euidēt cōstet il-
lū vitā voluisse mutare qd tñ nō p̄su-
mit. nisi clara pbatōē ul. p̄petētib. i di-
cñs oñdat oio ad seculū redire sicut d.
sua voluntate p̄cesserit p̄sumat. Q. si

forte cōtra x̄. Et itelligit q̄s seculo re-
nūciare. 7 vitā voluisse mutare qñ bo-
na sua distribuit paup̄ib. ut nōt glo.
7 p̄e. d. ancha. sup. dco. c. nō solū. Vbi
etiā idē dicit Archid. addēs idē esse si
q̄s qñ iñgredit. religiōē facit testamē-
tū. ac si debēt mori. 7 transferat oīa bo-
na sua i heredes 7 legatarios 7 i pias
cās 7 mutat habitū. Et iō d̄ba illa q
hñt in regula ordis minozū. Vñdāt. 7
vñdāt x̄. nō sic accipiēda sūt. ut ex
his volētes iñgredi religiōē cogāt ul.
etiā iñducāt ad distributiōē faciēdā
iñfra añū pbatōis. al. locū hñrent pene-
oci. c. nō solū. S. ut eis oñdat q̄ illud
debēt agē ante p̄fessionē. oio si p̄pus
prop̄o motu nō fecerit. 7 q̄lit i religi-
one debēt viuē v̄z exp̄p̄ati penitus
tā in sp̄ali q̄ etiā in cōi. sicut 7 accipi
ex collatiōē pitissimoz dcoz. B. In
alijs v̄o ordib. p̄fessio exp̄ssa ul. tacita
p̄t fieri licite iñfra añū. 7 si fiat exp̄s-
se etiā sc̄ari habitu nō mutato illi reli-
giōi p̄cise obligat. quā p̄fessus est. Si
v̄o fiat tacite. s. p̄suscipiōē habit. p̄
fessōz tñc iñfra añū nō obligat illi reli-
giōi sp̄alit. s. gnāt religiōi dūmō reci-
piēs sit etad apte. 7 si fuit sciēs 7 volū-
tari. 7 si i illo hitu 7 volūtate triduo
p̄seuerat. ēx d. regu. cōstitutōē. li. 6.
Pone q̄ nouit. apte etad fuit i aliq̄
religiōē medicatū p̄ tres mēses p̄ea
exiuit. 7 p̄ alios tres mēses reitrait.
nūqd p̄mi tres mēses debēt cōputari
ad añū pbatōis. R. fm Bonicōtrū
doctore decretōz filiū Jo. an. i quadā
qōne disputata. Dicēduz q̄ nō. Nam
constat q̄ iura statuerunt añū ad p-
badū regulares austeritates. ut ēx d.
regu. ad aplicā. Sed regulari austeri-
tas. p̄ sui maxia pte in cōtinuatiōē cō-
sistit. Nam aliq̄s possit faciliē ieiunare

siue abstinē vno die ul' mense q forte
nō possēt cōtinuare. iō ad verā pbatio
nē cōtinuatio requir' . nā alit' esset pba
tio si qs vno mēse staret i ordine vno
in seculo 7 postea itez vno i ordine 7
vno i seculo 7 sic facit p ānū 7 h' mōi.
P̄ferea cū tex. indefinite loq̄t' dicēdo
austeritates vniuersalt' ipas cōphēdit
ut nō p Dy. de re. iud. in tūca. A. fa
cit ex d' deci. ad audiētā. B. Ponam
q̄ q̄ itrauit in ianuatio 7 exiuit in car
ni p̄iūio tēi reittrauit in pasca si p̄
mi mēses cōputabūt ei nihil p̄bauit d'
q̄dragesima. Et sile oīcā de aduētū ul'
de hyeme seu estate. i q̄bo anni ptibus
varie sūt religionis austeritates. P̄re
terea q̄n iura loquūt' de annali spacio
de cōtinuo itelligēdū ē. ut nōr p. d. pa
trē meū. de elec. c. p. li. 6. Et est etia;
tex. eo. li. 7. c. cupiētes. §. certū. Ad h'
etiā facit q̄d nōr. ff. de his q̄ no. i. fa. l.
genero. 7. ff. de diuer. 7 tēp. p̄scrip. sup
tūca. Itē q̄ iura dicūt q̄ q̄libet p̄scri
ptio ita ipe dīr p̄ actū dīcū q̄ necesse ē
aliā inchoari. ut ex tē p̄scrip. auditis.
cū silib'. P̄ferea casus videt' legi q̄ oīc
q̄ ille seru' dīr eē veteran' q̄ anno cōti
nuo seruīuit. Ille aut' dīr nonici' q̄ nō
seruīuit āno cōtinuo. ut. ff. de publi. l.
fi. §. q̄tiēs. B. Nec ē dīr q̄d nōr p̄ spe.
in tūca de sta. regu. Nam errore scri
ptoris thema ei' mutatu' fuit. Casus
enī speculator ē q̄n qs itegro pbatio
nis āno in monasterio stetit 7 ānq̄ p
fessionē facit exiuit 7 p̄ea rediit vtz
probatiōis ann' sit ei dī nouo cceden
dus. Et tenet q̄ non. Qui casus a nō
multū diuersus ē. Et q̄ spe. talē casuz
posueit oup̄t p̄. p̄ q̄a oīc ipam qōnē
eē Bar. brix. i venerabilib'. A. Puto
aliquē tractatū fore. B. Et etiā eius
vba in tūcēdo scribit. cū tñ ibi Bar.

nihil de nō casu s de nūc dicto loq̄t'.
z. q̄a ipe spe. probat solutionē illaz p
c. fratnitas. 34. vif. Qd. c. de nō casu
nihil penit' dicit.

Utz q̄ vult intrare religionē ut sit
ibi nouici'. si loc' non pōt ei puidē de
vestib' 7 suis nēcitātib' possit hac oc
casione tollē alteri ut sibi puideat' B.
Qui rē accipit cur' nō est oīs male fa
cit. q̄a furtū cōmittit. Mala aut' nō sūt
faciēda cōp̄satiōe boni. i. q̄. i. nō ē pu
tanda. i. q̄. 5. forte. 32. q̄. 4. sicut. 22.
q̄. 2. p̄mū. Vide. i. p̄culiū. in fi.

Utz nouici' possit eligi i p̄latū. B.
Ad abbatiā ul' p̄laturā religiōis eligi
nō pōt nisi exp̄sse p̄fessus. Ad ep̄atuz
vō oū tñ al' sit idone' eligi pōt. A. Si
ue ecclīa cathedralis sit secular' siue re
gular'. ut in. c. null'. de q̄. i. B. Et no
uicius 7 non exp̄sse p̄fessus. ex d' elec.
nullus. li. 6.

Utz uouici' licite possit ordinari.
B. fm Ray. Nec p̄mā cōsuetudine nec ali
quē mīorē ordinē recipere dī donec p̄
bat' sit. ar. i. q̄. 3. mōasterijs. h' Ray.
7 Goff. 83. q̄d in ipō. c. mōasterijs dī
q̄ expectādū ē p̄ biennū. dicit x̄o. Cre
do q̄ ex q̄ recepti sūt ad p̄fessionē legi
time ul' habiti pro p̄fessis eo ipō habe
ant pro p̄bat' 7 ordies possint recipere.
Sed con. dōsti. A. Idē in sū. con. li.
3. ti. i. q̄. 3. B. Q̄cutiens nouiciū
excoīcat' ē hēc s. excoīcatio z. §. zi.
q̄ incipit. Quid si d̄beret. De mā etiā
nouicioz habēt p̄fā. i. religio z. Et si
nouici' erat bñficiat' qd fiet d' bñficio
vid. i. religio z. §. xi. q̄ incipit. vtz ep̄i
Nuptie. De tpe quo
nuptie hēc s. ipe dīmetū i 7
Et de plurib' alijs q̄ ipe dīūt nuptias
sac dīcū ē s. impedimētuz p̄. cū. c. se.

Itē ad nuptias p̄tinet ea q̄ dēa sūt s̄.
m̄rimōiū p̄. cū oibz. c. ibi sequētibz.
¶ Utz nuptie scde sint b̄ndicēde. R̄.
fm Ray. Vir 7 mulier trāsies ad biga
miā nō debz itez a p̄s b̄zo b̄ndici. ex de
secū. nup. vir aut. Alii p̄s b̄z q̄ talē b̄n
dictionē celebrauerit suspēsus a b̄nfi
cio 7 officio d̄z ad sedē aplicā mitti. ex
de scdis nup. c. p̄. Et h̄telligē fm xv.
7 Goff. nisi de c̄suetudinē alicui⁹ ecclie
aliē obtinēt. q̄a tūc possēt sine piculo
b̄ndictio iterari. de p̄. ois. 3. §. ex p̄so
na. A. q̄a tale statutū forte factū est
ad exhortationē cōtinētie fm Goff. ut
in sū. con. l. 3. ti. 24. q. 6. B. Quin
etiā fm Tho. i. 4. ois. 42. cū d̄r q̄ scde
nuptie nō debēt b̄ndici. intelligit q̄n
tā ex pte viri q̄ ex pte m̄lieri uel salte;
ex pte mulieris sūt scde. Si aut vgo cō
trahit cū illo q̄ habuit aliā vxorē ni
hilomin⁹ nuptie b̄ndicē. Saluar. n.
ibi aliq̄ mō significatio. Cō. cū h̄ Ber.
A. s. i. ois. c. vir aut. ubi nō h̄ simpl̄
tener. s̄ ois q̄ cū aliq̄s ducit vginē b̄n
dictio ista iterat fm c̄suetudinē q̄rū
dam locoꝝ 7 h̄ si papa sciat talē c̄sue
tudine 7 tolerat al̄ non valet. Hosti.
etiā ut p̄ i. dēa. q. 6. ois q̄ siue vir siue
mulier i alio m̄rimōio b̄ndict⁹ ē. nō
d̄z b̄ndictio iterari imo ois oimitti.
q̄a vn⁹ sine alio b̄ndici nō d̄z. Dic etiā
q̄ duo bigami s̄ h̄etēs 2⁹ q̄ nūq̄ fuerit
b̄ndicti b̄ndici p̄nt. B. De nubente
istā tēp̄ luct⁹ s̄. lex. §. 9. v. 7.

Obedientia p̄.
coiter an sit v̄tus? R̄. fm
Tho. scda scde. q. 104. Est
qdē v̄tus moralis cui⁹ sp̄ale obiectū
ē p̄ceptū tacitū uel exp̄ssū. Voluntas
enī sup̄iorū q̄cūq̄ mō inotescat est qd.
vā tacitū p̄ceptū. 7 tāto videt obedie.

ria p̄mptioꝝ quanto plus p̄uenit p̄ce
ptū exp̄ssum.

¶ Utz obia sit maxia v̄tutū. R̄. fm
Tho. vbi s̄. Virtutes theologicæ. s̄. q̄
deo fm se iherēt sūt potiores v̄tutibz
moralibz q̄bz aliqd tētenū cōtēnūt ut
deo iherēat. Int v̄tutes aut̄ mozales
rāto aliq̄ ē potioꝝ quāto magis aliqd
cōtēnūt ut deo iherēat. Sūt aut̄ tria ge
nera bonoꝝ q̄ hō p̄t cōtēnē. p̄p̄t deū.
quoꝝ i fīmū sūt extēioꝝ bona. mediū
sūt bona corpis. sup̄mū aut̄ bona aīe.
Inter q̄ qdāmō p̄cipuū ē volūtas in
q̄tū. s̄. p̄ volūtatē hō oibz alijs bonis
v̄tū. 7 iō p̄ se loquēdo laudabilioꝝ est
obie v̄tus q̄ p̄p̄t deū cōtēnūt p̄p̄am vo
lūtatē q̄ alie v̄tutes mozales q̄ p̄pter
deū aliq̄ alia cōtēnūt. Vñ Greg⁹. vld.
moralū. Obia v̄tutibz iure p̄ponit.
q̄a p̄ v̄tutibz aliena caro p̄obiam v̄o
volūtas p̄pria maculat. A. Doc etiā
dictū trāsūptū ē. 8. q. i. sciendū. B.

¶ Utz subditi teneant i oibz suis su
p̄ioribz obedire. R̄. scdm Tho. vbi s̄.
Duplici p̄t cōtingē q̄ subditi sup̄iori
suo nō tenet obedire. p̄ mō p̄pter p̄ce
ptū maioꝝ p̄tā. vñ sup̄ illud Ro. i. 2.
Qui resistūt p̄tati ipsi sibi cōanationē
acq̄rūt. d̄ic glo. Si qd iusserit curator
nūqd faciendū est si cōtra cōsulē iubeat.
Rursus si qd p̄cedul iubeat 7 aliud
impatoꝝ. nūqd dubitat i fto cōcepto il
li eē seruendū. ḡ si aliud impatoꝝ ali
ud oīs iubeat cōcepto illo obtempan
dū est deo. 7 ad idē facit illud Act. 4.
Si iustū est vos poti⁹ audire q̄ deū iu
dicare. 7 ois. 8. q̄ cōtra mozes. xi. q. 3. q̄
resistit. 7. c. nō semp. Vbi ois glo. q̄ i
ferioꝝ nō solū obedire nō d̄z cum p̄ce
ptū ē i iustū s̄ etiā cū ē inhonestū. 2.
mō nō tenet i fferioꝝ suo sup̄iori obedi
re si ei aliqd p̄cipiat in q̄ ei nō subdit.

Dicit enim Seneca. 3.º de beneficiis. Errat si quis estimat seruitutem in totum hominem descendere. pars enim melior excepta est. corpora obnoxia sunt et ascripta dominis suis. mens sui est iudex. Et ideo in his quod pertinet ad interiorum motum voluntas hominis non tenetur homini obedire. sed in his quod exteriorum per corpus sunt agenda in quibus tamen secundum ea quod ad naturam corporis pertinet homo homini obedire non tenetur. sed soli deo. quia omnes homines nati sunt pares. unde non tenentur serui dominis nec filii parentibus obedire de minimis. Sed deo vel dignitate seruanda. aut aliquid hominibus. Sed in his quod pertinet ad dispositionem actuum et rerum humanarum tenetur subditus suo superiori obedire secundum rationem superioritatis. sicut miles duci in his quod pertinet ad bellum. et seruus domino in his quod pertinet ad seruicia opera. et filius patri in his quod pertinet ad disciplinam vitam et curam domesticam. et sic de alijs.

Quid si dubitat subditus utrum quod precipi sit deus vel non? secundum Ray. Debet obedire. nisi esset tale in quo nullo modo excusaretur ignorantia. puta articulum fidei precepta vel prohibiciones dei vel signa le statuta ecclesie. Alii enim in dubijs obedendum est. ex de tempore. or. ad aures. Qui etiam bonum sine quo potest esse salus deo dimittit. propter obiam. xi. q. 3. qd. g. A. Ibi dicitur. Aliquis deo per obiam bonum quod agit inter mittit. B. Con. Tho. 7. Goff. A. Did. quod generaliter quicunque subditus non potest per conuenientem inquisitionem certificari de obedire et obediendo excusatur etiam si dubitet circa preceptum dei. i. utrum quod sibi mandatum sit contra dei preceptum. 23. q. i. quid culpatur. B.

Utrum obia in his quod quis vult per se sit meritoria. secundum Tho. scda scde. q. 104. Si id quod precipi sit per se volutum et abique ratione precepti sicut accidit in precepto iam ex propria voluntate reddit in illud et non

videtur implere preceptum. Sed quoniam illud quod precipi nullo modo est secundum se volutum sicut accidit in aspectu. tunc omnino est manifestum quod non impletur nisi propter preceptum. Et ideo dicit Gregorius in moralibus quod obia quod habet aliquid de suo in preceptum nulla est vel minor. quia. s. voluntas propria non videtur principaliter tendere ad impleendum preceptum sed ad assequendum proprium volitum. In aduersis autem vel difficultatibus est maior. quia propria voluntas in nihil aliud tendit quam in preceptum. A. Predicta etiam habent. 8. q. i. sciendum. B. Et si intelligendum est secundum illud quod exterius apparet. secundum tamen iudicium dei quod corda rimatur potest contingere quod etiam in precepto obia aliquid de suo habens non propter hoc sit minus laudabilis. s. si propria voluntas obediens non minus deuote tendit ad impletionem precepti. Con. M. A. De obediencia habes s. in obediencia. B.

Obedientia 2.º

s. laicorum. Utrum christiani teneantur secularibus potestatibus obedire. secundum Tho. ubi dicitur. Dicendum quod sic. per fidem. n. christi non tollit ordo iusticie sed magis firmatur. Ordo autem iusticie requirit ut inferiores suis superioribus obediatur. aliter enim non posset humanarum rerum statum fruari. Idcirco tamen obiam intelligit in quantum ordo iusticie requirit et ideo si non habent iustum principatum sed usurpatum vel si iniuste precipiant non tenentur eis subditi obedire. nisi forte per accidens. propter euitamandum scandalum vel periculum. Con. 7. se.

Utrum laici teneantur obedire prelati ecclesie sicut. secundum Tho. Laici non tenentur obedire prelati ecclesie nisi in his ad quod observantia in baptismo se obligauerunt. s. ut teneant veram fidem. s. cum operibus ut abrenunciarent sathane et omnibus pompis et operibus eius. et per omnia quanta ad omne preceptum vitandum et spirituale bonum persequendum.

In alijs actibz nō subdāt eis nisi iqtā
ad ista ptinē uel reduci pnt. A. Idē
in sū. con. l. 3. ti. 3. q. 3. circa finē. Et
facit. xi. q. 3. si aut vob. B.

Obedientia 3.

s. clīcoz. Quibz 7 q̄lis clīci te
neāt obedire? R. Clīci tpalibz oīs
nō sūt subiecti nec eis obedire tenent.
Nā laici nec de clerici nec de rebo eccle
siasticis disponēdi aliqd cōmissa ē facul
tas. 96. vif. bñ qdē. ex de cōsti. ecclesia.
S; plad ecclesiasticis idubitantē tenē. ut
pape. 7 oibz inferioribz plad suis. Ad
aut extraneis. qā sicut non valet snia
nō sui iudici. ita nec pceptū. ex de iudi.
at si clerici. 7. q. i. qā frater.

Quid si epus mandet sacerdoti ut
excoicet illū quē ipse reputat innocen
tem? R. fm Tho. i q̄libz. Aut mādat
sacerdoti sola denūciatio excoicatiois
aut ipa excoicatio. Si denūciatio certe
tenet denūciare ex pte epī. Si aut pci
piat q̄ en excoicet. tūc si est notoriū il
lū eē innocentē o; corā epō illi? inocē
tiā allegare 7 pbare 7 si deficiat i pbā
do o; obedire q̄tūcūq; sciat ei? inocē
tiā. A. Immo b casu vī q; nō debeat
obedire. sicut pōt colligi ex dicē s. iu.
dex p. s. xi. i additiōe. B. Si vō le
gitie pbet. non o; obedire s; recurrē si
oport; ad supiorē ptatē. Si aut sit du
biū obedire tenet. 23. q. i. qd culpāt.

Utz cleric? teneat obedire epō qui
i ponit ei q; vadat romā p negocijs ec
clesie. R. fm Ray. Tenet. 7 non valet
excusatio dicent q; ali; sint magi ido
nei. qā in talibz legatiōibz nō o; hunc
ordinē seruare. ff. de lega. l. sciendū. s.
plē. Nec etiā pōt valē excusatio scdm
hosti. ppter cutā rei familiarē. qā cōis
utilitas preferēda ē puare. ex de postu.

pzela. bone. p. Non tñ tenet obedire
ut pmoueat negocia seipsū. ut i oca
l. sciendū. s. si accusatio. A. facit etiā
c. petio. ex de iure iud. pzedcā etiā
notat i sū. cō. l. 3. ti. 3. q. 12. 7 se. B.

Pone q; eps precipiat capellano ul
mādet ali; clīco ut det libz ppos ne
poti ipsi? epī uel ut renūcier bñficio.
qā vult alteri oferre. ul aliqd h? mōi.
nūqd tenet obedire? R. fm Ray. Ad
ptinet h ad epm. 7. q. i. qā frater. Et ad
dit q; nō tenet cleric? ad obiam d suis
rebo oadis. Intelligas sine cā. ar. ex de
censi. cū apks. s. inhibetm. 7. 16. q. i. pze
dicatoz. Itē addit q; si clīcus habēs li
bz inep? sit 7 epus pcepit clerico ut
omoder clīco bone indolis ut i studio
ad qd ipsū mittit pficiat. tūc obedi
oū videt. qā nō mouet ipsum carnali
tas s; cōis ecclie utilitas. ar. i oco. c. qā
frat. 7 ex de mgis. sup specula. Et h
intelligas si d bonis ecclasticis libz sint
acqsi. ali; nō. ex de testa. regisfri. 7 d
iure pa. cū dilect. s. nos igit. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 14. B.

Utz clīc? magi debeat obedire epō
suo q; archiepo. R. fm Ray. Epō. ni
si in qbusdā casibz q; hēs s. archieps.
s. 3. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 13. B.

Obedientia iij.

s. religiosoz. Utz religiosi te
neāt plad ppos i oibz obedire. R. fm
Tho. scda scde. q. 104. Religiosi pfiter
obiam q̄tū ad regulatē obseruadam
cōuersationē fm quam plad suis sub
dūt. 7 iō q̄tū ad illa sola obedire te
net q; pnt ad regtatē obfūatiā ptinē.
Et ista videt oia licita 7 honesta 7 pos
sibilia q; māifeste nō trahūt ex pnam
pfeffioez etiā p excessū. puta si pcepit
trāsire ad aliā religionē etiā artiozem

ul' q' subdit' offerat se martyrio. In ta
lib' eni' obia nō ē nccia. l' qnq' possit
ēē pfectiōis. In reliq's vō honestis vī
nccia. nā cū alicui dat' iurisdic'io seu
ptās. cūter 7 oīa illa itelligūt cōcessa
sine q' b' ptās explicari nō possit. ff. de
iur. om. iudi. l. z. et ex' de offi. dele. p.
terea. Sat' aut' q' multa pnt occurrē q'
plac' videbūt oportūa ad reglarē ob.
seruatiā q' singuli ex subdiā diindica
re nō poterūt. 7 forte videbūt eis ad
talē obseruatiā nō oportūa. vñ si de
eis oportet p'atos rōnē subdiā reddē
apte i'furgēt q'daz dubioz scrupulosa
7 inexpl'icabilis pplexitas ad regulari
obseruatiē 7 recti er' stat' subuertiōez
l. nō oīuz. 7. l. se. ff. d' legi. Et p' hoc te
nen' subditi in oīb' p'fati obedire. B
Et h' ē obia sufficiens ad salutē. Si aut'
7 in alijs obedire voluerūt h' p'inebit
ad cumulū pfectiōis. dum tñ illa nō
sint s' deū aut s' p'fessionē regularem.
qa talis obia eēt illicita. Sic g' pōt obe
diētia tripl' distigui. vna sufficiens ad
salutē q' s. obedit in his ad q' obligat'.
Alia pfecta q' obedit i' oīb' licit'. Alia
indiscreta q' etiā i' illicit' obedit. Con.
p' se. A. Idem in sū. con. li. 3. ti. 33. q.
7. et. 8. B

¶ Utz monach' teneat obedire abba
ti p'cipiēti q' stet i' scolis. R. Sac' l'ris
itendē nō ē s' vacationē monasticā. s'
poti' adiuuatiū cōplatiōis. ut 7 ma
nifestat Tho. scda scda. q. 188. Et ideo
abbati p'cipiēti mōacho q' ad h' mōi
studeat ipe obedire tenet'. Ire etiā ad
studia publica pōt certe 7 oī si abbas
p'cipiat. Qui etiā sine ei' mādato siue
pcepto ire pōt. oū tñ vadat de sua licē
tia 7 cōsilio 7 cōuent'. Alii eēt excoīca
tus. ex' ne cle. ul' mo. ut piculosa. li. 6.
Et hūc casū plen' hēs s. excoīcatio p'

§. 3. v. 13. A. Lic' h' q' d' p'xīe oīctū ē
fieri possit nō tñ expedit. nam ad h' q'
possit monach' in studio publico l'ris
faci' itendē duo p'cipue exigūt. p'muz
ut obediētia cogat'. qa ex se oī sp' velle
i' claustro manē. z. ut itērio ei' nō sit
ad gloriā s' ad sapiam aspirare. qa oīc
Jero'. Monach' nō doctōis s' plāgēd
habz officiū q' ul' se uel mūdū lugeat. 7
oīi pauid' p'stolet' aduētum. iō. q. i.
mōach'. fm eū. Tho. 7 i' sū. con. eo. ti.
q. io. Et ex his pat' q' religiosus tenet'
obedire circa studiū l' nō cōtineat i' re
gula. Et facit ad id q' d' p'xīe cōm' ē. B

¶ Utz mōach' magi obedire teneat
abbati q' epō. R. fm Ray. Monachi
sūt astricti potius obedire abbati. 38.
oīf. c. p. et z. A. Idē in sū. con. eo. ti.
q. 15. B. Vñ nō pōt ep's instituē mo
nachū in eccl'ia seculari iūto abbate.
vide s. abbas. §. p'f. Et utz abbas pos
sit phibē mōacho subdito ne cōfiteat'
epō. vide ibidē. §. fi.

¶ Utz monach' teneat obedire epō
vocāti eū ad ministeriū uel comitatū
suū iūto abbate. R. fm Doftri. Suto
q' nō. s' h' ē solius pape q' quēlibz siue
clericū siue monachū pōt ad se vocare
A. Etiā ad mīsteriū. ut i' tex. d' q' sta
tim. B. 9. q. 3. p' p'ncipalē. Q' si cōsen
tiēte abbate vocat' sit uel etiā auctori
tate pape 7 ibi nō pōt statuta sui ordi
nis obseruare. cōsulo q' si pōt ad clau
strū reuertat'. nec piculū suū exponat
cōmodis alioz. 41. oīf. sicut. 7. c. nō ē.
7. c. nos. Si n' pōt licētiā obtinē neces
se h' obedire. ar. ex' de offi. dele. si qñ.
A. Idē i' sū. cō. eo. ti. q. 20. 7 se. Et itel
lige h' nisi mōacho manifeste imineat
salut' piculū. nā tūc i' his sicut 7 i' alijs
illicit' nō eēt obediēdū. ut s. i' pñ. B

¶ Magi sūt religiosi astricti suis p'lad

obedire q̄ clerici sc̄lares suo epo. Ad re-
ligiosi nō solū renūciauerūt oīb; tpa-
lib; s; etiā ppe volūtati. iz. q. z. nō di-
cat. ex d' offi. oz. quāto. A. Idē i sū. cō.
eo. ti. q. zi. fm Ray. 7 Hosti. Et ad-
dūt q̄ clerici sūt magis astricti obedire
epo q̄ laici. ar. 7i. dis. puant. B

Utr̄ religiosi teneat obedire epis.
R^o fm xx. In his q̄ nō sūt d' dei ul' or-
dinē suū tenent. saluis sp̄ puilegijs et
cōstitutioib; eorū. ex de symo. ne dei.
vñ si p̄cipent plato eoz ul' subdito q̄
irent ad papā uel regē uel q̄ recipient
omissiones cāz ut visitatiōes seu exe-
cutiōes testamētoz 7 filia. nō tenent
obedire. l; alios clericos possint epi ad
talia cōgē. Sūt etiā plures religiosi in
talib; exp̄sse puilegiati. A. Idē i sū.
con. eo. ti. q. z3. B. Multa q̄ ad obe-
diētiā ptinē pnt s. monachus. 7. i. re-
ligio. A. Aduertēdū etiā q̄ religiosi
nisi sint puilegiati sicut ceteri clerici
tenent petē licētiā a ppo epo ut possint
ordīari ab alieno. ut in sū. con. eo. ti.
q. zz. Vbi etiāz d' fm glo. Ray. Nec
approbo qd faciūt quidā q̄ de ouentu
ad ouentū mittūt fratres alterius oio
cessis modicū ibi moraturos ut sic reci-
piāt ordīes ab epo loci. ul' alia q̄ regu-
larit nō nisi a ppo epo sūt recipiēda.
Et subdit i dicta. q. zz. Nota tñ q̄ ho-
die sup his fratres p̄dicatores 7 mō-
res 7 multi alij sūt puilegiati. Et ad p̄
dicta facit. c. cū null. ex de tēpo. ordi.
li. 6. Itē si clericus habz plures iudices
q̄rū vtriq; equalit teneat obedire. vel
si duob; epis p̄miserit obiam 7 p̄cipi-
ant ouertā. fm Hosti. 7 in sū. con. eo.
ti. q. i6. dicendū q̄ vtriq; tenet obedi-
re si pōt. alit obediat ei cui pmo iura-
uit. q̄ p̄mū iuramētū licitū seruādū
est p̄serti cu; nō possit h̄re nisi vñū.

tulū. nisi forte rōne maioris beneficii
trāstat^r intelligat. Si aut ex sufficiēti
dispensatiōe intitulat^r sit in ouob; locis
7 sub diuersis p̄lat. tūc obediat ei a q̄
maius bñficiū h̄z 7 q̄ vtili^r p̄cipit. ar.
ex de testa. cū in officijs. 7. c. relatū. 2.
in fi. 7 ex de postu. c. fi. Q. si oīa eq̄lia
sint. loc⁹ ē ḡtificatiōi. ff. ad filf. se. cō.
si qs i graui. S. si cū oēs. Nec oīa locū
habēt in ordinarijs iudicijs. Ceterz si
ouo sint delegati dīa alicui mādātes
tūc locū h̄z de re. ex de rescrip. cū orin-
gat. Vbi d' q̄ aut is cui mandat aliqd
a talib; nescit int iudices aliquam esse
otroqueriā 7 tūc exequat mādātūz il-
lius q̄ pmo mādāt. nisi añ executionē
innotescat ei de disceptatiōe int se. Re-
ceptis aut dīijs mādāt a diuersis po-
stulet copiam līraz ad vtroq; iudices
directaz quas papa p̄cipit exhiberi. 7
diligent aduertat an secūde līre reuo-
cent p̄mas uel nō. Si p̄me reuocant p
secūdas obediat secūdis. Sin aut. obe-
diat p̄mis. S; si de his clare sibi p̄līraz
inspectiōne cōstare nō pōt. nō o; exeq
h̄ ul' illi⁹ donec p arbitros int eos h̄.
mōi cōcertatio sopiat. Caueat tñ ne fin-
gat se certū vbi cert⁹ nō ē. aut dubita-
re vbi dubitādūz nō est. ex B etiā līz
de dōctrina q̄lī is cui mādāt se habē
debeat nulla tñ ei tribuit p̄rās. ut int
delegatos aut p̄tes de iurisdicōe de-
beat iudicare. Itē circa hāc mām i. c.
fi. ex de sen. 7 re iudi. sic d'. Duob; iu-
dicijs diuersas sn̄as p̄ferentib; si ex
iurisdicōe ordīaria p̄cesserunt tenet
pro reo nō actore sn̄a. nisi in cā fauo-
tabili. puta m̄rimonio. libertate. dote
seu testamēto. si pro īpo fuerit pmul-
gata. Si vō ex delegata p̄tate. vtrāq;
p̄det sn̄a ex arbitrio delegat. Q. si ex
opromisso. neutra o; h̄re vigore. B

Oblatio. Quot sunt
onā? R^o. Tres. Prima ē dona
natio alicui rei deo uel ecclie gratā fa-
cta in uiuos. De hac dictū ē s. dona-
tio p. p. totū. 7 s. ecclia p. s. 6. Scda
spēs oblationū est donatio cā mort. 8
qua s. donatio z^o. 7 s. etiā aliqñ dicit
mortuariū siue legatū p. aia. Tertia ē
q̄ridiana 7 uisualis quā faciūt fideles
ad missām 7 h^o mōi. 7 ista cōiūs dicit
oblatio. A. Hoc fuit dictū Hosti. ut
p. in sū. con. eo. ti. q. 50. B.

Cui debēt dari oblatiōes? R^o. scdm
Ray. Sacerdoti parrochiali. ga. p. pec-
catis offerūt. p. quoz remissioe ille ex
officio orare tenet. Aut si ecclia nō p.
rochialis uande sunt plato illi⁹ ecclie
io. q. i. ga. sacerdotes. 7. c. hāc cōuetu-
dinē. iō. q. i. doctos. A. Ray. dicit q.
oblationes q̄ sūt ecclie p. rochiali b.
uande sūt sacerdoti p. rochiali tñ. ga.
p. peccat. zc. Vel si aliq ecclie offerunt
plato eiusdē ecclie uāde sūt. Qd ē ve-
rū nisi cōstituerit donatorē aliud volu-
isse fm glo. ei⁹. ut i sū. cō. eo. ti. q. 51. B.

Utrū liceat religiosis oblationes re-
cipe. R^o. fm Tho. scda scde. q. 86. Di-
cendū q̄ sic. 7 h^o tript. p. modo si sint
paupes p. dispensatione; sacerdotū u⁹
ordinationē ecclie. z^o mō si sint mini-
stri altari. 7 sic pnt recipe oblationes
spōre factas. 3° mō si prochie sint eozū
7 tūc ex debito pnt recipe sicut ecclie
rectores. sicut 7 h. i. s. 5. dicit i fi. A.
Idē in sū. con. eo. ti. q. 52. B.

Cū eps celebrat cur⁹ sūt oblatiōes?
R^o. fm Hosti. De iure cōi sūt epi. quia
sibi offerūt 7 a suis prochiānis. Iam
tota sua diocesis prochia intelligit. ex
de rap. c. p. 7 de proch. sup. eo. S; si de
cōuetudine p̄tū ēēt. sequeda ē. ouz tñ

epus consuetā canonicā accipiat. Q. si
eps in vno loco nimā morā attrahet
7 nimis frequentē celebraret aut i alie-
na diocesi secus ēēt. ar. ex de deci. sug-
gestū. Idē in archiepo. puincia uisitā
re. ex de censi. romana. s. fi. l^o 6. A.
Idē in sū. con. eo. ti. q. 53. B.

Utrū oblatiōes debeant de necessitate
precepti. R^o. fm Tho. scda scde. q. 86.
Oblatiōes de sui nā hnt q̄ voluntarie
offerant fm illud. Exo. 25. Ab oī qui
offert ultione accipiet eas. Sūt tñ cō-
tingē q̄ aliq teneat ad oblationes q̄.
duplici rōne. pmo qdē de pcedēti cō-
uentiōe. sicut cū alicui cedit aliquis
fundus ecclie ut certū tpi b. certas ob-
latiōes faciat qd tñ h^o rōne census. z^o
ppt pcedēte deputatiōe u⁹ pmissio-
ne. sicut cū aliq offert donatiōe in
uiuos u⁹ relinqt i testamēto ecclie ali-
quā rem mobilē u⁹ imobilē i postez
soluēdā. 3° ppt ecclie necessitate. puta si
ministri seu sacerdotes ecclie nō hēant
vñ sustentent. Sed h addit Inno. A.
Immo uidet pot⁹ Hosti. 7 glo. Ray.
ut in sū. con. eo. ti. q. 54. B. q̄ itelli-
git nisi 7 ipsi subditi ppt paupertatem
sacerdoti subuenire nō possent. i q̄ ca-
su querat manib⁹ victū. gi. dīl. cleric⁹
victū. q̄ ppt cōuetudinē. Tenent enī
fideles in aliq b. solēnitatib⁹ ad aliq s
oblationes cōsuetas. tñ his duob⁹ vl-
timis casib⁹ remanet oblatio quodā-
modo uolūtaria. s. q̄tū ad quantitatem
u⁹ spēm rei oblate. Con. Ray. 7 Goff.
7 addūt q̄ prochiāni i hac pre ad tenē
uā cōuetudinē cogi pnt nō a sacerdo-
te sed ab epo cuius officium in talib⁹
implozandum est. ex de symo. ad apo-
stolicā. Idem Tho. A. Idem in dca
q. 54. Et additur q. c. omnis xpia-
nus. de conse. dīl. i. ubi uidetur dici q̄

oblato oīo debeat fieri. fm Ray. 7 ali-
os intelligit de interiori oblatoe quā
qsq; tenet oīo facē. ul' q; loq; de ofilio.
Hosti. dō dīc q; ī pīpūis festiuitatib;
tenet q; offerre 7 cogi pōt. maxie cum
sit q; gnālis ofuetudo vbiq; terrarū.
Dīctū Hosti. pōt itelligi verū si d' hac
ofuetudie oftat. 7 sic dōdat cū eis. B

Utz oblatoes aliquoz sint respu-
ende. R. fm Ray. In detestatioez cri-
minis respuī debēt ab ecclia oblatoes
in scriptoz. s. notorie dissidētū. Item
eoz q; paupes opprimūt. of. 90. obla-
toes. Item raptoz 7 ofuratioz. ex de
rap. sup eo. 7 de ofur. q; in oīb;. Item
meretricū. Silt etiā ei q; ecclie imuni-
tatē violauēit nec emēdare voluerit.
i7. q. 4. mītoz. Itē pōt aliud crimē no-
tozū 7 horzēdū. A. ar. dō. c. mītoz.
scdm Ray. 7 in sum. con. eo. ti. q. 55.
vbi p; 7 in iurib; allat. q; p dca intel-
ligūt qn crimia sūt manifesta 7 delin-
quētes emēdari nolūt. B. Silt de q;
libet hētico uel publice excoīcato. A
hoc dīctū de hētico publico uel excōi-
cato fuit Hosti. q; etiā addit. S; p sbrī
nostri tpis vix dīscernūt. ut in dīcta
q. 55. B

Utz debeat recipi ab ecclia oblato-
nes iudeoz. R. fm xv. Si nihil habēt
nisi ex ofura. ecclia nō d; recipe. ne vi-
deat peccat eoz cōicare. Et in h' casu
loq; c. quāto. de ofur. A. i. fm hanc
dīstīctiōē debz limitari. Ibi enī of q;
iudei d; pellēdi sūt ad satisfactiōē ec-
clesijs p decimis 7 oblatoib; debitis.
quas xpianis de domib; 7 possessio-
nib; alijs pcipe ofueuerāt anq; ad iu-
deos q; cūq; titulo deuenissent. B. vbi
aut aliqd habēt iusto titulo. pōt ecclie
fia ab eis exigere oblatoes debitas. s.
fm Hosti. qn possessioes ipoz sūt obli-

gate ad aliq; oblatoes faciēdas p se-
ptimo tricesimo āniuersario 7 h' mōi
A. S; certe isto casu nō vī faciēda
dīstīctio vtz iudei hēant aliqd aliud
q; de ofura. s. i dīstīctie v; ecclia oblato-
nes recipe cū recipiat suū. ex d' deci.
de terris. Ideo. c. quāto. videt itelligē
dū de alijs oblatoib; cū dīstīctiōe tñ
xv. pefata. B

Utz sacerdos possit recipe pecuniā
oblata p missis quas in pnia iniūxit.
R. fm Hosti. nō d; missas quas ipse
iniūxit celebrare. q; spēs mali ē. ex de
vita 7 ho. cle. cū ab omni. S; uel talia
nō iūgat. uel si iūgit dicat ei q; ipas
faciat celebrari p aliū. ita tñ q; nō per
vicinū sacerdotē de q; merito sit suspi-
tio q; ille sacerdos mittet aliū peniten-
tē ad ipm. s. uel ipse cōfessor grāt cele-
bret uel oblātū hac occasiōe paupib;
etroget. Qui offert alicui religioso lo-
co uel ecclie oīa bona sua nūqd itelli-
gūtur futura aut iura 7 actiones. Dic-
ut. i. pign. §. 4.

Obligatio. Quot
modif
aliqua tacite obligat. vide. i.
pign. §. 2. 7 ibi d' mā obligat. p to.

Obligatus ad rō-
cinia.
Utz illi q; obligati sunt ad rō-
cinia q; gerūt admīstrationē alicui.
ut sūt tutores. pcuratores. 7 h' modi
possint ordinari. R. fm Ray. Si exer-
cent h' mōi admīstrationes p psona se-
culari 7 nō miserabili nō pnt pmoue-
ri. zi. q. 3. c. p. et z. ex ne cle. uel mo.
c. p. et z. Si dō exercēt p psona ecclia-
stica uel etiā seculari miserabili. ut est
cec' paup pupill' 7 vidua. pnt pmo-
ueri si aliud nō īpēdiat. of. 89. indica-
tū. 7 of. 88. puenit. 7. i6. q. i. mōachi.

Sed qd si officiū qd gesserunt fini-
tū sit 7 tñ sūt obligati ad rōcinū? R.
fm Ray. Si nō moueat eis qstio neq;
mota ē. bñ pñt pmoueri. nisi manife-
stū sit aliqūe talē teneri de dolo. tunc
enī eps debet et ex officio suo repel-
lere. sicut 7 quēlibet criminōsū siue in-
famē. z. q. 7. alieni. 6. q. i. infames. ff.
de postu. l. q. s. phibet. Si vō in ipa pro-
moriōe mouet eis qstio uel antea mo-
ta est. distigue. qā si qstio moueat de
dolo nō debet pmoueri an decisa litem.
8i. ois. tātis. 23. ois. illud. ex eo. c.
p. Tñ debet taxari tēp? infra qd qstio
decidat. ar. ex q. si. sint le. latoz. 7 qui
ma. accu. pñt. ad h. A. Ibi nō vñ hñ
h. c. B. C. de inge. ma. l. diffamari.
Si vō qstio moueat de culpa tñ. talis
pñt pmoueri nō obstante actōi recta-
matiōe. tñ lis postea pcedet sicut pñs
7 hñ eodē iudice. ff. de iudi. vbi ceptū
ff. de iur. om. iudi. l. cū qdā. A. pze-
dicta intelligūt de obligat rōcinis p-
uate psonē. si vō rei publice de hñ dicit
in sequēti. §. B.

Utz q sūt obligati rei publice pos-
sint ordinari. R. Si sunt obligati rei
publice ex admīstratiōe quā gesserūt
nō debet pmoueri an reddita rōcinia
ois. 5i. pterea. C. de pi. 7 cle. officiales
Sec? si al rei publice sint debitozes. ff.
de mu. 7 ho. l. rescripto. §. debitozes.
C. de epi. 7 cle. q. s. emeris. A. Idē
in sū. con. l. 3. ti. 16. q. 4. Vbi etiā p. 7
in iuri. allegat q. q ad obligatos rō-
cinis rei publice nō sit ois. tñ vñ
sit mota qstio uel non. B.

Utz obligat? p iuramentū uel alio
modo ad aliqd vāndū ul faciēdū pos-
sit ordinari. R. fm Ray. Bñ pñt. b re-
manet obligat? sicut 7 an. uel pñt scri-
bēdo uel alia honesta faciēdo satisfacē

Nec obstat ois. 53. legē. 7 ois. 54. qui-
cūq. qā illa intelligūt de ppetuo obli-
gat. puta dseruis. curialib. 7 hñmōi
Si tñ obligat? erat ad indecētia. puta
ad mīstrādū in balneis uel i tabernis
uel ad purgandū cloacas 7 hñmōi. nō
debet ordiari donec satisfecerit ul aliū
eque idoneū supposuerit ad talia. A.
Hoc vltimū dictū a. 6. si tamē zc. fuit
glo. Ray. ut p. in sū. con. eo. ti. q. 5. ad
fi. Et addit. Sed in trāsēnte ad mona-
steriū hñ nō regit. hñ est. qā nō obstan-
te quacūq. obligatiōe oadi ul faciēdi
etiā iuramēto firmata pñt q. libē ad
religiōe trāsire. iux facultatē suā sa-
tisfaciēdo creditorib. si hñ nō faciat ex
leuitate uel volūtate subtrahēdi debi-
tū hñ ex caritatē seruoze 7 spūs sancti i-
spiratiōe. Nec facit iste iurā credito-
ri. Excusat enī spūs scī auctōitate cui
nemo resistē pñt. i. q. z. oue sūt. 7 ex
de regu. licz. ut p. i oca. q. 5. B. Vtz
obligat? ad rōcinia possit ingredi reli-
giōe regre. i. religio z. §. 7.

Oculca. Quō 7 qñt
gēda sūt habet s. cōrectio z.
§. 5. Itē regre. i. reuelatio.

Odium. Vtz odiū p-
ximi sit pñt
R. fm Tho. scda scde. q. 34.
Deb? hñ in fratre odio hñe pñt. 7 oē
id qd pñt ad defectū oīne iusticie.
hñ ipam naturā 7 grām fratē non pñt
aligs hñe odio sine pñt. Hōc aut ipm
q in fratre odiū? culpā 7 defectū bo-
ni pñt ad fratē amozē. Cuiusdē enī
rōnis ē q. velim? bonū alicui? 7 q. odi-
am? malū. Vñ simplr accipiēdo odiū
fratē cū pñt. i. Joh. 3. Qui odit fra-
trē suū homicida ē. De dilectiōe siue ca-
ritate q. contrariat odio hñs s. caritas.

Officium eccle-
sie. Multa hēs de hoc s. hōre. 7
s. missa.

Oleū sanctuz
siue crisma. In die cene pēpi
scopos triplex oleū cōsecrat. Primū et
pncipale ē sanctū crisma. s. ex oleo et
balsamo. 7 cū isto bñdicūt fontes ba-
ptismales. Itē calix 7 patena. Itē cōse-
crat ecclesia 7 etiā altare. Itē puer p^oq^o
baptizat^o ē inūgi^o in vertice 7 in frōte
Itē inūgi^o epī qñ cōsecrant in capite
7 in manibz. Itē oēs fideles qñ recipi-
unt sacm cōfirmatiōis. Et de isto cris-
mate ānuatū renouādo hēs s. baptis-
mus. 2. s. 3. Secūdū dicit^o oleū cathe-
cuminum siue oleū sanctū siue bñdi-
ctū. Et isto inūgi^o puer q^o baptizari
in pectore 7 int^o scapulas. Itē vngunt^o
man^o ei^o q^o ordinat^o sacerdos. Itē inū-
gi^o tam ecclesia q^o altare añ cōfirmatiōē
7 cōsecratiōē. Itē inūgi^o reges 7
pncipes i^o brachio siue i^o humero. Ter-
tiū est oleū infirmoz q^o inūgi^ont infir-
mi in mori articulo. De qua vñctiōe
hēt^o i. vñctio extrema p^o totū. Pre-
dicta oīa habēt sūmat^o ex d^o sacra vñc.
c. vñco. 7 in pōtificali romane curie.
S3 nūqd pnt hec olea alio tpe cōse-
crari? R^o. Oleū sanctuz siue crisma in
die cene dñi cōfici d^o. ut nōt^o de conse-
cra. 4. oī tpe. 7 ex de sen. exco. qm. li.
6. De alijs aut nō inuenio phibitū.
Quid si oleū nō cōsecratū apponat^o
oleo cōsecrato? R^o. Totū efficit cōse-
cratū. ex de cōse. eccle. uel al. qd in ou-
bijs. sicut 7 de aqua bñdicta dictū est
s. aqua bñdicta. A. Et ibi de hoc in
additiōe B

Opinio. Vtrū audito
rū magistrorū tenētū diuer-
sas opiones excusent a pctō si opinio-
nes mg^oroz suoz teneāt. R^o. fm Tho.
in q^olibet. Si diuerse opiones docto^oz
sacre scripture nō ptineāt ad fidem 7
bonos mores. absq^o piculo auditores
vtrāq^o opionē seq^o pnt. Dic enī h^olo-
cū qd ap^olus dīc. Ro. 14. vnusquisq^o i
suo sensu habūdet. In his vō q^o ptinet
ad fidē 7 bonos mores null^o excusar^o
si seq^otur erroneā opionē alicui^o mg^oi
In talibz enī ignoratiā nō excusar^o. A
nisi qs intēdat tenē qd tenet ecclesia et
q^orat diligēt^o noscē veritatē. 24. q. 3.
dixit ap^olus. B. alioqn imunes fuī-
sent a pctō q^o secuti sunt opionē At^orij.
12. et 2. 11. 7 alioz hēsiarchaz. nec pnt
excusatiōē hēre p^ot simplicitatē si in
talibz opionē erroneā sequantur. In
talibz enī oubijs nō est de facili pstan-
dus assensus. s. pot^o ut dīc Aug^o. 3. de
doc. xpiana. consulere d^o qs regulā fi-
dei quā de scripture planioribz loc^o et
eccleie auctoritate pcipit. Qui g^o assen-
tit opioni alicui^o mg^oi s^o manifestum
scripture testimoniū siue s^o id qd pub-
lice tenetur fm eccleie auctoritatē non
pōt ab error^o vitio excusari. Con. Mo-
nal. xv. 7 vi. A. s. qñ error est s^o ma-
nifestaz snām scripture uel eccleie. In
oubijs vō dīc Monal. q^o non gnāt^o
aliqd p^oiudiciū vitati. cū int^o diuerfas
opiones a mg^ois approbat^o scripturis
autentic^o ānotatas illaz qs āplectitur
q^o sibi magi videt^o cōsona tōm. Et con-
glo. Ray. 7 vi. ut in sū. con. li. 3. ti. 3.
q. 18. B. Hosti. addit q^o qñ sunt di-
uerfa iura 7 opiones. s. nō s^o deū 7 bo-
nos mores. hūanior snia ē pferēda. s.
ceterū paribz. ex de trāsac. c. fi. A. facit

ff. de legi. l. benigni. A. Alii dō stan
vū est illi q meliori innitit rōni. ex de
fetijs. capellanus.

Oratio qd sit. R. fm
Ray. 7 hosti.
Oratio ē pius affect⁹ mētis ī
deū tēdēs. 7 plerūq; ne aīus pigritet^r
in vocē pūpens. A. uel fm eisdem.
Oratio ē dgeries vocū ad aliqd impe
trādū ī deū tēdētū. ut in sū. con. li. 3.
ti. 34. q. cxi. Et de cetero cuz allegabit^r
sūma in oubio itelliget^r de pfata sūma
ofessor. B. uel fm Hugj. d scō vic.
Oratio ē deuotio qdā ex opūctiōe p
cedēs. v. fm Damas. Oratio ē petitio
dectū a deo. Et fm Tho. i. 4. dis. 15.
hec definitio Damas. verissime essen
tiā orōnis declarat. A. Idē in dicta
q. cxi. B.

Quare deū oram? R. scdm Tho.
scda scde. q. 83. Deū oram? nō ut diui
nā dispositionē imutem? s ut ipetre
mus qd de? disposuit p orōnes scōrū
eē implēdū ut. s. hoīes postulādo me
reant accipe qd eis oīpotēs de? āte se
cula disposuit donare. ut Greg⁹ dic p
dialogoz. Non ē pces nras deo porri
gim? ut ei nras idigētiās māifestem?
s ut nos ipsi cōsiderem? in his ad diui
nū auxiliū eē recurrēdū. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. iij. B.

Utrū aliq orō dirigenda sit ad scōs.
R. fm Tho. vbi s. Sanctis porrigitur
orō nō tāq; p ipos īplēda s ut eoz me
ritū 7 pciō orōnes fortiār effectū. Vñ
a scā trinitate petim? ut nri misereat.
ab alijs dō scis ut orēt p nob. A. Et
idē ē d āgelis. ut ī sū. co. eo. ti. q. iij. B.

Utrū orō debeat eē vocal. R. scdm
Tho. scda scde. q. 83. Cois oratio est q
p mīstros ecclie in psona totū ppli of
fert. Et iō o; q talis orō īnorescat toti

pplō p q offert. Qd nō posset fieri ni
si eēt vocalis. Orō dō que offert a sin
gulari psona siue p se siue p alijs orā
te. nō ē de nccitate q sit vocalis. Adū
git tñ vox tali orōni triplici tōe. pmo
qdē ad excitādū iteriōre deuotionē q
mens orand eleuat in deū. qā p exteri
ora signa siue vocū siue etiā alioz scō
rū mēs hoīs mouet fm apphēsiōne 7
p cōis fm affectionē. vñ Aug⁹ dīc ad
pbam q. vbi 7 alijs signis ad augen
dū sanctū desiderū nos ipos acti⁹ ex
citem⁹. Et iō in singulari orōne ī tātū
est vocibz 7 h⁹ mōi signis vtēdū ī q
tū pficit ad excitādū mentē. Que si p
h⁹ distrahāt uel qūtercūq; īpediat est
a tali bō cessandū. Qd pcpue cōtigit ī
illis qz mēs sine signis h⁹ mōi ē suffi
cient ad deuotionē parata. Vñ in ps.
Tibi dixit cor meū. exqsiuit te facies
mea. Et d Anna legit p Regi. p. q. loq
bat in corde suo. 2° adiungit vocalis
orō qī ad redditiōem debiti ut. s. hō
deo seruiat fm totum illud qd ex deo
h⁹. i. nō solū mēte s etiā ore. Ofsee vlt.
Oēm aufer iniquitatē 7 accipe bonū et
reddem⁹ vitulos labioz nroz. 3° ad
iūgit^r ex qdā redūdāria ab aīa ad cor
pus 7 ex vehemēti affectiōe. ps. Dila
tatū ē cor meū 7 exul. lūgua mea. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. iij. B.

Utrū attētiō mēd in orōne sit neces
saria. R. fm Tho. vbi s. Necessarium
aliqd dī ouplēt. Vno mō ppt qd meli⁹
puenit ad finē. 7 sic attentio absolute
nccia est orōni. Alio mō dī sine q tes
nō pōt cōsequi suū effectū. Est autē tri
plex effect⁹ orōnis. Prim⁹ qdē ē mē
ti. Et ad hūc effectū nō ex nccitate re
quit^r q attētiō afflit orōni p totū. s vis
pme intētiōis totā orōne; meritoriaz
reddit. A. Hoc vtz ē nisi qz studiose

seu ex notabili negligētia mētē distra-
bat. tūc enī nec meret nec īpetrat sed
poti⁹ peccat. eē de cele. mis. dolentes.
B. Secūd⁹ effect⁹ orōnis ē īpetrare. 7
ad hūc etiā effect⁹ sufficit pma itētio
quā deus pncipalt attēdit. A. Si autē
pma itētio desit. orō neq; meretoria
ē neq; īpetratiua. Illā enī orōnē deus
nō audit cui ille q orat nō intēdit. ut
oīc Greg⁹. ut ī sū. con. eo. ti. q. iis. B.
Tert⁹ effect⁹ ē quedā spūalis mentis
refectio. 7 ad hūc de necessitate requit in
orōne attētio. i. Cor. i. 3. Si orem lin-
gua mēs mea sine fructu ē. Est autē
triplex attētio q orōni vocali pōt ad-
hiberi. Una qua attēdit ad vba ne qs
in eis errer. Secunda qua attendit ad
sensū vborū. Tertia qua attendit ad fi-
nē orōnis. s. ad deū 7 ad rē p q orat. q
qdē maxie est nccia. 7 hāc etiā idiote
pnt hēre. Et qnq; in tātū habūdat hēc
attētio ut etiā alioz oīū mēs obliui-
scat. sicut oīc Hugo de scō victore. A.
Idē in ecā. q. iis. B.

Utz ī orōne euagatio mēd sit pec-
catum. R. fm Tho. scda scde. q. 83. Si
qs ex pposito in orōne mente euaget
pctm est 7 īpedit orōnis fructū. Et
hoc oīc Aug⁹ ī regula. Psalmis 7 hym-
nis cū orat deūz hoc verset ī corde qd
pferet in ore. Itē hoc pcpit clerici q
officiū oīnū qntū eis deus dederit stu-
diose celebret pī 7 deuote. eē de cele.
mis. dolentes. Euagatio vō q fit per ī-
tentionē. orōnis fructū nō tollit. Vñ
Basil⁹ oīc. Si debilitatus a pctō fixe
neqs orare. qntū potes teipm exhibeas
7 de⁹ ignoscet eo q nō ex negligentia
s ex fragilitate nō potes ut oz assistere
corā deo. A. Idē ī sū. con. in ecā. q.
iis. Et addit circa finē q ī orōnibz ad
quas obligamur ex voto uel ex pñali

iūctiōe uel ex statuto ecclie. tenemur
repellē nō solū cogitationes vanas sed
etiāz bonas tñ īprinētes. vñ oīc Ber.
sup Cand. Spūs scūs illa hora. s. orōis
gratū nō recipit qcqd aliud q qd de-
bes obtuleri neglecto eo qd debes. B.
Utz oratio debeat eē diuturna uel
etiā continua. R. fm Tho. vbi s. Oratio
fm se cōsiderata non pōt eē continua. q
oz etiā alijs opibz occupari. Sed sicut
oīc Aug⁹ ad probā. iō p certa inual-
la hora 7 tēporē deū oram⁹ ut in illis
terū signis nos ipsos moneam⁹. qntūq;
in hoc desiderio pfecerim⁹ nobilipis
īnotescam⁹. 7 ad hoc agēdū nos acut⁹
excitem⁹. Vñ iulius iulq; aut rei quāti-
tas oz eē pportio nata fini sicut quāti-
tas potionis sanitati. Vñ cōs ē ut orō
tātū ouet quātū ē vtile ad excitādū
interiorē desiderij feruorē. Cū vō hāc
mēsurā excedit ita q sine tedio outa-
re nō possit nō ē vltim⁹ orō pcedēda.
Vñ Aug⁹ oīc ad pbam. Dicitur fīat res
in egypto crebras qdē hēre orōnes sed
eas tā breuissimas 7 rapti qdāmō ia-
culatas ne illa vigilāferecā q ozanti
plurimū nccia ē p pductiores moras
euanescat atq; hebetet intētio. Ac p h
etiā ipi sad ondūt hāc intētionē sicut
nō eē pcedendā si pducere nō pōt. ita
si pducuerit nō cito eē tūpendaz. Et
sicut h ē attēdēdū in orōne singulati
p opationē ad itētionē orand. ita etiā
in orōne cōi p opationē ad ppi deuo-
tionē. Q. aut cōs oīc Lud. i. 8. Oportz
sp ozare. 7 Apłs. i. ad Thesal. 5. Sine ī-
termissiōe ozate. intelligēdū est q ali-
qs continue ozet ppter cōtinuitatē deside-
rii siue affectū caritad ex q pcedit orō
q in nobz eē cōtinu⁹. uel q nō inter-
mittat qn statud tpi bz ozet. uel etiam
ppter affectū q p orōnē remanet ī ipso

orāte aut ī alio quē ipse suis bñficijs
puocat ut p se oret. Et h̄ nota etiam il
lud Jerō. 11. 20 ē v̄bis tñm s̄ corde orād⁹
deus. Quia p̄t melior ē septem psal-
moz decantatio cū cordis puritate et
spūali hilaritate q̄ tot⁹ psalterij mo-
dulatio cū anxietate cordis atq; tristi-
cia. d̄ oīe. oīf. 5. nō mediocrit̄. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. ii. 6. B

Utz deus exaudiat p̄tōres orātes
R̄ fm Tho. scda scde. q. 83. Si p̄tōr
aliquid petit in q̄tū p̄tōr. i. fm deside-
riū p̄t h̄ica deo nō exaudir̄ ad mise-
ricordiā s̄ q̄nq; audir̄ ad vindictā oī
deus p̄mittit p̄tōre; ampli⁹ ruere in
p̄tā. Deus enī qdā negat p̄piti⁹ que
cedit irat⁹ ut Aug⁹ oīc. Orōnem v̄o
p̄tōris ex bono nāe desiderio p̄cedētē
deus audit. nō q̄ ex iusticia. q̄a p̄tōr
h̄ modo non meret̄ s̄ ex pura misericor-
dia. obseruat tñ q̄tuor additiōib; que
cōiūer requir̄t ad orōnē q̄ v̄o exaudiri
s. ut p se petat necē. s. ad salutē pie-
p̄seuerant. Alias etiā additiōes orōnis
h̄es h̄ in. 5. q̄ ē iuxta p̄cie se. A. Idē
in sū. eo. ti. q. ii. 8. B

Utz orō cadat sub p̄cepto. R̄ fm
M. Ad orōnē qdē mētalē. A. 7 etiā
vocalē fm eūdē. ut p̄ i sū. eo. ti. q. ii. 9.
vbi h̄ notat̄. B. h̄o tenet̄ ex iure nāli
qd̄ dictat h̄o q̄ disponat se ad ea sine
q̄b; nō ē sal⁹. A. Que dispositio nō ē si
ne orōe ut ibidē. B. Et ad h̄ ius acce-
dit auctoritas xpi dicend̄ Luc. 18. Oꝝ
sp̄ozare. Sup̄ q̄ Crisost⁹ oīc. Oportz ne-
cessitatē oīc. A. h̄o t̄ner̄ sub illo p̄ce-
pto. Mem̄to ut oīe sabbati sanctifi-
ces ut ibi. B. Ad vocalē v̄o orōnem
seu cū cātu non tenet̄ q̄s ex p̄cepto di-
uino. A. s. q̄ ad determinatū modum
orādi. ut ibidē. qd̄ itelligi oꝝ q̄ ad q̄ti-
tatē. al̄ bñ determinat̄. q̄a oīc debem⁹

pater n̄r zc. Math. 6. 7 Luc. xi. 30
oēs xp̄iani debēt orōnē h̄ac oīcā sci-
re 7 oīcē. de oīe. oīf. 4. v̄os aī oīa. B
S; ex statuto eccl̄ie q̄ missas 7 horas ca-
nonicas idixit mīstris eccl̄ie uel etiā;
ex iniūctiōe cōfessorū p̄o satisfactiōe
p̄nie. Con. Tho. i. 4. oīf. 15. addēs q̄ 7
oīb; cōiter etiā non mīstris videt̄ ab
eccl̄ia determinatū tēpus statutū eē. cū
ex canonū statutū teneant̄ dieb; festi-
uis oīnis officijs intesse. ut mīstris p
p̄lo orantib; suā intētiōnē cōformet
A. Idē in sū. eo. ti. q. ii. 9. B. p̄t ad
hoc p̄tinē s. missa. 5. p̄t. 7 s. hore.

Quor sūt additiōes quas orō oꝝ ha-
bere? R̄ fm Ray. 7 Hosti. Xij. p̄ma
ē q̄ sit fidelis. 11. 2a sine fide impossi-
bile ē placē deo. 7 scī p̄ fidē adepti sūt
repromissiones. ad h̄c. xi. Secūda.
ut sit secuta seu cōfidēs. Jacobi p̄. 1. So-
stul; ī fide nihil h̄sitās. Tertio sit hūil⁹
Ecd. 35. Orō hūiliand̄ se nubes pene-
trabit. 7 de oīe. oīf. 5. nō mediocriter
Quarto sit discret̄a. Math. 20. 11. 2. scid̄
qd̄ petat. Jac. 4. 2. Petid̄ 7 nō accipitis
eo q̄ male petat. Quinto deuota. i. po-
tius corde q̄ ore. p̄ Regi. p̄. Anna loq̄
bat̄ in corde suo 7 vox penit⁹ nō audi-
ebat̄. Aug⁹. Quid p̄dest strepit⁹ labi-
orū si mutū ē cor. Sexto verecūda. ut
in publicano q̄ nō audebat oculos ad
celum leuare. Luc. 18. Septio secreta
Math. 6. Tu aut̄ cū orauer̄ zc. 11. 2. do-
rus. Orō puat̄ locū opportūni⁹ fundit̄
Octauo pura. Aug⁹ sup̄ ps. Orōnis
pure magna ē v̄tus 7 velut fidelis nū-
cius mādātū pagat 7 penetrat q̄ caro
nō puenit. Itē Iohes os aureū. 11. 2. Non
p̄t quisq; grām vite celestis accipere
ni si purgat⁹ fuerit ab omni sordē. d̄ p̄.
oīf. i. nō p̄t. 11. 2. Non lacrimosa. 11. 2. 38.
Audiui orōnē tuam 7 vidi lacrimas

y z

tuas. Et glo. Aug. sup Thob. 4.º: Oꝛo
deū lenit. lachryma cogit. h. vngit. illa
pūgit. Decimo sit attēta. ut h. s. §. 5.º
dictū ē. Undecio feruida. ps. Depca-
tus sū fa. tu ā in toto corde meo. Duo-
decimo opoſa. Thob. 12.º: Bona eſt oꝛo
cū ieiunio ⁊ elemoſyna. Et ſup illud
Trenoz. 3.º: Leuem⁹ corda nꝛa cū ma-
nib⁹ nꝛis. oīc Greg⁹. Cor cū manibus
ad deū leuat q oꝛōneꝝ ſuā opib⁹ robo-
rat. Decimotertio aſſidua. exēplo illi⁹
qui panes ab amico petebat. Luc. xi.º:
Et apli pſeuerātes in oꝛōne ſpꝛm ſcꝛm
acceperūt. Act. 2.º: A. Idē in ſū. eo. ti.
q. 20. Et in. q. ſe. dꝛ q qtuor ſūt oꝛdi-
tiones q bꝛ occurrētib⁹ oꝛō ſpꝛ ē efficac
ad ipetrandū. quas pōit glo. Luc. xi.º:
ſup iſta pabola. Quis vꝛm hēbit ami-
cū ꝛc. videlꝝ ut petat pie. pro ſe. pſeue-
rāter. ⁊ ad ſalutē. Et expōit Vl. oīcēs
ꝛſe. s. ut petēs nō ponat obſtaculum
grē. ⁊ h obſtaculū ē indiſpoſitio petē-
tis ad illud qd petiꝛ. ꝛꝛo ſe. qa mēto
odigni vn⁹ alci grām nō meret. cum
vix ſibi ſufficiat. ppū merituz fm illd
Marth. 25.º. Idē forte non ſufficiat nob⁹
⁊ vobis. Ad ſalutē. qa palis ad ſalu-
tē nō pꝛinētib⁹ de⁹ nō exaudir. ꝛꝛſe
uerant. At ille ſi pſeuerauit pulſans
ꝛc. Luc. xi.º. Et ſubdit. Tamē deus ex
abūdātia pietatē exaudir frequēt etia
cū nō oēs hꝛ oꝛditiōes cōcurrūt. ſ hꝛ
occurrētib⁹ nūqꝫ ē inefficax oꝛō. B
¶ Ut in oꝛōne ſit aliqd determiāte
petendū. ꝛc⁹ fm ſnāz Tho. ſcda ſcde.
q. 83. Si loqꝫmur de bonis ſpꝛialib⁹ ut
de vꝛutib⁹ grā ⁊ gloria. q bꝛ nec hō pōt
male vti nec de ſe malū euentū pꝛit hꝛe
talīa ſcꝛi absolute petūt. fm illud ps.
Onde faciē tuā ⁊ ſalui erim⁹. Et itez.
Deduc me in ſemita mā. tu. 8.º: ſi loqꝫ-
mur de tꝛpalib⁹. dicendū fm Aug. ad

probā. de oꝛādo deuz. Hoc licet oꝛare
qd licet deſiderare. Tꝛpalia autē licet
deſiderare. nō qdē pꝛncipalitꝛ ut i eis ſi-
nē cōſtituam⁹ ſicut qdaz āminicula
q bꝛ adiuuamur ad tēdēdū i beatitu-
dinē inqꝛtū p ea vita ſuſtētat. ⁊ i qꝛtū
nobis organice deſeruiūt ad actū vꝛu-
tū. ut ⁊ plius oīc p ethicoꝝ. Et iō pro
tꝛpalib⁹ licet oꝛare. q qdē ex q nō pꝛnci-
palitꝛ petim⁹ ſ in oꝛdie ad aliud. eo te-
noꝛe a deo petim⁹ fm q expediunt ad
ſalutē. Alii tꝛpalia determiāte a deo pe-
tere nō oꝛ. qa pꝛit malū euentū hꝛe. ⁊
eis hō pōt bene ⁊ male vti. Vñ Valer⁹
oīc. Idos plerūqꝫ id vob expetim⁹ qd
nō ipetraſſe meli⁹ foret. Et con. Ray.
⁊ Doſti. Et addunt q oīs mꝛ mꝛ oīa
petēda cōcluſit in. ⁊. petitioni bꝛ cū do-
cuit nos oꝛare pꝛ nꝛ ꝛc. B
¶ Quō ordināt petitiōes i oꝛōne do-
minica! ꝛc⁹ fm Tho. vbi ſ. Oꝛō oꝛnica
pſectiſſima ē. Et fm Aug. ſi recte oꝛa-
mus nō aliud oīcē poſſum⁹. Idā pꝛmo
ponūt ea p q in nobiſiſpꝛ fiduciā ex-
citam⁹. s. cōſideratio caritatē ad nos
q bonū nꝛm vult. Ideo oīcim⁹ pꝛ nꝛ
Et cōſideratio excellētie q pōt. iō oīc. q
es in celis. Deīde ſequūt. ⁊. petitiōes
⁊ eo oꝛdie q petēde ſūt. ꝛꝛima pꝛinet
ad dilectionē dei q deū in ſeipō diligī-
mus cū oīc. ſanctificet nomen tuuz. i.
ſanctū ab oīb⁹ hꝛat. qd pꝛinet ad glo-
riā dei i hoīb⁹ ppagādā. Secūda pꝛi-
net ad dilectionē q diligim⁹ nos cum
oīc. adueniat regnuz tuū. i. p quā peti-
mus ad gloriā regni ei⁹ puenire. Ter-
tia petitiō p quā petiꝛ directe id q be-
atitudinē meremur. cū oīc. fiat volun-
tas tua ſicut in celo ⁊ in terra. Quarta
p quā petiꝛ illud q iſtrumētaliꝛ iuuā-
mur ad merēdū. cū oīc. pa. no. qti. da
no. hodie. ſiue hoc itelligatur de pane

sacramentali cui⁹ quotidian⁹ vsus pficit
hoī. in q̄ etiā intelligunt oīa alia sacra.
siue etiā intelligat de pane corpali. ut
p̄ panē intelligat oīs sufficiētia vict⁹.
Quita ē remotio ei⁹ qd̄ ēē impedimen
tū p̄me petitiōis. q̄a directe excludit
a regno. s. p̄ctm̄. vñ or̄. Dimitte nob̄
debita n̄ra sicut 7 nos oī. debi. nostrā.
Sexta est remotio ei⁹ qd̄ nos īpedit a
secūda petitiōe. s. ab obseruatiā dīne
volūtati. cū dicim⁹. Et ne nos idu. in
temp. p̄ qd̄ nō petim⁹ ne tēptemur. s.
ut a tēptatiōe nō vicamur. qd̄ ē in tē
ptatiōe induci. Septima ē remotio
penalitatē p̄ntis q̄ est īpeditiua terciē
petitiōis. s. sufficiētie circa vitam. vñ
or̄. S3 libera nos a malo. A. P̄nt et
alie expositiones orōnis dīne poni s̄
p̄p̄ breuitate omittūt. Ad rōnem tñ
horaz̄ canōicaz̄ sciēdu. fm̄ VI. 7 ī sū.
con. eo. ti. q. izz. q̄ iō hore canōice di
uidunt in septē tpa. q̄a in his diuersa
saluatoris mysteria gesta sūt. 12a in no
cte nascit⁹. orat p̄noctās in orōne. p̄di
tiose tradit⁹. capit⁹ ut latro cū gladijs 7
fustibz. oēm patiētia exhibet gladiuz̄
phibēdo. p̄ditiōē 7 alios hostes suos
caritatiue amonendo. auriculaz̄ abci
sam sanādo. volūtariē se pati ostēdē
do. ea q̄ instabāt p̄dicendo. ad locū p̄
ditioni congruū se trāsserēdo. hostibus
obuiā procedēdo. eos solo vbo solete
nus p̄sternendo. seipm̄ eis indicādo.
opprobrijs falsoz̄ testium saturat. ala
pis a seruis cedit. 7 ut falsus p̄pha pu
erili ludo illudat 7 cōspuit. a discipul⁹
deserit. a Petro negat 7 p̄tinus oculo
misericordie ituer⁹. corp⁹ ei⁹ ī sepulchro
q̄escit. aīa in inferno. Mane qd̄ ē hora
p̄ma ī oculū iudeoz̄ ouit⁹. falsa testi
monia s̄ eū q̄runt. extorta ab ipso p̄fes
sio vitatē blasfemia iudicat. vincit cū

falsis accusatōibz. Pilato tradit⁹. 7 fm̄
quorūdā opionez̄ resurgit. Hora ter
tia accusatur. Herodi mittit. ab ipso 7
suo exercitu sp̄nit a q̄ etiā illusit ī ve
ste alba ad examē Pilati remittit. cla
moribz iudeoz̄ crucifigit. a Pilato fla
gellat. sp̄m scm̄ mittit. Hora sexta iu
dicat. odēnat. cōspuit. illudat. sp̄nis
coronat. arūdine cedit. crucē sibi ba
iulās egredit⁹. felle 7 aceto potat. cum
scelerat oputat. blasfemat. irridet. te
nebris corpali bz occasus veri solis oī
ditur. Hora nona matrē consolat. cla
mās morit⁹. velū tēpli scidit. terra mo
uet. petre diuidit. monumēta aperi
unt. cēturio ofitet. aliq̄ sua pectora tū
dentes reuertūt. Hora vespertina lan
cea latus ei⁹ p̄forat. ex vulnē sanguis
cū aqua egredit⁹. Sero qd̄ ē hora ople
toz̄ cenat cū aplis cenā legalez̄. insti
tuit sacralēm. lauat pedes ap̄loz̄ 7 ex
tergit lintheo. aplis p̄dicat. p̄ eis pa
tre orat. ad locū p̄ditionis p̄perat. tri
sticiā suā manifestat discipul⁹. trīnam
orōnem emittit. fact⁹ ī agonia guttas
sudorū sanguinei defluentē ī terrā fun
dit. de cruce deponit. aromatibz odit⁹.
iuluit syndone. sepulchzū lapide p̄
grādi claudit. signat. custodit. vallat

O **Oratoriu.** Ut li
libet in domo p̄pria h̄re ora
toriu p̄uatū. Be⁹. Oratoriu ī forma ec
clesie nō licet h̄re absq̄ auctoritate ep̄i
A. Si vō nō sit ī forma ecc̄ie bñ licet
h̄re cuilibet fidei. ut ī sū. con. li. 3. ti.
24. q. 148. B. nec ibi missa celebrari
nisi de cōsensu ep̄i 7 p̄p̄ necitatez̄. 7 q̄
nō fiat inde p̄iudiciū enorme ecc̄ie p̄
rochiali. Cleric⁹ aut̄ q̄ sine auctoritate
ep̄i ī tali oratorio celebrauerit oꝝ depo
ni. de cōse. oīs. i. vnicuiq̄. 7 c. clericos.

7. c. si q. 9. A. Idē in sū. con. li. 3. ti. 28. q. 148. Vbi etiā dī fm glo. Ray. q. ocessa licētia edificādi mōasteriū ī-
telligit 7 ocessa edificādi oratoria op-
portuna infra septa et. Et in alkato. c.
li. 9. dī q. in pāpūis solēnitatibz nō
oī in pōdici pūatis oratorijs celebrari
nisi de cōsensu epi. Qd videri intelligē
dū qm maior vrgēt necitas qm in alijs
tpibz ī qbz etiā sine licētia epi 7 iusta
cā nō oī in talibz locis celebrari ut p-
tractū ē. Itē in oca. q. 148. dī q. glibet
pōt auctoritate ppa facē hospitale ad
recipiendū paupes sine oratorio tñ. s.
talis loc⁹ nō gaudet libtate ecclesiastica
7 emi 7 vendi pōt.

Ordō p coiter quid
sit. R. scdm
māgīm sūiātū 7 Tho. ī 4. oīf.
25. Ordo ē signaculū qdā in q. spūal
ptās tradit ordiato ad officiū. A. hxc
dīffinitio fuit Hugl. de scō vic. Et fm
Pe. abi act⁹ extēior dī signaculū ē ex-
cutio illi⁹ ptā dī officiū. ut ī sū. con.
li. 3. ti. 22. q. 1. B

Utr pma tōsura siue corona sit or-
do. R. Si loqmur de ordie inq. tū ē fa-
ctamētū 7 impmit caractere. isto mō
tōsura nō ē ordo. qā nec sacrm ē nec ī-
pmit caractere. Et h ē sūia Tho. in 4.
oīf. 24. Et ppter h iura in ordies non
posuerit tōsurā. 32. oīf. seriatī. 77. oīf.
illud. 93. oīf. a subdiacono. Si vō loq-
mur de ordie nō ut ē sacrm s. largo mō
p deputatiōe ad oīnū cultū. sic fm enī
dem ordo ē. 7 ita nomiat ex dēta. 7 q.
cūstīgat. S. q. ibi dīc Ber. q. ē idē qd
psalmistat⁹ nō ē sic. ut in se. §. p. A
Idō ē g pma tōsura ppe ordo s. dispo-
sitiō ad ordies. ut ī sū. cō. eo. ti. q. 2. B
Utr psalmistat⁹ sit ordo. R. scdm
Tho. in 4. oīf. 24. In decretis oīf. 21.

cleros. psalmistat⁹ 2. ab hostiario in
ordies ponit. nō q. sit spūlis ordo s. qā
ē officiū ordini. s. lectozatui anexū. 23.
oīf. psalmista. Idā qā psalmi cū cantu
pnūciant iō lectoz dī psalmista 7 can-
toz qd ē qdā officiū in ordies. A
Con. Pe. ut ī sū. eo. ti. q. 3. B

Quot sūt ordies. R. fm sūia Tho.
in 4. oīf. 24. Si ppe accipiam⁹ ordies
inq. tū sūt sacra septē sūt. qtuor. s. mi-
nores. ut hostiari⁹. lectoz. acolit⁹. 7 ex-
orcista. 7 tres sacri. s. subdiacon⁹. dia-
con⁹ 7 pbyter. Si vō largo mō suma-
mus addet mīoribz pma tonsura siue
psalmistat⁹ ut qdā dicit. Et de h hēs
in pcedētibz duobz. §. Sacris vō ad-
deē epatus. q. tñ vtz sūt ordo hēs ī se.
§. A. Idoc coiter tenēt oēs theologi
s. q. ordies ppe sūt tñ septē. ut in sū.
con. eo. ti. q. 4. B

Utr epatus sit ordo. R. fm Tho.
in 4. oīf. 24. Ordo pōt accipi duplt.
Vno mō fm q. ē sacrm. 7 sic oīs ordo
ordinat⁹ ad sacrm eucharistie. Vñ cūz
eps nō hēat qtuor ad h prātē supiores
sacerdote epat⁹ nō ē ordo. Alio modo
pōt cōsiderari ordo fm q. ē officiū qd-
dam respectu qtuor actionū sacraz.
Et sic cū eps hēat prātē in actiōibz ie-
rarchicis respectu corpis mystici sup
sacerdote epat⁹ erit ordo. Et isto mō
loquūt qnq. iura. ut cū dī q. non pōt
cōmittē ea q. sūt epalis ordis nisi epo.
et de ole. eccle. aqua. A. Et sic ordo
aliqn accipit p sacro aliqn p gradu di-
gnitat. ut 7 p. ī sū. con. eo. ti. q. 3. Idoc
coiter tenēt oēs theologi. s. q. ordies
ppe sūt tñ septē. ut ī sū. eo. ti. q. 4. B
Utr ordo sit vnū sacrm. R. scdm
Pe. Vñ ē nō vnitate indiuisibilitat
sicut pūct⁹. nec cōtinuitat sicut linea.
nec pfectiōe vni⁹ forme sicut corpus

aiatū. s. est vñ pfectōe vñ finis. qā
cū cōstituat ex diuersis ordibz spālībz
oēs ordināt ad vñ actū. s. cōsecratio
nis eucharistie. A. Sicut etiā dom⁹
or vna fm eūdē. ut ī sū. eo. ti. q. 5. B
¶ Utz in ordie cōferat grā. B. scdm
Tho. 7. Pe. in 4. ois. 24. In ordie cō
ferat grā gratū faciēs q nccia ē nō solū
ad digne suscipiendū sacm s. etiā ad
digne mīstrādū. A. Idē in sū. con.
eo. ti. q. 9. B

¶ Utz ordo liberet a fortuna seruili.
B. fm Ray. Idō solū epālis dignitas
s. etiā sacerdotat⁹ liberat a cōditiōe uel
a fortūa seruili uel ascripticia. ois. 54.
si seru⁹ sciēte. Et fm canōes etiā a cu
riali fortūa siue vīculo. qā ut dictū ē
liberat a seruili q fortior ē. ois. 54. fre
quēs. 7. c. ex antiquis. Vñ qñ ad h nō
tenet illud. c. si seru⁹ sciēte. A. quia
illud. c. est qdā lex q reuocat p ius ca
nonicū fm glo. ibi p tōne ptractā. B
¶ Verū tñ curialis nō dī ordiari. ut. i. or
dinād⁹. §. 15. A. §. q incipit. 15. B
¶ Utz votū castitad sit ānexū ordini
sacro. B. fm Ray. Idō. ut p in grecis q
nō tenent ad cōtinētā nec apud nos
illi q inuit p xozibz ordinant. A. Ta
les tñ nō pnt debitu exigē lic teneat
reddē. ut s. īpeditmētū xi. §. p. ī addi
tione. B. S. tale votū ānexū ē ordini
ex cōstitutiōe ecclīe p p honestatez sa
cri ordis. sicut Dugl. notauit. 28. ois.
in pn. A. Cō. Tho. scda scde. q. 88. B
¶ Quot mōis ordiatio or symōiacas
B. fm Ray. qtuor mōis. 1. 2. 3. alia ex
pte ordiatōr tñ. Alia ex pte ordinā
di tñ. alia ex pte vtriūsq. alia ex neu
triūsq. pte. vide. ī symonia p. §. 6.

O Rdo 2° q ad rituz et
rep^o. Vtrū
neceffe sit instrumētū in ordi

natiōe exhibitū corpalit tūgi. B. fm
Tho. in 4. ois. 24. Quidā dicūt tra
ctū instrumētū māliū ab eo q susci
pit sacm nō eē de nccitate sacri s. solā
pōrectionē. Tñ ipa vba forme vidēt
ōndē q tract⁹ mae sūt de eēntia sacri.
qā or. accipe h uel illud x. A. Pzi.
mā opionē seq^r Al. quā etiā nō oio
reprobat Tho. lic scda videat sibi tu
tior. ut p in sū. con. li. 3. ti. 23. q. xi. vbi
etiā p q. Dosti. multum discrepat ab
his. Idō h passus penit^r videt ābiguus
p ptea ps tutior ē eligēda. ex d hōi. pe
nitio. 7. de psby. nō bap. veniēs. ibi. nō
itelligit iteratū qd ābigit eē factū. B

¶ Utz plures ordies eodē die possint
cōferri. B. fm Ray. Vno die nō debēt
cōferri vni oēs miores nisi h obtineat
de cōsuetudie ecclīe. Itē vñ ordo sacer
cū minoribz ul ouo sacri nullo mō cō
ferūt eodē die vni. ois. 77. ī singulis.
7. c. qñq. ex de eo q fur. ois. 77. cū hic
latoz. ex de tēp. ois. 7. c. dilect⁹. Et
de pena epi q d h ordiat hēs. i. ordina
toz. §. 3. Ille vñ q furtiue d p dīctā for
mā ordinez recipit d deponi. ois. 77.
subdiacon⁹. ex de eo q fur. ordies sus.
īnotuit. Si tñ recepit iux cōsuetudinez
patrie qtuor mioribz ordinibz subdia
conatū eadē die furtiue recipiat. pōt p
mitti misericordiē ī mioribz tñ mini
strare. Et si intrauēit religionē 7 vita
morezq. ei exegerit abbas si voluerit
in alijs ordinibz poterit dispētare. ut ī
dcō. c. cū. h. Et idē fm Dosti. si duos
sacros ordies simul recepit. A. Idē ī
sū. con. eo. ti. q. 13. B. S. si lata fuisset
pū excoīcatiōis snīa s. sic recipiētes
A. i. fuisset inhibitu ne sic ordines re
cipiēt sub pena excoīcatiōis. ut ī dcō
c. īnotuit. B. 7 nihilomin⁹ recepint
nō poterit cū eis dispēfari nisi p papā

ut in dco. c. innotuit. A. B. vñ sentire
Goff. 7. Doftri. q. absolute dicūt q. qui
p^o intermiationē anathemad ordiat.
nō pōt cū eo dispēfari nifi p papā nifi
q. ad miores ordies in q. b. casu pōt
dispēfate etiā epus fm Doftri. 7 in sū.
eo. ti. q. i. q. S. hēc videntē intelligēda
fm oīstictionē Ray. q. dīc ut p. in di-
cta. q. i. q. si q. s. p. hībitionē factam
sub pena excoīcatis clā destine rece-
pit duos ordies sū tūc nō pōt cū eo
in executiōe ordinū etiā si religionē i-
trauerit dispēfari nifi de licētia pape.
dco. c. innotuit. Si vō aliqs recepit fur-
tiue ordinē sacruū uel nō sacruū distin-
gue. q. aut fuit phibit^o sub intermīa-
tiōe anathemad aut nō. In p. casu po-
terit odigna satisfactiōe pmissa cū eo
ut in suscep. mīstret ordibz eps dispē-
fare. 7 si intrauēit religionē etiā in su-
scipiēdis postq. aliquāto tpe fuerit in
ea laudabiliter ouersat^o. In 2° aut casu
poterit cū tali etiā in seculo remanēte
p^o odignā satisfactiōe tā i suscep. q.
in suscipiēdis ordinibz dispensare. ex
de eo q. fur. oz. sus. c. p. h. ibi. Et or. q. s.
pprie furtiue ordinē suscipe q. s. scīe
tiām sui epī 7 sine examiatione pmo.
uetur fm glo. ex de eo q. fur. oz. sus. c. p.
B. Et addit Doftri. q. etiā papa de fa-
cili nō dispēfat. De dispensatiōe cū or-
dinad ab alieno epō 7 h^o mōi hēs. i. oz.
dinat^o p. S. anp. lt. B.
¶ Utz i ordine faciēdū sit scrutiniū.
R^o fm Doftri. Circa h. faciēdū est ou-
plex scrutiniū. Vñū añ ordinationem
q. d. diligētē faciēdū est. ex de elec. ni-
hil est. S. epī. Et incipit in feria quat-
ta pcedēte sabbatū ordinationis 7 ou-
tat vsq. ad dictū sabbatū. p archidia-
conū q. dez de iure cōi. ex de offi. archi.
ad hēc. 7. c. ut nostrū. A. Olim epus

elizebat scrutatores seu examiatores
24. ois. qñ. Et notat in sū. eo. ti. q. i. 7.
fm Goff. S. ut h. or. 7 etiā ibi hodie d.
iure spectat examiatio ad archidiacono-
nū. B. Qui hēbit diligētē ingre de
vita ordinādi. de genere. de patria. de
etate. de titulo ad quē ordinat. d. loco
in q. ouersat. de scia. de fide. 7 de alijs
q. continent in regula aplica. de q. b. or. i.
ordinad^o q. p. totū. Et sic in sabbato
q. p. bati sūt epō pñtent. 38. ois. qñ.
Istud. c. pot^o est. 24. ois. B. Aliud
scrutiniū fit i ipsa ordiatiōe qñ ordi-
nādi epō pñtant añ altare cū archidi-
acon^o dic. Doftrulat scā mar ecclia 22.
7 ordinatore iterrogate. Scis illos eē
dignos. Et rñdet. Qñ hūana fragili-
tas 22. Et q. dē pñtator in tali rñsione
nō peccat oū tñ s. sciam nō loquat.
ex de scr. i. oz. fa. c. vno. Alioqñ 28.
q. i. S. p. A. Meli^o facit dcm. c. vñcū
B. Alia quē nescit indignū o. psumē
dignū. ex de pñp. oudū. Q. si archidi-
aconū remordeat cōscia de aliq. q. non
sit dign^o tūc anteq. veniat ad ordina-
tiōe secreto studeat epō denūciare.
ex de scr. in oz. fa. c. p. Et si eps nolit
desistē archidiacon^o o. se subtrahē et
si nō pōt sine scādalo o. illa vba oicē
tāq. mīster ecclie q. n. iudicat d. occuld
sed nullo mō crimē lris o. publicare
Con. Inno. A. Idē i dca. q. i. 7 se. B.
¶ Quid si sine examiatiōe q. s. e. ordi-
nat^o? R^o fm Doftri. Si sit notus 7 di-
gnus nō peccat. q. tales nō sūt exami-
nādi. ar. 24. ois. null^o. A. Fallit h. in
epō o. sectando q. quis sit not^o tñ exa-
minat. 23. ois. q. eps. fm Goff. 7 in sū.
con. eo. ti. q. i. 9. S. si indign^o sit tepōi
o. B. ex de corpo. viti. expoluit. Si
vō sit ignot^o quis dign^o teponēd^o est
24. ois. c. vld. 7 multo fort^o si idign^o

50. dñs. ex penitentibz. A. Idem in dicta. q. 19. B.

Quid si in examinatione criminis sui non exposuit? R. fm Hosti. Ordinatus tenet confiteri crimina seu impedimenta notoria iuris uel facti. nisi fuerit cum eo dispensatus. dñs. 50. ex penitentibz. Itē tenet perdere graua seu enormia. s. que etiā post penam executionē impediūt. ut homicidiū symōia in ordie 7 h^o mōi.

A. Etia si sint secreta. ut in. c. qñtū. ex de tēpo. 02. B. Alia vō que nō impediūt non tenet. ex de temp. 02. c. fi. Si vō fraudulenti defect⁹ subtricer nō habebit executionē ordis sic suscepti. ex de renūci. nisi cu⁹ pōdem. §. pñone. Si vō confiter⁹ 7 dispenser⁹ cū eo securus erit fm Inno. ut vlt⁹ nō accusetur. Alii secus. 34. dñs. c. vld. A. Potius videt⁹. 24. dñs. c. fi. B. Si nō dispense⁹ 7 nihilomin⁹ ordinet nō debet ordinarus in illo ordine admitti. 81. dñs. si qs sane. Con. Goff. A. Idē i oca. q. 19. B.

Quibus tēpibz debet ordies conferri? R. fm Ray. Ordines generalit⁹ conferri pñt in sex tēporibz anni. s. In sabbad quatuor tempoz. Et in sabbato ante dominicā de passiōe. Et i sabbato scō pasce. dñs. 75. c. vld. ex de tēpo. 02. de eo. Papa vō pōt conferre subdiaconatū in diebz dñicis. 7 in alijs pñcipuis festiuitatibz. Itē in dñicis diebz solēnibz qlibet epus pōt conferre minores aliquibz ita tamē q nō multis ne videat generalē ordinationē facere. ut notat in dicto. c. de eo. Con. Hosti. 7 Goff. 7 alij. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 30. B.

Quare sacri ordies semp sūt conferendi in sabbato? R. fm Hosti. quia sabbatū significat requiē. 7 qui trāsīt ad clericatū irreuocabilit⁹ p suspensionē sacri ordis trāsīt d labore seculariū

negocior⁹ ad vacandū spūalibus. dñs. 88. fornicari. Et apłus. 2. Thimod. 2. Nemo militās deo īplicat se negocijs secularibz. Con. Inno. 7 Goff. A. Cō. etiā Vl. ut in dicta. q. 30. B.

Utrū aliquo modo ordies sacri possint conferri in dñica. R. fm Ray. Si in sabbato ordinationū. tam ordinās q ordinādus cōtinuaret ieiuniū nec comederet nisi forte celebrando. tūc in mane sequendū dñice posset sacer ordo conferri. quia tūc mane diei dñice intelligit⁹ trahi ad sabbatū ppter cōtinuationē ieiunij. Et idē intelligendū est de nocte ante diē pasce si tūc celebraret⁹ ut erat mos antiquit⁹. A. s. q. in oca nocte possint ordinationes fieri 7 non in alijs noctibz fm Inno. in. c. lras. ex de temp. 02. B. Porro talē cōtinuationē ieiunij nō expedit facere nisi in necessitate. Con. Hosti. 7 Inno. 7 alij. A. Nec parti fuerūt dicta Ray. 7 partim alior⁹. ut p in dicta. q. 30. vbi etiā dñ fm glo. Ray. q. cōtinuatio ieiunij sic v⁹ itelligi q die sabbati 7 nocte sequenti nihil comedit⁹ uel sumat⁹ ul⁹ bibatur. Et fm Inno. in dicto. c. lras. celebrans die sabbati non debet sumere nisi corp⁹ et sanguinē. B.

Que pena eor⁹ q extra statuta tēpora sacri ordinē susceperūt? R. Nō debent pmitteri in susceptis ordinibz ministrare. ex de temp. 02. c. 2. Tñ ceteri susceperūt. Et eps imposita eis pmo penitētia opetenti sustinere poterit ut postea in susceptis ordinibus ministrent. ex de tēpo. 02. c. cōsultationi Et fm Inno. Ber. 7 x. q. addit. q. sec⁹ est in ordinibz suscipiēdis. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 33. Si tñ ante mīstrent habes s. dispensatio. §. 6. 6. 9. Ordinatores vero debent priuari auctoritate

ordinandi. ut in eo. c. 2. B

Quid si aliquid omittat in ordinatione de forma? R^o fm Ray. Si aliquid omittat quod sit de substantia. aut etiam si dubitet ut sit de substantia tota ordinatione debet iterari quia nihil sit factum. Nihil enim intelligitur iteratum quod nescit esse factum. de ose. dis. i. solennitates. Si autem omisum est id de quo expressum est quod non est de substantia non ordinatione iterari sed quod omisum est debet statuto tempore caute suppleri. ex de sacra. ite. c. p. b. 7 c. p. Con. Inno. A. Idem in con. eo. ti. q. 34. B. De eo quod scient ordinem iterat habet. dis. p. latio. §. 7.

Que sunt illa que non sunt de substantia? R^o fm Ray. Expressum est quod de substantia non est ipsius tempus ordinationum. ex de temp. or. sane. Item nec etas ordinandi dis. 77. subdiacon. 7. c. in veteri. Item nec unctio. ex de sacra. unc. c. p. circa finem. 7 de sacra. no. ite. c. p. Item quod ordinandus in presbyterium vel diaconum recipiat impositionem manus episcopi. A. s. ta. ctu corporali. ut in. c. vld. de quo statim B. ex de sacra. unc. ite. c. vld. Item quod ordo recipiat a proprio episcopo vel quod non recipiat quod omnes ordines simul sed servat debitis intersticiis. ex de temp. or. q. traslatione. 7. c. lras. 7. q. 9. 2. Lugdunensis. Con. Hosti. 7 fm eadem Hosti. 7 etiam Dugl. 7 x. non est de substantia quod ordinatus 7 ordinandus sint ieiuni. A. Hoc contra tenet doc. licet Ray. de hoc dubitauerit. ut p. in su. eo. ti. q. 34. B. Sunt alia de quibus nescit ut sit de substantia vel non. ut missa. de qua etiam Hosti. o. c. dubium. A. In oca. q. 34. B. Tamen in minoribus ordinibus non videtur dubium quod missa non est de substantia. A. Forte hoc potest intelligi ex consuetudine. que est optima legum interpretum. ff. de legi.

si de interpretatione. Item ad materiam aduertendum fm Inno. 7 in dicta. q. 34. q. cum in ordinatione alicuius in diaconum vel sacerdotem omissa est manus impositio 7 postea supplet. dicunt etiam omnes ordines que precipiunt dici quod sit manus impositio. quia ipsi manus impositioni adhibent. Et de manus impositione fit mentio in ordinibus. Item dicitur quod ubi diuisi 7 diuersi sunt actus non est iterandum sed supplendum. sicut in ordinatione sacerdotis alius actus est tenere manus super caput. alii dare ei calicem 7 patenam. quod si aliquod defuerit legitime factum non erit postea iterandum. Quidam tamen dicunt quod hec duo. s. de calice 7 de patena non sunt supplenda. quia non sunt de substantia. tamen securus est supplere. Item si per alicuius ordinis omissa esset. a capite inchoanda foret. Tamen in ordinibus multe ordines possunt esse que non sunt de substantia ordinis. unde si talis ordo legitime collatus esset non propter hoc reiterate. Item si tamen una manus inuncta est postea solius alterius manus inunctio suppleda est. 7 ubi in ordinibus dicitur manus in plurali dicitur manus in singulari. Et si facta esset unctio in aliquo 7 non dicta ordo vel e converso. repetendum erit utrumque. quia actus non sunt diuisi cum in ordinibus fiat mentio de unctio. Item quod omisum est debet suppleri per quod ordinavit. Quod si fieri non potest per alium suppleri potest. Item si episcopus in ordinando ex infirmitate deficiat per eum postea vel per alium ideo ab ipso ubi ipse dimiserat nisi sint aliqua coherencia. ut unctio 7 ordo ut dictum est. vel nisi unus sit actus. ut patet in forma consecrationis eucharistie 7 in forma baptismi. cuius propter id dicta si deficiat minister per alium reincipit forma in baptismo 7 in missa ab illo loco. qui

prudie. Con. Hosti. Itē qd dictū ē
omissū caute suppleri. Hosti. i. c. p̄sby
ter. e. de sacra. ite. vbi 7 Inno. ponit p̄
dicta. ut 7 p̄ in dicta. q. 34. expōit q̄ si
at suppletio tēpore ordinatiōis 7 veni
at patiens defectū q̄i mīstrans ep̄o. nec
erit intētio ep̄i nec ipsi? q̄ orōnes sup
ipsū iterent. 7 cum venerit ep̄s ad id
qd omissū ē suppleat. 7 pōt fieri ultio
post alios eiusdē ordīs ut magi celest.
pōt etiā ep̄us ei dicere. Vade 7 porta
mibi librū uel aliā rem q̄i credant cir
cūstantes q̄. ppter mandatū sibi iūn
ctū imposuerit manū. ul' etiā in capel
la sua paucis 7 bonis secretarijs voca
tis puatim poterit ordines celebrare.
Quousq̄ aut̄ h̄ supplementū recepit
executionē suscepti ordinis nō hēbit
52. ois. sollicitudo. 7 e. de sacra. ite. c.
p̄. 7 ibi glo. 7 in oca. q. 34. B

Ordō 3. Quo ad cata
ctere. Utz in
quolibet ordine imp̄mar spe
cialis caracter. 7 an caracter vni? oz
dinis p̄supponat caractere; alteri? oz
dinis. Be. fm̄ Tho. in 4. ois. 24. In q̄
libet ordine sicut confertur specialis po
testas ita imp̄mitur specialis caracter
nec caracter vni? ordinis p̄suppōit ca
racterē alteri? ordinis. Nā recepto ordi
ne posteriori 7 p̄termissio p̄cedēti. nō
ppter h̄ debet reordinari in ipso poste
riori. e. de cleri. p̄ sal. p̄mo. c. vnico.
Con. theologi omnes. A. Idē i sū.
con. li. 3. ti. 22. q. 6. B.

Utz ante caractere; ordīs p̄exigat
caracter baptisimi 7 cōfirmatiōis. Be.
fm̄ Tho. vbi s̄. Caracter baptisimi p̄ex
igitur de nccitate. q̄a est fundamētū;
oīū sacramētōz. e. de p̄sby. nō bap.
c. p̄. 7. c. veniēs. S; caracter cōfirmati
onis nō p̄exigitur de nccitate q̄n sine

illo recipiat q̄s caracterem ordinis tñ
de o. g. r. u. o. p̄exigat. Con. p̄se. 7 alij. A
Idē in sū. eo. ti. q. 7. B

In quo actu imp̄mitur caracter i sin
gulis ordinib; Be. fm̄ Iniam Tho. in
4. ois. 24. et. 25. Sacerdotalis caract
imp̄mit q̄n datur ei ab ep̄o calix cum
vino 7 patena cum pane 7 sub debita
forma vboz. quia tūc cōfertur ei ptās
ad p̄ncipalē et? actū q̄ est cōsecrare cor
pus 7 sanguinē xpi. A. p̄se. aut̄ dic.
q̄ in ordine sacerdotali imp̄mitur cara
cter in impositiōe manū q̄ est organū;
organoz 7 organū cōsecratiōis 7 mini
stratiōis sac̄oz. ut in sū. con. eo. ti. q.
10. B. Diacono vō imp̄mit in oratio
ne libri euāgelioz. tūc enī ei dāt ptās
legēdi euāgelia in ecclesia qd est eius
secūdati? actus in quo includit p̄nci
palis. s. ois p̄satio sacramēti eo modo
quo dicit s̄. diacon. Subdiacono vō
in p̄rectiōe calicis vacui. A. s. cō
secrati fm̄ p̄se. 7 Al. 7 in oca. q. 10. B
q̄a habet portare vasa vñici corporis
7 sanguis. Acolito in acceptiōe vteco
li 7 candelabz. s. p̄cipue vtecoli. quia
eius est p̄parare vinū 7 aquā ad mini
steriū. 7 accipit h̄ ab archidiacono. nō
q̄ archidiacon? cōferat sac̄m ordinis
qui cōfert v̄tute vboz que dicit ep̄s
A. Scdm̄ Al. 7 p̄se. magi videt imp̄
mi caracter cū dāt cādelabzū q̄ in or
atione vtecoli. Itē dicit p̄se. q̄ in tradi
tione quā facit archidiacon? fit p̄ad
collate exp̄ssio. ut in dicta. q. 10. B
Exorciste cū recipit libzū exorcismo
rū. Cuius enī officiū ē exorcismos me
morie cōmēdate. 7 man? sup cathexu
mīos 7 energumīos ponere. A. Ener
gumin? est demoniac? fm̄ catholicon
B. Lectori cū dāt liber. p̄phaz. q̄a ei?
officiū ē p̄phetias legē 7 cathexumīos

pina et uimēta fidei docere. Hostia-
rio cū offerunt ei clauē ostiorū ecclie.
qa ei? officiū est dignos ad sacramēta
recipe 7 indignos excludē. Dec supra
sūt breuiter p̄m de Tho. vbi s. 7 p̄i
ex canone oī. 23. A .s. in. c. subdia-
conus. cū mult alijs se. Et p̄dicū quo
ad exorcistā lētorē 7 Hostiarū. con.
Se. ut in oī. q. 10. B

Sed nūq d laic? q oīo nescit lras re-
cipit caracterem si ordinē? R? scdm
Ray. Credo q recipet. qa ex q bapti-
tus est susceptibilis ē cuiuslibet sacra-
mēti. cū baptisim? sit ianua oīz sacra-
mentoz. 32. oī. vez. circa fi. Et facit
ad h. i. q. 2. ventū. d. sed oīcū. A .Me-
lius in. c. veniēs. ex de p̄s by. non bap.
B .Doc tñ nullo modo debet fieri. 33.
oī. omnes. S; q d ibi dicit q substantia
sacerdotij sūt eloga oīna. nō itelligit
q sit de substantia ordiis sed de substā-
tia executiois. Idē Hosti. A .Idē in
sū. li. 3. ti. 5. q. 3. Aduertendū etiā q
laicus q nullū h; ordinem posset oībo
alijs p̄termisiss recipere ordinē sacerdo-
talē fm theologos cōiter. l; Augl. oi-
xerit q non pōt recipere nisi hēat ad mā-
nus p̄mā tonsuraz. ut in sū. con. li. 3.
ti. 22. q. 41. B

Utz q coact? ordinat recipiat cara-
cterē. R? fm Ray. Si coactio fuit oīi-
tionalis ut p aliquā cōminationē uel
cruciatuz utiq; recipit caracterem. ar.
oī. 74. vbi ista. 5. oī. de iudeis. i. q. i.
q quidā. Idē in tali casu voluntas est
saltē indirecta de qua Augl. voluit fa-
cere qa voluit viuē. A .i. 5. q. i. mēto
B .Sed si coactio fuit absoluta. ut si
oīo iuit? violēt teneat sub māu ordia-
torū nullū recipit ordinē. ut d bapti-
gato p; 5. baptisim? 4. §. 3. Cō. Hosti.
7 Goff. A .Idē in sū. eo. ti. q. 49. B

Sed an tal teneat otinē 7 an retineat
puilegiū clericale. hēs. i. ordiat? p. §. 8.

Ordinandus.

Quales debeāt esse ordinādi
quib; regimē aīaz cōmitti debet ostē-
dit ap̄ls. i. Thimo. 3. vbi ponit trede-
cim capitula dicēs. Primo o; ep̄m eē
irrephensibile. 2. vni? vxorū virū. 3.
sobriū. 7. i. oīc nō violentū. 4. pu-
dentem. 5. pudicū. 6. ornatur. 7. ho-
spitalem. 8. doctoz. 9. nō p̄cussorem.
10. nō litigiosū. 11. nō cupidū. 12. do-
mū sue bene p̄positū. 13. patū. i. sub-
oī. nō neophitū. Idē eandē regulam
tradit ad Titū p. lic; aliquātrū vari-
entur vba. Et lic; apostol? videat oī-
ctam regulā in ep̄is posuisse. extendē
ea tamē est ad omnes ordinādos. ut
pbat Augl. oī. 34. cognoscamus. A
al cognoscim? B .Et Ambrosi? oī.
81. ap̄ls. A .Doc vider? pot? oīctū;
Augl. qui ibi signat. Et idē q d h nōt
in sū. li. 3. ti. p. q. i. B .Sūt 7 alia. x.
impedimēta ordinandoz iure positi-
uo inducta. que 7 si addant? ad p̄dcā
tredecim capitula erūt viginti tria que
regunt? circa ordinādos. vnde i4. q
nō sit solēniter penitens. 15. nō curia-
lis. 16. nō rōcinis obligatus. 17. non
seruus. 18. nō corpe vitiat. 19. non
illegitime natus. 20. non qui distulit
baptizari vsq; ad egritudinē mortālē
21. non pegrinus uel ignotus. 22. nō
minoz in etate. 23. nō femina. De his
nūc p ordinē est dicendū.

Primū ergo capitulū ap̄lice regule
est q ordinādos irrephensibilis sit.
Qd ad titū oīcū sine crimine. non est
intelligendū de quolibet crimine. Aliē
null? posset ordinari. quia nemo sine
crimine viuīt. Vñ Jeronim? exponit

irrephensibile. i. nō obnoxii rephensioi
A. i. cōdēnatiōi. ut in. §. nūc aut. 8
 quo. i. 7 nota in sū. li. 3. ti. z. q. i. vbi
 notat que in h. §. ponit. **B**. Iam res
 pene ottra nām est ut sine pōtō aliquis
 sit. §. talis eligat cui cōpatione cete-
 ri grex dicant. de h. ois. z. §. nūc aut.
 Potest tñ intelligi sine crimie indispe-
 sabili uel etiā sine crimie qd requirit
 dispensationē 7 nō est adhuc dispensatū
 De qua mā hēs s. dispensatio. §. 7. 7
 8. **A**. imo. §. p. p totū. **B**. Vel sine
 crimie enozmi. de quo vide s. crimen
 §. z. et s. enozmia. §. p. **A**. Breuit
 intelligit de crimie digno cōdēnatiōe
 ut dictū est. f. qd impedit pmouendū
 uel tēicit iā pmotū. quod aliqñ reci-
 pit dispensationē 7 aliqñ nō. ut patet
 s. dispensatio p totū. **B**
2° ordinādus sit vni⁹ vxoris. quod
 est intelligēdū negatiue. i. nō pluri⁹
 s. q. nūq̄ habuerit duas vxores. ois.
 8z. pposuisti. Iam nisi sic exponeret
 seq̄ret q. virgines 7 q. nūq̄ habuissent
 vxorē n. possent pmoueri qd eēt absur-
 dū. **A**. Idē i sū. li. 3. ti. 3. q. i. fm Ray.
 Vl. 7 Dost. **B**. De mā ei⁹ q. plures hūit
 vxores 7 or bigam⁹ hēs s. bigamia p to.
3° ordinādus sit sobri⁹ 7 non vino-
 lent⁹. Et qdē q̄re sobrietas cibi 7 pot⁹
 requirit in ordinādo. hēs i. sobrietas
 §. p. et z.
4° ordinād⁹ sit prudēs. Debz. n. ha-
 bere triplicē prudētiā. s. sacre scriptu-
 re. 36. ois. p totū. Itē seculariū līaz. **A**
 s. inq̄tū expediūt ad salutē 7 nō vltra
 ut in. §. fecōtra. de q. i. **B**. 37. ois. le-
 gum⁹. §. sed e s. 7. c. lē. Itē seculariū ne-
 gocioz. **A**. s. inq̄tū ad salutē expe-
 diūt. al fec⁹. q. nemo militās deo ꝛc.
 eē ne cle. uel mo. c. p. **B**. 39. ois. p to.
 De ista mā plene habet. i. scia p totū.

7 s. oiscere. 7 s. mgr. p. et z.

5° sit pudicus ut morib⁹ 7 vbi pu-
 dicitā idēfinent oñdat. Vñ Cand. p.
 gene spōse. i. p̄dicatores. turturi cōpan-
 tur aui. s. caste. Iam vēcūdia ingenuos
 p̄dit natales. ut ait Amb⁹. 86. ois. non
 satis. **A**. Idē i sū. con. li. 3. ti. 7. i. pñ.
B. De mā pudicitie hēt sad. i. pudici-
 tia. **A**. Et qd clericoz pudicitā spe-
 cialit⁹ s. cleric⁹ p. et z. p totū. **B**

6° q. sit ornat⁹ ornamēto iteriori 7
 exteriori. de q. ocm ē s. cleric⁹ p. §. z.

7° q. sit hospitalis. Jero⁹. Dom⁹ cle-
 ricoz oib⁹ debet esse cōes. i. s. q. i. qm.
 Iam hospitalitatē hortator eē nō potēit
 q. domū ppriā hospitib⁹ clausērit. 4z.
 ois. §. p. Itē q. pietas hospitalitatē re-
 munerat eternalit⁹. Math. 25. Hospes
 erāt 7 n. col. me. Itē remūerat t̄pali⁹. i.
 Thimod. 4. Exerce tēipm ad pietatē.
 Et seq̄t. Pietas ad oia valet pmissiōez
 hñs vite q. nūc est 7 future. Vñ Abza-
 hā 7 Loth hospitales erāt 7 āgelos re-
 cipe meruerūt. **A**. ut in oco. §. p. 4z
 ois. **B**. Et ad istam hospitalitatē pōt
 etiā reduci elemosyna. de q. hēs s. ele-
 mosyna p. et z. et s. cleric⁹ 4. §. 5.

8° s. q. doceat. Vñ 7 oic doctorem.
 Vbi sciēdū q. doctrina ordinādoz v3
 in duob⁹ cōlīstē. s. in disciplina cor-
 rectionis. de q. dictū est s. correctio p. p
 totū. Itē in sermone p̄dicatiōis. de q.
 dicit. i. p̄dicatoz p totū.

9° q. nō sit p̄cussor. de q. mā vide. i.
 pcutē. Cōcedit aut mgris 7 officialib⁹
 clericis 7 platib⁹ aliq̄lis verberatio mi-
 norū. ut s. excoicatio z. §. z. et 7.

10° nō litigiosus. Et qdē qd sit liti-
 giū 7 quale p̄ctm 7 q̄re litigiosus phi-
 betur ordinari. hēt s. litigiū p totū.

11° nō cupidus id est auarus. Iam
 talis ordinari nō debet. Et est duplex

10. pma est qd cupiditas ē radix oīū maloz. i. Thimod. 6. ex de consti. naz. occupiscentia. 7. 47. oīf. virū. 7. c. bo. norū. Secūda est qd mense ei⁹ cupiditate astricta semp aurū 7 redditus cōputat. grati⁹ intuef aurū q̄ solem. 44. oīf. sicut hi. 3. q. 5. accusatores. De auaritia quoq; vide s. auaritia. 7 s. negociatio. §. 2.

11. iz⁹ sit domui sue. i. familie bñ pposit⁹ s. q. eam honeste regat 7 eam a vitijs ad vritutes verbo 7 exēplo trahat. 47. oīf. §. necesse. Sed q̄re spālir in ordi. nādo h̄ tegrit. R. fm Ray. Duplex ē ratio. Vna qd nō habz frontē rephendendi alios q̄ suos negligit corrigē. ut in p̄dicto. §. necesse. Alia rō. qd p̄esu. mi⁹ vehement⁹ oīra eū d̄ crimie negligētie qd adeo magnū est q̄ etiā de. positionē inducit. 81. oīf. oīcū. Si tñ sine culpa sua familia mala eēt nō imputaret ei. 47. oīf. sicut hi. A. p̄oti⁹ in oīo. §. necesse. B. in fi. 7. c. q̄tūlibet. A. Idē in sū. con. li. 3. ti. 13. q. 2. fm Ray. 7 addit. Itē postq̄ p̄mot⁹ fuerit ad epatū oīz eē bñ pposit⁹ domui sue id est ecclie sue. qd non debz plura eccliafrica bñficia 7 maxie que curam habēt aīaz annexā vni q̄tūlibet exercitate p̄fone vno tpe cōmittete s̄ singula singulis. 89. oīf. singula. 7. q. 1. in apibus. B.

12. iz⁹ nō neophitus. Quis dicat neophitus in fide 7 q̄re phibet ordinari. h̄es s. neophit⁹. Silt 7 neophit⁹ in religione s. nouit⁹. §. p̄st. A. poti⁹ videtur. §. vld. B.

13. 14. nō solēniter penitēs. quia tales nō debēt ordinari. oīf. 50. ex penitentibz. 7. 38. oīf. illitteratos. A. In h̄. c. nihil videt de h̄ haberi. B. Et de tali p̄nā h̄erut. i. penitētia 3. S; quare ta

les nō debent ordinari. R. fm Ray. Quadruplex est rō. Prima qd nō sūt oīgnz recipe vasa sacramētoz q̄ oudū fuerūt vasa vitioz. oīf. 50. illud. Licz enī p̄t̄m̄ deletū sūt p̄ p̄niam remanet tñ cicatrix. s. irregularitas q̄ ipsū ipe. oīr. i. q. 1. ventuz. Secūda est timor ne iterū labat. q̄ quidē timor de cōsuetudine p̄stina surgit. 61. oīf. in sacerdotibus. in fi. Tertia est scādalu p̄p̄li. Cū enī talis p̄nā nō imponat nisi p̄ vulgatissimo crimie. ut qd totā cōmouit urbem. 26. q. 6. c. fi. nō posset tal sine alioz scādalo mīstrare. 40. oīf. de his 60. Quarta ē qd nō habēt frontē rephendēdi alios cū ipse sibi tacit⁹ respo. deret eadē se omīssisse uel maiora. 25. oīf. p̄mū. 42. oīf. §. p̄. Idē t̄ h̄. in 4. oīf. 14. A. Idem in sū. li. 3. ti. 13. q. 1. B. p̄sōr aut cū eis disp̄sari in mīori. bus. p̄pter necitatem uel utilitatez ecclie. oīf. 50. placuit. Et h̄ p̄p̄m ex q̄ nō ē ei phibitū. ex de sen. ex. nup. Sed si absq; disp̄satiōe scient ordinat aut indiscrete disp̄sat oīz p̄uari potestate ordinādi ut in oīcto. c. ex penitentibz. A. Idē in sū. eo. ti. q. 2. B.

15. nō curialis. Vbi sciendū qd curialis fm Ray. tripl̄r dicit. Primo mō large dicit curiales illi q̄ quacūq; cō. vitiōe obligati sūt curie alicui⁹ publice potestati siue sint milites siue aduocati siue iudices siue officiales siue etiā histiones. 7 breuit q̄cūq; h̄ntes officiū honestū uel in honestuz oīmō curie obligati sint. 2. stricte dicit curiales q̄ curāt 7 gerūt honesta curie officia. ut de curiōes iudices 7 similes. 3. stricte dicit q̄ in cā sanguis sūt offici. ales. 7 q̄ oī p̄t̄nibz obedirent sanguinē humanū effuderūt. 7 dicunt isti curiales a cruce. Alij dicunt a curia.

Oēs autē curiales indistincte fm Ray, phibent ordinari nisi pus sint absoluti a curia. ois. 51. c. 2. et 3. Sed postq̃ a curia sūt absoluti distigue. q̃a si exercuerūt seua ut officiales uel milites q̃ sanguinē hūanū effuderūt. siue turpia 7 inhonesta ut histriōes. nō pnt pmo ueri. ois. 51. c. p. et 3. et 46. ois. cūcus versus clericū. 7 de cse. ois. 2. p dilecti one. Si ōo honesta officia exercuerūt ut iudices aduocati tabelliones 7 huiusmōi in cā ciuili siue pecuniaria admittūt. ois. 61. ofius. S; in cā sanguis repellunt. ut s. hōicidij. 4. §. p. Sūt autē fm Ray. tres pncipales cāe quare curiales ordiari phibent. Prima ē q̃a quidā ex p̃dicti frequentē irregularitātē contrahūt ex officio suo. Secūda ē q̃a tales qñq; repetūt 7 sic ecclia pturbat. Tertia q̃a p̃sumit contra eos q̃ nō trāse ant ad clericatū voto religiōis s; ut fugiāt tōcinia dñoz suoz. ois. 51. c. p. 2. et 3. 53. ois. lege. Idē Goff. 7 Dost. A. Idē i sū. cō. li. 3. ti. 16. q. i. z. 7. 3. B

16. nō tōcinis obligat. sicut sunt tutores curatores pcuratores 7 h̃mōi De quib; an sint ordinādi vide s. obligatus p totum.

17. nō seruus. de qua mā habes. i. seruus 2. p totum.

18. nō corpore vitiat. de quib; i. vitiat. corpe. Et nota h̃ q̃ quicūq; h̃ hūc defectū q̃ nō pōt bibē vinū nō o; ordinari. ut nōr. z. q. 7. ipsi apli. A In glo. B. q̃a talis mīstrās cōicare debet. de consē. ois. i. eps deo. 7 de cse. ois. 2. pacta.

19. nō fili. sacerdotē nec al. illegitīe natus. s. illegitīm. p totū.

20. nō q̃ distulit baptismū. Nā si quis adult. san. distulit baptizari et postea in egritudine timore mori se ba

ptizari fecerit pmo ueri non pōt. Et cā est. q̃a p̃sumit non vere cōtritus. Nā non ex volūtate sed ex necessitate videtur recepisse baptismū. ois. 57. si qs. de pe. ois. 7. null. Aliā cām addit Vl. s. ut p hanc penā hoies inducerēt nō negligere suā salutē. Talis tñ pōt promoueri duob; casib; p̃mus si post baptismū fides 7 vita eius p̃babilis apparuerit. 2. si caritas clericoz hoc exegerit. ut in dicto. c. si qs. Sed cū baptismū tollat omne p̃ctm 7 sequelam peccati. ut ois. 26. deinde. 7. c. vna. q̃ re nō tollit irregularitātē istam. s. fm Ray. Quia baptismū ita dilāt inducit eā. vñ non pōt eam tollere. quia idem nō opatur contrarios effectus. ar. e; de baptismō. maiores. vltra mediū s. h̃c tāq; incōpossibilia. 7. 26. ois. deinde. Sec. tamē est d illo q̃ distulit eucharistiā vsq; ad talē egritudinē. q̃a ppter hoc nō repellit ab ordie. ois. 50. is vō. Et ē rō diuersitat. q̃a baptismus vix uel nūq; pōt differri sine culpa 7 etiā sine piculo. sed cōo qñq; distertur sine culpa. s. ex reuerentia. ois. 5. c. ad eius. 7 de pe. ois. 5. c. p. v. paue at. 7 de cse. ois. 2. quotidie. 7. c. ut qd parat. A. Idē i sū. li. 3. ti. 20. q. i. z. et. 3. fm Ray. 7 Vl. B

21. nō pegrinus 7 ignotus. de q̃b; vide. i. ordinatio. §. 6. et 7. et. i. peregrinus 2. p totum.

22. nō minor in etate. Vbi sciēdū q̃a seprimo āno. A. s. cōpleto sicut i. oia de anno. iz. 7 colligit ex tex. et glo. c. in singulis. de quo. i. B. vsq; ad. iz. potest recipere primā tonsurā et minores ordies pter acolitatur; quem p. iz. tñ recipiet. ois. 77. in singulis. Subdiaconatur; vō recipere pōt in. 18. Diaconatū in 20. p̃byteratur; in 25.

ut in de. generalē. de eta. 7 quali. 7 suf-
ficat attigisse p̄dictū tempus. ar. ex de
elec. cū in cūctis. A. Et notat glo. in
dicta de. generalē. B. Sed ep̄atuz nō
nisi post cōpletū. 30. annū. ut in dicto
c. cū in cūctis. A. Aduertendū etiā
q̄ si p̄sona p̄uectē etatis vult ordiari.
non statim. p̄pter cōplementū etad oꝝ
ad oēs ordines p̄uehi. sed scdm Ray.
7 Hosti. 7 in sū. con. dicta. q. iz. p̄ sep-
tem annos pōt recipe omnes ordines
hoc modo. In duobz p̄mis ānis recipi
at quatuor minores. Reliqs quiq̄ an-
nis omnes alios. 77. ois. q̄cūq̄. Disp̄e
satiue. p̄pter necessitatē ecclesie posset
laicus omnes ordines recipe p̄ annuz
7 dimidiū. Monachus vō p̄ annū. 67.
ois. monachus. B.

z̄ non femina. de quo habes s̄. fe-
mina. §. p̄.

Ordinator si
ue ordinās. Quid si ep̄s non
baptizatos ordinar. vide s̄. baptiz̄m
q. §. si.

Que pena ordinātis aliquē infra
etate? R̄. P̄mo qdē q̄ in ei⁹ cōtūeliā
ille q̄ sic ordinat⁹ fuit oꝝ suspēdi ab ex-
ecutiōe illi⁹ ordi⁹ usq̄ ad legitimā eta-
tem. 7 ipse ordinās oꝝ suspēdi a colla-
tione ordinū 7 cōpelli p̄uidere taliter
ordinato in b̄nficio cōpetēti. ex d̄ tēp.
oz. uel nō est. A. Idē i sū. li. 3. ti. 22.
q. iz. fm Ray. Et con. glo. in de. gene-
ralē. de eta. 7 q̄li. B. De etate autem
quā ordinādus oꝝ h̄re vide s̄. ordinā-
dus. §. p̄t. A. qui incipit. 22. B.
Et hic. i. §. 8.

Que pena ei⁹ q̄ minores ordines cū
subdiaconatu uel duos sacros ordiēs
s̄l cōfert? R̄. Si h̄ fecit ex certa sc̄ia oꝝ
deponi. si. ois. q̄ in aliq̄. Si vō ex negli-

gētia oꝝ p̄uari p̄tate cōferti talē ordi-
nem. ois. 36. q̄ ecclesiasticis. i. q. i. si qui
ep̄i. ex de tēp. oz. lras. 7. c. oilect⁹. A.
Idē in sū. eo. ti. q. 16. B.

Ut ep̄s sciēt ordinās idignū pec-
cet mortali. R̄. fm Tho. in q. ois. 24.
Sic. q̄ infidelis ē oīno suo cōmittēs i-
digno ei⁹ mīsteriū p̄cipue cū h̄ oꝝgat i
detrimētū ecclesie 7 honozis oīni qui p̄
bonos mīstros. p̄mouet. Et si nō p̄nt
tot boni inueniri mīstri meli⁹ ē habē
paucos mīstros bonos q̄ multos ma-
los. 23. ois. tales. ex de eta. 7 q̄li. cu; sit
ars. Con. Al. A. Idē in sū. eo. ti. q.
23. vbi etiā addit fm eundē Al. q̄ absq̄
oī dubio q̄cūq̄ idignū sciēt p̄mouet
ad sacros ordines uel ad qd̄cūq̄ b̄nfici-
ciū ecclesiasticū mortali p̄ccat. Nec ex-
cusat nobilitas ut mal⁹ p̄moueat. q̄
quāto nobilior tāto est nociuior. Nec
puto inq̄t sufficē q̄ nescit eū esse malū
s̄ necessariū ē ad euitandū p̄ct̄m scire
eū eē bonū p̄ talē tōnē qualē possibile
est h̄ri de hoīe. Et si oꝝ q̄ al nō eēt ita
utilis. oīo nihil valet. q̄ oīs utilitas
tp̄alis sp̄uali est postpōnēda. Itē indi-
gnus oꝝ duplt. s. s̄rie 7 p̄uatiue. Cō-
trarie q̄ s̄riū h̄z dignitati. 7 ille nullo
modo ē p̄mouēd⁹. P̄uatiue q̄ p̄uat⁹
cōdecētibz dignitati nō tñ h̄z s̄riū. Et
in tali bz p̄pter nēcitatē aliquaz ecclesiaz
q̄ indigent l̄ratis 7 defensoribz posset
dispensari ut a cōi h̄ret de ecclesia donec
addisceret. S̄ puto q̄ sine p̄ctō mor-
tali nō posset ei cōferri cura uel p̄bēda
sed exp̄se p̄ eo posset fieri de ecclesia
uel de b̄nficio ecclesie quod alteri interī
cōmitteret. h̄c ille. B.

A quo possint 7 debeāt ordiēs cōfer-
ri? R̄. fm Ray. P̄sbyteri 7 oēs infe-
riores regularit̄ debēt ordinari a suis
ep̄is. 67. ois. c. vno. et. 24. ois. ep̄us.

Sed qd or in pdict. c. q. oz adesse affe
sus suoz clericoz fm hosti. eo ipso q
no dicitur osernt psumit. A. Ide
in su. eo. ti. q. 26. B.

¶ Utz alienus eps possit ordiare alie
nu clericu. R. Nullu oz ordiare pter
licetia supioris epi ipsi. Et itelligit su
pior in h casu eps de cuius diocesi iste q
ordiar vult e ozidus uel in cuius dioce
si bnificiu ecclasticu hz uel vbi hz do
miciliu lz alibi natus fueit. Inferiores
aut plati siue religiosi siue alij no pnt
tale licetia dare nisi hrent a sede apli
ca q possent subditos suos a q volue
rint epo face ordiar. Itē no pot tale
licetia dare officialis epi si epo i remo
tis agere vicari ei in spualibz gnalis
uel sede vacante capitulu seu is ad que
tuc administratio spualiu prinet pnt li
cetia dare. Religiosi qz q a suis plad
sunt in no exempd poratibz deputati p
ozes 7 eoqz socij pnt a locoqz diocesanis
qd iu ibi morant licite ordinari lz no
sint d ipoz diocesibz ozidui. Et h oia
ex de tepo. oz. cu null. li. 6. Quicunq
aut alienu sine licetia sciēt seu affecta
ta ignoratia ordiauit p annu a colla
tione ordinu e suspens 7 inter cletici
sui absqz ipsi licetia pnt a vicinis epis
ordies recipe. A. post qz sui epi i h ca
su fuerit suspensio manifesta. ut in. c. d
q stat. B. ex de tepo. oz. eos. li. 6. Et
p ista decretale reprobata e opio oice
tiu q qs ordiare poterat alienu s b spe
tati habitiois. De ordinat ab alieno
vide. i. ordinat. p. s. an pnt. Qn autē
ordinas alienu teneat ordiatio puidē
de bnificio vide s. bnificiu p. s. 7. De
ordinatioe do vltamotanoz ab epis
italianis hēs in se. s.

¶ Utz eps italie possit ordiare vltra
motanu clericu. R. Idē. nisi hēat licē

tiam a papa ul ab epo vñ est ozidus
uel in cuius diocesi e bnificiat 7 p patē
tes ipsi epi lras otinētes cam tōnabi
lem qre ipm nolit uel no possit ordia
re. Et q s b ordiati fuerit suspēsi sunt
absqz spe dispensatiois. A. Etia a sede
aplica obtinēde. ut in. c. sepe. de q. i.
vbi etiā addit. Oibz nris pntarijs in
hibem⁹ ostrictē ne absqz nra licentia
spali cum talit ordinat dispēsent vel
suas eis tradāt lras p quas cū ipis de
beat dispēfari. B. Et ordinātes debēt
odigne puniri. ex d tepo. oz. sepe. li. 6.

¶ Que sūt psonē qbz ordiatores phi
bent oferre tōsurā clericalē. R. Nullus
eps uel qs ali⁹ ipam oferre ifan
ti nisi forte religionē intraret. A. s. de
ofensu parētū uel tutoz 7 nō al. ut s.
nouit. in pn. B. nec illrato. nec hoī
diocesis aliene sine licetia. A. s. legi
tima. de q. s. s. 7. B. nec coniugato nisi
volēti religionē intrare aut ad sacros
ordies pmoueri. s. qn d iure pot. ut. i.
ordiatio coniugatoz. s. 2. Et q ctrafe
cerit pānu suspēsus e a collatioe tōsu
re tm. ex de tepo. oz. null. li. 6.

¶ Utz eps q resignauit epatu possit
ordies oferre. R. Si renūciauit loco
tm. pot ordies oferre sicut an si roget
a ppo loci epo. Si vō renūciauit loco
7 dignitati pot nihilomi dōēs miores
oferre s sacros nō pot. Et qcūq ab eo
scient recepit minores sine licetia sui
epi d iure cōi debēt deponi. 7. q. i. eps
in diocesi. 7. 9. q. 2. epm. Dispensatiue
tm pot in ordibz deservire. Si vō a tali
recepit sacros ordies scient nō recipit
executionē. Si vō ignorat potēit eps
cū eo dispēfate. nisi ignorantia fuerit
crassa 7 supina. ex de ordi. ab eo q re
nūci. c. p. Utz aut abbates possint oz
dines conferre. habes s. abbas. s. p.

A. Idez quod in h. §. notat in sū. li. 3. ti. 22. q. 26. scdm Ray. et Hosti. Ibi etiā addit fm Inno. q. abbas exor- cistatū 7 acolitatū cōferre nō pōt nisi h. hēat ex pūilegio. Itē ibi dī q. p̄sby- tē pōt cōferre p̄salmistatū. 23. dīf. p̄salmi- sta. q. p̄salmistatū nō ē pprie ordo ut ibi dī. 7 s. ordo p̄. §. 2. B

¶ Ut ep̄us possit opellere clericū ad suscipiēdos ordies. R. fm Ray. Si or- do sit ānex⁹ bñficio uel dignitati quā h. ut puta si electum in archidiaconū vult cogē ad diaconatū. aut de canum archip̄sbyterū abbatez uel p̄positum vult cogē ut fiant p̄sbyteri. pōt p sub- tractionē illi⁹ bñficij cogē. dīf. 60. in- nouam⁹. 7 ex de elec. cū in cūctis. 7 de eta. 7 q̄li. c. p̄. Quī etiā si elect⁹ ad regi- mē p̄ochialis ecclie nō fiat sacerdos infra ānū ip̄o iure puat⁹ est illa. ex de elec. liq. canon. 7. c. cū ex eo. li. 6. 7 s. ecclia 2. §. p̄. fallit n̄ si ex iusta cā re māserit. dīf. c. cū ex eo. in fi. A. De hoc ocm̄ ē s. absolutio p̄. §. 2. v. 2. ē. in additōe. B. Silt fallit p̄p̄ iustā cām in p̄us dīctis. ut puta si postq̄ ar- chip̄sbyr̄ uel abbas 7 h⁹ mōi cōfirma- tus fuit 7 ān ordiatiōē fact⁹ ē irregu- larī sine culpa ut q. p̄didit manū uel oculū. Vñ 7 in dīf. c. cū i cūctis. dīf. si canōes nō obsistāt. Sec⁹ si ottraxit im- pedimētū culpa sua. in q̄ casu puand⁹ est. Et in h. casu loq̄r ocm̄. c. i. de eta. 7 quali. Idē Hosti. 7 Goff. A. 7 etiam Vl. ut in sū. eo. ti. q. 48. B

¶ Quid si talis ordo sit ānex⁹ illi di- gnitati uel bñficio qd̄ obtinet? R. fm Ray. nō dī ep̄s enī inuitū cogē ad or- dinē. alit̄ puniēdus est. dīf. 74. c. p̄. et 2. et. c. ubi ista. Nisi h. exigat nccitas uel utilitas ecclie ut q. indiget mīst̄r 7 nulli alij uel pauci sūt idonei. q. tūc

cogē pōt. ita q. si se excuset tōe cūmis qd̄ oīc se cōmīssisse dī ep̄s. p̄mouē alios 7 illū remouē a bñficio qd̄ obtinet nisi alit̄ eēt valde utilis uel necessari⁹. ex de eta. 7 q̄li. q̄ris. Et ita intelligi pōt. 74. dīf. cōsuluit. Si dō excuset se rōne alte- ri⁹ t̄pē dimēti nō pueniend⁹ ex delicto suo ut infirmitas 7 h⁹ mōi. nō dī cogi al⁹ appellare posset sicut 7 tutor dat⁹. A. s. qn̄ ei⁹ iusta excusatio nō admitteret ut in l. de q̄ statī. B. ff. q. n̄ app. sit. l. i. §. si qs tutor. Si aut̄ excuset se sola vo- lūrate absq. alia cā dī op̄ illi p subtra- ctionē officij 7 bñficij. dīf. 74. c. 3. 7 4. 7 in p̄dicto. c. q̄ris. Idē Hosti. 7 Goff. A. Silt 7 Vl. ut i dīcā. c. 1. q. 48. ubi etiā addit fm eosdē q. dī ex. i. gē utilitas ec- clie qn̄ ecclia idiget aliq. bñ mīst̄r 7 sūt alij idonei in ecclia. p̄ter istū quem ep̄us vult opellē. Necessitas autē ē qn̄ ecclia idiget mīst̄r 7 nulli alij i ecclie sia est idone⁹. B

¶ Done q. utilitas exigit q. aliqs ordi- nes h. ep̄us nō ex hac cā h. ex odio opel- lit istū ut ordinē recipiat. nūqd̄ tenerē obedire? R. fm Ray. credo q. sic. Licet enī ep̄us peccet sic p̄cipiēdo iste tamē obedire dī ex q. nō est malū qd̄ p̄cipit imo iustū 7 utile ecclie. ar. xi. q. 3. qd̄ ergo. 23. q. i. quid culpā. in fi. 33. q. 5. manifestū. Idē Hosti. 7 Goff. A. Idē in sū. eo. ti. q. 53. Et aduertēdū q. sine iusta cā coact⁹ ad ordies p̄ metū q. ca- detet in cōstantē nō tenerē cūnē scdm Jo. 7 glo. Ray. Alij dō dicūt q. tenerē. ar. 45. dīf. de iudeis. ut in sū. eo. ti. q. 50. Et hoc ultimū tuti⁹ est. de q̄ etiā i. ordinat⁹ p̄. §. 5. B

¶ Quid si clic⁹ vult p̄moueri 7 ep̄s n̄ vult? R. fm Ray. Si clic⁹ h. ius petē dī ordies forte tōne bñficij cui ordo ē annexus. ep̄us non pōt eum p̄hibere

quis sciat p[er]m[issionem] et occultu[m]. Et ita p[oss]t
intelligi ex de t[em]p[or]e. or. ex tenore. Si v[er]o
n[on] h[ab]e[re] ius p[er]e[re]di n[on] tenet ep[iscopu]s eni[m] or-
dinare. Porro regulat[ur] nullo m[od]o or-
dinari d[e] voluntate sui p[re]lati. ex de t[em]p[or]e.
or. ad aures. Id[em] Goff. Hosti. 7 Ber.
A. Et etiā gl[oss]a Ray. ut i[n] s[umma]. e. ti. q. 52. B.
Quid si sciam ep[iscopu]m meū h[er]eticu[m] uel
schismaticu[m] occultu[m] 7 p[er]pellit me ad or-
dines? R[es]p[ondet] fm Goff. Id[em] de beo obedi-
re s[ed] p[oss]u[n]t p[er]mittē me exco[m]municari q[uod] a tali
recipe. ex de sen. exco. i[n] q[uest]ioni. Tales
enī s[er]uare non p[oss]u[n]t ordi[n]is executione[m]
quā n[on] h[ab]ent. i. q. 7. d[omi]n[us] bert[ran]d[us]. Et idem
si scia p[re]latu[m] meū suspensu[m] exco[m]municatū uel
in d[omi]n[us] bert[ran]d[us]. Quid t[ame]n si a tali ordiat[ur] s[umma].
vide. i. ordinat[ur] p[er] s[umma]. p[re]lat[um]. A. Id[em] i[n] s[umma].
e. ti. q. 54. vbi h[ab]et id q[uod] i[n] isto. §. d[icitu]r. B.
Quid de illo q[ui] scit ep[iscopu]m suū symo-
niacu[m] 7 t[ame]n p[re]cipit ei q[uod] recipiat ordi[n]es
ab eo? R[es]p[ondet] fm Tho. s[e]c[un]da s[e]c[un]da. q. 100.
Nullo m[od]o or- obedi[re] siue manifesta
siue occulta sit symonia o[mn]i[m]o ipe sciat
Et h[ic] itellige si ep[iscopu]s ē symoniac[us] i[n] ordi-
ne suscepto. i[m]mo p[oss]u[n]t or- p[er]mittē se ex-
co[m]municari. ar. ex de sen. exco. i[n] q[uest]iōi. Q[ui]
si i[n]g[ra]bat eū eē symoniacu[m] cū t[ame]n esset
q[ui]t[us] cūq[ue] sit occultu[m] 7 iste ignoret non
recipit executionē s[ed] indiget disp[en]sati-
one 7 h[ic] i[n] detestationē criminis. i. q. i.
si q[ui]s a symoniaco. Id[em] Hosti. 7 Ray.
Addit Tho. q[ui] si ep[iscopu]s symoniac[us] est ex
alia cā p[oss]t ab eo recipere ordi[n]es o[mn]i[m]o
sit occultu[m]. q[uod] n[on] ē suspens[us] q[uod] ad alios
s[ed] solum q[uod] ad seip[su]m. Addit Hosti. q[ui] si
p[oss]u[n]t obtinē ut ordinet ab alio de beo
facē. A. Hodie idē dicēdū ē de o[mn]i symo-
niaco q[uod] d[e] exco[m]municato cū o[mn]i[s] q[uod] quo
modolib[et] o[mn]i[m]o uel recipiēdo o[mn]i[m]o sit
symoniā uel et[er]n[us] mediator extiterit ex-
co[m]municationē incurrat papale. i. cui[us] ab-
solutio pape referuat. ut in exuaganti

Eugenij quarti q[ui] incipit. cū detestabi-
le. B. Quib[us] derid[etur] or- p[er] ordinatores
de b[en]eficio p[oss]ideri vide s[ed] b[en]eficiu[m] p[er]
§. 7. Et de ordinato ad titulu[m] primo
nij sui ibi. §. 8.

Ordinatus p[er]
cōit. Querit[ur] §. Quid si aliq[ui]s
in p[er]t[ra]cto mortali existēs fuit ordiat[us]
R[es]p[ondet] fm Ray. Siue sit occultu[m] siue ma-
nifestu[m] ille q[ui] cū h[ic] recipit ordi[n]e[m] uel q[ui]
cūq[ue] alia sacra mortali[ter] peccat. ois. 40.
multi. ois. 23. illud. xi. q. 3. audi. Id[em]
Tho. in 4. ois. 24. A. Con. etiā p[er]se.
ut in s[umma]. li. 3. ti. 22. q. 22. B.
Utq[ue] ordiat[ur] existēs i[n] p[er]t[ra]cto mortali
possit sine p[er]t[ra]cto vti ordi[n]e suscepto. R[es]p[ondet]
fm Tho. i. 4. ois. 24. Id[em] p[er]t[ra]cto. Id[em] facit
s[ed] illud p[re]ceptu[m]. Deut. 16. Iuste q[uod] d[icitu]r i[n]
istū ē exeq[ui]tis. Indigne enī sacru[m] p[re]tra-
ctat. nec i[n] h[ic] aliq[ui]s p[oss]t disp[en]sare. q[uod] ē d[e]
iure n[atu]rāli ut h[ic] scā s[e]c[un]da p[re]tractet. Vn[de] tal[is]
q[ui]t[us] actū alicui[us] ordi[n]is facit peccat
mortali[ter] sicut q[ui] t[ra]git res sacras q[ui] suo of-
ficio vtēs. Sec[un]d[u]m autē eēt si aliq[ui]s n[ecessitate]
sacru[m] aliq[uod] d[icitu]r oringēt uel exeq[ui]t[ur] i[n] illo
casu in q[ui] etiā laic[us] licet. puta si bap[ti]-
zaret in articulo n[ecessitate] uel corp[us] xpi
de terra colligēt. Con. i. ois. Al. 7 etiā
Ray. A. Id[em] in s[umma]. eo. ti. q. 24. 7 se.
Vbi fm enī Tho. d[icitu]r q[uod] toties talis mor-
tali[ter] peccat q[ui]t[us] h[ic] m[od]i actū facit. Et
addit Al. Q[ui] si d[icitu]r h[ic] eē valde g[ra]ue. R[es]p[ondet]
q[uod] lata via ē q[ui] ducit ad infernū 7 mul-
ti sūt q[ui] vadūt p[er] eā. Math. 7. B. S[ed] an
teneat eē d[e]fessus vid[etur] s[ed] d[e]fessio 2. §. 5.
Utq[ue] a tali liceat recipere sacra. R[es]p[ondet] fm
Tho. vbi s[ed]. Tenet h[ic] recipere a m[is]tro
etiam in p[er]t[ra]cto mortali exi[n]te q[ui] diu ab
ecc[lesi]a tolerat[ur]. q[uod] ad huc ē ei obligatus
nec etiā debet tales i[n] officiis enitari. ut
s[ed] clericus 3. §. 2. T[ame]n ut ibidē subdit

Tho. nō eēt tutū q. q. pter necitat ar
ticulū talē mīstrū iducēt ad aliqd sui
ordīs exequēdū outate pscia q. ille ef
set in pōtō mortali quā tñ tēponē pos
set. q. a īnstrāti hō a dīna grā emēdat.
Dicit etiā idē Tho. in 4. ois. i. q. a no
torio ocubinario nō ē recipiēda coio
eucharistie. siue sit notoriū q. a dicit
est. siue p cōfessionē in iure factā. siue
p talē euidentā facti q. nulla pōt tergi
uersatiōe celari. Ab alijs aut occultis
ocubinarijs recipi pōt. A. Idē in sū.
eo. ti. q. 24. ad fi. Et lati⁹ de his s. cle
ricus 3. §. p. in additiōe. 7 s. confessor
2. §. 2. circa fi. additiōis. B.

Quō dicit q. s. furtiue ordiat⁹? R.
fm Hosti. Tripl^r. p. mō cū q. s. sine psci
entia ppiij epi⁹ sine examiatōe pzo
mouet. 64. ois. ex cōsciam. 24. ois. qn
epus. In q. casu nō pñunt lre archidia
coni. A. s. ut p ipsas possit ordiari si
ne cōsensu epi. ut in tex. q. sequitur. B.
ut ex⁹ de offi. archidi. significasti. 2. o.
dinatur furtiue si pter psciam epi eo
dem die recipit oēs minores uel aliq. s.
simul 7 subdiaconatū uel duos sacros
ex⁹ de eo q. fur. 2. s. cū. h. 7. c. innotuit
de q. hēs s. ordo 2. §. 2. A. Etiam si
q. s. recipiat minores cū subdiaconatu
uel duos sacros cū cōsensu epi. 1243. 7 b.
cāu dī furtiue recipe fm eū. Hosti. ut
in sū. eo. ti. q. 15. B. 3. qn gradu omī
so saltū facit. de q. dī. i. ordinar⁹ 2. p.
to. A. Idē in oca. q. 15. Et addit fm
eūdē q. i. his casibz nec supio^r obe
diens excusatur. ut ex⁹ de tēp. 2. oile
ctus. tñ supio^r pl⁹ delinqt. B.

De illis q. existeres excoicari recipi
unt ordies regre s. excoicatio p. §. 20
q. i. cipit. qd de illis. Quedā etiā crimi
na nō solū impediūt ordinādū s. etiā
ordinatū rejciūt. 89b. s. crime. §. 2.

Utrū coacte ordinat⁹ teneat ad ca
stitatē. R. Si coactio fuit absoluta nō
est dubiū q. nō tenetur. q. nec ē ordi
nat⁹. ut dictū ē s. ordo 3. §. fi. Si fuit
aditōialis puta p aliquē metū. distin
gue fm Ray. q. si talis fuit met⁹ qui
posset cadē in cōstantē virtū non tene
tur. ex q. d. me. cā. platū. 7. c. cū uilect⁹
Cōtinētia enī nō debet nisi uolūtaria
ois. 31. ante triēniū. 20. q. 3. pñs. Et h.
itellige q. si añ hēbat vxorē poteit illa
vri sine pōtō. s. si nō hēbat cōtinē tene
tur. ar. ois. 35. de iudeis. Itē teneat cōti
nere si nō fuit talis met⁹. Idē Goff. et
Hosti. A. Et h. uidetur uera 7 colligi
ex iuribz allegad⁹ 7 ex posid in sū. eo. ti.
q. 50. 7 se. l. 3. nō clare. Et dictū ē s. ordi
nato^r. §. xi. in additiōe. B.

Sed nūgd talis. s. ordinat⁹ p metū
q. potuit cadē in cōstantē virtū utetur
p uilegiū dicali. Dicendū fm Ray. q.
sic. si al⁹ uult uiuē dicalit. nisi trāfiteret
ad actū penit⁹ dñi. A. puta si effici
atur bigam⁹. ut in. c. q. d. seq^r. B. ois.
84. q. 9. Et tñ si hēat vxorē poteit il
la vti ut in pcedēti. §. dictū est. Si tñ
ipsa uellet cōtinē 7 ipse nollet nō h. p.
uilegiū dicale. Si uo ipe uellet 7 illa
nō. certe h. 3. si ut dixi al⁹ uiuēt clericali
ar. 27. q. 2. multoz. A. Idē i sū. eo.
ti. q. 51. B. Et h. 3. supplē. s. q. si vxor
fuit vnica 7 vgo tūc h. p uilegiū dical
le. s. tñ in ouobz casibz q. s. hēs s. cleri
cus 3. §. fi. B.

Quid de ordiat⁹ ab alieno epō sine
licētia ppiij? R. fm Ray. pñiāt exe
cutiōe. A. s. i po iure. 124 ut p. in sū.
eo. ti. q. 35. ipam executionē nō recipi
unt. ut in. c. q. trāllationē. de tēp. 2. o.
fm eūdē Ray. Melius facit. 71. ois. c.
si quis. Vbi dicitur q. irrita sit huius
modi ordinatio. 120n obstat dictum

c. q. translationē. ubi dicitur q. sic ordinat⁹
nō sit suspens⁹ uel suspēdend⁹. Ibi in-
terdicta ē ei ordīs executio. q. nō in-
telligit⁹ d. interdictiōe dispositiua hē
q. nō suspensū suspēdat. s. intelligit⁹ de
interdictiōe s. nīa declaratoria 7 exe-
cutiua videlz q. declarat sic ordinatū a
iure suspensū 7 exequit⁹ iurē dispositione;
Et vñ sentire Jo. mo. i. c. eos. de tēpo.
or. li. 6. B. . Poterit tñ eps dispensare
9. q. z. Lugdunensis. e. de tēpo. or. q.
translationē. S. 7 q. licētia regit⁹ 7 que
pena ordināe sine licētia. hētur s. or-
dinatoz. §. 6. et 7.

Quid de ordinat⁹ ab hereticis uel scis-
maticis excoicatis de posid⁹ h. mōi. B.
A talib⁹ nō o. q. recipere. ut dictū est s.
ordinatoz. §. p. Si tñ aliquē ordinēt
tenēdū ut dicit Ray. q. oēs tales vera
cōferāt sacra oīamō i forma ecclie o. se-
rāt. i. q. i. oīs declarauit. 7. c. nō nocet
de o. or. 4. nō in nobis. . Secant tñ
mortalit⁹ tā oātes q. suscipiētes ab eis
q. cūq. sacramēta nisi baptismū i exte-
ma nēcitate. Idē Tho. scda scde. q. 39.
7 de. 7 Goff. A. Idē i sū. li. p. ti. 5.
q. 16. ubi etiā p. fm eos dē q. oī hēti-
ci 7 filies nō o. fērit ordīs executiōe. B.

Sz nūqd sic ordinati poterūt mīstra-
re? B. fm Ray. Si sūt ordinati a tali q.
suscepit ultimā man⁹ ipositionē in ec-
clesia. A. i. ordinē epālē. B. 7 nūc ē
heretic⁹ uel excoicatus? h. mōi. dicen-
dū q. siue isti ordinati sciebāt siue igno-
tabāt tolerāt⁹ dispensatiue in ordib⁹ su-
scriptis mīstrare. Ad supiores vō non
debēt pmoueri nisi eēt nēcitas magna
7 conuersatio scā. 9. q. i. c. p. et z. et 3.
Si vero ordinati fuerūt a tali q. recepit
ultimā man⁹ ipositionē ex eccliam et
ipsi sciēt a tali ordīs receperūt nūq.
tolerant. Si ignorant. tolerāt. A. oī

modo pbauerūt ignoratiā fm Ray. et
Goff. 7 in o. cā. q. 16. p. c. q. d. statim seqr.
B. 9. q. i. ordiatiōes. Con. Goff. S. p.
quē poterit dispensari vid. i. scisma. §.
7. A. Aduertēdū fm Inno. in. c. in-
notuit. e. de eo q. fut. or. sus. q. de q. li-
bet vito noto bone fame q. ubi cōuer-
sat⁹ hētur p. ordinato. 7 sic longo tpe
hacten⁹ ut ordinat⁹ habit⁹ ē. credē de
beo enī bñ ordinatū nec cogit al. pbare
Dec enī sūt sufficiētia argūta sue or-
dinatiōis. at. e. de cle. p. re. c. int. 7. c.
se. 9. q. z. Lugdunensis. 7 nō in sū. eo.
ti. q. 35. 7 eo. li. ti. zi. q. 4. ad fi. B.

Ordinatus z.

p. saltū. Quid de ordinat⁹ p. sal-
tū? B. fm Ray. Ordīs ordinate reci-
pi debēt fm q. nūerati sūt s. ordo p. §.
4. or. 59. si officia. 7 or. 77. c. p. Si tñ
p. saltū aliquis pmoueat. i. q. aliq. or-
dine p. termisso ad supiorē ascēdat. re-
cipit q. dē caractere tñ de rigore o. de-
poni etiā si nō ex malitia s. ex ignoran-
tia aut negligētia aliq. ordinē p. ter-
misit. S. tñ ex dispensatiōe epi ad ordi-
nē p. termissū poterit pmoueri 7 interī
ab executiōe supior⁹ ordīs erit suspen-
sus. or. 48. sicut olim. or. 52. sollicitu-
do. e. de cle. p. sal. pro. c. vnico. Et eodē
modo poterit cū eo dispensari si interim
mīstrauerit i illo ordie credēs q. fuis-
set gradat⁹ pmot⁹. ut in. c. vnico. e. de
cle. p. sal. p. mo. Q. si talis p. saltū p. mo-
tus sit sciēt 7 in ordie sic suscepto si-
ne dispensatiōe mīstrauit nō pōt dispen-
sari q. vltim⁹ ascēdat nisi p. papā. S. i
ordine suscepto adhuc pōt dispensari
p. epm. sicut cum nō ordinato mīstrā-
te. ut dicit. i. ordinatus. §. p. In hac
sentētia Hosti. 7 x. satis conueniūt.
A. . Dec partim fuerunt dicta Ray.

7 pti glo. eius 7 pti Hosti. in sūma sua
S; in glo. oīc simp̄t q; cū p̄moto p sal
tū sciēt sol⁹ papa disp̄sat. ut patz in
sū. eo. ti. q. 40. ad fi. Et h̄ vltimū v̄r. p
babili⁹. cū iura allegata nō loquāt nī
si de p̄modi p saltum ex ignorātia seu
negligentia. B

S nūqd laic⁹ q nulluz h; ordinem
possit recipere sacerdotiū oib⁹ alijs p̄ter
missis! R^o fm Ray. P̄d̄t dūmō sit ba
ptizat⁹. Idē Tho. p̄e. 7 Hosti. A. lic;
Dugl. dixerit d̄rū q nō p̄t recipere ni
si saltē habuerit p̄mā tōsurā. ut in sū.
eo. ti. q. 41. B

Quid si cleric⁹ p̄termisso aliq⁹ ordi
ne cōsecrēt i ep̄m! R^o fm Ray. Dicūt
fere oēs doc. q; nullo mō p̄t esse ep̄us
nisi sit sacerdos. q̄a ordo sacerdotā ē
q̄i substātiāle fūdamētū ordīs ep̄alis
Con. Goff. S; 7 Hosti. q v̄r aliū s̄tēre
A. s. q̄ ordo ep̄alis cōsecrāt etiā nō sa
cerdoti s; nō executio. B. Con. i h̄ q
talis ep̄s nō h̄rēt executiōē; nec aliqd
cōferret nisi postq; sacerdos fact⁹ esset.
eē de excel. pla. ex l̄ris. Si v̄o p̄termi
sit aliū ordinem a sacerdotali. sentiūt
fere oēs q ep̄s est 7 cōferre p̄t oēs or
dines p̄ter illū quē non accepit. i. q. i.
grā. 7. i. q. 7. Daibertū. Addit Hosti.
q talis ep̄s executionē de iure nō h;.
etiā q ad ordīs q̄s suscipit. A. Idem
in sū. eo. ti. q. 43. B

Ordinatus 3°

negative. s. q nō ē ordinatus
7 tñ aliqd tale exercet. Quid ḡ de tali
bus! R^o fm Ray. Laici q nullū ordi
nē h̄ntes oīnū officiū exercēt idēbite
nisi cessare velint debēt excoīcari. A
Et nūq; ordīari. ut eē d̄cle. nō oz. mi.
c. p̄. vbi d̄r. Si q̄s baptizauerit vel ali
quod oīnū officiū exercuerit nō ordi

natus. p̄pter temeritatē abiciat⁹ d̄ ecclia
7 nūq; ordinet. B. P̄nt tñ licite facē
officia mīoz ordinū quīs ad h̄ nō ha
beāt officiū. sicut in domo nō cōsecrata
p̄t dici missa h; cōsecratio ad h̄ ordīet
ut in ea missa dicat. Clerici v̄o q exer
cent officiū illi⁹ ordīs quē nō h̄nt sūt
deponēdi uel p̄petuo suspēdēdi ab or
dine quē h̄ebant nisi postq; iux̄ p̄uisi
onē ep̄i biēnio uel triēnio suspēsi fue
rint misericordiā tolerent. Idē tñ p̄nt
vltēri⁹ p̄moueri. eē d̄cle. nō oz. mi. c.
p̄. et z. ar. xi. q. 3. p̄uilegiū. z. q. z. sic
decet. Idē cū tali p̄t disp̄sari q ascen
dat vltēri⁹ nisi p papā fm Ray. Goff.
7 x̄. Hosti. tñ tenuit i sūma q ep̄s po
test disp̄sare s; in glo. reuocauit. A
Immo 7 i sūma sua videt⁹ Hosti. cum
Ray. cōcordare. ut in sū. li. 3. ti. zz. q.
44. S; ut ibi p̄z qdā dicūt q h̄ cāu p̄t
ep̄s disp̄sare cū ei nō exp̄sē phibeat.
S; certe eē eo. c. z. d̄r q tal ad vltērio
res ordīs nō potēt p̄moueri. Et glo.
ibi d̄c. sine disp̄satiōē. 7 nō declarat
p quē disp̄sēt. S; glo. Ray. ut p̄z i d̄cā
q. 44. d̄c p̄dictū rigore debē itelligi
de illis q mētū sē p̄motos ad ordīs
ad q̄s reuera promoti nō sūt. uel qui
tāq; scismatici ingerūt se officio ordīs
quē nō h̄nt. sicut rex Osias vsurpauit
sibi officiū sacerdotē. Idē credo istuz
rigore extēdēdū eē ad clericos mīoz
ordinū ul⁹ q in missis nouis mīstrāt i
officio subdiaconat⁹ cā cuiusdā gau
diū 7 solēnitad faciēde nō mētētes de
ordibz suis cū fere oēs assistētes sciāt
vitātē. Tales tñ graui p̄ccāt h̄mōi
etiā sine malitia attēptando. Equitas
istius glo. non videt⁹ aliq iure p̄bati
cum. c. p̄. et z. eē eo. ad illationē; de
clarate in eis pene videant⁹ solū p̄de
tare q quis v̄tat ordine non suo. B

De bñficio aut mifcordiis agenduz ē cū eo. A .fiue fit in facris fiue in mioribz fm glo. Ray. 7 i dca. q. 44. B ne fufctatiōe puar⁹ ad feculi negocia reuertat. Salubrit aut sibi pvidebit fi ad religionē trāfierit. Dabēt hēc in p dicto. c. 2. de cle. nō ordi. mī.

Quid fi qs exercet tale officiū non ad deceptionē; s ex ludo cā festi? B fm Hosti. Certe lud⁹ noxi⁹ i culpa ē. Vñ talis peccat qdē 7 teneat penitē. i. q. i. §. illud i fi. 11. 20 tñ credo q icurrit pdictas penas. qā volūtas 7 pposituz oistigunt maleficia. ex d sen. exco. cū volūate. A Idē i dca. q. 44. ad fi. B

Sed qd si cleric⁹ q ē in mioribz ordinibz tm legat eplām i missa? B fm x. Licetū est ex q sine solēnitate b facit. ut nō ē de vita 7 ho. de. ut qsq. Et fm Inno. itelligēdū ē qñ ibi nō ē subdiacon⁹. 12. c. talis cantare solēniter 7 cū ornamēd subdiaconi. 23. ois. subdiacon⁹. 74. ois. si q cūci. Con. Hosti. A . q oic q ppi nccitatē. f. qñ deest subdiacon⁹ cui b possit iūgi sufficit q talis nō teneat manipulū i manu sua. ut in sū. eo. ti. q. 45. B

Ordinatio cōiugatoz. Quid si marit⁹ accipit ordinē sacru iuita uel nesciēte vxore? B Mortalit peccat fm Tho. A Hoc videt pot⁹ fuisse dictuz Al. ut in sū. li. p. ti. 8. q. 59. vbi hēc notat. B Sz ut dic Ray. nō fit ppi b puidiciuz vxori s ille tenebit ei ad redditidēz debiti nō aut potēit exigē. 28. ois. diaco ni. 25. q. 2 multoz. A Vxor etiā nō teneat ei debitū reddē fm Tho. ut i dca. q. 59. B Qd vez ē fm xv. etiam si fact⁹ sit eps seu religiosus. A . uel etiā papa fm eūdē. ut i dca. q. 59. B

nisi illa posset iduci ad otinētiā. Debz g testitui vxori. nec dz ferre aut corōnā aut habitū clīcalē cū scādalo vxor Sz si pōt sine ei⁹ scādalo deferre teneat A . fm p. 7 in dca. q. 59. B . Et fm Inno. talis si p mortē vxorē atrahat cū alia nō tenet mīmōiuz. A Idem in dca. q. 59. B

Quid si marit⁹ sit ordinat⁹ cōsentiente vxore uł sciēte 7 nō dīcētē? B fm Ray. Si cleric⁹ ē de ecclīa occiden tali factū ē vxori puidiciū ita q opoztebit eā de cetero otinē. 7 etiā mortuo viro nō potēit cū alio atrahē. 28. ois. qā sūt culpe. 7 duobz. c. se. 7 32. dīf. feriatim. A . Et i his iuribz p3 q si contraxerit postea mīmōiuz etiā mortuo viro nō valebit. 7 nō ē dca. q. 59. fm Ray. 7 fm qdā ingt. ppi votū qd vñ solēnigasse ex psona viro. Et huic tōni cōsentit Al. ut ibi. Alij dicūt q p ostriutionē ecclīe q dirimit mīmōniū d eā atrahit. 7 subdit Ray. Licz alig oixerit q ista vxor p moti ad sacros ordines teneat itrate religionē. Ego tñ credo cū Jo. Lau. 7 Tan. q nō teneat s sufficit si in seculo caste viuat. qd 7 dz pmittē. Tho. etiā dic q nō teneat religionē intrate si sibi nō timeat de periculo castitat. Con. Al. 7 Hosti. 7 hoc fallit scdm Ray. in vxore eius qui p. mouenduse est in epm. qā non dz eligi nisi vxor itret religionē. ex d duer. diu. diugat⁹. 7. c. sane. Itē cleric⁹ ordē talis ut cōius 7 pbabili⁹ dī sine cōsentu vxoris promoueri non debet. ut in dca. q. 59. B

Qui duxit vxorē vilē mulierē. puta ancillā uel ioculatricē uel aliquam ex illis q publicis spectaculis mācipat licz virgine. repellit ab ordine. ois. 34. si qs viduā. 2.

Sed qd si marit⁹ an carnalē copulā
facit se ad sacros ordines ordiari? R^o.
Nō ppter h⁹ dissoluit m⁹imōiūz qd p⁹u
fuerat tractū s⁹ marit⁹ sic ordinatus
recipies alit⁹ q⁹ a sacris canōib⁹ ocedat⁹
etiā p⁹ mortē vxorē nō poterit mīstra
re i illo ordie nec ascendē ad alios. nec
aliq⁹ bñficiū ul⁹ officiū eccl⁹asticū ob
tinē. ut i e⁹ua. Jo. 22. q⁹ incipit. Antiq⁹
A. Oli aut in h⁹ casu aliq⁹ dixerunt q⁹
m⁹imonii dissoluebat. Alii q⁹ nō. Et
finalit⁹ dixit Hosti. cōsulas papam. ut
in sū. eo. ti. q. 60. B. De mā ista ali
qua hēs s. i. p⁹edimētū xi. §. p. et z.

OKnatus. De orna
tu bono
clericor⁹ hēs s. cleric⁹ p. §. z.
De ornatu vō muliez nūc dicēdū ē.
Vt⁹ mulieres possint se licite orna
re. R^o scdm Tho. secūda scde. q. 169.
Circa ornatū muliez attēdēda sūt ea
q⁹ cōiter circa exteriorē cultū dicūt. s.
q⁹ nō sint p⁹ter cōsuetudmē aut nō ex
inordinato affectu 7 h⁹ modī q⁹ hēs ex
p⁹licite. i. vestis. §. p. Et h⁹ mō pōt mu
lier licite opam dare q⁹ viro suo place
at ne p⁹ ei⁹ cōtēptū in adulteriū labat.
Vñ dr. i. Cor. 7. Mulier q⁹ nupta est
cogitat q⁹ mūdi sūt quō placeat viro.
Et iō si mulier cōiugata ad h⁹ se ornet
ut viro suo placeat pōt h⁹ facē sine pec
cato. A. Hoc vez q⁹ marit⁹ apparēt
p⁹zon⁹ ad adulteriū uel nollit reddere
debitū. 7 cū tali ornatu verisilt⁹ s⁹ p⁹di
cta incōueniētia puideret. al⁹ cessante
cā cessat effect⁹. ex de appel. cū cessante
Itēz cū h⁹ regit⁹ q⁹ ex tali ornatu nulli
verisilt⁹ det peccādi occasio. al⁹ sine pec
cato p⁹ditiois h⁹ fieri n⁹ posset. q⁹ ve illi
p⁹ quē scandaluz venit. Math. 18. Nec
debem⁹ iuuare p⁹ximū nisi in q⁹rtū pos
sum⁹ sine p⁹cto. 22. q. 2. faciat. Itē ga

nō sūt faciēda mala ut veniant bona.
Ro. 3. Itē inexcusabiles sūt mulieres
se ornātes cū videant h⁹ viris suis mi
nime placere. 7 forti⁹ si ab ip⁹is phibe
antur. Itēz enī q⁹ tūc si imoderate se
ornāt h⁹ faciāt ex supbia siue ex libidi
ne. 7 p⁹ctm oīuz h⁹ntiū icitamēta libi
dinis ex tali ornatu redundat in p⁹di
ctas fm Vl. 7 i sū. li. 3. ti. 4. q. 284. B.

Vt⁹ i illicito ornatu sit mortale pec
catū. R^o fm Tho. vbi s. Muliebr⁹ cul
tus de se viros ad lasciuia p⁹uocat
puerb⁹. 8. Mulier occurrit illi ornatu
meretricio p⁹parata ad capiēdas aīas.
Et iō ille mulieres q⁹ viros nō h⁹nt nec
intēdūt h⁹re nō p⁹nt absq⁹ p⁹cto appetē
placē viroz aspectib⁹ ad occupicēdū.
q⁹ h⁹ est dare eis incētiū peccādi. Et
si quidē hac itētiōne se ornēt ut alios
puocēt mortali⁹ peccant. Si aut ex q⁹
dam leuitate uel etiā ex vanitate p⁹pt
quādā iactātā nō sp⁹ p⁹ctm mortale
s⁹ q⁹q⁹ veniale. Et eadē tō ē q⁹tu; ad h⁹
de viris. A. Hoc clari⁹ patebit ex in
sta dicēdis. B.

Quid de mulierib⁹ se colorātib⁹ et
alia figmēta adhibētib⁹? R^o fm Tho.
scda scde. q. 169. I⁹ mōi fictiōes non
p⁹nt eē sine peccato nō tñ sp⁹ est morta
le s⁹ solū qñ sit p⁹pt⁹ lasciuia uel i dei cō
temptū. A. Aduertēdū q⁹ nisi aliud
exp⁹se appareat. i. p⁹o facto p⁹sumit intē
tio lasciuie 7 oīni cōtēptus. Cū. n. act⁹
in se sit adulterine fallacie 7 ihonest⁹
ut dīc Aug⁹. in. c. fucate. de oīe. oīf. 3.
nō pōt in se p⁹tendē nisi lasciuia 7 mē
tis ihonestatē adeo q⁹ mulieri s⁹tiū as
serēti nō crederet. Aut enī Aug⁹. Non
dicat⁹ vos aīos h⁹re pudicos si h⁹ed ocu
los ipudicos. q⁹ ipudic⁹ ocul⁹ ipudi
ci cordis ē nūci. 32. q. 5. nec solo. Itē
cū act⁹ i se cōtineat quādā ipugnatiō;

oimni opus. ut dicit Cyprianus in li^o de
 habitu virginu. Et cum mulier cultus ma-
 xime talis puocet alios ad libidinez.
 iuxta illud puer. 7. Ecce mulier. 7. no-
 tat Tho. scda sede. q. 169. arti. 2. quod
 esse potest sine vino contemptu cum non curet il-
 las alias perdere quas Christus suo proprio re-
 demit sanguine. Et ideo hic non solum sim-
 plex contemptus comprehendit sed etiam talis ut
 videatur persona in deum manus ferre cum
 sui perditione. Unde Ciprianus ubi dicit. 120
 omnes tamen aut viduas et nuptas pu-
 ta etiam omnes oio feminas admonendas quod
 opus dei et facturam eius et plasma adul-
 terare nullo modo debeant adhibito fla-
 uo colore uel nigro puluere uel tubore.
 aut quilibet liniameta natuua corrum-
 pte medicamine. Et subdit. Manus deo i-
 ferunt quoniam illud quod ille formauit refo-
 mare contemnit. Impugnatio est ista omni-
 opis perueratio vitia. deum videtur non po-
 teris quoniam oculi tibi non sunt quod deus fecit
 sed quos diabolus infecit. de inimico tuo
 teta cum illo pariter arsurus. Et propterea alij
 inquit quod videtur fuisse Alex. de ales. asserunt
 in his et similibus inesse mortale peccatum. Sed
 forte posset aliquis a mortali excusari quoniam
 aliquid tale paruulum faceret solum ex quadam
 subita leuitate sine aliorum scandalo siue
 piculo. B. Sciendum tamen quod aliud est fingere
 pulchritudinem et aliud est occultare tur-
 pitudinem ex aliquo conueniente. puta p-
 egritudine et humore. Hoc enim est licitum.
 quia secundum apostolum. i. Cor. 12. quod putamus quod
 liberiora membra esse corporis his abundantio-
 rem honorem circumsdamus. A. Ad per-
 ditionem autem plenior intelligentiis vltimus
 aliquid uel breuius tagendum est de maiori orna-
 tus tam mulierum quam virorum et tam vestium quam
 aliarum rerum. per videlicet quoniam potest discerni
 ornatus illicitus. 2. quod quilibet peccatum sit in eius
 usu. 3. si circa ipsum aliquis potest excusari.

Quo ad primum ergo dico quod potest discerni
 multipliciter. per rationem intentionis videntur ut
 si intentio esset ad populum uel lasciuia et hu-
 iusmodi. quia cum mala intentione nil potest esse
 licitum uel sine peccato. 86. dist. non facit. ex
 de sen. exco. cum voluntate. Idem vitiosum
 etiam esset si quis quereret per cultum superfluum
 vestium delicias cum vestis ordinaretur ad cor-
 poris somnium secundum Tho. scda sede. q.
 169. arti. 2.

2. ratione professionis clericali. ut si cle-
 rici deferret ornatum seu habitum non con-
 decentem honestati clericali. de quo in. c. cle-
 rici officia. ex de vi. 7. ho. cle. Item ratioe pro-
 fessionis regulari. ut si religiosi seu reli-
 giose ferret ornatum seu habitum non due-
 nientem professioni in quo si non modicum exce-
 dit etiam mortaliter peccat. secundum 11. 7. i. su.
 li. 3. ti. 34. q. 284. Quo casu quoniam etiam
 excoicatione incurrit videlicet cum mutatur
 forma et tamen sue professionis habitum di-
 mittit. ex ne cle. ut mo. ut pictosa. li. 6.

3. ratione inhonestatis. Nihil enim inho-
 nestum potest esse licitum. cum honestas sit vna
 de tribus principibus iusticie. scilicet de
 iusti. 7. iure. l. iusticia. §. iuri precepta.
 vnde et vnu de excludendis de regno dei
 est impudicitia. Ad Gal. 5. Ad inhono-
 statem autem omnis transformatio nature pertinet
 quia quicquid agit contra ordinem nature magnam
 in se continet inhonestatem. 32. q. 7. adul-
 terij. Ut si quis uel si qua ex habitu uel or-
 natu velit apparere maior seu pulchrior
 quam natura fuerit oppositus. quod maxime solet
 contingere in fucationibus seu colorationibus
 faciei et capillorum. quod penitus inhonestum
 et illicitum est. de consue. dist. 5. fucare. 7. in
 excessiua altitudine planellarum sed illud
 Math. 6. non potes adiacere ad staturam
 tuam cubitum vnum. Item ad inhonestatem per-
 tinet apte quod ex deformitate habitus vi-
 tiostendat veredam et mulieres humeros

seu pectora. Itē q̄ mulieres īcedāt ca-
pite discoopto. Vñ. i. Cor. xi. dī. De-
bet mulier velamē hīe sup̄ caput suū.
Et Aug⁹. in ep̄la ad possidiū. 7 ponit ī
ocō arti. 2. dicit. Capillos nudare fe-
minas quas 7 caput velare ap̄ls iubet
nec matitatas decet. Dicit tñ ibi glo. q̄
pñt aliq̄ excusari a p̄dō qñ h̄ n̄ fieret
ex aliq̄ vanitate s̄ p̄pt̄ ottratiā osuetu
dinē q̄uis talis osuetudo nō sit lauda-
bilis. qd̄ pōt̄ ītelligi v̄ez qñ occasione
osuetudis nō posset omittē sine repu-
tabili scādalo. 7 h̄ agēdo nulli dat oc-
casionē scandali. Alī rōnabil̄ osuetu-
do nō excusat. ff. de legi. qd̄ nō rōne.
Immo potius grauat. ex de cōsue. c. fi.
Forti⁹ aut̄ ad inhonestatez ptinet si in
capite mulieris appareat aliqd̄ īpudici-
tie ul̄ elatiōis ostēsiū cū in ea debeat
appareē oīs honestas 7 hūilitas in cui⁹
signū ei coma data ē p̄pt̄ qd̄ eā āputa-
re sub anathemate. phibet. 30. oīl. que
cū q̄. vbi dicit. Quēcūq̄ mulier religi-
oni iudicās uenire comā sibi āputa-
uerit quā de⁹ ad velamē ei⁹ 7 ad mēo-
riam subiectiōis illi dedit tāq̄ soluēs
ius subiectiōis anathema sit. Si ḡ ana-
thema v̄t̄ āfaciētes h̄ etiā sub p̄textu
religiōis cū tñ nō ītrēt religionē. q̄to
vehemētius āfacientes sub signo qd̄
ei dīrecto ātīat̄ videlz sup̄bie seu īho-
nestad sicut ē capite discoopto 7 reue-
lata facie 7 frōre īcedē. 7 sicut aliq̄ fa-
ciūt mitras sibi seu alia elationē desi-
gnātia uel īhonestatē seu ad libidinez
p̄uocātia apponē. Itē inhonestū ē q̄ fe-
mina vtat̄ veste virili uel eo. Deut.
22. Nō īduet mulier veste virili nec
vir vtet̄ veste feminea. Abhomiabilis
enī apud deū ē q̄ facit h̄. Et gnālī q̄li
tercūq̄ ī habitu seu ornatu aliqd̄ appa-
reat inhonestad. cū nihil inhonestum

possit eē licitū. ff. de odi. insti. l. filius.
vbi dī. Que facta ledūt pietatē extia-
tionē uel verecūdiā nrām. 7 ut gnālī
dixerī q̄ oīra bonos mores sūt nec fa-
cere nos posse credēdū ē.

Q 4. rōne sup̄fluitad. Nam vsus sup̄-
fluus ē oīo vīriosus. Vñ ad Gal. 5. inf̄
alia excludentia a regno dei cū fuisset
dictū de fornicatione ponit luxuria.
vbi dīc glo. i. q̄libet sup̄fluitas. Nā 7 ī
ocō arti. 2. dīc Tho. q̄ phibet ornat⁹
sup̄fluus īpudicus 7 īuerecūd⁹. Sup̄-
fluus aut̄ attēdi pōt̄ tripl̄. p̄ mō respe-
ctu nūeri. ut cū qs vīrī seu iūtilit̄ reti-
net vestimēta seu alia ornamēta vltra
nūerū q̄ rōnabilī īdiger. 3. quos. 47.
oīl. sicut hī. dīc Amb. Nudoz īdu-
mētū est qd̄ tu recludis 7 qs tam iū-
stus ā. 2. respektu forme ut si forma
est excessiue lōga seu lata. qd̄ in muld̄
pōt̄ apparē 7 p̄ierti in vestibz muliezz
caudā in q̄b appareret vīrū nō solum
māifeste sup̄fluitad s̄ etiā īhonestad.
Nā ad inhonestatē 7 mollitiez ptinet
q̄ qs trahat vestimentū p̄ terra scdm̄
ph̄m. 7 notat Tho. secūda scde. q. 109.
arti. p. 3. respektu p̄ciositat̄. ut cum qs
vīrī maiori p̄ciositate q̄ ueniat sibi.
ga maiori dignitati maiori cōpetit oz-
natus. ex de vi. 7 ho. cle. clerici officia.
7 nōt Tho. in ocō arti. p. Ex q̄ patz q̄
maiori ornat⁹ cōpetit ad cultū diuiz q̄
ad quēcūq̄ aliū v̄sū cū nulla sit maiō
dignitas q̄ dīna. Et tñ etiā ī cultu di-
uino d̄ ornat⁹ eē moderatio q̄ olī fu-
erit p̄pt̄ exēplū xpī q̄ nos h̄ec despīcē
docuit. Vñ. 12. q. 2. gloria. dicit Iero⁹
Necq̄ mihi aliqs oppōat diues ī iudea
tēplū mensam 7 lucernas ā. ex auro
fabrifacta. Tūc h̄ec p̄babāt a dño qñ
sacerdos hostias īmolabat 7 sanguis
pecudū erat remissio p̄tōz. q̄q̄ h̄ oīa

p̄cesserit in figura. Nūc vō cū paupe-
tem domus sue paup̄ oīs dedicauerit
portem? crucē 7 delicias lutū putem?
Moderat⁹ ḡ ornat⁹ ad cultū vīnū reg-
rit 7 multo moderatior ad quemcūq;
vīlū pphanū etiā impatori. cum nulla
sit opario impatori terreni ad celestes;
Minor autē cōpetit regi q̄ impatori et
minor duci q̄ regi 7 sic de singul⁹ ḡda-
tū. Que si bñ cōsiderent valde mode-
ratus opetit inferiorib⁹.

3° rōne curiositad. Vñ 7 Tho. i. dco
arti. 2. dicit q̄ artifices ornamētōz;
peccāt iueniēdo supflua 7 curiosa. Cu-
riositas autē intelligit q̄ nimia sollici-
tudo seu diligētia erga ornatū habet.
Vñ Tho. in dco arti. p̄ dīc q̄ inordina-
tio affect⁹ circa ornatū cōgīt q̄ nīmi-
am sollicitudinē q̄s apponit ad extēio-
tem vestrū cultū etiā si nō sit aliq̄ in-
ordinatio respectu finis. Ifacit. c. p̄si-
moniā. 41. oīl. ibi. p̄ter corpis diligen-
tiā. Et pōt ista curiositas dephēdi p̄
respectu forme. ut q̄ i ipa forma ostē-
dit curiositas. Vñ i sūma de vitijs oī-
q̄ i forma rep̄hēnsibilia sūt conjugatio
7 incisio. Ifacit dictuz. c. p̄simoniā. ibi
Dissolutos autē 7 cōtractos vestib⁹ 7 i-
cessu nō recipim⁹. maxie qm̄ in talib⁹
adest q̄nq; vitiosa p̄dgalitas quā 7 le-
ges detestant 7 egparant futuro. ff. de
cura. su. l. i. In oca etiā sū. ponit exem-
plū de forularib⁹ rostrad uel p̄forad. 7
idē in similib⁹ multū. 2. dephēdit re-
spectu artificid. ut q̄n circa vestē seu or-
natū multū laborat cū nulla uel pua
utilitate rei. Vñ Ray. li. 2. ti. de negl.
secularib⁹ dīc q̄ ad nullū vīlū sūt vti-
les nisi ad peccandū future supflue ac
sup̄tuoſe camisiarū quas p̄cipue faciūt
hispani dantes p̄ futura vni? camisie
plus in duplū ul̄ triplū q̄ valeat tota

camisia. 7 sūia. Et subdit q̄ peccāt fa-
ciētes vendētes seu al̄ alienātes seu te-
nētes p̄dicta. Et facti inī p̄dicta videt
posse op̄tari racamaturas sup̄tuoſio-
res 7 inutiliores p̄p̄ idēritatē 7 maio-
ritatē rōnis. ff. de legi. l. nō p̄nt. 3. ex p-
te vtend q̄n ad ornatū seu habitū ma-
iorē sollicitudinē adhibet q̄ exp̄diat
ut dīc Tho. in dco arti. p̄. q̄d māifeste
dephēdit q̄n circa h̄ pl⁹ sollicitat q̄
circa ea q̄ sūt salutis. S illud Math. 6.
p̄mū q̄rite regnū dei.

6° rōne scādali. Nā oīs dīc Math
i. 8. Ve illi p̄ quē scādaliū venit. Vñ
7 abstīnē debem⁹ etiā a licit⁹ p̄p̄ salu-
tem p̄ximi ne videlz ei det occasio scā-
dali al̄ sum⁹ ex caritatē. Ro. i. 4. ibi. Si
p̄p̄ cibū frat tu⁹ scādaliqat zc. Vñ
Tho. dīc scda scde. q. 44. arti. 8. q̄ tē-
poralia q̄ sūt nostri domini sūt dimittē-
tēda ad tollēdu; scādaliū p̄ximi q̄n p-
cedit ex īfimitate uel ignorātia. Om-
nino ḡ o; q̄ in vīlū ornatuſ remoueat
scādaliū a p̄xio. Vñ 7 Alex. de ales sup
2° sen. dīc q̄ licet fm̄ nobilitatē p̄fone
cōsuetudinē terre 7 dignitatē officij se
ornare p̄ciosis vestib⁹ ita tñ q̄ absit li-
bido i volūtate 7 scādaliū in extēiori
ope. Hoc autē scādaliū pōt cōgē dupli-
citer. Primo si ex ornatu aliq̄s iducat
ad p̄t̄m̄ puta ad vtendū sūi ornamēto
q̄d sibi non opetit siue ad aliud p̄t̄m̄
p̄fert̄ ad carnalē occupatētia; siue or-
natus viri inducat mulierē siue orna-
tus mulierē iducat virū. q̄d frequēt⁹
cōgīt ex q̄dā hūana fragilitate. Eccl.
i. 9. Vīnū 7 mulieres apōstatare faciūt
etiā sapiētes. Et iō cū p̄fona aduetit
ex suo ornatu aliq̄ seu aliq̄uā iduci
ad scādaliū p̄t̄m̄ o; oīo ab illo abstīnē
Cōstat autē q̄ ornatuſ 7 pulchritudo
mulierē facit allicit ad occupatētia

ut in oca auctoritate Eccl. vinu zc. Et
 pz p expientia. Exeplu habet z° Regi
 xi. in David taz pfecto viro q ex solo
 visu Bersabee induit° e ad adulteriū
 Et ppter h oīe Tho. in oco arti. z°. q cir
 ca ornatu muliez eadē sūt attēdēda q
 coiter oca sūt circa exteriorē cultum.
 Insup 7 quoddā aliud spāle. s. q mu
 lier cult° viros ad lasciviā puocat. Et
 iō etiā ex h solo muleres oīo debrent
 abstinē ab ornatu aut illo vti cū mul
 to moderamie 7 honestate 7 tremore
 ne orto scādalo ex eaz occasione oīcat
 illis. Ne vobis. z° mō accidit scādalu
 qñ p ornatu fm verisilem oīecturam
 extremis nccitatibz pauperū derogat
 Hoc enī casu detrahīt etiā ornatu ec
 clesiastico ita ut etiam sacra vasa omi
 nuant 7 expēdant in h mōi nccitates
 ut pz. 86. oīf. cōpatiamur. et. iz. q. z.
 autū. ifortū g detrahīt oī ornatu pro
 phano l; al de se nullā aliā hēt illici
 tatē. Teneē enī ex nccitate qsq; subue
 nire existētibz in talibz idigētis de su
 pfluuo nccitatē nāe lig nō eēt supfluuz
 respectu oīecērie. ut pbat in pallegad
 c. vbi oī. Ornamēta oīecēria ornatu
 ecclesiastico debē in h mōi nccitates ex
 pēdi. 7 nōt Ricar. sup. is. oīf. qtri sen.
 7° rōne oīuetudis. ut si qs oīidera
 ta oīitōe sua excedit i ornatu metas
 oīuetudis bonoz int q s cōuersat. qī.
 oīf. c. p. 1120 tñ qs excusat sequēdo cō
 suetudinē loci nō rōnabilē. qā illa oī
 ci nō pōt oīuetudo bonoz de qua oī i
 oco. c. p. 1121 a oīuetudo irrōnabil non
 excusat. s. grauat ut in. c. si. ex d oīue.
 Et sad oīcī irrōnabil si inueniat ali
 qd de pīad incōueniētibz. ut ex pīcīd
 clare colligi pōt.
 8° rōne defect⁹ cause. ut qā ex nulla
 rōnabili cā qs mouet ad vīū ornatu

sed ex sola oīplacētia volūtati. In h enī
 ipo videt 7 ordini nāe oīrariari 7 cre
 atori iuriari. Vñ Boeti⁹ li° 2°. pīa. 5.
 de cōsolatiōe oīc. Sic terū verfa ē con
 ditio ut oīnū merito rōnis aīal nō ali
 ter sibi splendē nisi inaīate supelle
 ctilis possessiōe videat. 7 alia suis qdē
 cōtēta sūt. vos aut deo mēte cōsiles a
 rebo infimis excellēd nāe ornamēta
 captad. nec intelligid quāta; cōditori
 vto faciād iniuriā. Itē h ipo videt leg
 vitia 7 oīiari virtuti. Vnde Greg⁹. ait
 omel. z4. Sūt nōnulli q cultū subri
 liū pīosiatūq; vestīū putāt nō eē pec
 catū. Q si videlz culpa nō esset neq; q;
 sermo dei tā vigilant expmēt q diuel
 q torqbat apud iferos bysso 7 purpu
 ra indut⁹ fuisset. 11 Demo qppe vestimē
 ta pīcipua nisi ob inanē gloriā querit
 videlz ut honozabiliō ceteri eē videat
 Res ipa testat qā nemo vult ibi pīo
 sis vestibz indui vbi ab alijs nō pōset
 videri. Quā culpā pōssūm⁹ melius ex
 diuerso colligē. qā si abiectio vilis ve
 stimēti oīus nō eēt euāgelista vigilā
 ter de Johāne nō oīcēt Marci p. Erat
 indut⁹ pilis cameloz.

Quo ad secūdū pīcipale videlicz
 Quale pām sit in vsu illiciti ornatu
 Dicēduz q si fiat itētiōe deliberata p
 pter cōplacētiā libidinofam sui ul al
 teri. clarū est q ē pām mortale cū cō
 sensus etiā in solā delectatiōe pecca
 ti mortalis sit mortale. ut s. delectatio
 Si aut ex qdā vanitate uel leuitate p
 pter iactatiā quandā qs vīat ornatu.
 nō sp peccat mortali s qñq; venialiē
 fm Tho. scda scde. q. 109. arti. z°. Ad
 horū clarioz intelligētiā oīcēdu q in
 tali vsu illicito oupit pōt cōtingē pec
 catū veniale. p qñ vitū ē in sola intē
 tiōe 7 h intētiō non ē deliberata. nam

sine deliberato consensu non deuenit ad
 rōez mortalis. Vñ 7 Tho. scda scde. q.
 162. arti. 5. dicit q supbia fm gen^o suū
 ē mortale. Sicut tñ 7 i alijs q ex suo ge
 nere sūt mortalia puta fornicatiōe ul
 adulterio sūt aliq mor^o q sūt pctā ve
 nialia ppt eoꝝ impfectionē qa. s. pue
 niūt iudiciū rōnis 7 sūt pter ei^o cōsen
 sū. ita etiā circa supbiaz accidit q aliq
 motus supbie sūt pctā venialia oū eis
 rō nō cōsentit. 2. rōne puitat rei. 12az
 qd modicū est rō apprehēdit qī nihil
 ut notat Tho. scda scde. q. 46. arti. 6.
 nisi in isto modico adesset magna mē
 tis libido. 12a talis libido etiā in par
 uis inducit mortale. ut nōt Bona. 16.
 ois. qrti sniaz. Extra p̄dictos g cāus i
 tali vsu illicito videt includi mortale
 ppt multa mala 7 pctā q solēt illi ac
 cidē 7 saltē nūq̄ deest viciuz supbie q
 est appetit^o honoris seu ppe excellētie.
 ut p3 2. sniaz. ois. qz. c. ex supbia. cō
 iūcto oco Gregi. in oca omel. 24. ibi.
 Nemo qppe vestimēta p̄cipua zc. Et
 exp̄sse h̄r. zi. q. 4. ois. vbi d̄r. Omne
 qppe qd nō ppt necitatē suā s ppt ve
 nustatē accipit elationis h3 calūniam
 quēadmodū magn^o ait Basili^o. Et ut
 ex p̄dictis p3. supbia fm gen^o suū est
 mortale. Itē qa si in tali ornatu adest
 sūptuositas includit in illo magna in
 iusticia 7 auaritia. Vñ. 47. ois. c. sicut
 hi. ois Amb^o. Quis tā iustus 7 tā aua
 rus q multoz alimēta nō suū vsū
 sabūdantiā 7 delicias facit. Auaritia
 aut magna pctm est mortale. ut p3 5.
 auaritia. Immo radix ē oīuz maloz
 i. Chimod. vlti. 7 op̄tat p̄dolatria.
 Eph. 5. Itē iusticia ex suo gnē impo
 rat pctm mortale. ut nōt Tho. scda se
 cde. q. 59. arti. 4. Et ppt p̄dcā 7 alia
 talis illicit^o vsus singularit^o deū ad irā

puocat. 12a. 3. ibi. 12o eo q. eleuate sūt
 zc. Et Sophonie p. ibi. Visitabo sup
 p̄ncipes 7 sup filios regis 7 sup oēs q
 outi sūt veste pegrina. Et p̄dicta ma
 xime obtinēt qn vtentes a tali illicito
 vsu nollēt desistē. cū cōtēpt^o 7 vilipen
 sio etiā venialiu sūt mortale pctm. ut
 ois glo. de pe. ois. i. in. c. tres sūt. sup o
 bo opprimēt. Et pōt colligi ex p̄dicē p
 Bona. sup. 16. ois. qrti sniaz.

Quo ad tertium p̄ncipale videlz si
 circa p̄fatū vsū possit aliq excusari
 videt dicēdū q si vtēs in illo nō dele
 ctat nec possit illū omittere absq̄ nota
 bili scādalo q tempto omitteret. 7 si in
 illo vsu nō apparet aliqd inhonestum
 nec ex illo dat alteri scādalu mali exē
 pli uel alteri pcti q possit excusari ex
 emplo b̄tē Cecilie q desup auto rextis
 vestibo vtebat quas tñ penit^o cōtēne
 bat ut ex ei^o p3 historia. 7 exēplo simi
 liū. Et facit ex te re. iur. c. qd nō est. 7
 fm h3 o3 itelligi ocm Jo. an. i. c. ea q. d̄
 re. iur. in o. in nouella. B

Pactum. Pacta
 q faci
 unt p̄ores ul guardiani cō
 uētuales religiosoz mēdi
 cantū de suoz oūetūū assensu cū pla
 tis uel p̄sonis eccliaz in illis locis vbi
 habitāt debēt p̄petuo fuari nō obstā
 te q nō fuerit assensus m̄gri ul m̄stri
 puicialis aut gnālis. aut q sedes apli
 ca q ad fratres m̄iores auctoritatē nō
 p̄stiterit. ex de pac. qa ex eo. li. 6. 12a
 ctū p̄ri factuz a filia oū nuptui tradēt
 zc. vid s. cos. §. 3. Q. etiā nudo pacto
 obligat q fm deuz. s. lex. §. x. v. 2.
 7. i. pmissio. Pactū de n recipiēdo ad
 sepulturā. vide. i. sepultura p. §. 3.

Palla dicit^o line^o pān^o cō
 sectat^o q extendit

sup altare 7 sup quo extēdit corpale.
Et d' palla aliqd dcm ē s. cōsecratio ve
striū. §. p. Sitt 7 de corpali s. corpale.

Palliū ut h' sumit ē spe
ciale ornamētuz
archiepoz in q plenitudo pō
tificialis officij cōfert. ex eo. nisi. Debz
aut palliuz peti a papa istra tres mēses
a tpe cōsecratiōis siue cōfirmatiōis si
ante fuerat cōsecrat. Alii si accuset po
test remoueri. dis. ioo. qm. Et d' peti
cū in stātia. dis. ioo. pīca. Et d' petēs p
stare sacrm fidelitad 7 obediētie Ro
mane ecclie. dis. ioo. optatū. ex de elec.
significasti. Itē in dātiōe pallij d' dāti
nonū pūilegiū uel antiquū innouari.
dis. ioo. rōnis. 7. c. scriptoz. Item rece
pto pallio 7 nō an pōt se archiepīm no
miare. ex eo. nisi. Itē an pōt cōciliuz
cōuocare. cōficē crisma. dedicare basi
licas. ordinare clericos. seu epōs cōsecra
re. ex de elec. qd sicut. §. pīt. Itē archi
epōs nō pōt palliū suū alteri cōmodare.
qa palliū psonā ei' nō trāsīt. Vñ 7 d' d' d'
cū eo sepeliri. ex eo. ad h. 7. c. ex tuaz.
Itē solus Roman' pontifex sp 7 vbiq
vrit' pallio. Ceteri aut istra missaz sole
nia i qualibz ecclia sue. pūicie. Itē an
si egrediat eccliaz ut in pcessiōe. ex eo.
c. p. Et h' in dieb' i qbz cōcedit' in suo
pūilegio. Alii nō pōt. s' bñ pōt qñq; si
ne pallio celebrare. ex eo. c. fi. A. Ibi
dicit'. Respōdem' q tā in tua q in ali
ena diocesi potes absq; pallio u' sanda
lis celebrare q vtiq; in tua diocesi non
sp debes celebrare cū pallio s dieb' ill'
dūtaxat q in ecclia tua pūilegijs sunt
expīsi. Et idē qd i h. c. nōr in sū. li. 3.
ti. 26. q. 36. fm Ray. Et addit q papa
sp 7 vbiq; pōt pallio vti i signū plēitu
dinis pīad. B. Priarche an possint
dare palliū. vide. i. priarcha. §. 2.

Papa debz eligi a duabz
ptibz cardinalium
Alii q gerēt se p papa excōi
catus ē. ut s. excoicatio p. §. 2. v. 4.
Et plura noua circa electiōe pape et
reclusiōe cardinaliū. ex de elec. vbi pe
riculū. li. 6. Et q i illa cōstitutiōe col
legiū cardinaliū nullā pōt facē cōspē
sationē seu inouationē 7 qdā alia cir
ca h. in cle. ne romani. de elec. A q aut
7 vbi debeat cōsecrari hēs s. cōsecra
tio epōz. §. pīt 7 vld.

Papa ē sūm' int oēs. Ipse enī habz
plenitudinē pīad. Alij pīe sollicitudi
nis. 2. q. 6. de cetero. et. c. q se scit. Vñ
cū dñs aplīs dicit ut laxaret teria soli
Petro dixit. duc in altuz. Luc. 5. Itē
ei soli dixit ut piscaret hamo. Math.
18. p quē pēminēs iurisdīctiō signifi
cat. 23. q. 1. nō turbat. 7. c. aliud. Itē
soli Petro dictū ē. tu es Pet' 2. zi.
dis. qñs. Itē spālīt ipe est vicari' Ihu
xpī. 7 quodāmo maior hoīe mior deo
ex de trāsīa. int corpalia. A. Idē i sū.
li. 3. ti. 27. in pñ. B

Quot sūt cāus q ad solū papā pti
nēt. Itē fm Ray. Sūt multi. de quibz
etiā plures. A. Imo oēs fm eū. Ray.
ut p3 in sū. eo. ti. q. i. B. nō transeūt
cū gnālī mandato s requirūt spāle. dis.
17. huic soli sedi. ex de transīa. lig. 7 de
offi. le. q. trāsīatiōez. ut qstio fidei. 24
q. i. qñs. dis. 12. pcepē. Itē trāsīatio
epi uel electi. s. cōfirmati. ex de trāsīa.
int corpalia. 7 de offi. le. c. 3. et 4. Itē
depositio epī. 3. q. 6. qñs. 7. c. dūduz.
Acceptatio renūciatiōis epī uel electi
s. cōfirmati. 6. q. 3. deniq; ex de trāsīa.
int corpalia. ex de regu. lig. Exemptio
epōz. 16. q. i. frat. Itē restitutio de po
sitiōz ab ordine. 2. q. 6. ideo p. et 2. et
etiā s. epus. §. 6. A. Adde idem in

remoto ab officio ex eo qd hērit tradidit ecclesiastica sacra uel eos tradidit ecclesiastice sepulture uel oblatiōes seu elemosynas recipit eoz fm glo. Ray. 7 in dca. q. i. B. Itē iudicialis diffinitio seu interpretatio privilegiorū suozū. ex de iudi. cū venissent. Et idē fm docti. si dubitet de rescripto aplico ita qd ab alio p viā rōnis. A. i. iud. qd disponit de validitate uel invaliditate rescriptoz. ut ex de rescript. p totū. B. sol. ut nō possit. ut ex de offi. dele. c. 2. Idē fm Inno. de interpretatiōe statuti facti p legatū cui iurisdicō finita ē nec aliq. ei successit. Et idē de dispensatiōe in casibz q p eadē statuta pape referuāt. A. Ad hēst argumētū ex de offi. del. c. fi. B. Itē mutatio sedis epalis. 7. q. i. tps. Itēz ostituē alicubi de nouo sedem epalem. 16. q. i. felix. 7 ar. d. cōse. ois. i. de locoz. Itē subicē vnū epatū alteri. uel vnū in duos diuidē. seu duos in simul vnire. Dos cāus hēs. 16. q. i. et tps. ex de excels. pla. sicut vnire. 7 de offi. dele. qd trāslatiōe. Itē cmutatio voti Ierosolymitani. ex de voto. ex multa. Siste de qbusdā alijs votis de qbus vide. i. votū 5. §. 2. Itē solus papa pōt cedere ut qs veniat slicitū iuramētū. ex de iure iur. veniētes. ul' etiā de q dubitat an sit licitū. ex de elec. venerabilē. qd intelligit fm xv. solū i arduis. Al' vide s. iuramētū p. §. pfr. A. Et ibi p; q; b; locū qn fit cmutatio in meli'. 7 q; qn ē dubiū utz iuramētū sit licitū etiā eps pōt dispensare. B. Solus dispēsat cū irregularibz s. in crimibz maioribz adulterio. ex de iudi. at si clerici. Et circa b; vide s. dispēlatio. §. 6. 7. et 8. A. Et ibi datū de b;. B. Solus pōt dclili gnāle celebrare. ois. 17. p totū. 2. q. 6. ideo. Sol.

pōt cedere canonē gnālē. 26. q. i. si g. circa mediū. C. de legi. l. i. Sol. pōt psonā ecclesiasticā iure suo puare. A. b; vez circa collatiōe bñficiōz uel vocatiōe psonaz ecclesiasticaz ad sui uel alioz obsequiū ppr publicā vtilitatem uel in sibi ptnētibz ad regimē ecclesiāz p cōi vtilitate. ut p; p iura. i. allegata. B. 9. q. 3. p pncipalē. ois. 19. in memoriā. ex de ocel. pben. c. qa. Sol. pōt cedere pben dā uel ecclesiā nō vacantē. ex de concess. pben. nulla. 7 de rescript. eā te. A. Et l; b; legatū etiā a latere missus nō possit pōt tñ sibi retinē p vacantē ecclesiā etiā si ecclesiā ista patronū hēat ecclesiasticū. Sec' si secularē ex de iure pa. cū dilect'. Et de offi. le. dilect'. fm docti. et in sū. li. 3. ti. 27. q. i. B. Legatū aut etiā habēs plenariā legationē b; nō pōt in qbuscūq; psonatibz tebeat qs p electionē assumi ex de offi. le. deliberatiōe. li. 6. A. Ibi oicit. Deliberatiōe puida vixim' inhibendū ne aliq. aplice sedis legatus qtrūcūq; legationē obtinē plenariā dinoscat cathedrales uel regulares aut collegiatas ecclesias seu ipaz ecclesiāz cathedraliū dignitates ad quas hi q pfi ciunt eisdē maiores i eoz capitulis p epos existētes hnt p viāz electiōis assumi. sue ordiatiōi. collatiōi. puiatiōi electiōi aut dispositiōi quocūq; referuet. nec de ipsis ordinādis. dferēdis. disponēdis se aliquaten' intromittat neq; aliqd quomin' ad qs ptnet eligē aut postulare libē valeat cū vacabūt. obstaculū quolibz inponāt. decernētes qcqd s; b; actū exiterit eoipso irritū sit 7 inane. B. Sol. pōt excoicātū a se absolue. ex de elec. venerabilē. Et vide de b; s. absolutio p. §. 3. 6. 3. Solus potest absolute excoicatum a suo

delegato q̄a nolebat obedire sn̄ie dis-
finitive. si steterit in excoicatioe pan-
nū. eē d̄ offi. dele. q̄renti. A. Idē ē de
excoicato a legato ul' delegato cui⁹ iu-
risdictio expiravit 7 null⁹ successit. ut
in ocō. c. q̄renti. eē de offi. or. pastoral
B. Sol⁹ cognoscit appellatiōe penitus
remota. 9. q. 3. cūcta. 7. c. alioz. Solus
cognoscit de causis ad eū delat pappel-
lationē uel relationē. eē d̄ offi. le. licz.
A. Est aut̄ relatio cū index cām in-
structā remittit ad papā ut eā diffini-
at si voluerit. 7 pendēte h⁹ mōi relatio-
ne nō valet p̄cessus iudic q̄ retulit. ut
in ocō. c. l. 3. 7 notat̄ ī ocā. q. i. fm̄ glo.
Ray. B. Sol⁹ ordinat illū ad supio-
res quē ordinauit subdiaconū. eē de tē-
po. or. cū in distribuēdis. Sol⁹ cedit
palliū. dis. 100. palliū. ul' fm̄ xv. etiam
aliq̄ ccedēdi hnt̄ privilegiū. ut patri-
arche. vide. i. patriarcha. Itē sol⁹ semp
7 ubiq̄ pallio utit̄. eē de vsu pallij. ad
honore. Itē sol⁹ disp̄sat cū bigamo.
34. dis. lector. eē de biga. nup. Vide de
hoc s. bigamia. §. p̄t. Sol⁹ disp̄sat cū
illegitimo q̄tū ad ordies factos 7 bñ-
ficiū cū cura uel p̄sonatu. eē de si. p̄sb.
is q. li. 6. Silt cū mīore q̄ pmoueat
ad curā aīaz uel dignitates. nisi q̄tūz
pmittit̄ epis. s. dignitas. §. 3. Silt de
eo q̄ nō est in factū. uel aliū ē de iure in-
dign⁹. A. s. p̄positiuo. sec⁹ si de iure di-
uino sup̄ q̄ nō oar phoem disp̄satio
B. ut pmoueat̄ in ep̄m. ar. eē d̄ elec.
oudū. §. fi. 7. C. de cri. sacri. l. disputa-
ti. Sol⁹ disp̄sat ut qs hēat plura bñfi-
cia cū cura uel plures dignitates seu p-
sonat⁹. etiā si curā nō hēant. aut etiāz
in eadē ecclia. A. s. q̄ qs possit habē
plura bñficia ul' dignitates ī illa. ut in
iurib⁹ de q̄b statū. B. Eē de p̄ben. de
multa. 7 de osue. cōsuetudine. li. 6.

Solus p̄t cōferre ordinē subdiacona-
lē oie d̄nico 7 alijs p̄cipuis festis. ut s̄
ordo 2. §. 6. Solū ad eum appellat̄
omissis medijs. z. q. 6. c. 3. q. 4. et 5. 7. c.
de cetero. et. z. q. 6. metropolitanum.
xi. q. 3. puenit. A. B. c. puenit. nō v̄
ibi h̄nt. B. Addit̄ Dostū. q̄ legat⁹ v̄
h̄re idē privilegiū. eē de offi. le. c. p. q̄d
obtinēt t̄m de cōsuetudinē ut dicit. A.
Hoc t̄m. nō ponit̄ Dostū. s̄ dicit q̄ hoc
obtinēt d̄ cōsuetudinē q̄d alij scribāt
ut in ocā. q. i. in sū. li. 3. ti. 27. 7 sic in
nuit q̄ obtinet de iure 7 cōsuetudine
Et facit. z. q. 6. de cetero. 7 in. c. p. eē
de offi. dele. B. Silt p̄riarcha vide. i.
p̄riarcha. §. 2. Itē maiora negocia ad
papā sūt referēda. z. q. 6. ois opp̄silius
Et iste casus multos obtinet. ut disp̄-
sationē in symonia. vide. i. symonia 6.
7 in. 7. §. vltis. Itē in hōicid̄io volun-
tario. 50. dis. mitor. A. uel etiā culpo-
so. ea. dis. c. hi qui. B. Et cū illo qui
excoicatus celebrauit. ut s̄. excoicatio
p̄. §. 2. q̄ incipit. Quis ē effect⁹. circa
finē. Et silt cū illo q̄ excoicat⁹ recipit
ordines. ut s̄. excoicatio p̄. §. 20. q̄ i-
cit. Quid de illis. Addit̄ etiā Dostū.
alios cāus. ut q̄ supplet defectūz regis
vacāte regno. eē d̄ elec. cū int̄ vniuer-
sas. in fi. 7 eē d̄ sup. ne. pla. grandi. li.
6. Itē defectū impatorū. eē de fo. ope.
licet. §. p̄. Itē electum impatorē cōfir-
mat uel cassat. uel etiā impatorē depo-
nit. eē de elec. venerabilē. 7 d̄ sen. 7 de
iudi. ad a plice. Et q̄ncūq̄ etiā p̄nceps
seculari fuerit iur̄ 7 negligēs circa te-
gimē 7 iusticiā p̄t p̄ papā deponi. i. 7.
q. 4. si qs deinceps. xi. q. 3. null⁹. 22. q.
5. p̄ceptū. Vñ 7 Zacharias papa depo-
suit Lodouicū regez francoz. i. 5. q. 6.
alius. 7 Inno. tecti⁹ Ottonē. ut in ocō
c. venerabilē. Et Inno. q̄t⁹ Federicū

ut in dco. cad aplice. **A.** Idē in sū. li. p. i. s. q. i. **B.** Itē sol⁹ absoluit illos excoīcatos: d qbo ocm ē s. absolutio p s. 3. Itē sol⁹ electioz nōdū scām pnu ciat nullā si fiat. eē d elec. inotuit. Itē sol⁹ hz candigare scōs. ut s. candigatio Itē qd valet facit nō valē 7 eo: eē de excels. pla. tāta. 7 de ocel. pben. ostitu tus. Itē nulli legi subiacet. decet tñ en iura seruare. eē de sup. ne. pla. licz. xi. q. i. puenit. Sñā eī facit ius. eē d sen. 7 de iudi. in causis. Itē pōt monachuz tam s. volūtate suā q. abbat de mona sterio extrahē 7 alicui plato uel pnci pi in sociū assignare uel secū tenere. 9. q. 3. c. fi. et ois. 8. que s. mozes. xi. q. 3. qui resistit. **A.** Vex est. peccatiastica vtilitate. ut in dco. c. fi. 9. q. 3. **B.** Itē in mīrmdio in muld casibz ipe tñ ois pēfate pōt. ut in gradibz phibid 7 hu iusmōi. **A.** s. impedimend de iure po sitio sup quo papa habz plenā ptatē 23. q. i. s. si ergo. **B.** eē de resti. spo. lras. eē de ofan. 7 affi. non debet. Item ordinat eodē die quo osecret. extra de elec. qd sicut. s. pteea. **A.** pōt⁹ in s. sup eo. **B.** Itē solus pōt clericū de positū ul degradatū restituē. ut s. eps s. 6. Multa alia ad papā tñ ptinētia in varijs casibz pculatū potēd iueni re. **A.** Dec 7 alia notāc in sū. li. 3. ti. 27. q. i. Inē que est fm dōsti. q. papa nō pōt iudicari ab aliq nisi de heresi. 40. ois. si papa. ul nisi submitat se iu risdicōi alteri. 2. q. 7. nos si incōpe tent. Itē fm dōgl. q. papa pōt cōcedē simplici sacerdoti q. ofirmet 7 q. cris ma oficiat 7 oēs ordines cōferat pter epalem quē nō hz 7 virgines osecret. Et q. posset cōcedē diacono q. cōfetter diaconatū 7 mīozes ordines. Et cuili bet habēti ordinē posset cōcedē q. ofet

ret illū ordinē. Et q. posset etiā cōcedē laico q. osecret vīgines. si tñ talis cōse cratio posset fieri sine mīssa. al non. s. fm glo. Ray. tñ est oicē q. ea q. sunt ordinis nō pōt alijs demādare q. n. ha bent ordinē qui excigit ad exequendū id qd demandat. s. ea que sūt iurisdic tōis potest. Tho. 2o dic q. pbabili⁹ oicit q. papa pōt cōmittē sacerdoti q. ofirmet s. nō inferiori. q. h. ptnet ad pfectionē corpis mystici sup qd habz papa plenitudinē ptātis. Sed nō pos set simplici sacerdoti cōmittē q. aliqū ordinaret in sacerdotē. q. sacerdotiuz ptnet ad corp⁹ xpi verū. respectu cui⁹ non ē maior ptās epi q. sacerdot. pos set aut cōmittē sacerdoti simplici con ferre mīozes. Cō. Pe. ut in dca. q. i. **B.** **U**tz papa possit tollē leges ciuiles. R^o fm Jo. an. Vbi papa nō hz tpalem iurisdictionē nō pōt tollē legē quo ad forū ciuile. nisi in his in quibz vertit piculū aīe. cū ptātes distictē sint. 96. ois. cū ad vez. 7 ois. io. qm. eē qui fi. sint le. cām. 2. In his aut in qbo picu lū aīe vertit q. ad vtrūq. forū tollit le gē. pbat eē de iudi. nouit. 7 de rescrip. c. fi. 7 de scdis nup. c. pñt 7 vld. 7 d fo. ope. c. vld. li. 6. 7 de iure iud. c. 2. li. 6. 7 de excep. c. 2. li. 6. 7 de sen. exco. decernim⁹. li. 6. Itā i his leges sacros canones imitari non dedignant. eē de iudi. clerici. 7 i Auten. ut clerici apud pprios epos. ad fi. **A.** coll. 6. **B.** **U**tz papa possit absolue aliquē ab obligatione qua tenet hōi. R^o fm In no. pōt est facere s. de plenitudine po testat. ar. 9. q. 3. p pncipalē. C. d qdri. pscip. bene a zenone. C. d pci. impa. offe. l. quotiēs. Idem dōsti. 7 Ber. **A.** Hoc vez ex causa 7 in ptnētibz ad of ficiū eius. ut patet in iuribz allegatis.

Alfecus. ff. d. iusti. 7 iure. l. iusticia. §. iuris pcepta. B

Papa etiā ante coronatione suam potest exercere officiū suū. Et qui hac occasione lras eius impugnaret excoīcatus est. ut i. eua. Benedi. xi. que incipit. Quia nōnulli. Casus in quibz papa raro uel nūq; dispēsat habent s. dispensatio. §. antepit. A. qui incipit. Sunt alij. B

P**Araferna.** A. al. fernū fm Catholicon. B. Paraferna est qcqd hz mulier pter dotez 7 dicit a para qd est iuxta 7 ferna qd est dos. qī iuxta dotez. hz in quibz dā regionibz talia nō habeāt locum. vbi fm osuetudinem vir omnia imobilia mulier recipit in dotem 7 oia mobilia sūt coia. Dabz aut paraferna puilegiū ad instar dotis. Sicut enī vxor hz oia bona mariti tacite obligata p dote. sic 7 p rebz pafernalibz marito datis nisi p speciale 7 expssam obligationē sibi puiderit quia tūcalij videt tenūciare C. de pac. con. l. fi. A. Idem in sū. l. 1. q. 2. ti. 25. q. 3. fm Ray. 7 glo. eius. B. Quin etiā fm Dosti. si pafernalia iſe. tant in domo viri eo sciente ouenitur maritus depositi uel mandati nisi dominiū translātū fuerit in maritū. A. Quod nō psumit nisi expsse appareat fm eūdē Dosti. 7 in ocā. q. 3. B. quia tūc agerur ditiōe certi uel sine causa. uel ob cām. A. Ista sunt noīa iurē q parū faciūt ad forū pñiale 7 iportant in effectu q. qs habet ius petendi acti one psonali. i. iuris quod respicit obligationē psonē 7 non rei. B. De parafernalibz nō debz se marit⁹ intromittere muliere inuita quīs bonuz videret ut sicut mulier seipam viro omittit sic 7 cōmitteret res suas. C. de pac. con. l. hac lege. A. Idē i. ocā. q. 3. B

tit sic 7 cōmitteret res suas. C. de pac. con. l. hac lege. A. Idē i. ocā. q. 3. B

P**Arentes.** Vtz filij teneant alere parentes. R. filij locupletes tenent nutrire parētes egenos sicut pētes locupletes tenent filios. Et noīe parentū 7 filioz siue libertoꝝ intellige omnes ascēdentes 7 descēdētes. in Auten. ut lice. ma. et auie. §. il. lud quoq; colk. 8. Cessat tñ hēc obligatio fm Dosti. si illi pnt sustētari de bonis ppijs uel de suo artificio. A. Idā h obligatio alendi non cadit nisi circa indigētes. ocō. §. illud. B. Et de hoc etiā s. familia. §. p. 7 s. exposit⁹. Vtz aut opera pietat in parētes possint ptermitti occasione religionis reqre. i. religio. §. 3.

P**aricida.** pprie dicitur q parētes occidit qī parēticida. Sed tñ lex q punit paricidas locū hz in oībus ascēdentibz 7 descēdentibz i infinitū. Item locū hz in vxore. viro. nuru. genero. vitrico. socero. patruo. auūculo. amita. sobzino. patruale. pñono. nouerca. sponsa. pte 7 mte sponsi 7 spōse Et sūt intelligas si femia pdictas psonas cūctas occideit ul ab eis occidat Itē q emit venenū ut l3 fieret. ff. eo. l. i. 3. et. 4. A. In ocā. l. i. or. Et q emit venenū ut pī daret quīs dare nō potuerit. B. Sūt oēs dñj tenē. ff. eo. l. vtz.

Que ē pena paricide? R. Scdm leges ē ut p ōgis cedat. deinde sacco cocti osut⁹ cū cane 7 gallo gallinatio vitē 7 symia in mari iactet uel i amnē pximū ut oīz elemētoꝝ vsu cateat. 7 celū supstiti 7 terra mortuo auferat. 7 si mare uel amnis nō sit pxim⁹. bestiis subijcit. C. eo. l. i. ff. eo. l. ptt.

Prochianus
alien⁹ in festis de missa effici
duse est. ut s. missa. §. p. l. t.

Paterfamilias
debet regere 7 educare fami
liā suā. ut s. familia. §. p. 7 s. exposi⁹
7 s. patētes.

Patientia qd sit
R^o fm
Tho. scda scde. q. 136. Sicut
dicit Aug⁹ in li^o de patientia. Patientia
est qua equo aīo mala toleram⁹ ne aīo
iniquo bona deseram⁹ p que ad melio
ra pueniamus. De qua etiā dicit Jac.
p. Patientia opus pfectum habet. Et
Greg⁹ in ome⁹. Patientia est radix 7
custos omniū virtutū.

Utz in iuriis semp sunt patienti susti
nende. R^o fm Tho. scda scde. q. 108.
Mali tolerandi sūt a bonis i hoc q ab
eis iurias pprias patienti sustinēt fm
q oportet. Vñ sup illud Cand. 2°. Sic
iliū inter spinas. dicit glo. 120 fuit bo
nus q malos tolerare nō potuit. Non
aut tolerāt eos ut sustineāt iniurias
dei 7 pximoz. Vñ Criso⁹ sup Math.
In iniurijs pprijs esse quēpiā patien
tem laudabile est. iniurias aut dei oī
simulare nimis est impiū. Hoc tñ itel
ligendū est qn iuria illata psone ad
solam psenam ptinet. Tūc enī patien
ter sustinendū est. Quādo aut redun
dat in iuriā dei uel ecclie tūc debet ali
qs ppriā iniuriā vici. ut patz de He
lia qui fecit descendē ignē sup eos q
venerāt ad ipm capiendū. 4°. Regl p.
Sūt Helise⁹ maledixit pueris ipsum
ut identibz. 4°. Regl. 2°. Et Siluester
papa excoīcavit eos q ipsū in exilium
miserūt. ut. 23. q. 4. Guilielmus. Du.

iūsmodi enī pcepta patientie itelligē.
da sūt fm pparationē animi. ut Aug⁹
dicit in li^o de sermone oīi in monte.

Utz pcutiēti vñā maxillā sp alte
ra sit pbenda. R^o fm Vl. Aug⁹ i epī
de puero Centurionis dicit q pcepta
patientie magi sūt ad pparationem cor
dis q ad opus quod in apto fit. ut i se
creto teneat animi patientia. In mani
festo aut id fiat quod eis videt pdesse
quibz bene velle debem⁹. Vñ 7 dñs se
pcutientē repēndit. Joh. 18°. et Pau
lus pcutus in facie dixit. pcutiet te de
us paries dealbate. Act. 23°. Si aut h
nō pdest tūc pcutienti vñā maxillam
qntū ad animi pmpitudinē exhiben
da est altera. nec resistendū est malo.
quia p patientiā psecutores deo lucta
ri possum⁹. Ad mām patientie ptinere
potest s. ita. 7 s. contumelia. §. si. et. i.
vindictio.

Patriarcha et p
mas
sunt diuersa noīa. sed coīter
idem sunt in re. 99. oīf. puincie. Pro
prie tñ dicunt patriarche quatuor pnci
pales. s. Constantinopolitan⁹. Alex
andrin⁹. Antiochen⁹ 7 Hierosolymita
nus. Et fm ordinē hic positū est etiā
eoz maioritas. ut ex de puile. antiq.
Alij vō ppe dicunt pmares. ut Aglegi
ēsis. Gradēsis. Cantuariēsis. 7 h⁹ moi
A Idē i sū. li^o 3°. ti. 27. q. 2. fm Ray.
7 glo. eius. B

Quot sunt puilegia quatuor pnci
paliū patriarchaz? R^o. Quatuor sūt.
Primū est qa postq receperūt palliū
a sede aplica cōferūt palliū metropoli
nis qui sūt sub eis. Scdm est q recipi
unt fidelitatē 7 obediētie iuramētū p
se 7 p Romana ecclia. Tertiū est q fa
ciūt aī se vbiqz crucez deferri nisi vbi
i c

papa fuerit aut eius legatus utens in
signijs papalibz. A. i. apostolice lega
tionis. ut in ocō. c. āriqua. B. Et nisi
in urbe Romana. Quartus est qd ap
pellat ad ipos omīssis medijs. hēc oīa
habent. ex de pūile. antiqua. in tex. et
glo. p̄cipue Inno. A. Con. glo. Ray.
ut in ocā. q. z. Sed ut ibi p̄ aliqui di
cūt qd ecclia Constantinopolitana habz
ultra alios patriarchat⁹ duo spālia p̄
uilegia similia Romane ecclie. videlz
qd deponit ep̄os suos sicut ⁊ Romana
ecclia. ar. 3. q. 5. qd suspecti. Itē qd ap
pellatur ad ipam sicut ad Romanam
omīssis medijs. ⁊ b̄ dicūt velle canonē
illū. renouātes. 22. dis. vbi ⁊ b̄ sentit
glo. ⁊ ibi etiā dic idē de Alexandrino.
ponit tñ sub dubio. Sed in ocā. q. z.
dī f̄m Dugl. qd Alexandrin⁹ nō pōt de
ponere ep̄os inconsulto papa nisi sup
hoc habeat pūilegiū speciale. B
Sed q̄ iurisdīctio patriarche siue p̄
matis i subditos suffraganeoz suoz.
Rē f̄m Ray. Habent iurisdīctiōē in
ocō casibz. Prim⁹ est cum appellat ad
eos. dis. 99. puincie. 2⁹ cū vacat ecclia
metropolitana ⁊ postulat p̄mas qd dis
ponat d̄ rebz ad metropolitanū p̄tinē
tibz. s. custodiēdis. ex de offi. ordi. p̄
senti. li. 6. ⁊ ex cōsuetudine uel pūile
gio. A. s. pōt agē qd sibi ex his cōce
ditur. ut in. c. oquestus. de quo. i. B
Hos duos casus hēs. 9. q. 3. cōquest⁹.
4⁹ cū sup arduo negotio dubitat nec
pōt in puinciali cōilio terminari. tūc. n.
metropolitan⁹ debet p̄matem cōsulē.
dis. i8. de cōcilij. A. Doc. c. nō videt
ibi h̄ri. Idē tñ nōt in sū. eo. ti. q. 3. B
5⁹ cū metropolitanus ē negligēs ul̄ re
missus pōt supplē defectū eius. 9. q. 3.
cū sim⁹. 6⁹ cū aliqs conqueret de ar
chiep̄o p̄mas eēt iudex. xi. q. i. si cleic⁹

⁊ si subdit⁹ metropolitani conquerat
p̄mati qd iuste ipm excoīcavit. ⁊ p̄
mas remittat eū ad metropolitanū ut
absoluat. ⁊ ille nō pōt absolutionē
obtinē. poterit absolūē patriarcha ita
qd p̄cipiat ei qd metropolitanus satisfaci
ar. Al̄ reducet eū in eandē sniam. A
nisi cōstitit eū iuste excoīcatū. ut in
c. de quo statū. B. ex de offi. ordi. ad re
p̄mendā. 8⁹ est qd si archieps ul̄ ep̄us
fecit mandatū illicitū ul̄ iustū. ⁊ sub
ditus appellauit ad papā. pōt patriarcha
declārare qd subdit⁹ legitīe appella
uit. ar. ex de appel. sollicitudinē. A
Idem in dicta. q. 3. B

Patronus siue ius
patronatus. Ius patronat⁹ f̄m Docti.
est p̄tās rep̄tādī instituēdū ad b̄nī
ciū ecclīasticū. A. s. simplex ⁊ vacās
f̄m Ray. et in sū. li. p̄. ti. p̄. q. 80. vbi
notant hēc oīa q̄ in isto p̄n̄ ponūt f̄m
Ray. Goff. Inno. Docti. ⁊ Ber. B. et
puenit ut Goff. dic de ecclie fundatio
ne. dotatiōe. soli collatione. is. q. 7. fi
lijs. ⁊ c. qd cūq. Vñ versus. Patronu
faciūt dos edificatio fund⁹. Et ius pa
tronat⁹ f̄m diuersas regiones diuersi
mode nōiatur. Qñq; dī aduocatio. ex
eo. qd clerici. Qñq; vicedñatus ul̄ cu
stodia siue guardia. ex eo. p̄terea. ⁊ c.
qm̄. Qñq; dicit ius frequētatiōis uel
p̄cessiōis. is. q. 7. pie mend. ⁊ c. frige
tius. Decenī oīa p̄eode; supponūt. ex
de sta. mo. in singulis. §. si.

Quod ius cōpetit patrono ecclie
Rē. Quadruplex ius cōpetit ei. Vnde
versus. Patrono debetur honoz onus
emolumentū. P̄ntet p̄sfit defendat
alac̄ egenus. Primū ḡ est qd ipse habz
p̄sentare instituēdū ad p̄bendas siue
ecclias nō collegiatas. ex eo. fere p̄to.

In collegiis vero non electio facienda
 iā facite postulat assensus prōni. A. 7
 etiā facienda qñ sibi ē cōcessū ab epō in
 fundatiōe ecclie si prōn⁹ ē dñc⁹. Si vō
 laicus a papa. ut in. c. d. q. statū. cū dñta
 glo. B. ex eo. nobis. Secūduz ē q. qñ
 pncipalis pms in pcessiōe icedit. i. c.
 q. 7. pie mēd. 7. c. frīgētius. A. In
 his iurib⁹ nō vñ sñ pbari. s. facit vi
 dñ. c. nobis. B. Tertiū ē q. defensor
 est pcpu⁹ ecclie. 7 ideo tenet eā defen
 dere ab oib⁹ oppōsitorib⁹. i. c. q. 7. fili⁹.
 Quartū ē q. si vergat ad inopiā alēd⁹
 est de bonis ecclie. ut in dco. c. fili⁹. 7
 c. q. cūq. Itē in ipsa fundatiōe pōt prō
 nus laic⁹ de cōsensu epī certū censū te
 nere. ex eo. pterea. 2. Sed ultra nihil
 o. exigē nec in aliq. grauē eē. ex d. sta.
 mo. in singulis. §. si. S. qñ prōn⁹ ē lo
 cus religiosus ut si alig. monachi in p
 prio solo et ppijs expēsis eccliam
 edificauerūt. habent in eo oīa tpalia
 sicut eps oīa spūalia. ut. i. c. q. z. sane.
 7. c. statutū. ex de pūile. cū 7 plātare.
 §. in ecclijs. 7 de capel. mo. c. p. 7 hñt
 nihilomin⁹ ius pntandi. ex d. sup. ne.
 pla. sicut. A. Pñedcā etiā tñgūt i. sū.
 eo. ti. q. 8i. fm dñsti. 7 Goff. B.

Sed infra qd tēp⁹ o. pntare patro
 nus! R. Si ē patron⁹ laic⁹ tenet infra
 qtuor mēses. si ē ecclia uel mōasteriū
 tenet i. s. mēses etiā si ius prōna
 tus habueit ex collatiōe laici. ex eo. si
 laic⁹. li. 6. Aliē eps ordiabit de ecclia
 ar. ex eo. c. 3. 7. c. cū ppter.

Quid si prōn⁹ pntet p vñū 7 p^{ea}
 aliū! R. Si prōn⁹ est laic⁹ iudicio epī
 relīqt quē velit acceptare. A. Verū ē
 si z. pntat⁹ est eq. idone⁹ cū p. ut in. c.
 cū aduocat⁹. de q. i. B. Si ē collegiū
 uel ecclia psona variate nō pōt. s.
 pñ pferēdus est. ex eo. cū aduocat⁹

Quid si vn⁹ construat eccliam 7 ei
 plures succedant. nūqd oēs erūt prō
 ni! R. Jus prōnat⁹ apud quēlibet hē
 redū est in solidū. etiā si ex equalibus
 ptib⁹ sint hēdes. 7 cōpetit cuilibet pa
 trono q. ad omnes effect⁹ pter sacerdo
 tis pñtationē q. est ita apud omnes
 coīter q. apud nullū singularit. ex eo.
 c. p. et z. A. Et etiā pter censū q. de
 betur ex iure patronat⁹. cū oīa debita
 7 credita diuisibilia debeant diuidi p
 hēditijs portioib⁹. C. de acqren. hē.
 l. p hereditarijs. B.

Quid si patroni sint plures 7 non
 cōcordāt in pñtando! R. Ille debz p
 fici qui maiorib⁹ iuuat merid 7 a plu
 rib⁹ eligit. ex eo. qm. Q. si numer⁹ est
 equalis recurrendū est ad merita. 63.
 dñ. si forte. Si oīa sint equalia potest
 epus dicere q. cōcordēt 7 itez pñtēt.
 79. dñ. si duo. Si vō non cōcordant lo
 cus est gratificationi. ex de elec. vene
 rabilē. §. obiectiōni. d. q. aut. Sed si
 neuter pōt poni sine scādalo. tūc eps
 eccliam ordinabit put viderit melius
 expedire. ut in dco. c. qm. A. Idem
 fm dñsti. ut in sū. li. p. ti. p. q. 85. 7
 addit q. si eps talē eccliam ordinare nō
 potest tūc eccliam interdīcē debet 7 re
 ligas extrahē in patronoz verēcūdiā
 7 ruborē. ex eo. c. p. et z. et fm Inno.
 Ber. 7 eū. dñsti. intelligēdū est de re
 liquijs que sūt extra altare in capsis.
 al nō liceret. Q. si nec sic pnt opelci uel
 ad cōcordiā reuocari tūc putat recurrē
 oū ad brachiū scēlate. ex d. offi. or. c. p.
 ut i. dca. q. 85. Et hē intelligēda sūt nisi
 ex his mai⁹ scādalu oriet. tūc. n. omit
 tēda forzent. 50. dñ. ut cōstitueret. 7 in
 teri durāte discordia ponetur ab epō
 in ecclesia iconomus appellatione ces
 sante. qui eius fructus aut expendet

in utilitatē ecclie. aut instituēdo fide-
litē reservabit. ex de offi. or. cū vos. B

¶ Nūq̃d patroni inter se pnt pacisci
ut alternis vicibz pntet? R. fm Ber.
Sic. ar. ff. de usufruc. l. quoties. §. p. 7
in cle. plures. ex eo. A. Et ibi h̄ clare
habet. B. Idē Hosti. Sed Inno. non
placet. qd̄ pōt intelligi q̄ honesti eēt
si concordaret semp.

¶ Quid si inter pntantes sit q̄stio q̄
sit patron? R. Si nō fuerit finita in-
fra terminū de q̄ dictū est s. §. 3. ep̄us
instituatur saluo iure ei⁹ q̄ vicerit. ex eo.
si vō. 7. c. qm̄ in gbusdā. A. In dco
c. si vō. 7. q̄ ille genuerit oꝝ institutuz
ab ep̄o repntare. B

¶ Quid si patron? pntat nō idoneuz
seu indignū? R. Si patron? sit colle-
giū siue psona eccliaistica puatus est p
ea vice iure pntandi. ex de elec. cū in cū
ctis. ex de sup. ne. pla. sicut. Silt etiaꝝ
fm quosdā si patron? laicus sit. puat?
est iure pntandi p ea vice 7 deuolutū
est ad supiorē. uel salteꝝ puari oꝝ. 7 tñ
ut addit Inno. bñ facit ep̄s si interim
remittat puisionē laico patrono. A
Hosti. dicit simpliciter h̄ casu q̄ patron?
laicus est ipso iure puatus sicut et cle-
ricus. Dicit tñ q̄ ep̄s pōt ei reconcedē
representationem. ut in sū. eo. ti. q. 88.
Glo. vō i. c. cū vos. ex de offi. or. dicit q̄
non ē puatus uel puand⁹. q̄ laicus ē
min⁹ exptus circa eccliaistica. et q̄ h̄z
min⁹ tēp⁹ ad pntandū q̄ cleric⁹. Und
7 laicus in pntando variare pōt. s̄ nō
clericus. ex eo. cū aut. B

¶ Utz patron? possit pntare seipsuz.
R. Non. q̄tūcūq̄ sit idone⁹. ex eo. per
nostas. 8. q. i. i. scriptur. Si tñ plures
sint patroni bñ pnt vnū de se pntare.
ar. ex de elec. cū i iure. A. Idē in sū.
eo. ti. q. 89. fm Hosti. Goff. 7 Ber. B

¶ Utz pater possit filiū uel nepotem
pntare. R. fm Hosti. Sōt oīmō sit
idone⁹. qn̄ pōt videt pntand⁹ q̄ ali⁹
ar. ex de cohabi. cle. 7 mu. c. p. 7 ex de
censu. cū apls. §. inhibem⁹. Con. Goff.
Inno. 7 Ber. A. Idē i sū. e. ti. q. 90. B

¶ Quid si vacāte ecclia ep̄s vocat pa-
tronū 7 offert ei? R. fm Hosti. Si nō
habuit originē a se sed ep̄s motu ppo
stulit ei. credo q̄ possit oſentire volū-
tati plati. ar. ex de elec. cuz in iure. A
h̄ aliq̄ dixerūt. ut i sū. eo. ti. q. 91. B

¶ Utz ius p̄onat⁹ sit spūale. R. Ius
patronat⁹ dicitur nō dicit ius spūale
eo q̄ cadit in laicū. Tñ fm qd̄ pōt dici
spūale eo q̄ p ipm̄ p̄stat via ad conse-
quendū spūale beneficiū. ideo etiam
vocat annexū spūali. ex eo. de iure. et
de iudi. quanto.

¶ Qualit ius patronat⁹ transferat in
aliū. R. fm Hosti. Quatuor modis.
p̄quidē per successionē hereditariā
ut habet s. §. 5. 2. ex pmutatione. q̄
cū alio spūali pmutari pōt. i. s. q. 7. ne
mini. ex de rez p̄mu. ad q̄dnes. 7. c. fi.
3. ex donatiōe. Et qdē si ius p̄onat⁹
donat laico requirit consensus ep̄i. ex
eo. p̄terea. maxime qñ dubitat ne fiat
in fraudē 7 trāsserat in potētiorez. ut
ibi innuit. Si vō donec clerico nō reg-
rit oſensus ep̄i. ex eo. ex insinuatione.
c. illud. 7. c. significasti. A. Hoc videt
vez qñ ecclia vacat. alit videt q̄ sine
oſensu ep̄i nō possit donari etiā p̄sone
eccliaſtice. ut in dco. c. illud. B. 4. ex
vēditione. q̄ licz nō possit vendi spe-
cialit. ex eo. d iure. tñ trāsit cū vniuer-
sitate. nisi de ipso specialit excipiat. ex
eo. ex l̄ris. 7. c. cū scdm̄. Silt trāsit cuz
vniuersitate in conductiōe ad firmā
siue ad pensionē. ut in eo. c. ex l̄ris. A
Idē in sū. eo. ti. q. 84. B

Utrum possit pignori obligari. R. De
his sunt opiniones. Quidam dicunt quod potest ob
ligari cum vniuersitate. verior tamen videtur
opinio Inno. quod nec simpliciter nec cum vni
uersitate potest pignori obligari. A. In
dicta. q. 84. referuntur de hoc opiniones
nullam preferendo. Sed forte dictum Inno.
potest verificari ex eo quod creditor non potest
viri re pignoriata. nec debitor quando trans
tulit in creditorem. et sic cum neuter possit
presentare fieret detrimētum ecclesie quod
non debet esse. de c. c. cum secundum. B.

Utrum possit in feudum dari. R. Cum
vniuersitate dari potest. ex eo. cum secundum.
Sed specialiter et expresse secundum Hosti. non
potest. quia feudum regit homagium. quod
est rei temporalis. A. Idem in summa. de c. a. q.
84. B. Si ecclesia habet patronum utrum
offerri possit per legatum. vide secundum legatum. §.
3. De his quod de nouo usurpant sibi ius
patronatus vacantium ecclesiarum vide secundum ec
clesiam per §. ante prelatum.

P Ecceatum p.

Coniter. Utrum voluntas et opus ex
terius sit vnum peccatum. R. secundum philosophum. Si lo
quamur de voluntate et opere putantur sunt con
iuncta ut causa et effectus sic sunt vnum pec
catum formaliter licet plura materialiter. quia
vna est ratio deordinandi licet plura deor
dinata. Sed vobis loquimur putantur sunt separata. ut
puta secundum aliud et aliud tempus sunt diuer
sa peccata. quia diuerse auersiones et conuer
siones. A. Idem in summa. li. 3. tit. 34. q. 197. B.

Quomodo vnum peccatum sit grauius al
tero. R. Si loquimur de peccatis eiusdem
generis inueniuntur vnum peccatum grauius alio
secundum gradum transgressionis. ut manifestum
est de peccatis luxurie scilicet luxuria. §. per. et
eodem modo de alijs. Si vobis loquimur de
peccatis diuersorum generum erit vnum peccatum
gravius alio precipue secundum diuersitatem

obietorum. scilicet secundum quod est aliquid princi
palius vel minus principale. Vnde homicidium
quod est de substantia hominis est grauius
peccatum quod est circa res exteriores sicut fur
tum. et similiter grauius quam homicidium est
peccatum in quod immediate deum committitur
sicut infidelitas blasphemia et huiusmodi.
ut ponit Thomas. prima secundae. q. 73. Et ideo
haberi potest. 33. q. 2. si quid verum. ubi dicitur
quod homicidium est grauius quam adulterium et
17. q. 4. sicut qui. ubi dicitur quod sacrilegium
est maius peccatum quam fornicatio. A. Con.
Ray. ut in summa. eo. tit. q. 200. B.

Secundum quid vnum peccatum possit esse
uius et leuius. R. secundum Ray. primo quidem
ex circumstantiis. Item et circumstantia quoniam
talis est quod non solum aggravat sed etiam
in aliam speciem trahit sicut fornicatio cum
sit cum coniugata dicitur adulterium. Sed et 2.
aggravat peccatum ex persona. puta inhone
stas in clerico grauius punienda est quam in
laico. ar. extra de vi. et hone. cle. ut cle
ricorum. Et de his etiam dicitur in se. §. Item
aggravat 3. ex actu ipsius. Idem enim pec
catum malum est in consensu. peius in facto
peius in consuetudine. de quo Augustinus.
Peccati sunt tres differentie. scilicet in corde
in facto. et in consuetudine. de pe. dis. 2.
sicut. Item aggravat 4. ex motiuo. quia
ut ait Gregorius. Peccatum tribus modis comit
titur. Item aut ex ignorantia aut ex infir
mitate aut studio perpetratur. Et grauius
quidem infirmitate quam ignorantia. sed mul
to grauius studio quam infirmitate peccatur
de pe. dis. 2. sciendum. A. Ambrosius
autem dicit quod grauissime peccat qui igno
rat. sed illud exponit. id est. periculosissime.
quia specialis penitentia non agitur de
peccato quod ignoratur secundum Ray. et in de c. a.
q. 200. ubi etiam subdit. Item non obstat
etiam dictum Clementis. 33. q. 7. c. quod. ubi
dicitur. Quid in omnibus peccatis grauius

est adulterio. qā ī eo q̄ dicit quid. nō
infert negationē sed raritatem quasi
dicat. de facili nō inueniū. Vel expone
gram. i. cōiūs. B

Utz magnitudo peccand aggrauet
pctm. B. fm Tho. p. 1ma scde. q. 74.
Pctm qnq; fit ex surreptioe puenies
ex infirmitate hūane nature. Et tale
pctm min⁹ imputat ei q est maior in
virtute eo q min⁹ negligit huiusmōi
pctā repimē que tamē oīo subterfu-
gere infirmitas hūana nō finit. Pctā
vero que ex deliberatiōe pcedāt tāto
magis alicui imputant quāto maior ē
Et b. ppter quatuor. p quia maiores
facil⁹ possunt resistere pctō. cū exce-
dant in sciētia 7 virtute. Vnde Lud.
iz. Seruus sciēs voluntatē oīi sui et
non faciēs plagis vapulabit mult. 2.
ppter ingratitudinē. qā omne bonū
quo quis magnificat est dei bñficiū
cui homo fit ingrat⁹ peccādo. 7 q̄tuz
ad b̄ quelibet maioritas etiā in tēpo-
ralib; bonis pctm aggrauat. 3. ppter
specialē repugnātiā actus pcti ad ma-
gnitudinē psonē. sicut si pnceps iusti-
ciā violet q ponit iusticie custos. etiā
si sacerdos fornicet qui castitatem vo-
uit 7 alios ad hoc hortari debz. 4. ppter
exemplū siue scandalū. qā ut Greg⁹
dicit in pastorali. In exēplū culpa ve-
hementē extendit qn preuerētia ordi-
nis pctōz honozat. Ad pluriū etiā no-
ticiā pueniūt magnozū pctā 7 magis
ea homines indigne ferūt. A. Idē in
sū. eo. ti. q. 201. B. Utz idē actus
possit eē pctm 7 meritū hēs s. meritū
De septē vitijs 7 q̄ ex eis oriūtr hēs. i.
vitiū. De pctō etiā s. crimen.

Peccatum 2.
s. mortale. Que sūt pctā mor

talia! B. fm Ray. In p̄mis notare po-
tes esse pctā mortalia omnes trāsgres-
siones decalogi. Itē quedā enūmetat
ab apostolo. Ro. p. de q̄b in fine sub-
dit. q̄ qui talia agūt digni sūt morte.
Et plura īmo oīa reducunt ad decalo-
gū. ut idolatria. vitiū s. naturā. iniqui-
tas. malicia. fornicatio. auaritia. nequi-
tia. inuidia. homicidiū. cōtētiō. dolus
malignitas. susurratio. detractio. con-
tūelia. supbia. elatio. inuētiō maloz.
inobediētia. isipiētia. incōpositio. Et
subdit de his q̄ sine affectione 7 absq;
federe 7 sine misericordia fiūt. Et seqr.
Qui talia agūt digni sūt morte. Item
Gal. 5. Manifesta sūt opa carnis que
sunt fornicatio. imūdicia. ipudicitia.
luxuria. auaritia q̄ est idolorū seruit⁹.
veneficia. inimicitie. cōtentiōes. emu-
latiōes. rixe. dissensiōes. secte. inuidie.
homicidia. ebrietates. cōmessatiōes. et
his similia. Et seqr. Qui talia agūt ve-
gnū dei nō consequent. Aug⁹. etiā vi-
cit sic. Mortalia sūt sacrilegiū. homici-
diū. adulteriū. fornicatio. falsū testio-
niū. rapina. furtū. supbia. inuidia. aua-
ritia. 7 si multo tpe teneat itacūdia. 7
ebrietas si assidua sit. Quicūq; aliqđ
de istis in se dñati pmiserit etno igne
cruciabit. Is Aug⁹. ois. 25. s. criminis.
A. Idē in sū. li. 3. ti. 34. q. 199. B
Sed in oīb; p̄dictis attendendū est qđ
dicit Tho. scda scde. q. 35. q. mortale pec-
catū dicit quod tollit spirituales vitā
anime q̄ est p caritatē. Vnde illud pec-
catū ex suo genere est mortale qđ fm
ppriā rōnem contrariat caritati. A
Idē dicit Nicola⁹ de lra. sup. 7. Math.
B. Sed tamē in omnib; peccad que
sunt scdm genus suū mortalia cōside-
randū ē q̄ nō sūt mortalia nisi qn suā
pfectionē cōsequūt. s. in cōsensu rōnis

Un si sit inchoatio pñi in sola sensua-
litate 7 nō ptingat usq; ad cñsensū rōis
ppter imperfectionē act⁹. est pñm ve-
niale. sicut in genere adulteri cōcupi-
scentia q̄ cōsistit ī sola sensualitate est
pñm veniale. Si tñ puenit vsq; ad cō-
sensū rōis ē pñm mortale. Et idē de
pñis motib⁹ ire uel iudicē q̄ iueniūt
qñq; etiā in vitis pfectis 7 sunt pñā
venialia. ut Tho. subdit ibi. q. 36. A
facit. 6. dīf. testū. al. sed pñandū. B
Sed tñ hī in singul⁹ pñis hēs plen⁹ de-
clarata. Quedā enī q̄ sūt venialia hēs
in se. c. f. pñm 3. Utz p cōfessionē gnā-
lem mortalia deleant. hēs s. cōfessio p.
§. iz. q̄ īcipit. Utz p gnālē. Et plura
etiā de pñis de q̄b⁹ tenet q̄s cōfiteri s.
cōfessio p totū. 7. ī. pñia p.

P Ecceatum 3.

s. vēiale. Que dicūt pñā ve-
nialia 1. R. fm Aug. dīf. 23. §. al. ubi
sic dīc. Que aut sint minuta pñā lig
oib⁹ nota sint. tñ q̄ longū esset ut oīa
replīcent⁹ opus ē ut ex eis aliq̄ notēm⁹
Quoties aliq̄s ī cibo uel in potu plus
accipit q̄ necesse ē ad minuta pñā no-
uerit pñē. Quoties plus loq̄t q̄ oī.
plus tacet q̄ expedit. Quoties paupē
ī portu petentē exasperat. Quoties
cū sit corpe san⁹ alijs ieiunātib⁹ pran-
dere voluerit. aut somno dedit⁹ tardi⁹
ad eccliam surgit. aut q̄tiēs excepto fi-
lioz desiderio vxorē suā cognouerit.
Quoties in carcē positos tardi⁹ regre-
rit. īfinitos tardi⁹ visitauerit. 7 dī-
cordes ad cōcordiā reuocare neglexit.
A. Hoc ē in plato mortale fm glo. in
§. al. p. c. pñm 90. dīf. B. Si plus
aut pximū aut vxorē aut filiū aut ser-
uū exasperauerit. si ampl⁹ blandit⁹ fue-
rit q̄ oī. Si cuiq; maiori pñone ex volū-

tate aut ex necessitate adulari voluerit
Si paupib⁹ esuriētib⁹ sibi nimīū deli-
ciosa uel sūptuosa cūiua pparauerit.
A. Istud sibi videt nō hri in tex. sed
poti⁹ additū hic ē. B. Si se aut in ec-
clesia aut ex eccliam fabulis ociosis de
quib⁹ in die iudicij rō reddēda ē occu-
pauerit. Si oī iocantes. A. h. iocātes
nō videt de tex. B. incaute iuram⁹ 7
cū h. p aliquā necessitatē īplere nō po-
terim⁹ utiq; piurem⁹. 7 cū oī facilita-
te uel temeritate maledicim⁹. h. Aug⁹
Plura de his in spālīb⁹ suis loci mani-
festant. A. Et in his pōt apparē q̄ h.
qñq; sūt mortalia. 7 pñā sunt exēpla
venialis pñi. dīfinitio aut videt ista
Veniale ē qd nō aggrauat vsq; ad rea-
tū ppetue cōnationis. 2. sen. dīf. 42. c.
veniale. B.

Utz pñm veniale possit fieri mor-
tale. R. fm pñe. Idē act⁹ nūero q̄ ve-
nialis nō pōt fieri mortāl. s. idē in spē
pōt. 7 sic intelligit⁹ vbi Aug. q̄ nihil
ē adeo veniale qd nō possit fieri mor-
tale. dīf. 23. §. hinc etiā. A. al. īcipit
crimis. B. Et qd ī li. s. hīaz dīc q̄ ve-
nialia mltiplicata ita pñt obzue sicut
vnū mortale. Itelligit⁹ p occasionē. q̄
assuetudo venialiū cadē facit in mor-
tale. A. Circa hoc Bona. sup q⁹ sen.
dīf. 16. sic dīc. videlz q̄ triplex ē gen⁹
venialis pñi. Quoddā enī ē ex lurre
pñōe 7 iō veniale q̄ vitari nō potest.
Quoddā ex cogitatōe siue volūtate
sine cñsensu 7 iō vēiale q̄ plene nō cō-
sentit hō ī cogitatōe ut d. mliere. ul. de
lectatione circa cñsensū ī delectationē.
Quoddā ē vēiale cū rōne 7 cñsensu. s.
tñ iō ē veniale q̄ nō ē deordinatō s. p
ceptū ut ebrietas 7 mendaciū iocosi.
Cū igit q̄trī utz veniale fiat mortale.
Si itelligat⁹ q̄ h. culpa pēntiā fiat illa

nulla est questio. qd h est impossibile.
Si intelligat qd illud qd al erat veniale
possit ee mortale ut medaciu iocosum
7 ebrietas. dico qd quoddā nō fit mor-
tale quoddā fit mortale p opacetiā
Primū igit veniale qd omittit p sur-
reptionē spē veniale. Secūdu 2° mō
veniale. s. p delectationē citra osensū
fit mortale p opacetiā fm q placituz
or osensus plen⁹. Tertiū veniale qd ē
p delectationē citra deū pōt fieri mor-
tale p libidinē magnā sicut medaciu
iocosū. Et h fit mortale p placituz fm
q placitū or getata volūtas. 7 ga ite-
ratio act⁹ disponit ad libidinē 7 op-
acetiā. hic est q Aug⁹ oīc in pluribus
locis q venialia plura obzūnt non p se
s ga disponūt ad libidinē nō dispone-
nēt ad h pntat. h ille. Est aut aduer-
tendū q getata volūtas 7 libido h in-
telligit qn notabilis negligētia adhi-
bet circa venialiū resistētiā. qd oī no-
bis adest sufficiēs tēp⁹ deliberādi te-
nemur mot⁹ veniales repmē fm Alex.
de ales. 7 etiā alios. ut p 3° s. ebrietas in
pnt. in additiōe. Doc etiā p 3° glo. 25.
oīf. §. criminis. Vbi oīc q assiduitas et
cōtēptus vitādi venialia efficiūt culpa
mortalis. 7 de pe. oīf. i. c. tres. sup obo
opmēt dicit. Cōtēpt⁹ venialiū 7 vi-
lipensio pām ē mortale. Et sup obo
tres sūt. dicit. Si qs cōtēnit venialia. p-
pter cōtēptū eoz cōstituit oīgn⁹ morte
eterna. Itē aduertēdū put oīc Bona.
vbi s. q pām veniale occurrēs p mē-
tis surreptionē nō pōt effici mortale.
Et h vez ē qm in se. cū osensū delibe-
ratū hē nō possit. Pōt tñ effici mor-
tale in sua origie 7 accidēte. sicut i fili
p 3° de nocturna pollutiōe q h in se hē
nō possit mortale pām pōt tñ hē in
origie uel accidēte. i. si an uel p place

ret alicui pollutiōis carnal⁹ delectatio.
ut pōt colligi ex notad i sū. li^o 3°. ti. 24.
q. 74. Et eodē mō si qs p mēdē surre-
ptionē omittēt qd de spē pām morta-
lis. ut est deū blasphemare uel aliud. h
i se nō videat mortale pōt tñ i sua ori-
gine pām mortale hē si forte pcedat
a mēte ad h disposita uel ex notabili i
curia 7 negligētia qn si vellet posset cō-
mode puidē ne illud occurrēt. Vñ nō
puidēdo videt malitiose peccare. euz
lata culpa equipet malitie. ex d cōf. i.
ut aiaz. li^o 6°. Pōt etiā pām p surre-
ptionē occurrēs hē mortale culpā in
suo accēte. videlz cōplacetiā 7 ipnā.
cōplacetiā. i. qn alicui placēt pām cō-
missū an uel post cōmissione. ut s. de
nocturna pollutiōe ptractū est. p ipe-
nitētiā vō qn eoz pñia cōtēnēt. d q
in se. §. oīcer. B. Vñ aut actus quō
possit ee bon⁹ uel mal⁹ vide s. meritū
¶ Vtz teneamur penitē d venialib.
R^o fm Tho. in 4° dīf. 16. Cuz or aligs
ad aliqd teneri qdam necessitas ipor-
tat. h necessitas aut ē duplex. Vna ab-
soluta. et fm hanc teneri facere ea sine
quibz nō est sal⁹. Et h mō nō teneri qs
ad pām venialis pñiam. qd mortez ex
h nō incurrit nisi forte ex cōtēptu vi-
mittat. Alia necessitas ē ex suppositiōe
alicui⁹ finis sicut or aliqd esse necessa-
riū sine q nō possum⁹ finē intentū cōse-
qui. Et h mō necessariū est q hō de ve-
nialibz peniteat si ei remitti debzāt in
hac vita. Et fm h nō pprie or teneri
aligs ad aliqd. Et iō oīcendū q hō nō
teneri ad pñiam venialiū nisi large su-
mendo. Idē se. A. Sup h passu Bo-
na. sup oīf. 16. quarti sniaz. sic dicit.
Notandū q sicut tactū est tria sūt ge-
nera venialiū. Quedā ex surreptiōe. 7
d his nō tenemur penitē nisi d ogruo

Quedam ex voluntate cui si consentiat
incidit homo in mortale. Et de talibus
tenet homo penitentem non simpliciter sed in casu. s.
p loco et tpe quando recogitat ea ne si consen-
tiat cadat. Quedam sunt venialia que p sui
multiplicationem augent libidinem sicut
ea in quibus est consensus sed deordinatio in deum
Et de talibus dico quod tenet homo penitentem ne
multiplicetur hoc periculo et discrimini com-
mittat se. h. ille. Aduertendum quod quando in tali
quo casu doc. videtur dicere quod si aliquis veniale
non teneamur penitentem. videtur intelligendum
nisi est per penitentem omittat ex contemptu. ut s.
dic. Tho. Et videtur fieri ex contemptu quando
saltem in genere non vult quod dolere de omni dei
offensa et forte de maioribus venialibus
de quibus potest recordari in sepe. Tamen ipse
penitentia impedit mortali per peccatum indulgentiam
etiam in baptismo. Unde Alex. de aless.
sup. 2. in fine. dicit. 36. q. 10. que incipit.
Octavo gratia. dicit. Concedimus quod si eo quod
recipit gratiam baptismalem si non fuerit ac-
cedit delectat omnis culpa tamen venialis que mor-
talis. Sed dicimus quod ad hoc quod fuerit non acce-
dat postquam adultus est exigitur quod operatur de
peccatis mortalibus quorum habet memoriam. et
etiam venialibus saltem in genere dolendo quod
ipse fecit aut habet aliquod veniale. Si. n. non
ita facit dicimus quod fuerit accedat et non
recipiet gratiam baptismalem. Et eadem dis-
tinguitur. q. xi. q. incipit. Querit postea. dicit quod
dole de mortali et de venialibus saltem in ge-
nere et etiam forte de maioribus venialibus
in spem si habet illorum memoriam. ut sicut
multiplicat peccata multiplicent dolores
de illis. h. ille. Et si hoc obtinet circa re-
missionem peccatorum baptismalem. fortius et
erga sacramentum penitentie per quod difficilius est per ba-
ptisma remittuntur peccata. ut per Augustinum
lib. de penitentia. et de peccatis. dicit. 7. c. nullus. B
Unde aut teneamur ad confessionem venia-
lium habet s. confessio 2. §. 7.

¶ Unde peccatum veniale possit remitti sine
mortali. R. s. fm Tho. in 4. dicit. 16. Re-
moto peccato remouetur posterius nec poste-
rius restituitur nisi peccato restituto. feruor
autem caritatis cui veniale opponitur est poste-
rior ipsa caritate. unde quod diu caritas non
restituitur. s. p. dimissione peccati mortalis
nec feruor caritatis reparari potest. in qua re-
paratione consistit venialis peccati dimissio.
et sic non dimittitur ei cui mortale non di-
mittitur. Idem. s. A. Hoc verum quantum est ex
parte feruoris. s. p. solutionem pene bene re-
mittitur veniale sine mortali. ut not. Sco-
tus dicit. 15. quantum est in fine. B

¶ Unde unum veniale possit dimitti sine
alio. R. s. fm Tho. ubi s. Sic. quia venia-
lia non habent connectionem ad inuicem ex parte
auersionis sicut mortalia. quia in eis nulla
est auersio a deo. nec etiam ex parte ouer-
sionis. ut per se patet.

¶ Unde veniale possit dimitti voluntate
manente ad illud. R. s. fm Tho. in 4. dicit.
16. Idem potest tolli culpa nisi reordinetur vo-
luntas que reordinari non potest quod diu in ipsa de-
ordinatione manet. aliter essent duo opposi-
ta sibi. et idem nullo modo veniale dimitti potest
quod diu voluntas ad illud manet. Idem. s. A.

¶ Unde ad remissionem venialis requiritur
contritio. R. s. fm Tho. ubi s. Peccatum veni-
ale ut omnino est. in procedenti. §. non remit-
titur quod diu voluntas manet in illo. Ipse autem
recedit voluntas ab eo quod prius volebat
est displicere ei quod voluit et talis displicentia
quod est gratia informata or. dolor contritionis et
idem veniale sine contritione non dimittitur. Sed
sciendum quod contritio potest accipi tripliciter. s. ut
habitu. uel actu. uel medio modo. In habi-
tu quod est contritio non sufficit ad peccati veni-
alis dimissionem. quia tunc quod habet
habitum virtutis penitentie cuius actus est quilibet con-
tritio osecutus est peccati venialis dimissio-
nem et sic ipse veniale cum gratia esse non posset

Nec itez requir q sp sit actual contritio
ga seqret q pctm qd aligs i memoria
uel in cogitatioe nō hz remitti nō pos
set. Et iō dicēdū q requir cōtritio me
dio mō qñ. s. 7 si actu pctm nō displicet
explicite displicet tñ iplicite. ga
ōtute act⁹ quē agit seqret displicētia
explicite pcti venialis si cogitatio ad
illud ferret. Idē p̄e.

Quot modis venialia dimittunt?
Rē. Ocho modis. p qdē p dignā cōo
nem. de ose. ois. z. cū oē crimen. 7. c. si
quotiescūq. 7 ut qdaz addūt pextre
mā vnctionē. ex de sacra vnc. c. unico.
ō. de pñia. Itē p aque bñdicte asp̄siōe.
ō ose. ois. 3. aquā sale. 3. p elemosynaz
largitionez. de pe. dis. i. qobrem. et. c.
medicia. ois. 3. sane. Addūt qdā p iū
riatū remissionē q est elemosyna spiri
tualis. Lud. 6. Dimittite 7 dimitte
vobis. 4. p orōnē p̄cipue dñicā. 3. p
ois. 3. de q̄tidianis. 5. p cōfessionē gnā
lem. ut 5. cōfessio p. 5. xi. 6. p epālem
bñdictionē 7 fm qdā etiā p sacerdo
talē. i. q. i. multi. in fi. 7. p deuoraz pe
ctoris tñsionē. de pe. ois. i. tres actiōes
8. p cordis contritionē. ut in pcedēti. 5.
dictū est. De his sūt ōsus. Cōfiteor tñ
do conspergor ceteroz oro. Signoz edo
tono p hec venialia pono. Et nō soluz
p ista spālī nūerata s etiā p qdlibz bo
nū opus telenē. ut in p̄dicto. c. medi
cina. 6. redime te opibz tuis. Et sicut
dic Tho. plura uel pauciora venialia p
p̄dicta remittunt. fm q p h̄ maior ul
mior feruō dicit q de pluribz ul pau
cioribz saltē iplicite contritionē cōtineat
Vñ nō o3 q p hec oia venialia dimit
tāt. A. Idē in sū. li. 3. ti. 34. q. 158. B

Peculiū. Quia trin
mitias habet aliqn aliqd suū

qd dicitur peculiū. de h̄ nūc est dicēdū.
Est sigdē qd duplex. Quoddā ē qd dī
castre se videlz qd filiofa. occasiōe mi
litie a penribz uel alijs donat ul ipe in
militia acquirit. Quasi castre se ē qd fili
usfamil ex aduocatiōe uel alio officio
publico pcepit. 7 silt qd obuēit p̄sby
teris 7 clericis de officio suo. 7 in qlibet
ocō peculio p̄r nihil iur hz gn potius
ipe fili⁹ in eo p̄famil censet. ff. ad ma
cedo. l. i. 5. vld. 7. l. z. et. C. de inoffi.
testa. l. i. si. p̄fecticiū aut ē qd ex rebo
patē uel eaz occasiōe aduēit ut fruct⁹
siue lucrū. Et in h̄ mōi peculio nihil
iuris hz fili⁹ s pat plenā p̄petatē habz
ut insti. p quas p̄lo. no. acq. 5. p. Ad
uēiticiū vō est qd ex alia q̄cūq. cā filio
aduēit siue a m̄re siue ab ex̄nea p̄sona
siue d alijs opatiōibz seu laboribz suis
Et in h̄ peculio suat fili⁹ p̄petas. 7 si
pat p̄moriat filij ē. s. viuētē p̄re hz i eo
pat plenū usufructū ita q de eo nece
stati pōt fili⁹. ut ex de sepul. licz pat. li.
6. A. p̄cedcā fuerūt glo. Ray. ut in
sū. li. 2. ti. 8. q. j. ad fi. Sed sat puto
q si qd filio aduēit p̄t ex rebo patē
7 p̄t ex labore ul aliūde debeat dici
p̄t p̄fecticiū 7 p̄t aduēiticiū. ga quod
ius ē de toto q ad totū idē etiā de pte
q ad pte. ff. de rei ven. l. q de tota. B
Porro in bonis q pat hz multominus
hz fili⁹ aliquā p̄tatem nisi ga o3 ali. ut
5. expositus. et 5. familia. A. Vēz est
si nō pōt se alere. ut 5. parētes. B. vñ
si p̄ter volūtate p̄ris accipet. tē alienā
tractaret. 7 sic furtū dmittēt.

Pedagiū 7 gui
dagiū qd sit? Rē. fm x̄. p̄eda
gia dicunt que dant a transeūtibz in
locis cōstitut a p̄ncipe. Guidagia vō
que dant p conductu p terrā alicuius

ut securi⁹ vadāt. A. Hoc dicit glo. i. c. sup qbusdā. eē de o. sigl. vbi etiā dicit q salinaria dicūt q vānt p sale. B. s. solus pnceps nō pculat ciuitas potest ostituē. A. s. p. in ocō. c. sup qbusdā. vbi dī. Duxim⁹ declarandū illa eē pedagia. guidagia. salinaria iterdicta q non apparēt Impatorū uel Regū uel lateran. oculij largitiōe cessa. uel ex antiq⁹ osuetudie a tpe cui⁹ nō extat memoria itroducta. Dostit. tñ ut p. in sum. li. 2. ti. 5. q. 29. sentit q sol⁹ rex Romāoz possit illa ostituē. 7 idē sentit de rege ifrācie q nō recognoscit in tēporalibz supioz. eē q si. sint le. p. uenerabilē. s. in sup. Et h⁹ itelligit si pps sibi eādē ptatē dederit q ipatori data ē. ff. de ori. iur. l. 2. Inno. vō ut ibidē patz. oīc simplt q re zes pnt imponē noua pedagia. Peccat tñ si hoc faciūt sine iusta cā. 7 h⁹ uidet magi verificari ex ocō. c. sup qbusdā. ibi. imperatorū uel regū zc. B.

¶ Utz pedagia uel guidagia possint licite peti. R^o fm Ray. Si pedagiu ē antiquū 7 fuit ipositū ab his q potuerūt ut pncipibz uel regibz 7 pserit auctoritate ecclie ac etiā ex iusta cā ut p defensiōe trāseūtū uel nauigatiū uel patrie 7 h⁹ mōi. 7 recipiē facit id ppt qd fuit ipositū sine scrupulo oīcie pōt recipere. 7 eodē mō si nescit a qbz fuit istitutū putat tñ ab illis q poterāt 7 ex p dicit causis. A. verū ē si adest osuetudo cui⁹ in itij nō extat memoria. al⁹ sec⁹ ut in ocō. c. sup qbusdā. B. Itē si iste recipiēs nō laborat mō nec facit expēsas qā nō ē necē. patat⁹ tñ ē si necē eēt labores 7 expēsas ipendē nō solū quas tūc accipet s. etiā pus acceptas 7 apli⁹ si oportet. A. s. q. nūc accipiat. ut p. pēu. Ray. 7 in ocā. q. 29. B. Si vō

pedagiuz sit nouū nō pōt aliqs ab adueniētibz uel trāseūtibz aliqd accipere nisi certū sit illud a pncipe uel rege statutū ppt iminentē necitatez. Probat⁹ h. 24. q. 3. si qs romipetas. eē de treu. 7 pa. inouam⁹. ff. de publi. l. uedigalia. eē de cēsi. puenit. v. oportz gipe. et c. cū apls. s. phibem⁹. iz. q. 2. nob. n. circa fi. v. si qd forte. ff. loca. ex cōducto. s. vno. Si s. formā pdictā aliqd acceptū est restituēdū puto illi a q acceptū ē. Si sciri nō pōt i pias cās. Cō. Vl. 7 Inno. A. Idē in ocā. q. 29. vbi etiā p. Dostit. oīc q si dñs terre q recipit pedagiu nō defendat soluente in rebz 7 psona p posse suo licz nō teneat ad restitutionē pedagij nisi ostarēt q hac de cā institutū esset teneat tñ ad satisfactionē plenariā qd plus ē. 7 etiā si inueniat in defectu iusticie. 23. q. 2. dominus. B.

¶ Utz mercatores seu trāseūtes teneant soluere pedagiu. R^o fm Ray. Teneant soluē antiquū 7 nouū seruata forma ocā in pcedēti. s. 7 nō soluēdo furtū omitterit s. ad penā taxatā nō teneant i foro oīcie nisi postq fuissent in finalit cōdenati. Q. si petitor pedagij nō illud faciat ppt qd fuit istitutū cū necesse sit tūc trāseūtes pnt pedagiu negare. Nā cā cessante in recipiēte cessat obligatio i dāte. i. o. oīf. s. his omnibz. eē de iure iur. puenit. Vel tales pnt sup h⁹ adire iudicē. qd tuti⁹ vī. A. s. imā tñ partē sentit Ray. verā eē d iure. subdens. Caueāt tñ sp mēdaciuz ut in ocā. q. 29. Itē qd s. dicitū ē de pena fuit dictuz glo. Ray. 7 idē oīc in oī casu in q pena eēt iponēda. Con. Tho. 7 Vl. 7 glo. iz. q. 2. fraternitas. 7 notat in sū. eo. ti. q. 30. B.

¶ An qd xpiani tenent soluē pedagia

sarracenis! R^o fm Ray. Si trāseāt p
 terras eoz tpe treuge 7 ipsi sarraceni
 defendūt eos a latronibz 7 h^o mōi xpi
 ani tenent eis fm statutū 7 pactum 7
 subtrahēdo tenerēt ad restitutionez.
 Nā fides hosti seruāda ē. 22. q. 4. in
 nocens. 23. q. 1. noli. Addit tñ x^o. q. de
 pacto si intueniat planū est. S3 de sta
 tuto ē distinguendū. Nam p statuta il
 loz q p vim occupauerūt 7 tenēt ter
 ram q aliqñ fuit xpianoz cū ipsi sint
 male fidei possessores nō obligāt fide
 les nisi spōte cōfesserit uel subiecerint
 se h^o mōi statuti. Sec^o dicerem de illis
 sarracenis q nō sūt violēti possessores
 terraz quas tenēt. qā ab h^o mōi peda
 gijs fraudari nō debēt ab aliq etia xpi
 ano trāseūte. Si vō trāseāt tpe guetie
 aut qñcūq; cū mercibz phibit non te
 nent eis ad pedagia. A Idē in sū. eo.
 ti. q. 31. vbi 7 addit. Hosti. tñ vīc. Non
 puto q xpiani teneāt ad soluendū s3
 paganis. vñ si volūt hēre cōmoditatē
 terre sarracenoꝝ opozt q soluant. qā
 nec alijs sarraceni ipoz trāsitiū sustine
 rēt. s3 dictū pōt itelligi fm distictionē
 dicti x^o. Portantes etia dictas merces
 phibitas alit puniēdi sūt fm Ray. 7 i
 dicta. q. 31. Et de pena h^o. i. sarracenus
 §. p. B
 Nūqd q faciūt portari bladū ul vi
 nū ad vsū suū ul familie teneāt ad pe
 dagiū! R^o fm Hosti. Nō. si etiā cōsue
 tudo sit in pñiū qā irōnabil est 7 non
 tenēda. qā pedagiū nō ē vādū nisi de
 rebz q cā negociatiōis deferunt. C. de
 vecti. 7 cōm. l. vniuersi. Con. Ber. A
 Idē in sū. eo. ti. q. 33. In oca aut. l. vni
 uersi. or sic. Vniuersi puñciales p his
 rebz quas ad vsū ppiū uel ad fūcū in
 ferūt uel exercēdi iurē gratia deferunt
 nullū vectigal a statuarijs exigat. Ca

vō q ex pdictas cās uel negociationis
 grā portant solite pstatōi subiugam⁹
 Et subdit pena capital⁹ alit exigētes
 Et in hac. l. etiā p3 q pedagiū siue ve
 ctigal pōt exigi etia p rebz q nō dese
 rūt cā negociatiōis nisi i pticularit⁹ ex
 ceptū. Et q d h^o or de nō soluēdo peda
 gio de ptinētibz ad victū vñ vñ q ad
 forēses. Incole eni bñ vidēt teneti de
 fructibz terraz q supponūt ad susten
 tandū onera loci. Et h^o tō suadet 7 cō
 suetudo iter pstat q ē optia legū inter
 pres. ff. de legi. si d interpretatiōe. Sec^o
 aut de rebz quas emerēt. qā tūc in eis
 h^o casu nō vñ diuersa rō cū forētibz ni
 si emerēt res subiecta pedagio de qua
 pedagiū solutū nō foret. qā trāsīt cum
 onē suo sicut p3 d emptiōe rerū inde
 cimataz. s. decime 2. §. 3. B

Utz laic⁹ a clerid possit exigē peda
 giū. R^o. Eccliaſtice pſone ad pedagia
 7 guidagia penit⁹ nō tenēt. nec etiam
 p rebz suis quas non cā negociatiōis
 deferūt uel deferri faciūt. 7 inhibēt ne
 ab eis talia exigāt. Sria cōsuetudie non
 obſtāt. alit q talia exigūt suo noīe ul
 alieno si sunt pſone ſingulares sūt ex
 coicate i pō facto. si collegiū ul vniuer
 ſitas caſtrū uel ciuitas i pō facto subij
 cit interdīto. nec a pdicti abſolui pnt
 niſi plene reſtituāt 7 de trāſgreſſione
 ſatiſfecerit. ex de cenſi. q. 3. h^o. 6°

Pena p^o. s. iudicialis
 aut oīna. In
 foro iudicali pena triplid ge
 neris infligi ſolet. Et pmiū q dē gen⁹ ē
 pena ſpūalis in qua qī pambulū ſolet
 pmittere increpatio. oīl. 84. puenit. 7 h^o
 pōt dici pma ſpūal pena. Sēda ſpūalīſ
 pena ē cēſura eccliaſtica. s. excoīcatio
 intēdm ul ſuſpēſio. ex de v. ſig. q. rēti.
 Tertia ē pena iſamie d q vidē s. iſamias

Quarta ē pena depositionis. ois. 50. si
 eps. 7 de hac s. degradatio. Est aliud
 gen^o pene. s. corporalis. pma qdē solet
 eē ieiunij siue abstinentie q̄ solet qñq; i
 fligi incarceration p̄ eoꝝ sceleribz. de hac
 pōt intelligi ois. 90. si q̄s ottristatus. 7
 27. q. i. si hō esset. Secūda ē oblatio
 nis. 23. q. 5. circūceliōes. de q̄ habet. 7.
 pcutere. §. si. 7 s. excoicatio 2. §. 2. 7
 7. Tertia est seruitutē. de qua. i. raptor
 2. §. 2. 7 s. fornicatio. §. si. Quarta ē
 publica tūdis oīuz bonoz. ois. 63. adri
 anus. i. fi. A. Doc. c. modicū vī facere
 B. Et de hac s. heretic^o p. §. 8. Qui
 ta exiliū. ois. 63. i. synodo. in fi. Et hoc
 exiliū pōt eē triplex. p̄mū i loco cer
 to. ut cū q̄s intrudī in mōasterio. eē
 de adul. puenit. Secūdū a loco certo.
 qñ q̄s ab aliq̄ loco phibet. 2. q. i. in p
 mis. Tertiū ab oī loco. ut cū infideli
 penitētibz qbusdā ne moꝛent in aliq̄
 loco vltra vñū ul' duos dies. d. pe. ois.
 6. sacerdos. Tertiū gen^o pene est pena
 pecūiaria q̄ infert aliqñ p̄ iūria illata
 p̄sone uel loco. de qua s. emūitas eccle
 sie. §. si. Aliqñ p̄ satisfactiōe illati dā
 ni ut p̄ furto uel rapinā. ut s. furtū. §.
 3. 7. i. raptor p. §. p. Sunt 7 alie pene
 sanguis f̄m leges ut moꝛē detūcatio
 nis ul' etiā deportatiōis 7 hō mōi. de q̄
 bus p̄trāseūdū ē ad p̄ns. A. De his
 penis lati^o notat in lū. l. i. 3. ti. 2. q. i.
 scdm Ray. B.

Quis pōt penā infligē? R^o f̄m Ray.
 Generalit iudices q̄ pnt punire subdi
 tos iur^o q̄litate culpaz 7 null^o ali^o. i. 6.
 q. i. c. p. 3. q. 2. §. in h. Iñ iurisdicō
 sine coertōe saltē modica nulla ē. eē d
 offi. dele. c. pastorāl. et. c. ex lris. Doc
 tñ scias q̄ maiōes penas ut decapitare
 q̄tū ad forū sc̄lare nō pnt infligē nisi
 illi iudices q̄ dicūt h̄re metū impiuz.

Sist q̄tū ad forū eccl̄asticū deponē n̄
 pōt nisi eps ad quē p̄tinet maiōra ne
 gicia. ois. 25. plectis. A. Idē in lū.
 eo. ti. q. 4. B.

Que sūt illa q̄ excusant a pena siue
 etiā a culpa? R^o f̄m Ray. Generaliter
 sūt septē. Iñā p̄ qdē excusat mend ali
 enatio. Dicit aut hō alienate mend tri
 plicit. s. p̄ stuporē. 7 hō mō Aug^o. excu
 sare videt Loth. q̄ voluit filias suas p
 stitue ut hospites liberaret. ois. i. 4. q̄
 ait. Itē p̄ furto. i. 5. q. i. aliq̄s. 7. c. illa
 cauēda. 3. q. 9. indicas. Itē p̄ ebrietatē
 i. 5. q. i. inebriauerūt. Et intelligas si ex
 toto sint alienate mend. aliū nō excu
 sarent a toto s̄ a tāto. vide s. ebrietas
 §. 4. 2° excusat coactio q̄ si absoluta
 fuerit excusat a toto. si additionata ex
 cusat a tāto. ois. 50. p̄ byteros. 3° excu
 sat deceptio. si forte aliq̄s dolo alteri^o
 decept^o p̄ erroꝛē p̄babilē fecit aliquid
 uel omisit. i. 5. q. 6. si sacerdotibz. 34. q.
 2. in lectū. ff. de iure iur. si eū. Doc tñ
 fallit in his q̄ nō licet ignorare ut que
 sūt s̄ fidē uel exp̄ssa dei p̄cepta. 22. q.
 2. in ipsaz. i. 6. q. i. si cupis. Iñ de h. i.
 Cor. i. 4. Si q̄s ignorat ignorabit. 4°
 excusat qñq; multitudo nō qdē a pec
 cato s̄ releuat aliquatit a pena. vide s.
 correctio p. §. 5. Sist 7 cōsuetudo f̄m
 Inno. qñq; excusat a pena tpali s̄ nō a
 culpa uel a pena eterna. 5° excusat etas
 qñq; qdē a toto ut si nō est doli capax
 i. 5. q. i. illud relatū. qñq; vō nō a toto.
 ut si ē doli capax. eē de delic. pue. c. p.
 Alie vō etates f̄m eaz varietate; atte
 nuāt p̄ctā 7 penas. ar. 86. ois. tata. 6°
 excusat casus. ut s. homicidiū 3. §. p. 7°
 excusat iocatio. i. 5. q. i. illud relatū. A
 Et ibi p̄ p̄ glo. q̄ h̄ ē vez si ioc^o nō sit
 noxi^o. Iñā lud^o noxi^o in culpa ē. ar. ff.
 ad. l. acq̄. l. i. nā ludus. B.

Quō varietas criminū inducit va-
rietatē penarū ! R^o Aut facta puniūt.
ut cedes 7 furta. Aut dicta. sicut cōui-
tia 7 iniq̄ aduocatiōes. Aut scripta. s.
falsa uel famosi libelli. s. infamatozū.
Aut cōsilia sicut cōiuratiōes uel cuz qs
est cōsci⁹ cū latronibz 7 suadet uel fa-
uet eis. Dec autē q̄tuor genera septem
modis sūt cōsiderāda. Et p̄ qdē cōside-
randa ē cā sicut d̄bera q̄ si illata sunt a
mḡro uel pente ipunita sūt. q̄a vidēt
facta emēdatiōis aīo. s. cū fiūt p̄iram
ab extraneo certe puniūt. 2° cōsiderā-
da est p̄sona. 7 h̄ dupl^r. s. illi⁹ q̄ fecit 7
illi⁹ q̄ passus est. Alii enī puniūt serui
q̄ liberi. 7 alii q̄ sūt cōtra dñm suū uel
parentē q̄ q̄ extraneū. sicut 7 alii q̄
est s̄aliq̄e q̄ est in magistratu publi-
co 7 alii qui s̄ puatū. Et ad hāc cōside-
rationē de p̄sona ptinet etiā etas faci-
entis 7 ei⁹ q̄ passus ē. 3° cōsiderādus ē
locus. Nā idē act⁹ si fiat in q̄libet loco
erit furtū 7 nō puniēdū capite. Si ī ec-
clesia erit sacrilegiū 7 capite puniēdū
4° cōsiderādū ē tēp⁹. Nā p̄ hoc discer-
ni solebāt emāsores a fugitiuis. Emā-
soz enī erat q̄ p̄p̄a volūtate diu euaga-
tus postea ad castra reuertebat. Fugi-
tiuis vō q̄ recedebat aīo nō reuertē-
di. Itē tēp⁹ discernit effractorē seu fu-
rem diurnū a nocturno. Et d̄r effra-
ctor q̄ carcerē effrigit ut euadat inde.
uel alia loca ut inde aliquid surripiat.
Et nocturn⁹ qdē fur ul' effractor acri⁹
puniri debet. 5° est cōsiderāda facti q̄-
litas p̄ quā atroci⁹ uel leui⁹ ē puniēd⁹
ut furta manifesta q̄ acri⁹ puniūt q̄ n̄
manifesta. Itē p̄ h̄ discernit trixa a cras-
satura. Nā trixa ē qdā cōfictus altcan-
tiū. crassatura vō est violentia illata a
latronibz. ut in nemozibz h̄ mōi. Itē
p̄ h̄ discernit expilationes a furtis. Et

dicūt expilatio subtractio rerū hēdi-
tariarū anq̄ hēditas adeat. Nā in eis
nō d̄r p̄p̄ie furtū qd sit iūto dñō cū
hēditas nō habeat dñm. Itē p̄ hoc dis-
cernit petulātia. i. qd sit p̄ quandā las-
ciuiā qd d̄r h̄ petulātia ab eo qd sit p̄
violētiā. 6° cōsiderat quātitas p̄ quā
discernit fur ab abigeo. ut q̄ suē vnū
surripuerit ut fur coercebit. q̄ vō gre-
gem ut abige⁹. A. Decē oues 7 qnq̄
uel q̄tuor porci faciūt greges. ff. de abi-
geis. l. fi. B. 7° expectat euentus. i. si
res habuit effectū. ut si qs etiā demēs-
nisus est aliqd cōtra aliū 7 res habuit
effectū cōdēnabit. A. Sed nō p̄sona
demēs. Nā h̄. l. aut facta. de q̄. i. dicat
q̄ euent⁹ cōsiderat etiā ī demētissimo
puto intelligēdā qd ad diligētiōzē pui-
sionē 7 nō qd ad punitionē. cuz demēs
nō puniat etiā si occidit matrē. ff. de
offi. p̄si. diuus. B. Q. si res nō habu-
it effectū nō cōdēnabit nisi in q̄buldā
atrocibz. s. qd ad aliq̄e actū extrinsecū
pcedūt. ut si qs occidit cā cū telo sit
dephesus. Probāt oīa p̄dca. ff. de pe. l.
aut facta. 7 d̄ pe. oīf. i. aut facta. A. Idē
qd in h̄. §. 7 ī p̄cedēti. nō ē in sū. eo. ti.
q. 7. vbi etiā ad finē ponūt expositio-
nes d̄cōz vocabuloz fm glo. Ray. B.
Utz deus alicui penāz inferat sine
culpa. R^o scdm Tho. scda scde. q. 108.
Pena fm q̄ h̄z p̄p̄iā rōnē pene nō in-
fertur a deo sine culpa. S3 pena inq̄tū
est medicīa nō solū sanatiua p̄cti p̄te-
riti s̄ etiā p̄seruatiua a futuro 7 p̄mo-
tiua ī aliud bonū. fm eā inēduz puniūt
aligs sine culpa sicut in medicīa. quia
qnq̄ infert nocumētū ī mīozibz 7 me-
liozibz auxiliū p̄stat. Et q̄a bona sp̄iā
lia sūt maxia. bona autē tp̄alia sūt mi-
nima. iō qnq̄ puniūt aligs in tp̄alibus
bonis absq̄ culpa. cuiusmōi sūt plures

pene vite pſent diuinit? iſſiſte ad hu
miliationē uel pbatōnē. 120 aut pu
nitur qſ in ſpūalibz bonis ſine culpa i
pſenti. ſ nec etiā in futuro ubi pene n̄
ſūt medicine ſed oſequūt ſpūalem oā
nationē. A. Idē in ſū. eo. ti. q. 8. B.

De penis 7 flagellis a deo illatis ſic
Aug⁹. loqr. 7 habet 4° ſnīaz. diſ. 15.
Quiq; modis flagella otingūt. Vel ut
iuſtis p patientiā merita augeant. ut
Job. Vel ad cuſtodiā v̄tutū ne ſupbia
temptet. ut in Saulo. Vel ad corrigē
da p̄tā. ut Marie lepra. Vel ad gloriā
dei māiſtādā. ut d ceco nato. Vel ad
iniitiū pene. ut Herodi. q̄ten⁹ hic vide
atur qd i inferno ſequat. A. Idē nōd
i ſū. eo. ti. q. 9. De Paulo h̄et. z. Cor.
12. Et de Maria. 1 Numeri. 12. Et d ce
co. Job. 9. Et d Herode Actū. 12. B.

Utq; aliqſ fm iudiciū hūanū debe
at puniri ſine culpa. R^o fm Tho. ſcda
ſcde. q. 108. 120 d; puniri pena flagelli
ut occidat mutileſ ul verberet ſed pe
na oāni. Punir etiā aliqſ fm hūanū
iudiciū ſine culpa ſua. ſ nō ſine cauſa
Et h̄ triplr. p̄ mō ex h̄ q; aliqſ hō red
dit inept⁹ ad aliqd bonū habēdū uel
aſſequēdū. ſicut p̄p̄ vitiū lepre aliqſ
amouet ab admīſtratiōe ecclie. 7 p̄p̄
bigamiā uel iudiciū ſanguis aliqſ ipe
ditur a ſac̄ ordinibz. 2° qd bonū in q
oānificat nō ē. p̄p̄iū bonū ſ cōe. ſicut
qd aliq ecclia habeat ep̄atum p̄tinet ad
bonū toti⁹ ciuitatē. nō aut ad bonū cle
ricoz t̄m. 3° qd bonū vni⁹ de p̄ndet ex
bono alteri⁹. ſicut in crimie leſe maie
ſtatis fili⁹ amittit hēditatē p̄p̄tō pa
renē. 7 punir etiā pena infamie. 6. q.
1. ſi qſ cū militibz. A. Con. 171. ut in
ſū. eo. ti. q. 8. Vbi etiā addit fm Ray.
q; pena excoicatiōis nūq; debeat aliqſ
puniri pro delicto alterius. 24. q. 3. ſi

heres. ſena dō interditi ſepe punir
familia. ciuitas uel etiā tota pūcia p
delicto oīi. 7 h̄ p̄pter magnitudinē
peccati. 7 qd aliū nō poſſet ocelli ad ſa
tiſſactionē. ex de ſpon. non eſt nobis.
Aliqñ etiā remouet familia ab altaris
oblatoibz p̄p̄tō oīi. 17. q. 4. miroz.
B. De iſta mā tractās Ray. ſpecificat
ſic. Punir aliqſ licite ſine culpa ſ non
ſine cā. Vñ verſus. ſaupras odiūz fa
uoz vitiū ſcelus 7 ordo. ſpersonas ſpo
liant 7 loca iure ſuo. ſaupras. nā p̄p̄
paup̄tatē ſiue paucitatē ecclia q; ſue
uit h̄re ep̄m p̄dit ip̄m. 16. q. 1. 7 temp⁹
Itē p̄p̄tō odiū. s. ciuiū puta qd occide
rūt duos ep̄os. uel ex alia enozmi cā p
dit ecclia ep̄m. 25. q. 2. ita nos. Itē p̄
pter fauozē. ut ciuitati Conſtātinopo
litane quā Conſtātin⁹ oſtituit q̄i no
uā Romā oſterēs ſe ad eā datū ē ut ec
cleſia Conſtātinopolitana h̄ret p̄mu
locū p̄ Romanā. diſ. 22. renouātes.
A. Et hūc locū amiſit Alexandrina.
fm eūdē. 7 in ſū. eo. ti. q. 9. vbi notā
7 oīa que in iſto. ſ. ponit. B. Itē p̄p̄
vitiū. ut puta lepre amouet p̄lat⁹ ab
admīſtratiōe. ex de cle. egro. tua nos.
Debēt tñ iuxta facultates ecclie ſibi
neceſſaria miſtrari. A. ut p̄ ibidē. s.
in. c. allegato. B. Item p̄p̄ ſcelus. ut
p̄pter ſcelus pat̄i ul oīi familia qñq;
ſpoliat bonis tp̄alibz. Itē ordo. 120 p
p̄tō monachi ul monache d; peccās
retrudi in acti⁹ monaſterii. 7 ſic p̄mū
monaſterii res quas illi⁹ occaſiōe fue
rat oſecutiū p̄dit ſaltē ad temp⁹. ut ſ.
apoſtalia. 5. ſ. p̄.

Sed q̄lit qñq; vn⁹ pcutit ul punit
p̄p̄tō alteri⁹? R^o fm Tho. vbi ſ. ſe
na ſpūali non punir aliqſ p̄p̄tō alte
rius. qd pena ſpūalis p̄tinet ad aīam.
fm quā q̄libet ē liber ſui. ſena tamē

2

rali vn? qñq; punit? p pñtō alterius
 tūplici rōne. Primo qdē qñ vn? hō tē
 poraliē est res alteri? .7 ita in penā ei?
 etiā ipse punit? .sicut fili? sūt fm corp?
 quedā res pñs. 7 serui qdā res dñoz.
 2° mō in qñtū pñtū vni? deriuat ad al
 terū. 7 sūl p imitationē. sicut fili? imi
 tant? pñtā parentū 7 serui pñtā dñoz
 ut audaci? peccēt. Vel p modū meriti
 sicut pñtā subditoz merent? peccatozē
 plātū. fm illud Job. 34. Qui regnare
 facit hoīez ypocritā. ppñtā pñtā. siue
 etiā p aliqūē cōsensū siue dissimulatio
 nē. Sic enī interdū boni sūt pñtiū cū
 malis. qñ eoz pñtā nō redarguēt. ut
 Aug⁹. dñc pñtā dei. 7 ad cōmēdan
 dam vnitatē hūane societatis ex qñ vn?
 hō o? p alio sollicit? eē ne peccet. 7 ad
 detestationē pñtā dñi. s. pena vni? re
 dūdat in oēs qñ oēs sint vnū corpus.
 ut Aug⁹. dñc de pñtō Achor. A. Idez
 in sū. eo. ti. q. 8. B. Ex pñctis patet
 qñe puuli sodomoz pñti sūt. A. ut
 pñtā. 19. B. tñ qñ etāt res paten
 tū 7 in eis pñtes pñebāt. tñ etiā
 qñ hō eoz bonū cessit ne si reseruaret
 eēnt imitatores paterne malitie 7 sic
 grauiorē penā mererent. A. Idē
 sū. eo. ti. q. 9. Et addit qñ similit? in de
 testationē pñtā 7 in pñtationē hoīuz oc
 cisa sūt qñq; 7 iussa infici aīalia eozū.
 ut pñtā Regi. 15. 7 i. subdit? fm Ray.
 Ex pñctis patet cause qñe dñs aliqñ
 sine culpa pñtiuit 7 pñti creaturas
 aliqñ tā rōnāles qñ irrōnāles ut in tali
 bus qñ tibi dubia fuerūt. qñ iudicia dei
 abyss? multa. Dic cū aplo. O altitudo
 diuinitiaz sapiētie 7 scie dei &c. Ro. xi.
 Itē cū Aug⁹. Si rōne pfunditatē iudi
 cii dei penetrare nō possum? . manifestis
 sime tñ scim? vñ eē qd dicit 7 iustū
 eē qd fecit &c. B. Q. pena excoīcatiōis

nō possit pñti vn? p alio habes s. ex
 coīcatio pñ. §. 8. in fi. S. iñdictū qñq;
 pñtā pñtā pñtā soli? oñi. ut s. iñf.
 dictū pñ. §. 3.

Ut pñtā qñ est semel pñtus p
 aliquo crimine debeat ei alia pena infli
 gi. R. fm Ray. 1. Non. qñ deus nō iudi
 cabit bis in idipso. 1. 2. 3. Et nemo
 o? duplici cōtione cōteri. eē de iudi.
 at si. Multoties tñ p eadem culpa im
 ponit? multiplex pena sūt in eodē iudi
 cio. 1. 2. 3. tñc oēs ille pene accipiunt? p
 vna qñ aliqñ p se sufficiens non fuisse.
 Sed in diuersis iudicijs nō licet bis i
 idipm iudicare ut dictū ē nisi forsita
 crederet cōtūacia. eē ut lite nō confes
 qñ frequēter. in fi. A. Immo i diuer
 sis 7 in eodē iudicio iponunt? interdū
 plures pene qñ est delictū graue. sicut
 patz in blasfemia dei uel scōz pro qua
 d iure canōico iponit? pena pñnalis 7
 pecuniaria in foro iudiciali 7 pñali.
 eē de maledi. statuiū. 7 de iure ciui
 li vltimū supplicii. in Auten. ut non
 luxu. 3. nām. coll. 6. Et oēs pene pñt
 imponi. ut oēs dñs An. d. bu. in dicto
 c. statuiū. Et hic fuit sensus Ray. ut
 pñtā sū. eo. ti. q. xi. B.

Quis ordo in penis tenendus sit?
 R. Si procedit? Aliqñ p crimine et
 crimē est tale qd inducat suspēsiōē
 debet suspēdi. uel si inducit depositio
 nē debet deponi. Et tñc qdē si corrigi
 bilis apparuerit nō procedit? amplius
 nisi in falsatio lraz aplice sedis. qñ ille
 ipso iure excoīcat? est. 7 o? deponi et
 tradi iudici seculari. ut dictū est s. ex
 coīcatio 3. §. p. A. Si dō deposit? sit
 incorrigibilis debz p excoīcatiō mīori.
 deinde excoīcatiōe maiori exide tradi
 curie seculari ut deputet? in exiliū uel
 aliā penā. ut in. c. cū nō ab hoīe. d. q. 1.

7 in su. eo. ti. q. iz. fm Ray. B. Ubi
do qd punit p otiaia. p debz suspēdi
p modū celsēte otiaia d; excōicari
deide deponi. z. q. 4. forte. I. Notant h
ex d iudi. cū nō ab hoīe. A. In glo. B.

Utz iudex possit penā relaxare di-
minuere ul' augere. sed habet s. iudex
p. s. 9. x. et xi. S; hic spālir qrit' utz
possit penaz cōmutare. R. fm Hosti.
Crimie. pbato si certa pena repit' in iu-
re illa infligēda ē nō mollior neq; ou-
rior. Alioqn iudex esset infamis. C. de
vi pu. uel pua. l. seruos. in fi. nisi ut s.
oicit iudex p. s. 9. et x. A. s. nisi sit
iudex q possit sup iura dispēfare. quia
tūc possit 7 penā cōmutare. ut 7 nō in
su. eo. ti. q. i. 4. B. Q. si plures pene ta-
xate sūt 7 arbitrio iudic pena relicta
debz illā imponē q magis timeat. ex ut
lite nō cōtes. qm frequēt. in fi. Si dō
certa pena statuta nō ē s. iudici cōmit-
tit. debz eqtate seruata sp in hūaniorē
partē declinare. ex de trasac. ex pte.

Utz q cōmittit furtū ul' h' moi sup
quibz statuta ē gravis pena pecūiaria
uel forte alia. teneat soluere penā illā.
R. fm Ray. Siue pena illa fuerit sta-
tuta p quācūq; lege; siue p canōes nō
ē iniūgedū i foro pñali q soluat nisi
fuerit cōdenat' ad illā. Alioqn sufficit
q soluat interesse. Vel si fuerit iuria sa-
tisfaciat ad arbitrium boni viri. Con.
Tho. scda sede. q. 62. A. De h' oictū
est etiā s. pedagū. s. z. 7 ibi lati' i ad
oitiōe. B. Quid fiet cū peccat mul-
titudine vide s. correctio p. s. 5. Et de
quatuor causis dissimuladi ibidē. s.
6. Cui applicabit' pena ppter violentaz
man' iniectionē in clericū vide s. ab-
solutio 4. s. z. B.

Pena z. s. que pueit
pti lese a ledē

te siue nō seruāte pactū. Et querit' p.
Utz dñi qbz dāna illata sūt uel mili-
tes 7 h' moi possint licite tenere emē-
das quas p dānis sibi illas capiūt euz
pena sit multo maior q; dānū illatum
R. fm x. Tam dñs q milites 7 etiā
ecclesiastice psonē retinere pnt illas pe-
nas quas leuāt fm cōsuetudines legiti-
mas 7 statuta regionis. nec peccāt qñ
in hac pte subest cā 7 seruāt iudicio
7 nō fit ppter cupiditatē s. ppter gelum
iusticie. I. Dec obstat q pena excedit dā-
nū. qā h' moi pene nō solū ppter inter-
esse statute sūt s. etiā ppter crimīa co-
ercēda. Sūt tñ tēpande pensā d circū-
stantijs nec laxāde habene in talibus
Securi' tñ ēēt h' moi excessū emende
in pios vsus erogare. A. Idē in su.
li. 3. ti. 32. q. 13. B.

Pone q iudex mādāt aliqd facien-
dū uel oandā alicui in certo termio 7
aliē imponit certā penā. nūqd iste p q
mādātū siue iudicatū est poterit post
terminū illā penā petē? R. fm Hosti.
Licite potest peti etiā si excedat inter-
esse. Con. Inno. Sed 7 Hosti. addit oi-
cēs q etiā religiosi pnt talē penā petē
siue cōsistat in pecunia siue in alio. i. q.
7. qtiēs. qñ etiā penā a iure inductaz.
iz. q. z. eps q mācipiuz. Clerici tñ be-
nignit' q laici se h're debēt. Sed 7 si ps
fecit qd potuit ut adimplēt mādatur
iudic 7 pauprate uel impotētia pressā
nō potuit totū implē lic; merito iure te-
neat ad penā in solidū. tñ de benigni-
tate canōica nihil ultra q intersit exi-
gēdū ē. Et sic itelligas ex d penis. suā.
Et de hac mā habet. i. restitutio 3. s.
fi. A. Idē qd in s. s. notat in su. eo.
ti. q. z. ubi etiā oicit idē de penis duē
tionalibz dñm nō sūt apposite i frau-
dem vluraz. Et pdeā intelligēda sūt

nisi caritas in aliquo casu aliud suaderet
ga tpaia q sunt nri iudicium mittenda sunt
ad tollendu scandalu pti 7 ppi salutē
ei fm Tho. scda scde. q. 44. arti. 8. B

Quid si pena fuit condicionalis. s. de
sensu priu apposita in contractu ex ru-
diciu? R. fm xv. Si pena apposita ē lo-
co interesse. peti pot quanti interest. ff. de
ac. emp. 7 ven. pdia. Si aut apponat i
fraude usuraz nō pot peti. ex de emp.
7 ven. ad nram. Con. Ber. 7 Inno. Et
de hac mā. i. usura p. §. 22. q. incipit.
Quid si pena. A. Et si nō ē apposita i
fraude usuraz pot peti etiā ultra intē-
esse. ut i oca. l. pdia. 7 notat in sū. oca.
q. 2. fm enī. xv. de quo etiā dictū ē in
§. pcedenti. B

Sed nūqd soluta pena iudiciali ul
etiā ouctionali stabit adhuc sentētia
uel contract? R. fm Hosti. nō stabit.
nisi i opromisso uel pacto expisse oem
sit q pena soluta rata remaneat snia 7
hōmōi. C. d. trāfac. l. cū pponas. Idem
Ber. 7 xv. Idē nōt glo. i oco. c. dilecti.
ex de arbi. q ad sniam arbitri. 7 idē in
sū. eo. ti. q. 3. q ad sniam arbitri 7 q ad
contract. vbi 7 addit fm glo. Ray. Vel
distigue utz apponat pena p otuacia
7 tūc peti possit pena 7 res. aut loco in-
teresse. 7 tūc tm agat ad interesse. h ibi.
In oubio aut psumet posita loco inter-
esse. ar. l. benigni. ff. de legi. 7 sic pce-
det distinctio s. posita. B In penis be-
nignior ē interpretatio facienda. ar. ex d
re. iud. in penis. l. 6. De penis q appo-
nat i spōsalibz nō legē mīmodū qre
i. spō. alia. §. 12. q incipit. qd de penis.

Penitentia p
cōiter. Et p qre qd ē? R. fm
Amb. Pnia ē mala pterita plangē et
plāgenda itez nō omittere. de pe. ois. 3.

in pn. Con. Greg. dicēs. Penitē ē an
acta pta flere 7 fenda itez nō omittere.
Et sic dicūt Tho. 7 Pe. in 4. ois.
14. Diffinitioes iste date sūt pfectus
pnie q diffinit p duplicē actuz. vnū q
est respectu pti pteriti. s. pterita ma-
la plāgere. altez respectu futuri. s. plā-
genda nō omittere. pm est in te. 2. i p
posito. i. ut pponat talia de cetero nō
omittere. Accipit aut h fletus cōit siue
p interiori siue p exteriori. Et hē diffi-
nitioes fm Tho. opletissime sunt. Et
ad has reducūt alie. ut diffinitō Augi
A. q habet in li. de pnia. 7 de pe. ois.
3. c. pnia. B. Pnia est qdā dolend vi-
dicta puniēs in se qd dolet cōmississe.
Et alia diffinitio Amb. Pnia ē dolor
cordis 7 amaritudo aie p malis q qsq;
omisit. Et or pnia qī pene tērio. s. ad
puniēdū illicita q sūt omissa. A. Idē
in sū. li. 3. ti. 34. q. 1. Pcedite aut dif-
finitioes sūt poti fm effect. q fm eēn-
tiā. Scdm enī essentiaz videt sic posse
diffiniri. Pnia ē vnū de sacrament ec
desie q bñ dispositio p remittunt pta
Probat ex d sū. tri. 7 ti. ca. c. p. §. sacra-
mentū. vbi or. Et si p? susceptionē ba-
ptismi qsq; plapsus fuit in petm. per
verā sp pot pniā repati. B

Utz de qlibet pto possit agi pnia.
R. fm Pe. Nec ē differētia spūs vniti
carni 7 sepati. qā ille ē susceptibil pnie
iste nō fm Damascenū. Hinc ē q d oī
pcto omissio a spū in carne exiit oī in
carne est pot agē pniā. p sepatiōez
nō pot. A. Idē in sū. eo. ti. q. 2. vbi et
addit fm enī dē. Sūt tñ pta qdā de q
bus difficili agit pnia q. s. nō cōmit-
tunt ex fragilitate uel ignorantia ob-
nubilare rōnis p carnē ex malitia. et
iō in his difficili agit pnia. Et sic itel
ligit illud Math. 12. Qui peccauerit i

sp̄m sanctū nō remitteret ei zc. i. vij. te
mitteretur. B

¶ Utz d' q'libz pctō debeat eē ppetua
pn̄a. R. fm̄ p̄se. Pn̄a pcti exterior n̄
o3 q' sit ppetua. s. pn̄a interior o3 eē p
petua saltē q̄tū ad habitū sicut de con
tritiōe dictū ē s. contritio. §. 9. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 3. B

¶ Utz vere penitēs possit p'ea mor
talit' peccare. R. Posset videri q' non
i' dā si peccet videt q' nō fuit vere pe
nitēs. Inanis est enī pn̄a quā sequēs
culpa omaculat. 7 multa silia de q'bus
quedā dixim' hic in p. §. Et oīa q' ha
bent de pe. oīf. 3. circa pncipiū. S; ipsa
oīa nō ad diuersa tpa s. ad idē tēpus q'
qs penitet sūt referēda. ut cōsiderādo
iram ibi patz. Et i' hoc con. Ray. mḡ
iniaz. Tho. 7 p̄se. A. Idem in sū. eo.
ti. q. 4. B

¶ Quot sūt actiones pn̄e? R. scdm̄
Ray. Tres. p̄ma q' fit an̄ baptisimū. ut
si baptizand' adult' sit. A. i. coli ca
pax. ut in. c. tres. de q. i. vbi soli puuli
excipiūt q' peccate non pnt. B. Qui
nisi peniteat nouā vitā inchoate non
pōt. Sed si peniteat 7 baptizet non te
net ad exteriorē pn̄am. ut s. cōfessio p'
§. arept. S; 7 ab hac pn̄a puuli sūt i
munes sicut etiā a pctō. Secūda actio
pn̄e est q' fit p' baptismū de mortali
bus. Tertia q' fit de venialibz. s. pe. oīf.
i. tres sūt. A. Idē in sū. eo. ti. q. 6. B

¶ Utz an̄ baptismū requat pn̄a. R.
fm̄ p̄se. Pn̄a potest accipi duplt. vno
mō put ē sacrm. 7 sic nō pcedit baptis
mū s. sequit'. q' baptism' ianua ē 7 sū
damētū oīuz sacramētoz. Alio mō p
ut est v̄tus. 7 tūc distinguedū ē. q' in
q̄tū ē virtus formata nō requit'. q' sic
culpa in tali nō remitteret v̄tute bap
tismi. s. in q̄tū ē v̄tus informis. i. qdā

pcti detestatio q̄uis nō sufficiens cū p
posito emēdādi. requit' ut cā remouēt
phibēs. q' voluntate remanēt ad pec
catū nō eēt hō susceptibil' gr̄e. A. Idē
in sū. li. 3. ti. 34. q. 144. Ad s. etiā facit
qd' notat fm̄ eū. p̄se. 7 Tho. in sū. li. 3.
ti. 24. q. 15. B

¶ Utz pn̄a tollat totū reatū. i. omnē
obligatiōē ad penam. R. fm̄ p̄se. Si
cut q' hōiez ita 7 q' deū offendit peccat
duplt. p' qdē oīa eq̄litate amicitie in
q̄tū debitū effectū non īpendit. 2. s.
eq̄litate iusticie in q̄tū rē uel honorez
uel obsequiū subtrahit. Oportet ergo
vtrūq; restitue. Et q' restituta amici
tia nō est p'p' s. restituta res ablata. iō
p' remissionē culpe remanet reat' pe
ne. Idē Tho. in 4. oīf. 20. ut. i. pn̄a 2.
§. 4. A. Idē in sū. li. 3. ti. 34. q. 7. B

¶ Quot sūt spēs pn̄e? R. fm̄ Ray.
Tres. 1. 2a alia est solēnis. alia publica
alia puata. Solēnis est q' fit i capite q'
oragesime cuz solēnitate q' habet oīf.
50. in capite. Publica vō est q' fit pub
lice s. sine p̄dicta solēnitate. Et de his
duabz dicim'. i. pn̄a 3. Puata vō q'
secreto in cōfessione imponit. de qua. i.
pn̄a 2. p' totū. A. Pn̄a puata poti'
videt' dici illa q' q̄tidie fit singulariter
cū qs pctā sua soli sacerdoti cōfiteat fm̄
Ray. 7 Dost. 7 in sū. eo. ti. q. 15. Et de
istis speciebz pn̄e notat etiā in sum.
eo. ti. q. 8. B

¶ Utz pn̄a hēat ptes. 7 que sūt? R.
fm̄ p̄se. Tres sūt ptes pn̄e. s. cōtritiō
cordis. cōfessio oīf. 7 satisfactō opif. Et
sūt iste q̄i ptes integrales fm̄ pfectuz
esse pn̄e. 1. 2a licz in contritiōe dimittat
pctm̄ o3 tñ cōfessionē 7 satisfactionem
eē saltē in pposito. Unde de his p̄ibz
Criso'. Perfecta pn̄a cogit pctōrē oīa
sufferre. in corde contritiō. i. ore cōfessio.

in ope tota hūilitas. Nec ē fructifera
pnia. de pe. ois. i. pfecta. Con. Tho. et
Ray. A. Idē in sū. eo. ti. q. 16. B. De
otritiōe hēs s. otritio. De ofessioē s.
cōfessio. De satisfactiōe. i. satisfactio.

¶ Utz pā que p verā pñiam sūt oi
missa redeāt qñ qs itez relabi in pec
catū. R. fm Tho. in 4. ois. 22. Aliqd
pōt redire ouplē. Vel i se. 7 sic pā di
missa nullo mō redeūt qñ ad macu
lam 7 pōns nec qñ ad reatū. Vel in
suo effectu. 7 h modo pā dimissa re
deūt in qñ ex pāis dimissis aliqd in
sequenti relinqt. Ex h eni q hō deū
p pātm offendit p remissione pcedē
tiū pātm quāda deformitate ingra
titudis ad sequend pātm acqrit. et iō
dicat coiter q redeūt qñ ad ingra
titudinē. Con. p. Dostr. 7 alij. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 143. fm thologos cōf.
Et addit fm eoidē q licz pātm sequē
aggrauet ex ingratitudine remissiois pri
orū pātm nō tñ est ita graue sicut oia
pterita simul. B

¶ Utz requat pñia de pāis p igno
riā dimissis. R. Si ignorātia ē talis q
excuset nō tenet. al sic. De h s. ignora
tia. §. p. et z. A. Idē in sū. eo. ti. q. 146
B. Et utz d veialibz s. pātm 3. §. 2.

¶ Utz requat pñia de pāis obli
tis. R. fm p. Si hō pātm ita ē oblit⁹ q nul
lo mō recorder. nō tenet ad pñiam. nisi i
generalī. Sed tñ o3 p posse laborare ut
recorder. 7 si recordari pōt tenet. De
letur etiā p ofessionē gnālem. ut s. cō
fessio p. §. 12. q incipit. utz p genera
lem. A. Idē in sū. eo. ti. q. 147. Et h
casu o3 qs penitere nō solū de pāis ob
litis in genere s etiā de ipsa negligētia
ex qua oblitus ē in spē fm Tho. 7 i sū.
eo. ti. q. 19. B

¶ Utz debeat eē pñia d pto origiali

R. fm p. Pñia nō ē nisi de aliq actu
pprio 7 volūtario. Origiale aut non ē
factū ppriū. Imo nec volūtariū volū
tate. s. existēte in ipso s i altero. Et iō
de eo nō requit pñia. Requirit tñ displi
cētia in adulto ofiderate illud. Idem
Tho. in 4. ois. 17. A. Idē in sū. eo. ti.
q. 148. B

¶ Utz aliqs in fine vite possit penitē
R. Diuina grā nulli se subtrahit faci
enti q d in se est. Vñ hō q diu h3 vñ li
beri arbitrij pōt se ad grāz ppare co
lendo de pterito 7 pponēdo cauē d fu
turo. Vñ 7 de pe. ois. 7. in pñ. d. Tē
pus pñie est vsq ad vltimū articulu
vite. Vñ 7 Leo papa. Nemo ē despan
dus in h corpe constitut⁹. q nō nūq
qd offidētia etat differ⁹ ofilio matu
riore pficiat. A. Hoc habet de pe. ois.
7. c. p. B. Sed tñ piculosū 7 dubiū ē
q illud vltimū tēp⁹ expectet. Vnde
ibidē subdit sicut Aug⁹ scribit. Si qs
posuit in vltima nccitate sue egritudi
nis pñiam accipit. fateor. nō negam⁹
qd pñit s nō plsumim⁹ qā hñ hic exi
t. Pñiam oate possū. secutitate aut oate
nō possū. Et segr. i. Null⁹ expectet qñ
peccare nō pōt. Et iterū. Quē sero pe
nitit o3 nō solū deū timē iudicē s 7 iū
stū diligē. nō tñ penā timeat s anxie
tur p gloria. Et multa filia ibidez. A
Hec habent de pe. ois. 7. si qs positus.
7. c. null⁹. Et idez q d in h. §. notat in
sū. eo. ti. q. 159. fm Tho. 7 p. Et ad
ditur fm Al. 7 Ray. q ratū ē q ex ca
ritate qs in extremis peniteat. B. Et
in tali casu q libet sacerdos pōt absol
uere. ut s. absolutio p. §. si. A. Et ibi
de h lati⁹ in additiōe. B. 7 absolutio
z. §. 2. 7 s. cōfessio 3. §. 4. d. 7 tpe.
Et de h casu hēs. i. pñia z. §. pñ. Nec
tali ē pñia ipōnēda s innotescēda. 26.

*hōccata dimissa vñtux. red
regnum ad ingratitudinem
pñia aut. ad maculam non*

q. 7. c. p. A. Et ibi subdit. Et cum ami-
corum orationibus elemosynarum studiis po-
tius penitentia subleuanda si forte migraue-
rit. ne obligati et a consilio et consilio ve-
nie fiant alieni. a quo periculo si diuinitus
ereptus conualuerit penitentia modum a sacer-
dote sibi impositum diligenter obseruet. B.
Quid est in penitentia sacramentum. quod res-
pondetur. secundum Thome. et per. in 4. dist. 21. In sa-
cramento penitentia exterior penitentia est sacramentum ut
signum tantum. scilicet iteriorum penitentia. Et ibi ad
penitentiam quod male. Ad autem sacerdotis
scilicet absolutio quod formale. Penitentia vero inter-
rior seu contritio. putat in iungitur penitentia exte-
riori saltem in proposito est per sacramentum. et
est res et signum. A. Ad autem putat est ad
verbum per se secundum eodem. et in 1. eo. ti. q. 179.
ubi hoc notant. B. Respondeo quod penitentia exte-
rior est signum remissionis peccatorum. remis-
sio autem peccatorum est res tantum. Sicut dicitur Ray.
Penitentia vero non valet nisi restituatur abla-
tum. ut. i. restitutio per. §. si.

Penitentia 2.
scilicet illud quod sacerdos imponit pe-
nitentiam in confessione. Quid ergo cum sacerdos di-
cat penitentem in confessione. quicquid boni fecerit
sit tibi in remissionem peccatorum. Respondetur. secundum Thome.
in quodam quod libet. Dicitur est quod duplici con-
sideratione utendum. penitentia consideranda est
quod peccator est debitor satisfactionis dupli-
ter. Uno modo ex iniunctione sacerdotis. Alio
modo ex ipso peccato commissio. Unde si contin-
gat quod sacerdos minoris satisfactionem
imponat quam requirit culpa residuum exsol-
uet aut hic aut in purgatorio. Si vero ma-
ioris iniungat nihilominus penitentes tenentur
facere quod sibi iniunctum est. si ad sit facul-
tas. 2. considerandum est quod opus quod quis
facit ex iniunctione sacerdotis dupliciter
valet penitentiam. Uno modo. scilicet ex natura operis
iniuncti. Alio modo ex vi clauium. ita quod ex

his amplius valet ad expiandum peccata quam si
proprio arbitrio idem faceret. 3. considerandum
est quod satisfactio ad duo valet. scilicet ad ex-
piationem culpe preterite. et ad cautelam fu-
ture. 4. considerandum est quod sacerdos potest
penitenti satisfactionem iniungere. uel ex
proprio arbitrio uel ex consilio alieno. et
ita etiam arbitrio ipsius penitens. ut si di-
cat sacerdos. si facias hoc si potes et si non
potes facias hoc. Sile videtur cum sacerdos
dicit. quicquid boni feceris tibi in remis-
sione peccatorum. gratia. scilicet. gravis penitentia esset ei
iniungenda quam tamen ei indicari debet. Et di-
cendo predicta verba illa quod penitens preter
iniunctionem expressam facit accipit ma-
iorem vim expiationis culpe preterite ex il-
la generali iniunctione. unde predicta verba
laudabiliter solent dici. Et quantum ad hoc satisfac-
tio est sacramentalis in quantum virtute cla-
uium est culpe commisse expiatio. hoc non
habet maiorem vim ad remedium scilicet culpa
futuram. A. Idem in 1. eo. li. 3. ti. 34. q. 110.
Et eadem ratione Ray. et Hosti. ut et ponit
eodem ti. q. 108. dicitur quod cautus et discretus
sacerdos potest iniungere penitentiam dicat peni-
tenti quod omnia bona quod fecerit et omnia mala quod
sustinuerit ei perficiantur ad salutem. et per pe-
nitentiam hec omnia iniungat. B.

Que penitentia est per peccata singulis iniun-
genda. Respondetur. Pro quolibet peccato mortali
est regulariter septenis penitentia iniungenda.
33. q. 2. Docet ipsum. et. §. se. 22. q. 1. pre-
dicandum. A. Ibi hoc notat in glo. Et ut
notat in 1. eo. ti. q. 125. hoc est duplex
est ratio. Una quia precipit dominus Numeri. 12.
Mariam sororem Aaron leporem percussam po-
ni extra castra per septem dies. ut in deo. c.
hoc ipsum. Et sic accipit dies per annum. Alia
vero ratio est. ut sicut per peccatum septiformem
spiritus sancti gratiam amisit. ita per septenem
penitentiam gratiam recuperet. Et ista penitentia vi-
detur agenda ut plurimum in ieiuniis. ut. 32

q. 2. §. 15. q. 7. et si furt. si q. p. p. B.
Et ultra septenis pnia magi uel minus
aspera debet imponi put maioritas ul
minoritas etimis 7 circumstanciaz expo
scunt. ga apud deū magi valet mortifi
catio vicioz qz abstinentia ciboz. d. pe.
oif. i. mensura. A. Et iō magi otrito
minoz pnia est iūgēda. ut ibi. B. S.
hodie oēs pnie sacerdotū arbitrio taxā
de sūt cōsiderad circumstātijs psonaz et
cōditionū. 26. q. 7. tpa. 7. dco. c. mēsu
ram. ex eo. deus qui. A. Con. glo. in
dco. c. tpa. s. q. hodie pnie sūt arbitra
rie. 7 notat dñs An. de bu. in dco. c. si
quis. ppter. Et notat etiā in sū. eo. ti.
q. 12. vbi etiā notant multiplices pe
nitētie qz spālito pñis sūt statute. B.
Sacerdos sp. debz iniūgere pniaz p
ottratiū pñō. ut supbo iniūgat hūilez
orōnē. auaro elemosynaz largitionē
accidioso pegrinationē seu laborē. gu
loso abstinentiā. luxurioso carnis ma
cerationē 7 qñqz loci mutationem. ut
oif. di. valet. 15. q. 1. mulier. Tamen sp
cauē debz ne p pñiam quā iūgit alte
ri pñidiciū faciat. ut vito in pñidiciū
vxoꝝ. 7 familie aut seruo in pñidiciū
dñi 7 hō mōi. A. ul. q. ex pñia sequat
aliqđ scādaliū seu piculū spāiale ul. cor
porale. ar. c. officij. ex de pe. 7 re. Et p
ferti ut sit pñia qz dissimilis fiat. ne pe
nitēs nouis laqueis inuoluat. ga omit
tēdo pñiam mortaliter peccaret scdm
Scotū. 15. dñ. q. 1. inia. B.
Utz penitēs cōpleta pnia sit totalt
absolut. B. scdm Tho. in 4. dñ. 20.
Siue sacerdos pñiam iūgat oiscrete.
siue nō. semp remanet reat. ad penaz
eiusdē quātitad. Et iō si eā hic nō im
plet. in purgatorio exiget. Idō tñ seqt
q. p. p. hoc cōfessor peccet sp si minoz
pniaz iūgit. tū ga nō pōt determiare

quātitatē pene cōgnosce. tū quia qñqz
etiā ex industria minozē penā iponēt
pl. pdest penitēti qz forte magnitudi
ne pene posset a pnia pagēda ipediti.
Et iō cōfessor negligit min. dñuz ut
mai. euit. et itez ga paulatī cōfortat
i penitēte diuin. amor ad plura pnie
opa pagēda. Con. 15. p. pnia p. §. 7.
Utz sacerdos possit cōmutare pniaz
quā iniūxit. B. fm Ray. Credo bre
uif qz sic. dñ tñ oiscrete 7 p. p. cāz 7 cir
ca s. bditos suos. alif n. dñ. 82. p. s. byf.
Et B. exponēs xv. dñ. q. ille idē qz iniū
xit aut successor et aut supior si ē ordi
natus iudex penitend pñt pñiam cō
mutare uel relaxare. Si dñ sit al. con
fessor a quo cōmutatio petitur. quia de
pari ambo curā vñ. habēt ul. ouo epī
in quoz epāto penitēs cōmiciū hz
hic dicendū qz si pnia fuit publica re
quiri debet cōsensu pmi qui dedit eaz
ne scandalizet. Dico si de facili possit
requiri 7 maxime si penitēs iā publi
ce inchoauit pñiam. Qz si non de facili
posset requiri aut si pnia fuit occulta
poterit secūd. cōfessor cōmutare uel re
laxare. A. Idē in sū. eo. ti. q. 12. vbi
etiā addit scdm eū. xv. q. qz ad oīctam
relaxationē 7 cōmutationē archiepus
videt ordinari. qz ad forū pñiale sub
ditoz suffraganeū sui. Et p. p. hoc ga
archieps p. puincia suā remissiois lit
teras cōcedere pōt generales. ex de pe.
7 re. nostro. Certum est aut qz nullus
ep. pōt facere remissionē nisi subditis
suis. 7 alijs de volūtate pñatoz suoz.
ex de pe. 7 re. q. aut. Ergo subditi suf
fraganeozū quo ad hoc sūt subditi ar
chiepi quā ipse quo ad forū cōtentio
sum non sūt ordinari. nisi in casibz ex
pressis a iure. hoc ille. Idem quoqz vi
detur quo ad forū pñiale ut non sit

ordinari nisi in expressis cum non possit
cofessiones subditorum suffraganeorum
suorum audire nisi dum visitat puinciam.
ut in c. ppetuo. ex de celi. li. 6. B

¶ Ut inferior possit relaxare penam
inimam a superiore. B. fm xv. Si pena
inimam est in tali casu de quo ab initio
poterat inferior penam inungere. pote-
rit 7 relaxare 7 mutare nisi superior re-
seruauerit sibi tale relaxatione uel co-
mutatione. ar. ad l. 5. 50. ois. accedes.
et. 33. q. 2. latozem. 7 in glosis vtriusq;
capituli. Si vero pena inimam est in casu re-
seruato superiori non poterit inferior re-
laxare uel commutare absque licentia eius
qui iniecit nisi vergeat necessitas aut
suadeat utilitas. Penam est enim interpreta-
ri q. superior in his casibus concesserit infe-
rioribus preterea commutandi uel relaxandi.
A. Idem in su. eo. ti. q. 134. Aduertendu
tamen q. quicunque alius sacerdos ab eo q. in-
iunxit penam vult facere istam commutati-
one uel relaxatione videtur q. non debeat
facere nisi examinata causa propter quaz
pena inimam est penitentem. ut dicit Ray.
ut 7 patet in precedenti. S. ne sequens mi-
nus bonum factum tollat preedens maturus
gestum. Propter quod non videtur posse fieri
nisi fiat noua confessio uel generalis si pe-
nitentia decernit omnia peccata. uel particularia
si respicit particulare peccatum. nisi forte sit
euidens penitentem non posse facere iun-
ctam sibi penam. B

¶ Quid si quis dicit se penitentem sed non
vult subire omnia penitentia. dicens se teneri
et huiusmodi. B. fm Ray. Sacerdos debet
tale inducere sicut potest ut paratus sit ad
implendam penam. A. q. a. sine ista
dispositione non videtur in statu salutis. cum
ad hoc obliget. ex de pe. 7 re. omnis. B
Ostendendo magnitudinem peccatorum 7 qua-
ta bona amittit propter illa. que omnia recu-

perabit per penam. 7 finaliter cum volunta-
te sua imponat ei tale penam quam ve-
risimiliter possit portare ne deterius otun-
gat ei penam violando. Ad hoc autem preci-
pue laborat ut peccatorum causas 7 peccan-
di occasiones remoueat. q. secundum Aug.
Satisfacere est peccatorum causas excidere nec
eorum suggestionibus aditum indulgere. Et
si sacerdos non potest gaudere de omni moda
eius purgatione. gaudeat tamen quia ipsum
liberatum a gehenna ad purgatorium mit-
tit. Et sicut dicit Hosti. nullatenus debet
sacerdos permittere peccatorum desperationem re-
cedere. 26. q. 6. si per byter. Sed potest
imponat unum patet noster uel aliqd le-
ue. Et q. alia bona que fecerit 7 mala que
tolerauerit sint ei in penam. A. Hoc vi-
ctum xv. sed potest fuit Ray. Et subdit.
Ostendat tamen ei q. id quod minus agit hoc co-
plebit in purgatorio. ut in su. eo. ti. q.
135. ubi hoc notant. B. Con. Tho. in 4.
ois. 19. A. Con. etiam glo. Ray. Et ad-
dit. Consulo q. ad vitandam inobedientiam
7 transgressionem talibus nulla aut parua
satisfactio inungatur sub precepto q. de-
betur eis q. liceat ieiunium sibi iniectionem
uel orationes aut elemosynas aut quicunque
alia sibi iniectionem redimere cupuerit.
Con. Inno. ut in deca. q. 135. ad fi. B

¶ Quid si sacerdos credit q. confitens
non faciat penam vide s. confessio 2. S.
p. A. 7 ibi latet in additione. B. Aut
quod de illo qui non vult 7 dicit se non posse
abstinere a peccato vide s. confessio p. S. 2.

¶ Quid de penitentibus in extremis uel
etiam in sanitate non complentibus penam
B. fm Ray. Tanta posset esse contritio q.
sufficeret ad delendam omnem penam ita q.
aliquis talis statim euolaret ad celum. ut p.
de latrone Lud. 24. Si tamen minus suffi-
ciens est contritio uel penam. purgabitur
igne purgatorii. Vnde 7 de talibus dicit

Aug⁹. Et si uerfus vita uiuat non moriat. tñ nō pmittim⁹ q euadat om nē penā. Nā prius est purgand⁹ igne purgatiōis q in aliud seculū distulit fructū ouerfōis. d. pe. ois. 7. c. vlt. cir ca fi. A. Poti⁹ uideri in. §. fi. B. Et eādē snām ponit Greg⁹. 25. ois. q. lis. De qōne ista hēs etiā s. pñia p. §. p. l. De purgatorio quoq. i. purgatoriu. A. Idē in sū. eo. ti. q. i. 62. B.

Utz pena mort⁹ diminuatur aliqd de pena p pñō debita. R^o fm Tho. in 4° ois. 20. Mort nālis ē pena cōsequens originale pñm 7 qī iam in nām versa Et iō p mortē nālem nō purgat aliqd de pñō actuali. s. p illatā mortem bñ pōt purgari. Vñ si aliqs mortē illataz patient sustineat etiā si p alijs criminibz sit illata ualeat ad diminutionem pene 7 ad liberationem etiā a tota pena fm quantitatez culpe 7 patientie 7 orritōis. A. Idē i sū. eo. ti. q. i. 62. B. Ad pñctā mām pñie pōt ptinē. i. satisfactio p totū. Et de sacerdote qui p missis inuētis pecuniāz recipet. uide s. obligatio. §. fi.

Penitentia 3°.
s. de penitētia solēni 7 d publica. Et quidē pñia solēnis nō ē hodie in usu. Et iō breuiter sciēdū q debz fieri cū illa solēnitate 7 modo q habet. ois. 50. in capite. 7 imponit tñ ab epō ul de ei⁹ mādato. A. s. ab alio inferiore sacerdote. ut in sū. li. 3°. ti. 34. q. 8. ubi h notant fm Ray. 7 hosti. B. Et v3 imponi p crimie publico 7 uulgatissimo qd totā urbem uel aliū locū cōmouerit. 26. q. 6. c. vlt. Itē nō d3 imponi clerico nisi deposito. qā nec laicus qui semel egit eā debz postea pmoueri nec clericus debz postea mīstrare. ois. 50.

ostimandū. 7. c. illud. 7. c. alienū. 7. c. ex penitētibz. Et de h dictū est s. ordi nandus. §. i4^o.

Utz aliqs possit cogi ad solēnez penitētia. R^o fm Ray. Si crimē sit magnū 7 publicū 7 scādālū mouerit poterit qs cogi ad solēnē pñiam. s. 7 p oculto crimie si penitēs uoluerit iponi pōt. aliū nō. ar. de ose. ois. 3. de penitētibz. A. Idē in dicta. q. 8. fm Dugl. et Tho. B.

Utz solēnis pñia possit iterari. R^o fm Ray. Idē. de pe. ois. 3. repiunt. S3 alia quelibet pñia siue publica siue puata pōt 7 debz iterari qtiēs hō peccat de pe. ois. 3. septies. 7. c. adhuc instāt. Quare aut pñia solēnis nō iterat affignat Tho. in 4° ois. i4. tres rōes. Pri ma ne ex iteratiōe uilescat. Secūda qā figura ē expulsionis hōis de paradiso que tñ semel facta est. Tertia est qā solēnitatio pñie est qī quedā pñessio ppetuo pñiam seruandi. Et iō iteratio solēnitati obstitit. A. Idem i sū. eo. ti. q. io. ubi etiā addit fm glo. Ray. 7 se. q. penitētia solēnis iteratur si est consuetudo. B.

Utz qñ imponit pñia publica itel ligat pñi reuelatio. R^o fm Tho. in 4° ois. i4. Non reuelat ppter h3 qūis suspitio oriat illū aliqd enorme cōmississe. Non enī culpa p certo scit ex pena qā 7 qñq aliqs facit pñiaz. palio sicut legit in uitis patrū de quodaz q ut socū suū ad pñiam puocaret ipecuz eo pñiam egit. A. Idē in oca. q. 8. B. Sed que est pñia publica? R^o fm Ray. Publica or qñq illa solēnis d q iam hic dictū est s. §. p. 7 sequētib⁹. Sed 7 pprie illa or publica q fit i publico non tñ cū pñicta solēnitate. ut cū iniūgū peregrinatio p mundū cum

baculo cubitali 7 cū scapulari 7 h^o mo
or. Posset hanc iponē q̄libet sacerdos
prochiano suo. A. nisi consuetudo con
traria sit in aliqua ecclia. ut in sū. eo.
ti. q. 12. fm eūde q̄ etiā addidit. Item
nō debet imponi clerico nisi deposito.
nec o. imponi nisi p̄ crimē enormē et
manifesto. Et con. Docti. 7 Goff. Tho.
do oīc q̄ talis p̄nia publica s̄ non solē
nisi etiā clerico posset iponi q̄n crimē
ē publicū. Et con. glo. 28. oīf. p̄lbyē.
7 eē de pe. 7 re. questū. B.

Ubi p̄ sedem ap̄licā imponit p̄nia
publica? R. fm xv. duran. Penitētiā
publicā sedes ap̄lica nō inducit nisi ī
eo loco ubi est curia Romana. 7 tunc
tū p̄ enormibz. Penitētiarij. n. pape
faciūt tales denudatos triduo aut pl⁹
aut min⁹ incedē p̄ omnes ecclias ciui
tatis ubi ē curia. 7 postea remittūt ad
suos ep̄os ut cōsiderat circūstātijs eis
indictēt p̄niā salutarem. l. quidā ri
baldi p̄ questu fingāt sibi tales p̄nias
a sede ap̄lica inuictas falsas p̄natioz
lras ostēdētes. A. Idē i oca. q. 12. B.

Que causa est q̄ detur aliqua p̄nia
publica? R. fm Tho. i. 4. oīf. 14. Qua
duplex ē cā. p̄ ut p̄t m̄ publicū pub
licā hēat medicīnā. 2. q̄a maxia cōfusi
one est dign⁹ q̄ grauissimū scel⁹ omisit
3. ut sit alijs ad terrozē. 4. ut sit exem
plū penitēdi 7 nō desperadi eis qui ḡ
uibo detinēt. A. Idē i sū. eo. ti. q. 13. B.

Utr p̄ quolibet p̄cō manifestore
neat homo manifestare p̄niā. R. fm
Al. i. do. o. sed q̄ scādali ḡauit in cōi te
ner qdē ad cōfessionē boni exēpli ita q̄
p̄sumi debeat eū d̄ p̄terit p̄niā egisse
7 sufficit. A. Idē in sū. eo. ti. q. 14. B.

Penitētia inq^o
s. impedita uel falsa. Que sūt

impedita p̄niē? R. fm Docti. 7 Ray.
Multa sūt. s̄ inē alia q̄tuor p̄ncipalit.
s. pudor. timor. spes. 7 desperatio. P̄ni
mū igit impeditū ē pudor cōfēdi
de quo dictū est s̄. cōfessio p̄. s. p̄t. Se
cū dū impeditū ē timor. s. cū quis ti
met ne possit ferre p̄niā. Cōtra quē
sūt tria remedia cōsiderāda. s. p̄sentis
pene modicitas. leuitas 7 breuitas. Et
cōtra future pene imēnsitas. cerbi
tas 7 eternitas. Tertiū impeditū est
spes. Et h̄ est triplex. s. spes diu uiuē
di. A. Et cōtra istā 7 sequētes sūt au
toritates q̄ subdūt. B. i. T. x. sal. 5.
Dies dñi sicut fur in nocte ita ueniet.
Itē spes tpales diuitias acq̄tēdi. Luc
12. Anima mea relesce bibe 7 come
de zc. Itē spes misericordiā cōsequēdi.
Cōtra illud Eccl. 5. Ne dicas misera
tio dei magna est. multitudis p̄cōrū
meoz miserebit. Misericordia enī 7 ita
ab illo cito p̄ximat. Quartū impeditū
est desperatio. 7 hec ē duplex. s. de
speratio uenie. sicut dixit Cayn. Gen.
4. Maior est iniquitas mea q̄ ut ueniā
merear. 5. qd est illud ps. Misericordia
enī ei⁹ sup oīa opa ei⁹. A. Et iterū.
Misericordia dñi plena est terra. ps
32. cū malū similibz. B. Itēz despa
tio p̄seuerātie. cōtra qd est illud d̄bu
z oīi. Math. 18. Nō dico tibi usq̄ septi
es s̄ usq̄ septuagies septies. de pe. oīf.
3. septies. 7. c. adhuc instāt. P̄nt etiā
7 alia impedita assignari. Primū ē
alleviatio culpe p̄pe. Secūdū ē aggra
uatio culpe aliene 7 maxie maiorum.
Tertiū ē multitudo peccātū. A. S.
non min⁹ ardebūt q̄ cū mult ardebūt
z. q. i. multi. in fū. B. Quartū ē cōsue
tudo peccandi. Quintū elatio cordis.
Ultimū delectatio p̄cā. A. De his ī
peditū lat⁹ dicit in sū. eo. ti. q. 19. s.

B. Que qdeqz qd nō ad casus s ad p.
suasiones pūnet p̄dicatozibz derelinq.
Que sit p̄nā falsa! R. falsa dicit̄
cum sp̄etis pluribz de vno solo p̄nā
aḡit̄. aut cum sic aḡit̄ de vno ut nō oīs
cedatur ab alio. Vnde scriptum est.
Qui totā legē obseruauerit offendat
aut in vno fact⁹ est oīz reus. Iac. 2.
s. q̄tū ad vitā eternā. Sicut enī si pec
catis oībz esset inuolutus. ita si in vno
t̄m maneat eterne vite ianuā nō itra
bit. Dabent̄ h̄ de pe. oīs. 5. c. fi.

Percutere siue vberare
vtr̄ liceat. R. fm Tho. scda
scde. q. 63. Documentū alicui inferte
nō licet nisi p modū pene. p̄p̄ malitiā
Nullus aut iuste punit aliquē nisi sit
eius iurisdīctiōi subiect⁹. 7 ideo vbe
rare aliquē non licet nisi habenti pote
statē aliquam sup illū. Et quia filius
subdiē potestati pat̄is 7 seru⁹ p̄tati do
mini. licite pōt pater vberare filium 7
dñs seruū causa correctiōis 7 discipli
ne. A. Idē in sū. li. 3. ti. 10. q. 2. Ista
aut correctio 7 p̄cussio debz esse mode
rata. eē de sen. exco. cū volūtate. §. si.
7 s. correctio p̄. in p̄n. Itē ep̄us nullū
debz suis manibz vberare. 86. oīs. nō
liceat. B. Eadē qōnē p̄tractat Ray.
7 q̄i eodē modo determinat dicens sic.
Q̄ p̄cussio siue verberatio sit aliq̄n ex
malitia uel odio. Et h̄ est p̄t̄m morta
le. 7 in clerico inducit depositionē. 45.
oīs. c. p̄. et. c. ep̄m. Q̄nqz vō sit ex cari
tate ut causa correctiōis. Et h̄ in oībz
hōtibz p̄t̄atē ē licita in suos subditos
35. oīs. añ oīa. 45. oīs. cum b̄t̄is. Ep̄s
t̄m neminē debz suis manibz vberare.
86. oīs. non liceat. s. pōt p̄aliū. 5. q. 5.
illi qui. Et si vberand⁹ ē clericus non
debz eū vberare p̄ laicū. Al̄ t̄a ep̄us q̄

vberas incidēt in excoicationē. eē de
sen. exco. vniuersitat. ut dictū est s.
excoicatio 2. §. 2. nisi cleric⁹ esset in
corrigibil. ut ibi dicit̄. A. Idē in sū.
eo. ti. q. i. B.

Qua de cā cleric⁹ corrigend⁹ possit
verberari! R. fm Ray. p̄ueri in mīo
tibz ordinibz etiaz p̄ minoribz culpis
licite vberant̄. maiores vberati nō de
bent nisi p̄ maioribz criminibz. oīs. 45.
cū b̄t̄is. p̄sona regulares fm regulas
suas subijciunt vberibz etiaz p̄ leuibz
culpis. ar. extra de appella. rephensibi
lis. in fi. eē de symo. p̄tuas. eē de accu.
qualit. in fi. Sed nō usqz ad sanguinē
ut s. disciplina. De mā pcutientū cle
ricos sat̄ habet̄ s. excoicatio 2. Quō
pcutienti vnā maxillā p̄benda sit al
tera s. patiētia. §. si.

Peregrinus p̄
coiter. Ad quē p̄tinet defensio
peregrinorū! R. fm Ray. Omnes pegri
ni defendi debent ab ecclia. 7 quicūqz
eos in rebus ul̄ p̄sonis offenderit nisi
admonit⁹ satisfecerit excoicet. 24. q.
3. si quis romipetas. 7 duobz. c. se. eē d̄
treu. 7 pace. innouam⁹. eē de peregrinā
tibz. oquerēte. A. Idē in sū. li. p̄. ti.
8. q. 87. B.

Quid de rebo peregrinorū qui mori
unt in via! R. fm Hosti. Quicūqz ac
cepit peccat mortalit̄ nisi ea intētiōne
accipiat ut restituat heredi. nec excu
satur aliqs statuto. c. s̄uetudine. uel p̄
cepto. sicut de naufragis dictum est s.
naufragus. A. Idem in sū. li. 2. ti.
5. q. 27. B.

Peregrin⁹ 2.
q̄tū ad clericos. Qui dicunt̄
clēici peregrini! R. fm Ray. Peregrini

clerici pnt large appellari oēs qui non sunt de epatu ordinand. **I**ta null⁹ tal⁹ siue cleric⁹ siue laicus pōt recipi a tali epō ad dignitatez uel ordines uel alia ecclīastica sacramēta. **oif. 71. p. totū. et spālū in. c. p̄matus. e. d. p̄och. c. 2. et 3.** **A.** **I**ta tñ iuri derogatū est hodie p̄ contrariā cōsuetudinē cū q̄tidie clēici vni⁹ diocesis bñficiēnt ab ep̄is aliatū diocēsū sine littere dimissorijs sui ep̄i. **f. m. glo. Ray. 7 Vl. ut in sū. li. 3. ti. zi. q. i.** **B.** **S**ed de ordibz hēs s. ordina- tor. **§. 6. et 7.** **I**nstitui dō bene pnt in ecclīis etiā extranei ep̄i 7 ab abbatibz uel inferioribz platis de cōsensu 7 dis- pensatiōe ip̄ius ep̄i. **A.** **C**ū lris tamē sui ep̄i. ut in iuribz s. allegat. **B.** **A**p- non. e. f. eo. c. fi. 7 e. f. de insti. ad decorē.

Quare pegrini 7 ignoti repellunt^r a p̄matione? **ix^o f. m. Ray.** **D**uplex est causa. **U**na q̄a nō licet epō ponē falce; in mēsem alienā subditū alteri⁹ ordi- nādo. **71. oif. p. totū. §. 6. q. 3. c. fi.** **S**cda causa ē q̄a tales qnq; solēt eē criminoli. infames. irregulares. uel excoīcati. et qnq; mētunt^r se hēre ordines cū nō ha- beāt uel plures hēre q̄ habeāt. **oif. 98. astos. i. q. 2. due.** **E**t nō q̄ cler. cus ha- bēs ecclīam nec pegrinari pōt sine licē- tia ep̄i. de o. oif. 5. non o. e. f. de voto magne. **A.** **C**on. **I**osti. 7 Vl. ut in sū. eo. ti. q. 2. **B.**

Quā clerici pegrini debeant ad cele- brandū admitti? **ix^o f. m. Ray.** **S**i tales ignoti clerici volūt publice celebrare p̄pō. admittūt cū qnq; sigillis ep̄ozū. **98. oif. c. p̄. et 2. e. f. eo. c. p̄. et 13 si sigil- la sūt ignota. A.** **E**t h̄ casu tales pere- grini debēt i suspēsiōe aliquanto tpe h̄ri in q̄ plen⁹ de actibz ip̄oz pateat. **e. f. eo. c. p̄. B.** **A**l sufficēt sigillum sui ep̄i tñ. **oif. 71. p̄matus. i. q. 2. due. 7**

multo mag⁹ sufficēt aplice sedis man- datū. **e. f. de cle. nō resi. tue. A.** **M**eli⁹ in. c. fratnitati. eo. ti. **B.** **S**i dō vellēt in secreto ex deuotione celebrare tole- rari pnt. **e. f. eo. tue. Et ē rō f. m. Iosti.** **q̄a i publica celebratiōe posset eū mo- uere ad celebrandū gl̄ia hūana uel lu- ctū. Sec⁹ si in secreto. Itē q̄a in publi- co cōe malū posset incidē. s. si nō ordi- natus celebraret h̄ in secreto nō vti^r i periculū nisi sol⁹ celebrand. **A.** **I**dez in sū. eo. ti. q. 3. **B.****

Sed q̄te recipiunt tales cū qnq; si- gillis ignot cū ignota nō faciāt fidez? **ix^o f. m. Ray.** **Q**uia nō ita de facili pos- set omitti falsitas in quibz sicut i vno. **E**t addit **Ioh. q̄** nisi aliqualis noticia habeat de sigillis non ē eis credendu; **A.** **C**on. **Vl. 7 Iosti. ut in sū. eo. ti. q. 4. B.** **S**ed 7 addit **Ray.** **C**uz sigillis sufficeret vnus testis. **A.** **N**oc fuit di- ctū **Iosti. q̄** etiā addit q̄ sufficēt etiā si haberet noticia vnus de quinq; si- gillis. ut in o. cā. q. 4. **B.** **I**ta tamē q̄ scdm **Inno. 7 Iosti. si** ex receptiōe ta- liū clericorū fieret p̄iudiciū 7 dam- nū alicui. **A.** **s. magnū. ut in dicta. q. 4. B.** **n**on deberet credi etiam qnq; sigillis nisi aliter p̄baretur. **S**ed viato- rem transeuntē nō oportet ita subtr̄tē examinare. **q. 2. oif. quiescamus. A.** **N**oc dictū a v. sed viatorē. fuit **Inno. qui 7 addit q̄** si clericus nō querit al- terius patrimoniū 7 al sit bone vite. 7 habeat quinq; sigilla ep̄oz lic; igno- ra. si aliq̄ noticia heat p̄famā uel alio- mō de ep̄is ul̄ terti⁹ ep̄oz. **l. 3. al n̄ sint suf- ficiētes p̄batiōes. tñ i p̄nti casu tales credere posse admitti. ut i o. cā. q. 4. B.**

Quid si talis amiserit litteras? **ix^o Si probet per duos testes ordinatio- nem suam et conuersationem. A**

Et etiā licentiā sui epī scdm Ray. ut ī
sū. eo. ti. q. 5. Et addit qd al ei nō crede
ret. etiā si ppro iuramento firmaret.
Et con. xl. 7 hosti. ut ibi. B. recipi
pōt. ex eo. tue. in Auten. d fide instru.
§. si vō. coll. 6. 7. C. de fide instru. ī ex
ercēdis. Et si nō existāt testes de ordi
natione qd forte longū tēpus ē. hōstet
q sp se gessit ut pbyter admitti pote
rit. at. it. ad macedo. l. 3. 7 ex de pby.
nō bap. c. 2. et 3. A. hoc dicitur a vō. Et
si. fuit hosti. ut in dca. q. 4. ad fi. B.

Quales debēt eē lre q pnt clericis
pgrimis? R. fm hosti. Ad h q susci
pant in executione ordinu; debēt lre
ctinē hanc clausulā uel silem. Quem
gradatū ad talē ordinē pmouim. 73.
dis. In noie pīs. 7. c. se. Et he lre omē
vaticie vocant seu testionales. ex eo.
tue. Si vō ordies vult recipe necē est
q hēat a suo epō licentiā expslam p mo
du qui habet s. ordinatoz. §. 6. et 7.
A. Idē in sū. eo. ti. q. 7. Et aduertēdū
q si aliq abbates. archidiaconi. ul ali
interiores plati hnt ius instituēdi in
aliqbo ecclīis 7 instituūt clericos alte
rius epatus nō valet h mōi institutio.
Immo eps diocesan pōt eū remouere
nisi cū talit instituto voluerit dispēsa
re. ex eo. c. fi. fm Ray. 7 hosti. 7 in sū.
eo. ti. q. 6. B.

Epī 7 supiores sūt abbates 7 pōres
7 ceteri pndētes monasterijs q apud
aplicā sedē pmouent. confirmant. cōse
crant 7 bndicūt. nō accedāt ad omis
sas ecclīas sine lris aplicis ctinētib; p
motionē. cōfirmationē. cōsecrationē
seu bndictionē. nec accipiāt dī. tas ad
ministrationes 7 nemo eis pateat nisi
ostēdāt. Al q cqd ipsi faciūt est irritū
7 ipsi nihil pcpier de puentib; et illi
q eos recipiūt uel eis obediunt. sūt su

spensi a bñficijs ecclīasticis. Et idē p
oīa si dīcti plati recederēt de curia nō
pstito iuramēto fidelitat. ut ī exuagā
ti Bonifacij octauī. q icipit Inuicte.

Perjuriū qd sit? R.
fm mgrm
Iniaz 7 Ray. Perjuriū ē mē
daciū iuramēto fir matū. Sed 7 Tho.
scda scda. q. 98. oīc q falsitas ē de rōe
piuri; addēs q sicut oīc Jero. qd cūq;
illoz triū defuerit. s. vītas. iusticia. ul
iudiciū piuriū est. A. zz. q. 2. ad ad
uertendū. B. Nō tñ eodez ordie h p
quidē 7 pncipalt qñ deest vītas. scda.
rio aut qñ deest iusticia. Quicūq; enī
iurat illicitū ex h ipso falsitatē incur
rit. qd obligat ad dīctū faciēdū. 3. qñ
deest iudiciū. qd cū id sciete iurat ex
h ipso piculo se committit falsitatē incur
rēdi. A. Idē ī sū. li. p. ti. 9. q. 20. B.

Quot modis committit falsitas in iu
ramēto assertorio? R. fm Aug. Trib;
modis ē ibi falsitas 7 committit piuriū.
Primū est cū q iurādo loquitur falsū in
line intētiōe fallēdi qd ipse fallit 7 cre
dit oīc verū. 2. cū loqit falsū 7 cū in
tētiōe fallēdi. qd 7 ipse falsū putat. 3.
qñ loquit verū cū intētiōe tñ fallēdi.
qd credit eē falsū. zz. q. 2. Joies. A.
Idē in sū. eo. ti. q. 21.

Quot modis committit falsitas siue
piuriū ī iuramēto pmissorio? R. fm
Ray. Trib; modis. Primū cū q iurat
se facturū uel dīcturū aliqd illicitū uel
inhonestū. 2. qñ 7 si iurat aliqd licitū
tñ absq; necessitate h cuz solēnitare. 3.
qñ hoc ipsū facit 7 sine solēnitare. ut ī
iuramēto qridianis ex quadā mala cō
suetudie. ut p deū ibo cras ad ecclīam.
ul aliqd sile. ul etiā cū h mōi iuramēta
fiūt ex ioco. In omnib; pdicto statū cū
iurat piurat. zz. q. 4. qui sacramēto.

Sz intellige large. ut i p. s. dictu e. A
Idē in oca. q. zi. Et ad pēdicta facit p.
dictu. c. aduertēdū. zz. q. z. B

Utrū piuriū sit pētm mortale. B.
fm Tho. scda scde. q. 98. Ex suo gene
re pētm ē mortale. qa importat orem
ptū rei. nec excusat a pētm mortali nō
implēs etiā qd coact⁹ iurauit. pōtēst
tū pauōritatē pape ab obligatiōe iu
ramēti absolui pētm si coact⁹ fuit tali
metu q cadē posset in cōstātē vitū. A
De hoc s. iurate. s. iq. 7 s. iuramētūz
p. s. pētm. cū additiōe. B. Minor tū
pnia imponit tali. Item nō excusat a
mortali pētm q iocose piurat. qa non
euat diuinā irreuerētiā imo qdū ad
aliquid magi auget. Silt 7 ille q ex lap
su lingue iurat. si qdem aduertat se iu
rate 7 falsū esse qd iurat nō excusat a
pētm mortali sicut nec a dei oēptu. Si
aut h nō aduertat nō videt hōe intē
tionem iurandi 7 iō a crimine piuriū
excusat. A. Idem in sū. eo. ti. q. zz.
vbi etiā addit q cum male iurat. quia
quis vez sit sine cā tū iurat. nō semp
ē mortale fm Tho. Itā sicut oīc Ray.
Si iurat in cōi sermōe aliqd licitū. pu
ta. cras ibo ad eccliam ul hōmōi. sicut
fit in qdianis iuramētū ex quadā le
uitate veiale ē. zz. oīc. s. crimis. Qd
pōt intelligi qn ista leuitas pcedit ex
surreptiōe nō pcedēte ex notabili ne
gligētia. Al feci cū sit sēcūdū decalo
gi pceptū. ut notat Nicolaus de lita
sup Exo d. zo. Et satis facit dictū. c.
aduertēdū. Subdit aut Ray. Si vō
licitū sine cā iurat s cū solēnitatē 7 in
discrete mortale est. B

Utrū excuset a pētm mortali qn iu
ratur falsū qd credit ēē vez. B. scdm
pē. Qn iurat falsū iuramento asserto
rio 7 iurās credit verū. si qdem adhi

buit debitā diligētiā nō est mortale.
Silt 7 qn iuramētū fuit pmissiōis si
ppter legitimū impedimētūz omittit
ipleri excusat saltē a mortali. A. Idē
in oca. q. zz. B. Sed qd faciet q ppe
metū iurauit se aliqd oatur ul factūz
vide s. iurate. s. is. q icipit. qd de eo.

Utrū piuriū sit graui⁹ pētm q hoici
oīū. B. fm Tho. in qlibet. Sicut apks
dicit ad Heb. 6. hoīes p maiores suos
iurāt 7 oīs ottrouēsiē eoz finis ē iura
mentū. Ifrustra aut in cā homicidij cō
trouēsiē finis ēēt iuramētū si homici
diū ēēt graui⁹ q piuriū. Sz sumeret
enī q q maiorē culpā. s. hoicidij omi
sit nō vereret minōre. s. piuriū incur
tere. Vnde ex h ipō q in cā cuiuslibet
pētm defert iuramentū manifeste ostē
dit q piuriū p maxio pētm oī haberi.
Itēq imerito. qa piurare nomē dei be
nedicti videt qdam negatio oīs di
uini. Vnde secūdū locū post idolatriā
pētm piuriū tenet. ut ex ordine pcep
torū patz. Sed 7 apud gēntes iūiura
oī erat honoratissimū. ut oī circa pn
cipiū Metaph. Sz q hoicidij grauius
punit in ecclia. vō est qa graui⁹ nocu
mentū interdū hoībo iminet etiā ex
minori culpa. tū fm iudiciū dei mai⁹
pētm graui⁹ punit. A. Idē in sū. eo.
ti. q. z. B

Utrū peccet qui ab aliquo exigit iu
ramētū. B. fm Tho. scda scde. q. 88
Qui exigit iuramētūz ut psona puata
7 h facit qa nescit s dubitat de veritate
fm q Aug⁹. oīc nō peccat. s tū ex hūa
na teptatione. i. ex infirmitate hūane
nature pcedit. Si autem scit uel pba
bilitate credit eum falsum iuraturūz
cogit iurare homicida est. Itā scdm
Aug⁹. Ille de suo petiurio interemit se
Sed iste manū inficiētis impssit. A

Ad B. 22. q. 2. ille qui. 7. c. se. ubi h'et
hoc dictu Aug. B. Si aut aliq's exi-
gat iuramentu tñq' psona publica fm
q' exigit ordo iur' nō videt eē i culpa
siue sciat verū iuratur siue falsū. quia
non videt ipse exigē s' ille ad cui' in-
stantia exigit. A. Con. p'dictis Ray.
7 glo. ei'. ut in sū. eo. ti. q. 24. B.

Que ē pena piuri? s'cōm Ray.
Debet fm canones grauis imponi pe-
nitentia. cū circūspectis circūstantiis
mag' uel min' aspera est ipōnēda. A.
s. nō minoz q' p' homicidio spōte cōmis-
so. 22. q. i. p'dicandū. B. Item piuri
sūt infames. 6. q. i. infames. 7. c. q'cūq'
22. q. 4. si qs dūctus. A. Ibi etiā d'
causantes piuriū d'r. Si qs dūctus fu-
erit alios ad falsa testimonia uel piuria
traxisse ul' quacūq' corruptiōe pecūie
solicitalle ipse quidez vsq' ad exitum
uite nō coīcet. Idē dō qui ei in piurio
cōsensisse pbant ab omni testimonio sūt
remouēdi. 7 fm legē ifamia notabūt.
Et fm Tho. scda scde. q. 98. arti. 3. in
iuramēto assertorio qs nō efficit infam-
is ipō iure s' solū p' snia; diffinitiuā
otra iurantē latā in causa accusatiōis.
Itangēs dō iuramentū p'missoriū so-
lēnit factū ipso iure sit infamis. qa in
potestate ipi' manet postq' iurauit ut
det suo iuramēto v'itatē. qd nō d'ig'it
in iuramento assertorio. Goff. aut v'
sentire q' piur' indifferēt sit ipō iure
infamis. ut i sū. eo. ti. q. 25. Contra qd
ē. c. testimoniū. e' de testi. Unde dictu;
Tho. v' pbabili'. B. Nec ampl' ad
testimoniū o'z admitti. ut d'c. c. q'cūq'
22. q. 5. puuli. nō ob'fate q' egerit pe-
nitētiā. e' de testi. testimoniū. A. In
dicto. c. q'cūq'. sic d'r. Quicūq' sciēs se
piurauerit. 40. dies in pane 7 aqua et
septē sequētes annos peniteat. 7 nūq'

sit sine pnia. 7 nūq' in testimoniū recipi-
atur. cōiōnē tñ post hoc recipiat. Item
Hosti. oīc q' ex q' semel pbatū est piur-
tiū Saliquē etiā in modū exceptiōis
repellit eū a testimonio semp. etiā i alio
iudicio. l3 glo. Ray. videat aliud sensif
se. ut in dicta. q. 25. S3 p' dicto Hosti.
fad faciūt iura pallegata. B. Et hoc
vez de piurio falsitat. i. qñ qs falsū iu-
rauerit. Sec' de piurio rōne deficiend
iusticie seu iudici. i. qñ qs iurauit in-
iustū seu sine causa. qa ex h' non v' re-
pell i a testimonio. e' de testi. co. c. si.

Quō solēnitates adhibite agguāt
piuriū? s'cōm Ray. Quicūq' iurat p
deū multū obligat. Qui dō p' deū 7 p
euāgelia mag' obligat. et adhuc mag'
q' istis adiūgit scōp' reliq's. Et ita cre-
scentib' solēnitatib' crescit obligatio
Et sicut oīc Tho. scda scde. q. 98. gūi-
us pctm ē si aliq's solēnit iurās p' euā-
gelii piuret q' si p' deū i cōi sermōe p-
iurat. tū p'p' scādalū. tū p'p' maiorez
deliberationē q' b' aliq'lit h'icinde posi-
tis graui' ē si qs p' deū iurās piuret q'
p' euāgelii. Idē p' 7 Inno. A. Idē in
sū. eo. ti. q. 27. B.

Quid si aliq's audit aliqūē piurare
vide s. iurare. s. 17. q. incipit. Quid si
qs audit. Et multa ibi ad hāc māz p'ti-
nētia. Sūt s. iuramentū p' et 2. p' totū.

Permutatio.

Qualit fieri possit pmutatio
de bñficijs eccl'asticis? s'cōm Ray. Be-
neficia eccl'astica nō pñt ad inuicē p-
mutari auctoritate uel pactiōe p'tiū
sine symonia. Sed eps si vtile eē vide-
rit pōt ex officio suo trāsfere psonas
7 facē pmutationē. ita tñ q' p'tibo inf-
se non licet d' hoc pacific' tractare. ut
Inno. ponit. s' totū exponat reliquāt

in manu supior. A. Dicit etiā Inno.
q. talia possunt esse oba ad epm. Cum
ego nō possim secure in ecclia mea cō-
morari uel pficere. s. ppi diuersitate
lingue uel alia iusta de cā. supplico ut
de mea p̄benda uel ecclia aliq. p̄uideat
7 mihi p̄uideat in alia. Credim⁹ etiā
q. possit ei dicē. 7 tali meli⁹ cōpeteret
mea ecclia 7 mihi sua. e. d. p̄ben. inter
cetera. Con. Dostri. Glo. aut Ray. oic.
q. p̄tes p̄nt sine p̄tō sibi iuicē itimate
volūtates suas. Sed p̄mū tūti⁹ est fm
Wl. ut in sū. li. p̄. ti. i. q. 6. Sed 7 secū-
dū sustineri p̄t qn talis intimatio fit
sine pacto qā necubi uidet. phibitum
B. Permutatio dō possessionū p se n̄
est inibitā. qā oar ibi tpale p̄tpali.
e. de rez p̄mu. ad qōnes. Ita tñ q si al
tera ps ppondet poterit pecunia refū-
di ut sic ad equalitatē p̄mutationis p-
ueniat. Sed h̄ nota q h̄ p̄mutatio ē q
oam aliēatio. ut e. de re. ec. alie. nulli.
Et ideo seruād⁹ ē modus qui dicit s.
alienatio. §. p.

Quando duo volētes sua bñficia p-
mutate libere 7 sine fraude resignant
in manu epi. non p̄nt impediū p illos
qui habēt lras ap̄licas d bñficijs vaca-
turis. e. de rez p̄mu. licz. li. 6. Et si ta-
lia bñficia offerant alijs nō valet. ut in
de. ne cessione. e. eo.

Perplexitas
Alia iuri. alia facti. ut Ray. po-
nit. Perplexitas iuri est cū alijs circa
illud qd sibi occurrit faciendū uel nō
inuenit diuersas auctoritates sibi iui-
cem oppugnātes. Dec pplexitas p pe-
nitōz dñlū 7 dñioz dñcordiā reformā-
da est. A. De h̄lati⁹ s. cōfessor z. §.
fi. an additōe. B. Alia est pplexitas
facti qn ut ait Greg⁹. diabol⁹ iuggesti

one sua plerosq. ita peccare facit. qua-
tenus si p̄t m̄ fortasse fugere appetāt
sine alio p̄tō nō euadāt. y. ois. necui.
Et oatur ibi dñlū q tūc min⁹ malum
eligat. i. qd al⁹ fm se consideratū esset
min⁹ p̄t m̄. Nā v̄itate inspecta nō po-
test alijs esse pplexus. i. nccitate astri-
ctus ad aliqd malū. Vnde Aug⁹. Va-
sis ite nūq. deus reddet interitū si spō-
taneū nō inueniret hō h̄re p̄t m̄. z. q.
4. Nabuchodonosor. Itē Aug⁹. Vsq.
adeo p̄t m̄ volūtatiū malū ē ut nullo
mō sit malū nisi sit volūtatiū. i. q. i.
§. p. circa fi. Con. Tho. i. 4. ois. 39. Si-
militer oēs theologi. A. Idē i sū. li.
3. ti. 30. q. 9. B. Si sacerdos celebrans
recolit se omisisse aliqd mortale. vide
s. missa. §. 8. Et de tenētibz opiones
diuersoz mgtoz s. opio. §. p.

Personatus.
vide s. dignitas. §. p.

Pertinacia ē op-
tū vitio mollicie et v̄tuti p̄se
ueratīe. de quibz habet s. mollicies.

Pignus qd sit i. B.
est obligatio rei licite p̄ debi-
to facta. fit aut ad maiore securitatē.
qā tuti⁹ est pignori incūbere q̄ agere
in psonā. ut in Insti. d. obli. q ex deli.
nal. §. furti. Vnde qn trāsīt in p̄tēz
creditorū dicit pignus. sed si remanet
apud debitorē dicit p̄p̄theca. s. q̄tuz
ad actionē nō differūt. A. Idem in
sū. li. z. ti. 7. q. 77. B.

Quot modis intelligant aliqua ta-
cite pignori obligata i. B. fm Dostri.
Multis modis. Nam si quis tibi dotē
pro aliqua promiserit omnia bona sua
tacite obligant. Item pro restituēda

dote uxori oīa bona mariti obligātur
tacite etiā si extrane⁹. s. q. mulierē nō
habet in ptate dotē ofert. C. de rei vx.
ac. l. unica. De h̄ vid̄ s. dos. §. 2. et xi.
q. incipit. Quid si maritus. Itē oīa bo
na oductorū iuecta ⁊ illata ī rustico p
oio sciēte dño nisi ad tēpus inferant
tacite obligata sūt dño p pensione. In
urbano aut nō distinguo utz dñs sci
at uel nesciat. C. de locato. l. certi. Itē
bona tutorū ⁊ curatorū tacite obligant
minoribz p eoz officio aut si nō admi
nistauerūt. C. de admi. tu. l. p officio
Itē bona patris tacite obligant filiis p
rebo aduētijs ⁊ p̄cijs eaz. ut. C. d bo
nis q libed. l. cū oportet. Itē bona ma
tris cōuolant ad sedas nuptias sūt fi
liis p̄oris m̄rimoniū tacite obligata ut
eis restituant que a p̄ori marito lucrata
fuit. C. de sedis nup. l. hac edictali. §.
pl̄r. A. Et ibi p̄ q h̄ restitutio facien
da est saltē post mortē mariti cū interi
ipsa h̄eat usufructū. B. Itē bona de
functi tacite obligant p legat⁹ ⁊ fidei
cōmissis. C. coīa de le. l. i. A. Idē ī sū.
eo. ti. q. 74. B.

Que res pignori obligari pnt uel
non? R. fm̄ dōsti. Obligari pnt tam
res p̄sentes q̄ future. ut fruct⁹ pendē
tes. part⁹ ancillaz. fetus pecoz. ⁊ ea q̄
nascent. ff. eo. ⁊ que nōdū. Itē res cor
porales ⁊ īcorpales. ut cautiōes ⁊ etiā
noīa debitorū. ff. eo. cū ouenit. Itē usu
fruct⁹. ff. eo. li. is. Itē seruitutes rusti
ce. ut. s. q̄diu pecūia soluta nō sit his
seruitutibz creditor utat. Et si īfra cer
tū diē nō fuerit reddita creditori ven
dere vicino valeat. ff. eo. sed an vie. S.
hic caue ab usura. sicut or. i. §. 7. A.
Et ibi p̄ q̄ q̄ ad vsū talis ouētio non
ualet q̄a est feneraticia. lic̄ lex pmise
rit in oca. l. sed an. B. Urbane autez

seruitutes nō debēt sic pignozari. Et
rō ē ne ex varietate vsus utentiū edi
ficia destruant⁹ ⁊ inutilia fiant. ff. eo. si
is. §. si. Pignori aut obligari non pnt
ut Goff. refert. res sacre ut vasa ⁊ orna
mēta. ut. C. de sacrosanc. ec. l. sancim⁹
nemini. A. nisi etiā supflua vasa ha
beat ⁊ tebitū vergeat. B. Et ibi ex
cipit cā redemptiōis captiuozū. ut p̄ea
possint pignozari. ut in textu q̄ sequit⁹
A. Itē q̄ aliunde ex rebo mobili bo solui
possit. ut in tex. q̄ sequit⁹. B. io. q. 2.
hoc ius. Vel nisi in alijs causis necessa
rijs in quibz res ecclie alienari pnt. iz.
q. 2. aurū. vide s. alienario. §. p̄. Sed
nec res ecclie pnt pignori obligari. In
Auten. de alie. ⁊ emphi. §. et qm̄. coll.
9. Itē liberi hoīs nulla ē obligatio. q̄a
ottraria ē libertati. ex eo. c. 2. C. de ac.
⁊ obli. l. obes. C. q̄ res pigno. l. q̄ filiof
in Auten. ut nulli iudi. §. q̄a dō. coll.
9. In casibz tñ tenet obligatō liberi ho
minis. ut ī redempto ab hostibz. C. de
capti. ⁊ postli. reuer. l. fi. A. vbi p̄ q̄
talis remanet obligatus q̄usq̄ satisse
cerit p̄ p̄cio sue redēptiōis saltē serui
tio q̄nquēni. B. Itē ob necitate; fa
mis pater filiū obligare p̄t. C. de p̄ri.
qui fi. ois. l. 2. et s. emptio. §. fi. A. ⁊
ibi de h̄ in additōe. Et idē q̄d in h̄. §.
notat in sū. eo. ti. q. 75. B.

An si qs res suas obligat itelligant
futura? R. De p̄senti bz ⁊ futuris sen
sisse p̄sumit. C. q̄ res pig. ob. pnt. l. fi.
Sed intelligit exceptū omne illud q̄d
sp̄ali⁹ obligatur⁹ non erat. ut vestes
supellectilia q̄ in vsu h̄ebat ⁊ sūta. C.
q̄ res pig. ob. pnt. l. i. A. Addita. l. ob
ligatiōe. cū sequētibz. ff. de pigno. Idē
etiā notat in sū. eo. ti. q. 75. B. Sed
bene intelligunt obligata iura ⁊ acti
ones. C. de senten. pal. l. si ademptis.

7. l. casus. Si vo dicat mobilia 7 imo-
bilia 7 se mouētia. nō ob h̄ intelligat
actiōes 7 nola siue credita. C. de pto.
pigno. l. i. Idē dicēdū de his q offerūt
ecc̄ie oia bona sua. Itē qui obligat in-
strumēta. 7 de agris 7 de oībo q ibi cō-
nēt sensisse v̄r. C. q res pi. ob. pnt. l. z.

Quid pign^r remanet obligatū? R^r.
Quid etia vn⁹ tenat^r remanet ad sol-
uendū. C. de distr. pigno. l. qd diu. A
Idē in oca. q. 75. i. fi. 7 in oca. l. qd diu.
pat^r q pign^r pōt etiā vēdi l; maior ps
pcij s nō integra fuisset soluta. B

Utr⁹ ecc̄iafici reddūt siue stipen-
dia possunt pigrari ul obligari. R^r. fm
Inno. Idē pnt obligari spālī ouētiōe
s a iudice p debito canōici 7 ex cā iudi-
cati pnt obligari. ar. C. d except. rei iu.
stipēdia. ff. de re iudi. c. modis. Idem
Ber. ex de fideius. puenit. Vide s. loca-
tio. §. vld. A. Idē qd hic h̄etur i sū.
eo. ti. q. 76. Et videt^r itelligendū qn
aliūde non pōt debid satisfieri. Al nec
etiā p iudicē vident^r posse obligari. ut
in oca. l. stipēdia. B

Utr⁹ vti pigre sibi obligato sit vsu-
ra. R^r. fm Tho. scda scde. q. 78. Si pi-
gnus sit res aliq cui⁹ vsus pcio estima-
ri pōt deb; ille qui mutuauit cōputare
vsū illi⁹ rei in estimationē ei⁹ qd mu-
tuauit. alioqn idē est ac si pecuniā ac-
cipet p mutuo. qd ē vsurariū. nisi for-
te eēt talis res cui⁹ vsus sine pcio solet
cōcedi in amicos. sicut p; de libro cō-
modato. A. Idē in sū eo. ti. q. 77. B
Et h̄ itellige q sit vsura si vtar pigre
cōsentire debitorē. Si vo eo nolēte eēt
furtū. ff. de furt. l. pignore.

Quid de expēsis factis a creditore
in pignore? R^r. fm Ray. Creditor pōt
exigē ul cōpētare nō solū expēsas quas
fecerit colligēdo fruct⁹ sed etia; quas

fecit bona fide citca tē pignoratā. pu-
ta colēdo fundū uel pascēdo iumētū.
7 h̄ nisi fuerit imoderate. A. uel etiā
tante q ea; occasiōe debitor nō possit
rem redimere. ut in. l. de qua statī. Et
idem qd hic. notat^r i sū. eo. ti. q. 79. B
ff. de pigno. ac. l. si seruos. S; fructus
quos pcepit uel pcipe debuit cōputa-
bit in sortem. C. de pigno. ac. l. z. et ex
eo. cum contra.

Quid si pign^r petijt ul deteriorat?
R^r. Si sine culpa creditor petijt ul de-
terioratū est nō tenet. Et nihilomin⁹
debitor tenet solūe debitū nisi actum
sit q amissio pignori liberet debitorē.
Si vo culpa creditor. tenet creditor.
C. de pigno. ac. l. z. q. et. 5. A. Idē in
sū. eo. ti. q. 80. B

Quid aget creditor habēs pignus
si parat^r cōputare fruct⁹ in sorte petijt
residūū debiti? R^r. fm Ray. Idē qdē
pecuniā mutuātā pactiōnez psonalez
petē. C. de pig. ac. l. quis. 7. l. distracti
Itē pōt pignus alteri pigrate. C. si pi-
gnus pigri. l. i. et. z. Sed nūqd possit
pign^r vendē hēs in se. §. A. Idē qd
hic notat^r in sū. eo. ti. q. 78. B

Utr⁹ creditor cui nō soluit possit pi-
gnus vēdē. R^r. fm Ray. Si pactū fu-
it q possit vēdē certo tpe ul modo uel
p sone ul pcio debet creditor denūcia-
re debitori 7 p⁹ ea poterit vēdē fm for-
mā cōuentā 7 nō aliā. Si vo pactū fuit
de nō vēdēdo nō poteit vēdē nisi p⁹
trinā denūciationē factā; debitori ut
soluat. 7 si nō soluat p⁹ ea poteit vēdē
S; si vendēt ante teneret furti. Si vo
nullū pactū fuit sufficit vna denūcia-
tio. 7 p⁹ ea elapso biēnio. A. s. a denū-
ciatiōe uel a snia iudiciali numerādo
ut in. l. fi. de qua. i. B. poteit fieri vē-
ditio. Probant^r h̄ec. ff. de pigno. acti.

l. si uenit d' oistrahendo. C. d' iure do.
ipetra. l. fi. A. Idē in ocā. q. 78. B

Quid si pignore vendito creditor
minus accepit q' erat debitum? R' Si
hoc v'edidit bona fide p'or agē ad resi-
duū. Et si plus accepit tenet restituē
debitori. C. de iure do. ipetra. l. fi. A
Idē in sū. eo. ti. q. 8i. B

Cui 7 q' datur actio p'secutiua
p'grtis siue ypothecaia. R' fm Hosti.
Datur creditori d' quēlibz possessorez.
ff. eo. l. pignori. 7. l. debitorē. ita q' de
q' si possessor hz titulum lucratiuū tūc
creditor hz electionē utz agat p'sona-
lit d' debitorē ul' ypothecaie d' posside-
rem. C. eo. d' istractis. 7. l. p'secutionē.
Et idē si hz titulū onerosū si fuit frau-
dis d' sciis. s. ga sciebat rē alijs obliga-
tam. S; si nō fuit fraudis d' sci? nō p'ot
creditor d' eū agere q'usq; egerit d' de-
bitore 7 fideiussorem 7 mandatore. 7
postea agi poterit d' pignoriū posses-
sor. A. Idē in sū. eo. ti. q. 82. B

Cui 7 q' datur actio p'grticia?
R' fm Ray. P'or agē debitor uel hēs
ei? d' creditorē uel heredē ei? ul' aliū si
forte creditor rē sibi pignoratā in aliū
trāstulit. nā 7 iste possessor tenet opu-
tate in forte nō solū fruct? quos ipe p-
cepit s' etiā oēs quos antēiores p'cepe-
rūt a tpe p'mi d' tract? 7 sic soluto resi-
duo restituē d' pignus. ex eo. cū d'. A
Idē in ocā. q. 82. B. De p'grtatiōibz
q' vocant' rep'salie vide. i. rep'salie.

Pirata. Pirrate oēs
ab ore sūmi p'otifid excoicant'
ut Hosti. refert. 7 ita ē. A. Idē etiam
notat dñs An. d' bu. cū Jo. an. in. c. ex-
coicationi. ex de raptoribz. B

Placere. Utz velle
placere sit

pām vide s. adulatio. §. pfr.

Pollutio. Utrū per
pollutio. nē i somnis amittat' v'ginitas
R' fm Al. 1120. eo q' volūtas 7 delibe-
ratio nō imēdiate voluptati coit? diū-
gatur. A. nisi sequat' placitū. Vñ ut
notat in sū. l. 3. ti. 3. q. 22. Vl. oīc q' si
placet delectatio pollutiōis nocturne
ante uel p' credo q' v'ginitas ē amissa
Idē credo d' eo q' cām huic pollutioni
dat in vigilia p' osensū i turpē delecta-
tionē uel actū. ga tūc h' duo diūgunē
in tōne vni? p'cti. Et sicut pollutio cō-
seques p'missorū alterū i vigilia corru-
peret v'ginitatē. sic est 7 hic. S; si p' ve-
niale negligētā circa delectatiōes car-
nales uel repletionē cibi siue pot? ul' p'
aliud s'it ei? datur occasio p'ter intēti-
onē. nō credo v'ginitatē amitti. Et ad
oit Vl. oīcēs Pollutionē ar appellam?
eā solā q' est p' emissionē se mis. Hoc
aut' ideo dixi ga triplex humor de mē-
bris genitalibz fluit. s. semen vrina 7
humor filis semini q' est med' int' se-
men 7 vrinā. 7 distillat iterdū p'p' so-
lū tactū semine uel p'p' auditū aliq' rū
turpiū. Sed p' solā seminis resolutionē
amittit' v'ginitas. ga ipa sola supplet
locū coit? uel d'plet ei? delectationē. h'
ibi. B. Utz pollutio nocturna ipedi-
at coionē vide s. coicare. §. 5.

Utz pollutio q' in somnis incipit 7 i
vigilia terminat' sit pām. R' fm Tho.
in 4. d' 9. Pollutio q'tū ad tōnē me-
riti uel demeriti mag' iudicat' fm p'ri-
cipiū q' d' est i dormiēdo q' fm finē q' ē
in vigiliādo. ga corpal' mot? nō p'tinet
ad meritū ul' demeritū. nisi fm q' a vo-
lūtate causat'. Ex q' n. excitat' ē motus
in dormiēdo nō subiacet volūtati vi-
gilant' vterius nec reputat' enigillasse

quisq; pfecte vsu liberi arbitrii recupe-
uerit. Sot tñ uringe q in ipsa vigila-
tione pñm oriat si qdē pollutio place-
at p delectationē. qd qdē erit veniale
pñm si talis placētia sit ex surreptide
mortale aut si sit cū deliberato consensu
pripue cū appetitu futuri. Ipsa autem
post placētia nō facit pteritā pollutio-
nē pñm. Q si placeat ut nāe exonerati-
o uel alleuatio pñm nō credit. A
Idē in sū. li. 3. ti. 24. q. 74. Et aduer-
tendū q pollutio nocturna in se non
h3 pñm cū non subiaceat iudicio seu
ptati rōnis. Sot aut hre in sua origie
mortale uel veniale fm q̄litate rei vñ
oriz. s. cogitatiois seu crapule. ut col-
ligit ex dicto p Tho. scda scde. q. 154.
arti. 5. Itē in suo accñte. s. p placē-
tiam ut pñm est.

Populus. Quot ho-
mines fa-
ciūt populū? B. Decē. io. q. 3.
vñio. A. Ibi bñ nōt glo. B. sicut duo
faciūt congregatiōem. ex de elec. c. p. 7
tres collegiū. ff. de v. sig. 1. Deratiū. et
tñ retinet i vno. ff. qd cuiusq; vñuer.
no. l. sicut mūicipiū. x. aut aut. zo. fa-
ciūt turbā. ff. vi bo. rap. l. fi. §. p. A
Immo. l. ptoz. z. §. p. Et ibi dī q. x.
uel. zo. faciūt turbam. B. Quatuor
aut uel quicq; porci ul decē oues faciūt
gregē. ff. de abigeis. l. oues. A. Idē i
sū. li. 3. ti. 30. q. 15. vbi etiā ex bñ arguit
q pñt vici populū scandaligari qñ. x. g.
ues 7 honesti d pñlo scandaligant. licz
in pñlo sint etiā mille. B

Portio canōi-
ca. De portōe canōica circa se-
pulturas vide. i. sepultura 3. Item de
portōe legitima filioz 7 heredū vide
s. legitima p totum.

Postulatio ^{qd sit}
B. fm Hosti. licz Goff. dicat
q postulatio ē grē petitio. at. ex eo. bone
Tu dic q postulatio ē alicui pñone q
eligi phibet nō pñt vitiū s. pñt defec-
tū q tñ postlatū nō oio ihabile reddit
ad puidēdū ecclie decors 7 certa capli
petitio. A. Idē i sū. li. 3. ti. 26. q. 13. B

Quis sit postulad^o uel nō? B. fm
Hosti. In pñis qdez nō pñt postulari
crimiosus puta pñr^o hoicida uel ino-
bediēs. Tales enī nec eligi nec postu-
lari pñt. ex eo. c. p. et z. Itē nō pñssus
tacite uel expñse nō postulat in regula
rēplatu sicut nec eligi. ex de elec. c. 3.
cām. 7. c. cū ad nostrā. nisi nccitate i-
stāte qa tñc possit oñmō i regula fue-
rit opetent instruct^o. sicut pñt colligi
ex de elec. cū monasteriū. 7. c. officij. §.
fi. Itē nō postulat epilecticus sicut nec
eligi. ex de elec. cū in canonicos. nisi
forte sit liberat^o ita q iā pannū fuit li-
ber. 3. ois. coiter. A. Et ibi pñ q si tal^o
cecidit cū clamoribz seu vexatiōibz.
i pñtū nō admittit. B. Itē nec mu-
tilat^o qa tal^o oio ihabilis ē. ex de corpo-
viti. exposuisti. De hoc. i. vitiat^o cor-
pore. §. z. 7 ibidē de mult vitijs cor-
poralibz p totū. Itē nec bigam^o ul irre-
gular. qa talia 7 sūia oio ihabile red-
dūt. Q si tal^o defect^o ē q nō reddit oio
ihabile admittit postulatio. iō postla-
ri pñt si defect^o sit i etate. ex eo. A. s.
de elec. B. cū nobis oli. §. pñt 7 vlt.
Itē si defect^o sit in ordibz. 1223 ad oēs
dignitates hñtes curā postulad^o est q
nō est in sacri. ex de elec. oudū. p. §. fi.
ex de eta. 7 qñ. a mult. Itē si sit defect^o
in natalibz. ex de elec. inotuit. Itē si sit
ep̄s. ex eo. c. fi. Et si tal^o eligeret nō va-
leret. ut ibi hñ. A. Idē i oca. q. 13. B

¶ Utz clericus aliene diocesis sit postu-
landus uel possit eligi. R. fm Ber. ex d.
elec. 7 si vnanimit. A. B. c. nō videt
ibi hūi. B. Quis clerici nō possint di-
mittē ecclias suas sine consensu epoz su-
ozū. nihilomī eligi pnt siue ī sua siue
in aliena diocesi. ex de elec. cū int cano-
nicos. A. Hoc notat glo. in. c. innotuit
ex de renū. et addit q si eps malitiose
denegauerit licentiā opelled' erit p suū
superiōrē. ex d iure pa. nullus. Et idem
notat in ocā. q. 13. B.

¶ Utz religiosus debeat postulari ul
eligi. R. Querse fuerūt hacten' opio-
nes. Hodie tenet indistincte q siue in
suo monasterio siue extra siue etiā ad
epalem dignitatē eligi debet. ut nōt p
Jo. an. ex de elec. null'. li. 6. A. Et in
ocō. c. null'. videt exp'sse colligi. vbi
etiā dī q null' pōt eligi in flatu reli-
gionis nisi fuerit exp'sse p'ssūs. B.

¶ Si aliquis eligat postulando ul postu-
landū ul in postulādū uel postulet eli-
gēdo ul eligēdū uel ī eligēdū 7 h' mōi
hēs s. electio p. §. 18. q incipit. In oī.

¶ A quo sit aliquis postulandus? R. Si
sit eps a papa postulandus ē. ex eo. c. si.
Si vō patiat defectū in ordie uel etate
debz postulari ab eo q in hac pte dispē-
sare pōt. Vñ si aliquis. 20. ānoz postule-
tur ad dignitatē sine cura. ab epō pōt
postulari. Si cū cura. a papa. ut s. dis-
pensatio. §. p't. 7 si. Si vō sit defectus
qa est clericus aliene diocesis uel subest
alteri ut religiosus 7 h' mōi. non oī q
postulet s eligi pōt. ut dictū ē s. §. 3.
et 4. A. Ad hoc pōt reduci qd notat
in sū. eo. ti. q. 13. B.

¶ Quis pōt postulare? R. fm Hosti.
Qui 7 eligē pōt. ex eo. bone. 2. §. cete-
rū. 7 p totū. ex de elec. innotuit. 7 valet
siue admittit postulatio si deors fuit

s. si ab oībo fiat. uel saltē si due ptes cō-
sentiūt. qa tūc idē est ac si oēs cōcorda-
rent. al non facile admittit. ex de elec.
scriptū. §. si. nec regit forma cōlij.
ex de elec. q. p't. s. ut fiat p modū scru-
tinij 7 formatiōis decreti. A. i. scdm
formā dicti. c. q. ppter. B. Quis fm
quosdā regat 7 tut' sit. A. Ad B fa-
cit qd habet in sū. eo. ti. q. 13. 7 se. B.

¶ Quis ē effectus postulationis? R. qa
postulationē admissā tāq rite facta po-
terit postulari cōfirmati ac si electus fu-
isset. ex de elec. cū monasteriū. A. 7
sic seruat curia ad vitandū circuitū. 7
nos seruare debem'. l3 de ordie iur' vi-
deat ut p postulationē p q's habilitet
ut possit eligi. exinde cōfirmati scdm
Goff. 7 Hosti. 7 in sū. eo. ti. q. 17. p. c.
innotuit. in si. ex de elec. vbi non videt
hūi pbari q talis sit ordo iuris. B.

¶ Utz p postulationē aliqd ius acq-
ratur postulato. R. fm Jo. an. sup d.
Si postulatio deors fuerit ul saltem a
duobz p'tibz facta. p'det qd ē a g'ra ge-
nerali. s. tñ fm q'sdā peti pōt cōfirmatō
ex de elec. cū monasteriū. 7. c. officij. §.
si. Et si talē admiserit superiōr dicet facē
g'ram. si nō admiserit facit iuriā. ff. de
aqua q'ti. 7 est. §. p't. Si aut nō sit fa-
cta ī cōcordia ul a duobz p'tibz s ex cā-
tūc depēdet a g'ra spāli. ex eo. postula-
tionē. 7. c. bone. A. ut p3 in sū. eo. ti.
q. 18. Hosti. oīc. Quicqd alij vixerint
sic distiguo. aut duo postulāt aut vn'
postulat 7 ali' eligit. Si duo postulāt
aut in alterū dueniūt due ptes capitli
7 postulatio fit ex cā. puta p't vrgen-
tē necessitatē aut euidentē vtilitatē ecclie
aut alterz istoz deficit. In p cāu acqrit
ius postulātibz adeo q etiā cōfirmatio
peti pōt. at. ex de elec. cū monasteriū.
sed nō acqrit ius postulato nisi fuerit

superiori postulatio preterita. tunc enim ius sibi acquirit. Non tamen ager postulat ne pre sumptuose se igeret videatur. ar. ex de elec. qualiter. vix in modum denunciationis forte te admittere ob utilitatem ecclesie. ar. ex de elec. publicato. Q. si neutrum duorum postulat huiusmodi duas partes vel huiusmodi non fit ex causa. non iuri sed gratie innititur. Si autem unus eligatur alius postulat in postulatum due partes conveniunt et fit ex causa. preterit postulatio et vincit electionem. ex de elec. scriptum. Q. si unus de duobus partibus deficiat vel causa non subest electio obtinetur. ut in dicto. c. scriptum. Et si vera si persone sint idonee aliquam personam idonea electa et personam postulatam minus idoneam quis duas partes habeat obtinebit. ex de elec. dudum per §. si. et de c. c. scriptum. B

¶ Ut postulatet variare possint. R. secundum Hosti. Variare possunt te integra. s. quod usque miserit per confirmationem petenda. Alii qui tamen dicunt quod non. sicut de electione. ut si electio per §. 15. quod incipit publicato. Si tamen postulatet et superior a quo postulat discordaret possent resilire non obstante contradictione postulati. A. Idem in sum. eo. ti. q. 10. et. 19. B

¶ Postulati a papa qui patiuntur in ordinibus vel etate defectum tenentur in magna parte servare constitutiones ex de elec. cupientes. de quo dictum est. electio per §. 4. A. Hoc probatur in de c. cupientes. ad finem. ubi etiam per quod idem est de omnibus aliis postulatis per teretibus et his qui sunt alligati aliis ecclesiis. B

¶ Ut episcopus postulat debeat consentire. R. secundum Jo. an. li. 6. Episcopus postulat ad aliam ecclesiam sic oportet respondere. Nec consensio nec dissensio. sed in hoc volutari dñi. Pape me suppono. ad li. 8. q. 1. in scriptum. A. Hoc videtur satis probari in de c. cupientes. ad finem. B

¶ Postulatio siue postulare secundum iuri-

stas est desiderium suum siue amici sui in iure apud eum qui iurisdictioni preest exponere vel alteri desiderio. Sicut ff. de postu. l. 1. Et de ista postulatio habet multa. 3. q. 7. §. tria.

Prebenda. Quid prebenda siue canoniam? R. secundum Hosti. Prebenda est ius percipiendi puerum in ecclesia oportet tamquam vni de collegio. et nascitur ex canoniam sicut filia. quia ex quo aliquis huiusmodi canoniam oportet habere et prebendam. ex eo. c. relatum. Prebenda igitur preest consuetudine in fructuum perceptione. Canoniam autem iure alicuius in canonicum receptum est ad quod ius postea pertinet prebenda. stallum in choro. vox in capitulo. ut in de c. relatum. A. Idem in sum. li. 3. ti. 13. q. 17. B. Dignitas vero quid sit vide §. dignitas. et ibi. quid personatus.

¶ Ut in receptione canonicorum et collatione prebendarum absentes canonici vocandi sint. R. Si commode fieri valeat vocandi sunt nisi consuetudo habeat eos ad talia non vocari. alioquin in eorum absentia fieret eis instantibus irritari debet. ex eo. cum in ecclesiis. li. 6.

Preceptum.

videtur obediencia per 2. 3. et 4. c.

Predicator.

Sciendum quod officium predicationis omnibus laicis est interdictum. ex de heretico. sicut in vno. Item non oportet admitti ad predicationem quod ostendit per visionem missam a deo nisi per beatum. sicut et Moyses probavit miraculo. de ostendit. et reuera. Sed tamen sufficit ad probationem bonorum testimonium. Vnde neque clericus admittitur nisi mittatur. ex de heretico. cum ex iuncto. §. per. Episcopi vero ubique predicare possunt nisi ab alieno episcopo vel episcopo vel episcopo prohibeatur.

Nullus ali⁹ pōt nisi ab aptica sede uel
ab epō loci hāc hēat prātem. extra de
hereti. excoīcam⁹. §. q. 60. Et si pōi-
cat in mortali pōtō mortali⁹ peccat. ut
ponit Tho. in 4°. dīf. 19. Sed an teneat⁹
esse cōfessus vide s. cōfessio 2°. §. 5°. A
Et ibi lati⁹ in additiōe. Et idē qd in h^o
pncipio notat in sum. li^o p. ti. 5°. q. 19.
fm Hosti. B

Officiū p̄dicatoz est p̄cipuū ī eccle-
sia dei. extra de heretic. cū ex inūcto.
Et multo p̄uilegijs totat. extra de sta.
regu. q. dei timorē. extra de excels. pla.
nimis. p. et 2°. A In his caplis or spe-
cialit̄ de p̄uilegijs p̄dicatoz 7 minoz
ga p̄dicatoz ordo 7 fratru mīoz tāq
fideles clypei orthodoxe fidei spālī sūt
hodie p̄uilegio decorati fm Hosti. 7 i
dicta. q. 19. B

P̄dicatoz oīz h̄re tria p̄cipua. p̄ ut
sit interi⁹ caritate ardēs. i. Cor. 13°. Si
linguis hoīuz loquar 7 angeloz carita-
tem aut nō habēā fact⁹ sū velut es so-
nās aut cymbalū tīnēs. 2° ut sit exte-
rius vita lucēs. Greg⁹ in omel. de decē
virginibz. Cui⁹ vita respicit restat ut
ei⁹ p̄dicatio contēnat. 3. q. 7. §. p. 220.
Nā qui bñ p̄dicat 7 male uiuit. deū in-
struit quōeū cōdēnare debeat. 40. dīf.
multi. xi. q. 3. p̄cipue. 3° ut sit ad actū
p̄dicandi opetēs. In q̄ quoz sūt ei attē-
denda. p̄mū ē temp⁹. s. aptū. Wū sup
illud. 2. Timoth. 4°. p̄dica verbū ista
oportune īoportune. ait Greg⁹. Dictu-
rus īportūe p̄misit oportūe. ga apud
auditoz mentes ip̄a sua uilitate se be-
struit si h̄re oportunitatē īportunitas
nescit. 44. dīf. sic rector. in fi. Secūdū
est loc⁹. ga fieri oīz p̄dicatio ul⁹ in eccle-
sia uel in alio publico 7 honesto loco.
nō aut in p̄uad loc uel domibz 7 p oc-
cultā cōuētīcula laicoz. ne forte oriat⁹

suspicio heresis. 30. dīf. si qd ex. Math.
x. Quod in aure audistis p̄dicare sup
tecta. ex de hereti. cū ex inūcto. circa
pncipiū. Tertiū est q̄litas audientiū.
Nā sapientiū 7 doctis alta 7 p̄funda
p̄dicare pōt. simpliciū vō pauca 7 pla-
na. i. Cor. 2°. Sapiētīā loquimur inf p-
fectos. Et. i. Cor. 13°. Lac vobis potum
bedi non escam. Nō enī poterat x̄.
Itē infidelibz secreta fidei nō sūt p̄di-
canda nisi forte signa apparerēt q̄ vel-
lent ouerti. 7 tūc cū cautela. 42. dīf. in
mandat. Quartū est q̄litas dicēdozū
s. ut vtilia doceat. Vsa. 48°. Ego oīs
docens te vtilia. Nō itaq; fabulas aut
grāmaticalia 7 h̄mōi. 86. dīf. cū mul-
ta. A Dec vident fuisse dicta Ray.
ut ī sū. li^o 3°. ti. 9. q. i. B De questu-
arijs p̄dicatibz vide. i. q̄stuarī. Quō
p̄dicatores possint cū excoīcatis p̄ci-
pare 7 ab eis recipere vide s. excoīcatio
6°. §. 3°. 7 cum raptoribus. i. restitutio
5°. §. fi.

Predo dicit⁹ q̄cūq; ali-
os p̄da ē iuste
Et possum⁹ q̄tū ad p̄ns q̄tu-
or modos ponere. In primis quidem
dicunt⁹ p̄dones q̄ viatores expoliāt re-
bus suis. ut or s. latro. 2° or p̄do mi-
les q̄ accipit 7 tollit a personis vltra
stipēdiā sibi cōstituta. 18. q. i. militare.
3° sūt p̄dones plati q̄ ut p̄curationem
īp̄dāt legato uel filēs exp̄sas faciant
plus extorquēt a subditi q̄ soluat. ex
de imu. ec. ga pleriq; 4° or p̄do iudex
siue officialis pecunias indebite acci-
piens. C. ad. l. iul. repe. oēs. h̄ Hosti.
Que pena p̄donis? R^o fm Ray.
Eadē pena est p̄donis q̄ 7 raptorū. cū
vterq; raptor sit. Et iō quos par faci-
nus coīngnat pena oīz simil⁹ comitari.
15. q. 3. sane. vide. i. raptor p̄. §. p.

Prelatus quis eē
debeat
collige ex regula aplica quaz
hes s. ordinādas. §. p. Itē plura pri
nētia ad platos s. epus. 7 s. correctio
p. 7 s. obediētia p totū.

Presbyter qre. i
sacer
dos. Itē s. cōfessor 7 cōfessio p
totū. Itē etiā s. eucharistia 3. Itē etiā
s. missa.

Prescriptio qd
sit
Re: Prescriptio uel usucapio
ē acquisitio domini p cōtinuationē pos
sessionis tps a lege diffinita. ff. de usu
capi. l. 3. Et pprie qdē prescriptio est in
imobilibz. ut in domo 7 in agro. Idē
etiā locū in rebz incorpaliibz. ut in ser
uitutibz actionibz 7 hōi modi. ex de cā
pos. 7 ppe. cū ecclia. iō. q. 3. quas actio
nes. Usucapio vō est de mobilibz 7 cō
plet triēnio. s. prescriptio requit maius
tēpus. ut iā dices. A. Ad pdicta facit
in Insti. de usucapi. in pñ. B. Al vō
qeqd de prescriptioe dicit 7 de usucapi
one intelligi debet.

Que res prescribi pnt ul q non pnt
Re: Generalit oēs res 7 oēs ius prescribi
pnt. ex eo. ad aures. C. de prescrip. 30. ul
40. an. sicut in rem. Excipiūt quedaz.
In pñis qdē in crimibz nullo tpe pre
scribit s. poti ex diuturnitate tps au
gent. ex de symo. cū in ecclie. 34. q. 5.
qd deo. Itē nō prescribit orra obediēti
am visitationē 7 orra pcurationē que
rōne visitatiōis debent. ex eo. cū non
liceat. 7. c. cū ex officij. ex de censu. cum
instātia. Et talia qdē nō prescribit sub
ditus. qā ea debz plato. Alii tñ pnt ta
lia prescribē. ut puta abbas uel ali p
latus prescribit s. epm circa subditos ei.

Et sicut dicit Inno. in l. casu l. subdi
tus aliquat prescribat nō prescribit noie
suo sed poti noie alteri cui de subie
ctione respōdet. ut in ocō. c. cū ex of
ficij. Itē ecclie 7 cetera sacra uel religi
osa loca. decime. pmitie. 7 oblatiōes.
nullo iure pnt a laico prescribi uel possi
deri. iō. q. 3. §. pōt. ex d. prescrip. cām q.
7. c. si diligēti. Et de l. s. decime 3. §.
xi. q. incipit. utz decime prescribi. Item
nō pnt prescribi limes ul qd adhēt limi
ti epatū ul prochiaz. iō. q. 3. liq. 7. c.
inter. ex d. proch. sup eo. Rō est ne ter
mini epatū uel prochiaz cōfundant.
A. Qd bñ colligit ex iuribz allegatis
B. Limes tñ pñioz pnt prescribi. iō. q.
4. volum. ex eo. quia. Itē nec liber hō
pnt prescribi. iō. q. 3. §. pōt. Itē res pub
lice q sūt in usu ppli Romani uel alia
ciuitatū. ut vie. platee. pontes. aqdu
ctus 7 hōi mōi nō prescribunt. Intellige
nec toto nec in pte. ff. de usucap. usu
capiōne. C. de opi. publi. l. prescriptio.
A. In ocā. l. usucapiōne. dicit. Usuca
piōne recipiūt maxie res corpales ex
cepto rebz sacis publicis ppli Roma
ni 7 ciuitatū. Itē liber hōi. B. Itē
publice functiōes siue ciuilibz canon q
s. solut debz rei publice pagis nō pre
scribunt a colonis. ut in ocō. §. potest.
Itē possēdies agroꝝ nō prescribūt a co
lonis. C. de prescrip. 30. uel 40. an. male
agit. Itē res furtiue uel vi possēdē seu
etiā q nascunt ex eis nō prescribunt aut
usucapiūt. ut in Insti. de usucapi. §.
furtiue. A. Idē qd in l. §. notat i su.
li. 2. ti. 5. q. 124. fm Ray. 7 Dost. B.
Que sūt ipēs prescriptiōis Re: scdm
Ray. Omisiss multa alijs due sūt. Vna
est enī lōgi tps. ut. iō. ānoꝝ int pñen
tes uel. 20. int absentes. 7 intelligunt
pñtes q sūt in eadē puincia. sed hodie

debet intelligi in ciuitate fm Ac. ut no-
 tat. C. de pscript. lon. tēp. cū in lōgi. A
 In glo. q. etiā assignat rōnez. qā hodie
 singule ciuitates habēt sua regimīa si-
 cut olī singule puīcie. B. De re vō nō
 differt vbiq; sit. ut in eadē. l. Alia p-
 scriptio ē lōgissimī tēp. ut. 30. uel. 40
 annoz. 7 h locū h. int laicos uel puā-
 tas psonas. iō. q. 3. §. pōt. Cōtra eccle-
 sias vō quascūq; necessaria ē pscriptio
 40. ānozū siue puata psona siue ecclīa
 cōtra ecclīam pscriptat. iō. q. 3. quas ac-
 tiones. A. Et ibi subdit. Vtucapiōe
 triēnī pscriptioe suū locū hnti bō. B.
 Et. q. 4. nec decēnī. Excipit Romana
 ecclīa 3. quā nō pscriptit nisi spacio cē-
 tū annoz. iō. q. 3. nemo. ex eo. cū nob.
 A. Idē in sū. eo. ti. q. iz. nisi q. ibi no-
 tat. fm Dost. glo. Ray. 7 Vl. q. pntes
 intelligunt q. sūt i eadē puincia. B.
Quid si possedi rē tuā te pntē p. 3.
 annos 7 demuz te absente p alios. 3.
 R. Idē est cōpleta pscriptio. s. sicut ou-
 plicat decennū vbi nullo tpe fuisti p-
 sens. sic te absente o; duplicari qd
 de decennio restabat. ut. C. de pscript.
 lon. tēp. Auten. q. si qbusdā. A. Idē
 in dicta. q. iz. fm eundē Dost. B.
Utz i pscriptioe regtat bona fides
 R. Sic fm canōes. Scdm autē leges
 regtat bona fides in pscriptioe. iō. uel
 20. ānoz. C. de pscript. lon. tēp. in Au-
 ten. male fidei. A. Ibi or. Male fidei
 possessore alienante cessat vsucapio et
 lōgi tēp pscriptio si ver? oīs ignorat
 ius suū 7 alienationē factā. Spectat g
 30. ānoz defensio. B. Sed i pscriptioe
 30. uel. 40. ānoz non regtat. iō. q. 3. §.
 pōt. 7 ex eo. vigilati. C. d pscript. 30. uel
 40. an. cū notissimī. 7. l. si qēptiōis.
 nisi velis dicē leges i pasēē correctas.
 ex eo. c. vld. qd pōt papa facē ppter picu

lum aīe. ut s. papa. §. plt. A. Potius
 videt anpl. Et licet vītas q. dicte le-
 ges sunt correcte scdm Ray. Dost. et
 Inno. 7 Ber. ut nōt in sū. eo. ti. q. izo.
 B. Et regtat bona fides non solū ab
 initio s. etiā in qlibet pte pscriptiōis.
 ut in ocō. c. vld. 7. c. vigilati. ex de re.
 iud. possessor. li. 6. S; fm leges vbi te
 grebat bona fides sufficiebat tm eam
 ab initio habuisse. ut in ocō. §. pōt. et
 in ocā. l. cū notissimī. q. ut vixi ppter pe-
 riculū aīaz nō hnt locū. Dec nōt Jo.
 an. sup dicta regula. A. Et h satis ex-
 presse colligit in ocō. c. si. vbi or. Dif-
 finim? ut nulla valeat absq; bona fide
 pscriptio tā canōica q; ciuilis. cū gnā-
 liter sit oī cōstitutio atq; cōsuetudini
 derogadiū q. absq; pōtō mortali nō po-
 test obseruari. Vn o; ut qui pscriptit i
 nulla pte tēp rei hēat cōsciētia; lesam
 aliene. Et si alig doctores videant vi-
 cere q. pscriptat debitu spacio. 40. āno
 tū etiā ab eo q. sciebat se debitorē. pōt
 intelligi vep q. n. ex hac scia nō cōstitu-
 tur male fidei. puta qā ex rōnabili cā
 cogitabat creditorē sibi remisisse non
 petēdo p tā longū tēp? cū potuisset pe-
 tere si voluisset. S; i dubio remittē nō
 psumit nisi ex amicitia uel pentela ul
 alia diectura aliud ondat. cum nemo
 estimer tē suā iactare. ff. de pba. cū de
 indebito. Itē iurī ignorācia non facit
 aliquē bone fidei possessore. ut si quis
 credat pupillū ul illū q. curatore hab;
 posse tē suā; alienare siue auctoritate
 tutorū aut curatorū. ff. de vsucap. nūq;
 fm Ray. glo. ei. 7 Vl. 7 in sū. eo. ti. q.
 izo. Itē mala fides veditōr seu pnci-
 palis auctorū nocet q. ad pscriptiōem
 iō. uel. 20. ānoz. ut in Auten. male fi-
 dei. C. d pscript. lō. tēp. Itē q. res fuit
 furto seu vi possessa nisi p ea redierit i

liberā prāte dñi. Aliañ mala fides au-
ctōis nō nocet p̄scribenti. in Insti. de
v̄sūcap. §. furtiue. cū sequētibz. 7 nō ē
in dicta. q. 126. Itē si q̄s hēat cōsciam
dubiā nō videt bone fidei. q̄a h̄ est bo-
na fides ut recipiēs credat tradētē eē
dñm uel h̄re p̄babiliter ius alienādī. s.
q̄ sit p̄curator uel tutor. ff. de v̄. sigl. l.
bone fidei. 7 nō ē in dēa. q. 126. 7 glo.
in. c. si diligētī. ex eo. nisi fuisset dubiū
scrupulosū 7 nō rōnabile. q̄a si ei non
cōsentiat nō obstitit bone fidei. ex de
sen. exco. ingitioni. B

¶ Utz ille q̄ cōpleta p̄scriptiōe icipit
h̄re malā fidē teneat restituē. R. fm
Dostu. Si ex oī pre p̄scriptiōis habuit
bonā fidē iā res illa facta ē sua d̄ h̄nfi
cio iud. Unde tūc nō ē oīcēdū q̄ h̄eat
cōsciam rei aliene s̄ fm rei q̄ fuit alie-
na. Idē Ber. Jo. an. 7 q̄i oēs. A. ut p̄
in sū. eo. ti. q. 121. B. Si tñ q̄s h̄ret cō-
scitū in dñm 7 non possēt eā deponē
teneret ad restitutionē. A. Doc fuit
dictū Ray. ut p̄ in dēa. q. 121. B

¶ Sed q̄s d̄ possessor bone fidei? R.
Bona fides intelligit̄ cū aliq̄s credit
tradētē eē dñm uel h̄re ius dīstrahē
di l̄erret in facto. ff. de v̄ sigl. l. bone fi-
dei. Et h̄ bona fides p̄sumit̄ nisi p̄bet̄
dñm. ar. ff. de p̄ba. veri. Qñq̄ tñ p̄su-
mitur dñm p̄p̄ denūciationē. C. d̄ rei
ven. si fundū. uel q̄a mercatur. 3 leges
C. d̄ agri. 7 censu. l. quēadmodū. l. xi.
ul̄ si emit a p̄curatore meo p̄ collusio-
nē ul̄ q̄a emit a p̄digo ul̄ luxuōso cui
bonis in dīctū ē. ff. p̄emptore. q̄ fun-
dū. §. q̄ sciēs. 7. l. si q̄s. A. Et ibi d̄r
q̄ emēs ab eo q̄ statū in malos vsus cō-
sūptur? est p̄sumit̄ male fidei. nec ibi
distinguit̄ utz sit ei in dīctā admini-
stratio bonoz uel nō. B. Morat̄ h̄ ex
eo. si diligētī. Idē Jo. an. A. Dec itel

ligēda sūt fm ea q̄ ante p̄ximū. §. po-
sita sūt in additiōe. B

¶ Utz in p̄scriptiōe regrat̄ iust⁹ titu-
lus. R. Si ius cōe ul̄ p̄scriptio nō est d̄
possessorē sufficit bona fides. al̄ necesse
est allegare titulū 7 p̄bati. nisi alleget̄
p̄scriptio tātī t̄pis cui⁹ dñm nō sit me-
morā. ex eo. ep̄m. l. i. §.

¶ Utz in p̄scriptiōe regrat̄ possessio.
R. Sic. 7 debz eē otinua. q̄a si iterrū-
patur possessio in̄rupta est p̄scriptio.
16. q. 3. §. p̄t. ex eo. illud. Sed si fiat ī
t̄ruptio ciuil̄. s. p̄ l̄it̄ d̄estrationē nō
currit ā modo p̄scriptio. q̄a p̄sumit̄ ti-
tubare 7 malā fidē h̄re. Dec Jo. an. ex
de re. iud. sine possessiōe. l. i. §. A. Doc
p̄bat̄ in dēo. §. p̄t. 16. q. 3. B

¶ Qualit̄ in̄ruptat̄ possessio nāl̄iter?
R. fm Ray. p̄ occupationē aque siue
flum̄is occupand̄ fundū. Itē p̄ violen-
tā d̄eactionē. uel etiā si res sit a posses-
sore furto sublata. ff. de v̄sūcap. nāl̄it̄.
Itē si quocūq̄ mō amisit̄ possessionē.
seu animū d̄elerēdi habuit. ff. d̄ serui.
vr. p̄redi. si edes. §. p̄. Con. Inno. A
Con. etiā M. ut in sū. eo. ti. q. 127. ad
fi. ubi etiā d̄r fm glo. Ray. q̄ solo aīo
p̄t̄ q̄s d̄elinē possidē l̄ non possit solo
aīo acq̄rē possessionē. B

¶ Quō p̄scriptio in̄ruptat̄ ciuil̄it̄? R.
fm Ray. In iudicio tribz modis. p̄ mō
p̄ libellū p̄ncipi oblatū. Et h̄ valet t̄m
in q̄busdā actiōibz que ānales vocāt̄.
q̄a p̄ ānū nō p̄nt moueri. sicut ē actio
iuriaz 7 q̄dam alie. in Insti. de p̄p̄.
7 t̄p̄o. ac. cū p̄ncipiū. P̄er talē ḡ ob-
lationē libelli p̄petuant̄. 2. p̄ q̄relam
iudici factā 7 d̄uētionē rei. Et h̄ valet
in oībz actiōibz. C. d̄ p̄scrip. 30. ul̄ 40.
ānoz. sicut in rē. Itē in oībz actiōibz
in̄tūpit̄ p̄scriptio p̄ l̄it̄ d̄es. C. de p̄e-
scrip. 30. uel 40. annoz. l. fi. A. Itē 3.

p lū d' tef. 7 l' in o. b' actiōib' valer. ut
 oca. l. si. que p Ray. ad h' allegat. 7 ad
 secū dū allegat. l. sicut in tē. C. de pre-
 scrip. 30. uel 40. añoz. Et ad p'mū fa-
 cit. l. z. C. qñ libel. pñ. ob. 7 idē p oia
 dīc in qñ lib' d' tef tatiōe. i. qñ aliq's dūē
 tus ī iudicio sup p'eb' īmobilib' quas
 possidet noīe alieno noīat oīm in iu-
 dicio. 7 reportat inducijs in q b' veni-
 ciet oīo ut veniat aut mittat. ipo q'q
 nihilomin' oīo legitimis edictis vo-
 cato a iudice nō opareat idē oīs. tūc
 enī h' est qñ d' tef tatiōe d' tē qñ ad int-
 ruptiōē p'scriptiōis. e' ut lite nō d' tef.
 qm. 7 notatur in sū. eo. ti. q. iz7. scdm
 Ray. 7 glo. ei'. B. Extra iudiciū dō
 interrupti p' q nō modis. p mō p v'sura
 rū solutiōe p quā interrupti p'scriptio
 que curte videbat cōtra creditore nō
 petentē debitū. C. de p'scrip. 30. uel 40.
 añ. cū notissimi. 2. mō interrupti p se-
 cū dā cautionē qñ debitor facit nouā
 cautionē. ut in dicta. l. cū notissimi. 3.
 p' p'estationē. ut qñ q's iusto metu ul'
 alia cā impedit' nō pōt tē suā petē. et
 p' tef tatiōe corā iudice ordinario ul' corā
 publicā psonis. e' de offi. oz. p'stozal
 e' de appel. si iust'. iō. q. 3. §. si pōt.
 A. In dicto. c. si iustus. dicit q' p' re-
 fata. p' tef tatiōe quando non pōt haberi
 iudex potest fieri corā bonis viris.
 nec distinguit vtrū sint p'sone publice
 uel nō. B. 4. p' denūciationē factā
 colono. e' ut lite nō d' tef. c. qm. C. vbi
 ī tē actio ex p'e. pōt. l. z. A. Ista denūci-
 atio fit p citatiōē factā d' parēdo iuri
 corā iudice sup te quam possidet noīe
 alieno fm glo. Ray. ut in oca. q. iz7.
 vbi 7 oia q in iusto. §. habet notat fm
 Ray. Ul. 7 Inno. B. 5. p' synodalem
 p'clationē. ut puta aliq's sacerdos
 p'clamat in synodo gnālī uel puīciali

q' ali' sacerdos tenet rem eccl'ie sue. e' eo.
 eo. sanctorum.

In quibus casibus nō currit p'scriptio
 lic; nō interrupti p'at' B. fm Ray. In sep-
 tem. p' tef tatiōe p'lati qui male alienauit
 rem eccl'ie. In 2a q' dū ip'e viuit. A. et
 tenet eccl'iam fm eū. Ray. ut in sū. eo.
 ti. q. iz8. B. nō currit p'scriptio d' ec-
 clefiā. ut nōt. iō. q. 3. si sacerdotes. 2.
 toto tpe vacatiōis eccl'ie que petē h'.
 3. si p'lati ei' heretic' fuerit. De his
 duob' e' eo. c. p. 7. c. audiat. 4. tpe scil'
 mad. e' eo. cū nobis. A. Ibi d' tē p'
 scriptiōe q nō currit d' Romanā eccl'e
 siam tpe scil' mad. B. 5. tpe excoīcati-
 onis ipsi' p'lati nisi sit negligēs ī petē-
 do absolūtiōē. e' de cōcel. pben. ga.
 6. d' eū q est in etate pupillari. C. in q
 bus cāis nō ē neces. l. si. A. Ibi gnāt
 d' tē oib' minorib' ut d' eos non cur-
 rat p'scriptio nisi. 30. uel. 40. añoz. B.
 in. l. sicut in tē. C. de p'scrip. 30. uel. 40
 añ. d' q' d' pupillū nulla currit p'scri-
 ptio. B. 7 qñ q's iusta cā ipedit' nō
 pōt agere. e' de appel. ex rōne. ff. qbus
 ex cau. ma. l. q quidē. 7. l. nō enī. A
 Ibi d' tē. In d' enī negligentib' subuenit
 s' necessitate rerū impedit. B. iō. q. 3.
 p' 220. e' de elec. ne p' defectu. De hoc
 vide. i. §. p'lt. A. Idē ī oca. q. iz8. B.

Utrū currat p'scriptio d' eū q aliqd
 diu soluit sine cā. B. In d' currit s' pōt
 retinē qd nō de iure p'stitit etiā si diu
 illud soluerit. C. de agri. 7 cēsi. l. lib' b'
 e' de censu. puenit. iō. q. 3. clerici. 7. c.
 si ep's. A. Idē nōt glo. iō. q. 3. c. ga.
 In d' et etiā in oca. q. iz8. ad fi. B.

An currat p'scriptio d' eū q nō pōt
 agere? B. Regularit' non currit nisi
 post q' q's agē pōt iure nō impediēte.
 Vñ cōtra filiū familias nō currit p'scri-
 ptio in reb' aduētijs. nisi ex q' fuerit

liberat? a patria p^{re}ate. nec mulieri in
dote nisi soluto m^unimio u^o viro ver-
gente ad inopia. nec creditori nisi exi-
stente debiti p^{re}cedi additioe uel adueni-
ente die. Probant^r h^u. C. d^u anali excep.
l. i. 7. §. si. 7. C. de iure do. l. in rebo. §.
ois. 7. C. de p^{re}scrip. 30. uel. 40. an. l. cu^z
notissimi. §. illud aut^r. Ex quo nota q^u
si credidi tibi centu usq^{ue} ad decē ānos
nō incipit currere p^{re}scriptio sⁱ me nisi
p^{er} illos decē annos. A. Hoc habet^r i
dicto. §. illud. Et idē q^u d^u in h^u. §. no-
ta^r in lū. eo. ti. q. 129. fm Ray. B

Presumptio

tripliciter dicit^r. Primo mō cir-
ca aliū fm q^u furiste coiter sumit quā
7 Goff. diffinit sic. Presumptio ē alicu-
ius facti dubij q^uq^{ue} plena q^uq^{ue} semi-
plena p^{ro}batio. Et de hac h^ues s. coitate
§. 18. q^u incipit. Ut^r corp^u x^pi debeat
uari suspēctis. 7 s. cleric^u 3. §. si. et s.
m^unimoniū 8. §. 3. e^z eo. p^{ro} totū. A
Et quale p^{re}ctm possit circa h^u occurrē.
pat^r p^{ro} l^uico. de lita sup. 7. Math. vbi
d^uc. Sciēdū q^u aliq^us p^{ro}t p^{re}sumē seu iu-
dicare malū de p^{ro}cto multipliciter. Uno
mō ex euidentia facti. ut cū aliq^us iudi-
cat aliq^uē hoicidā q^u vidit eū int^{er}ficē
hoiēm. Et h^u nullū est p^{re}ctm. Alio mō
ex signis euidentib^u. ut si aliq^us iudicat
fornicatores; aliq^uē q^u vidit eū nudū
cū nuda. solū cū sola. Et h^u similiter nul-
lū est p^{re}ctm. 3° mō ex signis leuib^u. Et
in h^u iudicio ē triplex grad^u. Prim^u ē
q^u ex leuib^u signis aliq^us incipit dubi-
tare de bonitate frat^{is}. Et h^u ē p^{re}ctm ve-
niale q^u p^{re}cedit ex hūana infirmitate.
7 hoc nō vocat^r iudiciū. s. p^{ro}p^{er} sⁱ suspi-
tio. 2° gradus ē q^u ex talib^u signis fir-
miter tenet in aīo q^u frater sit malus.
Et h^u p^{ro}p^{er} dicit^r iudiciū. q^u iudiciū im-

portat sniam. Et h^u est p^{re}ctm mortale si
malū q^u d^u iudicat de fratre ex leuib^u si-
gnis sit d^u genere p^{re}cti mortalis. P^{re}ctm
enī mortale ē q^u d^u iudicat caritati. Q^u aut^r
aliq^us p^{re}dicto mō iudicat frēm ē sⁱ cari-
tate fraternā. 3° grad^u est q^u ex leuib^u
signis nō solū p^{re}dicto mō iudicat sed
etiā p^{re}cedit ad punitionē frat^{is} sic d^u fa-
cto. Et h^u est graui^u q^u nō solū est sⁱ ca-
ritatē sⁱ etiā sⁱ iusticie eq^uratē. Et de ta-
lib^u intelligit^r illud v^{er}bū. Nolite iudi-
care zc. B. 2° mō dicit^r p^{re}scriptio circa
seipm. s. q^u aliq^us ultra rōnē de seipso
p^{re}sumit. De qua q^u d^u Tho. scda scda. q.
130. d^uc q^u opponit^r magnanimitati fm
excessū. 7 etiā p^{ro} p^{ro} p^{ro} m q^u ethicoz.
vbi d^uc q^u p^{re}scriptio p^{ro}p^{er} exte^{ri}orē for-
tunā fiūt despectozes 7 iuriatores ali-
ozū. Et tal^{is} p^{re}scriptio ut ibidē d^uc Tho.
sine dubio p^{re}ctm ē q^u sⁱ nālem ordinē
existēs. s. ut q^us assumat ad agendū ea
q^u p^{ro}ferunt sue v^{er}tuti. q^u d^u p^{ro}ter ad rō-
nem p^{re}scriptiois sicut i p^{ro}m nomē ma-
nifestat. Quic g^o p^{re}scriptioi fm defectuz
opponit^r pusillanimitas. de qua habet^r
i. pusillanimitas. et int^{er} h^u vicia media
v^{er}tus est magnanimitas. 3° mod^u op^{er}icif
p^{re}scriptio circa deum. s. inordinata de
deo spēs. De qua Tho. scda scda. q. 21
d^uc sic. Sicut falsū est q^u de^u penitētib^u
nō indulgeat uel q^u peccātes ad p^{ro}uāz
nō ouerrat. ita 7 falsū ē q^u in p^{ro}cto p^{ro}-
ueratib^u veniam d^ucedat 7 a bono ope
cessantib^u gloriā largiat^r. Cui extima-
tioni d^uformit^r se habz p^{re}scriptiois mo-
tus 7 ideo ē p^{re}ctm min^u tñ q^u despatio
quāto mag^{is} p^{ro}p^{er}ū ē deo milereri 7 p^{ro}-
ce re q^u punire. Et h^u p^{re}scriptio opponitur
v^{er}tuti sp^{er}i 7 vitio despatiois. de qua s.
desperatio.

Primas. Quere s. pa-
triarcha.

Primicie. *Primicia*
est pars frugum siue fructuum
dño offerēda. A. Idē in sū. li. p. ti.
is. q. 46. B.

Utrū hoīes teneant ad soluendū p-
mitias. R. scdm Tho. scda scde. q. 86.
Primicie ptinent ad ius nāle. s. ut hō
ex rebo sibi datis a deo aliqd exhibeat
ad ei⁹ honore. S; q; talib; psonis. s. sa-
cerdotib; exhibeant aut de p̄mis fru-
ctib; aut in tali quātitate. A. s. scdm
modū in veteri testamēto determina-
tū. de quo sequit. B. B. quidē fuit i le-
ge veteri iure dño determinatu; i no-
ua autē lege diffinit p determinatione;
ecclie ex qua hoīes obligant ut p̄miti-
as soluat fm cōsuetudinē patrie 7 i di-
gentiā multroz ecclie. A. Con. Ray.
ut in sū. eo. ti. q. 47. B. Per qd cōclu-
di etiā pōt quib; dāde sint. s. his q; b;
est cōsuetū 7 qui eis magi indigēt. A.
In sū. eo. ti. q. 48. dī fm Ray. 7 Hosti.
q; p̄mitie dāde sūt sacerdoti p̄ochiali
Sed Goff. dīc q; diuidēde sūt sicut de
cime ut ibi. de q; s. decime 3. Nec pnt
intelligi nisi aliud appareat de cōsuetu-
dine ut p̄tactū ē fm Tho. B. Et eodē
modo p; quota ps sit dāda. Idē et fm
Inno. ex quo nō iuenit exp̄ssū de quā-
titate relinq; arbitrio dand. nisi cōsue-
tudo aliud inducat. Vñ 7 addit Ray.
q; si ecclia eēt tenuis nec h̄ret sacerdos
vñ posset sustētari ampli⁹ dandū eēt.
A. i. cōsuetudo eēt eligēda p quā am-
pli⁹ soluit. uel saltem media qn varie
sūt cōsuetudīes fm eūdē. ut in sū. eo.
ti. q. 49. B. ar. io. q. z. §. h̄ius. Vbi
aut nō est cōsuetudo q; p̄mitie soluant
7 est obtēta a tpe de q nō ē memoria.
non soluentes fm xō. excusant. A.
Idoc vez scdm eūdē si h̄mōi cōsuetu-

do sit sine contradictione obtenta. ut in
dicta. q. 49. B.

Princeps. *Quo*
prin-
ceps 7 q; cūq; dñs seculari sub-
sit pape habet s. papa. §. 3. circa fi. Et
de mā principis videt s. dñs.

Priuelegium
quid sit? R. Priuelegiū est p-
uatū ius cōtra ius cōe indultrū. Idā nisi
aliqd indulgēt nō eēt priuelegiū. eē d. o.
figl. abbate. eē eo. i. his. A. Idē i sū.
li. 2. ti. 3. q. 139. fm Hosti. 7 Goff. B.
Utrū aliqd p̄sit priuelegiū qd cōtinet
ius cōe. R. Tale priuelegiū qnq; cōcedit
eē de p̄cura. q; in causis. 7 nō est fru-
stra. b. pot⁹ dat mult ex causis. p. q;
magi solet timeri qd spālīe phiber q;
qd gnālīe. z. dī. q. q. A. Hosti. dū
fuerūt dicta q in hoc. §. habent. ut p;
in sū. eo. ti. q. 60. in hoc sic dīc. Magi
cōsuevit timeri qd spālīe cauet q; qd
gnālīe indulgēt. B. Itēz multi qnq;
sciūt priuelegia talia 7 ignozāt iura. Itē
cū frequent iura male obseruent ipsa
p priuelegia incuāt. eē d. treu. 7 pa. c. z.
Quis possit cōcedē priuelegiū? R.
Quicūq; pōt legē facē 7 in q; b; pōt. po-
test 7 priuelegiū indulgē. ut papa i spi-
ritualib; 7 qnq; etiā i tpalib; ut i ter-
ris sue tpalis iurisdictionis. uel qn iu-
risdictio ad eū deuolueret. ut dicit s.
papa. §. 4. circa fi. Et nō h̄ fm Ber.
q; ecclia Romana siue papa nūq; cōsue-
uit aliquē cōtra se priuelegiare. ar. C. de
sacro sanc. ec. i. ubem nullā. 7 ar. eē d.
p̄scrip. cū ex officij. Qd est s̄ eos q; oī
cūt uel pot⁹ fingūt se h̄re priuelegia q;
possint iudicare de rescripē pape. et q;
absq; eoz approbatiōe nō sit p̄cedēdū
fm rescripta pape 7 h̄mōi. Item pōt

cōcedere pūilegiū impator in tpalibo
s nūq; in spūalibo ga de eis nil pōt sta
tuere. 95. ois. bñ quidē. Itē pōt cōce
dere pūilegiū eps. ex de reli. co. cōsti
tut. ex de cēsi. cū venerabil. 16. q. 2.
visis. ex eo. cū oli. 2. rñso p. oū tñ fa
ciat volūtātē sui capli. ex d iure pa. pa
storalis. ex de excef. prela. sicut vnire.
Multo forti⁹ patriarcha. ex de cle. nō
resi. cū ad 13. A. hoc fuit dictū dōsti.
q; ad vidit. Et breuiter intelligi potest
q; qñq; pōt cōstitutionē facere. 7 qre
mus 7 in qbo pōt. 7 pūilegiū 7 idulgē
tiā pōt dare. Et idē qd in 13. §. notat i
sū. eo. ti. q. 162. scdm eundē dōsti. 7
Ber. 7 Goff. B. Quis aut possit legē
facē re? re s. lex. §. p. et 2.

Quoniam possit pūilegiū interpretari? R.
fm dōsti. Si vba sūt obscura siue am
bigua tūc ei⁹ ē interpretari cui⁹ ē odere
7 inter negotiū suspendet. ex de sen.
exco. int alia. ex de iudi. cū venissent.
Si vō nō sūt vba obscura uel abigua
tūc o; diligenti tenor cōsiderari. ex eo.
porro. 7. c. recepim⁹. Et pot⁹ insisten
dū est intēioni pūilegiū q; vbi. i. q. i.
marcho. 38. ois. sedulo. ex de v. sigl. in
telligētia. 7. c. in his. Et q; tu; fieri pōt
latissime ē interpretandū. ex de dona. cū;
oilect⁹. ff. de cōsti. pñci. bñficia. nisi p
iudicet iuri alieno. qā tūc reducit ad
ius cōe. ex de cōsue. cū oilect⁹. §. pñt. 7
fi. oū tñ aliqd operetur. ut s. §. p. Con.
Inno. Ber. 7 Goff. A. Idē in sū. eo.
ti. q. 163. B.

Ut pūilegiū amittat pactū dñi
uel nō crēdo. 7 in quāto tpe. R. Mul
ti circa hoc dixerunt multa. Vñ Ber.
ex de cōsti. cū accessissent. post multas
opōnes recitatas cōcludit sic. Meli⁹
videt oicēdū q; sicut sūt diuersa pūile
gia 7 in diuersis casib; cōcessa. sic qd

libet pūilegiū locū hēat in suo cāu. si
cut in pscriptiōe i qua diuersa tpa re
grunt. vide s. pscriptio. A. Dic q; p
uilegiū amittit aliqñ pactū dñi. quō
cāu si sit cōcessū i fauorē psonaz amit
tit etiā p vnicū actū. ex dōsti. cū acces
sissent. vbi oī d qbusdā canonicis qbo
fuerat cōcessū ne tenerent hōe pñce
riū. Q; si postmodū pñiceriū elegerit
nō pñt ampli⁹ vti dicta cōcessiōe. Si
vō sit cōcessū in fauorē ecclie. puta si
alicui religioni siue mōasterio sit con
cessū q; nō teneat solue decias. tūc nō
amittit pūilegiū nisi pñt tanto tpe
dīauerit q; pscriptio sit cōpleta salte;
lapsu 30. annoz. ex de pūile. si de terra
7. c. accedētib; l; al pscriptio non cur
rat dēctiam nisi. 40. ānis. qā cū pūi
legiū d ius cōe cōcedat citi⁹ amittit.
Itam de facili res ad nām ei⁹ reuertit
fm dōsti. 7 in sū. li. p. ti. 15. q. 14. Itē
pñt p dñam sniam. p pscriptiōnē.
p renūciationē. p reuocationē 7 p ab
usionē. xi. q. 3. pūilegiū. Et de his ple
nius notat p dōsti. ut p; in sū. oca. q.
14. et li. 2. ti. 5. q. 164. B.

Sed qd cū aliq; allegat et ostēdit
pūilegiū s nō seruaf ei? R. fm dōsti.
Non o; isti iputari. ff. comodati. l. ad
eos. nō obstatē si obijciat q; non fuit
vñs uel q; dñi factū est. Quō enim
vter pūilegio q; vti non pñmittit. Nisi
forte si snia ferret dñū 7 nō appellaret
ex de sen. 7 de iudi. suborta. S; ille qui
se opponit pñmēd⁹ ē. ex eo. oilecti. A
Idē in sū. li. 2. ti. 5. q. 165. B.

Quā pūilegiū d; reuocari? R. fm
dōsti. Il dō decet q; reuocet sine cā. sed
cū cā pōt d; reuocari. ut puta si aliq
bus religionis cōcessū sit pūilegiū de
nō dandis decimis pñt eo; paupratē
deinde citati sunt. ita q; etiam dādo

decimas pnt cōmode sustēdari. 7 non
dādo enormē ledunt p̄ochiales ec-
clesie. deb; cessare p̄uilegiū. Et sic in-
telligit eū de reci. suggestum. 7. c. nup.
Itē si qs nō seruat p̄uilegia supioris
cessa subdiē. etiā ipsi p̄uilegiū me-
rito reuocat. ex eo. dilecti. S; nota h q
si supior ex certa scia cōfirmat p̄ui-
legiū cessā ab inferiori nō potest re-
uocari p̄ ea p̄ inferiorē. 25. q. 2. p̄ui-
legia p̄. et 2. 7. c. sequētib; . A. Idem ī
sū. eo. ti. q. 164. fm Dost. q. 7 addit.
Ideo Impator uel rex p̄uilegiū ces-
sum ecclie etiā p̄ dñm papā quē cōstat
supiorē eē oībo ex certa scia cōfirmatū
nō potest reuocare. B. De p̄uilegijs
exēptiōis 7 de ip̄is exēpti hēs plura
s. exēptus.

Probatio. per q̄ aliqua
p̄bant. B. fm Ber. Sicut per
testes 7 instrumēta p̄bant aliqua. ita
etiā scriptura antiq̄ librorū facit fidē
ex eo. cū cām. ex d̄ p̄cip. ad audiētiā.
Itē si rep̄at scriptura ī aliq̄ colūna ul
lapide ei stat. 24. q. 2. sane. 2. S; ad
h Dost. sic addit. Caue tñ tibi. qā nō
oīa talia faciunt plenā fidē s̄ illa tñ q̄
sub fideli custodia remanent. cetera
admicula p̄stant nō p̄bationem. A
Idē in sū. li. 2. ti. 5. q. 177. vbi addit
q̄ dicta custodia deb; eē etiā publica
fm eūdē Dost. B.

Professio. De mā
nis q̄re s̄. nouit̄ 7. i. religio 4.

Promissio. quid
q̄ aliqd. p̄misit 7 p̄ ea non fa-
cit. B. fm Tho. scda scde. q. 110. Si il-
le q̄ p̄mittit aliqd h; aīu; faciēdi qd p̄-
mittit nō mentit̄. qā non loq̄. S̄ illud

qd gerit in mēte. Si dō nō facit qd p̄-
misit tūc videt̄ infidelit̄ agē p̄ h; q̄ ani-
mū mutat. S̄ tñ excusari ex ouob; .
Uno mō si p̄misit illud qd ē manifeste
illicitū. qā p̄mittēdo peccauit. mutat
dō aut̄ p̄positū bñ facit. A. Ifacit. 22
q. 4. in malis. B. Alio mō si sūt mu-
tate cōditiōes p̄sonarū 7 negociorū. Ut
enī oīc Seneca ī li. de bñficijs. ad h q̄
hō teneat facē qd p̄misit requit̄ q̄ oīa
īmutata p̄maneat. Vñ 7 ap̄us nō est
mentit̄ nō implēs qd p̄misit cum nō
iuit corinthū. 2. Cor. p̄. 7 h; p̄p̄t̄ ī pe-
dimēta q̄ supuenerūt. Et nō fm Ber.
q̄ ex nudo pacto siue p̄missiōe oritur
actio lic; fm leges sit. Et q̄ mortali
peccat recedens a pacto. notat̄ h; ex de
pac. c. p̄. A. in glo. Et ad h facit qd
notat̄ Tho. scda scde. q. 110. arti. 4. vi-
delic; q̄ oē mēdaciū qd venit s̄ hono-
rē dei ul dñi p̄ximī p̄niciōsū dicit̄ 7
mortale. B. In altnatiuis p̄missiōib;
7 debet electio ē debet totū 7 sufficit alte-
rū adimpleri. ī Insti. dact. S. p̄terea.
ex de re. iud. in altnatiuis. li. 6.

Prudētia car-
nis utz sit p̄ctm. B. fm Tho.
scda scde. q. 59. Prudētia carnis p̄p̄e
d̄r qñ aliqs bona carnis h; ut vltimū;
finē vite sue. Doc aut̄ manifestū ē q̄ est
p̄ctm. qā p̄ h; deordinat̄ circa finē vlti-
mū q̄ nō cōsistit ī bonis corpis s̄ aīe. Vñ
ad Ro. 8. Prudētia carnis iūmica est
deo. Et si qdē prudētia carnis accipi-
atur fm absolutā prudētie rōnē ita. s̄.
q̄ in cura carnis cōstituat̄ vltimū finis
toti vite. sic ē p̄ctm mortale. A. qā
prudētia p̄p̄e ē circa ea q̄ sūt ad finem
toti vite studiosa īq̄sitio. ut pōt col-
ligi p̄ eūdē Tho. 7 in sū. li. 3. ti. 4. q. 23.
vbi notat̄ oīa q̄ in h. c. habent̄. B.

Si vō accipiat fm rōnē pūclatū pruden-
tē. sic est pām veniale. Cōtingit
enī qñq; q; aliqs inordinate afficit ad
aliq; dlectabile carnis absq; h; q; auer-
tat a deo p pām mortale. Vñ nō oſti-
tuit finē toti? vite in delectatiōe car-
nis. Et sic hōe studiū ad hāc delectati-
onē assequendū est pām veniale. Si
vō aliqs curā carnis referat in finē ho-
nestū. puta cū aliqs studet omeſtioni
ppr corpis ſuſtētationē nō vocat prū-
dētia carnis. qā sic vñ hō cura carnis
ut ad finē pducat. Adnotādū etiā q; sub
prudētia carnis oprehēdit etia; prū-
dētia h; ſeculi. qā etiā extēiores res
mūdi appetim; ppter carnē.

Pubes Regre s. im-
pubes.

Publice hone-
statis iusticia vide s. impedi-
mentum i;

Pudicitia. Sicut
Tho. scda scda. q. i. si. nomen
pudicitie a pudore sumit in q; veretū
oīa significat. Et ideo o; q; pudicitia
ppe sit circa illa de q; hoies magi ve-
recūdant. Maxie autē verecūdant de
adib; venereis. ut oīc Aug. i. q. de ci-
uitate dei. Vñ neq; a d; cōiugalīs vere-
cūdia carer. 7 h; ideo. qā mor; mēbro-
rū illoz impio rōnis nō subdit. Vere-
cūdat aut hō nō solū de illa mixtione
venerea s; etiā de q; bulcūq; signis ei?
ut oīc phs 2° rhetorice. Et iō pudici-
tia attēdit circa venerea 7 p;cipue cir-
ca signa venereoz. sicut sūt aspēct; im-
pudici. oscula. tact;. Et qā h; magi so-
lent dephēdi. iō pudicitia magi respi-
cit h; mōi extēioza signa. Castitas aut
magi respicit ipam venereā omixtio-

nē. Interdū tñ vñ p alio ponit.

Punitio. Sine cul-
pa nisi s; sit cā non est aliqs puniend;
ex de re. iud. sine culpa. li. 6°. De pū-
itiōe quā hab; facē platus q; re s. corze-
ctio p. Itē s. disciplina. Itē s. pena p.
Itē de punitiōe an sit oimittēda ppter
scādālū vide. i. scandalū. s. 6°.

Purgatio qd est
R^o fm Ray. Est de obiecto crimine
innocētie oſtēſio. s. p iuramentū uel
alio debito mō fm Goff. 7 hab; duas
spēs. Vna oī purgatio canonica. Alia
oī vulgar. Canonica fit qñq; p solum
iuramentū ipsi; oīffamati. qñq; etiam
p iuramentū testiū opurgatiū. s. 7 iu-
rantū q; credūt illū verū iurasse 7 in-
noxū esse. Et ista purgatio approbat
tāq; bona. z. q. 5. fere p totū. Vlgatis
vō purgatio est qā vulgo inuēta ē. ut
ferri candēd. aque feruēd seu etiā tri-
gide. ouelli. 7 h; mōi. Dec in totū re-
pbata est tāq; a diabolo inuēta. z. q.
5. mennā. 7. c. cōsuluit. 7. c. monoma-
chiā. Et est illud Deut. 6°. Math.
4°. et Luc. 4°. Non tēptabis oīm deū
tuū. ut in. c. monomachiā. i. fi. et. zz.
q. z. querit. Et de ista mā hēs s. ouel-
lū. s. pfr. A. Idē in sū. li. 3°. ti. 31. q. i.
et. z. fm Ray. et glo. ei^o. B

P Sed qñ est indicēda purgatio? R^o
Qñ qs est publice infamat; de crimie
et cui nō pōt seu etiā nō excusat. ex
de pur. cano. nos int alia. A. uel etiā
ppr aliā crimis vel emētē suspitiōē
ut in. c. int sollicitudines. ex eo. de quo
i. s. si. B

P S; cū qñ psonis o; fieri purgatio?
R^o fm Ray. Numerus cōputatorū
taxabit arbitrio boni iudic. Qñq. n.

maior qñq; minor numer⁹ taxādus ē
fm q; infamia uel crimē sūt magis uel
min⁹ graua. z. q. 5. p. byter. 7. c. om
nibz. in fi. Vñ Inno. indixit cuidā de
cano purgationē cū. i. q. sui ordis. ex d
purga. cano. inf sollicitud es. 7. cuidā
epo idixit purgationē cū duobz abba
tibus tñ. ex de pur. ca. cū in iuētute
Et ad Beñ de accu. cū. p. A. Idē i sū.
eo. ti. q. 8. B

Quales debēt eē purgatores? R:
Si pñt hñi aliq eiusdē ordis uel digni
tatis hñi debēt. ex de purga. ca. inf sol
licitudies. Al si hñi nō possint puta qa
illi sūt inimici cuz alijs inferiorē ordis
uel etiā cū laicis posset qs se purgate.
z. q. 5. si legitie. 7. c. oibz. i. fi. ex d pur
ga. cano. cū in iuētute. dis. 8i. clerici.
Debēt tñ eē uiri catholici. A. 7. vita
pbat. ut in c. inf sollicitudines. de q. i.
B. 7. q. ouertationē 7. vitā ei⁹ etiam
trāfacto tpe nouerūt. A. nō solū in p
senti ut in tex. q. seqt. B. ut in dicto
c. inf sollicitudines. 7. c. se. Quin etiā
cū mulieribz religiosis 7. honestis pos
set qs se purgate. 18. q. 2. in decima.
in fi. A. Idē in dca. q. 8. B

Coram quibz o; fieri purgatio? R:
Si aliq; est infamat⁹ apud pplm debz
se purgate in publico. Si apud cleruz
corā clero. Si in vtroq; casu corā iudi
ce. z. dis. illud. z. q. 5. de crimē. A
Idē in dicta. q. 8. B

Que forma iuramti in purgatiōe?
R: s; forma talis erit. Ego. In. iuro q;
nō feci tale qd p me. nec mādaui. nec
o; silū nec fauorē nec auctoritatē dedi
dis. 50. si qs viduā. z. q. 5. auditū. ex
de purga. cano. qñs. 7. c. fi. pñt etiā
addi. Nec tatum habui q; meo noīe fa
ctū fuerit. ex de testi. spo. cū ad sedē.
ff. de vi 7. vi arma. l. 3. §. cū pcur. A

Quidā etiā addūt. nec sciui. uel sisci
ui phibere nō potui. ut in dicta. q. 8.
vbi notant oia q; in isto. §. habent. B
Compurgatores vō iurabūt sic. Iuro
siue iuram⁹ q; credim⁹ verū esse illud
qd ipse iurauit. ex eo. qñs. Vel bre
ui⁹ fm Goff. Infamat⁹ iurabit se imu
nem a crimine de q; infamat. A. Nec
forma expse reprobāt ex eo. c. fi. Ideo
pma melior est. B. Et cōpurgatores
iurabūt se credē illū vep iurasse.

Quid si infamat⁹ defecit in purga
tiōe? R: pñt etiā qñs. ex de ac
cula. cū. p. 7. ex de symo. de h. et. c. in
sinuatū. Si vō purgationē rite fecerit
iudex sine mora 7. difficultate o; suspe
sionē si forte facta fuerit relaxare 7. eū
ab infamia crimis absolue. A. Et eū
boni testimoniū ānūciare. ut in c. qd se
quit. B. ex de pur. cano. ex tuaz.

Quid si purgatio nō fuit rite facta?
R: Si nō fuit facta corā suo iudice ul
etiā corā eo. si fuit facta purgatio vul
garis etiā si infamat⁹ absolut⁹ fuit. ni
hilomin⁹ tenebit⁹ itez candice se pur
gare. ex de pur. ca. ex tuaz. 7. c. cū di
lectis. A. Idē in dca. q. 8. fm Ray. B

Utz purgatio sp sit recipiēda qñ i
famat⁹ o; fieri eā. R: fm Ray. Duo ca
sus sūt in quibz nō o; recipi. Vnus est
qñ crimē est notoriū. Alter ē qñ est ac
cusator 7. offert pbatōnē. ex d purga.
cano. c. 2. et. c. cū dilectis. A. Nec
fuit dictū Ray. ut p; in dca. q. 8. p di
ctū. c. cū dilectis. siue. c. 2. qd ad hñi
hil facē vider. B

Utz iudex possit indicere purgati
onē ei quē suspectū h; ipet m. R: nō
nisi forte accusat⁹ fuit 7. remaneat su
spect⁹ suo epo aut sacerdotibz aut ho
nestis viris. z. q. 5. oibz. A. s. qñ ex
ipso pcessu lig; delictum non sit plene

pbatū. tñ accusat⁹ remanet suspectus
etiā soli iudici. ut patz i sū. eo. ti. q. 9.
vbi s notant fm Ray. Et facit ex eo.
int sollicitudines. B

Purgatoriū.

Ignis purgatoriū etiā si eter-
nus nō sit. miro tñ modo grauis ē. Ex
cellit. n. oēm penā quā aliqs vnq pas-
sus ē in hac vita. Nūq in carne tanta
pena inuēta est h mirabilia martyres
passi sint tormēta. 7 multi nequē quā-
ta sepe sustinuerunt supplicia. s de pe.
oif. 7. c. fi. A. Poti⁹ videt. s. pīt. B
Et q si eadē. z. s. oif. qualis. in fi. A
Coniūcto. c. q in aliud. B

Que crimina purgant in purgatoriō
R. Nō capitalia s minuta. z. s. oif. s.
al. ea. 7. c. qualis hinc. Itē illa pcta d q
bus nō sit sufficiēs pnia. ut s. pnia p.
s. 7. 7 pnia z. s. 4. A. Clari⁹ In pur-
gatorio purgant pcta d sui nā venia-
lia uel q sūt facta venialia p pnia; ve-
tam si de eis nō est plene satisfactū. de
pe. oif. 7. s. fi. B

Utz existētes i purgatorio possint
inuari ab existētibz i s seculo. R. fm
pe. Sic. ut pz z. Mach. iz. Sancta 7
salubris est cogitatio p defunctis exora-
re ut a pētis soluant. Nam 7 apłus. i.
Cor. iz. loq de corpe mystico ad sili-
tudinē corpis hūani. A. Corp⁹ mysti-
cū dī ecclia Ro. iz. ibi. Multi vnū cor-
pus z. B. In corpe dō hūano nā p
vnū membrū supplet indigentiam al-
terius. Ergo cū gratia sit potentior q
natura in corpe mystico vnū mēbrū
potest supplete indigentiam alterius.
Et hinc est q suffragia membrorū ec-
clesie pīt. pdesse mēbris indigentibz.
Quia dō p mortē non desinūt esse mē-
bra eiusdē corpis suffragia viuorū pos-

sūt. pdesse etiā defuncti. Vñ Aug⁹. Nō
est negandū spem defunctorū pietate
suorū viuētiū posse releuari. Co. Tho.
in 4. oif. 45. A. Idē i sū. li. 3. ti. 34. q.
104. B. Et d hac mā vid. i. suffragiū.

Purificatio p.

partū. Utz ppter partū debeāt
mulieres abstinē ab īgressu ecclie. R.
Si intrare volūt ecclia; ad agēdū gra-
tias nō peccāt nec sūt phibēde. Si tñ
ex veneratiōe volūt aliq̄tulū abstinē
deuotio eaz nō ē iprobāda. ex eo. c. vno
Utz vir cognosces vxorē an purifi-
cationē p partū peccet mortalit. R.
fm xō. Nō credo. licz videat. s. 5. oif.
ad eius. 33. q. 4. si cā. 32. q. 4. origo. et
q. 7. nō solū. Oia illa capla loquūt de
honestate 7 osilio. Sed q vxori debi-
tū reddit his tpibz nō peccat s tamen
de honestate 7 osilio nō debz reddere
nisi timeat fornicatio sicut notat dco
c. ad ei⁹. A. in glo. q dicit q iō his tē
poribz phibet vsus mīmōialis. quia
ex tali coitu nascunt filij morbofi 7 le-
prosi. Itē dic q si mulier petit a viro
debitū tpe mēstrui uel purificationis
nō d; reddē nisi timeat de fornicatiōe
Et sic inuit q dictū Aug. nō sit de osi-
lio s de debito. Puto q pōt distingui
int exactū 7 exigentē fm q pdictū est
de tpe solēnitatū 7 ieiuniorū. s. debitū
diuiale. s. 6. cū additiōibz. B

Pusillitas

partū. R. fm Tho. scda scde
q. 13. Sicut p p̄sūptionē aliqs excedit
pportione sue potētie dū nitit ad ma-
iora q possit. ita 7 pusillanim⁹ deficit
a pportione sue potētie dū recusat in il-
lud tendere qd est sue potētie cōmēsu-
ratū. Et iō sicut p̄sūptio ē p̄t m ita et

pusillanimitas. q̄a est 3ª nāle; ordinē
quo vnaqueq; res nāliter inclinā ad
exequēdam actionē cōmensuratā sue
potētie. Inde est q̄ seruus accepta pe-
cunia oñi sui fodit in terrā neq; opera-
tus est ex ea p̄pt̄ quēdā pusillanimi-
tas timorē puni^a oñi. ut h̄r Math. 23.
et Luc. 19. De p̄sūptione habet^r
s. p̄sūptio.

Quarta ^{multi-}plex ē.
s. falcidia. trebellianica
7 legitima siue debita fi-
liis iure nature q̄ est re-
uocata ad tertiā. De his tribus habet^r s.
legitima. §. p̄. Est 7 quarta de funera-
libus quā debet predicatorēs 7 mīores
de sepultura apud eos. ut. i. sepultura
3. §. p̄.

Questuarius.

Questores qui discurrūt pro
elemosynis phibēt admitti nisi exhi-
beant veras litteras ap̄licas uel dioce-
sani. A. Littere aut ap̄lice acceptari
nō debēt p̄t̄ q̄ fuerit p̄ diocesanū oi-
ligent examinate. ut in de. abusionib.
ex de pe. 7 re. B. 7 nihil p̄ponāt nisi
quod in litteris continet. Et ponit forma
litterarū ex de pe. 7 re. cū ex eo. B.

Questuarij tales debēt eē modesti
7 discreti: ne in tabernis aut alijs in-
cōgruis locis hospiten^r. nec faciāt in-
cōgruas expēsas nec assumāt habitus
falsie religiōis. ex de pe. 7 re. cū ex eo.

Ad questuarios nullaten⁹ ptinet p̄-
dicare s̄ t̄m caritatiua subsidia petē. et
indulgentiā si quā habent exponē. ex
de hereti. ut officiū. li. 6. 7 in de. ab-
usionib. de peni. Et si p̄ eos impediret^r
officiū inglitoy p̄nt 7 debent ab ipsis
exsci 7 remoueri a p̄dicatione. ut in

dicto. c. ut officiū.

Questores nō debent cedere indul-
gentias motu suo d̄ facto. nec oī p̄sa-
re sup̄ vob. nec absoluē a p̄iurij hoīd
oījs 7 alijs p̄ctis cōfiteres sibi. A. Et
sic videt^r eis penit⁹ interdīctū officiū
audiēdaz cōfessionū. Sed forte h̄ itel-
ligit^r de grautorib; 7 reseruat. sicut p̄
in exēplis posid. 7 p̄tōne videt^r de. ab-
usionib. s. ne auctoritas clauū uēiat
in cōtemptū. B. Nec male ablata in-
certa data sibi aliqua pecunie quā tita-
te remittē. Nec tertiā aut quartā prez
7 h̄mōi de iniūctis penitētijs relaxa-
te. Nec aīam ut mendacit̄ asserunt de
purgatorio trahē. Nec plenā p̄ctoy
remissione; indulgere. Nec a pena et
culpa absoluē. Et oīa p̄uilegia sup̄ p̄-
dictis uel aliquo p̄dictoy reuocata sūt
ut in de. abusionib. de pe.

Raptor p̄.

s. q̄n p̄ violētiā q̄s ra-
pit res alienas. Cur⁹ pe-
na ē fm̄ leges q̄ si agat^r
infra ānū ciuilit̄ puni^r in quadruplū
cōputata. s. ipsa re. Post annū; vō in
simplem. ff. vi bo. rap. l. i. et. z. Et ad
istā penā raptor quide; tenetur soluz
postq̄ cōdēnatus ē. ut ponit Tho. scdā
scdē. q. 62. A. De h̄ lat⁹ est dictū s.
pedagiū. §. z. cū additōe. B. Si vō
agat criminalit̄ tūc p̄pter vim sine ar-
mis puni^r in tertiā prem bonoy 7 sit
infamis. ff. de vi pu. l. i. p̄ t̄nso. 7. l. ii.
Et de h̄ vide s. infamis. Si aut̄ cu; ar-
mis. puni^r deportatiōe. s. q̄a deporta-
batur in insulā 7 p̄debat oīa bona sua
ut in Insti. de pub. iudi. §. Itē lex iu-
lia. de vi. Scdm̄ canōes vō raptor mul-
tiplicit̄ puni^r. Et p̄ma pena est q̄a ex-
coicatur. s. ab illo epo in cuius epatu

rapinā fecit. ex eo. c. p. 6. q. 3. placuit.
 Itē denegat ei pnia nisi restituat abla-
 ta. uel plenā securitatē de reddēdo fa-
 ciat si hēat unde possit. Si vō cū hēat
 unde possit distulit accipe pnia; vsq;
 ad mortē. 7 sic non pōt satisfacē. si pe-
 tat pnia; dabit ei 7 etiā viaticū. Si vō
 decedit ipenitēs. tūc 7 viaticū 7 sepul-
 tura denegabit. ex eo. sup eo. 7. c. in lit-
 teris. Q si non hēat unde reddat. nec
 hēdes nec pping volūt satisfacē. ipse
 tñ otrit facit qd pōt licz tarde. nō pua-
 bit pnia 7 viaticū s tñ sepultura bene-
 gabit. qd statutū ē ad terrozē aliorū.
 p̄resbyteri vō qui s p̄dicta fecerit se-
 peliēd i p̄m 7 h mōi debēt deponi ab
 officio 7 bñficio. ut in ocō. c. sup eo.
 Sed tñ de occuld raptoribz fm Inno.
 nō debz talis rigor seruari. at. ex eo. in
 lris. A. In ocō. c. sup eo. sic or. Statu-
 im⁹ ut qcuq; ex his qui violent surre-
 xerint in rapinā siue ecclīaz violatio-
 nem manifeste fuerit de p̄heus. nisi p
 us ablata restituat si poterit. ul' emen-
 dandi plenā 7 firmā securitatē fecerit
 pnie bñficiū ei penit⁹ denegat. Si vō
 vsq; ad obitū in otūacia sua durauerit
 7 in extremis posuit remediū pnie po-
 stulauerit humiliē. si emēdationē uel
 emēdandi securitatē p̄stiterit. ei pnia
 7 sepultura ecclesiastica cedat. Qui
 autē in sanitate obstinata mēte nō pe-
 nituerit uel emēdauerit 7 in morte se-
 curitate; prestare nequerit. solēnitas
 penitētie parum prodesse videt sicut
 credim⁹. Sed de pctō otrito viaticum
 nō negetur. ita tamē q null⁹ clericorū
 sepulture eius intersit neceius elemo-
 synam p̄sumat accipe. Q si qui cleri-
 corū uel p̄sbyterorū contra hoc in vita
 uel in morte penitētiā oate uel sepul-
 ture intesse ul' eoz elemosynas accipe

temptauerint seu h mōi rapine p̄ci-
 pes inuēti fuerit. ordinis sui oānū it-
 recuperabilē patiant 7 ecclīastico bñfi-
 cio careant. h ibi. Et h. c. intelligit de
 publico raptore. ut 7 notat in sū. li. p.
 ti. 16. q. 6. vbi etiā subiūgit fm Goff.
 q si dictus raptor in morte satisfacere
 non pōt. otrito viaticū cōcedit sed se-
 pultura denegat. ut dicit de re. su per
 eo. Si vō in morte ostitut⁹ satisfacere
 p̄mittit si dualēscat. 7 ante satisfactio-
 nem decesserit. nō denegabit sepul-
 tura. sed heredes ad satisfactiōē opellē-
 tur. ex de raptō. in lris. Et q hoc casu
 sepultura negat q̄uis viaticū cōcedat
 fit ad terrozē uel fit ad cōuersionē hē-
 redū qui nolūt satisfacere ut p hoc ad
 satisfactiōē iducatur ut dicit Goff.
 7 Ray. Et addit Ray. Vel dic hāc cō-
 stitutiōē locale esse. Videtur. n. iure
 nouo q si qs esset etiā p h mōi crimi-
 nibz excoicat⁹. 7 oū in extremis agēt
 iuxta formā ecclesie esset absolut⁹. nō
 deberet cimiteriū; 7 alia ei suffragia ec-
 clesiastica denegari. sed ei⁹ heredes et
 p̄p̄inqui ad quos bona pueniūt ipsi⁹
 ut p eo satisfacciant sūt ecclesiastica cē-
 suta opellēdi. ex de sepul. c. parochia
 no. Hosti. in sū. dicit simpliciter q ei se-
 pultura denegatur. ut dicit de re. sup
 eo. licz viaticū concedatur quod mai⁹
 est. Et hoc fit ad terrozem 7 p̄pter ino-
 bedientiam 7 otumaciam suā in qua
 longo tempore stetit. Si vō super hoc
 nūq; fuit admonit⁹. ul' fuit admonit⁹
 sed modico tpe otumax stetit. absolu-
 tus p̄p̄ziū sacerdotē erit sepeliēdus.
 7 hēdes opellēdi sūt satisfaccē iuxta fa-
 cultates defuncti. ut ex de raptō. i. li-
 teris. Quasi idē dicit i p̄e Hosti. i. glo.
 sup ocō. c. sup eo. h ibi. B. De pena
 etiā raptorū vide s. furtū. §. 3.

Quia rapina sit graui⁹ p̄ctm̄ q̄ fut-
tum. R. fm̄ t. ho. scda scde. q. 66. Sic.
Nā violētia est magi s̄ volūtātē q̄ cō-
tra ignorātiā. Itē ga p̄ rapinā non so-
lū infert̄ alicui dānu⁹ in rebo sed etiā
ōgit in quandā p̄sone iuriā. Q̄ autez
hoies min⁹ verecūdan⁹ de rapina q̄ d̄
furto ex h̄ est q̄ hoies sensibilib⁹ in h̄e-
rētes magi glozian⁹ de v̄tute exteriori
que magis manifestat̄ in rapina q̄ de
v̄tute it̄teriori que tollit̄ p̄ p̄ctm̄. Et iō
min⁹ verecūdan⁹ de rapina. Ad mām
raptorū p̄tinē pōt s̄. latro. et s̄. naustra-
giū. 7 s̄. pirata. 7 s̄. p̄redo. 7. i. restitū-
tio p̄ totū. Nō licet rape a sacraeēnis
tpe treuge. i. treuga.

Raptoz 2° s. p̄sona-
rū. Rap-
toz d̄r non solū rerū ut in p̄ce-
tenti. c. s̄ etiā p̄sonarū. 7 sicut ab illo
dicit̄ rapina ita 7 ab isto d̄r rapt⁹. 7 cō-
mittit̄ qn̄ puella violētē rapit̄ ut in p̄-
petuū teneat̄. uel etiā qn̄ non ipsa sed
v̄sus ei⁹ violētē rapit̄. 36. q. i. §. ex hac.
Itē rapt⁹ non solū cōmittit̄ in v̄gine s̄
etiā large sūptus in vidua 7 sancti mo-
niali. 36. q. 2. raptōzes. 7. c. si quis nō
dicam. Et de hac mā hēs s̄. luxuria.
§. p̄. A. De isto raptu clari⁹ dictū
est s̄. fornicatio in p̄ncipio. cum addi-
tione. B

Que pena raptorū? R. Scdm̄ leges
pena ē ut capite puniat̄. Et si īgenuā
rapuit ei⁹ s̄bstitūta rapte applicet̄. Sec⁹
si ancillā uel libertā. ga tunc decapitat̄
qd̄em s̄ nō p̄dit s̄bstitūtiā. Et intelli-
git̄ si rapuit mulierē honestā. Sec⁹ si
meretricem ga fm̄ leges nō punit̄. ut
C. de adul. l. que adulteriū. A. Non
punit̄. s̄ p̄dicta pena. Ab alijs aut̄ pe-
nis nō repit̄ īmunis. B. Itē nō oīstī
guī vtz volentē qs̄ rapiat aut inuitā

sponsam. p̄pam aut alienā. diugatā uel
nō diugatā. Itē non pōt puella rapta
strahē cū raptore. Itē oēs fautores ra-
ptorū capite puniūt̄. Probat̄ hec oīa
C. de rap. vir. raptōzes. Scdm̄ canōes
vō alit̄ puniūt̄. Nam raptor efficit̄ ser-
uus rapte. nisi velit se redimē. 36. q. i.
de raptorib⁹. A. Et ibi p̄z q̄ si mulier
volūtariē rapta est. raptor obligat̄ pa-
tri ipsi⁹ rapte ad p̄dicta. s. ad seruien-
dū uel ad se redimendū. B. Nec aut̄
pena pōt infligi in foro iudiciali nō at̄
in p̄niali. Itē raptor d̄z excoicari cum
fautorib⁹ suis. 36. q. 2. c. p̄. et 4. Itē
si rapta velit cōrahē cū raptore. pōt.
ex eo. accedēs. Itē nō intelligit̄ raptor
si rapuit sponsam. p̄pam. 36. q. i. lex iu-
lia. et. q. 2. de puellis. 7. c. si quis vir-
ginē. ex eo. cū causam. Itē raptus nō
est vbi puella cōsentit. ut in d̄cō. c. cū
causam. A. s̄. qn̄ prius cōsentit in m̄ri
monū licz s̄ volūtātē parentū. ut ibi
Secus si cōsentit solū rapine. ga tūc bñ
dicit̄ raptus. 7 punit̄ raptor. d̄cō. c. de
raptorib⁹. 7 s̄. tactū est. B. An q̄ de-
fiorat virgine⁹ teneat̄ eam ducere uel
maritare hēs s̄. luxuria. §. 2. A. Ad
uertendū etiā scdm̄ leges q̄ raptōzes
filioz seu seducētes filios a patrib⁹ si
sūt nobiles dānan⁹ in metallū. Si nō
sūt nobiles aut si pluries h̄ omiserunt
dānan⁹ ad mortē. Et seru⁹ uel libert⁹
subiicitur bestijs. C. de plagiarijs. l.
fi. 7 ibi glo. B

Ratiocinijs ob-
ligati vide s̄. obligat⁹.

Recōciliatio ec-
clesie vide s̄. consecratio 2° §.
4. Itē de recōciliatiōe cimiterij. s̄. cō-
secratio 4. §. 2.

Religio p̄ cōit. vtz
liceat no
uam religionē adiuuare. &.
Nullo modo. ex de reli. do. religionū.
li. 6. A. ga q religionē assumē cupit
deb; vnā de approbat accipe. extra de
reli. do. c. fi. B

Utz illi qui cōstruūt hospitalia mu
tant habitū. accipiūt certū signū. ali
quā etiā hospitalitatē exercēt. tñ hāt
vxoꝝ 7 p̄p̄iū. sūt aliq mō dicēdi te
ligiosi seu p̄sone eccl̄astice. &. Si hoc
fit sine auct̄itate ep̄i tñ nullo modo
debēt dici eccl̄astice p̄sone nec religio
si. q. oīf. nulla. A. Nō obstat dīue
rudie dīa. ga oīo irrōnabil est scdm
Docti. et in lū. li. 3. ti. 28. q. 24. B
Si aut fiat auct̄itate ep̄i tunc locus
qdem religiosus cēset. ex de reli. do. c.
3. et 4. p̄sone quoq; si p̄mittāt obe
dientia 7 caste viuē cū vxore 7 ea mor
tua aliā nō ducēt 7 p̄p̄iū nō h̄re. p̄so
ne eccl̄astice sūt 7 quodā mō religiosi
dici p̄nt. Nec obstat q vxorē aliquis
talīs h̄eat. Nā 7 intelligit caste viuē.
31. oīf. Nicēna. A. Etia si vtar m̄i
monio oī mō honeste. ut ex eo. c. patz
B. Itē non obstat q q̄i p̄p̄iū h̄. ga
illud p̄t h̄re rōne admīstratiōis. nō
tñ p̄p̄e religiosus dici p̄t nisi p̄mittat
aliquā approbatā regulam. ex de reli.
do. c. fi. Nec p̄t tali cōmitti admīstra
tio sp̄ualū si laic est. A. Nec in hoc
v̄ excusate ep̄i auct̄itas fm Docti.
q 7 addit. Cōsulim̄ etiā ep̄is ut talib;
quo ad oēs d vna diocesi vniformem
habitū 7 regulā certā tradāt. Cōsuli
mus etiā q eis graue nō erit sicut cre
dim⁹ q libzā pip̄is uel cere uel aliuz
certū censū i signū subiectiōis sibi re
tineāt 7 ut eoz p̄dictio euident̄ eluce
scat. ut in ocā. q. 24. B

Utz occasiōe religiōis p̄termitten
da sint pietat̄ officia i pentes. &. fm
Tho. in q̄libet. Alii dicēduz ē de illo q
nōdū religionē intrauit. 7 aliis de illo
q in religiōe iā p̄fessus ē. Qui enī nō
oī intrauit si videat p̄rem suū in ma
gna nccitate 7 cui p̄aliū subueniri nō
possit. nō o; religionē intrare s; o; mi
nistrare pentib; maxie si absq; piculo
p̄tī possit in seculo remanere. Si vō p
aliū possit pentib; suis ministrari. p̄t si
vult religionē intrare. Vñ Crisost⁹ expo
nēs illud Math. 8. 7 Luc. 9. Dimit
te mortuos sepelire mortuos suos dīc
q malū est abducē hoīem a sp̄ualib; 7
maxie cū fuerint q ministrū pentū cō
pleāt. Extabant enī aliq q opiere pos
sent illi⁹ funet sepulturaz. Postq; vō
iam aliq; ē in religiōe p̄fessus mortu⁹
est mūdo. Vñ p sp̄uale mortē deobli
gatur a cura ip̄endēda parētib;. sicut
etiā deobligat⁹ p mortē corpalez. Et
iō nō peccat nec d̄p̄ceptū dei agit si in
claustro remāeat s; p̄cepto p̄lati pen
tū ministratiōe p̄missa. Et enī fact⁹ est
ip̄otēs ad reddēdū debitū ministeriū
absq; p̄pa culpa. Deb; tñ q̄tū p̄t sal
ua ordiis sui obediētia satagē ut p se ul
p aliū suis pentib; subuēiat si i nccita
te fuerint. Idē etiā Tho. scda scde. q.
189. A. Idē i sū. eo. ti. q. 12. Et idē nōt
Nico. de lira sup. 15. Math. B
Scdm qd attēdit qd diuersaz reli
gionū ! &. fm Tho. scda scde. q. 188.
Sūmū qdū i religiōib; tenent q ordi
nāt ad docēdū siue ad p̄dicādū. A. Is
vez ceterē equalit cōputat. Al̄ sec⁹. ut
patz in statu clerici seculari et curati q
ordinat⁹ ad p̄dicādū. ex de cele. mis.
sane. §. sacerdos. 7 tñ status ep̄ mior
est statu regulariū etiā ad p̄dicādū
nō deputatoz. 19. q. 2. due sunt. in fi.

Et idē qd b notat i sū. eo. ti. q. zi. B
Secūdu tenēt illi q ordināt ad otem-
plationē. Tertiū illi q occupant circa
exteriores actiōes. In singulis aut ho-
rū graduū pōt attendi peminētia fm
q vna religio ordinat ad altiorē actū
in eodē genere. sicut inf opa vite acti-
ue poti⁹ est redimē captiuos q̄ recipe
hospites. 7 in opibz oteplatiue potior
est oīo q̄ lectio. Sōt etiā attrēdi pemi-
nētia si vna eaz ad plura horū ordiet
q̄ alia. uel si ouenientiora statuta hēat
ad finē ppositū osequendū. Utz aut
pfectior sit religio solitatioz q̄ in soci-
etate viuētū vide s. heremita. §. p.
Utz religiosus peccet mortaliter
trāsgrediēdo ea que sūt in regula. R.
fm Tho. scda scde. q. i86. Votū pfecti-
onis respicit pncipalit trā. s. paup-
tem oīnētiā 7 obediētiā. 7 horū trāf-
gressio obligat ad mortale. Alioz aut
trāsgressio nō obligat nisi uel ppter ote-
ptū regule qā h̄ directe dīat pfectiōi
p quā vouit aliq̄s regularē vitam. A
qā. s. religiosus nō tenetur esse pfect⁹
sed ad pfectionē tendē. cui dīat pfe-
ctionis oteptus fm eundē Tho. scda
scde. q. i86. arti. 9. B. uel ppter pcep-
tū siue a plato oīeten⁹ factū siue in re-
gula ex p̄sū. qā h̄ esset facere d̄ obediē-
tie votū. Nō aut q p̄fiteretur vouet ser-
uare oīa que sūt in regula s̄ vouet re-
gularē vitā q̄ eēntialit cōsistit in tribz
pdictis. Vñ 7 in qbusdam religiōibz
cauti⁹ aliq̄ p̄fiterent nō quidē regulā. s̄
uiuere fm regulā. i. intendere ad h̄ q
aliq̄s mores suos informet fm regulā
sicut fm quoddā exēplar. Et h̄ tollit
p otemptū. In qbusdā aut religiōibz
adhuc cauti⁹ p̄fiteretur obediētiā fm
regulā. ita q p̄fessōi nō dīatur nisi
illud qd est d̄ pceptū regule. Trāsgres-

sio d̄ o aliorū obligat solū ad p̄m ve-
niale. qā talia sūt quedā dīspōsiōes
ad pncipalia vota. In aliqua tñ religi-
one. s. statū p̄dicatoz talis trāsgres-
sio uel omissio constitutionū ipoz ex
suo genere non obligat ad culpā neq̄
mortale neq̄ veniale s̄ solū ad penam
taxatā. qā p hūc modū ad talia obser-
uāda obligant q tñ possent uel venia-
liter uel mortalit̄ peccare ex negligē-
tia uel libidīe siue oteptu. A. Con.
Vl. ut in sū. li. 3. ti. 33. q. 25. B
Utz religiosus eodē genere p̄tū g-
uius peccet q̄ sc̄laris. R. fm Tho. vbi
s̄. P̄m religiosi pōt eē gūi⁹ p̄cto sc̄la-
riū eiūsdē sp̄i triplici⁹. Primo si sit d̄
votū religiōis puta si religiosus forni-
cetur uel furetur. qā fornicādo facit d̄
votū oīnētie. 7 furādo facit d̄ votū
paup̄tat. 2. mō si ex oteptu peccet qā
ex h̄ videtur eē magis ingrat⁹ oīis of-
ficijs uel bñficijs qb̄ e sublimatus ad
statū p̄fectiōis. sicut ap̄ls oīc Heb. x.
Q̄ fidelis grauiora meretur supplicia
ex h̄ q peccādo filiū dei oculcat p ote-
ptū. Vñ 7 dñs d̄q̄ritur Jere. xi. Quid
est q̄ dilectus me⁹ in domo mea facit
scelera multa? mō p̄m religiosi po-
test eē gūi⁹ p̄p̄t scandalū. qā ad vitā
ei⁹ plures respiciūt. Si d̄o religiosus
nō ex oteptu s̄ ex infirmitate uel igran-
tia aliq̄d p̄m qd non ē d̄ votū siue p
fessionis omitterit absq̄ scādalo. puta i
oculto. leui⁹ peccat i eodē gnē p̄cti q̄
sc̄laris. qā p̄m ei⁹ si sit leue abiozber⁹
ex multo bonis q̄ facit. 7 si sit mortale.
facil⁹ ab eo resurgit. p̄ qdē p̄p̄t intēti-
onē quā h̄ erectā ad deū. q. 7. si ad ho-
rā intētiat de facili ad p̄stinā repat.
Itē scit relictā corrigē. iuuat etiā a so-
cīs ad resurgēdū. fm illud Eccl̄astes
4. Si vn⁹ ceciderit ab altero fulciet.

Ue soli. quia si ceciderit non h3 suble-
uantē. A. Idē in sū. eo. ti. q. 26. B

Quid osulendū eiectis 7 fugitiuis
q non pnt i petrare recōciliationē fm
forma recte. ex d regu. c. fi. A. Ibi dī
q debēt tales regri 7 ad reuertēdū cō
pelli 7 sic forti9 recipi. salua tñ ordinis
disciplina. i. fm oueniētā regule. 7 sic
pnt subici discipline 7 coertioni. B
nec inueniūt religionē i qua recipiant9
R. fm Ray. Tenent9 uiuē regularit9 7
honestē tā apostate q eiecti. A. Hoc
dictū uidet9 poti9 fuisse glo. Ray. ut p3
in sū. li. 3. ti. 28. q. 2. ubi dīc h3 glo. B

Quid de his q lucrāt monach9 fu-
gitiu9 seu apostata R. Torū mōaste-
rio suo lucrāt. 18. q. 2. abbates. 7 sicut
Inno. dicit. etiā si verante mōasterio
acquit. ff. de acq. re. do. etiā. S3 fm eū.
dēm si mōach9 sit eiect9 ea q lucrāt nul-
li acqrit nec ualet tractus ei9. Et ad-
dit. Soller tñ dīci q acqrit epō a cui9
iurisdīctiōe non ē absolut9. Vide etiā
hūc casū s. apostasia 5. §. 2. A. 7 ibi
de h3 clari9 dictū est. B

Ut pīculū sit religionis siue mōa-
chis si ab abbate negligat cura ecclīaz
7 pīoz pīnētiū ad eū. R. fm Tho. i
quolibet. 11. Quil9 pōt exigē aut recipe-
re carnalia alioz maxie pīa pīdōz nifi
spūalia semiet pīdicādo ul orando uel
salutē eo9 a gūo recipit p vīrb9. pū-
rādo. Dico g q totū claustrū sicut tē-
cipit sic tenet refūdē. Si g oīstat eis q
cura negligat debēt supplicare abbati
7 debēt eū monē in capitulo. 7 si vide-
ant q remediū nō apponat debent ap-
pellare s abbatē sicut s aduersariū ve-
ritatē. Et si eēt mihi notum aliq d tale
monasteriū nō audetē cōsulē q aliq
in tali eligēt monachātū. A. Idē in
sū. li. 3. ti. 28. q. 23. B

Ut aliquis religiosus possit pēsse
plurib9 loc. R. 11. Nulli religiosi ul mō-
nachi pnt pēsse plurib9 pīozatib9. Itē
nec plurib9 ecclīis curā aīaz hntib9.
etiā si eadē cura nō pīpos s p pībyte-
ros ad eo9 pīrationē p epōs iūtitutos
habeat exerceri nisi auctoritate sedis
aplice. uel si vn9 ex eis ab alio depēde-
at uel ad iūcē sint ānexi. Et q cūq; ta-
lē pīozatū ul talē ecclīam obtinēs re-
cepit aliū. pīmo pīuar9 ē ipso iure 7
stati tenet oīmittē. 7 pēū ad quē pī-
net libere oferat. 7 nisi oīmittat fit in-
eligibilis. 7 ab utroq; penit9 repellī d3
ex de pben. cū singula. li. 6. Circa hoc
plura vide s. bñficiū p. §. 4.

Pīozatus uel ecclīe aut admīstra-
tiones seu officia vni9 mōasterij osue-
ta p eūsdē mōachos gubnari non de-
bent oīmitti monachis alteri9 mōaste-
rii sine licētia pape. Et s h3 ordinātes
sūt pīuarii pīate. pīdēdi de ipsiis. A
s. ea vice. 7 de ipsiis p diocesani si exē-
pra nō fuerit. aliogñ p sedē apīcā oz-
dinet. ut i dīcto. c. cū singula. B. Et
recipiētes sūt ieligibiles ipso iure. ex d
pben. cū singula. §. fi. li. 4.

Ut religiosi succedāt in bonis pa-
rentū 7 h3 mōi. R. Sic. i mōipl9 q pa-
rentes nō pnt eos exhēdare quīs ouz
laici fuerāt in cām ingratitudis icidif-
sent. C. de epīscō. 7 clerid. deo nobis.
19. q. 3. c. fi.

Religionis pīcipit in oīute obediē-
tie 7 subīnte. mīatiōe maledīctionis
eternē nē in sermōib9 suis pīat detra-
hant uel retrahāt aliq ab ecclīaz sua-
rū frequētia. uel indulgētiās indiscre-
tas pīnūcient. 7 ne retrahāt testatores
a testitudib9 debūt. aut legati matri-
cib9 ecclīis faciendis. nec legata uel
debita aut male ablata incerta libi uel

sui ordiis fratribus uel oueribus in alioz
pudiciu fieri uel erogati pcurer. nec
absoluat queq; i casibz reseruati pape
uel epo 7 plura h^o moi. ut in cle. religi
osi. de p^uile. A. Ibi eni ponit etiam
aliq d^o q^o dictu e s. absolutio p. s. 2.
o. 2. e de religiosis. Et addit q^o ipi re
ligiosi no psumat psonas ecclesiasticas
plerti cora iudicibz delegat a papa su
am s eos iusticia psequetes vexare i
debite aut ad loca plura 7 plerti mul
tu remota uenire. Si q aut de vetid
aliqud ibi attēptare psumperint. p ouos
meles subiaceat penis q fm eoz regu
la uel statuta p quibz culpis eis obue
uerit i poni. sup quibz absq; manifesta
necessitate cu eis non valeat disp^o sari
Ceterz plati eoz nisi de his q occasioe
pmissoz excessu ad eos quocq mo p
uenerit ecclesijs aut psonis ecclesiasticis
dānificat uel lefis satisfactioe plena
ria exhibuerit ista mensem postq; sup
h fuerit regitū. suspēsiōe usq; ad sa
tisfactionē debitā eo ipso incurrūt nō
obstantibz statutis aut p^uilegijs cuius
cūq; tenor existat.

Religiosi medicantes si recipiat lo
ca noua uel atiqua dimittat sūt excoi
cati. ut s. excoicatio p. s. 4. o. de am^o
A. Et ibi de h^o plen^o in additiōe. B
Sunt etiā sūt excoicati religiosi q ubi
cūq; temerarie dimittūt habitū ul ac
cedūt ad studia sine licētia. ut s. excoi
catio p. s. 3. o. 13.

Utz cū religiosi possit disp^o sari in
voto otinētie. R^o fm Tho. scda scde.
q. 88. Votū otinētie nō ē eēntialit an
nexū ordini facto s ex statuto eccle.
Un p eccliam uidet q possit disp^o sari
Sed debitū otinētie ē eēntiale statui
religionis p quā hō abrenūciat seculo
totalit dei seruitio mācipat^o. qd n pōt

simul stare cū mīmōio in q icūbit ne
cessitas pcurade vxorū. 7 plis. 7 fami
lie. 7 rerū q ad h^o requirūt. Un oīc ap^o s
i. Cor. 7. Qui ē cū vxore sollicit^o ē q
sūt mūdi quō placeat vxori. 7 diuifus
est. Un nomē monachi p oppositū ad
diuifione p^o dictā ab unitate sumit^o. A
Dicir eni a monos qd est vnu q si vni
cus 7 solitari^o. 16. q. i. si cupis. B. Et
ideo i voto solēnicato p p^o fessione reli
giōis nō pōt p eccliam disp^o sari. Et ra
tionē assignat decretal. qā castitas est
ānexa regule mōachali. ex de sta. mo.
cū ad mōasteriū. i. si. A. Con. Al. S.
Inno. 7 Hosti. 7 multi alij dicūt q p
pter reputabilē cāz bñ pōset papa dis
p^o sate. S. 7 i p^o Tho. in scripto oīc. q
illi pbabili^o dicunt q asserūt q si cois
utilitas toti^o eccleie uel vni^o regni ul p
uicie exposceret pōset papa i voto ot
nētie 7 religiōis disp^o sate q^o tūcūq; eēt
solēnicatū. ut i sū. li. p. ti. 8. q. 72. B

Utz religiosus fact^o e^o p^o s absoluat a
voto paup^o rat^o 7 obedientie. R^o scdm
Tho. ubi s. Sicut nō absoluit a voto
otinētie ita nec a voto paup^o rat^o. qā n
hil o^o h^ore tāq; p^o p^o s sicut disp^o sator
oīuz bonoz eccleie. Silt non absoluit a
voto obedientie s p accūs nō tener obe
dire si supiorē non h^oeat. sicut 7 abbas
mōasterij q tñ nō est a voto obedien
tie absolutus.

Utz religiosus fact^o e^o p^o s teneat ad
obseruantias regulares. R^o fm Tho.
scda scde. q. 185. Si qua sūt i regulatibz
obseruatīs que nō impediāt pontifi
cale officiū s magi valeāt ad p^o chōis
custodiā sicut est otinētia paup^o ras 7
h^o modi. ad hec remanet obligat^o. 7 p
ōns ad portādū habituz sue religiōis
q ē h^o modi obligatiōis signū. Si qua
vo sūt que officio pōntificali repugnēt

sicut est solitudo, silentiū, et alique ab
 stinentie uel uigilie graues ex quibus
 impotēs corpe redderet ad exequēdū
 pontificale officiū. ad hūmōi nō tenet
 In alijs tñ pōt dispēsatōe uti fm q re
 quirat nccitas psonē uel officiū et etiā
 pōt hōiū cū qbō uiuit p modū q etiā
 plati religionū i talib; secū dispēfant.
 A. Con. Hosti. ut in lū. li. 3. ti. 28.
 q. 4. B. Utz aut religiosus fact⁹ re
 ctōr alicui⁹ ecclie teneat ad statuta sui
 ordinis uide s. monach⁹. §. 6.

Utz religiosus possit eē iudex. R.?
 Simplex religiosus iudex esse nō pōt.
 ut notat. ff. de iudi. l. i. cū pōr. A. In
 glo. q etiā idē oīc de ouerfis. B. Sed
 nec pōt p cōpromissū recipere arbitriū.
 qā nō debz eē disceptator forensū ne
 gociorū. iō. q. i. monachi. 7. c. de p̄sen
 tiū. 7. C. de epi. 7. cle. repetita. S; ar
 bitrator seu amicalis p̄positor eē po
 test. in Auten. ut diff. iū. §. si dō cōri
 gerit. colf. 9. xi. q. 3. iniustū. Et h̄ itel
 lige de impio sui plati. ut in ocō. c. mo
 nachi. 7. ex de postu. c. 2. Decet snia
 x. duran. 7. Hosti. A. Con. Albi. B.

Utz religiosus possit exercē officiū
 tabellionatus hēs. i. tabellio. §. si. Et
 utz possit eē testis. i. testis. §. 9.

Utz religiosus possit esse executor
 testamētoz. R. Si ē ordīs minoz nō
 pōt esse executor testamētoz h̄ pōt osu
 lere. ut in cle. exiui. §. vey etiā. de ver.
 sigl. Si etiā est alteri⁹ ordīs nō pōt nisi
 sup h̄ petita licētia 7 obtenta. ut ex de
 testa. religiosus. li. 6. Talis q; etiā
 si sit exempt⁹ uel platus teneat reddere
 rōnē ordinario 7 ordinari⁹ teneat exi
 gere. ut in cle. religiosus de testa.

Quid de ouentib; quatū dā mulie
 rū q canonice appellant nec sūt p̄fesse
 7 habēt ppriū imo 7 m̄rimoniū cōtra

here pnt. nūqd dicende sūt religiose:
 R. fm Inno. 7 Ber. 1120. imo eaz sta
 tus sad reprobat. i8. q. 2. p̄ncipiosum.
 nisi forte aliud ostēdāt. Debēt quoq;
 pordinarios uisitari auctoritate p̄pa
 uel si exēpte sūt auctoritate papali. ut
 in cle. de statu mo. 7 ca. attendentes.
 circa fi. A. Ibi etiā p; q stat⁹ dictaz
 canōicarū nō est approbat⁹. B. Erāt
 etiā qdam alie q dicebant beghine as
 sumētes certū habitū nulli p̄mittētes
 obediētiā nec renūciātes pprijs neq;
 regulā habētes. licz religiosi qbusdā
 spāliter adhērent. Iste beghine 7 oēs
 assumētes statū eaz 7 religiosi qui fo
 uent eas in statu beghinagij sūt excōi
 cati. ut s. excoicatio p. §. 4. v. 6. Sed
 h̄ nō includit beghinas seu uestitas d̄
 p̄nā b̄i dominici i Lumbardie 7 Tu
 scie p̄tib; cōstitutat. ut p; in declarati
 one Joh. 22. q̄ icipit. Cū de mulierib;
 Ad mām aut religiosi pōt facē s. mo
 nachus. 7 s. monialis. Si religiosus
 uel religiosa petiit t̄q; cōiūx. regre s.
 m̄rimoniū 9. §. p̄lt. A. Et ibi de h̄la
 tius in additiōe. B

Religio 2° q̄ ad in
 gressum
 Utz de ingressu religiōis ha
 be nda sit magna deliberatio. R. fm
 Tho. scda scde. q. vld. Diuturna deli
 beratio 7 multoz cōsilia reg rūt in ma
 gnis dubijs ut p̄hs oīc 3° ethicorū. In
 his aut q sūt certa 7 determinata nō re
 quirūt cōsiliū. Circa ingressū aut religi
 onis tria pnt cōsiderari. p̄ qdem ipse
 ingressus religionis fm se. Et sic cer
 tum est q est melius bonū. Et q de h̄
 dubitat q̄tū in se est derogat xpo q h̄
 cōsiliū dedit. Vñ Aug⁹ i li. 1° d̄ obis dñi
 Vocat te oriēs. i. xps 7 tu attendis ad
 occidentē. i. hōiem mortale; 7 errate

potentē. 2.º mō pōt cōsiderari religiōis
 ingressus p opationē ad vires ei⁹ q in
 gressus ē. Et sic nō est locus dubitati
 oni. qā illi qui religiōnē ingrediūt nō
 cōfidūt de sua v̄tute s̄ de diuina fm il-
 lud Ysa. 40. Qui sperāt in dño muta-
 bunt fortitudinem. assument pennas
 sicut aquile. current 7 non laborabūt
 ambulabunt 7 non deficient. Si tamē
 sit aliquod speciale impedimentū pu-
 ta infirmitas corp̄alis uel onera debi-
 torū uel aliqd h⁹ mōi. in his requir̄ deli-
 beratio 7 cōsiliū cū his de qb⁹ sperat q
 p̄sint 7 nō impediāt. Vnde dī in Ec-
 clesiastico. 37. Cū viros religiosos tra-
 cta de sanctitate 7 cū iusto de iusticia
 Quasi dicat nō. Vnde seq̄. Nō atten-
 das his in omni cōsilio s̄ cum viro san-
 cto assidu⁹ esto. In quib⁹ tñ nō est vi-
 uturna deliberatio habēda. Vñ Jero⁹
 in ep̄la ad Saulinū. Iffestina queso te
 7 herenti in salo nauicule funē magis
 p̄cide q̄ solue. 3.º aut pōt cōsiderari mo-
 dus intrādi religiōnē 7 quā religiōez
 aliqs ingredi debeat. 7 d talib⁹ pōt ha-
 beri cōsiliū cū his qui non impediāt.
 Vtz aut impubes possit ingredi reli-
 giōnē hēs s̄. nouiti⁹. §. p̄. et 2.º
 Vtz aliqs debeat inducere alios ad
 religiōis ingressū. R̄. scdm Tho. scda
 scde. q. vlt. Inducētes alios ad religi-
 onē nō solū nō peccāt s̄ 7 magnū pre-
 miū merent. Dicit enī Jac. vlt. Qui
 cōuerti fecerit p̄ctōrem ab errore vie
 sue liberabit aīam suā a morte 7 opit
 multitudinē p̄ctōrū. et Danielis. 12.º
 Qui ad iusticiā erudiūt multos erūt
 quasi stelle in p̄petuas ermitates. Pos-
 set tñ tringē circa h⁹ mōi inductionē
 triplex inordinatio. p̄ si quis violentē
 aliū ad religiōnē cogēt. qd phibet. 20
 q. 3. p̄sens. 2.º si qs symoniacē aliū ad

religiōnē trahat munerib⁹ dāt. i. q.
 2. q. pio. Nec tñ ad h̄ p̄tinet si aliquis
 alicui paupi necessaria mistret in secu-
 lo nutriendū ad religiōnē. uel si sine
 pacto aliqua munuscula tribuat ad fa-
 miliaritatē captādā. 3.º si mēdacijs eū
 alliciat. Imminet enī sic inducto peri-
 culū ne cū se deceptū inuenerit retro-
 cedat. 7 sic sūt nouissima hoīs illi⁹ pe-
 iora p̄orib⁹. Math. 12.º
 Vtz adult⁹ ingressus religiōnē pos-
 sit ad seculū redire. R̄. Qdū ē noui-
 tius in p̄batiōe positus redire pōt libe-
 re infra annū p̄terq̄ in trib⁹ casib⁹. pri-
 mus est si scientē recepit habitum qui
 dāt p̄fessionē cōsuevit. qd habz locū
 in illis religiōib⁹ in quib⁹ habit⁹ no-
 uitiorū est distinct⁹ ab habitu p̄fessorū
 qā p talē susceptionē intelligit tacite
 p̄fessus. A. Et idē qñ habit⁹ nouiti-
 orū est indistinct⁹ 7 illū gestauerit p
 annū integrū. ut in. c. p̄. d̄ regu. li. 6.
 B. 2.º si fecerit p̄fessionē. 3.º si euidentē
 apparet q talis absolute voluerit vitā
 mutare. qd tñ nō p̄sumit nisi data p̄-
 batiōe uel cōpetētib⁹ indicij⁹ ostēdat.
 A. Et h̄ casu cū qs voluerit vitā abso-
 lute mutare assumēdo habitū etiā no-
 uitij videt tacite p̄fessus 7 obligatus
 religiōi in genere. eē de regu. cōsulti.
 Et iō si p̄ea trahat m̄rimoniū n̄ va-
 let fm Goff. 7 Inno. ibidē. vbi etiā cū
 Inno. trāsit dñs An. de bu. i. dōc. c. cō-
 sulti. Et h̄ videt doctōr coīs snia. nisi
 forte ingrediens ad vnā 7 ad nullam
 aliā religiōnem se obligare intēderet.
 12az h̄ casu si ex aliqua rōnabili cā nō
 possit ī intentā religiōe p̄sistere nulli
 obligatur. 7 m̄rimoniū contrahē pōt
 prout notat dñs p̄se. de anchorano. in
 c. cōstitutionē. de regu. li. 6.º. Qñ autē
 quis p̄sumat vitam voluisse absolute

mutare uel seculo renūciare dictū ē s.
nouitū. §. 4. in additōe. Et in eodez
§. clarū tangit id qd i l. §. ponit. B
Sed in p̄dictis casibz distigue. qd si ali-
qd p̄dictoz triū fecerit in aliq religioe
medicariū nō erit p̄p̄t l. §. illi ordini ob-
ligat⁹ s. gnālir alicui ordini. ex d. regu.
nō solū. l. 1. §. 6. In alijs dō ordinibz x.
ut s. nouitū. §. 5. circa mediū.

¶ Utz seru⁹ ingredi possit uel recipi i
religionē. R. Non pōt ingredi nec o-
recipi siue sciat qd sit seru⁹ siue si ē pso-
na incognita ⁊ nesciat utz sit seru⁹ ul
liber. Et si ingressus fuerit ⁊ infra tri-
enniu petiit a dño suo debz reddi cum
oibz que attulit fide rñ accepta de ipu-
nitate ipsi⁹. p̄s trienniu dō repeti non
pōt nisi eēt tā lōge qd iueniri nō posset
i. 7. q. 2. si qs incognit⁹. Et erit dictuz
tēpus a tpe scie dñi. ar. in dco. c. si qs
incognit⁹. A. Dugl aut dicit a tpe in-
gressus. s. Lau. Joh. ⁊ alij pleriqz do-
ctores dicūt a tpe scie. ut in sū. con. l. 1.
p. ti. 8. q. 64. ubi notāt etiā oīa q in l.
§. habent f̄m Ray. ⁊ glo. Vbi etiā idē
dicūt de obligat⁹ ad rōcinia rei publi-
ce. B. Et l. intellige vera eē in oī gene-
re seruoz etiā si sint coloni originarij
siue ascripticij. de qbz h̄t. i. fu. p. §. 4.

¶ Quid si seru⁹ ingressus mōasteriū
recipit ad p̄fessionē; an dictū terminū
R. f̄m Ray. Credo q debz remanē in
ordie ⁊ mōasteriū o- satisfacē dño.
qd fuit in culpa recipiēdo. ar. dñ. 54.
si seru⁹. V. dñ. qd si erat incognit⁹ ⁊ p-
babat forte p falsos testes q eēt liber.
o- restitui dño si petat. ex d. ser. nō o-
c. de seruoz. Con. Dost. A. Et idem
f̄m eosdē est si tal⁹ dolose intrauit religi-
onē sciēs se seruū. Sec⁹ si bona fide pu-
tabat se liberū. ut in sū. eo. ti. q. 65. B

¶ Quid si talis p factā p̄fessionē fue-

rit dño restitue⁹ ⁊ p̄ea māumissus sit
nūqd tenerē redire ad mōasteriū? R.
f̄m x. Sic. qd q̄tū in eo fuit mōach⁹
fuit. A. Idē in sū. eo. ti. q. 66. B

¶ Utz obligati ad rōcinia possint in-
gredi uel recipi i religionē. R. Si sūt
obligati ad rōcinia rei publice nō sūt
recipiēdi. dñ. 53. lege. Sed si obligati
sūt ad rōcinia puatoz honestuz est qd
p̄p̄s d rōcinis se expediāt. A. Idē at
est necessariū f̄m glo. Ray. ⁊ i dca. q.
64. B. Utz aut sic obligati possint o-
dinari. vide s. obligat⁹ p totū.

¶ Utz ille q est obligat⁹ ad aliqd sol-
uēdū possit ingredi religionē. R. f̄m
Ray. Ingredi pōt nō obstatē obliga-
tiōe uel iuramēto dñm nō ex volun-
tate ul intētiōe subtrahēdi debitū hoc
faciat s. ex caritatē seruoz. Nec facit in-
iuriā creditori. qd excusat auctoritāte
sp̄s sancti cui nemo resistē pōt. i. 9. q.
2. dñ. ex d. regu. ⁊ trāse. li. 3. S. mōa-
steriū tenerē satisfacē de his q ipse stu-
lit mōasterio. i. 9. q. 3. si q mulier. C. d.
epi. ⁊ de. deo nob. §. p. Qd si nihil stu-
lit mōasterio qd nihil hēbat. inanis ē
actio quā excludit iō pia debitor. i. 4.
q. 6. si res. ff. de dolo. nā is. Si tñ p⁹ in-
gressū religiōis occasiōe ei⁹ mōasteriū
aliqua acqrēt puta p successionē hēdi-
tariā uel donationē seu ex testamēto.
teneret mōasteriū quātū illud esset.
ar. in dco. c. si qua mulier. Con. Inno.
Dost. ⁊ Tho. scda scde. q. vlt. p̄sotēit
etiā ut ait Ray. in mōasterio existens
scribē ul aliud honestū op⁹ facē ad li-
berandū se dñm nō negligat p̄p̄t l.
diuinū officiū. dñ. i. 9. cleric⁹. et. zi. q.
i. clericus. Et deducēt exp̄se f̄m qd
oam ne sit onerosus mōasterio. i. 6. q.
6. de lapsis. S. addit Inno. qd aliq ad-
pūt nō deducēdas exp̄sas. qd ex q altari-

¶ Et ita mētiū potest fieri. **¶** Vt rector q iurauit regē ciuitatē
p annū. siue magister q iurauit legē.
uel capellan⁹ q iurauit seruire in capel
lania possit ingredi religionē. **R. fm**
Ray. Sic. ¶ Non enī iuramētū violat q
illud in meli⁹ emittit. eē tē iure iur.
puenit. Idez Inno. 7 Goff. Hosti. q q;
idē. Sed addit. Consulo q pus i pleat
qd pmisit. eē tē iure iur. debitorēs. h
enī tuti⁹ eēt nisi ab illo uel illis q b iu
rauit possit licetiā obtinē. **A.** Hoc cō
liū nō videt bonū p qd ingressus reli
gionis retardat. Et in c. debitorēs. nō
inducit alqd impediētū uel retar
dario boni. ē solū oī q q iurauerit sol
uere vsuras soluāt. ¶ Nec etiā obstat
c. cōmissi. eē tē spōsa. vbi cōsulit q qui
iurauit s̄herē mīrmoniu p oīa tē p
senti pū s̄herē 7 exidē ingrediā reli
gionē. qā p rale cōtractū non retardat
religiōis ingressus fm glo. Ray. 7 i sū.
eo. ti. q. 6. vbi h oīa notāt. **B.** ¶ Utū

Quæ ep̄i archidiaconi uel p̄sbyteri curati possint ingredi religionem. &c. fm̄ Tho. scd̄a scd̄e. q. vld. Obligatio voti p̄petui ad vacandū diuinis obsequiis op̄erit p̄pe ep̄is 7 religiosis. p̄sbyteri aut̄ curati 7 archidiaconi non obligant̄ voto p̄petuo 7 solēni ad curam aīaz retinēdā sicut ad b̄ obligant̄ ep̄i. Unde ep̄i p̄sulatū deferē non p̄nt absq; auctoritate Romani p̄tificis. ex̄ de regu. lic. Archidiaconi aut̄ p̄sbyteri curati p̄nt libere abrenūciare ep̄o curā eis cōmissam absq; licētia pape q̄ solus p̄t in votū p̄petuis disp̄sare. A Et etiā ep̄i nisi in casibz p̄cularit̄ exceptē. ut. i. votū 5. §. p̄. b̄. Nū maiestū ē q̄ archidiaconis 7 p̄sbyteri curatis licet ad religionē trāsire etiā ep̄o cōdicente. ut. i. q. z. que sūt. B̄nficia aut̄ alicui talū toto tpe p̄batiōis non debēt alteri cōferri nisi de ipsi⁹ cōsensu uel nisi cōstet q̄ uoluerit absolue mutare vitā uel p̄fessionē fecerit uel habitū p̄fessiois sciēti recepit. b̄ iterū seruier be neficio p̄aliū cui de p̄oriōe cōgrua ipsius b̄nficii p̄uidebit. ex̄ de regu. b̄nficiū li. 6. Vt excoīcati possint ingredi uel recipi ī religionē vid̄ s̄. absolutōz. S̄fi. i. 7 ibi d̄ b̄ plen⁹ ī additiōe. b̄

Quæ illi q̄ nō sūt exercitati in obseruatiā p̄ceptoz debeāt īgredi religiōez &c. fm̄ Tho. obi. s̄. Sic. i. 2ā 7 oīs Matheū publicanū q̄ in obseruatiā p̄ceptorū exercitat⁹ nō erat uocauit ad cōliorū obseruantīā. ut patz L. ud. 5. Ingredi enī religionem non solum expe dit his qui sūt exercitati in p̄ceptis ut ad maiorem p̄fectionem p̄ueniant

sed etiā his qui non sunt exercitati ut
facili⁹ p^otā vitē ut pat⁹. q^a p^o vigiliis
ieiunium 7 obediētiā tollūt occasiones
p^otōz 7 luxurie gule 7 h⁹ mōi.

Ingressi mōasteria se 7 sua dedicāt
deo. Oīa enī eoz bona mōasterio itel-
ligunt^r esse collata. C. de epi. 7 cle. A
imo d^o sa. sanc. ec. B. in Auten. ingres-
si. 7. i. q. 3. ga ingrediētib⁹. Doc tñ ī
mult⁹ loci nō seruat^r d^o suetudie ī q^o b⁹
ex q^o q^s ingressus ē p^oping ei⁹ bona im-
mobilia occupāt nisi q^uen⁹ de illis de-
vit mōasterio fm d^o suetudinē regiōis
Idē fit alicubi etiā circa mobilia. Et
fm Ray. dicta cōsuetudo valet si ē ap-
probata uel obtēta p. 40. ānos. ī Nam
minori t^ope nō currit Seccliam p^oscrip-
tio. A. Talis d^o suetudo nullaten⁹ v^o
valere cū teroget ingressui religionis
spoliādo īgredientē bonis suis. 7 sic ē
irōnabil⁹ 7 inualida. ex de cōsue. c. fi.
nisi forte q^u p^oping eēnt honesti 7 egē-
tes 7 mōasteriū nō īdigeret. B.

Utz p^o religiōis ingressu cōsequat^r
q^s remissiōez oīu⁹ p^otōz. B^o fm Tho.
scda scde. q. vlt. Rōnabilit^r vici pōt q^o
sic. sicut p^o assūptionē crucis. Si enī ali-
q^o elemosynis faci^r hō pōt statī satisf-
facere de p^otis suis fm illud Danielis
4. p^otā tua elemosynis redime. mul-
to magī in satisfactiōe p^o oīb⁹ p^otis suf-
ficīt q^o aliq^s totalit^r se diuinis officiis
mācipet p^o religiōis ingressū q^o exce-
dit oē gen⁹ satisfactiōis etiā publice p^onie
ut habet^r 33. q. 2. admonē. sicut etiā hō
locustū excedit sacrificiū. ut Greg⁹
oīc. Vñ in vita patrū legit^r q^o eādē gra-
tiā cōsequūt^r ingrediētes religiōez quā
cōsequūt^r baptizati. Si tñ p^o ingressum
nō absolueret^r ab oī reatu pene nihilo-
min⁹ īgressus religiōis vtilior esset q^u
pegrinatio terre sancte ad p^omotionē

in bonū q^o d^o p^oponderat absolutioni a
pena. A. Hoc lat⁹ tetigi in q^o d^o riga li^o
p. ti. 49. §. 2. B.

Quid de eo q^o dolo induc⁹ itrauit
religiōē? B^o fm Ray. īdō pōt allega-
re deceptionē cui⁹ d^oditio melior facta
ē. ex q^o d^o mer⁹ cā. cū dilect⁹. 7 de d^ouer.
diuga. ex pte. 7. c. veniens. A. Con.
Hosti. 7 addit q^o idē ē etiā si q^s ex fal-
sa cā intrauit. ut si putauit spōsam su-
am lep^orosam 7 non erat. ex de cōuer.
diuga. ex parte 2. 7 notat^r in sū. li. 3.
ti. 28. q. 10. B.

Quid si q^s ingrediāt religiōē sub
d^oditione aliqua? B^o fm xv. Si ponat^r
d^oditio d^o substantiā religiōis puta q^o li-
ceat ei tenere p^opriū. A. uel etiā vlu-
fructū fm eūdē xv. 7 ī sū. li. p. ti. 8. q.
18. B. nō valet monachāt⁹. Bene tñ
pōt aliqua tenē ad v^o de cōsensu plat⁹
Si vō d^oditio apponat^r d^o aliquā p^oicu-
larē austeritate. ut puta ut liceat ei co-
medere carnes. tūc si scit hō cōtineri in
regula ul⁹ d^ostitutiōe quā p^ofiter^r tenet.
Sec⁹ si nescit id ī eis cōtineri. A. Sup
his vltimis a v. si vō 7. ī. nil videt^r xv.
dixisse. S³ ut p^o in d^oca. q. 18. Inno. ait
q^o si ad ingrediētē diceret^r. tu debes p^o-
fiteri regulā b^oi Aug⁹. et bñ potes co-
medere carnes. 7 ī illa ecclia eēnt d^ostitu-
tiōes q^o nō comederent^r carnes bñ pos-
set comedere carnes. cū nec hō regula ha-
beat neq^o v^olis cōstitutio. nec ei posset
aliquid īputari nisi eēt scādālū. Et tunc
posset ad aliū locū mutari. S³ Hosti.
oīc q^o hō casu licebit p^odicto carnes co-
medere nisi forsitā ei d^ostaret de d^ouetu-
dine uel d^ostitutiōe illi⁹ mōasterij. uel
hō notoriū eēt oīb⁹. Itē fm Inno. sec⁹
est si diceret^r sibi. p^ofitere regulā b^oi
benedicti. ī Nam cū fm eam oēs gene-
raliter abstinere debeant a carnibus

fatuitati ei⁹ imputādū ē si credat ei q
amittebat sibi q licet comedē carnes.
Con. Dofri. Addit p⁹ ea Inno. Alij oi-
cūt q ex q submittit se obediētie alie⁹
nō obstatibz talibz pmissionibz tenet
seruare regulā 7 cōstitutiones ei⁹. iz. q.
i. non viciat. Et h⁹ videt⁹ veri⁹ cū vnus-
q⁹q⁹ debeat se cōformare bonis moribz
eorū cū qbz cōuersat. 23. dis. §. al⁹ aut.
v. quotiescūq. B

Quid si alijs vidēs aliq⁹ mōaste-
riū vbi monachi splēdide viuūt cogi-
tat. hūc ordinē bñ possū sustinē. 7 sic
ingredit⁹? R⁹ fm Ray. Dico indistin-
cte q si fecerit p⁹fessionē nō pōt ad secu-
lū redire. qn pot⁹ si erat peritus 7 scie-
bat ea q seruāda erāt intelligit se obli-
gasse nō ad id q⁹ fiebat sed q⁹ fieri de-
bebat. Idez si erat simplex 7 fuit ei ex-
planata regula 7 cōditiones ordinis 7 p-
fessus fuit. Si vō nō fuit ei exposita au-
steritas regule. tūc si solū ad illā vitā
intēdebat se obligare nō ad supiorem
7 h⁹ exp⁹ssit. nō coget ibi manē h⁹ transi-
bit ad aliū ordinēz quē sustinē possit.
Si vō nō exp⁹ssit tēbz remanē nec pōt
allegare dolū. ut s. in. §. an⁹ p⁹lt. viciū ē.
A. Con. p⁹dicē Dofri. Et addit q tal⁹
cogend⁹ ē ut uel p⁹fessionē ab initio in-
stitutā in eodē loco faciat 7 religionē
seruet uel locū exeat 7 penit⁹ oīmittat
in q nec abusus s⁹rius nec numer⁹ de-
fendit ānoz. ex⁹ de elec. cū cām q inē p-
s byterū. Et si oēs deficiāt ali⁹ inducāt
alteri⁹ religiōis. ex⁹ ne de. uel mo. rela-
tū. Et si illi similiter deficiāt tūc loc⁹ mu-
tata institutiōe auctoritate ordinarij
pōt p⁹ seculares clericos retineri. Et sic
pōt intelligi ex⁹ de reli. do. inter q⁹tuor.
Itē Ray. addit. Vel dic indistin⁹cte q
tal⁹is o⁹ remanē. q⁹ dol⁹ alioz uel sim-
plicitas vouend⁹ nō excusant in talibz

Et oīc glo. ei⁹ q h⁹ bñ pbat. 20. q. 3. cō-
stituit. ut in sū. co. ti. q. 17. S; certe nō
videt⁹ q votū se extendat vltra intēti-
onē pure 7 simpl⁹ vouēd⁹. ut i. c. exijt.
de v. sigi. li⁹ 6⁹. B

Religio 3⁹ q ad vo-
tū ingre-
diendi. Vtrū pueri pnt se vo-
to obligare ad ingressū religionis. R⁹
fm Tho. scda scde. q. vld. Votum sim-
plex cōstitit in sola p⁹missionē cū intēti-
te mēd⁹ deliberatiōe. Et h⁹ votū h⁹ ef-
ficaciā ex iure diuino q tñ oup⁹lt tolli
pōt. Vno mō p⁹ defectū deliberatiōis.
ut pat⁹ in furiosis q⁹z vota nō sūt obli-
gatiōa. ut ex⁹ d⁹ regu. sicut tenor. Et ea-
dem rō est d⁹ pueri q nōdū hnt de bitū
vsū rōnis p⁹ quē sint doli capaces. quē
quidē pueri hnt ut frequēti⁹ circa. 14.
annū. p⁹uelle vō circa. 12. q⁹ dicit⁹ anī
pubertatē. In quibusdā aut⁹ anticipat⁹
7 in quibusdā retardat⁹ fm diuersaz dis-
positiōez nāe. Alio mō ipedit⁹ efficacia
simplid⁹ voti si q⁹ deo voueat illud q⁹
nō est p⁹p⁹etāt. puta si seru⁹ etiā rōis
vsuz hns vouet se religionem ingredi
aut etiā ordinē ignozāte dno. dis. 34
c. si seruus. Et q⁹ puer uel puella infra
pubertatē ānos nāl⁹ sūt in p⁹ate p⁹is
q⁹tū ad dispositiōnē sue vite potēit p⁹
eoz votū reuocare ul⁹ acceptare si sibi
placuerit. ut exp⁹ssē d⁹ muliere. Nu-
meri. 30. Sic igit⁹ si puer an⁹ tēp⁹ puber-
tatē votū emittat nō obligat⁹. Si tñ an⁹
hēat vsū rōnis obligat⁹ qdem q⁹tuor
in se est ex suo voto. s⁹ pōt reuocari p⁹
auctoritatē p⁹is. q⁹ ordinatio legis q⁹
vn⁹ hō subdit⁹ alteri respicit illud q⁹
i pluribz accidit. Si vō annos pub⁹rad
excedat nō pōt reuocari auctoritate pa-
rentū. Et si nōdū h⁹et plene vsū rōis
nō obligat⁹ q⁹ ad deū. A. Idē in sū.

li. 3. ti. 28. q. xi. Et adde fm Ray. 7 i
 su. li. p. ti. 8. q. 30. q. si ipubes doli tn
 capax emittit aliud votu q. cotinētie
 videt q. sit obligat nisi p. statū cū au
 dierit reuocet. 32. q. 2. mulier. Et idē
 ē de iuramento fm glo. eius. 7 Tho. Et
 idē oīc glo. de voto cotinētie 7 d. voto
 circa ingressū religiōis. q. non pōt re
 uocari nisi statū reuocet. i. i. p. a. die. ar.
 3. Meri. 30. vbi dī. Et i. alterū diē distu
 lerit sniam. Itē oīc glo. q. si ipubes do
 li tn capax vouerit se seruatu 7 cotinē
 tiā 7 ingressū religiōis. cū venerit ad
 etatē uel cū mortu⁹ fuerit p. pōt p. il
 lud irritare dīcēdo statim fm cōem
 opionē. licet Dugl. dīxerit q. nō pōt. S3
 dīctū Dugl. sad pōt verificari nisi vo
 tū ipubes ex iusta cā fuerit dispēsatū.
 Vñ ut ibidē p3. Inno. oīc. Crediūmus
 q. etiā ipubes si doli capax sit 7 votu
 fecerit abstinētie uel pegrinatiōis uel
 aliud. q. d. illud adimplē postq. patriā
 p. tate exiuit. q. potuit se obligare deo
 sicut 7 diabolo. ex de relic. pu. c. p. Tñ
 cum talibz est facile dispēsandū 7 cō
 mutandū. q. l3 in aliq. sint capaces nō
 tn multa cognoscūt cum sint inexpli.
 Con. Hosti. Itē ut ibi p3 Ray. oīc q. si
 ipubes intrat religiōis pōt extrahi a
 p. re uel tutore ista ānū 7 diē a tpe scie
 fm glo. ei. Idē Goff. 7 Hosti. 20. q.
 2. c. p. et 2. 7 ar. i7. q. 2. si qs incogni
 tus. 7 ex de ocel. pben. q. diuersitatē.
 Si vō ponat in religiōe ab alio. puta a
 p. re uel tutore. si ipe nō sentit pōt egre
 di qñ voluerit usq. ad etatē legitimā.
 20. q. i. puelle. et. q. 3. pns. Si aut oīen
 tit l3 oīensus ille q. fit añ ānos. s. pub
 tad nō teneat. exire tn nō pōt pūsq. pue
 niat ad etatē legitimā. 20. q. i. illud. ad
 instat carnalis mīmonh. ex de despo.
 ipu. de illis. p. Sed q. cito puenit ad

etatē pfectā pōt egredi. 20. q. 3. pns.
 ex de regu. cū sim⁹. Itē ut patet ibidē
 Inno. oīc q. si ipubes de oīensu pentū
 uel tutoz tacito uel ex p. s. d. intrauerit
 religiōis. eū vltre⁹ reuocare nō pote
 rūt. ex d. regu. significatū. 7 q. si impu
 bes vnū tm pentē hēat. ille sol⁹ eū of
 ferre pōt. 7 si hēat tutores alios q. pen
 tes. tn pentes inuid tutozibz eū pnt of
 ferre. Idē etiā credūt aliq. 7 si sit auus
 q. hēat filiū aut nepotē in p. tate. q. pat
 iuito auo eū potest offerre 7 nō e. d. q. a
 in his spūalibz ius nāe pfer⁹ positūo
 uel ciuili. ut i. dca. q. 30. B. Ceterz de
 voto solēnis p. fessiois dīcet in se. c.

¶ Vtz liceat aliqs se voto obligare ad
 religiōis ingressū. R. fm Tho. vbi s.
 Vñ 7 idē op⁹ voto factū laudabili⁹ ē
 q. si sine voto fiat. ut oī. i. votū p. s.
 xi. q. incipit. vtz meli⁹. Et iō obligari
 voto ad ingressū religiōis fm se ē lau
 dabile. A. Idē in su. li. 3. ti. 28. q. 6.
 Tñ nisi h. fiat cū maturitate pōt esse cā
 oīscrimis. vñ ab iudiciōe taliū voto
 rū 7 sūū p. que renūciat seculo ista an
 nū pbatōis fratres mēdicātes oīo de
 bēt abstinē. ut in. c. nō solū. 7. c. se. d.
 regu. li. 6. **¶**

¶ Vtz q. vouit īgredi religiōis tene
 atur. R. fm Tho. vbi s. Votū ē p. mis
 sio deo facta d. his q. ad deū ptinet. Vt
 aut dicit Greg⁹. in epla ad Bonifaciū.
 Si int hoies solēt bone fidei tractus
 nulla rōne dissolui q. to magi pollicita
 tio quā qs cū deo pepigit solui sine vi
 oicta nō poterit. Et iō ad iplēdū illud
 qd homo vouit ex nccitate tener. Vñ
 glo. sup illud ps. vouete 7 reddite. oī
 cit. Vouē volēti d. sūlū. s. p. 7 voti p. mis
 sionē redditiō necessāto exigit. Cene⁹
 g. qs ex nccitate implē votū oīmō sit
 aliqd qd ad deū ptineat. Maīfēstū est

aut q ingressus religiōis maxime ad
deū p̄inet. ga p̄ hō totalit̄ se manci-
pat oīnis obsequiis. Vñ relinq̄ q̄ te-
ner̄ ingredi. s. fm̄ q̄ se obligare itēdit
ita. s. q̄ si se intēdit absolute obligare
tener̄ q̄ citi⁹ poterit legitio impedimē-
to cessante. Si aut̄ ad certū tēp⁹ ul̄ sub
certa additiōe. tener̄ adueniente tpe et
additiōe exire. A. Idē i sū. e. ti. q. 7. B.

Quid si illic nolūt eū recipere? R. fm̄
Tho. scda scde. q. 88. Si quidē intētio
sua fuit se obligare ad religiōis ingres-
sū p̄ncipalit̄. 7 ex cōti elegit hanc reli-
giōē uel hūc locū q̄i sibi magis agre-
tē. tener̄ si ibi recipi nō pōt aliā religi-
onē intrare. Si aut̄ p̄ncipalit̄ intēdit se
obligare ad hāc religiōē uel ad hūc
locū p̄p̄ spālem cōplacetiā h⁹ religi-
onis ul̄ loci illi⁹. nō tener̄ aliā religiōē
intrare si illi nolūt eū recipere. Eandē
sniam ponit idē Tho. eo. li. q. vlt. A.
Si aut̄ incidit i impossibilitatē implē-
di votū ex p̄p̄a culpa. tener̄ facē quod
pōt. 7 insup p̄niam agē de culpa p̄te-
rita. Si aut̄ dubitat quā intētiōē ha-
buit. debz tutiozē viā eligē fm̄ eūde;
Tho. 7 p̄e. ut in sū. li. p. ti. 8. q. 5. Et
ad p̄dicta facit qd̄ positū est s. religiō
z. §. 2. in additiōe. B.

Utrū ille q̄ vouit vnā determinatam
religiōē intrare licite possit iduci ad
aliā. R. scdm̄ Tho. scda scde. q. vlt.
Quia in maiori intelligit̄ min⁹. ideo
ille q̄ obligat⁹ ē voto uel iuramēto ad
ingressū religiōis min⁹ pōt licite in-
duci ad h⁹ q̄ ad maiore religiōē tran-
seat. nisi sit aliqd̄ spāle qd̄ ipediat. pu-
ta infirmitas uel etiā spes maiori p̄fe-
ctus in mīori religiōe. Ille vō q̄ obli-
gat⁹ voto ul̄ iuramēto ad ingressū ma-
ioris religiōis nō pōt licite induci ad
minorem religiōem nisi ex aliq̄ eui-

uenti cā 7 cū dispēfatiōe supior. Si tñ
ingrediat̄ et p̄fiteatur vide. i. religiō
5. §. 3.

Utrū ille q̄ vouit ingredi religionem
teneat ibi p̄petuo remanere. R. scdm̄
Tho. vbi s. Si vouēs intēdit se obliga-
re nō solū ad ingressū religiōis s̄ ad p̄-
petuo remanēdū. tener̄ p̄petuo rema-
nere. Si aut̄ intēdit se obligare ad in-
gressū cā expiendi cū lib̄tate remanē-
di uel nō remanēdi. manifestū ē q̄ re-
manē nō tener̄. Si aut̄ i vouēdo de h̄
nihil cogitauit videtur obligari ad in-
gressū fm̄ formā iur̄ cōis q̄ ē ut ingre-
diētibz detur ann⁹ p̄batiōis. Vñ non
tener̄ ibi p̄petuo remanē. Si tñ tali in-
tētiōe intraret ut statim exiret. nō v̄t
satisfactū voto. ga in vouēdo s̄ nō in
tēdebat. 7 iō tener̄ ut salte velit expe-
riti an ei expediat manē. A. Idē i sū.
li. 3. ti. 28. q. 9. vbi 7 addit̄ fm̄ Inno.
q̄ cū qs in vouēdo nō distiguit cui re-
gule se deuoueat. intelligit̄ se vouē re-
gule illi⁹ in cui⁹ manibz facit p̄missio-
nē. at. c. q̄ dei timorē. ex de sta. mo.
vbi etiā s̄ notat Inno.

Religiō iūq̄ q̄ ad
p̄fessionē facit. Vtrū ipuberes possint
p̄fessionē facē. R. fm̄ Tho. scda scde.
q. vlt. P̄fessio ē solēne votū qd̄ fa-
cit eē monachū ul̄ religiosū. qd̄ gde;
subdit̄ ordinatiōi ecclie p̄p̄ solēnita-
tē quā h⁹ annexā. Et ga ecclia respicit
illud qd̄ i pluribz ē. p̄fessio añ tēp⁹ pu-
bertatē facta q̄rūcūq̄ aliq̄s hēat vīu;
rōnis plenū uel sit doli capax nō habz
suū effectū ut faciat p̄fitemtē iā eē reli-
giosū. A. Idē in sū. li. 3. ti. 28. q. xi.
Bj. Adde h̄ qd̄ or̄ s̄. nouiti⁹. §. p̄. et z.
Que ē p̄fessio exp̄ssa 7 q̄ tacita siue
p̄sūpta? R. P̄fessio exp̄ssa ē que fit

i manu abbat siue plati recipiend eā. uel in manu ei? que plat? ad h? mittit e? de regu. 7 trāse. ad aplicam. Tacita dō fit p?uptionē habit? p?fessorū. Itē si manifeste oñdit q? uelit uitā mutare. Itē si gestat habitū etiā nouitiorū pannū ubi nō ē distict? i colore ul? scissura. uide h? s. nouitiorū. §. 4. A. Et de h? distictū ē clar? s. religio 2. §. 2. cū additiōibz. B. Si aut? p?fessio fiat ista annū uide ibidē. §. 5.

¶ Utz ille q? fecit p?fessionē tacitaz teneat ad oēs obseruātiās regulares. R. fm Tho. in 4. dis. 38. In oi casu teneat ad tria vota religionis pncipalia. s. ad alias obseruātiās quaz trālgessio ex dissimilitudine platorū iducit. q? oū uide tes nō corrigūt idulge? uide. n. v? obligari p?cipue si sit simplex q? talia discernē i sufficient? nesciat. Con. Al. A. h? uident? uera q? ad illa q? plat? pōt ois p?sare. Al? uider? obligari q? ad oēs reglar? obseruātiās. ut s. religio 2. §. si. cū additiōibz. B.

Religio v? q? ad trās-
litum ad
aliā. Utz liceat trāsire d? una
religiōe ad aliā. R. fm Tho. scda scde
q. vld. Trāsire de una religiōe ad aliā
nisi p?p? magnā utilitatē uel ncitatem
nō est laudabile. tum q? ex h? pletūq?
scadaligan? illi q? relinquit. tū etiam
ga facili? aliq? p?ficit in religione quā
osueuit q? in illa quā nō osueuit cete-
ris pati bz. Vñ i collatiōibz patrū Ab-
bas i Nestor? oīc vnicuiq? uile q? fm
p?positū qd? elegit sūmo studio ac uili-
getia ad opis incepti p?fectionē pueni-
re festinet. 7 nequaq? a sua quā semel
elegit p?fessioe diuēdat. Et postea rōez
assignās dīc. Impossibile nāq? ē vnū
eūdemq? hoīem simul vniuers? vtrūbz

fulciri. quas si qs uoluerit simul attem-
ptare in id eū incidē necesse est. ut oū
oēm seq? nullā integre consequat. Di-
uerse enī religiōes peminēt fm diuer-
sa vtrūbz opa. pōt tñ aliq? de vna reli-
giōe laudabiliter trāsire ad aliā triplici
ex cā. p? qdē ex zelo p?fectionis religiōis
in qua nō attendit excellētia fm solā
attitudinē uite. s. pncipalit? fm illud
ad qd? religio ordinat? 7 cōter fm dis-
cretione obseruātiāz fini p?portiona-
tarū. ut s. religio p. §. 4. Et in h? casu
p?p? humilitatē o? qs petē licētia. que
tñ ei negati nō pōt oūmō cōstet religi-
onē illā attiorē eē. Si dō d? h? p?babilit?
dubitet. est in h? supiori iudiciū regre
oū. ex de regu. 7 trāse. lic. Q? si nō pe-
tita licētia trāsuiuit nō pōt repeti scdm
x. A. Hoc uex si trāsuiuit in casu lici-
to lig? nō seruato mō. Sec? si i casu illi-
cito. q? tūc posset repeti. ar. c. fi. ex de
regu. B. maxie si p?fessionē in hac se-
cūda regula fecit. 2. p?p? declinationē
religiōis a debita p?fessioe. puta si i ali-
qua religiōe actioni incipiat ipi remis-
sius uiuē. laudabiliter trāsire aliq? ad re-
ligionē etiā mitiorē si meli? obieruer.
Et i h? casu etiā requit? supiori iudiciū.
3. dō p?p? infirmitatē uel debilitatē ex
qua interdū puenit q? nō pōt aliq? ar-
tioris religiōis statuta seruare q? posset
statuta seruare latiori. Et in h? casu dis-
pensatione est necessaria. A. Idē i sū. eo.
ti. q. 15. B.

¶ Utrū religiosus semp possit trāsire
ad attiorē religionem. R. fm Inno.
Etiā si cōstet eā eē attiorē tñ nō pote-
rit trāsire si ex suo trāsitu pōt religio
incurrat grauē iacturaz uel infamia.
ar. ex de regu. 7 trāse. lic. xi. q. 3. si qs
dō. Itā 7 i ple nō debz eē ca scandalū. ex
de renū. nisi cū pde. S; cōem utilitatē

q̄ est ut nō fiat iactura illi oꝛegatiōi
debz p̄ferre p̄uate q̄ est ut sit in actiōi
religiōe. A. Idē in dēa. q. 15. B. Ab
bas q̄q̄ q̄ imēdiate subest pape nō po
test trāsire sine licētia pape. ex d̄ osue.
cū venerabil. A. Con. Albri. B.

Utz q̄ iaz p̄fessus ē in latiori tenea
tur ad votū q̄ fecerat de actiōi. B.
Remanē pōt in latiori. q̄a p̄ scdm vo
tū solēne derogatum est p̄ q̄d fuit sim
plex. tñ p̄ voto p̄ nō oꝛpleto erit ei pe
nitētia ip̄onēda. ex de regu. 7 trāse. c.
qui post votū. li. 6.

Hone q̄ aliqs regulari ip̄extravit li
cētia trāsēndi ad actiōzē religiōnē p̄
ea penitet eū. nūqd̄ p̄mi tenent eū re
cipe. B. fm̄ x̄o. Si nō inuenit actiōzē
religiōnē vbi recipiā. uel si non pote
rat sustinē austeritatē illius 7 reuerti
vult añ factā p̄fessionē. nō pōt repelli
p̄rextu p̄oris licētie uel renūciatiōis.
cū facta fuerit ex cā. s. ut trāsiret ad ac
tiōzē religiōnē 7 cā secuta nō sit. Sec.
si p̄fessionē fecerit in secūda. A. Con.
Albri. B.

Quid si abbas 7 cōuent⁹ licētiaue
runt aliquē simplt 7 ip̄e renūciat sim
pliciter nō ex aliq̄ cā nisi forte ex odio.
B. fm̄ x̄o. Nō valet licētia. q̄a h̄ ē va
re licētia vagādi. Tñ fm̄ Augl. repelli
pōt q̄ nō vult ferre penā de culpa quā
forte omissit. A. Con. Albri. B.

Utz bona q̄ monach⁹ contulit suo
monasterio sequant eū si trāsseat ad se
cundū monasteriū. B. fm̄ d̄ostri. Si
exeat añ p̄fessionē nō ē dubiū q̄ cum
rebo suis pōt exire. ex de regu. 7 trāse.
statuim⁹. Intellige nisi ea absolute 7 ir
reuocabilit̄ donasset. Sz si post p̄fessi
onē 7 sine licētia trāsīt ad aliud mōa
steriū res sue p̄mo monasterio rema
nēt. 7 q̄ ip̄m recipit ip̄uet libi. Si vō

cū licētia uel etiā inuitus ex aliqua cā
vadat ad secūdū monasteriū. tūc vfu
fruct⁹ rerū quas cōtulit debet secūdo
monasterio q̄diu vixerit ne ei existat
onerofus. Sic intellige. iō. q. 6. cogno
uim⁹. A. p̄dōt⁹. c. de lapsis. B. Et
i7. q. i. si qs tapuerit. A. Idē i sū. eo.
ti. q. 25. fm̄ d̄ostri. q̄ etiā addit. Si vō
sit seculari q̄ religit oꝛfortiū spūale seu
religiōnē uel eccliam. indistincte bona
sua recupat. ut apte inuic̄ ex de cle. cō
iuga. q̄a te. in fi. Et subdit. Vel oia ad
saluādas op̄iones maiorū q̄ bona ip̄
sū tacite sequit̄. Si añt ex p̄sle cōtulit
se 7 sua 7 est paup̄ q̄ nō habz vnde vi
uat. tūc de beniguitate canōica sine d̄
uictione cuiuscūq̄ bona recupat. ar.
86. ois. nō lat. i7. q. 4. q̄cūq̄. Si al̄ su
stetati pōt non recupat. sicut nec si de
uisset sine se. i7. q. 4. sunt q̄ op̄es. Et h̄
nisi grā fiat uel nisi aliq̄ oꝛditio apposi
ta fuisset. ex de oꝛdi. appo. vey. Et sub
dit in dēa. q. 26. p̄d̄ostri h̄ intelligi q̄n
aliqs ingredit̄ eccliaz secularē tāq̄ cō
uerius. i7. d̄a si tāq̄ canonic⁹ nō se q̄c̄t
ip̄m bona tacite. Et sic etiā tenet con
suetudo. B.

Religiosi mēdicātes si transeūt ad
ordines nō mēdicātū etiā de licētia
pape nō h̄nt vocē uel locū in capitulo
etiā si ab alijs eis cedat. nec p̄nt h̄re
p̄oratiū. nec aliquā admīstrationē uel
quecūq̄ officia etiā ānua. nec tāq̄ vi
catiū uel mīstri uel loca eoz tenentes.
nec p̄nt q̄d̄cūq̄ aīaz regimē exercere.
A. nec p̄ se nec p̄ alijs. Et q̄cūq̄ con
trariū attēptatū fuerit est irritū ip̄o
iure quouis p̄uilegio non obitate. ut
in tex. qui sequit̄. B. Ex de regu. 7
trāse. ut p̄fessores. i. cle. licet 7 tactū
est s. electio p̄. §. 27. q̄ incipit. Quis
non potest.

Reliquie 7 cor/

pora sanctorum. Antiquae reliquie non debent esse capsam ostendi nec exponi venales. Inuentas vero de nouo nemo debet publice venerari nisi auctoritate Romani pontificis fuerit approbate. 7 prelati non permittant quod illi quod accedunt ad eorum ecclesias cum venerandiis decipiant falsis signis. sicut quicquid occasione questus fieri consuevit. Habent huiusmodi ex eo. cum ex eo 7 de oleo. oil. i. placuit. Et nota quod reliquias emere vel vendere secundum Ray. A. 7 po- tius secundum glo. et. ut in loco de quod statum. B. 7 Goff. symoniacum est. A. Idem quod huiusmodi notatur in su. li. 7. ti. i. q. 22. B.

Utrum sanctorum reliquie possint furtiue subtrahi ut honorabiliter reponantur. R. secundum xv. 120. 121. 122. sacrilegium est quiens auferit sacrum de sacro. A. s. etiam non sacrum ut in. c. de quod statum. B. 27. q. 4. q. 9. A. Con. VI. ut in su. eo. ti. q. 23. B.

Cum auctoritate reliquie seu corpora sanctorum de loco ad locum sunt transferenda. R. 120 sunt transferenda sine consilio principis. s. pape vel sine licentia episcoporum 7 san- cte synodi. de oleo. oil. i. corpora. A. Al- incipit de loco. B. Et huiusmodi notatur ibi verum est cum corpus traditum est sepulture perpetue. C. de reli. l. vlt. nisi necessitas im- mineat. 7 tunc sufficit auctoritas prelati prouincie. C. de reli. l. i. Si autem non est tra- ditum perpetue sepulture. bene potest transferri sine alicuius auctoritate. C. de reli. si necesse est. Et non quod pallegate leges de om- nibus corporibus loquuntur. A. Et ita est veritas quia loquuntur omnes leges de omnibus cor- poribus generaliter. Et idem quod in li. 5. notatur in su. eo. ti. q. 24. De istis etiam reliquiis tractatum est in canonizatione. B.

Utrum liceat portare reliquias ad collum. R. secundum Tho. secunda secunda. q. 96. Eadem ratio est

sicut de vobis scriptum. quia si portantur ex fi- ducia dei 7 sanctorum quod sunt reliquie non erit illicitum. Si autem circa attendere ad aliquid vanum puta quod vas est triangulare 7 huiusmodi quod non pertinet ad reueren- tiam dei 7 sanctorum est superstitiosum et illi- citum. De vobis autem scriptum habetur. i. sortile- gium. 2. 5. 3.

Renunciatio p

coiter quod sit. R. Renunciatio est iure proprio spontanea refutatio. 121. iuri alieno renunciari non potest. Item si re- nunciatio non est spontanea sed coacta non obest repetere volenti. ex eo. super li. A. Hoc fuit videtur Hosti. ut patet in su. li. 3. ti. 26. q. 23. B.

Ex quibus causis petenda vel admittenda sit renunciatio episcopus. R. Due sunt cause probabiles siue apparentes. si non sunt suffi- cientes. Prima est propter fugam meliorem vite. i. religiosam. Secunda est causa propter humilitatem. De due cause non fuerunt acceptate ex de renuntiatione. nisi cum premissis. in premissis. Sunt alie cause sufficientes sex ut ibi dicitur. Prima est conscientia criminis. s. talis per quod ip- sius officii executio etiam per pactam pe- nitentiam impeditur. Secunda est debilitas cor- poris ex infirmitate vel senectute. s. per quam impotens redderet ad exequendum of- ficiu pastorale. Tertia est defectus scientie. Quarta autem desideranda sit eminens scientia in pastore. est tamen oportet toleranda. Quarta est malitia plebis. non quod pro qualibet culpa debeat gregem desere ne mercena- rio parere quod videt lupum venientem 7 di- mittit oves 7 fugit. Sed de super premissis licet tunc demum potest non tam timide fugere quam puidet declinare cum oves ouertur in lu- pos. 7 quod debuerat humiliter obedire iam irrevocabili dicitur. Quarta est graue scandalum. cum alii sedari non potest licitum est

epo pete cessionē ne plus tpalē hono-
rem q̄ eternā videat affectare salutē.
S; de h; vide. i. scandalū. Sexta ē pso-
ne irregularitas. ut puta si sit bigam⁹
aliq̄ mō de q̄b; s. bigamia. nō tñ p̄p̄
qualib; irregularitatē debz ei dari licē-
tia. ut si nō sit nat⁹ de legitio m̄rimo-
nio si ē occultum 7 ille laudabilis suū
īpleat officiū. A. Nāmō nō sit nat⁹
de adulterio ul de scorto. nā tales oīo
remouent. ut in dco. c. nisi. 7 ibi glo.
B. Si vō p̄p̄ alias cās petat eps licē-
tiā renūciādi nō o; cedi. ut in dco. c.
nisi cū p̄dem. A. p̄dēcā etiā notant
in sū. eo. ti. q. 34. B.

Quis effect⁹ renūciatōis? R. Effe-
ctus ē ut q̄ renūciāuit ad id cui renū-
ciāuit regressū non hēat nisi ex nouo
iure ocesso uel ātquo restituto. ex eo.
cū inter. 7. c. ex t̄āmissa. 7. c. cū in p̄-
sentia. 7. c. sane. Et q̄ semel renūciāuit
ep̄atui p̄p̄ oīciam criminis āmodo nō
poterit eligi nec postulari. Sec⁹ si p̄p̄
malitiā plebis. ex eo. p⁹ translationē.
Renūciāti autē ē o; p̄tēs. p̄uīo facien-
da ne in vituperiū mīsterij defectū in
tpalib; patiat. ex eo. ad supplicatōez.
In qua p̄uīone dignitatē 7 scie rō ha-
bēda ē. ex de p̄ben. de multa. ad fi. Si-
militer 7 quātitad redditū bñficij cui
resignat. ex de vitā 7 ho. de. qm̄. 7 d p̄
ben. nisi essent. iz. q. 2. bone rei. ex de
dona. aplice. §. p̄lt. 7 vld. A. Idē in
sū. eo. ti. q. 35. fm̄ Hosti. B.

Renūciatio 2°
Qualitē debz fieri renūciatio
officij uel bñficij ecclasticij? R. Debz
ēē volūtaria. nā inuit⁹ nō opellit re-
nūciare. 7. q. i. q̄uis. ex qd me. cau. ad
audiētā. Itē o; fieri pure 7 absolute.
ex de offi. dele. ex pte. nā si q̄s renūci-

et alicui bñficio seu rei sp̄ali aliq̄ o-
to uel p̄missio symonia ēēt. A. Nam
sp̄ symōia omittere nisi renūciatio pu-
re fiat fm̄ Hosti. 7 in sū. li. 3. ti. 26. q.
32. vbi h; notat fm̄ eūdē. B. Q̄ si nō
pcedat oatio uel p̄missio s̄ solū iterio
esset symōia mētalīs q̄ p̄pnāz aboler.
ex de symo. mādato. vide. i. symonia
2. §. 4. A. Ibi p̄az de h; videt oici.
B. Itē o; fieri ouenient i scriptū. 7. q.
i. §. ecce. 7. c. q̄liter. A. Allegata iura
loquūt in renūciatōe ep̄at⁹ q̄ o; fieri
in scriptū. forte in alijs scriptura nō ē
necessaria. Et h; videt inui in ecclā. q.
32. B. Et o; fieri in manu illi q̄ ha-
bet institutio uel cōfirmatio. ex eo. ad-
monet. f̄allit tñ in ep̄o q̄ nō pōt renū-
ciare nisi i manu pape. ex eo. nisi cum
p̄dē. in fi. Sili nec elect⁹ ep̄s postq̄ fu-
erit cōfirmat⁹. ex de t̄āssa. int corpalia
nec irrufus. ut i. §. p̄lt. A. Sili 7 ab-
bas imēdiate p̄tinens ad Romanā ec-
clesiāz nō pōt renūciare sine licētia se-
dis aplice sp̄ali fm̄ Ray. Qui etiā ad-
dit q̄ si al renūciatio fiat tenet in p̄i-
udiciū renūciand. s̄ nō i p̄iudiciū ecclē
uel p̄lati in cui⁹ manu debuit renūcia-
re. Itē oīc q̄ pōt q̄s simplici bñficio re-
nūciare sicut vult. Et glo. ei⁹ oīc q̄ h;
pōt ad min⁹ de cōsuetudie. S; pus oīc
est magi regulare. i. q̄ fiat in manu ei⁹
cui⁹ est institut⁹. ut i sū. eo. ti. q. 33. vbi
etiā addit fm̄ Hosti. q̄ cū renūciatur
alicui iuri renūciatio faciēda ē aduer-
sario uel seruo publico seu alteri reci-
piēti noīe aduersarij. B.

Quō renūciat iuri scripto? R. Tal
renūciatio ex certa scia faciēda est.
Ideoq; si talis renūciās ius ignorat ē
ei notificanduz. at. in Auten. quō o;
ep̄os. §. igit ordinād⁹. coll. i. n. c. eni
pōt quis renūciare ei qd ignorat. ff. de

in offi. testa. l. si mater. A. Idē in oca
q. 32. fm Doftri. B

Quō q̄s renūciat iuri exp̄sse. 7 quō
tacite. **R**. Exp̄sse cū oīc. Quietū cla-
mo ius tale. uel filia. e. d. c. ex mul-
tiplici. A. Idē v̄z q̄n q̄s renūciat
q̄d sibi debet. ut p̄ in tex. allegato. B
Tacite v̄o cū facit cōpositionē. A. s.
sū p̄ iure q̄d sibi op̄tebat. Idē op̄onē.
v̄o videt iuri suo renūciare fm formā
cōpositiōis. ut in. c. de q̄ stati. B. e. d.
elec. cū inf. p̄. Itē tacite renūciat faciē-
do s. ut exhibēdo honozē illi cui⁹ ele-
ctiōi dixerat. e. d. de his q̄ fi. a ma. pre-
ca. ex or. Silt recipiēdo aliquid ex te-
stamento q̄d ipugnabat. ff. d. inof. testa.
si pponas. e. d. de sen. 7 re iudi. quod ad
cōiunctionē. Vel si petēd legatu aduo-
catus uel p̄curator iuri. ff. de inoffi.
testa. l. si. A. Idē i oca. q. 32. B

Utz cleric⁹ q̄ impetrauit bñficiū si
subiciat se misericordie canōicorū itelli-
gat renūciasse. **R**. Idē. e. d. eo. veniēs.
Qui etiā si reddat eis lras suas 7 ipsi
sint imisericores o; talis officio iudi-
cis restitui. e. d. eo. sane. Idē deceptis et
nō decipiētib; iura subuēiūt. e. d. de re-
p̄mu. cū vniuersorū. Sed si renūciat
lris p̄ certa p̄sidiōe puat p̄sione 7 lris.
e. d. de recip. ad audiētiā. A. Con. Al-
bi. 7 facit q̄d notat i sū. eo. ti. q. 30. B

Pone q̄ eps nō bñ intrauit s̄ p̄ sy-
monia 7 h̄ mōi. quō renūciabit in stā-
te morte. **R**. scdm Doftri. Renūciabit
mēte 7 i manu archiepi si p̄t. al in ma-
nu simplicis sacerdotis sub hac cōditiōe.
si pape placuerit. 7 si oualuerit vadat
q̄citi⁹ p̄t ad eū et pateat ei. ar. e. d. de
sen. exco. n̄ oubiū. 7 c. ea notat. **S**. fi.
83 7 caueat ne morā p̄stet 7 fructus si
bi appropet s̄ fidelit custodiat ul i vti-
litate ecclie exp̄dat. ar. e. d. de offi. or.

cū vos. 7 d. offi. or. c. p̄nti. li. 6. A. ad
restitutionē oīz tener. e. d. de p̄ben. di-
lecto. **S**. fi. Tñ talis fm Doftri. de licen-
tia p̄prij cōfessoris quē sibi p̄t eligere.
A. Idē videt v̄z si legitie fuerit ordi-
natus. al cū ab initio nō habuerit exe-
cutionē sui ordis nō videt q̄ possit si-
bi eligē cōfessozē tanq̄ eps. ar. l. nō ou-
biū. C. de legi. B. poterit vite necessa-
ria stricte recipe. ar. 86. oīf. non sād. 7
c. pasce. Talis etiā si titulū nō h̄eat tñ
possessionē quā de facto h̄; nō deb; di-
mittē sine licētia pape. s̄ a fructib; o;
abstinē. e. d. eo. p̄ translationē. **S**. 3. A
Con. Inno. q. 7 addit. Et idē i oībus
suspēsis siue ab hoīe siue a iure dici po-
test. ut in sū. eo. ti. q. 33. ad fi. B

Utz q̄s possit renūciare p̄ aliū. **R**.
fm Doftri. p̄t p̄ aliū h̄ntē ip̄ale mā-
datū. e. d. de offi. dele. cū olim. **S**. q̄a v̄o.
Idē videt si h̄ gnālē admīstrationē.
ff. de p̄cura. l. cui libera. A. Immo in-
cipit p̄curator. ubi oī. Procurator cui
licētia gnālē admīstratio certū cōmissa
est p̄t exigē. nouare. aliud. palio per-
mutare. B. Sec⁹ si tñ gnālīs p̄cura-
tor eēt. e. d. de p̄be. dilecto. p̄ cñto. 7 de
reli. do. c. p̄lt. A. Meli⁹ videt facē. l.
mādarō. ff. de p̄cura. Et idē q̄d in h̄. **S**.
notat in sū. eo. ti. q. 31. ad fi. B. Et
an tal p̄curator reuocari possit vide. i.
in se. c. **S**. fi.

Renūciatio 3°

Quis p̄t renūciare. **R**. fm
Doftri. Renūciare p̄t is ad que illud
q̄d renūciat p̄tinet. e. d. de regu. ad apo-
stolicā. 7 c. statuim⁹. A. Idē in sum.
li. 3. ti. 26. q. 31. B

Utz papa possit renūciare. **R**. p̄t
libere resignare 7 maxie cū se insuffi-
cientē agnoscit ad regēdū vniuersalē

ecclesiā. ex eo. qm. li. 6.

Utz clericus possit renūciare foro suo. R. Renūciatio faciēda ē auctori-
tate illoz quoz infest. ex d. offi. archi.
ad B. S. si. Ideo clericus nō pōt renūcia-
re foro suo sine cōsensu epī. qā ex B. pre-
iudicaret ipsi epō. ex d. foro. op. signi-
ficasti. aliqñ qlibz clericus de vno epā-
tu posset sibi cōstituē iudicē i alio epā-
tu. ff. d. iudi. l. i. Et de B. vide S. iudex
p. S. z. Eadē rōe nō pōt clericus renū-
ciare pūlegio illi. i. 7. q. 4. si qs suadē-
te. Nā si actionē iniuriāz remittē pos-
sit qdā ad ppiā psonā. 23. q. 4. si is.
iniuriā tñ ecclē siue collegi sui in pso-
na sua illatā remittē nō pōt. ex de sen-
exco. cū desideres. S. si. A. cūcto. c.
atigit p. eo. ti. B.

Que pena si clericus ita renūciat foro
suo q. rñdeat corā iudice scāri? R. Si
cā civilis sit cadit a cā. aliqñ suū lo-
cū amittit. ex de fo. op. si diligēti. A
Ibi dī. Et si p eis lata sit snia locū suū
amittat. 7 B. in crimīali actiōe. In ciui-
li vō pdāt qd euicerit si locū suū ma-
luerit obtinē. B. In crimīali vō lo-
cū amittit. 7 si nō hz locū siue dignita-
tem pōt alit exordiarie pūti. Et sic p
q. pōt tacite renūciare qdā ad oānum
suū. xi. q. 3. placuit. S. 7 multo mag.
puniēdū ē si expse cōsentiat 7 rñdeat.
Si vō trahat ad iudicē scāre vide S.
iudex p. S. p. l. A. cūctis additiōi-
bus. Et idē qd in B. S. notat in sū. eo.
ti. q. 23. fm dōsti. B.

Qn aliqs expectat pma pbandam
prie vacaturā in aliq ecclā si ali obri-
nēs pbandā tenuē fraudulentē renun-
ciat ut expectati pcludat via ad pigui-
orē q sperat vacare. nō ipedit pmt ex-
pectatē. Et si pbanda piguis p ea va-
cans cōstat isti q renūciavit puar ipe

utraq. ex eo. si te. li. 6. A. Ibi tñ q.
de dicta fraude o. saltē paliquas pro-
babiles cōiecturas apparē. ut qā dicte
renūciatiōis rpe is q pbandā ul oigni-
tatē piguiorē hēbat infirmitate graui
detinebat ul aliqd aliud imiebat. ppe
qd illi pbanda uel dignitas vacare in
prio. pbabiliter credebat. Et subditur.
Ceterz si pdcō rñciati h. mōi pbanda
uel dignitas forsītā piguior cōferat eo
ipo dicta fraudē itelligat eē. pbata idē
renūciās oīo careat habitā 7 ābita. B.

Utz renūciās possit penitē. R. fm
dōsti. Si qs mittat nūciū ad supiorē
ut cedat. p nitē pōt qdīu res ē integra
ex eo. lecte. Sec. si non ē integra. ex de
elec. in causis. S. vld. A. Idē in sū. eo.
ti. q. 31. Et videt q res nō sit integra qñ
supiori exposita renūciatiōe cepit co-
gitare sup acceptatiōe. ar. dicti. S. vld
B. S. et si tale pcuratorē ignorantē
A. s. cōstitutū ad renūciandū. ut p. i
tex. allegato. B. reuocauerit tenebit
nihilomin⁹ cessio facta anteq. reuoca-
tio pueniat ad eū. nisi malitiose fūit
factū qñ pueniat ad eū. ut in de. cuz
illusio. ex de renū. A. ibi dī. Si quis
ad cedēdū pōtificiali uel ali. ciuilibz di-
gnitati uel bñficio pcuratorē spōre ac-
libere cōstituerit 7 ipm ignoratē post-
modū duxerit quolibz reuocandū te-
neat cessio facta pēū anq. ad ipsi. uel
illius in cui⁹ manibz cessio fuerat faci-
enda noticiāz reuocatio h. mōi dedu-
cta sit nisi forte p ipos aut alios mali-
tiose factū fuerit q min⁹ ad eos ul eoz
alterū an cessione potuerit reuocatio
puenisse. B. Qui vō ipetruerit licē-
tiā cedēdi cogēdus ē. A. s. cedē. ut i
c. qd legat. B. ex eo. quidā.

Renūciatio inq.

Que pnt renūciari. Vtz hñs vocē in electiōe possit renūciare? R. s. electio p. s. 9. A. Et idē qd ibi notat in sū. li. 3. ti. 26. q. 26. fm dōsti. B

Utz debitor possit renūciare pbatoni solutiōis p testes 7 huiusmōi. A. Istud hñmōi nō ponit dōsti. ut p in sū. eo. ti. q. 27. vbi hñ notant. B. R. L. q. dā dicat q valet renūciatio. tñ fm dōsti. nō videt vtz. q. ius pban di p testes ppter cōm utilitatē i ductū est. Vñ vltus testiu frequēs 7 necessarius ē. ff. de testi. l. i. tñio p. Ergo tali iuri renūciari nō pōt. ar. ff. de postu. quos ptoz.

Utz renūciatio iurj possit fieri i futurū. R. fm dōsti. Si lex iā ē. A. s. ex qua ius alicui oriū cui renūciat. B. pōt. p futuro renūciari. Al nō. q. qd nō ē renūciari nō pōt. ff. de pac. tres fratres. ff. de pñen. emp. 7 ven. l. in lege. A. Idē in sū. eo. ti. q. 28. B

Quid si qs renūciat oi iuri sibi cōpetenti 7 cōpetituro sūt 7 lris ipetratis 7 ipetradis? R. fm dōsti. Quo ad futurū si gnālis sit renūciatio nō valet. ut in pcedēti. s. dictū ē. ex de osti. cū accessissent. Si vō spālis in qbusdā iuribz 7 sequat gnālis renūciatio valet. A. i. si qbusdā specificad subseqt renūciatiōis clausula gnālis. ut i sū. eo. ti. q. 29. vbi hñ notat. B. C. qñ mulier tu. offi. fun. pōt. l. si. circa mediū. 7 i Auten. ut li. ma. 7 aue. abi posita.

In sūma nota. fm dōsti. q renūciati pnt oia iura cōpetētia circa seruicutes. etiā si ānalia sint. ex de sepul. i pñtia. 7 d. c. ex multiplici. A. dōsti. dic q pnt renūciari iura etiā nō scripta pura circa seruicutes cōpetētia. Et si betiā ānalia sint i futurū renūciari pnt. ut in ocō. c. in pñtia. 7. c. ex mul-

tiplici. ut in sū. eo. ti. q. 30. vbi hñ nō. B. Itē iura cōpetētia circa bñficia sicut 7 ipa bñficia renūciari pnt. ut videtū est s. renūciatio 2. s. p. 7 renūciatio 4. s. p. Itē oia iura cōpetētia p aliqua instrumēta sicut etiā ipsa instrumēta renūciatur. C. de fide instru. l. 3. ex de pac. cū pdem.

Represalie. Dicū represalie qñ aliqs oriūdu de vna terra spoliatur uel dānificatur ab oriūdo de alia terra. ul etiā si debitū nō soluitur ei tūc datur ptās isti spoliato q satisfaciatur sibi d quēlibz de terra illa vnde ē ille spoliatoz uel debitor. Queritur g vtrū sint licite. R. Et si iniq sint 7 legibz phibite tanq nālī eqtati ottrarie qā ali p alio grauatur. nihilomin⁹ spālī phibetur ne concedatur uel extendatur. A. s. p interp tationē cū fuerit gnālī cōcessē nō expressis psonis eccliaſticis. ut in. c. et si. de q. i. B. ottra psonas eccliaſticas ul bona ipaz ptextu cuiuscūqz cōsuetudinis. Et qui ottrafecerint nūi reuocauerint itra ānū. A. s. a tpe cōcessiōis ul extēſionis. ut ibi. B. si pſone sint singulares sūt excoicate. si vniuersitas ē intdicta. ex de iniur. 7 dāno dato. 7 si pignozatiōes. li. 6.

S; pone q aliqs expoliat⁹ portat litetas ciuitati seu ad ciuitatē vbi māet expoliās 7 petit iusticiā nec fit ei. nūq d in h casu pōt ccedi represalia. Videt q sic. qā hñ mō nō guatur ali p alio. s. pot⁹ punitur rector ul ciuitas i suis ciuibz ppter negligētiā. Vñ. 2. q. 2. c. do min⁹ deus. or q gens ul ciuitas plextē da est. q vdicare neglexit qd a suis ciuibz iprobe factū ē. uel reddē qd per iniuriā ablat⁹ est. Sād vī cōcordare

Tho. scda sede. q. 40. 7 Jo. an. sup di-
cto. c. 7 si pignoratidēs. ita tñ q etia;
in h̄cāu ad clericos non extēdat. 7 q
sibi de rebo nō auctōitate p̄p̄a s̄ iudici
satisfaciāt. ut idē Jo. dīc. A. Jo. an. i
ocō. c. 7 si pignoratidēs. i nouella dīc fm
Archid. 7 etiā. x. q. itelligit d̄ auctōi-
tate iudici spoliati pcedēte p̄ sn̄ia sup
negligētia 7 defectu iusticie. Scdm au-
os aut de auctōitate iudici spoliā s̄ seu
iusticiā facē negligend. Et subdit fm
Guido. q. p̄mū dictū pōt itelligi v̄ez
qn̄ nō pōt h̄ri recursus ad iudicē spo-
liā s̄ seu iusticiā facē negligend. qd̄ vi-
cit raro posse cōtingere. B

Residentia. s. cle-
ricoz
i suis ecclesijs. Vbi nō q q h̄z
bñficiū cū cura tener ad residentia ex
delec. licz canō. li. 6. Silt 7 q h̄z q̄cūq;
alia bñficia qbus h̄z op̄tat ex statuto
uel p̄uilegio leu cōsuetudie approbata.
ut Inno. ponit ex de cle. non resi. cleri-
cos. Et addit. Intellige oē bñficiū re-
sidentia requere nisi d̄m̄ ostet. Et eā-
dem q̄ si sn̄iam ponit Hosti. diffusi. dī-
cens q q libet cleric⁹ tener residere. ex
eo. c. fi. siue magnū sit bñficiū ut epa-
tus. 7. q. i. puenit. 7 oꝝ crisma oficere.
ordines celebrare 7 quolibz die dñico
oīnis officijs intesse. de cse. oīf. 3. eps.
nisi iusta cā ip̄ediat ut ibi d̄r. Silt etiā
si modicū sit bñficiū. ut ex eo. c. q̄rēte.
Et oꝝ bñficiat⁹ intesse matutinis 7 ve-
sp̄eris. al si icorrigibilis sit deponit. 9z
oīf. c. fi. Et vide s. clericus p̄. s. fi. A
Idē qd̄ hic notat in sum. li. p̄. ti. 7. q.
27. vbi et addit scdm Hosti. q is cui
tāq; bñ merito assignant p̄siones ali-
que seu sti p̄dīa ad residentia nō tener
Talis tñ ad āndota obligat. 7 si offien-
dit eccliam a qua tener bñficiū. tāq; i-

gratus puatur. B

Utrq; ex cōsuetudie possit recipere
fructus bñficii i absentia. R. fm Hosti.
p̄d̄r. ut ex de cōsti. cū oēs. A. Et ibi
h̄ notat glo. q etia dīc q sec⁹ ē de iure
cōi. S; 7 puto h̄ intelligēdū in q̄tuz p
hāc cōsuetudinē nō teroget oīno cul-
tui uel al nō sit irrōnabilis. Al secus.
ex de cōue. c. fi. B. S; talis cōsuetudo
d̄rio statuto tolli pōt. ut si ecclia sit mi-
nistis destituta ita tñ q p̄bēda absen-
tis assignet subrogato. ex eo. cū dilec-
tus. Sed si tale statutū facerēt canōici
p̄p̄t. p̄p̄ia cōmoda. puta ut int se diui-
dant illud qd̄ absens cōsuevit accipere
valet. ex de cōue. cū oēs. A. Idem in
ocā. q. 26. B

Quō cleric⁹ in bñficio debeat resi-
dere. R. fm Hosti. Residere debet in
p̄p̄ia p̄sona seruēdo ecclie. ex eo. ga
nōnulli. 7. c. se. Et oꝝ seruere in suo oꝝ
dine. ex de fi. p̄lby. p̄posuit. p̄sati enī
esset sui p̄ntiā exhibē 7 curam p̄p̄ie
ecclesie negligere. A. Idem in iū. eo.
ti. q. 27. vbi 7 addit fm eūdē. Et hoc
est p̄p̄uā cōsuetudinē quarūdā ec-
clesiaz q reputat canōicos residentes
ex q p̄ntes sūt. l; nō intrēt eccliam. B

Utrq; nō residens possit excusari ex
aliquo causis. R. Excusat p̄ qd̄ si iu-
sta sit cā sue absentie. ut p̄p̄t inimici-
as uel aliqd h̄mōi. ex eo. int q̄tuor.
Et tūc tener p̄ vicariū deseruire. ut s.
cleric⁹ p̄. s. fi. Et idē itellige si p̄ns sit
sed sine sua culpa ipotens sit faci⁹ aut
infirm⁹. ex e. cū dilect⁹. 7. q. i. p̄ntiū.
2. si de licētia plati cā rōnabili sit ab-
sens. ex eo. relatū. ex de elec. licz canō.
li. 6. Al etiā sine licētia plati pegrina-
ri nō pōt. de cse. oīf. 5. non oportet. ex
d̄ voto. magne. s. v̄ez. 3. si heat eccle-
siā p̄ochiale pōt ex cōp̄elatiōe epi ex

in studio p septe ānos. ut s. ecclesia z.
§. z. 4. si hōet sup h spāle pūilegiū.
habet etiā absens p residēte. ut hōes i
§. se. A. Ad illud quod habet h 7 in
§. se. facit qd nōr in sū. dca. q. 27. B.

Sūt 7 alie cause in qbus nō residēs
habet p residēte. pma ē si sit in serui-
tio pape. eē eo. cū dilect. Secūda est
si vn⁹ uel duo ex canonid sint in serui-
tio ppi⁹ epi. eē eo. d. cetero. 7. c. ad au-
dientia. Sed eps suffragane⁹ si mozet
cū archiepo non uidet residē. ar. eē de
offi. ordi. pastoralis. Et nota q q est i
seruitio pape uel epi sui recipit qdem
fruct⁹ bñficij pter victualia siue qti-
dianas distributiōes q nō solēt absen-
tibus dari. ut in oco. c. de cetero. 7 eē de
pben. lig. 7 eē de de. nō resi. c. p. li. 6.
Et de h vide s. bñficiū z. §. pti. A
Post⁹ uidet. §. si. B. Tertia est si se
nō absentat in fraudē s eccē sue iura
fidelit. piequit. eē eo. ex pte. In qbus
casib⁹ possit qs p vicariū deferuire. vi-
de s. cleric⁹ p. §. ii. 7. i. vicari⁹. §. p.

Res inter alios

acta zc. vide. i. snia. §. 9. et x.

Restitutio rei

aliene p cōiter. Ut qz tenea-
tur statim restituē. R. fm Tho. scda se-
cūde. q. 62. Sicut accipe rē alienā ē s
iusticiā. ita 7 detinē eā. qā p h q aliqz
detinet rē alienā iūto oñō ipedit euz
ab usu rei sue 7 facit ei iūriā. Manife-
stū est aut q nec p modicū tēp licet i
pctō moziati s qlibet tenet statim pctm
deferē. fm illud Eccl. zi. Quali a facie
colubz fuge pctm. Et iō tenet qlibet
statim restituē uel petē dilatiōez ab eo
qui pōt vsum rei ccedē. Con. Ray. A
Ista petitio dilatiōis uel remissiōis fa-

ciēda est p se uel p aliū qñ debitor est
ipotens ad soluendū fm eūde Tho. se-
cūda sece. q. 62. arti. 8. Et h nisi ex ip-
sa petitione seqret reuelatio pcti seu
aliud scādālū. ar. c. officij. eē de pe. et
re. Et ad pdictoz clariorē intelligētiā
distinguedū ē. qā aut debitor ē potēs
restituē aut nō. p casu tenet statim resti-
tuere ut dicitū ē. 2. casu. aut ē ipotens
oīo. aut nō oīo. Si oīo. excusat. qā im-
possibiliū nulla est obligatio. ff. de re.
iud. l. i. impossibiliū. 7 iō sufficit h casu q
pponat restituē cū poterit. i. q. q. 6. li-
res. Si nō oīo tūc tenet statim restituē
id qd pōt. Et fm Ray. in ti. de raptō.
§. forma. ista potētia vī considerāda
usqz ad mēdicatē suā 7 sue familiē re-
seruata sibi solū extrema nccitate. Et
idē nō. in sū. li. 2. ti. 5. q. 86. S; cete-
rā nō solū extrema s etiā magna nccitas
uidet excusate a restitutiōe. eē d. fur.
c. si qs ppi. vbi dī q si qs ppi nccita-
tem famis furat⁹ fuerit. aut restituat
aut tres ebdomas pteat. Et sic nō
cogit pccise restituē. Et illud. c. itel-
ligit in nccitate etiā nō extrema scdm
glo. 7 Inno. ibi. Vnde ad clari⁹ hoc in-
telligēdū itez subdistinguendū est. q
aut debitor ē in articulo extreme ne-
cessitat. aut nō. p casu nō tenet ad re-
stitutionē. qā in extrema nccitate oīa
sūt coīa. l. i. §. cū in eadē. ff. ad. l. i. rodi.
de iac. Vnde 7 sup 4. snia. z. ois. i. s. oīc
Scot⁹ q si detinēs rē alienā ē in-extre-
ma nccitate. 7 ille cui⁹ ē res nō. s habz
aliqua citra nccitatez extremā vicim⁹
q ista res ē detinend iure poli quo in
extreme nccitatis articulo ad puiden-
dū nccitati nature via oibus extrema
necessitate detinē ē cōcessa. eē de ver.
figl. exijt qui seminat. li. 6. Si ambo
sūt in extrema nccitate si pus domin⁹

deuenit ad eā debz reddi dñō duplici
iure. tū qā prius suū. tū qā iam ex ista
sua necessitate factū ē suū. Si vō pus
deuenit detinēs factū est suū. 7 tūc do
mino postea deueniēti ad istam neces
sitate nō debz reddi. qā cessauit do mi
niū eius in re ista 7 factū ē alteri⁹ iure
poli. Si ambo simul deueniāt vicim⁹
q debz reddi dñō. qā nūq; cecidit a do
mino. Pro h facit qā duobz occurren
tibus pualet qd est poti⁹. ff. de sta. ho.
l. querit. Et subiūgit Scot⁹. Si deten
tor deueniat ad pinguiorē fortunā te
netur restituē qñ occupauit cessante
extrema necessitate. Sed si nūq; ante ex
tremā necessitatem occupasset. tūc iuste
simplicit occupasset. s. rem suā nec ad
aliquā tenet restitutionē. hec ille. Tu
tius videt⁹ q si deueniat ad potētiā
restituatur sicut 7 qui cessit bonis. C. de
his qui po. ce. bo. l. i. Non tñ tenetur
nisi inq; tū facere pōt. l. 3. ff. de cessi. bo.
Et in hoc ultimo casu intelligit⁹ facere
posse deducto ne egeat. ff. de te. iuri. i
condēnationē. 2° casu qñ debitor non
est in articulo necessitatis extreme. aut re
stitutio est incerta aut certa. Si incerta
ut qā nō inuenit⁹ creditor ul ei⁹ heres
restitutio faciēda ē pauperibz. extra d
vsuri. cū tu. Et tūc debitor impotens
poterit se libere ponē in manu epī ad
quē pñet pñisio pauperū. 7 epus si
videt⁹ fm deū expedire poterit ei re
laxare debitū ut paup; in totū uel in
partem uel p̄bete ei dilationē ut paula
tim eroget pauperibz. ut 7 ponit⁹ in oca
q. 86. in su. li. 2° ti. 3. ad fi. Sed in eo
q loquit⁹ ibi de penitētiario ut possit h
facere. pōt intelligi si ipse penitētiari⁹
habeat sup hoc auctoritatē ab epō. al
per se nō pōt quia iure nō cauet⁹. Ideo
dñs An. d. bu. in dicto. c. cū tu. an. i. q.

dicat penitētiariū hoc non pōsse. Sed
7 quādo apud debitore alqd relaxat⁹
ab epō ul ab alio habēte ab ipso aucto
ritatē debet orare uel alia bona facere
p his quozū ille res sunt uel qbus de
bētur. 7 inq; tū veniat ad facultatez p
illis facere elemosynas. ut si nō pōt fa
cere qd debet saltē faciat qd pōt. sicut
dic⁹ Tho. scda scde. q. 62. arti. 2°. i eo
qui non pōt mēbzū absistū uel subla
tam famā restituere. qā debet in pecu
nia uel alio mō quo pōt recōpensare.
Si restitutio est certa. i. qā scitur siue
pōt sciri p̄ticulari p̄sona cui debz fieri.
tūc si debitor ē in tāta necessitate 7 cre
ditor in tāta facultate q debitori tene
retur p elemosynā subuenire. debitor
nō tenet⁹ ad restitutionē. Itā hoc casu
ipse creditor teneret⁹ retro reddē. Vñ
48. dis. sicut hi. sup obo inuadere oīc
glo. q pñt paupes cogē diuites ad eis
pstandū nō per viā actionis s̄ tñci
ationis ad eccliam q pōt diuites cogē
ad hoc agendū. Itē gnāliter debitor n
tenet⁹ ad restitutionē eo casu quo cre
ditor rōnabiliter debet nolle sibi fieri
restitutionē ut oīc Scot⁹ sup 4. Iniaz
dis. 15. ubi subiūgens exēpla dic⁹ De
bet enī velle quilibz restitutionē sibi
non fieri qñ est in p̄iudiciū cōtra uel
recipiendū restitutionē. qā o; velle bo
nū suū 7 bonū cōe. Debz etiā velle nō
fieri restitutionē qñ eet in diffamati
onē restituendū. qā debz magi velle fa
mā p̄ximi q illud modicū suū statim
Coniūlt o; magi velle q viter magnū
icōmodū p̄ximi restituendū q modicū
icōmodū suū uel nullum in illa mo
dica dilatione restituendū. Ex his seq̄
q qñ esset restitutio oānosa rei publi
ce uel ei cui fit uel diffamatiua restitu
entis uel nimis notabiliter oānosa non

tener ad statū restituendū. sed sufficit
q̄ statim ex affectu restituat. 7 q̄ actu
restituat cessantibz incōueniētijs hīc.
inde. Et ex p̄dictis etiam subinfert.
Quādo ablatio fuit occulta tūc nō te
netur ablatoz se p̄dere. nec p̄ osequēs
p̄ seipm restituere s̄ per aliā p̄sonam
secretam 7 fidelē. 7 expedit q̄ p̄ cōfēs
sorem. q̄ sibi est crīmen detectū; per
cōfessionē. 7 de eius fidelitate q̄ resti
tuat fidei sue cōmissū satis debet credi.
Pater igitur hic differtur restitutionez
quousq; voluntas talis p̄sonē 7 oppor
tunitas habeat. hec ille. B

Cui restituenda est res furtiua uel
rapta seu al male accepta: s̄c̄o Fm Ray
Et cui res subtracta fuit etiam si non
sit oīs rei. s̄ sua inter sit ex causa hone
sta rem non esse subzeptā. ut puta q̄a
habebat in ea ius pignoris uel vsum
aut aliquod huiusmōi. ff. de furd. l. is
cuius. Si dō ip̄e cui nūc res ablata est
furatus fuerat eā. non sibi sed domo
erit restituenda. uel ille cui p̄or. fur ul
raptor subzipuerat si sua ut dictū est
intererat ex causa honesta. Et fiat cau
te q̄tū potest p̄ religiosū 7 huiusmōi.
ita q̄ nulli p̄sona furis prodatur. Itaq;
regulatū restitutio spoliad faciēda ē.
3. q. 1. reintegrāda. 7 fere p̄ totā q̄onē
7 ex de testi. spo. fere p̄ totū. Fallit
tamē quādo non tūc iste male accepit
sed alijs ei turpiter dedit. d̄ quo facien
dum est ut dictū est s̄. elemosyna p̄.
§. fi. A. Et ibi latū in additione. B
Et hic. i. §. antep̄st. A. Et ibi de h̄ oī
cet. Et ad maiorē huius. §. declarati
onē p̄t generalit̄ oīci q̄ restitutio fa
cienda est p̄ncipalibz ut eoz heredibz
si inueniuntur. al paupibz. ex de viudi.
cū tu. Sed in hoc clariū distinguendo
dicendū est. q̄ aut quis obligat rōne

turpis receptiōis in q̄ p̄ncipauit etiā
dans. aut al. p̄ casu non tenet restituē
danti. q̄a in pari cā turpitudinis poti
or est cōditio possidend. ff. de cōdi. ob
turpē cām. l. si ob turpem. §. porro. et
C. eo. l. 2. Et ideo h̄ casu cū restitutio
nō fiat p̄sonē p̄ncipali saltē debet fieri
pauperibz tāq; si nō inueniret p̄ncipa
lis uel ei heres. p̄ dictū. c. cum tu.
Fallit in accepto per symoniā. q̄a debz
restitui illi ecclie in cuius iniuria accep
tum est. ex de symo. c. de hoc. Itē etiā
non erogatur paupibz quādo turpit
acceptum ipso iure applicaretur fisco ul
puato. quia de alieno non potest fieri
elemosyna. i. q. i. non est putāda. Et
hoc etiā notat in sū. li. 2. ti. 8. q. 32.
Et excepto h̄ casu cū res applicaretur
ipso iure fisco uel puato. licz turpit ac
cipiens nō cogat restituē turpit oāt.
tū si uellet posset restituē eide danti.
Nam iure nullo phibet hoc. Et pene
sūt restringende. de pe. oī. i. c. pene.
7 in. c. odia. de re. iudi. li. 6. Et notat
in sū. li. 2. ti. 8. q. 35. ad finē. Et etiā
casus in quo licz dans nō fuerit in tur
pitudine p̄iceps. non tamē ei s̄ paupe
ribz fit restitutio. q̄a dans ex obligati
one dedit licz accipiens turpit recepit
videlicz quādo iudeus uel paganus fue
rit aliquid lucratus a xp̄ianis occasiōe
officij publici. Illud enim debet ouer
ti in ulus pauperū xp̄ianorum scdm
p̄uidentia diocesani epi. ex de iudeis.
cum sit. 2. casu quādo obligatio est
aliunde q̄ ex dicta turpi causa distin
guendū est. Aut non inueniūt credito
res seu eoz heredes. 7 de h̄ oīci. i. re
stitutio 6. Aut inueniūt. 7 tūc aut ob
ligatio est p̄sonalis. 7 d̄ hoc dicitur. i.
restitutio 2. Aut obligatio est realis.
ut q̄a habz q̄s rem alienā. 7 tūc si habz

a nullo uel saltē a dño clarū est. qā sp
dño ē restituenda. ff. d. rei ven. p. torū
et. C. eo. qā cuiq; dandū ē qd suū est.
ff. de iusti. 7 iure. l. iusticia. §. iur. pce-
pta. Sed si habueit ab aliq; alio titulo
trāslatiuo puta p donationē uel vēdi-
tionē uel silem. silt restitutio sit oño
rei grad. C. de furd. l. in ciuilez. Si dō
habuit titulo nō trāslatiuo puta in cō-
modatū uel locatū uel etiā sine titulo
forte qā sustulit. illi uiderē restituēda
a quo habuit. C. locati. l. si qs dducti-
onis. Vbi dī q; dductor debz oño loca-
tori rem reddē. lic; oīcat se dñm. 7 p^o
ea agē de dominio. S; h; o; intelligi qñ
nō cōstat de dominio nec poterat in cō-
tinēti pbari. Al bñ audiret mouēs q-
stionē de dominio. ff. de positi. l. bona
fides. vbi dicit q; qñ fur deposuit rem
apud dñm oīcte rei dñs nō cogit red-
dere. Cogit ergo in h; casu habēs tē ill
restituē a quo habuit nisi statiz possit
de suo dominio pbare. adeo q; si etiā a
fure ul pdone qs habuit tñ d; ei resti-
tuere qñ habuit cām ab eo. ut patz in
dicta. l. bona fides. Sed si nō habuit
cām ab eo puta qā ei p furtū uel rapi-
nam abstulit tūc qñ p furtū puto q; nō
debeat furi pōzi restitui. qā null? ma-
le fidei possessor h; casu h; ius repetēdi
iñaz ei datur actio furti cui? interest ex
honestā causa. ff. de furd. l. cui? interest
7. l. is cui? interest. Itē nemo debet ex
improbitate sua cōsequi actionē. ff. de
furd. l. itaq; §. p. Et tñ casus in q; fur
actionē furti habz. ff. d. fur. l. q; vas. §.
si ego. vbi dī. Si ego poliēda vestime-
ta tibi locaui 7 tu ticio cōmodauē
ticioq; furtū factū sit. tibi datur actio
furti. qā tua interest cū mihi teneat red-
dere. 7 mihi aduersus te dat actio qā
furtū fecerit ticio cōmodādo. Idē itaq;

casu fur aduersus furē actionē habz.
h; ibi. Et h; ideo ē quia a pncipio habu-
it rem de uolūtate dñi eā sibi locādo.
ppē quod interat ei? etiā ex honesta
causa. Al fec? ut pz ex pñd. Quādo
aut p rapinā qs tē abstulit a fure ul p-
done. tūc vī ei restituēda. qā etiā pdo
ē restituendus. ex de testi. spo. c. in lit-
teris. Immo nec oño licet rape tē suā
nisi in casu de q; s. bellum p. §. p. et z.
Al pñd ius suū. Et nō oñs tenetur ad
extimationē rapte rei regularit. C. vñ
vi. l. si qs in tantā. Qui g furatus est.
furi uel pdoni non tenetur furi s; oño.
uel alij habēti ius in re restituē. Secus
est in raptoze. S; in quocūq; cāu dñm
est debere furi uel pdoni fieri restituti-
onē. si cōcurrat oñs in repetitiōe d;
oño poti? restitui. oīcta. l. bona fides.
Immo etiā si oñs non repeteret qā i;
raret qs hēt. debz q; habz oño denūci-
are ut ipam recipiat. ex de furd. q; cum
fure. oñmō fiat sine piculo furi. zz. q.
s. hoc uidetur. vbi dī q; pñā pximi
eis reuelāda sūt qui pñt pdesse 7 non
obesse. Et quod oīctū est de oño cōcur-
rente ad repetitiōē cū fure idē ē de
omni alio pñdēte aliquod ius hone-
stū. qā sp illi faciēda est restitutio q;
fouer mai? ius. oīcā. l. bona fides. 7 est
ar. in. l. querit. ff. de sta. ho. Et iō qui
vicerit filio uel seruo pecuniā tenetur
restituē patri uel oño cui? ē. ff. d. alea.
l. si. Immo filij etiā tenent restituē pa-
tri res que spectāt ad eos iure ppetad
sed vsutuū ad parētes qd ē reglate.
fallit in castrēsi ul q; castrēsi peculio.
Itē in bñficialib; ut in. c. si annū. i4.
ex d iudi. l. 6. qā eas non pñt admi-
nistrare uel obligare. 7 minus aliena-
re. C. de bonis que liberis. l. si. §. filij
aut familias. Et assignatur ratio ibi.

Meli⁹ ē enī coartare iuueniles calores
ne cupiditati dediti tri stē exitū senti-
ant q̄ eos p⁹ dispersū expectat p̄mo-
niū. Idē p̄ qd̄ i oīb⁹ his casib⁹ videt^r
patri restitutionē fieri debē. Et idē vi-
detur eadē rōne in oīb⁹ sibi. ut si q̄s
accepit rē a pupillo restituat tutori.
Sed cui restituent^r res ecclie? Dicēdū
q̄ plato si nō ē in culpa. Si vō est i cul-
pa ut ga res ecclie ipe dissipauit. uel ex
carnali affectu 7 nō iusta cā donauit.
qd̄ facē nō pōt. cū epus 7 q̄lib⁹ platus
rerū ecclie sit. pcurator 7 nō dñs. 7 cō-
ditionē ecclie meliorare pōt. deteriorez
vō facē nō debz. eē d̄ dona. c. fraternita-
tem. tūc p̄p̄t p̄cipiū culpe non v̄r q̄
debeat se iromittē. eē de de. cōiu. di-
uerfis. Et iō fiet restitutio successorū
eius. ocō. c. fraternitatē. Vel si adhuc
nō ē successor expēdat in utilitatez ec-
clesie. eē de symo. d̄ s̄. Hoc etiā notur
in sū. l. i. z. ti. s. q. i. d̄. vbi 7 de talibus
dic̄. S; cui fiet restitutio? Et subdi-
cit Ray. Credo q̄ auctoritate iudici
penitētiā debet fieri ecclie cui sic i-
uriōse ablatū est. ita q̄ illi eidē cui de-
bit nisi cū turpī dedit. tūc. n. nō sibi
s; successorū suo poterit fieri uel iupiorū.
ut dic̄ Hosti. uel in utilitatē ecclie cō-
uerter^r uel etiā eiusdē loci paupib⁹ si s;
expedire videbit^r eroget. ar. 17. q. 4.
si q̄s in attrio. Idē vltimū. s. q̄ de pau-
perib⁹ dic̄ glo. Ray. q̄ meli⁹ ē cū indi-
gent paupes uel sād habundet ecclia.
Alioqn meli⁹ ē q̄ in utilitatez ecclie
paupis ouertat. Idē Vl. Sād cō. Tho.
scdā scdē. q. 6z. arti. 5. et arti. vltio.
Qd̄ aut̄ dic̄ Ray. d̄ auctoritate iudi-
cis p̄nialis glo. dic̄. Si tū sup talib⁹ di-
sp̄landis h̄eat prātem. s; ibi. Et ad p̄-
dictā attēdāt accipiētes a derid de re
bus ecclie cū nō idigeāt uel nō cōuer-

tant in utilitatē ecclie uel nō alia iusta
rōne. s; pot⁹ occasiōe d̄ sanguinitatē uel
amicitiē q̄a tenent ad restitutionē. ut
et Tho. ponit dicto arti. 5. Et multo
forti⁹ si accipiāt ex cā turpi. ut ex mē-
tricio ludo uel alia quacūq; turpi cā.
ut et notat in sū. l. i. z. ti. s. oca. q. i. d̄.
Qñq; tñ licz dñs occurrat i repetitione
nō p̄fert si q̄s forte habuit rē ab eo q̄
etiā d̄ oīm h̄ret actionem. puta quia
est usufructuari⁹. Idē magi eius inter
est h̄re rē q̄ dñi. q̄a dñs h̄z p̄petatez q̄
cōsistit i nudo iure dñi est p̄ se sepata
7 usufructuari⁹ h̄z ius vtēdi 7 fruēdi
ff. de usufruc. p̄ totū. 7. C. 7 Insti. eo.
ti. Immo etiā si ipe dñs sustulisset te-
nere furti. ff. de furt. l. cū res. s. si bo-
na fide. Itē si eēt q̄ posset rē retinē rō-
ne imp̄fay factay in ea. ff. d̄ furt. l. si
is q̄ comodasset. Ibi d̄ q̄ si dñs fura-
tus ē rem comodatario. i. ei cui cōmo-
dauit. nō tenet furti nisi comodatario⁹
potuisset rē retinē rōne ip̄nsatū in re
factay. Idē ē si rem h̄ret obligatā p̄p̄t
eandē rōne. Itē qd̄ dictū ē de re aliea
restituēda dñō. idē p̄ oīa intelligēdū
est de re affectata. puta que p̄ vim cō-
pulsuā alteri data ē. Idē illi ē restitui-
enda q̄ vim passus est. ff. qd̄ me. cā. l.
merū. s. cū aut̄. B

¶ Vt q̄s absoluat a restitutionē si is
cui debebat remisit siue donauit? Bz.
Absoluit si est p̄sona q̄ donare posset.
d̄ quo vide s. donatio p. s. z. Que do-
natio postq̄ facta ē postea ex peniten-
tia nō reuocat. ut Ray. ponit. De hac
etiā qōne vide. i. restitutio 3. s. p̄t.
A. Et intellige s; si remissio fiat libe-
ra voluntate creditor. al non valeret.
ut. i. s. p̄t. 7 dictū est s. bellū p. s. x.
in additione. B

¶ Quid si p̄sona cui debebat restitui

defuncta est: **R** fm Ray. Restitutio faciēda ē hēdibz. **S**z h distinguē. qā si heres ē aliqis in toto ul' in pte. tūc fiet ei restitutio sicut dīgit in toto uel in pte. Si autē heres īstitut' est in aliqua determinata quātitate. puta in centuz uel etiā i domo 7 nō pl' tūc restitutio nō oī fieri hēdi. **A**. qā script' heres ī certa quātitate ul' rebo p'icularibz nō est heres s' pot' legatari'. **C**. de here. insti. l. quorīēs. **B**. sed illi ul' illis qbus testator reliq' dispositiōēz residu oīū bonoz. **A**. i. ueris heredibz ul' ex ecutoribz a testatore deputad' fm dispositionē testant' cui' uolūtas oīo seruanda est. i. q. z. vltima. **B**

Ut qz teneat' restituē rē cū fruct' i bus. **R** fm Ray. Quilibet male fidei possessor teneat' restituē rē cū oībz fructibz pcept' 7 qz ipe dñs p'cepisset si possedisset. ex de testi. spo. grauis. ff. d' ddi. sur. in re. ff. de rei ven. si nauis. **S** gnālī. Et itellige fruct' q' sup'sūt de ouctis exp'is illis q' fuit grā fructuū q'rendoz d'gregādoz 7 cōseruandoz que deducit' t'az a male fidei q' a bone fidei possessore. ff. de peti. heredi. l. si a patre. **S**. vld. Possessor autē bone fidei non tenetur de fructibz quos p'cepit q'diu fuit bone fidei possessor si iā dñs p'ti sūt. s' de extatibz teneat'. **C**. d' rei ven. l. certū. **A**. Dic latius ē distīguenduz. Aut qz obligat' ad restitutiōē rei aliene. aut alteri debite. Si enī rei aliene tūc si est male fidei possessor qui statī dicit' male fidei cū scuerit rē ad aliū p'tinere. ex de p'scip. c. si. teneat' oēs fruct' restituē. **C**. d' rei vē. l. certū **S**z h itez distīguīt. Nā si tal' possessor nō habuit titulū. claz est q' teneat' oēs restituē nō solū p'ceptos s' etiā q' p'cipi potuerit p' oīm rei si tē habuisset. ff. d'

re. iur. l. gnālī. Si dō habuit titulū; puta donatiōis ul' veditiōis ul' aliū solū teneat' de p'cept' l. si fundū. **C**. de rei ven. **I**fallit qñ titul' ē habit' p' metuz. qā tūc etiā teneat' de p'cipiēdis. l. sed et part'. ff. q' d' me. cā. vbi glo. addit etiā tres alios casus videlz qñ titul' habet' d' iudicta legū. l. quēadmodū. **C**. de agri. 7 cen. l. xi'. Itē qñ h' in fraudez creditoz. Itē qñ emit res fisci sine solēnitatē. **Q** si ē bone fidei possessor nō facit suos fruct' nāles. videlz q' nascūt' sine industria hoīuz. ut poma 7 silia. 7 illos teneat' restituē. nō tñ vlt' q' ex illis sit fact' locupletioz. l. vtz. ff. de p' here. **I**fruct' dō industriales. i. pueniētes ex industria hoīs nō teneat' restituere nisi extātes. s' p' litē dñ. oēs. qñ p' d' testatiōē sit d'stitut' male fidei. d' sta. l. certū. Putat' tñ q' si habuit iustā cāz litigādī q' nō teneat' nisi i' q'tuz fact' sit locupletioz. 7 vider' p'barti in l. illud. ff. de peti. here. vbi exp'sse d' q' ouent' de hereditate nō teneat' de rebo p'did' p' acceptū iudiciū si habuit iustam cām litigādī. Et d' istis fructibz est plena 7 m'grā glo. in l. ex ouerto. in pñ. ff. d' rei ven. Si alteri debite. d' cendū est q' si debet' mibi res que non fuit mea. puta qā fuit vedita ul' p'mulsa p' ceptū iudiciū. i. d' testatiōē litis debet' cū te oēs accessiōēs. i. fruct' ac si illo t'pe fuisset res mibi tradita. ff. si cer. p' l. cū fund'. Sed si mibi debeat' res q' fuit mea 7 ad aliū sine cā puenit puta solui rē quā est imabaz me debē cū nō debet'. tunc simul cū te debent' oēs accessiōēs. i. fruct' 7 alia q' i' rei a p'ncipio quo fuit data euenerūt. ff. d' condi. inde. l. indebiti. in p'ncipio. In oībz autē sciendū est q' bone fidei possessor nō q' tenetur vlt' q' sit factus

locupletior. de a. l. v. r. d. peti. here. B.
Et nota q. q. solū vñ rei furat⁹ fuit nō
sufficit si restituat tē s. tener etiam ad
extimatiōē vsus. Con. l. doli. 7. Vl.
Et eodē mō tener⁹ q. restitue dāna si
qua oñs rei. p. p. ei⁹ absentia passus fu
it. iz. q. z. si q. de ecclesijs. De q. vide
i. vsura p. §. 10. q. incipit. Vtrūq. vsure
possint. et. §. 20. q. incipit. Sed nūq.
est vsura. 7. i. vsura d. §. p. t. A. Ad
p. dictoz itelligētiā sciendū q. interesse
q. d. alicui debet. cōsiderat aliqñ respcū
lucri cessand. aliqñ respcū dāni emer
gend. p. casu extitatio nō d. deduci i in
finitū. s. vbi rei pncipalis ē extitatio.
interesse nō d. excedē duplū rei pncipa
lis. s. vbi ē incerta sit extimatio ad ar
bitriū boni iudic. ad co. q. in imensu.
nō pcedat. l. vna. C. de ten. q. p. eo q. d.
intest. p. t. z. cāu videlicet respcū dāni
emergend. si venit interesse tōne omis
sionis cōsiderat solū interesse intrinsecū. ff.
de act. emp. l. si sterilis. §. cū p. vendi
torē. vbi d. q. si frumētū uel hīe non
sit datū emptori suo tpe nō veiet exti
matio. q. aīalia sūt mortua ex eo q. n.
habuit bladū suo tpe. Itā illud inter
esse extrinsecū ē a re. s. bñ veniet ut de
matius p. cū quo res valuit a tpe q. de
buit dari. q. a. s. est interesse intrinsecū q. d.
accernit tē 7. venit ex ipa re. Extrinsecū
dō q. d. nō ex re venit s. p. p. rem. ut in
exēplo p. p. o. s. p. d. i. c. t. a. u. t. p. u. t. o. ve
ra si dānū occurrit creditori ex simpli
ci omisioe debitor. ut si creditor erat
incursus dānū etiā si debitor nihil si
bi p. m. i. s. s. e. t. q. a. non hēbat quō aliū de
sibi p. u. i. d. e. t. Sec⁹ si cū omisioe adue
nit etiā cōmissio ut q. a. creditor alit si
bi p. u. i. d. i. s. s. e. t. ut nō morerēt aīalia eius
si nō fuisset decept⁹ p. m. i. s. s. i. o. e. d. e. b. i. t. o. r. i.
Ioc enī casu interesse venit tōne omis

sionis. i. false p. m. i. s. s. i. o. i. s. 7. iō debet int
esse etiā extrinsecū ut statī patebit p. t.
ferrim in foro cōficiē vbi q. s. tenetur
p. x. i. m. o. s. a. t. i. s. f. a. c. e. r. e. o. e. d. a. m. n. u. q. d. e. i. u. s.
culpa. ex de iniurijs. s. p. o. p. t. e. r. e. a. h. c. a.
su saluo meliori iudicio tener⁹ etiā de
morte aīaliū. Si dō tōne omisioe de
betur interesse oputat interesse etiā intri
secū. ff. de ac. emp. l. Julian⁹. i. p. n. v. b. i.
d. q. d. a. s. t. i. g. n. u. v. i. t. i. a. t. u. t. e. n. e. b. i. t. e. t. i. a. d.
ruina dom⁹. Et sic illa extitatio cōside
rat hoc casu etiā multo vltra duplum
rei pncipalis. nō tñ in infinitū. h. enī
veniat ruina dom⁹. nō veniet si forte
oportuit ipm. p. p. hoc p. multos ānos
uel vsq. in tēp⁹ vite adducē domū. s. f. a.
c. i. t. ff. d. ser. corrup. l. in h. iudiciū. 7. l.
neratius. vbi corruptor serui tener⁹ n.
solū de seruo s. etiā de oībo rebo quas
seru⁹ tūc fugiēs tulit. nō de alijs quas
postea successiue furat⁹ fuerit. B.
Quid si in ipa re furtiua fecit quis
expēsas? s. x. fm xv. In foro p. n. i. e. si ex
pēsas fecit ad cōseruationē rei ut pascē
do equū. siue ad oportuna meliorati
onē. ut puta curando aīal morbosū ul
nutriēdo porcū 7. h. modi deducē eas
pōt ex q. satisfaciāt al. integralit dāmnū
passo. Idē Vl. A. In foro aut iudici
ali dicte impēse nō oputant. ut in sū.
li. z. ti. 5. q. 75. vbi h. notant. Ad ple
niorē at mae itelligētiā. vt q. s. possit
petere sūpt⁹ factos in re aliena. Dicē
dum est q. aut fecit nomie oñi rei. aut
noie p. p. r. i. o. i. t. ā. q. in re sua. p. casu cla
rū ē q. pōt oputare. Itā vtilit gessit ne
gociū oñi. l. i. et. z. ff. d. negl. ge. 7. p. to
tū. In tātū q. si dñs tollat re p. q. sol
uat sūptus omitter furtū. ff. de furt. l. i.
si is qui comodasset. z. casu qñ fecit
tāq. i. re p. p. u. a. clarū ē q. p. v. i. a. p. e. t. i. t. o. i. s.

nullo mō pōt computare. l. si in area. ff. de odi. inde. §. p. vias retentiōis qñq; sic. ut ibi. Vñ distinguēdū ē. qā si fuit male fidei possessor a pñ. nullo modo pōt computare. l. ex argēto. ff. de odi. fur. 7 in Insti. de re. diui. §. ex diuerso. nī si respectu fructuū. Nā ut oīc glo. i. c. grauis. eē d. resti. spo. fruct? oīcū qui sū pñt deductis expēsis q̄ sūnt grā fructuū q̄rendo colligēdoz 7 obseruandoz tā i bone fidei possessore q̄ i male fidei. etiā pñonibz. ff. de peti. hēre. si a dño. §. fruct?. 7. l. plane. i. si. 7. C. de fruc. 7 līd expen. l. i. Nā null? cāus inuenite pōt q̄ h̄ gen? deductiōis ipe oīat. ff. fami. l. heres. fund? q̄ p. tñso. in si. 7. ff. so. ma. fruct?. fruct? enī in telligūt deducti necessarijs expēsis. ff. de op. seruo. l. fruct?. Si dō a pñcipio fuit bone fidei pōt soluz tollē qd̄ fecit sine lesiōe rei. ff. de rei ven. l. Julianus scribit. l. si in area. Ita tñ q̄ si dñs vellet dare pñciū illaz rerū. ut si vellet tollere illud in q̄ tñ nocēt 7 sibi nō proderet nō ē pmitterē. qā nō ē cedēduz malitijs. ff. de rei ven. l. i. fundo. Glo. tñ i Insti. de rez diui. §. lictere. oīc q̄ q̄ scripsit in paginis alienis bona fide etiā reddito libz h̄z actiōez i factuz d̄ oīm paginatū. ff. de rei ven. in rē. S3 glo. Jo. eo. ti. §. ex diuerso. oīc q̄ non dat ei actio p. l. si in area. ff. de odi. in tebi. Istud secūdu pōt itelligi d̄ subtilitate iud. pñm aut de eḡtate 7 in foro pñie. qā nō ē equū aliqū locupletari cū alteri dāno. ut in. c. locupletari. de re. iud. l. i. 6. Et sine culpa 7 cā rōnabili nō oīz q̄s puati laboze suo. ut in. c. si ne culpa. eo. ti. Et si dñs rei nō sit potens uel si h̄ peligat satisfiat sibi de re sua. ar. i Insti. de rez diui. §. si q̄s i aliena. Itē male fidei possessor nō tenet

de fructibz q̄ p̄cipi potuerūt ex meliora mēto qd̄ ipe fecit in re. ff. de rei ven. l. ceterz. S3 si sp̄ fuit bone fidei. i. qñ habuit rē 7 qñ edificauit si dñs rei ē potens pōt rē retinē donec sibi satisfiat d̄ sūptibz. Si dñs ē ipotēs pōt solū tollē quod fecit scdm̄ modū p̄dictuz. oīcā l. in fundo. B

Quid si res rapta reddit? deteriorata? R? fm Ray. Nō liberabit raptor. ut d̄ deposito dictū ē s. de positi. §. 7. A. h̄ clari? oī i. l. i. re. ff. de odi. fur. B

Quid si res rapta petijt? R? scdm̄ Ray. Quociq; cāu p̄erit raptor tenet ad restitutionē. qā fuit i mora restituendi. 7 tenet p̄state ex̄tiationē ei? fm illud tēp? in q̄ plus valuit. Q̄ si nō fuit in mora. ut qā obtulit rē dño loco 7 tpe debito. 7 dñs neglexit accipere non tenebit de casu. ff. de odi. fur. l. i. re. A Ibi h̄ clare oī. 7 notat etiā i oīcā. q. 75 in sū. l. i. 2. ti. 5. B. Et q̄ de raptoze dicta sūt itellige etiā de fure q̄cūq; A s. q̄ ad restitutionē. ut i oīcā. q. 75. B. Et ceterq; etiā p̄ restitutionē dāni tenet petē remissionē de iur̄ia saltē per aliquā in̄positā p̄sonaz suppressio uel exp̄lso noīe furis fm q̄ q̄litas negocij patit. A. l. cauēdo sp̄ reuelationē peccati 7 scādaliū. eē de p̄. 7 re. officij. B

Quid si plures fuerūt raptorez? R? fm Ray. Si vadāt simul q̄i sit vn? exercit? q̄libz tenet i solidū. Nā 7 q̄libet iuuat alios 7 facit eos fortiores. ad hoc eē de hoīci. sicut dignū. Hoc dico fm x̄o. qñ vn? sine alio nō fecisset. Al' q̄libet tenet p̄ dāno qd̄ intulit. Si dō nō iuerūt siml' s̄ q̄libz p̄ se fecit dānū q̄libet tenet p̄ eo qd̄ intulit. Similē casuz vide. i. restitutiōz. §. p. A. Et i eo dem. c. de h̄ dicitur. B

Quid si q̄s furatus fuit rē qñ plus

valuit. et mō restituit qm̄ min⁹ valet.
R. fm̄ Al. in 4.º. i. 20. satisfecit nisi lu-
ctu tps in q plus valuit apponat. A
De h. o. i. t. e. s. s. 6.º. B

Qualit̄ restituet q ipediuit aliqūe
a cōsecutione alicui⁹ bñficij. R. scdm̄
Tho. scda scde. q. 62. Aut ipediuit eū
iuste ut si intēdens honozē dei ul' uti-
litatē ecclie pcurer q' det alicui digni-
ori. 7 tūc i nullo teneat. Aut ipediuit i-
iuste. ut puta si intēdebat ei⁹ nocumē-
tū ppr̄ oānū odiū ul' vīdictā 7 huius
modi. 7 tūc si ipediuit ne det digno.
dico añq' firmat⁹ sit q' detur ei teneat
qdē ad aliquā recōpensationē p̄sati cō-
ditionib⁹ psonaz 7 negocij. A. fm̄
arbitriū sapiend. ut in iū. eo. ti. q. 77.
vbi h. notat. B. I. 20. tñ teneat ad eqle
ga ille nōdū fuerat adept⁹. 7 poterat
multiplicit̄ impediri. Si vō ipedit ne
detur p' q' iā determinatū ē q' det. pcur-
tās i debite reuocari teneat ad restitu-
tionē eqlis fm̄ suā facultatē. Et idem
iudiciū de eo q' ipedit aliqūe a cōsecu-
tione cuiuscūq' munerē qd honeste reci-
peret. Con. p. de. A. Con. etiā Vl. ut i
ocā. q. 77. B

Qualit̄ satisfiet p his q restitui nō
pnt ut mutilatio mebr. stupr. 7 siliā.
R. fm̄ Vl. In his in qb oānū neqz i
se neqz in equalit̄ restitui pōt satisfiet
p̄recōpensationē faciendā arbitrio bo-
ni viri. Idē Tho. scda scde. q. 62. 7 in
4.º. dis. 15. A. Con. etiā p. de. ut in iū.
eo. ti. q. 80. B

Qualit̄ restituet q semia alic⁹ agri
effodit. ul' q oānificauit aliū eo q suo
tpe nō soluit. R. fm̄ Vl. Predicti nō
teneat ad restituendū totalit̄ oānū. qd
dubū ē qlit̄ fruct⁹ agri p̄fēcissent. uel
an mercator oānū uel lucz i mercati-
one habuisset. s. restituet tatū. quātuz

fruct⁹ agri i illo dubio vēdi potuissent
uel quātū mercator i illo dubio lucrū
suū vēdidisset. Con. Tho. scda scde. q.
62. A. Idē in iū. eo. ti. q. 81. B

Utr̄ q's teneat restitue qeqd illici-
te acq'siuit. R. fm̄ Tho. scda scde. q.
62. Circa illicitā acq'sitionē 7 datioez
distiguendū est. Aliqñ enī ipa datio ē
illicita 7 s. legē sicut p3 i eo q symoni-
ace aliqd dedit. 7 talis meret amittere
qd dedit. vñ non o3 ei restitutio fieri.
Et qa etiā ille s. legē accepit nō debet
sibi retinere s. o3 i pios vñs ouertē. A
Immo o3 dati illi ecclie in cui⁹ iūritiaz
accepta ē. ex de symo. de hoc. B. Alio
mō aliqs illicite dat qa ppr̄ tē illicitaz
dat. l. ipsa datio nō sit illicita. sicut cū
qs dat mētrici ppr̄ fornicationē. Vñ 7
mulier pōt sibi retinē qd ei datū ē. 7 si
sup̄flue aliqd p fraudē uel doli extor-
sisset. teneat eidē restituere. De hac mā
h. s. elemosyna p. s. si. A. Et ibi me-
lius i additōe. S3 de hac mā lat⁹ dicē
dū est videlz q aut illicita acq'sitio sit
cū iūritia p̄ximi 7 s. ei⁹ voluntatē. aut
cū ei⁹ voluntate. p casū qs i distictē te-
neat restituē oānificato. ut ex d. iniuri.
c. si. Ad h. enī p̄tinet qeqd fuerit acq'si-
tū p furtū uel rapinā uel p violētiam
seu p fraudē 7 h. mōi. Et fm̄ Inno. in
c. ga pleriq. ex de iū. ec. h. cāu teneat
qs ad restitutionē siue sit debituz iure
nālī 7 ciuili siue iure nālī tñ quale est
qd debet seruo. 7 iō inde nō faciat ele-
mosynā s. restituat. Si aut sit debituz
iure ciuili tñ. ut si legatū d. q potui de
trahē falcidiā. i. potui diminūē fm̄ le-
gem illā. integz solui credens heredi-
tatē sufficere ad omnia. non teneat le-
gatariū mibi restituere. Et subdit.
Quidā tñ dicūt dñuz. Ista secūda est
vera saltē i foro iudiciali 7 etiā pñali

cū lata fuerit snia. qā b casu error facti
causat repetitionē licz nō error iuri. C.
ad. l. falci. error. Sz notandū est dictū
Inno. p foro pñali si snia nō fuerit in
snia lata iudiciali. Itē dīc qz dēna-
tus ad aliqd iuste non tenet spōte da-
te licz snie parē debeat. 2. casu distin-
guēdū ē qz aut illicita acq̄sitiō ē respe-
ctu cāe aut respectu p̄sone. Si respcū
cause. puta qā ex cā turpi. dicendū qz
aut turpitudine est ex pte accipienē t̄m.
aut ex pte vtriusqz. Si ex pte accipienē
t̄m. puta si recepit aliqd ut delictū nō
faciat ul' ut id faciat ad qd tenet. puta
ut tē inuētā restituat. Et claz est qz
b casu tenet recipiēs restituē danti. l.
i. et. 2. ff. de odi. ob tur. cām. Si turpi-
tudo ē ex pte vtriusqz. puta si dat ad
corruptendū iudicē nō tenet restituē
danti. qā in pari cā turpitudinis potior
ē deditio possidend. ff. de odi. ob tur.
cām. l. si ob turpē. §. pōzo. 7. C. eo. l.
2. Sed b cā an 7 qñ 7 cui restituē te-
neat ē magi dubiū. Et p̄ v̄ qz sp̄ tene-
atur restituē. ff. de offi. p̄s. l. illicitas.
in pñ. ubi dīc. Itē ne qz iniquū dānuz
aut lucz sentiat. p̄s. p̄uicē. p̄uideat.
Ad idē. ff. de calū. l. in hēdē. ubi dīc qz
duenit illicita lucra ab oīb exor̄q̄ti.
Et in foro iudiciali 7 ciuili v̄z dāni f̄s-
co. C. de mō mulc. l. mulctaz. Sz in fo-
ro canōico ul' pñali v̄z erogari paupi-
bus. i. q. 3. non sane. ad finē. 7 ex de
v̄sū. cū tu. etiā si ex mētricio accipiat.
Nec obstat qd dīc Deut. 10. ut nō of-
ferat merces p̄stibuli ī domo dei. qā il-
lud itelligit qz ad oblationē altari uel
sacrificij publicā. non qz ad puatā ele-
mosynā. ut dicit Tho. scda scde. q. 32.
arti. 7. Acq̄sitiū t̄m p symoniā v̄z testi-
tū illi ecclie in cui' iniuriā acceptū ē.
ex de symo. c. de b. Cōtra p̄dicta facit

qd dīc l. 1. 4. §. p̄. ff. de odi. ob tur. cām.
ubi dīc qz meretricē licz turpē faciat qz
sit mētrix. non t̄m turpē accipit qd ei
dat etiā ex mētricio. Tho. in deo arti.
7. distiguit qz qñ lex phibet dationē
7 acceptionē. tūc debz oīo acceptū ex
turpi cā restitui. ut p̄ in symoniā 7 i eo
qd dat iudici ad corruptendū. 7 i ludo
phibito. 7 i mult. silt. b. Si v̄o lex nō
phibet dationē l̄ phibeat cām dandi
tūc nō cogit qz ad restitutionē. ut p̄
i lucro meretricis. dīc qz dīctū ē. Dicit. n.
qz p̄t retineri 7 de eo elemosyna fieri
Sz certe qñs aliqd phibet. 7 oē illud
intelligit phibitū qd sequit ex eo uel
ob id. C. de legi. l. nō dubiū. Et iō cū
lex phibet aliqd ḡ 7 solutionē ul' rece-
ptionē ex illa uel ob illā. 7 tāto magis
quāto ista solutio ul' receptio nō solū
est qd osequēs. imo 7 cā pncipal' tē p-
hibita inducēs. qā sine ea turpitudine
v̄sist nō fieret. Iō pncipalis cā phibi-
tionis stat in illa datione uel receptioe
ex qbo causat res turpis. Et iō cū lex
aliqd simplr phibet videt phibē 7 da-
tionē 7 receptionē ex illa uel ob illam
Sec⁹ si nō simplr phibet licz illud no-
tet infamia sicut mētriciū 7 siltia. Et b
sentit glo. Ray. in ti. de rapto. §. 6 qd
de forat̄s. sup v̄bo tenet restituē. ubi
oīc. Quid de oīb illis qz turpē acqui-
rūt aliqd. nūqd p̄t sibi illud in aliq
casu retinē? Et subdit. R. Vbi trāsla-
tū est dominiū in accipientē 7 nō ope-
tit repetitio illi cui' fuit res illa. disti-
gui p̄t. qā i illis qz sūt phibita qā ma-
la. quedā sūt qz nō puniūt a iure ciuili
i forma iudicij nisi pena ifamie ut hy-
strionar⁹ 7 exercitiū eoz qz pugnāt in
arena ul' ouello ul' ope meretrici sol-
tarū. Et in talibz turpē acq̄sita res
retineri potest ad v̄sum acq̄rentis.

Quedā sūt q̄ puniūt a iure p corpale
penā uel p extorsione turpiū lucroz.
et talit̄ acquisita retineri nō debēt ad
v̄sū acq̄rend nisi ei cōcedat̄ a p̄nario
suo tāq̄ alij paupi s̄ debēt i pios v̄sus
erogari. nisi forte restituta sint iā illis
a q̄b sūt habita. uel nisi q̄ h̄ restitue
velit eis a q̄b habuit. ad q̄d tñ nō te
net̄. Et restō h̄ mōi i foro p̄niali iudi
cada est p̄ pte satisfactiois. Et iō ibi
late p̄ officii penitentiarij. et ibi forte
pōt disp̄sare sicut 7 i limitādo tpe pe
nitētie. 7 mēsurā ieiunioz. In illis aut̄
q̄ sūt mala q̄a phibita sicut sūt tornea
mēta. negociatio clerici. lucz aduoca
tiōis uel medicine in casibz nō ocessis
emē bladū ul̄ vinū ut postea can⁹ v̄e
datur. facē sēta de floribz ad v̄dēdū
q̄z v̄sus ē frequēt⁹ ad lasciuia 7 siliā.
7 his causis acq̄sita retineri nō p̄nt̄.
Et subdit. Licz aut̄ l̄s distictio videat̄
p̄babilis. q̄a tñ pene restigēde sūt. 7
q̄ nimis emūgit elicit sanguinē. veri⁹
credo q̄ licz i p̄dicā casibz bonū sit 7 sa
lubz q̄ penitēs inducat̄ in foro p̄niali
ad erogandū i pios v̄sus talit̄ acq̄si
ta. nō est tñ opellēd⁹ nisi velit. nec iu
dicādus nō ēē i statu saluādozū si nō
velit h̄ mōi p̄niam accipe. nisi i casibz
a iure exp̄s̄is. ut in symonia d̄qua ex
pressū est q̄ pecūia symōiaca est resti
tuēda ecclie in cui⁹ ignominia est acce
pta. licz 7 h̄ possit̄ intelligi qñ recepta
ē de bonis eiusdē ecclie uel qñ de hoc
agit̄ in foro cāz. Silt̄ qñ q̄s aliqd teci
pit ut faciat oānū uel iniuriā uel calū
niā aliq̄. q̄a tūc nō ille q̄ dedit repetit s̄
ille d̄que datū est. ff. de calū. l. gnāl̄
§. illud. Qd̄ tñ intelligit̄ qñ agit̄ i for
ma iudicij. quā seueritatē nō ō obser
uari in foro p̄niali. Glo. tñ eade in ti.
de rapto. §. iz. circa pedagā sup̄ obo

tenet̄. n. in fi. ait q̄ tuti⁹ ē oīcē q̄ pecū
nia ex pacto symōiaco accepta retieri
nō possit etiā in foro p̄niali. licz secus
sit si absq̄ pacto fuerit accepta. ar. a d̄
tio sensu. ex de symo. mādato. l̄s ille.
Ex hac glo. 7 ex sup̄dicti pōt colligi q̄
acq̄sitū ex turpi cā q̄s iudicialit̄ tenet̄
restituē nisi illa cā nō fuerit simp̄c p̄
hibita. s̄ solū a lege ifamia notata. In
foro aut̄ p̄niali qñ restitutio nō ē faci
enda certe p̄sone. de osilio ē q̄ oīa illi
cite acquisita erogent̄ in pios v̄sus. de
necitate aut̄ nō ē. nisi iudicialis cōdē
natio facta fuerit. uel nisi inq̄tū ofes
sori videat̄. Inā in foro p̄niali q̄s resti
tuere p̄ximo nō tenet̄. nisi inq̄tū ip̄m
oānit̄auerit seu condēnat⁹ fuerit ut
sepe postēfū ē. Et nōt glo. iz. q. z. fra
ternitas. Deo aut̄ satisfacē debz p̄ tur
pi cā fm arbitriū cōfessoris. 26. q. 7.
turpia. Et q̄a Sap. xi. oī. p̄er q̄ pec
cat q̄s p̄ h̄ 7 torquer̄. inuēs q̄s ōz pu
nit̄ i illo i q̄ deligt̄. iō cū i receptione
ob turpē cām fuerit de⁹ offensus cur⁹
occasiōe deuentū ē ad p̄ctm̄. oueniēs
est q̄ sacerdos inq̄tū fm deū pōt facē
inūgat̄ penitēti q̄ oē acceptu⁹ ex tur
pi cā erogat̄ in pios v̄sus ut sic satisfā
ciat deo in q̄ offendit. nisi penitēs cōsti
tut⁹ fuerit in magna necitate. Et peni
tēs ōz se p̄parare ad restituēdū 7 faciē
oū q̄cqd̄ ofessori fm deū v̄suz fuerit.
q̄a ad h̄ obligat̄. ex de pe. 7 te. ois. Itē
etiā in foro p̄niali q̄s tenet̄ restituere
qñ ius h̄ spāl̄it̄ exp̄mit. ut in v̄suta ul̄
symōia 7 siliū. ut in ludis aleaz. tax
illozū. 7 siliūz phibitoz. ut s̄. lud. alee
§. 5. usq̄ ad finē. Itē fm Inno. in. c.
q̄a pleriq̄. ex de imu. ecclie. in glo. iua.
v̄sū. hypocrita autē. Idypocrita q̄ sub
forma boni xpiani cum nō sit accipit
elemosynas tenet̄ ad restitutionem.

Et subiūgit q̄ forte nō teneat restituē
illi q̄ dedit. q̄a d̄secut⁹ est mercedē suā
¶ Auto q̄ h̄ sit notabile dictū. 7 q̄ h̄ nō
fiat restitutio illi q̄ dedit. tñ si datū ē
ul' acceptū aliqua spāli cā 7 exp̄ssa. pu
ta in calicē uel altare ul' in subuētiōez
alicui⁹ hospitalis uel q̄d cūq; aliud. in
illā cām d̄ fieri restitutio. q̄a nil tam
equū est q̄ q̄ res trāsserant fm volū
tatē dñi i paz. in Insti. de acq. re. do. §
p traditionē. Et sic caueat sibi oēs ele
tici. laici. religiosi. hēm̄ite. 7 quicūq;
alij q̄ oñdūt bonā vitā ut recipiāt ele
mosynas. S; qd si p cā honesta i hone
sta dat res idiuisibiles. puta fuit⁹ vie. ul'
alia. uel bos. equ⁹. 7 lilia. an i toto res
debeat adiudicāi cāe honeste an i hone
ste. cū i diuisibilib⁹ nā potēti⁹ solet
ad se attrahē min⁹ potēs. ff. de sta. ho.
l. querit. h̄ac q̄onē tāgit glo. in l. 3. ff.
de odi. ob turpe cām. nec determinat.
Et h̄ multa possent allegari hinc inde
tñ p̄p̄ breuitatem saluo meliori iudi
cio dico q̄ res data p̄p̄te adiudicabit
cāe honeste 7 p̄p̄te cāe inhoneste. q̄a
licz in se sit idiuisibilis tñ ē diuisibilis
p̄ reductionē ad extimationē pecunie
ar. ff. fin. regū. l. 1. §. p̄. 7 l. 1. se. ubi po
nit casus i p̄nēdis finib⁹. ut si nō pos
sint bñ poni tollat d̄ terra vni⁹ 7 detur
alteri data extimatione illi a q̄ tra tollit
Et sic in casu p̄posito poterit res da
ta retineri si adimpleta est cā honesta
p̄p̄t quā data ē. 7 ps p̄c̄i d̄cernend i
honestā cām erogabit fm ea q̄ sup̄ius
tacta sūt. Qñ aut illicita acq̄sitiō ē re
spectu p̄sone. h̄ ot̄igit uel q̄a aliqd ac
cipit ab eo q̄ nō pot̄ date. uel q̄a aliqd
datur ei q̄ nō pot̄ recipere. p̄mū ot̄igit
nō solū cū aliqd accipit a nō vero do
mino. s; etiā a rei dño cui denegata est
adm̄istratio seu aliēatio bonoz suoz.

de quib⁹ dictum ē s. donatio p̄. §. p̄.
7 ibidē. §. 9. ponit an clerici possint
donare. Itē regularit null⁹ pot̄ donare
uel p̄ donationē recipere ultra q̄ngētos
solidos nisi p̄cedat certa insinuatio
fallit in aliqb⁹ casib⁹ de qb⁹ dictū ē s.
ecclesia p̄. §. 4. cū additiōe. Et solid⁹
in legib⁹ capit⁹ p̄o aureo. ut i Insti. d̄
pena teme. liti. §. fi. 7 ibi glo. Itē re
gularit nō valet donatio int̄ cōiuges.
7 int̄ p̄rem 7 filiū q̄ est in ei⁹ p̄tate. ut
s. donatio p̄. §. 5. cū sequenti⁹. Itē re
gularit filiu fami⁹ non pot̄ donare uel
adm̄istrare nisi sint res castreſis pecu
lij uel quasi. de q̄ s. elemosyna 2. §. 3.
7 s. p̄culiū. Itē null⁹ pot̄ aliqd dare i
fraudē creditoz suoz. al' recipiens ab
eo teneat ad restitutionē cū distictiōe
q̄a aut recipit titulo lucratiuo aut one
roso. Si lucratiuo 7 creditores fraudā
tur. oīo teneat ad restitutionē. ff. q̄ in
frau. cre. l. q̄ aut. §. filiq; modo. Et v̄
intelligēdū h̄ qñ frauſ int̄ueniebat tē
pore donatiōis. Sec⁹ si postea. quia fa
ctū legitime retractari nō d̄. licz cāus
postea eueniat a q̄ nō potuit inchoari.
ex de re. iuri. factū legitime. l. 1. §. 6. ¶ Nisi
forte q̄s accepisset acq̄sitiū ex delicto
puta ex vsura. Tūc enī qñcūq; vsura
rius efficit non soluēdo talis obligat
ad restitutionē. licz a p̄ncipio nō rece
perit i fraudē creditoz. q̄a nō ē equū
ut ex dolo alicui⁹ alter comodū sentiat
cū dāno tertij. l. fi. in p̄n. ff. de eo per
quē factū erit. 7 q̄a locupletari q̄s nō
debet cū iactura aliena. ex de re. iuri. lo
cupletari. l. 1. §. 6. Et ita v̄ eē de mente
dñi An. de bu. in. c. cum tu. ad fi. ex de
vsuris. Et p̄dicta faciūt q̄ cum iudei
cōiter viuunt ex vsuris nec sint poten
tes restituere accipietes per donatio
nem uel alio titulo lucratiuo aliquid

ab eis teneant ad accepti restitutionē faciendā illis a qbo iude⁹ accepit vsuras etia si aliqd ab eis acceptū sit p pena. ut s. iudeus p. §. 6. et 7. Si vō titulo oneroso qspiā aliqd accepit ab eo qui nō ē soluēdo. puta qa emit ul' habuit ppter opas suas ul' p pmutatiōe; ul' aliā onerosā; cāz. nō tenet ad restitutionē nisi sciueit illd fieri i fraudē creditoz ff. q i frau. cre. l. ait ptoz. §. q ait ptoz. Et dī scire si creditores sūt sibi presta ti q sit i fraudē eoz. dca. l. ait ptoz. §. si qs princeps. Itē qñ alienauit sū oia bona sua. Ex illa. n. vniuersali aliena tiōe fraus plumiē. ff. eo. l. oēs. §. luti⁹ Itē etia; qñ euident⁹ hāparēt. ut qa scit aliqūē ipotentē restituē⁹ aliqd vendē uel emē ad ludū. luxuriā. gulo sitatē. uel alit inutit⁹ ofumēdū. 7 sic i fraudē creditoz cū efficiat minus po tens ad soluēdū. Itē illi creditores tñ pñt pdicta reuocate in quoz fraude; facta sūt. Itō aut ali; creditores q p⁹ ea facti sūt nisi ex pecunia ipoz eēt p⁹ ori bō sati factū. dca. l. ait ptoz. §. ita demū. Ex his colligit⁹ q cū iudei cōit ppter vsuras nō sūt soluēdo. accipiens aliqd ab eis etiā titulo oneroso. puta locatiōe venditiōe uel sūi ex q maife ste sūt ipotentiores ad satū faciēdū. te net restituē illis a qbo acceptē sūt vsu re. sicut cōtigit in vēdēte eis gallinas uel alia ad gulositatē pñētia. uel pul chra vestimēta 7 alia sūia ad pōposita tē. uel q ad talia locāt sibi opas ul' ad radēdū ul' ad poliēdū. Et gnāl⁹ quo cūq; modo ab eis aliqd accipiat ex q maifeste fiāt impotentiores ad restitu endū. lig etiā titulo oneroso. hoc fit i fraudē creditoz. 7 p cōns accipiens te net ad restituendū. ut pōt ex pdictis colligi. Itē aduertēdū q ex pdictis acci

piētib; 7 nō valētib; alienare aliqui tenent ad restitutionē statī. Aliq pre stitutiōe; i integz. Statī tenet q tē ac ceperūt cui⁹ alienatio ipo iure non va luit. ut si marit⁹ alienet fundū totalē. uel in qbuscūq; casib; ius phibet alie nationē. de qbo aliqd pprime tractū est maxie si qs accipit a minore. 23. anis dono tē imobilē uel etiā p vēditione; sine iur⁹ solēnitāte puta sine tutoz uel curator⁹ auctoritate uel sine iudic⁹ de creto. i. auctoritate. Itā tenet statī ad restitutionē fm Inno. in. c. qa pleriq; de imu. ec. v. si aut ex donatiōe. Idem pōt dici in ēptore rei eccliaſtice qñ nō infuenit debita solēnitas. tūc enī con tract⁹ nō valet. d q s. alienatio. Et oēs isti tenet ad restitutionē rei cū fructi bus oib; de q s. §. 4. cū additiōe. qa qui s iura mercat⁹ bonā fidē non plu mit hēre. ex de re. iur. q s. li. 6. Itā si sit forte psona q excuset iur⁹ i grantia. ut mīor. mulier. rustic⁹. 7 miles. ff. de pba. l. cū de debito. §. si aut is q; per restitutionē i integz tenet aliq qñ cō tract⁹ ē solēnit⁹ celebrat⁹. s ex pūilegio ecclie uel mīor⁹ res pōt ab eis tolli p in integz restitutionē qa allegāt se i ali quo lesos. Et h casu q rem talit⁹ habu erūt nō tenet restituē nisi obtenta re stitutiōe i integrū ab ecclia uel mīore fm Inno. in dco. c. qa pleriq; v. s qd oices in eo. vbi oīc nō teneri eos ad re stitutionē nisi in cōtrahēdo vsi fuerit malitia. uel facta restitutiōe ut dictū est. Adde. Vel nisi infuenerit nō pua deceptio etiā sine malitia. ut s. ēptio. §. 2. 2. rōne psonē succedit obligatio ad restitutionē quādo ei aliqd datur cui dari phibet. Et d h aliq casus sup nōti sūt. sicut d donatiōe int⁹ iuges 7 int⁹ ptem 7 filiū sub ei⁹ pteate ostitutū

Nūc alij ponēdi sūt videlz rōne etatis
7 officij. Rōne etas puta si soluat debi-
tū pupillo sine tutori auctoritate 7 iu-
dicis decreto. Tūc enī res nō efficitur
pupilli nec liberaf debitor. et tenet rē
illā itez solue si pupill⁹ rē solutā ma-
le cōspserit uel furto amiserit. Tamē
si pupill⁹ rē illā hz uel ex illa sit factus
locupletior 7 petat adhuc debitū p ex-
ceptionē doli mali submoueri poterit
in Insti. p. quas pso. nobis acq. §. ptt.
Idē ppter eandē rōne putatē in furioso
Rōne officij iura prohibet aliqbz vari.
ut rectoribz 7 iudicibz. d. q. §. iudex p.
§. 3. cū additōibz. Insup q aliqd dat
iudici uel aduersario. puta pcuratori
uel aduocato aduersē ptis amittit cāz
C. de pena iudi. q. ma. i. l. i. §. 3. b. ē in-
telligēdū nisi euident cōstiterit quēpiā
aliqd dedisse ne iusticiā patiat uel ut
iusticiā cōsequat. Tūc enī etiā datum
pōt repetē 7 nullā penā incurrit. i. q. q.
§. c. nō sane. 7 ibi glo. Minoribz tñ of-
ficialibz q sūt in auxiliū rectorz 7 iudi-
cū pnt dona dari. 7 ipi etiā pnt p iusto
bñficio pstito aliqd extorqre. docō. c.
nō sane. ad fi. Qd glo. oīc verū nisi sit
eis certū salariū cōstitutū. qā tūc si ali-
quid ultra petierit crimīe cōfessiois re-
nent 7 ad penā qdtrupli. Itē epō uel al-
teri pīato visitatū seu eoz familiaribz
nil pōt dari pter pcuratōnē. ut. i. visi-
tatio. §. p. 7. 2. Silt nec sarracenis seu
infidelibz uel hereticis in dispēdiū xpīa-
norū. ut. i. sarracen⁹. §. p. et in pcessu
annali curie. B

Quid de illis q ponūt se in manus
creditorz s nō intendūt restituē. imo
spētāt q p nihilo uel de modico geta-
bunt. al nō ponerēt se! B. fm statre
Egidij in qlibet. Tales qdē a pōtō ra-
pine nō sūt absoluti. qā pōt m p pñia;

7 cōfessionē oimittitur. Sed vtz sint
absoluti a debito restituēdi distigue.
qā si creditor ppa volūtate oimittit. nō
tenetur ampli⁹ restituē. Sec⁹ si decep-
tus uel coactus. ul qā putauit se nūq
aliqd posse hēre. De hac etiā qōne hēs
§. 3. A. Ad pdicta faciūt q hñtur
in lū. l. i. 2. ti. §. q. 23. et. q. 87. Et qd
nōt oīs se. de anchazano. in. c. q. q.
de usur. l. i. 6. B. An q male recipiūt
a psonis ecclasticis teneant ad restitu-
tione 7 cui. vide §. cleric⁹ 4. §. fi. A
Et ibi i additōe. B. Vtz restitutio
sit ps satisfactiois vide. i. satisfactio. §.
9. Ad mām etiā restitutionis facit. i.
usura 6. p totū.

Restitutio 2°
s. qñ debitor nō ē soluendo.
Vbi sciēdū fm Ray. q si simplt n pōt
soluē dolet 7 pponat restituē qāto
poterit. i. q. q. 6. si res. C. d. cessi. bo. l. i.
Quid si is q tenet restituē pluribz
nō pōt absq magno detrimēto sue fa-
milie! B. fm Ray. Cōsulendū est q
petat dilatiōē 7 assignet eis certā p-
tem de redditibz suis. Q si denegēt di-
latiōē 7 velūt q cedat bonis. tenetur
absq dilatiōe etiā si oportēt ipm men-
dicare. Vñ nō dico habito respectu ne-
egeat. Alia §. 3. b. nōtur ē de usur. cū tu.
Tñ ut vñ. addit. sine culpa pōt accipe-
rite necessaria. s. extrema. In hac. q.
con. Tho. scda scde. q. 62. dicens lic.
Si nō pōt stari soluē ab istāti restitu-
tione liberat⁹ ē ppter impotētiā sicut 7
totalit a restitutōe absoluit si oīo est
ipotes. Debz tñ remissionē ul dilatiō-
nē petē ab eo cui o; p se ul p inpositā
personā. Idē ellet si qs obligaret etiā
vni. Et de hoc sap dictū ē s. restitutio
p. in pncipio. B

quid ei

Quid cū debitori petēti dilatione;
alius creditor vult dare. aliud non sed
vult q cedat bonis! **R** fm Ray. Stā
oū est maiori pti. Et intellige maiore
ptem vbi ē mai⁹ 7 forti⁹ debitū. vñ si
vni creditori plus q reliqs oib⁹ debe
atur stādūzē volūtati illi⁹ de oāda di
latiōe ul⁹ petēda cessiōe. Si vō par sit
debitū. stādū ē maiori nūero credito
rū. Si oīa sint paria eligēda ē clemen
tior snia. s. q. dilatio datur. C. d. cessi.
bo. l. fi. A. 7 ibi addit. nūlla oīa inf
ypothecarios 7 alios creditores q̄tuz
ad hāc electiōē obseruāda. Et ibi oī
de dilatiōe gnquēnali. 7 h̄ obtinet in
foro iudiciali. Quo vō ad pñiale oīm
ē. restitutio p. in pñ. i additiōe. B

Quid si qs tener plurib⁹ 7 non pōt
satisfacē oib⁹. fm quē ordinē restitu
et! **R** fm Ray. qdē si tenetur ex furto
ul⁹ rapina 7 res furtiua extat. istā resti
tuet. qā nūq̄ fuit sua. A. Idē est q̄lic
cūq̄ heat rē alienā. qā sp oīo ipius re
stituēda ē. ff. 7. C. d. rei ven. p. totum.
Idē etiā si habuit rē q fuit alteri⁹. 7 ab
eo sine iusta cā abdicata ē. puta p me
tū uel alit. qā sūt illi restituenda ē. ff.
qd me. cā. l. metū. §. cū autē. B. 2°
restituēt oib⁹ creditoib⁹ hñtib⁹ pign⁹
uel ypothecas pūsq̄ hñtib⁹ actiōes p
sonales. C. q po. in pig. ha. l. eos. 3° re
stituēt alijs qbz debz quocūq̄ mō. A
Et h̄ fm ordinē de q i duob⁹. §. se. B

Sq̄ ordie restituēt hñtib⁹ pign⁹
uel ypothecas! **R** Siue habeāt pign⁹
spāle siue oīa bona obligata ut i illi
ment soler dici oīs restitui h̄ ordie.
q q pōt ē tpe potior ē i iure. C. q po. i
pig. l. si decreto. 7. l. si fūdū. 7. l. ouer
lis. Exciipiunt qdam psonē puilegia
te. nā mulier i dote pōt ē oib⁹ hñtib⁹
tacitā ypothecā etiā si hēant pū. pre.

terq̄ filijs priorū mīmonij agētib⁹ de
dote oīa nouercas. C. q po. in pig. l.
assiduis. Itē p̄fert creditori⁹ de q rū
pecunia ipse res empte uel refecte sūt.
Idō aut p̄fert mutuātib⁹ ad militiā. 7
fisco. C. q po. in pig. in Auten. q iure.
A. Et ibi p q mutuare ad militiā ē
qn ex pecunia mutuata militiā ēpra ē
7 h̄ in scripē pbato q ad hāc māz. Itē
ibi de fisco nil oī. s. de eo oī in. l. q̄uis.
C. de puile. fil. B. nā tales credito
res oib⁹ alijs p̄fert. A. Idō aut p̄fer
runt habētib⁹ pōtē ypothecā etiā ta
citā. oīa. l. q̄uis. B. Itē q expēdit i
funerādo testatorē p̄fert cūlib⁹ hñti
tacitā ypothecā. ff. de reli. l. p̄t. 7. l. at
si qs. §. p̄. forte aut nō ē idē in hñtib⁹
exp̄ssam. ut azo oīc. A. h̄ oīc cū vbo
forte. ut p in glo. l. p̄t. ff. d. reli. Et hñ
oīc forte. qā videt apte s̄riari oīa. l.
p̄t. q̄ indistincte loquēdo oīc. Imp̄sa
funerū sp ex hereditate deducet. q etiā
oē creditū soler p̄cedē cū bona soluē
do nō sūt. B. Et de mā pignori vide
s. pignus.

Quo ordie restituēt qd debetur ex
alijs causis. A. i. ex actiōib⁹ psonali
bus. qā de realib⁹ dictū est s. p̄rio. §.
B. **R** fm Ray. Si debet ex ca puilegi
ata. ut i deposito illud p̄stituēdū ē.
ff. de positi. l. si hoīez. Si vō ex alijs cau
sis tūc siue ex cōtractu siue ex malefi
cio uel q̄si. eq̄lic debet. ita tñ q si alijs
ampli⁹ vigilauit in petēdo illi p̄ resti
tuēdū ē. Alit vō soluet p rata. ut. ff. q
in fia. cre. l. pupill⁹. A. Et ibi p q
si debitor p se nō exact⁹ in iudicio uel
extra ḡtrificauerit alicui creditori⁹. il
lud qd datū ē reuocat. 7 diuidat inf
creditores p rata. 7 notat in sū. con.
eo. ti. q. 90. B. Et in h̄ vltio casu iure
qdē poli 7 si nō iure fori excusate⁹ ut

credit debitor si pietate motus gñifica-
ret plurimū idigēti. A. Idē ī dē. q.
90. Et ad h^o mae declarationē distin-
guēdū ē. utz debitor sit obligat⁹ pñci-
palit actiōe reali. 7 dñs dñtū ē s. resti-
tutio p. s. p. i. additiōe. An vō sit obli-
gatus pñcipalit actiōe pñionali. et tūc
aut ē soluēdo. aut nō. p. casu v. put te-
netur omni b⁹ creditoribus soluere. 7
potest soluere non solū creditori suo.
sed etiam creditori creditoris sui. ga-
intelligit facere meliorē conditionē
eius 7 vtilit gessisse negociū. nisi forte
suus creditor phibuisse sibi. ff. man-
dati. l. si pte. vbi dñt q. si qs gerit nego-
ciū alteri⁹ oñs phibete nullā h⁹ actio-
nē oītra dñm. Ifallit in casu in q. etiā si
phibeat pōt solui creditori creditori.
videlz qñ secūd⁹ debitor ē debitor ex
eadē cā ex qua 7 creditor. puta vnus
oduxit comū quā 7 ipe locauit. Itaz
secūd⁹ oductoz pōt soluē pmo locato-
ri. ut. l. solutū. s. solutā. ff. de pig. ac.
2° cāu qñ nō ē soluēdo 7 h⁹ plures cre-
ditores qbz oībz nō pōt satisfacē tunc
v. satisfacē fm ordinē dñtuz hic. 7 in
s. pcedēti. Sciēdū tñ q. h⁹ mā. s. qbus
creditorib⁹ debeat pus satisfieri l⁹ ali-
qñten⁹ pateat p pñcta. tñ in legib⁹ lon-
ga ē 7 magi pñnet ad forū iudiciale q
creditores int se disceptēt an debeat p
ferri q. ad pñiale ubi de cōscia agūt de-
bitoz cui debeat restituē. Itaz ipse ad
cōsciam tuēdā nō debz alicui creditoz
ppf affectionē ul amicitia tpaletm seu
carnalē in pñdiciū alioz soluē. ff. q. i
frau. cre. l. pupill⁹. s. i qñtū ipe cogno-
scit p debz dare qbus magi tenet. 7 sic
excusat nisi crasse 7 supine i gñauerit.
e. de de. exco. m. aplice. qd o pñdicit
fm qualitatē pñone 7 loci. ff. de iur et
fac. igno. l. regula. s. s. iur. videlz utz

potuēt esse perit⁹ p se uel habē copā
peritozū. B

Queres debitor teneat eo ordie q ipe
debitor. s. q ordie teneat ad legata hēa
s. hēditas. s. 6°. A. Et ibi p. q. iste or-
do ē ut p. satisfiat creditoz b⁹ dñtū. B

Restitutio 3°

qñtuz ad fautores raptorum.

Quid g de his q sequūt raptos ad p-
dam! R^o fm Ray. Si illi q sequūt uel
associāt raptos sciūt uel existimant
eos rapinā facē ppf eoz seqūā siue cō-
siliū siue exhortationē. ita q. al nō eēnt
facturi. q. l⁹ eoz tenet in soliduz. Si
vō ppf suā seqūā uel cōsiliū nō pl⁹ fece-
rūt q. al eēnt facturi. tūc tenent tñ de
his q inde habuerūt ul expēderūt 7 de
oāno qd ipsi uel aliq d familia ipsoz
fecerūt oīrecte uel occasionalit. ar. ad
hāc distinctionē. e. de sen. 7 de iu. c. y.
J. 7 a. 7 e. de eta. 7 q. l. tuam. 7 de sen.
exco. int alia. xi. q. 3. qm multos. Idē
Tho. scda scde. q. 62. A. Con. etiam
M. 7 Dostri. qui 7 addit. q. si credit q
etiā sine suo adiutorio uel instigationē
oānū fecissent s nō tantuz. tenet ad id
qd pñabiliter credit eos pl⁹ fecisse ppf
suā instigationē ul adiutorio. ut i sū.
li. 2° ti. 3. q. 64. B. Et sile s. resti-
tutio p. s. 9°. Itē multo fort⁹ tenet i so-
lidū defensores 7 receptatores ipsoz.
Silt 7 mādatores. ul si eoz noīe facta
ē rapina 7 ipsi ratā habuerūt. xi. q. 3. q
cōsentit. 7 c. se. e. de resti. spo. cū ad se
dem. i si. A. Con. cū Ray. in pñctis
Tho. 7 M. ut in pñcā. q. 64. Et d hac
mā lati⁹ habes in. s. se. B

Quot modis aliq sūt fautores rap-
tozū ita q teneant ad restitutionē! R^o
fm Tho. scda scde. q. 62. Illi sūt q his
oñib⁹ oīnent. Iussio. cōsiliū. cōsentius.

palpo. recursus. Participas. mut. nō
obstans. nō manifestas. Eosdē etiam
vōsus ponit x. quoz expositio fm eū-
dem Tho. Al. 7 x. 7 alios talis ē. Jus-
tio. i. ille q iussit. q pncipalit teneat ad
restitutionē totius. Et intellige qn ex
sua iussioe secuta ē ablatio rei uel noie
suo facta rata habuit. al non. A. Te-
neat etiā qn vñt ul pbabit credit ex
sua iussioe secuta ē ablacionē. ut i di-
cta. q. 64. B. Consiliū. Hoc itez in-
telligedū qn ex hē uel credit pbabit
dānū securū. Tūc enī teneat in solidū.
al nō. Consensus. s. cooperatio. Si. n.
tātū cooper q sine eo nō poterat dānū
fieri. teneat in solidū. Si aut sine eo fu-
isset. factū testituat qntū nocuit p se ul
p suos. aut qntū d rebo illis habuit uel
expedit. A. Idē in dca. q. 64. Et ad-
ditur. Collige etiā ex h q si plures dā-
nū faciūt sūt. 7 tñ vn⁹ sine alio uel plu-
res sine isto fecissent. q teneat solue p
rata. i. p portioe sua. s. qntū ctingit eū
de dāno vniuerso. si nō pōt distingui
dānū qd ipe itulit ab eo qd aliū itule-
rūt fm Ray. 7 glo. ei⁹. 7 Vl. 7 Inno. 7
Hosti. Et addit q in h tñ extimatio
hōda ē. ut q strēnuoz ē 7 q timorem
maioz iculit hostibz in pl⁹ teneatur.
Itē dicit q si qs vadit cū raptoribz et
furiibz 7 nō cooper eis ad aliqd dānū
faciendū. nō vñ teneri i aliq si nihil re-
ceperit de rebo ablat. Cauent tñ scie
sue in h si parat⁹ erat defendē si forsi-
tan illi spoliādi res suas a pdonibz de-
fendē voluissent. 7 p p sua pntiā 7 so-
cioz ei⁹ nō audebat resistē spoliātibz
uel domos suas incēdētibz. q sic non
pōt liber eē a restitutione. Item dicit
Inno. 7 Hosti. q si aliq etiā nō aio le-
dendi uel defendēdi ledētes vadāt cū
alijs. imo etiā si aio pacificādi vadūt

nō excusāt nisi significēt aduersarijs.
qa aliū aduersarij timore eoz nō aude-
rēt res suas defendē. Vñ idē ē ac si iu-
uarēt. B. Palpo. i. adulator laudās
raptorē q strēnuū. Et qdez si ex h se-
cutū ē dānū. in solidū teneat. A. Al
nō teneretur nisi inqntū dānificauit. Et
idē p oppositū itelligas i detractore ul
vitupatore. ut in dca. q. 64. B. Re-
cursus. i. receptator. Itz q recipit la-
trones 7 tuet eos uel tē raptaz dolose
celat ita q ipe dicit restitutio. i. solidum
teneat. Participas. s. in crimine furti ul
rapine sociādo eoz. sicut in p. s. dictū
ē. S. pncipās i te accepta illud solū te-
neat restituē qd scient emit ul recepit.
Si aut i gant. dicit ut. i. restitutio 4. p
totū. Mur. i. q videt furtū fieri 7 do-
lose tacet cū posset ipe dire. Dic aut nō
teneretur restituē nisi ex officio ad h te-
neatur. Itō obstas. i. q posset obfistē
7 nō facit. Et de h eodē mō dicēdū fi-
cut de muto. A. s. q ad restitutionē
teneretur qn h ex officio. sicut sūt pnci-
pes 7 rectores q ex officio tenentur iu-
sticiā cseruare. qa reddit⁹ qs hnt sūt
stipēdia ad h iusticia ut iusticiā cser-
uent in terra. vñ tenentur restituē fm
Tho. Vl. 7 glo. Ray. ut in dca. q. 64.
B. Itō manifestans. i. q scit ubi res
rapta uel furata ē 7 nō indicat etiā cū
de h interrogatur. A. s. seruato ordie
euāgelico seu al fm formā iur. Aliū nō
teneat tndere. ut s. connectio 2. s. 4.
B. Dic sūt nō teneretur restituē nisi ex
officio ad h teneatur. Sz tñ vñ teneri
eēt de fur. q cū fure. A. h. c. loq q ad
pctm. ut p i dca. q. 64. vbi h oia no-
tātur. Posset etiā qs h casu teneri ad
restitutionē qn legitie pduat⁹ i testē
occultat vritatē. qa tūc teneretur ex offi-
cio manifestare. 7 iō nō manifestando

restituē teneatur. ut. i. testis. §. vtrū
homo. 7. §. si. B

Sed si vnus dicitur satisfecerit nū
qd alij liberabūt? R^o fm Ray. Si vnus
satisfecerit integralit^r de oī dāno 7 ex
pēsis 7 incōmodo siue intesse. oēs alij
liberāt. qā nō tenēt dānificatio. Nam
bona fides nō patit^r ut idē debitū bis
exigat. ff. de re. iud. bona fides. Idem
Hosti. 7 Tho. Addit vlt^r Ray. vi
cēs sic. Ille cui sic satisficit credo q^d pōt 7
debz q^d tū ad iudiciū aīe cedē actione;
illi q^d torū soluit. nō qdē ut ab vno to
tū exigat nisi forte a pncipali. s. p pri
bus petat a singul^r. S^z q^d tū ad forz dē
tiosū nō tenet cedē. Nam qua frōte pōt
petē cessionē q^d ex culpa sua dānat. ff.
d admī. tu. si plures. 2. et. ff. d tute. 7
ra. d iura. l. i. §. nūc tractem^r. Tñ 7 si
tut Hosti. oīc. siue sit facta cessio siue
nō. alij q^d nihil soluerūt tenēt ex dscia
ad releu adū illū q^d in solidū satisfecit
qlibet. p suis p^ribz. Nam solues vtilit^r
gessit eoz negociū. Vñ tenēt hīe ratū
7 ei satisfacē. ar. ff. de nego. ges. l. cum
pecuniā. 7. l. pōponi^r. i. si. 7. l. soluēdo.
Tho. q^d q^d scda scde. q. 62. q^d i declarant^r
oīc q^d si ille q^d fuit pncipal^r. ut puta p^ri
piēs soluit. oēs illi liberati sūt q^d fuerūt
ab eo ad dānū faciēdū i ducti. A. ni
si illi q^d aliqd habuissent d rapia. ut oi
cet in. §. se. B. Si dō al^r restituit. tūc
illi q^d sūt pncipales 7 illi ad q^s res de
uenit. tenēt restituē illi q^d restituit. A
Idē etiā i sū. l. i. 2. n. 5. q. 65. B. Et
vñ itelligēdū q^d si isti tales nō restitui
ant ei. ceteri tenēt^r p partibz suis ut
p^ri dicitū ē restituere.

Quid si spoliat^r liberalit^r remittit
restitutionē? R^o fm Inno. Si dimit
tit pncipali ut raptorū uel p^ricipiēti. li
berat^r ē d^riliator. 7 h^o mōi. qā libera

tus ē is q^d pncipalit^r tenebat^r 7 q^d res ha
buerat. b si dimittat d^riliatori nō cre
do liberatos alios eē ad q^s res puene
rūt. nisi exp^resse itellexerit eos liberare
Neq^d etiā illū q^d rapinā fecit etiā si de
rapina nihil habuerit. qā de iure nālī
7 dīno cōueniēs ē q^d sublatō pncipali
tollat accessoriū. 7 nō ē d^rio. ex d^r d^rsti.
translato. Immo pl^r q^d 7 si liberalit^r ab
solueret pncipalis. nō p^rpt h^o absolut^r
eēt d^riliari^r si aliqd ad eū puenit de ra
pina. nisi al^r p^reo satisfecisset. 7 tunc
iste d^riliari^r in casu aīe. A. i. in foro
dscie 7 nō i foro iudiciali. ut in oca. q.
65. vbi h^o notat^r. B. tener^r ei q^d satisfec
cit p^reo. A. etiā si satisfaciens fuisset
pncipal^r in rapina. non aut^r offenso. qā
ei iam satisfactū ē fm eūdē Inno. 7 in
dicta. q. 65. B

Nūqd in restitutionē pōt a p^rdict^r oi
bus exigi pena. ut de rapina 7 d^r oi fut
to māt^r esto pena q^d dupli. 7 d^r alio fut
to pena dupli. R^o fm Tho. scda scde.
q. 62. d^r mōi pene nō debent p^r q^d fu
erint adiudicate. in q^d cāu pena vnius
ut Ray. ponit nō liberat aliū. i. z. q. 2.
cū deuotissimā. De h^o cāu hēs s. pena
p. §. p^rlt. A. q^d iapit. vtz q^d committit.
De h^o etiā s. p^redagū. §. 2. 7 ibi latius
in additiōe. B

Restitutio iij^o
s. q^d tū ad emētes. Quid d^r his
q^d scient^r emerūt de rapia ul^r furto? R^o
fm Ray. Si h^o sciebat q^s aut p^rbabilit^r
credebat 7 emit cupiditate acgreudi
sibi. s. ut hīet ul^r vōdēt alteri sicut vel
let. id^r i^r dē tener^r ad restitutionē. neq^d
liberat alienādo alteri. uel si res pere
at morte ul^r q^d cūq^d casu. ul^r si ei auterāt^r
Et tō ē qā ipe furtū commisit re alienā i
uito d^rno. tractat^r dō. ff. d^r fure. l. i. ffur

aut sp ē in mora. ut. ff. d. odi. fur. l. si p
fure. §. cōditio. 7. l. pñ. Vñ neq; pñiuz
qd dederit pñt repetē ab illo cui res ē
A. ifacit. l. in ciuile. C. d. fur. B. 7 te
ner restitue oēm utilitate; ut s. resti
tutio p. §. 5. Et si restituit tē deterio
rem q; ad ipm puenit nō liberat. Et si
in aliq tpe medio res fuit melior etiā;
forte p q; vēdidit alteri tener ad exti
mationē pluriū. ff. de condi. fur. l. i. re
furtua. ff. de fur. l. q inuēta. ff. cōmo
dati. l. si ut certo. §. sed in dū. C. d. rei
ven. l. certū. Et idē itelligo de secūdo
7 tercio 7 vltio ēptore male fidei. ff. de
mino. s. vbi. A. Pñdictō con. d. osti.
et Vl. et addit Vl. q si res restituitur
sufficit q sit adeo bona sicut erat quā
do ablata fuit. Si aut tē nō hz faciēda
ē extiatio fm tps in q p valuit. ut i
fū. eo. ti. q. 69. Qd pñt itelligi vñ ni
si medio tpe res pl valuerit. 7 illo tē
pore infuerit oñi tē sibi reddita fuis
se. ga forte vēdidisset uel vsus fuisset.
ex cui carētia oportuit ei aliā emere
Nā tūc tener ad oē interesse oñi fm eū
dem Vl. 7 in ocā. q. 69. 7 iō nō libera
ret oādo rem eiusdē bonitatē q̄lis erat
tpe q abstulit. B

Quid qñ qs emit bona fide. s. cum
volūate restituēdi? B. fm Ray. Si
emit qñ vtilit gerēs negociū; illi? cui
fuerat ablata res quā tpe videbat pe
rite. pñt a spoliato petē id q dedit p
ipā re. 7 qcqd expēdit ad cōseruatiōē;
ei? nisi cū tē illa aliqd lucratus fuisset
ga tūc dīscōputaret vsq; ad quātitatē
expēsar. Et breuit dicendo qcqd sibi
adeft ex illa re tener restituē. ut pensi
onē 7 mercedē. 7 fructū 7 siliā. 7 qcqd
sibi abest pñt repetē. Et tōē ga vtilit
gessit negociū expoliati. A. Hoc vñ
qñ negociū vtilit gestū est. puta quia

visimile expoliat? tē nō erat rehabitū
tus. 7 redēpta ē paruo pñio. alit cessat
cā hui? repetitiōis 7 cñt effect? eē de
appel. cū cessante. B. Et h pñt esse si
res sine culpa sua peat ul amittat. S;
licz i iudicio aīe credat tali ēptori. i iu
dicio tñ cōtēioso nō crederetur ei nisi
publice h prestaret. ar. ff. de negl. ges.
l. nenseni. C. de fur. l. z. eē ut eccle. be
nesi. c. vnico. Et si tal ēptor p q fecit
diligent ingri non potuit iuenire cui?
eēt res illa. qcqd res illa valet ultra id
qd isti ēptori debet. oādū ē. p aīa illi?
cui? res fuit. 7 sic liberat? erit. A. Et
oīc Ray. Cōsulo q hoc publice fiat ut
euitet oīs suspicio. ut i fū. eo. ti. q. 72.
vbi h notat. B. ga i h etiā vtilit ges.
sit negociū illi? ar. iz. q. z. qtuor. cir
ca fi. Sad con. d. osti. Vl. 7 xv. A. Tñ
si talis ēptor paup eēt h cāu qñ nō in
uenit oīs rei sibi res relinqui posset a
plato sicut alij paupi fm Vl. 7 d. osti.
ut in ocā. q. 72. B

Quid qñ qs hēbat consciām q res
quā emit venderet iuste. 7 nūc cōpit
tē fuisse vitiosā. s. ex furto ul rapia?
B. fm Ray. Si temē credebat ul i gtra
bat i gtrātia crassa 7 supina ul ex negli
gentia nihil sup h cogitabat. tener ad
restitutionē. A. s. sicut male fidei pos
fessor. ga lata culpa eqpat dolo. eē de
cōsti. ut aīaz. li. 6. B. Si vō emit bo
na fide. tūc etiā p q cōpit tē vitiosā;
fuisse potest expēlas retinere quas exi
stēs i bona fide fecit circa tē cōseruan
dā ul meliorādā. 7 nō tener d fructib;
tpe bone fidei pcept. eē d i inte. resti.
regsiuit. eē de re. ec. nō alie. ad nām.
ff. de acq. re. do. bone fidei. Tenerur
tñ d fructib; illis q n essent adhuc cō
sūpti s extaret. ex q icipit hēre malā fi
dem. Con. d. osti. Vl. 7 xv. A. De his

sapientibus et fecerunt dictum est. restitutio
 p. s. 4. et s. B. Item secundum Ray. et Hosti.
 si oportet bona fide res pignori non tenetur
 quia non erat in mora. Sicut si alienauit. quia
 non dolo delinquit possidere. et pignus ex re fur-
 tiua redactum non est furtiuum. ff. de fur. q.
 vas. s. si. extra de alie. iudi. mu. ca. fac.
 c. p. A. Idem in l. eo. ti. q. 74. ad fi. Tamen
 restitueret pignus quod possessor factus est locu-
 pletior si omnes res de se non potest. quia pignus
 succedit loco rei. ff. de peti. h. e. si res. B.
 Si nuquid ille qui emit bona fide. i. cre-
 dens rem non esse furtiuam. si per ea inueniat
 rem esse alienam potest petere a domino pignus? R.
 Certe non. C. de fur. l. i. ciuile. Si agat ad
 venditorem de euidetione. A. Et si plu-
 res emptores successiue res transierit
 unus agat ad alium. ff. de m. o. l. s. ubi. B.

Restitutio v^o
 quod ad edentes et recipientes de ra-
 pina. Vbi sciendum secundum Ray. quod recipi-
 unt dono. pignus tenetur ad restitutionem.
 Intellige secundum Hosti. nisi conspicerent
 antequam intelligeretur fuisse de rapina. C. de rei
 ven. l. certum. A. Hoc enim casum non tenetur
 nisi in quantum facti fuissent locupletio-
 res. ff. de peti. h. e. l. vtrū. B.

Quid de vxore et familia que scient com-
 medit et bibit et induit de talibus? R. secundum
 Ray. Tenetur de omnibus que sic consumunt. nisi
 in casu. scilicet cum agunt cum spoliatorum monent
 deo et inducendo ipsum raptorem ad restitu-
 tionem faciendam. tunc enim non tenetur. Item quod
 alterius negotium gerit vtiliter etiam ingratus
 et absens. licite recipit expensas siue se-
 cuta fuerit vtilitas siue non. ff. de negl.
 gest. l. z. et l. p. poni. 7. l. s. an ultro.
 Et si intelligo pro eo tempore que circa talium cor-
 reptionem laborauerit. non quod vxor et fami-
 lia possit viuere toto anno de rapto rebo pro
 vna amonitione vel ouatione. sed quod diu ori-

nue instat opportunis horis. Sed con-
 Hosti. l. 7. x. A. Sed potest reprehendi
 prius et doctores quod talibus rebo nec fa-
 milie nec cuique alteri licet vti. nisi in ca-
 su extreme necessitatis. ut in l. s. ti. s.
 q. 68. vel nisi in quantum dissimulat quod gerit
 vtiliter negotium eorum que sunt res et non aliter
 ff. de negl. gest. l. s. an ultro. Item superadi-
 cta predicatio non excusaret quoniam dissimulat
 non posset ipse omnes rerum. B.

Vbi viuet vxor et familia raptoris?
 R. secundum Ray. Si ibi sunt aliquid de iusto pro-
 cio potest de illis consumere et expendere. si non
 sunt alia. alii de sibi victus querat. vel ab
 amicis aut consanguineis. vel operando vel
 etiam elemosyna querendo. Et ideo dico si
 etiam aliquid sunt ibi de iusto. sed vel ita sunt
 mixta quod non possunt discerni. vel si possunt ma-
 ius non permittit. A. De istis rebo pmi-
 xtis l. o. c. quod non solum vxor his licite
 potest vti. sed etiam quicunque alius cui vit aliquid
 de suo daret. nisi per hoc fieret non soluendo.
 Et ideo o. c. glo. Ray. dum tamen in mente ha-
 beat viuere de licite acquisitione. ut in o. c. q.
 68. Si nisi necessitas cogat victus Ray.
 tutius videretur. quia in dubio tutius pro est eli-
 genda. ex de h. o. c. petitiō. B. Quod si nul-
 lo de predictis modis victum inuenire potest re-
 stat triplex auxiliū. Primum si potest habere
 de dote vel spoliatio. scilicet donatio ei facta
 propter nuptias inde viuatur. Secundum ut
 denunciet talibus quod possunt possidere. vel etiam si
 probari potest denunciet episcopo. ut oppellat eum
 pascere vxorem de iusto. z. q. i. si peccauerit.
 z. z. q. s. l. s. videretur. ex de iure iuran.
 que ad modum. 7. ex de pig. ex l. r. s. 7. ex de
 dona. propter nup. p. vel stras. Tertium auxi-
 lium est. ut si esset in arto posita tunc necessitas
 te posset etiam de rapina viuere. quia neces-
 sitas non habet legem. de consue. o. l. i. sicut. et
 o. l. s. discipulos. A. Et ibi per quod intel-
 ligitur de necessitate extrema. scilicet quoniam aliunde

nō pōt honeste hēre vnde viuāt. Et p3
etiā ex notad i oca. q. 68. vbi etiā hēc
oia ponūt. B. Quicqd aut sic expen
dit colear aio. 7 pponat q̄cit9 poterit
restituē. 7 vtar parci9. s. ad solā neces
sitatē. Possēt etiā viuē ipsa 7 qlib; ali
us cui raptor daret de p̄cio rerū raptā
rū quas vēdidisset. q̄a p̄ciū rei furtiue
nō ē furtiuū. ut s. restitutio q. 4. §. p̄t.
Iloc dico si marit9 al est soluēdo. Sec9
si nō ē soluēdo aut p h fieret nō soluē
do. A. uel postmodū efficiat non sol
uendo. ut pōt colligi ex oicd s. restitu
tio p. §. 3. i additōe. v. itē null9. B.

Mit9 fratres p̄dicatores q vadūt ad
raptos ut eos iducat ad p̄nā 7 resti
tutiōe; possint comedē d̄capia. hē fin
Ray. Siue iducat eos i p̄dicatiōe ge
nerali siue i p̄suasiōe sp̄ali excusantur
mapie si apud alios nō possint cōmode
iuenire. ex de sen. exco. cum volūtate.
Et h̄ intellige cū moderamine. 7 si sit
spes de illoz cor̄rectiōe. Itē si p̄p̄ eoz
expēsas raptorib; nō subtrahat facul
tas restituēdi nec i toto nec in pte. ar.
z. q. 6. anterior 2. §. illud. Con. I. Dofri.
A. Idē v̄r etiā si raptos efficiat ali
quāculū ipotētes q̄n v̄sūt p ipas ad
monitiōes vtilit̄ gerit̄ negociū d̄norū
rez. ocō. c. cū volūtate. 7 facit s. §. p. h.

Restitutio vi
s. incerto 7 h9 mōi. Si expo
liati ignorant ul nō iueniūt. tūc scdm
Ray. distribuūt i pias causas i loco ul
salte in diocesi vbi rapina facta ē. d̄ cō
silio illi9 epi uel salte capellani. ar. ois.
87. diuine. 7 ois. 88. eps. et. iz. q. 2.
cōcesso. 7. c. q̄tuor. 6. q. 3. c. si ex d̄ rap.
c. p. Et scias h̄ fin xv. q. nō o3 q̄ resti
tutio fiat i d̄cō loco nūi cōmode fieri
possit. al̄ sufficit alibi fieri. Cō. I. Dofri.

Tho. v̄o scda scde. q. 62. oic sic. Si ille
cui o3 fieri restitutio sit oio ighor9. o3
hō restituē fin q̄ pōt. s. dādo elemosy
nas. p salute ipsi9 siue sit mortuus siue
viu9 p̄missa tñ diligētī inq̄sitiōe de p.
sona ei9. Et si mortu9 sit o3 restitui hē
di q̄ cputat q̄si vna p̄sona cū ipso. Si
v̄o sit multū distās o3 sibi transmitti
qd ei debet. 7 p̄cipue si sit res magni
valori 7 possit cōmode trāsmitti. Alio
qn o3 in aliq loco tute deponi ut p eo
d̄seruet. 7 sic v̄o significare. h̄ Tho.
Addit xv. q. h̄ p̄sande sūt circūstātie
7 q̄ tā modica possēt eē quātitas. 7 tā
larg9 7 tā diues ille cui debet restitui
q̄ nō oportet ei mitti. A. p̄so p̄dcōz
meliori itelligētia duo vidēda sunt.
Primū cui faciēda ē restitutio q̄n nō
inuenit p̄ncipalis cui debet. Secūduz
vbi o3 fieri siue inueniat siue non. Ad
p̄mū dicēdū q̄ o3 p̄mitti diligēs inq̄
sitiō. ut oic Tho. Et si non pōt inueniri
detur ei9 hēdib; si p̄nt inueniri. Q. si
nec hēdes diligētī inq̄siti iueniūt ero
ger in paupes. ex de viuū. cū tu. Et in
paupes p̄ligēdi sūt paupiores. Inter
equalit̄ paupes iustiores. Itā 7 si oib;
debet misericordia. iusto apli9 ut oic
Amb. in li. d̄ offi. 7. 86. ois. nō satis.
Et. io. q. i. c. si. oic Jero9. q̄ i paupib;
nō tā paupitas q̄ religio attēdēda est.
Qui aut̄ dicant magi paupes h̄. C. de
epi. 7 cle. si qs ad declinādā. §. si. vbi
loquēdo q̄b; ter hēditas q̄n paupes i
distictē sūt scripti hēdes. oic. Quis
paupior ē illis hoib; q̄ inopia tēti 7 in
xenonē repositi. i. hospitale. a. xenos
qd ē pegrinū. q̄a ibi recipiūt paupes
7 pegrini. Sequit̄. 7 suis corpib; labo
rates necessariū victū sibi non p̄nt af
ferre. Et. i. Si aut̄ apliores in ciuitate
xenones ul p̄thochia sūt. p̄sothochiū

idē ē qđ xenon. a. pthos qđ ē p̄mū q̄si
p̄m. i. venerabil loc⁹. Seq̄. i. De incer
ta videat pecuniaz datio. tūc ei ptho.
chio uel xenoni q paupior eē oinosci
eas dē res ul pecunias assignari. s̄ vide
lic; discutiendo reuerēdissimo locum
antistite uel sub eo cōstitut clerici. Si
aut null⁹ sit xenon. tūc fm d̄ captiuis
sancione p tpe iconom⁹ sacrosancte ec
clesie ul eps hereditatē accipiat. 7 sine
falcidie rōne paupib⁹ q i ciuitate sunt
ul penit⁹ medicātes ul alia sustētatiōe
egētes eede; pecūie distribuāt. Et. i.
In oib⁹ aut h⁹ modi casib⁹ celestes ita
cūctias sacrosanctaz rerū admūtrato
tores expectēt si qualecūq; lucrum ex
h⁹ mōi gubnatōib⁹ sibi acq̄sierit. ul si
h⁹ omitti ab alio cōfenserit 7 nō grauif
sima pena 7 intinatioe qđ p̄p̄rā fa
ctū ē studeāt corrigē. Quo ad secūdū
sciendū q glo. in. c. cu; tu. ex de vsur.
sup d. supstitib⁹. oīc q vsurari⁹ d; re
mittē tē ei a quo accepit suptrib⁹ illius
cui mittit. 7 si suptr̄ excedit valorē rei
deb; dari paupib⁹. 7 si ignorat ubi sit
ille cui d; restitutē nō tenet ingrendo
vagari. ff. de ope. liber. l. qđ nū. in fi.
Dost. ut 7 ibi refert oīs An. d̄ bu. di
cit q imo d; tē mittere suis suptrib⁹ cū
sit male fidei possessor. Aliq tñ theolo
gi dicūt debere cōsiderari circūstātiās
rei 7 q̄litatē p̄sone cui d; fieri restitutō
7 itine. p̄p̄ suptr̄. Nā dicūt q res pos
set eē tā modica 7 p̄sona cui d; fieri re
stitutio ita diues q nō eēt necē ipsam
mittē ad eū. s̄ posset tribui paupib⁹.
S; si res ē magni valoris 7 nō possit cō
mode mitti. deponat in loco tuto 7 de
nūciat dño si pōt. ut 7 p̄tractū est. Sed
ad hōrū itelligētā puto lati⁹ 7 clari⁹
dicēdū. Aut scit p̄sona creditor aut n̄
Si scit. claz ē q d; restitui i loco i quo

in ptes fuerat ouentū. qā nil ē tā cō
gruū hūane fidei q̄ oueta seruare. ff.
de pac. l. i. Si dō sup s̄ nihil ē ouetū;
tūc si res ē remota a loco ex tefectu de
bitor. puta ipam trāsserēdo. claz ē q
tener eā suis suptrib⁹ mittē ad credito
rē. ff. ad exhibē. l. s̄ si hēditas. §. quo
aut loco. q. §. est clauis h⁹ marie. Ibi
enī dī q si qs petit tē quā h; al⁹ exhi
beri. i. p̄ntari i iudicio ut videat an sit
sua uel p̄p̄ aliā cām. q d; ipam exhi
bere i loco in q petit suptrib⁹ petēd nī
si data opa reus trāstulerit a loco. tūc
enī deb; eā re⁹ suis suptrib⁹ i loco exhi
bere ubi petit. Ex q bñ colligit qđ oi
ctū ē videl; q deb; debitor remittē su
is suptrib⁹ qñ res fuit suo facto remo
ta a loco. Et ita itelligat dīctū Dost.
s̄. recitātū. Verū tñ si h⁹ nō posset tute
facē. p̄p̄ periculū irine. 7 teporū. bñ
interi excusat inq̄tū durat piculū 7 n̄
vltra. ex de dolo 7 cōtu. cū dilecti. ubi
dī q iussus venire ad papā excusatur
oū impedit. 7 nō al. Et ita pōt itelligi
qđ dicūt s̄. theologi. Qđ aut dicūt de
deposito ē cōsiliū nō necitās. qā nullo
iure s̄ cauet. Si dō nō ē piculū in mit
tendo s̄ debitori ē difficile. p̄p̄ paup
tatē uel p̄p̄ magnos suptr̄. p̄ s̄ nō v̄
excusari. qā difficultas dissolutiōis ob
ligatiōis nō liberat debitorē. l. otinu⁹
§. allud. ff. de dolo. ob. Et dānū qđ qs
sua culpa sentit d; sibi nō alijs impu
tari. ex de re. iur. l. c. dānū. l. i. §. 6. 7. ff. d
re. iur. l. qđ qs. Et iusti patit̄ culpa
sua q̄ innocens. nisi forte debitor esset
ita paup 7 creditor ita diues q merito
cā elemosyne deberet ei remittere. ut
pōt colligi ex dicē s̄. restitutio p̄. i. p̄n
cipio. i. additiōe. Et fm h̄ etiā pōt itel
ligi qđ s̄. dicūt theologi videl; q deb;
hri respect⁹ ad q̄litatē p̄sonaz. Al non

videre curandū q̄ res mittenda esset
modici valorē. Itā dānū passō etiā mī
nimū dānū restatādū ē. ff. de dam.
insec. l. si p̄perat⁹. Nec obstat qd̄ d̄r ī
l. scio. ff. d̄mino. videlz q̄ lex nō curat
de mīmis. q̄a ibi loqr̄ qn̄ venit p̄ ius
spāle restōnis in integrū d̄ius cōe. ul'
qn̄ p̄ illa mīma p̄iudicatē maioribus
eiusdē p̄sone. ī dō tñ putatē q̄ res ita
scrupulose sit accipienda ut debeat ex
p̄di valde excedēs p̄ciū p̄ remittēda
re valde pua. ff. d̄ excu. tu. l. s̄ hec. vbi
d̄r. S̄z ī mīmiū scrupulosa sūt nec ad
mittēda. Itā q̄. n. scrupulositates ma
gne sūt admittende ut ibi d̄r. adeo q̄
nec larga nec scrupulosa īnt̄ratio ha
beat. q̄a nō ōz creditor velle magnū
debitorē dispēdiū p̄ parua sua vtilita
te. ut d̄ictū ē s̄. restitutio p̄. in p̄n. in
additōe. Et īm īs p̄t̄ ītelligi qd̄ s̄. d̄i
cūt theologi debē cōsiderari quāritatē
rei 7 distantiā itinerē. Sp̄ tñ puto q̄ l̄z
qs̄ distribuerit alienū paup̄ibz. si ap
pareat d̄is agruo loco 7 t̄pe debeat ip
si restitui. 7 ī qn̄ debitor nō adhibuit
debitā diligētiā ad īueniēdū d̄m rei
seu creditorē. Al' nō. q̄a bona fides nō
patit̄ ut semel exactū itez̄ exigat̄. ex̄ d̄
re. iur. bona fides. l. i. c. Et sine culpa
regularit̄ nō ē qs̄ puniēd⁹. ut ī. c. sine
culpa. de re. iur. l. i. c. Ideo d̄ quosdā
q̄ rapta erogauerūt ex culpa paup̄ibz
d̄r ex̄ de hōici. sicut dignū. §. eos. Itā
enī aliena cū ip̄a potuissent eis quorū
fuerūt restituē debuerūt paup̄ibz ero
gare. S̄z si in trāslatiōe rei restituēde
nō īnveniat culpa debitorē. tūc aut n̄
īnvenit factū creditorē. aut sic. p̄ casu
si res d̄cernit cōmoditatē creditorē. pu
ta dep̄sūt q̄s apud aliquē res suas. ī
cāu nō tenet debitor illas remittere
nisi sumptibz creditorē. ff. dep̄si. l. si

in asia. S̄z si res d̄cernit cōmoditatez
debitorē. puta q̄a res est sibi cōmoda
ta debz suis sūptibz remittē. ut q̄ sentit
cōmodū sentiat 7 onus. ut nōt glo. in
ocā. l. si in asia. S̄z si res d̄cernit cōmo
ditatē vtriusq̄ ut in locatiōe. puto q̄
sūptibz vtriusq̄ debz remitti. q̄a quod
obtinēt de toto q̄ ad totū idē de pte q̄
ad ptem. ff. d̄ rei ven. l. q̄ de tota. Et si
īnvenit factum creditorē. q̄a forte se
trāstulit ad aliū locū. v̄r q̄ res debeat
mitti sūptibz ip̄i⁹ creditoris. ar. l. q̄ ni
si. §. si. ff. de op. liber. vbi d̄r q̄ libert⁹
q̄ est in p̄uicia tenetur ite Romā ad p̄
standas opas patrono si ibi morat̄ ut
bonus pat̄famil'. Itā aut si cepit vaga
ri p̄ mūdū. Et interī dū vadit Romā
dies opaz̄ pereunt p̄ono. Et sic v̄r q̄
sūptu suo portent sibi ope. Et in istis
sūptibz nō d̄putant̄ sūptus ciboz̄ ap
portandē s̄ alij. nisi forte apportās si nō
impediret̄ in portādo lucrare sibi sū
ptus. ut p̄bat̄ in ocō. §. quo aut. 7 in
l. sed si hereditas. ff. ad exhibē. Et hec
locum hnt̄ qn̄ debitor fuit bone fidei
possessor. q̄ qn̄ tenet remittē rem v̄r q̄
debeat facē īuptus saltē vsq̄ ad locum
vbi p̄us habitabat creditor. q̄a in eo
nō grauat̄ s̄ exinde nō p̄p̄r cām p̄rie
dictam. Si d̄o sit male fidei possessor.
tūc 7 ip̄e tenet rem vsq̄ ad locū vnde
habuit reportare. Exinde d̄o si īntest
creditoris poti⁹ apportasse illas sūpt̄s
alijz rebo suis vsq̄ ad locū ad quē trāst
tulit domiciliū. tenet debitor ad illud
īntesse ex̄ q̄ eū d̄anificauit ī illo. Et iō
forte tantū erit īntesse q̄ oportebit ip
sū rē remittē sūptibz suis uel portare.
S̄z si creditor nō īntest. nō tenet vltē
ri⁹ portare q̄ ad locū vbi rē accepit.
nisi sūptibz creditorē ut p̄actū est. Si
d̄o creditor n̄ sōlū recessit a loco s̄ etiā

diuersimode cepit vagari. tūc n̄ tenet
sibi rē mittē. dca. l. q. nisi. §. si. Et fm
p̄dicta p̄t intelligi glo. Ber. dicēd q
usurari? d; mittē rem sūptib; credito
ris. 7 q nō tenet creditore vagādo in
quire. d; si nescit p̄sona cui o; fieri re
stitutō. alig theologi dicūt rē debē di
stribui paupib; i loco vbi dānū datū
est uel saltē i diocesi d auctoritate epi
illi? uel saltē capellani ut 7 p̄actū est
d; certe auctoritas capellani nō suffi
cit. ut notat dñs An. d bu. in. c. cū tu.
ex de vsu. Et auctoritas epi nō est ne
cessaria. ut. i. §. se. Q. dō restitutio fi
eri debeat i tali loco vbi dānū datū ē
nullo iure v̄r. p̄bari. s̄ simplr dicūt iu
ra q fiat erogatio i paupes. dco. c. cū
tu. 7 ex de homi. sicut dignū. cū sibi b.
Ad obstat. c. i. ex de rap. ga ibi p̄sona
cui debebat fieri restitutio sciebat 7 i
stabat apud epm. Al epus non fuisset
mor? ad excoicandū ex officio suo ni
si ad petitionē p̄tis. ex de elec. inotuit.
ad fi. 7. ff. de dā. infec. l. 4. §. hoc aut.
Vñ nō mirū si restitutio fit i loco vbi
est dānū datū. cū ibi sit p̄ncipalis cui
restitutio fieri o; ut s̄. dictū ē. Bñ aut
eēt de dñlio q in loco eodē fieret. tum
ga videt equū q res publica hēat cō
moditatē ex bonis p̄sonaz suaz. tum
ga nōnūq; i talib; locis forsitan fieret
distributio illis p̄sonis a quib; res ac
cepte sūt. Et ita tenet dñs An. de bu. i
dicto. c. cū tu. B

S nūqd ē de necessitate salutē q talis
restitutio fiat auctoritate supior? B.
Dec qō disputata sunt p dñm Guido
nem de abalio. arch. bonon. doctorem
decretor. 7 notat p̄uēd; i. q. i. c. p.
7 oic sic. Ray. oic q si nō inueniunt lic
spoliati uel etiā ignorant. tūc de consi
lio 7 auctoritate ecclie siue supior? pe

nitētiarū distribuanē in pias cās zc.
ut in p̄cedenti. §. lēs. S; dñsti. oic q
restitutio male ablatoz ē vn? d casib;
p̄tinētib; ad epm. ut p; fm eūdē. ex d
iudeis. cū sit. C. de epi. 7 de. nulli. C.
coia d suc. in Auten. oēs. Ad idē ex de
testa. tua. §. p. in Auten. de ecclie. ti. si
aut. col. 9. Et fac late ista psequit ex
de vsu. cū tu. 7 in p̄dicta decre. de iu
deis. cū sit. 7 in sū. sua de p̄nia. §. vld.
circa fi. Et facit ad h. iz. q. z. f̄cipim?
Tu dic hanc sniam eē verā in h̄ casu 7
in alijs qñ nulli? deputat? ē q p̄ exeq.
iz. q. z. de laicis. in fi. 7 notat ex de v.
sigl. cum tibi. in glo. q incipit. nō itel
ligas. i. 2az vbi certa p̄sona a testatore
deputata ē illa o; exeq. ut in p̄dicto. c.
de laicis. 7. C. de epi. 7 de. nulli. 7 ex
de testa. tua. 7. c. iohānes. 7 i Auten.
de ecclie. ti. §. si qs. Immo credo q ipe
raptor bona incerta que debet paupe
rib; dari p̄t dare sine licētia epi ul al
terius iudicis eccliafici. ut satis colli
gitur ex de vsu. cum tu. §. p. v. uel de
his. Et h̄ etiā innuit clare ex de homi.
sicut dignū. §. eos. in glo. ga nō. i. Dec
obstat ex de iudeis. cū sit. i. 2am illa de
cretal loquit nō de xpiano s̄ de iudeo
cui? auctoritas 7 dispensatio merito su
specta habet ab ecclia quo ad paupes
xpianos. 7 iō iuste dic fm puidētiā
diocefani zc. q suspicio cessat in fideli
xpiano. 7 sic nō dubito q eps nō habz
se intromittē de talib; nili in defectū.
Idē rñder dñs Symon de fauilla. ca
pellan? oñi pape. 7 auditor oñi portu
ensis. Tho. etiā nihil oic de auctori
te epi. ut p; in p̄cedēti. §. A. Qd hic
oic satis vezz videt. cū iura q dicunt
hāc distributionē debere fieri paupe
rib; sicut ē dictū. c. cū tu. 7 ex de hoici.
sicut dignū. 7 similia. nullam faciant

mentionē de ista auctoritate epi. Et ad
c. cū sit. fac bñ responsū viderē. Idō ob
stāt etiā alia in dñi allegata. qā in ip
sis nō dī q. requirat auctoritas epi. s
q. epi debet pcurare q. fiat hō modi di
stributiōes in pias cās. non tñ q. non
possint sine eoz auctoritate fieri. Im
mo in aliquibz iuribz expse dī q. epus
tūc se intponet cū null⁹ ē executor. ul
si est qd debz nō adimplet. ut in pall.
l. nulli. 7 in. §. sin aut p redēptiōe cap
tūoz. 7 in. c. tua. eē de testa. Josset tñ
circa pdicta dici q. si distributio ē bñ
facta paupibz. tūc nō viciet qā defue
rit auctoritas epi. S; si sit facta aliē et
intuenit dolus uel lata culpa. puta de
dit suis ofanguineis ul amicis q. nihil
uel parū indigebant. uel etiā scient 7
dolose elegit n eligēdos. q. tūc epus po
test se intromittē q. itez fiat legitime.
Idā ad ei⁹ officiū spectat. put dīctū ē.
Nec dī factū qd aliē factū ē q. debuit
eē de re. iur. q. ex timore. Et dīctū est
de lata culpa uel dolo. qā fm Inno. in
c. sicut dignū. eē dō homi. alia culpa in
foro pñali non attat ad restitutionē
Sed de h latius dicet in se. c. Itē puto
q. si qs male distribuēt non excusaret
qā intuenit auctoritas epi. Idā epus
nō habz se intromittere negocio huic
nisi q. bñ fiat distributio ut dīctū est.
Ideo abo celestes icurrerēt iracūdias
C. de epis. 7 cleri. si qs ad declinandā.
ad fi. A

Restitutio vii^o
Ut materia hec meli⁹ intelli
gētē memorieq. impma. aliqua ordi
natie sumariēq. videnda sūt. videlz.
Qui teneant ad restōnē. 2. q. quātū te
neant restituē. 3. cui. 4. qñ. 5. vbi. 6.
q. bñ modis tollit restituēdi obligatio

Ad pmū dicēdū q. ad restitutionē
alig obligant rōne illicite acq̃sitionis
Et ista illicita acq̃sitiō aliqñ ē respcū
cause. aliqñ respcū p̃sone que non pōt
oate seu nō pōt recipē. p̃sertim cū hoc
ōtingit in fraudē creditorū. Et de his
dīctū ē s. restitutio p. §. i3. in additi
one. Aliq obligant ad restitutionē ra
tiōe dānificatiōis. Ista autē dānifica
tiō aliqñ dtingit p omissiōnē. aliqñ p
omissionē. p̃er omissiōnē dō tollēdo
deuastādo seu īpediēdo. Tollēdo aut
plerūq. dōm volūtātē dñi terū. Ple
rūq. dōtra liberā volūtātē. Si dōmnē
volūtātē intdū clam. 7 hest furtuz. de
quo dīctū ē s. furtū. Interduz palā. 7
hest rapina. d. q. s. raptor p. Et ista ra
pina aliqñ est manifesta sicut patet in
aggressoribz itinerū. Aliqñ cooperta
sub velamie belli iusti cū sit iniustū.
de quo s. bellū p. 2. et 3. vel p̃textu iu
ste snie cū sit iniusta. d. q. s. iudex p. §.
4. p̃sertim sub colore rep̃saliāz. de q.
bus s. rep̃saliē. uel collectāz seu tallia
rū. de quibz s. dñs. 7. tallia. Aut sub
colore pedagioz siue vectigaliūz. de q.
s. pedagiū. Intdūz dō aliq. accipit rē
alteri⁹ nō dōm volūtātē ei⁹. s. dō libe
rā volūtātē. 7 h p vim opulsiuā ul qī
Vis cōpulsīua est cū qs p metuz cogit
alig d oate. tūc enī accipiēs cogit resti
tuere. ut. ff. qd met⁹ cā. p totū. S; nū
qd ois metus causet hāc restitutionē
vider⁹ q. non. qā vani timorū nulla est
excusatio. ff. d. re. iur. vani. Ifacit etiaz
ff. qd me. cā. l. metū. vbi dī non debē
attendi metū vani hoīs. sed q merito
in hoīe ostantissimō cadat. In dōtrariū
facit qā etiā si null⁹ intueniat metus.
sed solū ob timorē reuerētiē aliqd dēf
cōtra volūtātē dānd. datur repetitio.
li. §. que onerāde. ad fi. ff. quaz rerū

actio nō dat. Ergo multo magis qñ in-
teruenit metus qualiscūq; qā metus
magis contrariat volūtatē dand. 7 temō
strat maiorē turpitudinē 7 delictū in
accipiēte. Vñ qñcūq; non adest oīo li-
bera volūtas dñi rerū seu creditor. rē
accipiēs seu debitū non soluens. semp
remanet obligat⁹ ad restitutionē. ut
7 patz s. restitutio p. s. p. l. cū additi-
one. Ad contrariū pōt dici q; aut additio
metuend non fit deterior. 7 si non ad-
est iustus met⁹ ei non subuenit. eē de
his que vi. c. p. l. vbi dicit⁹ de religiosis
quibusdā q; iurauerūt trāsire ad arti-
orē religionē nō p iustū metū. licz ali-
quātulū circūuenti fuerit. qbus non
subuenit. qā eorū cōditio non fit dete-
rior. Et hanc rōnem sentit ibi glo. Si
autē metuend cōditio fieret deterior.
tūc si habet respēct⁹ ad p̄sūptiōē. etiā
vez est q; ei nō subuenit. Nam cū ne-
mo psumat facile iactare suū. ff. de p-
ba. l. cū in debito. psumit q; qñ nō in-
uenit iustus metus. pot⁹ sponte q; co-
acte dederit. Et isto casu loquūt iura
que regūt metū qui caderet in constan-
tem. Si vō loquamur de voluntatē ve-
ritate. puta qā constat de voluntatē dñi
dand. tūc oīo quocūq; metu duct⁹ fu-
erit recipiens ad restitutionē tenet⁹.
ut sād colligit⁹ ex p̄dictis. Et si affuerit
metus q; caderet in constantē. nō solu;
tenet recipiēs restituē. s; etiā quicūq;
alius ad quē dicta res puenerit quo-
cūq; titulo etiā oneroso. qā hec actio
in rē scripta ē 7 trāsit res affecta. ff. qd
me. cā. l. metū. s. cū aut. Itē in h̄ cāu
metus o; iudicari s̄m additionē p̄sone
vnde aliē iudicat⁹ in muliere q; i viro.
ut notat glo. i. c. cū locū. eē d̄ spon. 7 p
cōns aliē in hoīe duro 7 forti. 7 aliē in
fragili 7 molli. ut i sū. li. 4. ti. xi. q. 3.

Quasi cōpulsua vis est qñ nullus
interuenit metus. sed contra voluntatē
dantis aliquid extorquet. puta ob re-
uerentiā. ut si patron⁹ petit aliquid a li-
berto. qd libert⁹ dedit non volūtatē
mera sed ob reuerentiā ex quo nō au-
det negare. Nam patron⁹ tūc tenetur
ad restitutionē. dicta. l. i. s. que one-
rante. ad si. ff. quaz rep actio nō dat.
vbi etiam dicit glo. idē esse in vxore
7 marito. 7 q; vxor pōt reuocare ven-
ditionē factam ob reuerentiā mariti.
uel etiā renūciationē iuris hypothecae.
Et idē dicit in clerico q; renūciavit p-
bende ob reuerentiā epī ut ipam renū-
ciationē possit reuocare. Idē putarem
in dñō seu rectore uel officiali b; 7 sub-
ditis. 7 idē in similib; Et sic quocūq;
modo possum⁹ comprehendē nō esse de
mera volūtatē cōcedend ad nos reue-
nire qd al nobis non debet. iniuste te-
nem⁹ 7 ad restitutionē obligamur. ut
satis ex p̄dictis colligi potest.

Sed quid si quis cōcedit de suo ali-
cui ob solam importunitatē petend 7
non ob reuerentiā uel aliam causam?
R. Vider⁹ q; 7 isto cāu teneat recipiēs
ad restitutionē cū nō habeat ex mera
volūtatē cōcedend. In contrariū facit
quā aliud est in cōcedendo nō habere
merā voluntatē. 7 aliud q; ex p̄ facto
efficiatur volēs qui i p̄ncipio fuit no-
lens. sicut Luc. xi. legit⁹ de amico qui
ab alio amico habuit panes ppter im-
portunitatē petendi. qui non potuit
habere in p̄ma petitiōe. Potest tñ oi-
stīgui q; si donas ex post facto efficia-
tur mere volūtatē. donatio fit iusta.
quā vult cū donat. quod satis est. S;
si nec tēpore dationis est mere volūta-
tis. sed ideo dat ut tollat a se ingetudi-
nem iportune petend. recipiens tenet⁹

ad restitutionē. 7 hoc presumit in ou
bio. pro quo facit. C. de peti. bo. subla.
l. i. l. i. x. vbi prohibet ne petant a pn
cipio bona dānatorū que sūt fisco ac
quisita. Et si aliqis obtinuerit sibi cō
cedi non valet concessio. quia psumit
per importunitatē obtenta. Ad idem
eē de rescrip. c. si. l. i. 5. ff. allit in paupe
importune petēte ab eo qui pōt ei sub
uenire. quia tunc non datur repetitio
immo debet dās puniri de tardatiōe.
7 ita loquitur quod ponitur Luc. xi. et
Math. 23. Sed quid si cōcedit aliqis
alteri de suo quia sperat sibi seruire in
aliquo ab eo cui concedit. ff. hāc cō
cessionē esse licitam. Sed si accipiēs in
telligit sibi concessū ex illa causa 7 pōt
fit sibi honeste seruire 7 nolit. puto q
teneatur ad restitutionē. quia deficit
causa cessionis 7 incipit habere contra
volūtātē cedentis. Non obstat. l. si
repetenti. C. de odi. dato. ob cām. vbi
oditio in corde retenta nō inducit re
petitionē. qā aliud est de iure poli vbi
iudicatur secretū consciētie. 7 aliud d
iure fori vbi regularit nō iudicatur d
intrinsecis. eē de symo. c. si. Al' quilibz
posset dicere. Cogitavi talē causam. et
lites fierent infinite. Propterea aliud
iudicatur de iure poli. i. 7. q. 4. c. si. Vel
etiā quo ad ius fori pōt dici q loquit
quādo cōditio non apparebat. Secus
si apparēt verbis uel alio mō. ff. si cer.
pe. l. certū. vbi dicit nō interesse an p
prijs nōibus res demōstret. an ex cir
cūstantijs. Et ideo si recipiēs non de
seruieret uel non posset deseruere in eo
q dāns sperabat. si a principio sciebat
oditiōē inesse. teneat ad integrā resti
tutionē sicut si causa esset expressa. ut
patet ex p'dict. Sed si nō intellexit cō
ditionē inesse nisi post cōsumptam rem

datam. nō teneat nisi in q'tū ex ipsa fa
ctus sit locupletior. ff. de peti. here. l.
vtrū. Itēz aduertendū q in oī casu in
quo s dicitū ē dari repetitionē quādo
quis dedit rem suā. pterq in casu iu
sti metus. impedit repetitio si solutio
sit facta i causam piā ut puta dotis. ff.
de condi. indebi. l. cum is. §. si mulier.
vbi dicitur q si mulier soluit q d cre
debat se debere 7 nō debebat. si soluit
in causa dotis impeditur repetitio p
pter pietatez. Hoc puto intelligendū
quādo dolus nō fuit ex parte recipiē
tis. quia non potest q's licite retinere
quod dolose lucratur. ff. de re. iudi. l.
non fraudant. §. nemo. 7. ff. de dolo.
per totū. Item nisi esset eadem uel ma
ior causa pietatis apud dantē. tūc enī
ex parte dantis essent due ratiōes. s.
causa pietat. 7 quia suo errore spolia
tus est. 7 ex parte accipientis vna tm.
Et due cause pvalent vni. in Insti. de
adop. §. sed hodie. vbi dicit q dat in
adoptionē non trāsit in ei? potestātē
sed si detur auctore materno. sic. qā in eo
concurrunt iura cōsanguinitat. 7 ad
optiōis. Itēz notādū q aliquā non da
tur repetitio subtracti ul' ablati. ut in
l. i. in pncipio. ff. de alea. videlz qn de
domo vbi retinet illicit? ludus tēpore
quo ludit quis aliquid subtraxerit ul'
rapuerit. Nam omī domus pōt etiā
tūc impune verberare. ut ibi. Hoc tñ
nemini cōsulerē q facēt. qā 7 si apud
leges sit imunis. nō tñ apud illuz qui
Math. 5. dixit. Si qs dixerit fratri suo
fatue zc. Item hoc casu licz nō teneat
restituē illi cui subtraxerit. nō tñ pōt
ipse retinere. cum ex turpi causa habu
erit 7 contra omnē volūtātē domini rei.
Vnde si nō restituat ei. teneat saltē ero
gare pauperibz. eē de usufr. cū tu. nisi

forte dicat qd pōt sibi retinē auctorita-
te legis in penā lusoꝝis.

Error etiā dantis cū excludat eius
liberam volūtatē regularit̃ obligat ac-
cipiētē ad restitutionē. cū 7 ipe dāns
possit repetē. Circa quod distiguēdū
est. aut datū erat oīo indebitū. 7 tunc
omnis error iducit repetitionē. Et ita
indistincte intelligat. l. cui⁹ p errorē.
ff. de iur. Aut ē oīo debitū. 7 tūc nul-
lus error causat repetitionē. ff. de odi.
inde. l. repetitio nulla. Aut qd dat⁹ est
debitū non oī iure sed iure civili tm̃.
puta qd debebat⁹ per stipulationē eli-
sam p pactū de nō petendo. qd pactū
quādo est nudū solū tollit vinculum
naturale qd erat in stipulatiōe 7 non
civile. ff. de pac. l. si vnus. §. pact⁹. Et
hoc casu eodē modo oīs error inducit
repetitionē. dicta. l. cui⁹. 7 sic accipies
tenet ad restitutionē. Aut qd datur ē
debitū iure nālī. s. non civili. puta qñ
in testamēto relinquit⁹ legatū qd di-
minuit⁹ p. l. falcidia. s. qñ facta sūt tot
legata uel fideicommissa qd quarta pars
hereditat⁹ apud heredē nō remanet.
7 hoc cāu si solūes errat in facto puta
qd credit bona hereditatē esse amplio-
ra repetit. Inno. tm̃ hoc casu dicit reci-
pientē nō teneri ad restitutionē in fo-
ro dñe. sed d hoc dictū ē s. restitutio
p. §. 13. in additiōe. in pñ. Aut dāns
errat in iure. ut qd credit se obligatū
ad solūedū oīa legata licz quarta pars
hereditat⁹ apud eum non remaneat. 7
tūc solutū nō pōt repetē nec recipiens
tenet ad restitutionē. C. ad. l. falc. l.
error. p̃dicta tm̃ fallūt quādo aliqd
solutū fuerit in cām pietat⁹. ut patz s.
pxio. §. circa fi. Cōtingit etiā dānifi-
catio nō solū tollēdo. de quo dictū est
sed etiā deuastando. Et qualicūqz qd

sic dānificauerit pximū uel occasione
damni dederit. ad restitutionē tenet.
ut ex de iniur. c. si culpa. vbi dicit. Si
culpa tua datū est dānū uel iniuria it
rogata. uel alijs itrogantib⁹ opē forte
tulisti. aut h̃ impitua tua seu negligē-
tia euenerūt. iure sup his satisfacē te
oportz. nec ignorātia te excusat si scire
debuiſti ex facto tuo iuriaz vñsimilit
posse contingē uel iacturā. Qd si aīalia
tua nocuisse pponas. nihilomin⁹ ad sa-
tisfactionē tenet. nisi ea dādo passis
dānū velis liberare teipsuz. quod tm̃
ad liberationē non pficit si fera aīalia
uel que cōsueuerūt nocere fuissent. 7
quā debeueras non curasti diligētiā
adhibere. Sane licz qui occasione dā-
ni dat dānū videat⁹ dedisse. secus tm̃
est de illo dicendū qui ut non accidēt
de cōtingētib⁹ nihil omisit. Et aduer-
tendū qd licz in foro iudiciali qd tenea-
tur ad restitutionē p̃p̃t dānū illatum
etiā ex leuissima culpa. ut. ff. ad. l. acq.
l. in lege acquilia. etiā leuissima. tm̃ in
foro pñali fm̃ Inno. in. c. sicut dignū
§. eos. ex de homi. ad finē magne glo.
qd non tenetur ad restitutionē nili ex
dolo uel lata culpa. ponens exemplū.
ut si qd p̃iceret ignē in domū plenam
stupa. Et idē videt⁹ ibi tenē oīs An.
de bu. nisi forte p̃cesserit dēnatio. ut
s. restitutio 3. §. fi.

P̃dicta aut dānificatio pōt dtingē
aut circa res. aut circa corp⁹. aut famā
aut mores. Si circa res. tūc dānificās
tenetur satisfacere pro rebo 7 in rebus
omne dānū illatū. dicto. c. si culpa.
ex de iniur. Si circa corpus. aut p̃ oīe
ra seu per vulnera. uel p mortem. p̃-
mo cāu dānificans tenetur ad omnes
expensas factas in medicinis 7 me-
dicis. et ad extimationem operatum

qbo dānificat? caruit uel est caritur?
 Il 2o aut fiet extiratio cicatricū 7 defor-
 mitatē corpis. qā libetū corp⁹ nō reci-
 pit extirationē. ff. si qua. pau. se. oi. l.
 ex l. 7. d. his q. deieci. ul. effu. l. i. 7. l. si.
 7 in. c. p. ex d. iniuri. qd ad l. fam. extra
 dū ē ab Exo. zi. ibi. Si rixati fuerint
 viri. z. cāu qñ hō ē mortu⁹ si ē fu⁹
 idē dicit qd d. tebo. alijs. q. fiat extir-
 ratio fm. valorē serui. ff. ad. l. acq. l. z. i.
 pn. Si ē liber hō. qā libetū corp⁹ nō re-
 cipit extirationē ut dicitū ē. taxat. pena
 qnquaginta aureoz. ff. d. his q. deieci. ul.
 effu. l. i. 7. l. nō concernit infesse s. solū
 penā. ut nōt. glo. i. d. oc. c. p. de iniuri. Et
 loqr eo casu qñ sine dolo hōicidii; fa-
 ctū ē. Il 2az alit corpaliū hōicida punit
 lege cornelia d. sicca. ut p. ff. ad. l. cor.
 de sicca. p. totū. Et qm̄ illa taxatio qn-
 quaginta aureoz ē pena. nō debet in foro
 cōscie nisi pcesserit cōdēnatio. ut s. re-
 stitutio. 3. §. si. Verūt si aliq. infest
 tenebit eis hōicida ad infesse multo
 magi q. vulnerās. ne al. prius ppetrās
 videat meliorē cōditionis. s. l. non frau-
 dat. §. nemo. ff. d. re. iuri. 7 ut etiā sa-
 tis fiat dānificat sicut decet. ex de iniuri.
 c. si. Et qm̄ dānū illatuz ē ex omīssioe
 fiet extiratio etiā infesse extrinseci. ff. de
 ac. emp. l. iulian. i. pn. Et sic hōicida
 tenebit alere filios occisi. 7 alijs subue-
 nire qbo occisus vīsilis poterat 7 tene-
 bat subuenire 7 subueniebat. et l. fm
 arbitriū boni viri. ut s. restitutio p. §.
 xi. et iz. Si dānificatio ē circa famā
 multo magi ei⁹ d. fieri restitutio q. te-
 rū sublatāz. qā fama pōderat rebus
 ff. d. re. iuri. l. in duabz. de q. s. tetra-
 ctio. §. 4. cū additioe. Si circa mores
 dicēdū q. corūpēs alioz vitā facto oi-
 cto uel exēplo ad restōnez magi tener
 q. diffamator. cū sine fama possim⁹ sal

uari. s. nō sine bona vita uel dscia. iz.
 q. i. nolo. 7 plus q. ali⁹ q. cūq. dānifica-
 tor. in q. tū aia incōpabili pponderat
 oībz t. palibz etiā corpaliibz. z. q. q. si
 habes. Vñ er. §. q. ex merito. oici. f.
 Deteriores sūt q. vitā moresq. bonoz
 corūpūt his q. subas alioz p. diaq. di-
 ripiūt. Ideo talis corūpēs iuxta posse
 ad bonos mores reducē tener q. s. cor-
 rupit. 7 si aliud nō pōt saltē oret. 7 oza-
 ri faciat. 7 alia bona q. pōt agat tā p. pe-
 nitētia q. ut sup. l. i. p. t. diuinā grāz
 Qñq. etiā tener ad pecuniaz infesse.
 puta si seductorie uel violent. aliqua;
 stuprauit. ex de adul. c. p. ut si ex l. in
 currit aliq. d. pecuniariū dānū. ul. etiā
 p. recōpēsatioe iniurie. ut in fili d. fama
 d. c. l. x. scda sede. q. sz. arti. z. §. l. s.
 recōpēsatio cū sit pena nō debet i foro
 cōscie nisi pcesserit cōdēnatio. ut sepe
 ostē sū ē. 3. dānificatio irrogat i. p. di-
 endo. ut cū q. i. iuste i. p. d. aliq. a cō-
 secutiōe alicui⁹ iusti emolumēti. nam
 tener ad oē infesse dānificati. ut p. s.
 restitutio p. §. x. Et ad p. d. debet
 attendē q. q. die pcurant ne officia ul.
 bñficia alijs dent uel p. p. odiū uel ut
 ipi impediētes seu eoz amici ea obti-
 neāt. licz qñq. sint min⁹ idonei q. ipsi
 impediti. Itē i. p. d. iusta munera
 uel elemosynas fieri forte vitu pando
 psonas uel alio mō. ul. i. p. d. i. cōui-
 uamina artificibz uel alijs vñ possint
 viuē. 7 filia faciētes de quibz nullā fa-
 ciūt dsciam. Et si i. p. d. i. ne q. s. d. l. q.
 cōmodū tener ad restōnez. poti⁹ tener
 i. p. d. i. ne q. s. cōsequat i. i. uñ. l. i. q. q.
 §. si res. Aug⁹ ait. Illud euidentissime
 dixerim eū q. p. hōie ad l. inuenit ne
 male ablata restituat. 7 q. ad se d. fugiē-
 tem q. tū honeste pōt ad reddēdū non
 cōpellit. locū esse fraudis 7 criminis.

¶ **I**nā misericordiā opam nrām talibus
subtrahim⁹ q̄ ipendim⁹. Et ad hāc
dant oēs aduocati. 7 procuratores. 7 of-
ficiales. curiales. 7 ciues ipediētes ali-
quos a seculiōe iusticie. q̄a tenēt ad
restitutionē dānū passo. ¶ **N**ō obstat p̄-
dictū q̄ nō videt dānū pati q̄ ipedit a
lucto. ff. d. oā. ifec. l. pcul⁹. q̄a ibi loq̄r
q̄ ad eū ad quē prinebat tale luct⁹. q̄a
de suo pōt facē q̄cqd vult. Secus q̄ ad
tertiū ad quē nō p̄tinet. ut sat ex p̄di-
ctis pōt patē. Et si p̄dicta obtinēt i tē-
poralib⁹ fori⁹ in spūalib⁹ inq̄tū sunt
p̄ciosiora. Vñ nō solū ipediens cōmo-
dū spūale obligat. s. etiā q̄ nō adiuuat
ad illud cōsequēdū etiā inimicū. Vñ i
ome. ferie. 3. dñice. 3. i q̄dragesima lo-
quēdo de cōuiciante Aug⁹. ait. Tu vi-
des frēm tuū p̄ire 7 negligis. p̄ior es
tacēdo q̄ ille cōuiciando. Qñ ḡ in nos
aliqs peccat. magnā curā hēam⁹ non
p̄ nobis. Gloriosū ē enī iurias obliui-
sci. s. obliuiscē iniuriā tuam nō vuln⁹
frīs tui. Et ex his p̄z q̄ ipediēs aliq̄e
a seruitio dei uel ingressu religiōis te-
netur deo cui subtraxit aīaz illā. ecclie
cui subtraxit militē p̄liantē. ¶ **S**otuis-
set enī forte multū p̄fuisse ecclie dō 7
exēplo. Tenet etiā ipedito cui abstu-
lit regnū celoz. ¶ **I**nā iux̄ Ber. i medita-
tiōib⁹. ad religionē vocari est ab infer-
ni porta reuocari 7 ad portā paradisi
adduci. Tenet 7 religiōi cui subtraxit
cōmilitonē ad intesse spūale 7 tpale.
Et iō obligat reducē subtrahit ad eū
statū vnde eū retraxit. 7 si non pōt te-
netur cū cōtritiōe satisfacē deo 7 ecclie
7 ipedito 7 religiōi etiā ad intesse pe-
cuniariū. quātū fm extirpationē verisi-
milē dubij euēt⁹ pōt discere extirpāri
q̄ p̄fuisse religiōi fm cōditionē p̄sone
ut in fili p̄z s. restitutio p̄. s. iz.

¶ **E**st etiā sciēdū q̄ ad restitutionem
tenet nō solū dānicās p̄ximū p̄dictū
modis. s. tollēdo deuastado uel ipedi-
endo p̄ seipm. s. etiā q̄ dānicauerit p̄
aliū. ut si qs mādaret dānicari. q̄ cāu
tenet 7 mādans 7 mādari⁹. ff. de in-
iuri. l. nō solū. §. si mādato. imo etiā
si adimplens excedat fines mādati tene-
tur ad oīa rōne cōsequētie. ut i. c. si. ex
d. homi. l. i. §. vbi or̄ q̄ mādās aliq̄e
d̄berari l̄z phibueit mutilati ul' occidi
tñ tenet si mutilet ul' occidat 7 efficit
irregularē. q̄a poterat cogitare illud se-
qui. Et facit ad multa. Et nō solū mā-
dās s. 7 ratificās maleficiū factū noīe
suo. tenet nō tñ ad p̄ctm sed etiā ad
oīa alia. ex de sen. exco. cū quis. l. i. §.
vbi ratificās d̄berationē clerici factā
noīe suo excoicationē iurrit ac si mā-
dasset. Sec⁹ si nō fuisset facta noīe rati-
ficād. q̄a tñ licz peccet ratificād. nō
tñ ē excoicat⁹. ut ibi. Itē tenet qs de
oī dāno dato ab alio seu alijs qd sine
ip̄o factū nō fuisset. ut s. restitutio 3.
in pñ. 7. §. p̄.

¶ **E**t nō solū ad restōnē qs obligat cō-
mittēdo ut dcm ē. s. etiā omittēdo. cū
oīstictiōe. q̄ aut qs obligat solo intui-
tu pietat ad aliqd faciēdū. aut aliqua
sp̄e obligatiōis. p̄ casu licz qs omittēdo
peccet nō tñ tenet ad aliquā restōnē
ut si qs nō tribuat elemosynā idigēti
Math. 25. ¶ **I**nā h̄ cāu nō obligat quis
aliq̄ obligatiōe q̄ ad hoīes. q̄a ille cui
oī fieri possēt aliqd dīrecte petē. Vñ l̄z
qs ex pietate teneat iq̄tū pōt defendē
p̄ximū. 23. q. 3. nō iherēda. tñ p̄ ista de-
fensiōe pōt p̄cū accipe. ff. qd me. cau.
l. metuz. §. s. licz. Qd nō esset si ad hoc
apud hoīes efficacit obligaret. ¶ **I**nā
accipiens p̄cium ut faciat id ad quod
obligatur. puta ut restituat rem sub

cōmodatū uel aliqd aliud ad restitu-
tionez dicti p̄ci tenet. q̄a turpiter accepit
ff. de odi. ob turpē cām. l. si. Quo ad
secūdu casū sciendū q̄ triplex est sp̄s
obligationis. uelēlicz naturalis t̄m. ci-
uilis t̄m. 7 nālis 7 ciuilis simul. Nālis
est q̄ ex ipsa nā cōis est oībz hōibz. pu-
ta q̄ q̄s obligetur ex p̄missiōe. Nā nil
tam cōgruū humane fidei q̄ ouēta ser-
uare. ff. de pac. l. i. in p̄n. Ciuilis ē que
nō a nā sed ab hōibz ad morālē uitā;
inuēta est. puta ut q̄s obliget post bi-
enniu ex cyrographo a se facto l; nihil
accepit. Naturalis 7 ciuilis q̄n in vno
actu utraqz occurrūt. ut in stipulatiōe
Nam ibi est nālis q̄ cōstitit in cōsensu
partiu 7 ouentiōe. Inest 7 ciuilis respe-
ctu solēnitatē a ciuili iure introducte.
Et de his obligatiōibz 7 uiribz eaz h̄r
in Insti. de obliga. 7 ibi in p̄n. p̄ glo.
Aut q̄ quis ē obligat nāli t̄m. aut ciui-
li t̄m. aut utraqz.

Si naturali t̄m q̄s obligatiōe tenet
ex omīssione tenet. 7 debet illud dare
seu facere ad q̄d obligat. sicut ē quod
debetur seruo scdm̄ Inno. in. c. q̄a ple-
tiqz. ex de iū. eccle. ubi multa de hac
mā ponit. Hoc enī cāu nō pōt h̄re ser-
uus quo ad se nisi naturalē. q̄a q̄d attri-
net ad ius ciuile seru? p̄ nihilo reputa-
tur. ff. de re. iur. l. q̄d attrinet. Itē debz
h̄r oīs seruo. puta q̄a p̄misit sibi. Nāz
si oīs nō p̄misisset uel al? debuisset. nō
deberet seruo sed ipsi oīno. cū oīa acq-
sita p̄ seruū acgrāt ipsi oīno. in Insti.
p̄ quas p̄so. nobis acq. §. p̄. Et ex hoc
dicto Inno. pōt colligi q̄ q̄ ad forū pe-
nitēiale pot? attēdim? nālem eq̄tatē
q̄ iuris hūani seu ciuilis subtilitatem
Et ideo q̄n q̄s nudis ēbis p̄mittit ali-
quid dare uel facere licz de iure ciuili
nō obliget. ff. de pac. l. iur. gentiu. §. 6

nulla. 7. C. eo. l. legē. t̄n q̄ ad forū pe-
nitēiale tenet implere p̄missū. quia q̄
ad obseruantia inī simplicē loq̄lam 7
iuramentū nō facit de? differētia. zz.
q. 5. iuramēti. Et facit ex de pac. c. p̄.
Sed ut meli? itelligat q̄n nālis eq̄tas
in foro p̄nie p̄ualeat ciuili iuri distin-
guendū ē. q̄ aut ius ciuile non obstat
naturali. ut in casu p̄posito. Licz enī;
non adhibeat ius ciuile vinculū suū;
inī obligationez seruī 7 oīni ut seruus
possit a dño petere. t̄n non obstat nāli
Vnde si oīs soluat seruo iaz libero fa-
cto nō pōt repetē. ff. de cōdi. inde. l. si
q̄d oīs. Et tūc p̄ualet equitas natu-
lis ut p̄actū est. Aut ius ciuile obstat
naturali. Et si quidem ex cā. p̄ualet
ius ciuile. Et p̄ncipes p̄nt ex causa cō-
tra ius nāle statuē. ut notat Inno. i. oi-
cto. c. q̄a pleriqz. circa mediuz magne
glō. d. Sec? aut in alijs. 7 ponit exem-
plū in p̄scriptionibz. Et hoc vez nisi
ius ciuile ottraret etiā iuri diuino. quia
tunc licz causa iuris ciuilis esset suffi-
ciens q̄ ad gubernatiōez tpaliū. t̄n ex eo
q̄ obstatet eterne salutē p̄ualet ius nā-
le quod concordat cū diuino. quia ge-
neralit? oī cōstitutiōi 7 cōsuetudini de-
rogandū ē q̄ absqz p̄ctō mortali nō po-
test obseruari. ex de p̄scrip. §. si. p̄zo-
pterea l; ius ciuile n̄ reqrat bonā fidē
i p̄scriptiōibz nisi i p̄ncipio. t̄n ius ca-
nonicū 7 diuinū reqrat p̄ totū tēpus.
ocō. c. si. Sine cā aut n̄ pōt ius ciuile d̄
nāle. i. Insti. d̄ iure na. gē. 7 ci. §. 6 nā-
lia. Et iō nechō nec huana cōstitutio
posset statuē q̄ q̄s posset tollē alienū;
aut nō reddē. aut non seruare licitas
ouētiōes. nisi ex iusta cā 7 uigēri. q̄ n̄
veniret d̄ ius diuinū 7 d̄ timentum
salutis. puta si fieret ad puniendū de-
lictū alicuius. uel propter uilitatem

publicā ul' ne īpeditēt meliora. Quia
coīs utilitas d; puate pferri. 7 maior
utilitas minori. ex de postu. bone. p.

Si dō q's civili t'm iure obliget. pu
ta p cyrographū uel aliā autēticā scri
pturā ī qua dñter se recepisse qd n re
cepit. 7 sic nulla eqtate nāli tenet. tūc
in foro dñcie nō obligat fm Inno. i. c.
qa pleriq; ex de imu. eccle. Idē dicit
ibi Inno. qn q's obligaret ex snia iū
sta. qa tūc etiā nulla rōne nāli tenet.
Nec his casib; ius civile obstat nāli s
t'm p p' i grātā facti s statuit. Si enī
apparēt pecuniā n eē nūeratā ul' sniaz
iūstā. puta p dñssioēz aduersarij etiā
ī foro civili nō cogēt. ut ibi nōt Inno.
Vex tñ dubietate facti ī stāte si cogēt
p iudicē solūē d; parē ut 7 ibi d' dīc.

Si aut aliq's obliget iure nāli 7 ciui
li. tenet facē oīo illd ad qd obligat. et
si omittit facē. tenet ad infesse pri siue
obliget ex dñctōe solēni. ff. d' re iudi.
l. si q's ab alio. §. si. vbi colligit reglā. q
p mittēs aliqd facē si n faciat succedit
obligatio ad infesse. siue ex dñctu reali
ut ēptione vēditōe locatiōe cōducti
one mādato societate comodato. ff. de
ac. ēp. l. i. in pñ. vbi p; q vēditōz nō
tradēs rē vēditā tenet ad infesse. Ut
aut pñse cogat tradē rē vēditā. licz sit
magna q'stio infē doctores. ut nōt ī dī
cta. l. i. vbi etiā dīsputat per glo. puto
tñ q sic si velit emptōz 7 maxie ī foro
pniali in q q's obligat etiā ex sola nāli
obligatiōe. ut s. §. 9. Que nālis obli
gatio orit etiā ex nuda pmissiōe. ff. de
pac. l. i. 7 nihilomin' obligat etiā ad i
teresse qd eēt vltra rē. C. d' sen. q. p eo
qd īntest pfe. l. vna. Itē si q's tētiēt rē
alienā obligat ex omīssione ut oīo co
gat reddē. ff. de rei ven. l. q restitue.
Itē ex omīssioē obligat q's rōne assum

pte seu omīsse sibi cure admīstratiōis
alicui'. C. d' nego. ge. l. tutori. vbi dīr
q tutor 7 curatōz tenent ut omnia ne
gocia sibi cōmissōz gerere. 7. C. mā
dati. l. in re mandata. vbi dīc q om
ne omīssū 7 neglectū in re quā q's ac
cepit ī curā suā nō ē culpa vacuū. Et
id oēs dñi tenēt de oīb; dñis omīssis
p eo; subditos nō tñ eo; dñsensu sed
etiā negligētia. Idē de officialib; 7 re
atorib; puīciāz ciuitatū 7 loco; Idē ī
oī gubernatore familie. ut maritus p
uxore. 7 pī p filiis. 7 dñs p seuis si eo
rū īntueniat negligētia. qa tenent ex
officio curā hīre. Idē etiā cōsentire vī
errātī q ad refecanda q coruigī debent
nō occurrīt. 83. dīc. cōsentire. Et facit
23. q. 4. duo ista. Ifacit etiā. C. d' iudi.
l. sancim'. vbi dīr q iudex tenet ad re
ficiēdas expensas pri si omīssit qd erat
sui officij. videlz cōdenare alterā ptem
in expēsis. s n g attēdāt dñi 7 alij re
ctores loco; q nō solū tenēt de hōici
dñs 7 furd 7 rapinis 7 alijs malis que
sub eo; iurisdīctiōe sūt si fiāt ex eo; malitia. de qbo vīa. p. dīr. p dñcipē tui
īfideles socj furd. s etiā si fiāt ex eo; negligētia l; īgrātī. Idē p dīc etiā fa
cit qd hī īnstī. de obli. q ex qī deli.
§. p. vbi dīr q dñs dom' seu habitatoz
tenet d' his q habitātes ī illa domo cū
īpo deiecerūt ex domū si ex b aliquem
oānificauerūt. Idē dīr. ff. d' his q deie.
uel effu. l. i. §. p. Itē ad h. qa dī iūsti
ciāz pnceps q secū socios iūstos deti
net seu officiales. ī Auten. ut iudi. sine
quoq; suf. §. eos. d. 7 nō solū īpī. coll.
2. Ex his oīb; p; q p dīdētes alioz re
gimini seu gubernatiōi nō solū tenēt
d' omīssis p subditos qbo dñsensu. s
etiā si fuerit negligētes. Immo quod
plus ē tenent etiā de damno dato per

eorū aīalia bruta si p̄cessit eorū culpa. al' sufficit illa dāte. ff. si qua. pau. se. vi. cat. l. i. §. p. 7. et de iniur. 7. dā. da. c. fi. Itē p̄ seruis dñi si nō fuerit i culpa. tenent aut dāte seru os p noxa. aut re- ficere dānū. Idō filijs aut p̄r i nihilo teneat. s. fili' castigat. in Insti. d noxa. ac. §. fi. S. h̄ erit oīa int filiū 7 seruū 7 bruta aīalia. qā in bruto p̄sumit dñs culposus. si aīalia sic cōsueuerit facē. et nō pbat q dñs adhibuerit debitā dili- gētiā. dco. c. fi. d iniur. S. in filio 7 seruo nō p̄sumit culpa p̄ris 7 dñi. nisi pbat. puta qā fuerit sciētes 7 nō pbi- buerūt cū potuerūt. ff. ad l. acq. l. i. in le- ge acq. l. i. etiā leuissima. 7. l. i. Et est rō. qā aīalia cōsueuerūt magi sub fre- no teneri. serui aut nō tātū. 7 min' si li. Vextn p̄sumit culpa p̄ris 7 dñi. si fili' uel seru' dat dānū i eodē loco i q̄ hitat simul cū eis ut p̄tāctū est. uidel; qñ p̄icit eū domū i qua simul habitāt Silt 7 dñs admīstrator seu rector lo- corū vī idubio culposus ex delictis cō- mīssis a secū habitantibz officialibz 7 seruitonibz. dco. §. eos. i. Autē. Et p̄ dicta faciūt q fauētēs vsurarij ul' etiā nō phibētes vsuras exerceri ul' nō cō- pellentes ipas restitui cū possint 7 ha- beant ex officio. teneat ad restitutiōē; q d etiā dñ. i. vsura o. §. qd de regibz. Itē faciūt q abscondētes uel nō exhibē- tes instrumēta ul' publicas scripturas alioz. ul' cōes libros rōnū. teneat ad intesse p̄ris maxie si ex officio ad h̄ te- nebant. ut notarij 7 iudices. C. dē dē. l. is apud quē. Itē argentarij. i. cāpsō- res 7 faciētes cōes rōnes. Et h̄ oīa pro- bant. ff. dē den. l. argētarj. i. pñ. 7. §. cū autem.

Cucusq; dictū ē q obligat ad resti- tutiōē. illic dīcēdū ē quātū teneat

restituē. Et dico q qlibz teneat restitui- ere qd d h̄; d alieno siue q d ad aliūm spectat 7 qd d alteri debz siue ex dñu uel qñ. siue ex delicto uel qñ. siue ex re- stamēto uel ex qñq; alia cā honesta. i. q. q. §. si res. ff. d iusti. 7 iure. l. i. iusti- cia. §. iust p̄cepta. siue obliget iure nā- li 7 ciuili. siue nāli tñ. 7 qñq; etiā ob- ligat ciuili tñ. puta p̄t inia. ut s. §. 9. 7 se. Itē nō solū obligat ad p̄ncipa- le debitū. s. etiā ad totū dñs uidel; ad restitutiōē rei cū fructibz. d q s. resti- tutio p̄. §. 4. i additiōē. Et vtz possit cōputare expēlas factas i re h̄ s. resti- tutio p̄. §. 5. cū additiōē. Itē teneat ad oē intesse creditor. d q s. restitutio p̄ §. 4. i additiōē. s. ad p̄dictoz. Itē te- neat ad oē dānū nō solū qd ipse dedit p se uel p aliū s. etiā qd datū est ab alijs occasiōē sui. ita q siue ipso dñs nō fu- iller datū. de q s. restō. i. pñ. 7. §. p. cū additiōē. Teneat etiā ad oē dānū datū a subdit ob ei' negligētiā. de q s. §. xi. s. ut ex omīssiōē.

Cui aut faciēda sit restitutiō. Disti- guēdū ē. q aut iueniūt creditores uel eorū hēdes. aut nō. p̄ cāu aut obligatō ē realis. 7 de h̄ dictū ē s. restō p̄. §. p. i additiōē. vbi silt dñ qñ aliqd receptū ē ex turpi cā. Aut obligatio ē p̄sonal' Et de h̄ hēs s. restitutio 2. §. p̄t. i ad ditiōē. 2. casu qñ nō iueniūt credito- res uel eorū hēdes qd sit agēdū dictū est s. restō o. i. pñ. 7. §. p. cū additiōē.

Qn dō restō faciēda sit. de h̄ dictū ē s. restitutio p̄. in pñ. i additiōē. Itē vbi debeat fieri vide s. restitutio o. i. pñ. i additiōē. s. q ad secūdū. **R**estitutio viij^o s. quibus modis restituendi obligatio tollatur. Et dicendum q

quatuor modis principaliter videlicet absolute
 tione solutiōe ul' q' rei iteritū 7 cessiōe
Quo ad absolutiōem sciendū ē q' suf-
 ficit debitori q' sit absolutus a creditore
 cui bonorum suorum nō ē infidelitas admini-
 stratio sicut minoribus furiosis 7 pdig.
 Nā ī re ppa q'libz ē moderator 7 arbit-
 C. man. l. ī re madata. Et sufficit debi-
 tori satisfaccē fm volūtate creditor. l. ī
 int' cas. §. abesse. ff. man. Nō tñ itelli-
 git' satisfaccē si vn' p'mittit creditori
 soluē p' debitorē etiā d' volūtate credi-
 toris. s. vterq' ē obligatus nisi exp'sse
 agat ut nouet obligatio de pōre debi-
 toze ī p'missorē. C. d' noua. l. si. Et ista
 absolutio d' pcedē de mera volūtate
 creditor. Al' nō valet. ut s. restitutio
 p. §. p't. cū additiōe. Et iō in. c. q'q'.
 de vsur. l. i. o' dñs p'se. de ancha. dicit
 fm Dy. q' ad h' q' p'sit absolutio seu re-
 missio requit' q' pecūia sit parata resti-
 tutioni. i. q' debitor sit parat' satisfaccē
 fm q' obligat' 7 creditor ex mera volū-
 tate remittat. Et si veraciter creditor ex
 libera volūtate remittit valet absolu-
 tio. l. etiā debitor nō habuerit debitā
 dispositionē ad restituendū. q' ī rāssa
 tiōe dñi rez seu circa ipas res attēdit
 pl' volūtas dñi eaz q' alteri. ī Insti.
 de fur. §. placuit. vbi d' q' accipiēs rē
 alienā. lic' putauit dñm nō p'missuz
 si tñ p'mittat. furtū nō d'mittit. nec ad
 restitutionē tenet. nec dñs pōt p'tere
 obstāte sibi sua volūtate. ff. de fur. l.
 int' oēs. §. p't. s. tñ debitor tenetur de
 p'ctō p'p' malā intētiōē. ut etiā pōt
 colligi s. restitutio p. §. p't.
S nūqd d'siliū etiā vlt' pōt remittē
 qd' debet singulari p'sone p'ei' volūta-
 tē? R' fm Inno. l. c. nra. ex de iur. q.
 sic si debet iure ciuili tñ. ut ex statuto
 ul' alio h'mōi. Sec' si debet iure nāli.

qd' pōt itelligi nisi ex cā. Ex cā enī ius
 ciuile pōt d' ius nāle. ut nōt idē Inno.
 i. c. q' ī eccl'iaz. ex de offi. 7 glo. i. l. si.
 C. si d' ius ul' vti. pub. vbi etiam tenet
 q' publica vtilitas sit licita cā ut tolla-
 tur qd' alteri debet etiā iure nāli. de q'
 etiā s. restitutio 7. §. 9. v. S. ut meli'
 Et faciūt ad multa 7 maxie in restitu-
 tiōe dānoꝝ datoꝝ in bellis ciuilibz ul'
 int' terrā 7 terrā inuicē. Vt 7 coitates
 sup' his valeāt disponē 7 remittē. Et
 v' q' sic si publica suadet vtilitas. pu-
 ta ne carerēt cōmodo pad. Verū tñ q'
 cāu talis remissio fieret ex malitia uel
 p'rhacia aduersarioꝝ q' nolūt dāna
 resarcire nec iuri stare s' pōt' bellare.
 nōl' p'desset ī d'scīa illaz extorquetibus
 ut 7 p'xie tactū ē. Vñ tuti' v' 7 ordiā-
 tius 7 magne vtilitatis q' vniuersitas
 vtriusq' sexus p' p'sidētes solēnt duo
 cet' ad p'dicatiōē ul' alio congruo loco 7
 tpe 7 p'p'etēi imino 7 vn' p'ponat si p'
 sione dicte vniuersitad' inuicē seu p'so-
 nis alteri' vniuersitad' cū q'bellū ha-
 buerūt seu d'scordiaz. spōte 7 libē re-
 mittunt oēm iuriā dānū 7 intēssē. 7
 oē illud in q' ī p'teritū usq' ad p'ns sibi
 obligarēt p'terq' occasiōē d'ctus ul' q'i.
 seu relictoꝝ in vltiā volūtate. cū qua-
 dā tñ rōnabili 7 pia modificatione. vi-
 delic' q' incerta plene remittat. ita tñ q'
 debitoꝝ q' fit remissio iux' cōmodā
 eoz facultatē fm d'scīas eoz de dicē ī-
 cert' erogēt in pias cās. Certa vō usq'
 ad aliquā puā quātitatē sūt remittat
 Illa vō q' sūt maiore quātitatē ipōtēti-
 bus remittant' q'usq' cōmode poterūt
 restituē. ita tñ q' creditores nō sint in
 eq'li ul' maiori idigētia q' ī p'i debitoꝝ
 Ceteri vō qui p'nt cōmode restituē te-
 stituant. Et si q'dez ad p'dicta oēs ex-
 p'esse consentiant bene est. Si vero

aliqui differant. q̄ ad illos nō valebit remissio. ff. d. rei vñ. l. q̄ de tota. nec etiam q̄ ad eos q̄ bonorum suorum administrationem nō habent. ut sunt minores et fatui et siles. nisi forte manifesta et reputabilis causa publicae utilitatis aliud exigat. Propter ista enim ipsi rectores universitatis remissionem facere posse videntur et postea est. Si autem de aliquibus dubitatur utrum consentiant. prefigitur per rectores certum terminus infra quem noluit consentire exprimat clare intentione iura curia ad id deputato ut redigatur in scriptum et manifestetur universitati ut sciantur respectu quorum non valet remissio et qui ista terminum non addixerit nisi rationabili causa excusetur. hñ d. p. consentire. ar. c. 2. et de off. l. i. d. ubi dicitur q̄ non tunc potest ibi per admōitionem sibi factam habere confessionem. Et si per curiam diligenter attendatur et negotium bene consideretur exoneretur officia a multiplicibus et quibus oneribus petenda indulgentiam et restitutionem faciendam. Vt autem omni q̄ habuerit tunc guerram possint dispositionem vel remissionem facere de omnis ordinis subditis eorum hñ s. bellum p. s. x. cū additōe.

Constituitur etiam obligatio solutionis vel quod solutionis. Et q̄ ad solutionem sciendum est q̄ solutio debet fieri congruo loco et tempore. C. d. solu. l. obligatio. Item debet fieri rei quod debetur. Alia enim iurata creditore solui non potest. Insuper quibus modis. tol. obli. in pñ. nisi res illa non posset prestari. tunc enim debet solui extorsio. ff. d. d. fur. l. in re futiva. Item reddi debet res non deteriorata. l. 3. §. si reddita. ff. como. Ibi enim dicitur q̄ non vñ res reddita quod deteriorata redditur. Immo si est res furto vel silis modo sublatam debet reddi cum omni melioramento quod meliorata est etiam per ipsum male fidei possessorem ac si eam meliorasset dominus. ff. d. d. fur. l. ex argēto. ubi dicitur sic. q̄ si ex

argēto furti sublato fiat per furem pocula seu vascula. fiet extorsio contra furem. non simpliciter argenti sed poculorum licet sint facta per furem. Item si quis furat est servum puerum fiet extorsio adolefcentem. licet creverit apud furem ipsi scriptis. Et hoc facit d. furatē aialia. ut debeat illa reddere finem maiorem extorsionem quam quando fuerint. occa. l. ex argēto. Et hoc in foro iudiciali. In foro vero penali sufficit vñ q̄ restituatur proximo de interesse. ut s. restitutio p. s. 5. nisi secuta fuerit sententia debitoris. ut s. restitutio 3. §. si. vel nisi res sic meliorata deventur legitime ad manus omni. tunc enim vñ q̄ non obliget etiam in foro penali ad restitutionem scriptum in re factorum cum ipse debitor non possit ab eo petere. l. 2. amodo facit q̄ petit quod necesse habet restituere ut i. c. dolo. et de re. iur. l. i. d. In iudiciali etiam foro fallit quod dictum est q̄ ad bonam fidei possessorem q̄ non debet remanere in dano. si solum teneat inquit est factus locupletior. ff. de peti. hñ. l. vñ. nisi respectu principalis quod non potest repetere a domino rei quam emit ab alio. ut s. restitutio 4. §. si. Quoniam vero pecunia debet tunc non sufficit preter solvendi. quia ipsam creditor iuste potest retinere. l. 2. a particulari solutio solet non pro incommodo afficere creditorem. ff. famul. l. exercit. l. plane. nisi quando debitor non putaret se per debere quod offert. Cogitur enim tunc creditore oblatum accipere. ff. si cer. pe. l. quod extorsione. Item ad quatenus dicitur q̄ si etiam alii soluit per debitorem liberat eum. l. 2. a ignorantem et iurata ditionem meliorem facere licet. ff. de negotiis gestis. l. soluendo. Qualiter autem debet satisfieri per vulnere vel homicidio siue dano fame siue moris. occa. est s. restitutio 7. §. 5. Item si principalis vel aliquis eorum qui tenet solvetur in totum. ut ceteri liberentur et quilibet. vide s. restitutio 3. §. 2. cū se.

Quasi solutio deo sit satisfactio qñ
 creditor non vult acceptare qd offer-
 tur legitime dgruo loco 7 tpe 7 fm mo-
 dū dcm s. §. p. p. Tūc enī si qd offer-
 tur. designetur 7 deponatur ī eade sacra
 uel apud aliū quē iudex adit⁹ deī mīa
 uerit. liberatur debitor ac si soluisse.
 dūmō tale depositū n̄ reaccipiat. C. d
 solu. l. ob signatiōe. 7 d. r. fur. l. acceptā
Sed qd si debitor nō pōt solūē seu re-
 stituere. nūqd tenet⁹ petē a creditore
 veniā seu dilatiōē? R. Vt qd sic. ut s
 restitutio z. §. p. S. dicit lat⁹ fm glo.
 Ray. 7 in sū. li. z. ti. s. q. 24. q. dānī
 ficās p. ximū tenetur petē veniā p seip
 sū si pōt 7 audet. uel si nō audet p int-
 positā psonā. q d subicē nomē 7 cir-
 cūstātiās psonē p q̄ incedit si timeat
 piculū seu scandalū. Offendēs enī d
 recōciliari offēso. Math. 5. S. si ille
 q dānificat⁹ nescit h̄ nec sciunt. licz tu
 ti⁹ sit petē veniā mō p̄dicto qñ satisfā-
 cere nō pōt. nō tñ tenet⁹. qā nō ē ī mo-
 ra ī h̄ cau q ad dñū iudiciū. Doc etiā
 obseruādū credo ēē vbi aliqz debitor
 ē alteri⁹ ex p̄dictu ul q̄i p̄dictu. Et silt di-
 stīguedū ē h̄ etiā obseruādū ī regula-
 ribz q recolūt se ēē debitorē alicui ex-
 eo qd fecerūt ī seculo. h̄ ibi. Puto q qñ
 aliqz dānificauit p. ximū 7 scitur a dā-
 nificato psona dānificās. sp q̄tuz pōt
 fieri d recōciliari p. xim⁹. Math. 5. Et
 h̄ petēdo veniā ul qbuscūqz alijs licit⁹
 mōis p se ul p mediā psonā fm q pōt
 sine piculo fieri. ut 7 dicit glo. Ray. etiā
 p⁹ satisfactiōē dānī. Petē dō dilatio-
 nē ul remissionē debiti. silt puto q sit
 nccē inq̄tū p̄neat ad recōciliatiōēz
 p. ximi cū p̄dicē circūstātijs īq̄tū pos-
 sit cōmode 7 sine scādalo fieri. Al cre-
 do q sit d cōsilio nō aut d nccitate q ad
 impotētes satisfacē. qā sad ipa ipoten-

tia excusant. ff. d. te. iur. l. i. p. possibiliū.
 et. i. q. 6. si res.

Rei intuitu tollit etiā obligatio. d q
 aliqd dictū ē s. restitutio p. §. 7. S.
 lati⁹ distīguedū ē q aut qz obligat⁹ in
 gnē. aut in spē. Si in gnē puta qā debz
 aliquā quātitatē uel bouem uel asinū
 seu aliud aīal. nō h̄ ul illud. s. in gnē.
 tūc ligz oēs res debitor⁹ peant igne uel
 alio mō. tñ remanet obligat⁹. l. incen-
 diū. C. si cer. p. x. vbi dī q īcēdiū reruz
 debitor⁹ nō liberat ipm ab ere alieno.
 Et ē rō. qā h̄ cau non aliqz res s. psona
 ipsa ē obligata. Et q̄si vulgarit apud
 ipos iuristas dī. Gen⁹ pite nō pōt. p-
 pter qd in gnē obligat⁹ rei intuitu non
 liberat. dca. l. incēdiū. Qd rez ē nisi
 pcedēt ob signatio debite facta q habz
 locū solutiōis. de q s. §. 4. Qñ aut de-
 bitor obligat⁹ in spē puta ad hāc rē uel
 ad illā. sp liberat⁹ rei intuitu. nisi fuit ī
 mora uel nisi cauēit interitū. ff. de
 vbo. obli. l. si ex legati cā. vbi dī q de-
 bens hōiez ex legato ul pmissiōē mo-
 riat⁹ anqz petat⁹ ab ipso. liberat⁹ nisi ip-
 sū occiderit. In mora aut sp intelligit⁹
 obligat⁹ ex p̄dicto. ff. d. cdi. fur. l. i. re-
 furrua. §. p. Si dō qz obligat⁹ ex con-
 tractu. aut ē adiectū tēp⁹. aut non. p
 casu tpe tractu facti statī debitor ē ī mo-
 ra. qā tēp⁹ īripellat etiā si admonitus
 nō fuerit. ut. l. magnā. C. de p̄hen. et
 omit. stipu. 7 in. c. si. ex de locato. Et
 aduerte q. l. iusta cā subfistēte excuse-
 tur si nō impleat tpe pmissio. tñ si nō im-
 plet q̄citi⁹ pōt p⁹ deficiētē cām īpedi-
 mēti. itelligit⁹ ī mora. ff. de arbi. l. cel-
 sus. §. p. vbi dī q iussus ab arbitro ut
 det certo die. excusat⁹ si die illa fuerit ī
 peditus. dūmodo cessante iusto impe-
 dimento det q̄citi⁹ potest. Ad idem
 ex de dolo 7 contuma. cūz dilecti. vbi

iusus venite ad papā nō excusaf licz fuerit ipedit? tpe cōstituto si p^oea celsante ipeditō nō venit. 2° casu qñ tēp^o nō ē adiectū nō d^r debitor i mora nisi cū fuerit impellat^o uel ab eo debitu petitu. ocā. l. si ex legati. Et ista i terpellatio d^r fieri congruo loco 7 tpe ff. de vbo. obli. l. otinu^o. §. cū ita. vbi d^r q^o a p^omittēte dare epl^oxi nō pōt peti ante q^o illuc potueit accedē qñ p^omis forest Rome.

¶ S^o qd qñ qs obligat qā habz tē aliēnā? R^o. Videt idē q^o qñ qs obligatur ex d^rctū ad spēm. p ocām. l. si ex legatē ff. de vbo. obli. videlz q^o nō sit i mora an impellatōnē. 7 b^o qñ habuit a pnc^o pio rem bona fide. al^o obligaret ex delicto 7 est sp^o in mora. ut in p^octo. §. p^odi ctū ē. S^o si a pncipio habuit bona fidē nō videt in mora an impellationē. qā ocā. l. si ex legatē. loq^o etiā in legato i q^o debet res aliena. S^o pōt dici q^o salte^o de iure dīno 7 canōico 7 in foro p^onalē qñcūq^o habueit sciam rei aliene 7 non reddat q^octi^o pōt. dicat in mora. quia cōstitut in mala fide. ex de p^oscip. c. fi. Et in mala fide nō licet uel p^o momen tū morari. qā oē qd nō ē ex fide p^octū ē. ocō. c. fi. Et q^oqd fit d^r sciam edifi cat ad gehēnā. ex d^r symo. c. p^o tuas. 2° Nā 7 si tenet qs indicare dno tē suam etiā qñ ali^o h^o ne ipam p^odar. ex d^r fur. q^o cū fure. q^oto mag^o tenet indicare et dare qñ ipe h^o 7 scit dñm ei^o. p^osertim qñ dñs rei ipeditet ab impellatiōe ul^o petitiōe p^op^o pau^oratē ul^o aliā cāz. nisi forte possessor habuerit iustā cām re tinedi p^op^o. s. sup^o q^o i re bona fide fecit. ff. de fur. l. si is q^o tē cōmodasset. uel si iusto errore putauerit tē suā. q^o casu etiā p^o petitionē nō cōstitut i mora. ff. d^r peti. l. here. l. illud. Itē aduertē

dñ q^o an interituz rei mora sp^o purgari pōt. Surgatio aut d^r fieri p^o oblatiōe rei integre. 7 q^olitad nō vitiate. 7 congruo loco 7 tpe. ut §. §. 4°. Itē nō q^o sp^o vltia mora nocet. ff. d^r peti. 7 omo. rei ven. l. illud. vbi d^r q^o si vēditor fu it in mora vādi vinū vēditū. 7 exinde obtulerit 7 eptoz fuit in mora recipiē di. mora nocet eptoz 7 nō vēditori. 7 idē ecōtra eēt. qā ut ibi cōcludit^o semp vltima mora nocet.

¶ S^o an morosus teneat de re p^odita si eodē mō fuisset p^oitura apud eū cui de bebat? R^o. Vt q^o nō si ex cōtractu debe batur. ff. ad. l. todī. d^r iac. l. si. §. si. vbi d^r q^o si nauta cum sciret dñm nolle p^o suit res in naui deteriori q^o cōuenerat 7 perierit. tenetur. nisi forte 7 illa na uis melior in qua erat^o ponende simul perierit. Licz enī nauta deliquit qā fecit cōtra ouēta. ex q^o tñ dñs p^op^o b^o nō ē dānificat^o cū res oīo periture erat nō tenetur. S^o si res debebatur ex delicto v^o cōcludi cōit^o p^o iuristas q^o tenetur. p^o l. inuito. ff. de vi 7 viat. vbi d^r q^o si res pereat cāu fortuito. tenet^o q^o eā abstu lit etiā si res pereat sine sua culpa. qā a pncipio fuit i mora. Idē p^obatur eo. ti. l. i. §. rectissime. S^o aduertendū q^o ali ud ē dicē etiā si res eēt apud credito rē eodē mō periture. 7 aliud etiā si pe reit sine culpa debitorē. pōt enī eē q^o licz culpa debitorē nō intueuit. nō tñ fuissent apud credito rē eodē mō p^oitu re. imo etiā cōsiderat^o qā forte anq^o p^ois sent creditor vendē potuisset. Idē debi tor tenet etiā si fuissent apud credito rē p^oiture. l. cū res. §. si. ff. d^r lega. p^o. vbi d^r q^o si fūd^o legat^o peat casmate tñ de bitor tenet. qā legatari^o potuit vendē. Idē d^r i. l. ut si d^rberatū. §. si. ff. de rei ven. 7 b^o in dubio seruaretur p^o iura.

Sed nūqd cedēs debeat cauē de sol.

uēdo si ad pignoriōē fortunā pueniēt
R: Vider q lic. et te solu. edoatd? p
ut ibi v̄ intelligē glo. q ille tex. loq̄r
in cedēte. Sed certe tex. ille v̄ simplē
loq̄ in eo q pp̄t impotētiā n̄ pōt soluē
ut nō excoīceretur. et si fuerit excoīcat⁹
absoluatur cū cautioē q soluat tuz po
terit. nec aliud oīc de cessiōē. Unde nō
v̄ q cedēs teneatur cauiē. q iure cau
tiū nō repitur ut memini. Et pōt dici
q ibi glo. nō asserit q tex. ille loq̄tur ī
cedente. s q ibi intueniūt aliq̄ sūta ce
denti. videlz debiti recognitio 7 n̄ ple
na solutio. s. quicq̄ soluē possit. q oīa
occurrūt in cedēte ut p̄stensū est.

Q Itē an cedēs debeat pati aliquā pe
nam? R: Nō. nec carcerē nec aliquez
cruciatiō corpālē seu vitupiiū. C. q bo
ce. p̄nt. l. si. in p̄n. Et iō valde rephē
dēde sūt cōsuetudies aliq̄ ciuitatū 7
terraz q b paupes bonis cedentes ali
quē cruciatiō seu vitupationē patiūt.
12a ista ē qdā fru stratator 7 ut rōnabi
lis 7 in hūāna seuitia. ut oīc Aug⁹. i. q.
q. 6. si res. Et iō nulla cōsuetudine uel
lege pōt firmari. 12a lex de bz eē iusta
7 sancta. dis. 4. c. erit autē.

Q Sz nūqd cedēti tollētur oīa bona?
R: Nec p cessiōē nec p quācūq̄ aliā
exactionē debitoris auferēda sūt vesti
mēta a dorio seu a lecto 7 q b n̄ cessario
vitur ip̄e 7 familia ei⁹. Vñ Exod.
22. or. Si pignus a pxio tuo accepis
vestimētū ei⁹ añ solis occasū redde ei.
Ipsū ē enī solū q op̄itur idumētū car
nis ei⁹. nec h̄ aliud in q dormiat. Si
clamauerit ad me exaudiā eū q a mise
ricors sū. Et ex his cōstat q officiales 7
exactiones in talibz nō debet facē exac
tiones. q a legē dei ē. iō graui peccāt
7 tenētur pxio satisfacē si cōtrafaciūt.
Et istud cessiōis remediū videtur de

Quid si debitor velit potius quinquen-
nales inducias quam cedere bonis. et credito-
res iucunde discordant? R. Attendenda est
sententia maioris partis creditorum. non numero per
sonarum. sed quantitate debitorum. si in omnibus
sint aequales attenditur sententia huiusmodi vi-
delicet: quod dederint inducias. Cum bonorum. ce-
rentur. l. si. De quo etiam scribitur. 2. 2. Super
in. l. maior. ff. de pac. vbi per perit ostendere
dignitas creditorum quam huiusmodi sententia. Pro
testo dicitur quod ad istum finem dignioris quam
humanitatis preterit declinat. Idem in omni. l.
si. non fit merito de dignitate. l. 2a; neque
facultates neque dignitas ita sufficiens est
ad fidem sicut bona electio et benigni
mores. ff. de tuto. et cura. l. scite. q. 5.
cum reliquis. Et ita intelligitur omni. l. ma-
ior. ut sententia dignioris preferatur nisi iuveni-
atur valde humana. Sed factum videtur inhu-
mana quando vult debitor; potius omnibus bo-
nis expoliare quam quinquenales pretere
ducias. omni. l. si. C. q. bonorum. c. pnt. Secus
remissio finis debiti de qua loquitur omni. l.
maior. quia est maior prouidenciam quam sola de-
dere dilatorie. Idem quod illud non videtur sen-
tentia eorum tam humana. Possent tamen esse tanta
paupertas debitorum et facultas creditorum
quod in his quoque deprehenderetur magna hu-
manitas eorum. sic debet preferri etiam
tunc sententia benignior potius quam dignior. 23

¶ S; an obligatus ex maleficio ut ex furto ul' rapina possit liberari cessioe: R: Videl' q' nō d' iure civili. s' loco pecunie quā non pōt soluē sustineat penā corpālē. l. fi. ff. d' in ius vocan. vbi d'r q' liberat' q' sine venia. l. licet iudicis vocat' pronū i' ius icidit in penā qnāq'inta aureoz. quā si nō pōt soluē luit. i. soluit in corpe. Et h' v'r poni p' gnālī regula i' oī cāū q' aliqd' debet ex delicto. l. i. §. 7. gnālī. ff. d' penis. Et h' idē v'r sentire glo. etiā d' iure canōico. in. c. nō satis. 86. oīf. Et idem in. c. si tex. i. q. 6. p'zo q' v'r facē q' ibi dicit rex. videlic; p'dt' q' res male ablata est penas luit. S; h' videt' exp'sse ibi reprobari. vbi d'r q' nō d' frustra hō sentire in hoīe; p' penā corpālē q'n nō pōt soluere. Et loq'r etiā q'n q's obligat' ex te licito ut ibi p'. Possit t'n dici q' si agit

rōne cōmodi p̄uati. ut cū q̄s perit rem
sibi furto uel alio mō sublatā. uel etiā
penā ex maleficio. 7 cōuentus debitor
nō sit soluēdo. satis libet cessiōe. ne
frustra hō in hōiem seuiat. ut ibi dicit
S; si ageret de publico cōmodo. puta
quia fieret accusatio d̄ maleficio. ul' iu
dex ex officio ad illum puniendū pro
cedēt. tūc bñ si non pōt soluere in ere
luit in corpe. Et ita intelligit glo. in p̄
dictis locis. Nā publice utilitat inter
est ut delicta nō remaneāt ipunita. ex
de sen. exco. ut fame. ne facilitas venie
incertiū tribuat delinquēdi. 23. q. 4.
est iniusta. B

Resuscitatus.
Posito q̄ aliquis resuscitaretur
que facta essent ab eo iterāda vide. i.
factū. §. 5. De Samuele resuscitato
vide. i. forilegiū p̄. §. 7. in fi.

Reuelatio. Qñ ex
tio fit circa eū uel eos q̄ sciunt
furtū nūi reuelēt. cui tenēt reuelare.
Ex° fm Dostri. Nō tenent reuelare oā.
nū passio. s̄ plato ecclie. 33. q. 6. epus i
synodo. Sed neq; illi reuelare publice
o; si sol' reuelato; scit. ut s̄ crimē. §. 3.
Utz aliquis teneat reuelare credita uel
debita sibi i secreto omissa. vide s̄. cō
fessionis celatio. §. p̄l. 7 in eo. c. mul
ta d̄ reuelatiōe c̄fessionis. Utz familia
siue subditi teneat reuelare dño euz q̄
sibi oānū fecit vide s̄. familia. §. fi.

Rigo. Vide s̄. ius. §. p̄
mo.

Rixā utrum sit mortale
p̄t̄m. Ex° fm Tho
sco. scde. q. 41. Sicut cōtētio
importat quādā cōditionē i obis. ita
rixa dicit quādā inuasiōē in factis.

Vnde sup illud Gal. 5. vbi rixa ponit
int' opa carnis. dicit glo. q̄ rixe sunt qñ
ex ira aliq̄ inuicē se pcutiūt. Et iō rixa
videt' quoddā p̄uati bellū qd int' pri
uatas psonas agit nō ex aliqua publi
ca auctoritate. s̄ magis ex iordinata vo
luntate. Et ideo rixa sp̄ ip̄ortat p̄t̄m.
Et in eo qdē qui altez iuadit iuste ē
mortale p̄t̄m. In eo aut q̄ se defendit
pōt ēē sine peccato. 7 qñq; cū veniali.
qñq; etiā cū mortali scdm diuersū mo
dū se defendēdi. Nā si solo aio repellē
di iniuriā 7 cū debita moderatione se
defendit nō ē p̄t̄m. nec pōt p̄prie dici
rixa ex pte ei'. Si vō cū aio videt' ul'
odij. uel cū excessu debite moderatio
nis se defendat sp̄ ē p̄t̄m. s̄ veniale q̄
tem qñ aliq̄s mor' odij ul' vindictē se
imiscet. uel cū rō. A. i. hō ex delibera
tiōe rōnis. ut pōt colligi ex dict' eiusdē
Tho. B. nō multū excedit moderatā
defensionē. Mortale aut qñ obstinato
aio aggressiōe insurgit ad eū occi
dendū uel graui ledendū. A. Idē in
sū. li. 3. ti. 34. q. 227. B

Sacerdos.
Qualit' sacerdotes oicā
tur ligare 7 soluere. Ex°
fm Ray. Tribus modis.
p̄ligat' 7 soluūt. i. oñdūt aliqū ligatū
uel solutū esse a deo. Vñ Lud. 17. oñs
leprosus p̄ ipe p se mūdauit. deū ad
sacerdotes misit quozū iudicio osten
derent mūdati. Itē Lazarū pus susci
tauit. deinde mādauit discipulis susci
tatū soluē. Joh. xi. Nam 7 si q̄s apud
deū solutus sit. tñ in facie ecclesie non
absolut' habet' nisi p iudiciū sacerdo
tis. de pe. ois. i. quantūlibet. 2. ligant
cū satisfactiōe penitētibz imponūt.
uel soluūt cū de ea aliq̄d dimittūt. uel

peā purgatos ad sacramētoꝝ coioneꝝ
admittunt. de pe. ois. i. multiplex. 3.
p excoicationē uel absolutioꝝ. 8. qua
satis dictū ē s. excoicatio. 7 s. absolu-
tio. Siñā hēs s. clauis. §. vld. A .et
ibi de h. ois. ē. B

Utz quēcūq; sacerdos ligat uel sol-
uit liget uel soluat deus. R. fm Ray.
Illa auctoritas. q. d. cūq; ligaueris super
terrā 7 solueris x. nō simpit intelligē-
da est. s. tūc demū cū sacerdos iuste li-
gat uel soluit. Nam iudiciū triplex ē.
pmū dei quo. s. deus mūdat aīa; in cō-
tritione. Secūdū ē sacerdos. q. aucto-
ritate clauū ligat uel soluit. Tertiū ē
iudiciū curie celestis. s. approbā. Itaq;
quodcūq; ligaueris x. exponitur sic.
Iuste uel clauē nō errante. erit ligatus;
7 in celis. s. p approbatioꝝ. xi. q. 3. tūc
vera. et. 24. q. i. manet. A .Idē ī sū.
li. 3. ti. 34. q. i. 78. B .De mā hac s.
penitētia z. et s. omissio;

Que sūt ptinentia ad officiū sacer-
dotis: R. Principale eozū officiū est
missam celebrare seu eucharistiā ose-
crare. ut s. eucharistiā 3. §. z. Et pter
hec etiā ut ponit Ray. pnt baptizare
predicare. pnās dare. pfoq; dare sim-
plicē benedictionē. ois. 95. ecce. S; tñ
cū celebrant pntre epō. debēt ei inuere
ut bñdicat si uelit. 7 si nolit bñdicat p
sbyter. Dico cū bñdictione sine alia
solēnitare. 7 sic loquit̃ dictuz. c. ecce.
Et de hoc s. bñdictio. A .Et ibi de
hoc plen⁹ in additioe. B .Itē sacer-
dos hab; offerre infirmis extremā vn-
ctionē. 95. ois. §. sed 7 illud. Vñ Jac.
vld. Infirmit̃ quis in uobis x. Item
pōt in nccitate. s. absente epō recōcili-
are solēniter penitētē. 26. q. 6. c. vlti-
mo. Al nō. 26. q. 6. c. p. A .Lic; p-
dicta ptineant ad officiū sacerdotale

non tñ oēs sacerdotes pnt pdicare. s.
solū qui ad h. officiū fuerit instituti.
ēf de here. cū ex iniūcto. Itē nec sacra-
ministrare nisi quib; data ē cura aīaz
uel quib; omissū est ab habētib; curā
ut in cle. religiosi. de puit. B .Sacer-
dotalis ordo liberat a fortia seruilis ul
ascripticia. ut s. ordo p. §. anpt. Ad
mām q; sacerdos facit s. eucharistiā
3. 7 s. coicare. 7 s. omissio; Itē cōfessi-
onis celatio. Item omissio; p et z. Item
missa. Item ordo. cū oib; ibi tractatis
Item penitētia z.

Sacramentū

quid est: R. quatuor diffini-
tiones inueniūt. Una est mgti sniatū
sic. Sacramentū ē sacre rei signū. Alte-
ra est Aug. de doctrina xpiana. Sacra-
mentū ē inuisibilis grē uisibilis forma
Et huic addit magister sniatuz sic. ut
ei⁹ sūtudinē gerat 7 cā existat. Tertia
est eiusdē Aug. Sacramentū ē illud i
quo sub tegumēto rez uisibilū oīna
ōtus secret⁹ salutē opatur. Quarta ē
Dugl. de sancto victore in li. de sacra-
mentis sic. Sacm ē māle elementū ex-
trinsec⁹ oculis suppositū. ex instituti-
one signās. ex sūtudine rēpēntans.
ex sanctificatioe aliquā inuisibilē grā;
conferēs. Et fm Tho. 7 de. in 4. ois.
i. in sacramēt aliud ē sacm tñ. ut ē
in baptismo ablutio sub forma ōboꝝ.
aliud ē sacm 7 res sacramēti. ut i ba-
ptismo character. tertiū qd est res 7 n
sacm. ut grā siue vltim⁹ effect⁹ sacri.
A .Idē in sū. li. 3. ti. 24. q. i. Et idē ē
sacm 7 res qd signū 7 signatuz. cū sa-
cramētū sit sacre rei signū ut practuz
est. B .Et qdē de suba cuiuslib; sa-
cramēti noue legi necessario sūt tria. s.
mā ut elemētū. forma. s. ōbi. 7 itētio

mīstri copulās formā materie. Nam
fm Aug. Accedit obū ad elemētuz 7
fit sacm. i. q. i. de trake. A. Requie
etiā intētio sacm īstituend. s. xpi. ut
s. eucharistia p. §. 7. ī additiōe. B.

Que sūt sacra necitat? R. fm Ray.
q. n. videlicet baptisim. cōfirmatio. eu
charistia. pnia. 7 extrema vntio. Et
dicunt esse necessitat. q. sūt in pcepto
7 tenet q. libet ad ea suscipiēda p loco
7 tpe. Reliqua duo sacra sūt volūtat
s. ordo 7 mīmoniu. Et de his oībus
habet plen. in suis pprijs vocabulis
A. Idē in sū. eo. ti. q. 4. B.

Quis est effectus sacramētoz? R.
fm Ray. Ut talia sint cuilibz qualis ip
se accedit. i. q. i. dñs declarauit. in 23. 7
sancta malis obesse pnt. de ose. ois. 2.
et sancta. i. Cor. xi. Qui manducat 7
bibit indigne zc. A. Apert. dic q. bo
nis sūt ad salutē 7 male credētibz ad p
ditionē. ut in sū. eo. ti. q. 5. B.

Utrū sacra debeat offerri pōtōibz?
R. Non. 95. ois. illud. Doc fm Ray. ī
telligēdū est de pōtōis manifestis. in 23.
ppri occulta pōtā non pnt alicui sacra
negari nisi p amonitiōē secretam ul
publicā factā in gnālī. de cōse. ois. 2.
nō phibeat. A. Idē in sū. oca. q. 5. B.
Existens aut in pōtō mortali siue oc
culto siue maifesto mortali peccat re
cipiēdo sacra. ois. 40. multi. ois. 25.
illud. A. Istud. c. nō videt ibi hri. s.
habetur. 95. ois. B. xi. q. 3. audi. A.
Con. Tho. 7. De. ut ī sū. li. 3. ti. 22. q.
2. ad fi. B. Silt 7 mīster sacri existēs
in pōtō mortali tractās sacra ī suo or
dine mortali peccat. ut s. ordinat. p.
§. 2. et vide. i. §. plt. in fi.

Utrū sacra pnt iterari. R. Tria sa
crāmēta nō pnt iterari. s. baptisimus.
ordo 7 cōfirmatio. i. q. i. q. quidam. de

ose. ois. 5. dictū. 7. c. 8. hoīe. in Nulli. n.
sacro faciēda ē iniuria. q. dicit fieri qñ
non iterādū iterat. qñ pma collatio n
valuerit. i. q. i. sacra. de conse. ois. 3. c.
ostendit. In collatiōe enī cuiuslibz p
dictoz triū impmīr caracter aīe q. eti
am p mortē non pōt ab ea separi. Un
etiā si q. resuscitaret nō eēt rebaptiā
ous aut recōfirmād. aut reordinād.
Sec. in alijs q. tu oz sacramēd. 2. q. 2.
licite. et. i. q. i. q. quidā. A. Idē ī sū.
li. 3. ti. 24. q. 6. B. Unde 7 Dugl. no
tauit. q. Lajar. p. suā resuscitationē n
potuisset repetē vxorē suā. nec illa il
lum. S. si vellēt iūgi oportēt q. cōtra
herent de nouo. Et sic iterari pōt mī
moniu. eucharistia. pnia. 7 extrema
vntio. ut 7 hic in singulis eoz loc. dī
A. Idē in sū. eo. ti. q. 5. Et addit q.
talis cōtra hēs p. resurrectionē nō eēt
bigam. q. non diuideret carnē suam
ppri b. in duas fm eundē Dugl. Con.
De. ut patz ibi. B.

Quid cuz dubitat an aliqs recipit
baptisimū uel aliud sacm? R. Debet
iterari sub cōditiōe uel p silem modū
q. dictus ē de baptismo s. baptisim. 4.
§. ante plt. inā nō itelligit iteratū qd
nescitur eē factū. de ose. ois. i. solēnita
tes. 7 de ose. ois. 4. si nulla. eē d. pby.
nō bap. veniēs. A. Idē in sū. eo. ti. q.
38. qñ dubitat etiā circa aliqd substā
tialiū sacri. videlz de forma. uel mā. ul
intētiōe mīstri. fm Tho. 7 Ray. B.

A quibz mīstris sacra sint offerēda
uel recipiēda? R. Sacm cōfirmatiōis
a solo epo 7 supra offerri pōt. de conse.
ois. 5. man. 7. c. nouissime. 7. c. ut ie
iuniū. Silt 7 sacm ordinis saltē sacri
A. inā nō sacros cōfert qñ. etiam ab
bas. ut s. abbas. in pñ. B. ut s. ordi
natoz. §. 5. Silt 7 pnia solēnis. nisi

aliud necitas inducat. dis. 50. i. capite. 26. q. 6. c. si. Alia 60 sacramenta a sacerdotibus conferri possunt. et non refert a quo sacra officiantur vel conferantur. s. bono vel malo. etiam excoicatio vel degradatio vel heretico. dummodo in forma ecclesie. A. s. quo ad essentiam sacri. sed bene refert quod ad effectum. ut in iuribus allegatur. et hoc sequitur. B. Peccat tamen qui indigne conficiunt. et qui recipiunt ab hereticis. degradatis. symoniacis. vel scismaticis. excoicatis. seu notorijs fornicatoribus. propter baptismum in articulo mortis. dis. 32. §. v. et i. q. i. sacra. 7. c. sicut ficti. A. Immo in articulo mortis dum desunt alij. etiam a notorijs fornicatoribus coelo recipi possunt. et per omnes etiam penitentia. sed a peccatis ab ecclesia solus baptismus. 32. dis. §. per ro. Et de hoc aliquid clarius. clericus. §. §. in additioe. B.

Quod sacramentum sit excellentius? R. Baptismus excedit alia ratione efficacie. de conse. dis. 4. p. baptismum. Item virtute eius dimittit omnia peccata quo ad culpam. et quo ad penam. neque est necessaria alia penitentia. A. Ifacit de pe. dis. 7. nullus. B. Item quia etiam est fundamentum aliorum sacramentorum. et per hoc. non baptizatus. veniens. Eucharistia autem excedit ratione dignitatis et sanctitatis. de ose. dis. 2. nihil. Confirmatio autem excedit ratione conferentis. quia confertur a solo episcopo sicut etiam sacerdos ordo. ut in precedenti. §. dicitur. Matrimonium vero excedit ratione significati-onis. quia significat coniunctionem christi ad ecclesiam per unionem divine et humane nature et de bigamia. debetur. Unde usus. Maior in effectu baptismus. corpus in esse. Coniugium signo. maiori crisma ministro. A. Idem in suis. eo. ti. q. 138. fm Ray. 7 glo. et Tho. B.

Sacrilegium

quid sit? R. Sacrilegium est sacre rei violatio vel usurpacio. Et dicitur sacrilegium quasi sacrilegium. i. sacrum ledens. A. Idem in suis. li. 1. p. ti. 13. q. i. fm Ray. 7 Tho. B. vel sacrum leges. i. furas vel diripiens.

Quibus modis committitur sacrilegium? R. fm Ray. Committitur quinque ratione persone. ut cum quis oberat clericum vel rapit monialē. Quinque ratione loci. ut cum violat immunitatem ecclesie vel cimiterij. Quinque ratione rei. ut cum res sacra vel sacro usus deputata usurpat. Et hoc subdividitur sic. Sacrilegium committitur auferendo sacrum de sacro. vel non sacrum de sacro. vel sacrum de non sacro. 17. q. 4. q. 4. s. q. s. Large tamen quis dicitur committere sacrilegium etiam multiplex. Ut transgressor iuris publici quod consistit in sacris sacerdotibus et magistratibus. dis. i. ius publicum. Item articulos fidei et precepta vel prohibiciones dei negligendo vel nesciendo violat et offendit. Quod intelligendum est fm Tho. quoniam legem dei impugnat ut hereticus et blasphemus. q. q. de; ex hoc quod deo non credit incurrit infidelitatem peccatum. Et ex hoc non. q. q. divine legis obvia puerit sacrilegium incurrit. A. Idem vero fm accceptionem spiritalem. generaliter tamen loquendo potest intelligi de omni peccato fm Vl. 7 in suis. eo. ti. q. 2. B. Item qui disputat de iudicio principis vel iudicat. et hoc nisi evidenter constaret illud esse deum. Et dico disputat reuocando in dubium. Secus si propter maiorem discussionem. A. i. intelligetiam. Et hoc fuit dictum glo. Ray. ut in dea. q. 2. B. Item qui publica officia committit iudeis. De predictis casibus. 17. q. 4. §. q. aut. 7. c. nemini. 7. c. constituit. Item qui quancumque re ecclesie retinuerit vel accepit dei voluntatem. 21. q. 2. nulli liceat ignorare. A.

Con. p'dica Tho. 7 Vl. i oca. q. 2. B
Secundum quam spem sacrilegius est maius
 p'at'm: B' scdm Tho. scda scde. q. 99.
 T'ato sacrilegiu e' gu' qu'ato res sacra
 i qua peccat maior obriet scitate. Vn
 si sacrilegiu mittat p' sona uel sacz
 locu. gu' est d'tra p' sona q' d'tra sacru
 locu. ga scitas loci ordinat ad scitatez
 hois. It'e h' t'ato snt guioza qu'ato p'so
 na uel loc' snt sanctioza. Si vo sacrile
 giu mittat circa alias res sacras. tuc
 diuerfos h' grad' fm diuersitate sacra
 tu rez. inf q's sumu gduz obtinet ipa
 sacra q' b'ho scificat. q'ru; p'cipu e' eu
 charistie sacm q'd cotiet ipm xpm. 7
 io sacrilegiu q'd s' h' sacm comittit g
 uilissimu e' in oia. i' sacra aut secudu
 locu tenet uasa cōsecrata ad sacroz su
 scepiōez 7 ipe ymagies sacre 7 scōz re
 lige. in q' b' q'damō ipe p'sone scōz ve
 nerant ul' beonozat. de in ea q' p'tinet
 ad ornamētū ecclie ul' mīstroz. de ide
 ea q' sūt deputata ad mīstroz fustera
 tiōe siue sint mobilia siue imobilia.
Que pena sacrilegij? B'. Si iuria
 atrox fiat p'sone eccliaſtice. fm leges e'
 pena decapitatio. C. de pi. 7 cle. si qs i
 h'. Al' dō iudicū arbitro refuat p' qlitate
 p'sone. rei. t'pis. 7 loci. ff. ad. l. iul. pecu.
 l. lege. §. p. et. l. sacrilegij. A. Punie
 etiā sacrileg' ultio supplicio fm leges.
 q'n. s. facit s' legē ofugietū ad eccliaz.
 ut s. emūital ofugietū. §. 2. B. Secū
 dū canōes duplex e' p'ea. Vna spūal. s.
 excoicatio. A. 17. q. 4. si qs suadente. 7
 ex d' sen. exco. nō dubiū. B. i' d'ro sacri
 legio vo i tebo e' minor excoicatio. A
 facit. 17. q. 4. si qs domū. ibi. Donec i
 oueru amonit' legitie satisfaciāt sciat
 se coione eē puatū. Si vo p' secūda et

tertiā ouerōez corā epō satisfaccē detra
 ctauerit. sacrilegij piculo ab oib' ob
 noxi' teneat. ita ut fm apl'm nemini fi
 deliū misceat. B. Et i' aliqb' casu b'eti
 am maior. ut cū qs icēdit ul' frāgit. ut
 s. absolutio p. §. 2. d. 2. est de eo. 7 s
 excoicatō 4. Alia e' pena pecuniaria. 17
 q. 4. si qs in attrio. 7. c. si qs otuax. 7. c.
 q's iuent'. 7. c. si qs dāceps. A. Idē
 nō. i. sū. eo. ti. q. 4. fm Ray. Tho. 7 Vl.
 B. In q' b'. c. diuerſe ponūt pene pecu
 niarie q' fm quātitate criminis 7 locozū
 ofuetudies iſtigēde sūt. A. h' fuit di
 ctū glo. Ray. ut in oca. q. 4. ubi etiam
 dicit fm Vl. q' h' pena pecuniaria hic e'
 arbitraria. B

Sagittarius.

Utrū liceat vti arte sagittarioz
 uel balistarioz. B'. Snt xpiani h' offi
 ciū exercē s' paganos 7 fidei psecuto
 res. s' xpianos aut 7 catholicos nō. ex
 eo. c. vnico. Dicūt tū q'dā q' i bello iu
 ſto poſſit licite h' officiū exerceti etia;
 s' xpianos. ga i tali bello ut oic Aug'.
 utz apte qs pugnet an ex iſidijs nihil
 ad iuſticiā inſeſt. 23. q. 2. dñs. 7. q. 8.
 7 pdē. A. Idē i sū. li. 2. ti. 4. q. i. fm
 Ray. Goff. Doſti. 7 Ber. q' vident hoc
 tenere q' in bello iuſto liceat vti bali
 ſtietā s' xpianos. B

Que e' pena exercetiū artē ipaz mō
 phibito? B'. P'ea eoz e' q' s' banathēa
 te phibēt. ex eo. c. vnico. i. fi. Et dicūt
 q'dā q' vbiq' exp'mie tal' forma obo
 tū. s. ſub anathēate ul' ſub pena excoi
 catiōis. e' canō late ſnie. 7 excoicat' e' q'
 s' fecerit. viſ. 63. ſalōnitane. Alij dicūt
 q' h' mōi o'ba nō hnt vim niſi cōmāti
 onis. ut. C. cōmātiōes eptas. l. i. Et h'
 opio o'ioz e'. Vn nō sūt excoicati s' ex
 coicādi. A. De h' ocm e' s'. excoicatio

p. §. 4. in additione. B. Defacien-
tibus 7 videntibus balistas vide s.
negociatio. §. 5.

Sanctorum cor-
pora. vide s. reliquie 7 corpora
sanctorum.

Saracenus.

Saraceni dicuntur q nec nouum
nec vetus recipiunt testamentum. q non ab
agar ancilla Abrahæ d qua orti sunt vo-
luerunt se noiare. s. potius a Sara uxore
libera saracenos se appellauerunt. Et
int eos sunt qdā samaritani a Samaria
ciuitate 7 puicia. q receperunt solū qnq;
libros Moysi. alios respueunt. A. s. fu-
it dictum Ray. ut in sū. li. p. ti. 4. q. z. B.

Christiani q deferunt saracenis. phibi-
ta uel eis faueret christiani excoicati sunt
ut hēs s. absolutio p. §. 3. circa fi. Et
adde q tales christiani si capiunt fiunt sui
capiendi. eū d iudeis. ita q tū daz. 7. c.
ad liberandā. Et nō h q. l. d. ico. 4. in q
oā exua. q incipit. Olij cāz i gnali. statu-
it 7 inouauit. q nulli arma. equos. fer-
rū. lignamīa. victualia. 7 alia quecūq;
mercimōia ī Alexandriā uel alia loca sa-
racenoz ite egypti deferre uel mittere
seu de suis portibz ut eis deferat extra-
here uel extrahi pmittere. aut eis al auxi-
liū uel fauore pstare psumat. al sint ex-
coicati i po scō. nec pnt absolui nisi tā-
tū de bonis ppzijs in tre scē subsidijz
duertēdū exoluerit quātū ad ptes p-
dictas detulerit uel miserit aut deferri
uel d suis portibz deferendū eis extrahi
pmiserit. Et nihilomin⁹ si capiunt fiāt
serui capiendi. Et sile statuit de oibus
terrīs Soldano subiectis. Et addit q
pter penas pdcās sint ppetuo ifames
7 itestabiles. ita q nec testari valeāt.

nec aliqd ex alieno testamēto pcepe.
nec ex testamēto uel ab intestato succe-
dere. nec admitti ad publica officia. 7
oēs act⁹ legitimi sint eis penit⁹ infdi-
cti. 7 q p q de h ostiteit debet publi-
ce denūciari. 7 oīa eozū bona ad fiscuz
deuolui. s. ī pdicta decre. Que tū itel-
ligebat reuocata p pphemiū sexti. s. tū
p factū sextū ifra anū papa Bonifaci-
us inouauit eā ī qdā exuagi. q incipit.
Cōtra illos. s. Clemēs qnt etia in-
nouauit. 7 pape absolutionē pterq in
mord articulo refuauit in exuagi. que
incipit. Multa mend. De treugz obser-
uādis etiā saracenis. vide. i. treuga.

Ut rit⁹ gentiliū siue paganoz sint
toleradi. R. fm Tho. scda scda. q. 10.
Licet ecclia rit⁹ 7 festa iudeoz agi tole-
ret. rit⁹ tū gentiliūz nō toleraret. nisi
forte ppter scādālū vitādū. uel scisma. si
ue ossidū. uel h mōi malū sint aliqn
ad tēp toleradi rit⁹ paganoz uel etia
hereticoz. A. 7 sic aliqn ecclia tole-
rauit. ut in sū. eo. ti. q. 15. B.

Ut liceat furari christianos q detinēt
a saracenis. uel liceat eis christianis detēd
furari aliqd saracenis. hēs s. furtū. §.
pl. 7 vld. Quō etiā debeāt ad fidē in-
duci regre s. iude⁹ 3. §. p. Itē d seruis
saracenoz dic sicut d seruis iudeoz s.
iude⁹ 2. p totū. A. q alij ifideles 7 hē-
tici phibēt hre suos christianos sicut 7
iudei. C. nex pia. mā. i. rub. 7 i nig. B.

Saraceni in terra christianoz nō sūt p-
mittēdi facē publicā iuocationē de no-
mie Machometi. neq; pegriatiōes ad
aliqū ipoz tanq ad sanctū. ut in de.
cedit. ex. eo. Utz aut liceat vti habitu
ifidelijū vide s. apostasia 2. §. si.

Satisfactio
gi duplt. Vno mō q fit hōi. s.

cū satisficit ei de eo qd qd illi tenet. 7 de
hac sufficiat qd oca sūt s. restitutio per
totū. 7 h. i. §. 9. Alia ē satisfactio qua
satisficit deo de pētis. 7 de hac nūc dicē
dum est.

Quid est satisfactio? R. fm Aug.
Satisfactio ē cās pētōz excidē 7 earū
suggerētibz aditū nō indulgē. A. h.
h. de pe. ois. 3. satisfactio. B. Scdm
vō Ansel. h. 3. cur deus hō. Satisfacē
ē deo honozē debitū reddē. Istas dis
finitōes exponēs. Pe. in 4. ois. 15. oic
sic. Satisfactio curat pētā pterita recō
pēsando. 7 pteruat a futuris cauēdo.
Et iō pētū pmiū diffinitur ab Ansel
mo. cū oic. deo honozē debitū. s. qui p
pētū ablat? fuerat reddē. Sed pētū
secūdū diffinit ab Aug. s. causas exci
dere zc. p q fit pteruatio a futuris. Et
vocat cās. s. irrifecas radices ex pētō
relictas. Suggerētibz vō vocat oppo
tunitates extrifecas. ut tempus. locū.
7 h. mōi. A. Idē in sū. li. 3. ti. 34. q.
ioi. Ricat. vō. 15. ois. 4. sen. sic dicit.
Satisfactio ē pillata iūria volūtaria
recōpēsatio fm iusticie eq̄litate cuz p
posito nō omitterē nouā iniuriā. Vō
lūtaria oī. ga al non ē ex caritate nec
meritoria. de pe. ois. 7. null. Scdm iu
sticie eq̄litate oī. ga nisi fiat fm debi
tū iusticie nō ē ad vitā valida. de pe.
ois. 5. fallas. 7. c. frēs. Cuz pposito zc.
dicat. ga al nō est pnia s. detisio. de pe.
ois. 3. irrifor. B.

Utz hō possit satisfacē de vno pētō
sine alio. R. fm Tho. i. 4. ois. 15. Idē.
Idā oī qd talis sit mod? satisfactōis q
opetat ad tollendā offensam. Offense
aut ablatio ē amicitie restitutio. Et iō
si aliqd sit qd amicitie restitutōez ipe
diat etia apud hoīes satisfactio eē nō
pōt. Cū g qdlibet pētū impediāt ami

citiā caritatē q ē hoīs ad deū. ipossibile
est qd hō d vno pētō satisfaciāt alio re
tēto. sicut nec hōi satisfaciāt q palapa
sibi data se ei psternēt. 7 aliā simul da
ret. A. Cō. Pe. ut i sū. eo. ti. q. 102. B.

Utrū satisfactio fieri debeat p opa
penalia. R. fm Pe. in 4. sen. ois. 15.
Sic. ga p talia opa fit solutio emende
debitē p offensa pterita 7 fit pteruatō
a futura offensa. Pe. enī medicine q
oā sūt. ut oīc pbs z ethicōz. Et qdēz
qn pena satisfactoria idicir ppter emen
dā culpe pterite. sic maiori culpe ma
ior debet pena. Qn vō indicir ppter cau
telā culpe future. sic aliqñ etia mīori
culpe maior iponit pena. ut puta in iu
uene fornicatē q in sene. Quis enī se
nex magi peccet. tñ iuuenis idiget for
tiori tetrachete. Idē Tho. ea. ois. A.
Idē in sū. eo. ti. q. 103. 7 se. B.

In qbz opibz consistit satisfactio? R.
fm Ray. i. tribz. s. in orōne. ieiunio. 7
elemosyna. In p. 3. supbia. In 2. 3. car
nis occupiscētia. In 3. 3. auaricia. Vñ
Thob. 12. Bona ē orō cū ieiunio 7 ele
mosyna. Et ut ait. Pe. ad has reducūt
oēs alie satisfactōes. Idā vigilie pere
grinatiōes. discipline. abstinentia. 7
oīa opa carnē affligētia reducūt ad ie
iuniū. Opa aut mīsericordie corpālis
ad elemosynā. Opa vō mīsericordie
spūalis ad orōnē. A. Meli? dicēt opa
spūalia. Idē. n. reducūt ad orōnē fm
Pe. 7 i sū. eo. ti. q. 105. vbi lō oīa notāt
B. Et p ieiuniū ordinat hō i seipo. p
elemosynā ad pximū. p orōnē ad deū
Item fit satisfactio de bonis extēriori
bus p elemosynā. de bonis corpis per
ieiuniū. de bonis aīe p orōnē. A. Ad
dit Ray. Idē etia dicit q satisfactio cō
sistit i duobz. s. i largitiōe elemosyne.
7 carnis maceratione. Et tūc fm glo.

eius sub carnis maceratiōe cōphēdit
etiā oratio. ut in oca. q. 105. B

Qualit̃ elemosynarū largitio sit sa-
tisfactoria. R. fm̃ Tho. in 4. ois. 15.
Illaz elemosynarū largitio ad quas qs
al̃ teneat nō ē ps satisfactoris s̃ pambu-
lum ad ipaz. Ille vō elemosyne ad q̃s
qs al̃ nō teneat p̃nt esse satisfactorie cū
sint opa bona et penalia. qd̃ exigit̃ ad
op̃ satisfactoriū. A. Idē in sū. eo. ti.
q. 106. Bonauētura vō sup̃ eadez ois.
15. ois. q. 13 ē vez̃ de rigore iusticie. ga
non videt̃ satisfactoriū id ad qd̃ qs al̃
teneat. s̃ credit q̃ oīne mis̃icordie beni-
gnitas tāta ē q̃ totū acceptat 7 q̃li pro
nihilō saluat nos. B

Utz flagella q̃b̃ a dño in hac vita
flagellamur sint satisfactoria. R. fm̃
Tho. in 4. ois. 19. Si flagella fiāt aliq̃
mō ipsi patiend̃ in q̃tū. s. ea acceptat
ad purgationē p̃ctōz eis vtēs patiēt̃.
sic rōnē satisfactoris accipiūt. Si autē
patiēs eis p̃ impatiētia oīo dissentiat.
tūc nō efficiūt aliq̃ mō ipsi. 7 iō non
hnt̃ rōnē satisfactoris. s̃ vindicatoris
tū. A. Idē in sū. eo. ti. q. 109. B

Quid sit magi satisfactoriū an ele-
mosyna uel ozō uel ieiuniū. R. scdm̃
Tho. vbi s̃. Elemosyna icludit̃ i se ora-
tionē 7 ieiuniū duplici rōne. p̃ ga ele-
mosyna eū cui dat̃ cōstituit debitorē
ad orādū. 7 ieiunādū. 7 ad alia bona
q̃ pōt faciendū. p̃ eo q̃ dedit. 7 ga ele-
mosyna p̃pt̃ deū data ē q̃i qdā oblatō
deo facta. Vñ phs oīq̃. ethicorū q̃ do-
na hnt̃ aliqd̃ sile deo sacratū. Oblatio
aut̃ i pa deo facta vim ozōnis h̃. Item
in q̃tū bona exteriora ad corpis cōser-
uationē ordināt̃. subtractio exteriorū
bonorū p̃ elyaz q̃i ṽtute d̃ier ieiuniū
q̃ macerat̃ corpus. Silt̃ etiā ozō ṽtute
d̃inet ieiuniū. ga extēsiō intellect̃ ad

deū debilitatē corpis parit. Vñ elemo-
syna cōplet̃ habz vim satisfactoris q̃
ozō. 7 ozō q̃ ieiuniū. Et iō d̃r. i. Thi-
mod. 4. Corpalis exercitatio ad mo-
dicū vtilis ē. pietas aut̃ ad oīa valē.
Et p̃pt̃ h̃ elya magi indicit̃ ut ṽtis me-
dicina p̃cti q̃ alia. Lud. xi. Date ele-
mosynā 7 oīa mūda sūt vob̃. Daniel
4. p̃ctā tua elemosynis redime. Et
Tho. 4. Elemosyna ab oī p̃ctō libe-
rat. A. Idē in sū. eo. ti. q. 124. B

Utz restitutio sit ps satisfactoris.
R. fm̃ p̃se. in 4. ois. 15. Aliqd̃ pōt dici
ps satisfactionis dupl̃. Vno mō oē il-
lud qd̃ ad debitā satisfactionē exigit̃.
7 sic restitutio ē ps satisfactoris. Alio
mō illud solū in q̃ cōsistit satisfactio. 7
sic restitutio non ē ps satisfactoris. ga
restitutio dicit̃ cōsensationē ab iuria.
f̃ est fundamētū 7 q̃i pambulū ad sa-
tisfactionē. A. Idē in sū. e. ti. q. 124. B

Utz vñ p̃ alio possit satisfacē. R.
fm̃ p̃se. vbi s̃. Duplex ē effect̃ satisfac-
toris. Vñ solutio debiti p̃ctōz p̃ce-
dentiū. Al̃ excusio cāz p̃ctōz sequen-
tiū. Et qdē qd̃ hūc secūdū effectū cō-
stat q̃ vñ p̃ alio nō pōt satisfacē. Q̃tū
vō ad p̃mū distiguedū ē. ga si qs ip̃o-
tens ē p̃ se satisfacē tūc aliq̃ q̃ ē i carita-
te pōt p̃ eo satisfacē. sicut etiā cōfiteri
ut s̃. cōfessio p̃. s. 6. Si vō ē potēs tūc
oī q̃ ip̃emet satisfaciat p̃ se ipo. p̃ct̃ tñ
iuuari p̃ aliū. Et addit h̃ Tho. q̃ etiā
si sit potēs aliq̃ possit p̃ eo satisfacē. sed
nō ē p̃mittēdū ut aliqs p̃ alio satisfaci-
at nisi defect̃ aliqs appareat i penitēte
ul̃ corpalis p̃ quē ip̃otēs sit ad sustinē-
dū. ul̃ sp̃ualis p̃ quē non sit p̃mpt̃ ad
portandū p̃nia. A. Et h̃cāu ei p̃nia
nō ṽr p̃desse nisi aiū paratū habueit
ad faciendū qd̃ sibi a sacerdotē in p̃nia
iuste fuerit iūctū. ga ad h̃ obligatur.

est de pe. 7 re. of. s. Nam perfecta pnia co
git: pfectio oia libent' sufferre. d. pe. ois.
i. perfecta. Jo clarior vñ snia se. q. etia;
ponit' simul cū dō Tho. i. sū. eo. ti. q.
iz9. Nam necesse ē q. hō recognoscat pecca
tū suū saltē p aliquē actū satisfactiōis
exteriori. al' nō videt' i' oitate colē. Vñ
7 Johel. z. vñ ois. Cōuertim' ad me
i' toto corde vñ i' ieiunio. 7 fletu. 7 plā
ctu zc. Ad hētiā facit de pe. ois. i. non
sufficit. Vñ 7 Ricar. sup. 4. sen. ois. i. s.
oic. q. i' lege cōi' fm oēs nūq. dimittit'
actuale pōt' m mortale sine aliq. satisfi
ctiōe. ga sp ad h' requir' act' penitēdi. i.
q. pncipalior ps satisfactiōis cōsistit. 7
q. de lege cōi' p mortali actuali cū satis
factiōe meriti xpi requirit' aliq. satisfi
ctiō penitēdi. nō pp' i' pfectiōe; me
riti xpi. s. ga de' vult. 7 pp' sui hono
rem 7 nrm bonū ut. phis q. voluntate
ppa dimittim' uel omittim'. voluntate
ppa satisfactiōe aliquā faciam'. Itē
Scot' sup. i. s. ois. 4. sen. idē sentit sub
dens. Si arguis. Cōritio pōt' delē qd.
cūq. pōt' m. igit' p nullo cōzndet alia
satisfactiō. ppa. Nam seqr. ga cōritio in
cludit aliquā satisfactiōe; saltē i' voto
7 licz q. nq. sit intēsa ita q. sufficiat 7 sa
tisfaciat p tota pena. pceptū tñ d. pena
i' ligēda nō ē irrōnabile. ga cōritio nō
est nisi satisfactiō pncipal' pcepta dō
gnālia vñ pp' remedia gnālia. 7 fm
illas cōditōes q. inveniūt in hōibz ut
in pluribz.

¶ Vñ satisfactiō possit fieri p opa eē
caritatē facta. B. fm Tho. 7 se. vbi
s. Nam satisfactiō ē amotio offense
7 restitutio amicicie. Hoc aut nō pōt'
fieri sine grā 7 caritate. Vñ. i. Cor. i. s.
Si distribuerō i' cibos pauperū oēs sa
cultates zc. caritatē aut non habuero
nihil mihi pdest. Talia enī opa nō sūt

accepta deo. 7 hō nō hēat certitudi
nē q. sit in caritate. 7 p dñs cert' ē nō
possit de satisfactiōe pp' qd' or' Eccl.
5. De ppiciatu pōt' noli ēē sine me
tu. tñ sufficit certitudo p'abil' oiectu
re. A. Nam glia nra h' ē testimoniū con
scie nre. z. Cor. p. Et idē qd' h' notat'
in sū. eo. ti. q. i. s. Et addit se. q. satis
factiō etiā nō pōt' fieri p opa in carita
te i'choata s. nō pfecta. ga nō pōt' ēē ali
qd' op' meritorū sine intētiōe bona.
Hic aut bona intētiō nō cōtinuat' nec
fm actū nec fm habitū. Itē ga illud
qd' sit in pōt' opus mortuū est. ut in
sū. eo. ti. q. i. s. B.

¶ Vñ satisfactiōe iūctā s. in pōt'
mortali expletam necesse sit iterare. B.
fm Tho. vbi s. Aliq. satisfactiōes sunt
ex qbz manet aliqs effect' i' satisfaciē
tibi etiā p' qd' act' satisfactiōis trāsit.
sicut ex ieiunio manet corpis debilita
tio. 7 ex elemosynis largitis substan
tie diminutio. 7 sic de sibi. Et tales
satisfactiōes in pōtis facte nō o. q. ite
rent. ga ad illud qd' de eis manet p pe
nitētiā sequētē accepte sūt. Satisfacti
ones aut q. nō reliquūt aliquē effectū
in satisfaciēte p' qd' act' trāsit o. q. ite
rent. sicut de orōne 7 sibi. Act' autē
iterior. A. i. dolor de pōtis. B. q. to
taliē trāsit nullo mō diuificat'. s. o. q.
iteret. Idē Al. Addit aut x. q. talis te
net' ad suscipiēdā postea pnia; siue sa
tisfactionē. nō tñ ē ei i'ponēda postea
pnia tāta quāta si nulla fuisset i'posita
ga psumēdū ē q. pp' illa iūcta q. fecit
licz ex caritatē dñs maiore cōritiōe; ei
dederit. A. Iste x. vñ sentire q. pnia
in pōt' mortali facta sit i' different' ite
rāda. s. q. pp' rōnē ab eo dicta; possit
diminui. se. etiā vñ sentire q. sūt sit
iterāda. ut in sū. eo. ti. q. i. s. vbi scdm

eū dicit q. satisfactio ī mortali peccato
 facta p sequentē pñiam nō incipit va
 lere. q. talia opa a caritate nō sūt elici
 ta nec impata. 7 īd ab ea nō viuificāt.
 Idē Ricar. i. s. ois. 4. sen. q. etiā non vī
 approbare quo ad bōziam qualitatis
 rerū de q. bō fit satisfactio dicens. q. cū
 deus bonozū operū nōz non egeat.
 opa hoīs nō acceptat tāq. remunerati
 one digna ul' satisfactoria nisi acceptet
 opantē. Unde 7 Gen. 4. pus dicitur.
 Respexit oīs ad Abel. 7 postea subiū
 giū. 7 ad munera ei. demōstrādo acce
 ptionē munez ex acceptiōe pfone. et
 reprobationē ex ei' reprobatione. ut
 etiā dicit Aug. in l. de pñia. 7 de pe.
 ois. 5. cōsideret. ibi. Semp offerat deo
 mentē zc. Ad b. etiā. i. Cor. i. 3. ibi. Et
 si distribuero in cibos pauperū oēs fa
 cultates meas zc. Scor. 9. o sup eadez
 ois. ois q. ista snia videt nimis dura s
 pctōres. 7 occasio maior obstinatiōis
 Si enī iste hodie vere penitēs 7 humi
 lit recipiēs satisfactiōē puta ieiuniū
 triū diez cras recidiuet ī mortale. 7 d
 illo nō penitēs secūdo die ieiunat q.
 sibi impositiū est. si dicat q. ieiuniū
 istud secūdo diei nō est aliqua satisfac
 tio exterior. magna occasio ē inducē
 di istū iam lapsū ut secūda oie nō ieu
 net. 7 p osequēs ad nouū pctm morta
 le. q. trāsgrediēdo pñiam illā a facer
 dote receptā videt peccare mortaliter
 cū sit trāsgressio precepti ecclie 7 vica
 riū dei in isto actu. Ex hō posset formari
 talis rō. Si p lapsū 7 an pñiaz nouā
 nō exequit satisfactiōē pñia sibi i
 positā peccat mortalit' nouo peccato.
 Igit' si exequit bñ facit. q. facit actum
 obediētie. S; hō non facit nisi inq̄tū il
 lud ē sibi impositiū ut ps satisfactoris.
 g. Dico igit' sine p̄iudicio q. qui semel

vere penitet 7 recipit pñiam uel satisf
 factiōē cōdignā sibi impositiā ab ec
 clesia clauē nō errāte. q. tūcūq. postea
 recidiuet. nūq. tenebit nisi ad illā vni
 cam satisfactiōē implendā. 7 si eam
 impleat in caritate melius est. q. non
 tm soluit penā s. etiā meret grām. S;
 si impleat eā volūtariē ex caritatē. sol
 uit penā sed nō meret grām. Si autēz
 ipsa ab eo extra caritatē exigat. soluit
 quidē penā licz ipse non soluat. 7 in p
 quidē est satisfactio simplr. q. recōci
 liās 7 placās. In 2. aut est satisfactio
 q. volūtaria redditio. s. nō simpliciter.
 q. nec recōciliās nec placās. In 3. aut
 est satisfactio ultra quā non exigūt vl
 terior pena. Ex 2. sequit' q. si magnā
 ptem satisfactiōis īpolite q. fecit ex ca
 ritatez. nō ē iterato īponēda pñia seu
 satisfactio pro pmo pctō de quo peni
 tentiā expleuit in pctō mortali 7 post
 iterū penitet. q. de pctō satisfecit l; ex
 caritatē. s. tm de nouis peccad que fue
 rūt cā. q. illa satisfactio fuit mortua.
 Et si arguas. fuit mortua. g. non satisf
 factio. Il dō sequit' nisi q. nō est recōci
 lians 7 placās ī amiciciā. Et si arguas
 Igit' nō satisfactio. nō sequit'. q. suffi
 cit deo q. aliqs volūtariē soluat penāz
 debitā ad punitionē pcti cōmissi. l; nō
 reconciliet in amiciciā. quod patet in
 actibus humanis. Si enī alicui offen
 se in regē corresponsdeat p̄cise fm legē
 abcisio manus. si isti etiā iūto ab cin
 datur man' satis patitur 7 regi satisfic
 sufficient. q. fm iusticiā nō ab eo exci
 gere vult vltioriē penā. 7 tñ nō reci
 pit eū in grām 7 in amiciciāz. Multo
 igit' magi posset sufficē pro punitione
 culpe si aliqs debitā sibi infligēt penā
 licz nō ad grām ul' amicitiā iudicis of
 fensi. Ex 3. mēbro posset dici q. talis si

ppter nouū peccatū; in qd̄ reciduaui
 oānetur ante q̄ totā pñia; cōpleuisset
 punietur in inferno t̄p̄aliter pena cor-
 respondēte illi q̄ non fuit hic soluta. 7
 post aliq̄d tēp̄ nō puniet aliqua pena
 p̄ illis p̄t̄is p̄ qui b̄ fuit pñia illa ipo-
 sita sicut 7 de veniali. quia moriens in
 p̄t̄o veniali simul cū mortali non pu-
 nietur eternalit̄ p̄ veniali. ut dicit. 7.
 Et eodē mō in p̄posito. Ex quo. n. fm̄
 plenā iusticiā punitiua semel ē impo-
 sita pena t̄p̄alis isti d̄ p̄t̄o p̄ quo vere
 penituit. nūq̄ isti p̄ isto p̄t̄o debetur
 nisi pena t̄p̄alis. 7 illa soluta nulla alia
 Dec Scot. Ad cōcordiā oīū pōt dici.
 q̄ aut satisfaciendū ē p̄ximo aut deo.
 p̄ cāu in quocūq̄ statu fuerit facta suf-
 ficat. Ad enī inest p̄ximo cui 7 meriti
 fuerit satisfaciens. Propt̄ea 7 bona fi-
 des nō patit̄ ut bis ab eodē idē debitu
 exigat̄. ff. de re. iur. bona fides. 2. cāu
 dicitur q̄ satisfactio pñialis respectu
 quāritat̄ posita ē in arbitrio sacerdot̄
 ut s. pñia 2. §. p̄. Unde post aliquale
 pñiam sine qua regularit̄ oīo fieri nō
 pōt. ut s. §. 9. cū addit̄. a. volūtate
 cōfessoris dēp̄det utq̄ satisfactio ē car-
 itatē facta debeat iterari uel nō. 7 si d̄
 ei us volūtate cōstat statim illi. q̄ si nō
 cōstat recurrim⁹ ad cōiecturas. Vñ si
 inuēta pñia nō relinq̄t post se aliq̄e
 effectū. sicut est oīo. nō p̄sumit̄ impo-
 sita ad satisfactiōē pene. s. ad ipetra-
 tiōē reconciliatiōis seu gr̄e remissive
 que h̄ri non pōt nisi p̄ opa facta in ca-
 ritate. Iō h̄i modi pñia debz tāq̄ inua-
 lida q̄ ad h̄ iterari. Sicut v̄ iterada q̄n
 p̄t̄m̄ annullat effectū inuēte pñie. sicut
 7 visitare loca indulgentie ad que in-
 utilit̄ accedit q̄ est extra caritatē. Iō il-
 luc accedē videt̄ talit̄ inuēctū ut n̄ sit
 inutile sed ex eo sequat̄ effect⁹. nisi cō-

statet sacerdotē illud inuēctū potius
 ad penā pegrinatiōis q̄ indulgentie ac-
 gitione. Si v̄o inuēta pñia relinq̄t
 post se aliq̄e effectū rerū seu corpis
 oīminutiū. p̄sumit̄ inuēta ad satisfac-
 tiōē pene q̄ pōt etiā ex caritatē fieri
 ut dicit Scot. Ideo nō est necē iterari
 fm̄ eūdē. 7 Tho. nisi pñia h̄i mōi ēē
 valde pua respectu p̄sone penitend̄ et
 p̄t̄o ab ea omissō. Ad tā parua pe-
 nitētia nō videt̄ inuēta ad satisfacti-
 onē pene s. ad impetratiōē gr̄e remis-
 siue que extra caritatē haberi nō pōt.
 Propt̄ea illā necesse est iterari scdm̄
 Ricar. Et sic doctores cōcordāt. Et ex
 his pōt colligi q̄ ad vitādū oīctas am-
 biguitates debz prudens sacerdos pe-
 nitēti aliquam inuēgere satisfactiōē
 quā statim exequat̄ oīsimil̄ i statu gr̄e
 7 exinde quo ad reliquā satisfactiōē
 quā successiue agere debz. 7 ei declara-
 re utq̄ debeat illā iterare si ex caritate
 egerit. Et licz in aliquo cāu satisfactio
 iterari debeat si extra caritatē fiat pre-
 tactū est. tamē hoc 7 quodcūq̄ aliud
 bonū etiā extra caritatē factū valet et
 vtile est ad multa. de p̄. oīf. §. fallas.
 7 notat Ricar. 4. sen. oīf. 15. B. Et
 nota q̄ non est in p̄t̄o mortali qui est
 contritus. ut s. cōtritiō. §. p̄t̄. Multa
 que pertinet̄ ad satisfactiōē vide s.
 elemosyna. Itē ieiuniū. Item oratio.
 Item penitentia 2.

Sandalum

quid sit? s. scdm̄ Tho. scda
 scda. q. 43. Sicut Hieronym⁹ oīc sup
 illud Math. 15. Scis quia pharisei au-
 dito verbo hoc scandaligati sūt. quod
 greci scandalū dicunt. nos offensionē
 uel iniuriā uel impactiōē pedis pos-
 sum⁹ dicere. Contingit enī quadoq̄

q̄ aliqs obex ponit alicui in via corpo-
rali cui ip̄ingēs disponit ad ruinā. et
talīs obex dicit scandalū. Et sicut in
p̄cessu vie sp̄ualis cōtingit aliq̄e dis-
poni ad ruinā sp̄uale; p̄dictū uel factū
alteri in q̄tū. s. aliqs sua admonitiōe
uel inductiōe aut exēplo trahit alteri
ad peccandū. 7 h̄ p̄pe dicit scandalū.
Nihil autē fin p̄pam rōnem disponit
ad sp̄ualē ruinā. nisi qd̄ habet aliq̄e
defectū rectitudinis. q̄a id qd̄ est p̄fecte
rectū magis munit hōiem cōtra casū q̄
ad ruinā inducat. Et ideo cōuenient
dicit q̄ scandalū est dictū uel factum
min⁹ rectū p̄bens alteri occasiōē ru-
ine. Et h̄c diffinitio sumitur ex glo.
Math. 18. A. Eandē diffinitionē po-
nit Ilico. de lra. sup. ps. 49. B. Scā-
dalū tamē aliq̄n sumit large p̄ quoli-
bet impedimēto. Math. 18. Scandalū
mibi es.

¶ Utz scandalū sit p̄ctm̄. R̄. fm̄ Tho.
ubi s̄. Duplex ē scandalū. s. passiūū ī
eo q̄ scandalizāt. 7 istud sp̄ ē p̄ctm̄. 12o
enī scandalizāt nisi in q̄tū aliq̄līc ruit
sp̄uali ruinā q̄ est p̄ctm̄. Aliud ē scan-
dalū actiūū. s. qd̄ ē in eo q̄ scandalizāt.
7 h̄ est etiā semp̄ p̄ctm̄. q̄a uel op⁹ qd̄
facit p̄ctm̄ ē. uel etiā si nō ē p̄ctm̄. salte;
habz p̄cti siue mali sp̄m̄. iō oimitten-
dū est p̄pter p̄ximi caritatem ex qua
vnusq̄q̄ conat̄ saluti p̄ximi p̄uidere.
Et sic q̄ nō oimittit oīa caritatē agit.
A. Vñ 7. i. ad Thessal. vld. or̄. Ab oī
specie mali abstinere uos. Et facit ex de
vita 7 ho. cle. cū ab omni. B. S; tñ
scandalū patiendū pōt eē sine p̄ctō agē-
tis. utputa cū aliqs scandalizāt d̄ his
que aliqs bñ facit. 7 que sp̄m̄ mali n̄
habēt. A. q̄a h̄ casu nō ē scandalū acti-
uū sed passiūū. s. q̄a nō p̄cedit ex scō
agend. s. ex passiōe 7 culpa patiend. de

quo Math. 18. circa scandalizatos pha-
riseos dicit. Sinite illos q̄a ceci sūt zc̄.
Et non solū a p̄ctō uel a sp̄e p̄cti absti-
nēdū ē ad remouēdū scandalū. s. q̄nq̄
etiā a licitis. ut patz in sequētibz. B.
Itē scandalū agendū potest esse sine p̄ctō
patiend. ut cū quis iducit aliūz uerbo
uel facto ad p̄ctm̄. Itē qd̄ez q̄tū est de
se scandalizāt. sed si alius non cōsentit
immunis est a peccato.

¶ Utrum scandalum sit speciale pec-
catum. R̄. scdm̄ Tho. scda scde. q. 43.
Scandalum passiūū. s. in eo qui scan-
dalizatur non potest esse speciale pec-
catū. quia ex dicto uel facto alterius
aliquem ruere contingit scdm̄ quod-
cūq̄ genus peccati. nec ipsa sumptio
occasionis dat specialem rationē pec-
cati. Scandalum uero actiūū. s. in eo
qui scandalizāt potest sumi duplicit.
s. per se et per accidens. Per accidens
quidēz quando est p̄ter intentionē
agentis. utputa quādo aliquis facto
suo uel uerbo inordinato non intēdit
alteri dare occasionem ruine. sed solū
satisfacere sue uoluntati. 7 sic scanda-
lum non est speciale peccatū. quia qd̄
est per accidens non cōstituit speciem
sed est circūstantia aggrauans. s. qd̄
in publico fit. Per se uero est scanda-
lum actiūū quando aliquis inordina-
to suo dicto uel facto intēdit aliū tra-
here ad peccatū. 7 sic ex intentione
specialis finis sortitur rationem speci-
alis peccati. s. finis enim dat speciem ī
moralibus. A. Idem in sum. li. 3.
ti. 30. q. 3. Et. s. p̄cedens habet eo.
ti. q. 2. B.

¶ Utz scandalū sit p̄ctm̄ mortale. R̄.
fm̄ Tho. ubi s̄. Scandalū passiūū pōt
esse ueniale quasi habens impactionē
tñ. puta cum aliquis ex inordinato

victo uel facto alteri? comouet motu
pcti venial. Qñq; vñ e pctm mortale
qñ habes cū impactiōe ruinā. puta cū
aligs ex iordiatōe vñ uñ facto alteri? p
cedit ad pctm mortale. Scādālū autē
actiuū si sit p accñs. pñt eē qñq; venia
le. puta cū aligs uñ actū; pcti venialis
omittit. uel actū q nō est fm se pctm.
s habz aliquā spēm mali cū aliq leui i.
discretiōe. Qñq; vñ est pctm mortale
siue qā cōmittit actū pcti mortāl. siue
qā cōtēnit salutē proximi. ut pro ea cō
seruāda nō pñt mittat facē qd sibi li
buerit. Si vñ sit p se. puta cū itēdit in
ducē aliū ad peccādū. si qdēz intēdit
inducē ad peccādū mortāl. est pctm
mortale. sñt si itēdat iducē ad peccā
dū venialit pactū pcti mortāl. Si vñ
intēdat iducē ad pctm veniale pactū
pcti venialis ē pctm veniale. A. Idē
in sū. eo. ti. q. z. B
¶ Vñ bona spūalia sint propi scāda
lū oimittēda. R. fm Tho. vbi s. Que
dā bona spūalia sūt dñccitate saluē q
pñt mitti non pñt sine pctō mortāl.
Manifestū ē aut q null⁹ debet peccare
mortāl. ut alteri? pctm ipe diat. quia
qñq; plus tenet sibi q; alteri. iō ea q
sūt de nccitate saluē pñt mitti non de
bēt propi scādālū vitādū. In alijs autē
spūalibz bonis q nō sūt de nccitate sa
luē videt distigēdū. qā scādālū qd
ex eis aliqñz onit. qñq; ex malicia pro
cedit. cū. s. alig volūt hñmōi bona spi
ritualia ipe diare scādālū ocitādo. i b
ē scādālū phariseoz q de doctrina xpī
scādālū cabant. qd esse cōtēnendū xps
docet. Math. i. s. Qñ vñ scādālū pro
cedit ex infirmitate uel iētantia. i bñ
modi scādālū ē pusilloz pñt qd spūa
lia opa sūt occultāda uel intēdū etiam
differēda vbi piculū nō iminet qñq;

reddita rōne hñmōi scādālū cesset. S
aut p reddita rōne dñret. iā videt q
q inde scādālū sumit nō ex ignorātia
s pot⁹ ex malicia procedat. i sic propi
ipm nō sūt spūalia bona oimittēda.
A. Con. pñ. ut i sū. eo. ti. q. s. B
¶ Vñ pñtio pctōz sit propi scāda
lū oimittēda. R. fm Tho. scda scde. q.
q. Penaz inflictiō intātū hñ rōne iu
sticie inqñtū; p eas pctā cohibent. Si
aut p inflictiōe penaz manifestū sit
plura i maiora pctā sequi. tñc penariū
inflictiō nō cōtinebit sub iusticia. i i b
casu a pctōz pñtio cessandū est. ut
dic Aug. A. Hoc dñm habet oñ. s. o.
ut constitueretur. B

¶ Vñ a sacra doctrina propi scādālū
cessandū sit. R. fm Tho. vbi s. Circa
doctrinā duo cōsideranda sūt. s. veri
tas q docet. i ipse actus docēdi. quozū
pmū ē de nccitate saluē. ut s. dñm ve
ritati nō doceat s vñtātē fm cōgruētiā;
tpis i psonaz proponat ille cui icabit
docēdi officiū. Et iō propi nullū scan
dalū qd sñq videat q; hñ pñt missa ve
ritate falsitatē dicē. A. i facit. z. z. q. z.
ne qs. cū duobz. c. se. i ex de vsu r. sup
eo. B. S. i pñt act⁹ docēdi intē elemosy
nas spūales cōputat. de qbz in se. s. vñ.
A. s. vñ propi scādālū sint oimittē
te. A doctrina aut qs etiā si hñt ex of
ficio excusat qñ propi indispositionē
audiētū iutilis eēt. Dicit. n. Eccl. 12.
vbi nñ es auditi nñ effūdas fmonē. Ad
Betia. xi. q. 3. qñ. i nñ in oca. q. s. B
¶ Vñ i pñtio oñiloz. largitiō et yāz
i hñmōi opa misicordie sint pñt mit
tēda propi scādālū. R. fm Tho. vbi
s. Quādo talia nō sūt de nccitate salu
tis. licz propi scādālū non sint simpit
oimittēda. sūt tñ interduz occultāda
i differēda propi scādālū pusilloz

quosq; reddita rōne scādali cesser. A
iñō tñ debz qd faciliē eē ad credēdū q
aliū scādali gēntē de bono ope. nec facile
pp̄t metū scādali oza bono cessare. cū
debeat p̄sumē d' alijs poti⁹ q; sint boni
q; mali. Durāte tñ d' scia q; aliū scādali
gēntē ex illo bono. nō oza facē d' sciam
fm glo. Ray. 7 i oca. q. 5. B. Qñ at
d' filioz obseruatio 7 ipletio opū mise
ricordie sūt de nccitate salut. ut pz in
his q; iā ouert d' filia. 7 i his q; ex de
bito iminet defectibz alioz subuenire
ut in tpalibz. puta pascēdo esurientē.
ut in spūalibz. puta docēdo i g'rantē. 7
h' siue fiāt h' mōi debita pp̄t iūctū of
ficiū. ut pz in p'lad. siue pp̄t nccitatez
indigēd. tūc eadē rō est d' h' mōi sicut
de alijs q; sūt de nccitate salut. d' qbus
s. ocm ē. §. 5. A. Idē i oca. q. 5. B
¶ Utz correctio fratna sit pp̄t scāda
lū oimittēda. R. fm Tho. scda scde.
q. 4. Correctio fratna ordiat ad emē
uationē fr̄is. 7 iō itātū oputāda ē in
spūalia bona inq̄tū h' d' seg pōt. qd nō
d'rigit si ex correctiōe frat scādali gēntē. 7
iō si pp̄t scādali correctio oimittat. n̄
oimittit spūale bonū. A. De h' latius
s. correctio z. p' totū. B
¶ Utz pctm veniale sit oimittēdū. p
pter vitādū scādali. R. fm Tho. vbi
s. Pctm veniale pp̄t vitādū scādali
nūq; ē faciēdū. Si enī faciēdū ē iā nō
eēt pctm. Iñā 7 d'rigit aliqd. pp̄t ali
quā circūstātiā n̄ eē pctm. qd illa cir
cūstātia sublata esset pctm veniale. si
cut obū ociosū ē pctm veniale quādo
abiq; utilitate dicit. Si aut ex cā rōna
bili pferat. nō ē ociosū neq; pctm sim
pliciat. A. Dic clari⁹ q; nullū peccatū
etiā veniale faciēdū ē pp̄t vitādū scā
dali. S; bñ d'rigit interdū q; aliqd qd
eēt de se pctm si fiat pp̄t vitādū scāda

lū. nullū ē pctm. ut ē i exēplo pposito
et pz pēndē Tho. cui con. se. 7 Ray.
ut in oca. q. 5. B

¶ Utz tpalia sint pp̄t scādali oimittē
da. R. fm Tho. vbi s. Distingū
est. qd si tpalia sint nob ad cōseruādū
omissa. sicut bona ecclie oimittūt p'la
tis. 7 bona cōia rei publice oimittunt
rectoribz. taliū d' seruatio sicut 7 depō
sitorū iminet his q; omissa sūt ex ne
cessitate. 7 iō non sūt pp̄t scādali oimittēda.
sicut nec alia q; sūt de nccitate
salut. Vñ 7 btūs Tho. cantuariēsis
reperit res ecclie cū scādalo regis. Si
dō tpalia ut talia quoz nos sum⁹ oñi
oimittē ea tribuendo si penes nos ha
beam⁹. uel nō repetēdo si apud alios
sint. pp̄t scādali qñq; debem⁹ qñq; n̄.
Si enī ex h' scādali oriat⁹ prop̄t i g'ran
tiā uel prop̄t infirmitatē alioz. qd oimittē
eē scādali pusilloz. tūc uel tota
lit oimittēda sūt tpalia. uel aliū scāda
lū sedandū. s. paliquā admonitiōe.
A. Vñ Aug. li. d' sermōe dñi i mōte
oic. Mandū ē qd nec alteri nec tibi no
ceat q̄tū ab hoīe credi pōt. 7 cū nega
ueris qd petit indicāda ē ei iusticia. 7
mel⁹ ei aliqd dabis cū iuste petentē
correxeris. ut in sū. eo. ti. q. 6. vbi h' oia
notant. B. Si dō scādali oriat⁹ ex
malicia qd ē scādali phariseoz. tunc
pp̄t eos q; sic scādali dicit nō sūt tē
poralia oimittēda. qd h' etiā nocēt bo
no cōi eo q; daret malis occasio rapiē
di. 7 nocēt ipsis rapiētibz. qd retinēdo
aliena in pctō remanerēt. A. h' verū
nisi in aliq casu spūali caritas aliud sua
deret. s. prop̄t bonū pacis. ut pōt colli
gi ex oicē s. bellū p. §. x. nisi extrema
nccitas iminet. Vñ ut 7 notat in oca
q. 6. glo. Ray. oic. Si status meus uel
familie mee nō ē i tuto si careā te mea

puta q̃a paup̃ sum 7 indigeo. 7 ero in
piculo incidēdi in ipatietia aut mur-
murationē s̃ deū. nō teneor rem meā
dare. aut a repetitōe cessare. cū debeā
pl⁹ me diligē 7 meos q̃ exneuz. pp̃t b̃
enī excusat q̃ idigēs ab alio accipit ad
vsutā. Si aut̃ i tuto sit stat⁹ me⁹ 7 fa-
milie mee. credo q̃ debeā dare tē peti-
tā pp̃t h̃ mōi scādālū vitādū si credo
enī re illa bñ vsuz. al nō. q̃a esset dare
gladiū i manu furiosi. B

Utrū cib⁹ sit oimittēd⁹ pp̃t scādālū
R̃. fm̃ Tho. vbi s̃. Cibus nō ē totalit̃
oimittēd⁹ pp̃t scādālū. q̃a sumē cibū
est de nccitate salutis. s̃ talis cib⁹ bñ est
pp̃t scādālū oimittēdus. fm̃ illud. i.
Cor. 8. Nō māducabo carnē in etnū
ne frēz meū scādāligem. A. Ifacit ad
p̃dicta quod dcm̃ est in. s̃. p̃cedēti. in
additione. B

Utrū debeam⁹ pp̃t scādālū vitare
iudiciū. R̃. fm̃ Tho. scda scde. q. 43.
Sic oī Math. 5. volēti tecuz i iudicio
dēdē 7 tunicā tuā tollē. oimitte ei et
palliū. Qd̃ ut dīc Aug⁹. intelligēdū ē
fm̃ p̃parationē aī. ut. s. bō sit paratus
p̃us pati iniuriā ul̃ fraudē. q̃ iudiciuz
subire si b̃ expediat. q̃nq; tñ non expe-
dit. ut i. s. xi. dcm̃ ē. Et silt ē itelligē-
dū illud apli. i. Cor. 6. Jā qdē oīo de-
lictū ē i vob⁹ q̃ iudicia habet̃ int̃ vos.
Quare n̄ magi iuriāz accipiē! Quare
nō magi fraudē patimini!

Utrū pp̃t scādālū oimittenda sint
ista t̃palia bona q̃ sūt debita. p̃spūali-
bus. R̃. fm̃ Tho. vbi s̃. Distiguēdū ē
q̃a aut tale scādālū p̃cedit ex igtantia
siue ifirmitate alioz. aut ex malicia.
Et si qdē ex igtantia. tūc p̃nt nō accipi
uel differti. ut s̃. s. x. dcm̃ ē. q̃ icipit.
Utrū t̃palia. Vñ apls seminās spūalia.
t̃palia st̃pēdia nō accepit. ne offendi-

culū daret euāgelio x̃pi. ut p̃. i. Cor.
9. Vitabat enī scādālū qd̃ p̃cedebat
ex igtantia gētiliū q̃ b̃ non osueuerāt.
Et iō ad tēp⁹ abstīnēdū erat ut p̃zi⁹ i-
struerent̃ b̃ eē debiti. Et ex silt causa
ecclia abstīet a decimis exigēdis i tērd
in q̃b⁹ nō ē cōsuetū decimas solui. Si
vō scādālū p̃cedat ex malicia. agēduz
est ut in dco. s̃. x. s̃. oici.

Pone q̃ alijs h̃z bonā d̃scīaz apud
deū. multi tñ de eo scādāligant̃ hoies.
vtrū sufficiat. R̃. fm̃ Ray. Posset vi-
deri q̃ sic. z. Cor. p̃. G̃lia n̄ra h̃ ē testi-
moniū d̃scīe n̄re. Itē. xi. q. 3. senti. Di-
cas tñ q̃ q̃tu; in se ē q̃libz d̃z n̄ri satis-
facē alijs itētiōz suā ostēdēdo. 7 cām
7 sp̃m mali remouēdo. Nobis enim
nccia ē vita n̄ra. alijs fama. xi. q. 3. nō
sūt. Si aut̃ ipi nolūt recipe satisfactio
nē parati sp̃ rēphēdē 7 nō imitari. do-
lere debēt q̃ illi peccāt. 7 sufficit. xi. q.
3. int̃ d̃ba. A. Et ibi p̃z q̃ p̃ nob⁹ de ta-
lib⁹ debem⁹ gaudē. Dicūt enī ibi q̃ si i
d̃scīa n̄ra nō iueniat̃ malū qd̃ de nob⁹
hoies loquūt̃. i magnā debem⁹ leticiā
psilire. Et idē qd̃ h̃ nōr̃ in sū. eo. ti. q.
7. B. Et h̃ idē h̃s s̃. fama. s̃. p̃.

Scientia est studiū
clericorū.
Q̃ clericus d̃z h̃re scīam sacre
scripture 7 aliaz l̄raz 7 negociorū. ut s̃
ordinād⁹. s̃. 4. Et sac̃ā qdē scriptu-
rā debēt scire clerici ad subditoz aīas
informādas. 36. dīf. c. z. s̃. ecce. 7. c. si
qs vult. Sclares vō scīas debent scire
ad eruditiōē ut possint dīscernē v̄z
a falso 7 p̃ eas h̃re aditū ad scīam pie-
tad. nō aut̃ ad voluptatem 7 delectati-
onē. 37. dīf. s̃. cū g̃. Szop̃ b̃ statutum
est ut in certis ecclesijs habeatur do-
cto; 7 theologie et artium liberaliuz.
ut s̃. magister p̃. s̃. p̃. Et intelligas

de artibz liberalibz .s. grāmatica pñci-
palit. 7 etia; dyalectica. 7 rhetorica. qā
ille spāliter erudiūt hoīes ad sciāz pie-
tatis. Secus de arismetica. musica et
astrologia. qā ille l; i se cōtineāt vītātē
nō tñ ducūt ad pietatē. ois. 37. si q. 9. A
Ibi nil or de rhetorica. B. Et tñ sciās
nūc oīctas. qñ etiāz poeticas pñt aliq
qñq; nō solū licite s; etiā meritorie stu-
dere. ut. s. errores gētiliū legēdo dete-
stent. 7 vtilia q̄ i eis iueniūt ad adiu-
toriiū facie eruditiois ouertāt. 37. ois.
turbat. 7. c. si qd veri. 12am 7 si q. 9. ad
uersus mathēaticos velit scribē impe-
rit. mathēseos. risui patebit. 37. ois. q
de mēsa. 1. Saul. 9. q. 9. aplūs aliq philoso-
phozū 7 poetaz suis scrip̄ indidit. ut
in oco. c. turbat. 1. n. i. Cor. 15. Menā
ori pñi sniam ponit oīcēs. Cōnūpūt
bonos mores colloqa mala. Et ad Ci-
tum p̄ Epiminedis poete dīculū idu-
cit. Cretēses sp̄ mēdaces. male bestie.
vētris pigri. Et 3. athenienses dispu-
tās Arati poete testionio vti dicens
d̄ deo. Ipsius enī 7 gen. 9. sum. 9. Act. 17.
Hetero etiā vsus ē vsibz virgilij. d̄ ose.
ois. 5. nunq. 7 auctoritate Galieni et
Vpocrat. de cōse. ois. 5. ne tales. Item
Aug. 9. sibi Lucani. 26. q. 5. nec miz.
circa pñcipiū. A. Dec vera nisi ex stu-
dio hāz sciāz p̄termittāt vtiliora. qā
nō mediocrit̄ errat q̄ min⁹ bonū p̄fert
maiori bono. Et idē qd h̄ nōr i sū. li.
3. ti. 5. q. i. fm Ray. 7 Vl. B. Debet
etiā cleric⁹ siue p̄lar⁹ h̄re sciām negoci-
ozū t̄paliū. ut hic. i. §. 4.

Utrum clerici possint audire leges
aut phisicā. R. 7. Sūt verūtñ nō cā cu-
piditad ul' voluptad. ar. 37. ois. c. p. et
c. legim⁹. p. et 2. et. c. ideo. nisi sint de
illis de qbz ocm ē s. excoicatio p̄. §. 2.
v. 6. 7. §. 3. v. 14. A. Idē i oca. q. i. B

Quātā sciām o; h̄re p̄sona ecclīasti-
ca. R. 7. Quilibz p̄lar⁹ o; h̄re sciām līa-
ture. 7 si n̄ eminet saltē opetētē. Alii
pōt remoueri. ex de eta. 7 q̄li. q̄uis. 7
ex de renūd. nisi. ex d̄ elec. cū nob̄ oliz.
Sciā at opetēs vocat q̄ necia ē ad exe-
cutionē cuiuscūq; ordinis. sicut facer-
dos inq̄tū deputat⁹ ē ad celebrādū oī
uinū officiū tenet scire tātū d̄ grāma-
tica q̄ sciāt oība d̄grue. p̄ferte 7 accētū-
ate. 7 q̄ itelligat saltē ad līaz ea q̄ legit
Inq̄tū d̄o ē mīster sacroz tenet scire
q̄ sit debita mā cuiuslibz sacri. 7 modū
rite disp̄sandi ea. Inq̄tūz d̄o ē doctoz
tenet scire saltē rudimēta 7 articlōs sī
dei p̄ dilectioez opand. A. i. fidē 7 opa
fidei. qā fides si nō h̄z opa mortua ē i
semetipa. 1. ad. 2. Et sic tenet scire p̄ti-
nētia ad salutē. s. q̄ o; agē. a qbz debe-
mus cauē. 7 quō a p̄ctis debem⁹ refur-
gē. B. Inq̄tū d̄o ē iudex cōscie tenet
scire distiguē inī lepiā 7 nō lepiā pec-
catoz. Con. Tho. i. 4. ois. 24. addēs q̄
ad epos p̄tinet scire etiā ea q̄ difficul-
tatē in lege dei faciūt uel facē pñt. A
Idē nōr in sū. eo. ti. q. 2. fm Vl. Ray.
1. se. Al. 7 Tho. vbi etiā pōt colligi q̄ id
qd or de sacerdote h̄z locū etiā in alijs
clericis ut debeāt scire p̄tinētia ad offi-
ciū suū. 7 sic saltē scire grāmaticam 7
cēsa. ut ocm ē inq̄tū ad eos p̄tiet fm
grad⁹ eoz. De sciā aut d̄fessoz ocm ē s
d̄fessoz 2. §. 3. i additōe. S; 7 sc̄ares
tenet scire ad eoz salutē p̄tinētia 7 ha-
bē opetētē noticiā mysterioz salutē 7
articuloz fidei. 7 sacroz ecclīe. ut s. fi-
des. 7 eoz q̄ eis anectūt. loq̄ū fidei. ut
ocm ē s. videlz q̄ agē debet. ad q̄ p̄tiet
noticia p̄ceptoz coīz. A qbz debet ca-
uē ad q̄ p̄tiet noticia p̄ctōz saltē gnā-
liū. 7 quō debeāt a p̄ctis relurgē. ad q̄
p̄tinet noticia debite p̄nie 7 d̄fessionis

Si vō neglexerit q̄s h̄ scire fm̄ omodi
tatē 7 cōditiōez suā. h̄z s̄ se illud. i. Cor.
i. 4. Si q̄s igrat igrabit. Et ad h̄ facit
q̄d notat Alex. de ales sup̄ z. sn̄iaru. B

Utz platus debeat h̄re scia. 7 tpaliū
rez. B. Sic. nā debēt plati subditi nō
solū spūalia s̄ etiam carnalia subsidia
mīstrare. exēplo xpi q̄ turbas sequen
tes nō solū v̄bo. s̄ etiā v̄tute sanabat.
7 corpaliū alimēd reficiebat. Et ut h̄
plene pficē possint o. eos h̄re solertia. 7
sc̄tariū negociōz. ut eoz. cautela 7 ec
clesie seruenē indēnes. 7 cuiq. necia p
suo mō submīstrenē. ois. 39. p. totū. Et
nō q̄ h̄z q̄s p̄p̄t h̄oz simplicitatē repel
lat ab obtinēdo bñficio. nō tñ deñciat
ab obtēto s̄ dat ei coadiutor. 7. q. 1. ga
frat. e. d. elec. cū in cūctis. Sec. aut in
l̄ratura. ga si nō h̄eat saltē opetētē p̄t
remoueri. ut i. p̄cedēti. S. o. A. Idē
i. o. cā. q. z. fm̄ Vl. hosti. 7 Ray. B

Utz magis expediat i. i. s̄tē scie theo
logie. ul. intendē saluti aīaz. B. sc̄dm
Tho. i. q̄libet. Dec duo ad iūicē opari
p̄nt duplt. s. absolute 7 i. aliq. cāu. Est
ḡ o. s̄iderādū q̄ i. aliq. artificio melior ē
q̄ oisponit d̄ artificio. 7 d̄ architectoz
q̄ aliq. manualis q̄ ope exegit sc̄dm q̄
ei ab illo oisponit. Vñ i. edificijs o. stru
endis maiori mercede o. ducit q̄ de edi
ficio oisponit q̄uis nihil manib. opet
q̄ manuales artifices q̄ colāt ligna et
incidūt lapides. In edificio aut ipūali
sūt q̄i manuales oparij q̄ p̄ticularit i. s̄
stūt cure aīaz. puta sacra mīstrādo ul.
aliud h̄ mōi p̄ticularit agēdo. s̄ q̄i p̄n
cipales artifices sūt ep̄i q̄ impant 7 ois
ponūt q̄lī p̄dci officiū suū exeg debe
ant. p̄p̄t q̄d ep̄i. i. sup̄intēdētes dicūt
Sūt 7 theologie doctozes sūt q̄li p̄nci
pales artifices q̄ ingrūt 7 docent q̄lī

aliij debeāt p̄curare curā. Simplt igit
meli. ē docere sacra scripturā. 7 magis
meritoriū si bona itētiōe agat q̄ impē
dere p̄ticularē curā saluti hui. 7 illi. 9.
Vñ 7 ap̄ls de se ois. i. Cor. 3. i. dō mīsit
me xps baptizare s̄ euāgelizare. q̄uis
baptizare sit op. maxie cōferēs saluti
aīaz. Et. z. Thimod. z. ois. h̄. A. s.
v̄ba. ut ibi p̄z doctrine ap̄lice. B. Cō.
mēda fidelib. q̄ idonei erūt 7 alios do
cere. Ipsa enī rō demōstrat q̄ meli. est
erudire d̄ p̄tinentib. ad salutē eos q̄ in
se 7 i. alijs p̄ficē p̄nt q̄ simplices q̄ i. se
tñ p̄nt p̄ficē. In aliq. tñ casu nccitate
imūnēte debēt etiā ep̄i 7 doctozes in
mīssio. p̄p̄o officio p̄ticularit itendē cu
re aīaz. A. Idē in sū. eo. ti. q. 4. B
De mā sciētie s̄. ois. cere. 7 s̄. mgr. p̄. et
z. et. i. studiū.

Sciisma sc̄dm hosti. Goff. 7 Ray. ē
ab vnitāte seu ab vniuersita
te fidei illicit. oiscess. Et d̄ a scissura
q̄ p̄ ipm̄ fit. z. q. i. scisma. A. Quo at
ad gnālē acceptiōez. scisma ē dissensio
eoz. int̄ q̄s vnitāte ē debz fm̄ eosdem.
ut in sū. con. li. p̄. ti. 6. q. i. B

Que ē oīa int̄ scisma 7 h̄sūm. B.
fm̄ Ray. H̄sūm i. p̄ncipio sui h̄z puerū
dei dogma. q̄d nō h̄z scisma. s̄ i. fine cō
fingit aliquā h̄sūm ut recte videatur
ab ecclia recessisse. z. q. 3. int̄ h̄sūm.
p̄sset igit oici q̄ talis ē oīa qualis ē
int̄ oispositionē 7 habitū. A. i. inter
cām 7 causatū. o. c. c. int̄ h̄sūm. Vel
talis est oīa q̄lis ē int̄ gen. 7 sp̄m. ga
ois h̄sūm ē scismatic. 7 nō eo. ut h̄ in
fi. 7 i. sū. con. eo. ti. q. z. vbi h̄sūm notant.
B. p̄mo. n. d̄ scisma. s̄ cū p̄tinacit
ih̄sūm sue secte asserēs nō eē obediēdū
Romane ecclie. ē h̄sūm. ga peccat i. illo
attictio. sc̄am ecclia. catholica. Ois. n.

hēric⁹ ē scismatic⁹ s nō eo. Idē Goff.

Utr⁹ scismatic⁹ ul' hēric⁹ hēat aliquā
ptatē spūalē. R. fm Tho. scda scde. q.
39. Duplex ē ptas spūalis. Vna qdem
sacralis. alia iurisdictionalis. Sacralis
qdē ptas ē q p aliquā cōsecratiōē con
fert. 7 talis fm suā essentia remāet in
hoīe qdiu uiuit siue i scisma siue i hē
sim labar. qd p ex h q rediēs ad eccle
sia nō itez cōsecrat. s tn tales vsū ptatē
amittūt. ita q n licet eis sua ptate uti.
Si tn vsū fuerit. effectū hnt i sacralib⁹
qa i his hō nō opat nisi sicut i strumē.
tū dei. Vñ effect⁹ sacrales n̄ excludūt
ppī culpā quāctūq; cōferēd sacrm. Ho
testas aut iurisdictionalis est q ex sim
plici iūctiōe hōis cōfert. 7 iō nō imo
bilis ad hēt. 7 in scismatic⁹ 7 hēric⁹ nō
māet. Vñ nec pnt absolue nec excoīca
re. aut indulgētiās facē. aut aliud h⁹
modi. 7 si fecerit nihil est actū. 7. q. i.
nouacian⁹. A. Idē i sū. eo. ti. q. 3. B

Qualit⁹ scismatici puniūt? R. fm
Ray. A deo qdē legūt multiplē pūiri
ut Dathan 7 Abiron q hyatu terre ab
sopiti sūt. i. 12. i. 16. Itē. x. ii. b. q. i. Die
roboam ad hēserit date sūt i dispōitiōē
3. Reg. i. 2. et. i. 5. A. cōiūctis sequēti
bus. B. 7 alijs mult⁹ exēplis. Ab hoīe
quoq; siue a iudice puniūt p excoīcati
onē. ul' cōpōitiōē. 23. ois. i. noīe dñi.
ex eo. c. 2. Itē puniūt pecūialit. ar. 23.
q. 7. q. aut. Itē si necē ē manu etiā mi
litari siue armata. i. 7. ois. nec licuit. xi.
q. i. petim⁹. Et de his penis etiā; tūgit
Tho. scda scde. q. 39. A. Idē i sū. con.
eo. ti. q. 4. B

Qd sit graui⁹ pccm. scisma ul' here
sis? R. fm Tho. scda scde. q. 39. Hēsis
simplit⁹ ē graui⁹ pccm. qa ē pccm cōip
sū deū fm q i se ē pma vitas cui fides
inicit. Scisma aut ē cōeclesiasticaz vni

tatē q ē min⁹ q ipē de⁹. Ex aliq tñ cir
cūstātia cōtīgē possēt q aliqs scismati
cus graui⁹ peccaret q i fidelis aliqs. 7
h pccī maiorē cōtēptū. ul' pccī mai⁹ pi
culū qd inducit. uel pccī aliq d h⁹ mōi
A. Idē i sū. eo. ti. q. 5. B

Qualit⁹ redeūtes a scismate sūt reci
piēdi? R. Scismatic⁹ volēs redire oꝝ
abiurare scisma 7 satisfacē ad mādatū
eccle. 7 oꝝ recipi cū man⁹ i pōitiōe. A
id ē ecclīastica ptate p quam oꝝ a pccō
scismat⁹ 7 penis ex eo sequētib⁹ absol
ui. ut pōt colligi ex iurib⁹ allegat. B
ut accipiat spm scm q ex ecclīaz nō est
nec dari pōt. 24. q. i. vicim⁹. 7. c. pu
tenda. 7. c. scisma. Et si qs recōciliat⁹
dicat secū circa ordiēs dispēsatū. pbar
oꝝ ab eo q pōt dispēfare. ut ex eo. c. fi.
A. Idē i sū. e. ti. q. 6. fm Ray. 7 goff. B

Quis pōt dispēfare cū ordinat⁹ ab
hērico scismatico ul' excoīcato? R. fm
Hosti. Si sciēt a talī ordinē receperūt
tūc sol⁹ papa dispēfat. Si vō ex iḡran
tia nō tn supina. tūc p discretū platuꝝ
cū talib⁹ poteit dispēfari. ex de oꝝ. ab
epo q re. c. p. et z. S; i epatu sol⁹ papa
dispēfat. ex d elec. qa diligētia. Et de
sic ordiat hēs s. ordiat⁹ p. s. p. 7 fi.
A. Idē qd i h. s. nōt i sū. e. ti. q. 7. B
Alienatiōes facte a scismatic⁹ n̄ valēt.
ut s. aliēatio. s. p. 7 q i niti⁹ eis ē ex
coīcat⁹. ut s. excoīcatio p. s. z. i fine.

Scretor⁹ reue
latio. vide s. reuelatio. 7. i. te
stis. s. xi.

Seditio Vtr⁹ sit mor
tale peccatū.
R. fm Tho. scda scde. q. 42.
Seditio ppe opponit⁹ vnitati multitu
dinis. s. p. ciuitatis. uel regni. 7 sic
opponitur iusticie 7 cōmuni bono. A

ga fm Aug. in li. de ciuitate dei. pplm determinat sapiētes nō esse cetū multitudinis sed cetū iurū cōsensu. 7 utilitatē cois sociatū. ut i sū. li. 3. ti. 34. q. 228. vbi h notant. B. Et iō ex suo gnē est pētū mortale. 7 tātō graui⁹ quātō bonū cōe quod ipugnat p seditionē est maius q; bonū puatū quod ipugnat p rixam. Peccatū autē seditiōis p 7 pncipalit ptinet ad eos q seditionē pcurant. 2. aut ad eos q illos sequūt perturbātes bonū cōe. Illi vō qui bonum cōe defendūt eis resistētes. nō sunt occidendi seditiōis. sicut nec illi q se defendunt dicunt rixosi.

Sententia. Qnq; dī sententia lata a iure. qnq; a iudice. A iure qn est de h factū statutū ab eo qui condē pōt. d quibz hēs s. lex. § 2. Sententia vō a iudice est. qn aliqs iudex iudicat int ptes. ul qn excoīcat. ut ppi otumaciā 7 h mōi. Sūt etiam dicit a iudice fieri. qn non p modū cōstitutiōis s i odiū alicui⁹ mali iam cōmissi fertur excoīcatio siue gnālis siue spālis. Et sūter dico etiā si fiat i odiū omitteriū in futuro. oī tñ nō intendat facē ppetuā cōstitutionē. A. uel pticulare. Nam si intendat facere sententiā respectu pticulatiū psonarum. aut etiā generalez s non ppetuā. dicit esse iudicis fm glo. Ray. 7 in sū. li. 3. ti. 33. q. 86. vbi hēc notant. Et pdictis con. Albric⁹. Sed videt q snia tūc dicitur iudicis quando seruat pcessus et ordo iudiciari⁹. 7 nō aliter. al sentētia esset iniusta 7 iudex puniendus. ex de sen. exco. sacro. 7 eo. ti. cū medicinalis. li. 6. B

Que est snia interlocutoria? R. fm Ray. Est illa que nō sup pncipali sed

supaliis qōnibz pferitur. s inter pncipū cause 7 finē. 7 est d aliquo teste repellēdo uel recipiēdo. de dilatiōe vana uel non. Vel pōt dici interlocutoria. ga inter ptes loquēdo pferit sine scripture solēnitare. ar. ex eo. et si. li. 6. Bene tñ debet redigi in scriptū. sed nō est ppi hoc necesse q descriptio recitetur. A. i. in scriptū pferat. ut in sū. eo. ti. q. 27. vbi h notant fm Ray. 7 glo. et. B. ex eo. qm. A. Doc. c. habet in ti. de pba. B

Que est snia diffinitua? R. scdm Ray. Diffinitua snia est qn pncipalis questio diffinit. ff. de re iudi. l. i. Et debet pferri ab ipso iudice 7 non ab alio. aliter non valet. nisi iudex sit epus qui pōt p aliū recitare ad instar illustriū. C. de sen. ex peti. reci. l. 2. et in Auten. ut ab illustri. 7 q sup eaz digni sūt. §. sancim⁹ igit. coll. 3. ex eo. 7 si. li. 6. A. Istud. c. 7 si. bñ facit alia vō iura allegata s. parū faciūt. B

Utq; snia diffinitua sine scripto valeat in aliq casu. R. Sūt casus in qbz valet fm Jo. an. videlz qn breues sunt cause. 7 maxime viliū psonarū. 7 pōt dici breuis duoz aureoz. ff. de dolo. l. adest. 7. l. pce. in fi. A. Iste leges nō vident ibi hēi. Et de istis causis breuibz viliū psonaz dicit in Auten. nisi. de qua. i. Et fm Ray. 7 in sū. eo. ti. q. 28. cause modice siue breues dicūtur trecentoz aureoz uel qngentoz solidoz. Sed meli⁹ videt qd sequit. s. ut attendat cōsuetudo. q si nō apparet relinquat iudicis arbitrio. p iura. i. allegata. B. Inspiciat autem qualitas psonaz. 7 relinquat arbitrio iudicis. ff. de iure delibera. l. i. extra de offi. delega. de causis. uel inspiciatur consuetudo loci uel fori. xi. dis. consuetudinis.

Itē valet cū eps ī cā ciuili int clericos iudicat. xi. q. i. si quis cum clerico. et C. de sen. ex peti. reci. in Auten. nisi. Item cū ples deposito officio cōuenit ut reddat admistratiōez. in Auten. ut iudi. sine quoq̄ suffra. §. Inccitatez. coll. z. A. Ibi nō videt h̄ clare dici. tñ idē ponit Albic⁹. B. Itē cū papa p se pñciat. valet enī. licz non tulerit eā ī script⁹. Ipse enī solut⁹ ē legib⁹. C. de legi. digna vox. Itē fm q̄dā valet si lata sit ī cā matrimoniali. ex d̄ testi. Albic⁹. A. Et ibi bñ videt h̄ pbari Et idē ē ī oib⁹ causis in q̄b⁹ pcedit de plano sine strepitu 7 figura iudicij. ut in cle. sepe. de obo. sigl. B

Sentētia o3 ferri sedēdo. Itē in lo. co publico 7 honesto. 3. q. 3. §. spaciū. in fi. ff. de arbi. si cū dies. §. si arbi ter. Itē debz ferri de die 7 non in tenebris. ut s. iurisdic⁹. in fi. Itē nec diebz feriatis. maxie solēib⁹ 7 festiuis. ut s. ferie. §. z. Itē nō debet ferri p venali tatē. z. q. 6. §. diffinitiuā. Nec 7 multa alia regunt in snia. quoz 3 si aliq̄d amissū fuerit nō valebit. A. Et d̄ his multa ponūt in p̄dicto. c. diffinitiuā. cū sequēti. B

Utrū snia a nō suo iudice lata teneat. R. est nulla. ex de iudi. at si clerici. nisi in cā recōuentiōis. 3. q. 8. cuius in agendo. ex de mutu. peti. c. p. et z. Itē tenet snia cū qs laicus ex certa scia cōsentit in iudicē nō suū. ff. de iur. om. iudi. l. si perroze. A. cūcta. l. est receptū. eo. ti. B. ex de fo. ope. significasti. Sed h̄ nō h̄z locū in clerico. qui nō pnt in aliū iudicē cōsentire. nisi sit psona ecclastica. 7 q̄ iurisdic⁹ ordia. riā h̄eat. 7 de volūtate sui epi. ut in oī cō. c. significasti. De hac mā h̄es s. iu dex p. §. z. et. §. p̄t. vel etiam nisi in

cā recōuentiōis. Itē 7 si cleric⁹ ueniat laicū corā iudice laico. 7 ille laicus recōueniat clericū ciuili. si ferat snia cōtra clericū. bñ tener. q̄a suus iudex ē p recōuentiōē. ex de mu. peti. c. p. et z. et. 3. q. 8. §. cui⁹ ī agēdo. C. d̄ sen. 7 inter. om. iu. cū papinian⁹. 7 ī Auten. 7 cōsequēter. Criminalit̄ dō laic⁹ cleri cū uenire nō posset corā iudice secta. ti. xi. q. i. c. p. et z. nec recōuenire p̄t q̄a in crimie nō admittit recōuentio. 3. q. xi. negāda. 7 nō relatiōe criminuz s̄ in oētia re⁹ purgat. ff. de pub. iudi. l. is qui. A. Quali idem notat in sū. li. 3. ti. 33. q. 28. ad finē. B

Quid si sūt duo iudices 7 pferunt diuersas snias. R. Si pcesserūt ex iurisdic⁹ ordinaria. tenet p reo. 7 n̄ p actore nisi in cā fauorabili. puta matrimōio. dote. ul̄ libertate. siue testamēto si p his fuerit lata. Si dō pcesserūt ex p̄tate delegata. p̄det ex arbiro delegand. Q. si ex cōpromisso. neutra o3 h̄re vigorē. ex de sen. 7 re iu. duob⁹.

Quis effect⁹ est snie. R. fm Ray. Effectus ei⁹ ē multiplex. Prim⁹ est q̄ p veritate accipit q̄tum ad illos inter quos lata ē. Et intellige post q̄ transiuit in rē iudicatā. s. q̄a ab ea appellari nō possit. qd̄ est p⁹ decē dies. ff. de re. iud. res iudicata. Itē effect⁹ snie est q̄ in actionib⁹ psonalib⁹ manderur executioni infra quatuor menses. extra d̄ offi. delega. querenti. 7 ex eo. qd̄ ad cōsultationē. tñ tēp⁹ ipsuz nō p̄t artari 7 prorogari causa cognita. ut in palle. gato. c. quod ad cōsultationē. 7. ff. de re iudi. l. z. In actionib⁹ dō realib⁹ cū res certa petita est. puta liber. equus. ager. domus. debet mandari executi. oni statim post decem dies qui cōcessi sunt ad appellandū. 7 hoc si res sit in

pñtia. i. Insti. d. offi. iudi. i. pñ. Et idē
debet fieri in actiōe criminali. Nec. n.
in talibz est executio differēda. z. q. i.
sicut. i. fallit tñ in quatuor casibz. Pri-
mo. s. cum pñceps ex vindicta seueri⁹
fert sentētia. quia tñc differt executio
ad min⁹ per. 30. dies. ut locus possit eē
miseriēdie. ut si res exigit etiā peni-
tētie. xi. q. 3. cū apud. in fi. C. de pe.
si vindicari. Itē cum sentētia lata est
in mulierē pregnantē. Itē differtur
vsq; ad temp⁹ partus. ff. de re. iur. l.
pregnand. A. Nec lex nō est ibi. sed
ff. de pe. B. Item si capitalis snia est
lata in seruū differt executio quousq;
reddiderit rōcinia admittitatio is quā
gessit. C. de bo. pscript. l. i. Item cū q̄s
est cōfessus de crimine. C. d. custo. reo.
l. z. ubi dicit q̄ reus cōfessus de crimie
in iure retrudat in carcerē. 7 postmo-
dū reductus apud acta audiat. ut. s.
confessionē iteret. Sunt 7 alij plures
effectus sentētie quos nō p̄lequor. q̄a
poti⁹ ad forum cōtentiosū p̄tinēt. A
Idē in sū. eo. ti. q. 30. B
¶ Utz snia lata int̄ aliquos p̄iudicat
alijs. Rē? Regulariter nec snia nec res
inter alios acta uel iudicata p̄iudicat
alijs. ex de fide instr. int̄ dilectos. et
ex eo. c. q̄uis. C. res int̄ alios acta. per
totū. i. fallit tñ in multo casibz. s. cū cāe
sūt onere. di. ois. tantis. 3. q. 6. l. 3. q̄ppe
ex d. accusa. ad petitionē. ex de purga.
cano. c. p̄t. A. Exemplū p̄t poni i
casu de quo in fine. §. dicit. Alii autē;
licz sententia sup vna causa lata. puta
sup amotione alicui⁹ a beneficio faci-
at p̄sumptionē in alia videlicz sup col-
latione dicti bñficij alteri facta. nō tñ
p̄iudicat alteri. si ille cui facta est colla-
tio uel similis nesciuerit cām agitari.
cum regula sit in cōtrariū. ut p̄ in pñ-

cipio. §. nec rō aliud suadeat. nec i iu-
ribz allegatō cōtrariū videat p̄bati. B
Itē in cā libertat. ff. de sta. homi. l. in-
genū. Item in cā filiatiōis. ff. de libe.
agno. l. i. in fi. 7. l. z. et 3. in pñ. Item
fallit si actio uel defensio p̄mo loco p̄-
tineat ad aliquē. 7 ipe scient patiat se-
quentē experiri d̄ re ista. q̄a intelligit
iuri suo renūciare. ut si debitor passus
sit experiri creditozē de p̄prietate pi-
gnoris. qui succubuit. si debitor p̄ ea
vellet agere obstat ei res iudicata.
vel etiā eo? creditoz passus sit debito-
rem agē. ff. de re iudi. sepe. ex eo. c. p̄t.
ubi hec oia notant. A. s. i. glo. in q̄-
bus etiā locis notatur 7 id quod in le-
quēti. §. habet. B
¶ Utz snia lata int̄ alios alteri proffit.
Rē? Regulariter nec snia nec alia res int̄
alios acta alteri p̄dest. Sed fallit quia
p̄dest in certis casibz. p̄ q̄dez in q̄tela
inofficiosi testamēti. ff. d. in offi. testa.
l. papinianus. §. meminisse. A. Ibi
snia lata d̄ agentē de inofficioso testa-
mento p̄dest fisco cui acquirit qd dicto
agenti relicto fuit ex eodē testamē-
to. B. Itē in re indiuisibili. ff. si ser-
vendi. l. loci. §. si fund⁹. A. Ibi dicit
q̄ snia lata p̄ vno vñozū alicui⁹ fundi
sup seruitute fundo debita. p̄dest etiā
alijs. B. Itē in re cōi cū pupillo. ff.
quēadmo. serui. amit. l. si cōem. A
Ibi d̄ q̄ hñt cū pupillo cōem fundū
cui debet seruit⁹ vie n̄ obest p̄scriptio
q̄a nō vñ fuerit pupill⁹ 7 ipe. 7 l. p̄p̄
p̄uilegiū pupilli. B. z. q. 6. §. diffini-
tina. v. q̄nq; plures. A. Ibi incipit
q̄n vñā. B. ex d. appel. c. p̄t. A. Ibi d̄
Vna snia pluribz odēnat. si vn⁹ solus
ad appellatiōis bñficiū conuolauerit.
illius victoria iure cōi ceteri suffragat
si cōi iure inuenitur. Idem negotium

7 eadem causa defensionis existit. B
Itē pdest vbi res est cōis cu; fisco. C.
de coi. re. alie. l. z. A. Ibi de h paruz
dicit. sed posset dici p argumentū idē
qd de pupillo habet in dca. l. si cōem.
sed ibi nō dicit de snia. s. de pscriptiōe
ut patuit. B. Notat h e. c. p. l. A.
s. in glo. 7 debet intelligi cū p dicit mo
dificatiōibz. B.

Quibus auxilijs subleuat snia ! & ?
Quatuor. Subleuat eni; qnq; per ap
pellationē q̄ debet fieri infra decē dies
tpe late snie. z. q. 6. c. p. et. c. anterio
rū. z. p supplicationē; ut cū lata est a
pncipe. uel ab alio a quo nō licet appel
late. 35. q. 9. vti nā. 7. c. sniam. 3. p qre
lā falsi. ut si dicat lata p falsos testes.
uel alias falsas pbatōes. e. de testi. si
cut nobis. e. d. pcut. in nra. 7 de pba.
lic. C. de fal. l. qrela. A. vbi dī. Que
rela falsi tpalibz pscriptiōibz nō exclu
dat nisi. 20. annoz exceptiōe. sicut ce
tera quoq; fere crimia. Sed ut p i sū.
eo. ti. q. 31. glo. Ray. dic q in h fm qf.
dam tria exiunt. s. corruptio in testi
bus. falsitas in attestatiōibz. 7 q iu
dex secur⁹ fuerit in snia falsitatē atte
stationū. Jo. tñ notauit e. de pba. lic.
cām. q sicut sufficit pbatē iſtrumētū
eē falsū. ut. C. si ex fal. instru. l. p. l. in
fi. ita 7 testes. cū par sit fides testiū 7
instrumētōz. h ibi. Veri⁹ videt q suf
ficiūt duo. videlicet falsitas testiū. 7 q
ex falsis eoz testimonijs iudex fuerit
motus ad sniandū. dca. l. p. l. C. si ex
fal. instru. vbi dicit. iſtā iam qdem te
stationē qua diuersa ps in iudicio ad
uersus te vſa est ut pponis. solito mo
te arguere nō phibet. s. causa iudicati
in iurātū nō reuocat. nisi pbatē poted
eū q iudicauerat securū ei⁹ instrumē
ti fidē. qd falsūz eē dstitit aduersus

te. pñciaſſe. Et idē etiam ē de instru
mentis ut patz ex eadē. l. 7 eodē ti. l.
fi. vbi dicit. Iudicati executio solet su
spendi. 7 soluti dati repetitio. si falsis
instrumētū circūuentā eē religione;
iudicand crimie postea falsi illato ma
nifestis pbatōibz fuerit ostensū. B
Itē 4° p in integrū restitutionē. e. de
in inte. testi. per totū. A. Idē qd in
h. s. notat in dca. q. 31. fm Ray. B.

Sepultura p
coiter. Sepultura fm Goff.
quādoq; accipit p ipso officio qd im
pendit corpibus sepeliēdis. Et de hac
intelligit q vendi nō pot. e. d. symo.
nō satis. ij. q. z. p. c. p. d. i. d. i. d. i. d. i.
z. quādoq; sepultura dicit ipsa terra
que si ē de cimiterio. uel fuit ibi aliq
sepultus. itez vendi non potest. ff. de
rei vendi. que religiosis. 3. qnq; dicit
ipsa tūba. A. i. archa marmorea ul
lapidea. ut in sū. l. p. ti. i. q. i. B. 7
illa vendi potest si nullus in ea sepul
tus sit. Alioquin locus factus ē religi
osus 7 vēdi nō potest. ff. d. reli. 7 sūp.
fu. l. z. ij. q. z. q. uesta. 7. c. postq. 4.
dicit qnq; terra puta q deputāda ē ad
vſū sepulture. 7 hēc vendi potest. l. z.
q. z. autum. A. Con. Inno. 7 Hosti.
Et addit Inno. q si vas aliquod lapi
deū uel ligneū p aliquo sepeliēdo est
factum potest vendi. nisi sit factuz sa
crū per pontificē. ul ad hoc specialit de
putatū. e. de religi. domi. ad hēc. Licz
enī in aliquo loco sit sepultus aliquis
sine pontifici auctoritate. nō credim⁹
locū sacrum scdm canones. licz secus
sit scdm leges. ff. de reli. l. z. Si autez
loca predicta sint sacra ul ad hoc depu
tata p epm. vendē nō licet. e. eo. abo
lende. 7 notat in dicta. q. i. B.

Quid ē ius sepulture. R. fm Ray. Ius sepulture ē qd opetit ecclie ad sepeliendū aliq̄s in cimiterio suo. 7 puenit ex pōtificis assignatione. ar. 13. q. 1. ecclias. Cōpetit autē gnālī ecclies prochiālibz 7 etiā illis qbz a iure ul p. uilegio ccessū ē. nō aut alijs. A. Cō. Inno. q. etia; dīc q. nō oīs ecclia hz cimiteriū. Sille tñ q hnt psm ul q hnt ex p. uilegio. ut in sū. eo. ti. q. z. B.

Utz alibi q̄ apud eccliam possit ēē sepultura. R. fm Inno. Cimiteriū ul quecūq; sepulture debet ēē circa ecclia. 17. q. 4. sicut. S; tñ bñ pōt cimiteriū aliq̄tulū ēē remotū ab ecclia. non tñ credim⁹ q. alicui loco etiā religioso hospitali ul hōmōi possit accedē sepultura. nisi hēat ecclia; Itē i vno cimiterio multe ecclie pnt hēre ius sepeliēdi prochiāos suos. A. Idē i oca. q. z. B.

Utz pactū p̄iudicet sepulture. R. Pactū qd fit cū rectore prochiāl ecclie de nō recipiēdo aliquos uel certos prochiāos ei⁹ ad sepulturā. seruari d; etiā ab his qbz a sede aplice sepultura libera est ccessa. 7 lic; illi apud eos elegerint sepeliri. ēē de pac. pactū. li. 6.

Ubi d; sepeliri q̄ decedit nlla sepultura electa? R. fm Jo. an. sup. c. aiaz de sepul. li. 6. Sepeliri d; i sepulchro parentū exemplo p̄iarchaz. 13. q. z. Ebron. ēē eo. nos iſtituta. 7. c. frañitātē. ul in prochiāl ecclia si cōsuetudo sit. A. Immo de iure cōi q; d; reglariter sepeliri in ecclia prochiāl. nisi cōsuetudo repugnet q̄ seruāda foret fm Ray. 7 Inno. 7 in sū. eo. ti. q. io. ul nisi sepultura maiorz suoz sit alibi. ēē eo. si q; s. li. 6. B. Q. si talis sit alienigēa uel viator. d; sepeliri apud eccliam in cui⁹ prochia mortu⁹ est. 13. q. 1. ecclias. uel in ecclia cathedrali si sit cōsuetudo

13. q. 1. c. p. A. Inno. aut dīc simplt q. talis viator d; sepeliri i ecclia cathedrali. Doſti. vō ait. q. si de facili 7 sine fetore portari possēt. cū suis pentibus ēēt tumulād⁹. ar. ēē eo. c. p. 7. c. frañitātē. nisi ſtria cōsuetudo apparēt. S; ut dīc Inno. ēē eo. c. p. h; oīa discreto iudici cōmittant. B. Clerici quoq; si nō eligāt sepulturā. sepeliri debet i ecclia ubi sūt clerici. A. Idē in oca. q. io. fm Inno. Religiosi vō debent sepeliri apud locū sue religiōis ubi moriunt. 16. q. 1. c. p. B. Itē q. h; domiciliū i ciuitate ul castro h; qñq; ad villā rurālē se trāſſert cā rectentiois uel ut ruralia exerceat. 7 nō electa sepultura decedit nō d; sepeliri in ecclia dicte ville sed i sua prochiāl. ul poti⁹ in ea in qua maiorz suoz antiq̄zuz ab antiq̄ existit sepultura. dūmō absq; piculo ad ipam valeat deportari. Mulier q̄ plures viros habuit si sepulturā nō eligat ēē cū viro vltimo cui⁹ domiciliū 7 honorez retinet tumulanda. ēē eo. 15. q. 1. A. Al incipit. si quis. B. li. 6.

Quid de his q̄ recipiunt alienuz ad sepulturā in casu nō ccesso? R. Tenetur ad restitutionē corpis si petatur. Itē tenent⁹ restituē q̄qd occasiōe illi⁹ pceperūt. uel q̄ p̄cipi potuerūt. A. s. de iure. 7 h; rōne male fidei fm glo. in c. cū liberū. ēē eo. 7 nōc in sū. eo. ti. q. 12. B. ēē eo. frañitātē. in fi. 7. c. expte. p. 7. c. cū liberū. 7. c. cū in p̄ſentia 7 ēē eo. c. aiaz. li. 6.

Quis tenet facē expēſas sepulture? R. Heres tenet⁹ 7 ab ipso peti pnt. q̄a videt⁹ q̄si contractū cū defuncto. A. Hoc hētur. ff. de reli. l. i. B. Et d; hac mā vide s. restitutio z. §. 5. circa fi. Itē si mulier h; dotē de ipa dote debet fieri expēſe funeē. si non hēat. tūc ad

ipm maritū p̄tinet. ff. de reli. 7 fump. fune. l. i. 7. l. si qs. A. Meli⁹ in. l. q. si nulla. eo. ti. vbi p̄z q. ad h̄ p̄ tenet hēs v̄oris emācipate si h̄eat p̄rem. q. si n̄ h̄eat hēdē. tenet p̄r. q. si p̄dicti nō sūp̄sint uel nō sūt potētes. tenet marit⁹ in q̄tū facē p̄t. tenet etiā p̄ncipaliter marit⁹ ad h̄ vsq. ad quātitatē lucratae dotis. ita tñ q. si mulier h̄eat alia bona in hēditate. puta oucentū. maritus tenet tātū p̄ratae dotis pueniend ad eū q̄ forte fuit i centū. 7 sic p̄o tertia p̄e sūp̄tū. 7 heres p̄ ouabo p̄tib. ff. eo. l. i. Metati⁹. cū muld sequētib. Et idem qd̄ in h̄. s. notat in sū. eo. ti. q. 30. fm Dofsi. B

Quid de his q̄ moriētē molestant. sepulturā ipe diūt. aut funeri iūriāt? Rē. Qui ad domū moribūdi accedit 7 ipm uel alios molestat. uel rebus eius signa ponit. cadit ab actiōe. 7 i tātū dē adēnat heredi b̄ defuncti. 7 publicat tertia p̄s bonoz ei⁹. 7 est infamis. Et idē in eo q̄ circa funus peccat. C. de sepul. v̄io. in Auten. Item q̄ domū. A. Ibi dicit. Itē q̄ domū moribūdi accesserit. ipm aliosue q̄ eiusdē familie sūt molestās. aut rebo ei⁹ non seruato legali officio signacula i ponit. ab actiōe p̄ mortē illi⁹ cadat. et altez tantū dēz exigat ab hēdib. iūriati. publicanda tertia p̄e bonoz. ipso q̄q. infamia notato. Et ei dē penis subiaceat q̄ eo moriētē circa fun⁹ peccat 7 exegas. phibet B. Nec o3 ipe diri sepultura p̄textu debiti uel cuiuscūq. obligatiōis. C. de sepul. v̄io. l. cū sit. A. Et ibi p̄z q̄ que cūq. p̄missio siue obligatio fuerit extorta p̄ tale ipe dimētū nulla ē. nec fca cōfessio. 7 data pignora debēt reddi. 7 ipe diēs puni⁹ pena q̄nginta libratū auri. q̄ si nō p̄t soluē puni⁹ in corpe

B. Nec debz inferri molestia iſtra nouem dies ab obitu. al p̄ tūc est inutile ut ibi in Auten. sed nec ante. A. Ibi dī. Sed nec an nouē dies ab obitu numerādos vlla p̄sus fiat molestia aduersus quēlibz ex p̄sonis defuncti. Si qua enī cautio. si quid sile fiat. inutile erit. Et idē qd̄ in h̄. s. notat in sū. eo. ti. q. 30. fm A30. 7 Dofsi. B. Bñ tñ impediret sepultura in multis casib. aīe de quib. hēs. i. sepultura q̄. Vtz liceat spoliare mortuos s̄. mortu⁹. s. z.

Sepultura z^o
s. q̄tū ad electionē. Precipit vniuersis clericis secularib. 7 religiosis A. cuiuscūq. stat⁹ uel condiōis existant. ut in. c. aīaz. de q̄. i. B. sub intermīatiōe maledictiōis eīne. ne idu cant aliquos ad vouēdū. iurādū fide in p̄posita. seu al p̄mittēdū ut apud eorū ecclias eligāt sepulturā. uel iā electam vltē nō imutēt. Alii talis electio irrita ē. 7 qui sic elegerit. nec p̄t sepeliri apud ecclias sic electas. nec eligere alibi. s̄ oī sūt sepeliēdi apud ecclias apud quas fuissent sepeliēdi si non elegissent sepulturā. ex de sepul. aīaz. l. i. 6. Cui constitutiōi supaddit q̄ qui cōtrariū fecerit sit excoīcat⁹ 7 nō possit absolui nisi a papa. uel in mortu articulo. ut s̄. absolutio p̄. s. 3. 6. 4. A. Meli⁹ de hoc dicit in de. cupientes. ad fi. de pe. B. Itē religiosi ul clerici qui p̄dictos in suis ecclias ul cimiterijs p̄sūperint sepelire. tenent ad restitutiōē corpoz si petant. 7 etiā oīz q̄ ocasiōe sepulture illoz puenit quōlibet ad eosdē faciēdaz integralit̄ infra decē dies. quā nisi fecerint. ecclie ipse apud quas sepulti fuerint 7 cimiteria eorū dē ex tūc sint 7 tamdiu maneat

intēdite donec facta fuerit restitutio
p̄dictorū. ut in dco. c. aīaz. Sec⁹ autez
videt̄ dicendū qñ q̄s p̄po motu voue
ret uel iuraret ī tali loco eligere sepul
turā. q̄a fm̄ dōsti. tūc tenet̄ seruare.
nisi ex cā noua post orta. ut q̄a fact⁹ ē
ēpus uel religiosus. ul' loc⁹ ille q̄si oīs
sipatus ē. ar. ex d̄ reli. do. int̄ q̄tuor. A
Cō. Ray. ut ī sū. li. p̄. ti. iō. q. z4. B
Eligere q̄s pōt sepulturam oīmīssa
antiqua etiā in loco min⁹ religioso.
ex eo. cū q̄s. li. 6.

Utz religiosi possint eligē sepul
turā. B. 1120. s̄ sūt apud sua monasteria
tumulādi. P̄nt tñ eligē si qñ moziūt
eēt̄ adeo temoti q̄ cōmode portari n̄
possent ad illa. ex eo. religiosi. li. 6.

Utz patres possint filiis eligē sepul
turā. B. P̄nt eos sepelire vbi volue
rint si sint infra ānos p̄bertatē. s. i4.
ōpletos. 7 cōsuetudo terre id h̄eat. Al
nō. A. S̄ sūt cū suis maiorib⁹ uel in
prochiali ecclia tumulādi. ut in. c. licz
de quo. i. B. Ipsi tñ filij eligē nō p̄nt
nisi p̄dictū tempus. Tūc enī p̄nt etiā
absq̄ p̄ris assensu. ita tñ q̄ si sūt filij
mil. nō p̄nt sine ei⁹ assensu relinquere
aliquid p̄aia sua. nisi h̄eant peculūz ca.
strese uel q̄si. ex eo. licz. li. 6.

Quid si p̄p̄r⁹ sacerdos corpus eius
q̄ alibi elegerat sepeliri violēt̄ capuit.
B. fm̄ dōsti. Amittit ius qd̄ in eius
mortuario habz. 7 ossa restituet. ex eo.
c. cū libetū. Idē si aliq̄s conuent⁹ tot⁹
uel maior ps ei⁹ fecerit. Sec⁹ crederē
si minor ps uel sol⁹ p̄lat⁹ fecisset. A
Idē in sū. eo. ti. q. i4. B

Utrū possit fieri pactio pecuniaria
sup̄ electiōe sepulture. B. fm̄ dōsti.
Quicqd̄ tpale p̄mittit̄ uel oar̄ ut talis
electio fiat. oīo repbat̄. q̄a symoniacū
esset. i. q. z. q̄ pio. ex de pac. c. si. A

Idē in sū. eo. ti. q. z4. ad finē. B
Quid si q̄s mādāt corp⁹ suū nō se
peliri. B. 1120. ē ad p̄lēdū. ff. de cōdi.
insti. l. qdā. 7 nōr. zi. oīs. nūc aut̄. A
in glo. Et idē nōr̄ in sū. eo. ti. q. si. B

Epultura 3°

s. q̄ ad canonicā portionem.
Quādo q̄s eligit alibi sepulturam. de
oīb⁹ q̄ illi loco oīmīttit debet sua pro
chialis ecclia h̄re canonicā portionez.
que varia est fm̄ cōsuetudines. Alicubi
enī ē medietas. alicubi tertia. alicubi
quarta. 7 iō cōsuetudini est standū. ex
eo. certificari. A. Ibi oī attendendū
laudabilē cōsuetudinē regiois ī soluē
do. uel medietatē uel tertiā uel quar
tam. B. Et si cōsuetudo ibi nō appa
reat oīc dōsti. spectādā eē cōsuetudi
nē metropolitane ecclie. Et si nec illa
appareat spectādā ē cōsuetudo vicinaz
Et si varia sit. tūc fm̄ Goff. quarta de
betur. In hac enī magi iura cōcordare
vident̄. ex eo. in nostra. A. Idē notat̄
in sū. li. p̄. ti. iō. q. iō. 7 se. B. Si aut̄
eēt̄ cōsuetudo q̄ nil detur. h̄es. i. s. 4.
Tñ de his q̄ eligūt sepulturā apud fra
tres p̄dicatores ul' mīores dēminatu;
ē q̄ tenent̄ ecclie prochiali dare q̄ttaz
nō solū de oīb⁹ funerib⁹. s̄ etiā de qui
buscūq̄ 7 quocūq̄ relictis. 7 ad quos
cūq̄ certos vsus. 7 de quib⁹ quarta da
ri nō cōsueuerit ul' alit̄ de iure nō debe
retur. Itē d̄ oīb⁹ datis. A. s. etiā sine
testam̄to. ut p̄ i. de. oudū. s̄ qua. i. id
ē de q̄littercūq̄ donad̄ h̄ casu. B. i. mor
te uel mord articulo. in infirmitate oā
tis de qua decesserit fratrib⁹ ipsi ul'
alijs. p̄ ipsi. ex eo. oudū. in cle.
Qñ aliq̄s cui⁹ maiores solēt̄ ab an
tiquo in aliqua ecclia sepeliri. ea oīmī
sa eligit alibi sepulturaz. utz canonica

portio debeat ecclesie dimitti? R. Non.
s. pot. illi ecclesie in qua consuevit audire
vina recipere sacra. ex eo. c. q. s. li. 6.

Quid si i. vna solet audire vna 7 i
alia recipere sacra? R. Videri q. portio
canonica debeat ei ubi consuevit recipere
sacra. ex eo. c. p. A. Hoc veri. videri.
ar. c. q. s. ex eo. li. 6. 7 de. dudum. d. se
pul. ubi or. ista portiones danda pro
chialibus ecclesiis 7 non alijs. licet hoc va
rie opiniones olim fuerit q. recitant in su.
eo. ti. q. 18. B

Quid si consuetudo est q. nihil de p
canonica portione? R. fm Ray. Credo
q. non valet. q. est contra rationem 7 natura
lem equitatem. ex eo. nos instituta. 7. c. re
latum. 7. c. certificari. Tm fm Hosti. hec
consuetudo non posset prescribi si titulus p
baref. A. Iste titulus potest esse facta remis
sio ob beneficium ecclesie impensum. uel alia
rationabile causa. omni tamen ecclesia ex alijs bo
nis possit sustentari. Al. consuetudo non
est rationabilis. ar. c. statuto. §. religio
sos. de deci. li. 6. Et h. casu obtinet di
ctum Ray. cui etiam concordat Goff. ut in
su. eo. ti. q. 17. B

De quibus rebus debet dari canonica
portio? R. fm Ray. Non tamen de oblati
onibus cereis 7 alijs huiusmodi. q. ecclesia in
qua q. s. sepelitur recipit in die funeri. sed
etiam de alijs q. defunctus paup. sua illi ec
clesie relinquit. ex eo. in nra. Con. Hosti.
7 addit h. intelligendum de his que relin
quunt occasione ecclesie siue loci. Secus si
intuitu persone quicquid ecclesiastice. omnimodo
non in fraudem fiat. A. Et presumitur fieri
intuitu persone si relinquit siue dat a pro
pinquis. Secus si ab extraneis. ex de te
sta. reg. s. i. B. It. dicit intelligendum
esse tam de mobilibus q. de immobilibus. Ex
eipitur ornamenta ecclesie. 7 pecunia pro
eis data. uel p. fabrica. annuatim. sep

timo. trigesimo. 7 alia ad perpetuum cul
tum diuinum legata. de q. b. canonica por
tio deduci non debet. nisi factum fuerit in
fraudem. ut ep. si est consuetudo. seu pro
chialis ecclesia defraudaret. ex de testa.
c. si. A. Idem in su. eo. ti. q. 19. fm Ray.
7 glo. 7 Hosti. B. Insup. de his que
testator siue moriens relinquit quibuscumq.
alijs ecclesijs. uel personis i. coi. ut paupe
ribus. nulla portiones habet prochialis
ecclesia. ut Inno. dicit ex eo. relatum. q. ca
nonica portio non est prestanda nisi ab ec
clesijs i. quibus sepelitur. uel ad quam transit
se conuertendo. uel alio modo. Con. xv.
7 Hosti. A. Con. etiam Ray. licet Ala.
videat sensisse q. de oib. relictis quibuscumq.
ecclesijs alijs debeat dari canonica
portio. s. non de relictis pauperibus. uel con
sanguineis. uel amicis etiam p. salute anime
sue. ut in su. eo. ti. q. 15. Et de isto tras
itu dicit. ut. i. §. 9. B. Et non q. ut dicit
Inno. q. ab ista canonica portione danda
prochialibus non sunt de iure excepta mo
nasteria uel alia loca q. al. sunt exempta.
ex eo. in nra. 7 de testa. reg. s. i. 7. c. of
ficij. It. non q. fm Hosti. licet petitio ca
nonice portionis optet. sacerdoti pro
chiali. t. si ipse est negligens in petendo
ep. poterit petere p. illo. ex de success. ab
inte. c. si. A. Hoc ultimum dictum fuit
pot. Inno. ut p. p. e. ex eo. relatum.
ubi etiam dicit generaliter. q. ep. p. ecclesijs
sibi subiectis pot. agere. ut h. in su. eo. ti.
q. 15. ubi h. notant. Et addit fm eundem
Inno. q. ecclesia ubi q. s. habuit ecclesiasti
ca 7 paternam sepulturam. non debet habere
aliquam portionem. imo ipsa debet prochi
alibus ecclesijs. ex eo. c. p. It. Inno. i. de co
c. relatum. dicit. Nota q. sicut canonicam
portionem precipit ecclesia prochialis de re
lictis p. sepultura. ita credim. q. reci
piat 7 de oblat. p. alijs sacramentis. sicut

pro benedictionibus nubentium. et penitentibus
et extrema vinctio. et alius huiusmodi.
cum sit eadem ratio. scilicet quia dignum est operari mer-
cedem suam. ex eo. c. p. Sed certe non videtur
eadem ratio. quia si portio datur per administrationem
one sacrorum. ut in deo. c. p. et ideo ipsi ad
ministrandum debent. et non ab ipsis de ipsa
administratione. Et propterea deum Innocentius
non approbat consuetudo que est optima le-
gis interpretatio. ff. de legi. l. si de interp-
tatione. B.

Quid si mortuus rex vel dux vel alia
persona que panni circuli in diuersis ec-
clesiis audiebat orationem et percipiebat sa-
cramenta. quasi huiusmodi duo vel plura domici-
lia in quibus se pater collocabat et elegit
sepulturam in alio loco. cui ecclesie dabit
canonica portio? R. Ecclesie domici-
liorum diuident eam inter se. ar. ex de deci.
qm. et ex p. h. ex eo. cum qs. l. 6. A.
Ibi p. q. si verum est quod constat quod equaliter
habebat domicilia in pluribus locis. In du-
bio autem ubi apparet quod aliquis talium mul-
tatum fuerit vagans. ut patet in dea. q. 15.
Innocentius. ubi episcopus data per sepultura sua
debet accipere et suam partem dare ecclesie ubi se-
peliatur. et de residuo oportet presumere facere inter ec-
clesias ubi per circulum anni percipiebat ec-
clesiastica sacra. quia tales magnates non
moran in uno loco. ar. ex de deci. qm. B.

Quid de quibusdam regionibus ubi de
omnibus mobilibus que defunctus potest in testame-
to relinquere siue legare ecclesia exigit
tertiam partem. et mortui iniungit sacerdos
quod reuelet omnia mobilia sua sicut fieri vi-
detur in Britania minor? R. secundum xv. Ad
credo quod si consuetudo preiudicare debeat
iuri communi. nisi legitime fuerit prescripta. et
secundum iudicio obtenta. A. ut in su-
eo. ti. q. 20. ubi si notatur. B. uel etiam
auctoritate sedis apostolice confirmata. Nec
archiepiscoporum vel episcoporum illi loci constituti.

one ad id sufficere. nisi assit voluntas uel
consensus subditorum quos tangit. Et ideo cre-
do de predicto precepto. scilicet quod non tenent mor-
ientes in his casibus eis obedire. nisi in om-
nibus casibus.

Quone modo defunctus ecclesie sue reliquit
decem et alteri ecclesie in qua elegit sepul-
turam religit mille uel castro. nunquid prima
ecclesia debet esse octeta illis decem. R. secundum
Ray. Si defunctus legauit his modis quod illis
esset octeta. et sacerdos sciuit conditionem
et recepit legatum. videtur renunciasse iuri
suo. et ideo non poterit ulterius petere aliquam
portionem. Sed de defunctus absolute reli-
quit et ipse absolute recepit. poterit ni-
hilominus de ceteri portionem vendicare.
ex de testa. officij. uel saltem agere ad sup-
plemendum computat illis decem. A. scilicet quod
expressit testator quod ecclesia esset illis octeta.
et fecit in fraudem modicam quantitatem le-
gando. Aliter quod est adiecta talis conditio.
recipiendo sibi preiudicaret. Quod de lega-
tum absolute factum est. peti et integrum le-
gatum et canonica portio. nisi de mente te-
statorum aliud appareret. ut satis colligitur in
de deo. c. officij. et etiam ex videri de offi. ut in
su. eo. ti. q. 21. ubi si notatur. B. sicut
filius instituitur in prebendam que legitima
potest agere tamen ad supplemendum. C. de offi.
testa. si quando. S. illud. et l. o. et ex de
emp. et ven. cum dilecti.

Quid si quis elegit sepulturam in propria
ecclesia et ei nihil legauit. et alius ecclesie
multa legauerit. nunquid poterit ista eccle-
sia petere aliquam portionem? R. secundum Ray.
Si est consuetudo quod eligentes sepulturam in
propria ecclesia se aliquid relinquunt. poterit ec-
clesia illud petere ab heredibus. non iure ac-
tionis. nec differendo propter hoc sepulturam
sed implozando superioris officium. ex de sy-
monia. ad apostolicam. Si vero non est consuetudo
nihil poterit petere. sed solis funeralibus debet

esse cetera. **I**ta tenet ex officio ipm se-
pelire. ex de symo. nō sād. 7. c. cū in ec-
clesia. **I**ssuet qd in h casu iplozari of-
ficiū iudic aduersus hōdes si dephen-
datur dolus testatoris uel hōdū. Siliū
aduersus rectores aliaz eccliaz. si 7 il-
loz dolus dephenat. **A**. **I**ta 7 circa
talia dolus ē puniēd. ex de testa. offi-
cij. 7 ex eo. in nra. fm eū. Ray. Et fm
glo. ei⁹ uidet q pma facie dol⁹ sit p-
mēdus. cū alijs ecclēijs multa legauit
7 nihil ppe prochie reliquit. ut i sū.
eo. ti. q. 12. **B**

Quone q aliquis eligit sepulturam
apud aliquā religionē. postea itrat in
ipam 7 decedit. nūqd loc⁹ religionis te-
nebit ecclie illi⁹ ad canonicā portionē?
R. fm Ray. **D**ico q si trāsīt in infir-
mitate d qua mori⁹ tenet. ex eo. d his
Sec⁹ si trāsīt in sanitate. aut etiā in in-
firmitate de qua nō mori⁹. **C**ō. **D**ost. **A**.
Idē in sū. eo. ti. q. 25. **B**

Quid de leprosis intrātib⁹ domos
leprosoz. nūqd sacerdos prochia⁹ pōt
de eis moriētib⁹ petē canonicā portio-
nē? **R**. fm x. **C**redo q nō. qā par iu-
dicū ē ac si trāsierit sani ad religionē
nisi forte ex ipsa lepra moriantur. **A**
Multi. n. moriūt cū lepra s nō ex lep.
fm eū. x. 7 in sū. eo. ti. q. 26. ubi hec
notat. **B**. **I**n hac tñ pte tenēda ē con-
suetudo regiōis.

Quid si aliq recipiat in confratrē
alicui⁹ loci religiosi. nō tñ oblati⁹ suis
bonis sed sibi retend. **A**. q ad ius pro-
prietat. sec⁹ si oblata ppetate retinēt
sibi vñfructū in vita. qā tūc bñ gau-
det pūilegio religiōis. ut in. c. ut pūi-
legia. de quo. i. **B**. 7 ibi eligat sepul-
turā? **R**. fm Goff. **I**ta liberat a cano-
nica portioe. sicut nec eximit ab epali
iurisdicōe etiam si ipsi religiosi sint

exempti. ex de pūile. cū 7 plātate. §. d
cōfratrib⁹. 7. c. ut pūilegia. **I**dē **D**ost. **A**.
Idē in sū. eo. ti. q. 27. **B**

Quid si qs ingressus religionē de-
cedat in tpe nouiciatus? **R**. fm Goff.
Puto canonicā portionē ecclie pōi nō
deberi. **Q**uis. n. exire potuerit. non tñ
exiuit s in religiōe decessit. 7 h sufficit
q ad quartē retētiōē. ex eo. d his. **A**
Con. **D**ost. ut in sū. eo. ti. q. 28. **B**

Quid si infirm⁹ in vna prochia fa-
ciat se deferri ad aliā 7 ibi moriat⁹? **R**.
fm Ray. **P**rima ecclia nō ppt h pūat
canonica portione. ar. ex de his. **A**
Idē in sū. eo. ti. q. 29. **B**

Sepultura iū⁹
s. qn phibeat. **P**robibent in ci-
miterio sepeliri oēs hētic⁹ ex de hētic⁹.
sicut. Et de h s. hētic⁹ 2. §. 2. etia⁹ si
post mortē appareat de hēsi. 24. q. 2.
sane pferit. Siliū etiā phibent pagani.
7 iudei. de ose. ois. i. eccliam. 7. c. se. **A**
Et ibi p q idē est de oib⁹ infidelib⁹. **B**
Itē gnālir oēs excoicati. 24. q. 2. sane
qd sup. ex de pūile. pōz. li. 6. Etiam
excoicat⁹ miozi. ar. in dō. c. sane. Et i
telligēdū fm x. de excoicat⁹ minoz si
notorie sic excoicati sūt. **I**tē idē de ex-
coicato etiā iuste. ut notat ex d resti.
spol. lras. in glo. circa finē. **I**tē phibēt
q in torneamēd moriunt. Et exponit
Dost. etiam si qs ibi letale vuln⁹ acce-
pit licz postea supuixerit. q quis peni-
teat 7 ei eucharistia nō neget. carebit
tñ ecclastica sepultura. ex d toznea. c.
p. **D**oct tñ itellige d illo q venit cā ex-
ercēdi se i torneamēto. nō d alijs. ex d
toznea. c. 2. **I**ta 7 fm x. intelligit taz
de militib⁹ q de armiger⁹ eoꝝ q ibide⁹
in armis se exercēt. **S**ecus de illis q il-
luc vadūt cā curiositat. ut ad vidēdū

nel quacūq; alia cā. Itē phibent illi q
se occidūt. i. q. z. quibz. z. q. 5. placu
it. Et h̄ intelligendū fm̄ x̄o. si p̄merit
se ex desperatiōe uel iracūdia. Sed si
ex furore uel a casu. Vñ sicut dīc Ber.
eē eo. ex pte. Si q. s. p̄p̄t fugā se p̄cipita
ret i aquā. q. sic credit se euadē posse
nō iputāt ei si otrariū eueniat. 7 h̄ cū
p̄ bono 7 licio h̄ faciat. ar. i. 3. dīf. nerui
z. q. 5. de occidēdis. Con. I dōsti. Itē
qñq; infidicī sepultura gnālī. ut oībo
de tali loco. s. tpe infidicī. ut s. infidi
cū 4. §. 3. Itē manifesti vsurarij. eē
de vsurā. q. 7 eo. ti. q̄q. l. 6. Itē q.
cūq; p̄byterū tūtoze in testamēto te
liquerit. z. i. q. 3. cyprianus. et. 88. dīf.
neq; apud. Sed ut dīc ibi glo. istud ho
die nō habet locū. Itē blasphem⁹ dei. eē
de male. c. fi. A. Et ibi p̄ q. h̄ vez est
qñ maledic⁹ recusat agē statutam sibi
pnām. 7 nō al. B. Itē monach⁹ p̄
p̄nū habēs. eē de sta. mo. sup quodā.
Et gnālī null⁹ notori⁹ de mortali pec
cato sepeliēd⁹ ē. i. q. z. q. 7. c. nō exi
stimem⁹. 7. c. obentibz. Et h̄ locū hnt
si tales nō sūt ecclīe recōciliati. Itē si
recōciliati essent. uel certa pnīe signa
apparerēt sepeliendi sūt. s. heredes te
nent⁹ satisfacē. p̄ eis. eē eo. prochiano.
nisi fuerit raptor. de q̄ s. raptor p̄. §.
z. A. 7 ibi lat⁹ in additiōe. B. uel
occisus in torneamēto. ut dīctū ē. A
uel etiā excoīcatus. q. in excoīcatione
mortu⁹ non debz ecclīastica sepultura
sepeliri anteq; fuerit absolut⁹. l. 3. signa
pnīe in eo apparuerūt. eē de sen. exco.
a nobis. z. B. Itē nō ē sepeliēd⁹ qui
saltē semel in āno nō cōfiter. eē de pe.
ois. Et h̄ itelligē nisi in articulo mort
extītes signa orritiōis ostēderit. Ad
quod p̄bādū fm̄ oēs in h̄ casu sufficit
vn⁹ testis. z. 6. q. 6. q. recedūt. 7. c. se. A

Et ibi h̄ notat glo. q. ex eo nulli p̄u
diciūz generat p. c. placuit. et. c. cum
itaq; de con. dīf. 4. Itē iura h̄ allegata
nō faciūt. Itē dīcta etiāz oīa notāt in
sū. l. 1. p̄. ti. 16. q. 3. B

Quid si tales q dīcti sūt sepulti fu
erūt? R. Si corpa eozūz dīscerni p̄nt.
exhumādi sūt. alit nō. eē eo. sacri. 7 ec
clesia siue cimiteriū ē reconciliādū. eē
de ose. ec. uel altari. cōsuluisti. A. Et
ibi p̄ q. h̄ fieri debz asp̄sione aque so
lenis bñdīcte. sicut in dedicatiōe ecclē
sie fieri cōsuevit. Et bñdīctio aq 7 re
cōciliatio v̄z fieri p̄ ep̄m. eo. ti. c. aqua
Et si fuerit infidelis sepult⁹ debēt etiā
tigna 7 parietes radi. de cōse. dīf. i. ec.
clesiā. B. Occulti tñ p̄ctōres sepeliē
di sūt nisi forte eēt aliq; excoīcat⁹. ul
heretic⁹. q. cui nō coīcam⁹ uiuo. nec
mortuo coīcare debem⁹. ut s. excoīca
tio 6. §. fi. A. Idē qd in h̄. §. notat i
ocā. q. 3. fm̄ dōsti. Ray. 7 Goff. B

Quid fiet si dubitet de cadauē v̄z
fuerit xp̄iani. ul pagani. ul excoīcati?
R. Videri in melioze ptem inter p̄tan
vū. nisi aliq; p̄bilitas eēt d̄ opposito
ut eē eo. sacri. i. q. z. nō extimem⁹. de
ose. dīf. i. ecclesiā. A. Idē in sū. eo.
ti. q. 4. B

Utrū suspēsi 7 h̄ modi sint sepeliē
di. R. Sepeliēdi sūt oū tñ penituerūt
i. q. z. c. fi. verūtñ ad deponendū eos
de patibulis requir̄ licētia iudici secla
ris. ne iusticia otēni videat. ff. d̄ cade.
punito. l. i. et. z. Sed 7 ipam licētiā iu
dex denegare nō debz in h̄ casu. A. h̄
p̄bat. ff. de cadaue. punito. l. fi. vbi dī
q corpa taliū dāda sūt cuilibz petenti
ad sepulturā. sūt tñ qñq; ex cā tene
gari. ut ob magnū allq d̄ delictū. puta
lese maiestāt. ff. eo. l. i. B. Itē 7 cor
pus xp̄i talibz daf. ut s. coīcare. §. fi.

De raptoribus quibus etiam penitentibus
quoniam negat ecclesiastica sepultura hęc s̄
raptor p̄. §. p̄. A. 7 ibi lat̄ additioe. B
¶ Utz mulier p̄gnas defuncta debeat
sepeliri. B. fm̄ hosti. Si est certu q
partu mortu sit. tūc mulier cu partu
sepeliet. Si v̄o certū ē q̄ vivit uel ou-
bitat de h̄. tūc mulier d̄ pus scindi. 7
si partu viu sit debz baptizari. si mor-
tuus. ex cimiteriū sepeliri. A. Idem
in sū. eo. ti. q. 7. B

Servus p̄ coiter. Multis
modis efficiūt servi. Inā qdā
statū cū nascunt̄ servi sūt. ut q̄ de m̄re
ancilla nascunt̄. h̄ tñ vide plen̄. i. §.
3. Quidā v̄o sūt iure gētiū. ut q̄ i bel-
lo iusto capti sūt. Quidā sūt iure civili
ut q̄ maior. 20. annis passus ē se venū
dari ad p̄ciū p̄cipiādū. Et d̄ h̄ habet
i. §. 4. De his tribus modis h̄ Insti. d̄
iure p̄lo. §. servi aut̄. Itē sūt aliq̄ ser-
vi q̄ ius civile eos in penā subijcit ser-
vituti. ut lib̄t̄ p̄p̄ ingratitudiez. ut
s̄. lib̄rtus. §. 2. Item iure canonico
raptor mulier efficiūt servus rapte. ut
s̄. raptor 2. §. 2. Itē deferentes auxi-
liū saracenis efficiūt servi capientū
eos. ut dictū ē s̄. saracen. §. 2.

¶ Sūt alij servi magi largo mō dicti.
ut ascriptici siue originarij qd̄ idē est
s̄. quidā hoīes q̄ ita ascripti sūt terris
colēdis q̄ nō p̄nt a cultura recedē sine
dñoz volūtate. nec p̄nt vēdi sine gle-
ba. nec gleba sine illis. Et dicunt̄ ascri-
ptici. q̄ ascripti siue deputati sunt ad
cultura. 7 originarij q̄ a sua origine
tales sūt. Di etiā servi qñq̄ coloni di-
cūt̄. Isti tales n̄ sūt p̄pe servi. A. Idē
i sū. li. p̄. ti. 8. q. 64. fm̄ glo. Ray. B
nec repelli debēt a legitimis actibus.
nisi q̄ ad ordies nō debēt admitti. ut

notat̄ ex de iudeis. multoz. A. i. glo.
B. Et ois. 34. q̄s aut̄ leges. A. ibi h̄
h̄ in tex. 7 glo. Et hi originarij bene
p̄nt ordiari de volūtate dñoz. ut nōr
glo. i. dñō. c. multoz. p. c. si q̄s obliga-
tus. 34. ois. Itē qñq̄ etiā d̄ volūtate
s̄. in iplis possēsiōibz. ea. ois. si servus
2. vbi or̄. Ascripticios v̄o in iplis pos-
sēsiōibz clericos 7 p̄ter volūtate dñō
rū fieri p̄mittim̄. ita tñ ut clerici facti
i posita sibi agriculturā adīpleāt. B

¶ Cui parenti cōditionē fili? debeat
sequi? B. fm̄ Tho. i. 4. d̄. 36. Scdm̄
leges civiles partu sequit̄ ventrē. et h̄
rōnabilis. q̄a. ples h̄z a p̄re cōplemētuz
formale. sed a m̄re s̄ h̄z corp̄is. Servi
aut̄ ē cōditio corp̄alis. cū servus sit
q̄si instrumētū dñi in opando. 7 iō p̄
les in libertate 7 servitute legē matrē
sed in alijs q̄ p̄tinet ad dignitatē q̄ est
forma rei seq̄ p̄rem. sicut in honozibz
muneribz. municipijs. 7 nobilitate. et
alijs h̄ mōi. Et huic dñoz. canones. et
lex Moysi. ut p̄ Exo. 21. In q̄busdā
tñ terris q̄ iure civili nō regūt partus
sequit̄ ceteriorē cōditionē. ut si pat̄ sit
servus q̄uis vxor sit libera. erūt filij ser-
vi. nō tñ si p̄ pactū m̄rimoniū pat̄ se
in servū dedit nolēte vxore. 7 sūt si fi-
at eo. Si aut̄ vterq̄ sit servilis cōditi-
onis 7 p̄tineāt ad diuersos dños. tūc
diuidūt filios si plures sūt. uel si vn̄
tñ. vn̄ alteri recōp̄sabit de p̄cio 7 ac-
cipiet natū in sui servitiū. Tñ non est
credibile q̄ talis cōsuetudo possit esse
ita rōnabilis sicut illud qd̄ multoz
sapiētū diuturno studio determinatuz
est. A. Cō. p̄e. ut i sū. li. 3. ti. 17. q. 8.
B. Et nota q̄ fm̄ leges siue m̄r fuit
libera solū qñ cōcepit. ul̄ solū qñ p̄cepit
ul̄ etiā medio tpe. sufficit ad libertatē
plis. ut. ff. de sta. ho. l. 7 servoz. B

Qualiter liber homo qui patitur se venundari sit seruus? **R.** Sex requiruntur. Primum quod sit maior. 20. annis. C. de libe. cau. si ministerium. Secundum quod intendat precium participare. C. de libe. ca. non idem. Tercium quod in civitate participet. ff. q. ad liber. pro. non licet. l. i. Quartum quod episcopus credat ipsum servum esse. ff. de libe. ca. l. liberis. §. si quis sciens. Quintum ut ille qui vendit sciat additionem suam. ff. q. ad lib. pro. non licet. l. qui se. A. Nec lex non videtur ibi haberi. B. Sextum quod venditor sciat ipsum esse liberum. ff. q. ad liber. pro. non licet. l. 4. A. In hac. l. pariter videtur probari predicta tamen sex requisiti notantur etiam in ff. l. 4. tit. 4. q. 10. fm Hosti. Goff. 7 Azo. B. Si aliquis istorum deficiat iure cōi in ingenuitate reuocatur. Quod si nihil deficiat si per ea manumittatur. non fit ingenuus sed liberus. ff. de sta. ho. homo liber nili reddat omnino precium. ff. si iuge. manu. l. 2. tñso p. Quod tñ precium dñs iustus non cogit recipere fm qñdā. A. 7 in oca l. 2. videtur hoc tenere glo. B.

Qualiter serui efficiantur liberi? **R.** fm Hosti. Multis modis. Vno modo per manumissionem. vide s. manumissio. §. si. Item fit aliquis liber si eum languidus dominus exposuit. uel ei alimēta negauit. ut s. expositus. Item quā aliquis vendit ancillam ne prostituatur. 7 emptor facit s. fit libera Item si seruus pileatus incedit ante cadauer domini domini deferretur ad sepulturam. Item si per quē lata est sententia illi qui dicebat seruus dominus per ea pro ipso precium recipiat. Item si dominus ancillam in matrimonio collocauit scribens per ea dote. Item si seruus appellauit filium actus inuenientibus quasi in figura iudicij. Item si dedit seruo instrumentum per quod eius seruus probatur. 7 alijs casibus qui habentur. C. ex q. cau. ser. pre. liber. ac. pro totum. A. Ibi de predictis causis pariter

videtur dici. s. ponuntur alie cause ex quibus serui pueniunt ad libertatem. 7 alie etiam ponuntur. ff. q. sine ma. ad liber. pue. per totum. B. s. pariter faciunt ad foris pñiale. B. Item si iudeus christianum mancipium emerit. ut s. iudeus 2. §. p. 7 ex de iudeis. c. si. De seruis iudeorum 7 saracenorum vide s. iudeus 2. §. p. A. cōiunctis additionibus. B. Et quia seruus manumissus dicitur liber. s. facit ad h. s. liberus. pro totum.

Seruus 2. ad ordinationem. Nullus seruus siue pñiati siue ecclesie ordinari debet. nisi prius manumittatur. dis. 54. c. p. 2. et 3. Et ratio est seruilis utilitas atque clericalis dignitas. dis. 54. admittitur. ex de ser. non ordi. de seruo. A. Alia ratio est quia debet esse immunis ab alijs qui ordine militie ē aggregandus. ut a castris officiis nulla necessitate abstrahatur. 54. dis. c. p. B. Et hoc intellige vix in omni genere seruo. de quibus etiam s. s. seruus p. §. 2. A. Et ibi de hoc dictum est. B.

Utrum seruus ecclesie liberatus possit ordinari retro iure pronatur? **R.** fm Ray. Sic dico retro iure quo ad hoc quod non in iuribus ecclesie. nec accuset illam. nec testificetur contra eam. dis. 54. q. ex famulis. A. Hoc. c. pariter facit quod ad hoc. sed bene faciunt iura. allegata. B. Immo etiam si simpliciter fuerit manumissus tenetur ad predicta. aliter reuocatur in seruutem. iz. q. 2. diaconi. 7. c. eps qui mancipium. et. c. liberti. 7. c. octaua. ex eo. tit. de famulis. Dicunt etiam quidam quod tenetur quo ad alias honestas opas licet non sint nominatim impositae. ut in de c. diaconi. et similibus. A. Nec iura satis videntur ad hoc facere. B. non tamen tenetur seruire ecclesie perpetuo in officio clericali. nisi expressum dictum sit in ipsa manumissione. 7 ordinatione.

ex eo. libet⁹. Et posito q^d fuerit ex p^{re}ssu
nō tñ reuocabit⁹ in seruitutē si nō vult
ī illa ecclia seruire ī dñis officijs. nisi
admonit⁹ p^{ro}duraret in cōiactia. ex eo.
null⁹ cleric⁹. A. Idē in sū. l. 3. ti. 17.
q. 1. De bonis aut liberto⁹ ecclie vide
s. libertus. §. fi. B.

Utr⁹ seruus p^{ri}uati liberatus possit
ordinari retento iure patronat⁹? R^{es}
scdm Ray. nō debet ordinari. nisi
p^{ri}us cōsecut⁹ fuerit a dño plenā liber-
tatē. ita q^d non teneat p^{re}stare patrono
opas. nec fabriles q^d cōsistūt in faciēdo
nec obsequiales q^d cōsistūt in nō faciēdo.
oif. 54. c. p. et 2. c. q^uāq³. 7. c. vlt. d.
A. Con. VI. ut in oca. q. 1. B. Sed
utr⁹ dñs possit in tali liberto retinere
opas spūales. Dicēdū fm Hosti. ut
viter omne dñi. q^d hō erit īponen-
dū in ipsa māumissioe aū ordinationē
7 sic in ipsa ordinationē poterit on⁹ iam
impositū declarari. ex de elec. significa-
sti. ad fi. 7 ex d^o pben. significatū. Et si
tali⁹ ordinat⁹ nō seruiert poterit de g^o
uari. 54. oif. frequēs. 7. c. quicūq³. ex
eo. null⁹. Si tñ factus fuerit sacerdos
nō fiet seru⁹ dñi olim sui. Idē Goff. 7
Inno. A. Si dñs nō sit fact⁹ sacerdos
videt⁹ q^d possit in seruitute; etiā p^{ri}uati
reuocari si nō seruiert in dñis prout
teneat. ar. hica dñio sensu. Ifacit in ar.
etiā dictū. c. frequēs. adhibita tñ mo-
deratiōe d^o qua in. §. se. Et idē etiā q^d
hō notat in sū. eo. ti. q. 2. B.

Quid si seru⁹ fuerit ordinatus nō
accepta libertate? R^{es} fm Ray. Si fuit
ordinat⁹ dño sciēte 7 non dñicēte. eo
ipso ingenu⁹ fit. oif. 54. si seru⁹ sciēte
Et h^{oc} vez ē ad quoscūq³ ordies fuerit
ordinat⁹. Idē Goff. 7 Inno. Si dñs do-
mino ignorāte uel sciēte 7 dñicēte. A.
Dic ut p^{ri} in sū. eo. ti. q. 3. oif. tinguēdū

est. quia aut ordinatoze ul⁹ p^{re}sentatoze
sciente additionē ordinādi ordinat⁹ ē.
aut nesciēte. In p^{ri} casu ordinat⁹ rema-
nebit in ordie. s. ordinatoz ul⁹ p^{ri}ntatoz
debz addēnari dño in duplū. oif. 54. si
seru⁹ absente dño. 7 hoc si alt^{er} tñ sciuit
Si dñs ambo sciuerūt. dabit vnū p^{re}sen-
tatoz. 7 aliū ordiatoz. Sed si neut^{er} ha-
bet vnde soluat. poterit dñs sibi postu-
lare illū restitui. ar. oif. 54. ex antiq³.
In 2° cāu cū ordinat⁹ ē ordinatoze ul⁹
p^{ri}ntatoze ignorāte additionē ei⁹. fit q^d
sequit⁹. B. tñ si ordinat⁹ ē in sacerdo-
tem remanebit in eodez ordine. pecu-
lio si q^d habz dño restituto. Q^{ui} si non
habz peculū. nec ē q^d redimat ipm. o^{mn}z
suo dño reddi ad seruiendū ei in ser-
uitijs q^d ordinē suū deceat. ut hōis ca-
nonicis missa 7 h^{oc} mōi. 54. oif. frequēs
Q^{ui} si cōrumax h^{oc} tenuat. deponi o^{mn}z. ex
eo. null⁹. in fi. Si dñs ordinat⁹ ē in oia
conū. dabit p^{re} se vicariū. 7 ipe remane-
bit in ordine. Al^{iter} reuocabit⁹ in seruitu-
tem nisi aliq^{ui}s vellet eū redimē. 7 idez
intellige de subdiacono. ex eo. mira-
mur. In alijs ordinibz absolute in ser-
uitutē reuocabit⁹. 54. oif. nulli. 7. c. ex
antiq³. Satis con. Goff. 7 Inno. A.
Con. etiā p^{re} se. ut in oca. q. 3. B.

Intra q^{uod} temp^{us} possit dñs seruū oz
dinatū reuocare? R^{es} fm Ray. Reuo-
care poterit infra annū a tpe scientie
dñi. ar. 17. q. 2. si quis incognit⁹. A.
Comūcto. c. si seruus sciente. 54. oif.
B. Idē Goff. Hosti. 7 p^{re} se. A. Dugi.
aut dicit q^d cōputat⁹ a tpe ordinationis
in fauorē ordinis. ut in sū. eo. ti. q. 6.
Sed p^{ri}us dictū veri⁹ videt⁹. ar. dicti
c. si q^{ui}s incognit⁹. B. Et tō quate cle-
ricus nō pōt repeti vltra annū. cū ser-
uus ingressus religionē; possit repeti
infra triennū est ista. q^{ui}a cleric⁹ cōiter

publice māet. monach⁹ dō secrete. A
Dec rō fuit Inno. ut patz in dicta. q. 6
B. Et p̄dictū p̄dictū de religioe hēs
s. religio 2. §. 4. et 5.

Pone q̄ seru⁹ qui ordinat⁹ fuit re-
stitutus ē dō suo. nūqd licebit dō
man⁹ inijcere in eū? R^o fm Inno. l. nō
al' incidēt in canonē. i. 7. q. 4. si q̄s sua-
tente. Sed nec tali seruo licebit cōtra-
here m̄rimoniū p̄p̄t vorūz q̄d intelli-
gitur fecisse in susceptioe ordīs sacri.
ex de duer. diu. quidā. 84. dis. cū in p̄-
terito. 7. phibend⁹ erit p̄p̄m. ar. 96.
dis. si impator. Alijs aut p̄uilegijs cle-
ricalibz nō gaudebit. ex de de. diu. Jo-
hānes. 7. c. se. Idē in oī genere fuoz.
54. dis. frequēs. A. Inno. clari⁹ loq̄t
sic. Idē dicim⁹ i originarijs 7 ascripti-
cijs. 7 i oībz qui cōditioe seruili. ul' rō-
cinio. uel cyrocinio sunt obligati. 54.
dis. frequēs. Idē etiā in libertis si ali-
quod obsequiū patron⁹ sibi retinuit.
54. dis. q̄cūq̄. Idē etiā in obligat fun-
ctioibz. i. publicis officijs. si. dis. p̄ter
ea. 7 in dicta. q. 6. B.

Sz qualis seru⁹ ordinat⁹ siue cōsecra-
tus reddat dō. cū alia res cōsecrata nō
reddat. ut. i. 4. q. vlt. d̄perim⁹. R^o. Du-
plex est rō. Vna q̄a in rebo alijs 7 ma-
xime inatatis que sole cōsecrāt null⁹ ē
dolus. sed in hoīe sic. Alia. q̄a in rebo
inatatis cōsecratio ē in sup̄ficie. 7 iō
non debēt a manu. p̄phana tractari. in
hoīe dō est aīa que tangi nō pōt. 32. q.
7. licite. Con. Goff. 7 Hosti. A. 7 M.
7 Pe. Et fuit p̄ncipale dictū Ray. ut
in sū. eo. ti. q. 7. B.

Seruus 3° quo ad
matri-
moniū. Vtz seruus sine cōsen-
su dñi possit m̄rimoniū cōtrahere. R^o
fm Tho. in 4. dis. i6. Sicut seru⁹ non

subdit⁹ dñō. q̄n libere comedere 7 coti-
nere possit. 7 alia h⁹ modi facē que ad
necessitatē corpis p̄tinēt fm naturā.
ita etiā non subdit⁹ ei q̄tū ad h⁹ q̄ non
possit libere m̄rimoniū cōtrahē etiā eo
nesciēte aut contradicēte. Vñ 7 si dñs
oppositū precipet non teneat⁹ ei obe-
dire. nec de cōtrahēdo. nec etiā de cōti-
nēdo. q̄a in vtroq̄ sui iuris est 7 tenet
m̄rimoniū. Debent tñ nihilomin⁹ de
bita seruitia dñis exhiberi. ex de diu.
ser. c. p̄. A. Con. Pe. 7 Al. 7 Ray. et
glo. ut in sū. l. 4. ti. 4. q. 8. et se. B.

Pone q̄ dñs aliqd p̄cipit seruo cō-
iugato 7 eodē tpe vxor petat debitu⁹
uel eo⁹. R^o fm Ray. Credo q̄ si cōtra-
xerit seru⁹ dñō sciēte. debet reddē de-
bitū. q̄m cū dñs concessit p̄ncipale. s.
m̄rimoniū intelligit cōcessisse accessio-
ria. ex de offi. del. p̄terea. in fi. Si vero
cōtraxit ignorāte ul' cōtradicēte dñō.
dñi mandatū debet implē. nisi p̄babi-
liter timeat periculū adulteri⁹ ex oīla
tione. uel nisi magnū fiat p̄iudiciū vxo-
ri. Con. Tho. Pe. Inno. 7 Hosti. Ad
dit q̄q̄ Tho. q̄ oī diuersas circūstan-
tias attendē. ut ex his consideret⁹ cui
magis uel poti⁹ in tali uel tali casu sit
obediendū. Idem Hosti. Et vide. i. §.
vlt. A. Idē in sū. eo. ti. q. i6. B.

Quid si cōiuges. s. serui habent di-
uersos dños diuersarū regionū. ita q̄
nō possunt cōuenire ad officiū cōiuga-
le? R^o fm Goff. ut euitet⁹ fornicatiois
mā cogetur p̄ eccliam alter dñoz ven-
dere alteri volēti emē. uel si neut⁹ vult
emere cogant⁹ vendē cuilibz extraneo
in prouincia cōserui. uel venalē expo-
nere. 7 si null⁹ appareat emptor emat
ecclia. ar. 54. dis. fraternitatē. A. Idē
in sū. eo. ti. q. i2. B.

Quid si dñs seruū cōiugatu⁹ vult

vendere in remota regione! Re^o fm
xv. Prohibenda ē talis venditio si cogi
debz dñs alij vendē eū bonas additōes
afferēti. Interest. n. rei publice ne qs
re sua male vraf. in Insti. de his q sui
uel alie. iur. sūt. §. pñt. Con. Tho. 7 Se.
7 Inno. A. licz Ala. aliud dixerit. ut
in sū. eo. ti. q. xi. vbi etiā pz q pñctis
con. etiā Hosti. dicens q pñctis obri
nent qñ ambo sūt serui. Et id q d seqt
nō fuit Hosti. sed Pe. ut ibi. B. Sed
7 Hosti. addit q si mīmoniu fuerit
factū sine licētia dñi. 7 nō habz ī alio
loco iustū emptorē. posset eū vendere
in remod. alie non debz b facere.

¶ Utz seruit⁹ possit venire p mīmo
niū. Re^o fm Tho. 7 Pe. sic. Vir. n. l. sit
in ptate vxoris in his q pñet ad red
ditionē debiti. ī alijs oibus est sui iur
Vnde in redditiōe debiti per hoc non
debet pñctiū vxori fieri. si forte dñs
pcepit aliqd eadez hora. ga magi esset
obediēdū vxori q dñō. Vxor tñ sine
consensu viri se in ancillā vendē nō pos
set. ga vir caput est mulier. Con. Al.
A. Idē in sū. eo. ti. q. i. B. Et vide
s. §. 2. Utz seru⁹ q fuerat ordinatus
7 nūc est restitut⁹ possit cōtrahē mī
moniu. vide s. seru⁹ 2. §. p. Quō cō
ditio seruitud impediāt mīmonium
hēs s. mīmoniu 4.

Symonia p cōit
monia est studiosa voluntas
emēdi uel vendendi aliqd spūale uel
spūali annexz. Sic diffinit a Tho. in
4° sen. dis. 25. et in scda scde. dis. 100.
Sist⁹ ab alijs. A. s. theologis 7 iuri
stis coiter. ut in sū. li. p. ti. p. q. i. Et
facit. i. q. i. q. studet. B. Et qd dicit⁹
spūale intellige ut ordines 7 alia sacra
Quod aut dicit⁹ spūali annexū. itellige

ut quedā que nō sūt ita pprie spūalia
sed sūt spūalibz adiūcta 7 quasi alliga
ta. ut est ius pñonatus 7 h⁹ modi. Q. si
nō addas. spūali annexz. sufficit fm
Ray. A. 112ā 7 anexa spūalibz largo
modo dicunt⁹ spūalia. ut in dicta. q. i.
7 hic sequit⁹. B. ga oīa talia pñt intel
ligi p id quod dicit⁹. aliqd spūale. Et
nota q noīe emptiōis uel venditiōis
intelligit⁹ oīs tractat⁹ nō gratuit⁹. pter
pmutationē. A. Idē in oca. q. i. 7 fa
cit. i. q. i. sūt nōnulli. B. de qua s. p.
mutatio. A. Ibi patz qñ in talibz pos
sit fieri pmutatio. 7 qualif. B. Vnde
nec trāsactio pōt fieri sup spūalibz. eē
de trāsac. sup eo. De trāsactiōe vide. ī
trāsactio. §. 2. A. Et ibi patz qñlter
possit fieri in spūalibz. Et adde scdm
Tho. scda scde. q. 100. arti. p. q. volun
tas dicit⁹. ga iusticia 7 oēs ptes ei⁹ 7 p
sequēs oīa opposita sūt in voluntate
sicut in subiecto. 7 iō ouenient symo
nia p volūtate diffinit⁹. ifacit. ff. de iu
sti. 7 iure. l. iusticia. Utz aut p solam
volūtate cōmittat⁹ symonia tanger⁹. i.
§. 3. Itē dicit⁹ studiosa scdm Tho. in
dicto arti. p. ad designādū electiōez
que pncipalit⁹ pñet ad vītutē 7 vitiū
7 talis electio sufficit etiā si sit ex vo
lūtate non libenti uel etiā coacta. eē
eo. Mathæus. 7 ibi glo. nisi forte sit co
actio pñsa. eē quod me. cau. c. sacris.
Et subbit Tho. ibidez. 112on autē oīs
q peccat electiōe peccat in spm sanctū
sed solū qui peccatū eligit p cōtemptū
eorz p que hoīes solēt retrahi a peccan
do. Dicit⁹ ergo studiosa qñ ex ipsa vo
luntate electiōe pgredd⁹ ad exteriorez
actū. ut in sū. eo. ti. q. 5. Hosti. aut cla
rius diffinit sic. Symonia ē spūaliuz
uel annexoz spūalibz pcedente pacto
pmissionis. additiōis. modi. seruitij.

prece. uel cuiusvis t'palis receptio uel
donatio. ut in sū. eo. ti. q. i. B

Utz symonia sit heresis. R^o scdm
Tho. in 4. dī. 25. Symoniaci nō sūt
pprie 7 p se loquēdo hērici. cū nō ha-
beant aliquā falsam opinionē. sed di-
cunt heretici. ppter similitudinē act⁹
quia ita operant^r ac si extimarēt donū
spūs sancti pecunia possideri. que exti-
matio eēt heretica. A. et qā etiam in
pmo auctore Symone ex mala radice
infidelitatē pullulauit. cui dictū ē. Ex-
timasti donum dei pecunia possideri.
Act. 8. fm Vl. 7 in sū. eo. ti. q. 2. B
Vñ Gregi. in registro dīc. Cūz omnis
auaricia sit idoloꝝ seruitus. qfqs hāc
in ecclesiasticis dignitatibz dandis nō p-
cauet. infidelitatē pditioni subiicitur.
etiā si fidē quā negligit tenere videat^r
i. q. i. cū oīs. Et itez dicit q impia he-
resis macedoniꝝ tolerabilior est q sym-
monia. i. q. i. eos. A. Et ibi patz q h
nō fuit dictū Gregi. sed Tharasiꝝ con-
stātinopolitani epi. B. Et cetera cti-
mina in cōparatione symoniace here-
sis qsi p nihilo reputant^r. i. q. vld. c. fi.
Pnt quoqz pprie 7 paliū modū qdaz
symoniaci dici heretici. s. tenētes quē
dam erroꝝ eiusdeꝝ Symonis q dixit
q mūdus iste nō erat creatus a deo. s.
a qdā supna v̄tute. ut dīc Isidorus 9°
ethimologiaz. A. Idē dīcā. q. 2. B
Quare symoniaci potius dicunt^r a
Symone qui voluit emē donū dei q
gzeite a Gyezi q vendidit donū dei.
R^o Quia magi cōpleta fuit rō huius
pcti in Symone q i Gyezi. Inā Gyezi
solū vendidit donū dei. at Symon et
emere voluit 7 vendē intēdit. i. q. i.
saluator. Con. Tho. scda scde. q. 100.
Cō. etiā pē. 7. Vl. ut in sū. eo. ti. q. 4.
Utz sola volūtas faciat hoīe symo-

niacū. R^o fm Ray. 7 alios tā iuristas
q theologos. Quedaz sūt phibita qā
symoniaca. ut emere ut vendē sacra 7
h^o modi. 7 in istis sufficit sola volūtas
Et intellige fm pē. q ad forū diuinū.
sed quo ad forū hūanū si in nulluz
actū exiuit neqz faciēdi neqz paciscēdi
nō diceret^r symoniac⁹. 7 sufficit q peni-
teat. Quedā sūt symoniaca qā. phibi-
ta. s. p cōstitutionē ecclie. ut cū quis re-
nūciat ecclesie ut detur alteri. puta ne-
poti suo. Sūt fm Goff. vendendo vi-
cariā. castaldionatū. aduocatiaz. ico-
nomatū 7 h^o mōi. ex eo. ad nrām. i. q.
i. si quis eps. 2. q. 3. saluator. 7 i his.
non sufficit sola volūtas siue appetit⁹
quidā. nisi pcedāt in actū. ex te offi.
del. ex parte. p. A. Idē in sū. eo. ti. q.
5. B. Sed 7 hoc intellige. q si volun-
tas deliberata hic fuit. ita q per eū nō
stetit. itez est symonia in foro diuino.
sed nō in humano. 7 sic tale pctm per
pniam aboletur. ex eo. mandato. A
In hētiā videt^r con. glo. Ray. ut in di-
cta. q. 5. Et hoc verū videt^r. quia etiaz
circa talia puta erga bñficia sola inten-
tio cōstituit culpabilē apud deū. l. nō
quo ad iudiciales punitionē ecclie. ex
eo. tua. Symonia tamē mētalit tñ so-
la pniam abolet. nec obligat ad restitu-
tionē acceptoz. dicto. c. mandato. Se-
cus in vsuris in qbus etiā sola intētio
vsuraria obligat ad restitutionē in fo-
ro pniali. ut 7 notat glo. in dco. c. mā-
dato. 7 facit ex te vsuri. consuluit. Rō
autē pōt esse. quia in vsura ledit^r deus
7 homo. deo satisficit p pniam. homini
vō p restitutionē. In symonia vō sim-
plicis intentionis non ledit^r pars que
sponte 7 sine coactione prestat. animo
potius ipsa ledit^r deū turpiꝝ agendo.
nec leditur ecclesia militans. que tñ

iudicat d manifestis. dicto. c. tua. sed
solus deus. cui p solam satisficit pñiam
eē eo. c. fi. B

Utz ad b q omittat symonia req-
ratur q sit expssum pactū. R. 120. nā
7 Gyezi symoniacus fuit. licz pactū ali-
quod nō fecerit. notat eē eo. sup spe-
cula. A. Hoc. c. habet in ti. de magi-
stris. Et dic b verū quo ad foruz diui-
nū. secus quo ad iudiciale. eē eo. c. fi.
et patet ex dictis in. §. pcedenti. nisi
interueniret exactio. eē eo. sicut p cer-
to. B. Sed de symonia mēali vide
s. renūciatio. 2. §. p.

Quot modis cōmittit symonia f
R. fm Ray. Vna diuisio ē p munera
que dantur. Nam aut datur mun⁹ a
manu. aut ab obsequio. aut a lingua.
de quibz habes s. mun⁹. §. p. Alia di-
uisio ex pte cōmittentiū lic. Symoni-
aca ordinatio uel alia h⁹ modi spiritu-
aliū datio. aut est ex parte conferent
tīm. ut quādo cōferens mibi aliquod
spirituale recipit tēporale me ignorā-
te. Aut ex pte recipientis tīm. ut si ego
recipiā sacm nō quidē dādo aliquid
cōferenti sed alicui suo cōsiliario. Aut
ex parte vtriusq. s. qñ ordinand⁹ dat
aliquid ordināti. Aliqñ ex pte neutri⁹.
ut si amicus meus me ignorāte det ali-
quid amico siue cōsiliario epi. ut me
ordinet. epō etiā ignorāte. i. q. i. statu-
im⁹. 7. c. si quis a symoniacis. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 7. B

Utz sit symonia si aliquid gratis det
pro spūalibz uel recipiat. R. Si peni-
tus spōte offeratur. nō est symonia. i.
q. i. quicqd inuisibilis. Vbi nota fm
xv. q. si hēc ppositio p. notaret appēci-
ationē seu cōmutationē. sic mūq; tēpo-
rale est dandū pro spirituali. nec cō-
trario. Si autē notet causam finalem.

ut sit sensus. Iste dedit denariū pro sa-
cramento. i. propter reuerentiā sacra-
menti. licite pōt fieri. Et eodez quoq;
modo si notet cām efficientem. ut sit
sensus. dedit p sacramēto. i. pro deuo-
tione quā habuit ad sacramētuz. fieri
potest. A. Con. Vl. ut in sū. eo. ti. q.
10. B. Si autē dubitetur utz gratis
uel corrupta intētione datum sit. tria
sūt precipue attēdenda. s. dantis 7 re-
cipientis qualitas. videlicz an a paupe
danti uel ecōuerso. Item muneris quā-
titas. ut si res magni uel modici sit p-
ciū. Itē donationis temp⁹. an. s. in stā-
te necessitate uel al⁹ offeratur. Et scdm
hec habenda est psumptio p uel cōtra
eē eo. 7 si qñes. Sz h⁹ intelligēda sūt ī
foro cāz. In foro autē cōscie intentio at-
tendit non psumptio. A. Idē in dca
q. 10. fm Ray. Vl. 7 Hosti. B

Utz liceat aliquid recipere p opibz spi-
ritualibz. R. fm Ray. p illis opibz ad
q qs nō tenet ex officio recipere licet. ut
puta sacerdos pōt locare opas suas q
al nō h⁹ vñ sibi pvideat. ar. iz. q. 2. ca-
ritatē. Idē Hosti. A. certe. c. caritatē
nō facit. qā loqē tīm q ad pcuratonez
recipiēda a vilitatibz. nō ex locatiōe
ul alia cōuētiōe s ex mera iudi cōspōne
Et iō in spūalibz in qbz cōcessate oīs
pactio 7 cōuētiō. eē de pac. c. si. non h⁹
locū locatio ul cōductio. Vñ ī ti. de sy-
mōia. §. Itē nūquid. sup vbo locare.
glo. Ray. ait. Quidāz dicūt q si sacer-
dos itēdat locare ul vēdē laborē suuz
nō ipm officiū uel sacm. licitū ē. al n.
Ego credo inqt q n h⁹ locū ī talibz lo-
catio ul cōductio cū lex scilicet nō dixerit
eē locatiōē ul cōductiōē qñ mēsoz
agroz aliquid recipit a dñis eoz p eis
mēsuradis. b qd dat appellauit honōa-
tiū. ff. si mē. fal. mo. di. l. 2. §. p. vbi or.

Non crediderunt veteres in tales psonas locationem et reductionem esse sed potius operam beneficii loco preberi. Et id quod datur ei ad remunerandum dari. et inde honorarium appellari. Dic ergo quod sacerdos siue indigeat siue non. potest ei dari pecunia in sumptus ipsius sacerdos non in munera sacerdotum. officij sacerdotalis quod impedit. sicut dicit Hieronymus quod decem panes. crustula et vas mellis si data fuerint prophetis. magis in sumptus quam in munera prophetie reputanda sunt. i. q. i. iudices. Cum ergo dicitur. sacerdos recipit pro officio ecclesiam ad tempus. li. p. denotat eam ad imitacionem non appreciationem sacramenti vel officij quod impedit. vel laboris quo laborat in ipso officio. quod nec vendi debet nec locari. sicut nec ipsum officium. quia quisque horum alterum vendit sine quo neque alterum puenit neutrum inuenditum derelinqt. i. q. i. si quis obiecit De his etiam dicitur. i. q. vii. sacerdos. B

¶ Utz cum episcopus desecat vel visitat possit recipere pcuracionem. R. fm Ray. p. dicitur. ex eo. cum sit. i. q. 3. relatum. ex d. p. scriptum. cum ex officio. non dico propter laborem. sed ut Ber. dicit. quia talis pcuratio a iure promissa est. imo etiam si ecclesia propter paupertatem pcurare non posset episcopus. ipse suis sumptibus desecrabit ecclesiam. i. q. 3. cauendum. hec Ber. et Hosti. Circa visitationem vide. i. visitatio. §. p. et 2. A

¶ Hoc quod ibi dicitur notat glo. i. d. c. c. cum sit. Nota etiam in su. eo. ti. q. io. B

¶ Utz temporalia possint dari pro vita eterna vel pro remissione peccatorum. R. p. Possunt per modum elemosyne. Daniel 4. Peccata tua elemosynis redime. Et intellige fm Tho. et p. in 4. d. 23. q. cum dicitur vita eterna vel remissio peccatorum emi. est locutio metaphorica. quia ipsius meritum accipit pro remissione. Deo enim ex merito

nostro nihil potest accrescere. A Idem in dicta. q. io. B

¶ Utz temporalia possint dari pro redemptione vel satisfactione in spiritualibus. R. p. Sic. extra eo. dilectus filius. et. i. q. 3. quesitum. ex de magistris. prohibeas. Sed si super iure spirituali tunc solum habebit locum. cum per totum constat redemptionem de iure suo. aliter non. hec Tho. scda sede. q. 100. arti. p. l. et vlt. A. et etiam glo. Ray. ut in dca. q. io. B

¶ Unde si si prebenda mea me pro iniuria remoto alij data sit et ego recupero aliquid dato. non puto esse symoniam. ¶ Utz encenia inducat symoniam. R. p. Si non extendantur ad quantitatem munerum et fiant sine pacto et sine aliqua corrupta intentione. non inducunt symoniam. aliter etiam in modico committitur. i. q. 1. oues. A. aliter incipit iudices. Et si fuit dictum Hosti. ut in su. eo. ti. q. xi. B

¶ Utz munus ab obsequio inducat symoniam. R. fm M. Si obsequium de se sit illicitum. nullo modo licet absque vitio symonie. Sicut si obsequium sit licitum non licet ipsum impedire per aliquo spirituali. si illud per dicitur eam principaliter mouentem Sed si non dicat eam principaliter mouentem sed secundariam. puta excitationem effectus eius quod dare habet aliquid spirituale. pro ea confert illud respiciens principaliter ad deum et ad merita persone que per talia obsequia et per alia bona concurrunt. hoc modo potest dari spiritualia. puta alicui qui in seruitium ecclesie vel prelati iuit Romam vel in huiusmodi. Porro si obsequium esset pure spirituale quod esset impositum beneficio. A. s. per constitutionem an ipsius beneficii collationem. non autem per pactum secundum eundem M. et in su. eo. ti. q. 12. ubi etiam patet quod predictis contra Goffre. Ray. et glo. B. tunc indubitanter et ex pacto potest conferri

bñficiū. ita q̄ ille p̄mittat tale obsequiū
ut puta de celebrādo talē 7 talē missaz
7 similia. eē de p̄ben. significatum. A
Tho. etiā 7 se. dicūt q̄ in h̄mōi ob-
sequijs honestis seruītibz ad dignita-
tem p̄sone respec̄t⁹ oī haberi. Nam ex
ip̄a deuotiōe obsequij dignus reddit̄
ecclesiastico bñficio. Et addit. Tho. Si
aut̄ inhonestū sit seruītiū ul̄ ad carna-
lia ordinatum. puta seruīuit plato ad
utilitatē cōsanguineoz suoz ul̄ p̄mo-
nij sui. uel aliqd h̄mōi. esset mun⁹ ab
obsequio 7 symoniacu. ut in dca. q. i. z.
ad fi. B

Quid si vn⁹ sacerdos dicat alteri.
tu celebrabis hodie p̄ me. 7 ego cras p̄
te. R. fm̄ x̄o. Non ē symonia. s̄ licitū
est maxie ex cā. q̄n nullū p̄ciū siue tē-
poralis merces interuenit. A. Idem
in sū. eo. ti. q. i. B

Quid sit mun⁹ a lingua in quo cō-
mittit̄ symonia. R. fm̄ Tho. scda scde
q. ioo. et in 4. o. dī. z. Mun⁹ a lingua
dicit̄ uel ip̄a laus p̄inens ad fauorem
hūanū q. s. sub p̄cio cadit. uel etiā p̄-
ces ex q̄bz acgrit̄ fauor hūan⁹. aut cō-
trariū euitat̄. ut q̄n p̄ces armate sunt.
Sed de p̄ciobz statim in se. §. A
Idē in sū. eo. ti. q. i. B

Utz p̄ces iducāt symoniā. R. fm̄
Tho. scda scde. q. ioo. Si aliqs p̄ncipa-
lit̄ ad p̄ces intēdat. symoniā cōmittit.
Et uidet̄ p̄ncipalit̄ ad h̄s intendē q̄ p̄-
ces p̄ indigno exaudit. Vñ ip̄m factū
est symoniacu. ut. i. q. i. de ordinatiōi-
bus. 7. c. sūt nōnulli. Si vō porrigant̄
p̄ces p̄ digno. factū nō ē symoniacu.
sed symonia pōt eē in intentiōe. s. q̄n
habet̄ respec̄t⁹ nō ad dignitatē p̄sone
s̄ ad fauorē hūanū. eē d̄ eta. 7 q̄li. tuā
i. q. i. latozē. Vñ debz penitē d̄ itēriōe
corrupta. ut in. c. sūt nonnulli. 7 eē de

eta. 7 quali. tuā. 7 eē eo. mādato. A
Con. Vl. ut in dca. q. i. q. B

Utz aliqs porrigēdo p̄ces p̄ seipso
cōmittat symoniā. R. fm̄ Ray. Non
pōt petere eccliam uel dignitatem uel
aliud bñficiū h̄ns curā aīaz q̄tūcūq̄
sit dign⁹. i. q. i. ordinationes. 8. q. i. in
scripti. eē de iure patro. p̄ n̄ras. Bñfi-
ciū vō simplex si indiget 7 sentit se di-
gnū pōt petē absq̄ metu symonie. eē
eo. tua nos. 7 ar. eē de rescrip. ad aures
eē de p̄ben. cuz scdm̄. Con. Tho. scda
scde. q. ioo. et etiā in 4. o. dī. z. Silē
7 Hosti. 7 Coss. Quidā tñ dicūt q̄ li-
cet rogare etiā si bñficiū h̄eat curam
aīaz. A. Doc fuit dictū glo. Ray. vi-
cent q̄ pōt aliqs p̄ se petē bñficiū etiā
habēs curā aīaz si dign⁹ sit. exemplo
Ysaie. q. dixit. c. 6. ecce ego. mitte me
Con. cū h̄ Vl. ut in sū. eo. ti. q. i. B. Sed
certe tut⁹ uidet̄ p̄mā dictū p̄ iura al-
legata. Nam p̄pheta nō petijt aliquam
curā aīaz uel dignitatē. s̄ requisit⁹ a do-
mino exhibuit se officio p̄dicandi. ut
patz in dco. c. 6. B. Si indiget aut si n̄
indiget. etiā si petat simplex bñficiū
peccat fm̄ Ray. 7 Tho. ut in p̄dcā de-
cre. ad aures. i. q. z. clericos. i. z. q. i. illi
aūt. A. ut p̄z i dca. q. i. q. glo. Ray. i h̄
itez d̄ dicit. Vñ ait. Doc itez ouz ē. et
credo q̄ ex q̄ aliqs p̄mor⁹ est ad sacros
ordine s. cū h̄mōi ordiatio titulū ec-
clesiasticū regtat pōt petē bñficiū ec-
clesiasticū. h̄ habuider̄ i t̄pali bz. 7 iura
q̄ m̄gr adducit ad p̄bādū d̄tū loquū-
tur fm̄ statū p̄mitiue ecclie q̄n exiles
erāt reddit⁹. 7 distribuebat̄ d̄ faculta-
tibus ecclie. put cuiq̄ op⁹ erat. Et cō.
cū eo Vl. quia nemo cogit̄ suis stipen-
dijs militare. Si tamē dignitatem uel
curam aīaz pro se petat tata p̄sūptiōe
que eū tali bñficio reddat indignum

symonia est. q̄a p̄ces sūt pro indigno.
h̄ibi. Veri⁹ videt̄ dictū Ray. 7 Tho.
Nam Hieronym⁹ q̄ loquit̄ i allegato
c. clericos. i. q. i. nō fuit in p̄mitiua ec
clesia. et multo min⁹. Prosper q̄ idem
dicit ea. q. c. pastor. Et stipēdiū celestī
militie nō debz eē tpale nisi in q̄tū rō
videt̄ necessarie sustentatiōis. Clericis
enī uenit dicē. ps mea dñs. eē de pre
ben. cū scdm. q̄si dicat̄ p̄miu; laboris
mei nō sit terrenū s̄ celeste. B

Que symonia sit grauior. R. fm
x̄o. Quis in munē a manu 7 a lingua
7 ab obsego cōmittat̄ symonia. tñ q̄a
mun⁹ a manu magi p̄p̄e ē fciū q̄ a li
gua uel ab obsego. iō illa symonia est
mai⁹ p̄ctm. A. Idē i sū. eo. ti. q. 15. B

Utz liceat vendē vasa sacra. aut ve
stes. aquā bñdictā 7 h̄mōi. R. scdm
VI. Oīa sacralia ad aliquē effectū spi
ritualē ordinata vendi nō pnt. ut aq̄
bñdicta. 7 h̄mōi p̄ quam venialia di
mittunt̄. sicut etiā nec rōne materie
pōt vēdi sacm. i. q. i. placuit. 2. et 3.
Sed 7 illa q̄ p̄cipatine sunt spūalia.
ut calix 7 h̄mōi ante cōsecrationē sim
pliciter vendi pnt. p̄ cōsecrationē vō
h̄mōi vasa vēdi pnt alteri ecclīe in ea
dem forma. A. dūmō int̄tio solum
referat̄ ad tpale 7 nō spūale. al̄ eēt sy
monia fm eū. VI. ut in sū. eo. ti. q. 16.
vbi h̄ notant̄. B. sed laico calix vēdi
nō pōt. nisi cōflat⁹. iō. q. 2. §. h̄ ius.
q̄a sacra nō debēt tractari manib; lai
corū. De cimiterio vō vide s̄. sepultu
ra p̄. §. p̄. B

Utz spūalia possint redimi. R. fm
Ray. Sicut nō debēt vēdi uel emi. ita
nō debēt redimi. eē de symo. q̄relam.
nec aliquo dato uel p̄misso uel retēto
possideri. Intellige fm x̄o. q̄ non pnt
redimi aliq̄ dato uel p̄misso ei q̄ iuste

possidet. eē eo. q̄relaz. Nā aliq̄ dato ei
q̄ iniuste possidet ab eo cui debēt redi
mi pnt. sicut 7 redimūt decime de ma
nu militū iniuste eas detinentiū. vide
s̄. decime 5. §. p̄t. Ceterz utz sup spi
ritualib; possit trāsigi. vide i. transa
ctio. §. 2. Et utz pmutari. s̄. pmuta
tio. §. p̄. et 2. A. P̄dicta etiā notā
tur in sū. eo. ti. q. 17. B

Quid de sacerdote q̄ nō vult dare
licētiā alteri sacerdoti ut bñdicat nu
ptias nisi p̄ pecunia. R. fm x̄o. Si nō
intēdit vendē licētiā bñdictiōis. sed
puidere sibi de portioe oblationū euz
cōtingēte. nō est symonia. Si tñ ex cer
ta scia maiore exigat sūmā q̄ p̄sumat̄
debere valere portio ip̄m cōtingēs. me
rito p̄sumi pōt q̄ ip̄am licētiā vendē
voluit. A. h̄ etiā p̄sumit quādo ver
ba istud sonant. puta si dicat se velle
tantū p̄ licētiā bñdicendi. 7 h̄ modi.
q̄a in dubio nō recedim⁹ a significati
one vborū. ff. de lega. 3. l. non alit̄. Si
vult ḡ hoc euitare clare exp̄mat de vē
ditiōe seu locatiōe puentus tñ. B
Et nota hic q̄ pro ip̄a bñdictiōe nihil
ab aliquo exigi potest. eē eo. cum i ec
clesia. De sacerdote qui nō vult dare
licētiā cōfiteēdi alteri nisi pro pecu
nia. s̄. confessio p̄. §. fi. A. Et ibi pa
tet q̄ symoniā cōmittit. quod 7 nota
simul cū supradicti. i sū. eo. ti. q. 36. B

Utrum pro absolutione ab excoīca
tione possit exigi pecūia. R. fm Tho.
scda scde. q. 100. In absolutione tali nō
debet exigi pecunia tanq̄ precii abso
lutionis. quia hoc esset symoniacū. s̄
quasi pena culpe p̄cedenē pro qua
fuit excoīcatus. Idē p̄se. 7 docti. A
Dicit enim docti. eē eo. ad aures. q̄ in
ifrācia 7 i q̄busdā alijs regiōib; cōue
tudo ē ul̄ statuti q̄ excoīcat⁹ q̄ mōit⁹

parere noluit sed excoicari expectauit
 ppter hac otumacia; anteq; absoluat
 p quolib; mese p quo excoicat? extite
 rit certa debeat dare pecunie quanta
 tem. Et hac osuetudinē dīc rōnabilē
 7 seruandaz. ut in sū. eo. ti. q. 37. Qd
 intelligēdū videt qñ talis exactio nō
 venit ad man? seu vtilitatē exigēd. al
 hēt spēm mali. 7 idē ab ea abstinēdū.
 eē de vi. 7 ho. cle. cū ab oi. Et p ptea h
 casu absolutio debēt pcedē exactiōez.
 Vñ 7 idē hosti. in sua sūma dīc. q. ex
 coicat? o; absoluti libē. 7 eo absoluto
 pōt cogi ad satisfaciēdu; de pena. s. an
 nō pōt exigī. cū nec p illo fuerit excoi
 catus. Et sic itellige ingt eē de symo.
 ad aplicam. 7. c. ad aures. ut in oca. q.
 37. Et videt casus formalis i oco. c. ad
 aures. Et sic pnt cōcordari opiones q
 sup h ibidē referūt. B. Et idē intelli
 gendū de suspensiōe 7 in dīcto. Nā si
 daret aliqd p pōio absolutiōis siue re
 stitutiōis symonia eēt ex pte vtriūq;
 ar. i. q. i. nullus. eē eo. nemo. Q. si hu
 iusmodi snie fuerāt iuste plate. 7 de
 pecunia p absolutiōe siue relaxatione
 notauit Dugl. iō. q. 7. decimas. q. nō
 est symonia ex pte dand. eo q. oās nul
 lū ius acqrit. s. dat ut acqritur sine ve
 xatiōe retineat. ar. i. q. i. quesitū. Sad
 con. hosti. A. Idē in sū. eo. ti. q. 46.
 vbi 7 addit fm glo. Ray. q. si ecclesia
 mea uel pbanda me remoto alij fuerit
 assignata. si p pōio eā recupo uel redi
 mo. symonia ē. siue iuste siue iniuste
 amorus fuerim 7 ali? institut? qd in
 telligēdū ē qñ amotio facta ē seruato
 iuris ordie licz iuste p sniam q transi
 uit in rē iudicatā. al bñ licet redimere
 vexationē. eē eo. dilect? fili? R. 7 p; s
 §. io. B. Vtū aut p baptismo liceat
 aliqd dare vide s. baptism? §. 3.

Null? cleric? o; pce uel pōio uel fa
 uore celare e pō pōm publicū prochi
 ani sui. uel etiā min? oigne penitētem
 recōciliare. 7 ei de h testioniū sette ul
 oigne penitēte repellē. aliē symoniā
 omittit. eē eo. nemo. A. Scdm Inno.
 7 in sū. eo. ti. q. 38. nō pprie s. similitudi
 narie dī symonia? q celat propē grāz
 crimē alteri? puniēdus ē enī ut symo
 niacus. Qd intelligi pōt nisi ipa cēla
 tio eēt annexa spūali officio. forte qd
 qs h; ab e pō ad tēnūciādū delicta uel
 sile. ga tūc censeret vendē ipm officiū
 7 dñter esset vera symonia. i. q. 3. si qs
 obiecerit. B. Et gnālū fm Tho. scda
 scde. q. ioo. illa spūalia ad q qs tenet
 ex officio non pōt vendē. Vñ nec pro
 dispēlatiōe nec p correctiōe subditoz
 uel q qs desistat a corrigendo pōt ali
 quid recipi. A. Con. ipe. ut in dicta
 q. 38. B.

Quid si dat aliqd supiori ut seruet
 iusticiā in spūalib;? B. fm Ray. Sy
 monia ē. Et addit x. Idē credo si agat
 sup tpalib; ex q psona ē ecclīastica. q
 rōne ecclīastice iurisdīctiōis tenet ad
 tale ius reddēdū. S; si sit iudex laic? 7
 sup te tpali. nō erit symonia. h; al gra
 uiter peccet. s. iudex p. §. 7. A. Con.
 Vl. ut in oca. q. 38. B.

Utr? sacerdos possit celebrare. ul ex
 equias uel alia officia facē pro pecūia.
 B. fm Ray. Si tenet ad h. tūc exigē
 aliqd symoniā ē. i. q. i. vēdētes. Si
 nō tenet 7 deficit ei sūpt? pōt accipe.
 i. q. i. oues. Nam 7 opas suas locare
 pōt. siue ad diē siue ad annū. eē ne pla.
 vi. suas. c. vld. A. Ibi h non probat.
 Nā ibi dī de locatiōe reddituū 7 non
 opēraz spūaliū. ut ibi notat glo. 7 ad
 oit q nullū; spirituale locatur. Et de
 hoc latius s. §. 7. in additione. B

Q. si sup⁹ habz et ad h⁹ nō tene^r. aut
debz facē grad. aut cessare. al v^r facere
ex auaricia. Et licz forte qñ nō tene^r
ad illa nō eēt symonia. eo qz nō debet
suis stipēdijs militare. iz. q. z. carita-
tem. ex eo. cū sit. tñ turpe ē lucz qñ fit
ex auaricia. uel si in sup⁹ recipit etiaz
si diues sit 7 nō sit ex auaricia. saltē hz
spēm mali. Et in quolibz p^rdictoz itel-
ligas qz ipse grad. dz cātare ul⁹ officiare
licz aliqd recipiat. p^r sup^ribz sicut dicit
Aug⁹. qz apli gratuitū panem accipie-
bāt ab illis quibz gratuitā p^rdicatōez
impēdebāt. Sāt con. Tho. scda scde.
q. 100. A. p^redicā meli⁹ pñt intelligi
p ea q notat glo. Ray. in ti. de symonia
§. querit. sup obo statutu. vbi sic dīc.
Licet ne oate pecuniam ul⁹ recipe pro
h⁹ mōi obsequijs. aut p intessendo ex-
treme vñctiōi. Itē qd de illis q oant
reddit⁹ uel recipiūt p^r faciēda āni-
uersaria. Itē qd d illis q oant sacerdo-
tibz diuicibz ul⁹ paupibz. p faciēdo an-
nuali uel tricenario uel anniuersario.
uel celebrādo missam d spū sancto ul⁹
aliā. uel q oat denarios clericis p oīen-
dis psalterijs i exequijs mortuoz. uel
al. ul⁹ q oant ekyas paupibz ut oient p
eis. cū talis ozo sit spūalis. 7 h⁹ mōi ele-
mosyna sit corporalis. R. In oībz talibz
casibz dare uel accipe tpale. p spūali sy-
monia ē. siue detur p factio siue p offi-
cio siue p labore h⁹ mōi officij uel ozo.
nis. fm qz h⁹ ppositio p. denotat appre-
ciationē. Sed si denotaret cām moti-
uam nō p mām uel pncipalē s remotā 7
occasionalē. licitū ē oate 7 accipe tēpo-
rale p spūali. Vñ si qz oat pecuniā col-
legio alicui p generāda deuotiōe 7 oi-
lectiōe i ipso collegio ut ex illa deuoti-
one exaudiat in petitiōe quā petit qz
frēs intē sint exequijs mortui ul⁹ exte-

me vñctiōi moriend. 7 illi h⁹ faciūt ex
oilectiōe 7 deuotiōe in eis talit gnāta
aut p deuotiōe ipsi⁹ oād. sic licet oate
7 accipe tpale p spūali fm qz li. p. deno-
tat cām motiuā remotā 7 nō ppiquā
p^ropi quā cā est oilectio uel deuotio
gnāta ex oato. al forsitan nō gnāda.
Nec est sile q nō possū oate pecuniam
epo ut me diligat 7 ex oilectiōe me be-
neficiet uel ordinet. 7 h⁹ iō qz oilectio
qz eps aliqūe diligit licz sit spūalis n tñ
est cā p^r quā debz at talia offerri. sed
poti⁹ debz attēdi meritū 7 dignitas p-
sone. Sed bñ est cā sufficiens h⁹ mōi oi-
lectio qua etiā diligit p^r spūaliter
ut debz oari p eo. cū etiā h⁹ cōcedat
oīs vbi dīc. ifacite vobis amicos de
māmōna iniquat ut recipiāt vos zc.
Luc. 16. i. ut oient p vobis recipien-
dis. Ex quo p^r qz licet oate pecuniam
pro acqrenda deuotiōe hoīuz spūaliū
7 pauperū ut p h⁹ moueant 7 teneant
ozare. p^recūia tñ oata pro h⁹ mōi ami-
cicia acqritēda que spūalis est nō est
pensanda a oante uel accipiēte. ut oi-
ctū est. ut oatū sūt fruct⁹. fm qz dicit
ap^rus ad 1⁹ th. 4. q. 120. quero oatū sed
fructū. qz nō attendo pncipalit^r pecu-
niā oatā. s caritatē 7 deuotionē ul⁹ pie-
tatē ex qua oatur. propter quam sola
elemosyna ē fructuosa. Et ideo tñsio
est ad oēs qōnes s. pōsitas de illis qui
officiāt pro denarijs 7 ceteri. qz si li. p.
denotat appreciationē uel cām p mām
motiuā uel finalē. illicitū est. Si autē
cām adminiculantē. licitū est ut talia
recipiāt in sup^rus officiatiū. nō in of-
ficioz p^rcio. hec ibi. Et con. p^rdictis
Tho. 1⁹ se. 7 1⁹ l. 7 alij theologi. ut i sū.
eo. ti. q. 42. Et ex p^rdictis pot colligi
qz nō ē tutū cui icūbit facē officiari al-
tare uel capellā. cōducē ad h⁹ clericos

pacis et ouerionibz. s. constitutē aliquē redditi q. detur officiātibz. ut in. c. significati. 7 ibi glo. ex. te. pben. B

Utz cōmittat symoniā q. debitori suo dat aliqd spūale ut recuperet quod suū ē. R. fm Tho. in 4. d. 25. Absq. dubio symoniā cōmittit. Idē Vl. A Idē in sū. eo. ti. q. 65. B

Utz cū aliq. ptedētes religiōe; siue scitate petūt a sacerdotibz q. pcurant eis pecuniā in prochia sua ita q. sacerdos hēat etiā inde certā pte; sit symonia. R. fm Tho. in q. libet. Cū pualio sacerdos sit res spūalis. 7 credat ei q. sacerdos ē. id si in tali casu pactus inueniat. symonia ē respectu sacerdot. 7 sacrilegiū respectu taliū religiosorū q. est defraudatio elemosynarū respectu illorū q. dant. Unde 7 si ē vnū peccatū q. tū ad actū. est tū multiplex q. tū ad reatū. 7 tā etiā ipe sacerdos q. ipe recipiēs. s. q. sacerdotibz tribuit ul' relaxat. tenet de symōia. A. 7 etiā ad restitutionē. ut p. fm eū. Tho. 7 in sū. eo. ti. q. 66. Et cui debeat fieri restitutio isto casu pōt parē ex oīcō s. restitutio p. §. 1. in additiōe. v. Itē scdm Inno. B

Utz laicus q. recipit pecuniā ut ecclesie restituat decimā quā tenebat cōmittat symoniā. R. fm Docti. Si laicus nō vult decimā dimitte nisi p. pecunia. symoniā cōmittit ex pte sui. sed ecclesia bñ pōt redimē. ut s. decime §. 5. A. Idē in sū. eo. ti. q. 68. S. i. oco §. 5. S. i. v. dicit x. s. solutio ibi patet in additiōe. B

Mediatōres symōie symōiaci sūt. i. q. i. si q. s. eps. A. ibi or. Si q. mediator i tā turpibz nephādis dat ul' accepit extitit. si qdē clericus fuit. a ppo gdu cadat. si vō laic⁹ anathematizet. B

Utz papa possit cōmittē symoniā. R. fm Tho. scda sede. q. 100. Papa potest sicut 7 q. lib; ali⁹. 7 tāto graui⁹ q. to in altiori gradu cōsistit. Res. n. ecclesie nō sūt ei⁹ ut oīi. s. ut dispensator. Vñ si. p. aliq. re spūali recipet pecuniā aliā quā de redditibz aliē ecclesie. symoniā cūc eēt. Silt si p. re spūali recipet pecuniā ab aliq. laico nō de rebo ecclesie. A Con. Vl. ut in sū. eo. ti. q. 67. Qd in telligēdū videt q. ad illa circa q. cōmittitur symonia lege oīna. Secus si lege tū ecclesiastica cui papa nō subijcit nisi de equo. C. de legi. l. digna vox. B

Utz q. cōmittit vices suas p. pecunia. symoniā? ē. vide. i. vicari⁹. §. 3.

Symonia 2°
s. spālir quo ad ordines. Symonia q. nq. cōmittit ex pte ordinato. Aliq. ex pte ordinati. ut s. symonia p. §. 6.

Utz si aliq. p. mea ordinatiōe ul' p. motiōe pecuniā offerat. nūqd ego dicat symoniā? R. Si a pncipio. ottrahit. nō obest mihi. ex eo. sicut tuis. §. p. 7 ex de homicid. Pet. A. s. vetū fm Inno. ut in sū. li. p. ti. p. q. 8. si pecunia data ē p. electionē p. cōfirmationē. de q. loq. c. sicut tuis. Sec⁹ si daretur p. electiōe etiā phibēte me. nisi fieret ab inimico. Con. Vin. Docti. 7 glo. Ray. ut ibi. Idē 7 si q. recepisset ordinē p. symoniā cōmissam cū i p. ordinatoze. tūc enī sic ordiat⁹ licz ignoranter uel etiā cū ottradiōe. nō recipet executionē. q. h. idē cōtinget etiā si in ei⁹ ordinatiōe nulla cōmissa fuisset symonia. oum alias eius ordinatoz fuisset symoniācus in collatione ordinum. Itaq. q. semel symoniace contulit ordinem de cetero executionem dare non

poterit q̄tūcūq; occultū sit. 7 q̄tūcūq;
recipiēs ignoret. i. q. i. si qs a symonia
cis. fm Hosti. 7 in dicta. q. 8. Hodie
etiā videt idē in collatōe bñficij. cu;
symoniace ofēres etiā bñficiū uel offi
ciū ecclīasticū ipō facto excoicationez
incurrat. 7 qd agit nullū sit. ut in ex
uagi. Martini gnti. q̄ icipit. Multe. 7
in alia Eugenij quarti. q̄ icipit. Cū de
testabile. Itaq; distictiōes q̄ in h. s. fi
unt. nō habēt locū nisi qñ symonia fu
isset cōmissa cu; alio q̄ cū collatore or
dinis seu bñficij. B. Sec⁹ si sciui 7 cō
fensi. ga tūc q̄tūcūq; occultū sit. renū
ciare teneor. Si vō h sit me penitus ig
tate. puta ga amic⁹ meus pecuniā de
dit. tūc liq; ego nō sim symoniacus. te
neor tñ renūciare. ex eo. symoniace. et
c. de regularibz. 7. c. nobis. Q. si timi
cus me⁹ dedit pecuniā volēs q; ex h p
motio mea iudicaret symoniaca. 7 sic
impediret. nō cōmittit symonia q̄ ad
me. nec mihi nocet. ne ille ex dolo suo
reporret qd intēdit. ut in. c. sicut tuis.
7 in. c. nobis. p̄ rñso. A. Tñ 7 h casu
qñ inimic⁹ aliquid daret i p̄iudiciū me
um 7 h scire ante q; eps vocaret me. et
cōstaret mihi q; nō me vocaret nisi p
pter mun⁹ illud. recipe nō debere. fm
glo. Ray. 7 in ocā. q. 8. Et ad h etia;
facit qd nōr in sū. eo. ti. q. 27. vbi fm
Ray. or 7 glo. q; si aliqs scit uel credit
sibi collatū ordinē uel bñficiū pncipa
lis p̄p̄ obsega seu p̄ces carnales a se ul
ab alio inpositas. si a erat dign⁹. resi
gnare nō tener. s; debz penitē de itēti
one corrupta. ex eo. mādato. Si vero
erat idign⁹ resignare tener. ga tūc hu
iusmōi p̄ces seu obsega succedūt loco
p̄ci. i. q. i. si nōnulli. 7 cō. Vlt ibi. B.
Quid si qs etiā sine pecunia obten
tur⁹ erat ordinē ul bñficiū et tñ pecu

nia data fuit! R⁹ fm Inno. Si ali⁹ de
dit pecuniā. oñ tñ nō ordinator. nō ē
symonia. ar. i. q. 6. s. vlt. Si aut ipse
ordinat⁹ dedit. symoniac⁹ ē. A. etia;
si sine pecunia habitur⁹ erat ordinem
uel bñficiū fm eū. Inno. 7 in sū. eo. ti.
q. 8. Qd intellige nisi gratis aliqd da
retur. ut s. symonia p̄. s. 6. B. ar. i.
q. 2. q̄ pio. 7. q. 3. si qs obiecerit. 7. c.
vlt. 7. q. 6. c. p̄.

Quid si pecuniā p me nesciēte pro
missam p̄ea solui? R⁹. Sicut symoni
acus debz iudicari. ga i maleficijs ta
t habitio retro trahit 7 mādato opat
sicut nōr ex eo. sicut tuis. A. In glo.
B. In hac tñ symonia fm Tancre. 7
x. eps pōt disp̄sare. A. Idē in sū. eo.
ti. q. 9. tñ hodie si aliqd datum fuisset
collatori null⁹ posset disp̄sare nisi pa
pa. uel si eēt datū etiā alteri qñ sine il
la datōe nō fuisset al⁹ habitur⁹ ordinē
ul bñficiū. ut p̄ ex p̄all. exuagatibz. B.
Quid de his q; p hypocritam oñ p
tenderēt sp̄m scitad p̄moti sūt ad or
dines 7 bñficia nulla inposita cōditi
one uel pacto? R⁹ fm Ray. Nō tenēt
resignare. s; solū ad agendū p̄nam. ex
eo. mandato. A. Doc vez nisi al⁹ non
sit idone⁹. tñc. n. renūciare tener. i. q.
i. si qs neq; B. Tho. scda scde. q. 100.
vlt hypocritā non esse symoniacū. A.
Doc vez q̄ ad ecclīam. Sec⁹ q̄ ad tñ.
cū hypocrita ex sp̄ualibz q̄rat hūanuz
fauore. 7 sic symoniā mētalē cōmittat
i. q. i. sūt nōnulli. Et idē qd h notat in
sū. eo. ti. q. 61. B.

Utrq; ab ordinādo uel eligendo ali
qua cautio uel pmissio peti possit. R⁹
scdm Ray. Ante ordinationē seu etia;
electionē ab eo qui eligendus est nul
la cautio uel promissio peti potest. 7 si
p̄stetur symonia ē. quia videt facere

ad h̄ ut eligat. 8. q. 3. talia. S; p^o electi
onē bñ pōt. qā tūc nihil sperat ab eis.
dū tñ nō fiat ex pcedēti pactiōe. 8. q.
3. Artaldus. A. Idē in sū. eo. ti. q. 18.
fm Ray. 7 glo. 7 Hosti. S; ut ibi patz
alig dixerūt q supior pōt exigē cauti
onē etiā an electionē. quia auctoritas
supior tollit vitiū. S; pmuz dictū ve
rius videt. qā p hāc cautionē videret
consentire electiōi d se faciēde. 7 iō talis
electio tāq; ābitiosa eēt irritāda. eē de
elec. cū post petitiā. B

Quid si aligs nō hñs titulu; rogat
aliquē p̄byterū ut pñter eū ad titulu
ecclie sue. 7 pmittit ei q nūq; in ipa ec
clesia peter aliqd. 7 sic ordiat. R^o fm
Ray. Symoniā omittit. 7 nisi cum eo
fuerit disp̄satiū. nec ad supiores ordi
nes d; ascendē nec i suscepto fm rigo
rem canonū mīstrare. eē de symo. per
tuas. 3. Nec excusat pignoratiā iuris
ut ibidē colligit. Et sol^o papa disp̄sa
bit cū eo. qā symoniā^o ē in ordie. tñ i
ordini b; ante rite suscepti poterit fm
x̄. p ep̄m disp̄sari. A. Idē in sū. eo.
ti. q. 70. B. Ceterz ordinator p̄dcō
mō est susp̄sus a collatiōe ordinū. si
milit 7 pñtator ab executiōe. eē eo. si
qs ordinauerit. A. ibi dī. Si qs ordi
nauerit seu ad ordinē p̄sentauerit ali
quē pmissionē uel iuramentū ab illo
recipiēs q sup. p̄uisione sua nō ingeter
eū dē. ordinator a collatiōe. p̄sentator
vō ab executiōe ordinū p trienniu. et
ordinat^o ab ordine sic suscepto. donec
disp̄sationē sup h̄ p sedē apl̄cam ob
tinere meruerit nouerint se susp̄sos.
B. Quid de illo q scit ep̄m suū symo
niacū q tñ p̄cipit ei q recipiat ordines
ab eo. vide s. ordinator. §. p̄t.

Symonia 3°

q̄tū ad beneficia seu etia; dignitates.
de quo plura potes colligere in p̄cepe.
denti. c.

Quā querit. Quid si qs habēs l̄ras
sup. p̄uisione alicui^o bñficiū recipiat ali
quā pensionē uel aliqd bñficiū ut re
nūciat l̄ris. R^o fm Hosti. Si ex pacti
one p̄tū p aliquo tpali fiat h^o mōi re
nūciatio. symoniacū ē. Si vō ex officio
iudici uel bonis viris mediātib; pure
renūciat. 7 ex altera pte aliquid tpale
detur ei. nō ē symoniacū. ut colligitur
eē de renūci. sane. 7. c. veniens. 7 eē de
pac. cū p̄dem. A. Idē Hosti. addit.
Vbi vō assignat bñficiū spūale. ita q
etiā ex pacto renūciat dictis l̄ris. nō ē
symoniacū. eē de rescrip. ad audiētā
z^o. qā ad h̄ tenet 7 tacite inest. Con.
Inno. ut in sū. li. p̄. ti. p. q. 20. B

Utrū resignare aliqd spūale p pecu
nia uel ex pacto sit symoniacū. R^o fm
Goff. Sic. eē eo. q̄relā. 7 eē de testi. ve
niēs. Dare enī intelligit q qd sibi ope
tit remittit. 8. q. 3. talia. Idē Hosti. et
facit ad h̄ s. symonia p. §. 4°. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 19. Et h̄ intellige fm oca
in. §. p̄cedēti. cū additiōe. B

Utrū qñ recipit monach^o uel cano
nicus uel cōsecrat ep̄s 7 h^o mōi. possint
exigi qdam ex cōsuetudiē. R^o fm Vl.
Si obtinet aliqd tale p exactiōez iudi
cij uel p violētiā uel p pactū siue ante
siue postea symonia ē nulla cōsuetudi
ne obstāte. eē eo. c. p. 7. c. sicut p certo
Si vō spōte offerat tōne cōsuetudis ul
caritad etiā si fuerit excitati p spūale
bñficiū nō ē symonia. i. q. z. q. pio. et
z. Cor. 9°. Idē ex tristitia aut ex neces
sitate. Et h̄ illi q solent hoc recipere non
possint h̄ exigere ex cōsuetudiē. tamē
pñt monē illos ut bonas cōsuetudies
seruent. non autem debent eos artare

p subtractionē sacroꝝ 7 h^o mōi. s. tñ p
supiorē cogēdi sūt. ex eo. ad aplicam.
Satis con. Tho. scda scde. q. 100. p. e.
Dost. 7 Inno. Et silem qōnē determi
nās idē Tho. in q̄libet. dic sic. Cum ī
dispensationē sacroꝝ seu alioꝝ spūaliū
aliq̄ recipiūt ut symonia euitetur tria
sūt necessaria. Primo ut h̄ fiat cōcessi
one iurē dñi ul' hūani aut saltē pie cō
suetudis. 2° ut sit pia intētiō 7 nō cor
rupta. 3° ut sit forma honesta. s. ut nō
regant ante p̄ij officij exhibitiōē ne
pactū inuenire videat. s. expleto offi
cio poterūt exigi. Si ḡ ista tria conueni
ant. secure recipiat archidiacon⁹ para
frenū p installationē abbat 7 h^o modi.
7 siliē si gratis offerat. A. Idē in sū.
eo. ti. q. 31. B.

¶ Utz possint recipi nūmi crismales.
A. i. q. p. crismate dant. B. R. Non
excusant a crimie symonie. et illi qui
rei nomē 7 tēp⁹ solutiōis mutātes nū
mos quos p̄ crismales eo q. p. crismate
sue crismatiōe darent. 2° pascuales. A.
Idē sūt qd crismales. sic dicti. q. a. s. ue
uerūt recipi in pasca tpe crismatiōis.
ut in. c. i. all. B. et 3° cōsuetudinē me
die qdragesime nūcupāt. A. q. a. h̄ tē
pore qdragesime hos denarios exige
bāt ante crismatiōis tēp⁹ ad palladiū
symoniā. ut in. c. qd sequit. B. ex eo.
in tantū.

¶ Quid si aliq̄ dignus. pmoueri dat
aliqd ianitoꝝ ut eū pmittat itare ad
ep̄m ad petēdū cōfirmationē electiōis
uel aliqd h^o mōi! R. fm xv. Idē ē sy
monia si nō det corrupta intētiōe. ut
s. p. intercessionē illoꝝ qbo dat cōseq̄t
qd intēdit. Et idē credo si det aliqd fa
milie ep̄i ne videat auar⁹. et ut facili⁹
hēat accessū. aut etia; de largitate lau
detur. lic; talia possint fieri cum p̄ctō

ut si fiāt causa iactantie uel inanis glo
rie. A. Idē in sū. eo. ti. q. 35. B.

¶ Quid si aliq̄ det alicui laico aliqd
ut nō molester ul' impediat electiōnē
R. fm Ray. Si nōdū erat ei ius q̄sitū
q. a. s. nō erat elect⁹. credo symoniā cō
missam. Sec⁹ si postq̄ elect⁹ fuisset. ex
eo. dilect⁹. Idē Tho. scda scde. q. 100.
Et vide s. symonia p. s. xi^o qui icipit
vtrq̄ tpalia possint dari p redimēda zc
A. Idē in sū. eo. ti. q. 44. vbi 7 addit
fm glo. Ray. q. si aliq̄ nullū ius h̄ns
in electiōe impediret simplr ne fieret
electiō aliq̄. posset caplm redimē vexa
tionē suā. Sec⁹ si impediret ne de isto
fieret. B.

¶ Quid si cleric⁹ q. vult recipi i cano
nicū alicui⁹ ecclie det illi bona sua! R.
fm Inno. Si largiat cū cōditōe uel pa
cto ut recipiat in canōicū. 7 illa tēne
at p p̄benda. symonia est. Si dō pura
intētiōe deuotiōis offerēs rogat q. ad
mittat 7 q. bona oblata liceat tibi h̄re
p p̄benda. 7 clerici pura intētiōe cō
sentiāt nō ē symōia. Q. si dās tali in
tētiōe ducat pncipalit ut p tpalia ha
beat spūalia 7 illi alit nō recipient euz.
ex vtraq̄ pte ē symonia. s. tñ mētalit.
Con. Dost. A. De p̄dicti ē casus for
malis in. c. tua nos. ex eo. qd 7 notat ī
sū. eo. ti. q. 48. B. De p̄bendis aut q̄s
de nouo cōstituit q̄s in eccl'is pōt reti
nere ius patronat⁹ in p̄petuū ul' ad tē
pus. ut ipe ul' hōdes ei⁹ p̄ntent quem
volūt ad ipsas fm xv. A. B. verū tpe
cōstitutiōis de cōsensu ep̄i 7 fratꝝ si ibi
sūt aliq̄. al' nō posset tale ius retinē fm
eū. xv. 7 in sū. eo. ti. q. 53. B.

¶ Quid si in fundatione ipsius ecclie
sic fiat talis cōstitutio. Quicūq; dede
rit tantum in redditibus uel tantam
quātitatez q. possint emi possessiones;

talium reddituum recipiat in canonicum. 7
quod tederit heat. p penda. nūqd ē
ōstitutio licita? B. fm x. Si fiat ita
q nō daret in ppetuū f ad tēp. nec fi
at in fraudē symoniē. 7 ea sit intentio
ōstituend q nō p rebz dādis s pncipa
lit p p cultū oīnū augmētanduz 7 p
pter deuotionē dand recipiat ad spūa
lia tolerari pōt. oū tñ ille q recipit sit
oīgn. A. Idē in sū. eo. ti. q. 5. B

Quid cum dicūt sibi aliq canonici
maiores. Canonigem? nepotes nros.
Placeat tibi de meo. 7 mihi placebit d
tuo. uel de eo q dicit. i. dūq me uiuēte
fiat aliq canonig? in ista ecclia. nisi fi
at talis p quo rogauit? B. fm Ray.
Symonia omitter in utroq cāu. 12az
canon oī. Absit oīs pactio. Cesset oīs
ouentio. i. q. z. q. pio. Idē Vl. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 62. B

Quid si dicat vn? canonicus alteri.
tu fuisti exauditus in vna petitione. 7
ego de teo exaudiri i alia? B. fm Ray
Si pces sūt spūales nō est symōia. ar.
63. oī. ga sancta. Si aut pces sūt carna
les uel ex pacto quondā facto uel nūc
faciēdo symonia ē. Con. Vl. ut in sū.
eo. ti. q. 63. Que aut dicant pces carna
les hē s. symonia p. s. i. 5.

Quid de his q sanguineis suis cō
ferūt bñficia pncipalit. p p consangu
nitatē? B. fm Tho. scda scde. q. 100.
Talis collatio illicita ē nō tñ symony
aca. ga nihil recipit. Si tñ aliq det be
neficiū alicui s pacto uel intētiōe. ut
exinde suis consanguineis pvideat ē
manifesta symonia. ar. ex eo. nemo. et
addit x. q. si qs cōsanguineo suo bñ
ficiū cōfert ut ipe cōferēs magnificetur
uel fiat potētior. uel ut parēta ei ex
alter 7 h mōi. symonia est. ga respicit
tpalē utilitatē. A. Idē in sū.

eo. ti. q. 63. B

Quid si p pecunia recipiat aliq ad
seruiēdū in hospitali? h mōi? B. fm
x. Si in pdicti casibz cōsequat aliquis
aliq d ius spūale. symonia ē. Si aut nō
cōsequat s recipit ad s solū ut seruiat.
nō ē symonia. licz al turpe sit dare uel
accipere p talibz. A. Idē in sū. eo. ti.
q. 75. B

Quid de illis q emūt victuz vnus
monachi ad totā vitā suā? B. fm x.
Idē ē symoniacū. ex q ēptor nō cōseqt
aliq d spūale. A. Idē in sū. eo. ti. q.
76. vbi etiā addit fm enīdē. nō tñ ē lē
cuz emē nisi p babilr dubitētur? cōdi
tio melior sit. s. vēdēd aut emend. B

Utz sacerdos possit vēdere officiū
portādī aquā bñdictā p prochiā. B.
fm x. Si talis sacerdos heat de cōsue
tudinē q tale officiū possit retinē 7 eri
am patiū exercē 7 puent? accipe. non
est symonia si illud omitter ad firmā
al symonia ē. uel saltē turpe lucz. A
s. qn nō cōsueuit ex eo hēre puentū. q
casu ē vera symonia. cū vēdat officiū
spūale. Et idē qn cōsueuit hēre puentū
7 vendit nō puentū s officiū. ut potest
colligi ex dictis s. symonia p. s. z. cū
additiōe. B

Utz q dat pecuniā ut eligat in ipa
torē ut in rectorē alicui? ciuitatē omitter
symoniā. B. fm Hosti. Symoniā
omittit. ga ptās spūalis ē. A. Idē in
sū. eo. ti. q. 79. Et s vez est in q tū oīs
ptās descendit a teo. Ro. i. 3. Si tñ ptās
deputata pncipalit ad regimē terreno
rū magi terrena q spūalis vocat. 7 oī
fert a spūali. 96. oī. cū ad verū. Jō ve
ri? vī q d seqt. B. S. ven? ē q ē turpe
lucrū nō symōia. ga ptās trena nē qd
spūale. ut. i. fornicatiū p. s. xi. qui in
cipit. utz diuiniatio fortū. v. Quarto.

Symonia iiii^o

quo ad fructus beneficiorum.
Quid de epis q ecclesias offerunt retent
sibi fructibus uel aliqua eorum pte? R^o
fm Ray. Distigue cu Inno. Ila si ille
q dat beneficium anteq daret non pcepit
bat puenit. s. ex datione beneficii consequit
eos. no e dubiu inuenire symoniam.
Si do an datione beneficii pcepibat p
uenit. pot qd retine. ex iusta ca 7 ne
cessaria. A. dum ex rationabili ca p
statuerit. ut in. c. ut nostru. de q. i. De
bent tn plati statutu tale facere de sen
su capli fm Ray. Hosti. Goff. 7 Ber.
ut in su. li. p. ti. p. q. 69. B. s. no pot
tenere si ueniat cu eo q recipit beneficium
seu cu alio mediatore. ut cōcesso benefi
cio ipe retineat sibi puentus. ex. ut ec
cle. bñfi. sine dimi. ofe. ut nrm. in fi. 7
ex de censu. phibem. i. q. 3. si qs pben
das. Sed h no q plati no pnt retinere
bona ecclesiaru vacantiu. nisi ut or s. bñ
ficiu z. s. p. A. Ibi or q ista retentio
no pot fieri sine iusta ca. ut dictu est.
Dicit tn Goff. q plati n pot sic retine
fructu oiu beneficioru su. nisi h p indul
gentia obtinet. ex d. v. sigl. tua nob. S.
Hosti. oic q eade rōne qua de vno bñ
ficio h fieri pot posset silt fieri ex ca de
duobus aut pluribus. ut in oca. q. 69. B.
¶ Utz clericus possit vendere ad tempus
fructu beneficii sui. R^o. Licitu e ad tempus
modicu. ex ne pla. vi. su. c. fi. S. ad to
tu tempus quo venditor tenet beneficium no
est phibitu. nec tn e honestu. Et itel
ligendu spita q nihil spuale inueniat.
ex de rez pnu. ad qones. Pot tn grad
ei cura aiaz committē. ut. i. s. p. l. A.
Idē in sum. li. p. ti. z. q. z. fm Ray. 7
glo. B. vide s. locatio. s. fi. A. Ibi
tangit aliqd spale erga cessionē red-

ditu locorum religiosorum. B

¶ Utz liceat clerico ecclesiam suam locare
i totu. R^o. Si loco tibi ecclesiam. 7 tu cu
sis pbyter locas opas tuas ut ibi offi
cies no habitur ibi alit aliqua iurisdic
tionē. no committis symoniam. ar. iz. q.
z. caritate. Et no q fm xx. no hz h lo
cu locatio 7 cōductio. s. o. facere pby
gratis officiu. 7 ille grad expēsas pui
dere. A. De h dictu e s. symonia p. s.
7. et. s. z. q. i. additioib. B. Porro
sicut ait Goff. si locatio fiat ultra tempus
vite locand no valet ultra. ga clericus i
beneficio opatur usufructuario q. s. no
est nisi usq ad vitam. i. q. 6. illud. ita
tn q fm Inno. si locatio facta fuit no
mīe ecclesie 7 viliē. successor tenet ad il
lam. ex d. solu. c. p. io. q. z. l. ius. et. iz.
q. z. q. cuq suffragio. Si aut locatio scā
est noie ipsi cui e ecclesia 7 no intēde
bat ecclesiam obligare. n tenet successor
A. nec etiā hēs locator fm eū. Inno.
7 in oca. q. z. B. Q. si cōductio siue
ēptor iā aliqd soluerat tūc fm Hosti.
tenet successor hēre ratu inqtu pecunia
uersa e in utilitate ecclesie. ut in oca. c.
p. Nota etiā h. q. l. rector ecclesie possit
quq locare eā ultra tempus vite. nuq po
test h canonicus. dico ultra vitam suā lo
care pbenā. A. h fuit dictu Inno.
dicē q pdictas locatiōes pot facere mi
nister seu platus ecclesie. ita q successor te
neat hēre ratu fm pdicta forma. S. in
canonico pbenario secus dicim. q. ille
nuq pot locare pbenā suā ultra tempus
vite sue. l. d. illa possit agere 7 ueniri si
cut legitimus administrator. ut i oca. q. z.
B. Ad istā māz facit s. locatio. s. p. l.
¶ Sone q platus vendidit oēs obuenti
ones ecclesie. qd erit de eo qd puenit ex
iurisdictione? R^o fm Hosti. Commodu
iurisdictionis trāsit cu alijs. nisi fuerit

exce

excepta iurisdicthio. p se tñ iurisdicthio
vendi nō pōt nec debz. A. Idē in sū.
l. p. ti. z. q. 3. B

Utr̃ rector ecclie p̃sbyter̃ quos ip
se cōducit uel illis quibz locat fructus
ecclie possit cōmittē curā aiaz. R. fm
Hosti. Suto q. sic. dum tñ grad. 7 sine
pactiōe aliq. 7 inueniēte auctoritate
epi. e. de offi. vica. ad 13. Videt etiā q.
sine epi auctoritate. s. iminēte pfecti
one necessaria possit cōmitti ad modi
cū temp. s. p. vnuz uel paucos dies. s.
nō diu. io. q. i. p. totū. ga neq. pegrina
ri pōt sine licētia epi. de cse. ois. 5. nō
opporret. e. de voto. magne. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 4. B

Utr̃ p̃lati possint vices suas sub an
nuo censu cēdē. aut etiā possint q̃ta
recipe. vide. i. vicari. §. ante p̃t.

Symonia v^o
circa funera. Utr̃ si aliqd def
p exequiis mortuoz cōmittat symōia
R. fm Goff. 7 Hosti. pzo h̃mōi nihil
debz exigi. sed pie debēt cōsuetudines
obseruari. e. eo. ad n̄am. 7. c. cū i ec
clesie. A. facta p̃s gratis collatiōe.
Al symonia eēt. dco. c. cū in ecclie. B

Quid si apud eccliam sint diuersa
cimiteria 7 taxet p quāta pecunia qs
ponat in tali cimiterio. R. fm Hosti.
Symonia ē. e. eo. audiuiū. 7. c. sicut
Et eodē modo si p pecunia crux speci
alis portet ad fun. ut in dco. c. audi
uiū. A. Idē in sū. l. p. ti. p. q. 33. B

Quid si clerici cōsueuerūt h̃re lectū
uel pannos. equū uel h̃mōi de mori
ente. 7 ante portationē faciūt pactū
de redimēdo. R. fm Hosti. Quia hec
rpalia sūt. licitū ē. Sed si nollēt sepeli
re corp. nisi fiat eis cautio de redimen
do talia. symōia ē. A. fm Burcardū.

ut in sū. eo. ti. q. 34. B. Sed in talibz
pus sepeliat corp. 7 postea agat cōtra
heredes uel detētores. e. eo. ad aplicā
A. Idē in dco. q. 34. B

Quid cū datur pecunia clericis ut
vigilent sup defuncto uel dicāt psalte
ria. R. fm Hosti. Si recipiāt pecuniā
ut vigilent licz ad vigilias sequat orō
non ē symonia. Si aut de legēdo psal
teriū pactū faciāt. symonia ē. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 40. B

Quid de p̃cessiōibz quas faciūt ali
que collegiate ecclie in exequiis mor
tuoz data uel p̃missa aliq. pecunia siue
quacūq. re tpali al. nō facturi. R. fm
Ray. Si tenent ad h̃mōi p̃cessiōes ex
officio. sic exigē aliqd symonia ē. i. q.
3. videntes. Si dō nō tenent. dic ut 5.
symonia p. §. 25. q. incipit. utr̃ sacer
dos possit celebrare. A. 7 ibi de hoc la
tius in additiōe. B

Utr̃ licitū sit statuē q. p̃cessio fiat
p pecunia. R. fm Ray. Si statutū fa
ctū sit p vba affirmatiua. puta qcuq.
reliq̃rit collegio decē. h̃eat p̃cessionez.
7 al. ad eā nō tenebant. nō ē symonia
Si aut statutū factū sit p vba negati
ua. ut q. nulli fiat p̃cessio nisi reliq̃rit
tantū. symonia ē. ga tollit officiū pie
tatis. s. q. p̃cessio nō fiat grad uel p mi
norī sūma. ar. e. de iure iuran. sicut. p.
et 2. Con. Tho. scda secūde. q. 100. Et
qd etiā in p̃cedēti. §. of. A. P̃dictū
con. etiā vlt. ut in sū. eo. ti. q. 41. B
Siliū intelligēdū ē utr̃ liceat clericis re
cipere pecuniā ut inter sint exequiis
seu etiā extreme vñctioni. A. Ifacit
qd notat in sū. eo. ti. q. 42. B

Quid si bent uel relinq̃at annui
redditus p faciēdo annuētario uel p
septimo siue p tricenario. uel celebran
do aut orando. R. fm Hosti. In oibz

talibz distinguendū ē. q̄a si detur tpale
p spūali tanq̄ appreciatio ei⁹. symōia
est. Si vō nō detur tāq̄ pncipale p̄ciū
sed inductiuū deuotiōis. p elemosyna
licitū ē. 7 idē in oībz sūbz q̄nibz. A
De his dic clarius. In dā Inno. in. c. qm̄
enormis. ex. ne pla. vi. suas. oīc. q̄ me
ritoriū ē cōstitutū in aliq̄ ecclia reddit⁹
aliq̄s ut ibi fiat anniuersariū alicuius
7 illa cōstitutio pōt fieri p illos q̄ debēt
facē anniuersariū. ex de pben. signifi
catū. Sed donatori redditū nō licet
cōstituē. nec sub cōditōe reddīt⁹ dare
q̄a donatori nō licet cōditōes spūales
apponē sed tpales. ut redēptionē cap
tiuoz. io. q. z. b. ius. iz. q. z. autuz.
Sed Hosti. sup eo. c. qm̄. non placet.
h̄ finia. dicēt q̄ sic infiniti eēt symo
niaci. Dicit etia; q̄ b̄ bonus pōt ip̄i rei
seu fundo sine redditibz imponi. Et
subdit. Cū tñ esset q̄ ita dicēt. Re.
linquo tali ecclie. x. libras sup tali do
mo. uel oucēras libras ad emēdas. x.
libras ānuas. int illos tñ q̄ ānuersa
rio meo intererūt 7 officiauerūt scdm̄
cōsuetudinē ecclie diuindas. 7 rogo
plātū siue capitulū uel cōtēnū p̄dcē ec
clesie ut ānuersariū meū faciat. ut in
dicta. q. 42.

Symonia vi⁹
q̄ ad religionē. Quid fiet qm̄
in aliqua religiōe plures sunt recepti
uel recepte symoniace? h̄c fm̄ Ray.
Si symonia fuit cōmissa ip̄is sciētibz.
debēt d̄ suo mōasterio expelli sine spe
restitutōis. 7 debēt ad agēdā p̄niam
p̄petuā in locū artiorū regule retrudi.
ex eo. qm̄ symoniaca. Et si nō inueniūt
artiorū regula debēt mutari ī aliud mo
nasteriū eiusdē regule. Qd si n̄ pōt cō
mode fieri. fiat saltē ad tēp⁹. ar. di. oīf.

valet. 7 postea recipiatur de nouo. Si
aut̄ symonia fuit cōmissa ip̄is ignozā
tibz. sufficit q̄ tenūciēt loco. 7 p̄ea po
terūt recipi de nouo mutad tñ p̄oribz
locis. ex eo. ex insinuatōe. Idē Tho.
scda scde. q. 100. Et intelligūt Ray. et
x̄b. q̄ p̄dict⁹ rigor seruand⁹ ē etiā ī oc
cultis symoniad 7 ī iustoz p̄niali. l; nō
cōstet de crimīe p̄inglitionē uel ī for
ma iudicij. ar. in. ocō. c. qm̄ symōiaca.
q̄d nihil loq̄ de accusatiōe ul̄ īngliti
one. S; cū talibz fm̄ Ray. pōt dici q̄ ī
fauorē religiōis eps pōt disp̄sare 7 ī
ordine 7 in loco. A. s. religionis ut
ibi remaneāt vbi recepti sūt. 7 ī ordi
ne. s. ip̄ius loci videlicet p̄ uel z⁹. 7 hu
iusmodi. uel etiā in ordine. s. clericali
ut h̄eant ei⁹ executionē. ut pōt colligi
ex positiōe in sū. li. p̄. ti. p̄. q. z8. B. Si
milit̄ pōt disp̄sare capl̄m uel platus
eoz. dū tñ ip̄i sūt fuerint p̄cipes sy
monie. q̄a cū ex b̄ sint puniēdi. nō de
bent ex eodē facto p̄uilegiū obtinere.
īmo vident̄ amisiūse p̄atem recipiēdi
talē. 7 aliq̄ nō peccauerūt acquiūisse.
ar. ex de elec. bone. A. M. aut̄ dicit
q̄ cū oībz p̄dict⁹ a p̄ncipio capl̄i potest
eps disp̄sare. ut in sū. eo. ti. q. z8. vbi
h̄ notant̄. S; p̄mū dictū veni⁹ videt̄ p
c. qm̄ symōiaca. ex eo. B. C. Et nō h̄ fm̄
M. q̄ si monasteriū ē ita tenue q̄ non
sufficit suis exp̄sis. p̄nt in recipiendo
h̄re intētionē recipiēdi tpalia. 7 etiā;
oblad spūalibz grad p̄nt exp̄mē 7 pa
cisci de determiata sumā tpaliū. Satis
con. Tho. scda scde. q. 100. Ray. 7 x̄b.
dicētes. q̄ si recipiēdus. p̄mittat annu
atim ī vita sua tantū p̄ exp̄sis suis. n̄
est illicitū. Idē Hosti. 7 Goff. Et qd
videt̄ d̄riū ex eo. qm̄ symoniaca. ibi.
sub paup̄ad p̄textu. intelligit̄ scdm̄
Ray. cū b̄ dicebant ī fraudē. uel scdm̄

Hosti. qñ nō grad offerūt spūalia. ita
s. q. postea dicat ei q. ferat secū neces-
saria. s. poti⁹ qñ recipientes faciūt cer-
tū pactum de spūalib⁹ ad tpalia. A
Vtrūq; vez ē uel qñ fide petūt tpalia
a nō indigetib⁹. qā h casu cessat cā lici-
te petitionis. s. necessitas. uel qñ non
grad offerūt spūalia. Vñ Inno. dicit
qñ nō licet aliqñ recipe sub ista forma.
Recipim⁹ te in frēm si detuleri vñ vi-
uas. qā bona ecclīe nō sufficiūt nisi no-
bis. Et qd sequit nō ē dictū Inno. s.
Ray. ut pz in sū. eo. ti. q. 49. B. Vñ
fm Inno. cōsulendū ē ingrediētibus
q. q. dant sine pacto dent. 7 pncipali⁹
ppter deū. ar. 10. q. 6. de lapsis.

Quid si is q. p symoniam alienam
ignozās ingressus ē religionē ul etia;
obtinuit bñficiū. et postq. sciuit non
stat⁹ renūciavit. A. s. ministravit i
ordine suscepto. 7 aliu⁹ suscepit. ut in
sū. eo. ti. q. 29. B. R. fm x. Credo
q. eps pōt dispēare. qā l. grauit pecca-
uerit tñ fm vītātē nō ē symoniac⁹. A
Hodie nō videt q. eps possit dispensa-
re q. ad ordinatos symoniacos licz igno-
rant. ut s. symonia 2. §. p. i. additiōe
B. Non tñ credo q. abbas uel caplm
possit cū talib⁹ dispēare. nec recolo h
eis eē cōcessū. A. Idē i oca. q. 29. B.

Quid de mōasterijs vbi nō sit pa-
ctū sed taxatū ē quātū ingrediēs debet
dare? R. fm Hosti. Talis taxatio rep-
bat ex eo. sicut p. certo. 7. c. in tñ. in fi.
Et idē si fiat pactū de obseruādo con-
suetudinē. qā symoniacū ē. ex eo. ve-
niēs. Idē etiā si receptio fiat gratis. 7
postea opellat ad seruādā cōsuetudiez
ex eo. audiui⁹. et. c. Jacob⁹. A. Hoc
vez qñ cōpelli ab ipsis recipientib⁹
quib⁹ nihil dandū ē qñ regrūt ut de-
bitū etiā rōne cōsuetudis. s. tñ p. supe-

riores bñ possent opelli ad laudabilis
cōsuetudis obseruantia. ut pz s. symo-
nia 3. §. 3. 7 in sū. eo. ti. q. 31. Vbi etiā
addit fm Ray. 7 alios. q. in h⁹ mōi sp-
a spē mali abstinedū ē. B. Si autē
absq. cōditiōe 7 cōpulsione dat grad qd
cōsuetū ē. nō ē symonia. s. de intētiōe
deus iudicat. A. Idē qd in h. §. nō ē
in sū. eo. ti. q. 31. B. Pōt autē pdicta
taxatio locū hēre. ut s. symonia 3. §. 8.

Sz nūqd postq. puella grad ē i mo-
nasterio recepta. 7 sūt paupes. an p-
teneat ad aliqd. R. fm Hosti. Agere
pnt cōtra pēm. p alimēd filie. vel si p-
cecessit agāt ad pte sue hēditatē. ut in
Auten. de sanc. epi. §. nullā. coll. 9. A
Idē in sū. eo. ti. q. 52. B.

Pone q. aliqis timens nō recipi o-
rit abbati. si vellent me recipe dare vo-
bis bona mea. abbas habito cōsilio re-
cepit eū 7 ille dat sua? R. fm x. Cre-
do q. siue intuitu illi⁹ pmissiōis fuit
recept⁹ siue nō. symonia ē saltē ex pte
offerend. sicut notat Tancre. ex eo. no-
bis. Et con. Ber. 7 Hosti. Nec pōt re-
manē in illo mōasterio. nec data repe-
tere. cū sit in turpi cā. A. Tñ qñ dās
ingredit aliā religionē debent ei data
reddi. ex eo. veniēs. B. Teneat tñ ad
aliud trāsire si ad religionē se obliga-
uit. ar. ex de regu. pōtēctū. A. Idem
qd in h. §. nō ē in sū. eo. ti. q. 55. B.

Quid si recipientes expserūt cōditi-
onē de dandis. 7 ille timens repellī si
cōtradict tacuit. pponēs nihil dare. 7
sic ingressus ē. nūqd pōt ibi remanē?
R. fm x. Credo q. nō. qā cū nō sdi-
xerit illicite petitiōi taciturnitas eius
p cōsensu habēda ē etiā in foro pñali.
A. Idē in sū. eo. ti. q. 56. B.

Quid si iniponat cōditio ex vtraq;
pte. 7 anteq. recipiat uel acceptetur

recipi vtraq; ps reuocat cōditionē . 7
sic grad recipit? R^o fm xō. Credo q; li
cet. oū tñ intētio non sit corrupta. Si
autē ante reuocationē iā fuisset recept⁹
aut pmissa receptio. eo ipso fact⁹ ē in-
dign⁹ tali monasterio. A Idē in sū. eo. ti. q. 57. B

Quid si conuēt⁹ aliq; pmittit ali-
cui q; p⁹ biēniū recipiēt eū si interim
didicerit artē illā; uel si studuerit in
scolis. 7 ex tūc recipiēt eū s; nolūt eū;
inducere usq; ad p̄dicta? R^o scdm xō.
Idō credo symoniā cōmitti. qā p̄inde
est ac si dicerēt. recipim⁹ te induendū
tali tpe. oū tñ interim reddas te ido-
neū addiscēdo tale artificii uel talem
sciētiā. Con. VI. A Idē in sū. eo. ti.
q. 58. B

Quid de seruiēte regulariū q; non
vult eis seruire nisi pmittat ei q; post
certū temp⁹ recipiant ipm 7 sic pmit-
tant? R^o fm xō. Symonia est. qā oīs
pactio 7 cōuētio tpalū cessare d; i. q.
z. q; pio. A. Cō. VI. ut i oca. q. 58. B

Quid si qs amic⁹ medi⁹ pcurat q;
filius alicui⁹ magni recipiat gratis in
aliquo monasterio. 7 p⁹ca iste amic⁹
solicitat illū magnū q; det alqd mōa-
sterio. nūqd licet? R^o fm xō. Si dicit⁹
amicus nō al⁹ pcurasset illū recipi. nisi
qā sperabat eū datūz aligd mōasteio
uel etiam si nō sperauit s; tñ nūc petit
aligd dari p receptiōe illi⁹. symōia ē.
Si vō alit⁹ sollicitat eū q; sit deuotus si-
cut 7 eē debz illi monasterio. 7 dilecti-
one orta ex receptiōe filij offerat aligd
mōasterio. nō ē symonia. A s; tole-
rari pōt. oū tñ intētio nō sit corrupta
fm eū. xō. 7 in sū. eo. ti. q. 60. B

Quid de monachis q; oāt aligd ab
batibz p habēdis p̄zati b̄et h⁹ mōi?
R^o fm xō. Symōia ē qñcūq; est ibi ali

quid spūale si p. notat appreciationē;
uel cām p̄ximā 7 p̄ncipalem. A siue
detur de rebo monasterij seu p̄zati⁹ ul
aliūde. fm eū. xō. 7 in sū. eo. ti. q. 72.
B. Et idē si datēt ep̄o pecuniā ne re-
moueant a p̄zatiōibz. A Idē in sū. eo.
ti. q. 73. B

Quid de cōfratnitatibz i qbo statu
tū est q; null⁹ recipiat nisi pmittat ul
iuret se patūz ānuati tātū? R^o Quia
h⁹ mōi cōfratnitates nō pōt vere dici
q; sint religiōes. s; quedā cōgregatiōes
ad bñ faciēdū. nō hz hīc locū symōia.
qn pot⁹ si oatio tpalū ab eis īponit⁹ p
faciēda elemosyna. ut palēdis paupe-
ribz. redimēdis captiuis 7 h⁹ mōi. lau-
dabile est. 7 tales cōfratnitates bone
sūt. qz. oīs. si qs despiciat. 7 ar. 24. q. 2
sane. Et sūit si o; q; semel in anno uel
mēse oueniat ad tractandū de salute
aīe. 7 de agēdis. 7 p̄p̄i h̄z fiat expēse. iu-
stū ē q; ponāt int se aliquā quātitate;
Idēoq; p̄p̄i p̄dictas cās p̄dictū statu-
tū videri licitū 7 bonū. Tñ ad oēm am-
biguitatē tollēda; fm VI. tū⁹ eēt q;
statutū h⁹ mōi fieret sub forma affir-
mativa. sicut dictū ē s. symonia s. s.
p̄t. A Tñ fm glo. Ray. nullaten⁹ ē
licitū q; tale statutū fiat sub obis ne-
gatiuis. ut in sū. eo. ti. q. 43. B. S; iu-
ramētū non apponat fm Ray. p̄pter
periculū periuri.

Symonia vñ^o
de pena 7 disp̄satiōe. Que pe-
na eius q; symoniace ordinat⁹ fuerit?
R^o fm Ray. Idō recipit executionē. s;
est ip̄o iure suspēsus quo ad se 7 q; ad
alios. etiā si occultū sit. ex de symo. tā-
ta. 32. oīs. s. vey. Et sic intelligit⁹. i. q.
i. rep̄rui⁹. Et h̄z qā caractere h̄z furti-
uū. Et nō est solū suspēsus ab ordine

quē symoniace suscepit fm Vl. s. etiā
ab actibz oīuz alioz. Idē Inno. 7 ad
dit q etiā in tpalibz. 7 p cōs pōt ad
ministratiōē. 8i. oīf. eos. Idē o3 pu
nici depōitiōē 7 infamia si de crimie
cōstitit. i. 5. q. 3. sane. eē de accusa. inq
sitiōis. Itē nō pōt repetē pecuniā quā
dedit. eo q turpī dedit. i. 4. q. 5. nō sa
ne. A. Idē i. sū. l. p. ti. p. q. zi. B

Que pena ei9 q ordinē uel bñficiū
cōtulit symoniace. aut etiā eius q fuit
mediator? Rē fm Ray. Si est manife
stū. ipō iure suspēsus ē etiā q ad alios
eē eo. accusatū. 32. oīf. s. vey. Si vero
est occultū. suspēsus ē q ad se tñ. sicut
7 glibet criminōsus. nō tñ q ad alios.
at. eē eo. 7 si qōnes. 7. c. veniēs. 7. c.
ex tue. Et qd impōter p suspēsiōnem
vide. i. suspēsus p totū. A. Cō. Inno.
ut in oca. q. zi. B

Que pena ei9 q recipit simplex bñ
ficiū symoniace? Rē fm Ray. In pri
mis q ē suspēsus eo modo q in pcedē
ti. pximo. s. oīctū ē. Itē tenet renū
ciare bñficio 7 restitutē oēs fruct9 per
ceptos 7 qui pēpi potuissent. i. 4. q. 6.
si res. eē d resti. spōl. grauis. 7 ut oīm
est s. restitutio p. s. 5. nisi illos quos
expēdisset in utilitatē ecclie. 12. et q
de pdandi aīo accessit ad negocia mea
habz s me actionē. 7 ligz nō hēat i id
qd sibi abest. habz tñ in id in q ego lo
cupletior fact9 sū. ff. de negi. ges. li pu
puli. s. sed 7 si qs. Et eodez mō tenet
ad restitutionē ille q nō cōmisit symo
niā. tñ ali9 p eo sciēte 7 cōsentiēte cōmi
sit. uel si pūs ignorauit 7 p ea qñ sci
uit nō statim renūciavit. Talis tñ nō re
netur de illis fructibz q s pcepit qd diu
fuit bone fidei possessor q 7 iā cōlūpti
fuit. s. de extatibz tñ. C. de rei ven. l.
certū. sicut oīctū ē s. restitutō p. s. 5.

A. Et ibi 7 in. s. se. de his fructibz et
sūptibz dices lat9 in additiōe. B
Con. sat. Goff. Dost. 7 Tho. A. Cō.
7 Vl. in oca. q. zi. B. Item quīs sy
moniac9 in bñficio si occultus ē nō sit
suspēsus ipō iure s suspēdend9. i. q. 3.
c. p. 2. et 3. tñ rōne illi9 bñfici9 symo
niace qñti non ministrabit sine pōtō.
neq spūalit neq tpalit. A. Sed ab
alijs bñficijs nō symoniace qñtis nō
erit suspēsus fm Inno. in oca. q. zi. B
S3 si notoriū est. ipō facto ē suspēsus
ab actibz oīuz ordinū 7 ab admīstrati
one spūaliuz. ut Inno. oīc. sicut de sy
moniacō in ordie. ut in p. s. oīctū est
A. Idē i oca. q. zi. ubi 7 addit. Ray.
oīct de symoniaco etiā in bñficio q
punit pena depōitiōis. s. ab ordine 7
bñficio. 7 infamia. sicut symoniac9 in
ordine. eē de accusa. inq sitiōis. Jo. tñ
intelligit illud de depōitiōē nō ab or
dine s a bñficio crimie. pbato i modū
denūciatiōis uel inq sitiōis. qā si i mo
dū accusatiōis deponeret ab ordine 7
bñficio. sicut p alijs crimibz reglarit.
Cū Jo. videt cōcordate Goff. Et est rō
depōitiōis a bñficio fm eū. qā nō pos
set agē pñiam bñficio ul dignitate re
tenta. ut. i. 3. oīf. nerui. B

Que pena eius q recipit bñficiū cū
cura uel dignitate symoniace? Rē fm
Goff. pñet nūc ocas penas in pxio. s.
idē iudiciū est de eo sicut de illo q reci
pit symoniace ordinē. s. q suspēsus ē
7 quo ad se 7 q ad alios. Cū ē executi
onē nō hēat. q cōd agit saltē de illo of
ficio. suspēsus agit. 7 aīas decipit. eē
de elec. dudū Rothomagensis. Et de
ista mā hēs s. cōfessio 3. s. fi. A. pñe
oīctis con. Vl. ut in sū. eo. ti. q. 22. B
Utr9 symoniac9 in ordine suspēsus
sit qñtū ad ea q sūt iurisdictionis? Rē

fm x. Cū pene nō sint extēdēde. ille
q symoniace recipit aliquē ordinē su-
spensus ē q̄tū ad ea q̄ sūt ordinis. sed
nō q̄tū ad ea q̄ sūt iurisdicōis. Vñ si
al' hēbat iurisdicōnē. 7 nūc h̄z. 7 pōt
suspēdere. excoicāre. 7 ab excoicatiōe
absoluē. 7 h̄z mōi. A. Idē in sū. eo.
ti. q. zi. S; tū hodie circa h̄ multa sūt
innouata. cū oīs symoniac' sit excoi-
catus. ut. i. in h̄. c. patebit. B

Quid agendū sit de pecūia symōia
ce accepta! R. fm x. A. ut p; in sū.
eo. ti. q. z3. videt' potius fm Ray. B
Deb; restitui illi eccl'ie in cui' oriēliā
data ē. ex eo. de h̄ aut. ar. i7. q. 4. si qs i
atrio. et. z7. q. i. si qs rapuerit. Et hoc
cū pecunia dat' alicui. puta plato soli.
uel alij cuiq; ita q' eccl'ia nō ē in cul-
pa. Si tū ille q' dedit sit fact' h̄ mō ir-
regular. assignāda ē pecūia alteri mo-
nasterio ad qd o; eū transire. ut eo vi-
uente hēat vsū illi'. ar. i6. q. 6. de lap-
sis. 7 in dco. c. si qs rapuerit. Postea
restituēt pōri eccl'ie siue mōasteio. A
Immo videt' q' restitutio sit faciēda
illi q' dedit. ex eo. veniēs. Rnd; Ray.
Quidā dicūt dispensatiue illud fuisse
factū. Alij distinguūt. q' assentio q' si
remanet i seculo ille q' dedit pecuniā.
nō ē ei restitutio faciēda. s; eccl'ie. ut s;
dictū ē. Si vō trāseat ad religionē uel
iā est psona religiosā 7 transeat de illo
mōasterio ad aliud. o; restitui pecūia
simplr 7 possēdōes salrē q' ad vsufru-
ctū illi mōasterio qd igredit'. ut sicut
hab; onus ita hēat etiā emolumētuz.
dco. c. de lapsis. Inno. aut dīc q' si oās
pecuniā intraret religionē. de mīa bo-
nū eēt reddē ei. dco. c. veniens. Et sic
sentit Inno. q' h̄. c. nō loquat' de iuris
necitate. s; d' benignitate. 7 idē vī etiā
sentire Hosti. ut i dca. q. z3. S; glo. in

dco. c. de h̄. ex eo. sentit q. c. veniēs. lo-
quat' etiā de necitate iū in suo cāu. s.
qñ totū collegiū fuit in culpa. Sec' si
solus platus ul' alij pticulares. qā tūc
nō sit restitutio ei q' dedit etiā si igre-
diat' religionē. s; dat' religiōi ad quāz
trāsīt solū q' ad vsufructum. ne sit illi
onerofus. Itē addit Hosti. q' si donās
errauit i iure subuenit ei 7 restitutio
fiet illi. ex eo. veniens. Et idē si adeo
paup est q' nō hab; vnde viuāt. ut in
dicta. q. z3. B

Quid si ipm monasteriū ul' eccl'ia
fuit i culpa. ut si qs dedit monasterio
pecuniā ut recipiat'. R. fm Ber. Ei
o; restitui q' dedit ut cū ea i aliud mo-
nasteriū itret. ne sit onerofus secūdo
mōasterio. ar. i6. q. 6. d' lapsis. et. z7.
q. i. si qs rapuerit. ex eo. veniēs. Nec
eccl'ia ul' monasteriū o; cū tali fraude
eē in lucro. nec ex eodē facto o; cōseq
penā 7 pmiū. ff. d' negl. gel. siue hēdi-
taria. h̄ Ber. ex eo. d' h̄ aut. A. h̄ me-
lius pōt patē ex dict' in pcedēti. S. B
Quid si aliquis dedit pecuniā p ha-
bēdo ordīe! R. fm x. Si ipe non ha-
bebat bñficiū eccl'asticū. o; illa pecu-
nia cedere illi cathedrālī eccl'ie in cui'
ignominia data ē. Idē Vl. dīc. Si vō
hēbat titulū alic' bñficij ad quē debe-
bat grad ordīari. illi bñficio restituē-
da est fm eū. Vl. A. Idē in dca. q. z3
ad fi. B

Ut; cū symoniaci possit dispēsari.
R. Qñ symōia infuenit ex pte ordīa-
torū 7 ordīari. nō dispēsari. ut s;. dispēsa-
tio. §. 7. 7 alijs vide in §. sequētib;
Quis possit dispēsare cū ordinatis
symōiace! R. fm Ray. Si crimē ppe-
tratū ē nesciētib; ordinat. tunc pōt q;
simpliciter renūciauerit executiōi ordi-
nis. pōt eps dispēsare. ex eo. d' symo.

nisi si pecunia ipsi epō fuisset data. tūc
enī nō posset dispēfare ppter turpitudi
nē suā. s. papa. i. q. i. erga. 7. c. si quis
neg. et. q. 5. pñtiū. Posset aut succē
sor illi⁹ uel ali⁹ ordinari⁹ ei⁹. utpote si
hēret domiciliū uel bñficiū i alio epātu
A. uel etiā archieps. qā h cāu posset
dispēfare fm Ray. ut in sū. eo. ti. q. 25
Sed h ē vez fm glo. ei⁹. 7. Vl. qñ h h
ex osuetudine. ut in sū. eo. ti. q. 26. B
Con. Inno. Hosti. Goff. A. Idem i
ocā. q. 25. B. Sili⁹ cū illo q scienter
suscepit ordinē symōiace nō tñ mini
strat. posset eps dispēfare i ordibz rite
an suscepit. nō aut i illo quē symōiace
suscepit. nec etiā q recipiat alios ordi
nes an dispensationē. qā pmo⁹ eēt p
saltū. A. Con. Albic⁹. Et p h vī facē
ex eo. si quis ordinauerit. ibi. ab ordi
ne sic suscepto. B

Quis pōt dispēfare cū illis q recipi
unt simplex bñficiū p symoniam? s. x
fm Ray. Si igrātibz ipis factū sit pōt
eps dispēfare. ut etiā d nouo cferatur
eis idē bñficiū p⁹ q ei pure ac simplr
renūciauerit. ex eo. de symōiace. ex de
elec. si alicui⁹. Itē q possint mīstrare i
ordibz an 7 p⁹ bñficiū suscepit. A. h
nō vī dcm Ray. qā nec in his necessa
ria ē dispēfatio. cū tales nō sint symōia
ci. ut p pēu. Ray. 7 Inno. ut i ocā. q.
26. B. h aut itellige si etiā eps igrā
uerit. nā si scienter cūlisset. nō ipse s su
pior posset dispēfare. ar. i. q. 5. c. p. ex
de cle. diu. diuersis fallacijs. Si vō bñ
ficiad sciētibz sol⁹ papa pōt. ex. eo. d re
gulatibz. Idē Tho. 7 Vl. Et fm xv. in
telligit h q cū talibz nō possit dispēfa
ri nisi p papā; nec i illo bñficio nec in
alio si remanēt in seculo. Con. Tan. ex
eo. nob. Sili⁹ 7 Hosti. A. Idē i ocā
q. 26. B

In multā casibz symonie fm Ray.
pōt eps dispēfare p⁹ legitimā pñiā. p
videlz cū illo q bñficiū seu ordinē cō
tulit symōiace uel q fuit mediator sy
monie dū tñ sit occultū. Itē cū eo q i
terposuit pces carnales etiā p non di
gno nulla tñ infueniēte cōditione uel
pacto. 7 h pōt si ipse eps ab h pōt sit i
munis. Alioqn metropolitā⁹. Intel
lige fm xv. qñ talia de osuetudie cōpe
tūt ei. Itē pōt eps dispēfare i symōia q
cōmittit circa exegas defūctor. Item
in cōsecratiōe cimiterij 7 sacroz vasoꝝ
In bñdictiōe vestiū. In vēdictiōe cruf
mad. Aque bñdictē uel salis. aut panis
bñdicti. In bñdictiōibz nubētū. In
oibz his eps nō est phibit⁹. iō pōt. ar.
ex d sen. exco. nup. A. pñdē etiā;
notat i sū. eo. ti. q. 26. fm Ray. 7 glo.
Vl. Hosti. 7 Goff. Et addit fm Ray.
q eps pōt etiā dispēfare cū illo q ordi
nē symōiace recepit 7 nō mīstrauit in
rite an suscepit. Itē cū eo q recepit sy
mōiace bñficiū p⁹ q resignauit in exe
curiōe ordinū. 7 fm glo. eius tā susce
ptoꝝ an bñficiū q p⁹. nō aut ut recipi
at nouos ordies nisi forte intraret reli
giōe. 7 symōia eēt occulta. sec⁹ si mani
festa. Est aut occulta symōia de q nō
cōstat p sniāz uel cōfessionē in iure factā
aut p rei euidētiā q nulla possit tergi
uersatiōe celari scdm dictāz glo. B
Inno. etiā oīc q symōiaci i bñdictiōi
bus 7 h⁹ mōi si occulti sūt l; sint suspē
si q ad se sicut alij criminosi. tñ p⁹ pe
nitētiā licite celebrāt. s. bñficiū q d sy
mōiace habitū ē nullo mō retineri po
test. A. Inno. gnālī loq⁹ de oibz sy
moniac in bñficio. ut i ocā. q. 26. Tñ
hodie aliud ē. ut patebit in fine h⁹. c.
Itē oīc Inno. q igrāter symōiace pro
mot⁹ ex dispensatiōe epi remanet in

illis ordinibus. in alijs aut ordinibus uel be-
neficijs non symoniacis habet etiam sine
dispensatione manebit. et noua beneficia
acquet. Nouos aut ordines non potest ha-
bere nisi per dispensationem cum eo in ordine sy-
moniaci quesito. cum aliter esset promotus per
sacrum. B

Quid si aliquis probabit credit sibi esse
collatum beneficium uel ordinem propter obsequia
uel propter preces carnales a se uel ab alio
interpositas? R. fm Ray. Si aliter erat in-
dignus; resignare. quia preces succedunt
loco precepti. Si vero dignus. non tenetur sed suffi-
cit penitentia de mala intentione. i. q. i. sunt
nonnulli. ex de eta. et q. li. tu a. et ex eo.
mandato. A. Idem in su. eo. ti. q. 27. B

Utrum episcopus possit dispensare cum eo qui est
symoniacus in dignitate. R. fm Inno. non
ex eo. nobis. Immo etiam cum nullo sy-
moniaci scienti potest episcopus dispensare quia pro-
moueri possit ad dignitatem etiam per qua
non fecerit symoniam. i. q. i. erga. Idem
Hosti. A. Idem in su. eo. ti. q. 26. ad fi.
Et addit Inno. quod episcopus potest dispensare in
simplici beneficio cum eo qui illud recepit
ignorans. i. nesciens symoniam intenuisse
se. ut in alia ecclesia obtineat beneficium. et
etiam in eadem. B

Utrum episcopus possit dispensare cum electo
symoniaci qui per eam eligatur. R. Si electio
reprobata est propter symoniam etiam quam
electus ignorauit nec per eam ratum habuit.
nihilominus non potest episcopus illa vice dispen-
sare. Secundo de simplici beneficio. si quis non
est dignitas. si ignorans recipiat. quia per
resignationem episcopus dispensare potest ut ei
conferatur. ex de elec. si alicuius. ut etiam habetur in
§. x. qui incipit. quod potest dispensare. A
Circa materiam istam hodie multa inuenta
sunt. ut per in exua. qui dicitur Martini quinti.
facta in concilio Constantiensi. qui incipit.
Multe. ubi dicitur. Sacro approbante con-
cilio declaramus. quod ordinati symoniaci
ab executione suorum ordinum sint ipso iure
suspecti. Electi autem postulationes
confirmaciones et quisque pueros symonia-
ce ecclesiarum monasteriorum et dignitatum per
sonatum officiorum et beneficiorum quorumcunque
deinceps facte nulle sint ipso iure. nul-
lusque per illas ius cuiusque acquirat. nec promo-
ti confirmati aut pueros faciant fructus suos
sed ad illorum restitutionem; tamque iniuste abla-
torum teneantur. Statuentes insuper quod omnes
et recipientes ipso facto in interdictum exco-
municacionis incurrant. etiam si pontificali aut car-
dinalatus prefulgeant dignitate. Item in alia
qui dicitur eiusdem facta Matthei anno 2. sui
pontificatus. et incipit. Danabile. sic habetur.
Innouamus et de nouo confirmamus exco-
municacionis suspensionis ac perniciosis in indi-
ctum in interdictum alias censuras dudum a sum-
mis pontificibus de symoniacos latis ac per
mulgas. quas ipso facto incurrit uolu-
mus omnem occultum uel manifestum symo-
niacum ubiqueque symoniam commiserit. cuius-
cunque status uel conditionis gradus uel pre-
eminentie uel dignitatis existat etiam si
cardinalatus episcopalis seu alia quis ecclesia-
stica uel temporalis etiam maxima prefulgeat di-
gnitate. dictatumque in interdictum exco-
municacionis suspensionis perniciosis in indi-
ctum aliasque
censuras et penas absolutionem seu rela-
xacionem nobis et successoribus nostris preterquam
in mortali articulo spiritualiter referuamus.
non obstantibus quibuscunque commissi-
onibus in-
dultis et facultatibus absoluendi de casibus
nobis et successoribus nostris spiritualiter re-
seruatis cuiusque et cuiuscunque status gradus
conditionis et dignitatis existat sub quocunque
forma quorumcunque generumque uel spiritualiter factis aut
faciendis concessis uel in posterum concedendis
Quas commissi-
ones et facultates huiusmodi
quatenus ad detestabile crimine symonie et pe-
nas inde sequentes reuocamus et cassamus

eaſaſq; hñe volum⁹. niſi ſpālir de ab-
ſolutiōe ⁊ a pctō ſymonie i omiſſiōbo
⁊ facultatib⁹ p̄dicti exp̄ſſam faciām⁹
mētionez. Statuim⁹ q̄q; p̄cipim⁹ ut
oīs cuiuſcūq; ſtat⁹ cōditiōis p̄minen-
tie uel dignitatē exiſtat. q; ſciuerit ali-
quē p̄ hāc cōſtitutiōez omiſſiſſe ſymo-
niā. iſta duos dies nāles p̄ q̄ ad ſui
noticiā deuētū extiterit. teneat ſi p̄nſ
fueit ī Romana curia nob⁹ ul' aplice ſe-
dis cameratio aut ſuo vicegerētī. ⁊ tūc
ī vni⁹ ul' duoz teſtū p̄ntia reuelare ſb
eiuiſdē excoicatiōis ſuſpēſiōis ali⁹q; cē-
ſurā ⁊ penis q̄b⁹ ut p̄fert ipm auctore
ſymōie eē volum⁹ inodati. q̄s dicit⁹
nō reuelans ut p̄dicti ſeu teges ſymo-
niā. tāq; eiuiſdē fautor ſceleris incur-
rat. cui⁹ abſolutiōez nob⁹ ⁊ ſucceſſorib⁹
n̄ris ſpālir reſeruam⁹. decernētes ex
nūc irritū ⁊ iane ſi ſec⁹ ſup hīs a q̄cūq;
quis auctoritate ſcient⁹ ul' ignoratōi-
gerit attēptari. Iſ ibi. Itē in alia Euge-
nij quarti. q̄ icipit. Cū tereſtabile. vbi
or. Illos p̄deceſſorū n̄roz Romanoꝝ
p̄tifiū veſtigis iherēdo ac etiā oēs
⁊ ſingulas excoicatiōis ſuſpēſiōis p̄-
uatiōis ⁊ inēdicti ſinias cēſuras atq; pe-
nas oudū a p̄tifiū p̄dictis ⁊ p̄ tali-
bus reputad⁹ ſymoniacos quolibz la-
tas ſ illos cuiuſcūq; grad⁹ ſtat⁹ ordi-
cōditiōis vel p̄minētie fuerit. etiā ſi
cardinalat⁹ patriarchali epālī regali
reginali ul' alia quīſ eccliaſtica ul' mū-
dana dignitate p̄fulgeat. eoꝝ quēlibz
tā manifeſtū q̄ occultū ipſo ſcō incur-
rere volum⁹. cōfirmari ⁊ innouari au-
thoritate aplice declaram⁹. q̄ oēs illi q;
ſymōiace ordinati fuerit. a ſuis ſint oz-
dinib⁹ ſuſpēſi. p̄ter electiōes vō poſtu-
latiōes cōfirmatiōes ſeu q̄ ſuis alias p̄-
uiſiōes q̄s ſymōie labe nieri cōtigerit
⁊ q̄ vitib⁹ oīo cateat in ecclis mōaſte

rijs dignitatib⁹ p̄ſonatib⁹ officijs ec-
cleſiaſticis q̄b⁹ ſuis bñficijs aut aliquo
eoꝝ ius nullaten⁹ acq̄rat. nec inde fa-
ciat aliq̄s fruct⁹ ſuos. ſ ad illoꝝ oīū q;
p̄cepit reſtitutiōez ſub aīe ſue piculo
ſit aſtrict⁹. Statuētēs p̄terea q̄ vniuer-
ſi ⁊ ſinguli etiā p̄miſſa dignitate p̄di-
ti qui quolibz dādo uel recipiēdo ſy-
moniā omiſerit. aut q̄ illa fiat media-
tores extiterit ſeu p̄curauerit. ſn̄az ex-
coicatiōis incurāt. a qua niſi a Roma-
no p̄tifice p̄tpe exiſtere n̄ poſſint ab-
ſolui p̄terq; ī mōd articulo cōſtituti.
Et ut h⁹ mōi labis cōtagiū frequēt⁹ re-
p̄ma. oīb⁹ ⁊ ſingulis eccliaſticis ſecula-
rib⁹q; p̄ſonis cuiuſcūq; dignitatē q̄d⁹
ordinis ſeu cōditiōis fuerit. in virtute
ſcē obediētie diſtrictē iūgim⁹ ut oēs
oēs quos ſymoniā h⁹ mōi omiſiſſe ul'
p̄curaffe aut in ea mediatores eē ſciue-
riūt. p̄tifiū p̄dicto uel eius cameratio
aut cui idē p̄tifeꝝ duxerit cōmittēduz
p̄ ſe ul' p̄ alios reuelare q̄citi⁹ nō omit-
tant. Qd ſi nō fecerit abſolui nō vale-
ant donec p̄dicta reuelent. Datū Ro-
me apud ſanctū Grifogonū ꝛ. p̄tifi-
catus noſtri anno quarto.

Simulatio.

Utrūq; ſimulatio ſit pctm. R.
fm Tho. ſcda ſcde. q. cxi. Simulatio
p̄pe mēdaciū eſt in exterior⁹ factor⁹ ſi-
gnis cōſiſtēs. Nō refert autē utz q̄s mē-
tiatur vō uel q̄cūq; alio ſcō. N̄ cum
omne mēdaciū ſit pctm cōns eſt q̄ oīs
ſimulatio pctm ſit. Tñ ſicut dicit Aug⁹
in li⁹ de q̄nib⁹ euāgelij. nō ſp̄ q̄cqd ſi-
mulam⁹ aut fingim⁹. mēdaciū ē. ſ q̄n
id qd dicim⁹ nihil ſignificat. A .s.
vtilē. ſ; ſignificet inutile. zz. q. 5. c. q̄-
cūq;. B .tūc ē mēdaciū. Qñ vō fictio
n̄ra refert ad aliquā ſignificatiōez. nō

ē mendaciū. s. aliq̄ figura v̄itad. Et ita
oñs finxit se lōgī⁹ ite ad aliqd figura-
te signādū. Addit Vl. q. sicut licet fal-
lere aliquē in duplicitate v̄boz ppter
aliquā sui uel pximi vtilitatē. ita licet
7 p opus intētiōe vtilitad cōsequētis
ad talē simulatiōē. sicut 7 David mu-
tauit faciē suā corā Achis rege Geth.
p Regl. zi. A. Satis facit. c. vtilez. zz.
q. z. B.

Utrū aliqs peccet simulādo scitātē.
R^o fm Tho. in quolibz. Duplex est si-
mulatio. Quedā fit ab aliq̄ ut iniquitas
sua palliet 7 ipe bon⁹ putet. 7 h̄ ē pec-
catū. A. 7 tātō graui⁹ quātō magis
ista simulatio cedet in dānū pximi tē-
porale ul' spūale fm Tho. 7 in sū. li. 3.
ti. 34. q. z. 34. B. Alia q̄ fit ad dei ho-
norē 7 pximozū edificatiōē corā ex-
traneis ut ipi magis edificent. 7 iste nō
peccat s. meret. A. Idē in sū. eo. ti.
q. z. 34. B. De hypocrisis q̄ est quedā
simulatio. i. hypocrisis.

Utrū sit simulatio qñ aliquis occul-
tat p̄t̄m suū. R^o scdm Tho. vbi s. Si-
cut aliqs v̄bo mentit̄ qñ significat qd
non ē. nō aut̄ qñ tacet qd est. qd 7 ali-
qñ licet. Ita etiā simulatio ē qñ aliqs
p exteriora signa fēd̄z uel rez signifi-
cat aliqd qd nō ē. Idē aut̄ si aliqs p̄e-
mittat significare qd ē. Vñ aliqs p̄t̄
peccatū suū occultare absq̄ simulati-
one 7 laudabil̄. s. ne aliq̄ in scādaliq̄r

Sobrietas. Quare
tas cibi requir̄ in ordinando
siue i clerico! R^o fm Ray. Quia sicut
ebrietas sic 7 voracitas phibet ab apo-
stolo. Ro. 13. Idē in cōmessatiōibz et
ebrietatibz. Itē q̄a ventri ingluuiēs lu-
xuriā puocat. Vñ. 44. ois. s. p. Veni
7 genitalia sibi met̄ vicina sūt. ut ex vi

cinitate mēbroz itelligat cōfederatio
vitioz. Itē q̄a ingluuiēs oē bonū op⁹
dissoluit. A. ut pz in ocō. s. p. B. 4.
Regl. 6. 5. Nabuzardan pnceps coquo-
rū destruxit muros hyperusalē. A. 18.
etiā h̄r in ocō. s. p. B. Item variis
morbos generat. s. tpantia pcurat so-
spitatē 7 hilaritatē. d. ose. ois. 5. nihil
Itē q̄a pinguis venter ut ait Hierony-
mus crassū sensū generat. cū ecōtra sa-
cerdotalis sensus debeat eē vigil 7 te-
nuis. de ose. ois. 5. ne tales. Et ad istā
mām pōt facē s. gula.

Quare sobrietas pot⁹ requir̄ in or-
dinādo siue in clerico! R^o fm Ray.
Quia ex vino frequēter seq̄r ebrietas
ex d iure iuran. 7 si xps. Ebrietas aut̄
est fomes 7 nutritiō oīz vitioz. ois. 35.
ante oīa. Itē q̄a vinolētia tollit mūdi-
ciam. nā incitariua ē libidinis. Hiero-
nym⁹. Venter mero est uas cito dispu-
mat in libidinē. ois. 35. s. p. Itē q̄a im-
pedit oēm sapientiā. Et de h̄ 7 etiā de
pus nūc ocō habet puerb. 20. Luxu-
riosa res ē vinū 7 tumultuosa ebrie-
tas. Quicūq̄ his delectat̄ nō erit sapi-
ens. Dec aut̄ ouo. s. mūdicia 7 sapiētia
maxie necessaria sūt dei ministro. q̄a
ambulans in via imaculata hic mihi
mistrabit. 7 q̄a accept⁹ ē regi mīster i-
telligēs. Et d materia ebrietad habes
s. ebrietas.

Societas p̄. Vñ
omittē pecuniā mercatori ul'
artifici p modū societad 7 inde lucrū
accipe. R^o fm Tho. scda scde. q. 78. Il-
le q̄ sic cōmittit pecuniā suā nō trans-
fert dominū in illū sicut in mutuo. s.
remanet ei⁹. ita q̄ cū piculo ipsi⁹ mer-
cator de ea negociat̄ uel artifex opat̄.
ideo licite potest petere p̄tē lucri inde

puenient tanq̃ de re sua. hec Tho. vñ
 sicut dicit Goff. Si vis dare pecuniā tu
 am in societate sine pctō. pone tu pe-
 cuniā 7 alius operā psonalem. q̃a ple-
 riq̃ qd̃ pecunie deest p opam supplet.
 ut. ff. p socio. l. 5. §. p. 7 coicet picula
 lucra 7 dāna. Con. docti. 7 notat. i. q̃
 q. 3. c. pleriq̃. A. s. in glo. Et de hoc ē
 tex. in. l. i. c. p socio. et insti. eo. §. 2.
 Qd̃ intelligi debz qñ negociatio ē lici-
 ta. 7 nō al. ex de dona. inf. viz 7 vxo. p
 vestras. B. ut si dicat sic. Do tibi cē-
 tum 7 tu pones industriā 7 laborē tuū
 In fine āni facta rōne ego accipias illa
 centū 7 tu pcius psonae tue siue indu-
 strie qd̃ ponim⁹ esse siue valere alia cē-
 tum. post h̃ q̃qd̃ superit de lucro acci-
 piā ego medietatē occasione pecunie
 mee. 7 tu aliā medietatē occasiōe pso-
 ne tue. A. Idc nullaten⁹ videt̃ verū
 q̃a sic nisi lucrū eēt vltra centū. p cen-
 tenario qd̃ nūq̃ uel ratissime d̃ringit
 q̃ ponit pecuniā nihil vnq̃ lucraret̃. s̃
 semp de sorte pderet. l. 3. reuera adesset
 lucz. Vñ quidā doctoz dicit̃ dñs An-
 gelus de p̃sio. dicit q̃ salua meliori de
 terminatiōe s̃ sibi vez non videt̃. neq̃
 de iure ciuili canōico uel diuino. 12az
 opa hoīs nihil aliud ē q̃ diurnū offi-
 ciū. l. i. ff. d op. lib. Immo opa hoīs or-
 eē fruct⁹ hoīs. l. 3. cū duabz se. ff. d op.
 seruoꝝ. Ille g̃ qui in societate operaz
 tm̃ ponit n̄ or aliqd̃ cōsistēs ī sorte ul
 ī capitali ponē. s̃ solū fructū psonae suae
 q̃ fruct⁹ aut usufruct⁹ psonae cōm̃idet
 fructui aut cōmoditati illoꝝ centū q̃
 in societate posui. Pro quibz bñ facit
 qd̃ dicit̃ tex. i. l. cū duobz. §. si ī coetida
 ff. p socio. dñi dicit q̃ pciū ope est vela-
 mentū artis. Et hāc inīam secutus est
 Bal. licz p̃dictas leges nō alleget in. l.
 i. in. 2. q. c. p socio. Et sic intelligi d̃z

qd̃ dictū est videlicet q̃ sepe opa alicu-
 ius p pecuniā valet. in Insti. eo. §. 2.
 id est p cōmoditate 7 usufructū dicit̃
 pecunie. Et iō occludo q̃ de dicit̃ 300.
 ego q. 100. posui añ ptem. 100. detrahā
 et. 200. q̃ remanēt tanq̃ lucz int̃ nos
 diuidi debēt. 7 ita ut ex p̃dict apparet
 viderē eē de int̃tūōe sci Tho. de agno.
 Nec me in dñū moueret si qs diceret
 f̃ingam⁹ illū q̃ ponit opas industria-
 les si locare vellet opas suas p merce-
 de certa q̃libet āno recipet. 100. ul. 50.
 nec subiaceret piculo alicui⁹ casus for-
 tuiti q̃ euenire posset in mercātis aut
 in rebz illi⁹ arē. quare nō ē conueniēs q̃
 saltē s̃ casu tanq̃ dicit̃ a mercede in so-
 cietate posuerit si illā anteferat de illis
 30. sicut alter antefert illa. 100. q̃ posu-
 it rōne equitatis seruāde. Quia rñdeo
 p̃ q̃ illā mercedē quā h̃re posset non
 dicit̃ ponere a p̃ncipio sicut ille qui po-
 nit illa. 100. cū merces illa sibi nō debe-
 atur a p̃ncipio locatiōis fm̃ glo. in. l.
 edem. C. locati. Ex quo sequit̃ scda
 rñsio. videlicet q̃ illa merces ē fruct⁹ siue
 industrie 7 operaz. Imo recte intuēti
 quo ad eū non est illa merces nisi opa
 sua 7 industria. cū in eius recōpensati-
 one detur. 7 iō licz ex opa mercedē cō-
 sequat̃. tm̃ ex mercede ope nulluz fru-
 ctū dicit̃ d̃sequi neq̃ d̃sequi pōt. quia
 singulis diebz opa p̃stat cū sit diurnū
 officiū. Et sicut vsure vsuraz nō debē-
 tur aliquo iure. ut. l. fi. C. de vsu. ita
 fruct⁹ mercedis ope debet̃ n̄ pōt. Nec
 etiā obstat q̃ mercedē habz sine peri-
 culo qñ opas locaret. licz qñ opas ī so-
 cietate ponit de piculo timeat. q̃a pl⁹
 potest lucrari q̃ eēt merces quā habē
 posset locādo opas suas. B. posset
 etiā fieri aliud pactū q̃ ego acciperem
 quartā p̃tē lucri 7 tu tres alias. ul. eo.

tu quartā 7 ego tres fm q̄ uenitem⁹
q̄ tua industria extimari debet. ut p̄
in Insti. de socie. §. p̄. 7 sicut p̄ rata di
uidat dānū. A. s̄. v̄. si mō ille qui
plus ferre debz aligd plus societari cō
tulerit uel pecunie ul ope uel industrie
q̄ r̄ndeat illi pluri q̄ de societate fer
re debz. l. si nō fuerit. in p̄n. et. l. quid
enī. ff. p̄ socio. Arbitrio ḡ boni viri ex
timabit an illud pl⁹ q̄ in societate po
nit cōr̄ndeat illi pluri q̄ de societate
pcipit. Nec alia certior doctrina tradi
pōt sed arbitrio boni viri 7 ad p̄p̄iaz
dsciam remittēdū ē. cū in hac actione
p̄ socio q̄ bone fidei ē arbitriū boni vi
ri sequēdū sit. l. in p̄p̄oz. ff. p̄ socio.
Si aut vn⁹ plus altero nō dferret tale
pactū etiā d iure civili nō valeret fm
Azo. quē Accur. seḡ in ocā. l. si nō fu
erit. Licz alig alit dixerit tñ s̄ opinio
Azo. tanq̄ equior 7 iustior sequēda ē
p̄ ocām. l. si nō fuerit. in p̄n. 7. l. quid
enī. fm p̄fatū dñm Angelū. A. s̄. s̄.
set etiā fieri nō exp̄ssa p̄dicta extima
tiōe p̄sone s̄ cōmittēdo d̄scretiōi ipsi⁹
q̄ recipit pecuniā ut assignet p̄tē lucri
uel dāni q̄tū sibi videt iustū. 7 p̄ ea si
eēt aligs excessus uel defect⁹. d̄cordit
sibi remitteret. A. In h̄ tñ casu sibi
caueat ille cui⁹ arbitrio remissū est ut
iuste 7 eque partiā. ei pl⁹ de lucro as
signando q̄ plus in societate posuit. al
nedū in foro d̄scie teneret. s̄ etiā de iu
re civili. Et si in iq̄ p̄tes faceret ad arbi
triū boni viri reduci possent. ff. p̄ soc.
l. si societate. fm eūdē dñz Angelū. B
Sed ecce negociator q̄ pecuniā reci
pit ad tractandū oīe ei q̄ dat eaz. Ego
volo in fine p̄ industria 7 labore meo
zo. firma h̄re. 7 nolo in eis sentire ali
quod dānū. nūquid licet? R. licet. s̄
iste nō est tract⁹ societate. s̄ locatiōis

ga negociator ille locat opas suas pro
illo p̄cio. et isto mō nihil sentiet etia;
de lucro. s̄. s̄. s̄. aut 7 pactū facē q̄ nō
solū deberet h̄re p̄dicta. zo. sine villo
dāno. s̄. etiā talē uel talē p̄tez de lucro
7 nullā de dāno. q̄d qdē recipet non
ut soci⁹. s̄. rōne opis siue sui salarii. ut
dictū ē de tali locatiōe s̄. locatio. §. 5.
7 sequētibz. A. s̄. intellige nisi dānū
ctigat culpa ipsi⁹ opas ponend ul eoz
quoz opa vti. l. itē querit. 7. l. si mer
ces. §. q̄ colūnā. ff. locati. 7 tangitur i
dicto. §. 5. B

Quid si de pecuniā mercatori in so
cietate 7 uenio secū q̄ dabit mihi cer
tam p̄tē de lucro 7 nihil dico d dāno?
R. Debz intelligi eadē ps de dāno. ut
Insti. d̄ socie. §. illud. A. 7 ibi p̄ q̄ idē
ē d̄ videliq̄ qñ tñ exp̄ssa ē ps dāni.
ga eadē itelligit tacite etiā d̄ lucro. B

Societas 2°
q̄tū ad aliq̄ alia ad materiā;
p̄cedenē. c. p̄tineria. p̄mo igit q̄to.
Quid si capitale pecunie posite in soci
etate sit casu p̄ditū. an in dubio sit dā
nū cōe ul tñ illius q̄ pecuniā posuit?
R̄ndet glo. in. l. si nō fuerit. §. p̄. ff. p̄
socio. q̄ in dubio nō ē cōe. 7 sic erit il
lius tñ q̄ pecuniā posuit. Glo. tñ i. l.
i. C. p̄ socio. oīe d̄riū. s. q̄ sit dānū cōe
p̄ p̄ma op̄ione q̄ nō sit cōe. facit scdm
dñm Angelū q̄ ille q̄ capitale ponit n̄
dicit cōicare capitale s̄ fructū ei⁹ sicut
7 ille q̄ opam ponit or̄ solū fructū per
sone sue cōicare. ut s̄. societas p̄. i. p̄n.
in additiōe magna. Itē ga satis h̄z ille
de dāno q̄ opas posuit si opas p̄didit.
absq̄ eo q̄ teneat ad p̄tem capitalis p̄
diti. Dicit tñ p̄ de. quē refert Cy. in. l.
i. C. p̄ soc. q̄ aut capitale statū ē p̄ditū
casu fortuito anteq̄ alē socius operas

poneret. 7 oñū erit cōe. aut p^o opas p^o
 stitas 7 pditas. 7 tunc oñū erit illius
 tñ q^o pecunia; posuit. sed enī h^o ille de
 oñō q^o opas pdidit. Et hāc opinionē
 Cy. ibi dicē equiozē. De iuris tñ ci-
 uilis rigore lic^o statū p^oreat. si tñ perit
 ex cā societate. oñū videt^o esse cōe. l. si
 id qd. §. p. ff. p. soci. fm oñm Angelū
 Et addit. Opio tñ p^o se. quaz segt^o Cy.
 mihi magis placet pletū in foro dscie.
 cū cōuenite videat^o arbitrio boni viri
 qd^o in h^o iudicio d^oatur. l. in pposita. ff.
 p. so. ita tñ q^o si qñ in pncipio societate
 totū capitale eet pditū 7 modice ope
 p^ostite. tūc adhuc putare q^o pro aliqua
 pte ille q^o opas ponit p^oicipare debeat
 de piculo capitalis postq^o tōne oñi ca-
 pitalis etiā p^oicipatur erat de lucro.
 ar. dicit. l. si nō fuerit. in pñ. 7. l. quid
 enī. ff. pro soci. Ja. dō de are. oñi indi-
 sticte oñū debē eē cōe. Bal. dō ait. tu
 dic q^o qñ ten^o ē cōe lucz eaten^o 7 eē cōe
 7 oñū 7 nō alit^o. et h^o videt^o ven^o. q^o
 equali pte oñū cū lucro debz occurrē.
 ut Insti. eo. §. illud. Nec aliud oñū
 videt^o posse dtingē i hac societate cōi-
 candū inf^o ptes nisi erga capitale. Itaz
 si ille q^o ponit opas pdit eaz fructū. si
 milit^o 7 alit^o pdit fructū pecunie q^o ad i-
 uicem d^oferunt. ut s. societas p. in pñ.
 in additōe scda. Quod 7 notat teue-
 rend^o pat^o sanct^o Bernardin^o 8 Senis
 in suis tractibz ut mihi videt^o fm dōe
 39. Itē fm p^ostatū oñm Angelū. si con-
 suetudo aliq^o apparēt circa pdictā soci-
 etatē q^o non repugnaret rōni 7 equitati
 esset seruāda. Vñ si cōsuetudo foret q^o
 piculū capitalis in dubio sit cōe. q^o il-
 lud qd^o est in cōsuetudine videt^o actūz
 inf^o ptes. l. si pus. §. placuit. al^o incipit
 recte. ff. de aq^o plu. ar. cen. tūc dicerē q^o
 piculū sit cōe p^o q^o h^o pōt fieri p^o pactūz

exp^osum. ut tenet glo. i. q. 3. pletiq^o.
 Itē fm eū dē. si tale oñū capitalis p^o-
 cederet dolo uel culpa alicui^o sociozū
 illi^o soli^o erit piculū cū soci^o de dolo 7
 culpa teneat^o. ut. l. sociū. ff. pro socio.
 In qua culpa d^ophendit^o nō solū lata s^o
 etiā leuis. non aut^o leuissima. Sufficit
 enī q^o soci^o talē diligētia adhibeat q^olē
 in p^oprijs adhibe^o d^osueuit. ar. dōe. l.
 sociū. Itā 7 si exp^ose q^o in se piculū su-
 scepiisset. nō tñ intelligit^o de illo qd^o ve-
 nit ex culpa d^osocij. ut. l. p^olt. C. d^o nau-
 tico feno. Collige g^o q^o si apparet pactū
 uel cōsuetudo nō irōnabilis h^o seruāda
 sūt. Q^o si nō apparet in dubio oñū ca-
 pitalis erit pro ea pte pro q^o erat 7 lu-
 crū. nisi inueniret^o dolo uel culpa cō-
 socij. q^o tūc illi^o tñ erit.

S^o nūqd^o oñūz p^osone opas ponēt
 d^oz inuicē cōicari? R^o Videt^o q^o nō. ut
 ff. eo. l. sociū. §. soci^o. vbi d^or. soci^o cūz
 resistēt cōibz seruīs venalibz ad fugā
 erūpentibz vulnerat^o ē imp^osam quā
 i^o curād^o se fecerit nō d^osecutūz. q^o id nō
 i^o societate q^ouis p^op^o societate ip^osu sit
 qd^o idisticte pōt itelligi v^oz qñ h^o oñ-
 nū d^origit culpa p^osone. al^o v^o sed equūz
 q^o sicut ip^o p^oicipat de oñō capitalis
 ita 7 alit^o p^oicipet aliqd^o de oñō p^osone
 qd^o euenit p^op^o societate. cū 7 societas
 etiā p^oiculariū t^oz ius qd^o dā statūta-
 tis h^oeat. ut. l. v^oz. in pñ. ff. eo.

Quid si finito tpe societate nō repit^o
 nisi capitale. an dicitū capitale pecūie
 sit cōe. ul^o tñ illi^o q^o posuit? R^o Circa h^o
 diuersi diuersimode sentite videt^o. nā
 glo. in. l. i. C. eo. videt^o sentite q^o e^o q^olū
 diuidi debeat. nisi aliud sit p^o pactum
 declaratū aut p^o cōsuetudinē introdu-
 ctū. Prefat^o dō oñs Angel^o sentit q^o q^o
 ten^o opas p^ostās p^oicipat de oñō capi-
 talis eaten^o 7 i^o p^oi^o capital^o p^ote fortiat^o.

sed certe h iure pbari nō videt. Unde
tu dic fm Jaco. de are. q. nō solū de cō
suetudie s etia d iure est q capitale h
casu sit saluū. Quare enī soci⁹ me⁹ ip
sius capitalis pte d hre. Et si dicas q
ponit operā. h⁹ q pciū opere intelli
git esse cōmēdens int⁹ usurio pecunie.
nō aut ipi sorti. Et sād facit qd dictū
est i additōe scda s. societas p. in pñ.
Proinde si vn⁹ ponit cōmoditatē ope
eqdē 7 alter ponit cōmoditatē pecu
nie. non ppetatē. finge enī q vn⁹ po
nit in societate mille milia. alter operā
tm. tūc h nulla pōt eē pportio nisi de
cōmoditate ope respcū cōmoditatē pecu
nie. nō aut de ipa totali forte. 7 ita
etia sentit Bal. qd 7 notat pfat⁹ reue
rend⁹ pat⁹ vbi s. nup coronat⁹ in celis
ac miraculis p orbem coruscans.
¶ Utz vn⁹ socioz possit pacisci ut ou
as ptes lucri 7 vnā dāni ferat 7 alius
ecōtra ouas dāni 7 vnā lucrit. h⁹ fm
dictū dñm Angelū q nō. ga vn⁹ soci
ozū non pōt plus de lucro picipare q
de dāno. nedū de iure dñno 7 canōico
s etia civili. ut. l. muti. ff. eo. sūt non
valet pactūz. q deducto dāno vn⁹ ha
beat ouas ptes lucri alter vō vnā. nisi
ille q plus hz de lucro tantūde; pl⁹ pe
cunie ope aut idustrie in societate po
fuerit. ut. l. si nō fuerit. in pñ. et i glo.
ff. eo. Et multo min⁹ valet pactūz. ut
vn⁹ tm lucrēt alter tm dānu; sentiat.
eēt enī nequissimū gen⁹ societad. que
leonina appellat. oca. l. si nō fuerit. ad
fi. Quod vez est nisi ille q tm operas
ponit aliqd certū p sua opera veller si
ne dāno. quia hoc posset non tanq⁹ so
ci⁹ s tāq⁹ locatoz. ut s. societas p. s. p.
¶ Sed an possit pacisci q capitale sit
saluū. h⁹ De iure canōico 7 i foro cō.
sciētie nō pōt fm dñm Angelū. et ita

sentit glo. in. c. pleriq. i. q. q. 3. de iure
aut civili sūt opōnes. i. nā Bal. in. l. i.
C. eo. q. 9. tenet q tale pactū nō valet
neq; ex forma tract⁹ neq; ex ei⁹ nā. iō
dic q sapit vltariā prauitatē. Hosti.
aut in sua sūma i. ti. de vsuri. s. an aliq
casu. tenet q d iure civili talis societas
valet mag⁹ ex vi pacti q; ex nā tract⁹.
Sed dictū Bal. videt⁹ veri⁹ ut ex pce
dentibz colligi pōt etia; in pximo. s.
Scdm omnes aut h pactū nō ē equū;
nec in iudicio aīe seruandū. ut nōt do
min⁹ Anto. de bu. in. c. fi. eē de vsuri.
¶ Sed qd si vterq; socioz ponit pecu
niā 7 operā. s vn⁹ ponit maiore q; ita
tem q; alter. h⁹ fm dñm Angelum.
Siue sit factū pactū p quora pte quis
lucrū 7 dānu; sentiat siue nō. nō solū
in foro sciētie. s etia de iure civili cō
siderādū ē quis eoz in effectu plus in
societate posuerit. ut ille maiore ptem
accipiat. lic; enī ex vna pte maior fue
rit sūma. posset tm tanta esse industria
alteri⁹ q excederet illū qui maiore cō
tulit sūmā. ut si solus nauiget. pegri
netur. pericula sustineat. oca. l. si non
fuerit. in pñ. et. l. qd enī. ff. eo.
¶ Sed vtz ille q tm operas ponit qñ
pficiscit⁹ causa societatis debeat habē
expensas de corpe societad. h⁹ fm do
minū Ange. Jaco. de are. 7 Cy. dicūt i
l. i. C. eo. q sic. ga lucz nō dicūt nisi de
ductis expensis. ff. eo. l. muti. qd intel
ligit Bal. in oca. l. i. exceptē expēsis q; s
factur⁹ eēt domi. quia ille nō debent
fieri de corpe societad. at. l. sed 7 si le
ge. s. qd autē. ff. de peti. here. Putatē
tamē in hoc seruandā eē cōsuetudine;
etia in foro sciē. cū sit optima legum
interpret. ff. de legi. si de interpretatiōe
cū 7 tacite videat actum qd fieri con
suevit. ut. l. lic; C. locati.

Sz p quibz pibz tenet ad solutōe;
pēiōis fūdiū uel apothēce oducte so
cū ex disparibz partibz: R^o fm oīm
Angelū. Locatū tenet p eālibz pibz.
int se aut tenet p rata societad. 7 ita oī
uidē debent oīctū debitū mercedis si
cut diuidūt pncipale. 7 fm oīs oīs
pares ptes. qd 7 tenet Bal. i. l. i. C. eo.
ubi etiā oīc q fm oīs ptes oīs pares
diuidi qq debet suppellectila 7 massa
ricie societad. Qd sequēdū oī iure vī
cū oueniat arbitrio boni viri. qd in h
scu maxie adesse oī. l. i. pposita. ff. eo.

Quid vō si pditū ē capitale an fini
tū tēp^o societad. nūqd ille q posuit te
net itez ponē! R^o fm oīz Angelū; q
n. 7 tenz glo. i. oī. l. i. si nō fuit. §. p. ff.
eo. 7 i. oī. l. i. C. eo. A. De societate vō
seu locatōe aīaliū oīcēt. i. vīura z? B

Sodomia. Si qs
peccauerit. si cleric^o ē. deponi
debz. uel si apparet corrigibil^o debz tra
di religiōi ad ppetuā pnia; pagendā.
Si laic^o. excoīcati. 7 a cetū fidelīū usq;
ad odignā satisfactiōē fieri alienus.
ē d' excef. pla. clerici. A. scdm leges
aut tales vltimo supplicio oīdēnāt. ga
ppr h pētū de^o iratus mittit pestilen
tias. fames. 7 terre mot^o. i. Auten. ut
nō lux. s. nām. coll. 6. B. 7 h vitiū;
maius ē q si qs cognoscēt carnalit^o ma
trē. 32. q. 7. adulteriū. 7 de h 7 alijs spe
ciebo luxurie s. luxuria. §. p.

Sollicitudo.
Vt sit licitū sollicitudīez de
tpaliū gerē. R^o fm Tho. scda scde.
q. 55. Sollicitudo tpaliū triplici^o pōt
ēē illicita. p mō ex pte et^o d q sollicita
mur. ut si tpalia tāq finē qram^o. Vñ
Aug^o oīc in li^o de opibz mōacho. cū

oīs oīc. nolite solliciti ēē zc. h oīc ut
nō ista itueant. 7 ppr ista faciāt qd
ī euāgelij p dicatione facē iubēt. 2° mō
pōt ēē tpaliū sollicitudo illicita ppter
supflūū studiū; qd apponit ad tpalia
pcurāda ppr qd hō a spūalibz qbz pñ
cipalit^o inferuire debz tetrabit. 7 iō dē
Math. i. 3. q sollicitudo seculi suffocat
vbu dei. 3° mō ex pte timor^o supflui.
qn. s. aliq timet ne faciēdo qd debet
necessaria sibi deficiāt. A. plus i se q
in oīo oīdēdo. B. qd oīs triplici^o
excludit. p ppr maioza bñficia hōi p
stita oīnitus pzet suā sollicitudinē. s.
cor. 2° 7 aīam. 2° ppr subuētiōē qua
de^o aīalibz 7 planē subuenit absq hu
mano ope. 3° ex oīna puidētia ppter
cui^o ignoratiā gētes circa bona tpalia
qrenda pncipalit^o sollicitant. Et iō cō
cludit q pncipalit^o sollicitudo nra oī
ēē de spūalibz bonis sperātes q etiā tē
poralia nob pueniēt ad necessitate; si
fecerim^o qd debem^o. vñ oī Math. 6°
Primū qrite regnū dei 7 iusticiā eius
7 h oīa adīciet vobis. De hac mate
ria aliqd hēs s. eps. §. pht.

Sortilegiū p.
s. ars oīnandi. Differt autē a
pphetia. ga pphetia accipit in bono 7
sit grad. sortilegiū autē in malo. et sit
coīter pro pecunia. i. q. i. oues. al iudi
ces. 7. c. se.

Quot sūt genera diuinationis! R^o
fm Tho. scda scde. q. 95. Oīs oīnatio
vrit aliq demonū auxilio. qd qdē uel
ex pssē iplozat. ul pter petitionē; hoīs
se occulte demō ingerit ad pñciādū;
qdā futura q hoīb sūt ignota eis aut
cognita. Vñ triplex ē oīnatiōis gen^o.
pñū est p manifestā demonū iuoca
tiōē. qd ptinet ad nigromanticos.

secundū p solā cōsiderationē dispōnis
uel mot⁹ alteri⁹ rei. qd ptinet ad augu-
res. tertiū est oū facim⁹ aliquid ut mani-
festet aliquid occultū. qd ptinet ad sor-
tes. Sub q libet aut istoz multa cōti-
nent de qb in sequētib⁹. §. dī. 7 etia⁹
habent. z. 6. q. 4. igit⁹ gen⁹. et. q. 5. nec
mirum.

Quot modis fit dīnatio p demonū
inuocationē? R⁹ fm Tho. vbi s. De-
mones ex p se iuocati solēt futura p-
nūciare multipliciter. Qnq; qdē p fūgi-
osis qbusdā apparitionib⁹ se aspectui
uel auditui hoīz ingerētes ad p nūci-
andū futura. 7 h⁹ spēs vocat⁹ p fūgiu⁹.
Qnq; aut p somnia. 7 h⁹ vocat⁹ dīnatio
somnia. Qnq; aut p mortuoz aliqz
apparitionē uel locutionē. 7 hēc vocat⁹
nigromātia. qā ut dīc⁹ Isidorus in li⁹
ethimologiaz. nigron grece mortu⁹.
manchia vō dīnatio nūcupat⁹. qā qui
busdā p cantatiōib⁹ adhibito sanguīe
vident⁹ resuscitati mortui. dīnate 7 ad
introgata rēdere. Qnq; vō futura p-
nūciat p homines viuos. sicut in arte
pticijs patet. 7 hēc est dīnatio per phi-
tones. ut Isidorus dīcit. qā a phitone
appollini sūt dīcti. qui dicebat⁹ auctoz
diuinādi. Quandoq; vero futura p-
nūciant p aliqz figuras vel signa q in
rebo inaiat⁹ apparet. q qdē si appareāt
in aliq corpe terrestri puta vngue uel
ferro uel lapide polito. vocat⁹ geomā-
tia. Si aut i aqua idromātia. Si i aere
aerimātia. Si in igne pyromātia. Si
aut in viscerib⁹ aialū imolatoꝝ i atis
demonū. vocat⁹ autispiciū.

Quot modis fit ista dīnatio d qua
dictū ē in z. §. q fit p cōsiderationē
dispōnis uel motus alteri⁹ rei? R⁹ fm
Tho. vbi s. Ifit multipliciter. 12a si cone-
tur aliq p nōscē futura ex cōsiderati-

ōne situs uel mot⁹ siderū. h⁹ ptinet ad
astrologos. q etia⁹ genitaliaci dīcūt p
pter cōsideratiōes nataliū dieꝝ. Si vō
p mot⁹ uel voces auiū siue q rūdā aīa
liū siue p sternutatiōes hoīz uel mē-
brozū salt⁹. hēc ptinet gnālī ad augu-
riū. 7 dī a garritu auiū sicut auruspī-
ciū ab inspectiōe auiū. quaz p mū pti-
net ad aures. secundū ad oculos. In aui-
bus enī h⁹ mōi p cīpue cōsiderati solēt
Si vō h⁹ modi cōsideratio fiat circa
vba hoīz alia intētiōe dicta. q q re-
torquet ad futuꝝ qd vult p nōscē. vo-
catur omen. Si aut cōsiderent aliq dī-
spōitiōes figuraz in aliqbo corpibus
visui occurrētes erit alia diuinatiōis
spēs. 12a ex liniamēd manuū cōsidera-
tis diuinatio cirromantia vocat⁹. cirros
enī grece dīr man⁹ latine. Dīnatio vō
ex quibusdā figuris in spatula alicui⁹
aīalis vocat⁹ spatulamantia.

Quot mōis fit ista dīnatio de q di-
ctū ē in z. §. s. que ptinet ad sortes
R⁹ fm Tho. scda scde. q. 95. Dec diui-
natio fit ex cōsideratiōe eoz q eueniūt
ex qbusdā q ab hoīb⁹ seriose fiunt ad
aliquid occultū ingredū. 7 h⁹ multipt.
Ifit. n. qnq; p ptractiōē pūctoꝝ. qd p-
tinet ad artē geomātie. Qnq; p cōside-
rationē figuraz q pueniūt ex plūbo
liqfacto in aqua pīctū. Qnq; p qsdā
cedulas scriptas uel nō scriptas in oc-
culto positas oū cōsiderat⁹ q s quā acci-
piat. Silt in festucl ineq libo pposiē q s
maiorē uel minorē accipiat. uel etiam
ex taxilloꝝ pīctione q s plura pūcta
pīciat. uel etiā oū cōsiderat⁹ qd apiēti
libzū occurrat q oīa sortū nomē hnt.

Utz omnis dīnatio siue supstitio
fit illicita. R⁹ scdm Ray. Omnis diui-
natio phibita est a deo 7 scā ecclesia.
cū enī futura q soli⁹ dei sūt aliq phoc

inuenire laborat omnia iura creaturi
attribuit. *Vsa. 41.* Annunciate nob q
futura sūt i futur. 7 sciem q vñ estis
vos. *Itē Leuid. 19.* Nō augurabimini
nec obseruabid somnia. Et ibidē 20.
Aia q declinauerit ad magos 7 ariolos. 7
sege. inficiā illā d medio pñ mei zc.
et multa sūta. et sicut oīc Aug. vani-
tas artū magicaz ex traditiōe maloz
āgeloz ī toto fraz oībe plurimis secu-
lis iualuit. 7 p iuentiōes eoꝝ iuēta sūt
autuspicia auguratiōes 7 ea q vñcūc
ozacula 7 nigromātia. 26. q. 2. q sine
saluatore. 7 sūt d phibitiōe taliū. 26
q. 5. p totū. et. q. 7. nō licet. 7 in qtu-
or. c. se. ex eo. p totū. Et sūt ad genus
supstitionis pñēt oēs ligature et re-
media q medicoz qq; disciplina cō-
nat siue in vñbis siue ī caracterib; siue
in gbuscūq; reb; suspēdēdis. uel ligā-
dis. uel soluedis. sicut ī aures. uel ānuli
in digid. Itē si iūctis ābulātib; amicti-
lapis aut puer infuenerit medi. Itē;
redire ad lectū si oī se calceat sternu-
tauerit. Redire ad domū si pcedēs of-
fenderit. Is 7 multa hōmōi. 26. q. 2. il-
lud. Itē nō sūt obseruādi dies egypti
aci. aut kalende Januarij. aut menses
uel dies. aut lune solisq; cursus 7 hu-
iusmōi. 26. q. 7. nō obserued. Nō tñ
cōdēnant rustici q seruāt tpa ad semi-
nādū ul ad icidēdū arbores 7 hōmōi.
q nālē hñt cōnē. sūtiter 7 phisici circa
medicinas 7 minutiōes faciendas. et
hōmōi. ī 2ā illud oī supstitionū 7 phi-
bitū qd nō h; auctoritatē a nā seu scri-
ptura oīna uel ecclāstica seu sanctoz
patrū. 2. q. 5. cōsulisti.

Querit h spālī vñz oīnatio p iuo-
cationē demonū sit illicita. R. scdm
Tho. vbi s. sic. *Deut. 18.* Nō inueni-
atur in te q ariolos cōsultet nec phito-

nes cōsulat. 7 hōmōi. Duplex ē cā. 1. si
ma qā p inuocationē demonū sit pa-
ctū expñū cū demone. 7 is ē oīo illicitū.
Vñ s quosdā oī *Vsa. 28.* dixistis
pussim? fedus cū morte 7 cū inferno
fecim? pactū. 7 adhuc graui⁹ eēt si sa-
crificiū 7 reuerētia demoni inuocato
exhiberet. Secūda pñ piculū conse-
quēs. demon enī q intēdit pditionē;
hoīz de hōmōi suis tñsis etiā si aliqñ
vera dicat intēdit hoīes assuecē ad is
ut ei credat. 7 sic intēdit pducē in ali-
qd qd sit saluti hūane nociuū. Vnde
Athanasī⁹ exponēs illud *Lud. 4.* in-
crepauit illū dñs. obmutescē. dicit q;
uis vera fateret demon. opescebat tñ
xps ei⁹ sermonē ne simul cū vitate in-
gratē pmulgaret. ut nos etiā assuefaci-
at ne cutem⁹ de talib; loq etiā; si vera
videat. 1. *Neophas enī ē ut cū assit nob*
scriptura oīna a diabolo instrumur.
De eo aut q Saul phitonissā cōsuluit
que oīnauit. i. *Reg. 28.* oīc Aug. ad
Simplicianū. Nō ē absurdū credere
aliq dīspēsatiōe pmisūz fuisse ut non
domināte arte magica uel potētia sed
dīspēsatione occulta q phitonissā et
Saulē latebat se oīdēt spūs iusti aspe-
ctib; regi diuina eū snia pcussit. uel
non vere spūs Samuelis a requie sua
excitatus ē. s. aliq d fantasma 7 illusio
imaginaria diaboli machinatiōib; fa-
cta quā scriptura Samuelem appellat
sicut solēt ymagines rez suaz nobis
appellari. 26. q. 5. nec miq. A. 7 ibi
p3 q Aug. videt firmate hāc snia; vi-
delic; q Samuelis apparitio poti⁹ fue-
rit pstigiola seu fantastica 7 diabolica
illusio. B

Utrum diuinitio per astra sit li-
cita. Respondeo secundum Tho. vbi
sup. duplices effectus subtrahuntur

causalitati celestiu corporu. p qdē oēs
effect⁹ p accns contingēs. siue in rebo
hūanis. siue i rebo nālīb. qā ut pbat⁹
6° metaph. ens p accns non habz cāz
7 pcpue nālē. ut q lapide cadēte fiat
terre mor⁹. uel q hoīe fodiēte iueniat
thesaur⁹. 2° aut subtrahit causalitati
celestiu corporu act⁹ liberi arbitrii. pnt
tñ celestia dispositiue iclinare inqtuz
ipmūt in corp⁹ hūanū. s tñ ex h nulla
necitas libero arbitrio iponit. Si qs g
consideratiōe astroz utat ad pdcā duo
s. ad cognoscēdū futura casualia siue
fortuita. aut etiā ad cognoscēdū p cer
titudīez futura opa hoīuz. pcedit hoc
ex falsa 7 vana opione hoīuz. 7 tūc ope
ratio demonis se imiscet. vñ erit oīna
tio illicita. A. Vñ 7 Aug⁹ i li⁹ 8 doc.
xpia. 7. 26. q. 2. illud. dic. Neq; ab h
gnē supstitutionis pnciose segregandi
sūt q olim genitaliaci ppter nataliū cōfi
deratiōes oīez. nūc aut mathematici
vocat. 12a 7 ipsi qūis verā stellaru
positiōē cū qs nascit cōsequūt 7 ali
qn puestigāt. tñ q inde conāt uel acti
ones nras uel actionū euēt⁹ pducē ni
mis errāt. iō xpianis penit⁹ phibet in
suis opibz obseruare lune uel stellarū
cursus. 26. q. 5. nō licet. imo h agere
idolatria reputat. eadē cā. q. 2. c. illos
et. c. se. B. Si vō aliqs utit⁹ cōsidera
tiōe astroz ad p̄cognoscēdū futura q
ex celestibz corpibz causant. puta siccī
tates ul pluuias 7 h⁹mōi n eēt illicitū
¶ Utz diuiniatio q fit p somnia sit il
licita. Be⁹ fm Tho. ubi s. si quis utat
somnia ad p̄cognoscendū futura fm
q somnia pcedūt ex reuelatiōe oīna.
ut somnia i sharaōis. ul fm q pcedūt
ex nālī cā iūriseca. ut cū habūdās hu
more frigidō somniat q sit i aqua uel
niue. siue extrinseca ut ex aere. uel im

pressionē celesti qntū se pōt vtrius talis
extēdē. nō erit illicita talis diuiniatio. A
qā ē demonstratiō qdā cāz nālīū fm
philosofos. B. Si aut diuiniatio h⁹ modi
causet⁹ ex reuelatiōe demonū cū qbus
pacta hnt ex pssa qā ad h inuocant. ul
tacita qā h⁹mōi diuiniatio extēdit ad id
ad qd nō pōt se extēdē. A. s. fm nāz
uel ex indubitata reuelatiōe oīna. ut
p̄tactū ē. B. erit diuiniatio illicita et
supstitiosa.

¶ Vtruz diuiniatio p auguria sit licita.
Be⁹ fm Tho. ubi s. Ex motu ul gatti
tu auuū futura agnoscī nō pnt sicut ex
causis. s inqtū sūt effect⁹ aliqz cāz q
etiā sūt causantes futuros euētus. Cā
aut opatiōis oīuz bzutoz aīaliū est in
stictus qdā q mouent in modū nāe.
7 hic instict⁹ ex duplici cā pōt pcedē.
vno qdē mō ex cā celesti corpali. 7 fm
h nihil phibet eoz opatiōes esse futu
roz signa inqtū cōformant⁹ dīspōnibz
corpozū celestiu 7 aeris cōtinend⁹ ex q
pueniūt aliq futuri euēt⁹. In h tamen
duo cōsideratiōz p qdē ut h⁹mōi ope
ratiōes nō extēdāt nisi ad p̄cognoscē
dū illa futura q causant p motuz cele
stiu corporu put s. in. s. q ē imēdiate
an p̄ximū pcedentē dcm ē. 2° ut non
extēdant nisi ad ea que aliqū pnt ad
h⁹mōi aīalia p̄tinē. Cōsequūt. n. p ce
lestia corpa cognitionē quādā nālem
ad ea q eoz vite sunt necessaria. sicut
mutatiōes q fiūt p pluuias 7 v̄etos 7
h⁹mōi. Alio mō instict⁹ h⁹mōi cau
sant⁹ ex cā spūali. s. uel ex deo. ut patz
in colūba sup xpm descēdēte. 7 in cor
uo q pauit i deliā. 7 in pisce q obforbu
it 7 eiecit Jonā. uel etiā ex demōibz q
vtūt h⁹mōi opatiōibz bzutoz ad im
plicandas animas vanis operibus et
opinionibz. 7 isto mō nō sūt licita. A

ga nō sūt ex causis nālīb; ul' indubita
ta reuelatiōe oīna. ut pōt colligi ex vi
ctis s. §. 8. B. 7 eadē tō ē d' oīb; alijs
h' mōi. Qd' aut' Ioseph ait. Gen. 44.
q' nō eēt ei sīs i auguriēdi scīa. itelli
gendū ē f'm Aug. q' h' loco dixit refe
rens ad id qd' vulg' de eo opinabat'. 7
sic etiā dispesator et' locut' ē. A. Idē
in sū. li. p. ti. xi. q. 7. B

¶ Vtq' oīnatio pomina sit licita. R.
f'm Tho. vbi s. Omen dicit' qñ verba
aliq' alia intētiōe dicta retorquent' ad
futurū. ut s. in. §. 3. ocm ē. h' mōi aut'
ōba 7 si nō subdant' dispōni stellatū.
disponūt tñ qñq; qdē f'm oīnā. puidē
tiā. ut recitatio somnī quam audiuit
Gedeon. Iudic. 7. et ōba puelle q' at
tendit Elzezer seruus Abrahæ. Gen.
24. 7 sic licet. A. s. verū qñ de oīna
reuelatiōe non dubitat'. ut s. §. 8. ta
ctū est. B. s' fit etiā hoc qñq; f'm opati
onē demonū. 7 sic est illicitū.

¶ Vtq' diuinationis sortū sit licita. R.
f'm Tho. vbi s. Sortes. ppe dicunt' cū
aliquid sit ut pei' euentū aliqd' occultū
inotescat. 7 qdē si querat' p' sortes qd'
eui sit exhibedū. vocat' diuisionia sortis.
Si aut' querat' qd' agē oporteat. vocat'
consultoria. Si ōo querat' qd' sit futurū
vocat' diuinationia. Itaq; si euent' sor
tiū expectet' ex sortūa qd' locū h' solū
in diuisionia. non videt' h're p'ctm. nisi
forte vitiū nēcitad. sicut aliq' nō valē
tes concordit' aliqd' diuidē. velint vti
sortib; exponētēs fortune q's quā p'tē
accipiat. Si ōo euent' sortū expectet'
ex spūali cā. qñq; qdē expectat' ex de
mōib; sicut legit' Ezech. 21. q' rex ba
bylonie sterit in biuiū in capite ouaz
vitarū oīnationē querēs 7 omiscēs sa
gitras interrogauit idola 7 exta consuluit
7 h' ē illicitū. Qñq; ōo expectat' a deo.

sicut illud. puer b. is. Sortes mittūt' i
sinū sed a dño t'pant'. et talis sortis f'm
se nō ē mala. ut Aug' dicit'. s' dōt tñ in h'
quadruplex p'ctm incidere. p' si absq;
nēcitare ad sortes recurrat'. s. n. ad dei
tēptationē videt' p'tinē. 2. si q's etiā i
nēcitare absq; reuerentia sortib; vtar'.
imo cū magna deliberatiōe 7 p'missa
orōne d; fieri exēplo ap'loz i electiōe
Mathie. Act. p. 3. si oīna oracula ad
terrena negocia ouertāt'. ut dicit Aug'
ad Ianuariū. 4. si in electiōib; eccl'ia
sticis q' ex spūs scī inspiratiōe fieri de
bent. aliq' sortib; vtar'. sec' aut' est in
tpalib; dignitatib; q' ad trena dispo
nēda ordinār'. in q'z electiōe plerūq;
hoīes vtunt' sortib; sicut 7 in tpaliū
rerū diuisiōe. Si g' nēcitas imineat. li
citū ē cū debita reuerētia sortib; oīnū
iudiciū iplozare. sicut tpe p'ecutiōis
q's fugiat ne morte oīūz deserat' eccl'ia.
forte queri pōt. ut dicit Aug'. in ep'sta ad
Donozatū. 7 cui oanda sit elemosyna
cū ouo eque indigētes occurrūt ceterd
parib; 7 vtriq; dari nō pōt. forte iuste
querit'. ut dicit Aug'. p. de doc. xp'ia.
imo etiā dicit q' p' liti b; vti imēdis licet
vti sortib; 26. q. 2. sortis. Idēz Hosti.
7 intellige i his q' tpalia sūt. 7 de forte
simplici sine alia supstitiōe. A. In p'
dictis con. etiā Goff. ut in sū. li. p. ti.
xi. q. 8. B

¶ Quid de oīnantib; uel etiā iuesti
gantib; occulta. ut furta 7 h' mōi per
inspectionē astrolabij aut i'scriptiōes
uel inspectionē in libris. R. f'm xō.
Nullo mō licet. s' supstitiosū ē. ex eo.
ex tuaz. A. Dic tex. bñ facit. Et con.
Goff. 7 Hosti. licz Ray. aliud videat'
sensisse. ut in sū. eo. ti. q. 17. B. 7 te
ducit' ad oīuinationē pastra. de qua
dictū est in. §. 8. aut etiā ad sortes.

de quibus in pcedenti. §. hñ. A. hñmōi
enī inq̄sitiōes furtoꝝ 7 filiū nullate-
nus licite reduci p̄nt ad inq̄sitiōez p
astra seu p̄sortes. ut sat ex pcedētibz
p̄t patere. B

Quō frequēt eueniāt ea q̄ dñi p̄di-
cūt? Rñ fm Ray. q̄ sic oīc. Aug⁹. hñc
q̄dñē soluit oīcēs s̄ fieri p̄missu dei ut
illi q̄ s̄ audiat 7 vidēt p̄bent in q̄li s̄
de sint. Vñ Deut. ij. Si surrexerit in
medio tui p̄pheta aut q̄ somniū dicat
se vidisse. 7 p̄dixerit signū atq; porten-
tū 7 venerit q̄d locut⁹ ē. 7 dixerit tibi.
eam⁹ 7 seq̄mur deos alienos q̄s igno-
ras 7 seruam⁹ eis. nō audias v̄ba pro-
phete aut somniator. q̄a tēptat vos
deus vester. ut fiat palā vtz diligatis
eū an nō. zc. q. 5. nec miz. Tho. etiaꝝ
vbi s̄. oīc. q̄ hoc q̄ a p̄ncipio hoīes in
istis obseruatiōibz aliquid expti sūt ca-
su accidit. s̄ p̄ modū cū hoīes īcipiūt
hñ modi obseruatiōibz aīu; implicare
multa fm hñmōi obfuaratiōes eueniūt
p̄ deceptiōes demonū. ut his obseruā-
tijs hoīes implicati curiosiores fiāt 7
magi se inserat multiplicibz laqueis p̄-
niciosi error. ut Aug⁹. oīc i. z. de doc.
xp̄ia. A. Idē in sū. eo. ti. q. zz. B

Utz liceat regre a moriēte ut reue-
let statū suū p̄ mortē. Rñ fm Tho. in
q̄libz. Nulla īordinatio videt̄ si q̄s re-
grat a moriēte cognoscē statū ei⁹ post
mortē subiiciēdo tñ hoc oīno iudicio
Vñ nulla rō videt̄ q̄re hoc debeat oīci
p̄tñ nisi forte ex dubitatiōe fidei de
futuro statu q̄si tēptādo inq̄rat. A
Idē in sū. eo. ti. q. z3. B. De pena vi-
uinatoꝝ. ī. sortilegiū z. §. p̄t. De iue-
ticiōe malefici p̄ iudiciū ferri candend
aut aq̄ buliend. s̄. ouellū. §. p̄t. in fi.

Sortilegiū z

q̄tū ad sup̄stitioſas obseruatiōes. Et p̄-
querit. Vtz liceat vti arte notoria.
Rñ fm Tho. scda scde. q. 96. Ars no-
toria oīo est illicita 7 a xp̄iano fugiē-
da. Dec ē atq; p̄ quā quidā nitūt sciam
acq̄rē. s̄ oīo inefficax ē. 7 fiūt ibi q̄daz
pacta īplicita cū demone. A. Idē in
sū. li. p. ti. xi. q. io. B

Utz obseruatiōes q̄ fiūt ad sanita-
tē 7 hñmōi sint licite. Rñ fm Tho. vbi
s̄. In his q̄ fiūt ad aliq̄s effect⁹ corpa-
les īducēdos. cōsiderandū ē vtz nālī
videant̄ posse tales effect⁹ causare. et
sic nō erit illicitū. Si aut̄ nālī n̄ vide-
ant̄ tales effect⁹ causare posse. cōs est
q̄ ptineat ad p̄dicta pacta cū demoni-
bus. ut p̄ p̄ Aug. zi. de ciui. dei. Hoc
aut̄ apparet spālī cū adhibent̄ aliq̄ ca-
racteres. uel noīa ignora. uel alie que
cūq; varie obseruatiōes q̄s manifestū
ē nālī efficacīā nō hñe. 7 talia sp̄ sunt
sup̄stitioſa 7 illicita. Si tñ ut oīc Ray.
aliq̄s colligat herbā medicīalē cū sim-
bolo uel orōe dñica. ut scribit hñ char-
ta ut ponat sup̄ iſtū. ut sic ī his. tñ
deus honoret. nō reprobat. oīmo nul-
la alia sup̄stitioſa obseruatiō īmiscet̄
z3. q. 5. nō licet. 7. q. 7. nō obseruet.
Idē in sū. eo. ti. q. xi. B

Utz suspēdē oīna v̄ba circa colluz-
sit peccatuz. Rñ scdm Tho. scda scde.
q. 96. In oībus adiurationibz uel scri-
pturibz hñmōi duo cauēda sūt. p̄ q̄dem
qd sit q̄d p̄fert uel scribit. q̄a si sit ali-
quid ad īnuocationē demonū ptinēs
ē manifeste sup̄stitioſū 7 illicitū. Si-
milī si cōtineat ignota noīa. s. ne sub
illis aliqd illicitū lateat. sicut Criso⁹.
oīc. q̄ multi cōfingūt aliqua nomina
hebraica angeloz. 7 scribūt 7 alligāt
que non intelligentibus metuēda vi-
dent̄. Silit̄ ne aliqd fallitadi cōtineat.

ga sic ei⁹ effect⁹ non posset expectari a deo q nō ē testis falsitad. 2° aut cauendi ē ne cū obis sacris contineant^r ibi aliqua vana. puta aliqui characteres inscripti pter signū crud. Similit^r nec spes habeat in modo scribēdi. aut ligandi. aut in quacūq; vanitate q ad diuinay reuerentiā non ptineat. ga h iudicaret^r supstitiosū. Vñ. 26. q. 3. nō liceat. dē. Nō liceat nec in colligēdo herbas medicinales facē aliq^s obseruātiā. aut incātatiōes. Et fm x^o. nō reprobandū breuia in q^o scribūt verba euāgelica tm. s. si credat^r q min⁹ hēant efficacie si scribant alio tpe q dū in ecclia euāgelicū legūt. supstitiosū est. Si hē si scribant characteres 7 noia inusitata quasi noia dei ineffabilia. 7 in q^o dicūt. qui cūq; portauerit sup se istud breue x^c. A. s. nō picitabit^r sic uel sic. aut illud ul' illud bonū sibi cōtiget. fm eū. x^o. 7 i sū. eo. ti. q. 3. vbi h notant^r. B. reprobanda sūt. 7 peccāt q scribūt aut portant. aut donāt. aut vēdūt. aut portāda docent. nisi adeo fuerint simplices q ignorantia debeat eos excusare. que etiā nō excusat si sup h fuerit moniti uel instructi. A. Tales enī graui peccāt p ditiōe. Vñ Aug⁹. 25. q. 7. non obseruet. loquēdo de h⁹ mōi supstitiōib⁹ 7 diuinatiōib⁹ ait. Qui aut talibus credūt. aut ad eor⁹ domū eunt. aut suis domib⁹ introducūt. 7 interrogant. sciāt se fidē xpianā 7 baptisimū puaricasse. 7 paganū 7 apostatā. i. retro abeuntē 7 dei inimicū itā dei gūit in eternū incurrissē. nisi ecclastica penitētia emēdatus deo recōciliet^r. Dic enī ap^ls. i. Cor. x^o. 7 Col. 3°. Siue manducat^r siue bibid^r siue aliqd aliud facitis. in noie dñi nři iesu xpi facite. in q viuim⁹ mouemur 7 sum⁹. B.

Quid de ymaginib⁹ quas faciunt astronomi? R^o fm Tho. vbi s. Illicitū est. 7 ex ope demonū hnt effectū. cui⁹ signū est. ga necesse ē eis inscribi quosdā characteres q nāliter ad nihil opant^r. Vñ fiunt ibi tacita pacta cū demonib⁹. 7 fiūt ibi exp^ls inuocatiōes demonū. A. Idē in sū. eo. ti. q. 12. B.

Quid de incātatiōib⁹ serpētū 7 aīa liū? R^o fm Tho. vbi s. Si respēd⁹ habeatur solū ad oba facta. 7 ad v̄tutem diuinā. non erit illicitū. S; plerūq; tales incātatiōes hnt illicitas obseruātiā. 7 p demōes sortiūt^r effectū. 7 pcpue in serpētib⁹. ga serpens fuit p̄mu instrumentū demonis ad hoīem decipiendū. Vñ sup illud ps. Sicut asp̄ois surde x^c. dic glo. Morandū q non laudat^r a scriptura qncūq; dāt in scriptura s̄istitudo. ut p; de iniq iudice q rogantē viduam exaudiuit. A. Idē in sū. eo. ti. q. 15. B.

Quid de incantatiōib⁹ infirmos uel pueros? R^o fm x^o. Si nihil supstitiosū dicant uel faciāt. nec mandāt dici uel fieri. s. tm vtant^r licit⁹ p̄cib⁹. 7 etiā adiuratiōib⁹ sicut p passionē 7 crucē 7 s̄ilia. nō peccant. nisi talia fecerit p⁹ phibitiōe ab ecclia sibi factam. A. tūc enī mortalit^r peccatēt. ut colligit^r ex dicē eiusdē x^o. 7 in sū. eo. ti. q. 14. B. Sūt enī phibēda p̄p̄ multa supstitiosa q ibi solēt imisceri. nisi fieret p aliquē discretū viz 7 deuotū q funderet orōnem non super pomū ul' cin gulū sed sup infirmū man⁹ imponēs. A. dūmodo iste deuotus siue vir siue mulier sit excellentis vite 7 pbate discretiōis. Iduiusmōi enī non est phibendus a talib⁹. nisi forte timeat q ad exēplū illoz idisceti 7 supstitiosi carmiatiōis sibi vsurpent abusū. fm eū.

xv. et in dicta. q. i. q. ubi h notant. B
 Sed videtur concordare Tho. secunda secunda. q.
 96. De his autem quod reliquas scilicet portat
 ad collum et huiusmodi. dicitur ut scilicet. reliquas. §. si.
Quid de sacerdotibus quod cum dolo al-
 tare exiunt vestibus sacris. aut ymagines
 lugubres veste operiunt. aut consueta lu-
 minaria subtrahunt. R. Talia fieri pe-
 nitus prohibent. 26. q. 5. q. c. Et nisi
 facies purgauerit. se penitus debet deponi.
 A. Hoc videtur secundum Ray. et in summa. eo. ti.
 q. 18. quando aliquid predictorum fieret. propter
 odium putatum. Si autem propter causam eodem. bene
 licet. q. d. et tenet consuetudo ecclesie que im-
 minentibus tribulationibus solet cantare.
 Deus venerunt gentes etc. et in signum tu-
 sticie die venerunt sancta altaria spoliata
 et hec quod sequitur. B. nisi forte faceret
 ga metuit orationem sacrorum vel sub-
 uersionem fidei. vel obsidionem huiusmodi
 Ita in tali facto plene humilitas que dolo-
 sitas declaratur. ut in deo. c. q. c. Cete-
 rum quia aliqui in aggravationem cessationis
 a ieiunio ymages prosternunt vitiis et
 spinis supponunt. penitus reprobandum. et
 de officiis. ordi. si canonici. li. 6. Et huius-
 cessatio a omnibus. §. 3.
Quid de sacerdotibus qui per viuis quod
 odiunt scientiam cantant missam defunctorum.
 vel in medio ecclesie ponunt feretrum et fa-
 ciunt officium mortuorum ut illi citius mori-
 antur. R. Si fuerint tales detecti deponi
 debent. et ad agendam penam tam sacerdos quam
 qui incitavit debet erga stulo perpetui exi-
 lii relegari. 26. q. 5. q. c. A. Idem in
 summa. ti. q. 20. secundum Ray. q. et addit quod idem
 et si alia filia fiat. lib. in. c. allato non di-
 catur. Et sic etiam in delicto procedit ad
 filiam. quando est eadem ratio. Ita intellectus legi-
 caput ex ipsius ratione. ut in. c. intelligen-
 tia. et de verbo. sigl. 7. l. quod dicitur. ff.
 de pactis. B.

Quid de quibusdam mulieribus que dicunt
 uel credunt se nocte cum Diana dea pa-
 ganoz uel cum Herodiade et innumera
 multitudine mulierum equitare super quod si-
 oam bestias et innumera spacia transire.
 et huiusmodi. Et quod ab eis aliquae creatu-
 re possint in melius mutari aut transfor-
 mari. R. secundum Ray. A maligno spiritu
 mentibus fidelium talia fantasmata intro-
 gantur. Nam diabolus transformatans se in
 diuersas species personarum. mentem quam ca-
 ptiuam tenet multipliciter deludit. Nec
 debet aliquis in tanta venere stulticia ut
 credat quod hec que in somnis et spiritu trans-
 fiunt. in corpore fiant. Al infidelis est pa-
 gano deterior. Hec et multa de hac ma-
 teria. 26. q. 5. epi. A. et ibi. hec omnia
 clarius habentur. B.
Que pena sortilegorum. R. Diuina
 tores et malefici secundum leges capite plecti
 debent. et si accedant domum alterius de-
 bent cremari. Item bona eorum debent omnia
 publicari. C. de male. l. nullus. 7. l. ne-
 mo. 7. l. culpa. A. In dicta. l. nullus
 dicitur. Nullus auruspex. nullus sacerdos
 nullus illoz qui huic ritui assolet mi-
 nistrare limen alterius accedat. nec ob-
 alteram causam. sed huiusmodi hominis amicitia
 quam quis vetus repellat. concremando il-
 lo auruspice qui ad domum alienam ac-
 cesserit. et illo in insulam deportando
 post ademptionem bonorum qui eum euoca-
 uerit suasionibus uel promissis. accusatoz
 huius criminis non delatoz esse. sed et
 dignum magis premio arbitramur. Et i-
 l. nemo. dicitur. Nemo auruspice consu-
 lat aut mathematicum. Nemo ariolum.
 augurum. et vatum praua confessio coticef-
 cat. Caldei et magi ac ceteri quod malefi-
 cos ob facinororum magnitudinem vulgus
 appellat. nec ad hanc partem aliquid moliantur
 sileat omnis perpetuo ordinandi curiositas.

Etenim supplicium capere fert gladio ulto
reprostratus quicquid nris obsequiis
denegauerit. In. l. aut culpa. or. Cul-
pa similis est tam prohibita discere quod docere.
B. Si secundum canones si quidem peccatum occul-
tum sit imponitur poenitentia. 40. diebus. ex eo. c.
p. Si vero notorium. eucharistia denegatur
de ole. or. 2. p. dilectione. Item si sit cleri-
cus deponendus est. 7 in monasterio de-
trudendus. Si laicus excoicandus. A
h. v. si poenitentia agere tenuit secundum Hosti. 7
in su. eo. ti. q. 23. B. 26. q. 5. non o3.
7. c. si quis episcopus. 7. c. aliquanti. 7. q. 7. ad-
moneatur. A. Ibi or. Admoneatur fide-
les sacerdotes populos suos ut nouerint
magicas artes incantationesque quibuslibet
infirmitatibus hominum nihil posse remedii
offerte. non a talibus languentibus claudican-
tibusue vel etiam moribundis quicquid mede-
ri. si hoc esse laqueos 7 insidias antiqui hostis
quibus ille perfidus generis humani decipe ni-
tuitur. Et si quis hoc exercuerit. si clericus est.
degradetur. si laicus. anathematizetur. B
Sed 7 crescere contraria crescere debet 7 pe-
na. ut carceretur 7 huiusmodi. Item si seruus
sit debet obtemperare castigari. 26. q. 5. con-
tra idolo. Episcopus etiam omnes tales turpiter
dehonestatos de prochia sua oportet eijcere.
ut. 26. q. 5. episcopi. Tales etiam infames sunt
Similiter 7 quando ad eos occurrunt. Vnde nec ad
accusationes debet admitti. 2. q. 8. quicquid
A. Idem in oca. q. 23. secundum Hosti. Item
crimen sortilegii est causa episcopalis. a qua mi-
ores sacerdotes sine eorum licentia absol-
uere non possunt. 26. q. 6. c. p. Et eadem ratio
idem videtur de alijs superstitionibus omni malici-
ose vel per admolationes alijs in illis deliquit.
Et facit quod tactum est. confessio p. in
principio. v. 5. sortilegi. B. nec ad te-
stimonium. ex de testi. testimonium. De
infamibus h. de s. infamis.

¶ Sed nunquid efficit irregulari qui talia

facit 7 maxime enormia. ut qui sacrificat
deo numero. i. diabolo ut diues fiat. vel
qui de ecclesie sacramentis ut de crismate. et
oleo sancto. aut aqua baptismi. aut de
corpore christi sortilegium facit. h. secundum Hosti. xv.
Si talia notoria sunt. generant irregula-
ritatem. 7 indigent dispensatione. Si vero oc-
cultas. non. quis secundum quidam idem sit si sunt
occultas. A. Vnde 7 in tali dubio consi-
lendū est talibus qui petant dispensationem. non
tamen est precise dicendum eis. quod aliter non sit eis
salus. 7 absoluendi sunt a peccato si penite-
ant. secundum eundem. xv. ut in su. eo. ti. q. 23. B

Spectacula.

De spectaculis. cartu 7 cytha-
ris. 7 huiusmodi. s. ludus 7 iocus. §. 3. 7 se-
quentibus. 7 s. correa.

Sponsalia.

quid sunt?
h. Sunt futurarum nuptiarum p-
missio. ff. eo. l. i. 7. 30. q. 5. nuptes. Et di-
cuntur sponsalia a sponsendo. i. promittendo.
A. Idem in su. l. i. 4. ti. p. q. i. secundum
Ray. Goff. Tho. p. 7 Al. B

¶ Quod sunt sponsalia? h. Quatuor
modis. Aliquando quidem nuda promissione. ut
cum dicitur vir. accipiam te in mea vxore. 7 il-
la respondet. accipiam te in meum virum. vel alia
equivocantia. ut ducam te in vxorem. 7 huiusmo-
di. Et ista sunt proprie sponsalia quod per verba de
futuro fiunt. Si vero fiat per verba de presenti. ut
si dicatur. Accipio te. vel aliquid huiusmodi.
erit verum matrimonium. ut s. matrimonium;
3. §. p. 7 quatuor se. Item 2. sunt sponsalia
dati artis sponsalicijs. sicut h. s. attra.
A. s. quando cum artis occurrat etiam promissio
sine qua non fiunt sponsalia. ff. eo. l. i. B. Item
3. per anuli subarrationes eodem modo sicut
de quibuscumque artis sponsalicijs or. s. sine
subarratione anuli si aliter adiungatur consen-
sus expressus de presenti secundum eundem matrimonium. A

Et hec e dñia inter hñc casu 7 pceden
tem. s. q. ibi de futuro. h. de pñti spōsa
lia dñabñt scdm locoz cōsuetudinē.
Possent tñ 7 pñannulū dñabñ de futu
ro si dñba dñsensu expñsiua hñ sonarēt.
Ideo hñ dñcit idē esse de anulī subarra
tione qd de alijs arris. B. Itē 4º con
trahñt spōsalia nō solū pñmissiōe. ut
in pñmo modo dñctū ē. s. etiā si apponit
iuramētū. ex eo. de illis. 7. c. pñte rea.
A. Idē in sū. eo. ti. q. 2. B.

Quid si qs accepta manu mulieris
dicat. No tibi fidē de te in vxorē acci
piendo. 7 illa nihil tñder. nūqd sic cō
tracta sūt spōsalia? R. fm xx. Reuera
nō pñt dñabñ ex altera parte tñm. nec
claudicare pñt. Ille tñ q talitē dedit si
dem teneat eaz dñcē si illa voluerit. Si
aut noluierit nō est dñpellēda. nisi aliq
modo ostēderit mulier acceptare qd
agebat. puta si añ fidē datā tractabat
inter eos de spōsalibz ul mñmonio. et
ipsa reqñsita spōte manū dedit ad fidez
recipiēdā 7 hñmōi. tñc enī eēnt dñra
spōsalia. A. Idē in sū. eo. ti. q. 3. B.

In qua etate pñt dñabñ? R. pñst
septēniū. qā tñc placere icipiūt. 7 ex
tñc valēt. ex eo. lras. 7 ex de despo. im
pube. si infantes. l. 6º. Si vero ambo
uel alter sint minores septēnio. 7 con
trahāt spōsalia ipsi uel pñtes pñs.
nihil agit nisi pñratificēt. ut s. pñedi
mentū i. s. antepñt. A. Idē in sum.
eo. ti. q. 4. fm Ray. B. Q. si nō ple
ne dñpleuerit septē annos. dñcēdū fm
Tho. in 4º. dis. 27. Si multū appropin
quāt ad tempº septēniū tenēt spōsalia
Decaūt appropinquatio deterēminan
da est fm dñditionē dñtrahentiū. cū in
qbusdā citº in qbusdā dño tarditº pue
niat intētio siue dñplacētia nupñaruz.
Con. dñstñ. A. 7 etiā Inno. ut in sū.

eo. ti. q. 5. B. tñ expñse nō hñ q tem
pus septēniū pñueniri possit. A. pñse.
dño innuit q tēpº septēniū in spōsalibz
pñueniri nō possit. licz in mñmōio tē
pus. iz. uel. i. q. annoz qñq. pñueniat.
ut in dñcta. q. 5. Et huic iura magi cō
cordare vident. B. Et nota hñ q si al
ter fuit maior septēnio alter minor. iz
spōsalia nō tenuerit etiā ex pñte maior
qā claudicare nō debent. tñ qā iste ma
ior ex pñte sua fidē dedit. tēner ex pñte
re minorē si forte velit in eodē pñposi
to pñdurare. 7 si nō ex pñte. tēner agē
pñnam dñ fide mēnta. A. Hoc habet
in ar. ex dñ despo. impu. c. dñ illis. p. vbi
dñcit. De illis q infra ānos aptos mñ
monij spōsalia contrahñt. siue vterq.
siue alter reclamet anteq. ad ānos ap
tos mñmonij pñuenierit 7 postulēt
sepñti. nō sūt vllatenº audiēdi. Si dño
alter istoz ad ānos pubertad pñuenit
infra eodē ānos altero existēte cum
spōsalia dñtrahunt. si is q minoris est
etatis cū ad annos illos pñuenit recla
mauerit. nec in alterz voluerit cōsenti
re. iudicio ecclie poterunt ab inuicem
sepñti. Mulier autē que postq. annos
nubiles attrigerit. ei qui nondū ad an
nos aptos mñmonij venerat nupñe
rit. cū in eū semel dñsenserit. ampliº nō
poterit dñssentire. nisi ipse cui nupñit
postq. ad etatē legitimā pñuenit i eā
suū negauerit pñstare consensū. B.
Utrq. spōsalia possint dñtrahñ in ab
sentes. ut pñ nūciū uel lñteras. R. fm
dñstñ. pñnt. si absens hñ sciāt. ut qā nū
ciū misit uel de sua dñcia fit. ul postea
ratū habz. ff. de spñsa. l. vlt. 22. q. 2.
honorant. ex dñ mñ. dñtrac. dñ in dñc. ec.
c. 2º. A. Idē in sū. eo. ti. q. 13. B. De
spōsalibz factis a parētibz pñ filiis vide
s. impedimētū i. s. si.

quid si

Quid si absens misit nūciū uel pcuratorē ad contrahēdu 3 spōsalia 7 p^oea reuocat? R^o fm Hosti. Si reuocatio puenit ad pcuratorē anq̄ puella cōsentiat. nihil p^oea agit. ar. ex de pcur. i nra. 7. c. mādato. Immo etiā si reuocatio puenit ad pcuratorē p^oq̄ puella cōsensit. s̄ tñ pcurator ante reuocatus fuerat. nihil actū ē scdm eū. Hosti. A. ga deest cōsensus. Et facit. c. pcurator. ex de pcur. li^o 6. S; si de mādato pcurator 7 cōsensu mulieris subsecuto fiat fides. sed de dissensu seu pnia nō liq̄at stabit ecclia p spōsaliū q̄a nō iudicat de occultis. ex de symo. sicut tuis. scdm eū Hosti. 7 in sū. eo. ti. q. i4. B. Ceterum de mīmonio p pcuratorē habes s̄. mīmoniu 2. §. 4.

Quid si qs an̄ pubertatē dñit mīmoniu? R^o Spōsalia eē intelligūt. ut s̄. impedimentū i3. §. ptt.

Nūqd illi q contraxerūt spōsalia tenent dñt mīmoniu? R^o Si spōsalia tenuerūt. ut q̄a i etate debita contracta fuerūt tenent dñere s̄. nec pōt alī eoz dñere cū alia psona. 7 si contraxerit tenet qdēz secundū mīmoniu. ex eo. sicut. s̄ agē debet pniām de fide mērita. A. In di. c. sicut. p3. q. 15. vey ē qñ secundum mīmoniu contractū ē saltē p verba de pñti. Secus si tñ p verba de futuro. qatūc debēt seruari pma spōsalia. 7 agi pnia de secūdis. ut ibi. B. 7 multo magi si pus incuenerat iuramentū. ex eo. ex lris. 2. 7. c. sicut. 7. c. si inter.

Sz vtz ille q nō vult debeat cogi p censurā ecclesiasticā. R^o Prius 7 pncipalus o3 moneri. ut ex eo. regsiuit. de mū pōt cogi. ut in pñti. c. ex lris. Et intellige nisi pbabili tūear difficilis exitus. puta vxoriciidiū uel h^o mōi. ut i dco. c. regsiuit. Et sic exponūt 7 itelli

gūt pdeās de te. q̄ si oēs doc. Tho. etiā i 4. dīf. 27. dīc q̄ in spōsaliū nō soluēf pmissū peccat mortalit. nisi legitimū impedimentū iterueniat. A. De h. i. §. In quibus casibz. B. 7 iniungenda ē pnia p pñti l; i foro cōtētiōso nō cōpelat. q̄a mīmonia coacta cōsueuerūt malos exitus hēre. A. Hoc dīctū Tho. intelligendū ē fm pcedētia. ut colligi pōt ex iuribz pallegaris. B.

Quid si iurasti mihi dare vnā de filiabz tuis non nominatim? R^o scdm Hosti. Dare qdē teneri. s̄ quācūq̄ des libaberis q̄a pmissoris ē electio. sicut i alijs pmissiōibz. ut s̄. pmissio. §. 2. Et si oēs moriant pter vnā ad illā dandā teneris. ar. ff. de eo qd cer. lo. da. o3. l. 3. §. q̄ stichū. S; si vnā mihi obtuler 7 ego nō accepto eā. libatus es etiā a iuramento. ar. ff. de dī. inde. cū is. Q. si vnā ex ill carnalit cognoui nullā aliā hēre potero. q̄a cū oibz contracta ē affinitas. ut s̄. impedimentū. i4. §. p. 7. 2. Immo qd plus ē si cōtēplatiōe pcedēd contractus facta fuit cōmixtio. esset factū mīmoniu. A. uel si nō ē mīmoniu saltē sum cogēdus cōsentire. scdm eū. oē Hosti. p iura q sequūt. B. ut s̄. mīmoniu 3. §. 2. 7 ex de eo qui dux. in ma. significauit. 7. c. veniēs. A. Cum oibz pñtis con. Goff. ut i sū. con. eo. ti. q. 8. cū se. B.

Quid si iurasti mihi dare vnā de minata filiā tuā. 7 si illā hēre nō posses pmissisti mihi dare aliā? R^o fm Hosti. Teneris dare pma. 7 ad h̄ laborate bona fide. ex de spō. ad audientiā. Qd si nō potes tñc distīguendū ē. q̄ si pma cōsensit spōsaliū expsse uel tacite. ut puta q̄a vel ipa pñte 7 nō cōtradiciente contracta fuerūt spōsalia. ut ipa pmodū ratificāte. sorore suā hēre nō possū. q̄a

cū pma ottraxi spōsalia. ut i. cad audiē
tiā. etiā si illa pma spōsalia forte ppter
cōsanguinitatē aliquā cū illa pma nō
tenuisset. ut s. i. pēdimētū. i. §. 3. Si vō
pma nullatenus ofenserit spōsalibz. te
neris ad secundā. ex d. spon. ex l. is. z.
7 de testi. spo. ex pte. A. Idē in sū. eo.
ti. q. 12. B

Quid si spōsalibz appositū sit tēpus
infra qd debeat fieri mrimōiū! R. E. lap
so tpe ille p quē nō stetit ipune nubit
s alij dat pnia d fide mērita. ex eo. sicut
A. Id i sū. eo. ti. q. 22. fm. hosti. B

Quid d penis q intdū apponit spō
salibz! R. fm Ray. Lic spōsalia ottrahi
possint sub additōe pmissē pecunie. nō
tū pōt pecunia pmitti i modū pene. 7 si
pmissa fuerit nō tenet pmissio. nec pe
ti pōt. ut si dicat. Nisi tecū ottraxero da
bo tibi cētū marchas. Nā coniugia debēt
eē liba. ex eo. regsiuit. 7. c. gēma. Idē
Tho. i. 4. ois. 27. il. Nota tū q arte spon
salitie date ab ea pte q cām pstat q nu
ptie nō sequat. amittit. recepte vō te
stituēt i duplū. C. de spō. l. artis. 7. l.
mulier. vide s. arra. §. p. et z. A. cū
ctis additiōibz. Et idē qd s. nō. in sū.
eo. ti. q. 23. B. Quā etiā si qs vellet
spōsalia firmit alligare pōt sic facē fm
hosti. s. ut det magnā quāritatē. par
ris. 7 stipulet ipas i qdtruplū. qā tātū
pōt stipulari nō apl. 7 tūc si iteret
p recipientē q min mrimoniū sequat
i qdtruplū reddet. C. eo. l. fi. §. q oīa
Cessat tū pena arraz i qbusdā casibus
ut si tēpus appositū lapsū sit. tunc. n. is
p quē n stetit ipune nubit. ut i pcedē
ti. §. vidētū ē. Itē cessat si spōsus i pedit
fuerit. vū tū cām i pēdimētū nō pbue
rit. Cessat etiā ppter cām legibz intdcāz
puta si de iure mrimoniū seg nō pōt.
C. eo. l. vld. §. patrem. A. Idē i sū.

eo. ti. q. 24. B

In qbz casibz soluit spōsalia! R. fm
Ray. In octo. p si alī spōsoz trāseat ad
religionē. qd pōt facē etiā dō matri
monio. 7 alio inuito. vū tū an carnis
copulā. 7 ille q i seculo remanet absol
uit a spōsalibz. 7 etiā a mrimonio. ex d
ouer. cōiu. verū. 7. c. ex publico. 7 ex
eo. cōmissū. nec pōt arras qd dedit. 7
illas qd recepit restituet solū i simplū.
C. de epi. 7 cle. deo nob. z. soluit spon
salia qn spōsus nō iuenit qā trāstulit
se ad aliā regionē. Si tū fuit aliq cul
pa ei? q pns ē. v. recipere pniām de pui
rio. 7 de pmissione nō seruata. ex eo. de
illis. Et quidē si tmin? i spōsalibz non
fuit appositus d ottrahēdo. tunc fm le
ges pns tener expectare absente pbiē
niū si in eadē puitia pns fuerit. vt. C.
eo. l. z. Tū fm hosti. iudex i pcedā qli
tate psonaz poterit tps abbreviare ul
progre. 3. soluit si alter spōsoz post
cōtracta sponsalia icurrat lepā. ul pa
lysim. seu amittat oculos ul nasuz. seu
gcq ei turpius eueniat. extra de cōiu.
lep. litteras. 7 de iure iuri. quēadmo
dum. Vbi inuitur. q etiā si iuravit
non tener. ouctam tū an dimittē non
pōt. A. Silt etiā oucē tener si sponsa
lia dōta fuerūt p dōta de pnti. fm glo. i
ocō. c. quēadmodū. vbi etiā d q spō
salia de pnti nūq soluit nisi ob cām
religionis. Id excepto h casu oēs octo
casus hic positi itelligēdi sūt i spōsali
bus de furo fm Ray. ut in sū. eo. ti. q.
23. B. 4. si supueniat affinitas. puta
qā spōsus coguit consanguineā sponse
vel eo. 27. q. 2. qdā de sponlauit. 7. c.
se. ex de eo. q cog. consan. vxo. sue. c.
2. et. c. fratnitati. Et ad h pbādūz suf
ficat sola fama. ex de cōsan. 7 affini. sup
eo. Itē scdm hosti. sufficit vnus testis

eſſe teſti. ſup eo. Sec^o tñ ſi pñs fuiſſet
 mñmoniũ cōſumatũ. ut ibi dñ. A. etiã
 ſi fuerit cōſumatũ ſolũ p vba de pñti.
 vt pñt ibi i glo. B. 5° ſoluũt ſpōſalia ſi ſe
 mutuo abſoluāt. ſicut q ſocietatē fide
 inſpōſita dñt 7 p^o ea eā ſibi remittūt
 eſſe eo. p^otea. Quidā tñ iſtũ caſũ non
 recipiūt. ſ. dñtas vt q poſſint ſe abſol
 uere ſm Ray. Goff. Al. Tho. 7° ſe. A
 glo. in ocō. c. p^otea. p. tener cōtrariuz.
 S; oñs Anto. de bu. oñc ibi q glo. pōt
 dñficari ſi inſueniſſent vba de pñti. Si
 dñ ſolũ de futuro bñ pñt ptes iuicē ſe
 abſoluē. B. 6° ſi alī eoz fuerit forni
 catus. i q caſu licet alī repellē fornicā
 tē. eſſe d iure iud. quēadmodũ. Sed qd
 ſi ſpōſa ab alio violent fuerit cognita.
 B^o ſm Doſti. nō d; cogi talē ducē. A
 Doc vñ ſm Dugl. 7 glo. Ray. ſi vir ve
 lit ad ordines p^omoueri. al cogēd^o eſt
 ducē. p^o eo q mulier nō fuit i culpa. ut
 i ſũ. eo. ti. q. 25. uel qā culpa pceſſit ſpō
 ſalia. iō obijci nō pōt. ocō. c. quēadmo
 dũ. Et ſic itelligēda ſunt ſequētia Vñ
 ſeq^o. B. Sed tñ ducē h; eo q nō fuit
 i culpa. Ceterũ ſi fornicatio an ſpōſalia
 nō pōt opponi. ut i ocō. c. quēadmodũ
 niſi ſm Dugl. ſi tpe deſpōſatiōis crede
 bat eā eē virginē 7 an carnalē copulaz
 cōſtituit ſibi eā eē corruptā pōt dimit
 tere eā. Et ſicut p fornicatiōe carnali
 ſpōſa dimitti pōt ita 7 multo magi p^o
 fornicatiōe ſpūali. ſ. hēſi uel iñdelita
 te. qā tñ nullũ eēt mñmoniũ qd fie
 ret. ut ſ. i pēdimentũ 9° ſ. p. 7° ſoluũt
 7 ſoluta ſūt ſpōſalia qñ ſponſus ul^o ſpō
 ſa cū aliq cōtrahit p vba de pñti. ul^o etiã
 p vba de futuro 7 i q^o carnalis copula
 S; tñ talis agē d; pñiam de fide uel p
 miſſione mentita. eſſe eo. ſi in^o virum
 7 eſſe de ſpō. ouo 2° c. p. Q. ſi cū pma cō
 traxerit ſpōſalia de fuſo ſine inſpōſiti

one fidei ul^o iuramēti. 7 cū ſecūda ſit
 de futuro ſi cū iuramento. ſcđm Ray.
 d; dñete cū pma 7 agē pñia; d; pñrio
 qd cōmiſit circa ſecūda. Iuramentũ. n.
 nō pōt eē vīculũ iūqta dñ. eſſe de iure iud.
 quato. 7 d ſpon. ſicut ex lñs. 22. q. 4.
 in malis. Con. Doſti. 8° qñ i pñbes q
 cōtraxit ſpōſalia venit ad etatē adultaz
 7 petit abſolui a vīculo ſpōſaliũ 7 dari
 ſibi licētiã nubēdi alīi. eſſe d deſpō. i pu.
 d ill. 7. c. a nob. Oēs pñcōs cāus pñt
 Ray. 7 etiã Doſti. q addit nonũ. ſ. ſi
 fama hēat qñt eos ſit canonicũ i pēdi
 mentũ. 7 d fama doceat. eſſe eo. cū i tua
 7 de cōſan. c. 2° 7 de teſti. ſup eo. A. ni
 ſi d fama h^o mñ iuramētũ fide digno
 rñ ſm arbitriũ iudicis 7 etiã pñqru;
 qñ i pēdimentũ opponit de pētela pñte
 tur. ocō. c. cū i tua. B. Et nō q in pñdi
 ctis ouob; caſib; ſpōſalia i pō iure ſol
 uũt. ſ. i pñmo qñ trāſit ad religionē. 7
 i. 7 qñ cōtrahit mñmoniũ cū alia. Quī
 etiã i 6° ſ. ppter fornicationē ſi forni
 catio ſit notoria. ut Doſti. dñc. A. 4°
 ē qñ ſponſus i pñbes petit ſepationem
 tpe pubrtatis. qā alī i pō iure tñc ē abſo
 lut^o. eſſe de deſpon. i pu. accēſſit. B. In
 ceteris vō caſib; ſm eūdē ſoluēda ſūt
 auctoritate epi. ar. eſſe d deſpon. impu.
 accēſſit. 7. c. dñtinebat. A. S; dñc etiã
 oēs caſus notat in ſũ. eo. ti. q. 25. vbi
 etiã pñ qñ i pñcōs oñb; cū Ray. con. Al.
 Tho. 7 ſe. B

Quid ſi fiāt ſponſalia ſub cōditiōe?
 B^o ſm Tho. i 4° oñ. 27. Diſtiguēdu;
 ē. qā aut cōditiō ē honeſta ſiue vtilis.
 ut cū dñ. Accipiā te ſi pentib; placebit
 uel ſi dabis centũ. 7 tñc exñte cōditiōe
 ſtat promiſſio. aut ē i honeſta. 7 ſi ou
 plicir. qā aut ē cōtraria bonis mñmōij
 ut accipiā te ſi venena ſterelitatib; pñu
 tes. 7 tñc nō cōtrahūt ſpōſalia. Aut nō

ē contraria. ut accipiā te si fure meis cō-
sentias. 7 tūc stabit pmissio s tollēda
ē additio. De spōsalibz etiā vide s. ipe-
dimentū. i. s. Itē circa s vide s. mīmo-
niū. s. p totū. A. Et ibi de istis condi-
tionibus latius or. B

Stipulatio ē qdā
cōceptio qn aliqz iterrogat
p mittit se aliqd daturz uel factuz. ff.
de dō. obli. l. 5. s. stipulatio. A. ut si
dicat. p mittis s. 7 tu rñdes p mitto. ul
silia consensu indicatiua. ut ibi. B

Studiu Clericor 7 re-
ligiosor pla-
ti 7 capla debet aliqz habiles
mittē ad studiū theologie q p modū
valeant alios erudire. qbz h p pzi ob-
uentus ecclīastici nō sufficiūt ipi plati
7 capla nccia ministabūt. Et ipi docē-
tes i theologia 7 studentes oñ i scolis
studuerit p ānos qnq; recipiāt. puēt
p bēdaz 7 bñficiōz suoz nō obltāte
aliq contraria consuetudine ul statuto. ex
de magi. sup specu. Et nō q loqr tñ d
doctoribz 7 studētibz i theologia. Et
s itelligendū i studio generali nō spā-
li alicui castri uel ville. A. vbi fuerit
studiū min 9 opetēs. ut i. c. tue h alle-
gato. Et idē qd hic nōr in sū. l. 1. p. ti. 3.
q. 9. fm Dost. B. 7 de lñia platorū
suoz. ex de cle. nō resi. tue. 7. c. relatū
Ceterū i. s. se. or de studio lraz cōiter
s tñ audire leges uel medicias. phibet
sacerdotibz 7 religiosis. 7 hñtibz ecclīa-
sticis dignitates s. excoīcatio p. s. z.
v. 6. Consilr 7 doctoribz eoz. A. s. p
hibet tales docere. B. s. excoīcatio p.
s. 3. v. 14. Clerici obtinentes ecclīas
prochiales iustēdo studio p septē an-
nos hñt grās. de qbz vide s. ecclīa 2.
s. z.

Quis p t clericū dare licentiā eundē
ad studiū? s. fm Inno. A. i. c. relatū
ex de cle. nō resi. B. Al2o solū epī s etiā
inferiores plati dāt licentiā eundē ad sco-
las 7 ad alia loca. p hō nestis cāis. Q. si
epī malitiose differat licentiā. p tērit
peti a superiori fm Dost. extra de iure
patro. nullus. Et si epī non vult dare
licentiā nisi data sibi pecunia. h nō sit
symonia ē tñ turpe lucz. ar. i. q. 3. ven-
cētes. S. 7 x. addit q. si pro pecunia
daret licentiā de qnquēnio a iure oces-
so. symonia eēt. ex d magi. sup spe. Et
h casu posset catū repeti ab ipō dante
fm eundē x. 7 i sū. eo. ti. q. 10. B. Et
set etiā symōia palio tpe si itēdēt vē-
dere sibi s q absoluit eū a faciēdo offi-
ciū ecclīe sue. Idē dicendū de septen-
nio ocesso prochialibz. ut i pcedēti. s.
tactū ē. Certe hoc cāu sp vō omitti sy-
monia cū vēdat licentiā q ex officio s i
rituali cōpetit. ut colligi p t. s. symo-
nia p. s. zo. et. 22. B

Studiū vtriusq; iuris oñi 7 hūani
canōici 7 ciuil regi o; i curia Romana
7 studētes ibi gaudēt p uilegijs libtati-
bus 7 imunitatibz qbz gaudēt studē-
tes i studio gnāli. 7 recipiunt integre
suos. puētus ecclīastici sicut illi. ex d
p uile. cum de diuersis. l. 1. 6.

Stulticia vtrum sit
pctm. s. fm Tho. scda scde. q. 46. stul-
ticie nomē a stupore vō esse iūptū. Vñ
Iudoz p ethymol. Stultē ē q propē
stuporē nō mouet. 7 differt stulticia a
faruitate sicut ibidē or q stulticia ipor-
tat hebetudinē cordis 7 obtusionē ien-
suū. faruitas aut iporitat totalit spūal
sensu puationē. Stulticia g impositat
quēdā stuporē sensus i iudicādo. 7 p-
cipue circa altissimā cām que est finis

ultim^o. Et si qdē h^o sit ex dispōne nālī
sicut p^o i amēti b^o nō ē pētī. Si autem
cōtigat ex eo q^o h^o imergat sensū suū i
rebo tēnis ex q^o reddi^o ei^o sen^o iēptus
ad pēpiēdū dīna. fm illud. i. ad Cor.
z. Aīalis h^o nō pēpit ea q^o sūt spūs dei
sicut h^o hūti gustū i fēctū malo hūo
re nō sapiūt dulcia. Talis stulticia est
peccatū. p^o. p. p^o. p^o. p^o. p^o. p^o. p^o. p^o. p^o.
illos. A. Jd i fū. l. i. z. ti. 34. q. zz9. B

Suprum. vide s.
fornicatio. §. p.

Subarratio ^{ar.}
ra. 7 s. spōsalia. §. z. 7. §. iz.
qui incipit. Quid de penis.

Subdelegare
s. delegare. §. z.

Substitutio.
infra testamētū z. §. fi.

Successio ab
i testato. Quot mōis dī aliq^o

decedē i testatus. R^o q^o tuoz modis. s. Si
nullū testm fecit. uel si fecit s nō iure
uel iure fecit s postea ē ruptū ut puta
nato ei filio. A. de q^o i testō nulla fēā
ē mentio. tūc enī testm pōt rūpi. ut. ff.
7. C. de iōffi. testa. p totū. B. uel non
ē ruptū. s h^o s nō uult adire hereditatē
ut in Insti. d. here. q^o ab i testato i p^o.

Quis succedit alicui ab i testato? R^o
Iure cōi laico moriēti p^ous succedunt
descēdentes. z^o ascēdētes. deinde colla
terales p^oimiores. ut i auten. de hē.
ab i testato. ve. circa p^on. coll. 9. A. Et
ibi p^o q^o fratres 7 sorores diūcti defun
cto ex utroq^o parēte vocāt^o l^o cū parē
tib^o. B. Iis autēz omnib^o deficiētib^o

succedit vir uxori 7 econuerso. ut. C.
vñ vir 7 vxor. l. i. Ultimo succedit fi
scus. ut. C. de bo. vacā. l. i. l^o x^o. A. Et
ibi p^o q^o itelligit^o de fisco ipatoris. 7 p
cōis idē ē in papa q^o ad terras ecclesie.
Et idē q^o d^o s. nō. i fū. l^o z. ti. 5. q. iis.
fm hosti. Et addit. Et h^o itellige nisi
pactū uel cōsuetudo p^oudicet. B. Cle
rico q^oq^o intestato moriēti succedunt
cognati fm ordinē p^onotatū in his bo
nis q^o sibi p^oone ituitu obuenerūt. iz.
q. vld. c. vld. A. Jd i dca. q. iis. B
Quib^o oib^o deficiētib^o succedit ecclīa
quasi fisco. ex eo. c. p. iz. q. 5. c. vld
Et h^o itellige ubi res clerici decedentis
sūt manifeste distictē a rebo ecclīe. iz.
q. i. manifesta. Nā si fuerat res cōfusa
tūc si dubitet^o an clericus habuerit ali
qd^o p^opiū p^osumitur. peccā. 7 totū si
bi uedicat. ar. iz. q. 3. q^o cūq^o 7. ff. de
rebo ouib^o. l. ciuib^o. Sed ubi certū sit
q^o clericus habuerit s nescitur qd^o uel
q^o tūc dicūt qdā q^o tūc locū h^o distictio
q^o ponitur ex eo. c. z. S^o nō ē verū. q^on
potius ibi loq^otur de clericis q^o fuerant
serui ecclesie. ut ibi notat. Sed de alijs
dīcis debet i dco cāu fieri equal^o disti
butio int^o ecclīam 7 cōanguineos. iz.
q. 4. c. p. A. Et ibi p^o q^o h^o ē vez. fm
q^o ex circūstātijs rez poterit uerū sit^o de
phēdi. Unde ibi dī. Cōpēsatiōe tam
sui iū d^o q^o ecclīasticaz rez hita si se vtri
usq^o rei q^oritas exequerit int^o ecclīas
7 decedētis hēdes eq^o iure cōsuto p^oti
nebit. Sup^o dca etiā nō. p glo. ex eo. c.
z. 7 i fū. l^o z. ti. 5. q. 3. fm Ray. Et
dictū ē s. cleric^o q^o. §. z. et 3. B. Cle
rici q^oq^o idubitant^o succedūt suis cōsan
guineis 7 etiā religiosi. ut s. hēditas.
§. z. A. Verū ē q^o clerici succedūt in
p^oimonalib^o. Secus dō in feudalib^o
q^obusdā. Quedā enī feudalīa sunt ad

pciu anuū cū homagio alicui exhibita
Et qdā sunt q p stipendijs militie tenē
tur. Primū g vī q hīe pnt. Et scias
q etiā feudalia i multis locis hnt 7 p
ciū exhibēt. 7 pcio uel pbi inducunt
aliquē aliū sibi i tpalibz equalentē 7
eque dignū qui loco eozū facit homa
giū. Sed illa feudalia q sūt qsi p stipē
dijs militū vī mibi q sine iniuria omī
feudi hīe nō pnt fm Al. 7 in sū. eo. ti.
q. izz. Et eadē rōne idēz de religiosis
videtur. B

Quō succedūt descēdētes? In succes
siōe ab ite stato pma cā ē descēdētiū. ut
i pcedēti. §. dcm ē. 12a i successiōe mor
tui pīssamī seu filij familias libi ei? si
sūt oībz alijs pferūt. pmi qdē gdu eq
liter. nepotes 7 vltiores i stirpes. nō
distiguēdo sexū uel ius patrie prātis.
Succedūt g pmo filij sūt. siue mascu
lus siue femia eqliē. 12 Nepotes aut suc
cedūt in stirpe. i. in eā pte quā pentes
eoz habituri etāt si viuerēt. C. de suis
7 legit. hēre. l. z. et i Auten. i successio
ne. ibi posita. A. Id i sū. l. 1. z. ti. s. q.
ii. 7. fm Dost. B

Quō succedūt ascēdētes? & Defi
ciētibz descēdētibz succedūt ascēden
tes h mō. q defuncto filio sine liberis
pentes si soli sūt succedūt salua pzo
ga tiua gradus. A. ga pater pferit auo si
ābo supsūt fm Dost. 7 i sū. eo. ti. q. ii. 8
B. Et si pari gdu sūt. pī succedūt. pī
ni i oimidia 7 mīni i alia oimidia licz
dispar sit numerus. A. Ut si ex vna
pte sit tm auus mīn. 7 ex altera auus
7 auia paterni. ut i dīca. q. ii. 8. B. S.
si cū pentibz sint frēs uel sorozes. A.
s. vtriusq. i. ex utroqz parente defūcto
ciūcti. ut i autē. defūcto. de q. i. 7 i dīca
q. ii. 8. B. vocāt cū ascēdētibz i gdu
pximis i vitilē portione. i. succedunt

eqliter cum pte 7 mīe. 7 quo 7 auia. 7
alijs descēdētibz. Idē etiā est de filijs
fratru ex utroqz latere ciūcto. Et ita
succedit femia sicut masculus. nec re
fert vtrū sit suus uel emancipatus fm
Dost. 7 in dīca. q. ii. 8. A. C. ad itull.
Auten. defūcto. B

Quō succedūt collaterales? & Ces
santibz ascēdētibz 7 descēdētibz. p
vocant frēs. sūt 7 filij alicuius fratris
pus mortui. Dico de frē illo 7 eius fi
lijs. q qdē frat de utroqz pente atigit
eū de cuius hēditate agit. 7 veniūt in
hēditatē oī frēs 7 eoz filij cū pentibz
defūcti. 7 cū pximis gdu ascēdētibz.
Et oī filij frīs pferūt illis frībz defū
cti qui sūt ex vno tm pente ciūcti de
fūcto. C. de legit. hē. Auten. cessante.
Post frēs ex utroqz pente 7 eoz filios
admittunt frēs sorozes 7 eoz filij qui
sūt ex vno latē tm. Et isti etiā frat 7 fi
lij pferūt paruis defūcti 7 alijs filijs
Post frēs 7 frat filios admittūt qui
sunt gradu pximiores. Et si pares sūt
piter admittūt. C. de legit. hē. Auten.
post frēs. Et extrēdit oputatio vsqz ad
decimū gdu ut ocm ē s. hēditas. §. 3.
A. Et ibi de hlatius in additōe. Et i
hac successiōe collateralitū similt cessat
omnis oīa sexus 7 emancipatōis fm
Dost. 7 i sū. eo. ti. q. ii. 9. vbi etiā dicit
hic tm hūc ordinē seruā. ut in rebz mī
nis soli vterini vocent. In rebz vō pī
nis soli osanguinei. In alijs vō cōit vo
cabūt. S. 3. pōt itelligi cū agat de suc
cedendo pī ul mī. Et aut agat de suc
cessione frat 7 ad iuicē. tenendū vī qd
dictū ē p iura allegata. B

Utz nāles filij succedāt pī ab itesta
to. & Si legitimi n supsūt. nec legitia
ciūx. tūc nāles ab itestato succedunt
i ouabz vncijs. ita tm q si mī superest

virilis ei portio de ipis de. Qui vo sūt
ex dānato coitu ab oī prozū bñficio
excludūt. ut. C. de nā. libe. Auten. li
cer. A. Ibi dī. Licet pī sine legitima
prole seu pente cui reliqui nccē ē de
denti nālibz libis totā subām ut inter
vivos largiri. uel testamēto reliquere.
Q. si pentes dūtaxat ei supsint. legiti
ma pte pentibz relicta reliquū int nā.
les distribui pmittit. Ab itestato vo.
cū desit soboles civilis. nec supsit cūq
legitima. si nāles extant ex ocubina q
sola fuerit 7 idubitato affectu cūcta
i ouas pīne sube vncias succedāt int
eos si supst virilis portio de. I. d. mōi
enī nāles filios etiā pasci boni viri ar
bitrio nccē ē. Vel si legitimi extāt 7 suc
cedūt. vel cūge viua qlibet alij sūt he
redes. I. d. g. 7 pentibz parē pstant si
opus sit pietate. S. q. ex dānato sunt
coitu oī prozū bñficio excludāt. B.
De h. mōi nālibz 7 etiā spurijs vide s.
filius. §. 4. et 5. Et hec te successiōibz
sufficiāt licz i multis locis alie cōsuetu
dines habeant.

Sed qd de cōsuetudine aliqz terraz
q mortuo al. sine filijs dñs terre to
tū accipit. R. fm dōsti. Dico talē cō
suetudinē obseruandā si pscripta sit.
pōt. n. dñs allegare q ab iūtio h. pactū
fuerit. qā ita sua erat. A. Et ad h. pbā
vū inducit cōsuetudinē q est optia le
gū 7 dubioz intpres. e. de cōsue. cū di
lectus. fm eūdē dōsti. 7 i sū. eo. ti. q.
izi. B. Leuit. 25. Terra nō vendet
i ppetuū. quia mea ē. 7 vos aduene 7
coloni mei estis.

Suffragiū de
functor. Vtrū suffragia facta
p defūctis pñt exñtibz i purgatorio
hēs s. purgatoriū. §. fi.

Vtrū suffragia facta p mīstros ma
los pñt defūctis. R. fm Tho. 7 se.
in 4. dī. 45. Suffragia p malū mīstz
fūt triplicit. p. s. velut p actorē. sicut
qn fūt ex pprio motu. 7 sic nō pñt
nisi forte ex dñti 7 p accūs. in qñtū per
etiam mali hoīs paupes excitati orāt
p defūctis. 2. pñt fieri p malum ut
ministrū publicū de 7 totius ecclesie
sicut sacerdos q celebrat missāz uel exe
quias mortuoz i ecclesia. Et qā ille in
telligit facē sub cui. nōie siue cui. vice
fit. ut patet p d. yonisiuz. i. 3. c. celestis
Jerarch. In ē q suffragia talis sacerdo
tis qñs sit peccator pñt defūctis. 3.
pñt fieri p malū ut mīstrū puatū. s. p
uate psonē d mādato eiusdē. s. exñtis
i caritate. siue sit defūctus siue viuus.
7 talia pñt. sicut cū seru. in pctō exñs
q dñq. opus misericordie facit ex pce
pro oī caritate hñtis. A. Hoc verū
nisi qs sciret malitiā mīstri. 7 nccitate
nō vrgēte faceret eū in suo ordine mi
nistrare. qā tūc iuolueret in eadē pdi
tione cū eo. ut s. ordinatus p. §. 2. Et
idē qd i h. §. nō. i sū. li. 3. ti. 34. q. i. 65.
B. Magi tñ pñssent si etiā ministri i
caritate eēnt. qā tūc illa opa eēnt me
ritoria ex duabz ptibus. Et d ista mā
aide s. missa. §. 7.

Vtrū suffragia facta p defūctis pñt
etiā faciēti. R. fm Tho. vbi s. Op. suf
fragij qd p alto fit pōt cōsiderari ouple
Vno mō ut ē expiatiū pene p modū
cuiusdā recōpēlatiōis. 7 h. mō op. suf
fragij reputat qñs eius p quo fit. 7 ita
absoluit eum a debito pene sue. q nō
absoluit facientē a debito pene pprie.
Alio mō pōt cōsiderari in qñtū ē merito
riū vite etne. qd h. in qñtū pcedit ex ra
dice caritatis. 7 fm h. nō solū pdest ei
p q fit. s. etiā faciēti magis. vñ in ps.

Oro mea in sinu meo ouertur. Et Jo. Damascenus i f mone de his q in fide moriunt. dic. Quicūq; pro pximi salute agonizat. pūmū sibi pdest. deinde pximo. A. Id in sū. eo. ti. q. 167. B. Quib; suffragijs iuuār aīe defūcto rū! R. fm Greg. Aīe defūctoꝝ q̄tuor modis absoluūt. Aut oblatiōib; sacer dotū. Aut p̄cib; scōꝝ. Aut caroz elijs. Aut ieiunijs cognotoꝝ. i. z. q. z. nō ex timem? .7. c. aīe. Quos mōs distiguit Ray. dicens sic. Suffragia qdē plunt defūctis ad absolutionē pene. A. nō ad p̄miū vite eīne. ut i sū. eo. ti. q. 167. B. a qua pnt absolui q̄tuor modis. p̄ mō p̄infectionē īpius capitis. s. xpi. 7 sic iuuant p oblationem altaris. 7 p̄infectionē quasi puatā mēbroꝝ. i. p̄orōnes scōꝝ. 3. mō p modū redēpti onis pene. s. p el̄yaz largitionē. 4. p modū solutiōis pene. s. p ieiunioꝝ af flictionē. Et ad dōs q̄tuor mōs oēs alij reducunt. A. Id in dca. q. 167. B. Que suffragia sint meliora! R. fm Ray. Quia melius est opus caritatis qd̄ dirigit i tēū qd̄ in hōie. iō duo p̄mi mōi q̄a in tēū dirigunt meliores sunt q̄ duo vltimi. nisi p accidēs. in q̄tū. s. el̄ya i petrat scōꝝ orōnes. Quia dō meli⁹ ē opus caritatē cōis q̄ puatē 7 spālīs. iō meli⁹ ē suffragiū sacri alta ris q̄ orōnis. A. Et etiā q̄a i sacro est ipe xps. 7 eius in ipō repntat passio q̄ nil ē efficac⁹ ad remissionē 7 gr̄az. de ose. ois. z. c. qd̄ sit. B. 7 itēz q̄a bonū quātō cōius tāto melius. iō el̄ya meli or ē ieiunio. A. Id i dca. q. 167. B. Utz missa p defūctis eq̄lit valeat defūcto sicut alia. R. fm Tho. i 4. ois. 45. In officio misse nō solū ē sacrificiū s̄ etiā sūt orōnes. 7 iō suffragiū misse orinet duo de p̄dictis. s. orōne 7 sacri

ficiū. Q̄tū ḡ ex pte sacrificij oblatis mis sa de q̄cūq; dicat eq̄lit pdest defūcto 7 h̄ ē p̄cipuū qd̄ sit i missa. Sed ex pte orōnū magi pdest illa in q̄ sūt orōnes oēs ad h̄ terminatē. S̄ tñ iste p̄fectus recōpensati pōt p maiorē deuotiōem uel ei⁹ q̄ dicit missam uel ei⁹ q̄ facit oi ci. ul̄ itēz p deuotiōē siue in cessionē sc̄i cui⁹ suffragiū iplozat. De mā misse h̄ēs s. missa. A. Con. se. ut in dicta q. 167. B.

Quib; defūctis p̄sint suffragia! R. fm Tho. 7 se. vbi s. Illis solū pdesse pnt qui sūt i purgatorio. Nā ut dicit se. ad h̄ ut aliq; defūctus iuuēt. duo requirūt ex pte īpius. Vnū ē indigētia. 7 iō nō p̄sūt b̄tis. Alterū ē dditionale meritū. s. ut h̄ meruerit sibi pdesse ut dicit Aug⁹. Et iō nō p̄sunt oānatis in i inferno. Vtrūq; vō in his ē qui sūt in purgatorio idcirco p̄sūt illis. Et sic lo ḡtur illa auctoritas Aug⁹. I enchiridīō 13. q. z. tēpus. Et de materia purgato riū h̄ēs s. purgatorium. A. Nec vera sūt. h̄ aliq; dixerit q̄ p̄sūt etiā ex̄ntib; i inferno ad aliq̄le mitigationē. s. h̄c coīter nō tenet. ut i sū. eo. ti. q. 167. vbi h̄ plene notant. B.

Vtrū suffragia spālīt p aliq; facta eq̄ p̄sint alijs. R. fm se. 7 Tho. in 4. ois. 45. Cū suffragiū sit virtutis finite. 7 detinet p intentionē faciētis q̄ volue rit. valet ei p q̄ sit q̄tū ad libationē 7 a pena. tñ q̄tū ad cōgulationē 7 iterio re cōsolationē fm q̄ vnus i caritate exi stens de bonis altius gaudet. sic valet oībo in caritate ex̄ntib; 7 plus ei q̄ in maiori caritate ē. A. Et h̄ ē cōis snia h̄ aliq; otrariū dixerit. s. q̄ dca suffra gia h̄ sint facta spālīt. p aliq; eq̄ p̄osūt oībo q̄ sūt ei⁹ dē meriti. q̄ ad vtilitatē 7 libationē. s. nō q̄ ad honozē. ut i sū.

oīa q̄ p̄cepta sūt vobis dicite serui iusti
 sumus. 12o apud p̄ximū. i. ut non
 se illo reputet iustiorē. 7 iō n̄ debem⁹
 nos etiā sup̄ peccatē p̄ximū extollere
 Al̄ occurreret nob̄ sicut phariseo dicē-
 ti. Non sum velut hic publicanus. ex
 quo a domino cōdemnatus ē. Luc. 18.
 12o apud seipsum. i. ut non seipsum
 iustificet corde vel ore. Job. 9. Si iu-
 stificare me voluero os meum condē-
 nabit me. Dīna ḡ regula prefixit hōi.
 ut nō se reputet. cōtra quā facit reputa-
 tor sui. 7 scdm̄ hoc pōt sic diffiniri. Su-
 perbia est p̄pria reputatio. Ad secun-
 dū dicendū q̄ in dicto. c. ex superbia.
 2o sn̄iaz. dīl. 42. enumerat. 4. spēs. Et
 hoc iō quia ibi nō fit mētio nisi de su-
 perbia intellectus. 7 de superbia mixta.
 Supbia intellectus subdiuidit̄ in tres.
 7 superbia mixta ponit̄ p̄ quarta spēs.
 Sed ut ex p̄cedenti. §. pōt colligi si spe-
 cies supbie singulariter numeret̄ plu-
 res sūt q̄ q̄tuor. Si vero generalit̄ pau-
 ciores. Idēq̄ notandū q̄ tres generales
 sunt spēs superbie. videlz̄ supbia intelle-
 ctus. affectus 7 mixta. Supbia intelle-
 ctus subdiuidit̄ in tres. ut in dōc. c. ex
 supbia. Prima spēs est. quādo qs̄ gr̄az
 quā h̄z reputat a se h̄re. i. ex p̄prio stu-
 dio diligētia seu īgenio. Secūda qn̄ se
 gratiā a deo h̄re nō reputat. siue t̄palez̄
 siue spūalez̄. sed ex p̄p̄is meritis. Ter-
 tia ē qn̄ qs̄ se iactat seu reputat gratiaz
 habere quā nō habet. uel amplius q̄
 habeat. Supbia affectus distinguit̄ ī
 duas. v̄ idelz̄ in affectū cōtumacie seu
 volūtatis p̄p̄ie. 7 in affectū p̄sidentie
 Quo ad p̄mū potest dici q̄ supbia est
 cōtumacia cōtra legitimā obiaz̄. 12o ueri.
 15. ibi. Alia q̄ p̄ supbiā aliqd̄ cōmiserit
 z̄. seu q̄ supbia ē amor p̄p̄ie volūtad̄
 ut in sū. de vitijs. Quo ad secundum

pōt dici q̄ supbia est amor p̄p̄ie excel-
 lentie dōc. c. ex superbia. Et ē aduertē
 dū. q̄ hic amor reuerētie non solū īrel-
 ligē cū quis querit honores. sed etiā
 quādo nō querit s̄ oblatos suscipit ad
 p̄p̄iam gloriā 7 complacentiā. 2. q. i.
 sciendū. ibi. 12a cū huiusmōi successus
 p̄cipit z̄. Et in hoc piculuz̄ magnum
 iminet etiā bonis. qui licet facili mū-
 di honores cōtemnāt nō quētēdo. tñ
 difficulter dū offerūt nō delectant̄. ut
 dicit glo. Aug. sup̄ illud. i. ad Thessal.
 2o. 12o quasi hōibz̄ placētes z̄. Sup-
 bia mixta ē cū ceteris de p̄ctis singlā-
 riter quis vult videri. ut dōc. c. ex sup-
 bia. v̄ cū qs̄ licz̄ reputet se gr̄as a deo
 h̄re. 7 non ex p̄p̄is meritis. tñ gl̄iat̄
 se singularit̄ eē seu reputati delectat̄
 seu delectat̄. Inq̄tuz̄ enī se reputat 7
 gloriat̄ singularit̄. p̄cipiat de su-
 perbia intellectus. 7 p̄p̄ie reputatiōis. Inq̄-
 tū dō delectat̄ seu amat reputati. p̄ci-
 pat de superbia affectus. Idē bñ spēs mi-
 xta vocatur. de qua moral. 23. c. 16.
 Greg⁹. ait. In hac arrogātie q̄rta specie
 crebro hūanus aīus labit̄. ut id q̄ d̄ h̄z
 habere se singularit̄ gl̄iet̄ in q̄ tñ dia-
 bolice similitudini vicinus appropinquat
 Ad tertū dicendū. q̄ aut supbia non
 habet cōsensuz̄ deliberatū aut habet. p̄
 casu ē veniale. ut est hic p̄tactū. In 2o
 absq̄ vllō dubio ē mortale. q̄ p̄iatur
 hūilitati sine q̄ nemo pōt saluari. ut p̄
 Math. 7 Luc. 18. 7 nōt̄ 11 2ico. de ira
 super p̄s. 83. 7 Tho. scda scda. q. 162.
 arti. 5. Imo radix 7 nī est oīuz̄ capita-
 liū p̄ctōz̄. ut p̄ p̄ Gregi. moral. 31. c. 38.
 Vñ 7 de pe. dīl. 2. c. p̄ncipiū. ad fi. 102.
 Greg⁹. dicit. Cōsideret hō elatus quid
 in terra mereat̄. si prelatus angelus ī
 celo in terram p̄sternitur.

Suspensus. fm

suspensus dicitur aliquis quicquid de quo ad se. 7 quo ad alios. quando. s. p. suam canonis uel hois suspensus est. 7 talis tenetur abstinere ab officio. 7 illi qui hoc sciunt tenentur eum vitare quo ad executionem officij. Si tamen occulte sit suspensus dicto modo p. suam canonis. ille qui hoc scit si non posset eum vitare sine scandalo. credo quod non tenetur. Suspensus vero quo ad se tamen ille dicitur qui non est prohibitus abstinere ab officio 7 huiusmodi p. suam canonis uel hois. sed p. simplicem prohibitionem iuris absque lata sententia sicut quilibet excommunicatus p. mortali tenetur abstinere a celebratione. Si tamen celebret non tenetur subditus eius eum vitare. uel quicquid aliter etiam si sciret eum p. mortali. Large quod dicitur quod suspensus quo ad alios non quo ad se. ut clericus peregrinus qui permittit celebrare in occulto 7 ex deuotione sed non in publico. ut s. peregrinus. 2. §. 3. A. predictis con. vii. ut in su. li. p. ti. p. q. zi. circa fi. Sed hodie circa predicta inuolutio facta est aliquid. ut s. clericus 3. §. fi. in additione. B

Quid si quis sit suspensus a pontificalibus? fm Hosti. Etiam si celebret in pontificalibus non est irregularis. quia pontificalia non sunt de suba celebrationis. nec debemus aliquem iudicare irregularem nisi inueniatur expressus. at. de pe. vii. l. pene. 7 ex de sen. exco. is. qui. in pn. li. 6. A. Con. Inno. 7 xv. duran. ut in su. li. 3. ti. 29. q. 5. §. qd si aliquis. B

Quid si quis suspensus ab ingressu ecclesie. uel ingressus ecclesie sit ei interdictus? R. Cum tali per omnes censetur in ipsa ecclesia diuinorum celebratio interdicta. irregularis efficitur si contra interdictum huiusmodi diuinis se scienter ingerat in suo agens

officio sicut prius. Talis quoque si hoc interdicto durante decedat. non debet in ecclesia nec in ecclesiastico cimiterio nisi penituerit sepeliri. ex de sen. exco. is. cui. li. 6. Et de hoc s. interdictum. 4. §. plr.

Utrum suspensio possit suspendi per appellationem. R. Sicut excommunicatio. sic ab officio uel ingressu ecclesie lata suspensio per appellationem sequente; nunc suspenditur. ex de sen. exco. is. cui. li. 6.

Utrum suspensus a participatione uel collatione sacrorum. si faciat sit irregularis. R. fm Inno. 7 Hosti. Non. ex de cle. exco. mi. si celebrat. Talia. n. non sunt ordinis. quia 7 laici participat sacramentis 7 offerunt sacramenta. A. Idem de q. 5. §. quid si suspenditur. B

Utrum suspensus a diuinis uel ab officiis seu a celebratione missae uel aliquid huiusmodi. A. s. qd proprie pertinet ad aliquem actum ordinis fm eundem Inno. 7 in dicto. §. quid si suspenditur. B. sit irregularis si contrafaciat. R. fm Inno. Irregularis fit. Ita tales actus sunt proprie actus ordinis. ex de sen. 7 de iudi. cum eterni. li. 6. xi. q. 3. si quis episcopus dānatur. 7 fm xv. etiam si extra ecclesiam dicat horas officiando populum sicut in exercitu 7 huiusmodi. Sed si dicat cum uno socio uel duobus. non officiando in ecclesia uel in populo. l. mortaliter peccet sic coicando cum alijs non contrahit tamen irregularitatem; Debet etiam abstinere ab illis verbis que a solis sacerdotibus dici solent. ut omnes uobiscum. Iterum minus malum faceret si ab alio etiam non sacerdote faceret horas incipere. Idem xv. duran. i. Spe. A. in su. eo. ti. q. 6. q. incipit. Circa tertium. B

Utrum suspensus ab officio tamen possit percipere proutus beneficiorum suorum. R. fm Inno. l. 25. extra de appel. pastoral.

Sed hoc intelligit Hosti. qñ ex graui
cā suspēsus est. extra de pur. ca. in sol.
licitudines. Secus si ex leui causa puta
ppter ppli scandalū. uel infamiā solam
nec diu sterit orumax. Idem Goff. A
Idem i sū. li. 3. ti. 23. q. 81. Vbi 7 addit
fm Hosti. Nō q quicūq; est excoīcat
etiā ab officio 7 bñficio est suspēsus.
ex de appella. pastoralis. §. si. sed non
ouertit. Itē q cūq; suspēsus est ab offi.
cio. uidet suspēsus 7 a bñficio. ar. ex
de cle. coniu. c. diuersis fallacijs. 7. c.
quod a te. §. nō ouertit. Item quicūq;
suspēsus ē a subdiaconali ordie. suspe.
sus itelligit a diaconali 7 sacerdotali.
sed nō cōuertit. ar. ex de cor. viti. c. si
gnificauit. Melius facit. quia cui in
dicunt minora. intelligunt in dicta 7
maiora. ex de sen. exco. cū illoz. Seq̃
Et suspēsus a sacerdotalib; suspēsus
est a pontificalib; si non ouertit. q̃uis
etiā suspēsus a collone ordinū simpli.
citer. suspēsus itelligat a collatiōe dia.
conij 7 p̃f byterij. A collatione tamē
subdiaconij 7 alioz inferiorū ordinū
nō uidet suspēsus. ut inuit ex d̃ tēpo.
or. dilectus filius. in fi. 7. c. lras ad si.
Allata iura nō vident hoc pbare. Nā
c. dilectus nō declarat q; p simplicem
suspensionem ab ordinando intelligen
tur solū inhibita collatio p̃f byteratus
7 diaconatus. In. c. aut litteras fuit fa
cta pticularis suspensio ab his duob;
ordinib;. Seq̃. Cui in dicit ingressus
eccleīe in dicit officiū intra eccleīa nō
ex. Ergo suspēsus ab officio suo pōt
eccleīa intrare 7 diuinūz officiū audi
re. dum tamen caueat q; non officiet.
Secus dicerē si esset suspēsus simplē
a diuinis. quia tunc nec officiare posset
nec cum alijs audire. h̃ Hosti.

Sufurratio. Qui
tur sufurriones! R̃ scdm Tho.
scda scde. q. 74. Sicut dicit glo. super
Ro. p̃. Sufurriones dicunt in amicos
discordia seminantes. Detractores q;
aliozū bona negāt uel minuunt. Con
tumeliosi qui intendunt honore aufer
re. Et d̃ his duob; s. detractio 7 s. otu
melia. A ubi de his etiā latius dicit.
Et id qd̃ hic nō. i sū. li. 3. ti. 23. q. 261. B
Sed quod horū est gūius! R̃ scdm
Tho. scda scde. q. 74. Sufurratio gra
ui⁹ ē. Nā tanto aliq; nocumentū gra
uius est q̃to bonū quod tollit melius
est. Melior est aut amicitia q̃ fama q;
tollitur p detractiōē. quia fama ad h̃
maxime necessaria est. ut homo idone
us habeatur ad amicitia. Itē amicitia
ē melior q̃ honoz. qui tollit p otume
lia. sicut 7 amati est melius q; honora
ti. fm p̃m 8° ethicor. Vnde bñ dicit
Eccl. 6. Amico fidei nulla est cōparatio
Et Eccl. 5. Denotatio pessima sup bi
linguem. Sufurratori aut odiū inimi
citiā 7 cōtumelia. A Idem in dicta
q. 261. B

Tabellio est pub
lica p̃fo.
na habens officiū scribēdi
instrumenta ad faciendū
fidem. A Hoc dictum fuit glo. Ray.
ut in sū. li. 2. ti. 8. q. 4. B
Vtq; clerici exercere possint officiū
tabellionatus. R̃ fm Ray. Clericis in
sacris ordinib; cōstitutis est penitus
interdictū officiū tabellionatus. 7 si
illud habeant. ad dimittendū sunt cō
pellēdi p subtractionē bñficij appella
tione postposita. ex ne cle. ulmo. sicut
Et idē credo si sūt in mīorib; 7 hēant
sufficiētia bñficia. ar. ex de postulatōi

Sed ut addit Inno. si illi qui sunt in sa-
cris instrumenta officerent ante hunc
indiceret valerent. alio modo. Et intelligit
secundum Doctorem. quod non valerent in secularibus
negociis. ut docet Beica predicti. c. sicut
sed in ecclesiasticis valerent. A. Idem
in dicta. q. 4. B.

¶ Ut episcopus possit in ecclesiasticis
constituere clericum tabellione. Be-
secundum Ray. potest per totam suam dio-
cesim. cui cura omnium est commissa. io. q. i.
regenda. xij. q. i. ep. 7. c. precipimus
Et si fecerit poterit ille vocari ad scri-
bendum acta ecclesiastica fori. Alibi ta-
bellio non habet. due honeste persone
subrogabunt. extra de pba. qm contra
falsam. Et sic intellige quod clerici possunt
esse notarii pape. 5. q. i. quidam. Sed tamen
constitutus a papa poterit conficere in-
strumenta ubique. Constitutus autem ab
epo non habet preterea episcopalis illi
qui ipsum constituit. ff. de iur. om. iu. l. si.
Sed tamen si simpliciter constitutus sit tabellio
maxime ab epo qui haberet super hoc pui-
legium. potest etiam ille ubique. A. Doctorem.
post predicta subdit. Sed 7 vici potest quod
ex quo quis simpliciter constitutus est tabel-
lio ab illo qui habet hanc preterea. potest
ubique officere instrumenta sicut presby-
ter semel ordinatus ubique celebrat. ut
in dca. q. 4. B. Et non quod tabellio eccle-
siasticus non debet officere instrum in se-
cularibus nec secularis in rebus pure
ecclesiasticis. quia horum diversitas non est
esse mixta. 2. q. 7. laicos. unde notarii
clerici in curijs principum prohibent esse scri-
ptores. ex ne de. uel mo. iniam. §. ne
quisque. A. Idem in dicta. q. 4. B.

¶ Ut religiosi possint exercere offi-
cium tabellionatus. Be-secundum Ray. Jo. an. super
c. ut officium. de hereticis. l. i. §. qui sic dic-
tetur hac lram bñ pñ quod tabellio factus

monachus non potest exercere tabellionatus
officium in alijs quibus hereticos. ut dictum est
hereticus 2. §. 17. q. incipit. in examinatiōe.
Et idem pñ in qdā exua. Bonifacii octa-
ui. de offi. or. i. de re. superioribus. circa
mediū. Et idem pbat olim p de re. ex ne
de. uel mo. sicut. C. de sacrosanc. ecc.
l. an pñ. io. q. i. nouarū. C. de epi. 7 de.
l. placet. Tñ sicut non xñ. in spe. veta in-
strumenta complebit. 6 noua non assumet
ff. fami. heret. l. alienationes. 7 extra
de iudeis. iudei. cū silio.

Tallia siue exactio. siue
collecta. siue que
sta. Ut omni tñales possint ipo-
nere subditis suis siue exigere tallias.
Be-secundum Ray. Illa potest dominus imponere vel exi-
gere. de quo conueniunt seculi uel antecessori-
bus suis bona fide 7 sine ulla coactiōe
sicut solet fieri cā mansi uel ville qñ de
nouo cedunt. quod patet aliqd uel p mittit
census annuus 7 hñmōi. Oia g hñmōi
omni tñ non sint pacta turpia uel deum
licite exigunt. In qñlibet i traditiōe rei
sue potest imponere legē quā uult. ex de odi.
app. vey. id. q. 2. eleutheri. In qñ 7 sciē-
ti 7 volēti non infertur dolus. C. de trasac. cu;
donatiōis. 7 pacta custodiri debent. ex
de pac. antigon. Quicqd g subditus de
hñmōi subtraheret futurū faceret. verū tñ
si i instrō positū ē i diffinitē quod soluent
qñtā uel talliā. itelligo quod dominus de eā mo-
derate petere non peccat oditiōib. ex de cēsi.
cū apñ. i si. io. q. 3. c. vld. Immo secundum Ray.
si dicat quod dominus possit imponere qñtā uel talli-
am secundum bonū placitū suū. nihilominus mo-
deranda ē ad arbitriū boni viri. Si do-
minus ultra predicta exigat coacte p se uel
p suos directe uel indirecte tenet resti-
tuere. dif. id. de eulogijs. i. q. 2. placuit
7. c. qñ pio. Et dicit cogere indirecte.
quando negat subditis iusticiā. uel non

defendit eos ut sic aliquid extorqueat.
uel insinuari facit quod vult aliquid habere.
Secus esset si reciperet aliquid sponte
oblatum nulla fraude adhibita. Item secus
est de his qui mere sunt serui. quia res
eorum sunt domini. Peccat tamen dominus si nimis
grauat eos. sed non tenetur ad restitutionem.
A. Hoc dictum de seruis fuit. **U.**
qui etiam con. predictis. quibus etiam con.
hosti. et Tho. Et addit Tho. in epistola ad
ducessam lotharingie. quod principes terra-
rum a deo sunt instituti. non quidem ut
propria lucra querant. sed ut eodem utili-
tatem populo percurent. Et ideo instituti sunt
eis redditus ut ex illis viuentes a spolia-
tione abstergerent. Unde in Ezechiel. 45.
dicitur. quod principum erit possessio in israel. et
non deprebunt ultra populum meum princi-
pes. B. De materia dicte. quod vide. s.
dominus. §. 2. Et ibi agit de casibus in quibus
dominus potest a subdito exigere ultra consuetum.
Quid de quibusdam dominis qui nihil
percipiunt nisi tallias? R. secundum Ray. Si
tallia est antiqua. et creditur probabiliter
quod ex causa iusta imposita fuerit. potest
exigi. ita tamen quod ipse dominus impleat si quod
ex illa causa implere debeat. Si vero non
ualet et nescit iusta causa. non debet exigere
et si recepit debet restituere. i. 4. q. 6. si
res. A. Con. **U.** ut in superius. eo. ti. q. 36. B.
Qualiter sciri potest talliam ex iusta
causa fuisse impositam? R. secundum Ray. Si
sciri uel per instrumenta inde confecta
uel si ita seruata est a tempore a quo non
extat memoria. quia tunc presumitur
iusta causa. at. i. 2. dis. illa. nisi violenta
sit presumptio in contrarium. sicut de prescri-
ptione dicitur §. prescriptio. §. 8. A
ibi p. 7 in c. episcopus. de prescrip. l. 6. quod
presumptio est regulariter per aliquem cur-
sum temporis cuius initium non extat me-
moriam. Quod verum est secundum eundem Ray. et in

superius. eo. ti. q. 38. nisi violenta sit presumptio
in contrarium. B.

Quid de quibusdam qui allantes consue-
tudinibus accipiunt a subditis de mobi-
libus quicquid voluerunt. et precipue expoliunt
eos quando suspicantur illos velle transire ad
alium? R. secundum Ray. Tales domini peccant et
tenentur ad restitutionem. ut tactum est in
§. 2. nisi quod si certum forsitan esset quod a
principio in concessione terre fuisset expressum
se impositum tale onus. tolerari posset
domini tamen ultra modum non grauarent eos nec
manentes nec recedentes. A. et domini tamen
non fuerit impositum per malitiam vel frau-
dem. secundum eundem Ray. Et predictis con. **U.** et
addit. Sed probabile non est hominibus consue-
tudinibus nimis seruilem inducenda esse de
voluntate subditorum. sed per coactionem et vi-
olentiam superiorum. Dicit tamen idem Ray. quod in
hoc et similibus qui tolerantur ab ecclesia pro eo
quod aliqui ibi potest esse dubitatio diuine aut
de facto. non credo simpliciter esse de nega-
tione absolutionem. sed faciendam esse quandam
tamen dubitationem et prestationem sic. Ab-
soluo te de hoc in quantum possis. sed timeo
uel credo quod non sufficit tibi ad salutem
nisi aliter te habueris in hoc casu. ut in
superius. eo. ti. q. 39. B.

Utrum dominus possit vendere balium et homi-
num tallias et officia in subditos. R. secundum
Tho. in quodam epistola ad ducessam brabantie.
Apud vicum sic. Multa licet secundum non omnia expe-
diunt. Cum autem balium et officialibus viris
nihil committatis nisi temporalis officij pre-
terea. non video quare non liceat vobis ven-
dere hominum officia omnibus talibus vendatis de
quibus possit presumi quod sint utiles ad homi-
num officia exercenda. et non tanto precio
vendantur officia ut recuperare non possint si-
ne grauamine subditorum. Sed tamen talis ven-
ditio omnino expediens non videtur. primo quia
frequenter contingit quod illi qui eunt magis

idonei ad huiusmodi officia sunt pauperes
ut officium emere non possint. quoniam etiam si
tales diuites sunt. tamen quia boni sunt non
ambiunt officia nec inhiant ad lucta.
Sequitur ergo quod ut plurimum illi officia emunt
qui sunt peiores et subditos vestros oppri-
mentes. Unde magis expediret videri ut
bonos et idoneos ad officia vestra eli-
gatis quos etiam iustos si necesse fuerit ad
suscipienda illa officia compellatis. quia
per eorum bonitatem industria magis accre-
scet vobis et subditis vestris quam de pre-
dicta officiorum venditione acquirere valeat.
Et hoc consilium dedit Moyse cognatus
suus. Proinde inquit de omni plebe viros
sapientes et timores dei et qui oderint
auaritiam. et constitue eos tribunos et cen-
tiones. quoniam generarios et decanos qui
iudicent populum omni tempore. A. Idem in super.
ti. q. 40. Clarum est autem quod dicta officia re-
giminis vendi strictissime prohibentur
et statutum est quod non eligantur ambitione vel
premio sed viri probate vite. et taliter assumpti
nihil debent per officium dare. Immo in-
gesta debent iurare se per huiusmodi offi-
cium nihil dedisse vel postmodum nunquam
daturus per se vel interpositam personam titu-
lo donationis venditionis vel quocumque
alio velamento. Et ob hoc exceptis sala-
riis nihil penitus tam in administratione
positos quam post depositum officium per alium
perfructu beneficio tempore administrationis
quam gratuito meruerint. accepturos. Et si
quis ausus fuerit prestita sacramenta ne-
gligere. non modo aduersus accipientem.
sed etiam aduersus eantem accusandi cum
actis tanquam crimine publicum concedit sa-
cultas. quod triplici pena eum qui cuiusque
fuerit modis omnibus feriendo. C. ad. l.
iuliam. re. l. si. B

Uterque liceat dominus recipere mutuum a tali
bus officiatis. ita quod satisfaciatur sibi de

officio. R. in Thoma. in predicta epistola. Ad
hoc videtur dicendum. quod si pacto mutuum
datur ut officium recipiant absque dubio pa-
ctum est usurarium. quia per mutuum accipiunt
officium preteritum. Unde in hoc datus eis occa-
sione peccandi. Et ipsi etiam tenent re-
signare officio taliter acquisito. Si tamen
officium gratis dederitis. et postmodum
mutuum receperitis ab eis quod de officio re-
cipe possent hoc absque omni peccato posset
fieri. A. Idem in super. eo. ti. q. 41. B

Utrum persone ecclesiastice debeant persol-
uere exactiões vel tallias. R. nullo modo
nec licet laicis exigere ab eis etiam ratione
possessionum suarum. domorum. aut prediorum
ex de immu. ec. quia nonnulli. lib. 6. A
nisi predicta fuissent prius predictis exa-
ctionibus subiecta. tunc enim transleunt
cum onere suo. ut semitas ecclesie. §.
9. Sed posito quod quis verus dominus est. et
quod nihil penitus percipit quod vix credibile
est. quoniam ad minus a subditis recipiat in-
stancias. et sequatur eum in exercitu in bello
iusto. Si tamen ita verum sit quod nihil
percipit. credo saluo meliori iudicio di-
cit Ray. quod debent aliquid in se statuere
quod datur sibi in signum subiectionis. ne al-
iter videatur esse penes eum dominus rei sue
ar. optimus ad h. i. 8. q. 2. eleutherius.
7. i. q. 3. si quis obiecerit. Si autem du-
biter quid aut quantum illud debeat esse
credo quod debet observare quod in vicinis
villis vel castris vel prouinciis obserua-
tur. ita tamen quod illa villa non grauetur. Vel
si diuerse sint consuetudines ea quod min-
us soluit eligatur. extra de consue. cum omni-
bus in fi. ex de censu. ex pre. in fi. 7. c. super
eo. Et hoc totum intelligo. nisi ipse vel ali-
quis de antecessoribus suis vendiderit vel
donauerit eis illud quod in subiectione
signum consuevit percipere. tunc enim non potest
aliquid petere. Con. vi. 7. Idem. Et addit

Emperantia.

Vide s. sobzietas. 7 etiam sup
ebzietas.

Lcōit. Quis pōt facere testamē
tū? R^o s^m Goff. Quilibz pōt facere q

la diminuta. ⁊ q̄d̄ eis nō dederit mona-
sterio op̄et̄. Sed si oēm suā bām inter
filios diuidē voluerit prop̄a sua p̄sona
filij cōnumerata vñ a sibi p̄tē oībus
mōis retineat. q̄ debeat iuri monaste-
rij op̄etē. Si vō in monasterio moriā
anteq̄ int̄ filios legit̄is diuidat. legi-
mā p̄tē sibi p̄cipiā. Reliq̄ vō subē ps
monasterio op̄etat. B. ⁊ sōt etiā facē
testm̄ q̄ncūq̄ añ p̄fessionē. cū ad sc̄m
teuerti possit. ex̄ de regu. statum⁹. A
Idē ī sū. l. i. z. ti. 3. q. i. oī. fm̄ Docti. B
Utz aut̄ clericus possit facē testm̄. hēs s̄
clericus. 4. q. 3. z. Deremite q̄q̄ si nō re-
nūciauerūt prop̄ijs. nec se alicui ecclē
sē tradiderunt vitā mutādo. testati
pnt̄. al̄ nō. i. q. 3. z. eccl̄a paul⁹. A
Idē in sū. co. ti. q. i. oī. fm̄ Docti. B
Itē testamēta publicor̄ vsuratoriū sūt
itrita ī p̄o iure. ex̄ de usur. q̄q̄. l. i. 6. A
vbi p̄ q̄ B ē vez nisi pus f. cerit cauti-
onē seu satisfactiōē fm̄ formā ibi tra-
ditam. B

Utz religiosus i epm p'motus pos-
sit testamentū facē. R. p'm Tho. l'cda
scde. q. i83. nullo mō pōt. ga sola dis-
p'latio rez eccl'ia facit ei o'mittit. que
morte finit ex q' testm incipit valere.
Si tñ ex concessione pape testm faciat
nō itelligit d' p'p'o testm facē. s' ap'li
sue dispensationis. ut possit valere post
mortē. A. Jd' sū. eo. ti. q. ioy. B.

Quid si qs aliquē testari. phibuerit
R^o. Ab eius erit hēditate repellē⁹. ut
C. si qs ali. testa. probi. l. z.

Quot testes oꝝ ꝑ sint in testamēto
R^o. Regulatur in leges septē testes
requirunt. in Insti. eo. §. fi. 7. C. eo.
l. hac consultiſſima. Hoc tamen fallit.
quia quandoq; valet sine teste. ut si
miles in bello scribat 7 moriatur.

C. de mili. testa. l. milites. A. Ibi p3
q3 locū h3 i testō dfecto tpe q in mili
tia moriē vulnerat. siue scripserit in
clypeo. siue in terra. siue vbiq3. B
Qñq3 sufficit vnus ut si fiat coraz im
patoze. C. eo. l. oiu3. A. Et ibi p3 q
iste testā ē ipe ipatoz cū fuerit supplica
tū p iustitudo herede aliquā certā p
sonā. B. Qñq3 duo ut in filiis. C.
eo. l. hac cōsultissima. §. ex ipfecto. Vt
si i territorio. A. i. nō i militia tēpo
re q moriē. B. testē miles. ff. d. mili.
testa. l. lutus. Silt etiā i his q sūt ad
pias cās. ex eo. cū. esset. 7. c. relatum.
Qñq3 tres ul' qtuor ut ex spālī puile
gio. C. eo. l. si nō spālī. 7. l. si vn'. A
Et his legib3 p3 q istud puilegiū non
magis artat ad hūc numerū triū uel
qtuor. q ad aliū. B. Qñq3 qñq3 v3 in
testamēto rustici. C. eo. l. si. A. Ibi
p3 q3 obtrinet qñ testm sit i loco vbi
septē testes hēri non pnt. B. Qñq3
etiā octo regit. ut qñ testator vult te
stari i scriptis. 7. nescit lras. ut i vicia
l. hac cōsultissima. Aduertendū q p di
cta solēnitas testiū abrogata v3 p ius
canonicum ac etiā oīnu3 p qd duo uel
tres fidedigni testes sufficere vidētur
fm Jo. Dost. 7. glo. Ray. ut in sū. eo. ti.
q. io4. Et de h3 latius dictū ē s. ecclesia
p. §. 5. in additiōe. B
Quid si testator non vult q testes
sciāt tenore testamēti sui? R. p3 dōt fa
cere testamētū qd dōt i scriptis. i. q ipe
pmo testm cōscribat. uel etiā scribi fa
ciat. 7. postea chartā clausaz tepntet te
stib3 dicēs. Idc ē testm meū. rogo q
sigillet 7. subscribatis vos. C. eo. l. hac
cōsultissima. S3 tñ p hūc modū facē te
stamentū nō ē tutū. qa multas obfuā
tias requit q frequent cū nō seruēt o3
q nō valeat testm. meli' est q fiat sine

scriptis. s. qñ scribit p notariū tm. B
Quib3 vbi3 debeat fieri testm? R. p3
Nō refert si dicat. Petru herede isti
tuo vel volūtate meā eius dīpōni cō
mitto. qa nō v3 decedere itestatus. ex
eo. cū tibi. Nec curādū ē de verb3 testa
toris. oīmō sint talia p q de volūtate
dīstet. C. eo. l. si. A. Id in sū. eo. ti. q.
ios. fm Dost. q etiā dicit q ob hāc cā3
error noīs nō nocet. ut ibi. B

Utz in 2° testō oporteat fieri mēti
onē de p. R. ut nō. id. oīf. qm. A. in
glo. B. dicendū q nō o3 nisi i ouob3
casib3. Vnus si factū sit testamētū in
liberos. C. eo. l. hac cōsultissima. §. ex
ipfecto. 7. Auten. ibi posita. hēc in li
beros. Ali' si testator ipe legē sibi ipo
suit. puta si in pōzi testō dixit. si fecero
aliud testamentū nō valeat. uel nō va
leat nisi dixerō p3 nē x. tūc. n. facien
do secundū. o3 q faciat mētionē de p.
ut. ff. de le. 3. l. si qs. in pñ. A. Idē i
sū. eo. ti. q. io8. B. Q si qs velit cassa
re testm pmū 7 nō facē secundū. non
pōt nisi iam post conditū pmū sit lap
sum decēniū. 7. corā trib3 testib3 dixe
rit nolle valere pmū. A. Idē etiam
si h3 dixerit in acta. ut i. l. q seqt. B
C. eo. l. sancim'. A. De hac solēnita
te dicendū sicut oīm est s. i. §. Quot
testes. B

Qualiter confirmet testm? R. p3
mortē testatoris. ut habet Deb. 9. S3
ante mortem qñq3 mutari. potest etiaz
si pacto cōuenit ne mutet. C. d. pac.
l. pactū qd dotali. A. Idem in sū.
eo. ti. q. io9. B

Testamētū 2°
qñ ad iustitudo3 heredis 7
substitutionē. In testamēto tener qli
bet instituere sibi hēdem aliquem ul'

aliquod collegium. 7 h^o m^oi. Sine instituti-
one heredis non est factum testm^o. ut
C. eo. l. i. iubeat. §. q. si non fuerit. Et si
quid testator habeat descendentes uel ascen-
dentes. illos tenet heredes instituere sal-
tem in eorum legitima. C. de ioffi. testa.
Autem. nouissima. de qua h^os s. legiti-
ma. A. Ibi solū d^r de legitima descen-
dentium. Legitima d^o ascendentium cū nō sit
inouata ut q^uta ps. ut i Insti. d. ioffi.
testa. §. si. l. 2a 7 i p^oi possūt agē d^r testm^o
filiorum. ut p^o eo. t. i. p^on^o. 7 h^o nisi testator
aliquid de his descendentes seu ascendentes
i testm^o reliquerit. tūc n. nō rūp^oi testm^o sⁱ
suppletur q^ud minus fuerit legitima. C. d^r
inoffi. testa. l. oī m^o. cū sequentibus. 7
sic nō tenet testator eos p^ocise instituere
B. Q. si nec descendentes nec ascenden-
tes habeat tūc fm leges pōt instituere ali-
os q^uscūq^{ue}. A. Si tñ institueret ifames
aut turpes psonas. tūc frēs uel sorores
pōt rūpe testm^o. 7 sibi totā accipere he-
reditatē. C. de inoffi. testa. l. frēs. 7 in
Insti. de ioffi. testa. §. soror. B. Tñ ut
ait Tho. in q^udā q^uōne d^r q^ulibet. si p^op^oq^{ue}
indigerēt illa hereditate idigētia ma-
nifesta. tūc tenet eis hēditatē dimitte-
re nisi eēnt mali 7 h^o m^oi bonis idigni.
Et dico tenet ex debito honoris penta-
lis. q^ua cū p^ocipitur honorare p^orem 7
matrē. p^ocipitur etiā honorare pentelā
Ihis que ad pentelā p^otinēt. Si autēz
nō idigerēt māifeste. pōt libere i alios
refundere dicēte saluatore. Na paup^oib^{us}
7 seq^ute me. A. Ibi sū. lib^o 2. t. i. §. q.
98. ubi 7 additur. Sec^u tñ ē in q^ubusdā
terris d^r iure cōsuetudinali. In q^ubusdā
n. terris testator pōt ex iure patrie cui-
cūq^{ue} vult rē suā dare uel vēdere. Ali-
cubi succedit vnus. s. p^omogenit^{us}. Ali-
cubi vltimo genit^{us}. Alicubi oēs p^o di-
uisione. Igitur si cōsuetudo q^u iuri eq^u-

ualet dat alicui licētiā libertā aut altē-
ri cōferēdi vel totā uel p^ote hēditatis.
nō p^oiudicat alicui faciēdo q^ud potest d^r
iure. Iñ d^r tñ cōsuetudines i rōnabiles
etiā circa hoc rep^obari. Iñ Inno. 4°.
scribēs ad quosdā epos theutonie rep^o-
bat cōsuetudinē uel statutū super h^o. q^u
nullus possit i vltima volūtate legare
ecclesijs uel alijs p^ois locis aut q^ubuscūq^{ue}
p^osonis p^o q^u q^uq^{ue} solidos vsualis mo-
nete. 7 p^ocipit h^o m^oi statuta denūciari
penitus nō tenere. B.

Quid testator pōt substituere aliū
heredē q^u debeat succedere p^omo heredi?
R^o. Si testator habeat filios ip^os bēs pōt
eis substituere q^uscūq^{ue} velit. qui succe-
dent eis si nō venerint ad pub^oratem.
ut. C. de impu. 7 alijs substi. l. si testō
A. Et ibi p^o q^u talis substituit^{ur} dicitur
d^r test^o heres. 7 sic totā capit hēditatē
sine aliq^u oīnutiōe. B. Si d^o venerit
ad pub^oratē. pōt eis substituere si moriāt^{ur}
sine liberis. A. Idem etiā si moriāt^{ur}
cū liberis. C. de ipu. 7 alijs substi. l. he-
res. 7. l. se. Debet tñ salua eē eius legi-
tima. ut seq^utur. B. Et itelligitur sub-
stitutio deducta legitima filiorum 7 de-
ducta q^uta tot^o q^u d^r trebellianica. quā
deducit q^ulibet institut^{us} heres cui alius
substituitur. A. s. vulgarit^{us} 7 p^o pub^o-
tatē instituti. uel etiā cū accipit hēdita-
tē p^o fideicomissū ab instituto hēde. q^u
a testatore grauatus ē hereditatē alii
restituere. ut in. c. Raynuti^{us}. de q^u. i. B.
ut extra de testa. Raynutius. Et d^r hac
materia ista sufficiant. 7 que dicta sūt
s. hereditas.

Testamētū 3°
q^u tñ ad executionē. Ut testa-
tor possit heredibus suis p^o testm^o penaz
imponere si nō paruerit volūtati sue.

R^o Sic. ut in Insti. de le. §. pene. dum
tñ qd testator pcepit non sit turpe uel
inhonestum. ff. de con. insti. quida.

A. Et id habet i. ocō. §. pene. ad fi. B.
¶ Per quē cogēt hēs testm siue volū
tate defūcti adimplere? R^o hēdes infra
annū cogendi sūt p epm adimplere. 7 si
neglexerit tunc i pemet eps exeqr. ex
eo. nos qdē. 7. c. si hēdes. A. vbi or
Si hēdes iussa testatoris nō adimpleue
rint. ab epō loci illius oīs res q̄ eis reli
cta est canonice infiduciat cū fructibz 7
ceteris emolumētis. ut vota defuncti
impleat. Et de tmino āni 7 q̄ eps p se
exeqr. hēc i ocō. c. nos. 7 incipit iste
anus a tpe amonitiōis. fm Docti. 7 in
sū. l. i. z. ti. §. q. cxi. B. Nec obstat si for
te testator indixerit ne eps se itromit
teret. ex eo. tua. A. Idē in ocā. q. cxi.
fm Docti. 7 eo. ti. q. 97. fm Ray. 7
glo. B.

¶ Utz defūct⁹ sentiat detrimentū q̄
tardant eſye q̄s legauit. R^o fm Tho.
in q̄libz. Dicendum q̄ q̄tū ad meritū
elemosyne nullū detrimentū patit ex
p̄dicta tarditate. maxie si q̄tū i ipō fu
it cām adhibuit ut h̄mōi eſye cito da
rent. q̄a meritū pncipalit ex volūtate
7 intēione deperdet. S; q̄tū ad effectū
eſye patit detrimentū. nō qdē ut pro
h̄mōi tarditate puniat h̄ q̄a remediū
ei nō adhibet oū suffragia differūt
q̄bz p̄mū iuuaret. A. Id i sū. eo. ti.
q. iij. B. Sicut nō patit detrimentū si
differat restitutio quā ipē mādauit fi
eri. 7 licz tarde 7 in morte. tñ fecit qd
potuit. A. Licet h̄ casu nō gnet q̄ ad
dānationē. puto tñ q̄ facta restituti
one citi⁹ a pena absoluat. sicut i croni
cis minoz legir de qdā q̄ p̄diebat ab
igressu padili quousq̄ facta fuit resti
tutio ad quā tenebat. B.

¶ Utz executor debeat retardare di
tributionē eſyaz ad h̄ q̄ res defuncti
melius vendat. R^o fm Tho. in q̄libet.
Dicendū q̄ i moza modici t̄pis nō v̄
eē magnū piculū. Vñ si executor p mo
dicū tēpus eſyas dare differat ut rebz
defūcti meli⁹ vēditis ampliores eſyas
dare possit. laudabilis h̄ facit. Si vero
ecōrrario p multū tēp⁹ differat eſyas
distribuere ut i modico āpliores eſyas
faciat. nō v̄ eē line culpa. q̄a forte defū
ctus interi a purgatorio liberat. i q̄ oū
ipē eēt remediū suffragiorū maxie ei
necessariū fuerit. Hoc aut reliquit p̄u
oētis executoris examini. ut. s. fide
ratis dilatiōe t̄pis. 7 additiōe p̄sone q̄
citius uel tardī⁹ liberanda ē. 7 etiā q̄ti
tate augmēt eſyaz. faciat qd viderit
expedire defūcto. A. Id i sū. eo. ti. q. iij.
B. De legatis alia qdā hēs s. legare.

¶ Quid si de p̄bō executoribus testi
m⁹ moriat uel ē i remotis. ul nō vult
exeq? R^o Alius p̄t executiōez iplere.
in si testōr aliud exp̄sserit. ex eo. religio
sus l. i. c. Utz religiosus possit eē execu
tor testamti. hēs s. religio p. §. p̄t. A.
¶ P̄dictis adde qd or i Insti. de acti. §.
utē mixta. v; q̄ q̄ relicta eccl. s. uel alijs
venerabilibz locis dare distulerit vsq̄
oū i iudicio vocet. ipm relictū dare cō
pellit. 7 aliud tantūdem p pena.

Testis p̄ Quis possit
eē testis. si
ue q̄ addiciones regant i teste
R^o Principaliter qdē regnūt que i
his versibus continētur. Cōditio. sex⁹
etas. discretio. fama. Et fortuna. fides
i testibz ista reges. A. Hoc fuit dictū
Goff. qui etiā dicit q̄ regularit omnes
pnt eē testes qui nō phibentur. ut in
sū. l. i. p̄. ti. §. q. i77. B. p̄ ḡ regit cōdi
tio. s. ut nō sit seru⁹. q̄a seru⁹ n̄ recipit

ad testimoniū. C. eo. l. qm̄ libi. Nam
 seruus se p̄ metu oñantis testimoniū
 sup̄primi dicitur. et d̄ vbo. si gl. forus
 §. testes. 4. q. 3. §. itē i criminali. 3. q. 5.
 accusatores. Fallit tñ hoc cu3 de facto
 serui q̄rit. nō tñ p̄ oñō uel d̄ oñm. ut i
 §. itē i criminali. v. itē seru. A. ut si p
 seruū aliqd̄ dicat depositū uel cōmoda
 tū p̄m glo. Ibi3 etia addit Et sic viles
 p̄sone recipiūt vbi de facto eaz agitur
 Et idē v̄ i. l. seruos. C. eo. Itē 7 si de
 ficiāt alie p̄batiōes admittit etia seru9
 s̄cū tormētis. p̄m Goff. ut i ocā. q. 177
 B. 2. regit̄ sexus. q̄a femia nō admit
 tit ad testimoniū in cā criminali. 33. q.
 5. mulierē. nisi cū de crimine ciuili agit̄
 tunc. n. admittit etia d̄ clericos. extra
 eo. qm̄. 7. c. tā litteris. A. Itē admit
 tit mulier i cā criminali cū agit̄ p̄ q̄si
 tionē. ut nōt glo. i ocō. c. qm̄. B. In
 ciuilibz aut̄ admittit. i. 3. q. 3. §. ex eo.
 Admittit etia i testis. ut i Insti. de
 testa. §. testes. A. Itē qd̄ h̄ nō i ocā.
 q. 177. B. Et nō p̄ mulieres cā ferēdi te
 stimoniū nō debet iure ad iudiciū tra
 hi. s̄ cū nccū3 fuerit testimoniū earuz
 iudex i exp̄lis pducētis mittat tabel
 lionē aut aliā p̄sonā idoneā. uel si hoc
 iure p̄hibēte i casu non possit p̄sonali
 t̄pe vadat. ul̄ si nō deceat ire aliū mit
 tat. Hoc explicite h̄r̄ et d̄ iudi. mulieres
 h̄r̄ 6. 3. regit̄ etas. Ad i ciuilibz nō ad
 mittit mior. i 4. anis. 4. p. 3. c. p̄. In cri
 minalibz vō nō mior. 20. ut ibidē d̄r.
 §. i criminali. v. itē i testimoniū. 4. 0. re
 git̄ discretio. q̄a nō recipit ad testimo
 niū furiosus siue mēre capr9. A. nisi
 t̄pe lucidi in iualli. ut i. §. nec furiosus
 d̄ q̄. B. sicut nec ad iudicandū. 3. q.
 7. §. tria. q̄a nō ē op̄os sue mēd. ff. qui
 testa. fa. po. l. qui testō. §. nec furiosus
 5. 0. regit̄ fama. Ad i fames a testimo

nio repellit. et de testi. cogen. p̄terea.
 Nec p̄dest p̄nia. q̄a h̄ aīas p̄ p̄nia 3 sal
 uare possim9. infamia tñ nō possumus
 abolē. 2. q. 3. c. hic colligit̄. Ad i actus
 legitimi sūt infamibz in d̄icti. et eo. l.
 ex qdā. 7 i glo. ibidē. Et si itellige ni
 si pus fuerit in itegritū testituti. 4. q. 3.
 §. itē i criminali. v. itē. l. iul. 2. q. 3. p̄a
 ricatozē. in fi. Itē adeo 03 ēē testis sine
 oī infamia q̄ si guata fuerit eius opinio
 ad testimoniū admitti nō 03. et de ex
 cep. deni. 3. 2. q. 7. testes. 7 p̄cipue in
 criminali cā. et eo. testimoniū. Itē 03 ēē
 sine crimine. Ad i criminosus repellit ab
 oī testimōio q̄d̄ iu i crimine p̄fuerat
 Si vō sit emēdatus nō repellit i causa
 ciuili. A. nisi eā fuerit comitata infā
 mia. uel fuerit p̄iurus. ut i ocō. c. testi
 moniū. B. Si i criminali talis repellit
 si de crimine fuerat pus ouictus uel cō
 fessus. uel nūc p̄ exceptionē ouicat̄ uel
 guata ē eius opinio. p̄ eo q̄ aliqñ sic fu
 it repellus. Alii vō q̄ emēdatus ē reci
 pit etia i criminali. A. s. cū de crimi
 ne agit̄ ciuili. ut i ocō. c. testimoniū.
 Alii i criminali etia p̄ p̄niam repellit
 si cōuincat̄. ut oc̄m ē i ocō. c. testimo
 niū. B. Decoīa i p̄dō. c. testimoniū
 cū his q̄ ibi notat̄. 6. regit̄ur fortuna
 s. an sit locuples uel egenus. uel lucri
 cā qui i faciat. Hoc iudici cōsiderandū
 ē. 4. q. 3. testes. v. itē testiū. 7. 0. regit̄
 fides. q̄a infidelis d̄ fidelē nō admittit
 2. q. 7. si h̄eticus. 23. q. 4. ipsa pietas.
 A. p̄ro fideli aut̄ bñ admittit testimo
 niū infidelis d̄ fidelē. Et si p̄ infideli d̄
 infidelē. ocō. c. si h̄eticus. B. Dec ergo
 sūt p̄ncipalia i testibz cōsideranda. Sūt
 7 alia quedam cōsideranda que hic ita
 tim sequūtur. p̄mo videt̄ v̄z sit ini
 mic9 eius circa quē dat testimoniū. uel
 amic9 eius p̄ q̄ testificat̄. 4. q. 3. testes.

6. iōq; i psona. Itē obfcuri 7 ignoti nō
admittūt. uel folū admittūt cū tormē
tis aut uerbis. ut in Auten. eo. §. fā
cimus. A. Et ibi p. q. hec obtinet qñ
ex aliq diectura dubitat de corruptiōe
B. Itē nec executores negotioꝝ aut
pcuratores q in ipfa cā fuerūt aētores
uel tñsales. ex eo. i. sup. Immo etiā qui
fuit pcurator uel aduocat⁹ i pōi iudi
cio nō recipit i testē i cā appellationis
ex eo. Romana li. 6.

¶ Utz qd possit admitti ad testimo
niū i sua cā. R. Non. neq; pncipaliter
neq; secundario. C. eo. l. oib. Vñ vēdi
tor in cā rei vendite nō admittit⁹ pro
emptore. qā cā propa vēditoris eē vñ
neq; vēditor in cā pignoris. p. credito
re. ff. de app. l. ab executore. §. alio con
denato. fallit i legatarijs 7 fidei cō
missarijs q ferūt testimonium i cā testi
cū agit de hēditate. nō de legatis 7 fi
deicommissis suis. bñ tñ pnt scribi 7 esse
testes i eo testō i q aliqd eis legatum
ē. C. de testa. l. oīcātib. Itē fallit in
collegijs 7 corpib; i q b; singlares eoz
psone. p cā vniuersitatis ferre pnt te
stimonium. l. q. z. si p prudētiā. ex eo.
i. sup. 7. c. cū nūcius. Et i iō qā cāe vni
uersitatē nō sūt singuloꝝ. 7 si cōmodū
otīgat singlōs. ut. l. z. q. z. q manumit
tur. Et itelligit nisi fuerit aētores uel
tñsales in ipa cā. ut i pcedēti. §. oīctuz
ē. A. 7 pbat i ocā. c. insup. Et idem
qd i l. §. notat i ocā. q. i. 77. B.

¶ Utz i cā cōi ouoz alr admitti debe
at ad testimonium. R. i. 20. qā cā cōis
uoz vtriq; ē. ar. ff. de ritu. nup. l.
illud. Et idē in socio criminis 7 pncipe.
4. q. 3. itē i criminali. v. itē libi. ex eo.
c. veniēs. i. 20. ob. ex eo. qm. i. 21. illud
ē spāle i cā venūciatōis. uel ibi admit
tunt socij criminis ad pñptionē. ex de

adul. significasti. Credit⁹ etiā socijs cri
minis i exēp. ut i crimine lese maie
statis. 7 h. 9. mōi. 79. oīf. si qs papa viuē
te. 6. q. i. si qs cū militib; 25. q. 3. ne
mini. ex d. oīf. c. p. i. 20. q. i. 77. B.

¶ Utz pētes ul libi possint pro uel d
se testimonium ferre. R. qñalit p recta;
lineā ascēdentes uel descēdentes p ul
d se idonei testes nō sūt. 4. q. 3. §. itez
i criminali. v. itē testis. 7. v. itē pētes
ff. eo. l. testis. Idē ē de mīre. f. tñ ambo
pentes i casu admittūt p filio. s. cum
qñt⁹ de rate ul natiuitate. ex q. fi. sint
le. trāmissē. 7. c. p. tuas. A. Et i his. c.
p. q. b. ē vez nisi certis indicij 7 testi
bus cōtrariū appareat. B. Itē vbi agi
tur d i pcedimēt o mīmonij rōne d san
guinitatis uel affinitatis. ex eo. qñtēs.
Cetex si agit an mīmonij sit d dūm
uel nō. tñc mī suspēcta ē si vir sit supi
or. ex eo. sup. eo. Quē casū hēs s. mī
monij 7. §. fi. Sūt aut qdā psone que
aduersus diūctos suos testimonium di
cere nō cogūt. ut aduersus socerū gene
rū. vitricū. pūgnū. sobrinū. sobrinā;
sobrine natū. eozq; q i pōi gdu sunt.
Itē aduersus patronū 7 patronā. 7 li
beros eius. ut. 4. q. 3. §. itē i criminali
v. itē. l. iulia. Et alie etiā psone q ibi d
oputant. q generalit a ferēdo testimo
nio sūt exēpte. A. Et ibi pnt videre
q hnt h agitare. Et idē qd in l. §. nō.
i ocā. q. i. 77. B.

¶ Utz testes pducī possint de domo
aētoꝝ. R. i. 20. qā cā aētoꝝ nec ac
cusatoꝝ nec i cā ciuili nec criminali tes
tes pducī debēt. qā eoz testimonium
suspēctū ē. 3. q. 5. p totū. 4. q. 3. §. item
in criminali. v. itē etiā iure ciuili. Oēs
aut pdicti qui repellendi sunt debent
admitti si is cōtra quem producantur
eoz testimonio i alio iudicio sit vñ. nisi

similitas p^o modū exortas docuerit.
uel aliq^d aliud legitimū p^o emergens
seu corruptionē. ut in p^o dco. §. itē in
criminali. v. itē si q^s testib⁹. 7. C. eo.
l. si q^s testib⁹. A. Idē in dca. q. 177.
B. Idē q^d sacerdos nō v^o eē testis i in.
strumētis dfectis totalit^r in^r seculares
i4. q. 2. q. q. Idē itellige de honestate
7 nō de nccitate. A. Ibi d^r q^d sacer
dotū testimoniū credibile habeat tñ i
ip^sis seculi negocijs p^o cōficiēdis i^ris
ad testimoniū nō rogent^r. q^a eos tali
bus reb⁹ interesse nō ouenit. Si aut^m euē
tu aliq^d cāe in^r fuerint. 7 aliq^d viderit
uel audierint vbi nulle idonee secula
riū iueniant p^o sone. ne v^o itas occultet^r
malus ut bonus extimet^r. i p^o uidentia
pp^oij sit epi. ut aut corā se 7 d^o p^o tētib⁹
iudicib⁹. aut aliter veritate honozifice
testificēt^r. B

Testis 2. de numero
de duo testes regularit^r sunt
necessarij. 7 sufficiūt. ff. eo. l. vbi nume
rus. 4. q. 3. §. itē i criminali. v. itē vbi.
A. Idem in sū. lib^o 2. c. 1. §. q. 178. fm
Hosti. 7 Goff. B

Utrū i aliq^b cāis sufficiat vn⁹ testis
R^o. Licz cōit nō sufficiat ut nūc dictū
ē. stat^r tñ testimonio vnus i his i q^bo
alteri p^o iudiciū nō infert^r. puta si dubi
tat^r de aliq^d an fuerit baptizatus. ul^r an
ecclia cōsecrata. de d^o se. d^o f. 4. puulos
7. c. cū itaq^z. Itē stat^r testimonio vnus
vbi de d^o sensu p^o iū ita cōuenit. cū 7 te
stimonio aduersarij stat^r possit. C. de
fidei cōmis. l. si. Itē qñ q^d v^o v^o aliq^s
sit emēdatus de crimine stat^r testimo
nio sacerdotis. ex eo. testimoniu. A
Ibi nō bñ h^o p^o bat^r. s^o ex eo q^a cū i secre
to d^o fiteat^r ali^r p^o bat^r nō pōt. fm Hosti.
7 i dca. q. 178. vbi etiā p^o fm eundē q^d

idē ē de eo q^d seg^r. B. Itē i correcti
one statina sup^r p^o ma correctiōe carita
tiua p^o vnū solū p^o bat^r. q^a nec ali^r pōt.
ex eo. in oī. A. Idē q^d s^o. nō. in dca. q.
178. fm Goff. Ray. 7 Hosti. B. Idē
ē qñ testamentū valet vn⁹ testimonio
qñq^z nullius. qñq^z requit^r plures. ut s^o
testm p^o. §. 4. Itē licz vn⁹ testis nō fa
ciat p^o bat^rōne facit tñ p^o sūptionē. ex de
suc. ab intes. c. si.

Utrū i aliq^bo regant^r plures testes
q^z duo. R^o. In multis plures regunt^r.
Idē i testis plures regunt^r. ut s^o. testm
p^o. §. 4. Item i donatiōib⁹ cā mori req
uit^r qñq^z testes. C. de d^o na. cā mori. l.
fi. 7 in codicillis. C. d^o codicillis. l. si. in
fi. Silt regunt^r qñq^z testes. A. roga
ti. ut i dca. q. 178. B. qñ d^o bitor vult
p^o bare solutū debitū q^d i scriptis fuit
faciūt. C. eo. l. testm. A. Et ibi p^o q^d si
milit^r pōt h^o p^o bat^r p^o aliā scripturā. 7 si
illa scriptura amissa fuerit. pōt 7 amif
sio 7 solutio p^o pauciores testes p^o bat^r.
B. Itē requit^r q^z tuor testes cū dantur
ad rep^o bandū in^r fra. ar. ex de fide in
stru. cū Iohes. Itē q^d q^d dā p^o sonas. ut i
§. se. d^o. A. Idē. c. cū Iohānes non
v^o bñ p^o bare h^o ad q^d allegat^r. s^o i ar.
facit dca. l. testm. B

Utrū p^o aliq^s p^o sonas regat^r maior
num⁹ testm. R^o. fm Tho. scda scde
q. 70. Sic. 2. q. 4. p^o sūl. A. i. ep^os
cardinalis fm glo. in. c. p^o sūl. 2. q. 4. 7
Goff. ut i dca. q. 178. B. nō dānetur
nisi. 72. testib⁹. p^o sūl byt aut^m cardia^l
nisi. 44. testib⁹. Diaconus cardinalis
v^o bis Rome. nisi. 28. testib⁹. Subdis
conus acolitus. exorcista. lectoz. hosti
arius. nisi septē testib⁹. Et h^o locū spe
cialit^r in ep^ois. p^o byteris. diaconib⁹. 7 cli
cis ecclie romane. p^o p^o ei⁹ dignitatē
7 hoc triplici ratiōe. p^o mo q^d de. q^a i ea

tales iſtitui debēt q̄rū ſanctitati plus credat q̄ multis teſtibz. 2° q̄a hoies q̄ hñt de alijs iudicare ſepe p̄p̄ iuſticiā multos aduerſarios hñt. vñ 7 nō paſſim credendū eſt teſtibz cōtra eos. niſi magna multitudo conueniat. 3° q̄a ex cōdenatiōe alicui⁹ eoz⁹ derogaret i opi nione hoīz dignitati 7 auctoritati il lius ecclie. q̄d ē piculoſius q̄ i ea tole rare aliquē peccatozē niſi valde publi cū de quo ſue ſcandalū oriāt. A. p̄re dictis adde q̄d dī i. l. i. ff. eo. s. q̄ iudi ces ſufficientē numer⁹ teſtiū moderēt 7 eū ſolū numerū teſtiū quē neciūz eē putauerit euocari patiant. ne effrena ta. p̄tate ad vexandos hoies ſupflua multitudo teſtiū p̄trahat. Et regularit effrenata multitudo vñ ſi excedit nu merū. 40. ex eo. cū cām. Qd tñ vñ telī qui arbitrio iudicis ſm exigentiā cāz cū ſit iſdeſminatū. ex de offi. dele. d. cūſ Et ſentit glo. i. dco. c. cū cām. B

T Eſtis 3° q̄tū ad actū teſtificandi Utz teſtis qui ſe ſubſcribit ali cui negocio piudicet ſibi. R. Si ſcient h̄ facit piudicat ſibi. ita q̄ cōtra illud nō pōt p̄ea reclamare. q̄a approbaſſe p̄ſumit. Sec⁹ ſi ſubſcribit noīe alieno q̄a p̄ hoc nō intelligit oſentire. ut notat ex de his q̄ ſiūt a pla. ſine oſen. ca. q̄to A. Clari⁹ h̄ nōt glo. i. c. ſi q̄s p̄ſ bite rozū. ex de re. ec. nō alie. Et iā nō. i. ſū. li. 2° ti. 5. q. 177. ubi 7 addit. Et ex h̄ collige q̄ nō ſit piudiciū alicui ſi aliqd fit eo p̄nte 7 nō oſdicēte. niſi aliquod ſignū debeat cōſenſus aſſumi. B

Quoties pñt teſtes pducī? R. Tres tm pductiōes fieri pñt i cāis eccliaſti cis vel ciuilibz. ſi nō q̄tra niſi iuret q̄ nō oīdicerit teſtificata. A. Nec per ſe nec p aliū. 7 q̄ nō p colū uel p artem

q̄rtā pductiōne petat. ſi q̄a q̄s vult de nouo pducē p̄us h̄re nō potuit. ex eo. ultra tertiā. B. Quia nullo mō con cedit. ex eo. i. cāis. Et ſic itelligas niſi aliqs teſtiū in p̄mis pductiōibz ipe di tus fuiſſet. nā pbato ipe diſmto ſine ali quo ſacrō dabit alia dilatio etiā cente ſima ſm Inno. Et ſic itellige ex eo. ul tra tertiā. A. Id i ſū. eo. ti. q. 179. ſm Doſti. q̄ clari⁹ ſic loq̄tur. Et h̄ itelli gas ſi i p̄ma pductiōe ſecūda 7 tertiā pduxit aliquē teſtē. Al⁹ ſi ipe diſt⁹ fuiſ ſet in p̄ma ſecūda 7 tertiā. pbato ipe di mēto ſine aliq̄ iuramēto dabit ſecūda dilatio. ſicut 7 cēteſima vel milleſima ſcdm dñm meū Inno. q̄rtū. Et ſic itel lige ex eo. ultra. B

Quot ſūt q̄ tollūt copiā pbādi per teſtes. R. ſm Goſſ. Quatuor. Videly publicatio atteſtationū. ex eo. de teſti bus. 7. c. itumauit. Itē renūciatio ſiue oclufio. ex eo. fratnitas. Itē q̄ta p ductio. ut i p̄cedēti. S. Itē numer⁹ te ſtiū effrenatus. ex eo. ſignificauerūt. 7 c. cū cām. A. Idē i dca. q. 179. Et d h̄ vltimo dictū ē ad ſinem p̄cedēd. c. in additione. B

Utz teſtis teneat iurare 7 q̄lit. R. Nulli teſti quātecūq̄ religiōis ſit cre dit niſi iurauerit. ex eo. nup. p̄dōt tñ remitti iuramētum de oſenſu p̄tiū. ex eo. tuis. niſi i cā m̄rimoniali. q̄a tunc nec oſeſſiōi cōiugū ſtat. ex de eo q̄ cōg. conſan. vxor. ſue. ſup eo. Et iurabūt ta ctis ſacroſc̄is euangelijs niſi eēt epūs q̄ iurabit ſolū p̄politis euangelijs. ex de iura. calū. c. n. A. Id i ſū. eo. ti. q. 181. ſm Doſti. q̄ etiā id oīc d̄ ſacerdote s. q̄ nō tāgat ſcā euāgelia iurādo ſicut nec eps. Alij aut ut ibi p̄z. oīcūt h̄ ſpe ciale i epō. Veritas ē q̄ de ipſo tm loq̄t ccm. c. finale. B

Sed qd debet testis iurare! R: Debet iurare qd dicet totā vītātē quā novit de illa re. 3. q. 9. hortamur. 7 qd non admisceat falsū. nec aliqd de suo adiciat. 3. q. 9. puta. Itē addit d quorūdam consuetudine qd nulli pādet testimoniū 7 h bñ. 4. q. 3. §. itē in criminali. v. itē qd falso. ex eo. fratnitatis. A. Idē in dīcta. q. 181. fm hosti. B

Quid iurāt testes qñ pcedit p inquisitionē! R: Si fiat inquisitio p psonam singulārē de aliq crimīe. iurat testis qd sup illo dicet plenā vītātē. ex dī symo. licet hely. Si vō fiat inquisitio sup statu ecclesie. iurat dicere vītātē de oībo qd scit vel credit ī ecclesia reformāda. exceptis dico occultis. ex de accu. oliz. Vel iurat qd rñdebit vītātē ad iterrogata. ex de accu. cum dilectus. Et itelligē qd occultū hic dicit crimē qd nō est manifestū. ul' de quo aliqs nō ē ifamatus. 12ā si de occultis de qbo nō pcessit ifamia aliqd dixerint testes. nō valebit vītātē eoz. A. Etā si duo ul' ples sciuerit crimē 7 iuramēto affimēt. ut in. c. qd seqt. B. ex de accu. i. q. 10. ut 7 Tho. dīc ī se. x. §. qui icipit. Utz hō. A. Idē ī sū. li. 3. ti. 31. q. 6. v. forma autē. 2c. vbi etiā addit scdm Vl. Occulta autē hic vocamus nō solū secreta cōfessiōis s' etiā oē crimē de quo qs nō ē ifamatus. Sciendū tñ qd si fiat inquisitio sup certis capitul. tñc in iuramēto non apponet hēc clausula excepti occultis. Sed cū ifamia pcesserit spālīter de h' crimine determinato fm numerū. dicēt testes qd de hoc sciūt vel credūt etiā si sit occultū. oīmō nō sciat solū p cōfessionē. Vp si aliqs ifamatus sit d fornicatiōe cū hac muliere 7 sup h' fiat inquisitio. debet testis dicē etiā secretas circūstācias qs novit etiā si iuravit se

cretū tenere. Dixi autē inqt de mīato scdm numez. qd si solū dī pē criminis ē ifamatus tñc nō vō testis revelare occultā. Qñ autē gnālis sit inquisitio. tunc si de occultis de qbo nō pcessit infamia aliqd dixerint testes. nō valebit oēm eoz. nec ille ppter hoc erit puniēd. dco c. inquisitiōis. Et ē rō differētie. qd cum sup certis articulis in qñt vel dmittit inquisitio scit pcessisse ifamia. s' nō sic in gnāli inquisitione. B

Utz liceat testi aliqd recipere. R: Pro ferēdo testimonio nihil vō recipere. i. q. 5. n. sane. nisi tñ expēsas ab eo qd expōducit. 4. q. 3. v. tñ. Et si accepit turpiter accepit 7 restituet ei a qd accepit. nisi ille dederit ad cōrripēdū testē. tñc. n. vō dari ei in cuius iurā accepit. A. vel paupibz fm Ray. hosti. aut dicit qd si pecuniā accepit ut verū testimoniū diceret. vō h' paupibus erogare. ut in sū. con. eo. ti. q. 188. Hoc pōt itelligi qñ dāns nō redimit vexationē suā. quia nō regrebat a teste. Et de hac mā latī oēm ē s. restitutō p. §. 1. i additōe. B

Qualiter testis deponē debeat! R: Testis tanqz cois psona vō dicē puram vītātē quā scit sup facto nulla adiecta falsitate. 3. q. 9. hortamur. 4. q. 4. nullus. i. q. 5. nō sane. nā 7 sic iuravit. ut s. in 6. §. dīctū est.

Quid cū testis nō ē de facto certus R: fm Tho. scda scde. q. 70. ī testimonio ferēdo nō debet hō p certo asserē id de quo certus nō est. s' dubiū debet sub dubio pferre. 7 de quo certus ē p certo asserere. Sz ga cōgit ex labilitate humane memorie qd qs reputat se qñqz certū de eo qd falsū ē. iō cū aliqs cū debita sollicitudine recogitans estimet se certū ē de eo qd falsū ē nō peccat mortalit' s' asserens. qd nō dicit falsum

testimo

testimoniū p se ex itentiōe s pacis d
id qd itendit. A. Idē sū. eo. ti. q. 183.
B. p. 20 p. 157 hōi solēt testes interro
gari vñ 7 quō sciāt. 7 si interrogati d cā
scie nō dicāt. nō valebit testimoniū. 4.
q. 3. Sātē sola. 7. 24. q. 3. si habes. 7 in
Auten. de testibz. §. 7 licz dūdū.

¶ Utz hō teneat ad testimoniū feren
dū. R. fm Tho. ubi s. Distiguendū ē
qa si testimoniū alicui subditi regre
auctoritate supioris. cū i his q ad iusti
ciā ptinēt obedire teneat. nō ē dubiuz
qn teneat testimoniū ferre i his i qbz
fm ordiez iurē testimoniū ab eo exigūt
puta i manifestis. 7 in his i qbz ifamia
pcessit. Si autē exigat i nō manifestis 7
de qbz ifamia nō pcessit nō tener ad te
stificandū. A. Idē vñ sup crimibz
S; sup cāis pecuniarijs vñ teneri etiā
in nō manifestis. i. 4. q. 2. q. 3. B. Si
vō reqrat testimoniū non auctoritate
supioris cui obedire teneat. tūc si qdez
reqrat ad libandū hoiez ab iusta mor
te. seu qciq; pena. uel falsa ifamia. uel
aliq dāno. teneat hō ad testificandū. 7
si ei testimoniū nō reqrat teneat facē
qd i se ē ut veritatē denūciat. alicui qui
ad hō possit pdesse. Vñ p. s. Et ripite pau
perē 7 egenū de manu peccator libate
Et p. 24. Erue eos q ducūt ad mor
tē. Et Ro. p. Digni sūt morte nō solū
q faciūt. s; etiā q cōsentit faciētibz. Vñ
dic glo. Cōsentire ē tacē cū possis argu
ere eos. Sup his vō q ptinēt ad cōdēna
tionē alicui nō tener aliqs ferre testi
moniū. nisi cū a supiore opellit scdm
ordinē iuris. qa circa hō si veritas occul
tat nulli ex hō ipale dānū nascit. 7 si i
mineat piculuz accusatori nō ē curan
dū. quia ipe se i hoc piculū iiecit. A
Idē in sū. eo. ti. q. 184. Et p. dicitis con.
Ray. cuius etiā dictū fuit qd seqr. Et

ibi p; qd clari addit. q. cu; ppf dese
ctū pbatonuz; qs vider pxiū tē suā
amittē. etiā pūlegiate p sone ul sacer
dotes cogēdi sūt veritatē dicē. i. 4. q. 2.
q. 3. si tal ē cā i q liceat eis testimoniū
ferre. Idē nō licet i cā sanguinis. Con.
Vñ. Et addit glo. Ray. q. i odiosis exce
ptiōibz uel criminibz nō cōsueuerunt
testes opelli passim. licz qnq; opellant
ut in iqsitiōibz. B. Ad hō pdcā pōt fa
cere. xi. q. 3. q. 3. Et i cāu pdcō de dā
no etiā sacerdotes 7 aliq clerici 7 religi
osi tenent. i. 4. q. 2. q. 3. S; nō tenēt si
talis ē cā i q nō liceat eis ferre testimo
niū. ut in cā sanguis. ut dcm ē s. homi
cidii 4. §. p.

¶ Utz liceat hōi testimoniū ferre de
his q ei in secreto cōmissa sūt. R. scdm
Tho. scda scde. q. 70. De his q cōmissa
sūt hōi i secreto p cōfessionē nullo mō
o; testimoniū ferre. qa hōi nō scit
vt hō. s; tanq; mīster dei. 7 mai⁹ ē vin
culū sacri q libet hois pcepto. Circa vō
ea q aliū hōi sub secreto cōmittūt oisti
guendū ē. Qnq; n. sūt talia q statī cū
ad noticiā hois venerit hō ea manife
stare tener. puta si ptinēt ad corrupti
onē multitudinis spiritualē ul corpa
lē. ul i gūe dānū alicui p sone. ul si ali
qd aliud ē hōi qd qs tener ppalare
uel testificādo uel denūciādo. Et s; hō
debitū obligati n pōt p secreti cōmissū.
qa i hō frāgēt fidē quā alteri o; Qnq;
vō sūt talia q qs proderē nō tener. vñ
pōt obligati ex hō q sibi sub secreto cō
mittūt. 7 tūc nullo mō tenerur ea pde
re etiā ex pcepto supioris. qa secretum
seruare ē de iure nālī. nihil aut pōt pci
pi hōi s; id qd de se ē nālē. A. i. qd est
de iure nālī. ut i sū. eo. ti. q. 183. vbi s;
notantur. B

Utrum discordia testium infirmet

testimoniū. R. fm Tho. ubi s. Discor
dia testiū ī aliq bō pncipalibz circūstā
tijs q̄ variā t subam facti. puta ī tpe ul
loco uel ī psonis de qbz pncipalit agit.
aufert efficaciam testimoniij. ga si discor
dāt ī talibz vident singulares eē ī suis
testimonijs 7 de diuersis factis log. pu
ta si vnus dicit b factū eē tali tpe ul lo
co. alius alio tpe uel loco. nō vident d
eodē fact o log. Nō tñ p iudicat testi
monio si vnus dicat se nō recordari. 7
ali⁹ asserat determinatū tps uel locū. Et
si ī talibz oīno nō discordauerit testes
actoris 7 rei. si sint eqles numero 7 pa
res dignitate. statur p reo. ga iudex fa
ciltor d; eē ad absoluendū q̄ ad cōdem
nandū. nisi forte ī cāis fauorabilibz si
cut ī cā libtatis 7 h⁹ mōi. A. ut ē etiā
cā mīmonij dōt 7 testi. eē de sen. 7 re
iudi. c. si. Si vō testes sint īeqles. tunc
iudex ingret vītātē fm cōditiōes q̄ sta
tim sublequūt. pzo q̄ facit. q. q. 3. §.
itē ī criminali. v. itē testiū. B. Si vō
testes eiuldē ptis dissenserit. v. iudex
ex motu sui animi p̄cipe cui ptī sit stā
tū. uel ex numero testiū. uel ex digni
tate eoz. uel ex cōditiōe negocij 7 dicto
rū. Multo aut magi vnius testimoniū;
repellit si sibi pī diffideat interrogatus
de visu 7 scia. nō aut si diffideat īntro
gatus de opione 7 fama. ga p̄t scdm
diuersa visa 7 audita diuersimode mo
tus eē ad resp̄cendū. Si vō sit discor
dia testimoniij ī aliq bō circūstātijs nō
ptinētibz ad subam facti. puta si tēp⁹
huerit nebulosū uel serenū. uel si dom⁹
fuerit picta aut nō. ul aliqd h⁹ mōi. tal
discordia nō p iudicat testimoniū. quia
hō iēs nō cōsueuerūt circa talia multū
solicitari. vñ facile a memoria elabūt
gnimo aliq discordia in talibz facit te
stimoniū credibilē. ut dic. Criso⁹ sup

Math. ga si ī oībz cōcordarēt etiā min
mis. viderētur ex cōdō eūdē sermonē
pferre. qd tñ prudētie iudic religitur
discernendū. A. p̄cedcā etiā lati⁹ 7
diuersis verbz notat ī sū. eo. ti. q. i. 86.
fm Vl. 7 hosti. ubi etiā addit q̄ testis
pōt corrigere dcm suū ī cōtinenti. non
aut ex intuallo. eē de testi. cogen. p̄re
rea. Itē q̄ si ad rep̄bandū dca pōz te
stiū inducāt secūdi testes. o; istos secū
dos plures eē 7 lōge melioris fame q̄
sint pmi. ga p⁹ publicationē attestati
onū magi plūmū de subornatiōe testi
um q̄. an. eē de pba. l. 3. §. vlt. Itē q̄ si
neut possidet tē. 7 vīq; p̄tit eā ab aliq
eēneo. 7 testes iā dōd mō sūt pares. di
uidat res si p̄t. sicut fuit iudiciū Salo
monis int meretrices. Regl. 3. 7 eē de
p̄sūp. asserre. Sz si non pōt diuidi. p̄t
iudex gūficatē 7 dare cui vult. ar. eē
de pro. c. p. Itē q̄ si testes dīdicūt īstō
sp̄ testes pualēt īstō nīlī ī his q̄ me
lius p̄bāt p̄nīstī m q̄ p̄ testes. ut īnīa
lata. 7 arbitriū. 7 cōmissio facta iudici
bus. 7 nisi ī inuētatio publice cōfecto
q̄ qd nō admittūt testes. 7 nisi ī istō
ī q̄ mlier cōfiteretur se recepisse pecuniā
p̄fideiussidē. C. ad velleja. l. antique.
Sz certe ista lex nō vī p̄bate id ad qd
allegat. Bñ aut vī q̄ qd acta iudicia
ria īstīra pualēt testibz. cū dca acta d
necitate debeat in scrip̄e redigi. Vñ
soli testes ad eoz p̄bationē iusticē nō
vidētur. eē de pba. qm. Itē in dca. q.
i. 86. v. fm eoidē. q. q. ad min⁹ q̄ p̄
tuoz testes rep̄betur īstī m. ga īstī m
obtinēt vicē duoz testiū. 7 tabellio eq
p̄llet uel ē maior vno teste. B
Quid d teste falso? R. fm Tho. scda
scde. q. 70. p̄ccat mortalit̄ inq. tū p
iurus ē 7 inq. tū facit d iusticiā. de q̄ ē
speciale p̄ceptum in decalogo. Et talis

idubitatē tenetur ad restitutionem
oīū q̄ p̄xim⁹ ei⁹ amiserit p̄ ei⁹ testimo-
niū. i. q. 5. nō sane. 7. q. 6. si res alie-
na. 7. q. i. notū. A. Meli⁹ facit. c. fi.
extra diuine iud. Et p̄dictis con. Ray.
7. hosti. ut in sū. eo. ti. q. i. 87. B

Timor ^{ut sit p̄ctm} ^{8. fm Tho.}
scda sede. q. i. 75. Timor p̄ctm
ē fm q̄ ē iordiat⁹ put. s. fugit qd nō ē
fm rōnez fugiendū. Dec aut iordiatio
timoris qnq; cōstitit i solo appetitu sen-
sitiuo nō supueniente cōsensu rōnalis
appetit⁹. 7 sic nō pōt ēē p̄ctm mortale
s̄ solū veniale. Qnq; s̄ inordinatio ti-
moris p̄tigit usq; ad appetitū rōnalem
q̄ d̄r volūtas. qn. s. voluntas refugit
aliquid ex libo arbitrio nō fm rōnez. 7
talis iordinatō timoris qnq; ē peccatū
mortale. qnq; veniale. Si. n. q. s. ppter
timorē q̄ refugit piculū mortis ul qd
cūq; aliud tpale malū sit dispositus ut
faciat aliquid p̄hibitū uel p̄mittat ali-
qd qd ē p̄ceptū i lege diuina. talis ti-
mor ē p̄ctm mortale. aliogn veniale.

A. 3. d. i. sū. li. 3. ti. 34. q. 262. B
Utrq; aliqs timor excuset a p̄ctō. 8.
fm Tho. ubi s̄. Sicut p̄tactū ē timor i
tantū h̄ rōnem p̄cti in q̄tū ē d̄ordiez
rōnis. Rō aut iudicat qdā mala magi
esse fugienda q̄ alia sicut magis est fu-
gienda mors corporalis q̄ amissio re-
tū. Vñ si qs p̄t timorē mortis latro-
nib; aliquid p̄mitteret aut daret excusa-
tes a p̄ctō qd icurrēt si sine cā legitia
p̄termisiss oīb; bonis p̄ctōib; largire-
tur. Si qs vō icurrat mala magi fugiē-
da. ut puta mala aīe. i. p̄ctā. fugiēs ma-
la corpis puta flagella ul mortem. aut
mala extioz rez puta dānu; pecunie.
A. etiā magi q̄ dānu; corpis. q̄ ma-
gis sūt timēda mala aīe q̄ corpis. ma-

la corpis plus q̄ extri secāz rerū scdm
eū. Tho. i. sū. eo. ti. q. 263. ubi s̄ nō ē.
B. nō excusat totalit̄ a p̄ctō d̄iminuē
tū p̄ctm. q̄ minus volūtariū ē. nā ex
timore i ponit q̄ si qdā necitas. Vnde
phus h̄ mōi q̄ sūt ex timore d̄ic esse
nō simp̄t volūtaria s̄ mixta ex volū-
tario 7 inuolūtario.

Utrq; itimiditas sit p̄ctm. 8. scdm
Tho. scda sede. q. i. 26. Intimiditas po-
test atigē tripliciter. Vno mō qn qs mi-
nus timet mortē q̄ debeat. ul aliq; ma-
la tēporalia p̄t h̄ q̄ min⁹ debito amet
bona eis d̄ia. s̄ q̄ nihil eoz timeat nō
pōt ex tali defectu amoris atigē. A
s̄ ex cāis subse quētib; ut i sū. eo. ti. q.
264. ubi s̄ nō. B. 2. pōt itimiditas
atigē eo q̄ qs extimat mala opposita
bonis q̄ amat sibi supuenire nō posse.
Qd qnq; atigit ex supbia animi de se
psumend 7 alios atēnend scdm q̄ d̄r
Job. 41. factus ē ut nullū timeret. oē
sublime videt. 3. cōtigit ex defectu rō-
nis. sicut phus oīc 3. ethicozū. q̄ celte
p̄t stulticiā nihil timet. Vñ p̄ q̄ esse
ipavidū ē vitiōsū. siue causet ex defe-
ctu amoris. siue ex elatione aī. siue ex
stoliditate. que tñ stoliditas excusat a
peccato si sit oīno iuinebil. De mā ti-
moris quere. i. vis. 7 s̄. metus.

Torneamentū
Torneamenta dicūt in q̄b; mi-
lites ex d̄ictō ouenire solēt. 7 ad ostē-
tationē viriū suaz 7 audacie temē con-
gredi. ex eo. c. p̄. A. Vñ mores hoīū
7 aīaz picula sepe pueniūt ut ibi. Et
sic v̄r q̄ q̄liscūq; fiat talis piculosus cō-
gressus ad ostētationē viriū vocetur a
iure torneamentū lic; forte i diuersis
ptib; d̄r simode nūcupet. 12ā nō ē cu-
tādū de vocabul s̄ de rebo 7 de rōe legi

ut in .c. intelligētia. ex de verbo. sigl.
cū etiā i penalibz pcedat ad sūtia vbi ē
eadē ratio. ut s. forzilegium z. §. 7. in
additione. B

Utrū torneamēta facē sit pētī. R. fm
xv. Tales mortalit peccāt. qā faciūt s
phibitionē ecclie. ex eo. c. p. Si aut nō
eēt phibita 7 fierēt cā ciscēdi vsum
armoz ad ipugnandū infideles. 7 ob
defensionē patrie. uel rei publice. non
eēt pētā. S; itellige fm hosti q. phi
bēda sūt qn moztēs 7 coztis 7 aie imi
nent in eis. Naz v; cogitari hēuenite
posse. ff. ad. l. acquil. l. q. occidit. S. in
hac. 7. ff. locati. l. si qs domū. Et ludus
noxī i culpa ē. ff. ad. l. acquil. l. nā lud?
7 si qs eos ludos appellet ex qbo crimi
na oziūt. ut i phemio. ff. circa. fi. A
Propē has cas satis pz q. hēc d se illici
ta sūt etiā si ab ecclia n phibēt. ut 7
sentit hosti. 7 Goff. l. 3. xv. aliud oixe
rit. ut i sū. li. 2. ti. 2. q. 2. B

Que pena pugnatiū i torneamēd
R. fm Ray. Pena ē. q. si aliqs. A. s.
q. exercet tale torneamentū. ut i sū. eo.
ti. q. 3. vbi h hñf. Idē vī 7 si nō exerce
at h auxiliū in illo pster seu eius exer
citio i aliq se imisceat. ut i. §. se. B. ibi
aliqū occiderit etiā cāu. reus homici
dij 7 irregularis erit. qā ludus tal noxi
us ē 7 illicit. 7 iō q. qd ex eo seq i pu
tādū ē. ar. ex de pñp. c. p. 7 ex d homi
cidio. c. fi. Itē qui i torneamento mozi
tur nō debet in cimiterio sepeliri ut s.
sepultura 4. §. p.

Quid de his q ad torneamēta acce
dūt aīo pugnādi nō tñ ipi pugnāt licz
alig ibi occisi fuerint? R. fm Goff. Nō
oz tales ad ozdies pmoueri eo q. ad rē
odēnatā 7 phibitā accesserunt. Idem
hosti. A. Idē i sū. eo. ti. q. 4. Viderēt
q. cū talibz possit eps dispētare. ut patz

s. bellū z. §. 2. i additione. B
Transfactio est de
re ou
bia lite incetta necdum finita
nō gtuata pactio. ff. eo. l. i. A. Idem
i sū. li. p. ti. p. q. i. fm glo. Ray. B. Li
tē aut intelligas pntem uel futurā. qā
etiā ante litē pōt fieri transfactio. ff. de
cōdi. inde. l. elegāter. §. si qs pōt.

Utrū trāfactio sit licita i spūalibus.
R. fm Inno. Licita ē dūmō ex vtrāq;
pte tñ spūale 7 nō tēporale intueniat
ex eo. statuim? 7. c. de cetero. extra de
dec. ex multiplici. 7. c. suggestū. ex de
rerū pnu. ad qōnes. Idē in bñficijs si
petant iure ptatis puta q. vna ecclesia
petit ab alia pbendā quā oīc ad suam
collationē ptinere. Sed si aliqs clicus
petat sibi bñficiū nō ē licita trāfactio
etiā si vtrāq; det spūtuale. ex eo. con
stitutus. Cōpositio aut iteruenire pōt
ex eo. sup eo. tal. s. q. ille clic? q. ius nō
h; vel nō habere credidit penit? renūci
et iuri suo sine aliq datione. uel etiam
q. ius hñs recipiat i canōicū sine dati
one. A. Nōc ē q. oīc cōpositio sit ami
cabilis 7 gratuita. ut in dō. c. sup eo.
Et idē qd hic nō. i sū. li. p. ti. is. q. 44.
vbi 7 addit fm hosti. q. si oīc amica
bilis cōpositio fiat sine auctozitate iudi
cis psonalis ē. 7 cū psonis extīguitur
Si aut fiat cū iudicis auctozitate realē
nisi p iudicem aliud oīctū sit. ex eo de
cetero. Itē q. trāfactio aliqñ ponit pro
amicabili cōpositiōe. ex eo. ex lris. 7. c.
venies. Itē q. licz cōpositio auctozitate
supioris facta teneat mero iure. tñ te
stiuēt ecclesie si ex h; grauiter ledatur
ar. ex de testi. in inte. c. p.

Transit? siue trāsta
tio. Quibz
de cāis pōt clic? scilaris trāfire

de vna ecclesia ad aliam? **R.** fm Ray. Tri-
bus de causis. p. s. cā nccitat pura ppf
hostes 7 hōmōi. 7 i b cāu etiā si qs au-
doritare ppria trāseat. n̄ punit cū cāz
habeat. Et cessante nccitate debet recu-
perare eccliā suā. 7. q. i. pastoralis. 2.
cā vtilitat. s. qn pōt eē magi vtilis in
alia ecclesia. 7 tūc pōt trāfire auctoritate
superioris. 7. q. i. mutationes. 7 tribus
c. se. 3. cā hūilitatis siue sanctitatis pu-
ta cum trāsit ad religionē. 7 tūc postq;
professus ē nō pōt petere pīmā eccliāz
aut redire ad seculū. 7. q. i. hēc ne. j. q. p.
A. 7 d i sū. li. 3. tit. 28. q. i. **B.**

Quid si clericus causa cupiditatis ul'
ambitiōis temere trāsit de vna ecclesia
ad aliam? **R.** Debet carere vtraq; s. ha-
bita 7 ambita. Prima qā supbe eam
contēpsit. Secūda quia eā auare con-
cupiuit. 7. q. i. si quis ep̄s. 7. s. ambiti-
onis. eē de trāssa. quarto. Sed tñ ecclesia
potest eum re petere. 7. q. i. non o. 3. 7. c.
si quis dō. **A.** 7 d in dca. q. i. **B.**

Quō qui habet bñficiū cum cura si
recipit simile vacat pīmū. habes s. bñ-
ficiū p. s. 4. Quō etiam teneat clicus
siue prelatus in beneficio residere. hōs
s. relidentia. s. p. 7. s. clericus. p. s.
fi. **A.** Et adde q; clericus sine licentia
trāsiens seu in bñficio nō residēs pro-
ut teneat. debet ipō bñficio puari si ad-
monit⁹ se nō correxerit. extra d. de. nō
resi. c. relatū. 7 nō. in dicta. q. i. scdm
hosti. Quod ē intelligendū excepto
casu de quo s. p. prime. videlz qn trāsit
7 capit aliam ecclesiā causa cupiditatis.
in quo non videt nccia admonitio ut
preractū est. **B.**

Quō trāseundū sit de vna ecclesia ad
aliam? **R.** fm Ray. Si est ep̄s nō potest
transire sine expressa licentia pape. 7.
q. i. mutatiōes. siue sit cōsecratus siue

electus 7 cōfirmatus. eē de transla. in c.
corporalia. Si dō sit inferior 7 transit
ad aliam ecclesiā eiusdē ep̄atus. sic suffi-
cit tacitus cōsensus ep̄i. ar. 33. q. 5. qui
vxoze. Si dō ip̄e subest inferiori plato
7 trāsit ad ecclesiā nō subditā illi. tunc
cōsensus exp̄ssus regrendus est. ar. 38.
dis. c. 2. 7. 9. q. 3. cōquestus. Cū autēz
transit ad eccliā alterius ep̄atus ne-
cessarius ē exp̄ssus cōsensus ep̄i. 7 etiāz
alteri⁹ si habet aliū supra se p̄ter ep̄m.
71. dis. per totū. 83. dis. florentinum.
7. q. i. ep̄iscopus de loco. extra d. tenū.
admonet. **A.** s. c. non vī ibi haberi.
Et idem qd in h. s. nō. in sū. eo. ti. q.
2. vbi etiā p. q. id qd seqt fuit dictūz
glo. Ray. **B.** Hodie tñ de cōsuetudine
licentia non petitur. Porro de trāsitu
vnius religionis ad aliam habes s. reli-
gio s. p. totū. 120. q. q. trāsit de vna ec-
clesia ad aliam. de miori ad maiore trā-
sire debet. 93. dis. legimus. eē d. trāssa.
c. p. Et tūc aliquis platus dicit trāssa-
tus cū est cōfirmatus 7 obtinuit cor-
poralē possessionē. 21. q. 2. si quis iam
translatus. 7 ibi hoc nōt glo. **B.** Et
tunc nihil debet habere cōe cum p̄ori
ecclesia. ut ibi t. cit. Secus si nō habet
corporalē possessionē. 93. dis. si qui ep̄i
Et de hoc etiā eē de elec. cū in cūctis.

Treuga. Qui tēpore
na sua per mare siue per terrā
auferūt sarracenis. rapinam cōmittūt
7 ad restitutionem tenent. 7 possunt
puniri a pncipe cuius treugā frangūt
quia fides etiā hosti seruanda est. 23.
q. i. noli. 22. q. 4. Innocēs.

Testela. Triplex ē tu-
tela. s. testa-
mentaria. ut qn pater dat tuto-
rem filio in testamēto. Item legitima

ut que defert a lege. ut cū nullus ē tu-
tor per testamentū tunc qui pmo loco
debet succedere huic ab intestato teneat
suscipere tutelā huiusmodi. Itē datur
ut quādo nullo tutore dato i testame-
to. nel nō extātibz cōsanguineis ad tu-
telam idoneis iudex ex officio suo dat
tutorem. Et durat tutela vsq; ad cōple-
tū. i. q. an. pupilli. 7 inde incipit cura
que durat vsq; ad. 25. annū. A. Di-
cta differentia tutelaz ponit etiā i sū.
lib. 2. ti. 8. q. 2. fm glo. Ray. Et hęc
materia late tractat in Insti. de tute.
per totum cū multis sequētibz ti. vsq;
in finē pmi libri. B

Utz clerici teneant suscipere aliquaz
tutelā. R. scdm Jo. dis. 86. c. fi. 11. Zul-
lam cogunt recipere legitimam tamen
possūt recipere si volunt. ut i dicto. c. fi.
Et est hoc pūilegium clericorū q; licet
possint succedere alicui ab intestato.
nō tamen tenent recipere tutelā. h. in
laicis aliud obtineat. C. de legit. tuto.
Auten. sicut hereditas. A. p. dicta
nō. glo. in dicto. c. fi. 11. Notant etiam
in sū. in dicta. q. 2. fm glo. Ray. Glo.
etiā in dco. c. fi. dicit q; clerici non pos-
sunt testamētariā nec daturā recipere
per. c. Cyprianus. 21. q. 3. quod bene
facit. B

Utrū epūs uel monachus possit re-
cipere tutelā. R. scdm Jo. ubi s. Epūs
uel monachus etiā volēs nō potest re-
cipere tutelā legitimā. ut in Auten. de
fanc. epis. S. deo aut amabiles. Vel dic
q; illi autē tice derogat pūilegiū decretū
dis. 86. puenit. ita q; si velint possint
recipere legitimā. s. nō daturā uel te-
stamentariā. Sed ad tutelaz cōm mi-
serabiliū. psonarū omnes clerici uel mo-
nachi tenent. ut in dicto. c. puenit. 7.
88. dis. c. p. 7. c. epūs gubernationem

Abi dicit. Epūs gubernationē pu-
pilloz 7 viduaz ac peregrinoz nō p se
ipm sed per archipī byterū aut archi-
epyaconū agat. Et h. tex. facit q; epūs
nō potest administrare tutelā etiā legi-
timā per seipm. Et ita potest intelligi
dictus. S. deo aut. Per alios aut sic. Et
ita intelligat. c. puenit. ubi etiam glo.
nōt que 7 in isto. S. habent. 11. Notant
etiam in dicta. q. 2. fm Ray. Et addit
glo. eius q; monachi seu alij religiosi
possunt recipere tutelā miserabiliū per-
sonaz 7 etiā legitimā de consensu tñ
platoz suoz. 7 nō al. iz. q. 1. in dicat. B

TOrpe lucrū

vide s. elemosina p. S. vlt. 7
7 s. restitutio p. S. an p. A. 7 ibi de h
lati in additione. B

Ana gloria.

require sup gloria vana.

Item de vestibz. i. vestis. A

7 latius s. ornatus. i. additione. B

Afallus dicit illeg
habet feu-
dū ab aliq. ut s. feudū.

Elatio virgi-

nuz vide. i. virginum conse-
cratio. S. pmo.

Enatio vtrū sit li-
cita. R. fm

Hosti. Venatio si fiat tpe quo

debēt homines esse in ecclesia 7 orare ē

oibz interdca. 86. dis. S. an putat. d. ose.

dis. 3. irreligiosa 7. dis. 5. ieiuniū. Et itel

lige nisi eēt necitas. ut si fames vigerz

uel bestie vastaret hoīes uel legetes. C.

d. fer. 1. 3. A. Idē i sū. li. 3. ti. 29. q. 12.

scdm Hosti. B. Alijs aut diebz licita

est laicis. A. s. p. carnibz 7 pellibus

habēdis. al nō scdm Ray. 7 Goff. ut i
ocā. q. iz. B. sed clericis illicita. tamē
causa sanitatis 7 recreationis eēt lici-
ta nisi eēt nimis frequērata aut clamo-
rosa. eē de cle. vena. c. p. 7. z. A. In
his. c. et in. c. p. eē ne cle. uel mo. satis
claret q. oībus cōcis indifferentē vena-
tio indicit siue cū canibz siue cū aulibz
lig. aliqui senserint sine iur. tñ auctori-
tate q. clerici qñq. possent causa recrea-
tionis venari. ut i ocā. q. iz. B. Eps
vero oīno phibita ē. ut ibidē nōt p̄la
cōtra venatores clericos. 86. dīf. c. qui
venatoribz. 7. c. se. A. Dic clarius ut
nōt glo. 86. dīf. qui venatoribz. super
ōbo. venatoribz. q. d. 7 positū ē s. ferie.
§. 6. in additione. p̄dicta etiā tan-
guntur in ocā. q. iz. B.

Utrū serui teneant obedire dñis ve-
nari volentibz t̄pibz phibitis. R. fm
xō. Non tenent serui obedire oīs in
rebo illicitis quale est hoc cōtra illud.
Primū querite regnū dei. Idem i sū.
eo. ti. q. 13. Videt tamen q. excusentur
a peccato in talibz si cogunt p iustum
metū. ut s. ferie. §. 8.

Onditio. Utrū lice-
at vendē
arma. venena. oznamēta taxil-
los. scachos. ferra 7 huiusmōi. vide s.
negociatio. §. 5. 7 sequētibz. De autē
alchimico s. emptio. §. 5. i medio. De
venditione facta sub modo vel sub cō-
ditione. s. donatio p. §. 5. Utrū liceat
emere uel vendere nūc ad certū termi-
nū oande rei vel oandi p̄cij. 7 mltā
alia vide. i. vsura. 3. p totum. 7 sup.
emptio.

Oneficium
vide s. maleficiū. 7 s. sortile-
gium. z.

Oeniale pecca-
tum vide s. peccatū. 3.

Oerberatio vide
sup.
p̄cutere.

Oestis Utrū circa exteri-
orē apparatū ve-
stīū siue aliorum huiusmodi.
possit esse virtus 7 vitū. R. fm Tho.
scda scde. q. 169. In rebus exterioribz
pōt esse peccatū imoderantie duplicit̄
Uno mō p̄ compassionē ad cōsuetudi-
nē hoīū cū quibz aliq. viuit. Unde
dicit Aug. 3. confes. Que cōtra mores
hominū sūt flagitia p̄ morū diuersita-
te fugienda sunt. ut pactū inter se ciui-
tatis 7 gentis cōsuetudine uel lege fir-
matū. nulla cuius aut peguni libidine
violēt. Turpis est enī omnis ps vni-
uerso suo nō congruens. Alio modo pōt
eē imoderatio ex iordinato affectu mē-
tis. ex quo qñq. attingit q. homo nimis
libidinosē talibz utat. 7 hoc siue fm cō-
suetudinē eoz cū quibz viuit. siue etiā
p̄ter consuetudinem eoz. Contingit
autē ista inordinatio affectus triplicit̄
q̄tū ad sup̄ habundantiā. Uno modo
p hoc ut homo ex sup̄fluo cultu vestīū
gloriā hoīū querat. prout. s. vestes 7
alia huiusmōi homini pertinent ad or-
natū quēdā. Unde Greg. dicit i ome-
lia. Sūt nōnulli qui cultum subtiliū
preciosatūq. vestium non putant esse
peccatum. quod videlz si culpa nō eēt
neq. sermo dei tam vigilans exp̄ime-
tet q. diues qui torquebatur apud in-
feros bysso 7 purpura idutus fuisset.
Nemo quippe vestimenta precipua ul
preciosa. s. excellentia statim. p̄p̄iū
nisi ad inanem gloriā querit. Alio mō
scdm q. homo p̄ sup̄flūū cultū vestīū

querit delicias fm q vestes ordinant
ad corporis fomentum. 3° modo fm q
nimiam sollicitudinē apponit ad exte-
riorē cultum vestiū etiam si non sit
aliqua inordinatio ex pte finis. Ex pte
quoq; defectus potest esse duplex inor-
dinatio scdm affectum. Vno modo ex
negligentia hoīs qui non adhibet stu-
diū vel laborem ad hoc q; exteriori cul-
tu vtat fm q; oportet. Vnde phus 7°
ethicorū. dicit q; ad mollicie; pertinet
q; aliquis trahat vestimentū p terrā
ut nō laboret eleuando ipm. Alio mō
ex eo q; ipm defectū exterioris cultus
ad gloriā ordinet. Vnde dicit Aug⁹
de sermone dñi in monte. Nam non ī
solo rez corporaliū nitore atq; pompa
sed etiam ī ipsis sordibus 7 luctuosis
esse posse iactantiam. 7 eo periculoso-
rem quo sub nomie seruitutis dei deci-
pit. Et phus dicit q; superhabundantia
7 defectus inordinatus ad iactantiam
ptinent. A. De hac materia ornatus
tam viroz q; mulierū 7 vestiū 7 aliaz
rerū latius dictū est sup. ornatus. ī ad-
uisione magna. B.

Utz aliquib; liceat vti vilibus. aut
semper sit peccatū. B^o fm Tho. vbi s.
peccat qui vilioribus vestib; vtitur q;
ceteri si hoc faciat ppter iactantiam ul
superbiā ut se ceteris pferat. Vitium
eniz supstitionis est. Si autē hoc faci-
at ppter macerationem carnis. uel hu-
miliationē spūs. ad virtutē tempātie
pertinet. Precipue autē competit vili-
bus vti his qui alios verbo 7 exemplo
ad penitentia; hortant. sicut fuerunt
pphete de quibus apłs dicit ad Heb.
xi. Circuierunt in melotis 7 pellibus
caprinis. Et glo. Math. 3. dicit. Qui
pniā pdicat habitum pnie ptendat.

Utz constituti in dignitatibus uel

ministri altaris debeant vti preciosio-
ribus vestib;. B^o fm Tho. vbi supra.
In eis nō est vitiosus sed potius debi-
tum ad significandā excellentiam sui
ministerij uel cult⁹ diuini. A. Istud
sed potius debitum. non est verbum
Tho. ut patet per eundē scđā scđe. q.
169. arti. p. ad fi. Potest tamen veriti-
cari in quantum opetenter de ceat. ma-
xime ut deputata ad diuinū cultū sint
mūda 7 nitida. ut ex de custo. eucha.
c. relinqui. B. De vestibus 7 sacer-
dotum paramentis dīsectatis habes s.
dīsectatio 5.

Utz mulieri liceat vti veste virili
B^o fm Tho. scđā scđe. q. 169. al. 20. naz
cultus exterior ut predictū est in s. p.
opetere debet conditioni persone fm
consuetudinem cōem. 7 ideo de se viri-
osum est q; mulier vtat veste virili ul
econuerso. Quod 7 specialiter phibet
Deut. 22. ga gentiles tali habitu vte-
bant ad idolatriā. Potest tamen hoc
quandoq; fieri sine peccat ppter aliq;
necessitatem. uel causa occultadi se ab
hostibus. uel ppter defectum alterius
vestimēti aut aliud huiusmōi. De or-
natu vero mulierum sup. ornatus. A.
7 ibi latius in additionibus. B.

Vicarius. In quib;
casib; qs
possit ecclesie per vicariū de-
seruire. B^o fm Hosti. Regulariter re-
sistere debet. ut dictū est supra. reside-
tia. s. p. 1. A. Et melius in pñ-
cipio. B. Potest tamen in casibus p
vicariū deseruire. Primus est tōne
occupationis. Hac occasione excusat
eūs qui in ecclesia cathedrāli habet ali-
quem loco sui. 7 ipse in camera sua dīe
horas 7 postea expedit occurrētia. Hoc
idē itelligo de quib; legitie occupato

ex de cele. mis. c. p. Debet tñ eps cele-
 brare i ecclesia die onico. 7 alijs pcipuis
 festiuitatibz nisi excuset necessitas. 7. q.
 i. tēporis. in fi. 2º est rōne statuti siue
 consuetudinis. at. ex de cons. cū oēs. in
 fi. 3º ē rōne pūlegij siue dispensationis
 ex de fi. p. p. by. p. posuit. Dñc casū fce
 quēter cedit papa hñtibz pluralitatē
 bñficiorū. 7 addit. dñ tñ cura aīarū nō
 negligat. 7 ecclesijs faciat per vicarios
 idoneos deseruire. Et nō q. h. casus cū
 pcedenti nō hz locū si ecclesia fuerit fui-
 toribz destituta. ex de cle. nō resi. cum
 ad hoc. Ex q. n. consuetudo cepit eē ir-
 rōnabilis 7 ecclesie onerosa tenēda nō
 ē. ex de cons. c. p. 7 fi. 4º qñ eps hz sub
 se hoīes diuersorū ritūū 7 līguaz. 12a
 illis hz per vicariū deseruire. ex de offi.
 ordi. qm. 3º qñ quis hz pbenā i eccle-
 sia cathedrālī cui anexa ē ecclesia pro-
 chialis. 12a talis i ecclesia cathedrālī de-
 seruiet. 7 in anexa deseruiet p vicariū.
 ex de pben. extirpāde. §. q. dō. 7. c. ex-
 posuisti. 6º ē rōne defectus siue debili-
 tatis supueniētis. 7. q. i. c. p. ex de cle.
 egro. c. p. p. l. 7 vld. 7º qñ necessitatio hz
 pñfici. ut q. cruce signatº ē. ex d. voto
 c. fi. A. Et ibi p. q. h. est vez qñ p cle-
 ricorū suorū absentia ecclesie enozmiē
 nō ledunt. 7 i p. clerici possūt terre scē
 viles eē vbo pariter 7 exēplo. B. Et
 sūt qñ pñfici hz vtilit 7 honeste. ut cā
 studioz siue pegrinatiōis. 7 de licētia
 plati. ex de cle. non resi. relati. de ose.
 dis. 3. nō opret. Aliq ponūt plures ca-
 sus sñti vident eē pñcipaliores. A
 q. 7 aliq ad istos possūt reduci. 7 oēs ad
 hñ gnāle. videlz qñ rōnabilis vzget ne-
 cessitas. ex de re. iur. qd nō ē. 7 pōt col-
 ligi ex his q. nō. in sū. li. p. ti. 7. q. 30.
 vbi 7 supdicta oīa ponunt fm dñsti.
 Goff. 7 vli.

Quis ē vicarius ppetuº? R. Talis ē
 q. curā hz ecclesie cuius vicarius ē. ex de
 offi. vi. ex pte. A. Melius dic q. ille
 ē ppetuº vicarius q. constituit auctorita-
 te epi. 7 nō ad tps. ex de offi. vica. ad
 hñ. 7 iste habet curā ecclesie. 7 reliq. que
 sequūt. B. Vñ qñ ius hz i ecclesia. ex d.
 fide instr. ppetuus. Et hñs ppetuas
 vicariā aliā habere nō pōt. ex de offi.
 vica. pūdeas. ex de rescrip. postulasti.
 A. In oco. c. pūdeas. dñ q. nullus p-
 mittat hñe plures vicarias simul. nec
 distinguitur inf. ppetuā 7 nō ppetuā.
 B. Nec sine cā pōt amoueri. extra de
 offi. vica. ad hñ. Itē si talis vicariº acci-
 piat aliquā ecclesiam cū cura pdit vica-
 riā. Et v. habere. 25. ānos. 7 p. moueri
 ad sacerdotiū sicut si esset rector ordi-
 narius. Al. puatus ē. ut tcle. q. de eccle-
 sijs. ex eo. A. Et ibi p. q. h. ē vez quo
 ad vicarias ppetuas prochiālī ecclesia-
 riū. B. De ordinatio aut rectore hñt
 s. ecclesia 2º.
 Utz plati possint vices suas sub an-
 nuo censu cedere. R. Nec eps nec ar-
 chidyaconº nec alius platº hñ pōt. extra
 de pla. vi. su. c. p. 2º. 7 3º. Cū. n. tale ius
 spūale sit nō ē dubiū q. p eo aliqd oar-
 te uel recipe symonia ē. A. fm Ray.
 qui 7 addit. Vbi aut aliqd oar. vñ tenet
 nō p iurisdicōde. s. in signū subiecti-
 onis antiq. nō ē symonia. ut ex de reli.
 do. constitut. 7 in sū. li. p. ti. 2. q. i. B.
 S. q. eps cōmittat alicui pure 7 simplr
 vices suas. 7 tali vicario cōstituatur sala-
 riū. nō est pctm. s. pōtius ad hñ tenetur
 iz. q. z. caritatē. Et ut dicit dñsti. si-
 cut. p cōmissione iurisdicōis nō licet
 recipe certā pctmē quantitātē. ita mul-
 to minº licet recipe q. taz. i. ptem. pūetº
 A. p. dñcis con. Goff. 7 Inno. addēs
 q. si prelatus sic oiceret. tu exercebis

iurisdictionē talē. 7 ego p salario tuo
dabo tibi centū. 7 dab mibi totū lucz
licitū ē. ut in dicta. q. i. B

Utz rector ecclesie possit aductori
fructuū omittere vicariā siue curā aīaz
vide s. symonia 4. s. p̄t.

Utz vicarius ecclesie possit alteri cō
mittere vices suas. R. nō p̄t. nisi sicut
7 delegat⁹ subdelegare. d. q. vide s. de
legare. s. p̄t. Vicari⁹ q. q. ep̄i nō posset
altri omittere absolutionē a p̄ctis. 7 alia
q. i. d. cō. s. dicit. q. intelligēda sūt q. nō
p̄t ex iure cōi. s. bñ p̄t ex sp̄ali omis
sione. ut h̄r s. d. fessor p̄. s. aīp̄t. i. f̄i.
A. Con. predictis Albius. B

Quot mōis or vidua? R. fm
Al. Quatuor modis. 1. nā ē q.
dā vidua corpore. s. honesta mente. i.
Thimod. 5. Vidua q. i. delictis ē viues
mortua ē. Et est vidua corpore s. nupta
mēte. s. opac diugad. Et ē vidua cor
pore 7 mente. 7 d. talibz ap̄lus. i. Chi
mod. 5. Viduas honora q. vere vidue
sūt. 4. etiā mō or vidua qn tal ē tēno
auxilio destituta. A. Et sic ē vidua
mēte 7 corpore 7 tēno auxilio pp̄ pau
pratē. cui debet subsidū ab ecclia. fm
eūde. Al. 7 i. sū. li. 3. ti. 34. q. 287. B
Et illi duobz vltimis mōis tēno vidu
is debet fructus 60. d. q. h̄r Math. 13.
1. nā vginibz op̄tit fruct⁹ cētēsim⁹. 7
diugatis tricesim⁹. ut 7 Tho. ponit in
4. d. 49.

Vindicatio utz
sit li
cita. R. fm Tho. scda scde. q.
108. Dicēdū q. si itētio vīdicant⁹ ferat
p̄ncipalit⁹ i malū alit⁹ d. q. vindictā su
mit. 7 ibi gescat nō ē licita. q. a s. p̄inet
ad odiū q. d. repugnat caritati q. oēs ho
mines debem⁹ diligē. Nec excusat ali

qs q. odit odiētes se. s. n. eēt vici a ma
lo q. d. ap̄lus phibet. Ro. 12. Si vō iten
tio vīdicant⁹ ferat p̄ncipalit⁹ ad aliq. d.
bonū. puta ad emēdatiōez peccāt. vel
faltē ad correptionē ei⁹. 7 getē alioz. 7
ad iusticie cōservatiōez. 7 dei honorez.
p̄t vīdicatio eē licita. alijs seruati debi
tis circūstātijs. h̄r Tho. s. q. fiat pillū
cui licz utputa p iudicē. obfuoato in oī
bus iusto p̄cessu. 7 iusta cōdēnatiōe. A
1. nā 7 i cāis iustis fuad⁹ ē iud. ordo. eē
de sen. exco. sacro. B. Qn maloz iū
rie tollerāde sūt. vide s. patiētia. s. 2.
Et quō intelligat. q. te p̄cussit in vna
maxilla &c. ibidē. s. 3. Qualit⁹ etiā vin
dicandū sit aduersus multitudiez. vi
de s. correptionē p̄. s. p̄t.

Virginitas quid
sit. R.
fm Amb. i lib. de v̄ginitate.
Virginitas ē exp̄s cōtagiōis itegritas.
Scdm vō Aug. i li. de nuptijs 7 ocu
piscētia. Virginitas ē i carne corrupti
bili p̄petua icorruptiōis meditatio. A
Et ex his p̄z q. v̄ginitas itegritas ē car
nis attestas icorruptiōez mēd. ut i sū.
li. 3. ti. 3. q. 18. vbi etiā p̄dca ponit. Et
or p̄petua. vt nullo vnq. tpe infuene
rit etiā mētal coruptiō. al. p̄ illo tpe fu
isset amissa 7 n. eēt meditatio p̄petua. B

Utz violentiā passē amittat v̄gini
tatē. R. fm Tho. i. 4. d. 33. Que p̄ vio
lētiaz corūpūnt siue ab hoīe siue a de
mone incubo v̄ginitatē nō amittūt. si
q̄tū possūt renitanti. 7 q̄tū possūt cōser
uent corp⁹ a coruptiōe. ut faltē mēte
a cōsensu. Idē Al. A. a cubon q. d. soli
dū or cub⁹ bī. 7 ē qdā figura solida cer
te altitudinis. lōgitudinis. 7 latitudis
fm Catholicō. i. or te ē qdā signū ni
gromanticū. Et idē qd h̄c nō. i. sū. eo.
ti. q. 23. Tales tñ nō cōsecrāt int v̄gies

ut in .c. se. §. p. B

Utz sola mēte possit amitti v̄ginitas
R^o fm Tho. scda scde. q. 152. Cōtingit
inēdū ex actū mēd cogitātis de corru-
ptiōe carnis 7 intēdendū delectationez
ipius expiti. q calor excite 7 semē di-
stillet. 7 tūc sine dubio v̄ginitas ē amif-
sa. Si autē corruptio sistat i actū mētis
cōsentiendū. amittit qdē v̄ginitas fm il-
lud formale qd h̄ i mēte. nō autē rōne
ei⁹ qd ē māle i ipa. Vñ tal nō pōt dici
v̄go nisi mālit. Et iō h̄ v̄ginitatē amif-
sio pōt recuari. nō autē illa i q etiam
illud qd ē māle subtrahit. A. dic cla-
rius q etiā sola mēte amittit v̄ginitas
s̄ tñ recuabilē ē. qā mā seu obiectū h̄
v̄tutis manet. s. in corruptio carnis. iō
cū redit ad ipm volūtas redit 7 v̄gini-
tas. ut p; i Iohē eu āgelista. quē de nu-
ptijs volentē nubē vocauit dñs ut oīc
diero⁹. Quocūq; autē mō qd volūtatiē
pfectā pcurer pollutionē. pdir itrecu-
pabilē v̄ginitas fm Al. Tho. 11. 7 glo.
Ray. ut i sū. eo. ti. q. 24. B

Utz puelle i annis puerilibz aliqd
carnale cōmittētes pdāt v̄ginitatē. R^o
fm Al. 120. qā nō ē i eis cōsiliū delibera-
tio. nec etas patit talē delectatiōis ipe-
tū. A. Hoc forte vez añ septēniū cuz
nōdū sūt doli capaces. al⁹ sec⁹. Vñ 11.
oīc q v̄ginitas amittit nō solū p quē-
cūq; actū p quē pollutō volūtatiē pcurat.
s̄ etiā qñ sine eo delectatio coitus
pfitit. sicut faciūt illi q añ etatē p tps
semis p sui psoz turpe actū h̄ mōi de-
lectatiōē i se pficiūt ul ab alijs i eis h̄
fieri pmittūt. Alij tñ aliē sentite vidē-
tur. ut i sū. eo. ti. q. 19. qz dictū pōt in-
telligi respectu etatē ifantie. ut tactū ē
Itē fm 11. 13 aliq dixerūt v̄ginitatē re-
cupabilē qñ cōplet delectatio sine pol-
lutiōe ppter defectū etatē. tñ 21ū vez ē

qā corruptio nō ē ex pollutiōe nisi rōne
cōiūcte sibi delectatiōis a q oīmodam
imunitatem ducit virginitas. ut i sū.
eo. ti. q. 24. B

Utz a patiētibz fluxū semis pdatur
v̄ginitas. R^o fm Tho. scda scde. q. 152.
Semis resolutō si puēiat pter ppositū
mēd. ul i dormiēdo. ul p violētiā illatā
cui mēs nō cōsentit qñis caro delecta-
tiōē expiat. ul etiā ex ifirmitate. ut i
his q fluxū semis patiūt. nō pdir v̄gi-
nitas. qā tal pollutio nō accidit p ipu
diciā quā v̄ginitas excludit. A. Con.
Al. vicēs. qā sūt qdā qad simplicē aspe-
ctū viti ul ad locutionē ul ad cōfessiōē
etiā cū sint i pposito scō. ul nolētes pec-
care distillationē hōris sentiūt. 7 ta-
les nō corūpūtur. eo q nō fit ex ppositi-
to nec volūtate cōpleta. S; tñ suadēdū
ē eis q se tēperēt a viroz aspectu 7 cōsa-
bulatiōe. ut i sū. eo. ti. q. 21. B

Utz cognite i ebrietate ul sōno per-
dāt v̄ginitatē. R^o fm Tho. 1. 4. oīf. 33.
Sicut p pollutionē in sōno nō amittit
virginitas. ut nūc oīc ē. filis rō ē de
mlieribz q in ebrietate ul dormiētes a
viris cognoscūtur. nisi forte hac itenti-
one iuerit dormitū ut a virj cognosce-
rētur. A. ul etiā si p ea placēt eis suis
se cognitas. sicut 7 d pollutionē noctna
oīc 11. ut i sū. eo. ti. q. 22. 7 positū ē s̄
pollutio. i pncipio. i additiōe. B

Virginū cōse-
cratio. Quare sol⁹ eps virgi-
nes consecrat. R^o fm Tho. 1. 4. oīf. 38.
Sicut p matrimoniū carnale represen-
tatur m̄rimoniū spirituale inter xp̄m
7 ecclesiā q̄tum ad fecunditatē. ita p
velationem virginū representatur idēz
m̄rimoniū spirituale q̄tū ad ei⁹ inte-
gritatem. ut p; p oīa que ibi pferunt 7

gerāt. Et ppter hoc sol⁹ eps virgines
velādo desponsat. nō sibi s⁹ xpo q⁹ s⁹ pōso
panymph⁹ 7 amic⁹. Et q⁹ integritatis
significatō plene pōt eē solū i orinētia
virginali s⁹ semiplena i viduali. ppter h⁹
viduis dat aliqd veluz. s⁹ nō cū illa so
lēnitate qua virginib⁹ datur. A. Idē
in sū. l. 3. ti. 3. q. 14. B

Utz violent⁹ corrupte debeāt cōse
crati. R⁹ fm Al. Lic; tales v⁹ginitatez
nō amittāt nec v⁹ginitatē aureolā. non
tñ cōsecrant. Et rō ē. q⁹ i illo actu diffi
cile est ita reniti q⁹ volūtas nō alliciat
aliqlē cōsensū. Vñ cū de pleno cōsensu
cōstare nō possit ecclie. iō statutū ē ut
tales hūil⁹ abstineāt a cōsecratōe. 32.
q. 5. ille familie. 7. 15. q. 1. si q⁹ n⁹ irat⁹
Con. Tho. i 4. d⁹. 33. 7 scda scde. q. 152.
A. Idē i sū. eo. ti. q. 18. ad finē. B

Utz possint cōsecrati occulte corru
pte q⁹ cōsecratō sine scādalo i⁹termitti
nō pōt. R⁹ fm Tho. i 4. d⁹. 33. Occul
te corrupte. siue a viris. siue alio q⁹cūq⁹
mō nullaten⁹ velāde sūt. q⁹ ppter scan
dalū vitandū nō debēt sacra ecclie uel
sacramētalīa variari. S; sicut qdā vi
cūt pōt aliq⁹ cautela adhiberi ad vitan
dū scandalū. ut. s. illa q⁹ nō sūt d⁹ subā
v⁹ginal⁹ veli fiāt. ut ē accēssio candelaz
7 h⁹ mōi vitad occulte illis q⁹ sūt d⁹ sub
stātia. puta d⁹ba q⁹ dicūt i veli i⁹positi
one. 7 q⁹ nomē v⁹ginitatē i castitatē mu
ter. 7 hui⁹ mōi. Con. Al. sūt 7 Hosti. 7
Goff. Nec ē tenēda sentētia x⁹. q⁹ ali
ud dicit. A. Idē i sū. eo. ti. q. 17. vbi
etiā addit q⁹ carne corrupte ex dispēsa
tione epi uel eius cui sup h⁹ vices suas
cōmiserit pnt suscipe modū veli v⁹gina
lis. nec h⁹ p⁹m licet sine dispēsatōe. s⁹
velū v⁹ginū nullo mō licet suscipe. Et
subdit. Caue tñ tibi a glo. hic q⁹ aliud
dic. etiā glo. Ray. q⁹ occulte corrupte

an cōsecrationē ut post debēt hūil⁹ ab
stinere ab h⁹ mōi officiis q⁹ solis v⁹gini
bus cōsecratis solent fm cōsuetudinem
monasterij cōpetere donec cū eis fuerit
sup h⁹ p⁹ ep⁹m dispēsatū. Nō tñ h⁹ mōi
v⁹gies cōsecrate ordinē aliquē hnt. B

Utz i cōsecratōe v⁹ginū deb⁹ grā. R⁹
fm Tho. ubi s⁹. In cōsecratōe virginū
sicut 7 in vñctōe regū 7 h⁹ mōi bñ
dictōib⁹ alijs dat⁹ gratia. nisi sit i⁹pedi
mentū ex pte suscipiētis. Sed h⁹ tamē
nō dicūt sacra. q⁹ nō sūt i⁹stituta ad cu
rationē morbi p⁹cti sicut sūt sacra. A
Idē i sū. eo. ti. q. 16. B

Quo tpe possit fieri v⁹ginū cōsecra
tio. R⁹ fm Hosti. in die ephiaz. 7 i to
ta ebdomada resurrectōis. i natalib⁹
aploz. 7 in dieb⁹ dñicis. s⁹ tñ i nccita
te puta lāguore iminēte possūt q⁹libet
tpe cōsecrati. 20. q. 1. de ord. ex d⁹ tēpo.
ordi. c. p. A. Con. Goff. ut in sū. eo.
ti. q. 15. B

Qu⁹ 7 met⁹. Vis
maioris rei i⁹pet⁹ q⁹ repelli nō
pōt. ff. q. met⁹ cā. l. 2. De metu aut qd
sit. vide s. met⁹. §. p. Vtz liceat vi vi
repellē hēs s. bellū. p. §. 6. et s. excōi
catio 2. §. 2. v. 9. 7 s. homicidiū p. §.
5. Que ē vis ul met⁹ excusans. 7 me
tus q⁹ cadit in cōstantē vitū s. met⁹. §.
2. 7 quō i⁹pediat m⁹imonū s. i⁹pedi
mentum. x.

Visitatio. Archieps
us plat⁹ visitas ecclias. p⁹ ppo
net d⁹bū dei. 7 q⁹ret de vita 7 d⁹uetatōe
ministratū i eccl⁹is abiq⁹ cōsecratōe iu
ramēti s⁹ salubrit monēdo. Si q⁹ inue
nerit itames. si i⁹pe nō ē ordiat⁹ tēnū
ciet ordiatio. N⁹etoria si i⁹uenit corru
gat. A. cū sup his merito notari possit

ordinatioꝝ negligētia. cū examiatiōe
non egeant. ut in. c. quod sequit̃. B
eꝛ de censi. romana. lib.º 6º.

¶ Vtꝫ visitans possit recipere 7 exigere
pcuratiōem a locis visitatis. B. Sic.
extra d. censi. romana lib.º 6º. Et potest
recipere a volente dare pecuniam pro
sūptibꝫ moderatis diebꝫ quibus visi-
tat. s. nō licet nisi vnā pcuratiōem
recipere vna die etiā si plura loca visitet
7 quilibet locꝫ sit sufficiens. eꝛ de cēsi.
felicis. lib.º 6º. Q. si ēps visitet palium
visitati etiā tenent ministrare expēsas
isti visitanti. eꝛ de offi. or. si ēps li.º 6º.
Sed ēps nil prius pōt exigere ab his
qꝫ nō p se visitat ut ibidem dicit̃.

¶ Vtꝫ visitans possit recipere pecunias
B. Si ipsi uel sui familiares recipient
pecunia uel munera pter id quod nūc
dictū est. seu etiā pcuratiōem recipet
nō visitando. ipe tenet. A. s. recipi-
ens. ut in. c. exigit. de quo. i. B. du-
plū restituere illi ecclesie. A. s. a qua
est receptū. ut ibi. B. i. mēsem. alio-
quin epi 7 superiores differētes sic resti-
tuere sunt infideli ab ingressu ecclesie
inferiores sūt suspensi ab officio 7 bñ-
ficio quousqꝫ plenarie satisfaciant. 7
nulla remissio hic valet. A. s. eorum
quibꝫ faciēda ē restitutio. ut in. c. qd
sequit̃. B. eꝛ de censi. exigit. li.º 6º.

¶ Quōtquotiens archieps possit p-
uinciā suā visitare. B. pmo tenetur
visitare diocesim ppriā erga ecclias
maiores 7 minores 7 eazꝫ ppos saltem
cōuocando de plibꝫ locis ad vnū con-
gruū. Postea licet ei visitare suffraga-
neos 7 eozꝫ dioceses. sed vna diocesi
visitata in toto vel in parte nō pōt ad
eam visitandam reuerti nisi oēs 7 sua
itez fuerit visitate. A. s. quas secure
visitare poterit etiā si iam denuo fue-

rint visitate. ut in. c. romana de quo. i.
B. Sed si forte aliqua ecclesia visita-
te diocesis indigerit itez prius predi-
ctis alijs visitari. tūc potest redire ad
illā si a diocesano fuerit requisitus. uel
de consilio 7 assensu omniū suffraganeo-
rū. aut maioris partis. aut si difficulta-
tem adhibuerit ostendit petat licentia
a papa. Sed post visitatiōē oīꝫ dio-
cesum licitū est ei visitatiōē iterare.
prius tamē requisito suffraganeozꝫ cōsi-
lio 7 deliberatiōe. 7 diffinitione ipsius
super hoc habita corā eis. A. s. prius
archiepi. etiā si suffraganei nō consenti-
ant. ut patet ex rex. 7 glo. dci. c. roma-
na. 7 hic sequit̃. B. Que sunt redigen-
da in scriptis. 7 tunc poterit visitare
etiā si nō intueniat suffraganeozꝫ as-
sensus. ita tñ qꝫ illa loca prius visitet q̃
in priori visitatiōe nō fuerunt visita-
ta. A. nisi magis sit alijs visitatiōis
officiū opportunū. ut i. c. de quo sta-
tim. B. De cōia extra d. censi. roma-
na. lib.º 6º. Et hanc formam etiam ēps
visitans seruabit. ut ibi dicitur. A
Vbi etiā dicit̃ de alijs platis ordinaris iu-
re suos subditos visitatibꝫ. saluis sup
bñ cōnabilibꝫ 7 approbat̃ religiosozꝫ co-
suetudinibꝫ 7 reglaribꝫ institut. B. Vi-
sitati debent p ordinarios monasteria
mōialiū etiā excepta. ut s. exēpt. s. fi.

¶ **V**itia capitalia sunt. 7. ab vna
radice pcedentia. scilicet fm
doctrinā Gregi. 31. moralium. radix to-
tius mali ē superbia. 7 d' hac nascut̃. 7.
vitia. s. Inanis glia. Inuidia. Ira. Cri-
sticia. Auaricia. Gula. 7 Luxuria. De
iani glia fm eundē. 7. filie oriūt̃. s.
iobediētia. iactantia. hypocritis. otētio
ptinacia. discordia. nouitatuꝫ presum-
ptio. De inuidia nascunt̃. 5. s. odium.

insurrectio. detractio. exultatio in aduer-
 sis. p[ro]ximi. et afflictio in ei[us] p[ro]p[ri]is. De
 ira nascunt[ur]. 6. s. rixae. tumor mentis.
 contumelie. clamor. indignatio. et blasphem[ia].
 De tristitia siue accidia oriunt[ur]. 6.
 s. malicia. rancor. pusillanimitas. de-
 speratio. torpor erga p[re]cepta. vagatio
 mentis circa illicita. De auaricia nascu[n]-
 tur. 6. s. p[ro]ditio. fraus. fallacia. p[ro]p[ri]um
 inquietudo. et contra misericordiam ob-
 duratio cordis. De gula oriunt[ur]. 5. s.
 inepta letitia. scurrilitas. immodicia. mul-
 tiloquium. et hebetudo sensuum. De luxuria
 nascunt[ur]. 8. s. cecitas mentis. inconsideratio.
 inconstancia. precipitatio. amor sui
 odium dei. affectus p[ro]p[ri]i seculi. horror
 desperatio futuri. Dec Greg[orius]. De ma-
 teria vitij habes 5. peccatum. et 5. crim[en].

Quod est in corpore

Multa vitia corporalia olim in
 veteri testamento repellabant ordinem
 dei. ut patet Leviticus. 21. ut si aliquis ha-
 bebat grandem vel paru[m] vel tortum na-
 sum. si gibbum. si lippitudinem. iugem
 scabiem. impetiginem. vel ponderosus. si
 ista hodie non repellunt. et q[uod] i. qualiter.
 in fi. A. Ibi non videtur bene p[ro]bati
 hoc. sed potius ex eo quia instituta fue-
 runt in figura. ut patet in c. sequentibus
 A. nisi forte secundum aliquam significati-
 onem intellecta. ut dicitur. 49. hinc et enim
 7. c. sacerdotes. Et secundum quod ponit Ray-
 quicunque culpa sua vitiat[ur] est corpore
 repellitur ab ordine. qui vero sine cul-
 pa non repellitur nisi scandalum timeat ex
 nimia debilitate. vel periculum ex
 nimia debilitate. A. Con. Vt in
 su. lib. 3. tit. 18. q. 1. ad finem. Et hoc non
 intelligitur de omni corporis vitio. sed de no-
 tabilibus de quibus in sequentibus tangit[ur]. B.

Quid de mutilatis vitiis possint ordi-

nari? B. Mutilati sponte sine iusta causa
 ut ex indignatione. impatentia. vel su-
 perbia indistincte in quocumque membro.
 siue a se siue ab alio. repelluntur a p[ro]mo-
 tione. et deiciuntur. p[ro]moti etiam si crede-
 bant se obsequium prestare deo. ut quia
 se castrauerunt. extra eo. significauit.
 A. Et ibi non glo. q[uod] ep[iscopu]s potest cum tali-
 bus dispensare quando putabant se deo
 obsequium prestare. in alijs tamen a mis-
 sa. B. ut dictum est s. homicidium. 5.
 §. fi. Et secundum Inno. idem est si non ami-
 sit membrum totum. sed talem partem
 que deformitatem generaret unde scan-
 dalum esset. extra eo. c. p[ri]mo. vel etiam
 inhabile redderet ad officium exequen-
 dum. extra eo. Thomas. Si vero ex iu-
 sta causa. puta p[ro]pter lepre periculum
 aliqui fecerunt sibi membris aliquid am-
 putari seu amputauerunt ne alia sana
 putresceret. hi si membrum erat occultum
 vel etiam manifestum sed paru[m]. ut puta
 vnus digitus. non de illis cum quibus sit
 signum crud. non repelluntur nec deiciunt[ur]
 Sicut si taliter sint nati vel inuiti sic
 mutilati sunt. aut casu fortuito cum va-
 tent opera rei licite. Secus si rei illicite
 dicitur. 55. si quis absciderit. 7. c. qui p[ro]pter
 7. c. si quis a medicis. 7. c. eunuchus. 7.
 c. si quis p[ro]p[ri]itudine. 7. c. latro. 7. c.
 p[re]cepta. et extra de corpore vitia. signifi-
 cauit. 7. c. ex p[ar]te. Si autem ex culpa sua
 incidisset in modicam deformitatem. ex
 misericordia toleratur in susceptis. s.
 ex dispensatione ep[iscop]i secundum Inno. et Ber.
 A. Ad hoc facit. c. 1. e[ss]e de cor. viti. B.
 Si autem membrum erat magnu[m] et manife-
 stum etiam si sine culpa sua amisit q[uod]s. ipe-
 ditur a p[ro]motione p[ro]pter deformitatem
 et scandalu[m]. et si p[ro]motus est o[mn]i cellare a
 missa et alijs solennibus officiis p[ro]pter
 eandem causam. A. beneficio tamen

nō remouebit. q̄a nō d; addi afflictio
afflictio. ois. 55. si euāgelista. 7. q. i. cū
percussio. dabit tamen sibi coadiutor
si tale beneficiū est cui ipse deseruit
nō possit. ex de cle. egro. c. z. A. Idē
in sū. lib. 2. ti. p. q. 42. ubi etiam pat;
scdm Hosti. q̄ iste qui sine culpa ami-
sit mēbrū solum phibet a missa 7 so-
lēnib⁹ officiis. nō aut ab alijs sacerdo-
talib⁹ que possit exercere. ut penitenti-
as dare 7 similia. ex de cle. egro. p. by-
terū. Item scdm Goff. quādo dubitat
vtrū deformitas generet scandalū re-
currit ad arbitriū ep̄i. extra eo. c. z.
Item scdm Ray. q̄ vbiq; scandalū
suscitat ex homicidio vel deformitate
alicuius. si talis etiam casus esset in q̄
de iure posset promoueri uel mīstrare
in susceptis debet tamen ppter scanda-
lū cessare. Et q̄ clericus etiā cā medi-
cine non debet se mutilare h; etiam sit
cirurgicus nisi imineat necessitas 7 ali-
us desit. B

Utrū claudus nāliter 7 alij h⁹ mōi
possint promoueri. R. Claudus admittit
cōsuetudo. nisi talis sit q̄ sine bacu-
lo ad altare stare non possit. ar. de ose.
ois. i. nullus. 7. ois. 45. disciplina. Ce-
cū uel habentē i vno oculo maculam
que generet deformitatem nec ius nec
cōsuetudo admittit. extra eo. cum de
tua. A. Tamen fm glo. Ray. habens
maculā i oculo facilius promouet in re-
ligione q̄ in seculo. ut in ois. q. 42.
vbi predicta nō. scdm Ray. qui etiam
addit. q̄ silt nō admittit habens ma-
nū aridam. B. De sacerdote leproso
vide s. lepus. §. fi. De gibbosis scien-
tū q̄ nō repellunt ab ordinib⁹ nisi ni-
mia sit debilitas aut deformitas. Qui
habet sex digitos i pede promouetur. 7
fm Hosti. etiā si in manu. uel si habet

digitos cōiunctos oūmodo ex his nō
sit impedimentū in usu membri. ff. de
edili. edic. l. idem offitius. A. Idem
in sū. eo. ti. q. 43. 7 se. ubi etiā pat; q̄ le-
prosus ad sacros ordines nō debet pro-
moueri. s; si pus fuerit. p̄motus potest
aliquādo ministrare. ut 7 oicit in ois
§. fi. B

Quid de furiosis lunaticis 7 caducis
R. fm x̄o. Nullus talis debet promoue-
ri etiā post q̄ fuerit liberatus. s; si p̄mo-
tus fuerit ex toto liberat⁹. poterit exe-
qui officiū suū. Si v̄o non oīno ex to-
to. sed frequenter ei accidit. oīno debet
cessare ab officio missę. 7. q. z. in lris.
Idē si raro sed cū spume iactatione 7
vocis confusione. Si v̄o raro 7 sine ta-
libus. nō phibetur ab officio missę oū
tamen habeat iuxta se aliquē sacerdo-
tem. ut si ille cadat uel deficiat iste sup-
pleat. 7. q. i. illud. Quāto autē tēpore
debeat expectari ad pbandū tales vtz
sint liberati 7 qualiter colligit q̄ per an-
nū. 33. ois. coiter. Alibi p. 30. ois. 7. q.
z. c. fi. Sed 7 p̄t oici q̄ tēpus p̄batio-
nis arbitrariū est pensatis conditionib⁹
morbi 7 persone. A. 7 dignitatis fm
eundē x̄o. 7 in sū. eo. ti. q. 45. vbi hec
notant. B

Quid de demōiacis R. fm x̄o. Eodē
mō talis nō debet promoueri ul' ordiari
7 si ordinat⁹ erat etiā libat⁹ missaz ce-
lebrare nō debet. nisi plene 7 idubita-
ter curat⁹ sit. 33. ois. coit. 7. c. vsq; adeo
A. ois. c. c. clerici. ea. ois. Nec etiā nō
i ois. q. 45. B. De tpe autē expectatō-
nis oicēdū ut i p̄cio. §. ois. e. De illo
aut q̄ nullo mō p̄t bibere vinū. hēs
s. ordinadus. §. i8. A. p̄ot⁹ v̄r. d.
i. §. i6. vbi habet q̄ talis nō ē ordinā-
dus. qd 7 nō i ois. q. 42. ad fi. B

Episcopus senio vel valitudine

corpali grauatus. uel a' adeo i'peditus
p'petuo q' officiū suū nequeat exercē.
potest de consilio sui capituli v' maio
ris partis assumere auctoritate aplica
vnū vel duos coadiutores ad officiū
exequendū. Si vō ep's fuerit demens
tunc caplm uel due ipsius ptes vnū
uel duos coadiutores ei assument ea
dem auctoritate. Q' si ep's grauatus
ut dictū est p'p' nollet lumere nec ha
bere coadiutorē. licet a capitulo regit'
sit. nihil per caplm innouet. sed in hoc
casu 7 etiā in casu quo esset demens ca
pitulū significet pape conditionē eius
vō episcopi 7 eccle. Porro coadiutor
p'dictus debet de prouentibus p'latorū
recipere sūptus moderatos ab alienati
one abstinēdo. A. s. qualiter bono
rū ecclesiasticorū tā eccl'iarū q' ipsorum
p'latorū. ut in c. pastoralis. de quo. i.
B. Et que dca sūt de ep'o hnt etiā lo
cū in superioribus p'elatis. extra de cle.
egro. pastoralis. li. 6.

Actio extre
ma. Extrema vnctō sacm ē
ga ptingit ad effectū q' ē curatō mo. bi
peccati. ut ex verbis Jac. vlt. ca. p3. A
Et de hac latius ē sacramentū. in p'n.
7. §. p. 7. 2. B. Et est vnū sacramē
tū licet plures actiones sint de eius pfe
ctione. que tamen conueniūt ad vnū si
gnificandū 7 causandū. Deest snia
Tho. in 4. d'f. 23. A. Et sic vnū sunt
vnitate pfectionis 7 finis etiā fm' p'e.
7 Al. ut in sū. li. 3. ti. 24. q. 139. B

Que ē materia huius sacramenti?
R' fm' Tho. ubi s. Materia est oleum
oliue ab ep'o consecratū. 7 tale oleum
7 eius cōsecratio sunt d' necessitate hui'
sacramēti. A. Con. p'e. ut in sū. eo.
ti. q. 141. B

Que est forma huius sacri? R' fm'
Tho. ubi s. forma ē oratio de p'catiua
dicendo. Ser istā sanctā vnctionem 7
suā p'issimā misericordiaz indulgeat
tibi dñs quicqd' deliquisti per vñum
x. Verba etiā idicatiui modi que fm'
more quārdaz eccl'iarū p'mittunt ora
tioni. nō sūt d' suā sacri. ut p'mittēdo
sic. Vngō hos oculos oleo sanctificato
i noīe pris 7 filij 7 spiritus sancti. A
Con. p'e. 7 Al. ut i dca. q. 141.

Quis effectus extreme vnctionis?
R' fm' Tho. ubi s. Effectus eius pnci
palis est quedā sanatio spūs q' datur
otra quandā debilitatē vel ineptitudi
nē que in nob' relinquit ex p'cto actua
li uel originali. Otra quā debilitatem
hō roborat p' hoc sacramentū. Et quia
hoc robur gratiā facit que secū nō o'pa
titur peccatū. id ex cōsequēti inuenit
peccatū aliquod veniale uel mortale q'
ad culpam. tollit ipm dñm nō ponat
obex ex parte recipientis. Secundarius
etiam effectus ē sanitas corpalis. Hāc
tamen non inducit nisi scdm q' expe
dit ad finem pncipalem. s. spirituale
sanationem. 7 tunc semper eam inducit
dñm modo nō sit impedimentū ex parte
recipientis. Et licet in ipso fiant mul
te vnctiones. vltima tamen ē formalis
respectu oīū p'cedentiū 7 agit i d'ute
eaz. 7 id in vltima vnctione gratia in
fundit que effectū sacramenti prebet.
Caractere autē h' sacramentū nō impzi
mit. quia p' ipm non deputat. ē homo ad
aliquod sac' agendū uel suscipiendū
A. Idez i sū. eo. ti. q. 142. B

A quib' conferri debet vnctio ex
trema? R' scdm Tho. ubi sup. A solis
sacerdotibus. nec alius potest inunge
re etiam in articulo necessitatis. Sacer
dos autem cōferre potest p'esente vno

clerico 7 etiā solus i necitate fm Ber. 7
Hosti. A. hoc ultimū clare habet in
c. q. i. ut. e. d. d. bo. sigl. Et idē qd in l. 5.
§. nō. i. sū. eo. ti. q. 43. vbi etiā dicit q
laicus q. q. posset i necitate auxiliari in
s. sacerdoti ei respondendo. B

Quid faciendū sit si sacerdos in fra
vntione deficiat. R. fm Tho. i. 4. ois.
23. Si iā aliq. ptes iuncte sūt. qd factū
ē iterari nō debet. s. vntiōes q. restāt
paliū sacerdotē opleant. Id. Al. 7. p. se.
A. Id. i. sū. eo. ti. q. 140. B

Quibus oserēda sit extrema vntio
R. fm p. se. nō nisi adultis i firmis. in
periculo mortis ostituti ex ipa i firmi
tate. vñ nec oāt eūtibz ad bellū aut na
uigātibz seu his qui mox occidēdi sūt
qa tal. mors nō iminet ex defectu nāe
s. ex euentu fortune. Id. aut q. p. senio
deficiūt etiā sine actuali i firmitate oāt
pueris nō. qa nō hnt i firmitatē spiri
tualē otractā ex pctō actuali. nec ois
possiōes deuotiōis habere possūt ad s.
sacramentū. Con. Tho. vbi s. A. qa
sicut nec eucharistia o. d. oati pueris. ita
ne hoc sacramētū fm eosdē. ut in sū.
eo. ti. q. 144. B

Utrū extrema vntio debeat oati fre
neticis 7 amētibz. R. fm p. se. Si i. sa
na mēte ostituti n. petierit. nō o. d. oati
Si o. d. petierit. oati debet. Tñ hic addē
oū fm Tho. 7 Al. q. illi furiosi 7 amē
tibz p. p. oati nō o. d. q. verisūt sacro
possunt facere irreuerentiā paliquam
imūdiā. nisi ipi haberēt lucida intē
ualla i q. b. sacramētū recognoscerēt.
A. Id. i. sū. eo. ti. q. 145. B

Que ptes corpis inūgi debeat. R.
fm Al. p. se. 7 Tho. Inūgunē instrumē
ta q. n. q. sensuū tanq. p. me radices pec
candi. Oculi p. p. visu. Aures p. p. au
ditū. Nares p. p. odoratū. Labia p. p. ter

gustū. Manus p. p. tactū. q. maxime
viger i pulpis digitoz. Sedes o. d. p. p.
vim motuā. Renes o. d. p. p. vi appeti
tiuā a q. busdā iungunt. Itē i mutilad
aut cecis debēt iungi loca magi. p. pinq.
A. Id. i. sū. eo. ti. q. 146. B

Utrū vntio extrema possit iterari.
R. fm Tho. i. 4. ois. 23. Iterari potest
sine aliq. iuria sacri. qa nō h. effectum
p. p. tuū eo q. sanitas corpis 7 mētis q.
sūt effectus eius amitti possunt. In ea
oē quoq. egritudine iterari pōt si p. q.
oē sit i piculo morē 7 euadat ac etiam
postea recidiuū patiat. qa erit q. si alia
i firmitas. 7 sūt si sit egritudo diutna
ut hydropisis. qa tūc o. d. fieri qñ vñ p.
ouē ad piculū morē. 7 si illū articulū
euadat eadē i firmitate durate. 7 po
stea ad simile statū reducat. itē pōt i
ungi. qa iā ē alius i firmitas status.
q. quis sit eadē i firmitas. A. Clarius
oic fm eundē Tho. q. si i firmitas est
breuis. nō debet iterari nisi i firmitate
curata. qa al. nō o. d. a statu illo recedē.
Si o. d. i firmitas ē diuturna sit qd hic
o. d. Et con. p. se. Al. aut. oic sic. Sine p.
iudicio puta q. si vltra annū remanet
morbo post acceptā vntionez iterari
potest vntio. Et cā h. est. qa nō iudi
cat idē morbo numero qui ē scdm p. se.
Am mutationē supioz. Si tñ ab ali
quo scō patre uel a o. n. o. papa aliud in
hac q. one determinatū inuenit magis
iudicarem illi snie standū q. mee. ut i
sū. eo. ti. q. 147. B

Volūtas. **U**trū hō
oformare volūtatē suā volū
tati oīne in volito. R. fm p. se. i. 4. ois.
48. Scdm sensualitatē n. tenemur nec
etiā voluntate naturali. qa determinatū
ē ad vñū. A. i. ad repugnātiāz carnis

7 spūs ad plū. Gal. 5. Caro. n. cupit
 cit aduersus spiritū. B. s. volūta-
 re delibata id qd deus vult absolute 7
 congruit nos velle tenemur velle. Qd
 dō nō congruit nob velle. q̄uis sit bo-
 nū i se. nō tñ q̄ ad nos. 7 iō nō vult de⁹
 illud nos velle nec velle tenemur. Sa-
 tis con. Tho. i pma scde. q. 19. dicēs q̄
 tenemur conformati formalit. s. q̄ hō
 velit i cōi iusticiā dei 7 ordinē nature
 seruari. s. materialiter cōformari nō te-
 nemur. ut i morte p̄is 7 hō mōi. A
 Dic clar⁹ fm eū. s. q̄ volūtas delibe-
 rata duplex ē. q̄a qdā ē additōnata. 7
 i hac nō tenemur cōformari. nec. n. vo-
 lēdo sūū additōnalit. discordam⁹. q̄a
 hō ē velle simplt. s. volūrate absolu-
 ta tenemur cōformari i volūto. s. non i
 q̄cūq̄. Aut. n. ignotū ē nob. 7 tūc nō
 tenemur illud velle. Aut nob notū ē.
 7 tūc distiguendū ē. quia aut de⁹ nō
 vult illud absolute 7 simplt. ut sniam
 cōminatiōis quā aliqn mutat q̄n meri-
 ta mutant. 7 hō tenemur velle. Aut
 de⁹ vult illud absolute. 7 hō aut congruit
 nob velle. aut nō. Aliqn. n. fm Aug.
 aliqd vult de⁹ qd nō congruit nos velle
 ut p̄ez nostz mori. Et aliqn congruit
 vni velle aliqd qd nō congruit alii. Il-
 lud dō qd de⁹ vult 7 congruit nob bonū
 ē i se 7 bonū ē nob. vñ de⁹ vult illud
 nos velle. 7 iō tenemur illud velle. Il-
 lud dō qd nō congruit nob q̄uis sit bo-
 nū i se. nō tñ q̄ ad nos. iō nō vult de⁹
 illud nos velle. Vñ sup illud ps. ecōs
 decet collaudatio. glo. dic. Congruit ut
 qd de⁹ vult te velle tu velis. ut i sū. li. 3.
 ti. 33. q. 4. Et sic breuiter tenemur cōfor-
 mati volūtati dei formalit 7 nō māli. i.
 velle i genē qd de⁹ vult. 7 eo mō quo
 vult. i sp̄e aut inq̄tuz sit nob notū. B
 Vtrū volūtas 7 op⁹ exteri⁹ sit vnum

peccatū. R. s. peccatū p. s. p.
Votū p. coiter qd sit!
 R. fm magi
 strū sniaz i 4. ois. 38. 7 Aug.
 de sancto victore. Votū ē testificatio
 qdā pmissiōis spōtanee q̄ deo 7 de his
 q̄ dei sūt fieri debet. Et hec diffinitio
 est voti exp̄ssā. quod 7 in facie ecclesie
 obligat. ut dicat s. Theologi vero sic
 diffiniūt. Votū ē cōceptio melior. ppo-
 siti animi deliberatione firmata. Et h
 est diffinitio voti taciti. A. Vel fm
 Ray. votū est alicuius boni cū delibe-
 ratione deo facta pmissio. ut i sū. li. p.
 ti. 8. q. i. Et ista vñ clarior. s. ad vo-
 tū requir. pmissio. ut in. s. se. 7 q̄ sit de
 re bona. zz. q. 4. in malis. B. Et licz
 aliqd votū tacitū fiat sanctis. tñ p̄p̄
 deū sit eis. A. s. ad p̄p̄ie votū fit soli
 deo. sanctis dō p̄pter deū. 7 p̄tis seu
 alijs recipientibz sit loco dei. 7 nō ip̄is
 s. deo fm Tho. scda scde. q. 88. arti. 5. B
 Que requir. ad votū! R. fm Tho.
 vbi s. Tria ex necitate. p̄ qdē delibera-
 tio. 2. p̄positū voluntatis. 3. pmissio
 in qua pficiat ratio voti. Sup addunt
 aut quandoqz alia duo ad quandam
 voti cōfirmationē. s. p̄nūciatio ozis.
 7 testimoniū aliorū. Solū ē p̄positū
 nō obligat. A. Aduertendū q̄ hic ca-
 pitur deliberatio p cogitatione. 7 ppo-
 sitū p deliberatione. Nam 7 anteqz
 deliberet oportet cogitare. p̄pterea 7
 votū vocat cōceptio deliberatione fir-
 mata. ut statim patuit. Itē sufficit ad
 votū etiā sola mentalis pmissio que ob-
 ligat deo intuenti cor. licz nō hōi qui
 indicat solū que for sūt fm Tho. scda
 scde. q. 88. arti. p. B
 Quot sūt sp̄es votoz! R. Due. s. ad
 qdā ē votū simplex. 7 qdā ē solē-
 ne. ut habet s. i p̄edimentū. 4. s. p. Et

qdē graui? peccat, q frāgit votū solē-
ne. dīf. 27. s. vīr. 27. q. i. v. gūmb. 7. c.
vīgines. S; qd dīr ēf q de. uel vo. rur?
s. q votū simplex nō min? obligat q;
solēne. exponendū ē fm Tho. ubi s. q
vtriusq; trāsgressor mortali? peccat.
A. Con. Ray. 7 glo. Ber. 7 Inno. ut
ī sū. eo. ti. q. 8. B. Est 7 alia diuisio
votoz. s. q aliud ē pur? siue absolutū
ut cū qs absolute 7 sine dīctōe vouet
Aliud ē cōditionatū ut cū addit si hoc
erit uel illud. A. Doc fuit dcm Ray.
ut in dca. q. 8. B

Utz vouēs teneatur statī adīplere
R^o fm xō. Si votū ē absolutū tenetur
statī cū pōt. nisi vouēdo aliud ī mēte
habuerit. Et datur ei tēp⁹ ad arbitriū
boni viri ad dīspōndū vt votū īpleri
possit. Et de īplēdo dīr Deut⁹ 23. Cum
votū voueris dño deo tuo. nō tardab
reddē. qā regret illud oīs dē? tu? 7 si
morat⁹ fueris reputabitur tibi ī pctm
Vñ fm Tho. in 4° dīf. 24. si is q voue-
rat ītrare religiōē timet ex mora īpe-
dimentū. tenet nō dīfferre. A. Idem
ī sū. eo. ti. q. 9. B. Vide de h cāu s. re-
ligio. 3° s. 3. Si vō votū ē cōditionatū
vide. i. s. 3. qui īcipit. Vtrum votum
conditionatum.

Utz votū licitū sp obliget. R^o fm
Tho. ī 4° dīf. 38. Sic. nisi q qcqd votū
faciendū īpēdīret si pus eet etiā voto
facto aufert obligationē. A. Doc vez
qn illud qd p⁹ea aduenit legitie seqt⁹.
Vñ licz votū 7 īgressū religiōis īpēdi-
at mīrmonīū dīsumatū si pcedat. ut in
c. ex publico. ex de conuer. cōiū. nō tñ
īpēdit si seqt⁹ ut ī cle. eos. de consan.
7 affi. B. Vñ si qd possibile cū vouet⁹
fiat p⁹ea ī possibile. tollitnr obligatio.
ut si qs oīnes vouerit edificare ecclīaz
quā postea paup⁹tate supuenīte p⁹ice

nō posset. nō obligatur. Doc tñ sic ē ī-
telligendum. q si fact⁹ ē oīno īpotens
absolutus ē a toto. Si aut ex pte ita q
totū pficere nō pōt. tunc remanet ob-
ligatus solū ad id qd pōt. A. Idem ī
sū. eo. ti. q. 4. B

Utz vota q fiūt ī angustīs obligēt
R^o fm xō. Mulieres ī ptu vouētes uel
qcūq; alij ī angustia dīstituti si habeāt
deliberatā ītentionē obligādī. se. obli-
gati sūt. ar. 27. q. 4. sūt q opes. A. Id
ī sū. eo. ti. q. 2. ad fi. B. Sec⁹ si subito
7 īdelibate. A. nisi postmodū dīfirma-
uerit. ar. ex dīregl. iur. rati. li^o 6°. Et qā
dīfficile ē dīscernē utz factū sit mēte
delibata uel nō. pīculosū ē illud semp
nō īplere. maxime quia bonaz mētū
ē ibi culpā timere vbi culpa minime
reperitur. ex de obserua. ieu. consiliū.
7 dīf. 5. ad eius. B

De q debet fieri votū? R^o fm Tho.
scda scde. q. 88. Votū nō potest fieri dī-
malo. nec de dīdīfferēti. s. tñ de bono 7
ad qd qs al⁹ non tenetur. Illud aut qd
ī aliq euētū ē bonū. 7 ī aliquo malum
nō obligat nisi pēuētū bono. ut votū
Iepte. Iudic xi. A. Iste Iepte vt ibi p;
vouerat deo sacrificiū offerre de eo qd
sibi a victoria reuertēti p⁹mū occurrēt
egredīēs de domo eius. Et id quod ī l^o
s. nōtur in sū. eo. ti. q. 3. B

Utz liceat vouere nīmīā carnis ma-
cerationē. R^o fm Tho. ubi s. Si īpa ex
voto pmissa sit īplēda ē rōnabilī. ita
q nā nō nimis graue. S; qā in his q
ad semetipm p⁹inēt de facili hō fallit
īō talia vota dīgruētius fm arbitrium
supiorū sunt seruādā uel p⁹termittēda
ita tñ q si magnū grauame īmīneret.
7 nō eet facultas recurrēdi ad supiorē
nō deberet homo votū obseruare. A
Idē in dīcta. q. 3. B

Quid d' vos stult'! R' fm Tho. ubi
s. Vota stulta vt de nō pētinādo ca-
put ī sabbato 7 sūta poti' sūt deridēda
q' obseruāda. Et addit. Al. q' etiā si p
honore scōz fīat. seruāda nō sūt. quia
fīlitudinē quandā hnt cū idolatria. A
Id ī ocā. q. 3. ad fi. B

Utz expediat vouē. R' fm Tho. ubi
s. Sic. dū tñ rōnabilit' fiat votū. ga p
h voluntatē n'az īmobilit' applicamus
ad bonū. A. Id ī sū. eo. ti. q. 6. B

Utz meli' sit aliqd facē ex voto q'
sine voto. R' fm Tho. ubi s. Sic. p' t'el
rōnes. p. ga vouē ē act' latrīe q' ē nobi
lissima dī. Illud aut' q' d' opaf a nobili
ori v'ute meli' ē. z' ga q' vouet pl' deo
se subijcit q' q' n' vouet. 3' ga p' votū vo
lūtas īmobilit' firmat' ad bonū. Ifacere
aut' aliqd ex volūtatē firmata p'inet
ad p'fectiōē v'itud. ut p' p'bm z' ethi
corū. A. Id ī sū. eo. ti. q. 7. B

Quō p' votū īpediant' spōsalia siue
m'rimoniu hēs s. īpe dimētū 4' s. z.
A. dūcto pncipio. B. Et utz votū
sit mag' obligatoriū q' iuramentū. s.
iuramentū p. s. 7. B

Utz votū cōditionatū obliget. R'
fm Ray. siue cōditio sit generalis. ut si
vixero. si potero. si deus voluerit. q' sp
itelligūt etiā si nō apponāt. z. 7. q. z.
brā maria. siue spālis. puta si itrauerō
lōbardia ibo ad scm Marcū. ul' si fili
me' fuerit libat' faciā h' ul' illud. si cōdi
tio nō extiterit. nō obligat' q' ex voto
al' sic. z. 7. q. 8. nō solū. ex d' cōdi. appo.
vez. ex de resti. spo. oli cām. Et itelli
gas nō obligari si tota obligatio pone
bat' ī euentū cōditiois. Et itez nisi p'pē
scādalu tollendū īplendū sit votū. ex
eo. magne. ex de ouet. diu. ex pre. circa
fi. Con. Inno. 7 Hosti. A. Id ī sū. eo.
ti. q. 68. ubi 7 ponit' exēplū de scādalo

q' votum ē publicū 7 cōditio nō exp'f
sa sed in corde retēta. B.

Quid d' voto q' sit ex duabo cāis?
R' fm Ray. Si q' vouit ex duabo cāis
ut puta ire ad sanctū Jacobū ga ibi pu
tabat īuenire germanū suū. 7 p'pē re
uimēda peccata sua. ī h' cāu q'uis sciue
rit germanū suū decessisse etiā ante q'
iter arripiat. nihilomin' tenetur p'pē
aliā cāz si nihilominus se itēdisset obli
gate. A. h' v' poti' fuisse dcm x. glo.
et q' Ray. ut ī ocā. q. 68. ad finē. B

Quid si q' emisit ouo diuerfa vota
R' fm Tho. ī 4. ois. 38. Si utrūq' ē cō
passibile cū alto utrūq' o' seruare nisi
forte auctoritate supior' votū pcedēs
ī melius sequēs cōmutet'. A. s. ī aliud
q' illud q' d' sil' vouit. cū ad illud oīno
teneat' tōne voti 7 nō cōmutatiōis. B
Si aut' abo vota sint sil' incōpassibilia
debet seruare quod maius ē. 7 de mio
ri scdm arbitriū pzelati satisfacē. A
Id ī sū. eo. ti. q. 83. B

Utz p' moriens possit iniūgē filio
quē cōstituit heredē vt īpleat votum
ei'. R' fm Ray. Votū pegrinādi non
pōt p' īiūgē filio quē cōstituit hēdem
nisi 7 īpe filius approbaret. ex eo. licet.
S' pecuniariā satisfactiōē bñ pōt īiū
gere. ex de vsu. tua. 7 de solu. c. p. Qui
etiā fm Hosti. si fili' vult eē hēs teneat'
īplere vota patris. A. s. q' cūq' scdm
eundē Hosti. 7 ī sū. eo. ti. q. 69. B. si
hēditas h' patiat'. 7 maxie si spōte susce
perit. ut ī ocō. c. licet. Si aut' non vult
adire nō teneat'. ga nec heres ē nisi for
te p'miserit. ga tūc si ī oī casu itellexit
p'lonā suā obligare o' seruare. s. si p'mi
sit tanq' heres 7 p'ea mutato d' filio ab
hēditate absteineat nō teneat'. ex de elec.
venerabilē. s. fi. Et sic pōt itelligi. c.
licet. S' q' cūq' hēditatē adierit obligat'

ex de solu. c. p. 7. ex de usu. tua. ita tñ q
si votū trāsmarinū sit 7 aliq̄s īpediat
morte uel alio īpedimēto cogit̄ aliq̄ cō
mittere. ut Inno. dic. Qui etiā si non
omittat heredes cōpelli possūt ut uel
ipsi cōpleant uel subsidū siue expēsas
quas testator uel ipsi facturi ēent exhi
beant. Secus tñ si uouerat nō p. subsi
dio s. p. deuotione videndi trā sanctaz
ga tales supueniēte īpedimēto non
tenent̄ ite uel mittē. A. q. i. voto sub
intelligit̄. si potero. fm eūdē Inno. ut
in oca. q. 69. ubi h̄ nō. B. Q. trans
gressio voti est maius pctm̄ q̄ trāsgres
sio iuramētī. vide s. iuramētū p. s. 7.

Omn̄ z^o q̄s uouē pōt
uel nō. Utz
ēps possit uouē. R. fm Hosti.
Nō pōt sine lñia pape votū emittē per
q̄d cōsoluat̄ uicū mīmonij q̄d est
in i. p. m. 7 ecclesiā suā. ex de regu. licet
Itē nec aliud per q̄d gūe p̄iudiciū fiat
eccle. ut de lōga pegrinatiōe 7 h̄ mōi.
ex eo. magne. Utū tñ abstinētie 7 ele
mosyne emittē pōt. ar. 7. q. i. clemens.
ex de testa. relatū. z. s. licet aut̄. A. Et
breuit̄ q̄d libet votū ēps facē pōt p q̄d
p̄beat bonū exemplū. q. ad hoc tenet̄
ex de voto. magne. s. p. fm eundem
Hosti. 7. i. sū. li. p. ti. 8. q. 24. B.

Utz q̄ sūt subiecti uolūtati alterius
possint uouere. R. fm Tho. scda scde.
q. 88. Nullus pōt se firmit̄ obligare ad
id q̄d ē in uolūtate alterius. Quicūq̄
aut̄ ē subiectus alicui. q̄tū ad id i quo
subiectus ē nō ē sue ptātis. 7 iō nō pōt
se p. votū firmit̄ obligare ad id sine cō
sensu supioris. Nō tñ peccat uouendo
ut hic. i. s. p̄t.

Utz pueri possint uouere. R. scdm
Tho. ubi s. Pueri añ annos pubtatis
duplici tōne uouē nō pnt. p. quia ut

i p̄lbo patiūt̄ tōnis defectū. Hoc tñ cō
tingit i aliq̄bo accelerari. z^o q. sūt i po
testate pentū. 7 iō eoz vota nō habēt
effectū. Et fm xv. si p̄r uel tutor p̄mo
dixit 7 postea cōsensit nō reuiscit
votum. A. Idē q̄ ad h̄ v̄r notari i sū.
eo. ti. q. xi. S. in oī bo q̄ in h̄. s. cōtinēt̄
melius uidet̄ dicendū. ut s. religio. in
pncipio in additione. B.

Utz filiusfamilias postq̄ puenit ad
pubtate uouē possit. R. fm Tho. scda
scde. q. 88. Is qui uenit ad annos pub
tatis. si sit libe cōditiōis est qdē sue po
testatis q̄tū ad ea q̄ p̄tinet ad suā p̄so
nā. puta q̄ p. votū obliget se religioni
uel q̄ mīmonij d̄bat. Nō ē autē sue
ptātis q̄tū ad disp̄sationē domesticā
vñ circa hoc nō pōt aliqd uouē qd sit
ratū sine consensu p̄ris. A. Idē etiā
i alijs p. que p̄iudicaret iuti patrie po
testatis. ut i abstinētijs 7 pegrinatiōi
bus 7 h̄ mōi. i q̄bo nō pōt filius uouē
nisi pegrinatiōe trāsmarinā i subsi
diū terre sancte. ex de voto. c. ex multa
s. q. aut̄. fm Hosti. Et h̄ vez ē nūl p̄
cōsensit expresse uel tacite. s. nō d̄di
cendo. fm Inno. 7 i sū. eo. ti. q. 33. B.
Et idē ē de filia q̄ ē in domo p̄ris sine
eius consensu. ut or̄ i Numeri. 30.

Utz seru⁹ possit uouē. R. fm Tho.
ubi s. Seruus ē in pt̄ate dñi etiā q̄tū
ad p̄sonales opationes. Vñ nō pōt se
voto obligare ad religionē p. quā ab
obsego dñi sui abstrahatur. Idem de
pegrinatione 7 filio. A. Iñ alijs aut̄
i q̄bo nō p̄iudicatur dñō pōt seru⁹ vo
uere. ut de dicendo orōnes 7 filia fm
Tho. 7 p̄e. Et fm Hugl. pōt etiā inui
to dñō uouere cōtinētiā 7 renūciare
p̄p̄ijs. ut in sū. eo. ti. q. 63. ad fi. Et de
seruis q̄ ad ingressū religionis dictū ē
s. religio z. s. 3. 7 4. B.

¶ Vt religiosus possit vouē. R^o fm Tho. ubi s. Cū nullū tēpus exceptū sit ī q̄ plar^o nō possit subditū circa aliqd occupare. iō nullū votū religiosi firmū ē nisi de consensu plati. q̄a non est sue potestati. Vñ fm Ray. si vouerit nō oꝝ exeq sine licētia plati ne forte super eū alij scādalizent si eoz cōsuetudines voluerit excedē. uel ne detur occasio euagādi. 20. q. 4. mōachū. §. vez. 41. dī. q. 1. q. 1. Addit etiā Inno. q̄ si voueret dicere psalmū uel aliaz oꝝonem ubi nullū p̄iudiciū cōtingere posset. seruet votū q̄a licitū est. S; vidēt Tho. verius vñ. A. Immo utrūq; verū est. q̄a Inno. loquitur ī casu q̄ in nullo deo gaŕ obie platoꝝ 7 obsequijs religiōis seu paci. B. Seruandū ē etiā votum strictioris religionis. ad quā si trāsire velit 7 nō ex leuitate uel iactura sui oꝝ dūis. s; ex oīa inspiratiōe. oꝝ lñiam petere a plato. 7 postea siue fuerit celsa siue nō pōt trāsire. eŕ de regu. licet. Et hūc casū habes s. religio. 7. §. p. A. 7 ī pncipio. 7 hēc nōntur in sū. eo. ti. q. 25. B.

¶ Vt clericus possit vouere. R^o fm Hosti. Sine licētia sui plati nō pōt vouere pegrinationē. de oŕe. dī. 5. non oꝝ. eŕ eo. magne. §. vez. nec aliud votū p qd oporteat relinqre ecclīaz suam eŕ de renū. admonet. s; vouē pōt religione itrate. A. facit. c. due lūt. 19. q. 2. B. vñ aliqd votū nō pegrinatiōis s; caritatis. abstinētie uel oꝝonis facere Dicūt etiā qdā q̄ votū ultramarinū pōt facere sine licētia prelati. eŕ eo. ex multa. c. p̄t. 7. c. fi. Alij aut̄ itelligunt de licētia plati uel sedis aplice. eŕ d cle. nō resi. fraŕnitati. 7 ī p̄dicto. §. vez. 3. 12ā 7 clici maxie bñficiati sine licentia ep̄i pegrinati nō debēt. ut ī ocō. c. ma-

gne. A. Idē ī sū. eo. ti. q. 25. Et verius vñ q̄ cleric^o sine alia licētia possit facē votū ultramarinū si tñ scē possit eē vtilis p se uel p alios secū ducēdos. ut ī ocō. c. ex multa. §. si. 7. ocō. c. fi. B.

¶ Vt pŕone q̄ sūt subiecte alteri^o volūtati peccēt vouēdo. vñ puta vxoz. seruus. filiusfamilias. monach^o. 7 h^o mōi R^o fm Tho. ubi s. Licet votū h^o mōi pŕonaz nō sit firmū sine cōsensu ipozū qbus subijciūt. nō tñ peccāt vouēdo. q̄a in eoz voto itelligit debita cōditio. s; si suis supioribz placuerit. A. Idē in sū. eo. ti. q. 33. B.

¶ Vt pater. tutor. maritus. abbas. 7 h^o mōi peccēt reuocādo votū subiecto tñ sibi. R^o fm Hosti. peccāt. s; vñ suo iure a deo 7 canone sibi cōcesso. nec vouētes peccāt nō īplendo. 33. q. 5. voluit. 7. c. manifestū. A. Idē in sū. eo. ti. q. 32. fm Inno. Hosti. 7 xv. p̄dicti tñ peccant si sine cā iusta reuocant qd paup concesserint. ocō. c. manifestū. Et sūt peccare vident si subiectoz votis cōtationē 7 eoz bonā cōscientiā seu maliciose resistāt. cū arbitriū 7 p̄tās semp videat cōcessa ad iudiciū boni viri. fr. p socio. l. i. p̄posita. 7. l. se. 7. xi. q. 3. pui legū. B. De voto aut̄ vxoz. vide in c. le. 7 in alio imediate.

¶ Vt 3° de voto coniugū ī cōi. Vt vxoz vouere possit. R^o scdm Ray. Si vxozes emiserit votū abstinētie uel pegrinatiōis. uel cōtinetie. uel qd cūq; aliud nō debēt auctoritate sua cōtrauenire. s; viri pñt itrate etiam si añ m̄rimoniū cōtractū emiserāt votū 33. q. 5. voluit. p̄obabiliōz videt op̄i. Dugl. 33. q. 5. manifestū. s; q̄ vir illa sola vxoris vota reuocare pōt q̄ ipa īple re non potest sine scandalo viri. ut de

ieiunijs. de su rgēdo ad matutinas. 7
h^o mōi. Alia vō nō. ut si vouēt q^d daret
aliquid de p^{ro}prio ubi cōsuetudo ē q^d mulier
h^{ab}et p^{ro}prio bona parafernalia. uel si voue-
rit aliquā orōnez. 7 h^o mōi. A. Dicitū
etiā Ray. p^{ro}prio fm hoc itelligi. Et q^d d^{icitur}
de voto itelligit etiā de iuramēto. ut i
fū. l^o p^{ro}prio. ti. 8. q. 35. 7 se. B. Ad tñ q^d
nō petet debitū. ut i se. §. or. A. Im-
mo bñ p^{ro}prio alter coniugū facē votū d^{icitur} nō
exigēdo. ut exp^{re}ssē h^{ab}et in. c. qdā. ex^{tra} de
ouer. diu. 7 tenet Hugl. ut in fū. eo. ti.
q. 37. B. Nec q^d nō cōsentiat adultio
qa non p^{ro}prio fieri votū de eo ad q^d quis
al^{iter} tenet. ut or. §. votū p^{ro}prio. §. 7. A. Ve-
rū ē ut sit eiusdē obligationis cū voto
sup^{ra} ad quā al^{iter} nō obligat^{ur} h^{ab}et maioris
videlicet tā ex p^{ri}ma cā. puta nō furādī.
q^d ex secūda videlicet voti. Nam p^{ro}prio missio
etiā sup^{ra} obligatione p^{re}cedēti nō tollit
obligationē; h^{ab}et adducit nouā. C. d^{icitur} no-
uat. l. si. vñ bñ valet votū de nō cōsen-
tiēdo adultio fm Hugl. 7 i oca. q. 37. B.
¶ Ut^{rum} alter coniugū possit vouē q^d non
petet debitū. R^{espondeo} fm Tho. in 4. d^{icitur} 32.
Vnus nō p^{ro}prio sine cōsensu al^{terius} vouē
q^d nō reddat debitū. qa h^{ab}et sac^{ra}mentū
offerre de alieno. Et si tale votū factū
fuerit nō debet fuari. q^d etiā fm p^{ro}prio.
i vouēdo mulier peccauit. Sed de peti-
tione debiti qdā d^{icitur} q^d vn^{us} p^{ro}prio vouē
sine cōsensu al^{terius}. qa i h^{ab}et uterq^{ue} sui
iuris ē. Alij d^{icitur} p^{ro}prio babil^{iter} q^d nō. quia
nimis onerosū fieret m^{atrimoniu}m al^{terius}
quē sp^{iritu} oporteret subire uetecundā in
petēdo debitū. A. p^{ro}prio. 7 Ray. etiam
sentiūt cū p^{ri}ma. s. q^d coniug^{um} p^{ro}prio vouere
q^d nō petet. Et satis facit ocm. c. qdā
de ouer. diu. Al. vō ait q^d nō o^{mn}is aliq^{ui}s
h^{ab}et vouē. q^d si vouerit credo q^d p^{ro}prio
p^{ro}prio d^{icitur} p^{ro}prio. 7 in iūcta p^{ri}ma arguēd^{um}
ē d^{icitur} stulticia. ut i fū. eo. ti. q. 43. B.

¶ Ut^{rum} coniug^{um} si dederit licentiā coniugi
q^d voueat castratē possit datā l^{icenti}ā re-
uocare. R^{espondeo} fm Tho. in 4. d^{icitur} 32. expo-
nēdo l^{icenti}ā. Si exp^{re}ssē cōsensit 7 l^{icenti}ā
dedit. nō p^{ro}prio votū cū coniuge emissū re-
uocare. 33. q. 5. §. si. A. Con. Al. Et
addit p^{ro}prio. q^d aut dedit l^{icenti}ā i facie ec-
clesie q^d i iudicio. 7 tūc nō p^{ro}prio reuocare
Aut i puato. 7 tūc an^{te} vñ l^{icenti}ā reuoca-
re p^{ro}prio. h^{ab}et nō p^{ro}prio. ut i fū. eo. ti. q. 43. B.
Si aut^{em} vir ad tēpus dissimulat vxoris
votū. 7 p^{ro}prio habita deliberatiōe reuo-
cat. mulier nō tenet implē. Con. Al.
S; addit Inno. q^d etiā coniug^{um} q^d dat l^{icenti}ā
vouēdi. si ipse nō voueat i p^{ro}prio exigē
debitū. ar. ex^{tra} de ouer. diu. c. p^{ro}prio. Idem
Hosti. 7 Ber. A. Idē in oca. q. 43. B.
Alia vō vxoris vota i q^{uo}bo regit^{ur} cōsen-
sus viri. vir etiā p^{ro}prio cōsensit reuocare
p^{ro}prio. ut in p^{ro}prio. §. si. h^{ab}et tñ peccat reuocā
do q^d cōsensit. 33. q. 5. manifestū. Vxor
tñ obedire viro debet. ut ibi habet.

¶ Quid si ambo coniuges i domo voue-
rūt cōtinētiā 7 al^{ter} velit frangē? R^{espondeo} fm
Ray. Si ambo pari cōsensu emisērunt
votū. tūc etiā si maritus velit penitere
7 votū frangē. ipa instant^{ur} o^{mn}es p^{ro}prio uetare
i voto q^d fecit. 33. q. 5. q^d d^{icitur} deo. 7. c. vna
sola. 7. c. manifestum. 7. §. ex p^{ro}prio missis.
Con. Inno. 7 Hosti. addēs q^d p^{ro}prio hui^{us}
mōi votū vtriusq^{ue} nō p^{ro}prio vn^{us} sine l^{icenti}ā
al^{terius} religionē itrare. A. Idē i fū.
eo. ti. q. 46. Et addit fm eosdē. Adon
ob. ex^{tra} de iure iurā. tua nos. vbi p^{ro}prio
missio facta iuicē etiā cū iuramēto de non
se petēdo. si admoniti nolūt seruare ca-
stratē nō attat eos. qa ibi nō fecerunt
votū continentie. B.

¶ Ut^{rum} i votū p^{ro}prio ciendiis ul^{terius} cōmittēdis
vir 7 vxor ad paria iudicent^{ur}. R^{espondeo} fm
Ray. Q^{uestio} ad votū cōtinētiē fm oēs
vir 7 vxor ad paria iudicāt. 32. q. 1. si

q̄s vxorē. 7. q. 5. p̄cepit. 7. c. xp̄iana. In
 voto aut̄ abstinētie dicūt qdā q̄ cum
 vir caput sit mulier p̄t tale votū facē
 iūta vxorē. 33. q. 5. māifestū. 7. c. no
 luit. 7. c. l̄s imago. Qd̄ intelligendū fm̄
 hugi. nisi. p̄ tale votū fieret vxori piū
 dicitū ī debito reddēdo. qd̄ satis videt̄
 p̄babile p̄ iura p̄dicta. ut p̄. c. si q̄s vxor
 rem. 7. c. p̄cepit. 7. c. xp̄iana. In voto
 v̄o pegrinatiōis dicendū q̄ neū diu
 gū altero iūto p̄t facē. ar. 27. q. 2. si
 tu. 23. q. 5. q̄ deo. ifallit l̄s ī voto hiero
 solymitano. qd̄ ī fauorē t̄re sancte 7 si
 dei xp̄iane p̄t vir sine l̄nia vxorē facē
 7 īplere. Vxor t̄n ut cōsentiat ē attenti⁹
 admonēda. ex eo. ex multa. Vel si nō
 vult remanere seq̄e vir. ex eo. q̄ sup. ī
 fi. Con. Inno. sili. 7 hosti. dicēs q̄ p̄
 ter votū ultramarinū neū diugū pe
 grinati p̄t sine cōsensu alius. imo si
 ali q̄n cōsensit p̄t reuocare q̄uis. peccet
 l̄s Inno. t̄n q̄tū ad modicā pegrinatio
 nē etiā sine voto p̄p̄t disponendā do
 mū. ul̄ etiā q̄tū ad trāsserendū domi
 ciliū alio. v̄t tenēda s̄nia. Tho. ī 4. ois.
 38. ubi dicit q̄ ī dispositiōe dom⁹ 7 in
 regimie vite mulier subiecta ē viro 7
 nō ecōuerso. 7 iō ī talib⁹ vir p̄t sine li
 cētia vxoris vouere. s̄ nō eo. Et d̄ hoc
 etiā h̄s. ī. vxor. §. 4. A. Vex ē q̄ ad
 maritū p̄t gubernatio dom⁹. 23. q.
 4. duo ista. iō sup̄ his p̄t vouē. 7 etiā
 sine voto pegrinationē ad dictā gub
 nationē necessariā facere. ar. l. z. ff. de
 iur. om. iu. Et idē qd̄ ī l̄s. §. nō. in sū.
 eo. ti. q. 61. B
 Utz vir timēs de īcontinētia vxorē
 possit facē votū ultramarinū. B. fm̄
 Tho. ī q̄libet. Ea q̄ sūt necitatis nō sūt
 p̄termittēda p̄p̄t ea q̄ sūt p̄p̄t volūtatē
 Vñ 7 d̄ns Math. 15. tēph̄edit pharise
 os q̄ dicebāt p̄termittendū mandatū

dei de honozatione pentū ut aliq̄ obla
 tiones volūtatie deo offerret. Ex ne
 cessitate aut̄ viro iminet ut gerat curā
 vxorē. ga caput mulier vir ē. ut d̄. i.
 Cor. xi. S̄ q̄ accipiat crucē ad trāsse
 rendū se ultra mare subiacet p̄p̄t volū
 tati. Vñ si vxor sit talis q̄ seq̄ nō possit
 7 de eius īcōtinētia timeat. nō ē cōsu
 lendū ei q̄ accipiat crucem 7 dimittat
 vxorē. Sec⁹ aut̄ si vxor volūtatio cōti
 nere. pponat. uel si velit 7 possit sequi
 vir. Con. Al. dicēs q̄ vir vxorē timēs
 piculū meli⁹ facit nō pegrinari etiā p̄
 subsidio terre sancte. A. Idē ī sū. eo.
 ti. q. 62. B. Vxor q̄q̄ iūto viro fm̄
 hosti p̄t votū hierosolymitanū emit
 tere. S̄ t̄n si sit suspēcta uel nimis iu
 uenis nō exeq̄tur p̄sonalit. s̄ votū re
 dimet eo q̄ īhabilis ē ad eundū. ex eo.
 q̄ sup̄ his. §. rursus. Si v̄o p̄cessit in
 dieb⁹ suis 7 n̄ ē suspēcta. vadat. nec vo
 tū redimat maxie si talē q̄ possit secuz
 bellatores ducē. A. Et si nō p̄t ducē
 votū cōno ē redimendū. ut ī d̄cō. c. ex
 multa. in fi. Et iō v̄bū maxie hic ē su
 p̄fluū. ut p̄ p̄eundē hosti. 7 ī sū. eo.
 ti. q. 63. B. De voto viri qd̄ sit reci
 piēdo ordinē sacrū. vide s̄. ordinatio
 diugatoz. De voto v̄o diugū circa re
 ligionē hic statim segtur.

Quiz iū^s diu
 gū cir
 ca religione. Utz alī diugato
 rū possit se voto obligare siue ingredi
 religionē sine alio. B. Si nō intuenit
 carnalis copula p̄t alī vouere. 7 ī gē
 di religionē etiā iūto alio. ex d̄ d̄uer.
 diu. vex. 7. c. ex publico. p̄ostq̄ vero
 intuenit carnalis copula. si vult reli
 gionē ītrate 7 vxorē ītret s̄l̄t. uel si iā
 ē antiq̄ ita q̄ nō sit suspēcta de īconti
 nētia. det l̄niam viro 7 ip̄a promittat

ppetua continentia. 7 sic pot vir intrare.
 alit no. ex de couer. diu. cu sis pditus.
 7. c. vxoratus. Eodē mō si vxor vult
 trāfite ad religiōez vito ī seculo rema
 nēte. A. Et si p dca forma nō obfuet
 nō videt valē religionis īgressus q ad
 sepationē mīmonij iā tracti. s bene
 ad īpedimentū mīmonij tractandi
 si fact⁹ ē cū voto castitatē exp̄sso ul' taci
 to. puta assumēdo habitū cū intētiōe
 absolute relinquēdi seculū. ex d ouer.
 diu. c. p. 7. c. ex pre. cōiuncto. c. statui
 mus. ex de regu. Et idē q d h nō. ī sū.
 lib. p. ti. 9. q. 38. fm Ray. 7. se. Et ad
 dū q p̄fatu votū continentie q fieri in
 manu seu p̄ntia ep̄i. qā fm xv. h. mōi
 maiora negocia nō debēt exp̄diti per
 minore q p ep̄m uel aliqūe de mada
 to eius. Si tñ paliū fieret īferiorē. 7 al
 rite factū eēt. nō deberet p̄p̄i h ab ep̄o
 reuocari. 7 peccaret si de facto reuoca
 ret. maxie si cōsuetudo loci eēt q talia
 p minore q p ep̄m exp̄diter. ut ibi. B
 S; nūq d alt diuigū an carnalē copu
 lā possit trāfite ad heremū ul' ad reclu
 foriū. ul' vouē in domo ppetuā cōtinē
 tiā! B. fm xv. 11. nō pōt. nisi obliget se
 ad regulatē obseruantia. 7 ad ista tria
 visitata q sunt ī qlibet religiōe. s. ad
 cōtinentia. ad renūciationē p̄poz. 7
 obiam. ar. ex de ouer. diu. ex pte. in fi.
 A. Idē in sū. eo. ti. q. 39. fm Tho. Ray.
 7 Inno. B

Q. Pone q vxor fecit votū continentie
 ad tēpus 7 iterū maritus fecit se religi
 osū! B. fm xv. Debet induci ad ītran
 sū monasteriū. aut si nō ē suspecta q
 voueat cōtinentia. Si ad h induci nō
 pōt poterit reuocare maritū. nisi ipsa
 nō ignata iuris tacuit qn maritus reli
 gionē intravit. qā tūc fm qsdā cogetur
 religionē intrare. uel cōtinentia vouere

nō exns suspecta. A. Hoc affirmant
 idē xv. 7 Dugl. Addit tñ xv. q si mari
 tus interī monast' anq vxor fecerit cō
 tinētie votū seu fuerit īgressa religiōez
 pōit vxor ad scda vota trāfite. ut ī sū.
 eo. ti. q. 40. S; certe h casu v̄ q oīno
 possit reuocari maritus etiā si vxor ex
 p̄sse cōsensisset. ut in. c. p. ex de couer.
 diu. 7 ibi glo. B

Q. Quid si cōiunx an carnalē copulaz
 oīe se velle intrare religionē 7 p̄casti
 nado differt! B. fm Ray. Ep̄s debet
 statuē tēpus ītra qd īgrediat. q elapso
 si nō fuerit īgressus cogat p excoicati
 onē satisfacē cōiugi. Sile. s. debitū cō
 iugale. s. p. A. Idē ī sū. eo. ti. q. 41. B

Q. Quid si tmino elapso īgrediat mo
 nasteriū! B. scdm Ray. 11. nihilomin⁹
 si īgressus fiat an carnalē copulā vale
 bit. ar. ex de ouer. diu. ex publico. Et
 sicut dicit Hosti. cōiunx relictus ī se
 culo expectabit intrantē religionē per
 annū. qd ius cōcedit ei. 7 puatus h.
 mōi t̄pis cōmodū auferre nō pōt. 28.
 dis. de his. postea q remansit in seculo
 pōt cū alio libere d̄here. ut ī. c. ex pu
 blico. Simile s. īpedimentū p. s. 2. A
 Con. p̄se. ut ī dca. q. 41. vbi etiā p̄ fm
 eosdē q mīmonij soluit p p̄fessionē
 exp̄sso ul' tacitā īgrediet. 7 al' libere
 pōt d̄here. id dicit⁹ anus expectat nisi
 intuerit interī dca p̄fessio. B

Q. Quid si vxori datū ē tēp⁹ ad īgres
 sū. 7 interī marit⁹ eā p violentiā cog
 scit! B. fm xv. Si mīmonij fuerit fa
 ctū de p̄nti. nō pōt intrare cōtradiciente
 marito. qā d̄sumatū ē mīmonij. Idē
 Hosti. A. Idē etiā p̄se. ut ī sū. eo. ti. q.
 42. B. Et idē qnq an p̄fessionem
 cogscat volūtariē a marito. A. s. dū ē
 in religiōe. ut ī dca. q. 42. B

Q. Quid si ābo diuges intrat religiōez

7 alter ut ambobus peniteat 7 velit exire
an p[ro]fessionē? R[es]p[on]d[et] fm Al. Nisi obstat eis
aliud q[uam] votū p[ro]batōis sicut ē cōtinētie
p[ro]p[ri]e. tales salua d[omi]nia redire p[oss]unt ad
p[ro]p[ri]os a[pp]lex[us]. A. Idez i sū. eo. ti. q. 47.
Nō tñ sp[irit]u vn[us] diu[er]sū p[oss]t reuocare alte-
rū licentiātū ab eo. ut p[er] i. s. 8. B.
Quid si alt[er] diu[er]sū i[n]trauit religionē
sine l[ic]entia alterius. 7 alter tepetit? R[es]p[on]d[et]
fm Ray. tene[re] redire ad diu[er]sū nisi in
duob[us] casib[us]. Vn[us] ē. si illa q[uam] tepetit for-
nicata fuerit. A. s. publice fm eundē
Ray. 7 i sū. eo. ti. q. 49. Idē v[er]o si p[ost] i[n]cōtinētiā p[ro]bati. ar. c. solet. d[omi]ni sen. exco.
c. licet. li. 6. Et q[uod]q[ue] p[ost] p[ro]batōnē seu
cōfessionē i iudicio factā. tūc. n. res v[er]o
notoria. ex de coha. cle. 7 mu. c. fi. B.
7 ipe caste vixit. A. s. sp[irit]u. Secus si p[er]
d[omi]nū m[at]rimoniū fuisset fornicat[us] ante
i[n]gressū religionis siue p[er] d[omi]nū tñ an p[ro]fessi-
onē. Post d[omi]nū sup[er]ueniēs fornicatio nō
irritaret p[ro]fessionē p[er] factā fm Inno.
7 i oca. q. 49. B. Ita q[uod] illa nō habeat
exceptionē d[omi]ni illū. A. i. replicationē.
B. Alius ē. si forte int[er] eos fuisset lata
s[an]ctia diu[er]sij ad separationē thori. 27. q.
2. agathosa. ex de diu[er]s. significasti.
7. q. 1. q[uod] piculosum. Vir aut sic vxori
reddidit tenebit reddē debitū. s[ed] nō po-
terit exigē p[ro]p[ri]e votum emissū. 23. q. 5.
vna. ex de d[omi]n[is]. diu. i[n]trauit. 7. c. placet
A. Et in his p[er] q[uod] s[ed] ē v[er]o q[uod] i[n]grediēs
fecit tacitū uel exp[re]ssū cōtinētie votū
B. Qñ aut[em] vnus diu[er]sū trāsit ad reli-
gionē p[ro]p[ri]e fornicationē alteri[us]. ille qui
remāsit i seculo p[oss]it post mortē i[n]trād[ere]
otrahē. ga nihil vouit. A. Hoc fuit
dictū Hosti. 7 Inno. ut in oca. q. 49.
Et addit Inno. Sec[us] ē in ordinib[us]. ga
nō p[oss]t fieri subdyacon[us] i seculo rema-
nēs cū vxor adulterata ē in vita ea. Et
ē rō. ga vxor cuiuslibet i sacris ordib[us]

constituti tene[re] cōtinē p[er] mortē ei[us]. 28.
dis. ga sūt. 7. dis. 32. feriat[ur]. Sed certe
h[uius]modi loquunt[ur] q[uod] ordinatio fit vxore
cōsentiente. Al[iter] non fit ei p[ro]iudiciū. ut s[ed].
ordinatio diu[er]sato[rum] i p[ro]p[ri]e. Et iō p[ro]p[ri]e
eandē iōnēz idē v[er]o 7 in ordinib[us] q[uod] 7
i religiōe. s. q[uod] maritus ad sacros ordi-
nes p[ro]moueri p[oss]sit q[uod] vxor publice
adulterata ē. ga amisit ius q[uod] habebat i
viro. ex de diu[er]s. significasti. fm Ber.
in oca. q. 49. vbi 7 subdit q[uod] aliq[ui]d i[n]tel-
ligunt p[ro]m. c. significasti. de i[n]grediēte
monasteriū. s[ed] certe. c. illud generalit[er]
loquit[ur] 7 i[n]distincte. B.

Quid si moriē vxor que traxerat vi-
rū de monasterio. ga sine eius l[ic]entia in-
trauerat? R[es]p[on]d[et] fm Ray. Monēdus ē vir
redire ad monasteriū. 7 si hoc nō facit
peccat. ar. 17. q. 2. nos nouim[us]. A. Hoc
i[n]telligendū q[uod] fecit votū religiōis uel
p[ro]fessionē tacitā siue exp[re]ssam. al[iter] nō co-
geret[ur] ad religionē. ut i. c. statum[us]. ex
de regu. B. Nō tñ ē cogēdus ad peti-
tionē monasterij. ga p[ro]fessio quā fecit
nō solēnitat votū p[ro]p[ri]e i[n]p[re]dimentum
q[uod] erat. s. ex vxore. ex de cōuer. diu.
placet. Nec tñ p[oss]t licite d[omi]nare cū alia
i[n]p[re]diēte tali p[ro]fessione. ar. ex de d[omi]n[is].
cōiu. ex p[er] te abbatis. 7 si cōtrahit pec-
cat. 7 v[er]o agē p[ro]p[ri]e. s[ed] m[at]rimoniū tene-
bit. ar. ex de. uel vo. ruti[us]. Nec a tali
vxore p[oss]t exigē debitū sicut nec a pri-
ma. C[on]s[ider]a q[uod] p[oss]t illū anq[ue] cū alia d[omi]nare
cogere redire ad monasteriū. ga si non
redit peccat mortalit[er]. A. Hoc vltimū
fuit dictum. 28. ut p[er] i sū. eo. ti. q. 50.
vbi 7 addit. S[ed] Goff. d[omi]n[is] q[uod] si vir ab[se]nte
7 ignozāte vxore i[n]t[er]it religionē 7 ibi
p[ro]fiteat[ur]. 7 post mortē ab ea reuocet. hoc
casu post mortē vxoris vir p[er]tius est
monēd[us] q[uod] cōpellēd[us]. ut ad mōasteriū
redeat lic[et] s[ed] sit cōsultius ad salutē. ex

de ouer. diu. placet. Si aut vnus diu-
gu alio sciēte 7 cōsentiēte cui⁹ rñ cōsen-
sus nō sufficit etiā si cōtinentiā pmit-
tat nisi sūt cōuertat. 33. q. 5. q. vxorem
monasteriū īgrediat. 7 demū ad vxorē
de monasterio reducat. puta qā sus-
pecta ē. talis post mortē vxorū ad mo-
nasteriū redire opellit etiā si de facto
cōtraxerit cū alia. qā p̄fessio ītuenit.
nec de fuit cōsensus vxoris. ex de ouer.
diu. ex pte. 7 cum Goff. con. Dostri. ut
ibi. B

Pone q vit sciēte 7 cōsentiēte vxorē
ittrauit monasteriū. A. 7 fecit p̄fessionē
tacitā uel exp̄ssā. al bñ posset cō-
trahere. ex de regu. cōsultis. B. 7 po-
stea illa cū sit iuuenis 7 merito sus-
pecta reuocat eū. qd faciet vit post mor-
tē vxoris! R. fm Ray. Cogiē redire
ad monasteriū etiā si de facto fuit cū
alia. qā p̄fessio ītuenit. nec de fuit vxor-
is cōsensus. ex de conuer. diu. ex pte.
A. Doc vī potius fuisse dictū Goff. ut
p3 i dca. q. 50. Et aduertēdū q h̄ casu
nō sp̄ reuocatio pōt fieri. nec ex h̄ m̄i-
moniū post cōtractū semp̄ dirimit. Vñ
sciendū fm xv. q. p̄sona suspecta vitū
licentiās ad religiōe; nō pōt ip̄m reuo-
care. s̄ tenet ītrare religiōe si eā cō-
mode potuerit īuenire. Si aut non pōt
aut nō credebat se eē suspectā de incō-
tinētia cū tñ eēt. pōt īniatuz reuocare.
qā nō recipitur apud deū illius viri cō-
uersio cuius segtur diuigalis federis p̄-
stitutio. Dostri. vō dicit q. si vit īscia
7 iuita vxore ittrauit. postea redditus
ei non exiget debitū. nec ad scda vota
trāsibit. Si aut d̄ cōsensu vxorē trāsīuit
7 p̄fessus ē. si mulier nō p̄misit cōtinen-
tia reuocari vit pōt. Si aut cōtinentiā
p̄misit 7 iuuenis ē cōpellit ītrare reli-
giōem. ex de ouer. cōiu. significauit

7. c. dudū. Al si senex ē p̄petuā vouē-
do cōtinentiā remanē pot ī domo p̄pa
ex d̄ ouer. cōiu. c. cū sis. 7. c. cōiugatus
ītantū q si is qui remanet d̄bat m̄i-
moniū nō teneret sicut nec m̄imoniū
eius q p̄petuā cōtinentiā vouēs dedit
viro īniām ut ad sacros ordies p̄mo-
ueret. 32. dis. seriatim. Solēniat enī;
votum ī p̄fessione vel in ordinatiōe
absoluti. Et hoc intelligas scdm Jo. qñ
mulier certificata fuit q sibi perpe-
tuo p̄iudicabat. Al si simplex 7 iuris
ignara nō itēdebat sic p̄petuo se obli-
gare tenet m̄imoniū; ab ea d̄ctū. ar.
ex de cōuer. cōiu. veniens. Con. Goff.
Et ex his p3 q p̄fessio īniatū aliqñ te-
net. 7 aliqñ nō. Et p̄ casu m̄imoniū;
p̄ cōtractū dirimit. s̄ n̄ ī z. cū nō fue-
rit votū solēne sed simplex. 7 iō nō di-
rimit m̄imoniū p̄ cōtractū. ex d̄ vō.
7 voti redēp. c. vno. li. 6. Vñ 7 Inno.
dicit q votū qd fit vxore iuita ul etiā
volūtaria s̄ nō vouēte vel religiōem
ītrare. nō ē solēne. s̄ simplex. 7 iō īpe-
dit m̄imoniū cōtrahēdū s̄ nō dirimit
iā d̄ctū. ex de cōuer. diu. placet. Et q
si post īgressū ratiū habuerit votū ma-
rito h̄ petēte tenet īgressus. 7 īp̄a co-
gitur ītrare. Idē dicit si īpe vit p̄ mor-
tē vxoris pōtē īgressū q nō tenuit rati-
ficat exp̄sse seu tacite. ar. ex de his q vi-
metusve cā sūt. c. p. Dic etiā q itelli-
git ratificare etiā si p̄ momētū ī religi-
one steterit post mortē vxoris etiam si
eius mortem īgrauerit. ut i dca. q. 50.
Itē Inno. i. c. significauit. ex de ouer.
cōiu. dicit q lig ī p̄dictis casibz sus-
pecta mulier cogat monasteriū ītrare. n̄
tñ cogēt fieri monacha nec viuere mo-
nachali. s̄ excepto q op̄scet a vagati-
one 7 custodiet ne luxuriari possit. iub
dēs. īfatemur tñ q si mulier ē suspecta

anteq̄ admittat p̄fessio viri debet mulierē facē p̄fiteri. Et sic loq̄. c. cū sis. ex de cōuer. diu. Tamē si suspecta ē viri p̄fessio 7 nō mulieris b̄tm̄ p̄stitit cōtinētie votū. n̄ facēz eā mō p̄fiteri. Et subdit. Alij tñ dicūt alit̄. s. q̄ hoc ipso q̄ dat lñiam viro 7 emisit cōtinētie votū pōt cogi it̄rate monasteriū 7 viuere sine p̄p̄o 7 sub obediētia. Et b̄ tenēt Ber. 7 Goff. p. c. g. vxorē. z. q. 3. 7 p̄ i ocā. q. 50. iforte dictū Inno. pōt verificari qñ iuenit monasteriū i q̄ talis mulier posset sine alia p̄ scādalo 7 tute custodiri etiā non p̄fessa. q̄a tñ cessat rō suspitiōis. ar. ex de cōuer. cōiu. c. p̄ 7. c. vxoratus. Al̄ obtineat snia Goff. 7 Ber. cū alit̄ nō possit debite s̄ suspitiōnē p̄uideri. ex de cōuer. cōiu. cū sis. B

Quid si vxor vi uel metu coacta de dīt viro lñiam intrādīt? B̄ fm̄ Dostī. Si fuit vis p̄ metū q̄ caderet i cōstantē nihil nocet ei. 33. q. 5. notificasti. nisi forte post tēpus ipa ratificet. ex q̄ cle. vel vo. i sinuāte. A. Con. x̄. 7 addit idē eē si iteruenisset dolus. Et con. Dostī. Goff. 7 Jo. ut i sū. eo. ti. q. 52. B

Quid si vxor sine cui⁹ licētia vir i trauit religionē vult īgredi. 7 marit⁹ contradicit? B̄ fm̄ Ray. Si vir iā edu. ctus ē de monasterio 7 restitut⁹ vxori nō pōt vxor illo iuito īgredi. 33. q. 5. qd̄ deo. Si aut̄ vir nō ē educatus tunc fm̄ Inno. mulier si in īgressu viri cōtinētia p̄vuit pōt īgredi monasteriū 27. q. z. agathofa. Si vo nō vuit. nō pōt viro iuito īgredi. 7 īgressa pōt educi. ar. i ocō. c. qd̄ deo. s̄ nō pōt debitu⁹ exigē. ut i ocō. c. qd̄ deo. ex de conuer. diu. c. p̄. A. Ray. aut̄ dicit q̄ etiā si nō fecit votū pōt iuito viro it̄rate. 27. q. z. agathofa. 7. 33. q. 5. g. vxorem. Et con. p̄e. Dostī. 7 Goff. i sū. eo. ti. q. 53.

Dictū istoz pōt ītelligi qñ vir īgress⁹ ligatus erat religiōi p̄ votū uel p̄ p̄fessionē ex p̄ssam seu tacitā. Dictū vero Inno. qñ nō erat sic ligatus. liq̄ forte p̄ simplex votū teneret ad cōtinētia⁹ ar. ocī. c. quod deo. B

Quid si ambo coniuges fornicati sūt nūqd̄ pōt alit̄ alio iuito religionē it̄rate? B̄ fm̄ x̄. nō pōt. sicut 7 nōt Dugl. 27. q. z. agathofa. A. Et si it̄rauerit po terit reuocari. fm̄ eosdē. ut i sū. eo. ti. q. 55. B. Qd̄ credo verū eē siue occulta fuerit siue publica vtriusq̄ fornicatio. siue etiā alit̄ occulta. A. Et iā ipsius īgredientis. ut i ocā. q. 55. B alterius publica.

Quid si vterq̄ nō petita lñia ab altero religiōe it̄rauit? B̄ fm̄ x̄. nō poterūt se iuicē repetē. q̄a neuter pōt dicē ab alio se sp̄liatū. s̄ vterq̄ it̄randi vī renūciafle iuri qd̄ habebat 7 iuri exigēdi de bitū. iō votū vtriusq̄ tenuit 7 quo ad debitu⁹ exigendū 7 quo ad reddendū. A. s. ut nō p̄ssit exigē nec teneat reddē. Et id̄ notat i sū. eo. ti. q. 56. B

Quid si vīq̄ credēs altez mortuū it̄rat monasteriū. nūqd̄ compta v̄titate pōt altez repetere? B̄ fm̄ Inno. Siue ignorātes siue sciētes altez viuē īgressi sūt monasteriū. amboz votū ratificatū vī p̄ p̄fessionē volūtaria⁹ si secuta ē. A. Sec⁹ aut̄ si nō ē secuta p̄fessio ex p̄ssa seu tacita. q̄a tñ nō succēdit obligatio. Et ita pōt ītelligi didi⁹ x̄. q. viderē cōtrariū. dicē. ut in sū. eo. ti. q. 57. B. Generalit̄ de voto it̄randi religiōe plura s̄. religiōz.

Quē v^o quo ad commutationē seu dispensationē. Vt i votis possit dispensari uel cōmutari. B̄ fm̄

Ray. **V**otū continentie nō cōmutatur
 maxie pēpos. qā vix uel nunq̄ posset
 aliquid melius iueniri ī quo fieret cō-
 mutatio. ut p̄ Eccl. 26. **A**. Ibi dicit
 Ois ponderatio nō est digna aīe con-
 tinend. Per papam aut̄ ex causa bene
 pōt fieri talis dispensatio etiā. super vo-
 to solēni continentie. ut s. religio p̄mo.
 §. 14. ī additiōe. Speculator aut̄ 7 ali-
 qui alij tenent q̄ etiā ep̄s possit dispē-
 sare ex causa sup̄ voto simplici continen-
 tie. puta ne vouens labat in dānabile
 fornicationē si esset iuuenis. ex q̄ de. ul̄
 vo. c. veniens. ubi hoc tangit dominus
 An. de bu. 7 in. c. rursus. eo. ti. ubi ad
 finē dicit. Et dato q̄ ep̄s nō possit dis-
 pensare ī contrahendo. s. cū eo. qui vo-
 uit continentia. dispēlabit tñ sup̄ de-
 bito post cōtractū exigendo. Silt etiā
 tenet Al. q̄ ep̄s possit dispēlare super
 voto de non petēdo debitū cōiugale.
 ut s. votū 3. §. p̄. in additiōe. **B**. Et
 nihilominus si quis post votū continen-
 tie simplex cōtrahit mīrimonū. tenet
 s̄ contrahēdo mortaliter peccat. Alia vō
 vota sicut 7 ponit Tho. scda scde. q. 88
 possūt cōmutari. Nam ut idē subdit
 votū debet eē melioris boni. Id autē
 qd̄ vouet aliqn̄ est malū uel inutile ul̄
 melioris boni impeditiū. qd̄ est contra-
 rōnem eius qd̄ cadit sub voto. 7 ideo
 necē est q̄ terminet votū ī tali cāu nō
 esse seruandū. Et si qd̄ absolute dēter-
 minet aliqd̄ votū nō esse seruandū. v̄
 eē dispēlatio voti. Si autē pro hoc qd̄
 seruandū erat aliqd̄ aliud iponat. dicit
 cōmutatio. Vñ minus ē votū cōmutare
 q̄ in votis dispēlare. Vtrūq̄ tñ in pote-
 state ecclesie cōsistit. **A**. Idem ī sū.
 li. p̄. ti. 8. q. 70. **B**

Quis pōt in votis dispēlare uel cō-
 mutare? R. Dyocesanus ep̄s. ex eo. c.

p̄. nisi in qbusdā que sūt ei expresse p̄-
 hibita. ut est votū continentie. put̄ vcm̄
 est s. in p̄cedenti. §. **A**. Et ibi de hoc
 melius in additiōe. **B**. Itē votū terre
 sancte. ex eo. ex multa. Adde etiam de
 voto visitandi limina ap̄loz Petri 7
 Pauli. silt 7 beati Jacobi. In qbo solus
 papa dispēlat. 7 ita obseruat curia. **A**
 Non ē ergo cōsulendū hoīb̄ s̄m q̄sdā
 q̄ vent suas pecunias q̄stionib̄ seu nū-
 crijs hospitaliū. quia fallūt 7 decipiunt
 hoies. Nam cū redēptio taliū votoz
 debeat fieri cū auctoritate ep̄i. qā ita
 dicit in lris papalib̄. alit. n. s̄m p̄redi-
 ctos fieri nō potest. vide s. q̄stuarij.
 §. ult. **B**. Vtz aut̄ in voto continentie
 possit papa cū clericis 7 religiosis dis-
 pensare. vide s. religio p̄. §. 17. q̄ inci-
 pit. vtz cum religiosis. **A**. Et ibi de
 hoc ī additiōe. Et si minor ep̄o d̄ iure
 cōi non pōt dispēlare super votis. ut
 7 sentit glo. in. c. p̄. ex de voto. silt 7
 Ray. ut in sū. eo. ti. q. 71. ubi etiam p̄
 s̄m Al. q̄ ep̄i pōt dispēlare in oibus
 votis in quibus expresse nō sunt pro-
 hibiti sicut in voto terre sancte. Item
 dicit q̄ nō potest dispēlare in votis p̄-
 petuis. q̄ sunt religionis 7 huiusmōi.
Utrūq̄ prelatus pro libito suo possint
 in voto dispēlare. R. s̄m Tho. ubi s̄.
 Sicut prelatus nō potest precipere ma-
 lum. ita nec impedire bonum. s. opa
 virtutis. Sed ad prelatus spectat di-
 iudicare quid sit magis virtuosus. Et
 ideo in manifestis dispensatio prelatus
 nō excusat a culpa. puta si dispēlaret
 cum aliquo sup̄ voto de īgressu religi-
 onis nulla apparente causa. Si aut̄ eēt
 causa apparet̄. p̄pter quam saltem ī du-
 biū verteret̄. tunc posset stari iudicio
 prelatus dispēlantis ul̄ cōmutantis. nō
 tamen iudicio p̄prio nisi esset aliquid

manifeste illicitū. aut nō posset q̄s fa-
cile ad supiorē recurrere. A. Idem in
sū. eo. ti. q. 81. B.

Sz q̄ ē cā sufficiēs ut dispēset i votū
uel ut omitti possit votū? R. fm Al. i.
4. Sufficiēs cā ē paup̄tas. ut si vouit
ieiuniū 7 medicās nō iuenit hora vna
A. i. tpe congruo ad sustinēdū ieiuniū
B. q̄tū sufficiat. Sitr 7 infirmitas. ut
si vouit abstinentiā a vino 7 a carnibz
7 incurrit languorē 7 h̄mōi. A. ut si
vouit n̄ comedē carnes. 7 cū medicat
nō dāt ei nisi carnes uel ea q̄ sūt carni-
bus cocta. q̄ si nō comedat inedia osu-
met fm eundē Al. 7 i sū. eo. ti. q. 82. B.

Sz quō d̄z fieri cōmutatio voti? R.
fm Ray. Debet supior h̄re cōsideratō-
nē ad facultates vouendū 7 expēsas q̄s
factur⁹ erat si votū impleuisset. 7 etiā ad
laborē 7 siliā. A. Ista siliā nō sūt ni-
si si cōsiderent expēse i eundo morādo
7 redeūdo sil cū labore. ut i sū. eo. ti. q.
73. B. Et si votū erat Hierosolymita-
nū seu al' s̄ hēticos 7 infideles. oīa sine
diminutione trāsmittat. ex eo. magne
7. c. q. sup̄ his. In alijs aut pegrinati-
onibz. puta sancti Jacobi 7 liliuz. eedē
expēse cōsiderāde sūt. 7 i alios pios vs⁹
uertēde. ex eo. c. p. 7. c. scripture. Sz
7 ad locū pegrinatiōis mittē h̄z obla-
tiōez quā ibi erat factur⁹. Sz h̄z ultimū
i telligendū ē de honestate nō de necē-
tate. Itā neq; decretales allegat aliqd
dicūt de h̄mōi oblatiōe. nec illi ecclie
p̄ h̄ ē acq̄sitū aliqd ius. ut i. c. se. §. 4.
In voto aut' abstinentie habēda ē ratio
aspitad' 7 alioz q̄ i voto cōphēsa fuerūt
Id d' affluētia vouēd. ex eo. c. p. Vnde
cuidā comiti q̄ vouisset q̄ singul' sexū
ferijs i pane 7 aq̄ ieiunaret. nō sufficēt
p cōmutatiōe cōstruē vnū altare. 7 alle-
gat hic Ray. ex eo. p̄pēdimus. Que

decretalis nō ē i moderna cōpilatiōe. s̄
i pōzi q̄ currebat eo tpe q̄ Ray. sūmaz
cōposuit. ut vidēt ē s̄. nouicius. §. 3. A.
Predcīs cū Ray. con. Hosti. ut in oca
q. 73. B.

Sz q̄ qdā h̄ns aliena icerta vouit
ea i subsidiiū terre sancte. nūqd tale vo-
tū pōt ab epō cōmutari? R. scdm̄ x̄.
Nō credo q̄ sine lñia pape possit ea in
alios vsus vertē. A. etiā si igrediat re-
ligionem. fm eundē x̄. etiā i sū. eo. ti.
q. 74. B.

Vtz votū d' festādo i sabbato semp
sit mutādū. R. fm x̄. Mutari pōt. s̄ n̄
ē necē q̄ mutet. q̄a licitū ē. nisi forte p
sona suspēda esset q̄ vellet iudicāre.
A. Immo v̄t sp̄ mutandū. Nam sab-
batū solēnigare phibemur nisi aliud
festū i eo occurrat ne iudicāre videā-
mur. de cōse. di. 3. c. p. 7. c. puenit. Itē
q̄a h̄ ut plurimū fit ad aliquā suspēti-
tiosaz obseruantia q̄ oīno phiberi d̄z.
26. q. 7. nō obseruetis. 7. c. se. B.

Quā m̄ quod sol-
uit p̄ igtes
sum religiōis. Et generaliter
qdē oē votū siue tē sancte siue aliud
cōmutari pōt in votū religionis etiam
sine arbitrio supioris. q̄a illud idubi-
tante melius ē. ex eo. scripture. A. Id
i sū. li. p. ti. 8. q. 73. fm Ray. 7 Tho.
B. Sz tñ de aliq̄ rege siue ipatore uel
alio p̄p̄tēte q̄ feciss̄ votū terre sancte
ex q̄ pederet totus exercit⁹. uel etiā de
aliq̄ q̄ vouisset p̄aliq̄s annos eē in tali
subsidio cū centū uel mille militibz 7
siliibz. ubi p̄babilir dubitat vtz p̄p̄de-
rati debeat cōis utilitas uel puata. cre-
do q̄ papa cōsulēdus eēt. A. Id in sū.
eo. ti. q. 75. fm x̄. B.

Sz qd si q̄s vouit magnā quātitatē
pecunie i subsidiiū terre sancte. nūqd

liberat? ē p ingressū religiōis? R^o fm
x̄o. Quis si vouit ire libatus sit a labo
re eundi uel aliū mittēdi. nō tñ libat?
ē q ad pecuniā quā vouit. nec pōt tale
votū p aliū q p papā solui vl omuta
ri. A. Jdī sū. eo. ti. q. 76. B.

Quid si qs p p̄re uel m̄re suscepit
votū iplendū. nūqd libatus ē p igres
sū religiōis? R^o fm Tho. i q̄libet. Ex q
igressus sufficit p se. sufficit 7 p p̄re 7
m̄re sua. etiā quis in igressu de h̄ nihil
itenderit. A. Jdōt etiā votū iplere d
lnia plati. fm eundē Tho. 7 i sū. eo. ti.
q. 79. B.

Quid si quis vouit magnā eſyam
oate, paupibz i gnāli. uel etiā i spāli.
aut q cōstruēt monasteriū. nūqd libe
ratur p igressū religiōis? R^o fm x̄o. Si
ex tali pmissione uel voto acq̄sita ēēt
actio alicui uel aliqbz. q̄a forte donauit
uel p̄misit eis. nō libat nisi de cōsensu
illoz. Secus ē si nulla ē acq̄sita actio.
q̄a nulli donauit nec p̄misit nec se ob
ligauit aliqbz. s̄ tñ deo. q̄a tñc liberat
p ingressū. A. si itendat illud minus
votū i h̄ mai^o omutare. fm eundē x̄o.
ut i sū. eo. ti. q. 80. Et v̄r h̄ itendē nisi
Jdū intendat. ut pōt colligi ex dictis
Tho. 7 eo. ti. q. 79. 7 s̄. §. p̄rio. B. oñ
tñ fiat auctoritate ep̄i. i. 20. n. credo suf
ficere auctoritatē ppaz. Sufficit etiam
lnia abbatis. ut i se. §. A. x̄o. aut v̄r
dicē q i hoc nō sufficiat lnia abbatis.
ut i oca. q. 80. Sed certe i isto cāu nō
v̄r nccia lnia ep̄i nec abbat fm Ray. 7
Tho. ut in sū. eo. ti. q. 73. 7 s̄. i p̄nci.
huius. c. 7 h̄ q ad vota tpalia. In alijs
aut v̄r regri disp̄satio. 7 q̄ platus reli
giōis possit disp̄sare. ut d̄r i. §. se. B.
Utr Abbas uel plar^o possit absoluē
religiosos a votis factis an̄ igressū. R^o
fm Ray. Ipsa religio i ip̄o igressu sol

uit h̄ modi vota. q̄a soluit iuramentū
utputa m̄rimoniū 7 h̄ mōi. eſ d̄ regu.
sane. i9. q. 2. due. eſ eo. scripte. Et oi
co p̄cipue si ip̄e in igressu itendebat cō
mutare. Addit Tho. i q̄libet. q̄ cū obe
diētia sit maximū votoz pzo oi voto
sufficiētissime recōpensat. Et q̄a igre
diens religionē nihil pōt retinere sibi
p̄pe volūtatis. nullū votū. p̄pa volun
tate factū retinē oz. s̄ id oz ondere p̄ri
monasterij. 7 se i h̄ eius subijcē volūta
ti. A. Tho. clari^o dic sic. q̄ l3 qdā oi
cant q̄ monachus eo ip̄o p̄p̄situs est
absoluit ip̄o iure ab oi voto qd fecit i
seculo. tñ quia i h̄ nūq̄ v̄r exp̄se facta
disp̄satio nisi i tēporali voto. tutius
v̄r dicēdū q̄ cū obediētia sit maximū
votoz p̄oi voto sufficiētissime recom
p̄sat. Et q̄a igrediēs religionē nihil
pōt retinē sibi p̄pe volūtatis. nullum
votū p̄pa volūtate factū retinē oz. s̄
illud debet p̄ri ondere monasterij 7 se
i h̄ eius subijcere volūtati. Vñ nō vi
deo q̄ ip̄e sit ip̄o iure ab oi alio voto
absolut^o. nisi a tēporali. puta a pegri
natiōibz 7 sibi. de q̄ loqr. c. scripture
S3 volūtate sui sup̄ioris pōt oē aliud
votū respuere uel tenē. nisi sit icōpas
sibile alijs obseruatijs religiōis uel ca
ritati fraterne. Itē Jdōsti. i oco. c. scri
pture. dicit q̄ tutius est q̄ disp̄sēt. In
sua aut sūma dicit q̄ si intrado itende
bat omutare id. ad qd p̄mo se obliga
uerat. in nullo remanet obligatus. Si
vero hoc non intendebat recurrat ad
abbatem qui secum poterit disp̄nsa
re. 7 sine cuius licentia hoc non possēt
exequi. Si tamen talis p̄mo votum tē
porale adimpleret 7 postea religionē
intraret. tuti^o faceret. ar. extra de sp̄o.
commisum. ut 7 nota. in sū. eo. ti. q.
78. Et d̄r ingrediēs itedere omutare

semper quādo contrarium non intēdit
ut 7 i precedenti. §. tactū est. B

VSurā p̄ coīter quid
sit. R. scdm
Ray. Vsurā est lucrū ex mu-
tuo pacto debitū uel exactū. A. Con.
Inno. ex eo. c. p. B. 1125. n. puto usu-
ram si gratis oblatū gratis accipitur.
ar. 14. q. 4. usura dis. 18. de eulogijs. i.
q. 2. sicut. Unde Goff. sic diffinit. Vsu-
ra est quicquid sorti accedit intētionē
precedente vel pacto. A. 1125. sola in-
tentio facit usuram. ex eo. consultuit.
de quo in. §. se. Et dicitur lucz ad oīam
intēsse. Nam licet ultra sortem nō pos-
sit accipi lucrū tamen intēsse sic. puta
si vnus tenet rem meā mala fide. 7 dat
mihī in pignus pro mutuo sibi a me fa-
cto. possū dicte rei fructus ultra sortē
retinere. qā h nō ē lucrū s intēsse. 7 iō
retinē possū. ex de seu. c. p. 7 ex eo. c.
p. 7. c. d. q. stus. Et h̄ hēc capitula loq̄nt̄
de rebo ecclīe. tamē idē est 7 i rebo secu-
lariū. ut 7 nōt glo. in dco. c. p. d. vsur.
Ex mutuo aut̄ dicitur. qā in hoc contractu
pprie omittit̄ usura. Deut. 15. ibi. Si
audieris vocē dñi dei tui x. facit etiā
c. i. 14. q. 3. Itē Lud. 6. Mutuū date x.
7 ex eo. consultuit. Et est mutuū contra-
ctus in quo quis aliquid dat receptur⁹ nō
idem in numero. s tantundē in gnē
suo. Et dicitur ex eo q de meo fiat tuuz
qā mutuans transfert oīiuz in eū cui
mutuat. 7 fit in rebo que consistunt i nu-
mero. pondē uel mensura. ut. l. 2. ff.
si cer. pe. Et omittit̄ usura i isto contra-
ctu quādo aliqd recipitur ultra sortē
nō obstante q mutuās suscipiat i se i
aliq casu sortis piculū. ex eo. nauigati.
Et licet in mutuo pprie cōmittat usu-
ra. tñ idē est etiā in alijs contractib⁹
tōne expollentie. ut in emptione 7 vē-

ditione ad terminū. videlicet quādo
venditur tminus seu tempus. ut in di-
cto. c. nauiganti. Et ideo huic diffini-
tioni videtur addendū. lucrū ex mu-
tuo uel expollenti. Pacto dicitur. qā
si aliquid datur sine pacto 7 gratis nō
esset usura. ut 7 ptractū ē. Exactum
dicitur. quia etiā si sine pacto aliquid
extorqueat̄ usura omittit̄. quia qd
accedit sorti usura est. 14. q. 3. pleriq.
Et ut dictū est etiā sola intētionē usu-
ra omittit̄. ex eo. consultuit. Et i pdictis
oibus potest colligi. q usura ē lucrum
ex mutuo uel expollenti pacto uel intē-
tione debitū uel exactū. B
Vtrū sola spes lucri faciat usurā. R.
Sic. ex eo. c. p. 7. c. consultuit. 14. q. 3. si fe-
neraueris. Qd intelligit̄ fm Goff. qñ
pncipaliter causa mutuādi ponitur in
expectatione lucri uel emolumētī. Al
si pncipalit̄ moueatur ad mutuandū
pppter caritatē 7 tamen credit q ille re-
tribuet. nō ē vitiosū. ar. 77. dis. i. singul.
59. dis. si officia. 7. si. dis. qd pderit.
Cū. n. qs mutuū dat libalit̄ scite pōt
debitore sibi nālīt obligari ad antidota
ex d testa. cū i officijs. ff. d. peti. l. x. re. s.
7 si lege. §. consultuit. Con. Inno. 7 do-
sti. A. Con. etiā glo. i. c. consultuit. ex eo.
7 nō. i. sū. l. 2. ti. 7. q. i. B. Qñ dō sub
spe recipiēdi mutuatur pecūia. p̄cipue si
al nō erat mutuatur⁹ qd p̄ea etiā
gratis accipit usura ē siue sit pecunia
uel alia res. 7 siue consistat in dōdo siue
i faciēdo aliqd. 14. q. 3. c. p. 2. et 3. A
Dic grad accipe itelligit̄. i. sine vlla ex-
actioe fm eundē Ray. 7 i dca. q. i. nō
tñ cū liba volūtatē ccedētis. al n tene-
ret̄ ad restōne. licz intētio recipiētis
fuisset vitiosa. qā in concedendo magi
attendenda est voluntas ccedentis q
accipiētis. in Insti. de obli. q ex delict.

nas. §. placuit. i. si. vbi vñ hoc clare de
terminari. vbi dicit q. 7 si credat q. re
sibi comodata iūto oño se cōtractare
oño aut volente id fiat. furtū nō com
mittit. Ecce q. quōd manifeste tollitur
ga licz volūtas accipientis sit vitiosa.
tñ vitū tollitur per volūtatē domini
rei q. nō est vitiosa. pzo hoc etiā facit.
quia restō non debet fieri nisi damnu
passo. eñ d. re. iud. p. tñ. l. i. §. 7. Leuid.
5. 7. Numeri 6. Sed hec cōcedēs nō ē
passus aliquod dānum. cū ex mera vo
lūtatē cōcesserit. q. sibi nō o. fieri aliq
restō. Cum igit vitū fuerit i sola inte
tione. ad purgationē sufficit sola cōtri
tio. eñ de symo. c. fi. l. 2. ob. l. sed 7 si.
ff. si cer. p. vbi dicitur q. si volui tibi
rem donare. 7 tu credebās tibi mutuo
dari. nō efficit tua ante cōsumptionem
ga hec intētio recipientis 7 cōcedend
discrepabāt. Sz in cāu nō sic. sed
potius cōcordāt cū concedēs velit da
re 7 recipiēs accipe. Itē nō ob. c. consu
luit. eñ eo. ga ibi loqitur qñ vsura cō
mittebatur nō solū propt spē credito
ris. s. etiā propt nō liberā volūtatē
debitoris. iō ibi dat restō. Al. sec. ut
p. ex p. dictis. Et clare 7 formalit fa
cit qd habet s. restō p. §. p. l. In du
bio aut nisi aliud salte. ex manifestis
cōiecturis appareat psumit mutū ac
cipiēs ea itē tione aliqd dare q. mutū
pstant mutauit. ut si ex caritate p. su
mar 7 ille reddidit ex caritate 7 libera
voluntate. Al. secus. nā vnusq. p. su
mitur aliqd dare eo mō quo accepit
ff. man. l. si dō nō remunerādi. §. idez
papinianus. vbi o. q. qñ aliq. re sim
pliciter cedit psumitur donare illi qui
prius donauerat sibi. B

Utrū hō possit pro pecunia mutua
ta aliquā comoditatē accipe. R. scdm

Tho. scda sede. q. 78. Sicut si aliquis
pro pecunia mutuata uel p q. cūq. alia
re que vsu cōsumitur accipit pecuniam
ex pacto exp. p. s. uel tacito. peccat cōtra
iusticiā. ita etiā q. cūq. ex pacto tacito
uel exp. p. s. accipit q. d. cūq. aliud cuius
p. cū pecunia mensurari possit. sile pec
catū icurrit. s. tñ si accipiat aliqd non
quali exigens nec quali ex aliq. obliga
tione tacita ul. exp. p. s. sicut g. tuitum
donū. nō peccat. ga anteq. pecuniam
mutuasset licite poterat aliqd donum
g. tis recipere. nec prioris cōditionis effi
cit p. hoc q. mutuauit. Itē licitū ē pro
mutuo exigē seu recipere recō p. s. fatioz
eo. q. que pecunia nō mēsurant. ut puta
beniuolentiā 7 amorē eius cui mutua
uit vel aliud hui. mōi. A. Idē in sū.
eo. ti. q. 2. B

Utrū pro pecunia mutuata possit li
cite peti munus a lingua uel ab obse
go. R. fm Tho. vbi s. Sicut nō licet
expectari uel exigi mun. a manu pa
cto tacito uel exp. p. s. ita nec mun. a li
gua uel ab obsego. ga utrūq. pecunia
extiari pōt. ut p. i. his q. locat opas su
as q. s. manu uel lingua exercēt. Si vero
mun. a lingua uel ab obsego nō qñ ex
obligatiōe rei exhibeat. s. ex beniuolē
tia que sub extimatione pecunie non
cadit. tūc licet s. accipe. exigere 7 expe
ctare. A. Idē in sū. eo. ti. q. 7. B

Sz q. re ē p. tñ accipe vsurā. R. fm
Tho. ubi s. Accipe vsurā p. pecunia mu
tuata ē fm se iūstū. ga vedit id qd nō
ē. Ad cui. euidētiā sciēdū ē q. qdā res
sūt qz vñ ipaz ē cōsumptio. sicut vinuz
cōsumim. vt edo eo ad potū. 7 panē ad
cibū. vñ i th. b. n. o. seozū opurati vñ
rei a te ipa. s. cuiusq. cedit. vñ ex h. ip
so cedit res. 7 p. p. h. i. talib. p. mutū
trāssert. oñiuz. Si q. s. o. seozū vendēt

vinū. 7 seorsū vsū vini. venderet ean
oē rē bis. uel vēderet id qd nō ē. Vñ
manifeste p iusticiā peccaret. Et sibi
rōne iusticiā cōmittit q mutuatur vinū
aut triticū petēs sibi duas recōpensati
ones. vnā qdē restitutionē eq̄lis rei.
aliā vō p̄ciū vsus qd vsura dicit. Que
oā vō sūt qz vsus nō ē ip̄ius rei cōsu
ptio. sicut vsus domus ē inhabitatio. n̄
aut dissipatio. 7 iō in talibz seorsū pōt
vtrūq; cōcedi. puta cū aliq; tradidit
altī dominiū domus reuato sibi vsu
ad aliqd tēpus. uel ecōuerso. cū q; cō
cedit alicui vsū dom⁹ reseruato sibi do
minio. Et p̄p̄ h̄ hōlitate pōt accipe p̄
ciū p vsu domus. 7 p̄ter hoc petere do
mū cōmodatā sicut p̄ i cōductiōe 7 lo
catione domus. Pecunia aut̄ fm̄ phm
5° ethicorū. 7 i p̄ politice. p̄ncipalit̄ est
inuēta ad cōmutatiōes faciēdas. 7 ita
p̄p̄us 7 p̄ncipalis vsus pecunie ē ip̄i⁹
cōsumptio seu distractio fm̄ q; i cōmu
tationes expēdit. 7 p̄p̄ hoc fm̄ se ē il
licitū. p vsu pecunie mutuate accipere
p̄ciū qd or vsura. Et sicut alia iuste
acq̄sita tenet hō restituē ita pecuniam
quā p vsurā accepit. Q; aut̄ lex mosay
ca cōcessit iudeis accipe vsurā a gētibz
pmissū fuit ad vitandū maius dānuz
s. ne a iudeis deū colētibz vsuras acci
pēt. p̄p̄ avariciā cuius rāt dediti. Et ad
vīt v̄l. q; illa acceptio vsure a gentibz
int̄ q; iudei habitabāt potius erat rei
sue recuperatō q; vsura. ga illa ita iudeis
tota data fuit a dño. A. Idē i sū. eo. ti.
q. 3. S; saluo meliori iudicio p̄fate rō
nes efficaces nō vident̄. ga cuilibet p̄z
q; etiā i rebz mutuabilibz differt vs⁹ a
rebo. sicut suba ab actu qui exerceat̄ ea
Et si dicatur q; nō or differt ex eo. ga
in ip̄o vsu cōsumit̄ suba tota. Rēdetur
q; h̄ cōsumatur respectu sp̄ei seu idiui

oui. nō tñ respectu generis. Nam res
mutuabiles recipiūt fūctionē i genē
suo. ff. si cer. p. l. 2. Et hoc etiā i iure
claz ē. q; ita cōstituitur vsus i rebz vsu
cōsumptibilibz sicut i nō cōsumptibilibz
d q; h̄et̄ b̄ica sp̄āl. ff. d vsutuc. ea. re.
q. vsu. consu. Itē nec v̄r efficac̄ alia rō
s. q; pecunia inuenta sit ad cōmutatio
nes. s; potius ēptiōes faciēdas. ff. de cō
tralx. emp. l. i. ga ista rō nō ē gnālis
i dō. n. se extēdit ad alias res mutuabi
les 7 i qbz vsura cōmittitur. sicut 7 in
pecunia. Preterea ista rō facit q; p pecu
nia mutuatā nō licet aliqd accipe. cū
tñ oēs 7 ip̄e Tho. tenet̄ dñū. ut p̄z i. s.
se. Vñ alij doc. ut nōt̄ Inno. i b̄ica ex
eo. ponūt alias rōnes. Itē 7 p Criso.
videtur alie assignari. 86. disēciens.
circa mediū. S; ga talis dīscussio ē p̄li
ca 7 nō multū necia. breuiter dico q; si
diligent̄ īspiciatur. ista v̄r p̄p̄e rō. ga
satis d̄ caritatē 7 nālem cognatiōē ē.
ut pzo vsu rei momētaneo aut nāliter
īfructuoso cū piculo accipienti q̄lis ē
vsus rez mutuabiliū p̄ciū recipiatur
Vñ 7 phus rōne nāli motus dicit̄ i p̄
politice. q; vsutaria acq̄sitiō pecuniaz
ē maxime p̄ter naturā. ut 7 pōit̄ Tho.
scda scde. q. 78. arti. p̄. Nec ob. si acci
piens mutuū lucratur ex pecunia mu
tuata. ga tale lucrū potius attribuitur
īdustrie p̄sone q; pecunie. at. l. 3. ff. ad
l. falci. S; sūma oīūz rōnū ē ga de⁹ sic
voluit 7 vsuras detestat⁹ ē i veti 7 no
uo testō. ex eo. sup̄ eo. 7 iō aliā rōez q;
rere n̄ expedit multū. i dā Ro. xi. or.
O altitudo diuitiaz zc. Ad qd etiā fa
cit. ff. d̄ legi. l. n̄ oīūz. 7. l. iō. b. S; ad
h̄ tñdēt iudei dicētes q; nō p̄misit de⁹
vsuras p̄p̄ illos. s; p̄p̄ alias gētes. De
illis enim mandauerat. q; nec serua
rēt i vita. Jō solutio Tho. melior v̄r.

Utrū procedē pecuniā signatā ad ostē
tationē vel ad ponēdū pignori sit vsu
ra. **R.** **Fm** **Tho.** ubi s. Talē vsū pecu
niē licite qs vōdē posset. sicut hō licite
vōdit vsū vasoz. argēteoz. qa retinet
sibi dñiuz. **I** dē dōstr. 7 habet. ff. cōmo
dati. l. 3. §. p̄t. 7. l. se. **A.** **I** dē etiā nōt
glo. in. c. 3. q. 1. 7. e. eo. 7. i. dñōt i sū. eo.
ii. q. 4. **B.**

Quōd aliq conati sūt pbare q vsura
nō eēt pctn̄. **R.** Dicebat qdā lic. Cū
creditor mutuatur pecuniā suā debitor
obligat ei ad recōpensandū. e. d. testa.
cū in officijs. Ergo 7 hāc obligatiōes
pōt creditor deducē i pactū uel saltem
spare ei effectū. S. sciendū q qdāq. h
p̄tinacit tenēt eēt hētic. ut i de. ex. gūi
e. eo. Ad illud dō qd i sūū obijciat. dī
cendū **Fm** **Tho.** scdā scde. q. 78. q. ille
q accipit mutuū ex debito iusticie nō
tenet ad plus recōpensandū q mutuū
accepit. **A.** s. solū obligat i qdā cōmo
de pōt ex qdā nālī egitate q nō pōt de
duci i pactū. nec etiā p̄ncipalit spari.
ar. e. de symo. tua nos. **B.** Vñ cōtra
iusticiā ē si ad pl⁹ reddendū obliget.

Utrū committat vsurā q sub eo pacto
mutuat ut ille sibi remutuet. **R.** scdm
Tho. ubi s. **I** s. pro pecunia mutuata ni
hil exigendū uel expectandū ē. nisi be
niuolētie affectus q sub extimatiōe pe
cunie n̄ cadit. Ex illo aut pōt procedē
spōtanea mutuatō. Repugnat aut ei
obligatio ad mutuū faciendū i postez
qa etiā talis obligatio pecunia extima
ri posset. 7 i d. licitū ē q mutuāri vnuz
sū mutuet aliud. s. nō licet obligare de
bitore ad mutuū i postez faciendū. **I** d.
nō. i. 4. q. 3. si feneraueris. in glo. Con.
dōstr. **A.** Con. etiā x. 7 Goff. ut i sū.
eo. ti. q. 22. **B.**

Quid si dñi molēdinoz mutuent

pistonibz ita q molāt solū i eoz molē
dinis. **R.** **Fm** **x.** **U**surā committat. Acci
piūt enī ultra sortē aliqd qd cōsistit i
faciēdo. 7 auferūt debitoribz libtatem
molendi vbi voluerūt. Si tñ i p̄i debi
tores prop̄ h nō sūt dānificati. nō te
nent illi dñō ad restōnē aliquā nisi q.
tenus extimari deberet libtas molēdi
vbi volebat p̄satis circūstātis labori
7 expēlaz. **A.** Talis libtas pro nihilo
extimanda vñ qdā ad restōnem qñ ex
eius adēptiōe nullū secutū ē dānū. in
cui⁹ recōpensationē restō faciēda ē. e. de
iur. l. c. si. **I** s. dñō etiā i h cāu. q si mu
tuū accipiēs n̄ dānificet nec possit dā
nificari nō committat vsurā. cū etiā pro
mutuo possit aliqd recipi seu exigi qd
nō mēsuratur pecunia. ut s. §. 2. **E**t
h cāu ul sūi qd accipit pecunia nō mē
surat. nec ex pte mutuū recipiēs cū in
nullo dānificet. nec ex pte mutuū ad cū
nihil plus recipiat q qd ex locatione
rei seu opaz suaz mereatur. Et multo
minus vsurā committit si mutuū accipi
ens nō dānificet nec obliget ad molē
dum vñ sūe. s. solū accipiat mutuū reti
nendū qulq. ad molendinū mutuanē
moluerit prop̄ p̄dcās rōnes. 7 qa mu
tuas pōt tēpus sui mutuū limitare. ff.
si cer. pe. l. vñ. Alī numerabil⁹ multi
tudo eēt vsuraria cum fūdi hodie nō
possint sine mutuo locari. Immo hoc
cāu vñ pot⁹ gūari cōditio mutuād q
recipiētis si diligētē inspiciatur.

Quid de creditoribz q termino ve
niēte solutiōis. nolūt cōcedē prozoga
tiōez imini nisi data sibi pecūia vñ alio
eq pollēt. **R.** Tales etiā si nō exp̄sse
exigūt vsurarij sūt. e. eo. c. sūlūt.

Sz nūqd ē vsura si qs dederit. x. vl
nas pāni. palij. x. vlnis i fūto dādis.
R. **Fm** **x.** Veri⁹ iste sct⁹ ē pmutatōis

q̄ mutui. 7 iō nō cadit vsura hic. A
ga fm eundē x̄. i. mutuo mensura re-
stringit ad modios 7 lagenas 7 alia va-
sora genera q̄b̄ mēsurati solēt ligda 7
gna. ut i. sū. eo. ti. q. i. vbi 7 nō. qd̄ h̄
or. B. Possēt tñ fieri i fraudē vsura-
rū. vide hūc casū hic. i. diffusi. §. zi.
q̄ icipit. nūqd̄ omittere. A. Et ibi p̄ q̄
tūc h̄ or fieri i fraudē vsuraz qñ oas
appōnit conditionē ex q̄ consequit ali-
quā meliorationem. B

Utz vsurarij sint ifames. R. Scdm
leges distinguendū ē. q̄ aut qs ē ita vsu-
rarius q̄ exercet i pbū fenus. i. q̄ post
tminū etiā de vsurario lucro puentuz
oputat 7 petat vsuras. aut etiā si exer-
cet vsurā cētēsimā. i. q̄ in capite anni
vsura adeq̄tur sorti. 7 isti tales ifames
sūt. 3. q. 7. ifames. i. fi. C. ex q. cau. ifa.
itro. l. i. pbū. A. In hac lege nō soluz
or de vsuris vsuraz 7 de vsura centesi-
ma. s̄ etiā de oī i p̄robo 7 illegitimo fe-
nore ut ibi p̄ p glo. Et hodie oīs mod⁹
ē illegitimus. ut. i. §. qd̄ de legib. Et
sic hodie etiā iure ciuili oīs vsurarius
ē infamis. qd̄ 7 or nōre Bar. in ocā. l.
i. pbū. 7 oīs An. de bu. in. c. Raynu-
tius. ex de testa. 7 p̄ h̄ fuisse determinatū
q̄ si frater meus iſtituisset vsurariū he-
redē ego possū rūpe testm̄ p̄ q̄relā i of-
ficiosi. C. de inoffi. testa. l. frēs. 7 q̄
sic de facto consuluit 7 obtinuit. B. Sed
fm iura canonica i q̄libet vsura omittere
pctm̄ mortale 7 icurrere ifamia. §.
q. i. ifames. maxie si publici sūt vsura-
rii. i. 2a 7 testamēta eoz i p̄o iure sunt
irrita. ex eo. q̄ p̄. li. 6. A. Et ibi patet
q̄ hoc ē ver⁹ nisi dederit satisfactioez
seu cautionē scdm formā ibi positā. B
Utz dona 7 elyne licite possint reci-
pi ab vsurario data. R. fm Vl. Sic nisi
pp̄t h̄ efficiat n̄ soluēdo. i. 2a q̄ tūc reci-

peret ab eis. teneretur eis restituē uel
illis a q̄b̄ i p̄i accepit. Sec⁹ itaq̄ si ha-
bēt alia p̄ter vsuras. 7 p̄ h̄ nō efficiunt
nō soluēdo. A. Dic q̄ ab vsurario ma-
nifesto penitus nō possūt recipi oblati-
ones. Itē nec res q̄z oñiuz nō trāssert
i vsurariū pnt recipi ab vsurario ma-
nifesto. siue nō manifesto. de q̄ i se. §.
dicef. Itē nec aliquid recipi pōt i frau-
dem creditoz. de q̄ s̄ testō p̄. §. i. ad-
ditōe. v. itē null⁹. B

Utz i vsura trāsseratur oñiuz. R.
fm Vl. Sic. cū 7 oīs volūtaria oatio fa-
ciat trāsserre oñiuz. i. 2a vsure oantur
volūtate oditionata. s. ga pōt i vlt ali-
qs vltra sortē dare q̄ mutui nō accipe-
re. Con. glo. i. q. 4. si qs vsurā. A
Idē i sū. eo. ti. q. i. §. 3. ga sup̄ isto pū-
cto p̄det itellectus ad cognoscēdum
vtz 7 qñ recipiēs tē ab vsurario tene-
atur ad restōnez. sciendum q̄ sup̄ isto
puncto sūt varie opiones. Aliq̄ naq̄
tenēt q̄ recipiēs tē ex vsura acq̄lita ab
vsurario oīno teneatur ad restōnem.
Et h̄ or tenēt oīs Laurēt⁹ de florētia
i suo tractatu de vsuris pte. z. q. 59.
fm opi. i. dōsti. i. sū. de p̄. 7. re. dicens
q̄ filij nō hntiuz nisi de vsur⁹ uel si hnt
respectu acq̄sitor ex vsur⁹. 7 etiā vxor
nō pnt recipere alimēta de bonis pater-
nis ul̄ mariti. sicut nec de rebo rapd̄ ni-
si in casu extreme necessitat. Doc idē te-
nēt nōnulli theologi dicētes q̄ oñiuz
reuz ex vsura acceptaz n̄ trāssert i vsu-
rariū. p. c. si qs vsurā. i. q. 4. vbi or.
Si qs vsurā accipit rapinā facit. 7 p. c.
qd̄ dicā. ea. q. 7 cā. vbi oīc Aug⁹ q̄ re-
ceptū ex vsur⁹ male vtiq̄ possidetur. 7
vellē q̄ restituēt. Et qd̄ male possidet
alienū ē. Id v̄ s̄ tēte glo. Ber. 7 Inno.
i. c. cū tu. ad fi. ex d̄ vsur⁹. vbi vidētur
ponere casū qñ ex pecūia vsuraria res

emittit inter alios speciales i qbus res em-
pta ex pecunia aliena efficit illius cui
erat pecunia 7 sic inuunt q pecunia vsu-
raria sit aliena 7 no vsurarij. Et in illa
opione e Ala. ut dicit Ber. in ocō. c.
cū tu. Itē p hac. ex te vsuris. c. ga fere
vbi accipies oblatiōes ab vsurarijs co-
git restituē. S; in cōtrariū facit. quia
valde dignū ē ut res volūtate dñorū
trāsferant in aliū. i. Infr. de re. diui.
§. p traditionē. etiā p voluntatē nō li-
berā. ga volūtas coacta volūtas ē. ff.
qđ me. cā. l. si mulier. §. pñt. Et l. s. q.
trāsferat dñiūz i vsurariū vñ tenē glo.
i ocō. c. si qs vsurā. Et Inno. in. c. mi-
chael. ex eo. ubi dicit q vsurari⁹ uel eius
heres nō tenet ex delicto. s; ex contractu
cōditione indebiti. uel sine cā. quasi
nō debitū accepit. ul sine cā. 7 sic p sup-
ponit trāsferatū dñiūz. ga ois cōditio est
psonalis actio. 7 nō dat p re. ppa nisi
s; furē. s; tñ p re nō sua s; sibi debita. l.
fi. in fi. ff. vsufuc. quēadmo. ca. Itē
facit qđ pfatus dñs Lau. tenet i dicto
tractatu. q. 72. ubi dicit fm opinionē
federici q filia dotata a patre vsura-
rio nō tenet ad restitutionē. etiā si alia
bona pñs nō sufficiāt. Qđ pōt itelligi
vñ qñ filia fuerit dotata ex alijs q; ex
acq̃sitis p vsurā. 7 eo tpe q pñ erat sol-
uendo. vt ex infra dicēdis colligi pōt.
Itē q trāsferat dñiūz tenet Vl. ut i sū.
ocā. q. 15. Ad dñia pōt dici. Et p ad vi-
ctū Inno. i. c. cū tu. q ibi nō loqr affir-
mando. s; opiones recitādo. Et ad vi-
ctū. c. si qs vsurā. pōt dici q ibi vocat
rapina nō ppe s; qdā largo genere lo-
quēdi. qñ ois mala acceptio dicit rapina.
ut ibi vult glo. 7 sentit Inno. i di-
cto. c. michael. vbi dicit ad tē vsurariā
dari actionē nō ex delicto s; ex dñtu. 7
sic nō est ppe rapina. Et eodē mō pōt

dici ad. c. qđ dicā. s. q; ibi qdam largo
mō dñ alienū p eo q qs male vñt. sicut
7 oans elemosynā alienū tollē asserit
47. dis. sicut hi. Et ad glo. Ber. 7.
Ala. in ocō. c. cū tu. pōt dici q nullo iu-
re pbat. imo eā repbat dñs Anto. de
bu. ibidē fm Jo. an. in. c. qñ. de vsurā
li. 6. l. forte Jo. an. alit alibi posuerit.
s; pma vñ magj iuri adherere. Et ad. c.
ga fere. pōt dici. ga ibi ē speciale i obla-
tionib; ut nō possint accipi. nō ga vsu-
rarij nō possint alienare. s; ut id in eoꝝ
vitupetū cedat. sicut 7 i sū. licz qs sit
diffidēs in ppo. i. faciens discordias.
pōt tñ res suas alienare. s; nō oblatio-
nes facē. 90. dis. oblatiōes. Et l. itelli-
gēda vident de oblatiōib; ad sacrifi-
ciū seu ad altare ob reuerētiā sacramē-
torū 7 pñ scandalū vitandū. ut in sū
ponit Tho. scda scde. q. 32. arti. 7. d ac-
q̃sito p meretriciū. dicēs q inde potest
fieri elemosyna. s; nō oblatio ad altare
uel sacrificiū fm illud Deut. 23. Non
offeres mercedē pñtuli. Vñ scda opi-
nio fuit eoꝝ q licet non negatēt dñiūz
regularit i vsurariū transferri. tñ dixē-
rūt oēs res vsurarij obligatas ad resti-
tutionē vsuraz. Et iō q qñcūq; efficiā-
tur n soluēdo. recipiētes res ab eis ad
restōnez tenentur. 7 q res vsurarij sic
obligētur. tenet p. c. cū tu. ex eo. Et l.
tenet glo. i. c. tua nos. ex eo. quā mul-
ti doc. canoniste tenēt. ut ibi refert dñs
Anto. de bu. S; certe dictū. c. cū tu. nō
loqr nisi de possessiōib; ex vsura acq-
sitis. 7 iō ut refert dñs Anto. in dicto
c. tua nos. docti. magj placet q ille. tñ
res sint obligate que pcesserit ex vsurā
7 sic saltē p illis teneatur recipientes
ad restōnez idifferēt qñ pñcipales ef-
ficiūtur nō soluēdo. Et l. est tria opio
p qua facit q res tradite cū nō libera

voluntate omni trāseūt adeo affecte. ut n̄
solum ille cui tradite sūt s̄ etiā ali⁹ ad
quē puenerūt teneat ad restitutionē
l. metū. §. cū aut. ff. qd̄ mer⁹ cā. Item
ga absurdū ē plus iurē h̄re ī re successo
rē etiā singulārē q̄ habuerit ille a q̄ ha
buit. ff. de re. iur. l. aliud. §. absurdū
ubi ponit̄ exēplūz īnt̄ legatariū 7 testa
torē. ut nō habeat plus iuris legatari⁹
q̄ habuerit testator. Item p̄ hoc ga sp̄
res transit cū conditiōe sua. ff. de acq.
re. do. l. traditio. 7 de dñen. emp. l. ali.
enatio. S; additio rei ex vsuris acq̄sire
ē talis q̄ nō pōt remanere apud vsura
riū. ḡ nec apud eū q̄ habuit ab vsura
tio. Itē p̄ hoc ga nō ē equū aliquē sen
tite cōmodū ex alieno dolo. ff. de eo p
quē fac. erit. l. si. in pñ. Itē 4º loco alij
ut Goff. in dco. c. cū tu. tenet. 7 q̄ do
miniū trāsserat. 7 q̄ res vsurarij non
sint obligate. rēphēdens Goff. Ala. q̄
s̄ tenuit 7 subdēs q̄ ille ad quē tales
res puenerūt ad restitutionē nō tenet.
nisi habuerit ex cā lucratiua. 7 eo cāu
q̄ vsurarius nō sit soluēdo. Et idē v̄r
nōz in sū. in dca. q. 15. S; Inno. ī di
cto. c. cū tu. refert op̄iones aliq̄z disti
guētū īnt̄ titulū onerosū 7 lucratiuū
7 alioz dicētū nō debē distigui. Dñs
vō Anto. ī eo. c. cū tu. circa finē. tenet
q̄ dicte res vsurarij nō sint affecte nec
obligate. 7 idē tenet ī dco. c. tua nos.
vbi etiā dicit q̄ q̄cūq; dicāt dñi dicāt
ga nullo iure pbat. 7 obligatio nō o;
poni a iure nō it̄roducta. ff. de puati.
l. 3. §. si. 7 hoc v̄r v̄r. nō ob. q̄ dictūz
ē rē fieri affectā qñ dāt nō libera volū
tate. p. §. cū aut. ga ibi loq̄r qñ libtas
tollit p̄ metū. h̄ vō p̄ cōmodū qd̄ reci
piens optat. 7 īnt̄ h̄ magna oīa est. 7
iō cū nō sit eadē rō stamus regule. ut
nō nascat̄ obligatio nisi īnq̄tū iure ca

ueat. Itē nō ob. q̄ oīm ē nō debē ma
ius ius trāfire ad successorē q̄ fuerit
apud auctore siue dantē. ga hoc ē v̄r
respectu q̄litas īpius rei adherētis. pu
ta qñ ē aliena uel alti obligata. Secus
qñ q̄litas cernit psonā. ga psonalis
actio nō seq̄r fūdum siue rē. Vñ si vñ
vēdidit rē vñ. l. 3. ipe habeat nccē illaz
tradere. ga vēdidit. tñ ille cui postea
ipe tradiderit nō necessitat̄ ad istud.
C. de rei ven. l. q̄tēs. vbi d̄r q̄ si quis
vēdidit rē ouob. ille ē iure potior cui
pus tradita ē. tñ alteri vēditor ad īnt̄
eē remanet obligatus. Itē nō ob. c. cū
tu. ex de vsu. ubi d̄r q̄ p̄cia emptā ex
vsura debēt vēdi ut pecunia restituat̄
creditoribz a qbz vsura accepta ē. Ex
q̄ tex. fūdari vidēt illi q̄ dicit h̄mōi
res fore obligatas. ga ut ibi dicit dñs
Anto. de bu. fuit etiā de mēte Jo. an.
in. c. q̄q̄. eo. ti. l. 6º. ille tex. hoc nō p̄
bat. Itā ibi d̄r q̄ vsurarij restituant si
pnt. 7 si nō pnt vēdant̄ possessiōes ex
vsura acq̄sire ad restitutionē faciendā
7 sic nō h̄nt nccē res illas vēdē nisi qñ
aliē nō pnt satisfacē. It̄optea ibi n̄ d̄r
q̄ h̄mōi possessiōes eēnt apud aliquē
singulārē successorē. s̄ poti⁹ apud ipos
vsurarios ul̄ eoz hēdes. Et nō m̄z si
qñ nō pōt aliē satisfieri cogūt res illas
vēdere. ga idē eēt etiā de tebo ex vsu.
ra nō acq̄sīt. cū debitor h̄eat nccē satis
facere de oībz bonis suis. Certe si bene
attēdat̄. ibi dñi pbat. Itā si ille posses
siones fuissent obligate. q̄nt̄ fuiss; ne
cesse illas vēdi cū ipe potuissent peti.
Immo nec potuisset licite alienari cū
res trāseat cū onē suo ut postē sū ē. Et
sic malū cōsiliū dedit̄ ibi papa. Et sic
ex p̄dcis p̄z q̄ dñi. teglat̄ trāssert̄ ī
vsurariū. 7 q̄ nllē res ipi⁹ sūt obligate
p̄ vsurariū restōne. s̄ psonal̄ tñ actio

appetit contra ipsum. Sed ad clariorē predicto
 rā intelligentiā distinguendū est. q. aut
 res habite ex usuris sūt q. site p. pactu;
 legis commissorie. i. q. nisi soluat debitū;
 intra certū tēpus pignus p. dat. aut nō.
 Primo cāu nō transfertur omniū. q. a h
 pactū reprobatur i. pignore. C. de pac.
 pig. l. i. fi. 7 id ex eo nō pōt trāferti co
 miniū. q. q. aliqd. phibetur. 7 oē il
 lud qd. venit ex eo uel ob id. l. nō ou
 biū. C. de legi. Vñ accipiēs res h. mōi
 sp. ad restitutionē tener. cū rē alienam
 accipiat. Et h. cāu obtinet opō p. ma.
 2. cāu q. n. res nō sūt q. site p. pactū legi
 commissorie. si usurarius ē soluēdo. nul
 latenus ad restitutionē tener. q. ab eo
 rem accepit. etiā titulo lucratiō. ut i
 sū. ocā. q. i. s. fallit hoc in oblationib.
 manifestorū usurarioz. ut postensū ē
 p. c. q. a. fere. ex eo. Si vō usurarius nō
 ē soluēdo. tūc qui habuit ab eo rē titū
 lo lucratiō eo tpe q. iā nō erat soluen
 do. oīno vō teneri ad restitutionē. Sed
 si eo tpe quo accepit usurari. erat sol
 uēdo nō vō teneri. l. postea sit factus
 nō soluēdo. nisi forte q. accepisset ac
 q. sitū ex usura. tūc. n. q. n. cūq. usurari.
 efficiatur nō soluēdo talis obligat. ad
 restitutionē. Si vō q. habuit rē titulo
 oneroso. tunc si aliqd. recepit scient in
 fraudē creditor. i. q. p. h. debitor effici
 atur minus potēs ad soluēdū ul. magi
 habilis ad fugiendū. tener. ad restitu
 tionē. al. nō. Et h. oīa pnt colligi s. re
 stitutio p. s. i. i. additiōe. v. itē null.
 Et ex his diligēt intus pōt agnosce
 qliter familia usurari. uel vxor. seu fi
 li. 7 q. cūq. alij ab eo aliqd. accipientes
 ad restitutionē teneant. B

Pone q. laicus tenet iūste aliquaz
 possessionē ecclie 7 ipignorat ipam pos
 sessionē rectori ecclie ipsius. nūqd. iste

rector pōt recipere fructū illi. possessionē
 ultra sortē. R. fm Ray. Sic. nā 7 clic.
 i. h. casu nō recipit usura. s. recipit qd. si
 bi debetur. ex eo. c. p. in fi. Qd. aut. oīc
 Ray. q. i. ipa decretali dī q. h. sit ut res
 de manu laici redimat. q. quis bñ dictū
 sit. tū eodē mō q. libet laicus posset re
 cipere fructus sue rei seu ali. qui iūste
 teneret eā pignozaret sibi. ut nō. in vi
 cto. c. p. A. s. i. glo. 7 p. Vl. in sū. eo. ti.
 q. i. s. B. Al. vō fructus pignoz. 7 etiā
 vsus in sortē opurati dī. ut s. pignus
 s. 7. A. Con. p. d. c. i. s. d. o. f. 7 Vl. ut in
 ocā. q. i. s. B

Utz. usure possint peti q. si intesse.
 R. scdm Ray. Sic. ut si fideiusor sol
 uit usuras creditori pōt eas repetere a
 debitore. q. nō sūt usure s. intesse. i. nō
 est lucy s. vitatio oāni. A. Idē i. dicta
 q. i. s. fm Ray. d. o. f. 7 Inno. Sz aduer
 tendū q. intesse nō solū cōsiderat. etiā
 i. h. circa oānum emergens. s. etiā circa
 lucrū cessans. fm oīm Anto. de bu. in
 c. salubrit. ex eo. de q. lati. s. restitutio
 p. s. 4. in scda additiōe. Et de h. etiā
 dī ad fi. h. s. i. bi. 7 ad de. zc. B. De
 h. casu Tho. scda scde. q. 78. dicit sic.
 Ille q. mutuū dat pōt absq. pctō in pa
 ctū deducere cū eo q. mutuū accipit re
 cōpensationē oāni p. quod subtrahitur
 sibi aliqd. quod dī h. e. hoc enī non est
 vendē vsū pecunie s. oānu. vitare. Et
 pōt eē q. accipiēs mutuū maius oānū
 euitet q. oās icurrat. Vñ accipiēs mu
 tuū cū sua vtilitate damniū alteri. re
 cōpensat. Recōpensationē vō dicti oā
 ni quod cōsideratur ex h. q. de pecunia
 nō lucratur nō pōt in pactū deducere
 quia nō debet vendere qd. nondū h. 7
 pōt impediri multipliciter ab habendo
 h. Tho. A. Doc. vez. ut fiat pactū de lu
 cro certo p. i. c. r. t. al. bñ pōt peti intē

7 consequent in pactū deduci interesse lu-
cri cessantis. ut tactū est 7 h sequit. B
Et adde qd idē Tho. oīc scda scde. q.
62. q. ille q detinet pecuniā alteri⁹ vī
eū dānificare īpediēdo ne adipiscatur
qd erat ī via hndi. 7 tale dānum nō o;
ex e q recōpē fare. tener tñ aliquā recō-
pēlatiōē; facere fm additiōē psonaz
7 negotioz. A .i. fm arbitriū boni vi-
ri. ut colligit in loc de qbo segtur. B
Et circa hūc casū facit quod dī. i. §.
26. q incipit. s nūquid est vsura. 7 h
i. post tres. §.

Pone qd a gener h; recipe dote a so-
cero. mō locet oāt ei ī pignus aliq; pos-
sessions de qbo gener pcpit fructus.
Querit vtz possit sine vsura. vī tenea-
tur fruct⁹ cputate ī sortē; R. Qñ ma-
ritus sustinet onera mīmonij nō te-
netur cōputate fruct⁹ in sortē. al sic. ex
eo. salubriter. 7. ff. de doli. excep. l. pī
A . Et o; q ista onera sint certa. scdm
dñm Anto. de bu. in ocō. c. salubrit.
7 sic nō poterūt fruct⁹ retineri cū sorte
vltra īdubitātā onez q̄titatē. Item o;
q fructus subijciātur fortune. Vnde
si gener p dote soluēda certo die reci-
pit cautionē 7 pmissionē cū pacto. q
interi certa q̄titas solui debeat. p one-
ribz mīmonij supportādis. talis ouen-
tio illicita ē 7 vsuraria. nō obstatē ocō
c. salubrit. qā ibi dī qñ p pignozē data
ē possessio. s ī casu pposito aliud ē. Nā
possibile ē q ex possessione cui⁹ fruct⁹
submissi sūt fortune nullos hēbit fru-
ctus. 7 sic nō h; ita certū emolumētū
sicut ī casu pposito. fm Hosti. 7 Jo. an.
7 nōt dñs Anto. ī ocō. c. salubrit. Itē
o; q dos sit pmissa simplr. Nā si gener
pacisceret de recipiēda dote ad certum
terminū. 7 iteri pcpieret fruct⁹. dicti
fructus cputarent in sortē. qā interesse

nō pōt debeti ante morā q n pōt adeē
durāte īmino scdm dñm Anto. ī loco
ubi s. Et addit. Idē dico ī re pignora-
ta cuius fructus sūt certi. qā forte illa
res ē locata ad affictū uel p̄sionē. uel
talis res ē domus quā gener locat 7 re-
cidit p̄sionē. s. q oēs istos fructus te-
net gener cōputate in sortē. Et sic igt
dico h. c. ītelligēdū qñ dos fuisset sim-
pliciter pmissa. postea cū nō solueretur
ad cautelā genero sit pignozata posses-
sio. ut si dicat gener. Ego sustineo one-
ra mīmonij. da dote. 7 socer dicit. nō
possū. tunc si gener dicat. saltē sustine-
as onera mīmonij. isto cāu pōt gener
dictos fructus p interesse recipe. oū tñ
onera mīmonij certa sint. 7 sic ītelli-
ge istā materiā. hec ille. B

Pone q gener dictā possessionē cu;
oī iure qd ibi h; cedit alteri recepta
ab eo sūma q sibi p dote debebat. nun-
qd poterit ille lucrificare fructus pce-
ptos sicut poterat gener? R. fm xv. Si
gener aio donādi trāsserat. totū ius qd
habebat ī pignozē. 7 h; facit nō ppter
pecuniā quā recipit ab eo. s qā dñd⁹
uel amicus eius ē. 7 ille amicus nō ut
lucrer fructus mutuat pecuniā. s ppter
caritatē aut grām. absq; piculo viure
pōt fructus lucrificare. al nō. A . qā
nō est iste sc̄tus ppzie mutuū. nisi lit
ouentū q gener teneat numeratū red-
dere pecuniā si voluerit ille repetē. in
q casu vsura eet si ille vellet lucrifica-
re fructus fm eundē xv. 7 in sū. eo. ti.
q. 17. B

Quid si post mortē viti heredes ei⁹
obligant vxori possessionē p dote. nū-
quid fructus cputabūtur in sortem?
R. fm Hosti. Dicas q sic. ff. de solu-
ticia. Idē Inno. Sit g cauta mulier. ut
nō recipiat rē ī obligationē. s ul faciat

eā distrahi. uel recipiat ī solutū. ff. de
re. iudi. a diuo pio. alioqn fruct⁹ exte
nuabūt fortē. A. Id in sū. eo. ti. q. i8.
pcedētis etiā con. Jo. an. 7 dñs Anto.
de bu. in. c. salubrit. eē eo. B

Utz vsure sint licite tōne moze. R.º
fm Ray. Sic. ut puta debuiſti mihi cē
tū. 7 ga in termino non soluiſti opor
tuit me accipe pecuniā sub vsuris. tu
teneris mihi restituere illas vsuras si
solui. uel libare me ab ipā obligatiōe
A. si nō solui fm eundē Ray. 7 in sū.
eo. ti. q. i6. B. eē de fideius. puenit.
7. c. cōstitutus. tūc. n. petunt qñ in fēē
ut ī pcedēti. §. i6. dictū ē. qui incipit
vtz vsure possint peti. Et hoc licet. i. q.
q. 4. qm. 7 idē nō. ibi. 7. iz. q. z. si qs
de clericis. Idē Dost. A. Con. etiam
Goff. ut ī dca. q. i6. ga isto casu nō sūt
vsure ex pte petentis. s. verū interesse.
cū agat de oāno vitando. B

Nūquid cōmittit vsura qñ absolu
te credit pecunia p sili pecunia. ul res
pre. ut granū p grano. 7 hº mōi? R.º
fm xº. Si verisile ē q pecunia uel argē
tū uel alia res erūt cariora tpe redditi
onis qñ sint nūc tpe datōis. 7 creditoz
illā pecuniā nō erat seruatur⁹ vsq; ad
tēpus illud. vsura est. Si vº erat ser
uaturus. ut sic seruādo lucraret. distri
gue. ga si creditoz aufert debitozi lib
tatē soluendi qñcūq; velit. vsura est.
ga psumitur q iº crediderit ut debito
rē oneraret piculo. 7 se exoneraret. sed
si concedat ut reddat qñ uelit. nulla
vsura ē. A. Si tñ corrupta itentione
hº faciat ut se exoneret a piculo seruan
di. peccat. nō tñ credo eū teneri ad re
stituendū lucrū. licz hº eēt ei vsulendū
ī pñia. uel q daret paupibz. fm eūde;
xº. 7 ī sū. eo. ti. q. i9. B. Sili nō ē vsu
ra qñ vetisist dubitat vtz argentum

uel res aliē debeant valere plus ul mi
nus. eē eo. nauigati. A. Con. Vl. ut ī
dca. q. i9. B

Quid si qs mutuet pecuniā receptu
tus ad certum terminū altius generis
monetā uel ī alio loco. uel aliam rem
R.º fm Dost. Si hoc iº facit ut ī exti
matione lucret. vsurarius ē. A. Secº
si nō facit ad finē lucri. s. ad obsequium
recipientis. tūc. n. licite pōt recipere rez
fm extimatione; tps 7 loci qñ 7 vbi
faciēda ē solutio. ff. si cer. pta. l. vinū
B. sicut 7 hi qui de nūdinis ī nūdiās
mutuāt. 7 qñcūq; sub spē veditiōis
uel altius tractus palliet. qeqd acce
dit forti vsura ē. eē eo. vsuluit. i. q. q.
3. pleriq; 7. q. 4. si qs clericus. A. Id
ī sū. eo. ti. q. 20. Et hec faciūt p cābñs
ut qeqd cāpsor p cābio accepit vltra
q; dederit excepto moderato lucro. qd
pōt cōputari ex labore 7 sūptibz nego
ciatiōis. de q s. negociatio. §. 3. ī addi
tione. vsurariū iudicet. Et ex his po
terit discerni q cambia sint illicita. B

Quid si pena apposita ē in tractu
mutui nūqd pōt peti absq; vsura? R.º
fm Ray. Si pena fuit a iudice īposita
ppter puniendā crumaciā debitoris.
ga nō soluit in tmino cū posset. nō est
vsura ar. 23. ois. qñ. ff. de iudi. q au
toritate. A. Melius facit. l. i. ff. si qs
ius oi. nō obtēp. Et pdcis con. Inno.
in. c. suā. eē de pe. 7 hº multo magi ob
tinet ī pena legali. in Auten. ctra qui
ppriā. C. de nō nu. pe. 7 sic nō psume
ret pena ī fraudē vsuraz. etiā si iudex
diceret q debitorē nō soluēte mutuū;
post statutū tminū singulis mensibz
uel ānis soluat tantū. nā hº nō venit ī
utilitatē iudicis. Itē ga psumit iuste
factum id qd fit a iudice. ff. de acquen.
pos. l. iuste. 7 mltº minº psumeretur

ista fraus in pena posita a lege. Et iō
videt licite peti. 7 multo magis retine-
ri posse pena a lege seu statuto iposita.
si forte dicat q ex cōrumacia nō soluē-
tis mutuū seu aliud debitu singul mē
sibo ul' anis tātū soluat p pena maxie
si hoc fieret ex pia cā. puta s nolentes
soluē dorē uel alia debita miserabilibz
psonis. ut pupillis. mioribz. paupibz
7 sifibz. Aduertendū tñ q si oca pena
apponeret a iudice de consensu ptium
deberet attēdi dicture q i hoc. §. sub-
rogant. ac si pena eēt ouentional' 7 nō
iudicialis. qā i s iudex magi seqt' vo-
lūtātē ptu; q suā. ff. de re iudi. l. si cō-
uenerit. Id puto si fieret i iudicio col-
lusio. puta qā ptes fingerēt se litigare
7 tandē debitoz pmitteret tra se sniam
ferri. ut sic creditoz videat eū hōre obli-
gatū ex hac snia ad tollendā suspitio-
nē vsuraz sicut audiui in idū origisse.
¶ Pl'. n. o3 valē qd agit q qd simulate
cōcipit. C. plus valē qd agit. p totū.
Et satis psumi pōt ista sifatio. qñ ille
in cui' fauorē lata ē snia sit vsurarius.
sicut de fili in pena nōt Inno. i ocō. c.
suā. ppter qd audiui alicubi statutu;
foze q nō valeāt snie late i fauorē eoz
qui pban' vsurarij. 7 bonū ē. B. Si
etiā pena d' osensu ptuū sit i sctū appo-
sita. ad hoc. s. ut saltē metu pene debi-
tū soluat. vsura nō omitter. nisi a pñ-
cipio fuerit pua intētio. ar. ocō. c. qd;
7 de arbi. dilecti. S; tñ psumit i frau-
dem si ille al' cōsueuit eē vsurarius. ff.
de acd. emp. 7 ven. l. iulian. 7. ff. d' pig.
ac. l. uel vniuersoz. Itē psumeret vsu-
ra si p singulos menses uel ānos dicat
pena cōmitti. ar. C. eo. Auten. ad hoc
Sed tñ i iudicio aie stabit eius cōfessi-
oni. Con. docti. A. Con. Etia M.
ut in sū. eo ti. q. 23. Idē etiā nōt Inno.

i. c. suā. eē de pe. 7 dñs Anto. de bu. in
c. cōqstus. eē de vsuris. B. Tamen
i oī euentu nō vī honestū petere penā
imo etiā nec licitū qñ debitoz sine cul-
pa sua factus ē ipotens ad soluendum
iō puniri nō o3. A. licz de subtilitate
iud' ciuilibz aliud posset dici p. l. ad oiez
ff. de vbo. obli. ubi dī. Ad oīē sub pe-
na pecunia pmissa mortuo pmissore
cōmittere pena l3 nō sit hereditas eius
adita. Itā cū hoc casu nō possit puniri
cōrumacia que nō ē. illud qd accipet
tolleret solū rōne tps. quod eēt mere
vsuratiū. 7 iō nec ex cōuentione ptu;
nec ex aliq lege itroduci pōt. ut i cle. ex
grau. eē eo. Itē si debitoz soluit ptem
debiti nō poterit exigi pena nisi p pte
nō soluta. ut nōt Inno. in ocō. c. suaz.
¶ Posset etiā eē ps nō soluta ita modica
q nulla etiam pena omitteret. ocō. c.
suā. vbi dī q nō o3 exigi pena ab eo q
pmisit soluē. 40. ista terminū sub pe-
na. 7 soluit. 33. sed debet solū exigi. 7 i.
residuū sortis. Aliq tñ intelligit illud
c. i dīcis q nō debet ihiare ad ista iho-
nesta lucta. ut ibi dī. S; 7 si itelligat i
clericis. tñ 7 i laicis saltē p soluta pte
obstabit petenti exceptio. ut pprime oi-
ctū ē. Itē 7 si de iure ciuili pena ommite-
retur nō obstāt iusto i pedimēto. tñ
certū ē q ppter tale i pedimētū posset
peti restitutio i integrū. ff. ex qui. cau.
maio. l. i. B.

¶ Quid d' eo q occasione mutuādi la-
borē subit? R. fm docti. Talis i com-
pensationē laboris fruct' pignori vsq;
ad oueniēs premiū facit suos. aut ali-
qd p labore licite percipit. extra de re.
ecclē. nō alie. ad nostra. A. Idē i sū.
eo. ti. q. 24. B.

¶ Quid de eo qui mutuatur nauiganti
uel eunti ad nūdinas recepit' aliqd

ultra forte pro eo quod suscipit in se periculum
i. si pecunias uel merces inde emptas
portauerit saluas. alias nihil recipiat
de forte: *Re.* Sine dubio est usura. *ex eo.*
nauiganti. quia propter hoc quod suscipiat per-
iculū non fit licitus scilicet usurarius. s. quod
possit recipere ultra forte. s. tamen forte pos-
set recipere periculum periculi. quia si nihil etiam
mutuaret ei. et ipse uellet in se recipere per-
iculū nauigantis. ut. s. si pdat merces
uel pecuniā. promissore restaurabit ei.
certe iste promissor licite ob hoc posset per-
iculū recipere. et eodem modo si mutuatur omnimodo
nil plus exigit in fraudem usure. A. Hoc
etiam vult tenere dominus Laurentius de floren-
tia. Sed istud vult expressisse dominus dictum. c. na-
uiganti. ubi in isto casu dicitur ad eam usura
etiam si id quod recipit ratione periculi
recipiat. ubi pro eo quod suscipit in se pericu-
lū. Item quia si haberet respectum ad mu-
tuū nullū fuisset dubium. et lex super idu-
bitabili posita foret. quod esse non debet.
cū foret superflua. B

*Q*uid si quis est usurarius si dum emerit uel
emere uult merces. et tu ad tuam istam
am fecisti me cessare a parte emptionis.
ut tibi mutuaret. et ego dico. uolo quod tu
reddas mihi tantum quantum esse in tali
loco habiturus de mercibus si eas illuc
deferret. recipio tamen in me periculum. A. i.
computato periculo et dubio euentu. Item
cū lucrū sit incertū non potest poni respectu
ei. iterum certe secundum dominum Antonium.
de butrio. i. c. salubrit. *ex eo.* et ideo non
fiet computatio ex eo quod. s. ex dubio euentu
pensatis circumstantiis tamen in hoc casu quod
in sequenti. ut s. §. 15. B. *Re.* *ex fm Ray.*
Non est usura si recipit inde lucrū pericu-
lū tanquam in se. Con. Hosti. Et sicut
secundum xv. si uolebat emere terram ualente
singulis annis. x. libras. et ad istam
tuam cessauit et mutuauit tibi huius modo quod

soluas mihi tantum uel tantum sicut red-
deret expedite illa terra deduci super pri-
bus et labore. et etiam periculo si quod esset
Con. Hosti. Et uide h. s. §. 16. q. inci-
pit. utrum usure possint. et s. restitutio
per §. 3. A. Et ideo quod in hoc. §. non in sū.
eo. ti. q. 28. 7. q. 30. B

*Q*uid de his quod dant nunc granum et huius
modi uetus. ut postea recipiant nouum
Re. *fm Ray.* Usuram committunt. quia melio-
re rem recipiunt. quod intelligit Hosti.
quoniam aliquis propter hoc facit ut illam melio-
rationem lucret. *ex eo.* consuluit. 7. c. in
ciuitate. Si uero facit ne suū frumentum
peat. et inde accipiet gratiam faciat. non
committit usuram. Sed et tunc sine dubio
excusat quoniam presumit quod nouum debeat mi-
nus ualere. Secus si presumitur quod plus
ualebit. extra eo. nauiganti. A. Item
in sū. eo. ti. q. 42. ubi etiam apparet quod il-
lud quod hic in fine dicitur fuit dictum xv. cla-
rius sic dicentis. s. quod non audet istos
condemnare si ad hoc mutuarent ut sub-
ueniant. primo omnimodo non auferat ei li-
bertatem liberandi se interim soluendo
veterem. uel si probabiliter dubitet utrum
plus uel minus annonae ualitura sit tē-
pore solutionis. Sed in hoc casu dominus de
de anchozano. i. c. usura. *ex eo.* li. 6.
distinguit sic. quod aut est uerisimile quod res mu-
tuata non erit preciosior tempore solutionis. uel
de hoc probabiliter dubitat. et tunc nullū
est vitium. *ex eo.* nauiganti. Aut est uisibile
quod erit preciosior. et tunc creditor aufert li-
bertatem debitori inter se liberandi. et
est usura. aut talem libertatem non aufert. et
usura non est. Sed si habuit intentionem
corruptam. ut sic a periculo conseruandi se
teleuaret. peccat. licet non sit usura. Et huius
diffinitio in initio magne equitatis *fm Jo.*
cal. B

*Q*uid de legibus illis que permittunt

usuras: 1° scdm Ray. 7 dico breuiter
q^d nō valēt nec tenēt. Et hoc p^{ro}bo mul
tipliciter. Primo q^d q^d usure p^{ro}hibite
sūt auctoritate dei q^d sup^{er} oēs leges est.
1^a cū par i parē nā habzāt iperitū. eē
de electō. inotuit. multo minus mior i
maiorē. ergo ipator iten⁹ nō potuit cō
tere legē cōtra deū. De hac mā ps. 14.
Qui pecuniā suā nō dedit ad usuraz.
Et Lud. 6. Date mutuū nihil ide spe
rātes. cū multis siliis. 2° q^d sūt cōtra
naturalē iusticiā. q^d vedit id q^d nō ē.
ut s. in. §. 5. dictū ē. A. Et ibi lati⁹
i additōe. B. Vñ nālī illicite sūt. s.
s^{ed} ius nāle nulla lex valz. ois. 8. q^d cōtra
mores. 7 ois. 6. §. his. 32. q. 7. flagitia
3° q^d 7 in iure ciuili dicit lex q^d sacre le
ges nō redignant sacros canones imi
tari spālī i mīmōis 7 usuris. ut oī
s. lex. §. p^{ro}l. 7 an p^{ro}l. 7 habet i Autē.
ut cle. apud p^{ro}p^{ri}ū. ep^{iscop}l. coll. 6. s. scdm
canones nō possūt excigi. i^{tem} nec fm le
ges. 4° q^d dicit ipator se amplecti q^d
tuor cōsilia vniuersalia adeo ut p^{ro} ea su
is legib^{us} teroget. Sz in 1ª dicens cōsilio
q^d est vnū de illis rep^{ro}bat^{ur} usure. ois.
47. q^m. Et sic leges oēs i hac pte abro
gate sūt. Ille tñ q^d p^{ro}mittūt usuras exci
gi tōne intesse ul^{ter} more stare p^{ro}nt si sa
ne itelligant ut dictū ē s. §. 15. q^d inci
pit utz usure possint. 7. §. 19. qui inci
pit. utz usure sint licite. A. Idē i sū.
eo. ti. q. 63. vbi tñ addit fm Vl. 7 Tho.
7 Hosti. leges usuras p^{ro}mittētes nō eē
sublatas licz obseruāde nō sint. Hāc
aut qōnez tangit oīs Anto. de bu. sup
Rica ex eo. 7 refert Cy. 7 Ja. de bella
ptica. 7 plures iuristas modernos le
gū doctores tenē q^d iura ciuilia possūt
p^{ro}mittē 7 p^{ro}mittūt usuras. sicut patet
i multo rubric 8 usur. ff. 7. C. 7 i multo
alijs p^{ro}hib^{itis} iur^{is} dicit nō ob stare ius oī

uinū. q^d lex hūana ex cā pōt distiguē
ius oīnū ut i. c. q^d i ecclīaz. eē de cōsti.
7 glo. i. l. fi. C. si cōtra ius ul^{ter} voti. pub.
Et licz multa exēpla possent poni suffi
ciat vnū. Licz. n. scriptū sit ps. 75. Vō
uete. 7 reddite oīo deo vō. tñ lex hu
mana q^d nō ex cā p^{ro}mittit votū nō red
di s^{ed} i aliud mutari. ul^{ter} i alio redimi. ut
p^{ro} i titulo. eē de vō. 7 voti redēp. p^{ro} to
tū. Cām vō q^dre iura p^{ro}mittūt usuras
dicūt eē. q^d hoīes sūt ita paz caritati
ui. q^d nisi p^{ro}cipēt ex mutuo lucz. p^{ro}mit
terēt p^{ro}ximū mori ex necitate. 7 iō ad
euitationē maioris mali p^{ro}mittūt usu
ras. q^d de duob^{us} malis min^{us} malū est
eligendū. i. 3. ois. duo mala. 7. c. nerui
7. ff. de re. iur. l. q^dtiēs. Dicūt etiā nō ob
stare q^d ipator se subijcit q^dtuor cōsilijs
inē q^d ē 1^a dicens p^{ro}hibēs usuras. 47. dis.
q^m multi q^d dicit q^d impator subijcit
se q^d ad fidē 7 nō q^d ad alia. Itē dicūt nō
ob stare q^d ius canonicū p^{ro}hibet usuras
q^d illud obriner q^d ad clericos. uel ec
clesiastici iurisdicōi subiectos. ul^{ter} p^{ro}hi
bet eo mō q^d ius oīnū. Et iō sicut non
obstat ius oīnū legib^{us} ut dictū ē. ita
nec ius canonicū. Sed aduertendū q^d
p^{ro}dicta sūt exp^{re}se cōtra scripturā 7 vete
ris 7 noui testamēti. Vñ ps. 14. dicit
Qui pecuniā suā nō dedit ad usuraz.
Et Exo. 22. oī. Si pecuniā mutuo de
deris populo meo paup^{er} q^d habitat re
cū. nō vzge^{re} eū q^dsi exactor. nec usuris
opp^{re}mes. hec ibi. Et Lud. 6. oī. Mu
tuū date nihil ide sperātes. q^d trāsser
tur ex eo. cōsuluit. Iō lex hūana nihil
pōt. q^d v^{er}o illi q^d dicit factori suo. Ysa.
45. 1^a dō ob. q^d lex hūana pōt distiguē
seu int^{er}pretari ius oīnū. q^d illud v^{er}o
ē q^d ius oīnū obscurū ē. ul^{ter} ibi cā ma
nifesta ad h^{oc} i^{tem} ducit. Al^{ter} seruāt reglarū
q^d oī Deut^{us} 4. 1^a dō addetis ad verbū

qd ego loqr vob. neq; aufered ex eo.
 Silt vbi lex nō distinguit nec nos debe-
 mus distinguerel. l. fi. C. de dñen. emp.
 cū mult alijs. Nec ē hic alq cā ad disti-
 guēdū. qā etiā nālis eqtas phibet vsu-
 ras. Vñ fm plm pmo politice. vsura-
 ria pecuniarū acq̃sitiō ē maxie pter na-
 turā. Psetea cā allegata nō ē sufficiēs
 qā cōtra illā nitit̃ auct̃ oritas vīna. nō
 p̃ pmissiōē s̃ p̃ phibitiōē; 7 minatio-
 nē. ut patet Exo. 22. Si pecuniā mu-
 tuo 2c. ut s̃. Et clari⁹ Deut. 17. Si vn⁹
 de fratrib⁹ tuis 2c. Psetea circa ius di-
 uinū it̃p̃tatio pprie spectat ad sedē;
 aplicā; ab eo q̃ illā nō seq̃tur oñdit̃
 se īp̃eritū 7 malivolū 7 nō catholicū s̃
 hēticiū. ut ait Hiero. 23. q. i. c. hec ē fi-
 des. Et sedes aplicā determinat q̃ pagi-
 na vtriusq; testamēti indistincte deter-
 statur vsuras. ut oīc Alexāder terti⁹ ī
 ocilio lafān. 7 ex eo. qā fere pp̃t qd ed-
 id Alex. i. c. sup eo. ex eo. oīc sup h̃ nul-
 lā disp̃sationē posse fieri p̃ hoīez. Vñ
 ī ocō. c. sup eo. ait. Cū vsuraz crimen
 vtriusq; pagina testamēti detestet̃. sup
 hoc disp̃sationē aliquā posse fieri nō
 videmus. qā cū scripta sacra phibeat
 p̃ alterius vita mētiri. multo magis p̃
 hibēdus ē q̃s ne etiā pro redimēda vi-
 ta captiui. vsuraz crimie inuoluat̃. Is-
 ibi. Ecce quō apte dicit̃ p̃dictis hic
 rex. 7 formalit̃ tollit̃ cā quā īpi allega-
 bāt iustā faciēde distictiōis. v; ut sub-
 ueniat̃ hoīuz nccatib⁹. qd h̃ oī etiā d̃
 lege oīna valde phibitū. 7 iō nec fm
 illā nec fm aliā posse ī h̃ distingui ius
 oīnū ṽl canōicū. cui q̃ ad foz̃ scie etiā
 ip̃ator subiect⁹ ē. 96. oīf. duo sūt. Vñ
 aliq̃ oīcūt. ut sup oīa h̃ xica refert̃ oīs
 Anto. de bu. q̃ vsura a legib⁹ nō pōt p̃-
 mitti ī mutuo. qā scriptū ē. Mutuuz
 oate 2c. s̃ ī alijs tractib⁹ sic. ut. C. d̃

rei vxo. ac. l. vna. §. exactio. ubi oī q̃
 si pecunia totalis nō reddit̃ vxori p̃
 solutum m̃imoniū ītra annū. exinde
 soluet̃ tertia cētēsimē p̃ vsuris. i. omni
 āno tertia ps centū pro cētēnario. q̃ si
 velit̃ isti oīcē. q̃ ī alijs tractib⁹ q̃ mu-
 tui lex oīna nō phibeat vsurā. 7 iō le-
 ge hūana possit p̃mitti. S; h̃ ē falsū qā
 idē est ī eq̃pollenti qd ī mutuo. ut q̃n
 rōne t̃mini aliqd plus soluit̃. ex. eo. c.
 cōsuluit. 7. c. fi. 7. c. ī ciuitate. Jō Jacobo
 d̃ Rauē. oīc q̃ nullo casu lex p̃mittit
 vsurā. nisi oīa morosū. i. cōtra illū q̃
 cū posset nō soluit̃ tēpore q̃ debebat.
 Et hoc verū ē. quia nō ē hoc casu p̃pe
 vsura s̃ potius otumacie pena. de q̃ s̃.
 §. 22. oīcūt ē. Et sic pprie loquēdo le-
 ges nec p̃mittūt nec p̃mittē possūt vsu-
 ras. Vñ glo. in Autē. ad l. 5. de vsuris.
 oīc q̃ ip̃ator corripit̃ p̃ iura nouissima
 oīa iura antiq̃ q̃ tractāt d̃ vsuris. 7 qā
 ex q̃ subiecit̃ scōcilio d̃ d̃ceno ī q̃ vsu-
 re phibentur ut oīc ē. nō ē verisile q̃
 voluerit aliqd statuere oīa illud. C.
 de sū. tri. 7 fide catho. l. 2. vbi īf̃ alia
 sunt h̃c verba. d̃ d̃cene fidei duduz a
 maiorib⁹ tradite. 7 oīne religiōis testi-
 mōio atq; assertōe firmitate obseruātia
 sp̃ mansura teneat̃ 2c. Nec ob. q̃ dicat̃
 hoc it̃elligi q̃ ad fidē. qā 7 ad fidē p̃ti-
 net stare it̃p̃tatiōi ecclesie sup scri-
 ptura. 7 it̃p̃retata ē reiecta oī disticti-
 one vtroq; testamento phibeti. ut ex
 p̃dictis pat̃. 7 nō t̃m se subijcit̃ ip̃ator
 q̃ ad fidē. sed etiā quo ad oīa eccl̃asti-
 ca. 7 ad foz̃ sc̃ciērie p̃tinentia. Vñ di-
 xit q̃ nō dedignant̃ leges sacros cano-
 nes imitari. ī Autē. vt cle. apud. pp̃ri.
 ep̃is. oueniātur. p̃mū. §. si vero eccl̃ia
 stici. coll. 6. Et velit nolit q̃ ad p̃dcā
 subiect⁹ ē pape. oīcō. c. duo sūt. s̃ di-
 uino iuri q̃ ad oīa. qā dicit̃ deus. Ego

oñs 7 nō ali? Vsa. 45. Vñ 7 glo. i oca
Auren. ad hēc. dicit q si etiā impator
voluisset nō potuisset pmittere. qā seru?
non pōt otta leges oñi sui. Immo te-
nētes q ali q casu vsura simplex nō sit
petm sūt hērici 7 ut hērici puniēdi. ut
7 tenz oñs Anto. de bu. in pfato loco.
7 pbatur in cle. ex gūi. 8 vsuris. B
¶ Vtrū liceat accipe mutuū sub vsura
R^o fm Tho. scda scde. q. 78. 120 lic;
īducere aliqū ad mutuandū sub vsu-
ra. Licet tñ ab eo q patus ē facē 7 qui
exercet vsuras mutuū accipe sub vsu-
ppter aliq d bonū. ut ē subuentio sue
nccitatis uel alterius. sicut etiā licet ei
q incidit ī latrones manifestare bona
q hz ad h ut nō occidat. q tñ latrones
diripiēdo peccāt. Et itelligit x. nō so-
lū de necessitate absoluta. s etiā de ne-
cessitate vtilitatis. quā aliqz cōsequitur
agendo negocia sua. s hac cessante pu-
ta cū accipetur ppter luduz alee 7 h?
mōi. tūc fm eundē accipe ad vsuraz ē
peccatū mortale. A. Idē nō. in sū. eo.
ti. q. 44. Sz certe nō oī iure pbati q p
sola cā vtilitatis liceat ad vsurā accipe
cū plus debeam? pōderare oānū spiri-
tuale proximi q nēm tēporale luctuz.
s. scandalū. S. vtz tēporalia. 12ec vi-
ctū vel tō Tho. se extēdit nisi ad abso-
lutā nccitatē videlz sine qua nō pōt cō-
mode fieri. Et addit Inno. in. c. super
eo. q nccitate īminēte extrema debet
pmo qs induci ut gratis salte p mu-
tuū subueniat indigēti. quod si nollet
īduci pōt ut sub vsuris saltē h faciat. 7
minus malū eligat videlz vsurā poti?
q homicidiū. B
¶ Vtz accipe sub vsuris pro alio sit li-
citū. R^o Si hoc facio in seruiciū vsura-
rij. ut ipse vel mutuet uel lucret. tene-
or. qā fautor eius sum. A. Hoc veruz

respectu peti. Ad testōnez aut nō tene-
or nisi fauerim vsurario ī exactiōe. ut
dicer. i. vsura. 5. S. p. B. Si vō facio
in seruiciū accipiētis. tūc pillū moduz
licet q oī in pcedenti. S. 7 maxie si cā
mei mitiores vsute exigant ab illo.
¶ Sed qd si ego rogat? ab illo q vult
accipe sub vsuris fideiubeo siue pmit-
to pro ipso ad h ut mitiores vsute exi-
gant. nūqd ī h casu possū accipe aliqd
ab eo? R^o 120. quia sic eē; pnceps vsu-
re ī ea pte quā recipio. Alij cōtra. qā
vti fideiussione alicuius non est vsus
pecunie. sicut nec vti pignozatiōe. Vñ
sicut pro pignozatiōe rei mee possum
aliqd accipe. ut s. i. 6. S. dictū est. ita
vī q possū recipere pro fideiussione.
Sz pmuz tñ tutius. A. Et hoc videt
verius. quia accessoriū naturā sequit
pncipalis. extra de re. iud. accessorum
lib. 6. Sicut ergo nō licet p mutuo ali-
quid accipe. ita nec pro fideiussione ul
obligatione que succedit loco eius. Vi-
detur. n. pecunia manu breui. i. qdaz
veloci intellectuāli trāsitū mutuata fi-
deiussoriz a fideiussore debitori. ul eti-
am sine hoc ipsa fideiussio nō ē nisi p-
pter mutuū. 7 sic accedit ad illud. 7 le-
gitur eius naturā. 12ec ob. q fideiuf-
sor incurrit piculū si debitor efficiatur
nō soluendo. qā 7 hoc piculū incurrit
etiā ipse pncipalis creditor. 7 ppter h
nō pōt aliquid vltra sortē recipere imo
nō tñ ppter hoc piculū. s etiā si cū h
accipiat ī se piculū nauigationis ul iti-
nerationis. propf hoc nō pōt aliquid
vltra sortem recipere. extra de vsuris. c.
nauiganti. ergo multo minus īpe fide-
iussor accessorius. 12ec ob. quod dictū
ē de re obligata ad pignozandū. quia
locatio est contractus pncipalis 7 per
se. s fideiussio ē obligatō accessoria ad

principalem obligationē. B

Utz marito liceat recipere dotē a patre uxoris qui ē usurarius. *Re^o fm xv.* Si pater nō sufficit ad soluendū ea q̄ habet de usuris. 7 maritus sciens veritatē vel habēs ignorantia crassam contraxit cū filia. nō debet recipere dotē a tali patre. Si autē nō putabat socerum eē usurariū. uel al' esse soluendo. qui tamen nō erat. potest dotem in solidū recipere. licet postmodū sciat veritatē *h xv.* Tutius tamē dī q̄ sciēs veritatē nō recipiat dotem. aut si recipit restituat ill' quibz pater tenebat. **A** . Idoc verū si accepit res ab usurario p. l. cōmissoria acq̄sit. ut *s. i. j. in additione. d. s. ad clationē. al' nō videt' teneti si habuit bonā fidem. cū recipiat ex titulo oneroso. fm eundē xv. 7 i sū. eo. ti. q. 56.* Et facit qd̄ dictū ē s. restitutio p. *s. i. j. in additione. d. itē nullus.* Si autē in veritate fecerit de alijs bonis ē sufficiens ad soluendū. tūc gener indubitāter pōt dotē recipere. B

Utz liceat creditori recipere debitū qd̄ ei usurarius debet. *Re^o scdm xv.* Si bona fide credit ei pecuniā. ut ex illa cōmodū suū faceret 7 lucrādo forte ex ea se libaret. recipere pōt qd̄ mutuauit etiā si ille al' nō sufficit usuras soluere. Si vō alia causa credidit. puta ad ludē dum in alea. uel ad vāndū meretrici. aut histrioni non debet debitū ab illo recipere qui nec usuras extortas sufficit restituere. **A** . Id in ocā. *q. 56.* Et satis potest oprehendi ex dictis s. restō p. *s. i. j. in additione. d. itē null'.* B

Utz illi qbz debetur ex contractu uel quasi. aut ex maleficio uel q̄ si possint hoc recipere ab usurario. *Re^o fm xv.* Sic dum tñ rem ipam usurariā nō recipiāt. Et idē dicendū de quocūq̄

raptoze uel fure. **A** . Certe magna off' ferentia est inter rē usurariā per legez cōmissoria nō q̄sitā 7 furciuā seu raptam. Nam 7 talis res usuraria recipi pōt. oūmodo nō in fraudē creditōrū. ut colligit' *s. s. i. j. in additione.* B

Quid de coītaribz quarundā ciuitatū que dāt pecuniā ad usurā? *Re^o fm Ray.* oēs illi ciues quoz auctoritate 7 consilio sūt. usurarij sunt. Et eodez mō si ciuitas ul' coītas reciperet aliqd̄ pignus 7 fructus eius nō cōputaret in fortem. extra eo. conquestus. ar. 7. q. i. sicut vir. 24. q. 3. si habes. ff. qd̄ me. causa. l. metū. *s. cum aiaduertendū.* Idē de his qui prohibere possūt 7 nō phibent. extra de sen. exco. quante. **A** Con. Hosti. ut in sū. eo. ti. q. 57. **B** Et licet oēs ofsentientes. put dictum ē omittant usuram. tamen fm xv. nō tenent' ad restitutōez nisi quātū ad eos puenit. uel quantū releuati sūt ab expensis quas fecissent de suo. Illi tamē qui p̄stiterūt auctoritatē uel p̄ceptū ad usurā 7 huiusmōi. ita q̄ al' ciues n̄ fecissent eam. in solidum tenentur. **A** Id in sū. eo. ti. q. 60. **B**

Quid si iudeus accipiat usuras a xpiano? *Re^o fm Ray.* Mortaliter peccat. 7 pōt ab ecclesia opelli ad restōnez indirecte. s. subtrahendo coīonez xpianoz. extra eo. post miserabilē. ul' salte tales cohercedi sunt a p̄ncipibus 7 etiā a p̄zelatis p̄dicto mō ne exigant ī moderatas usuras. extra eo. q̄to. **A** Immoderata autem intelligit' omnis usura. ut notat glo. in ocō. c. quanto. cū sit contra moderamen diuine iusticie. extra eo. super eo. Ideo iudei cogi debent ad omnē restitutionē usurariū ut in. de. ex. graui. extra eo. que etiam intelligitur in iudeis. ut patet ibi per

glo. sup. vbo censura. A. S; xpianus
licite recipit vsuras ab hostib; contra
quos iustū bellum gerit. maxie si sint
infideles. 24. q. 4. ab illo. quia accipit
qđ suū est. A. Et in dicto. c. ab illo.
patet qđ hoc vey est respectu illaz rez
quas quis a talib; hostibus posset etiā
violenter rapere. 7 non al. ut 7 potest
colligi ex notatis in sū. eo. ti. q. 67.
B. De pstantijs que sūt in ciuitatib;
vide. i. vsura 3. §. p. 7. fi.

Con^osuraz^o circa aīalia. Vtrū liceat
locare animalia pro certo fru
mento vel alia re annua. R. fm x. Li
citus est tractus dūmodo conductor
non grauetur ex imoderata mercede.
A. quia in contractu locationis que ē
bone fidei. merces debet eē iusta. 7 cō
ueniens arbitrio boni viri. ut. l. si in
lege. ff. de loca. B. Licetum est etiam
appondere pactū de dāno 7 lucro rei lo
cate. qđ vtrūq; sit cōmune. s; nō liceret
appondere pactum qđ dānum sit solum
conductoris nisi dānum quod esset ex
culpa sua. A. etiā leui nō aut leuissi
ma. cum contractus concernat utilita
tem vtriusq; ut s. locatio. §. 3. p. posset
etiā ex pacto conductor in se piculum
rei suscipe. extra d. de posito. c. fi. vnde
tale pactum nō facit contractū vsura
riū licz posset fieri in fraudem vsuraz
7 forte sic psumeretur si fieret a vsue
to vsurario. ut in simili dictū est de pe
na. s. vsura p. §. 22. p. foret etiaz tale
pactū ex alio respectu qđ vsuraz conti
nere iniquitatem. Vnde idē x. dicit
qđ pactū de cōmunicando dāno ul' cō
modo rei locate. iniquū est ex pte loca
toris nisi pbabiliter dubitetur vtrum
locatoris vel conductoris melior aut
deterior sit conditio. uel nisi credatur

qđ conductoris nō sit deterior conditio
i pacto tñ pposito videt' conductor deti
or conditio qa vix aut nunq; pōt habē
tantū cōmodū de melioratione bouis
qđ tñ potest habere de morte. Si tamē
locator timens ne cōductor graualet
bouem. pactū apponeret firmiter ppo
nens qđ si bos sine culpa conductoris pe
ritet nihil exigeret ab eodem. non cre
do qđ peccaret nisi ppter eoz scandalū
qui eius ignorarent intentionem. ut i
sū. lib. 2. ti. 7. q. 35. B.

Quid si vn' habeat. 20. capita ouī
um. 7 alius. x. 7 cōcant eas ad inuicē
7 piculum 7 emolumentū 7 expensas
cōcant. p rata. R. fm x. Non ē scd'
vsure s; societatis. 7 possunt etiam con
uenire qđ de fetib; recuperētur capita
mortua. uel qđ de velleribus 7 pellib;
emantur capita ad augendū gregem.
A. dum tamen seruet equalitas inter
eos. ita qđ ex huiusmodi pacto non vi
deatur esse deterior conditio vnusq;
alterius. ut in sū. eo. ti. q. 36. fm eun
dem x. Et facit. l. si non fuerint. ff. p
socio. B.

Quid si quis habens. 20. capita tra
dat alicui custodiēda 7 pascenda sub
certa mercede uel sub certa participa
tione puentū gregis? R. fm x. Si
dominus tenet sibi periculū aīalium
non est contractus vsure sed locatiōis
Secus si non retineret piculum s; ipu
taret conductori. A. Sed 7 si nō reti
neret sibi piculū. nō ppter s; eēt vsura
nec hoc x. dicit. ut patet in dca. q. 36.
sed posset continere iniquitatem aliam.
vt dcm est s. in pncipio. B.

Quid si quis habens. 20. capita tra
dat alicui rustico custodiēda hoc mō
qđ sint firma. quia illa dat ei extimata
tanto precio. 7 lucrū 7 dānum sit tñ

rustici! R^o scdm x^o. Non est tract⁹
 usure sed mutui. q^a idem est ac si mu-
 tuaret ei pecuniam de qua emeret tot
 aialia. A. Immo iste tractus poti⁹
 ē emptionis. quia extimatio emprio-
 nem introducit. ff. de iure do. pletūq;
 7. ff. solu. ma. extimate. Et dicit dñs
 Ange. de p^usio. in suo tractatu de socie-
 tatibus addēs q^d hoc casu tradens aia-
 lia nihil aliud poterit petere nisi p^uciuz
 quicqd enīz sorti accederet usura esset
 ex eo. cōsuluit. 7. c. i. ciuitate. nisi ēptor
 aialiū fructus recepiſset ex aialib⁹ em-
 ptis 7 moriam cōmisiſset in soluendo
 p^uciū. quia tunc venditor posset pe-
 tere dictos fructus tanq^{uam} interesse. l.
 curabit. C. de ac. emp. quod etiā obti-
 net de iure canonico 7 de foro consciē-
 tie. ut nōt glo. i. c. cōquestus. ex eo. B
 ¶ Quid si quis dat certa capita ouiu⁹
 extimata certo p^ucio hoc pacto q^d rusti-
 cus nō accipiat prius aliquā utilitatē
 donec qui dederit recipiat prius tota⁹
 sortē! R^o fm x^o. Iniquū est valde pa-
 ctum. sicut etiā si quis paciscatur q^d
 anteq^{uam} rustic⁹ accipiat aliquid restau-
 rabit de fetibus oīa mortua. Hīs enīz
 pactis ē quasi tradere oues imortales
 Et nota generaliter q^d qñ cōis est con-
 ditio. licitū est. Secus vbi melior vide-
 tur cōditio vnius q^{uam} alterius. A. Idē
 in dicta. q. 36. vbi fm eundem x^o. cla-
 rius sic dicit. Et gnāliter verum est q^d
 vbi pbabiliter dubitat^{ur} ut^{rum} illius uel
 istius sit deterior cōditio in forma pa-
 cti adhibiti in societate. nō ē peccatuz
 vbi aut ad arbitriuz boni viri grauat^{ur}
 cōditio alterius. peccatū est ex pte gra-
 uantis si scienter hoc faciat. 7 tenetur
 ad restitutionē. Non potest tamē dari
 doctrīna gnālis sup huiusmōi traditi-
 onibus animalū p^{ropter} varietatem

traditionū 7 dolos qui a qbusdā sup
 talib⁹ excogitant^{ur}. Itē dicit q^d in talib⁹
 possūt qñq^{ue} cōcurrere contractus mu-
 tui 7 societatis. ut cū habens. 20. capi-
 ta tradit ea extimata alicui. puta p. 20.
 solidis. ita q^d teneat ei reddē medietā-
 tem sortis. s. x. solidos. qcquid cōtigat
 postmodū de ouib⁹. 7 tunc pinde ē ac
 si creditor dedisset ei mutuo. x. ex q-
 bus opatis. x. capitib⁹ cōtraxisset soci-
 etatē cum creditore hñte. x. alia capi-
 ta ita q^d sint cōmunia. 7 ipi sint socij ī
 periculo 7 p^{ro}uentib⁹. in quo casu si
 cōmodatiōe mutui grauet creditor de-
 bitore in cōtractu societad. usura ē. B
 ¶ Quid si quis tradat oues monaste-
 rio 7 sub hoc pacto q^d de qualibet oue
 recipiat annuatī solidos duos. cū fru-
 ctus ear^{um} valent longe plus. s. addit q^d
 etiā si omnes moriant^{ur} ipe vult tantū
 fructū. 7 si valde multiplicē oēs sint
 monasterij! R^o fm Hosti. Dico q^d licitū
 est. nec pōt ecclesia restitutionēz pe-
 tere ex quo in traditione lesa non fuit
 quamuis mortalitas sequatur. 7 hoc
 nisi oues īfecte essent ad mortē parate
 7 hoc ignorauit monasteriū. ff. de mi-
 no. l. verū. §. si locupleti. Consulo tñ
 tradēti q^d in tali cāu sentiat prem dā-
 ni. A. Nam īspecto lucro quod fecit
 monasteriū in ouibus quas forte lon-
 go tēpore hñerat ī solidum exigit uel
 remittat. uel patiat^{ur} 7 sentiat partem
 damni. fm eundem Hosti. ut in sū. eo.
 ti. q. 39. B. ne cū iactura mōasteria ve-
 lit locupletari. ex de re. iur. locupleta-
 ri. lib^o 6°. 7 caueat sibi tradens. quia
 nisi conuentus consentiat. nō tenetur
 monasteriū de ouib⁹ abbati vel cella-
 rio 7 huiusmodi cū predicto pacto da-
 tis. A. uel pacto cōsimili. scdm eun-
 dem Hosti. ut in dicta. q. 39. B. extra de

deposito. c. p. A. Ut autē predicta cla-
rius intelligant. sciendū qd aīalia qndocq;
tradunt ad solam custodiā. uel ad ali-
quē recipientis vñ. 7 aliquādo reci-
piens aliqd p̄cium recipit p mercede
aliquādo aliquod p̄cium prestat p vsu
Ideo interdū dicit̄ adductoz. interdū
locator. p̄p̄ea his vocabulis p̄miscue
v. imur. l. veteres. cū. se. ff. de ac. emp.
7 in his ē purus tractus locationis 7
adductiois. ff. de positi. l. i. §. si qs ser-
uuz. Aliquādo vero p custodia aīaliū
recipit pars ipoz fructuū. 7 hic ē cō-
tractus inoiatus. pro quo datur actio
p̄scriptis verbis siue in factum cum
nō inuenit pecunia. tamen idem iudi-
catur de hoc qd de locatione 7 adducti-
one. dō. §. si quis seruū. Et de his vi-
dum ē s. i p̄ncipio. 7 latius s. locatio
Itē 2° tradunt qñq; extimata. ut lucz
7 totū damnu p̄tineat ad recipientem
7 iste est merus tractus venditionis
i quo potest aliqñ vsura inuenire. de
quo dictum ē s. §. 3. in additiōe. 3° tra-
dunt aīalia ita qd totū dñuz trāsserat
in accipientē sic qd per eum meliorata
post modū cōcentur. 7 isto casu nō ē
cōtractus societatis. nā per societate 3
nemo definit esse dominus in totū rei
tradite. s. est cōtractus inominat⁹. do
ut facias. ex quo oritur actio p̄scriptis
verbis siue in factum. ff. de p̄scrip.
ver. l. si tibi aree. Et si quidem melio-
rumentū nō sequatur videt̄ qd res ite-
gra debeat restitui. quasi causa data 7
causa nō secuta. 7 sic sine causa accepta
fuerit. ff. de odi. sine causa. per totum
nisi inquantū sine culpa recipientis uel
ad eum p̄tinentiū res p̄ierit uel deteri-
orata fuerit. cum bone fidei possessor
non teneat nisi inquantū sit factus lo-
cupletioz. siue ex re p̄ncipali. siue ex

fructibz eius. ff. de peti. here. l. vtz. 7
sic deberent etiam restitui fructus rei.
habita distictiōe vtz fuit bone fidei
uel nō. l. vtz steterit p̄ eū qñ seruaret
duēta. de quo s. restitutio p̄. §. 4. cū
additionibz. Si vero melioramentuz
fm ouentionē secutū fuerit. res coica-
ri 7 tractus societatis otrahi debet.
ocā. l. si tibi aree. Et exide idem de hoc
dicer̄ qd 7 de societate. de qua. i. tan-
getur. 4° aīalia tradunt in societatem
Et hoc distiguendū. quia aliquando
sūt aīalia grossa ut boues 7 siles. aliqñ
minuta ut oues 7 h⁹ mōi. Si grossa. ali-
quādo cant̄ iextimata. aliqñ extimata.
Si iextimata. aliqñ cum terra. 7 aliqñ
sine terra. Si iextimata 7 sine terra. aut
factū est pactū aliquod. aut non. p̄mo
casu vñ qd pactū seruandū sit. C. de
pac. l. si pascēda. quod sane intelligen-
dū est p̄mō modo sit tale qd arbitrio boni
viri eq̄litatez ōtineat cōsiderata quāti-
tate capitalis ex parte oātis. 7 extima-
tione opaz ex pte recipientis. Nam i
iudicio seu cōtractu societatis semper
arbitriuz boni viri versari debet. ut q
plus societati cōtulerit uel pecunie ul
ope uel cuiuscūq; alterius rei. ille plus
de lucro recipiat. ff. p socio. l. si nō fue-
rint. 7. l. i. p̄posita. Sed ut clari⁹ hui⁹
rei veritas appareat aduertēdū qd qñq;
pactū inter socios pōt fieri circa ipsuz
aīal 7 capitale quod in societate inexti-
matū positū est. qñq; circa fructus ei⁹
qñq; circa tempus quo societas dura-
re debeat p̄mo casu postq; inextimatu
oatū est. nō videtur posse pacisci qd pi-
culū sit alterius qd ipius qui inextima-
tū dedit. cū regulariter ad ipm piculū
p̄tineat. ut dicit Bal. in ocā. l. si pascē-
da. Et nōt dñs Ange. p̄fatus in suo
tractatu de societati bz. Sed hoc potest

intelligi nisi tradens aīalia in alio gra
uaretur. puta qā recipiens noller tene
ri de pditione aīaliū nisi p parte. etia;
si culpa sua perirent. sicut contingit in
aliquibz locis. Nam qui in vno graua
tur. i alio releuari debet. ff. de re. iur.
fm naturā. Item aliud videtur dicen
dū de capitali pecunie etiā scdm eosdē
doc. ut s. societas. 2. §. p. Et hoc forte
ideo. qā pecunia vel res silis ipso vsu
consumitur. 7 sic in ipsa societate totalitē
exercetur. quod secus est in aīalibus
que sic nō consumunt sed quādoq; me
liozant. Unde sicut meliozamentum
pertinet ad tradentē sic debet 7 piculū
ptinere. dca. l. fm naturā. Item scdm
eundē dñm Ange. vbi s. ut in hoc ca
su equalitas seruetur. i fine societatis
illud aīal quod pro capitali positū est
pīpūm debet esse ipsius ponentis. 7
quodlibet pactū quod trasfietur non
videt equalitatem 7 equitatē cōtinere
7 sic inualidū fore. Item quod dictū ē
recipientem nō teneri de piculo capi
tal fallit si illud euenerit ex culpa sua.
quia tūc de illo in solidum teneretur.
l. cū duobz. §. si in cōeunda. 7. §. dā
na. ff. p socio. Et ex his inqt p; q non
alliceret socio qui aīal inextimātū po
suit pacisci qd p mis fructibus capita
le suū retrahere possit. Si vero pactū
fuerit circa fructus ut circa fetum uel
lac uel frumentū quod ex opera botz
queri posset. ul ex trituratione equaz
7 similia. tūc si ouenit iuste cōsuetudi
ni seruandū est. Si dō de cōsuetudine
non appareat cōtinere debet equitatem
arbitrio boni viri. s. ut ille plus reci
piat qui plus societati cōtulit fm eun
dem Ange. ut 7 pzetactū est. Sed si pa
ctū fuerit circa rēpus. tūc siliter equi
tas arbitrio boni viri seruāda est fm

quā cōsuevit q in aīalibz grossis quin
quēnio talis societas pseueret. l. 26. §.
vī turū per pactū minōri tēpore cōtra
hi pzetert; in foro cōsciētiē. cum nō
videretur posse trāfire sine iactura ul
dāno alterius socioz fm eundem. ad
quod etiam allegat quandam extraua
gantē cōstitutionē inter extraordina
ria capitula feudoz de qua. i. Et si int
partes nullū sit pactū factū. tunc debz
seruari cōsuetudo loci. l. 2a; inter ptes
actū videtur qd cōsuetū est. ff. d. edili.
edic. l. q si nolit. §. quia si assidua. 7 d
aqua plu. arcen. l. si pus. §. recte placu
it. oum tamen cōsuetudo oueniat arbi
trio boni viri. 7 nō al. dicta. l. in pzo po
sita. ff. pzo socio. eo. ti. l. si non fuerint
Si vero nec pactum nec cōsuetudo ap
pareat hoc casu qñ contrahitur socie
tas sup aīalibus grossis inextimatis 7
sine terra. dicit ibidem dñs Ange. Re
perio quedam iura extrauagantia int
extraordinaria capitula feudoz. qru;
vni? Rica dicit. Cōsuetudo societad
iumentoz. Et sic seqr ad l. 3a; i nīg. Si
qs dederit iumētū iure societad. ille q
accepit cōtenē p qnq; ānos si nihil di
ctū ē d tpe. 7 oēs poledri debēt eē cōes
7 id qd qñerit tpe trituratōis. 7 i capi
te quiq; ānoz sepat societas. 7 ille q de
oit hēre o; iumētū; ān ptez. s. si ille q ac
cepit dedit tertiā. s. ptez p cñ i emēdo
iumentū. fm glo. tūc iumēta 7 oīa pti
enda sūt p mediū. Et si amiserit iumē
tū culpa sua. qā nō custodierit. emen
date tūc o; 7 seqr alia Rica. Cōsuetu
do societad vaccaz. Si qs dederit vac
cā alicui ut habēt eā iure societad. 7 n
dixerat d tpe. o; eā tenē p qnq; ānos.
7 oēs vituli debēt piri p mediū. 7 ille
q dedit vaccam o; habere eam pro ca
pite saluo si nihil dictum est. 7 ille qui

suscepit nō dedit de suo in p̄cio vacce.
alioqn si partē p̄cij dedit. dicit glo.
tertia. per ea que s̄. oca sūt in iumend.
Sequitur. oīa debēt partiri p̄ medium
Et si is qui accepit amiserit vaccā cul-
pa sua quia custodem non misit ul̄ nō
bene custodiuit. 7 p̄ hoc vacca amī-
sa est. quia fures abstulerūt uel lupus
eā comedit. debet emendare socio suo
Cū vero dicta aīalia inextimata dāt
cū terra. i. q̄ quis dat aīalia omnia 7
terram. cū in dubio ut postensū est to-
tum piculū aīalium p̄tineat ad oīm
posset domin⁹ qui ponit boues 7 terrā
pacisci ut maiorem p̄tem fructuū fr̄e
recipiat. cum rusticus t̄m operas pōit
nisi opera rustici 7 eius industria ma-
gis extimet q̄ fructus qui venire pos-
sent simul ex bobus 7 terra. quia tūc
nō soluz fructus terre equis partibus
p̄tendi essent sed etiam de ipsis rusti-
cus plus haberet. oca. l. si nō fuerint
fr̄m eundem. Si autē dicta aīalia exti-
mata traduntur. tūc piculum casu for-
tuito int̄ socios ē cōe. l. cū duobz. §.
damna. ff. p̄ socio. Et tenet Bal. in oi-
cta. l. si pascenda. C. de pac. Aliqui t̄n
distiguere videntur. quia aut est dā-
num fortune. 7 p̄cedat quod dictū est
aut damnū nature. i. quod p̄cedit ex
natura. Et hoc p̄tineat solum ad tra-
dentē aīalia. Sed certe hoc iure p̄bati
nō videtur. Nec est ratio diuersitatis
īmo cum melioramenta etiā natura-
lia hoc cāu cōcentur. ut dicta. l. si non
fuerint. oueniēs est ut sūt picula diui-
dantur. nec mirū si hoc casu sit talis cō-
municatio. q̄a extimatio ītroducitur em-
ptionē etiā in attractibz in quibz d̄ sui
natura non transfertur oīniuz. puta in
locatione. ff. locati. l. 3. nisi sit aliud ex
p̄esse cōuentuz. ff. de solen. emp. l. cū

māufata. §. nemo. ul̄ nisi ex cōsuetudi-
ne aliud īducatur. cū ut oīm ē ītelligit
actū qd̄ ē cōsuetū. oca. l. q̄ si nolit. §.
ga assidua. ff. de edili. edic. dicta ḡ exti-
matio ītroducitur ī dubio ēptionē. ar.
l. extimate. ff. solu. ma. Et habetur p̄
inde ac si ille qui dat dicta animalia
mutuasset socio medietatē p̄cij 7 ip-
se posuisset aliā medietatē. 7 coiter ab
ipsis fuissent empta. Et ideo nō miruz
si quilibet p̄ rata de periculo tenetur
quādo sine culpa alterius socioz p̄ces-
sit. al̄ illius solius erit oānuz cuius cul-
pa cōtigit. ut in oco. §. damna. Circa
fructus autem 7 tempus quo societas
durare debeat eadē dicenda sunt que
7 dicta sunt s̄ in p̄ximo cāu q̄n inexti-
mata tradunt. ut. s̄. semp equalitas ar-
bitrio boni viri seruetur. p̄ iura ibidē
allegata. Vnde hoc cāu postq̄ q̄libet
socioz ponit tantundē respectu p̄cij
aīaliuz que extimata tradita sunt. Et
socius rustic⁹ plus ponit respectu opa-
rū 7 custodie. nō videt q̄ fructus p̄
mediū diuidi debeant. Et ait dictus
oīs Ange. De hoc al̄ dubitari. vidi. 7
putatem arbitrio boni viri oueniri ut
eq̄litas seruetur. q̄ si talis custodia 7
cura aīaliū quā ponit soci⁹ rustic⁹ fiat
aut fieri posset p̄ infantes aut puulos.
quoz oge non sūt in magna extiatōe
licz alique sint. tunc si aliquam vtili-
tatem ex aīalibus p̄cipit plus rustic⁹
socius q̄ alius. ut fimi 7 lutaminis q̄
verisim̄ cum opera pastozis cōpensari
possunt. iuste fructus equaliter diui-
duntur. Si vero pastozis opere quas
ponit rusticus aut poni facit siue aliq̄
sumptus. puta palearum. feni 7 fimi-
lum excederent commoditatem luta-
minis. tunc ut eq̄litas seruet iuste ru-
stic⁹ an p̄tē aliqd̄ p̄ pastozis opa recipere

debeat. quod equiualeat ei qd plus po-
nit. dicta. l. si non fuerint. al. si tradens
aialia vellet equalem portioem. vide-
tetur velle precium mutui facti socio de
precio medietatis sortis. 7 sic vsuram
omitteret. cum quicquid accedit sorti
vsura sit. i. q. 3. pletiq. Nec hoc casu
posset quis per consuetudinē contrariā
excusari in foro conscie cum iniquita-
tem contineat. 7 socij damnuū 7 iacturaz
7 iuri fraternitatis non oueniat. cui
societas oparatur. l. vez. ff. pro socio.
Et si dicta animalia extimata tradunt
cū terra. ouenit qd damnuū 7 lucrū sit
commune 7 fructus equali parte diui-
dantur cum vnusquisq; ponat partē
animaliū que coicata sunt p extimatio-
nem. ut dictū est. 7 vnus ponat terraz
7 alter equiuales ponat opas scdm
eundem. Quo vero ad aialia minuta
quādo super ipis societas contrahitur.
dicendū qd obseruande sunt ouentio-
nes 7 consuetudines arbitrio boni viri
ouenientes fm modū 7 formaz circa
animalia grossa s. positos p eadem iu-
ta. nisi qd circa aialia minuta videtur
societas posse breuiori tēpore finiri. pu-
ta spacio trium annoz ut statim patebit
Si vero nulla appareat ouentio seu cō-
suetudo. repiunt scripta aliqua iura
extrauagantia in fine vsuuz feudozuz.
quoz vnus sic incipit R.ica fm dñm
Ange. Consuetudo societati capraruz.
Nigrū sic sequitur. Si quis dederit ca-
pram aut pecudē iure societatis. ille q
accepit debet tenere p tres ānos. 7 in
vnoquoq; āno debet dare p capra. i. z.
formaticos bonos 7 optimos p pecu-
de. 6. 7 medietas capretoz 7 agnozuz
debet esse cōmunis 7 medietas lane. 7
ille qui dedit caprā aut pecudem ante
partem debet eā habere. Et si ille qui

accepit dedit tertiā. tūc oīa ptiēda sūt
per mediū. S; si ille qui accepit amise-
rit culpa sua. qā eam non custodierit
ul' pecozile nō bene clauferit. domino
tūc emēdare debet. 7 ut dictū ē bonos
formaticos dare debet. s. nō quidem
de vna mūctura. qā si dedit tm vnam
pecudē. uel vnā caprā. nō debet mibi
dare talē formaticū qualis potest fieri
de vna mūctura tm. s. tres aut qtuor
mūcture insimul mitti debent. ut bo-
nus formaticus inde fiat. Q. si dedit ali-
cui. 20. aut. 40. pecudes. aut totidem
capras. debet ne mittere vnā mūctu-
rā insimul 7 facere vnū formaticū de
tota mūctura. Certe non. Sed medie
extimatiōis. ita qd nō fraudetur q de-
dit nec qui accepit. Sed si agni uel ca-
pzetū nati non fuerint d vna aliqua ca-
pra uel pecude. nō debet dare nisi me-
dietatē formatici quē daret si nati es-
sent agni ul' capzetū. Segtur alia R.ica
Consuetudo societatis porcaruz. Si qs
dederit porcam alicui iure societatis. 7
nō fuerit ocm de tpe. tunc is q accepit
d eā tenē p tres ānos 7 oēs porcelli q
nati fuerint ptiēdi sūt p mediū in vno.
q; āno. uel si placuerit oīo 7 ei q acce-
pit tenē vsq; i capite triū ānoz. debet
oīa ptiēdi p mediū etiā porcellos natos
d porcell. Et cū porca facit porcellos d
dñs facē adiutoriū ei q accepit. 7 nō
q accepit dare tertiā aut incōtrum. 7 si
amiserit culpa sua. qā porcellos nō bñ
clauferit. ul' custodē cū pord nō bñ mi-
serit. d oīo emēdare. ul' casū amissio-
nis oīo dicē. s. pncipalit aliqn aialia
feminini generi tradūt ad opieduz ab
aialibz mascul' alti. q cāu si appareat
ouentio seu cōsuetudo que non disce-
pet a iudicio boni viri seruanda est. ut
sepissime ostensum est. Q. si hēc non

appareat. sup hoc ē vna de p̄dictis ex-
trauagantibz scdm dñm Ange. cuius
Reica est talis. Consuetudo societatis
iumentoz. Si quis dederit iumēta co-
operienda equo alicui⁹. oēs poledri de-
bent esse cōmunes nati in illo anno de
iumentis illis. p̄tendiq; sunt fm con-
suetudinem. 7 ille cuius sunt iumēta
debet partiri poledros 7 mittē illi ele-
ctionem cuius est equus utz velit ac-
cipere poledrū an accipe partē precij.
6 aliquādo tradūtur aīalia nec appa-
ret quomō. p̄sertim defūctis iā p̄nci-
palibus. 7 tunc seruāda esset cōsuetu-
do. cum illud qd ē consuetū inter par-
tes videatur actū. ff. de edili. edic. q. si
nolit. §. ga assidua. 7 de aqua plu. ar-
cen. l. si prius. §. recte placuit. Si autē
de consuetudine nō apparet. tūc fm
dñm Ange. in dubio presumeret con-
tractus innotatus. pro quo daret actio
prescriptis verbis. 7 in hoc eadē eēnt
seruanda que sup̄dicta sūt de societati-
bus ac si esset contracta societas. Ego
puro q. ex quo nō apparet quid actum
sit 7 remanet indeterminatū totū debe-
at reduci ad arbitriū boni viri. extra d.
offi. dele. de causis. 7. ff. pro socio. l. si
nō fuerit. Cui arbitrio cōuenit q. vni-
cuiq; detur sibi debitū. ff. d. iusti. 7 iuri
l. iusticia. §. iuri p̄cepta. Et p̄pterea
q. tradens aīalia ista recipiat cuz oībz
fructibz 7 accessionibz. illis exceptis q.
sine culpa recipientis dep̄dita sunt. cū
dicta aīalia fuerint tradentis. nec ap-
pareat q. eoz dñiuz in aliū trāstulerit
ar. l. fructus. ff. de rei ven. §. receptori
aīaliū fiat agrua recompenratio iuxta
exigentia sup̄truu 7 laboris sui. 7 hoc
actione mandati. ex q. p̄ mandatū seu
impositionē dñi aīalia gubernāda sus-
cepit. ff. mandati. l. i. uel salte; actiōe

in factū siue p̄scriptis verbis. ff. de pre-
scrip. d. l. z. Et ex his patere potest q.
liter aīalia tradantur. 7 quō super his
societas contrahatur. 7 quid agendū sit
7 utrū in his contractibz omitteretur usu-
ra. quia regulariter non omitteretur ni-
si cū his cōcurrerit mutuū seu egpol-
lens. videlz terminus cōcessus ad sol-
uendū. quoz occasione plus aliquid
recipiat. uel nisi sub p̄dictis contracti-
bus cōtractus mutui palliet. extra de
emp. 7 ven. ad n̄am. Et l. usura non
intueniat. potest tñ alia adesse iniquitas
videlz cū vnius additio plus grauetur
q. alterius ptis contra boni viri arbitriū
De societate vero cū pecunia q. merca-
tori deditur ad mercandū. vide s. so-
cietas p̄. et z. B

Suraz in emptiōi-
bus. Quid
si emat aliquid ut p̄ciuz soluat
ad certū terminū? R. Si p̄p̄ hāc oīla-
tionē res vendat maiori p̄cio. licet talis
datus nō sit usurari⁹ ex forma. est tñ
usurari⁹ ex fraude. A. Et etiā ex for-
ma qñ de hoc cōstat. ex eo. in ciuitate. 7
c. si. B. Et iō v̄ditor tenet q. h̄ facit
q. si usura fecisset. nisi dubiū sit q. mer-
ces v̄dite tpe solutiōis debeāt pl⁹ uel
minus valē. ex eo i ciuitate. q. tñ li-
cite possent v̄di tātū pl⁹ q. tñ extia
q. plus debeāt valē tpe solutiōis. dico
si iste v̄ditor nolebat vendere nūc. s.
intēdebat seruare vsq; ad illud tēpus
ex eo. nauigāti. Q. si fiat ecōuerso. pu-
ta dat nūc. x. ut circa autūnuz reddant
sibi tot mēsure frumētū uel vini. tunc
attendendū ē q. l. nūc pl⁹ ualeāt. utz
tñ qñ cari debent sint valitūre pl⁹ v̄-
min⁹. si v̄sist dubitat nō ē usura. Si at
extia q. pl⁹ valebūt. certe ēptoz usura
omittit. ut i ocō. c. nauiganti. A. Ad

meliorē p̄dictorū intelligentiā hec tria
 videnda sunt; p̄mo q̄liter discernat
 iustū p̄cium rez. Ad quod dicendū q̄
 illud dicit iustū p̄ciū rez q̄ in loco
 coit̄er de te iueniri p̄nti solutione p̄t
 ff. ad. l. fal. l. p̄cia. Quod qdam nō ir
 rōnabiliter limitāt hoc eē verū. nisi i
 p̄edimentū occurat ex aliq̄tū malicia
 puta vsurarioz seu alioz pecuniosoz
 vendentiū merces suas ad terminum
 ut valeant aliqd plus lucrari. 7 boni
 mercatores nō p̄nt v̄dē merces suas
 etiā iusto p̄cio. uel etiā si aliquis tyrā
 nus 7 potēs aliud adhiberet i p̄dimē
 tū sine rōnabili cā limitando p̄cia uel
 phibēdo merces alio deferri. Itā mali
 cius indulgendū nō ē. ff. de rei ven. l. i
 fūdo. 7 ex de cog. spi. c. 2. Itē iustum
 p̄ciū cōsideratur sup mercantijs resp̄
 ctu laborū 7 sūptuū mercatorū. ut s. ne
 gociatio. §. 3. in additiōe. Quod intelli
 ge. nisi i loco venditiōis aliud eēt cōe
 p̄ciū nō introducū ex eoq̄ malicia. ut
 dictū ē. s. ex cōditiōe t̄pis seu negocia
 tionis. puta cū t̄pe messū 7 vīdemia
 tū soleāt frumētū 7 vinū mīori p̄cio
 valere. 7 id in silib. uel cū merces ex
 habūdantia mīori vendūtur. 7 maio
 ri ex occurrēte penuria. Itā cū merca
 tor possit p̄ciū augmētare ex varietate
 locoz 7 tēpoz ex q̄ p̄cia in eis dē diuer
 sumode statuūt. ita debet 7 minuere.
 p̄ecia enī cōsideranda sūt res̄pectu lo
 coz 7 tēpoz. nō solū i augmētatiōe. s.
 etiā i diminutiōe. ff. si cer. p̄. l. vinu 3
 7 de regl. iur. l. fm naturā. 2. vīdēduz
 ē quid si aliq̄s v̄dit rem ad terminūz
 p̄maiori p̄cio de q̄ verisilē dubitatur
 utz t̄pe solutiōis p̄ciū sit res maiorū ul
 mīori p̄cio valitura. tñ vendēs putat
 eā nō valiturā maiori q̄ nūc valeat.
 an cōmittat vsura? B. Inno. vī tenere

i. c. i ciuitate. ex eo. suffice ad cōmissio
 nē vsure q̄ v̄ditōz nō credat eā valitu
 rā maiori. Et cū Inno. etiāz trāsīt oñs
 Anto. d. bu. q. d. vez puto q̄tū ad pec
 catū. q̄ vō ad restōez distiguēdū cre
 do. utz v̄ditōz h̄ putauerit ex p̄babi
 li diecra. 7 tūc teneat. an ex leui. 7 n̄ te
 neat. ar. l. cū qdā. §. qd g. ff. de acq̄rē.
 h̄ere. vbi or̄ q̄ si h̄es etiā sol⁹ putat ad
 eē i p̄dimētū adeūdi h̄editatē. adire
 nō p̄t si iusta rōne mor⁹ crediderit.
 Ifacit etiā ex d̄ sen. exco. i q̄sitiōi. In ou
 bio tñ si nō apparēt utz cōit fuerit ou
 biū verisilē. uel si res t̄pe sc̄lonis p̄ciū
 fuerit plus valitura. ul si nō appareret
 utz extatiō v̄ditōz fuerit rōnabilis
 uel nō. puto q̄ iste v̄ditōz ad restōez
 teneat. ex q̄ nō putauit rem plus vali
 turā. q̄a in te p̄p̄ia q̄libet est modera
 tor 7 arbiter. 7 i dubijs iurior ps ē eli
 genda. ex eo. i ciuitate. 3. qd si p̄p̄ter
 t̄minū res pl⁹ v̄dat. n̄ tñ vltra i p̄i rei
 valorē. an cōmittat vsura? B. q̄ sic. ex
 q̄ rōne t̄mini res v̄dit maior. tñ sad
 existio q̄ cū p̄p̄t h̄ n̄ excedat iustū rei
 valorē nō cōmittat vsura. cū h̄ cāu nō
 lucz s̄ c̄seq̄t suū itereē. ex d̄ vsu. c. fi.
 Et si dicat nō posse c̄tīgē q̄ si res v̄it
 pluri rōne t̄mini n̄ uēdat vltra valorē
 iustū cū res tātū valeat q̄to p̄nti p̄cio
 v̄di p̄t. 7 sic p̄nti p̄cio nō pl⁹ iuenie
 bat. s. pluri p̄p̄t t̄minū v̄didit. vltra
 iustā extimatiōez accepit. p̄t t̄nderi
 q̄ h̄ nō seq̄t. Itā vez ē q̄ res tātū valz
 q̄tū v̄di p̄t. s. cōit cutu. nō vō singu
 lati euētu. ut sicut ille nō or̄ iusto p̄e
 cio v̄dē q̄ tē p̄cio maiori v̄dit alicui
 q̄ cōit fieret alijs. forte q̄a ille ad rem
 maiorē h̄z affectiōez. ul q̄a ea magj idi
 get. ff. ad. l. fal. l. p̄cia. Ita or̄ n̄ iusto p̄
 cio emē q̄ mīori tē emit a b ali q̄ cōit
 a b alijs emeret forte prop̄ v̄ditōis

necitate. uel qā nō pōt merces tāto tē
pore retinere q̄to aliū faciūt. 7 h̄ modi
Itē etiā. qā ex malicia alioz pōt iustū
preciiū īpediri. quod nocē nō debet ut
postensum est. B

Quid de mercatoribz q̄ hnt p statu
to q̄ q̄cūq; emit ul' vēdit tales merces
itelligat talis uel talis dilatio solonis
R? Si venditor ppter hoc nō apponat
ad p̄ciū nō ē usura. al' sic. ut ex pceden
ti. §. p̄ciū nō ē. Q si post cōcordiā 7 de
p̄cio 7 dilatiōe velit ēptoz nūc soluere
7 sic de p̄cio minuere. p̄ q̄ p̄ma vēdi
tio usuraria ē. s. vltra p̄ciū. nisi forte ta
lis minutio p̄ciū fiat rōne alie? inesse
de quo vide s. usura p̄. §. iō. q̄ incipit
s nūqd usura ē. A. p̄ciū etiā eē q̄ vē
ditor minuit de p̄cio ppter necitatem
7 sic potius ē iniquitas ex pte ēptoris.
Vñ pōt q̄ti. an emptor h̄ casu cōmittat
usurā cū minus soluat ppter p̄matu
rā solonez. R? vide q̄ nō. qā plus sol
uere v̄t q̄ an tēp' soluit. i. Insti. d' act.
§. plus. Sed iste. §. lo q̄ i coacte sol
uente. qā tollit ei facultas retinēdi rez
tpe cōcesso. q̄nq; etiā cū eius oāno. sed
aliud ē i spōte soluēte. Vñ otariū ve
ri' puto. qā aliqd certi lucri cape p̄p̄
p̄maturā solonez usurā inducit. ut ap
te probat in .c. nauigati. i. §. p̄. ex eo.
nisi forte soluēs an tēpus p̄ssit aliqd
iustum interesse pretendere. ut s. usu
ra p̄. in p̄ncipio. B

Quid si aliq; vēdat res p p̄cio qd
nūc currit. 7 addit pactū q̄ si plus va
lebunt vsq; ad pasca vult illud plus. si
dō minus valebūt nō vult min' R?
fm Hosti. p̄ocul dubio ē usurari' i u
dicādus. cū i pacto claudicet. ar. C. de
solu. l. p̄lt. Con. Vl. A. Id in sū. l. i. z.
ti. 7. q. zi. Et h̄ intelligendū q̄n rōne
tmini apponeret tale pactū. al' l. adeēt

tiq̄tas alia. nō tñ usura. cū nō affit mu
tuū uel eq̄pollens qd ad usurā requir
ut s. usura p̄. in p̄ncipio. B

Quid si vendā p̄ciū tali cōditione
q̄ vsq; ad tot ānos si reddā p̄ciū reha
beam p̄ciū R? fm Ray. Dic nō ē mu
tuū. vnde nec usura. 7 ēptoz facit fru
ctus suos qā venditio ē. Et h̄ itelligas
nisi talis cōditio facta fuerit i fraudem
usuraz. qd pōt p̄sumi sūmodicū ē p̄ciū
respectu valoris rei. ex de emp. 7 ven.
ad n̄ram. Itē si sit i pacto q̄ restituat
aliqd plus q̄ fuit p̄cium. A. Id dicūt
doc. ut notat dñs Anto. de bu. i. c. in
dypocesi. ex eo. B. 7 ēptoz cōsuetus sit
fenerā. ex d' pigno. illo vos. Id Hosti.
7 Ber. A. Idem i sū. eo. ti. q. z. vbi
idē dī. fm eosdē etiā si vēditio fiat tali
pacto q̄ q̄nq; soluat p̄ciū a vēdito
re uel eius herede reddat p̄ciū. p̄se
dictis etiā con. dñs Anto. de bu. i. di
cto. c. cōquest. ex eo. 7 Inno. i. ocō. c.
ad n̄ram. addēs q̄ paucitas p̄ciū nō fa
cit p̄sumere usurā. nisi addat alteri cō
iecture v̄z q̄ vēditor possit redimē. B

Quid si quis emat fructus seu sege
tes prouēturas h̄ āno de agro semina
to R? fm x̄. Id est usura ex forma
contractus. p̄ciū tñ fieri in fraudē usura
rū. ut si verisimile ē q̄ fructus colligē
di etiā cōputato dubio q̄ possūt īpedi
ri. valebūt tūc plusq; ad quod nūc va
tur. A. maxime si est talis plona que
cōtractus h̄ modi soleat exercere. 7 te
stitutio est ei i foro penitentiali indi
cenda fm eundē x̄. 7 i sū. eo. ti. q. z. 6.
Et hoc debet itelligi quādo iteruenit
p̄matura solutio. al' non esset usura cū
non affit mutuū uel equipollens. sed
alia fraus obligās ad restitutionē. B
Si autem p̄babiliter dubitatur vtruz
plus uel minus debeant valere. nō est

usura. Id. Hosti. 7. Vl. A. Id. i. ocā. q. 26. B. Et eodē mō dicendū si emat fructus pueros usq; ad tres ul' quatuor ul' plēs ānos. A. Id. in sū. eo. ti. q. 27. ubi etiā addit fm Ray. q. ubi in foro iudiciali pcedit p diecturas. in pñali statur pñū assertiōi. Et id. dī. eo. ti. q. 23. Quod itelligo eē vey nisi ex alia diectura ortat scādālū. qā tūc oportet oīo scādālū satisfacē. ex de homi. ex litteris p. de pur. cano. p. totū. B.

Quid si qs emat a coitate ul' a collegio monasterio seu etiā a puata psona certos ānuos redditus i vita ēptoris uel ad aliud qd cūq; tēpus usufructuz alic' posselliōis. R. fm xv. Id. ē usura ex forma tractus. Posset aut eē illicitus ex pte veditoz. qā assumūt mām desideradi mortē ei' aut ex pte ēptorū qā forte nimis puo pñcio emit pñsatis circūstātijs d' vñsitudie vite ei' 7 qñtitate pñij. 7 valoris ipius usufructus. Si vō qñ emit a puata psona dicatur. i vi ta ipius veditoris. eēt tūc magi claruz qñ ad hoc q nulli' mors desideratē h' casu. A. Id. xv. dīc q licz iste scdus nō sit vsurari' ex forma. cū tñ h' mōi reddit' annu' psonalis sit siue butfal' n' aut pdialis. credo licz qdā legisse dicāt ortariū. q illicit' ē tractus. tuz qā veditoz facili ter desiderare mortē ēptoris. tū qā nullū ē emptorū piculū. sicut ē i fructibz agroꝝ 7 vinearū. ut i sū. eo. ti. q. 29. In his tñ vñr facien da oīa inf redditus iā cōstitutos 7 tēnuo cōstituēdos. ut p; p Inno. ex eo. i ciuitate. vbi etiā idē nōt oīs Anto. de bu. formās hāc qōne;. Aliqs emit redditus certi fūdi i ppetuū uel ad vitam sibi uel hēdibz. dubitatur an sit licitū Et l; ingt opñones sint. tñ liciti sunt h' mōi tractus fm Inno. 7 Jo. an. si.

ue ematur reddit' domus. siue psonē. puta rustici ul' serui alius. siue etiam emat actio cōtra aliū opetēs dato etiā; q forte mōzi pñcio vēdatur q; valeat. 7 dicit h' verū siue reddit' sit certus siue incertus. siue i pecunia. siue i alio. 7 siue ematur noīa cōstituta siue etiā; cōstituēda. 7 licz aliqñtulū min' q; valeat ematur. nō indicatur tract' illicitus. qā cōtrahētes pñt i modico sine dolo tñ se decipe realit'. Cōsult tamen Inno. xpi fidelibz q ab h' mōi tractibus abstineat. s. q. de nouo. ppf h' cōstitutū redditū ul' actiōez emat. Dicit tñ q h' est penitus illicitū. q si qs accepit centū a titio. uel obligatiōez de centuz ut ipse constituat se debitorē redditus ānualis maioris quātitatē q; acceptat. Con. oīs p. de. d. Andro. i. c. usuraz. d' usufructu' o. vbi etiā dīc. Quero si cōstitui alicui pñsionē certā ad vitā p certo pñcio. an talis cōtractus sit vsurarius? R. et fm Oldradū. Hosti. Inno. Vl. c. 7 Goff. i. dīc. c. i ciuitate. q nō. qā fm oēs pñcōs talis tract' ē licit'. qā tollit suspicio usuraz rōne incertitudinis Id etiā dīc tenē Jo. an. Qd puto limi tandū. nisi vñsilit sit emēs plus i futuruz acceptur'. ar. c. fi. ex eo. Itē dīc. pñone q debitor vsurariū mutuauit socio pecuniā eo pacto q ipse solueret usuras vsurario i futuruz currētes. an talis mutuas sit vsurarius. Et R. et fm doc. q nō. quod dicit verū fm Jo. an. quādo ex illa pecunia intendebat satisfacere vsurario. al' cessant rōnes dīctorū. Et id si tunc a socio cui mutuauit. usuras pcepit. ad restitutionem tenetur. B.

Quid de his q emūt a paupibz boves uel oues q's illi forte nō habēt 7 locant eis? R. fm xv. Si emptor scit uel credit q veditoz illa nō habet 7 locat

eis p annua p̄sione. vsura ē. uel salte;
in fraudē vsure sit. **A**. i. p̄sumitur.
fm eūdem x̄o. 7 in sū. eo. ti. q. 33. 7 ta-
les oīo tenent ad restitutionē. cū mer-
cedē sine cā receperit. s. ex eo qd nō ē
ff. de condi. sine cā. p̄torū. **B**. Si dō
credit eū habere 7 sine fraude emit. nō
ē vsura. **A**. nec etiā p̄ctm q̄diu durat
bona fides fm eundē. 7 i oca. q. 33. Et
addit. Idē credo de euentib; fructus
terraz a nō hntib;. hēc ille. Et l; i p̄di-
cto casu desit aliqñ p̄ctm n̄ tñ deest ob-
ligatio ad restitutionē ex q̄ p̄sionem
accipiūt sine cā ut oīctū ē. nisi in q̄tū
possit pbare aliqd legitimū inesse. nō
tñ tenet ultra q̄ sit factus locupletior
q̄diu fuit bone fidei. ff. de p̄ti. here.
l. vtrū. **B**

Quid de his q nūc emūt certos eqs
tradēdos emptori ab ipo veditore in
certis nundinis? R^o fm x̄o. Si eman-
t minor p̄cio q̄ estimēt eos ibi eē tūc
valituros. vsura ē. Si aut d̄ valore vi-
sūt dubites. n̄ ē vsura. **A**. Idē i sū. eo.
ti. q. 34. Et itelligit^r si inuēiat p̄ma-
tura solutio. al nō eēt vsura. ex eo. na-
uiganti. lic; possit eē alia iequalitas ad
restōez obligās. Sed qd si q̄s hns pecu-
niā volebat ire ad nūdinas ad emēdū
merces ex qbo lucraret. 7 ego idigens
pecunia mutuo illā recipio offerēs me
illā restituē cū lucro spato. nūqd cō-
tractus sit vsurarius? R^o Inno. oīc q̄
sic. s; Hosti. tenet q̄ tali mercatori ob-
ligat^r sū ad inesse illius lucri qd ex il-
la pecunia erat verisimilē facturū. oī-
mō nihil fiat i fraudē vsurariū. 7 talis
mercator dicto mō nō osueuerat pecu-
niā tradere ad vsurā. Con. Ray. ut 7
p3 s. vsura p̄. §. 25. S; ut nōt oīs p̄e.
de ancho. i. c. vsurariū. ex eo. li. 6. Jo.
an. tenet cū Inno. oīcēs q̄ in eē habet

solū locū p̄ morā debitorū 7 non an.
Idē si an possit qui mutuat uenire de
spato lucro. facile eēt mutuātū fingē
qd vult cū sua pecūia alio pficisci vbi
tātū lucrabit 7 illo requisito fen^o exerce-
ret. Istis aut figmētis nō ē via apiēda
ex te diuoz. q̄to. Et l; placet Jo. cal. l;
ille. p̄dōt oīc q̄ vbi ex q̄litate p̄sonarū
cessat suspicio vsuraz obtineat dictū;
Hosti. 7 Ray. q̄a in eē cōputari potest
ex iusta cā nō solū p̄ morā s; etiā ante
ut p3 s. §. 5. in additione. d̄. itē oīc.
Itē qd si q̄a a mercatore emeret merces
tāto cātius quāto i loco destinato eēt
visit veditur^r. 7 sic offerret verū p̄ciū
cū spato lucro. an veditoz sit vsurari^o
R^o fm Inno. q̄ nō. oī mō cōputatis
piculo 7 labore n̄ accipiat ultra id qd
i loco i q̄ erat venditurus verisimilē lu-
craturus fuisset. q̄a q̄ iure pōt vēdere
cātius p̄pter dubiū t̄pis. ex eo. c. fi. eo.
de mō. p̄pter dubiū loci. sūpto argumto
d̄ tpe ad locū. ff. si certū p̄. l. vinū. Et
l; placet Ray. S; ut nōt oīct^r oīs p̄e.
d̄ ancho. ubi s;. Hosti. s;. q̄a daret via
figmētis d̄ oīctū. c. quāto. Jo. dō cal.
tener oīctū Inno. cū p̄ciū statī soluit
q̄a tūc spatū lucri altū^r loci pōt mō p̄-
cipe emptor sicut poterat creditor. S;
si h̄ p̄textu solutio p̄ciū offeratur. tūc
dictū Inno. tenet. quia de facili posset
fraus committi. l; ille. p̄dōt oīc q̄ inesse
ex eo nō pōt p̄cipe s; bñ fm extimatō-
nem dubij euētus. ut s;. vsura p̄. §. 15.
vbi ex cōditōe p̄sonaz cesset suspicio
fraudis. **B**

Quid d̄ his q emūt frumētū 7 vinū
7 h̄ mōi tpe q colligit ut p̄ ea vēdant
cati^o? R^o Idē multiplici pōt fieri. p̄ qdē
p̄pter cōe bonū. sicut Ioseph emit tru-
menta ut h̄eret vnde puidēt p̄lis t̄te
tpe famis. 7 hoc meritorū ē. 2. p̄pter

puisionē suā 7 suoz. sicut si aligs nūc
emat timēs ne postea oporteat eū cari
us emere pro se 7 suis. 7 postea qā nō
īdignit vēdidit sicut cōiter ī foro ven
debat. 7 hīc lictū ē. 3° p^{ro}p^{ter} pietatē. ut
s. de lucro. pūideat paupibz. 7 hoc ite
rū licet dūmō ita moderate hoc faciat
q^{uod} coitas p^{ro} caristia nō ledat. 4° p^{ro}p^{ter}
exercēdā iustā cōmutatiōē p^{ro} modū
mercationis. ut nō itendat caristiam
inducere sed potius suā artē siue nego
ciationē exercē. q^{uod} potissime locū hz
qñ hēc ē. p^{ro}p^{ter} negociatio eius. ita q^{uod} p^{ro}
sua opa recipit lucrū. ut dictū ē s. em
ptio. §. 4°. 5° p^{ro}p^{ter} auariciā. s. ut ca
rius vendat nulla alia nēccitate uel uti
litate pēsata. aut ut caristia inducat 7
congreget. ita q^{uod} hoīes cogant^{ur} ab eo
emere. 7 ipse possit ad libitū vendere.
7 isti tales enozmī peccāt ut etiā dcm
ē s. emptio. §. 8°. Dec breuī sūpra sūt
de Ray. xv. Inno. 7 Dostri. Et addit
Ray. q^{uod} tales p^{ro}p^{ter} hoc nō sūt cogēdi
ad restitutionē certe p^{ro} sone s^{ed} paupibz
Et fm xv. hoc itelligit de honestate 7
cōsilio. nō autē de nēccitate. A. nisi ex fa
cto eoz alij forēt dānificati. qā tūc te
nent^{ur} restituē dānificatis oīo. ex de i
iur. c. fi. B. Et itelligendū idē si q^{uod}
emat alia q^{uod} vīctualia. ut autū ul' argē
tū 7 h^{ab} mōi. ut de talibz caristia indu
cat 7 ipse lucret. Et de hac mā habes s
§. 4°. A. Id q^{uod} dī in hoc. §. nō in sū.
eo. ti. q. 40. P^{ro}dictis etiam con. doc.
cano. ut nōt dñs p^{ro}se. de ancho. in. c. p^{ro}
extra eo. li^o 6°. B

Quone. qdā habet recipe centum ab
aliq^{uod} i certo termino. venit terti^{us} emēs
īp^{ro} iura otta debitozē p^{ro} p^{ro}cio nona
ginta q^{uod} nūc soluit. nūqd emptoz cōm
mittit vsurā? R^{es}. Si iste emit tantum
minus quātūz vere ē iniesse suū. aut

q^{uod} tū vere ē extimandū siue timendūz
ne ille debitor soluat. aut quaten^{us} est
futurus labor tehabēdi nō ē vsura. Si
vō alit vult diminūē p^{ro}ciū solū p^{ro}p^{ter}
h^{ab} q^{uod} nūc soluit. sed ī futuro plus teha
bebit. ē manifeste vsura. A. qā p^{ro}p^{ter}
p^{ro}maturā solutionē mīnozi emit q^{uod} ve
risit res fuerit valitura. ex eo. c. fi. Et
sic limitanda sūt q^{uod} dicta sūt s. §. 5° de
emptiōe noīuz. B. Et nō q^{uod} talē emptio
iuriū p^{ro}sertim qñ de hoc īmineret liti
giū si fiat p^{ro} mīozi p^{ro}cio nō valet. nec
iste emptoz poterit plus petere ab ipso
debitore q^{uod} ī veritate soluerit. etiam si
residū fuerit ei donatū. C. mādati. l.
p^{ro} oīas. 7. l. ab Anastasio. qā p^{ro} bo
no cōi statutū ē ne litigia emerent^{ur} uel
mouerētur. A. S^{ed} si cessio iuriū fiat
ex vera 7 integra donatiōe valet ī to
tū. al^{iter} nō valet nisi p^{ro} p^{ro}te oati p^{ro}ci.
Et hoc vez q^{uod} ad p^{ro}tionē faciendā a
debitozibz ut obuēt litigijs q^{uod} possent
p^{ro} h^{ab} mōi emptiōes occurrē. ut ī iuribz
allegatis. S^{ed} q^{uod} ad emptozē 7 vēditozē
talis sctus bñ valet. cū noīa debitoz
possint emi etiā p^{ro}cio mīozi q^{uod} sint ipsa
debita. seruata tñ eq^{uod}litate. ut dicit do
minus Anto. de bu. i. c. in ciuitate. ex
eo. ut p^{ro} s. §. 5° in additiōe. B

Ite pōe. qdā coitas idiget pecūia 7 ī
pōit ciuibz p^{ro}statiā. s. mutuo p^{ro}mittēs
7 obligās p^{ro}statiū certa pigra 7 certū
lucū. nūqd p^{ro}statiōes omittere vsuram?
R^{es}. Ex q^{uod} coacte faciūt 7 p^{ro}p^{ter} h^{ab} forte
multā icōmoditatē incurrūt. ita q^{uod} ab
h^{ab} libēter cessatēt si possent. nō ē vsura
S^{ed} iūf^{er} h^{ab} ē alia dubitatio. videlicet q^{uod} si
postq^{uod} ciuis p^{ro}m^{iss} p^{ro}stitit veniat secūd^{us}
7 emat iura a p^{ro}mo p^{ro} mīozi p^{ro}cio eo q^{uod}
nūc soluit ei. nūqd iste secūdus omittere
vsurā? R^{es}. ut ī p^{ro}cedēti. §. dicitur.
A. Certe iste sctus manifeste apparet

usurarius. cū quicqd accedat forti in
mutuo sit usura nisi affuerit verum 7
certū inesse. qd pōt extimari etiā ex
dubio euentu fm additiones psonatum
ut s. usura p. §. i. 7. 120 aut pōt poni i-
teresse certū p certo. ut ibi p. 7. notat
dñs Anto. i. c. salubrit. ex eo. 120 ex-
cusat a pctō in hō cāu coactio ul alia ne-
cessitas. ex eo. sup eo. 7. q. me. cā. c. sa-
cris. Et si pncipalis ē illicitus sūt 7 ac-
cessorius. ex de te. i. u. d. accessoriū. li. 6.
Sed si coitas nō accipit mutuo. sed ita
ut reddat acceptū. h. p. illo annuatū ali-
qd tribuat sicut fit in iprestitis vene-
tiatū. 7 in mōtibz florentie. 7 in locis
Janue. Alius ē casus sup q theologi 7
doctores dñs dixerūt. Sed saluo me-
liori iudicio cōtractus vñ licet. cum i
hoc cāu nō sit mutuū. s. potius vendi-
tio reddituū ciuitatū q fieri pōt. ut te-
tigi s. §. 5. 7 nō. doc. extra eo. i. ciuitate
vbi 7 dñs Anto. addit. Et pdcā faciūt
ad illud qd venetijs sepissime reuoca-
rūt i dubiū. Ibi. n. q. hacten? otulerūt
pecūias i cōi describūt singillatū. deide
cōe rñdet eis qlibet āno. p. centenario
qnq. qnq. qnq. min? s. capitale nūq.
restituit 7 vocat iprestita. Et ille q hz
i coitate dicta mille uel tria milia ven-
dit alijs ius suū 7 emolumentū oē qd
pcipit. qritur an iste dñs sit licitus.
Et rñdet. Ex pdictis p. q. sic. qa reci-
pit redditū i pecunia iā cōstitutū. Itē
idē redditus crescit 7 decrescit. 7 possz
coitas i totū abolere si veller 7 nihil re-
spōdere. Itē nō ē qñ maior reddit? q.
eēt vñ? possessiōis imobilis. 7 sic vñ
q licitus sit dñs talis p pdicta iura
7 rōnes. h. ille. Idē etiā dñs dñs p.
de ancho. in. c. usurar. de usuris li. 6.
Et subdit. Reperio tñ inter cōsilia pfe-
terici consilio. 292. quēdaz theologū

disputasse latissime qōnez istā. 7 cōclu-
siue tenuisse q. q. ad tēp? ciues coacte
mutuātes coitati nō sit usura cēfenda
si quid p illa sorte coacte mutuata ali-
qd recipiāt. Ab ipis aut emere talem
redditū ānuuz usura ē. Cuius rōnes 7
motiua nō refeto. qa iudicio meo dñs
re efficaciter nō concludūt. nec tollūt
rōnes. 7 illa q p doctores supius sunt
dicta. h. ille. p. dñs pñt itelligi vera
nisi ciuitas cōstituat pdcis nouos red-
ditus. forte si antiq in sūtibz uel alijs
sūt cōsupti. qd nō licet. qa h? mōi emi
ñ pñt. ita ut qui eos vedit ad illos ob-
liger. ut notat in dō. c. i. ciuitate. per
doc. 7 nōt dñs p. i. p. feto. c. usurar.
ubi qrit an sit licita emptio reddituū
alicuius castri uel fundi ad certū tēp?
uel incertū. puta p se 7 suis heredibz.
Et rñdet fm Jo. an. Inno. 7 Hosti. in
dō. c. i. ciuitate. q. sic. nec sapit usura.
qn talis redditus erat iā cōstitutus
an cōtractū. puta census. tributū. pñsio
7 sūtia. Secus si tpe dñs nascat siue
cōstituat. Et idē dicit i emptiōe nōis
siue actionis. ut actio iā nata ad mille
possit emi p mōzi pñsio. p. dñs g. q. p.
pdictis iprestitis noui reddit? cōstitui
nō possent. alēent illicita. 7 sūt florent
illicita 7 sup nouis 7 antiqs si ex ipis
dñsificaret res publica q egpar pupil-
lo. C. de iure rei. pub. l. re publica. li.
xi. Vñ eius admīstratores nō possunt
eā dñsificare. nec factū eoz i dñsū rei
publice valet. ff. de decr. de curi. l. am-
bitiosa. 7. C. de transac. l. pñs. Et i his
casibz pōt itelligi dictū tenetū h? mōi
impñsita nō fore licita.

Circa pdicta p. qto. qd si aliqs non
vult emere pñsū s. redditū ex alterius
pñsio. p. qd pñs dñs cōstituit nouuz
redditū forte locādo alicui perpetua

locatiōe ad certū affictū in pecunia ut
rebus alijs constitutū quē vendit p̄dicto
an contractus sit licitus? R̄. Quidā vi-
cunt q̄ sic. q̄a hic ē pura emptio 7 v̄-
ditio. 7 sic p̄t fieri sicut s̄. dictū est de
emptiōe redditus iā constituti. Sed alijs
contra. q̄a nō potest ita fieri. fraus ī red-
ditu iā constituto sicut in eo qui constitui-
tur de nouo. Vñ dicit q̄ ex h̄mōi cō-
tractu nō potest p̄cipi ultra q̄ datū sit
Inno. in. c. ī ciuitate. ex eo. nō appo-
bat nec repbat. s̄ ait. Certe bene consule-
rū ē oībus fidelibz q̄ ab huiusmōi cō-
tractibz abstineāt. s̄ q̄ de nouo p̄pter
hoc constitutū redditū uel actionē non
emant. Et subdit. Illud autē penitus
videt̄ illicitū q̄ ip̄e idem qui dicit̄ em-
ptor in se constituat redditū 7 actiōez
qua se obliget ad plus dandū in pecu-
nia uel specie q̄ accepit. Aduertendū
q̄ Inno. vocat hic emptorē illū qui in
secundo contractu resolutio p̄mi ex
pacto de redimēdo emit qui in p̄mo
fuit venditor. ut p̄ p̄ om̄m Anto. de
bu. ibidem. de quo s̄. §. 5. in additio-
ne. Nam appellationibz emptionū. v̄-
ditionū. locationū. 7 conductionū p̄mi
scue v̄rimur. ff. de ac. emp. l. veteres. 7
l. se.

¶ 2° quero. qd si quis emit p̄diū cu;
pacto de redimendo vsq; ad certū tē-
pus uel q̄ncūq; p̄ciū reddat. 7 inter;
emptor ip̄m locat venditori pro certo
affictu. an sit licitū? R̄. Prima facie cō-
tractus licitus v̄. Nam licitū ē vendē
ac etiā emē cū pacto de redimēdo ad
certū tēpus uel q̄ncūq;. C. de pac. in
emp. 7 ven. l. 2. Sed v̄ez ē q̄ sub isto
contractu p̄t facili palliari usura. 7 iō
ex circūstantijs p̄t p̄sumi in fraude;
usuraz factus. p̄ si in loco ubi agitur
consuevit h̄mōi fraus in tali contractu

fieri. Nam p̄sumit̄ actū qd est consue-
tū. ff. de dili. edic. l. q̄ si nolit. §. q̄a affi-
dua. 7 de aqua plu. ar. l. si pus. §. si re-
cte. 2° q̄n etiā si ī loco nō sit consuetum.
tū ip̄se p̄bens ē usurarius. q̄a p̄sumit̄
id agē qd consuevit facē. ff. de pig. ac. l.
uel vniuersoz. 7 ex de re. iur. l. semel. li.
6° Et in illi nōt Inno. s. ī pena apposi-
ta ab usurario in. c. suā. ex de pe. Et id
alijs doctores. ut p̄ s̄. usura p̄. §. 22. ī
additiōibz. 3° si modicū fuit p̄ciū em-
ptiōis. uel factū fuit pactū de redimē-
do p̄ maiori p̄cio. ut s̄. §. 3. cū additiōi-
bus. 4° si ex pacto cōmodū uel icōmo-
dū rei v̄dite excepto constituto affi-
ctu p̄tineat ad venditorē eiusdē rei
conductorē. Nam h̄mōi ē contra nām em-
ptionis. cū te emptā statim cōmoduz
uel icōmodū ad ip̄m debeat p̄tinē em-
ptorē. ff. de pi. 7 cōmo. rei ven. l. il-
lud. Et sic p̄t p̄sumi ī fraudē factum
p̄sertim si ip̄e conductor 7 v̄ditor non
possit se q̄n voluerit ab obligatiōe h̄-
modi affictus libare. cū in effectu talis
contractus sit qdā emptio redditus de
nouo constituti. ad quē ip̄emet constitut̄
7 vendēs obligat̄. qd ē penit̄ illicitū
ut p̄ p̄ Inno. ex eo. ī ciuitate. 7 in. §. p̄
cedēt. cū potius attēdi debeat rez effe-
ctus q̄ obz variatio siue circuit̄. ex
de cle. nō reh. c. relatū. 7. C. man. l. ab
Anastasio. 7 in. c. cū qd. de re. iur. l. 1.
6° maxie cū nō sit fraudibz cedenduz.
s̄ obuiandū. ex de diuoz. quāto. Item
si nulla adest usuratū fraus. cū tale pa-
ctū q̄ v̄ditor teneat̄ recōducē cōtine-
at ieq̄litate si ēptio facta ē p̄cio equa-
lēt̄ ipsi rei. cū 7 tē habeat p̄ p̄cio. 7
ī sup̄ hanc obligatiōē que iudicat̄ ps
p̄ciū ultra p̄ciū constitutū. ff. de p̄ben.
emp. l. fundi ptem. Et iō ēptor ī hoc
guat venditorē ultra licitū emēdo

maiori p̄cio dicta obligatione computata
7 sic ad restitutionē tenetur. ut s. em
ptio. §. 2. Itē potest p̄sumi fraus usu
rariū si quis p̄pria p̄dia vendat ad h̄
mōi contractus faciendos. q̄a nō est ve
rissimile q̄ intendat emere aliena q̄ p̄
pria nō inutiliora vendit. cū hēc sint
cōtraria. 7 nemo p̄sumatur velle ex
incōtinenti contraria agere. l. non ad
ea. ff. de con. 7 demon.

Quero qd si quis vendat pecuniā
puta aurū pro maiori p̄cio q̄ sit cōis
cursus. R̄. q̄ si vendēs nō potest p̄e
tendere aliquod licitū in fesse. puta la
boris 7 sūptuū huiusmōi negociatōis
uel iminens damnū seu cessatiōē iu
stri lucri s̄m extimationē; dubij euē?
illicite agit. cum hoc videatur q̄ddam
equalens mutuo usurario. s. ex simpli
ci datione pecunie plus aliqd accipere
Et si nō eēt usura saltem oīo est lucrū
illicitū cū vendat rem maiori p̄cio
q̄ valeat. 7 ad restitutiōē obligatur l̄
emptori res fuerit nccia seu lucrosa.
ut s. emptio. §. 2. Et ex h̄ pōt discer
ni q̄lter cambia possent illicite fieri. s̄
apertius 7 magis illicite fiunt quādo
campfor p̄mo dat aliquā pecūie quā
titatem ut aliam maiori p̄cij recipiat
sine interesse de quo dictū est. quia h̄
casu aperte est mutuū usurariū cū mi
nus dederit 7 plus velit accipere l̄ ad
palliandū interponat locus uel alius
fictus contractus. ut s. usura p̄. §. 22.
Et sic dupliciter cābia fiūt. videlz quia
aut cāpfor recipit maiore sūmaz 7 red
dit minore. de quo dictū est ī p̄ncipio
§. aut p̄ dat minore 7 postea recipit
maiozem. de quo nūc tactū est. Et ad
istos duos mōs gnāles oīa pticularia
cambia reduci possūt. 7 discerni utrū
sint licita. Nā illicitū videt q̄cquid p̄

cambio accipit ultra id qd datur exce
pto p̄dicto legitimo interesse. B

Usura iū^{de usura}
festis. Quis dicatur mani
festus. R̄. s̄m l. doli. Vno mō dicitur ma
nifestus per euidentiā facti puta quia
mensam tenet patam ad usuras. ar. eē
de coha. cle. 7 mu. tua. 7. c. fi. Alio mō
si sit de hoc in iure cōfessus uel cōuictus.
Sed sola fama nō sufficit ut manifestus
dicatur. A. s. q̄ ad penas positas cōtra
manifestos usurarios. eē eo. quia ī oī
bus. 7 eē eo. q̄q̄. lib. 6. Item usurari^{us}
dicitur manifestus post publicationem
Et ad publicationē faciendā sufficit q̄
vocatus confitear. uel negans p̄ testes
ouincatur. eē de coha. cle. 7 mu. c. fi.
7. c. tua. Sufficiūt etiā certa argumen
ta cū fama. puta q̄a apparent aliq̄ īstru
menta facta ī cōtractu pignoratōis seu
venditiōis. in quibus dicitur q̄ fructus
nō debent computari nisi in fortem.
extra eo. cum ī diocesi. Et quāuis nul
lus appareat accusator sup hoc. tamen
p̄cedat epus ex officio suo qui potest
opellere usurariū ad restitutionem fa
ciendā s̄m eundem l. doli. 7 in sū. lib.
2. ti. 6. q. 48. Et etiā dñs Anto. d. bu.
dicit in. c. quia in oībo. extra eo. q̄ ma
nifesti usurarij dicuntur notorij. uel s̄
quos est fama cū aliquibus indicij. 7
postea sunt publicati. p̄ dictū. c. cum ī
diocesi. Et ibi etiā v̄ hoc sentire glo.
l̄ manifestus; pprie dicatur qd certus
est 7 probari pōt etiā; si nō sit notoriū
s̄ interdū ponitur p̄ notorio. z. q. i.
manifesta. Et ibi d̄ h̄ glo. magistra. B
Que pena publicorū usurarioz. R̄.
s̄m Ray. Ipo iure sunt excoīcati. nō di
co simpliciter s̄ quātū; ad tria. videlz
q̄ nō debet recipi ad cōionem altaris.

nec debent recipi eorū oblationes. nec debet recipi ad ecclesiasticā sepulturā si i h pto decesserit. ex eo. q. a i oib.

Quid si sacerdos recipiat oblationē manifesti usurarij? R. Reddē opellit ex eo. q. a i oib. Et fm. Hosti. dati d. epō. ut fm ei. puidētiā restituat illi a q. usura extorta ē si iuenit. aliq. pau pib. ar. 20. q. 3. constituit. A. Par. facit s. c. s. de hoc lat. dictū ē s. restituo p. s. p. B. Et debet sacerdos manere suspensus ab executioe officij do. nec sati faciat arbitrio epi. Eandē p. nam incurrit q. eos tradit ecclesiastice sepulture. in dco. c. q. a i oib. sed ho die sepelientes sūt excoicati i po facto ut i cle. eos ex de sepulturis.

Que pena dcedentiū domos usurarū alienigenis? R. Nec collegiū nec alia vniuersitas aut singularis psona debet pmitte q. usurarij alienigene. s. nō oriūdi de terris ipo publice usuram exercētes uel exercere volētes habeant domos oductas seu alit habitēt i terris suis. s. oēs i tra tres menses expellendi sunt de ipis terris. Itē nemo d. eis locate uel alio titulo cōcedē aliquā domū ad fenus exercēduz. al si sūt p. iarche. archiepi uel epi incurrunt ipo facto suspēsiōe. Si aut sūt mīores clerici singulares icurrūt excoicatiōez Si ē collegiū uel vniuersitas icurrunt inēdictū. Et si talē sniam p menses sustinuerint. A. s. aīo idurato. ut i. c. p. de q. i. B. ex tūc tēre ipo sūt inēdicte. q. diu ibi usurarij morant. Si vero sūt laici. debet p ordinarios ecclesiasticos censura opelli. ex eo. c. p. lib. 6. A. Et ibi nōt dñs. de ancho. q. hoc intelligit de vniuersitate seu collegio tā ecclesiastico q. seclari fm. xv. 7. Archi. h. alig intelligant solū de ecclesiastico.

Et addit. Nō ob. q. fm istū intellectū totus or. esset inēdictus. q. ē fatēduz ita esse ubi ista attemptant. Et l. istud sit rigorosū. nō minus outū est q. epi 7 prelati 7 mīores clerici sint suspensi 7 excoicati. ut oīc tex. Sed ista ingt remediū est q. plati hāc ostitutionem frequēter faciat publicari sicut eis p. citur in. c. p. de loca. 7 de accu. sicut olim. Et q. nec illa nec alia eis incūbētia pagūt. p. eis obijci id q. d. nōtur d. re. eccle. nō alie. c. fi. i his v. lib. videlz. Epi muti sciūt iure suo male vti. Cu. sint cornuti nō audēt cornib. vti. hec ille. Itē pena hui. capli obtinet s. oēs usurarios tā iudeos q. xpianos. cū in oistricte loq. tur. sicut 7 cle. ex graue. ex eo. que oprehēdit etiā iudeos. ut patz ibi p glo. sup. v. censura. Ibi etiā idem tenē d. Paul. de eleacarijs. 7 dñs Dñi cus de scō Geminiano i. c. usurar. ex eo. lib. 6. 7 dñs Lauren. de ifloren. in suo tractatu de usuris. q. 146. 7 Bal. i quodā o filio q. d. incipit. Inter iudeos ubi dicit q. clericus iudeo locas domū ad publice fenerandū ipo facto ē exco municat. p. dictū. c. i. Et subdit q. d. q. s. locate iudeo ad fenerandū si sciebat q. talis consueuerat publice fenerari. Nam ex qualitate psonē psumit q. ad hoc fecerit. ut. C. familie heret. l. si filius. 7. ff. de pigno. ac. l. uel vniuer soz. Et presumit anim. ex effectu. C. de iur. l. si nō ouicij. Immo si loca tor a pncipio s. nesciuit. stat. q. sciuit iudeu publice fenerari d. eū de domo expellere. al ad hoc o sentire videt. 83. vif. error. cū s. lib. hec ille. B.

Quō usurarij manifesti possūt recipi ad cōfessionē uel ad sepulturā? R. Non sufficit q. in vltima voluntate mātent de usuris satisfieri. sed o. q. uel de

ipsis sit satisfactum put eoꝝ facultates
patiuntur. uel saltē q̄ illis qbus facienda
ē restitutio si p̄sto sint. aut alijs qui ill
p̄nt acq̄rere. uel illis absentibz ordina
rio loci uel vices eius gerēti. aut recto
ri prochie ipsius usurarij. corā aliqbus
fide dignis idonee de restitutione sit
cautū siue p̄uissū. ita. s. q̄ si quantitas
sit manifesta illa exp̄mat. alioquin est
moderanda arbitrio recipientis eam.
Ipe tñ si scient moderet̄ minorē teneſ
ad restitutionē residui. Nullus intēē
debet testamētis manifestoz̄ usuratio
rū uel eos ad cōfessionē admittere uel
ip̄os absoluē nisi fecerit satisfactioe;
ut dictū est. Testamenta q̄q̄ eoꝝ ip̄so
iure sunt irrita. A. nisi p̄dcā fecerit
ut in. c. qd̄ sequitur. B. ex eo. c. q̄q̄. li.
6. A. Et ibi addit. Omnes aut̄ reli
giosos 7 alios q̄ manifestos usurarios
contra p̄sentis sanctiōis formā ad eccl̄ia
stica ausi fuerit admittē sepulturā. pe
ne in lateranensi ocilio cō usurarios p̄
mulgate statuimus subiacere. B.

Usurā v^o s. de seruie
tibz. p̄cura
toribus. fautoribz. 7 familia
usurarioꝝ. Queritur q̄ quid de seruie
tibus usurarioꝝ q̄ nihil habēt p̄ter
usuras. B. fm̄ x̄. Credo q̄ possint li
cite accipere ab usurarijs mercedē suam
si seruiūt utilit̄ i licitis 7 honestis aut
necessarijs. Nā utilitas quā cōsequit̄
usurarij ex ope seruientū op̄nsatur
cū mercede quā dant seruientibz illis
nec p̄nt dici paupiores. p̄pter mercedē
datā. cū loco mercedis habuerit com
modū op̄az. Si aut̄ seruiert̄ in illicito
nō credo q̄ debeāt recipere mercedē de
h̄mōi. Idē de cultoribz 7 alijs eozum
mercenarijs. A. De hoc plenius est
ocm̄ s. restitutio p̄. §. ij. i additioe. B.

Quid de eo qui consuluit alicui ut
feneret. uel qui mutuat gratis fenera
tori ut feneret. uel q̄ cōtrahit societate
cū aliquo ad fenus exercendū. uel qui
mutuat usurario ut feneret 7 iste p̄ci
cipet lucz. nūqd̄ oēs tales i solidū te
nēt. B. fm̄ x̄. Quidā dicūt q̄ qui in
ducūt illos ad fenerandū q̄ al̄ nō erāt
feneraturi. tenēt i solidū. Si dō al̄ es
sent feneraturi nō tenent nisi quātū;
ad eos puenit. Et subdit. Ego credo
sine p̄iudicio q̄ i neutro casu taliter i
ducētes teneant nisi quātū; ad eos p
uenit. Et quantū ad hoc conditio eoꝝ
ē melior q̄ eoꝝ qui p̄stant fauorē i ra
pina uel i furto. quia ipsi tenent etiā;
si nihil puenit ad eos. hoc iō. q̄a rapi
na uel furtū sit simpliciter cōtra volūta
tem dñi. s. usura puenit ad creditore;
d̄ volūate dñi. Nec inuenio iura ope
re actionē debitori cōtra h̄mōi idu
ctores seu fautores ad repetendum ab
eis illas usuras q̄s ipsi debitoꝝ solue
runt illis inductis. sicut oāt actione;
cōtra illos quoz ope uel consilio. fiūt
furta uel tapine licet nihil ad eos pue
niat. A. Idē in sū. lib. 2. ti. 7. q. 61.
B. Prima aut̄ op̄io tutior est saltem
q̄n p̄ncipales nō essent soluēdo. Oēs
eniz tales idubitant sunt p̄cipēs cul
pe. A. Nō tñ p̄pterea tenēt ad restō
nem p̄ncipalit̄ ut in solidū nisi in q̄tū
fuerint cā damni. ita q̄ sine eis datum
nō fuisset. ut s. restitutio 3. §. p̄. Dā
nū aut̄ dat̄ nō i mutuo pecunie sed in
usuraz̄ exactione. iō p̄cipans in solo
mutuo. tenet ad solū peccatū 7 nō ad
restōē. nisi ex usura accepti. Partici
pans dō exactione ut in inueniēdo cau
tas fictiōes. uel al̄. bñ tenetur ad restō
nem. Et i hoc cāu intelligatur secunda
opinio. B.

Quid de eo qui accipit usuras nomine alieno ut tutor, curator uel procurator? **R.** **Fm Ray.** Sicut prohibet aliquis accipere usuras nomine suo ita et alieno, dicitur. **46.** sicut non suo. Et si accipit alieno nomine tenetur ad restitutionem si ille cuius nomine accipit non est solvendo vel non vult restituere. **¶** Nam facientes et consentientes pari pena puniuntur. **z. q. i. votum i. fi.** Sed secundum quod addit Hostiensis. **A.** qui etiam in supradictis concordat cum Ray. eo. ti. i. su. q. 63. **B.** ille in cuius utilitate datus est. per principalem tenetur, alius in subsidium. **ff. de eo per quem fac. erit. l. ex hereditate.** Et hec indubitanter vera sunt de tutore curatore et procuratore. eo quod prestant auctoritatem talibus. **Secus** de eo qui nudum prebet ministerium. ut dicitur in **S. se. Item sciendum** quod si ille solvit cuius nomine accipiente sunt usure ceteri libantur. **A.** Exceptis illis qui ex usuris aliquid habuerunt ut scilicet restitutor. **S. 3.** Et id quod in **S. non est in dicta. q. 62.** **B.**

¶ Quid de illis famulis qui de mandato domini dant pecuniam ad usura debitoribus et suscipiunt pro ea ab eis? **R.** **Fm xv.** Si nihil ad eos pervenit non credo quod teneantur. preterea si illi domini aliter per se ipsos exerceret usuras. uel palios exerceret si non per istos. **A.** Idem in **su. eo. ti. q. 63.** Quod intelligitur non est nisi isti famuli cooperantur ad executionem. **¶** Nam tunc tenentur ad restitutionem puta decimum in **S. precedenti.** propter eandem rationem. scilicet damnificationis. ex de iniuria. **c. fi.** **B.**

¶ Quid de eo qui gerendo negotium alienum sine illius mandato fenerat ad opera eius? **R.** **Fm xv.** Tenetur ad restituendum usuras licet ad eum nihil pervenerit. **¶** fuit enim actor et minister scilicet usurarii. **A.** Idem in **su. eo. ti. q. 64.** ubi notatur quod dicitur in **S. se.** Et utrumque intelligitur secundum distincti-

onem de qua **S. in. S. 2.** **B.**

¶ Quid dicitur quod cum vellet mutuare quid induxit me ut dare sub usuris? **R.** **Fm xv.** Tenetur sicut et ille qui in precedenti. **S. dictus est.** quia debite impediit utilitatem proximi et ei damnum adduxit.

¶ Quid dicitur notariis qui super usuris scienter faciunt in scriptura? **R.** **secundum Hostiensis.** plurimi sunt. quia quando creantur solent iurare quod talia non facient. **licet** et per omnes sunt infames. nec de cetero possunt testificari. **¶** nec in scriptura certificare. ex de testamento. **licet** ex quodam. **S. per ad finem.** **A.** Idem in **su. eo. ti. q. 45.** **B.** Si tamen ob hoc recipiunt pecuniam non tenentur restituere. quia recipiunt eam prope suo quibus illicito. de quo vide **S. restitutor per. S. per.** **A.** Et ibi dicitur latius in addito. **¶** Ubi etiam potest patere quod tenentur non tamen ad restitutionem quando recipiunt ab accipiente mutuum cum ille non turpiter dederit. et sicut quando ex eorum cautela seu instrumenti secuta foret exactio quod aliter non fuisset secuta. ut **S. restitutor. S. per.** Et idem foret in testibus propter eandem rationem. **B.**

¶ Quid de platis qui subscribunt sigillatim cedulas usurarias? **R.** **Fm Hostiensis.** Si platus non legit tenorem uel etiam si legit et usura non apparebat. quia forte ibi posita est maior quantitas quam sit mutuata. et ipse platus non diligenter considerat. fatue facit sicut tamen secundum veritatem non sentit. Si vero legit et veritatem percipit princeps est peccati et non commodi usurarii. **¶** Nam subscriptio in multis approbationem inducit. ex de sen. et re iudi. cum inter vos. Idem Goff. **A.** Idem etiam in **su. eo. ti. q. 46.** Et hoc casu idem videtur dicere non dicitur istis platis quod ad restitutionem quod et dicitur non tamen in precedenti. **S. decimum est propter eandem rationem.** **B.**

¶ Quid de uxore et familia usurarii? **R.** Dicitur ut **S. restitutor. S. 2.** **A.** Melius de hoc **S. restitutor per. S. 3.** in additioe. **B.**

Quarta vi^o. s. de restōe
 usuraz. et
 p^o q^orit. Utz si nō fuerit inten-
 tio creditoris aliqd recipere s^o postea de-
 bitor aliqd dat. teneat^r creditor ad re-
 stitutiōē! R^o fm x^o. Si pbabil^r cre-
 dit q^o ex dilectiōe sola gr^ois ei dederit. nō
 tenet. Si v^o credit uel pbabil^r estiat
 q^o prop^r mutuū acceptū uel vlt^r reti-
 nendū dederit. tenet. A. s. in quāru^o
 ē factus locupletior de cōsumptis bona fi-
 de. ff. de peti. l. x. et l. v. In bona autē
 fide nō ē qui credit uel pbabil^r dubi-
 tat q^o nō ppter merā dilectiōē. s^o ppter
 pccas cās ei dederit fm eundē x^o. 7 i
 sū. l. i. z. ti. 7. q. 8. B

Quone q^o debitor nō gr^ois usuras sol-
 uit postea ad man^o h^o mōi debitor^r ve-
 nerūt aliq^o de bonis creditoris. nūqd
 pōt de eis satisfacē sibi p usura quaz ei
 soluit. A. x^o. tenet q^o sic. ut i oca. q.
 8. B. De h^o cāu oic ut s^o. belluz p. s.
 4°. A. diūcta addit. B

Quid si creditor gratis qdē mutu-
 asset. s^o tñ inducit ad mutuandū qa h^o
 spē recipere vltra sortē. nō ex dilectiōe s^o
 ppter mutuū. nūqd tenet! R^o fm x^o.
 Sic. qa sola spes facit usurariū ut ocm
 ē s^o. usura p. s. z. et z. A. Diclar^r
 q^o si spes cōmodi fuit pncipalis cā mu-
 tui usura comittitur. Sec^o si sedaria.
 ut s^o. usura p. s. p. 7 ibi latius i additi-
 one. Et lic^o usurari^r mental^r teneatur
 ad restōē. ex eo. cōsuluit. nō tñ fiet tene-
 tur symoniace solū mētal^r. ex d symo.
 c. si. Et ē cō. qa i symōia ē turpitudine
 vtriusq^o ptis. 7 ex solo iure hūano pe-
 cunia symoniace accepta restituēda ē
 non illi q^o turp^r dedit s^o ecclie. Vñ nec
 Heliseus gieg^r pcepit restituē pecuniā
 quā accepit a iNaamā. Et iō papa i h^o
 cāu pōt st atuē qd vult. pōstet etiam

dispensare q^o nō solū i mētal^r symonia
 s^o etiā in expssa p pactū pōstet retineri
 qd ēēt symoniace acquitū. S^o i usura nō
 ē turpitudine vānd. 7 iō iure dīno 7 nā
 li eqtate faciēda ē restitutio. Nec etiā
 pōstet i h^o casu papa dispensare. fm x^o.
 ut in sū. eo. ti. q. 9. Et qd dicitū ē i vlu-
 ra obtinet ppter eandē rōnē. etiā i ac-
 q^osito p symoniā qñ solū ex pte recipi-
 entis adest turpitudine. ex de symo. c.
 dilectus p. B

Qualit^r usurari^r opellit^r restituere!
 R^o fm Ray. Si ē public^r opellitur p
 diuersas penas iur^r q^os hēs s^o. usura q^o.
 p totū. Itē ois usurari^r pōt cogi ad re-
 stituendū p excoicatiōē. ex eo. qm nō
 solū. Itē z^o mō opellit^r. qa si usurarius
 repetat ab aliq^o usuras repellit^r p exce-
 ptionē donec 7 ipe restituerit usuras
 ul^r fecerit posse suū. ex eo. qa frustra. Et
 eis dē mōis opellit^r hēdes. ex eo. tua
 7. c. michael. A. Et ibi p^o q^o h^o obtrū
 etiā qd ad dispōnē oca. c. qa frustra. s.
 ut repellat^r a restōe usuraz ut dicitū
 ē. ppter usuras extortas ab eo cui^r est
 heres. B. Con. Doffi. 7 Goff. A. Id
 in sū. eo. ti. q. 47. Et ibi additur fm
 eosdē. q^o h^o opulsiō fiet oī appellatiōe
 remota. S^o forte hoc pōt intelligi qd ad
 notorios usurarios. cū in notorijs nō
 regat^r ordo iur^r. z. q. i. manifesta. B

Quid si qs repetat usuras 7 excipi-
 atur dē q^o ipe nō restituit usuras qs
 extorsit. 7 ille tñdet se eē patuz restitu-
 ere si sit qui petat. quō pcedet iudex
 ecclia^rsticus! R^o fm Goff. ifaciet pco-
 nicari q^o qcuq^o soluit tali usuras veni-
 at 7 oīdat 7 satisfaciet ei. 7 si nō veni-
 at aliqs pcedet pōr petitiō. si veniant
 7 pbet fiet eis restō. Nec sufficit i hoc
 casu dari pigra ul^r cautiones. ex d sen.
 7 re iu. cū aliqb^o. ff. de pigno. ac. l. q^o si

nō soluē. Et itellige nisi magē cā forisā
inueniat. ut dic. Ioh. 7. Inno. sup. c.
ga frustra. ex eo. A. Id in sū. eo. ti.
q. 49. B. Q. si is a q. accepit vsuras
nō sit supstēs. nec eius hēs. mā dabit
iudex paupibz erogari. ex eo. cū tu. Et
p. hoc factū fuerit petitiō pcedet. al.
nō. Et idē dicendū si viuat s. nescitur
ubi sit. uel si sci. 7 ad eū mitti nō pōt.
tūc sūt dē paupibz. ex de iudeis. cum
sit. nisi speret de ipius aduētū. tūc. n.
pecunia dīgibz 7 deponetur. A. De
h. lat. dīctū ē s. restō. 6. in p. in ad.
ditōe. v. q. ad secūdū. cū sequētibz. B.
Et pcedet p. petitiō. Et h. sūt itelligē
ta fm Ioh. de vsurario notorio. A.
Id in sū. eo. ti. q. 50. Et dicit notori.
si de hoc iudicio fuerit diuictus. ut s.
vsura 4. in pncipio. B.

Quō coget restituē dīctus si fuerit
forte vsurari. uel hēs vsurarij. R. fm
Ray. Si nō vult satisfaccere v. suspēdi
ab officio. A. 7 bñficio. ut. c. pterea
ex eo. B. 7 si nō emendet v. deponi.
ex eo. ptea. dīf. 47. eps. 7. c. si q. dī.
cor. 7 p. ea si ē icorrigibil. cogēd. ē p.
potentiā laicalē. ex de iudi. cū non ab
hoīe. A. Et ibi p. q. p. de positiōez p.
v. puniti excoīcatīōe mōzi. p. modū
anathate. ex de tradi p. tati scāri. B.
dīf. 17. nō licuit. Nec v. restituere d. re
bus ecclīe. A. nisi q. tenus de pecunia
illa expēdiderit i. utilitatē ecclīe fm eū.
Ray. 7. dīf. eo. ti. q. 51. B. s. de suis si
h. s. si nō h. tūc fm x. de fructibz q. s.
lēmepcipit pōt se liberare. s. facit ex de
fidei. c. z. A. Id in oca. q. 51. B.

Quid si debitor iurauit soluē vsu
ras. R. fm Ray. pōt denūciare ecclīe
mōtione pmissa ut opellat illū ad re
laxandū iuramentū. uel si vult soluat
ut satisfacciat deo de iuramento. 7 p. ea
poterit repetē. ex de iur. iur. ex admi.

nistratiōis. 7. c. debitores. Q. si iurauit
nō repetē. dico q. nō repetet dīcē p. p.
iuramentū. s. dīcē bñ repetet. s. denū
ciando ecclīe crimē illū. ut sic ad satisf.
faciendū opellat eū. Si vō iurauit q.
nō denūciaret. nō tenet iuramentū cū
sit illicitū. utpote s. p. ximi salutē. Vñ
h. nō obstatē pōt denūciare. ex eo. tuas
7 de iure iur. quēadmodū. A. Et ibi
p. q. h. vez ē in q. tū itendat ad salutez
p. ximi. Si vō pncipalit. q. s. intrēdēt ad
restōnem vsuraz sibi faciendā. nō vñ
excusari a p. iurio. q. siue pactiōez siue
p. denūciatiōe i. effectu repetitō est. 7
effect. attēdi v. pōt. q. vba ul. circui
tus. C. mandati. l. ab anastasio. B.
Con. Goff. 7 Ioh. addēs q. si etiā iu
rauit debitor nō repetē nec recipē vsu
ras. nihilominus v. cogi ad restōnez 7
erit pecunia paupibz erogāda. A. q.
h. cāu hēt ac si pncipales n. iuenirēt. iō
succedūt paupes. ex eo. cū tu. 7 ne vsu
rari. cōmodū ex sua fraude reportet ex
eo. tuas. Et idē etiā q. d. i. h. s. n. d. i. sū. eo.
ti. q. 53. p. dīctis etiā con. glo. in. c. p.
mo. 7. c. debitores. ex de iure iur. B.

Quid si d. ouobz hēdibz vsurarij alē
fact. ē nō soluēdo. R. fm Ioh. Tūc
ali. teneat i. solidū. s. vsq. ad q. ntitatē q.
de hēditate ad eū puenit. i. lā oēs res
hēditatie obligate sūt. ex eo. cū tua. s.
fi. A. Ioh. nō vñ h. firmē tenē. sed
dīc. q. opio h. i. dīpectu multoz fauora
bilis ē q. tū ad aīas ac sad. eq. 7 ab oībz
approbata. iō nō audeo dīcē. Cōfide
rata tñ subtilitate iur. aliud vñ. nisi q.
ad hēdez q. nō fecisset i. uētariū. ul. nisi
q. ad hēdē 7 quēcūq. aliū respectu rez
ex vsura seu ex pecunia fenebzi acq. sita
tū q. ad eos titulo lucratiuo puenirēt
ut teneat ad restōnez si vsurari. siue
et. hēditas efficit nō soluēdo. ut i. sū.
eo. ti. q. 54. S. glo. i. c. tua nos. sentit

id qd or i isto. §. quā glo. multi doc.
canoniste sequunt. ut not ibi. v. An. de
bu. §. ut ipe oīc l. n. v. v. q. oia bo-
na hēditaria sint obligata p restōne
vsuraz. de quo lati⁹ oīm ē s. vsura p.
§. 13. i addit. Vñ cū obligatō hēdita-
ria diuidat in hēdes p hēditijs por-
tōibz nisi sup rebo obligat. C. d. ac. hē.
l. p hēditijs. n. v. rōnabile q vnus
hēs portet pōd⁹ alit⁹ sup rebo n obli-
gat. ut 7 sentit oīs An. de bu. l. 3. multi
videāt simplt tenē q si vn⁹ hēdū effi-
ciat n soluēdo alit ad restōnez vsuraz
i solidū teneat. qz oīm pōt vificari ut
tactū ē qad bōa ex vsura acqfita. ne ex
dolo alit⁹ q s. q. cōmodū cū iactura
itij. ff. d. eo p quē fac. erit. l. 1. fi. 7 posi-
tū ē i oco. §. 13. i additōe. B

¶ Done q vsurari⁹ emit equū ul⁹ pdiū
de pecūia vsuraria 7 donat h⁹ modi alit⁹
p⁹ ea efficit n soluēdo. qrit⁹ vtz debitor
q soluit vsuras possit petē tē illā a pos-
sessore 7 ille teneat restituē. B⁹ scdm
Ray. 7 ille pōt petē 7 iste teneat restitu-
ere. ex eo. cū tu. Succedit. n. h. res loco
p⁹en sicut ecōuerso p⁹ciū loco rei. ff. de
peti. hē. l. 1. fi. rē. Et h⁹ vtz ē fm x. qn ta-
lē tē hūit ex lucratiua cā. Sec⁹ si emis-
set ul⁹ alia cā n lucratiua 7 bōa fide ha-
buisset. Cū l. con. Goff. 7 Hosti. Et ad-
dit Goff. q si res illa ex cā lucratiua p-
ueniat p⁹ ea ad aliū ex fili cā. 7 iste vlti-
m⁹ fuit ille q potuit petē vsuras. libat⁹
est ille cui res p⁹ data fuit ut sēu agi n
possit. ff. de ac. 7 ob. l. oēs debitores.
Idē Hosti. A. Idē i sū. eo. ti. q. 55. Et
de hoc lati⁹ s. vsura p. §. 13. i addit. ut
tactū ē s. i. §. pcedenti. B

¶ Quid de regibz 7 pncipibz q cū pos-
sint n opellūt ad restituendū vsuras?
B⁹ fm x. Dico q teneat etiā si nihil ad
eos puenit. A. Idē i sū. eo. ti. q. 58. Et
de h⁹ lati⁹ s. restō 7 §. xi. B

¶ Vtz vsurari⁹ teneat restituē qd
de pecūia vsuraria lucrat⁹ sit? B⁹ fm
Ray. Si vsurari⁹ ex pecūia vsuraria ne-
gociat⁹ sit 7 lucrat⁹ ul⁹ emit idē pdiū 7
fruct⁹ pcepit n teneat h⁹ restituē. Con.
Vl. 7 Tho. scda scde. q. 78. eo q tale lu-
crū n ē fruct⁹ pecūie s hūane industrie
7 possessio ē pta d tali pecūia ē res emē-
tis 7 nō ei⁹ a q accepta fuit vsuraliz ei
sit obligata. A. d. h⁹ oīm ē s. vsura p. §.
13. i additione. B. §. fm q pōt x. si
hūit d vsura itā ul⁹ pecus. tūc qd de
fructibz illi⁹ pcepit teneat restituē. qd
ex re alit⁹ hūit. A. pcedis 7 his q di-
cūt i se. §. Con. Vl. 7 Tho. ut i sū. eo.
ti. q. 55. vbi fm x. addit. Id etiā cre-
do d luc⁹ hūo de re futiua ul⁹ rapta si
ex eo p⁹dia uel reddit⁹ emāt. Et con. p
oīs Tho. 7 Vl. ut ibi. Et de sup⁹dcis
fructibz 7 intē lat⁹ s. restō p. §. 4.
in additōibz. B

¶ Vtz vsurari⁹ teneat debitori ad oā
na. B⁹ fm Ray. Teneat ad oia dāna q
ille p⁹ solutiōe vsure pass⁹ ē. ut si do-
mū suā p⁹ h⁹ vilius vēdidit. 7 si aliā
oduxit. aut si p⁹ h⁹ ab alio sub vsura
quesiuit.

¶ Cui restituēda sit vsura? B⁹ fm Ho-
sti. Gnāl⁹ reddi d ei a q q s extorsit
ul⁹ ei hēdi. 7 si n iueniāt ē paupibz ero-
gāda. ex eo. cū tu. Q si absens ē eo q
vsurari⁹ trāstulit se ad aliū locū. teneat
ei mittē suis p⁹ijs sūptibz. Q si ille q
hēbat recipe ab vsurario ul⁹ hēs eius
trāstulit se alio. tūc mittet ei sūptibz
illi⁹ cui mittit. nisi exp⁹se excederent
totā sūmā. tūc. n. d. paupibz erogari
z. q. 6. antioz. ex de iudeis. cū sit. nisi
q si d p⁹ioer⁹ aduē⁹ spāt. tūc fiet. ut
oīm ē s. §. 5. C. de vsuri. acceptā. A
Idē i sū. eo. ti. q. 68. Et de hoc lati⁹ s.
restō 6. i p⁹ cū additōe. B. De mā
ista plā pnt colligi s restō p totū. Quō

et iudei opellunt restituere s. usura p. s. fi.

Susclaniū p

q ad excoicationes papales. i. qz absolo sedi aplice referuat. qz notia i pdcō cāu dessoribz valde ē necia. de qbz s. absolutio p. s. z. aliqd tactū ē. s. hic clarius 7 plenius ē dicendū.

Quima g ponit i decred. i. 7. q. 4. si qs suadete. vbi Inno. oic. Si qs suadente diabolo h^o facilegū vitū incurrit q i cūcū ul i monachū violētas man^o iuecit. anathad viculo subiaceat. 7 null^o epi scopoz illū psumat absolue. nisi mortis vrgēte piculo. donec aplico dpectui p senter 7 ei^o mādātū suscipiat. s. ille.

Ad cui^o itelligentiā p sciendū ē q dī cus appellat etiā q hūerit p mā consuraz tū. ex de eta. 7 q. cū cōngat. Et de tali etiā itelligit h. ut pōt colligi ex nōtis p o. se. de Andro. i. c. p. de de. cū. li. 6. Idōtur etiā i sū. li. 3. ti. 3. q. 89. Id itelligit de qibet religioso 7 cōuerso religi onis. ex eo. nō dubiū. Et sūt de monia libz 7 eaz ouersis. ex eo. de mōialibz. Et o; itelligi de ouersis q renūciauerūt p prijs. nō aut de retinētibz ppa. ut nōtur in sū. eo. ti. q. 34. ubi etiā dī fm dōsti. idē itelligendū de ouersis scilariū ecclia rū qn tradiderūt se 7 sua oīno obseqo. Id etiā oic glo. i. c. nō dubiū. Id qz itelligit de nouicio religiōis. ex eo. religi oso. s. p. li. 6. Id etiā vī de hēmiē. i. dā hēmite etiā ppu; habētes gaudēt puile gio cūcāli fm glo. i. c. qā vere. i. s. q. i. Et tozti^o frēs 7 sorozes tertij ordīs sci ifrā cisci. ut nōt Bar. i. l. i. sp. s. p. ff. de iur i mu. fm frēz Jo. de capistrano i suo defē sorio allegās etiā 7 plures alios nōbiles doc. v. Archidyaconū. Paulū de elea garijs. 7 Jo. de lignano i cle. cū ex eo. de ten. exco. 7 Genqilinū. 7 oīm Jo. de Imola. 7 oīm Anto. de bu. i. c. rursus

ex q de. ul. vo. ubi oic idē de mliere iclu sa. xi. q. i. d. psona. Et dīcūbz 7 sorozibz tertij ordīs oic vari^o eē q d oic Gēglin^o s. Federici dīlū 7 d. xv. Allegat etiā no rata p Bar. i. l. i. ff. de pe. 7 in dē. l. sp. Id etiā dīs Anto. i. c. null^o. ex de foro dpe. oic q gnālī oēs psonē q regularit viuit sūt eccliaſtice psonē. l. nō faciāt pfeſſidēm. 7 gaudēt puilegio cūcāli. ut nōt glo. 7 tex. i. c. idēnitatibz. ad fi. 7 d elec. li. 6. 7 nōt. i. z. q. vlt. c. fi. 7 d ma. 7 obe. c. dilecta. i. glo. p. se. qd facit oic i pē pīſt ieuat 7 maribz 7 mīſeribz. Itē z^o ſciēdū q nō ſolū dī ille man^o iijcē q pcutit aliqū de pdcis psonis. ſ etiā q eam claudit. ul aliqd i illā pñcit ul mīſt ſūbz mōis offēdit. ut s. excoicatio. z. s. 9. cū ſe. 7 i dīrcōziā iur. li. 3. ti. z. s. z. 4. cū ſe. Itē z^o ſciēdū q nō ſolū q facit aliqd pdcōz incurrit dēaz ſnīaz. ſ etiā q fieri mādāt ul ſuo noīe factū ratificat. ex eo. cū gs. li. 6. Itē i his oās dīlū auxiliū ul fauorē. ex eo. nup. Et itelligit de dīlio etiā ſi alit eēt factū^o. qā nīhilomin^o dīlū pīcipat i crimīe. 7 iō incurrit ſen tētiā. 7 nōt i dīrcōziā li. 3. ti. z. s. i. z. 6. 7 nōt. d. Anto. de bu. i. dē. c. nup. l. ibi glo. videat ſentire dīū. Itē pdcis dīſen tiēs. Et nō itelligit de nudo dīſenſu qui obligat ſolū ad pctm. dē. c. cū gs. ſ de dīſenſu coopatiuo. ut nōt glo. ex eo. quā te. Itē q nō obuiat. ex eo. quāte. Et l. ibi glo. alit videat ſentire. tñ ibidē oic d. Anto. de bu. q cōis opīo ē q īcidat i canonē patīēs dībetatī cūcū 7 doloſe nō phībēs ſiue hēat verbatē i ptāte ſiue nō. Et idē nōt fm dōsti. i sū. eo. ti. q. 34. ſ qd de ouersis. Itē ſnīaz incurrit q dī ctā iūtiā facit etiā cū volūtate offēſi. qā canō ītroduc^o ē nō ſolū i fauorē or dinatī ſ etiā ordīs cūcālis. ex eo. dīgit p. Itē ſnīaz incurrit cūcū uel ſiſ psona irato aīo pcutiēs ſeī fm. qā facit iūtiāz

ordini clericali siue religiōi. Itē qā sicut
nō licet offendē aliū. ita nec semetipsū
z. q. 5. si nō licet. ubi b tenet Archi. 7
nō ē i directoria. lib. 3. ti. z. §. 120. Itē
4. sciendū ē q. i aliqb. casib. ex oca tie
ctione manuū pstita excoicatio nō irro
gat. ut s. excoicatio z. §. p. 7 q. si p to.
Itē 5. sciendū q. ab ea pot absolue legat
aplic. 7 q. n. etiā epi 7 alij plati. ut s.
absolutio z. et 3. p totū. In decretalib.
lūt alie. q. pma ē i. c. q. rēti. d. offi. dele.
v. q. n. q. s. fuis. excoicat. a delegato pape
nā i tra anū pot ab ipso absolui. p. dō n. f.
a papa. Et itelligit p. anuz. a diffinitiva
fina. An. n. eā etiā p. annū pot delega
tus adsolue. ut ibi nōt glo. Secūda ē d.
falsificātes lras aplicas. d. q. s. excoicatō
3. Tertia ē oca icēdiarios pferri locorū
sacroz. de qb. s. excoicatio 4. Et d. alijs
s. absolutō p. §. z. v. secund. Quarta ē
otra effraētores eccliaz ul filij locor.
de qb. s. excoicatio 4. Quinta ē ex eo. c.
significauit. de q. cōm ē s. absolō p. §.
z. v. 3. cū additōe. In o. sūt 7 alie. q. ruz
pma ē d. i secutores cardinaliū cū oib. i
delicto picipiātib. ut si soci. fuerit faci
ētis. aut fieri mādauit. ul factū ratū ha
buerit. aut cōsiliū dederit ul fauorē. aut
p. ea recepraueit uel defensauerit sciēt
eundē. Oēs. n. p. dci icurrūt excoicatio
nē. a q. nō pnt absolui nisi a papa pter q.
i moie dūtaxat articulo cōstituti. ex eo.
felici. li. 6. ubi etiā multe alie pene irro
gant 7 gues d. eolde. Secūda ē oca eli
gētes seu assumētes alijs ad regimē ci
uitatē Rome nō obseruata forma. c. fun
damēta. de elec. li. 6. Et sūt oca cōsenti
ētes electiōi. noiationi. seu assūptiōi de
ipis facte ad p. dciā. 7 d. obediētes oca
officialib. 7 oca i his oates cōsiliū auxi
liū uel fauorē publice ul occulte. Nec p.
oci pnt absolui ab alio q. a papa pter q.
i mortis articlo. d. c. fundamenta. §. q.

si sec. 7. §. dēptores. Et b. cōit semper
accidit q. n. Roma ad obia. nō ē aplicē se
dis. Tertia ē i. c. q. cū q. ex eo. p. q. s. ex
coicatio p. §. z. v. 21. Quarta est in. c.
exijt q. semiat. §. itaq. de oboz sigi. v. d.
glosantes declaratiōes Nicolai t. n. sup
regula frat. mōz. alit q. sit ibi dēmiā
rū. Itē oca doctores seu lectores q. q. n.
docēt i publico ex certa scia vitiant itel
lectū oca declaratiōis. Itē oca faciētes
comētū scriptas seu libellū. ul q. ex certa
scia uel delibatiōe dēfiniāt i scolis seu
p. dciāt oca regulā 7 statūz. frat. mōz.
uel oca dēmiāta seu aliqd. de dēmiā
i oca declaratiōe. Oēs. n. p. dci icurrunt
papalē excoicatiōes. q. bulcūq. p. uilegijs
nō ob stantib. ut ibi. Et de hac excoicati
one o. i. sū. i additōib. sup titulo d. sen.
exco. 7 i directoria li. 3. ti. z. §. 120. cū se.
Vn nō ē uisile q. sit reuocata q. d. aliq. vi
dent. asserē. al. i p. dciis locis nō fuisset de
ea facta mētio p. serti i directoria q. ē no
uissima. Et cum oca assertio sit oca ius
cōe. nō o. ei fides adhiberi nisi de ea ha
beat i dubitata declaratio. ex de fi. i. s. tru.
c. pastoral. Sūt 7 alie i cle. p. zia ē oca
ig. sitores hērice p. uitaē. uel alit oca hē
ticos hōtes officiū q. odij. g. rē. ul amoz.
lucris. aut cōmodi t. palis obtētū oca iu
sticiā 7 scia. sūā omiserit oca quēq.
p. cedē ubi p. cedēdum fuerit sup hērica
p. uitate. ac obtētū eodē p. uitate ipaz. uel
i p. dciatū officiū sui alicui iponendo.
cū sup b. p. s. p. s. erit q. q. mō vexare. Itaq.
p. ter alias penas p. q. litate criminis iponē
das eisdē. eps aut supior suspēisionis ab
officio p. triēniū. alij dō excoicationis
fina. ipo facto icurrūt. a q. nō pnt. absol
ui nisi a papa pter q. i mortis articlo. 7
tunc sati factiōe p. missa. nullo i hac pte
p. uilegio suffragate. ut i cle. mltor. ad fi.
de hēric. Secūda ē oca religiosos q. cō
cis aut laici nō hita p. rochial. p. byti licē

tia spali p̄supserit m̄strare sacramentū
 vñctōis extreme. ul' eucharistie. ul' m̄i
 mōia solēnigare. i. solēnī b̄ndicere fm
 glo. ut i cle. de pui. religiosi. de q̄s. abso
 lutio p̄. §. 2. d. 2. de religiosis. cū ad
 ditiōe. Tertia ē oīa religiosos q̄ excōi
 catos a canone p̄terq̄ i cāibz a iure exp̄s
 sis uel p̄ puilegia sedis aplice d̄cessis eis
 dē. ul' a sentētijs p̄ statuta. puīcialia uel
 synodalia. pmulgatis. seu ut v̄bis v̄ra
 mut eoz. a pena 7 culpa absolue quēq̄
 p̄supserint. ecclā cle. religiosi. Et h̄ noie
 snie d̄phēdit oīs ecclāstica cēsura. Nec
 obitiet ista excōicatio si religiosus absol
 ueret a snia iudic. ut nōr i glo. de cle.
 religiosi. Et id nōr i d̄rectoria h̄. 3. ti. 2.
 §. 232. etiā si snia iudicialit̄ esset lata a
 papa. Itē i d̄rectoria eo. ti. §. 234. d̄r q̄ si
 religiosus absoluit a pctō p̄pt qd̄ icur
 rit q̄s excōicatōez excōicatū a canone ul'
 a statuto synodali uel puīciali. nō autēz
 ab excōicatiōe fm xv. nō icurrit excōica
 tiōez. cū aliud ut absolue a pctō 7 aliud
 penā seu v̄culū excōicatiōis relaxare.
 Idā frequē plures remanētes i morta
 li pctō p̄pt qd̄ erat excōicati absoluit̄
 ex cā. ex de testibz. veniēs. 2. in fi. Sic 7
 excōicat 7 irregularit̄ ab excōicatiōe ab
 soluit̄ i irregularitate remanēdo. ex d̄ sē.
 exco. cū illoz. i p̄n. p̄ d̄fesa si h̄ itelligēt
 de pctō p̄pt qd̄ erat excōicat 7 sicut d̄ic
 de absolone a sentētijs. ita d̄icet a pctō.
 ex de deci. ad audientiā. Et q̄a pbabilit̄
 p̄t religiosus factā excōicatiōez p̄statu
 ta i grare. q̄a i scō d̄sistūt. 7 maxie cū tal
 nō teneat̄ ite ad cōilia epālia uel archi
 epālia. iō excusat̄ fm xv. q̄a i grabat fa
 ctilegū uel sodomitā uel furē i alia dio
 cesi excōicatū. Tales. n. snie poti' in scō
 d̄sistūt. 7 iō pbabilit̄ maxie ab exēp̄
 i grati p̄nt. ex d̄ oīti. h̄. li. 6. 7 d̄ cle. exco.
 mi. aplice. Sz sniam canōis nō licet tali
 i grate. Et h̄ excōicatiōez nō icurrit gūi

ter tñ peccat. p̄ eo q̄ peccatozē decipit 7
 seipm. h̄ ibi. Quarta ē i cle. i. de penis.
 vbi d̄r. Si q̄s suadētē diabolo i h̄ sacrile
 gij gen' p̄rupit q̄ quēuis p̄tifice iurio
 se uel temere p̄cusserit aut cepit seu bā
 niuerit. ul' h̄ mādauerit fieri. aut scā ab
 alijs rata h̄uerit. ul' soci' i his fuerit faci
 ētis. aut d̄siliū i his dederit. aut fauorē.
 seu sciētē d̄fēsaueit eūdē i ill' casibz de
 p̄dcis i q̄bz excōicatiōez p̄ iā edictos ca
 nones nō subit. sit h̄ mōi n̄re d̄stitu
 tiōis auctoritate nō obstatē q̄cūq̄ d̄sue
 tudie quā reputam' approbātē sacro cō
 cilio poti' corruptelā anathatis mucto
 ne p̄cussus. a q̄ neq̄at nisi p̄ sūmū p̄tifi
 cē p̄terq̄ i articulo mortis absolui. Quia
 ē d̄ religiosos 7 cōlicos sc̄lares q̄ d̄ducunt
 aliq̄s ad vouēdū. iurandū. seu p̄mittē
 dū. ut sepulturā eligāt apud eoz ecclias
 ul' ut iā electā vlti' n̄ imutēt. Idā excōi
 catiōez icurrit. a q̄ ab alio q̄ a sede apli
 ca p̄terq̄ i mortis articulo n̄ p̄nt absolui.
 ut i cle. cupiētes. ad fi. de p̄cis. de q̄ etiā
 s̄. sepulcra 2. i p̄n. Sexta ē i cle. gūis. de
 sen. exco. de q̄s. absolū p̄. §. 2. d. 5. de
 his. Septia ē d̄ frēs m̄iores q̄ tpe int̄ d̄cā
 recipiūt ad oīa officia frēs uel sorores
 de itio ordine b̄ti i fr̄acici. etiā si sup̄ h̄
 hi uel isti puilegijs q̄buscūq̄ mūti exti
 terit. Idā icurrit excōicatiōez. a q̄ p̄ aliū
 q̄ p̄ papā ul' satisfactiōe p̄missa p̄ locoꝝ
 epos qui auctoritate aplice in hac parte
 ipo iure fungūt nō p̄nt absolui. ut i cle.
 cum ex eo. de sen. exco. Et sic in corpore
 iurū vident̄ esse. i. 7. vna in decretis. 5. in
 decretalibz. 4. i. sexto. 7. 7. in cle. Sūt
 7 alie i exuagantibz. p̄ d̄ia est illa Boni
 facij octauī q̄ icipit. Detestāte. d̄ exco
 terātes. demēbrātes. seu decoquētes de
 fūctoꝝ corpa. p̄ ip̄is d̄seruandis seu de
 portādīs ad p̄tes alias. Idā excōicatiōez
 icurrit. a q̄ absolui n̄ p̄nt ab aliq̄ q̄ a pa
 pa p̄terq̄ i mortis articulo. Et corpus sic

tractatū ecclīastica p̄uat sepulcra ī odiūz
h̄ agētiū. ut ibi. De q̄ etiā excoīcatōe dī
ī dīrcōria. l. 3. ti. 4. §. 22. 7 aliqd s̄. ab-
soluto p̄. §. 2. v. itē q̄cūq; Secūda ē alia
sūt h̄ōīfaciū octauī q̄ īcipit. Excoīcam⁹
s̄ oēs cūq; dīctōīs exīstāt q̄ aliqd pa-
ctū fecerūt. uel aliqd puū ul' magnū p̄mi-
serūt. p̄missionē receperūt. aut ex pacto
seu p̄missiōe occulta ul' māīfesta sub dī-
gnālī bō ul' sp̄alī bō ex p̄ssis ul' n̄ ex p̄ssis
aliqd receperūt de q̄cūq; re ac vtilitate. p̄
aliq̄ iusticia seu grā p̄ sedē aplicā obti-
nēda. 7 s̄ p̄mittētes dātes 7 accipiētes
7 s̄ sciētes aliqd de p̄dīcīs nisi ītra tres
dies retulerint pape uel alī p̄ quē papa
possit scire. 7 s̄ vrentes l̄ris seu ḡris sic
obtrēd. Oēs. n. excoīcatōēz īcurrūt. a q̄
ab alio q̄ a papa absolui n̄ p̄nt nisi ī mō-
tis articulo. 7 q̄qd ē receptū paupib⁹
eroget. Nec grā valz sic obtēta. ut nō ē ī
dīrcōria eo. ti. §. 23. cū se. Tertia ē ī Ni-
colai q̄rti. q̄ īcipit. Olīz cām. s̄ deferētē
phibita ad p̄tes īfidelīū. de q̄ sūt cū mul-
tis alijs ad idē tēdētīb⁹ s̄. saracen⁹. §. p̄
Quarta ē s̄ religīosos cūq; ordīs mē-
dicantiūz q̄ absq; sedis aplicē l̄nīa sp̄ali
trāsēūt ad quēcūq; ordīēz mōdachoz uel
condīcoz reglarīū seu ordinū n̄ mēdicā-
tiū. ordīē cartusiēsiūz dūtāt excepto.
Nā īgressus nō valz. 7 tā īgrediētes q̄
recipiētes excoīcationēz īcurrūt. a q̄ ab
alio q̄ a papa absolui n̄ p̄nt nisi ī mortis
articulo. ut ī exua. Martini q̄nti. q̄ īcipit
Vīā ābitiōse. scō āno p̄ sui p̄tīficat⁹. 5.
loco sūt aliq̄ s̄ symoniacos dīte tam a
Martīo q̄nto q̄ ab Eugēnio q̄rto de q̄-
bus s̄. symōia 7. §. fi. ā additiōe. Sexta
ē fm aliq̄s s̄ eūtes ad frā scāz etiā cā de
uotōīs seu ex voto sine l̄nīa sedis aplicē.
7 absolutio referuat pape ul' sūmo pe-
nitentiario q̄ etiā p̄t l̄nīaz ccedē 7 ab-
solōnez dmittere. ut p̄z ī p̄uilegio sūmi
p̄nīarij. Septia ē fm eodē s̄ laicos reci-

piētes ī curia romana l̄ras aplicas nisi p̄
man⁹ pape ul' bullatoz uel alioz q̄ bō ē
dmissū. 7 absolutō referuat pape. ut p̄z ī
formulario cācellarie seu registro. In p̄-
cessu q̄q; ānali curie dīnēt 7 alie. s̄ nā ē
s̄ oēs hēricos 7 eoꝝ fautores receptato-
res ac defensores. Secūda ē s̄ oēs 7 sin-
gulos cūq; stat⁹ q̄d⁹ p̄minētīe aut cō-
dīctōīs exīstāt. q̄ p̄fidis hērici arma. eq̄s
ferrū. plūbū. lignamīa. sal. oleū. vinū.
victualia. 7 alie q̄cūq; ad v̄sū hoīūz p̄ri-
nētīa. aut quīs alia p̄sidia publice ul' oc-
culte submīstrāt. ac p̄ se ul' p̄ subditos af-
ferri faciūt ul' p̄mittūt. cū q̄ bō īpī hērici
xpī fideles quōlibz īpugnare seu offēdē
p̄nt. Et s̄ ad hēretes hēricoz. ac d̄sentiē-
tes. 7 p̄stātes eisdē ī p̄missis q̄cūq; mō-
7 q̄līcūq; auxiliū dīlū ul' fauorē. Ter-
tia ē s̄ falsarios bullaz seu l̄raz aplicaz
7 supplicatiōnū grāz seu iusticia dīnē-
tiū p̄ sūmū p̄tīficē ul' vicecācellarium
seu gerētes vices aut officiū vicecācella-
rii scē romane ecclīe de mādato eiusdē
sūmi p̄tīfici seu vicecācellarij. aut gerē-
tes officiū p̄dēm signātes supplicatiōes
eisdē. Quarta ē s̄ oēs illos q̄ eq̄s. arma
ferrū. lignamīa. 7 alia phibita deferūt
saracenis q̄ bō xpīanos īpugnāt. Quīta
ē s̄ īpēdiētes seu īuadētes victualia seu
alia ad v̄sū romane curie nccia adducē-
tes. ul' ne ad curiā ipaz adducāt īpēdiē-
tes. 7 q̄ talia faciūt ul' defēdūt cūq; fu-
erit ordīs p̄minētīe 7 stat⁹. Sexta ē s̄
oēs illos ad aplicā sedē veniētes 7 rece-
dētes ab eadē. necn̄ illos q̄ iurisdīcōnē
ordīariā ul' delegatā aliquā n̄ hōtes ī ea
v̄e curia remanētes p̄pā auctoritate ca-
piūt spoliāt 7 detinent. aut ex p̄posito
v̄bare mutulare ul' īfīcē plūmūt. 7 q̄ fi-
eri faciūt seu mādāt. Septia ē cōtra oēs
illos qui ī terris suis noua p̄dāgia im-
ponunt. forte hoc intelligendum est
quādo sit sine iusta causa uel legitima

381
auctoritate. q. sedis aplice i patou seu
regi. et d. o. sig. sup. q. busda. s. p. Octa
ua e. s. oes illos q. p. se ul. paliu seu alias
q. scunq. psonas ecclesiasticas ul. scates
ad romanā curiā sup. eaz. cāis. 7 nego
cijs recurrētes. illaq. i eadē curia. pfe
quētes. aut. pcuratores. negocijz ge
stozes. aduocatos. ul. pmozes i pōziū
ul. etiā auditores seu iudices sup. ocis
cāis seu negocijs deputatos occasione
cāz. seu negocijz h. mōi. vberāt muti
lār. ul. occidūt. aut. bōis spoliāt. c. cūq.
star. ul. oditiōis fuerit. Nonā e. s. oes
mutilantes. vulnerātes. 7 inficiētes
seu capiētes. 7 detinētes seu de p. dātes
romipetas. 7 pegtios ad vrbē cā. deuo
tiōis. 7 pegtinatiōis accedentes. 7 i ea
morātes. 7 recedētes ab ipa. 7 i his dā
tes cōsiliū auxiliū ul. fauorē. Et subdit
i. p. cessu. Eozūq. bōa cōsciam. Decia
e. s. oes illos q. p. se ul. p. alium seu alios.
vircē. uel. idircē. sub. q. cūq. titulo ul. co
lore occupāt. detinēt. ul. hostilit. discur
rūt. seu iuadūt. aut. occupate ul. detinē
ul. discurrē. psumūt. i totū ul. i ptē. aut.
q. occupabūt. detinebūt. 7 hostilit. dis
currēt. seu iuadēt. aliam vrbē. regna
Sicilie. 7 Trinarie i. sulas. Sardinie.
Corfice. itā. citrafaz. p. moniū bti. i. se
tri i. Tuscia. ducatum spoletanū. Mar
chie. ancōitane. masse trebarie. Romā
diōle. Cāpanie atq. Maritime. puiciās
7 itas spāl. cōmissiōis. ciuitatēq. ecclie
Bononiēse. ferrariēse. beneuētānā
pusinā. auinionē. ciuitatē castelle.
Cudertinā. 7 alias ciuitates. 7 itas. 7
alia loca ul. iura ad romanā eccliaz spe
ctantia. 7 p. tinētia. 7 adhxētēs. 7 fau
tores. 7 defēsores eoz. seu i his vantes
eisdē cōsiliū. auxiliū ul. fauorē. n. obstā
tibz. q. buscunq. p. uilegijs. cuicūq. sub
q. cūq. forma. vboz. cōcessis. q. excoicati
n. possit. seu. q. de ipo. excoicatio. n. itel.

ligat. nec. n. cōsuetudinibz. 7 obseruatijs
scripē. 7 nō. scripē. ac alijs. s. ijs. q. bus.
cūq. Oes. p. d. cal. p. tiner. i. p. cessu. Eu
genij. q. rti. scō. āno. 7. sui. pōtificar. q. i
cipit. Excoicam. Et. ibi. subdit. De. q.
bus. q. dē. sentētijs. null. p. aliū. q. p. ro
manū. pōtificē. nisi. dūtaxat. i. mōd. ar
ticlo. cōstitut. possit. absolui. nec. et. tūc
nisi. d. stādo. ecclie. scē. mādad. fati. facti
one. ul. sufficiēti. cautiōe. p. statis. Illos
aut. c. cūq. fuerit. p. minētie. dignita. d
ordis. oditiōis. aut. star. etiā. si. pōt. ifi
cali. ul. alia. quīs. dignitate. p. d. itos. q. s
tenozem. p. tniū. talibz. ul. eoz. alicui. seu
alibz. absolōnis. bñficiuz. ipēdē. de. scō.
p. sūp. ferit. excoicatiōis. 7. anathā. snia
inodam. eifq. p. d. icatiōis. lectiōis. ad
mistratiōis. sacroz. 7. audiēdi. cōfessio
nes. officia. iudicim. h. ibi. Undecia. ē
q. nōt. fm. hosti. i. sū. lib. 3. ti. 33. q. 34.
circa. mediū. vbi. d. d. d. die. p. ceptū. est
q. i. lris. oñi. pape. nec. i. mag. nec. i. puo
audeat. qs. manū. apponē. etiā. lraz. vni
cā. uel. pūctū. vnicū. corrigēdo. excepti
officialibz. qbz. h. cōmissū. ē. Alioqn. ma
nū. apponēs. ex. canōe. lato. icuria. i. po. fa
cto. sniaz. excoicatiōis. icurrit. q. nō. pōt.
p. alique. citra. sedē. aplice. relaxā. Duo
decia. ē. s. p. itatas. q. silt. n. pnt. absolui
nisi. p. papā. fm. aliq. s. vñ. 7. i. c. excoi
catiōi. ex. d. rap. nōt. o. An. de. bu. fm.
Jo. an. q. p. itate. sel. i. āno. excoicāt. ex
ore. pape. Decia. tta. fm. aliq. s. ē. s. oes
scismaticos. q. silt. sūt. excoicati. p. p. ces
sū. curie. 7. absolō. refuat. pape. Aliē. sūt
ex. p. uilegijs. vñ. sic. a. fidedignis. p. cepi
igrediētes. mōasteria. mōialiu. ordis. p
dicatoz. p. t. i. cāibz. necitad. i. eoz. cōsi
tutōibz. declarad. ut. p. medēdo. ul. ad
mistrādo. sacra. i. i. t. mis. seu. p. reparan
dis. edificijs. sine. lnia. pape. ul. m. g. n. oz
omis. p. dicatoz. excoicatiōē. icurrit. a
q. absolui. n. pnt. nisi. p. papā. uel. p. ocin

in grez. ul' p illū cui dmissū fuerit ab ali-
q' eoꝝ ut pꝛi bulla ordiis pꝛicatoꝝ. Itē
igrediētes mōa steria scē Clare. nisi in
casibꝫ i earꝫ cōstitutioibꝫ cessis. sine li-
cētia pape ul' eiꝫ cui a papa fuerit dmissū
fū. excoīcatōēz icurrūt. ut pꝛ ex bulla
Gregorij noni. q' icipit. 7 si oīuꝫ. Et hō
die eiꝫ absolū pape refuat. ut pꝛ ex bul-
la Eugenij q' tūcū copīa ego vidi. sūt
7 alie excoīcatōēs iur. i. q' ipo iure ir-
rogāt. q'z absolutio pape n̄ refuat. 7 a
q'bo epi pnt absolūē. de q' bꝫ. excoīca-
tio p. §. z. et 3. Et sūt aliq' i q'busdam
exuagātibꝫ. q'z pma ē Bndicti vndeci-
mi. q' icipit. Quia nō nulli. d q' s. papa
§. fi. Secūda ē i exua. Joh. zz. q' icipit
Scā romana. d iueniētes nouū ordiēz
seu religiōēz. seu hituꝫ noue religiōis
assumētes sine spāli lnia sedis aplice.
7 dēpos 7 q'scūq; pꝛatos eis i hoc fauē-
tes. ut pꝛ ibi. Tertia ē d absolūētes si-
ne auctoritate ab aliq' excoīcatōē lata
ex pꝛessu curie. etiā si fuerit pōtīfices.
ut s. §. z. dū. oēs pꝛcā. Mte etiā alie
excoīcatōēs ponūt i directoria late i
ocilio Hytūricēsi. pꝛcti i l. 3. ti. z. §.
zzz. cū muld se. Dē aut excoīcatōēs
pꝛfati ocilij n̄ obtinēt nisi i regno iſtā-
cie. ut nōr ibidē eo. ti. §. zz4. Jō iſas
h̄ ponē n̄ curo. Itē d caibꝫ epalibꝫ s. cō-
fessōz p. i pncipio. cū additōibꝫ.

Quod clauuz

z. q' ad absolutionis formā 7
spālē 7 cōēz. q' ad spālēz. i. sup excoīca-
tiōē maiori sciēdū q' qnq; requiūt. pꝛi-
mū ē q' absolūēs pꝛatez absolūēdi ha-
beat ordinariā siue delegatā. alt abso-
lutio nulla ē. ex de pe. 7 re. oīs. imo se-
pe ipe absolūēs remanet ligatꝫ cū sin-
gularit' absolutio. ut i cle. religiosi. de
pūlegi. 7 latꝫ. i. patebit. Secūdū ē ut
si q's excoīcatꝫ ē p notoria offensa i p-

ximū nō absoluat nisi pꝫ satisfecerit si
pōt. ex d dōbo. sigl. ex pte. p. 7 nōr i sū.
li. 3. ti. 3. q. ioz. ubi etiā d q' si offensa
notoria sit d tēū tñ dmissa. absolui po-
test 7 d excoīcatꝫ etiā añq; satisfactio
pnīe adīpleta fuerit. aliogn plerūq; ni-
mis diu statet excoīcatꝫ. Secꝫ i offensa
d hōiēz. Et h̄ pꝛcti obtiēt qn i aliq' iu-
te expꝛmit q' q's n̄ absoluat nisi satisfā-
ctiōē pmissa. ut ex supꝛcāis patē pꝛt.
muld casibꝫ. 7 i dēā. q. ioz. subdit. Pa-
pa tñ pꝛcā i absolutiōē nō seruat. q'a
icēdiarios 7 alios excoīcatos remittit
absolutos nlla pmissa satisfactiōē. mā
dat tñ q' nisi satisfecerit i eādē retru-
oatur iñia. 7 iō facit hoc papa. pꝛt di-
statiā. 7 ga piculū ē i moza. Dē aut i-
iuria notoria siue māifesta q' d idē ē q'
ad hoc. ut i dō. c. ex pte. d dōbo sigl. qn
offensa nō fuerit pꝫ offēsiōēz ul' legitiaz
pꝛbatiōēz seu rei euidētiā q' nlla possit
i giuerlatiōē celari. ex dōbo. sigl. cū oli-
Q. si excoīcatꝫ n̄ pōt satisfācē i totū ul'
i pte dꝫ absolui. recepta ab eo pus ido-
nea cautioē. q' si ad piguiorē fortunā
deuenerit satisfāciat. ex d solu. Odoar-
ous. ubi dīc glo. q' cautio idonea dꝫ p
pigra ul' fideiussores. q' d si n̄ pōt fieri
dꝫ pꝛtare quā pōt. s. iuratoriā. Et idēz
etiā ipoꝛtat cū dꝫ sufficiēs cautio. ut i
dō. c. ex pte. 7 ibi glo. Et i dō. c. pꝫ q'
sili cautioē pꝛtita absolui dꝫ excoīcatꝫ
qn ē offensa dubia. ul' qn q's excoīcatꝫ
ē pꝫtūmācia. Et lꝫ q's sine ecā satisfā-
ctiōē ul' cautioē absolui n̄ debeat. si tñ
fuerit absolutꝫ absolutō tenz. s. peccat
eū absolūēs sine iusta cāsm glo. Ray.
7 i sū. li. 3. ti. 3. q. iiz. 7 s. absolutō q'.
qd pōt itelligi vey nisi i aliq' iur pꝛicu-
lari aliud sit expꝛsū. sicut pꝫ i excoīcatꝫ
ex pꝛessu curie. d q' s. c. pꝫio. §. o. sūt
etiā i aliq' cāu impotēs satisfācē nō dꝫ
nec pōt absolui an satisfāctiōē pꝛterq;

i mortis articulo. ut in cle. volentes. de
hered. nec valet remissio. Tertiū est q.
excoīcatus oī iurare stare mādati il-
lius q. vult 7 pōt eū absoluerē. ut eī d
sen. exco. ex tenore. Et sic iurabit sta-
re mādati sacrm pstat. Et idē ipoz
tat si iuret stare mādati ecclie siue iu-
dicis siue q. parebit iuri. qd nōtur in
sū. i. oca. q. 103. ubi subiūgit. Recta tñ
forma iuramēti i pīus absolnēdi ē. ut
oīc Laur. q. stabit mādat ecclie. Idez
oīc glo. Ray. 8. Goff. magi approbat
q. iuret stare mādati plati uel iudici
qd idē oīc esse qd ecclie. h. ille. Ex quo
oīa pdicta idē ipoztāt clari 7 tuti vī
q. absolued? iuret stare mādati illi?
q. ipm pro tūc ē absolutur? q. dicit ex-
coīcato. Iura q. pareb mādati meis.
ocō. c. ex tenore. ubi b. clate mōstrat.
Et vī iurādū sup sancta euāgelia dei
fm Inno. i. c. 7 si xps. de iur. iuran.
ubi oīc q. nulla ul' modica oīa sit siue
iuret quis sup scā dei euāgelia siue
sup reliqas siue tñ dicat pmitto i fi-
de mea. Tñ i his q. iure pīpiūtur. ut
ē iuramentū testis 7 calūnie sp iuran-
oū ē sup scā euāgelia s. de iura. calū.
c. vlt. 7. xi. q. i. testimoniū. Et idē oīc
de oīb alijs iuramētis q. a iure uel a iu-
dice uel a pīb ex nccitate deferunt
uel si pres. pmiserint iurare nulla for-
ma distīcta. h. ille. Et vī q. debeat iura-
re tactis euāgelis. nisi ab epō q. iurat
tñ ppositis 7 nō tactis euāgelis. ocō
c. si. de iura. calū. Et h. dōsti. dixerit
iuramentū eē de suba i tñ q. sine illo
nō tenēt absolutio. tñ glo. i. c. cū desi-
deres. eī de sen. exco. oīc q. absolutio
tener. l. 3. n. debeat excoīcat? sine iuramē-
to absolui. Et h. tenēt coīter doc. ut p.
ex ibi nōtus p oīm Anto. de bu. 7 nōt
i oca. q. 103. i sū. 7 s. absolutō 5. Immo

etiā iuramentū non oī datū illi q. pī-
mitur nō seruare. ut colligit ex rōne.
c. ex tenore. 7 ex ibi nōtis p glo. eī de
sen. ex co. Et h. etiā tener Ray. ut etiā
nōtur in sū. l. 3. xi. q. ii. 5. Vñ nec se-
mel pīuris neq. pueris aī. pubertatis
annos pīstandū est. 22. q. 5. puuli. 7
c. honestū. De maioribz aī pueris te-
linquēdū ē arbitrio iudici vī sūt ta-
les q. iurare debeāt uel nō. ut 7 nōt in
sū. eo. ti. q. 104. Quartū ē debet mod?
Vñ de sen. exco. a nobis 2. oī. Abso-
lutōis forma seruetur. 7 fiat cū pīali
ps. 7 tā oīone oīca q. alia cōsuetā. Et
itelligitur de ps. miserece. uel cū alio
pīali fm glo. Ray. ut 7 nōtur in oca
q. 103. ubi etiā oī fm dōsti. 7 Ray. q.
honestū 7 cōsuetū ac tutū ē q. fiat hoc
mō. Et expoliabitur excoīcat? vestibz
7 ponat se aī ianuas ecclie pīstatū ul'
flexis genibz corā illo q. eū absolue oī
q. absolues tenebit virgas ul' coīrigias
i māibz. 7 dicēdo ps. miserece mei de?
vberabit eū pcutiēdo sel' in q. libet ver-
su uel magis uel minus uel leuius 7
acti? fm quātitate otumacie. Et p? ps
dicat. glia pīi zc. kiriel. xpel. kiriel. pī
nī. Et ne nos. Saluū fac seruū tuū ul'
ancillā tuā uel seruos tuos ul' ancillas
tuas si plures sūt. il. Nihil pficiat iūmic?
i eo ul' ea ul' eis. Et sto eis ul' ei oīe tur.
for. a facie iūmici. Dñe exa. 7 cla. Dñs
vob. 7 cū. Orem? Deus cui ppriū ē
misereri sp 7 patcere suscipe de pcatio-
nē nrām. 7 hūc famulū tuū quē excoī-
cationis carbena cōstrigit. miseratio
tue pietatē absoluat. p xpm oīm nīm.
Dicat p' ea. Auctoritate dei oī potēd ac
beatorum p' Petri 7 p' Pauli. 7 ecclie scā
cte sue 7 nostra absoluimus te a tali
sententia 7 restituimus communioni
7 pīcipatiōi ecclie 7 oībz fidelibz 7

ecclesiasticis sacris. Idē or̄ in directoria
li. 3. ti. 5. §. 27. nisi q̄ ibi ponit q̄ pōt
dici deā orō. de cui ppriū ē. uel orō.
p̄ra q̄s. de q̄. i. Itē pōt quis sūl 7 sel ab
solui a p̄sibz excoīcatiōibz fm Ray. ut
nōtur i sū. lib. 3. ti. 33. q. 120. ubi dicit
q̄ absolūēs si hz p̄tēz dicē pōt. Absol
uo te ab oībz excoīcatiōibz his q̄s ofel
sus es. 7 ab his q̄s nō hēs i memoria si
q̄ forte sūt. Et glo. Ray. sup oībz i me
morā. dīc q̄ q̄ ip̄trat absolūtiōē; a
papa uel a legato. caute facit si se facit
absolui ab oībz excoīcatiōibz 7 peccad
de q̄bus nō recolit. q̄a tūc si postea re
colit de aliq̄bz nō teneat itēz absolūti
nē ip̄trare. l. 3. de pctō teneat si sit mor
tale cōfiteri. Itē ut nōtur i dē. q. 103.
i forma absolūtiōis illius q̄ solēnit ana
thematizat. ē ab ep̄o p̄dicta mltō for
tius sūt obseruāda 7 plura alia. ut p. 3.
xi. q. 3. cū aliq̄s. ubi or̄ q̄ si excoīcat
uel anathematizatus p̄nā duct. veniam
postulet 7 emendatiōēz p̄mittat. ep̄s
q̄ eū excoīcauit aī ianuās ecclīe veni
re debet. 7. 12. p̄s byteri cū eo q̄ eū hīc
inde circūstare debet. Et si ille terre p̄
stratus veniā postulet 7 de futuri cau
telā spōdet. tūc ep̄s app̄hēsa dēxtā in
ecclīaz illū iroducat 7 cōfōnē ei xp̄ia
nā reddat. et. 7. p̄s p̄nāles decātet cū
i sū p̄cibz. kiriel. p̄r n̄r. saluū fac zc. orō
p̄sra q̄sumus oīe huic famulo tuo di
gne penitētie fructū. ut ecclīe tue scē a
cui⁹ itēgritate denūauerat peccādo ad
missoz suoz veniā ofequēdo reddat
inoxius. p̄ oīem n̄r m̄ Jhm xp̄m filiūz
tuū. Et fm Hosti. i dē. q. 103. ē scien
dū q̄ i p̄cibz seu orōnibz p̄missis quas
facit sacerdos aīq̄ excoīcatū absoluat
nō itelligit p̄cipare ei in orōne oīra
iura etiā si ip̄e excoīcatus t̄ndeat. q̄a
nō sūt i fauorē cathalē uel tp̄alem

excoīcati. s̄ potius p̄p̄ salutē aīe ut re
concilietur ecclīe. Vñ talis sacerdos in
h̄ nō peccat. ex eo. cū volūtate. et. 23.
q. 4. q̄ peccat. p̄sredcā aut solēnitās n̄
regitur i absolūtiōe a m̄iōi excoīca
tiōe. ex eo. nup. In maiōi aut l. 3. sine
cā omitti nō debeat. tñ 7 si omittat
absolutō valet. Vñ glo. i dē. c. cū ali
q̄s. dīc q̄ cū q̄s possit simplici oībo ex
coīcati. ex dē. q. re. or. fur. c. p̄. sic 7 sim
plici oībo pōt absolui. ex dē. re. iur. oīs
res. Et ad h̄ etiā facit q̄d or̄ i sū. li. 3. ti.
33. q. 112. fm glo. Ray. videlz q̄ si q̄s ab
soluat etiā ip̄nitentē 7 iērantē 7 ab
sentē l. 3. nō debuerit facē tñ absolūti
o valet. Et in dē. q. 103. or̄ etiā fm Ho
sti. q̄ nō oīa sup̄dca sūt de suba. imo
debñ eē 7 ad instrūtiōēz simpliciū sa
cerdotū h̄ scripta sūt. ubi etiā or̄ fm
glo. Ray. q̄ si mādā papa uel legat⁹
aliquē absolui in forma ecclīe etiā illa
omissa tenet absolūtiō. I dē. n. sic mā
dat absolūtiō sub additiōe ut sic demū
hēat p̄tatem absolūendi si seruauerit
formā. s̄ duo mandantur. s. q̄ absol
uat. 7 q̄ formā ecclīe seruet. Et q̄uis
iuramentū omittat siue sciēt siue igno
rante tenet absolūtiōem modo dicat.
Absoluo te ab ista excoīcatiōe uel eq
pollentia oība sine q̄bz nō dat absolū
tiō nisi a papa qui salutando pōt exco
municatū absolūē. sicut 7 p̄nceps sola
volūtate pōt manumittere. C. d̄ ma
numis. cū apud. h̄ ille. Licz papa possz
p̄dicto mō absolūē. tñ nō p̄sumit sic
uel sūl absolūere nisi clare aliqd ostē
datur. ut in cle. si. de sen. exco. Itē q̄d
dicit glo. Ray. de omīsiōe iuramenti
idē etiā itelligitur de omīsiōe alioz
ut clarius p. 3. in sū. eo. ti. q. 112. d̄ q̄ s.
ocm̄ ē. Omīsiō igitur dē solēnitatē
regulat i nō vitiat absolūtiōē. l. 3. nō

debeat omitti sine cā. Ex cā aut sic. pu-
ta si qs eēt excoīcat⁹ secrete. Nā p di-
ctā solennitatē nō dī pētī secretū de-
dūci ī publicū s̄ id qd p̄cipitur ī. c. oīf
ex de pe. 7 te. Itē qn̄ platus viderit vi-
ctā solennitatē nō seruare expedire ad
p̄ximi salutē. Vñ fm̄ Tho. 7 Al. 7 in
sū. eo. ti. q. iij. etiā inuitus ab excoīca-
tione pōt absolui. 7 qn̄q; manēte otu-
macia pōt aliq; discrete excoīcatione;
iūstie latā remittē si viderit saluti eius
expedire ī cuius medicinā excoīcatio
lata ē. Itē iūsta cā pōt eē īfirmitas. tū
gamulta ex p̄dictis seruari nō possent
tū etiā qā saluti īfirmi posset qn̄q; ma-
gis expedire oīam solennitatē nō seruā-
ti. tunc. n. nō deberet seruari nisi ī ali-
quo casu p̄ticulari ius aliud exp̄mat.
sicut p̄ in p̄cessu curie. de quo s̄. Qui-
tū est qd absoluto fiāt mādata iūstia
rōnabilia. al' posset appellare. ar. ex de
pac. c. fi. 7 de app. ut debitus. 7 nōtur ī
ccā. q. i. o. p̄cipue aut iūngendū ē
excoīcatō a canone ut de cetero nō. fa-
ciat illud p̄p̄ qd fuit excoīcatōe liga-
tus. i. s̄ illū canonē nisi in cāib; a iure
ocessis. ex eo. ex tenore. Et si qs fuit
p̄p̄ sp̄ale īp̄edimentū absolutus iūn-
getur ei qd illo cessante sine negligētia
se rep̄nter ei a qd fuerit absolue⁹ mā-
datū eius sup̄ his p̄ qb; excoīcat⁹ fue-
rit hūilī recepturus 7 satisfact⁹. p̄-
ut iūsticia suadebit. ex de sen. exco. eos
li. 6. 7 nōtur ī sū. li. 3. ti. 3. q. i. 5. Itē
defunctus in excoīcatōe si ī eo apparue-
rit signa p̄nie poterit etiā post mortē
absolui ab eo uel de eius auctoritate a
qd fuerat in vita absoluend⁹. ex eo. c. a
nob. 2. Et si de facto fuerit ī cimiterio
sepult⁹ nō exhumabitur. s̄ si alibi sit
sepultus exhumabit⁹ 7 p̄ea absoluet⁹. ut
dicit glo. ī ocō. c. a nob. 7 temū ī cimi-

terio sepeliet⁹. Soterūt etiā ossa 7 cor-
p⁹ si sūt sup̄ terrā. ul' sepulchz si sint ī
sepulchro vberari. sicut sit circa viuos
7 absoluet⁹ cum orōnib; sicut viuens.
ocō. c. a nob. ad fi. 7 nōtur ī sū. eo. ti.
q. i. 2. Quo vō ad formā absolutionis
cōm videlz q̄lit sacerdos d; absolue
cōit sibi cōfiteēs. aduertendū fm̄ Al.
7 ī sū. li. 3. ti. 3. q. 89. q. d; dicit sub mō
īdicatiuo p̄p̄ sacri certitudinē. Pre-
cedēs aut de p̄catō ē de bñ eē 7 nō de
esse sacramēti. Vñ cōiter dī sic. oīs te
absoluat. 7 ego te absoluo a p̄ctis tuis
ī no. pa. 7. fi. 7 spi. san. Amē Tho. etiā
ocordat. Dicit enī qd de suba forme ē.
Ego te absoluo. s̄ p̄mittitur oīo. Mi-
serereatur tui om̄ps de⁹ x̄. ne effectus
sacri īp̄diatur ex p̄re penitēd. Itē qā
sacerdos nō p̄p̄ auctoritate absoluit
s̄ q̄si m̄ster. ouenient aliqd appōit qd
p̄tinet ad p̄mā auctoritatē. s. dei. ut oi-
catur. Ego te absoluo ī noīe pa. 7 fi. 7
spi. sci. Amē. uel p̄ dūte passiōis x̄pi.
uel auctoritate dei. Quia tñ s̄ nō ē de-
terminatū ex v̄bis x̄pi sicut ī baptismo
talī appositio relinqtur arbitrio sacer-
dotis. Itē fm̄ Tho. 7 ī sū. eo. ti. q. 90.
īpositio manū sacerdotis nō tegritur
ī sacro p̄nie. qā nō ordinat⁹ ad cōsequē-
tā aliquā grē excellentiā s̄ magis ad re-
missionē p̄ctōz. Vñ magis ī s̄ sacro cō-
petēt cruce signatō ī signū qd p̄ signū
crucis x̄pi remittit⁹ p̄ctā. 7 tñ nō ē de ne-
cessitate sacri. s̄ ille. Itē fm̄ Tho. ī qdā
qōne d; q̄lib; 7 ī sū. li. 3. ti. 34. q. iio. lau-
dabiliter cōfessio a sacerdote. adijciē.
Quicqd boni fecerit sit tibi ī remissioe;
p̄ctōz. qā op⁹ qd sit ex iūctōe sacer-
dotis dupliciter valet penitēri. videlz ex
vi opis. 7 clauū. 7 magis valet ad ex-
piandū p̄ctā qd si ex p̄p̄o motu id op⁹
homo faceret. Et eadem rōne Ray. 7

aliqd de rebz cōibz cū viro? R^o fm x^o.
Si bona fide h^o faciat ut sibi 7 viro lo-
co 7 tpe pvideat q eas male cōsumeret
nō peccat nec tenet obedire viro si phi-
beat. aut sibi tradidit petat. cū in traden-
do iuaret eū ad peccatū. A. Id i sū.
eo. ti. q. 30. B

Utz vxor teneat seq virū qūq; iue-
rit. R^o fm x^o. Vir tūc tenet vxorē seq
qñ ex nccia causa abest. s. vxor tenet
seq virū ex qñq; cā recedat. s. domici-
liū trāfferēs, nisi veller eā trahē ad pec-
catū. ex de diuor. q sūt. Sec^o tñ si esset
vagabūdus. 34. q. 2. si qs nccitate. Id
Ber. 7 Hosti. Et addit Hosti. q in vo-
to ultramarino vxor pōt seq viz ul te
manere si voluerit. sicut etia; in omni
itinē volūtad cū pposito reuertēdi. Sz
ubi trāffert domiciliū pōt tenet eum
seq. 13. q. 2. vnaq; Et facit ad h^o s. vo-
tū. 3. p. 7 se. A. Id i sū. li^o 2. ti. 2.
q. 1. Et addit fm Hosti. q si aliq mu-
lier h^o pacto uel cōditōe uel mō de ali-
cui i vxorē q sp insil^o debeāt morari 7
i certo loco forte i domo amicoz ipius
mlieris. pactū seruādū ē. In traditiōe
enī rei sue pōt qlibet qd vult pactum
appōnē. nec ē q legē imo pot^o fm legē
ga sūl morari debet. 4. q. 2. si qs nccita-
te. Et sic dico pactū seruandū. nisi ali-
q nccitas supueniat q īpediēte nō pos-
set marit^o cōmode remanē. puta p p-
inimiciās capitales. īfirmitatē aeris
ul aliud sūe qd arbitrio iudicō mitto
tūc. n. vxor seq^o viz ne adulteriū cō-
mittat. ga tūc pactū q legē icipet esse
ar. 13. q. 2. vnaq; Itē aduertendū q
glo. i dco. c. vnaq; dīc q vxor nō te-
net seq viz vagabūdu; nisi sciēs eū ta-
lē eē cū eo q̄xerit. ga tūc tenet. Qd
itelligēdū ē qñ vagat ex aliq honesta
cā. 7 nō al. ut sentit glo. i dco. c. si quis

nccitate. ga cū vagās peccaret nō esset
ei i pctō cōfentiendū. 22. q. 2. faciat.
Et bñ facit. ff. d. op. li. 1. qd nisi. vbi p-
q libt^o nō tenet seq patronū vagabū-
dū ad pōtādū ei opas. B. Utrū liceat
viro occidere adulterā. habet s. īpedi-
mentū 8. q. 2. 7 fi. 7 s. lex. §. 6. d. 4.

Utz magi peccet occidens vxorē q;
matrē. R^o fm p^o de. i. 4. Simpliciat^o mai^o
peccatū ē occidē mīrēz q; vxorē. ga ma-
gis repugnat nascē. s. tñ qd aliqd ma-
ior pena iponit occidenti vxorē. eo q
maior ē pñtas ad ei^o occisionē. Id nō
tur. 33. q. 2. admonere. A. i glo. sup
vbo. existimes. Et idē nōt i sū. lib^o 4.
ti. 9. q. 10. B. Quid si vir q petit vxo-
rē ē suspect^o q velit eā occidē. vide s.
mīmonū 9. §. 2. 7 fi. De redditiōe
debiti qre s. debitū iugale. Itē de mī-
monio qre s. mīmonū. cū adiūct.
Itē d īpedimēto mīmonij qre s. īpe-
dimētū. cū suis additiōibz.

Xpūs xpian^o. De fi-
des. Quō xpian^o se
debeat hēre erga iudeos s.
iude^o p. §. 2. Et quō erga saracenos
s. saracen^o. Q xpūs idē g de vīgine na-
tus 7 p nob pass^o ē i sacro eucharistie
cōtiner^o s. eucharistia. p. §. 5. An noīe
xpī possit fieri baptis^o. s. baptis^o
p. §. 2.

Vocri^ois vtz
pctm mortale. R^o fm Tho.
seda sede. q. cxi. Si ypocri-
ta dicetur ille cuius intentio fertur ad
ouo. s. q. non curet sanctitatē habere
sed solum sanctus apparere. sicut cōsue-
uit accipi in scriptura sacra. sic manife-
stus est q peccatū mortale ē. 11. 2ull^o. n.
tōlit^o puar scitāte nisi p pctm mortale

Si autē or yppocrita ille q̄ intēdit silarē
scitātē aq̄ deficit p̄ p̄ctm̄ mortale. non
sp̄ illa silaratio ē ei p̄ctm̄ mortale. quod
discernendū ē ex fine. q̄. s. si repugnat
caritati dei uel p̄ximi erit p̄ctm̄ mortale.
puta cū silar scitatem ut falsam do-
ctrinā disseminet. uel ut adipiscat̄ ec-
clesiasticā dignitatē indignus uel q̄cūq̄
alia bona t̄palia in q̄bus finē cōstituit
Si dō finis itentus nō repugnat cari-
tati erit p̄ctm̄ veniale. puta cū aliq̄s i
ip̄a fictione delectat̄. de q̄ p̄bs dicit q̄
ethicoz q̄ magi v̄r vanus q̄ malus. A
Con. xv. 7 addit dicens. q̄ cū aliq̄s silar
scitatem quā nō h̄z ut aliqd ei det̄ p̄p̄
s. sicut illi de q̄bus or̄ Math. 23. de
vob̄ scribe 7 pharisei q̄ comeditis do-
mos viduar̄ zc. p̄ctm̄ mortale ē. quia
rapit qd̄ debet̄ scō. q̄a qd̄ dat̄ ei dat̄ in
noīe iusti. Itēz qn̄ talē silaratiōē facit
ex insatiabili auaricia. Si autē aliq̄s p̄
sua nccitate silar ampliorē indigentia
q̄ h̄eat. nō est hoc p̄ctm̄ mortale. sicut
faciunt illi qui coīter trutāni vocant̄.
De his enīz dicit Criso q̄ talis silaratio
potius est culpa diuitum q̄ sit culpa
paup̄z qui ex sua indigentia ad hoc
opelluntur. B. Contingit tñ qn̄q̄
q̄ aliquis silar perfectionē scitatis que
nō est de nccitate salutis. Et talis silar-
atio non semp̄ est cū peccato mortali.
Et vide s. silaratio. A. Et ibi patet q̄
qn̄q̄ est sine peccato. B

Ronia. Vide sup̄a i
littera. J.

Strio. Vide sup̄a in
littera. D.

Zelus qd̄ ē. R. scdm̄
Tho. scd̄a scd̄e
q̄. 36. Zelus dicit̄ p̄p̄ne qn̄

aliquis tristat̄ de bono alterius nō ex
eo q̄ ille h̄z. sed ex eo q̄ sibi deest bo-
nū qd̄ ille habet ut dīc p̄bs z° ethicoz
Et si iste zelus sit circa bona honesta
laudabilis ē s̄m̄ illud. 1. Cor. 14. Emu-
lamini sp̄alia. Si autē de bonis t̄pali-
bus. s. q̄ homo tristat̄ q̄a tēporalia de-
sunt. p̄t̄ eē cū peccato. sicut p̄ s. auaricia.
S. p̄. Si dō aliquis doleret de bo-
no alterius iquātuz alter excedit ip̄m
in bonis. tūc est inuidia. ut dictum ē s.
inuidia. S. z°. A. Zelus etiā caput p̄
feruore seu cōmōtione diuine caritatis
p̄s. 68. Zel⁹ domus tue comedit me
Et hic zelus me fratrem Nicolāum de
ausino ordinis minoz indignū p̄ ali-
quali simpliciōz subsidio ad hui⁹ sup-
plemētī opilationē cōmōuit. quod fa-
uēte dño n̄ro Ihu x̄po excepta tabula
caploz 7 abbeuiaturaz 7 Beicaz ex-
pletū ē apud nost̄z locū p̄p̄ Medio-
lanū sancte Marie de angelis nūcupa-
tū 7 vulgariter scī angeli. M. CCCC.
XL i i i i i Nouēbris. 28. die sabbati
p̄ximi ante aduentū hoza quasi sexta.
Et oīa q̄ in eo ac ceteris opusculis per
me opilatis opilandisve īcaute seu mi-
nus p̄te posita cōtinēt̄. p̄itoz 7 p̄letiz
sacroscē ecclīe submitto correctioni.

Laus deo.

Primum cōsiliū dñi Alexātri de Neuo
Vincētini. iux vtriusq; doctorū. cōtra
iudeos fenerantes.

In nomīe dñi nři iesu xpī eiusq;
gloriosissime matris vginis Ma
rie. gloriosi doctorū Hieronimi.
ceteroz doctorū ecclie. totiusq; celestis
curie. Amen.

In casu in q̄ requisitus fui ut cō
siliū edāz solā dubia designa
bo. q̄a ex ipsiſ cōprehendēt ca
sus figuratio. Quinq; g sunt
dubia. Primum an peccēt iu
dei fenerando xpianis. Se
cūdū. An ecclia de h̄ p̄tō se debeat ipe
dire. Tertiū. An ecclia debeat tole
rare uel cōsentire huic p̄tō. pp̄ māius
malū vitandū uel pp̄ mai⁹ bonū qd
exide vīsūt seq sperat. Quartū. An
pncipes sc̄lates uel coitates uel cōsilia
ciuitatū possint iudeis dare licētiā fe
nerādū. ut cū iudeis possint pacisci ut
fenerent xpianis cā maiorū mali vitā
di. uel boni qd exide seq pōt. 7 an pp̄
h̄ incidāt in penā cle. vnice. de vsur.
7. c. i. eo. ti. li. 6. 7 i alias penas i iure
exp̄ssas. Quintū 7 ultimū. An papa
ex causis p̄dictis possit cōcedē coitatu
bus uel ciuitatib; ut ex dispensatione
ap̄lica adducāt iudeos ad fenerādū fa
ciendo cū eis pacta put cōsueuerūt.

Primum dubium.

Sextioſissimi redēptoris noīe
teperito. q̄ ad pmū dubiū. s.
an iudei peccēt fenerādō xpī
anis. Bt̄us Tho. sc̄da sc̄de. q. 78. arti.
p. 7 oēs thxologi tenēt q̄ sic. Idē tenz
Doſti. i sūma de vsur. s. an aliq̄ cāu.
v. 8. Idē tenet Jo. an. in. c. cōquest. d
vsur. Idē tenet Bur. Cardi. et cōiter
oēs doctores. in dō. c. cōquest. Idē

tenet Archi. 7 Jo. de fantucijs. i. c. ab
illo. i. q. 4. 7 Ray. in sūma d̄ vsur. 7
ē cois opio thxologozū 7 canōistaz.
S; aliq̄ doctores nři t̄pis nescio q̄ spū
ducti nō sūt veriti consulere q̄ iudei
absq; p̄tō possint vsuras recipere a xpī
anis. Idē se ab h̄ retraxerūt. ppter au
ctozitatē thxologozū 7 canōistaz q̄ sūt
sūme auctozitat. cū eoz oca ut auten
tica i iudicijs allegent. 7 fm ipa cause
detidāt. Et q̄busdā falsis rōnib; inhe
serūt dicta maiorū 7 doctoz nō sequē
tes. Dicunt enī iudeos licite fenerari
xpianis. et allegant Deut. 23. c. vbi
Moyses oīc. Idē feneraberī fratri tuo
pecuniā ul aliā rē s̄ alieno. Itē allegāt
c. ab illo. i. q. 4. vbi videt̄ probari q̄
vsure ab hostib; licite exigāt. Allegāt
etiā. c. quāto. d̄ vsur. vbi solū vsure i
moderate vident̄ phiberi iudeis. S;
iste rōnes paz valent. Idē obstat au
ctozitas Moyſi s̄. allata. q̄a fm beatus
Tho. qm̄ Moyses cōcessit iudeis vsuras
exigē fuit cōpatiua pm̄ssio ad vitādū
mai⁹ malū. s. ne a iudeis deū colētib;
vsuras accipent pp̄ avariciā cui dedi
ti erāt. Idē iudei recipiebāt vsuras a
iudeis 7 a gētib;. vñ Moyses ut resti
geret eoz avariciā p pte vidēs q̄ ipaz
in totū nō poterat coercere. pm̄sit ut
vsuras exigerēt a gētib;. ut ex h̄ cessa
rent exigē a iudeis. Idē vbi qs̄ inter
duo mala ē iplicit⁹ ita q̄ alterz oīo est
factur⁹. cōsulendū est ei ut poti⁹ faciat
min⁹ malū 7 euitet mai⁹. ut oīc tex. i.
oī. nerui. Vñ alibi oīc tex. q̄ si vn⁹ ē
parat⁹ facē hōicidiū nisi cōmittat adul
teriū. puta oīc se victum tāta passiōe
amorū ut non possit vitare adulteriū
nisi adulterā interficiat. cōsulendū ē ei ut
faciat adulteriū. qd est min⁹ p̄ctm̄ q̄
hōicidiū. ut oīc tex. 33. q. 2. si qd veri⁹
Vñ ista cōpatiua pm̄ssio nō excusauit

A

a p̄cto. ut in iuribz s̄. allegat. Et h̄ oī
cūt doctores theologi. p̄terit̄ beatus
Tho. 7 doctores canōiste. Et eadē rōe
pmisit Moyses iudeis repudiū ut eui
tarēt hōicidiū. Aliud enī ē p̄cipe. ali
ud pmittē. qd̄ enī pmittim⁹ nolētes
occedim⁹. q̄a malas hōiūz voluntates
ad plenū cohibē nō possum⁹. Et sic oī
cit sanct⁹ Jo. Criso⁹. cui⁹ tex. ponit̄. 3i.
q. i. hac rōe. Vñ glo. notabil⁹ in ocō
c. fi. oīc. q̄ opatiua pmissio poti⁹ oī to
lerātia q̄ pmissio. Vñ oīc canō q̄ ea q̄
pmittim⁹ n̄ approbam⁹. ut ocō. c. hac
rōe. Et fm̄ hac pmissione dicunt de
cretales q̄ multa p̄ patiētiā tolerāt. q̄
si i iudiciū deducerem⁹ cassarent⁹. ut i
c. cū iā oudū. de p̄ben. Ista sūt verba
glo. p̄allegate. cū qua trāsīt ibi Archi.
7 Jo. d̄ fantucijs. Et fm̄ istā solutiōez
b̄ti Tho. cū qua trāsēit cōit canōiste.
dicēdū ē q̄ si Moyses potuisset i totū
arcē iudeos a fenerādo. nullo mō per
misset. Et iō vbi iudei p̄nt phibēti a
fenerando debent phibēti ne vent ad
vsuras. qd̄ fieri potest in terris xp̄ia
noz i q̄bz sūt iudei. Nā p̄nt oī illaz
in totū arcē iudeos a fenerādo. 7 i to
to eoz auariciā cohibē. Vñ debēt p̄n
cipes xp̄iani eis iudicē ne oēt ad vsu
ras. cū cesset cā p̄p̄ quā Moyses pmi
sit iudeis fenerari. Alij aut̄ theologi
aliē solūit. dicētes q̄ illa acceptio vlu
re a gētilibz inē q̄s iudei habitabāt po
tius erat sue rei recuperatio q̄ vsura. q̄a
tota illa t̄ra iudeis data fuit a d̄no. 7 i
iuste possidebat a gētibz. 7 sic iudei fe
nerādo gētibz nō accipiebāt alienū s̄
suū uel qd̄ eis debebat. nā vbi q̄s tenz
meū uel mihi debet. si nō posū illud
p̄ viāz iud̄ recuperare. posū fenerari illi
q̄ tenet illud illicite. 7 vsuras ab eo re
cipere vsq; ad eaz q̄tutāt q̄ mihi debet.
ut vsq; ad e⁹ extimatiōez. sicut 7 possē

furari. de q̄ p̄ Inno. 7 doc. in. c. oliz. de
rest. spol. S; q̄qd̄ sit Moyses p̄ea re
uocauit pmissionē fenerādi factā iu
deis. ut p̄ Deut. 28. cā. vbi oī. fene
rabet gētibz mult⁹ 7 ipe a nullo fenus
accipies. Et i eodē cā. vltra mediū oī
Aduena fenerabit tibi. tu aut̄ nō fene
rabis ei. Et forte p̄p̄ h̄ verior ē solu
tio b̄ti Tho. ad p̄mā auctoritatē alle
gatā. q̄a si illa pmissio fuisset licita:
Moyses p̄ea non reuocasset. Vñ alij
theologi dicūt eē viorē solutiōē b̄ti
Tho. ad p̄mā auctoritatē s̄. allegatā.
s̄ nō insisto. ex q̄ apparet illā pmissiōez
fuisse p̄ea p̄ Moysen reuocatā. Et eti
am ē determinatū p̄ ius canōicū. Nam
iudei fenerātes xp̄ianis cōpellēdi sūt
vsuras remittē ipsi. ut in. c. p̄ mise
rabilē. de vsur. Vñ cū opellant remit
tere p̄z q̄ illicite recipiūt. Nā lucz lici
tū nemini ē auferēdū. imo illud qd̄ ē
illicite acq̄sitū in fēdaz p̄t licite retine
ri. puta q̄n lucz ē illicitū resp̄cū nego
ciatiōis. t̄n absq; aliq̄ fraude ul̄ rapia
ul̄ calūnia alteri acq̄sitū. ut oīc Inno.
in. c. q̄a pleriq; d̄ i mu. ec. Et ibi plene
examinat an 7 q̄n illicite acq̄sitū sit re
stituēdū. de q̄ etiā in. c. ex trāmissa.
de decimis. vbi bona glo. 7. i. q. 5. in
sūma. Cū ḡ iudei fenerās xp̄iano vsu
ras ei restituē teneat ul̄ remittē. ut in
ocō. c. p̄ miserabilē. p̄z q̄ receptio vsu
re oī resp̄cū ē illicita. s. tā resp̄cū iu
dei fenerand̄ q̄ fraudis q̄ omitter. Et
q̄ vsura sit oī resp̄cū illicita p̄z. q̄a vsu
ra oī rapina. ut in. c. si q̄s vlura. i. q. 4.
Nō obstat. c. ab illo. i. q. 4. qui
tex. videt̄ pmittē q̄ ab hoste possum⁹
licite vsuras recipere. q̄a ille tex. h̄z mul
tos itellec⁹ q̄ referunt̄ ibi p̄ Archi. et
Jo. d̄ fantucijs. Vñ nō insisto etiā t̄ndē
do ad illū tex. S; p̄supposito q̄ ab ho
stibz q̄b̄ licite p̄nt arma i fēti possint

vsure licite exigi. nō tñ p h̄s ferē q̄ iu
 dei licite accipiat vsuras a xp̄ianis. q̄
 xp̄iani nō sūt hostes neq̄ iūmici iudeo
 rū. imo pietas xp̄iana tolerat iudeos
 ut oīc tex. i. c. 7 si iudeos. in pñ: de iu
 deis. Prohibet etiā xp̄iani iſerre iūri
 as iudeis. ut i. c. sicut. d iudeis. cū sili
 bus. imo iudei sūt ciues romani. ut i
 l. iudei. cū. l. se. C. d iudeis. Ad ali
 ud aut̄ dñi. s. ad. c. q̄to. de vsur. vbi
 solū vsure imoderate vident̄ phiberi
 exigi a xp̄ianis p iudeos. oīceduz ē q̄
 ille tex. nō obstat. q̄ nō ē ibi sumēdū
 ar. a dñio sensu ne tefultet abson⁹ itel
 lect⁹. 7 d illud qd ē in iure decisū. Ita
 oīc ibi glo. 7 doc. i. dñō. c. q̄to. Vel aliē
 fm̄ doc. ille tex. appellat vsuras imode
 ratas. q̄ oīs vsura est imoderata cuz
 sit rapina. ut i. c. si qs vsuraz. i. q. 4.
 i. 2a; vsure sūt iūte arte neq̄ssima. ut
 oīc tex. 47. oīf. sicut hi. Et illud. c. q̄
 to. cōit̄ p doc. ita intelligit̄. Idez oīc
 docti. i. sūma d vsur. s. q̄ pena vsura
 rior. v. viderē tñ q̄ iudeus. Vñ mīme
 mutāda sūt q̄ certā itēptatiōez sp̄ ha
 buerūt. ut i. l. mīme. ff. d legib. Ex q̄
 bus ocludēdū vī fm̄ oīuz opōne the
 ologoz 7 doctoz iur̄ canōici q̄ n̄ sit li
 citū iudeis fenerari xp̄ianis. 7 q̄ iuol
 uant̄ crimie vsuratio. sicut si iudei fe
 nerarent̄ iudeis. Et h̄ de pmo dubio.

Secundū dubiū.

Duo ad secundū. s. vtz ecclia de
 beat se ipe dīte d p̄cō iudeoz
 doc. q̄ scripsit i iure canōico
 tenet q̄ sic. ut p; i dñō. c. p̄ miserabilē
 de vsur. vbi p̄cipit oībz pncipibz 7 po
 testatibz sclaribz q̄ opellat iudeos ad
 remittēdas vsuras xp̄ianis. Et donec
 remiserit denegāda ē eis coio xp̄iano
 rū tā i mercimonijs q̄ in alijs. Si ḡ ec
 clesia ipe dīte se d p̄cō iudeoz feneran
 tiū ut liberet xp̄ianos ab vsur. q̄b cō

cesserūt pecunia; mutuo sub vsur. ut
 p; i dñō. c. p̄ miserabilē. forz⁹ d; se i
 pedite an̄ factū. s. ut iudicat̄ iudeis
 ne mutuēt ad vsuras. q̄a facili⁹ ipe dī
 u nē faciēda q̄ tolerat̄ iā scā. ut in. c.
 quēad modū. d iure iur̄. 7 i. l. p̄e furi
 oso. ff. d his q̄ sūt sui ul' alie. iur̄. Et ut
 oīx ista ē cōf opō doc. q̄ scripsit i iu
 re canōico. S; alig doc. nri tps ut s. oī
 xi nō sūt veriti cōsulē q̄ ecclia n̄ debeat
 se ipe dīte de p̄cō iudeoz. q̄a de his q̄
 for̄ sūt nihil ad eccliaz p̄tinet iudicare
 ut i. c. multi. 2. q. i. 7 i. c. q̄ sincera. 45.
 oīf. Sed salua eoz reuerētia decipiūt̄.
 q̄a imo ecclia ipe dīte se d h̄ p̄cō iudeo
 rū. 7 d h̄ ē cāus i dñō. c. p̄ miserabilē.

Ips. vbi iude⁹ ul' ali⁹ iſidelis delingit
 s̄ legē nāe. p̄t oīmō tē facultas pu
 niri a iudice ecclastico. Idē si deligt̄ d
 ius oīnū q̄ ad p̄cepta mozalia. Et hoc
 nōbilit̄ oīx Inno. 7 doc. in. c. qd sup
 his. d voto. Idē tener̄ docti. Jo. an. 7
 coiter doc. i. c. gaudem⁹. d oīuoz. Di
 cūt. n. ibi q̄ si iſidelis d̄hit m̄rimōiuz
 cū ouabz mulieribz eodē tpe. p̄t pec
 clesiā p̄niri si tē facultas. q̄a p ius oi
 uinū ē phibitū q̄ qs d̄bat m̄rimoniū
 cū pluribz eodē tpe. S; vsura ē phibi
 ta a lege nāe. ut p; p phm̄ p̄ polid. vbi
 Ar. nulla lege scripta attat̄ s̄ sola ou
 ā nāli rōe lucz vsurariū ē detestat⁹.
 qd n̄ fecisset nisi act⁹ vsurari⁹ ex nā rei
 fuisset vitiosus 7 malicia duolut⁹. hoc
 etiā p; q̄a certū ē q̄ rapina ex nā rei ē
 vitiosa 7 malicia duoluta. Qui aut̄ ac
 cipit vsurā facit rapinaz. ut oīc scūs
 Amb⁹ cui⁹ tex. ponit̄. i. q. 4. si qs vsu
 rā. Et alibi oīx idē Amb⁹ vsuras eē
 iuentas arte neq̄ssima. cui⁹ d̄ba habet̄
 46. oīf. sicut hi. hoc etiā pbat̄. 89. dīf.
 en̄ciēs. q̄ ē tex. scī Jo. Criso. Et h̄. s. q̄
 vsure sit s̄ legē nāe. tenuit̄ btūs Tho.
 scda scde. q. 78. arti. p. 7 h̄ etiā tenuit̄

Az

disputādo qdā frat Girard⁹ d Senis
fūm⁹ theolog⁹ ac canōista. quē Jo. an.
cōmēdat ī mercuriali b. ī regula pos-
sessor. d re. iur. li. 6. c. i. disputatiōez
refert 7 seqt⁹ Jo. an. in regula p̄t̄m in
mercuriali b. in 2. ar. Itē vsura ē
ius oīnū. qā ē phibita 7 p vet⁹ 7 p no-
uū testamētū. ut oīc tex. i. c. sup eo. d
vsuris. Et hētiā aliē pbat. Nā vsura
fuit phibita p Moysen. ut p Deut.
28. ca. 7 in ps. Dne qā hābit ī tab-
naculo tuo. ibi. Qui pecuniā suā n̄ de-
dit ad vsurā. Et sic p vet⁹ testamētū.
Itē p euāgeliū ī q. dī. Mutuū dare
nihil īspantes. Cū g vsura sit phibi-
ta utroq; testamēto. ut ī dco. c. sup eo.
7 auctoritatib; s. alfad. oans pecuniā
ad vsurā omittit d ius oīnū cōtines p-
ceptū morale. g ecclia pōt īpedire īfī-
delē ne feneret. 7 d faciētē īpm pūire.
Et q n̄ dare pecuniā ad vsurā sit pce-
ptū morale d iure oīno p. qā cōtinet
ī pcepto decalogi. 7 cōtinet sub illo pce-
pto. Nō furtū facies. nō occupas res
pximi tui. Nā vsura ē rapina q ē spēs
furti. ut dco. c. si qf vsurā. i. q. q. Oīa
enī decē pcepta q dedit de⁹ Moysi sūt
pcepta moralia. qā cōtinent mores ho-
minū. ut cōstat. 7 pbat. 6. oīf. §. is itē.
Oē ius oīnū d ius nāe. ut nōc. i. oīf.
ius nāe. 7 sic ius nāe 7 ius oīnū idē
sūt. Ex q cōcludo q cū vsura sit phibi-
ta lege nāe 7 iure pino. ecclia o; se īpe-
dit d p̄tō iudei ul alteri⁹ īfidelis fe-
nerāe si dat ei facultas puniēdi ul im-
pediēdi iurē doctrinā Inno. dōsti. Jo.
an. 7 alioz scribētū i. c. qd sup his. de
voto. i. c. gaudem⁹. d diuoz. i. c. d xpī-
anos. d hēti. li. 6. **I**fīdō obstat q d al-
legāt p̄dci doc. s. q ecclia non debeat
se īpedire d p̄tō iudeoz cū ad eaz nō
ptineat iudicare d his q foris sūt. ut ī
c. multi. 2. q. i. 7 i. c. q sincera. 45. oīf.

Nā cū reuerētia eoz iura illa debēt in-
telligi q ecclia n̄ pōt iudicare de his q
foris sūt. q ad h ut penā spūale īfligat.
ul regulas canōicas īponat q ad religi-
onē eis iuitis. ut oīc glo. i. c. iudei. ex
de iudeis. 7 dōsti. ī sūma d iudeis. §.
7 ī qb; grauef. d. qd si iude⁹ epī s̄dī-
tus. Et multi casus numerat p glo. et
doc. ī dco. c. iudei. in qb; ecclia īpedit
se de p̄tīs iudeoz 7 alioz īfidelū. Et
int alios cāus nūerat crimē vsurātū.
Et h q ad secundū dubiū.

Tertiu dubiū.

O Itca tertiū. s. an ecclia debeat
ul tolerare h p̄t̄m. uel ut fiat
cōsentire p̄t̄m mai⁹ malū vitā
dū. uel p̄t̄m mai⁹ bonū qd oīfīst exide
seq pōt. doc. canoniste 7 theologi cōit
tenēt q nō. Et ita etiā disputādo det-
miat p̄dci⁹ frat Girard⁹ d Senis or-
dinis heremitaz. quē refert 7 seqt⁹ Jo.
an. ī mercuriali b. ī pallegata regula.
p̄t̄m. i. 3. ar. Sz p hui⁹ rei euidentia sciē-
tū ē q nōnulli nri t̄pis oīcūt q p̄pter
mai⁹ malū vitandū ecclia o; tolerare
q iudei fenerent. qā ē min⁹ malū q
paupes peant fame nō iueniētes q si-
bi mutuēt pecūias. Itē si iudei n̄ mu-
tuarēt sub vsu r. xpiani darēt ad vsu-
rā. Sz est mai⁹ malū 7 p̄t̄m q xpiani
exerceāt vsuras q; q iudei exerceant.
Min⁹ aut malū tolerādū ē ut maius
euiter. 4. oīf. deniq. Dinc est q ecclia
tolerat p̄stibula seu lupanaria ut eu-
tent adulteriā 7 alia maiora crimīa. ut
oīc glo. 7 doc. i. c. int opa. de spōsa. Sz ī
h ē cōsiderādū. Nā aliqū eadē p̄sona
ē int ouo mala īplicita. puta qā nisi p-
mittat adulteriū faciet hōicidiū. Et h
cāu admittit d̄p̄latio. qā poti⁹ sibi p-
mittēdū ē ut faciat min⁹ malū ne faci-
at mai⁹. 7 sic ut faciat adulteriū qd ē mi-
nus malū q hōicidiū. ut ē tex. 33. q. 2.

malo. g. non licet ecclesie p̄stare iura.
 men iudeis exercere vsuras volētibz.
 vñ h̄ cāu faueret malo. Vñ p̄dict⁹ frat
 Girard⁹. 7 Jo. an. in dēa regula. p̄t m̄
 in 3. 7 vltio articulo. sic r̄ndent ad dēa
 dicta. q. tract⁹ vsurarius nō debet p
 mitti p̄t maiora mala vitāda. puta p
 pter dānū i rebz. piculū i p̄sonis. nec
 p̄t bonū qd inde seq̄r. puta paup̄tū
 7 mercātiāz saluatio. Itā mala q. p̄t
 dētū vsurariū vitari p̄nt ut plurimū
 sūt dāna corpalia seu tpalia. S; malū
 spūale nūq̄ debet p̄mitti p̄pter aliqd
 corpale malū vitādū. Et oato q. p̄t
 dētū vsurariū aliqd malū spūale vita
 ref. illud tñ nō videt̄ realit̄ eē maius
 malū q̄ crimē vsuraz. Et oato q. vi
 tatez maius malū spūale. uel sequeret̄
 mai⁹ bonū spūale ex p̄missione crimi
 nis vsurariū. adhuc non debēt p̄mitti.
 qa nūq̄ o3 p̄mitti malū p̄t mai⁹ ma
 lū vitādū. ul. p̄t mai⁹ bonū qd in ori
 ti sp̄ret̄. ut. c. n. magno. ne cle. ul. mo.
 et ibi p. glo. 7 doc. 7 s. declarauit q̄liter
 h̄ intelligat̄. Dicit etiā pallegat⁹ frat
 Girard⁹. 7 Jo. an. q. illud ex q. bonum
 utile multiplicat̄ saluato bono hone
 sto licitū ē 7 p̄missū. S; in p̄posito vi
 cūt n̄ eē ita. Itā q̄uis p. tractū vsura
 riū multiplicet̄ sept⁹ bonū utile. nō tñ
 saluat̄ ibi bonū honestū 7 dētū osū. cū
 vsura h̄eat maliciā duolutā. ut s. ocm̄
 ē. Et cludit pallegat⁹ frat Girard⁹. 7
 Jo. an. q. nec ius nāle. nec ius dinū. nec
 ius canonicū p̄t p̄mittere cōtractum
 vsurariū p̄t aliqd mai⁹ malū vitādū
 ul. p̄t bonū qd inde oriāt̄. Et h̄ dare
 d̄stat. qa ius canonicū nullo p̄dictoz
 modoz cedit ul. p̄mittit tractū vsu
 rariū. Itā penā ominat̄ 7 infligit faciē
 tibus dētū tractū. ut in dēo. c. quia in
 omnibz. de vsur. 7 in. c. q̄q̄. de vsur.

li. 6. Et dicunt etiam q. si ius cano
 nicū vellet. nullo modo posset p̄mittē
 tractū vsurariū d̄ver⁹ 7 nouū testa
 mētū. ut est tex. in. c. sup̄ eo. de vsuris.
 Nec obstat q. de iure canōico i certis ca
 sibus videt̄ p̄missa vsura. ut p3 i. c. salu
 b̄rit. de vsur. Et plures alij casus siles
 numerat̄ p. glo. 7 doc. in. c. cōquestus
 de vsur. Itā i illis casibus nō ē vsura. s; vi
 dent̄ cas⁹ p̄ma facie siles vsure. q. tñ in
 vitate nō sūt siles nec i illis vsura omit
 titur. ut dicit pallegat⁹ frat Girard⁹. et
 Jo. an. in dēa regula. p̄t m̄. i. 4. ar. Et
 h̄ sequit̄ etiā cōit doc. De iure autez
 ciuili dicit p̄dict⁹ frat Girard⁹ 7 Jo. an.
 q. ius ciuile p̄t p̄mittē dētū vsurariū
 nō infligēdo penā p̄t malū vitādū.
 uel p̄t aliqd bonū qd in oriāt̄. S; nō
 posset ius ciuile p̄cipe vsuras seu auxi
 liū p̄stare ad vsurā omitterēdā. Et de h̄
 declarat p̄dict⁹ frat. 7 Jo. an. in dēa re
 gula. p̄t m̄. in 4. s. et vltimo articulo.
 De h̄ lati⁹ oicā i dubio sequēti. Et ex
 his cōcludit̄ cū cōi snia q. ecclesia n̄ p̄t
 p̄mittē tractū vsurariū nō infligēdo
 penā p̄t aliqd mai⁹ malū vitādū. ul.
 p̄t aliqd bonū qd exinde seq̄r sp̄ret̄.
 Et p̄nt adduci lōge plures rōes. s; h̄
 sufficiūt. Et h̄ q. ad tertium dubiū.

Quartū dubiū.
 Itca quartū dubiū. s. an p̄nci
 pes seculares uel cōitates uel
 cōsilia ciuitatū possint iudeis
 dare licētiā fenerādi uel cū eis pacisci
 ut fenerent cā maiori malū vitādi ul. p
 pter bonū qd exinde seq̄r sp̄ret̄. cōclu
 tendū ē q. nō. qa si non p̄t h̄ facē ius
 canonicū nec ecclesia. ut dictū ē in p̄ce
 denti dubio. multo min⁹ p̄nt h̄ facere
 p̄ncipes seculares ul. cōitates q. in hoc
 h̄nt minoz ptātez q̄ ecclesia. Et h̄. i. la
 tius declarabo. Sciēdū est tñ q. de. de

AA

ancho. iud. utriusq; doctor p̄stātissim⁹
q̄ scripsit iure canōico mouet istā q̄-
stionē i suo cōsilio 2º 3º et 4º. qd̄ incipit
Carissime 7 illustrissime p̄nceps 7 sin-
gularissime dñe mi. vbi q̄rit. utz dñi
impiales d̄ cōsensu suoz p̄loz possint
p̄ suū decretū cedere q̄ iudeis sup̄ vsu-
ris exigēdis mīstret iusticia corā suis
officialibz. attēto maxie q̄ etiā subdi-
ti non p̄nt nisi sub fenore pecūias mu-
tuo recipere. 7 ipe dñs noluit i suo terri-
torio xpianos talē p̄auā artē exercē.
Et p̄ arguit q̄ sic. q̄ nō p̄t dephendi
fraus siue p̄ctm̄ ex pte xpianoz recipi-
entiū mutuo. q̄ recipiēs pecuniā mu-
tuo subsistēte maxia nccitate nō pec-
cat. ut dicūt doc. in. c. sup̄ eo. de vsur. 7
ga aliqñ tolerat min⁹ malū ut euitet
mai⁹. ut in. c. nerui. i. 3. dñi. 7. c. in t̄ opa
de spon. Et iō videt q̄ illud decretum
possit sustineri ut euitet maius malū.
maxie ne xpiani fenerēt. 7 ut sui p̄li
possint suis nccitatibz subuenire. 1. 2. az
p̄p̄t nccitatē plura sustinent. ut i. c. si
qs. de fur. 7 in. c. qd̄ nō ē. d̄ re. iud. 8.
dicēdū ē q̄ iste rōnes paz valēt. 1. 2. az
licz nō sit p̄ctm̄ recipere ad vsuras a pa-
rato fenerari tpe nccitatē. ut in dco. c.
sup̄ eo. d̄ vsur. tñ ē p̄ctm̄ ex pte mutu-
antē pecuniā ad vsuras. qd̄ p̄ctm̄ sicut
nō oꝝ p̄mitti. ita nec ei auxiliū oꝝ dari
seu p̄stari cā maiorē mali vitādi. ut in
p̄cedēti dubio dictū ē. 3º allegat ibi
p̄e. rōnē in. c. cū oēs. 7. c. q̄ in ecclia
de cōstri. cū ibi notat p̄ doc. q̄ ius diui-
nū p̄t modificari p̄ cōstitutiones p̄nci-
pū. 8. dicēdū ē q̄ in h̄cāu nō p̄t ius
oīnū p̄ cōstitutionē p̄ncipū modifica-
ri. quia nec p̄ papam potest modifica-
ri. ut in. c. sup̄ eo. de vsur. 7 plen⁹ de-
clarabo in sequēti dubio. imo nec ius
canōicū h̄ casu p̄t modificare ius di-

uinū. ut dñe Jo. an. i. p̄allegata regula
p̄ctm̄. 7 dictū ē i p̄cedēti dubio. Alle-
gat etiā dict⁹ p̄e. alias rōnes quas nō
adduco. q̄ ad ipas tñdi in p̄cio ou-
bio 7 etiā i alio p̄cedēti. Sed teide di-
ctus p̄e. dñe q̄ nō audet firmare istaz
ptem. s. q̄ p̄ncipes hoc possint facē. ex
eo q̄ ius canōicū statuit q̄ iudei tene-
ant xpianis vsuras remittē. 7 q̄ ad h̄
coganē p̄ncipes seculares. ut ē tex. i.
c. p̄ miserabile. d̄ vsur. Et dicit q̄ cū
tale decretū dñet iuri canōico p̄t di-
ci irrōnabile. ut. c. i. de cōstri. li. 6. p̄.
dñe eē inhonestuz cogē xpianos soluē
iudeis vsuras q̄i cā nccitatē p̄p̄t oppo-
briū fidei. ut in de. i. d̄ iudeis. Et con-
cludit tut⁹ eē tenere q̄ tale decretū d̄
iure cedere nō possit. Et sic cōcludit di-
ctus p̄e. q̄ p̄ncipes seclares nō p̄nt cā
maiorē mali vitādi etiā d̄ cōsensu p̄lo-
rū suoz q̄b̄ p̄iudiciū gnātur cōcedē
iudeis licetiā fenerādi. S; haudacius
firmassem si fuissē recordat⁹ de v̄bis
Jo. an. in dca regula p̄ctm̄. q̄ in p̄cedē-
ti dubio plene examinaui. Vñ Bar. i. l.
cūctos p̄los. in. 3. colū. C. d̄ sū. tri. 7 fi-
de catho. dñe q̄ impator nō potuit p̄ le-
ges suas p̄mittē vsuras. q̄ cū sit deo i-
ferior non potuit diuine legi derogare.
Excusat tñ ab h̄cā. q̄ p̄misit vsuras
ut euitaret maiora mala. Ita dñe Bar.
Et h̄ etiā dñe glo. io. q. c. p̄. 8. dicēdū
ē q̄ impator 7 leges ciuiles potuerūt
vsuras p̄mittē indulgendo penā. non
aut̄ p̄cipiēdo vsuras uel auxiliū p̄stā-
do. ut dñe Jo. an. i. p̄allegata regula.
p̄ctm̄. 7 dixi in p̄cedenti dubio. Bal.
aut̄ in dca l. cūctos p̄los. in. 4. colū.
o. sed iux̄ h̄ q̄ro. dñe q̄ impator nō po-
test p̄mittē vsuras p̄p̄t bonū publicū
q̄ h̄ ē d̄ salutē aīe. Et dñe q̄ cū h̄ non
possit impator. multo minus statuta

si qd veri. et. 13. ois. nerui. Aliqn duo
 mala nō cadūt i eadē psona si i diuer-
 sis. vbi grā. vn⁹ vult inficē hoiez. inf
 rogat me vbi sit. nūqd liceat mihi di-
 cere mēdaciū. videlz q. nesciā vbi sit.
 ad h ut euitet hōicidiū. cū mendaciū
 sit lōge min⁹ pēt m q. hōicidiū. Et oi
 cēdū ē q. nō. ut. 22. q. 2. c. pmu. 7. c.
 ne qs. ut. 14. q. 5. forte. Et sic mihi nō
 licet cōmittē min⁹ malū ut ali⁹ euitet
 mai⁹. ul ut cōfēt mai⁹ bonū. q. nemo
 o. atā suā alienis i pendē cōmodis.
 Vñ nō o. qs cōmittē pēt veniale. ut
 ali⁹ euitet mortale. Hoc vult glo. nō
 bil. 14. ois. q. d. ait. Idē oīc Aug⁹. in li.
 de mēdacio. cui⁹ tex. ponit. 22. q. 2. c.
 pmu. vbi Aug⁹. oīc q. ē phibitu. oīc
 mēdaciū ut ali⁹ ab imūdicia corpali
 defendat. i. ne ei⁹ v̄ginitas ul castitas
 violēt. Itē oīc ibide. Aug⁹ q. nō ē lici-
 tū dīcē mēdaciū ut ali⁹ liberet a mor-
 te tpali uel eterna. s. ut nō occidat ab
 alio. ul ut liberet ab inferno. 7 tñ tale
 mēdaciū ē pēt veniale. q. nulli no-
 cet 7 alteri pdest. 7 tale mēdaciū oī
 mēdaciū officiosū. Vult g. scūs Aug⁹.
 q. nō liceat facē vnū pēt veniale le-
 uissimū ut ali⁹ euitet mortale etiā g
 uissimū. uel ut ali⁹ pducāt ad para-
 diſū aut ab iferno liberet. Et i cāu no-
 stro ē tex. i. tminis i. c. sup eo. d. vsu.
 vbi tex. oīc q. cū scriptura oīna palte-
 ri⁹ vita mētiri phibeat. multo magis
 qs ē phibēd⁹ ne vsutaz crimie inuol-
 uat p redimēda vita captiui. i. illi⁹ q
 erat captiuus saraceno. Vñ Hosti.
 Jo. an. 7 toc. i. c. nō magno. ne cle. uel
 mo. oīcūt q. aut aliqd ē phibitu. lege
 dīna. 7 nō admittit cōfatio d. minozi
 malo ad mai⁹ malū. nec d. malo ad ma-
 ius bonū. q. min⁹ malū nō ē cōmittē
 oī cā vitādi mai⁹ malū uel cōsequēdi

mai⁹ bonū. Et h. pbat in ocō. c. pmu.
 22. q. 2. 7 i. c. sup eo. d. vsu. Aut ē p.
 hbitū lege canōica. 7 tūc pōt fieri cō-
 pēfatio auctoritate pape. cū possit tol-
 lere pēt m q. cōstitutio canonica indu-
 xit. ut i. c. pposuit. de cōf. pben. 7 hoc
 mō loquit. c. q. d. pdecessor. xi. q. 3. Ex
 his infer⁹ an liceat cōsentire malo cā
 maior⁹ mali vitādi. uel maior⁹ boni cō
 sequēdi. Et oīcēdū ē q. nō. q. potius
 debem⁹ oīa mala pati q. malo cōfenti-
 re. ut i. c. ita ne. 32. q. 5. 7 i. c. facit. q. d.
 met⁹ cā. Vñ ecclia nō pōt cōsentire ma-
 lo cā vitādi mai⁹ malū. l. possit tolera-
 re sub dissimulatiōe cā maior⁹ mali vi-
 tandi. put tolerat prostibula. Et talis
 toleratio appellat cōfessio ipunitat. q.
 talis nō punit cā maior⁹ mali vitādi.
 uel maior⁹ boni q. d. ex de oziri pōt. Et
 de h. ē glo. quā seq. Archi. 7 Jo. d. fan.
 4. ois. deniq. i. vbo. venia. 7 31. q. 1. hac
 rōne. Scdm hāc etiā pmissiōe oīc
 dect. q. multa p patiētiā tolerat q. si i
 iudiciū deduceret castaret. ut in. c. cū
 iā oudū. de pben. Vñ ecclia nō possit
 dare licētiā iudeis ut seruēt rit⁹ suos.
 l. toleret remouendo ipediēmēta. Hoc
 voluit glo. notabil in. c. q. sincera. 45.
 ois. i. glo. scda. quā ibi sequit Archi. 7
 Jo. d. fan. Sic g. licz ecclia toleret iu-
 deos q. ad rit⁹ suos 7 phibeat eos ipe-
 diti cā maior⁹ boni q. d. exinde seq. s.
 ut phāc viā possim⁹ eos luctari. ut oī-
 cit tex. in. c. q. sincera. 45. ois. Et quia
 veritas nre fidei i libris ipsoz velata
 7 in ritibz pfigurata. nris oculis luci-
 dū demonstrat. 7 fidei nre testioniū re-
 borat. ut oīcit Aug⁹. i. 7. li. d. ciui. dei.
 Et istud pulchre examiat pdiat⁹ stat⁹
 Girard⁹ de Senis. cui⁹ vba refert Jo.
 an. in pallegata regula pēt m. in 3. ar.
 vbi qrit. an ecclia cōcedē debeat qdūz

usurariū pp̄t aliq̄d bonū qđ in oriat̄
 uel pp̄t aliq̄d malū qđ ide viter. ut p
 pter h̄ tollat illa via. Et ibi oīc q̄ tribz
 modis pōt accipi cōcessio. Vno mō. p.
 ut ē simplex pmissio idulgēs penam.
 Et h̄ casu ecclesia pmittit malū ut eui
 teret mai⁹ malū. ut dco. c. deniq. iūcta
 glo. i. vbo. venia. 4. oīf. 7 in. c. si q̄ mo
 nachaz. iūcta glo. ibi. 24. q. i. et in. c.
 veniens. iūcta glo. fi. q̄ clerici vel vo.
 Et oīc Jo. an. p⁹ fratre Girardū q̄ tal
 pmissio iō or̄ simplex. ga p̄a tm̄ idul
 ger. nō aut culpa minuit. ut i iuribz 7
 glo. s. oīc. 7 p glo. s. allegatas. 2. mō
 pōt accipi cōcessio. put idē est qđ pmissio
 tollēs impedimētū. fm̄ quē modū iu
 dei iter xpianoz pmittit ab ecclia i ob
 seruatiā sui rit⁹. ut in. c. q̄ sincera. 45.
 oīf. Rōnē aut̄ istī pmissiois oīc s. Et
 ista pmissio differt a p̄ma. ga non solū
 ecclia pmittit malū. s. ob̄uatiā rit⁹ iu
 deoz subtrahēdo cōminationē ut i fl
 ctionē pene sicut facit p̄ma pmissio. s.
 etiā remouēdo impedimēta xpianoz q̄
 vellēt impedire iudeos ne fuēt suos rit⁹
 ut dco. c. q̄ sincera. 7. c. sicut. d. iudeis. 3.
 mō pōt oīc cōcessio. put idē ē qđ pmissio
 p̄stās iuuamē. fm̄ quē modū ecclia
 pmittit clericū occidi a pt̄ate sc̄ari
 Et h̄ pmissio excedit secundā pmissi
 onē sicut secūda p̄ma. ga p̄ ista tertiā
 pmissioē nō solū subtrahit cōminatio
 q̄ posset p occisionē clerici infligi sicut
 fit in p̄ma pmissioē. s. etiā tollit impedi
 mētū p qđ posset occasio clerici impedi
 sicut fit in scda pmissione. imo etiā ol
 tra h̄ duo p̄stat iuuamē. Nam i scda p
 missioē ecclia nō posset p̄stare iuuamē
 ga nō pōt adiuuare malū. Sed etiā in
 ista tertiā pmissioē i occisiōe clerici q̄
 oīgn⁹ ē morte ecclia p̄stat iuuamē.
 ga ipsū deēdat. et ponit etiā i manibz

iudici secularis vt cruciet̄ vlt̄ etiā occi
 dat. iuxta illud ap̄l. i. Cor. 5. ca. Tra
 dens h̄ modū hoīez sathane in iteritū
 carnis ut spirit⁹ ei⁹ salu⁹ fiat i die dñi
 nū iesu xpī. De quo ē tex. i. c. nouim⁹
 de vbo. figl. 7 in. c. deēdatio. de pe. in
 6. Ex his patz q̄ tribz modis pōt acci
 pi cōcessio ut pmissio. Primo qñ p
 pter mai⁹ malū vitādū sub dissimula
 tiōe malū tolerat. Et h̄ or̄ op̄atiua
 pmissio. ga solū pena indulget. cū tal
 sic faciēs nō puniat. Tñ nō min⁹ iuol
 uit crimē pp̄t talē pmissioē. 2. mō
 accipit cōcessio uel pmissio qñ etiā tol
 lūt impedimēta impediētia malū fieri
 pp̄t bonū qđ inde seq̄ sp̄rat. ut in ob
 seruatiōe ritū iudeoz. 3. mō qñ etiā
 p̄stat iuuamē. Et h̄ 3. mō ecclia non
 pōt cōcedē ut pmittere nisi illud qđ p
 mittit ut cōcedit sicut licitū. vt ē occi
 sio clerici q̄ pp̄t delictū tradit curie se
 culari. Vñ ē licita et fit absq̄ p̄dō. ga
 maleficiā n̄ debēt remanē impunita. ut
 in. c. ut fame. d. sen. exco. 7. l. ita vulne
 rat⁹. ff. ad. l. acq̄. l. 2a ecclia n̄ pōt dare
 licetiā faciēdi malū. ut. 24. q. 2. legat
 Vñ ecclia nō posset dare licetiā p̄stā
 do iuuamē ut iudei fuēt rit⁹ suos. ut
 oīc glo. i. dco. c. q̄ sincera. 45. oīf. Et h̄
 etiā sentit p̄allegatus fr̄ Girard⁹. et
 Jo. an. i p̄allegata regula. p̄tm̄. i. 3. ar.
 Vñ sc̄us Aug⁹. d. Permentanū. li. 2.
 cū tex. ponit. 23. q. 4. ita plane. oīc q̄
 qs sociat̄ mal⁹ qñ malū cōmittit cū eis
 aut eis cōmittētibz fauet. Et p̄ea i fine
 c. oīc q̄ vbi malū nō pōt corrigi ut pu
 niri uel alit̄ ei obuiari. illa duo sp̄ retē
 ta seruāt hoīem inocētē 7 incorruptū
 s. ut nec malū q̄ faciat neq̄ etiā appro
 bet. Idē etiā or̄ in duobz casibz sequē
 tibus p̄ illud. c. ita plane. s. p̄stare iu
 uamen ad malū est fauere ad malū 7

ciuitatū uel mūicipioꝝ. q̄a qđ nō pōt
p̄ma cā q̄ habz influē i scđam. multo
min⁹ pōt secūda cā in quā fit infusio.
Ampli⁹ puto q̄ paciscentes cū iudeis
ut possint sub vsurj mutuarē xp̄ianis
sint excoicati. Idē oico de illis q̄ in p̄po
nūt decretū q̄ vsure debeant solui iu
deis. 7 q̄ eis reddat iusticia d̄ vsuris.
Istā talia decreta ul̄ pacta scā ab illis q̄
hnt p̄tātē cōdēdi leges uel statuta di
cunt leges uel statuta. ut in. l. p̄t. §. il
le. d̄ dona. in. v. 7 v. 7. l. cesar. ff.
de publica. 7 vtrōq; p̄ Bar. 7 p̄ eū dē
Bar. in. l. 4. §. actoz. ff. d̄ re iudi. Et p̄
bar. rōne. Istā nedū faciētes talia pa
cta cū iudeis intēdūt se obligare. imo
p̄ncipalit̄ volūt obligare oēs de ciuita
te 7 districtū ad soluendas vsuras iu
deis mutuātibz. Et obligāt ex his pa
ctis etiā illi q̄ nō cōsenserūt. q̄ sūt sta
tuta cū ex pactis meris nō obligēt ni
si cōsentientes. ut in. l. i. ff. de pactis. Et
idē ē dicendū q̄n̄ oīs t̄palis in p̄ponit
decretū ut soluant vsure. uel q̄ iudeis
sup vsurj ius reddat. Istā obligāt oēs
subditi dñi ex illo decreto. 7 sic ē vnū
statutū. S; statuētes q̄ vsure soluant
ul̄ p̄sumētes iudicare ut exacte vsure
nō restituant q̄n̄ i iudicio repetūt. sūt
ip̄o facto excoicati. ut in. cle. i. d̄ vsurj.
Ibi enī d̄ q̄ eādē penā incurrūt q̄ sta
tuta talia p̄supserūt obseruare uel facē
obseruari. Et lig illa cle. nō loq̄t speci
fice de iudeis. tñ habz locū etiā si talia
pacta uel decreta fiāt ut iudei exerce
ant vsuras. ut oīc glo. in vbo. cēsurā.
Et p̄bar. rōne. Istā iudei ita bñ phibēt
dare ad vsurā sicut xp̄iani. ut in. c. p̄
miserabilē. d̄ vsurj. §. illa cle. q̄ indistī
cte loq̄t indistīcte o; itelligi siue fene
rātes xp̄iani sint siue iudei. Vnde x̄o.
doc. p̄stantissim⁹ q̄ scripsit super cle. 7

do. Cardin⁹ Jo. de Imola. i. oca cle. di
cūt q̄ rex aragonū 7 ei⁹ officiales q̄ le
uāt magnū tributū a iudeis 7 satace
nis p̄p̄ vsuras q̄s eis p̄mittūt icidūt
in excoicationē. si repetētes vsuras p̄
ip̄os impediānt repetē. Et oīc Jo. de
Imola. q̄ bñ notandū. q̄a fm bñ ho
die q̄si oēs dñi 7 oēs coitates eēnt ex
coicati. Locātes etiā domos iudeis
ad fenerādū incurrūt penas. c. i. de vsu
ris. li. 6. §. illud. c. nō loquat̄ specificē
de iudeis. b̄ simplt̄ phibeat domos lo
cati ad exercēdū fen⁹. Et bñ tenet oīs
Dñic⁹ q̄ scripsit sup 6. in. c. i. d̄ vsurj.
in 6. Idem tenuit oīs Lau. de redol
phis d̄ florētia q̄ op̄soluit tractatū de
vsurj. in oco tractatu. q. i. 46. Vbi etiā
tenet q̄ d̄ iudeū pōt opponi exceptio.
c. q̄a frustra. 7. c. Michael. de vsurj. s.
ut si iude⁹ uellet repetē vsuras solutaf
xp̄iano. nō p̄us audiat nisi restituat
vsuras q̄s ip̄e iude⁹ recepit. Et tñ illa
c. nō loquūt̄ specificē de iudeis. b̄ sim
plicit̄ dicūt q̄ feneratorz repetens vsu
ras q̄s ip̄e soluit nō audiat nisi p̄us ip̄
se restituat vsuras q̄s ab alijs ip̄e rece
perit. Et bñ de 4.º dubio.

Quintū dubiū.

Duo ad quātū dubiū. s. An pa
pa possit disp̄sare ut iudei ex
erceāt vsuras cā maiorj mali
vitādi. uel etiā boni qđ inde oriat̄. ca
sus ē q̄ nō. in. c. sup eo. d̄ vsurj. vbi d̄
q̄ cū vsure sint vtrōq; testamēto phi
bite nō videt̄ aliquē disp̄sare posse.
Et papa ibi subiecit q̄ nō pōt disp̄sa
re sup vsuris ut alijs libet̄ a morte.
Et oēs etiā doc. tenēt papā non posse
disp̄sare ut exerceat̄ tract⁹ vsurati⁹
Idē tenet Jo. an. in oca regula p̄ctm̄. i.
3.º ar. vbi oīc papā nō h̄re aliquā dis
p̄sationē sup vsurj uel cā maiorj mali

As

vitādi. uel maiorē boni qđ exīde oīri
 speret. 7 mouet p palleatū. c. sup eo.
 S; istud facit. qā papa pōt modifi-
 care ius oīnū. ut notat doc. i. c. cū oēs
 7. c. qđ i ecclia. 7. c. cōsti. Itē papa in qđ
 muld casibz pmittit vsurā cōmitti. ut
 i. c. salubrit. de vsur. 7 i muld alijs ca-
 sibus q notant in. c. dāst. eo. ti. S; di-
 cēdū ē q qñq; aliqd est malū qđ aliq
 rōne pōt fieri bonū. 7 tūc papa pōt in-
 ptari 7 modificare ius oīnū. ut p i. c.
 licz. de ferijs. vbi dīr q iūte nccitate
 licitū ē piscari diebz oīicis. et tñ ferie
 introduce sūt iure dīno. Actus. n. pi-
 scadi ē i se licit⁹ qūis rōne diei phibe-
 atur. Qñq; ē ita i se malū q nulla rōe
 fieri pōt bonū. 7 tūc nō pōt illud in-
 ptari ul' modificare. ut in. c. sup eo. de
 vsur. Ad qđ bñ facit. c. 7 si xp̄us. v. q.
 dam. n. phibēt d iure iud. 123 vsura
 ē malū qđ nulla rōe pōt fieri bonū. 7
 papa nō pōt illud modificare ul' iterp-
 tati. Hoc sequunt' docti. Jo. an. 7 cōit
 doc. i. c. a nobis. d. decimis. vbi dicūt
 q vbi in pcept' vsur' honor dei irremis-
 sibilis ul' hūana utilitas publica. ut ē
 vidē in pcept' decalogi. papa non pōt
 facē aliquā dispōsationē ul' remissioē.
 Talis. n. remissio sapit pctm. S; dē n
 dedit licētiā peccadi nec Petro nec ei⁹
 successoribz. ut dīc tex. in. c. p. 40. ois.
 p. nō mutare ad vsuras pecuniā est
 pceptū negatiuū seu phibitiuū. s; pce-
 pta negatiua seu phibitiua plus obli-
 gāt q pcepta affirmatiua. qā phibiti-
 ones obligāt sp 7 ad sp. z. q. 5. si non
 licet. Et iō. qā phibitiōes sūt de pec-
 cad q sūt fm se mala nec pnt eē bona.
 de iure iud. 7 si xp̄s. v. qdā. n. phibēt.
 7 de re. iud. c. z. Et p tato dīr q qđ
 pōt oīa mala pati q malo cōsentire.
 32. q. 5. ita ne. 7 in. c. iacē. qđ mer⁹ cā.

Precepta dō affirmatiua obligāt sp. s;
 nō ad sp. imo qñq; p circūstantias qđ
 excusat ab illoz obseruatiā. vñ in dū
 fili⁹ pōt imo o; parētibz dicē. nō noui
 vos. q. 3. ois. diaconi. 7 sic excusat a pce-
 pto d honoradis parētibz. Et ē rō. qā
 cu; pcepta affirmatiua iducāt ad act⁹
 otutū nō debēt fieri qlibz mō s; obser-
 uatis debid circūstātijs q requirūt ad s;
 q act⁹ sit otuosus. ut. s. fiat vbi o; et
 qñ o; 7 fm q o;. Et qā dispōsitiō eo; q
 sūt ad finē attēdit fm rōne finis. p-
 cipue attēdēda ē rō finis q ē bonū vit-
 tud i istis circūstātijs act⁹ otuosus. Ista
 sūt oba formalia sci Tho. i loco palle-
 gato. q allegat ad s; phm i z⁹ ethicoz.
 Et iō cū vsura sit pceptum negatiuū
 seu phibitiuū obligat sp et ad sp. vñ
 nullo mō pōt cēdi. 120 obstat argu-
 mētū s. scm. s. q ius canōicū muld in
 casibz pmittat vsurā. 121 i illis casibz
 lz pma facie videat qđ sūt vsure. n tñ
 i illis casibz pmittit vsura. ut dīc pal-
 legat⁹ frat Girard⁹. 7 Jo. an. in oca re-
 gula. pctm. i 4⁹ ar. Et dīxi etiā s. in 3⁹
 dubio. 7 s; q ad gntū 7 vltimū dubiū

Secūdū cōsiliū oīi Alexātri de 1220
 cōtra iudeos fenerātes. 7 cōtra apostil-
 las factas p oīm Angelū de Castro p-
 mo cōsilio ipsi⁹ oīi Alexātri. 7 tepo-
 batio cōsiliij ipsi⁹ oīi Angeli.

In noīe dñ i nri iesu xp̄i q es
 verus de⁹ 7 ver⁹ hō. cui⁹ glori-
 osissimo sanguine redēpti su-
 mus. a q cūcta laudabilia nra pcedūt
 sicut 7 cetera bona. 7 eiusdē gloriosis-
 sime matris 7 vginis Marie. oīui die-
 tonymi. totiusq; curie celestis. Amen.

Tertio tua apostilla. Si deus
promisit iudeos fenerari ge-
tibus ad euitandum maius malum
7 pactum iudeorum. dicendum est
etiam quod christus promissit 7 pmittebat christianos
adducere iudeos ad fenerandum ad euitan-
dum maius malum 7 pactum ipsorum christianorum
qui sunt inclinati ad pactum auaricie sicut
tunc erant iudei. Nec est tua apostilla for-
malis. Adone omne scriptura quod impietati
vit in laqueum quem parauit. De his septem
me exempla videmus 7 cum angustia expe-
rimur. 7 adhuc corrigi nolumus. si in ip-
sa negcia perseveramus. Did me ieiunium
me 7 incopatiissime illud consilium edidit
se. Si mihi licet te quem veneror 7 ma-
gnifacio atque existio arguere. dicerem ine-
pte 7 incoposite hic locutum fuisse. Adone
ne omnia bona fuerint iubente deo. Adone omnia
mala fuerint pmittente deo uel sinente. 23.
q. i. qd culpatur. et. 22. q. i. monet. §. p.
o. Ite christus silato. Ad hunc me pote-
statem nisi tibi datum esset desuper. Et Aug.
in 5. li. de ciui. dei. ca. 10. in si. sic dicit.
Vn quod propter voluntatem suam patitur homo.
non ideo huiusmodi humanis uel angelicis uel
cuiuscumque creati spiritus voluntatibus. si ei
poterit quod patet voluntatibus. Et li. xi.
ca. 17. §. de sicut namque bonarum optimarum
creator est. ita malarum voluntatum est iustis-
simus ordinator. ut cum male illi utantur
naturae bonis. ipse bene utatur etiam volunta-
tibus malis. Et in. c. se. in pn. 12eq. eni
deus. non dico angelorum sicut hominum creator
quem malum futurum esse praecisset. nisi pariter
nosceret quod bonorum usus commodaret
Ad idem. 23. q. 5. relegentes. ubi dicitur quod de-
us ex quibus malo operatur bonum. 7 tamen ma-
lum propter hoc non ideo est immune a pena. Si ergo
nullum malum potest fieri nisi deo pmitten-
te 7 mala voluntate ordinare quod ad aliquod
patet mali committendi dimittendo. quod ad

aliquod seu ad cetera auferendo potest. hoc est
inquam deum malum voluntate ordinare.
Quare ergo delinquentes puniuntur ex quo illud
malum factum est deo pmittente. 7 ex illo
malo deus uel operatur est bonum uel operabitur.
Quare tu iudex prohibes homicidia. furta. 7
cetera crimina. Quare interficis uel suspen-
dis fures aut homicidas. Debes tu quod
tolerare ex quo illud malum nisi deo pmit-
tente committi non potuit. Absit oio. Data
est lex per oim 7 per Moysen iubens bona
prohibere atque punire mala. Exo. 21. 22.
et 23. c. et Leuitici. 19. et Ezech. 33. c.
ubi dicitur. Si dicite me ad impium. morte
morietur. non annunciauere ei neque locutus
fuerit ut auertat a via sua impii 7 uiuat.
ipse impius in iniquitate sua morietur. san-
guinem autem eius de manu tua requiram. Ite
7 alij plati debent delicta subditorum cor-
rigere. et mores reformare. ne sanguis
subditorum requiratur de manibus platorum. d.
offi. ordi. c. inrefragabili. 7. c. si. de re-
gula. cum filiis. Ite rex ideo furta prohibere
adulteria punire. impios de terra persequi. pueri-
das 7 pueros non sine uiuere. filios suos
non sine ipse agere. Ite est rex. 23. q. 5. rex
ideo. Locutus fuisti perfecto ipe deum dicit.
Si deus promissit iudeis fenerari gentilibus.
Adone omne malum quod fit a deo pmittitur. 7 tamen
non ideo plati. non ideo iudex illud pmittit.
ne sanguis subditi. ne sanguis filij re-
quiratur de manibus eius. Incoposite. n. 7 i
epte loquitur quod imis mae non ouerentibus utitur
Deuisti ergo dicere. Si Moyses promissit iu-
deis fenerari ad euitandum maius malum 7
maius pactum. Et sic loquitur sanctus Thomas. 7 doc.
Ego in pro dubio consilij mei hac obiectio
ne dissolui 7 dixi quod iudei erant parati ad
fenerandum iudeis 7 gentilibus. imo ipsas
usuras a iudeis 7 a gentilibus recipiebant
Vn Moyses per illam promissionem restrixit
pactum iudeorum. Adone quicquid quod ipse dicitur

int' duo mala ita q' oio aliter e' factu'
deb' ei p'mitti malū min' ne faciat ma
ius. De h' e' tex. i. dñs. nerui. 3. q. 2. si
qd' veri'. Bone exēplu'. Venis ad me
hñs ocubinā. did' te nō posse ab eius
omixtiōe abstinē nisi eā inficias. Ti
bi cōsulā ut poti' adulteriū ul' fornica
tionē omittas q' hōicidiū. ex q' nō pos
sū te coercē ab utroq' crimie. Ita fecit
Moyses. ut dicūt scūs Tho. 7 theolo
gi 7 canōiste q's in p'dicto dubio alle
gari. Et scūs Tho. 7 ceteri ponūt exē
plū i libello repudiij p'misso p' Moysē
ad euitādū mai' malū. s. hōicidiū. Le
ge tex. 3i. q. i. hac rōne. ibi. hoc p'misit
Moyses nō p'cepit. Aliud est. n. p'cipe
aliud p'mittē. Qd' enī p'mittim' nolē
tes facim'. q'a malas hōiū volūtates
ad plenū phibē nō possum'. Istū tex.
lege oculis aptis 7 bñ ab oī forde mun
datis. 7 dicas q' cā euitādū mai' malū
nūc ē p'mittēdū malū qñ nō pōt cohi
beri nec pūiri. Et h' etiā modo loq'tur
Archī. in dco. c. hac rōne. Videbis si
apis oculos. 7 oñ tuū cōsiliū euacuabo
clari' ostēdam. Nos aut' sum' in alijs
termis. q'a iudei non pnt fenerari nisi
si ccedat a xpianis. Dicis q' q' xpia
ni etiā sūt inclinati auaricie sicut tūc
erāt iudei. Male did' xpianos eē incli
natos auaricie sicut iudei erāt. Loq'ris
enī s' fidē. Si h' eēt. ad qd' nūc p'desset
passio. resurrectio. 7 ascēsiō oñi nri ie
su xpi'. Profecto nūc sūt plures xpia
ni boni q' tūc erāt iudei. 7 nūc nō sūt
tot mali. nec q' sūt mali sūt adeo mali.
Rogo te q's xpianozū tener altare pa
ratu sicut tenebant iudei illo tpe'. S'
p'cis. Sūt aliq' occulti. Si eos scis. ac
cusa ipos. uel mone iudices ut ingrāt
eosq' puniāt si xpiani usuras exercēt.
Nā de ipso crimie sicut iudei accusati

7 puniti pnt. S' forte dices. Occulte
cōmittēt h' crimē. occulte mutuabūt
sub vsur' 7 p'bari nō poterit. q'a muld
fraudib' palliāt suos sct'. ut dic' Jo.
an. in. c. ad nram. in ti. de emp. 7 ven.
Non legi nec audiui te h' dixisse. 7 q' h'
dicēt temerario iudicio loq't. Qui. n.
vsurpat sibi iudiciū dei. q'a sol' deus ē
secretor' cognitor. 32. dñs. erubescant.
Et eccl'ia nō iudicat de occultē. ut in. c.
a nobis. d' sen. exco. Et sci' viri crimia
occulta sustinēt. 7 tacēt si ipa p'bare n'
pnt. z. q. 7. pletūq'. S' cū deo placue
rit publicabit crimē i medio synago
ge. 7 reuelabit absco'sa. 7 i medio ppli
allidet crimiosū q' accessit ad deū ma
lignē cur' cor erat plenū dolo 7 fallacia
Eccl'. p' ca. in sū. Ingrāt g' iudices xpia
nos cōmittētes h' crimē. Ex q'. n. cohi
beri pnt nō sūt p'mittendi. dco. c. hac
rōne. Et h' i meo cōsilio plen' ē discuf
sū. ad quod me remitto. Admittoq' q'
hāc obiectionē fecerūt cū illā vidē pos
ses plene discussam 7 ex iurib' 7 sentē
tijs doctoz' sopitam.

Duo ad tertiā apostillā eiusdē
oñi Angeli positā i z' dubio
mei cōsiliij in q' teneo q' eccl'ia
o' se ipe dire d' p'tō iudeoz' feneratiū
Talis ē sua apostilla. Itēz bestialit' lo
quet'. q'a eccl'ia ipe dit se de vsur' extor
tis a iudeis a xpianis auctoritate p'pa
ipoz' iudeoz' ob fauorē ipoz' xpiano
rū. s. ut illoz' indēnitati p'uideat. 7 n'
p'p't p'ctm ipoz' iudeoz'. s. ut eoz' aīab'
cōsulat. q'a de salute aīaz' eoz' eccl'ia nō
curat. cū sint for' 7 oānati p'p't pfidia
7 defectū baptisimi. 7 sic. c. p' miserabi
lē. cū reuerētia scribēd' ad h' n' meruit
allegari. S' meo iudicio errat vellemē
Iude'. n. nō ē subdit' eccl'ie nisi rōne
crimis cū sit laic' 7 ifidel'. ut i. c. nouit

¶ Nā ut dixi. nullā iurisdictionē hē ec-
 clesia circa p̄monitiū laicoꝝ nisi t̄ptū
 agit in finē p̄t̄i. 7 tñ ecclia tenet opel-
 lere iudeū ut remittat vsuras xpianis
 uel ut eas restituat. Et h̄ ex ea rōne p-
 cedit. q̄a iude⁹ alit̄ de illo p̄t̄o nō p̄fe-
 cte puniret̄ nisi restituēt uel remittēt
 vsuras receptas uel pmissas. Et male
 legisti Inno. 7 Jo. an. in ocō. c. qd̄ sup
 his. de voto. ¶ Nā dicit̄ q̄ ubi iude⁹ uel
 infidelis peccat d̄ legē dīnā uel d̄ legē
 nāe. papa si detur facultas euz punire
 p̄t̄ 7 d̄. Et dicit̄ h̄ p̄cedē vbiq̄q; pec-
 carēt i moralibz. Et vide J̄s. d̄ ancho.
 in regula. ea q̄. i. sexta q̄ōne. ubi etia;
 firmit̄ q̄ ecclia nō solū p̄t̄ s̄ etiā d̄ ta-
 les punire infideles. ¶ Pro h̄ etiā faciūt
 notata p̄ dñm Dñicu. in. c. p̄. d̄ vsur.
 in 6. 7 p̄t̄ dñm Lau. de redolphis de
 florentia. q̄ op̄posuit tractatū d̄ vsur. q̄
 dicit̄. locātes domos iudeis uel ip̄os p̄-
 mittētes fenerari in ciuitate nec ip̄os
 expellētes. excoīcatiōis sniam incur-
 rūt uel suspēsiōis. de q̄ in. c. p̄. de vsur.
 in 6. Et idē oīc Jo. de Anania. i. c. p̄e-
 terea. i. fi. d̄ vsur. Itē de. i. de vsur. q̄ i
 fligit penā excoīcatiōis statuētibz uel
 iudicātibz q̄ soluāt vsure. uel q̄ n̄ re-
 petant̄. uel talia statuta seruātibz. op̄-
 hēdit iudeos. 7 h̄z locū i iudeis. Nec
 tenuit glo. i. ocā de. in oībo. cēfura. Et
 h̄ exp̄s̄i tenet xv. de mōte lauduno. 7
 Cardin. 7 Jo. d̄ Imola. ibi. 7 plene oc̄m
 ē in cōsilio meo in 5. dubio. Si ḡ pena
 c. i. de vsur. i. 6. h̄z locū qñ iudei fene-
 rant̄. ḡ ecclia curat de aīabz eozundē.
 q̄a illud. c. de vsur. i. 6. fūdat se in pe-
 riculo aīaz. Itē si cōducētes iudeos uel
 statuentes q̄ iudei possint fenerari. 7
 p̄m statuta illa iudicātes sūt excoīcati
 ḡ subest piculuz animaz. 7 sic ecclesia
 curat de piculo aīaz. p̄. si infideles ab-

stinēt se ab illis q̄ sūt d̄ legē dīnā et d̄
 lege nāe. nōne de⁹ inclinabit̄ citi⁹ ad
 eos ouertēdos! Hoc igit̄ etiā resp̄ctu
 ecclia d̄ eos punire. 7 sua inest ne of-
 fendant deū. ¶ N̄ lege in actibz ap̄loꝝ
 ca. x. ubi Corneli⁹ q̄ erat gentilis q̄a
 religiose coīcabat 7 faciebat ekyas. de⁹
 misit āgelū q̄ āmonuit eū ut suscipet
 baptis̄m a Petro ap̄lo. 7 dixit ei an-
 gelus. Oꝝōnes tue 7 esyne tue ascēde.
 tūt i memoriā in cōspectu dñi. Et si ec-
 clesia nō curaret de aīabz iudeoꝝ non
 ozaret singulis ānis in publica oꝝōne
 in septimana sancta q̄ de⁹ eos ouertat
 ¶ Nā 7 p̄ ouertsiōe iudeoꝝ 7 alioꝝ infide-
 liū ozat. Inest ḡ ecclie ut infideles bñ
 uiuāt 7 ne delinquāt d̄ deū. tū ut faci-
 lius ouertant̄. tū etiā ut de⁹ nō offen-
 datur. cui⁹ offensa dimitti non p̄t̄. ut
 s̄. dixi. Et p̄ h̄ tua apostilla euacuata ē

O Vo ad tertiū dubiū in q̄ con-
 cludo an ecclia debeat tole-
 re uel cōsentire q̄ iudei fene-
 rent̄. p̄p̄t̄ maius malū euitādū. uel p̄-
 p̄t̄t̄ maius bonū qd̄ exinde uis̄it̄ seg-
 potest. duas facis apostillas. Prima
 sic incet. 7 tu eā totaz refert. 7 de tuo
 nihil dicis i h̄ toro 3. dubio. q̄ oīa nō
 sūt ad p̄positū. q̄a posito q̄ aīe iudeoꝝ
 pereāt. tota cōsp̄tatio fr̄is Girardi ē
 7 loq̄t̄ de xpianis an eis possit p̄mitti
 nō de iudeis q̄ sūt d̄anati. 7 sic d̄ aīabz
 ip̄oꝝ nō est curādū. In oībo tuis apo-
 stillis sp̄ idez replicas. 7 tota vis apo-
 stillaz tuaz in h̄ p̄det an ecclia debe-
 at 7 teneat de p̄t̄o infidelū. phibēdo
 se itromittē. Et plene p̄bauit in resp̄-
 sione ad p̄cedētes q̄ sic. ¶ Q̄ aut̄ uid̄
 q̄ frater Girardus 7 Jo. an. loquūt̄ur
 an possit p̄mitti xpiano ut feneretur
 p̄p̄t̄ vitandū maius malū. non aut̄
 an possit p̄mitti ut iudeus feneretur.

Salua pace tua frat Girard⁹ 7 Jo. an.
gnālī loquūt an dēt⁹ vsutari⁹ debeat
pmitti ppter malū vitādū. ul ppter
mai⁹ bonū qd exiū seq pōt. Et mouet
p rōnes 7 p tex. q gnālī loquūt. 7 cō
cludūt q nec ius dīnū nec ius canoni
cū pōt aliq casu pmittē dētū vsutariū
Et si hoc vellet ius canonicū. nullo mō
posset d⁹ vet⁹ 7 nouū testamētū. p. c. sup
eo. d⁹ vsut. Tu autē dīd. Logr⁹ de xpia
nis fenerati volētibz. nō d⁹ iudeis. Iso
fecto erras. in h⁹ pnsi qn cōsiliū illud
cōposui. Nā vbi ius canonicū aliqd sta
tuit circa phibitiōez ul circa māz vsu
raz icludūt iudei. nā ita phibēt exer
cere vsuras iudei sicut xpiani. ut i. c.
p⁹ miserabilē. de vsut. Et oīs mā vsu
taria cōphēdit iudeos fenerātes. ut dī
xi i tñsīōe ad tuā apostillā. 7 plen⁹ dī
xi in q⁹ dubio dē cōsiliū. qbz nō tñdes
nec tñdē potes. Q autē dīd me totā re
ferre dīspatationē fratd Girardi 7 de
meo nihil. Ifateor q d⁹ meo nihil. s⁹ re
tulī tex. 7 auctoritates doc. mām istā
definiātū. Nihil. n. ē sub sole nouū
nec valet qsqz dīcē: h⁹ recens ē. Ecclia
stes. p. ca. S⁹ totā dīspatationē fratd
Girardi quā Jo. an. refert. nō refero i
cōsiliū meo. s⁹ solū ea accepi q ptinē vi
debāt ad casū. Et h⁹ vidē poterit q le
gerit Jo. an. absqz tuis oculis. Nāz tui
nō vidēt. o⁹ qz emas coliriū. 7 iteriozes
sordes 7 maculas bñ abluas. Cū id fe
ceris videbis. An vidē 7 itelligē nō po
tes! Nec solū tibi h⁹ accidit. s⁹ in q⁹ cūqz
alio passīōato frequētissime cōtingit.
Lege Jo. os auri. vñū ex qtuor doc. gre
cis. q alio noīe vocat Jo. Cūso⁹. i ome
lia sup euāgelio Math. sup illo euāge
lio qd legit. i7. dñica p⁹ pethecosten.
qd īcipit. Accesserūt ad iesum scribe 7
pharisei 7 seniores ppli. et ītrogaui

eū vn⁹ ex eis legi doctoz. vbi sic ingt.
Pfectū odiū 7 pfect⁹ amor vez iu
diciū nō cognoscit. ut puta si pfecte odi
as aliquē. qliacūqz fuerit apud illū oīa
tibi displicēt siue q dīc siue q agit. 7 si
bona sint tñ tibi mala vidēt. Sic 7 si p
fecte aliquē amas. qcūqz sint apud eū
placent tibi siue q agit siue q loqr. 7 si
mala sint tñ tibi bona vidēt. Et Aug⁹
i suo sermōe q legit in die sue festiui
tad ingt. Qui nos amāt qrit qd lau
dent i nobz. q autē nos oderūt terrahūt
nobis. Deīn subūgis q oīa nō sūt ad
ppositū. 7 i pluribz alijs apostillis ea
dem venēosa dība effudisti. S⁹ pfecto
erras. qā i illa mā nihil ex ppositū lo
cut⁹ sū. Si i tuis apostillis dixisses. h⁹
s⁹ nō facit ad ppositū. tibi tñdīsem. s⁹
cōsiliū meū de nouo vidi 7 legi. 7 vidi
q nō dīd dīratē. S⁹ aduerte quāto ve
neno loqr. Nōne i cōsilijs auctoritates
allegāt doc. ut sint maior auctoritatē?
Ultra Jo. an. multos allegaui doc. i de
cret⁹ 7 decretalibz. 7 i c. 7 i cle. scribē
tes. Adduxi etiā alias doctrīnas alibi
traditas ad pbāda dubia q pposui.

Cōsiliū dñi Alexandri d⁹ Meno. de Vin
cētia. repbatozū cōsiliū dñi Angeli de
Castro. sup articulo. An iudei possint
conduci ad fenerandū cum dīspensa
tiōe pape.

O Perenūc pēiū eē puto
tuū cōsiliū euacuare qte
nus ille q vbiqz pñs est
intellectū cōcedē dona
re dignat. In h⁹ tuo cō
silio multa que tam ex cōsilio licz cōtra
ipsuz consulas. 7 ex allegatiōibz alioz
quas apud te habuisti pmo cōsilio
tuo addidisti. nec illud vitupo. quia
dicit iuriscōsultus. Etiam si alterum

de iudicijs. Ibi est bona glo. in. c. nos
 inf. de purga. cano. 7 glo. 7 doc. i. c. p.
 de offi. or. 120 g. h. ecclesia iurisdic-
 tio sup infidelē nisi rōne ecclesiastici crimi-
 nis. Et h. notat p. doc. i. locis p. allegat
 in consilio meo. s. in. c. qd sup his. d. vo-
 to. 7 in. c. gaudem. de diuoz. Ecclesia g.
 opellit iudeos restituē vsuras. q. rōe
 criminis vsuraz. ecclesia pōt 7 o. se intro-
 mittē. Si g. rō criminis ē illa q. defert iu-
 risdictionē ad ecclesiam. s. ut faciat eū cō-
 pelli ad remittēdas vsuras. g. i. errore
 es dū dicis q. ecclesia se i. pedit de vsuris
 extor. p. iudeos ut subueniat idēnita-
 ti xpianoz. 7 non p. p. p. m. iudeoz.
 Si enī ecclesia se i. pedit p. p. m. iudei
 nec rōne solū dāni xpianoz posset se i.
 pedit. q. ad ecclesiam nō p. tinet iurisdic-
 tio i. laicos s. ad dñm t. palē. g. rōe pec-
 cati ipsi iudei ecclesia se i. pedit. 7 facit
 opelli iudeū ad remittēdas ul. restitu-
 endas vsuras xpianis. q. peccat eas re-
 tinēdo. Et pōdera istā rōne. q. est rō
 decisiois illi. c. Sicq. iudei fenerādo
 offendit suā legē. q. s. m. legē oīnā pec-
 cat fenerādo xpiano. g. ecclesia pōt se in-
 tromittē. Et h. es auctoritate. p. de.
 ancho. i. consilio qd allegas q. p. illud. c.
 p. miserabilē. dixit tuti. eē tenē q. iu-
 dei nō p. t. oduci ad fenerādū etiā p.
 p. ter euitādū p. m. xpianoz. s. ne xpi-
 anus feneret. g. illud. c. fecit ad p. pos-
 tū. 7 cōfūdīt dñlū qd cōposuisti. de q.
 i. differēdū ē. Itē lege ibi doc. qui colli-
 gūt ex illo tex. q. iudei peccāt feneran-
 do xpianis. Et h. colligit oīs Abbas i.
 vltio nobili. Et vide etiā Jo. d. Anāia
 in dco. c. p. miserabilē. sup glo. i. vbi
 oīc q. l. iudei subsint p. n. c. l. i. tē
 poralib. tñ eos pōt ecclesia opellē ad re-
 stituēdas vsuras. Itā cū illud crimen
 sit ecclesiasticū. iudei peccāt s. legē oīni

nā et s. legē nālē exercendo vsuras. et
 iō licite p. t. opelli p. iudicē ecclesiasticū
 Allegat notata p. Inno. in. c. qd sup per
 his. de voto. Et p. h. facit dñm. c. p. mi-
 serabilē. in fi. vbi ecclesia i. dicit coio-
 nē xpianoz iudeis. Itē sūt oīa Jo. de
 Anania. Vñ pōtes vidē q. bñ allegauī
 c. p. miserabilē. Et si null. doc. aliqd
 dicēt. adhuc o. te cedē rōni. Itā ecclesia
 nō pōt se i. pedit de reb. t. palib. laicoz
 xpianoz. s. iudiciū p. t. net ad iudicē
 secularē. Vñ ecclesia i. pedit se de p. t. o
 ut in. c. nouit. de iudicijs. 7 rōne p. t. i
 7 nō ut subueniat indēnitati xpianoz
 opellit iudeū ad restituēdas vsuras.
 Et h. facit ecclesia. q. curat de p. t. o. 7 si
 nō curaret nō opellēt eos ad restituē-
 dū. cū tñ rōe p. t. i 7 nō alia rōe ecclesia
 hēat hāc iurisdic-
 tioē. g. nō est vez q.
 ecclesia nō debeat curare d. p. t. o iudeoz.
 imo o. curare. Et d. h. ē cāus in dco. c.
 p. miserabilē. cui q. t. i. r. debis toties
 deo fauēte tuas tñliones infūgā. Itē
 obstat. c. q. to. eo. ti. vbi papa p. uidet s.
 iudeos fenerantes ne exhauriāt facul-
 tates xpianoz. q. illa nō ē sola rō q. re-
 phibeāt iudei fenerari xpianis. s. sūt
 multe alie rōnes. ut dicunt ibi doc. q.
 rōnes ponūt i. rubrica de vsuris. 7 p. Jo.
 an. in regula p. m. i. 3. ar. Itā m. vsure
 aīas deuorant 7 facultates exhauriūt.
 ut oīc tex. i. c. p. de vsuris. li. 6. Itē vsu-
 ra exercet in offensaz dei 7 p. ximi. ut i.
 cle. illa. eo. ti. i. p. n. Et oī crimē vsura-
 tū ēē i. offensam dei. q. fit trāsgressio
 mādator dei. Itē q. p. h. crimē diabo-
 lus furatur aīas deo s. m. Stephanū de
 mōte lauduno. et oīm Cardī. in dco
 notabili p. Itē oī tale crimē ēē s. p. x-
 mū. q. ei o. fieri testō. ut ibidez dicit
 glo. z. Itē q. p. tale crimē exhauritur
 suba. p. ximi. ut in. c. p. de vsuris. li. 6.

Vñ usurarij dicitur trucidatoz pauperu
 i4.q.4.qd dicitur. 7 effusor sanguis pxi
 mi. ca. q. c. imolati. 7. q. 5. penale. i. fi.
 Et ideo ppter pctm qd committit iudeus
 contra deu 7 ppter offensam pxi mi. ecclia
 habet iurisdictione. sicut cohercet etia
 cari vendetes qd sit iustu pciu. ut i. c.
 p. de emp. 7 ven. Et refert ibi Jo. an.
 Abbat q dicit mgrm suu iduxisse illuz
 tex. p iurisdictione eccliaistica s laicos
 q in cera miscebant farina fabaz cu ipa
 cera vedetes ut epus possit illos puni
 re. Na ro pcti qd s deu committit ppter
 offensam pxi mi defert iurisdictione
 iudici eccliastico. 7 in consequentia pui
 dere indemitati pxi mi. Auctoritates
 quas h oimiro. supplebo in tnsioe ad
 quintam apostillam.

D Quinta apostilla sic iacet. be
 stialit 7 insulse loqueri. ga ec
 clefia no pot se impedite s iu
 deu ut eu puniat de delicto ab eo omis
 so s lege nae. nec d salute aie illi. s ut
 consulat aiaho xpianoz. s. ne ppter pctm
 oant ecclia se ipedit. Et h e qd ali
 osuluerunt. Idem replicat i ouabo seque
 ntibz apostillis. Et id isti sad sit rndere
 Sz aduerte ad tuam apostillam. Nam i
 meo osilio sunt allegate auctoritates q
 vbi infideles delinquit i lege nae uel
 s lege diuina. ecclia pot eos punire.
 Allegat fuit Inno. 7 doc. in. c. qd sup
 his. de voto. 7 in. c. gaudem. d diuoz.
 Et utrobiz doc. oes firmat. Tu dicis
 q ecclia h no facit ne infideles oant.
 ga de aiaho suis non curat ecclia. ga p
 pter defectu fidei oantati sunt. Te qlo
 quate h facit ecclia nisi ga de ver per
 h offendit. ppter h ecclia se ipedit 7 ipe
 dicit d corrigedo infideles q deu offen
 dunt. Et ad h tenet. ut dicunt p dci doc.
 Doc. n. non relingit arbitrio ecclie an

faciat uel no faciat. Sz v3 h facit ut tol
 lat offensam illatam in deu. ga no pot
 remittē etia si veller. 23. q. 4. is qui. 7
 53. dis. solomitan. Et Aug. i sermoe
 plurimoz martyru sic ingt. Qn aliq
 in deu peccauerit si sine grandi distri
 ctioe voluerim indulgē picipes pec
 cati eoz efficimur. Vñ grauit peccaret
 plat si tale no corriget. Na vno pecca
 te no punito ira dei desinit s inocetes
 50. dis. si qs diaconus. in fi. 7. i. q. 4. s
 ite pps. 7. c. turbat. Lege quoq Vin.
 7 Jo. an. in. c. nouit. d iudicis. in vbo.
 quelibz. Ibi. n. tex. dicit q ad eccliam p
 tinet corrigē quelibz xpianu de pcto.
 Na Vin. 7 Jo. an. idē dicunt de infidel.
 Sz dicunt q talis no pot corrigi nisi in
 oie ete cu sit e eccliam. 2. q. 1. multi.
 de decimis. de terris. de iudeis. 7 si iu
 deos. Et ipos seqt But. 7 ois Abbas
 ibi. 7 oes alij doc. Vñ pfecto errone i
 tellect e dicit q ecclia pot corrigē deli
 ctu infidelis delinquē s lege diuina. s
 no tenet. imo tenet. ga non pot remit
 tere offensaz illata i deu. Et q deus ve
 lit 7 picipiat infideles corrigi. pbat per
 tex. Aug. in 4o d ciui. dei. ca. 13. i pn.
 vbi loqr de impio Romano. 7 h sunt
 vba ei. Quozem cu alia diu fuissent
 regna oriēd illu stria. voluit de 7 occi
 dentale fieri qd tpe eet posteri. s ipe
 rij magnitudine 7 latitudine illustius.
 idq potissimuz talibz cessit hoibz ad
 comada gūia mala multaz gētū. Si
 g ista fuit potior ca qre de dederit tā
 magnū 7 tā latū dominiū seu impiuz
 romanis quis eēt infideles ut pūitēt
 graua mala aliaz gētū. quāto magi
 teneat ecclia 7 principes xpiani punire
 iudeos 7 alios infideles qn delinquit s
 deu offendentes lege diuinā. Pro hoc
 etiā bñ facit. c. p. miserabilē. de vsuel.

pedē i fouea tenerē. tñ adhuc oīscē cu
pio. Lapud Julianū. de fideicō. liber.
Et oīc Aug⁹. Ab āniculo parat⁹ sū do
ceri. 24. q. 3. si hēs. 8. te arguo q. me
argueri q. oīcā Jo. an. 7 alioz scribētū
i oīlio allegare volueri. nā d h me at
guēdo scia; ipaz arguē conat. q i h cō
lūstut ut p robe noscē potes. 12ā vides
quō Jo. an. 7 ceti scribētes sepe oīcā
scribētū referūt nihil d suo addēdo.
Vñ si bonos oculos habuissēs i h solo
cōcertatio erat faciēda. s. an verū oīu
luisse. q d deo ppitio tibi oīdā. Et p
allegas int ceteta oīcū Bal. i. l. cūctos
ppos. C. d sūma tri. q d i meo cōsilio i
4° oūbio fuerat allegatū. Addis isup
Bal. i. l. z. 7 i Auten. ad h. C. de vsu.
7. c. sup eo. de vsu. ad q tñ nō rīdes.
Postea allegas p ea pte p q oīulis ali
as auctoritates i oīū. 12ā Bal. in oīa
l. cūctos ppos. C. de sū. tri. i. 4. colū.
d. s. iux h qro. oīc q iperatoz nō pōt p
mittē vsuras ppf bonū publicū. qā h
ē s salutē aīe. Ad h n rīdes. Et papa
nō o; nec pōt aliqd dispēlatiue oīdē
qd sit s salutē aīe. 24. q. 2. legatur. 7
40. oīc. c. p. Et suo loco alias auctōita
tes iīterem⁹ deo fauēte. Bal. vō i oīa. l.
z. papz an mediū cōmēti oīc q vē vsu
re phibēt iure oīno. nec hūano oīdē
pnt. s. dispēlatio ē lex puata. 7 sic ius
hūanū sicut etiā ius canōicū ē oīstitu
tio hūana. nō aut dīna. Glo. ē in pñ.
seu i pñemio cle. i. vbo. iurē humani.
Bal. vō i Auten. ad h. C. d vsu. in. z.
colū. refert opionē qtrīdaz int q s fuit
Nicola⁹ de materellis. q dixit. q sicut
p legē hūanā pōt oīstingui lex oīna a
rōne intueniēte. h patz. qā lex hūana
qñq; pmittit hōicidia. ut i. l. i. et. z. C.
qn licet vni. se sine iudice vi. 7 tñ hōi
cidia sūt iure oīno phibita. 7 ē vñ d
decē mādāt. 7 oīphēdit h phibitō s

illo mādato. 12o occides. Itē ius oīnū
phib; res aliēas detineri. tñ lex mode
rat istā phibitōēz ppf bonū publicū
ut p. ff. d vsucapi. l. i. 7 i muld alijs.
Vñ oīc idē ēē oīcedū; i mā vsuraz ut
creditoz i ducat ad h fiditū paupēz
7 hoīes ppf iportabile auariciā credi
toz nō agguent. Et sic ppf cōe bonū
lex oīna oīstingui 7 modificari pōt pēt
ius hūanū. 83 Bal. ibi oīc q h optio ē
falsa. 7 ab oīb; canōicis reprobata. qā
qd ē phibitū ex oīna iīstitutiōe. n pōt
hūana rōne pmitti. 7 cā ē. qā talis rō
nō ē rō s abusio. cū nō cōfōzmet se vo
lūtati oīne. 7 iō nō debem⁹ aliā rōnez
querē ex q deo ita placuit. Dic aduer
te q; bñ q; scē logē. Ad h nō tñ debis.
qā iste rōnes iīferūt q nō possit oīspen
sare papa. Claz. n. ē id n pmitti pape
qd nō pōt hūana rōne fieri. 12am oīs
dispēlatio pape ē hūana. l. auctōitate
dei hēat pātē. 12o hēo tñ necē auctō
ritate Bal. qñq; Bar. idēz sēferit i oīa
l. cūctos ppos. 7 in oīlio meo ita alle
gaui. Et hāc rōnem quā allegat Bal.
scūs Bernardin⁹ allegauit in ciuitate
Vincētina i publica pōicatiōe q iude
os expelli fecit. 12ā qdā allegabāt idi
gētiā paupēz. auariciā creditoz. 7 p se
aut portauit libz iurē canōici in pul
pitū. et ibi publice legebat decretales
d hac mā loquētes. 7 allegātes necita
tem eē q iudei remanerēt increpabat
tāq; dei blasfematoz. qā deum vole
bāt arguē q nō puidēt meli⁹ cessanti
bus vsu illi ciuitati. Et dicebat q p
pter ista nō erat de⁹ offendēd⁹. Et idē
dixit scūs Tho. Ricar. Scot⁹. 7 oēs the
ologi. Oēs religiosi d obseruātia h p
dicant. Vide quante auctōritatis sint
apud eccliam sancti viti. 12ā ppf exē
plar scōz q trāsuerūt ad religiōez an
mātrīmonium cōsummatum. ecclesia

interpretata est illud mādātū dīnū. q̄s
de? cūxit hō n̄ sepet. q̄a ecclia illis ex-
ēplis mota declarauit illā auctōritatē
hīe locū q̄n mīmonū ē cōsūmatū. l̄s
pbat in. c. vey. 7 i. c. ex pte. de cōuer.
diu. Vides ḡ quāte fidei sūt apud ec-
clesiā scā scōz patz. q̄to maior fidei
debēt eē p̄dicatiōes 7 decisiōes dubi-
orū ab eis d̄positē. Credēdū ē. n. i. pos
dei spū locutos fuisse. Quo ad l̄s fati ē
3° allegas p pte d̄ quā cōsulūisti. c.
sup eo. d̄ vsur. cui nō r̄ides. s̄ in q̄dā
apostilla ad cōsiliū meū illud ad p̄posi-
tū n̄ facē affirmasti. Ego dico q̄ d̄ l̄s
ē cāus ibi. Ille tex. h̄z duos ītellectus.
Prim^o ē q̄ p redimēdis captiuis ul'
p alio ope pio papa n̄ pōt disp̄sare q̄
vsura cōmittat. 2° ītellect^o q̄ etiā p
redimēdis captiuis ul' p alio pio ope
nō licet ad vsuras pecūias mutuo acci-
pe q̄n p receptiōz oar cā vsurā cōmit-
tēdi. 1^a i. antiq̄ dicebat. q̄dā nob tua
fratnitas postulauit. vtz possit in reci-
piēda pecūia disp̄satio fieri ut paupe-
res q̄ i saracōz captiuitate tenēt pos-
sint p eādē liberari pecūiā. S̄ vtz ī-
tellect^o cōis tenēt p doc. 7 ecclia vtrūq̄
approbat ocm̄ ibi in dco. c. sup eo. Vñ
āplectēdo vtrūq̄ ītellectū ibi ē casus
q̄ papa n̄ possit disp̄sare q̄ qs accipi-
at pecūiā mutuo ad vsuras etiā cā
maior mali vitādi q̄n nccitas ē cā ex-
ercēdi vsuras. ut q̄a cessante illa nccita-
te n̄ exerceat. Et sic papa n̄ pōt disp̄sa-
re. siue ut qs exerceat fen^o. siue ut qs
recipiat pecūiā mutuo ad fen^o q̄n ne-
cessitas ē cā vsute exerceat. Et pōdera
illū tex. p. n. oic q̄ cū vsure sint vtrōq̄
testam̄to phibite nulla disp̄satio pōt
fieri. Et tex. specificē loquit^o q̄ nulla
disp̄satio pōt fieri per papā. quia ibi
petebatur dispensatio a papa. Vnde
ibi colligitur vna regula in materia

dispensatiōis q̄ vbi aliqd ē p̄m̄ d̄ iu-
re dīno papa n̄ pōt circa illud disp̄sa-
re. Et istā regulā firmāt oēs doc. 7 il-
los allegauit i cōsilio p̄dco. 7 vltim^o al-
legabo īfra. 3° oic ille tex. q̄ cū sacra
scriptura phibeat p vita alteri^o mēti-
ti q̄d ē p̄m̄ v̄iale. si ḡ nō licet cōmit-
tere p̄m̄ v̄iale. p redimēdo hōiē a
morte. multo magis phibēd^o ē qs ne i
uoluat crimie vsuraz p redimēda vi-
ta captiui. i. alioz captiuozū q̄ detine-
bant p saracenos. Iste ē tex. ap̄t^o i oco
c. sup eo. q̄ isto mō arguit. Si p̄di-
mēdo hōiē a morte nō ē licitū cōmit-
tere p̄m̄ v̄iale. multo min^o p̄mittē
ous ē īmo ē phibēd^o ne cōmittat p̄m̄
mortale. ut ē vsura p redimēdo capti-
uos a morte. Vñ iste tex. decedit duo.
Vñ ē i mā disp̄satiōis. s. q̄ vbi ē ali-
qd p̄m̄ mortale d̄ iure diuino papa
nullo mō pōt disp̄sare. Secūdū q̄ nec
papa nec ecclia oīz p̄m̄ mortale tole-
rate ul' p̄mittē etiā p liberando capti-
uos a morte. q̄a si nō licet dicē mēda-
ciū q̄d ē p̄m̄ v̄iale. ut i. c. p̄m̄. 22
q. 2. et i. c. ne qs. multo min^o licet cō-
mittē p̄m̄ mortale. S̄z oic. Illud. c.
logē de xpianis volentib^o fenerari ul'
volentib^o iducē alios xpianos ad fene-
radū. Sec^o dicēdū ē i iudeis. cū ecclia
nō debeat de eoz p̄dō se īpedire. siue
curare de aiab^o ipoz. Ego r̄ndi sup^o i
r̄nsiōe ad tuā q̄ntā apostillā. 7 i cōsi-
lio meo i 5° dubio ppe finē. vbi cōclu-
si. put vult tex. 7 firmāt doc. q̄ in mā
vsuraz siue vbi iura faciūt mētiōez d̄
feneratorib^o. īcludūt iudei. ḡ illud. c.
oīz ītelligi tā i iudeis q̄ i alijs exercētī-
bus fen^o. Et bñ aduertat q̄a in. c. sup
eo. petebat disp̄satio ut posset exerce-
ri fenus. uel ut licet mutuo recipe ad
redimēdū captiuos solū pecūiā ne-
cessariā redēptiōi captiuoz 7 n̄ vltra

Et tñ papa ibi dicit qd nō pōt dispēfare.
Itē qd non d3 pmitteri seu tolerari vsura
ab ecclia etiā si ex ea puēret liberatio
capriuoz a morte. 7 sic nō ē pmittēda
imo ē phibēda vsura etiā si ex eius p-
missiōe seq̃t bonū qd hoīes nō inficiā
tur. 7 ex ei⁹ phibitiōe sequāt̃ mortes
hoīuz. ut qd hoīes inficiāt nisi pmit-
tat̃ exerceri vsura. Nam pp̃ istud bo-
nū dsequēdū ul' pp̃ h malū vitādū n̄
ē pmittēda seu tolerāda vsura. Et ille
tex. nō solū dicit dispēfatiōez non posse
fieri s̄ etiā excludit simplicem pmissi-
onē i vsura. Et ita dclūsi i cōsilio meo
p⁹ Jo. an. in regula p̃t̃m. i. 3. 7 i 5. ar.
vbi dicit qd nulla pmissiō sit pmittere
da vsura pp̃ aliq̃d bonū qd in ozia.
uel pp̃ aliq̃d malū qd in viter. Et dicit
qd etiā si ius canōicū veller n̄ posset
tractū vsutariū pmittere. 7 plene exa-
minavi i 3. dubio mei cōsiliū. vbi alle-
go tex. 7 auctoritates. Et p̃fecto doleo
maliciā doctoz xp̃ianoz. Inueniunt̃
enī 7 iuētī sūt qd in cā dclūuer̃ d̃tā ap-
tā vitatē. de q̃ ē tex. ap̃tissim⁹ i dco. c.
sup eo. quā oēs doc. tā canōiste q̃ the-
ologi tenuerūt. Et tōnē video. qd nul-
lus ē qd petat cōsiliū offerēs mercedē qd
dclūlat qd iudei nō dclūcant ad fenera
oū. nec repit offerēs mūera p̃cipibz
ut expellāt iudeos. vitas enī ista non
dat p̃mia trena f̃etna. Conati aut̃ sūt
suis īgenijs sua doctrina factbz auari-
cie 7 cupiditatē accēsi vitatē dclūndē.
S3 audi qd de vitate dicit scriptura.
Veritas magna ē. 7 fortior p̃ omnibz.
Esdre. 3. ca. Et Isidor⁹ de sūmo bono
ita exclamat. O q̃ magna ē vis vitad
q̃ oīa īgenia astutias 7 calliditates su-
par. que d̃ ficta simulataq; figmēta se
ipaz defendit. q̃ deniq; p⁹ deū colēda ē
q̃a p̃xia deo ē. imo de⁹ ē via vitas 7 vi-
ta. Duc vīq; declaravi argumēta q̃ faci-

unt ex pte negatiua. s. qd iudei nedū n̄
pnt cōdūci. s̄ etiā qd fen⁹ exercere pos-
sint pmittēdū nō ē etiā simplici pmissi-
ōe. Immo phibēdi sūt. ut pbat ap̃er-
tissime i dco. c. sup eo. cui nec aliquis
ali⁹ tridere cū vitate valebit.

Nunc me cōuerto ad dissoluen-
da ea qd pzo pte affirmatiua oī
iuri 7 oī rōni d̃ria allegasti. s.
qd papa possit dispēfare qd cōducāt iu-
dei. Et p̃ loq̃t̃ d̃tex. dco. c. sup eo. Tu
es bon⁹ sicut 7 ceteri qd vtiā nō i īfer-
no cremen̄. Allegās etiā Specu. i. ti.
de legato. S. nūc de epoz. i. 7. colū. d.
sūt aut̃ qdaz. vbi dicit qd i casibz i qbz
ē mortale p̃t̃m fm legē oīnā sicut in
furto 7 i rapina. papa dispēfare n̄ pōt
imo p⁹ delictū cōmissū nō pōt dispēsa-
re sup delicto iā cōmissū qd min⁹ delin-
quēs agat p̃nāz. 7 qd min⁹ fiat restitū-
tio. 7 allegat iura loquētia de mā vsu-
tariū. ut. c. cū tu. de vsu. In his dō in
qbz cōmittit̃ p̃t̃m mortale fm ius po-
sitūū dicit qd ep̃is 7 inferioribz intēdā
ē dispēfatio. imo null⁹ citra papā pōt
dispēfare ul' patiētiā p̃stare. s̄ sol⁹ pa-
pa uel is cui sp̃aliū cōmiserit. Et qd bñ
auctoritatē istā allegasti. ita talē tibi
sp̃ sp̃m cōcedat deus. s. ut d̃tuā inten-
tionē alleges qd vitatē 7 ipam iustici-
am violare intēdis. i. d̃a Spe. oīc illud
qd dicit ceteri doc. i. d̃az h̄ dicit d̃osti.
quē allegat. 7 doc. i. c. a nobis. d̃ teci.
7 in. c. nō magno. ne cle. ul' mo. qd sūt
allegati in cōsilio meo. in 3. 7 i vltimo
dubio. p̃zimo allego alias auctorita-
tes i cōsilio su p̃dco nō allegatas. n̄ tñ
in cōsilijs alioz collectas. Et p̃ allego
auctoritatē Inno. 7 oīuz scribētiā i. c. ti.
d̃ trāsac. vbi Inno. dicit qd q̃tū ad cōmut-
tēdū p̃t̃m mortale ul' remanēdū i il-
lo i his qd p̃dēt a iure nālī i lege oīna
7 euāgelij d̃tēta. papa n̄ pōt dispēfare

Et p̄cise p̄ot exēplū p.c. sup eo. d̄ vsu
 ris. d̄ cui? intellectū s̄. d̄ici. 7 p.c. fi. de
 osue. In his d̄o q̄ p̄dēt a iure positio
 p̄ceptorie cui? trāsgressio ē p̄ctm̄. alī?
 q̄ papa disp̄sare n̄ p̄t ut trāsgredi li
 ceat. Istud oēm legē ibi Jo. an. i.c. fi. d̄
 cōsue. s̄. allato. 7 refert istud dictum
 Inno. i. d̄cō. c. fi. sup v̄bo. casibz. i. glo.
 sua q̄ icipit. puta crimibz publici. Et
 Bu. 7 Jo. de Imola. 7 oēs doc. p̄szo h̄
 etiā allego doctrinā Lau. quā sequit̄
 Archi. 7 Jo. d̄ fan. i.c. sūt ḡdā. 25. q. i.
 q̄ oīc q̄ papa nō p̄t disp̄sare d̄oicta
 euāgelij i his q̄ d̄sistūt i p̄ceptū ul̄ p̄hi
 bitioibz. Et h̄ d̄ictū refert Jo. de fan.
 in d̄cō. c. sūt ḡdā. in v̄bo. euangeliste.
 Plus dicit Archi. 7 Jo. d̄ fan. in d̄cō. c.
 sūt ḡdā. sup glo. i. in v̄bo. d̄ aplm̄. vbi
 refert q̄sda. cu3 quoz op̄ione residet
 d̄ictū. q̄ cū i veteri 7 i nouo testam̄to
 nō cōtineat nisi v̄itas doctrine fidei et
 morū fm̄ legē nāe 7 gr̄e. d̄ ip̄am papa
 disp̄sare nō p̄t. Et p̄ h̄ d̄ictū q̄ non
 solū d̄ aplm̄ nō p̄t disp̄sare. s̄ nec eti
 am d̄ quācūq̄ doctrinā cuiuscunq̄ li
 bri canonis. q̄a nec xp̄s venit solue le
 gē aut p̄phas s̄ adimplē. Math. 5. ca.
 Nec obstat q̄ papa p̄t disp̄sare cū pe
 nitētibz. q̄a apls n̄ p̄hibuit disp̄sare.
 q̄a 7 ip̄e fuit misericordiā d̄secutus. 8.
 d̄is. d̄suetudo. 8. actū existentē in cri
 mine p̄hibuit ordinari. Volūt isti di
 cere q̄ papa nō p̄t disp̄sare q̄ qs pec
 cet uel remaneat in crimie. siue illud
 crimē sit i ductū a lege d̄ina. siue a po
 sitiuā. Vide etiā d̄ Jo. de fan. i. q. 7. §.
 nisi rigor. vbi oīc nullo mō eē disp̄sa
 bilia etiā p̄ papā mādāta ul̄ p̄cepta de
 calogi 7 euāgelioz. 7 gnālī q̄ prinēt
 ad articulos fidei 7 ad gnālē statū ec
 clesie 7 ad formā sac̄toz. d̄ q̄b̄ p̄cipue
 tractauerūt apli 7 q̄tuoz d̄alia p̄ncipa
 lia. 7 gnālī ea sine q̄b̄ 7 cū q̄b̄ h̄o sal.

uati nō p̄t. In his enī uel in aliq̄ isto
 rū nulla admittit̄ disp̄satio a quibz
 cūq̄ sint statuta. Allegat. i3. d̄is. sicut
 q̄dam. et. i3. d̄is. sicut sancti. et. i. q. 7.
 7 si illa. 7. i3. q. i. sūt quidā. 7. c. d̄ pa
 trū. et. 25. q. 2. p̄uilegia. 7. c. si qs do
 gmata. 7. i. q. i. nō ē putāda. et. i4. d̄is.
 q̄d ait. et. 22. q. 2. faciat h̄o. 30. q. i. no
 sce. et. 32. q. 4. sicut nō sūt. et. 23. q. 5
 dicat. Reliqua d̄o d̄ic eē disp̄sabilia.
 q̄a in eis sepe rigor iud̄ tēperat̄ 7 rela
 xat̄ a q̄cūq̄ sint statuta. vbi gr̄a. In ni
 ceno d̄ilio statutū ē ne bigam? p̄mo
 ueat. 34. d̄is. cognoscamus. tñ postea
 Martinus instituit q̄ vsq̄ ad diacona
 tū possit p̄moueri. 34. d̄is. lectoz. Sūt
 apli statuerūt q̄ p̄s byteri p̄p̄ fornicā
 tionē deponerent. q̄d postea p̄ papā
 Siluestri 7 Gargēse d̄iliū fuit imu
 tatū. 82. d̄is. p̄s byter. Ex p̄dictē notā
 dū est q̄ papa nō p̄t disp̄sare q̄ quis
 cōmittat uel remaneat in p̄ctō mortali
 nedū qñ tale p̄ctm̄ descēdit ex lege di
 uina. s̄ etiā si descēdit a lege positiuā.
 si p̄ disp̄sationē ille cū q̄ disp̄satū est
 remāsur? ē incorrēct? seu in p̄ctō. Et
 q̄p̄ Specu. i. loco p̄allegato. 7 Inno. 7
 doc. in loco p̄ me allegato d̄icāt papā
 disp̄sare posse q̄ ad illa q̄ sūt p̄ctā de
 lege positiuā. tñ op̄io illoz q̄s in p̄di
 ctis duobz locis secutus fuit Archi. et
 Jo. de fan. videt̄ v̄ioz qñ p̄ talē disp̄n
 sationē d̄ ius positiuū disp̄sat? rema
 net incorrēct? siue i p̄ctō. l3 descēdat a
 iure positiuo. allegat bona iura. 7 d̄ h̄
 ē bon? tex. in. c. nulli fas. 25. q. i. vbi
 loq̄t̄ de iure d̄ino 7 canōico. Et sic d̄ic
 Quia nos q̄ potentissimi sacerdos ad
 ministrā? officia talīū trāsgressionū
 culpa respiciet si in causis dei desides
 fuerim? iuētī. q̄a memim? q̄ timē de
 bem? q̄līc cōminer? de? negligētie sacer
 dotū. Et in. c. sūt ḡdā. ea. q. sic loq̄t̄.

Vbi vō apte de⁹ ul' ei⁹ apli⁹ 7 eos sequē
 tes sancti p̄res snialit aliqd diffiniēnt
 ibi nō nouā legē roman⁹ p̄tiferē dare
 s̄ pot⁹ qd p̄dicatū ē vsq; ad aīaz 7 san
 guinē cōfirmare v; zc. Itē ea. q. c. cōtra
 statuta. ibi tex. sic dīc. Contra statuta
 canonū aliqd cōcedē ul' mutare. nec q.
 dem hui⁹ sedis pōt auctōitas zc. Et ī
 c. se. qd īcipit. omne. ppe. si. sic dīc. Ne
 quāq; n. qd dēuagelica uel pphetica
 ul' ap̄lica doctrīnā cōstitutioē sue eozū
 siue scōz patrū actū fūit stabit. Pro
 fecto s̄ iura ita gnāliter loquūt q. phi
 bēt etiā papā disp̄sare. Et ad hēa al.
 legauit Archi. 7 Jo. de fan. p̄sertim q.
 canōes sūt editi īstīdu spūs scī. ut dīc
 tex. 30. dīc. si ille. et. z. 5. q. 5. violato.
 res. 7. c. ideo. Ego tñ p cōcordia sic dī
 cerē. q. aut p disp̄sationē dīus positi
 uū dēfinit eē p̄tīm. 7 illud quod erat
 p̄tīm p disp̄sationēz efficit līcītū. Et
 tūc pcedit opio Inno. 7 doc. ī. c. si. de
 trāsac. 7 ī. c. a nob. d. dēci. 7 in. c. nō ma
 gno. ne cle. ul' mo. Aut p⁹ disp̄satiōez
 ille cū q disp̄sar actū exercēt illicītū.
 Et sic disp̄satiō nō facit q min⁹ ille ex
 ercēdo actū a canone phibitū peccet.
 Et tūc sit vera opio Laud. 7 sequētū
 quē seqt ocūs Jo. de fan. 7 Archi. vbi
 s̄. s̄. Sono exēplū q qs cōfitear singulo
 anno p̄tā sua. ē ius positiuū. 7 tñ pa
 pa ligat mēte illi⁹ cōstitutiois p̄p̄t eg
 tatē nālēz ī qua ē fūdata illa cōstitutio
 ut dīc Jo. an. ī. c. significasti. d. foro cō
 pe. 7 But. in. c. p̄. d. con. Vñ papa non
 posset disp̄sare ut qs n̄ teneat cōfiteri
 singul' annis sua p̄tā. Et idēz vbi alia
 cōstitutio ē fūdata ī nālī eḡtate q p̄p̄t
 disp̄satiōez nō cessaret. Vñ Bal. an. l.
 si nō spālī. in fi. C. d. testa. dīc q l; p̄n
 cept sit sūme auctōitat. tñ nālī tō ei⁹
 auctōitate mutat n̄ pōt. ff. d. vsufruc.

earz rez q vsu cōsu. l. z. Vñ p̄e. Cy. et
 Bal. ī. l. dīgna vox. C. de legi. dīcūt q
 p̄nceps ligat p facta hntia ī se iusticia
 uel eḡtate nālē. Et ex p̄missis tres
 inferūt cōclones. Prima ē q vbi aliqd
 p̄tīm ē mortale de iure dīno papa nō
 pōt disp̄sare ut illud cōmittat. uel q ī
 illo remaneat. Secūda. q vbi aliqd
 ē p̄tīm de iure positiuū. tñ p disp̄sati
 onē nō pōt cessare iusticia ul' eḡtas nā
 lis q mouet ius positiuū. papa nō pōt
 disp̄sare. Tertia cōcl. q vbi aliqd ē
 p̄tīm de iure positiuū 7 p disp̄satiōez
 factam ex cā rōnabili. cessat cā p̄tī. 7
 tūc disp̄satiōe pape facit illicītū līcītū.
 Et ī his tribz cōclonibz cōcordāt tex. et
 doc. His igit ita dīscussis p doctrīna
 studētū redeo ad tñsīdēs tuas. Dicis
 enī q iude⁹ fenerando xp̄iano nullūz
 p̄tīm cōmittit fm legē dīnaz. idēz papa
 pōt s̄ p̄mittē. Dū dīc q papa pōt s̄ p̄
 mittē. nō loq̄t ī finīs n̄re qōnī dūe
 niētūbz. ī. n̄ra. n. q̄stio ē An papa possit
 dare licētīā uel disp̄sare q xp̄iani cō
 ducāt iudeos ad fenerandū. Istud est
 plus q simplex pmissio q nil aliud est
 q claudē oculos. 7 penam īdulgē seu
 dīssimulare. fm quā pmissione ecclia
 tolerat malos. Vñ n̄ra dīsp̄tatio est.
 an papa possit disp̄sare q cōducant iu
 dei ad sen⁹ faciendū. Et īq̄tū dīc q iu
 deus fenerādo xp̄iano nullū p̄tīm cō
 mittit fm legē dīnā. Vide quāte vīta
 tis quāteue cōstātīe sis. p̄fessus es
 iudeū peccare fenerando xp̄iano. s̄ ec
 clesiā d̄ s̄ p̄tō nō debē curare. Dic vō
 dīc q nullū p̄tīm cōmittit. S; te excu
 sabis 7 dices q peccat s̄ nō fm legē dī
 uinā. Tūc te īnt̄ rogo. Scdm quā legē
 Si dicis. Canōicā. male dīc. q a iudei
 7 alij īfideles n̄ ligant canōibz ad pec
 catum seu ad penā spūalem. de dīuor.

B

gaudem⁹. z. q. i. multi. Hāc doctrinā
ponūt etiā doc. i. c. p. de cōsti. Peccat
idcirco iude⁹ fm legē oīnā seu fm le-
gē nālē. g. papa nō pōt dispēfare seu li-
cētā dare. Et h tenet scūs Tho. 7 the-
ologi. 7 oēs canōiste nemīe penit⁹ ois
crepāte. q̄s allegauit i p̄ dubio consilij
mei. Nā etiā fm legē suā phibēt fene-
rari gētilibz. Deut. 28° ca. vbi Moy-
ses reuocauit p̄mā pmissionē. Vnde
Dauid q̄ fuit oudu; p⁹ Moysen. quia
Moyses fuit p̄m⁹ dux q̄ gubnauit po-
pulū isrl. Dauid vō fuit secūdu rex.
S; p̄ fuerūt ouces 7 iudices isrl. p⁹ ea
reges. ut noscē pōt q̄cūq̄ legeit bibliā
Et tñ Dauid i suo ps. q̄ icipit. Dñe q̄s
habitabit i ta bñaculo tuo. gnālir ois.
nemīe excipiēdo. Qui pecuniā suāz
nō dedit ad vsurā zc. Dñs aut noster
iesus xp̄us ver⁹ de⁹ 7 hō ver⁹ ouocatis
turbis iudeoz ait. Mutuū date nihil
inde spantes. Luc. 6° ca. Et nō quia
xp̄us loq̄bat iudeis 7 eis p̄cipiebat ut
mutuaret pecuniā absq; fenoze. S; in-
terrogo te. Et Moyses 7 xp̄s p̄cipit iu-
deis. cui⁹ p̄ceptū si p̄cepta essent s̄ria
deberēt iudei fuate. Certe dei. q̄a ma-
ior 7 vetior ē incōpabilir oibz creatur
biis. tñ nō ē s̄rieras. Tene g xp̄iane p̄-
ceptū euāgelicū. vbi de⁹ tūc iudeis p̄-
sentibz 7 xp̄ianis futuris inēdixit gnā-
lit 7 sine aliq̄ oisctiōe exercē fenus.
Ergo papa n̄ pōt lñiam dare ul dispē-
fare. ut dicūt Inno. 7 doc. s. allari. q̄b
diūge Spec. p totū s̄ tuā itētionē alle-
gati. Et bñ dixit apostilla fr̄is Micha-
elis ad tuū cōsiliū oū ois q̄ iude⁹ pec-
cat mortalir fenerādo xp̄iano. 7 q̄ in-
uenit oppositū. Et h iō ē. q̄a vsura ē p̄-
hibita gnālir. 7 repūit iudei iclusi i p̄-
hibitiōe. ut i. c. p⁹ miserabilē. Vñ tibi
incūbit pbare q̄ iudeis sit licitū fene-

rari. q̄d pbare n̄ potest. Et subiūgit in
sua apostilla. q̄ agētes 7 cōfentiētes pa-
ri pena plectūt. 7 allegat aplm ad Ro.
p̄ ca. i. si. vbi ois aplus. Qm̄ qui talia
agūt digni sūt morte. nō solū aut q̄ fa-
ciūt s̄ etiā q̄ cōfentiūt faciētibz. Et sub-
dit q̄ si veniūt ad baptisma non pnt
saluari nisi vsuras restituāt. Et h tenz
glo. in. c. iudei. de ose. ois. 4. Vñ pone
q̄ iude⁹ fenerauerit gētili. certe nō o;
baptizari nisi vsuras restituat. Et h ē
idubitatū tā apud canōistas q̄ apud
theologos. Et in q̄tū loq̄t de cōsensu
bñ ois. q̄a nulla cā ē licitū cōsentire
malo. Idē pbat. 23. q. 4. ita plane. cu;
duobz. c. se. q̄ dicūt q̄ q̄s malis sociat⁹
qn̄ cōmittit malū ul q̄n cōmittētibz fa-
uet. Et si malū nō pōt corrigi ul illi ob-
uiari. illa duo sp̄retēta feruat hoīe; in
corruptū. s. ut nec malū faciat nec ap-
probet. Vñ dispēlatio n̄ pōt fieri ut iu-
de⁹ cōducatur ad fenerandū. q̄a p̄ hōat
cōsensus malo. Et h plene declarauit i
cōsilio meo i³ dubio. Et p̄ h tollit il-
lud q̄d ois. s. q̄ posito q̄ ex pte iudei
fenerād cōmittat p̄ctm̄. tñ ecclia nō o;
d̄ h p̄ctō curare. Vide q̄ clausos hēas
oculos. Idō pōt q̄s cōsentire malo sine
p̄ctō ut dicūt iura p̄allegata. esto q̄ ec-
clesia n̄ debeat curare d̄ salute iudeoz
tñ nō o;
cōsentire q̄ peccēt. nec pōt da-
re lñiam peccādi. De h ē optim⁹ tex.
24. q. 2. legat. Idinc est q̄d d̄r. q̄ q̄s o;
poti⁹ oīa mala pati q̄ malo cōsentire. ut
i. c. sacri. q̄d met⁹ cā. 7 i. c. ita ne. 23. q.
3. Et ego plene examiaui i p̄fato⁹ du-
bio cōsiliū mei. q̄ nō replicō. ad q̄ nihil
rñdes nec i tuis additiōibz nec in tuo
cōsilio. S; nō pōt papa dare licētā iu-
deis fenerādi qn̄ nō det eis licētā pec-
cādi quā de⁹ nō pōt dare. ut ois p̄fati
c. legat. Ad h. 40. ois. c. i. vbi d̄r q̄ de⁹

nō dedit inīam peccādi. Serro nec suc-
cessoribz suis. Si g̃ papa nō h̃ licētiā
peccādi. g̃ alii n̄ pōt dcedē. Itē si papa
dispēsat q̃ iudei possint dducī ad fene-
rādū. vane p̄bet auctōritatē q̃ dducāt
ad malū faciendū. nōne dducētes ap-
p̄bāt fen⁹ 7 adiūuāt iudeū ad fen⁹ fa-
ciendū p̄p̄ sua pacta. 7 p̄p̄ suas ouēti-
ones. p̄p̄ q̃ d tales dducētes incur-
rūt inīaz excoīcatiōis. p̄ de. i. d̄ vsur.
ut dixi i p̄dē cōsilio meo in 3° dubio
Itē nō ē vez illud q̃ d̄ oīcis. s. q̃ ecclīa
nō d̄ se īpedire d̄ p̄tō iudeoz. q̃a sup
uacue laborat. h̄ aut̄ declarauī dū t̄ndī
ad tuā q̄ntā apostillā. Itē de h̄ ē cāus
i. c. p̄ miserabilē. d̄ vsur. q̃ d̄ etiā decla-
raui i n̄siōe ad tuā t̄tiā apostillā. vbi
declarauī itellectū d̄ci. c. p̄ miserabilē.
et p̄ d̄cā ad p̄d̄cās duas apostillas etiā
clarissime s̄blatū ē istud tuū argumētū

Item dū vidē q̃ nihil ad nos d̄
his q̃ for̄ sūt. Ita absolute lo-
quēdo nō loq̄r ut m̄g̃ q̃ oīu
legit. nec recōdat d̄ d̄ctā glo. i. c. iu-
dei. 7. l. z. d̄ iudeis. q̃ d̄c q̃ ecclīa n̄ iu-
dicat d̄ his q̃ for̄ sūt q̃ ad penā spūalē
īfīgēdā. ul̄ q̃ ad h̄ ut iudeis inuid̄ īpo-
nat regulas canōicas q̃ ad religiōez. s̄
b̄n̄ q̃ ad cetera ecclīa īpedit se d̄ iudeis. 7
multos cāus nūerat glo. 7 doc. i. d̄ cō. c.
iudei. i. q̃ b̄ ecclīa īpedit se de p̄tō iu-
deoz 7 alioz īfidelīū. 7 īnt̄ alios cāus
nūerat crimē vsuraz. Vñ doc. sequūt̄
illā glo. Idē d̄cūt doc. i. c. p̄. d̄ cōsti. 7
d̄ cōsti. i. sūma d̄ iudeis. s̄. i. q̃ b̄ guēt̄.
d̄. q̃ d̄ si iude⁹ epi subdit⁹. Et h̄ exami-
nauī in p̄llato cōsilio i fine secūdi du-
biij. Et vide Jo. an. i. c. gaudem⁹. de vi-
uoz. vbi d̄ cōsti. 7 Jo. an. exponunt illa
d̄ba. nihil ad nos de his q̃ for̄ sūt. s̄ q̃
ad penā excoīcatiōis. p̄ferēdā i tales.
7 q̃ ad fidē 7 spūale cōmerciū. S̄ q̃ ad

cetera b̄n̄ p̄tinet ad ecclīam d̄ his q̃ for̄
sūt. Et idē d̄c d̄ns p̄se. d̄ andr̄o. i. regu-
la. ea q̃ i sexta q̄ōne. Itē dū vidē q̃ n̄ cō-
mittit mortale p̄t̄m̄ ex p̄te xp̄iani re-
cipiēd̄ pecūias mutuo a iudeis s̄b̄ vsu-
ris p̄p̄ necitatē. ut notāt doc. i. c. sup
eo. d̄ vsur. h̄. q̃ p̄ q̃ iude⁹ ē d̄ ducit⁹
ad fenerādū 7 tenet altare patū ad fe-
nus exercēdū. si aliq̄s necitate d̄puls⁹
sumat ab eo pecūias mutuo sub vsur̄
n̄ peccat mortalit̄. imo vti malo illo
ad bonū suū. q̃ d̄ ē licitū. q̃a etiā de oī-
bus p̄t̄is vti ad bonū. Idē ē q̃ possu-
mus vti iuramēto ei⁹ q̃ iurauit p̄ fal-
sos deos. nā vtimur ad bonū. s. ut ille
seruet fidē. ut in. c. mouet. zz. q̃. i. Se-
cus si q̄s recipet pecūias mutuo ut pos-
set ludē. ul̄ aliq̄s īp̄sas sup̄fluas facē.
seu n̄ necias nec viles. nā t̄nc talis pec-
cat mortalit̄ recipiēdo pecūias s̄b̄ vsur̄
etiā ab illo q̄ tenet bāchū patū ad fene-
rādū. Itē peccat mortalit̄ si iducit aliū
ad fenerādū ut subuēiat sue necitati.
Et h̄ tenet sc̄us Tho. sc̄da sede. q̃. 88.
arti. p̄. 7 Archi. 7 Jo. de fan. i. q̃. 4. si
q̄s vsurā. 7 i d̄cō. c. mouet. zz. q̃. i. et
doc. p̄cō. c. sup̄ eo. de vsur̄. Et frat̄ Mi-
chael in sua apostilla d̄c q̃ sc̄us Tho.
Scot⁹ 7 Ricar. 7 oēs theologi dicūt q̃
etiā i ext̄ema necitate q̄s peccat idu-
cēdo aliū ad mutuādū sub vsur̄. q̃a il-
le nō pōt mutuare sine p̄tō mortali.
S̄ nō solū dducit p̄p̄ patiētes necita-
tes s̄ p̄ oībz. 7 parat̄ via mult̄ malis. h̄
ē forma apostilla ad tuū cōsiliū i ordi-
ne secūda. Ad p̄positū mō q̄n iudei
dducūt ad fenerādū sub vsur̄. nonne
necitas ē cā d̄mittendi vsurā? q̃a nisi
iudei dducerēt 7 fierēt cū eis pacta. n̄
mutuarēt sub vsur̄. q̃a dubitarēt ne
īpeditēt i fenore retinēdo ul̄ exigēdo
nec alit̄ mutuarēt sub vsur̄ nisi fierēt

B z

talia pacta. Tu g q pacisceris cū iudeis
 es cā vsute cōmittēde ut subuēias ne-
 cessitati ciuitat. g h nō pōt fieri absq
 pctō mortali etiā cū dispensatiōe pape.
 De h ē cāus i. c. sup eo. de vsur. scdm
 vnū itellectū q colligit ex decisa illius
 decre. quē doc. cōit sequūt. 7 recitauit
 s. Et h tenet scūs Tho. Scot. Ricar. 7
 oēs theologi. ut dīc fiat Michael pdi-
 ctus. Itē sūt q plures q recipient pecu-
 niā mutuo sub vsur ut possent ludē 7
 subuenire delicto suo 7 volūtati sue.
 Itē q plures eēt q facēt expēsas nō
 nccias sub ista spē. Itē qn sūt iudei in
 loco q fenerāt. sepe furāt famuli oīs
 suis 7 alijs 7 portāt tē ad iudeos. 7 ibi
 ipignorāt. quā nō auderēt furari ni-
 si eēt iudei q recipet eā i pignore. 7 do-
 min⁹ tenet solue vsurā si vult tē suaz
 recuperare. 7 infidū eā pdit q iudei eaz
 celāt si pnt. Multa alia mala sequūt.

Modo meuerto ad argumta
 tua i q bo pcedis p silia. 7 saltē
 ad pncipalia tua motiua rñ-
 debo. Et aduerte qā tepte sepe loqti
 h tuo osilio. Tu psupponis q n icurrit
 aliqd pctm mortale fm ius oīnū si iu-
 deus fenerat. 7 i h vehemēt erras. nā
 peccat fenerādo qā facit s legē oīnā q
 iudeis ihibuit vsurā. 7 cōtinet sub pce-
 ptis decalogi. Itē ē pctm lege nāli. nā
 etiā fm lege nāe vsura ē phibita. p p-
 phm p polid. q nulla lege scripta arta-
 tus s sola rōe nāli dūct. lucrum vsura-
 riū ē retestat. Et h tenuit scūs Tho.
 scda scde. q. 88. arti. p. 7 Jo. an. i regu-
 la. pctm. i. 2. ar. Et h plene declarauit
 i pallato osilio i 2. dubio. h psupposi-
 to qd negare nō potes. multa allegas
 s intētiōe tuā faciētia. nā Inno. in
 c. qā pleriq. d. imu. ec. facit s te quē p-
 te allegas. nā Inno. dīc ibi q pnceps

nō pōt statuē s ius nāle sine iusta cā.
 postea ppe finē sui cōmēti dīc q ostētu-
 tiōes q sūt s salutē aie. ut d vsur sol-
 uēdis ul de iuramēd nō seruādis. nō
 valēt nec sūt seruāde. S; oducētes iu-
 deos ad fenerādū peccāt mortali. pec-
 cāt etiā iudei. g dispensatio pape nō va-
 let s salutē aie tā iudeoz q oducētū
 Et s. plures auctōitates allegauit. ista
 ter aut Michael i sua scda apostilla ad
 tuū osiliū cōordat cū opione mea. 7 h
 sūt ei⁹ oba. In oīb his negat q vsura
 nō sit pctm mortale s salutē aie. im-
 mo eēt hētic⁹ q ptinaci⁹ credēt s nū 7
 tenēt. Et cōsidera qā fuisti⁹ es ptinax
 Un hētic⁹ 7 excoīcat⁹ fuisti. ut i. c. ex-
 coīcam⁹. d hētic⁹. nā q falsas doctrinas
 ul falsas opiones iuenit ul seqt s vez
 itellectū canonū ul scripture sacre est
 hētic⁹. De h aut sūt tres boni tex. 24.
 q. 3. c. in i scisma. cū duob. c. se. q. 2. al-
 terū incipit. hēsis. aliud dō hētic⁹. Et
 pilla iura glo. i cle. i. s. sane. i dō hē-
 ticū. d vsur. dīc q nedū hētic⁹ dīc ille
 q male sētīt de articul fidei. s etiā q p-
 uertit dogma ul falsas uel nouas opio-
 nes gignit aut seqt. Et Paul⁹ dīc illū
 hēticū eē q falsam ul extortā expositi-
 onē i oīnis scripture ponit s illud qd
 tenet ecclia. cū tales alie scripture itel-
 ligāt q spūs scūs efflagitet a q scriptu-
 ra ē inspirata. 50. dīc. si qs diacon⁹. et
 c. si ille. i fi. 80. dīc illud. 25. q. 2. vio-
 latores. 7. i. q. 2. igit. Que iura pbant
 q canōes 7 decreta patz fuerit odita i-
 stictu 7 ispiratiōe spūs scī. Et ex iuri-
 bus q allegat appet q Paul⁹ itelligit
 oīnā scripture decreta seu canōes. qā
 ispiratiōe spūs scī fuerit odita. dōz
 enī d; itelligi fm iura q allegauit. ut
 dixit Bar. i. 1. nō solū. s. si liberatiōes.
 ff. d libe. lega. Et iō sequit oīs Car. in

ocō. §. sane. in secūda opōne. Et cū h̄
etiā trāsit Jo. d̄ mola. §. h̄ firmat cla
ri⁹ ibi oīs p̄se. d̄ ancho. i. §. nōbili. vbi
oīc 7 refert q̄ d̄ illis biocolis q̄ i pub
licā p̄dicatiōibz dicebāt q̄ laici n̄ tene
bāt cōfiteri p̄ctā sua p̄ntibz clerid. nec
eis solūe decias ul' oblatiōes offerre. 7
q̄ peccabāt d̄riū faciēdo. cū oēs cleici
eēnt male vite. 7 de ecclia remouendi
Querebat an ista 7 alia q̄plura eēnt
hētica. 7 an posset p̄cedi d̄ tales tāq̄ d̄
hēticos. 7 oīc fuisse firmatū p̄ oēs doc
sacre theologie q̄ ibi etāt. 7 etiā p̄ oēs
doc. vtriusq̄ iud. q̄ dicebāt q̄ sic. p̄ do
ctrinā glo. pallegate. q̄a gignebāt fal
sas opōnes p̄ sacros canōes 7 canoni
cas sanctiōes reprobatas. Et cū h̄ etiā
trāsit Jo. d̄ Anania. i. c. p̄terea ad fi. d̄
vsud. 7 allegat Salice. i. l. i. i. p̄t. colū.
7 de sū. tri. q̄ oīc q̄ si q̄s dicēt piutius
nō eē p̄ctm̄ posset p̄nti tāq̄ hētic⁹. et
Jo. d̄ Anania oīc q̄ forte idē eēt dicen
dū i q̄libz p̄ctō mortali. Ego vō dico
sine forte. p̄ tex. cū glo. i. de. i. d̄ vsut
Istā rō q̄te asserēs vsutā non eē p̄ctm̄
mortale cēsear hētic⁹ ē. q̄a asserit illud
nō eē p̄ctm̄ q̄d est p̄ctm̄ fm̄ doctrinā
ecclie. Vñ idē ē dicēdū i eo q̄ p̄tinacit
asserit q̄d cūq̄ p̄ctm̄ mortale n̄ eē pec
catū mortale. Istā h̄ ē d̄ canōes ut s̄. vi
xi. 7 p̄bat in ocō. c. int̄ scisma. z. q. 3.
cū duobz. c. se. Et Aug⁹. id̄ li. d̄ ciui.
dei. ca. 51. sic inqt. Qui igit̄ i ecclia dei
morbidū aliqd̄ p̄auitūq̄ sapiūt. si cor
repti ut sanuz rectūq̄ sapiant resistūt
cōtūacit. suaq̄ pestifera 7 mortifera do
gmata emēdare nolūt s̄ defensare p̄si
stūt. hēnici fiūt. 7 foras exeūtes habēt
i exercētibz inimid. Et d̄ h̄ ē s̄ s̄is tex.
z. q. 3. q̄ i ecclia. 7 idē scūs Tho. scda
scde. q. xi. arti. z. Vñ vide i q̄ laberin
to fixisti pedes tuos. Tu loq̄r d̄ sacra;

scripturā. d̄ scripturā euāgelicā. d̄ ca
nōes. Istā canōes determināt q̄ iudei il
licite 7 cū p̄ctō recipiūt vsuras a xp̄ia
nis. Habes doc. oēs 7 canōistas. 7 the
ologos dicētes q̄ iudei faciūt d̄ ius oi
uinū 7 d̄ legē nālē fenerādo xp̄ianis.
q̄s auctōitates recitauit i p̄ et z. d̄ oubio
cōsilij mei. Itē h̄es tex. gnālī loquētez
q̄ papa nō pōt disp̄sare ut exerceant
vsure etiā cā maiorī mali vitādī. q̄ nī
si sim⁹ pueri itelligē debem⁹ q̄ nō pos
sit disp̄sare q̄ ad aliquā p̄sonā iclusaz
sub. phibitiōe. Et sic etiā n̄ potēit dis
p̄sare q̄ iude⁹ vsali⁹ ifidelis exerceat
vsuras. ex q̄ icludūt s̄b. phibitiōe sicut
7 ceti tā iure oīno q̄ nālī 7 canonico.
Oēs etiā doc. tenēt i. c. sup̄ eo. d̄ vsud
7 Jo. an. i. d̄cā regula. p̄ctm̄. q̄ papa n̄
possit disp̄sare ut exerceat d̄ vsura
ri⁹. h̄ etiā tenēt oēs doc. theologi. 7 tu
vis it̄ptari scripturā d̄ ei⁹ mētē 7 do
ctrinā doc. Itē lex canonica 7 oīna ex
p̄sse ponit q̄ null⁹ oīz cōsentire malo. q̄a
cōsenties eq̄lī peccat cū faciēte. 7 q̄. p̄
nullo malo vitādo ul' bono cōsequedo
q̄s pōt cōsentire ut aliq̄s faciat malū seu
cōmittat p̄ctm̄ mōtale. q̄a tal' idē cōfeti
ens ē idē cū p̄ncipali deliquēte. 7 q̄ p̄
stat auctōitatē p̄ctō mortali magi pec
cat q̄ p̄ncipal' deliquēs. De p̄ ē bonus
tex. i. c. p̄. d̄ offi. dele. et. xi. q. 3. q̄ cōsen
tit. Et Paul⁹ Ro. p̄ ca. in fi. Ille aut̄ q̄
p̄bz auctōitatē magi peccat q̄ p̄ncipal'
deliquēs. ut dixit tex. pape i ocō. c. q̄
cōfetit. xi. q. 3. 7 p̄ glo. mgrāz i ocō. c. d̄
offi. dele. Et tu vid q̄ papa pōt disp̄sa
re seu dare lñiaz. Ille at̄ q̄ disp̄sat seu
dat lñiaz ut iudei cōducāt. p̄bz auctōi
tatē malo. s. ut iudei exerceant fen⁹. ḡ
gūi⁹ peccat. Et ocā lñia n̄ pōt dari. ut
i. c. legat. z. q. 3. Itē cōsilia ciuitatū
p̄bēt auctōitatē iudeis fenerādi. q̄a si

B 3

nō defēderēt iudei ex pactis 7 cōuetio
nibz q̄s faciūt cū ciuitatibz. nullo mō
auderēt tenē banchū. Tu g̃ ciuitas q̄
eos adduc p̄bes auctoritatē huic malo
7 g̃ui⁹ peccas q̄ ipe iude⁹. ul saltē tan
tūde. Vñ oñe Angele si tu cōsulis d̄riū
7 p̄tinacit⁹ h̄ vis defendē put fecisti iā
fere. 20. annis. es h̄etic⁹ 7 excoicatus.

Munc pcedo vlti⁹ ad tua argu
mēta refellenda. oñ arguis q̄
papa 7 cōsuetudo pōt ius di
uinū itēptari p nō. p. Inno. 7 doc. i. c.
q̄ i eccliaz. d̄ cōsti. 7 i. c. si. d̄ cōsue. Istud
n̄ p̄tinet ad casū n̄m. q̄a papa n̄ pōt i
tēptari ius diuinū si ex sua int̄ptatiōe
dat mā peccādi ul remanēdi in p̄ctō.
ut ē tex. in. c. legat. 24. q. 2. Vñ cū de⁹
nūq̄ ccesserit nec ccedet l̄niam peccā
di ul remanēdi i p̄ctō. nec papa pōt cō
cedē. q̄a qd nō vult de⁹ facē ul fieri. n̄
pōt ei⁹ vicari⁹ facē. Al⁹ vicari⁹ dei esset
maior deo. qd ē absurdū. Ido h̄ vide
vltiū d̄osti. 7 doc. i. c. cōstitut⁹. d̄ reli.
co. qd i feri⁹ spāl⁹ allegabo. 7 Bal. i. l.
cū q̄s ē. d̄ iud⁹ 7 fac. igno. q̄ oīc q̄ papa
n̄ pōt p suā cōstitutioēz p̄mittē vluras
q̄a de⁹ ei nō ccessit p̄tate d̄ se. Et h̄ ē d̄
p̄cepta sua ul p̄hibitiōes. Ido h̄ ē bo
nus tex. 40. dis. c. p̄. vbi tex. oīc q̄ de⁹
nō ccessit. Petto nec ei⁹ successoribz li
cetiā peccādi. Et Inno. 7 doc. s̄. allati
oīcūt q̄ papa n̄ pōt disp̄sare q̄ cōmit
tat p̄ctm mortale uel q̄ q̄s remaneat i
p̄ctō mortali. Vñ qñ itēptatiōe iuris
oīni oīit p̄ctm mortale ul incor̄ectio
sup p̄ctō mortali. papa n̄ pōt int̄p̄eta
ri illud ius. ul poti⁹ cōiūc̄ errare q̄ le
gē cōdē. ut i. c. sūt qdā. 7 i. c. d̄ statu
ta. 7. c. oē qd. 23. q. 1. nec obstat. c. licz.
de ferihs. q̄a ad illud. c. n̄di i 5. dubio
cōsiliij mei. Ido aliqñ act⁹ i se nō ē mal⁹
s̄ rōne alicui⁹ circūstātie phibet. Acci

pe tuū exēplū. P̄scari d̄ se ē act⁹ licit⁹
s̄ rōe reuerētie oīei phibet. puta i oīe
oñica. Ido. n. papa potuit int̄p̄etari
ius diuinū q̄ p̄pt̄ nccitatē sit licitū p̄sca
ri. q̄a p̄scatio d̄ se nō ē phibita. Imo ē
licita. Ido oīc scriptura. Ido iuenim⁹
i scis scriptur⁹ aliqñ venatorē sc̄m. pi
scatores iuenim⁹ sc̄os. 86. oīc. esau. h̄ic
ē q̄ p̄ter⁹ p⁹ cōuetiōēz redijt ad p̄sca
tione. Ido g̃ mi⁹ si papa potuit itēp̄
tari ius diuinū ut tpe nccita d̄ liceat p̄s
cari oīe oñico. cū act⁹ p̄scatiōis i se sit
licit⁹. Sec⁹ i vlura. q̄a vlura ē i se act⁹
illicit⁹. nec aliq̄ rōne pōt vlura ēē lici
ta. q̄a ea q̄ de nā sua sūt mala. nulla rō
ne p̄nt fieri bona. d̄ q̄ ē bon⁹ tex. i. c. 7
si xps. d̄. qdā enī phibent⁹ de iure. Et
istā solutiōēz 7 vltiū d̄iōēz pōit Abbas
7 Jo. d̄ Anania. i. c. sup eo. d̄ vlura. Vñ
sc̄us Tho. sc̄da sc̄de q. 33. arti. 2. oīc
q̄ act⁹ p̄ctōz sūt sc̄m se mali. 7 nullo
mō p̄nt bñ fieri nec aliq̄ tpe aut loco.
q̄a f̄m se sūt cōiūcti malo fini. Et oīc
h̄ oīcē ph̄m i 2. ethicoz. Ido obstat
etiā qd oīc q̄ lex hūana potuit p̄mit
tere hoīez occidi i certis casibz d̄ illud p̄
ceptū. Ido occides. Istud motiuū alle
gauit Nicola⁹ de Materellis. ut refert
Bal. i. Auten. ad h̄. i. 2. colū. C. d̄ vlura
S3 ipe Bal. illo motiuo nō obstatē oī
cit nō posse hūana rōne dari l̄nā fene
rādi etiā p̄pt̄ vitāda maiora mala. ut
s̄. retuli i p̄n⁹. Ad tuū aut motiuū i ea
forma quā fac. ad ipm r̄ndeo q̄ ipe de
us fuit it̄p̄etat⁹ legē suā. Vñ p3 Mat⁹
26. vbi oī. Oīs q̄ gladio ferit gladio
pibit. 7 Exo. 22. Maleficos n̄ pariet⁹
viuē. Qui coierit cū iūto morte mo
riat. et sic illa occisio ē licita ex q̄ fit au
ctoitate iudicis. Jura ad h̄ sūt vulgata
s̄ faciam⁹ forti⁹ argumētū tuū i statu
to vlponēte q̄ bānit⁹ a ciuitate possit

ipune occidi. de q̄ qdē etiā p Bar. i. l. oēs p̄t. ff. d. iusti. 7 iure. Et illā qōnē examiat scūs Tho. scda scde. q. 64. ar. 2.º et 3.º q̄ soluit cū Gratiano. xi. q. 3. § si g. q̄ dic q̄ occisio bāniti ul' malefcoīd licite sit in q̄tū ordiat ad salutē coita- tis. Ille ḡ cui sal' coitad ē cōmissa hñs mez iperitū licite occidit. Vñ qd̄ facē p̄t p se p̄t alī mādate p̄t bonū cōe Irē talis dign' ē tali pena. p̄t cōiāciā 7 iobediētiā suā. xi. q. 3. q̄ resistit. 7 in Autē. ut oēs obe. iudi. p toru. 4. dif. fakte. Et ista ē cōdō bñ Tho. vbi s. cu. 3 q̄ trāsīt Jo. an. i. i speculo. de cōstōnib. i. additōe magna. d. s. ex q̄ auctor d̄fat' ē. i. q. statutoz. Dofit. tñ i. c. i. d. ofue. dixit h̄ vez qñ q̄s ē bānit' p̄ delicto p q̄ o. i. poni pena corporalis. Sec' si eēt bā nit' i pecūia. q̄a tūc tal' nō eēt iusta cā occidēdi. 7 iō nō valerēt tūc talia sta- tuta. Et h̄ seg' But. i. c. q̄ ieccliatū. de cōsti. Et circa h̄ sūt opiones q̄s nolo te ferre ad pñs. S. esto q̄ tale statutū va leat 7 n̄ cōtineat i se p̄t m̄ q̄a ille meret' occidi. p̄t iobediētiā 7 cōiāciā suā. 12a. etiā lege oīna i lege veri pūiebat' iobediēs pena mortē. 12a q̄ nō obedie bat p̄ncipi mortēz patiebat'. 4.º Regl. 4.º ca. ad fi. 7 i. c. si q̄s venerit. qd̄ ē. c. z. d. ma. 7 obe. 7 i. c. p̄ veneābilē. q̄ fi. sint le. Vñ de' p̄t iobediētiā p̄cepit q̄ ille q̄ collegit ligna i sabbato lapida ret'. 7 sic p̄cepit hoīcidiū p̄t iobiam. De h̄ ē tex. 12ueri. ca. 15. Vñ nimitū si statuta coitatu imitantia deū possūt hāc penā i ferre cōiāci. S. vsura nullo cāu p̄t eē licita ex pte fenerand. Nec obstat si dicēs. qñ statutū pmittit bā nitū ipune occidi oat lñiam peccandi q̄a ut plurimū tales bāniti occidūt ab iūmid. 7 certū ē q̄ tales sūt hoīcide. licz statutū pmittit illos occidi ex q̄ aio vīdicte ab iūmid occidūt. xi. q. 3. §. si

g. Ad h̄ rñdē q̄ statutū ex iusta cā et absq̄ aliq̄ p̄tō puauit bānitū defensi one iur. cois. s. q̄ en offēdēs pūiat. nō tñ p h̄ mandauit illū occidi. s. solū pe nā remissit occidētib. S. pmittēs sola pmissiōe penā remittēte n̄ oī malo cō sentire. q̄a p illā pmissiōe culpa n̄ mi nuit. l. 3. pena indulgeat. ut in ocō. c. de. niq. 4. dif. 7 ibi glo. i. d. bo venia. 7 i. c. si q̄ monachaz. iūcta glo. 37. q. i. 7 i. c. veniēs. iūcta glo. fi. q̄ de. ul' vo. Et ple ne examiaui i 3.º dubio d̄siliij mei. p̄. ut dic Jo. an. p̄ bñ Tho. supioz q̄ fecit tale statutū omisit vices suas alteri. s. ut loco iudic' glibz possit punire delin quētē. 7 sic statutū facit quēlibet exe- cutorē 7 mīstrū pene. Si tñ tal' offēdēs facit aio vīdicādi se. q̄a n̄ exeqr' penaz statuti ut o. s. aio cōseruādi publicā salutē. q̄ aio debēt talē offēdē. peccat mortalit' 7 cēlet hoīcida. z. q. 5. cū mī nister. 7 i. c. ita. xi. q. 3. S. d̄ditoz statu ti h̄ fieri n̄ cōcessit. licz penaz idulgeat. Vñ istud n̄ h̄z obstate. S. i cāu nro ta lis disp̄satio 7 lñia ē cōcessio 7 autēti- catio ut iudei fenerēt. Sūt cōducētes cōcedūt ut iudei possint fenerari xp̄ia nis. 7 p̄bēt auctōitatē seu fauoz talī p̄tō qd̄ nullo mō licet. Inq̄tū dō oi cis q̄ i mult' casibz a iure oīno 7 canōi co pmittūt vsure. Rñdeo q̄ l. 3. i illis ca sibz videat' p̄ma facie eē aliqd̄ sile vsu te. tñ n̄ ē vsura. 7 si eēt vsura ius canōi cū nō potuisset pmittē. ut dic Jo. an. i regula. p̄t m̄. i. 4.º arti. Et iā dixi in 5.º dubio d̄siliij mei. Et sic loquūt doc. q̄s allegas. 12a i casibz excepti nō ē vsura l. 3. heat aliqd̄ sile vsure. Et ista sūt o. ba trīs Girardi quē refert 7 seg' Jo. an. i oca regula. p̄t m̄. Vñ Bal. i. l. cū q̄. in io. ul' in. xi. colū. C. de iur. 7 fac. igno. oīc nō valē legē posituā p quā aliqd̄ pmittit' s. lege oīnā. 7 ponit exemplū

B4

in usura. 7 assignat duplicē tōne. Pri-
ma. qd ditor legi hūane nō pōt aliqd
pmittē s legē supior. xi. q. 3. Julian⁹.
et. 23. q. i. sūt qdā. Secūda rō. qd ditor
legi hūane ē cōstitut⁹ a deo siue sit
papa siue impator. 7 iō h3 prātē legis
cōdēde. S3 q alicui aliqd mādat non
ōr mādare ut qd faciat s se. l. si. ho-
minē. ff. mādati. g nō ē data ptās cō-
tendi legē hūanā s legē oīnā quam
dat ipse de⁹. Et p h3 cludit q nec papa
nec impator p suā cōstitutioē pōt usu-
tas pmittē. Inq̄tū aut oīd q sanctus
Tho. oīc q Moyses pmisit iudeis reci-
pere usuras a gētilib⁹ cā euitādī mai⁹
malū. 7 adducit sile de libello repudiij.
nō iusto. qd plene tractauī in oīd cō-
silio meo i pmo dubio. 7 declarauī hoc
quod tangis.

Non obstat vltēr⁹ id qd alle-
gas adducendo Archi. 31. q. i.
hac tōne. 12a Archi. i vbo. p-
cipim⁹. colligit argumētū q qn i loco
sūt multi mali puta vsurarij 7 alij qui
sine scādalo coerceri n pnt. q pmittē-
di sūt. S3 Archi. colligit argumētū in-
cidenē. 7 tñ nō pōtē determiat. 7 Jo.
an. 3rū determinat i oīa regula. pōt m.
in 3o 7 in vltimo ar. 7 pbat in. c. super
eo. d vsur. vbi ppī mal⁹ malū vitādū
nō pmittit vsura etiā simplici pmissi-
one. imo phibet. Et plura declarauī i
pallegato cōsilio i 3o dubio. S3 p suppo-
nam⁹ oīctū Archi. p vero. s. q qn iu-
dei sūt i ciuitate qui fenerāt. 7 oīs ci-
uitatē videt q si eos expellēt pplus mo-
ueret ad scādala. Hoc casu tolerāt so-
la pmissiōe idulgēte penā. nō aut pbe-
tur cōsensus ul auctoritas q fenerent.
qd talis consensus ul auctoritas nullo
mō ppī scādalu3 d3 p̄stari. ut in. c. ita
plane. cū duob⁹. c. se. 23. q. 4. Et plene
declarauī i oīd cōsilio. i 3o dubio. Aliud

est q a pena vel a coertioē abstine⁹ ppī
scādalu vitādū. 7 in idū licet. Aliud ē
malo cōsentire vel dare licentiā malū
cōmittēdi. 7 h nūq̄ licet. ut oīd. c. ita
plane. Ad idē. xi. q. 3. q cōsentit. S3 pri-
mū. s. indulgētia pene ppī scādalu
qnq̄ cōcedit. 12o h3 ē bonus rex. 44.
oīd. c. messatiōes. vbi sic oīc tex. 12o g
aspere q̄tuz estimo nō duriter nō mō
i peroso. Ista colūt magi docēdo q iu-
bēdo. magi monēdo q minando. Sic
enī agēdū ē cū multitudie peccātiuz.
Seueritas aut exercēda ē in pōt pau-
cor. 7 si qd minamur cū doloze fiat d
scripturū cōminādo vidētā futuram
ne nos ipi in nra prāte s de⁹ i nro ser-
mone timeat. Hoc mō d3 intelligi oī-
ctū Archi. i oīd. c. hac tōne. qd de hac
pmissiōe loq̄. s. qn vsurarij non pnt
coerceri ppī scādalu. Vñ oīa glo. i oī-
cto. c. messatiōes. oīc q ppī scādalu
pōt deseri seueritas pene ul coertiois.
nisi delinquētes ex auctoritate se tēfē-
derēt. qd tūc nō deberet cessare seueri-
tas iusticie ppī scādalu. Item oīc ibi
glo. q ppī scādalu nūq̄ d3 deseri vitas
vite. 7 pbat in oīd. c. messatiōes. 7 i
iurib⁹ pallegat. 7 in. c. 2o. iūcta glo. d
tēpo. oī. 7 in. c. nisi cū p̄dē. S3 p graui
te tenū. 7 ibi glo. 7. c. q scādali gavit.
de re. iur. Vñ vsus. Et vitas vite do-
ctine iusticieq̄. 12mū sp habe. ppī
scādala linq̄ duo. Veritas aut vite ē q
qs malū non faciat nec malo cōsentiat
siue malū approbet. Et h3 pbat iura p
allegata. s. 23. q. 4. ita plane. cū duob⁹.
bus. c. se. 7. xi. q. 3. q cōsentit. 7 i. c. p. d
offi. dele. Et Paul⁹ Ro. p. an. fi. pnt g
tolerari vsurarij q min⁹ puniant ppī
scādalu vitādū. S3 ppī scādalu3 non
d3 qs cōsentire q faciat fen⁹. Et p sup
oīcta tollit id qd oīd de p̄stib⁹ mē-
triciū. q tolerāt. ut oīc glo. i. c. in opa

de spo n. ga tolerat in eo q. nō puniūt
 7 sic dissimulat eoz p̄m̄ s̄ non licet
 eas adducē uel disp̄sare q. possint odu-
 ci. ga nec papa nec ali⁹ pōt assentire ul
 p̄bere auctoritatē p̄tō amittēdo licet
 possit ex cā dissimulare 7 penā nō infli-
 gere delinquentib⁹. Et h̄ mō intelligēda
 est glo. in ocō. c. in opa. de spon. et de-
 clarauit i allegato 3.º dubio cōsiliij mei
 Itē ulter⁹ in q̄tū allegas cōsiliū p̄se. d̄
 ancho. z. 3. 4. meo iudicio infidelit. nec
 meministi q. allegantes legē uel dicta
 doctoz falsa. incurrit penā falsi. ut in
 l. ff. de falsis. 7 ibi p glo. 7 Bar. 7 in. l.
 i. ff. de diu. cū emā. li. 7 ibi notat doc.
 in. c. nouit. de iudi. Ego dictū cōsiliū
 sub alia forma allegauit i 4.º dubio con-
 siliij mei. 7 allegauit fm q. inueni Jo. d̄
 Anania. in. c. post miserabile. de usu
 recitāte dictū cōsiliū in. 3. colū. in. i.
 q. ex glo. 7 incipit. Carissime 7 illustris
 sume pnceps. Et l. 3. dict⁹ p̄se. arguat ad
 p̄tes. tñ in secūda p̄tex. cū q̄ residet.
 dīc q. nō audet firmare q. dñs ciuita-
 tis de cōsensu p̄p̄i possit p̄ decretū suū
 decernē q. iudei possint fenerari etia⁹
 p̄p̄i maius malū vitādū. s. ut xp̄iani
 ab h̄ crimine cessent. ga tale decretū est
 cōius canonicū. ut p̄ in ocō. c. p̄ mise-
 rabile. Itē ga uideri inhonestū cogere
 xp̄ianos soluē usuras iudeis q̄ si ca ne-
 cessitatis 7 in opprobriū fidei xp̄iane.
 Et ga talia decreta cōcessa i sūte repro-
 banē. ut in de. i. de usu. Et concludit
 tūti⁹ eē q. tale decretū nō possit d̄ iure
 concedi. Sub ista cōlone ip̄m recitat
 Jo. de Anania. vbi s̄. 7 sic recitauit i cō-
 siliio meo. S; nō dicit p̄se. de ancho. q.
 papa possit disp̄sare q. tale decretū cō-
 cedat. imo in cōlone sui cōsiliij infert q.
 papa n̄ possit. Alia si ē opprobriū fidei
 xp̄iane q. iude⁹ feneret xp̄ianis. ḡ pa-
 pa nō pōt disp̄sare. Alia si pape intēdi-

cit⁹ disp̄satio vbi decolorat fiat eccle-
 sie vltis. i. q. 7. 7 si ille. nō Inno. 7 doc. i.
 c. q̄to. d̄ osue. multo min⁹ pōt disp̄sa-
 re q̄n ex disp̄satio de resultat opprobriū
 fidei xp̄iane p̄ h̄ facit qd̄ nōt hosti. 7
 doc. i. c. cōstitut⁹. de reli. co. vbi dīc. q.
 quēadmodū oē i decē ē deo impossibile
 ita ē impossibile pape q. ē vicari⁹ dei. ga
 nō pōt pl⁹ vicari⁹ illo cui⁹ uices gerit.
 Si ḡ ē opprobriū fidei xp̄iane q. iudei
 feneret xp̄ianis. sicut deus nō cōcedēt
 nec possit cōcedē fieri aliq̄d opprobriū
 fidei xp̄iāe. ga n̄ pōt facē d̄ illud qd̄ ē
 ita etiā papa n̄ o; nec pōt cōcedē lniāz.
 de. n. nūq; dedit lniāz peccādi ul̄ ima-
 nēdi i p̄tō. ut i ocō. c. legat. z. 4. q. z.
 ḡ nec papa uare pōt. Et d̄ h̄ ē bon⁹ tex.
 40. ois. c. p̄. Nec p̄se. d̄ ancho. i pallato
 cōsilio s̄uū fētit. 7 si fētitet male dicēt
 7 loq̄ret d̄ casū. c. su p̄eo. de usu. vbi
 oēs doc. firmāt p̄ illū tex. q. papa non
 possit disp̄sare q. usura exerceat etia⁹
 cā maior malū vitādū. Et h̄ firmat Jo.
 an. p̄ fr̄z Girardū i ocā regla. p̄t̄m.
 i. 3. ar. Alia hāc p̄tē firmāt etiā theolo-
 gi. Omisi plures ex apostill⁹ fr̄is Micha-
 elis. ga nō fuit necē eas referre. S; oēs
 sue apostille sūt dīssime 7 approbate a
 iure canōico 7 a doctozib⁹ canonistis.

Sed oñ tu dīc q. concedēdū ē
 malū ex quo seq̄t bonū. Ipse
 dīc q. nō sūt faciēda mala ut
 veniāt bona. Allegat ap̄lm̄ Ro. 3.º ca.
 vbi dīc. Et sicut auit nos qd̄a dicē. fa-
 ciam⁹ mala ut veniāt bona; quoz iu-
 sta cōnatio ē. Ad idē. i. q. i. nō ē putā-
 da. i. q. z. forte. z. z. q. z. faciat. 7. c. si
 quis. 7. z. q. 4. sicut sanctis. et p glo.
 7 doc. i. c. nō magno. ne cleri. uel mo.
 Vñ vult dicē frater Michael h̄ modo
 p̄papa q. disp̄sat cū iudeis ut fenerent
 xp̄ianis. 7 sūt illi q. oducūt iudeos fa-
 ciunt malum. 7 peccant cōsentiendo 7

pbēdo lñiam iudeis ut male faciant. s
tale malū n̄ ē faciēdū ut veniāt bona.

In sup ut excuses te a crimine
hēsis dicit ēē varias opōnes
an iudei possint cōduci ad fe-
nerādū. 7 q̄ interpretatio ptin; ad doc.
iur; canōici. 7 non ad theologos. alle-
gasq; disputatiōez; p̄e. de ancho. Ego
plegi scribentes. 7 neminē doctōrē au-
tētici h̄ dicē inueni. Et res est clara. 7
oēs difficultates p̄cesserūt ab ifidelib; doct.
q̄ ut autū a barbari subtili īgenio
extorqant. C. d̄ cōmer. l. z. et. i. q. 3.
dixit. v̄itatē suffocare iussi sūt. Vñ ois
putatio p̄e. d̄ ancho. quā allegas non
meruit allegari. 7 hāc disputatiōez; re
assumit idē p̄e. d̄ ancho. ī regula. p̄cti
venia. i. iz. charta. q. i. q. qua disputa-
tionē etiā refert 7 examiat dicit Jo. d̄
Anania. i. c. i. ciuitate. in. 4. charta. i. 3.
colū. d̄ vsur; 7 p̄legi p̄ plures chartas
Et oca disputatio loq̄ p̄ncipalit̄ de p̄-
stid an sint licita. 7 ois p̄e. d̄ ancho. ea
q̄ ois i cōsilio tuo. tñ sād dubito an sit
vez. S; p̄supposito q̄ sic. doc. iur; cano-
nici nō possent facē declarationē d̄ de
cisiōez; c. sup̄ eo. d̄ vsur; i. mo nec papa
posset. 7 si facēt poti⁹ cōuiceret errare
q̄ interpretatiōez; cōdē. z. 3. q. i. sūt qdā
7. c. q̄ ad p̄petuā. 7. c. nulli fas. 7. c. d̄
statuta. 7. c. oē qd̄. z. 3. q. i. Et ex p̄di-
ctis puto tuū cōsiliū euacuātū 7 tōnes
ei⁹ absolutas. Ex q̄b; te hortor 7 sua-
deo ut p̄ticulā p̄me additiōis ad cōsili-
um meū reformes. 7 vbi dicis te iure
cogēte optimo spū cōsuluisse ipam sub
hac forma emēdes q̄ seq̄r. Auro cogē-
te d̄ v̄itatē d̄ cōsciam i dei offensam cū
magna īgītudie bñficiōrū ab eo ac-
ceptorū cōsului. i. mo aīa; meā neq̄ v̄e-
didi. S; libēt te ac me q̄ Laçaru; mor-
tuū viuē fecit. Nec videat tibi mala h̄
cōfessio. Audi p̄phetā nos monētem.

Dictu p̄us īnigrates tuas ut iustifice-
ris. 7 Aug⁹ sup euangelio pharisei īn-
omef. q̄ d̄ euangelii legi d̄nica. io. p⁹
p̄t̄hecosten. loquendo de publicano
p̄ctōre. sic īngt. adhuc audi. p̄ercurie-
bat p̄ct⁹ suū dicēs. d̄ p̄piti⁹ esto mi-
hi p̄ctōri. Ecce q̄ rogat. qd̄ miratī si de-
us ignoscat qñ ille se agnoscat. Tu q̄q;
sic fac. Recurre ad deū. ab eo veniā de-
p̄care. p̄sollicit⁹ fuisti fratri Michaeli
de his p̄niam agē. noli tardare. cū. n.
te agnouerit. d̄ statū tibi ignoscat. qñ
benign⁹ ē. Vñ Job. 8. ca. Tu tñ si oīlu-
culo surrexerit ad dñm 7 oīpotentē fu-
eris dep̄cat⁹. si mūd⁹ 7 rect⁹ īcesserit sta-
tim euigilabit ad te 7 pacatū redolet
habituaculū iusticie tue. Et itez; xi. ca.
oīc. Si īiq̄tatē q̄ ē ī manu tua abstule-
ris a te. 7 n̄ p̄māserit ī tabnaculo tuo
ī iusticia. tūc leuare poterit ad deū faciē
tuā absq; macula 7 eris stabilis 7 non
timebis.

Tertiu cōsiliū dicti dñi Alexātri de
iDeuo. rep̄obatoriū cōsiliū m̄grī Ga-
luani. ord̄is fuoz. d̄ iudeos fenerātes

Inuocato auxilio gloriofif
simi redemptorē nr̄i eiusq;
p̄ssime m̄ris sp̄ virginis.
gloriosi doc. Hieron⁹ m̄i. 7
toti⁹ curie celestis. Delata mihi fuerit
scripta edita p̄ quendā m̄gr̄m Galua-
nū ord̄is seruoz. q̄ p̄q̄ legi mirari n̄
cessauit q̄ vit religiosus tales īeptias d̄
ecc̄lie doct̄rinā 7 scribē 7 p̄dicare pub-
lice ausus fuerit. Et p̄ oīc q̄ cōducē fe-
neratores est p̄ctm̄ īcōm qd̄. Nescio
vbi iuenit q̄ il lud qd̄ d̄ nā sua ē malū
sit p̄ctm̄ fm̄ qd̄. Est. n. p̄ctm̄ cēntialit̄
nō aut̄ fm̄ qd̄. Item nōne est cōclu-
sio heretica 7 penitus falsā tam apud
theologos q̄ apud canonistas dicere

q. sicut iudei poterat fenerari illis q. n. erat d. p. suo. ita nob. q. n. sum. tra-
res eoz. Oñdo q. dco sit hērica fm
canōistas. Si iudei exigit vsuras a xpi
anis illas d. opelli restituē si exegit. 7 si
nūdū exegit d. opelli illas remittē. d. h.
ē cāus i. c. p. miserabilē. d. vsur. Mō si
iudei licite recipent vsuras a xpianis.
ecclesia n. opellēt eas remitti ul' restitui
ecclesia. n. q. ē cultrix 7 mī iusticie n. au-
ferret iudeis illud qd eis eēt debitu. i.
mo poti' mādaret eas solui. ad h. d. do-
na. p. tuas. vbi d. q. ecclesia i. actib. suis
nō d. aliquā fraudē adhibē. Vñ glo.
fi. i. c. iudei. d. ofe. ois. q. ois q. si iudei
vult baptizari n. alit' d. ad baptisum
admitti nisi pus vsuras restituat. Itē
oēs canoniste nemie discrepate tenēt
q. iudei peccēt fenerādo xpianis. Idē
dicūt i. c. ab illo. i. q. 5. Et h. plane vi-
xi i. ouob. ois ihs p. me i. hac mā exami-
nad. 7 ē tex. q. nō pōt cauillari i. dco. c.
p. miserabilē. Vñ seq. dco q. iste itat
ē hētic. q. nedū q. male sēt d. articu-
lis fidei ul' d. sacramēd. eccle. s. etiā q. p-
uerfū h. dogma ul' nouas 7 falsas opi-
niōes gignit aut seq. z. q. 3. i. n. scil-
ma 7 hēly. 7. c. hētic. Itud aut ē d. do-
ctrinā eccle. ut p. i. dco. c. p. miserabi-
lē. 7 p. doc. vbi s. 7 ē bona glo. i. de. i. de
vsur. i. glo. p. h. Vñ Aug. d. ciui. dei. li.
i. d. c. 51. sic inq. Qui g. i. dei ecclesia mō
bidū aliqd prauūq. sapiūt. si correpti
ut sanū rectūq. sapiāt resistūt otuacif
suasq. oca pestifera 7 mortifera dogma-
ta emēdate nolūt s. defensare p. sistūt.
hētici sūt 7 foras exēntes hnt i. exercē-
tib. i. i. m. Et d. h. ē sūis tex. z. q. 3. q.
i. ecclesia. Et d. h. plenī scripti i. z. o. filio
meo qd de hac mā edidi. Non obstat
auctoritas allata p. eu. s. nō fenerabēd
fui tuo. q. ut dicit scūs Tho. scda scde

q. 78. arti. p. 7 theologi. illa fuit pmif-
sio cōpatua q. n. excusauit a pctō. Idē
eodē mō Moyses pmisit libellū repu-
dij. 7 tñ tal' pmissio nō excusauit a pec-
cato. 31. q. i. hac rōne. Vñ scūs Tho. cō-
cludit q. nūq. fuit licitū iudeis fenera-
ri alieno. Idē ois Alex. d. ales i. tracta-
tu septimi pcepti. vbi ois q. nūq. fuit
licitū iudeis fenerari alieno. 7 sic fene-
rādo peccabāt mortalit'. q. fuit eis p-
missū sicut libellus repudij ne per' fa-
cerēt. Idē cōit tenēt oēs alij theologi
ut Scot. 7 Ric. Vñ q. rat theologos et
iueniat se in h. passu theologia violaf-
se 7 deū p. offēdisse. P. illa pmissio
fuit reuocata iudeis p. Moysen. ut p.
Deut. 28. ca. vbi sic ois tex. Bndicet
de' cūctis opib. manuū tuaz 7 fenera-
bis gētib. muld. 7 ipe a nullo fen' acci-
pies. Et illud vbi fenera b. d. expōi. i.
mutuabis. Sile Ecc. i. q. Multi cā ne-
gcie n. sūt fenerati. i. nō mutuauerūt. 7
sic expōit scūs Tho. i. loco p. l. l. illū
tex. Ecc. Vñ forti' ille tex. Deut. d.
ita itelligi cū dicat. fenerabū 7 a nullo
fen' accipies. Idē d. itelligi. i. mutua-
bis. 7 sic voluit q. iudei recipent fen'
id ē vsurā a gētib. Vñ illa pmissio fu-
it reuocata. vñ Diere. 5. ca. d. simplr
Vsuras nō exigad. Et p. d. 28. vbi sic
ois tex. Qui d. gregat diuitias vsur et
fenoze illiberali. i. paupes d. gregat eas
i. s. paupes. Itē ps. 54. Vidi i. i. g. t. 7
d. d. i. d. i. i. ciuitate. 7. i. Et n. defecit d.
plateis ei' vsura 7 dol'. Et in ps. Dñe
qs habitabit i. tabnaculo tuo. vbi enū-
rant bona opa iusti. 7 i. cetera dicit.
Qui p. cūia; suā n. dedit ad vsurā. vñ
in his auctoritatib. non dicit q. liceat
mutuare alieno sub vsuris. Itē Euse-
bius Cesariēsis eps in 8. li. de p. para-
tione euangelica. caplo. 2. vbi ponit

p̄cepta legi moſayce. ſimpliſt̄ itelligit
Moſen. prohibuiſſe iudeis ne ſen⁹ exer
cerēt. Sic. n. ingt̄ i fine illi⁹. c. 120 tol
las qđ nō depoſuiſti. nō tāgas alienū.
nō mutues ſenoze. Ecce hic vir doctiſ
ſim⁹ quē Hiero⁹ tractatu d̄ eccliaſticid
tractatorib⁹ clauē ſcripturaz 7 cuſto
dē noui teſtām̄ti vocat. itellexit eē p̄
hibitū ſimplt̄ 7 gnālī iudeis ne ſen⁹
exeracerēt. Vñ ſēſit qđ Moſes p̄cepit
ne uſuras exigerēt uel a iudeis ul⁹ a gē
tibo. 7 b̄ apte p̄baſ. Luc. 6. ca. 1. ſi. vbi
d̄r. mutuū oate nihil iñ ſpantes. Xps
enī ibi loq̄baſ turbis iudeoz. Vñ nō
pōt dici qđ volueit qđ iudei poſſent mu
tuare ſub uſurjetā illiſ qđ nō eēnt fr̄es
ſui. 7 p̄ſertim xpianis qđ p̄ mortē xp̄i fa
cti ſūt liberi 7 iudei ſerui. ut d̄c̄ tex. i
c. et ſi iudeos. de iudeis. 7 i. c. iudei. de
teſti. 7 ſcūs Tho. vbi ſ. 7 Alexā. d̄ ales
ex p̄ſe dicūt qđ iudei peccauerūt otinue
mutuādo aliēo. 7 ſic ē eēntialit̄ 7 nālī
ter uſura 7 eēntialit̄ 7 nālī p̄ctm̄ moz
tale. Itē oū d̄c̄ qđ iudei p̄nt licite odu
ci ſm̄ qđ. i. nō itētiōe fenerādi 7 uſur
pādi bona xpianoz. ſ. ut p̄ eoſ rei pub
lice ſubueniaſ. cū reuerētia ſad̄ ſupine
loq̄. Nemo. n. vult p̄ctm̄ facē. ſ. vult
illud qđ ſine p̄ctō h̄ri n̄ pōt. d̄ qđ ē pul
cher tex. Aug. in li⁹ qđnū trāſſūptiue
iſ. q. i. merito. vbi q̄rit an dicat̄ p̄ctm̄
nolentis quod quis facere oPELLITUR.
quia ille qđ oPELLIT facit ottra volūtate
ſuā. Et t̄ndet Aug⁹ qđ tal⁹ peccat ex vo
lūtate. qđ vult illud. p̄p̄ qđ facit pec
catū. Vñ dato qđ nolit piurare tñ piur
tat ne int̄ficiat̄. 7 ſic ut mortē euadat.
vult ḡ facē p̄ctm̄ qđ vult viuē. 7 l̄ nō
appetat p̄ ſeipm̄ ut falſū iuret tñ appe
tat ut falſū iurādo viuāt. Vñ cōcludit
Aug⁹ qđ nemo peccans ſcient̄ vult pec
cate ſ. vult illud. p̄p̄ qđ p̄ctm̄ icurrit̄

Vñ cōcludit qđ oēs hoīes qđ faciūt ſciēt
illud qđ n̄ licet vellēt id licē. 7 ſic non
appetūt p̄ctm̄. p̄p̄ p̄ctm̄ ſ. illud qđ ſe
quit̄ ex p̄ctō. Vñ nō pōt dici p̄ctm̄ no
lend̄ niſi neſciend̄. Vñ oē p̄ctm̄ qđ cō
mittit̄ a ſciēte. etiā ſi fiat p̄p̄ nccitatē
uel p̄p̄ timorē mortē vitādū d̄r p̄ctm̄
volend̄ 7 oſentiēd̄. Mō ad p̄poſitū l̄
intētiō coitad̄ n̄ ſit fenerādi ſ. rei pub
lice ſubueniēdi. tñ qđ illud qđ ſequit̄
ex hac itētiōe ē p̄ctm̄. Vñ d̄r p̄ctm̄ cō
mittē ſicut̄ ille qđ vult euitare mortē.
7 ut eā euitet omitter̄ aliqd̄ illicitū.
d̄r peccare l̄ nō ſit itētiō ſua peccādi.
ſ. mortē euitandi. Vñ nō ē oſiderāda
itētiō. ſ. an illud qđ ſeq̄t̄ ex illa itētiō
ne poſſit licite fieri. quēadmodū ē lic
itū coitaci puidē rei publice. ita licitū
ē cuilib⁹ euitare mortē. S̄ null⁹ oꝝ cō
mittē aliqd̄ illicitū ut euitet mortē. ita
coitas n̄ oꝝ omitter̄ aliqd̄ illicitū ut p̄
uideat rei publice. Itē m̄gr̄ ſn̄iaſ li⁹ 3.
oſ. 33. c. 7 qđ timore. vbi pōit quartā
ſpēm timorē. allegat Caſſianū ul⁹ Caſſi
cdoz ſup̄ p̄s. vbi ſic ingt̄. Qñ timem⁹
pati picula carnis. ul⁹ p̄dē bona mūdi
p̄p̄ qđ delingm⁹. ſ. timor mal⁹ ē quē
oīs i euāgelio phibet dicens. Nolite
timē eos qđ occidūt corp⁹ zc̄. Vñ nō ē
licitū deliquere. p̄p̄ euitandū piculū
mortis ul⁹ ut euitet amiſſio bonoz hui⁹
mūdi. Nemo aut̄ pōt malo conſentire
abſq̄ p̄ctō. Eque. n. peccat oſetiēs ma
lo ſicut̄ ille qđ facit. Verba ſūt ap̄lī. Ro.
p̄. i. ſi. Vñ tex. xi. q. 3. qđ oſentit. in ſi. ſic
ingt̄. Si qđ alteri⁹ errozi oſetit. ſciat ſe
cū illo ſiñ mō culpabilē iudicādū. Ad
idē. z. q. i. notū. i. ſi. vbi ſic d̄r. ſ. facien
tes 7 oſetiētes par pena cōſtrigit̄. Idē
d̄r i. c. z. d̄ offi. del. 7 doc. ibi. Cōſetiē
tes ḡ qđ iudei fenerentur ſeu facien
tes pacta cum eis pariter delinquunt.

7 piter obligat ad restitutiōē vsutaz
 Itē scūs Tho. i. pallegrata. q. 78. arti. vl
 timo dīc q. dās occasiōē vsuratio mu
 tuādi ē pīceps pīti. Et idē dīc de eo
 cui placet q. vsutari? feneret. Sz odu
 cēs pīet occasiōē fenerādi. Itē odu
 cēs paciscit. q. ei placet q. feneret
 pactū. n. n. ē aliud nisi placit? dīctus
 ul' qn duo uel plures in vnā volūtātē
 ueniūt. ut dīc tex. i. l. i. ff. d. paci. Vñ
 negari nō pōt qn oducēs pīeat occasi
 onē peccādi. 7 qn ei placeat qd pacisci
 tur. 7 p dīs nccio ei placet mutuario.
 Itē oū dīc q. iura nō loquūt d iudeis
 fenerātibz s. xpianis. pīdo q. nescit
 ius canōicū. ga de bē cāus i. dīu. i. c.
 p. miserabilē. de vsuri. Et qd dīcat.
 canōiste dīcūt q. iura tā noua q. ātīq
 loquētia de feneratōibz īcludūt iude
 os. Et ga bē declarātū ī vtroq. cōsilio
 meo nō repero. Vñ tñ n. omīto q. l.
 iudei n. possint ligari p cēsurā ecclīasti
 cā. tñ p ecclīaz pnt puniri alia pena. s.
 denegado cōiōnē xpianoz eis. ut p. i.
 c. p. miserabilē. 7 i. de. i. d. testi. Item
 ecclīa posset eos pūire tpālī. s. icarce
 rādo. 7 alī. Vñ ecclīa h. electiōē; an
 faciat eos opelli p pncipes scīlates. an
 o p se velit exercē iurisdīctiōē s. de
 scō possit. ut dīc Inno. i. c. qd sup his.
 d. voto. vbi dīc q. papa potest pūire iu
 deos 7 alios īfideles si delīquūt d legē
 nāe ul' d legē ppāz. Et ibi dīc q. qdam
 papa fecit oburi qsdā libz iudeozū
 q. otinebāt hēsim ī lege sua. Et b. segē
 ibi Jo. an. 7 oēs scribētes. Et plures au
 ctōitates allegauī q. ecclīa possit se d
 b. pōtō īpēdire ī vtroq. cōsilio meo. im
 mo dīxi q. ecclīa nullo mō d. tolerare
 Odo me ouerto ad cās q. s. al
 legat ppī q. s. dīc talē cōsensu
 nō ēē pītm. Et p. dico q. iste

cause n. sūt vete. s. ātīqu? hostis cui sūt
 mille cause nocendi 7 nomīa mille (ut
 vtar vbis Hieronymi) illudīt mētībz
 hoīuz. 7 ī eoz sensibz īstas cās fingit.
 Nā sūt plures q. i. q. ānī q. sūt expulsi
 ex īsta ciuitate. 7 sūt pl. q. 28. q. sūt
 expulsi d ciuitate Vicētie. 7 tñ īste ci
 uitates remanēt ī eodē statu. Vñ scūs
 Bernardin? ī fīmone ferie secūde post
 dīcā d passiōē. ar. 2. dīc q. vsura ge
 nerat qtuor abhōiābles impietates d
 deū. q. facit aīa; blasphemate deū ex eo
 q. hodie īnt xpīcolas mētē repiūt q
 credūt. īmo potī māifeste assert pītm
 sine aliq. manifestō vsuratiō nō posse
 stare. Prima blasfemia tribil ē d deū
 oū sibi īponit īpossibilia pcepisse. cū ī
 mulē loc scripture pīauitas vsutaria
 oīo 7 absolute phibeat. Secūda blasse
 mia ē. q. blasfemat xps q. pcepit mu
 tuū dari grat. ut p. Lud. 5. ca. Cōtra
 q. s. blasfemos clamat Hiero. dicens.
 Anathēa sūt q. dixerit deū pcepisse ali
 qd īpossibile. 3. blasfemat ecclīa scā q
 tā acerrīe ī sacī canōibz 7 decred vsu
 ras psegut 7 īpugnat. Quarta blasse
 mia. q. blasfemat oēs scī doc. 7 mēda
 ces exīstīmāt. oū vsurā quā īpī o dē
 nāt ī pīlis necessariā ēē affirmāt. Et
 ocludit q. glībz xpīan? q. nō vult ruē ī
 tot blasfemias fīrmī obligat credē q.
 possibile ē hūano generi 7 cuilibz pīpō
 stare absq. māifesto vsurario. Et hāc
 verā fide. pbat pluribz rōnibz. de gbo
 pen. s. etiā si īcōueniētia q. īste frat
 allegat ēēnt vera. adhuc nō licēt odu
 cere iudeos. 7 oducēs eqūit peccarēt
 potī. n. debem? oīa mala pati q. ma
 lo cōfēire. 22. q. 3. ita ne. 7 i. c. sacī. qd
 me. cā. Vñ nōbīl tex. Aug. 23. q. 4. ita
 plāe. cū tribz se. dīc q. duo q. cūq. neces
 sitate īnueniēte debēt īteq. atq. casta

O

custodiri. s. malū n̄ facē nec malo cōfē-
tire. S; n̄ p̄nt cōduci iudei qn cōsentiat
p̄ctō eoz. g. p̄ salute rei publice n̄ licet
huic p̄ctō cōsentire. Ad idē. zz. q. z. fa-
ciat hō. vbi dī q. hō o; facē p̄ salute tē-
porali hōiuz illud qd pōt. S; si nō pōt
cōsulē sine p̄ctō. o; est t̄are se nō h̄re qd
faciat. ex q. n̄ pōt cōsulē absq. p̄ctō. Vñ
p̄ salute tpali hōiuz nō est cōmittēdū
p̄ctm̄. ut apte dīc ille tex. īmo nō ē li-
cītū cōmittē p̄ctm̄ v̄iale ut hō libere
a morte. ut ē cāus in. c. ne qs arbitret.
7 in. c. si qs ad te cōfugerit. zz. q. z. 7
tñ tale mēdaciū solū ē p̄ctm̄ v̄iale cū
sit officiosū. Eodē mō nō ē licītū dīcē
mēdaciū ut hō libere a p̄ctō mortali.
ul' ut qs defendat ab īmūdicia corpalī
ut in. c. p̄mū. ea. q. Et sup ista rōe fun-
dat' ē tex. in. c. super eo. de vsur. vbi
oīc tex. q. cū; scriptura facta phibeat
mētiri p̄ vita alteri'. multo magi ē p̄-
hibēdū ne qs īuoluat crimīe vsurātū
p̄ redimēda vita captiuoz. cū; vsure
sint. phibite pagia vtriusq. testamēti.
sup qb; papa n̄ pōt disp̄sate. ut ibi dī
Vñ nullū p̄ctm̄ est cōmittēdū p̄ q̄cūq;
necitate vitāda etiā si sit v̄iale. 7 mul-
to min' ē cōfētēdū ut cōmittat' vsura.
qa tal' cōfēt' ē p̄ctm̄ mortale. ut p̄bat
tex. ī cō. c. sup eo. Ad idē ē bon' tex.
ī. c. facti. qd. me. cā. vbi dī q. qs nō o;
pp̄ timorē mort' vitādū p̄cipiē cū
excoīcato. 7 tñ tal' p̄cipatō except' ali-
gb; casib; ē p̄ctm̄ v̄iale. et ex his cōclu-
dit' q. p̄ aliq. necitate vitāda ī te publi-
ca ul' in p̄p̄o nō est licītū cōsentire q. iu-
dei fenerēt. Vñ Scotus ī 4. s. n̄ia. vif.
is. et Ricar. ibidē dīcūt. q. oātes cōsili-
um uel fauorē iudeis. ul' statuentes q.
sup vsur̄eis ius fiat. ul' q. possint ea pe-
tere ī iudicio. dīcūt p̄cipare ī crimīe
cū peccāte. qa l̄ n̄ pōt fieri absq. p̄ctō

mortali. Vñ Ysaías cū; tex. ponit. xi.
q. 3. ve q. viciū. sic ingt. Vñ q. viciū ma-
lū bonū. 7 bonū malū. ponentes tene-
bras lucē 7 lucē tenebras. p̄op̄ea ou-
d' ē p̄p̄s me' captiu'. qa n̄ habuit sciē-
tiā. 7 nobiles ei' incietūt fame. 7 mul-
titudine ei' siti exaruit. p̄p̄ea oilatavit
infern' aīaz suā 7 apuit os suū absq. vl-
lo īmō. 7 descēderūt fortes ei' subli-
mesq. ei' ad eū. ī 2ā p̄fecto est magnū
p̄ctm̄ 7 magnū mendaciū dīcē q. vtili-
tas pueniat ex iudeis. īmo mult' a cā-
na sequūt' ex eis. ut declarat scūs Ber-
nardin' ī loco p̄lato. Vñ etiā tex. in
c. p̄. d. vsur. ī 6. dīc q. vsuraz vorago
aias deuorat 7 p̄rimonia exhaurit. Et
posito q. aliq. oāna īcurrāt. pp̄ carēti-
am iudeoz illa sūt oīa oāna tpalia. vñ
nō o; cōmitti oānū spūale pp̄ euitan-
da oāna tpalia. ut s. p̄bauit. ī 2ā q̄tēs-
cūq. iude' mutuāt pecūias sub vsuris
totiēs deū offendit. sicut dīcīm' dīllo
q. multotiēs cōmittit fornicatōes etiā
cū eadē. ī 2ā sūt tot fornicationes seu
tot delicta q̄tēs agit etiā cū eadē. ut ī
c. imitare. 6. q. i. 7 ī. c. sicut cū; ī vob.
dī testi. 7 qd notat Bar. ī. l. īficiēdo. s.
īnfans. ff. de furd. Vñ cū de' rāto plus
offēdat' quāto magi exerceat' sen'. n̄ po-
test ciuitas huic malo cōsentire p̄ aliq.
necitate vitāda. Deus. n. curat d' deli-
ctis īfidelīū. vñ Aug' lī. 5. dī ciui. dei.
c. i. dīc q. de' cōfessit romanis tā latuz
īperiū ut comatēt grauiā mala multa
tū gēnū. Mō si de' vult mala īfidelīū;
corrigi palios īfideles. q̄to magi xp̄ia-
ni q. sūt filij dei tenent' p̄uire iudeos 7
alios īfideles cōmittētes vsuras 7 alia
crimīa. vñ pp̄ l̄s tpalia mala vitanda
nō ē cōfētēdū q. cōmittat' vsura. cū tot
mala spūalia ex ip̄a sequant'. Et l̄s oīc
Jo. an. in regula. peccatum. libzo 6.

7 scūs Bernardin⁹ in p̄dco sermōe. 7
pbat̄ ī iurib⁹ p̄allegat̄ aptissime. Itēz
oū oīc dīctus fr̄at q̄ est magnū oānū
huic ciuitati q̄ iudei fenerēt ī castris
cū maiori dāno q̄ facerent in ciuitate
Ista. n. nō ē iusta cā dūcedi eos. cūz
talis ofensus nō possit p̄stari a ciuita-
te sine p̄ctō mortali. s̄ oīz suaderi ciui-
tati q̄ mittat ad dominiū 7 ip̄m roget
q̄ expellat iudeos etiā ex castris. nā ad
h̄ teneri ciuitas 7 gūit peccat si h̄ non
facit. ut in. c. error. 7 i. c. qd enī p̄dest.
7 i. c. ofentire. 83. oīf. 7 in. c. faciētes.
ea. oīf. 7 i. c. sicut dignū. 8 hōici. Que
iura apte dīcūt q̄ vbi qs pōt delictū ī-
pedire ul̄ ip̄sū facē corrigi. si h̄ nō facit
grauit peccat. Vñ Cicero ī p̄ li⁹ d̄ offi.
in. c. de iusticia. oīc q̄ si qs nō defen-
dit lociū cui ali⁹ facit iniuriā. tā ē in vir-
tio q̄ si p̄ntes aut amicos aut patriāz
deserat. Ad h̄. c. quāte. d̄ sen. exco. 83.
q̄libet magi tenet̄ defendē honozē dei
q̄ fociū īmo magi q̄ seipsū. Nec repu-
tet̄ q̄ ista ciuitas patiat̄ magnū oānū
si iudei etiā a castris expellant̄. ex q̄ h̄
duenit honori oīno. Nullū. n. dei mā-
oatū oīz īpossibile reputari. ut oīc scūs
Bernardin⁹ allegās sc̄m Hiero. ut s̄.
retuli. Et d̄ h̄ pulchz⁹ logē in secūda
ep̄la ad Demetriādē. ī septia charta ī
secūda colūna.

OItca secūdū dubiū an sūmus
pōtifex possit dispensare. p̄fe-
cto non desino mirari q̄ iste
fr̄at ita supine ita ignorat̄ logē. dubi-
to q̄ mercedē aliquā sui cōsiliū recepit
Nullū. n. p̄ctm̄ sine cupiditate cōmit-
tit̄. 7 oīs appetit̄ illicit⁹ īstī⁹ auaritia
ē morib⁹. Amore pecūie vilis ē oīs affe-
ctio. 7 aīa lucri cupida etiāz. p̄exiguo
petire nō meruit. nullūq̄ ē in illo cor-
de iusticie vestigiū ī q̄ sibi auaricia fa-

cit habitaculū. oība sunt scī Leonis in
sermōe 9. d̄ passiōe oīni. Vñ nescio q̄
sanct⁹ p̄suaserit q̄ papa possit dispēsa-
re in vsura. Iñā ē cāus in. c. sup̄ eo. de
vsur. q̄ nō. 7 ibi h̄ firmant oēs doc. 7
Jo. an. ī regula. p̄ctm̄. li⁹ 6. Et h̄ dīxi
ī cōsilijs meis. Vñ enī ē d̄ ius nāle.
ut oīc p̄hus p̄ polid. q̄ nulla lege scri-
pta artat̄ ul̄ edoct⁹ s̄ sola nāli rōe ou-
ctus d̄ctū vsuratiū ē detestat⁹. Sūt fe-
cit Cicero ī li⁹ 2. de offi. ī fi. vbi oīc q̄
fenerati ē hōies occidē. Vñ Geraldus
odonis ī 4. ethicoz. c. 9. q̄. p̄lt. oīc q̄
oīs vsura fm̄ se ē mala vato q̄ nō eet
phibita. Precepta aut̄ nālia sūt īdispē-
sabilia. q̄a sunt īmutabilia. ut i. c. his
ita. 6. oīf. et p̄ h̄ nulla p̄cepta moralia
pōtis testam̄ti sūt reprobata. ut dicit
tex. in dco. c. his ita. Et idem oīc scūs
Leo in sermōe. i4. d̄ passione oīni. Et
p̄ h̄ est bonus tex. in. c. legat. 24. q. 2.
vbi pbat̄ q̄ neq̄ ecclia neq̄ dē⁹ pōt da-
re licetiā peccādi. 7 h̄ tenet Ricar. ī 3.
snīaz. oīf. 37. arti. p̄. q. 5. vbi oīc q̄ p̄-
cepta legē etne sūt īdispēsabilia adeo
q̄ nec dē⁹ pōt ī eis dispensare. sicut oīc
ap̄ls. 2. Thimod. 2. ca. ī fidelis ē deus
negare seip̄m n̄ pōt. 7 Aug⁹ d̄ ī faustū.
iz. ca. īnt̄ p̄ncipiū 7 mediū. Lex etna
ē rō oīna. uel rō oīne volūtad̄ ordinē
nāle oferuare iubēs. Vñ idē Aug⁹ ī li⁹
83. q. q. 63. oīc q̄ lex nālis ē trāscripta
ī aīa rōnali ex ineffabili atq̄ sublimi re-
tū admīstratiōe p̄ oīnā potētīā. īō ius
nāle p̄cedit ab exōdio rōnal̄ creature
nec variat̄ tpe s̄ īmutabile p̄manet.
Idē dīxit Inno. ī. c. fi. de transac. 7 ibi
oēs doc. sequūt̄. vbi oīc q̄ papa n̄ pōt
dispensare circa aliqd̄ quod sit p̄ctm̄
ex lege veteris uel noui testam̄ti.
Et plene dīxi ī secūdo cōsilio. Et male
dicit iste fr̄ater dum dicit canonicas

tenere q̄ fieri possit dispensatio. q̄a nō
est vez. imo oēs doc. tenēt contrariuz
7 est caus. i. c. sup eo. d̄ vsur. vbi clare
pbat q̄ papa nō pōt dispensare ut exer
ceat vsura. 7 illū tex. iduci i z° consilio.
Inā addo aliā rōnē q̄re papa nō pos
sit dispensare. Inā vbi dispensatio est op
probriosa religiōi xpiane. nō cōcedit̄
dispensatio pape. i. q. 7. et si illa. notant
doc. in. c. q̄to. d̄ consue. De iure aut̄ di
uino 7 canōico iudei cēsen̄ serui xpī
anoz p̄p̄ passionē xpī q̄ illos seruos
effecit 7 xpianos liberos. ut i. c. 7 si iu
deos. d̄ iudeis. Modo si xpiani debēt
recipe pecūias sub vsura iudeis. effi
ciūt quodā mō serui iudeoz. q̄a q̄ mu
tuū accipit seruus ē fenerand. puerb.
zz° ca. et in. l. 3. C. d̄ noua. Vñ est op
probriū xpiane religiōi q̄ p hanc via
illicitā xpiani efficiat̄ qdā mō fui iu
deoz. in decēcia d̄ tolerare tale oppro
briū ut i. dō. c. 7 si iudeos. 7 i. cle. i. de
testi. 7 in. c. iudei. eo. ti. Vñ si papa vel
let dispensare q̄ iudei fenerent. cū non
possit fieri sine opprobrio xpiane reli
giōis. nō ē tolerādū. ut d̄c Inno. i. c.
q̄to. d̄ consue. 7 doc. ibi. multo min⁹ pōt
ciuitas cōsentire q̄ iudei fenerēt. cū ce
dat in maximū opprobriū xpianoz.
Nō obstat̄ cause q̄s d̄c̄ fiat allegat.
q̄ suadet̄ dispensatiōē. q̄a illud p̄cedit
circa illa in q̄ bō pōt cadē dispensatio.
S; circa p̄cepta moralia uel nālia non
pōt papa dispensare. cū sint de necessitate
salutis. Et ad h̄ plures auctoritates al
legauī i alijs consilijs. Et h̄ etiā sensit
Bal. i. c. z°. et i. c. ad n̄am. d̄ pba. vbi
d̄c q̄ i iure oīno q̄ ad ea q̄ sūt de neces
sitate salutis nō cadit dispensatio nec in
terptatio. Vñ Hiero⁹ ad Cellantiā. in
q̄rta colū. ait. Duo aut̄ sūt gnā mādā
toz i q̄b claudīt tota iusticia. Prohi

bēdi vnū est. Subēdi alter. Vñ. n. phi
bēt mala ita p̄cipiūt bona. Nō obstat
etiā qd̄ d̄c. q̄ ē d̄ consuetudinē q̄ tolerēt
iudei ab ecclia. s. q̄ exerceāt vsuras.
Inā consuetudo p̄cī nutritiua nō valet
ut in. c. si. d̄ consue. 7. c. mala. 7. c. v̄itate
7. c. consuetudo. 8. d̄c. 7 i. muld alijs. c.
eadē d̄c. Nō obstat etiā illud qd̄ d̄c
q̄ furtū admittit̄ tpe necessitat. ut in. c.
p̄p̄ necessitatē. de furd. 7 i. c. discipulos
de ose. d̄c. 5. Inā tpe necessitat oīa sunt
coīa. vñ desinit esse furtū. l. z. ff. ad. l.
rodi. d̄ iac. 7 in. c. ficut hi. i. fi. 46. d̄c.
S; papa nō posset dispensare q̄ q̄s absq̄
necessitate res aliēas furaret. q̄a non pōt
dare licentiā peccādi. ut d̄c. c. legatur
24. q. z. Et ouz d̄c q̄ papa possit dis
pensare q̄ q̄s committat fornicatiōē. in h̄
male d̄c. 7 ē penit⁹ hētic⁹. q̄a papa nō
pōt dare licentiā peccādi. Vñ pulcher
rim⁹ tex. i. c. p. 40. d̄c. d̄c q̄ de⁹ nō cō
cessit nec Petro nec eius successorib⁹ li
cētiā peccādi. Modo si papa nō h̄ licē
tiā peccādi. nec alteri dare pōt. Et in
ista rōne fūdat̄ tex. i. c. sup eo. d̄ vsur
vbi ē casus de h̄ q̄ nō pōt cauillari. 7 h̄
clare deduxi i z° consilio p me edito. im
mo de⁹ nō pōt dare. ut d̄c Ricar. in lo
co p̄allegato. Itē ouz d̄c q̄ illud p̄ce
ptū. Nō occides. ē vniuz. 7 tñ si fuerit
factū ex necessitate ul̄ defēsiōe nō ē pec
catū. nec incurrit̄ excoīcatio. Ad h̄ re
spōdet̄ q̄ illud nō est d̄ ius oīnū. imo
cōsonat iuri diuino 7 nāli. Inā qd̄ q̄s
ob tutelaz sui corpis fecit iure fecisse
videt̄. ut in. l. ut vim. ff. de iusticia et
iure. Vñ talis q̄ se defendēdo occidit.
nō oī fecisse homicidiū ex q̄ p̄cipal'
itētiō fuit se defendere. Inā illud p̄ce
ptū. Nō occides. itelligit̄ d̄ eo q̄ volū
tarie 7 ex odio aliquē occidit. S; q̄ fi
at aliqd qd̄ in se remaneat p̄cīm. non

pot' papa cedere. imo nec de⁹. Tñ q⁹ tuz
 ad deū Bonauētura i p' sniaz. ois. 47.
 q. vld. oic q' cū q'rim⁹ an de⁹ possit p'ci
 pere malū. pot' duobz modis intelligi
 Vno mō an possit p'cipe malū remanē
 te ipso malo. Et oic q' nō. ga est i possi
 bile. Et h' mō loquit Ricar. de q' s' feci
 mētionē. Alio mō an de⁹ possit p'cipe
 malū faciēdo ipm bonū. Et h' mō pot'
 p'cipe sicut p'cepit filios isrl' expoliare
 egyptios. 7 nō fuit furtū. ut oic Ale
 xander de ales. i tractatu septimi p'ce
 pti. De⁹. n. q' ē oīs oīz trāstulerat do
 miniū illaz rez in hebreos. Et h' fecit
 mediāte iusticia. ga hebrei absq' mer
 cede seruierāt egyptijs. vñ ibi nō fuit
 furtū. h' etiā tenet Aug⁹ i li. q. Exodi
 trāstūptiue. i. q. 5. dixit oīs. vbi oic
 q' israhelice nō fecerūt furtū. s' deo iu
 bere ministeriū p'buertūt. Sile ē in ca
 sibus in quibz de iure canōico licitū ē re
 cipe aliqd vltra sortē. ga in illis casibz
 definit eē vsura. S; vbi remanēt vsu
 ra. ius canōicū nō posset cedere ex ali
 qua cā ul' ex aliq' nccitate q' exerceret
 Vñ i illis casibz i qbz videt' vsura nō
 ē vsura. lic; videat' h're aliquā silitudi
 nē cū vsura in eo q' recipit aliqd vltra
 sortē. Et h' oic Jo. an. i oīa regula. pec
 catū. li. 6. Ex qbz cludo q' i illis casibz
 bus in qbz remanet vsura neq; definit
 eē delictū. nō pot' fieri dispensatio. nec
 p' papā nec p' deū qd ē magi. Vñ cū iu
 deis feneratibz remaneat i eis crimen
 vsure. nō pot' papa dispensare q' ciuita
 tes educāt iudeos ad fenerādū. ga re
 manet p'ctm ex pte vtriusq;. s. iudei fe
 nerant. 7 ciuiū q' cōsentūt q' fenerent
 Et ex his p; q' iste stat' temē 7 inique
 s' doctrinā ecclie ausus est p'dicare et
 scribē. et nisi se corrigat publice sicut
 publice deliquit. ipsum denūciabo ut

puniatur tanq; hereticus.

Consiliū quartū dicti dñi Alexandri
 de Deuo cōtra iudeos fenerātes.

In noīe dñi nři iesu xpi glori
 osissimi redēptoris nři q' ē ve
 rus deus 7 verus hō. inq; tuz
 deus equalis p'ri 7 spūi sancto. tres p
 sone 7 vn⁹ deus. a quo oīa laudabilia
 opa pcedūt. inuocato q; patrocini
 gloriosissime ei⁹ matr' semp virginis
 Marie. gloriosi doctoz Hieronymi.
 totiusq; celestis curie. Amen.

Hesterno vesp'i mgt Galu
 anus venit ad me 7 dixit
 se eē motū ad cōsulendū q'
 iudei possent cōduci ad fe
 nerādū p' verba scī Tho. scda scde. q.
 62. arti. 5. vbi oic q' nō ē p'ctm in ex
 trema nccitate aliena auferte ut parē
 tibo subueiāt. imo etiā ut subueiatur
 alijs si ē extrema nccitas. Adducit eti
 am scm Tho. i alijs locis q' ad idē ten
 oūt. S; mihi nō videt' q' ex h' inferat'
 q' p'p'i nccitatē liceat conducē iudeos
 ad fenerādū. Nec obstat vba scī Tho.
 12a tpe nccitatē oīa sūt coīa. Et sic ille
 q' subtrahit nō facit furtū. ga nō sub
 trahit rē alienam exq' subest extrema
 nccitas. Et h' mō loq' scūs Tho. 7 sua
 docto. pbat' tā p'ius ciuile q; p'ius cano
 nicū. 12a lex oic q' tpe nccitatē oīa sūt
 coīa. ut i. l. z. ff. ad. l. rod. d' iac. Et est
 optim⁹ rex. de iure canōico. in. c. sicut
 hi. in fi. 47. dis. vbi tex. sic oic. Esuriē
 tiū panis ē quē tu detines. nudoz est
 indumētū qd tu recludis. miseroz re
 demptio ē 7 absolutio pecūia quā tu i
 terra defodis. Tātozū g' te scias iuadē
 bona quantis possis p'fate que velis.

C

Vñ ille tex pbat q tpe extreme nccita-
 tis illa q subtrahunt efficiunt ppa sub-
 trahend. nō aut sūt illi? cui subtrahunt.
 Et ppter h tūc nō omittit furtū. qā fur-
 tū ē cōtractatio rei aliene fraudulosa ī
 uito dñō scā. l. i. ff. d furt. Vñ qñ sub
 est extrema nccitas nō ē ablata res
 aliena s. ppa. Et h mō d3 intelligi. c. oī-
 scipulos. d. dse. oīf. s. vbi dī q dīscipu-
 li dñi nri. q trāseūtes p segetes euelle-
 rūt spicas 7 comedert. a xpo sūt repu-
 tati inocētes. qā coacti fame h fecerūt
 Sec? si fuisset nccitas non extrema. qā
 tūc nō excusaret a furto. licz pena debe-
 ter minui ppter talez nccitatē. Et de h ē
 tex. i. c. si qs ppter nccitatē. d furt. vbi
 tex. oīc q si aliq furatur cibaria ul ve-
 stem uel pecus ppter nccitatē famis uel
 nuditatē. d3 penitē p tres ebdomadas
 Nā ille tex. d3 intelligi qñ nō suberat
 extrema nccitas. Et ita intellexit scūs
 Tho. ī lōd pallegad. Et idē dicit doc.
 canōiste in dco. c. si qs ppter nccitatez.
 Vnde non licet furtipe rem proximi
 nisi propter extremam necessitatem.
 qā extrema nccitas facit cessare furtū
 cū tūc res sit ppa subtrahend. Vbi vō
 remanēt delictū furti. nullo mō licet
 cōmittē. ut dco. c. si qs ppter nccitatem.
 Ad h facit pulcher tex. i. q. s. c. forte
 vbi sic oīc. forte aliq cogitat 7 dicit.
 multi sūt xpiani diuites. auari. cupi-
 di. nō hēo pām si suū illis abstulero.
 7 paupi bō dederō. Vñ enī illi nil boni
 agūt. mercede; hēe potero. S3 tex. ille
 rndet q h? modi cogitatio diabolica
 calliditate suggerit. 7 q si totū tribue-
 rit qd abstulerit poti? pām addit q
 minuit. Et ille tex. ē Augi. Et idēz dic
 in li? p mēdaciū. cui? vba refert mgt
 sniaz li? 2. oīf. q. i. ca? 3. Ex q īfert q
 non licet facē puū pām ut ex eo seqt

mat? bonū. Vñ apls Ro. 3. ca? dicit q
 illi q oīcūt mala esse faciēda ut ex eis
 eueniāt bona. sūt cōdēndi tanq blas-
 fematores dei. Et ex his infero q vbi
 delictū remanet delictū. nō licet illud
 cōmittē stante extrema nccitate. Vñ
 doc. i. dco. c. si qs ppter nccitatē. dicit
 q qs nō excusat ppter nccitatē si cōmit-
 tit fornicationē. qā fornicatio est de se
 mala. 7 poti? qs d3 mozi q malo cōse-
 tire. ut i. c. saccl. qd met? cā. et. 32. q. 5
 ita ne. Et ex h doc. canōiste reprobat
 opionē ppe. 7 Cy. i. l. i. in plt. q. C. vñ
 vi. vbi dicit q si dñs mādāt seruo q
 ei? vxorē inficiat aliqñ ipm infici-
 et. q excusat ab hōicidīo si inficiat do-
 minā suā ad mandatū dñi sui. Tñ Ja-
 cob? de Rauēna distixit q aut mulier
 erat al peritura. ut qā dñs oīo eā infse-
 cisset. 7 tūc excusat ab hōicidīo. aut n
 erat peritura nisi seru? ipam infecis-
 set. 7 tūc nō excusat ab hōicidīo. ppe.
 vō oīc q idistictē excusat ab hōicidīo
 qā est necessariū nō volūtariū. S3 doc.
 canōiste. s. Jo. cal. 7 dñs Cat. in. c. si-
 gnificasti. d hōmi. indistictē dicit q
 etiā si dñs fuisset infecturus vxorez
 etiā si seru? eā nō occidisset. nihilomi-
 nus non excusat ab hōicidīo etiā si id
 fecerit timore morē. Et sic nō licet p
 cōseruatiōe vite occidē illuz q oīo erat
 inficiēdus. Et hanc opionē etiā secu-
 tus fuit dñs Abbas i. c. saccl. qd met?
 cā. Et ego etiā istā opionē fui secutus
 in dco. c. si qs ppter nccitatē. d furt. Et
 h opio pbat in. c. de occidēdis. 23. q. 5
 vbi oīc tex. q nō est licitū aliqē occi-
 dere nisi hēat ad hoc ptatē ex publica
 auctoritate. Vñ p cōseruatiōe vite pro-
 prie nō licet hōie; occidē. ppro q etiā ē
 bon? tex. i. s. q. i. merito. vbi p3 q qs n
 excusatur a pctō oato q ppter timorez

mortis ul' p'feruatiōe vite illud cōmi
 serit. Vñ etiā scūs Tho. vbi s. q. 64.
 arti. 7. oīc q' nō ē licitū q' qs intēdat
 hoīez occidē etiā ad suā defensionē ni
 si hēat publicā auctoritatē. ut ocō. c.
 de occidēdis. Deb; g' ille q' se defēdit i
 tendē ad suā defensionē. nō autē habē
 aiū; occidēdi aduersariū; alit' q'itū ad
 deū eēt te' hōicidij. S; vbi solū itēdit
 se defēdē. 7 p'ter ei' intētionē sequit'
 hōicidiū. tūc ei nō i putat. s. infectus
 pot' oī a seipō occisus. Et h' ocōm bñ
 Tho. sequit' oīs Car. i. c. significasti.
 de hōi. 7 etiā Jo. cal. ibi. Et ex h' ifero
 q' vbi aliqd ē p'ctm 7 remāet p'ctm q'
 nō licet illud fieri. p'p' aliquā nccitatē
 etiā p'feruatiōe vite. Ad h' facit. c. la
 cris. qd me. cā. 12a p'icipare cū excōi
 cato regularit' nō ē p'ctm mortale sed
 vēiale. 7 tñ non excusat qs aliq' metu
 etiā mort' ul' cruciat' corpis si p'icipat
 cū excōicato. Et sic p'ctm veniale nō ē
 omitterēdū. p'p' p'feruatiōe vite. p'p'rie
 S; v'sura sp' ē mala nec vnq; pōt eē bo
 na uel licita vbi ē vera v'sura. g' p'pter
 aliquā nccitatē vitandā nō est licitū
 oducē iudeos ad fenerandū. Et h' vo
 lui p'stringē p' declaratiōe eoz q' mihi
 dixit p'fatus magister Galuanus.

Sed qm multi dicunt q' iudei
 fenerant in hac ciuitate cū g'
 uilissimis v'sur. Vñ oīz eē licitū
 ciuib; p'adue ipos oducē p' minoi fe
 noze. q'a nō sūt cā q' iudei fenerent. s.
 ip'as v'suras restringūt seu minuūt.
 S; i facto ego no puto h' eē ver. 12on
 eni i hac ciuitate publice tenēt fenus
 ad exercēdū v'suras. Vñ nō est dubiū
 q' si ciuitas pacisceret cū eis qn copio
 sius v'suras exerceret. 7 vbi mutuant
 centū vicib; i hac ciuitate. si eēnt odu
 cti ad tenēdū h' fen'. mutuarēt mille

vicib;. 7 sic lati' omitterēt fen'. vnde
 de' mag' offēderet. q'a toties omitter'
 v'sura q'ties sit mutua sub v'sur. Ad h'
 facit qd nōt scūs Tho. scda scde. q. 78
 arti. vld. in fi. vbi oīc q' si qs pecuniaz
 suā omitterit v'surario ut inde copios'
 p' v'surā lucret'. oic' ei dare mām pec
 cādi. 7 ē p'iceps culpe ipsi'. Ita i p'po
 sito nō ē dubiū q' si oducūt iudei qn
 copiosi' fenerabūt. g' oducētes oāt eis
 mām peccādi. 7 p' oīs sūt p'icipes de
 licit' ipoz iudeoz. q'a cupiūt p' euitan
 do tpali dāno icurrē dei offensam. cū;
 deus p' nullo tpali cōmodo osequēdo
 uel vitādo debeat offēdi. ut i. c. faciat
 zz. q. z. Et plura iura ad h' allegauī i
 rñsionib; q's feci ad allegatiōes mgrī
 Galuani. Vñ Jo. an. i regula p'ctm. in
 vltio ar. 6. ad qntū. oīc q' scūs v'su
 rari' nō oīz p'mitti. l; p' ipsū multa ma
 la euitent. s. oānū in tebo. piculū in p
 sonis. uel ex ipso multa bona sequant'
 s. pauper' sustētatio. mercātiā; salua
 tio. 12a scūs v'surari' nō ē p'mitten
 dus. l; p' ipm vitent' multa mala ul' se
 quant' multa bona. q'a talia bona 7 ta
 lia mala cōit sūt corpalia. S; malū spi
 rituale nūq; oīz p'mitti p'p' aliqd ma
 lū corpale vitādū. nec p'p' qd cūq; bo
 nū corpale osequēdū. Vñ nō debet cō
 duci iudei ad fenerādū copiosi' q' fa
 ciant p'p' tpalia mala vitāda. uel p'p'
 tpalia bona osequēda. q'a quāto copi
 osius fenerant tanto mag' deus offen
 ditur. Vñ mgr' sniārū li' 3. oīf. 33. c. et
 q'a de timore. vbi ponit q'duplicē spe
 ciem timor. oīc q' human' timor est
 malus. 7 allegat Cassiodorū super ps.
 vbi sic ingt. Qñ timemus pati picula
 carnis ul' p'dere bona mūdi. p'pter qd
 delinqm'. hic timor mal' est. quē oīs
 phibet i euāgelio dicens. Nolite timē

C z

eos q occidit corp⁹ &c. Vñ nō ēlicitū
 delinquē pp̄t euitandū piculū morē.
 uel ut euitet amissio bonoz hui⁹ mū-
 di. Plus dico q nō est licitū tolerare
 malos simplici dissimulatiōe pp̄t eui-
 tandū piculū morē uel bonoz tpaliū
 ul ne incurrat infamia. Et h̄ oīc Aug⁹
 in p̄ li^o de ciui. dei. c. 9. vbi oīc q si p-
 pter istas cās omittit correctio malo-
 rū. deus tales omittentes correctionē
 facē flagellat penis tpaliū i hac vita.
 q̄p̄ eis vita maloz displiceat. Ex q in-
 fertur q si ē p̄c̄m̄ omittē correctionē
 pp̄t vitandū piculū morē uel ppter
 amissionē fame ul bonoz tpaliū. mul-
 to min⁹ licet p̄mittē uel tolerare q iu-
 dei fenerent. Ad h̄ facit qd notat sc̄s
 Tho. sc̄da sc̄de. q. 10. arti. xi. vbi oīc q
 non ē licitū tolerare ea q sūt mala nisi
 pp̄t vitanda mala sp̄ualia. uel pp̄t bo-
 na sp̄ualia cōsequēda. de q oīcā. i. in se-
 quēti dubio. Et qm̄ tēnuo mihi dcm̄
 est q xp̄iani nō debēt curare de h̄ pec-
 cato iudeoz. imo etiā audēt oīc q n̄
 peccant. S; de h̄ an peccēt ul ne. tetigi
 in respōsionib; quas feci ad cōsiliū ma-
 gistri Galuani. 12a; sc̄s Tho. sc̄cūda
 sc̄de. q. 83. arti. p̄. oīc q nūq; fuit lici-
 tum iudeis accipere vsurā ab extraneis
 sed fuit eis p̄missū pp̄t maius malum
 vitandū. ne. s. a iudeis tēn colētib; us-
 uras accipent pp̄t auariciā cui dedi-
 ti erāt. Et sic sc̄s Tho. oīc q talis per-
 missio nūq; excusauit iudeos a pecca-
 to mortali. Et idē oīc Alexāder d̄ aless
 in tractatu septimi p̄cepti. Et h̄ dixi i
 f̄dicē tñsōib; Itē Jo. an. 7 oēs doc. i
 c. cōquestus. d̄ vsurā. cōcludūt q iudei
 peccāt fenerādo xp̄ianis. Idem oīc
 Archi. 7 Jo. de fan. in. c. ab illo. i4. q.
 4. Et h̄ p3. ga eccl̄ia cōpellit iudeos ad
 remittēdas vsuras xp̄ianis. ut p3 in. c.

post miserabilē. de vsurā. S; eccl̄ia nō
 posset h̄ facere si iudei nō peccarēt in
 fenerādo xp̄ianis. cū eccl̄ia neminē le-
 oar. ut in. c. p̄ tuas. de dona. Aliq autē
 oīcūt q eccl̄ia h̄ facit. nō ga non curat
 de p̄c̄o iudeoz. s; ut p̄uideat indēni-
 tati xp̄ianoz. S; ista tñsio nō ē bona.
 ga imo eccl̄ia debet curare de p̄c̄o iu-
 deoz. 12a si de⁹ cōcessit latum impiū
 romanis q erant infideles ut punirēt
 mala multaz gētū. ut oīc Aug⁹ li^o 5.
 de ciui. dei. ca. 13. multo fort⁹ xp̄iani
 qui sūt filij 7 serui dei debēt corrigere
 p̄c̄ā iudeoz. Itē eccl̄ia orat p iudeis
 7 alijs infidelib; qd non faceret nisi
 curaret de p̄c̄o ipsoz. Oēs. n. homīes
 oīcūt nōst̄i proximi. ga sūt nōst̄e
 nature p̄cipes. ut oīc tēx. nōb̄ilis in
 c. p̄c̄ios. de pe. oīf. z. Vñ oēs hoīes
 siue iudeos siue ifideles debem⁹ tāq;
 proximos diligē. 7 tēn p̄o ip̄is orare
 ut oīc tēx. in oīo. c. p̄c̄ios. Idē oī-
 cit sc̄s Tho. sc̄da sc̄de. q. 78. arti. p̄.
 Dicit. n. q debem⁹ oēm hoīem h̄re qī
 proximū 7 frēm. p̄cipue in statu eua-
 gelij ad qd oēs vocant. Ad idē allego
 Origenē in omel. euāgelij Math. inci-
 piētis. Audistis ga oīcū ē antiquis:
 Diliges proximū tuū 7 odio habebis
 inimicū tuū. qd legit in sexta feria p⁹
 p̄mā vñica; qd tagelime. vbi sic ingt.
 Diligite iūmicos vestros siue pagāos
 idoloꝝ cultores siue h̄eticos ifideles.
 Isti. n. sūt iūmici n̄ri. isti sūt vitati ad-
 uersarij. Istos g diligite mala eis non
 faciēdo nec aduersa optātes. s; diligi-
 te eos ut proximos 7 eoꝝ erroꝝ sp̄ni-
 te sicut abhoiatiōe; Itē p̄p̄ea ora-
 te p̄o calūniātib; vobis ut ip̄i a ma-
 lis cessent. ut desināt ab īpietate 7 iu-
 dicij cōdēnatiōis effugiāt. Orate p̄o
 illoꝝ conuertiōe 7 vestrā pace. illoꝝ

remissione 7 vestra tolerātia. Ecce q. Origenes vult q. teneamur diligē oēs hoīes etiā infideles 7 deū p. ipsos ouer sione orare. Nec minuas auctoritatez seu fidez eo q. Origenes fuit hēticus. Nā illa omel. orinet inf opa ei q. sūt p. ecclesiā approbata. i. s. dīf. scā roma na ecclia. v. itē Origenes. Et Hiero⁹ d. ecclia sicut tractatoru b. dīc q. Origenes melior fuit oīb. in bonis. 7 p. ior i ma lis. Vñ cū ista omel. sit de bonis opib. ipsi⁹. ē habēda i maxima auctoritate. Hoc etiā firmat Aug⁹ i li^o de doc. xpi ana. vbi dīc q. oīs p. tōi i q. tū p. tōi ē. nō ē diligēd⁹. 7 q. oīs hō in q. tū ē hō oī ligēd⁹ ē p. p. t. Itē Aug⁹ sup. xi. ps. 7 i li^o 8° de trini. sic i q. t. In bono. n. oī ligēd⁹ ē p. xim⁹. nō i malo. p. xim⁹ vō oēm hoīez oportet itelligi. q. nemo ē d quo sit sperādū male. Qui g. amat ho mines. uel ga iusti sūt. uel ut iusti sint amare deb. i. s. Aug⁹. Itē scūs Tho. scda scde. q. 44. arti. 7. vbi pōit de triplici modo q. p. ximū tenemur diligē. in 2° mō q. ē ex pte regule dilectōis oīc q. regula q. p. ximū debem⁹ diligere ē ut nō cōdeicēdam⁹ p. xio i aliq. malo. s. so lū in bonis. sicut 7 nre volūtati soluz satisfacē debem⁹ i bonis. Et oīc q. hoc requir⁹ ad h. ut dilectio p. ximi sit iusta Si g. infideles i q. b. icludū iudei ama re debem⁹ ut iusti fiāt. nō debem⁹ esse p. ticipes crimis ipoz. q. n. amam⁹ illos tūc ut iusti fiāt. s. i malo ipsos amam⁹ in q. secū p. ticipam⁹. Et de h. habet p. magistruz i niaz. i. 3° lib^o dīf. 27. dum tractat de mō diligēdi. Itē oī tractat an tenemur diligē āgelos. 7 dīf. 29. c. p. et 2° in q. b. ocludit allegando alias auctoritates q. de⁹ nullū hoīez exceptit ab illo p. cepto. Diliges p. ximū tuū si cut teipsum. Ex quib. cōcludo q. ecclia

o. curare de p. tō iudeoz 7 alioz infi deliū. tū ne de⁹ offēdar. tū etiā ut citi⁹ ad deū cōuertār. De⁹. n. facili⁹ iclinat ad infideles cōuertēdos q. magi sūt im munes ab alijs crimib. Et vbi iudei ul. ali j infideles omittert aliq. p. t. m. cō tra ius naturale ecclia debet hoc p. t. m. punire ut oīc Inno. i. c. q. d. sup. his. de voto. Sed vsura est p. t. m. s. ius nāle. ut plene declarat Jo. an. in regula. pec catuz. in. 2° ar. Vñ nec ecclia nec p. nci pes xpiani debēt h. p. t. m. tolerare. S. ut dissoluaz vñū motiū q. d. de nouo fuit allegatū. l. putē dissoluisse in cōsi lijs p. me edit. s. adhuc repetē n. piget. Dicūt. n. q. quēadmodū licet p. p. ne cessitatem recipe pecunia; mutuo sub vsuris. ita etiā licet p. p. necitatē imi nētē pacisci cū iudeis ut fenerēt. Nāz argumētū nō p. cedit fm q. dicit doc. i. c. super eo. de vsur. Et idē scūs Tho. scda scde. q. 78. arti. ultimo. vbi dicit q. inducere hoīem ad peccādūz nullo modo licet. Vñ tñ p. t. o. alterius ad bo nū licitū est. q. d. vñ oīb. p. t. is ad aliq. d. bonuz. Ex q. libet. n. malo elicit aliq. d. bonū. ut oīc Aug⁹ i enchiridion Et idē Aug⁹ i publicole q. rēti. vñz lice ret vti iuramto ei⁹ q. per falsos deos iu rat. tñdet q. si vñ nō ad malū s. ad bo nū. nō sociat se p. t. o. illi⁹ q. p. demoniū iurauit. Si tñ eū inducēt iurare p. fal sos deos peccaret. Et de h. ē tex. trans sūptiue in. c. mouet. 22. q. 1. Ita etiā i p. p. sito oīc scūs Tho. q. nullo modo li cet aliq. d. i ducē ad mutuādū sub vsu ris. licet tñ ab eo q. parat⁹ ē exercē vsu ras mutuū accipe sub vsur. p. p. aliq. d. bonū q. d. ē subuētiō sue necitatē ul. al ten⁹. sicut etiā licet ei q. incidit i latro nes māifestare bona q. habet ut nō oc cidat. que tñ bona latrones diripiēdo

C 3

peccat. exēplo decē vitoꝝ q̄ dixerūt ad
 Ismahel. noli occidē nos. q̄a habem⁹
 thesauꝝ ī agro. ut dīcē. 41. Vñ cō
 cludit scūs Tho. q̄ ille q̄ accepit ex ne
 cessitate pecuniā mutuo sub vsurā nō
 peccat. q̄a nō cōfēt ī pētī vsurarij. nec
 ei plac⁹ vsuraz acceptō s̄ mutuatō q̄ ē
 bona. Dic etiā scūs Tho. q̄ ille q̄ acci
 pit pecuniā mutuo nō dat vsuratio oc
 casionē peccādi ex malicia cordis sui.
 Et ista sūt vba formalia scī Tho. Ex q̄
 bus tria noto. p̄mū ē q̄ nullo mō li
 cet aliquē iducē ad mutuādū s̄ vsurā
 S; illi q̄ cōducūt iudeos ad fenerādū
 eos iducūt. q̄a nō auderēt fenerari nisi
 ciues de s̄ secū paciscerēt. Vñ talia pa
 cta sūt cā fenorē exercēdi. 2º noto ex
 vbi scī Tho. q̄ is cui plac⁹ q̄ fiat mutu
 atio sub vsurā. peccat. q̄a cōfēt ī pētī
 vsurarij. 3º q̄ p̄stās occasionē vsuras
 exercēdi peccat tāq̄ p̄iceps culpe. Et
 multū notanda sūt ista vba. q̄a sanct⁹
 Tho. cōphēdit etiā iudeos sub fenera
 torib⁹. ut p̄ ex ei⁹ vbi. Vñ cōfētētes q̄
 iudei fenerēt. ul⁹ iducētes eos ad fene
 rādū. ul⁹ p̄bētes eis occasionē exercēdi
 vsuras. sūt ī pari crimīe cū eis. Et idē
 dicūt doc. ī. c. sup̄ eo. d̄ vsurā. Et h̄ vba
 multū faciūt ad ea q̄ infra dicent⁹.

Sed p̄suppōm⁹ sine p̄iudicio
 vitat⁹ q̄ iudei ita publice fene
 rent ī ciuitate p̄ adue. q̄ ex h̄
 nō fiant pacta cū eis ut p̄ h̄ exerceant
 vsuras copiosi⁹ seu frequēti⁹. nūqd li
 cet ciuib⁹ facē pactū cū iudeis q̄ non
 possint recipē vltra duos denarios p̄
 libza in mēse vbi nūc accipiūt q̄tuor⁹.
 Videt⁹ q̄ sic. 12a statuētes q̄ nullus vl
 tra duos denarios recipiat p̄ vsura p̄
 libza in mēse. nō incurrit penā excōi
 catiōis. S; tūc sic. Illud q̄ d̄ p̄t fieri p̄
 pactū p̄t fieri p̄ statutū. ut dīc glo. in

rubrica. C. de decre. decuri. 7 in. l. i. C.
 q̄ sit lon. vsue. Et sic p̄t argui d̄ pacto
 ad statutū uel eo⁹ Vñ sicut statuētes
 nō incurrit penā. ita etiā paciscētes nō
 debēt incurrē. 2º ad idē. Paciscētes
 sup̄ minorib⁹ vsurā soluēdis nō sūt cā
 q̄ iudei fenerent. nec ē eoꝝ volūtas. s̄
 eoꝝ volūtas est restringēdi seu minūē
 di exactionē fenorē. q̄ nō dicūt cōfenti
 re q̄ iudei fenerēt. Volūtas. n. 7 p̄po
 sitū distiguūt maleficia. ut in. c. cū vo
 lūtas. de sen. exco. 7 in. l. q̄ in iure. ff.
 de furd. in p̄m. Vñ cū volūtas ciuiū nō
 sit q̄ iudei fenerent. s̄ solū q̄ minores
 vsuras recipiāt. non p̄t dici p̄ticipes
 criminis iudeoꝝ. 3º nedū ē magnū dis
 pendii s̄ etiam magnū scādalu apud
 plebē q̄ nō fiat. p̄uisio p̄ ciues q̄ iudei
 cōducant p̄ minorib⁹ vsurā. S; scāda
 lū ē magni effect⁹ in q̄cūq̄ te. 12a. p̄p̄
 scādalu vitandū p̄t fieri dispensatio
 ut in. c. ut cōstitueret. 7. c. dñō scō. 50.
 dis. Vñ cū anglicis fuit dispensat⁹ ut
 ottraherēt mirimoniū in gdu p̄hibito
 p̄p̄ maius malū vitādū. ut in. c. quod
 scripsi. 7 in. c. qdā lex. 35. q. 3. Itē p̄p̄
 scādalu delicta remanēt īpunita. ut ī
 c. comestationes. 44. dis. 7 in. c. pluri
 mos. 87. dis. 7 in. c. qdāq. 23. q. 7. 7 in
 c. latores. de cle. exco. Itē p̄p̄ scādalu
 qs licite p̄t renūciare dignitati. ut in
 c. nisi cū p̄dem. §. p̄ graui q̄q̄ scādalo.
 de renū. Et ibi dic̄ Inno. q̄ p̄p̄ scāda
 lū vitādū qs p̄t p̄uari bñficio. licz il
 lud scādalu p̄cesserit absq̄ ei⁹ defectu
 uel culpa. Dic tñ Inno. q̄ sibi d̄ cōfer
 ri aliud bñficiū loco p̄mi. Et h̄ serua
 tū fuit in efo ferrariēsi tpe pape Jñ.
 12a. p̄p̄ vitādū scādalu marchionis
 ferrariē. papa coegit ipm renūciare
 ep̄atu ferrariē. 7 cōtulit ei ep̄atū ifel
 trēsem. Itē p̄p̄ graue scādalu vitādū

ecclesia potest desistere a repetitione iurium suo-
 rum. Et sic propter graue scandalum vitandum;
 ecclesia potest licite iura uel bona sua non re-
 perere. ut in c. nihil. 7 ibi per Innocentium. 7 doc.
 de prescriptis. Et multa tolerat propter scanda-
 lum vitandum quod longum esset narrare. Sed his
 non obstantibus teneo firmiter de iure esse de iure
 re verum. Item potest quis de omnibus mala pati
 quod malo consentire. ut in c. factis. quod me-
 tus causa. 7 in c. ita ne. 32. q. 5. in quibus dicitur
 quod quis de potest omnibus mala pati quod malo con-
 sentire. Item agere 7 consentientes sunt in
 pari crimine. 7 debet pari pena puniri.
 ut in c. notum. in fi. 2. q. 1. et in c. p. de
 offi. dele. 7 xi. q. 3. q. consentit. Immo non
 licet consentire malo etiam si consensus in-
 ducat partem veniale pro quocumque malo
 vitando. ut in c. p. in. 7 in c. ne quis arbitri-
 tref. 7 in c. faciat hoc. 7 in c. si quis ad te
 confugerit. 22. q. 2. In quibus per non licet
 committere partem veniale pro quocumque malo
 vitando. nec etiam pro salute vniuersi. Item
 magister sententiarum li. 4. dist. 34. ca. 2. dicit quod co-
 cubitus qui fit cum uxore propter necessitates ge-
 nerandi ob incotinenciam indulgetur in pro-
 missionem. quia ibi est aliqua culpa. sed levis. 7
 per hoc dicitur quod talis concubitus nec iubetur nec
 deditur. sed permittitur. quia non est laudabilis
 sed venialis. Et idem dicit Augustinus in li. 8 bo-
 no coniugali. Si ergo ecclesia non potuit conce-
 dere concubitum cum uxore propter necessitatem
 generandi propter bonum coniugii 7 propter vitam
 omnium malum adulterii. sed solum permittit sim-
 plici permissione penam indulgere. quod talis
 concubitus sit partem veniale tamen. multo
 minus licet consentire malo quod in se contra-
 net partem mortale. puta in casu nostro. Et
 per hoc in materia nostra est optimum textus in c. super
 eo. de usuris. ubi dicitur primo quod cum usure
 sint prohibite per vtrumque testamentum papa
 non potest dispensare quod exerceantur. 2. dicit il-
 le textus. quod cum sacra scriptura prohibeat me-

titi pro vita alterius observanda. quod tamen est
 partem veniale tamen. multo magis quis est pro-
 hibendus ne pro redimenda vita capti-
 uorum iuuuat crimine usurarum. Et notan-
 da sunt multa verba illius textus. in quibus dicitur
 quod quis est prohibendus ne pro redimenda vita
 captiuorum iuuuat crimine usurarum. Item
 pro quocumque malo vitando non est tolerandum
 crimine usurarum etiam simplici permissione quod
 appellatur toleratio seu dissimulatio. de
 qua in c. tenique. in ista glossa. in verbo. venia-
 4. dist. 7 in c. hac ratione. 31. q. 1. et in c.
 cum iam dudum. de preben. Crimen. n. usura-
 rum est grauissimum 7 maius ceteris criminibus
 adeo quod iura canonica. propter aliquod malum
 uel scandalum vitandum noluerunt tale cri-
 mine tolerare etiam simplici dissimulati-
 one. ut per in deo. c. super eo. 7 in c. quia in
 omnibus. 7 in c. cum tu. de usuris. 7 in c. p. et
 2. de usuris. in 6. 7 in de. i. de usuris. Et
 hoc declarabo latius. Item. Modo si non licet to-
 lerare feneratorum simplici dissimula-
 tione. multo minus licet consentire quod fene-
 rent. Item nec obstat argumentum omnium dixerunt
 quod ille qui paciscitur quod exigat minores usuras
 non est causa quod usuras exerceat. sed solum est causa
 quod minores exigant. Ille enim qui paciscitur
 quod exigat minores usure consentit quod ad
 illas minores usuras quod iudei fenerent.
 licet non consentiat maioribus usuris. Vbi
 enim est pactum ibi est consensus. l. i. ff. de pac.
 Item illi dicunt consentire quod in vna volunta-
 tem occurrunt. ut dicitur in dea. l. i. Sed illi qui
 paciscuntur quod iudei exigant minores usu-
 ras in eadem voluntate concurrunt quod ad il-
 las minores usuras exigendas. ergo consen-
 tiunt quod iudei fenerent. 7 per omnes sentiunt
 malo. 7 sunt participes criminis. Sed potest si-
 ue malo quis non deo consentire. Immo potius
 deo omnia mala pati ut superius dixerunt. Item in fi-
 ne precedens dubium signavi verba sancti Tho-
 mae dicit quod pro aliquo necessitate non est licitum

eo sentire in p^{ct}m vsutarij. nec p^{be}re
occasione vsuras exercēdi. Ad obstat
glo. in p^{al}ato. c. in oca de. i. de vsur.
Ad statueres q^o nō p^{nt} exigi vltra du
os denarios p^{li}bra. negādo d^o plurib^o
nō itelligit^r ccedē d^o tato. Vñ illa glo.
loq^r q^u finis statuētū ē phibē de ma
iori. nō tñ p^h p^{mitt} de m^{io}ri. i. q. ois.
c. p. et. 31. q. i. hac rōne. S; si intēio sta
tuētū eēt q^o possent exigē minore vsu
rā. icurreret penā excoicatiois. ut sen
tit illa glo. 7 ex p^{ss}e h^o fumat ibi Lau.
diu^o 7 Paul^o. q^o pōderāt illā l^{ra}m que
exigit ad h^o ut sit loc^o pene. q^o statutuz
velit q^o vsure soluant. ul^o q^o solute n^o re
petant. h^o statutū p^{dict}ū h^o nō vult. q^o
ōba nō debēt sumi a t^{rio} sensu. Et h^o
dicūt doc. eē vera oīmō cessat fraus.
Ad; si intēio statuētū eēt q^o possent
exigi vsure d^o minori quātitate. icurre
rent penā excoicatiois. Et h^o seq^r etiā
d^{ns} Car. i. oca de. i. d^o vsur. i. 22. q. i.
7 Jo. d^o mola ibi i p^{al}legata glo. i. vbo
facē. S; in casu n^{ro} pacificētes volūt q^o
iudei possint exigē minores vsuras. g^o
tale pactū nō excusat eos a p^{ct}o. Ad
obstat tūū argumētū. s. q^o p^{pt} scādalu
multa tolerāt. Adā q^uis p^{pt} scādalu
licet dissimulare seu nō p^{nt}re deliquē
tes. q^o appellat^r tolerātia. d^o q^u in. c. hac
rōne. 31. q. i. 7 in. c. cū iā oudū. de p^{be}.
Et ē bona glo. i. c. deniq^o. 4. ois. in vbo
venia. 7 in. c. si q^u mōacharū. 27. q. i. q^u
oic q^o h^o p^{pt} scādalu possit ccedi impu
nitas deliquētib^o. nō tñ pōt ccedi licē
tia peccādi. q^u tal^o l^{ra} nō pōt dari sine
p^{ct}o. Ad h^o facit optie q^u nōt glo. sin
gulari in. c. q^u sincera. 45. ois. in vbo li
cētia. q^u oic q^o ecclia nō possit dare licē
tia iudeis q^o seruēt rit^o suos circa sacri
ficia. h^o eos tolēt. 7 vlt^o p^{hib}eat eos
i p^{ed}iri. ut ibi. 7 in. c. sicut. de iudeis. 7

illā glo. ibi seq^r Archi. dicens q^o ecclia
nō approbat duz p^{mitt} iudeos suos
rit^o obseruare. q^u illud q^u p^{mitt} nō
ccedi^r. 31. q. i. hac rōne. Et oic q^o ritus
iudeoz tolerat^r q^u ex magna p^{te} ē san
ct^o 7 bon^o. h^o i aliquo sit mal^o. Et ista ē
rō q^u ecclia tolerat rit^o iudeoz. 7 p^{hib}
bet eis fieri i p^{ed}imēta. S; Jo. an. in re
gula p^{ct}m. in p^{ar}. i. u^o p^{ncip}iū. oic q^o
ecclia tolerat rit^o iudeoz p^{pt} bonū q^u
iñ seq^r. h^o i eis sit mortale p^{ct}m. q^u nō
stre fidei v^oitas i libris i p^oz velata. 7 i
ritib^o figurata lucide demōstrat ocul^o
n^{ris}. 7 sic fidei n^{re} testimoniū roborat.
Allegat Aug^o. i. 8. li. de ciui. dei. c. 45.
S; ego nō memini me legisse ista vba
formalia. Aug^o. h^o Aug^o. d^o ciui. dei. a ca
pite vsq^u ad finē trāscurteri. S; i lib^o
i. 8. ca. 76. oic vba q^u sūt eiūs dē sēsus.
Primo. n. oic q^o sufficiūt nob^o codices
iudeoz p^o q^u fides n^{ra} p^{bat}. 7 q^u deus
i p^o disp^oit p^o oēs gentes ut ecclia x^{pi}
dilatarē. Et oic David h^o p^{phet}asse
oū oic. Deus me^o m^{ia} eius p^uer me
deus me^o demōstrauit mihi de t^umical
meis. ne occidas eos ne q^u obliuiscā
legē meā. ois perge eos in virtute tua.
Postea Aug^o oic h^o vba in fine illi^o. c.
46. Demōstrauit g^o de 9 ecclie i ei^o ini
micis iudeis. q^u sicut oic apl^os. Deli
ctū eoz sal^o ē i gētib^o. Et iō nō eos oc
cidit. i. n^o i eis p^{did}it q^u sūt iudei q^uis
deuicti 7 opp^{ress}i fuerint a romāis. ne
obliti legē dei ad h^o de q^u agim^o testio
niū nō valēt. Iō parū fuit ut p^{ph}a vi
cēt. ne occideret eos. nisi etiā addēt. ois
perge eos. q^u si cū isto testimonio scri
pturaz i sua t^umō ita. nō vbiq^u eēt.
p^{fect}o ecclia q^u vbiq^u est eos p^{ph}iaz q^u
de x^{po} p^{miss}e sūt testes i oib^o gentib^o
h^{re} nō possēt. De^o g^o diu^oit iudeos in
oēs gētes ad h^o ut p^{ber}ent testimoniū

fidei nre. Et ecclia tolerat eos i ritib⁹
 suis. ppter magnū bonū spūale qd inde
 seqr. Et tñ nō pōt dare licētia; iudeis
 qd exerceāt suos rit⁹ ne approbet malū
 licz tali malo magnū bonū spūale sit
 admixtū. Et hētiā tenz Jo.an. i oca re
 gula. pēt. in 3° ar. Et de hētiā p scm
 Tho. scda scde. q. io. arti. xi. vbi dicit
 qd hūanū gen⁹ deriuat a dno regimie
 7 qd ipm imitari. Nam de⁹ quis sit
 oīpōtēs 7 sūme bon⁹. tñ pmittit aliq
 mala fieri i vniuerso qd pōset phibere
 ne eis sublad maiora bona tollerēt uel
 etiā aliqua mala peiora icurrāt. sicut
 Aug⁹ dīc in fmde de ordie. Aufer mē
 trices d te bō hūanis. turbabis oīa libi
 dīnibz. Ad idē glo. i. c. int opa. d spō.
 qd oīc qd ecclia tolerat mētrices ppter ma
 iora mala vitāda. Sic igit qd quis i fide
 les i suis ritibz pccēt. tolerari pnt uel
 ppter aliqd bonū qd ex eis puenit uel
 ppter aliqd malū qd vitat. Ex h⁹ qd iu
 dei rit⁹ suos obseruat in qbz olī pīgu
 rabat ditas fidei quā tenem⁹. h⁹ bonū
 puenit qd testimoniū fidei nre habem⁹
 ab hostibz. 7 qī in figura rēpntat no
 bis qd credim⁹. Et iō in suis ritibz to
 lerant. Alioz dō infidelīū rit⁹ qd nihil
 dītad aut utilitat dferūt nō sūt aliqst
 tolerādi. nisi forte ad aliqd malū vitā
 dū. s. ad vitandū scādālū ul dīscidiūz
 qd ex h⁹ pōset puenire. uel īpedimētū
 salūz eoꝝ qd paulatim sic tolerati ouer
 tūt ad fidē. Propter h⁹. n. ecclia hēticōꝝ
 7 pagāoꝝ rit⁹ aliqñ tolerauit qñ erat
 magna infidelīū multitudo. Et ista sūt
 vba formalia scī Tho. excepto qd alle
 gant glo. i. c. int opa. de spon. quam se
 quūt doc. Notāda at sūt vba scī Tho.
 ga declarat qñ mala seu pētā pnt tole
 rati. s. qñ seqr dīscidiūz uel scandalūz
 qd habz īpedire salutēz pxiმოꝝ. de q

dīci s. post pncipiū secūdi dubij. Itēz
 pōderāda sūt vba sancti Tho. ga non
 oīc qd sit vāda lñia faciēdi malū. ul qd
 liceat cōsentire malo. s. solū qd pōt ma
 lū tolerari ppter dsequēdū bonū spūa
 le. uel vitandū malū spūale. Et ex suis
 vbis infer⁹ qd nō liceat tolerare malūz
 ppter vitandū malū tpale. s. ppter vsu
 ram si qd malū vitat solū ē malū tpa
 le. Unde nō est tolerāda aliquo modo
 etiā simplici toleratione que appellat⁹
 dīssimulatio. Et h⁹ firmit Jo. an. in re
 gula. peccatū. in 3° ar. vbi oīc qd est tri
 plex dīcessio. Quedā simplex toleran
 tia. ut ga delinquētes nō puniunt. Et
 hoc qñq; sit ppter maius malū vitādūz
 Et de hac loquit⁹. c. veniq; iūcta glo. i
 verbo. venia. 4. dīf. 7. c. si qua mona
 charū. iūcta glo. 27. q. i. 7 in. c. cū iaz
 oudum. de preben. 7 in. c. hac ratioe.
 31. q. i. et. 23. q. 7. c. qd autē. ibi. Nōnul
 los toleramus quos corrigē uel pūire
 non possum⁹. Quedam est permissio
 non solum penam indulgēs. sed etiā
 impedimenta fieri pōhibens. Et isto
 modo tolerantur iudei in ritibus suis
 ppter bonū spirituale qd inde sequit⁹.
 Quedam est pmissio que pstat iuua
 men uel consensū ad actū pficiendū.
 Et ista nullo modo pōt fieri. ga non li
 cet cōsentire malo uel pstat opus ad
 faciendū malū. Immo nudus cōsen
 sus qui nullū iuamē pstat ad facien
 dū malū 7 dānabilis est 7 puniēdus.
 ut est tex. notabilis i. c. felicitis. §. illud
 de penis. in 6°. Et iste sūt cōclusiones
 quas ponit Jo. an. in regula. peccatūz.
 in 3° ar. Et h⁹ pbabo per iura que mul
 tū in hac mā stringunt iudicio meo.
 Primo adduco tex. in. c. qd pdecessōz
 i fi. xi. q. 3. vbi tex. sic oīc. Vel si oīo. p
 pter pncipalē fauorē 7 hūanūz gentis

francozū dū ad eos accessisses corpa-
liter abstine nō valuisti cogere ecclia-
rū dei necessitate. 7 tñ in eoz consilio 7
coionis ofensu aia tua nō est coingna-
ta. Itaq; p h q cū eis ouersatus es non
ofentēs iniquitatis eoz nullū est tibi de-
trimētū corā deo. Ecce q hūan⁹ fauoz
inducēs necessitatē aliqd faciēdi ppter
scādālū vitadū nō excusat a pctō si p-
statur ofensus malo. Ad idē. 23. q. 4.
ita plane. q est tex. Aug. in li° 2° contra
Iheronimianū. vbi tex. dicit. Qs sociat⁹
malis duob; mōis. ul' committēdo malū
cū eis. ul' fauendo committētib; . Si autē
neut⁹ facit nullo mō sociat⁹ malis dū-
modo addat etiā. ut nō sit piger i cor-
ruptiōdo. 7 si ē iudex nō sit piger in pu-
niēdo. dū mō h oīa faciat cū dilectiōe
corrigēdi 7 nō odio psequēdi. Postea
tex. sic in fine dicit. Vbi autē cetera ipe-
dunt. illa duo sp retenta incorruptū ca-
stūq; custodiūt. ut nec faciat malū nec
approbet factū. Ille enī or committē ma-
lū ut dicit Aug⁹ q est princeps mali. Ille
autē or approbare malū factū q prestat
ofensū 7 approbationē malo iā facto.
Ex quo infert q ciues nō pnt ofentire
q iudei q actualit⁹ exercēt vsuras. licet
ipsas exerceant cū minori fenore. Ad
idē Aug⁹ in ep̄la concilij facta s donati-
stas trāssūptiue. 23. q. 4. si qs a catho-
lica. in fine. vbi tex. sic dicit. Coio malo-
rū nō maculat aliquē picipatione sa-
cramētōz. s ofensio factoz. Nā si ma-
lis factis nō eis qsq; consentiat. portat
mal⁹ cām suā. nec piudicat alteri quē
in cōsensiōe mali opis sociū nō h; cri-
minis. Ad idē Aug⁹ in sermōe euāge-
lij trāssūptiue. 23. q. 3. a malis. vbi tex.
dicit. Coicatur qpe malo qñ facto eiul
ofortū volūtāt ul' approbatiōis adiū-
git. Neq; g ofentientes sit malis ut ap-

probed. neq; negligētes ut arguad zc.
Ad idē Aug⁹ in sermōe de vbis euāge-
lij trāssūptiue. 23. q. 4. recedite. in fi-
oic. Hoc ē imūdū nō tāgē 7 volūtate
nō ofentire 7 ore nō parcē. Et ex h p;
q ofentientes ut iudei cōtinuēt fen⁹ in-
ceptū cū minori fenore nō excusant a
pctō. ga ofentiūt malo vsuraz 7 ipsuz
approbat paciscēdo q iudei fenerētur
cū minorib; vsur. Vñ nō ē dicēdu; q
ciues possint huic malo ppter aliquam
cām ofentire. Nā illud qd fm se ē ma-
lum nullo bono fine fieri licet. ut dicit
Aug⁹ in li° s mendaciū. 7 pbus in 2°
ethicōz. 7 ei⁹ vba refert mgt sniaz li°
2° dicit. 4i. c. 3. vbi dicit q oēs act⁹ fm i-
tentionē 7 cām iudicādi sunt boni ul'
mali pter qdā q sunt ita mali ut nūq;
possint eē boni etiā si videant hē bo-
nā cām. Infest. n. inq; Aug⁹ plurimū
qua cā q fine q intētiōe qd fiat. S; ea
q ofstat eē pctā nullo bone cause obtē-
tu nullo qū bono fine nulla velut bo-
na itētiōe faciēda. ut ponit Aug⁹ mul-
ta exēpla de vtroq; s. de his q pnt esse
bona 7 mala. 7 d' his q fm se sūt pctā.
Et cludit q ea q sūt pctā nulla rōne
bona. nullo bone cause obtentu nullo
qū bono fine nulla velut bona itētiōe
faciēda sūt. Et vtrū Aug⁹ dicitōe qū. 7
dicitōe velut. ga pctm nō pōt fieri bo-
no fine. nec bona itētiōe. ga nō pōt eē
bon⁹ finis nec bona intētiō q inducit
ad pctm cōmittēdū. l; aliqn h videat
erronee opioni hoīuz. Et cludit idē
mgt sniaz i pallato. c. 3. 7. c. se. Et idē
dicit scūs Tho. scda scde. q. 44. arti. 2°.
Itē dicit scūs Tho. i 4° ca. de diu. no.
q illud qd ē fm se malū ex gnē. nullo
modo pōt eē bonū 7 licitū. ga ad h q
aliqd sit bonū requit q oīa recte ocu-
rant. Bonum enī est ex integra causa.

malū autē ex singularibz defectibus.
Et idēz dīc scūs Tho. scda scde. q. iio.
arti. 3. Vsurā autē mala ē ex genere. qā
est dīus nāle 7 dīus dīnū. 7 dīus ca
nonicū. nec ē dare aliquē casū in quo
usura sit licita. Et licz tepiant aliq ca
sus ī qbz licet aliqd recipere vltra fortez
de qbz in. c. d. quest. 7 in. c. salubrit. d
vsur. tñ ī ocis casibz nō ē vsura. licz p
ma facie habeāt aliqd sille vsure. Vbi
autē ē vera vsura sp ē mala. nec pōt per
mitti p ius nāle uel dīnū uel canonicū.
ut dīc Jo. an. in oca regula. pēt. i. 3.
et 4. ar. Cū g vsura ex genere sit mala
nullo mō pōt eē licita nec aliq bono fi
ne fieri. Cadē rōne cōsentire q iudei
fenerēt ē in se malū. vñ nullo bono fi
ne fieri licet. nec est inuenire aliquē ca
sū in q talis cōsensus possit eē licitus.
Esset. n. hētic? q diceret q de? dederit
nobis lñam ipm offendēdi ex aliqua
cā. Nā cū pēt sit dīnū deo tāq malū
bono. neciuz ē q sp deo displiceat seu
deū offēdat. Vñ Aug? in omel. euāge
lij Joh. īcipiēd. Dicebat iesus ad eos
q crediderāt iudeoz. Si vos māserit
in sermōe meo veri discipuli mei erit
qd legīt in sabbato añ dñicā in ramis
palmar. sic inqt. Nō g deus qdā pētā
dānat. qdā iustificat 7 laudat. Nūlla
laudat. odit oīa. Et p h pōt patē tñsuz
ad terriū motiū sup factū. Nā licz p
pter scādālū vitādū toleret maluz. nō
tñ licet cōmittē aliqd pēt cā vitandi
scādālū. ut ī. c. q scādaliqauerit. de re.
iur. vbi dīc q vtili scādālū nasci pmit
tit q vitas relinquat. Nā vitas dīc re
ling qñ de? ppter pēt relinqt. Vñ dīc
vñsus. Est veritas vite doctine iusti
cieq. Primū sp habe. ppter scādala lin
que duo. Nā ppter scādālū vitādū licet
abstinē a delictis puniēdis. Itē ppter

scādālū licitū ē desiste a pēdicatōe uel
a doctina. ut in. c. qñ. xi. q. 3. S; veri
tas vite q ē ut qs nō faciat malū nūq
est cōmittēda ppter scādālū. ut dīc. c. q
scādaliqauerit. 7 in. c. magne. §. pēt. d
voto. 7 in. c. 2. ad fi. de op. no. nū. Et
de h ē glo. ordinaria q tradit dīctā do
ctrinā. s. ī dīc. c. q scādaliqauerit. 7 in
c. 2. de tēpo. or. 7 in. c. nisi cūz pdem.
§. p graui qq scādalo. d renū. 7 in. c.
comessatōes. 43. oīf. Et eandē thxori
cā etiā tradūt doc. in loc pēdis. Et de
h hētur p hosti. ī sūma d renū. §. cui
d. §ue scādālū. Dīc Dier? ad Ruffi
nū. Peccatū multitudō non parit e
roz patrociniū. Plus dīxit Inno. ī dī
cto. c. nisi cū pdem. §. p graui quoq.
quē ibi seqt But. oīc. n. q qdā ē vitas
iusticie iud nālis uel euāgelici. 7 h nō
ē reliquēda ppter vitādū scādālū. Que
dam ē vitas iusticie iud positui. 7 h ē
relinquēda ppter vitādū scādālū oīf
simulādo uel differēdo ul penā iusta
cā tēperādo seu relaxādo. 7 etiā in cer
tis casibz dīuz statuēdo. ut in. c. ppo
sunt. de cōf. pben. Et ibi cōcludit But.
q vitas iusticie iud nālis ul euāgelici
nō est cōmittēda uel dissimulāda ppter
scādālū vitādū. Et h probat But. īsto
modo. Tollē cōsuetudinē generat scan
dalū. 7 tñ cōsuetudo nō valet dīus nā
le seu dīus dīnū. ut in. c. fi. de consue.
Doc autē pro nūc nō disputo. qā satis
est q nō liceat cōsentire malo uel ipsuz
approbare. ppter vitādū scādālū. Et
h etiā tenet scūs Tho. scda scde. q. 43.
arti. 7. vbi dīc q ppter vitādū scan
dalū nō est cōmittēdū pēt mortale.
īmo nec veniale. nisi scādālū toleret
circūstātiā q inducit pēt veniale. si
cut est vbi iocōsū qd ē pēt veniale
qñ absq necitate uel vtilitate dicitur.

Si aut ex cā rōnabili pferat. nō ē ocio
sū nec pām. Vñ qñ ppter vitādū scan-
dalū pferat obū iocōsū nō ē pām ve-
niale. ga nō absq; utilitate pferat. Vbi
aut nō desinit esse peccatū veniale. tūc
nō ē cōmittēdū ppter vitādū scādālū.
ga lig p pām veniale nō tollat grā p
quā ē hoīs salus. tñ peccatū veniale i
quātū disponit ad peccatū mortale cō-
mittēdū vergit i detrimētū saluē. Ita
cludit scūs Tho. in fi. pālegati. c. 7.
Et sic vult q pām mortale non sit cō-
mittēdū ppter vitādū scādālū. quia de
necitate saluē ē q nō cōmittatur aliqđ
pām mortale. Et p hōē pām morta-
le ducit ad infitū saluē etne. Itē q nō
cōmittat pām veniale qđ vgit i detri-
mētū saluē etne nisi sit pām veniale
nō simplici s ppter aliquā circūstātiā
q sublata pām tollit. Cōsentire autē
malo est pām mortale simplici s fm
se. Vnde nō licet ei cōsentire ppter scā-
dalū vitādū uel ppter aliquā alia cām
ut s dixi. p. meo iudicio in casu nō
nō ē scādālū qđ debeat hōi cōsideratō
Iñā inf scādālū 7 scādālū faciēda est
oīa. ut oīc tex. i ocō. c. nisi cū pdē. s.
p gūi qđ scādalo. de renū. Vñ nisi sit
graue scādālū de eo nō ē curādū. ut ibi
dī. et in. c. z. de op. no. nūc. Dicit aut
scādālū gūe qñ ex aliqđ ocō uel scō uel
signo multi offēdūt. ita q ex ei occasi-
one trahūt i cōfēsu pām mortale. ut oīc
Docti. i sūma de renū. s. cui. s. graue
scādālū. Et tñ ppter tale scādālū vitan-
dū nō licet pām cōmittē In casu autē
nō nō pōt dici gūe scādālū ex eo q
iudei nō cōducant. Itē crimē vsuraz ē
adeo gūe q nō debet tolerari etiā sim-
plici pmissiōe ppter aliqđ bonū qđ ide
oziat. uel ppter aliqđ maius malū qđ in
viter. Et hōcludit Jo. an. p. quēdam

fratē Girardū de Senis q fuit sūmus
theologus 7 canōista maxīm. in ocā
regula. pām. i. 3. ar. vbi cludit q cō-
tractū vsurariū nō oī pmitti ppter ali-
quod bonū qđ inde oziat. uel ppter
aliqđ maius malū qđ inde viter. siue
loqmur fm ius nāle uel oīnū ul cano-
nicū. De iure. n. nāli non pōt aliqđ mō
pmitti contractus vsurariū. ga cū vsura
sit s ius nāle. ut plene declarat Jo. an.
ut i ocā regula pām. in z. ar. 7 p scū
Tho. scda scde. q. 78. arti. p. Vñ Cice-
ro in z. li. d. offi. ad finē. oīc q feneta-
ri ē hoīe; occidē. Cū g sctus vsurariū
sit s ius nāle. nō pōt p illud ius pmit-
ti. ga nō pōt facē cōtra seipm. Et ex h
etiā seqt q nō pōt pmitti p ius oīnū;
cū ius nāle sit deriuatū a iure oīno. ut
sit necē q qd ē s ius nāle sit etiā s
ius oīnū. Ad hō ē bonū tex. s. oīf. s. his
ita. Vñ etiā ius oīnū nō pōt pmittē
contractū vsurariū ppter aliqđ bonū
qđ inde seqt. ga hō ē s seipm. s. de
nō pōt facē s seipm. Vñ apłus. z. Ci-
mod. z. fīdelis ē deus: seipm negare
nō pōt. Et plene citat hō allegauit in re-
spōsionib; quas feci ad consiliū mētri
Galvani. in g bō clusi q de nō pōt oī
spēlare q exerceat sctus vsurariū. ga
hō ē facē cōtra seipm. De iure canōico
etiā sīt ē dicēdū q ius canōicū nō oī
pmittē sctū vsurariū etiā simplici p-
missiōe q appellat oīsimulatō. ppter ali-
qđ bonū qđ inde oziat. uel ppter aliqđ
malū qđ inde viter. Iñā videm q ius
canōicū de scō nullo mō pmittit sctū
vsurariū. ga penaz cōminat 7 infligit
feneratib; ut p in. c. ga in oīb; d. vsu-
ris. 7 in. c. qđ. de vsur. in s. et in cle.
i. eo. ti. pñlus dic Jo. an. q ius canōicū
nō posset pmittē contractū vsurariū;
etiā simplici pmissiōe que appellatur

dissimulatio uel tolerancia. ga. b. e. s. ver.
 7 nouu testametu. Et s. p. bar. in. c. su
 per eo. de usu. ubi addit q. q. lib. e.
 phibend. ne p. redimenda vita captiui
 usuraz crimine inuoluat. cu. tñ illud
 sit potissimu bonu qd possit puenire
 ex usu. Vñ ibi p. bar. q. nō ē licitū ces
 sare a phibēdo ne usura exerceat. qd.
 cūq. bonū sit illud qd seq. p. fen.
 uel qd cūq. malū sit qd viter. p. fen.
 Et p. p. s. leg. q. Archi. nō bñ dixit in
 c. hac tōne. 3. q. i. ubi colligit argumē
 tū q. q. n. q. multi mali puta usurarij 7
 alij q. nō pnt coerceri. p. scādalu per
 mittēdi sūt. 12ā nō ē vez q. sint pmit
 tēdi etiā simplici pmissioe. cū talis p.
 missio sit s. ius nāle oīnū 7 canōicū. 7
 s. ver. 7 nouu testamtu. Et d. s. ē tex.
 aptus in ocō. c. sup. eo. Vñ stat Girar
 dus de Senis. 7 Jo. an. verius dixere.
 Tñ Archi. non se firmit s. rñ colligit
 argumētū. ut pōt patē ex eius vōbis q.
 s. retuli. Et cōcludit ocūs frat Girar
 dus 7 Jo. an. i. ocā regula. p. tñ. q. in
 dicto s. tñ nō cadit dispensatio. q. nō
 pōt vitari mai. malū spuale q. sit con
 tract. usurari. 12ā ē guissimū crimē
 p. q. tuor. 12imū. ga. usurari. otēnit
 deū audaci. 2. ga. otēnit nām exp. s. i.
 3. ga. otēnit scripturā deteri. 4. quia
 otēnit iura diuini. Cōtēnit nāq. usu
 rari. deū audaci. ga. cū in oībo p. tñ
 q. sūt s. mādata dei hō verecūdes 7 eru
 belcat. in isto p. tñ q. tñ cūq. sit exp. s. i.
 s. mādatū dīnū nō videt vēcūdari s.
 potius gloriari. ut in. c. ga. in oībo. de
 usu. 2. dixi q. otēnit nām exp. s. i.
 ga. vult q. nūterabilia sicut tenari. s.
 nām supualeāt suo nūero. 7 pondera
 bilia sicut aurū supualeāt suo pōderi.
 7 mēsurabilia sicut frumentū 7 vinū
 supualeāt sue mēsure. Vñ bñ dictū ē

q. otēnit nām exp. s. i. 3. dixi q. cōtē
 nit scripturā deteri. ga. eā videt otē
 nere. p. p. infidelitātē q. est opposita fi
 dei quā in baptismo p. fessus ē. 12az si
 p. fecte credēt. i. possibile ēēt q. s. deū et
 scripturā ipsi. sic apte 7 iuerēcūde p.
 cederet. Itē s. scripturas vtriusq. testa
 mēti solēt tales p. tinacit asserē q. usu
 ra nō sit p. tñ. s. quos emanauit cle. i.
 d. usu. Istud aut pōt adaptari iudeis
 fenerātib. in q. tñ exercēt usuras s. p.
 hibitionē veterē testamēti. s. cetera con
 cernūt magi xpianū exercētē usuras.

4. dixi q. usurari. otēnit iura diuini
 ga. oīa ius nāle diuinū 7 canōicū cō
 tinue p. seuerat in isto crimine vsq. ad
 morte. Et p. p. s. cōcludit Jo. an. post
 frēm Girardū de Senis. in p. allegata
 regula. p. tñ. in 3. ar. in fi. q. ius cano
 nicū nullo modo o. p. mittere oīa tñ
 usurariū etiā simplici p. missione sola.
 penā indulgēte. p. p. aliq. d. mai. malū
 vitandū. ga. regularit loquēdo nullū
 est maius malū cōtractu usurario qd
 per ipm valeat vitari. 12o obstat q. ec
 clesia tolerat p. tñbula. ut in. c. int. opa
 de sponsa. 12ā ecclia tolerat simplici p.
 missione cā vitādi maius malū spuale.
 Vñ Aug. i. sermōe d. ordie oīc. Aufer
 mētrices de rebo hūanis turbabis oīa
 libidinib. Et p. scm Tho. scda scde. q.
 io. att. xi. s. mai. malū q. sit usura n
 pōt vitari. ga. regularit nō repit mai.
 malū qd p. p. ipam possit vitari. 7 ma
 xie ga. mala q. vitant p. s. tñ usurariū
 ut plurimū sūt t. palia. 7 sūt bona q. so
 lēt seq. ex s. tñ usurario sūt t. palia. s.
 nō o. p. mitteri seu tolerati malū spuale
 p. pter vitandū malū tēporale uel con
 sequendū bonū tēporale. ut oīc. san
 ctus Tho. scda scde. q. io. att. xi. 7 vi
 xi in p. cedenti vōbio post p. nicipiū.

Ex quibus infero qd si nō est licitū tole-
rare iudeos sub dissimulatiōe. multo
min⁹ licitū ē cū eis pacisci ut fenerent
p minoribus vsutis. Vñ dñi tpaies gra-
uiter peccāt sustinētes q iudei in suis
ciuitatibus fenerent. 12a talis tolerātia
est s ius nāle 7 s ius dñū 7 s ius ca-
nonicū. 7 de maxie offendit. qd istud
crimē valde copiose exerceat 7 sp reci-
pit reiteratione. 12d g mīz si bellis af-
fligimur. qd deus solet corruptos ho-
minū mores bellis emēdare atq; ote-
rere. ut dicit Aug⁹ in p li. ca. p. de ciui.
dei. Vñ hortādi sūt oēs ciues ut huic
ta; graui crimini nullo pacto assensuz
pbeant. s oībus iuribus 7 oī igenio huic
tā graui malo resistāt. Tūc. n. deo cru-
entis victimas cedim⁹ qñ vsq; ad san-
guinē p vitate certam⁹. ut dicit Aug⁹.
li. x. de ciui. dei. ca. 4. Qd vō deo p-
cio sum sit h mōdi sacrificiū ipse nobis de-
us demonstrauit q p nostra redēptiōe
tale sacrificiū eē voluit. Itē Cicero li.
p de offi. dum tractat quō in euerterē
ois decipiēdisue verbis agēdū sit. in
fine sic inqt. Oīo iusticie honestatiq;
adlaxescet ut eā oseruet qñs graui⁹
offendat. mortēq; appetat poti⁹ q de-
serat illa q dixi. 12ec sibi aut sue vrbi
pfuturū putēt si iudeos oduerit aut
q oducant o sensū pbuerit. Audi qd
dicat scūs Eusebi⁹ de pparatiōe euan-
gelica. li. 4. ca. 6. Qd qd bonū ē non
pdesse nō pōt. 7 ecōtra qd malū est. i.
sicut bonū nō pōt nō pdesse. ita etiā
malū nō pōt nō nocē. Itē eodē li. ca.
p. 12ec bonitatē nocē. nec p-
auitate; pdesse seu iuuare vnq; possē. 12ā ut nō
pōt caliditas ut ait Plato frigiditate;
inducē nec frigiditas caliditatem. sic
nec iusticia nocē pōt. Itē mōr sniatur
li. 3. dis. 38. ca. p. in fi. inqt. 12onull

errare aliquñ pfuit. s in via pedū nō in
via morū. Idoc ē aliquñ pfuit errare in
via pedū. qd qñq; qd p talē errozē eua-
dit inimicū. ul aliquñ casū sibi nociuū
s errare in moribus nūq; fuit vtile. qd
pctm ē. S; audi qd dicit Cicero in 3. li.
d offi. sub ca. vbi pōt ex cūsatōes. cur
turpia aliquñ fiant ut turpia nō videā-
tur. vbi sic dicit in fi. 12ūq; igit est vtile
peccare. qd sp est tutpe. 7 qd sp ē hone-
stū virū bonū eē. sp ē vtile. Itē in trīa
padoxa. peccāe certe licet nemini. Qd
aut nō licet id s vno tenet si arguitur
nō licē. Id sigdez nec mai⁹ nec minus
vnq; fieri pōt. qm i eo pctm ē si non li-
ceat. qd sp vnū 7 idē nec aliquñ licet
Itē erubescē si credis vnq; maluz esse
vtile. 12d. n. pctm pōt nō nocē s o sen-
tite malo pctm ē. Vñ non poterit tibi
nisi nocē si o sentis q iudei oducant.
Vñ Aug⁹ li. 5. de ciui. dei. ca. xi. oīc
q deus fecit hoīe; rōnale aīa. q cū pec-
cantē nō ipunitū esse pmisit nec sine
misericordia dereliquit. Itē li. p. ca. 7.
in fi. sic inquit. Satiētia dei ad pñiam
iuitat malos sicut flagellū dei ad pati-
entiā erudit bonos. Itemq; mīa dei fo-
uēdos amplectit bonos sicut seueritas
dei puniēdos corripit malos. Placuit
q ppe oīne. puidētie pparare i posterū
bona iustis qbus nō fruēt iniusti. 7
mala impijs qbus nō exercuciabūt bo-
ni. Vñ etiā scūs Leo papa in sermone
sexto. de natiuitate dñi. Quid ē aute;
dilectissimi pacē hīe ad deū nisi velle
qd iubet 7 nolle qd phibet! Si. n. hu-
mane amicicie pares aīos 7 filies expe-
tūt volūtates. nec vnq; diuersitas mo-
rū ad firmā pōt venire cōcordiā. quō
diuine pteps erit pacis cui ea placēt
que deo displicent. 7 his appetit dele-
ctari quibus illū nouit offendi! Iteruz.

12ā si in pgenie carnali 7 stirpe trena
 clavis parētibus genitis vitia male con
 uersatiōis obscurāt. 7 ipso maiore suo
 rū lumie soboles idigna cōfundit. in
 quē exitū veniēt q ppter amorem mūdi
 a generatiōe xpī nō metuūt abdicari.
 Si autē ad humanā p̄tinet laudē ut pa
 trū dec? in p̄ole resp̄leat. quāto ma
 gis gloriofū ē ex deo natos in actoris
 sui imagine refulgere 7 illū in se q il
 los generauit ondē? hēc ille. Vñ si dei
 inimici eē nolum? si amici 7 filij eius
 eē desideram? id velim? 7 faciam? qd
 vult. 7 oīo fugiam? q nō vult. In su
 perioribus autē allegatiōibus in qbus rñdi
 ad cōsiliū mgrī Galuani dixi ciues hu
 ius ciuitatē grauiū peccant. 7 p cōsentīe
 tibus debere reputari nisi apud domi
 niū instēt q iudei etiā de castellis ex
 pellant. qā error cui nō resistit appro
 bat. 7 vitas cū mīme defensat opprimi
 tur. 12egligē qppe cū possis p̄turbare
 p̄uersos. nihil aliud ē q fauē. nec carz
 scrupulo societati occulte q māifesto
 facinori desinit obuiare. Itēz. Cōsen
 tite viderē errātī q ad tēsecāda ea que
 corrigi debēt nō occurrūt. 83. oīs. error
 7. c. qd enī pdest. 7. c. cōsentire. 7. 86.
 oīs. faciend. 7 in. c. sic dignū. de homi.
 12unc dico q si aliq casu ab illustrissi
 mo dominio Venetiarz h nō posset im
 petrari. s. q iudei nō possint fenerari ī
 castris. p̄tozes tenent eis phibere sub
 magna pena ne mutuēt ad vsuras in
 hac ciuitate. 7 q nullo mō liceat h fa
 cere tractū uel recipere pign? 12ō enī
 hnt licetiā a dominio fenerādi in ista
 ciuitate. Si. n. illi q recipiūt pecunias
 ab eis mutuo mitterēt ipsimet pigno
 ra p nūciū propriū. tati? mutuatēt iu
 dei sub vsur. 7 sic de? nō tātū offende
 retur. Vñ p̄tozes tenēt hāc phibitiōez

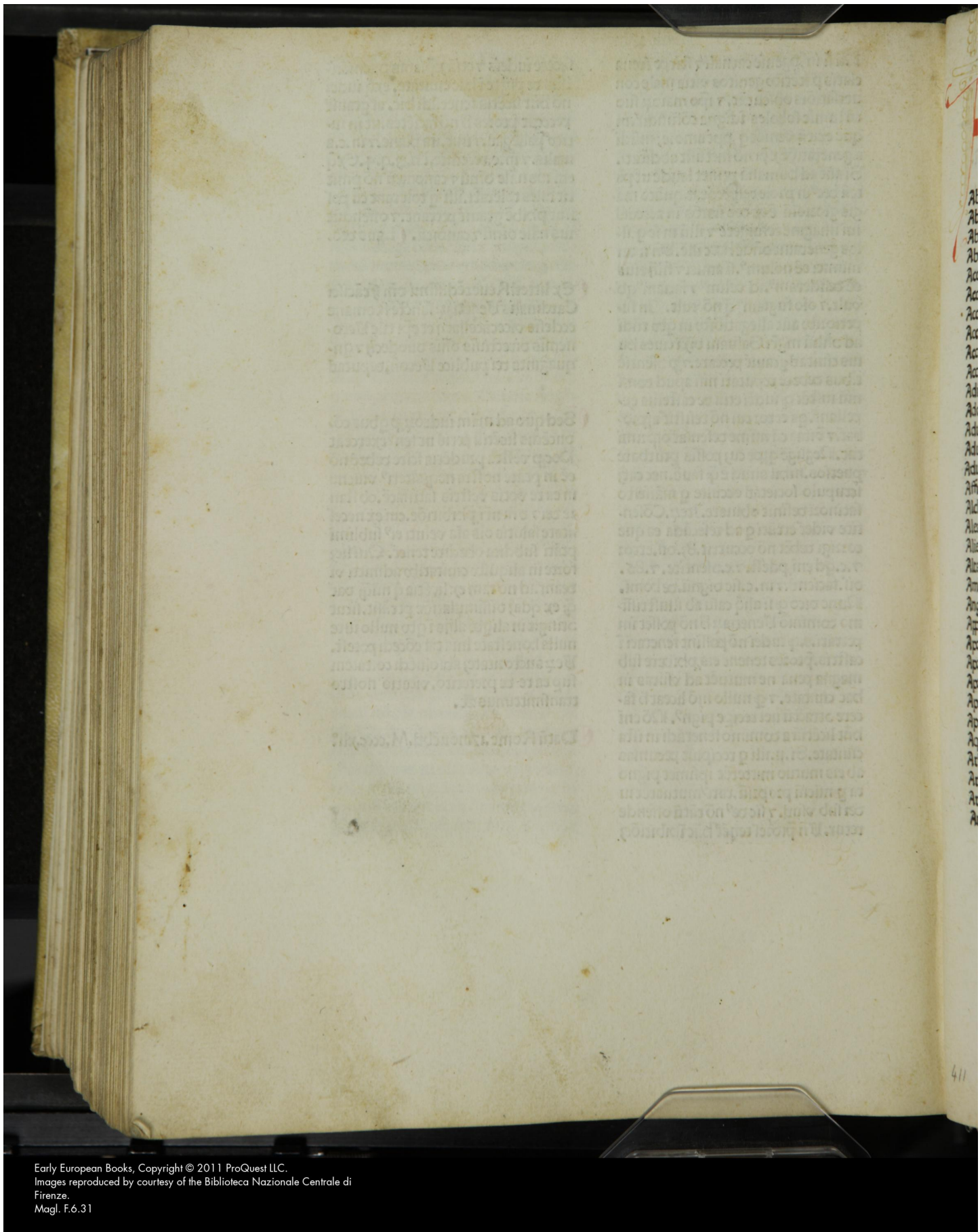
facere iudeis 7 etiā xpianis oueniētibus
 de pigteī hac ciuitate. exq iudei
 nō hnt licetiā fenerādi hic. al? grauiū
 peccāt p̄tozes h nō faciētes. ut in iu
 ribz p̄allegad. 7 in. c. ita plane. 7 in. c. a
 malis. 7 in. c. recedite. ī fi. 33. q. 4. Exq
 enī ius nāle dīnū 7 canonicū nō pmit
 tit tales tolerari. illi q tolerant cū pos
 sint phibē grauiū peccant. 7 offendūt
 ius nāle dīnū 7 canonicū. Laus deo.

Ex litteris Reuerēdissimi oīi fr̄cis
 Cardinalis Venetiarz sancte Romane
 ecclesie vicecācellarij et epī tūc Veron
 nensis directiuis oīs duodeciz 7 quinquaginta rei publice Veron. deputad

Sed quo ad mām iudeoz p qbus cō
 oucedis licetiā petid ut fen? exerceāt
 Hoc p vestra prudētia scire debet nō
 eē in ptate nostra neq; alteri? viuend
 in ea de votis vestris satisfacē. obstan
 te dei 7 oīi nrī phibitiōe. cui ex neces
 sitate salutis oīs aīa veluti ei? sublimi
 ptati subdita obedire tenet. Qui licz
 forte in aliquibz ciuitatibz admitti vi
 deant. id nō tam ex licetiā q nūq; dat
 q; ex qdaz dissimulatiōe p̄tāsit. sicut
 attingit in aliqbz alijs ī qbz nullo iure
 nulla honestate lñia tal cōcedi potest.
 Vex auctoritatez absoluedi coitatem
 sup ea de p̄terito. vicatio nostro
 transmittimus.

Datū Rome. 17. nouēbr. M. cccc. xli.

Incipit tabula capitulorum huius libri
Et p̄ de littera. A.

A Bbas

Abbatissa

Absolutio p̄ coiter

Absolutio 2° pcutien-
tiū clericos

Absolutio 3° regulariū

Absolutio 4° quo ad satisfactionem

Absolutio 5° quo ad modū

Absolutio 6° a peccato

Acceptio latio

Acceptio psonarū

Accidia

Accommodatio. &c. comodati

Accusare

Accusatus

Adiuratio

Adoptio

Adulatio

Adulterium

Aduocatus

Affinitas. &c. impedimentū i4^o

Alchimia. &c. emptio

Alea. &c. ludus aleæ

Alienatio

Altare

Ambitio

Angaria

Appellatio

Apostasia p̄ in generali

Apostasia 2° a fide

Apostasia 3° inobedientie

Apostasia 4° a clericatu

Apostasia 5° a religione

Aqua benedicta

Arbiter

Archidiaconus

Archiepiscopus

Artra

Arrogatio. &c. adoptio

Ars notoria. &c. sortilegiū 2° §. p̄

Assasinus

Astutia

Auacicia

Baptismus p̄

quantū ad substantiam 7 formā

Baptismus 2° quo ad materiā

Baptismus 3° quo ad ministrū

Baptismus 4° quo ad suscipientes

Baptismus 5° quo ad tēpora

Baptismus 6° quo ad ritum

Baptismus 7° quo ad effectum

Bellum p̄ coiter

Bellum 2° quo ad clericos

Bellum 3° qd ecclesias inuoluit

Benedictio

Beneficiū p̄ coiter

Beneficiū 2° quo ad fructus

Beneficiū 3° qn iuste tenetur

Bigamia

Blasphemia

Abella.

&c. pedagium. Itē callia

Calix.

Calūniati. &c. accusare. §. 4°

Canonica portio. &c. sepultura 3°

Canonizatio

Canonicus

Caracter. &c. ordo 3°

Carcer

Caritas

Casus eſales. &c. confessor p̄

Catheclismus

Cautio

Cecitas mentis

Censura ecclesiastica

Cessatio a diuinis

Cimiterium

Clauis

Clericus p̄ coīter
 Clericus 2.º ab actibz sclaribz remotus
 Clericus 3.º q̄ ad cohabitatiōez mīliez
 Clericus 4.º quo ad t̄palia
 Coadiutor. &. vitiatus corpe. §. fi.
 Cognatio
 Cōmenda ecclie. &. bñficiū p̄
 Cōmittere vices suas. &. Delegare.
 Item vicarius
 Cōmodatum
 Cōpaternitas. &. īp̄dimentū 6.º
 Coicare. &. ī. eucharistia. 7. ī. missa
 Concussio
 Cōdēnatus. &. accusatus
 Conditio
 Confessio sacralis p̄ coīter
 Confessio 2.º q̄lter teneamur ad eam
 Confessio 3.º cui confitendum
 Confessionis celatio
 Confessor p̄. q̄s 7 a q̄bz possit absoluē
 Confessor 2.º quid habeat agere
 Confirmatio electoz
 Confirmatio sacramenti
 Consanguinitas. &. īp̄dimentū 5.º
 Conscientia
 Consecratio p̄. ep̄oz. 7 s̄.
 Consecratio 2.º ecclie. v̄l recōciliatio
 Consecratio 3.º altaris
 Consecratio 4.º cimiterij
 Consecratio 5.º vestium 7 huiusmodi
 Cōsecratō virginū. &. ōginū cōsecratō
 Consecuator
 Constitutio. &. lex
 Consuetudo
 Contentio
 Contractus
 Contritio
 Contumacia
 Contumelia
 Chorea
 Correctio p̄. s. punitio iusticie
 Correctio 2.º s. fraterna

Corpora sanctor. &. reliquie
 Corporale
 Corpore vitiatus. &. vitiatus corpore
 Corpus xpi. &. Coicare. Itē eucharistia. Item missa
 Crimen
 Crisma. &. oleum sanctum
 Cruce signat. &. īdulgētia. §. p̄t. 7 fi.
 Cupidus. &. ordinandus. §. xi.º
 Curialis. &. ordinādus. §. i5.º
 Curiositas

Dammificat
 &. bellū p̄. §. 4.º Itē depositum
 §. fi.

Debitum iugale
 Decanus. &. archidiaconus
 Decime p̄ coīter
 Decime 2.º a quibz dari debent
 Decime 3.º cui
 Decime 4.º de quibus
 Decime 5.º quo ad laicos
 Defunctus. &. suffragiū. Itē mortuº
 Itē purgatorium. Item sepultura
 Degradatio
 Delectatio
 Delegare
 Denunciatio
 Depositum
 Derisio
 Desperatio
 Detractio
 Diaconus
 Dignitas
 Discere
 Disciplina
 Discordia
 Dispensatio
 Diuinatio. &. sortilegiū p̄.
 Diuortium
 Doctor uel docere. &. magister. Item
 discere

Dolus
Domicilium
Dominica oies
Dominus temporalis
Donatio p. inter viuos
Donatio z. causa mortis
Donatio 3. ppter nuptias
Dos
Dubia
Duellum

Eugetas

Ecclesia p coiter
Ecclesia z. proclialis
Electio p coiter
Electio z. p promissum
Elemosina p coiter
Elemosina z. qd pot facere ea
Emphiteosis
Emprio 7 venditio
Emunitas ecclesie
Emunitas ofugientiu ad ecciam
Enormia
Episcopus
Equitas. R. ius
Eucharistia p coiter. 7 de eius forma
Eucharistia z. quo ad materia
Eucharistia 3. qd ad sacerdotem 7 missa
Eucharistia 4. quo ad effectum
Exactio. R. ons. Item tallia. Item
pedagium.
Excoicatio
Excoicatio p coiter
Excoicatio z. de pcutiētibz clericos
Excoicatio 3. de falsarijs
Excoicatio 4. de incendiarijs 7 de ef-
fractionibus
Excoicatio 5. de statuētibz ecciam
Excoicatio 6. de pncipatibz
Excoicatio 7. de minoz
Excoicatiōis absolutio. R. absolutio
Excusatio. R. pena p. 3.

Exemptus
Exorcismus. R. cathecismus
Expositus
Extrema vinctio. R. vinctio extrema

Falsum

Fama
Familia
Femina
Ferie. siue festum
Feudum
Fides
Filius
Flagella. R. satisfactio. §. 7. item pe-
na p. §. 5.
Fornicatio
Fraus
Frigiditas. R. impedimentum. is.
Funus. R. sepultura p. §. 7. 7 8. Itz
restitutio z. §. 5.
Furtum

Gloria vana

Gradus consanguinitatis. R.
impedimentum 5.
Guerra. R. bellum
Gula

Habitus

R. clericus
p. §. 2. Itē
apostasia 4. §. p. 7. 7 ii.
Hebetudo
Hereditas
Heremita
Hereticus p coiter
Hereticus z. per libz sextum
Hereticus 3. per clementinas
Hermofroditus
Hyronia. quere in littera. J.
Istrio
Homicidium p coiter
Homicidiū z. consilio vl mandato
Homicidium 3. de casuali

Homicidium 4°. quo ad penam. 7
irregularitatem
Homicidium 5°. de seipso
Hore canonice
Hospitalitas
Humilitas

I Accantia

Jeunium
Ignorantia
Illegitimus
Illicite acquisitum. & elemosina. p. s.
fi. 7 restitutio p. s. ante p.
Immunitas. & emunitas
Impedimentū matrimoni p. coiter
Impedimentū 2°. de errore p. sone
Impedimentū 3°. de errore oditiōis
Impedimentū 4°. de voto
Impedimentū 5°. de cognatiōe carnali
Impedimentū 6°. de cognatiōe spūali
Impedimentū 7°. de cognatione legali
Impedimentū 8°. de crimine
Impedimentū 9°. de dispariculu
Impedimentū 10°. de violētia siue metu
Impedimentū 11°. ordinis
Impedimentū 12°. ligationis
Impedimentū 13°. publice honestatis
iusticie
Impedimentū 14°. affinitatis
Impedimentū 15°. de ipotētia coeūdi
Impedimentū 16°. de iterdicto ecclie
Impedimentū 17°. feriatum
Impubes
Incantatio. & sortilegiū 2°. §. 5. 7 6°.
Incendarius
Incertoꝝ restitutio. & restitutio 6°.
Incestus. & luxuria
Indulgentia
Infamis
Infidelis
Ingratitudo
Iniuria

Iniusticia
Inobedientia
Inquisitio
Institutio
Interdictum p. coiter
Interdictum 2°. s. spāliter
Interdictum 3°. s. in aliquā eccliam
Interdictū 4°. quid prohibetur
Interdictum 5°. de relaxatione
Intestatus. & successio
Intimiditas. & timor. §. si.
Inuenta
Inuidia
Ipocrisis. & siliatio. Itē ypocrisis
Ita
Irregularitas p. s. homicidaz
Irregularitas 2°. quādo ministrat
Ironia
Istrio. & hystrio
Iudeus p. coiter
Iudeus 2°. quo ad seruos
Iudeus 3°. de conuersione
Iudicare
Iudex p. coiter
Iudex 2°. s. ecclesiasticus
Iudicium
Iurare
Iuramentum p. coiter
Iuramentum 2°. s. vniuersitatis
Iurisdiclio
Ius
Iustificatio

K Aracter Karitas. 7 silia. & in littera. C.

L Atro

Legare
Legatus
Legitimus
Legitima
Leprosus

Lex 7 constitutio
 Linellarius tractus. & emphiteosis
 Libellus famosus
 Libertus
 Littere
 Litigium
 Locatio 7 conductio
 Ludus 7 iocus
 Ludus alee
 Luxuria

Magister p coiter
 Magister 2° s. quantum ad
 licentiam docendi

Maioresitas
 Maior pars
 Maledictio
 Malefactor. & accusatus
 Maleficium
 Manumissio
 Matrimonium p coiter
 Matrimonium 2° qui possunt contrahere
 Matrimonium 3° quod contrahitur
 Matrimonium 4° s. contra intentionem
 Matrimonium 5° sub conditione
 Matrimonium 6° quo ad debitum
 Matrimonium 7° s. accusatum propter
 impedimentum
 Matrimonium 8° s. accusatum propter
 adulterium
 Matrimonium 9° s. quando petit coniungi
 Medicus vel chirurgicus
 Mendacium
 Mercator
 Meretrix
 Meritum
 Metus
 Militia
 Miserabilis persona
 Missa
 Mollicies
 Monachus

Monialis
 Mortuus
 Mulier
 Multitudo. & correctio p. s. 5°
 Munus
 Mutilare
 Mutuum

Naufragus
 Negligentia

Negotiatio
 Neophitus
 Notorium
 Nouicius
 Nuptie

Obedientia p
 communiter

Obedientia 2° laicorum
 Obedientia 3° clericorum
 Obedientia 4° religiosorum
 Oblatio
 Obligatio
 Obligatus ad rationem
 Occulta. & correctio 2° Item reuelatio
 Odium
 Officiu ecclesie. & missa. Item hore
 Oleum sanctum. siue crisma
 Opinio
 Oratio
 Oratorium
 Ordo p coiter
 Ordo 2° quo ad ritum
 Ordo 3° quo ad characterem
 Ordinandus
 Ordinatus. siue ordinans
 Ordinatus p coiter
 Ordinatus 2° per saltum
 Ordinatus 3° negative
 Ordinatio coniugatorum
 Ornatus

Pactum

Palla
 Pallium
 Papa
 Paraferna
 Parentes
 Parricida
 Parrochianus
 Paterfamilias
 Patientia
 Patriarcha
 Patronus
 Peccatum p̄ cōmuniter
 Peccatum 2º s. mortale
 Peccatum 3º s. veniale
 Peculium
 Pedagium 7 guidagium
 Pena p̄ s. iudicialis. aut. diuina
 Pena 2º s. que prouenit leso
 Penitentia p̄ cōmuniter
 Penitentia 2º quā ip̄onit sacerdos
 Penitentia 3º solemn̄is 7 publica
 Penitentia 4º ipēdita. uel falsa
 Percutere. siue verberare
 Peregrinus p̄ cōmuniter
 Peregrinus 2º quantū ad clericos
 Peritium
 Permutatio
 Perplexitas
 Personatus. &. dignitas
 Pertinacia
 Pignus
 Pirata
 Placere. &. adulatio
 Pollutio
 Populus
 Portio canonica
 Postulatio
 Prebenda
 Preceptum. &. obedientia
 Predicator
 Predo
 Prelatus

Prelbyter. &. sacerdos. confessor
 confessio. eucharistia. missa
 Prescriptio
 Presumptio
 Primas. &. patriarcha
 Primitie
 Princeps. &. papa. Item dominus
 Priuilegium
 Probatio
 Professio. &. nouicius. Itē religio 4º
 Promissio
 Prudentia carnis
 Pubes. &. impubes
 Publice honestatis iusticia. &. impe-
 oimentum iº
 Pudicia
 Punio. &. correctio p̄. Item disci-
 plina. Item pena
 Purgatio
 Purgatorium
 Purificatio
 Pusillanimitas
Q. Warta
 Questuarij
R. Aptoꝝ p̄ s. rerum
 Raptor 2º s. personarū
 Ratiocinijs obligati. &. obligatus ad
 ratiocinia
 Reconciliatio eccl̄ie. &. consecratio 2º et 3º
 Religio p̄ cōmuniter
 Religio 2º quo ad ingressum
 Religio 3º quo ad votum ingrediēd i
 Religio 4º quo ad professionem
 Religio 5º quo ad transitum ad alia
 Reliquie. 7 corpora sanctorum
 Renunciatio p̄ cōmuniter
 Renunciatio 2º qualiter fit
 Renunciatio 3º quis potest renūciare
 Renunciatio 4º que possunt renūciari
 Represalie

Res inter alios acta. & .f. nra. §. 9. et x.
Restitutio p̄ cōmuniter
Restitutio 2.º qñ quis non ē soluēdo
Restitutio 3.º quantum ad fautores
Restitutio 4.º quantum ad ementes
Restitutio 5.º quantum ad edentes
Restitutio 6.º s. incertorum
Restitutio 7.º quo ad eius regularia
Restitutio 8.º quo ad sublationem
obligationis
Resuscitatus
Reuelatio
Rigor. & .ius
Rixa

Sacerdos

Sacramentum

Sacrilegium
Sagittarius
Sanctoꝝ corpora. & .reliquie
Saracenus
Satisfactio
Scandalum
Scientia ⁊ studium clericorum
Scisma
Secretoꝝ reuelatio. & .reuelatio
Seditio
Sententia
Sepultura p̄ cōmuniter
Sepultura 2.º quo ad electionem
Sepultura 3.º q ad canonicā portione;
Sepultura 4.º quando prohibetur
Seruus p̄ coiter
Seruus 2.º quantū ad ordinationem
Seruus 3.º quantum ad matrimoniu;
Symonia p̄ cōmuniter
Symonia 2.º quo ad ordines
Symonia 3.º quo ad beneficia
Symonia 4.º quo ad fructus
Symonia 5.º circa funera
Symonia 6.º quo ad religionem

Symonia 7.º de pena ⁊ oupenatione
Simulatio
Sobrietas
Societas p̄ .s. pecunie ⁊ opetaz
Societas 2.º s. respectu quatuorundam
materie questionum
Sodomia
Sollicitudo
Sortilegium p̄ .s. diuinitio
Sortilegium 2.º s. superstitio
Spectacula. & .lud⁹ ⁊ ioc⁹. Itē chorea
Sponsalia
Stipulatio
Studium clericorum
Stulticia
Stuprum. & .fornicatio
Subarratio. & .arca
Subdelegare
Substitutio. & .testamentum 2.º
Successio ab intestato
Suffragium defunctoꝝ
Superbia
Suspensus
Sufurratio

Tabellio

Tallia

Tempantia. & .sobrietas. Itē ebrietas
Testamentum p̄ coiter
Testamentum 2.º quantum ad insti-
tutionem heredis
Testamentū 3.º quātū; ad executiōem
Testis p̄ .quis nō potest esse
Testis 2.º de numero
Testis 3.º quo ad actū testificandi
Timor
Tozneamentum
Transactio
Transitus siue translatio
Treuga
Tutela
Turpe lucz. & .elemosina p̄ .§. fi.

Vana gloria.

V. gloria vana
Vasallus. **R**. feudum
Velatio virginum. **R**. virginum con-
secratio

- V**enatio
- V**enditio
- V**eneficium. **R**. maleficium. Item soa
tilegium
- V**eniale peccatum. **R**. peccatum 3°
- V**erberatio. **R**. percutere
- V**estis
- V**icarius
- V**idua
- V**indicatio
- V**irginitas
- V**irginum csecratio
- V**is 7 metus
- V**isitatio
- V**itium
- V**itatus corpore
- V**inctio extrema
- V**oluntas
- V**otum p^o cōmuniter
- V**otum 2° quis potest vouere
- V**otum 3° de voto coniugum in cōmuni
- V**otum 4° de voto coniugum circa re-
ligionem
- V**otum 5° quo ad cōmutationem
- V**otum 6° quod soluitur per religiōez
- V**sura p^o cōmuniter
- V**sura 2° circa animalia
- V**sura 3° in emptionibz
- V**sura 4° de usurarijs manifestis
- V**sura 5° de seruitoribz fautoribus 7
familia usurarij
- V**sura 6° de restitutione usurarz
- V**sus clauū p^o quo ad supplementum
excoicationum iuris
- V**sus clauū 2° q^o ad formā absoluēdi
Vxor

Vus

Voccrisis

Vronia. **R**. in littera. J.
Vstio. **R**. s. in littera. D.

Velus

Tabula abbreuiaturaz.

- A**c. Accursius
- Al**. Albertus
- Ala**. Alanus
- Albzi**. Albzicus
- An**. Antonius de butrio
- Ang**. Angelus de pusio
- Auten**. Authentica
- Ar**. Argumentū vel argumento
- Archi**. Archidiaconus
- Ag**. Ago
- Ber**. Bernardus glosator decretalium
- Bar**. Bartolus
- Bal**. Baldus
- Bartho**. Bartholomeus glosator
decreti
- C**. Codice
- c**. capitulum. seu capitulo. v^o ca-
pituli. vel centum
- Cy**. Cynus
- Con**. Confessorum. vel concor-
dat. vel concordant
- Conse**. consecratione
- Dy**. Dynus.
- Dis**. distinctione
- So**. eodē titulo. v^o cap^o. vel. §.
- Ea**. eadem lege. seu distinctione. seu
causa. vel questione
- Ex**. extra decretum. in decretalibus
- ff**. digestis
- fi**. finali. vel in fine

Glo. Glosa
 Goff. Goffredus
 Her. Hermannus
 Hosti. Hostiensis
 Hugl. Hugolinus
 i. prima. vel. i. id est
 i. infra
 Insti. Instituta
 Inno. Innocentius
 Ja. de are. Jacobus de arena
 Jo. Johannes glosator decreti
 Jo. an. Johannes andree
 Ja. Jacobus de beluifo. vl. de Rauēna
 l. lege
 Li. libro
 Lau. Laurentius
 Mō. nota. vel notat. seu notatur
 Op. opinio
 Pe. Petrus
 pft. penultimo
 Pla. Placentius
 q. questione
 Ray. Raymundus
 R. respōdeo. vl. respōsio. vel require
 s. scilicet
 se. sequenti vel sequētibz
 s. supra
 Sū. sūma. 7 in dubio intellige de sū.
 ma confessorum
 Tancre. Tancredus
 Ti. titulus. vel titulo
 Tho. Thomas
 Vl. Vldericus
 x. Guilielmus. s. glosator Ray. aliter
 Guilielmus
 x. duran. willielmus durantis
 Win. Vincentius
 S. paragrappho. seu paragrapphus. vel
 paragrapphi. seu paragrapphis
 Sū 7 alie abbreviature que vt discer
 nātur hic inferius subrogabuntur

Rubrice iuris ciuilibz 7 canonici. 7 p
 rubrice. ffoz. 7 p. ff. veteris

i. **A** Dopcionibus
 4 **A** Alienatione iudicij mu-
 tandi causa facta
 9 Ad legem acquiliam
 10 Ad exhibendum
 xi Aleatoribus
 14 Ad legem rodiam de iactu
 14 Ad senat. consultū macedonianuz
 16 Ad velleyanum
 19 Actionibus empti 7 venditi
 i **O** nstitutionibz principuz
 3 Calumniatoribus
 4 Capitis diminutione
 8 Cōmunia predioz
 10 Cōi diuidendo iudicio
 12 Conditione causa data
 12 Conditione ob turpem causam
 12 Conditione indebiti
 12 Conditione sine causa
 13 Conditione furtiua
 13 Conditione ex lege
 13 Conditione triticaria
 13 Constituta pecunia
 13 Cōmodati vel econtra
 16 Compensationibus
 18 Contrahenda emptione
 i **O** iuisione rerum
 4 **O** Dolo malo
 16 Depositi vel contra
 20 Distractione pignoz
 24 Donationibz inter viz 7 vxorē
 24 Diuortijs
 2 **E** o per quē factum est
 2 Edendo
 4 Eo q. metus causa
 4 Ex quibus causis maiores
 13 Eo quod certo loco
 14 Exercicioz actione
 19 Extimatozia actione

zi Edictio edicto
 zi Euidiōibz 7 duple stipulatiōibz
 zi Exceptione rei iudicare 7 tradite
 z Erijs 7 dilatiōibus
 5 **H** fidei omiffaria hēditat
 petitione
 io finium regundorum
 io familie heriscunde
 zz fide instrumentorum
 z fundo totali
 xi fugitiuis seruis
 i Isq ſūt ſui vel alieni iuris
 3 **H** is qui notantur infamia
 9 **H** is qui deiecerunt vel ef-
 fuderunt
 i8 Hereditate vel actione vendita
 i **I** ſtitia 7 iure
 z Jurisdictiōe oīuz iudicuz
 z In ius vocando
 z In ius vocati ut eant
 4 In integrū reſtitutionibz
 5 Iudicijs
 5 Inofficioſo teſtamento
 xi Interrogatorijs actionibus
 iz Iure iurando
 iz In litem iurando
 i4 Inſtitoria actione
 i5 In rem verſo
 i8 In diem adiectione
 zo In qbz caſibz pign⁹ facite ottrahat⁹
 zz Iuris 7 facti ignorantia
 z3 Iure dotium
 i **L** Egibz 7 ſenatus ſultis 7
 i8 longa conſuetudine
 i9 Lege omiſſoria
 4 Locati 7 conducti
 4 **M** Inoribz. 25. annis
 4 Mandatis principum
 xi Mortuo inferendo
 i7 Mandati vel econtra
 z **M** Eqs eum q in ius vocat⁹
 vi eximat

3 **M** zegoſjs gentis
 4 **M** aute caupones ſtabularij
 9 **M** oxalibus actionibus
 zz **M** autico fenore
 i **O** Ragine iuris
 i **O** fficio conſulis
 i **O** fficio pſecti pretorio
 i **O** fficio pſecti vrbis
 i **O** fficio queſtorz
 i **O** fficio pretorum
 i **O** fficio pſecti vigilum
 i **O** fficio proconſulis 7 legati
 i **O** fficio pſecti auguſtalis
 i **O** fficio pſidis prouincie
 i **O** fficio pcuratoris ceſaris
 i **O** fficio iuridici
 i **O** fficio ei⁹ cui mādeta ē iuriſdictiō
 i **O** fficio aſſeſſoruz
 7 Operis ſeruoꝝ
 z **P** Actis
 3 **P** oſtulando
 3 **P** rocuratoribus
 5 **P** etitione hereditatis
 5 **P** oſſeſſoria hereditatis petitione
 6 **P** ubliciana in rem actione
 i3 **P** ignozaticia actione
 i5 **P** eculio
 i7 **P** ro ſocio
 i8 **P** ericulo 7 cōmodo rei vēdite
 i9 **P** reſcriptis verbis
 zo **P** ignozibz 7 ppothecis
 zz **P** robationibus
 z3 **P** actis totalibus
 z **Q** uod quiſq iuris in alte-
 rum ſtatuerit
 z **Q** ui ſatiscare cogantur
 3 **Q** ui notantur infamia
 3 **Q** d cuiuſq; vniuerſitatis noīe
 4 **Q** uibus ex cauſis maiores
 4 **Q** uod metus cauſa
 7 **Q** n dies vſufructus legati cedat
 7 **Q** uibz modis vſufruct⁹ amittat⁹

- 7 Quēadmodum seruitus amittat
caueat
8 Quēadmodum seruitus amittat
xi Quibus rebus ad eundē iudicem
eatur
i4 Quod cū eo qui in aliena potestate
est negocium
i5 Qñ actio de peculio est annalis
i5 Quod iussu
20 Que res pignori obligati possunt
20 Qui potiores in pignozibz habeāt
20 Quibus modis pign⁹ uel ypotheca
ca soluitur
i **R** Etū diuisione 7 q̄litate
4 Receptis arbitris 7 qui
arbitrum
6 Rei vendicatione
xi Religiosis 7 sumptibz funez
i2 Rebus creditis 7 si certum petatur
i8 Rescādenda venditione
i9 Rerum permutatione
2i Re debitoria. 7 quāto minoris
23 Ritu nuptiarz
24 Repudijs 7 diuortijs
i **S** Tatu hominum
i Senatoribus
2 Si quis ius dicenti non
obtemperauerit
2 Si quis in ius vocatus nō ierit
2 Si ex noxali cā agatur
2 Si qs cautionibus iudicio sistēdi
3 Si pars hereditatis petatur
6 Si ager vectigalis vel emphiteca-
rius petatur
7 Si usufructus petatur vel ad aliū
pertinere negetur
8 Seruitutibus
8 Seruitutibz rusticorū pdiozum
8 Seruitutibus vrbanoz pdioz
8 Si seruitus vendicetur vl ad aliū
ptinere negetur
9 Si q̄drupes pauperie fecisse dicat

- xi Seruis fugitiuis
xi Si mensor falsum modū dixerit
i2 Si certū petatur
i8 Seruis exponendis
23 Sponsalibus
2 **T** Ransactionibus
i3 Triticaria
i4 Tributoria actione
22 Testibus
7 **U** Sufuctu 7 quēadmodū
quis usufructu utatur
7 Usufuctu accrescendo
7 Usufuctu earum rerum que usu
consumuntur
7 Usu 7 habitatione
7 Usufuctuarius quemadmodum
caueat
22 Usutis 7 causis 7 fructibus

Rubrice infortiati

- 2 **A** ctione rerum amatorū
3 Administratione 7 peri-
culo tutorum
3 Auctoritate 7 consensu tutorū
6 Acqrenda vel obtinēda hēditate
6 Ad senatus cōsultum sillanianum
io Annuis legatis 7 fidei cōmissis
xi Alimentis 7 cibarijs legatis
xi Auro 7 argento legato
xi Adimendis 7 trāfferendis legat
i2 Ad legem falcidiam
i3 Ad senatū cōsul. trebellianum
i5 Assignandis libertis
i5 Ad senatus cōsultum tereulianū
i4 **B** Onozum possessionibus
i4 Bonozum possessione fu-
rioso muto cō.
i4 Bonoz possessione cōtra tabulas
i4 Bonoz possessione fm tabulas
i4 Bonoz possessione ex testō milia

15 Bonis libertoz
 2 **O**ncubinis
 3 **O** Confirmando tutoze vel
 curatoze
 4 Contratio iudicio tutele 7 vtili
 actione
 4 Curatoribz furiosis
 5 Conditoribz institutionum
 12 Conditionibz 7 demonstratiōibz
 14 Contra tabulas
 14 Collatione bonoz
 14 Cōiungēdis cū emācipato libis
 14 Carboniano edicto
 10 **O**te prelegata
 14 **O**dotis collatione
 14 **O**Xcusatiōibz 7 tpiibz eaz
 4 **E**o qui p tutoze vel cura
 toze negocia gesserit
 4 **H**deiussoribz 7 mādato
 ribz 7 heredibz tuto
 rum 7 curatorum
 10 Infundo instructo 7 in
 strumento legato
 15 **G**Radibz 7 affinitatibus
 5 **I**s q̄ i testamēto delētur
 5 **H**eredibz instituendis
 11 **H**is q̄ pene causa i testa
 mentis relinquuntur
 11 **H**is q̄ pro nō scripto habentur
 11 **H**is quibus ut indignis
 2 **I**mpensis i rebus totali
 bus factis
 5 **I**niusto rupto 7 irritō te
 stamento
 5 Iure deliberandi
 6 Iure codicilloz
 14 Iure patronatus
 2 **L**iberis agnoscendis
 3 Legitimis tutoribz
 5 Liberis 7 posthumis
 7 Legatis 7 fidei commissis p̄
 8 Legatis 7 fidei commissis 2.

9 Legatis 7 fidei commissis 3.
 11 Liberatione legata
 14 Legatis p̄standis cōtra tabulas bo
 noz possessione petita
 15 Libertis vniuersitatum
 4 **M**agistratibz cōueniendis
 6 **M**ilitari testamento
 10 **P**riore 7 electiōe legata
 14 **O**bsequijs a liberis 7 li
 bertis p̄standis
 15 Operis libertoz
 10 **P**eculio legato
 10 **P**enu legata
 3 **Q**ui petant tutozes vel
 curatozes
 3 **Q**uando ex facto tuto
 rum vel curator
 4 **Q**uod cum falso tutoze
 6 **Q**uēadmodū testamēta apiant
 13 **Q**uādo dies legatoz cedit
 15 **Q**uibz nō op̄tit bonoz possessio
 15 **Q**uis ordo in bonorum possessio
 ne seruetur
 4 **R**ebus eoz qui sub tute
 la vel cura sunt
 11 **R**ebus dubijs
 11 **R**egula carboniana
 1 **S**oluto m̄rimonio 7 quē
 admodum dos peratur
 2 **S**i mulier ventris nomie
 in possessione mittatur
 2 **S**i mulier ventris noie calūnie cā
 3 **S**uspectis tutoribz ac curatoribz
 6 **S**i obmissa cā testamenti
 6 **S**i quis aliquē testari p̄hibuerit
 10 **S**eruitute legata
 10 **S**upellectili legata
 13 **S**i cui plus q̄ p legē falcidiam
 14 **S**i tabule testamenti extabunt
 14 **S**i a p̄te q̄s fuerit manumissus
 15 **S**i qd in fraudē patroni factū sit
 15 **S**i tabule testamēti nulle extabūt

15 Successione edicto
 15 Suis 7 legitimis heredibus
 3 Utelis
 3 Testamentaria tutela
 3 Tutoribus 7 curatoribus
 4 Loatis ab his
 4 Tutelis 7 rōnibus vistratēdis
 5 Testamentis 7 qui testamenta
 facere possunt
 10 Tritico vino 7 oleo legato
 2 Entre inspiciendo
 4 Ubi pupillus educari vlt
 morari debeat
 5 Vulgari 7 pupillari substitutiōe
 10 Vsu 7 vsu fructu legato
 13 Ut legatorū cā caueatur
 13 Ut in possessionem legatorū
 14 Ventre in possessionem mittendo
 7 curatore eius
 15 Vnde legitimi
 15 Vnde liberi
 15 Vnde cognati
 15 Vnde vir 7 vxor
 15 Vteretorū militū successione
 15 Ut ex legibus 7 senatus cōsultis
 bonorū possessio datur

Rubrice. ff. noui

i Qua pluniali arcenda
 2 Ademptione libertatis
 3 Acqrendo rez dominio
 3 Acquirenda possessione
 5 Aqua cotidiana 7 estiuā
 5 Arboribus cedendis
 6 Actionibus 7 obligationibus
 8 Acceptilationibus
 9 Arborū furtim cesatum
 9 Abigeis
 10 Accusationibus 7 inscriptionibus
 10 Ad legem iuliam maiestatis
 10 Ad legem iuliam de adulterijs

10 Ad legem iuliam de vi publica
 10 Ad legem corneliam de sicarijs
 10 Ad legem corneliam de falsis
 10 Ad legem pōpiaz d patricijs
 10 Ad legem iuliam repetundarum
 10 Ad legem iuliam de annona
 10 Ad legem iuliam peculatus
 10 Ad legem iuliam ambitus
 10 Ad legem fauiam de plagiarijs
 10 Ad senatus cōsultum turpillianū
 xi Appellationibus 7 relationibus
 xi A quibus appellare non licet
 xi Appellationibus recipiendis
 xi An per alium causa appellationis
 xi Apud eum a quo appellatur alia
 causam
 12 Ad municipales 7 de incolis
 12 Albo scribendo
 12 Administratione rez ad ciuitatē
 pertinentium
 4 Bonis iudicis auctoritate
 possidentis
 10 Bonis damnatorū
 10 Bonis eorū qui ante sententiam
 mortem sibi cōsuerunt
 2 Ollusione detegenda
 4 Confessis
 4 Cessione bonorū
 4 Curatore bonis cando
 5 Cloacis
 9 Concussionibus
 9 Crimine expilate hereditatis
 9 Crimine stellionatus
 9 Collegijs illicitis 7 corporibus
 10 Custodia reorū 7 exhibitione
 10 Cadaueribus punitorū
 xi Captiuīs 7 postliminiū reuersis
 xi Castrensi peculio
 12 Censibus
 i Anno infecto
 i Donationibus
 i Donatione causa mortis

6 Diuersis 7 tēporalibꝫ p̄scriptoibꝫ
 6 Doli mali exceptione
 7 Duobus reīs constituendis
 iz Decurionibus 7 eorꝫ filiis
 iz Decretis ab ordine faciendis
 z **E** Dilibus curilibꝫ
 4 Euctione libertatis
 4 Ex quibus causis in pos-
 sessionem eatur
 6 Exceptionibꝫ 7 p̄scriptionibꝫ
 6 Exceptione rei iudicate
 6 Exceptione doli mali
 9 Extraordinariis criminibus
 9 Effractoribus 7 expilatoribus
 xi Eum qui appellanti
 iz Extraordinariis cognitionibus
 z **F** Idei cōmissariis libtatibꝫ
 5 Flumibꝫ 7 ne qd i flumi-
 ne publico ripave ei⁹ fiat
 5 ffonte
 8 fideiussoribꝫ 7 mandatoribus
 9 furtis
 9 furti aduersus nautas
 9 furibus balneariis
 5 Glande legenda
 z **I** Ure aureorꝫ annuloꝝ
 5 Interdictis seu extraor-
 dinariis actionibus
 5 Itinere actꝫqꝫ p̄uato
 8 Iudicatum solui
 9 Incendio ruina naufragio
 9 Iniuriis 7 famosis libellis
 10 Interdictis 7 relegatis 7 deportat
 xi Iure fisci
 iz Iure imunitatis
 z **L** Iherali causa
 5 Locis 7 itinibꝫ publicis
 5 Loco publico fruendo
 5 Libero homine exhibendo
 5 Liberis exhibēdis seu deducēdis
 6 Litigiosis
 xi Libellis dimissoriis

12 Legationibus
 z **M** Anumissionibꝫ
 z Manumissis vindicta
 z Manumissionibꝫ q̄ seruīs
 z Manumissis testamento
 5 Migrando
 iz Muneribꝫ 7 honozibus
 z **N** Atalibꝫ restituendis
 z Ne testatu defunctorum
 p⁹ qnquēnium queratur
 5 Ne vis fiat ei q̄ i possessiōe miss⁹ ē
 5 Ne quid in loco sacro fiat
 5 Ne qd i loco publico uł puato fiat
 5 Ne qd in flumine publico ripave
 eius fiat q̄ aliter aqua fluat
 8 Nouationibꝫ 7 delegacionibꝫ
 xi Nil inouari appellatiōe pendente
 iz Mundinis
 i **O** Peris noui nunciacione
 iz Operibus publicis
 i **P** Iblicanis 7 vectigalibus
 3 Pro soluto
 3 Pro emptore
 3 Pro herede
 3 Pro donato
 3 Pro derelicto
 3 Pro legato
 3 Pro dote
 3 Pro suo
 4 Priuilegiis creditoꝝ
 5 Precario
 8 Pretoriis stipulationibꝫ
 9 Priuatis delictis
 9 P̄uaticacionibꝫ
 9 Popularibus actionibus
 10 Publicis iudiciis
 10 Penīs
 xi Priuilegiis veteranoꝝ
 iz Pollicitationibꝫ
 iz Prosonetis
 z **R** Vi sine manumissione
 z Qui 7 a quibus manumissi

2 Quibus ad fiduciam procla-
 mare non licet
 4 Quibus ex causis in possessione erant
 4 Que in fraude creditorum facta sunt
 5 Quorum bonorum
 5 Quorum legatorum
 5 Quod vi aut clam
 6 Quorum rerum actio non datur
 10 Questionibus
 xi Quis et a quo appelletur
 xi Quando appellandum sit
 xi Que sententie sine appellatione
 rescinduntur
 4 **R**e iudicata et de effectu
 sententiarum
 4 Rebus auctoritate iudi-
 cis possidendis
 5 Ripa minuenda
 5 Riuis
 5 Remissionibus
 8 Rem pupilli saluam fore
 8 Rem ratam habere et de tati habitatione
 9 Receptoribus
 10 Requiritendis reis
 xi Remilitari
 iz Regulis iuris
 z **S**tatu liberis
 z Si libertinus ingenuus
 esse dicatur
 z Statu defunctorum
 4 Separationibus
 5 Superficiebus
 5 Si arbor vicini edibus impendat
 5 Saluiano interdicto
 7 Stipulatione seruorum
 8 Solutionibus et liberationibus
 9 Si quis testis liber esse iussus fuerit
 9 Si familia furtum fecisse dicatur
 9 Sepulchro violato
 10 Sententiam passis et restitutis
 xi Si tutor vel curator vel magistratus
 xi Si pendente appellatione

5 Abulis exhibendis
 9 **T**ermino moto
 9 Tigno iniuncto
 3 Sucapionibus et usurpa-
 tionibus
 5 **V**ia publica et si quid in ea
 5 Ut in flumine publico nauigare liceat
 5 Via publica et itinere reficiendo
 5 Vi et vi armata
 5 Vti possidetis
 5 Vtrobi
 7 Verborum obligationibus
 9 Vt bonorum raptorum
 xi Veteranorum priuilegijs
 iz Vacatione et excusatione munerum
 iz Varijs et extraordinarijs cognitionibus
 iz Verborum et rerum significatione

Rubricæ Codicis

i **P**ostatis
 i Affessionibus et domesticis
 i Annonis
 z Aduocatis diuersorum iudicium
 z Aduocatis diuersorum iudiciorum
 z Aduocatis filii
 z Alienatione iudicij mutandi cau-
 sa facta
 3 Ad exhibendum
 3 Alie vsu et aleatoribus
 4 Actionibus et obligationibus
 4 An seruus ex suo facto per manum
 4 Actionibus hereditarijs
 4 Actionibus empti et venditi
 4 Ad senatus consultum macedonianum
 4 Ad senatus consultum velleyanum
 5 Alendis liberis
 5 Administratio tutorum et curatorum
 5 Alimentis pupillo prestandis
 5 Arbitrium tutelæ
 5 Auctoritate prestanda
 5 Actore tutore seu curatore itebei.

6 Ad senatus consultum trebellianum
 6 Ad legem falcidiam
 6 Ad senatus consultum terculianum
 6 Ad senatus consultum orphicianum
 7 Affertione tollenda
 7 Acquirenda vel retinenda possessione
 7 Aduersus creditorem
 7 Annali exceptio italici tractus
 7 Alluuiis et paludibus pascuis etc.
 7 Appellationibus et relationibus
 8 Acceptilationibus
 8 Adoptionibus
 9 Accusationibus
 9 Ad legem iuliam maiestatis
 9 Ad legem iuliam de adulteriis
 7 et stupro
 9 Ad legem iuliam de vi publica
 7 et priuata
 9 Ad legem corneliam de sicariis
 9 Ad legem fauiam de plagiaris
 9 Ad legem visceliam
 9 Ad legem corneliam de falsis
 9 Ad legem iuliam repetundarum
 9 Ad legem iuliam ambitus
 9 Abigeis
 9 Abolitionibus
 9 Ad senatus consultum turpillianum
 6 **B** Onis libertorum et iure pa-
 tronatus
 6 Bona possessione secundum
 tabulas
 6 Bona possessione contra tabu-
 las liberti
 6 Bona possessione contra tabulas
 6 Bonis maternis
 6 Bonis quolibet in potestate constitutis
 7 Bonis auctoritate iudicis possi-
 dendis
 9 Bonis eorum qui sibi mortem conscuerunt
 9 Bonis preceptorum seu canatorum
 1 **O** micio rei militaris
 1 Contractibus iudicum et

eorum que sunt circa eos
 2 Causis in quibus infamia irrogatur
 3 Comuni diuidendo
 3 Communia utriusque iudicii
 3 Confortibus eiusdem litis
 4 Conditione indebiti
 4 Conditione ob causam datorum
 4 Conditione furtiua
 4 Conditione ob turpem causam
 4 Conditione ex lege siue sine causa
 4 Constituta pecunia
 4 Commodati
 4 Compensationibus
 4 Contrahenda emptione
 4 Communium rerum alienatione
 4 Commerciorum et mercatorum
 5 Concubinis
 5 Confirmando tutoze
 5 Contrario iudicio tutelae
 5 Curatore furiosi et prodigi
 6 Carboniano edicto
 6 Collationibus
 6 Codicillis
 6 Coisa de legat vel fidei commissis
 6 Conditionibus insertis tam in le-
 gatis quam in fidei commissis
 6 Caducis tollendis
 6 Coisa de successionibus
 7 Comuni seruo manumisso
 7 Communia de manumissionibus
 7 Communia de uicupationibus
 7 Collusione detegenda
 7 Cominationes epistolas
 7 Confessis
 8 Contrahenda et omittenda sti-
 pulatione
 8 Creditore emptionem pignoris
 non debere
 9 Custodia rerum
 9 Crimine peculatus
 9 Crimine sacrilegij
 9 Crimine expilatae hereditatis

9 Crimine stellionatus
 9 Cui latrones uel criminibus reos occultant
 9 Calumniatoribus
 i **D** iuerſis reſcriptis 7 pragmaticis ſanctionibus
 i Deſenſoribus ciuitatum
 2 Dolo malo
 3 Dilationibus
 4 Delictis deſunctorum in quantum 7 in quibus heredes ſueniantur
 4 Depoſiti
 5 Donationibus ante nuptias
 5 Dotis promiſſione uel nuda pollicitatione
 5 Dote cauta non numerata
 5 Donationibus inter uirum 7 uxorem
 5 Diuortio facto apud quem liberi educantur
 5 Diuidenda tutela
 7 Diritia libertate tollenda
 7 Diſtractione pignorum
 8 Debitoꝝ venditionem pignoris
 8 Duobus reis ſtipulandis 7 promittendis
 8 Donationibus
 8 Donationibus cauſa mortis
 8 Donatiōe ſub mō uel ſub additiōe
 i **E** piſcopis 7 clericis
 i Episcopali audientia 7 diuerſis capitulis
 2 Edendo
 2 Erroꝝ calculi
 2 Erroꝝ aduocatoꝝ
 2 Etiaꝝ ppter curatoꝝ in inteſti. agi poſ.
 4 Ex delictis deſunctorum
 4 Exercitoria 7 inſtitutoria actione
 4 Edilicij actionibus
 5 Eo qui p tutoꝝ negocia gerit
 5 Exculationibus 7 tēporibus earum
 5 Exculatione ueteranoꝝ

6 Edicto diui adriani tollendo
 8 Executione rei iudicate
 8 Edificij priuatis
 8 Etiam ob citographariam pecuniam pignus teneri
 8 Exceptionibus ſeu preſcriptionibus
 8 Euictionibus
 8 Emancipationibus liberoꝝ
 9 Exhibendis uel tranſſerendis reis
 9 Emendatione ſeruoꝝ
 9 Emendatione ppinquoꝝ
 2 **F** iliofamilias minore
 2 fideiuſſoribus minore
 2 Formulis 7 i petratione actionum ſublatis
 3 fferijs
 3 familie herciscunde
 3 finium regundoꝝ
 4 fide iſtrumētoꝝ 7 amiſſiōe eorum
 5 Fundo dotali
 5 fideiuſſoribus tutoꝝ 7 curatoꝝ
 6 furtis 7 ſeruo corrupto
 6 fidei omiſſis
 6 falſa cauſa adiecta legato uel ſidei comiſſo
 7 fidei omiſſarijs libertatibus
 7 fructibus 7 litis expenſis
 8 fideiuſſoribus 7 mandatoribus
 9 falſa moneta
 9 famoſis libellis
 9 Generali abolitione
 i **H** ereticis 7 manicheis
 i his q ad ecclias ofugiūt
 i his qui in eccleſijs manu mittuntur
 i his qui ad ſtatuas ofugiunt
 2 his qui potentioꝝ nomine titulos predijs
 2 his que vi metus uel cauſa fiunt
 2 his qui ueniam etatis impetruerunt
 4 hereditate uel actione uendita

4 De nuchis
 5 Heredibus tutor
 6 Heredibus instituendis
 6 His quibus ut indignis
 6 His que pene noie relinq uitur.
 6 His que sub modo legati seu fidei
 omiffi relinquuntur
 6 His qui ante aptas tabulas
 6 Heredibus decurionu
 7 His qui a nō oñō manumiffi fūt
 7 His qui p metu iudicis nō appel-
 lauerunt
 8 His qui in priozum creditoz loco
 succedunt
 9 His qui pentes vñ libos occiderūt
 9 His qui ascribūt in testamento
 9 His qui latrones vñ reos occultāt
 i **I**ustiniano codice confir-
 mando
 i Justiniano codice emen-
 dando
 i Judeis
 i Iuris 7 facti ignorantia
 z In ius vocando
 z In integrū restitutiōe minoz
 z In qbo cāis i integz restō ē nccia
 z In integrū restitutiōe postulata
 ne quid inouetur
 z Iureiurando ppter calūniam
 3 Iudicijs
 3 Iurisdictione oñz iudicum 7 de
 foro opetenti
 3 In quibus casibz militantes fori
 pscriptiōe uti nō possunt
 3 Inofficioso testamento
 3 Inofficiosis donationibz
 3 Inofficiosis cotibus
 4 Iure emphiteotico
 5 Incestis 7 iutilibz nuptijs
 5 Interdcō mrimonio iter pupillū
 7 tutorē uel curatozē
 5 Iure cotium

5 In qbo casibz tutorē haberi tutor
 uel curatoz dari nō potest
 5 In litem iurando
 5 In litem oādo tutorē uel curatozē
 6 Iure aureoz annuloz
 6 Institutionibz 7 substitutionibz
 uel testi. sub oñi. factis
 6 Impubez 7 alijs substitutionibz
 6 Iure deliberādi 7 de adeunda uel
 acquitēda hereditate
 6 Indicta viduitate tollenda
 7 Ingenuis 7 manumiffis
 7 In quibus cāis cessat longi tēpo-
 ris pscriptio
 8 Interdictis
 8 In qbus causis ius pignozis faci-
 te ottrahatur
 8 Iure domini i petrando
 8 Inutilibz stipulationibz
 8 Ingratis liberis
 8 Infantibz expolitibz libis 7 seruis
 8 Infumādis penis celibatus 7 or-
 batus
 8 Iure liberoz
 9 Iniurijs
 i **L**egibz 7 ostitutionibz
 principum
 3 Litis contestatione
 3 Lege aquilia
 4 Locato 7 conducto
 3 Legitima tutela
 6 Libertinis 7 eoz filijs
 6 Liberis pteritis 7 exheredatis
 6 Legatis
 6 Legitimis heredibz
 7 Lege fusia canina tollenda
 7 Latina libertate tollenda
 7 Liberali causa
 7 Lōgi tēp. is pscriptiōe q p libtate
 8 Litigiosis
 8 Luitiōe pignozis
 8 Liberis exhibendis seu deducendis

i Andatis principu
 i Modo mulctarum
 i Magistratibz municipaliu
 4 Mandati vel contra
 4 Monopolijz 7 duetu negociatozu
 7 Magistratibus conueniendis
 8 Manumissione pignoris
 8 Mortis causa donationibus
 9 Mulieribus que seruis ppris se
 iunxerunt
 9 Mutatione nominis
 9 Maleficis 7 mathematicis
 i Quo codice sponendo
 i Noua constitutio federici
 i De sanctu baptisma iteret
 i Remini licere signu saluatoris
 i De iudeis xpianum mancipiu
 2 De liceat potentioribus
 2 De fisco vel res publica
 2 De negocijs gestis
 3 De quis in sua causa iudicet
 3 De localibus actionibus
 4 De vxor p marito vel econtra
 conueniatur
 4 De filius p patre vel pater p filio
 4 Non numerata pecunia
 4 Nautico fenore
 4 Rindinis 7 nouis mercationibus
 4 Noua vectigalia institui non posse
 5 Nuptijs
 5 De fideiussores dotium dentur
 5 De pro dote mulieris
 5 Naturalibus liberis 7 matribz eoz
 5 De tutor vel curator vectigalia co
 ducant
 6 Necessarijs seruis heredibus insti
 tuendis uel substituendis
 7 De re statu defunctoz post quque
 nu queratur
 7 Quid iure gntu tollendo
 7 De rei dominice uel teploz
 7 De liceat i vna eadēq; causa tertio

procurare
 8 Nouariōibz 7 delegationibz
 9 Nili aggeribz non rēpendis
 9 De sine iussu pncipis
 i Officio prefeti pto. affrice
 i Officio prefeti vrbis
 i Officio magistri militu
 i Officio questoris
 i Officio magistri officioz
 i Officio comitis sacraz largitionu
 i Officio comitis rez puataz
 i Officio comitis facti patrimonij
 i Officio pconsulis 7 legati
 i Officio comitis orientis
 i Officio prefeti augustalis
 i Officio vicarij 7 prefeti
 i Officio ptoz
 i Officio rectoris prouicie
 i Officio prefeti vigulum
 i Officio civiliu iudicum
 i Officio militariu iudicum
 i Officio diuersoz iudicu
 i Officio eius qui vice alicuius iu
 dicis obtinet
 i Officio iudicis alexandrie
 3 Ordine iudicioz
 6 Operibz libertoz
 6 Obsequijs patris pstantis a libro
 7 Ordine cognitionu
 8 Operis noui nūciatione
 8 Operibz publicis
 i Aganis sacrificijs 7 tēplis
 i Precibz imperatozi offe
 rendis
 2 Sacris
 2 Sostulando
 2 Procuratoribz
 3 Sedaneis iudicijs
 3 Plus petitionibus
 3 Petitione hereditatis
 4 Prohibita se qstratione pecunie

4 Probationibus
 4 Plus valere quod agitur q̄ quod
 simulate concipitur
 4 Pignoratitia actione
 4 Per quas psonas nobis acquirit̃
 4 Pro socio
 4 Patribus qui filios distraxerunt
 4 Periculo 7 cōmodo rei vendite
 4 Pactis inter emptorē 7 vēditore;
 5 Pactis ouentis tam sup̄ dote q̄
 super do.
 5 Periculo tutorū 7 curatorū
 5 Preceptis uel alijs rebus minorum
 nō alie.
 6 Posthumis heredibus instituēdis
 vel exheredandis
 7 Periculo eius q̄ libertatē inierit
 7 Pro donato
 7 Prescriptione longi temporis. iō.
 vel. 20. annoz
 7 Prescriptione. 30. vel. 40. annoz
 7 Pena iudicis qui male iudicauit
 7 Priuilegio fisci
 7 Priuilegio dotis
 8 Precario saluano interdicto
 8 Pignoribus
 8 Publicis opibus
 8 Pretorio pignore ut in actionibus
 8 Partu pignoz 7 omni causa
 8 Pactis pignoz 7 de ommissoria. l.
 rescindenda
 8 Patria potestate
 8 Postliminio reuersis 7 redemptis
 ab hostibus
 9 Priuatis carceribus
 9 Penis
 i **Q**uādo libellus principi
 de lite contestata facta
 2 Quibus causis infamia
 interrogatur.
 2 Qui 7 aduersus quos in integroz
 restitutio postulat̃ur

2 Quibus ex causis in integroz resti-
 tutio maioribus datur
 3 Qui pro sua iurisdic̃tione iudices
 dare dariue possunt
 3 Qui l̃tima; psonā h̃nt in iudicio
 3 Quādo ip̃ator inter pupillos 7
 viduas
 3 Quādo licet unicuiq; se sine iudi-
 ce vindicare
 4 Qñ fiscus vel puatus debitorēs
 4 Quod cū eo qui in aliena iurisdic-
 ctione vel pr̃ate est
 4 Que res vendi nō possunt 7 qui
 vēdere vel emere verent̃
 4 Que res exportari nō possunt vel
 nō debent
 4 Qñ liceat ab emptiōe discedere
 5 Qui pet̃nt tutores vel curatores
 5 Qui dare 7 dari tutores possūt
 5 Qñ mulier officio tutelē fūgi p̃t
 5 Qñ ex facto tutoris vel curatoris
 5 Qñ curatores 7 tutores eē desinūt
 5 Qui numero libtorū se excusant
 5 Qui morbo se excusant
 5 Qui etate se excusant
 5 Qui numero tutelaz
 5 Qñ de retero opus nō est
 6 Quādo dies legati vel fideicom-
 missi cedant
 6 Qui admitti ad bonoz possēssiōez
 possunt
 6 Quādo nō petentiū ptes petenti-
 bus accrescant
 6 Qui testamēta facere p̃nt vel nō
 6 Quēadmodū testamēta ap̃iantur
 7 Quibus causis serui accipiunt
 premiū libertatis
 7 Qui manumitti nō possūt
 7 Qui nō possunt ad libertatem
 peruenire
 7 Quibus ad libertatē proclamare
 non licet

- 7 Quibus non obijcitur longi tem-
poris prescriptio
- 7 Quadriennij prescriptio
- 7 Quod 7 quando iudex sententiam
proferre debet
- 7 Quibus res iudicata non nocet
- 7 Qñ puocate non est necesse
- 7 Quoz appellationes nō recipiant
- 7 Qui bonis cedere possunt
- 8 Quoz bonoz
- 8 Quoz legatoz
- 8 Que res pignori obligari possunt
- 8 Qui potiores in pignore habeant
- 8 Que sit longa consuetudo
Qui accusari non possunt
- 9 Quando civilis actio preiudicat
criminali
- 9 Questionibus
- z **R**eputationibus que fiūt
in iudicio
- z Restitutione militum 7
eoz qui rei publice
- z Receptis arbitris
- z Rescriptis
- 3 Rei vindicatione
- 3 Religiosis 7 sumptibus funerū
- 4 Rebus creditis 7 iure vitādo
- 4 Rescindenda venditione
- 4 Rebus alienis non alienandis
- 4 Rem alienā gerentibus nō inter
dicti
- 4 Rez pmutatiōe 7 d̄ p̄scriptiōis
- 5 Rei vxorie actione in stipulatu
actione transfusa
- 5 Repudijs 7 iudicio de moribus
sublata
- 5 Rez amotaz
- 6 Repudianda bonoz possessione
- 6 Repudianda uel abstinentia here-
ditate
- 7 Re iudicata
- 7 Res inter alios acta vel iudicata
- 7 Relationibus

- 7 Renocandis his que fiunt in frau-
dem creditoz
- 8 Ratiocinijs operū publicoz
- 8 Remissione pignoz
- 8 Renocandis donationibz
- 9 Rapru virginum honestatuz seu
viduaz
- 9 Requiritendis reis
- i **S**umma trinitate 7 fide
catholica
- i Senatus consultis
- i Sacrosanctis ecclesijs 7 p̄uilegijs
eorum
- i Si contra ius vtilitatē publicā
- i Statuis 7 imaginibus
- z Si tutor uel curator interuenerit
- z Si in cōi eademq; causa in integz
restitutio postuletur
- z Si aduersus rem iudicatam
- z Si aduersus v̄ditionem pignori
- z Si aduersus libertatem
- z Si aduersus donationem
- z Si aduersus transactionem
- z Si aduersus solutionem
- z Si aduersus dotem
- z Si aduersus delictum
- z Si aduersus vsucapionem
- z Si aduersus fiscum
- z Si aduersus creditorem
- z Si vt se ab hereditate abstineat
- z Si ut obmissa hereditate vel bo-
noz possessione v̄l aliqd aliud
- z Si minor se maiorem dixerit
- z Si sepius in integrum restitutio
postuletur
- z Si maior factus ratum habuerit
- z Satiidando
- 3 Sportulis 7 sumptibus
- 3 Seruitutibz 7 aqua
- 4 Sicertum petatur
- 4 Suffragio
- 4 Si seruus extero se emi manda-
uerit

- 4 Si ppter publicas prestationes
veditio scā nō fuerit celebrata
- 4 Si sine censu uel reliquijs
- 4 Si quis alteri vel sibi sub alterius
nomine
- 4 Si seruus exportandus veniat
- 4 Si mancipium veneat ne prosti-
tuatur
- 4 Si mancipiam ita alienatum sit
- 5 Sponsalibus 7 attis sponsalicijs
- 5 Si rector prouincie vel ad eum
pertinentes
- 5 Si quacūq; peditus potestate vel
ad eum pertinentes
- 5 Si nuptie ex testcripto pncipis
petantur
- 5 Secundis nuptijs
- 5 Si scdo nupserit mulier
- 5 Solutio mrimonio 7 quēadmo-
dū dos petatur
- 5 Si constāte mrimonio dos soluit
- 5 Si ex plurib; tutorib; vel curato-
ribus
- 5 Suspectis tutorib;
- 5 Si mater indēnitatē pmisit
- 5 Si contra matris voluntatem
- 5 Si tutor nō gesserit
- 5 Si ex falsis allegationibus
- 5 Si qd ignorās rem minoris
- 5 Si tutor rei publice cā abierit
- 5 Si maior fact⁹ ratum hūerit alie.
- 6 Seruis fugitiuis
- 6 Successorio edicto
- 6 Si in fraudē patroni
- 6 Si quis aliquē testari phibuerit
- 6 Si obmissa cā testamenti
- 6 Suis 7 legitimis heredib; 7 ex fi-
lia nepotibus
- 7 Senat⁹ consulto claudiano tollendo
- 7 Seruo pignori dato manumisso
- 7 Seruo cōi manumisso
- 7 Seruis rei publice manumittēdis
- 7 Sententijs pfectoz
- 7 Senatus consulto orphiciano
- 7 Sententijs pfecti ptozio
- 7 Sententijs ex piculo recitandis
- 7 Sentētijs 7 interlocutionib; oīū;
iudicium
- 7 Sentētia q sine certa quātitate
- 7 Sentētijs q p eo qd inest pferūt
- 7 Si a nō opetenti iudice
- 7 Sententiā rescindi nō posse
- 7 Si plures simul vna snia fuerint
condemnati
- 7 Si ex falsis instrumentis
- 7 Si pendente appellatione mors
interuenerit
- 7 Si vnus ex plurib; appellauerit
- 7 Si de momēanea possessione fue-
rit appellatum
- 8 Si per vim vel alio mō p turbata
absentis sit possessio
- 8 Saluiano interdicto
- 8 Si res aliena pignori data sit
- 8 Si antiquior creditor pignus ven-
derit
- 8 Si i cām iudicati pign⁹ captū sit
- 8 Si cois res pignori data sit
- 8 Si pignus pignori datum sit
- 8 Si vendito pignore agatur
- 8 Si vn⁹ ex plurib; hēdib; creditor
- 8 Si pignoris ouentione
- 8 Solutionib; 7 liberationib;
- 9 Si reus ul' accusator mortu⁹ fuerit
- 9 Si qs impatori maledixerit
- 9 Si quis cām cui⁹ tutor fuerit cor-
ruperit
- 9 Sepulchro violato
- 9 Seditiosis 7 his qui plebem
- 9 Sententiam passis 7 restitutis
- z **T**ransactionib;
- z Tēporib; i itegz restōnis
- 4 Testibus
- 5 Testamentaria tutela
- 5 Tutoribus vl' curatorib; illustrū
personaz

5 Tutela vel cura q satis nō dedit
 5 Tutoribus suspectis
 6 Testamento militis
 6 Testamentis 7 quē ad modū te-
 stamenta ordinantur
 7 Testamentaria manumissione
 7 Tēporibz 7 repatōibz appellatōibz
 8 Tabulis exhibendis
 i Eteri iure enucleando
 i **U**t lite pendente vel post
 i Ut oēs tam ciuiles q; mili-
 tares post administrationem
 2 Ut nemo pūatus titulo p̄dijis
 2 Ut que defunt aduocatis partiū
 iudex suppleat
 2 Ut nemini liceat sine iudicis au-
 thoritate
 2 Ut nemini liceat sine iudice se vin-
 dicare
 2 Ubi 7 apud quē cognitō testōnis
 2 Uxoribz militū 7 eoz qui
 3 Ut nemo iuitus agere cogat vel
 accusare
 3 Ubi in rem actio
 3 Ubi de rōcinijis agi oportet
 3 Ubi de possessione agi oportet
 3 Ubi q; de curiali vel cohortali
 3 Ubi causa fiscalis agitur
 3 Ubi de fidei commissio agi oportet
 3 Ubi de crimine agi oportet
 3 Ubi de hereditate agatur
 3 Ubi dūciatur q certo loco p̄misit
 3 Ubi de cā status agi oportet
 3 Ubi senatores vel clarissimi viri
 3 Usufructu 7 habitatione
 4 Ut actiones ab heredibz 7 cōtra
 heredes incipiant
 4 Usuris
 4 Vestigalibz 7 commissis
 5 Ut mulier si añ annale spacium
 se marito coniunxit
 5 Ubi petat tutor vel curator

5 Ubi pupilli educant
 5 Usuris pupillaribz
 5 Ubi cause post pubertatē
 6 Unde legitimi 7 vnde cognati
 6 Unde liberi
 6 Unde vir 7 vxor
 6 Verborz 7 rez significatione
 6 Usuris 7 fructibz legatorz
 6 Ut in possessione fidei commissorum
 vel legatorz seruandoz cā mit.
 7 Venditione libertatis
 7 Usucapione pro emptore
 7 Usucapione pro donato
 7 Usucapione pro dote
 u Usucapione pro herede
 7 Usucapione rēā formanda
 7 Usuris rei iudicate
 8 Unde vi
 8 Uti possideris
 9 Ut infra certū tempus criminalis
 questio terminetur
 9 Ubi bonoz raptorz

Rubricæ Autenticorū

coll.

3 **A**dministratōibz officia in
 sacris appellationibz
 4 Appellatōibz 7 itra que
 tpa debet appellari
 6 Apud q; optet cām dici mōachos
 6 Armis
 7 Administrationibz
 9 Appellationibz
 9 Alienatione 7 emphiteosi
 4 **C**onsulibus
 5 Constitutio q ex ascripti
 cio 7 libera natos
 6 Consanguineis 7 veterinis frībz
 6 Constitutio que de dignitatibus
 7 episcopatu
 8 Constitutio inouat legem
 9 Collatoribz 7 alijs capitulis

2 **D**efensoribus ciuitatū
 6 **D**epositionibus et benedictionibus in quibus
 7 Duobus reis promittendi
 4 **E**cclēsticā reū īmobi-
 5 **E**xhibēdis et ītroducē-
 7 **E**qualitate dotis
 7 **E**xecutoribus
 7 **E**xactōibus et quod ueniuntur
 9 **E**cclēsticis titulīs
 1 **F**ideiussoribus et mādatoribus
 3 **F**iliis autē dotalia īstrā nād
 1 **F**redibus et falcidia
 5 **H**is qui īgrediūt ad appell.
 6 **H**is qui īgrediūt mōasteria
 8 **H**ec cōstitutio inouat cōstōnem
 9 que p̄scriptōē centū annoz
 9 **H**ec cōstitutio īterpretatur potētem
 9 **H**eredibus ab ītestato ueniētibus
 2 **I**ussurādū quod p̄stat ab hīs
 2 **I**g admīstrationē accipiūt
 2 **I**ncēstis iūtilibus nuptiis
 5 **I**ureiurādo a moriēte p̄stato
 6 **I**nstrumētōz cautela et fide
 6 **I**udicibus
 7 **I**mmēsis donatiōibus ī filios factis
 8 **I**n medio līdī fieri sacras formas
 9 **I**nterdictis collegiis hereticōz
 3 **L**enonibus
 8 **L**itigiosis et decia pte līd
 1 **O**nachis
 3 **M**ensura ordinādoz cler-
 3 **M**andatis principum
 3 **M**inistratiōibus ī sacris officiis
 1 **M**on eligēdo scōdo nubētes
 2 **M**ō alienādis aut p̄mu-
 4 **N**ullū agricolē traditiōē tenere

illius terram
 4 **N**uptiis
 5 **N**oui opis nūciatione
 7 **N**eq; vix quod ex dote est
 8 **P**riuilēgiis dotis
 8 **P**riuilēgiis archiep̄i
 1 **P**omō oporteat ep̄os et
 6 **Q**uestore
 6 **Q**uibus mōis naturales efficiūtur
 7 **Q**uibus mōis nāles efficiūtur sui
 2 **R**estēdariis palaciū sacri
 4 **R**estōnibus et ea que parit
 7 **R**eis promittendis
 8 **R**estitutiōibus
 9 **R**estōibus fidei cōmissi
 9 **R**apē mlieribus q̄raptoribus nubūt
 2 **S**criptū exēplat
 5 **S**enicas nō solū fideiussū
 9 **S**anctissimis ep̄is
 2 **T**abulario vice cōsulis
 3 **T**riente et semisse
 4 **T**abellionibus
 7 **T**estibus
 7 **T**ēpore nō solute pecūie sup dote
 8 **T**estamentis īmp̄fectis
 1 **T**etēminat⁹ sit nume-
 2 **T**us clericōz
 2 **U**t iudices sine quoquo
 2 **U**t ecclesia romana centū
 4 **U**t nullus mutuās agricole tene-
 4 **U**t p̄hocolla diuidātur ī chartis
 5 **U**t p̄ponatur nomē īmp̄atoris
 5 **U**t nō fiant pignozationes paliiis
 personis

- 5 Ut de cetero comutationes eccle-
siasticarū rerū
5 Ut ea que vocant̄ insinuatua sup
clericis
5 Ut clerici qui recedūt alijs peis
subzogatis
5 Ut ī puatis domibz sacra mysteria
nō fiant
5 Ut īmobilia añ nuptialē donatōez
5 Ut facte noue cōstitutiōes
5 Ut clerico sacra de expensis
5 Ut nullus fabricet oratorij domū
p̄ter voluntatē ep̄i
5 Ut ab illustribz 7 qui sup̄eam di-
gnitatē sunt
5 Ut defuncti seu funera eoz non ī-
iurient a creditoribz
5 Ut vrbane ordinarie prefecture
5 Ut oēs obediāt iudicibz puīciāz
6 Ut hi qui obligatas res habere
prohibent minoz
6 Ut nō luxurient̄ oīa naturam
6 Ut liberti de cetero auro nō egeāt
6 Ut dici apud p̄pos ep̄os oueniāt
7 Ut sine prohibitione matris debi-
trices 7 creditrices tutelaz ge-
rant minoz
7 Ut ex actibz ext̄atibus dotis
7 Ut exactis instand dotis
8 Ut neq; miles neq; federatus
8 Ut amisse visiones p̄scriptiones
habeantur
8 Ut cū de appellatione cognoscitur
8 Ut liceat matri 7 auie
8 Ut diuine iussiones
9 Ut sp̄salia largitas sit sp̄al̄ 3d⁹
9 Ut litigantes iurent
9 Ut iudices nō expectent sacras
iussiones
9 Ut nulli iudici liceat habere loci
seruatores
9 Ut fratrū filij succedant

- 9 Ut differentes iudices
9 Usuris nauticis

Rubrice Institutionū

- i **A**doptionibus
i Attiliano tutore
i Auctoritate tutorū
z Adēptione legatorū 7 trāslatione
fidei cōmissorū
3 Assignmente libertorū
3 Acquisitione parrogationē
4 Acceptilationibus
4 Actionibus
3 Onoz possessionibz
4 Bonoz vi raptorū
i Apitis diminutione
i Curatoribus
z Codicillis
3 Contrahēda emptione
z Onationibus
3 De consensu 7 obligatōe
3 De duobus reis stipulā-
ti 7 promittendi
3 Diuisione stipulationū
i **E**xqbus cāis manumit-
tere non licet
i Excusationibus tutorū
z Exheredatione libertorū
3 Eo cui libertatis cā bona adiūciūt
3 Emptione 7 venditione
4 Exceptiōibus
i Iduciaria tutela
z **F**idei cōmissarijs hēdita-
tibus
3 **F**ideiussoribus
3 Radibus cōnationū
i Is q sui v̄l alieni iurē sūt
z Heredibus instituēdis
z Hereditate libertorū
z Heredū q̄litate 7 differentia
3 Hereditatibus que ab ītestato

nobis deferuntur
 i **I**usticia 7 iure
 i Jure naturali gentium
 7 civili
 i Jure personarum
 i Ingenitis 7 libertinis
 z Inofficioso testamento
 z Jure codicillorum
 3 Inutilibus stipulationibus
 4 Inurijs
 4 Interdictis
 i **L**ibertinis
 i Lege fuscia canina tollenda
 i Legitima agnatorum tutela
 i Legitima patronorum tutela
 z Lege falcidia
 3 Legatis
 3 Legitima agnatorum successione
 3 Litterarum obligationibus
 3 Locatione 7 conductione
 4 Lege aquilia
 z **M**ilitari testamento
 3 Mandati
 i Uptijs
 4 Innoxialibus actionibus
 3 Obligationibus
 3 Obligationibus que ex quasi
 contractu nascuntur
 3 Obligationibus que ex consensu
 4 Obligationibus que ex delicto nascuntur
 4 Obligationibus que ex quasi delicto
 nascuntur
 4 Officio iudicis
 i **P**atria potestate
 z Supplici substitutione
 z Per quas personas nobis acquiruntur
 3 Per quas personas obligatio nobis
 acquiruntur
 4 Perpetuis 7 temporaliibus actionibus
 4 Pena temere litigantium
 4 Per quas personas agere possumus

4 Publicis iudicijs
 i **Q**uibus modis ius patrie
 potestatis soluitur
 i Qui dari tutores in testa-
 mento possunt
 i Quibus modis tutela finitur
 z Quibus alienare licet uel non
 z Quibus non est premissum facere testam-
 z Quibus modis testamentum infirmatur
 3 Quibus modis contrahitur obligatio
 3 Quibus modis obligatio tollitur
 4 Quod cum eo qui in aliena potestate
 z Erunt divisione
 z **R**ebus corporalibus 7 in-
 corporalibus
 4 Replicationibus
 i **S**atisfactione tutorum 7 cu-
 ratorum
 i Suspectis tutoribus 7 cura-
 toribus
 z Seruitutibus prediorum rusticorum
 7 urbanorum
 z Singulis rebus per fidei commissum relicto
 3 Senatus consulto terculiano
 3 Senatus consulto orphiciano
 3 Successione cognatorum
 3 Seruili cognitione
 3 Successione libertorum
 3 Successionibus sublatiis que fiebant
 per bonorum venditionem
 3 Stipulatione seruorum
 3 Societate
 4 Si quidrupes pauperie fecisse dicatur
 4 Satisfactionibus
 i **T**estis
 z Testamentis ordinandis
 z Testamento militari
 z **T**estamentum
 z **U**su 7 habitatione
 z **U**sucapionibus 7 longi tem-
 poris prescriptionibus
 z **V**ulgari substitutione

- 3 Verborū obligationibz
- 4 Vt bonorū raptorū

Sunt alie Rubricæ in x. xi. et iz. lib. 10
Codici et i. v. lib. feudorū q. hic prauū
allegantur. id eas ponere nō curo

Rubricæ iuris canonici

Hic pmo sciendū q. decretū nō di-
stinguit p. Ricas s. i. tres pncipales ptes
q. pma continet centū et vnā distictio-
nes. et sub q. libet distictiōe capla. Se-
cūda ps continet. 36. cās. et sub q. libet cā
q. stides. et sub q. stidibz capla. et 33. cā a
q. dōne. 3. vsq. ad q. dōnez q. trā iterponit
tractat de pnia. q. diuidit. et disticti-
ones. et sub qualibet distictiōe capla.
Tertia ps ē de cōsecratiōe. q. diuidit in
5. distictiōes et sub q. libet distictiōe
capitula. Alij vō libri iuris canonici
Ricās continēt q. sequuntur

- 5 **R**ecusationibus inq. sitioi-
bus denūciationibus
- 5 **A**dulterio stupro
- 1 **A**lienatiōe iudicij mutadi cā scā
- 5 **A**postatis
- 2 **a**ppellatiōibus et recusationibus
et relationibz
- 1 **A**rbitris
- 1 **A**uctoritate et vsu pallij
- 3 **B**aptismo et effectū
- 1 **B**igamis ordinadis v. n.
- 5 **A**lūniatoribz
- 3 **C**apellis monachorū et
aliorū religiosorū
- 2 **C**ausa possesiōis et propteratis
- 3 **C**elebratione missarū et sacro
eucharistie et diuinis officijs
- 3 **C**ēsibz exactiōibz pcuratiōibz
- 3 **C**ohabitatiōe cōicoz et mulierū
- 4 **C**lādestina desponsatione

- 3 **C**lericis coniugatis
- 3 **C**lericis nō residentibz
- 3 **C**lerico egrotante
- 5 **C**lericis pugnātibz in ouello
- 1 **C**lericis pegrinis nō admittēdis
- 5 **C**lerico venatore
- 5 **C**lerico pcssore
- 5 **C**lerico maledico
- 5 **C**lerico nō ordinato ministrante
- 5 **C**lerico excoicato deposito vel in-
terdicto ministrante
- 5 **C**lerico p. saltum promotō
- 5 **C**lerico q. ordines furtiue suscepit
- 4 **C**ognatione spiritali
- 4 **C**ognatione legali
- 5 **C**ollusione detegenda
- 3 **C**ōmodato
- 3 **C**oncessione prebende et ecclesie
nō vacantis
- 4 **C**onditionibz apposis in mri-
monio et alijs tractatibz
- 2 **C**onfessis
- 2 **C**onfirmatione vtili vel iutili
- 1 **C**onstitutionibus
- 1 **C**onsuetudine
- 1 **C**orpe vitiatū nō ordinandis
- 4 **C**onugio leprosorū
- 4 **C**onugio seruorū
- 4 **C**onsanguinitate et affinitate
- 3 **C**ōsecratione ecclesie uel altaris
- 3 **C**onuerfione coniugatorū
- 3 **C**onuerfione infidelium
- 5 **C**rimine falsi
- 3 **C**ustodia eucharistie crismatis et
aliorū sacramentorū
- 3 **D**ecimis pncipijs et oblati-
onibus
- 5 **D**elicto pueroz
- 3 **D**eposito
- 4 **D**esponsatiōe impubez
- 2 **D**ilationibus
- 4 **D**iuortijs
- 2 **D**olo et crumacis

3 Donationibus
 4 Donationibus inter viros et uxores et de
 dote post diuortium restituenda
Eo qui ordines furtive
 suscepit
 3 Ecclesiis edificandis vel
 reparandis
 i Electione et electi potestate
 3 Emptione et venditione
 4 Eo qui cognouit consanguineam
 uxoris sue
 4 Eo qui duxit in matrimonium quaz
 polluit per adulterium
 2 Eo qui mittit in possessionem causa rei
 seruande
 i Estate et qualitate et ordine perficien-
 dorum
 2 Exceptionibus
 2 Excessibus prelatorum
Etrius
 2 Eudis
 2 Fide instrumentorum
 3 Fideiussoribus
 i Filiis presbyterorum ordinandis vel non
 2 Foro competentis
 4 Frigidis et maleficiatis et impoten-
 tia coeundi
 5 Furtis
 5 Ereticis
Homicidio voluntario
 vel casuali
 5 His qui filios occidunt proprios
 i His qui vi metus causa fiunt
 3 His qui fiunt a prelato sine consensu
 capituli
 3 His qui fiunt a maiori parte capituli
Iudeis et sarracenis et eorum
 seruis
 3 Immunitate ecclesiarum
 5 Infantibus et languidis expositis
 i In integrum restitutione
 5 Iniuriis et damno dato
 2 Iudiciis

2 Iureiurando
 2 Iuramento calumnie
 3 Iure patronatus
 3 Institutionibus
Litis contestatione
 2 Libelli oblatione
 2 Lite pendente nihil inueni
 3 Locato et conducto
 5 Agistis et ne aliquid exi-
 gant pro docendo
Maioritate et obediencia
 5 Maledicis clericis
 4 Matrimonio contra deinde in eadem ecclesia
 2 Mutuis petitionibus
 4 Atis ex libero ventre
Ne clero vel monachi seculari-
 bus negociis se immisceant
 5 Ne prelati vices suas
 3 Ne sede vacante aliquid inueni
 5 Non ordinato ministrante clerico
 5 Noui operis nunciacione
 2 Oblatione libelli
Obligatis ad rationem or-
 dinandis vel non
 3 Observatione ieiuniorum
 i Officio archidiaconi
 i Officio archipresbyteri
 i Officio primicerii
 i Officio sacriste
 i Officio custodis
 i Officio vicarii
 i Officio et potestate iudicis delegati
 i Officio legati
 i Officio iudicis
 2 Officio iudicis ordinarii
 i Ordinato ab episcopo qui renuntiavit
 episcopatu
 2 Ordine cognitionum
 i Actis
Parochiis et alienis
 prophanis
 3 Peculio clericorum
 5 Penes

5 Sententijs 7 remissionibz
 i Peregrinis clericis nō admittēdis
 2 Peregrinātibz
 3 Signoribz 7 alijs cautiōibz
 2 Plus petitionibz
 i Postulatione p̄latorz
 i Postulando
 3 Prebendis 7 dignitatibz
 3 Precarijs
 3 Presbytero nō baptizato
 2 Prescriptionibus
 5 Privilegijs 7 excessibus
 priuilegiatorz
 2 Presumptionibz
 2 Probationibus
 i Procuratoribz
 5 Purgatione canonica
 5 Purgatione vulgari
 3 Purificatione post partum
 4 **Q**uiclerici vel vouentes
 m̄rimonii trahē possūt
 4 Qui filij sint legitimi
 4 Qui m̄rimonii accusare p̄nt
 5 **R**aptoribz incēditijs 7 vi
 olatoribz ecclesiāz
 3 Rebus ecclie alienandis
 vel nō
 i Renūciatione
 2 Recusationibus appellatiōibus 7
 relationibz
 3 Regulatibus 7 trāseuntibus ad
 religionem
 5 Regulis iuris
 3 Religiosis domibus ut ep̄o sint
 subiecte
 3 Reliquijs 7 veneratione scōz
 3 Rez p̄mutatione
 i Rescriptis 7 eoz p̄icipationibz
 2 Restitutione spoliatorz
 i Accra vnctione
 i Sacramētis iterādis ul̄ n̄
 5 Sagittarijs

5 Scismaticis
 i Scrutinio in ordine faciendo
 4 Secūdis nuptijs
 2 Sententia 7 re iudicata
 5 Sentētia excoicationis
 3 Sepulturis
 2 Sequestratione possessionū
 i Seruis nō ordinādis 7 eoz ma-
 numissione
 5 Symonia 7 ne aliquid pro spūalibz
 exigat vel promittatur
 i Sindico
 3 Solutionibus
 5 Sortilegijs
 4 Sponsalibz 7 m̄rimonio
 4 Sponsa duoz
 3 Statu mōdicoz 7 canonicorum
 regularium
 3 Successionibz ab intestato
 i Sūma trinitate 7 fide catholica
 i Supplēda negligētia p̄latorz
 i **T**empozibz 7 qualitate
 ordinandoz
 3 Testamentis 7 ultimis
 voluntatibz
 2 Testibz 7 attestacionibz
 2 Testibus cogendis vel non
 5 Torneamentis
 i Transactionibz
 i Translatione
 i Treuga 7 pace
 i **T**riad corpe ordinandis
 vel non
 5 Verboz significatione
 3 Vita 7 honestate clericoz
 3 Voto 7 voti redemptione
 5 Usuris
 2 Ut lite nō contestata nō p̄cedat ad
 testiū receptiōez ul̄ ad diffiniti-
 uam sentētiā
 3 Ut ecclesiastica beneficia sine di-
 minutione offerantur

2° *Ut lite pendente nil inouetur*

Diuisio decretalis. v.

*Prima creat clericos officia pparat inde
Altera iudiciū cū requisitis appellat
Tertia de vita tractatibz testagmētis
Quarta q̄ta docet 7 q̄ spectat ad illud
Vltima criminibz penas subiūgē curat*

Exice libri. 6. decretaliū

D*E summa trinitate 7 fide ca-
tholica
De constitutionibus
De rescriptis 7 eoz interpretatiōibz
De consuetudine
De postulatione p̄latorz
De electione 7 electi potestate
De renunciatione
De supplenda negligentia p̄latorz
De temporibz ordinationum
De etate 7 qualitate 7 ordine prefici-
endorum
De filiis p̄sbyteroz 7 alijs illegi-
time natis
De bigamis
De officio vicarij
De officio 7 ptate iudicis delegati
De officio legati
De officio ordinarij
De maiestate 7 obedientia
De pactis
De procuratoribus
De his que vi metusve causa sunt
De integz restitutione
De arbitris
De iudicijs
De foro competentis
De litis contestatione
De iuramento calūnie
De restitutione spoliatorz*

*De dolo 7 contumacia
De eo qui mittit in possessione causa
rei seruande*

Ut lite pendente nihil inouetur

*De confessis
De testibus
De iure iurando
De exceptionibus
De p̄scriptionibus
De sententia 7 re iudicata
De appellatiōibz
De vita 7 honestate clericoz
De clericis coniugatis
De clericis nō residentiibz in ecclesia
vel p̄bendis*

*De p̄bendis 7 dignitatibz
De clerico egrotante v̄ debilitato
De institutionibus
De concessione ecclesie 7 p̄bende
non vacantis*

*De sede vacante aliud inouetur
De rebus ecclie nō alienandis
De rez p̄mutatione
De testamentis 7 vltimis voluntatibz
De sepulturis
De decimis
De regularibus 7 transeuntibz ad
religionem*

*De voto 7 voti redēptione
De statu regularium
De religiosis domibus
De capellis monachoz
De iure patronatus
De censibus 7 exactionibus tributorz
De consecratione ecclesie vel altaris
De reliquijs 7 veneratione sanctorz
De īmunitate ecclesiarum
De clericis vel monachis secularibus
negocijs se īmiscuant*

*De sponsalibus 7 m̄rimonijs
De desponsatione impuberū
De cognatione spirituali*

De accusationibus in iurionibus
 7 denunciationibus
 De hereticis 7 receptatoribus eorum
 De schismaticis
 De homicidio
 De usuris
 De excessibus prelatorum 7
 subditorum
 De priuilegiis 7 excessibus
 priuilegiatorum
 De iniurijs 7 damno dato
 De penis
 De penitentijs 7 remissionibus
 De sententia excoicationis
 De uerborum significatione
 De regulis iuris

Rubricæ clementinarum

DE summa trinitate
 De rescriptis
 De electione
 De renunciatione
 De supplenda negligentia
 prelatorum
 De etate 7 qualitate
 De officio vicarij
 De officio delegati
 De officio ordinarij
 De in integrum restitutione
 De iudicijs
 De foro petenti
 De causa possessionis 7
 proprietatis
 De dolo 7 contumacia
 Ut lite pendente
 De sequestratione possessionis
 7 fructuum
 De probationibus
 De testibus
 De iure iurando
 De exceptionibus

De lententia 7 re iudicata
 De appellationibus
 De uita 7 honestate cler-
 icorum
 De prebendis 7 dignitatibus
 De concessione prebende 7 ecclesie
 non vacantis
 De rebus ecclesie non
 alienandis
 De rerum permutatione
 De testamentis
 De sepulturis
 De regularibus
 De statu monachorum
 De religiosorum domibus
 De iure patronatus
 De censibus 7 exactionibus 7
 procuracionibus
 De celebratione missarum
 De baptismo
 De reliquijs 7 ueneratione
 sanctorum
 De immunitate ecclesiarum
 De consanguinitate 7 affinitate
 De magistris
 De iudeis 7 saracenis
 De hereticis
 De homicidio
 De usuris
 De excessibus prelatorum
 De priuilegijs
 De penis
 De penitentijs 7 remissionibus
 De sententia excoicationis
 De uerborum significatione

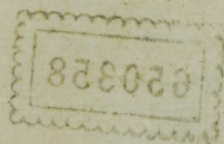
Incipiunt canones penitenciales ex-
tracti de verbo ad verbum de summa
fratris Astenfis ordinis minor. libro
5. titulo. 32.

Considerandum

est de canonibus penitentialibus. Ad quod
intelligentiam prenotandum est. quod
sicut est in scientiis practiceis que ver-
santur circa opera. quod sermo in vniuer-
salit est incertus et dubius. sed cum ap-
plicatur ad singularia incipit quodam-
modo habere certitudinem. ut qui non
considerat circumstantias particulares po-
tius tenet quam se rectificet. ut per in me-
dicina et scientia moralis. Sic est intelli-
gendum in proposito quod canones instru-
unt in generali quomodo est peniten-
tia imponenda. sed descensum ad sin-
gularia presbyteris discretis relinquunt
qui considerant circumstantias persona-
rum attendentes ad canones sicut ad
regulas directivas. quia si contra ca-
nones imponant non recte imponunt. Nul-
li ergo presbytero licet facere aliquid
quod possit patz regulis obviare. dis-
38. nulli. In canonibus autem maxime de-
terminatur penitentia quo ad tempus
et magis quam quo ad modum. quia illa de-
terminatio est certior et communior. hec
Bonaventura. Ut ergo scias qualiter
debet procedere arbitrium presbyteri
non regulariter sicut dictum est. septem-
nis est pro peccato mortali penitentia
imponenda. et hoc non tamen propter tem-
porum virtutem. magis propter signi-
ficationem. In veteri. n. lege Maria so-
roz. Moysi lepza percussa sepata fuit ex-

castra septem diebus. Numeri. 12. Ma-
ria significat penitentem. Interpretatur
enim amarum mare. Hec penituit se-
ptem diebus. sed nunc penitet septem an-
nis. quod significatur est Ezech. 4. Die
pro anno tedi tibi. Si queratur quare
penitentia sit aggravata. cum lex nova sit
lex misericordie. scilicet quod hic est maior in-
gratitudo propter maiorem gratiam.
et maior contemptus propter maiorem di-
gnitatem nove legis in qua christi sanguis est
effusus. et gravius peccatum propter statum
peccantis qui debet esse perfectior. et vol-
terius satisfactio in lege nova debet esse
perfecta ut in pristinum statum reducat.
et quia sol in una die non redit in idem pos-
itum sed in anno. ideo dies convertitur in
annum. Rursum. quia perfectum reme-
dium est in lege nova. ideo annus multipli-
catur per septem propter dona spiritus sancti
recupanda. et propter septem doctores. scilicet tres
anime. et quatuor corporis obtinendas
Invisum autem penitentia non est omnibus imponenda
nec tamen est infirmanda. sed est infir-
nuanda ut cognoscatur quod gravis est cul-
pa. hec Bona. Licet autem pro singulis
peccatis criminalibus sit statuta talis
penitentia. debet tamen imponi magis
vel minus aspera prout maiortas vel
minortas criminis cum ceteris circum-
stantiis hoc exposcit. ut in sequentibus
patet. A predicta namque regula excipiuntur
plurimi casus in quibus propter di-
gnitatem peccantis vel criminis enor-
mitatem imponitur penitentia maior
aliquando etiam ex variis causis mi-
nor. Ad hoc ergo quod presbyter circa pe-
nitentias disponendo cautius arbitretur.
notandi sunt casus in quibus per
canones certe penitentia imponuntur. quos
sancti canones tenetur presbyter scire. ut
dictum est. Sunt autem isti.

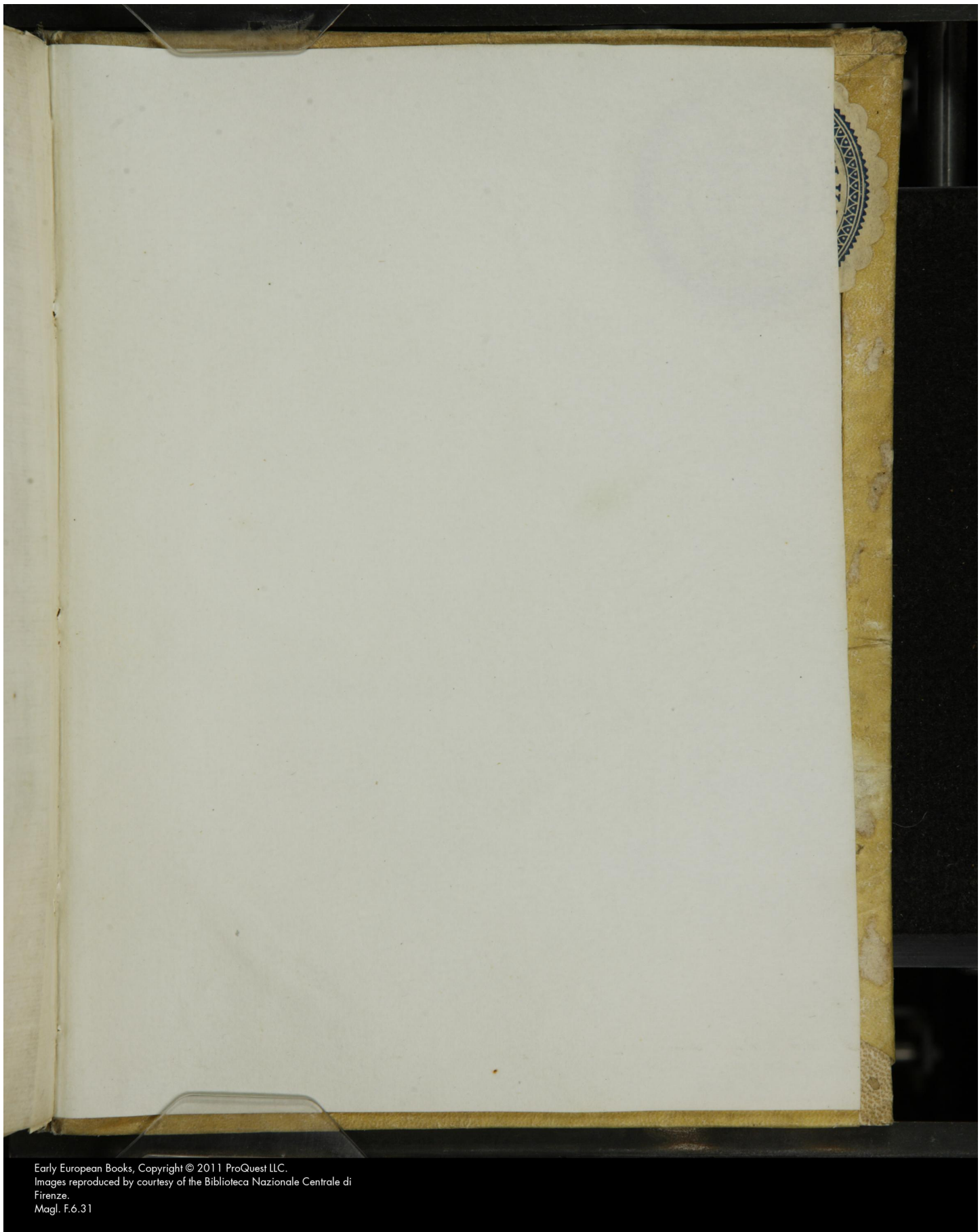

650358

Esemplare mancante della prima
carta (bianca) e delle cc. 424-430.
Comprende cc. numerate da 2 a 426;
una guardia in principio e una in fine.

Luglio 1921